Wolaytta Bible

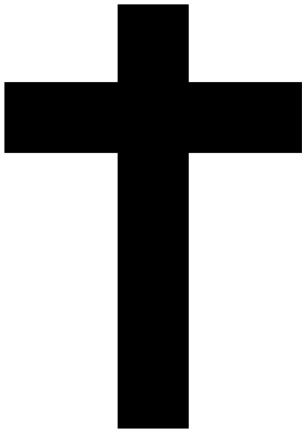

Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of Ethiopia

Wolaytta Bible

Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of Ethiopia

copyright © 2004 SIM

℗ Faith Comes by Hearing

Language: Wolaytta

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
6baa8af2-99d9-51d5-a40a-ff54bdb9b793

Contents

Doomettaabaa 1
Kessaabaa 71
Wogaabaa 129
Qoodaabaa 170
Zaarettido Wogaa 226
Yaasu 273
Daannatu Maxaafaa 306
Sameela Maxaafaa Koiruwaa 342
Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 386
Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 425
Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 469
Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 514
Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 556
Izira Maxaafaa 606
Nahimiyaa Maxaafaa 621
Asttiri Maxaafaa 643
Iyyooba Maxaafaa 654
Leemiso Maxaafaa 690
Eranchchaa Maxaafaa 722
Isiyaasa 734
Ermmaasa 804
Ermmaasa Zilaassaa 880
Hizqqeela 887
Daaneela 954
Hoose7a 976
Yuu7eela 987
Amoxa 992
Abddiyyu 1001
Yoonaasa 1003
Mikiyaasa 1006
Naahooma 1013
Imbbaaqooma 1016
Hagge 1020
Milkkiyaasa 1023
Maatiyoosa 1027
Marqqoosa 1080
Luqaasa 1114
Yohaannisa 1168
Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1206
Koiro Qoronttoosa 1254
Naa77antto Qoronttoosa 1274
Galaatiyaa 1288

Efisoona 1296
Piliphphisiyuusa 1304
Qolasiyaasa 1310
Koiro Tasalonqqe 1315
Naa77antto Tasalonqqe 1320
Koiro Ximootiyoosa 1323
Naa77antto Ximootiyoosa 1329
Pilimoona 1334
Ibraawe 1336
Yaaqooba 1352
Koiro PHeexiroosa 1357
Naa77antto PHeexiroosa 1363
Koiro Yohaannisa 1367
Naa77antto Yohaannisa 1373
Heezzantto Yohaannisa 1374
Yihudaa 1375

Doomettaabaa

Gidduwaa Erissuwaa

Doomettaabaa geetettiya ha maxaafai: salotinne sa7ai merettido meretaabaa, asaa zaree yiido yuussaabaa, nagarainne tugga de7oi doomettido doomettaabaa, Xoossaaranne asaa zaretuura de7iya gaitotettaabaa odees. Doomettaabai naa77u waanna waanna sohotun shaahettidi xeelettanau danddayees.

1 Miraafiyaa issuwaappe biidi tammanne isiiniyaa gakkanaashin de7iya sohoi salotinne sa7ai merettido meretaabaanne asa zariyaa koiro taarikiyaa odees. Addaamenne Hewaani taarikee, Qaayeelanne Aabeela taarikee, Nohenne bashshaa haattaa taarikee, hegaadankka Baabiloone Gimbbiyaa taarikee de7iyoogee ha shaahuwaana.

2 Miraafiyaa tammanne naa77aappe biidi ishatamaa gakkanaashin de7iya sohoi Israa7eela asaayyo beni maizza aawatu taarikiyaa odees. Eta giddon koiroi ba ammanuwaaninne Xoossaassi azazettiyo hanotan erettida Abrahaama. Hegaappe qassi a na7aa Yisaaqa, a na7aa na7aa Yaaqoobanne Yaaqooba naatu tammanne naa77atu taarikee kaallees. Hageeti Yaaqooba naati tammanne naa77ati, tammanne naa77u Israa7eela zaretussi ano gididaageeta. Hageetu ha tammanne naa77u Israa7eela naatu giddonkka Yooseefa dummayidi, hegaadankka qassi Yaaqoobanne a naata hankkoota eta keettaa asaara Gibxxe biitti efiida hanotata minttidi xeellees.

Ha maxaafai asaa taarikiyaa odiyaagaa gidikkokka, ubbaappe aattidi i odiyoogee Xoossai oottido oosuwaabaa. Xoossai salotanne sa7aa medhdhido taarikiyaa oduwaa doommidi, Xoossai ba asaassi qoppiyoogaa aggennaagaa odiya hidootan polees. Ha maxaafaa giddon ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin odettiya taarikiyaa godai, balabaa haniyaageeta pirddiyaageenne qaxxayiyaagee, ba asaa kaalettiyaageenne maaddiyaagee, eta taarikiyaa tangguwaakka giigissiyaagee ba huuphiyan Xoossaa. Hagee beni maxaafai xaafettidoogee asaa ammanuwaa taarikiyaa mazggafidi oiqqanaassanne he ammanoikka paxa de7anaadan oottanaassa.

Meretaabaa

1 Xoossai salotanne sa7aa koiro medhdhiis. 2 He wode sa7ai giigiichchibeennanne aibinne bainna mela; ciimmaa bollan xumai de7ees; Xoossaa Ayyaanai haattaappe bollaara maayi uttiis.

3 Xoossai hegaappe guyyiyan hagaadan yaagidi haasayiis; “Poo7oi hano” yaagiis; yaagin poo7oi haniis. 4 Poo7oi lo77o gididoogaa Xoossai be7iis; be7idi poo7uwaa xumaappe shaakkiis. 5 Xoossai poo7uwaa “Gallassa” giidi sunttiis; xumaa “Qamma” giidi sunttiis. Sa7ai qammiisinne wonttiis; hegeenne koiro gallassa.

6-7 Xoossai hegaappe guyyiyan hagaadan yaagidi haasayiis; “Bollaara de7iya haattaa garssaara de7iya haattaappe shaakkiya salo gufanttoi hano” yaagiis; yaagin haniis. Xoossai salo gufanttuwaa giigissidi, salo gufanttuwaappe bollaara de7iya haattaa garssaara de7iya haattaappe shaakkiis. 8 Xoossai he gufanttuwaa “Saluwaa” giidi sunttiis. Sa7ai qammiisinne wonttiis; hegeenne naa77antto gallassa.

9 Xoossai hegaappe guyyiyan hagaadan yaagidi haasayiis; “Saluwaappe garssaara de7iya haattai issisan eello; eellin mela sohoi qoncco” yaagiis; yaagin haniis. 10 Xoossai he mela sohuwaa “Biittaa” giidi sunttiis; qassi

issisan eellida haattaa “Abbaa” giidi sunttiis. Yaatidi Xoossai hegee lo77o gididoogaa be7iis. 11 Hegaappe simmin Xoossai, “Biittai mittaa maataa mokko; zeretta aifeera de7iya kattaanne zeretta aifeera de7iya teeriya mittaa mokko” yaagiis; yaagin haniis. 12 Biittai mittaa maataa a qommuwan qommuwan mokkiis. Mokkin Xoossai hegee lo77o gididoogaa be7iis. 13 Sa7ai qammiisinne wonttiis; hegeenne heezzantto gallassa.

14 Xoossai hegaappe guyyiyan hagaadan yaagidi haasayiis; “Gallassaa qammaappe shaakkanau poo7oti salo gufantton hanona; eti gallassaa, wodiyaanne laittaa erissanau malaata gidona; 15 sa7aa bollan poo7issana mala eti salo gufantton poo7ona” yaagiis; yaagin haniis. 16 Xoossai naa77u gita poo7ota, gitatiyaagee gallassaa haaranaadaaninne guuxxiyaagee qammaa haaranaadan medhdhiis; xoolinttetakka i medhdhiis. 17-18 Xoossai eti ha sa7aa bollan poo7issana mala, gallassaanne qammaa haarana malanne poo7uwaa xumaappe shaakkana mala, salo gufantton eta wottiis. Yaatidi Xoossai hegee lo77o gididoogaa be7iis. 19 Sa7ai qammiisinne wonttiis; hegeenne oiddantto gallassa.

20 Xoossai hegaappe guyyiyan hagaadan yaagidi haasayiis; “Paxa de7iya dumma dumma meretati haattan darona; kafoikka sa7aappe bollaaranne salo gufanttuwaappe garssaara paallo” yaagiis. 21 Yaatidi Xoossai abban de7iya gita do7ata, haatta giddon woxxi qaaxxiya meretata ubbaanne qefiyaara de7iya kafuwaa ubbaa a qommuwan qommuwan medhdhiis. Medhdhidi Xoossai hegee lo77o gididoogaa be7iis. 22 Xoossai eta, “Yelettite; corattite; abbaa haattaa kumite; kafoikka biittaa bollan coratto” yaagidi anjjiis. 23 Sa7ai qammiisinne wonttiis; hegeenne ichchashantto gallassa.

24 Xoossai hegaappe guyyiyan hagaadan yaagidi haasayiis; “Paxa de7iya meretati bantta qommuwan qommuwan: meheti, biittaara gooshettiya meretatinne do7ati bantta qommuwan qommuwan biittaa bollan kiyona” yaagiis; yaagin haniis. 25 Xoossai do7ata eta qommuwan qommuwan, mehetakka eta qommuwan qommuwaaninne, biittaara gooshettiya meretatakka ubbaa eta qommuwan qommuwan medhdhiis. Medhdhidi Xoossai hegee lo77o gididoogaa be7iis.

26 Hegaappe simmin Xoossai, “Asa nu leemisuwan nuna milatissidi ane medhdhoos; medhdhin eti abbaa moliyaa, saluwaa kafuwaa, biittaa bolli woxxi qaaxxiya mereta ubbaa haarona” yaagiis. 27 Hagaadan Xoossai asaa ba leemisuwan medhdhiis; i a Xoossaa leemisuwan medhdhiis; i eta attumaasanne maccaasa medhdhiis.

28 Xoossai eta hagaadan yaagidi anjjiis; “Yelettite; corattite; ha sa7aa kumitenne haarite; abbaa moliyaa, saluwaa kafuwaanne biittaa bolli woxxi qaaxxiya, paxa de7iya mereta ubbaa haarite” yaagiis.

29 Hegaappe simmin Xoossai, “Be7ite! Taani ha biitta ubbaa bollan zeretta aifeera de7iya katta ubbaanne zeretta aifeera de7iya teeriya mitta ubbaa intteyyo immaas; etinne intteyyo quma gidana. 30 Qassikka ha sa7an de7iya mehenne do7a ubbaayyo, saluwaa kafo ubbaayyo, biittaara gooshettiya mereta ubbaayyoonne shemppoora paxa de7iya mereta ubbaayyo miyoobaa gidanaadan, irxxa mittaanne maataa immaas” yaagiis; yaagin haniis. 31 Xoossai ba medhdhido ubbabaakka xeelliis; xeellidi daro lo77o gididoogaa be7iis. Sa7ai qammiisinne wonttiis; hegeenne usuppuntto gallassa.

2

1 Salotinne sa7ai etan de7iyaabai ubbabai hagaadan oosetti polettiis.
2 Xoossai ba oottido oosuwaa usuppuntta gallassi polidi, ba oottido ooso
ubbaappe laappuntta gallassi shemppiis. 3 Qassi Xoossai laappuntta gal-
lassaa anjjiisinne geeshsha oottiis; aissi giikko, Xoossai ba oottiyo oosuwaa
wurssidi shemppidoi he gallassaana. 4 Salotinne sa7ai merettidoogee ha-
gaadaana.

Edene Gannatiyaabaa

GODAI Xoossai sa7aanne salota medhdhido wode, 5 sa7aa bollan mittinne
maati mokkibeenna; carshshinne caaribeenna; aissi giikko, GODAI Xoossai
ira bukissiichchibeenna; qassi biittaa oottiya asinne baawa. 6 Gidikkonne
sa7aappe haattai pude kiyidi, biittaa ubbaa irxxissees. 7 Hegaappe
guyyiyan, GODAI Xoossai biittaa baanaappe issi asa[1] medhdhiis; medhdhidi
a siiriyan de7o shemppuwaa shemppi gelissiis; yaatin bitanee paxa de7iya
asa gidiis.
8 GODAI Xoossai awai mokkiyoosaa baggaara Edene giyoosan gannatiyaa
kase tokkiis; yan ba medhdhido bitaniyaa wottiis. 9 GODAI Xoossai
xeellanau lo77iya, maanaukka mal77iya ubba qommo mittaa biittaappe
mokissiis. Gannatiyaa gidduwan de7o mittaanne lo77uwaanne iitaa eris-
siya mittaa wottiis.
10 Gannatiyaa ushshiya shaafaa haattai Edeneppe goggees. Edeneppe
kiyidoogaappe guyyiyan, oiddu shaafa kiyi shaahettees. 11 Koiro shaafaa
sunttai Pishoona; Pishooni worqqai de7iyo Hawiila giyo biitta ubbaa bollan
goggees. 12 He biittaa worqqai geeshsha worqqa; qassi al77o shittoinne
keehi lo77iya shuchchai yan de7ees. 13 Naa77antto shaafaa sunttai Giyoona;
Giyooni Toophphiyaa biitta ubbaa bollan goggees. 14 Heezzantto shaafaa
sunttai Xegiroosa; Xegiroosi Asooreppe arshsho baggaara goggees. Qassi
oiddantto shaafai Efiraaxiisa.
15 Bitanee Edene Gannatiyaa oottana malanne naagana mala, GODAI
Xoossai a efiidi wottiis. 16 Wottidi GODAI Xoossai bitaniyaa, “Gannatiyaa
mittaa teeraa ubbaappe neeni maana giikko ma; 17 shin lo77uwaanne iitaa
erissiya mittaa teeraappe mooppa; aissi giikko, neeni appe miido gallassi
tumu haiqqana” yaagidi azaziis.
18 Hegaappe guyyiyan GODAI Xoossai, “Bitanee barkka de7iyoogee lo77o
gidenna; taani ayyo injjetiyaabaanne a maaddiyaabaa kessana” yaagiis.
19 GODAI Xoossai kase meheta ubbaa, do7ata ubbaanne saluwaa kafota
ubbaa biittaappe medhdhiis; qassi bitanee eta woigi sunttiyaakkonne
siyanau akko ehiis; ehin bitanee paxa de7iya meretata ubbaa sunttido
sunttai eta suntta gididi attiis. 20 Hegaadan bitanee meheta ubbaa, saluwaa
kafotanne bazzo do7ata ubbaa sunttiis; shin Addaamessi[2] injjetiyaabinne a
maaddiyaabi beettibeenna.
21 Hegaa gishshau GODAI Xoossai bitaniyaa xiskkuwaa kairissiis; i
xiskkuwaa kairidaashin, a miyyiyaa meqettaappe issuwaa ekkidi, he so-
huwaa ashuwaa kunttiis. 22 Kunttidi GODAI Xoossai bitaniyaappe ekkido
meqettaa macca asa kessiis; yaatidi o bitaniyaakko ehiis. 23 Ehin bi-
tanee; “Hayyashsho! Ha meqettiyaa ta meqettaappe, ha ashiyaakka ta
ashuwaappe ekettidaaro; akka attuma asaappe ekettido gishshau, macca

---

1 **2:7** Asa: “Asa” giyoogee Ibraawetto qaalan “Adam” geetettees; “Adamaa” giyoogee “Biittaa” geetettees; hegaassi naa77u qaalati issoi issuwaa milatoosona. 2 **2:20** Addaama: Ibraawetto qaalan “Addaama” giyo sunttai “Asa” giyoogaa.

asa geetettu”[3] yaagiis. 24 Hegaa gishshau asi ba aawaanne ba aayyiyo
aggi bayidi, ba machcheera issippe de7ees; eti naa77ai issi asho gidoosona.
25 Bitaneenne a keettaayyiyaanne naa77aikka kallo xiire de7oosona; shin
issoi issuwau yeellatokkona.

3

Asai Azazettennan Ixxiis

1 SHooshshai GODAI Xoossai medhdhido do7a ubbaappe aadhdhida
genanchcha. Issi gallassi shooshshai he maccaasiyo, “Xoossai tumu inttena,
‘Gannatiyan de7iya mitta teeraa ubbaappekka mooppite’ giidee?” yaagidi
oichchiis.
2-3 Oichchin maccaasiyaa shooshshaayyo zaarada, “CHii, Xoossai ha-
gaadan gibeenna; nuuni gannatiyan de7iya mittatu teeraa maanau dand-
dayoos; shin Xoossai nuna, ‘Gannatiyaassi gidduwan de7iya mitta teeraa
mooppite; bochchoppite; hinkkoode intte haiqqana’ giis” yaagaasu.
4 SHooshshai maccaasiyo, “CHii, intte ainnekka haiqqekketa; 5 Xoossai
hegaa giidoogee, he mittaa teeraa intte miikko, intte aifee dooyettin,
lo77uwaanne iitaa Xoossaadan intte eranaagaa i eriyo gishshaassa” yaagiis.
6 Maccaasiyaa he mittaa teerai maanau mal77iyaagaa, xeellanau
lo77iyaagaa, qassi asi aadhdhida eratettaa demmanau amoyiyaagaa
gidiyoogaa be7aasu; be7ada he mittaa teeraappe ekkada maasu; qassi
banaara de7iya ba azinaayyookka hegaappe immin, ikka miis.
7 Miyoorin eta naa77aa aifeekka dooyetti aggiis; dooyettin eti banttau
kallo xiire de7iyoogaa eridosona; eridi ettaa giyo mittaa haittaa sikkidi,
banttayyo menttuwan gixxidosona.
8 Sa7ai omarido wode, gannatiyaa gidduwan GODAI Xoossai hemettishin,
a giirettaa bitaneenne a keettaayyiyaa siyidosona; siyidi eti gannatiyaa
mittaa giddon GODAA Xoossaappe qosettidosona. 9 SHin GODAI Xoossai
bitaniyaa xeesidi, “Addaamee, awan de7ai?” yaagiis.
10 Yaagin bitanee, “Gannatiyaa giddon ne giirettaa siyada, taani kallo
de7iyo gishshau, yayyada qosettaas” yaagiis.
11 GODAI Xoossai a, “ ‘Neeni kallo de7aasa’ giidi neeyyo odidai oonee?
Taani nena, ‘Mooppa’ gaada azazido mittaa teeraappe maadiiyye?” yaagidi
oichchiis.
12 Oichchin i, “Tanaara de7anaadan neeni immido maccaasiyaa he mittaa
teeraappe tau immin maas” yaagiis.
13 GODAI Xoossai hegaappe guyyiyan maccaasiyo, “Neeni hegaa aissi
oottadii?” yaagidi oichchiis.
Yaagin maccaasiyaa, “Tana shooshshai cimmin maas” yaagaasu.

Xoossaa Pirddaa

14 GODAI Xoossai hegaappe guyyiyan shooshshaa, “Neeni hagaa oottido
gishshau, mehe ubbaanne do7a ubbaa garssan ne xalaalai qanggettidaagaa!
Neeni ne uluwan biittaara gooshettana; ne de7o laitta ubbankka baanaa
laaccana. 15 Taani nenanne maccaasiyo, ne zerettaanne i zerettaa morkke
kessana; i ne huuphiyaa qoxxana; neenikka a qirbbiyaa dukkana” yaagiis.
16 Maccaasiyookka GODAI Xoossai, “Ne abbe ixetaa aginan neeni daro
tuggatana; qassi neeni wolqqaama leessuwan naata yelana. Gidikkonne
neeni ne azinaara de7anau amottana; i nena haarana” yaagiis.

---

3 **2:23** “Attumaasa” giyoogee Ibraawetto qaalan “Ish” geetettees; “Maccaasa” giyoogee “Ishshah” geetettees; hegaassi naa77u qaalati issoi issuwaa milatoosona.

17 Bitaniyaakka GODAI Xoossai hagaadan yaagiis; “Neeni ne keettaayee
oduwaa siyido gishshaunne taani nena, ‘He mittaa teeraa mooppa’ gaada
azazido mittaa aifiyaappe neeni miido gishshau, biittai ne gaasuwan
qanggettidaagaa gido! Neeni ne de7o laitta ubban gita daafuran biittaa
oottada maana. 18 Biittai neeyyo agunttanne kinddiichchuwaa mokkana;
neeni bazzon mokkidabaa maana. 19 Neeni biittau simmana gakkanaassi,
daafuran ne som77oi cawattin oottido ne qumaa maana; aissi giikko, neeni
biittaappe[4] ekettadasa; neeni baana; neeni baanau simmana” yaagiis.
20 Addaamee ba keettaayyiyo Hewaano[5] giidi sunttiis; aissi giikko, a paxa
de7iya asa ubbau aayo.
21 GODAI Xoossai Addaameyyoonne a keettaayeeyyo itiyaa giigissidi eta
maizziis.
22 Hegaappe guyyiyan GODAI Xoossai, “Simmi asi nuuppe issuwaadan
lo77uwaanne iitaa eriyaabaa gidiis. I ba kushiyaa yeddidi, de7o mittaappe
ekkidi, qassi meenna malanne merinau paxa de7enna mala teqettanau
koshshees” yaagiis. 23 Hegaa gishshau, i ba ekettido biittaa oottana mala,
GODAI Xoossai Edene Gannatiyaappe a kessiis. 24 A kessirggidi, de7o
mittaakko efiya ogiyaa naagana mala, kiruubeta giyo kiitanchchatanne aad-
hdhi aadhdhi wodhdhiya tama laco bisuwaa Edene Gannatiyaappe arshsho
baggaara wottiis.

4

Qaayeelanne Aabeela

1 Addaamee ba keettaayee Hewaaniira aqiis; a abbe ixettada attuma na7a
yelaasu; “GODAI tana maaddin, attuma na7a demmaas” gaada a Qaayeela[6]
sunttaasu. 2 Qassi a ishaa Aabeelakka yelaasu.
Aabeeli dorssa heemmees; qassi Qaayeeli biittaa oottees. 3 Unddenna
wodiyaappe guyyiyan, Qaayeeli ba gaden mokkida kattaappe GODAAYYO
yarshshuwaa yarshshiis; 4 shin Aabeeli ba dorssa wudiyaa giddon baira
yelettida maratuppe ekkidi shukkidi, eta ashuwaappe modhdhiyaasaa
yarshshiis. GODAI Aabeelanne a yarshshuwaa ekkiis; 5 shin Qaayeelanne
a yarshshuwaa ekkibeenna. Hegaa gishshau, Qaayeeli keehi yiillotiis; ba
som77uwaakka xumissiis.
6 Yaatin GODAI Qaayeela, “Aissi yiillotai? Ne som77oikka aissi xumidee?
7 Neeni lo77obaa oottiyaabaa gidiyaakko, ne som77oi pashkkennee? SHin
neeni lo77obaa oottana xayikko, nagarai do7adan ne penggen zuggees; i
nena haarana koyees; shin neeni a xoonana bessees” yaagiis.
8 Hegaappe guyyiyan, Qaayeeli ba ishaa Aabeela, “Ane dembbaa boos”
yaagiis. Biidi eti dembban de7ishin, Qaayeeli ba ishaa Aabeela bolli dend-
dinne wori aggiis.
9 Worin GODAI Qaayeela, “Ne ishai Aabeeli awaanee?” yaagidi oichchiis.
Oichchin Qaayeeli zaaridi, “Taani erikke; ta ishaa naagiyaagee taneeyye?”
yaagiis.
10 Yaagin GODAI Qaayeela, “Hagaa aissi oottadii? Be7a; ne ishaa suuttai
biittaappe taakko waassees. 11 Ne kushiyaappe ne ishaa suuttaa ekkidi, mit-
tanau hanggida biittaappe ha77i neeni qanggettidaagaa. 12 Neeni oottinkka
biittai neeyyo aifenna; betedan neeni sa7aa bollan toilattana” yaagiis.

---

4 **3:19** Biittaa: Doomettaabaa 2:7 tohossaara xaafettidaagaa xeella. 5 **3:20** Hewaano: Ha sunttaa birshshettai “De7iyaaro” giyoogaa. 6 **4:1** Qaayeela: Ibraawetto qaalan “Qayin” geetettees. Birshshettai “Demmaas” giyoogaa.

13 Qaayeeli GODAA, “Poora! Neeni tana qaxxayiyo qixaatee taani mulekka
danddayennaagaa. 14 Hekko neeni tana hachchi ha biittaappe yedettaasa;
taani ne sinttappe qosettana; betedan taani sa7aa bollan toilattana; tana
demmai ooninne worana” yaagiis.
15 Yaagin GODAI a, “Nena ooninne worenna; worikko, ne haluwaa taani
laappun kushiyaa kessana” yaagiis. Hegaa gishshau, demmai ooninne a
worennaadan GODAI a bolli malaataa wottiis. 16 Wottin Qaayeeli GODAA
sinttappe kiyidi, Edene baggaappe arshshoora de7iya Nooda[7] giyo biittan
de7iis.

Qaayeela Yeletaa

17 Qaayeeli ba keettaayeera aqiis; a abbe ixettada, Heenooka yelaasu.
Qaayeeli katamaa he wode keexxidi, he katamaa ba na7aa sunttan
“Heenooka” giidi sunttiis. 18 Heenooki Iraada yeliis; Iraadi Mahuyaa7eela
yeliis; Mahuyaa7eeli Matushaa7eela yeliis; Matushaa7eeli Laameeka yeliis.
19 Laameeki Aadonne Xiilo giyo naa77u maccaasata dautta ekkiis. 20 Aada
Yaabaala yelaasu; Yaabaali mehiyaa haariya, dunkkaaniyan de7iya asatu
aawaa. 21 A ishaa sunttai Yuubaala; Yuubaali qassi diittaa diixxiyaanne
pulaale punniya asatu ubbaa aawaa; 22 Xiila qassi Tubaaliqaina giyo na7aa
yelaasu; Tubaaliqaini nahaasiyaappenne birataappe dumma dumma mi-
ishshata qoxxiyaagaa. Tubaaliqaina michchiyaa Naa7imo.
23 Issi gallassi Laameeki ba keettaayeta, “Aadee, Xiilee, siyite; ta keet-
taayetoo, ane taani yootiyoogaa ezggite. Issi bitanee tana dechchido
gishshau, taani a woraas; ee, taani he tana mazunxxissida wodallaa woraas.
24 Qaayeela haluwaa kessanau laappun kushe koshshikko, Laameeka
haluwaa kessanau laappun tammanne laappun kushe koshshees” yaagiis.

Seetanne Heenoosa

25 Addaamee ba keettaayeera haranttuwaa aqin, hara na7aa yelaasu.
Yelada, “Qaayeeli worido Aabeela gishshaa Xoossai tau hara na7aa immiis”
gaada, a Seeta[8] gaada sunttaasu. 26 Seetikka attuma na7aa yeliis; yelidi
a “Heenoosa” giidi sunttiis. Asai GODAA sunttaa xeesidi goinniyoogaa he
wode doommiis.

5

Addaame Yeletaa

1 Addaame yeletai hagaappe kaallidi xaafettiis. Xoossai asa medhdhido
gallassi bana milatissidi medhdhiis. 2 I attumaasanne maccaasa ootti med-
hdhidi, eta anjjiis. Eta medhdhidi Asa[9] giidi sunttiis.
3 Addaamee 130 laittaa de7idi, bana milatiya attuma na7aa yeliis; yelidi a
“Seeta” giidi sunttiis. 4 Addaamee Seeta yelidoogaappe guyyiyan, 800 laittaa
de7iis; hara attuma naatanne macca naata yeliis. 5 Addaamee muleera 930
laittaa de7idi haiqqiis.
6 Seeti 105 laittaa de7idi, Heenoosa yeliis; 7 Seeti Heenoosa yelidoogaappe
guyyiyan, 807 laittaa de7iis; hara attuma naatanne macca naata yeliis.
8 Seeti muleera 912 laittaa de7idi haiqqiis.
9 Heenoosi 90 laittaa de7idi, Qainaana yeliis; 10 Heenoosi Qainaana yeli-
doogaappe guyyiyan, 815 laittaa de7iis; hara attuma naatanne macca naata
yeliis. 11 Heenoosi muleera 905 laittaa de7idi haiqqiis.

---

7 **4:16** Nooda: Ha sunttaa birshshettai “Toilattiyoosaa” giyoogaa. 8 **4:25** Seeta: Ha sunttaa birshshettai “Immiis” giyoogaa. 9 **5:2** Asa: Ibraawetto qaalan “Asa” giyoogee “Addaama” giyoogaa.

12 Qainaani 70 laittaa de7idi, Malaali7eela yeliis; 13 Qainaani Malaali7eela
yelidoogaappe guyyiyan, 840 laittaa de7iis; hara attuma naatanne macca
naata yeliis. 14 Qainaani muleera 910 laittaa de7idi haiqqiis.
15 Malaali7eeli 65 laittaa de7idi, Yaareeda yeliis; 16 Malaali7eeli Yaareeda
yelidoogaappe guyyiyan, 830 laittaa de7iis; hara attuma naatanne macca
naata yeliis. 17 Malaali7eeli muleera 895 laittaa de7idi haiqqiis.
18 Yaareedi 162 laittaa de7idi, Heenooka yeliis; 19 Yaareedi Heenooka
yelidoogaappe guyyiyan, 800 laittaa de7iis; hara attuma naatanne macca
naata yeliis. 20 Yaareedi muleera 962 laittaa de7idi haiqqiis.
21 Heenooki 65 laittaa de7idi, Maatusaala yeliis; 22 Maatusaala yeli-
doogaappe guyyiyan, Heenooki 300 laittaa Xoossaara hemettiiddi de7iis;
hara attuma naatanne macca naata yeliis. 23 Heenooki muleera 365 laittaa
de7iis; 24 i Xoossaara hemettiiddi xayi bayiis; aissi giikko, Xoossai a ekki efiis.
25 Maatusaali 187 laittaa de7idi, Laameeka yeliis; 26 Maatusaali Laameeka
yelidoogaappe guyyiyan, 782 laittaa de7iis; hara attuma naatanne macca
naata yeliis. 27 Maatusaali muleera 969 laittaa de7idi haiqqiis.
28 Laameeki 182 laittaa de7idi, attuma na7a yeliis. 29 Yelidi, “Ha na7ai
GODAI qanggido biittaa bollan nuna nu kushiyaa oosuwaa daafuraappe
shemppissana” giidi Noha[10] sunttiis. 30 Laameeki Noha yelidoogaappe
guyyiyan, 595 laittaa de7iis; hara attuma naatanne macca naata yeliis.
31 Laameeki muleera 777 laittaa de7idi haiqqiis.
32 Nohee 500 laittaa de7idi, Seema, Kaamanne Yaafeeta yeliis.

6

Asaa Iitatettaa

1 Asai sa7aa bollan darido wode, etau macca naati yelettidosona;
2 “Xoossaa naata” geetettiya meretati ha asaa macca naati puulanchcha
gidiyoogaa be7idosona; be7idi etappe bantta dooridoogeeta machchi-
dosona. 3 GODAI, “Ta Ayyaanai asan merinau de7enna; aissi giikko, asi
haiqqiyaagaa; a laittaikka issi xeetanne laatama gidana” yaagiis. 4 He
wodenne hegaappe guyyiyan Xoossaa naati asaa macca naata ekkin, naati
yelettido wode, wogga adussa asati sa7aa bollan de7idosona. Etinne beni
wode olau minonne erettida asa.
5 GODAI he wode sa7aa bollan de7iya asaa iitatettai daridoogaanne eti
wozanan qoppiyoobai ubbai ubba wodekka iita xalaala gididoogaa be7iis;
6 be7idi GODAI asaa ha sa7aa bollan medhdhidoogau azzaniis; ba wozanan
keehippe seelettiis. 7 Hegaa gishshau GODAI, “Taani medhdhido asaa ha
sa7aa bollappe muleera quccana; asaa, mehiyaa, do7aa, biittaara gooshet-
tiya meretatanne saluwaa kafota xaissana; aissi giikko, taani eta medhdhi-
doogau azzanaas” yaagiis. 8 SHin Nohee GODAA sinttan nashettiis.

Noha

9 Nohee hanidobai hagaappe kaallidi xaafettiis. Nohee xillo asa; i
ba wodiyan de7ida asaa giddon suure asa; Nohee Xoossaara hemettiis.
10 Nohee Seema, Kaamanne Yaafeeta giyo heezzu attuma naata yeliis.
11 He wode biittai sa7ai Xoossaa sinttan tuniis; sa7ai ubbai makkalan
kumiis. 12 Xoossai ha sa7aa xeelliis; xeellidi sa7ai tunidoogaa be7iis; aissi
giikko, sa7an de7iya asai ubbai ba ogiyaa tunissi wottiis.

10 **5:29** Noha: Ha sunttai “SHemppissiis” giyoogaa milatees.

13 Hegaa gishshau, Xoossai Noha hagaadan yaagidi azaziis; “Taani asa
ubbaa xaissana hanais; eta gaasuwan sa7ai makkalan kumido gishshau,
taani tumuppe asaakka sa7aakka xaissana. 14 Hegaa gishshau, mino mit-
taappe neeyyo markkabiyaa keexxa; he markkabiyaa giddon cora qol77ota
kessa; yaatada sooranne kareera shidan meesha. 15 Markkabiyaa hagaadan
yaatada keexxa; zananaa heezzu xeetu wara, gomppaa ishatamu wara,
geesaa hasttamu wara ootta; 16 markkabiyaassi kaaraa medhdha; kaaraap-
penne godaappe gidduwan issi wara gidiyaasaa kallo agga baya; penggiyaa
markkabiyaassi miyyessaara kessa; markkabiyaa heezzu pooqe kessada
keexxa.
17 “Taani saloppe garssan de7o shemppoora de7iya mereta ubbaa xais-
sanau, ha sa7aa bollan bashshaa haattaa yeddana; yeddin ha sa7an
de7iyaabai ubbai xayana. 18 SHin taani ta maachchaa nenaara maacettana.
Neeni ne keettaayyiyo, ne attuma naatanne ne attuma naatu maccaasata
nenaara ekkada markkabiyaa giddo gelana. 19 Eti nenaara paxa attana
mala, paxa de7iya mereta ubbaappe qommuwan qommuwan attumaa-
gaanne maccaagaa naa77aa naa77aa oottada, markkabiyaa giddo gelis-
saasa. 20 Dumma dumma qommo kafuwaappe, dumma dumma qommo
mehiyaappenne biittaara gooshettiya dumma dumma qommo meretatuppe
ubbaappe naa77aa naa77aa gididi, paxa attana mala neekko yaana. 21 Qassi
neeninne nenaara de7iyaageeti maanau, dumma dumma qommo miyo
kattaa efaada, markkabiyaa giddon qola” yaagiis.
22 Yaagin Nohee ubbabaakka Xoossai azazidoogaadan oottiis.

7

1 GODAI hegaappe guyyiyan Noha hagaadan yaagiis; “Neeni ne so asaa
ubbaara markkabiyaa giddo gela; aissi giikko, taani ha wodiyaa yeletaa
giddon neeni xillo gididoogaa be7aas. 2-3 Neeni geeshsha gidida mehenne
do7a ubbaappe a qommuwaappe qommuwaappe attumaagaanne maccaa-
gaa laappunaa laappunaa, geeshsha gidenna mehenne do7a ubbaappe a
qommuwaappe qommuwaappe issi attumaagaanne issi maccaagaa, qassi
saluwaa kafuwaappe a qommuwaappe qommuwaappe attumaagaanne
maccaagaa laappunaa laappunaa oottada, sa7aa ubbaa bollan dumma
dumma zerettai paxa attana mala nenaara ekkada gela. 4 Aissi giikko,
laappun gallassaappe guyyiyan, taani oitamu gallassaanne oitamu qammaa
ha sa7aa bollan iraa bukissana; yaatada taani medhdhido mereta ubbaa
sa7aa bollappe quccana” yaagiis.
5 Yaagin Nohee GODAI a azazido ubbabaa oottiis.
6 Bashshaa haattai ha sa7aa bolli yiido wode, Nohe laittai usuppun
xeeta. 7 Nohee, a attuma naati, a keettaayyiyaanne a naatu maccaasati
bashshaa haattaappe attanau markkabiyaa giddo gelidosona. 8 Geeshsha
mehiyaappenne do7aappe, geeshsha gidenna mehiyaappenne do7aappe,
kafuwaappenne biittaara gooshettiyaageetu ubbaappe 9 Xoossai Noha
azazidoogaadankka attumaageenne maccaagee naa77aa naa77aa gididi,
Nohekko markkabiyaa giddo gelidosona. 10 Gelin laappun gallassaappe
guyyiyan, bashshaa haattai ha sa7aa bollan yiis.
11 Nohee usuppun xeetu laittaa de7in, naa77antta aginan, tammanne
laappuntta gallassan, he gallassankka biittaa giddon de7iya gita ciim-
maa pultto ubbai xuuqqi bayiis; saluwan de7iya haattaa maskkootetikka
dooyetti wodhdhidosona; 12 dooyettin irai ha sa7aa bollan oitamu gallas-
saanne oitamu qammaa bukkiis. 13 He gallassankka Noheenne a attuma
naati, Seemi, Kaaminne Yaafeeti, Nohe keettaayyiyaanne a naatu heezzaa

maccaasati issippe markkabiyaa giddo gelidosona. 14 Etinne do7a ubbaappe ba qommuwan qommuwan, mehe ubbaappekka ba qommuwan qommuwan, biittaara gooshettiyaageetu ubbaappe ba qommuwan qommuwan, kafo ubbaappe ba qommuwan qommuwan, etaara issippe gelidosona; 15 de7o shemppoora de7iyaageeti ubbai naa77aa naa77aa gididi, Nohekko markkabiyan gelidosona; 16 Xoossai Noha azazidoogaadan, mereta ubbaappe attumanne macca gididi, markkabiyaa giddo gelidosona; gelin Nohee giddon de7ishin, GODAI markkabiyaa penggiyaa gorddiis.

17 Bashshaa haattai oitamu gallassaa sa7aa bollan bukkiiddi gam77iis; haattai daridi, markkabiyaa biittaappe pude denttiis. 18 Haattai biittaa bollan keehippe darin, markkabee haattaa bollan toohettiis. 19 Saloppe garssaara de7iya xoqqa dereti ubbai mitettana gakkanaashin, haattai ha sa7aa bollan keehi wolqqaappe dariis. 20 Haattai deretu xeeraappe aadhdhidi, tammanne ichchashu wara gakkanaashin tookkiis. 21 Yaatin sa7aa bollan paxa qaaxxiya meretati ubbai: kafoi, mehee, do7ai, sa7aa bollan sham77i giya mereta ubbainne asai ubbai haiqqiis. 22 Ee, mela biittaa bollan de7iya, ba siireera de7o shemppuwaa shemppiya ubbaikka haiqqiis. 23 Ha sa7an paxa de7iyaabai ubbai: asai, meheenne do7ai, biittaara gooshettiya meretatinne saluwaa kafoti ubbaikka sa7aappe qucettidosona. Qucettin Nohe xalaalainne aara markkabe giddon de7iyaageeti attidosona. 24 He haattai xeetanne ishatamu gallassa gakkanaassi sa7aa bollan gam77iis.

8

Bashsha Haattaa Wurssettaa

1 SHin Xoossai Noha, aara markkabiyaa giddon de7iya do7a ubbaanne mehe ubbaa qoppiis; qoppidi sa7aa bollan carkkuwaa carkkissiis; carkkissin he haattai wodhdhi wodhdhi biis. 2 Qassi biittaa giddon de7iya ciimmaa pulttoinne saluwan de7iya haattaa maskkooteti gorddettidosona; iraikka saluwan teqettiis. 3 Yaanin haattai wodhdhi wodhdhi biis. He xeetanne ishatamantta gallassaappe guyyiyan, haattai wodhdhiis. 4 Haattai wodhdhin markkabee laappuntta aginan, tammanne laappuntta gallassan Araaraate giyo deretu bolli shemppiis. 5 Haattai tammantta aginai gakkanaassikka wodhdhi wodhdhi biis; tammantta aginaayyo koiro gallassi deretuyyo xeerai beettiis.

6 Oitamu gallassaappe guyyiyan, Nohee ba keexxido markkabiyaa maskkootiyaa dooyiis; 7 dooyidi issi quuruwaa kare yeddiis; yeddin quuroi haattai biittaa bollappe melana gakkanaassi, yaanne haanne paalliiddi gam77iis. 8 Qassi Nohee haattai biittaa bollappe wodhdhi wuridaakkonne be7anau issi haraphphiyo kare yeddiis; 9 shin he haraphphiyaa haattai biittaa ubbaa bollan ha77ikka de7iyo gishshau, shemppiyoosaa demmabeikku. Hegaa gishshau simmada, markkabiyaa giddon de7iya Nohekko yaasu; yin i ba kushiyaa yeddidi, baakko markkabiyaa giddo ekkiis.

10 Hegaappe guyyiyan, hara laappun gallassaa takkidi, haraphphiyo zaarettidikka markkabiyaa giddoppe kessidi yeddiis. 11 He haraphphiyaa sa7ai omariyo wode akko simmada yaasu; yaidda wogaraa aacaappe duuttido irxxa haittaa ba doonan saxxa ekkada yaasu. Hegaa gishshau, haattai biittaa bollappe wodhdhidoogaa Nohee eriis. 12 Qassi Nohee hara laappun gallassaa takkidi, he haraphphiyo zaarettidi yeddiis; shin he haraphphiyaa akko simmada yabeikku.

13 Nohee usuppun xeetanne isiini laittaa de7in, koiro aginan koiro gallassi,
haattai biittaa bollappe xi77iis; Nohee markkabiyaa qum77uwaa qaari xeel-
lidi, biittai xi77idoogaa be7iis. 14 Naa77antto aginan laatamanne laappuntta
gallassan, biittai muleera meliis.
15 Xoossai he wode Noha hagaadan yaagidi azaziis; 16 “Neeni ne keet-
taayyiyo, ne attuma naatanne ne naatu maccaasata ekkada markkabiyaa
giddoppe kiya. 17 Eti yelettidi, daridi corattana mala, paxa de7iya mereta ub-
baappe nenaara de7iyaageeta: kafota, meheta, do7atanne biittaara gooshet-
tiya ubbaa nenaara kessa” yaagiis. 18 Yaagin Nohee ba attuma naatuura,
ba keettaayeeranne ba naatu maccaasatuura markkabiyaa giddoppe kiyiis.
19 Kiyin mehenne do7a ubbai, biittaara gooshettiya mereta ubbai, kafo ub-
bainne sa7aa bollan woxxi qaaxxiyaabai ubbai ba qommuwan qommuwan
markkabiyaa giddoppe kiyidosona.
20 Kiyidoogaappe guyyiyan, Nohee GODAAYYO yarshshiyoosaa gimb-
biis; gimbbidi geeshsha mehiyaanne do7aa ubbaappenne geeshsha kafo
ubbaappe ekkidi, yarshshiyoosan xuuggidi yarshshiis. 21 Yaatin GO-
DAI yarshshuwaa peenuwaa sawiyaagaa singgidi, ba wozanan hagaadan
yaagiis; “Naatettaasappe doommin, asi wozanan qoppiyoobai ubbai iita
gidikkokka, taani asa gishshau gaada naa77antto mulekka ha sa7aa qang-
gikke. Qassi taani ha77i oottidoogaadan paxa de7iya mereta ubbaa
naa77antto mulekka xaissikke. 22 Ha sa7ai de7ido peesha ubban, zeriyo
wodeenne cakkiyo wodee, meegoinne hombbee, boneenne balggoi, gallas-
sainne qammai ubbatookka de7ana” yaagiis.

9

Xoossai Noheera Maacettido Maachchaa

1 Xoossai Nohanne a attuma naata hagaadan yaagidi anjjiis; “Yelettite;
corattite; sa7a ubbaa kumite. 2 Sa7aa do7ati ubbai, saluwaa kafoti ubbai,
biittan woxxi qaaxxiyaabai ubbainne abban de7iya moleti ubbai intteyyo
yayyonanne dagammona. Eti intteyyo aadhdhidi imettidosona; 3 taani
mokkiya dumma dumma kattata intteyyo immidoogaadankka, paxa de7iya
woxxi qaaxxiya mereta ubbai intteyyo quma gidana. 4 SHin biron shemp-
poora de7iya suuttai a giddon de7iyo ashuwaa mooppite. 5 Taani intte
shemppuwaara de7iya intte suuttaa do7a ubbaappe tumu achchana; qassi
asa ubbaappekka, a mala asaa suuttaa achchana. 6 Xoossai asaa bana Xoos-
saa milatissidi medhdhido gishshau, asa suutta gussiya oona gidikkonne, a
suuttaikka asa kushen gukkana. 7 Intte yelettite; corattite; sa7an darite; an
corattite” yaagiis.
8 Hegaappe guyyiyan, Xoossai Nohanne aara de7iya a attuma naata
hagaadan yaagiis; 9-10 “Simmi ha77i, taani ta maachchaa inttenaara, int-
teppe guyyiyan intte zerettaaranne paxa nenaara de7iya mereta ubbaara
maacettais; ee, taani ta maachchaa kafuwaara, mehiyaara, sa7aa do7a
ubbaaranne, markkabiyaappe inttenaara kiyida, paxa de7iya mereta ub-
baara maacettais. 11 Taani inttenaara ta maachchaa maacettais; hagaappe
sinttan paxa de7iyaabai ubbai bashshaa haattan mulekka xayenna; ha
sa7aa bashshiya haatti hagaappe sinttan mulekka de7enna” yaagiis.
12 Qassikka Xoossai, “Taani taappenne intteppe, inttenaara de7iya
paxa meretatu ubbaappe gidduwan yaana yeleta ubbaara maacettiyo
maachchaa malaatai hagaa; 13 taani ta zuullaa shaaran essaas; i taap-
penne ha sa7aappe gidduwan de7iya maachchau malaata gidana. 14 Taani
sa7aappe bollan shaaraa ehiido wodenne shaaran zuullai beettido wode,

15 taappenne intteppe paxa de7iya dumma dumma qommo mereta ubbaappe gidduwan maacettido ta maachchaa hassayana; paxa de7iyaabaa ubbaa xaissanau hagaappe sinttan mulekka bashshaa haatti yeenna.
16 Zuullai shaaran beettido wode audenne, taani a be7ana; be7ada taappe Xoossaappenne ha sa7aa bollan paxa de7iya dumma dumma qommo mereta ubbaappe gidduwan maacettido merinaa maachchaa taani hassayana" yaagiis.
17 Yaagidi Xoossai Noha, "Taani taappenne ha sa7aa bollan paxa de7iyaabaa ubbaappe gidduwan maacettido maachchaa malaatai hagaa" yaagiis.

Nohanne A Naata

18 Markkabiyaappe kiyida Nohe attuma naati Seema, Kaamanne Yaafeeta; Kaami Kanaane aawaa. 19 Hageeti heezzaikka Nohe naata; sa7an ubban de7iya asai etappe yelettiis.
20 Nohee goshshanchcha; i woiniyaa turaa tokettaa doommiis. 21 Issi gallassi i he woiniyaa eessaa uyidi mattottiis; mattottidi ba dunkkaaniyaa giddon kallo xiire zin77iis. 22 Kanaane aawaa Kaami ba aawaa kalluwaa be7iis; be7idi, kare kiyidi, ba naa77u ishanttuyyo yootiis. 23 SHin Seeminne Yaafeeti afala issuwaa ekkidi, naa77aikka bantta hashiyaara hashiyaara gatti oiqqidi, guyyegutti hemetti gelidi, bantta aawaa kalluwaa kammidosona; eti bantta aawaa kalluwaa be7enna mala bantta som77uwaa wora zaaridosona.
24 Nohee mattoi aadhdhin beegottidi, a na7ai ubbaappe kaaloi a oottidobaa eriis. 25 Eridi a,
"Kanaani qanggettidaagaa gido!
I ba ishanttuyyo wurssetta aille gidana"
yaagiis.
26 Qassikka Nohee,
"GODAI, Seema Xoossai galatetto!
Kanaani Seema aille gido;
27 Xoossai Yaafeeta biittaa aasso.[11]
Yaafeeta zareti Seema zaretu giddon de7ona;
Kanaani Yaafeeta aille gido" yaagiis.
28 Bashshaa haattaappe guyyiyan, Nohee heezzu xeetanne ishatamu laittaa de7iis. 29 Nohee muleera uddufun xeetanne ishatamu laittaa de7idi haiqqiis.

10

Nohe Naatu Yeletaa
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 1:5-23)

1 Nohe naatu, Seema, Kaamanne Yaafeeta yeletai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa; bashshaa haattaappe guyyiyan, etau attuma naati yelettidosona.
2 Yaafeeta attuma naati: Goomera, Maagooga, Maadaaya, Yaawaana, Tubaala, Meshekanne Tiiraasa.
3 Goomera attuma naati: Ashkkanaaza, Riifaatanne Togarmma.
4 Yaawaana attuma naati: Eliisha, Tarsseesa, Kitiimanne Rooda.
5 Hageetuppe abbaa doonan de7iya asai ubbai ba biittan biittan, ba qaalan qaalan, ba yaran yaraaninne, ba kawotettan kawotettan shaahettidosona.
6 Kaama attuma naati: Kuusha, Mixiraima, Puuxanne Kanaana.

11 **9:27** Yaafeeta birshshettai "Aasso" giyoogaa milatees.

7 Kuusha attuma naati: Saaba, Hawiila, Saabita, Raa7imanne Sabttaka.
Raa7ima attuma naati: Saabanne Dadaana.
8 Kuushi Naamiruuda yeliis; Naamiruudi ha sa7an koiro wolqqaama
olanchcha gidiis; 9 GODAA sinttankka i wolqqaama shankkanchcha gidiis;
“Naamiruudadan GODAA sinttan wolqqaama shankkanchcha gida” giy-
oogee hegaa gishshassa. 10 A kawotettaayyo koiro katamati Sanaa7oore
biittan de7iya Baabiloone, Ereeka, Akkaadanne Kalnna. 11-12 I he biittaappe
Asoore biidi, Nanawe, Rahobootanne Kaalaha keexxiis; qassi Nanawep-
penne Kaalahappe gidduwan de7iya Reseena giyo gita katamaakka ke-
exxiis.
13-14 Mixiraimi Ludeta, Anaameta, Lahaabeta, Nafttuuheta, Patiroosata,
Kaasiluuhetanne Pilisxxeema zareta yelida Kafttooreta yeliis.
15-18 Kanaanee ba baira na7aa Sidoonanne Heeta yeliis; qassi Kanaanee
Yaabuusata, Amooreta, Gerggeeseta, Hiiweta, Arqqeta, Siinata, Ariwaadeta,
Xamaaretanne Hamaatata yeliis.

Hegaappe guyyiyan, Kanaane zareti laalettin, 19 Kanaane biittaa zawai
Sidoonappe doommidi, Garaaraaranne Gaazaara kanttidi, Sadoomanne
Gamoora, Adaamanne Xaboima biidi, Lashaa7an zawatees. 20 Kaama
attuma naati bantta yaran yaran, bantta qaalan qaalan, bantta biittan
biittaaninne bantta kawotettan kawotettan xaafettidaageeti hageeta.
21 Seemau naati yelettidosona; i Yaafeetayyo baira ishaanne Eboora naatu
ubbaayyo maizza aawaa. 22 Seema attuma naati: Elaama, Asoora, Arifaak-
isaada, Luudanne Araama.
23 Araama attuma naati: Uuxa, Huula, Geteeranne Mesheka.
24 Arifaakisaadi SHelaaha yeliis.
SHelaahi Eboora yeliis.
25 Eboorau naa77u attuma naati yelettidosona. Issuwaa sunttai Peeleega;
aissi giikko, sa7an de7iya asai a wodiyan shaahettiis; a ishaa sunttai Yoqix-
aana.
26 Yoqixaani naata yeliis. Etinne: Almmodaada, SHeleefa, Haxarm-
maaweta, Yeraaha, 27 Hadoraama, Uzaala, Diiqila, 28 Oobaala, Abimaa7eela,
Saaba, 29 Ofiira, Hawiilanne Yobaaba. Hageeti ubbaikka Yoqixaana attuma
naata.
30 Eti de7ido heerai Meeshappe biidi arshsho baggaara de7iya deree
dariyo biittan Safaara gakkees. 31 Seema attuma naati bantta yaran yaran,
bantta qaalan qaalan, bantta biittan biittaaninne bantta kawotettan ka-
wotettan xaafettidaageeti hageeta.
32 Hageeti bantta yaran yaraaninne bantta kawotettan kawotettan xaafet-
tida Nohe attuma naatu zareta. Bashshaa haattaappe simmin, kawotettati
hageetuppe sa7a ubbau laalettidosona.

11

Baabiloone Pooqiyaa

1 Sa7aa bollan de7iya asi ubbi koiro issi doonaanne issi qaalaa haasayees.
2 Asati arshsho baggi simmidi biido wode, Sanaa7oore giyo biittan dembba
issuwaa demmidi yan, uttidosona.
3 Eti issoi issuwaa, “Haayite; xuubiyaa medhdhidi, taman xuuggoos”
yaagidosona. Yaagidi eti shuchchaa gishshaa xuubiyaa, urqqaa gishshaa
shidaa ekkidosona; 4 ekkidi, “Haayite; nu sunttaa xeesissanaunne qassi
nuuni ha sa7aa ubbaa bollan laalettennan attanau issi gita katamaanne
xeerai saluwaa gakkiyo issi pooqiyaa nuuyyo keexxoos” yaagidosona.

5 SHin GODAI asati keexxido gita katamaanne pooqiyaa be7anau duge
wodhdhiis; 6 wodhdhidi GODAI hagaadan yaagiis; “Hekko eti issi asa; qassi
eti ubbaikka issi qaalan haasayoosona; eti ha77i hagaa oottanau doom-
miichchaappe guyyiyan, eti banttayyo oottanau qoppiyooban etau dand-
dayettennabi aibinne baawa. 7 Haayite; duge wodhdhidi eti issoi haasayiyo
qaalaa issoi erenna mala, eta qaalaa dummayoos” yaagiis. 8 Yaagidi GODAI
eta hegaappe sa7a ubbaa bollan laalin, eti he gita katamaa keexxiyoogaa
aggi bayidosona. 9 GODAI sa7aa asaa qaalaa yan dummayido gishshau,
he katamai Baabiloona geetettiis. GODAI eta hegaappe sa7a ubbaa bollan
laaliis.

Seema Yeletaa

10 Seema yeletai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. Bashshaa haattaappe
guyyiyan, naa77u laitta gidin, Seema laittai xeetaa gidido wode, Seemi
Arifaakisaada yeliis. 11 Seemi Arifaakisaada yelidoogaappe guyyiyan,
ichchashu xeetu laittaa de7iis; hara attuma naatakka macca naatakka yeliis.
12 Arifaakisaadi 35 laittaa de7idi, SHelaaha yeliis; 13 Arifaakisaadi SHe-
laaha yelidoogaappe guyyiyan, 403 laittaa de7iis; hara attuma naatakka
macca naatakka yeliis.
14 SHelaahi 30 laittaa de7idi, Eboora yeliis; 15 SHelaahi Eboora yeli-
doogaappe guyyiyan, 403 laittaa de7iis; hara attuma naatakka macca
naatakka yeliis.
16 Eboori 34 laittaa de7idi, Peeleega yeliis; 17 Eboori Peeleega yeli-
doogaappe guyyiyan, 430 laittaa de7iis; hara attuma naatakka macca
naatakka yeliis.
18 Peeleegi 30 laittaa de7idi, Raa7a yeliis; 19 Peeleegi Raa7a yelidoogaappe
guyyiyan, 209 laittaa de7iis; hara attuma naatakka macca naatakka yeliis.
20 Raa7u 32 laitta de7idi, Saruuga yeliis; 21 Raa7u Saruuga yelidoogaappe
guyyiyan, 207 laittaa de7iis; hara attuma naatakka macca naatakka yeliis.
22 Saruugi 30 laittaa de7idi, Naakoora yeliis; 23 Saruugi Naakoora yeli-
doogaappe guyyiyan, 200 laittaa de7iis; hara attuma naatakka macca
naatakka yeliis.
24 Naakoori 29 laittaa de7idi, Taara yeliis; 25 Naakoori Taara yeli-
doogaappe guyyiyan, 119 laittaa de7iis; hara attuma naatakka macca
naatakka yeliis.
26 Taari 70 laittaa de7idi, Abraama, Naakooranne Haaraana yeliis.

Taara Yeletaa

27 Taara yeletai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. Taari Abraama,
Naakooranne Haaraana yeliis; yelin Haaraani Looxa yeliis. 28 Haaraani
ba aawai Taari paxa de7ishin, ba yelettido Kaladaawetu biittan, Uura
giyo gita kataman haiqqiis. 29 Abraaminne Naakoorinne naa77aikka
machchidosona; Abraama keettaayee sunttai Saarayo; qassi Naakoora keet-
taayee sunttai Milkko; Milkka Haaraana na7iyo; Haaraani Milkkissinne
Yiskkaanisi aawaa. 30 Saaraya maine; iyyo na7i baawa.
31 Taari ba na7aa Abraama, ba na7aa Haaraana na7aa Looxanne, ba
na7aa Abraama keettaayyiyo Saarayo ekkidi kiyin, eti issippe Kanaane
biitti baanau Uuri giyo Kaladaawetu katamaappe denddidosona; shin eti
Kaaraane giyo katamaa gakkanaashin biidi, yan utti bayidosona. 32 Taari
naa77u xeetanne ichchashu laittaa de7idi, Kaaraanen haiqqiis.

12

Abraama Xeessaa

1 GODAI Abraama yaagiis; “Neeni ne biittaappe, ne dabbotuppenne ne
aawaa keettaa asaappe shaahettada, taani nena bessiyo biitti ba. 2 Taani
nena gita kawotetta oottana; qassi taani nena anjjana; taani ne sunttaa
gitayana; yaatin neeni anjjo gidana; 3 taani nena anjjiyaageeta anjjana; qassi
nena qanggiyaageeta taani qanggana; ha sa7aa bollan de7iya asai ubbai ne
baggaara anjjettana” yaagiis.

4 Yaagin Abraami GODAI ayyo odidoogaadan denddidi biis; Looxeekka
aara biis; Abraami Kaaraaneppe biido wode, ayyo laittai laappun tam-
manne ichchasha. 5 Abraami ba keettaayyiyo Saarayo, ba ishaa na7aa
Looxa, yan shiishshido bantta aquwaa ubbaanne, Kaaraanen eti demmido
ashkkarata ekkidi, Kanaane biitti baanau denddiis; biidi eti Kanaane biitti
gakkidosona.

6 Gakkin Abraami he biittan Sekeemi giyoosan de7iya Moore giyo gita
wolaa gakkanaassi hemettidi biis. He wode Kanaane asati he biittan
de7oosona. 7 SHin GODAI Abraamayyo qonccidi a, “Ha biittaa taani ne
zerettaayyo immana” yaagiis. Yaagin i baayyo qonccida GODAAYYO he
sohuwan yarshshiyoosaa keexxidi goinniis. 8 Hegaappe denddidi, Bee-
teeleppe arshsho baggaara de7iya deretiyaasaa biidi, hegan Beeteele arggo
baggi aggidi, qassi Aaye arshsho baggi aggidi, gidduwan ba dunkkaaniyaa
toliis; hegan GODAAYYO yarshshiyoosaa keexxidi, GODAA sunttaa xeesiis.
9 Hegaappe guyyiyan, Abraami yaappe denddidi biidi Neegeeba bazzuwaa
gakkiis.

Abraami Gibxxe Biis

10 He wode he biittai koshatiis; koshai suullido gishshau, Abraami amarida
wodiyaa de7anau duge Gibxxe wodhdhiis. 11 Gibxxe gelana hanishin,
Abraami ba keettaayyiyo Saarayo hagaadan yaagiis; “Siya; neeni keehippe
meraa lo77o maccaasa gidiyoogaa taani erais. 12 Gibxxe asati nena be7iyo
wode eti, ‘Hanna a keettaayyiyo’ yaagana; yaagidi eti tana worana; shin
nena paxa aggi bayana. 13 Simmi eti taayyo ne gaasuwan kehana malanne,
qassi taani haiqqennan ne gaasuwan attana mala neeni, ‘Taani a michchiyo’
yaaga” yaagiis.

14 Abraami Gibxxe biittaa gelido wode, Gibxxe asati he maccaasiyaa
daro meraa lo77o maccaasa gidiyoogaa be7idosona. 15 Qassi Gibxxe
kawuwaassi oottiya halaqatikka o be7ido wode, kawuwaa sinttan o nashshi-
dosona; yaatidi o kawuwaa keettaa efiidosona. 16 Yaatin i gaasuwan kawoi
Abraama lo77o aifiyan xeelliis; xeellidi Abraamayyo dorssatanne boorata,
attuma haretanne macca hareta, attuma ashkkaratanne macca ashkkarata,
gaameelatakka immiis.

17 SHin GODAI Abraama keettaayee Saarayi gaasuwan Gibxxe kawuwaa
bollinne a so asaa bolli hanttaara harggiyaa yeddiis. 18 Yaatin kawoi
Abraama xeesidi, “Neeni hagaa aissi ta bolli oottadii? A ne keettaayyiyo
gididoogaa aissi taayyo odabeikkii? 19 Neeni o, ‘A ta michchiyo’ gaada taayyo
aissi yootadii? Taani o ta machcho oottanau ekkidoi hegaa gishshassa.
Simmi ha77i ne keettaayyiyo hanno be7a; o ekkada ba” yaagiis. 20 Yaagidi ba
asata azazin, eti Abraama a keettaayeeranne ayyo de7iya ubbabaara kessidi
yeddidosona.

13

Abraaminne Looxee SHaahettidosona

1 Hegaa gishshau Abraami ba keettaayeeranne, baayyo de7iyaabaa ubbaara Gibxxeppe Neegeeba bazzuwaa biis; Looxeekka aara biis. 2 Abraami he wode mehiyan, biraaninne worqqan daro duretiis.
3 I Neegeebappe denddidi Beeteele gakkanaassi biis; he sohoinne Beeteeleppenne Aayippe gidduwan i koiro ba dunkkaaniyaa tolido sohuwaanne 4 yarshshiyoosaa i koiro keexxido sohuwaa. Yan Abraami GODAA sunttaa xeesiis.
5 Abraamaara yuuyiya Looxeyyookka miizzai, dorssaa wudeenne dunkkaanee de7ees. 6 SHin eti issippe de7anau etau biittai gidibeenna; etau daro mehee de7iyo gishshau, eti issippe de7anau danddayibookkona. 7 Hegaa gaasuwan Abraama wudiyaa heemmiyaageetu giddooninne Looxe wudiyaa heemmiyaageetu giddon ooshshai kiyiis. He wode Kanaanetinne Parzzeti he biittan de7oosona.
8 Yaanin Abraami Looxa, “Nuuni ishantta gidiyo gishshau, ta giddooninne ne giddon, ta wudiyaa heemmiyaageetu giddooninne ne wudiyaa heemmiyaageetu giddon ooshsha kessoppa. 9 Biitta ubbai ne sinttan de7ennee? Ane nuuni shaahettoos; neeni haddirssa baggi biikko, taani ushachcha baggi baana; neeni ushachcha baggi biikko, taani haddirssa baggi baana” yaagiis.
10 Yaagin Looxee yuuyi aadhdhi xeellidi, Yorddaanoosa SHaafaa wombbai ubbai biidi Zoo7aara gakkanaassi, GODAA gannatiyaa[12] woikko Gibxxe biittaa mala daro haattai de7iyoogaa gidiyoogaa be7iis. (Hegeenne GODAI Sadoomanne Gamoora geetettiya katamata xaissanaappe kase). 11 Hegaa gishshau Looxee baayyo Yorddaanoosa wombbaa ubbaa dooridi, arshsho baggi biis; yaatin eti issoi issuwaappe shaahettidosona. 12 Abraami Kanaane biittan de7i bayiis; shin Looxee wombban de7iya gita katamatu gidduwan uttidi, Sadooma katamaa matan ba dunkkaaniyaa toliis. 13 He wode Sadooma asati iitanne GODAA bolli pala nagaraa oottiyaageeta.
14 Looxee Abraamappe shaahettidoogaappe guyyiyan, GODAI Abraama hagaadan yaagiis; “Xoqqu gaada neeni de7iyoosaappe arshsho bagginne arggo baggi, qassi huuphessa bagginne tohossa baggi xeella. 15 Ha neeni xeelliyo biitta ubbaa taani neeyyoonne ne zariyaayyo merinau immana; 16 taani ne zariyaa sa7aa shafiyaadan darissana; ooninne sa7aa shafiyaa qoodana danddayikko, ne zareekka qoodettana. 17 Dendda; denddada biittaa gomppan pudenne dugenne hininne haanne hemettada be7a; aissi giikko, taani ha biittaa neeyyo immana” yaagiis.
18 Yaagin Abraami ba dunkkaaniyaa shoddidi, Kebroona kataman de7iya Mamire wolatu gitatu matan de7anau biis. Hegan GODAAYYO yarshshiyo sohuwaa keexxiis.

14

Abraami Looxa Wotti Ekkiis

1 He wode Sanaa7oore Kawoi Amiraafeeli, Ellaasaara Kawoi Ariyooki, Elaama Kawoi Kadorllaa7oomerinne Goima Kawoi Tidi7aali oiddai, 2 Sadooma Kawuwaa Beera7aara, Gamoora Kawuwaa Birshshaara, Adaama Kawuwaa SHin77aabaara, Xaboima Kawuwaa SHemebeeraaranne (Xoo7aaro geetettiya) Belaa7a Kawuwaara olau salppidosona. 3 Hageeti ichchashu kawoti gaittidi issi wolqqa gididi, (Maxine Abbaa giyo) Siiddima Wombban shiiqidosona. 4 Eti kase tammanne naa77u laittaa Kadorllaa7oomerayyo haarettidosona; shin tammanne heezzantta laittan ayyo makkalidosona.

12 **13:10** GODAA gannatiyaa: Hagaa giyoogee “Edene Gannatiyaa” giyoogaa.

5 Tammanne oiddantta laittan Kadorllaa7oomerinne aara zuppetida
kawoti bantta olanchchata ekkidi biidi, Asttaarooti Qarnnaiman de7iya
Raafaayeta, Haaman de7iya Zuuzetanne SHaawe-Qiriyaataiman de7iya
Eemeta olidi xoonidosona. 6 Xoonidi Hoora biittaa asatakka Se7iira Deriyan
olidi, bazzuwaa matan de7iya Elpparaana giyoosaa gakkanaassi yedetti-
dosona. 7 Hegaappe guyye simmidi, Ain-Mishppaaxa yiidosona. (Ha77i
he sohoi Qaadeesa geetettees.) Eti Amaaleeqatu biittaa ubbaanne qassi
Haxaaxooni-Taamaara giyoosan de7iya Amooreta olidi xoonidosona.

8 Hegaappe simmin, Sadooma kawoi, Gamoora kawoi, Addaama ka-
woi, Xaboima kawoinne (Xoo7aaro geetettiya) Belaa7a kawoi denddi-
dosona; denddidi Siiddima Wombban salppidosona. 9 Hageeti ubbai
Elaama kawuwaara, Goima kawuwaara, Sanaa7oore kawuwaaranne El-
laasaara kawuwaara (ha ichchashu kawoti oiddu kawotuura) olettidosona.
10 Siiddima Wombban he wode, shidaadan oiqqiyaabai kumido ollai
bessiis; Sadooma kawoinne Gamoora kawoi bantta olanchchatuura olaappe
baqatishin, etappe amaridaageeti he ollatun kunddidosona; shin atti-
daageeti deriyau baqatidosona. 11 Oiddu kawoti Sadoomanne Gamoora
katamatu aquwaa ubbaanne eta quma ubbaa bonqqidi ekki biidosona.
12 Abraama ishaa na7ai Looxee Sadooman de7iyo gishshau, akka a
aquwaakka ekki biidosona.

13 Hegaappe guyyiyan, issi bitanee baqati kessi ekkidi yiis; yiidi
Ibraawiyaa Abraamassi hagaa yootiis. Abraami he wode, Eshkkolanne
Aneera ishaa Amooriyaa Mamire wolaa matan de7ees. Eti ubbaikka olaa
zaaranau Abraamaara maachchaa maacetti uttidosona. 14 Abraami ba
dabboi omoodettidoogaa siyido wode, olaa eriya ba son yelettida heezzu
xeetanne tammanne hosppun asaa denttiis; he oiddu kawota kaalliiddi
Daani giyo katamaa gakkanaassi biis. 15 Biidi gakkidi, qamman ba
asaa citan citan shaakkidi, ba morkketuura olettidi eta xooniis. Xoonidi
Damasqqoppe huuphessa baggaara de7iya Hooba giyoosaa gakkanaassi
yedettiis. 16 Aquwaa ubbaa, qassi ba dabbuwaa Looxanne a aquwaa,
maccaasaanne hara asaa wotti ekkiis.

17 Abraami Kadorllaa7oomeranne aara zuppetida kawota xoonidi simmi-
doogaappe guyyiyan, Sadooma kawoi, (Kawotu Wombbaa giyo) SHaaweeha
Wombban a mokkanau kiyiis.

Malkki-Xedeqi Abraama Anjjiis

18 He wode, Saleema Kawoi Malkki-Xedeqi oittaanne woine eessaa ekkidi
yiis; i Ubbaappe Xoqqiya Xoossaa qeesiyaa. 19 I Abraama hagaadan yaagidi
anjjiis;
“Ubbaappe Xoqqiya Xoossai,
saluwaanne sa7aa medhdhidaagee Abraama anjjo;
20 qassi Ubbaappe Xoqqiya Xoossai,
ne morkketa ne kushiyan
aatti immidaagee galatetto” yaagiis.
Yaagin Abraami ubbabaappe asirataa kessidi, Malkki-Xedeqayyo immiis.

21 Sadooma kawoi Abraama, “Asaa tau immada, aquwaa neeyyo ekka”
yaagiis.

22 SHin Abraami Sadooma kawuwaa, “Taani GODAASSI, Ubbaappe
Xoqqiya Xoossaassi, saluwaanne sa7aa medhdhidaagaassi, ta kushiyaa
denttada caaqqaichchaas. 23-24 Ta asai miidobaappenne tanaara biida
Aneera, Eshkkolanne Mamire gakkiyaabaappe attin, neeni, ‘Abraama taani
dureyaas’ mulekka geennaadan, taani nebaappe harai atto qunccuute

woikko caamma qachchiyoobaanne ekkikke. Eti banttana gakkiyaabaa ekkona" yaagiis.

15

GODAI Abraamaara Maacettiis

1 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalai ajjuutan Abraamakko yiidi, "Abraamaa, yayyoppa! Taani neeyyo gonddalle; ne woitoi keehi gita" yaagiis.

2 Yaagin Abraami, "Abeet Ubbaa Haariya GODAU, taayyo mulekka na7i bainna gishshau, neeni immiyo woitoi taayyo aissee? Damasqqoi El77eezari tana laattana shin" yaagiis. 3 Qassikka Abraami, "Neeni taayyo ainne na7a immabaakka; hegaa gishshau ta son de7iya ashkkarai tana laattiyaagaa" yaagiis.

4 Yaagin GODAA qaalai akko yiidi, "Ha ashkkarai nena laattenna; shin ne gulbbataappe kiyiyaagee nena laattana" yaagiis. 5 Yaagi simmidi kare a kessidi, "Saluwaa pude xeella; neeni xoolintteta qoodanau danddayikko qooda; ne zerettaikka hagaa keena gidana" yaagiis.

6 Abraami GODAA ammaniis; GODAI hegaa ayyo xillotettadan qoodiis.

7 GODAI qassikka a, "Taani neeni ha biittaa laattana mala neeyyo immanau Uri giyo Kaladaawetu katamaappe nena kessa ehiida GODAATTENNEE" yaagiis.

8 SHin Abraami a, "Abeet Ubbaa Haariya GODAU, taani ha biittaa laattanaagaa aibin eroo?" yaagiis.

9 Yaagin GODAI a, "Heezzu laitta ussa, heezzu laitta deeshsha, heezzu laitta dorssanne naa77u qommo haraphpheta taassi ekkada ya" yaagiis. 10 Yaagin i hageeta ubbaa ayyo ekki efiis; efiidi eta phalqqidi naa77u kessiis; naa77aa kessidoogaa issuwaa issuwaa ginan wottiis; shin kafota naa77u kessi phalqqibeenna. 11 He wode ankkoti he ashuwaa bolli wodhdhidosona; shin Abraami eta yedettiis.

12 Awai wulliyo wode Abraama wolqqaama xiskkoi oiqqiis; oiqqin daganttiya sakkana xumai a bolli wodhdhiis. 13 Yaatin GODAI a, "Ne zerettai hara biittan bete gididi de7anaagaa neeni tumuppe era; eti ailletidi oiddu xeetu laittaa naaqettana. 14 SHin ailleyidi eta haariya kawotettaa taani qaxxayana; hegaappe guyyiyan, eti daro aquwaara he biittaappe kiyana. 15 Nena gidikko, neeni ne maizza aawatukko sarotettan baana; neeni keehi cimada haiqqananne moogettana. 16 SHin oiddantto yeletan ne zerettai ha biitti simmana; aissi giikko, Amooretu nagarai biron likkiyaa gakkiichchibeenna" yaagiis.

17 Awai wullin sa7ai xumiis; xumin coociyaa cuwainne tamaa lacoi akeekennan kiyi beettidi, he naa77u kessi phalqqidoogeetuppe gidduwaara kanttiis. 18 He gallassi GODAI Abraamaara hagaadan yaagidi maachchaa maacettiis; "Gibxxe SHaafaappe doommidi Efiraaxiisa giyo gita shaafaa gakkanaassi, ha biittaa taani ne zerettaassi immaas; 19-21 ha biittai Qeenatu, Qeniizetu, Qadimoonetu, Hiitetu, Parzzetu, Raafaayetu, Amooretu, Kanaanetu, Gerggeesetunne Yaabuusatu biittaa" yaagiis.

16

Aggaaronne Isimaa7eela

1 Abraama keettaayyiyaa Saaraya ayyo ha77inne na7a yelabeikku; shin iyyo Gibxxeppe yiida Aggaaro giyo issi ailliyaa de7ausu. 2 Hegaa gishshau Saaraya Abraama xeesada, "Be7a, GODAI tau yelo diggiis. Neeni baada,

ta ailleera zin77a; ooni erii, taani i baggaara na7aayo gidanaakkonne" yaagaasu. Yaagin Abraami Saarayi qaalaa siyidi maayiis. 3 Abraami Kanaane biittan tammu laitta uttidoogaappe guyyiyan, Abraama keettaayyiyaa Saaraya Gibxxeppe ehiido ba ailliyo Aggaaro, ba keettaawaa Abraamassi machcho immaasu. 4 Immin Aggaaro ekkiis; ekkin a shahaaraasu. A baayyo shahaarai attidoogaa erido wode, ba godiyo karuwaa doomma bayaasu.

5 He wode Saaraya Abraama, "Tana ha naaquwaa naaqissiyaagee nena; taani ta ailliyo neeyyo immin, a ha77i baayyo shahaarai attidoogaa erada, tana karausu. Nebaanne tabaa GODAI pirddo" yaagaasu.

6 Yaagin Abraami Saarayo, "Hanno be7a; ne ailliyaa ne kushiyaana; neeni o ne lo77aa ootta" yaagiis. Hegaappe guyyiyan, Saaraya Aggaaro naaqqin, a kiyada ippe baqataasu.

7 Baqatin GODAA kiitanchchai pulttuwaa matan bazzon Aggaaro demmiis; he pulttoi SHura giyo biitti efiya ogiyaa mataana. 8 I Aggaaro, "Bii Saarayi aillee Aggaaree, auppe yaadii? Qassi au bai?" yaagidi oichchiis.

Oichchin a, "Taani ta godee Saarayippe baqatais" yaagaasu.

9 Yaagin GODAA kiitanchchai iyyo, "Neeni ne godeekko guyye simmada ba; baada iyyo haaretta" yaagidi yootiis. 10 Qassikka GODAA kiitanchchai o, "Ne zariyaa qoodanau danddayettennaagaa keesaa taani corayana" yaagiis. 11 Qassikka GODAA kiitanchchai o, "Ha77i neeni shahaara; neeni attuma na7a yelana; yelada a Isimaa7eela[13] gaada sunttana; aissi giikko, GODAI ne waasuwaa siyiis. 12 I bazzon yeda de7iya hare mala asa gidana; asa ubbaara i eqettana; qassi asai ubbaikka aara eqettana; i ba ishanttu ubbaara ixo gididi de7ana" yaagiis.

13 Yaagin Aggaara, "Taani tana be7iyaagaa be7ada paxa attanee?" yaagaasu; yaagada a baayyo haasayida GODAA, "Neeni tana be7iya Xoossaa" yaagada sunttaasu. 14 Hegaa gishshau he pulttuwaa ollai, "Tana Be7iya De7o Xoossaa Pulttuwaa" geetettiis; he ollai hanno gakkanaassi Qaadeesappenne Baareedappe gidduwan de7ees.

15 Aggaara Abraamayyo attuma na7a yelaasu; Abraami Aggaara yelido na7aa Isimaa7eela giidi sunttiis. 16 Aggaara Isimaa7eela Abraamayyo yelido wode, Abraama laittai hosppun tammanne usuppuna.

17

Qaxxaraa, Maachchaa Malaataa

1 Abraama laittai uddufun tammanne uddufunaa gidiyo wode, GODAI ayyo qonccidi a, "Taani Ubbaa Danddayiya Xoossaa; neeni ta sinttan hemetta; suure gida. 2 Taani taappenne neeppe gidduwan ta maachchaa wottais; taani nena keehi corayana" yaagiis. 3 Yaagin Abraami ba som77uwan duge gufanniis; gufannin Xoossai ayyo hagaadan yaagiis; 4 "Simmi, taani nenaara maacettiyo maachchai hagaa; neeni daro kawotettaayyo aawa gidana. 5 Hagaappe doommidi ne sunttai Abraama geetettenna; shin ne sunttai Abrahaama[14] gidana. Aissi giikko, taani nena daro kawotettaayyo aawa oottaas. 6 Taani nena keehi yeletissana; taani neeppe kawotettata medhdhana; kawotikka neeppe kiyana. 7 Taani taappenne neeppe, neeppe guyyiyan ne zerettaappenne gidduwan, yeletaappe yeletaa gakkanaassi ta maachchaa maacettais; ha maachchai taani neeyyoonne

13 **16:11** Isimaa7eela: Ha sunttaa birshshettai "Xoossai siyees" giyoogaa. 14 **17:5** Abrahaama: Ha sunttaa birshshettai "Daro asaa aawaa" giyoogaa.

neeppe guyyiyan ne zerettaayyo Xoossaa gidana mala merinaa maachcha.
8 Ha77i neeni bete gidada de7iyo Kanaane biittai ubbai neeyyoonne neeppe
guyyiyan ne zerettaayyo merinaassi laata gidana mala taani immana; qassi
taani eta Xoossaa gidana" yaagiis.
9 Qassikka Xoossai Abrahaama, "Nena gidikko, neeni ta maachchaa naaga;
neenikka neeppe guyyiyan ne zerettaikka, yeletaappe yeletaa gakkanaassi
naagite. 10 Taappenne neeppenne, neeppe guyyiyan ne zerettaappe gid-
duwan intte naagana ta maachchai hagaa; intte gidduwan de7iya at-
tuma ubbai qaxxaretto. 11 Intte attumatettaa shoohuwaa qaxxaretteeta;
hegee taappenne intteppe gidduwan de7iya maachchaayyo malaata gidana.
12 Intte giddon sinttappe yelettana attuma naati ubbai yelettido hosppuntta
gallassan qaxxarettana koshshees. Ne son yelettidaageeta gidin, woikko
allagaappe miishshan shamettida ailleta gidin, ne zeretta gidennaageetakka
attumaageeta qaxxaranau koshshees. 13 Ne son yelettidaageetikka ne mi-
ishshan shamettidaageetikka qaxxarettona. Hagee intte ashuwan de7iya
ta maachchai merinaa maachcha gidana. 14 Qaxxarettiichchibeenna, ba
shoohuwaara de7iya attuma asai ubbai ba asaappe duuxxana; aissi giikko,
i ta maachchaa kanttiis" yaagiis.
15 Qassikka Xoossai Abrahaama, "Simmi, ne keettaayee Saarayi sunttaa
Saarayo gooppa; hagaappe sinttau i sunttai Saaro.15 16 Taani o anjjana; taani
ippe neeyyo attuma na7a tumu immana. O taani anjjana; a kawotettatuyyo
aayo gidana; asaa kawoti ippe yaana" yaagiis.
17 Yaagin Abrahaami ba som77uwan gufanniis; i miiccidi ba wozanan,
"Xeetu laitta asi tumu na7a yelanee? Qassi uddufun tammu gidido Saara
na7a yelanee?" yaagidi qoppiis. 18 Yaagi qoppidi Abrahaami Xoossaa,
"Isimaa7eeli tana laattiyaagaa gidanau danddayennee?" yaagiis.
19 SHin Xoossai, "CHii, ne keettaayyiyaa Saara neeyyo attuma na7a
tumuppe yelana; yelettin neeni Yisaaqa16 gaada a sunttana. Appe guyyiyan,
a zerettaassi merinaa maachcha gidana mala, taani aara ta maachchaa
maacettana. 20 Qassi Isimaa7eelabaa gidikkonne, neeni oichchidoogaa
taani siyaas; taani akka anjjana; taani a yeletissananne a zerettaa keehi
corayana; i tammanne naa77u daannata yelana; taani a zerettaa gita ka-
wotetta oottana. 21 SHin taani ta maachchaa laitti hannoode Saara neeyyo
yeliyo Yisaaqaara maacettana" yaagiis. 22 Xoossai Abrahaamaara haasayidi
wurssidoogaappe guyyiyan, Abrahaamappe shaahettidi pude biis.
23 He gallassankka Abrahaami ba na7aa Isimaa7eela, ba son yelet-
tida ubbaa, ba miishshan shammidoogeeta ubbaa, ba son de7iya at-
tuma asa ubbaa, Xoossai ayyo odidoogaadan eta attumatettaa shoohuwaa
qaxxariis. 24 Abrahaami ba attumatettaa shoohuwaa qaxxarettiyo wode,
uddufun tammanne uddufun laitta asa; 25 a na7ai Isimaa7eeli ba attu-
matettaa shoohuwaa qaxxarettiyo wode, tammanne heezzu laitta na7a.
26 Abrahaaminne a na7ai Isimaa7eeli naa77aikka he gallassi qaxxaret-
tidosona. 27 Abrahaama son de7iya attuma asai ubbai, a son yelettі-
daageetinne miishshan shammidoogeeti ubbai aara qaxxarettidosona.

18

Heezzu Imattata

15 **17:15** Saaro: Ha sunttaa birshshettai "Halaqiyo" giyoogaa.
16 **17:19** Yisaaqa: Ha sunttaa birshshettai "I miiccees" giyoogaa.

1 Abrahaami Mamire wolatu gitatu garssan ba dunkkaaniyaa penggen
seeta gallassan uttidaashin, GODAI ayyo qoncciis. 2 Abrahaami xoqqu giidi
xeellidi heezzu asati a matan eqqidaageeta be7iis; be7idi etaara gaittanau ba
dunkkaaniyaa penggeppe denddidi woxxiis; woxxi gakkidi, biittan hokkidi,
eta sinttan ziggiis. 3 Ziggi simmidi i, "Abeet ta godau, taani ne sinttan
nashettidabaa gidikko, tana ne ashkkaraa aggada aadhdhoppa. 4 Hai guutta
haatti yo; yin intte tohoi meecettin, ha mittaa kuwan shemppi ekkite. 5 Intte
ha77i taakko intte ashkkaraakko yiido gishshau, gazddidi intte biyoosaa
baana mala, taani intteyyo miyoobaa ehais" yaagiis.
Yaagin eti, "Daro lo77o; neeni giyoogaadan ootta" yaagidosona.
6 Yaagin Abrahaami dunkkaaniyaa giddo Saarikko eesoti biidi, "Eesotada
liiqo xiilliyaappe heezzu kere gidiyaagaa ekka munaqqada oittaa uukka"
yaagiis. 7 Qassi, Abrahaami ba wudiyaakko woxxi biidi, lo77o anqqara
maraa dooridi, issi ashkkarau immin, i eesuwan shukkidi giigissiis. 8 Yaatin
Abrahaami meqqida maattaanne giigissido maraa ashuwaa imattatu sintti
aattiis; eti miishin, i he mittaa garssan eta matan eqqiis.
9 Eti a, "Ne keettaayyiyaa Saara awaanee?" yaagidi oichchidosona.
Oichchin i, "Hinin dunkkaane giddon de7ausu" yaagiis.
10 Yaagin GODAI a, "Taani laitti hannoode tumu neekko simmana; he wode
ne keettaayyiyaa Saara attuma na7a yelana" yaagiis.
Saara he wode appe guyye baggaara de7iya dunkkaaniyaa penggen
de7iyaara hegaa siyausu. 11 Abrahaaminne Saara bantta laittaa keehi sugidi
ceggiichchidosona. Saariyyo kushe qitai yiyoogaa aggirggiis. 12 Hegaa
gishshau Saara ba wozanan, "Taani ha77i cima wuraichchidoogaappe
guyyiyaaninne ta godai ceeggidoogaappe guyyiyan, ha77i taayyo attuma
asaara gaittiyoogee waani hananee?" yaagada miiccaasu.
13 GODAI Abrahaama he wode, " 'Taani cimaichchidoogaappe guyyiyan,
tumu na7a yelaneeyye?' gaada, Saara aissi miiccadee? 14 GODAU dand-
dayettennabi tumu de7iiyye? Laitti hannoode taani neekko simmana; he
wode Saara attuma na7a yelana" yaagiis.
15 Yaagin Saara keehi yayyido gishshau, "Taani miiccabeikke" yaagada
lahottaasu.
SHin i, "Ee, neeni tumu miiccadasa" yaagiis.

Abrahaami Sadooma Gishshau Gaannatiis

16 Hegaappe guyyiyan asati denddidi biidi, Sadooma katamaa duge zaari
xeellidosona; Abrahaaminne eta moissiiddi etaara biis. 17 GODAI he
wode, "Taani ta oottana haniyoobaa Abrahaamappe qosikke. 18 Abrahaami
tumuppe gitanne wolqqaama kawotetta gidana; ha sa7aa kawotettati ubbai
a baggaara anjjettana. 19 Aissi giikko, xillotettaanne pirddaa oottidi, GODAA
ogiyaa naaganaadan ba naatanne baappe guyyiyan, ba so asaa i zorana
mala, taani a dooraas; hegeenne GODAI Abrahaamayyo immana giidoogaa
ubbaa polanaassa" yaagiis.
20-21 Yaagidi GODAI Abrahaama, "Sadoomappenne Gamoorappe waassiyo
waasoi keehi darido gishshaunne eta nagarai keehi deexxido gishshau, eti
oottidobi taakko gakkida waasuwaa keesa iitakkonne be7anau ane taani
duge wodhdhais; hegaa mala iita gidana xayikkonne erana" yaagiis.
22 Hegaappe guyyiyan, naa77u asati Sadoomakko simmidi biidosona; shin
Abrahaami GODAA sinttan eqqidosankka de7ees. 23 He wode Abrahaami
akko shiiqidi yaagiis; "Tumu neeni xillota iitatuura xaissuutee? 24 He
gita kataman ishatamu xilloti de7iyaakkokka, neeni xaissuutee? Neeni an
de7iya ishatamu xillotu gishshau he katamaa ashshikkii? 25 Hegee neeppe

haakko; xillota iitatuura woriyoogeenne xillotanne iitata issi aifiyan xeelliyoogee neeppe haakko. Ha sa7aa ubbaa pirddiyaagee xillo pirddenneeyye?" yaagiis.

26 Yaagin GODAI, "He Sadooma kataman ishatamu xilloti de7ikko, he sohuwaa ubbaa eta gishshau taani ashshana" yaagiis.

27 Hegaappe guyyiyan Abrahaami, "Taani biittanne bidintta gidaidda ta Godaara xalan haasayanau simmi doommaichchaas; 28 ishatamu xillotuppe ichchashai paccikko, neeni he ichchashatu gishshau he katamaa ubbaa xaissuutee?" yaagiis.

Yaagin GODAI, "Taani yan oitamanne ichchashu xillota demmikko, he katamaa xaissikke" yaagiis.

29 Abrahaami zaarettidikka, "Yan oitamaa xalaalai beettikko shin?" yaagiis.

Yaagin i, "Taani he oitamatu gishshau, he katamaa xaissikke" yaagiis.

30 Hegaappe guyyiyan i, "Hai Godai taayyo hanqqettoppo; taani gujjadakka haasayais. Yan hasttamaa xalaalai beettikko shin?" yaagiis.

Yaagin GODAI, "Taani yan hasttamaa demmikko, he katamaa xaissikke" yaagiis.

31 Abrahaami qassikka, "Taani Godaara xalan haasayanau doommaichchaas; yan laatamaa xalaalai beettikko shin?" yaagiis.

Yaagin GODAI, "He laatamatu gishshau taani a xaissikke" yaagiis.

32 Hegaappe guyyiyan Abrahaami, "Hai Godai taayyo hanqqettoppo; taani mexi issitoo haasayais; yan tammaa xalaalai beettikko shin?" yaagiis.

Yaagin GODAI, "He tammatu gishshau taani he katamaa xaissikke" yaagiis.

33 GODAI Abrahaamaara haasayaa wurssidoogaappe guyyiyan biis; Abrahaamikka ba soo simmiis.

19

Sadooma Nagaraa

1 He naa77u kiitanchchati omarssi Sadooma katamaa gakkidosona; he wode Looxee he katamaa penggen uttiis. Looxee eta be7innee etaara gaittanau eqqidi biis; biidi, ba som77uwaa sa7aa gattidi ziggiis; 2 ziggidi, "Ta godaatoo, intte ashkkaraa soo simmerkketii; intte gediyaa meecettidi qammaa aqite; guuran denddidi intte biyoosaa beeta" yaagiis.

Yaagin eti, "CHii; nuuni ha katamaa gutaran aqana" yaagidosona.

3 SHin i eta keehi shoobbido gishshau, aara biidi a soo gelidosona; gelin i etau qumaa kattidi, caalenna oittaa uukkidi aattin, eti miidosona.

4 Eti zin77ennan de7ishin, Sadooma katamaa attuma asai ubbai, naatuppe cimaa gakkanaashin, issoinne attennan yiidi, keettaa yuuyi aadhdhi doodidosona. 5 Dooddidi Looxa xeesidi yaagidosona; "Hachchi qammi ne soo yiida attuma asati awan de7iyoonaa? Nuuni etaara shaaramuxana mala eta nuukko kare kessa" yaagidosona.

6 Yaagin Looxee etaara gaittanau kare kiyiiddi, kariyaa guyye gorddiis; 7 gorddidi eta hagaadan yaagiis; "Ta ishatoo, ha iita oosuwaa oottoppite. 8 Simmi taayyo naa77u macca naati, attuma asi xaallibeenna geela7oti de7oosona; taani eta intteyyo kare kessais; intte eta inttena lo77aadan oottana danddayeeta. SHin ha asatu bolli ainne oottoppite; aissi giikko, eti ta keettaa gelidi ta kaaraa garssan de7oosona" yaagiis.

9 Yaagin asati a, "Nu sinttappe kichcha!" yaagidosona; qassikka eti, "Ha bitanee ha biittan bete gididi yiidi, ha77i nu bolli pirddanau kajjeelees! Ha77i nuuni nena etau qoppidoogaappe iitaa oottana baawee!" yaagidosona.

Yaagidi eti Looxa guyye sugi yeggidi penggiyaa menttanau shiiqidosona.
10 SHin he naa77u asati bantta kushiyaa kare yeddidi, Looxa soo goochchi
gelissidi penggiyaa gorddi bayidosona. 11 Hegaappe guyyiyan, eti keettaa
penggen de7iya asaa, guuttaappe gitaa gakkanaassi qooqissi aggidosona.
Yaatin eti penggiyaa demmanau koyiiddi daafuridosona.

Looxee Sadoomappe Kiyidi Biis

12 He naa77u asati Looxa, “Neeyyo hagan ne macca naata giigissidaageeti,
ne attuma naati woikko ne macca naati woikko nebaa gidiya asi oona
gidikkonne ha kataman de7ii? De7ikko, eta hagaappe kessargga. 13 Aissi
giikko, nuuni ha sohuwaa xaissana haneettees. Etappe waassiyo waasoi
GODAA sinttan keehi darido gishshau, GODAI nuna ha katamaa xaissanau
kiittiis” yaagidosona.

14 Hegaa gishshau Looxee kiyidi, ba macca naata giigissidaageetukko
biidi eta, “Eesuwan denddidi hagaappe kiyiichchite; aissi giikko, GODAI ha
katamaa xaissana hanees” yaagiis. SHin a macca naata giigissidaageeti i
naacees giidi qoppidosona.

15 Sa7ai wonttanau bazzoi zo77iyo wode, he kiitanchchati Looxa,
“Dendda! Ne keettaayyiyoonne hagan de7iya ne naa77u macca naata
ekkada eesuwan kiya! Kiyana xayikko, ha katamai pirddettiyo wode
neenikka xayaasa” yaagidi dirbbanttidosona. 16 SHin Looxee yooqu gin,
he asati a kushiyaa, a keettaayee kushiyaanne a macca naatu naa77aa
kushiyaa oiqqidi, he katamaappe eta kessidosona; aissi giikko, GODAI
etayyo qarettiis. 17 Kiitanchchati eta katamaappe kessidosaarakka, he
kiitanchchatuppe issoi yaagiis; “Intte shemppuwaa ekkidi baqatite! Guyye
xeelloppite! Qassi ha wombban awankka eqqoppite! Deriyaakko baqatite!
Hankkoode intte xayana” yaagiis.

18 SHin Looxee etayyo yaagiis; “CHii! Hai ta godaatoo, yaagoppite. 19 Taani
intte ashkkarai intte sinttan nashettido gishshau, tana ashshanau taayyo
daroppe kehideta. SHin taani deriyaakko baqatanau danddayikke; hagee
bashshai gakkidi tana muukkananne taanikka haiqqana. 20 Xeellite; hagan
issi katamai de7ees; i woxxanau matanne guutta katama. Taani yaa baqa-
too? I qii guutta katama gidennee? Ta shemppoi yan attana” yaagiis.

21 Yaagin kiitanchchai, “Ee, taani ne oishaa siyana; taani neeni giyo
katamaa xaissikke. 22 SHin yaa eesuwan baqata; aissi giikko, neeni yaa
gakkanaashin, taani ainne oottanau danddayikke” yaagiis. Hegaa gishshau
he katamaa sunttai Xoo7aaro[17] geetettiis.

Sadoomanne Gamoora Katamati Xayidosona

23 Looxee Xoo7aaro gakkido wode, biron xalqqee dolees. 24 GODAI he
wode tamaanne eexxiya dinniyaa Sadoomanne Gamoora bollan GODAA
matappe saluwaappe bukissi bayiis. 25 Hegaadan oottidi GODAI he kata-
mata, he wombbaa ubbaa, he katamatu giddon de7iya ubbaanne he biittan
de7iya mittaa maataa xaissiis. 26 SHin Looxe keettaayyiyaa guyye xeellada
maxine tuussa gidaasu.

27 Wonttetta gallassi maallado guuran Abrahaami denddidi, GODAA sint-
tan kase i eqqido sohuwaa simmidi biis. 28 I Sadoomanne Gamoora he
wombban de7iya biitta ubbaa duge xeelliis; xeelliyo wode cuwai coociyaa
tamaa cuwaadan he biittaappe denddiyaagaa be7iis.

29 Xoossai he wombbaa katamata xaissido wode, Abrahaama hassayiis;
hassayidi Looxee de7ido katamata xaissiiddi Looxa bashshaappe kessiis.

---

17 **19:22** Xoo7aaro: Ha sunttaa birshshettai “Guutta” giyoogaa.

Looxe Yeletaa

30 Looxee Xoo7aaron uttanau yayyido gishshau, ba macca naatu
naa77aara deriyaa kiyiis; kiyidi gonggolo giddon ba naa77u macca naatuura
uttiis. 31 Issi gallassi baira na7iyaa kaaliyo, “Nu aawai cimiis; sa7a ubban
de7iya wogaadan nunaara zin77anau ha biittan mulekka attuma asi baawa.
32 Haaya; woiniyaa eessaa nu aawaa ushshidi, aara zin77idi, nu aawaappe
nu zariyaa turaa ashshoos” yaagaasu. 33 He gallassa qammikka bantta
aawaa woiniyaa eessaa ushshidosona; uyin bairiyaa gelada aara zin77aasu;
a aara zin77iyo wodekka denddiyo wodekka i eribeenna.

34 Wonttetta gallassi bairiyaa kaaliyo, “Siya; zino taani ta aawaara
zin77aas; hachchi qammi qassi woiniyaa eessaa ushshin, neenikka gelada
aara zin77a; yaatidi nuuni nu aawaappe nu zariyaa turaa ashshoos” yaa-
gaasu. 35 Yaagin he gallassi qammi qassikka woiniyaa eessaa ushshidosona;
uyin kaaliyaakka gelada aara zin77aasu; a aara zin77iyo wodekka denddiyo
wodekka i eribeenna. 36 Yaatidi Looxe macca naati naa77aikka bantta
aawaayyo shahaaridosona. 37 Bairiyaa attuma na7aa yelaasu; a sunttaa
Moo7aaba[18] gaada sunttaasu; inne hachchi gakkanau Moo7aabatu aawaa.
38 Qassi kaaliyaakka attuma na7aa yelaasu; a sunttaa Ben77aama[19] gaada
sunttaasu; inne hachchi gakkanau Amoonatu aawaa.

20

Abrahaamanne Abimeleka

1 Abrahaami Mamireppe denddidi, Neegeeba giyo biitti biis; biidi
Qaadeesanne SHura giyo katamatuppe gidduwan de7iis; Garaarankka
amarida wodiyaa takkiis. 2 Yan Abrahaami ba keettaayyiyo Saaro, “A ta
michchiyo” yaagiis. Yaagin Garaara Kawoi Abimeleki kiittidi Saaro efiis.
3 SHin Xoossai issi qammi aimuwan Abimelekakko yiidi, a hagaadan yaagiis;
“Neeni ehiido maccaasee gaasuwan haiqqaasa; aissi giikko, a azina mach-
cho” yaagiis.

4 SHin Abimeleki ikko shiiqibeenna. Yaanidaagee, “Godau, neeni xillo ka-
wotettaa xaissuutee? 5 I, ‘A ta michchiyo’ gibeenneeyye? Qassi a, ‘I ta ishaa’
gabeikkee? Taani ta wozanaa suuretettaaninne ta kushiyaa geeshshatettan
hagaa oottaas” yaagiis.

6 Hegaappe guyyiyan, Xoossai aimuwan a yaagiis; “Ee, neeni ne
wozanaa geeshshatettan oottidoogaa taani eraas; hegaa gishshau, neeni o
bochchenna malanne ta sinttan nagara oottenna mala nena taani teqqaas.
7 Ha77i ha bitaniyaa keettaayyiyo zaara; aissi giikko, i hananabaa yootiyaa-
gaa; i neeyyo Xoossaa woossana; woossin neeni paxa attana. SHin o zaarana
xayikko, neeninne neeyyo de7iyaabai ubbai haiqqiyoogaa tumuppe era”
yaagiis.

8 Yaagin Abimeleki wonttetta gallassi maallado ba kawotettaa halaqata
ubbaa xeesiis; xeesidi ha yoho ubbaa etayyo yootin, eti keehi daro yayyi-
dosona. 9 Yaatin Abimeleki Abrahaama xeesidi, “Neeni aibabaa nu bolli
oottadii? Neeni ta bollinne ta kawotettaa bolli gita nagaraa ehaanau taani
neeyyo aiba iitabaa oottidanaa? Neeni ta bolli oosettanau bessennabaa oot-
tadasa” yaagiis. 10 Qassikka Abimeleki Abrahaama, “Nena hagaa ootissidabi
aibee?” yaagidi oichchiis.

---

18 **19:37** Moo7aaba: Ha Ibraisxxe sunttai “Ta aawaappe” yaagiyoobaa milatees.
19 **19:38** Ben77aama: Ha sunttaa birshshettai “Ta asatu na7aa” giyoogaa.

11 Oichchin Abrahaami yaagiis; " 'Xoossau yayyiya issi asinne ha sohuwan
baawa' gaada qoppido gishshaassanne, 'Ta keettaayee gaasuwan eti tana
worana' gaada qoppido gishshassa. 12 Hegaa bolli a tumukka ta michchiyo;
ta aayee na7iyo gidennaagaappe attin, ta aawaa na7iyo; qassi a ta keettaayo
gidaasu. 13 Xoossai tana ta aawaa keettaappe kessido wode taani iyyo,
'Nuuni biido biittan ubban neeni taayyo oottana kehatettai hagaa; "I ta
ishaa" gaada tabaa haasaya' yaagaas" yaagiis.
14 Hegaappe guyyiyan Abimeleki dorssaa, mehiyaa, macca ailletanne at-
tuma ailleta ehiidi, Abrahaamayyo immiis; qassi a keettaayyiyo Saaro ayyo
zaariis. 15 Abimeleki, "Simmi ta biittai ne sinttaana; nena lo77asan de7a"
yaagiis. 16 Saarokka, "Taani ne ishaayyo issi sha7u xaqara biraa[20] immais;
hagee simmi nenaara de7iya ubbaa sinttan neeni xillo gidiyoogaanne neeni
shatimmidoogaa erissiyaagaa gido" yaagiis.
17-18 GODAI Abrahaama keettaayee Saari gaasuwan Abimeleka keettaa
asa ubbaa qanttaa mainissi wottido gishshau, Abrahaami Xoossaa woossin,
Abimeleki, a keettaayyiyaanne a macca ashkkarati na7a yelana mala Xoos-
sai eta pattiis.

21

Yisaaqi Yelettiis

1 Xoossai ba yootidoogaadan Saarikko yiis; yiidi Xoossai Saariyyo ba
giidoogaadan oottiis. 2 Saara shahaarada, ceeggida Abrahaamayyo Xoos-
sai giido wodee gakkin, attuma na7aa yelaasu. 3 Saara ayyo yelido ba
na7aa sunttaa Abrahaami "Yisaaqa" yaagidi sunttiis. 4 Abrahaami ba na7aa
Yisaaqa Xoossai azazidoogaadan hosppuntta gallassan qaxxariis. 5 A na7aa
Yisaaqi ayyo yelettido wode, Abrahaama laittai xeeta. 6 Saara, "Xoossai
taayyo miichchaa[21] immiis; qassi hagaa siyiya ubbai tanaara miiccana"
yaagaasu. 7 Qassikka Saara, "Abrahaamayyo Saara na7a xanttana giidabi
oonee? Gidikkonne taani ha77i ayyo i ceeggido wodiyan na7a yelaas"
yaagaasu.

Aggaaranne Isimaa7eeli Yedetettidosona

8 Guutta na7ai diccidi, xanttaa duuxxiis; Abrahaami Yisaaqi xanttaa du-
uxxido gallassi wolqqaama gibiraa kessiis. 9 SHin Gibxxeppe yiida Aggaara
Abrahaamayyo yelido na7ai qoosiyoogaa Saara be7aasu. 10 Be7ada Abra-
haama, "Ha aillee na7ai ta na7aa Yisaaqaara mulekka laattenna gishshau,
ailliyoonne i na7aa kessa yedda" yaagaasu.
11 Yaagin ha yohoi ba na7aa bochchiyo gishshau, Abrahaami keehippe
metootiis. 12 SHin Xoossai Abrahaama, "Na7aayyoonne ne ailleeyyo keehi
metootoppa; Saara neeyyo yootiyoobaa ubbaa siya; aissi giikko, ne zerettai
Yisaaqa baggaara xeesettana. 13 Qassi aillee na7aa taani kawotetta kessana;
aissi giikko, ikka ne zare" yaagiis.
14 Maallado guuran Abrahaami denddiis; denddidi qumaanne lukkaamon
haattaa ekkidi, Aggaaro hashiyan toossidi, i na7aakka iyyo immidi kessi
yeddiis. A baada, Berssaabehi giyo bazzuwan toilattaasu. 15-16 Haattaikka
lukkaamuwan wurido wode a, "Na7ai haiqqishin, uttada be7ikke" yaagada,
na7aa issi buuraa garssan wottada, naa77u xeetu wara gidiyaagaa keenaa
baada utta bayaasu. Matan uttada, ba qaalaa xoqqissada yeekkaasu.

---

20 **20:16** Issi sha7u xaqara biraa: Hagee tammanne isiinenne bagga kilo giraame deexxees.

21 **21:6** Miichchaa "Yisaaqa" giyoogee "I miiccees" giyoogaa.

17 Xoossai na7aa waasuwaa siyiis; Xoossaa kiitanchchai Aggaaro
saluwaappe xeesidi, “Aggaaree, waanadii? Xoossai na7ai zin77idosan
waassiyoogaa siyido gishshau yayyoppa; 18 dendda eqqa; na7aanne ne
kushiyan dentta; aissi giikko, taani a gita kawotetta oottana” yaagiis.
19 Xoossai i aifiyaa dooyin, haatta ollaa be7aasu; baada lukkaamuwan
haattaa kunttaasu; na7aakka ushshaasu. 20 Na7ai dicciyo wode, Xoossai
aara gidiis; i bazzuwan de7idi, wonddafiyaa dukkiya asa gidiis. 21 I Paaraana
giyo bazzuwan de7ishin, a aayyiyaa Gibxxeppe ayyo machcho demmaasu.

Abrahaamappenne Abimelekappe Gidduwan Wottido Maachchaa

22 He wode, Abimeleki ba wotaaddaratu halaqaa Pikoolaara Abrahaa-
makko biidi, “Neeni oottiyo ubbaban Xoossai nenaara de7ees. 23 Neeni ta
bolli woikko ta naatu bolli woikko ta zerettaa bolli genebaa oottenna mala,
ha77i hagan, Xoossaa sinttan taayyo caaqqa; taani neeyyo kehidoogaadan,
neenikka taayyoonne neeni imattatettan de7iyo ha biittaayyo keha” yaagiis.
24 Yaagin Abrahaami, “Taani caaqqais” yaagiis.
25 He wode, Abrahaami Abimeleka ashkkarati ekkido haattaa ollaabaa
Abimelekayyo maganniis. 26 SHin Abimeleki, “Hegaa ooni oottidaakko taani
erikke; neenikka qassi taayyo yootabaakka; taani hachchi gakkanau hegaa
siyabeikke” yaagiis.
27 Hegaappe guyyiyan Abrahaami dorssaanne miizzata ehiidi,
Abimelekayyo immin, eti naa77ai maachchaa maacettidosona.
28 Abrahaami laappun macca dorssa marata wudiyaappe shaakkiis;
29 shaakkin Abimeleki Abrahaama, “Ha neeni dumma shaakka wottido
laappun macca dorssa marata aissi shaakkadii?” yaagidi oichchiis.
30 Oichchin Abrahaami, “Taani ha haattaa ollaa bookkidoogau markka
gidana mala, ha laappun macca dorssa marata ta kushiyaappe ekka” yaagiis.
31 Hegan he naa77u asati maacettido gishshau, he sohoi Berssaabehi[22]
geetettiis.
32 Berssaabehan maachchaa maacettidoogaappe guyyiyan, Abimelekinne
a wotaaddaratu halaqaa Pikooli denddidi, Pilisxxeema biittaa simmidosona.
33 Abrahaami Berssaabehan taamaariskki giyo mittaa tokkiis. Hegan GO-
DAA, Merinaa Xoossaa, sunttaa xeesiis. 34 Abrahaami Pilisxxeema biittan
daro wodiyaa de7iis.

22

Yisaaqa Baayyo Yarshshanaadan Xoossai Abrahaama Azaziis

1 Hegaappe simmin, Xoossai Abrahaama paacciis; i a, “Abrahaamaa”
yaagidi xeesiis.
Xeesin i, “Yee” yaagidi koyiis.
2 Koyin Xoossai, “Neeni siiqiyo ne mexi issi na7aa Yisaaqa ekkada,
Mooriyaa giyo biitti ba; baada yan taani neeyyo yootiyo issi deriyaa bollan
a xuuggiyo yarshsho oottada taayyo yarshsha” yaagiis.
3 Yaagin wonttetta gallassi Abrahaami guuran denddidi, ba hariyaa
caaniis; ba ashkkaratuppe naa77aanne ba na7aa Yisaaqa banaara ekkidi,
xuuggiyo yarshshuwaayyo gidiya mittaa qeri ekkidi, Xoossai ayyo yooti-
dosaa baanau denddiis. 4 Biiddi heezzantta gallassi Abrahaami xoqqu giidi,
he sohuwaa haahuwan be7iis. 5 Abrahaami ba ashkkarata, “Ha hariyaara

22 **21:31** Berssaabehi: Ha sunttaa birshshettai “Maachchaa Haattaa Ollaa” woikko “Laappun Haattaa Ollaa” giyoogaa.

hagan de7ishshite; taaninne ta na7ai yaa biidi Xoossaassi goinnidi, inttekko simmana" yaagiis.

6 Abrahaami yarshshuwaa mittaa denttidi, ba na7aa Yisaaqa toossiis; toossidi tamaanne billamaa i baayyo oiqqiis. Eti naa77ai issippe biishin, 7 Yisaaqi ba aawaa Abrahaama, "Ta aawau" yaagiis.

Yaagin Abrahaami, "Yee, ta na7au" yaagiis.

Yaagin i, "Tamainne mittai hageeho; shin xuuggidi yarshshiyo dorssa mari awaanee?" yaagiis.

8 Yaagin Abrahaami, "Ta na7au, xuuggidi yarshshiyo dorssa maraa Xoossai baayyo immana" yaagiis. Yaanin eti naa77ai issippe biidosona.

9 Eti Xoossai ayyo yootido sohuwaa gakkido wode, Abrahaami yarshshuwaa yarshshiyoosaa yan gimbbidi, mittaa dacaa yeggiis; ba na7aa Yisaaqa qachchidi, he mittaa bollan zin77issiis. 10 Zin77issidi Abrahaami ba na7aa shukkanau ba kushiyaa yeddidi billamaa ekkiis. 11 SHin GODAA kiitanchchai saluwaappe a, "Abrahaamaa, Abrahaamaa" yaagidi xeesiis.

Xeesin i, "Yee" giidi koyiis.

12 Koyin a, "Na7aa bollan ne kushiyaa wottoppa; a ainne oottoppa; neeni ne mexi issi na7aakka tana diggabeenna gishshau, neeni Xoossau yayyiyaagaa gidiyoogaa taani ha77i erais" yaagiis.

13 Yaagin Abrahaami xoqqu gi xeellidi, hegan dorssa issoi kacee buuran geli qaxetti uttidoogaa be7iis. Abrahaami biidi he dorssaa ekkidi, ba na7aa gishshaa xuuggiyo yarshsho oottidi yarshshi bayiis. 14 Hegaa gishshau Abrahaami, "GODAI immana" yaagidi he sohuwaa sunttiis; hachchi gakkanaashinkka haisee, "GODAA deriyan imettana" geetettees.

15 GODAA kiitanchchai saluwaappe naa77anttidi Abrahaama xeesidi yaagiis; 16 "GODAI, 'Hagaadan yaagada neeyyo taani ta huuphiyan caaqqais; neeni hagaa oottido gishshaunne ne mexi issi na7aakka tana diggabeenna gishshau, 17 taani nena tumu anjjana; ne zerettaakka taani saluwaa xoolinttiyaa keenanne abbaa doona shafiyaa keeni oottada corayana. Ne zerettati bantta morkketu katamata laattana. 18 Neeni taayyo azazettido gishshau, ha sa7aa kawotettati ubbai ne zerettaa baggaara anjjettana' yaagees" yaagiis.

19 Hegaappe guyyiyan, Abrahaami ba ashkkaratukko simmin, eti ubbai issippe Berssaabeha denddidi biidosona. Abrahaami Berssaabehan de7iis.

Naakoora Yeletaa

20 Hegaappe simmin Abrahaamassi, "Milkka ne ishaa Naakoorayyo naata yelaasu; 21 etinne bairai Uuxa; Uuxa ishati Buuza, 22 Araama aawaa Qamu7eela, Keesada, Haazo, Pilddaasha, Yidilaafanne Baatu7eela. 23 Hageeta ha hosppun naatakka Milkka Abrahaama ishaa Naakoorayyo yelaasu; Baatu7eeli Ribiqo yeliis. 24 Raa7uma giyo a kaadumatiyaa qassi Xebaaha, Gahaama, Tahaashanne Maa7ika yelaasu" yaagidi yootidosona.

23

Saari Haiquwaa

1 Saara xeetanne laatamanne laappun laitta de7aasu. 2 Hegaappe guyyiyan a Kanaane biittan de7iya (Kebroona giyo) Qiriyaati-Arbba7a kataman haiqqaasu. Haiqqin Abrahaami Saariyyo yeekkanaunne kayyottanau biis.

3 Yeekki simmidi, Abrahaami ba keettaayee ahaa matappe denddidi biidi, Hiiteta hagaadan yaagiis; 4 "Taani intte giddon betenne imatta; ta keettaayee ahaa mooganau taayyo intte gadiyaappe makkaanaa baizzerkketii!" yaagiis.

5-6 Yaagin Hiiteti ayyo, “Godoo, nuuni yootiyoogaa siya; neeni nu giddon wolqqaama halaqa; neeni ne keettaayee ahaa nu duufuwaappe nena lo77idaagan mooga; neeni ne keettaayee ahaa mooganau ba duufuwaa ooninne nena diggenna” yaagi zaaridosona.
7 Yaagin Abrahaami denddi eqqidi, Hiitetu sinttan ziggiis. 8-9 I etayyo, “Intte tana, ‘Ne keettaayee ahaa mooga’ giikko siyite; Xoohaara na7aa Efiroonayyo a gadiyaa gaxan de7iya Maakipheela giyo gonggoluwaa taayyo makkaana kessanau baizzana mala kumetta waagan nuna zal77isserkketii” yaagiis.
10 Hiitiyaa Efirooni he wode katamaa penggen shiiqida ba asaa giddon uttiis; uttidaagee Hiiteti ubbai siyishin, Abrahaamayyo yaagiis; 11 “Hegaadan gidenna; ta godau, ta yootiyoogaa siya; taani gadiyaakka a giddon de7iya gonggoluwaakka neeyyo immais; taani neeyyo a ta asaa sinttan immais; neeni ne keettaayee ahaa mooga” yaagiis.
12 Yaagin Abrahaami he biittaa asaa sinttan zaaretti ziggidi, 13 asai siyishin Efiroona, “Ta yootiyoogaa siyarkkii! Taani he gadiyaa waagaa qanxxana; neeni taappe ekkarkkii! Hegan taani ta keettaayee ahaa moogana” yaagiis.
14-15 Yaagin Efirooni Abrahaamayyo zaaridi, “Ta godau, taani odiyoogaa siya; gadee oiddu xeetu xaqara biraa[23] kessiyaagaa; shin hegee ne giddooninne ta giddon ainne gidenna; ne keettaayee ahaa mooga” yaagiis. 16 Yaagin Abrahaami Hiiteti siyishin, Efirooni giido waagaa maayiis; maayidi, he wode miishshan oiddu xeetu xaqara biraa Efiroonayyo immiis.
17 Immin Mamire katamaa matan Maakipheelan de7iya Efiroona gadee, hegan de7iya gonggoloinne he gadiyan de7iya mitta ubbai, 18 katamaa penggen shiiqida Hiitetu ubbaa sinttan higgiyan Abrahaama gade gidiis.
19 Hegaappe guyyiyan, Abrahaami ba keettaayyiyo Saaro Kanaane biittan (Kebroona giyo) Mamire katamaa matan de7iya Maakipheela giyo gade gonggoluwan moogiis. 20 Hegaa gishshau he gadeenne hegan de7iya gonggoloi Hiitetu sinttan higgiyan Abrahaamassi makkaana gidiis.

24

Yisaaqassi Machcha Oishettaasu

1 Abrahaami keehippe sa7aa sugidi cimiis; GODAI a ubbabankka anjjiis.
2 Abrahaami ba ashkkaraa, ba so asa ubbau halaqatiya, ba aqo ubbau godattiyaagaa hagaadan yaagiis; “Ne kushiyan ta gulbbataa oiqqa; 3 taani eta giddon de7iyo Kanaanetu macca naatuppe ta na7aayyo machcho oichchenna mala, GODAN, saluwaa Xoossaaninne sa7aa Xoossan taani nena caaqettais;
4 shin neeni ta yelettido biittaa, ta dabbotukko baada, ta na7aa Yisaaqayyo machcho oichcha” yaagiis.
5 Yaagin a ashkkarai, “Maccaasiyaa tanaara yaanau dosennabaa gidikko, ne na7aa neeni yiido biitti guyye efoo?” yaagidi oichchiis.
6 Oichchin Abrahaami, “Ta na7aa yaa efeennaadan nena era! 7 GODAI, saluwaa Xoossai, tana ta aawaa sooppenne ta yelettido biittaappe kessidaagee taayyo, ‘Ne zariyaayyo taani ha biittaa immana’ yaagidi caaqqidaagee, neeni ta na7aayyo yaappe machcho demmana mala, i ba kiitanchchaa neeppe sinttau kiittana. 8 Maccaasiyaa nenaara guyye yaanau dosennabaa gidikko, ha taani nena caaqettido caaqoi neeyyo gometenna; shin ta na7aa yaa guyye mulekka efooppa” yaagiis. 9 Yaagin ashkkarai ba godaa Abrahaama gulbbataa oiqqiis; oiqqidi ha yohuwaassi caaqqiis.

23 **23:14-15** Oiddu xeetu xaqara biraa: Hagee oiddu kilo giraamenne bagga deexxees.

10 Hegaappe guyyiyan, ashkkarai ba godaa gaameelatuppe tammaa
ekkidi, ba godaa miishshaappekka murutaa murutaa ekkidi biis; biidi Mas-
phphexoomiyaa giyo biittan Naakoora katamaa gakkiis. 11 Gakkidi omarssi,
maccaasai haattaa tikkanau yiyo wodiyan, katamaappe gaxan haatta ollaa
matan ba gaameelata gulbbatissiis.

12 Yaatidi i hagaadan yaagidi woossiis; “GODAU, ta godaa Abrahaama
Xoossau, hachchi taani qoppada yiidobaa tau injjeya; qassi ta godaa Abra-
haamayyo kehabaa ootta. 13 Be7a! Taani ha haattaa pulttuwaa matan
eqqais; ha katamaa asaa macca naatinne haattaa tikkanau haa yoosona.
14 Taani, ‘Ane otuwaa ziqqi oottada tana haattaa ushsha’ giyo wode, akka,
‘Hekko uya; qassi ne gaameelatakka taani ushshana’ yaagiyaara, hinna ne
ashkkaraa Yisaaqayyo neeni dooridooro gidu; neeni ta godaayyo kehabaa
oottidoogaa taani hegan erana” yaagiis.

15 Biron i woosaa zaarennan de7ishin, Ribiqa haatta otuwaa tookkada
puttu gaasu. O Baatu7eeli yeliis; Baatu7eeli Milkki na7aa; Milkka Abra-
haama ishaa Naakoora keettaayyiyo. 16 Ribiqa keehi puulanchchanne
attuma asi xalibeenna geela7o. Pulttuwaa duge wodhdhada, ba otuwaa
kunttada kiyaasu. 17 Kiyin he ashkkarai ikko woxxi biidi o, “Ne otuwaappe
tana guutta haattaa ushsharkkii!” yaagiis.

18 Yaagin a, “Eeno ta godau, uyikkii” yaagaasu. Eesotada otuwaa ba
hashiyaappe wottada, geddi ootta oiqqada a ushshaasu. 19 A ushshi-
doogaappe guyyiyan, “Ne gaameelatikka alana gakkanaassi taani etayyo
haattaa duuqqana” yaagaasu. 20 Attida haattaa eesuwan wonggiriyan
tigada, hara haattaa duuqqanau ollaa woxxaasu; gaameelati ubbai alana
gakkanaashin, haattaa ollaappe duuqqa duuqqada ehaada wonggiriyan
tigada ushshaasu. 21 I qoppidi yiido qofaa GODAI injjeyiiddi de7iyaakkonne
eranau bitanee co77u giidi o xeellees.

22 Gaameelati haattaa uyi simmin, bitanee ichchashu giraame bagga
gidiya worqqa qalabatiyaanne, xeetanne tammu giraame gidiya naa77u
worqqa sagaayota kessiis; 23 kessidi o, “Neeni o na7ee? Ane tau yoota; ne
aawaa son nuuyyo aqiyoosi de7anee?” yaagiis.

24 Yaagin a, “Taani Baatu7eela na7iyo; Baatu7eeli Milkka Naakoorayyo
yelido na7aa. 25 Nuugan gidiya galabainne bassoi de7ees; qassi intte
aqanaukka sohoi de7ees” yaagaasu.

26 Bitanee gulbbati GODAAYYO goinnidi, 27 hagaadan yaagiis; “Ta go-
daayyo kehiyoogaanne ammanettiyoogaa aggibeenna GODAI, ta godaa
Abrahaama Xoossai galatetto! Taani yiishin, GODAI tana ta godaa dabbotu
soo kaalettiis” yaagiis.

28 Na7iyaa woxxa baada, ba aayee son de7iya asaassi hanidabaa odaasu.
29 Ribiqeeyyo Laabaana giyo ishai de7ees; Laabaani kare kiyidi, haat-
taa pulttuwaa matan de7iya bitaniyaakko woxxiis. 30 Qalabatiyaanne ba
michchee kushiyan de7iya sagaayota be7osaaranne Ribiqa bitanee bana
giidobaa yootin siyosaara, kiyidi bitaniyaakko bi be7iis; bitanee gaamee-
latuura pulttuwaa matan eqqidaagaa demmiis. 31 Demmidi a, “GODAI
nena anjjidoogoo, haaya! Neeni hagan karen aissi eqqai? Taani neeyyo
keettaanne gaameelatuyyookka sohuwaa giigissaas” yaagiis.

32 Yaagin bitanee soo geliis; Laabaani gaameelatu caanaa birshshiis; gal-
abaanne bassuwaa gaameelatuyyo yeggiis. Tohuwaa meeccanau ayyoonne
aara de7iya asatuyyo haattaa ehiis; 33 qumaikka a sintti aadhdhiis. SHin i,
“Taani tana ehidabaa intteyyo yootennan de7aidda katta miikke” yaagiis.

Yaagin Laabaani, “Yaakko yoota” yaagiis.

34 Hegaa gishshau i, “Taani Abrahaama ashkkaraa. 35 GODAI ta godaa keehi anjjin, i duretiis; dorssaa, miizzaa, biraa, worqqaa, attuma ashkkarata, macca ashkkarata, gaameelatanne hareta ayyo immiis. 36 Ta godaa keettaayyiyaa Saara ba ceegatettaa laittan ayyo attuma na7a yelaasu; yelin i baayyo de7iyaabaa ubbaa ayyo immiis. 37 Ta godai tana hagaadan caaqettiis; ‘Taani de7iyo Kanaane biittaa macca naatuppe ta na7aayyo machcho oichchoppa; 38 shin ta aawaa asaakko, ta zaretukko baada, ta na7aayyo machcho oichcha’ yaagiis. 39 Yaagin taani ta godaa, ‘Na7iyaa tanaara yaanau dosennan aggikko shin?’ yaagaas. 40 Yaagin i, ‘GODAI, taani a sinttan hemettidoogee nenaara ba kiitanchchaa kiittana; neeni ta na7aayyo ta aawaa asaappe, ta zaretuppe machcho demmana mala, ne biyoobaakka injjeyana. 41 Neeni ta zaretukko bin, eti neeyyo o immennan ixxikko, he wode neeyyo caaqoi gometenna’ yaagiis.

42 “Taani hachchi ha pulttuwaakko yiido wode yaagaas; ‘GODAU, ta godaa Abrahaama Xoossau, ne shene gidikko, taani biyo yohuwaa injjeya. 43 Be7a; taani ha pulttuwaa matan eqqais; geela7o issinniyaa haattaa tikkanau yiikko, taani o, “Tana ne otuwaappe guutta haattaa ushsharkkii!” yaagana. 44 Yaagin a tana, “Eeno uya; qassi ne gaameelatuyyookka taani haattaa duuqqana” yaagiyaara, GODAI ta godaa na7aayyo dooridooro gidu’ yaagaas.

45 “Taani ta wozanan woossiyoogaa zaarennan de7ishin, Ribiqa ba otuwaa tookka ekkada, puttu gaasu; pulttuwaa duge wodhdhada haattaa duuqqaasu; taani o, ‘Tana haattaa ushsharkkii’ yaagaas.

46 “Yaagin a eesuwan ba hashiyaappe otuwaa wottada, ‘Hekko uya; qassi taani ne gaameelata ushshana’ yaagaasu. Yaagin taani uyaas; qassi ta gaameelata a ushshaasu.

47 “Taani o, ‘Neeni o na7ii?’ yaagaas.

“Yaagin a, ‘Taani Baatu7eela na7iyo; Baatu7eeli, Milkka Naakoorayyo yelido na7aa’ yaagaasu.

“Yaagin taani iyyo qalabatiyaa aattaas; i kushiyankka sagaayota wottaas. 48 Hegaappe guyyiyan taani gulbbatada, GODAAYYO goinnaas; taani GODAA, ta godaa Abrahaama Xoossaa, ta godaa ishaa na7aa na7iyo a na7aassi ekkanau tana likke ogiyaa kaalettidaagaa galatais. 49 Ha77ikka intte ta godaayyo kehanabaanne ammanettanabaa gidikko, taayyo yootite; gidana xayikkonne yootite; hegaappe sinttan taani hananabaa erana” yaagiis.

50 Laabaaninne Baatu7eeli zaaridi yaagidosona; “Ha yohoi GODAAPPE yiis; nuuni neeyyo yaa haa gaanau danddayokko. 51 Ribiqo hanno be7a; ekkada efa; efin GODAI giidoogaadan ne godaa na7aassi machcho gidu bayin” yaagidosona.

52 Abrahaama ashkkarai eti giyoobaa siyido wode, sa7an gulbbatidi GODAAYYO goinniis. 53 Ashkkarai biraa alleequwaanne worqqaa alleequwaa, maayuwaakka kessidi, Ribiqiyyo immiis; qassi al77o miishshata i ishaayyoonne i aayeeyyo immiis.

54 Hegaappe guyyiyan, inne aara de7iyaageeti miidosonanne uyidosona; yaatidi yan aqidosona; eti guuran denddin, “Tana ta godaakko yeddite” yaagiis.

55 Yaagin i ishainne i aayyiyaa, “Na7iyaa issi tammu gallassa keenaa nunaara takku; hegaappe guyyiyan a baana” yaagidosona.

56 SHin i, “GODAI taani yiidobaa injjeyirggin, intte tana gam77issoppite; taani ta godaakko baana mala tana moissite” yaagiis.

57 Yaagin eti, “Na7iyo xeesidi ane o oichchoos” yaagidosona. 58 Yaagidi Ribiqo xeesidi, “Ha bitaniyaara buutee?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin a, “Ee; taani baana” yaagaasu.
59 Yaanin eti bantta michchiyo Ribiqo, o dichchiyaariira, Abrahaama
ashkkaraaranne a asatuura moissidosona. 60 Eti Ribiqo,
“Nu michchee Ribiqee,
sha7aappe sha7aa gakkanau coratta.
Ne zareti bantta morkketu katamata laattona” yaagidi anjjidosona.
61 Hegaappe guyyiyan, Ribiqanne i danggiriixeti denddidi, gaameelata tog-
gidi, bitaniyaara biidosona. Yaatin ashkkarai Ribiqo ekkidi biis.
62 He wode Yisaaqi, “Tana Be7iya De7o Xoossaa Pulttuwaa” giyo pulttuwaa
mati biidi, Neegeeba bazzuwan de7ees. 63 Issi gallassi omarssi Yisaaqi ba
wozanan qoppiiddi dembbaa kiyidi yuuyees; yuuyiiddi i xoqqu giidi xeel-
liyo wode, gaameelati yiyaageeta be7iis. 64 Ribiqakka xoqqu gaada xeelliyo
wode, Yisaaqa be7aasu; be7ada gaameelaappe wodhdhaasu. 65 Wodhdhada
ashkkaraa, “Ha nunaara gaittanau dembbaara yiya bitanee oonee?” yaa-
gaasu.
Yaagin ashkkarai, “I ta godaattennee” yaagiis. Yaagin a ba shaashiyaa
ekkada gullettaasu.
66 Qassi ashkkarai ba oottidobaa ubbaa Yisaaqassi yootiis. 67 Yisaaqi
Ribiqo ba aayee Saari dunkkaaniyaa efiis. Efiidi o machchiis; akka ayyo
machcho gidaasu. Yaatin i o siiqiisinne ba aayee haiquwan kayyottiy-
oogaappe minettiis.

25

Abrahaami Hara Naata Yeliis
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 1:32-33)

1 Qassi Abrahaami Qaxuro geetettiya hara machchiyo ekkiis. 2 A Zi-
imiraana, Yoqishaana, Madaana, Midiyaama, Yishibaaqanne SHuha ayyo
yelaasu.
3 Yoqishaani Saabanne Dadaana yeliis. Dadaani Ashooreta, Lexu-
ushetanne Le7aamata yeliis.
4 Midiyaama naati Eefa, Efeera, Hanooka, Abiidaa7anne Elddaa7a.
Hageeti ubbaikka Qaxuri naata.
5 Abrahaami babaa ubbaa Yisaaqa laatissiis. 6 SHin i biron paxa de7iiddi,
ba kaadumatatuppe yelido naatussi bau de7iyaabaappe woitiis. Woitidi ba
na7aa Yisaaqappe eta shaakkidi, arshsho bagga biittau yeddiis.

Abrahaama Haiquwaa

7 Abrahaami muleera issi xeetanne laappun tammanne ichchashu laittaa
de7iis. 8 Abrahaami daro wodiyaa de7idi, lo77o ceeggidi haiqqiis; haiqqidi
ba maizzan gaittiis. 9 A naati Yisaaqinne Isimaa7eeli a Maakipheela giyo
gonggolo duufuwan moogidosona; he gonggoloi Mamire matan, Hiitiyaa
Xoohaara na7aa Efiroona gadiyan de7ees. 10 Hegeenne Abrahaami Hi-
itetuppe shammido gadiyaa. Abrahaami ba keettaayyiyaa Saara moogett-
idosan moogettiis. 11 Abrahaami haiqqidoogaappe guyyiyan, Xoossai a
na7aa Yisaaqa anjjiis. He wode Yisaaqi, “Tana Be7iya De7o Xoossaa Pult-
tuwaa” giyo pulttuwaa matan de7ees.

Isimaa7eela Yeletaa

12 Saari ailliyaa, Gibxxeppe yiida Aggaara, Abrahaamayyo yelido na7aa
Isimaa7eela yeletai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. 13 Isimaa7eela naati
bantta sunttaaninne bantta yeletaa maaran hageeta; hegeetinne: Nabaay-
oota, Qeedaara, Adibi7eela, Mibssaama, 14 Mishimaa7a, Duuma, Maasa,

15 Hadaada, Teema, Yixura, Naafiishanne Qeedima. 16 Isimaa7eela naati
hageeta; eta sunttai eta moottaaninne de7iyo man77iyan hagaa. Eti bantta
yarankka tammanne naa77u halaqata. 17 Isimaa7eeli muleera xeetanne
hasttamanne laappun laittaa de7idi, haiqqiis; haiqqidi ba maizzan gaittiis.
18 Isimaa7eela zareti Gibxxeppe awai mokkiyo baggan de7iya Hawiilap-
penne SHurappe gidduwan, Asoora efiya ogiyaa matan de7idosona. Eti
bantta ishanttu ubbaara morkkiyan de7idosona.

Yisaaqa Yeletaa

19 Abrahaama na7aa Yisaaqa yeletai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa.
Abrahaami Yisaaqa yeliis. 20 Yisaaqau laittai oitamaa gidido wode, Ribiqo
ekkiis; a Masphphexoomiyan de7iya Sooriyaa Baatu7eela na7iyoonne
Sooriyaa Laabaana michchiyo. 21 Yisaaqi ba keettaayyiyaa maine gidido
gishshau, iyyo GODAA woossiis; woossin GODAI a woosaa siyiis. Yaatin a
keettaayyiyaa Ribiqa shahaaraasu. 22 SHin i ulo giddon de7iya naati mentte
gidi uttidi, issoi issuwaara sugettidosona; yaatin a, “Hagee tau aissi hanii?”
yaagaasu. Hegaa gishshau GODAA oichchanau baasu.

23 Bin GODAI iyyo, “Ne uluwan naa77u kawotettai de7ees; qassi ne giddon
de7iya naa77u dere asati issoi issuwaappe shaahettana; issi dere asati
hinkkootuppe minnana; qassi bairai kaaluwaayyo azazettana” yaagiis.

24 A yeliyo wodee gakkin, i uluwan mentte attuma naati de7oosona.
25 Koiro yelettidaagee arssa; a bollaa ubbaa ikisee maayiis; hegaa gishshau
eti a Eesawa[24] giidi sunttidosona. 26 Hegaappe guyyiyan, a ishai yelettiis;
yelettiiddi i ba kushiyan Eesawa ginddiyaa oiqqi uttiis; hegaa gishshau a
Yaaqooba[25] giidi sunttidosona. Ribiqa eta yelido wode, Yisaaqau usuppun
tammu laitta gidiis.

27 Naati diccidosona; Eesawi shankkaa hiillaa eriya bazzo asa gidiis; shin
Yaaqoobi dunkkaaniyan de7iya woppa asa gidiis. 28 Yisaaqi Eesawa siiqiis;
aissi giikko, i shankkatidobaappe maanau dosiis; shin Ribiqa Yaaqooba
siiqaasu.

29 Issitoo Yaaqoobi woxiyaa kattishin, Eesawi namisai woridoogee, baz-
zoppe yiis. 30 Eesawi Yaaqooba, “Tana ha zo7o woxiyaappe miza; tana nami-
sai worees” yaagiis. (Hegaa gishshau qassi a sunttai Eedooma[26] geetettiis.)

31 Yaaqoobi a, “Koiro taayyo ne bairatettaa baizza” yaagiis.

32 Yaagin Eesawi, “Be7a! Taani haiqqana hanais; ha bairatettan tau ai
go77i de7ii?” yaagiis.

33 Yaagin Yaaqoobi zaaridi, “Ane taayyo koiro neeni caaqqa” yaagiis.
Yaagin i caaqqiis; ba bairatettaanne Yaaqoobau baizziis. 34 Baizzin Yaaqoobi
Eesawassi buddeenaanne misiraa woxiyaa immiis; immin i miisinne uyiis;
hegaappe guyyiyan denddidi biis. Eesawi ba bairatettaa hagaadan kariis.

26

Yisaaqanne Abimeleka

1 He biittan kase Abrahaama wodiyan de7iya koshaa bolli hara koshai
denddiis; yaatin Yisaaqi Pilisxxeema kawuwaa Abimelekakko Garaari
biis. 2 GODAI Yisaaqayyo qonccidi hagaadan yaagiis; “Gibxxe biitti duge
booppa; taani neeyyo yootido biittan de7a. 3 Ha biittan amaridaagaa

---

24 **25:25** Eesawa: Ha sunttaa birshshettai “Ikisaamaa” giyoogaa. 25 **25:26** Yaaqooba: Ha sunttaa birshshettai “Ginddiyaa oiqqiyaagaa” giyoogaa. 26 **25:30** Eedooma: Ha sunttaa birshshettai “Zo7uwaa” giyoogaa.

takkashsha; taani nenaara gidana; nena anjjana; aissi giikko, ha biittaa ubbaa taani neeyyoonne ne zerettaayyo immana; taani ne aawaa Abrahaamayyo caaqqido caaquwaa minttana. 4 Ne zerettaa saluwaa xoolinttiyaadan darissana; ha biittaa ubbaa taani etayyo immana; sa7aa kawotetta ubbai ne zerettaa baggaara anjjettana. 5 Aissi giikko, Abrahaami ta qaalaa siyiis; ta pirddatanne ta azazota, ta awaajotanne ta higgeta naagiis" yaagiis. 6 Hegaa gishshau Yisaaqi Garaaran uttiis.

7 He biittaa asai Ribiqibaa denttidi Yisaaqa, "Hanna neeyyo aibee?" yaagidi oichchiis.

Oichchin i, "Hanna taayyo michchiyo" yaagiis. Aissi giikko, i Ribiqa daro meranchcha gidiyo gishshau, "Taani, 'A ta keettaayyiyo' giikko, ha sohuwaa asai i gaasuwan tana woranaakkonne" yaagi qoppidi yayyiis.

8 Yisaaqi hegan daro wodiyaa de7idoogaappe guyyiyan, Pilisxxeema Kawoi Abimeleki maskkootiyaara duge xeellidi, Yisaaqi ba keettaayee Ribiqiira gaittishin be7iis. 9 Hegaa gishshau Abimeleki Yisaaqa xeesidi, "Hekko a tumu ne machchiyo! Neeni aissi, 'A ta michchiyo' gaadii?" yaagidi oichchiis.

Oichchin Yisaaqi, " 'A ta keettaayyiyo' giikko, i gaasuwan asai tana worana gaada gaas" yaagiis.

10 Yaagin Abimeleki, "Hagee neeni nu bollan oottidobi aibee? Ta asaappe issi asi ne keettaayeera aqi haliis shin; neeni nu bollan gomiyaa eha haladasa" yaagiis. 11 Hegaa gishshau Abimeleki ba asaa ubbaa, "Ha bitaniyaa woikko a keettaayyiyo bochchiya ooninne tumu haiqqana" yaagidi azaziis.

12 Yisaaqi he biittan kattaa zeridi, he laittankka xeetu kushiyaa cakkiis; aissi giikko, GODAI a anjjiis. 13 I duretiis; i duriyaa mannana gakkanaassi ayyo aqoi dari dari biis. 14 Yisaaqassi dorssaa wudee, miizzaa wudeenne ashkkarati keehippe darido gishshau, Pilisxxeema asati a qanaatidosona. 15 Hegaa gishshau, a aawaa Abrahaama wodiyan, a aawaa ashkkarati bookkido haatta olla ubbaa Pilisxxeema asati biittaa zaaridi baridosona.

16 He wode Abimeleki Yisaaqa, "Nuuppe shaahettada ba; neeni nuuppe aadhdhada minnadasa" yaagiis. 17 Yaagin Yisaaqi hegaappe denddidi, Garaara Wombbaa biidi yan uttiis. 18 Yisaaqi ba aawaa Abrahaama wodiyan bookettida haatta ollata, Abrahaami haiqqidoogaappe guyyiyan, Pilisxxeema asati baridoogeeta zaari bookki kessidi, a aawai sunttido sunttankka eta xeesiis.

19 Yisaaqa ashkkarati wombban bookkidi, pulttiya haatta ollaa yan demmidosona. 20 SHin Garaara henttanchchati Yisaaqa henttanchchatuura, "Haattai nuugaa" yaagidi ooyettidosona. Eti aara palamettido gishshau, Yisaaqi he haatta ollaa, "Palamaa" giidi sunttiis.

21 Hegaappe guyyiyan, eti hara haatta ollaakka bookkidosona; shin eti he haattaa ollaa geedonkka ooyettidosona; hegaa gishshau i he haattaa ollaa "Morkketettaa" giidi sunttiis. 22 Hegaappe guuttaa zardda7idi, hara haatta ollaa bookissiis; a gaasuwan ooninne ooyettibeenna; "Xoossai ha77i nuuyyo aassiis; nuuni ha biittan corattana" giidi a, "Aaho sohuwaa" giidi sunttiis.

23 Hegaappe denddidi, pude Berssaabehi biis. 24 He biido gallassi qammikka GODAI ayyo qonccidi a, "Taani ne aawaa Abrahaama Xoossaa; taani nenaara de7iyo gishshau, neeni yayyoppa; taani nena anjjana; ta ashkkaraa Abrahaama gishshau ne zerettaa taani corayana" yaagiis. 25 Yaagin Yisaaqi hegan yarshshiyoosaa keexxidi, GODAA sunttaa xeesiis. Yan i ba dunkkaaniyaa toliis; qassi yan a ashkkarati haatta ollaa bookkidosona.

26 Hegaappe guyyiyan, Abimeleki bana zoriya Ahuuzatanne ba wotaaddaratu halaqaa Pikoola ekkidi, Garaarappe Yisaaqakko yiis. 27 Yisaaqi eta,

“Intte kase tana ixxidi, intte biittaappe kessi yeddooho; ha77i qassi taakko
ai ekkana yiidetii?” yaagiis.
28-29 Yaagin eti a, “GODAI nenaara de7iyoogaa nuuni qoncciyan be7ida.
Hegaa gishshau caaqo maachchai nu giddooninne ne giddon de7ana
koshshees yaagoos. Nuuni nena bochchibookko; shin nuuni neeyyo ke-
hatetta xalaalaa oottidi, nena sarotettan moissi yeddida. Hegaadankka
neeni nu bolli iitabaa oottenna mala, ane nenaara maachchaa maacettoos.
Ha77i neeni GODAI anjjidoogaa” yaagidosona. 30 He wode Yisaaqi etau
gibiraa giigissin, miidosonanne uyidosona. 31 Wonttetta gallassi maallado
guuran denddidi, eti issoi issuwaara caaqettidosona. Yisaaqi eta moissin,
eti appe saro shaahettidi biidosona.
32 He gallassi Yisaaqa ashkkarati yiidi, bantta bookkido haatta ollaabaa
ayyo odidosona; “Nuuni haattaa demmida” yaagidosona. 33 I he haatta
ollaa Saabehi giidi sunttiis; hegaa gishshau he katamaa sunttai hachchi
gakkanaassi Berssaabehi[27] geetettees.

Eesawi Dawutta Maccaasata Ekkiis

34 Eesawa laittai oitamaa gidiyo wode, Hiitiyaa Bi7eera na7iyo Yooditonne
Hiitiyaa Eloona na7iyo Baasemaato machchiis. 35 Eti Yisaaqanne Ribiqo
azzanissiiddi de7idosona.

27

Yisaaqi Yaaqooba Anjjiis

1 Yisaaqi cimin, a aifee xeelaa ixxido wode, ba bairatiya na7aa Eesawa
xeesidi a, “Ta na7au” yaagiis.
Yaagin i, “Yee” giidi koyiis.
2 Koyin i, “Be7a, ha77i taani ceeggaas; taani haiqqana gallassaa erikke.
3 Yaaniyo gishshau, ha77i ne shankkatiyo wonddafiyaanne zubbiyaa
ekkada, bazzo ba; baada do7aa taayyo shankkatada, asho ekkada
ya. 4 Mal77o qumaa, taani dosiyoogaa kattada aatta; hegeenne taani
haiqqanaappe kase nena anjjanaassa” yaagiis.
5 Ribiqa Yisaaqi ba na7aa Eesawayyo yootiyo wode siyausu. Eesawi
do7aa shankkatidi ehaanau bazzo biidoogaappe guyyiyan, 6 Ribiqa ba na7aa
Yaaqooba, “Ne aawai ne ishaa Eesawa, 7 ‘Do7aa shankkata ehaada, taayyo
mal77o qumaa taani maanau katta; hegeenne taani haiqqanaappe kase-
tada, GODAA sinttan nena anjjanaassa’ yaagishin taani siyaas. 8 Ta na7au,
ha77i taani nena azaziyoobaa loittada siya. 9 Wudiyaa garssi baada, naa77u
anqqara deeshsha marata tau ekkada ya; ehin taani ne aawaayyo mal77o
qumaa i dosiyoogaadan kattana. 10 Ne aawai miidi haiqqennan kasetidi
nena anjjana mala, assi aattaasa” yaagaasu.
11 SHin Yaaqoobi ba aayyiyo Ribiqo, “Ta ishaa Eesawa bollan ikisee
de7ees; shin ta bollai liiqo. 12 Ta aawai tana oiqqi be7ikko shin? Taani a
cimmiyoobaa ayyo milatikko, taani anjjuwaa gishshaa qanggettaa ta bolli
ehaanaakkonne” yaagiis.
13 Yaagin a aayyiyaa a, “Ta na7au, he qanggettai tana gakko. Taani neeyyo
yootiyoogaa ootta; baada deeshsha marata tau ekkada ya” yaagaasu.
14 Biidi ehiidi ba aayeeyyo immiis; immin a aayyiyaa mal77o qumaa a
aawai dosiyoogaadan kattaasu. 15 Hegaappe guyyiyan, Ribiqa son ba matan
de7iya ba baira na7aa Eesawa maayuwaa lo77uwaa ehaada, ba kaalo na7aa

27 **26:33** Berssaabehi: Ha sunttaa birshshettai “Caaquwaa Haattaa Ollaa” giyoogaa. (21:31 xeella.)

Yaaqooba maizzaasu. 16 Qassi he deeshshatu calaa a kushiyaanne a liiqo qooriyaa maizzaasu. 17 Maizzada ba kattido mal77o qumaanne oittaa ba na7aa Yaaqooba kushiyan wottaasu.

18 Yaatin i ba aawaakko biidi gelidi, “Ta aawau” yaagiis.

Yaagin i, “Yee! Ta na7au, neeni oonee?” yaagiis.

19 Yaagin Yaaqoobi ba aawaa, “Taani ne baira na7aa Eesawa; neeni tana azazidoogaadan taani oottaas; suura; suura uttada, taani shankkaappe ehiidobaa ma; yaatada tana anjja” yaagiis.

20 Yaagin Yisaaqi ba na7aa, “Ta na7au, waata eesuwan demmadii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin i, “GODAI ne Xoossai tana maaddiina” yaagiis.

21 Yisaaqi Yaaqooba, “Ta na7au, neeni tumu ta na7aa Eesawakkonne taani oiqqa be7anau ane taakko shiiqa” yaagiis. 22 Yaaqoobi ba aawaa Yisaaqakko shiiqin oiqqi be7idi, “Ha qaalai Yaaqooba qaalaa; shin kushee Eesawa kushiyaa” yaagiis. 23 A kushee a ishaa Eesawa kushiyaadan ikisiyaara de7iyo gishshau, eribeenna; i erennan a anjjiis. 24 A, “Tumu neeni ta na7aa Eesawee?” yaagidi oichchiis.

Yaagin i, “Ee, tanattennee” yaagiis.

25 Yaagin i, “Ta na7au, taani neeni shankkatidobaa maanau haa aatta; maada taani nena anjjana” yaagiis. Yaaqoobi aattin, i miis; qassi i ayyo woine eessaa ehin uyiis.

26 Hegaappe guyyiyan a aawaa Yisaaqi, “Ta na7au, haaya; shiiqada tana yera” yaagiis.

27 Yaaqoobi shiiqidi a yeriis; Yisaaqi a maayuwaa singgi siyiiddi, hagaadan yaagidi anjjiis; “Ta na7aa peenoi GODAI anjjido goshshaadan sawees. 28 Xoossai saluwaa akkaanne sa7aa shicaa, kattaanne ooratta woine eessaa koridi neeyyo immo. 29 Kawotettati neeyyo haarettona; asati neeyyo gulbbatona. Neeni ne ishanttuyyo goda gida; ne aayee zareti neeyyo gulbbatona. Nena qanggiyaagee qanggettidaagaa gido; nena anjjiyaagee anjjettidaagaa gido” yaagiis.

30 Yisaaqi Yaaqooba anjji wurssidoogaappe guyyiyan, Yaaqoobi ba aawaa Yisaaqa sinttappe kiyaanne Eesawi shankkaappe puttu giis. 31 Ikka qassi mal77o qumaa kattidi, ba aawaayyo aattiis. Aattidi a, “Ta aawau, suura; suura uttada, taani shankkatidobaappe ma; yaatada tana anjja” yaagiis.

32 Yaagin a aawaa Yisaaqi a, “Neeni oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin i, “Taani ne na7aa, ne baira na7aa Eesawa” yaagiis.

33 Yisaaqi dagammidi kokkoriiddi; “Yaatin do7aa shankkatidoogaa ekkidi taayyo aattidaagee oonee? Taani ha77i neeni yaana sinttan maada, a anjjaichchaas; tumukka i anjjettidaagaa gidana” yaagiis.

34 Eesawi ba aawaa qaalaa siyido wode, ba qaalaa xoqqu oottidi, daro yibbaata yeehuwaa yeekkiiddi ba aawaa, “Tana anjja; ta aawau, tanakka anjja!” yaagiis.

35 SHin i, “Ne ishai yiidi cimmidi, ne anjjuwaa ekkirggiis” yaagiis.

36 Eesawi, “A eridi Yaaqooba[28] sunttida; i tana cimmishin, hagee naa77antto; i ta bairatettaa ekkiis; qassi ha77i ta anjjuwaa ekkiis” yaagiis. Qassi i, “Neeni taayyo anjjuwaappe aibanne ashshabeikkii?” yaagidi oichchiis.

37 Oichchin Yisaaqi Eesawa, “Taani a neeyyo goda oottaas; a ishantta ubbaakka a ashkkarata oottaas; qassi taani kattaaninne ooratta woine eessan a minttaas. Yaatin, ta na7au, neeyyo taani ai oottoo?” yaagiis.

---

28 **27:36** Yaaqooba: Ibraawetto qaalan ha sunttai “cimmiis” giyoobaa milatees.

38 Eesawi ba aawaa, “Ta aawau, neeyyo issi anjjo xalaalai de7ii? Ta aawau,
tanakka qassi anjja” yaagiis. Hegaappe guyyiyan, Eesawi ba qaalaa xoqqu
oottidi yeekkiis.
39 A aawaa Yisaaqi zaaridi, “Ne de7iyoosai ha sa7aa duretettaappe
haakkana; saluwaa akkaikka neeyyo wodhdhenna; 40 neeni ne bisuwan
aqana; neeni ne ishaayyo haarettana. SHin neeni aara eqettiyo wode, a
qambbaraa ne morggiyaappe olana” yaagiis.
41 Yaaqooba a aawai anjjido gishshau, Eesawi ba uluwan a morkkiis; i ba
wozanan, “Ta aawai haiqqana matiis; taani ayyo kayyotta simmada, ta ishaa
Yaaqooba worana” yaagiis.
42 SHin Ribiqa ha ba baira na7aa Eesawa qaalaa siyido gishshau, ba kaalo
na7aa Yaaqooba xeesissa ehaada hagaadan yaagaasu; “Ne ishai Eesawi
nena woridi haluwaa kessanau halchchees. 43 Hayyanaa ta na7au, taani
neeyyo odiyoogaa ootta. Dendda! Denddada Kaaraanen de7iya ta ishaa
Laabaanakko baqata! 44 Yaatada ne ishaa hanqqoi dochchana gakkanaassi,
amarida wodiyaa aara de7ashsha. 45 Ne ishai neeyyo hanqqettiyoogaa
aggiyo wodenne, neeni a bolli oottidobaa i baliyo wode, taani kiittada nena
yaappe ehiissana. Taani issi gallassi intte naa77aappe mela kiyana koyikke”
yaagaasu.

Yisaaqi Yaaqooba Laabaanakko Yeddiis

46 Hegaappe guyyiyan Ribiqa Yisaaqa, “Eesawi ekkido Hiitetu macca
naatu gaasuwan taani ta de7uwaa shenetaas; qassi Yaaqoobikka hageetu
mala Hiitetu macca naatuppe machcho ekkikko, taani simmi haiqqanau
koyais” yaagaasu.

28

1 Hegaa gishshau, Yisaaqi Yaaqooba xeesidi hagaadan anjjiisinne azaziis;
“Kanaane biittaa macca naatuppe neeyyo machcho ekkoppa. 2 Dendda!
Denddada ne aayee aawaa Baatu7eelakko, Masphphexoomiyaa biitti ba;
baada yaappe ne aayee ishaa Laabaana macca naatuppe issinno neeyyo
machcho ekka. 3 Ubbaa Danddayiya Xoossai nena anjjo; i nena yeletisso;
neeni issi dere asa keena gakkanaassi nena corisso. 4 Neeni ha77i betetettan
uttido ha biittaa nebaa oottana mala neeyyoonne ne zerettaayyo Xoossai
Abrahaama anjjuwaa immo” yaagiis. 5 Yaagidi Yisaaqi Yaaqooba yeddiis;
yeddin Yaaqoobi Masphphexoomiyaa biitti Laabaanakko biis. Laabaani
Yaaqoobanne Eesawa yeliya aayee Ribiqi ishaanne Sooriyaa Baatu7eela
na7aa.

Eesawi Hara Maccaasa Gujjidi Ekkiis

6 Yisaaqi Yaaqooba anjjidoogaa, yaappe machcho ekkanau Masphphex-
oomiyaa biitti a yeddidoogaa, qassi i Yaaqooba anjjido wode, “Kanaane
maccaasa ekkoppa” yaagidi azazidoogaanne, 7 Yaaqoobi ba aawaayyoonne
ba aayeeyyo azazettidi, Masphphexoomiyaa biitti biidoogaa Eesawi eriis.
8 Eesawi hegan Kanaane biittaa maccaasi ba aawaa Yisaaqa ai keenaa
iitiyaakko akeekiis. 9 Hegaa gishshau Eesawi Abrahaama na7aa Isi-
maa7eelakko biidi, a na7iyo Mahilaato ba keettaayetu bolli gujjidi ekkiis. A
Nabaayoota michchiyo.

Yaaqoobi Beeteelen Be7ido Aimuwaa

10 Yaaqoobi Berssaabehappe Kaaraane baanau denddiis. 11 I issi so-
huwaa gakkishin awai wullin, yan qammaa aqiis. He sohuwan de7iya
shuchchatuppe issuwaa ekkidi, ba huuphiyan borkkotidi he sohuwan

xiskkiis. 12 I aimo aimottiis; he aimuwan gayye issoi biittan eqqin, ayyo xeerai saluwaa gakkiyoogan, Xoossaa kiitanchchati gi77ishiininne wodhdhishin be7iis; 13 gayyiyaassi bolla xeeran GODAI eqqidi a, “Taani GODAA, ne aawaa Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa. Ha neeni zin77ido biittaa neeyyoonne ne zerettaayyo immana; 14 Ne zerettai sa7aa shafiyaadan darana; neeni arggoora, arshshoora, huuphessaaranne tohossaara de7iya sohota gakkanau aakkana; sa7aa bollan de7iya asai ubbai ne baggaaranne ne zerettaa baggaara anjjettana. 15 Taani nenaara de7ais; neeni biyoosa ubban taani nena naagana; qassi taani nena ha biitti guyye zaarada ehaana; taani neeyyo oottana giidoogaa oottana gakkanaassi nena yeggikke” yaagiis.

16 Yaaqoobi xiskkuwaappe beegottido wode, “GODAI tuma ha sohuwan de7ees; taani erabeikkeppe attin” yaagiis. 17 I yayyidi, “Ha sohoi aiba yashshii! Ha sohoi Xoossaa keettappe attin, ainne harasaa gidenna; hagee saluwaa pengge” yaagiis.

18 Wonttetta gallassi maallado guuran Yaaqoobi denddidi, ba borkkotido shuchchaa ekkidi, tuussadan essidi, Xoossaayyo dummayanau a bolli zaitiyaa tigiis. 19 Yaaqoobi he sohuwaa Beeteele[29] giidi xeesiis. SHin he katamai hegaappe kase Looza geetettees.

20-21 Yaaqoobi hagaadan yaagidi shiiqettiis; “Ta aawaa soo taani saro simmana mala Xoossai tanaara gidikko, taani biyo ha buussan tana naagikkonne tau miyo qumanne maayiyo maayo immikko, GODAI ta Xoossaa gidana; 22 taani tuussadan essido ha shuchchai Xoossaa keetta gidana. Neeni tau immiyoobaa ubbaappe tammaappe issuwaa taani neeyyo immana” yaagiis.

29

Yaaqoobi Laabaana Soo Gakkiis

1 Hegaappe guyyiyan, Yaaqoobi denddidi biidi, arshsho bagga asatu biitti gakkiis. 2 Gakkidi issi haattaa ollai dembban de7iyaagaa be7iis; heezzu dorssaa wudeti qassi he ollaa matan zin77idosona. Aissi giikko, wude ubbai haattaa uyiyoi he ollaappe. He haattaa ollaa doonan de7iya shuchchai gita.

3 Dorssaa wude ubbai hegan dagattido wode, he wudiyaa heemmiyaageeti haattaa ollaa doonaappe he shuchchaa gonddorssidi dorssaa ushshoosona. Ushshidi he shuchchaa ollaa doonan zaaridi wottoosona.

4 Yaaqoobi eta, “Ta ishatoo, intte auppe yiidetii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin, “Nuuni Kaaraaneppe yiida” yaagidosona.

5 Yaagin i, “Naakoora na7aa na7aa Laabaana intte ereetiiyye?” yaagiis.

Yaagin, “Ee, a eroos” yaagidosona.

6 Yaaqoobi eta, “I lo77o de7ii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin, “Ee, lo77o; a na7iyo Raaheelo dorssaa ekkada yiyaaro hanno be7a” yaagidosona.

7 Yaagin Yaaqoobi eta, “Be7ite; awai ha77i xoqqan de7ees; wudiyaa mehee soo shiiqiyo wodee biron gakkiichchibeenna; dorssaa ha77i ushshi efiidi, heemmite” yaagiis.

8 SHin eti, “Wude ubbai shiiqana gakkanaassinne, shuchchaa haatta ollaa doonaappe gonddorssana gakkanaassi, nuuni ushshanau danddayokko. Hegaappe guyyiyan, nuuni dorssaa ushshana” yaagidosona.

9 I biron haasayishin, Laabaana na7iyaa Raaheela ba aawaa dorssata laagga ekkada gakkaasu; aissi giikko, a dorssa henttanchchiyo. 10 Yaaqoobi ba aayee ishaa Laabaana na7iyo Raaheelo be7ido wodenne, ba aayee ishaa

29 **28:19** Beeteele: Ha sunttaa birshshettai “Xoossaa keettaa” giyoogaa.

Laabaana dorssaa be7ido wode, biidi ollaa doonaappe shuchchaa gonddorssiis; gonddorssidi ba aayee ishaa dorssata haattaa ushshiis. 11 Yaaqoobi Raaheelo yeridi, ufaissau ba qaalaa xoqqissidi yeekkiis. 12 Yaaqoobi iyyo aawaa dabbonne Ribiqee na7aa gidiyoogaa Raaheeliyyo yootiis. Hegaa gishshau a woxxa baada ba aawaayyo yootaasu.

13 Laabaani ba michchee na7aa Yaaqooba woriyaa siyidosaarakka, aara gaittanau woxxiis. A idimmi yeridi, ba soo efiis. Yan Yaaqoobi hanidabaa ubbaa Laabaanayyo yootiis. 14 Yootin Laabaani a, “Neeni tumu ta ashonne ta suutta” yaagiis. Yaaqoobi aara issi agina kumettaa uttiis.

Yaaqoobi Raaheeli Gishshaunne Liyi Gishshau Laabaanassi Oottiis

15 Hegaappe guyyiyan Laabaani a, “Neeni taayyo dabbo gidido gishshau, tau coo mela oottuuteeyye? Ane neeyyo ai qanxxanau bessiyaakko taayyo yoota” yaagiis. 16 Laabaanayyo naa77u macca naati de7oosona; bairee sunttai Liyo, kaaleegee Raaheelo. 17 Liya aifiyaara cuca; shin Raaheela yallisanne puulanchcha.

18 Yaaqoobi Raaheelo siiqidi a, “Taani ne kaalo na7ee Raaheeli gishshau neeyyo laappun laittaa oottana” yaagiis.

19 Yaagin Laabaani, “O hara asau immanaappe neeyyo immiyoogee lo77o; neeni tanaara hagan de7a” yaagiis. 20 Hegaa gishshau Yaaqoobi Raaheelo ekkanau laappun laittaa oottiis; shin i o siiqiyo gishshau, ayyo amarida gallassa milatiis.

21 Hegaappe guyyiyan Yaaqoobi Laabaana, “Ta machchiyo tau imma; ta wodeenne polettiis; taani o ekkanau koyais” yaagiis. 22 Hegaa gishshau Laabaani hegan de7iya asaa ubbaa xeesidi, bullachchaa kessiis. 23 SHin sa7ai qammin, i ba na7iyo Liyo efiidi Yaaqoobau immiis. Immin Yaaqoobi o ekkiis. 24 Qassi Laabaani ba ashkkariyo Zilppo ba na7ee Liyissi danggiriixe gidanaadan immiis.

25 Sa7ai wonttin xeelliyo wode, hekko Liyo! Yaanin Yaaqoobi Laabaana, “Hagee neeni ta bolli oottidoogee aibee? Taani neeyyo oottidoi Raaheeli gishshassa gidenneeyye? Tana aissi cimmadii?” yaagiis.

26 Yaagin Laabaani a, “Nu biittan bairiyaa de7ishin, kaaliyo azinau immiyoogee woga gidenna. 27 He mishiratettaa saaminttaa wurssa; qassi kaalotiyaarokka nuuni neeyyo immana; hegaappe guyyiyan, hara laappun laittaa taayyo oottaasa” yaagiis.

28 Yaaqoobi hegaadan hanidi he saaminttaa wurssiis; hegaappe guyyiyan, Laabaani ba na7iyo Raaheelo ayyo immiis. 29 Qassi Laabaani ba ashkkariyo Baalo ba na7ee Raaheelissi danggiriixe gidanaadan immiis. 30 Yaaqoobi Raaheelokka ekkiis. Raaheelo Liyippe aattidi siiqiis. Hara laappun laittaa Laabaanayyo oottiis.

Yaaqoobassi Naati Yelettidosona

31 GODAI Liya siiqettabeennaagaa be7idi, iyyo yeliyo uluwaa dooyiis; shin Raaheela maine. 32 Liya shahaarada attuma na7aa yelaasu. A sunttaanne Roobeela[30] sunttaasu; aissi giikko a, “GODAI ta metuwaa be7iis; ha77i tumu tana ta azinai siiqana” yaagaasu.

33 A haranttuwaakka shahaarada attuma na7aa yelaasu. Yelada a, “GODAI taani siiqettabeennaagaa siyido gishshau, taayyo hagaakka gujjiis” yaagada, a Simoona[31] sunttaasu.

---

30 **29:32** Roobeela: Ha sunttaa birshshettai “Hashshu! Attuma na7aa!” woikko “Ta metuwaa be7iis” giyoogaa. 31 **29:33** Simoona: Ha sunttaa birshshettai “Siyiis” giyoogaa.

34 A haranttuwaakka shahaarada attuma na7aa yelaasu. Yelada a, “Taani
ayyo heezzu attuma naata yelido gishshau, ta azinai ha77i tanaara waaxet-
tana” yaagada, a Leewa[32] sunttaasu.
35 A haranttuwaakka shahaarada attuma na7aa yelaasu. Yelada a,
“Hachchiigan taani GODAA galatana” yaagaasu. Hegaa gishshau a Yihu-
daa[33] sunttaasu. Hegaappe guyyiyan yeluwaa essaasu.

30

1 Raaheela Yaaqoobau naata yelabeennaagaa be7ido wode, ba michchiyo
qanaataasu; hegaa gishshau Yaaqooba, “Tau naata imma; hegee xayikko,
taani haiqqana” yaagaasu.
2 Yaagin Yaaqoobi Raaheelo hanqqettidi, “Tana neeyyo yelo diggida Xoos-
saa gaadiiyye?” yaagiis.
3 Yaagin a, “Ta danggiriixiyo Baalo hinno be7a; a ta gishshaa yelana mala
neeni o ekka; yaatobare i baggaara taanikka na7aayo gidana” yaagaasu.
4 Ba danggiriixiyo Baalo machcho ootti ekkana mala, ayyo immaasu; immin
Yaaqoobi o ekkiis. 5 Baala shahaarada attuma na7aa Yaaqoobau yelaasu.
6 Yaatin Raaheela, “Xoossai taassi daannatiis; ta woosaakka siyidi, tau
attuma na7a immiis” yaagaasu. Hegaa gishshau a Daana sunttaasu.
7 Raaheeli danggiriixiyaa Baala haranttuwaa shahaarada, Yaaqoobayyo
naa77antto attuma na7aa yelaasu. 8 Yelin Raaheela, “Taani ta michcheera
wolqqaama baaxiyaa baaxetada xoonaas” yaagaasu. Hegaa gishshau a
Nifttaaleema[34] sunttaasu.
9 Liya baayyo yeloi eqqidoogaa be7ada, ba danggiriixiyo Zilppo efaada
Yaaqoobi o machchana mala immaasu. 10 Liyi danggiriixiyaa Zilppa attuma
na7aa Yaaqoobau yelaasu. 11 Liya, “Laa hagee aiba lo77o qaadee!” yaagaasu.
Hegaa gishshau Gaada[35] sunttaasu.
12 Liyi danggiriixiyaa Zilppa Yaaqoobau naa77antto attuma na7aa
yelaasu. 13 Yelin Liya, “Taani ai keenaa ufaittiyaanaashsha! Maccaasai
tana ufaittiyaaro gaana” yaagaasu. Hegaa gishshau a Aseera[36] sunttaasu.
14 Gisttiyaa cakkiyo aginan Roobeeli gade biidi, inkkoyiyaa giyo timaatime
milatiya teeraa demmidi, ba aayee Liyissi ehiis. Raaheela Liyo, “Ne na7aa
inkkoyiyaappe taayyo imma” yaagaasu.
15 SHin Liya, “Ta azinaa neeni wotta ekkidoogee gidennan ixxin, qassi ta
na7aa inkkoyiyaa ekkuutee?” yaagaasu.
Yaagin Raaheela, “Yaanikko, ne na7aa inkkoyiyaa gishshau Yaaqoobi
hachchi qammaa nenaara aqo” yaagaasu.
16 He gallassa omarssi Yaaqoobi bazzoppe yiido wode, Liya a mokkanau
kiyada a, “Neeni tanaara aqana koshshees; aissi giikko, taani ta na7aa
inkkoyiyan nena kerau ekkaichchaas” yaagaasu. Hegaa gishshau i he
gallassa qammi iira aqiis.
17 Xoossai Liyi woosaa siyiis; siyin a shahaarada, ichchashantta attuma
na7aa Yaaqoobau yelaasu. 18 Yelin Liya, “Taani ta danggiriixiyo ta azinaassi
immido gishshau, Xoossai hegaa keraa taayyo qanxxiis” yaagaasu. Hegaa
gishshau a Yisaakoora[37] sunttaasu.

---

32 **29:34** Leewa: Ha sunttaa birshshettai “Waaxettana” giyoogaa. 33 **29:35** Yihudaa: Ha sunttaa birshshettai “Galataa” giyoogaa. 34 **30:8** Nifttaaleema: Ha sunttaa birshshettai “Baaxiyaa” giyoogaa. 35 **30:11** Gaada: Ha sunttaa birshshettai “Lo77o qaada” giyoogaa. 36 **30:13** Aseera: Ha sunttaa birshshettai “Ufaissa” giyoogaa. 37 **30:18** Yisaakoora: Ha sunttaa birshshettai “Keraa qanxxees” giyoogaa.

19 Liya haranttuwaakka shahaarada, usuppuntta attuma na7aa
Yaaqoobau yelaasu. 20 Liya, “Xoossai tau al77o imotaa immiis; taani ta
azinaayyo usuppun naata yelido gishshau, ha77i i tana bonchchana”
yaagaasu. Hegaa gishshau a Zaabiloona[38] sunttaasu. 21 Hegaappe guyyiyan
issi macca na7iyo yelaasu; yelada o Diino sunttaasu.

22 Xoossai Raaheelo hassayiis; i woosaa siyidi i yeliyo uluwaa dooyiis.
23 A shahaarada attuma na7aa yelaasu; yelada, “Xoossai ta yeellaa qucciis.
24 GODAI tau hara attuma na7akka gujjeerenneeshsha” yaagaasu. Hegaa
gishshau a Yooseefa[39] sunttaasu.

Yaaqoobi Laabaanaara Damoozan Palamettiis

25 Raaheela Yooseefa yelidoogaappe guyyiyan, Yaaqoobi Laabaana, “Taani
ta aawaa biitti simmana mala, tana moissa. 26 Taani eta gishshau neeyyo
oottido ta maccaasatanne ta naata hamma; taani baana; aissi giikko, taani
neeyyo ai keena ooso oottidaakko neeni eraasa” yaagiis.

27 SHin Laabaani a, “Taani neeyyo issibaa odais; GODAI ne gaasuwan
tana anjjidoogaa taani be7aas. 28 Ne damoozaa tau oda; taani neeyyo a
qanxxana” yaagiis.

29 Yaagin Yaaqoobi, “Taani neeyyo waata oottidaakko, ne meheekka waani
yelettidaakko neeni eraasa. 30 Taani yaanaappe kase neeyyo de7iya guuttai
ha77i keehi dariis; GODAI nena taani aadhdhidosan ubban anjjiis. SHin
ha77i, taani ta so asau oottanai audee?” yaagiis.

31 Yaagin Laabaani, “Taani neeyyo ai immoo?” yaagidi a oichchiis.

Oichchin Yaaqoobi, “Tau ainne immoppa; shin neeni taayyo issibaa oot-
tikko, taani ne wudiyaa qassikka heemmananne naagana. 32 Taani hachchi
ne wudiyaa ubbaa giddoora aadhdhana; hegan ne dorssaappe punccariyaa
woikko gazzaa ubbaa, karetta dorssa mara ubbaanne deeshshaappe gazza-
anne punccariyaa ubbaa taani shaakkana; eti ta damooza gidana. 33 Hegaa
gishshau ta xillotettai neeni taayyo qanxxido damoozaa qoodanau sinttappe
yiyo wode, taayyo markkattana; ta deeshshaappe gazza woikko punccare
gidennabi woikko karetta gidenna ai dorssa marinne ta matan beettikko,
wuuqettidabaadan qoodettana” yaagiis.

34 Yaagin Laabaani, “Maayaas; neeni giidoogaadan gidobai” yaagiis.
35 SHin he gallassan Laabaani kalaade woikko gazza gidida attuma
deeshshaa ubbaa, punccare woikko gazza gidida macca deeshshaa ubbaa,
bootta gidida ubbaanne karetta dorssa mara ubbaa kessidi, ba attuma
naata henttiis. 36 Yaatidi he wudiyaara heezzu gallassa ogiyaa Yaaqoobappe
haakkidi biis. SHin Yaaqoobi attida Laabaana wudiyaa heemmiis.

37 Yaaqoobi deeshsha loomiyaappe, gumariyaappenne xanqqarssaappe
qayye gatimaa kessidi, poquwaa poqqi poqqidi, giddo bootta zawaa qaaridi
gazzayiis. 38 Wudee haattaa uyanau yiyo soho ubban, wonggiriyan,
wudiyaa sinttan poqqido gatimata wottiis. Orggiyau eqqidaageeti haat-
taa uyanau yiidi, 39 he gatimatu sinttan birasettidosona; birasettidi eti
kalaade, punccarenne gazza marata yelidosona. 40 Yelin Yaaqoobi marata
wudiyaappe shaakkidi dumma wottiis; attida wudiyaa kalaadenne karetta
gidiya Laabaana mehiyaa sintti zaariis. Yaatidi baayyo wudiyaa dummayiis;
Laabaana mehetuura eta gattibeenna.

---

38 **30:20** Zaabiloona: Ha sunttaa birshshettai “Bonchchuwaa” giyoogaa. 39 **30:24** Yooseefa: Ha sunttaa birshshettai “Gujja” woikko “qucciis” giyoogaa.

41 Gooba maccaageeti orggiyau eqqiyo wode audenne, eti he gatimatu matan birasettana mala, Yaaqoobi he gatimata haattaa wonggiriyan, mehetu sinttan wottees. 42 SHin meheti laafa gidikko, eta sinttan gatimata wottenna. Hegaa gishshau laafiya meheti Laabaanabaa gidin, goobiyaageeti Yaaqoobabaa gididosona. 43 Hagaadan hanidi, Yaaqoobi keehi daro duretidi, daro wudiyaa, macca ashkkaratanne attuma ashkkarata, daro gaameelatanne hareta haariis.

31

Yaaqoobi Laabaanappe Baqatidi Biis

1 Yaaqoobi Laabaana naati bana, “Yaaqoobi nu aawaabaa ubbaa ekkiichchiis; ha aquwaa ubbaa nu aawaabaappe demmiis” giyoogaa siyiis. 2 Yaaqoobi Laabaana som77oi baayyo kaseegaa mala gidennaagaa be7iis.

3 He wode GODAI Yaaqooba, “Neeni ne aawatu biitti, ne dabbotukko guyye simma; taani nenaara gidana” yaagiis.

4 Yaagin Yaaqoobi Raaheelonne Liyo ba wudee de7iyoosaa dembbaa yaana mala kiittidi xeesissiis. 5 I eta, “Intte aawaa som77oi taayyo kaseegaa mala gidennaagaa taani be7ais; shin ta aawaa Xoossai tanaara de7ees. 6 Taani ta wolqqa ubban intte aawaayyo oottidoogaa intte ereeta; 7 shin intte aawai tana cimmidi, ta damoozaa tammutoo laammiis. Gidikkonne Xoossai tana i qohennaadan diggiis. 8 I, ‘Punccareti ne damooza gidana’ gin, wude ubbai punccariyaa yeliis; qassi i, ‘Kalaadeti ne damooza gidana’ gin, wude ubbai kalaadiyaa yeliis. 9 Xoossai hagaadan intte aawaa mehiyaa wotti ekkidi tau immiis.

10 “Meheti orggiyau eqqiyo aginan, taani issi aimo aimottaas; he aimuwan taani xeelliyo wode, wudiyaa birassiya deeshsha orggeti kalaade, punccarenne gazza. 11 Xoossaa kiitanchchai aimuwan tana, ‘Yaaqoobaa’ yaagiis; yaagin taani, ‘Yee’ yaagada koyaas. 12 Koyin tana i, ‘Xoqqu gaada wudiyaa birassiya deeshsha orgge ubbaa kalaadiyaa, punccariyaanne gazzaa be7a; aissi giikko, Laabaani ne bolli oottiyoobaa ubbaa taani be7aas. 13 Neeni essido shuchchaa tiyada, taayyo shiiqettido Beeteele Xoossai tana. Ha77i dendda! Denddada ha biittaappe kiya; kiyada guyye ne yeleta biitti simma’ yaagiis” yaagiis.

14 Hegaappe guyyiyan, Raaheelanne Liya hagaadan yaagidi zaaridosona; “Nu aawaabaappe nuna gakkanabi aibee? 15 I nuna allagadan xeellees gidennee? I nuna baizzi ekkiis; baizzidi ekkidobaakka mi xaissiis. 16 Xoossai nu aawaappe wotti ekkido aqo ubbai tumukka nubaanne nu naatuba. Hegaa gishshau Xoossai neeyyo odidobaa ubbaa ootta” yaagidosona.

17-18 Yaagin Yaaqoobi Kanaane biittan de7iya ba aawaa Yisaaqakko baanau denddiis; i ba naatanne ba keettaayeta gaameelaa togissiis; wude ubbaa baappe sinttaara laaggidi, Masphphexoomiyan de7iiddi i shiishshido aqo ubbaa ekkidi biis. 19 Laabaani ba dorssatu ikisiyaa qanxxanau biichchidaashin, Raaheela ba aawaa so misileta wuuqqaasu. 20 Qassi Yaaqoobi Sooriyaa Laabaanayyo ba baqatiyoogaa odennan cimmiis. 21 I baayyo de7iyaabaa ubbaa ekkidi baqatiis; baqatidi Efiraaxiisa SHaafaa pinnidi, Gala7aade giyo gezziyaakko simmidi biis.

Laabaani Yaaqooba Kaalliis

22 Heezzantta gallassan, Laabaani Yaaqoobi baqati biichchidoogaa siyiis. 23 Ba dabbota banaara ekkidi, laappun gallassa ogiyaa Yaaqooba geeduwaa kaalliiddi, Gala7aade gezziyan a gakkiis. 24 He wode Xoossai qammi

Sooriyaa Laabaanakko aimuwan yiidi a, “Neeni Yaaqooba bolli iita gidin, keha gidin, ainne haasayennaadan nena era!” yaagiis. 25 Laabaani gakkiyo wode, Yaaqoobi Gala7aade gezziyan dunkkaanidi uttiis; qassi Laabaaninne a dabboti yan dunkkaanidosona.

26 Hegaappe guyyiyan Laabaani Yaaqooba, “Neeni hagaadan aissi oottadii? Neeni tana cimmada, ta macca naata olan omoodettidabaadan laaggada kessadasa. 27 Neeni aissi qosan taappe kessa ekkada, tana cimmadii? Taani nena ufaissaaninne yettan, karaabiyaaninne diittan moissana mala taayyo aissi odabeikkii? 28 Neeni harai atto, ta naatu naatanne ta macca naata taani yera ekkenna mala diggadasa. Neeni eeyyabaa oottadasa. 29 Taani nena genanau tau wolqqai de7ees; shin ne aawaa Xoossai zino qammi tana, ‘Yaaqooba bolli iita gidin, keha gidin, ainne haasayennaadan nena era!’ yaagidi taayyo yootiis. 30 Ha77i gidikkonne, neeni ne aawaa soo baanau keehi laamotido gishshau kiyadasa. SHin ta so misileta neeni aissi wuuqqadii?” yaagiis.

31 Yaaqoobi Laabaana, “Neeni ne naata taappe wolqqan wotta ekkanaakkonne gaada qoppido gishshaunne yayyido gishshau, hagaadan oottaas. 32 SHin ne so misileta oiqqida asa oonanne neeni demmikko, he urai siifetto! Nebaa gididabi ta matan beettikko, nu dabbotu sinttan koya; koyada, nebaa gidikko ekka” yaagiis; aissi giikko, Yaaqoobi Raaheela he so misileta wuuqqidoogaa eribeenna.

33 Hegaa gishshau Laabaani Yaaqooba dunkkaane giddo, Liyi dunkkaane giddonne naa77u kaadumatatu dunkkaane giddo geliis; shin ainne demmibeenna. Liyi dunkkaaniyaappe kiyidi, Raaheeli dunkkaaniyaa geliis. 34 Raaheela so misileta ekkada, gaameelaa kooraa garssan qosada, a bolli uttaasu. Laabaani dunkkaaniyan de7iyaabaa ubbaa patipannidi koyiis; shin ainne demmibeenna. 35 Raaheela ba aawaa, “Ta godau, tana hanqqettoppa; taani neeyyo eqqana danddayikke; taayyo kushe qitai yi uttiis” yaagaasu. I koyiis; shin so misileta demmibeenna.

36 Yaaqoobi Laabaana hanqqettidi woqqasiis; Yaaqoobi Laabaana, “Taani ai mooridanaa? Hagaa neeni tana kaallanau, taani oottido nagari aibee? 37 Ha77i neeni ta miishsha ubbaa patipannada koyadasa; ne so miishshappe ai demmadii? Eti nu naa77aa gidduwan pirddana mala, ta dabbotu sinttaaninne ne dabbotu sinttan hagan wotta.

38 “Taani nenaara laatamu laittaa kumettaa de7aas; ne dorssaikka ne deeshshaikka aucayibeenna; woikko ne wudiyaappe galssaa mabeikke. 39 Do7ai menttidoogaanne neeyyo ehabeikke; shin hegaa tanan qoodaas. Gallassi wuuqettidabaa woikko qammi wuuqettidabaa tana qanxxissadasa. 40 Gallassa suuloi, qamma kinchchoi tana qohiis; xiskkoi taappe xayiis. 41 Taani hagaadan ne son laatamu laittaa de7aas; tammanne oiddu laittaa ne naa77u macca naatu gishshaunne usuppun laittaa ne wudiyaa gishshau neeyyo oottaidda de7aas; shin neeni ta damoozaa tammutoo laammadasa. 42 Ta aawaa Xoossai, Abrahaama Xoossai, Yisaaqi Yayyidoogee tanaara gidibeennabaa gidiyaakko, siree bainnan neeni tana mela kushe kessa yeddadasa; shin Xoossai ta tuggaanne ta kushiyaa oosuwaa be7idi, zino qammi nena seeriis” yaagiis.

Yaaqoobinne Laabaani Maacettido Maachchaa

43 Yaagin Laabaani Yaaqooba, “Maccaasati ta macca naata; naatikka ta naata; wudeekka ta wudiyaa; neeni be7iyo ubbai taagaa. Hachchi ha macca naatu taageetu bollinne eti yelido naatu bolli ai oottanau danddayiyaanaa?

44 Ha77i haaya; neeninne taani maachchaa maacettoos; hegee neeppenne
taappe gidduwan markka gido" yaagiis.
45 Hegaa gishshau Yaaqoobi issi shuchchaa ekkidi tuussadan essiis.
46 Essidi i ba dabbota, "SHuchchaa shiishshite" yaagiis; yaagin eti shuchchaa
shiishshidi keelidosona; he keelaa lanqqen miidosona. 47 Laabaani he
keelaa, Yigaari-Sahaaduta giidi sunttiis; qassi Yaaqoobi a Gal77eeda giidi
sunttiis.[40] 48 Laabaani, "Ha keelai neeppenne taappe gidduwan hachchi
markka" yaagiis. Hegaa gishshau a sunttai Gal77eeda geetettiis.
49 Qassi i he shuchchaa tuussaa Mixiphpha[41] giidi sunttiis; aissi giikko,
Laabaani, "Nuuni issoi issuwaappe haakkidi de7iyo wode, GODAI ne gid-
duwaaninne ta gidduwan gididi naago. 50 Neeni ta macca naata naaqqikko,
woikko neeni ta macca naatu bolli hara maccaasata ekkikko, nunaara ha77i
ooninne bainnabaa gidikkonne ne gidduwaaninne ta gidduwan Xoossai
markka gidiyoogaa hassaya" yaagiis.
51 Laabaani qassikka Yaaqooba, "Keelettida shuchchai hageeho; qassi
taani ne gidduwaaninne ta gidduwan essido shuchchaa tuussai hageeho.
52 Taani ha keelaappe nena genanau neekko kanttennaadan, neenikka tana
genanau ha keelaappenne ha shuchchaa tuussaappe kanttennaadan, ha
keelainne ha shuchchaa tuussai markka. 53 Abrahaama Xoossai, Naakoora
Xoossai, eta aawaa Xoossai, nu gidduwan i pirddo" yaagiis. Yaagin Yaaqoobi
ba aawaa Yisaaqi Yayyidoogaa sunttan caaqqiis. 54 Yaaqoobi deriyaa bollan
yarshshuwaa yarshshiis; ba dabbotakka qumaa maanau xeesiis. Eti miidi
deriyaa bollan aqidosona.
55 Wonttetta gallassi guuran Laabaani denddidi, ba naatu naatanne ba
macca naata yeriis; qassi eta anjjiis. Anjjidi, ba soo simmiis.

32

Yaaqoobi Eesawaara Gaittanau Giigiis

1 Yaaqoobi denddidi ba ogiyaa biishin, Xoossaa kiitanchchati aara gaitti-
dosona. 2 Yaaqoobi eta be7ido wode, "Hagee Xoossai aqiyoosaa" yaagidi, he
sohuwaa Maahinaima[42] giidi sunttiis.
3 Yaaqoobi Se7iira giyoosan, Eedooma biittan de7iya ba ishaa Eesawakko
kiitaa baappe sinttau kiittiis. 4 I eta hagaadan yaagidi azaziis; "Intte ta go-
daa Eesawayyo gaanabai hagaa; 'Ne ashkkarai Yaaqoobi, "Taani Laabaana
matan de7aidda hanno gakkanaassi gam77aas. 5 Taayyo miizzainne haree,
dorssainne deeshshai, attuma ashkkaratinne macca ashkkarati de7oosona;
ha77i taani ha kiitaa ta godaa sinttan nashettana mala kiittaas" yaagiis'
yaagite" yaagiis.
6 Kiitettidaageeti Yaaqoobakko simmidi a, "Nuuni ne ishaa Eesawakko
biida; ha77i i qassi nenaara gaittanau yees; aaranne oiddu xeetu asai
de7ees" yaagidosona.
7 Yaagin Yaaqoobi yayyidi batibatiis; banaara de7iya asaa naa77u citan
shaakkiis; qassi ba dorssaa, deeshshaa, miizzaanne gaameelaa naa77u citan
shaakkiis. 8 I, "Eesawi yiidi issi citaa oliyaabaa gidikko, attida citai kessi
ekkikkonne" yaagidi qoppiis.

---

40 **31:47** Yigaari-Sahaadutanne Gal77eeda: Ha Aramaisxxenne Ibraisxxe sunttata birshshettai "Markkatu keelaa" giyoogaa. 41 **31:49** Mixiphpha: Ha sunttaa birshshettai "Naagiyoosaa" giyoogaa. 42 **32:2** Maahinaima: Ha sunttaa birshshettai "Naa77u citai aqiyoosaa" giyoogaa.

9 He wode Yaaqoobi hagaadan yaagidi woossiis; “Abeet GODAU, ta aawaa
Abrahaama Xoossau, ta aawaa Yisaaqa Xoossau, tana, ‘Ne biitti, ne dab-
botukko simma; taani neeyyo lo77obaa oottana’ giidaagoo, 10 neeni ne
ashkkaraayyo oottido kehatettaunne tumatettau ubbau taani bessennaa-
gaa. Taani ha Yorddaanoosa SHaafaa pinnido wode, taayyo issi xam77a
xalaalai de7ees; shin ha77i taani naa77u cita gidaas. 11 Taani nena woossais;
ta ishaa Eesawa kushiyaappe tana ashsha; aissi giikko, i yiidi, tananne
aayeta eta naatuura xaissanaakkonne gaada yayyaas. 12 SHin neeni tana,
‘Taani neeyyo tumu lo77obaa oottana; taani ne zerettaanne qoodanau
danddayettenna abbaa shafiyaa keena oottana’ giidoogaa qoppa” yaagiis.

13 He gallassa qammi i yan aqiis; bau de7iyaabaa ubbaappe ba ishaa
Eesawayyo immiyoobaa qoridi kessiis; 14-15 i kessidoogeeti naa77u xeetu
macca deeshshatanne laatamu deeshsha orggeta, naa77u xeetu macca
dorssatanne laatamu dorssa orggeta, hasttamu xanttiya gaameelata eta
maratuura, oitamu macca miizzata, tammu korima boorata, laatamu macca
haretanne tammu attuma hareta. 16 Hageeta wudiyan wudiyan shaakkidi,
ba ashkkaratu kushiyan wottidi, ba ashkkarata, “Taappe sinttau biidi,
wudiyaa wudiyaappe haahuwan haahuwan laaggite” yaagiis.

17 Sinttan kaalettiyaagaa, “Ta ishai Eesawi nenaara gaittidi nena, ‘Neeni
oossee? Neeni awa bai? Ne sinttan de7iya mehe ubbai oossee?’ yaagidi
oichchiyaabaa gidikko, 18 neeni ayyo, ‘Hageeti ne ashkkaraa Yaaqoobassa;
eti ta godaa Eesawayyo immanau yeddidoogeeta; qassi ikka nuuppe guyy-
eera yees’ yaaga” yaagidi azaziis.

19 Qassi i naa77antta heezzanttanne wudiyaa kaalliya harata ubbata
hagaadan azaziis; “Intte Eesawaara gaittiyo wode, hannidenkka geeta; 20 ‘Ne
ashkkaraa Yaaqoobi nuuppe guyyeera yees’ geennan aggoppite” yaagiis.
Aissi giikko i, “Taani taappe sinttau immanau kiittidoban a doshissana;
ooni erii, hegaappe guyyiyan taani aara gaittiyo wode, i tana mokki
ekkanaakkonne” yaagidi qoppiis. 21 Hegaa gishshau ba immiyoobaa baappe
sinttau yeddiis. SHin i ba huuphen he gallassi qammi yan aqiis.

Yaaqoobi Xoossaara Baaxetiis

22-23 He gallassi qammi Yaaqoobi denddidi, ba naa77u keettaayeta, ba
naa77u kaadumatatanne ba naata tammanne isiineta ekkidi, Yaabooqa giyo
pinuwaa gakkiis; i eta shaafaa pinttiis; bau de7iyaabaa ubbaakka pinttidi
yeddiis; 24 shin Yaaqoobi barkka attiis.

He wode issi asi sa7ai wonttana gakkanaassi aara baaxetiis. 25 He asi a
xoonanau danddayibeennaagaa be7ido wode, Yaaqoobayyo bulxxiyaa
meqettaa bochchiis; bochchin a bulxxiyaa meqettai kiyi wodhdhiis.
26 Yaatin bitanee a, “Sa7ai wonttido gishshau, tana yedda” yaagiis.

SHin Yaaqoobi a, “Neeni tana anjjennan taani nena yeddikke” yaagiis.

27 Yaagin bitanee a, “Ne sunttai oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin i, “Yaaqooba” yaagidi zaariis.

28 Yaagin bitanee a, “Hagaappe sinttau ne sunttai Israa7eela[43] geetettoppe
attin, Yaaqooba geetettoppo; aissi giikko, neeni Xoossaaranne asaara baax-
etada xoonadasa” yaagiis.

29 Yaaqoobi a, “Ne sunttai oonee?” yaagidi oichchiis.

SHin bitanee, “Neeni ta sunttaa aissi oichchai?” yaagiis; yaagidi a anjjiis.

---

43 **32:28** Israa7eela: Ha sunttaa birshshettai “Xoossaara baaxetiis” giyoogaa.

30 Hegaa gishshau Yaaqoobi he sohuwaa PHinii7eela[44] giidi sunttiis; aissi
giikko i, “Taani Xoossaa baazzan xeellaas; gidikkonne taani paxa attaas”
yaagiis. 31 I PHinii7eelappe denddiyo wode, a bolli xalqqee doliis. I ba
bulxxiyaa meqettaa gishshau wobbees. 32 Yaaqooba bulxxee ashuwaa
matan boshettido gishshau, Israa7eela asai mehiyaa bulxxiyaa ashuwaa
hachchi gakkanaassikka meenna.

33

Yaaqoobi Eesawaara Gaittiis

1 Yaaqoobi xoqqu gi xeellidi, Eesawi ba oiddu xeetu asaara yiyaagaa
be7iis. Hegaa gishshau naata Liyissi, Raaheelissinne naa77u kaadumata-
tussi shaakkiis. 2 Kaadumatatanne eta naata sinttan, Liyonne i naata eta
geeduwan, Raaheelonne Yooseefa wurssettan wottiis. 3 SHin i ba huuphen
sinttau aadhdhidi, ba ishaakko matiiddi, sa7aa gakki gakkidi laapputon
ziggiis.

4 SHin Eesawi aara gaittanau woxxidi, a qooriyaa qoommidi yeriis. Eti
yeekkidosona. 5 Yaatin Eesawi xoqqu gi xeellidi, maccaasatanne naata
be7iis; be7idi i, “Ha nenaara de7iyaageeti oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Yaaqoobi, “Eti Xoossai ne ashkkaraayyo kehatettan immido
naata” yaagiis. 6 Yaagin kaadumatati bantta naatuura shiiqidi ziggi-
dosona. 7 Hegaappe guyyiyan, Liyanne i naati yiidi ziggidosona; wurssettan
Yooseefinne Raaheela yiidi ziggidosona.

8 Eesawi, “Ha sinttan tanaara gaittida wudee ubbai qassi aibee?” yaagidi
oichchiis.

Oichchin i, “Ta godau, hegee taani ne sinttan nashettanaassa” yaagiis.

9 SHin Eesawi, “Ta ishau, taayyo daroi de7ees; nebai neessa gido” yaagiis.

10 Yaagin Yaaqoobi, “CHii, ha77i taani ne sinttan nashettidabaa gidikko, ha
taani immiyoogaa taappe ekka. Neeni tana mokka ekkido gishshau, taani
ne som77uwaa be7iyoogee Xoossaa som77uwaa be7iyoogaa mala. 11 Taani
neeyyo ehiido ha imuwaa ekka; aissi giikko, Xoossai kehidi immin, taayyo
bessiis” yaagiis. Yaaqoobi shoobiyaa tolido gishshau, Eesawi hegaa ekkiis.

12 Hegaappe guyyiyan Eesawi, “Ane hindda; nu ogiyaa boos; taani nenaara
issippe baana” yaagiis.

13 SHin Yaaqoobi a, “Ta godau, naati shugo gidiyoogaa eraasa; qassi
taani bantta galo marata xanttiya dorssatanne miizzaa naagana koshshees;
asai eta issi gallassaa tolidi laaggikko, mehe ubbai haiqqana. 14 Hegaa
gishshau, ta godau, ne ashkkaraappe sinttatada ba; taani Se7iiran ta godaa
gakkanaassi, ta sinttan de7iya mehiyaa hemetaa keesaanne naatu hemetaa
keesaa loddan kaallana” yaagiis.

15 Yaagin Eesawi a, “Yaanikko taani ta asaappe amaridaagaa neeyyo
ashshais” yaagiis.

SHin Yaaqoobi a, “Hegee aissee? Taani ta godaa sinttan nashettiyoogee tau
gidana” yaagiis.

16 Hegaa gishshau Eesawi he gallassi ogiyan gelidi, Se7iira simmiis. 17 SHin
Yaaqoobi Sukkota biis; yan baayyo keettaa keexxiis; ba mehetuyyoonne
daaseta daasiis. Hegaa gishshau he sohuwaa Sukkota[45] giidi sunttiis.

---

44 **32:30** PHinii7eela: Ha sunttaa birshshettai “Xoossaa som77uwaa” giyoogaa. 45 **33:17** Sukkoti: Ha sunttaa birshshettai “Daaseta” giyoogaa.

18 Yaaqoobi Masphphexoomiyaappe simmido wode, Kanaane biittan
de7iya Sekeema giyo katamaa sarotettan gakkiis; i he katamaayyo baaz-
zan uttiis. 19 Ba dunkkaaniyaa tolido gadiyaa SHekeema aawaa Hamoora
naatuppe xeetu xaqara biran shammiis. 20 Yan yarshshiyoosaa keexxidi a,
“Xoossaa, Israa7eela Xoossaa” giidi sunttiis.

34

SHekeemi Diino Dafiis

1 Liya Yaaqoobayyo yelido na7iyaa Diina, he wode he biittaa maccaasata
be7anau kiyaasu. 2 He biittaa haariya Hiiwiyaa Hamoora na7aa SHekeemi o
be7idi, o dafi efiidi mooriis. 3 A wozanai Yaaqooba na7iyo Diino amottiis; i o
siiqiis; siiqidi o lo77iyaabaa iyyo haasayiis. 4 SHekeemi ba aawaa Hamoora,
“Taayyo ha na7iyo machcho oichcharkkii” yaagiis.

5 Yaaqoobi ba na7iyaa Diina moorettidoogaa siyiyo wode, a attuma naati
bazzon mehiyaara de7oosona; hegaa gishshau eti gakkanaashin co77u giis.

6 Hegaappe guyyiyan, SHekeema aawaa Hamoori Yaaqoobaara
haasayanau yiis. 7 Yaaqooba attuma naati hegaa siyidosaara bazzoppe
yiidosona; eti azzanidosonanne yiillotidosona; aissi giikko, SHekeemi
Yaaqooba na7iyo dafi efiidi mooriyoogan, Israa7eela bolli pokkobaa,
oottanau bessennabaa oottiis.

8 SHin Hamoori eta, “Ta na7ai SHekeemi intte na7eessi daro dagammiis;
hayyanintta o assi machcho immerkketii! 9 Nunaara ekettitenne gelettite;
intte macca naata nuuyyo immite; nu macca naatanne intteyyo ekkite.
10 Intte nu giddon uttana danddayeeta; biittai keehi aaho; an de7ite; zal77ite;
an aquwaa demmite” yaagiis.

11 He wode SHekeemi Diini aawaanne i ishantta, “Taani intte sinttan
nashettikko, intte caddiyoobaa aiba gidikkonne immana. 12 Intte mishira
na7eessi immiyoobaanne koitaa intte koyido keenaa darissidi tana caddite;
taani intte tana caddidobaa aibanne immana; shin taani machchanau
na7iyo taayyo immerkketii!” yaagiis.

13 Bantta michchiyo Diino SHekeemi tunissido gishshau, Yaaqooba at-
tuma naati SHekeemayyoonne a aawaa Hamoorayyo worddobaa yooti-
dosona; 14 eta hagaadan yaagidosona; “Nuuni hegaa malabaa oottana
danddayokko; nuuni nu michchiyo qaxxarettibeenna asau immokko; hegee
nuna kaushshiyaabaa. 15 Nuuni intte issibaa oottikko intteyyo, ‘Eeno’ gaana;
hegee aibee giikko, intte biittaa attumaasai ubbai qaxxarettidi nunadan
hanikko, 16 yaanikko nuuni nu macca naata intteyyo immanau ‘Eeno’ gaana;
intte macca naatakka nuuyyo ekkana. Nuuni intte giddon uttidi, inttenaara
issi asa gidana. 17 SHin intte qaxxarettanau maayennabaa gidikko, nuuni nu
michchiyo ekkidi baana” yaagidosona.

18 Yaagin eti giidobai Hamooraunne a na7aa SHekeemau lo77o mi-
latiis. 19 He wodallai, ba aawaa keettan de7iya ubbaappe aadhdhi
bonchchettidaagee, Yaaqooba na7en ufaittido gishshau, eti giidobaa oot-
tanau takkibeenna. 20 He wode Hamoorinne a na7ai SHekeemi bantta
katamaa gutaraa biidi, bantta katamaa asau hagaadan yaagidi yootidosona;
21 “Ha asati nunaara siga; eti nu biittan de7onanne zal77ona; biittai
keehi aaho. Eta macca naatanne nuuni ekkana; etinne nu macca naata
ekkana. 22 SHin nunaara eti issi asadan de7anau nuuni issibaa maayet-
tanau koshshees; hegeenne, eti qaxxarettidoogaadan nu attumaasai ubbai
qaxxarettanaagaa. 23 Nuuni hegaadan oottikko, eta miizzai, eta aqoinne eta

hara mehe ubbai nubaa gidennee? Hegaa gishshau ane nuuni eti giyoogaa maayoos; etinne nu giddon de7ana" yaagidosona.

24 Katamaa gutaraa shiiqida asati ubbai Hamoorayyoonne a na7aa SHekeemayyo, "Eeno" giidosona. Yaatin he katamaa attumaasati ubbai qaxxarettidosona.

25 Heezzantto gallassi, eti ubbai bantta qaxxaraa masunttaa sahettishin, Yaaqooba attuma naatuppe naa77ai, Simooninne Leewi, Diini ishantti, bantta bisuwaa ekkidi, ooninne erennan katamaa gelidi, attumaasata ubbaa woridosona. 26 Hamooranne a na7aa SHekeema bisuwan woridi, bantta michchiyo Diino SHekeema keettaappe ekkidi efiidosona. 27 Yaaqooba attuma naati he ahatu bolli gelidi, bantta michchiyo Diino tunissida katamaa bonqqidosona. 28 Eta dorssaa wudiyaa, miizzaa wudiyaa, hariyaa, katama giddon de7iyaabaanne gaxan de7iyaabaa ubbaa ekkidosona. 29 Eta aquwaa ubbaa, eta naata ubbaanne maccaasata ubbaa omooddidosona; keettan de7idabaa ubbaa bonqqidosona.

30 Yaaqoobi Simoonanne Leewa, "Intte ta bolli metuwaa ehiichchideta; ha biittan de7iya Kanaanetinne Parzzeti tana ixxana; nuuni qoodan guutta; eti issippe gididi ta bolli woraajjikko, taaninne ta so asai xayana" yaagiis.

31 SHin eti, "Yaatin i nu michchiyo shaaramuxadan oottana bessii?" yaagidosona.

35

Yaaqoobi Beeteele Simmiis

1 Xoossai hegaappe guyyiyan Yaaqooba, "Dendda! Denddada pude Beeteele ba; baada yan de7a. Neeni ne ishaa Eesawappe baqatiyo wode neeyyo qonccida Xoossaayyo yan yarshshiyoosaa keexxa" yaagiis.

2 Yaagin Yaaqoobi ba so asaanne banaara de7iyaageeta ubbaa, "Intte gidduwan de7iya allaga xoossatu misileta diggite; intte bollaa geeshshite; intte maayuwaanne laammite. 3 Ane denddidi, pude Beeteele boos; ta metuwaa gallassi taayyo siyida, taani biidosan ubban tanaara gidida Xoossau, taani yan yarshshiyoosaa keexxana" yaagiis. 4 Hegaa gishshau eti banttayyo de7iya allaga xoossatu misileta ubbaanne bantta haittan de7iya gutuchchaa ubbaa Yaaqoobau immidosona; immin Yaaqoobi hegeeta Sekeeman de7iya wolaa garssan moogiis.

5 Hegaappe guyyiyan, Yaaqoobinne a attuma naati denddidi biishin, issi urainne eta oiqqanau kaallibeenna; aissi giikko, eti biishin, eta yuushuwan de7iya katamaa asaa ubbaa bolli Xoossaa dagamai wodhdhiis.

6 Yaaqoobinne aara de7iya asai ubbai Kanaane biittan de7iya (Beeteele giyo) Looza gakkidosona. 7 Gakkin yan i yarshshiyoosaa keexxiis; i he sohuwaa El-Beeteele[46] giidi sunttiis; aissi giikko, i ba ishaappe baqatidi biyo wode, Xoossai ayyo qonccido sohoi hegaa.

8 Ribiqo dichchiya Deboora yan haiqqaasu; Beeteeleppe hirkkiira de7iya wolaa garssan a moogettaasu; hegaa gishshau he mittaa sunttai Yeehuwaa Wolaa geetettiis.

9 Yaaqoobi Masphphexoomiyaappe simmidoogaappe guyyiyan, Xoossai ayyo zaaretti qonccidi, a anjjiis; 10 Xoossai a, "Ne sunttai Yaaqooba; shin hagaappe sinttanau neeni mulekka Yaaqooba geetettakka; ne sunttai Israa7eela gidana" yaagidi i a Israa7eela sunttiis.

---

46 **35:7** El-Beeteele: Ha sunttaa birshshettai "Xoossaa keettaa Xoossaa" giyoogaa.

11 Qassi Xoossai Yaaqooba, “Taani Ubbaa Danddayiya Xoossaa; neeni
yeletta; coratta; kawotettatinne kawotettaa asai neeppe kiyana; ka-
wotikka ne gulbbataappe kiyana. 12 Taani Abrahaamaunne Yisaaqau im-
mido biittaa, qassi neeyyo immais; neeppe guyyiyankka taani ha biittaa
ne zerettaayyo immana” yaagiis. 13 Hegaappe guyyiyan, Xoossai aara
haasayido sohuwaappe pude kiyiis.
14 Yaaqoobi Xoossai banaara haasayido sohuwan shuchchaa essidi, a bolli
ushshaa yarshshuwaa tigiis; zaitiyaakka a bolli tigiis. 15 Yaaqoobi Xoossai
banaara haasayido sohuwaa “Beeteele” giidi sunttiis.

Raaheelinne Yisaaqa Haiquwaa

16 Eti hegaappe guyyiyan, Beeteeleppe denddidosona. Eti Efiraataa
gakkanau guuttaa ashshidaashin, Raaheelo maaretai oiqqiis; maaretan a
keehi waayettaasu. 17 Maaretai o waayissido wode o yelissiyaara, “Yayy-
oppa; hageekka attuma na7aa” yaagaasu. 18 SHin a haiqqaidda, shemppoi
kiyishin, ba na7aa Ben77ona[47] sunttaasu; shin a aawai a Biniyaama[48]
sunttiis.
19 Hegaappe guyyiyan, Raaheela haiqqa bayaasu; haiqqada Beetaliheeme
giyo Efiraata efiya ogiyaa doonan moogettaasu. 20 Yaaqoobi i duufuwan
hawulttiyaa shuchchaa essiis; he hawulttee hachchi gakkanaassikka Raa-
heeli duufuwaa erissees.
21 Israa7eeli hegaappe denddidi, Edera gimbbiyaappe hefinttan ba
dunkkaaniyaa tokkiis. 22 Israa7eeli he biittan de7ishin, Roobeeli biidi, ba
aawaassi yelida kaadumatee Baaliira zin77iis. Israa7eelinne ha yohuwaa
siyiis.
Yaaqooba attuma naati tammanne naa77a. 23 Liyi naati Yaaqooba baira
na7aa Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa, Yisaakooranne Zaabiloona.
24 Raaheeli attuma naati Yooseefanne Biniyaama. 25 Raaheeli danggiriixee
Baali attuma naati Daananne Nifttaaleema. 26 Liyi danggiriixee Zilppi
attuma naati Gaadanne Aseera. Hageeti Masphphexoomiyan Yaaqoobayyo
yelettida a attuma naata.
27 Yaaqoobi (Kebroona giyo) Qiriyaati-Arbba7a matan Mamiren de7iya,
ba aawaa Yisaaqa soo yiis; he sohoi kase Abrahaaminne Yisaaqi de7ido soho.
28 Yisaaqi xeetanne hosppun tammu laittaa de7iis; 29 i daro wodiyaa de7idi,
lo77o ceeggidi haiqqiis; haiqqidi ba maizzan gaittiis. A naati Eesawinne
Yaaqoobi a moogidosona.

36

Eesawa Yeletaa
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 1:34-37)

1 Eedooma giyo Eesawa yeletai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. 2 Eesawi
Kanaane biittaa macca naatuppe bau machchota ekkiis; etinne Hiitiyaa
Eloona na7iyo Aado, Hiiwiyaa Xibaa7oona na7ai Aani yelido Oholi-
ibaamonne 3 Isimaa7eela na7iyo, Nabaayoota michchiyo Baasemaato.
4 Aada Eesawayyo Elifaaza yelaasu; Baasemaatakka Ra7u7eela yelaasu;
5 Oholiibaama Ya7uusha, Yaa7ilaamanne Qoraaha yelaasu; Kanaane biittan
Eesawayyo yelettida attuma naati hageeta.
6 Eesawi ba keettaayeta, ba attuma naatanne macca naata, ba so asa
ubbaa, ba miizzatanne ba mehe ubbaa Kanaane biittan i haaridobaa ubbaa

47 **35:18** Ben77ona: Ha sunttaa birshshettai “Metuwaa na7aa” giyoogaa. 48 **35:18** Biniyaama: Ha sunttaa birshshettai “Ta ushachcha kushiyaa na7aa” giyoogaa.

ekkidi, ba ishaa Yaaqoobappe haakkiya biitti biis. 7 Eta aqoi darido gishshau, eti issippe de7anau danddayibookkona; eta mehee darido gishshau, eti de7iyo biittai eta naa77aayyo gidanau danddayibeenna.

8 Yaanin Eedooma giyo Eesawi Se7iira giyo gezziyan uttiis.

9 Se7iira gezziyan de7ida Eedoomatu aawaa Eesawa yeletai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. 10 Hagee Eesawa attuma naatu sunttaa; hegeetinne Eesawa keettaayee Aadi na7aa Elifaazanne Eesawa keettaayee Baasemaati na7aa Ra7u7eela.

11 Elifaaza naati Temaana, Omaara, Xafa, Ga7itaamanne Qanaaza. 12 Qassi Timinaa7a Eesawa na7aa Elifaazayyo kaadumata; a Elifaazayyo Amaaleeqa yelaasu. Hageeti Eesawa keettaayee Aadi na7aa naata.

13 Ra7u7eela attuma naati Nahaata, Zaraaha, SHammanne Miiza; hageeti Eesawa keettaayee Baasemaati na7aa naata.

14 Xibaa7oona na7ai Aani yelido Oholiibaama attuma naati hageeta; a Eesawayyo Ya7uusha, Yaa7ilaamanne Qoraaha yelaasu.

15 Eesawa yeletaa halaqati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. Eesawayyo baira na7aa Elifaaza attuma naati, halaqa gididaageeti Temaana, Omaara, Xafa, Qanaaza, 16 Qoraaha, Ga7itaamanne Amaaleeqa; Eedooma biittan Elifaazi yelido halaqati hageeta; hageeti ubbai Aadi na7aa naata.

17 Eesawa na7aa Ra7u7eela attuma naati, halaqa gididaageeti Nahaata, Zaraaha, SHammanne Miiza; Eedooma biittan Ra7u7eeli yelido halaqati hageeta; eti Eesawa keettaayee Baasemaati na7aa naata.

18 Eesawa keettaayee Oholiibaami attuma naati, halaqa gididaageeti Ya7uusha, Yaa7ilaamanne Qoraaha; eti Aana na7ee, Eesawa keettaayee Oholiibaamippe yelettida halaqata.

19 Eedooma giyo Eesawa attuma naati hageeta; eta halaqatikka hageeta.

Se7iira Yeletaa
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 1:38-42)

20 Eedooma biittan de7iya Hooriyaa Se7iira attuma naati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta; hegeetikka Loxaana, SHobaala, Xibaa7oona, Aana, 21 Dishoona, Exeeranne Dishaana; hegeeti, Eedooma biittan de7iya Se7iira attuma naati, Hooretu halaqata.

22 Loxaana attuma naati Hooranne Heemaama; Loxaana michchiyaa Timinaa7o.

23 SHobaala attuma naati Aaliwaana, Manahaata, Eebaala, SHefanne Oonaama.

24 Xibaa7oona attuma naati Aayanne Aana; hagee Aani bazzon ba aawaa Xibaa7oona hareta heemmiiddi haattaa bilbbuwaa demmidaagaa.

25 Aana na7ai Dishoona; na7iyaa qassi Oholiibaamo.

26 Dishoona attuma naati Hemddaana, Eshibaana, Yitiraananne Karaana.

27 Exeera attuma naati Bilihaana, Za7iwaananne Aqaana.

28 Dishaana attuma naati Uuxanne Araana.

29 Hooretu halaqati hageeta; Loxaana, SHobaala, Xibaa7oona, Aana, 30 Dishoona, Exeeranne Dishaana. Hageeti Se7iira biittan bantta yaran yaran shaahettida Hooretu halaqata.

Eedooma Kawota
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 1:43-54)

31 Israa7eelan kawoi kawotanaappe kase Eedooma biittan kawotida kawoti hagaappe kaallidi xaafettidaageeta.

32 Ba7oora na7ai Belaa7i Eedooman kawotiis; a katamaa sunttai Dinaaba
geetettees.
33 Belaa7i haiqqin, Booxirappe yiida Zaraaha na7ai Yobaabi kawotiis.
34 Yobaabi haiqqin, Temaana biittaappe yiida Hushaami kawotiis.
35 Hushaami haiqqin, Badaada na7ai Hadaadi, Midiyaama asata
Moo7aaba biittan xoonidaagee kawotiis; a katamaa sunttai Awiita geetettiis.
36 Hadaadi haiqqin, Maasireeqappe yiida Saamili kawotiis.
37 Saamili haiqqin, shaafaa matan de7iya Rahobootappe yiida SHaa7uli
kawotiis.
38 SHaa7uli haiqqin, Akiboora na7ai Ba7aalihanaani kawotiis.
39 Akiboora na7aa Ba7aalihanaani haiqqin, Hadaari kawotiis; a katamaa
sunttai Paa7u geetettees; a keettaayyiyaa Mezaahaaba na7iyaa Maaxireeda
yelido Mahexaabi7eelo geetettausu.
40 Eesawa yeletaa halaqati bantta yaran yaran, bantta sohuwan
sohuwaaninne bantta sunttan sunttan hageeta; Timinaa7a, Aliwa,
Yeteeta, 41 Oholiibaama, Eela, Piinoona, 42 Qanaaza, Temaana, Mibxxaara,
43 Maagidi7eelanne Iraama. Hageeti bantta haariyo biittan, bantta
de7iyoosan de7iyoosan Eedooma halaqata. Hagee Eesawi, Eedoomatu
aawaa.

37

Yooseefanne A Ishantta

1 Yaaqoobi ba aawai de7ido Kanaane biittan uttiis.
2 Yaaqooba naati hanidobai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa.
Yooseefi tammanne laappun laitta na7a gidido wode, ba aawaa kaadu-
matatuppe, Baalippenne Zilppippe yelettida ba ishanttuura wudiyaa heem-
mees. He wode i ba aawaayyo eti oottido iitabaa yootees.
3 Israa7eeli Yooseefa cimidi yelido gishshau, ba hara attuma naatu ub-
baappe aattidi siiqees. I ayyo alleeqettida maayuwaa giigissiis. 4 A ishantti
bantta aawai a etappe aattidi siiqiyoogaa be7ido wode, eti a ixxidi, keha
qaala ayyo haasayanau danddayibookkona.
5 Yooseefi aimo aimottidi, ba ishanttuyyo yootiis; yootin eti a yaa darissidi
ixxidosona. 6 I eta, “Taani aimottido aimuwaa siyite. 7 Nuuni gaden
mirqqiyaa qachchishin, ta mirqqee issi kuttan denddidi sitti giidi eqqi bayin,
intte mirqqeti yuuyi aadhdhidi ta mirqqiyaassi ziggidosona” yaagiis.
8 Yaagin a ishantti a, “Neeni nu bollan kawotana hanaiyye? Woikko nuna
tumu haarana hanaiyye?” yaagidosona. Eti a aimuwaa gishshaunne a
oduwaa gishshau, yaa darissidi ixxidosona.
9 Qassi Yooseefi hara aimuwaa aimottidi, ba ishanttuyyo yootiis; “Siyite;
taani hara aimuwaakka aimottaas. He aimuwan awai, aginainne tam-
manne isiini xoolintteti taayyo ziggoosona” yaagiis.
10 Ba aawaayyoonne ba ishanttuyyo he aimuwaa yootido wode, a aawai
a, “Hagee neeni aimottidoogee aiba aimoo? Tumu taani, ne aayyiyaanne
ne ishantti yiidi, ne sinttan sa7an gufannidi neeyyo zigganeeyye?” yaagidi
seeriis. 11 A ishantti a qanaatidosona; shin a aawai ha yohuwaa ba wozanan
wottiis.

Ishantti Yooseefa Baizzidosona

12 Issi gallassi a ishantti Sekeema matan bantta aawaa dorssaa heem-
manau biidosona; 13 bin Israa7eeli Yooseefa, “Ne ishantti Sekeeman
wudiyaa heemmiyoogaa eraasa. Haaya; taani nena etakko kiittana” yaagiis.
Yaagin Yooseefi, “Eeno” yaagiis.

14 Yaagin i a, “Ba; baada ne ishanttinne wudee saro gidiyoogaa be7a; be7ada etabaa taayyo yootaasa” yaagiis. Yaagidi a Kebroona dilbbaappe kiittiis.

Kiitettidi i Sekeema biis. 15 Yan dembbaa giddon i yaa haa simerettishin, issi asi a demmidi, “Na7au, ai koyai?” yaagidi oichchiis.

16 Oichchin i, “Ta ishantta koyais; eti wudiyaa heemmiyoosai awaanakkonne hailaa taayyo odarkkii!” yaagiis.

17 Yaagin bitanee, “Hagaappe denddiichchidosona; eti, ‘Nuuni Dootaana boos’ giishin siyaas” yaagiis. Hegaa gishshau, Yooseefi ba ishanttu geeduwaa biidi, eta Dootaanan demmiis.

18 SHin i haahuwan de7ishin, eti a be7idosona; i etakko gakkennan de7ishin, eti a woranau a bolli maqettidosona. 19 Issoi issuwaa, “Be7ite! Aimuwaawai yees. 20 Haayite; a woridi, ha ollatuppe issuwaa giddo yeggoos. Hegaappe guyyiyan, ‘Iita do7i a miis’ yaagana; yaatidi a aimoi ehiyoobaa be7ana” yaagidosona.

21 Roobeeli hegaa siyido wode, eta kushiyaappe a ashshanau koyidi, “A worennan aggoos. 22 Suutta gussoppite; a intte bazzuwan de7iya ha ollaa giddo olite; a bolli kushe wottoppite” yaagiis. Roobeeli hagaa a etappe ashshidi guyye a aawaakko yeddanau giis.

23 Yooseefi ba ishanttukko gakkido wode, i maayido alleeqettida maayuwaa appe qaari ekkidosona; 24 a efiidi haatti bainna mela ollan yeggidosona.

25 Eti bantta qumaa maanau uttidaashin, Isimaa7eela asati Gibxxe baanau Gala7aadeppe yiyaageeta xoqqu giidi be7idosona; eti bantta gaameelan sawuwaa, balasaane giyo xaliyaanne karbbiyaa caani wottidosona.

26 Yihudai ba ishantta, “Nuuni nu ishaa woridi a suuttaa qosiyaabaa gidikko nuna ai go77ii? 27 Haayite; a Isimaa7eelatuyyo baizzoos; a bolli nu kushiyaa wottokko; aissi giikko, i nu ishaa, nu ashuwaa” yaagiis. Yaagin a ishantti maayidosona. 28 Hegaa gishshau Midiyaama biittaa zal77anchchati hegaara aadhdhishin, a ishantti Yooseefa ollaappe kessidi, Isimaa7eela asatuyyo laatamu xaqara biran baizzidosona. Baizzin eti Yooseefa Gibxxe biittaa efiidosona.

29 Roobeeli ollaakko simmidi, Yooseefi yan bainnaagaa be7ido wode, azzanidi ba maayuwaa pooshshiis. 30 I guyye ba ishanttukko biidi, “Na7ai yan baawa; ha77i taani au booshsha!” yaagiis.

31 Hegaappe guyyiyan eti Yooseefa maayuwaa ekkidi, deeshsha orggiyaa shukkidi, he suuttan naaqqidosona. 32 Alleeqettida a maayuwaa bantta aawaakko efiidi a, “Nuuni hagaa demmida; hagee ne na7aa maayuwaakkonne ane xeella” yaagidosona.

33 Yaagin maayuwaa i eridi, “Hagee ta na7aa maayuwaa! Iita do7i a mirggiis. Yooseefi tumakka zaazettiichchiis” yaagiis.

34 Yaagidi Yaaqoobi azzanidi, ba maayuwaa peeriis; ba xeessan waaruwaa gixxidi, ba na7aayyo daro gallassaa yeekkiis. 35 A attuma naatinne macca naati ubbai a minttettanau yiidosona; shin i minnennan ixxiis; ixxidi, “CHii, taani yeekkaidda ta na7aakko baada, duufuwan gelana” yaagidi, a aawai ayyo yeekkiis.

36 He wode Midiyaama biittaa asati Yooseefa Gibxxe kawuwaa oo-sanchchaa PHoxiifaarayyo Gibxxen baizzidosona; i naagiyaageetu halaqa.

38

1 He wode Yihudai ba ishanttuppe shaahettidi, Adulaama giyo kataman
de7iya Hiira giyo bitaniyaara de7anau biis. 2 Yan Yihudai SHuu7a giyo
Kanaaniyaa na7eera gaittiis; i o ekkidi machchiis. 3 A ayyo abbe ixettada
attuma na7aa yelaasu; yelada a Eera sunttaasu. 4 Qassikka abbe ixettada
attuma na7aa yelaasu; yelada a Oonaana sunttaasu. 5 Qassi gujjadakka
attuma na7aa yelaasu; yelada a SHeela sunttaasu. A yelidoi Akiziiba giyo
biittaana.

6 Yihudai ba baira na7aa Eerayyo Ti7imaaro giyo machchiyo immiis.
7 Yihudaa baira na7ai, Eeri, GODAA sinttan iita asa gidiyo gishshau, GODAI
a woriis.

8 Yihudai Oonaana, “Ne ishaa machcheekko gelada, o aissa; ne ishaayyo
na7a yelada a xeesissa” yaagiis. 9 SHin Oonaani yelettiya naati baageeta
gidennaagaa eriis; hegaa gishshau ba ishaa machcheera zin77iyo wode
audenne, ba ishaayyo na7i yelettenna mala, ba zerettaa biittan gussees. 10 I
oottidobai GODAA sinttan iitabaa gidido gishshau, GODAI akka woriis.

11 Hegaappe guyyiyan, Yihudai ba na7aa machchiyo Ti7imaaro, “Ta na7ai
SHeeli diccana gakkanaassi ne aawaa soo baada, am77etettan de7ashsha”
yaagiis. Hegaa i aibissi giidee giikko, ikka ba ishanttudan haiqqanaakkonne
giidi hirggido gishshaassa. Hegaa gishshau Ti7imaara baada ba aawaa son
de7aasu.

12 Daro wodiyaappe guyyiyan Yihudaa keettaayyiyaa, SHuu7a na7iyaa
haiqqaasu. Yihudai ba kayyuwaappe minettido wode, ba dorssaa ikisiyaa
meediya asatukko Timina kiyiis; qassi a laggee, Adulaamiyaa Hiiri aara biis.

13 Asai Ti7imaaro, “Be7a; ne bolloi Yihudai, ba dorssatu ikisiyaa
meedanau Timina kiyees” yaagidi yootiis. 14 A ba am77etettaa maayuwaa
qaaraasu; bana balettanau shaashiyaa ekkada gullettaasu. Gullettada Tim-
ina efiya ogiyaa doonan de7iya Enaima katamaa penggen uttaasu. Hegaa
a oottidoogee, SHeeli dicci gakkinkka a ayyo machcho gidanau imettabeen-
naagaa erido gishshaassa.

15 Yihudai o be7ido wode, shaaramuxa giidi qoppiis; aissi giikko, a ba
som77uwaa gulletta uttaasu. 16 Ba na7aa machchiyo gidiyoogaa erennan
de7iiddi, ogiyaa gaxaa ikko shiiqidi o, “Tanaara zin77arkki!” yaagiis.

Yaagin a, “Taani nenaara zin77ikko, neeni taayyo ai immuutee?” yaagada
oichchaasu.

17 Oichchin i, “Taani ta wudiyaappe issi deeshsha maraa neeyyo yeddana”
yaagiis.

Yaagin a, “Neeni hegaa taayyo yeddana gakkanaassi ai oittuutee?” yaa-
gaasu.

18 Yaagin i, “Ai oittoo?” yaagiis.

Yaagin a, “Ne maatafa wottiyo migiduwaa, a aattiyo baqettaanne ne
kushiyan de7iya gatimaa oitta” yaagaasu. Yaagin i hegeeta immidi, iira
zin77in, a ayyo shahaaraasu. 19 A hegaappe denddada biidoogaappe
guyyiyan, ba gullettaa shaashiyaa qaarada, ba am77etettaa maayuwaa
maayaasu.

20 Yihudai ba oittidobaa he mishireeppe zaari ekkanau deeshsha maraa ba
laggiyaa Adulaama bolli iyyo kiittiis; shin i o demmibeenna. 21 I he biittaa
asaa, “Enaima kataman, ogiyaa doonan uttida shaaramuxa maccaasiyaa
awaanee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin asai, “SHaaramuxa maccaasi hagan mulekka baawa” yaagiis.

22 Yaagin i Yihudaakko simmidi a, “Taani o demmabeikke; hegaa bollikka
he biittaa asai, ‘SHaaramuxa maccaasi hagan mulekka baawa’ yaagiis”
yaagiis.
23 Yaagin Yihudai, “Ba oiqqidoogaa bau ekku; hegee xayikko, asi nuna
miiccana. Simmi taani iyyo deeshsha maraa yeddaas; shin neeni o
demmabaakka” yaagiis.
24 Heezzu agina keenaappe guyyiyan asai, “Ne na7aa maccaasiyaa
Ti7imaara shaaramuxada shahaaraasu” yaagidi Yihudaayyo yootiis.
Yootin Yihudai, “O kare kessidi taman xuuggite” yaagiis.
25 O kare kessiyo wode, “Taani shahaaridoogee ha miishshatu godaassa;
be7a; ha maatafaa wottiyo migidoi, a aattiyo baqettainne gatimai obaakko
erana danddayikko era” yaagada ba bolluwaassi kiitaa kiittaasu.
26 Yihudai he miishshata eridi, “Taappe a xillo; aissi giikko, taani o ta na7aa
SHeelayyo immabeikke” yaagiis. Hegaappe guyyiyan, i iira haranttuwaa
zin77ibeenna.
27 A yelana haniyo wode, i uluwan mentte attuma naati de7oosona.
28 A maarettishin, etappe issoi ba kushiyaa kessiis; kessin maaretissiyaara,
“Be7ite; hagee koiro kiyees” gaanau zo7o qunccuutiyaa ekkada a kushiyan
qachchaasu. 29 SHin i ba kushiyaa guyye ekkido wode, a ishai kiyiis;
kiyin a, “Neeni waana porxxu gaada kiyadii!” yaagaasu. Hegaa gishshau,
Paareesa[49] gaada a sunttaasu. 30 Hegaappe guyyiyan, a kushiyan zo7o
qunccuutee de7iyo a ishai kiyiis; a sunttai Zaraaha[50] geetettiis.

39

Yooseefanne PHoxiifaara Keettaayyiyo

1 Isimaa7eela asati Yooseefa Gibxxe efi wottidosona. Efin Gibxxiyaa
PHoxiifaari, kawuwaa oosanchchatuppe issoi, naagiyaageetu halaqai
Yooseefa Isimaa7eelatuppe shammiis.
2 GODAI Yooseefaara de7ees; hegaa gishshau, i oottiyoobaa ubbaa ayyo in-
jjeyiis; yaatin ba godaa, Gibxxiyaa son de7iis. 3 GODAI aara de7iyoogaanne
GODAI i oottidobaa ubbaa ayyo injjeyiyoogaa PHoxiifaari be7ido wode,
4 Yooseefi a sinttan nashettiis; i ayyo kiitettiis. PHoxiifaari a ba keettaa
asaa bolli sunttiis; bau de7iyaabaa ubbaa a kushiyan wottiis. 5 PHoxiifaari
ba keettan de7iyaabaa ubbaa bollinne ba aquwaa ubbaa bolli sunttido
wodiyaappe doommidi, GODAI Gibxxe bitaniyaa keettaa Yooseefa gishshau
anjjiis. GODAA anjjoi PHoxiifaarayyo sooninne gaden de7ida ubbabaa bolli
wodhdhiis. 6 Hegaa gishshau baayyo de7iya ubbabaa Yooseefau sheedhd-
hiis; i ba miyo qumaappe attin, ainne qoppenna.
Yooseefi yallisanne puulanchcha asa. 7 Amarida wodiyaappe guyyiyan,
a godaa keettaayyiyaa Yooseefa xeella be7ada, “Haaya; tanaara zin77a”
yaagaasu.
8 SHin i ixxiis. Ba godaa keettaayyiyo, “Be7a; ta godai tau sheedhdhidi ba
son de7iyaabau aibaunne hirggenna; baayyo de7iyaabaa ubbaa ta kushiyan
wottiis. 9 Ha son taappe gitatiyai ooninne baawa. Neeni a keettaayyiyo
gidiyo gishshau ne xalaalappe attin, ta godai taayyo immibeennabi baawa.
Yaatin taani waatada hagaa mala daro iitabaa hanada Xoossaa bolli nagaraa
oottoo?” yaagiis. 10 A ha yohuwaa hachchi hachchi Yooseefau yootikkonne,
i iira zin77ennan woikko i matan uttennan ixxiis.

---

49 **38:29** Paareesa: Ha sunttaa birshshettai “Porxxu giis” giyoogaa. 50 **38:30** Zaraaha: Ha sunttaa birshshettai “Zo7o” giyoogaa.

11 Issi gallassi i ba oosuwaa oottanau soo geliis; geliyo wode, so
ashkkaratuppe ooninne son baawa. 12 A Yooseefa afalaa oiqqada, “Tanaara
zin77a” yaagaasu. SHin i ba afalaa i kushiyan yeggidi, sooppe kare woxxidi
kiyiis.
13 Yooseefi ba afalaa i kushiyan yeggidi, sooppe kare woxxiichchidoogaa a
be7ido wode, 14 ba so ashkkarata xeesada eta, “Be7ite; ta keettaawai ehiido
ha Ibraawe bitanee tana kaushshirggidi ashshiis; i tanaara zin77anau hagaa
geliis; shin taani ta qaalaa xoqqissada waassaas. 15 Taani waassin siyido
wode, i ba afalaa ta matan yeggidi, sooppe kare woxxidi kiyiis” yaagaasu.
16 A godai soo yaana gakkanaassi a Yooseefa afalaa ba matan wottaasu.
17 Hegaappe guyyiyan, a ayyo hagaadan yaagada odaasu; “Hegee neeni
nuuyyo ehiido Ibraawe aillee tanaara zin77anau taakko geliis; 18 shin taani
ta qaalaa xoqqissada waassidoogee, ba afalaa ta matan yeggidi, sooppe kare
woxxiis” yaagaasu.
19 A godai ba keettaayyiyaa, “Ne aillee tana hagaadan oottiis” yaagada
yootido qaalaa siyidi, hanqquwaa suulliis. 20 Yooseefa godai a efiidi,
kawuwaa qashuwaasai de7iyo qasho keettan yeggiis.
21 SHin Yooseefi yan qasho keettan de7iyo wode, GODAI aara de7ees.
I ayyo qarettiis; qasho keettaa halaqaa sinttan ayyo nashuwaa immiis.
22 Yaanin qasho keettaa halaqai qashuwaasaa ubbaa Yooseefa kushiyan
wottiis; hegan oosettiyaabaa ubbaa oottiyaagee a. 23 Qasho keettaa halaqai
Yooseefa kushiyan de7iyaabau aibaunne hirggenna; aissi giikko, GODAI
aara de7ees; i oottiyoobaakka ubbaa ayyo injjeyiis.

40

Yooseefi Qashuwaasatu Aimuwaa Birshshiis

1 Amarida wodiyaappe guyyiyan, Gibxxe kawuwaa eessaa tigiyaageenne
oittaa uukkiyaagee bantta godaa Gibxxe kawuwaa naaqqidosona. 2 Kawoi
eessaa tigiyaageetu halaqaayyoonne oittaa uukkiyaageetu halaqaayyo
naa77aayyookka keehi hanqqettiis. 3 Hanqqettidi Yooseefi qashettido qasho
keettan, naagiyaageetu halaqaa son eta wottiis. 4 Naagiyaageetu halaqai eta
Yooseefau sheedhdhiis; i etau oottees. Eti qasho keettan amarida wodiyaa
uttidosona.
5 Gibxxe kawuwaayyo eessaa tigiyaageenne oittaa uukkiyaagee, qasho
keettan de7iya naa77aikka, issi qammi dumma dumma aimuwaa aimotti-
dosona. Qassi aimotuyyo huuphiyan huuphiyan eta birshshettai de7ees.
6 Yooseefi maallado etakko gelido wode, azzani uttidaageeta be7iis. 7 Hegaa
gishshau ba godaa son banaara qasho keettan de7iya kawuwaa oo-
sanchchata, “Hachchi intte som77oi aibissi xumidee?” yaagidi oichchiis.
8 Oichchin eti a, “Nuuni naa77ai aimo aimottida; shin nuuyyo bir-
shshiyaabi xayiis” yaagidosona.
Yaagin Yooseefi eta, “Aimo birshshettai Xoossaabaa gidenneeyye? Intte
aimuwaa taayyo yootite” yaagiis.
9 Yaagin eessaa tigiyaageetu halaqai ba aimuwaa Yooseefayyo hagaadan
yaagidi yootiis; “Taani ta aimuwan issi woiniyaa turaa ta sinttan be7aas.
10 Qassi he woiniyaa turaayyo heezzu tashee de7ees. I maraa yelidi, ci-
ishshaa ciyyidi, wurccuwaa wurcciis; wurccoinne teeriis. 11 Kawuwaa
wanccai ta kushiyan de7ees; taani woiniyaa teeraa ekkada, kawuwaa wanc-
can gum77ada, he wanccaa a kushiyan wottaas” yaagiis.

12 Yaagin Yooseefi, “Hegaa birshshettai hagaa; heezzu tasheti heezzu gallassata. 13 Heezzu gallassatu giddon kawoi nena denttana; denttidi i nena kase ne sunttatettau zaarana; kase neeni eessaa tigiyo wode oottidoogaadan, neeni kawuwaa wanccaa a kushiyan wottana. 14 SHin neeyyo sa7ai kehido wode tana dogoppa; taayyo keha; tabaa kawuwaayyo yootada, ha qasho keettaappe tana kesissa; 15 aissi giikko, tana Ibraawetu biittaappe gubaayidi ehiidosona; harai atto hagankka tana qashissiyaabaa ainne oottabeikke” yaagiis.

16 Oittaa uukkiyaageetu halaqai Yooseefi aimuwaa loitti birshshidoogaa be7ido wode Yooseefa, “Taanikka aimo aimottaas; ta huuphiyan heezzu samppa oittai de7ees; 17 bolla bagga samppan Gibxxe kawuwaayyo uuketida ubba qommo oittai de7ees. SHin kafoi hegaa ta huuphiyan de7iya samppaappe mees” yaagiis.

18 Yaagin Yooseefi, “Hegaa birshshettai hagaa; heezzu samppati heezzu gallassata. 19 Heezzu gallassatu giddon kawoi nena denttana; denttidi ne qooriyaa muucissidi mittan kaqissana; ne ashuwaanne kafoi maana” yaagiis.

20 Heezzantta gallassan Gibxxe kawoi ba yelettido gallassi ba oosanchchatu ubbaayyo gibiraa giigissiis. Eessaa tigiyaageetu halaqaanne oittaa uukkiyaageetu halaqaa denttidi, ba oosanchchatu gidduwan essiis. 21 Eessaa tigiyaageetu halaqaa a sunttatettau zaarin, i kawuwaa kushiyan wanccaa wottiis. 22 SHin kawoi oittaa uukkiyaageetu halaqaa eta aimuwaa birshshettaa Yooseefi yootidoogaadankka kaqissiis. 23 SHin eessaa tigiyaageetu halaqai Yooseefa hassayibeenna; dogi aggiis.

41

Yooseefi Gibxxe Kawuwaa Aimuwaa Birshshiis

1 Naa77u laitta kumettai aadhdhido wode, Gibxxe kawoi aimo aimottiis; aimuwan i Naile SHaafaa doonan eqqiis; 2 eqqidaashin laappun orddenne modhdho miizzati Naile SHaafaappe kiyi wodhdhidi, shombboquwaa giddon miishin be7iis. 3 Etappe simmin, hara laappun meraa iitanne gilqqa miizzati Naile SHaafaappe kiyidosona; kiyidi shaafaa doonan de7iya hara miizzatu matan eqqidosona. 4 He meraa iitanne gilqqa miizzati laappun orddenne modhdho miizzata miidosona. Hegaappe guyyiyan kawoi beegottiis.

5 I zaaretti xiskkidi, naa77antto aimuwaakka aimottiis; laappun lo77onne muruta tiyati issi anuwan diccidosona. 6 Etappe simmin, shoggettidanne arshsho bagga carkkuwan shullida hara laappun tiyati kiyidosona. 7 He shoggettida tiyati lo77onne muruta tiyata mittidosona. Hegaappe guyyiyan kawoi beegottidi, aimo gidiyoogaa eriis. 8 Sa7ai wonttin, a wozanai shabbirettiis; hegaa gishshau Gibxxen de7iya bitanchchatu ubbaunne aadhdhida eranchchatu ubbau kiittidi xeesissiis; kawoi etayyo ba aimuwaa yootiis; shin ayyo he aimuwaa birshshiyaabi xayiis.

9 Eessaa tigiyaageetu halaqai he wode Gibxxe kawuwaa hagaadan yaagiis; “Taani ta mooruwaa hachchi hassayais. 10 Issitoo kawoi ba ashkkaratuyyo hanqqettidi, tananne oittaa uukkiyaageetu halaqaa qasho keettan yeggiis. 11 Yan de7iiddi nuuni huuphiyan huuphiyan aimo aimottida; aimuwaayyo dumma dumma birshshettai de7ees. 12 He wode naagiyaageetu halaqaa ashkkarai, Ibraawe wodallai nunaara qasho keettan de7ees. Nuuni nu aimuwaa ayyo yootida; yootin i nuuyyo huuphiyan huuphiyan aimuwaa

birshshiis. 13 Yaanin he yohoti i nuuyyo birshshidoogaadankka hanidosona.
Hegee aibee giikko, taani ta sunttatettau simmaas; hinkko bitanee kaqettiis"
yaagiis.

14 Yaagin Gibxxe kawoi Yooseefayyo kiittidi xeesissiis. Eti a qasho
keettaappe eesuwan ehiidosona. I meedettidi ba maayuwaa laammidi,
kawuwaakko geliis. 15 Gelin kawoi Yooseefa, "Taani aimo aimottaas; shin a
issoinne birshshanau danddayibeenna. SHin taani, 'Yooseefi aimo siyikko,
birshshanau danddayees' giyoogaa siyaas" yaagiis.

16 Yaagin Yooseefi, "Taani hegaa danddayikke; shin Xoossai kawuwaayyo
likke birshshettaa immana" yaagiis.

17 Yaagin kawoi, "Taani ta aimuwan Naile SHaafaa doonan eqqidaashin,
18 laappun orddenne modhdho miizzati Naile SHaafaappe kiyidi, shomb-
boquwaa giddon moosona. 19 Etappe simmin, hara laappun meraa iita,
gilqqanne laafa miizzati kiyidosona; taani hegaa mala meraa iita mi-
izza Gibxxe biittan mulekka be7a erikke. 20 Meraa iitanne laafa miiz-
zati koiroogeeta, laappun modhdho miizzata miidosona. 21 SHin eta mi-
idoogaappe guyyiyankka, eti miidobaa ooninne eranau danddayibeenna;
aissi giikko, eta merai kaseegaadankka iiti uttiis. Hegaappe guyyiyan taani
beegottaas.

22 "Taani ta aimuwan qassi laappun lo77onne muruta tiyata issi anuwan
diccidaageeta be7aas. 23 Etappe simmin, shoggettidanne arshsho bagga
carkkuwan shullida hara laappun tiyati kiyidosona. 24 He shoggettida tiyati
laappun lo77o tiyata mittidosona. Taani ha aimuwaa bitanchchatuyyo
yootaas; shin taayyo aimuwaa birshshiyaabi beettibeenna" yaagiis.

25 Hegaappe guyyiyan Yooseefi Gibxxe kawuwaa, "Kawuwaa aimoti is-
suwaa. Xoossai ba oottana haniyoobaa kawuwaayyo qonccissiis. 26 He
laappun lo77o miizzati laappun laittata; qassi laappun lo77o tiyati laappun
laittata; ha aimoi issuwaa. 27 He laappun meraa iitanne laafa miizzati laap-
pun laittata; qassi arshsho bagga carkkuwan shullida, pattenna laappun
tiyati laappun kosha laittata.

28 "Taani kawuwaayyo yootidoogaadankka, Xoossai ba oottana haniy-
oobaa kawuwaa bessiis. 29 Laappun daro kalo laittati Gibxxe biittau ubbau
yaana; 30 shin laappun kosha laittai hegaa kaallana. He wode Gibxxe kaloi
ubbai dogettana; koshai biittaa xiixxana. 31 He biittaa kaloi hassayettennan
attana; aissi giikko, hegaa kaallida koshai keehi suullana. 32 Naa77u ogiyan
kawuwaayyo he aimoi beettidoi aibissee giikko, ha yohuwaa Xoossai mint-
tidi kuuyido gishshassa; Xoossai hegaa eesuwan oottana.

33 "Ha77i simmi, kawoi aadhdhida eranne cincca asa koyidi, Gibxxe
biittan suntto. 34 Kawoi biittan sunttata laappun kalo laittan qoxxiyo
kattaappe ichchashu kushiyaappe issuwaa shiishshanau suntto. 35 Eti yiya
kalo laittatun kattaa shiishshidi, kawuwaa aawatettan minjjona; he kattaa
katamatun naagona. 36 Biittai koshan xayenna mala, ha kattai Gibxxe
biittan laappun laittan denddana koshaayyo minjjettidi de7o" yaagiis.

Kawoi Yooseefa Gibxxe Biittaa Ubbaa Bollan Sunttiis

37 Yaagin ha yohoi Gibxxe kawuwaayyoonne a oosanchchatuyyo lo77o
gididi beettiis. 38 Hegaa gishshau kawoi eta, "Nuuni Xoossaa Ayyaanaara
de7iya hagaa mala hara asa demmaneeyye?" yaagidi oichchiis.

39 Hegaappe guyyiyan kawoi Yooseefa, "Xoossai hagaa ubbaa nena eris-
sido gishshau, ne mala aadhdhida erinne cincci ooninne baawa. 40 Taani

nena ta keettan sunttais; ta asai ubbai neeyyo azazettana; taani neeppe aadhdhanai ta kawotaa araataa xalaalaana gidana" yaagiis.

41 Hegaa gishshau kawoi Yooseefa, "Be7a; taani nena Gibxxe biittaa ubbaa bollan sunttaas" yaagiis. 42 Hegaappe guyyiyan, kawoi ba paramiyo migiduwaa ba biradhdhiyaappe kessidi, Yooseefa biradhdhiyan wottiis. Liinuwaappe dadettida maayuwaa i a maizzidi, a qooriyankka worqqa sanssalataa aattiis. 43 Kawoi ba naa77antto paraa gaariyaa Yooseefa togissiis; ashkkarati, "Ziggite! Ziggite!" yaagiiddi appe sinttaara hemettidosona. Hagaadan oottidi, kawoi a Gibxxe biittaa ubbaa bollan sunttiis.

44 Hegaappe guyyiyan kawoi Yooseefa, "Taani kawuwaa; shin neeni dentto geennan Gibxxe biitta ubban ooninne kushe woi toho denttenna" yaagiis. 45 Kawoi Yooseefa, "Xaafinaati-Pa7inaaha" giidi sunttiis; i ayyo Ooni giyo katamaa qeesiyaa PHoxiifeera na7iyo Asinaato machcho immiis. Yaanin Yooseefi Gibxxe biittaa ubbasaara kanttiis.

46 Yooseefi Gibxxe kawuwaayyo oottanau doommiyo wode, ayyo laittai hasttama. Qassi Yooseefi kawuwaa sinttappe kiyidi, Gibxxe biittaa ubbaa gidduwaa hemettiis. 47 He laappun kalo laittatun biittai daro kattaa mokkiis. 48 Yooseefi Gibxxe biittan he laappun kalo laitta kattaa ubbaa shiishshidi, katamatun minjjiis. Issi issi katamaa yuushuwan de7iya goshshaa kattaa ubbaa he katamatun minjjiis. 49 Yooseefi abbaa shafiyaa keena daro kattaa minjjiis; kattai darin, makkanau danddayibeenna gishshau, makki makki qoliyoogaa aggi bayiis.

50 Kosha laittai yaanaappe kase, Oona katamaa qeesiyaa PHoxiifeera na7ee Asinaatippe Yooseefi naa77u attuma naata yeliis. 51 Yooseefi ba baira na7aa Minaasa sunttiis; aissi giikko i, "Xoossai tana ta metuwaa ubbaanne ta aawaa so asaa ubbaa dogissiis" yaagiis. 52 Naa77antto na7aa Efireema sunttiis; aissi giikko, i, "Xoossai taayyo ta tuggatido biittan tana aifissiis" yaagiis.

53 Gibxxe biittan de7iya he laappun kalo laittati wuridosona. 54 Qassi Yooseefi yootidoogaadan laappun kosha laittati doommidosona. Hara biittan ubban koshai denddiis; shin Gibxxe biitta ubban kattai de7ees. 55 Gibxxe biittai ubbai koshatido wode, asai kattau kawuwaayyo waassiis. Waassin kawoi Gibxxe asaa ubbaa, "Yooseefakko biite; biidi i yootiyoobaa oottite" yaagiis.

56 Koshai Gibxxe biittaa ubbaa gakkido wode, Yooseefi kattaa minjjido keettata ubbaa dooyidi, kattaa Gibxxe asau baizziis; aissi giikko, Gibxxen koshai suulliis. 57 Sa7a ubban koshai suullido gishshau, sa7an de7iya asai ubbai kattaa Yooseefappe woommanau Gibxxe yiis.

42

Yooseefa Ishantti Gibxxe Biidosona

1 Yaaqoobi Gibxxen kattai de7iyoogaa siyido wode, ba attuma naata, "Intte issoi issuwaa aissi xeelleetii? 2 Be7ite! Gibxxen kattai de7iyoogaa taani siyaas; yaa duge biidi, nuuni haiqqennan paxa de7ana mala, yaappe amaridabaa nuuyyo woommite" yaagiis. 3 Yaagin Yooseefa ishantti tammati kattaa woommanau duge Gibxxe biidosona. 4 SHin Yaaqoobi Yooseefa ishaa Biniyaama a ishanttuura yeddibeenna; aissi giikko, i qohettanaakkonne giidi qoppiis. 5 Kanaane biittan wolqqaama koshai de7iyo gishshau, kattaa woommanau yiidaageetuura Israa7eela attuma naati Gibxxe gelidosona.

6 He wode Yooseefi he biittaa aissiyaagaanne biittan de7iya asau ubbau
kattaa baizziyaagaa; hegaa gishshau Yooseefa ishantti gakkido wode, bantta
som77uwaa sa7aa gattidi ayyo ziggidosona. 7 Yooseefi ba ishantta be7osaara
eri bayiis; shin i eta erennabaadan harshshuushiis; i eta, “Intte awappe
yiidetii?” yaagidi oichchiis.
Oichchin eti, “Katta woommanau, Kanaane biittaappe yiida” yaagi-
dosona.
8 Yooseefi ba ishantta eriis; shin eti a eribookkona. 9 Hegaappe guyyiyan,
Yooseefi etabaa aimottido ba aimuwaa hassayidi eta, “Intte wochchi xeelliya
asa; intte nu biittan naagoi leppiyo baggai augaakko be7anau yiideta”
yaagiis.
10 Yaagin eti, “CHii, nu godau, nuuni wochchi xeelliya asa gidokko; nuuni
ne ashkkarati kattaa woommanau yiida. 11 Nuuni ubbaikka issi aawaa
naata. Nuuni ne ashkkarati ammanettiya asa” yaagidosona.
12 Yaagin Yooseefi eta, “CHii; intte nu biittan naagoi leppiyo baggai au-
gaakko be7anau yiideta” yaagiis.
13 SHin eti, “Nuuni ne ashkkarati tammanne naa77u ishanttanne Kanaane
biittan de7iya issi bitaniyaa naata. Wurssetta kaaloi ha77i nu aawaara
de7ees; issoi xayiis” yaagidosona.
14 Yooseefi eta, “Taani intteyyo yootidoogaadankka intte biittaa
wochchiyaageeta. 15 Qassi intte paacettanaagee hagaana; tumuppe
kawoi haiqqo; intte wurssetta kaalo ishai hagaa yaana xayikko, intte ha
sohuwaappe beekketa. 16 Intte yootiyoogee tuma gidiyoogaa paaccanau,
intteppe issuwaa kiittite; i intte ishaa ekkidi yo; attidaageeti qasho keettan
qashettishsheeta. Hegaa gidana xayikko, kawoi haiqqo; intte biittaa
wochchiyaageeta” yaagiis. 17 Yaagidi eta heezzu gallassau qasho keettan
yeggiis.
18 Heezzantta gallassan Yooseefi eta, “Taani Xoossau yayyiya asa; intte
issibaa oottikko, paxa de7ana. 19 Intte tumukka ammanettiya asa gidikko,
intte ishanttuppe issoi hagan qasho keettan de7o; attidaageeti namisettiya
intte so asau kattaa ekkidi efiite; 20 shin intte qaalaa tumayana malanne intte
haiqqenna mala intte intte wurssetta kaalo ishaa taakko ehaana koshshees”
yaagiis. Etinne ha yohuwaa maayidosona.
21 Eti issoi issuwaa, “Tumu nuuni nu ishau oottidobai nuna kaa7ees. I ba
shemppuwaayyo haniyoobai ixxin, nuussi watiwatiyo wode, nuuni siyiiddi
ixxida; ha waayee nuna gakkidoogee hegaa gishshassa” yaagidosona.
22 Roobeeli, “Taani inttena, ‘Na7aa bolli nagara oottoppite’ gaada
yootabeikkinaa? SHin intte siyennan ixxideta. Simmi ha77i, a suuttai nuna
achchees” yaagiis. 23 Eti giyoobaa Yooseefi eridoogaa eti akeekibookkona;
aissi giikko, i etaara wokkaaliyan haasayees. 24 I etappe wora simmidi
yeekkiis; shin qassi etakko simmidi, etayyo gujjidi haasayiis. I Simoona
etappe duutti ashshidi eti be7ishin qachchiis.

Yooseefa Ishantti Kanaane Biitti Simmidosona

25 Yooseefi ba ashkkarata, “Kattaa eta ogoruwaa kunttite; eta biraakka
zaaridi, eta ogoruwan ogoruwan wottite; qassi etau ogiyaassi shinqqiyaa
immite” yaagidi azaziis. 26 Azazin i giidoogaadan oottidoogaappe guyyiyan,
Yooseefa ishantti kattaa bantta haretun caanidi, denddidi biidosona.
27 Eti qammaa aqanau simmidosan etappe issoi ba hariyaayyo kattaappe
yegganau ba ogoruwaa birshshidi, he ogoruwaayyo doonan de7iya ba biraa
be7iis. 28 Be7idi i ba ishantta, “Ta birai taayyo simmiis; tumu hagaa be7ite!
Ta ogoruwan de7ees” yaagiis.

Eta wozanai taahin, kokkoriiddi issoi issuwaakko simmidi, “Xoossai nu bolli oottidobi hagee aibee?” yaagidosona.

29 Eti Kanaane biittan de7iya bantta aawaa Yaaqoobakko yiido wode, banttana gakkidabaa ubbaa ayyo odidosona. 30 Eti ayyo, “He biittaayyo goda gidiya bitanee nuna harshshuushiis. Hegaappe guyyiyan, i nuna he biittaa wochchiyaabaadan godatiis. 31 SHin nuuni a, ‘Nuuni ammanettiya asa; biittaa wochchiyaageeta gidokko. 32 Nuuni tammanne naa77u ishantti issi aawaa naata; issoi xayiis; wurssetta kaaloi Kanaane biittan ha77i nu aawaara de7ees’ yaagida. 33 Yaagin he biittaayyo goda gidiya bitanee nuna, ‘Intte ammanettiya asa gidiyoogaa taani hagan erana; intte ishanttuppe issuwaa hagan ta matan yeggidi, namisettiya intte so asaayyo kattaa ekkidi biite. 34 Intte biittaa wochchiyaageeta gidennan, ammanettiya asa gidiyoogaa taani erana mala, intte wurssetta kaalo ishaa taakko ekki yiite. Yaatikko taani han attida intte ishaa intteyyo zaarada immana; inttenne ha biittan zal77eeta’ giis” yaagidosona.

35 Eti bantta ogoruwaappe kattaa qoliiddi, bantta ogoruwan ogoruwan bantta biraa qashuwaara uttidaagaa demmidosona. Etinne eta aawai he qashuwaara de7iya biraa be7idi yayyidosona. 36 Eta aawaa Yaaqoobi eta, “Intte tana ta naatuppe mela kessideta; Yooseefi baawa, Simooni baawa; qassi intte Biniyaama efaana koyeeta. Ubbabai taayyo tiraara sitti giis” yaagiis.

37 Hegaappe guyyiyan Roobeeli ba aawaa, “Taani Biniyaama neeyyo zaarada ehaana xayikko, ta attuma naata naa77aakka wora; tana ammanettada a ta kushiyan wotta; qassi taani a zaarada ehaana” yaagiis.

38 SHin Yaaqoobi eta, “Ta na7ai inttenaara yaa duge beenna; a ishai haiqqiichchin, attidaagee a xalaala; intte efishin, ogiyan iitabi a gakkiyaabaa gidikko, intte ta puuluntta huuphiyaa azzanuwaara duufuwan yeggana” yaagiis.

43

Yooseefa Ishantti Biniyaamaara Simmidi Gibxxe Biidosona

1 Ha77inne koshai Kanaane biittan wolqqaamiis. 2 Yaanin eti Gibxxeppe ehiido kattaa ubbaa mi wurssirggin, eta aawai, “Qassikka guyye biidi nuuyyo amarida katta woommite” yaagiis.

3 SHin Yihudai a, “He bitanee nuna, ‘Intte ishai inttenaara yaana xayikko, ta som77uwaa zaari be7ekketa’ yaagidi mintti yootiis. 4 Neeni nu ishaa nunaara yeddikko, nuuni duge biidi neeyyo kattaa shammana. 5 SHin neeni a yeddennabaa gidikko, nuuni duge bookko; aissi giikko, he bitanee nuna, ‘Intte ishai inttenaara xayikko, intte ta som77uwaa zaari be7ekketa’ giis” yaagiis.

6 Yaagin Israa7eeli, “Intte, ‘Nuuyyo hara ishai de7ees’ giidi odidi ha metuwaa ta bolli aissi ehiidetii?” yaagiis.

7 Yaagin eti a, “He bitanee nubaanne nu so asaabaa mintti oichchiis. I nuna, ‘Intte aawai ha77inne paxa de7ii? Intteyyo hara ishi de7ii?’ yaagidi oichchiis. Oichchin nuuni i oichchidoogaa ayyo zaarida. I nuna, ‘Intte ishaa duge haa ehiite’ gaanabaa nuuni aibin eranee?” yaagidosona.

8 Yihudai ba aawaa Israa7eela, “Nuunikka neenikka nu naatikka paxa de7ana malanne haiqqennan attana mala, na7aa tanaara yedda; nuuni sohuwaara baana. 9 Na7aa ta waasetettan imma; aban tana oichcha; taani a neeyyo saro zaarada ehaana xayikko, ta de7o ubban ne qanggettai tana

gakko! 10 Nuuni gam77ibeennabaa gidiyaakko, hannoode naa77anttuwaa
yaa gakkidi simmana shin" yaagiis.
11 Hegaappe guyyiyan eta aawai Israa7eeli eta, "Hegaa gidikko, yaatite;
he bitaniyaassi kushe genttiyoobaa ha biittan mokkidabaa ubbaappe
lo77iyaabaa doorite; hegeenne balasaane giyo xaliyaa, eessaa, sawuwaa,
karbbiyaanne temire lauze giyo mittatu teeraa intte ogoruwan yeggidi
ekki biite. 12 Intte ogoruwaa doonan simmida birai balettidabaa gidanau
danddayiyo gishshau, biraakka naa77u kushe oottidi ekki biite. 13 Qassi intte
ishaanne ekkidi, he bitaniyaakko eesuwan guyye biite. 14 I hinkko intte ishaa
yeddana mala, Biniyaaminne inttenaara yaana mala, Ubbaa Danddayiya
Xoossai he bitanee intteyyo qarettanaadan ootto. Tana gidikko, ta naatuppe
mela attikkonne attaas" yaagiis.
15 Hegaa gishshau he asati immiyoobatanne naa77u kushe biraanne qassi
Biniyaamanne ekkidosona. Eti duge Gibxxe biidi, Yooseefa sintti shiiqi-
dosona. 16 Yooseefi Biniyaama etaara be7ido wode, ba keettaa halaqaa,
"He asata ta soo ekkada ba; issi mehe shukkada giigissa; eti seeta gallassan
laaxaa tanaara moosona" yaagidi azaziis.
17 Yaatin i Yooseefi ayyo yootidoogaadan he asata Yooseefa soo efiis.
18 Asati Yooseefa soo biido gishshau, yayyidosona; eti, "Nuuni hagaa yiidoi
koiro nu ogoruwaara simmidi biida biraa gishshaassa; i nuna wadhdhanau,
ailletettan haaranaunne nu hareta ekkanau hanees" yaagidi qoppidosona.
19 Hegaa gishshau eti Yooseefa keettaa pengge gakkidi, keettaa halaqaa
haasayissidosona; 20 "Ta godau, nuuni koiro kattaa woommanau hagaa
yiida; 21 simmiiddi nuuni qammaa aqiyoosan ogoruwaa birshshidi, hu-
uphiyan huuphiyan nu birai paccennan nu ogoruwaa doonan de7iyaagaa
demmida; hegaa gishshau ha77i nuuni a guyye ekkidi yiida. 22 Qassi nuuni
kattaa woommanau hara biraakka ehiida. Nu biraa nu ogoruwaa ogoruwaa
doonan ooni wottidaakkonne erokko" yaagidosona.
23 Yaagin i eta, "Hegee aikkobaa; yayyoppite! Intte Xoossai, intte aawaa
Xoossai, intte ogoruwaa giddon intteyyo biraa immiis; taani intte biraa
ekkaas" yaagiis. Hegaappe guyyiyan, i Simoona etakko kessiis.
24 He bitanee he asata Yooseefa soo efiidi, eta tohuwaayyo haattaa
ehin, bantta tohuwaa meecettidosona. Eta haretuyyo harqquwaa yeggiis.
25 Yooseefi seeta gallassi yin immanau, eti bantta immiyoobaa ayyo giigissi-
dosona; aissi giikko, eti yan maanaagaa siyi uttidosona.
26 Yooseefi ba soo gelido wode, eti soo ehiido bantta immiyoobaa son ayyo
immidosona; eti a sinttan sa7aa gakkidi ziggidosona. 27 I eta sarotettaa
oichchi simmidi, "Intte taayyo yootido intte aawai ceegai lo77oo? Ha77inne
i paxa de7ii?" yaagiis.
28 Yaagin eti, "Ee, ne ashkkarai, nu aawai ha77ikka paxa de7ees; i lo77o"
yaagidi hokkidi ayyo ziggidosona.
29 I ba aayee na7aa Biniyaama be7ido wode eta, "Intte yootido wurssetta
kaalo intte ishai hagee?" yaagiis. Qassi i Biniyaama, "Ta na7au, nena
Xoossai anjjo" yaagiis. 30 Yooseefi a ishai ayyo gomppan michchido gishshau,
yeekkanau issisaa lauhu giis. I ba dumma qol77uwaa gelidi yan yeekkiis.
31 I ba som77uwaa meecettiichchidoogaappe guyyiyan kiyidi, bana mint-
tettidi, "Qumaa aattite" yaagiis.
32 Eti ayyo dumma, he ishanttayyo dumma, hegan aara miya Gibxxe
asatuyyo dumma aattidosona; aissi giikko, Gibxxe asati Ibraawe asatuura
issippe mookkona. Hegee Gibxxe biittaa asata sheneyiyaabaa. 33 Eti
Yooseefa sinttan bairai ba bairatettaadan, kaaloi ba kaalotettaadan maaran

uttidosona. Eti issoi issuwaa xeellidi, eta waati utissidaakko be7idi garamettidosona. 34 Yooseefa maaddaappe etau qumaa gishiyo wode, Biniyaamayyo gakkidaagee haratuugaappe ichchashu kushe darees; yaatin eti ufaittiiddi aara miidosonanne uyidosona.

44

Yooseefa Bira Wanccaa

1 Yooseefi ba keettaa halaqaa, “Neeni ha asatu ogoroi ekkiyoogaa keena kattaa etayyo kuntta; eta ubbaa biraanne eta ogoruwaa ogoruwaa doonan wotta; 2 yaatada wurssetta kaaluwaa ogoruwaa doonan ta bira wanccaanne a kattaa biraa wotta” yaagidi azaziis; azazin i Yooseefi giidoogaadan oottiis.

3 Sa7ai wonttin he asati bantta hareta ekkidi baanau moisettidosona. 4 Eti he katamaappe kiyidi haakki biichchennan de7ishin, Yooseefi ba keettaa halaqaa, “Dendda! Ha asatu geeduwaa kaalla; neeni eta gakkido wode eta, ‘Intte aissi kehaa iitan zaaridetii? 5 Hagee ta godai uyiyoonne qassi xuurabaa demmiyo wanccaa gidennee? Hagee intte oottidobai hanttaaraba’ yaaga” yaagiis.

6 Yaagin i eta geeduwaa gakkidi, ha giidoogaadankka etayyo yootiis. 7 SHin eti, “Ta godai hagaa mala qaala aissi haasayii? Hegaa malabaa oottiyoogee nuuppe ne ashkkaratuppe haakko! 8 Nuuni harai atto nu ogoruwaa doonaappe demmido biraa addaa Kanaane biittaappe guyye neeyyo zaari ehiida. 9 Ne godaa keettaappe nuuni worqqa woi bira waati wuuqqiyoonii? Ne ashkkaratu giddon he wanccai beettido uri haiqqo; qassi attida nuuni nu godaayyo aille gidana” yaagidosona.

10 I eta, “Hegaa gidikko lo77o; intte giidoogaadan gido bayin; wanccaa ekkida ooninne ta aille gidana; hinkko attida intte boriyaappe saro attana” yaagiis.

11 Hegaappe guyyiyan, eti eesuwan bantta ogoruwaa ogoruwaa sa7an wottidi birshshidosona. 12 Birshshin he halaqai ubbaappe bairatiyaagaa ogoruwaappe doommidi wurssetta kaaluwaagaa gakkanaassi koyiis; he wanccaanne Biniyaama ogoro giddoppe demmiis. 13 Hegan eti azzanidi, bantta maayuwaa pooshshidosona; bantta ogoruwaa bantta haretun caanidi, guyye katamaa simmidosona.

14 Yihudai ba ishanttuura Yooseefakko geliyo wode, Yooseefi son de7ees; eti a sinttan sa7an gufannidosona. 15 Yooseefi eta, “Intte aiba palabaa oottidetii? Ta mala asi xuurabaa demmiyoogaa erekketiiyye?” yaagiis.

16 Yaagin Yihudai, “Ta godaayyo nuuni ai gaanee? Nuuni ai haasayanee? Woikko nuuni xillo gidiyoogaa waati bessanee? Xoossai ne ailletu mooruwaa qonccissirggiis. Simmi nuunikka he wanccai appe beettidoogeekka ta godaayyo aille gidida” yaagiis.

17 SHin Yooseefi, “Hagaa malabaa oottiyoogee taappe haakko; ta wanccai appe beettido bitaniyaa xalaalai ta aille gidana. Hinkko intte intte aawaakko guyye saro simmite” yaagiis.

18 Yaagin Yihudai akko shiiqidi a, “Ta godau, taani issi qaala haasayana mala nena woossais; tana ne ailliyaa hanqqettoppa; aissi giikko, neeni kawuwaa mala. 19 Neeni ta godai nuna ne ailleta, ‘Intteyyo aawi de7iiyye woikko ishi de7ii?’ yaagada oichchadasa. 20 Nuuninne, ‘Nuuyyo ceeggida aawai de7ees; i ceeggiichchidi yelido kaalo na7aikka de7ees; he na7aa ishai haiqqiis; ba aayeeyyo issi a xalaalai attiis; a aawai a siiqees’ yaagida.

21 “Neeni ne ailleta, ‘Taani a be7ana mala taayyo ehiite’ yaagadasa.
22 Yaagin nuuni ta godaa, ‘He na7ai ba aawaappe shaahettanau dand-
dayenna; shaahettikko a aawai haiqqana’ yaagida. 23 SHin neeni ne ailleta,
‘Intte kaalo ishai inttenaara duge yaana xayikko, naa77antto ta som77uwaa
be7ekketa’ yaagadasa. 24 Nuuni ne ailliyaa nu aawaakko simmidi biido
wode, ta godai giidoogaa ayyo yootida.
25 “Yootin nu aawai, ‘Guyye biidi amarida katta woommite’ yaagin,
26 nuuni a, ‘Nuuni nu kaalo ishai nunaara biikkoppe attin, duge baanau
danddayokko; aissi giikko, nu ishai kaaloi nunaara beennabaa gidikko,
nuuni he bitaniyaa som77uwaa be7anau danddayokko’ yaagida.
27 “Yaagin nu aawai ne aillee nuna, ‘Ta keettaayyiyaa Raaheela taayyo
naa77u attuma naata yelidoogaa intte ereeta; 28 etappe issoi taappe shaahet-
tidi bin, “Tumu a do7i zaazzidi miis” yaagaas; hachchi gakkanaassikka taani
a be7abeikke. 29 Hagaa qassi intte taappe shaakki efin, iitabi a gakkikko,
intte ta puuluntta huuphiyaa azzanuwaara duufuwan yeggana’ yaagiis.
30-31 “Hegaa gishshau, ha77i taani guyye ne ailliyaa ta aawaakko biyo
wode, ta aawai, na7aa ba shemppuwaadan siiqiyaagee, na7ai nunaara
bainnaagaa be7ikko haiqqi aggana. Nuuni ne ailleti nu aawaa puuluntta
huuphiyaa azzanuwaara duufuwan yeggoos. 32 Taani ne aillee na7aa ta
waasetettan ekkaas; taani a, ‘Ta aawau, taani a neeyyo saro zaarada ehaana
xayikko, ta de7uwaa ubban ne qanggettai tana gakko!’ yaaga wottaas.
33 “Yaanido gishshau, taani ne aillee ta godaayyo na7aa gishshaa ailletada,
hagan attin, na7ai ba ishanttuura guyye simmo. 34 Na7ai bainnan taani
waanada guyye ta aawaakko simmanee? CHii, tana ta aawai seelettana
seelaa bessoppa” yaagiis.

45

Yooseefi Bana Ba Ishanttuyyo Erissiis

1 He wode Yooseefi he asaa ubbaa sinttan genccana danddayibeenna; “Asa
ubbaa ta sinttappe kessite” yaagidi waassiis. Hegaa gishshau Yooseefi bana
ba ishanttuyyo erissido wode, aara ooninne baawa. 2 I ba qaalaa xoqqissidi,
Gibxxeti a siyana gakkanaassi keehi yeekkiis. Kawuwaa so asai he woriyaa
siyiis.
3 Yooseefi ba ishantta, “Taani Yooseefattennee! Ta aawai hanno
gakkanaassi paxa de7iiyye?” yaagidi oichchiis. SHin a ishantti keehi
dagammido gishshau, ayyo zaarana danddayibookkona.
4 Yaanin Yooseefi ba ishantta, “Taakko haa shiiqite” yaagiis. Yaagin
eti akko shiiqidosona; shiiqin i eta, “Taani intte ishaa Yooseefa, intte
Gibxxe biittau baizzidoogaa. 5 Qassi intte tana hagau baizzido gishshau,
zil77ettoppitenne yiillotoppite; aissi giikko, Xoossai tana intteppe sinttau
kiittidoogee asaa shemppuwaa ashshanaassa. 6 Ha biittaa koshai geloos-
appe naa77antto laitta; qassi yiya ichchashu laittatun asi goyenna woikko
cakkenna. 7 SHin taani sa7an intteyyo zeretta ashshana malanne intte
de7uwaa gita ashettaa ashshana mala, Xoossai tana intteppe sinttau kiittiis.
8 Simmi tana ha sohuwaa kiittidaagee Xoossaa gidiyoogaappe attin, inttena
gidekketa. I tana Gibxxe kawuwaassi aawa, a aqota ubbaassi godanne
Gibxxe biittaa haariyaagaa oottiis.
9 “Ha77i eesuwan guyye ta aawaakko biidi a, ‘Ne na7ai Yooseefi hagaadan
yaagees; “Xoossai tana Gibxxe biitta ubbaa bollan goda kessiis; neeni taakko
duge haaya; gam77oppa. 10 Neeni Geseema biittan uttaasa; qassi neeni,
ne naati, ne naatu naati, ne dorssaa wudee, ne miizzaa wudeenne neeyyo

de7iyaabai ubbai ta matan de7eeta. 11 Biron ichchashu kosha laittati attidosona; nena, ne so asaanne ne mehiyaa koshai oiqqenna mala, taani nena mizana" yaagiis' yaagite" yaagiis.
12 Qassikka Yooseefi eta, "Inttekka ta ishaa Biniyaamikka, ha inttenaara haasayiyaagee tumu tana Yooseefa gidiyoogaa intte aifiyan be7eeta.
13 Taayyo Gibxxe biittan de7iya bonchchuwaa ubbaanne intte be7idobaa ubbaa ta aawaayyo yootite; ta aawaanne eesuwan haa duge ekki yiite" yaagiis.
14 Yaagidi ba ishaa Biniyaama qooriyaa qoommidi yeekkiis; Biniyaamikka ba ishaa qoommidi yeekkiis. 15 Yooseefi ba ishantta ubbaa yeridi, eta bollankka yeekkiis. Hegaappe guyyiyan, a ishantti aara haasayidosona.
16 Yooseefa ishantti yiidoogaa woree kawuwaa keettaa gakkido wode, kawoinne a oosanchchati ufaittidosona. 17 Kawoi Yooseefa, "Neeni ne ishantta yaatite ga; 'Intte mehiyaa caanidi, Kanaane biitti simmite; 18 simmidi intte aawaanne intte so asaa ekkidi, guyye taakko haa ehiite. Taani intteyyo Gibxxe biittan ubbasaappe lo77iyaasaa immin, intte ha biittaa modhdhuwaa kaashana' yaaga. 19 Qassikka neeni ne ishantta, 'Paraa gaariyaa intte naatuyyoonne intte maccaasatuyyo Gibxxeppe ekkidi biite; biidi intte aawaanne ekkidi yiite. 20 Gibxxe biittan de7iya ubbaappe aadhdhi lo77iyaabai inttessa gidiyo gishshau, intte aquwau qoppoppite' yaagada yoota" yaagiis.
21 Yaagin Israa7eela attuma naati giidoogaadan oottidosona. Yooseefi kawoi azazidoogaadan para gaaretanne ogiyaassi shinqqiyaa etau immiis. 22 Etayyo ubbaukka huuphiyan huuphiyan ooratta maayuwaa immiis; shin Biniyaamayyo heezzu xeetu xaqara biraanne ichchashu kumetta maayuwaa immiis. 23 I ba aawaayyo yeddidobai hagaa; Gibxxen de7iya ubbabaappe lo77iyaabaa tammu hariyan caanidi, qassi ogiyaassi kattaa, oittaanne hara shinqqiyaa tammu macca haretun caanidi yeddiis. 24 Yooseefi ba ishantta moissiis. Eti biishin i eta, "Ogiyan biiddi ooyettoppite" yaagiis.
25 Eti Gibxxeppe kiyidi biidosona; Kanaane biittaa biidi, bantta aawaa Yaaqoobakko gakkidosona. 26 Eti ayyo hagaadan yaagidi yootidosona; "Yooseefi paxa de7ees! I hegaappenne Gibxxe biitta ubbaa haariyaagaa" yaagidosona; yaagin Yaaqooba dagamai wozanaa bashshido gishshau, eta ammanibeenna. 27 SHin eti Yooseefi banttayyo yootidobaa ubbaa ayyo yootiininne a ekki ehaana mala Yooseefi kiittido para gaareta i be7in, eta aawaa Yaaqooba shemppoi simmiis. 28 Israa7eeli, "Hegee taayyo gidees; ta na7aa Yooseefi hanno gakkanaassi paxa de7ees! Taani haiqqanaappe kase baada, a be7ana" yaagiis.

46

Yaaqoobinne A So Asai Duge Gibxxe Biidosona

1 Israa7eeli baayyo de7iyaabaa ubbaa ekki denddidi, Berssaabeha gakkiis; gakkidi i ba aawaa Yisaaqa Xoossaayyo yarshshuwaa yarshshiis.
2 Yarshshin Xoossai qammi aimuwan a, "Yaaqoobaa, Yaaqoobaa" yaagiis.
Yaagin i, "Yee" giidi koyiis.
3 Koyin a, "Taani Xoossaa, ne aawaa Xoossaa; neeni duge Gibxxe baanau yayyoppa; aissi giikko, taani nena yan gita kawotetta kessana. 4 Taani nenaara issippe Gibxxe baana; qassi taani ne zerettaa yaappe kessana. Yooseefi ba kushiyan ne aifiyaa shiishshana" yaagiis.
5 Hegaappe guyyiyan, Yaaqoobi Berssaabehappe denddiis; Israa7eela attuma naati bantta aawaa Yaaqooba, bantta naatanne bantta maccaasata

Gibxxe kawoi etau kiittido paraa gaariyan wottidi efiidosona. 6 Eti Kanaane
biittan haarido aquwaanne mehe ubbaa efiidosona. Yaaqoobinne a zeretta
ubbai aara Gibxxe biidosona. 7 I ba attuma naatanne ba naatu attuma naata,
ba macca naatanne ba naatu macca naata, hegeenne ba zerettaa ubbaa
banaara Gibxxe efiis.

Yaaqooba Yeletaa

8 Israa7eelaara Gibxxe biitti biida Israa7eela naatu sunttai hagaappe
kaallidi xaafettidaagaa.

Yaaqooba baira na7ai Roobeela; 9 Roobeela attuma naati Hanooka, Paalu,
Hexiroonanne Karmma. 10 Simoona attuma naati Yimu7eela, Yaamiina, Ohaada, Yaakiina, Xoohaaranne Kanaane mishiree na7aa SHaa7ula.
11 Leewi attuma naati Gershshoona, Qahaatanne Maraara. 12 Yihudaa attuma naati Eera, Oonaana, SHeela, Paareesanne Zaraaha; shin Eerinne Oonaani Kanaane biittan haiqqidosona. Paareesa attuma naati Hexiroonanne
Hamuula. 13 Yisaakoora attuma naati Tolaa7a, Puuwa, Yaashuubanne
SHimiroona. 14 Zaabiloona attuma naati Sereeda, Eloonanne Yaahila7eela.
15 Hageeti Liya Masphphexoomiyan Yaaqoobau yelido attuma naata; i
macca na7iyaa Diino. Hageeti a naatinne naatu naati muleera hasttamanne
heezza.

16 Gaada attuma naati Xafoona, Hagga, SHuuna, Exiboona, Eri, Aroodanne
Ar77eela. 17 Aseera attuma naati Yimina, Yishiwa, Yishiwaahanne Barii7a;
eta michchiyaa Seraaho. Barii7a attuma naati Hebeeranne Malkki7eela.
18 Laabaani ba na7ee Liyiyyo immido Zilppa Yaaqoobau yelido naati
hageeta; eti muleera tammanne usuppuna.

19 Yaaqooba keettaayee Raaheeli attuma naati Yooseefanne Biniyaama.
20 Oona katamaa qeesiyaa PHoxiifeera na7iyaa Asinaata Yooseefayyo
Gibxxen Minaasanne Efireema yelaasu. 21 Biniyaama naati Belaa7a, Bekeera, Ashibeela, Geera, Naa7imaana, Eeha, Roosha, Muppiima, Huppiimanne Arada. 22 Yaaqoobau yelettida Raaheeli attuma naati hageeta; eti
muleera tammanne oidda.

23 Daana attuma na7ai Hushiima. 24 Nifttaaleema attuma naati
Yaahixi7eela, Guuna, Yexeeranne SHiileema. 25 Laabaani ba na7ee
Raaheeliyyo immido Baala Yaaqoobau yelido naati hageeta; eti muleera
laappuna.

26 Yaaqoobaara Gibxxe biida, a gulbbataappe yelettidaageeti, a naatu
keettaayeta gujjennan, muleera usuppun tammanne usuppuna. 27 Gibxxen
Yooseefayyo yelettida naa77u naata gujjin, Gibxxe biida Yaaqooba so asai
muleera laappun tamma.

Yaaqoobinne A So Asai Gibxxen De7idosona

28 Geseema biittan mokkana mala, Yaaqoobi Yihudaa baappe sinttau
Yooseefakko kiittiis; eti Geseema gakkido wode, 29 Yooseefi ba para gaariyaa
giigissidi, ba aawaa Israa7eelaara gaittanau Geseema biis. Yooseefi ba
aawaa demmidosaarakka a qooriyan xaaxetti qoommidi, daro wodiyaa
yeekkiis.

30 Israa7eeli Yooseefa, “Neeni paxa de7ishin, taani ne aifiyaa be7ido
gishshau, ha77i taani haiqqikkonne aikkobaa” yaagiis.

31 Hegaappe guyyiyan, Yooseefi ba ishanttanne ba aawaa so asata, “Taani
Gibxxe kawuwaakko baana; baada ayyo, ‘Kanaane biittan de7iya ta ishanttinne ta aawaa so asai taakko yiidosona. 32 Eti dorssa henttanchcha; eti
mehe heemmoosona; eti banttanaara bantta dorssata, bantta miizzatanne

banttayyo de7iyaabaa ubbaa ekkidi yiidosona' yaagana. 33 Kawoi inttena xeesissidi, 'Intte oosoi aibee?' yaagidi oichchikko, 34 intte ayyo, 'Nuuni ne ashkkarati naatettaasappe doommidi, nu aawatudankka meiyaa heemmeettees' yaagite. Yaagikko i inttena Geseema biittan wottana; aissi giikko, dorssa henttanchcha ubbi Gibxxe asan karettidabaa" yaagiis.

47

1 Yooseefi gelidi Gibxxe kawuwaayyo hagaadan yaagidi yootiis; "Ta aawainne ta ishantti, bantta dorssaa wudiyaara, bantta miizzaa wudiyaaranne banttayyo de7iyaabaa ubbaara Kanaane biittaappe yiidi, ha77i Geseema biittan de7oosona" yaagiis. 2 I ba ishanttuppe ichchashata dooridi kawuwaa sintti aattiis.

3 Kawoi he ishantta, "Intte oosoi aibee?" yaagidi oichchiis.

Oichchin eti kawuwaayyo, "Nuuni ne ashkkarati nu aawatuugaadankka dorssa wude heemmoos" yaagidi zaaridosona. 4 Qassi eti ayyo, "Kanaane biittan koshai suullido gishshaunne ne ashkkaratu mehiyau miyoobi aibinne bainna gishshau, nuuni hagan amarida wodiyaa daanau yiida; hayyanaa nuna ne ashkkarata Geseeman wottarkkii!" yaagidosona.

5 Yaagin kawoi Yooseefa, "Ne aawainne ne ishantti neekko yiidosona. 6 Simmi Gibxxe biittai ne kushiyan de7ees; ha biittan ubbasaappe aadhdhidi lo77iyaasan ne aawaanne ne ishantta wotta; eti Geseema biittan de7ona. Neeni erin, eta giddoppe dumma eratettai de7iyoogeeti de7ikko, hegeeta ta mehiyaa bolli suntta" yaagiis.

7 Hegaappe guyyiyan, Yooseefi ba aawaa Yaaqooba gelissidi, kawuwaa sintti aattiis. Yaaqoobi Gibxxe kawuwaa anjjidoogaappe guyyiyan, 8 kawoi Yaaqooba, "Neeyyo woisu laittee?" yaagidi oichchiis.

9 Oichchin Yaaqoobi kawuwaa, "Taani yuuyaidda de7ido laittai xeetanne hasttama; ta laittai beni ta aawati yuuyiiddi de7ido laittatuppe guuttanne metoi daridoogaa" yaagiis. 10 Hegaappe guyyiyan, Yaaqoobi kawuwaa anjjidi, a sinttappe kare kiyiis.

11 Yooseefi ba aawaanne ba ishantta Gibxxe biittan wottiis; kawoi azazidoogaadan Gibxxe biittan Raamisa giyo katamaa matan de7iya, ubbasaappe aadhdhidi lo77iya gadiyaa etau immiis. 12 Yooseefi qassi ba aawaayyo, ba ishanttuyyoonne ba aawaa so asa ubbau eta naatu qoodaadan kattaa immiis.

Gibxxen Koshai Suulliis

13 Gidikkonne koshai suullido gishshau, he biitta ubban katti baawa. He koshan Gibxxenne Kanaane biittai naa77aikka qohettidosona. 14 Yooseefi Gibxxe kattaa baizzidi, Gibxxenne Kanaane biittatun de7iya miishshaa ubbaa shiishshiis; shiishshidi Gibxxe kawuwaa keettaa gelissiis. 15 Gibxxenne Kanaane miishshai wurido wode, Gibxxe asai ubbai Yooseefakko yiidi a, "Nuuyyo kattaa imma; nu miishshai wurido gishshau, nuuni ne sinttan aissi haiqqiyoonii?" yaagidosona.

16 Yaagin Yooseefi eta, "Yaanikko intte mehiyaa ekki yiite; intte miishshai wuriichchidabaa gidikko, taani kattaa intte mehiyaara laammana" yaagiis. 17 Hegaa gishshau eti bantta mehiyaa Yooseefayyo ehiidosona. Ehin Yooseefi eta paraa, dorssaa, deeshshaa, miizzaanne hariyaa kattaara laammiis; i he laittaa eta mehiyaa ubbaara kattaa laammiiddi eta mizi shaachchiis.

18 He laittai wurin, eti naa77antta laittan akko yiidi a, "Nuuni nu godaappe qosiyoobi baawa; nu miishsha ubbai wuriichchiis; nu mehiyaakka neessi sheedhdhiichchida; nu bollaappenne nu gadiyaappe attin, nu godaayyo attidabi harabi baawa. 19 Nuuni ne sinttan aissi haiqqiyoonii? Nu gadeekka

aissi xayii? Nunakka nu gadiyaakka kattan shamma; nuuni kawuwaayyo ailletana; nu gadeekka abaa gido; nuuni paxa attana mala, haiqqenna malanne nu gadeekka oxxenna mala, zerettaa nuuyyo imma" yaagidosona.

20 Yooseefi Gibxxe biitta ubbaa kawuwaayyo shammiis. Gibxxeti ubbai koshai suullido gishshau, bantta gadiyaa baizzidosona; baizzin gadee kawuwaabaa gidiis. 21 Yooseefi asa ubbaa Gibxxeyyo ha gaxaappe doommidi hini gaxaa gakkanaassi kawuwaayyo aille kessiis. 22 Gidikkonne i qeesetu gadiyaa shammibeenna; aissi giikko, kawoi qeesetuyyo kattaa immees. Hegaa gishshau bantta gadiyaa baizzibookkona.

23 Yooseefi asaa, "Simmi hachchi taani inttenanne intte gadiyaa kawuwaayyo shammaas. Zerettaa efiidi, gaden zerite. 24 SHin kattaa cakki gelissiyo wode, aifidabaappe ichchashu kushiyaappe issi kushiyaa kawuwaayyo immite. Ichchashu kushiyaappe attida oiddu kushee intte gadiyaa zerettanne intteyyo, intte so asaayyoonne intte naatuyyo quma gido" yaagiis.

25 Yaagin eti, "Neeni nuna ashshadasa! Nu godaa sinttan nuuni sabettorkkoniishsha; nuuni kawuwaayyo ailletana" yaagidosona. 26 Hegaa gishshau, Yooseefi Gibxxen biittappe aifidabaappe ichchashu kushiyaappe issuwaa kawuwaayyo immiyoogaa higge kessiis. He higgeenne hachchi gakkanaassi eqqidi de7ees. Kawuwaabaa gidibeenna gadee qeesetu gadiyaa xalaala.

27 Israa7eelati Gibxxe biittan Geseema giyoosan uttidosona; eti yan aqo demmidosona; eti yelettidosonanne daro corattidosona.

28 Yaaqoobi Gibxxe biittan tammanne laappun laitta de7iis. Yaaqoobi de7ido laittai xeetanne oitamanne laappuna. 29 Israa7eelayyo haiqqiyo wodee matattin, ba na7aa Yooseefa xeesissidi hagaadan yaagiis; "Taani ne sinttan sabettidabaa gidikko, ne kushiyaa ta gulbbatan wottada, neeni taayyo kehanaunne ammanettanau ane geppa. Tana Gibxxen moogoppa; 30 shin taani ta maizzan gaittiyo wode, tana Gibxxeppe efaada, eti moogettidosan mooga" yaagiis.

Yaagin Yooseefi, "Taani nena neeni giidoogaadan oottana" yaagiis.

31 Yaaqoobi a, "Ane taayyo caaqqa" yaagiis. Yaagin Yooseefi ayyo caaqqiis; hegaappe guyyiyan, Israa7eeli ba hiixan gufannidi, Xoossaassi goinniis.

48

Minaasanne Efireema

1 Hegaappe guyyiyan asai Yooseefassi, "Ne aawai sakettees" yaagidi yootiis. Yootin i ba naa77u attuma naata Minaasanne Efireema ekkidi biis. 2 Bin asai Yaaqooba, "Be7a; ne na7ai Yooseefi neekko yiis" yaagiis; yaagin Israa7eeli minettidi ba hiixan uttiis.

3 Yaaqoobi Yooseefa, "Ubbaa Danddayiya Xoossai Kanaane biittan Looza giyoosan taayyo qonccidi, yan tana anjjiis. 4 I tana, 'Taani nena yeletissananne corayana; taani nena daro dere oottana. Ha biittaa taani neeppe guyyiyan, ne zerettaayyo merinaa laata oottada immana' yaagiis.

5 "Simmi ha77i, ne naa77u attuma naati, taani neekko hagaa yaanaappe kase Gibxxen neeyyo yelettidaageeti tabaa; Efireeminne Minaasee taayyo Roobeelanne Simoona mala. 6 Etappe guyyiyan neeyyo yelettidaageeti nebaa; eti laattana biittai Efireemanne Minaasa sunttan gido. 7 Taani Masphphexoomiyaappe simmishin, Efiraata gakkanau guuttaa ashshidaashin,

Raaheela Kanaane biittan haiqqaasu. Haiqqin, taani o Beetaliheeme giyo
Efiraataa efiya ogiyaa doonan moogaas" yaagiis.
8 Israa7eeli Yooseefa attuma naata naa77ata be7ido wode, "Hageeti
oonee?" yaagidi oichchiis.
9 Oichchin Yooseefi ba aawaa, "Hageeti Xoossai taayyo hagan immido ta
naata" yaagiis.
Yaagin Israa7eeli, "Taani eta anjjana mala, eta taakko haa shiishsha"
yaagiis.
10 Israa7eeli cimin a aifee daafurido gishshau, xeellanau danddayenna.
Hegaa gishshau Yooseefi ba attuma naata akko shiishshin, a aawai eta
idimmidi yeriis. 11 Israa7eeli Yooseefa, "Taani ne som77uwaa be7ana
gaada qoppabeikke; shin Xoossai hekko ne naatakka tana bessiis" yaagiis.
12 Yooseefi eta a gulbbataappe denttidi, ba som77uwaa sa7aa gattidi ziggiis.
13 Yooseefi ba naa77u attuma naata, Efireema ba ushachcha baggan
Israa7eelau haddirssa baggaara, Minaasa ba haddirssa baggan Israa7eelau
ushachcha baggaara ekkidi, akko shiishshiis. 14 Efireemi kaalo gidikkokka,
Israa7eeli ba ushachcha kushiyaa yeddidi a huuphiyan wottiis; qassi Mi-
naasee baira gidikkokka, Israa7eeli ba kushiyaa qaxiballidi, ba haddirssa
kushiyaa Minaase huuphiyan wottiis.
15 Hegaappe guyyiyan, Yaaqoobi Yooseefa hagaadan yaagidi anjjiis;
"Ta aawati Abrahaaminne Yisaaqi
a sinttan hemettido Xoossai,
ta de7o ubban hachchi gakkanaassi
tana heemmida Xoossai,
16 iitabaa ubbaappe tana ashshida kiitanchchai,
ha naata anjjo.
Ta sunttainne
ta aawatu Abrahaamanne Yisaaqa sunttai etan xeesetto.
Eti sa7aa bollan corattona"
yaagidi anjjiis.
17 Yooseefi ba aawai ba ushachcha kushiyaa Efireema huuphiyan
wottidoogaa be7ido wode dosibeenna. Hegaa gishshau, Efireema
huuphiyaappe denttidi, Minaase huuphiyan wottanau ba aawaa kushiyaa
oiqqiis. 18 Oiqqidi Yooseefi ba aawaa, "Ta aawau, hegaa gidenna; bairai
hagaattennee; ne ushachcha kushiyaa hagaa bolli wotta" yaagiis.
19 SHin a aawai ixxidi a, "Taani erais; ta na7au, taani erais; ikka gita dere
gidana. Gidikkonne a kaalo ishai appe aadhdhi gitatana; a zerettaikka daro
gita kawotetta gidana" yaagiis.
20 I he gallassi eta anjjidi,
"Israa7eelati anjjiyo wode,
'Xoossai inttena Efireemadaaninne Minaasedan ootto'
yaagidi intte sunttan anjjana" yaagiis.
Yaatidi Efireema Minaaseppe sinttayiis.
21 Hegaappe guyyiyan Israa7eeli Yooseefa, "Taani haiqqana hanais;
shin Xoossai inttenaara gidana; qassi i intte aawatu biitti inttena guyye
zaarana. 22 Qassi nena ne ishanttuura gakkiya biittaappe issi saamaa
darissada neeyyo immais; hegeenne taani Amooretuppe ta bisuwaaninne
ta wonddafiyan ekkido biittaa" yaagiis.

49

Yaaqoobi Ba Naata Anjjiis

1 Hegaappe guyyiyan, Yaaqoobi ba attuma naata xeesissidi hagaadan
yaagiis; “Sinttappe intteyyo hananabaa taani intteyyo yootana mala shi-
iqite.

2 “Inttenoo Yaaqooba naatoo,
issippe shiiqidi siyite;
intte aawai Israa7eeli intteyyo yootiyoobaa ezggite.

3 “Roobeelaa, ta baira na7au,
neeni ta wolqqaa;
ta minotettaayyo koiruwaa.
Neeni bonchchuwankka wolqqankka ubbaappe aadhdhiyaagaa.
4 Neeni di7o mala; eqqosan de7akka;
neeni ubbaappe aadhdhiyaagaa gidakka.
Aissi giikko, neeni ne aawaa hiixaa kiyadasa;
ne awaa arssaa tunissadasa.

5 “Simooninne Leewi ishantta;
eta bisoi makkalatettau ola miishsha.
6 Taani eta zoretan gelikke;
taani eta shiiquwankka uttikke.
Aissi giikko, eti bantta hanqquwan
asa woridosonanne banttana ekka ekka gin,
boorata gilddayidosona.
7 Eta suulo hanqqoinne
eta meqettaa iitatettai qanggettidaagaa gido!
Taani eta Yaaqooba asaa giddon laalana;
Israa7eela biittan piskki oottana.

8 “Yihudau, ne ishantti nena galatana.
Ne kushee ne morkketu piillanttiyaa oiqqana.
Ne aawaa naati neeyyo hokkidi ziggana.
9 Yihudau, neeni wodala gaammo.
Ta na7au, neeni shankkaappe woridi simmidi,
cogochchidi zin77ida gaammo mala.
Neeni asi bosherettanau koyenna macca gaammee mala.
10 Haariyaagee yaana gakkanaashin,
kawotaa xam77ai Yihudaappe,
deriyaa haariyaageetu gatimai a toho giddoppe shaahettenna.
Qassi dere asai ayyo azazettana.
11 I ba hariyaa woiniyaa anuwan,
ba hare maraa muruta woiniyaa turan qachchana.
I ba afalaa woiniyaa eessan,
ba maayuwaa suutta milatiya woiniyaa eessan meeccana.
12 A aifee woine eessaappe aadhdhi dulkkana;
a achchaikka maattaappe aadhdhi booxxana.

13 “Zaabiloonee abbaa doonan de7ana;
i abbaa doonan markkabeti eqqiyo soho gidana;
a zawai Sidoona gakkana.

14 “Yisaakoori mino hare;
caaniyo naa77u joinetuppe gidduwan zin77i bayees.

15 I ba shemppiyoosai lo77o gidiyoogaanne
ba biittai ufaissiyaagaa gidiyoogaa be7iyo wode,
caanaa tookkanau ba hashiyaa ziqqi oottidi,
ailletettaa ooso oottana.

16 “Daani Israa7eela zaretuppe
issuwaa gidiya ba asaa bolli daannatana.
17 Daani oge doonan de7iya shooshsha;
paraa toggidaagee guyye kunddana mala
paraa ginddiyaa dukkiya,
ogiyan de7iya haso.

18 “Abeet GODAU, taani neeni ashshanau naagais.

19 “Gaadi bonqqiyaageetun deshettana;
shin ikka eta paanaa kaallidi
eta bonqqana.

20 “Aseera oittai ordde;
kawotuyyo i lo77o qumaa immana.

21 “Nifttaaleemi qashettennan yeda de7iya,
lo77o marata yeliya genessa.

22 “Yooseefi aifiyaara herxxexxida woine tura.
I pulttuwaa matan herxxexxa aifiyaara de7iya,
daashshaikka godaappe bollaara zaa7iyo woine tura.
23 Wonddafiyaa dukkiyaageeti
a bolli woraajjidosona;
woraajjidi bantta zubbiyan
dukkidosonanne muddidosona.
24 A wonddafee minni uttiis;
a qeseekka minnidi gam77iis.
Hegeenne Yaaqooba Wolqqaamaa kushiyaa gaasuwaana,
ne henttanchchaa, Israa7eela Zaallaa gaasuwaana,
25 nena maaddiya ne aawatu Xoossaa gaasuwaananne,
nena bolla saluwaa anjjuwan,
garssa ciimmaa anjjuwan,
xanttaa anjjuwaaninne
yeliya uluwaa anjjuwan
anjjiya,
Ubbaa Danddayiya Xoossaa gaasuwaana.
26 Ne aawaa anjjoi beni deretu anjjuwaappekka
merinaasappe de7iya keratu anjjuwaappekka aadhdhees.
Hagee ubbai Yooseefa huuphiyan,
ba ishanttu giddon halaqa gidiyaagaa liiphiyan shemppo.

27 “Biniyaami bonqqiya wanggireello.
Ba shankkatidobaa maallado mees;
ba omooddidobaa omarssi shaakkees” yaagiis.
28 Hageeti tammanne naa77u Israa7eela zareta; qassi eta aawai eta huuphiyan huuphiyan etau bessiya anjjuwaa anjjiiddi etayyo giidobai hagaa.

Yaaqooba Haiquwaa

29 Hegaappe guyyiyan, i eta hagaadan yaagidi azaziis; “Taani ta maizza
asatun gaittana hanais; tana Hiitiyaa Efiroona gaden de7iya gonggoluwan,
ta aawatuura moogite. 30 Hegeenne Kanaane biittan, Mamire matan
de7iya, Maakipheela giyo gonggoluwaa; hegee Abrahaami moogossi Hi-
itiyaa Efiroonappe a gadiyaara shammido gonggoluwaa. 31 Abrahaaminne
a keettaayyiyaa Saara yan moogettidosona; Yisaaqinne a keettaayyiyaa
Ribiqa yan moogettidosona; taani qassi Liyo yan moogaas. 32 He gadeenne
an de7iya gonggoloi Hiitetuppe shamettidaagaa” yaagiis.
33 Yaaqoobi ba naatuyyo azazuwaa wurssido wode, ba tohuwaa pude ba
hiixau shiishshi ekkidi, haiqqi aggiis; haiqqidi ba maizzan gaittiis.

50

1 Yooseefi ba aawaa ahaa bolli kunddidi, yeekkiisinne a yeriis. 2 Hegaappe
guyyiyan, Yooseefi xaliyaa shiishshiya ba oosanchchata ba aawaa Is-
raa7eela ahaa sawiya shittuwaa tiyidi melissana mala azaziis; azazin eti
tiyidi melissidosona. 3 SHittuwaa tiyiyoogee oitamu gallassa kumettaa
wurssiis; aissi giikko, hegee tiyoi wonikka oitamu gallassaa ekkees. Gibxxe
asati ayyo laappun tammu gallassaa yeekkidosona.
4 Yeeho gallassati aadhdhido wode, Yooseefi Gibxxe kawuwaa keettaa
asata, “Taani intte sinttan nashettidobaa gidikko, intte tau kawuwaayyo
hagaadan yaagidi odite; 5 ‘Ta aawai tana issi caaqo caaqissiis; i tana, “Taani
haiqqana hanais; taani ta huuphessi Kanaane biittan bookkido gonggolo
duufuwan tana mooga” yaagiis. Hegaa gishshau ha77i taani pude baada
ta aawaa moogana mala yeddarkkii! Hegaappe guyyiyan taani simmana’
yaagite” yaagiis.
6 Yaagin kawoi, “I nena caaqissidoogaadan pude baada ne aawaa mooga”
yaagiis.
7 Yaagin Yooseefi ba aawaa mooganau pude biis. Kawuwaa oosanchchati
ubbai, a kawo keettan de7iya gita asai ubbainne Gibxxe biittan de7iya gita
asai ubbai Yooseefa kaallidi biidosona. 8 Qassi Yooseefa so asai ubbai, a
ishanttinne a aawaa so asai biidosona; eta naati, eta miizzainne eta dorssaa
wude xalaalai Geseeman attiis. 9 Para gaaretikka paraasatikka aara pude
biidosona; a kaallidi biida asai keehi daro.
10 Eti Yorddaanoosa SHaafaa matan de7iya Axaadi giyo audiyaa gakkiiddi,
bantta qaalaa xoqqu oottidi, ayyo zilaalidosonanne yeekkidosona; yan
Yooseefi ba aawaa yeehuwan laappun gallassaa uttiis. 11 He biittan de7iya
Kanaane asati Axaadi giyo audiyan he yeehuwaa be7ido wode, “Gibxxeti
aiba yibbaata yeeho yeekkiyoonaa!” yaagidosona. Hegaa gishshau Yord-
daanoosa matan de7iya he sohoi, Gibxxetu Yeehuwaa geetettiis.
12 Yaaqooba naati bantta aawai eta azazidoogaadan oottidosona; 13 eti a
ahaa Kanaane biitti efiidi, Mamire matan de7iya Maakipheela giyo gong-
goluwan, Abrahaami Hiitiyaa Efiroonappe mooguwau shammido gadiyan
a moogidosona. 14 Yooseefi ba aawaa moogidoogaappe guyyiyan, ba is-
hanttuuranne a aawaa mooganau aara biida hara asatu ubbatuura Gibxxe
simmiis.

Yooseefi Ba Ishantta Woppissiis

15 Eta aawai haiqqiichchidoogaa be7idi, Yooseefa ishantti bantta giddon,
“Ooni erii Yooseefi nuna ba uluwan morkkikkonne nuuni ayyo oottido
iitabaa ubbaassi halo kessana koyikko, nuuni waananee?” yaagidosona.
16 Hegaa gishshau Yooseefakko hagaa mala kiitaa kiittidosona; “Ne aawai
haiqqanaappe kase; 17 ‘Intte Yooseefa, “Neeni ne ishanttu nagaraanne eti

nena naaqqido iita naaquwaa hayyanaa atto yaaga" yaagiis giidi odite' yaagiis. Hegaa gishshau ha77i hayyanaa, nu nagaraa, ne aawaa Xoossaa ashkkaratu nagaraa atto yaaga" yaagidosona. Kiitai baakko gakkido wode, Yooseefi yeekkiis.

18 Hegaappe guyyiyan a ishantti bantta huuphen akko yiidi, a sinttan gufannidi, "Nuuni ne ailleta" yaagidosona.

19 SHin Yooseefi eta, "Yayyoppite; tana intteyyo Xoossaa giidetiiyye? 20 Intte taayyo iitanau oottideta; shin hachchiigaadan daro asai haiqqennan attana mala, Xoossai lo77otettau hagaa oottiis. 21 Hegaa gishshau simmi intte yayyoppite; taani inttenanne intte naata mizana" yaagidi, i eta minttettidi keha qaalaa haasayiis.

Yooseefa Haiquwaa

22 Yooseefi ba aawaa so asa ubbaara Gibxxen gam77iis; i xeetanne tammu laittaa de7iis; 23 Efireema naata, heezzantta yeletaa be7iis; qassi Minaase na7aa Maakiira naatanne i ba naata oottiis.

24 Hegaappe guyyiyan Yooseefi ba ishantta, "Taani haiqqana hanais; shin Xoossai inttena maaddanau tumu xomoosana; i inttena ha biittaappe kessidi, Abrahaamayyo, Yisaaqayyoonne Yaaqoobayyo immana giidi caaqqido biittaa efaana" yaagiis. 25 Yooseefi Israa7eela naata, "Xoossai inttena maaddanau tumu xomoosiyo wode, intte ta meqettaa ha biittaappe pude ekkidi biite" yaagidi caaqissiis.

26 Yooseefi xeetanne tammu laittaa de7idi haiqqiis; haiqqin, eti shittuwan a ahaa tiyidi melissidoogaappe guyyiyan, Gibxxe biittan saaxiniyan yeggidosona.

Kessaabaa

Gidduwaa Erissuwaa

Kessaabai odiyoogee Israa7eela asai ailletettan de7ido Gibxxe biittaappe kiyido hanotaabaa. Ha maxaafaassi heezzu waanna waanna kifileti de7oosona.

1 Ibraaweti ailletettaappe kiyidoogaanne Siinaa Deriyaa eti biido beettaabaa odees.

2 Xoossai ba asaara maachchaa maacettidobaa, iitaanne kehaa shaakkidi erissiya higgeta, asai aqiyo higgetanne ammano higgeta i etau immidobaa odees.

3 Israa7eela asaassi, qeesetu oosuwaassinne Xoossaassi goinniyo goinuwaassi imettida higgetubaa yootees.

Ubbabaappe aattidi ha maxaafai Xoossai ailletettan de7iya ba asaa kessi simmidi, eti wodenau hidootai de7iyo asaa gidanaadan, i eta waati oottidaakko odees.

Ha maxaafan dariya bagga taarikiyaa godaa gididi shiiqida asi ba asaa Gibxxeppe kessana mala, Xoossai doorido Muusa. Maxaafaa giddon daroppe erettida miraafee tammu azazoti xaafettido laatamantto miraafiyaa.

Israa7eela Asata Gibxxe Biittan Gakkida Naaqotanne Qohota

1 Yaaqoobaara Gibxxe gelida Israa7eela attuma naatu sunttai hagaappe kaallidi xaafettiis; eti ubbaikka bantta so asaa ekki gelidosona. 2 Hegeetinne: Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa, 3 Yisaakoora, Zaabiloona, Biniyaama, 4 Daana, Nifttaaleema, Gaadanne Aseera. 5 Yaaqooba zerettati muleera laappun tamma; Yooseefi kasekka Gibxxe bi uttiis. 6 Yooseefi, a ishanttinne he yeleta ubbai haiqqiis; 7 shin Israa7eela zerettai aifidosonanne keehi daridosona; he biittaa kumana gakkanaassi eti keehi corattidosona.

8 Hegaappe guyyiyan, Yooseefa erenna ooratta kawoi Gibxxe biittan denddiis. 9 I ba asaa, “Be7ite; ha Israa7eelati nuuppe keehi corattidosona. 10 Haayite, ane nuuni eta hiillan oiqqoos; hinna xayikko eti kaseegaappe yaa darana. Geelladan oli denddikko, eti nu morkketuura gaittidi, nuna olananne biittaa yeggidi baana” yaagiis. 11 Hegaa gishshau, deexo oosuwan eta tuggayana mala, eta bolli meqetti bainna kaabbota sunttidosona. Eti kawuwaayyo Piitoomanne Raamisa giyo aibakko minjjiyo katamata keexxidosona. 12 SHin Gibxxeti eta un77uwaa dariyo wode, eti darii yelettidosonanne biittaa gakkidosona. Hegaa gishshau, Gibxxeti Israa7eelatau yayyidosona; 13 yayyidi etau biittaa goggidi ootissidosona. 14 Wolqqaama oosuwan, siminttuwaaninne xuubiyaa meruwan, qassi shooqan oottiyo ubba qommo oosuwan, eta de7uwaa camettidosona; bantta daafurssiya ooso ubbaa qareti bainnan eta ootissidosona.

15 Gibxxe kawoi Ibraawe maccaasata maaretissiya Xippaaronne Puuho giyo naa77u maccaasata hagaadan yaagiis; 16 “Ibraawe maccaasati yeliyo wode intte maaretissiiddi, yelettidabi attuma na7a gidikko, worite; shin macca na7a gidikko paxa aggite” yaagiis. 17 SHin maaretissiyaageeti Xoossau yayyidi, Gibxxe kawoi eta azazidoogaadan oottibookkona. Eti attuma naata paxa ashshidosona. 18 Hegaappe guyyiyan Gibxxe kawoi he maaretissiyaageeta xeesidi, “Intte aissi hagaadan oottidetii? Attuma naata aissi paxa aggi bayidetii?” yaagidi eta oichchiis.

19 Oichchin maaretissiyaageeti zaaridi, “Ibraawe maccaasati Gibxxe maccaasatu mala gidokkona; eti mino gidiyo gishshau, maaretissiyaageeti gakkanaappe kasetidi yeliichchoosona” yaagidosona.
20 Hegaa gishshau, Xoossai maaretissiyaageetussi kehiis. Asaa qoodaikka gujji gujjidi biidi, kaseegaappe yaa corattiis. 21 Qassi maaretissiyaageeti Xoossau yayyido gishshau, Xoossai etau eta huuphessi so asaa immiis.
22 Hegaappe guyyiyan kawoi ba asaa ubbaa, “Ibraawetuppe yelettiya attuma na7a ubbaa Naile SHaafaa haattan olite; shin macca na7i yelettikko, paxa aggi bayite” yaagidi azaziis.

2

Muusee Yelettidobaa

1 He wode issi Leewa qommo gidiya bitanee Leewa maccaasa issinniyo ekkiis; 2 ekkin a abbe ixettada attuma na7aa yelaasu. Na7ai meraa lo77o na7a gidiyoogaa a be7ada, heezzu agina qosaasu. 3 SHin a hegaappe daruwaa qosanau danddayennaagaa erada, ceeccaappe keeshiyaa ayyo daddaasu; daddada renjjiyaaninne shidan meeshada, na7aa a giddon wottaasu; wottada Naile SHaafaa giyo haattaa doonan maqqaa giddon wottaasu. 4 A michchiyaa i haniyoobaa be7anau haahuwan eqqaasu.
5 Gibxxe kawuwaa na7iyaa bollaa meecettanau Naile SHaafaa giyo shaafaa wodhdhaasu; i macca ashkkaratinne haattaa doonan yaa haa hemettoosona; a keeshiyaa maqqaa giddon be7ada, baada ekkada yaana mala ba ashkkariyo kiittaasu; 6 keeshiyaa pogada, he guutta na7aa be7aasu. Be7iyo wode i yeekkees; yeekkin a ayyo qarettaasu; a, “Hagee Ibraawetu guutta naatuppe issuwaa” yaagaasu.
7 He wode a michchiyaa kawuwaa na7iyo, “Neeyyo ha na7aa xanttanau Ibraawe maccaasa issinno ehaanau boo?” yaagada oichchaasu.
8 Yaagin a, “Ee, ba” yaagaasu. Yaagin na7iyaa baada, he na7aa aayyiyo ehaasu. 9 Kawuwaa na7iyaa he maccaasiyo, “Ha na7aa efaada, taayyo xanttashsha; taani neeyyo damoozaa qanxxana” yaagaasu. Yaagin maccaasiyaa na7aa efaada, xanttaasu. 10 Na7ai diccin, kawuwaa na7eekko a ehaasu; i iyyo na7a gidiis; “Taani haattaappe a kessaas” gaidda, a Muusa sunttaasu.

Muusee Midiyaama Biitti Baqatiis

11 Muusee diccidi gitaa gididi, issi gallassi ba asai de7iyoosaa biis; biidi eti deexo ooso oottishin eta xeelliis. Gibxxe biittaa asa issoi a asatuppe, Ibraawetuppe issuwaa wadhdhishin be7iis. 12 I yaa haa xeellin, ooninne bainnaagaa be7idi, he Gibxxe bitaniyaa woriis; woridi shaaheeta giddon qottiis. 13 Wonttetta gallassi kiyidi, naa77u Ibraaweti warettiyaageeta be7iis. Naaqqidaagaa i, “Neeni ne lagge gidiya Ibraawiyaa aissi dechchai?” yaagidi oichchiis.
14 Oichchin he bitanee, “Nena nu bolli haariyaagaanne daanna ootti sunttidai oonee? Neeni he Gibxxe bitaniyaa woridoogaadan, tanakka worana qoppaiyye?” yaagiis. Muusee he wode, “Taani oottidobai erettiichchiis” yaagi qoppidi yayyiis.
15 Kawoi hagaa siyido wode, Muusa woranau koyiis; shin Muusee kawuwaappe baqatidi, Midiyaama biittan de7anau biis; biidi haatta ollaa doonan uttiis.
16 He wode Midiyaama qeese issuwaayyo laappun macca naati de7oosona; eti bantta aawaa dorssata haattaa ushshanau wonggiriyan haattaa duuqqi kunttanau yiidosona. 17 Henttanchchati yiidi macca naata

yedettidosona; shin Muusee denddi eqqidi, eta ashshiisinne eta dorssata haattaa ushshiis.

18 Eti bantta aawaa Yatirokko[1] yiido wode, “Hachchi waani eesuwan yiidetii?” yaagidi oichchiis.

19 Oichchin eti zaaridi, “Gibxxe biittaa asa issoi nuna henttanchchatuppe ashshiis; i nuuyyo haattaakka duuqqidi dorssaa wudiyaa ushshiis” yaagidosona.

20 Yaagin i ba macca naata, “Yaatin i awan de7ii? Intte he bitaniyaa aissi aggi bayidetii? Ane a xeesidi, miyoobaa shoobbite” yaagiis.

21 Muusee he bitaniyaara yan de7anau maayiis; bitaneekka ba na7iyo Xippaaro Muuseyyo machcho oottidi immiis. 22 Xippaara attuma na7aa yelin, Muusee a, “Taani asa biittan bete gidaas” yaagiiddi, Gershshooma sunttiis.

23 Daro laittaappe guyyiyan, Gibxxe kawoi haiqqiis. Israa7eelati bantta ailletettaappe oolidosonanne waassidosona; bantta ailletettaappe eti waassido waasoi pude Xoossaakko gakkiis. 24 Xoossai eta ooliyaa siyidi, i Abrahaamaara, Yisaaqaaranne Yaaqoobaara maacetto maachchaa hassayiis. 25 Hegaa gishshau, Xoossai Israa7eelata xeellidi etau qoppiis.

3

Muusanne Eexxiya Buuraa

1 Issi wode Muusee Midiyaama biittaa qeesiyaa, ba bolluwaa Yatiro dorssata heemmees; i he wudiyaa laaggi ekkidi bazzuwau gaxaa gakkanaashin efiis; efiidi Xoossaa deriyaa, Siinaa Deriyaa gakkiis. 2 He sohuwan GODAA kiitanchchai buuran, eexxiya tama lacuwaa giddon ayyo beettiis; buurai taman xuugettikkokka, tamai buuraa meennaagaa Muusee be7iis. 3 Hegaa gishshau, Muusee, “Taani yaa baada, buurai aissi taman meetettennaakkonne ha oorattabaa ane be7ana” yaagidi qoppiis.

4 I be7anau yaa biidoogaa GODAI be7iis; be7idi Xoossai buuraa giddoppe a, “Muusee! Muusee!” yaagidi xeesiis.

Xeesin Muusee, “Yee!” giidi koyiis.

5 Koyin Xoossai a, “Haa shiiqoppa. Neeni eqqido biittai geeshsha gidiyo gishshau, ne tohuwan de7iya caammaa kessa” yaagiis. 6 Qassikka GODAI a, “Taani ne aawaa Xoossaa, Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa” yaagiis. Yaagin Muusee Xoossaa xeellanau yayyido gishshau, ba som77uwaa genttiis.

7 GODAI qassikka hagaadan yaagiis; “Taani Gibxxe biittan ta asai tuggatiyo tuggaa geeshsha be7ada, eti bantta kaabbotuppe waassiyo waasuwaa siyada, taani eta waayiyaa qoppaas. 8 Hegaa gishshau, taani eta Gibxxe biittaa asatu kushiyaappe ashshanaunne he biittaappe eta kessada, aahonne lo77o biitti ehaanau wodhdhaas. He biittai maattainne eessai goggiyo biitta; he biittan Kanaaneti, Hiiteti, Amooreti, Parzzeti, Hiiwetinne Yaabuusati ha77i de7oosona. 9 Ha77i Israa7eelatu waasoi tana gakkiis; Gibxxe biittaa asati eta naaqqiyo naaquwaanne taani be7aas; 10 hegaa gishshau, ha77i ba; ta asata, Israa7eelata Gibxxeppe kessana mala, Gibxxe kawuwaakko taani nena kiittais” yaagiis.

11 SHin Muusee Xoossaa, “Kawuwaakko baanaunne Israa7eelata Gibxxeppe kessanau taani oonee?” yaagiis.

---

1 **2:18** Yatiroi Muuse bolluwaa; ayyo hara sunttai Ra7u7eela.

12 Yaagin Xoossai a, “Taani nenaara gidana; qassi taani nena kiittidoogau
malaatai hagaa: neeni he asaa Gibxxeppe kessido wode, ha deriyaa bollan
intte Xoossau goinnana” yaagiis.
13 Muusee Xoossaa, “Gido shin, taani Israa7eelatukko baada, eta, ‘Intte
aawatu Xoossai tana inttekko kiittiis’ yaagin, eti tana, ‘A sunttai oonee?’
yaagidi oichchikko, he wode taani etayyo woiga yootanee?” yaagiis.
14 Xoossai Muusa, “Taani tanattennee; neeni Israa7eelatuyyo, ‘Tanatten-
nee inttekko tana kiittiis’ yaaga” yaagiis.
15 Xoossai Muusa qassi, “Neeni Israa7eelata, ‘GODAI intte aawatu Xoossai,
Abrahaama Xoossai, Yisaaqa Xoossai, Yaaqooba Xoossai, i tana inttekko
kiittiis’ yaaga; hagee yeletaappe yeletaa gakkanau taani hassayettanau
merinau ta suntta.
16 “Ba; baada Israa7eela cimata shiishshada, ‘GODAI intte aawatu Xoossai,
Abrahaama, Yisaaqanne Yaaqooba Xoossai taayyo qoncciis; qonccidi tana,
“Taani inttena xomoosaas; Gibxxen intte bolli aibi oosettidaakko taani
be7aas. 17 Taani inttena Gibxxe biittaa tuggaappe kessada, pude maattainne
eessai goggiyo Kanaanetu, Hiitetu, Amooretu, Parzzetu, Hiiwetunne Yaabu-
usatu biitti efaana ga uttaas” yaagiis’ yaaga.
18 “Israa7eela cimati ne qaalaa siyana; hegaappe guyyiyan neeninne he
cimati Gibxxe kawuwaakko biidi a, ‘GODAI, Ibraawetu Xoossai, nunaara
gaittiis. Ha77i nuuni heezzu gallassa ogiyaa bazzo hemetti biidi, GODAASSI,
nu Xoossaassi, yarshshuwaa yarshshana mala nuna yedda’ yaagite. 19 SHin
Wolqqaama kushee a wolqqan yedissana xayikko, Gibxxe kawoi inttena
yeddennaagaa taani erais. 20 Hegaa gishshau, taani ta kushiyaa yeddada,
eta giddon taani oottiyo ta malaatatu ubban Gibxxeta shocana. Hegaappe
guyyiyan i inttena yeddana.
21 “Qassi taani Gibxxetun ha asaa sabissana; yaatobare intte kiyiyo wode
kushe mela kiyekketa. 22 Ibraawe maccaasi ubbai ba Gibxxe shooreekkonne
ba son de7iya Gibxxe maccaasai oona gidinkka ikko biidi, bira miishshata,
worqqa miishshatanne attuma naatinne macca naati maayana maayota
‘Immite’ giidi oichchana. Hegaadan oottidi intte Gibxxetu aquwaa bon-
qqana” yaagiis.

4

Xoossai Muusessi Gita Malaatata Oottiyo Wolqqaa Immiis

1 Muusee, “Eti tana ammanennan ixxikko, woikko taani odiyoogaa siyen-
nan ixxidi, ‘GODAI neeyyo qoncciibeenna’ giikko waanoo?” yaagidi zaariis.
2 Yaagin GODAI a, “He ne kushiyan de7iyaagee aibee?” yaagidi oichchiis.
Oichchin, “Xam77aa” yaagiis.
3 Yaagin GODAI a, “Ane a sa7an ola” yaagiis. Yaagin Muusee he gati-
maa sa7an oliis; olin shooshsha kiyiis; yaatin, Muusee appe woxxiis.
4 Hegaappe guyyiyan GODAI a, “Ne kushiyaa yeddada, a goinaa oiqqa”
yaagiis. Muusee yeddidi shooshshaa oiqqin, shooshshai a kushiyan sim-
midi, gatimau laamettiis. 5 GODAI, “Hagee hanidoogee, ne aawatu Xoossai,
Abrahaama Xoossai, Yisaaqa Xoossainne Yaaqooba Xoossai neeyyo qoncci-
doogaa eti ammananaassa” yaagiis.
6 Hegaappe guyyiyan GODAI a, “Ne kushiyaa ne shophphan naaqqa”
yaagin, Muusee ba kushiyaa shophphan naaqqiis; i kessiyo wode a kushee
barottidi shachchaadan booxxiis. 7 GODAI a, “Ne kushiyaa ne shophphan
zaarada naaqqa” yaagiis. Yaagin Muusee ba kushiyaa ba shophphau zaari
naaqqidi kessiyo wode, a kushee simmidi hinkko bollaa mala gidiis.

8 Qassikka GODAI a, “Eti nena ammanennan ixxikkonne koiro malaataa
ammanennan ixxikko, naa77anttuwaa eti ammanana. 9 SHin eti Xoossi
oottiyo ha naa77u malaatata ammanana xayikko, woikko neeni odiyoogaa
siyennan ixxikko, Naile SHaafaappe haattaa ekkada, mela biittan gussa;
neeni shaafaappe ekkido haattai biittan suutta gidana” yaagiis.
10 Yaagin Muusee GODAA, “Abeet Godau, taani hagaappe kasekka, woikko
neeni ne ashkkaraayyo haasayidoosappe simminkka taani biddaa dand-
dayikke; taani leddani haasayais; qassi ta inxxarssaikka lufa” yaagiis.
11 GODAI a, “Asaassi doonaa medhdhidaagee oonee? A duude, woikko
tulle oottiyaagee oonee? Xeelliyaagaanne qooqe oottiyai oonee? Tana GO-
DAA gidikkinaayye? 12 Neeni ha77i ba; taani nena haasayanau maaddana;
neeni gaanabaanne taani nena tamaarissana” yaagiis.
13 SHin Muusee GODAA, “Godau, hayyanaa, hagaa oottanau hara asa
kiittarkkii!” yaagiis.
14 Hegaappe guyyiyan GODAI Muuseyyo keehi hanqqettidi a, “Leewa
gidiya ne ishaa Aaroonihoo? I lo77o haasayana danddayiyoogaa taani erais;
ha77i i nenaara gaittanau yiiddi ogiyaa bollan de7ees; i nena be7iyo wode a
wozanai ufaittana. 15 Neeni, ‘Yaaga; yaaga’ gaada ayyo odana; taani inttena
naa77aakka haasayana maaddananne intte oottanabaa tamaarissana. 16 I
asaayyo ne gishshaa haasayana; hegeenne, i neeyyo doona mala gidin, neeni
ayyo Xoossa mala gidana giyoogaa. 17 SHin ooratta malaatata an oottanau,
neeni ha gatimaa ekkada ba” yaagiis.

Muusee Gibxxe Simmiis

18 Hegaappe guyyiyan Muusee ba bolluwaa Yatirokko simmi biidi, “Hanno
gakkanaassi paxa de7iya asi de7ikko be7anau, taani guyye ta asaakko
Gibxxe boo?” yaagiis. Yaagin Yatiroi Muusa, “Ee ba; saro gakka” yaagiis.
19 Muusee Midiyaama biittan de7ishin GODAI a, “Nena woranau koyida
asati ubbai haiqqiichchido gishshau, guyye Gibxxe biitti simmada ba”
yaagiis. 20 Yaagin Muusee ba keettaayyiyoonne ba attuma naata hariyaa
togissi ekkidi, guyye Gibxxe simettaa doommiis; Muusee Xoossaa gatimaa
ba kushiyan oiqqidi biis.
21 GODAI Muusa, “Neeni Gibxxe simmada biyo wode, taani neeyyo im-
mido wolqqan neeni oottana malaatata ubbaa Gibxxe kawuwaa sinttan
neeni oottanaagaa baloppa. Yaaninkka asaa i yeddenna mala, taani a
wozanaa dammissana. 22 He wode taani GODAI giyoobaa kawuwaassi
hagaadan yaagada oda; ‘ “Israa7eeli ta baira na7aa. 23 I taayyo goinnana
mala, ta na7aa neeni yeddana mala, taani neeyyo yootaas; shin neeni a
yeddennan ixxadasa; hegaa gishshau, taani ne baira attuma na7aa worana”
yaagees’ yaagada oda” yaagiis.
24 Ogiyan shemppiyoosan GODAI Muuseera gaittiis; gaittidi a worana
haniis. 25 A keettaayyiyaa Xippaara saluwaa ekkada, ba na7aa qaxxaraasu.
Qaxxarada he shoohuwan Muuse tohuwaa bochchaasu. A Muusa, “Neeni
taayyo tumu suutta bullachchaawaa” yaagaasu. 26 GODAI hegaa gishshau
a worennan aggiis. He wode qaxxaraa malaatanau a, “Neeni taayyo suutta
bullachchaawaa” yaagaasu.
27 GODAI Aaroona, “Neeni Muuseera gaittanau bazzo ba” yaagiis. Yaagin
i biidi, Muuseera Xoossaa deriyan gaittidi a yeriis. 28 Hegaappe guyyiyan
Muusee GODAI ba bolli kiittido qaala ubbaanne oottana mala, bana azazido
ooratta malaatatubaa ubbaa Aaroonayyo yootiis. 29 Muuseenne Aarooni
biidi, Israa7eelatu cimata ubbaa shiishshidosona. 30 SHiishshin Aarooni GO-
DAI Muuseyyo yootido qaala ubbaa etayyo odiis. Qassi Muusee malaatata he

asaa sinttan oottiis. 31 Etikka ammanidosona. GODAI etau qoppidoogaanne
eta tuggaa be7idoogaa siyido wode, eti gufannidi goinnidosona.

5

Muuseenne Aarooni Gibxxe Kawuwaa Sintti SHiiqidosona

1 Hegaappe guyyiyan Muuseenne Aarooni Gibxxe kawuwaakko yiidi a,
“GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; ‘Ta asai taayyo bazzon
baalaa bonchchana mala, eta yedda’ yaagees” yaagidosona.
2 Yaagin kawoi, “Taani ayyo azazettada Israa7eela yeddanau he GODAI
oonee? Taani GODAA erikke; Israa7eelakka yeddikke” yaagiis.
3 Hegaappe guyyiyan eti, “Ibraawetu Xoossai nunaara gaittiis. Ha77i nu-
uni GODAAYYO, nu Xoossaayyo, yarshshuwaa yarshshanau heezzu gallassa
ogiyaa bazzo giddo baanau nuna yeddarkkii; hinna xayikko, i nuna boshan
woikko olan worana” yaagidosona.
4 SHin Gibxxe kawoi yaagiis; “Muusee! Aaroonaa! Asaa aissi oosuwaa
diggeetii? Intte oosuwau simmidi biite” yaagiis. 5 Kawoi he wode, “Be7ite,
ha biittan asai corattiis; qassi intte eta oosuwaa diggeeta” yaagiis.
6 Kawoi he gallassi Gibxxetu kaabbotanne Israa7eelatu daguwaa sunt-
tata azaziiddi, 7 “Haroodeegaadan xuubiyaa oottiyo utulaa asaayyo ehi
immoppite; eti utulaa banttau bi biidi shiishshona; 8 shin eti qoodan kasee-
gaa keena xuubiyaa medhdhidi, sheedhdhanaadan azazite; he qoodaappe
pacissoppite; aissi giikko, eti azalla; eti, ‘Nuuni nu Xoossaayyo yarshshuwaa
yarshshana mala, nuna yedda’ yaagidi waassiyoogee hegaassa. 9 Eti
oosuwan sheekkana malanne worddo haasayaa siyennan aggana mala,
etayyo oosuwaa deexettite” yaagidi azaziis.
10 Hegaappe guyyiyan, he kaabbotinne he sunttati kiyidi asaa, “Kawoi
hagaadan yaagees; ‘Simmi taani intteyyo mulekka utulaa immikke; 11 intte
utulaa demmana danddayiyoosaappe intte huuphen shiishshite; shin intte
sheedhdhiyo xuubiyaa qoodai mulekka paccenna’ yaagiis” yaagidosona.
12 Yaagin asai utulaassi haniyaabaa shiishshanau Gibxxe biitta ubban laalet-
tiis. 13 Gibxxetu kaabboti eta, “Intteyyo utulaa immiyo wode intte hachchi
hachchi oottiyoogaa keenaa oottite” yaagidi eta godatidosona. 14 Gibxxetu
kaabboti Israa7eelatu daguwaa sunttata wadhdhidi, “Intte kase oottiyoogaa
keena xuubiyaa zino woikko hachchi aissi ootti wurssibeekketii?” yaagidi
oichchidosona.
15 Hegaappe guyyiyan Israa7eela sunttati biidi kawuwaayyo
magannidosona; eti a, “Neeni ne ashkkarata hagaadan aissi oottai?
16 Ne ashkkaratuyyo utulaa immokkona; shin, ‘Xuubiyaa medhdhite’
yaagoosona; yaagidi nuna ne ashkkarata wadhdhoosona; shin balai ne
asaa bollaana” yaagidosona.
17 SHin kawoi eta, “Ha azallati! Intte azalla! Hegaa gishshau, intte
zaari zaaridi, ‘Nuuni GODAAYYO yarshshana baanau nuna yedda’ yaageeta.
18 Ha77i biite; biidi oottite; eti intteyyo aiba utulakka immokkona; shin intte
kaseegaa keena xuubiyaakka medhdheeta” yaagiis.
19 Israa7eelatu sunttati, “Intte hachchi hachchi medhdhiyo xuubiyaa
qoodaa kaseegaappe pacissoppite” giido wode, eti metuwan gelidoogaa
akeekidosona.
20 Eti kawuwaa matappe kiyiiddi, Muuseenne Aarooni etaara gaittanau
naagiyaageeta demmidosona. 21 Eti, “Inttena GODAI xeello! Intte bolli i
pirddo! Intte nuna kawuwaaninne a oosanchchatun ixissideta; qassi eti
nuna worana mala, bisuwaa eta kushiyan wottideta” yaagidosona.

Muusee GODAASSI Maganniis

22 Muusee GODAAKKO simmidi, “Godau, neeni ha asaa bolli metuwaa aissi
ehaadii? Neeni tana kiittidoi hagaassee? 23 Taani ne sunttan kawuwaayyo
haasayanau biido wodeesappe doommin, i ha asaa bolli metuwaa ehiis.
Qassi neenikka ne asaa mule ashshabaakka” yaagiis.

6

1 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, “Taani Gibxxe kawuwaa oottanabaa
neeni ha77i be7ana; ta wolqqaama kushiyaa gaasuwan i eta yeddana;
ta wolqqaama kushiyaa gaasuwan i eta ba biittaappe laaggidi kessana”
yaagiis.

Muuse Xeesettaabaa

2 Xoossai qassikka Muusa, “Taani GODAA; 3 taani Abrahaamayyo,
Yisaaqayyoonne Yaaqoobayyo Ubbaa Danddayiya Xoossaa gidada
qonccaas; shin taani, ‘GODAA’ giyo ta sunttan, tanatettaa eta erissabeikke.
4 Qassi taani etayyo eti bete gididi de7ido Kanaane biittaa immanau
ta maachchaa etaara maacettaas. 5 Qassikka Gibxxe asati ailleyiyo
Israa7eelatu ooliyaa taani siyada, ta maachchaa hassayaas.

6 “Hegaa gishshau, neeni Israa7eelata, ‘Taani GODAA; taani inttena
Gibxxetu naaquwaappe kessana; taani inttena eta ailletettaappekka goqa
kessana; qassi taani inttena ta gita wolqqaaninne hanttaara pirddan
wozana. 7 Taani inttena ta huuphe asadan ekkananne taani intte Xoossaa
gidana. He wode intte taani GODAA intte Xoossaa inttena Gibxxetu ailletet-
taappe kessidaagaa gidiyoogaa erana. 8 Qassi taani inttena Abrahaamayyo,
Yisaaqayyoonne Yaaqoobayyo immanau ta kushiyaa denttada caaqqido
biittau ehaana; he biittaa taani intteyyo intte gade oottada immana; taani
GODAA’ yaaga” yaagiis.

9 Muusee hagaa Israa7eelatuyyo yootiis; shin eta heennai meqqido gaa-
suwaaninne meqetti bainna ailletettaa gaasuwan a qaalaa siyibookkona.

10 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, 11 “Ba; baada Gibxxe kawuwaa,
‘Israa7eelata ne biittaappe kessada yedda’ yaagada yoota” yaagiis.

12 SHin Muusee GODAA, “Israa7eelati tabaa siyennan ixxaappe attin, taani
deddotiya inxxarssan haasayiyoogaa kawoi aissi siyii?” yaagiis.

13 GODAI Muusanne Aaroona, “Biite; biidi, intte Israa7eela asaa
Gibxxeppe kessana mala, taani inttena yeddidoogaa Israa7eela asaassinne
Gibxxe kawuwaassi yootite” yaagidi azaziis.

Muusenne Aaroona Yeletaabaa

14 Eta so asatu halaqati hageeta. Israa7eelayyo baira na7aa Roobeela
attuma naati, Heenooka, Paalu, Hexiroonanne Karmma; hageeti Roobeela
yarata.

15 Simoona attuma naati, Yimu7eela, Yaamiina, Ohaada, Yaakiina,
Xoohaaranne Kanaane biittaa maccaaseeppe yelettida SHaa7ula; hageeti
usuppunati Simoona yarata.

16 Leewa attuma naati bantta yeletaa maaraadan Gershshoona, Qa-
haatanne Maraara. Leewi xeetanne hasttamanne laappun laittaa de7iis.

17 Gershshoona attuma naati bantta yaran yaran Liibinanne SHim77a
geetettoosona.

18 Qahaata attuma naati Amiraama, Yixihaara, Kebroonanne Uzzi7eela.
Qahaati xeetanne hasttamanne heezzu laitta de7iis.

19 Maraara attuma naati Maahilanne Musha giyoogeeta.
Bantta Yeletaa maaran Leewa yarati hageeta.

20 Amiraami ba aawaa michchiyo Yokebeedo machchiis. A Aaroonanne Muusa ayyo yelaasu. Amiraami xeetanne hasttamanne laappun laittaa de7iis.
21 Yixihaara attuma naati, Qoraaha, Nefeganne Ziikira.
22 Uzzi7eela attuma naati, Mishaa7eela, Elxxaafaananne Siitira.
23 Aarooni Aminadaaba na7iyo, Na7asoona michchiyo Elisheebo machchiis. Yaatin a ayyo Nadaaba, Abiiha, El77aazaranne Itaamaara yelaasu.
24 Qore attuma naati, Asiira, Elqqaananne Abiyaasaafa; hageeti Qore yaratu maizza aawata.
25 Aaroona na7ai El77aazari Puti7eela naatuppe issinno machchiis; a ayyo Piinihaasa yelaasu.
Hageeti bantta yaran yaran Leewatu keettaa asaa halaqata.
26 GODAI, “Gibxxe biittaappe Israa7eelata eta citan citan kessite” yaagidoi ha Muusanne ha Aaroona. 27 Israa7eelata Gibxxe biittaappe kessiyoogaa Gibxxe kawuwaassi haasayidaageeti eta. Hageeti he Muusanne he Aaroona. 28 GODAI Gibxxen Muuseyyo haasayido wode a, 29 “Taani GODAA; taani neeyyo yootiyoobaa ubbaa neeni Gibxxe kawuwaayyo yoota” yaagiis.
30 SHin Muusee GODAA, “Taani deddotiya inxxarssan haasayiyaagaa gidishin, kawoi taani yootiyoobaa waati siyanee?” yaagiis.

7

1 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, “Be7a; taani nena Gibxxe kawuwaayyo Xoossa mala oottaas; ne ishai Aarooni ne hananabaa yootiyaagaa gidana; 2 taani nena azazido ubbaa neeni ayyo yootaasa; ne ishaa Aarooni Israa7eelata ba biittaappe kessi yeddana mala, kawuwaayyo yootees. 3 SHin taani kawuwaa wozanaa dammissana; taani Gibxxe biittan ta ooratta malaataanne maalaalissiyaabaa darissada oottikkokka, 4 i intte yootiyoobaa siyenna. He wode taani ta kushiyaa Gibxxetu bolli denttana; taani ta citaa, ta asaa Israa7eela wolqqaama pirddan Gibxxeppe kessana. 5 Qassi Gibxxeti, taani ta kushiyaa Gibxxe bolli denttada, Israa7eelata eta giddoppe kessido wode, taani GODAA gidiyoogaa eti erana” yaagiis.
6 Muuseenne Aarooni likke GODAI eta azazidoogaadan oottidosona. 7 Eti kawuwaayyo yootiyo wode, Muusee hosppun tammu laitta asa; Aarooni qassi hosppun tammanne heezzu laitta asa.

Aaroona Gatimai SHooshsha Kiyiis

8 GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis; 9 “Kawoi inttena, ‘Xoossai oottiyo malaataa tana bessite’ giyo wode, neeni Aaroona, ‘Ne gatimaa ekkada, kawuwaa sinttan ola’ yaaga; yaatobare i shooshsha kiyana” yaagiis. 10 Yaagin Muuseenne Aarooni kawuwaakko gelidosona; gelidi likke GODAI eta azazidoogaadan oottidosona; Aarooni ba gatimaa kawuwaa sinttaaninne a oosanchchatu sinttan oliis; olin shooshsha kiyiis. 11 Hegaappe guyyiyan kawoi aadhdhida eranchchatanne bitanchchata xeesissiis; xeesissin etikka, ha Gibxxetu shareechchoti bantta eeqan hegaadan oottidosona. 12 Eti ubbaikka bantta gatimaa gatimaa olin, gatimati shooshsha kiyidosona; shin Aaroona gatimai eta gatimata mitti bayiis. 13 Gidikkonne GODAI yootidoogaadankka kawuwaa wozanai dammiis; i eta oduwaa siyennan ixxiis.

Haattai Suuttau Laamettiis

14 GODAI Muusa, “Kawuwaa wozanai dammiis; asaa i yeddennan ixxiis. 15 Kawoi haattau biyo wode, guurada neeni akko ba; baada aara gaittanau

neeni Naile SHaafaa doonan eqqa; shooshshau laamettida gatimaa oiqqa ekkada ba. 16 Neeni a, ‘GODAI, Ibraawetu Xoossai nena, “Bazzuwan taayyo goinnana mala, ta asaa yedda” yaagidi, tana neekko kiittiis; shin hanno gakkanaashin neeni siyabaakka. 17 GODAI, “Taani GODAA gidiyoogaa neeni hagan erana” yaagees. Taani Naile SHaafaa haattaa ta kushiyan de7iya gatiman shocana; shocin haattai suuttau laamettana. 18 Naile SHaafaa moleekka haiqqana; shaafaikka xinqqana; Gibxxeti he shaafaa haattaa uyanau danddayokkona’ yaagada oda” yaagiis.

19 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Neeni Aaroona, ‘Ne gatimaa oiqqada Gibxxe haattatu bolli, shaafatu bolli, zara haattatu bolli, dalbbanttatu bollinne haattaa dagayiyoobatu ubbaa bolli ne kushiyaa micca’ yaaga; i miccin eti suuttau laamettana; Gibxxe biitta ubban, harai attin, mittaappenne shuchchaappe woocidi kessido haattaa tigiyo miishshatu ubban suutti kumana” yaagiis.

20 Muuseenne Aarooni GODAI azazidoogaadan oottidosona. Kawuwaa sinttaaninne a sunttatu sinttan i ba gatimaa denttidi, abbaa haattaa shociis; shocin haatta ubbai suuttau laamettiis. 21 He abbaa haattaa giddon de7iya moleti haiqqidosona; shaafaa haattai keehi zeeqqido gishshau, Gibxxe asai uyanau danddayibeenna. Gibxxen mule ubbasan suuttai kumiis. 22 SHin Gibxxe shareechchoti bantta eeqan hegaadan oottidosona; GODAI yootidoogaadankka kawuwaa wozanai dammin, Muuseenne Aarooni odidoogaa siyennan ixxiis. 23 Hegaappe guyyiyan kawoi hagau ainne hirggennan ba soo simmidi biis. 24 Gibxxe asai ubbai Naile SHaafaa haattaa uyanau danddayibeenna gishshau, uyiyo haatta demmanau Naile SHaafaa lanqqiyan ollaa bookkidosona.

25 GODAI haattaa shocoosappe laappun gallassa gidiis.

8

SHodhdhiyaa

1 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, “Ba; Gibxxe kawuwaakko baada, ‘GODAI hagaadan yaagees; “Taayyo goinnana mala, ta asaa yedda. 2 Neeni eta yeddennan ixxikko, taani ne biitta ubban shodhdhiyaa boshaa yeddana. 3 Naile SHaafan shodhdhee shohattana. Eti shohatti kiyidi ne soo, ne siirixaa, ne arssaa giddo, ne sunttatu keettaa giddo gelana; ne asaa bolli kiyana; ne coociyaanne ne munaqa keretun gelana. 4 SHodhdheti ne bolli, ne asaa bollinne ne sunttatu ubbaa bolli kiyana” yaagees’ yaagada oda” yaagiis.

5 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, “Neeni Aaroona, ‘Ne gatimaa oiqqada, shaafatu bolli, zara haattatu bollinne dalbbanttatu bolli ne kushiyaa micca; miccada shodhdheti Gibxxe biittaa bollan kiyanaadan ootta’ yaagada yoota” yaagiis.

6 Yaagin Aarooni Gibxxe haattatu bolli ba kushiyaa micciis; miccin shodhdheti kiyidi, Gibxxe biittaa maayidosona. 7 SHin shareechchotikka bantta eeqan hegaadan oottidosona; etikka Gibxxe biittan shodhdhee kiyanaadan oottidosona.

8 Kawoi Muusanne Aaroona xeesissidi, “Ha shodhdheta taappenne ta asaappe diggana mala, GODAA intte woossite; yaanikko GODAASSI yarshshuwaa yarshshana mala, taani asaa yeddana” yaagiis.

9 Yaagin Muusee kawuwaa, “SHodhdheti neeppenne ne sooppe xayana malanne Naile SHaafaa xalaalan attana mala, taani neeyyo, ne sunttatuyyoonne ne asaayyo woossana wodiyaa neeni keera” yaagiis.

10 Yaagin kawoi, “Wontto” yaagiis.
Yaagin Muusee, “Nu GODAA Xoossaa malai ooninne bainnaagaa neeni
erana mala, neeni giidoogaadan hanana. 11 He shodhdheti neeppe, ne keet-
taappe, ne sunttatuppenne ne asaappe xayana; eti Naile SHaafaa xalaalan
attana” yaagiis.
12 Muuseenne Aarooni kawuwaa matappe kiyidosona; kawuwaa bolli
Muusee ehiido shodhdhetubaa Muusee GODAA woossiis. 13 Woossin GODAI
Muusee oichchidoogaadan oottiis; shodhdheti son kareeninne dembban
haiqqidosona. 14 Gibxxe asai eta shiishshi shiishshidi dooridosona; biit-
tainne hegaa xinqquwan zeeqqiis. 15 SHin kawoi peeqaa demmido wode a
wozanai dammiis; GODAI yootidoogaadankka, i Muuseenne Aarooni odido
oduwaa siyennan ixxiis.

Cuuchchaa

16 GODAI hegaappe guyyiyan, Muusa hagaadan yaagiis; “Neeni Aaroona,
‘Ne gatimaa miccada, biittaa buhiyaa shoca’ yaaga; shocin Gibxxe biitta
ubban buhee cuuchcha kiyana” yaagiis. 17 Yaagin eti hegaadan oottidosona;
Aarooni gatimaa oiqqidi ba kushiyaa micciis; ba gatiman biittaa buhiyaa
shociis; shocin asaa, mehiyaanne do7aa bolli cuuchchai yi bayiis. Gibxxe
biittan ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin, buhe ubbai cuuchcha kiyiis.
18 SHareechchotikka bantta eeqan hegaadan oottanau mali be7idosona;
shin danddayibookkona. Cuuchchai asaa bollan, mehiyaa bollaaninne
do7aa bollan kumiis. 19 SHareechchoti kawuwaa, “Hagee Xoossaa ooso”
yaagidosona. SHin kawuwaa wozanai dammiis; GODAI giidoogaadankka,
i eti odiyoobaa siyennan ixxiis.

Dukkiya Udunxxiyaa

20 GODAI Muusa, “Guurada denddada, kawoi shaafaa biishin aara gaitta;
gaittada neeni a, ‘GODAI yaagees; “Taayyo oottana mala, ta asaa yedda;
21 neeni ta asaa yeddennan ixxikko, taani ne bolli, ne sunttatu bolli, ne
asaa bollinne ne keettatu giddo gawwiina udunxxiyaa yeddana; Gibxxetu
keettaaninne eti de7iyo biitta ubban udunxxee kumana. 22 SHin he gallassi
ta asai de7iyo Goshena biittan udunxxee gawwattennaadan taani teqqada,
eta biittaa zaggana; taani GODAI, ha biittan de7iyoogaa neeni hegan erana.
23 Taani ta asaanne ne asaa zaggana; ha gita malaatai wontto hanana”
yaagees’ yaagada oda” yaagiis.
24 GODAI hegaappe guyyiyan, giidoogaadan oottiis; kawuwaa sooninne
a sunttatu son daro gawwiina udunxxee yiis; yiidi Gibxxe biittaa ubbaa
bashshiis.
25 He wode kawoi Muusanne Aaroona xeesissidi, “Biite; ha biittan intte
Xoossaassi yarshshite” yaagiis.
26 SHin Muuse, “Hegee likke gidenna; nuuni GODAA nu Xoossaassi shi-
ishshiyo yarshshoti Gibxxeta sheneyiyaabaa gidana; nuuni eta sheneyiya
yarshshota eti xeellishin yarshshikko, eti nuna shuchchan caddokkonaa?
27 Nuuni GODAASSI, nu Xoossaassi, yarshshota shiishshanau i nuna azaziy-
oogaadan, heezzu gallassa ogiyaa bazzuwaa baana koshshees” yaagiis.
28 Yaagin kawoi, “GODAASSI, intte Xoossaassi, intte bazzuwaa biidi
yarshshana mala, taani inttena yeddana; shin intte haakkidi booppite;
taayyo ha77i woossite” yaagiis.
29 Muusee, “Taani ne matappe kiyosaarakka GODAA woossana; ha gawwi-
ina udunxxee wontto kawuwaappe, a sunttatuppenne a asaappe kichchana.
SHin GODAAYYO yarshshanau asaa yeddennan ixxanau kawoi nuna zaari
cimmenna mala akeeko” yaagiis.

30 Hegaappe guyyiyan Muusee kawuwaa matappe kiyidi, GODAA woossiis. 31 Woossin GODAI Muusee oichchidoogaadan oottiis; udunxxee kawuwaappe, a sunttatuppenne a asaappe issoinne attennan kichchiis. 32 SHin ha77ikka qassi kawuwaa wozanai dammin, asaa yeddennan ixxiis.

9

Mehiyaa Bolli Boshai Wodhdhiis

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Ba; Gibxxe kawuwaakko baada, ‘GODAI, Ibraawetu Xoossai nena, “Eti taayyo goinnana mala ta asaa yedda” yaagees. 2 Neeni yeddennan ixxada, eta oiqqa uttiyaabaa gidikko, 3 taani deriyan de7iya ne mehiyaa bolli, paratu bolli, haretu bolli, gaameelatu bolli, miizzatu bolli, dorssatu bollinne deeshshatu bolli hanttaara boshaa yeggana. 4 SHin taani GODAI Israa7eela mehetu gidduwaaninne Gibxxetu mehetu gidduwan zagaa medhdhana. Israa7eelatu mehiyaappe issoinne haiqqenna’ yaaga” yaagiis.

5 GODAI wodiyaa keeridi, “Taani wontto hagaa ha biittaa bollan oottana” yaagiis. 6 Yaagidi wonttetta gallassi GODAI hegaa oottiis. Gibxxe asaa mehe ubbai haiqqiis; shin Israa7eela asaa mehiyaappe issoinne haiqqibeenna. 7 Kawoi ha yohuwaa paaccanau asa kiittidi, Israa7eelatu mehiyaappe, harai atto, issoinne haiqqibeennaagaa eriis. Gidikkonne kawuwaa wozanai dammidosaappe simmennan ixxin, asaa yeddennan diggiis.

Merkkuwaa

8 GODAI hegaappe guyyiyan, Muusanne Aaroona, “Intte kushiyaa kunttidi coociyaappe bidinttaa kuuccite; kuuccidi Muusee kawoi xeellishin, hegaa pude carkkuwau laalo; 9 hegee Gibxxe biitta ubbaa bolli liiqo buhe gidana; Gibxxe biitta ubban asaa bollinne mehiyaa bolli giiyyiya merkkoi wodhdhana” yaagiis. 10 Yaagin eti coociyaappe bidinttaa ekkidi, kawuwaa sinttan eqqidosona; Muusee hegaa pude carkkuwan laalin, asaa bollinne mehiyaa bolli giiyiya merkkoi wodhdhi bayiis. 11 SHareechchotikka eta bollinne Gibxxe asaa ubbaa bolli wodhdhida merkkoi eesuwaa diggin, Muuse sinttan eqqanau danddayibookkona. 12 SHin GODAI Muusessi giidoogaadankka, kawuwaa wozanaa dammissido gishshau, Muuseenne Aarooni yootiyoogaa kawoi siyennan ixxiis.

SHachchaa

13 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, “Guuran denddada baada, kawuwaara gaitta; gaittada a, ‘GODAI, Ibraawetu Xoossai nena, “Taayyo goinnana mala ta asaa yedda. 14 Hinna xayikko, ne bolli, ne sunttatu bollinne ne asaa bolli ta boshaayyo de7iya kumetta wolqqaa taani kiittana; biittan sa7an ta mali bainnaagaa neeni hegan erana. 15 Taani hannoode ta kushiyaa yeddada, nenanne ne asaa boshan ha sa7aa bollappe mulluccu oottargganashin. 16 Taani nena ta wolqqaa bessanaunne ta sunttai sa7a ubbaa bollan odettanau, hegau taani nena paxa wottaas. 17 Neeni ha77ikka otorettada, ta asaa yeddennan ixxadasa. 18 Hegaa gishshau, taani wontto hannoode Gibxxee Gibxxe gidoosappe hachchi gakkanaassi mulekka wodhdhi erenna, keehippe gita shachchaa yeggana. 19 Ha77i neeni ne mehiyaanne gaden neeyyo de7iyaabaa ubbaa eesuwan soo gelissanaadan azaza; aissi giikko, soo geliichchennan biron gaden de7iya asa ubbaa bollinne mehe ubbaa bolli shachchai wodhdhana; wodhdhin eti haiqqana” yaagees’ yaaga” yaagiis. 20 Kawuwaa sunttatuppe GODAA qaalaayyo yayyidaageeti bantta ailletanne bantta mehiyaa eesotidi soo gelissidosona.

21 SHin GODAA qaalaa karidaageeti bantta ailletanne bantta mehiyaa gaden aggi bayidosona.
22 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, “Gibxxe biitta ubbaa bollan: asa bolli, mehiyaa bollinne Gibxxe goshshatun dicciyaabaa ubbaa bolli shachchai wodhdhanaadan, ne kushiyaa saluwaa dentta” yaagiis.
23 Muusee ba gatimaa saluwaa zaaridi denttido wode, GODAI dadaanne shachchaa yeddiis; wolqqanttainne duge sa7au wolqqammiis. GODAI Gibxxe biittan shachchaa yaati bukissiis.
24 SHachchai wodhdhiis; wolqqanttai yaanne haanne wolqqammiis; Gibxxe biittan kawoi kawotoosappe doommin, Gibxxe biitta ubban wodhdhida shachcha ubbaappe hegee aadhdhiya iita shachcha.
25 He shachchai Gibxxe biitta ubban gaden de7iya ubbabaa, asaakka mehiyaakka shociis; gaden mokkidabaa ubbaa duge zaaridi diippiis; mitta ubbaa mentterettiis.
26 SHachchi wodhdhibeenna biitti Israa7eelati uttido Goshena biittaa xalaala.
27 Kawoi kiittidi Muusanne Aaroona xeesissiis; xeesissidi, “Ha77i simmi, taani nagaraa oottaas; GODAI tumanchcha; taaninne ta asai mooranchcha.
28 Nuuyyo dadainne shachchai darido gishshau, GODAA woossite. Taani inttena yeddana; simmi hagaappe sinttan intte hagan takkekketa” yaagiis.
29 Muusee a, “Taani ha katamaappe kiyido wode, taani woossanau ta kushiyaa GODAAKKO miccana; yaatobare dadai aggana; qassi shachchaa worettainne attana; sa7ai GODAABAA gidiyoogaa neeni hegan erana.
30 SHin neeninne ne sunttati GODAU Xoossau ha77inne yayyennaagaa taani erais” yaagiis.
31 Talbbai ciyyido gishshaunne banggai tiyattido gishshau, talbbainne banggai shachchan bayidosona.
32 SHin gistteenne qambbarai ka77iyo wodee biroona gidido gishshau, eti shachchan bayibookkona.
33 Hegaappe guyyiyan Muusee kawuwaa achchappe denddidi, katamaappe gaxaa kiyiis. Kiyidi ba kushiyaa GODAAKKO micciis; yaatin dadainne shachchai caggiis; iraikka biittaa bollan duge tigettiyoogee eqqiis.
34 SHin kawoi irai, shachchainne dadai aggidoogaa be7ido wode zaaridikka nagaraa oottiis; ikka a sunttatikka bantta wozanaa dammissidosona.
35 GODAI Muuse doonan haasayidoogaadankka kawuwaa wozanai dammin, Israa7eelata i yeddennan ixxiis.

10

Booliyaa

1-2 Hegaappe guyyiyan Muusa GODAI hagaadan yaagiis; “Gibxxe kawuwaakko ba; aissi giikko, taani Gibxxeta waata qaxxayidaakkonne ta gita malaataa eta giddon waata oottidaakko intte intte naatussinne intte naatu naatussi yootana mala, qassi inttekka taani GODAA gidiyoogaa erana mala, ta gita malaataa eta giddon oottanau a wozanaanne a sunttatu wozanaa taani dammissa wottaas” yaagiis.
3 Yaagin Muuseenne Aarooni kawuwaakko gelidi a, “GODAI, Ibraawetu Xoossai nena hagaadan yaagees; ‘Neeni taayyo azazettennan aude gakkanaassi ixxuutee? Taayyo oottana mala ta asaa yedda.
4 Neeni eta yeddennan ixxikko, ne biittaa bolli taani wontto booliyaa ehaana;
5 boolee ooninne biittaa demmanau danddayennaadan biittaa kammana. Intteyyo shachchaappe attida guuttabaa, gaden dicciya mittaikka attennan ubbaa maana.
6 Ne keettan ne sunttatu keettaaninne Gibxxe asaa ubbaa keettan eti kumana; hegee ne aawati, woikko ne maizza aawati ha biittan uttoosappe

hanno gakkanaassi mule be7ibeennaba' yaagees" yaagidosona. Hegaappe guyyiyan Muusee kawuwaa sinttappe kiyidi biis.

7 Bin kawuwaa sunttati kawuwaa, "Ha bitanee nuuyyo aude gakkanaassi pire gidanee? Eti GODAU, bantta Xoossau, goinnana mala, neeni asaa yedda; Gibxxe biittai bayidoogaa neeni ha77inne akeekikkii?" yaagidosona.

8 Hegaa gishshau, kawoi Muusanne Aaroona guyye zaarissidi, "Biite; GODAU, intte Xoossau goinnite; shin biyaageeti oonee oonee?" yaagiis.

9 Yaagin Muusee, "Nuuni nu guutta naatuuranne cimatuura, nu attuma naatuuranne macca naatuura, nu dorssaa wudetuuranne miizzaa wudetuura issippe baana; aissi giikko, nuuni biyoosan GODAA baalaa bonchchanau koshshees" yaagiis.

10 Kawoi, "Taani inttena intte naatuuranne intte maccaasaara yeddiyaabaa gidikko, GODAI inttena naaganau koshshees. SHin be7ite; intte intte wozanan iitabaa halchchidoogee qoncciyan erettees. 11 CHii, intte, 'Yedda' giiddi gam77idoogee attumaasaa gidiyo gishshau, attumaasa xalaalai biite; biidi GODAAYYO goinnite" yaagiis. Hegaappe guyyiyan Muusanne Aaroona kawuwaa sinttappe yedettidi kessidosona.

12 GODAI Muusa, "Boolee Gibxxe biittan gau7anaadan, shachchaappe attidi gaden dicciyaabaa ubbaa lim77i oottana mala, ne kushiyaa Gibxxe biittaa bollan micca" yaagiis.

13 Yaagin Muusee ba gatimaa Gibxxe biittaa bollan miccin, GODAI arshsho bagga carkkuwaa he gallassa ubbaanne he qamma ubbaa he biittaa bollan carkkissiis; wonttin he carkkoi booliyaa ehiis. 14 Boolee Gibxxe biitta ubbaa bolli woraajjidi, biitta ubbasan gau7idi uttiis. Hagaa keena boole boshi he biittan hagaappe kasenne hanibeenna; woikko hagaappe sinttaunne zaarettidi hanenna. 15 Biittai karexxana gakkanau boolee biitta ubbaa kammiis. He boolee shachchaappe attidi gaden dicciyaabaa ubbaanne mitta bollan de7iya aife ubbaa lim77i oottiis. Yaatin mittaa bollan irxxa haitti, woikko gaden ataakilttee Gibxxe biitta ubban aibinne attibeenna.

16 Kawoi Muusanne Aaroona eesuwan xeesissidi, "GODAA intte Xoossaanne inttena taani naaqqaas; 17 simmi intte taayyo ta nagaraa ha issitoo xalaalaayyo atto giite; ha woriya boshaa taappe diggana mala, GODAA intte Xoossaa woossite" yaagiis.

18 Muusee kawuwaa matappe kiyidi, GODAA woossiis. 19 Woossin GODAI he carkkuwaa arggo bagga wolqqaama carkkuwau laammiis; laammin booliyaa tookki ekki efiidi, Zo7o Abban yeggiis. Gibxxe biitta ubban issi booleenne attibeenna. 20 Gidikkonne, GODAI kawuwaa wozanaa dammissido gishshau, Israa7eelata yeddennan ixxiis.

Sakkana Xumaa

21 GODAI Muusa, "Gibxxe biittan asi bochchi be7anau danddayiyo keena xumai xumana mala, ne kushiyaa saluwaa dentta" yaagiis. 22 Yaagin Muusee ba kushiyaa saluwaa denttiis; Gibxxe biitta ubban heezzu gallassa kumettaa sakkana xumai xumiis. 23 He heezzu gallassatun asi ooninne issoi issuwaa be7ennan, woikko ba sohuwaappe denddidi beennan takkiis. SHin Israa7eelati de7iyoosan ubban etau poo7oi de7ees.

24 Kawoi Muusa xeesissidi, "Biite; biidi GODAAYYO goinnite; intte maccaasaikka intte naatikka inttenaara baanau danddayoosona. Intte dorssaa wudiyaanne intte miizzaa wudiyaa xalaalaa yeggidi biite" yaagiis.

25 SHin Muusee a, "Nuuni yarshshuwaanne xuuggidi yarshshiyo yarshshuwaa GODAASSI, nu Xoossaassi, shiishshanau, mehiyaa nuuyyo immada yeddanau koshshees. 26 Nu mehee ubbaikka nunaara baanau

koshshees; qinccafile issoinne guyye attenna. GODAASSI, nu Xoossaassi, goinniyo goinuwaassi he mehiyaappe dooridi ekkanau koshshees; nuuni yaa gakkennan de7iiddi, mehiyaappe augaa augaa yarshshanaakko eranau danddayokko" yaagiis.

27 SHin GODAI kawuwaa wozanaa dammissiis; dammissin i eta yeddanau koyibeenna. 28 Hegaappe guyyiyan kawoi Muusa, "Kichcha ta achchappe! Naa77antto ta sinttan lem77i gaada nena era! Neeni ta aifiyaa, ta som77uwaa be7ido gallassaikka neeyyo haiqo" yaagiis. 29 Yaagin Muusee a, "Tumakka; neeni giidoogaadan taani nena naa77antto mulekka be7ikke" yaagiis.

11

Bairatu Bolli Yiida Boshaa

1 Muusessi GODAI, "Taani Gibxxe kawuwaa bollinne a asaa bolli issi hara bosha yeddana; hegaappe guyyiyan i inttena ha biittaappe kessi yeddana; kessiiddi i inttena issoinne attennan ubbaakka yedettana. 2 Israa7eela asai, maccai attumai ba shoorotuppe biraappenne worqqaappe oosettida miishshata oichchana mala, etau oda" yaagiis. 3 GODAI Israa7eela asati Gibxxetu sinttan nashettanaadan oottiis. Qassi Muusee ba huuphenkka Gibxxe biittan kawuwaa sunttatuuninne asan keehi daro bonchchettida asadan xeelettiis.

4 Muusee kawuwaa hagaadan yaagiis; "GODAI hagaadan yaagees; 'Qammau gina shaahuwan taani Gibxxe gidduwaara kanttana; 5 Gibxxe biittan de7iya baira attuma na7i ubbai, kawotaa araatan uttiya kawuwaa baira na7aappe doommidi, woxan gaacciya ashkkaree baira na7aa gakkanaassinne baira yelettida meheekka attennan ubbai haiqqana. 6 Gibxxe biitta ubban hagaappe kase baggan hanibeennanne sinttappekka hanenna gita yeehoi yeehettana. 7 SHin Israa7eelatu gidduwan asa bolli woikko mehe bolli kaninne boccenna' yaagees. He wode GODAI Gibxxe gidduwaaninne Israa7eela gidduwan zagaa medhdhiyoogaa neeni erana. 8 Ha ne sunttati ubbai duge taakko yiidi, ta sinttan gufannidi ziggana; ziggidi, 'Kiyada barkkii! Nena kaalliya asai ubbaikka bo!' yaagana. Hegaappe guyyiyan taani baana" yaagiis. Hegaappe guyyiyan Muusee hanqquwaa suulliiddi, kawuwaa sinttappe kiyidi biis.

9 Muusessi GODAI kase, "Ta maalaalissiyaabai Gibxxe biittan darana mala, kawoi intte yootiyoogaa siyennan ixxana" yaagi wottiis. 10 Muuseenne Aarooni ha maalaalissiyaabata ubbaa kawuwaa sinttan oottidosona; oottinkka GODAI kawuwaa wozanaa dammissiis; yaanin i Israa7eelata ba biittaappe yeddennan ixxiis.

12

Haiquwaa Boshai Worennan Kanttiis

1 GODAI Gibxxe biittan Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis; 2 "Ha aginai intteyyo laittau koiro agina gido; 3 Israa7eela asau ubbau ha wogaa odite; ha aginai gelido tammantta gallassan, issi asi ba so asau issi orgge dorssaa woikko issi orgge deeshshaa ekko. 4 He keettaa asaa qoodai he dorssaa wurssi maanau guuxxikko, inne ayyo ubbaappe matattiya shooroi bantta so asaa qoodona; qoodidi issi issi asi maanau danddayiyo keenaa akeekidi, he mehiyaa shukkidi issippe moona. 5 Intte doori ekkiyo mehee yelettoosappe issi laitta gididoogaa, a bollan aiba pacinne bainna attumaagaa gido bayin. Intte he meheta dorssappe woikko deeshshappe ekkanau danddayeeta.

6 Ha aginaayyo tammanne oiddantta gallassaa gakkanaassi eta heemmite;
he gallassi omarssi lankkilankkiyaagan Israa7eela maabaraa asai ubbai
eta shukkana koshshees. 7 SHukkidi suuttaappe amaridaagaa ekkidi, eti
miyo keettau naa77u qosilettaanne qoriyaa tiyona; 8 ashuwaa he gallassi
qammikka taman xiixxi xiixxidi, cammiya bonccuwaaranne uukkido oit-
taara mona. 9 Ashuwaa qayye woikko doissidi mooppite; huuphiyaakka
gedetakka qantta giddo ashuwaakka ubbaa xiixxidi miite; 10 he ashuwaappe
sa7ai wonttana gakkanaassi ainne ashshoppite; wonttana gakkanaassi
amaridaagee attikko, hegaa xuugganau koshshees. 11 Muussaa miiddi,
ogiyaassi giigiya maayuwaa maayidi, intte caammaa intte tohuwan wottidi,
intte gatimaa intte kushiyan oiqqidi meeta. Eesuwan eesuwan miite; hagee
GODAA Paasikaa.

12 “Taani he gallassi qammi Gibxxeera kanttana; kanttaidda baira yelet-
tida ubbaa, asaakka mehiyaakka worana; Gibxxe eeqatu ubbaa bollikka
taani pirddana; taani GODAATTENNE. 13 He suuttai intte de7iyo keettata
erissiya malaata gidana. Taani he suuttaa be7iyo wode, inttena aggada aad-
hdhana; taani Gibxxe biittaa boshan shociyo wode, inttena aiba boshikka
bochchenna.

14 “Ha gallassai intteyyo hassayi hassayi bonchchiyo gallassa gido; intte
yeletai ubbai GODAA baalaa bonchchite; hagaa woga oottidi merinau
bonchchite.

Oittaa Baalaa

15 “Laappun gallassai gakkanau irshshuwaa yeggibeenna oittaa miite;
shin koiro gallassi irshshuwaa intte sooppe diggite. He koiro gallassaappe
doommidi laappuntta gallassi gakkanaassi, irshshuwaara de7iya oitta miya
asi Israa7eela asaa giddoppe duuxxidi xayo. 16 Koiro gallassi geeshsha
yaa7aa shiiqite; hara geeshsha yaa7aa qassi laappuntta gallassan shiiqite;
asai ubbai maanau quma kattanaappe attin, ha gallassatu ubban ainne
oottoppite; intte oottanabi hegaa xalaala.

17 “Oittaa Baalaa bonchchite; aissi giikko, taani intte citaa Gibxxe biit-
taappe kessidoi he gallassa. He gallassaa, yeletaappe yeletaa gakkanaashin
kantti kiyiya woga oottidi bonchchite. 18 Koiro aginan, he aginaayyo tam-
manne oiddantta gallassa omarssaappe doommidi, laatamanne isiinintta
omarssa gakkanaassi irshshoi gelibeenna oittaa miite. 19 Laappun gallassa
gakkanau irshshoi intte son beettoppo; irshshoi gelidobaa miya asi bete
gidin woikko he biitta asa gidin, he aawu Israa7eela maabaraa giddoppe
bohetto. 20 Irshshoi gelidobaa aibanne mooppite; intte de7iyoosan awankka
irshshoi gelibeenna oittaa maanau koshshees” yaagiis.

Koiro Paasikaa

21 Hegaappe guyyiyan Muusee Israa7eela cimata ubbaa xeesissidi eta
hagaadan yaagiis; “Intte sohuwaarakka biidi, intte so asaassi Paasikau orgge
dorssaa woikko orgge deeshshaa shukkite. 22 Hiisoophphiyaa giyo mittaa
haittaappe dankki ekkidi, keriyan de7iya suuttan naaqqi kessidi, he suuttaa
naa77u qosilettatanne qoriyaa tiyite; intteppe issi asinne sa7ai wonttana
gakkanaassi ba keettaa penggeppe kare kiyoppo. 23 GODAI Gibxxeta shoci
woranau he biittaara kanttiyo wode, suuttaa qoriyaaninne naa77u qosilet-
tatun be7ana; be7idi kareera aadhdhi bayana; xaissiyaagee intte soo gelidi,
inttena worennaadan a intte soo gelissenna.

24 “Intte ha azazuwaa intteyyoonne intte zerettaayyo merinau woga
oottidi azazettite. 25 GODAI kase immana giidoogaadan i immiyo biittaa
intte geliyo wode, ha wogaa naagite. 26 Intte naati inttena, ‘Ha bonchcho

baalaa birshshettai aibee?' yaagidi oichchiyo wode, 27 intte eta, 'Hagee GODAA bonchchanau yarshshiyo Paasikaa yarshshuwaa; aissi giikko, GODAI Gibxxe biittan Israa7eela asaa keettaa aggi aadhdhidi biidi, Gibxxeta woriiddi, nuna ashshido gishshataassa' yaagite" yaagiis.

Hegaappe guyyiyan asai gulbbatidi goinniis. 28 Israa7eelati GODAI Muusanne Aaroona azazidoogaadan oottidosona.

Gibxxetu Bairati Haiqqi Wurobaa

29 Qammau gina shaahuwan GODAI Gibxxen baira yelettida ubbaa, kawotaa araatan uttida kawuwaa baira na7aappe doommidi, qasho keettan de7iya omoodettidaageetu baira na7aa gakkanaassi, qassi baira yelettida mehiyaa ubbaa dippi oottiis. 30 Kawoi, a sunttati ubbainne Gibxxe biittaa asai ubbai qammi denddidosona. Gibxxe biittan asi haiqqibeenna keetti mulekka bainna gishshau, asai qaalaa xoqqu oottidi gita yeehuwaa yeekkiis. 31 He gallassa qammikka kawoi Muusanne Aaroona xeesidi, "Denddite! Inttekka Israa7eela asaikka ta asaa gidduwaappe kiyite! Biidi intte oichchidoogaadankka GODAAYYO goinnite! 32 Intte giidoogaadankka intte dorssaa wudiyaanne intte mehiyaa wudiyaa ekkidi biite! Qassi tanakka anjjite" yaagiis.

33 Gibxxe asai Israa7eelati biittaappe eesuwan kiyana mala dirbbissidosona. Aissi giikko, eti, "Hinna xayikko, nuuni ubbaikka wuroos" yaagidosona. 34 Hegaa gishshau, Israa7eela asati bantta irshshoi gelibeenna munaqaa munaqa keriyan kunttidi, bantta maayuwan xaaxidi, bantta hashiyan tookkidosona. 35 Israa7eelati Muusee eta azazidoogaadan, Gibxxeta bira miishshata, worqqa miishshatanne maayuwaa, "Immite" giidi oichchidosona. 36 GODAI Gibxxetu sinttan he asai sabettanaadan oottin, Gibxxeti eti oichchidobaa immidosona. Hegaadan yaatidi eti Gibxxe asatu aquwaa bonqqi ekkidi biidosona.

Israa7eelati Gibxxeppe Kiyidosona

37 Israa7eelati Raamisa giyo katamaappe denddidi Sukkota giyo sohuwaa tohuwan hemettidi biidosona. Asai naatanne maccaasaa gujjennan qoodin, usuppun xeetu sha7a. 38 Qassi etaara hara daro asai, daro meheenne dorssaa deeshshaa wudee laagettidi biis. 39 Gibxxeppe eti ekkidi kiyido munaqaa irshshoi gelibeennaagaa oittaa uukkidosona; aissi giikko, eti Gibxxeppe dirbban kiyidosona; banttau shinqqe kattanaukka, munaqi denddin uukkanaukka eta gattibeenna.

40 Israa7eelati Gibxxe biittan de7ido laittai oiddu xeetanne hasttama. 41 He oiddu xeetanne hasttamu laittai wuriyo he wurssetta gallassan, GODAA asai ubbai Gibxxe biittaappe kiyiis. 42 GODAI ba asaa naagidi, Gibxxe biittaappe kessiyo wode sa7ai qamma; he qammai yeletaappe yeletaa gakkanaassi, Israa7eela asai beegottidi naagiiddi aqiyo, GODAAYYO dummatida qamma.

Paasikaa Gallassaa Bonchchiyo Wogaa

43 GODAI Muusanne Aaroona, "Paasikaa gallassaa bonchchiyo wogai hageeho; bete asi appe mulekka mooppo. 44 Intte miishshan shammido aillee intte a qaxxaridoogaappe guyyiyan appe mo. 45 SHin ha77issau inttenaara takkiya imattinne kera oottiya imatti appe mooppo.

46 "Ha Paasikaa intte issi keettan miite; intte he ashuwaappe aibanne kare kessoppite. Meqettatuppe issuwaanne menttoppite. 47 Israa7eela maabarai ubbai Paasikaa bonchchanau koshshees.

48 “Beti yiidi intte giddon de7iya asi GODAA Paasikaa bonchchanau
koyikko, ba so attuma asa ubbaara qaxxaretto. Hegaappe guyyiyan i he
biittan yelettida asadan shiiqidi, Paasikaa bonchchanau danddayees. SHin
qaxxarettibeenna asi mulekka appe mooppo. 49 Intte biittan yelettidaa-
gaukka intte giddon bete gididi de7iyaagaukka he wogai issuwaa” yaagiis.
50 Yaagin Israa7eelati ubbai GODAI Muusanne Aaroona azazi-
doogaadankka oottidosona. 51 He gallassikka GODAI Israa7eelata eta
citan citan Gibxxe biittaappe kessiis.

13

Baira Yelettida Ubbai GODAASSI Dummatiis

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Baira yelettida attuma ubbaa taayyo
dummaya. Israa7eela asaa giddon uloppe yelettida bairi ubbi, mehiyaa
gidin asaa gidin, ubbaikka tabaa” yaagiis.
3 Hegaappe guyyiyan Muusee asaa, “Gibxxeppe, ailletettaa biittaappe
intte kiyido gallassaa, ha gallassaa hassayite; aissi giikko, GODAI ba
wolqqaama kushiyan inttena kessiis; hegaa gishshau, irshshoi gelidobaa
aibanne mooppite. 4 Intte hachchi Abiiba aginan kiyeeta. 5 GODAI
Kanaanetu, Hiitetu, Amooretu, Hiiwetunne Yaabuusatu biittaa inttena gat-
tiyo wode, intte ha bonchcho gallassaa ha aginaa bonchcheeta. He biittai
GODAI inttessi immana mala, kase intte aawatussi caaqqi wottido biittaa.
He biittai maattainne eessai goggiyo biittaa. 6 Intte laappun gallassi ir-
shshoi yegettibeenna oittaa maana; laappuntta gallassai GODAA baalaa
gidana. 7 He laappun gallassatun irshshoi yegettibeenna oittaa intte maana;
intte giddon irshshoora de7iyaabi aibinne beettoppo; ne biittaa zawan
awaaninne irshshoi beettoppo.
8 “He gallassi neeni ne na7aayyo, ‘Taani hagaa oottiyoogee, taani
Gibxxeppe kiyiyo wode, GODAI taayyo oottidoogaa hassayanaassa’ yaa-
gada yoota. 9 GODAI inttena ba wolqqaama kushiyan Gibxxeppe kessido
gishshau, GODAA higgee intte doonaappe wodhdhennaadan, ha bonchchet-
tiya ayyaana gallassai ne kushiyan qachchidonne ne merchchiyan wottido
hassayissiyaabaa mala gidana. 10 Hegaa gishshau, intte ha wogaa laittan
laittan keerido wodiyan bonchchite.

Baira Na7aa

11 “GODAI intteyyoonne intte maizza aawatuyyo immanau caaqqi-
doogaadan, i inttena Kanaanetu biittaa gelissidi, he biittaa intteyyo immiyo
wode, 12 uloppe baira yelettida ubbaa GODAAYYO dummaya; ne mehiyan
baira yelettiya attuma ubbai GODAASSA. 13 Baira yelettiya hare ubbaa
dorssa maran woza ekka; wozennabaa gidikko, a morggiyaa mentta; ne
attuma naatu giddon baira yelettidaageeta ubbaa woza. 14 Sinttaara yaana
wodiyan ne na7ai nena, ‘Hagee aibee?’ yaagidi oichchikko, neeni a, ‘GO-
DAI nuna wolqqaama kushiyan Gibxxeppe, ailletettaa biittaappe kessiis;
15 Gibxxe kawoi dammidi nuna yeddennan ixxin, GODAI Gibxxe biittan
de7iya baira ubbaa, asaappe doommidi mehiyaa bairaa gakkanaassi woriis.
Taani aayi uloppe koiro yelettida attumaa ubbaa GODAASSI yarshshiy-
oogeenne ta baira attuma naata taani woziyoogee hegaassa’ yaaga. 16 GODAI
nuna ba wolqqaama kushiyan Gibxxeppe kessidoogau, hagee intteyyo
kushen qachchidonne merchchen wottido malaata mala gidana” yaagiis.

SHaaraa Tuussaanne Tamaa Tuussaa

17 Kawoi asaa yeddido wode, Xoossai eta Pilisxxeema biittaara kanttissiya
ogee mata gidikkonne he ogiyaara kaalettibeenna; aissi giikko, Xoossai,

“Asai olaa be7ikko, ba qofaa laammidi, guyye Gibxxe simmanaakkonne” yaagidi qoppiis. 18 Hegaa gishshau, Xoossai asaa bazzo ogiyaara yuushshidi, Zo7o Abbaakko kaalettiis. Israa7eelati Gibxxe biittaappe olau giigidi pude kiyidosona.

19 Yooseefi Israa7eela asaa caaqetti wottido gishshau, Muusee a meqettaa banaara ekkidi biis; Yooseefi eta, “Xoossai tumuppe inttena maaddanau yaana; he wode intte ta meqettaa ha sohuwaappe pude inttenaara ekkidi biite” yaagidi odi wottiis.

20 Eti Sukkotappe denddidi bazzuwaa doonan de7iya Etaaman uttidosona. 21 GODAI eti gallassikka qammikka hemettana mala, gallassan eta ogiyaa bessanau shaaraa tuussan, qammi etau poo7issanau tamaa tuussan eta kaalettiis. 22 Gallassi shaaraa tuussai woikko qammi tamaa tuussai asaa sinttappe kichchibeenna.

14

Zo7o Abbaa Pinnidosona

1-2 Hegaappe guyyiyan Muusa GODAI hagaadan yaagiis; “Eti guyye simmidi Migidoolappenne abbaappe gidduwan, Pihaahiroota matan uttanaadan oda; eti abbaa lanqqen Ba7aali-Xafoonau sintta baazzan uttona. 3 Kawoi, ‘Israa7eelati bazzoi gorddin, haniyoobaa xayidi biittan coo toilattoosona’ yaagidi qoppana. 4 Taani kawuwaa wozanaa dammissana; i eta yedettana; taani kawuwaa baggaaranne a olanchchatu ubbaa baggaara bonchchettana; Gibxxetinne taani GODAA gidiyoogaa erana” yaagiis. Yaagin Israa7eelati i yootidoogaadan oottidosona.

Israa7eelata Kawuwaa Parai Kaalliis

5 Asai baqatiichchidoogaa Gibxxe kawuwaayyo yootin, inne a sunttati Israa7eelatuyyo qoppido bantta qofaa laammidi, “Nuuni hagaa waatiyoonii? Nuuni Israa7eelata yeddidi, eti nuuyyo oottiyo wolqqaappe mela attida” yaagidosona. 6 Hegaa gishshau, i ba para gaariyaa kooridi, ba olanchchata banaara ekkidi denddiis. 7 I usuppun xeetu ubbaappe aadhdhiya para gaareta, Gibxxe biittan de7iya hara gaaretu ubbaara, eta ubbau halaqaa halaqaa sunttidi ekkidi biis. 8 GODAI Gibxxe biittaa kawuwaa, kawuwaa wozanaa dammissin, kessaa bolli de7iya Israa7eela asaa yedettiis. 9 Hegaappe guyyiyan Gibxxe asati, kawuwaa parati ubbainne paraa gaareti, paraasatinne olanchchati Israa7eelata kaallidi yedettidosona. Abbaa doonan Ba7aali-Xafoona sintta baazzan de7iya Pihaahiroota matan eti uttidaashin demmidosona.

10 Kawoi matiichchin, Israa7eelati xoqqu gi xeelliyo wode, Gibxxeti eta geeduwaa kaallidi yiidoogaa be7idosona; be7idi daroppe yayyidi, GODAAYYO waassidosona. 11 Eti Muusa, “Neeni nuna Gibxxen duufoi xayin bazzon haiqqanaadan kessadiiyye? Nuna Gibxxeppe aibau ehaadii? 12 Gibxxen de7iiddi nuuni, ‘Nuna aggaaga; nuuni Gibxxetuyyo haarettana’ yaagidi neeyyo odibookkonii? Bazzon haiqqanaappe etayyo haarettiyoogee nuuyyo lo77o shin” yaagidosona.

13 SHin Muusee asaa, “Yayyoppite; minni eqqite; GODAI hachchi inttena ashshiyo ashettaa intte be7ana. Hachchi intte be7iyo Gibxxeta naa77antto mulekka be7ekketa. 14 Intte gishshaa GODAI olettana; intteppe koyettiyai co77u geetta xalaala” yaagiis.

15 GODAI Muusa, “Neeni taakko aissi waassai? Israa7eelati sinttau hemettana mala yoota. 16 Ne gatimaa dentta; denttada abbaa bolli micca; haattai naa77u kiyidi shaahettana; Israa7eelatikka mela biittaara abbaa pinnidi

baana. 17 Taani Gibxxetu wozanaa dammissin, eti intte geeduwaa kaallidi
abban gelana. Taani kawuwaanne a olanchchatu ubbaa baggaara, a para
gaaretunne a paraasatu baggaara bonchchuwaa taayyo demmana. 18 Taani
kawuwaa baggaara, a para gaaretu baggaaranne a paraasatu baggaara
taayyo bonchchuwaa demmido wode, taani GODAA gidiyoogaa Gibxxeti
erana" yaagiis.
19 Hegaappe guyyiyan Xoossaa kiitanchchai, Israa7eela olanchchatuppe
sinttaara hemettiyaagee, guyye aadhdhidi etappe guyyeera hemettiis.
SHaaraa tuussaikka eta sinttan de7iyoosaappe guyye baggi yuuyidi,
20 Gibxxetu olanchchatuppenne Israa7eelatu olanchchatuppe gidduwan
eqqiis. He shaarai qamma ubban issi baggaara xumissidi, hinkko baggaara
poo7issiis; yaatin qamma ubbaa issoi issuwaakko shiiqibookkona.
21 Hegaappe guyyiyan Muusee abbaa bollan ba kushiyaa micciis; GODAI
he gallassi qamma ubban arshsho wolqqaama carkkuwaa yeddidi, abbaa
guyye zaariis; zaaridi mela biitta kessiis. Haattai shaahettiis. 22 Israa7eelati
abbaa gidduwan mela biittaara hemettidi, haattai etayyo ushachchaaranne
haddirssaara godadan eqqidaashin biidosona. 23 Gibxxeti eta yedettidosona; kawuwaa para ubbati, a para gaaretinne a paraasati eta kaallidi,
abbaa giddo gelidosona. 24 Biron bakkaalee dolanaappe kasetidi, GODAI
tamaanne shaaraa tuussaappe duge zaaridi, Gibxxetu olanchchata xeelliis;
xeellidi eta wozanaa bashshiis. 25 Laagoi eta waissana mala, GODAI eta
para gaaretu irzzuwaa binqqirssaa diggiis; diggin Gibxxeti, "GODAI eta
maaddidi Gibxxe oliyo gishshau, ane nuuni Israa7eela asaappe baqatoos"
yaagidosona.
26 GODAI Muusa, "Haattai Gibxxetu bolli, eta para gaaretu bollinne eta
paraasatu bolli guyye goggana mala, ne kushiyaa abbaa bollan micca"
yaagiis. 27 Yaagin Muusee ba kushiyaa abbaa bollan micciis; sa7ai wonttishin, abbai ba kase sohuwaa guyye simmiis; Gibxxeti yaa a giddo
baqatishin, GODAI Gibxxeta abbaa gidduwan aatti yeggiis. 28 Haattai guyye
simmidi, para gaareta paraasatanne Israa7eelata kaallidi abbaa gelida
kawuwaa olanchchata muliyaa mitti bayiis; etappe issoinne attibeenna.
29 SHin Israa7eelati abbaa gidduwaara mela biittan hemettidi, haattai etau
ushachchaaranne haddirssaara godadan eqqidaashin biidosona. 30 GODAI
he gallassi Israa7eela asaa Gibxxetu kushiyaappe hagaadan ashshiis. Qassi
Israa7eelati Gibxxeti haiqqidi zin77idaageeta abbaa doonan be7idosona.
31 Israa7eelatikka GODAI Gibxxetu bolli bessido gita wolqqaa be7ido wode,
asai GODAAYYO yayyiis; yayyidi akka a ashkkaraa Muusakka ammaniis.

15

Muuse Mazamuriyaa

1 He wode Muuseenne Israa7eela asai ha mazamuriyaa GODAAYYO yexxidosona;
"Bonchchuwan i keehi xoqqu xoqqu giido gishshau,
taani GODAAYYO mazamuriyaa yexxana.
Paraanne paraa toggidaagaa abban oliis.
2 GODAI ta wolqqaanne ta mazamuriyaa;
i tana ashshiyaagaa gidiis.
I ta Xoossaa;
taani a sabbana.
I ta aawaa Xoossaa;
taani a xoqqu xoqqu oottana.
3 GODAI olanchcha; a sunttaikka GODAA.

4 Gibxxe kawuwaa para gaaretanne
a olanchchata abban oliis.
Gibxxe kawuwaa halaqati,
ubbaappe aadhdhi lo77iyaageeti Zo7o Abban muukettidosona.
5 Ciimma haattai eta kammiis;
eti shuchchadan ciimman mitettidosona.

6 “Abeet GODAU, ne ushachcha kushee
wolqqan goobidaagaa;
GODAU, ne ushachcha kushee
morkkiyaa mentterettiis.
7 Ne bonchchuwaa gitatettan
nenaara gaaddetidaageeta oladasa.
Ne eexxiya hanqquwaa neeni yeddin,
i eta daladan miis.
8 Ne siiriyaara kiyiya shemppuwan
haattai doorettiis.
Goggiya haattainne godadan minni eqqiis;
ciimma haattati abbaa gomppan irkkidi minnidosona.

9 “Morkkee ceeqettiiddi,
‘Taani eta yedettada oiqqana.
Taani eta aquwaa shaakkada,
ta koyidobaa ubbaa ekkana.
Taani ta bisuwaa shoddada,
eta xaissana’ yaagidi ceeqettiis.
10 SHin neeni eta
ne shemppuwan punnin,
abbai eta kammiis.
Eti wolqqaama haattan irssaasiyaa giyo biratai
mitettiyoogaadan mitettidosona.
11 Abeet GODAU, Xoossatu giddon
ne malai oonee?
Geeshshatettan bonchchettiyaabi,
bonchchuwan yayettiyaabi,
garamiyaabaa oottiyaabi ne malai oonee?
12 Neeni ne ushachcha kushiyaa miccin,
biittai eta mittiis.

13 “Neeni wozido asaa
aggenna ne siiquwan kaalettana.
Neeni ne wolqqan
eta neeni de7iyo geeshsha sohuwaa gelissadasa.
14 Kawotettati hegaa siyidi
kokkoridosona.
Pilisxxeema biittaa asatikka
maareti oiqqidobaadan un77ettidosona.
15 He wode Eedooma biittaa halaqati
dagammidosona.
Moo7aaba biittaa haariyaageeta
yashshai kokkorssiis.
Kanaane asati maashidosona.
16 Dagamainne yashshai eta oiqqiis.
Abeet GODAU, eti ne wolqqaa gitatettaa be7idi,

ne asai aadhdhana gakkanaassi,
neeni wozido asai aadhdhana gakkanaassi,
shuchchadan tolettidi eqqidosona.
17 Neeni eta ehaada,
ne buzo gaden de7iya deriyaa huuphiyan tokkana.
Abeet Godau, he sohoi
neeni neeyyo de7anau oottido soho.
Abeet Godau, he geeshsha sohoi
neeni ne kushiyan minttada essido soho.
18 GODAI merinaappe merinau kawotana”
yaagidi yexxidosona.

Miiriyaami Mazamuriyaa

19 Gibxxe kawuwaa parati, a para gaaretinne a paraasati abban gelido wode, GODAI abbaa haattaa guyye zaaridi eta bolli ehiis; shin Israa7eelati abbaa gidduwaara mela biittaara hemettidi biidosona. 20 Aaroona michchiyaa, hananabaa yootiya Miiriyaama karaabiyaa ekkaasu; maccaasai ubbai karaabiyaa baqqiiddinne yexxiiddi o kaallidosona.
21 Miiriyaama etayyo mazamuriyaa yexxaidda,
“GODAI keehi xoqqu xoqqu giido gishshau,
ayyo yexxite.
Paraanne paraa toggidaagaa
i abban oliis”
yaagada yexxaasu.

Cammiya Haattaa

22 Hegaappe guyyiyan Muusee Israa7eela Zo7o Abbaappe kaalettin, eti Suura giyo bazzuwaa biidosona. He bazzuwan eti haatta demmennan heezzu gallassaa hemettidosona. 23 Eti Maara giyoosaa gakkido wode, Maara haattai camo gidido gishshau, uyana danddayibookkona; hegaa gishshau, he sohoi Maara geetettiis. 24 Hegaa gishshau, asai, “Nuuni ai uyanee?” yaagidi Muuse bolli zuuzummiis.

25 Zuuzummin Muusee GODAAYYO waassiis; waassin GODAI a issi mitta bessiis; Muusee he mittaa haatta giddo olin, haattai mal77iis.

Yan GODAI etau awaajuwaanne higgiyaa kessiis; yan GODAI eta paacciis. 26 I eta hagaadan yaagiis; “GODAI intte Xoossai odiyoobaa minttidi siyikkonne a aifiyaa sinttan likkebaa oottikko, intte a azazuwaa ezg-gikkonne a awaajuwaa ubbaa naagikko, taani Gibxxetu bolli ehiido harggiyaappe issuwaanne intte bolli ehiikke; aissi giikko, taani inttena pattiya GODAATTENNE” yaagiis.

27 Hegaappe eti Elaama biitti yiidosona; yan tammanne naa77u haatta pulttotinne laappun tammu zambba mittati de7oosona. Eti yan haattaa doonan uttidosona.

16

GODAI Mannaanne Kuraachchota Bukissiis

1 Gibxxeppe kiyido naa77antto aginan, tammanne ichchashantto gallassan Israa7eela asaa maabarai kumettai Eliimappe denddidi, Eliimappenne Siinaappe gidduwan de7iya Siinaa giyo bazzuwaa yiis. 2 Israa7eela asaa maabarai ubbai bazzuwan Muuse bollinne Aaroona bolli zuuzummidosona. 3 Israa7eelati eta, “Nuuni Gibxxe biittan GODAA kushiyan haiqqidaa gidorkkoniishsha! Yan nuuni nuugaa ashuwaa keriyaa yuuyi

aadhdhi uttidi, nuuni koyido qumaa ubbaa miida; shin intte nuna kessidi, ha geeshsha yaa7aa ubbaa namisan woranau bazzo ehiideta" yaagidosona.
4 Yaagin GODAI Muusa, "Taani intteyyo saluwaappe oittaa bukissana; asai ubba gallassikka kiyidi, hachchi hachchissi gidiyaagaa xalaalaa maxanau koshshees. Asai ta azazuwaa kaalliyaakko kaallennaakko taani eta hegan paaccana. 5 Usuppuntta gallassi eti haroode maxiyoogau naa77u kushiyaa maxidi, kattona" yaagiis.
6 Hegaa gishshau, Muuseenne Aarooni Israa7eela asa ubbaayyo, "Inttena Gibxxe biittaappe kessidaagee GODAA gidiyoogaa omarssi intte erana; 7 qassi GODAA bonchchuwaa maallado intte be7ana; aissi giikko, a bolli intte zuuzummidoogaa i siyiis; intte nu bolli zuuzummanau nuuni oonee?" yaagidosona. 8 Hegaappe guyyiyan Muusee, "I intteyyo maanau omarssi ashuwaa immiininne intte koyiyo oittaa ubbaa intteyyo maallado immin, i GODAA gidiyoogaa intte hegan erana. Aissi giikko, intte a bolli zuuzummidoogaa i siyiis. Nuuni oonee? Intte nu bolli zuuzummekketa; intte GODAA bolli zuuzummeeta" yaagiis.
9 Muusee Aaroona, "Neeni Israa7eela asaa maabara ubbaa, 'GODAI intte zuuzunttaa siyido gishshau, GODAA sintti haa shiiqite' yaaga" yaagiis. 10 Aarooni Israa7eela asaa maabara ubbau haasayissishin, eti bazzuwaakko simmidi xeellidosona; hegan GODAA bonchchoi shaara giddon qoncciyaagaa be7idosona. 11-12 GODAI Muusa, "Taani Israa7eelatu zuuzunttaa siyaas; neeni etayyo, 'Omarssan ashuwaa intte maana; maallado oittaa intte kallana; he wode intte taani GODAA intte Xoossaa gidiyoogaa erana' yaagada yoota" yaagiis.
13 He gallassi omarssan kuraachchoti yiidi, Israa7eela asai de7iyoosaa maayidosona; qassi maallado eta dunkkaanetu yuushuwan xaazai xaazaa bolli yekekki uttiis. 14 Xaazai xaskkido wode, sa7an wodhdhida shachcha misatiya burcce poqoi bazzo biittaa bollan beettiis. 15 Israa7eelati hegaa be7ido wode, eti issoi issuwaa, "Hagee aibee?" yaagidosona. Aissi giikko, eti i aibakko eribookkona.
Yaatin Muusee eta, "Intteyyo maanau GODAI immido oittai hagaa. 16 GODAI hagaadan yaagidi azaziis; 'Asai issoi issoi baayyo maanau koshshiyaagaa keenaa shiishsho; intte dunkkaane giddon de7iya asai huuphiyan huuphiyan naa77u litiro gidiyaagaa ekkite' yaagiis" yaagiis.
17 Israa7eelati Muusee etau yootidoogaadan oottidosona; issoi darissidi, issoi guuttidi shiishshidosona. 18 SHiishshidi eti litiruwan makkido wode, darissidi shiishshidaagau palahibeenna; guuttaa shiishshidaagau paccibeenna; ubbaikka huuphiyan huuphiyan bau miyoogaa keenaa shiishshiis. 19 Hegaappe guyyiyan Muusee eta, "Ooninne appe wonttossi ashshoppo" yaagiis. 20 Gidikkonne etappe issooti issooti Muusee yootiyoogaa ekkennan aggidi, attaa maallado gakkanau wottidosona; wottidoogee guxunidi xinqqiis. Hegaa gishshau, Muusee eta hanqqettiis. 21 Maallado maallado asai ubbai baayyo koshshiyaagaa shiishshiis; awai michchiyo wode sa7an attidaagee seeri aggiis.
22 Usuppuntta gallassan eti kaseegau naa77u kushiyaa shiishshoosona; issi issi asau oiddu litiro keenaa giyoogaa. Yaatin maabaraa halaqati yiidi hegaa Muuseyyo yootidosona. 23 Yootin i eta, "GODAI azazidoogee hagaa; wonttoi shemppo gallassa, GODAASSI geeshsha Sambbata. Hegaa gishshau, intte uukkiyoobaa uukkite; intte doissiyoobaanne doissite; palahidaagaa wonttossi ashshite" yaagiis. 24 Hegaa gishshau, eti Muusee azazidoogaadan wonttossi wottidosona; wottin xinqqibeenna woikko guxunibeenna. 25 "Hachchi miite; aissi giikko, hachchi GODAA Sambbata; intte a

hachchi dembban demmekketa. 26 Intte usuppun gallassan a shiishshanau danddayeeta; shin laappuntta gallassai Sambbata. Sambbatan aibinne de7enna" yaagiis.

27 Yaaginkka laappuntta gallassan issi issi asai shiishshanau kiyiis; shin eti ainne demmibookkona. 28 GODAI Muusa, "Ta azazotanne ta higgeta naagiyoogaa aude gakkanaassi ixxuuteetii? 29 GODAI intteyyo Sambbataa immidoogaa akeekite; usuppuntta gallassan i intteyyo naa77u gallassa oittaa immiyoogee hegaa gishshaassa. Laappuntta gallassi ubbai ba de7iyoosan de7iyoosan takko; ooninne kare kiyoppo" yaagiis. 30 Hegaa gishshau, asai laappuntta gallassan shemppiis.

31 Israa7eela asai he oittaa mannaa[2] giidi sunttiis. Mannai deebbo aifedan bootta; eessaara uukkido lichchakkodan mal77ees. 32 Muusee Israa7eela asaa, "GODAI azazidobai hagaa; 'Taani inttena Gibxxe biittaappe kessido wode, bazzon mizido oittaa eti be7ana mala, mannaappe naa77u xaasa gidiyaagaa intte yaana yeletaassi ashshi wottite' yaagidi azaziis" yaagiis.

33 Yaagin Muusee Aaroona, "Issi xaaro ekkada naa77u litiro kumetta mannaa an qola; yaatada yaana yeletaassi minjjettana mala, GODAA sinttan wotta" yaagiis.

34 GODAI Muusa azazidoogaadan minjjettana mala, Aarooni mannaa GODAA sinttan wottiis. 35 Israa7eelati bantta de7iyo biittaa yaana gakkanaassi oitamu laittaa mannaa miidosona; eti Kanaane biittaa zawaa gakkana gakkanaassi mannaa miiddi de7idosona. 36 He wode asai makkiyo erettida miishshai laatamanne naa77u litiro oiqqees.

17

Haattai Pulttiis

1 Israa7eelatu maabara ubbai GODAI azazidoogaadan, issi sohuwaappe hara sohuwaa yuuyiiddi, Siinaa Bazzuwaappe denddidi biidi, Rafiidima giyo sohuwan uttidosona. SHin asai uyanau haatti he sohuwan xayiis. 2 Xayin eti Muuseera ooyettidi a, "Nuuyyo uyanau haatta imma" yaagidosona.

Yaagin Muusee zaaridi, "Intte tanaara aissi ooyetteetii? GODAA intte aissi paacceetii?" yaagiis.

3 SHin asai yan haattaa saamettidi, Muuse bolli zuuzummidosona. Eti a, "Neeni nuna, nu naatanne nu mehiyaa saamuwan woranau Gibxxeppe kessada pude aissi ehaadii?" yaagidi Muuse bollan zuuzummidosona.

4 Yaanin Muusee, "Taani ha asaa waatoo? Eti tana shuchchan caddana hanoosona" yaagidi GODAAKKO waassiis.

5 GODAI Muusa, "Neeni asaappe sinttau hemetta; Israa7eela asaa cimatuppe nenaara efa; ini neeni Naile SHaafaa haattaa shocido gatimaa ne kushiyan oiqqada ba. 6 Taani Siinaa Deriyaa zaallaa bolli ne sinttan eqqana; neeni he zaallaa shoca; asai uyanau appe haattai kiyana" yaagiis. Muusee Israa7eela cimatu sinttan hegaadan oottiis.

7 Israa7eelati, "GODAI nu giddon de7iiyye de7ennee?" yaagidi ooyettido gishshaunne GODAA paaccido gishshau, he sohuwaa Masaahanne Mariiba giidi sunttiis.

Israa7eelati Amaaleeqata Xoonidosona

8 Amaaleeqati yiidi, Rafiidiman Israa7eelatuura olaa gaittidosona. 9 Muusee Yaasa, "Neeni nuuyyo asaa doorada, kiyada Amaaleeqatuura

2 **16:31** Ibraawetto qaalan "Manna" giyoogee "Hagee aibee?" giyoogaa.

oletta; taani wontto Xoossaa gatimaa oiqqada, keraa huuphiyan eqqana" yaagiis.
10 Yaagin Yaasu Muusee giidoogaadan, Amaaleeqatuura olettiis. Muusee, Aarooninne Huuri keraayyo huuphiyaa kiyidosona. 11 Muusee ba kushiyaa dentti gam77ido keenan ubban Israa7eelati xoonoosona; shin i ba kushiyaa ziqqissido wode Amaaleeqati xoonoosona. 12 Muuse kushee arggaacido wode, eti shuchchaa ekki ehiidi, Muusa a bolli utissidosona. Aarooninne Huuri issoi issi baggaara issoi hinkko baggaara gididi, a kushiyaa sitti oottidi oiqqidosona. Yaatin awai wullana gakkanaassi a kushee sitti giidi takkiis.
13 Hegaa gishshau, Yaasu Amaaleeqatu olanchchata bisuwan xooniis.
14 Hegaappe simmin, Muusa GODAI hagaadan yaagiis; "Hagee ubbaton hassayettana mala hagaa xaafa. Yaatada Yaasa sissennan aggoppa; aissi giikko, saloppe garssan taani Amaaleeqa asata ciraara xaissana" yaagiis.
15 Muusee yarshshuwaa yarshshiyoosaa keexxidi, "GODAI ta Banddiraa" giidi sunttiis. 16 I hagaadan yaagiis; "Kusheti pude GODAA kawotaa araataakko denddidosona; yeletaappe yeletaa gakkanaashinkka GODAI Amaaleeqatuura olettana" yaagiis.

18

Yatiroi Muusa Xomoosiis

1 Midiyaama biittaa qeesee, Muuse bolloi Yatiroi, GODAI Muuseyyoonne a asaa Israa7eelayyo oottidobaa ubbaanne GODAI Israa7eela Gibxxeppe kessidobaa siyiis.
2 He wode Muuse bolloi, Yatiroi, Muusee yeggidi biido a keettaayyiyo Xippaaronne i naa77u naata ehiis. 3 Etappe issuwaa sunttai Gershshooma; aissi giikko, Muusee, "Taani asa biittan bete gidaas" yaagiis. 4 Naa77anttuwaa sunttai El77aazara; aissi giikko, i, "Ta aawaa Xoossai tana maaddidaagaa; i tana Gibxxe kawuwaa bisuwaappe ashshiis" yaagiis.
5 Muuse bolloi Yatiroi a attuma naatuuranne a keettaayeera Xoossaa deriyaa matan de7iya Muusekko yiis. 6 I Muusa, "Taani, ne bolloi Yatiroi, ne keettaayeeranne i naa77u naatuura neekko yais" yaagidi akko kiitti wottiis.
7 Hegaa gishshau, Muusee ba bolluwaara gaittanau kiyidi, ayyo ziggidi a yeriis. Eti issoi issuwaa sarotidi, dunkkaane giddo gelidosona. 8 GODAI Israa7eela asaa gishshau, kawuwaa bollinne Gibxxetu bolli oottido ubbaa, ogiyan eta gakkida daafuraabaa ubbaanne GODAI eta ashshidobaa Muusee ba bolluwaayyo yootiis.
9 Israa7eela asaa Gibxxetu kushiyaappe ashshanau GODAI oottido lo77o oosotubaa siyidi, Yatiroi ufaittiis. 10 Ufaittidi, "Inttena Gibxxetu kushiyaappenne kawuwaa kushiyaappe ashshida GODAI, Gibxxetu kushiyaappe asaa kessi ekkidaagee, i galatetto. 11 GODAI hara Xoossatuppe ubbaappe gooba gidiyoogaa taani ha77i erais; aissi giikko, i hagaa Israa7eela asaassi iitidaageetussi oottiis" yaagiis. 12 Hegaappe guyyiyan Yatiroi, Muuse bolloi, xuuggiyo yarshshuwaanne hara yarshshota Xoossaayyo ehiis; Aarooninne Israa7eela cimati ubbai Xoossaa sinttan Muuse bolluwaara oittaa maanau yiidosona.

Daannati Sunttettidosona

13 Wonttetta gallassi Muusee asaayyo pirddanau uttiis; asai Muuse yuushuwan maalladoppe omarssi gakkanaassi eqqiis. 14 Muuse bolloi Muusee asaayyo oottiyoobaa ubbaa be7idi, "Neeni ha asaayyo oottiyoogee hagee aibee? Asai ubbai maalladoppe doommidi omarssi gakkanaassi ne yuushuwan eqqidaashin, neeni nerkka daannadan aissi utta bayadii?" yaagiis.

15 Yaagin Muusee ba bolluwaa, “Asai Xoossaa sheniyaa oichchanau taakko
yiyo gishshaassa. 16 Etayyo yohoi de7ikkokka taakko yoosona; taani issi uraa
gidduwaaninne a shooruwaa gidduwan pirddais; Xoossaa awaajuwaanne
higgiyaa eta erissais” yaagiis.
17 Muuse bolloi, “Hagee neeni oottiyoobai lo77o gidenna. 18 Neeninne
nenaara de7iya asai daafura xalaalaa daafureeta; ha oosoi neeyyo keehi
deexo; neeni hagaa nerkka oottanau danddayakka. 19 Ane ha77i taani
yootiyoogaa siya; taani nena zorana; Xoossai nenaara gido. Neeni ha
asaa gishshaa Xoossaa sintti aadhdha; neeni eta yohuwaa Xoossaakko eha.
20 Awaajuwaanne higgiyaa eta neeni tamaarissa; eti de7ana maaraanne
oottana oosuwaa ubbaa eta bessa. 21 Qassi asaa ubbaa giddon danddayiya
asata, Xoossaayyo yayyiyaageeta, ammanettidaageetanne mattaayiyaa miy-
oogaa ixxiyaageeta doora. Doorada etappe asaayyo shaalaqata, mato ha-
laqata, hamssaalaqatanne assiraalaqata oottada suntta. 22 Eti ubba wode
asaayyo pirddona; shin waayissiya yoho ubbaa neekko ehona; waayissenna
yoho ubbaa eti wurssona. Eti nenaara shaakkiyo gishshau, toohoi neeyyo
kauyyana. 23 Neeni hegaadan oottikkonne hagee Xoossaa shene gidikko,
neeni danddayana. Qassi ha asai ubbaikka ba allaallee polettin, ba soo ba
soo baana” yaagiis.
24 Muusee ba bolluwaa qaalaa siyiis; i giidobaa ubbaakka oottiis.
25 Muusee Israa7eela ubbaa giddoppe danddayiya asata dooriis; dooridi
asaa kaalettiya shaalaqata, mato halaqata, hamssaalaqatanne assiraalaqata
oottidi sunttiis. 26 Sunttin eti asaayyo ubba wode pirddidosona; eti banttana
deexxida yohuwaa Muusekko ehiidosona; shin deexxenna yoho ubbaa eti
wurssidosona.
27 Hegaappe guyyiyan Muusee ba bolluwaa moissiis; moissin Yatiroi ba
biitti simmiis.

19

GODAI Siinaa Deriyan Qoncciis

1 Israa7eela asai Gibxxeppe kiyido heezzantta aginan koiro gallassan Si-
inaa bazzuwaa gakkidosona. 2 Eti Rafiidimappe denddidi Siinaa bazzuwaa
biiddi, bazzon de7iya deriyau sintta baazzan uttidosona.
3 Muusee Xoossaakko pude deriyaa huuphiyaa kiyin, GODAI deriyaa
huuphiyan a xeesidi, “Neeni Yaaqooba keettaa hagaadan yaaga; Israa7eelau
hagaadan yaagada yoota; 4 ‘Taani Gibxxetu bolli ai oottidaakkonne qassi
argganttaa qefiyan taani inttena waata tookkada taakko ehiidaakkonne
intte intte huuphen be7ideta. 5 Simmi ha77i intte taayyo kumetta
azazettikkonne ta maachchaa naagikko, kawotetta ubbaa giddon intte
taayyo buzo gidana. Kumetta sa7ai tabaa gidikkonne 6 intte taayyo qeesetu
kawotettanne geeshsha kawotetta gidana’ yaaga; neeni Israa7eelatuyyo
yootana qaalai hagaa” yaagiis.
7 Yaagin Muusee guyye simmi biidi, dere cimata xeesi shiishshidi, GODAI
yoota giido ha qaalata ubbaa etau yootiis. 8 Asai ubbai issi doona gididi,
“GODAI giidobaa ubbaa nuuni oottana” yaagidosona. Yaagin Muuseekka eti
giidoogaa GODAAKKO ekkidi efiis.
9 GODAI Muusa, “Taani nenaara haasayishin asai siyanaadaaninne eti
nenan ubba wodekka ammanettanaadan, taani neekko sikkida shaara
giddoora yaana” yaagiis. Hegaappe guyyiyan Muusee asai giidoogaa GO-
DAAYYO yootiis.

10 GODAI Muusa, “Neeni asaakko ba; baada hachchinne wontto neeni
eta geeshsha. Eti bantta maayuwaa meeccona; 11 meeccidi heezzantto
gallassau giigona. Aissi giikko, heezzantto gallassan asai ubbai be7ishin,
GODAI Siinaa Deriyaa bollan wodhdhana. 12 Neeni ha deriyaa yuushuwan
asaayyo zawaa wottada etayyo, ‘Deriyaa pude kiyennaadan woikko deriyaa
xaphuwaa bochchennaadan inttena erite. Deriyaa bochchida ooninne
tumuppe haiqqana. 13 He urai shuchchan cadettidi woikko wonddafiyaa
zubbiyan dukettidi haiqqana; i kushen boshettenna. Mehe, woikko do7a,
woikko asa gidikkonne i paxa attenna’ yaaga. Malkkatai tolidi waassiyo
wode, he wode eti deriyaa pude kiyana giikko kiyona” yaagiis.

14 Muusee deriyaappe asaakko duge wodhdhidoogaappe guyyiyan eta
geeshshin, eti bantta maayuwaa meeccidosona. 15 Hegaappe guyyiyan asaa
i, “Heezzantta gallassaayyo giigettite; maccaasaara aqoppite” yaagiis.

16 Heezzantta gallassi maallado dadaa gunttai siyettiis. Wolqqant-
tainne sikkida shaarai deriyaa maayidi beettiis; malkkataikka punettiyo
wolqqaama cenggurssai siyettiis. Hegaa gishshau, ba de7iyoosan asai ubbai
kokkoriis. 17 Hegaappe guyyiyan Muusee asaa Xoossaara gattanau eti
de7iyo dunkkaaniyaappe kessiis; eti deriyau garssa shoobban eqqidosona.
18 GODAI Siinaa Deriyaa bollan tamaara wodhdhido gishshau, Siinaa Dere
ubbai cuwan kamettiis. Gita coociyaappe cuwai kiyiyoogaadan, appe cuwai
zuliyaa essidi pude kiyiis. Mule deree keehippe gajigajiis. 19 Malkkataa
punettainne keehippe dari dari biido wode, Muusee haasayin, Xoossaa
cenggurssai ayyo zaaridi haasayiis. 20 GODAI Siinaa Deriyaa kiikiyan wod-
hdhidi, Muusa pude deriyaayyo kiikiyau xeesiis; xeesin Muusee pude kiyiis.
21 Kiyin GODAI a, “Neeni duge ba; baada asai GODAA be7ana giidi, zawaa
kanttennaadaaninne etappe daroi haiqqennaadan asaa seera. 22 Harai atto
GODAA mati shiiqiya qeesetikka banttana geeshshanau koshshees; hegee
xayikko, GODAI eta qaxxayana” yaagiis.

23 Muusee GODAA, “Asai deriyaa kiikiyaa pude yaanau danddayenna;
aissi giikko, neeni ne huuphen, ‘Ha sohuwaa geeshshadan dummayidi, ha
deriyaa yuushuwan zawaa wottite’ gaada nuuyyo oda wottadasa” yaagiis.

24 Yaagin GODAI a, “Neeni duge ba; baada Aaroona nenaara pude ekkada
ya. Qeesetanne asaa GODAI xaissennaadan, eti zawaa kanttidi pude GO-
DAAKKO yooppona” yaagiis. 25 Hegaa gishshau, Muusee duge asaakko
wodhdhidi, GODAI giidoogaa etayyo yootiis.

20

Tammu Azazota

1 Xoossai ha qaalata ubbaa hagaadan yaagidi haasayiis; 2 “Nena
Gibxxeppe ailletettaa biittaappe kessida GODAI ne Xoossai tanattennee.

3 “Taappe attin, hara xoossassi goinnoppa.

4 “Bolla saluwan de7iyaabaa, woikko garssa sa7an de7iyaabaa, woikko
sa7aappe garssan haatta giddon de7iyaabaa aibanne malatissada neeyyo
goinniyo misileta kessoppa. 5 Etayyo hokkoppa woikko etayyo goinnoppa.
Aissi giikko, taani, GODAI ne Xoossai qanaatiya Xoossaa; tana ixxiyaageeta
aawatu nagaraa gishshau, naata heezzantto yeletaanne oiddantto yeletaa
gakkanaassi qaxxayiyaagaa. 6 Qassi tana siiqiyaanne ta azazuwaa naagiya
sha7atussi siiquwaa bessiya Xoossaa.

7 “Xoossaa ne GODAA sunttaa hadan denttoppa; aissi giikko, GODAI ba
sunttaa hadan denttiyaagaa qaxxayana.

8 “Geeshsha oottada, Sambbata gallassaa naaga. 9 Neeni oottiyo ooso
ubbaa usuppun gallassatun ootta. 10 SHin laappuntta gallassai GODAAYYO,
ne Xoossaayyo Sambbata. He gallassi aiba oosonne oottoppa; neeni, woikko
ne attuma na7ai, woikko ne macca na7iyaa, woikko ne ashkkarai, woikko ne
ashkkariyaa, woikko ne miizzai, woikko ne karen de7iya betee he gallassan
aiba oosokka oottoppite. 11 Aissi giikko, usuppun gallassaa giddon GODAI
salota, sa7aa, abbaanne eta giddon de7iya ubbaa medhdhiis; shin laap-
puntta gallassan shemppiis. Hegaa gishshau, GODAI Sambbata gallassaa
anjjiisinne geeshshiis.
12 “GODAI ne Xoossai neeyyo immiyo biittan ne baree aduqqana mala, ne
aawaanne ne aayyiyo bonchcha.
13 “Asa woroppa.
14 “SHaaramuxoppa.
15 “Wuuqqoppa.
16 “Ne shooruwaa bollan wordduwaa markkattoppa.
17 “Ne shooruwaa keettaa amottoppa; ne shooruwaa keettaayyiyo, woikko
a ashkkaraa, woikko a ashkkariyo, woikko a booraa, woikko a hariyaa,
woikko ayyo de7iyaabaa aibanne amottoppa” yaagiis.

Asaa Yashshaa

18 Asai ubbai dadai xuuqqiyoogaanne wolqqanttai wolqqammiyoogaa
be7iis; malkkataa waasuwaa siyiis; qassi deree cuwattiyoogaakka be7iis;
be7idi asai yashshaa kokkoriiddi, haahuwan eqqiis. 19 Eti Muusa, “Neeni
nuuyyo haasaya; nuuni siyana; shin nuuni haiqqennaadan, Xoossai nuuyyo
haasayoppo” yaagidosona. 20 Muusee asaa, “Xoossai inttena paaccanau,
nagaraa intte oottenna mala, a yashshai intte wozanan de7anaadan, i
yiido gishshau yayyoppite” yaagiis. 21 Asai haakkidi eqqidaashin, Xoossai
de7iyoosaa sikkida xumaakko Muusee shiiqiis.

Yarshshiyo Sohotun Go7ettiyo Wogata

22 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa, “Israa7eela asaayyo hagaadan yaa-
gada yoota; ‘Taani saluwaappe intteyyo haasayidoogaa intte intte huuphen
be7ideta. 23 Ta matan ai eeqanne oottoppite; bira eeqa woikko worqqa
eeqa intteyyo oottoppite. 24 Neeni taayyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa
urqqaappe medhdha; medhdhada ne xuuggiyo yarshshuwaa, ne atotettaa
yarshshuwaa, ne dorssatanne ne boorata a bolli yarshsha. Ta sunttai
hassayettana mala, taani oottiyo soho ubban neekko yaada, nena anjjana.
25 Neeni taayyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa shuchchaappe keexxikko,
masettida shuchchaappe keexxoppa; aissi giikko, neeni massiyo miishshan
a bochchikko, ne a tunissaasa. 26 Ta yarshsho sohuwaa pude gayyiyan
kiyiyoogaa keena xoqqan gimbboppa; aissi giikko, neeni kiyiyo wode, ne
kalloi beettana’ yaagada yoota.

21

Ailleta Oiqqiyo Lo77o Ohettaa

1 “Neeni etayyo immana higgee hagaa. 2 Neeni Ibraawe ailliyaa sham-
mikko, i neeyyo usuppun laittaa ootto; shin laappuntta laitti i ainne
qanxxennan, ailletettaappe coo kiyidi bo. 3 I barkka yiidabaa gidikko
barkka bo; ba keettaayeera yiidabaa gidikko, a keettaayyiyaakka aara bu.
4 A godai ayyo machcho immidabaa gidikkonne machchiyaa ayyo attuma
naata woikko macca naata yelidabaa gidikko, he maccaasiyaanne i naati
a godaabaa; i barkka kiyidi bo. 5 SHin he aillee, ‘Taani ta godaa, ta

keettaayyiyoonne ta naata siiqais; taani ailletettaappe kiyikke' yaagikko,
6 a godai a pirddiyaageetu sintti aatto; hegaappe guyyiyan pengge woikko
pengge qosilettaakko a efiidi, a haittaa goottan lukko. Simmi i ba de7o laitta
ubban ayyo aille gidana.
7 "Asi ba macca na7iyo ailletettau baizzikko, attuma ailleti ailletettaappe
kiyiyoogaadan a kiyuppu. 8 A bana dooridi efiida godaa lo77ana xayikko,
godai o wozissanau koshshees. I iyyo ammanettibeenna gishshau, o allagau
baizzanau ayyo maati baawa. 9 I o ba na7aayyo immanau doorikko, macca
na7assi bessiyaabaa iyyo ootto. 10 I baayyo hara maccaasa ekkikko, koiro
maccaaseessi i qumau, i maayuwau woikko i inddau bessiyaabaa iyyo
pacissoppo. 11 I ha heezzubata iyyo immana xayikko, ainne miishsha
qanxxennan ailletettaappe kiyada bu.

Iitati Qaxxayettiyo Higgiyaa

12 "Asa shocidi woriya asa tumuppe woranau bessees. 13 SHin eriiddi gi-
dennan i woriyo wode, taani, Xoossai co77u giidobaa gidikko, i baqatanasaa
intteyyo taani giigissana. 14 SHin asi halchchidi eriiddi hara asa worikko, he
aawa ta yarshsho sohuwaappe diggada, hara sohuwan wora.
15 "Ba aawaa woikko ba aayyiyo dechchiya uri ooninne tumuppe haiqqo.
16 "Asa wolqqan oiqqidi baizziya uri woi wolqqan oiqqido asi a kushiyan
beettido asi haiqqanau bessees.
17 "Ba aawaa woikko ba aayyiyo cayiyaagee haiqqo.
18 "Naa77u asati ooyettikko, issoi hinkkuwaa shuchchan caddikko woikko
bubbuxikko, he deshettidaagee haiqqennan attidabaa gidikkonne harggidi
hiixan pe7ikko, 19 denddidi guufiyaara kare heeran hemettikko, he dechchi-
daagee qaxxayettennan attees; gidikkonne i a oosuwaa teqqido gishshau,
miishshaa qanxxanaunne a pattanau xallanau koshshees.
20 "Asi ba attuma ailliyaa woikko macca ailliyo gatiman shocikkonne
hegaa gaasuwan i a kushiyan haiqqikko, shocidaagee qaxxayettanau
bessees. 21 SHin he deshettidaagee issi woikko naa77u gallassaara dend-
dikko, he aillee a miishsha gidiyo gishshau, i qaxxayettenna.
22 "Naa77u asati issoi issuwaara warettiiddi abbe ixeta maccaasiyo
dechchikkonne a boshettikko, hegaappe hara iita deshetti xayikko, he
maccaasee azinai oichchidobaanne daannati pirddidobaa aibanne qanxxo.
23 SHin iyyo deshettai darikko, shemppoi haiqqikko shemppo, 24 aife
gishshaa aife, achcha gishshaa achcha, kushe gishshaa kushe, toho gishshaa
toho, 25 xuussa gishshaa xuussa, masuntta gishshaa masuntta, qoo7o
gishshaa qoo7o ekkanau koshshees.
26 "Issi asi ba attuma ailliyaayyo woikko macca ailleeyyo aifiyaa baqqidi
toissikko, he aifiyaa gishshau ailletettaappe kessi yeddo. 27 Hegaadankka, ba
ailliyaa achchaa woikko ba aillee achchaa menttikko, he achchaa gishshau
ailletettaappe kessi yeddo.

Ba Aawatettan Poliyoobata

28 "Boori maccaasa woikko attumaasa qaicidi worikko, he boorai
shuchchan cadettidi haiqqo; a ashoi meetettoppo. SHin booraa godai
qaxxayettoppo. 29 SHin boorai kasekka qaiciyo meezee de7iyoogaa gidin,
asai a godau yooti wottidaashin, a godai qachchennan ixxin, boorai attuma
asa woikko macca asa worikko, he boorai shuchchan cadettidi haiqqo;
qassi a godaikka haiqqo. 30 SHin i gumiyaa qanxxanaadan oishettikko,
eti oichchidobaa aibanne qanxxidi, ba shemppuwaa wozo. 31 Boorai
attuma na7a woikko macca na7a qaicidi worikkokka, pirddai issi mala

gido. 32 Boorai attuma ailliyaa woikko macca ailliyo qaicidi worikko, booraa godai ailliyaa godaassi hasttamu xaqara biraa gumiyaa qanxxo. Boorai shuchchan cadettidi haiqqo.

33 “Issi asi olla qum77uwaa pogirggikko, woikko olla bookkidi qum77ennan aggikko, boori woikko haree he ollan wullikko, 34 he ollaa godai mehiyaa waagaa qanxxo. I a godaassi waagaa qanxxidi, haiqqida mehiyaa bau ekko.

35 “Issi asa boori haraa booraa qaicidi worikko, paxa booraa baizzidi, a waagaanne haiqqida booraa likkiyan shaakki ekkona. 36 SHin he boorai qaiciyaagaa gidiyoogee kaseti erettishin, a godai a qachchennan aggidabaa gidikko, a godai boora qanxxo. Qanxxidi he haiqqidaagaa bau ekko.

22

Asi Babaa Naagiyo Higgiyaa

1 “Issi asi boora woikko dorssa wuuqqidi shukkikko, woikko baizzikko, booraa gishshaa ichchashu boorata, dorssaa gishshaa oiddu dorssata qanxxo.

2 “Kaisoi keetta bookkiiddi ohettikkonne shocettidi haiqqikko, shocidaagee suuttaa gussidoogau oishettenna. 3 SHin hegee xalqqee doliichchin hanikko, i he gukkida suuttaa acuwan oishettees. Kaisoi ba wuuqqidobaa zaaro; shin ayyo aibakko xayikko, ba wuuqqidobaa zaaranau i baizetto. 4 I wuuqqido mehee paxa de7iiddi a kushen beettikko, boora, woikko hare, woikko dorssa gidikkokka, i ba wuuqqidoogaa naa77u kushe aattidi qanxxo.

5 “Issi asi ba mehiyaa dembban woikko woiniyaa turaa giddon heemmishin, mehee shunchchidi hara asa shooqaappe miikko, i ba shooqaappe woikko ba woiniyaa turaappe ubbaappe lo77iyaabaa afilaamaa qanxxo.

6 “Xaragi denddidi agunttaa buuraara laa7idi, dooriyan de7iya kattaa, woikko equwan de7iya kattaa, woikko goshshaa muleera miyaabaa gidikko, koiro xaragaa oittida bitanee afilaamaa qanxxo.

7 “Issi asi biraa woikko hara miishshaa naagissanau ba shooruwaassi hadara immidaashin, shooruwaa sooppe he miishshai wuuqettikkonne kaisoi ohettikko, kaisoi he miishshaayyo naa77u kushe aattidi qanxxo. 8 SHin kaisoi beettennan xayikko, keettaa godai pirddiyaageetukko shiiqo; shiiqidi ba shooruwaa miishshaa bolli ba kushiyaa wottibeennaagau caaqqo.

9 “Asi ai mootuwankka, boora gaasuwan, woikko hare gaasuwan, woikko dorssa gaasuwan, woikko maayo gaasuwan, woikko hara bayidabaa gaasuwan, ‘Hagee tabaa’ giidi mootettikko, naa77u baggaikka bantta mootuwaa pirddiyaageetu sintti aattona; pirddiyaageeti mooranchcha giido uri ba shooruwaayyo naa77u kushe aattidi qanxxo.

10 “Asi ba shoorossi hare, woikko boora, woikko dorssa, woikko hara mehe naagissanau hadara immin haiqqikko, woikko deshettikko, woikko ooninne be7ennan ambbaanoi efiikko, 11 hadaraawai ba shooruwaa mehiyaa bolli ba kushiyaa wottibeennaagau GODAA sinttan caaqqin, eta giddon de7iya yohoi mahettees. He mehiyaa godai caaquwaa ekko; qanxxo immanau koshshenna. 12 SHin mehee shooruwaappe wuuqettidabaa gidikko, keettaawaayyo qanxxo. 13 He mehiyaa do7i mentterettidi miidobaa gidikko, markka gidanaadan do7ai miishin attidabaappe ekki eho; yaatidi meqerettida mehiyaa gishshaa qanxxoppo.

14 “Asi ba shooroppe mehe garxxikkonne a godai bainnasan he mehee deshettikko woikko haiqqikko, he mehiyaa qanxxo. 15 SHin a godai

aara de7ikko, garxxidaagee qanxxoppo; kerau ekkidobaa gidikko, kerau qanxxiyo miishshai acuwaa qanxxiis.

Geeshsha De7uwaanne Ammanuwaa Wogaa

16 "Issi asi azinau giigabeenna geela7iyo cimmidi, iira zin77iyaabaa
gidikko, o cilooshidi baayyo machcho ootto. 17 I aawai o ayyo immanau
kebidi ixxikko, geela7iyo ekkiya urai cilooshiyoogaa keena biraa i aawaayyo
immo.
18 "Bitiya mishiriyo paxa wottoppa.
19 "Meheera zin77iya ooninne haiqqo.
20 "GODAA xalaalaayyoppe attin, hara xoossaassi yarshshiya ooninne
muleera xayo. 21 Betidi yiida asa qohoppite woikko un77oppite; aissi
giikko, inttekka Gibxxe biittan bete gididi de7ideta. 22 Azinai haiqqido
am77iyoonne aawai haiqqido hiyyeesaa un77oppite. 23 Intte eta un77in,
eti taakko waassikko, 24 taani eta waasuwaa tumuppe siyana; he wode
ta hanqqoi intte bolli denddana; taani inttena bisuwan wurssana; intte
keettaayeti am77e intte naatikka aawu bainnaageeta gidana.
25 "Intte giddon de7iya ta asaappe issi hiyyeesau miishsha tal77ikko, mi-
ishsha dichchau immiya asadan hanoppite; neeni dichchaa a oichchoppa.
26 Neeni issibaa gishshau ne laggiyaa maayuwaa oiqqikko, awai wullen-
nan de7ishin ayyo zaara; 27 aissi giikko, i ba bollaa kammiyoogee hinni
xalaalaana; harabaa ai maayidi aqanau danddayii? I taayyo waassikko,
taani qarettiyaagaa gidiyo gishshau, siyana.
28 "Xoossaa bolli cashsha qaalaa haasayoppa, woikko ne deriyaa haariyaa-
gaa qanggoppa. 29 Ne kattaa xeeraappenne ne woiniyaa gum77ettaa kumet-
taappe taayyo yarshshuwaa shiishsha.
"Neeni ne attuma naatu giddon bairatiya na7aa taayyo immanau
koshshees. 30 Miizzaappekka dorssaappekka hegaadan ootta. Eti laappun
gallassai gakkanaashin, bantta aayetuura aayetuura takkona; hosppuntta
gallassi eta taayyo imma.
31 "Intte taayyo geeshsha asa gidanau koshshees; hegaa gishshau, bazzo
do7ai mentterettidi worido mehiyaa ashuwaa mooppite; hegaa kanau olite.

23

Likke Pirddaa

1 "Worddo odo puukkoppa; worddo markka gidada, iita asa maaddoppa.
2 Iitabaa oottanau daro asaa kaalloppa; pirddaa geellayanau daro asaara
maayada markkattoppa. 3 Hiyyeesai pirddau shiiqikko, mootuwan a
metuwaa xeellada maaddoppa.
4 "Ne morkkiyaa boori woikko haree bayidaagaa demmikko, zaarada ayyo
efa. 5 Nena ixxiya bitaniyaa haree caanaara wullidaashin be7ikko, hegan
aggaagoppa; maaddada aara dentta.
6 "Pirddaa dabaaban maaddada, ne hiyyeesa asaa pirddaa geellayoppa.
7 Oonanne malttiyan mootoppa; geeshshaa woikko xilluwaa woroppa; aissi
giikko, dabaa oottidaagaa taani saro yeddikke. 8 Mattaayiyaa ekkoppa;
aissi giikko, mattaayee xeelliyaageetu aifiyaa qooqisseesinne xillotu qaalaa
mirqqees.
9 "Betiyaa naaqqoppite; bete gidiyoogee aiba azzanttiyaabaakko ereeta;
aissi giikko, intte intte huuphen bete gididi Gibxxe biittan de7ideta.

Laappuntta Laittaanne Laappuntta Gallassaa

10 “Neeni ne gadiyaa usuppun laittau goyada, zerada kattaa cakka ekka.
11 Laappuntta laitti gadiyaa goyennan shaachcha; yaatikko, ne asaa giddon
de7iya hiyyeesati hegaappe miyoobaa demmana; qassi etappe attiyaagaa
do7ati maana. Neeni ne woiniyaa turaakka ne wogaraakka hegaadan ootta.
12 Usuppun gallassaa ne oosuwaa ootta; ne boorainne ne haree shemppana
malanne ne son yelettida ailleenne betee, gazddana mala, laappuntta gal-
lassi ooso oottoppa.
13 “Taani inttena giidobaa ubbaa minttidi oottite; hara xoossatu sunttaa
xeesoppite; intte inxxarssaappe hegee siyettoppo.

Gita Baalata

14 “Laittan heezzutoo intte taayyo baalaa bonchchite. 15 Oittaa Baalaa
bonchchite; taani inttena azazidoogaadan, laappun gallassaa irshshuwaa
yeggibeenna oittaa miite; intte Abiiba giyo aginan keerido gallassan ha
baalaa bonchchite; aissi giikko, intte Gibxxeppe kiyidoi he aginaana.
“Intteppe issi asinne ta sinttan mela kushe beettoppo.
16 “Qassi intte intte gaden zerin, koiro gakkida kattaa cakkiyo wode, Kattaa
Cakkiyo Baalaa bonchchite.
“Qassikka laittaa wurssettan, kattaa aifiyaa gadeppe shiishshiyo wode,
SHiishuwaa Baalaa bonchchite. 17 Attumaasai ubbai Ubbaa Haariya GODAA
sinttan laittan heezzutoo beetto.
18 “Neeni yarshshuwaa suuttaa taayyo shiishshaidda, irshshuwaa yeggidi
uukkido oittaara shiishshoppa. Ta baalaa bonchchiyo gallassi yarshshettida
modhdhuwaappe maalladossi aibinne attoppo. 19 Ne gaden baira kaxxida
kattaappe ubbaappe lo77iyaagaa GODAA soo, ne Xoossaa soo eha. Deeshsha
maraa a aayee maattan doissoppa.

Ufaissa Qaalatanne Kaalliyo Wogata

20 “Ne ogiyan nena naagana malanne taani neeyyo giigissido sohuwaa
nena efaana mala, taani kiitanchchaa ne sinttau kiittana. 21 I yootiy-
oobaa ezggada ayyo azazetta; a bolli makkaloppa; ta sunttai a bolli de7iyo
gishshau, intte nagara oottiyaabaa gidikko, intteyyo i atto geenna. 22 I yootiy-
oobaa intte minttidi ezggikkonne taani yootiyoobaa ubbaa oottikko, intte
morkketa ubbaa taani morkkana; inttenaara eqettiyaageetuura taanikka
eqettana. 23 Ta kiitanchchai intteppe sinttau biidi, inttena Amooretu biit-
taa, Hiitetu biittaa, Parzzetu biittaa, Kanaanetu biittaa, Hiiwetu biittaanne
Yaabuusatu biittaa ehaana. Taani eta muleera xaissana. 24 Eta xoossatu
sinttan hokkoppite, woikko goinnoppite, woikko eta hanuwaa qulloppite.
Intte eta xaissanaunne eta eeqa shuchchata mentterettanau koshshees.
25 GODAASSI, intte Xoossaassi, goinnite; yaatikko, i intte kattaanne intte
haattaa anjjana; taani harggiyaa intte giddoppe diggana. 26 Intte biittan ai
maccaasinne boshettenna; mainenna. Taani intte de7ana laittaa qoodaa
kunttana.
27 “Taani ta yashshaa intte sinttau yeddana; inttenaara gaittiya ka-
wotetta ubbaa daganttana; intte morkketi ubbai intteyyo zokkuwaa zaaridi,
baqatanaadan taani oottana. 28 Taani intteppe sinttau kashiyaa yeddana;
yeddada Hiiweta, Kanaanetanne Hiiteta intte sinttaappe laaggada kessana.
29 SHin biittai mela attennaadaaninne bazzo do7ai inttena waissennaadan,
issi laittan eta gooddikke. 30 SHin intte qoodan daridi, he biittaa laattana
gakkanaassi, taani eta guuttaa guuttaa laaggada kessana. 31 Taani intte za-
waa Zo7o Abbaappe Pilisxxeema Abbaa, bazzuwaappe Efiraaxiisa SHaafaa
gattana. He biittan de7iya ubbaa taani intte kushiyan aattada immana;

inttekka eta intte sinttappe laaggidi kessana. 32 Etaara woikko eta xoossatuura maachcha wottoppite. 33 Eta intte biittan wottoppite; hinkkoode eti inttena ta bolli nagaraa ootissana; aissi giikko, eta xoossatussi goinniyoogee tumuppe intteyyo pire gidana" yaagiis.

24

Ba Asaassi Maacido Maachchaa Minttiis

1 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, "Neeni, Aarooni, Nadaabi Abiihunne Israa7eelappe laappun tammu asaa halaqati GODAAKKO deriyaa huuphiyaa pude kiyite; kiyidi haahuwan goinnite. 2 SHin Muusee, neeni nerkka taakko shiiqa; harati ta mati yooppona. Qassi asaikka nenaara pude kiyoppo" yaagiis.

3 Yaagin Muusee yiidi, GODAA qaala ubbaanne a wogaa ubbaa asaayyo yootiis; yootin asai ubbai issi qaalan, "GODAI yootidobaa ubbaa nuuni oottana" yaagidosona. 4 Muusee GODAI yootidobaa ubbaa xaafiis.

Wonttetta gallassi maallado guuran denddidi, deriyaa xaphuwan yarshshiyoosaa gimbbiis. Gimbbidi Israa7eela asaa yaraa tammanne naa77aa sunttan, tammanne naa77u shuchchaa tuussaa essiis. 5 I Israa7eelatuppe yelaga attumaasaa kiittin, eti biidi xuuggiyo yarshshuwaa shiishshidosona; qassi issippetettaa yarshshuwaassi mirggota GODAASSI yarshshidosona. 6 Muusee suuttaappe baggaa ekkidi keriyan tigiis; attida bagga suuttaa i yarshshiyoosan caccafiis. 7 Hegaappe guyyiyan Maachchaa Maxaafaa ekkidi, asaassi nabbabiis; nabbabin eti, "GODAI yootidobaa ubbaa nuuni oottana; nuuni azazettana" yaagidosona.

8 Hegaappe guyyiyan, Muusee he suuttaa ekkidi, asaa bolli caccafidi eta, "Be7ite, GODAI ha qaala ubban inttenaara wottido maachchaa suuttai hagaa" yaagiis.

9 Muusee, Aarooni, Nadaabi, Abiihunne Israa7eela cimatuppe laappun tammai pude kiyidosona. 10 Kiyidi Israa7eela Xoossaa be7idosona; a tohuwaappe garssaara saluwaadan geeyida sampperiyaa giyo phooliya shuchchaappe oosettidabaa milatiya wuige malabai de7ees. 11 SHin Xoossai Israa7eela asaa halaqata woribeenna. Eti Xoossaa be7idosona; a sinttan miidosonanne uyidosona.

Muusee Siinaa Deriyaa Huuphiyaa Kiyiis

12 GODAI Muusa, "Neeni taakko deriyaa pude haaya; haa taakko kiyada, hagan takka; yaatobare neeni eta tamaarissana mala, taani higgiyaanne azazuwaa xaafido masettida shuchchaa neeyyo immana" yaagiis.

13 Hegaappe guyyiyan, Muusee ba ashkkaraa Yaasuura baanau denddiis; Muusee Xoossaa deriyaa pude kiyiis. 14 Israa7eela asaa halaqata i, "Nuuni inttekko simmanaashin hagan de7ishshite; Aarooninne Huuri hagan inttenaara de7oosona; yohoi de7iyo ooninne etakko bo" yaagiis.

15 Muusee deriyaa pude kiyido wode, shaarai deriyaa kammiis. 16 Qassi GODAA bonchchoi Siinaa Deriyaa bollan uttiis; he shaarai usuppun gallassaa maayiis; laappuntta gallassan he shaaraa giddoppe GODAI Muusa xeesiis. 17 Israa7eelatuyyo GODAA bonchchoi deriyaa huuphiyan xuuggiya tama malatidi beettiis. 18 Hegaappe guyyiyan Muusee he shaaraa giddo gelidi, deriyaa pude kiyiis; kiyidi deriyaa huuphiyan oitamu gallassaanne oitamu qammaa takkiis.

25

Xoossaa Dunkkaaniyaa Keexxanau Imettida Imuwaa

1 GODAI Muuseyyo hagaadan yaagiis; 2 “Taayyo immiyoobaa ehaanaadan
neeni Israa7eelatuyyo yoota; taayyo immanau a wozanai a imma imma
giyo asa ubbaa imotaa neeni taayyo ekka. 3 Intte etappe ekkana imotai
hagaa: worqqaa, biraa, nahaasiyaa birataa, 4 salo milatiya qacinaa, ochchaa
teeraa milatiya qacinaa, shololla zo7o qacinaanne liiqo liinuwaa, deeshshaa
agoziyaa, 5 dorssa orggiyaa calaa zo7o qalamiyan yeggi kessidoogaa, irp-
paniyaa, guuganttaa, 6 xomppiyaassi wogaraa zaitiyaa, tiyettiyo zaitiyaanne
ixaanaa sawettiya qimamiyaa; 7 eefuudiyaaninne tiran wottiyoogan yeg-
giyo maragidiyaa geetettiya shuchchatanne hara phooliya al77o shuchchata
eho.
8 “Yaatidi taani eta giddon aqanaadan, eti taayyo goinniyo sohuwaa
giigissona. 9 Likke taani nena bessana leemisuwaadan Xoossaa
Dunkkaaniyaanne a giddon de7iya miishshata oottite.

Maachchaa Taabootaa

10 “Eti guuganttaa mittaappe zananai naa77u waranne baggaa, gomppai
issi waranne baggaa, geesai qassi issi waranne baggaa gidiya Taabootaa
medhdhona. 11 Suwaanne kariyaa walahi bainna worqqan sheeshsha;
a yuushuwaakka worqqa tigettan yuushsha aatta. 12 He Taabootaayyo
oiddu worqqa sagaayota tiga; tigada oiddu gedetun issi baggaara naa77u
sagaayota, qassi hankko baggaara naa77u sagaayota aatta. 13 Hegaappe
guyyiyan, guuganttaappe kasota kessa; kessada worqqan sheeshsha.
14 Taabootaa tookkanau, Taabootaa miyyiyan de7iya sagaayotun kasota
aatta. 15 Tookkiyo kasoti Taabootaa sagaayotu giddon de7ona; eti hegaappe
mulekka kiyoppona. 16 Taabootaa giddon taani neeyyo immiyo, tammu
azazoti xaafetti uttido naa77u masettida shuchchata wotta.
17 “Walahi bainna worqqaappe naa77u waranne baggaa aduqqiya,
issi waranne baggaa aakkiya atto giyo sohuwaa qum77uwaa medhdha.
18 Qum77uwaayyo wurssetta naa77u bagga gaxan naa77u kiruubeta, qoxet-
tida worqqaappe medhdha. 19 Issi kiruubiyaa issi bagga gaxan, naa77antto
kiruubiyaa hankko bagga gaxan naa77aakka qum77uwaara gatta oit-
tada medhdha. 20 Kiruubeti bantta qefiyaa denttidi, atto giyo sohuwaa
qum77uwaa bantta qefiyan kuwayi wottona; qassi issoi issuwaakko simmi
uttidi, qum77uwaa xeellona. 21 Qum77uwaa Taabootaayyo bolla baggan
wotta; qassi taani neeyyo immiyo azazoti xaafettido masettida shuchchata
Taabootaa giddon wotta. 22 Maachchaa Taabootaa bolla qum77uwaa bolli
de7iya naa77u kiruubetuppe gidduwan taani nenaara gaittana; gaittada
Israa7eela asaayyo taani immiyo azazo ubbaa yan neeyyo immana.

Oittaa Wottiyo Xaraphpheezaa

23 “Guuganttaa mittaappe zananai naa77u wara, gomppai issi wara, geesai
qassi issi waranne bagga gidiyo issi xaraphpheezaa medhdha. 24 Yaatada
walahi bainna worqqan sheeshsha; qassi a yuushuwan worqqaa tigettaa
yuushsha aatta. 25 Hegaadankka, qassi gomppai takkaaro gidiyo shaashiyaa
a bolli yuushsha aatta. Yaatada a bolli worqqa tigettaa yuushsha. 26 He
xaraphpheezaayyo oiddu worqqa sagaayota medhdhada, xaraphpheezaa
tohoti de7iyo oiddu zoozetun oitta. 27 Xaraphpheezaa tookkanau kasota
aattiyo sagaayoti xaraphpheezau shaashiyaa lanqqiyan shiiqidi de7ona.
28 He tookkiyo kasota guuganttaappe kessada, worqqan eta sheeshsha.

29 Hegaadankka, qassi sainetanne cilppata, yarshshuwaa yarshshiyo wode
go7ettiyo duuqqiyoobatanne xuu7ata walahi bainna worqqaappe ootta.
30 Ta sintti aattiyo geeshsha oittai ubba wodekka xaraphpheezaa bolli xay-
oppo.

Xomppiyaa Wottiyo Ballaa

31 “Xomppiyaa wottiyo ballaa qoxettida walahi bainna worqqaappe
ootta; he ballai eqqiyo gedeekka, qassi giddo toomaikka ubbai qoxettida
worqqaappe oosettanau koshshees. A qururuusoti, a kukkumotinne a
ciishshati ubbai aara issippe oiqetti merettanau koshshees. 32 Miyyiyaara
usuppun marati ayyo kiyona; maratuppe heezzati issi baggaara, qassi
heezzati hankko baggaara de7ona. 33 Usuppun maratussikka huuphiyan hu-
uphiyan issi issi kukkumoinne ciishshai de7iyo lauziyaa ciishshaa milatiya
wanccai de7o. 34 Xomppiyaa wottiyo ballaassi giddo toomai, kukkumotinne
ciishshati de7iyo lauziyaa ciishshaa milatiya oiddu wanccan alleeqetto.
35 Naa77ai naa77ai issippe waattan de7iyo heezzu maratuppe garssaara issi
issi kukkumoi de7o. 36 Kukkumotinne marati ubbai xomppiyaa wottiyo bal-
laara issippe, oiqetti issuwaa gididi, walahi bainna worqqaappe qoxettidi
oosettona.
37 “Hegaappe guyyiyan, xomppiyaa wottiyo ballau laappun xomppeta
giigissada, eti sinttaa poo7ana mala xoqqu oottada wotta. 38 Xomppiyaa
toissiyo qaphetanne eta wottiyoobata walahi bainna worqqaappe ootta.
39 Xomppiyaa wottiyo ballainne an go7ettiyo miishsha ubbai hasttamanne
ichchashu kilo giraame gidiya walahi bainna worqqaappe oosettona.
40 Akeeka; taani nena deriyaa huuphiyan bessido leemisuwaa kaallada
ootta.

26

Xoossaa Dunkkaaniyaa

1 “Qassi liiqo liinuwaappenne salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne
shololla zo7o qacinaappe dadettida tammu magalashotuppe Xoossaa
Dunkkaaniyaa giigissa. He magalashotu bolli bollaara issi hiillan kiruubetu
misiliyaa sikissa. 2 Magalashoti ubbai issi likke gidona; geesai laatamanne
hosppun wara; gomppai oiddu wara gido. 3 Ichchashu magalashota issippe
gattada sikka; hankko attida ichchashu magalashotakka etadan ootta.
4 Issippe gaittidi sikettida magalashotuppe issi magalashuwaassi wurssetta
gaxan salo milatiya carqqiyaappe siireta medhdha; qassi issippe gaitetti
sikettida hankko magalashuwankka hegaadan ootta. 5 Issippe gaittida
issi magalashuwaa bolli ishatamu siireta, qassi issippe gaittida hankko
magalashuwaa bollikka ishatamu siireta medhdha; he siireti ubbaikka issoi
issuwaassi baazzan de7ona. 6 Hegaappe guyyiyan, worqqaappe ishatamu
qapheta medhdha; medhdhada Xoossaa Dunkkaanee issuwaa gidana mala,
he magalashotu gaxaa gaxaa he qaphetun oitta.
7 “Xoossaa Dunkkaaniyaa bollaara kammana mala, tammanne isiini ma-
galashota deeshshaa agoziyaappe daddada, issi dunkkaaniyaa medhdha.
8 Tammanne isiini magalashotikka issi likke gidona; issi issi magalashuwaa
geesai hasttamu wara, gomppai oiddu wara gido. 9 Ichchashu maga-
lashota issi baggaara, usuppun magalashota qassi hankko baggaara gattada
sikka. Usuppuntta magalashoi dakkotidi, dunkkaaniyaassi sintta baggaara
daabuletto. 10 Gatti sikkido magalashotuppe issi magalashuwaa gaxan
ishatamu siireta medhdha; qassi gatti sikkido hankko magalashotuppe

wurssetta magalashuwaa gaxan ishatamu siireta medhdha. 11 Ishatamu nahaasiyaa qapheta medhdhada, siiretu giddo gelissa; yaatada dunkkaaniyaa issippe gatta oitta. Yaatobare ha naa77u oiqettida kamoti issuwaa gidana. 12 Ha dunkkaaniyaa magalashotuppe palahida bagga magalashoi Xoossaa Dunkkaaniyaassi guyyessaara woxaletto. 13 Dunkkaaniyaa magalashoti naa77u baggaarakka issi issi wara keenaa palahona; he palahidaageeti Xoossaa Dunkkaaniyaa kammana mala, naa77u bagga miyyiyaara woxalettona.

14 “Dunkkaaniyaa bollaara kammanau dorssa orggiyaa calaa zo7o qalamiyan yeggi kessidoogaa giigissa; qassi a bollaara kammanau irppaniyaa giigissa.

15 “Xoossaa Dunkkaaniyaa xagaagiyoobata sitti giida guuganttaappe kessa. 16 Issi issi xagaagiyau geesai tammu wara, gomppai issi waranne bagga gido. 17 Issi issi xagaagiyaassi issuwaa issuwaara gatti oittiya naa77u marata medhdha. Xoossaa Dunkkaaniyaa xagaageta ubbaakka hegaadan ootta; 18 Xoossaa Dunkkaaniyaayyo tohossa baggaara laatamu xagaageta medhdha. 19 Medhdhada issi issi xagaagiyaayyo naa77u gedeta, muleera oitamu gedeta biraappe giigissa. 20 Xoossaa Dunkkaaniyaayyo huuphessa baggaara, laatamu xagaageta medhdha. 21 Medhdhada issi issi xagaagiyau naa77u gedeti, muleera oitamu gedeti, biraappe giigona. 22 Qassi Xoossaa Dunkkaaniyaayyo guyye gaxan arggo baggaara usuppun xagaageta medhdha. 23 Medhdhada guyye gaxan de7iya zoozetuyyo naa77u xagaageta giigissa. 24 Ha naa77u zoozetun de7iya xagaageti, xaphuwaappe xeeraa gakkanaashin daabula gididi biidi, xeeran issi migiduwan geli oiqettona; yaatidi naa77ai issuwaa gidona. 25 Hegaa gishshau, issi issi xagaagiyaayyo garssaara naa77u naa77u gedeti de7ona; muleera hosppun xagaagetinne biraappe oosettida tammanne usuppun gedeti de7ona.

26 “Qassi guuganttaappe hiraqota kessa. Xoossaa Dunkkaaniyaayyo issi bagga miyyiyan de7iya xagaagetussi ichchashu hiraqota, 27 qassi hankko bagga miyyiyan de7iya xagaagetussi ichchashu hiraqota giigissa. Hegaadankka, Xoossaa Dunkkaaniyaayyo guyye arggo baggaara wurssetta gaxan de7iya xagaagetuyyo ichchashu hiraqota medhdha. 28 Giddo hiraqoi xagaagetussi giddo ginaara ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin kantti kiyanau koshshees. 29 Xagaageta worqqan sheeshshada, hiraqoti aadhdhiyo sagaayota worqqaappe medhdha; qassi hiraqotakka worqqan sheeshsha. 30 Xoossaa Dunkkaaniyaa taani nena deriyaa bollan bessido leemisuwaadan oottada tokka.

31 “Salo milatiya, ochchaa teera milatiyaanne shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaappe issi magalashuwaa ootta; he magalashuwaa bolli issi hiillan kiruubetu misiliyaa sikissa. 32 Yaatada worqqan sheeshshido oiddu, mino guuganttaa tuussatun de7iya worqqaappe oosettida kaqqiyoogan kaqqa. He oiddu tuussati biraappe medhdhido tohotun gelona. 33 He magalashuwaa Xoossaa Dunkkaaniyaa kaaran de7iya qaphetuppe garssaara kaqqada, Maachchaa Taabootaa magalashuwaappe guyye baggan wotta; yaatobare he magalashoi Geeshsha Sohuwaa Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaappe shaakkana. 34 Atto giyo sohuwaa qum77uwaa Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwan de7iya Maachchaa Taabootaa bolli wotta. 35 Xaraphpheezaa magalashuwaappe kareera, Xoossaa Dunkkaaniyaappe huuphessa baggan wotta; xomppiyaa wottiyo ballaa qassi a ginan tohossa baggaara wotta. 36 Dunkkaaniyaa geliyo penggiyaassi salo milatiya, ochchaa teeraa

milatiyaanne shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaappe xilppiyan alleeqissiyaagan oosettida magalashuwaa medhdha. 37 Magalashuwaayyo ichchashu tuussata guuganttaappe kessada, worqqan sheeshsha; kaqqiyoogeetikka worqqaappe oosettidaageeta gidona; tuussatuyyo nahaasiyaa birataappe tigada ichchashu gedeta medhdha.

27

Xuuggiyo Yarshshuwaa Yarshshiyoosaa

1 “Guuganttaappe yarshshiyoosaa keexxa. He yarshshiyoosaayyo geesai heezzu wara gido; gomppainne zananai issi likke, ichchashu ichchashu wara gididi, oiddu zooziyaara de7o. 2 Oiddu zoozetu wurssetta gaxan gaxan issi issi kaciyaa medhdha; kaceti yarshshiyoosaara issippe oiqettidi oosettona. Yaatada yarshshiyoosaa nahaasiyaa biratan sheeshsha. 3 An go7ettiyo miishshata, bidinttaa kessiyo balddeta, akaafata, araciyo kuixaarota, ashuwaa qaphiyo qaphetanne tamaa cooceta ubbaa nahaasiyaa birataappe medhdha. 4 Yaatada nahaasiyaa birataappe zazzare malabaa medhdha; qassi a oiddu zooziyan oiddu sagaayota medhdha. 5 Yaatada yarshshiyoosaayyo duge giddo ginan de7iya dacaa bolli wotta. 6 Guuganttaappe yarshshiyoosaayyo kasota kessada, nahaasiyaa biratan sheeshsha. 7 Yarshshiyoosaa tookkiyo wode maaddana mala, he kasota naa77u miyyiyaara de7iya sagaayotun aatta. 8 Taani nena deriyaa bollan bessidoogaadan, yarshshiyoosaa xaulaappe medhdhidi, gomppaa kofa kessona.

Xoossaa Dunkkaaniyaayyo Dabaaba Baggaa

9 “Xoossaa Dunkkaaniyaayyo asai shiiqiyo dabaabaa giigissa. Dabaabaayyo tohossa bagga zananai xeetu wara aduqqo; he dabaabaayyo liiqo liinuwaappe dadettida magalashota giigissa. 10 Ayyo nahaasiyaa birataappe laatamu tuussatanne tuussati eqqiyo laatamu gedeta ootta; eta huuphiyan qassi biraappe kaqqiyoogeetanne tuussata huuphiyan qachchiyoogeeta ootta. 11 Hegaadankka, dabaabaayyo huuphessa bagga zananai xeetu waraa aduqqo; qassi laatamu tuussatuuranne he tuussatuyyo laatamu nahaasiyaa gedetuura de7iya magalashoi de7o. Yaatidi biraappe oosettida kaqqiyoogeetinne tuussatu huuphiyan qachchiyoogeeti Xoossaa Dunkkaaniyaayyo de7ona.

12 “Dabaabaayyo arggo bagga gomppai ishatamu waraa aakko; tammu tuussatinne, tuussatuyyo tammu gedeti de7iyo magalashoti ayyo de7ona. 13 Qassi arshsho bagga dabaabaa gomppaikka ishatamu wara gido. 14 Dabaabaa geliyoosaappe issi baggaara tammanne ichchashu wara aduqqiya magalashoti de7ona; etayyo heezzu tuussatinne heezzu gedeti de7ona. 15 Hegaadankka, hinkko baggaara magalashoti tammanne ichchashu wara aduqqiya magalashoti de7ona; etayyo heezzu tuussatinne tuussatuyyo heezzu gedeti de7ona.

16 “Dabaabaa geliyoosaayyo laatamu wara aduqqiya magalashuwaa giigissa; hegeekka salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne, shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaappe dadettidaagaa, xilppiyan alleeqissiyaagan giigissa. Eti an zemppiyo oiddu tuussatanne tuussatuyyo oiddu gedeta giigissa. 17 Dabaabaa yuushuwan de7iya tuussatussi ubbaassi biraappe oosettida qachchiyoogeetinne kaqqiyoogeeti, nahaasiyaappe oosettida gedeti de7ona. 18 Dabaabai zananaa laatamu wara, gomppaa laatamu

wara gido; pudiyaa ichchashu wara xoqqiya liiquwan dadettida liinuwaappe oosettida magalashoti de7ona; yaatidi nahaasiyaappe oosettida gedeti gidona.
19 “Xoossaa Dunkkaaniyan oottiyo oosuwaassi go7ettiyo miishsha ubbai, eta go77ai aiba gidikkokka, Xoossaa Dunkkaaniyaa xishetu ubbaaranne dabaabaa xishetu ubbaarakka gujjin, nahaasiyaa birataappe oosettona.

Xomppiyaa Zaitiyaa

20 “Xomppee to7ennan eexxiiddi de7ana mala, assi koshshiya zaitiyaa wogaraa teeraa caddidi gum77in kiyidaagaa neeyyo ehaana mala, Israa7eelata azaza. 21 Aarooninne a naati, xomppee GODAA sinttan qammida sa7ai wonttana gakkanaashin poo7ana mala, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon, Markkaa Taabootaa sinttan de7iya magalashuwaappe kareera eettona. Hagee Israa7eela asaayyo merinau wotto woga gididi de7o.

28

Qeesetu Maayuwaa

1 “Ne ishaa Aaroonanne a naata Nadaaba, Abiiha, El77aazaranne Itaamaara neekko ehiissa; eti qeese gididi taayyo oottana mala, Israa7eela asaa giddoppe eta dummaya. 2 Ayyo bonchchuwaanne puulaa immana mala, ne ishaa Aaroonayyo qeesetettaa maayota giigissa. 3 Taani aadhdhida eratettaa immido kushiyaa hiillaa eriya asa ubbaa xeesada, Aaroonayyo maayota giigissana mala yoota; i qeese gididi, taayyo oottanau dummatana. 4 Eti giigissana maayotikka hageeta: tiran wottiyoogaa, eefuudiyaa, adussa maayuwaa, alleeqettidi dadettida qoliyaa, shaashiyaanne danccuwaa. Ne ishai Aarooninne a naati qeese gididi taayyo oottiiddi geeshsha maayota maayana mala, sikkiyaageeti giigissoosona. 5 Kushiyaa hiillaa eriyaageetikka ha maayota giigissanau, worqqa qacinaa, salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaanne liiqo liinuwaa go7ettona.

Eefuudiyaa

6 “Eefuudiyaa giyo maayuwaa worqqa qacinaappe, salo milatiya qacinaappe, ochchaa teeraa milatiya qacinaappe, shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaa qacinaappe kushe hiillanchchati alleeqissidi giigissona. 7 Naa77u baggai gaittidi issuwaa gidana mala, naa77u hashiyaa bolli gattidi oittiya carqqee de7o. 8 Hiillai alleeqissidi daddido danccoikka eefuudiyaa mala gididi, worqqaappe, salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaappenne liiqissi baqqido liinuwaappe oosetto. 9 Maragidiyaa giyo naa77u shuchchata ekkada, Yaaqooba naatu sunttaa eta bolli woocada xaafa. 10 Eta yeletaa maaraadan issi shuchchaa bolli usuppun sunttaa, hinkko shuchchaa bolli qassi attida usuppunatu sunttaa woocada xaafa. 11 Maatafaa bolli sunttaa woocidi xaafiyoogaadan, he naa77u shuchchatu bolli Yaaqooba naatu sunttaa woocada xaafa; xaafada he shuchchata worqqaappe medhdhido shuchchaa oiqqiyaagaa bolli wotta. 12 Yaatada tammanne naa77u Israa7eela zareta hassayiyoobaa gidana mala, ha naa77u shuchchata eefuudiyaara oittido hashiyaa carqqiyan wotta; yaatobare GODAA sinttan ubbatoo hassayettana mala, ha sunttata Aarooni ba hashiyan tookko. 13 He shuchchata oiqqiyaagaa worqqaappe medhdha. 14 Qassi walahi bainna worqqaappe wodoruwaadan dooqqido qooriyan wottiyo naa77u sanssalatata giigissada, he naa77u shuchchaa oiqqiyaageetuura gatta oitta.

Tiran Wottiyoogaa

15 “GODAA shenee aibakko oichchidi eriyo tiran wottiyoogaa kushe
hiillanchchan ootissa. He tiran wottiyoogaa eefuudiyaa daddidoogaadan,
worqqaappe, salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o
qacinaappenne liiqo liinuwaappe dadda. 16 Ayyo oiddu zoozee de7ees;
geesainne gomppai issi issi takkaaro gididi dakkoto. 17 Hegaappe
guyyiyan, a bolli oiddu maaran al77o shuchchata wotta; koiro
maaran wottido shuchchai, sarddiyooniyaa, tophaaziyooniyaanne
phooliya inqquwaa. 18 Naa77antto maaran baluura, sampperiyaanne
almmaaziyaa giyo al77o shuchchata; 19 heezzantto maaran yaakinttiyaa,
kelqqedooniyaanne ametesxxinoosiyaa; 20 oiddantto maaran biralle,
maragidiyaa, yasphphiidiyaa. Hageeti ubbai worqqaappe oosettida
shuchchaa oiqqiyaagaa bolli uttona. 21 Israa7eela naatu sunttaa qoodaadan,
shuchchatu qoodaikka tammanne naa77a gidona; issoi issoi maatafadan
woocettidi, tammanne naa77u zaretu sunttai he shuchchatun xaafetto.

22 “Tiran wottiyoogaayyo wodorodan dooqettida sanssalataa walahi
bainna worqqaappe medhdha. 23 Naa77u worqqa migidota medhdhada,
tiran wottiyoogaayyo qommo gaxa zoozetuura gattada oitta wotta. 24 He
naa77u worqqa sanssalatata tiran wottiyoogaayyo zoozetun de7iya migi-
dotuura gattada oitta. 25 He sanssalatatuyyo hankko bagga xeeraa qassi
eefuudiyaayyo sintta baggaara, hashiyaa carqqiyan de7iya shuchchaa
oiqqiyaageetuura gatta qachcha. 26 Qassikka naa77u worqqa migidota med-
hdhada, eefuudiyaappe kaallidi de7iya tiran wottiyoogaayyo soo baggaara
de7iya naa77u zoozetu xeeran aatta. 27 Hegaadankka, worqqaappe hara
naa77u migidota medhdhada; eefuudiyaayyo sintta baggaara, hashiyaa car-
qqiyaappe garssa baggaara, eefuudiyaa xeessan qachchiyoogaappe qom-
moora, sihoi gaittosaa matan eta oitta. 28 Tiran wottiyoogan de7iya migidota
eefuudiyan de7iya migidotuura gattidi, salo milatiya baqettan qachcha;
yaatikko, tiran wottiyoogee xeessaappe qommoora de7iyo gishshau, qashoi
dol77enna.

29 “Aarooni Geeshsha Sohuwaa geliyo wode, ha tiran wottiyoogan de7iya
Israa7eela zaretu sunttata tookko. Yaatobare taani GODAI ubbatoo ta asaa
hassayana. 30 Qassi Uriimiyaanne Tumiima giyoobata tiran wottiyoogan
yegga. Aarooni GODAA sintti aadhdhiiddi, ba tiran wotti ekkidi gelo. Ta
shenee aibakko Israa7eela asaa erissana mala, i ta sinttan oottanau geliyo
wode ubban tiraa kiisiyaappe xaissenna.

Qeeseti Maayiyo Hara Maayota

31 “Eefuudiyaappe bollaara maayiyo adussa maayuwaa muleera salo mi-
latiya carqqiyaappe giigissa. 32 He adussa maayuwaayyo qooriyaa aattiy-
oosaa medhdha. He sohoi peerettennaadan, soo qalam77ada, yuushsha aat-
tada sikka. 33 Adussa maayuwaa duge bagga macaraa yuushuwan salo mi-
latiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaappe, roomaaniyaa
teeraa misileta medhdha. Yaatada eta gidduwan worqqaappe oosettida
daalata walahan ootta. 34 Worqqaa daalatinne roomaaniyaa teera misileti
he adussa maayuwaa duge bagga xeeraayyo yuushuwan walahan aadhd-
hona. 35 Aarooni qeesetettan oottiyo wode, ha adussa maayuwaa maayo;
GODAA sintti Geeshsha Sohuwaa geliyo wodenne kiyiyo wode, daalai waas-
sana. I hegaa maayikko haiqqenna. 36 Walahi bainna worqqaappe issi
alleequwaa medhdhada maatafaa bolli woociyoogaadan, a bolli woocada,

‘GODAASSI GEESHSHA GIDIDI DUMMATIIS’ yaagada xaafa. 37 Xaafada huuphiyan xaaxiyo shaashiyaa bolli qachchana mala, salo milatiya baqettaa an aatta. 38 Aattobare Aarooni a ba som77uwan wotto; hegan Israa7eela asai GODAASSI imotaa immiiddi mooridobi de7ikkokka, he mooruwaa Aarooni tookkees. Asai ehiyoobaa GODAI ekkana mala, i he xifatiyaa ubbatonkka ba som77uwan wottanau koshshees.

39 “Aaroona qoliyaa liiqo liinuwaappe dadda; huuphiyan xaaxiyo shaashiyaakka liinuwaappe giigissa. Qassi danccuwaa xilppiyan alleeqissiyaagan sikissa. 40 Aaroona naatuyyo bonchchonne alleeqo gidana mala, qoleta, danccotanne huuphiyan xaaxiyo shaasheta giigissa. 41 Neeni ha maayota ne ishaa Aaroonanne a naata maizzidoogaappe guyyiyan, eti qeesetettan taayyo oottana mala eta tiya; tiyada eti qeese gididi taayyo oottana mala eta dummaya. 42 Eta kalloi kamettana mala garssaara maayiyo maayuwaa, xeessaappe biidi wodiraa gakkanau kammiyaagaa, liiqo liinuwaa qacinaappe giigissa. 43 Aarooninne a naati Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo wode, woikko Geeshsha Sohuwan qeesetettan oottanau yarshshuwaa yarshshiyoosaa shiiqiyo wode, ha maayota maayona. Hegaadan hanikko, eti bantta bolli mooronne haiqo ehookkona. Hagee Aaroonayyoonne a zaretuyyo merinau woga gido.

29

Qeesetettaa Immiiddi Poliyo Wogata

1 “Aarooninne a naati qeese gididi taayyo oottana mala, neeni eta dummayanau hagaadan ootta; tilla bollaara de7iya issi mirgguwaanne naa77u dorssa orggeta ekka; 2 muruta gisttiyaa xiilliyaa ekkada, irshshuwaa yeggennan oittaa uukka; qassi irshshuwaa yeggennan zaitiyan komppuwaa komppa; hegaadankka, irshshuwaa yeggennan lee7e lichchakkuwaa uukkada, zaitiyaa tiya. 3 Neeni eta masoofiyan wottada, mirgguwaaranne naa77u dorssa orggetuura issippe taayyo shiishsha.

4 “Yaatada Aaroonanne a naata Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge ehaada, haattan eta meecca. 5 Hegaappe guyyiyan, maayota ekkada, qoliyaa, eefuudiyaa bolli maayiyo adussa maayuwaa, eefuudiyaanne tiran wottiyoogaa Aaroona maizza; maizzada eefuudiyaa hiillan dadettida danccuwan gixissa. 6 SHaashiyaakka a huuphiyan xaaxada, ‘GODAASSI geeshsha gididi dummatiis’ yaagiyaabi xaafettido alleequwaa huuphiyaa xaattaa bolli aatta. 7 Tiyiyo zaitiyaakka ekkada, a huuphiyan tigada tiya. 8 A naatakka ehaada qoleta maizza. 9 Maizzada shaashiyaakka eta huuphiyan xaaxa. Hegaappe guyyiyan, Aaroonanne a naata danccuwaa danccissa. Qeesetettai etayyo merinau wotto woga gido. Simmi Aaroonanne a naata yaatada qeese oottaasa.

10 “Mirgguwaa taayyo Xoossaa Dunkkaaniyaa sintti neeni ehin, Aarooninne a naati a huuphiyan bantta kushiyaa wottana. 11 Mirgguwaa Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo penggen GODAA achchan shukka. 12 Mirgguwaa suuttaappe amaridaagaa ne biradhdhiyan ekkada, yarshshiyoosaa bolli de7iya kaceta tiya; tiyishin attidaagaa yarshshiyoosaappe garssa baggaara gussa. 13 Hegaappe guyyiyan qantta ashuwaa kammida handda ubbaa, tiriyaa kammida handdaa, naa77u kilahotanne eta kamida handdaa ekkada, yarshshiyoosaa bolli wottada xuugga. 14 SHin mirgguwaa ashuwaa, a galbbaanne a maracciyaa dirssaappe kareera xuugga; hegee nagaraa gishshau yarshshiyo yarshshuwaa.

15 “Naa77u dorssa orggetuppe issuwaa neeni ekkin, Aarooninne a naati
bantta kushiyaa a huuphiyan wottona. 16 Yaatobare dorssa orggiyaa
shukkada, suuttaa yarshshiyoosaa miyyiyan ubbasaara caccafa. 17 Dorssa
orggiyaayyo ashuwaa qanxxerettada, qantta ashuwaanne gedaa meecca;
meeccada huuphiyaa bollinne hara qommo ashotu bolli eta wotta;
18 hegaappe guyyiyan, dorssa orggiyaa muleera yarshshiyoosan xuugga;
hegee GODAAYYO xuugettiya yarshsho, sawuwaa tonggu giya yarshshonne
GODAAYYO taman yarshshiyo yarshsho.
19 “Qassi hankko dorssa orggiyaa neeni ekka; ekkin Aarooninne a naati
bantta kushiyaa a huuphiyan wottana. 20 He dorssa orggiyaa shukkada, a
suuttaappe amaridaagaa ekkada, Aaroonayyoonne a naatuyyo ushachcha
haittatu xeeraa, eta ushachcha kushetuyyo wogga biradhdhetanne eta
ushachcha tohotuyyo wogga biradhdheta tiya; hegaappe guyyiyan, attida
suuttaa yarshshiyoosaa miyyiyan ubbasaara caccafa. 21 Yarshshiyoosan
de7iya suuttaappe amaridaagaanne tiyettiyo zaitiyaappekka amaridaagaa
ekkada, Aaroona bollinne a maayuwaa bolli, a naatu bollinne eta maayuwaa
bolli caccafa; caccafin inne a naati, eta maayoi GODAA oosuwaayyo dum-
matana.
22 “Ha dorssa orggiyaappe modhdhuwaanne nasiyaa, qantta ashuwaa
bolli de7iya handdaa, tiriyaa kammida handdaa, naa77u kilahota, eta
kammida handdaaranne ushachcha gedaara neeni ekka; hagee qeesetet-
taa sunttaa immiyo wode shukkiyo dorssaa. 23 GODAA sinttan wottido
irshshoi gelibeenna oittaa, masoofiyaappe zaitee walahettibeenna oittaa,
zaitiyaara uukkido issi komppuwaanne issi lee7e lichchakkuwaa ekka.
24 Neeni ha katta ubbaa Aaroona kushiyaaninne a naatu kushiyan wotta;
wottobare eti wuxaawuxiyo yarshsho oottidi GODAA sinttan pudenne
dugenne wuxaawuxona. 25 Hegaappe guyyiyan, eta kushiyaappe hageeta
ekkada, yarshshiyoosaa bolli wottada, xuuggiyo yarshshuwaara gattada,
GODAA sawuwaa tonggu gaanaadan, yarshshiyoosaa bolli taman xuugga.
26 Aarooni qeese gididi sunttettiyo wode shukkido dorssa orggiyaa anggaa-
suwaa ekkada, GODAA sinttan wuxaawuxiyo yarshshodan wuxaawuxa;
hegee inttena gakkiya shaaho gidana.
27 “He shukkido dorssaa ashuwaa qommotikka: yarshsho oottidi wux-
aawuxido anggaasuwaanne GODAA sinttan tookkido gedaa dummaya;
hegeeti Aaroonayyoonne a naatuyyo shaaho gidana. 28 Israa7eelati GO-
DAAYYO immiyo issippetettaa yarshshoi, ubbatonkka Israa7eela asaappe
Aaroonanne a naata gakkiya shaaho gido.
29 “Aaroona qeesetettaa maayoi appe guyyiyan a zaretussi de7o; tiyettidi
qeese gidiyo wode, ha maayuwaa maayona. 30 A naatuppe a sohuwan qeese
gididi, Geeshsha Sohuwan oottanau Xoossaa Dunkkaaniyaa yiya na7ai, he
maayuwaa laappun gallassau maayo.
31 “Aarooninne a naati qeese gididi sunttettiyo wode shukettida dorssaa
orggiyaa ashuwaa ekkada, geeshsha sohuwan doissa. 32 Aarooninne
a naati dorssa orggiyaa ashuwaanne masoofiyan de7iya oittaa Xoossaa
Dunkkaaniyaa geliyo penggen moona. 33 Eti qeese gididi sunttettiyo
wodenne dummatiyo wode, nagarai atto geetettanaadan yarshshettida ha
yarshshota moona. SHin he yarshshoti geeshsha gidido gishshau, hara
asi oonne mooppo. 34 Qeese gididi sunttettiyo wode shukkido dorssa
orggiyaa ashuwaappe woikko oittaappe maallado gakkanaassi palahidi
aqikko, taman xuugetto; geeshsha gidido gishshau meetettoppo.
35 “Aarooninne a naati qeese gididi sunttettiyo wode wottiyo wogaa
likke taani nena azazidoogaadan oottada, laappun gallassaa garssan pola.

36 Nagarai atto geetettanaadan hachchi hachchi nagara yarshshodan issi
mirgguwaa yarshsha. Hegan yarshshiyoosaa geeshsha; yaatada yarshshiy-
oosaa dummayanau tiya. 37 Yarshshiyoosaa nagaraa atto giyo wogaa laap-
pun gallassan polada, a dummaya. Yaatobare yarshshiyoosai aadhdhida
geeshsha soho gidana. A bochchiya ubbaikka geeyana.

Hachchi Hachchi SHiishshiyo Yarshshuwaa

38 “Yarshshiyoosan neeni hachchi hachchi shiishshana yarshshoi hagaa.
Yelettoosappe issi laitta gakkido naa77u dorssa orggeta yarshsha. 39 Dorssa
orggetuppe issuwaa maallado, qassi naa77anttuwaa omarssi yarshsha.
40 Koiro dorssa maraara issi kilo giraame gidiya muruta gisttiyaa xiilliyaa
issi litiro zaitiyan munaqqada yarshsha; issi litiro woiniyaa eessaakka
ushshaa yarshsho oottada yarshsha. 41 Naa77antto dorssa orggiyaa omarssi
yarshshaidda maalladoogaa keena, xiilliyaa, zaitiyaanne woine eessaa shi-
ishsha. Hegee GODAAYYO taman yarshshettiya, sawuwaa tonggu giya
yarshsho gidana.
42 “Ha xuuggiyo yarshshoi yiya yeleta ubban Xoossaa Dunkkaaniyaa
geliyo penggiyan GODAA sinttan paci bainnan yarshshettanau koshshees.
Taani yan gaittada, nenaara haasayana. 43 Qassi yan taani Israa7eelatuura
gaittana; ta bonchchoikka he sohuwaa dumma soho kessana.
44 “Hegaa gishshau, taani Xoossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyoosaa
dummayana; eti taayyo qeese gididi taayyo oottana mala, Aaroonanne a
naata taani dummayana. 45 Yaatada taani Israa7eelatu giddon de7ana; qassi
taani eta Xoossaa gidana. 46 Taani eta giddon de7ana mala, Gibxxeppe eta
kessida GODAA eta Xoossaa gidiyoogaa eti erana. Ee, taani GODAA eta
Xoossaa.

30

Ixaanaa Cuwayiyo Saaxiniyaa

1 “Ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaa guuganttaappe medhdha; 2 ayyo oiddu
zoozee de7o; zananai issi wara, gomppai issi wara, geesai qassi naa77u wara
gido; kacetikka aara issuwaa gididi oiqetti merettona. 3 Ayyo bolla doonaa,
oiddu miyye ubbaanne a kaceta walahi bainna worqqan sheeshsha; a
yuushuwankka worqqa tigettaa yuushsha aatta. 4 He worqqa tigettaappe
garssaara ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaayyo worqqaappe naa77u sagaayota
medhdha; yaatada ya baggaaranne ha baggaara naa77aa naa77aa oitta.
Hegeeti tokkiyo wode kasota aattanaassi maaddanaassa. 5 Kasota guugant-
taappe kessada, eta worqqan sheeshsha. 6 Ha yarshshiyoosaa Maachchaa
Taabootaa sinttan kaqettida magalashuwaappe kare baggaara, hegaakka
taani nenaara gaittiyo Maachchaa Taabootaa bolli de7iya atto giyo sohuwaa
qum77uwaa sinttan wotta.
7 “Aarooni maallado maallado xomppeta giigissanau yiyo wode, sawiya
ixaanaa yarshshiyoosan cuwayo. 8 Aarooni omarssi xomppeta poo7issiyo
wode, zaarettidikka ixaanaa cuwayo; yaatikko, ixaanai GODAA sinttan
yiya yeletau ubbatoo cuwattana. 9 Ha yarshshiyoosan hara ai ixaananne,
woikko xuugiyo yarshsho, woikko katta yarshsho yarshshoppa; ushshaa
yarshshuwaakka a bolli tigoppo. 10 Aarooni laittaappe issiton nagaraappe
maarettanau shukkiyo mehiyaa suuttaa ekkidi, he yarshshiyoosaa bolli
de7iya kacetu bolli wotto. Yaatidi geeshshiyo wogaa polo. Ha wogai sint-
taara yaana wodetu ubban laittan laittan poletto. Yaatobare ha yarshshiy-
oosai GODAAYYO dummati geeyidaagaa gido” yaagiis.

Dunkkaaniyau SHiiqiya Miishshaa

11 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 12 “Neeni Is-
raa7eela asaa qoodan ekkanau eta paidiyo wode, issi issi urai qoodettidi,
ba shemppuwaa wozanau GODAAYYO miishshaa qanxxo; qanxxikko neeni
eta qoodiyo wode, eta bolli boshi yeenna. 13 Qoodan geliya asai huuphiyan
huuphiyan Dunkkaaniyan eriyo meezaanaa likkiyan issi issi xaqara biraa
qanxxo. Issi issi urai hagaa taayyo imo oottidi immo. 14 Qoodan geliya
asai laittai laatamaa kumidoogeenne hegaappe bolla ubbai, GODAAYYO
immiyoobaa eho. 15 Intte intte shemppuwaa wozanau GODAAYYO imuwaa
immishin, dureekka manqqoikka issi likke immanaappe attin, duree daris-
sidi woikko manqqoi guuttidi immoppo. 16 Nagaraappe maarettanau
qanxxiyo miishshaa Israa7eela asaappe ekkada, Xoossaa Dunkkaaniyaa
giddo oosuwaassi peeshsha. Ha miishshai intte shemppuwaa wozanau,
GODAA sinttan Israa7eela asaabaa hassayiyoobaa gidana” yaagiis.

Meechcha Keriyaa

17 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 18 “Meechcha
keriyaanne a wottiyoogaa nahaasiyaappe medhdha; medhdhada Xoos-
saa Dunkkaaniyaappenne yarshshiyoosaappe gidduwan wotta; wottada
an haattaa tiga. 19 Tigin Aarooninne a naati bantta kushiyaanne bantta
tohuwaa meecettana. 20 Eti haiqqenna mala, Xoossaa Dunkkaaniyaa
geliyo wode, audenne he haattan meecettona. Qassi GODAAYYO taman
yarshshuwaa yarshshanaayyo yarshshiyoosaa mati shiiqido wode, 21 eti
haiqqenna mala, bantta kushiyaanne bantta tohuwaa meecettona. Hagee
Aaroonassinne a zaretussi, yiya yeleta ubbaassi merinau woga gidana”
yaagiis.

Tiyettiyo Zaitiyaa

22 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 23 “Muruta qimameta, hegeetikka,
usuppun kilo giraame gukkiya karbbiyaa, heezzu kilo giraame sawiya
qarafaa, heezzu kilo giraame sawiya gucachchaanne 24 usuppun kilo
giraame zimbbaanuwaa ekka. Ha ubbaikka Dunkkaaniyan eriyo
meezaanaa likkiyan gido. Hegaa bollikka oiddu litiro zaitiyaa gujja.
25 Hageeta shittuwaa oottiyo eran wolakkada, sawiya geeshsha tiyettiyo
zaite kessa. 26 Yaatada Xoossaa Dunkkaaniyaa, Maachchaa Taabootaa,
27 xaraphpheezaanne a bolli wottiyo miishsha ubbaa, xomppiyaa wottiyo
ballaanne a miishshata, ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaa, 28 xuuggiyo
yarshshuwaa yarshshiyoosaanne an de7iya ubba miishshata, meechcha
keriyaanne a wottiyoogaa tiya. 29 Eti aadhdhida keehi geeshsha gidana
mala, neeni eta dummaya; eta bochchiyaabai ubbaikka geeshsha gidana.
30 “Hegaappe guyyiyan, Aarooninne a naati qeese gididi taayyo oottana
mala, eta tiya; tiyada dummaya; 31 Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada
yoota; ‘Hagee yiya yeletaassikka tiyettiyo ta geeshsha zaite gido; 32 ha za-
itiyaa asa bollan gussoppa; qassi ai zaitekka hegaa oottido likkiyan oottoppa.
I geeshsha gidido gishshau, inttekka a geeshshabaadan qoppite. 33 Hagaa
mala shittuwaa giigissiya urinne qeese gidenna hara asa tiyiya uri ooninne
ba asaa giddoppe bohetto’ yaaga” yaagiis.

Ixaanaabaa

34 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Sawiya
qimameta: mittaa cooshshaa, xaadhdhiyaa keettan de7iya shittuwaa,
sawiya shidaanne sawiya ixaanaa ekka; eta ubbaa yesoikka issi likke
gido. 35 SHittuwaadan walahettida ixaanaa oottada, etan go7etta; walahi
bainnabaanne geeshsha gidanaadan, an maxiniyaa yegga. 36 Appe

amaridaagaa ekkada liiqissada cadda; yaatada taani nenaara gaittiyo Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon Maachchaa Taabootaa sinttan wotta. Yaatobare i neeyyo ubbaappe aadhdhida geeshsha gidana. 37 Hagaa medhdhidoogaa likkiyan hara ixaanaa medhdhoppite. Hegee taayyo dumma geeshshabaa gidiyoogaa erite. 38 Hagaa milatiyaabaa medhdhidi, a sawuwaa singgidi ufaittanau koyiya uri de7ikko, i ba asaa giddoppe bohetto" yaagiis.

31

Baxaali7eelanne Oholi7aaba

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 "Be7a; taani Yihudaa zare gidiya Huura na7aa na7aa, Uura na7aa, Baxaali7eela dooraas. 3 A taani Xoossaa Ayyaanan, hiillan, akeekaaninne ooso ubbaa oottiyo eran kunttaas; 4 hegeekka hiillan oosuwaa halchchuwaa kessiiddi, worqqaappe, biraappenne nahaasiyaappe dumma dummabaa i oottanaassa. 5 Hegaadankka, al77o shuchchaa massidi giigissanaassa, mittaa massanaassanne hara ooso ubbaa i oottanaassa.

6 "Hegaa bollikka qassi a maaddana mala, Daana zare gidiya Ahisamaaka na7aa Oholi7aaba sunttaas. Taani nena azazidobaa ubbaa eti oottana mala, kushe hiilla eriyaageetussi ubbatussi eratettaa immaas. 7 Eti oottanabati: Xoossaa Dunkkaaniyaa, Maachchaa Taabootaa, a bolli wottiyo atto giyo sohuwaa qum77uwaa, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon go7ettiyo miishsha ubbaa, 8 xaraphpheezaanne a miishshata, xomppiyaa wottiyo ballaa walahi bainna worqqaappe oosettidaagaanne a miishsha ubbaara, ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaa, 9 xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaanne a miishsha ubbaara, meecettiyo keriyaanne a wottiyoogaara, 10 dadettida maayuwaa, qeese ubbatu halaqai Aarooni maayana qeesetettaa maayotanne a attuma naati qeesetettaa oottiiddi maayana maayuwaa, 11 qassi tiyettiyo zaitiyaanne Geeshsha Sohuwaayyo sawuwaa tonggu giya ixaanaa. Eti hagaa ubbaa taani nena azazidoogaadan oottona" yaagiis.

Sambbata - SHemppo Gallassaa

12 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagidi azaziis; 13 "Israa7eela asaa neeni, 'Ta Sambbataa naagite. Hegee taani GODAI inttena taassi geeshsha oottada dooridoogaa bessiyaagaa gididi, yaana yeleta ubbau taappenne intteppe gidduwan malaata gidana. 14 Intteyyo i geeshsha gidiyo gishshau, Sambbataa bonchchite. A tunissiya asai ubbai mule haiqqo; he gallassan ooso oottiya ooninne ba asaa giddoppe bohetto. 15 Usuppun gallassatun neeni oosuwaa ootta; shin laappuntta gallassai GODAAYYO dummatida shemppo Sambbata; Sambbata gallassan ai oosonne oottiya ooninne haiqqo. 16 Israa7eelati ha Sambbata gallassaa yeletaappe yeletau merinaa malaata oottidi bonchchona. 17 Taani usuppun gallassatun saluwaanne sa7aa medhdhido gishshaunne qassi laappuntta gallassan taani oosuwaa aggada shemppido gishshau, ta gidduwaaninne Israa7eelatu gidduwan hagee merinau malaata gidana' yaaga" yaagiis.

18 GODAI Muuseyyo Siinaa Deriyaa bollan haasayiyoogaa wurssido wode, i ba biradhdhiyan xaafido tammu azazota oiqqida naa77u masettida shuchchata Muuseyyo immiis.

32

Worqqaappe Merettida Maraa

1 Asai Muusee deriyaappe wodhdhennan keehi gam77idoogaa be7ido
wode, Aaroona yuushuwan shiiqidi, “Haaya; neeni nuna kaalettiya xoos-
sata nuuyyo medhdha. Aissi giikko, ha nuna Gibxxeppe ehiida Muusee
waanidaakkonne nuuni erokko!” yaagidosona. 2 Yaagin Aarooni eta,
“Intte keettaayetu haittaaninne intte attuma naatunne macca naatu haittan
de7iya worqqaa kessidi, taayyo ekki ehiite” yaagiis. 3 Hegaappe guyyiyan,
asai ubbai ba haittaa worqqaa kessidi, Aaroonayyo ehiidosona. 4 Ehin
i hegaa eta kushiyaappe ekkidi, seerissiis; seerissidoogaappe guyyiyan,
qoxxiyooban qoxxidi, mara milatiya eeqa oottidi medhdhiis.

Medhdhin asai, “Israa7eelatoo, inttena Gibxxe biittaappe kessida intte
xoossati hageeta” yaagiis. 5 Aarooni hagaa be7ido wode, he maraa sinttan
yarshshiyoosaa gimbbidi, “Wontto GODAA baalaa gallassa gidana” yaagidi
erissiis. 6 Hegaa gishshau, wonttetta gallassi asai guuran denddidi, xuuggiyo
yarshshuwaa shiishshiis; issippetettaa yarshshuwaakka yarshshiis. Yaatidi
asai maanaunne uyanau uttiis. Mi uyi simmidi, qassi duranau denddiis.

7 Yaanin GODAI Muusa, “Neeni eesuwan duge wodhdha; aissi giikko,
ne asai, neeni Gibxxeppe kessada ehiidoogee nagaraa oottidi, bantta hu-
uphiyaa tunissiichchidosona. 8 Taani eta azazido ogiyaappe eti eesuwan
sher77i giichchidosona. Worqqaa seerissidoogaa mara malatissidi, banttau
eeqaa medhdhidosona. Medhdhidi ayyo goinnidosona; ayyo yarshshi-
dosona. Eti, ‘Israa7eelatoo, inttena Gibxxe biittaappe kessida intte xoossati
hageeta’ yaagidosona” yaagiis.

9 GODAI Muusa, “Taani ha asaa be7aas; eti morgge zozzida asa. 10 Ha77i
ta hanqqoi eta bolli eexxi kiyin, taani eta xaissanaagaa neeni tana diggoppa.
Yaatada taani nena gita kawotetta oottana” yaagiis.

11 SHin Muusee GODAA ba Xoossaa hagaadan yaagidi woossiis; “Abeet GO-
DAU, neeni ne gita wolqqaaninne ne mino kushiyan Gibxxeppe kessada ehi-
ido ne asaa bolli ne hanqqoi aissi eexxi kiyii? 12 Gibxxeti, ‘GODAI eta deretu
bollan woranaunne biittaappe pitti xaissanau, iita halchchuwan kessiis’
aibissi giyoonaa? Ne yashshiya hanqquwaappe simma; ne asaa xaissanau
qoppoogaa aggaaga. 13 Ne ailleta Abrahaama, Yisaaqanne Yaaqooba has-
saya; neeni etassi, ‘Taani intte zariyaa saluwaa xoolinttetudan darissana;
ha taani intteyyo immana giido biittaa ubbaakka intte zariyaayyo immana;
eti he biittaa merinau laattana’ gaada ne huuphiyan neeni caaqqido qaalaa
hassaya” yaagiis. 14 Hegaa gishshau, GODAI ba asaa bolli iitabaa ehaanau
qoppidoogaa aggidi, eta maariis.

15 Hegaappe guyyiyan, Muusee tammu azazoti etan xaafetti uttido
naa77u masettida shuchchata ba kushiyan oiqqidi, deriyaappe duge wod-
hdhiis. He shuchchati naa77u baggaarakka xaafettidosona. 16 He maset-
tida shuchchata giigissidaagee Xoossaa; shuchchaa bolli woocidi xaafi-
daageekka Xoossaa.

17 Yaasu asaa wocamaa siyido wode, Muusa hagaadan yaagiis;
“Dunkkaanidosan ola waasoi siyettees” yaagiis.

18 Yaagin Muusee zaaridi, “Taani siyiyoogee hagee yettappe attin,
xoonidaageetu cenggurssa woikko xoonettidaageetu cenggurssa gidenna”
yaagiis.

19 Muusee dunkkaanidosaa matido wode, maraanne durssaa be7idi keehi
hanqqettiis; hanqqettidi ba kushiyan oiqqido masettida shuchchata deriyaa
xaphuwan olidi mentterettiis. 20 Eti medhdhido maraakka ekkidi, taman xu-
uggiis; hegaappe guyyiyan, liiqana gakkanaashin gaacciis; gaaccidi haattaa
bolli laalidi, Israa7eela asai uyanaadan oottiis.

21 Hegaappe guyyiyan, Muusee Aaroona, “Ha asai nena waatiinee neeni
eta hagaa mala gita nagarau kaalettidoi?” yaagiis.
22 Aaroonikka zaaridi, “Ta godau, hanqqettoppa; ha asai iitaa oottanau
ai keena koyiyaakko neeni eraasa. 23 Eti tana, ‘Nuna kaalettiya xoos-
sata nuussi medhdha. Aissi giikko, ha nuna Gibxxeppe ehiida Muusee i
waanidaakkonne nuuni erokko!’ yaagidosona. 24 Yaagin taani eta, ‘Intte
bolli de7iya worqqaa kessidi, hammite’ yaagaas. Hegaappe guyyiyan, eti
taayyo immido worqqaa taani taman yeggin, ha marai kiyiis” yaagiis.
25 Aarooni asaa gede coo yeddi aggin, asai ba morkketu sinttan kauyyidi
karettidoogaa Muusee be7iis. 26 Hegaa gishshau, Muusee dunkkaanidosaa
geliyo penggiyan eqqidi hagaadan yaagiis; “GODAA bagga gidiya asi
ooninne taakko yo!” yaagiis. Yaagin Leewati ubbai akko shiiqidosona.
27 Hegaappe guyyiyan i eta, “GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees;
‘Asai ubbai bisuwaa ba xeessan xeessan gixxo; gixxidi dunkkaanidosan
gaxaappe gaxaa gakkanaashin, guyyenne sinttaunne simeretto; issoi issoi
ba ishaa, ba laggiyaanne ba shooruwaa woro’ yaagees” yaagiis. 28 Leewati
Muusee azazidoogaadan oottidosona; he gallassi asaappe heezzu sha7aa
keenai haiqqiis. 29 Hegaappe guyyiyan Muusee Leewata, “Hachchi intte
GODAAYYO dummatideta; aissi giikko, intte intte naatanne intte ishata
woranaukka azazettideta; hachchi GODAI inttena anjjiis” yaagiis.

Muusee Israa7eela Asaassi Woossiis

30 Wonttetta gallassi Muusee asaa, “Intte gita nagaraa oottideta; shin
ha77i taani GODAAKKO pude deriyaa kiyana; geelladan intte nagaraa taani
atto giissanaakkonne” yaagiis. 31 Yaatin Muusee GODAAKKO simmidi biidi
hagaadan yaagiis; “Ha asai gita nagaraa oottiis; eti banttayyo worqqaappe
xoossata medhdhidosona. 32 SHin hayyanaa, ha77i eta nagaraa atto yaaga;
hegee xayikko, neeni xaafido mazggabaappe tana qucca” yaagiis.
33 Yaagin GODAI zaaridi Muusa, “Taani ta mazggabaappe quccanaagee ta
bolli nagaraa oottida asatu sunttaa. 34 Ha77i baada, ha asaa taani neeyyo
yootido sohuwaa kaaletta; ta kiitanchchaikka nena kaalettana; shin taani
qaxxayanau wodee gakkin, eta eta nagaraa gishshau qaxxayana” yaagiis.
35 Aarooni worqqaappe maraa misiliyaa medhdhanaadan asai giddido
gishshau, GODAI asaa bolli gita boshaa yeddiis.

33

1 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Neeninne neeni
Gibxxeppe kessido asai ha sohuwaappe denddite; denddidi, ‘Taani intte
yaratussi immana’ yaagada wottido biittaa biite. He biittai taani Abra-
haamayyo, Yisaaqayyoonne Yaaqoobayyo immana yaagada caaqqa wottido
biittaa. 2 Taani intte sinttan kiitanchchaa kiittada, Kanaaneta, Amooreta,
Hiiteta, Parzzeta, Hiiwetanne Yaabuusata yedettana. 3 Maattainne eessai
goggiyo he biittaa biite. SHin intte morggee zozzido asa gidido gishshau,
taani inttena ogiyan xaissargganau, inttenaara biikke” yaagiis.
4 Asai he yashshiya oduwaa siyidi keehippe yeekkiis. He wodeppe doom-
midi, ubbaikka bar alleequwaa aattiyoogaa aggi bayiis. 5 Aissi giikko, GODAI
Muusa hagaadan yaagi wottiis; “Israa7eela hagaadan yaaga; ‘Intte morggee
zozzido asa. Taani inttenaara harai atto guutta wodiyaa biyaakkokka, taani
inttena xaissarggana. Ha77i simmi intte alleequwaa kessirggite; yaatobare
taani inttena oottanabaa qachchana’ yaaga” yaagiis. 6 Yaagin Israa7eelati
Siinaa Deriyaappe doommidi bantta alleeqota kessi wottidosona.

Gaittiyo Dunkkaaniyaa

7 Muusee dunkkaaniyaa ekki ekkidi efiidi, asai dunkkaanosaappe kareera haassidi toliis. Tolin he dunkkaanee, “Gaittiyo Dunkkaaniyaa” geetettidi xeesettiis. GODAA oichchanau koyiya ubbai dunkkaanosaappe kareera de7iya Gaittiyo Dunkkaaniyaa bees. 8 Muusee he dunkkaaniyaa biido wode, audenne asai ubbai denddidi, ba dunkkaaniyaa penggen penggen eqqees; eqqidi Muusee he dunkkaaniyaa gelana gakkanaashin a xeellees. 9 Muusee Gaittiyo Dunkkaaniyaa giddo gelido wode, shaaraa tuussai duge wodhdhees; wodhdhidi GODAI Muuseera haasayishin, he dunkkaaniyaa penggen takkees. 10 SHaaraa tuussaa he dunkkaaniyaa geliyo penggiyan be7ido wode ubban, asai ubbai ba penggen penggen denddi eqqidi, GODAAYYO goinnees. 11 Asi ba laggiyaara haasayiyoogaadan GODAI Muuseera sinttan eqqidi, haasayees. Hegaappe guyyiyan, Muusee asai dunkkaanidosaa guyye simmees; shin a maaddiya yelagai, Nawe na7aa Yaasu, Gaittiyo Dunkkaaniyaappe shaahettenna.

Muusanne GODAA Bonchchuwaanne

12 Muusee GODAA hagaadan yaagiis; “Neeni tana, ‘Ha asaa kaaletta’ yaagadasa; shin tanaara neeni oona kiittiyaakko, tana erissabaakka. Neeni, ‘Taani nena sunttan erais; neeni tanan nashettadasa’ yaagadasa. 13 Neeni tana nashshidabaa gidikko, taani nena erana malanne sinttanaukka nenan nashettada daana mala, ne ogiyaa tana tamaarissa. Ha asai ne asaa gidiyoogaa hassaya” yaagiis.

14 Yaagin GODAI zaaridi, “Taani nenaara baana; taani nena shemppissana” yaagiis.

15 Yaatin Muusee a, “Neeni nunaara beennabaa gidikko, hagaappe nuna yeddoppa. 16 Neeni nunaara beennan xayikko, tanaaninne ne asaani neeni ufaittidoogaa asai ubbai waani eranee? Biitta ubban de7iya hara asa ubbaappe tananne ne asaa dummayiyaabi harabi aibee?” yaagiis.

17 Yaagin GODAI Muusa, “Taani nenan ufaittido gishshaunne nena ne sunttan eriyo gishshau, neeni tana oichchidoogaa ubbaa taani oottana” yaagiis.

18 Yaatin Muusee, “Yaanikko phooliya ne qonccettaa bonchchuwaa tana bessarkkii?” yaagiis.

19 Yaagin GODAI, “Taani ta phooliya bonchchuwaa qonccetta ubbaa ne sinttaara kanttissana; ta geeshsha sunttaakka ne achchan awaajjana. Taani GODAA; taani maaranau koyiyoogeeta maarana; qassi qarettanau koyiyoogeetuyyookka qarettana. 20 SHin neeni ta som77uwaa be7akka; aissi giikko, ooninne tana be7idi paxa de7enna” yaagiis.

21 Hegaappe guyyiyan GODAI, “Neeni zaallaa bolli eqqanau hagan ta matan sohoi de7ees. 22 Ta bonchchoi kanttiyo wode, taani nena phalqqettida zaallaa giddon wottana; wottada taani kanttana gakkanaashin, ta kushiyan nena kammana. 23 Hegaappe guyyiyan, taani ta kushiyaa diggin, neeni ta zokkuwaa be7ana; shin ta som77oi beettanau bessenna” yaagiis.

34

Naa77antto Oosettida Masetta SHuchchata

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Koiroogeeta milatiya naa77u shuchchata massada giigissa; yaatobare taani he masettida shuchchatu bolli kase neeni menttido shuchchatu bollan de7iya qaalata xaafana. 2 Wontto maallado pude Siinaa Deriyaa kiyanau giiga; yaatada tanaara yan deriyaa huuphiyan gaitta. 3 Nenaara ooninne kiyoppo; woikko deriyaa bolli

awankka beettoppo; harai atto dorssaa wudee woikko mehiyaa wudeekka deriyaa sinttan heemettoppo" yaagiis.

4 Hegaa gishshau, Muusee koiro shuchchata milatiya naa77u shuchchata massiis; massidi GODAI azazidoogaadan, shuchchata ba kushiyan oiqqidi, maallado guuraara pude Siinaa Deriyaa kiyiis. 5 Kiyin GODAI shaaran duge wodhdhidi, aara yan eqqiis; eqqidi, "GODAA" yaagidi ba sunttaa awaajjiis. 6 GODAI Muuse sinttaara hagaadan yaagidi awaajjiiddi kanttiis; "Taani GODAA; taani GODAA; qaretainne maarotai kumido Xoossaa, danddayanchchaa, aggenna siiqoi daridoogaanne daro ammanettiyaagaa. 7 Taani ta aggenna siiquwaa sha7atussi naagiyaagaa; iitatettaa, makkalaanne nagaraa atto yaagiyaagaa. Gidikkokka, mooranchchaa qaxxayennan aggennaagaa; aawatu nagaraa gishshau naatanne naatu naata, heezzantto yeletaanne oiddantto yeletaa gakkanaashin qaxxayiyaagaa" yaagidi awaajjiis.

8 Yaagin Muusee sohuwaara biittan gufannidi goinniis; 9 goinnidi, "Abeet Godau, neeni tanan ufaittidabaa gidikko, nunaara issippe hindda. Hagee asai morgge zozzidabaa gidikkokka, nu iitatettaanne nu nagaraa atto yaagada, nuna ne asa ootta" yaagiis.

Maachchai Ooraxxiis

10 Yaatin GODAI hagaadan yaagiis; "Taani inttenaara maachchaa maacettais; hagaappe kase sa7a ubban de7iya kawotetta ubban hani erenna maalaalissiyaabaa ne asa ubbaa sinttan oottana; taani GODAI, intteyyo oottiyo oosoi ai keena maalaalissiyaabaakko neeni eta giddon de7iyo asai be7ana. 11 Hachchi taani inttena azaziyo azazuwaa naagite; intte sinttappe Amooreta, Kanaaneta, Hiiteta, Parzzeta, Hiiwetanne Yaabuusata taani yedettana. 12 Eti intteyyo pire gidenna mala, intte biyo biittan de7iya asaara maachchaa maacettoppite. 13 Eti yarshshiyo sohota qolite; eti goinniyo shuchchatakka mentterettite; qassi Asheero giyo eta macca xoossee misiletakka qanxxeretti olite. 14 Taani GODAI qanaatiya Xoossaa gidiyo gishshau, taappe hara xoossatuyyo goinnoppite.

15 "He biittan de7iya asatuura aiba maachchakka maacettoppite; aissi giikko, eti tanan ammanettennan ixxidi bantta xoossata kaalliyo wodenne etayyo yarshshiyo wode, eti inttenakka shoobbana; shoobbin intte eta yarshshota maana. 16 Qassi intte eta macca naatuppe dooridi, intte attuma naatussi immana; he wode he macca naati tanan ammanettennan ixxidi, bantta xoossata kaalliiddi, intte attuma naatakka banttaagaadan ootissana.

17 "Intteyyo goinniyo xoossata aibippekka seerissidi medhdhoppite.

18 "Oittaa Baalaa bonchchite; taani inttena azazidoogaadan, laappun gallassau irshshoi gelennan uukettida oittaa miite; hegaakka intte Gibxxeppe kiyido Abiiba aginan oottite.

19 "Aayee uluwaappe baira yelettiya attuma na7a ubbai tabaa; intte mehe ubbaappekka boora gidin, woikko dorssa gidin, bairai tabaa; 20 koiro yelettida hare maraa dorssa maraara laammada woza; wozana xayikko, a qooriyaa menttada wora. Ne naatuppe baira yelettida attuma na7a ubbaa woza.

"Ooninne immiyoobaa oiqqennan, mela kusheera ta sinttan beettoppo.

21 "Usuppun gallassaa oottite; shin laappuntta gallassan shemppite; goyiyo wodiyankka qassi kattaa cakkiyo wodiyankka laappuntta gallassan shemppite.

22 "Baira zerettida gisttiyaa intte cakkiyo wode, Saaminttatu Baalaa bonchchite; laittaa wurssetta kattaa shiishshiyo wodekka, SHiishuwaa Baalaa bonchchite. 23 Laittan heezzutoo Israa7eela attuma asai ubbai

Ubbaa Haariya GODAA, Israa7eela Xoossaa sinttan beettona. 24 Kawotettata
taani intte sinttappe yedettada kessana; yaatada intte zawaa taani aassana.
GODAA intte Xoossaa sinttan intte laittan heezzutoo beettanau pude kiyiyo
wode, ooninne intte biittaa amottenna.
25 “Intte taayyo suuttaa yarshshuwaa yarshshiyo wode, irshshuwaa yeg-
gidi uukkido oittaara yarshshoppite. Paasikaa bonchchiyo gallassaayyo
yarshshido yarshshuwaappe maalladossi aibinne attoppo.
26 “Intte gaden baira kaxxida kattaappe koiro murutaa GODAA intte
Xoossaa keettaa ehiite.
“Deeshsha maraa a aayee maattan doissoppite” yaagiis.
27 GODAI Muusa, “Taani nenaaranne Israa7eela asaara maachchaa
maacettiyoi ha qaalati giyo maaraana gidiyo gishshau, ha qaalata xaafa”
yaagiis. 28 Muusee katta meennaaninne haatta uyennan, oitamu gallas-
saanne oitamu qammaa GODAARA yan gam77iis; gam77idi maachchaa
qaalata, tammu azazota masettida shuchchan xaafiis.

Muuse Som77oi PHooliis

29 Muusee GODAARA haasayiiddi gam77ido gishshau, he naa77u maset-
tida shuchchata i ba kushiyan oiqqidi Siinaa Deriyaappe duge wodhdhido
wode, a som77oi phooliis; shin i hegaa eribeenna. 30 Aarooninne Israa7eela
asai ubbai Muusa xeellidi, a som77oi phooliyoogaa be7idosona; be7idi eti
akko shiiqanau yayyidosona. 31 SHin Muusee eta xeesiis; xeesin Aarooninne
yaa7aa kaalettiya halaqati ubbai akko simmidosona; simmin i eta haasayis-
siis. 32 Hegaappe guyyiyan Israa7eela asai ubbai akko shiiqiis; shiiqin
GODAI ayyo Siinaa Deriyan immido azazo ubbaa i etau immiis.
33 Muusee etau yootiyoogaa wurssido wode, ba som77uwaa naxalan kam-
miis. 34 SHin Muusee GODAA sintti aara haasayanau geliyo wode audenne
kiyana gakkanaashin, naxalaa ba som77uwaappe qaarirggees. Hegaappe
kiyidi, GODAI azazidobaa Israa7eela asau yootees. 35 Yootiyo wode, eti
a som77oi phooliyaagaa be7idosona. Hegaa gishshau, Muusee GODAARA
haasayanau baana gakkanaashin, ba som77uwaa zaarettidikka naxalan
kammees.

35

Sambbataa Bonchchiyo Wogaa

1 Muusee Israa7eela asaa yaa7aa muliyaa shiishshidi hagaadan yaagiis;
“Intte oottana mala, GODAI azazidobai hagaa: 2 Saaminttaa giddon usup-
pun gallassa xalaalan oosuwaa oottite; shin laappuntta gallassai intteyyo
geeshsha gallassa; GODAAYYOOKKA shemppo Sambbata. He gallassi ai
oosonne oottiya uri ooninne haiqqanau bessees. 3 Sambbata gallassan intte
son son tama eettoppite” yaagiis.

Xoossaa Dunkkaaniyaa Oosuwau SHiishshiyo Miishshaa

4 Muusee Israa7eela maabarau muliyau hagaadan yaagiis; “GODAI ha-
gaadan yaagidi azaziis: 5 Intteyyo de7iyaabaappe GODAAYYO immiyoobaa
ehiite; GODAAYYO immiyoobaa ehaanau koyiya ooninne worqqaa, biraa,
nahaasiyaa, 6 salo milatiya qacinaa, ochchaa teeraa milatiya qacinaa,
shololla zo7o qacinaanne liiqo liinuwaa, deeshshaa agoziyaa, 7 dorssa
orggiyaa calaa zo7o qalamiyan yeggi kessidoogaa, irppaniyaa, guuganttaa,
8 xomppiyaassi wogaraa zaitiyaa, tiyettiyo zaitiyaanne ixaanaa sawettiya
qimamiyaa; 9 eefuudiyaaninne tiran wottiyoogan yeggiyo maragidiyaa
geetettiya shuchchatanne hara phooliya al77o shuchchata eho.

Xoossaa Dunkkaaniyaa Oottanau Koshshiya Miishshata

10 "Intte giddon de7iya kushe hiilla eranchcha ubbati yiidi, GODAI azazido
ubbaa oottona: 11 Xoossaa Dunkkaaniyaa, a kammiyo dunkkaaniyaanne a
kammiyoogaa, qapheta, xagaageta, hiraqota, tuussatanne eti eqqiyo gedeta,
12 Taabootaanne a tookkiyo kasota, atto giyo sohuwaa qum77uwaanne
Taabootaa genttiyo magalashuwaa; 13 xaraphpheezaanne a tookkiyo ka-
sota, a miishshata ubbaanne GODAA sinttan wottiyo geeshsha oittaa;
14 xomppiyaa wottiyo ballaanne an maaraara de7iya xomppeta, miishshata,
xomppiyaa zaitiyaa, 15 ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaanne a tookkiyo kasota,
tiyettiyo zaitiyaanne sawiya ixaanaa, Xoossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa
magalashuwaa; 16 xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaanne a nahaasiyaa
zazzariyaa, a tookkiyo kasotanne a miishshata ubbaa, nahaasiyaappe
oosettida meechcha keriyaanne a wottiyoogaa; 17 so dabaabaa godaa ma-
galashota, tuussatanne eta gedeta, dabaabaa soo giddo geliyo penggiyaa
magalashuwaa; 18 Xoossaa Dunkkaaniyaa toliyo xisheta, dabaabaa giddo
xishetanne eta wodorota; 19 qeeseti Geeshsha Sohuwan oottiiddi maayanau
dadettida maayota, qeesee Aarooninne a naati qeesetettaa oosuwaa ootti-
iddi maayiyo maayota oottona" yaagiis.

Asai Ehiido Imuwaa

20 Hegaappe guyyiyan Israa7eela maabarai ubbai Muuse sinttappe kiyiis.
21 Kiyidi immanau koyidaageetinne eta wozanai eta imma imma giidoogeeti
ubbai yiidosona; yiidi Xoossaa Dunkkaaniyaassi, a giddon oottiyo ooso ub-
baunne geeshsha maayuwau koshshiyaabaa ubbaa ehiidosona. 22 Immana
koyida attuma ubbainne macca ubbai yiidi, worqqaappe medhdhido
alleeqota, haittaa gutuchchata, migidota, qooriyan aattiyo gujjumatanne
worqqaa alleeqota ehiidosona; ehiidi GODAASSI imo oottidi immidosona.
23 Salo milatiya qacinai, ochcha teera milatiya qacinai, shololla zo7o qaci-
nai, woikko liinuwaa giyo liiqo qacinai, woikko deeshshaa agozee, dorssa
orggiyaa calaa zo7o qalamiyan yeggi kessidoogee, woikko irppanee de7iyo
asai ubbai ekkidi ehiis. 24 Biraa woikko nahaasiyaa immanau danddayiya
ubbai bantta imuwaa GODAAYYO immidosona; qassi guuganttai de7iyo asai
ubbai dumma dumma oosuwau guuganttaa ehiis.

25 Kushe hiillaa eriya maccaasai ubbai bantta kushiyan suqqido salo mi-
latiya qacinaa, ochchaa teeraa milatiya qacinaa, shololla zo7o qacinaanne
liiqo liinuwaa ehiidosona. 26 Qassikka imuwaa immanau koyida maccaasai
ubbai deeshshaa agoziyaa daddidosona. 27 Halaqati eefuudiyaaninne tiran
wottiyoogan wottiyo maragidiyaanne hara bonchchettida shuchchata ehi-
idosona. 28 Eti qassikka xomppiyaayyo, sawiya ixaanaayyoonne tishshaassi
haniya wogaraa zaitiyaanne qimamiyaa ehiidosona. 29 Israa7eelati asai
ubbai, attumainne maccai, eti oottanaadan GODAI Muuse baggaara azazido
oosuwau haniya imuwaa ubbaa bantta dosan GODAYYO ehiidosona.

Xoossaa Dunkkaaniyaa Oottiya Kushe Hiillanchchata

30 Muusee Israa7eela asaa hagaadan yaagiis; "Be7ite; GODAI Yihu-
daa zariyaappe Huura na7aa na7aa, Uura na7aa, Baxaali7eela dooriis.
31 Dooridi GODAI a Xoossaa Ayyaanan, hiillan, akeekaaninne ooso ubbaa
oottiyo eran kunttiis. 32 Hegeekka hiillan oosuwaa halchchuwaa kes-
sidi, worqqaappe, biraappenne nahaasiyaappe dumma dummabaa i oot-
tanaassa. 33 Hegaadankka, al77o shuchchaa massidi giigissanaassa; mit-
taa massanaassanne ubba qommo oosuwaa hiillan oottanaassa. 34 Hegaa
bollikka qassi ayyoonne Daana zariyaa Ahisamaaka na7aa Oholi7aabayyo,

hara asaa tamaarissiyo eratettaa immiis. 35 Eti ubba qommo ooso oottanaadan, hiillan oottiyaageeta, oosuwaa halchchuwaa kessiyaageeta, salo milatiya qacinan, ochchaa teeraa milatiya qacinan, shololla zo7o qacinaaninne liinuwaa qacinan alleequwaa daddiyaageetanne shimainneta gidanaadan, GODAI eta eratettan kunttiis. Eti ubbaikka ubba qommo oosuwaa luxidi eriya eranchcha gididosona.

36

1 “Hegaa gishshau, Baxaali7eeli, Oholi7aabinne Xoossaa Dunkkaaniyaa keexxana mala GODAI eraa immin, luxida asai ubbai GODAI azazidoogaadan ubbabaa oottana” yaagiis.

Asai Immido Imuwaa Coratettaa

2 Hegaappe guyyiyan, Muusee Baxaali7eela, Oholi7aabanne GODAI dumma eratettaa immidoogeeta oosuwaa oottanau yaana koyiya ubbaa xeesidi shiishshiis. 3 SHiiqidaageeti Israa7eela asai Xoossaa Dunkkaaniyaa oottanau ehiido imo ubbaa Muuseppe ekkidosona. Qassi asai ba dosan coo immiyo imotaa maallado maallado gujji gujjidi ehiyoogaa aggibeenna. 4 Yaatin Xoossaa Dunkkaaniyaa oottiya erai kumido asai ubbai bantta oosuwaa wottiishshidi, 5 Muusa hagaadan yaagidosona; “Asai GODAI azazido oosuwaayyo koshshiyaagaappe keehi dariyaagaa ehiiddi de7ees” yaagidosona.

6 Yaagin Muusee dunkkaanidosan de7iya asaassi hagaadan yaagidi azaziis; “Naa77antto ai attumaasikka ai maccaasikka Xoossaa Dunkkaaniyaa oosuwaassi immiyoobaa immanau ehooppo” yaagin, asai ehiyoogaa aggi bayiis. 7 Aissi giikko, eti ehiido imotai ooso ubbaa oottanau gididi palahees.

Xoossaa Dunkkaaniyaa Oosuwaabaa

8 Oosuwaa oottiyaageetu giddoppe hiillaa dariyaageeti ubbati liiqo liinuwaappenne salo milatiya, ochcha teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaappe dadettida tammu magalashotuppe Xoossaa Dunkkaaniyaa giigissidosona. He magalashotu bolli bollaara issi hiillai kiruubetu misiliyaa sikkiis. 9 Magalashoti ubbai issi likke gididi, geesai laatamanne hosppun wara; gomppai 4 wara. 10 Ichchashu magalashota issippe gattidi sikkidosona; qassi hankko attida ichchashu magalashotakka etadan oottidosona. 11 Issippe gattidi sikkido magalashotuppe issi magalashuwaassi wurssetta gaxan salo milatiya carqqiyaappe siireta medhdhidosona. Qassi issippe gaitetti sikettida hankko magalashuwankka hegaadan oottidosona. 12 Eti issippe gaittida issi magalashuwaa bolli ishatamu siireta, qassi issippe gaittida hankko magalashuwaa bollikka ishatamu siireta medhdhidosona. He siireti ubbaikka issoi issuwaassi baazzan de7oosona. 13 Hegaappe guyyiyan, worqqaappe ishatamu qapheta medhdhidosona. Medhdhidi Dunkkaanee issuwaa gidana mala, he magalashotu gaxaa gaxaa he qaphetun oittidosona.

14 Xoossaa Dunkkaaniyaa bollaara kammiyo dunkkaaniyaassi tammanne isiini magalashota deeshshaa agoziyaappe daddidosona. 15 Tammanne isiini magalashotikka issi likke; issi issi magalashuwaa geesai hasttamu wara, gomppai oiddu wara. 16 Ichchashu magalashota issi baggaara, usuppun magalashota qassi hankko baggaara gattidi sikkidosona. 17 Hegaappe guyyiyan, gatti sikkido magalashotuppe issi magalashuwaa gaxan ishatamu siireta medhdhidosona. Qassikka gatti sikkido hankko magalashotuppe wurssetta magalashuwaa gaxan ishatamu siireta medhdhidosona. 18 Naa77u baggaara de7iya magalashota gattidi issi Dunkkaane

oottanau nahaasiyaappe ishatamu qapheta medhdhidosona. 19 Hegaappe guyyiyan, dunkkaaniyaa kammanau dorssa orggiyaa calaa zo7o qalamiyan yeggi kessidoogaa giigissidosona; qassi a bollaara kammanau irppaniyaa giigissidosona.

20 Xoossaa Dunkkaaniyaa xagaagiyoobata sitti giida guuganttaappe kessidosona. 21 Issi issi xagaagiyau geesai tammu wara; gomppai issi waranne bagga. 22 Issi issi xagaagiyaassi issuwaa issuwaara gatti oittiya naa77u marata medhdhidosona. Xoossaa Dunkkaaniyaa xagaageta ubbaakka hegaadan oottidosona. 23 Xoossaa Dunkkaaniyaayyo tohossa baggaara laatamu xagaageta medhdhidosona. 24 Medhdhidi issi issi xagaagiyaayyo naa77u gedeta, muleera oitamu gedeta biraappe giigissidosona. 25 Xoossaa Dunkkaaniyaayyo huuphessa baggaara laatamu xagaageta medhdhidosona. 26 Medhdhidi issi issi xagaagiyaayyo naa77u gedeta, muleera oitamu gedeta biraappe giigissidosona. 27 Xoossaa Dunkkaaniyaayyo guyye gaxan arggo baggaara usuppun xagaageta medhdhidosona. 28 Xoossaa Dunkkaaniyaa guyye gaxan de7iya zoozetuyyo naa77u xagaageta giigissidosona. 29 Ha naa77u zoozetun de7iya xagaageti xaphuwaappe xeeraa gakkanaashin daabula gididi biidi, xeeran issi sagaayuwan geli oiqettidosona. Eti naa77aikka hegaadan hanidosona. 30 Hegaa gishshau, issi issi xagaagiyaayyo garssaara naa77u naa77u gedeti de7oosona; muleera hosppun xagaagetinne biraappe oosettida tammanne usuppun gedeti de7oosona.

31 Qassi eti guuganttaappe hiraqota kessidosona; Xoossaa Dunkkaaniyaayyo issi bagga miyyiyan de7iya xagaagetuyyo ichchashu hiraqota, 32 qassi hankko bagga miyyiyan de7iya xagaagetussi ichchashu hiraqota giigissidosona. Hegaadankka, Xoossaa Dunkkaaniyaayyo guyye arggo baggaara wurssetta gaxan de7iya xagaagetuyyo ichchashu hiraqota medhdhidosona. 33 Giddo hiraqoi xagaagetussi giddo ginaara, ha gaxaappe ya gaxaa gakkanau kantti kiyanaadan oottidosona. 34 Xagaageta worqqan sheeshshidi, hiraqoti aadhdhiyo sagaayota worqqaappe medhdhidosona; qassi hiraqotakka worqqan sheeshshidosona.

35 Salo milatiya, ochcha teera milatiyaanne, shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaappe issi magalashuwaa oottidosona. He magalashuwaa bolli issi hiillai kiruubetu misiliyaa sikkiis. 36 Magalashuwaayyo oiddu tuussata guuganttaappe giigissidi, worqqan sheeshshidosona. Yaatidi worqqa kaqqiyoogeeta etayyo giigissidosona. Qassi tuussata essiyo oiddu gedeta biraappe medhdhidosona. 37 Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo penggiyaassi salo milatiya, ochcha teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaappe dadettidaagaa, xilppiyaa alleeqissiyaagan magalashuwaa giigissidosona. 38 Qassi eta kaqqiyo ichchashu tuussata, kaqqiyo ballaara de7iyaageeta medhdhidosona. Tuussatu gumbbotanne qachchiyoogeeta worqqan sheeshshidosona. Qassi eta gedeta ichchashatakka nahaasiyaappe medhdhidosona.

37

Taabootaa Oosuwaabaa

1 Baxaali7eeli guuganttaa mittaappe Taabootaa giigissiis. He Taabootai zananaa naa77u waranne baggaa aduqqees; gomppai issi waranne baggaa aakkees; geesaikka issi waranne baggaa xoqqees. 2 He Taabootaa giigissidi, suwaanne kariyaa walahi bainna worqqan sheeshshiis; yuushuwaakka worqqa tigettan yuushshi aattiis. 3 Qassi oiddu worqqa sagaayota tigidi,

Taabootaayyo oiddu gedetun, issi baggaara naa77u sagaayota, qassi hankko baggaara naa77u sagaayota aattiis. 4 Yaatidi guuganttaappe kasota kessiis. Kessidi etakka worqqan sheeshshiis. 5 Taabootaa tookkanau, Taabootaa miyyiyan de7iya sagaayotun kasota aattiis.

6 Walahi bainna worqqaappe naa77u waranne baggaa aduqqiya, issi waranne baggaa aakkiya atto giyo sohuwaa qum77uwaa medhdhiis. 7 Qum77uwaayyo wurssetta naa77u bagga gaxan naa77u kiruubeta qoxettida worqqaappe medhdhiis. 8 Issi kiruubiyaa issi bagga gaxan, naa77antto kiruubiyaa hankko bagga gaxan, naa77aakka qum77uwaara gatti oittidi medhdhiis. 9 Kiruubeti bantta qefiyaa denttidi, atto giyo sohuwaa kammiyo qum77uwaa bantta qefiyan kuwayi wottidosona; qassi issoi issuwaakko simmi uttidi, qum77uwaa xeelloosona.

Xaraphpheezaa

10 Qassi zananai naa77u wara, gomppai issi wara, geesaikka issi waranne bagga gidido xaraphpheezaa guuganttaappe medhdhiis. 11 Medhdhidi walahi bainna worqqan sheeshshiis. Yuushuwaakka worqqa tigettaa yuushshi aattiis. 12 Hegaadankka, gomppai takkaaro gidiya shaashiyaa a bolli yuushshi aattiis. Yaatidi a bolli worqqaa tigettaa yuushshiis. 13 Yaatidi Taabootaa tookkanau giigiya oiddu worqqa sagaayota medhdhiis; medhdhidi oiddu gedeti merettido oiddu zoozetuura oittiis. 14 Xaraphpheezaa tookkanau kasota aattiyo sagaayoti xaraphpheezau shaashiyaa lanqqiyan shiiqidi merettidosona. 15 Xaraphpheezaa tookkiyo kasotakka guuganttaappe kessidi, worqqan sheeshshiis. 16 Hegaadankka, xaraphpheezaa bolli wottiyo dumma dumma miishshata walahi bainna worqqaappe medhdhiis; hegeetikka sainetanne cilppata, qassi ushshaa yarshshuwaa tigiyo keretanne xuu7ata.

Xomppiyaa Wottiyo Ballaa

17 Hegaappe guyyiyan Baxaali7eeli xomppiyaa wottiyo ballaa qoxettida walahi bainna worqqaappe medhdhiis; he ballaa essiyo gediyaakka, giddo toomaakka qoxxido worqqaappe medhdhiis. A qururuusota, a kukkumotanne a ciishshata ubbaa aara issippe oittidi medhdhiis. 18 Miyyiyaara usuppun marata medhdhiis; marata heezzaa issi baggaara, qassi heezzaa hankko baggaara kessiis. 19 Usuppun maratussikka huuphiyan huuphiyan issi issi kukkumoinne ciishshati de7iyo lauziyaa ciishshaa milatiya wanccaa medhdhiis; 20 xomppiyaa wottiyo ballaassi giddo toomai, kukkumotinne ciishshati de7iyo lauziyaa ciishshaa milatiya oiddu wanccan alleeqetti uttiis. 21 Naa77ai naa77ai issippe waattan de7iyo heezzu maratuppe garssaara issi issi kukkumoi meretti uttiis. 22 Kukkumotinne marati ubbai xomppiyaa wottiyo ballaara issippe oiqetti issuwaa gididi, walahi bainna worqqaappe qoxettidi merettidosona.

23 I qassi xomppiyaa wottiyo ballau laappun xomppeta, xomppiyaa toissiyo qaphetanne eta wottiyoobata walahi bainna worqqaappe medhdhiis. 24 Xomppiyaa wottiyo ballaanne an go7ettiyo miishshaa ubbaa medhdhanau hasttamanne ichchashu kilo giraame gidiya walahi bainna worqqaa wurssiis.

Ixaanaa Cuwayiyo Saaxiniyaa

25 Hegaadankka, qassi ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaa guuganttaappe medhdhiis. Ayyo oiddu zoozee de7ees; zananai issi wara; gomppai issi wara, geesai naa77u wara. A kacetikka aara issuwaa gididi oiqetti merettidaageeta. 26 Ayyo bolla doonaa, oiddu miyye ubbaanne a kaceta walahi bainna

worqqan sheeshshidi, a yuushuwaakka worqqaa tigettaa yuushshi aattiis. 27 He worqqaa tigettaappe garssaara ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaayyo worqqaappe naa77u sagaayota medhdhiis; yaatidi ya baggaaranne ha baggaara naa77aa naa77aa oittiis. Hegeeti tookkiyo wode kasota aattanau maaddanaassa. 28 Kasota guuganttaappe kessidi, eta worqqan sheeshshiis.

Zaitiyaanne Ixaanaa

29 Qassi geeshsha tiyettiyo zaitiyaanne sawuwaa tonggu giya lo77o ixaanaa shittuwaa oottiyo eran giigissiis.

38

Xuuggiyo Yarshshuwaa Yarshshiyoosaa

1 Guuganttaappe xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa keexxiis. He yarshshiyoosaayyo geesai heezzu wara, gomppainne zananai issi likke, ichchashu ichchashu wara gididi, oiddu zooziyaara de7iyaagaa oottidosona. 2 Oiddu zoozetu wurssetta gaxan gaxan issi issi kaciyaa medhdhiis. He kaceti yarshshiyoosaara issippe oiqettidi oosettidosona. Yaatin yarshshiyoosaa nahaasiyaa biratan sheeshshiis. 3 An go7ettiyo miishshata, balddeta, akaafata, araciyo kuixaarota, ashuwaa qaphiyo qaphetanne tama cooceta ubbaa nahaasiyaa birataappe medhdhiis. 4 Yaatidi nahaasiyaa birataappe zazzariyaa yarshshiyoosaassi giigissiis; giigissidi yarshshiyoosaayyo duge giddo ginan de7iya dacaa bolli wottiis. 5 Nahaasiyaa birataappe medhdhido zazzariyaayyo oiddu zooziyan kasota aattanau oiddu sagaayota medhdhiis. 6 Guuganttaappe yarshshiyoosaayyo kasota kessidi, nahaasiyaa biratan sheeshshiis. 7 Yarshshiyoosaa tookkiyo wode maaddana mala, ha kasota naa77u miyyiyaara de7iya sagaayotun aattiis. Yarshshiyoosaa gidduwaa kofa kessidi, xaulaappe medhdhiis.

Meechcha Keriyaa

8 Nahaasiyaa birataappe meechcha keriyaanne a wottiyoogaa medhdhiis; he biratai Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen oottiya maccaasati ehiido heregaappe ekettiis.

Xoossaa Dunkkaaniyaa Dabaabaa

9 Hegaappe guyyiyan, dabaabaa giigissiis. Dabaabaassi tohossa bagga zananaa xeetu wara oottidi, liiqo liinuwaappe dadettida magalashuwaa giigissiis. 10 Ayyo nahaasiyaa birataappe laatamu tuussatanne tuussati eqqiyo nahaase gedeta oottiis; eta huuphiyan qassi biraappe merettida kaqqiyoogeetanne tuussata huuphiyan qachchiyoogeeta oottiis. 11 Dabaabau huuphessa bagga zananai xeetu wara adussa; qassi laatamu tuussatinne he tuussatuyyo laatamu nahaasiyaa gedeti de7oosona. Yaatidi biraappe oosettida kaqqiyoogeetinne tuussatu huuphiyan qachchiyoogeeti de7oosona. 12 Arggo bagga dabaabaa gomppai ishatamu wara aaho gididi, tammu tuussatinne tuussatuyyo tammu gedeti de7iyo magalashota giigissiis; he tuussatu huuphiyan biraappe merettida kaqqiyoogeetanne tuussatu huuphiyan qachchiyoogeeta oottiis. 13 Qassi arshsho bagga dabaabaa gomppai ishatamu wara aaho. 14 Dabaabaa geliyoosaappe issi baggaara tammanne ichchashu wara aduqqiya magalashoti, etayyo heezzu tuussatinne tuussatuyyo heezzu gedeti de7oosona. 15 Hegaadankka, dabaabaa geliyoosaappe hinkko baggaara, tammanne ichchashu wara aduqqiya magalashoti, etayyo heezzu tuussatinne tuussatuyyo heezzu gedeti de7oosona.

16 Dabaabaa yuushuwan de7iya magalashoti ubbai liiqo liinuwaappe dadettidaageeta. 17 He tuussatu gedeti nahaasiyaappe, kaqqiyoogeetinne tuussatu huuphiyan qachchiyoogeeti biraappe oosettidosona; eta huuphee biran sheeshettiis. Hegaa gishshau, dabaabaa yuushuwan de7iya tuussatu ubbaa huuphiyan biraappe oosettida qachchiyoogeeti de7oosona. 18 Dabaabaa geliyoosan kaqqiyo magalashoi salo milatiya ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaappe daddiyoogaa xilppiyan alleeqissiyaagan giigissidoogaa. Ayyo zananai laatamu wara; geesai dabaabaa magalashotu likke, ichchashu wara. 19 Nahaasiyaa birataappe oosettida oiddu tuussatinne tuussatussi oiddu gedeti de7oosona. Eta kaqqiyoogeetinne tuussatu huuphiyan qachchiyoogeeti biraappe oosettidosona; eta huuphetikka biran sheeshettidosona. 20 Xoossaa Dunkkaaniyaa xisheti ubbainne a yuushuwan de7iya dabaabaa xisheti ubbai nahaasiyaa birataappe oosettidaageeta.

Xoossaa Dunkkaaniyan Go7ettiyo Miishshata

21 Xoossaa Dunkkaaniyau, Maachchaa Dunkkaaniyau, go7ettido miishshata Leewati mazggaban xaafidosona. He miishshata qeesiyaa Aaroona na7aa Itaamaara halaqatettaa garssan de7iya Leewati mazggaban xaafanaadan Muusee azaziis.

22 Biniyaama zare gidiya Hoora na7aa na7aa, Uura na7aa, Baxaali7eeli GODAI Muusa azazido ubbaa oottiis. 23 Daana zare gidida Ahisamaaka na7aa Oholi7aabi aara de7ees; i kushe hiillanchchanne oottiyoobaassi koiro halchchuwaa kessiyaagaa; qassi salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaaninne liiqo liinuwan daddidi, xilppiyan alleeqissiya asa.

24 Xoossaa Dunkkaaniyaa oosuwaayyo GODAASSI imettida worqqai Xoossaa Dunkkaaniyan eriyo meezaanan wottin, issi sha7u kilo giraame deexxiis. 25 Qoodan de7iya maabaraa asaappe beettida birai Xoossaa Dunkkaaniyan eriyo meezaanan wottin, 3,430 kilo giraame deexxiis. 26 Asaa qoodiyo wode qoodettida attuma asai ubbai huuphiyan huuphiyan Xoossaa Dunkkaaniyan eriyo meezaanan wottin, usuppun giraame keenaa immiis. Qoodettida asai laatamu laitta kumidoogeenne laatamaappe bollaara de7iyaagee muleera 603,550. 27 Xoossaa Dunkkaaniyaa magalashota essido xeetu gedeti 3,400 kilo giraame tigiyo biran oosettidosona. Hegeekka issi issi gediyaassi hasttamanne oiddu kilo giraame tigiyo bira. 28 Attida hasttamu kilo giraame tigiyo biraa tuussatun kaqqiyoogeeta medhdhanau, tuussatu huuphiyan sheeshshanaunne eta huuphiyan qachchiyoogeeta medhdhanau go7ettidosona. 29 Hegaadankka, asai GODAASSI ehiido nahaase biratai 2,425 kilo giraame. 30 He nahaasiyaa birataappe Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyoosan eqqiya tuussatu gedeti, nahaasiyaa yarshshiyoosaa giyo yarshshiyoosai, a giddon hiixxido nahaase zazzareenne a giddon go7ettiyo dumma dumma miishsha ubbai merettiis. 31 Hegaadankka, qassi dabaabaa yuushuwan de7iya dirssaanne geliyoosaa penggee eqqido gedeti, qassi Xoossaa Dunkkaaneenne a yuushuwan de7iya dabaabaa dirssai toletido xisheti ubbai he nahaase birataappe merettidosona.

39

Qeeseti Maayiyo Maayuwaa

1 Qeeseti Xoossaa Dunkkaaniyan oottiyo wode maayana maayuwaa, salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaappe daddidosona. Aarooni maayiyo qeesetettaa maayuwaakka GODAI Muusa azazidoogaadan oottidosona.

2 Qassi eti eefuudiyaa, worqqaappe, salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaappe daddidosona. 3 Eti worqqaa qoxxidi, lee7iyan yeechchayidi, appe qaraari qaraaridi, qacina kessidosona. Yaatidi salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaanne liiqo liinuwaa gattidi, kushe hiillanchchati daddidosona. 4 Naa77u baggai gaittidi issuwaa gidana mala, naa77u hashiyaa bolli gattidi oittiya carqqiyaa giigissidosona. 5 GODAI Muusa azazidoogaadan, hiillai alleeqissidi daddido danccoikka eefuudiyaa mala gididi, worqqaappe salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaappe dadettiis. 6 Eti maragidiyaa giyo naa77u shuchchata giigissidi, worqqaappe medhdhido shuchchaa oiqqiyaagaa bolli maaraara wottidosona. Maatafaa bolli sunttaa woocidi xaafiyoogaadan, he shuchchatu bolli Israa7eeliyaa naatu sunttaa woocidi xaafidosona. 7 GODAI Muusa azazidoogaadan, tammanne naa77u Israa7eela zareta hassayiyoobaa gidana mala, ha tammanne naa77u shuchchata eefuudiyaara oittido hashiyaa carqqiyan wottidosona.

Tiran Wottiyoogaa

8 Eti tiran wottiyoogaa kushe hiillanchchan oottidosona. He tiran wottiyoogaa eefuudiyaa worqqaappe, daddidoogaadan, salo milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaappe daddidosona. 9 Ayyo oiddu zoozee de7ees; geesainne gomppai issi issi takkaaro; yaanidaagaa dakkoyidosona. 10 Hegaappe guyyiyan a bolli oiddu maaran al77o shuchchata wottidosona; koiro maaran wottido shuchchai, sarddiyooniyaa, tophaaziyooniyaanne phooliya inqquwaa; 11 naa77antto maaran baluura, sampperiyaanne almmaaziyaa giyo al77o shuchchata; 12 heezzantto maaran yaakinttiyaa, kelqqedooniyaanne ametesxxinoosiyaa; 13 oiddantta maaran biralle, maragidiyaanne yasphphiidiyaa. Hegeeta ubbaa worqqaappe oosettida shuchchaa oiqqiyoogaa bolli wottidosona. 14 Israa7eela naatu sunttaa qoodaadan, shuchchatu qoodaikka tammanne naa77a; issoi issoi maatafaadan woocettidi, tammanne naa77u zaretu sunttai he shuchchatun xaafettiis.

15 Tiran wottiyoogaayyo wodorodan dooqettida sanssalataa walahi bainna worqqaappe medhdhidosona. 16 Naa77u worqqaappe medhdhido shuchchaa oiqqiyaageeta oottidosona; yaatidi naa77u worqqa migidota medhdhidoogeeta, tiran wottiyoogaayyo qommo gaxa zoozetuura gattidi oisettidosona. 17 He naa77u worqqa sanssalatata tiran wottiyoogaayyo zoozetun de7iya migidotuura gatti oittidosona. 18 He sanssalatatuyyo hankko bagga xeeraa qassi eefuudiyaayyo sintta baggaara, hashiyaa carqqiyan de7iya shuchchaa oiqqiyoogeetuura gatti qachchidosona. 19 Qassikka naa77u worqqa migidota medhdhidi, eefuudiyaappe kaallidi de7iya tiran wottiyoogaayyo so baggaara de7iya naa77u zoozetu xeeran aattidosona. 20 Hegaadankka, worqqaappe hara naa77u migidota medhdhidi, eefuudiyaayyo sintta baggaara, hashiyaa carqqiyaappe garssa baggaara eefuudiyaa xeessan qachchiyoogaappe qommoora, sihoi gaittosaa matan eta oittidosona. 21 GODAI Muusa azazidoogaadan, tiran wottiyoogan de7iya migidota eefuudiyan de7iya migidotuura gattidi, salo

milatiya baqettan qachchidosona; qachchin tiran wottiyoogee xeessaappe qommoora de7iyo gishshau, qashoi dol77enna.

Qeeseti Maayiyo Hara Maayota

22 Eefuudiyaappe bollaara maayiyo adussa maayuwaa eti muleera salo
milatiya carqqiyaappe giigissidosona; hegee shimainne ooso. 23 He adussa
maayuwaayyo qooriyaa aattiyoosaa medhdhidosona; he sohoi peerettennaadan, soo qalam77idi, yuushshi aattidi sikkidosona. 24 Eti adussa
maayuwaa duge bagga macaraa yuushuwan salo milatiya, ochchaa teeraa
milatiyaanne shololla zo7o qacinaappenne liiqo liinuwaappe roomaaniyaa
teeraa misileta medhdhidosona. 25 Eti qassi worqqaappe daalata medhdhidi, adussa maayuwau duge bagga gaxaa yuushshi aattidi, roomaane
misiletu gidduwan, walahan aattidosona. 26 Eti he maayuwaayyo duge
bagga macaraa yuushshi aattidi, daalaanne roomaaniyaa teeraa misiliyaa
walakkidi aattidosona. Hegee GODAI Muusa azazidoogaadan, eti Xoossaa
Dunkkaaniyaa oosuwaa oottiiddi maayanaassa.

27 GODAI Muusa azazidoogaadan, eti Aaroonayyoonne a naatuyyo shimainnee daddido liiqo liinuwaappe qoleta giigissidosona. 28 Qassi huuphiyan xaaxiyo shaasheta, qophetanne garssaara maayiyo maayota liiqo liinuwaappe daddidi giigissidosona. 29 Hegaadankka, qassi eti salo
milatiya, ochchaa teeraa milatiyaanne shololla zo7o qacinaappenne liiqo
liinuwaappe daddidi, kushe hiillan alleeqissidi, danccuwaa giigissidosona.

30 Eti akiliiliyaa misiliyaa walahi bainna worqqaappe medhdhidi,
maatafaa bolli woociyoogaadan, a bolli, ‘GODAASSI GEESHSHA GIDIDI
DUMMATIIS’ yaagiyaagaa woocidi xaafidosona. 31 Hegaappe guyyiyan,
huuphiyan shaashiyaa bolli kaqqanaadan, GODAI Muusa azazidoogaadan
salo milatiya baqettaa an aattidi qachchidosona.

Muusee Ooso Ubbaa Xomoosiis

32 Xoossaa Dunkkaaniyaa oosoi ubbai muleera polettiis. Israa7eelati
ubbabaakka GODAI Muusa azazidoogaadan oottidosona. 33 Hegaappe
guyyiyan, eti Xoossaa Dunkkaaniyaa muleera ekkidi Muusekko ehiidosona;
hegeekka: dunkkaaniyaanne a miishsha ubbaa, qapheta, xagaageta, hiraqota, tuussatanne eti eqqiyo gedeta, 34 bolla kamaassi dorssa orggiyaa
calaa zo7o qalamiyan yeggi kessidoogaa, irppaniyaa, genttiyo magalashuwaa, 35 Maachchaa Taabootaa, a tookkiyo kasotanne atto giyo sohuwaa
qum77uwaa, 36 xaraphpheezaanne a miishshaa ubbaa GODAA sinttan wottiyo geeshsha oittaa, 37 walahi bainna worqqaappe oosettida xomppiyaa
wottiyo ballaanne an maaran de7iya xomppeta, eta miishshata ubbaanne
xomppiyaa zaitiyaa, 38 ixaanaa cuwayiyo worqqa saaxiniyaa, tiyettiyo zaitiyaa, sawiya ixaanaa, Xoossaa Dunkkaaniyaa penggiyaa magalashuwaa,
39 nahaasiyaappe oottido yarshshiyoosaa, a nahaasiyaa zazzariyaara, a
tookkiyo kasota, a miishshata ubbaa, meechcha keriyaanne a wottiyoogaa, 40 dabaabaa godaa gennttiyo magalashota, a tuussata, eti eqqiyo
gedeta, dabaabaa geliyo penggetu magalashota, dabaabaa wodorotanne
xisheta, Xoossaa Dunkkaaniyaayyo koshshiya miishshata ubbaa; 41 qeeseti
Geeshsha sohuwan oottiiddi maayanau dadettida maayota, Aarooninne a
naati qeesetettaa oottiiddi maayiyo maayota.

42 Israa7eelati ooso ubbaakka GODAI Muusa azazidoogaadan oottidosona.
43 Oottin Muusee oosuwaa xomoosi xeellidi, eti GODAI azazidoogaadan
oottidoogaa be7iis. Hegaa gishshau, Muusee eta anjjiis.

40

Xoossaa Dunkkaaniyaa Tolettaa

1 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa, 2 “Koiro aginaayyo koiro gallassi,
neeni Xoossaa Dunkkaaniyaa tola. 3 Maachchaa Taabootaa a giddon wotta;
wottada he Taabootaa magalashuwan kamma. 4 Xaraphpheezaa gelissada,
a bolli wodhdhanau koshshiya miishshata ubbaa a bolli wotta. Yaatada
xomppeta wottiyo ballaa soo gelissada, a bolli xomppeta wotta. 5 Ixaanaa
cuwayiyo worqqa saaxiniyaa Maachchaa Taabootaa sinttaara wottada,
Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo magalashuwaa kaqqa.

6 “Xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa Xoossaa Dunkkaaniyaa sint-
taara wotta. 7 Meechcha keriyaa Xoossaa Dunkkaaniyaappenne yarshshiy-
oosaappe gidduwan wottada, an haattaa tiga. 8 Xoossaa Dunkkaaniyaappe
kareera yuushsha aattada dabaabaa giigissa; giigissada dabaabaa geliy-
oosan magalashuwaa kaqqa.

9 “Tiyiyo zaitiyaa ekkada, Xoossaa Dunkkaaniyaanne a giddon de7iya ub-
babaa tiya; anne a giddon go7ettiyo miishsha ubbaa dummaya; yaatobare i
geeshsha gidana. 10 Hegaappe guyyiyan, xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiy-
oosaanne au go7ettiyo miishsha ubbaa tiya; yarshshiyoosaa dummaya;
yaatobare i ubbaappe aadhdhiya geeshsha gidana. 11 Meechcha keriyaanne
a utissiyo miishshaa tiya; tiyada eta dummaya.

12 “Neeni Aaroonanne a naata Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo pengge
ehaada, haattan eta meecca. 13 Hegaappe guyyiyan, qeesetettaa maayuwaa
Aaroona maizzada, i taayyo qeesetettan oottanaadan, a tiyada dummaya.
14 A attuma naatakka ehaada qoliyaa maizza. 15 Eti taayyo qeesetettan
oottanaadan, eta aawaa tiyidoogaadan, etakka tiya. Eta tiyettai etakka eta
sintta yeletaa ubbaa qeese oottiyaagaa” yaagiis.

16 Yaagin Muusee ubbabaakka GODAI bana azazidoogaadan oottiis.

17 Hegaa gishshau, Gibxxeppe eti kiyido naa77antta laittan, koiro agi-
naayyo koiro gallassan Xoossaa Dunkkaanee tolettiis. 18 Muusee Xoossaa
Dunkkaaniyaa essiyo wode, gedeta eta sohuwan sohuwan wottiis; xa-
gaagetanne tuussaa aattiis; hiraqotakka gelissiis. 19 Hegaappe guyyiyan,
Muusee GODAI azazidoogaadan, ha essidoogaa bollan dunkkaaniyaa toliis;
he toliyaa bollan kamuwaa kammiis.

20 Yaatidi tammu azazoti xaafettido masettida shuchchatu qaalaa efiidi,
Taabootaa giddon wottiis; tookkiyo kasota Taabootan aattiis; atto giyo
sohuwaa qum77uwaa Taabootaa bolli wottiis. 21 Hegaappe guyyiyan, Taa-
bootaa Xoossaa Dunkkaaniyaa gelissiis; genttiyo magalashuwaa kaqqidi,
GODAI azazidoogaadan Maachchaa Taabootaa kammiis.

22 GODAI Muusa azazidoogaadan, Muusee xaraphpheezaa Xoossaa
Dunkkaaniyaa gelissidi, magalashuwaappe kareera huuphessa baggaara
wottiis. 23 Wottidi a bolli GODAA sinttan wottiyo geeshsha oittaa giigissiis.

24 GODAI Muusa azazidoogaadan, xomppiyaa wottiyo ballaa Xoos-
saa Dunkkaaniyaa giddo gelissidi, xaraphpheezaa hefinttaara, Xoossaa
Dunkkaaniyau tohossa baggaara wottiis; 25 qassi xomppeta GODAA sinttan
oittiis.

26 GODAI azazidoogaadan, ixaanaa cuwayiyo worqqa saaxiniyaa
Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon magalashuwaa sintta baggaara wottiis;
27 wottidi a bolli sawiya ixaanaa cuwayiis. 28 Hegaappe guyyiyan, Xoossaa
Dunkkaaniyaa penggiyan magalashuwaa woxaliis.

29 Xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo
penggiyaa lanqqen wottiis; a bolli xuuggiyo yarshshuwaanne katta
yarshshuwaa GODAI azazidoogaadan yarshshiis.
30 GODAI Muusa azazidoogaadan, meechcha keriyaa Xoossaa
Dunkkaaniyaappenne yarshshiyoosaappe gidduwan wottiis. Yaatidi
meecettanau haattaa an tigiis. 31 Tigin Muusee, Aarooninne a naati bantta
kushiyaanne tohuwaa an meecettoosona. 32 GODAI Muusa azazidoogaadan,
eti Xoossaa Dunkkaaniyaa gelido wode woikko yarshshiyoosaakko shiiqido
wode audenne meecettoosona.
33 Xoossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyoosaa yuushshi aattidi dabaabaa
kessiis; he dabaabaa penggiyan magalashuwaa woxaliis. Hegaadan oottidi,
Muusee oosuwaa poliis.

GODAA Bonchchoi Xoossaa Dunkkaaniyaa Kumiis

34 Hegaappe guyyiyan, shaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa kammiis; GODAA
bonchchoikka a kumiis. 35 SHaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa bolli uttido
gishshaunne GODAA bonchchoi a giddon kumido gishshau, Muusee a giddo
gelanau danddayibeenna.
36 Israa7eelati bantta oge ubban, he shaarai Xoossaa Dunkkaaniyaappe
denddiyo wode audenne a kaallidi hemetaa doommoosona. 37 SHin
he shaarai denddana xayikko, i denddiyo gallassai gakkanaassi etikka
qaaxxokkona. 38 Eta oge ubban GODAA shaarai Israa7eela asai ubbai
be7ishin, gallassi gallassi Xoossaa Dunkkaaniyaa kammeesinne qammi
qammi qassi tamai he shaaraa bolli eexxees.

Wogaabaa

Gidduwaa Erissuwaa

“Wogaabai” beni Israa7eela biittan de7iya goino wogaabaanne ammanuwaa timirttiyan asai aqiyo maaratubaa odees. Hegaadankka qassi ha wogatanne ha maarata oosuwan peeshshiyo aawatettai de7iyo qeesetubaa yootees.

Maxaafaayyo gul77a qofai Xoossaa geeshshatettaa odiyoogaa. Qassi Xoossaa asai ha geeshsha gidida Israa7eela Xoossaara etau mata gaitotettai de7ana mala, eti waanidi ayyo goinnanau bessiyaakko, hegaa istti naa77an odees.

Maxaafaa giddon daro erettida azazoi, Yesuusi naa77antto gita azazuwaa giidi sunttido azazuwaa. Hegeenne miraafiyaa 19 paiduwaa 18 beettiyaagaa; ikka, “Asa ubbaa ne huuphiyaadan siiqa” yaagiyaagaa.

Xuuggiyo Yarshshuwaa

1 GODAI Xoossai Xoossaa Dunkkaaniyaa giddoppe Muusa xeesidi, hagaadan yaagidi haasayiis; 2 “Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Intteppe ooninne GODAAYYO yarshshuwaa shiishshiyo wode, he ba shiishshiyo yarshshuwaa ba mehiyaappenne ba dorssaa woikko deeshshaa wudiyaappe eho. 3 He yarshshoi mehiyaa wudiyaappe xuuggiyo yarshsho gidikko, attumaagaa gididi, tilla bollaara de7iyaagaa gido. GODAI ekkana mala, i he yarshshuwaa Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo penggen yarshsho. 4 Yarshshuwaa shiishshiya bitanee xuuggidi yarshshanau ehiido ba mehiyaa huuphiyan ba kushiyaa wotto. Hegee a nagaraa atto gaanau GODAI ekkido yarshsho gidana. 5 I korima mirgguwaa GODAA sinttan shukko; shukkin Aaroona naati qeeseti he suuttaa ekki ehiidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo penggen de7iya yarshshiyoosaa miyyetu ubban caccafona. 6 Hegaappe guyyiyan, i xuuggiyo yarshshuwaassi mehiyaa galbbaa qaaro; qaaridi ashuwaa a qommuwan qommuwan kesso. 7 Qeesiyaa Aaroona naati yarshshiyoosaa bollan tamaa eettidi, mittaa wottona. 8 Hegaappe guyyiyan, Aaroona naati qeeseti he kessido ashuwaa bolli huuphiyaanne modhdhuwaa gujjidi, yarshshiyoosaa bollan taman de7iya mittaa bollan maaridi wottona. 9 SHin he bitanee qantta ashuwaanne guyye gedata haattan meecco. Yaatobare qeesee hegaa ubbaakka ehiidi, yarshshiyoosaa bolli xuuggo; hegee GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana.

10 “ ‘Xuuggiyo yarshshuwaassi i immiyo imoi dorssaa wudiyaappe woikko deeshshaa wudiyaappe ekettiyaabaa gidikko, attumaagaa gididi, tilla bollaara de7iyaagaa gido. 11 He mehiyaa yarshshiyoosaappe huuphessa baggaara GODAA sinttan shukko. Aaroona naati qeeseti a suuttaa ekkidi, yarshshiyoosaa miyyetu ubbaa bollan caccafona. 12 Hegaappe guyyiyan, he bitanee a qommuwan qommuwan kessido ashuwaa ubbaa qeesee ekkidi, huuphiyaanne modhdhuwaa an gujjidi, yarshshiyoosaa bollan taman de7iya mittaa bollan wotto. 13 SHin qanttaa ashuwaanne gedata haattan meecco; yaatobare qeesee hegaa ubbaa ehiidi yarshshiyoosaa bollan xuuggo; hegee GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana.

14 “ ‘GODAASSI yarshshiyo xuuggiyo yarshshoi kafo gidikko, haraphphiyaa buuba, woikko mara haraphphiyaa eho. 15 Ehobare qeesee hegaa

ekkidi, qooriyaa mucuraakko; yaatidi yarshshiyoosaa bollan de7iya taman xuuggo. A suuttai yarshshiyoosaa bollappe miyyiyaara duge goggo; 16 ulo gidduwaa baalletuura kessidi, yarshshiyoosaappe arshsho baggaara, bid-inttaa qoliyo sohuwan olo. 17 I he kafuwaa qefeta oiqqidi phalqqo, shin muleera daakkoppo. Hegaappe guyyiyan, qeesee yarshshiyoosaa bollan de7iya taman wottidi xuuggo; hegee GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana.

2

Kattaa Yarshshuwaa

1 “ ‘Ooninne kattaa yarshshuwaa GODAAYYO shiishshiyo wode, he yarshshoi liiqo xiille gido; a bolli wogaraa zaitiyaanne ixaanaa gujjo. 2 Hegaa i Aaroona naatukko qeesetukko eho; ehin qeeseti he liiqo xiil-liiyaappe issi kushiyaa kuntti ekkidi, zaitiyaanne ixaanaa wurssi ekkidi, hassayissiyaabaa oottidi, yarshshiyoosaa bolli taman xuuggo. Hegee GO-DAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana. 3 Kattaa yarshshuwaappe attidaagee Aaroonassanne a naatussa. Hegee GODAASSI taman xuuggido yarshsho ubbaappe aadhdhida geeshsha.

4 “ ‘Yarshshuwaassi shiishshiyo oittai coociyan ka77idaagaa gidikko, zaitiyan munaqqido liiqo xiilliyaappe uukettida, irshshoi yegettibeenna komppo, woikko zaitiyan tiyido, irshshoi yegettibeenna lee7e lichchakko gido.

5 “ ‘Yarshshuwaassi shiishshiyo oittai bashiyan uukettidaagaa gidikko, zaitiyan munaqqido, irshshoi bainna, liiqo xiilliyaappe giigidaagaa gido. 6 A menttidi a bolli zaitiyaa tigo; hegaa kattaa yarshsho oottidi shiishsho.

7 “ ‘Ne yarshshuwaassi shiishshiyo oittai xiixxiyo disttiyan uuhetti-daagaa gidikko, zaitiyan munaqqido liiqo xiilliyaappe uuhettidaagaa gido. 8 Hagaadan giigissido kattaa yarshshuwaa GODAAYYO eha; ehaada qeesiyaayyo imma. Qeesee hegaa ekkidi yarshshiyoosaa shiishsho. 9 Qeesee he kattaa yarshshuwaappe ekkidi, hassayissiyaabaa oottidi, yarshshiyoosaa bollan xuuggiyo yarshshodan taman xuuggo; hegee GODAAYYO taman xu-uggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana. 10 Kattaa yarshshuwaappe attidaagee Aaroonassanne a naatussa. Hegee GODAASSI taman xuuggido, yarshsho ubbaappe aadhdhida geeshsha.

11 “ ‘GODAAYYO intte ehiyo ai kattaa yarshshoinne irshshoora de7iyaabaa gidoppo; aissi giikko neeni irshsho woikko eessaa ililo GODAASSI taman xuuggada yarshshanau koshshenna. 12 Intte laittan laittan cakettiya kattaappe xeera kessidi, GODAAYYO ehaanau danddayeeta; shin hegaa sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi, GODAAYYO yarshshiyoosaa bol-lan xuuggekketa. 13 Neeni shiishshiyo kattaa yarshsho ubban maxiniyaa yegga; aissi giikko, maxinee neeni ne Xoossaara maacettido maachchaayyo malaata. Hegaa gishshau ne kattaa yarshshuwaa ubbaa maxiniyan mal77etta. 14 Neeni koiro kattaappe xeeraa kessada GODAAYYO ehiyo wode, he kattai xiixxido tiya katta gidanau koshshees. 15 A bolli zaitiyaa tiga; ixaanaakka an wotta; hegee kattaa yarshshuwaa. 16 Qeesee he zaitee tigettido kattaappe baggaa ekkidi, ixaana ubbaarakka hassayissiyaabaa oottidi taman GODAASSI xuuggo.

3

Issippetettaa Yarshshuwaa

1 “ ‘Issi asi issippetettaa yarshshuwaassi ba wudiyaappe macca gidin
attuma gidin issi mehe shiishshiyo wode, he mehee tilla bollaara de7iyaagaa
gido. 2 Yarshshanau ehiido mehiyaa huuphiyan ba kushiyaa wottidi,
Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen shukko. Hegaappe guyyiyan, qeeseti
Aaroona naati suuttaa yarshshiyoosaa miyyetu ubbaa bollan caccafona.
3 Issippetettaa yarshshuwaappe taman xuuggiyo yarshsho oottidi GO-
DAAYYO shiishsho. Hegeekka qantta ashuwaa maayida handda ubbaa,
4 naa77u kilahota, eta bolli de7iya handdaanne tiriyaa bolli maayida hand-
daa kilahotaara gattidi ekkees. 5 Aaroona naati hegaa hara xuuggiyo
yarshshuwaara yarshshiyoosaa bolli de7iya mittaa bolli wottidi xuuggona;
hegee GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana.
6 “ ‘GODAAYYO issippetettaa yarshshuwaa shiishshiya uri dorssa gidin
deeshsha gidin, macca gidin attuma gidinkka tilla bollaara de7iyaagaa
shiishsho. 7 Dorssa maraa yarshshiya uri, GODAA sinttan shiishsho;
8 shiishshidi ba kushiyaa a huuphiyan wottidi, Dunkkaaniyaa sinttan
shukko. Hegaappe guyyiyan, Aaroona naati suuttaa oiqqidi, yarshshiyoosaa
miyyetu ubbaa bollan caccafona. 9 Issippetettaa yarshshuwaappe taman
xuuggiyo yarshsho oottidi, GODAAYYO shiishsho; hegeekka modhdhuwaa,
giicciiriyaappe qanxxido nasiyaa, ulo giddo ashuwaa maayida handda ub-
baa, 10 naa77u kilahota, eta bolli de7iya handdaanne tiriyaa bolli maayida
handdaa kilahotaara gattidi ekkees. 11 Qeesee hegaa GODAAYYO taman
xuuggiyo yarshshiyoosaa bolli wottidi xuuggo.
12 “ ‘A yarshshoi deeshsha gidikko, i hegaa GODAA sinttan shiishsho.
13 Yaatidi a huuphiyan ba kushiyaa wottidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa sinttan
shukko. Hegaappe guyyiyan, Aaroona naati suuttaa oiqqidi, yarshshiyoosaa
yuushuwan ubban caccafona. 14 I he yarshshiyoogaappe ekkidi, taman
xuuggiyo yarshsho oottidi GODAAYYO shiishsho; hegeekka qantta ashuwaa
maayida handda ubbaa, 15 naa77u kilahota, eta bolli de7iya handdaanne
tiriyaa bolli maayida handdaa kilahotaara gattidi ekkees. 16 Qeesee hegaa
taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi yarshshiyoosaa
bolli xuuggo. Handda ubbai GODAAGAA.
17 “ ‘Handdaanne suuttaa intte de7iyoosan awaaninne mooppite. Hagee
intteyyoonne intte yeletau merinau naagettiya woga’ yaagada oda” yaagiis.

4

Halchchettibeenna Nagaraa Yarshshuwaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Neeni Israa7eela asaayyo hagaadan
yaagada oda; ‘Ooninne halchchennan nagara oottikkonne, GODAA azazo-
tuppe issuwaa augaanne kanttikko, hagaappe kaallidi de7iya wogaa naago.
3 “ ‘Qeese halaqai nagaraa oottikkonne he nagarai asaa mooranchcha
kessiyaagaa gidikko, i ba oottido nagaraa gishshau, tilla bollaara de7iya
mirgguwaa GODAAYYO nagaraa yarshsho oottidi eho. 4 Ehiidi he
mirgguwaa Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge aattidi, mirgguwaa huuphiyan
ba kushiyaa wottidi, GODAA sinttan shukko. 5 SHukkin qeese halaqai
mirgguwaa suuttaappe amaridaagaa ekkidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa
efo. 6 Efiidi ba kushiyaa biradhdhiyaa suuttan naaqqi naaqqi kessidi,
Xoossaa Dunkkaaniyaa magalashuwaa sinttan GODAA sinttan laapputoo
dukko. 7 Hegaappe guyyiyan, qeese halaqai amarida suuttaa ekkidi,
Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon GODAA sinttan sawiya ixaanaa cuwayiyo
saaxiniyaa bolli de7iya kacetu bolli xokisso. Attida suuttaa qassi Xoossaa
Dunkkaaniyaa geliyoosaa baggaara de7iya xuuggiyo yarshshuwaa

yarshshiyoosaappe garssa baggaara de7iya sohuwan gusso. 8 Nagaraa
yarshshuwaassi shukettida ha mirgguwaa modhdhuwaa ubbaa, qantta
ashuwaa maayida handdaa, 9 naa77u kilahota, eta maayida handdaanne
tiriyaa maayida handdaa kilahotuura issippe kessidi ekko. 10 Issippetettaa
yarshshuwau shuhettida mirgguwaappe ekkido modhdhuwaadan ekko.
Ekkidi qeese halaqai xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa bollan xuuggo.
11 SHin mirgguwaa galbbaa, a ashuwaa ubbaa, a huuphiyaanne, a tohota,
qantta ashuwaa, tociyaa, 12 mirgguwaa ashuwaappe attidaagaa ubbaa
dunkkaanidosaappe kare kesso. Kessidi bidinttaa qoliyo wogaadan
geeshsha gidida sohuwaa efo; efiidi yan mitta taman xuuggo.

13 “ ‘Israa7eela maabarai ubbai halchchennan nagaraa oottikkonne, GO-
DAA azazotuppe issuwaa augaanne kanttikko, eti mooranchcha gididi qood-
ettana. 14 Eti oottido nagarai erettiyo wode, nagaraa yarshshuwaayyo
haniya mirgguwaa Xoossaa Dunkkaaniyaa sintti ehoona. 15 He maabaraa
cimati GODAA sinttan bantta kushiyaa mirgguwaa huuphiyan wottidi, he
mirgguwaa shukkona. 16 Hegaappe guyyiyan, qeese halaqai mirgguwaa
suuttaappe guuttaa ekkidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddo gelo; 17 i ba
kushiyaa biradhdhiyaa suuttan naaqqi naaqqi kessidi, magalashuwaa
sintta baggaara GODAA sinttan laapputoo dukko. 18 Qassi amarida suuttaa
ekkidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon GODAA sinttan ixaanaa cuwayiyo
saaxiniyaa bolli de7iya kacetu bolli xokisso. Attida suuttaa qassi Xoos-
saa Dunkkaaniyaa geliyoosaa baggaara de7iya xuuggiyo yarshshuwaa
yarshshiyoosaappe garssa baggaara de7iya sohuwan gusso. 19 Modhdho
ubbaa ekkidi, yarshshiyoosaa bollan xuuggo. 20 Nagaraa yarshshossi
shukettida mirgguwaa oottidoogaadan ha mirgguwaakka ootto. Hegaadan
oottidi, qeesee nagaraa atto giissiyo wogaa polana; asaikka nagaraappe
maarettana. 21 Hegaappe guyyiyan, mirgguwaa dunkkaanidosaappe kare
kessidi, kase mirgguwaa xuuggidoogaadan akka xuuggo; hagee maabaraa
nagaraassi yarshshiyo yarshsho.

22 “ ‘Asaa kaalettiya sunttatuppe issoi halchchennan nagara oottikkonne
GODAI Xoossai a azazido azazuwaappe issuwaa augaanne kanttikko, he
uri mooranchcha. 23 I ba oottido nagaraa eridoogaappe guyyiyan, tilla
bollaara de7iya issi deeshsha orggiyaa ekkidi eho. 24 He deeshsha orggiyaa
huuphiyan ba kushiyaa wotto; wottidi xuuggiyo yarshshoi GODAA sinttan
shukettiyo sohuwan shukko; hegee nagaraa yarshshuwaa. 25 Qeese halaqai
nagaraa yarshshuwaa suuttaa giddo ba kushiyaa biradhdhiyaa naaqqi
naaqqi kessidi, xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa bolli de7iya kacetu
bolli xokisso; attida suuttaa qassi xuuggiyo yarshsho yarshshiyoosaappe
garssa baggaara de7iya sohuwan gusso. 26 Modhdho ubbaa issippetet-
taa yarshshuwaa modhdhuwaa yarshshiyoogaadan yarshshiyoosaa bollan
yarshsho. Hagaadan oottidi, qeesee bitaniyaa nagaraa atto giissees; bita-
neekka ba nagaraappe maarettana.

27 “ ‘He maabaraa asaappe issoi halchchennan nagara oottikkonne GO-
DAA azazuwaappe issuwaa augaanne kanttikko, he urai mooranchcha
gididi qoodettees. 28 I ba oottido nagarai ayyo erettidoogaappe guyyiyan,
tilla bollaara de7iya macca deeshshiyo ba nagaraassi eho. 29 Ehiidi ba
kushiyaa nagaraa yarshsho oottidi shukkiyo deeshshee huuphiyan wotto;
yaatidi xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyo sohuwan nagaraa yarshsho oot-
tidi shukko. 30 Hegaappe guyyiyan, qeese halaqai he deeshshee suuttaappe
ba kushiyaa biradhdhiyan ekkidi, xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa
bolli de7iya kacetu bolli xokisso; attida suuttaa ubbaa yarshshiyoosaappe

garssa baggaara de7iya sohuwan gusso. 31 Modhdho ubbaa issippetettaa yarshshuwaassi shukkido mehiyaappe kessiyoogaadan, he deeshshee modhdhuwaakka qoridi kesso; kessi ekkidi, yarshshiyoosaa bolli wottidi, GODAASSI sawuwaa tonggu giya yarshsho gidana mala xuuggo. Hegaadan oottidi, qeesee he bitaniyaa nagaraa atto giissees; bitaneekka ba nagaraappe maarettees.

32 " 'He bitanee ba nagaraa yarshshuwaassi dorssa anqqaraa shiishshanau koyikko, tilla bollaara de7iya maccaaro eho. 33 I ba kushiyaa he dorssee huuphiyan wotto; wottidi xuuggiyo yarshshuwaassi shukkiyo mehee shukettiyo sohuwan o shukko. 34 Hegaappe guyyiyan, qeesee nagaraa yarshsho gidida he dorssee suuttan ba biradhdhiyaa naaqqi naaqqi kessidi, xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaa bolli de7iya kacetu bolli xokisso; attida suuttaa qassi yarshshiyoosaappe garssa baggaara de7iya sohuwan gusso. 35 Issippetettaa yarshshuwaassi shukettida anqqaraa modhdhuwaa qaaridi kessiyoogaadan, he dorssee modhdhuwaakka qaaridi kesso. Kessi ekkidi, yarshshiyoosaa bolli GODAASSI taman xuuggiyo yarshshuwaa bolli wottidi xuuggo. Hagaadan oottidi, qeesee he bitaniyaa nagaraa atto giissees. Bitaneekka ba nagaraappe maarettana.

5

Nagaraa Yarshshoi SHiiqiyo Gaasota

1 " 'Ai asinne markkau xeesettidi ba be7idoogaa woikko ba eridoogaa gutaran markkattennan ixxikko, hegee ayyo nagara; hegaa gishshau i qaxxayetto.

2 " 'Qassi ai asinne erennan de7iiddi tunabaa, do7aa bautaa woikko mehiyaa bautaa woikko sa7aara gooshettiya do7atu bautaa bochchikko, tuna gidiyoogaa i erido wodiyaappe doommidi mooranchcha gidiis.

3 " 'Qassikka ai asinne erennan de7iiddi, asa bollappe goggiya tunissiyaabaa aiba gidinkka bochchikko, hegee tuna gidiyoogaa i erido wodiyaappe doommidi mooranchcha gidiis.

4 " 'Woi qassi ai asinne iitabaa gidin lo77obaa oottanau eesuwan caaqqikkonne ba caaqqidoogaakka i akeekennan xayikko, i akeekido wodiyaappe doommidi mooranchcha gidiis.

5 " 'Ai asinne ha odettida moorotuppe issuwaa oottidabaa gidikko, ba oottido nagaraa paaxo. 6 I ba oottido nagaraa gishshau GODAAYYO ba wudiyaa giddoppe macca dorssaa woikko macca deeshshaa nagaraa yarshsho oottidi shiishsho. SHiishshin qeesee ekkidi, he bitaniyaa nagaraa atto giissana.

7 " 'Asi ba oottido nagaraayyo yarshshanau, dorssaa woikko deeshshaa anqqaraa shammanau ayyo miishshi gidana xayikko, naa77u haraphpheta buubata, woikko naa77u mara haraphpheta, issuwaa nagaraa yarshsho oottidi, qassi issuwaa xuuggiyo yarshsho oottidi GODAASSI eho. 8 Ehiidi i eta qeesiyaassi immo. Qeesee naa77u haraphphetuppe issinniyo qooriyaa muucennan coo mirqqidi, nagaraa yarshsho oottidi yarshsho. 9 Yaatidi he nagaraa yarshshuwaa suuttaappe amaridaagaa ekkidi, yarshshiyoosaa miyyiyaa caccafo; attida suuttaa yarshshiyoosaappe garssa baggaara gusso; hegee nagaraa yarshshuwaa. 10 Hankko haraphphiyo qassi higgee azaziyoogaadan, xuuggiyo yarshsho oottidi xuuggo. Qeesee hegaadan oottidi, bitanee oottido nagaraa atto giissanau yarshshuwaa yarshshees; bitaneekka ba nagaraappe maarettana.

11 " 'SHin issi urau naa77u wogga haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta ehaanau miishshi gidana xayikko, issi kilo giraame liiqo xiilliyaa ba nagaraassi shiishshiyo yarshsho oottidi eho. He xiillee nagaraa

yarshsho gidiyo gishshau, wogaraa zaitee woikko ixaanai an gujettoppo.
12 I hegaa ehiidi qeesiyaassi immo; qeesee he xiilliyaappe issi kushiyaa
kuntti ekkidi, GODAASSI shiishshiyo kattaa yarshshuwaara gattidi, has-
sayissiyaabaa oottidi yarshshiyoosan de7iya taman xuuggo; hegee nagaraa
yarshshuwaa. 13 Ha geetettidaageetuppe augaaninne gido bitanee oottido
nagaraassi qeesee hagaadan oottidi, bitanee oottido nagaraa atto giissees;
bitaneekka ba nagaraappe maarettana. Kattaa yarshshuwaadankka atti-
daagaa qeesee ekko' yaagada oda" yaagiis.

Naaquwaa Yarshshuwaa

14 GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis; 15 "Ooninne GODAAYYO
geeshshi wottido miishshatu bolli ammanettennan xayikkonne qassi eren-
nan nagaraa oottikko, ba naaquwaassi ba wudiyaa giddoppe tilla bol-
laara de7iya issi dorssa orggiyaa GODAASSI eho. A waagaikka Xoos-
saa Dunkkaaniyan eriyo meezaanan wottin eretto; hegee naaquwaa
yarshshuwaa. 16 GODAASSI dummayi wottido miishshatu bolli i nagaraa
oottido gishshau, i he miishshatu waagaa qanxxo; qanxxiiddi kase waagaa
bolli xeetaappe laatamu kushiyaa gujjidi qeesiyaassi immo. Qeesee he
naaquwaa yarshshuwaassi ehiido dorssaa yarshshidi, bitaniyaa nagaraa
atto giissees; bitaneekka ba naaquwaappe maarettana.
17 "Ai asinne erennan de7iiddi, GODAI, 'Oottoppa' giidi azazidobaappe
issuwaa oottidi nagaran gelikko, i erana xayikkonne mooranchcha gidiyo
gishshau, ba nagaran qaxxayetto. 18 I ba wudiyaappe tilla bollaara de7iya
issi dorssa orggiyaa naaquwaa yarshshuwaassi qeesiyaakko eho. He dorssai
naaquwau qanxxiyo waagaa kessiyaagaa gido; yaatobare qeesee he dorssaa
yarshshidi, bitaniyaa naaquwaa atto giissees; bitaneekka ba naaquwaappe
maarettees. 19 Hegee naaquwaa yarshshuwaa. I tumukka GODAA naaqqiis"
yaagiis.

6

1 GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis; 2 "Ai asinne ba shooroi
hadara wottidobaa woikko tal77idobaa kaadiyoogan, woikko asabaa bon-
qqiyoogan, woikko ba shooruwaa bollan sugettaa oottiyoogan GODAA
naaqqikko, 3 woikko bayidabaa demmidi ta be7abeikke giidi wordduwan
caaqqikkonne hageeta milatiya asi oottiyoobatuppe issuwaa, 4 i augaanne
gido, oottidi, hegan nagaranchcha gidikko, ba bonqqi ekkidobaa, woikko
wolqqan ekkidobaa, woikko hadara immidobaa woikko, bayin demmi-
dobaa, 5 woikko wordduwan caaqqi ekkidobaa muliyaakka a godaassi
zaaro. Qassi ba naaquwaa yarshshuwaa yarshshiyo gallassi ba ekki-
doogaa bolli ichchashantto kushiyaa gujjidi a godaassi immo. 6 Qassikka
ba naaquwaa gishshau GODAASSI yarshshiyo yarshshuwau ba wudiyaa
giddoppe tilla bollaara de7iya issi dorssa orggiyaa qeesiyaakko eho. He
dorssai naaquwau qanxxiyo waagaa kessiyaagaa gido; yaatobare. 7 Qeesee
he dorssaa yarshshidi, bitaniyaa naaquwaa atto giissees; bitaneekka ba
naaquwaa ubbaappe maarettana" yaagiis.

Wurssi Xuuggiyo Yarshshuwaa

8 GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis; 9 "Aaroonanne a attuma
naata hagaadan yaagada azaza; 'Xuuggiyo yarshshuwaassi de7iya wogai
hagaa: Xuuggiyo yarshshoi qammai wonttana gakkanaashin yarshshiyo
sohuwan de7o. Tamaikka yarshshiyo sohuwan mule wode eexxiiddi de7o.
10 Qeesee liinuwaappe dadettida qamisiyaanne suriyaa maayidi, xuuggiyo

yarshshuwaa tamai mi simmin attida bidinttaa denttidi, yarshshiyo sohuwaa miyyiyan laalo. 11 Hegaappe guyyiyan, he maayuwaa qaari wotti hara maayuwaa maayidi, he bidinttaa dunkkaanidosaappe gaxi efiidi, higgiyaadan geeyida sohuwan qolo. 12 Yarshshiyoosaa bolli de7iya tamai to7ennan ubba wode eexxiiddi de7o. Qeesee maallado maallado mittaa an gujji gujjidi wotto. Xuuggiyo yarshshuwaakka he mittaa bolli maaran wottidi, issippetettaa yarshshuwaa handdaa a bolli xuuggo. 13 Tamai yarshshiyoosaa bolli ubba wode eexxiiddi de7o; to7anau koshshenna.

Kattaa Yarshshuwaa

14 “ ‘Kattaa yarshshuwaassi imettida wogai hagaa: Aaroona zare gidiya qeeseti yarshshiyo sohuwaappe sintta baggaara GODAA sinttan yarshshona. 15 Qeesee lo77o xiilliyaappe kophphiyaagaanne zaitiyaa ekkidi, kattaa yarshshuwaa bolli de7iya ixaana ubbaakka denttidi, GODAASSI sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi, hassayissiyaabaa gidanaadan yarshshiyoosaa bolli xuuggo. 16 Hegaappe attidaagaa Aarooninne a attuma naati moona; hegaa eti irshshoi yegettibeenna oitta ootti uukkidi, Dunkkaaniyaa dabaabaa giddon de7iya geeshsha sohuwan moona. 17 He oittai irshshuwaa yeggennan uuketto. Hegaa taayyo taman xuuggiyo yarshshuwaappe eta gakkiyaagaa taani etayyo immaas. Nagaraa yarshshuwaadaaninne naaquwaa yarshshuwaadan ikka ubbaappe aadhdhida geeshsha. 18 GODAASSI taman xuuggiyo yarshshuwaappe eta gakkiyaagaa gidiyo gishshau, yiya laittatunkka Aaroona zare gidiya attumaageeti ubbai hegaa moona. He yarshshuwaa bochchiya ai asinne geeshsha gidana’ yaaga” yaagiis.

19 GODAI qassikka Muusessi hagaadan yaagidi yootiis; 20 “Aarooninne a attuma naati qeesetettaassi tiyettiyo gallassi issi kilo giraame gidiya lo77o xiilliyaa kattaa yarshsho oottidi GODAASSI ehoona. Hegaappe baggaa maallado baggaa omarssi yarshshona. 21 He xiillee zaitiyan munaqetti, lo77o walakettidi, bashiyan uuketto; uukkidoogaa bunchchada, sawuwaa tonggu giya kattaa yarshsho oottada GODAAYYO yarshsha. 22 Qassi Aaroona attuma naatuppe a qeesetettaa laattanaadan tiyettiya ubbaikka he wogaa oottona. Hegee GODAASSI ubbatoo yarshshiyo yarshsho gididi muleera xuugetto. 23 Qeesee shiishshiyo kattaa yarshshuwaappe guyye attennan wuri xuugetto; appe aibinne meetettoppo” yaagiis.

Nagaraa Yarshshuwaa Wogaa

24 GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis; 25 “Aaroonassinne a attuma naatussi, hagaadan yaaga; ‘Nagaraa yarshshuwaa wogai hagaa: GODAAYYO xuuggiyo yarshshuwaassi shiishshiyo mehee shukettiyo sohuwan nagaraa yarshshuwaassi shiishshiyo meheekka hegan GODAA sinttan shuketto; ikka ubbaappe aadhdhida geeshsha. 26 He yarshshuwaa yarshshiya qeesee Dunkkaaniyaa dabaabaa giddon de7iya geeshsha sohuwan mo. 27 He ashuwaa bochchiya aibinne geeshsha gidana; qassi shukkishin ai maayuwaa bollinne suuttai xacettikko, he maayoi geeshsha sohuwan meecetto. 28 Ashoi doisettido urqqa miishshai meqqo; birata disttiyan doissidobaa gidikko, he disttiyaa qaacidi haattan shokkirgganau koshshees. 29 Qeesetu zariyaappe attuma asa gidida ooninne he ashuwaa mo; he ashoi keehi geeshsha. 30 Gido shin Geeshsha Sohuwan nagaraa atto giissanau a suuttaa ekkidi, Dunkkaaniyaa giddo gelissido ai mehiyaa ashuwaanne maanau koshshenna; i taman xuugettanau koshshees.

7

Naaquwaa Yarshshuwaa

1 “ ‘Naaquwaa yarshshuwaa wogai hagaa: ikka ubbaappe aadhdhida
geeshsha. 2 Xuuggiyo yarshshuwaassi shiishshiyo mehiyaa shukkiyo
sohuwan naaquwaa yarshshuwaa mehiyaakka shukkona; a suuttaakka
yarshshiyoosaa miyyetun caccafona. 3 Qassi a handdaa ubbaa, hegeekka
nasiyaa handdaa, qantta ashuwaa maayida handdaa, 4 naa77u kilahota,
shinccaa matan de7iya eta maayida handdaanne tiriyaa maayida hand-
daa kilahotuura issippe yarshsho oottidi shiishsho. 5 Taman xuuggidi
GODAAYYO yarshshiyo yarshshuwaadan, he shiiqida handdaa qeesee
yarshshiyoosaa bollan wottidi xuuggo; hegee naaquwaa yarshshuwaa.
6 Qeese zare gidida attuma asi ubbi he yarshshuwaa ashuwaa mo. He
yarshshoi ubbaappe aadhdhida geeshsha gidiyo gishshau, geeshsha so-
huwan mo.
7 “ ‘Naaquwaa yarshshoi nagaraa yarshshuwaakka mala; eta naa77aa
wogai issuwaa. Hegeenne yarshshettida mehiyaa ashoi nagaraa atto giis-
sanau yarshshuwaa yarshshida qeesiyaassi imettees. 8 Ooninne xuuggiyo
yarshshuwaa ehin ekkidi yarshshiya qeesee he mehiyaa galbbaa baayyo
ekko. 9 Coociyan komppettida kattaa yarshsho ubbainne oton doisettida
woikko bashen uukettida ubbaikka he yarshshuwaa yarshshida qeesiyaassi
imettees. 10 Qassi zaitiyan munaqettida woikko munaqettibeenna kattaa
yarshsho ubbai Aaroona naatu ubbaassi imettees; eti hegaa hircciyan
shaakki ekkona.

Issippetettaa Yarshshuwaa

11 “ ‘Asi issippetettaa yarshshuwaa GODAASSI yarshshiyo wode ayyo
de7iya wogai hagaa: 12 I shiishshiyo issippetettaa yarshshoi galata
yarshsho gidikko, he yarshshuwaara issippe zaitiyan munaqqido,
irshsho yeggennan uukkido oittaa, zaitiyan tiyido, irshshoi gelibeenna
lee7e lichchakkuwaanne zaitiyan loitti munaqqido, liiqo xiilliyaappe
uukettida komppuwaa shiishsho. 13 He galataayyo shiishshiyo issippetettaa
yarshshuwaara issippe irshshuwaa yeggido munaqaappe uukettida
oittaakka imota oottidi shiishsho. 14 Qassi he ubba qommo oittatuppekka
i issuwaa issuwaa denttidi, GODAASSI yarshsho oottidi eho. Hegee
issippetettaa yarshshuwaa suuttaa caccafida qeesiyaassi imetto. 15 He
mehiyaa ashoi he yarshshettido gallassi meetetto; maalladossi aibinne
attoppo.
16 “ ‘SHin a yarshshoi shiiquwaa gattiyoogaa woikko ba dosan coo im-
miyo issippetettaa yarshsho gidikko, he yarshshuwaa ashoi he yarshshido
gallassi meetetto; appe attiyaagee qassi wonttetta gallassikka meetetto.
17 He yarshshuwaa ashuwaappe palahidi heezzantto gallassa gakkanaashin
gam77iyaagee de7ikko, hegee taman xuugetto. 18 Issi asi shiishshido issip-
petettaa yarshshuwaa ashuwaappe augeenne heezzantto gallassi meetet-
tikko, a yarshshoi ekettenna; i yarshshidobaadankka qoodettenna. He
yarshshoi tuna; appe miida ooninne ba nagaran oishettees.
19 “ ‘Tunabaa aibanne bochchida ashoi meetettoppo; i taman xuugettanau
koshshees. Hara ashuwaa gidikko, wogan geeshsha gidiya asi ooninne
maana giikko mo. 20 SHin issi asi tuna gidi uttidi, GODAAYYO shiishshido
issippetettaa yarshshuwaa ashuwaappe miyaabaa gidikko, he asi ba asaa
giddoppe bohetto. 21 Qassi issi asi tunabaa aibanne bochchikko asaa tu-
natettaa gidin woikko tuna mehe gidin, woikko hara sheneyiya tunabaa

bochchikkonne simmidi GODAAYYO yarshshido issippetettaa yarshshuwaa ashuwaappe miikko, he urai ba asaa giddoppe bohetto' yaaga" yaagiis.

Suuttinne Modhdhoi Meetettennaadan Digettiis

22 GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis; 23 "Israa7eela asaassi hagaadan yaaga; 'Korima woikko dorssa woikko deeshsha ashuwan modhdho zawaa mulekka mooppite. 24 Haiqqida mehiyaa woikko do7i worido mehiyaa modhdhuwaakka harabau go7ettiteppe attin, appe aibanne mooppite. 25 Aissi giikko, GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaassi shiishshiyo mehiyaa modhdhuwaa miya ooninne ba asaa giddoppe bohetto. 26 Intte de7iyo sohuwan awan gidikkokka, kafo suuttaa, mehe suuttaa woikko harabaa aiba suuttaanne mooppite. 27 Suutta miya ai asinne, ba asaa giddoppe bohetto' yaaga" yaagiis.

Qeesiyaa Gakkiya SHaahuwaa

28 GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis; 29 "Israa7eela asaassi hagaadan yaaga; 'GODAAYYO issippetettaa yarshshuwaa shiishshiya ai asinne he issippetettaa yarshshuwaappe shaakkidi, ba huuphe imotaa dummayidi GODAAYYO shiishsho. 30 Hegaa i GODAAYYO taman xuuggiyo yarshsho oottidi, ba kushiyan ekkidi eho; qassi modhdhuwaakka anggaasuwaara eho; ehiidi, anggaasuwaa wuxaawuxiyo yarshsho oottidi, GODAA sinttan wuxaawuxo. 31 Qeesee yarshshiyoosaa bollan modhdhuwaa xuuggo; shin anggaasoi Aaroonassinne a attuma naatussi imetto. 32 Intte issippetettaa yarshshuwaappe ushachcha gedaa imota oottidi qeesiyaassi immite. 33 Hegee ushachcha gedai Aaroona attuma naatuppe issippetettaa yarshshuwaa suuttaanne modhdhuwaa yarshshiyaagaassi a gakkiya a qommuwaa. 34 Taani Israa7eela asaa issippetettaa yarshshuwaappe wuxaawuxido anggaasuwaanne yarshshuwau shiishshido gedaa ekkada, qeesiyaa Aaroonassinne a attuma naatussi immaas; hegee eta gakkiya eta qommo gidiyo gishshau, Israa7eela asai merinau hegaa etau immiiddi daana' yaagada yoota" yaagiis.

35 Aarooninne a attuma naati qeese gididi, GODAAYYO oottanau sunttettido gallassi GODAASSI shiishshido taman xuuggiyo yarshshuwaappe hegee etayyo qommo gididi imettiis. 36 GODAI eta qeesetettaassi tiyido gallassi, hegaa etayyo immana mala, Israa7eela asaa ubbaa azaziis; sintta yeletan ubbankka hagee woga gididi oosettees.

37 Simmi hageeti, xuuggiyo yarshshuwaassi, kattaa yarshshuwaassi, nagaraa yarshshuwaassi, naaquwaa yarshshuwaassi, qeesetettaassi tiyettiyo wode yarshshiyo yarshshuwaassinne issippetettaa yarshshuwaassi imettida wogata. 38 Ha wogati Israa7eela asai Siinaa bazzuwan bantta yarshshuwaa GODAASSI yarshshana mala GODAI azazido gallassi, Siinaa Deriyaa bollan GODAI Muusa azazido wogata.

8

Aarooninne A Naati Qeese Gidiyo Maaraa

1 GODAI Muusessi hagaadan yaagidi yootiis; 2 "Aaroonanne a attuma naata qassi etaara issippe, qeesetettaa maayuwaa, tiyiyo zaitiyaa, nagaraa yarshshuwaassi shukkiyo korimaa, naa77u dorssa orggetanne, irshshuwaa yeggennan uukkido, oittaa masooben ekkada ya. 3 Qassi Israa7eela asa ubbaakka xeegada, Dunkkaaniyaa kare shiishsha" yaagiis.

4 Yaagin Muusee GODAI azazidoogaadan oottiis; asaikka ubbai
Dunkkaaniyaa karen shiiqiis. 5 SHiiqin Muusee asaassi, “Oottana mala
GODAI azazidoogee hagaa” yaagiis.
6 Muusee Aaroonanne a attuma naata ehiidi, haattan meecciis. 7 Meeccidi
Aaroona qoliyaa maizziis; danccuwaakka danccissiis. Qassi adussa qoliyaa
maizzidi, a bollan eefuudiyaa maizziis. Eefuudiyaa hiillatidi daddido qabat-
tuwan Aaroonaara gattidi qachchiis. 8 Qassi tiran wottiyoogaa Aaroona bol-
lan aattidi, a giddon Uriimiyaanne Tumiimiyaa wottiis. 9 Qassikka Aaroona
huuphiyan shaashiyaa enccurssaa wottiis. GODAI Muusa azazidoogaadan
he enccurssaa bollan sintta baggaara worqqa madaaliyaa, worqqaappe
medhdhido akiliiliyaa misiliyaa wottiis.
10 Yaatoogaappe guyyiyan Muusee tiyiyo zaitiyaa ekkidi,
Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa giddon de7iya miishsha ubbaa tiyiis;
tiyidi eta dummayiis. 11 Qassi he zaitiyaappe ekkidi, yarshshiyoosaa bolli
laapputoo caccafiis; yarshshiyoosaa, a miishshata, meechcha keriyaanne a
wottiyoogaa, dummayanau he zaitiyan tiyiis. 12 Qassi he tiyiyo zaitiyaappe
amaraa Aaroona huuphiyan tigidi, a dummayiis. 13 GODAI Muusa
azazidoogaadan, Muusee Aaroona attuma naata sinttau aattidi, qoliyaa
maizziis; maizzidi danccuwan danccissiis. Eta huuphiyankka shaashiyaa
enccurssaa wottiis.
14 Hegaappe guyyiyan, nagaraa yarshshuwaassi korimaa Muusee aat-
tiis; aattin Aarooninne a attuma naati he korimaa huuphiyan bantta
kushiyaa wottidosona. 15 Muusee he korimaa shukkiis; shukkidi a suut-
taappe ba biradhdhiyan ekkidi, yarshshiyoosaa kaceta tiyidi, yarshshiy-
oosaa geeshshiis; qassi yarshshiyoosaa nagaraa atto giissanau attida suuttaa
appe garssaara gussidi, Xoossaassi dummayiis. 16 Qantta ashuwaa kam-
mida handdaa ubbaa, tiriyaa maayida handdaa, naa77u kilahotanne eta
kammida handdaa ekkidi, Muusee yarshshiyoosaa bollan wottidi xuuggiis.
17 SHin GODAI Muusa azazidoogaadan, galbbaa, korimaappe attidaagaanne
tociyaa dunkkaanidosaappe gaxi kessidi, taman xuuggiis.
18 Yaatidi simmidi Muusee xuuggiyo yarshshuwaassi haniya dorssa
orggiyaa ehiis; ehin Aarooninne a attuma naati he dorssaa orggiyaa hu-
uphiyan bantta kushiyaa wottidosona. 19 Muusee he dorssa orggiyaa
shukkiis; shukkidi a suuttaa yarshshiyoosaa miyyetu ubban caccafiis.
20 Qassi dorssa orggiyaa ashuwaakka a qommuwan qommuwan pariis;
paridi parettaa, huuphiyaanne handdaa yarshshiyoosaa bolli wottidi xu-
uggiis. 21 Qantta ashuwaanne guyye gedata haattan meeccoogaappe
guyyiyan, dorssaa muleera GODAASSI taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu
giya yarshsho oottidi, GODAI Muusa azazidoogaadan yarshshiyoosaa bollan
wottidi xuuggiis.
22 Hegaappe guyyiyan, qeesetettaassi tiyettiyo wode shiishshiyo
naa77antto dorssaa Muusee ehiis; ehin Aarooninne a attuma naati he
dorssaa huuphiyan bantta kushiyaa wottidosona. 23 Muusee he dorssaa
shukkiis; shukkidi a suuttaappe ekkidi, Aaroonassi ushachcha haittaa
xeeraa, ushachcha kushiyaa wogga biradhdhiyaanne, ushachcha tohuwaa
wogga biradhdhiyaa tiyiis. 24 Qassi Muusee Aaroona attuma naatakka
sinttau ehiidi, he suuttaappe ekkidi, eta ushachcha haittaa xeeraa, eta
ushachcha kushiyaa wogga biradhdhiyaanne eta ushachcha tohuwaa
wogga biradhdhiyaa tiyiis. Hegaappe guyyiyan, Muusee attida suuttaa
yarshshiyoosaa miyyetu ubban caccafiis.
25 Yaatidi modhdhuwaa, nasiyaa, qantta ashuwaa maayida handdaa,
tiriyaa maayida handdaa, naa77u kilahotanne eta maayida handdaanne

ushachcha gedaa ekkiis. 26 Qassi irshshuwaa yeggennan uukkido oittaa wottiyo GODAA sinttan de7iya masoofiyaappe issi komppuwaa, zaitiyaara uukkido issi oittaanne issi lee7e lichchakkuwaa ekkidi, hageeta modhdhuwaa bollaaninne ushachcha gedaa bollan wottiis. 27 I ha qumaa ubbaa Aaroona kushiyaaninne a attuma naatu kushiyan wottiis; wottin eti GODAA sinttan wuxaawuxiyo yarshsho oottidi wuxaawuxidosona. 28 Hegaappe guyyiyan, Muusee he qumaa eta kushiyaappe ekki, xuuggiyo yarshshuwaara gattidi, qeesetettaassi tiyettiyo wode GODAASSI taman xuuggidi shiishshiyo, sawuwaa tonggu giya yarshshuwaadan, yarshshiyoosaa bollan wottidi xuuggiis. 29 Qassi Muusee anggaasuwaa ekkidi, wuxaawuxiyo yarshsho oottidi GODAA sinttan wuxaawuxiis; GODAI Muusa azazidoogaadan, qeesetettaassi tiyettiyo wode yarshshiyo dorssa orggiyaa ashuwaappe hegee Muusa gakkiya a qommuwaa.

30 Muusee tiyiyo zaitiyaappenne yarshshiyoosaa bollan de7iya suuttaappe ekkidi, Aaroona bollinne a maayuwaa bolli, qassi a attuma naatu bollinne, eta maayuwaa bollikka caccafiis; yaatidi Aaroonanne a maayuwaa qassi a naatanne a naatu maayuwaakka dummayiis.

31 Muusee Aaroonanne a attuma naata hagaadan yaagiis; “Ashuwaa Dunkkaaniyaa karen doissite; doissidi, ‘Aarooninne a naati hegaa moona’ yaagada taani azazidoogaadan, qeesetettaassi tiyettiyo wode shiishshiyo yarshshuwaa wottiyo masoofiyaa giddon de7iya yarshsho oittaara hegan miite. 32 He ashuwaappenne oittaappe palahidaagee de7ikko taman xuuggite. 33 Qeesetettaassi tiyiyo wogai laappun gallassaa ekkiyo gishshau, he intte qeesetettaassi tiyettiyo laappun gallassai wuranaashin, Dunkkaaniyaa penggeppe kare kiyoppite. 34 Ha hachchi oosettidaagee GODAI azazin, intte nagaraa atto giissanau oosettiis. 35 Dunkkaaniyaa penggen laappun gallassa kumettaa gallassinne qamminne takkite; GODAA wogaakka naagite; ixxikko intte haiqqana. Tana GODAI azazidoogee hagaa” yaagiis. 36 Yaagin Aarooninne a naati GODAI Muuse baggaara azazidobaa ubbaa oottidosona.

9

Aarooni GODAASSI SHiishshiyo Yarshshuwaa

1 Hosppuntta gallassan Muusee Aaroonanne a naata, qassi Israa7eela cimatakka xeesiis. 2 Xeesidi Aaroona hagaadan yaagiis; “Nagaraa yarshshuwaassi issi korimaa, qassi xuuggiyo yarshshuwaassi issi dorssa orggiyaa GODAA sintti shiishsha. Meheti naa77aikka tilla bollaara de7iyaageeta gidona. 3-4 Qassi Israa7eela asaa hagaadan yaaga; ‘GODAI hachchi intteyyo qoncciyo gishshau, a sinttan yarshshanau, nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa, xuuggiyo yarshshuwaassi tilla bollaara de7iya issi laitta maraanne issi laitta dorssaa, issippetettaa yarshshuwaassi issi korima mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne zaitiyan munaqettida kattaa yarshshuwaa ehiite’ yaaga” yaagiis.

5 Eti Muusee azazidobaa ubbaa Xoossaa Dunkkaaniyaa sintti ehiidosona; yaatidi maabara ubbai shiiqidi, GODAA sinttan eqqidosona. 6 Muusee eta, “GODAA bonchchoi intteyyo qoncca mala, intte oottanaadan GODAI inttena azazidoogee hagaa” yaagiis.

7 Qassi Muusee Aaroonakka hagaadan yaagiis; “Yarshshiyoosaakko haa shiiqa; shiiqada ne nagaraa yarshshuwaanne ne xuuggiyo yarshshuwaa yarshsha; yaatada ne huuphe nagaraanne ne asaa nagaraakka atto giissa. Qassi GODAI azazidoogaadan, asai shiishshiyo yarshshuwaa yarshshada, eta nagaraakka atto giissa” yaagiis.

8 Yaagin Aarooni yarshshiyoosaakko yiidi, ba huuphe nagaraassi
yarshsho ootti shiishshido korimaa shukkiis. 9 SHukkin Aaroona
naati suuttaa ekkidi ayyo ehiidosona; i ba kushiyaa biradhdhiyaa
he suuttan yeddi kessidi, yarshshiyoosaa kaceta bochchiis; attida
suuttaakka yarshshiyoosaappe garssa baggaara gussiis. 10 GODAI Muusa
azazidoogaadan, qassi he nagaraa yarshshuwaa ashuwaappe modhdhuwaa
kilahotanne tiriyaa maayida handdaa yarshshiyoosaa bollan wottidi
xuuggiis. 11 SHin attida ashuwaanne galbbaa dunkkaanidosaappe kare
kessidi xuuggiis.
12 Hegaappe guyyiyan, Aarooni xuuggiyo yarshshuwaa shukkiis; shukkin
a naati suuttaa ekkidi ayyo ehiidosona; ehin i yarshshiyoosaa miyyetu ub-
baa caccafiis. 13 Qassi eti xuuggiyo yarshshuwaa qommuwan qommuwan
kessidi, huuphiyaarakka ayyo ehiidosona; ehin i yarshshiyoosaa bollan wot-
tidi xuuggiis. 14 Qantta ashuwaanne tohotakka haattan meeccidi, yarshshiy-
oosaa bollan de7iya xuuggiyo yarshshuwaa bollan wottidi xuuggiis.
15 Hegaappe guyyiyan, Aarooni asai ehiido yarshshuwaa shiishshiis; i
asaa nagaraa yarshshuwaassi gidiya deeshsha orggiyaa ekkidi shukkiis;
shukkidi kase baagaadankka eta nagaraassi yarshshiis. 16 Qassi i xuuggiyo
yarshshuwaa mehiyaa ehiidi, wogai azaziyoogaadan oottidi yarshshiis.
17 Kattaa yarshshuwaakka shiishshiis; appe issi zolle gidiyaagaa ekkidi,
maallado maallado xuuggiyo yarshshuwaappe haraa yarshshiyoosaa bol-
lan wottidi xuuggiis.
18 Aarooni qassikka asaa issippetettaa yarshshuwaassi korimaanne
dorssa orggiyaa shukkiis; shukkin a attuma naati suuttaa ayyo ehiidosona;
ehin i he suuttaa ekkidi, yarshshiyoosaa miyyetu ubbaa caccafiis. 19 Qassi
korimaanne dorssa orggiyaa ashuwaappe modhdhuwaa, nasiyaa, qantta
ashuwaa maayida handdaa, kilahotanne tiriyaa maayida handdaa Aaroona
naati ayyo ehiidosona. 20 Eti he handdaa anggaasuwaa bolli bollaara wottin,
Aarooni yarshshiyoosaa bollan hegaa xuuggiis. 21 SHin GODAI Muusa
azazidoogaadan, Aarooni anggaasotanne ushachcha gedaa wuxaawuxiyo
yarshsho oottidi, GODAA sinttan wuxaawuxiis.
22 Hegaappe guyyiyan, Aarooni ba kushiyaa asaakko zaari denttidi eta
anjjiis. I nagaraa yarshshuwaa, xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa
yarshshuwaa yarshshoogaappe guyyiyan, yarshshiyoosaappe duge wod-
hdhiis. 23 Wodhdhin Muuseenne Aarooni Xoossaa Dunkkaaniyaa giddo
gelidosona; eti hegaappe kiyido wode, asaa anjjidosona. Yaatin GODAA
bonchchoi asa ubbaassi beettiis. 24 GODAA sinttappe tamai wodhdhidi,
yarshshiyoosaa bollan de7iya xuuggiyo yarshshuwaanne modhdhuwaa
miis. Asai ubbai hegaa be7ido wode iliiis; qassi eti bantta som77uwan sa7aa
bochchidi gufannidosona.

10

Naadaabinne Abiihu Oottido Nagaraa

1 Aaroona attuma naati, Naadaabinne Abiihu, bantta ixaanaa cuwayiyo
miishshaa miishshaa ekkidi, a bollan tamaa wottidosona; wottidi tamaa
bolli qassi ixaanaa qolidosona; yaatidi, GODAI eta azazibeenna, geeshsha
gidenna tamaa GODAA sinttan shiishshidosona. 2 Hegaa gaasuwan GODAA
matappe tamai yiidi, eta mi aggiis; etikka GODAA sinttan haiqqi aggidosona.
3 Hegaappe guyyiyan, Muusee Aaroona, “GODAI,
‘Taani ta mati shiiqiyaageeta
ta geeshshatettaa bessana.

Qassi asa ubbaa sinttan
taani bonchchettana'
giidi haasayidoogee be7a hagaa" yaagiis. Yaagin Aarooni co77u giis.
4 Muusee Aaroona aawaa ishaa Uzzi7eela attuma naata, Mishaa7eelanne
Elxxaafaana xeegidi, "Haa yiite; yiidi intte aawaa ishaa naatu ahaa Xoos-
saa Dunkkaaniyaa sinttappe denttidi, dunkkaanidosaappe gaxi kessite"
yaagiis. 5 Hegaa gishshau eti yiidi, Muusee azazidoogaadan, eta qeesetettaa
maayuwaara eta ahaa tookkidi, dunkkaanidosaappe gaxi kessidosona.
6 Hegaappe guyyiyan, Muusee Aaroonanne a attuma naata,
El77aazaranne Itaamaara hagaadan yaagiis; "Intte haiqqenna malanne,
GODAI maabara ubbaa bollan hanqqettenna mala, intte huuphiyaa
meedissoppite; intte maayuwaakka pooshshoppite. SHin intte ishati,
Israa7eela asati, GODAI ba eettido taman xuuggidoogeetussi yeekkana
giikko eti yeekkona. 7 Qassikka intte Dunkkaaniyaa penggeppe kare
kiyoppite; kiyikko intte haiqqana; aissi giikko GODAI tiyiyo zaitee intte
bollan de7ees" yaagiis. Yaagin etikka Muusee giidoogaadan oottidosona.

Qeesetu Wogaa

8 GODAI Aaroona hagaadan yaagiis; 9 "Intte haiqqenna mala,
Dunkkaaniyaa giddo geliyo wode, neenikka ne naatikka woine eessaa
woikko hara mattoyiya ushsha uyoppite; hegee sinttappe yaana
yeletaassikka merinau higge gididi de7ana. 10 Intte geeshshabaanne
geeshsha gidennabaa qassi tunabaanne tuna gidennabaa shaakkidi
erite. 11 GODAI Muuse baggaara yootido woga ubbaakka Israa7eela asaa
tamaarissite" yaagiis.
12 Muusee Aaroonanne attida a attuma naata El77aazaranne Itaamaara
hagaadan yaagiis; "GODAASSI taman xuuggiyo yarshshuwaappe attida
kattaa yarshshuwaa ekkite; ekkidi irshsho yeggennan uukkite; yaatidi
i keehippe geeshsha gidiyo gishshau, yarshshiyoosaa matan a miite.
13 GODAASSI taman xuuggiyo yarshshuwaappe hegee nenanne ne attuma
naata gakkiya intte qommuwaa gidiyo gishshau, hegaa intte geeshsha
sohuwan miite; aissi giikko, GODAI tana hegaadan oottana mala azaziis.
14 SHin wuxaawuxettida anggaasuwaanne shiiqida gedaa neeni, ne attuma
naatinne ne macca naati geeshsha sohuwan miite. Aissi giikko, hegee Is-
raa7eela asai shiishshiyo issippetettaa yarshshuwaappe nenanne ne attuma
naata gakkiya intte qommuwaa. 15 GODAASSI yarshshido gedaanne wux-
aawuxido anggaasuwaa asai taman xuuggiyo modhdhuwaara issippe gat-
tidi, GODAA sinttan wuxaawuxiyo yarshshodan wuxaawuxanau ehaana.
GODAI azazidoogaadan, hegee neessinne nenaara de7iya ne attuma naa-
tussi merinau inttena gakkiya intte qommo gidana" yaagiis.
16 Muusee nagaraa yarshuwaa deeshshai waanidaakko eranau koyidi
oichchiis; oichchidi i xuugettiichchidoogaa erido wode, attida Aaroona
attuma naata, El77aazaranne Itaamaara hanqqettiis; hanqqettidi eta,
17 "Nagaraa yarshshoi keehippe geeshsha; qassi hegeekka asaa nagaraa
GODAA sinttan atto giissana mala intteyyo imettiis; yaatin intte a geeshsha
sohuwan aissi mibeekketii? 18 He mehiyaa suuttai Xoossaa Dunkkaaniyaa
giddo gelibeennaagaa gidishin, taani inttena azazidoogaadan, intte a he
geeshsha sohuwan maanau bessees; shin aggideta" yaagiis.
19 Yaagin Aarooni Muusa, "Be7a; asati hachchi bantta nagaraa
yarshshuwaanne xuuggiyo yarshshuwaa GODAA sintti ehiidosona;
gidikkonne qassi hagaa malabai ta bolli gakkiis. Yaatin woni taani nagaraa
yarshshuwaa hachchi miidabaa gidiyaakko, GODAI ufaittanaagaa shin
attideeshsha?" yaagiis. 20 Muusee hegaa siyido wode, he zaaroi a aliis.

11

Maanau Bessiya Meretata

1 GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis; 2 “Israa7eela asau hagaadan yaagidi yootite; ‘Biittaa bollan de7iya mehetu ubbaappe intte maana mehetinne do7ati hageeta. 3 Qinccafilee wuri phalqqettidoogeetanne waammotiya meheta ubbaa miite. 4-6 SHin waammo xalaalaa waammotiyaageeta woikko qassi qinccafile xalaalai phalqqettidoogeeta mooppite. Hegeetikka gaameelaa, guppalliyaanne harbbainnuwaa mooppite; aissi giikko, eti waammootiyaageeta gidikkonne, etau qinccafilee phalqqetta gidenna gishshau, eti intteyyo tuna. 7 Gudunttaakka mooppite; aissi giikko, ayyo qinccafilee phalqqetta gidikkonne, waammotenna gishshau, i intteyyo tuna. 8 Intte hageetu ashuwaa mooppite; eta bautaakka bochchoppite; eti intteyyo tuna.

9 “ ‘Haattaa giddon de7iya meretatu ubbaappe intte maanaageeti hageeta. Abbaa giddon gidin woi qassi goggiya haattaa giddon gidin de7iya ubbaappe moliyaagaa mala qefeenne poqoi de7iyo ubbaa miite. 10 SHin abbaa giddon woikko shaafan sham77i sham77iya meretatuppenne shemppoi de7iyo, qaaxxiya meretatuppe moliyaagaa mala qefeenne poqoi bainna ubbai intteyyo tuna. 11 Hageeti intteyyo tuna; eta ashuwaa mooppite; eta bautaakka bochchoppite. 12 Qefeenne poqoi bainna haatta giddon de7iya meretati ubbai intteyyo tuna.

13 “ ‘Kafotuppe tuna gidiyo gishshau intte meennaageeti hageeta: arggantaa, bazzo ankkuwaa, karetta ankkuwaa, 14 xinggilliyaa, qoolliyaa zare ubbaa, 15 qooraase zare ubbaa 16 yanchchaa, cancciya guttuwaa, haatta kafuwaa, gace zare ubbaa, 17 qeeri guttuwaa, adussa qooree de7iyo haatta kafuwaa, wogga guttuwaa, 18 haatta kuttuwaa, mole kafuwaa, bauta ankkuwaa, 19 shimalaanne saabissaa giyo haatta kafotu zare ubbaa, jinjjilaatiyaanne wurkkaawurkkuwaa.

20 “ ‘Qefeera de7iya oiddu tohuwan hemettiya qeeri meretati ubbai intteyyo tuna. 21 Gidikkonne, qefee de7iyo oiddu tohuwan hemettiyaageetuppe eta tohuwaappe bollaara guppanau maaddiya gedai de7iyoogeeta miite. 22 Hegeetikka, boole zare ubbaa, ukkubbo zare ubbaanne gumbburo zare ubbaa. 23 SHin hara qefeera de7iya oiddu tohoi de7iyo meretati ubbai intteyyo tuna.

24 “ ‘Hageeti inttena tunissana; eta bautaa bochchiya ubbai omarssi gakkanaashin tuna gidana. 25 Hageetu bautaa denttiya ooninne ba maayuwaa meecco; shin gidikkonne omarssi gakkanaashin i tuna. 26 Qinccafilee de7iiddi phalqqetta gidennaageeti woi qassi, waammotennaageeti ubbai intteyyo tuna; eta bochchiya oonikka qassi tuna. 27 Oiddu tohotun hemettiya mehe ubbaappe garawatu ginddiyaa mala ginddiyan hemettiyaageeti intteyyo tuna; qassi eta bautaa bochchiya oonikka omarssi gakkanaashin tuna. 28 Hegeetu bautaa denttiya ooninne ba maayuwaa meecco; shin gidikkonne omarssi gakkanaashin i tuna. Etikka intteyyo tuna.

29 “ ‘Sa7aara hemettiyaageetuppe hageeti intteyyo tuna: occoi, eceree, dumma dumma qommo zaree, 30 geeggee, haulaashoi, korchchee, wakkallainne shaaqanchchai. 31 Sa7aara hemettiya ubbatuppe intteyyo tuna gidiyaageeti hegeeta; etappe haiqqidabaa bochchiya ubbi omarssi gakkanaashin tuna. 32 Etappe haiqqidabi aiba bolli kunddikkokka, he eti a bolli kunddido miishshai tuna; mitta miishsha woikko maayo woikko

galbba woikko qarcciita gidinkka, go7ettiyo miishsha ubbaa haatta giddon wottite; hegee omarssi gakkanaashin tuna; Hegaappe guyyiyan, geeshsha gidana. 33 Ha sa7aara hemettiyaageetuppe issuwaa bautai ai urqqa miishshaa giddon kunddikkokka, a giddon de7iyaabi ubbi tuna; he miishshaa menttite. 34 He miishshaa giddon de7iya haattaappe miyo ai quma bolli xokkikkokka, he qumai tuna; qassi uyiyoobi aibanne gido, he miishshaa giddon de7ikko, ikka tuna. 35 Hageetu ahi a bolli kunddiyoobi aiba gidikkokka tuna. Coociyaa woi kattiyo urqqa miishshaa gidikkokka menttite; eti intteyyo tuna. 36 Hageetu bautai bochchiyoobai ubbai tuna gidikkonne, pulttoinne haatta ollai geeshsha. 37 Eta bautaappe issoi zeranau wottido zeretta kattaa bolli kunddikko, hegee tunenna. 38 SHin he zerettaa bolli haatti gukki simmin, eta bautaappe issoinne a bolli kunddikko, he zerettai intteyyo tuna.

39 “ ‘Qassi intte miyo mehetuppe issoi haiqqin, a bautaa bochchiya ooninne omarssi gakkanaashin tuna. 40 Ooninne he mehiyaa bautaappe miikko, ba maayuwaa meecco; omarssi gakkanaashin i tuna; qassi ooninne a bautaa tookkidi denttikko, ba maayuwaa meecco; omarssi gakkanaashin i tuna.

41 “ ‘Sa7aara gooshettiya mereta ubbai intteyyo tuna; a mooppite. 42 Uluwan gooshettiyaabaa gidin, woi oiddu gediyan hemettiyaabaa gidin, woi qassi daro gedee de7iyoobaa gidinkka, sa7aara gooshettiya mereta ubbai tuna gidiyo gishshau a mooppite. 43 Sa7aara gooshettiya mereta ubban intte huuphiyau tunoppite; qassi etan intte asatettaa tunissoppite. 44 Taani, GODAI, intte Xoossaattennee. Taani geeshsha gidiyo gishshau, inttekka inttena dummayidi, geeshsha gidite. Sa7aara gooshettiyaabatun intte asatettaa tunissoppite. 45 Aissi giikko, taani intte Xoossaa gidanau, inttena Gibxxe biittaappe kessida GODAATTENNEE. Hegaa gishshau, taani geeshsha gidiyo gishshau, inttekka geeshsha gidite’ yaagite” yaagiis.

46 Mehetu, kafotu, haatta giddon paxa qaaxxiya meretatu ubbatunne sa7aara hemettiya meretatu ubbatu wogai hagaa. 47 Hegeenne intte tunaanne geeshshaa, qassi shemppoi de7iyo meretatuppe miyoogeetanne meennaageeta shaakkidi eranaassa.

12

Maccaasai Yeli Simmidi Geeyiyo Wogaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Israa7eela asaassi hagaadan yaagada yoota; ‘Issi maccaasiyaa shahaarada attuma na7a yelikko, ba kushe qitai yiido wode a tuna gidiyoogaadankka, hegaadan a laappun gallassai gakkanaashin tuna gidana. 3 Hosppuntta gallassi na7ai qaxxarettanau koshshees. 4 Hegaappe guyyiyan, maccaasiyaa ba yeluwaa suuttai xi77ana gakkanaashin, hasttamanne heezzu gallassaa takku; qassi ba geeyiyo gallassati wurana gakkanaashin, geeshshabaa aibanne bochchuppu; Xoossaa Dunkkaaniyaakka geluppu.

5 “ ‘SHin issi maccaasiyaa macca na7a yelikko, ba kushe qitai yiido wode a tuna gidiyoogaadankka, hagaadan naa77u saamintta gakkanaashin, a tuna gidana; Hegaappe guyyiyan, ba yelo suuttai xi77ana gakkanaashin usuppun tammanne usuppun gallassaa takku.

6 “ ‘Maccaasiyaa attuma na7a gidin macca na7a gidin yelada, ba geeyiyo wodiyaa wurssoogaappe guyyiyan, xuuggiyo yarshshuwaassi issi laitta dorssaanne nagaraa yarshshuwaassi qassi issi haraphphiyaa buuba woikko issi mara haraphphiyaa Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen de7iya

qeesiyaakko ehu. 7 Qeesee hegaa GODAA sinttan yarshshidi, i nagaraa atto giissees; yaatobare a ba yelo suuttaa gogettaappe geeyausu. Attuma na7a woikko macca na7a yeliya maccaasee wogai hegaa.

8 “ ‘SHin issi laitta dorssa orggiyaa ehaanau iyyo miishshi gidana xayikko, naa77u buuba haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta ehu. Etappe issoi xuuggiyo yarshshuwaassa; issoi qassi nagaraa yarshshuwaassa. Yaatobare qeesee hegeeta yarshshidi, i nagaraa atto giissees; akka geeshsha gidausu’ yaaga” yaagiis.

13

Hanttaara Goga Harggiyaa Xeelliyaagan Kiyida Higgeta

1 GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis; 2 “Ai asa bollinne kixi wodhdhikko, woikko xuussa masuntti woikko ilahi kiyikkonne qassi hegeekka a galbban hanttaara goga harggiyau laamettikko, he bitaniyaa qeesiyaa Aaroonakko woikko qeese gidiya a attuma naatuppe issuwaakko ehoona. 3 Ehin qeesee a gogaa bollan de7iya masunttaa be7o. He masunxxida sohuwan de7iya ikisee booxxikkonne, masunttaikka ollatikko, hegee hanttaara goga hargge. Qeesee hegaa be7idi, he bitanee tuna gidiyoogaa erisso. 4 SHin a gogaa bollan de7iya masunttai booxxikkokka, gogaappe kanttidi ollatibeennabaa gidikkonne he masunttaa bollan de7iya ikisee booxxibeennabaa gidikko, qeesee he bitaniyaa dumma kifiliyan laappun gallassaa gorddidi wotto. 5 Laappuntta gallassan qeesee a zaarettidikka be7o; i be7iyo wode masunttai bitaniyaa gogaa bollan aakkennan kaseegaadankka de7ikko, qeesee he bitaniyaa naa77anttuwaakka dumma kifiliyan laappun gallassaa gorddidi wotto. 6 Qassikka laappuntta gallassan qeesee a be7o; be7iyo wode masunttai aakkiyoogaa aggidi xayi xayi biikko, qeesee i geeshsha gidiyoogaa erisso. Hegee xuussappe attin harabaa gidenna; hegaa gishshau, i ba maayuwaa meeccidi geeshsha gidees. 7 SHin i geeyanau bana qeesiyaa bessidoogaappe guyyiyan, he xuussai a gogaa bollan yaa aakki aakki biikko, i naa77anttuwaa bana bessanau qeesiyaakko bo. 8 Qeeseekka a be7o; he xuussai bitaniyaa gogaa bollan yaa aakki aakki biikko, qeesee i tuna gidiyoogaa erisso. Aissi giikko, hegee hanttaara goga hargge.

9 “Oonanne hanttaara goga harggee oiqqikko, qeesiyaakko a ehoona. 10 Ehin qeesee a be7o; be7iyo wode a gogaa bollan bootta kixai de7ikko, he kixai ikisiyaakka boottau laammikkonne he kixaa giddon ashoi munni uttidabaa gidikko, 11 hegee a gogaa bollan gam77ida hanttaara goga hargge gidiyo gishshau, qeesee i tuna gidiyoogaa erisso. I tuna gidiyoogee erettiichchido gishshau, a dumma kifiliyan gorddanau koshshenna.

12 “Qassi hanttaara goga harggee bitaniyaa gogaa bollan aakkidi, huupheppe toho gakkanaashin ubban maayidabaa gidikko, qeesee be7o. 13 Be7in he hanttaara goga harggee a bollaa ubbaa maayikko, qeesee i geeshsha gidiyoogaa erisso; a bollai muleerakka laamettidi bootta gidido gishshau, i geeshsha. 14 SHin he masunttaa giddoora munnida ashoi beettikko i tuna. 15 Qeesee he munnida ashuwaa be7o; be7idi he bitanee tuna gidiyoogaa erisso. He munnida ashoi hanttaara goga hargge gidiyo gishshau, i tuna. 16 SHin he munnida ashoi qassikka laamettidi booxxikko, he bitanee qeesiyaakko yo. 17 Qeesee a be7o; be7in a masunttai booxxidabaa gidikko, he bitanee geeshsha gidiyoogaa qeesee erisso. Yaatobare i geeshsha gidana.

18 “Issi asa bolli merkkoi wodhdhidi paxin, 19 a sohuwan bootta kixai
wodhdhikko woikko zo77ida ilahai kiyikko, he urai bana qeesiyaa besso.
20 Qeesee a be7o; be7in he masunttai ollatikkonne masunttaa bollan de7iya
ikiseekka laamettidi booxxikko, he bitanee tuna gidiyoogaa qeesee erisso.
Hegee merkkuwaara doommida hanttaara goga harggiyaa. 21 SHin qeesee
be7iyo wode, ikisee booxxibeennabaa gidikkonne masunttaikka gogaa
kanttidi ollatibeennabaa gidikko, qassi xayi xayi biikko, qeesee a dumma
kifiliyan laappun gallassaa gorddidi wotto. 22 Hegee a gogaa bollan aakki
aakkidi biikko, he bitanee tuna gidiyoogaa qeesee erisso. Aissi giikko, hegee
goga hargge. 23 SHin he ilahai aakki aakki beennan issi soho xallan de7ikko,
hegee merkkoi paxido malaataa gidiyo gishshau, he bitanee geeshsha gidiy-
oogaa qeesee erisso.

24 “Issi asa gogaa tami miikkonne he miido sohuwan booxxida woikko
zo77ida ilahai kiyikko, 25 qeesee he sohuwaa be7o; be7in a sohuwan de7iya
ikisee booxxikkonne merkkoikka kanttidi ollatikko, hegee hanttaara goga
hargge. I tamai miidosaara kiyiis; hegaa gishshau qeesee i tuna gidiy-
oogaa erisso. 26 SHin qeesee be7iyo wode, he ilahaa bollan de7iya ikisee
booxxibeennabaa gidikkonne masunttaikka gogaa kanttidi ollatibeennabaa
gidikko, qassi xayi xayi biidabaa gidikko, qeesee a dumma kifiliyan laappun
gallassaa gorddidi wotto. 27 Laappuntta gallassan qeesee a be7o; be7iyo
wode he sohoi aakki aakki biikko, i tuna gidiyoogaa qeesee erisso. Hegee
hanttaara goga hargge. 28 SHin he ilahai gogaa bollan aakkennan aggidi,
issi sohuwan uttikkonne ubba qassi xayi xayi biikko, hegee tamai miidosan
attida malaataa gidiyo gishshau, i geeshsha gidiyoogaa qeesee erisso.

29 “Issi attuma asassi woikko macca asassi huuphiyaa woikko gacuwaa
bollan masuntti kiyikko, 30 qeesee he masunttaa be7o. I be7iyo wode ma-
sunttai gogaa kanttidi ollatikkonne a bollan de7iya ikiseekka adille ciishsha
milatiya lee7e gidikko, he bitanee tuna gidiyoogaa qeesee erisso. Hegee
huuphiyaa woikko gacuwaa bollan kiyiya qaachchanne hanttaara goga
hargge. 31 Qassi qeesee he harggiyaa be7iyo wode, i gogaa kanttidi ollat-
ibeennabaa gidikkonne karetta ikiseekka a bolli xayikko, he qaachchiya
harggiyaara de7iya bitaniyaa qeesee dumma kifiliyan laappun gallassaa
gorddidi wotto. 32 Laappuntta gallassan qeesee he harggiyaa be7o; be7iyo
wode qaachchiya harggee aakkennabaa gidikko, a bollan adille ciishsha
milatiya ikisee bainnabaa gidikkonne, ikka gogaa kanttidi ollatibeennabaa
gidikko, 33 he bitanee he masunttaa yuushuwan de7iya ikisiyaa meedo;
qaachchiya sohuwan de7iya ikisiyaa mati meedoppo. Qeesee he bitaniyaa
dumma kifiliyan hara laappun gallassaa gorddidi wotto. 34 Laappuntta
gallassan qeesee he qaachchiyaasaa be7o; be7iyo wode hegee bitaniyaa
gogaa bollan aakkana xayikkonne gogaa kanttidi ollatana xayikko, he bita-
nee geeshsha gidiyoogaa qeesee erisso. Bitaneekka ba maayuwaa meeccidi,
geeshsha gidees. 35 SHin i geeyidoogaappe guyyiyan, qaachchiyaagee he
bitaniyaa gogaa bollan aakki aakki biikko, 36 qeesee a be7o; be7iyo wode he
qaachchiyaagee aakkidabaa gidikko, qeesee adille ciishsha milatiya ikisiyaa
koyoppo. Aissi giikko, he bitanee tuniichchiis. 37 SHin qeesee be7iyo
wode, he qaachchiyaasai aakkibeennabaa gidikkonne karetta ikiseekka a
bolli mokkidabaa gidikko, he qaachchiyaasai paxiichchiis. He bitaneekka
geeshsha gidiyo gishshau, i geeshsha gidiyoogaa qeesee erisso.

38 “Issi attuma asa woikko macca asa gogaa bolli bootta ilahai kiyikko,
39 qeesee a be7o. Be7iyo wode he eta gogaa bollan de7iya ilahai shololla
bootta gidikko, hegee goga bollan coo kiyidabaa; he bitaneekka geeshsha.

40 “Issi asau huuphiyaa binnaanai qoqqofettikko, i bo77a; gidoppe attin
i geeshsha. 41 Qassi issi asau huuphiyaa binnaani sinttaara bo77atikko, a
tiishshi miis; gidoppe attin i geeshsha. 42 SHin a bo77aa woikko a tiishshai
miidosaa bollan zo7o woikko bootta masuntti kiyikko, hegee a bo77an
woikko tiishshai miidosan kiyida hanttaara goga hargge. 43 A qeesee be7o.
Be7iyo wode a bo77aa woikko tiishshai miidosaa bollan de7iya masunttai
gogaa bollan kiyiya hanttaara goga harggiyaadan zo7o gidikko, 44 he bitanee
tumukka hanttaara goga hargge sakkiyo hargganchcha. I tuna gidiyo
gishshau i tuna gidiyoogaa qeesee erisso. Aissi giikko, harggee a huuphiyan
de7ees.

45 “Hanttaara goga harggee oiqqido asi pooshettida maayuwaa maayo;
ba huuphiyaa pixoppo; ba menttershshaakka kammo; yaatidi, ba qaalaa
xoqqu oottidi, ‘Taani tuna, taani tuna!’ yaago. 46 He harggee a bolli
de7ido keesan ubban i tuna. I tuna gidiyo gishshau, asappe shaahettidi
dunkkaanidosaappe kareera barkka de7o.

Boroqoi Kiyiyo Wode Oottiyo Wogaa

47 “Ai maayuwaa bollinne boroqida sohoi beettikko, he maayoi su-
ufe gidin woi liino gidin, 48 dadettida woikko sikettida liino woi suufe
gidin, galbba woikko galbbappe oosettida maayo gidin, 49 he maayuwaa
bolli kiyida boroqoi maata milatiya woikko zo7o meraa bessikko, i qaci-
naappe woi shaluwaappe dadettidabaa gidin, galbba woi galbbaappe
oosettida maayo gidinkka, hegee boroqoi kiyido gishshau, hegaa qeesiyaa
bessanau koshshees. 50 Qeesee he boroquwaa be7idi, he boroquwaara
de7iya maayuwaa dumma kifiliyan laappun gallassaa gorddidi wotto.
51 Laappuntta gallassan qeesee he maayuwaa be7o; be7iyo wode he
maayuwaa bollan aakki aakki biikko, i qacina woi shalo maayo gidin, galbba
woi galbbaappe oosettida maayo gidinkka, hegee issuwaappe issuwaa
oiqqiya boroqo gidiyo gishshau, he maayoi tuna. 52 Qassi he maayoi qacina
woi shalo maayo gidin, liino woi suufe gidin, galbbaappe oosettidabaa aiba
gidinkka, qeesee a xuuggo. Hegee issuwaappe issuwaa oiqqiya boroqo
gidiyo gishshau, i xuugettanau bessees.

53 “Qassikka qeesee be7iyo wode, he boroqoi maayuwaa bolli
aakkibeennabaa gidikko, i qacina woi shalo maayo woikko galbbaappe
oosettidabaa aiba gidinkka, 54 he boroqoi de7iyo maayuwaa meeccanaadan
qeesee azazo. Hegaappe guyyiyan, he maayuwaa dumma kifiliyan hara
laappun gallassaa gorddidi wotto. 55 He boroqo sohoi de7iyo maayuwaa
meeccoogaappe guyyiyan, qassikka qeesee be7o; be7iyo wode he boroqoi ba
meraa laammibeennabaa gidikko, i aakki aakki baana xayikkokka tuna. He
boroqo sohoi maayuwaassi guyye baggaara woi sintta baggaara de7inkka,
he maayoi taman xuugettanau koshshees. 56 SHin he maayuwaa meecci
simmin qeesee be7iyo wode boroqoi xayi xayi biikko, i galbba gidin, qacina
woi shalo maayo gidinkka, he boroqoi de7iyo sohuwaa qeesee daakkidi
kessirggo. 57 Hegaappe guyyiyan, maayuwaa bolli simmidikka kiyikko,
he maayoi qacina woi shalo maayo gidin, galbbaappe oosettidabaa aiba
gidinkka, hegee aakki aakki biya boroqo soho gidiyo gishshau, he boroqoi
de7iyo maayoi taman xuugettanau bessees. 58 SHin meecettida maayoi
qacina woi shalo maayo gidin, woi galbbaappe oosettida aiba maayo
gidinkka, boroqo sohoi a bollappe xayikko, he maayoi naa77anttuwaa
meecetto; Hegaappe guyyiyan, i geeshsha gidees.

59 “Issi maayoi suufe woi liino gidin, qacina woi shalo maayo gidin, woi
qassi galbbaappe oosettidabaa gidinkka, he maayuwaa geeshsha woi tuna
giissanau danddayiya boroqo sohuwaa wogai hagaa” yaagiis.

14

Hanttaara Goga Harggiyaappe Paxiya Asi Geeyiyo Wogaa

1 GODAI Muuseyyo hagaadan yaagidi yootiis; 2 “Hanttaara goga harggee
oiqqido bitanee geeyiyo gallassi oottanau koshshiya wogai hagaa. He bi-
taniyaa qeesiyaakko efaanau koshshees. 3 Qeesee asai dunkkaanidosaappe
gaxaa kiyidi, a harggiyaa be7o. Be7iyo wode hanttaara goga harggee bi-
taniyaa bollaappe xayidabaa gidikko, 4 qeesee paxa de7iya naa77u geeshsha
kafota, xiidda mittaa, zo7o qacinaanne hiisoophphiyaa bonccuwaa he hant-
taara goga harggiyaappe geeyiya bitaniyaa gishshau ehaanaadan eta azazo.
5 Hegaappe guyyiyan, qassi qeesee naa77u kafotappe issuwaa keriyan
de7iya pultto haattaa bolli shukkanaadan azazo. 6 Paxa de7iya kafuwaa,
qassi zigaara, zo7o qacinaaranne hiisoophphiyaa bonccuwaara ekki efiidi,
keriyan de7iya pultto haattaa bolli shukkido kafuwaa suuttaa giddo naaqqo.
7 Naaqqi kessido suuttaa he hanttaara goga harggiyaappe paxiya bitaniyaa
bolli laapputoo caccafo; yaatidi he bitanee geeshsha gidiyoogaa erisso; paxa
de7iya kafuwaa gede dembbau yeddo.

8 “He harggiyaappe geeyida bitanee ba maayuwaa meecco; ba bollan
de7iya ikise ubbaa meedetto; ba bollaakka meecetto; yaatikko i geeshsha
gidana. Hegaappe guyyiyan, i dunkkaanidosaa yo; shin gidikkonne ba
dunkkaaniyaa gelennan laappun gallassaa kareera gam77o. 9 Laappuntta
gallassan ba huuphiyaa, buuchchaa, deemuwaanne ba bollan de7iya hara
ikise ubbaa meedetto; qassi ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto;
Hegaappe guyyiyan, i geeshsha gidana.

10 “Hosppuntta gallassan tilla bollaara de7iya naa77u dorssa maratanne
issi laitta gidido issi dorssiyo eho; qassi kattaa yarshshuwaassi zaitiyan
munaqettida heezzu kilo giraame xiilliyaanne issi litiro wogaraa zaitiyau
heezzantto kushiyaa eho. 11 A geeshshiya qeesee bitaniyaa i ehiidobatuu-
rakka issippe Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge GODAA sintti shiishsho.

12 “Qeeseekka naa77u dorssa maratuppe issuwaa ekkidi, litiruwaassi
heezzantto kushe zaitiyaara issippe naaquwaa yarshsho oottidi shiishsho;
he shiishshidoogaa qassi wuxaawuxiyo yarshsho oottidi, GODAA sinttan
wuxaawuxo. 13 Yaatidi i he dorssa maraa nagaraa yarshshuwaanne
xuuggiyo yarshshuwaa shukkiyo geeshsha sohuwan shukko. Nagaraa
yarshshuwaadan naaquwaa yarshshoikka qeesiyaassi imettees; ikka kee-
hippe geeshsha. 14 Qeesee naaquwaa yarshshuwaa suuttaappe guuttaa
ekkidi, he geeyiya bitaniyau ushachcha bagga haittaa xeeraa, ushachcha
kushiyau wogga biradhdhiyaanne ushachcha tohuwau wogga biradhd-
hiyaa tiyo. 15 Hegaappe guyyiyan, qeesee wogaraa zaitiyaappe guuttaa
ekkidi, ba haddirssa kushiyaa gomppan tigo.

16 “Tigidi he haddirssa kushiyaa gomppan de7iya wogaraa zaitiyan ba
ushachcha kushiyaa biradhdhiyaa naaqqidi, GODAA sinttan laapputoo cac-
cafo. 17 Yaati simmidi ba kushiyaa gomppan attida zaitiyaappe ekkidi,
geeyiya bitaniyau ushachcha haittaa xeeraa, ushachcha kushiyau wogga
biradhdhiyaanne ushachcha tohuwau wogga biradhdhiyaa kase naaquwaa
yarshshuwaa suuttaa tiyido sohuwan tiyo. 18 Qassi ba kushiyaa gomppan
attida zaitiyaa qeesee geeyiya bitaniyaa huuphiyan gusso; yaatidi GODAA
sinttan he bitaniyaa nagaraa atto giisso.

19 “Hegaappe guyyiyan qeesee ba tunatettaappe geeyiya bitaniyaa
nagaraa atto giissanau nagaraa yarshshuwaassi shiishshido mehiyaa
shukkees; hegaappe simmidi qassi xuuggiyo yarshshuwau shiishshido
mehiyaa yarshshees. 20 Qassi qeesee he xuuggiyo yarshshuwaa kattaa
yarshshuwaara issippe yarshshiyoosaa bollan wottidi xuuggees; yaatidi
bitaniyaa nagaraa atto giissees; bitaneekka geeshsha gidees.
21 “SHin bitanee hegaa ubbaa ehaanau danddayenna manqqo gidikko,
GODAA sinttan wuxaawuxidi a nagaraa atto giissanau, ba naaquwaa
yarshshuwaassi issi dorssa maraa eho. Qassi kattaa yarshshuwaassikka
wogaraa zaitiyan munaqettida issi kilo giraame lo77o xiilliyaanne issi
litiruwaassi heezzantto kushe zaitiyaa issippe eho. 22 Qassikka bau
danddayidoogaadan naa77u buuba haraphpheta woikko naa77u mara
haraphpheta, issuwaa nagaraa yarshshuwaassi, issuwaa qassi xuuggiyo
yarshshuwaassi eho.
23 “Hosppuntta gallassan ba nagaraappe geeyanau bitanee hageeta
qeesiyaakko Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge GODAA sintti eho. 24 Ehin
qeesee naaquwaa yarshshuwau ehiido dorssa maraanne zaitiyaa ekkidi,
wuxaawuxiyo yarshsho oottidi GODAA sinttan wuxaawuxo. 25 Yaatidi
naaquwaa yarshshuwau ehiido dorssa maraa shukko; shukkidi he
naaquwaa yarshshuwaa suuttaappe guuttaa ekkidi, ha geeyiya bitaniyau
ushachcha haittaa xeeraa, ushachcha kushiyau wogga biradhdhiyaanne
ushachcha tohuwau wogga biradhdhiyaa tiyo. 26 Qassi qeesee zaitiyaappe
guuttaa ba haddirssa kushiyaa gomppan tigo. 27 Tigidi he haddirssa
kushiyaa gomppan de7iya zaitiyaappe ushachcha kushiyaa xeeran
guuttaa ekkidi, GODAA sinttan laapputoo caccafo. 28 Qassikka qeesee ba
kushiyaa gomppan de7iya zaitiyaappe guuttaa ekkidi, geeyiya bitaniyaassi
ushachcha haittaa xeeraa, ushachcha kushiyau wogga biradhdhiyaanne
ushachcha tohuwau wogga biradhdhiyaa kase naaquwaa yarshshuwaa
suuttaa tiyido sohuwan tiyo. 29 Qassi GODAA sinttan bitaniyaa nagaraa
atto giissanau, qeesee ba kushiyan attida zaitiyaa geeyiya bitaniyaa
huuphiyan tiyo. 30 Hegaappe guyyiyan, he aawu bau danddayidoogaadan
haraphphe buuba gidin woikko mara haraphphe gidin, 31 issuwaa nagaraa
yarshshuwaassi naa77anttuwaa qassi xuuggiyo yarshshuwaassi kattaa
yarshshuwaara issippe yarshsho. Qassi qeeseekka he geeyiya bitaniyaassi
GODAA sinttan a nagaraa atto giisso. 32 Ba bollan de7iya hanttaara goga
harggiyaappe geeyanau koshshiya wogaa polanau manqqotai diggido urau
de7iya wogai simmi hagaa” yaagiis.

Keetta Bolli Kiyiya Boroquwaa

33 GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis, 34 “Taani intteyyo aqo
oottada immiyo Kanaane biittaa intte geliyo wode, qassi he biittan de7iya
intte keettaappe issuwan taani boroquwaa yeddiyo wode, 35 he keet-
taawai qeesiyaakko biidi, ‘Ta son aiba boroqokko de7ees’ yaagidi yooto.
36 Son de7iyaabai ubbai tuna geetettennaadan, qeesee boroquwaa be7anau
gelanaappe kasetidi, son de7iyaabaa ubbaa kare kessanaadan azazo; yaati
simmin qeesee be7anau soo gelo. 37 Gelidi be7iyo wode, boroqo sohoi godaa
bollan maata milatiya, woikko zo7o meraa bessikkonne qassi godaappe
ollatidi giddo gelikko, 38 qeesee sooppe kare kiyidi, keettaa laappun gallassa
gakkanaashin gorddo. 39 Laappuntta gallassan qeesee he keettaa zaarettidi
xeello; xeelliyo wode he boroqoi keettaa godaa bollan aakkikko, 40 boroqoi
de7iyo shuchchata ubbaa godaappe shoddidi, katamaappe gaxi yaa tunida
sohuwau olanaadan azazo. 41 Qassi godaa meeshido urqqaa so baggaara

bookkishin, yuushshi aattidi qoqqofanaadan ootto; yaatidi he qoqqofido urqqaa katamaappe gaxan de7iya tuna sohuwan olona. 42 Hegaappe guyyiyan, he shoddido shuchchatu sohuwan hara shuchchata wottona; qassi hara urqqankka keettaa caddona.

43 “SHuchchata shoddirggin, qassi urqqaakka qoqqofidi hara urqqaa caddi simmin, naa77anttuwaa simmidi boroqoi keetta giddon aakkikko, 44 qeesee hegaa be7o; be7iyo wode boroqoi he keettaa giddon aakkikko, hegee issuwaappe issuwaa oiqqiya boroqo gidiyo gishshau, he keettai tuna. 45 Hegaa gishshau i he keettaa, a shuchchaa, a mittaanne i cadettido urqqaa ubbaa kolo; kolidi hegeeta katamaappe gaxi efiidi, tuna sohuwan olo. 46 Qassi he keettai gorddiyan takkiyo wodiyan a giddo geliya ooninne sa7ai qammana gakkanaashin tuna. 47 He keettan zin77iya uri woikko katta miya uri ba maayuwaa meecco.

48 “SHin qeesee yiidi xeelliyo wode, keettai cadetti simmin naa77anttuwaa simmidi aakkana xayikko, boroqoi xayiichchido gishshau, he keettai geeshsha gidiyoogaa qeesee erisso. 49 Keettaa geeshshanau naa77u kafota, xiiddaa mittaa, zo7o qacinaanne hiisoophphiyaa bonccuwaa eho. 50 Kafotuppe issuwaa keriyan de7iya pultto haattaa bollan shukko. 51 Hegaappe guyyiyan xiiddaa, hiisoophphiyaa bonccuwaa, zo7o qacinaanne paxa de7iya kafuwaa issippe ekkidi, keriyan de7iya shukkido kafuwaa suuttaaninne pulttuwaa haattan yeggi kessidi, laapputoo he keettaa caccafo. 52 Yaatidi he keettaa qeesee kafuwaa suuttan, pulttuwaa haattan, paxa de7iya kafuwan, xiiddan, hiisoophphiyaa bonccuwaaninne zo7o qacinan geeshsho. 53 Qassi paxa de7iya kafuwaa katamaappe gaxi hini dembbau yeddo. Hegaadan oottidi, keettaa geeshshiyo wogaa polees; keettaikka geeshsha gidees.

54 “Ai hanttaara goga hargge gidikkokka hagee woga; qaachchiyaabaa gidin, 55 maayuwaa bollan woi keettaa bollan kiyiya boroqo gidin, 56 kixa gidin, xuussa masunttaa gidin woi ilaha gidinkka, 57 issibai tuna gidiyoogaanne geeshsha gidiyoogaa erissanau hanttaara goga harggiyaanne boroquwaa wogai hagaa” yaagiis.

15

Asaa Bollaappe Goggiya Tunabaa

1 GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis; 2 “Israa7eela asaayyo hagaadan yaagidi yootite; ‘Ai asa bollaappekka issi aibakko goggikko, he goggiyaabai tuna. 3 He goggiyaabaappe denddidaagan he aawu tuna gidiyo wogai hagaa: He goggiyaabai aggennan gogginkka woi qassi goggiyoogaa aggikkokka he a giddon de7iyaabai a tunissees.

4 “ ‘A bollaappe aibakko goggiyo asi zin77iyo ai hiixikka tuna; qassi i uttiyoobi aiba gidikkokka tuna. 5 A hiixaa bochchiya ooninne ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna. 6 Goggiyaabaara de7iya asi uttidobaa bolli uttiya ooninne ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

7 “ ‘Goggiyaabai de7iyo asa bollaa bochchiya ooninne ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

8 “ ‘Goggiyaabai de7iyo asi geeshsha asa bolli cuchchikko, he asi ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.

9 “ ‘Qassi goggiyaabai de7iyo asi uttiyo ai kooraikka tuna. 10 Baappe
garssaara de7iyaabaa aibin gidikkokka bochchiya ooninne omarssi
gakkanaashin tuna; qassi hegeeta milatiyaabata tookkiya ooninne ba
maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i
tuna.
11 “ ‘Goggiyaabaara de7iya asi ba kushiyaa meecettennan de7iiddi
bochchiyo asi ooninne ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto;
qassi omarssi gakkanaashin i tuna.
12 “ ‘Qassi goggiyaabai de7iyo asi bochchiyo urqqa miishshaa ubbaa ment-
tite; mittaappe oosettida miishsha ubbai qassi haattan meecetto.
13 “ ‘Goggiyaabai de7iyo asi he goggiyaabaappe geeyiyo wode, bau laap-
pun gallassaa qoodo. Ba maayuwaa meecco; ba bollaaka pultto haat-
tan meecetto; yaatidi i geeshsha gidees. 14 Hosppuntta gallassi naa77u
buuba haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta ekkidi, Xoossaa
Dunkkaaniyaa pengge GODAA sintti yiidi, qeesiyaayyo eta immo. 15 Immin
qeesee haraphphetappe issuwaa nagaraa yarshshuwaassi, naa77anttuwaa
qassi xuuggiyo yarshshuwaassi yarshshees; yaatidi qeesee bitaniyaa bol-
laappe goggiyaabaa gishshau GODAA sinttan a nagaraa atto giissees.
16 “ ‘Ai attuma asinne ba attumatettaappe zeretti gukkikko, ba
kumetta bollaa haattan meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna.
17 Attumatettaappe gukkida zerettai bochchido maayo ubbai woikko galbba
ubbai haattan meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i tuna. 18 Qassi issi
attumaasi macca asaara zin77in, a attumatettaappe zeretti gukkikko,
naa77aikka haattan meecettona; qassi omarssi gakkanaashin eti tuna.
19 “ ‘Maccaasassi aginan aginan yiya kushe qitai yiikko, laappun gallassa
gakkanaashin a tuna; qassi o bochchiya ooninne omarssi gakkanaashin
tuna.
20 “ ‘He kushe qitaa wode a zin77iyoobai ubbai tuna; qassi a uttiy-
oobai ubbaikka tuna. 21 A zin77iyo hiixaa bochchiya ubbai ba maayuwaa
meecco; haattankka meecetto; omarssi gakkanaashin i tuna. 22 A uttiy-
oobaa bochchiya ubbai ba maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto;
qassi omarssi gakkanaashin i tuna. 23 A zin77iyo hiixa gidinkka woikko a
uttiyoobaa bochchiya ooninne omarssi gakkanaashin tuna.
24 “ ‘Ai attuma asinne he kushe qitaa wode iira zin77ikko, he kushe qitai
qassi a bochchikko, laappun gallassa gakkanaashin i tuna; i zin77iyo hiixai
ubbaikka tuna.
25 “ ‘Issi macca asassi i kushe qitaa wodiyaa gidennan hara wodiyan
suuttai goggikko, woi qassi i kushe qitaikka ba wodiyaappe aattidi eqqennan
ixxidi goggikko, i eqqana gakkanaashin a tuna. Ba kushe qitaa wodiyan
tuna gidiyoogaadan, he wodekka a tuna. 26 He suuttai ippe goggiyo wodiyan
a zin77ido hiixai ubbai, ba kushe qitaa wode a zin77ido hiixaakka mala
tuna; qassi a uttiyoobai ubbaikka ba kushe qitaa wode a uttiyoobai tuna
gidiyoogaadan tuna. 27 Qassi he tunidabata bochchiya ooninne tuna; i ba
maayuwaa meecco; ba bollaakka meecetto; qassi omarssi gakkanaashin i
tuna.
28 “ ‘Ippe goggiyaabai eqqikko, a he wodiyaappe doommada laappun
gallassaa qoodu; Hegaappe guyyiyan, a geeshsha gidana. 29 Hosppuntta
gallassan a naa77u buuba haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta
ekkada, Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge qeesiyaakko ehu. 30 Ehin qeesee
haraphphetuppe issuwaa nagaraa yarshshuwaassi issuwaa qassi xuuggiyo
yarshshuwaassi yarshsho. Yaatidi qeesee ippe goggiyaabaa tunatettaa
gishshau GODAA sinttan i nagaraa atto giissees.

31 “ ‘Bantta giddon de7iya Xoossaa Dunkkaaniyaa tunissidi Israa7eela asai haiqqennaadan, neeni hagaadan oottada eti banttana tunissiyaabaappe shaahettidi de7anaadan naaga.

32 “ ‘A bollaappe aibakko goggiyo asassinne a attumatettaappe gukkida zerettan tuniya asassi, 33 qassi ba kushe qitaa gaasuwan tuniya maccaasassi, attuma gidin macca gidin goggiyaabai de7iyo asassinne tunida macca asaara zin77iya attuma asassi imettida wogai hagaa’ yaagite” yaagiis.

16

Nagarai Atto Geetettiyo Gallassaa

1 Aaroona attuma naati naa77ai GODAA sintti shiiqidi haiqqidoogaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis. 2 “Ne ishai Aarooni Taabootaa bollan de7iya atto giyo sohuwaa qum77uwaa sinttan magalashuwaappe guyye baggaara de7iya Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa ubba wode coo gelennaadan ayyo oda. Coo gelikko i haiqqana; aissi giikko, taani shaaraa giddoora atto giyo sohuwaa qum77uwaa bollan qonccais. 3 Aarooni nagaraa yarshshuwaassi issi mirgguwaanne qassi xuuggiyo yarshshuwaassi issi dorssa orggiyaa ekkidi, he Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa gelo.

4 “Aarooni liinuwaappe oosettida geeshsha qoliyaanne liinuwaappe oosettida garssaara maayiyo maayuwaa maayo. Qassi liinuwaappe oosettida danccuwaa dancco; hegaadankka qassi ba huuphiyan liinuwaappe oosettida shaashiyaa enccurssaa wotto. Hageeti geeshsha maayota gidiyo gishshau, i ba bollaa haattan meecettiichchidi maayo.

5 “Israa7eela asaa maabarai nagaraa yarshshuwaassi naa77u deeshsha orggeta, xuuggiyo yarshshuwaassikka issi dorssaa orggiyaa Aaroonassi ehoona. 6 Aarooni ba nagaraanne ba so asaa nagaraa atto giissanau mirgguwaa yarshsho. 7 Hegaappe guyyiyan, naa77u deeshsha orggeta efiidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen GODAA sinttan esso. 8 Yaatidi he naa77u deeshshatun saamaa yeggo; yeggin issoi GODAASSA; issoi qassi bazzo yeddiyoogaa gidees. 9 Aarooni GODAASSI saamai kiyido deeshshaa ehiidi, nagaraa yarshsho oottidi yarshsho. 10 SHin bazzo yeddiyo saamai kiyido deeshshaa paxa de7ishin GODAASSI shiishsho; bazzo a yedettiyo wode, asaa nagaraa atto giissees.

11 “Aarooni ba nagaraanne ba so asaa nagaraa atto giissanau, issi mirgguwaa nagaraa yarshsho oottidi shiishsho. Yaatidi ba nagaraa yarshshuwaassi he korimaa shukko. 12 Qassi GODAA sinttan de7iya yarshshiyoosaappe ixaanaa cuwayiyo miishshaa kumettaa bonqquwaanne, liiqi gaacettida naa77u zolle sawiya ixaanaa ekkidi, magalashuwaa giddo eho. 13 Ehiidi i haiqqennaadan, ixaanaa cuwai Taabootaa bollan de7iya atto giyo sohuwaa qum77uwaa kammana mala, ixaanaa GODAA sinttan de7iya taman wotto. 14 Qassi he mirgguwaa suuttaappe guuttaa ekkidi, ba giddo biradhdhiyaa an naaqqidi, atto giyo sohuwaa qum77uwau sintta baggaa caccafo; qassi atto giyo sohuwaa qum77uwaappe sintta baggaara de7iya sohuwaakka laapputoo caccafo.

15 “Hegaappe guyyiyan asaa nagaraa yarshshuwaassi gidiya deeshshaa shukkidi, a suuttaa magalashuwaa giddo eho; ehiidi mirgguwaa suuttaa caccafidoogaadan, atto giyo sohuwaa qum77uwaa sinttaanne atto giyo sohuwaa qum77uwaappe sintta baggaara de7iya sohuwaa caccafo. 16 Yaatidi Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa Israa7eela asaa tunatettaappenne nagaraappe geeshshees. Qassi eti tunabaa oottishin, eta giddon

de7iya Xoossaa Dunkkaaniyaakka hegaadan oottidi geeshsho. 17 I Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa gelidi, ba nagaraa, ba so asaa nagaraanne kumetta Israa7eela asaa nagaraa atto giissidi kiyana gakkanaashin, ooninne Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon de7oppo.

18 "Hegaappe guyyiyan i GODAA sinttan de7iya yarshshiyoosaa kiyidi a geeshsho. Korimaa suuttaappenne deeshshaa suuttaappe guuttaa guuttaa ekkidi, yarshshiyoosaa yuushuwan de7iya kaceta tiyo. 19 Qassi he suuttaappe guuttaa ba biradhdhiyan ekkidi, laapputoo caccafidi, Israa7eela asaa tunatettaappe he yarshshosaa geeshsho.

Bazzo Yeddiyo Deeshshaa

20 "Aarooni Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa, Xoossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyoosaa geeshshiyo wogaa polidoogaappe guyyiyan, paxa de7iya deeshshaa shiishsho. 21 SHiishshidi Aarooni ba naa77u kusheta paxa de7iya deeshshaa huuphiyan wottidi, Israa7eela asaa naaquwaa ubbaa, eta makkala ubbaa, eta nagara ubbaa paaxo; yaatidi he deeshshaa huuphiyan hegaa toosso; toossidi he deeshshaa efaanaadan giigissido asa bollan bazzo yeddo. 22 I deeshshaa bazzo yeddin, deeshshai eta nagara ubbaa tookkidi, asi bainna sohuwaa bazzo bo.

23 "Hegaappe guyyiyan, Aarooni Xoossaa Dunkkaaniyaa bo; biidi Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa gelido wode, kase ba maayido liinuwaappe oosettida maayuwaa qaaridi hegan wotto. 24 Geeshsha sohuwan i ba bollaa haattan meecettidi, hara maayuwaa maayidi kiyo; yaatidi xuuggiyo yarshshuwaa baagaanne asaagaa yarshshidi, ba nagaraanne asaa nagaraa atto giissees. 25 Qassi hegaadankka nagaraa yarshshuwaa handdaa yarshshiyoosaa bollan wottidi xuuggo.

26 "Bazzo yeddiyo deeshshaa efiida bitaneekka ba maayuwaa meecco; ba bollaakka haattan meecetto. Yaati simmidi dunkkaanidosaa yo.

27 "Nagaraa atto giissanau Aarooni Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa gelido wode, nagaraa yarshshuwaa mirgguwaa suuttaanne deeshshaa suuttaa ekkidi geliis; ha77i intte he mirgguwaanne he deeshshaanne dunkkaanidosaappe gaxi kessite. Kessidi eta galbbaa, eta ashuwaanne eta tociyaa taman xuuggite. 28 Hegaa taman xuuggida bitanee ba maayuwaa meecco; ba bollaakka haattan meecetto; Hegaappe guyyiyan, dunkkaanidosaa yo.

Nagaraa Atto Giissiyo Gallassaa Bonchchiyoogaa

29 "Hagee intteyyo merinaukka woga gido: laappuntta aginai gelido tammantta gallassan intte huuphiyaa kaushshite; Israa7eela asaa gidin woi qassi intte giddon de7iya hara biitta asa gidinkka, ai oosonne oottoppite. 30 Aissi giikko, inttena geeshshanau, intte nagaraa atto giissiyo gallassai he gallassa. Inttekka GODAA sinttan intte nagara ubbaappe geeyana. 31 Hegee intte waanna shemppuwaa shemppiyo sambbata gallassa. He gallassan intte huuphiyaa kaushshite; hegee intteyyo merinaukka woga gido. 32 Qassi ba aawaa sohuwan qeese gidanaadan tiyettiyaanne dummatiya asi geeshsha gidida liinuwaappe dadettida maayuwaa maayidi, nagaraa atto giissiyo wogaa polo. 33 I Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa, Xoossaa Dunkkaaniyaa, yarshshiyoosaa, qeesetanne Israa7eela asaa ubbaa geeshsho. 34 Israa7eela asaa nagaraa ubbaa atto giissiyo wogaa intte laittan laittan issitoo oottanaadan, hagee intteyyo merinaukka woga gido" yaagiis. Yaagin Muusee GODAI azazidoogaadan oottiis.

17

Suuttai Meetettennabaa Gidiyo Hanotaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Aaroonassi a attuma naatussinne
Israa7eela asa ubbaassi hagaadan yaagada oda; ‘GODAI azazidoogee hagaa:
3-4 Israa7eela asaappe ooninne boora woi dorssa woi deeshsha Godaassi
imota oottidi immanau Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge, Godaa sintti eheen-
nan, ba dunkkaanidosan woikko dunkkaanidosaappe gaxan shukkikko,
he suuttan i oishettees; he asi suuttaa gussiis. Hegaa gishshau i ba asaa
giddoppe bohetto. 5 Hegaa gishshau Israa7eela asai bantta yarshshuwaa
mehiyaa coo dembban shukkiyoogaa aggidi, haa GODAAKKO, Xoossaa
Dunkkaaniyaa penggen de7iya qeesiyaakko ehoona. Ehin qeesee hegaa
ekkidi, GODAASSI issippetettaa yarshsho oottidi shukko. 6 Qassi qeesee
Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen de7iya GODAAYYO yarshshiyoosaa bollan
he suuttaa caccafo; handdaakka GODAAYYO sawuwaa tonggu giya yarshsho
oottidi xuuggo. 7 Israa7eela asai GODAA kaalliyoogaa aggidi kaallido
daidanttatuyyo naa77antto bantta yarshshuwaa yarshshoppona. Hagee
etayyoonne yiya yeleta ubbaayyo merinau woga gido’ yaaga.
8 “Eta hagaadan yaaga; ‘Israa7eela asaappe gidin woi eta giddon
de7iya hara biitta asappe gidinkka, ooninne xuuggiyo yarshshuwaa woi
hara yarshshuwaa shiishshiyo wode, 9 GODAASSI yarshshanau Xoossaa
Dunkkaaniyaa pengge ehaana xayikko, he asi ba asaa giddoppe bohetto.
10 “ ‘Israa7eela asaappe woikko eta giddon de7iya hara biitta asaappe
ooninne suutta miikko, he suuttaa miya asa bollan taani ta sinttaa tukkana;
taani he bitaniyaa asaa giddon bohana. 11 Aissi giikko asho maayida
ubbaa de7oi a suuttaa giddon de7ees; suuttaikka qassi de7oi a giddon
de7iyoogaappe denddidaagan nagaraa atto giissiyaagaa gidiyo gishshau,
intte nagaraa atto giissanaadan, taani intteyyo yarshshiyoosaa bollan
yarshshanaadan immaas. 12 Hegaa gishshau taani Israa7eela asaa, “Int-
teppe woikko intte giddon de7iya hara biittaa asaappe ooninne suutta
mooppo” yaagaas.
13 “ ‘Israa7eela asaappe woikko eta giddon de7iya hara biittaa asaappe
ooninne miyo do7a woi kafo shankkatidi worikko, a suuttaa sa7an gus-
sidi, biittaa kammo. 14 Aissi giikko asho maayida ubbaa de7oi a suuttaa
giddoona. Hegaa gishshau taani Israa7eela asaa, “Asho maayida meretaa
ubbaa de7oikka a suuttaa giddon de7iyo gishshau, suuttaa mooppite; qassi
miya ooninne ba asaa giddoppe bohetto” yaagaas.
15 “ ‘Israa7eela asa gidin woikko eta giddon de7iya hara biitta asa gidin,
ooninne bauta woi do7i oiqqidi woridobaa ashuwaa miikko, ba maayuwaa
meecco; ba bollaakka meecetto; yaatidi omarssi gakkanaashin i tuna.
Hegaappe guyyiyan, i geeshsha. 16 Ba maayuwaa meeccana xayikko, ba
bollaakka meecettana xayikko, ba nagaraa i bau tookkees’ yaaga” yaagiis.

18

Wogai Teqqido Zin77uwaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Israa7eela asaa hagaadan yaaga;
‘Taani, GODAI, intte Xoossaa. 3 Intte kase de7ido Gibxxe biittaa asai oot-
tiyoogaadan oottoppite; woikko ha77i taani inttena efiyo Kanaane biittaa
asai oottiyoogaadankka oottoppite; eta wogaakka kaalloppite. 4 Intte ta
azazuwaa oottite; ta wogaakka naagite; qassi an biite. Taani, GODAI, intte
Xoossaa. 5 Hegaa gishshau ta azazuwaanne ta wogaa naagikko, intte paxa
de7ana. Taani GODAA.

6 “ ‘Intteppe ooninne ashuwaa amuwaa polanau ba mata dabboora
zin77oppo. Taani GODAA. 7 Ne ashuwaa amuwaa polanau ne aayeera
zin77oppa; zin77ada ne aawaa kaushshoppa. A ne aayyiyo; iira zin77oppa.
8 Ne ashuwaa amuwaa polanau ne aawaa machcheera zin77oppa; zin77ada
ne aawaa kaushshoppa.
9 “ ‘Ne ashuwaa amuwaa polanau ne michcheera zin77oppa; woi qassi son
yelettida woi karen yelettida ne aawaa woi ne aayee na7eerakka zin77oppa.
10 “ ‘Ne ashuwaa amuwaa polanau ne na7aa na7eera woikko ne na7ee
na7eera zin77oppa. Zin77ikko ne huuphen nena kaushshaasa. 11 Ne
ashuwaa amuwaa polanau ne aawaa keettaayee na7eera zin77oppa; a ne
michchiyo gidiyo gishshau iira zin77oppa. 12 Ne ashuwaa amuwaa polanau
ne aawaa michcheera zin77oppa. A ne aawau mata dabbo. 13 Ashuwaa
amuwaa polanau ne aayee michcheera zin77oppa; a ne aayeessi mata
dabbo. 14 Ne aawaa ishaa kalluwaa qaarada ne ashuwaa amuwaa polanau
a machcheera zin77oppa; a ne aawaa ishaa machchiyo. 15 Ne ashuwaa
amuwaa polanau ne na7aa keettaayeera zin77oppa; a ne na7aa keet-
taayyiyo gidiyo gishshau, iira zin77oppa. 16 Ne ashuwaa amuwaa polanau
ne ishaa keettaayeera zin77oppa; zin77ikko ne ishaa kaushshaasa.
17 “ ‘Ne ashuwaa amuwaa polanau maccaaseeranne i na7eeranne
naa77aara zin77oppa. I na7ee na7eera woi qassi i na7aa na7eerakka
zin77oppa; eti iyyo mata dabbo gidiyo gishshau, hegee shaaramuxa.
18 “ ‘Ne keettaayyiyaa paxa de7ishin, ne keettaayee michchiyo dawuttada
ne ashuwaa amuwaa polanau iira zin77oppa.
19 “ ‘Ne ashuwaa amuwaa polanau kushe qitai yin tuna uttida mac-
caaseera zin77oppa.
20 “ ‘Neeni tunennaadan ne shooruwaa keettaayeera zin77oppa.
21 “ ‘Ne Xoossaa sunttaa tunissanau ne naatuppe issuwaanne taman xuug-
gidi, Molooka giyo eeqaassi yarshshanaadan immoppa. Taani GODAA.
22 “ ‘Maccaasaara zin77iyoogaadan attuma asaara zin77oppa; hegee
sheneyiyaabaa.
23 “ ‘Neeni tunennaadan ai meheeranne zin77oppa, qassi maccaasikka
meheera zin77anau mehe sintti aadhdhoppo. Hegee wogi bainnabaa.
24 “ “ ‘Taani intte sinttappe yedettiyo kawotettati ha oosotun tunido
gishshau, intte hageeta milatiyaabatun tunoppite. 25 Harai atto eta biit-
taikka tunido gishshau, a nagaraassi taani a qaxxayaas; qaxxayin biittaikka
banan de7iyaageeta cuchchiis. 26 SHin intte ta higgiyaanne ta azazuwaa
naagiteppe attin, Israa7eela asaa gidin woi intte giddon de7iya hara biitta
asappe ooninne hagaa mala tuna oosuwaa oottoppite.
27 “ ‘Intteppe kase ha biittan de7ida asati hagaa mala tunabaa oottido
gishshau, biittai tuniis. 28 Intte ha biittaa tunissikko, intteppe kase de7ida
kawotettata ha biittai cuchchidoogaadan, inttenakka cuchchennaadan
naagettite. 29 Hageeta milatiya tuna oosotuppe issuwaanne oottiya asi
de7ikko, he asi ba asaa giddoppe bohetto.
30 “ ‘Hegaa gishshau intteppe kase de7ida asati oottido tuna oosota ubbaa
oottidi intte tunennaadan, intte ta azazuwaa naagite; taani, GODAI, intte
Xoossaa’ yaaga” yaagiis.

19

Geeshshatettaanne Likke Pirddaa Higgeta

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Israa7eela asau ubbau hagaadan
yaagada yoota; ‘Taani, GODAI, intte Xoossai geeshsha gidiyo gishshau,
inttekka geeshsha gidite.
3 “ ‘Intteppe issoinne attennan ba aawaanne ba aayyiyo bonchcho; ta
Sambbatatakka bonchchite. Taani, GODAI, intte Xoossaa.
4 “ ‘Tana aggidi eeqatuyyo goinnoppite; woi qassi birataappe seerissidi,
xoossata intteyyo medhdhoppite. Taani, GODAI, intte Xoossaa.
5 “ ‘Intte issippetettaa yarshshuwaa GODAAYYO yarshshiyo wode, he
yarshshoi intte gishshaa ekettanaadan, bessiyaagaadan yarshshite. 6 He
yarshshoi intte yarshshido gallassan woikko wonttetta gallassan meetetto;
heezzantto gallassai gakkanaashin attidaagee de7ikko hegee xuugetto.
7 Heezzantto gallassan a miikko, hegee sheneyiyaabaa; taani hegaa ekkikke.
8 Hegaa miya ooninne ba nagaran i bau oishettana; aissi giikko, i GODAAYYO
geeshsha gididabaa tunissiis. He asi ba asaa giddoppe bohetto.
9 “ ‘Intte biittan mokkida kattaa intte cakkiyo wode, gadiyaa gaxaa
gakkanaashin cakkoppite; qassi cahaappe simmin de7iya poshiluwaakka
poshiloppite. 10 Ne woiniyaa aifiyaa mule maxada mittaa polloyoppa;
sa7an wodhdhida woiniyaa aifiyaakka maxoppa; hegaa hiyyeesatussinne
betetussi aggaaga. Taani, GODAI, intte Xoossaa.
11 “ ‘Intte wuuqqoppite.
“ ‘Worddotoppite.
“ ‘Issoi issuwaa cimmoppite.
12 “ ‘Ta sunttan wordduwan caaqqoppite; yaatidi intte Xoossaa sunttaa
tunissoppite. Taani GODAA.
13 “ ‘Ne shooruwaa sugoppa; woikko bonqqoppa.
“ ‘Keraa oottiya bitaniyaa damoozaa diggada, issi qammaanne ne matan
aissoppa.
14 “ ‘Tulliyaa qanggoppa; woi qassi qooqiyaa sinttan xubbiyaabaa wot-
toppa; shin neeni Xoossaassi yayya. Taani GODAA.
15 “ ‘Pirddaa pirddaidda geellayoppa; hiyyeesaa a hiyyeesatettaa gishshau
maaddada pirddoppa; duriyaakka a duretettaa gishshau yayyada aggoppa.
SHin ne shooruwaayyo tumatettan pirdda.
16 “ ‘Ne asaa giddon iita zigirssaa ekkada yuuyoppa.
“ ‘Ne shooruwaa woriyoobaa aibanne oottoppa. Taani GODAA.
17 “ ‘Ne ishaa ne wozanan ixxoppa.
“ ‘Ne shooruwaa gaasuwan neeni nagara oottenna mala, a seera.
18 “ ‘Haluwaa kiyoppa; qassi ne asaappe issuwaayyoonne uluwan lancce
oiqqoppa. SHin ne shooruwaa ne huuphedan siiqa. Taani GODAA.
19 “ ‘Ta azazota naaga.
“ ‘Ne mehiyaappe issi qommo mehiyaa hara qommo dumma mehiyan
birasissoppa.
“ ‘Issi shooqan naa77u qommo zerettaa zeroppa.
“ ‘Qassi naa77u qommobaappe dadettida maayo maayoppa.
20 “ ‘Issi asi hara asa gelanau giiga uttida danggiriixeera zin77ikko, qassi
he danggiriixiyaakka ba danggiriixetettaappe wozettabeennaaro gidikko,
eti qaxxayettanau bessees; shin a ba danggiriixetettaappe wozettabeenna
gishshau, eta woranau koshshenna. 21 Gidikkonne he bitanee ba naaquwaa
yarshshuwaassi gidiya dorssaa Xoossaa Dunkkaaniyaakko GODAA sintti
eho. 22 Ehobare qeesee he naaquwaa yarshshuwaa dorssaa ekkidi, bitanee
oottido nagaraa GODAA sinttan atto giissees; i oottido nagaraikka atto
geetettana.

23 “ ‘Intte Kanaane biittaa geliyo wode, aifiyaa miyo ai qommo mitta
tokkikkokka, he mittaa aifiyaa meetettennabaadan qoodite; heezzu laittai
wuranaashin he mittaa aifee meetettenna; a mooppite. 24 Oiddantta laittan
he mittaa aifee ubbai GODAASSI galatau shiishshiyo geeshsha yarshsho
gidana. 25 SHin he mittaa aifee intteyyo keehi darana mala, ichchashantta
laittaa aifiyaa miite. Intte hagaadan oottikko, intte mittaa aifee darana.
Taani GODAI intte Xoossaa.
26 “ ‘Suuttai a giddon de7iyo ai ashokka mooppite.
“ ‘Kaayoppite woi shareechchoppite.
27 “ ‘Intte huuphiyaa binnaanaa garssaara yuushshi aattidi qanxxoppite;
qassi intte buuchchaakka yuushshi aattidi qanxxoppite.
28 “ ‘Haiqqida asa gishshau intte bollaa qanxxerettoppite; woikko
cachchaa malaataa intte bollan kessoppite. Taani GODAA.
29 “ ‘Biittai shaaramuxaa tunatettan kumidaagaa gidenna mala, ne na7iyo
shaaramuxaa oosuwaassi aatta immada tunissoppa.
30 “ ‘Ta Sambbatata bonchchite; taayyo goinniyo sohuwaakka bonchchite.
Taani GODAA.
31 “ ‘Moitilliyaa haasayissiyaageetukkonne shareechchotukko booppite;
intte tunenna mala eta koyyoppite. Taani, GODAI, intte Xoossaa.
32 “ ‘Puulummida asanne cimida asa be7iyo wode uttidosaappe dendda
eqqa; eta bonchcha; ne Xoossaassi yayya. Taani GODAA.
33 “ ‘Intte biittan inttenaara de7iya betetu bollan sugettabaa oottoppite.
34 Intte biittan inttenaara de7iya bete asa intte biittaa asadan xeellite; a intte
huuphedan siiqite. Aissi giikko, inttekka kase Gibxxe biittan bete gididi
de7ideta. Taani, GODAI, intte Xoossaa.
35 “ “ ‘Intte pirddan likkiyooban, meezaanan wottidi kiliyoobaaninne
makkiyooban worddotoppite. 36 Intte kiliyo meezaanai, intte makkiy-
oobainne likkiyo miishshati ubbai likke gidona. Taani inttena Gibxxe
biittaappe kessada ehiida GODAA intte Xoossaa. 37 Intte ta higgiyaanne ta
azazuwaa ubbaa naagitenne oottite. Taani GODAA’ yaaga” yaagiis.

20

Azazettennan Ixxin Gakkiya Qixaatiyaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Israa7eela asau hagaadan yaagada
yoota, ‘Israa7eela asaappe gidin, woi betidi yiidi Israa7eela giddon de7iya
hara biitta asaappe gidinkka, ooninne ba naatuppe issuwaa Molooka giyo
eeqaayyo aattidi immikko, he asi haiqqo; he biittaa asai a shuchchan caddidi
woro. 3 Taani he bitaniyaa morkkana; a asaa giddoppe shoddada a xaissana.
Aissi giikko, i ba naatuppe issuwaa Molooka giyo eeqaayyo immiyoogan, ta
Dunkkaaniyaa tunissiis; ta geeshsha sunttaakka kaushshiis. 4 He bitanee ba
naatuppe issuwaa Molookassi immiyo wode, he biittaa asai be7iiddi, shene-
hoo giikko, qassi bitaniyaakka worennan aggikko, 5 taani ta huuphen he
bitaniyaanne asaa morkkana; anne Molookaara shaaramuxanau a kaalliya
ubbata eta asaa giddoppe bohite.
6 “ ‘Ai asinne tanan ammanettennan ixxidi, moitilliyaa haasayissiyaagee-
tanne shareechchota oichchanau biikko, taani a morkkana; a asaa gid-
doppekka a xaissana.
7 “ “ ‘Taani, GODAI, intte Xoossaa gidiyo gishshau, simmi intte inttena
dummayite; qassi geeshsha gidite. 8 Ta higgiyaa naagitenne oottite. Taani
inttena geeshshiya GODAATTENNEE.

9 “ ‘Ai asinne ba aawaa woikko ba aayyiyo cayikko haiqqo. I ba aawaa
woikko ba aayyiyo cayido gishshau, a suuttaa acoi a bollaana.
10 “ ‘Issi asi ba shooruwaa keettaayeera zin77ikko, he zin77ida bitaneenne
mishiriyaa naa77aikka haiqqona. 11 Ba aawaa keettaayeera zin77ida asi ba
aawaa kaushshiis; eti naa77aikka haiqqona. Eta suuttaa acoi eta bollaana.
12 Issi asi ba na7aa keettaayeera zin77ikko, eti naa77aikka haiqqona. Eti
tunabaa oottidosona. Eta suuttaa acoi eta bollaana.
13 “ ‘Issi attuma asi maccaasaara zin77iyoogaadan attuma asaara
zin77ikko, eti naa77aikka tunabaa oottido gishshau haiqqona. Eta
suuttaa acoi eta bollaana. 14 Issi asi na7iyoonne aayyiyoonne issippe
machchiyaabaa gidikko, hegee tunabaa; intte giddon tunatetti de7enna
mala, inne etinne taman xuugettona.
15 “ ‘Issi asi meheera zin77ikko, i haiqqo; he macca mehiyookka worite.
16 Issi maccaasi meheera zin77ikko he maccaasiyoonne he mehiyaa
naa77aakka worite; eti haiqqona. Eta suuttaa acoi eta bollaana.
17 “ ‘Issi asi ba michchiyo ba aawaa na7iyo woikko ba aayee na7iyo
machchidi, iira zin77ikko, hegee pokkoba. Eti bantta asaa sinttan haiqqona.
I ba michchiyo kaushshido gishshau, ba nagaran bau oishettana. 18 Issi asi
kushe qitai yiido maccaasee kalluwaa qaaridi iira zin77ikko, eti naa77aikka
bantta asaa giddoppe bohettona. Aissi giikko i i suuttai goggiyo pulttuwaa
kalloyiis; akka ba suuttai goggiyo pulttuwaa kalloyaasu.
19 “ ‘Ne aayee michcheera woikko ne aawaa michcheera zin77oppa;
aissi giikko, hegaa oottiyoogee ba mata dabbuwaa kaushshiyoogaa. Intte
naa77aikka intte nagaran oishettana. 20 Issi asi ba aawaa ishaa keettaay-
eera zin77ikko, i ba aawaa ishaa kaushshiis. Eti bantta nagaran banttau
oishettana; eti naa77aikka na7a yelennan haiqqana. 21 Issi asi ba ishaa keet-
taayyiyo machchikko, hegee tunatetta. I ba ishaa kaushshiis; eti naa77aikka
na7a yelokkona.
22 “ ‘Simmi intte de7anaadan, taani inttena gelissiyo biittai inttena
cuchchenna mala, intte ta higgiyaanne ta azazuwaa naagitenne oottite.
23 Taani intte sinttappe xaissiyo asatu de7uwaa wogaa kaalloppite. Eti hagaa
ubbaa oottido gishshau, taani eta shenetaas. 24 SHin taani inttena, “Eta
biittaa intte laattana; intte he biittaa inttebaa oottanaadan, he maattainne
eessai goggiyo biittaa taani intteyyo immana” yaagaas. Taani inttena hara
asatuppe dummaya kessida GODAA intte Xoossaattennee.
25 “ ‘Hegaa gishshau intte geeshsha gidida mehetanne kafota geeshsha
gidennaageetuppe shaakkidi erite. Taani hageeti intteyyo tuna ga wottido
mehetun, kafotuuninne biittan qaaxerettiyaabatun ubban intte huuphiyaa
tunissoppite. 26 Taani GODAI geeshsha gidiyo gishshaunne intte tabaa
gidana mala inttena hara asaappe dummayido gishshau, inttekka taayyo
geeshsha gidite.
27 “ ‘Issi attuma asi woikko macca asi moitilliyaara haasayiyaagaa woikko
shareechcho gidikko, eti haiqqanau bessees. Eti shuchchan cadettona. Eta
suuttaa acoi eta bollaana’ yaaga” yaagiis.

21

Qeesetu Geeshshatettaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis, “Qeese gidiya Aaroona attuma naatussi
hagaadan yaagada oda; ‘Intteppe ooninne 2 ba mata dabbo, ba aayee, ba
aawaa, ba attuma na7aa, ba macca na7ee, ba ishaa, 3 woikko azina gelennan,
a son de7iya ba michchee ahaa gidana xayikko, haiqqida asa ahaa oogaanne

bochchidi, bana tunissoppo. 4 Qassi ekuwaaninne geluwan dabbotida asa
ahaa bochchidikka bana tunissoppo.
5 “ ‘Qeeseti haiqqidabau kayyottanau bantta huuphiyaa meedettoppona;
bantta buuchchaakka qanttan qanxxoppona; woi qassi bantta bollaakka
qanxxerettoppona. 6 Eti bantta Xoossaayyo geeshsha gidona; qassi bantta
Xoossaa sunttaakka tunissoppona. Aissi giikko eti GODAAYYO taman xuug-
gidi yarshshiyo, qumaa yarshshuwaa shiishshiyaageeta; hegaa gishshau, eti
geeshsha gidanau bessees.
7 “ ‘Qassikka qeeseti shaaramuxa maccaasa, geela7otettai ekettiichchido
maccaasa, woikko azinai yeddido maccaasa ekkoppona. Aissi giikko, qeeseti
bantta Xoossaayyo geeshsha. 8 Qeesee intte Xoossaassi qumaa yarshshuwaa
shiishshiyaagaa gidiyo gishshau, i hara asaappe dummato. Taani inttena
geeshshiya intte GODAI geeshsha gidiyo gishshau, ikka geeshsha gido.
9 Ai qeesiyaa na7iyo gidikkokka shaaramuxada bana tunissikko, hinna ba
aawaa kaushshaasu. A taman xuugettada haiqqu.
10 “ ‘Qeese ubbatu halaqai, a huuphiyan tiyettiyo zaitee gukkido
gishshaunne i qeesetettaa maayuwaa maayanau dummatida asa
gidiyo gishshau, ba huuphiyaa binnaanaa kallo wottoppo; woikko ba
maayuwaakka pooshshoppo. 11 Ai ahaa gidikkokka, de7iyoosaa i geloppo;
harai atto ba aawaa woikko ba aayee ahaa gidikkokka, bana hegan
tunissoppo. 12 A geeshshanau tiyiyo Xoossaa zaitee a bollan de7iyo gishshau,
qeesee Xoossaa Dunkkaaniyaappe kiyoppo; Xoossaa Dunkkaaniyaakka
tunissoppo. Taani GODAA.
13 “ ‘Qeesee geela7o macca na7a ekko. 14 Azinai haiqqido maccaasiyo,
woi azinai yeddido maccaasiyo, woi shaaramuxa maccaasiyo machchoppo.
SHin ba asaa giddoppe geela7o macca na7a dooridi machcho. 15 Yaanana
xayikko, i ba asaa giddon ba zeretta gidiya ba naata tunissana. Taani a
geeshshiyaagee, GODAATTENNEE’ yaaga” yaagiis.
16 GODAI Muusa, hagaadan yaagiis; 17 “Neeni Aaroonassi hagaadan yaa-
gada oda; ‘Sinttaara yiya ne zerettaappe bollai tilla gidenna asi ooninne
qumaa yarshshuwaa taayyo immanau shiiqoppo. 18 Aissi giikko bollai
tilla gidenna asi ooninne shiiqanau bessenna. Qooqe, woikko wobbe, woi
som77oi narphphettido, woi palaha bollai de7iyo asi, 19 woi toho woi kushe
silai, 20 woi quunai, woi dinkkee, woi aifee sakkiyo asi, woi puusoi oiqqido
asi, woi ilahai oiqqido asi, woi mureessa gidinkka bollai tilla gidenna asi,
ooninne shiiqoppo. 21 Qeesiyaa Aaroona zariyaappe bollai tilla gidenna
asi ooninne GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaa shiishshanau shi-
iqoppo. Ayyo bollai tilla gidennaagaa gidaappe hini baggan, ba Xoossaassi
qumaa yarshshuwaa shiishshanau i bessenna. 22 I geeshsha qumaanne
qassi ubbappe aadhdhiya geeshsha gidiya ba Xoossaa qumaa maanau dand-
dayees. 23 SHin ayyo bollai tilla gidenna gishshau, i ta Dunkkaaniyaa tunis-
sennaadan, magalashuwaakko woi yarshshiyoosaakko shiiqoppo. Aissi
giikko, eta geeshshiyaagee taani GODAATTENNEE’ yaaga” yaagiis.
24 Yaagin Muusee Aaroonassi, a attuma naatussinne Israa7eela asaassi
ubbaassi hagaa yootiis.

22

Imotu Geeshshatettaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Ta geeshsha sunttaa eti tunissenna
mala, Israa7eela asai taayyo dummayido imota Aarooninne a attuma naati
bonchchuwan ekkidi, geeshshatettan naagana mala, etau yoota. Taani
GODAA.

3 “Etau hagaadan yaaga; ‘Sinttaara yiya yeleta ubban intte zariyaappe
ooninne tuni uttidi, Israa7eela asai GODAAYYO dummayido geeshsha
yarshshuwaakko shiiqikko, he asi ta sinttaappe xayo. Taani GODAA.
4 “ ‘Aaroona zariyaappe hanttaara goga harggee de7iyo, woikko
bollaappe aibakko goggiyo ooninne geeyana gakkanaashin, geeshsha
yarshshuwaappe mooppo. Ahaa bochchidi tunidabaa woikko a
attumatettaappe zeretti gukkido ura bochchiya ooninne tuna. 5 Woi qassi
sa7aara gooshettiya, tunissiyaabata, woi ai mala tunatetta gidikkonne
tunissiya asa bochchiya uri, 6 woi hegaa malabaa aibanne bochchiya asi,
omarssi gakkanaashin i tuna; ba bollaa haattan meecettennan de7iiddi,
he geeshsha yarshshuwaappe i maanau koshshenna. 7 Awai wulliyo wode
i geeshsha gidees; Hegaappe guyyiyan, he geeshsha yarshshuwaappe
bana gakkiyaagaa mo. 8 Bau haiqqidabaa woikko do7i worido mehe asho
mooppo; hegee tunissiyaabaa. Taani GODAA.
9 “ ‘Qeeseti ta wogaa naagona; naagennan ixxikko, eti a tunissidi a nagaran
haiqqana. Eta geeshshiyaagee taani GODAA.
10 “ ‘He geeshsha yarshshuwaa qeesiyaa so asaappe attin, hara asi
mooppo; qeesiyaa so yiida imattaa gidin, woi qaxarettidi oottiya ashkkara
gidinkka mooppo. 11 SHin qeesee ba biran shammido aillee woikko a
son yelettida aillee he qumaappe mo. 12 Qeese gidenna hara asa gel-
ida qeesiyaa na7iyaa he geeshsha yarshshuwaappe muuppu. 13 SHin
qeesiyaa na7iyaa azini haiqqin, woikko azini yeddin, na7a yelennan kase
ba geela7otettan de7iyoogaadan simmada ba aawaa soo yiikko, a ba aawaa
gakkiya qumaappe mu. SHin hara asi ooninne hegaappe mooppo.
14 “ ‘Issi asi erennan de7iiddi geeshsha yarshshuwaappe miikko, he i
miido qumaa waagaa bolli xeetaappe laatamu kushiyaa gujjidi qeesiyaassi
immo. 15 Israa7eela asai GODAASSI yarshshiyo geeshsha yarshshuwaa
qeeseti tunissoppona. 16 Eti bantta ehiido geeshsha yarshshuwaa banttau
miidi, bantta nagaran oishettanaadan, qeeseti oottanau koshshenna. Aissi
giikko, eta geeshshiyaagee, taani GODAA!’ yaaga” yaagiis.

Ekettenna Yarshshota

17 GODAI Muusa hagaadan yaagiis, 18 “Aaroonassi, a naatussinne Is-
raa7eela asa ubbaassi hagaadan yaagada yoota; ‘Israa7eela asaappe
gidin woikko eta giddon de7iya betiyaappe ooninne GODAAYYO xuuggiyo
yarshshuwaa ba dosan coo immiyo woi ba shiiquwaa gattanau yarshshiyo
wode, 19 he yarshshoi ekettana mala, mirgguwaappe woi dorssaappe
woikko deeshshappe tilla bollaara de7iya attumaagaa gido. 20 Bollai tilla
gidennaagee aiba gidikkonne ekettenna gishshau, hegaa shiishshoppa.
21 “ ‘Qassi oona gidikkonne ba shiiquwaa gattanau issippetettaa
yarshshuwaa GODAASSI yarshshiyo wode, woi qassi ba mehiyaappe ba
dosan coo immiyo imotaa GODAASSI shiishshiyo wode, hegee ekettana
mala i tilla bollaara de7iyaagaa gido. 22 Intte mehiyaappe qooqiyaa, woi
mequwaa, woikko gunddaa, woikko giiyiya masunttai, woikko puusoi,
woikko ilahai de7iyoogaa GODAASSI yarshshoppite; qassi taman xuuggiyo
yarshsho oottidikka yarshshiyoosaa bollan GODAAYYO shiishshoppite. 23 A
bollan palaha meretai woi pacabai de7iyo korimaa woi dorssaa issi asi ba
dosan coo immiyo yarshshuwaassi shiishshanau danddayees; shin shiiqo
gato gidikko, hegee ekettenna. 24 Sanggisettidaagaa woikko qoxettidaagaa
woikko kaattai masunxxidoogaa woikko qanxxettidaagaa GODAAYYO
yarshshoppite. Intte biittan hegaa malabaa oottoppite. 25 Intte giddon
de7iya allaga asatuppe ekkido hegaa mala mehiyaakka intte Xoossaassi

quma oottidi shiishshoppite. Eta bollai tilla gidennaagaa gaasuwan etan wotoi de7iyo gishshau, eti intte gishshaa ekettokkona' yaaga" yaagiis.
26 Qassikka GODAI Muusa hagaadan yaagiis, 27 "Miizza mari woi dorssa
mari woikko deeshsha mari yelettiyo wode, laappun gallassaa ba aayeera
takko. Hosppuntta gallassaappe doommidi, GODAAYYO taman xuuggidi
shiishshiyo yarshsho oottidi shiishshanau danddayettees. 28 Miizziyo,
dorssiyo, woi deeshshiyo i maraara issi gallassi shukkoppite.
29 "Intte galataa yarshshuwaa GODAAYYO shiishshiyo wode, intte
yarshshoi ekettanaadan yarshshite. 30 He yarshshoi he gallassikka meetetti
agganau koshshees; appe aibanne wonttossi ashshoppite. Taani GODAA.
31 "Ta azazuwaa naagitenne oottite. Taani GODAA. 32 Qassi ta geeshsha
sunttaa intte tunissoppite; Israa7eela asaa giddon taani geeshsha gidiyoogee
erettanau bessees. Inttena geeshshiyaagee, taani GODAA. 33 Intteyyo Xoos-
saa gidanau, inttena Gibxxe biittaappe kessidaagee tana. Taani GODAA"
yaagiis.

23

Ammano Baalaa Bonchchiyo Maaraa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 "Israa7eela asaayyo hagaadan yaa-
gada yoota; 'Geeshsha yaa7a gi awaajjidi, intte bonchchanau bessiya
keerettida GODAA baalati hageeta.
3 " 'Intte usuppun gallassaa oosuwaa ootteeta; shin laappuntta gallassi
intte shemppiyo Sambbata gallassa; he gallassan geeshsha yaa7aa shiiqite;
aiba oosonne oottoppite; intte de7iyo sohuwan ubban hegee GODAASSI
Sambbata.

Paasikaa Baalaanne Oittaa Baalaa (Qoodaabaa 28:16-25)

4 " 'Eta wodiyan wodiyan geeshsha yaa7a ootti awaajjidi intte
bonchchanau bessiya GODAA baalati hageeta. 5 Koiro aginan tammanne
oiddantto gallassi sa7ai omariyo wode, GODAA Paasikai doommees.
6 " 'Qassi he aginankka tammanne ichchashantto gallassai GODAA Oittaa
Baalaa gallassa; hegaa gishshau laappun gallassatun irshshoi gelibeenna
oittaa miite. 7 He gallassatuppe koiro gallassan geeshsha yaa7aa shi-
iqite; daafurssiya ooso aibanne oottoppite. 8 Laappun gallassa ubbaa
GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaa shiishshite; laappuntta gallassan
qassi geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssiya ooso aibanne oottoppite' yaaga"
yaagiis.

Baira Kattaa

9 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 10 "Israa7eela asaayyo hagaadan yaa-
gada yoota; 'Taani intteyyo immiyo biittaa gelidi, intte kattaa cakkiyo wode,
he kattau koiro aifiyaa mirqqiyaa qeesiyaakko ekki yiite. 11 GODAI inttebaa
ekkana mala, Sambbata wonttetta gallassi qeesee he mirqqiyaa GODAA
sinttan pudenne duge wuxaawuxo. 12 He intte mirqqiyaa wuxaawuxido
gallassi tilla bollaara de7iya issi laitta dorssa orggiyaa xuuggiyo yarshsho
oottidi GODAAYYO shiishshite. 13 He yarshshuwaara issippe wogaraa za-
itiyan munaqettida naa77u kilo giraame lo77o xiilliyaa kattaa yarshsho
oottidi shiishshite; hegee GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu
giya yarshsho gidana; hegaarakka qassi issippe issi litiro gidiya woiniyaa
eessaa shiishshite. 14 Ha yarshshuwaa intte intte Xoossaassi shiishshiyo
gallassai gakkanaashin, ooratta gakkida kattaappe oittaa, woi xiixaa gidin,

qayyiyaa gidinkka mooppite. Hagee intte de7iyoosan ubban sinttaara yiya yeletau ubbau merinau woga.

Saaminttatu Baalaa
(Qoodaabaa 28:26-31)

15 " 'Intte wuxaawuxiyo yarshshuwaa mirqqiyaa ehiido Sambbata wonttettappe doommidi, laappun saamintta kumettaa qoodite. 16 Laappuntta Sambbataa wonttetta gallassai gakkanaashin, ishatamu gallassaa qoodidi, ooratta gakkida kattaa yarshshuwaa GODAASSI shiishshite. 17 Intte aqiyo sohuwaappe naa77u kilo giraame gidiya lo77o xiilliyaappe irshshuwaa yeggidi uukkido naa77u oittaa wuxaawuxanau ekki yiite. Hegee koiro gakkida kattaa aifiyaappe GODAASSI yarshsho gidees. 18 He oittaara issippe tilla bollaara de7iya issi laitta gidido laappun dorssa marata, issi mirgguwaanne naa77u dorssa orggeta shiishshite. Kattaa yarshshuwaaranne ushshaa yarshshuwaara issippe GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi yarshshite. 19 Qassi issi deeshsha orggiyaa nagaraa yarshshuwaassi, issi laitta gidido naa77u dorssa orggetakka issippetettaa yarshshuwaassi shiishshite.

20 " 'Qeesee he koiro gakkida kattaa aifiyaa oittaanne he naa77u dorssata wuxaawuxiyo yarshsho oottidi, GODAA sinttan wuxaawuxees; hegeeti GODAASSI geeshsha; qassi qeesiyaassikka qommo. 21 He gallassikka awaajjidi geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssiya ooso aibanne oottoppite. Hagee intte de7iyoosan ubban sinttaara yiya yeletau ubbau merinau woga.

22 " 'Intte biittan mokkida kattaa intte cakkiyo wode, intte shooqaa gaxaa gakkanau cakkoppite; cakkishin attiya poshiluwaakka qoroppite; hegaa hiyyeesatuyyoonne betetuyyo aggiigite. Taani, GODAI, intte Xoossaa' yaaga" yaagiis.

Malkkataa Punniyo Baalaa
(Qoodaabaa 29:1-6)

23 GODAI Muusa hagaadan yaagiis, 24 "Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; 'Laappuntta aginan koiro gallassaa shemppo gallassaa oottidi bonchchite; hassayissuwaa malkkataikka punettiyo wode, geeshsha yaa7aa shiiqite. 25 He gallassan GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaa shiishshiteppe attin, daafurssiya ooso aibanne oottoppite' yaaga" yaagiis.

Nagaraa Atto Giissiyo Gallassaa
(Qoodaabaa 29:7-11)

26 GODAI Muusa hagaadan yaagiis, 27 "Ha laappuntta aginaayyo tammantta gallassai nagaraa atto giissiyo gallassa; he gallassi geeshsha yaa7aa shiiqite; qassi intte huuphiyaa kaushshite; yaatidi GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaa shiishshite. 28 He gallassai GODAA intte Xoossaa sinttan intte nagarai atto geetettana mala, intte nagaraa atto giissiyo gallassa gidiyo gishshau, he gallassi aiba oosonne oottoppite. 29 He gallassi banatettaa kaushshenna asi ooninne ba asaa giddoppe bohetto. 30 He gallassi aiba ooso gidikkonne oottiya asa taani a asaa giddoppe xaissana. 31 He gallassi aiba oosonne oottoppite. Hagee intte de7iyoosan ubban sinttaara yiya yeletau ubbau merinau woga. 32 Hegee intte waanna shemppuwaa shemppiyo Sambbata gallassa. He gallassan intte huuphiyaa kaushshite. He aginan uddufuntta gallassan omarssaappe doommidi, tammantta gallassaa omarssai gakkanaashin, intte Sambbataa bonchchite" yaagiis.

Daase Baalaa
(Qoodaabaa 29:12-40)

33 GODAI Muusa hagaadan yaagiis, 34 “Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Ha laappuntta aginan tammanne ichchashantta gallassaappe doommidi, laappun gallassai GODAAYYO Daase Baala. 35 He gallassatuppe koiro gallassan geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssiya ooso aibanne oottoppite. 36 Laappun gallassan ubban GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaa shiishshite; hosppuntta gallassan qassi geeshsha yaa7aa shiiqite; GODAAYYO taman yarshshiyo yarshshuwaakka shiishshite. He gallassai intte shiiquwaa poliyo gallassa gidiyo gishshau, daafurssiya ooso aibanne oottoppite.

37 “ ‘Taman xuuggiyo yarshshuwaanne kattaa yarshshuwaa, qassi hara yarshshota ubbaanne ushshaa yarshshuwaa, koshshiyaagaa keenaa keerido gallassan GODAASSI shiishshanau, intte geeshsha yaa7a oottidi awaajjana GODAA baalati hageeta. 38 Ha baalati GODAA Sambbatatuppe, intte imota oottidi GODAAYYO immiyoobatuppe, shiiquwaa gattiyoobatuppenne intte intte dosan coo immiyoobatuppe dumma.

39 “ ‘Laappuntta aginan tammanne ichchashantta gallassan intte biittan mokkidabaa cakkidi shiishshidoogaappe guyyiyan, GODAA baalaa laappun gallassaa bonchchite; koiro gallassainne hosppuntta gallassai intteyyo waanna shemppo gallassa. 40 Koiro gallassan lo77o mittaa aifiyaappe, zambbaa tashiyaappe, irxxa haittaara de7iya mittaa tashiyaappenne shaafa lanqqen dicciya lee7e mittaappe ekkidi, GODAA intte Xoossaa sinttan ufaittiiddi, laappun gallassaa baalaa bonchchite. 41 He baalaa laittan laittan laappun gallassaa GODAASSI bonchchite. Hegee sinttaara yiya yeletau ubbau merinau woga. Intte hegaa laappuntta aginan bonchchite. 42 He laappun gallassaa intte daasiyan de7ite; Israa7eela biitta asa gidiya ubbai daasiyan de7ite. 43 Hegee sinttaara yiya yeletai ubbai Israa7eela asaa taani Gibxxeppe kessido wode, eti daasiyan de7anaadan oottidoogaa eranaassa. Taani GODAA intte Xoossaa’ yaaga” yaagiis.

44 Hegaadan oottidi, Muusee GODAA Baalata bonchchiyo wogaa Israa7eela asaayyo yootiis.

24

Xomppetu Naaguwaa

1-2 GODAI Muusa hagaadan yaagiis, “Xomppee to7ennan eexxiiddi de7ana mala, assi koshshiya zaitiyaa wogaraa teeraa caddidi gum77in kiyiya geeshshaa neeyyo ehaana mala, Israa7eelata azaza. 3 Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon de7iya markkatettaa magalashuwaappe kare baggaara, omarssappe maallado gakkanaashin, Aarooni GODAA sinttan he xomppiyaa ubba wode eetto. Sinttaara yiya yeletau ubbau hegee merinau woga. 4 Xomppiyaa wottiyo, walahi bainna worqqa ballaa bolli de7iya xomppeti GODAA sinttan ubba wode eexxanaadan Aarooni naago.

Xoossaassi SHiishshiyo Oittaa

5 “Tammanne naa77u kilo giraame gidiya liiqo xiilliyaa ekkada 12 oittaa uukka. 6 He oittata usuppunaa usuppunaa naa77u maaran GODAA sinttan de7iya walahi bainna worqqa xaraphpheezaa bollan wotta. 7 GODAASSI taman xuugganau shiishshido qumaa yarshshuwaa gidiyoogaa erissanau, naa77u maaratu lanqqiyan lanqqiyan geeshsha ixaanaa wotta. 8 Ha oittaa Sambbatan Sambbatan ubba wode Aarooni GODAA sinttan Israa7eela asaa gishshaa wotto. Hegee Israa7eela asai ubba wode oottanau koshshiya

qaalaa maachchaa. 9 Hegee Aaroonassinne a attuma naatussi imetto; i GODAASSI taman xuuggiyo yarshshuwaappe wogaadan Aaroonanne a naata gakkiya ubbaappe aadhdhiya geeshsha shaaho gidiyo gishshau, eti hegaa geeshsha sohuwan moona" yaagiis.

Likkenne Suure Pirddaa Leemisuwaa

10 Aayen Israa7eela asa, aawan qassi Gibxxe asa gidiya issi bitanee de7ees. Issi gallassi i hara Israa7eela asa gidiya issuwaara heeran warettiis. 11 Ha ayyo aayyiyaa Israa7eela asa gidido bitanee waretaa giddon GODAA sunttaa cayiis. Yaatin a Muusekko ehiidosona. He bitaniyaa aayyiyaa Daana yaraa gidiya Xiibira na7iyo. I sunttaikka SHalomiito. 12 Ha bitaniyaa waatanaakko GODAA shenee etayyo qonccana gakkanaashin, eti a qasho keettan wottidosona.

13 GODAI Muusa hagaadan yaagiis, 14 "He cayida bitaniyaa dunkkaanidosaappe gaxi kessa; i cayishin siyida asai ubbai bantta kushiyaa a huuphiyaa bollan wottona; yaatobare Israa7eela asaa maabarai ubbai a shuchchan caddidi woro. 15 Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; 'Ai asinne ba Xoossaa cayikko, i ba nagaran oishettana. 16 GODAA sunttaa cayiya asi haiqqo; Israa7eela asaa maabarai ubbai a shuchchan caddo. Betidi yiidaagaa gidin woi biitta asa gidinkka GODAA sunttaa cayikko haiqqo.

17 " 'Asa woriya asi haiqqo. 18 Asa mehe woriya asi ooninne ba worido mehiyaa gishshaa paxa mehiyaa qanxxo. 19 Issi asi ba shooruwaa qohikko, i oottidooridan a bollankka oosetto. 20 Menttikko meqqo; aife gishshaa aife; achcha gishshaa achcha. Asa bollan qohuwaa gattida oonikka i gattido qohuwaa malai a bollankka gakko. 21 Mehe worida asi mehiyaa qanxxo; shin asa worida asi haiqqo. 22 Betiyaukka Israa7eela asau higgee issi mala gido; aissi giikko taani GODAA intte Xoossaa' yaaga" yaagiis.

23 Hegaa ubbaa Muusee Israa7eela asau ubbau yootiis; yootin eti he cayida bitaniyaa dunkkaanidosaappe gaxi kessidi, shuchchan caddidi woridosona. Yaatidi Israa7eela asai GODAI Muusa azazidoogaadan oottidosona.

25

Sambbata Laittaa

1 Siinaa Deriyaa bollan GODAI hagaadan yaagiis; 2 "Neeni Israa7eela asaassi hagaadan yaagada yoota; 'Taani intteyyo immiyo biittaa intte geliyo wode, biittaikka GODAA Sambbataa bonchcho. 3 Usuppun laittaa kumettaa intte shooqan zerite; qassi usuppun laittaa kumettaakka intte woiniyaa turaa xeeraa xunqqite; a aifiyaakka maxidi ekkite. 4 SHin laappuntta laittai biittaayyo shemppo Sambbata; hegee GODAAYYOOKKA Sambbata. He laappuntta laittan intte shooqan zeroppite; intte woiniyaa xeeraakka xunqqoppite. 5 Intte biittan azabba gididi mokkiyaabakka cakkoppite; qassi xunqqennan de7ishin coo aifida woiniyaakka shiishshoppite. He laittai biittaassi muleera shemppo laittaa gido. 6-7 He Sambbata laittan biittai oosettana xayikkonne intteyyo, intte maccanne attuma ashkkaratuyyo, intteyyo keraa oottiyaageetuyyo, betidi yiidi inttenaara de7iyaageetuyyo, intte mehiyaayyoonne intte biittan de7iya do7atuyyo gidiya qumaa immana; biittai mokkiyoobai ubbai meetetto.

Aawubai Aawussi Simmiyo Laittaa

8 " 'Laittatu giddon de7iya laappun Sambbatata qooda; laappun Sambbatatu laittaa qoodai laapputoo laappuna; hegeekka oitamanne uddufun

laitta. 9 Hegaappe guyyiyan, laappuntta aginan, tammantta gallassan
bonchchettiya nagaraa atto giissiyo gallassan malkkataa punniya asa intte
biittan ubban kiittite. 10 Ishatamantto laittaa dummayidi, he biittan de7iya
ubbaassi birshshettaa awaajjite. Hegee intteyyo Ishatamantto Laittaa
Baalaa. He wodiyan intte ubbaikka intte gadiyaunne intte yarau yarau
simmite. 11 He laittai intteyyo Ishatamantto Laittaa Baala. He laittan
zeroppite; azabba gididi mokkidabaakka cakkoppite; qassi intte a xeeraa
xunqqennan aifida woiniyaa aifiyaakka shiishshoppite. 12 Hegee Ishata-
mantto Laittaa Baala gidiyo gishshau, i intteyyo geeshsha; goyennan coo
dembban mokkidabaa miite.
13 " 'Ha Ishatamantto Laittaa Baalaa wode asi ubbi ba gadiyau simmo.
14 " " 'Intte intte shooruwaappe gadiyaa shammikko, woi qassi ayyo
baizzikko, issoi issuwaa cimmoppite. 15 Intte Ishatamantto Laittaa
Baalaappe guyyiyan de7iya laittatu qoodaadan intte shooruwaappe
shammite; intte shooroikka qassi gadee kattaa mokkanau de7iyo laittatu
qoodaadan baizzo. 16 Laittatu qoodai daro gidikko, waagai darees; laittatu
qoodai guuxxikko, waagaikka guuxxees. Aissi giikko, intte cakkana kattaa
cahaa qoodaadan intte shooroi intteyyo baizzees. 17 Intte issoi issuwaa
cimmoppite; shin intte intte Xoossaassi yayyite. Taani GODAI, intte Xoossaa.

Laappuntta Laittaa Metuwaa

18 " 'Ta azazuwaa oottite; ta higgiyaakka naagitenne oottite; yaatikko intte
ha biittan sarotettan de7ana. 19 Biittai ba aifiyaa intteyyo immana; immin
intte kallana gakkanaashin maana; qassi he biittankka intte sarotettan
de7ana. 20 Intte, "Nuuni zerana xayikko, qassi kattaakka cakkidi shi-
ishshana xayikko, laappuntta laittan ai maanee?" giikko, 21 taani usup-
puntta laittan ta anjjuwaa intte bollan kiittana; yaatobare biittai heezzu
laittau gidiya aifiyaa aifana. 22 Hosppuntta laittan intte intte biittan zeriyo
wodekka, kase shaachcha kattaa maana; qassi intte zeriyo kattaa aifiyaa
uddufuntta laittan shiishshana gakkanaashinkka, shaachcha kattaa maana.

Aquwaa Zaariyo Wogaa

23 " 'Biittai tabaa gidiyo gishshaunne inttekka ha biittan imattanne bete
gididi de7iyo gishshau, biittaa naa77antto simmennaadan baizzoppite.
24 Intte oiqqido biittan ubban de7iya gadiyaa gadiyaawati wozana mala, eta
maataa naaganau koshshees.
25 " 'Ne ishai hiyyeesidi ba gadiyaappe baizzikko, ayyo matattiya dabboi
yiidi, he gadiyaa ayyo wozo. 26 Ayyo he gadiyaa woziya dabboi xayikko,
qassi ikka simmi duretidi woziyo miishshaa demmikko, 27 ba baizzido
wodiyaappe doommidi de7iya laittaa qoodidi, attida laittaa miishshaa
shammidaagaayyo zaaro; yaatidi i ba gadiyau simmo. 28 SHin ayyo he
gadiyaa wozanau gidiya miishshi xayikko, Ishatamantto Laittaa Baalai
gakkanaashin gadee shammida bitaniyaa kushiyan gam77o; Ishatamantto
Laittaa Baalaa wode, a gadee ayyo simmo; ikka ba gadiyau simmo.
29 " 'Gimbbetti uttida katamaa giddon issi asi de7iyo keettaa hara urau
baizzikko, i baizzoosappe biidi issi laittaa gakkanaashin de7iya wodiyan
zaaridi wozanau au maatai de7ees. 30 Issi laitta kumettaa giddon wozana
xayikko, he gimbbettida katamaa giddon de7iya keettai shammidaagaayyo
na7aa na7au merinau abaa gidees. Ishatamantto Laittaa Baalaa wodekka
simmenna. 31 SHin gimbbettibeenna heeratun de7iya keettati shooqa mala.
Eti wozettoosona; Ishatamantto Laittaa Baalaa wodekka baizzidaagau sim-
moosona.

32 “ ‘Gidikkonne Leewatu katamatun de7iya bantta keettaa Leewati bantta
koyido wodiyan wozi ekkanau danddayoosona. 33 Leewatuppe issi asi eta
katamaa giddon de7iya keettaa baizzidi wozana xayikko, he eta katamaa
giddon de7iya keettai Ishatamantto Laittaa Baalaa wode simmees. Aissi
giikko, Leewatu katamaa giddon de7iya keettati Israa7eela asaa giddon
Leewatussi aqo. 34 SHin eta katamaa yuushuwan eta ubbaassi issippe de7iya
biittai etau merinau aqo gidiyo gishshau baizettenna.

Manqqida Asau Tal77iyoogaa

35 “ ‘Qassi ne ishai hiyyeesidi bana danddayana xayikko, imattadaaninne
betedan i nenaara de7ana mala, neeni a maadda. 36 Ne ishaa nenaara
wottanau appe dichchaa ekkoppa; woikko wore mooppa. SHin neeni ne
Xoossaassi yayya. 37 Ne biraa ayyo dichchau tal77oppa; ne qumaakka ayyo
woriyan baizzoppa. 38 Intteyyo Kanaane biittaa immanaunne intte Xoossaa
gidanau, inttena Gibxxe biittaappe kessidaagee, taani GODAI, intte Xoossaa.

Ailleti Ailletettaappe Kiyiyoogaa

39 “ ‘Neeyyo dabbo gidiya Israa7eela asi hiyyeesidi, bana neeyyo ailletet-
tau baizzikko, neeni a ailledan ootissoppa. 40 I keraa oottiya asadaaninne
betedan nenaara de7o; Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaashin i neeyyo
ootto. 41 He wode i ba naatuurakka issippe ne sooppe kiyidi ba keettaa
asaakko bo; ba aawaa gadiyaakkokka simmo. 42 Israa7eelati taani Gibxxe
biittaappe kessido ta ailleta gidiyo gishshau, eti ailletettau baizettoppona.
43 Neeni eta meqettaa iitada haaroppa; shin neeni ne Xoossau yayya.

44 “ ‘Neeyyo attumanne macca ailleti de7ana mala koyikko, ne yuushuwan
de7iya kawotettatuppe shamma. 45 Qassi ne biittan de7iya betetuppenne
ne biittan de7ishin yelettida eta so asaappe shammanau danddayaasa; eti
neeyyo aqo gidona. 46 Neeppe guyyiyan ne naati eta merinau laattana
mala, ne naatuyyo imma. Neeni etappe ubba wodekka aille shammanau
danddayaasa; shin ne isha gidiya Israa7eela asa meqettaa iitada haaroppa.

47-48 “ ‘Ne matan de7iya imatta woikko bete asi duretin, qassi a matan
de7iya ne ishai hiyyeesidi, he ne matan de7iya imattaassi woikko betiyaassi
woi imatta bitaniyaa zariyaappe issuwaassi bana baizzikko, i baizetti sim-
min a wozanau danddayettees; a ishanttuppe issoi a wozo. 49 Woi a aawaa
ishai, woi a aawaa ishaa na7ai a wozo; woi a yaraappe ayyo mata dabbo
gidiya asi a wozo; woi qassi i ba huuphiyau duretikko i bana wozo. 50 I
bana shammida bitaniyaara issippe gididi, i bana baizzido laittaappe doom-
midi Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaashin de7iya laittaa qoodo; a
birshshissiya waagai he laittaa qoodaa keena gido. I bana shammidaagaara
gam77ido wodiyaa waagai issi asi keraa oottidi demmiyo miishsha lagge
gido. 51 Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanau biron daro laittai attidabaa
gidikko, ba baizettido waagaappe he laittaa qoodan bana woziyo waagaa
qanxxo. 52 Qassi Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanau attida laittai guutta
gidikko, bana shammidaagaara issippe qoodidi, he laittaa qoodan bana
woziyo waagaa qanxxo. 53 I laittan laittan kera oottiya asadan bana sham-
midaagaara de7oppe attin, intte xeelliiddi Israa7eela asa gidiya bitaniyaa
meqettaa iitidi haaroppite.

54 “ ‘SHin i hegaa mala ogiyan wozettana xayikko, Ishatamantto Laittaa
Baalai gakkiyo wode inne a naati ailletettaappe kiyona. 55 Aissi giikko,
Israa7eela asai ta ailletattennee! Taani Gibxxe biittaappe kessido ta ailleta.
Taani, GODAI, intte Xoossaa’ yaaga” yaagiis.

26

Azazettin Beettiya Anjjuwaa

1 GODAI hagaadan yaagees; “Intte etayyo goinnanau eeqata medhdhoppite; qassi hawulttiyaa, masettida misiliyaa woikko masettida shuchchaa essoppite. Taani, GODAI, intte Xoossaa. 2 Ta Sambbatata naagite; ta Dunkkaaniyaa bonchchite. Taani GODAA.

3 “Intte ta higgiyan biikko, ta azazotakka naagikkonne oottikko, 4 taani intteyyo iraa wodiyan bukissana; biittaikka kattaa darissidi mokkana; dembbaa mittatikka aifiyaa aifana. 5 Intte kattaa qoxxiyo wodiyaappe biidi woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkanaashin kattaa qoxxana; qassi woiniyaa aifiyaa maxoikka biidi kattaa zeriyo wodee gakkanaashin wurenna. Intte kallana gakkanaashin qumaa maana; qassi intte intte biittankka saruwan de7ana.

6 “Taani biittau sarotettaa immana; ooninne yashissennan intte xiskkana. Iita do7ata taani biittaappe xaissana; intte biittan naa77antto olai denddenna. 7 Intte morkketa intte yedettana; yedettin intte sinttan eti bisuwan haiqqana. 8 Intteppe ichchashai xeetaa yedettana; qassi xeetai tammu sha7aa yedettana. Intte morkketi intte sinttan bisuwan haiqqana.

9 “Taani ta sinttaa inttekko zaarana; zaarada inttena aifissana; inttena darissana. Qassi taani ta maachchaa inttenaara minttana. 10 Intte shaachcha kattaa maana; qassi ha laitta kattaa wottanau, shaachcha kattaa diggidi sohuwaa kessana. 11 Taani ta de7iyo sohuwaa intte giddon oottana; taani inttena shenetikke. 12 Taani intte gidduwan hemettana; qassi intte Xoossaa gidana; inttekka ta asa gidana. 13 Intte Gibxxetuyyo aille gidennaadan, Gibxxe biittaappe inttena kessidaagee taani GODAI intte Xoossaa. Taani intte ailletettaa qambbaraa menttaas; qassi inttekka xoqqu giidi hemettanaadan oottaas.

Azazettennan Ixxin Gakkiya Qixaatiyaa

14 “SHin intte taani giyoobaa siyennan ixxikkonne, ha azazota ubbaakka oottennan ixxikko, 15 ta wogaa intte karikko, qassi ta azazota ubbaa oottennan ixxidi, ta maachchaa kanttanau intte ta higgiyaa shenetikko, 16 he wode taani intte bolli hagaa oottana: Intte akeekennan de7ishin yashshaa, gilqqatettaa, intte aifiyaa jallettiyaanne inttena keehippe harggissiya mishuwaa intte bolli ehaana. Intte zerettaa zerana; shin i hada; aissi giikko, hegaa intte morkketi maana. 17 Taani ta som77uwaa intte bolli tukkana; intte morkketu sinttan intte kunddana; inttena ixxiyaageeti inttena haarana; qassi ooninne yedettennan intte baqatana.

18 “Hagaa ubbaa oottinkka intte tana siyennan ixxikko, taani intte nagaraa gishshau intte qixaatiyaa laappun dakko gujjana. 19 Intte wolqqaa otoruwaa taani menttana; saluwaa birata mala oottana; intte biittaakka nahaasiyaa giyo birataa mala oottana. 20 Intte wolqqai hadasan wurana; aissi giikko, intte biittai kattaa mokkenna; biittan de7iya mittatikka aifiyaa aifokkona.

21 “Intte taayyo ixxis giikkonne taani giyoobaakka siyennan ixxikko, intte nagaraa keena laappun dakko boshaa taani intte bollan ehaana. 22 Taani intte bolli bazzo do7ata yeddana; eti intte naata bonqqana; intte meheta xaissana; intte qoodaakka guuttana; hegaa gaasuwan intte hemettiyo ogee bazzo gidana.

23 “Ha ubba qixaatiyankka intte taakko simmennan ixxis giidi biikko, 24 he wode tankka intteyyo ixxis gaana; qassi intte nagaraa gishshau taani ta huuphen inttena laappun dakkuwaa qaxxayana. 25 Ta maachchaa menttido

haluwaa kiyiya bisuwaa taani intte bolli ehaana; intte intte katamatun shiiqikkokka, taani intte bollan boshaa yeddana. Qassi inttekka intte morkketu kushiyan aadhdhidi imettana. 26 Intte kattaa taani xaissiyo wode, tammu maccaasati issi bashiyan oittaa uukkana; hegaakka meezaanan likkidi shaakkana; intte hegaa maana, shin kallekketa.

27 “Ha ubbankka intte taani giyoobaa siyennan ixxis giidi biikko, 28 he wode tankka intte bolli hanqquwan denddana; intte nagaraa gishshau taani ta huuphen inttena laappun dakkuwaa qaxxayana. 29 Intte intte attuma naatunne intte macca naatu ashuwaa maana. 30 Intte goinniyo xoqqa sohota taani kolana; intte ixaanaa yarshshiyo sohuwaakka xaissana. Taani intte ahaa intte eeqatu ahaa bollan olana; taani inttena mule shenetana. 31 Taani intte katamata baisa oottana; intte goinniyo sohotakka kolerettana; intte sawiya yarshshuwaakka singgikke.

32 “Taani intte biittaa xaissana; yaatobare he intte biittan yiidi uttiya morkketikka hegan garamettana. 33 Taani inttena kawotettatu giddon laalana; intte bollankka ta bisuwaa shoddana. Intte biittai bayana; intte katamatikka baisa gidana. 34 He intte intte morkketu biittan de7iyo wode, baisa gididi coo de7iya intte biittai ba Sambbatata bonchchiiddi ufaittana. He wode intte biittai shemppananne ba Sambbatata bonchchiiddi ufaittana. 35 Intte he biittan de7ido wodiyan ubban intte Sambbatatun demmibeenna shemppuwaa ha77i bayidi coo de7iyo wodiyan demmana.

36 “Intte intte morkketu biittan de7iyo wode, intteppe shaahettidi, guyye attidi de7iyaageetu wozanan taani yashshaa yeddana; carkkoi qaattiyo bonccuwaa cenggurssai eta shabbirana; eti bisuwaappe baqatiyaabaadan baqatana; qassi eta ooninne yedettennan eti kunddana. 37 Inttena yedettiyaabi bainnan de7ishin, intte olaappe baqatiyaabaadan issoi issuwaara xubettana; qassi intte intte morkketu sinttan eqqanaukka intteyyo aiba wolqqinne de7enna. 38 Intte kawotettatu giddon bayana; intte morkketu biittaikka inttena mitti aggana. 39 Intteppe shaahettidi intte morkketu biittan attidaageeti bantta nagaraa gaasuwaaninne bantta aawatu nagaraa gaasuwan gilqqana.

40-42 “SHin eti taani etau ixxis gaanaadaaninne eta morkketu biittau eta yeddanaadan oottida bantta nagaraa, bantta maizza aawatu nagaraa, eti tana cimmido cimuwaanne eti taayyo ixxis giidoogaa paaxikko, hegan qassi eta azazettenna wozanaikka ziqqi giikkonne eti bantta nagaraa qixaatiyaa ekkikko, he wode taani Yaaqoobaara maacettido ta maachchaa hassayana; qassi Yisaaqaaranne Abrahaamaara maacettido ta maachchaa hassayana; biittaakka hassayana. 43 Eti xayiichchin, eta biittai baisa attana; he eti xayin baisa gididi coo de7iyo wodiyan biittai ba Sambbatata bonchchiiddi ufaittana. Eti ta azazuwaa karido gishshaunne eta shemppoikka ta wogaa shenetido gishshau, eti bantta nagaraa qixaatiyaa ekkana.

44 “Gidikkonne eti bantta morkketu biittan de7iyo wode, eti muleera xayana gakkanaashiininne etaara de7iya ta maachchaakka kanttana gakkanaashin, taani eta olikke; qassi shenetikke. Taani, GODAI, eta Xoossaa. 45 Taani eta Xoossaa gidanau, kawotettati xeellishin, Gibxxe biittaappe kessido eta maizza aawatuura taani maacettido maachchaa eta gishshau hassayana. Taani GODAA.

46 “GODAI Siinaa Deriyaa bollan Muuse baggaara baappenne Israa7eela asaappe gidduwan wottido wogati, azazotinne higgeti hageeta” yaagiis.

27

GODAASSI Immiyoobaa SHiishshiyo Wogaa

1-2 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Israa7eela asaassi hagaadan yaagada yoota; ‘Issi asi GODAAYYO asa immanau shiiqikko, neeni gammatiyoogaadan he asa gishshaa miishshaa qanxxo. 3 Hegeenne laatamu laittappe biidi usuppun tammu laitta gakkanau de7iya attumaagau usuppun xeetu giraame deexxiya xaqara biraa qanxxo. 4 Macca asa gidikko qassi hasttamu xaqara biraa qanxxo. 5 Qassi ichchashu laittappe biidi laatamu laitta gakkanau de7iya attumaagau laatamu xaqara biraanne maccaarissi tammu xaqara biraa qanxxo. 6 Qassikka issi aginaappe biidi ichchashu laitta gakkanau de7iya attumaagau ichchashu xaqara biraanne maccaarissi heezzu xaqara biraa qanxxo. 7 Hegaadankka qassi usuppun tammu laittanne hegaappe bollaara de7iya attumaagau tammanne ichchashu xaqara biraanne maccaarissi tammu xaqara biraa qanxxo. 8 Qassi shiiqettida bitanee neeni gammatidoogaa qanxxanau danddayenna daro manqqo gidikko, i ba shiiquwaa gattanau immido asa ehiidi qeesiyaa sinttan esso; essobare shiiqettida bitanee qanxxanau danddayiyoogaa keenaa qoppidi qeesee gammato.

9 “ ‘I shiiqettidoo mehee GODAASSI yarshshanau haniya mehe gidikko, hegaa mala mehee ubbai GODAASSI geeshsha. 10 I he mehiyaa gishshaa hara mehiyaa immoppo; woi a hara mehiyaara laammoppo. Lo77uwaa iitaara woi qassi iitaakka lo77uwaara laammoppo. SHin i laammikko, koiro meheenne laamiyaa immido meheenne naa77aikka geeshsha. 11 I shiiqettido mehee GODAASSI yarshsho oottidi shiishshanau geeshsha gidenna mehe gidikko, he bitanee he mehiyaa qeesiyaa sintti eho. 12 Lo77o gidin iita gidin, qeesee he mehiyaa gammato; yaatobare qeesee gammatidoogee a waaga gido. 13 SHin he mehiyaa godai a zaaridi wozanau koyikko, he mehiyaa waagaa bolli xeetaappe laatamu kushiyaa gujjo.

14 “ ‘Issi asi ba keettaa geeshsha gidanaadan GODAASSI dummayikko, lo77o gidin iita gidin, qeesee he keettaa gammato. Yaatobare qeesee gammatidoogaadan a waagai hegaadankka gido. 15 Qassi ba keettaa GODAASSI geeshsha ootti dummayida asi zaarettidi wozanau koyikko, he keettaa waagaa bollan xeetaappe laatamu kushiyaa gujjo; yaatobare keettai assa gidees.

16 “ ‘Issi asi ba laata gadiyaappe shaakkidi geeshsha ootti GODAASSI dummayikko, he gadiyaa waagai an zeriyo zerettan gammatetto. Hegeenne laatamu kilo giraame banggaa zeriyo keena shooqa gidikko, tammu xaqara biraa qanxxo. 17 I ba gadiyaa Ishatamantto Laittaa Baalaappe doommidi geeshsha ootti GODAASSI dummayikko, he gadiyau kumetta waagaa qanxxo. 18 SHin i ba gadiyaa Ishatamantto Laittaa Baalai aadhdhi simmin geeshsha ootti GODAASSI dummayikko, kaallidi de7iya Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaashin de7iya wodiyaa qeesee qoodo; yaatobare a kumetta waagaappe wodhdhees. 19 He gadiyaa geeshsha ootti GODAASSI dummayida asi zaaretti wozanau koyikko, i gammatettido miishshaa bolli xeetaappe laatamu kushiyaa gujjo; yaatobare gadee simmidi abaa gidees. 20 SHin i gadiyaa zaarettidi, wozanaappe kasetidi hara asau baizzikko, he gadiyaa wozanau danddayenna. 21 Ishatamantto Laittaa Baalai gakkin gadee yedettiyo wode, he gadee naa77antto guyye ekkennabaadan GODAASSI geeshsha gidees. He gadee qeesetu gade gidees.

22 “ ‘Issi asi hara asappe shammido gadiyaa geeshsha ootti GODAASSI dummayanau koyikko, 23 kaalliya Ishatamantto Laittaa Baalai gakkanaashin de7iya waagaa qeesee gammato; gammatobare bitanee

he gallassikka he gimmitiyaa qanxxo; qanxxobare he miishshai GODAASSI dummatida miishsha gidana. 24 Ishatamantto Laittaa Baalai gakkiyo wode, he gadee koiro laatan ekkidi baizzida bitaniyaassi simmees.

25 “ ‘A waagai Xoossaa Dunkkaaniyan eriyo meezaanan gammatettees.

26 “ ‘SHin ooninne baira yelettida mehe GODAASSI dummayidi shiishshanau danddayenna; aissi giikko, i kasekka GODAABAA. Miizza mara gidin woi dorssa mara gidinkka i GODAABAA. 27 He marai geeshsha gidana xayikko, ne gammatido waagaa bolli xeetaappe laatamu kushiyaa gujjidi a godai zaarettidi wozo. I wozana xayikko, ne gammatido waagan hara asau baizetto.

28 “ ‘Issi asi babaappe GODAASSI dummayidi immidobai aiba gidikkokka, asa gidin mehe gidin, woi a laatan gakkida gade gidinkka, baizettennanne wozettenna. Dummayidobai ubbabi GODAASSI ubbaappe aadhdhida geeshsha. 29 Asaa giddoppe shaahettidi xayanaadan imettida asi wozettoppo; he asi haiqqo.

30 “ ‘Biittaa asiratai ubbai biittaappe mokkida katta gidin woi mitta aife gidinkka GODAASSA. Hegee GODAASSI geeshsha. 31 Issi asi ba asirataa wozanau koyikko, a waagaa bollan xeetaappe laatamu kushiyaa gujjo. 32 Miizzaa gidin, dorssaa gidin, woi deeshshaa gidinkka, tammaappe issoi GODAASSA; meheta qoodi qoodidi aattiyo wode tammantti GODAASSI geeshsha. 33 Tammantta mehiyaa iita gidin lo77o gidinkka dooroppo; woi a haraara laammoppo. Laammikkonne koiroogeenne laamiyaa immidoogeenne naa77aikka GODAASSI geeshsha gidoosonappe attin, zaaridi wozanau danddayenna’ yaaga” yaagiis.

34 Siinaa Deriyaa bollan GODAI Muuse baggaara Israa7eela asaa azazido azazoti hageeta.

Qoodaabaa

Gidduwaa Erissuwaa

Qoodaabaa geetettida ha maxaafai, Israa7eela asai Siinaa Deriyaappe denddido wodiyaappe doommidi, Xoossai etayyo immana giido, hidootaa biittaayyo arshsho bagga zawaa gakkana gakkanaashin, oitamu laittaa eti de7ido taarikiyaa odees. Maxaafaa sunttai, giddon de7iya taariketuppe yesuwaa dariya kifiliyaa bessees. Hegeenne Israa7eela asai Siinaa Deriyaappe denddidi baanaappe kasetidi, qassi issi yeletaappe simmin Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara Moo7aaban, Muusee asaa qoodido qoodaabaa bessees. Naa77u qoodatuppe gidduwan de7iya wodetun Israa7eela asai Kanaanessi tohossa bagga zawa gidiya Qaadeesa-Barnne gakki uttiis. Gidikkonne eti hegaara hidootaa biitti gelanau danddayibookkona. Hegaa gishshau, eti hegaa heeran daro laittaa aattidi, guyyeppe Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya biitti biidosona. Etappe baggai yan de7anau qofaa qachchin, attida asai Yorddaanoosa pinnidi, Kanaane baanau bana giigissiis.

Qoodaabai daro metoi gakkiyo wode yayyiyaanne hidootaa qanxxiya asatu taarikiyaa, Xoossaa bollinne eta kaalettana mala Xoossai etayyo doorido Muuse bolli makkalidi denddida asatu taarikiyaa oiqqidaagaa. Asai daafuranchchanne xiba gidikkonne Xoossai etassi ammanettiyaagaa gididi, eta kabboyidi wottidoogaa taarikee odees. Hegaadankka Muusee issi issiton genccaa xayikkonne, ayyo mino ammanoi de7iyoogee Xoossaassinne asaassi ammanettidi oottida asa i gidiyoogee beettiis.

Koiro Israa7eela Asaa Qoodaabaa

1 Siinaa Bazzuwan, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon, Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyido naa77antto laittan, naa77antto aginan, he aginau koiro gallassan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Israa7eela asaa ubbaa eta yaran yaraaninne keettan keettan qoodada, attuma asaa eta sunttan sunttan xaafa. 3 Neeninne Aarooni yelettoosappe laatamu laittanne hegaappe bollaara de7iya Israa7eelata, olaa baanau danddayiyaageeta ubbata, eta citan citan qoodite. 4 Zariyaappe zariyaappe issi issi asi ba keettaa asau halaqa gididi, inttena maaddo. 5 Inttena maaddana asatu sunttai hagaappe kaallidi de7iyaagaa:

Zariyaa Keettaa Asaa Halaqaa
Roobeela SHade7uura na7aa Eliixuura
6 Simoona Xuriishadaaya na7aa SHalumi7eela
7 Yihudaa Aminadaaba na7aa Na7asoona
8 Yisaakoora Xu7aara na7aa Nataani7eela
9 Zaabiloona Heloona na7aa Eli7aaba
10 Efireema Amihuuda na7aa Elishamaa7a
Minaase Padaaxuura na7aa Gamaali7eela
11 Biniyaama Giidi7oona na7aa Abidaana
12 Daana Amishadaaya na7aa Ahi7eezera
13 Aseera Okiraana na7aa Paagi7eela
14 Gaada Da7u7eela na7aa Eliyasaafa
15 Nifttaaleema Enaana na7aa Ahiraa7a
16 Ha asati bantta aawatu keettaa asatuppe kaalettanau doorettidaageeta; eti Israa7eela yaratuyyo halaqata” yaagiis.

17 Yaagin Muuseenne Aarooni sunttai xeesettido ha asata efiidosona.
18 Naa77antta aginan koiro gallassi kumetta maabaraa xeesidi, issippe shiishshidosona. SHiishshin asai ba yaran yaraaninne ba keettan keettan odidi, yelettoosappe laatamu laittanne hegaappe bollaara de7iya attumaasatu ubbaa sunttai muleera xaafettiis. 19 GODAI a azazidoogaadan, Muusee eta Siinaa Bazzuwan qoodiis.

20-21 Olau baanau danddayiya attumaasati ubbai, laatamu laittanne hegaappe bollaara de7iyaageeti qoodettidi, huuphiyan huuphiyan xaafettidosona. Eti bantta yaran yaraaninne bantta keettan keettan shaahettidi, hagaappe kaallidi de7iya qoodan mazggafettidosona.

Zariyaa Olanchchatu Qoodaa
Roobeela (Yaaqooba na7aa bairaa) 46,500
22-23 Simoona 59,300
24-25 Gaada 45,650
26-27 Yihudaa 74,600
28-29 Yisaakoora 54,400
30-31 Zaabiloona 57,400
32-33 Yooseefa na7aa Efireema 40,500
34-35 Yooseefa na7aa Minaasa 32,200
36-37 Biniyaama 35,400
38-39 Daana 62,700
40-41 Aseera 41,500
42-43 Nifttaaleema 53,400
44 Muusee, Aarooninne tammanne naa77u Israa7eela zaretu halaqati qoodido asai hagaa. 45 Olau baanau danddayiya attumaasati ubbai laatamu laittanne hegaappe bollaara de7iyaageeti bantta aawaa keettan keettan qoodettidosona. 46 Hegeeti muleera 603,550.

47 SHin Leewa zareti ha qoodettida asaara qoodettibookkona. 48 Aissi giikko, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 49 “Leewa zareta qoodoppa; eta attida Israa7eelatu qoodan yeggoppa. 50 Leewata Xoossaa Dunkkaaniyaa bollaaninne a giddon de7iya miishshatu ubbaa bollan halaqa oottada suntta. Eti he Dunkkaaniyaanne a giddon de7iya miishshata tookkona; eti a giddon oottonanne a yuushuwan dunkkaanona. 51 Xoossaa Dunkkaanee shodettiyo wode Leewati shoddona; Xoossaa Dunkkaanee eqqiyo wodekka Leewati essona. Etappe harai ooninne akko shiiqikko, haiqqo. 52 Israa7eela asati ubbai bantta armman armmaaninne bantta citan citan shaahettidi, bantta dunkkaaniyaa dunkkaanona. 53 SHin GODAA hanqqoi Israa7eela maabaraa bolli wodhdhenna mala, Leewati Xoossaa Dunkkaaniyaa yuushuwan bantta dunkkaaniyaa dunkkaanona; Leewati Xoossaa Dunkkaaniyan aawatona” yaagiis.

54 Israa7eelati hagaa ubbaa GODAI Muusa azazidoogaadan oottidosona.

2

Issi Issi SHaahoi Dunkkaananasaa Bessiyoogaa

1 GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis; 2 “Israa7eela asai bantta baggaa baggaa erissiya armmaanne bantta yaraa yaraa erissiya banddiraa kaallidi, Xoossaa Dunkkaaniyaappe guuttaa haakkidi, a yuushuwan dunkkaanona.

3-4 “Arshsho baggaara Yihudaa baggai bantta armmaa kaallidi dunkkaanona. Eta zaretu sunttai, zaretu halaqatu sunttainne olanchchatu qoodai hagaappe kaallees:

Zariyaa Zaretu Halaqaa Olanchchatu Qoodaa

Yihudaa Aminadaaba na7aa Na7asoona 74,600
5-6 Yisaakoora Xu7aara na7aa Nataani7eela 54,400
7-8 Zaabiloona Heloona na7aa Eli7aaba 57,400
9 Yihudaa baggaappe qoodettida olanchchati muleera 186,400. Hara sohuwaa biyo wode eti koiro kiyiyaageeta.

10-11 “Qassi tohossa baggaara Roobeela baggai bantta armmaa kaallidi dunkkaanona. Eta zaretu sunttai, zaretu halaqatu sunttainne olanchchatu qoodai hagaappe kaallees:
Zariyaa Zaretu Halaqaa Olanchchatu Qoodaa
Roobeela SHade7uura na7aa Eliixuura 46,500
12-13 Simoona Xuriishadaaya na7aa SHalumi7eela 59,300
14-15 Gaada Da7u7eela na7aa Eliyasaafa 45,650
16 Roobeela baggaappe qoodettida olanchchati muleera 151,450. Hara sohuwaa biyo wode eti naa77antto kiyiyaageeta.

17 “Hegaappe guyyiyan, Xoossaa Dunkkaaneenne Leewa zareti koiro kiyida naa77u baggaappenne guyyeppe kiyiya naa77u baggaappe gidduwan kiyona; yaatidi bantta dunkkaanido maaran maaraaninne bantta banddiraa banddiraa kaallidi kiyona.

18-19 “Qassi arggo baggaara Efireema baggai bantta armmaa kaallidi dunkkaanona. Eta zaretu sunttai, zaretu halaqatu sunttainne olanchchatu qoodai hagaappe kaallees:
Zariyaa Zaretu Halaqaa Olanchchatu Qoodaa
Efireema Amihuuda na7aa Elishamaa7a 40,500
20-21 Minaasa Padaaxuura na7aa Gamaali7eela 32,200
22-23 Biniyaama Giidi7oona na7aa Abidaana 35,400
24 Efireema baggaappe qoodettida olanchchati muleera 108,100. Hara sohuwaa biyo wode, eti heezzantto kiyiyaageeta.

25-26 “Qassikka huuphessa baggaara Daana baggai bantta armmaa kaallidi dunkkaanona. Eta zaretu sunttai, zaretu halaqatu sunttainne olanchchatu qoodai hagaappe kaallees:
Zariyaa Zaretu Halaqaa Olanchchatu Qoodaa
Daana Amishadaaya na7aa Ahi7eezera 62,700
27-28 Aseera Okiraana na7aa Paagi7eela 41,500
29-30 Nifttaaleema Enaana na7aa Ahiraa7a 53,400
31 Daana baggaappe qoodettida olanchchati muleera 157,600. Hara sohuwaa biyo wode eti wurssettan kiyiyaageeta” yaagiis.

32 Bantta yaran yaran shaahettidi qoodettida Israa7eela olanchchati muleera 603,550. 33 SHin GODAI Muusa azazidoogaadan, Leewati hara Israa7eelatuura qoodettibookkona. 34 Israa7eelati GODAI Muusa azazidobaa ubbabaa oottidosona. Simmi eti bantta banddiraa kaallidi, hegaadan dunkkaanidosona; qassi bantta yaraa yaraanne bantta so asaa asaa kaallidi, hegaadan kiyidosona.

3

Aaroona Attuma Naata

1 GODAI Siinaa Deriyaa bollan Muuseera haasayido wode de7iya Aaroonanne Muuse keettaa asai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. 2 Aaroona attuma naatu sunttai bairai Nadaaba, Abiiha, El77aazaranne Itaamaara. 3 He Aaroona attuma naati ubbai qeese gididi oottanau tiyettidi sunttettidosona. 4 SHin eta giddoppe Nadaabinne Abiihu Siinaa Bazzuwan GODAI azazibeenna tamaa yarshshidi, GODAA sinttan haiqqidosona; etau na7i

baawa. Hegaa gishshau, eta aawai Aarooni paxa de7ido laitta ubban El77aazaranne Itaamaara xalaalai qeese gididi oottidosona.

Leewati Qeeseta Maaddanau Sunttettidosona

5 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 6 "Leewata haa ekkada ya; ehaada
qeesiyaa Aaroona maaddana mala, eta a sintti shiishsha. 7 Eti Aa-
roonaunne Israa7eela maabarau ubbau Xoossaa Dunkkaaniyaa sinttan
dumma dumma oosuwaa oottona. 8 Eti Xoossaa Dunkkaaniyan de7iya
miishsha ubbaa aawatettaa ekkona; ekkidi Israa7eela asaa gishshaa Xoos-
saa Dunkkaaniyan ooso ubbaa eti oottona. 9 Neeni Leewata Aaroonanne
a attuma naata maaddanaadan suntta; eti Israa7eela giddoppe muleera
Aaroonayyo imettidosona. 10 Aaroonanne a attuma naata qeese oottada
suntta. Etappe hara asi ooninne Xoossaa Dunkkaaniyaakko shiiqikko,
haiqqo" yaagiis.

11 Qassi GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 12 "Taani Israa7eelatu maccaasai
baira yeliyo attuma naatu ubbaa gishshaa Israa7eelatu giddoppe Leewata
ekkaas. Leewati tabaa; 13 aissi giikko, baira yelettida ubbai tabaa. Taani
Gibxxe biittan baira yelettidabaa ubbaa worido gallassan, Israa7eelatun
baira yelettidabaa ubbaa, asa gidin, mehe gidin, taayyo dummayaas; eti
tabaa gidana. Taani GODAATTENNEE" yaagiis.

Leewatu Qoodaabaa

14 Qassikka GODAI Muusa Siinaa Bazzuwan, 15 "Neeni Leewata eta so asan
asaaninne eta yaran yaran qooda; yelettoosappe issi aginanne hegaappe
bollaara de7iya attumaageeta ubbaa qooda" yaagiis. 16 Yaagin GODAI
azazidoogaadan, Muusee eta qoodiis.

17 Leewa attuma naati Gershshoona, Qahaatanne Maraara.
18 Gershshoona attuma naati Liibinanne SHim77a. 19 Qahaata attuma
naati Amiraama, Yixihaara, Kebroonanne Uzzi7eela. 20 Maraara attuma
naati qassi Maahilanne Musha. Leewatu maizza aawati hageeta.

21 Liibina yaratinne SHim77a yarati Gershshoona zareta. 22 Etappe
qoodin, yelettoosappe issi aginanne hegaappe bollaara de7iya attumaageeti
muleera 7,500. 23 Gershshoona yarati Xoossaa Dunkkaaniyaappe guyye
arggo baggaara dunkkaanoosona. 24 Gershshoona yaratu so asaa halaqai
Laa7eela na7aa Eliyasaafa. 25 Gershshoona yarati Xoossaa Dunkkaaniyaa,
Dunkkaaniyaa kammiyoobata, geliyoosa magalashuwaa, 26 dabaabaa ma-
galashota, Xoossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyoosaa yuushuwan de7iya
dabaabaa geliyoosan magalashuwaa, wodorotanne eta go77aara gaittiyaa-
bata ubbabaa aawatettaa ekkoosona.

27 Amiraama yarati, Yixihaara yarati, Kebroona yaratinne Uzzi7eela
yarati Qahaata zareta. 28 Yelettoosappe issi aginanne hegaappe bollaara
de7iya attumaageeti muleera 8,600. Qahaata yarati Xoossaa Dunkkaaniyaa
aawatettaa ekkoosona. 29 Qahaata yarati Xoossaa Dunkkaaniyaappe to-
hossa baggaara dunkkaanoosona. 30 Qahaata yaratu so asaa halaqai
Uzzi7eela na7aa Elxxaafaana. 31 Eti Taabootaa, xaraphpheezaa, xomp-
piyaa wottiyo ballaa, yarshshiyoosaa, ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaa, oottiyo
wode go7ettiyo Xoossaa Dunkkaaniyaa miishshata, magalashuwaanne eta
go77aara gaittiyaabata ubbabaa aawatettaa ekkoosona.

32 Leewatu halaqatu halaqai qeesiyaa Aaroona na7aa El77aazara;
Geeshsha Sohuwau aawatiyaageetu bolli i sunttettiis.

33 Maahila yaratinne Musha yarati Maraara zareta. 34 Etappe qoodin,
yelettoosappe issi aginanne hegaappe bollaara de7iya attumaageeti

muleera 6,200. 35 Maraara yaratu so asaa halaqai Abihaila na7aa
Xurii7eela. Maraara yarati Xoossaa Dunkkaaniyaappe huuphessa baggaara
dunkkaanoosona. 36 Maraara yarati Dunkkaaniyaa xagaageta, hiraqota,
tuussata, gedeta, he oosuwaassi koshshiya miishshata ubbaanne eta
go77aara gaittiyaabata ubbaa aawatettaa ekkoosona. 37 Hegaa bollikka
gujjidi, yuushuwan de7iya dabaabaa tuussatanne eta gedeta, xishetanne
wodorota aawatettaa ekkoosona.
38 Qassi Xoossaa Dunkkaaniyaappe sintta arshsho baggaara Muusee,
Aarooninne a attuma naati dunkkaanoosona. Eti Israa7eelatu gishshaa
Xoossaa Dunkkaane giddon oottiyo oosuwaa aawatettaa ekkoosona. Hara
asi Xoossaa Dunkkaaniyaakko shiiqikko, haiqqo.
39 GODAI azazin, Muuseenne Aarooni qoodido attuma Leewati, yelettoos-
appe issi aginanne hegaappe bollaara de7iya attumaageeti muleera 22,000.

Baira Yelettida Israa7eelatu Gishshaa Leewati Ekettidosona

40 GODAI Muusa, “Israa7eelatu baira attuma naata, yelettoosappe issi
aginanne hegaappe bollaara de7iyaageeta ubbaa qooda; qoodada eta sunt-
taa xaafa. 41 Israa7eelatun baira yelettida ubbaa gishshaa Leewata taayyo
ekka; qassi Israa7eelatu mehiyan baira yelettida ubbaa gishshaa Leewatu
mehiyaa taayyo ekka. Taani GODAATTENNEE” yaagiis. 42 Yaagin Muusee
GODAI a azazidoogaadan, Israa7eelatun baira yelettida ubbaa qoodiis.
43 Yelettoosappe issi aginanne hegaappe bollaara de7iya baira yelettida
attumaageeti, sunttaikka xaafettidoogeeti muleera 22,273.
44 GODAI Muusa qassikka hagaadan yaagiis; 45 “Leewata Israa7eela
attumaageetu ubbaa gishshaa ekka; Leewatu meheta Israa7eelatu mehetu
gishshaa ekka; Leewati tabaa gidana. Taani GODAATTENNEE. 46 Leewatu
qoodaappe dariya 273 baira gididi yelettida Israa7eela attuma naata
wozanau, 47 issuwaassi issuwaassi ichchashu xaqara biraa Xoossaa
Dunkkaaniyan eriyo meezaanaa likkiyan ekka. 48 Palahida Israa7eelata
woziyo he miishshaa Aaroonayyoonne a attuma naatuyyo imma” yaagiis.
49 Yaagin Muusee, Leewatun wozettidaageetuppe palahidaageeta woziyo
miishshaa shiishshiis. 50 Baira yelettida Israa7eelatuppe 1,365 xaqara
biraa Xoossaa Dunkkaaniyan eriyo meezaanaa likkiyan i shiishshiis;
51 shiishshidi GODAI azazido azazuwaadan, Muusee woziyo miishshaa
Aaroonayyoonne a attuma naatuyyo immiis.

4

Qahaata Yara Gidiya Leewatu Oosuwaa

1 GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis; 2 “Leewa zaretun Qahaata
yarata eta dabbuwan dabbuwaaninne eta so asan asan shaakkada qooda;
3 yelettoosappe laittai hasttamaappe biidi ishatamaa gakkido attumaasa ub-
baa, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oottanau yiyaageeta qooda. 4 Qahaata
yarati Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oottana oosoi hagaa: eti ubbaappe
aadhdhida geeshsha miishshatun aawatoosona.
5 “Asai dunkkaanidosaappe baanau haniyo wode, Aarooninne a attuma
naati Xoossaa Dunkkaaniyaa giddo gelidi, Taabootaa sintta magalashuwaa
kaquwaappe wottona; wottidi he Maachchaa Taabootaa an kammona. 6 He
kammidoogaa bollikka qassi irppaniyaa kammona; hegaa bollikka qassi
gujjidi, salo milatiya carqqiyaa kammona; kammidi tookkiyo kasota eta
sagaayotun aattona.
7 “Aattidi GODAA sintti shiishshiyo oittaa wottiyo xaraphpheezaa bol-
lan salo milatiya carqqiyaa hiixxona; hiixxidi a bolli saineta, cilppata,

xuu7atanne ushshaa yarshshuwau go7ettiyo otota wottona; qassi oittai ubba wodekka a bollappe xayoppo. 8 Hegaa bollan zo7o carqqiyaa hiixxidi, irppaniyaa qassi a bolli kammona; kammidi tookkiyo kasota sagaayotun aattona.

9 “Aattidi eti salo milatiya carqqiyaa ekkidi, xomppiyaa wottiyo ballata xomppetuura, toissiyo qaphetuura, eta wottiyoobatuuranne zaitiyaa tigiyo xaarotuurakka ubbaa kammona. 10 Yaatidi akka miishshata ubbaakka irppaniyan kammidi, tookkiyo halaa bollan wottona.

11 “Wottidi ixaanaa cuwayiyo worqqa saaxiniyaa bollan salo milatiya carqqiyaa hiixxona; hiixxidoogaa qassi irppaniyan kammona; kammidi tookkiyo kasota eta sagaayotun aattona. 12 Hegaadankka, qassi Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon go7ettiyo miishshata ubbaa ekkidi, salo milatiya carqqiyaa xaaxona; xaaxidoogaa irppaniyan kammidi, tookkiyo halaa bollan wottona.

13 “Yaatidi nahaasiyaappe oottido yarshshiyoosaa bolli de7iya bidinttaa diggona; diggidi a bolli ochchaa teera milatiya carqqiyaa hiixxona. 14 Hiixxidi a bolli yarshshiyoosan go7ettiyo miishshata ubbaa, tama coocceta, ashuwaa qaphiyo qapheta, akaafatanne araciyo kuixaarota wottona. Wottidi irppaniyan kammona; kammidi tookkiyo kasota eta sagaayotun aattona.

15 “Aarooninne a attuma naati, geeshshabatanne geeshsha miishshata ubbaa kammidi makkobarenne dunkkaanidosaappe denddiyo wodee gakkobare, hegaa ubbaa tookkanau Qahaata yarati yoona. SHin geeshsha miishshata eti bochchoppona; bochchikko haiqqona. Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon de7iya he miishshaa Qahaata yarati tookkona.

16 “Qeesiyaa Aaroona na7ai El77aazari xomppiyaa zaitiyaassi, sawiya ixaanaassi, hachchi hachchi yarshshiyo kattaa yarshshuwaassinne tiyiyo zaitiyaassi, qassi Xoossaa Dunkkaaniyaa muliyaanne a giddon de7iya dumma geeshsha miishshata ubbaa bolli aawato” yaagiis.

17 Qassi GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis; 18 “Qahaata yarati Leewa zaretuppe haiqqidi xayenna mala xeellite. 19 Ubbaappe aadhdhida geeshsha miishshaa mati shiiqiyo wode, eti haiqqennan paxa attidi de7ana mala, etayyo hagaadan oottite: Aarooninne a attuma naati Xoossaa Dunkkaaniyaa giddo gelona; gelidi Qahaata yarati ubbai huuphiyan huuphiyan oottana oosuwaanne tookkana toohuwaa shaakki shaakkidi gishona. 20 Qahaata yarati haiqqennaadan, ubbaappe aadhdhiya geeshshabata qeeseti xaaxishin be7anau giddo geloppona” yaagiis.

Gershshoona Yara Gidiya Leewatu Oosuwaa

21 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 22 “Gershshoona yaratakka eta dabbuwan dabbuwaaninne eta so asan asan shaakkada qooda; 23 yelettoosappe laittai hasttamaappe biidi ishatamaa gakkido attumaasa ubbaa, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oottanau yiyaageeta qooda.

24 “Gershshoona yarati oottiyo oosoinne tookkiyo toohoi hagaa: 25 eti Xoossaa Dunkkaaniyaa magalashota, Xoossaa Dunkkaaniyaa, a kammiyoobatanne bollaara kammiyo irppaniyaa, Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyoosan kaqqiyo magalashuwaa tookkona; 26 qassi Xoossaa Dunkkaaniyaanne yarshshiyoosaa yuuyi aadhdhida dabaabaa magalashota, dabaabaa geliyoosaa magalashuwaa, wodorotanne etayyo go77iya miishshata ubbaa tookkona. Gershshoona yarati ha miishshatun oottanau bessiya ooso ubbaa oottona. 27 Tookkiyoobaa gidin, hara ooso gidinkka eti oottiyo ooso ubbai Aarooninne a attuma naati eta azazin oosettona. Neeni eti tookkanau bessiyaabata ubbaa eta aawatettaa

aawatettaadan etau gisha. 28 Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon Gershshoona yarati oottana oosoi muleera hagaa. Eti oottana ooso ubbai qeesiyaa Aaroona na7aa Itaamaara aawatettaa garssaana gidana.

Maraara Yara Gidiya Leewatu Oosuwaa

29 "Maraara yarata eta dabbuwan dabbuwaaninne eta so asan asan shaakkada qooda; 30 yelettoosappe laittai hasttamaappe biidi ishatamaa gakkido attumaasa ubbaa, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oottanau yiyaageeta qooda.

31 "Eti Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oottana oosoti hageeta: eti Dunkkaaniyaa xagaageta, hiraqota, tuussatanne gedeta, 32 qassikka dabaabaa yuushuwan eqqiya tuussata, he tuussatu gedeta, toliyo xisheta, wodorota, hegeetussi koshshiya miishshata ubbaanne he miishshatuura gaittiyaabata ubbaa tookkona. Issi issi uraassi i tookkanabaa shaakkada gisha. 33 Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon Maraara yarati oottana oosoi muleera hagaa. Eti oottana ooso ubbai qeesiyaa Aaroona na7aa Itaamaara aawatettaa garssaana gidana" yaagiis.

Leewatu Qoodaabaa

34 Muusee Aarooninne maabaraa halaqati Qahaata yaratu attumaasaa eta dabbuwan dabbuwaaninne eta so asan asan shaakkidi qoodidosona. 35 Yelettoosappe laittai hasttamaappe biidi ishatamaa gakkido attumaasati ubbati, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oottanau yiyaageeti, 36 eta so asan asan qoodin muleera 2,750. 37 Qahaata yaratun Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oottida asaa qoodai hagaa. GODAI Muuse baggaara azazidoogaadan, Muuseenne Aarooni eta qoodidosona.

38 Gershshoona yaratikka bantta dabbuwan dabbuwaaninne bantta so asan asan shaahettidi qoodettidosona. 39 Yelettoosappe laittai hasttamaappe biidi ishatamaa gakkido attumaasati ubbati, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oottanau yiyaageeti, 40 eta so asan asan qoodin muleera 2,630. 41 Gershshoona yaratun Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oottida asaa qoodin hagaa. GODAI Muuse baggaara azazidoogaadan, Muuseenne Aarooni eta qoodidosona.

42 Maraara yaratikka qassi dabbuwan dabbuwaaninne bantta so asan asan shaahettidi qoodettidosona. 43 Yelettoosappe laittai hasttamaappe biidi ishatamaa gakkido attumaasati ubbati, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oottanau yiyaageeti, 44 eta so asan asan qoodin muleera 3,200. 45 Maraara yaratu qoodai hagaa. GODAI Muuse baggaara azazidoogaadan, Muuseenne Aarooni eta qoodidosona.

46 Hegaa oottidi Muusee, Aarooninne Israa7eela halaqati Leewata ubbaa, eta yaran yaraaninne eta so asan asan shaakkidi qoodidosona. 47 Yelettoosappe laittai hasttamaappe biidi ishatamaa gakkido attumaasati ubbati, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon oosuwaa oottanaunne ayyo go77iya miishshata ubbaa tookkanau yiidaageeti 48 muleera 8,580. 49 GODAI Muuse baggaara azazidoogaadan, eti huuphiyan huuphiyan oottana oosoi woikko tookkana toohoikka etau odettiis. GODAI Muusa azazidoogaadan, eti ubbaikka qoodettidosona.

5

Wogaadan Geeyibeenna Asaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 "Neeni Israa7eelata, 'Intte giddon hanttaara goga harggee oiqqido uraa, woikko bollaappe aibakko uzuuziyo

uraa, woikko ahaa oiqqidi tunida uraa oonakka intte dunkkaanidosaappe kessirggite' yaagada azaza. 3 Hegee maccaa attumaa gidinkka kessona. Taani eta gidduwan de7iyo eti dunkkaanidosaa hegeeti tunissenna mala, eta dunkkaanidosaappe kessa yedda" yaagiis. 4 Yaagin GODAI Muusa azazidoogaadan, Israa7eelati eta ubbaa dunkkaanidosaappe kessidi yeddidosona.

Naaquwaassi Edatiyo Edaa

5 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 6 "Neeni Israa7eelata hagaadan yaaga; 'Issi attumaasi woikko issi maccaasi ai ogiyaaninne hara asa naaqqikkonne hegan GODAASSI ammanettennan ixxikko, he urai mooranchcha. 7 Hegaa gishshau, i ba oottido nagaraa paaxo; paaxidi ba mooridobaa kumettaa zaaridi qanxxo; hegaa bollikka ichchashantta kushiyaa gujjidi, ba naaqqido uraassi edato. 8 SHin he naaqettida uri haiqqidabaa gidikkonne, edaa ekkanau au mata dabboi xayikko, he edai GODAASSA. He edatiyo edai naaqqida urai maarettanau yarshshuwaassi immiyo dorssa orggiyaara issippe qeesiyaayyo imetto. 9 Qassi Israa7eelati qeesiyaassi immiyo geeshsha imo ubbai he qeesiyaassa. 10 Issi issi asi immiyo imotai he immida uraabaa; shin qeesiyaassi i immiyo imotai he qeesiyaassa' yaaga" yaagiis.

Ba Azinan Sirettiya Keettaayeebaa

11 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, 12 "Neeni Israa7eelatussi hagaadan yaagada yoota; 'Issi uraa keettaayyiyaa kare hemettada, ayyo ammanettennan ixxada, 13 hara attuma asaara zin77ikko, qassi hegaa a ba keettaawaappe qosikko, markkai bainnabaa gidikkonne, a shaaramuxaidda ohettennan attikko, 14 a tunido gishshau, i keettaawai o siriyaagaa gidanau danddayees; woikko a tunennan de7ishin, i ba keettaayyiyo siriyaagaa gidanau danddayees. 15 Yaatikko, he bitanee ba keettaayyiyo qeesiyaakko efo; qassi i gishshau yarshshanau issi kilo giraame banggaa xiilliyaa efo. SHin xiilliyaa bolli zaitiyaa tigoppo, woikko ixaanaa a bolli wottoppo; aissi giikko, he xiillee i ba keettaayyiyo sirido gishshau yarshshiyo kattaa yarshsho; qassi i mooruwaa qonccissiya yarshsho.

16 " 'Hegaappe guyyiyan, qeesee he mishiriyo shiishshidi, GODAA sinttan esso. 17 Essidi anjjettida haattaa kuixaaruwan ekko. Hegaappe guyyiyan, Xoossaa Dunkkaaniyaa wuigen de7iya buhiyaa ekkidi, he haattan gujjo. 18 Gujjidi he mishiriyo GODAA sinttan esso; hegaappe guyyiyan, he mishiree huuphiyaa birshsho; birshshidi sirido gishshau yarshshiyo i mooruwaa qonccissiya kattaa yarshshuwaa i kushiyan wotto; qassi he qeesee ba kushiyan qanggettaa ehiya camo haattaa kuixaaruwaara oiqqo. 19 Oiqqidi mishiriyo hagaadan yaagidi caaqetto; "Neeni hara attumaasaara zin77abeennabaa gidikkonne, ne keettaawaa aggada kare hemettada tunabeennabaa gidikko, qanggettaa ehiya ha camo haattai neeyyo gometoppo. 20 SHin neeni ne keettaawaa aggada kare hemettada tunidobaa gidikkonne, hara attuma asaara zin77idabaa gidikko, 21 GODAI ne yelo keettaa gunddissiyoogaaninne ne uluwaakka puurissiyoogan, ne asan nena qanggisso. 22 Ha qanggettaa ehiya haattai ne ulo giddo gelo; gelidi ne uluwaa puurisso; ne yelo keettaakka gunddisso" yaagidi caaqetto.

" 'Mishiriyaakka, "Amin77i; amin77i" yaagu.

23 " 'Hegaappe guyyiyan, qeesee ha qanggettata xaaxettida maxaafan xaafo; xaafido qanggettata camo haattaa giddo meecco. 24 Yaatidi qanggettaa ehiya he camo haattaa mishiriyo ushsho; qanggettaa ehiya haattai mishiree uluwan gelidi, o camo sahuwaa sakkana. 25 Qeesee mishiree

kushiyaappe sirido gishshau yarshshiyo kattaa yarshshuwaa ekkidi, he yarshshuwaa GODAA sinttan wuxaawuxidi, yarshshiyoosaa eho. 26 Ehiidi qeesee kattaa yarshshuwaappe zolliyaagaa ekko; ekkidoogaa mooruwaa qonccissiya yarshsho oottidi, yarshshiyoosan xuuggo. Hegaappe guyyiyan, mishiriyo he haattaa ushsho. 27 Haattaa o ushshidoogaappe guyyiyan, hagaadan hanana: a ba keettaawaassi ammanettana xayada tunidabaa gidikko, qanggettaa ehiya haattai i uluwan gelidi, o camo sahuwaa sakkana; i uloikka puurana; i yelo keettaikka gunddana. A ba asan qanggettidaaro gidana. 28 SHin a tunabeenna xillo maccaasa gidikko, a saro attada naata yelana.

29-30 “ ‘Issi asi ba keettaayyiyo siriyo wode oottana wogai hagaa. A kare hemettada tunikko, woikko issi asi ba keettaayyiyo sirikko, GODAA sinttan o esso; essidi qeesee ha wogaa ubbaa i bolli polo. 31 Polobare keettaawai mooro ubbaappe saro attana; shin maccaasiyaa ba nagaraa gaasuwan yiyaabaa tookkana’ yaaga” yaagiis.

6

Naaziraawiyaa Higgiyaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis, 2 “Neeni Israa7eela asaassi hagaadan yaagada yoota; ‘Attuma asi woikko macca asi Naaziraawe gididi, bana GODAAYYO dummayanau geppikko, 3 woiniyaa eessaanne hara mattoyiya ushshaa uyoppo; woiniyaa aifiyaappe agettiya caalabaanne mattoyiyaabaa uyoppo; woiniyaa teeraa gum77idoogaa uyoppo. Woikko woiniyaa teeraa shuguwaa gidin, melaa gidinkka mooppo; 4 i bana dummayido wodiyan ubban, woine turaappe beettiyaabaa ubbaa, woiniyaa zerettaa gidin, woikko woiniyaa poquwaa gidinkka mooppo.

5 “ ‘I bana GODAAYYO dummayanau geppido wodiyan ubban, a huuphee meedettoppo woikko qanxxettoppo. I ba huuphiyaa binnaanaakka adussidi dichcho. I bana GODAAYYO dummayido wodee polettana gakkanaassi, geeshsha gidanau koshshees.

6 “ ‘I bana GODAAYYO dummayido wodiyan ubban ahaakko shiiqoppo. 7 Harai attin a aawai, woikko a aayyiyaa, woikko a ishai, woikko a michchiyaa haiqqikkokka, i bana tunissoppo. Aissi giikko, i bana Xoossaassi dummayidoogaa erissiyoi ba huuphiyaana. 8 I bana GODAAYYO dummayido wodiyan ubban i GODAASSI geeshsha.

9 “ ‘Asi a matan akeekennan haiqqin, GODAAYYO dummayido a huuphee tunikko, laappun gallassaa gam77idi, ba geeyiyo he laappuntta gallassi ba huuphiyaa meedetto. 10 Hosppuntta gallassan naa77u haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge qeesiyaayyo eho. 11 Ehin qeesee haraphphetuppe issuwaa nagaraa yarshshuwau, issuwaa qassi xuuggiyo yarshshuwau yarshsho. Aissi giikko, ahai a mati shiiqido mooruwaa gishshau, ayyo atto giissanaassa. He gallassi i ba huuphiyaa wogaadan geeshsho; 12 i bana kase geppido wodiyaa keenaa bana GODAAYYO dummayanau koshshees. Yaatidi yelettoosappe issi laitta gidiyo attuma dorssaa naaquwaassi immiyo yarshsho oottidi yarshsho. SHin hegaappe kase i bana GODAAYYO dummayido gallassati qoodettokkona; aissi giikko, i bana dummayido he wodetu giddon bana tunissirggiis.

13 “ ‘Ba gefaa wodiyaa wurssido wode bana GODAAYYO dummayida Naaziraawiyaa wogai hagaa: Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge i shiiqo; 14 shiiqiiddi GODAAYYO tilla bollaara de7iya issi laitta attuma dorssaa xuuggiyo yarshshuwau, tilla bollaara de7iya issi laitta dorssiyo nagaraa

yarshshuwaunne tilla bollaara de7iya dorssa orggiyaa issippetettaa yarshshuwau he sohuwaa eho. 15 Qassi kattaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa etaara issippe yarshshanau eho; he kattaa yarshshoi irshshoi gelibeennaagaa gido; qassi zaitiyan munaqqido liiqo xiilliyaa komppotanne zaitiyaa tiyido lee7e lichchakkota masoofiyan eho.

16 " 'Ehin qeesee hegaa ubbaa shiishshidi, nagaraa yarshshonne xuuggiyo yarshsho oottidi, GODAAYYO a gishshaa yarshsho. 17 Qeesee dorssa orggiyaa, irshshoi gelibeenna komppotanne lichchakkota issippetettaa yarshsho oottidi, GODAASSI yarshsho. Qassi hegaara issippe kattaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa yarshsho. 18 Hegaappe guyyiyan, Naaziraawee GODAAYYO dummayido ba huuphiyaa Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen meedetto; meedettido binnaanaa efiidi, issippetettaa yarshshuwaappe garssa baggaara de7iya taman yeggo.

19 " 'Bana GODAAYYO dummayida Naaziraawee ba huuphiyaa meedettidoogaappe guyyiyan, qeesee doisettida dorssa orggiyaa missaa, irshshoi gelibeenna issi komppuwaanne issi lee7e lichchakkuwaa ekkidi, ha Naaziraawiyaa kushiyan wotto. 20 Wottidi qeesee eta wuxaawuxo yarshsho oottidi, GODAA sinttan wuxaawuxo. Yaatobare hegeeti wuxaawuxido anggaasuwaaranne yarshshido gedaara geeshshanne qeesiyaassa. Hegaappe guyyiyan, GODAAYYO bana dummayida Naaziraawee woiniyaa eessaa uyana giikko uyo.

21 " 'Simmi GODAASSI bana dummayanau geppida Naaziraawiyaassi wotto wogai hagaa: bana GODAASSI yarshshanau koshshiya yarshshotuppe aadhdhiyaabaa immanau geppidabaa gidikko, i ba geppido gefaa keenaa gattanau koshshees' yaaga" yaagiis.

Qeeseti Anjjana Anjjuwaa

22 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 23 "Aaroonassinne a attuma naatussi hagaa yoota; 'Israa7eela asaa intte hagaadan yaagidi anjjite;

24 "GODAI inttena anjjonne
inttena naago;
25 GODAI intteyyo ba som77uwaa
poo7issonne intteyyo qaretto;
26 GODAI inttena ba keha aifiyan
xeellonne intteyyo sarotettaa immo"
yaagidi anjjite' yaaga.

27 "Eti Israa7eela asaa ta sunttan anjjiyo wode, taani eta anjjana" yaagiis.

7

Halaqati Ehiido Imuwaa

1 Muusee Xoossaa Dunkkaaniyaa tolidi makkido wode, he Dunkkaaniyaanne a miishshaa ubbaa tiyidi geeshshiis; qassi yarshshiyoosaanne a miishshaa ubbaakka tiyidi geeshshiis. 2 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asaa kaalettidaageeti, hegeetinne zareta qoodida so asaa halaqati 3 GODAAYYO imota shiishshidosona; hegeetikka kamettida usuppun gaareta, tammanne naa77u boorata, halaqan halaqan issi issi booraanne naa77u naa77u halaqati issi issi gaariyaa Xoossaa Dunkkaaniyaa ehiidosona.

4 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 5 "Xoossaa Dunkkaaniyaa oosuwaassi go77ana mala, neeni hegeeta etappe ekkada, Leewatuyyo eta oosuwaassi oosuwaassi koshshiyaadan shaakkada imma" yaagiis. 6 Yaagin Muusee gaaretanne boorata ekkidi, Leewatuyyo immiis. 7 Gershshoona yaratuyyo

eta oosuwaassi koshshiyoogaadan shaakkidi, naa77u gaaretanne oiddu boorata immiis. 8 Qassi Maraara yaratuyyo eta oosuwaassi koshshiyoogaadan shaakkidi, oiddu gaaretanne hosppun boorata immiis. Eti ubbaikka qeesiyaa Aaroona na7aa Itaamaara aawatettaa garssaana. 9 SHin Muusee Qahaata yaratussi hegaappe aibanne immibeenna; aissi giikko, eta aawatettan de7iya geeshsha miishshati bantta hashiyan tookkanau koshshiyaageeta gidiyo gishshaassa.

10 Yarshshiyoosaa Muusee tiyidi geeshshido gallassan, halaqati yarshshiyoosaa anjjissanau bantta imuwaa ekkidi, he yarshshuwaa saaxiniyaa sintti ehiidosona. 11 GODAI Muusa kase, “Issi issi gallassi issi halaqai yarshshiyoosaa anjjanau ba imuwaa GODAAYYO immo” yaagi wottiis.

12 Koiro gallassi ba imuwaa ehiidaagee Yihudaa zariyaappe Aminadaaba na7aa Na7asoona.

13 Na7asooni ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne bagga deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaa yarshshanau liiqo xiillee zaitiyan munaqqidoogee kumidoogeeta; 14 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido, ixaanai kumido shaatiyaa; 15 xuuggiyo yarshshuwaassi, issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne issi laitta kumido attuma dorssaa; 16 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa; 17 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Aminadaaba na7ai Na7asooni ehiido imoi hagaa.

18 Naa77antta gallassi Yisaakoora zaretu halaqai, Xu7aara na7ai Nataani7eeli ba imuwaa ehiis.

19 Nataani7eeli ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne bagga deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaa yarshshanau liiqo xiillee zaitiyan munaqqidoogee kumidoogeeta; 20 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido, ixaanai kumido shaatiyaa; 21 xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne issi laitta kumido attuma dorssaa; 22 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa; 23 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Xu7aara na7ai Nataani7eeli ehiido imoi hagaa.

24 Heezzantta gallassi Zaabiloona zaretu halaqai, Heloona na7ai Eli7aabi ba imuwaa ehiis.

25 Eli7aabi ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne bagga deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaa yarshshanau liiqo xiillee zaitiyan munaqettidaagee kumidoogeeta; 26 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido, ixaanai kumido shaatiyaa; 27 xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne issi laitta kumido attuma dorssaa; 28 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa, 29 issippetettaa

yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Heloona na7ai Eli7aabi ehiido imoi hagaa.

30 Oiddantta gallassi Roobeela zaretu halaqai SHade7uura na7ai Eliixuuri ba imuwaa ehiis.

31 Eliixuuri ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne bagga deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaa yarshshanau liiqo xiillee zaitiyan munaqqidoogee kumidoogeeta; 32 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido, ixaanai kumido shaatiyaa; 33 xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne issi laitta kumido attuma dorssaa; 34 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa; 35 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. SHade7uura na7ai Eliixuuri ehiido imoi hagaa.

36 Ichchashantta gallassi Simoona zaretu halaqai, Xuriishadaaya na7ai SHalumi7eeli ba imuwaa ehiis.

37 SHalumi7eeli ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne baggaa deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaa yarshshanau liiqo xiillee zaitiyan munaqqidoogee kumidoogeeta; 38 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido ixaanai kumido shaatiyaa; 39 xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne, issi laitta kumido attuma dorssaa; 40 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa; 41 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Xuriishadaaya na7ai SHalumi7eeli ehiido imoi hagaa.

42 Usuppuntta gallassi Gaada zaretu halaqai, Da7u7eela na7ai Eliyasaafi ba imuwaa ehiis.

43 Eliyasaafi ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne bagga deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaassi yarshshanau liiqo xiillee zaitiyan munaqqidoogee kumidoogeeta; 44 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido ixaanai kumido shaatiyaa; 45 xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne issi laitta kumido attuma dorssaa; 46 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa; 47 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Da7u7eela na7ai Eliyasaafi ehiido imoi hagaa.

48 Laappuntta gallassi Efireema zareta halaqai Amihuuda na7ai Elishamaa7i ba imuwaa ehiis.

49 Elishamaa7i ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne

baggaa deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaassi yarshshanau liiqo xiillee zaitiyan munaqqidoogee kumidoogeeta; 50 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido ixaanai kumido shaatiyaa; 51 xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne, issi laitta kumido attuma dorssaa; 52 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa; 53 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Amihuuda na7aa Elishamaa7a imoi hagaa.

54 Hosppuntta gallassi Minaase zaretu halaqai Padaaxuura na7ai Gamaali7eeli ba imuwaa ehiis.

55 Gamaali7eeli ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne baggaa deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaassi yarshshanau liiqo xiillee zaitiyaan munaqqidoogee kumidoogeeta 56 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido ixaanai kumido shaatiyaa; 57 xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne, issi laitta kumido attuma dorssaa; 58 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa, 59 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Padaaxuura na7ai Gamaali7eeli ehiido imoi hagaa.

60 Uddufuntta gallassi Biniyaama zaretu halaqai Giidi7oona na7ai Abidaani ba imuwaa ehiis.

61 Abidaani ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne baggaa deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaassi yarshshanau liiqo xiillee, zaitiyan munaqqidoogee kumidoogeeta; 62 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido, ixaanai kumido shaatiyaa; 63 xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa issi dorssa orggiyaanne, issi laitta kumido attuma dorssaa; 64 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa; 65 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne, issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Giidi7oona na7ai Abidaani ehiido imoi hagaa.

66 Tammantta gallassi Daana zaretu halaqai Amishadaaya na7ai Ahi7eezeri ba imuwaa ehiis.

67 Ahi7eezeri ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne baggaa deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaassi yarshshanau liiqo xiillee, zaitiyan munaqqidoogee kumidoogeeta; 68 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido, ixaanai kumido shaatiyaa. 69 Xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne, issi laitta kumido attuma dorssaa; 70 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa; 71 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu

gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Amishadaaya na7ai Ahi7eezeri ehiido imoi hagaa.

72 Tammanne isiinintta gallassi Aseera zaretu halaqai Okiraana na7ai Paagi7eeli ba yarshshuwaa ehiis.

73 Paagi7eeli ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne baggaa deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaassi yarshshanau liiqo xiillee, zaitiyan munaqqidoogee kumidoogeeta; 74 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido shaatiyaa, ixaanai kumidoogaa; 75 xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne issi laitta kumido attuma dorssaa; 76 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa; 77 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Okiraana na7ai Paagi7eeli ehiido imoi hagaa.

78 Tammanne naa77antta gallassi Nifttaaleema zaretu halaqai Enaana na7ai Ahiraa7i ba imuwaa ehiis.

79 Ahiraa7i ehiido imoi erettida meezaanan wottin, issi kilo giraamenne baggaa deexxiya biraappe medhdhido issi keriyaanne hosppun xeetu giraame deexxiya biraappe medhdhido issi kuixaaruwaa, naa77aikka kattaa yarshshuwaassi yarshshanau liiqo xiillee, zaitiyan munaqqidoogee kumidoogeeta, 80 qassi issi xeetanne tammu giraame deexxiya worqqaappe medhdhido issi shaatiyaa, ixaanai kumidoogaa; 81 xuuggiyo yarshshuwaassi issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne issi laitta kumido attuma dorssaa; 82 nagaraa yarshshuwaassi issi deeshsha orggiyaa, 83 issippetettaa yarshshuwaassi naa77u korimata, ichchashu dorssa orggeta, ichchashu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido ichchashu attuma dorssata. Enaana na7ai Ahiraa7i ehiido imoi hagaa.

84 Yarshshiyoosai tiyettido wode, Israa7eelatu halaqati yarshshiyoosaa anjjanau ehiido imoti muleera hageeta: Biraappe medhdhido tammanne naa77u kereta, biraappe medhdhido tammanne naa77u kuixaarotanne worqqaappe medhdhido tammanne naa77u shaateta; 85 biraappe medhdhido issi issi keree issi kilo giraamenne baggaa deexxees; biraappe medhdhido issi issi kuixaaroi hosppun xeetu giraame deexxees; biraappe merettida kereenne kuixaaroi erettida meezaanan wottin, muleera laatamanne hosppun kilo giraame keenaa deexxoosona. 86 Tammanne naa77u worqqa shaateti erettida meezaanan wottin issoi issoi issi xeetanne tammu giraame, muleera issi kilonne heezzu xeetu giraame deexxoosona. Etan ixaanai kumi uttiis. 87 Kattaa yarshshuwaara issippe xuuggiyo yarshshuwaassi ehiido mehee muleera tammanne naa77u mirggota, tammanne naa77u dorssa orggetanne issi laitta kumido tammanne naa77u attuma dorssata. Eti nagaraa yarshshuwaassi ehiido deeshsha orggeti muleera tammanne naa77a. 88 Eti issippetettaa yarshshuwaassi ehiido mehee muleera laatamanne oiddu korimata, usuppun tammu dorssa orggeta, usuppun tammu gakkida deeshsha orggetanne issi laitta kumido usuppun tammu attuma dorssata. Yarshshiyoosai tiyettidoogaappe guyyiyan, anjjuwaassi ehiido imoti hageeta.

89 Muusee GODAARA haasayanau Xoossaa Dunkkaaniyaa geliyo wode, Maachchaa Taabootaa bollan de7iya atto giyo sohuwaa qum77uwaa bollan,

naa77u kiruubetuppe gidduwaara GODAI haasayiyo cenggurssaa siyiis; siyidi ikka aara haasayiis.

8

Xomppetu Wotettaa

1 GODAI Muusa, 2 “Neeni Aaroonassi hagaadan yaagada oda; ‘Neeni laappun xomppeta wottiyo wode xomppeti xomppiyaa wottiyo ballatuppe sintta baggaara de7iya heerata poo7issona’ yaaga” yaagiis.

3 Yaagin i giidoogaadan Aarooni oottiis. GODAI Muusa azazidoogaadan, Aarooni xomppeta wottiyo ballatuppe sintta baggaara de7iya heerata poo7issanaadan oottidi, ballatun wottiis. 4 Xomppiyaa wottiyoogee garssa tohuwaappe bolla ciishshaara alleeqettida ballata xeeraa gakkanaassi qoxettida worqqaappe merettiis. Xomppiyaa wottiyo ballai GODAI Muusa bessido leemisuwaadan oosettiis.

Leewati GODAAYYO Dummatidosona

5 Qassi GODAI Muusa, 6 “Hara Israa7eela asaa gidduwaappe Leewata ekkada, eta wogaadan geeshsha. 7 Neeni eta geeshshanau hagaadan ootta: geeshshiya haattaa ekkada eta araca; aracin eti bantta bollaa ubbaa meedettona; bantta maayuwaakka meeccona; yaatidi eti wogaadan geeshsha gidana. 8 Hegaappe guyyiyan, eti mirgguwaa issuwaanne liiqo xiilliyaa zaitiyan munaqqidoogaa kattaa yarshshuwaassi ekkona; ekkin neeni qassi naa77antto mirgguwaa nagaraa yarshshuwaassi ekka. 9 Yaatada Leewata Xoossaa Dunkkaaniyaa sintti eha; ehaada Israa7eela asaa maabaraa ubbaa shiishsha. 10 Neeni Leewata GODAA sinttau ehin, Israa7eela asai eta bolli bantta kushiyaa wottona. 11 Leewati GODAA oosuwaa oottanau giigana mala, Aarooni Israa7eela asaappe Leewata wuxaawuxiyo yarshsho oottidi, GODAA sintti shiishsho.

12 “Leewati bantta kushiyaa mirggotu huuphiyan wottona; issuwaa nagaraa yarshsho oottada, issuwaa qassi Leewati atto geetettana mala, xuuggiyo yarshsho oottada GODAASSI yarshsha. 13 Leewata Aaroonanne a attuma naatu aawatettaa garssan wotta; yaatada eta wuxaawuxiyo yarshsho oottada, GODAA sintti shiishsha. 14 Hegaadan oottada Leewata hara Israa7eela asaappe dummaya; dummayobare Leewati tabaa gidana.

15 “Neeni Leewata geeshshidoogaappenne wuxaawuxiyo yarshsho oottada shiishshidoogaappe guyyiyan, Xoossaa Dunkkaaniyan bantta oosuwaa oottanau yoona. 16 Israa7eela asaa gidduwaappe eti taayyo muleera imettidosona; Israa7eela maccaasaappe yelettida baira attumaageetu ubbaa gishshaa taani Leewata taayyo ekkaas. 17 Israa7eela asaa gidduwan baira yelettidabi asa gidin, mehe gidinkka ubbai tabaa. Taani Gibxxe biittan baira ubbaa worido gallassan, eta taayyo dummayaas. 18 Israa7eela baira attumaageetu ubbaa gishshaa taani Leewata ekkaas. 19 Israa7eela asaa ubbaa gidduwaappe taani Leewata Aaroonayyoonne Aaroona attuma naatuyyo imo oottada immaas. Israa7eela asai Xoossaa Dunkkaaniyaa shiiqiyo wode, boshai eta bochchenna mala, Leewati Israa7eela asaa gishsha Xoossaa Dunkkaaniyan bantta oosuwaa oottonanne eta gishshaa atto geetettona” yaagiis.

20 GODAI Muusa Leewata dummayanau azazidoogaadan Muusee, Aarooninne Israa7eela asaa maabarai ubbai oottidosona. 21 Leewati nagaraappe banttana geeshshidosona; bantta maayuwaakka meeccidosona. Meeccin Aarooni eta wuxaawuxiyo yarshsho oottidi, GODAA sintti shiishshiis; eta geeshshanau eta nagaraa atto giissiis. 22 Hegaappe guyyiyan,

Leewati Aaroonanne Aaroona attuma naatu aawatettaa garssan, Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon bantta oosuwaa oottanau yiidosona. GODAI Muusa Leewata dummayanau azazidoogaadan eti oottidosona.

23 Qassikka GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 24 “Hagee Leewata xeelliya wogaa: laittai laatamanne ichchashaanne hegaappe bollaara de7iya attumaageeti oosuwaa oottanau Xoossaa Dunkkaaniyaa yoona. 25 SHin eta laittai ishatamaa gidiyo wode eti bantta oosuwaappe xurataa kiyona; kiyi simmidi naa77antto oottoppona. 26 Eti Xoossaa Dunkkaaniyan oottiya bantta ishantta ootti maaddana giikko maaddonappe attin, eti banttarkka ai oosonne oottoppona. Simmi neeni Leewata oosuwaa hagaadan ootissaasa” yaagiis.

9

Naa77antto Paasikaa Baalaa

1 Israa7eela asai Gibxxeppe kiyido naa77antta laittan koiro aginan Siinaa Bazzuwan GODAI Muuseyyo hagaadan yaagidi haasayiis; 2 “Israa7eela asai Paasikaa Baalaa keerido gallassan bonchcho. 3 Ha aginan tammanne oiddantta gallassan, a keerido wode, awai wullana haniyo wode, a wogaa ubbaadaaninne a azazo ubbaadan bonchcho” yaagiis. 4 Yaagin Muusee Israa7eela asai Paasikaa Baalaa bonchchana mala, etayyo yootiis. 5 Koiro aginaayyo tammanne oiddantta gallassi, awai wullana haniyo wode Siinaa Bazzuwan eti Paasikaa Baalaa bonchchidosona. Israa7eela asai GODAI Muusa azazidoogaadan ubbabaa oottiis.

6 SHin etappe amaridaageeti haiqqida asa ahaa bochchidi tunido gishshau, he gallassi Paasikaa Baalaa bonchchanau danddayibookkona. Hegaa gishshau, eti Muusekkonne Aaroonakko he gallassi yiidi, 7 Muusa, “Nuuni haiqqida asa ahaa bochchido gishshau tunida; shin keerido wodiyan hara Israa7eela asaara GODAAYYO yarshshuwaa shiishshiyoogaa nuuni aissi digettiyoonii?” yaagidosona.

8 Yaagin Muusee eta, “GODAI inttebaa taassi azaziyoobaa taani siyana gakkanaassi intte takkishshite” yaagiis.

9 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, 10 “Neeni Israa7eela asaa hagaadan yaaga; ‘Intteppe woikko intte zaretuppe ooninne ahaa bochchidi tunikko, woikko manddaridabaa gidikko, i GODAAYYO Paasikaa Baalaa bonchcho; 11 naa77antto aginan tammanne oiddantta gallassi awai wullana haniyo wode Paasikaa Baalaa bonchcho. Bonchchiiddi Paasikaa dorssaa irshshoi gelibeenna oittaaranne camo bonccuwaara mo. 12 Sa7ai wonttanaashin he dorssaappe aibanne ashshoppo; qassi a meqettaappekka issuwaanne menttoppo. Paasikaa Baalau a woga ubbaa ootto. 13 SHin manddaribeenna geeshsha asi Paasikaa bonchchennan ixxikko, hegaappe sinttau i ta asaa giddoppe bohetto. Aissi giikko, GODAA yarshshuwaa keerido wodiyan i shiishshibeenna. He asi ba nagarai ehiido metuwaa ekkanau bessees.

14 “ ‘Intte gidduwan de7iya bete asi Paasikaa Baalaa GODAAYYO bonchchana koyikko, Paasikaa wogaadan bonchcho. Betiyaukka dere asaukka issi mala wogai de7o’ yaaga” yaagiis.

Tamaadan Poo7ida SHaaraa

15 Xoossaa Dunkkaanee tolettido gallassi shaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa maayiis; omarssaappe doommidi, wonttana gakkanaassi Xoossaa Dunkkaaniyaappe bollaara de7iya shaarai tama milatees. 16 Hegaadan ubba wode gallassi gallassi shaarai maayees; qammi qammi he shaarai tamadan poo7ees. 17 He shaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa bollaappe denddiyo

wode audenne Israa7eelati bantta dunkkaanidosaappe denddoosona; qassi he shaarai wodhdhiyo ai sohuwaaninne Israa7eelati dunkkaanoosona. 18 Israa7eelati GODAA azazuwan denddoosona; hegaadankka, GODAA azazuwan dunkkaanoosona. SHaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa bollan gam77iyo wode ubban bantta dunkkaanidosan gam77oosona. 19 SHaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa bollan daro gallassaa gam77ikko, Israa7eelati GODAA azazuwaa naagoosonappe attin, awanne bookkona. 20 Issitoo issitoo shaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa bollan amarida gallassaa gam77ees. GODAA azazuwan eti dunkkaanoosona; qassi hegaadankka, GODAA azazuwan eti denddoosona. 21 Issitoo issitoo shaarai omarssappe wonttana gakkanaashin xalaalaa gam77ees; wonttin shaarai denddiyo wode etikka denddoosona. Gallassa gidin, qamma gidin, shaarai denddiyo wode etikka denddoosona. 22 SHaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa bollan naa77u gallassaa gam77in, woikko issi aginaa, woikko issi laittaa gam77in, Israa7eelati bantta dunkkaanidosan gam77oosonappe attin bookkona. SHin shaarai denddiyo wode etikka denddoosona. 23 Eti GODAA azazuwan dunkkaanoosonanne qassi GODAA azazuwan denddoosona; GODAI Muuse baggaara azazidoogaadan, eti GODAA azazuwaa naagidosona.

10

Biraappe Oosettida Naa77u Xurumbbata

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Naa77u xurumbbata biraappe qoxxada ootta; yaatada asaa shiiquwau xeeganaunne qassi dunkkaanidosaappe denddanau denttettanaadan punna. 3 Ha naa77u xurumbbati punettiyo wode, asai ubbai Xoossaa Dunkkaaniyaa penggee neekko shiiqo. 4 SHin issi xurumbba xalaalai punettikko, Israa7eela zareta halaqati ne sintti shiiqona. 5 Neeni xurumbbaa xoqqu oottada punniyo wode Xoossaa Dunkkaaniyaappe arshsho baggaara dunkkaanida zareti denddona. 6 Xurumbbaa naa77antto xoqqu oottada punniyo wode, tohossa baggaara dunkkaanida zareti denddona. Xurumbbai xoqqu gi punettiyoogee denddanau malaata gido. 7 Yaa7au asaa shiishshanau xurumbbaa punna; shin cenggurssaa xoqqu oottada punnoppa. 8 Aaroona naati qeeseti xurumbbaa punnona. Hagee neeyyoonne yiya yeleta ubbau merina woga gido.

9 “Intte biittan woraajjiya intte morkkiyaara intte olettanau kiyiyo wode, he xurumbbata xoqqu oottidi punnite. Hegan GODAI intte Xoossai inttena he wode hassayidi, intte morkkiyaappe inttena ashshana. 10 Hegaadankka, qassi intte ufaittiyo gallassi, baalaa bonchchanau intte keerido gallassinne aginai xeeriyo baalan, intte xuuggiyo yarshshiyo wodenne intte issippetettaa yarshshuwaa yarshshiyo wode he xurumbbata punnite; hegee Xoossaa sinttan inttena hassayissiyaagaa gidana. Taani GODAA, intte Xoossaa” yaagiis.

Israa7eela Asai Siinaa Bazzuwaappe Denddiis

11 Naa77antta laittan naa77antta aginan laatamantta gallassi, shaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa bollappe denddiis. 12 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai Siinaa Bazzuwaappe denddiis; shaarai Paaraana giyo bazzuwaa gakkidi wodhdhiis. 13 Eti ha koiro buussau GODAI Muuse baggaara azazidoogaadan denddidosona.

14 Yihudaa zaretuura dunkkaanida baggai bantta armmaa oiqqidi denddiis. Yihudaa zaretu halaqai Aminadaaba na7aa Na7asoona; 15 Yisaakoora

zaretu halaqai Xu7aara na7aa Nataani7eela; 16 Zaabiloona zaretu halaqai Heloona na7aa Eli7aaba.
17 Hegaappe guyyiyan, Xoossaa Dunkkaaniyaa shoddin, Gershshoona yaratinne Maraara yarati tookkidi denddidosona.
18 Kaallidi Roobeela zaretuura dunkkaanida baggai bantta armmaa oiqqidi denddiis. Roobeela zaretu halaqai SHade7uura na7aa Eliixuura; 19 Simoona zaretu halaqai Xuriishadaaya na7aa SHalumi7eela; 20 Gaada zaretu halaqai Da7u7eela na7aa Eliyasaafa.
21 Hegaappe guyyiyan, Qahaata yarati geeshsha miishshata tookkidi denddidosona. Eti gakkanaappe kasetidi, Xoossaa Dunkkaanee toletti uttiis.
22 Kaallidi Efireema zaretuura dunkkaanida baggai ba armmaa oiqqidi denddiis. Efireema zaretu halaqai Amihuuda na7aa Elishamaa7a; 23 Minaase zaretu halaqai Padaaxuura na7aa Gamaali7eela; 24 Biniyaama zaretu halaqai Giidi7oona na7aa Abidaana.
25 Wurssettan, ha cita ubbaayyo guyye baggan naagiya Daana zaretuura dunkkaanida baggai ba armmaa oiqqidi denddiis. Daana zaretu halaqai Amishadaaya na7aa Ahi7eezera; 26 Aseera zaretu halaqai Okiraana na7aa Paagi7eela; 27 Nifttaaleema zaretu halaqai Enaana na7aa Ahiraa7a. 28 Israa7eela asai ba baggan baggan denddidi biyo maarai hagaadaana.
29 Muusee Midiyaama asa gidiya ba bolluwaa Yatiro na7aa Hobaaba, “Nuuni GODAI, ‘Taani intteyyo immana’ giido sohuwaa boos; GODAI Israa7eelayyo lo77obaa oottana giido gishshau, neeni nunaara hindda. Nuuni neeyyo lo77obaa oottana” yaagiis.
30 Yaagin Hobaabi, “CHii, taani biikke; taani ta biitti ta asaakko baana” yaagiis.
31 Yaagin Muusee a, “Hayyanaa, nuna yeggada boopparkkii! Bazzuwan nuuni dunkkaananau bessiyaasaa neeni eraasa; neeni nu biyo ogiyaa nuna kaalettanaukka danddayaasa. 32 Neeni nunaara biikko, GODAI nuuyyo immiyo anjjuwaa ubbaa nuuni nenaara shaakkana” yaagiis.
33 Yaatin eti GODAA deriyaappe denddidi, heezzu gallassa keena ogiyaa biidosona. GODAA Maachchaa Taabootai eti shemppiyo sohuwaa demmanau he heezzu gallassan etappe sinttau biis. 34 Eti dunkkaanidosaappe denddiyo wode ubban, GODAA shaarai gallassi gallassi etappe bollaara de7ees. 35 Taabootai denddiyo wode ubban Muusee, “Abeet GODAU, dendda! Ne morkketi laalettona; Nena ixxiyaageetakka ne sinttappe baqatona” yaagees. 36 Taabootai shemppiyo wode ubban Muusee, “Abeet GODAU, ha daro sha7an qoodettiya Israa7eela asaakko neeni simma” yaagees.

11

GODAAPPE Yiida Tamaa

1 Asai ba metuwaayyo GODAA bolli zuuzummiis; eti zuuzummishin GODAI siyidi, hanqquwaa eexxi kiyiis. Yaatin GODAA tamai eta gidduwan eexxidi, eti dunkkaanidosaayyo issi issi gaxaa baggaa miis. 2 Yaatin asai Muuseyyo waassin, Muusee GODAA woossiis. Woossin tamai to7iis. 3 GODAA tamai eta gidduwan eexxido gishshau, he sohoi Tabi7eera[1] geetetti xeesettiis.

Muusee Laappun Tammu Halaqata Dooriis

4 Israa7eelatuura de7iya dumma dumma dere asai hara qumaa keehi amottiis. Israa7eela asaikka qassi hagaadan yaagidi yeehuwaa doommiis;

1 **11:3** Tabi7eera: Ha sunttaa birshshettai “Eexxiis” giyoogaa.

“Laa nuuni asho auppe demmanee? 5 Nuuni Gibxxe biittan miishsha
qanxxennan coo miyo moliyaa hassayeettees; qassi qayye miyo paranjja
leehiyaa, zolddo leehe milatiya mal77iya haattai kumido meelooniyaa,
adussa paranjja sunkkuruutuwaanne tuummuwaa hassayeettees. 6 SHin
ha77i nu qooree gorddettiis; nu aifeekka ha mannaappe attin, harabaa
ainne be7enna” yaagidosona.

7 Mannai deebbuwaa aifiyaa milatees; a merai booxxiya adil77e ciishshaa
milatees. 8 Asai yuuyi yuuyi a qorees; qoridi woxan gaaccees, woikko
udulan caddees; eti a otuwan penttissidi, bashiyan komppoosona. I zaitiyan
munaqqidi uukkido oittaadan mal77ees. 9 Qammi dunkkaanidosan xaazai
wodhdhiyo wode, mannai aara wodhdhees.

10 Asai ba dunkkaaniyaa penggen penggen yeekkishin, Muusee siyiis.
GODAA hanqqoi eexxi kiyido gishshau, Muusee un77ettiis. 11 Hegaa
gishshau, Muusee GODAA hagaadan yaagidi oichchiis; “Neeni ta bolli ne
ashkkaraa bolli aissi ha metuwaa ehaadii? Neeni tanan aissi ufaittabeikkii?
Neeni ha asaa ubbaa toohuwaa ta bolli aissi wottadii? 12 Ha asaa ubbaa
taani shahaaridanaayye? Woikko eta taani yelidanaa? ‘Neeni eta maizza
aawatuyyo, “Taani intteyyo immana” gaada caaqqido biittaa gattanaassi,
naata dichchiyaara xanttiyo na7aa ba qesiyan idimmiyoogaadan, neeni
eta ne qesiyan idimma’ yaagada taayyo aissi yootai? 13 Ha asau ubbau
taani asho auppe demmanee? Eti tana, ‘Miyo asho nuuyyo imma’ yaagidi
yeekkoosona. 14 Taani ha asaa ubbaa tarkka tookkana danddayikke;
toohoi tau keehi deexxees. 15 Simmi neeni tana hagaadan metootanaadan
oottanaagaappe taayyo qarettada tana ha77i wora baya; yaatikko, taani
metuwaappe shemppana” yaagiis.

16 GODAI Muusa, “Israa7eela cimatuppe kaalettiyaageetanne halaqata
gidiya, neeni eriyo laappun tammu cimata taayyo shiishsha; eti nenaara
yan eqqana mala, Xoossaa Dunkkaaniyaakko, eta neeni eha. 17 Taani duge
wodhdhada nenaara yan haasayana; taani nenan de7iya Ayyaanaappe
ekkada, he Ayyaanaa eta bolli wottana. Neeni nerkka tookkenna mala, eti
asaa toohuwaa tookkidi, nena maaddana.

18 “Neeni asaassi hagaadan gaada yoota, ‘Wonttoyyo inttena geeshshite;
yaatidi intte ashuwaa maana. Intte, “Laa nuuni asho auppe demmanee? Nu-
uyyo Gibxxe biittan sa7ai lo77o shin!” yaagidi yeekkidoogaa GODAI siyiis.
GODAI ashuwaa ha77i intteyyo immana; immin intte maana. 19-20 Intte
gidduwan de7iya GODAA intte karido gishshaunne intte, “Nuuni Gibxxe
biittaappe aissi kiyidonii?” yaagidi a sinttan yeekkido gishshau, intte
issi gallassa, woikko naa77u gallassa, woikko ichchashu gallassa, woikko
tammu gallassa, woikko laatamu gallassa xalaalaa asho meekketa; shin
intteyyo siiriyaara kiyana gakkanaassi, inttena salettana gakkanaassi, issi
agina kumettaa intte asho maana’ yaaga” yaagiis.

21 SHin Muusee GODAA, “Be7a, taani usuppun xeetu sha7u tohuwaasaa
gidduwan de7ais; neeni, ‘Issi agina kumettaa eti maanau etayyo taani asho
immana’ gaasa. 22 Miizzaa wudiyaanne dorssaa wudiyaa etau shukkin
kalissanee? Abban de7iya mole ubbaa shiishshiyaabaa gidiyaakko, etayyo
gidanee?” yaagiis.

23 Yaagin GODAI Muusa, “GODAA kushee qantteeyye? Taani neeyyo
giyoobai tumakkonne worddokko neeni ha77i be7ana” yaagiis.

24 Yaagin Muusee kare kiyidi, GODAI giidobaa asaayyo yootiis. I Israa7eela
cimatuppe laappun tammu asaa shiishshidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa yu-
ushuwan essiis. 25 Essin GODAI shaaran duge wodhdhidi, aara haasayiis;
yaatidi a bollan de7iya Ayyaanaappe ekkidi, he laappun tammu cimatu bolli

wottiis. Ayyaanai eta bollan shemppido wode, eti hananabaa yootidosona. SHin hegaappe guyyiyan, zaarettidi hananabaa yootibookkona.

26 He laappun tammu cimatuura mazggafan xaafettida asati Elddaadanne Medaada giyo naa77ati dunkkaanidosan attidosona; attidi Xoossaa Dunkkaaniyaakko yibookkona; shin eta bollikka Ayyaanai wodhdhin, dunkkaanidosan hananabaa yootidosona. 27 Issi wodallai woxxi yiidi, Muusa, "Elddaadinne Medaadi dunkkaanidosan hananabaa yootoosona" yaagidi yootiis.

28 Yootin ba yelagatettaappe doommidi, Muusa maaddiya Nawe na7ai Yaasu Muusa, "Ta godau Muusee, neeni eta teqqa" yaagiis.

29 SHin Muusee a, "Ta gishshataa ne mishettai? GODAA asai ubbai hananabaa yootiyaabaanne GODAI ba Ayyaanaa eta bolli wottiyaabaa gideerenneeshsha!" yaagiis. 30 Hegaappe guyyiyan, Muuseenne Israa7eela cimati dunkkaanidosaa simmidosona.

31 Hegaappe guyyiyan, GODAI carkkuwaa denttin, abbaa baggappe kuraachchuwaa asai dunkkaanidosaa ubbaa yuushuwaakko carkkoi ehiis; ehin he kafoti sa7aa doonaara biittaappe pude naa77u wara keenan paallidosona. Paalli yiidi eti dunkkaanidosaa ubbaappe gaxaara, issi gallassa oge keenaa sa7an uttidosona. 32 He gallassa ubban, he qamma ubbaaninne wonttetta gallassa ubban asai kare kiyidi, ha kuraachchota oiqqidi shiishshiis; etappe ooninne issi sha7u kilo giraameppe guuttaa shiishshibeenna. Eti hegaappe guyyiyan, dunkkaanidosaa yuusho ubban melissanau miccidosona. 33 SHin ashoi biron eta achchan de7ishin, eti coommidi mittennan de7ishin, GODAA hanqqoi asaa bolli eexxi kiyiis; yaatin GODAI asaa wolqqaama boshan shociis. 34 Yaatin he sohoi Amuwaa Duufuwaa geetetti sunttettiis; aissi giikko, ashuwaa amottida asaa eti he sohuwan moogidosona. 35 Asai hegaappe denddidi Haxeroota giyoosaa biidi, yan dunkkaaniis.

12

Miiriyaamanne Aarooni Muusa Boridosona

1 Muusee Toophphiyaa biittaa maccaasiyo ekkiis. I ekkido Toophphiyaa maccaasee gishshau, Miiriyaamanne Aarooni Muusa boridosona. 2 Eti, "GODAI Muuse bagga xalaalaara haasayideeyye? Qassi i nu baggaara haasayibeenneeyye?" yaagidosona. Yaagin GODAI hegaa siyiis. 3 Muusee biittan sa7an ubban de7iya asaa ubbaappe aadhdhiya ashkke asa.

4 GODAI sohuwaara Muusessi, Aaroonassinne Miiriyaamissi, "Intte heezzaikka Xoossaa Dunkkaaniyaakko kiyite" yaagiis; yaagin eti heezzaikka kiyidosona. 5 Kiyin GODAI shaaraa tuussan duge wodhdhiis; wodhdhidi Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen eqqidi, Aaroonanne Miiriyaamo xeesiis. Eti naa77aikka a sintti shiiqin, 6 i eta, "Ta yootiyoogaa siyite: Intte gidduwan hananabaa yootiyaagee de7ikko, taani GODAI tana ayyo ajjuutan qonccissais; taani ayyo aimuwan yootais. 7 SHin ta ashkkaraa Muuseera hegaadan gidenna; i ta keetta ubban ammanettidaagaa. 8 Taani Muuseera sintta baazzan haasayaisippe attin, leemisuwan haasayikke. I ta meraa be7ees. Yaatin ta ashkkaraa Muusa boranau intte aissi yayyibeekketii?" yaagiis.

9 GODAA hanqqoi eta bolli eexxi kiyiis; kiyin GODAI biis. 10 SHaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa bollaappe denddido wode, Miiriyaama hanttaara gogaa harggiyan mulxxu gaada booxxaasu. Aarooni ikko simmidi xeelliyo wode, hanttaara gogaa harggiyan ohettidaaro be7iis. 11 Yaatin i Muusa, "Hai ta godau, nuuni eeyyatettan oottido nagaraayyo nuna qaxxayoppa.

12 Ba aayee uluwaappe kiyiyo wode, a ashuwaappe baggai meetettiichchin,
haiqqiichchidi yelettida gacino na7a mala gidopparkkee" yaagiis.
13 Yaagin Muusee, "Hai Xoossau, o pattarkkii!" yaagidi GODAAYYO waas-
siis.
14 Waassin GODAI Muusa, "I aawai i som77uwan cuuchchaa cuchchid-
abaa gidiyaakko, laappun gallassaa a yeellaa maayada uttana gidek-
keeyye? Hegaa gishshau, neeni o laappun gallassaa dunkkaanidosaappe
gaxa baggaara dumma sohuwan utissa; hegaappe guyyiyan, simmada yu"
yaagiis. 15 Yaatin Miiriyaama asai dunkkaanidosaappe gaxi kiyada laappun
gallassaa uttaasu. A simmana gakkanaassi asai baanau denddibeenna.
16 Hegaappe guyyiyan, asai Haxeroota giyoosaappe denddidi, Paaraana
Bazzuwan dunkkaaniis.

13

Kanaane Biittaa Wochchanau Biida Asata

1 GODAI, Muusa, 2 "Taani Israa7eelatuyyo immiyo Kanaane biittaa
wochchana mala, amarida asa kiitta; eta zare ubbaappe issi issi halaqaa
kiitta" yaagiis. 3 Yaagin Muusee GODAA azazuwan Paaraana Bazzuwaappe
eta kiittiis. Eti ubbaikka Israa7eela asaa halaqata. 4 Eta sunttai hagaappe
kaallidi xaafettidaagaa:
Zariyaa Halaqaa Roobeela Zakkuura na7aa SHaamu7a
5 Simoona Hoora na7aa SHafaaxa
6 Yihudaa Yifune na7aa Kaaleeba
7 Yisaakoora Yooseefa na7aa Yigi7aala
8 Efireema Nawe na7aa Hoshee7a
9 Biniyaama Raafu na7aa Palxxa
10 Zaabiloona Sooda na7aa Gaddi7eela
11 Yooseefa na7aa Minaasa Suusa na7aa Gadda
12 Daana Gamaalla na7aa Ami7eela
13 Aseera Mikaa7eela na7aa Satuura
14 Nifttaaleema Waafisa na7aa Naahiba
15 Gaada Maaka na7aa Ge7u7eela
16 He biittaa wochchana mala, Muusee kiittido asatu sunttai hagaappe qom-
moora de7iyaagaa. Muusee Nawe na7aa Hoshee7a sunttaa Yaasa yaagidi
sunttiis.
17 Eti Kanaane biittaa wochchana mala, Muusee eta kiittiyo wode ha-
gaadan yaagiis; "Hagaappe Neegeeba Bazzuwaa pude kiyidi, yaappe hu-
uphessa baggan de7iya gezze biittaa biite. 18 Biidi biittai ai mala biit-
takkonne be7ite; he biittan de7iya asai minokkonne laafakko, guuttakkonne
darokko, 19 eti de7iyo biittai lo77okko iitakko, eti de7iyo katamainne ai
mala katamakko, gimbbiyan diretti uttidaakko direttibeennaakko, 20 biittai
ai mala araddakko ladakko, he biittan mitti de7iyaakko bainnaakko be7ite.
Minnite! He biittan mokkidabaa aifiyaappe ekkennan yooppite" yaagiis. He
wodee woine turai koiro aifiyaa aifiyo wode.
21 Yaagin eti pude kiyidi, Xiina giyo bazzuwaappe doommidi, biidi
Hamaata Pinuwaa matan de7iya Rahooba gakkanaassi he biittaa wochchi-
dosona. 22 Neegeeba Bazzuwaa pude kiyidi, Kebroona gakkidosona; hegan
Ahimaana, SHeshaayanne Talmmaaya geetettiya Anaaqe zareti de7oosona.
Kebrooni Gibxxen de7iya Xo7aane katamaappe laappun laittaa kaseti keex-
ettiis.
23 Hegaara kanttidi, eti Eshkkoola giyo zanggaaraa biidi gakkido
wode, woine tura issuwaappe issi wurccuwaara de7iya issi tashiyaa

qanxxidosona; qanxxidi etappe naa77ai kasuwaa gidduwan gelissi tookkidosona. Hegaara roomaaniyaanne balasiyaa giyo mittatu aifiyaa ehiidosona. 24 Israa7eela asati hegaappe qanxxido woine turaa wurccuwaa gishshau, he sohuwaa Eshkkoola Zanggaaraa giidi xeesidosona.

25 Eti he biittaa wochchiiddi, oitamu gallassaappe guyyiyan simmidosona; 26 simmidi Paaraana Bazzuwan Qaadeesa giyoosan de7iya Muusekko, Aaroonakkonne Israa7eela asaa maabaraa ubbaakko yiidosona. Yiidi bantta be7idobaa etaunne asa ubbau yootidosona; he biittan aifiya aifiyaakka eta bessidosona. 27 Eti Muuseyyo hagaadan yaagidi yootidosona; “Neeni nuna kiittido biittaa nuuni biida; he biittan maattainne eessai goggees. An aifiya aifiyaakka hagaa be7a. 28 SHin he biittan de7iya asai wolqqaama; eta katamaikka gimbbe dirssan diretti uttidaagaanne gita. Nuuni qassi Anaaqe zareta yan be7ida. 29 Neegeeba Bazzuwan Amaaleeqa asati de7oosona; gezziyan Hiiteti, Yaabuusatinne Amooreti de7oosona; qassi Kanaaneti Meediteraane Abbaa doonaaninne Yorddaanoosa SHaafaa xanxxan de7oosona” yaagidosona.

30 Yaagin Kaaleebi asaa Muuse sinttan co77u giissidi, “Nuuni tumu xoonanau danddayiyo gishshau, pude ha77i kiyidi, he biittaa olidi ane oiqqoos” yaagiis.

31 SHin Kaaleebaara pude biida asati, “He biittaa asai nuuppe minniyo gishshau, nuuni eta xoonanau danddayokko” yaagidosona. 32 Eti yuuyi wochchido biittaabaa Israa7eela asaayyo hagaadan giidi, iita oduwaa odidosona, “Nuuni wochchido biittai banan de7iya asaakka miyaagaa; asai ubbaikka keehi adussa. 33 Nuuni wogga adussa asatu yara gidiya Anaaqe zareta yan be7ida; nuuni nu aifiyan nuna xeelliyo wode gumbburo milatida; qassi nuuni eta aifiyan hegaakka mala” yaagidosona.

14

Asaa Ubbaa Zuuzunttaa

1 He gallassa qammi maabarai ubbai bantta qaalaa xoqqissidi yeekkidosona. 2 Israa7eela asai ubbai Muuse bollinne Aaroona bolli zuuzummidosona. Maabarai kumettai eta, “Nuuni Gibxxe biittan de7iiddi haiqqidabaa gidorkkonii! Woikko nuuni ha bazzuwan haiqqidabaa gidorkkonii! 3 Bisuwan nuna wori wurssanau GODAI ha biitti nuna aissi ehii? Nu maccaasatinne nu naati omoodettana. Hegaappe guyye Gibxxe biitti simmiyoogee nuuyyo kehenneeyye?” yaagidosona. 4 Qassi eti issoi issuwaa, “Nuuni kaalettiyaabaa dooridi, guyye Gibxxe simmoos” yaagidosona.

5 Yaagin Muuseenne Aarooni hegan shiiqida Israa7eela asaa maabaraa ubbaa sinttan som77uwaa sa7an gattidi gufannidosona. 6 He biittaa wochchida asatu giddoppe Nawe na7ai Yaasunne Yifune na7ai Kaaleebi bantta maayuwaa pooshshidosona. 7 Pooshshidi Israa7eela asaa maabaraa ubbaayyo, “Nuuni kantti kiyidi wochchido biittai keehi daro lo77o. 8 GODAI nunan ufaittiyaabaa gidikko, maattainne eessai goggiyo he biittau nuna i gelissana; he biittaa nuuyyo i immana. 9 Hegaa gishshau, GODAA bolli makkala makkaloppite. He biittaa asau yayyoppite; eti nuuyyo haatta ushshakka gakkokkona. Etau ambboomiyaabi baawa; shin GODAI nunaara de7ees. Intte etayyo yayyoppite!” yaagidosona. 10 Yaagin maabarai ubbai eta shuchchan caddanau denddiis.

He wode GODAA bonchchoi Xoossaa Dunkkaaniyan Israa7eela asa ubbau qoncciis. 11 GODAI Muusa, “Ha asai aude gakkanaassi tana karanee? Taani eta gidduwan oottido malaata ubbaa be7iiddi, aude gakkanaassi eti tanan

ammanennan ixxanee? 12 Taani eta boshan shocada xaissana; yaatada taani
nena etappe dariyaanne minniya kawotettaayyo aawa oottana" yaagiis.

Muusee Asaa Ubbaa Gishshau Gaannatidi Woossiis

13 Yaagin Muusee GODAA hagaadan yaagidi woossiis; "Neeni ne wolqqan
ha asaa Gibxxeppe pude kessidoogaa eriya Gibxxeti hagaa siyikko, eti
woiganee? 14 Eti ha biittan de7iyaageetuyyookka hegaa odana. Abeet
GODAU, neeni ha asaa gidduwan de7iyoogaa eti siyidosona. Abeet GO-
DAU, nuuni nena be7idoogaa eti eridosona; ne shaarai etappe bollaara
takkiyoogaanne gallassi shaaraa tuussan, qammi tamaa tuussan neeni eta
sinttan biyoogaa be7idosona. 15 Ha77i neeni ha asaa ubbaa issi kuttan
woriyaabaa gidikko, ne kase oottidoogaa siyida kawotettati, 16 'GODAI ha
asaa, "Intteyyo immana" giidi caaqqido biittaa eta efaanau danddayibeenna
gishshau, bazzuwan eta woriis' yaagidi haasayana.

17-18 "Hegaa gishshau, Godau, neeni ne wolqqaa nuna bessa; neeni gaidda,
'GODAI danddayanchchanne aggenna siiquwan kumidaagaa; nagaraanne
makkalaa atto giyaagaa; gidikkonne, mooranchchaa qaxxayennan aggen-
naagaa; aawatu nagaraa gishshau naata heezzanttanne oiddantta yele-
taa gakkanaassi qaxxayiyaagaa' gaada yoota wottidoogaa pola. 19 Ha
asai Gibxxeppe kiyoosappe doommada hachchi gakkanaassi neeni atto
giidoogaadan, ne aggenna siiquwaa daruwan ha asaa nagaraa atto garkkii!"
yaagiis.

20 Yaagin GODAI Muusa, "Neeni oichchidoogaadan taani etayyo atto gaas.
21 SHin ta de7uwan caaqqais; ta bonchchoi sa7a ubbaa kumiyoogaadan,
22-23 ha asaappe issoinne he biittaa be7enna. Ta bonchchuwaanne Gibxxe
biittaaninne bazzuwan taani oottido malaataa ha asati be7idosona; shin
eti zaaretti zaarettidi tana paaccidosonanne ta qaalaa siyennan ixxidosona.
Hegaa gishshau, taani eta maizza aawatuyyo immana gaada caaqqido biit-
taa tana karidaageetuppe issoinne mulekka be7enna. 24 SHin ta ashkkarai
Kaaleebi etappe dummatiyo gishshaunne i tana polo wozanaappe kaallido
gishshau, taani i kase biido biittaa a gattana; a zerettai he biittaa laat-
tana. 25 SHin ha77i Amaaleeqatinne Kanaaneti wombban de7iyo gishshau,
wontto guyye simmidi, Zo7o Abbaakko efiya ogiyaa oiqqidi bazzo biite"
yaagiis.

GODAI Zuuzummida Asaa Qaxxayiis

26 Qassi GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis; 27 "Ha iita asai ta
bolli aude gakkanaassi zuuzummanee? Taani Israa7eela asaa zuuzunttaa
ubbaa siyaas. 28 Hegaa gishshau, neeni etau hagaadan yaagada oda; 'Ta
de7uwan caaqqais; taani intte haasayishin ta haittan siyidoogaa intteyyo
oottana. Taani GODAI hegaa odais. 29 Intte ahai ha bazzuwan kunddana;
aissi giikko, asaa qoodiyo wode qoodettida laatamu laittanne hegaappe
bollaara de7iya asai ubbai ta bolli zuuzummideta. 30 Yifune na7aa Kaalee-
bappenne Nawe na7aa Yaasuppe attin, intteppe ooninne taani inttena
wottanau caaqqido he biittaa gelenna. 31 Intte, "Nu naati omoodettana"
giido intte guutta naata he intte karido biittaa gelissana; biittaikka etassa
gidana. 32 SHin inttena gidikko, intte ahai ha bazzuwan kunddana. 33 Intte
ammanettibeenna gishshau, intte wurssetta ahai ha bazzuwan wullana
gakkanaassi, intte naati waayettiiddi, ha bazzuwan oitamu laittaa hent-
tanchcha gididi yuuyana. 34 Intte he biittaa wochchido he oitamu gallassaa
qoodan, issi gallassaayyo issi laittaa, hegeenne, oitamu laittau intte nagaraa
gishshau intte waayettana; taani intte bolli denddiyoogaa intte erana' yaaga
yoota. 35 Taani GODAI hagaa odais. Ta bolli shiiqi uttida ha iita maabaraa

bolli hagaadan tumu oottana: eti ha bazzuwan wurana; hagan eti haiqqana”
yaagiis.
36 He biittaa wochchana mala, Muusee eta kiittin biidi simmida asati, he
biittaabaa iita oduwaa odidi, Muuse bolli asai ubbai zuuzummana mala
oottidaageeti, 37 he iita oduwaa odida asati, GODAA sinttan boshan haiqqi-
dosona. 38 He biittaa wochchanau biida asatuppe Yifune na7ai Kaaleebinne
Nawe na7ai Yaasu xalaalai paxa attidosona.

Israa7eela Asai Biittaa Bolli Woraajjanau Koiro Denddiis

39 Muusee hagaa Israa7eela asau ubbau yootido wode, asai keehi yeekkiis.
40 Wonttetta gallassi maallado guuran eti denddidi, pude gezze biittaa kiyidi,
“Nuuni nagaraa oottida; shin ha77i GODAI nuuyyo immana giido sohuwaa
pude kiyana” yaagidosona.
41 SHin Muusee eta, “GODAA azazuwaa intte aibissi mentteetii? Intteyyo
hanenna. 42 GODAI inttenaara de7enna gishshau, pude kiyoppite; intte
morkketi inttena xoonana. 43 Amaaleeqa asatuuranne Kanaane asatuura
intte olettana; olettidi intte bisuwan haiqqana. GODAAPPE intte wora
simmido gishshau, GODAI inttenaara de7enna” yaagiis.
44 SHin eti GODAA Maachchaa Taabootainne Muuseenne
dunkkaanidosaappe denddana xayikkokka, gezze biittaa kiyanau xalidi
denddidosona. 45 Denddin gezze biittan de7iya Amaaleeqa asatinne
Kanaane asati wodhdhidi eta oli xoonidi, Horima gakkanaassi eta
yedettidosona.

15

Yarshshuwaa SHiishshanau Imettida Higgiyaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Israa7eela asaayyo hagaadan yaaga;
‘Intte de7ana mala, taani intteyyo immiyo biitti geliyo wode, 3 mehiyaappe
woikko dorssaappe, xuuggiyo yarshsho gidin, woikko shiiqo gattanau
yarshshiyo yarshsho gidin, woikko taani keerido baala gallassatun intte
dosan coo immiyo yarshsho gidin, GODAAYYO taman xuuggiyo, sawuwaa
tonggu giya yarshshota yarshshite. 4 Yarshshuwaa shiishshiya urai kat-
taa yarshshuwaassi issi kilo giraame xiilliyaa issi litiro wogaraa zaitiyan
munaqqidoogaakka eho. 5 Qassi xuuggiyo yarshshuwaassi, woikko hara
yarshshuwaassi ehiyo issi issi dorssaara issi litiro woiniyaa eessaa ushshaa
yarshsho oottidi giigissite.
6 “ ‘Dorssa orggiyaa yarshshanau shiishshiyo wode, kattaa
yarshshuwaassi naa77u kilo giraame xiilliyaa issi litironne bagga
wogaraa zaitiyan munaqqidoogaanne 7 issi litironne bagga woine eessaa
ushshaa yarshshuwaassi ehiite. Ehiidi GODAAYYO sawuwaa tonggu giya
yarshshuwaa yarshshite.
8 “ ‘Issi mirgguwaa xuuggiyo yarshsho, woikko shiiquwaa gattiyo
yarshsho, woikko issippetettaa yarshsho oottidi yarshshanau GODAAYYO
ehiyo wode, 9 mirgguwaara issippe kattaa yarshshuwaassi heezzu kilo
giraame xiilliyaa naa77u litiro wogaraa zaitiyan munaqqidoogaanne
10 ushshaa yarshshuwaassi naa77u litiro woiniyaa eessaakka ehiite. Ehiidi
GODAAYYO sawuwaa tonggu giya yarshshuwaa taman yarshshite.
11 “ ‘Issi issi korima booraa, woikko issi issi dorssa orggiyaa, woikko yelaga
deeshsha orggiyaa, woikko attuma dorssa maraa yarshshanau shiishshiyo
wode, kattaa yarshshoinne ushshaa yarshshoi hagaadan issippe shiiqees.
12 Issi meheppe daroi shiiqiyo wode, kattaa yarshshoinne ushshaa yarshshoi
hegaadan daridi shiiqees. 13 Israa7eela asa gidiya ooninne taman xuuggiyo,

sawuwaa tonggu giya yarshshuwaa GODAAYYO shiishshiyo wode ubban, hagaadan oottanau koshshees. 14 Sinttappe yaana yeletan intte giddon de7iya betee woikko hara asi ooninne xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshshuwaa GODAAYYO shiishshanau koyikko, ikka intte oottiyoogaadan oottanau koshshees. 15 Inttessikka intte giddon de7iya betetussikka ha wogai issuwaa; hagee sinttappe yaana yeletaassikka eqqidi de7iya woga. Inttekka betetikka GODAA sinttan issuwaa. 16 Inttessikka intte giddon de7iya bete asatussikka higgeenne wogai issuwaa gidana' yaaga" yaagiis.

17 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 18 "Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada oda; 'Taani inttena efiyo biitti intte gelidi, 19 he biittan mokkiya kattaa miyo wode, he kattaappe xeeraa kessidi, intte GODAAYYO yarshsho oottidi shiishshite. 20 Hegeekka, baira ka77ida kattaappe uukkido koiro komppuwaa, kattaa qoxxiyo audiyaappe immiyo yarshsho oottidi shiishshite. 21 Yaana yeleta ubban intte intte biittan mokkida kattaappe xeeraa kessido komppuwaa, GODAAYYO yarshsho oottidi shiishshite.

22 " 'GODAI Muusessi odido ha azazota ubbaa intte erana xayidi, naagennan aggikko, 23 GODAI a baggaara inttena azazido azazota ubbaa, GODAI immido gallassaappe doommidi, yaana yeletaa gakkanaashin, paccennan naagennan aggikko, 24 qassi hegaa maabarai erennan oottidobaa gidikko, maabarai ubbai GODAAYYO issi mirgguwaa xuuggiyo, sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi, ayyo wogai azaziyoogaadan, kattaa yarshshuwaaranne ushshaa yarshshuwaara shiishsho; qassi nagaraa yarshsho oottidi, issi deeshsha orggiyaa shiishsho. 25 Yaatobare qeesee kumetta Israa7eela maabaraa nagaraa atto giissiyo wogaa polo; polin eta nagarai atto geetettana. Aissi giikko, eti eriiddi oottibookkona; qassi eti bantta mooruwaa gishshau, GODAAYYO taman xuuggiyo yarshshuwaanne bantta nagaraa yarshshuwaa shiishshidosona. 26 Asai ubbai erennan he mooruwan hambalaashettido gishshau, kumetta Israa7eela maabaraukka eta giddon de7iya bete asaukka atto geetettana.

27 " 'Issi asi barkka erana xayidi nagaraa oottikko, yelettoosappe issi laitta gidiyo issi deeshshiyo nagaraa yarshsho oottidi shiishsho; 28 shiishshin erennan de7iiddi nagaraa oottida uraayyo qeesee GODAA sinttan nagaraa atto giissiyo wogaa polo; polin a nagarai atto geetettana. 29 Erennan de7iiddi nagaraa oottiya asa ubbau, yeletan Israa7eela asa gidinkka bete asa gidinkka ha higgee issuwaa.

30 " 'SHin yeletan Israa7eela asa gidinkka bete asa gidinkka eriiddi otoruwan nagara oottiya uri GODAA cayees. He aawu haiqqidi, ba asaa giddoppe xayo. 31 He aawu GODAA qaalaa karido gishshaunne a azazuwaa kanttido gishshau, i tumuppe haiqqanau bessees; a mooroi aana' yaaga" yaagiis.

Sambbataa Wogaa Menttida Bitaniyaa

32 Issi gallassi Israa7eela asai bazzon de7ishin, issi bitanee Sambbatan mittaa mixiiddi beettiis. 33 Mittaa i mixishin demmida asati Muusekko, Aaroonakkonne kumetta yaa7aakko a ehiidosona. 34 Ehin eti a oottanabaa eribeenna gishshau, qashuwan takissidosona. 35 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, "Ha bitanee haiqqanau bessees; kumetta yaa7ai bantta dunkkaanidosaappe gaxi kessidi, shuchchan caddidi a woro" yaagiis. 36 Yaagin kumetta yaa7ai GODAI Muusa azazidoogaadan, dunkkaanidosaappe gaxi kessidi, shuchchan caddidi a woriis.

Maayuwaa Macaraa Wogaa

37 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 38 “Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada oda; ‘Inttekka sinttappe yaana yeletaikka intte maayuwaa gaxa xeeran xeeran macaraa kessite; kessidi he macaraa bolli salo milatiya qacinaa sikkite. 39 He macaraa intte be7iyo wode ubban ta azazota hassayidi polite; yaatikko, intte intte aifiyaanne intte wozanaa amuwaa kaallidi, taappe wora simmekketa. 40 He macaraa be7iyoogan intte ta azazota ubbaa hassayidi polananne intte intte Xoossaayyo geeshsha gidana. 41 Taani GODAA, intte Xoossaattennee; taani intte Xoossaa gidanau, inttena Gibxxeppe kessaas. Taani GODAA, intte Xoossaa’ yaaga” yaagiis.

16

Qoraahi, Daataaninne Abiiraami Muuse Bolli Denddidosona

1 Leewa zariyaappe Qahaata yara gidiya Yixihaara na7ai Qoraahi, Roobeela zariyaappe Eli7aaba naati Daataaninne Abiiraaminne qassi Peleeta na7ai Ooni 2 Muuse bolli denddidosona. Etaara naa77u xeetanne ishatamu Israa7eela asati de7oosona; eti erettida asanne maabaran dooretida kaalettiyaageeta. 3 Eti Muusenne Aaroona sintti shiiqidi, hagaadan yaagidosona; “Intte darissideta! Maabarai ubbai huuphiyan huuphiyan geeshsha; GODAIKKA eta gidduwan de7ees; yaatin GODAA maabaraa bolli inttena aissi xoqqu xoqqu ootteetii?” yaagidosona.

4 Muusee hagaa siyido wode GODAA sinttan sa7an gufanniis; 5 gufannidi Qoraahanne a citaa ubbaa, “Wontto maallado GODAI ooni aagaakkonne ooni geeshshakkonne bessana; i he dooriyo asa baakko shiishshana. 6 Qoraahaa, neeninne ne citai ubbai hagaa oottite: wontto ixaanaa cuwayiyoogeeta ekkidi, 7 bonqquwaa an wottidi, GODAA sinttan ixaanaa cuwayite. GODAI dooriyo asi, i geeshsha gidana. Leewa zaretoo, intte darissideta” yaagiis.

8 Muusee qassikka Qoraaha, “Inttenoo Leewa zaretoo, siyite! 9 Israa7eela Xoossai inttena Israa7eela maabaraappe dummayidi, Xoossaa Dunkkaaniyaa oosuwaa oottana malanne asaa sinttan he oosuwaa oottanau intte eqqana mala, baakko shiishshidoogee intteyyo guuxxidee? 10 I inttenanne intte ishantta Leewata ubbaa baakko shiishshiis; qassi ha77i intte qeesetettaakka kajjeeleeta. 11 Neeninne ne citai ubbai Aaroona bolli zuuzummiyoogaa GODAA bolli makkaleeta” yaagiis.

12 Hegaappe guyyiyan, Muusee kiittidi Eli7aaba naata, Daataananne Abiiraama xeesissiis; shin eti a, “Nuuni bookko! 13 Neeni bazzuwan nuna woranau maattainne eessai goggiyo biittaappe kessidoogee guuxxidee? Qassi ha77i neeni nu bolli halaqa gidanau koyai? 14 Hegaa bollikka qassi maattainne eessai goggiyo biittaa neeni nuna gelissabaakka, woikko neeni nuuyyo laata oottada gadiyaanne woine turaa immabaakka; neeni ha asaa cimmaasa. Nuuni bookko!” yaagidosona.

15 Yaagin Muusee keehi hanqqettidi GODAA, “Neeni eti yarshshiyo yarshshuwaa ekkoppa; taani etappe hare issuwaanne ekkabeikke, woikko taani etappe issi asanne naaqqabeikke” yaagiis.

16 Qassi Muusee Qoraaha, “Wontto neeni, ne citai ubbainne Aarooni GODAA sintti shiiqite. 17 Issi issi asai ba ixaanaa cuwayiyoogaa muleera naa77u xeetanne ishatamaa ekkidi, ixaanaa an wottidi, GODAA sintti shiishsho. Qassi neeninne Aarooni intte ixaanaa cuwayiyoogeeta ehiite” yaagiis. 18 Yaagin asai ubbaikka ba ixaanaa cuwayiyoogaa ekkidi, bonqquwaanne ixaanaa an wottiis; wottidi Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen

Muuseeranne Aaroonaara eqqidosona. 19 Eqqidaashin Qoraahi kumetta
maabaraa Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen shiishshiis.
He wode GODAA bonchchoi kumetta maabarau qoncciis. 20 GODAI Muu-
sanne Aaroona, 21 "Taani issi kuttan ha maabaraa xaissana haniyo gishshau,
etappe shaahettite" yaagiis.
22 SHin Muuseenne Aarooni sa7an gufannidi, "Abeet Xoossau, asho
maayida asaa ubbaa medhdhida Xoossau, issi uri nagara oottikko, neeni
kumetta maabaraa hanqqettai?" yaagidosona.
23 Yaatin GODAI Muusa, 24 "Neeni maabaraa, 'Qoraaha, Daataananne
Abiiraama dunkkaanetuppe kichchite' yaagada yoota" yaagiis.
25 Muusee denddidi, Daataanakkonne Abiiraamakko bin, Israa7eela
cimati a kaallidosona. 26 Maabaraa i, "Ha iita asatu dunkkaanetuppe kich-
chite; etabaa gididabaa aibaanne bochchoppite. Hinkkoode eta nagaraa
ubbaa gaasuwan inttekka pitetti xayana" yaagidi minttidi yootiis.
27 Yootin eti Qoraaha, Daataananne Abiiraama dunkkaanetuppe kichchi-
dosona. Daataaninne Abiiraami kare kiyidi, bantta maccaasatuura, bantta
naatuuranne bantta guutta naatuura bantta dunkkaanetu penggen eqqi-
dosona. 28 Muusee asaa, "Taani ha ooso ubbaa oottana mala, GODAI
tana kiittidoogaanne taani ta sheniyan oottennaagaa intte hagan erana.
29 Ha asati asi haiqqiyoogaadan haiqqikko, woikko asa bolli gakkiyaabaa
xalaalai eta bolli gakkikko, yaatikko GODAI tana kiittibeenna. 30 SHin GODAI
muleera oorattabaa oottin, biittai dooyettidi etanne etau de7iyaabaa ubbaa
mitti aggikko, eti paxa de7iiddi Si7ooliyaa duge wodhdhikko, he wode ha
asati GODAA karidoogaa intte erana" yaagiis.
31 I yaagidi wurssido sohuwaarakka, eti eqqido biittai phalqqetti wod-
hdhiis. 32 Biittai dooyettidi, etanne eta so asaa, Qoraaha citaa ubbaa
etassi de7iyaabaa ubbaara mitti bayiis. 33 Yaatin eti banttau de7iyaabaa
ubbaara paxa de7iiddi, Si7ooliyaa duge wodhdhidosona. Biittaikka eta
bolli gorddetti bayiis; eti maabaraa giddoppe tippi giidi xayi bayidosona.
34 Eta waasuwan eta matan de7iya Israa7eelati ubbai, "Biittai nunakka qassi
mittana hanees!" yaagiiddi baqatidosona.
35 Qassi tamaikka GODAA matappe yiidi, ixaanaa cuwayiya naa77u xee-
tanne ishatamu asaa mi bayiis.

Ixaanaa Cuwayiyoobata

36 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, 37 "Neeni qeesiyaa Aaroona na7aa
El77aazarassi yaagada yoota, 'Ixaanaa cuwayiyoobata taman xuugettida
asaa giddoppe ekka; bonqquwaa cuwayiyoobatuppe haassada laala. He
ixaanaa cuwayiyoobati geeshsha. 38 Bantta nagaraa gishshau haiqqida ha
asatu ixaanaa cuwayiyoobata lee7issada qoxxada, yarshshuwaa saaxiniyaa
kamma. Eti hegeeta GODAA sinttan shiishshido gishshau, hegeeti geeshsha;
hegeeti Israa7eelata hassayissiya malaata gidana' yaaga" yaagiis.
39 Yaagin qeesee El77aazari xuugettida asati shiishshido nahaase bi-
rataappe oosettida ixaanaa cuwayiyoobata ekkidi, yarshshuwaa saaxiniyaa
kammanau lee7issidi qoxxiis. 40 Aaroona zare gidenna ooninne GODAA
sinttan ixaanaa cuwayanau shiiqenna mala, Qoraahanne a citaa gakki-
daagee a gakkenna mala, Israa7eelata hassayissanau hageeta oottiis. GODAI
Muuse baggaara El77aazara azazidoogaadan hagee haniis.

Aarooni Asaa Boshaappe Ashshiis

41 Wonttetta gallassi Israa7eela maabarai ubbai, "GODAA asaa intte
worideta" yaagidi, Muuse bollinne Aaroona bolli zuuzummidosona.
42 Maabarai Muusenne Aaroona bolli denddanau shiiqidi, Xoossaa

Dunkkaaniyaakko simmi xeelliyo wode, shaarai Xoossaa Dunkkaaniyaa kammin, GODAA bonchchoi qoncciis.

43 Hegaappe guyyiyan, Muuseenne Aarooni Xoossaa Dunkkaaniyaa sinttau yiidosona. 44 Yin GODAI Muusa, 45 “Ha asaa gidduwaappe kichchite; taani eta issi kuttan xaissa bayana” yaagiis.

Yaagin eti sa7an gufannidosona. 46 Muusee Aaroona, “Ne ixaanaa cuwayiyoogaa ekkada, bonqquwaa yarshshiyoosaappe ekkada, ixaanaa an wotta; wottada etayyo atto giissanau eesuwan maabaraakko efa. Aissi giikko, GODAA hanqqoi a matappe kiyiichchiis; boshaikka doommiichchiis” yaagiis. 47 Yaagin Muusee giidoogaadan Aarooni ba ixaanaa cuwayiyoogaa ekkidi, maabaraa giddo woxxiis. Boshai asaa gidduwan doommidaashin, Aarooni ixaanaa cuwayidi, asaayyo atto giissiis. 48 Yaatidi i haiqqidaageetuppenne paxa de7iyaageetuppe gidduwan eqqin, boshai aggi bayiis. 49 Qoraaha gaasuwan haiqqida asai qoodettennan, ha boshan haiqqidaageeti 14,700. 50 Boshai eqqidoogaappe guyyiyan, Aarooni Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen de7iya Muusekko simmiis.

17

Aaroona Xam77aa Aacettaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Neeni, ‘Intte zariyan zariyan intte halaqatuppe huuphiyan huuphiyan issi issi xam77aa muleera tammanne naa77u xam77aa tau immite’ yaagada Israa7eelatuppe ekka. Issi issi asaa sunttaa xam77aa bollan xaafa. 3 Issi issi zariyaa halaqaassi issi xam77a gidiyo gishshau, Leewa xam77an Aaroona sunttaa xaafa. 4 Xaafada Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon taani nenaara gaittiyo Taabootaa sinttan wotta. 5 Taani dooriyo asa xam77ai aacana; hagaadan oottada intte bollan Israa7eelati zuuzummiyo zuuzunttaa taani mule xaissana” yaagiis.

6 Yaagin Muusee Israa7eela asau yootin, eta halaqati tammanne naa77u xam77ata, issi issi zariyaa halaqati issi issi xam77aa ayyo immidosona. He xam77atu gidduwan Aaroona xam77aikka de7ees. 7 Muusee he xam77aa ubbaa Xoossaa Dunkkaaniyaa giddon GODAA sinttan wottiis.

8 Wonttetta gallassi Xoossaa Dunkkaaniyaa giddo Muusee gelido wode, Leewa zare gidiya Aaroona xam77ai aacidaagaa, gumbbidaagaa, ciyyidaagaanne ciyidi lauziyaa giyo mitta aifiyaa aifidaagaa be7iis. 9 Hegaappe guyyiyan, Muusee xam77a ubbaa GODAA sinttappe Israa7eela asaa ubbaakko ehiis. Ehin asai eta be7idoogaappe guyyiyan, halaqati bantta xam77aa xam77aa ekkidosona. 10 GODAI Muusa, “Aaroona xam77aa Taabootaa sinttan zaara wotta. Hegaa makkalidaageeti ta bolli naa77antto zuuzummidi haiqqennaadan, etau malaata oottada naaga” yaagiis. 11 Yaagin GODAI azazidoogaadan Muusee oottiis.

12 Israa7eela asai Muusa, “Nuuni haiqqana; xayana; nuuni ubbaikka xayana! 13 Xoossaa Dunkkaaniyaakko, harai atto mataa shiiqiya uri ooninne haiqqana. Simmi nuuni ubbaikka haiqqiyoo?” yaagidosona.

18

Qeesetunne Leewatu Oosuwaa

1 GODAI Aaroona, “Neeni, ne attuma naatinne Leewati geeshsha sohuwaa oosuwan polettiya nagaraa tookkana; neeninne ne attuma naatu xalaalai intte qeesetettaa oosuwan polettiya nagaraa tookkana. 2 Neeninne ne attuma naati Xoossaa Dunkkaaniyaa sinttan oottiyo wode, nenaara

oottidi maaddana mala, Leewa zare gidiya ne dabbota eha. 3 Eti int-
teppe garssaara Xoossaa Dunkkaaniyaa ooso ubbaa oottona; shin etikka
inttekka issippe haiqqennaadan, eti geeshsha sohuwaa miishshaakkonne
yarshshiyoosaakko shiiqoppona. 4 Eti inttenaara issippe gidona; Xoossaa
Dunkkaaniyan de7iya ooso ubbaa oottona. Leewatuppe attin, hara uri
ooninne inttekko shiiqoppo. 5 Naa77anttuwaa Israa7eelatu bolli hanqqoi
wodhdhenna mala, geeshsha sohuwaanne yarshshiyoosaa oosuwaa oottite.
6 Leewata intte dabbota Israa7eelatu giddoppe taani ta huuphen dooraas.
Eti Xoossaa Dunkkaaniyaa oosuwaa oottanau intteyyo imodan immada, GO-
DAU dummayaas. 7 SHin neeninne ne attuma naatu xalaalai yarshshiyoosaa
oosuwaa ubbaanne magalashuwaa giddon de7iya qeesetetta ooso ubbaa
oottite. Qeesetettaa oosuwaa taani intteyyo imodan oottada immais; hara
uri ooninne geeshsha sohuwaakko shiiqiyaabi haiqqo" yaagiis.

8 Hegaappe guyyiyan GODAI Aaroona, "Israa7eelati taayyo immiyo
geeshsha imota ubbaa taani neeyyo immaas. Taani neeyyo ne gishshaanne
ne attuma naatuyyo eta gishshaa merinau gishsha oottada immaas.
9 Taayyo immiyo aadhdhida geeshsha imuwaappe taman xuugettenna
baggai inttessa gidana: eti taassi immiyo geeshsha imuwaa ubbaappe
kattaa yarshshoi, woikko nagaraa gishshau yarshshiyo yarshshoi, woikko
naaquwaa gishshau yarshshiyo yarshshoi neessanne ne attuma naatussa
gidana. 10 Intte hegaa geeshsha sohuwan miite; attumaagee ubbai hegaa
mo; hegee inttessi geeshsha gidana.

11 "Hagee qassi neessa. Israa7eelatu wuxaawuxo yarshsho ubbaa neeyyo,
ne attuma naatuyyoonne ne macca naatuyyo merinau gishsha oottada
immais; intte keettaa asaa giddon wogaadan geeshsha gidiya ubbai hegaa
mo.

12 "Eti taayyo immiyo koiro aifiyaappe lo77o wogaraa zaitiyaa ubbaa,
yelaga woine eessaa ubbaanne muruta kattaa ubbaa neeyyo immais. 13 Eti
GODAAYYO ehiyo eta biittan de7iya koiro gakkida aifee inttessa; intte
keettaa asaa giddon wogaadan geeshsha gidiya ubbai hegaa mo.

14 "Israa7eelan GODAAYYO dummatidabai ubbai inttessa. 15 Baira
yelettida asi woikko mehee, Israa7eelati GODAAYYO immidobi inttessa.
SHin baira yelettida asanne baira yelettida geeshsha gidenna mehe intte
wozanau bessees. 16 Issi agina naata wozanau Xoossaa Dunkkaaniyan
eriyo meezaanaa likkiyan ichchashu xaqara biraa wozo waagaa qanxxite.
17 SHin miizzaa bairaa, woikko dorssaa bairaa, woikko deeshshaa bairaa
intte wozanau koshshenna; eti geeshsha. Neeni eta suuttaa yarshshiyoosaa
bollan caccafa; GODAA tonggu giidi sawana mala, eta modhdhuwaa taman
xuugga. 18 Etappe beettiya ashoi wuxaawuxido anggaasuwaadaaninne
ushachcha gedaadan inttessa. 19 Israa7eelati GODAAYYO immiyo geeshsha
yarshsho ubbaa neessi, ne attuma naatussinne ne macca naatussi merinau
gishsha oottada immais. Hageekka taani nenaaranne ne zerettatuura
maacettiyo merinaa maachcha" yaagiis.

20 Qassikka GODAI Aaroona, "Eta biittan neeni ainne laattakka; eta giddon
nena gakkiya shaahoi aibikka baawa; Israa7eelatu giddon ne laatainne
nena gakkiya shaahoi tana" yaagiis.

Leewata Gakkiya SHaahuwaa

21 GODAI, "Leewati Xoossaa Dunkkaaniyan oottiyo oosuwaa gishshau,
Israa7eelatu asirata ubbaa etayyo immaas. 22 Hachchippe doommidi, Is-
raa7eela asati bantta nagaran haiqqenna mala, Xoossaa Dunkkaaniyaakko
shiiqoppona. 23 Xoossaa Dunkkaaniyaa oosuwaa oottiyaageetinne hegan

polettiya nagaraa tookkiyaageeti Leewata. Hagee yeleta ubbau merinaa wogaa. Leewati Israa7eela asaa gidduwan ainne laattokkona. 24 Hegaa gishshaa, Israa7eelati GODAAYYO imodan immiyo asirataa, taani Leewatuyyo eta laatadan immaas. Taani etabaa, 'Eti Israa7eela asaa gidduwan ainne laattokkona' yaagidoogee hegaassa" yaagiis.

25 Qassi GODAI Muusa, 26 "Neeni Leewata hagaadan yaaga; 'Taani intteyyo laatadan immido asirataa intte Israa7eela asaappe ekkiyo wode, intte he asirataappe asirataa GODAAYYO immite. 27 Intte imoi intteyyo kattaa qoxxiyo audiyaa kattaadaaninne gum77iyo woine aifiyaadan qoodettees. 28 Qassi hagaadan Israa7eela asaappe intte ekkiyo asirata ubbaappe imuwaa GODAAYYO immite; ha asirataappe GODAA gishshaa qeesiyaa Aaroonayyo intte immanau bessees. 29 Intte ekkiyo imota ubbaappe, lo77iyaagaanne geeshshaa GODAASSI gishsha oottidi, intte immanau bessees' yaaga.

30 "Qassi neeni Leewata, 'Ubbaappe lo77o imuwaa intte immidoogaappe guyyiyan, attidaagee intteyyo kattaa qoxxiyo audiyaa kattaadaaninne gum77iyo woiniyaa aifiyaadan qoodettana. 31 Inttenne intte keettaa asai hegaappe attidaagaa awaaninne miite; aissi giikko, hegee Xoossaa Dunkkaaniyan intte oottiyo oosuwaayyo intte damoozaa. 32 Lo77o baggaa GODAASSI immirggidoogaappe guyyiyan intte miyo wode, mooranchcha gidekketa. SHin lo77o baggaa he imotaappe kessennan de7iiddi, he imotaappe miidi, intte Israa7eela asaa imotaa tunissennaadan naagettite. Hegaadan oottana xayikko, intte haiqqana' yaaga" yaagiis.

19

Tunatettaappe Geeyiyo Haattaa

1 GODAI Muusanne Aaroona hagaadan yaagiis; 2 "GODAI higgiyan azazido wogai hagaa: Tilla bollaara de7iya woikko borssoi bainna, i morggiyan qambbari wodhdhibeenna zo7o ussiyo neeyyo ehaana mala, Israa7eela asaayyo yootite. 3 Qeesiyaa El77aazarayyo o immite; i o dunkkaanidosaappe gaxi efin, issi asi o a sinttan shukko. 4 Qeesiyaa El77aazari i suuttaappe amaridaagaa ba biradhdhiyan ekkidi, Xoossaa Dunkkaaniyaayyo sintta baggaara laapputto caccafo. 5 I xeellishin ussiyaa xuugettu; i galbbai, ashoi, suuttainne tocee xuugetto. 6 Qeesee zigaa, hiisoophphiyaa tashiyaanne zo7o qunccuutiyaa ekkidi, ussiyo xuuggiyo taman olo. 7 Hegaappe guyyiyan, qeesee ba maayuwaa meecco; ba bollaakka haattan meecetto; meecettidi dunkkaanidosaa gelo; shin omarssa gakkanaassi i wogaadan tuna gidana. 8 He ussiyo xuuggidaagee qassi ba maayuwaa meecco; ba bollaakka haattan meecetto; ikka qassi omarssa gakkanaassi wogaadan tuna gidana.

9 "Hegaappe guyyiyan, geeshsha asi ussiyaa xuugettido bidinttaa shiishshidi, dunkkaanidosaappe gaxaara geeshsha sohuwan wotto. Israa7eela asai tunatettaappe geeyiyo haattan go7ettanau hegaa naagi wottana; hegee nagaraappe geeshshanaassa. 10 Qassi ussee bidinttaa shiishshida asi ba maayuwaa meecco; omarssi gakkanaassi i wogaadan tuna gidana. Ha wogai Israa7eela asaunne eta gidduwan de7iya hara dere asau naa77aukka merinaa woga gidana.

11 "Haiqqida asa ahaa bochchiya ooninne laappun gallassaa wogaadan tunana. 12 He tunatettaappe geeyiyo haattan heezzantta gallassinne laappuntta gallassi, i bana geeshsho; hegaappe guyyiyan, i wogaadan geeshsha gidana; shin heezzantta gallassaaninne laappuntta gallassan bana geeshshana xayikko, i geeshsha gidenna. 13 Haiqqida uraa ahaa bochchiya

ooninne bana geeshshennan aggikko, GODAA Dunkkaaniyaa i tunissees; he urai Israa7eela asaa giddoppe bohetto. Tunatettaappe geeyiyo haattai a bollan caccafettibeenna gishshau, i tuna; a tunatettai a bollan gam77ees.

14 “Issi uri dunkkaaniyaa giddon haiqqikko de7iya wogai hagaa: dunkkaaniyaa giddo geliya ooninne, qassi dunkkaaniyaa giddon de7iya ubbaikka laappun gallassaa tuna gidana. 15 Hegaadankka, qum77ettennan dooya de7iya miishsha ubbai tuna gidana. 16 Qassi dembban bisuwan haiqqida asa, woikko coo haiqqida ahaa, woikko asa meqetta, woikko duufuwaa bochchiya ooninne laappun gallassaa tuna gidana.

17 “Tunatettaappe geeshshanau xuuggido ussee bidinttaappe amaridaagaa ekkada, otuwan wottada, pultto haattaa an tiga; 18 tigin geeshsha asi hiisoophphiyaa bonccuwaa ekkidi, haattan naaqqi kessidi, dunkkaaniyaa, dunkkaaniyan de7iya miishshaa ubbaaninne hegan de7iya asaa ubbaa bollan caccafo. Qassi asa meqettaa, woikko duufuwaa, woikko worido uraa, woikko haiqqida uraa bochchida asa o bollinne i caccafo. 19 Geeshsha asi heezzanttanne laappuntta gallassan tunida uraa bollan caccafo. I laappuntta gallassan he uraa tunatettaappe geeshsho; he geeyida bitanee ba maayuwaa meecco; ba bollaakka haattan meecetto; he gallassa omarssi i geeshsha gidana.

20 “SHin tuna uri bana geeshshennabaa gidikko, he uri GODAA geeshsha sohuwaa tunissido gishshau, Israa7eela asaa giddoppe bohetto; tunatettaappe geeyiyo haattai a bollan caccafettibeenna gishshau, i tuna. 21 Hagee intteyyo merinaa woga gidana. Qassi tunatettaappe geeyiyo haattaa caccafiya asi ba maayuwaa meecco; tunatettaappe geeyiyo haattaa bochchiya ooninnekka omarssi gakkanaassi tuna gidana. 22 Tuna uri bochchiyo aibinne tunees. Qassi hegaa bochchiya ooninne omarssa gakkanaassi tuna gidees” yaagiis.

20

Qaadeesan Hanidabaa
(Kessaabaa 17:1-7)

1 Koiro aginan Israa7eelati ubbai Xiina giyo bazzuwaa gakkidi, Qaadeesa giyoosan dunkkaanidosona. Hegan Miiriyaama haiqqada moogettaasu.

2 Hegan asaayyo haatti xayin, asai shiiqidi, Muuse bollinne Aaroona bolli denddiis. 3 Eti, “Nu ishantti GODAA sinttan haiqqido wode, nuunikka haiqqidabaa gidorkkoniishsha! 4 Nuuninne nu mehee ha bazzuwan haiqqanaadan, GODAA asaa hagau intte aissi ehiidetii? 5 Ha hanttaara sohuwaa nuna Gibxxeppe pude aissi ehiidetii? Hagan katta aifee, woikko balasee, woikko woine aifee, woikko roomaanee baawa; qassi uyiyo haattikka hagan baawa” yaagidi Muuseera ooyettidosona.

6 Yaatin Muuseenne Aarooni asaa matappe Xoossaa Dunkkaaniyaa pengge biidi gufannidosona; gufannin GODAA bonchchoi etayyo qoncciis. 7 GODAI Muusa, 8 “Ne gatimaa ekka; neeninne ne ishaa Aarooni yaa7aa shiishshite; shiiqin eta sinttan zaallai haattaa goggana mala yoota. Zaallaappe haattaa intte kessidi, yaa7aanne eta mehiyaa ushshana” yaagiis. 9 GODAI azazidoogaadan, Muusee GODAA sinttappe gatimaa ekkiis.

10 Inne Aarooni yaa7aa zaallaa sinttan shiishshidosona; shiishshin Muusee eta, “Inttenoo makkalanchchatoo, siyite; ha zaallaappe haattaa intteyyo nuuni tumu kessanee?” yaagiis. 11 Yaagidi Muusee ba kushiyaa xoqqu oottidi, ba gatiman naa77utoo zaallaa shocin, haattai xuuqqidi kiyiis; kiyin yaa7ainne eta mehee uyiis.

12 SHin GODAI Muusanne Aaroona, “Israa7eela asaa sinttan intte ta
geeshshatettaa bessanau ammanettibeenna gishshau, taani etayyo immiyo
biittaa ha asaa intte gelissekketa” yaagiis.
13 Israa7eela asai GODAARA ooyettidonne i ba geeshshatettaa eta giddon
qonccissidosai ha Mariiba haattaana.

Eedooma Kawoi Israa7eela Asai Ba Biittaara Kanttennaadan Diggiis

14 Muusee Qaadeesappe Eedooma biittaa kawuwaakko, ba
kiitettiyaageeta hagaadan yaagidi kiittiis; “Ne dabbo gidiya Israa7eela
asai hagaadan yaagees; ‘Nuna gakkida meto ubbaa neeni eraasa. 15 Nu
maizza aawati duge Gibxxe wodhdhidosona; yan nuuni daro laittaa
de7ida. Gibxxeti nunanne nu aawata huqqunnidosona. 16 Huqqunnin
nuuni GODAASSI waassin, nu waasuwaa siyidi, kiitanchchaa kiittidi, nuna
Gibxxeppe kessiis. Ha77i nuuni ne biittaa gaxan de7iya Qaadeesa kataman
de7oos. 17 Hayyanaa, nuna ne biittaara kanttissarkkii! Nuuni ai gade
giddoorakka woikko woine turaa giddoorakka kanttokko! Qassi nuuni ai
haatta ollappenne haattaa uyokko. Nuuni Kawo Ogiyaa oiqqidi baana;
nuuni ne biittaara kanttana gakkanaassi, haddirssi woikko ushachchi
gookko’ yaagees” yaagiis.
18 SHin Eedooma kawoi, “Nu biittaara kanttissikke; intte hagaara kanttana
kajjeelikko, nuuni denddidi inttena bisuwan olana” yaagidosona.
19 Yaagin Israa7eelati a, “Nuuni Kawo Ogiyaara baana; nuuni woikko nu
mehee intte haattaa uyikko, nuuni hegaayyo waagaa qanxxana. Nuuni
tohuwan aaretta xalaalaa koyoos; harabaa aibanne koyokko” yaagidosona.
20 Eedooma kawoi zaarettidi, “Inttena kanttissikke” yaagiis. Hegaappe
guyyiyan, daronne wolqqaama olanchchata ekkidi, Israa7eela asaara olaa
gaittanau kiyiis. 21 Eedoomati bantta biittaara Israa7eela asai kanttanau
diggido gishshau, Israa7eela asai simmidi hara ogiyaa biis.
22 Israa7eela asai ubbai Qaadeesappe denddidi, Hoora giyo deriyaa bi-
idosona. 23 Eedooma zawaa matan de7iya Hoora Deriyan, GODAI Muusanne
Aaroona, 24 “Aarooni haiqqidi ba maizzan gaittiyo wodee gakkiis. Mariiba
haattaa matan intte naa77aikka ta azazuwaa bolli makkalido gishshau,
Israa7eela asaayyo taani immiyo biittaa i gelenna. 25 Aaroonanne a na7aa
El77aazara ekkada, Hoora Deriyaa eha. 26 Aaroona maayuwaa qaarada, a
na7aa El77aazara maizza. Aarooni ba maizzan gaittana; i yan haiqqana”
yaagiis.
27 GODAI azazidoogaadan Muusee oottiis; asai ubbai xeellishin, eti Hoora
Deriyaa kiyidosona. 28 Kiyin Muusee Aaroona maayuwaa qaaridi, a na7aa
El77aazara maizziis. Aarooni he deriyaa huuphiyan haiqqiis. Hegaappe
guyyiyan, Muuseenne El77aazari deriyaappe wodhdhidosona. 29 Aarooni
haiqqidoogaa asai ubbai erido wode, Israa7eela asai ubbai Aaroonayyo
hasttamu gallassaa yeekkiis.

21

Kanaaneti Xoonettidosona

1 Neegeeba Bazzuwan, Kanaane biittan de7iya Araada kawoi Israa7eela
asai Ataarima efiya ogiyaa baggaara yiyoogaa siyido wode, i Israa7eelatuura
olaa gaittidi, etappe amaridaageeta omooddiis. 2 He wode Israa7eela asai,
“Neeni ha asaa nu kushiyan aattada immikko, nuuni eta katamata muleera
xaissana” yaagidi GODAA shiiqqidosona. 3 GODAI Israa7eela qaalaa siyidi,
he Kanaaneta etayyo aatti immiis; immin eti he Kanaanetanne eta katamata
muleera xaissidosona. Hegaa gishshau, he sohoi Horima geetetti sunttettiis.

Nahaasiyaa Birataappe Merettida SHooshshaa

4 Israa7eela asai Hoora Deriyaappe denddidi, Eedooma biittaa yu-
ushuwaa baanau Zo7o Abbaa efiya ogiyaara biidosona; shin ogiyaa bollan
asau danddayai wuriis. 5 Asai, “Nuuni bazzuwan haiqqanau Gibxxeppe
pude nuna aissi ehiidetii? Qumi baawa; haatti baawa; ha iita qumai nuna
sheneyiis” yaagidi Xoossaa bollinne Muuse bolli zuuzummiis.

6 Zuuzummin GODAI asaa gidduwan marzziyaara de7iya shooshshata
yeddiis; eti dukkin, daro Israa7eelati haiqqidosona. 7 Eti Muusekko yiidi
a, “Nuuni GODAA bollinne ne bolli zuuzummidi, nagaraa oottida. Nuuppe
ha shooshshaa haassana mala, neeni GODAA woossa” yaagidosona. Yaagin
Muusee asaa gishshau woossiis.

8 Hegaappe guyyiyan GODAI Muusa, “Neeni nahaase shooshshaa medhd-
hada, eta sinttan mittaa bollan kaqqa; dukettida ooninne a xeellikko pax-
ana” yaagiis. 9 Yaagin Muusee nahaase birataappe shooshshaa medhdhidi,
mittaa bollan kaqqiis. Hegaappe guyyiyan, shooshshai dukkido asai ubbai
nahaase shooshshaa xeellidi paxiis.

Hoora Deriyaappe Denddidi Moo7aaba Biitti Biidosona

10 Israa7eela asai denddidi, Oboota giyoosan dunkkaanidosona.
11 Obootappe denddidi, Moo7aabappe sintta baazzan de7iya bazzuwan,
arshsho baggaara, laalettida Abaarima kataman dunkkaanidosona.
12 Hegaappe denddidi, Zareeda Zanggaaran dunkkaanidosona. 13 Hegaappe
denddidi, Amooretu biittaa gaxaa gakkanau biya bazzuwaa giddon
Arnnoona SHaafaappe hefinttan dunkkaanidosona. Arnnoona SHaafai
Moo7aaba biittaappenne Amooretu biittaappe gidduwan de7iya zawaa.
14 Hegaa gishshau, GODAA Olaa Maxaafan, “Suufa heeran de7iya
Waaheeba katamaanne Arnnoona SHaafaa zanggaaraa, 15 Eera katamaa
gakkanaassinne Moo7aaba zawaa gakkanaassi de7iya zanggaara dugettaa”
yaagetti xaafettiis.

16 Eti hegaappe denddidi, Beera giyoosaa biidosona; hegee GODAI Muusa,
“Asaa shiishsha; taani etau haattaa immana” yaagidi yootido haatta ollaa.
17-18 Hegan Israa7eela asai ha mazamuriyaa yexxiis.

“Haattaa ollau, pultta!
Halaqati bookkido haattaa ollaayyo,
asaa kaalettiyaageetu ollaayyo,
kawotaa xam77aaninne eta kazaran bookkido haatta ollaayyo
ane yexxoos” yaagiis.

Eti he bazzuwaappe Mataana giyoosaa biidosona; 19 Mataanappe
Naahili7eela, Naahili7eelappe Baamoota giyoosaa, 20 Baamootappe
denddidi, Moo7aaban de7iya zanggaaraa biidosona; ha zanggaarai Pisgga
Deriyaappe garssan bazzuwaa giigan de7ees.

Kawoi Sihooninne Kawoi Oogi Xoonettidosona

21 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai Amoore biittaa Kawuwaa Si-
hoonakko kiitettiyaageeta hagaadan yaagidi kiittiis; 22 “Nuna ne biittaara
kanttissarkkii! Nuuni ne gadiyaa giddo woikko woine turaa giddo gelokko;
qassi haatta ollaa augaappenne uyokko. Nuuni ne biittaara kanttana
gakkanaassi, Kawo Ogiyaara baana” yaagiis.

23 SHin Sihooni ba biittaara Israa7eela asaa kanttissennan diggiis; i ba
olanchchata ubbaa shiishshidi, Israa7eela asaa olanau bazzo biis; Yahaaxa
giyoosaa bi gakkidi, Israa7eela asaara olettiis. 24 SHin Israa7eela asai olan

Amooretuppe daruwaa woridi, eta biittaa Arnnoona SHaafaappe doommidi, Amoonatu zawan de7iya Yaabooqa SHaafaa gakkanaassi oiqqiis. Amoona asatu biittaa zawai gimbbetti uttido gishshau, eti yaa gelibookkona.
25 Yaatin Israa7eelati Amooretu katamata ubbaa xoonidi ekkidosona. Qassi Haseboonanne a yuushuwan de7iya qeeri katamatakka ubbaa oiqqidi, yan uttidosona. 26 Haseboona katamai Amooretu Kawuwaa Sihoona katamaa. Sihooni Moo7aaba biittaa kawuwaa kaseegaa olidi, Arnnoona SHaafaa gakkanaassi a biittaa ubbaa appe ekkidaagaa.

27 Hegaa gishshau, leemisuwan hagaadan yaagidosona;
“Haseboonì haayite;
he katamai zaaretti keexetto;
Sihoona gita katamai wodhdhi eqqidi keexetto!
28 Aissi giikko, tamai Haseboonappe,
lacoi Sihoona katamaappe kiyiis;
kiyidi Moo7aaban de7iya Eeranne
Arnnoona SHaafaa heeran gezziyan de7iya halaqata miis.
29 Moo7aabaa, neeyyo aayye7ana!
Kamooshau goinniyaageetoo, intte xayideta.
Intte xoossai, Kamooshi,
intte attuma naata baqatau,
intte macca naata omooduwau,
Amooretu Kawuwaa Sihoonayyo immiis.
30 Intte zerettati Haseboonappe doommidi,
Diboona gakkanaassi muleera xayidosona.
Medaaba matan de7iya Nofaaha gakkanaassi
wurssidi bashshidosona” yaagidosona.

31 Hegaadan hanidi, Israa7eelati Amooretu biittan uttidosona. 32 Qassi Muusee wochchiyaageeta Yaa7izeera giyo katamaa yeddin, Israa7eelati he katamaanne a heeran de7iya qeeri katamata oiqqidi, hegan de7iya Amooreta kessidi yedettidosona.

33 Hegaappe guyyiyan, Israa7eelati simmidi, Baasaane efiya ogiyaara kiyidosona. Kiyin Baasaane Kawoi Oogi ba olanchchatu ubbaara Ediraa7a giyo katamaa etaara olettanau kiyiis. 34 SHin GODAI Muusa, “Ayyo yayyoppa! Aissi giikko, taani Kawuwaa Ooga a asaa ubbaaranne a biittaara ne kushiyan aattada immaas. Haseboonan uttidi haarida Amooretu Kawuwaa Sihoona bolli oottidoogaadan, neeni a bollikka oottana” yaagiis. 35 Yaagin Israa7eelati Ooga, a attuma naatanne a asaa ubbaa issuwaanne paxa ashshennan woridosona. Woridi eti a biittaa laattidosona.

22

Moo7aaba Kawoi Baalaaqi Balaama Xeegissiis

1 Hegaappe guyyiyan Israa7eela asai denddidi, Yarkko ginan Yorddaanoosa hefinttan de7iya Moo7aaba dembban dunkkaaniis.

2 Israa7eela asai Amooretu bolli oottidoogaa ubbaa Xippoora na7ai Baalaaqi siyiis. 3 Siyin Israa7eela asai keehi daro gidido gishshau, Moo7aabati keehi dagammidi yayyidosona. 4 Moo7aabati Midiyaama cimata, “Boorai maataa mi xaissiyoogaadan ha wude asai nu yuushuwan de7iya ubbaa mi xaissana” yaagidosona.

Yaagin he wode Moo7aaba Kawoi, Xippoora na7ai Baalaaqi 5 Amaawa biittan Efiraaxiisa SHaafaa matan Patoora kataman de7iya Bi7oora na7aa Balaamakko asa kiittiis. Kiittiiddi Baalaaqi, “Be7a, Gibxxeppe daro asai

kiyiis; eti biitta ubbaa maayidi, taappe ya baggan de7oosona. 6 Eti taayyo keehi wolqqaamiyo gishshau, hayyanaa ha77i yaada, eta taayyo qanggarkkii! Ooni erii, taani eta xoonanaunne biittaappe kessanau danddayanaakkonne. Aissi giikko, neeni anjjidoogee anjjettidaagaanne neeni qanggidoogee qanggettidaagaa gidiyoogaa taani erais" yaagiis.

7 Yaagin Moo7aaba cimatinne Midiyaama cimati qanggissiyo waagaa ekkidi, Balaamakko biidosona. Biidi Baalaaqi giidoogaa ayyo yootidosona. 8 Yootin Balaami eta, "Hachchi qammi hagan aqite; GODAI taayyo yootiyoogaa taani intteyyo yootana" yaagiis. Yaagin Moo7aaba halaqati Balaamaagan takkidosona.

9 Xoossai Balaamakko yiidi, "Hageeti nenaara de7iya asati oonee?" yaagidi oichchiis.

10 Oichchin Balaami Xoossaa, "Moo7aaba Kawoi, Xippoora na7ai Baalaaqi, 11 'Gibxxeppe daro asai kiyiis; eti biitta ubbaa maayidosona. Ha77i neeni yaada, eta taayyo qanggarkkii! Ooni erii, taani eta xoonanaunne biittaappe kessanau danddayanaakkonne' yaagidi eta taakko kiittiis" yaagiis.

12 Yaagin Xoossai Balaama, "Neeni etaara booppa. Israa7eelati anjjettidaageeta gidiyo gishshau, neeni he asaa qanggoppa" yaagiis.

13 Wonttetta gallassi maallado Balaami denddidi, Baalaaqa halaqata, "Taani inttenaara beennaadan GODAI diggido gishshau, intte biitti simmite" yaagiis.

14 Yaagin Moo7aaba halaqati yaappe denddidi, Baalaaqakko simmidi a, "Balaami nunaara yeennan ixxiis" yaagidosona.

15 Zaaridikka Baalaaqi kaseegeetuppe aadhdhi bonchchettidanne qoodankka corattida hara halaqata akko kiittiis. 16 Eti Balaamakko yiidi, "Xippoora na7ai Baalaaqi nena, 'Neeni taakko yaanaagaa nena aibinne teqqoppo. 17 Aissi giikko, taani neeyyo daro woituwaa immana; neeni giyoobaa ubbaa aibanne taani oottana. Yaada ha asaa taayyo qanggarkkii!' yaagiis" yaagidi yootidosona.

18 SHin Balaami etayyo, "Baalaaqi harai atto birainne worqqai kumido ba kawo keettaa tau immidabaa gidiyaakkonne, GODAA ta Xoossaa azazuwaappe kanttada, taani aibanne pacissanau woikko gujjanau danddayikke. 19 GODAI taayyo yootiyo harabi de7ikko taani eranaadan, inttekka hachchi qamma hagan aqite" yaagiis.

20 He gallassa qammi Xoossai Balaamakko yiidi, "Ha asai nena xeesanau yiido gishshau, neeni etaara ba. SHin taani neeyyo yootiyoobaa xalaalaa ootta" yaagiis.

Balaamanne A Hariyo

21 Yaagin wonttetta gallassi Balaami ba hariyo kooridi, Moo7aaba halaqatuura biis. 22 SHin i biyo wode Xoossaa hanqqoi eexxi kiyiis; yaatin GODAA kiitanchchai a teqqanau ogiyan eqqiis. He wode Balaami ba hariyo toggidaashin, a naa77u ashkkarati aara de7oosona. 23 GODAA kiitanchchai bisuwaa zaaretti oiqqidi, ogiyan eqqidaagaa hariyaa be7annee, ogiyaa aggada, goshshaa giddo gelaasu. Gelin Balaami ogiyaa zaaranau hariyo bukkiis.

24 Yaatin GODAA kiitanchchai naa77u woine turaa sohotuppe gidduwan, ya baggaaranne ha baggaara gimbbiyan diretti uttida un77o ogiyan eqqiis. 25 Hariyaa GODAA kiitanchchaa be7ido wode, gimbbe dirssaakko shiiqada, Balaama tohuwaa gimbbe dirssaara daraxaasu; daraxin i hariyo naa77anttokka bukkiis.

26 Hegaappe guyyiyan, GODAA kiitanchchai sinttaukko aadhdhidi, haddirssa baggaarakka ushachcha baggaara kanttiyoosi bainna un77o sohuwan eqqiis. 27 Hariyaa GODAA kiitanchchaa be7ada, Balaami toggidaashin zin77aasu. Balaami keehi hanqqettidi, ba xam77an hariyo bukkiis.
28 Hegaappe guyyiyan, GODAI haree doonaa dooyin, hariyaa Balaama, “Taani neeyyo ai oottiinee neeni tana ha heezzutoo bukkidoogee?” yaagaasu.
29 Yaagin Balaami hariyo, “Neeni tana eeyettido gishshataassa. Ta kushiyan bisoi de7idabaa gidiyaakko, taani nena ha77i worana shin!” yaagiis.
30 Yaagin hariyaa Balaama, “Taani ne de7o ubban hachchi gakkanaassi toggiyo ne hariyo gidikkinaa? Taani neeyyo hagaadan hana eriyaanaa?” yaagaasu.
Yaagin Balaami, “Hana erakka” yaagiis.
31 Hegaappe guyyiyan, GODAI Balaama aifiyaa dooyin, GODAA kiitanchchai shoohuwaappe shoddido bisuwaa oiqqidi, ogiyan eqqidaagaa be7iis. Be7idi i lichchi giidi, som77uwaa sa7aa gattidi gufanniis. 32 GODAA kiitanchchai a, “Ne hariyo ha heezzutoo aissi bukkadii? Ne ogee ta sinttan geella gidiyo gishshau, taani nena teqqanau hagaa yaas. 33 Hariyaa tana be7ada, ta sinttappe heezzutoo wora simmaasu. Hariyaa wora simmabeennabaa gidiyaakko, taani nena hannoode tumu worarggada, hariyo ashshana shin” yaagiis.
34 Yaagin Balaami GODAA kiitanchchaa zaaridi, “Taani nagaraa oottaas. Neeni tana teqqanau ogiyaa bollan eqqidoogaa taani erabeikke. Neeni dosabeennabaa gidikko, taani ha77i guyye simmana” yaagiis.
35 Yaagin GODAA kiitanchchai Balaama, “Neeni ha asatuura ba; shin taani neeyyo yootiyoogaa xalaalaa haasaya” yaagiis. Yaagin Balaami Baalaaqa biittaa halaqatuura biis.

Baalaaqi Balaama Ufaissan Mokkiis

36 Balaami yiyoogaa Baalaaqi siyido wode, Arnnoona SHaafaa zawan ba biittaa gaxan de7iya Moo7aabatu kataman aara gaittanau biis. 37 Baalaaqi Balaama, “Neeni eesuwan yaanaadan taani kiittabeikkinaa? Neeni aibissi taakko sohuwaara yabeikkii? Taani neeyyo woitanau tumu danddayikkinaa?” yaagiis.
38 Yaagin Balaami Baalaaqa, “Be7a, ha77i taani neekko yaas; shin taani aibanne gaanau tumu danddayikke. Xoossai tana haasayissiyoogaa xalaalaa taani haasayana” yaagiis. 39 Hegaappe guyyiyan, Balaami Baalaaqaara Qiriyaati-Huxoota giyo katamaa biis. 40 Bin Baalaaqi miizzaanne dorssaa yarshshidi, ashuwaappe amaridaagaa Balaamayyoonne aara de7iya halaqatuyyo immiis.

Balaama Koiro Hiraagaa

41 Wonttetta gallassi maallado Baalaaqi Balaama ekkidi, Baamoot-Ba7aali giyoosaa pude kessiis; kessin hegan eqqidi, Balaami Israa7eela asaappe baggaa be7iis.

23

1 Balaami Baalaaqa, “Hagan neeni tau laappun yarshshiyo sohota gimbba; qassi laappun korima booraanne laappun dorssa orggeta neeni taayyo giigissa” yaagiis.
2 Balaami giidoogaadan Baalaaqi oottiis; eti naa77aikka issi issi yarshshiyo sohuwan issi korima booraanne issi dorssa orggiyaa

yarshshidosona. 3 Hegaappe guyyiyan, Balaami Baalaaqa, “Neeni ne
xuuggiyo yarshshuwaa matan hagan eqqashsha; taani gedekko bais. GODAI
tanaara gaittanau geelladan yeennan aggenna. I taayyo qonccissiyoobaa
aibanne taani neeyyo yootana” yaagiis. Yaagidi xoqqa booddila sohuwaa
kiyiis. 4 Hegan Xoossai Balaamaara gaittin Balaami, “Taani laappun
yarshshiyo sohota giigissaas; issi issi yarshshiyo sohuwan issi korima
booraanne issi dorssa orggiyaa yarshshaas” yaagiis.
5 Yaagin Balaami gaanabaa GODAI ayyo yootidi, “Neeni Baalaaqakko
simmada, ayyo ha hiraagaa yoota” yaagiis. 6 Yaagin i Baalaaqakko simmiyo
wode, Baalaaqi Moo7aaba halaqatu ubbaara ba xuuggiyo yarshshuwaa
matan eqqiis.
7 Hegaappe guyyiyan, Balaami ba hiraagaa hagaadan yaagidi yootiis;
“Moo7aaba kawoi arshsho bagga deretuppe,
Sooriyaa biittaappe tana hagaadan yaagidi ehiis;
‘Haa ya; Yaaqooba taayyo qangga!
Israa7eela asaa, “Wurite!” yaaga’ yaagiis.
8 Xoossai qanggibeennaageeta taani waata qanggoo?
GODAI, ‘Wurite!’ yaagibeennaageeta
taani waatada, ‘Wurite!’ yaagoo?
9 Taani xoqqa zaallaa huuphiyan eqqada eta xeellais;
keran eqqada taani eta be7ais.
Eti banttarkka de7iya asa;
eti banttana kawotettatuppe issuwaadan qoodokkona.
10 Baanaadan corattida Yaaqooba zerettaa ooni
qoodanau danddayii?
Harai atto Israa7eela asau oiddantta kushiyaa ooni
qoodanau danddayii?
Ta haiqoi xillotu haiquwaa mala gido;
ta de7uwaa wurssettaikka etaagaadan hano!” yaagiis.
11 Yaagin Baalaaqi Balaama, “Neeni ta bolli oottiyoobi aibee? Taani nena
ta morkketa qangganaadan ehaas; shin neeni eta anjjadasappe attin, haraba
ainne oottabaakka!” yaagiis.
12 Yaagin Balaami zaaridi, “Taani GODAI tana haasayissiyoogaappe haraa
haasayooyye?” yaagiis.

Balaama Naa77antto Hiraagaa

13 Hegaappe guyyiyan, Baalaaqi a, “Eta neeni be7anau danddayiyo ha-
rasaa tanaara hindda. Neeni etappe amaridaagaa be7anaappe attin, eta
ubbaa be7akka. Neeni hegan taayyo eta qanggarkkii” yaagiis. 14 Yaagidi
Pisgga giyo deriyaa huuphiyan de7iya Xofiima dembbaa ekkidi efiis. Hegan
laappun yarshshiyo sohota gimbbiis; gimbbidi issi issi yarshshiyo sohuwan
issi korima booraanne issi dorssa orggiyaa yarshshiis.
15 Balaami Baalaaqa, “Taani hinin GODAARA gaittiyo wode, neeni hagan
ne xuuggiyo yarshshuwaa matan eqqashsha” yaagiis.
16 GODAI Balaamaara gaittidi kiittiiddi, “Neeni Baalaaqakko simmada,
ayyo ha hiraagaa yoota” yaagiis.
17 Yaagin i akko simmidi, ba xuuggiyo yarshshuwaa matan Moo7aaba
biittaa halaqatuura eqqidaagaa demmiis. Baalaaqi a, “GODAI yootidobai
aibee?” yaagiis.
18 Yaagin Balaami ba hiraagaa hagaadan yaagidi yootiis;
“Xippoora na7aa Baalaaqaa denddada ezgga;
taani yootiyoogaa siya!
19 Xoossai worddotanau asa gidenna;

ba qofaa laammanau i asa na7a gidenna.
I yootidi, ba yootidoogaa oottennee?
Woikko i ba giidobaa polennee?
20 Taani anjjanau azazuwaa ekkaas.
I anjjiichchiis;
taani hegaa laammanau danddayikke.
21 Yaaqooba zariyau iitabi yaanabi,
Israa7eela asau metoi gakkanabi taayyo beettibeenna.
GODAI eta Xoossai etaara de7ees;
i etau kawo gidiyoogaa awaajjoosona.
22 Xoossai eta Gibxxeppe kessiis;
i mino menttaadan etau de7ees.
23 Yaaqooba zariyaa gakkana biti baawa;
Israa7eela asaa qohana murunnoikka baawa.
Asai ha77i, 'Yaaqoobassinne Israa7eelassi Xoossai oottidobaa be7ite' yaagana.
24 Ha asai macca gaammeedan denddiis.
Ba oiqqidobaa maana gakkanaashiininne
ba woridoogaa suuttaa uyana gakkanaashin,
shemppenna gaammuwaadan eti eqqi denddoosona" yaagiis.
25 Hegaappe guyyiyan, Baalaaqi Balaama, "Neeni eta mulekka qanggoppanne mulekka anjjoppa" yaagiis.
26 Yaagin Balaami zaaridi, " 'GODAI giyoobaa ubbaa oottana' gaada taani neeyyo yootabeikkinaa?" yaagiis.

Balaama Heezzantto Hiraagaa

27 Hegaappe guyyiyan, Baalaaqi Balaama, "Haa ya; taani nena harasaa efaana. Ooni erii, nena yaa efin Xoossai ufaittidi, nena eta taayyo qanggissanaakko" yaagiis. 28 Baalaaqi Balaama bazzuwaa bollaara duge xeelliyo Pa7oora Deriyaa huuphiyaa efiis.
29 Efin Balaami, "Neeni hagan tau laappun yarshshiyo sohota gimbba; qassi laappun korima booratanne laappun dorssa orggeta taayyo giigissa" yaagiis. 30 Balaami giidoogaadan Baalaaqi oottiis; issi issi yarshshiyo sohuwan issi korima booraanne issi dorssaa orggiyaa yarshshiis.

24

1 Israa7eela anjjiyoogee GODAA ufaissidoogaa Balaami be7ido wode, kase i oottidoogaadan murunnanau koyibeenna; shin ba som77uwaa bazzuwaakko zaariis. 2 Zaaridi xoqqu giidi xeellidi, Israa7eela asai ba zariyan zariyan dunkkaani uttidaagaa be7iis; be7in Xoossaa Ayyaanai a bolli wodhdhiis. 3 Wodhdhin i ba hiraagaa hagaadan yaagidi yootiis;
"Bi7oora na7aa Balaama hiraagai,
a aifee tishshi ootti xeelliyoogaa hiraagai,
4 Xoossai giyoobaa siyiyaagaa hiraagai,
lichchi giidi gufannin,
a aifee dooyettidoogaanne
Ubbaa Danddayiya Xoossaa ajjuutaa be7iyaagaa hiraagai hagaa.
5 Yaaqooba zaretoo, intte dunkkaaneti,
Israa7eela asau, intte de7iyoosatikka
aiba lo77oo!
6 Eti micettida wombbaadan,
shaafaa doonan de7iya ataakilttiyaa sohuwaadan,

GODAI tokkido godare uuttaadaaninne
haattaa doonan de7iya zigaadan hanoosona.
7 Etau daro haattai pulttana;
eta zerettau gidiya haattai de7ana.
Eta kawoi Kawuwaa Agaagappe gitatana;
eta kawotettaikka bonchchettana.
8 Xoossai eta Gibxxeppe kessiis;
i mino menttaadan etau de7ees.
Eti morkke kawotettaa mittana;
eta meqettaakka liiqissana;
eti bantta wonddafiyaa zubbiyan eta caddana.
9 Israa7eela asai gaammuwaadan zin77ees.
Macca gaammeedan eta denttanau ooni xalanee?
Inttena anjjiya ubbai anjjettidaagaa gidana;
inttena qanggiya ubbai qanggettidaagaa gidana" yaagiis.
10 Hegaappe guyyiyan, Baalaaqi Balaama bolli hanqquwaa eexxi kiyiis. Baalaaqi ba kushiyaa dukkidi Balaama, "Ta morkketa qangganaadan taani nena xeesaas; shin neeni ha heezzutookka eta anjjadasa. 11 Simmi ha77i neeni ne soo baqata; 'Taani neeyyo darobaa woitana' gaas; shin neeni woituwaa ekkennaadan GODAI nena diggiis" yaagiis.
12 Yaagin Balaami Baalaaqa zaaridi, "Neeni taakko kiittidoogeetun, 13 'Baalaaqi harai atto ba birainne worqqai kumido ba kawo keettaa tau immidabaa gidiyaakkonne, GODAI yootidoogaa kanttada, lo77uwaa woikko iitaa ta sheniyan oottanau danddayikke. Taani GODAI giyoobaa xalaalaa gaana' yaagada neeyyo yootabeikkinaayye?" yaagiis.

Balaama Wurssetta Hiraagata

14 Yaagidi, "Taani ha77i ta asaakko bais; shin neeni haa ya; ha asai wurssetta wodiyan ne asaa oottanabaa taani neeyyo yootana" yaagiis. 15 Yaagidi i ba hiraagaa hagaadan yaagidi yootiis;
"Bi7oora na7aa Balaama hiraagai,
a aifee tishshi oottidi xeelliyoogaa hiraagai,
16 Xoossai giyoobaa siyiyaagaanne
Ubbaappe Xoqqiya Xoossaappe
gidida eratettai de7iyoogaa hiraagai,
lichchi giidi gufannin,
a aifee dooyettidoogaanne
Ubbaa Danddayiya Xoossaa ajjuutaa be7iyaagaa hiraagai hagaa.
17 Taani a be7ais; shin wodee ha77a gidenna;
taani a xeellais; shin matan gidenna.
Yaaqooba zariyaappe xoolinttee kiyana.
Israa7eelappe kawotaa xam77ai kiyana.
Moo7aaba asaa som77uwaa i gaacci qolana.
Seeta asaa ubbaa huuphiyaa i kinchchana.
18 Eedoomi xoonettana;
a morkkee Se7iirikka xoonettana;
shin Israa7eeli minni minnidi baana.
19 Yaaqoobappe haariyaagee kiyana;
kiyidi eta kataman paxa attidaageeta xaissana" yaagiis.
20 Hegaappe guyyiyan, Balaami Amaaleeqa asata be7idi, ba hiraagaa hagaadan yaagidi yootiis;
"Kawotettatu giddon Amaaleeqi koiro;
shin eta wurssettai xayo" yaagiis.

21 Qassi Balaami Qeena asata be7idi, ba hiraagaa hagaadan yaagidi
yootiis;
“Intte de7iyo sohoi saro soho gidees;
intte keettai zaallaa bollan keexettiis.
22 SHin Asooreti inttena omooddiyo wode,
intte Qeena asati xayana” yaagiis.
23 Hegaappe guyyiyan, Balaami ba hiraagaa hagaadan yaagidi yootiis;
“Aayye7ana!
Xoossai hagaa oottiyo wode
ooni de7ana danddayii?
24 Markkabeti Kitiima haruuruwaappe yaana;
eti Asooretanne Ebeerata huqqunnana;
shin qassi etikka xayana” yaagiis.
25 Hegaappe guyyiyan, Balaami denddidi, ba soo simmiis; Baalaaqikka ba
ogiyaa biis.

25

Israa7eelati Pa7oora Giyoosan Nagaraa Oottidosona

1 Israa7eelati SHiixima giyoosan dunkkaanido wode, asai Moo7aaba bi-
ittaa maccaasatuura shaaramuxettaa doommiis. 2 He maccaasati bantta
xoossatu yarshshuwaa maanau eta shoobbidosona; shoobbin eti miidi,
eta xoossatuyyo goinnidosona. 3 Israa7eelati Pa7oora Ba7aala giyo eeqaa
kaallido gishshau, GODAA hanqqoi eta bollan eexxi kiyiis. 4 Yaatin GO-
DAI Muusa, “GODAA hanqqoi Israa7eelappe wora simmana mala, ha asaa
kaalettiyaageeta ubbaa efaada, seeta gallassi GODAA sinttan kaqqa” yaagiis.
5 Yaagin Muusee Israa7eela daannata, “Pa7oora Ba7aala giyo eeqaayyo
goinnida intte asaa ubbaa intte huuphiyan huuphiyan worite” yaagiis.
6 Muuseenne Israa7eela maabarai ubbai Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen
yeekkishin, Israa7eelatuppe issoi Midiyaama biittaa maccaasiyo eta sint-
taara aattidi, ba keettaa asaakko ehiis. 7 Qeesiyaa Aaroona na7aa El77aazara
na7ai Piinihaasi hegaa be7ido wode, maabaraa giddoppe denddidi, tooraa
ba kushiyan oiqqidi, 8 he Israa7eela bitaniyaa kaallidi, dunkkaaniyaa giddo
geliis. Gelidi Israa7eela bitaniyaanne mishiriyoonne naa77aakka tooran
caddidi, kantti kessiis. Hegaadan hanin, boshai Israa7eelatuppe qaarettiis;
9 shin he boshan haiqqida asai laatamanne oiddu sha7a.
10 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 11 “Qeesiyaa
Aaroona na7aa El77aazara na7ai Piinihaasi Israa7eela asaa giddon taani
ta bonchchuwau mishettiyoogaadan mishettido gishshau, eta bolli taani
hanqqettido hanqqoi dochchiis; taanikka eta ta hanqquwan xaissabeikke.
12 Hegaa gishshau, taani ta sarotettaa maachchaa aara maacettiyoogaa Piini-
haasayyo neeni oda. 13 I ba Xoossaa bonchchuwau mishettido gishshaunne
Israa7eela asaayyo atto giissido gishshau, inne a zerettati merinau qeese
gidana” yaagiis.
14 Midiyaama biittaa mishireera worido Israa7eela bitaniyaa sunttai
Saalu na7aa Zimira; Saalu Simoona zaretun issi yaraa halaqaa. 15 Haiqqida
Midiyaama biittaa mishiree sunttai Kozibo; i aawai Xuuri Midiyaamatu
yaraa halaqaa.
16 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 17 “Midiyaama biittaa asata morkkite;
morkkidi eta worite. 18 Aissi giikko, eti inttena Pa7ooran cimmidi, inttessi
morkke gididosona; qassi boshaa gallassi Pa7ooran worido mishiree,

Midiyaamatu yaraa halaqaa na7ee Kozibi gaasuwan eti inttena morkkidosona" yaagiis.

26

Naa77antto Israa7eela Asaa Qoodaabaa

1 Boshaappe guyyiyan, GODAI Muusanne qeesiyaa Aaroona na7aa El77aazara, 2 "Yelettoosappe laatamu laittanne hegaappe bollaara de7iya Israa7eelata, olau baanau danddayiyaageeta ubbata, eta keettan keettan qoodite" yaagiis.

3 Yaagin Muuseenne qeesee El77aazari Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta baggaara, Yarkko matan, Moo7aaba Dembban etaara haasayiiddi, 4 "GODAI Muusa azazidoogaadan, yelettoosappe laatamu laittanne hegaappe bollaara de7iya asaa qoodite" yaagidosona.

Gibxxeppe kiyida Israa7eelati hageeta:

5 Israa7eela baira na7aa Roobeela zareti: Hanooka yarata, Paalu yarata, 6 Hexiroona yaratanne Karmma yarata. 7 Hageeti Roobeela zareta; eti muleera 43,730. 8 Paalu na7ai Eli7aaba; 9 Eli7aaba attuma naati Nemu7eela, Daataananne Abiiraama; ha Daataaninne Abiiraami maabarai dooridoogeeta. Eti Qoraahaaranne a kaalliyaageetuura zuppetidi, Muuse bolli, Aaroona bollinne GODAA bolli makkalidosona. 10 Biittai dooyettidi, eta Qoraahaara issippe mittiis; eta kaalliya naa77u xeetanne ishatamu asaa tamai min haiqqidosona. Yaatin eti asi be7idi duuxxiyo malaata gididosona. 11 SHin Qoraaha attuma naati he gallassi haiqqibookkona.

12 Simoona zareti bantta yaran yaran: Nemu7eela yarata, Yaamiina yarata, Yaakiina yarata, 13 Zaraaha yaratanne SHaa7ula yarata. 14 Hageeti Simoona zareta; eti muleera 22,200.

15 Gaada zareti bantta yaran yaran: Xafoona yarata, Hagga yarata, SHuuna yarata, 16 Oozina yarata, Eera yarata, 17 Arooda yaratanne Ar77eela yarata. 18 Hageeti Gaada zareta; eti muleera 40,500.

19 Yihudaa attuma naati Eeranne Oonaana; shin eti Kanaane biittan haiqqidosona. 20 Yihudaa zareti bantta yaran yaran: SHeela yarata, Paareesa yaratanne Zaraaha yarata. 21 Paareesa zareti Hexiroona yaratanne Hamuula yarata. 22 Hageeti Yihudaa zareta; eti muleera 76,500.

23 Yisaakoora zareti bantta yaran yaran: Tolaa7a yarata, Puuwa yarata, 24 Yaashuuba yaratanne SHimiroona yarata. 25 Hageeti Yisaakoora zareta; eti muleera 64,300.

26 Zaabiloona zareti bantta yaran yaran: Sereeda yarata, Eloona yaratanne Yaahila7eela yarata. 27 Hageeti Zaabiloona zareta; eti muleera 60,500.

28 Minaasenne Efireema aawaa Yooseefa zareti hagaappe kaallidi xaafettidosona. 29 Minaase zareti Minaase na7aa Maakiira yarata, Maakiira na7aa Gala7aade yaratanne Gala7aade naatu yarata. 30 Gala7aade zareti I7eezera yarata, Heleeqa yarata, 31 Asiri7eela yarata, SHekeema yarata, 32 SHamidaa7a yaratanne Hefeera yarata. 33 Hefeera na7ai Xalofihaadi macca naatu xalaalaa yeliis; ayyo attuma na7i baawa. Xalofihaada macca naatu sunttai Maahilo, No7o, Hoogilo, Milkkonne Tirxxo. 34 Hageeti Minaase zareta; eti muleera 52,700.

35 Efireema zareti bantta yaran yaran: SHutelaaha yarata, Bekeera yarata, Tahaana yaratanne 36 SHutelaaha na7aa Eraana yarata. 37 Hageeti Efireema zareta; eti muleera 32,500. Yooseefa zareti bantta yaran yaran hegeeta.

38 Biniyaama zareti bantta yaran yaran: Belaa7a yarata, Ashibeela yarata,
Ahiraama yarata, 39 SHafufaama yarata, Hufaama yarata, 40 Belaa7a na7aa
Arada yaratanne Belaa7a na7aa Naa7imaana yarata. 41 Hageeti Biniyaama
zareta; eti muleera 45,600.
42 Daana zareti SHuhaama yarata. 43 SHuhaama yarati muleera 64,400.
44 Aseera zareti bantta yaran yaran: Yimina yarata, Yishiwaaha yarata,
Barii7a yarata, 45 Barii7a na7aa Hebeera yaratanne Barii7a na7aa
Malkki7eela yarata. 46 Aseerau Seraaho giyo macca na7iyaa de7ausu.
47 Hageeti Aseera zareta; eti muleera 53,400.
48 Nifttaaleema zareti bantta yaran yaran: Yaa7izi7eela yarata, Guuna
yarata, 49 Yexeera yaratanne SHilleema yarata. 50 Hageeti Nifttaaleema
zareta; eti muleera 45,400.
51 Qoodettida Israa7eela attuma asai muleera 601,730.
52 Qassikka GODAI Muusa, 53 “Ha zaretuyyo eta sunttaa sunttaa
qoodaadan biittai shaahettidi, laata gididi etau imetto. 54 Qoodan coratuyyo
eta coratettaa keenaa, qoodan guuttatuyyo eta guuttatettaa keenaa
shaakkada imma. Ubbaikka xaafettida bantta qoodaa keenaa keenaa
ekkona. 55 SHin biittai saaman shaahetto; issi issi zaree laattiyo biittai
eta aawaa zariyaa sunttaadan gido. 56 Laata ubbai qoodan coratuppenne
qoodan guuttatuppe gidduwan saaman shaahetto” yaagiis.
57 Bantta yaran yaran qoodettida Leewati hageeta: Gershshoona yarata,
Qahaata yaratanne Maraara yarata. 58 Hageetikka qassi Leewatu yarata:
Liibina yarata, Kebroona yarata, Maahila yarata, Musha yaratanne Qoraaha
yarata. Qahaati Amiraama yeliis. 59 Amiraama keettaayee sunttai Yoke-
beedo; a Gibxxen Leewayyo yelettida na7iyo. A Amiraamayyo Aaroona,
Muusanne eta michchiyo Miiriyaamo yelaasu. 60 Aarooni Nadaaba, Abiiha,
El77aazaranne Itaamaara yeliis. 61 SHin GODAI azazibeenna tamaa a sint-
tan yarshshido wode, Nadaabinne Abiihu haiqqidosona. 62 Yelettoosappe
issi aginanne hegaappe bollaara de7iya qoodettida attuma Leewati muleera
laatamanne heezzu sha7a. Israa7eelatu gidduwan etau laattiyo biittai
imettibeenna gishshau, eti Israa7eelatuura qoodettibookkona.
63 Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta baggaara, Yarkko matan, Moo7aaba
Dembban Muuseenne qeesee El77aazari Israa7eelata qoodido wode, qood-
ettida asai hagaa. 64 Muuseenne qeesee Aarooni kase Siinaa Bazzuwan
Israa7eelata qoodido wode, qoodettida asaappe harai atto mexi issi asinne
attibeenna. 65 Aissi giikko, GODAI he Israa7eelatubaa odiiddi, “Eti bazzuwan
tumu haiqqana” yaagi wottiis. Yifune na7aa Kaaleebappenne Nawe na7aa
Yaasuppe attin, harai issi asinne attibeenna.

27

Xalofihaada Macca Naatu Oishaa

1 Xalofihaada macca naati Maahilo, No7o, Hoogilo, Milkkonne Tirxxo.
Xalofihaadi Hefeera na7aa; Hefeeri Gala7aade na7aa; Gala7aadee Maakira
na7aa; Maakiri Minaase na7aa; Minaasee Yooseefa na7aa. 2 Ha macca
naati Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen Muuse sinttan, qeesiyaa El77aazara
sinttan, halaqatu sinttaaninne maabaraa ubbaa sinttan eqqidi, hagaadan
yaagidosona; 3 “Nu aawai bazzuwan haiqqiis; i ba nagaran haiqqiisippe
attin, GODAA bolli denddida Qoraaha kaalliyaageetu giddon de7enna. Ayyo
attuma na7i baawa. 4 Attuma na7i ayyo bainnabaa gidikkonne, nu aawaa

sunttai a dabbotu gidduwaappe aissi xayii? Nu aawaa ishanttu giddon nuuyyo laattiyo biittaa imma" yaagidosona.

5 Yaagin Muusee eta oishaa GODAA sintti shiishshiis. 6 SHiishshin GODAI Muusa, 7 "Xalofihaada macca naati oichchidoogee likke; eta aawaa ishanttu giddon neeni etayyo laattiyo biittaa imma; a laatai eta gakko. 8 Qassi neeni Israa7eelata hagaadan yaaga; 'Issi asi attuma na7i bainnan haiqqiyaabaa gidikko, a biittaa a macca na7i laatto; 9 macca na7ikka ayyo bainnabaa gidikko, a biittaa a ishantti laattona; 10 ayyo ishantti bainnabaa gidikko, a aawaa ishantti laattona; 11 a aawaa ishanttikka bainnabaa gidikko, a zariyaappe ubbaappe matattiya dabbuwaa laatissa. Taani GODAI nena Muusa azazidoogaadan, hagee Israa7eelatuyyo higge gido' yaaga" yaagiis.

Muuse Sohuwan Yaasu Doorettiis

12 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa, "Pude Abaarima Dereta kiyada, taani Israa7eela asaayyo immido biittaa be7a. 13 Be7idoogaappe guyyiyan, ne ishaa Aaroonadan neenikka haiqqada, ne maizzan gaittana. 14 Aissi giikko, Xiina Bazzuwan de7iya haattan asai ubbai makkalido wode, intte naa77aikka eta sinttan tana geeshshadan bonchchanau taayyo azazettibeekketa" yaagiis. Hegee haattai Xiina Bazzuwan, Qaadeesan de7iya Mariiba haattaa.

15 Muusee GODAA hagaadan yaagiis; 16-17 "Abeet GODAU, asa ubbau de7uwaa immiya Xoossau, ne asai, GODAA asai henttanchchi bainna wude mala gidennaadan, ha asaa sinttan kiyiyaanne geliya, etakka kaalettidi kessiyaanne gelissiya, issi asa ha maabaraa bolli sunttarkkii" yaagiis.

18 Yaagin GODAI Muusa, "Ayyaanai an de7iyo Nawe na7aa Yaasa ekkada, ne kushiyaa a bolli wotta; 19 yaatada qeesiyaa El77aazara sinttaaninne maabara ubbaa sinttan essada, eti be7ishin suntta. 20 Israa7eelatu maabara ubbai ayyo azazettanaadan, ne maataappe ayyo shaakkada imma. 21 Immin qeesiyaa El77aazara sinttan i eqqo; eqqin El77aazari Uriimiyan ayyo GODAA sheniyaa oichcho. Yaasunne Israa7eela maabarai ubbai El77aazara azazuwan kiyonanne a azazuwan gelona" yaagiis.

22 GODAI azazidoogaadan Muusee oottiis; Yaasa efiidi, qeesiyaa El77aazara sinttaaninne maabaraa ubbaa sinttan essiis. 23 GODAI azazidoogaadan, Muusee ba kushiyaa a bolli wottidi, a sunttiis.

28

Hachchi Hachchi SHiishshiyo Yarshshuwaa (Kessaabaa 29:38-46)

1 GODAI Muusa, 2 "Israa7eelata hagaadan yaagada azaza; 'Ta qumaa, tana tonggu giidi sawana mala, taman yarshshiyo ta yarshshuwaa keerido wodiyan wodiyan taayyo naagidi immite' yaaga. 3 Qassi neeni eta, 'GODAAYYO taman yarshshiyo yarshshoi hagaa: tilla bollaara de7iya, issi laitta gidido naa77u dorssa orggeta hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaayyo yarshshite; 4 dorssa orggetuppe issuwaa maallado, naa77anttuwaa omarssi yarshshite. 5 Qassi hegaara issi litiro gidiya zaitiyan munaqettida issi kilo giraame muruta gisttiyaa xiilliyaa kattaa yarshshuwaassi yarshshite. 6 Hagee GODAA tonggu giidi sawana mala, Siinaa Deriyaa bollan azazettida, hachchi hachchi taman xuuggiyo yarshsho. 7 Hegaara yarshshiyo ushshaa yarshshoi issi dorssa orggiyaayyo issi litiro gidiya woine eessa. Ushshaa yarshshuwaa Geeshsha Sohuwan GODAAYYO gussite. 8 Omarssi naa77antto dorssa orggiyaa, maalladoogaa

oottidoogaadan oottidi, kattaa yarshshuwaaranne ushshaa yarshshuwaara GODAA tonggu giidi sawana mala, taman yarshshite.

Sambbata Gallassa Yarshshuwaa

9 “ ‘Sambbata gallassan, tilla bollaara de7iya issi laitta gidido naa77u dorssaanne zaitiyan munaqettida naa77u kilo giraame gidiya muruta xiilliyaa kattaa yarshshonne ushshaa yarshsho oottidi yarshshite. 10 Hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaanne a ushshaa yarshshuwaa bolli, Sambbata gallassa ubban intte yarshshiyo xuuggiyo yarshshoi hagaa.

Aginai Xeeriyo Gallassaa Yarshshuwaa

11 “ ‘Aginai xeeriyo gallassa ubban, naa77u mirggota, issi dorssa orggiyaanne issi laitta gidido laappun dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, xuuggiyo yarshsho oottidi, GODAAYYO yarshshite. 12 Issi issi mirgguwaara zaitiyan munaqettida heezzu kilo giraame gidiya muruta gisttiyaa xiilliyaa, issi dorssa orggiyaara zaitiyan munaqettida naa77u kilo giraame gidiya muruta gisttiyaa xiilliyaanne 13 laappun dorssa maratuppe issi issi dorssa maraara zaitiyan munaqettida issi kilo giraame gidiya muruta gisttiyaa xiilliyaa kattaa yarshsho oottidi, GODAA tonggu giidi sawana mala, taman yarshshiyo yarshshuwaa yarshshite. 14 Qassi ushshaa yarshshuwaayyo issi issi mirgguwaara naa77u litiro gidiya woine eessaa, issi dorssa orggiyaara issi litironne bagga woine eessaanne issi issi dorssa maraara issi litiro gidiya woine eessaa shiishshite. Hagee laittaa giddon aginai xeeriyo gallassa ubban yarshshiyo xuuggiyo yarshsho. 15 Hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaanne a ushshaa yarshshuwaa bolli, issi deeshsha orggiyaa nagaraa yarshsho oottidi, GODAAYYO yarshshite.

Paasikaa Baalaanne Oittaa Baalaa Yarshshota
(Wogaabaa 23:5-14)

16 “ ‘Koiro aginan tammanne oiddantta gallassai GODAA Paasikaa bonchchiyo gallassa gido. 17 Qassi he aginankka tammanne ichchashantta gallassan doommidi, Oittaa Baalai bonchchettees; hegaa gishshau, laappun gallassatun irshshoi gelibeenna oittaa miite. 18 He gallassatuppe koiro gallassan geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssiya ooso aibanne oottoppite. 19 Naa77u mirggota, issi dorssa orggiyaanne issi laitta gidido laappun dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, taman yarshshiyo yarshsho oottidi, GODAAYYO yarshshite. 20 Kattaa yarshshuwaayyo issi mirgguwaara zaitiyan munaqettida heezzu kilo giraame gidiya muruta gisttiyaa xiilliyaa, issi dorssa orggiyaara naa77u kilo giraame gidiya xiilliyaanne 21 laappun dorssa maratuppe issi issi maraara issi kilo giraame xiilliyaa yarshshite. 22 Qassi issi deeshsha orggiyaa nagaraa yarshshuwaassi, intte nagaraa atto giissanau yarshshite. 23-24 Hachchi hachchi maallado xuuggiyo yarshshuwaanne a kattaa yarshshuwaa bolli, sawuwaa tonggu giya qumaa taman yarshshiyo yarshshuwaa gujjidi, GODAAYYO yarshshite. Laappun gallassaayyo hegaadan oottite. 25 Laappuntta gallassan qassi geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssiya ooso aibanne oottoppite.

Saaminttatu Baalaa Yarshshuwaa
(Wogaabaa 23:15-22)

26 “ ‘Saaminttatu Baalaa gallassan intte GODAAYYO ooratta kattaa shiishshiyo wode, geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssiya ooso aibanne oottoppite. 27 Naa77u mirggota, issi dorssa orggiyaanne issi laitta gidido laappun dorssa orggeta sawuwaa tonggu giya xuuggiyo yarshsho oottidi, GODAAYYO yarshshite. 28 Issi issi mirgguwaara zaitiyan munaqettida heezzu kilo

giraame gidiya muruta gisttiyaa xiilliyaa, issi dorssa orggiyaara naa77u kilo giraame xiilliyaanne 29 laappun dorssa maratuppe issi issi maraara issi kilo giraame xiilliyaa kattaa yarshshuwaayyo yarshshite. 30 Qassi issi deeshsha orggiyaa nagaraa atto giissiyo yarshsho oottidi yarshshite. 31 Hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaanne a ushshaa yarshshuwaa bolli, hageeta eta kattaa yarshshuwaara yarshshite. Meheti tilla bollaara de7iyaageeta gidiyoogaa geeshshidi erite.

29

Ooratta Laittai Geliyo Baalaa Yarshshuwaa (Wogaabaa 23:23-25)

1 " 'Laappuntta aginaayyo koiro gallassan, geeshsha yaa7aa shiiqite. Daafurssiya ooso aibanne oottoppite. He gallassai xurumbbai punettiyo gallassa. 2 GODAA sawuwaa tonggu gaana mala, xuuggiyo yarshshuwaayyo, issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne issi laitta gidido laappun dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, yarshshite. 3 Kattaa yarshshuwaayyo issi mirgguwaara zaitiyan munaqettida heezzu kilo giraame gidiya muruta gisttiyaa xiilliyaa, issi dorssa orggiyaara naa77u kilo giraame xiilliyaanne 4 laappun dorssa maratuppe issi issi maraara issi kilo giraame xiilliyaa yarshshite. 5 Qassi issi deeshsha orggiyaa nagaraa yarshshuwaassi, intte nagaraa atto giissanau yarshshite. 6 Hageeta aginai xeeriyo gallassan xuuggiyo yarshshuwaa bollinne a kattaa yarshshuwaa bolli, hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaa bolli, a kattaa yarshshuwaa bollinne a ushshaa yarshshuwaa bolli gujjidi, wogaadan yarshshite; hageeti GODAA sawuwaa tonggu giya, taman yarshshiyo yarshshota.

Nagaraa Atto Giissiyo Gallassaa Yarshshuwaa (Wogaabaa 23:26-32)

7 " 'Ha laappuntta aginaayyo tammantta gallassan geeshsha yaa7aa shiiqite; intte huuphiyaa kaushshite; aiba oosokka oottoppite. 8 Yaatidi GODAA tonggu giidi sawana mala, xuuggiyo yarshshuwaayyo issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne issi laitta gidido laappun dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, yarshshite. 9 Kattaa yarshshuwaayyo issi mirgguwaara zaitiyan munaqettida heezzu kilo giraame gidiya muruta gisttiyaa xiilliyaa, issi dorssa orggiyaara naa77u kilo giraame xiilliyaanne 10 laappun dorssa maratuppe issi issi maraara issi kilo giraame xiilliyaa yarshshite. 11 Qassi nagaraa yarshshuwaayyo issi deeshsha orggiyaa yarshshite. Hageeta nagaraa atto giissiyo yarshshuwaa bolli, hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaa bolli, eta kattaa yarshshuwaa bollinne eta ushshaa yarshshuwaa bolli gujjidi yarshshite.

Daase Baalaa Yarshshota (Wogaabaa 23:33-44)

12 " 'Laappuntta aginan tammanne ichchashantta gallassan, geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssiya ooso aibanne oottoppite. GODAAYYO Daase Baalaa laappun gallassaa bonchchite. 13 GODAA tonggu giidi sawana mala, taman yarshshiyo tammanne heezzu mirggota, naa77u dorssa orggetanne issi laitta gidido tammanne oiddu dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, yarshshite. 14 Kattaa yarshshuwaayyo tammanne heezzu mirggotuppe issi issi mirgguwaara zaitiyan munaqettida heezzu kilo giraame gidiya muruta gisttiyaa xiilliyaa, naa77u dorssa orggetuppe issi issi orggiyaara naa77u kilo giraame xiilliyaanne 15 tammanne oiddu dorssa

maratuppe issi issi maraara issi kilo giraame xiilliyaa yarshshite. 16 Qassi nagaraa yarshshuwaayyo issi deeshsha orggiyaa yarshshite. Hageeta hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaa bolli, a kattaa yarshshuwaa bollinne a ushshaa yarshshuwaa bolli gujjidi yarshshite.

17 “ ‘Naa77antta gallassan tammanne naa77u mirggota, naa77u dorssa orggetanne issi laitta gidido tammanne oiddu dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, yarshshite. 18 Mirggotuura, dorssa orggetuuranne dorssa maratuura, eta kattaa yarshshuwaanne eta ushshaa yarshshuwaa wogai azaziyo qoodaadan yarshshite. 19 Qassi nagaraa yarshshuwaayyo issi deeshsha orggiyaa yarshshite. Hageeta hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaa bolli, a kattaa yarshshuwaa bollinne a ushshaa yarshshuwaa bolli gujjidi yarshshite.

20 “ ‘Heezzantta gallassan, tammanne isiini mirggota, naa77u dorssa orggetanne issi laitta gidido tammanne oiddu dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, yarshshite. 21 Mirggotuura, dorssa orggetuuranne dorssa maratuura, eta kattaa yarshshuwaanne eta ushshaa yarshshuwaa wogai azaziyo qoodaadan yarshshite. 22 Qassi nagaraa yarshshuwaayyo issi deeshsha orggiyaa yarshshite. Hageeta hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaa bolli, a kattaa yarshshuwaa bollinne a ushshaa yarshshuwaa bolli gujjidi yarshshite.

23 “ ‘Oiddantta gallassan, tammu mirggota, naa77u dorssa orggetanne issi laitta gidido tammanne oiddu dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, yarshshite. 24 Mirggotuura, dorssa orggetuuranne dorssa maratuura, eta kattaa yarshshuwaanne eta ushshaa yarshshuwaa wogai azaziyo qoodaadan yarshshite. 25 Qassi nagaraa yarshshuwaayyo issi deeshsha orggiyaa yarshshite. Hegeeta hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaa bolli, a kattaa yarshshuwaa bollinne a ushshaa yarshshuwaa bolli gujjidi yarshshite.

26 “ ‘Ichchashantta gallassan, uddufun mirggota, naa77u dorssa orggetanne, issi laitta gidido tammanne oiddu dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, yarshshite. 27 Mirggotuura, dorssa orggetuuranne dorssa maratuura eta kattaa yarshshuwaanne eta ushshaa yarshshuwaa wogai azaziyo qoodaadan yarshshite. 28 Qassi nagaraa yarshshuwaayyo issi deeshsha orggiyaa yarshshite. Hageeta hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaa bolli, a kattaa yarshshuwaa bollinne a ushshaa yarshshuwaa bolli gujjidi yarshshite.

29 “ ‘Usuppuntta gallassan, hosppun mirggota, naa77u dorssa orggetanne issi laitta gidido tammanne oiddu dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, yarshshite. 30 Mirggotuura, dorssa orggetuuranne dorssa maratuura eta kattaa yarshshuwaanne eta ushshaa yarshshuwaa wogai azaziyo qoodaadan yarshshite. 31 Qassi nagaraa yarshshuwaayyo issi deeshsha orggiyaa yarshshite. Hegeeta hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaa bolli, a kattaa yarshshuwaa bollinne a ushshaa yarshshuwaa bolli gujjidi yarshshite.

32 “ ‘Laappuntta gallassan, laappun mirggota, naa77u dorssa orggetanne issi laitta gidido tammanne oiddu dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta, yarshshite. 33 Mirggotuura, dorssa orggetuuranne dorssa maratuura eta kattaa yarshshuwaanne eta ushshaa yarshshuwaa wogai azaziyo qoodaadan yarshshite. 34 Qassi nagaraa yarshshuwaayyo issi deeshsha orggiyaa yarshshite. Hegeeta hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaa bolli, a kattaa yarshshuwaa bollinne a ushshaa yarshshuwaa bolli gujjidi yarshshite.

35 “ ‘Hosppuntta gallassan geeshsha yaa7aa shiiqite; daafurssiya ooso
aibanne oottoppite. 36 Taman yarshshiyo yarshshoi GODAA tonggu gi-
idi sawana mala, issi mirgguwaa, issi dorssa orggiyaanne issi laitta
gidido laappun dorssa orggeta, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta,
yarshshite. 37 Mirgguwaara, dorssa orggiyaaranne dorssa maratuura
eta kattaa yarshshuwaanne eta ushshaa yarshshuwaa wogai azaziyo
qoodaadan shiishshite. 38 Qassi nagaraa yarshshuwaayyo issi deeshsha
orggiyaa yarshshite. Hegeeta hachchi hachchi xuuggiyo yarshshuwaa
bolli, a kattaa yarshshuwaa bollinne a ushshaa yarshshuwaa bolli gujjidi
yarshshite.

39 “ ‘Intte shiiquwaa gattanau yarshshiyo yarshshotu bollinne intte
intte dosan coo immiyo yarshshotu bolli, xuuggiyo yarshshuwaa, kat-
taa yarshshuwaa, ushshaa yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa,
hageeta GODAA baalaa intte bonchchanau keerido wodiyan wodiyan
yarshshite’ yaaga” yaagiis.

40 Yaagin Muusee bana GODAI azazidobaa ubbaa Israa7eelatuyyo yootiis.

30

Gefaa Wogaa

1 Muusee Israa7eela zaretu halaqata hagaadan yaagiis; “GODAI azaziy-
oogee hagaa. 2 Issi asi GODAAYYO issibaa oottanau geppikko, woikko issibaa
agganau caaqqikko, ba doonaappe kessidobaa ubbaa poloppe attin, ba
qaalaa birshshoppo.

3 “Ba aawaa son de7iya geela7o na7iyaa, GODAAYYO issibaa oottanau
geppikko, woikko issibaa agganau caaqqikko, 4 i aawai i gefaabaa woikko
i caaquwaabaa siyidi, o ainne geennan aggikko, a oottanau geppidobaa
ubbaanne agganau caaqqidobaa ubbaa polu. 5 SHin i aawai hegaa siyidi
phalqqikko, a geppido gefainne agganau caaqqido caaqoi polettennan at-
tees. I aawai o diggido gishshau, GODAI iyyo atto gaana.

6 “Gelabeenna maccaara geppa uttada, woikko issibaa agganau eesuwan
ba doonaappe caaqqa uttada azina gelikko, 7 i azinai hegaa siyidi, o ainne
geennan aggikko, a oottanau geppido gefaanne issibaa agganau caaqqido
caaquwaa polu. 8 SHin i azinai hegaa siyidi phalqqikko, a geppido gefai
woikko issibaa agganau eesuwan caaqqido caaqoi polettennan attees.
Hegaa gishshau, GODAI iyyo atto gaana.

9 “SHin am77iyaa woikko azinai yeddido maccaasiyaa oottanau geppi-
dobaa woikko issibaa agganau caaqqidobaa polu.

10 “Maccaasiyaa ba azinaa son de7aidda geppikko, woikko issibaa ag-
ganau caaquwaa caaqqikko, 11 i azinai hegaa siyidi o ainne geennan aggikko,
a geppido gefaanne issibaa agganau caaqqido caaquwaa ubbaa polu. 12 SHin
i azinai hegaa siyidi phalqqikko, i gefai woikko a agganau caaqqido caaqoi
aibinne polettoppo. I azinai diggido gishshau, GODAI iyyo atto gaana. 13 I
azinai a geppiyo gefaa ubbaa woikko a bana ziqqi oottanau caaqqidobaa
ubbaa phalqqanau woikko maayanau danddayees. 14 SHin i azinai he
gallassi woikko wonttetta gallassi hegaabaa ainne geennan aggikko, i i gefaa
ubbaa woikko i caaquwaa ubbaa maayees. I hegaa siyido gallassi co77u
giidoogaadan i gefa ubbaa woikko i caaquwaa ubbaa maayi uttiis. 15 SHin i
hegaa siyido amarida wodiyaappe guyyiyan phalqqikko, i gomee a gakkees”
yaagiis.

16 Azina gelabeenna, ba aawaa son de7iya geela7o na7eenne i aawaa gidduwan woikko keettaayeenne keettaawaa gidduwan de7ana mala, GODAI Muusa azazido gefaa wogai hagaa.

31

Midiyaama Asatu Bolli Denddida Olaa

1 GODAI Muusa, 2 "Israa7eela asaa gishshau, neeni Midiyaama asaa bolli GODAA haluwaa kiya; hegaappe guyyiyan, neeni haiqqana" yaagiis.

3 Hegaa gishshau, Muusee asaa, "Midiyaama asaa bolli GODAA haluwaa kessana mala olaa baanau, intte asaa ola miishshaa gixissite. 4 Issi issi Israa7eela zaretuppe issi sha7u attuma asaa olau yeddite" yaagiis.

5 Yaagin Israa7eelappe tammanne naa77u sha7u attuma asai, issi issi zariyaappe issi sha7u asai, olau giigidosona. 6 Issi issi zariyaappe issi sha7u asaa Muusee qeesiyaa El77aazara na7aa Piinihaasaara olau yeddiis; yeddin Piinihaasi geeshsha miishshatanne malaatau punniyo xurumbbaa banaara ekkidi biis. 7 GODAI Muusa azazidoogaadan, eti Midiyaama asaara olettiiddi, attuma asaa ubbaa woridosona. 8 Qassi Midiyaama kawota ichchashata, Eewa, Reqeema, Xuura, Huuranne Rebaa7a giyoogeeta woridosona. Eti qassi Bi7oora na7aa Balaamakka bisuwan siifidosona. 9 Israa7eelati Midiyaama maccaasatanne naata omooddidi, eta miizzaa, eta dorssaa wudiyaanne eta miishsha ubbaa bonqqidosona. 10 Midiyaama asati de7ido katamata ubbaanne eta moottata ubbaa taman xuuggidosona. 11 Eti asaa, mehiyaanne omooddidobaa ubbaa ekki efiidosona. 12 Eti omooddido asatanne bonqqidobata Muusekko, qeesiyaa El77aazarakkonne Israa7eela maabaraakko, Yarkkoppe hefinttan, Yorddaanoosa SHaafaa matan de7iya Moo7aaba Dembban eti dunkkaanidosaa ehiidosona.

Olanchchati Simmidosona

13 Muusee, qeesee El77aazarinne maabaraa halaqati ubbai dunkkaanidosaappe gaxi etaara gaittanau kiyidosona. 14 Olaappe simmida gadaawatu bolli, shaalaqatu bollinne mato halaqatu bolli Muusee hanqqettiis. 15 Muusee eta hagaadan yaagiis; "Maccaasa ubbaa intte aissi ashshidetii? 16 Eti Balaama zoriyan, Pa7oora giyoosan Israa7eela asai GODAA naaqqidi, eeqau goinnanaadan oottidaageeta; GODAA asaa bolli boshai yiidoogee hegaassa. 17 Hegaa gishshau, ha77i attuma naata ubbaa worite; qassi attuma asaara zin77ida maccaasa ubbaa worite. 18 SHin attuma asaara zin77ibeenna macca naata ubbaa intteyyo ashshite. 19 Intte giddoppe asa worida uri woikko ahaa bochchida uri ooninne dunkkaanidosaappe gaxan laappun gallassaa utto; heezzantta gallassinne laappuntta gallassi inttenanne intte omooddidoogeeta geeshshite. 20 Qassi maayo ubbaanne galbbappe, deeshsha ikiseppenne mittappe oosettidabata ubbaa geeshshite" yaagiis.

21 Yaagin qeesee El77aazari olaappe simmida olanchchata hagaadan yaagiis; "GODAI Muuseyyo immido higgiyaa maarai hagaa: 22 Worqqaa, biraa, nahaasiyaa, birataa, qorqqoruwaanne irssaasiyaa giyo birataa 23 taman meetettennabata ubbaa tama giddoora aattin, hegee geeyana. SHin hegee qassi tunatettaappe geeyiyo haattan geeyanau koshshees. Qassi taman meetettiyaabata ubbaa tunatettaappe geeyiyo haattan geeshshanau koshshees. 24 Laappuntta gallassi intte maayuwaa meeccite; meeccidi inttekka geeyite. Hegaappe guyyiyan, dunkkaanidosaa gelite" yaagiis.

Omooduwaa SHaakkidosona

25 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 26 “Neeni, qeesee El77aazarinne
maabaraa halaqati omoodettida asaanne mehiyaa ubbaa qoodite.
27 Qoodidi olan olettida olanchchatuyyoonne attida maabaraayyo naa77u
kessidi shaakkite. 28 Olettida olanchchata gakkida shaahuwaappe,
asa gidin, miizza gidin, hareta, dorssata woikko deeshshata gidin,
ichchashu xeetaappe issuwaa GODAAYYO giiraa giirite. 29 Eta gakkida
baggaappe ekkido giiraa GODAA gishshaadan qeesiyaa El77aazarayyo
immite. 30 Hinkko Israa7eelata gakkida shaahuwaappe, asa gidin, miizza
gidin, hareta, dorssata, woikko deeshshata gidin, mehetu ubbaappe
ishatamaappe issuwaa ekkite; ekkidi hegaa GODAA Dunkkaaniyau
aawatiya Leewatuyyo immite” yaagiis. 31 Yaagin Muuseenne qeesee
El77aazari GODAI azazidoogaadan oottidosona.

32-35 Olanchchati banttayyo ekkin, attida omoodoi 675,000 dorssata,
72,000 miizzata, 61,000 haretanne attuma asaara zin77ibeenna 32,000
macca naata. 36 Olan olettidaageeta gakkida shaahoi 337,500 dorssata;
37 etappe GODAASSI giirau kessidoogeeti 675. 38 Miizzati 36,000; etappe
GODAASSI giirau kessidoogeeti 72. 39 Hareti 30,500; etappe GODAASSI
giirau kessidoogeeti 61. 40 Maccaasati 16,000; etappe GODAASSI giirau
kessidoogeeti 32. 41 GODAI Muusa azazidoogaadan, GODAA gakkiya giiraa
Muusee qeesiyaa El77aazarayyo immiis.

42-46 Olanchchati ehiido omooduwaa Muusee naa77u kessidi shaakkin,
Israa7eela maabaraa gakkida shaahoi 337,500 dorssata, 36,000
miizzata, 30,500 haretanne 16,000 maccaasata. 47 Israa7eela maabaraa
gakkida shaahuwaappe ishatamu ishatamu asaappe issuwaanne
ishatamu ishatamu mehiyaappe issuwaa Muusee ekkidi, GODAI bana
azazidoogaadan, Xoossaa Dunkkaaniyau aawatiya Leewatuyyo immiis.

48 Hegaappe guyyiyan, ola gadaawati, shaalaqatinne mato halaqati
Muusekko yiidosona. 49 Yiidi eti Muusa, “Nuuni ne ashkkarati nu
azazuwaa garssan de7iya olanchchata qoodin, issoinne paccibeenna.
50 GODAI nu shemppuwaa ashshido gishshau, nuuni huuphiyan huuphiyan
ekkido worqqa alleeqota, kushe sagaayota, toho albbota, migidota, haitta
gutichchatanne qooriyan aattiyo gujjumata GODAAYYO imuwaa ehiida”
yaagidosona. 51 Muuseenne qeesee El77aazari worqqa alleeqota ubbaa
etappe ekkidosona. 52 SHaalaqatinne mato halaqati ehiidi GODAAYYO
immido worqqai ubbai naa77u xeetu kilo giraame gidiyaagaa. 53 SHin hara
olanchchati ubbai bantta omooduwaa omooduwaa banttau ekkidosona.
54 Muuseenne qeesee El77aazari shaalaqatuppenne mato halaqatuppe
ekkido worqqaa GODAA sinttan Israa7eela asaa hassayissana mala, Xoossaa
Dunkkaaniyaa giddo gelissidosona.

32

Yorddaanoosa SHaafaa Arshsho Baggaara De7iya Zareta

1 Roobeela zaretuyyoonne Gaada zaretuyyo keehi daro mehee de7ees.
Eti Yaa7izeera biittainne Gala7aade biittai meheyyo injje gidiyoogaa
be7idosona. 2 Be7idi eti Muusekko, qeesiyaa El77aazarakkonne maabaraa
halaqatukko yiidi, eta hagaadan yaagidosona; 3-4 “GODAI Israa7eela asan
xoonissido biittati, Axaarooti, Dibooni, Yaa7izeeri, Niimiri, Hasebooni,
Eli7aali, Seebimi, Naboinne Ba7ooni mehiyaayyo injje biitta; nuuyyo intte
ashkkaratuyyo mehee de7ees. 5 Nuuni inttena ufaissidabaa gidikko, ha
biittati nuussi intte ashkkaratussi laata gade gididi imettona. Nuna Yord-
daanoosa SHaafaa hefintti pinttoppite” yaagidosona.

6 Yaagin Muusee Gaada zaretanne Roobeela zareta hagaadan yaagiis;
“Hara Israa7eela asai olaa biyo wode, intte hagan uttuuteetii? 7 GODAI
etayyo immido biittaa Israa7eelati pinnennaadan, intte aibissi eta wozanaa
shugisseetii? 8 Qaadeesa Barnneppe he biittaa wochchi xeellanau intte
aawata taani yeddido wode, etikka hagaadan oottidosona. 9 Waanidi gi-
ikko, eti Eshkkoola Zanggaaraa kiyidi, he biittaa xeellido wode, Israa7eelati
GODAI etayyo immido biittaa gelenna mala, eti Israa7eelatu wozanaa
shugissidosona. 10 GODAI he gallassi hanqquwaa eexxi kiyidi, hagaadan
yaagidi caaqqiis; 11-12 ‘GODAA bantta kumetta wozanaappe kaallida Qeni-
iziyaa Yifune na7aa Kaaleebappenne Nawe na7aa Yaasuppe attin, yelettoos-
appe laatamu laittanne hegaappe bollaara de7iya attuma asan Gibxxe bi-
ittaappe kiyidaageetuppe issoinne, taani Abrahaamayyo, Yisaaqayyoonne
Yaaqoobayyo immanau caaqqido biittaa be7enna. Aissi giikko, eti tana
bantta kumetta wozanaappe kaallibookkona’ yaagidi caaqqiis. 13 GODAA
hanqqoi Israa7eela bolli eexxi kiyiis; yaatin GODAA sinttan iitaa oottida
he yeleta ubbai wuri xayana gakkanaassi, bazzuwan oitamu laittaa i eta
toilayiis. 14 Inttenoo, nagaranchcha yeletatoo, GODAI Israa7eela bolli gujji
hanqquwaa eexxi kiyanaadan, intte intte aawatu sohuwan ha77i eqqideta.
15 Intte GODAA kaalliyoogaa aggidi wora simmikko, i qassikka ba asaa
bazzuwan aggi bayana. Yaatidi intte ha asaa ubbaa xaissana” yaagiis.

16 Yaagin eti Muuse mati yiidi, a hagaadan yaagidosona; “Nuuni hagan
nu mehetuyyo dirssaa, nu naatuyyo katamata keexxana. 17 SHin nuuni
ola miishshaa gixxidi, Israa7eela asaa eta sohuwaa gattana gakkanaashin
olettanau baana. Hegaa keenan, ha biittan de7iya asatuppe naagettanau,
nu naati gimbbettidi uttida katamatun de7ona. 18 Israa7eelati ubbai bantta
laataa laataa ekkana gakkanaassi, nuuni nu soo simmokko. 19 Nuuni
nu laataa Yorddaanoosa SHaafaappe hafintta arshsho baggaara laattido
gishshau, nuuni Yorddaanoosappe hefintta baggaara, yan etaara laataa
laattokko” yaagidosona.

20 Yaagin Muusee eta, “Intte hagaa oottikko, intte GODAA sinttan olaa
baanau giigikkonne 21 intte olanchchati ubbai ola miishshaa gixxidi, GODAI
ba morkketa ba sinttaappe yedettana gakkanaassi, Yorddaanoosa SHaafaa
GODAA sinttan pinnikko, 22 GODAI he biittaa xoonidoogaappe guyyiyan,
intte simmanau danddayeeta. Yaatikko, intte olettanau bessiya olaa GO-
DAAYYOONNE Israa7eela asaayyo olettidi polideta giyoogaa. Qassi he biittai
GODAA sinttan intteyyo laata biittaa gidana.

23 “SHin intte hegaadan oottennan ixxikko, GODAA bolli nagaraa ootteeta;
simmi inttena intte nagarai gakkiyoogaa tumu erite. 24 Intte intte naatuyyo
katamata keexxite; intte dorssaa wudiyaayyookka birddeta giigissite; shin
intte giidobaa aggennan oottite” yaagiis.

25 Yaagin Gaada zaretinne Roobeela zareti Muusa, “Nuuni ne ashkkarati
neeni nu godai azazidoogaadan oottana. 26 Nu naatinne nu maccaasati, nu
dorssatinne nu miizzati hagan Gala7aade katamatun de7ishshona. 27 SHin
nuuni ne ashkkarati, olau gixxida olanchchati ubbai, neeni nu godai giy-
oogaadan, olettanau GODAA sinttan Yorddaanoosa SHaafaa pinnana” yaagi-
dosona.

28 Hegaa gishshau, Muusee qeesiyaa El77aazara, Nawe na7aa Yaasanne
Israa7eela zaretu halaqata etabaa azaziis. 29 Muusee eta hagaadan yaagiis;
“Gaada zaretinne Roobeela zareti ubbai ola miishshaa gixxidi, GODAA
sinttan inttenaara Yorddaanoosa SHaafaa pinnikkonne intte he biittaa
xoonikko, hegaappe guyyiyan, Gala7aade biittaa intte eta laatissite. 30 SHin

eti olaa miishshaa gixxidi, inttenaara pinnennan ixxikko, eti Kanaane biittaa inttenaara laattona" yaagiis.
31 Yaagin Gaada zaretinne Roobeela zareti zaaridi, "Nuuni ne ashkkarati
GODAI giidoogaa oottana. 32 Ola miishshaa gixxidi, GODAA sinttan nuuni
Kanaane biittaa gelanau pinnana; shin nuuni laattiyo laatai Yorddaanoosappe hafintta baggaara gidana" yaagidosona.
33 Hegaa gishshau, Muusee Gaada zaretuyyo, Roobeela zaretuyyoonne
Yooseefa na7aa Minaase zaretuppe baggaayyo Amooretu Kawuwaa Sihoona kawotettaanne Baasaane Kawuwaa Ooga kawotettaa, eta giddon
de7iya katamatuura immiis. 34 Gaada zareti Diboona, Axaaroota, Aaro7era
35 Axirooti-SHofaana, Yaa7izeera, Yogibaaha, 36 Beeti-Niimiranne Beeti-
Haaraana geetettiya gimbbiyan direttida katamata zaarettidi keexxidosona.
Bantta dorssatuyyookka eti birddeta giigissidosona.
37 Roobeela zaretikka Haseboona, Eli7aala, Qiriyaataimanne, 38 Naba,
Ba7aali-Ma7oonanne Siibima geetettiya katamata zaaretti keexxidosona.
Keexxidi he katamatuppe issootu issootu sunttaa laammidosona.
39 Minaase na7aa Maakira yarati Gala7aade biidi, oli oiqqidi, yan de7iya
Amooreta yedettidosona. 40 Hegaa gishshau, Minaase na7aa Maakira
yaratuyyo Muusee Gala7aade biittaa immin, eti yan de7idosona. 41 Minaase
zare gidiya Yaa7iiri biidi, eta oli oiqqidi, Yaa7iira katamata yaagidi sunttiis.
42 Nobaahi biidi, Qanaata katamaanne a yuushuwan de7iya moottata oli
oiqqidi, ba sunttan Nobaaha giidi xeesiis.

33

Israa7eelatu Hemetaa Taarikiyaa

1 Israa7eelati Muuseenne Aarooni kaalettin, bantta citan citan Gibxxeppe
kiyido wode, yaanidi hemettidosona. 2 GODAI azazin, eti baana beettaa
doommido sohota Muusee xaafiis; eta beettaa maarai hagaa.
3 Koiro aginaayyo tammanne ichchashantta gallassi, Paasikaa bonchchiyo
gallassaappe kaalliya gallassi denddidi, Gibxxe asai ubbai xeellishin,
yayyennan Raamisappe kiyidosona. 4 He wode Gibxxe asai GODAI worido
bantta baira naata moogoosona. Hagaadan oottidi, GODAI eta xoossatu bolli
pirddaa ehiis.
5 Israa7eelati Raamisappe denddidi, Sukkota giyo sohuwan
dunkkaanidosona.
6 Sukkotappe denddidi, bazzuwaa xeeran de7iya Etaaman
dunkkaanidosona.
7 Etaamappe denddidi, Ba7aali-Xafoonappe arshsho baggaara de7iya Pihaahiroota simmidi, Migidoola matan dunkkaanidosona.
8 Pihaahirootappe denddidi, Zo7o Abbaa pinnidi, bazzuwaa
biidosona. Etaama Bazzuwan heezzu gallassa ogiyaa hemettidi, Maaran
dunkkaanidosona.
9 Maarappe denddidi, tammanne naa77u pulttotinne laappun tammu
zambbati de7iyo Eliima biidi, yan dunkkaanidosona.
10 Eliimappe denddidi, Zo7o Abbaa lanqqen dunkkaanidosona.
11 Zo7o Abbaa lanqqeppe denddidi, Siinaa Bazzuwan dunkkaanidosona.
12 Siinaa Bazzuwaappe denddidi, Doofiqan dunkkaanidosona.
13 Doofiqappe denddidi, Aluushan dunkkaanidosona.
14 Aluushappe denddidi, Rafiidiman dunkkaanidosona. Yan asaayyo
uyanau haatti baawa.
15 Rafiidimappe denddidi, Siinaa Bazzuwan dunkkaanidosona.

16 Siinaa Bazzuwaappe denddidi, Amuwaa Duufuwaa giyoosan dunkkaanidosona.
17 Amuwaa Duufuwaa giyoosaappe denddidi, Haxerootan dunkkaanidosona.
18 Haxerootappe denddidi, Riitiman dunkkaanidosona.
19 Riitimappe denddidi, Rimmooni-Pereezan dunkkaanidosona.
20 Rimmooni-Pereezappe denddidi, Liibinan dunkkaanidosona.
21 Liibinappe denddidi, Riissan dunkkaanidosona.
22 Riissappe denddidi, Qahelaatan dunkkaanidosona.
23 Qahelaatappe denddidi, SHefaara Deriyan dunkkaanidosona.
24 SHefaara Deriyaappe denddidi, Haraadan dunkkaanidosona.
25 Haraadappe denddidi, Maaqihelootan dunkkaanidosona.
26 Maaqihelootappe denddidi, Tahaatan dunkkaanidosona.
27 Tahaatappe denddidi, Taaran dunkkaanidosona.
28 Taarappe denddidi, Miitiqan dunkkaanidosona.
29 Miitiqappe denddidi, Hashimoonan dunkkaanidosona.
30 Hashimoonappe denddidi, Moserootan dunkkaanidosona.
31 Moserootappe denddidi, Bene-Yaa7iqaanan dunkkaanidosona.
32 Bene-Yaa7iqaanappe denddidi, Hoori-Hagidigaadan dunkkaanidosona.
33 Hoori-Hagidigaadappe denddidi, Yoxibaatan dunkkaanidosona.
34 Yoxibaatappe denddidi, Abroonan dunkkaanidosona.
35 Abroonappe denddidi, Eexiyooni-Gaabiran dunkkaanidosona.
36 Eexiyooni-Gaabirappe denddidi, Xiina Bazzuwan de7iya Qaadeesan dunkkaanidosona.
37 Qaadeesappe denddidi, Eedooma biittaa zawan de7iya Hoora Deriyan dunkkaanidosona. 38 Qeesee Aarooni GODAI azazin, Hoora Deriyaa huuphiyaa kiyiis; kiyidi Israa7eelati Gibxxe biittaappe kiyido oitamantta laittan, ichchashantta aginan, aginaayyo koiro gallassan yan haiqqiis. 39 Aarooni Hoora Deriyaa huuphiyan haiqqiyo wode, a laittai xeetanne laatammanne heezza.
40 Neegeeba Bazzuwan, Kanaanen de7iya Araada giyoosaa kawoi Israa7eela asaa yuussaa siyiis.
41 Israa7eelati Hoora Deriyaappe denddidi, Xalmmoonan dunkkaanidosona.
42 Xalmmoonappe denddidi, Punoonan dunkkaanidosona.
43 Punoonappe denddidi, Obootan dunkkaanidosona.
44 Obootappe denddidi, Moo7aaba biittaa zawan de7iya Abaariman dunkkaanidosona.
45 Abaarimappe denddidi, Diboona-Gaadan dunkkaanidosona.
46 Diboona-Gaadappe denddidi, Almmoona-Dibilaataiman dunkkaanidosona.
47 Almmoona-Dibilaataimappe denddidi, Nabo Deriyaa matan Abaarima deretun dunkkaanidosona.
48 Abaarima deretuppe denddidi, Yarkkoppe hefinttaara, Yorddaanoosa SHaafaa matan de7iya Moo7aaba Dembban dunkkaanidosona. 49 Yorddaanoosa SHaafaa matan de7iya Moo7aaba Dembban, Beeti-Yashimootappenne SHiixima Zanggaaraappe gidduwan dunkkaanidosona.
50 Yarkko hefinttaara, Yorddaanoosa SHaafaa matan de7iya Moo7aaba Dembban GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 51 “Israa7eelata neeni yaaga; ‘Yorddaanoosa SHaafaa pinnidi, Kanaane biitti intte geliyo wode, 52 he biittan de7iya asaa ubbaa intte sinttappe yedettite; yedettidi shuchchaappe

masettida eta misileta ubbaanne seerissidi medhdhido eeqata ubbaa xaissite. Eti goinniyo xoqqa sohota ubbaakka laalite. 53 Taani intteyyo he biittaa laatau immido gishshau, he biittaa laattidi, an de7ite. 54 Intte zariyan zariyan saamaa kessidi, biittaa shaakkite. Qoodan corattiya zaretuyyo daro laataa immite; qoodan guuxxiya zaretuyyo guutta laataa immite. Saaman eta gakkida augeenne etaagaa gidana. Biittaa intte maizza aawatu zariyan zariyan shaakki ekkite.

55 “ ‘SHin he biittan de7iya asaa intte yedettennan aggikko, intte ashshidoogeeti intteyyo intte aifiyaayyo pincco, intte miyyiyaayyo aguntta gidana; intte de7ana biittan eti inttena waayissana. 56 Intte eta yedettennan aggikko, eta bolli taani oottanau halchchidobaa intte bolli oottana’ yaagada yoota” yaagiis.

34

Israa7eela Biittaa Zawaa

1 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 “Neeni Israa7eelata hagaadan yaagada azaza; ‘Laatadan inttena gakkiya Kanaane biittaa zawai hagaa. 3 Tohossa baggaara intte zawai Xiina Bazzuwaanne Eedooma zawaa gidana. Intte tohossa zawai Maxine Abbaa tohossaappe doommees; 4 doommidi Akirabiima pudettaara tohossa baggaara simmidi, Xiina Bazzuwaa kanttidi, Qaadeesa-Barnne tohossi gakkees; hegaappe Hadaari-Adaara kanttidi, Aximoona gakkees. 5 Aximoonappe Gibxxe SHaafaakko simmidi, Meediteraane Abbaa gakkees.

6 “ ‘Arggo baggaara intte zawai Meediteraane Abbaa gaxaa gidana.

7 “ ‘Huuphessa baggaara intte zawai Meediteraane Abbaappe Hoora Deriyaa sitti ootti malaatidi, 8 Hoora Deriyaappe Hamaata Pinuwaa gakkanaassa; hegaappe Xadaadan zawatees. 9 Qassi Zifiroona biidi, Haxaari-Enaana gakkees. Huuphessa baggaara intte zawai hagaa gidana.

10 “ ‘Arshsho baggaara intte zawai Haxaari-Enaanappe SHafaama gakkanaassi sitti ootti malaatidi, 11 SHafaamappe biidi, Ainappe arshsho baggaara de7iya Ribila wodhdhidi, Galiila Abbaappe arshsho baggaara de7iya keraa gakkees. 12 Hegaappe duge Yorddaanoosa SHaafaa wodhdhi zawatidi, Maxine Abbaa gakkees. Intte biittaa zawai ubba baggaarakka hagaa’ yaaga” yaagiis.

13 Yaagin Muusee Israa7eelata hagaadan yaagidi azaziis; “Saamaa yeggidi, intte laattana mala, uddufun zaretuyyoonne bagga zaretuyyo he biittai imettanaadan GODAI azaziis. 14-15 Aissi giikko, Roobeela zareti Gaada zaretinne, Minaase zaretuppe baggai bantta laataa Yarkko hefinttan Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara ekkidosona” yaagiis.

16 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 17 “He biittaa intteyyo laata oottidi, shaakki immana asatu sunttai hagaa; qeesiyaa El77aazaranne Nawe na7aa Yaasa. 18 Qassi biittaa shaakkanau maaddana mala, zare ubbaappe issi issi halaqaa sunttite. 19 Eta sunttai hagaappe kaallidi de7iyaagaa.

Zariyaa Halaqaa

Yihudaa Yifune na7aa Kaaleeba

20 Simoona Amihuuda na7aa SHalumi7eela

21 Biniyaama Kisiloona na7aa Elddaada

22 Daana Yoogila na7aa Buuqa

23 Yooseefa na7aa Minaase Efooda na7aa Hani7eela

24 Yooseefa na7aa Efireema SHifxxaana na7aa Qamu7eela

25 Zaabiloona Parnnaaka na7aa Elxxaafaana
26 Yisaakoora Azzaana na7aa Palxxi7eela
27 Aseera SHalooma na7aa Ahihuuda
28 Nifttaaleema Amihuuda na7aa Padaahi7eela
29 Kanaane biittan Israa7eelatuyyo laataa shaakki immana mala, GODAI azazido asati hageeta" yaagiis.

35

Leewatussi Imettana Katamata

1 Yarkko hefinttaara, Yorddaanoosa SHaafaa matan de7iya Moo7aaba Dembban, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 2 "Israa7eelati bantta laataappe Leewati de7ana katamatanne eta yuushuwan de7iya hentta gadeta immana mala, neeni eta azaza. 3 He katamatun eti de7ona; hentta gadeti eta miizzaassa, eta dorssaassanne eta hara mehe ubbaassa gidona. 4 Intte Leewatuyyo immana katamaa yuushuwan de7iya hentta gadeti katamaa gimbbe dirssaappe karekko issi sha7u wara gidona. 5 Katamaappe kareera, arshsho baggaara naa77u sha7u waraa, tohossa baggaara naa77u sha7u waraa, arggo baggaara naa77u sha7u waraanne huuphessa baggaara naa77u sha7u waraa likkite; yaatobare katamai giddo ginan de7ana. Leewati he heeraa bantta katamaayyo hentta gade oottona.

6 "Leewatuyyo intte immana katamati, asa worida uri baqatidi attiyo usuppun katamata; hegeetu bolli gujjidi, oitamanne naa77u hara katamata etayyo immite. 7 Leewatuyyo intte muleera oitamanne hosppun katamata eta hentta gadetuura issippe immite. 8 Israa7eelatu laataappe Leewatuyyo intte immana katamati issi issi zaree laattidoogaa keena gidanau koshshees; cora asai de7iyo zariyaappe cora katamata ekkite; shin qoodan guutta asai de7iyo zariyaappe guutta katamata ekkite" yaagiis.

Baqati Attiyo Katamata
(Zaarettido Wogaa 19:1-13; Yaasu 20:1-9)

9 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 10 "Neeni Israa7eela asaa hagaadan yaaga; 'Yorddaanoosa SHaafaa pinnidi, Kanaane biittaa intte geliyo wode, 11 erennan asa worida uri baqati biidi attana mala, katamata intteyyo doorite. 12 Erennan asa woridaagee yaa7aa sintti pirddau eqqana gakkanaassi, suuttaa achchiyaagee a worenna mala, he katamati baqati attiyo soho gidona. 13 Ha intte immiyo usuppun katamati intteyyo baqati attiyo katamata gidona. 14 Yorddaanoosa SHaafaappe hafintta baggaara heezzu katamaanne Kanaane biittan heezzu katamata intte baqati attanau immite. 15 Ha usuppun katamati erennan asa worida Israa7eelati, hara dere asatinne eta giddon de7iya beteti baqatidi attiyo soho gidona.

16 " 'Issi asi issi asa birata miishshan shocin, he uri haiqqikko, hegee shemppuwaa woridaagaa; shemppo woridaagee haiqqo. 17 Qassi worana danddayiya shuchchaa ba kushiyan oiqqida asi issi asa he shuchchan caddin, he uri haiqqikko, hegee shemppuwaa woridaagaa; shemppo woridaagee haiqqo. 18 Qassikka worana danddayiya mitta ba kushiyan oiqqida asi issi asa he mittan shocin, he uri haiqqikko, hegee shemppuwaa woridaagaa; shemppo woridaagee haiqqo. 19 Suuttaa achchiyaagee he shemppuwaa woridaagaa demmikko woro.

20 " 'Issi asi issi asa morkkidi caddin, woikko zuggidi issibaa a bolli olin, he urai haiqqikko, 21 woikko morkkidi ba kushiyan bubbuxin, he urai haiqqikko, i shemppuwaa woridaagaa; shemppo woridaagee haiqqo. Suuttaa achchiyaagee shemppuwaa woridaagaa demmikko woro.

22 “ ‘SHin morkketetti bainnan, issi asi issi asa akeekennan sugikko,
woikko zuggidi naagennan issibaa a bolli olikko, 23 woikko a worana
danddayiya shuchcha i be7ennan a bolli yeggikkonne he urai haiqqikko,
hegee a morkke gidenna gishshaunne a qohanau halchchibeenna gishshau,
24 yaa7ai erennan woridaagaappenne suuttaa achchiyaagaappe gidduwan
ha wogatudan pirddo. 25 Erennan woridaagaa suuttaa achchiyaagaa
kushiyaappe yaa7ai ashshidi, i baqatidi attiyo katamaa zaaro. Zaarin
geeshsha zaitiyan tiyettida, qeese ubbatu halaqai haiqqana gakkanaassi, i
yan de7o.
26 “ ‘SHin erennan woridaagee baqatidi attiyo katamaa zawaappe kare
kiyiyaabaa gidikkonne, 27 baqati attiyo katamaappe kareera suuttaa
achchiyaagee a demmidi worikko, i woridoogau oishettenna. 28 Aissi giikko,
qeese ubbatu halaqai haiqqana gakkanaassi, he erennan woridaagee
ba baqatido kataman uttanaagaashin aggiis. SHin qeese ubbatu halaqai
haiqqidoogaappe guyyiyan, erennan woridaagee ba laata gade simmanau
danddayees.
29 “ ‘Intteyyoonne biron yelettana yeletaayyo, intte de7iyoosa ubban
hagee higge gido.
30 “ ‘Asa worida ooninne shemppo i woridoogaadan markkati markkat-
tin haiqqo; shin issi asa xalaalai markkattin, ai asinne haiqqoppo.
31 SHemppuwaa worido gishshau haiqqanau bessiya asa paxa ashshanau
gumiyaa ekkoppite; i haiqqo. 32 Attiyo katamaa baqatida ooppenne qeese
ubbatu halaqai haiqqanaappe kase, i guyye simmidi, ba biittan de7anaadan
oottanau gumiyaa ekkoppite.
33 “ ‘Hegaadan oottidi, intte de7iyo biittaa tunissoppite. Aissi giikko,
suuttaa gussiyoogee biittaa tunissees; suuttaa gussidaagaa suuttaanappe
attin, suuttai gukkido biitti hara ogeera tunatettaappe geeyenna. 34 Taani,
GODAI, Israa7eela asaa gidduwan de7iyo gishshau, intte de7iyo biittaa,
taanikka de7iyo biittaa tunissoppite’ yaagada yoota” yaagiis.

36

Gadiyaa Laattiya Maccaasata

1 Yooseefa zaretuppe, Minaase na7aa Maakiira na7aa Gala7aade yaratu
halaqati Muusekkonne Israa7eelatu yaratu halaqatukko yiidosona. 2 Eti
yiidi, “Nu godau, Israa7eela asaayyo biittaa saaman shaakkada immana
mala, GODAI nena azaziis; qassi GODAI nu ishaa Xalofihaada laataa a macca
naatuyyo neeni immana mala, nena azaziis. 3 Leemisuwau eti hara zare
gidiya Israa7eela asa gelikko, eta laatai nu aawatu laataappe ekettidi, eti
geliyo zariyaayyo gujettees. Hegaa gishshau, nuuyyo saaman imettida laatai
paccana. 4 Qassi Israa7eelatuyyo Ishatamantto Laittaa Baalai gakkiyo wode,
eta laatai eti geliyo asa zariyaayyo gujettees; eta laatai nu aawatu zariyaa
laataappe paccana” yaagiis.
5 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalaadan, Muusee Israa7eelata hagaadan
yaagidi azaziis; “Yooseefa zareti giyoogee likke. 6 GODAI Xalofihaada macca
naatubaa azazidoogee hagaa; eti bantta dosido azinaa gelanau danddayo-
oosona; shin bantta aawaa zariyaappe gidanau koshshees. 7 Israa7eelatu
laatai issi zariyaappe hara zariyau aadhdhoppo; Israa7eela ubbai ba maizza
aawatu zaree laattido biittaa minttidi oiqqo. 8 Israa7eela asaa giddon ai
zareppe gidinkka, biitta laattiya macca na7i ubbi, Israa7eeli ubbi ba maizza
aawatu laataa laattana mala, a ba aawaa zare gidiya asa gelu. 9 Hegaadan
hanidi, laatai issi zariyaappe hara zariyau mulekka aadhdhennan de7ana.

Hegaa gishshau, Israa7eela ubbai ba maizza aawatu zaree laattido biittaa minttidi oiqqo" yaagiis.

10 Yaagin Xalofihaada macca naati GODAI Muusa azazidoogaadan oottidosona. 11 Xalofihaada macca naati, Maahilo, Tirxxo, Hoogilo, Milkkonne No7o geetettiyaageeti, bantta aawaa ishanttu naata gelidosona. 12 Eti Yooseefa na7aa Minaase naatu zariyaa giddon azinaa gelidosona; gelin eta laatai eta aawaa zariyaunne yarau attiis.

13 Yarkkoppe hefinttaara, Yorddaanoosa SHaafaa matan de7iya Moo7aaba Dembban Muuse baggaara GODAI Israa7eela asaa azazido higgetinne wogati hageeta.

Zaarettido Wogaa

Gidduwaa Erissuwaa

"Zaarettido Wogaa" geetettiya ha maxaafai, Israa7eela asai daro wodiyaa bazzon hemettidoogaappe guyyiyan, Kanaane gakkanau, guuttai attidaashin, eti Moo7aaba biittan takkido wode, Muusee kaalli kaalli etayyo haasayido haasayaa oiqqidaagaa.

"Zaarettido Wogaa" maxaafan mazggafettidi de7iya, issi issi daro go77iya yohoti hagaappe kaallidi xaafettidaageeta.

1. Muusee aadhdhida oitamu laittatu giddon polettida, gita gita oosota hassayidi odees. Xoossai eta bazzon waati kaalettidaakko asaa hassayissidi, eti Xoossaassi ammanettidaageeta gidana malanne suure assi azazettana mala, eta qofissees.
2. Muusee tammu azazota zaari zaaridi odiiddi, hegeetuppekka koiro azazuwaa birshshettaa etassi qonccissiis. Asai Xoossaa xalaalaassi goinnanaadankka hassayissees. Hegaara oittidi, Israa7eela asai hidootaa biittan aqana dumma dumma wogaa bochchi bochchi ekkidi odees.
3. Muusee, Xoossai etaara maacettido maachchai ai malakko etayyo birshshidi, eti he maachchaassi oorattiidi, ammanettanaadan qofissees.
4. Iyyaasu Muuse sohuwan gelidi, Xoossaa asaa kaalettiya asa gidanau sunttettiis. Muusee Xoossai ammanettiyaagaa gidiyoogaa sabbanau kiyida mazamuriyaa yexxidoogaappenne Israa7eela zariyaa ubbaa anjjidoogaappe guyyiyan, Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Moo7aaba biittan haiqqiis.

Maxaafaayyo huuphe qofai Xoossai ba siiqiyoonne ba doorido asaa ashshidoogaanne anjjidoogaa odees. Asaikka Xoossaa anjjoi etappe shaahettennan paxa de7anau danddayana mala, Xoossai etassi oottidobaa ubbaa hassayissidi, eti ubba wodekka Xoossaa siiqanaunne ayyo azazettanau eta erissees.

Maxaafaayyo waanna qofaa oiqqida xiqiseti: 6:4-6 de7iyaageeta gidiyo wode, etikka, Yesuusi, "Azazo ubbaappe aadhdhiya gita azazo" giidi odido qaalata oiqqidaageeta. Hegeetinne, "GODAA ne Xoossaa ne polo wozanaappe, ne polo shemppuwaappenne ne polo wolqqaappe siiqa" yaagiyaageeta.

Israa7eelati Siinaa Deriyaappe Denddidi Baanaadan Imettida Azazuwaa

1 Ha maxaafan xaafettida qaala ubbai Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta arshsho baggaara de7iya bazzuwan eti de7ishin, Muusee Israa7eela asaayyo yootido qaalaa. Muusee ha qaalaa etau yootiyo wode, eti Suufa geetettiya sohuwan sintta baggaara, Paaraana katamau issi baggaaranne hegaadankka qassi Tofeela, Laabaana, Haxerootanne Diizahaaba geetettiya katamatu gidduwan de7iya Yorddaanoosa wombban de7oosona. 2 Eedooma Deriyaa ogiyaara biikko, Siinaa Deriyaappe Qaadeesa-Barnne gakkanau gediyan tammanne isiini gallassa oge.

3 Gibxxeppe eti kiyido oitamantta laittan, tammanne isiinintta aginan, aginaayyo koiro gallassan, Muusee GODAI etabaa a azazidobaa ubbaa Israa7eelatuyyo yootiis. 4 Hegee Haseboona kataman uttidi kawotida Amooretu Kawuwaa Sihoonanne Asttaarootaaninne Ediraa7an uttidi kawotida Baasaane Kawuwaa Ooga, Muusee xoonidoogaappe guyyiyaana.

5 Asai Yorddaanoosappe arshsho baggaara Moo7aaban de7ishin, Muusee
ha higgiyaa hagaadan yaagidi qonccissiyoogaa doommiis.
6 “Nuuni Siinaa Deriyan de7ishin, GODAI nu Xoossai nuna hagaadan
yaagiis; ‘Intte ha deriyaa bollan keehin gam77ideta. 7 Dunkkaaniyaa
qolidi denddite; denddidi deretiya Amooretu biittaanne Aaraban
de7iya eta shooro biitta ubbaa biite; hegeekka Yorddaanoosa wombbaa,
deretiyaasaanne barggottiya biittatukko, tohossa baggaunne Meediteraane
Abbaa gaxau aadhdhite. Kanaane biittaakko biite; Liibaanoosa dereta
kanttidi, Efiraaxiisa SHaafaa gakkanaashin biite. 8 Be7ite, taani intteyyo ha
biittaa immaas. Biite; biidi intte aawatuyyo, Abrahaamayyo, Yisaaqayyo,
Yaaqoobayyoonne, etappe guyyiyan, eta zariyaayyo immanau GODAI
caaqqido biittaa laattite’ yaagiis” yaagiis.

Muusee Halaqata Sunttiis (Kessaabaa 18:13-27)

9 Qassikka Muusee asaayyo hagaadan yaagiis; “He wode taani intteyyo
hagaadan yaagada yootaas; ‘Taani tarkka inttena tookkanau danddayikke.
10 GODAI intte Xoossai intte qoodaa saluwaa xoolinttiyaadan darissiis.
11 GODAI intte aawatu Xoossai, inttena hagaappe sha7utoo gujjidi
darissonne i giidoogaadan inttena anjjo. 12 SHin intte metuwaa, intte
toohuwaanne intte ooshshaa ubbaa taani tarkka tookkanau waana
danddayiyaanaa? 13 Intte zariyaappe zariyaappe aadhdhida eranchcha,
akeekanchchanne oosuwaa meezee de7iyo asata doorite; doorin taani intte
bolli eta halaqa sunttana’ yaagaas.
14 “Yaagin inttekka tana, ‘Nuuni oottanaadan neeni giidobai lo77o’
yaagideta. 15 Hegaa gishshau, taani intte zariyaappe zariyaappe aadhdhida
eranchchanne oosuwaa meezee de7iyo asata ekkaas; ekkada, shaalaqa,
mato halaqa, hamssaalaqa, assiraalaqanne haariyaageeta oottada intte
zariyan zariyan intte bollan sunttaas.
16 “Yaatada taani eta, ‘Intte ishanttu gidduwan de7iya mootuwaa siyite; he
mootoi issi Israa7eela asappenne a ishaappe gidduwan woikko Israa7eela
asaappenne hara dere asaappe gidduwan de7iyaagaa gidikkokka, siyidi
xilluwaa pirddite. 17 Intte pirddan issi baggaa maaddoppite; gitaagaa siyiy-
oogaadan, guuttaagaakka hegaadan siyite; asa som77uwaassi yayyoppite;
aissi giikko, pirddi Xoossaabaa. Qassi intteyyo daro deexo gidida mootuwaa
taakko ehiite; hegaa taani pirddana’ yaagaas. 18 Qassi inttekka oottanabaa
ubbaa taani he wode inttena azazaas.

Muusee Qaadeesa-Barnneppe Biittaa Xomoosiyaageeta Kiittiis (Kessaabaa 13:1-33)

19 “Hegaappe guyyiyan, nuuni Siinaa Deriyaappe denddida; denddidi
GODAI nu Xoossai nuna azazidoogaadan, deretiya Amooretu biittaa biyo
ogiyan de7iya he intte be7ido gitanne yashshiya bazzuwaa kanttidi,
Qaadeesa-Barnne gakkida. 20 He wode taani intteyyo hagaadan yaagaas;
‘GODAI nu Xoossai nuna laatissiyo deretiya Amooretu biittaa hekko ha77i
gakkideta. 21 Be7ite, GODAI intte Xoossai ha biittaa intteyyo immiis. GODAI
intte aawatu Xoossai intteyyo odidoogaadan kiyidi, ha biittaa laattite; yayy-
oppite; ufaissaa qanxxoppite’ yaagaas.
22 “Yaagin intte ubbai taakko yiidi tana, ‘He biittaa xomoosidi, nuuni
baanau bessiya ogiyaabaanne, nuuni gelana katamatu oduwaa nuuyyo
ehiya asata nuuppe sinttau yeddoos’ yaagideta.
23 “He qofai taayyo lo77o milatiis; yaatin, intteppe tammanne naa77u
asaa, zariyaappe zariyaappe issi asa dooraas. 24 Eti biidosona; biidi, he

deretiya biittaa pude kiyidosona; qassi Eshkkoola Zanggaaraakkokka biidi, biittaa xomoosidosona. 25 He biittan mokkiyaabaappe amarida aifiyaa bantta kushiyan oiqqidi, nuukko ekki yiidosona; qassi, 'GODAI nu Xoossai nuuyyo immiyo biittai lo77o' yaagiyo oduwaakka ehiidi odidosona.

26 "SHin intte GODAA intte Xoossaa azazuwaayyo makkalidi, kiyennan ixxideta. 27 Intte dunkkaaniyaa giddon issoi issuwaara, hagaadan yaagidi zuuzummideta; 'GODAI nuna ixxido gishshau, xaissanau Amoore biittaa asatu kushiyan aatti immanau, Gibxxe biittaappe kessiis. 28 Nuuni awa kiyiyoo? Nu ishantti "He biittan de7iya asai nuuppe daroosonanne aduqqoosona. Katamatikka gitanne saluwaa gakkanaashin gimbbettidaageeta. Hegaa bollikka qassi Anaaqeta geetettiya daro adussa asata yan be7ida" yaagidi, nu wozanaa seerissidosona' yaagideta.

29 "Hegaappe guyyiyan, taani hagaadan yaagaas; 'Etau yayyoppite woikko shabbirettoppite. 30 Intteppe sinttaara biya GODAI intte Xoossai kase Gibxxen intte aifiyaa sinttan i intteyyo oottidoogaadan, ha77ikka intteyyo i olettana. 31 Qassi bazzuwan, intte ha sohuwaa gakkanaashin yiido oge ubban, asi ba na7aa tookkiyoogaadan, GODAI intte Xoossai inttena tookkidoogaa be7ideta' yaagaas.

32-33 "Ha ubbaa ta yootinkka, intte dunkkaanana sohuwaa bessanaunne intte baana ogiyaa bessanau qammi tamaa tuussan, gallassi shaaraa tuussan inttena kaalettida GODAN, intte Xoossan, ammanibeekketa.

Xoossai Israa7eelata Qaxxayiis (Qoodaabaa 14:20-45)

34 "GODAI intte haasayaa siyidi hanqqettiis; hanqqettidi hagaadan yaagidi caaqqiis; 35 'Taani intte maizza aawatuyyo immana gaada caaqqido ha lo77o biittaa, ha iita yeletaappe issoinne be7enna. 36 He biittaa be7anai Yifune na7aa Kaaleeba xalaala. I yedhdhido biittaa ayyoonne a zariyau taani immana; aissi giikko, i ba kumetta wozanaappe GODAA kaalliis' yaagidi caaqqiis.

37 "Intte gaasuwan GODAI ta bollikka hanqqettidi, hagaadan yaagiis; 'Muusee, harai atto neenikka he biittaa gelakka. 38 SHin nena maaddiyaagee, Nawe na7ai Yaasu he biittaa gelana. I Israa7eela asaa he biittaa laatissanau de7iyo gishshau, neeni a minttetta. 39 Qassi intte, "Nu naati omoodettana" giido guuttatinne iitaa kehaa shaakki eribeenna intte naati he biittaa gelana. Taani he biittaa etayyo immana; etikka a laattana. 40 SHin inttena gidikko, intte guyye simmidi, Zo7o Abbaa efiya ogiyaa oiqqidi, bazzo biite' yaagiis.

41 "Yaagin intte zaaridi taayyo hagaadan yaagideta; 'Nuuni GODAA bolli nagaraa oottida; ha77i nuuni GODAI nu Xoossai azazidoogaadan, kiyidi olettana' yaagideta. Yaagidi intte ubbai ola miishshaa gixxideta; qassi gezze biittaa kiyidi olettanaagaakka laafabaadan qoppideta.

42 "SHin GODAI tana, 'Taani etaara de7enna gishshau, eti kiyidi olettennaadan oda; hegee xayikko eta morkketi eta xoonana' yaagiis. 43 Yaagin taani intteyyo yootaas; shin intte GODAA azazuwaassi makkalidetappe attin, taani yootidoogaa siyibeekketa; yaatidi intte otoruwan gezze biittaa kiyideta. 44 Yaatin, he gezze biittan de7iya Amoorati inttenaara olaa gaittidi, inttena mattai yedettiyoogaadan yedettidi, he Eedooma biittan biidi Horima gakkanaashin shocidosona. 45 Inttekka guyye simmidi, GODAA sinttan yeekkideta; shin GODAI intte yeehuwaa siyibeenna woikko ezggibeenna. 46 Yaanin Qaadeesan he intte gam77ido keena gallassaa gam77ideta.

2

Bazzon Aattido Wodeta

1 “Hegaappe guyyiyan nuuni, GODAI tana azazidoogaadan, Zo7o Abbaa efiya ogiyaa oiqqidi, guyye simmidi, bazzo biida; hegan metootiiddi, deretiya Eedooma biittan daro gallassaa yuuyida.

2 “Hegaappe guyyiyan, GODAI tana hagaadan yaagiis; 3 ‘Ha deretiya biittaa yuushshai intteyyo gidana; guyye simmidi, huuphessa baggi biite. 4 Asaa neeni hagaadan yaagada azaza; “Eedooman de7iya intte ishantta gidiya Eesawa naatu biittaara intte kantteeta. Eti intteyyo yayyana; shin intte keehi naagettite. 5 Taani eta biittaappe tohoi yedhdhiyoosaa keenaanne intteyyo immenna gishshau, etaara ooyettoppite; aissi giikko, taani deretiya Eedooma biittaa laata oottada Eesawassi immarggaas. 6 Intte miyo qumaanne uyiyo haattaa, etappe miishshan shammite” yaagada azaza’ yaagiis.

7 “GODAI intte Xoossai intte oottidobaa ubbaa anjjiis; intte ha gooba bazzuwan hemettiyo wode, inttena naagiis. Ha oitamu laitta ubban GODAI intte Xoossai inttenaara de7iis. Aibanne intteyyo pacissibeenna.

8 “Hegaa gishshau, nuuni nu ishantta gidiya Eesawa naati de7iyo Eedooma biittaara kanttidi biida. Qassi Eelaatanne Eexiyooni-Gaabira giyo katamatuppe denddidi, Maxine Abbaakko gattiya ogiyaa aggidi, Moo7aaba bazzuwaara aadhdhida.

9 “GODAI tana hagaadan yaagiis; ‘Taani eta biittaappe aibanne intteyyo immenna gishshau, Moo7aaba asaara ooyettoppite woi eta oloppite; aissi giikko, Eera katamaa taani laata oottada Looxe zaretussi immarggaas’ yaagiis” yaagiis.

10 (He biittan kase minonne cora gidida, qassi Anaaqe zaretudan adussa gidida Eemeta geetettiya asati de7idosona. 11 Eti Anaaqetudankka Rafaayeta geetettoosona. SHin Moo7aaba asai eta Eemeta giidi xeesees. 12 Hoora biittaa asai qassi kase Eedooman de7iis; shin Israa7eelati laattanaadan GODAI etau immido biittan eti oottidoogaadan, Eesawa zareti Hoorata eta biittaappe shoddidosona; qassi bantta sinttappe eta xaissidi, eta sohuwan uttidosona.)

13 Muusee, “GODAI nuna, ‘Ha77i denddite; denddidi Zareeda SHaafaa pinnite’ yaagin, nuuni Zareeda SHaafaa pinnida. 14 Nuuni Qaadeesa-Barnneppe denddidi, Zareeda SHaafaa pinnana gakkanaashin de7iya wodee hasttamanne hosppun laitta; he wode GODAI etayyo caaqqidoogaadan, olau gakkida he yeletaa attumaageeti ubbai wuridosona. 15 Dunkkaanidosaappe eti muleera dim77i giidi xayana gakkanaashin, GODAA kushee eta bolli de7ees.

16 “Olau gakkida attuma asai ubbai muleera xayidoogaappenne asaa giddoppe haiqqi wuridoogaappe guyyiyan, 17 GODAI tana hagaadan yaagiis; 18 ‘Eera ogiyaara hachchi intte Moo7aaba biittaa kantteeta. 19 Intte Amoona asatu biittaa gakkiyo wode, eta qaaserettoppite woikko etaara ooyettopite. Aissi giikko, Amoona asatu biittaappe aibanne taani intteyyo laata oottada immikke. Taani he biittaa Looxe zariyaayyo laata oottada immarggaas’ yaagiis.

20 (He biittai kase yan de7iya asai xeesettiyo sunttan Rafaayetu biittaa geetettidi xeesettees. Qassi Amoonati eta Zaamizuumeta giidi xeesoosona. 21 Etikka Anaaqetudan adussa, minonne cora dere; shin GODAI eta xaissin, Amoonati eta biittaa laattidi uttidosona. 22 GODAI Eedooman de7iya Eesawa zaretuyyo oottidoogaadan, etayyookka oottiis; hegeekka i he biittan de7iya Hoorata xaissin, Eesawa zareti eta biittaa laattidi hachchi gakkanaashin uttidosona. 23 Gaaza gakkanaashin de7iya heeratun de7iya Aaweta gidikko,

Kafttoora giyo biittaappe yiida Kafttooreti eta xaissidi, eta sohuwan uttidosona.)
24 “Qassikka GODAI nuna hagaadan yaagiis; ‘Denddite; denddidi Arnnoona SHaafaa pinnite. Be7ite, Amoore biittaa asa gidiya Haseboona Kawuwaa Sihoonanne a biittaa taani intte kushiyan aattada immaas; a olidi a biittaa laattiyoogan doommite. 25 Hachchippe doommidi saloppe garssaara de7iya asai ubbai intteyyo yayyanaadan taani oottana; eti inttebaa siyiyo wode ubban, yashshan kokkorana’ yaagiis.

Israa7eela Asai Kawuwaa Sihoona Xooniis (Qoodaabaa 21:21-30)

26 “Hegaappe guyyiyan, Qidemoota Bazzuwaappe Haseboona Kawuwaa Sihoonayyo saro qaalaa kiitettiyaageetu bolli hagaadan yaagada kiittaas;
27 ‘Nuna ne biittaara kanttissarkkii! Nuuni wogga oge xallaa oiqqidi baana; appe ushachchi woi haddirssi simmokko. 28 Nuuni miyo qumaunne uyiyo haattau miishshaa qanxxana. Nu koyiyoogee ne biittaara kanttanaagaa xalaala. 29 Eedooman de7iya Eesawa zaretinne, Eeran de7iya Moo7aaba zareti nuna kanttissidoogaadan, GODAI nu Xoossai, nuuyyo immiyo biittau Yorddaanoosa SHaafaa nuuni pinnana gakkanaashin, oge xallaara nuna aatta’ yaagaas.
30 “SHin Haseboona Kawoi Sihooni nuna kanttissennan diggiis. Aissi giikko, GODAI intte Xoossai hachchi intte be7iyoogaadan, a intte kushiyan aattidi immanau a wozanaa minttidi, a morgge zozza oottiis.
31 “Hegaappe guyyiyan GODAI tana, ‘Be7a, Sihoonanne a biittaa taani neeyyo imettaa doommaas; ha77i xoonada, a biittaa laatta’ yaagiis.
32 “Yaatin, Sihooni ba asaa ubbaa ekkidi, Yahaaxa giyoosan nunaara olettanau denddiis. 33 SHin GODAI nu Xoossai nuuyyo a aatti immiis; immin a, a attuma naatanne a asaa ubbaa nuuni worida. 34 He wode nuuni a katamata ubbaa omooddidi, mule katamatakka, an de7iya attuma asaara, maccaasaaranne naatuura xaissida; aibanne ashshibookko. 35 Eta mehiyaanne nuuni woraajjido katamatuppe omooddidobatu xallaa nuuyyo ekkida.
36 “Arnnoona Zanggaaraa gaxan de7iya Aaro7erappenne he wombbaa giddon de7iya katamaappe doommidi biidi Gala7aade biittaa gakkanaashin, nuuyyo minnida issi kataminne de7ibeenna. GODAI nu Xoossai eta ubbaa nu kushiyan aatti immiis. 37 SHin nuuni Amoona zaretu biittaakko, hegeekka Yaabooqa SHaafaa doona ubbaakko, deretiya biittaa katamatukkonne GODAI nu Xoossai nuuni baanaadan azazibeenna soho ubbaakko shiiqibookko.

3

Israa7eelati Baasaane Kawuwaa Ooga Xoonidosona (Qoodaabaa 21:31-35)

1 “Hegaappe guyyiyan nuuni simmidi, Baasaane efiya ogiyaara kiyida; yaatin, Baasaane biittaa Kawoi Oogi ba olanchchatu ubbaara Ediraa7a giyo kataman nunaara olettanau kiyiis. 2 SHin GODAI tana; ‘Ayyo yayyoppa! Aissi giikko, taani a, a olanchchatu ubbaaranne a biittaara ne kushiyan aattada immaas. Haseboonan uttidi kawotida Amooretu Kawuwaa Sihoona bolli oottidoogaadan, neeni a bollikka oottana’ yaagiis.
3 “Hegaa gishshau, GODAI nu Xoossai Baasaane biittaa Kawuwaa Ooganne a asaa ubbaa nu kushiyan aattidi immiis; nuuni etappe issuwaanne ashshennan wurssi worida. 4 He wode nuuni a katamata ubbaa oiqqida;

nuuni oiqqibeenna issi katamikka de7enna; hegeetikka Baasaane Kawuwaa Oogi Arggooba biittan aissiyo usuppun tammu katamata. 5 Ha katamati ubbaikka adussa gimbbiyan direttidaageetanne penggiyaaranne gordde mittaara de7iyaageeta. Qassi gimbbe dirssai bainna keehi daro moottatikka de7oosona. 6 Haseboona biittaa Kawuwaa Sihoona bolli oottidoogaadan, nuuni eta muleera xaissida. Eta katamata ubbaa, etan de7iya attumaara maccaaranne naatuurakka mule xaissida. 7 SHin mehe ubbaanne katamatuppe bonqqidobaa omoodo oottidi, nuuyyo ekkida.

8 “He wode nuuni Arnnoona SHaafaappe biidi Hermmoone Deriyaa gakkanaashin de7iya biittaa Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iyaagaa he naa77u Amoore biittaa kawotuppe ekkida. 9 (Sidoonaa biittaa asai Hermmoone Deriyaa Siriyoone Deriyaa giidi xeegoosona; Amoore biittaa asai qassi Saniira giidi xeegoosona.) 10 Nuuni dembba biittan de7iya katamata ubbaa, Gala7aade biitta ubbaa, Baasaane biitta ubbaanne Baasaane biittan Oogi haariyo Salaakanne Ediraa7a katamata gakkanaashin de7iya sohota oiqqida. 11 (Rafaayetuppe attidai Baasaane biittaa Kawuwaa Ooga xalla. A arssai birata arssa; he arssai hachchi gakkanaashinkka Raaba geetettiya Amoonatu kataman de7ees; ayyo geesai uddufun wara; gomppaikka oiddu wara.)

Yorddaanoosa SHaafaappe Arshsho Baggaara Uttida Yarata (Qoodaabaa 32:1-42)

12 “He biittaa nuuni laattidoogaappe guyyiyan, Arnnoona SHaafaa doonan de7iya Aaro7era katamaappe doommidi de7iya sohuwaanne, deretiya Gala7aade biittaappe baggaa a katamatuurakka Roobeela zaretuyyoonne Gaada zaretuyyo taani immaas. 13 Gala7aadeppe attidaagaanne Oogi haariyo Baasaane biitta ubbaa, hegeekka Arggooba kawotettaa qassi Minaase zariyaappe baggatuyyo immaas. (He Baasaane biittai ubbai Rafaayetu biittaa geetetti xeesettiis. 14 Minaase zariyaappe Yaa7iiri, kumetta Arggooba biittaa laattiis; hegeekka Gashuuratunne Maa7ikatu biittaa gaxaa gakkanaashin de7iya Baasaane biittaa. I qeeri katamata ba sunttan xeesettanaadan oottiis; hegaa gishshau, eti hachchi gakkanaashin, Yaa7iira katamata geetetti xeesettoosona.)

15 “Qassi Gala7aade biittaakka Minaase zare gidiya Maakiirassi immaas. 16 Roobeelanne Gaada zariyau Gala7aadeppe biidi Arnnoona SHaafaa mataa gakkanaashin de7iya biittaa immaas. Tohossa baggaara etau Arnnoona SHaafau baggai zawa; qassi huuphessa baggaara Amoonatu biittaa gaxa gidiya Yaabooqa SHaafai zawa. 17 Arggo baggaara, eta zawai Aaraban de7iya Yorddaanoosa SHaafaa gakkees; hegeekka Galiila Abbaappe doommidi Pisgga Deriyaa xaphon de7iya Haiquwaa Abbaa, hegeenne Maxine Abbaa gakkanaashiina.

18 “He wode taani inttena hagaadan yaagada azazaas; ‘GODAI intte Xoossai ha biittaa intte laattanaadan intteyyo immiis. Simmi intteyyo de7iya tooranchcha asa ubbaa ola miishshaa gixissidi, intte ishantta gidiya Israa7eela asaappe sinttaara olettanau aadhdhite. 19 Intteyyo daro mehee de7iyoogaa taani erais; hegaa gishshau, intte keettaayeti, intte guutta naatinne intte mehee taani intteyyo immido katamatun de7ishshona. 20 Hegeenne, GODAI inttena shemppissidoogaadan, intte ishanttakka shemppissana gakkanaashiinanne, qassi Yorddaanoosa SHaafaa hefinttan, GODAI intte Xoossai etayyo immiyo biittaa eti ekkana gakkanaashiina. Hegaappe guyyiyan, intte huuphiyan huuphiyan, taani intteyyo immido biittaa simmeeta’ yaagaas.

21 “Taani he wode Yaasa hagaadan yaagada azazaas; ‘GODAI, intte Xoossai, ha naa77u kawotu bolli oottidobaa ubbaa neeni ne aifiyan be7adasa; intte oiqqanau biyo kawotettatu ubbaa bollikka GODAI hegaadan oottana. 22 Intte gishshau olettiyaagee, GODAA intte Xoossaa gidiyo gishshau, etau yayyoppite’ yaagaas.

Muusee Kanaane Gelennaadan Digettiis

23 “He wode taani hagaadan yaagada GODAA minttada woossaas; 24 ‘Ubbaa Haariya GODAU, ne gitatettaanne ne mino kushiyaa tana, ne ashkkaraa bessanau doommadasa; aissi giikko, neegaadan hagaa mala oosotanne wolqqaamabata oottanau danddayiyai salon gidin sa7an ai xoossi de7ii? 25 GODAU! Taani baada Yorddaanoosa SHaafaappe, hefinttan de7iya he lo77o deretiya biittaanne Liibaanoosa be7anaadan tana yeddarkkii!’ yaagaas.

26 “SHin GODAI intte gaasuwan tana hanqqettidi, taayyo siyennan ixxiis; ixxidi GODAI tana hagaadan yaagiis; ‘Simmi neeyyo gidana; ha yohuwaa denttada naa77antto taayyo haasayoppa. 27 Hegaa aggada denddada, Pisgga Deriyaa huuphiyaa kiya; hegan eqqada biittau arggo baggi, huuphessi, tohossinne arshsho baggi ne aifiyaa denttada xeella. Aissi giikko, neeni ha Yorddaanoosa SHaafaa mulekka pinnakka. 28 Mati neeni Yaasussi azazuwaa imma; a xalissanne minttetta; aissi giikko, i ha asaa kaalettidi pinttananne ha neeni be7iyo biittaa i eta laatissana’ yaagiis.

29 “Hegaa gishshau, nuuni Beeti-Pa7oora katamaa sinttan de7iya wombban gam77ida” yaagiis.

4

Azazettanaadan, Muusee Israa7eelata Zoriis

1 Hegaappe guyyiyan, Muusee asaa hagaadan yaagiis; “Ha77ikka Israa7eela asau, intte de7uwan de7anaadaaninne GODAI, intte maizza aawatu Xoossai, intteyyo immiyo biittaa intte laattanaadan, taani inttena tamaarissiyo awaajuwaanne higgiyaa siyitenne oottite. 2 Taani inttena azaziyo GODAA intte Xoossaa azazuwaa naagiteppe attin, a bolli ainne gujjoppite; qassi appe ainne pacissoppite. 3 Pa7oora Deriyaa bollan GODAI oottidobaa intte intte aifiyan be7ideta; GODAI intte Xoossai Pa7ooran de7iya Ba7aalassi goinnidaageeta ubbaa intte giddoppe xaissiis. 4 SHin intte GODAASSI, intte Xoossaassi, ammanettido gishshau, hachchi gakkanaashin ubbaikka de7uwan de7eeta.

5 “Be7ite, intte laattanau geliyo biittan oottana mala, GODAI, ta Xoossai tana azazidoogaadan, awaajuwaanne higgiyaa taani inttena tamaarissaas. 6 Intte eta naagitenne oottite; hegaa intte oottikko, intte ai keena aadhdhida eranchchakkonne hara asai inttena be7ana. Eti ha awaajuwaabaa siyiyo wode, ‘Tumukka ha gita kawotettai aadhdhida eranchchanne akeekanchcha kawotetta’ yaagana.

7 “Nuuni a xeesiyo wode audenne, GODAI nu Xoossai nuuyyo mata gidiyoogaadan, mata xoossi ayyo de7iyo ai wolqqaama kawotetti de7ii? 8 Taani hachchi intte sinttan wottiyo ha higge ubbaadan xillo gidida awaajoinne higgee de7iyo hara ai gita kawotetti de7ii?

9 “Simmi intte de7iyo laitta ubban ha intte be7idobaa ubbaa dogennaadaaninne intte huuphiyaappe xaissennaadan naagettite; intte naatanne intte naatu naata tamaarissite. 10 Siinaa Deriyaa bollan GODAA intte Xoossaa sinttan intte eqqido wode, GODAI tana, ‘Ha sa7an de7ido wode ubban, eti taayyo yayyiyoogaa tamaaranaadaaninne bantta naatakka hegaa

tamaarissanaadan, taani ta qaalaa eta sissana mala, asaa taakko shiishsha' giidoogaa hassayite.

11 "He wode intte shiiqidi deriyaa xaphon eqqideta; saluwaayyo giddo ginaa gakkanaashin, he deriyaa bollan tamai eexxees; he deriyaa xaphoi sakkana xumaaninne shaaran goozetti uttiis. 12 GODAIKKA tamaa gidoppe intteyyo haasayiis; haasayin intte a cenggurssaa siyidetappe attin, a be7ibeekketa. 13 Intte oottanaadan i inttena azazido ba maachchaa intteyyo yootiis; hegeetikka Tammu Azazota. I eta naa77u masettida shuchchatu bolli xaafiis. 14 Intte laattanau biyo biittan oottanaadan, awaajuwaanne higgiyaa inttena tamaarissana mala, GODAI tana he wode azaziis.

Eeqaa Misiliyaassi Goinnennaadan Imettida Zoriyaa

15 "GODAI Siinaa Deriyaa bollan tamaa giddoppe intteyyo haasayido gallassi, intte a be7ibeenna gishshau, keehippe naagettite. 16 Attuma woikko macca meran oosettidabaa gidin, 17 sa7an de7iya do7a ubbaa leemiso gidin, salo gufantton paalliya kafo ubbaa leemiso gidin, 18 sa7aa bollan qaaxxiyaabatu leemiso gidin, biittaappekka garssaara haattaa giddon de7iya moliyaa leemiso gidinkka, intte tunennaadan masettidabaa intteyyo xoossa oottidi goinnoppite. 19 Qassi saluwaa pude xeellidi, GODAI intte Xoossai saloppe garssaara de7iya kawotettatussi ubbaassi immido awaa, aginaa, xoolinttetanne saluwaa meretata ubbaa be7idi, intte etassi goinnidi, balennaadan naagettite. 20 SHin GODAI inttena hachchi intte gidiyoogaadan, baayyo dummatida asa oottanau birata cooce mala gidiya Gibxxeppe kessidi ehiis.

21 "Qassi intte gaasuwan GODAI tana hanqqettiis; hanqqettidi taani Yorddaanoosa pinnennaadaaninne, GODAI, intte Xoossai, laata oottidi intteyyo immiyo lo77o biittaa taani gelennaadan caaqqiis. 22 Hegaa gishshau, taani Yorddaanoosa SHaafaa pinnennan ha biittan haiqqana; shin intte pinnidi, he lo77o biittaa laatteeta. 23 Hegaa gishshau, GODAI intte Xoossai inttenaara maacettido maachchaa dogoppite. Qassi GODAI intte Xoossai inttena oottoppite giido ai meran masettida misiliyaa gidikkonne intteyyo eeqa oottennaadan naagettite. 24 Aissi giikko, GODAI intte Xoossai miya tamanne qanaatiya Xoossaa.

25 "Intte naatanne, naatu naata yelidi he biittan adussa wodiyaa de7iyo wode, ai meran gidikkonne masettida misiliyau goinnidi tunikko, qassi GODAA intte Xoossaa hanqqetissanau a sinttan iitabaa oottikko, 26 intte Yorddaanoosa SHaafaa pinnidi laattanau biyo biittaappe issoinne attennan, elle xayanaagau, taani intte bollan hachchi saluwaanne sa7aa markkayais. Intte muleerakka xayanaappe attin, he biittan adussa wodiyaa de7ekketa. 27 GODAI inttena hara asaa giddon laalana; he inttena i laaliyo kawotettatu giddon intte qoodai guutta gidana. 28 Hegan intte mittaappenne shuchchaappe asa kushiyan giigida be7enna, siyenna, meennanne singgenna xoossatussi goinnana. 29 SHin hegan de7iiddi, intte GODAA, intte Xoossaa koyana; intte a intte kumetta wozanaappenne intte kumetta shemppuwaappe koyikko demmana. 30 Ha ubba metuwaa giddon intte un77ettidi de7idi, wodiyaa wurssettan GODAAKKO, intte Xoossaakko, intte simmananne a qaalaayyookka azazettana. 31 GODAI intte Xoossai maarotettan kumida Xoossaa gidiyo gishshau, i inttena aggenna; woikko xaissenna; intte aawatussi i caaqqido maachchaakka dogenna.

32 "GODAI biittan asa medhdhido gallassaappe doommidi, intteppe kase aadhdhida wodiyaa ane qorite; hagaa mala gitabai mulekka hani eriyaakko woi siyetti eriyaakko, saluwaayyo ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin ane

oichchite. 33 Tamaa lacuwaa giddoora GODAI haasayin siyidi, intte xayennan de7uwan de7idoogaadan, GODAI haasayin siyidi, de7uwan de7ida hara asi de7ii? 34 Woikko GODAI intte Xoossai intte xeellishin, Gibxxe biittan intteyyo oottidoogaadan, paaciyan, malaatan, maalaalissiyaaban, olan wolqqaama kushiyaaninne micettida qesiyan, qassi gita yashshan hara kawotettaa giddo gelidi, issi kawotettaa baayyo ekkanau baaxetida hara xoossi de7ii? 35 GODAI Xoossaa gidiyoogaa intte erana mala, hegaa i inttena bessiis; appe attin hari baawa. 36 I inttena tamaarissanau koyido gishshau, ba cenggurssaa saluwaappe inttena sissiis. Qassi ha sa7an ba gita tamaa inttena bessiis; he tamaa giddoppe intte a qaalaa siyideta. 37 I hegaa oottidoogee intte aawata siiqidoogaappe denddidaagan, etappe guyyiyan yelettiya eta zareta doorido gishshaassa. Qassi inttenakka Gibxxeppe ba gita wolqqan kessido gishshaassa. 38 Hachchi intte be7iyoogaadan, inttena gelissanaunne eta biittaa intteyyo laata oottidi immanau, intteppe dariyaanne wolqqaamiya kawotettata intte sinttappe yedettiis.

39 "Simmi yaakko, bolla saluwan gidin, garssa sa7an gidin, GODAI Xoossaa gidiyoogaa erite; intte wozanankka wottite; hara xoossi baawa. 40 Hegaa gishshau, intteyyoonne intteppe guyyiyan intte naatuyyo ubbabai lo77o gidanaadan, qassi GODAI intte Xoossai intteyyo merinau immiyo biittan intte baree aduqqanaadan, taani hachchi inttena azaziyo awaajuwaanne higgiyaa naagite" yaagiis.

SHemppo Woridaageeti Baqatidi Attiyo Katamata

41 Hegaappe guyyiyan, Muusee Yorddaanoosa hefinttan arshsho baggaara heezzu katamata dummayiis. 42 Hegaa i dummayidoogee kase morkketetti bainnan de7ishin, erennan, ba shooruwaa worida asi yaa baqatanaassa. He katamatuppe issuwau baqatidi, he bitanee ba shemppuwaa ashshanau danddayees. 43 Hegaa gishshau, Roobeela zariyau bazzon xoqqasan de7iya Beexera katamaa, Gaada zariyau Gala7aaden de7iya Raamootanne Minaase zariyau Baasaanen de7iya Golaana katamata dummayiis.

Higgee Imettiyoogaa Erissiyoogaa

44 Muusee Israa7eela asaayyo immido GODAA higgee hagaa. 45-46 Ha wogaa, awaajuwaanne higgiyaa eti Gibxxeppe kiyidi, Beeti-Pa7oora katamaa sinttan de7iya, Yorddaanoosappe arshsho baggaara de7iya wombban de7ishin, etau immiis. He sohoi Haseboonan uttidi Amoore haariya Kawuwaa Sihoona biittaa giddoona. Muuseenne Israa7eela asai Gibxxeppe kiyido wode, Sihoona olidi xoonidosona. 47 He wode eti a biittaanne Baasaane Kawuwaa Ooga biittaa, hegeekka qassi Yorddaanoosappe arshsho baggaara de7iya naa77u Amoore kawotu biittaa laattidosona. 48 He biittai Arnnoona SHaafaa doonan de7iya Aaro7era katamaappe biidi, Siriyoone Deriyaa gakkees; he Siriyoone geetetti xeesettiya deree Hermmoone giyo deriyaa. 49 Qassikka he biittai Yorddaanoosappe arshsho baggaara de7iya Aaraba biittaa ubbaa ekkidi biidi, Pisgga Deriyaa xaphon de7iya Haiquwaa Abbaa gakkees.

5

Tammu Azazota
(Kessaabaa 20:1-17)

1 Muusee Israa7eela asaa ubbaa issippe xeesidi, hagaadan yaagiis; "Inttenoo Israa7eela asau, taani hachchi intteyyo yootiyo awaajuwaanne higgiyaa siyite; intte eta tamaaritenne minttidi oottite. 2 GODAI nu Xoossai Sinaa Deriyaa bollan nunaara maachchaa maacettiis. 3 GODAI ha maachchaa

maacettidoogee nu aawatu xallaara gidenna; hachchi de7uwan de7iya nu ubbaarakka maacettiis. 4 He deriyaa bollan eexxiya tamaa giddon gididi, GODAI intte baazzan eqqidi inttenaara haasayiis. 5 Taanikka he wode GODAI giyoobaa intteyyo yootanau, GODAAPPENNE intteppe gidduwan eqqaas; aissi giikko, intte tamau yayyidi, deriyaa pude kiyibeekketa. GODAIKKA hagaadan yaagiis.

6 “ ‘Gibxxe biittaappe ailletettaa keettaappe nena wozidaagee taani GODAA ne Xoossaa.

7 “ ‘Taappe attin, hara xoossati neeyyo de7oppona.

8 “ ‘Bolla saluwan de7iyaabaa gidin, woikko garssa sa7an de7iyaabaa gidin, woikko sa7aappe garssaara de7iya haattaa giddon de7iyaabaa gidinkka, aiba misiliyaanne neeyyo eeqa oottoppa. 9 Neeni etau hokkoppa; woikko etau goinnoppa; aissi giikko, taani tana ixxiyaageeta aawatu nagaraa gishshau, naata heezzanttanne oidantta yeletaa gakkanaassi qaxxayiyaagaa; taani, GODAI ne Xoossai qanaatiya Xoossaattenne. 10 SHin taani tana siiqiyaageetanne ta azazuwaa naagiyaageeta sha7u yeletaa gakkanaassi ta aggenna siiquwaa bessais.

11 “ ‘GODAA ne Xoossaa sunttaa hadan xeesoppa; aissi giikko, GODAI ba sunttaa hadan xeesiyaagaa qaxxayennan aggenna.

12 “ ‘GODAI ne Xoossai nena azazidoogaadan, geeshsha oottada Sambbata gallassaa naaga. 13 Neeni oottiyo ooso ubbaa usuppun gallassan ootta. 14 SHin laappuntta gallassai GODAAYYO, ne Xoossaayyo Sambbata. He gallassi ai oosonne oottoppa; neeni woikko ne attuma na7ai, woikko ne macca na7iyaa, woikko ne ashkkarai, woikko ne ashkkariyaa, woikko ne boorai, woikko ne haree, woikko ne hara meheti, woikko ne kataman de7iya betee, he gallassi aiba oosonne oottoppite. Neeni shemppiyoogaadan ne attumanne macca ashkkaratikka shemppona. 15 Neeni Gibxxe biittan aille gidada de7idoogaa dogoppa; qassi GODAI ne Xoossai ba wolqqaama kushiyaaninne ba micettida qesiyan yaappe nena kessidoogaa dogoppa. GODAI ne Xoossai Sambbata gallassaa neeni naaganaadan, nena azazidoogeekka hegaa gishshaassa.

16 “ “ ‘GODAI ne Xoossai neeyyo immiyo biittan ne baree aduqqana malanne neeyyo lo77ana mala, GODAI ne Xoossai nena azazidoogaadan, ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha.

17 “ ‘Asa woroppa.

18 “ ‘SHaaramuxoppa.

19 “ ‘Wuuqqoppa.

20 “ ‘Ne shooruwaa bollan wordduwaa markkattoppa.

21 “ ‘Ne shooruwaa machchiyo amottoppa; a keettaa, a shooqaa, a attuma ashkkaraa, woikko a macca ashkkariyo, woikko a booraa, woikko a hariyaa, woikko ayyo de7iyaabaa aibanne amottoppa’ yaagiis.

22 “Deriyaa bollan tamaa giddoppe, shaaraa giddoppenne gorddida xumaa giddoppe GODAI xoqqu giida cenggurssan yaa7a ubbaayyo yootido qaalati hageeta; i eta bollan aibanne gujjibeenna. Qassi eta i naa77u masettida shuchchatu bolli xaafidi, taayyo immiis.

Asaa Yashshaa
(Kessaabaa 20:18-21)

23 “Deree taman xuugettishin, xumaa giddoppe cenggurssaa intte siyido wode, intte zariyaa halaqatinne intte cimati taakko yiidi, 24 hagaadan yaagideta; ‘Be7a, nuuni GODAA nu Xoossaa cenggurssaa tamaa giddoppe siyido wode, GODAI nu Xoossai ba bonchchuwaanne ba anggaa nuna

bessiis. Qassi nuuni Xoossai aara haasayinkka asi de7uwan de7anau danddayiyoogaa hachchi be7ida. 25 SHin ha wolqqaama tamai nuna xaissanau danddayees; yaatin, nuuni aissi haiqqiyoonii? GODAA nu Xoossaa qaalaa nuuni naa77antto siyikko, nuuni haiqqoos. 26 Aissi giikko, asho maayidaban, nuuni siyidoogaadan tamaa giddon gididi haasayishin, de7o Xoossaa qaalaa siyidi, paxa de7ida asi oonee? 27 Hegaa gishshau, Muusee! Neeni shiiqada, GODAI nu Xoossai giyoobaa ubbaa siya; siyada GODAI nu Xoossai neeyyo yootiyoobaa ubbaa neeni nuuyyo yoota; nuunikka siyidi oottana' yaagideta.

28 "Intte taayyo haasayishin, GODAI intte giyoogaa siyidi, tana hagaadan yaagiis; 'Ha asai neeyyo yootidobaa ubbaa siyaas; eti giidobaa ubbaa likke giidosona. 29 Etayyoonne eta naatuyyo merinau ubbabai lo77o gidanaadan, taayyo yayyanaunne ta azazota naaganau etau ubbatookka hagaa mala wozanai de7eerenneeshsha! 30 Ha77i neeni baada, eti bantta dunkkaaniyau simmanaadan yoota. 31 SHin neeni hagan ta matan eqqashsha; eti laattanaadan taani etau immiyo biittan eti oottana mala, neeni eta tamaarissana ta azazuwaa, ta awaajuwaanne ta higgiyaa ubbaa taani neeyyo yootana' yaagiis.

32 "Inttenoo Israa7eela asau, yaakko GODAI intte Xoossai inttena azazidobaa ubbaa oottanau naagettite; appe ushachchi woi haddirssi gooppite. 33 Intte de7uwan de7ana mala, ubbabai intteyyo injjetana mala, qassi intte laattiyo biittankka intte baree aduqqidi de7ana mala, GODAI intte Xoossai inttena azazido oge ubban hemettite.

6

Gita Azazuwaa

1 "Intte laattanau biyo biittan intte oottanaadan taani inttena tamaarissana mala, GODAI intte Xoossai tana azazido azazoti awaajotinne higgeti hageeta. 2 Intte laittai adussa gidana mala, intte, intte naatinne intte naatu naatikka taani hachchi inttena azaziyo GODAA awaajuwaanne higgiyaa naagiyoogan intte laittan ubban GODAASSI, intte Xoossaassi yayyite. 3 Inttenoo Israa7eela asau, ubbabai intteyyo lo77o gidanaadaaninne GODAI, intte aawatu Xoossai, intteyyo giidoogaadan, maattaanne eessaa goggiya biittan intte keehi corattanaadan, ha higgeta siyitenne minttidi oottite.

4 "Nenoo Israa7eelaa, siya; GODAI nu Xoossai issi GODAA. 5 Neeni GODAA ne Xoossaa ne kumetta wozanaappe, ne kumetta shemppuwaappenne ne kumetta wolqqaappe siiqa. 6 Hachchi taani nena azaziyo ha azazota ne wozanan wotta. 7 Eta neeni ne naata tamaarissa; neeni ne son uttiyo wode, ogiyan hemettiyo wode, zin77iyo wodenne denddiyo wode etabaa haasaya. 8 Malaata oottada ne kushiyan eta qachcha; qassi ne som77uwankka malaatadan wotta. 9 Ne penggiyaa qosilettaa bollaaninne ne dirssaa penggiyaa bollan neeni eta xaafa.

Azazettennan Ixxiyaageetussi Imettida Seeraa

10-11 "GODAI intte Xoossai intteyyo immana giidi intte aawatuyyo, Abrahaamayyo, Yisaaqayyoonne Yaaqoobayyo caaqqido, intte keexxibeenna gitanne lo77o katamati kumido biittaa immana. Intte kunttibeenna duretai kumido keettata, intte bookkibeenna ollata, intte tokkibeenna woinetanne zaitiyaa wogarata intteyyo immiyo wode, inttekka miidi kallido wode, 12 inttena Gibxxeppe, ailletettaa biittaappe kessida GODAA dogennaadan naagettite. 13 GODAAYYO, intte Xoossaayyo, yayyite; a xallaayyo goinnite; a sunttankka caaqqite. 14 Intte yuushuwan de7iya asai goinniyo hara

xoossatuyyo goinnoppite. 15 Aissi giikko, intte giddon de7iya GODAI intte
Xoossai qanaatiya Xoossa; a hanqqoi intte bollan eexxi kiyana; i inttena
biittaa bollappekka quccidi xaissana.
16 "Masaahan intte a paaccidoogaadan, GODAA intte Xoossaa paaccoppite.
17 GODAI intte Xoossai inttena azazido a azazota, a wogatanne a awaajota
minttidi naagite. 18 Intteyyo ubbabai lo77o gidana mala, GODAA sinttan
intte likkebaanne lo77obaa oottite. Yaatikko, intteyyo immanau GODAI
intte aawatuyyo caaqqido, he lo77o biittaa intte laattana. 19 GODAI ba
giidoogaadan intte morkketa ubbaa intte sinttappe yedettana.
20 "Sinttappe intte naati, 'GODAI nu Xoossai inttena azazido ha wogaa,
awaajuwaanne higgiyaa birshshettai aibee?' yaagidi inttena oichchiyo
wode, 21 intte etau hagaadan yaagidi zaarite; 'Nuuni Gibxxe biittan Gibxxe
kawuwaa ailleta; shin GODAI ba mino kushiyan nuna Gibxxeppe kessiis.
22 Qassi GODAI nu xeellishin, Gibxxe biittaa bollan, Gibxxe kawuwaa
bollaaninne a sunttatu ubbaa bollan gitanne yashshiya malaatatanne
maalaalissiyaabata oottiis. 23 SHin i nu maizza aawatuyyo immana giidi
caaqqido biittaa nuna gelissidi, nuuyyo immanau nuna Gibxxeppe kessiis.
24 Yaatidi hachchi be7iyoogaadan, nuuyyo ubba wodekka lo77o gidana
malanne nuuni de7uwan de7ana mala, GODAI nuna ha awaajota ubbaa
naaganaadaaninne GODAASSI, nu Xoossaassi, yayyanaadan azaziis. 25 I
nuna azazidoogaadan, GODAA, nu Xoossaa, sinttan ha azazota ubbaa mint-
tidi naagikko, hegee nuuyyo xillotetta gidana' yaagite.

7

Xoossai Doorido Asaa
(Kessaabaa 34:11-16)

1 "GODAI intte Xoossai intte laattanau biyo biittaa inttena gelissiyo
wodenne, qassi intteppe wolqqaamiyaanne minniya laappun kawotettata,
hegeetikka Hiiteta, Gerggeeseta, Amooreta, Kanaaneta, Parzzeta, Hiiwe-
tanne Yaabuusata intte sinttappe xoqolliyo wode, 2 etakka GODAI intte
Xoossai intte kushiyan aatti immin, intte eta xooniyo wode, eta muleera
suppu oottidi xaissite. Etaara aiba maachchanne maacettoppite. Etau ainne
qarettoppite. 3 Intte etaara ekettoppitenne gelettoppite. Intte macca naata
eta attuma naatuyyo immoppite. Woikko eta macca naatakka intte attuma
naatuyyo ekkoppite. 4 Aissi giikko, eti intte naata tana kaalliyoosaappe hara
eeqatuyyo goinnanaadan, wora zaarana. He wode GODAA hanqqoi intte
bolli eexxi kiyana; inttenakka sohuwaara xaissi bayana. 5 Hegaa gishshau,
eti yarshshiyoosaa kolite. Eti goinniyo shuchchata mentterettite. Asheero
giyo macca xoossee misiliyaa kinchcherettite; eta masettida misiletakka
taman xuuggite. 6 Aissi giikko, intte GODAAYYO, intte Xoossaayyo, geeshsha
asa. GODAI intte Xoossai inttena baayyo dumma asa oottidi, biittaa bollan
de7iya asa ubbaappe dooriis.
7 "GODAI inttena siiqidoogeenne dooridoogee intte hara asaappe qoodan
darido gishshassa gidenna. Intte hara asa ubbaappekka qoodan gu-
uxxiyaageeta. 8 SHin GODAI inttena siiqido gishshaunne intte maizza
aawatuyyo caaqqido caaquwaa naagido gishshau, i inttena ailletettaa biit-
taappe, Gibxxe kawuwaa kushiyaappe, ba wolqqaama kushiyan kessiisinne
woziis. 9 Hegaa gishshau, GODAI intte Xoossai Xoossaa gidiyoogaa erite. I
bana siiqiyaageetuyyoonne ba azazuwaa naagiyaageetuyyo sha7u yeletaa
gakkanaashin, ba aggenna siiquwaa maachchaa naagiya, ammanettiya
Xoossaa. 10 SHin i bana ixxiyaageetuyyo eta tal77iyaa zaarees; i eta tal77iyaa

zaaranau gam77enna. 11 Hegaa gishshau, taani hachchi intteyyo immiyo azazota, awaajotanne higgeta naagite.

Xoossaassi Azazettin Beettiya Anjjuwaa
(Zaarettido Wogaa 28:1-14)

12 "Intte ha azazota siyidi, eta mintti naagikko, GODAI intte Xoossai intte maizza aawatuyyo caaqqidoogaadan, ba aggenna siiquwaa maachchaa intteyyo naagana. 13 I inttena siiqana; inttena anjjana; intte qoodaa darissana. Qassi i intteyyo immanau intte maizza aawatuyyo caaqqido biittan intte uluwaa aifiyaa, intte biittaa aifiyaa, kattaa, woiniyaa, zaitiyaa, intte mehiyaa maratanne intte dorssaa marata corissidi anjjana. 14 Intte hara ai asappenne aadhdhidi anjjettidaageeta gidana. Issoinne attuma gidin, macca gidin mainenna. Intte meheekka mainenna. 15 GODAI hargge ubbaappe inttena naagana. Intte eriyo Gibxxe biittaa iita harggiyaa intte bolli eheenna; shin i inttena ixxiya ubbaa bollan he harggiyaa ehaana. 16 GODAI intte Xoossai intteyyo aatti immiyo asa ubbaa xaissite; etayyo ainne qarettoppite. Eta xoossatuyyookka goinnoppite. Aissi giikko, hegee intteyyo pire gidana.

17 "Intte intte wozanan, 'Ha kawotettati nuuppe minnoosona; yaatin, nuuni eta waatidi yedetti kessanee?' gaanau danddayeeta. 18 SHin etayyo yayyoppite. GODAI, intte Xoossai, Gibxxe kawuwaa bollinne Gibxxe biittaa ubbaa bolli oottidoogaa hassayite. 19 GODAI intte Xoossai inttena Gibxxeppe kessiyo wode oottido gita boshata, malaatata, maalaalissiyaabata, a wolqqaama kushiyaanne a micettida qesiyaa intte intte aifiyan be7ideta. Ha77i intte yayyiyo asa ubbaa bollankka GODAI, intte Xoossai hegaadan oottana. 20 Qassi etappe attidi baqatidi, intteppe qosettidaageetikka xayana gakkanaassi, GODAI intte Xoossai eta giddon kashiyaa yeddana.

21 "Hegaa gishshau, intte etayyo yayyoppite; aissi giikko, inttenaara de7iya GODAI, intte Xoossai, gitanne yashshiya Xoossaa. 22 GODAI intte Xoossai he kawotettata guuttaa guuttaa xoqolliiddi, intte sinttappe xaissana. Intte eta ubbaa issi kuttan xaissekketa; hegaa intte oottikko, biittan de7iya do7ati daridi, inttena waissana. 23 SHin GODAI intte Xoossai eta intte kushiyan aatti immana; eti xayana gakkanaashin, i eta shabbirana. 24 Qassi eta kawotakka i intte kushiyan aatti immana. Inttekka eta sunttaa saloppe garssa baggappe quccidi xaissana. Ooninne inttenaara eqetti danddayenna; intte eta xaissana.

25 "Masettida eta xoossatu misileta taman xuuggite. He misiletu bollan de7iya biraa woikko worqqaa amottoppite. Hegee GODAASSI, intte Xoossaassi, tuna gidiyo gishshau, intte a piriyan ohettennaadan, a intteyyo ekkoppite. 26 Intte he tuna eeqata intte soo gelissidi, etadan qanggettidaageeta gidoppite. Intte eta muleerakka ixxitenne shenetite; aissi giikko, eti bantta huuphiyau qanggettidabata.

8

Laattiyo Lo77o Biittaa

1 "Intte de7uwan de7ana mala, intte qoodaikka darana malanne GODAI kase intte maizza aawatuyyo immana giidi caaqqido biittaa gelidi, intte laattana mala, hachchi taani inttena azaziyo azazuwaa ubbaa minttidi naagite. 2 GODAI ne Xoossai neeyyo immido azazuwaa ne naagiyaakko naagennaakko, ne wozanaa qofaa eranaayyo, nena paaccanaunne nena ziqqi oottanau, oitamu laittaa kumettaa i nena bazzuwan kaalettido oge

ubbaa hassaya. 3 I nena ziqqi oottiisinne namisissiis; hegaappe simmidi
nena gidin, woi ne maizza aawata gidinkka, erenna mannaa nena miziis.
Hegaa i oottidoogee asi GODAI haasayiyo qaala ubbaanappe attin, oitta
xallan de7ennaagaa nena tamaarissanaassa. 4 Ha oitamu laittatu giddon
neeni maayido maayoi wuribeenna; ne tohoikka kixxibeenna. 5 Yaatikko,
asi ba na7a seeriyoogaadan, GODAI ne Xoossaikka nena seeriyoogaa ne
wozanan akeeka.
6 "A ogiyan hemettiyoogaaninne a bonchchiyoogan GODAA ne Xoossaa
azazota naaga. 7 Aissi giikko, GODAI ne Xoossai nena wombbaappenne
deriyaappe pulttiya qeeri shaafatinne goggiya pulttoti de7iyo lo77o biittaa
gelissanau ehees. 8 He biittai gistteenne banggai, woinee, balaseenne
roomaanee, wogaraa zaiteenne eessai kumido biitta. 9 Qassikka he biittai
oitti paccennan neeni miyo biitta; aibinne neeyyo paccenna biitta. He biittai
shuchchi birata gidido biitta. Deriyaappekka madaabiyaa giyo birataa
bookkidi ekkiyo biitta. 10 Neeni hegan maada kallana; yaatada, i neeyyo
immido lo77o biittaa gishshau, GODAA ne Xoossaa galatana.

Xoossaa Dogiyaageetussi Imettida Seeraa

11 "Taani hachchi nena azaziyo a azazota, a higgetanne a awaajota naa-
gennan aggada, GODAA ne Xoossaa dogennaadan, naagetta. 12 Neeni maada
kalliyo wode, lo77o keettaa keexxada an uttiyo wode, 13 ne meheenne
dorssaa wudee dariyo wode, neeyyo birainne worqqai dagattiyo wode, qassi
neeyyo de7idabai ubbai dariyo wode, 14 he wode ne wozanai otorettenn-
naadan, neenikka Gibxxe biittaappe, ailletettaa keettaappe nena wozida
GODAA ne Xoossaa dogennaadan naagetta. 15 I nena marzziyaara de7iya
shooshshainne masimasoi kumido, haatti bainna, he gitanne yashshiya
bazzuwaara kaalettiis; i neeyyo mela bazzuwan zaallaappe haattaa xu-
ussiis. 16 Ne maizza aawati erenna mannaa i nena mizidoogee nena
ziqqi oottanaassanne nena paaccanaassa; i hegaa oottidoogee wurssettan
neeyyo ubbabai lo77o gidanaassa. 17 Neeni, 'Ta wolqqainne ta kushiyaa
minotettai ha duretettaa taayyo ehiis' geennaadan naagetta. 18 SHin neeni
GODAA ne Xoossaa hassaya; aissi giikko, hachchi neeni be7iyoogaadan,
ne maizza aawatuura maacettido maachchaa minttanau, neeni duretaa
demmanaadan neeyyo wolqqaa immidaagee attennee.
19 "Neeni GODAA ne Xoossaa dogikko, hara xoossata kaallikko, qassi
etayyo oottikkonne goinnikko, neeni tumu xayanaagaa taani hachchi
markkattais. 20 GODAAYYO, ne Xoossaayyo, neeni azazettennan ixxido
gishshau, GODAI ne sinttappe xaissido kawotettatudan neenikka xayana.

9

Asai Azazettennan Ixxobaa

1 "Inttenoo Israa7eela asau siyite; intte intteppe gitatiyaanne
wolqqaamiya kawotettata, qassi yuushuwaa gimbbee saluwaa gakkido
gita katamatakka laattanau hachchi Yorddaanoosa pinneeta. 2 He biittan
de7iya asai minonne adussa; eti, 'Ooninne etaara eqettanau danddayenna
Anaaqe zareta' giishin, intte siyideta. 3 SHin miya tamadan intteppe
sinttaara biyaagee GODAA intte Xoossaa gidiyoogaa hachchi erite. I eta
xaissananne intte sinttan eta kaushshana. GODAI intteyyo giidoogaadan
intte eta yedettidi kessananne sohuwaarakka xaissana.
4 "GODAI intte Xoossai eta intte sinttappe yedettidoogaappe guyyiyan,
intte intte wozanan, 'Nuuni xillo gidiyo gishshau, ha biittaa nuuni laattana
mala, GODAI nuna gelissiis' yaagoppite. GODAI eta intte sinttappe yedettidi

kessiyoogee, eti iita gidiyo gishshassa. 5 Intte eta biittaa laattanau geliyoogee
intte xillonne suure gidiyo gishshassa gidenna; shin GODAI intte Xoossai
eta intte sinttappe yedettiyoogee ha kawotettati iita gidiyo gishshassanne
beni intte maizza aawatussi, Abrahaamassi, Yisaaqassinne Yaaqoobassi
caaqqido qaalaa naaganaassa. 6 Simmi yaakko intte hagaa akeekite; GO-
DAI intte Xoossai ha lo77o biittaa inttena laatissiyoogee intte xillotettaa
gishshaassa gidenna; aissi giikko, intte morgge zozzida asa.

7 "Intte GODAA intte Xoossaa bazzuwan waati hanqqetissidaakko do-
goppite; intte Gibxxe biittaappe kiyido gallassaappe doommidi, hachchi
ha sohuwaa gakkido gallassai gakkanaashin, GODAA bolli makkalideta.
8 Siinaa Deriyaa bollikka GODAI inttena xaissanau denddana gakkanaashin,
intte GODAA hanqqetissideta. 9 GODAI inttenaara maacettido maachchai
xaafettido masettida shuchchata ekkanau taani deriyaa huuphiyaa kiyido
wode, hegan kattaa meennaaninne haattaa uyennan, oitamu gallassaanne
oitamu qammaa gam77aas. 10 Hegaappe guyyiyan, Xoossaa biradhdhiyan
xaafettida naa77u masettida shuchchata GODAI taayyo immiis. Intte shi-
iquwaa oottido gallassi deriyaa bollan tama giddon gididi, GODAI intteyyo
haasayido qaalati ubbai he masettida shuchchatu bolli xaafetti uttidosona.
11 He oitamu gallassaappenne oitamu qammaappe guyyiyan, GODAI ba
maachchai xaafettido naa77u masettida shuchchata taayyo immiis.

12 "Hegaappe guyyiyan, GODAI tana hagaadan yaagiis; 'Hagaappe
eesuwan wodhdha; aissi giikko, neeni Gibxxeppe kessido ne asai tuni-
ichchiis; taani eta azazido azazuwaappe eesuwan wora simmidi, seerissidi
medhdhido eeqaa banttayyo goinnanau giigissidosona' yaagiis.

13 "GODAI qassikka tana, 'Taani ha asaa be7aas; eti tumukka morgge zozza
asa. 14 Yaanikko, taani eta xaissanaagaanne eta sunttaakka saloppe garssa
baggappe quccanaagaa tana diggoppa. Yaatada nena etappe minniyaanne
corattiya kawotetta kessana' yaagiis.

15 "Yaagin taani maachchaa qaalai xaafettido naa77u masettida
shuchchata naa77u kushiyan tookkada deriyaappe wodhdhaas; he wode
deriyaa bolli tamaa lacoi beettees. 16 Ta xeelliyo wode, intte GODAA intte
Xoossaa bolli nagaraa oottidoogaa be7aas; intte seerissidi medhdhido
mirgguwaa misiliyaa intteyyo eeqa oottidi giigissideta. Intte GODAI inttena
azazido ogiyaappe eesuwan wora simmideta. 17 Yaatin, taani ta naa77u
kushiyan oiqqido naa77u masettida shuchchata olada, intte xeellishin
menttaas.

18 "Hegaappe guyyiyan, taani intte oottido nagara ubbaa gishshau,
hegeenne GODAA hanqqetissanau intte a sinttan iitabaa oottido gishshau,
kaseegaadankka oitamu gallassaanne oitamu qammaa GODAA sinttan gu-
fannada gam77aas; he wode taani quma mabeikke; haattaakka uyabeikke.
19 GODAI intte bollan hanqqettido a eexxiya hanqquwaayyo taani yayyaas;
aissi giikko, i inttena xaissanau giigiis; shin GODAI zaarettidikka taayyo
siyiis. 20 Qassi GODAI Aaroonakka xaissanau keehi hanqqettiis; yaatin,
he wode taani Aaroonayyookka woossaas. 21 Taani intte medhdhido he
nagaran kumida mirgguwaa misiliyaa ekkada, taman xuuggaas; yaatada a
kinchcherettada i buhiyaadan liiqana gakkanaashin gaaccaas; he buhiyaa
deriyaappe goggiya haattan olaas.

22 "Intte qassikka Tabi7eeran, Masaahaaninne amuwaa duufuwaa geetet-
tiya Qibiroote-Hataawan GODAA hanqqetissideta. 23 GODAI inttena, 'Biite,
biidi taani intteyyo immido biittaa laattite' yaagidi, Qaadeesa-Barnneppe
yeddido wodekka, intte GODAA intte Xoossaa azazuwaa ixxidi makkalideta;

an ammanettibeekketa woi a qaalaayyookka azazettibeekketa. 24 Taani
inttena eroosappekka doommidi, intte GODAA bollan makkalanchcha.
25 "GODAI inttena xaissana giido gishshau, taani he oitamu gallassaanne
oitamu qammaa GODAA sinttan gufannada gam77aas. 26 Taani GODAA
Xoossaa hagaadan yaagada woossaas; 'Abeet Ubbaa Haariya GODAU,
neeni ne gita wolqqan wozidonne ne mino kushiyan Gibxxeppe kessido,
neeyyo laata gidiya ne asaa xaissopparkkii! 27 Ne ashkkarata, Abrahaama
Yisaaqanne Yaaqooba qoppa; ha asaa morgge zozzatettaa, eta iitatettaanne
eta nagaraa qoodoppa. 28 Hegee xayikko, neeni nuna yaappe kessido Gibxxe
biittaa asai, "GODAI eta gelissana giido biittaa gelissanau danddayibeenna
gishshaunne eta ixxido gishshau, bazzuwan worana giidi kessiis" yaagana.
29 Gido shin, ha asai neeni ne gita wolqqaaninne ne micettida qesiyan
Gibxxeppe kessido ne laata gidiya ne asaattenne' yaagaas.

10

Muusee Tammu Azazota Naa77anttuwaa Ekkiis (Kessaabaa 34:1-10)

1 "He wode GODAI tana hagaadan yaagiis; 'Koiroogeetu mala naa77u
masettida shuchchata giigissa. Yaatada taakko deriyaa haa pude kiya; qassi
mitta Taabootaakka medhdha. 2 Kase neeni menttido masettida shuchchatu
bolli de7iya qaalata ha masettida shuchchatu bolli taani xaafana; neenikka
eta Taabootaa giddon wottaasa' yaagiis.
3 "Yaagin taani guuganttaappe Taabootaa medhdhaas. Kaseegeetu mala
naa77u masettida shuchchatakka giigissaas; yaatada he naa77u masettida
shuchchata ta kushiyan oiqqada, deriyaa pude kiyaas. 4 Intte shiiquwaa
oottido gallassi, deriyaa bollan tamaa giddoppe GODAI intteyyo yootido
qaalata, hegeetikka Tammu Azazota, kase xaafidoogaadankka ha masettida
shuchchatu bolli GODAI xaafiis; yaatidi i eta taayyo immiis. 5 Hegaappe
guyyiyan, taani deriyaappe duge wodhdhada, GODAI tana azazidoogaadan,
he masettida shuchchata taani medhdhido Taabootaa giddon wottaas;
ha77ikka eti yan de7oosona.
6 "Israa7eela asai Yaa7iqaana asatu haatta ollai de7iyoosaappe denddidi,
Mooseri biidosona. Aarooni yan haiqqidi moogettiis; a na7ai El77aazari
a laattidi, a sohuwan qeese kiyiis. 7 Eti hegaappe Gudigooda giyoosaa
biidosona; yaappe qassi goggiya haattati de7iyo biittaa Yoxibaata giyoosaa
biidosona. 8 He wode, GODAA Maachchaa Taabootaa tookkana mala, GO-
DAU oottana mala, a sinttan eqqana malanne, hachchi gakkanaashinkka eti
oottiyoogaadan GODAA sunttan anjjana mala, Leewa zareta GODAI baayyo
dummayiis. 9 Hegaa gishshau, eta ishanttuura shaakkin, eta gakkiyaabi
woikko laati Leewa zaretussi baawa; GODAI intte Xoossai etayyo yooti-
doogaadankka, eta laatai GODAATTENNE.
10 "Taani kaseegaadankka oitamu gallassaanne oitamu qammaa deriyaa
bollan gam77aas; gam77in GODAI ha77ikka ta woosaa siyidi, inttena xais-
sanau koyibeenna. 11 GODAI tana, 'Taani immana gaada eta aawatuyyo
caaqqa wottido biittaa eti gelanaadaaninne laattanaadan, ha asaappe sint-
taara eta kaaletta' yaagiis.

Xoossai Koyiyoogee Azazettiyoogaa

12 "Israa7eela asau, GODAI intteppe koyiyoogee hagaa: GODAAYYO, intte
Xoossaayyo, yayyite; a ogiyan ubban hemettite; a siiqite; intte kumetta
wozanaappenne kumetta shemppuwaappe GODAAYYO, intte Xoossaayyo

oottite. 13 Intteyyo lo77anaadan, taani hachchi intteyyo immiyo GODAA azazotanne awaajota naagite.

14 “Saloinne saluwaappe bollaara de7iya saloti, qassi sa7ainne sa7an de7iya ubbabati GODAA intte Xoossaabata. 15 Gidikkonne GODAI intte maizza aawatun ufaittidi, eta siiqiis; qassi hachchi intte be7iyoogaadan, etappe guyyiyan eta zerettata gidiya inttena kawotettatu ubbaappe dooriis. 16 Hegaa gishshau, intte wozanaa shoohuwaa qaxxarite; qassi hagaappe sinttanau morgge zozza gidoppite. 17 Aissi giikko, GODAI intte Xoossai xoossatu Xoossaanne godatu Godaa. I gita Xoossaa; i wolqqaamanne yashshiya Xoossaa. I som77o xeelli pirddennaagaanne maganxxo ekkennaagaa. 18 I aawu bainna naatussinne am77etussi eta pirddaa kessees; betiyaakka siiqidi, qumaanne maayuwaa ayyo immees. 19 Inttekka beteta siiqite; aissi giikko, intte intte huuphiyaukka bete gididi Gibxxen de7ideta. 20 GODAAYYO, intte Xoossaayyo, yayyite; ayyo oottite; aara ohettite; a sunttankka caaqqite. 21 Intte intte aifiyan be7ido he gitanne yashshiya maalaalissiyaabata, intteyyo oottidaagee i intte galataattenne; qassi intte Xoossaattenne. 22 Gibxxe biittaa wodhdhida intte maizza aawati muleera laappun tamma; ha77i GODAI intte Xoossai inttena saluwaa xoolinttetudan corayiis.

11

Xoossaa Gitatettaa

1 “Simmi GODAA intte Xoossaa siiqite; i intteppe koyiyo a awaajota, a higgetanne a azazota, ubba wode naagite. 2 GODAA seeraa intte eridoogaa keenaa abaa intte tamaaridoogaa ubbaa hachchi hassayite; hegaa eriyaageeti inttenappe attin, intte naata gidokkona; GODAA anggaa, a wolqqaama kushiyaanne a micettida qesiyaa, 3 i oottido malaatatanne i Gibxxe kawuwaa bollinne a biittaa ubbaa bolli oottidoogaa be7ideta. 4 Qassi eti inttena kaallidi yedettido wode, GODAI Gibxxe biittaa olanchchata, eta paratanne para gaareta Zo7o Abban mitissidi, hachchi gakkanaashin, eta muleera xaissidoogaa be7ideta. 5 Intte ha sohuwaa gakkanaashin, bazzuwan GODAI intteyyo oottidobaa intte ereeta. 6 Qassi Roobeela zariyaappe Eli7aaba naata gidiya Daataana bollinne Abiiraama bolli GODAI oottidoogaa hassayite. Israa7eela asai ubbai xeellishin, biittai dooyettidi, eta, eta so asaa, eta dunkkaaniyaanne etayyo de7iya shemppoora de7iyaabaa ubbaa mittiis. 7 Ee! GODAI oottido ha gita ooso ubbaa intte aifiyan be7idaageeti inttena.

Immana Giido Biittaa Anjjuwaa

8 “Hegaa gishshau, intte mino gidanaadaaninne Yorddaanoosa pinnidi intte ekkanau biyo biittaa intte laattanaadan, taani hachchi inttena azaziyo azazuwaa ubbaa naagite. 9 Yaatikko, GODAI intte maizza aawatuyyoonne eta zaretuyyo immana giidi caaqqido, maattainne eessai goggiyo biittan intte adussa laittaa de7ana. 10 Intte laattanau geliyo biittai intte kiyidi yiido Gibxxe biittaa mala gidenna; Gibxxen intte kattaa zeridi, shooqa ubbaa ataakilttiyaa sohuwaadan haattaa ushsheeta. 11 SHin Yorddaanoosa pinnidi intte laattanau biyo biittai keratinne wombbati de7iyo, saluwaa iran aliya biittaa. 12 He biittai GODAI intte Xoossai xomoosiyo biitta; laittaa doomettaappe biidi laittaa wurssettaa gakkanaashin, GODAA intte Xoossaa aifee a bollan de7iyo biittaa.

13 “Hegaa gishshau, intte GODAA intte Xoossaa siiqanaadaaninne intte
intte kumetta wozanaappenne intte kumetta shemppuwaappe ayyo oot-
tanaadan, taani intteyyo hachchi immiyo azazota intte polikko, 14 intte
kattaa, woiniyaanne zaitiyaa paccennan shiishshana mala, ofinttaa iraanne
balgguwaa iraa, a wodiyan wodiyan GODAI intte biittan bukissana.
15 GODAI intte mehiyaayyo dembban maataa darissana. Qassi inttekka
maananne kallana.
16 “Intte wozanai balin wora simmidi, intte hara xoossatussi ootten-
naadaaninne etau goinnennaadan naagettite. 17 Hegee xayikko, GO-
DAA hanqqoi intte bolli eexxi kiyana; irai bukkennaadaaninne biittaikka
mokkennaadan i saluwaa gorddana; inttekka GODAI intteyyo immiyo lo77o
biittaappe eesuwan xayana.
18 “Simmi, ha azazota taageeta, intte wozanaaninne intte qofan wot-
tite. Malaatadan eta intte kushiyan qachchite; qassi malaatadan intte
som77uwankka wottite. 19 Hageeta intte naatakka tamaarissite. Intte
son de7iyo wode, ogiyan hemettiyo wode, zin77iyo wodenne denddiyo
wodekka, etayyo yootite. 20 Intte penggiyaa qosilettatu bollaaninne intte
dirssaa penggiyaa bollan intte eta xaafite. 21 Yaatikko, GODAI intte maizza
aawatuyyo immana giidi caaqqido biittan intte laittainne intte naatu laittai
sa7aappe bollaara de7iya saloi de7iyoogaa keena gidana.
22 “Intte GODAA intte Xoossaa siiqanaadan, a oge ubban
hemettanaadaaninne ayyo ammanettanaadan, taani hachchi intteyyo
immiyo azazota intte minttidi naagikko, 23 GODAI ha kawotettata
ubbaa intte sinttappe yedettidi kessana; inttekka intteppe gitatiyaanne
wolqqaamiya kawotettatu biittaa wotti ekkana. 24 Intte tohuwan intte
yedhdhido biitta ubbai inttessa gidana. Intte zawai bazzuwaappe biidi
Liibaanoosa gakkanaashiinanne Efiraaxiisa SHaafaappe biidi arggo bagga
Meediteraane Abbaa gakkanaashiina gidana. 25 Inttenaara ai asinne
eqettanau danddayenna; GODAI intte Xoossai intteyyo giidoogaadan,
intte biyoosan ubban asai inttena be7idi dagammanaadaaninne inttessi
yayyanaadan oottana.
26 “Be7ite, hachchi taani intte sinttan anjjuwaanne qanggettaa wottais.
27 Taani hachchi inttena azaziyo GODAA intte Xoossaa azazota naagikko,
intte anjjettana. 28 SHin taani inttena hachchi azaziyo GODAA intte Xoossaa
azazota naagennan ixxidi, intte eribeenna hara xoossatuyyo goinnanau a
ogiyaappe wora simmikko, intte qanggettana. 29 GODAI intte Xoossai intte
laattanau biyo biittaa inttena gelissiyo wode, anjjuwaa Gariizaana Deriyan
qanggettaakka Eebaala Deriyaa bollan awaajjite. 30 Ha naa77u dereti Yord-
daanoosa SHaafaappe hefinttaara ogiyaappe arggo baggan, Aaraban de7iya
Kanaanetu biittan de7oosona; eti qassi Gelggala katamaa sinttan de7iya
anjjettida Moore mittaassikka matan de7oosona. 31 Intte ha77i GODAI intte
Xoossai intteyyo immiyo biittaa laattanau Yorddaanoosa SHaafaa pinnana
haneeta. Intte he biittaa ekkidi yan de7iyo wode, 32 taani hachchi intteyyo
immiyo awaajotanne higgeta ubbaa minttidi naagite.

12

Asai Goinniyo Mexi Issi Sohuwaa

1 “Intte laattanaadan, GODAI intte aawatu Xoossai intteyyo immido biittan
intte de7ido keenan ubban intte balennan oottana awaajotinne higgeti,
hageeta. 2 Intte laattiyo kawotettati deriyaa bollan, keraa bollaaninne mit-
tatu xaphuwan bantta xoossatussi goinniyo sohota ubbaa muleera xaissite.

3 Eti yarshshiyo sohota kolite; eta goinniyo shuchchatakka mentterettite;
Asheero giyo eta xoossee misiliyaa taman xuuggite; masettida eta xoossatu
misileta xaissite; eta sunttatakka he sohotuppe quccirggite.

4 "GODAU, intte Xoossau eti bantta xoossau goinniyoogaadan goinnoppite.
5 GODAI intte Xoossai zare ubbai de7iyoosaappe ba sunttai hegan xeesettanaadan doorido sohuwaa koyite. He sohuwaa intte baanau koshshees.
6 Intte intte xuuggiyo yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, intte asirataa, intte
imuwaa, intte shiiquwaa, intte dosidi immiyo imuwaa, intte mehiyaanne
dorssaappe bairaa he sohuwaa ehiite. 7 Hegan GODAI intte Xoossai
de7iyoosan intte maana; qassi intte kushee oottidoban ubbaaninne GODAI
intte Xoossai inttena anjjidoban intte ufaittana.

8 "Ha77i hagan intte sheneegaa oottiyoogaadan, he wode hegaadan oottekketa. 9 Aissi giikko, GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo shemppo
biittaa biron gakkiichchibeekketa. 10 SHin intte Yorddaanoosa pinnidi,
GODAI intte Xoossai immiyo he biittaa laattidi, intte yan uttana. Inttena doodida morkketuppe inttena i shemppissiyo gishshau, intte woppu
giidi hegan de7ana. 11 He wode GODAI intte Xoossai ba sunttai hegan
xeegettanau doorido he sohuwaa, taani inttena azaziyooba ubbaa, xuuggiyo
yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, intte asirataa, intte imuwaanne intte
shiiqqido shiiqo ubbaa hegau eheeta. 12 Intte, intte attumanne macca
naati, attumanne macca ashkkaratinne inttenaara laata ekkibeenna intte
kataman de7iya Leewatuurakka issippe hegan GODAA intte Xoossaa sinttan
ufaittite. 13 Intte xuuggiyo yarshshuwaa intte koyidosan awaaninne coo
yarshshennaadan naagettite. 14 Intte intte zareti de7iyo soho ubbaappe
issuwan, GODAI doorido sohuwan intte xuuggiyo yarshshuwau yarshshite;
taani inttena azaziyoobaa ubbaakka hegan oottite.

15 "SHin intte de7iyoosan awaaninne intte mehiyaappe GODAI inttena anjjidoogaatto shukkidi miite; wogan geeshsha asa gidin woikko geeyenna asa
gidinkka ubbaikka gaaraa ashuwaanne genessaa ashuwaa miyoogaadan,
intte mehiyaappe shukkidi miite. 16 SHin suuttaa haattadan sa7an gussiteppe attin mooppite.

17 "Intte intte kattaappe, woiniyaappenne zaitiyaappe immiyo asirataa,
intte mehiyaappenne dorssaa wudiyaappe bairaa, GODAU immanau shiiqqidobaa ubbaanne intte intte dosan coo immiyo imuwaa ubbaa intte
de7iyo heeran mulekka mooppite. 18 SHin intte, intte attumanne macca
naati, intte attumanne macca ashkkaratinne intte katamatun de7iya Leewatuurakka issippe, GODAI intte Xoossai doorido sohuwan GODAA intte
Xoossaa sinttan ha yarshsho ubbata miite; hegan intte daafuran shiishshidoban GODAA intte Xoossaa sinttan ufaittite. 19 Intte intte biittan de7iyo
laitta ubban Leewata shenehoo geennaadan naagettite.

20 "I intteyyo gelido qaalaadan GODAI intte Xoossai intte zawaa aassiyo
wode, inttena ashuwaa maanau koshshiyo wode, intte koyido keenaa mite. 21 SHin GODAI intte Xoossai ba sunttai hegan xeesettanaadan doorido
he issi sohoi intteyyo haakkikko, GODAI intteyyo immido intte mehiyaa
woi dorssaa wudiyaappe augaa gidinkka, ta inttena azazidoogaadan, intte
koyido keenaa intte kataman shukkidi miite. 22 Wogan geeshsha asa gidin,
woi geeyennaagaa gidinkka, ai asikka gaaraa gidin, genessaa ashuwaa kase
miyoogaadan mo. 23 SHin suuttai de7iyo ashuwaa meennaadan naagettite;
aissi giikko, shemppoi suuttan de7ees; hegaa gishshau, de7uwaa ashuwaara
mooppite. 24 Suuttaa haattadan biittan gussiteppe attin uyoppite. 25 Intte

GODAA sinttan intte lo77obaa oottiyoogee inttessi, intteppe guyyiyan, intte naatussikka lo77o gidana mala, suuttaa uyoppite.

26 "SHin intte GODAAYYO dummayidobaanne shiiqqidobaa ekkidi, GODAI doorido sohuwau biite. 27 Biidi intte xuuggiyo yarshshuwaa, ashuwaanne suuttaa, GODAASSI, intte Xoossaassi, yarshshiyoosan shiishshite; intte yarshshuwaa suuttaa GODAASSI, intte Xoossaassi, yarshshiyoosaa matan gussite; gussidi ashuwaa intte miite. 28 Taani inttena azaziyo wogaa minttidi naagite; hegaa oottikko, intteyyoonne intte naatuyyo lo77o gidana; aissi giikko, intte likkebaanne GODAA intte Xoossaa ufaissiya lo77obaa ootteeta.

Eeqa Misilessi Goinnennaadan Imettida Seeraa

29 "Intte laattanau biyo kawotettaa GODAI intte Xoossai intte sinttappe xaissiyo wodenne inttekka eta biittaa laattidi de7iyo wode, 30 eti intte sinttappe xayiichchin intte eta kaallanau, eta piriyan ohettennaadan naagettite; 'Nuunikka etadan goinnanau, ha kawotettati bantta xoossatussi waati goinniyoonaa' yaagidi, kaalli oichchennaadan naagettite. 31 Eti bantta xoossatussi goinniyo wode, GODAI ixxiyo tunaba ubbaa oottiyo gishshau, intte GODAASSI, intte Xoossaassi, hegaadan goinnanau bessenna. Aissi giikko, eti harai atto bantta yelido attumanne macca naata bantta xoossatussi yarshshidi, taman xuuggoosona.

32 "Simmi intte ta inttena azazidoogaa ubbaa oottite; a bolli aibanne gujjoppite; appe aibanne pacissoppite.

13

1 "Intte giddon hananabaa yootiyaagee woikko aimo birshshiya asi denddidi, malaataanne maalaalissiyaabaa oottikko, 2 i yootido malaatai woikko maalaalissiyaabai tumu gididi polettin, i inttena, 'Ane kase intte erenna hara xoossatussi goinnoos' yaagikko, 3 intte a mulekka siyoppite. Intte a kumetta wozanaappenne kumetta shemppuwaappe GODAA intte Xoossaa dosiyaakkonne giidi, inttena i paaccanau hegaa oottees. 4 GODAA intte Xoossaa kaallite; ayyo yayyite; a azazuwaa naagite; a qaalaakka siyite; ayyo goinnite; appe duuxxoppite. 5 Inttena Gibxxeppe kessidi, ailletettaappe inttena wozida GODAA intte Xoossaa bolli intte makkalanaadan tamaarissiya hananabaa yootiyaagaa, woikko aimuwaa birshshiyaagaa worite; hegaa mala asi inttena GODAA intte Xoossaa azazuwaappe wora baanaadan oottiyo gishshau, hegaa malaa woridi, iitaa intte giddoppe diggite.

6 "Harai atto ne aayee na7ai ne ishai, ne attumanne macca na7i, ne siiqiyo ne machchiyaa, woikko ne siiqo laggee nena, 'Hindda, kase neeninne ne maizza aawati goinni erenna xoossaassi goinnana' giikko, 7 biittau ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin de7iya, ne yuusho ubban mataaninne haahuwan de7iya asai ubbai goinniyo xoossatussi, 'Hindda biidi etau goinnana' giidi balettikko, 8 au eeno gooppa; i giyoogaakka siyoppa. Ayyo qarettada a guyye ashshoppa; 9 a woranau koshshees. A woranau koiro ne doomma; hegaappe guyyiyan, asai ubbai ba kushiyaa a bolli wottidi woro. 10 I haiqqana gakkanaashin, shuchchan caddite; aissi giikko, i inttena Gibxxe biittaappe, ailletettaa keettaappe kessida GODAAPPE, intte Xoossaappe, inttena shaakkanau koyiis. 11 Israa7eela asai ubbai hegaa siyidi yayyana; qassi hegaa mala iitabaakka naa77antto intte giddon ooninne oottenna.

12 "GODAI intte Xoossai intte de7anaadan immiyo katamaappe issuwan intte de7iyo wode, 13 intte asaa giddon iitati denddidi, asaa, 'Hinddite! Biidi intte erenna xoossatussi goinnoos' yaagidi balettiyoogaa siyikko, 14 he yohuwaabaa oichchite; minttidi qorite. Qorin he intte giddon tunabai

oosettidoogee tuma gidikko, 15 he kataman de7iya asa ubbaa mashshaa
qaran wurssite; he katamaanne an de7iya mehiyaarakka ashshennan xais-
site. 16 He katamaappe intte ekkido omoodo ubbaa katamaa dabaabaa
shiishshite. SHiishshidi he katamaanne a omooduwaa ubbaa GODAAYYO,
intte Xoossaayyo, xuuggiyo yarshsho oottidi wurssi xuuggite. I merinaukka
naa77antto keexettenna; laalettida soho gididi, he sohoi attana. 17 Hirima
geetettida miishshaappe aibinne intte kushiyan beettoppo. Yaatikko, GODAI
ba wolqqaama hanqquwaappe simmidi, inttena maarana; i intteyyo qaret-
tana. Kase intte maizza aawatuyyo caaqqido maachchaadan, intte qoodaa
darissana. 18 Aissi giikko, taani hachchi inttena azaziyo azazo ubbaa intte
naagiyoogan GODAASSI, intte Xoossaassi azazettikko, qassi GODAA intte
Xoossaa sinttankka likke gidiyaabaa oottikko, he giidobai intteyyo tumu
polettana.

14

Yeeho Wode Oottanau Bessenna Meezeta

1 "Intte GODAA intte Xoossaa naata; intte haiqqida asau inttena
gom77oroppitenne sintta bagga huuphiyaa meedoppite. 2 Aissi giikko,
intte GODAASSI, intte Xoossaassi, geeshsha asa; GODAI inttena ba asa
gidanaadan, biittan de7iya asa ubbaappe dooridi wottiis.

Miyo Meheta Do7atanne Meenna Meheta Do7ata

3 "Intte tunabaa aibanne mooppite. 4 Intte maana mehetinne do7ati
hageeta; booraa, dorssaa, deeshshaa, 5 genessaa, dogaa, wushaa, wora
deeshshaa, cofoshuwaa, gaaraanne deriyaa dorssaa. 6 Qinccafilee wuri
phalqqettidoogeeta, waammotiya mehetanne do7ata ubbaa miite. 7 SHin
waammotiyaageeta gididi, qinccafilee phalqqettibeennaageeta mooppite;
hegeetikka gaameelaa, harbbainnuwaanne guppalliyaa. Hageeti waammo-
toosona; shin eta qinccafilee phalqqettibeenna gishshau, eti intteyyo tuna.
8 Gudunttaikka qinccafilee phalqqetta gidikkonne waammotenna gishshau,
i intteyyo tuna. A ashuwaa mooppite; a bautaakka bochchoppite.

9 "Haatta giddon de7iya meretatu ubbaappe intte maanaageeti hageeta;
moliyaagaa mala qefeenne poqoi de7iyo ubbaa miite. 10 SHin moliyaagaa
mala qefeenne poqoi bainna augaanne mooppite. Hegeeti intteyyo tuna.

11 "Geeshsha gidida kafo ubbaa miite; 12 shin kafotuppe intte
meennaageeti hageeta: argganttaa, bazzo ankkuwaa, karetta ankkuwaa,
13 golluwaa, xinggille zare ubbaa, 14 qooraase zare ubbaa, 15 yanchchaa,
cancciya guttuwaa, haatta kafuwaa, gace zare ubbaa, 16 qeeri guttuwaa,
wogga guttuwaa, haatta kuttuwaa, 17 bazzo guttuwaa, yindduwaa,
ganggaanuwaa, adussa qooree de7iyo haatta kafuwaa, 18 saabissaa giyo
kafo zare ubbaa, jinjjilaatiyaanne wurkkaawurkkuwaa. 19 Qefeera de7iya
qeeri meretati ubbai intteyyo tuna; eta mooppite. 20 SHin he qefeera
de7iyaabatuppe geeshsha gidiyaageeta miite.

21 "Intte GODAASSI, intte Xoossaassi, geeshsha asa gidiyo gishshau, bau-
tidabaa ubbaa aibanne mooppite. Hegaa intte kataman de7iya beteti
maanaadan etau immanau danddayeeta; woikko hara biittaa asassi baiz-
zanau danddayeeta.

"Deeshsha maraa a aayee maattan doissoppa.

Asirataa Kessiyo Wogaa

22 "Intte intte gadeppe laittan laittan gakkiya katta aife ubbaappe asirataa
kessite. 23 Intte ubba wode, GODAAYYO, intte Xoossaayyo, yayyiyoogaa

tamaarana mala, i ba sunttai xeesettana mala doorido sohuwan, GODAA intte Xoossaa sinttan, intte kattaa, woiniyaa eessaanne zaitiyaa asirataa, intte dorssaappenne mehiyaappe baira yelettidaagaa hegan miite. 24 GODAI intte Xoossai ba sunttai xeesettana mala doorido sohoi, intte de7iyoosaappe keehi haaho gidikko, GODAI inttena anjjana mala, intte intte asirataa yaa tookkanau danddayennan ixxikko, 25 baizzite; baizzidi he miishshaa kushiyan oiqqidi, GODAI intte Xoossai doorido sohuwaa biite. 26 Biidi he miishshan intte koyidobaa augaanne, miizza gidin, dorssa gidin, woine eessaa gido, woikko hara mino ushshaa, woikko hara intte koyiyoobaa aibanne shammidi, inttenne intte so asai ubbai GODAA intte Xoossaa sinttan hegaa miitenne ufaittite.

27 "Hegaa intte oottiyo wode, intte kataman de7iya Leewata dogoppite; aissi giikko, eti inttenaara shaakki ekkido hara laati baawa. 28 Heezzantta laittan laittan ubba wode, intte katta asirataa ehiidi, intte kataman shiishshite. 29 Hegaa intte kataman de7iya inttenaara shaakki ekkido, hara laati bainna Leewati, beteti, aawi bainna naatinne am77e maccaasati yiidi moona; miidikka kallona. Yaatikko, intte oottiyo intte kushiyaa ooso ubban GODAI intte Xoossai inttena anjjana.

15

Laappuntta Laittaa
(Wogaabaa 25:1-7)

1 "Laappuntta laittaa laittaa wurssettan intteppe tal77idaageetuyyo eta acuwaa maarite. 2 Intte acuwaa maarana wogai hagaa: ba lagge Israa7eeliyaayyo tal77ida ai asinne he acuwaa maaro. GODAA maarotettai awaajettido gishshau, tal77idaagee ba lagge Israa7eelassi woikko ba ishaassi tal77idobaa oichchoppo. 3 Hara biitta asau intte tal77ido acuwaa ekkanau danddayeeta; shin intte intte zaretussi tal77idobaa ubbaa maarite.

4-5 "Intte GODAA intte Xoossaa qaalaassi azazettikko, taani hachchi inttena azaziyo azazo ubbaa balennan oottikko, intte giddon issi asinne hiyyeesenna. Aissi giikko, intte laattanaadan GODAI intte Xoossai inttessi aqo oottidi immiyo biittan GODAI inttena anjjana. 6 GODAI intte Xoossai intteyyo giidoogaadan, i inttena anjjana; daro kawotettai intteppe tal77ana; shin intte issuwaappenne tal77ekketa. Qassi intte kawotettata haarana, shin issoinne inttena haarenna.

7 "GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittan de7iya qeeri katamatuppe augaaninne de7iya intte lagge Israa7eelatu giddon issi asi hiyyeesikko, ayyo meqettaa iitoppite; qassi intte kushiyaakka shiishshi ekkoppite. 8 Intte kushiyaa ayyo birshshite; a koshshiyaabaa aibanne ayyo tal77ite. 9 'Acuwaa maariyo laappuntta laittai matiis' gaada, hiyyeesa Israa7eelaa iita aifiyan xeellada, ayyo aibanne tal77iyoogaa digganau iita qofai ne wozanan gelennaadan naagetta. Hegee xayikko, i neeppe GODAU waassana; hegee neeyyo nagara gidana. 10 Neeni ayyo coo imma; neeni ayyo immiyo wode, ne wozanan aissi immiyaanaa gooppa; yaatikko, intte ooso ubban, intte oiqqidoban yedhdhidoban ubban GODAI intte Xoossai inttena anjjana. 11 He biittan ubba wodekka hiyyeesi xayenna gishshau, taani nena Israa7eelatuyyo, ne biittan de7iya hiyyeesatuyyoonne metootanchchatuyyo keha gidanaadan azazais.

Ailleta Wottiyo Maaraa
(Kessaabaa 21:1-11)

12 “Neeni attuma gidin macca gidin, ne dabbo Israa7eela asa aille oottada shammikko, i neeyyo usuppun laittaa ootto; laappuntta laittan ailletettaappe kessa yedda. 13 Neeni ailletettaappe a kessa yeddiyo wode, mela kushe yeddoppa. 14 Neeni ne wudiyaappe, ne audiyaappenne ne woiniyaa gum77iyoosaappe ayyo kehatettan imma; GODAI ne Xoossai nena anjjidoogaa keenaa ayyo imma. 15 Inttekka Gibxxe biittan kase aille gididoogaanne GODAI intte Xoossai inttena yaappe wozidoogaa dogoppite. Taani inttena hachchi azaziyoogee hegaassa.

16 “SHin he aillee nenanne ne keettaa asaa dosido gishshaunne nenaara ayyo de7oi lo77o gidiyo gishshau, ‘Taani ne sooppe kiyada biikke’ yaagikko, 17 pengge a efaada, goottaa ekkada, a haittaa lukka. Yaatobare i neeyyo merinaukka aille gidana. Qassi aille gidiya maccaarissikka hegaadan ootta. 18 A neeni ailletettaappe kessa yeddiyo wode, neeni qohettidabaadan qoppoppa; aissi giikko, i ha usuppun laittaa giddon kerau oottiyaabi oottiyoogaayyo dakko daruwaa neeyyo oottiis. Hegaa gishshau, neeni oottiyooban ubban GODAI ne Xoossai nena anjjana.

Miizzainne Dorssai Yeliyo Baira Marata

19 “Neeni ne mehiyaappenne ne dorssaa wudiyaappe baira yelettida attumaagaa ubbaa GODAASSI, ne Xoossaassi, dummaya. Ne dummayido mehiyaappe baira yelettidaagaa aibiyyoonne go7ettoppa; ne dorssaa wudiyaappe baira yelettidaagaa ikisiyaakka meedoppa. 20 Neeninne ne so asai GODAI dooriyo sohuwan GODAA intte Xoossaa sinttan hegeeta laittan laittan miite. 21 SHin ne yarshshiyo mehiyaa bollai tillana xayikko, i silidaba woikko qooqe gidikko, woikko qassi hara iita boree a bollan de7ikko, hegaa GODAASSI, ne Xoossaassi, yarshshoppa. 22 Hegaa intte de7iyo intte kataman miite; wogan geeshsha asa gidin, woi tuna asa gidinkka genessaanne gaaraa ashodan mo. 23 SHin intte a suuttaa haattadan sa7an gussiteppe attin, mooppite.

16

Paasikaa Baalaa (Kessaabaa 12:1-20)

1 “Abiiba aginan GODAA intte Xoossaa Paasikaa Baalaa bonchchite; aissi giikko, GODAI intte Xoossai inttena Abiiba aginan qammi Gibxxeppe kessiis. 2 Intte dorssaa wudiyaappenne mehiyaa wudiyaappe GODAI ba sunttai xeesettanaadan dooriyo sohuwan, GODAASSI, intte Xoossaassi, Paasikaayyo yarshshite. 3 He yarshshuwaa intte miyo wode, irshshuwaa yeggi uukkido oittaara mooppite; shin laappun gallassaa kumettaa irshsho yeggibeenna oittaara miite. Intte Gibxxeppe eesuwan kiyido gishshaunne intte de7iyo laitta ubban intte Gibxxeppe kiyido gallassaa hassayanaadan, he metuwaa oittaa miite. 4 Intte biittan ubban laappun gallassau aiba irshshoinne beettoppo. Qassi intte koiro gallassa omarssi yarshshido ashuwaappe maalladossi aibinne attoppo.

5 “Intte Paasikaa yarshshuwaa GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo ai katamaaninne coo shukkoppite. 6 GODAI intte Xoossai ba sunttai xeesettanaadan dooriyo sohuwan intte Paasikaa yarshshuwaa shukkite; qassi awai wulliyo wode intte Gibxxeppe kiyido gishshau, he saatiyan shukkite. 7 GODAI intte Xoossai dooriyo sohuwan, hegan kattidi miite; yaatidi sa7ai wonttiyo wode, intte soo soo biite. 8 Usuppun gallassa kumettaa irshshuwaa

yeggibeenna oittaa miite; laappuntta gallassan GODAAYYO, intte Xoossaayyo, goinnanau geeshsha yaa7aa shiiqite; he gallassi aiba oosonne oottoppite.

Saaminttatu Baalaa
(Kessaabaa 34:22; Wogaabaa 23:15-21)

9 "Intte kattaa cakkanau koiro doommido wodiyaappe doommidi, laappun saaminttaa kumettaa qoodite. 10 Yaatidi GODAI intte Xoossai inttena anjjidoogaa keenaa intte intte dosan coo immiyo imuwaa ehiidi, GODAAYYO, intte Xoossaayyo, Saaminttatu Baalaa bonchchite. 11 Hegan intte, intte attuma naati, intte macca naati, intte attuma ashkkaratinne intte macca ashkkarati, intte katamatun de7iya Leewati, beteti, aawu bainna naatinne intte giddon de7iya am77eti ubbai GODAI intte Xoossai ba sunttai xeesettanaadan dooriyo sohuwan, ufaittite. 12 Intte Gibxxe biittan aille gididoogaa hassayidi, ha wogaa balennan naagite.

Daase Baalaa
(Wogaabaa 23:33-43)

13 "Intte audiyaappe intte kattaa, qassi woiniyaa yedhdhiyoosaappekka intte woiniyaa shiishshidoogaappe guyyiyan, laappun gallassaa Daase Baalaa bonchchite. 14 Intte, intte attuma naatinne macca naati, intte attuma ashkkaratinne macca ashkkarati, intte katamatun de7iya Leewati, beteti, aawu bainna naatinne am77eti ubbai ha baalan keehi ufaittite. 15 GODAI dooriyo sohuwan laappun gallassaa GODAASSI, intte Xoossaassi, baalaa bonchchite; aissi giikko, intte ubbaikka issippe ufaittana mala, intte aifissidoban ubbaaninne intte kushee oottiyooban ubban GODAI intte Xoossai inttena anjjana.

16 "Intte biittan attuma asa gidida ubbai laittan heezzutoo, Oittaa Baalaa wode, Saaminttatu Baalaa wodenne Daase Baalaa wode, GODAA intte Xoossaa sinttan i dooriyo sohuwan beetto. Eti GODAA sintti yiiddi, mela kushe yooppona. 17 GODAI intte Xoossai anjjidoogaa keenaa ubbaikka ba danddayiyoogaa keenaa immo.

Xillo Pirddaa Pirddiyoogaa

18 "Intte zaretu ubbaassi GODAI intte Xoossai immiyo katamatun ubban intte daannatanne halaqata sunttite; etikka asaassi xillo pirddaa pirddona. 19 Xillo pirddaa geellayoppite; som77uwaa xeellidi maaddoppite. Maganxxaa ekkoppite; aissi giikko, maganxxai aadhdhida eranchchatu aifiyaakka qooqissidi, xillotu qaalaakka geellayees. 20 Intte de7uwan de7ana malanne GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittaa intte laattana mala, xillo pirddaa pirddite.

21 "Intte GODAAYYO, intte Xoossaayyo, keexxiyo yarshshiyoosaa matan Asheero giyo xoosseessi mittaappe merettida misiliyaa malaa aibanne essoppite. 22 Intte GODAI intte Xoossai ixxiyo goinniyo shuchchaa intteyyo essoppite.

17

1 "GODAASSI, intte Xoossaassi, tilla bollaara de7enna mehiyaa, woikko intte dorssaa yarshsho oottidi shiishshoppite; hegee a sinttan sheneyiyaabaa.

2 "GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo katamatuppe augankka attuma gidin macca gidin a maachchaa kolidi, GODAA intte Xoossaa sinttan iitaa

oottida asi intte giddon beettikko, 3 qassi ta azazuwaa menttidi, hara xoossatuyyo goinnida uri, awaassi, woikko aginaassi, woikko saluwaa xoolinttetussi goinnida uri de7ikko, 4 hegaa malabaa intte siyikko, he yohuwaa minttidi qorite. Intte qorin, hegaa mala tunabai Israa7eela giddon oosettidoogee tumanne geeshsha gidikko, 5 he iitaa oottida bitaniyaa woikko mishiriyo intte katamaappe gaxi kessidi, shuchchan caddidi worite. 6 He woriyo asi haiqqanau bessiyoogee naa77u woikko heezzu markkai markkattiina gido; issi asa markkaa qaalan ai asinne haiqqoppo. 7 A woranau markkati koiro shuchchan a caddona; eta kaallidi asai ubbai a caddo. Hegaadan oottidi, iitaa intte giddoppe diggite.

8 "Intte intte katamatun pirddanau keehi deexxiya shemppo mooto gidin, shochcha masuntta mooto, woikko qassi tau bessees giyo aqo mooto gidinkka denddikko, he wode intte GODAI intte Xoossai doorido sohuwaa ehiite. 9 Hegan Leewatuppe qeese gidiyaagaakkonne he wodiyan daanna gididi pirddiyaagaakko shiishshite; he yohuwaa eti pirddana. 10 GODAI doorido sohuwan eti pirddidoogaadan oottite; eti pirddidoogaappe ashshennaadan naagettite. 11 Eti inttena tamaarissido higgiyaadaaninne eti yootido pirddaadan oottite; eti pirddido pirddaappe ushachchinne haddirssi ainne sher77i gooppite. 12 Hegan GODAASSI, intte Xoossaassi, oottiya daannaassi, woikko qeesiyaassi azazettennan ixxidi, otorettiya asi de7ikko, he asi haiqqo; hegaadan oottidi, iitaa Israa7eela giddoppe diggite. 13 Hegaappe guyyiyan hegaa siyidi, asai ubbai yayyana; naa77antto otorettenna.

Kawo Xeelliya Wogata

14 "GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittaa laattidi, yan de7uwaa doommiyo wode, intte yuushuwan de7iya kawotettatuugaadan, inttekka, 'Ane nuunikka nu bollan kawuwaa kawoyoos' yaagidi qoppikko, 15 intte kawoyanaagee GODAI intte Xoossai intteyyo dooridoogaa gidiyoogaa erite. Hegeekka intte asaa giddoppe doorettidaagaa gidoppe attin, hara biittaa asa intte bolli kawoyoppite. 16 He kawoi paraa daruwaa shiishshanau bessenna; qassi asaikka paraa corayanau naa77antto Gibxxe simmanaadan oottoppo. Aissi giikko, GODAI, 'He ogiyaara naa77antto mulekka simmoppite' yaagiis. 17 A wozanaa balettennaadan, kawoi cora maccaasaa ekkoppo. Worqqaakka biraakka darii shiishshoppo.

18 "I ba kawotettaa araatan uttiyo wode, Leewa zare gidiya qeeseti naagiyo maxaafaappe ha higgiyaa duuqqidi bau ekko. 19 I ha higgiyaa qaalaanne wogaa naagiyoogaaninne eta oottiyoogan GODAASSI, ba Xoossaassi, yayyiyoogaa tamaarana mala, ha maxaafai aara de7o; ikka ha maxaafaa ba de7o laittan ubban nabbabo. 20 Yaatikko, i ba wozanan, 'Taani ta laggetuppe aadhdhais' giidi ba ishanttu bolli otorettenna. Ikka Xoossaa higgiyaappe haddirssinne ushachchi geenna. I ba kawotettan aduqqidi de7ana; a naatikka Israa7eela biittan kawo gidana.

18

SHaahuwan Qeeseta Gakkiyaabaa

1 "Qeesetettan oottiya kumetta Leewa zaretussi Israa7eela giddon biittaa laatai baawa. Eti asai GODAASSI shiishshiyo taman xuuggiyo yarshshuwaappe miiddi de7iyoogee etau laata. 2 Etau eta ishanttu giddon laati de7enna; GODAI etau geppidoogaadankka i eta laata.

3 "Korimaa woikko dorssaa asai yarshshuwau shiishshidoogaappe qeesetussi bessiyaagee hagaa: missaa, naa77u bagga manggaagaanne ulo giddo

ashuwaa etau immona. 4 Intte kattaappe, woiniyaappenne zaitiyaappe
koiro gakkida aifiyaanne intte dorssaa ikisiyaappe bairattuwaa qeesetuyyo
immeeta. 5 Aissi giikko, etinne eta naati GODAA sunttan eqqidi, merinau
qeese gididi oottana mala, intte zariyaa ubbaa giddoppe GODAI intte Xoossai
eta dooriis.
6 "Leewa zare gidiya issi asi Israa7eela biittan ai katamaappenne den-
ddidi, GODAI dooriyo sohuwau yiikko, 7 i biyoosan de7iya Leewati GODAA
sinttan eqqidi oottiyoogaadan, ikka GODAA ba Xoossaa sinttan eqqidi ootto.
8 Qassi ba aawaa aquwaa baizzin, bana gakkiyaagaa ekkidaagaa gidikkokka,
qeeseti go7ettiyoobaa ubbaa etaara likke shaakkidi ekko.

*Aihuda Gidenna Kawotettati Oottiyo Meeziyaappe Naagettanaadan Imet-
tida Seeraa*

9 "GODAI intte Xoossai intteyyo immido biittaa geliyo wode, he biittan
de7iya asai oottiyo tuna oosuwaa oottoppite. 10 Ba attuma na7a woikko
macca na7a yarshshossi giidi, taman xuuggiya ai asinne intte giddon beet-
toppo. Bitiyaabi, maracce xeelliyaabi, murunniyaabinne qaadaa odiyaabi
qassi intte giddon de7oppo. 11 Daggamiyaagee, ayyaanata xeegiyaagee,
shareechchiyaageenne haiqqida asaa ayyaanaa xeegiyaagee intte giddon
de7oppo. 12 Hegaa malabaa oottiya ai asinne GODAA matan ixettida asa.
Eti hegaa mala tunaa oottiyo gishshau, GODAI intte Xoossai he kawotettaa
intte sinttappe gooddana. 13 SHin intte GODAA intte Xoossaa sinttan kumetta
boree bainnaageeta gidite.

Xoossai Hananabaa Yootiyaagaa Kiittana Giidobaa

14 "Ha intte laattanau biyo biittan de7iya kawotettati murun-
niyaageetinne maracciyaa xeelliyaageeti odiyoogaa siyiyaageeta. SHin
intte hegaa oottennaadan GODAI intte Xoossai inttena teqqiis. 15 GODAI
intte Xoossai, intte zariyaa giddoppe, ta mala hananabaa yootiyaagaa
intteyyo denttana. Intte i giyoogaa siyite. 16 Intte Siinaa Deriyaa bollan
shiiqido wode, GODAA intte Xoossaa hagaadan yaagidi oichchideta; 'Nuuni
haiqqennaadan, GODAA nu Xoossaa cenggurssaa zaari siyokko; qassi ha
wolqqaama tamaakka naa77antto be7okko' yaagideta.
17 "GODAI tau hagaadan yaagiis; 'Eti giidobaa ubbaa likke giidosona.
18 Taani eta zaretu giddoppe, ne mala hananabaa yootiyaagaa etayyo dent-
tana; denttada ta qaalaa a doonan wottana; ikka taani a azaziyo ubbaa
etayyo yootana. 19 I ta sunttan yootiyo ta qaalaa siyenna oossinne haluwaa
taani kiyana. 20 SHin ta azazabeennaagaa xalidi ta sunttan yootiyaagee
woikko hara xoossatu sunttan yootiya he hananabaa yootiyaagee haiqqo'
yaagiis.
21 "Intte, 'Hananabaa yootiyaagee yootiyo qaalai Xoossaappe gidennaagaa
aibin shaakki eranee?' yaagikko, 22 he hananabaa yootiyaagee GODAA sunt-
tan yootin, i yootido qaalai polettennan ixxikko, hegee GODAI yootibeenna
qaala gidiyoogaa ereeta. He hananabaa yootiyaagee wordduwan yootido
gishshau, au yayyoppite.

19

Baqatidi Attiyo Katamata
(Qoodaabaa 35:9-34; Yaasu 20:1-9)

1 "GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittan de7iya kawotettaa xais-
siyo wode, qassi inttekka eta gooddidi, eta katamatuuninne eta keettatun
de7uwaa doommiyo wode, 2 GODAI intte Xoossai laata oottidi immiyo

biittan de7iya katamatuppe heezzu katamata intteyyo dummayite. 3 GODAI intte Xoossai intteyyo laata oottidi immiyo biittaa heezzu kessidi shaakkite. Yaatidi asa worida ooninne he katamatukko baqatanaadan ogiyaa giigissite.

4 "Issi asi kase morkketetti bainnan de7ishin, erennan ba shooruwaa worikko, i he katamatuppe issuwau baqatidi, ba shemppuwaa ashsho. 5 Naa77u asi mittaa qanxxanau woraa bin, issoi mittaa qanxxishin, tuutiyaappe aifee koletti wodhdhidi hinkkuwaa worikko, he woridaagee ha heezzu katamatuppe issuwaa baqatidi, ba shemppuwaa ashsho. 6 Qosetti attiyo katamai issuwaa xalla gidikko, woxxidi eesuwan gakkanau ogee aduqqido gaasuwan suuttaa achchiyaagee suulliya hanqquwan denddidi, yedetti gakkidi, haiqqanau bessennaagaa woranau danddayees; aissi giikko, i ba shooruwaa woridoogee kase morkketettai de7iyo gishshaassa gidenna. 7 Intte heezzu katamata dummayi wottanaadan, taani inttena hassayissidoogee hegaassa.

8 "GODAI intte Xoossai kase intte maizza aawatuyyo caaqqidoogaadan intte zawaa aassikko, qassi intte maizza aawatussi immana giido biittaa ubbaa intteyyo immikko, 9 ha heezzu katamatuppe hara heezzu katamata gujjeeta. Hachchi taani inttena azaziyoogaa ubbaa intte polikko, GODAA intte Xoossaa dosikkonne i inttena tamaarissido ogiyan minnidi de7ikko, ha biittai intteyyo imettana. 10 Hegaa oottikko, GODAI intte Xoossai laata oottidi intteyyo immiyo biittan geeshsha asa suuttai gukkenna; qassi inttekka suuttaa gussiyo nagaraappe atteeta.

11 "SHin issi asi ba shooruwaa ixxidi, zuggi naagidi a woridi, ha katamatuppe issuwau baqatikko, 12 a katamaa cimati i baqatido katamaappe kiitti ehiissidi, haluwaa kiyanau a koyiyaagau aatti immona. 13 Ayyo ainne qarettoppite; intteyyo ubbabai lo77o gidana mala, geeshshaa suuttaa gussiyaagaa Israa7eela giddoppe xaissite.

Beni Zawata

14 "GODAI intte Xoossai intte laattanaadan immiyo biittan, beni asai essido ne shooruwaa biittaa zawaa shoddoppa.

Markkatubaa

15 "Issi asa mooranchcha gaanau issi markka xalaalai gidenna. Naa77u woikko heezzu markkai markkattin, he mootoi pirddettanau koshshees.

16 "Issi asi haraa wordduwan mootanau denddikko, 17 he mootiyaageenne mootettiyaagee naa77aikka GODAA sinttan, qeesetu sinttaaninne he wode pirddiya daannatu sinttan eqqona. 18 Yaatobare daannati he yohuwaa minttidi qorona; qorin he mootiyaagee ba ishaa wordduwan mootidoba gidikko, 19 i he mootuwan ba ishaa qaxxayissanau qoppido qixaatiyaa bau qaxxayetto; hegaadan oottidi, hegaa mala iitaa intte giddoppe diggite. 20 Yaatikko, hara asai hegaa siyidi yayyana; hegaa mala iita oosuwaa naa77antto oottenna. 21 Hegaa mala iitaa oottidaagau ainne qarettoppite; shemppo woridaagee haiqqo; aife gishshaa aife; achcha gishshaa achcha; kushe gishshaa kushe; gede gishshaakka gede.

20

Olaabaa

1 "Intte morkkiyaara olettanau biyo wode, eta parati, paraa gaaretinne eta olanchchati intteppe darin be7idi, etau yayyoppite; aissi giikko, inttena Gibxxeppe kessida GODAI intte Xoossai inttenaara de7ees. 2 Intte olaa doommanaappe kasetidi, qeesee sinttau aadhdhidi hagaadan yaago; 3 'Inttenoo

Israa7eela asatoo, siyite; intte hachchi intte morkkiyaara olettanau haneeta. Simmi intte wozanai dagammoppo; yayyoppite; eta sinttan kokkoroppitenne shabbirettoppite. 4 Aissi giikko, GODAI intte Xoossai inttenaara biyo gishshau, intte morkkiyaa olidi, intteyyo xoonuwaa immana' yaago.

5 "Ola gadaawati eta hagaadan yaagona; 'Ooratta keettaa keexxidi gelibeenna asi de7ikko, i ha olan haiqqin, hara asi a keettaa gelennaadan, i soo simmo. 6 Woikko woiniyaa tokkidi, a aifiyan ufaittibeenna uri de7ikko, i ha olan haiqqin, hara asi a woiniyaa aifiyan ufaittennaadan, i ba soo simmo. 7 Maccaasa giigissidi ekkibeenna asi de7ikko, i ha olan haiqqin, hara asi o machchennaadan, i ba soo simmo' yaagona.

8 "Gadaawati gujjidikka asaayyo hagaadan yaagona; 'Ha asaa giddon yayyiya asinne hirggiya asi ooninne de7ikko, i ba laggetu wozanaakka yashshan seerissennaadan i ba soo simmo' yaagona. 9 Gadaawati hagaa asau yooti wurssiyo wode, citaassi citaassi ola gadaawata doorona.

10 "Issi katamaa olanau biidi intte akko matiyo wode, koirottidi saruwan eti kushiyaa immanaadan oichchite. 11 Oichchin eti saruwan bantta kushiyaa immidi, bantta gimbbiyaa penggiyaa dooyidi inttena gelissikko, he kataman de7iya asai ubbai intteyyo haggaazonanne deexo oosuwaa intteyyo oottona. 12 SHin he katamaa asai intteyyo saruwan kushiyaa immennan ixxidi, inttenaara olau giigikko, intte he katamaa yuushuwaa dooddite. 13 GODAI intte Xoossai eta intteyyo aatti immiyo wode, he kataman de7iya attumaasa ubbaa mashshan wurssite. 14 SHin maccaasaa, naata, mehiyaanne katamaa giddon de7iya ubbabaa omoodo oottidi intteyyo ekkite. Qassi GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo intte morkketu omooduwan go7ettite. 15 Intte de7iyoosaappe haakkidi de7iya katamatakka oiqqiyo wode, hegaadan ootteeta.

16 "SHin GODAI intte Xoossai intteyyo laata oottidi immiyo biittan shemppoora de7iyaabaa issibaanne ashshennan worite. 17 GODAI intte Xoossai azazidoogaadan, Hiiteta, Amooreta, Kanaaneta, Parzzeta, Hiiwetanne Yaabuusata wurssidi worite. 18 Hegee xayikko, eti bantta xoossatuyyo goinniyo tuna oosuwaa intte oottanaadan inttena tamaarissana; hegan intte GODAA intte Xoossaa bolli nagaraa oottana.

19 "Katamaa oiqqanau yuushuwaa dooddi, daro gallassaa olettiiddi gam77iyo wode, an de7iya aifiyaa immiya mittaa kalttan qanxxoppite; eta aifiyaa miiteppe attin, eta qanxxoppite. Aissi giikko, intte yuushuwan dooddidi oliyoi asaappe attin, dembban de7iya mittaa gidenna. 20 SHin intte eriyo aifiyaa immenna hara mittata qanxxidi, inttenaara olettiya katamai kunddana gakkanaashin, hegan dooddiyo qatuwaa keexxite.

21

Worida Urai Erettibeenna Daafaa

1 "Intte laattanaadan GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittan, ooni woridaakko erenna ahai kunddidi beettikko, 2 intte daannatinne intte cimati biidi, hegaa yuushuwan de7iya katamatuppenne he ahaappe gidduwan de7iya haahotettaa likkona. 3 Hegaappe guyyiyan, ahai kunddidosau matattiya katamaa cimati, oosuwaayyo gakkabeenna, i morggen qambbari wodhdhibeenna ussiyo ekkona. 4 Ekkidi goggiya haattai de7iyo goyettibeennasaanne zerettibeenna zanggaaraa efiidi, he ussee garbballiyaa mirqqidi menttona. 5 Yaatobare Leewa naati, qeeseti he sohuwaa issippe boona; aissi giikko, hagaa mala iita haiquwaanne mootuwaa

shaakkidi pirddanau, GODAI intte Xoossai ba sinttan oottanau, ba sunttankka anjjanau eta dooriis. 6 Hegaappe guyyiyan, he ahai kunddidosau matattiya katamaa cimati ubbai, zanggaaran garbballiyaa mirqqidi worido ussee bolli bantta kushiyaa meecettiiddi, hagaadan yaagona; 7 'Nu kushee ha suuttaa gussibeenna; nu aifeekka hagaa oottidabaa be7ibeenna. 8 Abeet GODAU, neeni wozido ne asaa, Israa7eela maara; ha geeshshaa suuttaa ne asaa bolli naaqo oottada qoodoppa' yaagona. He suuttaa gishshau, etau atto geetettana. 9 Intte GODAA aifiyaa sinttan hegaadan oottidi, geeshshaa suuttai gukkido nagaraa intte giddoppe diggite.

Olan Omoodettida Maccaasatubaa

10 "Intte morkkiyaara intte olettanau kiyin, GODAI, intte Xoossai, eta intte kushiyan aatti immin, eta omooddiyo wode, 11 omoodettida asaa giddon issi malanchcha maccaasiyo be7ada, o amottada, machchanau koyikko, 12 ne soo eha; i huuphiyaa meeda; i xugunttaakka cigga. 13 Omoodettiyo wode de7iya maayuwaa qaararggada, ne son uttada, ba aawaassinne ba aayeessi issi agina kumettaa kayyottu. Hegaappe guyyiyan, o machcha. 14 Yaata simmin, iira de7iyoogee nena ufaissana xayikko, a ba koyyosaa baanaadan yeddaaga. Neeni o machcho oottada issippe aqido gishshau, o miishshan baizzanau woikko aille oottanau bessenna.

Baira Na7i Laattiyo Maataa

15 "Issi asassi i dosiyoonne ixxiyo naa77u maccaasati de7ikko, qassi ha naa77atikka ayyo attuma naata yelidaageeta gidishin, baira yelettidaagee ha ixxiyo maccaaseeppe yelettidaagaa gidikko, 16 ba naatuyyo ba aquwaa i laatissiyo wode, i ixxiyoorippe yelettida bairai de7ishin, i dosiyoorippe yelettida kaaluwaa bairattanau bessenna. 17 Hara naatuyyo immiyoogaappe naa77u kushiyaa aatti immiyoogan ha ixxiyoori na7ai baira gidiyoogaa erissanau bessees. Aissi giikko, he na7ai ayyo kushe toho phalqqida baira gidiyo gishshau, bairattuwaa i ekkanau bessees.

18 "Aawaassinne aayeessi azazettennan ixxida, eti seerinkka simmenna morgge zozzanne makkalanchcha gididi simmenna na7i de7ikko, 19 aawainne aayyiyaa he katamaa penggen de7iya cimatukko a oiqqi ekki ehoona. 20 Ehiidi cimatuyyo hagaadan yaagona; 'Hagee nu na7ai morgge zozzanne makkalanchcha; i nuuyyo mulekka azazettenna; miishshaa laali kaa7iyaagaanne ushshanchcha' yaagidi yootona. 21 Hegaappe guyyiyan, he kataman de7iya attumaasai ubbai i haiqqana gakkanaashin, shuchchan caddidi a worona. Hegaadan oottiyoogan intte giddoppe iitaa xaissite. Yaatobare Israa7eela ubbai hegaa siyidi yayyana.

Dumma Dumma Higgeta

22 "Issi asi haiquwaa pirddissiya dabaa oottin, intte a mittan kaqqi worikko, 23 he kaqettido mittan a ahai aqoppo; a he gallassi moogite. Aissi giikko, mittaa bollan kaqetti haiqqiya ooninne Xoossan qanggettidaagaa. GODAI intte Xoossai intteyyo laata oottidi immiyo intte biittaa intte tunissoppite.

22

1 "Israa7eela asa boorai woikko dorssai bayidi wora biishin be7ikko, shenehoo gaada aggaagoppa; a godaassi laagga ehaada imma. 2 He mehiyaa godai ne heera gidana xayikko, woikko a godai oonakko neeni erana xayikko, a godai koyiiddi yaana gakkanaashin, ne soo ekkada efa; i yiidi,

demmiyo wode, au imma. 3 Hegaadan hare gidin, maayuwaa woikko
aibanne bayidabaa demmikko, a godau zaarappe attin, shenehoo gooppa.
4 “Israa7eela asa haree woikko boorai ogiyan kunddidaashin be7ikko,
maaddada denttappe attin, shenehoo gaada aggaagoppa.
5 “Maccaasai attumaasaa maayuwaa maayoppo; attumaasaikka mac-
caasaa maayuwaa maayoppo. Aissi giikko, hegaa malabaa oottiya oonanne
GODAI intte Xoossai shenetees.
6 “Ogiyan ne biishin, mittan gidin, sa7an ba maraa woikko phuuphphul-
liyaa haphpha uttida kafiyo demmikko, o i maraara gatta oiqqada ne soo
efooppa. 7 Marata ekka efaanau danddayaasa; shin aayyiyo baanaadan
yeddaaga. Hegaadan oottikko, neeni duretada adussa laittaa de7ana.
8 “Ooratta keettaa keexxiyo wode, xoqqa kaaraappe asi kunddi haiqqin ne
oishettennaadan, zemppidi attiyoogaa giigissa.
9 “Ne woiniyaa shooqan naa77u qommo kattaa zeroppa; hegaadan
ootikko, ne zerido kattainne woinee naa77aikka moorettana.
10 “Booraanne hariyaa issippe waaxada goyoppa.
11 “Suufiyaappenne liinuwaappe wolahan dadettida maayuwaa maay-
oppa.
12 “Ne maayido maayuwau oiddu baggaarakka macarai de7o.

Geluwaa Ehuwaa Gaitotettaa Geeshshatettan Naagiyoogaa

13 “Issi asi machcho bullachchidi, iira aqi simmidi, o dosana xayikkonne,
14 ‘Hanno ta machchada iira aqiyo wode, geela7otetti iyyo baawa’ yaagidi
o mooridi haasayikko, 15 he na7ee aawainne aayyiyaa i geela7otettaa
malaataa ekki efiidi, katamaa penggen de7iya cimata bessona. 16 Na7ee
aawai cimatuyyo hagaadan yaagidi yooto, ‘Taani ta na7iyo hagaayyo mach-
cho oottada immaas; shin i o ixxiis. 17 I, “Ne na7en geela7otetti baawa”
yaagidi o mooridi haasayees; shin ta na7ee geela7otettaa malaataa hagaa
be7ite’ yaagidi, i geela7otettaa erissiya carqqiyaa besso. 18 Yaatin he kata-
maa cimati a xurqqayiyan shocona. 19 I Israa7eela geela7ee sunttaa moorido
gishshau, cimati a xeetu xaqara biraa qaxxayidi, hegaa na7ee aawaayyo
immona. Na7iyaakka ayyo machcho gidada de7u; ba de7o laitta ubban i o
yeddanau bessenna.
20 “A mootoi tuma gididi, na7en geela7otettai xayikko, 21 na7iyo i aawaa
kare ehiidi, he katamaa attumaasai o shuchchan caddidi woro. Aissi
giikko, a ba aawaa son de7aidda shaaramuxa gidada, Israa7eela giddon ha
pokkobaa oottaasu; hegaadan oottidi intte giddoppe iitaa diggite.
22 “Ai asinne hara asa maccaasaara shaaramuxiiddi ohettikko, ikka aara
shaaramuxida maccaasiyaakka haiqqona. Hegaadan oottidi, intte giddoppe
iitaa diggite.
23 “Ai asinne harau giigida geela7iyo katamaa giddon demmidi iira shaara-
muxikko, 24 eta naa77aakka katamaappe gaxaa kessidi, shuchchan caddidi
worite. Aissi giikko, na7iyaa kataman de7aidda, asi ashshanaadan waass-
abeikku. I haiqqiyoogee qassi hara asau giiga uttida geela7iyo moorido
gishshaassa. Hegaadan oottiyoogan intte giddoppe iitaa diggite.
25 “Issi asi asau giigida geela7iyo asi bainna sohuwan wolqqan oiqqidi, iira
zin77ikko, a xallai haiqqo. 26 Na7iyo ainne oottoppite; o woranau bessiya
nagara oottabeikku. Hagee issi asi coo ba shooruwaa bolli denddidi, woriya
asa pirddaa mala pirdda. 27 Aissi giikko, i o asi bainna sohuwan demmidi
oiqqin, he geela7o na7iyaa waassaasu; shin o ashshiya asi de7ibeenna.

28 “Ai asinne asau giigabeenna geela7iyo oiqqidi, i geela7otettaa ekkirggidi
ohettikko, 29 na7ee aawaassi ishatamu xaqara biraa qanxxo. Yaatidi na7iyo
bau machcho ootto. Ba de7o laitta ubban o yeddoppo.
30 “Ai asinne ba aawaa machchiyo ekkidi, ba aawaa kaushshoppo.

23

Asaa GODAA Asaa Maabaraappe SHaakkiya Hanota

1 “Sanggisettida woikko qaaratettida attumaasi, GODAA yaa7aa giddon
beettoppo.
2 “SHaaramuxan yelettida asi GODAA asaa maabaraa geloppo; harai atto
biidi tammantta yeletaa gakkanaashinkka, a zariyaappe ooninne GODAA
asaa maabaraa giddo geloppo.
3 “Amoona asa gidin, woi Moo7aaba asa gidinkka, GODAA asaa maabaraa
geloppo; harai atto biidi tammantta yeletaa gakkanaashinkka, eta asa
gidida ooninne merinaukka GODAA asaa maabaraa geloppo. 4 Aissi gi-
ikko, intte Gibxxeppe kiyidi hemettishin, eti inttena kattaaranne haat-
taara mokkibookkona. Hegaadankka, Masphphexoomiyan Patoora giyo
kataman de7iya Bi7oora na7aa Balaami inttena qanggana mala qaxari-
dosona. 5 Qaxarinkka GODAI, intte Xoossai, Balaami giyoogaa siyanau
koyibeenna; a qanggettaa intteyyo anjjuwau laammiis. Aissi giikko, GODAI
intte Xoossai inttena siiqees. 6 Intte de7o laitta ubban merinaukka eti saro
de7anaadaaninne eti duretanaadan amottoppite.
7 “Intteyyo eti dabbo gidiyo gishshau, Eedoomata karidi ixxoppite; qassi
Gibxxetakka ixxoppite. Aissi giikko, intte eta biittan bete gididi de7ideta.
8 Etayyo heezzantto yeletaa naati GODAA asaa maabaraa gelanau danddayo-
oosona.

Olau Dunkkaanidosan Wogaadan Geeshshan Naagettiyoogaa

9 “Intte intte morkkiyaa olanau kiyidi issisan galchchiyo wode, int-
tena tunissiyaabaappe ubbaappe shaahettite. 10 Qammi aimuwan mac-
caasaara gaittidoogaa erissiya irxxabai an de7iyo ai asinne de7ikko,
dunkkaanidosaappe gaxaa kiyidi yan gam77o. 11 Sa7ai omariyoode, ba
bollaa meecettidi, lem77iyoode dunkkaanidosaa simmo.
12 “Intte sheeshshau uttiyoosaa dunkkaanidosaappe kareera giigissite.
13 SHeeshshau uttiyoosaa bookkanau shoodiraa intte ola miishshaara gatti
oiqqite; sheeshshau utti simmidi, ollan biittaa zaarite. 14 Aissi giikko, GODAI
intte Xoossai inttena naaganaunne intte morkketa intte kushiyan aatti
immanau, intte moottan yaanne haanne hamettees. Hegan i sheneyiyaabaa
aibanne be7idi, intteppe wora simmennaadan, intte moottai geeshsha gi-
danau koshshees.

Dumma Dumma Higgeta

15 “Ba godaappe baqatidi, neekko yiida ailliyaa zaarada a godaayyo im-
moppa. 16 I intte katamatuppe ba koyidoogan ba koyido wodiyaa de7o; a
huqqunnoppite.
17 “Israa7eela asaappe ooninne attuma gidin, macca gidinkka, allaga
xoossaassi goinniyaageeti oottiyoogaadan, shaaramuxiyaagaa gidoppo.
18 Hegaadankka, attumaagaa gidin, maccaaro gidin, shaaramuxan dem-
mido miishshaa shiiquwaa gattanau GODAA intte Xoossaa keettaa ehoop-
pona. Aissi giikko, eta naa77aakka GODAI intte Xoossai shenetees.
19 “Ne zare gidiya Israa7eela asau miishshaa, kattaa gidin harabaa
tal77ada dichchaa ekkoppa. 20 Hara biittaa asaappe dichchaa oichchanau

danddayaasa; shin neeni laattanau geliyo biittan neeni oottiyooban ubban GODAI ne Xoossai nena anjjana mala, ne zare gidiya Israa7eela asaassi dichchau tal77oppa.

21 “GODAAYYO, ne Xoossaayyo, immanau geppidobaa immanau gam77oppa. GODAI ne Xoossai neeni geppidoogaa kumettan neeppe koyiyo gishshau, polana xayikko, neeyyo nagara gidana. 22 SHin neeni geppana xayikko, hegan neeyyo nagari baa. 23 GODAAYYO, ne Xoossaayyo, immana gaada neeni doonan haasayidoogaa ne dosan immana giido gishshau, ne inxxarssan haasayidoogaa pola.

24 “Ne shooruwaa woiniyaa gidduwaara kanttiyo wode, woiniyaappe ne koyido keenaa mappe attin, appe aibanne ne oiqqido miishshan yeggoppa. 25 Ne shooruwaa shooqaara kanttiyo wode, he shooqan de7iya tiyaappe duuttada mappe attin, ne shooruwaa kattaa baacan cakkada soo efooppa.

24

Machchiyo Yeddiyoogaanne Zaariyoogaa

1 “Issi asi machcho ekki simmidi, issi iitabaa i bolli demmidi o ixxikko, iyyo paramaa xaafi immidi, ba sooppe kessidi yeddikko, 2 a a sooppe kiyada, hara azinaa gelikko, 3 he naa77antto azinaikka o dosennan ixxidi, paramaa iyyo xaafi immidi, ba sooppe o kessidi yeddikko, woikko o ekkida he naa77antto azinai haiqqikko, 4 a tunido gishshau, koiro paramida azinai naa77antto o zaaridi machchoppo. Hegee GODAA matan ixettidaba; qassi inttekka GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittan hagaa mala nagaraa oottoppite.

5 “Ooratta machcho ekkida asi olau booppo; hara deexo oosuwaakka ayyo immoppite. Issi laittai aadhdhana gakkanaashin, aunne beennan ba ekkido machchiyo ufaisso.

Dumma Dumma Higgeta

6 “Ai asinne acoyyo woxaa woikko maidiyaa oiqqoppa; aissi giikko, hegee keettaa asai gaacciyooba xayidi, haiqqona giyoogaa.

7 “Ba isha gidiya Israa7eela asa wuuqqi efiidi, aille kessiya asi woikko harau baizziya ai asinne haiqqo. Hegaadan oottiyoogan intte giddoppe iitaa diggeeta.

8 “Hanttaara goga harggiyan sakettiya asassi Leewa zare gidiya qeeseti inttena tamaarissidoogaadan ubbabaa polite; ta eta azazidoogaa hegaadan oottanau naagettite. 9 Intte Gibxxeppe kiyidi ogiyan de7ishin, GODAI intte Xoossai Miiriyaami bolli oottidobaa hassayite.

10 “Neeni ne shooruwaassi issibaa tal77ada, i oittiyoobaa oichchanau a soo geloppa. 11 Neeni karen eqqidaashin, ne tal77ido bitanee oittiyoobaa ba sooppe kessidi neeyyo immo. 12 I hiyyeesa gidikko, ne acuwau oiqqido a maayuwaa ne son aissoppa. 13 I maayidi aqanaadan, omariyo wode au guyye zaara; i hegan nena galatana. Hegee GODAA ne Xoossaa matankka neeyyo geeshshatetta gidana.

14 “Ne ishaa gidiya Israa7eela asa gidin, woikko ne biittaa katamaappe issuwan de7iya kare biitta asa hiyyeesaa qaxarada naaqqoppa. 15 I hachchi oottidoogaa hachchi ekkanau minttidi koyiyo gishshau, awai wullennan hachchi qanxxa. Hegee xayikko, metootanchchai neeppe GODAU waassin, neeyyo nagara gidana.

16 “Naati oottido nagaraa gishshau, aawata woranau bessenna; qassi aawati oottido nagaraa gishshaukka, naata woranau bessenna. Asai ubbai ba oottido nagaran nagaran haiqqanau bessees.

17 “Kare biitta asatu pirddaanne aawu aaya bainnaageetu pirddaa geellayoppa; am77ee maayuwaa a tal77idobau gaada oiqqoppa. 18 Inttekka Gibxxe biittan aille gididoogaanne GODAI intte Xoossai inttena yaappe wozidi kessidoogaa hassayite. Taani hagaa inttena azaziyoogee hegaa gishshaassa.

19 “Ne shooqaappe kattaa cakkiyo wode, ne dogido mirqqiyaa qoranau guyye booppa. GODAI ne Xoossai ne kushiyaa ooso ubban nena anjjana mala, hegaa betiyaassi, aaya aawu bainna naatuyyoonne am77etuyyo aggaaga. 20 Ne wogaraa aifiyaa maxiyo wode, issoinne attennan wurssada maxanau naa77anttuwaa guyye simmoppa; attidaagaa betiyaassi, aaya aawu bainna naatussinne am77etussi aggaaga. 21 Ne woiniyaa aifiyaa maxiyo wode, attidaagaa poshilanau naa77anttuwaa guyye booppa; hegaa betiyaassi, aaya aawu bainna naatuyyoonne am77etuyyo aggaaga. 22 Inttekka Gibxxe biittan aille gididi de7idoogaa dogoppite. Taani hagaa inttena azaziyoogee hegaa gishshaassa.

25

1 “Naa77u asati ooyettidi pirdda keettaa yiikko, daannati geeshshaa ne likke giidi, naaqqidaagaa ne mooranchcha giidi pirddona. 2 Mooranchchau warai bessiyoogaa gidikko, tiran zin77issidi zokkuwaa shocanau daannai azazo; yaatobare mooranchchai daannaa sinttan ba mooruwaa keenaa shocetto. 3 I oitamaa gakkanau shocettoppe attin, hegaappe daruwaa shocetoppo. Hegaappe daruwaa a shocikko, ne ishai ne sinttan kauyyana.

4 “Audiyan kattaa yedhdhiya booraa doonaa qachchoppa.

Na7a Yelennan Haiqqida Asassi A Ishai Oottanau Bessiyaabata

5 “Issippe de7iya ishanttuppe issoi na7a yelennan haiqqikko, a maccaasiyaa haraa baada geluppu; i keettaawaa ishai o aisso; aissidi iyyo koshshiyaagaa polo. 6 Yaatobare ha haiqqidaagaa sunttai Israa7eelappe qucetti xayennaadan, a koiro yeliyo attuma na7ai ha haiqqidaagaa sunttan xeegetto.

7 “Gido shin, i ba ishaa machchiyo aissanau koyana xayikko, a katamaa penggen uttida cimatukko baada, ‘Ta azinaa ishai ba ishaa sunttai Israa7eelan de7anau koyibeenna; tana aissidi, tau koshshiyaaba kunttennan ixxiis’ yaagada magannu. 8 Magannin katamaa cimati a xeegidi oichchona; oichchin ha77ikka, ‘Taani o aissikke’ giidi ixxikko, 9 he haiqqidaagaa maccaasiyaa cimatu sinttan akko shiiqada, a gediyaa caammaappe issuwaa kessada, a som77uwan cuchchaa cuchchaidda hagaadan yaagu; ‘Ba ishaassi zeretti de7anau koyenna asa bolli, hagaa mala kaushshai gakkanau bessees’ yaagu. 10 Yaagin a zaree Israa7eelan, ‘Caamma Kessanttasoo’ geetetti xeegettiiddi de7ana.

Hara Higgeta

11 “Naa77u asati warettishin, issuwaa machchiyaa yaada, ba azinaa shociyaagaa kushiyaappe ashshanau, ba kushiyaa yeddada hinkkuwaa attumatettaa oiqqikko, 12 iyyo ainne qarettennan i kushiyaa qanxxite.

13 “Ne joiniyaa giddon gitanne guutta gidida naa77u meezaanati dooppona. 14 Ne sooni darissidinne guuttidi likkiya naa77u makkiyoobai dooppo. 15 GODAI ne Xoossai neeyyo immiyo biittan adussa laittaa ne de7anaadan kumettanne likke meezaanainne makkiyoobai neeyyo de7o. 16 Aissi giikko, GODAI ne Xoossai hegaa malabaa oottidi, balettiya asaa ubbaa shenetees.

Amaaleeqata Woranau Imettida Azazuwaa

17 “Intte Gibxxeppe kiyidi biiddi de7ishin, Amaaleeqati intte bolli oottidobaa hassayite. 18 Eti Xoossau yayyenna asa; intte ogiyan inttenaara eqettidosona. Intte hemettishin, daafuridi guyye attida asaa ubbaa woridosona. 19 Hegaa gishshau, GODAI intte Xoossai inttena he biittaa laatissidi, intte yuushuwan de7iya morkketu ubbaappe inttena shemppissiyo wode, ha biittan eta hassayiya asi xayana gakkanaashin, Amaaleeqata ubbaa salo gufanttoppe xaissite; hegaa oottanaagaa mulekka dogoppite.

26

Baira Kattaa Yarshshuwaa

1 “GODAI intte Xoossai inttena laatissiyo biittaa gelidi, woppu giidi uttiyo wode, 2 GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittan mokkida kattaa ubbaappe bairattuwaa keeshiyaara GODAI intte Xoossai ba sunttai hegan xeesettanaadan doorido sohuwau ekkidi biite. 3 Yaatidi he wodiyan aawatiya qeesiyaakko biidi, hagaadan yaagite; ‘GODAI nuuyyo immana giidi kase nu maizza aawatuyyo caaqqido sohuwaa tana gelissidoogau GODAASSI, nu Xoossaassi, hachchi taani markkattais’ yaago.

4 “Yaatobare qeesee kattai kumido keeshiyaa ne kushiyaappe ekkidi, GODAAYYO, ne Xoossaayyo yarshshiyoosaa sinttan wotto. 5 Hegaappe guyyiyan, GODAA ne Xoossaa sinttan hagaadan yaagada haasaya; ‘Ta maizza aawai de7iyoosaa xayidi metootida Sooriyaa biittaa asa; i metootidi, qoodan guutta asatuura Gibxxe wodhdhidi yan de7iis. Hegan de7iiddi i gita wolqqaamanne qoodan cora dere kiyiis. 6 Hegaa be7idi, Gibxxeti nuuyyo meqettaa iitidosona; nuna un77ettidosona. Nu oottanaadan deexo oosuwaa nu bolli caanidosona. 7 Yaatin, nuuni GODAASSI, nu aawatu Xoossaassi, waassida; waassin GODAI nu waasuwaa siyiis; nu un77uwaa, nu daafuraanne nu huqqunnaa be7iis. 8 Be7idi GODAI ba wolqqaama kushiyaaninne ba micettida qesiyan, gita dagaman, malaataaninne maalaalissiya ooraattabaa oottiyoogan, nuna Gibxxeppe kessiis. 9 Ha sohuwaa nuna ehiidi, maattaanne eessaa goggiya ha biittaa nuuyyo immiis. 10 Immin hekko taani GODAI immido biittaa aifiyaappe bairattuwaa ehaas’ yaagada, keeshiyaa GODAA ne Xoossaa sinttan wottada, a sinttan goinna. 11 Neeyyoonne ne so asaayyo GODAI ne Xoossai immidoban ufaittiiddi, GODAA galatite; Leewatinne intte giddon de7iya beteti ubbaikka inttenaara ufaittona.

12 “Asirataa kessiyo heezzantta laittan laittan mokkidabaa ubbaappe asirataa kessada poliyo wode, ne kataman de7iya Leewatuyyo, betetuyyo, aaya aawu bainnaageetuyyoonne am77etuyyo imma; yaatobare eti intte kataman banttau koshshiya kattaa maananne kallana. 13 Hegaappe guyyiyan GODAAYYO, ne Xoossaayyo, hagaadan yaaga; ‘Taani ta sooppe GODAASSI dummatida kattaa kessada, neeni tana azazido ne azazuwaadan Leewatuyyo, betetuyyo, aaya aawu bainna naatuyyoonne am77etuyyo immaas. Taani ne azazuwaappe issuwaanne menttabeikke; qassi issuwaanne doga aggabeikke. 14 Ta azzanuwaa wodekka, he asirataappe ainne mabeikke; taani wogan geeshsha gidenna wodekka, appe kare kessidobikka baawa; haiqqida asaukka acaa hegaappe wottabeikke. Taani GODAAYYO, ta Xoossaayyo, azazettaas; qassi neeni tana azazidoogaa ubbaa polaas. 15 Neeni de7iyo geeshsha sohuwaappe, saluwaappe haa duge xeella; ne deriyaa Israa7eelanne kase nu maizza aawatuyyo ne immana gaada caaqqidoogaadan nuussi immido ha maattainne eessai goggiyo biittaa anjja’ yaaga.

Xoossaassi Dummatida Asaa

16 “Neeni ha awaajotanne wogata naaganaadan, GODAI ne Xoossai nena
hachchi azaziis; hegaa gishshau, neeni eta ne kumetta wozanaappenne
kumetta shemppuwaappe naaga. 17 GODAI neeyyo Xoossaa gididoogaa, ne
a ogiyan hemettiyoogaa, a wogaa, a azazuwaanne a higgiyaa neeni poliy-
oogaa hachchi erissadasa. 18 Qassi GODAIKKA ba gelido qaalaadan neeni
a asa gidiyoogaa, ayyo buzo aqo gidiyoogaanne neeni a azazo ubbaa naa-
ganaagaa erissiis. 19 Hegaa neeni oottikko, i medhdhido asa ubbaappe nena
galatan, sunttaaninne bonchchuwan gita dere oottana. I gelido qaalaadan
neenikka ayyo geeshsha dere gidanaagaa hachchi erissiis” yaagiis.

27

Masettida SHuchchatu Bolli Xaafettida Higgeta

1 Hegaappe guyyiyan, Muusee Israa7eela cimatuura gididi, asaa hagaadan
yaagiis; “Taani hachchi inttena azaziyo azazuwaa naagite. 2 Yorddaanoosa
SHaafaa pinnidi, GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittaa geliyo wode,
gita shuchchata essidi, nooran tiyite. 3 GODAI intte aawatu Xoossai intteyyo
immana giidoogaadan, eessainne maattai goggiyo biittaa, GODAI intte Xoos-
sai intteyyo immiyo biittaa intte pinniyo wode, ha higgiyaa qaalata ubbaa he
shuchchatu bolli xaafite. 4 Intte Yorddaanoosa pinnido wode, taani inttena
hachchi azazidoogaadan, ha shuchchata Eebaala Deriyaa bollan essidi, eta
nooran tiyite. 5 He sohuwan GODAASSI, intte Xoossaassi, birata miishshi
bochchibeenna shuchchaappe yarshshiyoosaa oottite. 6 He intte GODAASSI,
intte Xoossaassi, yarshshiyoosaa masettibeenna shuchchaappe oottite; yaa-
tidi hegaa bollan GODAASSI, intte Xoossaassi, xuuggiyo yarshshuwaa shi-
ishshite. 7 Issippetettaa yarshshuwaakka shiishshidi, hegan miiddi, GODAA
intte Xoossaa sinttan ufaittite. 8 Ha higgiyaa qaalata ubbaa qoncciyan
beettiyaadan oottidi, ha intte essido shuchchatu bolli xaafite” yaagiis.

9 Muusee qassikka Leewa gidiya qeesetuura issippe gididi, Israa7eela asa
ubbau hagaadan yaagiis; “Inttenoo Israa7eela asau, co77u giidi ezggite!
Hekko hachchi intte GODAA intte Xoossaa asa gidideta. 10 Hegaa gishshau,
hachchi taani intteyyo immiyo azazuwaanne awaajuwaa naagiyoogan, GO-
DAA intte Xoossaa qaalau azazettite” yaagiis.

Azazettennan Ixxiyoogee Ehiyo Qanggettaa

11 He gallassikka Muusee asaa hagaadan yaagidi azaziis; 12 “Intte Yord-
daanoosa pinnido wode, Gariizaana Deriyaa bolli eqqidi asaa anjjanaageeti:
Simoona, Leewa, Yihudaa, Yisaakoora, Yooseefanne Biniyaama zareta.
13 Qassi asaa qangganau Eebaala Deriyaa bolli eqqanaageeti: Roobeela,
Gaada, Aseera, Zaabiloona, Daananne Nifttaaleema zareta. 14 Leewati
bantta qaalaa xoqqu oottidi, Israa7eela asau hagaadan yaagona.

15 “ ‘GODAA sinttan tuna gididabaa, kushe hiillanchchi massidi kessido
mittaa gidin, woikko birataa tigidi medhdhido eeqaa gidin, ayyo geeman
goinniya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

16 “ ‘Ba aawaa woikko ba aayyiyo kaushshiya asi qanggettidaagaa gido’
yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

17 “ ‘Ba shooruwaa zawaa sugiya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai
ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

18 “ ‘Qooqiyaa baanau bessiya ogiyaappe balasaa zaariya asi qanggetti-
daagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

19 “ ‘Betiyaa, aaya aawu bainna naatu pirddaanne am77ee pirddaa geel-
layiya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i’ yaago.

20 “ ‘Ba aawaa machcheera zin77idi, ba aawaa bonchchuwaa kaushshiya
asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.
21 “ ‘Ai meheerakka zin77iya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai,
‘Amin77i!’ yaago.
22 “ ‘Ba michchiyo gidiya, aawaa na7eera gidin, ba aayee na7eera zin77iya
asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.
23 “ ‘Ba bolloteera zin77iya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai,
‘Amin77i!’ yaago.
24 “ ‘Ba shooruwaa geeman woriya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai
ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.
25 “ ‘Miishshan shamettidi, xillo asa woriya asi qanggettidaagaa gido’
yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.
26 “ ‘Ha higgiyaa qaalata polidi minttenna asi qanggettidaagaa gido’ yaa-
gin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

28

Azazettin Beettiya Anjjuwaa
(Wogaabaa 26:3-13; Zaarettido Wogaa 7:12-24)

1 “GODAAYYO, ne Xoossaayyo, polo azazettikko, hachchi taani neeyyo
immiyo azazo ubbaa minttada kaallikko, GODAI ne Xoossai biittan de7iya
kawotettatu ubbaappe nena xoqqu xoqqu oottana. 2 GODAAYYO, ne Xoos-
saayyo, neeni azazettikko, hagaappe kaallidi de7iya anjjoi ubbai nebaa
gidana.

3 “Neeni kataman anjjettidaagaa gidana;
gaxariyankka anjjettidaagaa gidana.
4 Ne uluwaa aifee, ne shooqaa aifee,
ne mehiyaa maratinne
ne dorssaanne ne deeshshaa wudiyaa marati
corattidi anjjettidaageeta gidana.
5 Ne kattaa keesheenne ne munaqa keree
anjjettidaageeta gidana.
6 Neeni gelaiddakka kiyaiddakka
anjjettidaagaa gidana.
7 “Ne bollan denddiya ne morkketa GODAI ne sinttan xoonettidaageeta
oottana. Eti ne bolli issi ogiyaara yaana; shin laappun ogiyaara ne sinttappe
baqatidi xayana.
8 “GODAI ne kushee oiqqidobaa ubbaanne ne gootaraa anjjana; GODAI ne
Xoossai neeyyo i immiyo biittan nena anjjana.
9 “Neeni GODAA ne Xoossaa azazuwaa naagikkonne a ogiyan hemettikko,
i neeyyo kase caaqqidoogaadan, GODAI nena baayyo dummatida geeshsha
dere oottidi essana. 10 Hegaappe guyyiyan, biittan de7iya asai ubbai GODAA
sunttai nenan xeegettidoogaa be7idi yayyana. 11 GODAI neeyyo immanau
kase ne maizza aawatuyyo caaqqido he biittan, ne uluwaa aifiyaa, ne
mehiyaa aifiyaanne, ne shooqaa aifiyaa darissidi nena anjjana.
12 “Ne kushiyaa oosuwaa ubbaa anjjanaunne, GODAI ne biittaassi iraa
wodiyan bukissanau ba minjja keettaa, saluwaa penggiyaa neeyyo dooyana;
qassi neeni daro kawotettatussi tal77anappe attin, ooppenne haa tal77akka.
13 GODAI nena huuphe kessanappe attin, guyye goina kessenna. Hachchi
taani neeyyo immiyo, GODAA ne Xoossaa azazuwaa siyada, hegaa minttada
kaallikko, neeni bolla gidanappe attin, garssa gedakka. 14 Taani neeyyo

hachchi immido azazuwaappe haddirssinne ushachchi gaada, hara xoossata kaalloppanne etau oottoppa.

Azazettennan Ixxiyoogee Ehiyo Qanggettaa (Wogaabaa 26:14-46)

15 “SHin neeni GODAA ne Xoossaa qaalaayyo azazettennan ixxada, hachchi taani nena azaziyo wogaanne azazuwaa ubbaa naagennan aggikko, hagaappe kaallidi de7iya qanggettati ubbai ne bolli yaananne nena eti demmana.

16 “Neeni kataman qanggettidaagaa gidana; gaxariyankka neeni qanggettidaagaa gidana.

17 “Ne kattaa keesheenne ne munaqa keree qanggettidaagaa gidana.

18 “Ne uluwaa aifee, ne shooqaa aifee, ne marainne ne aayee, ne dorssaanne deeshshaa wudee qanggettidaagaa gidana.

19 “Neeni gelaiddakka kiyaiddakka qanggettidaagaa gidana.

20 “Neeni ne iita oosuwan tana aggido gishshau, eesuwan neeni xayana gakkanaashin, ne oottiyo ooso ubban GODAI qanggettaa, shabbirssaanne seeraa yeddana. 21 Neeni laattanau biyo biittaappe xayana gakkanaashin, GODAI boshai neeppe duuxxennaadan oottana. 22 GODAI nena gilqqatettan, mishuwaaninne masunttan, xuuggiya awaaninne koshan, carkkuwaaninne dumma dumma kattaa harggiyan neeni xayana gakkanaashin shocana. 23 Neeppe bollaara ne ginan de7iya saloi nahaase birata gidana; ne biittaikka birata gidana. 24 GODAI ne biittan bukkiya iraa buhenne baana kessana; neeni biittaappe xayana gakkanaashin, baanai saluwaappe duge bukkana.

25 “GODAI nena ne morkketun xoonissana; neeni eta olanau issi ogiyaara kiyana; shin laappun ogiyaara ne eta sinttappe baqatana. Biittan de7iya kawotetta ubbai ne bolli gakkidabaa be7idi, yashshan shabbirettana. 26 Ne ahai saluwaa kafo ubbaunne bazzo do7au quma gidana; eta yedettiyaabikka de7enna.

27 “GODAI nena xalee bainna Gibxxe masunttan, kixan, ilaaninne puusuwan harggissana. 28 GODAI nena gooshshan, qooqetettaaninne dagaman shocana. 29 Gallassa seetan neeni qooqee xuman tattaafiyoogaadan tattaafana; ne oottiyoobai ubbai neeyyo giigennan ixxana. Ne de7o laitta ubban huqqunnettadanne bonqqettada daana. Nena maaddiya asakka demmakka.

30 “Neeni macca na7a giigissana shin, harai o dafidi efaana. Keettaa neeni keexxana; shin an de7akka. Woiniyaa ne tokkana; shin a aifiyaa maakka. 31 Ne boorai ne sinttan shukettana; shin a ashuwaa maakka. Ne haree neeppe bogettidi ekettana; shin neeyyo guyye simmenna. Ne dorssai ne morkkiyau imettana; hegaa ashshanau nena maaddiyaabi de7enna. 32 Ne aifiyaa sinttan ne attuma naatinne macca naati hara kawotettau imettana; eti simmin be7ana gaada xeellishin, ne aifee galjjana; hegaa digganau neeyyo aiba wolqqinne de7enna. 33 Ne biittaa aifiyaanne ne daafuridobaa ubbaa ne erenna asai maana; ne de7o ubban huqqunnettidaagaanne naaqettidaagaa gidana. 34 Ne be7iyo iitai nena gooshshana. 35 GODAI xalee bainna iita masunttan ne gulbbataanne ne wodiraa harggissana; yedhdhiya gediyaappe huuphiyaa gakkanaashin, nena he masunttan shocana.

36 “GODAI nenanne ne kawuwaa, nena gidin, ne maizza aawata gidinkka eribeenna asa dere efaana. Hegan neeni mittaappenne shuchchaappe

merettida hara xoossatuyyo goinnana. 37 GODAI nena laaliyo hara kawotettatu ubbaa giddon poora hageetubaa giidi, qilliicciyoobaanne baceessiyoobaa gidana.

38 “Neeni daro kattaa ne shooqan zerana; shin boolee mirggin, guutta kattaa shiishshana. 39 Woiniyaa tokkada, a oottana; shin guxunee a mirggin, appe ainne maxakka; agadakka appe uyakka. 40 Ne biitta ubban zaitiyaa wogarai mokkana; shin aifee qoqqofettiichchin, wogaraa zaite demmakka. 41 Attumanne macca naata ne yelana; shin olai omooddi efirggin, eti nenaara de7okkona. 42 Ne mitta ubbaanne ne biittaa aifiyaa boolee wurssana.

43 “Ne giddon de7iya betee ne bolli xoqqu xoqqu gaana; shin neeni guyye yaada ziqqi ziqqi gaana. 44 I neeyyo tal77anappe attin, neeni ayyo tal77akka; i huuphe gidana; neeni goina gidana.

45 “GODAAYYO, ne Xoossaayyo, azazettennan ixxido gishshaunne i azazido azazuwaanne wogaa naagennan ixxido gishshau, neeni xayana gakkanaashin, ha qanggettati ubbai ne bolli wodhdhana; nena eti yedettana. 46 Ha qanggettati ne bollaaninne ne zaretu bollan merinau malaatanne maalaalissiyaaba gidana. 47 Neeyyo sa7ai injjetido wode, GODAU, ne Xoossau, ufaissaaninne galatan goinnabaakka. 48 Hegaa gishshau, nena namisan, saamuwan, kalluwaaninne metuwan ubbabaa xayada, GODAI ne bolli yeddiyo ne morkketuyyo haarettana; GODAI nena xaissana gakkanaashin, ne morggiyan birata qambbaraa waaxana.

49 “GODAI neeni eta qaalaa erenna kawotettaa ankkoi paalliyoogaadan eesoyiiddi, biittaa gaxaappe, haahuwaappe ne bolli ehaana. 50 Eti hanqqo som77uwaara de7iyaageeta; cimaa bonchchennaageeta; guuttatuyyookka qarettennaageeta. 51 Neeni xayana gakkanaashin, ne mehiyaa maraanne, ne biittaa aifiyaa maana. Eti neeni xayana gakkanaashin, ne kattaa, ne woiniyaa eessaa, ne zaitiyaa, ne miizzaanne ne dorssaa wudiyaa wurssana. 52 Ne biittan de7iya neeni ammanettiyo, adussa, mino dirssati mulesaara kolettana gakkanaashin, ne katamaa yuushuwan dooddidi, nena un77ettana. GODAI ne Xoossai neeyyo immido biitta ubbaa yuushuwan dooddidi nena un77ettana.

53 “Ne morkketi katamaa dooddidi nena un77ettiyo wode, miyoobaa xayada, GODAI ne Xoossai neeyyo immido, ne uluwaa aife gidiya, ne attuma naatunne ne macca naatu ashuwaa neeni maana. 54 Ne giddon harai atto kase injjiyan de7iis giyo asikka ba ishaassi, ba siiqiyo machcheessinne ba yelido naatussi qarettenna. 55 Morkketi katamaa dooddidi un77ettidoogaappe denddidaagan, harabi maanau bainna gishshau, ba miyo ba naatu ashuwaappe harau ooyyoonne immenna. 56 Ne giddon kase injjiyan de7aasu giyo, ba injjiyaappe denddidaagan sa7aa yedhdhanau shaatettiya maccaasiyaakka, ba siiqiyo azinaassi ba attumanne macca naatussi qarettukku. 57 A ba yelido do7aanne ba yelido yiiraa ba siiqiyo azinaakka ba yelido naatakka gattennan, uuzettada geeman barkka marggana. Aissi giikko, morkkee a de7iyo katamaa dooddidi o un77ettidonne tuggayido gishshau, iyyo miyoobi harabi aibinne baawa.

58 “Ha maxaafan xaafettida higgiyaa qaalata ubbaa neeni naagana xayikko, GODAA ne Xoossaa maalaalissiyaanne yashshiya sunttaa bonchchennan aggikko, 59 ne bollinne ne zariyaa ubbaa bolli GODAI yashshiya boshaa, simmenna bashshaanne xalee bainna iita harggiyaa ne bolli yeddana.

60 “Kase Gibxxe asaa bolli be7ada, neeni yayyido Gibxxe harggiyaa ubbaa zaaridi, ne bolli ehaana; he harggee nena yeddenna. 61 Qassi ha higgiyaa maxaafan xaafettibeenna hargge ubbaanne bosha ubbaa ne xayana gakkanaashin, GODAI ne bolli ehaana. 62 GODAA intte Xoossaa qaalaa siyennan ixxido gishshau, saluwaa xoolinttiyaadan corattida intteppe guuttai attana. 63 GODAI intteyyo lo77obaa oottiyo wodenne intte qoodaa corayiyo wode dosidoogaadan, ha77i intte bollan bashshaa ehiyo wodekka inttena laaliyo wodekka ufaittana; intte laattanau biyo biittaappekka shodettidi xayana.

64 “GODAI inttena biittau ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin, biitta ubban laalana. Hegan inttena gidin, woi intte maizza aawati eribeenna, hara mittanne shuchcha xoossatuyyo goinnana. 65 He kawotettatu giddon intte woppaa demmekketa; intte tohuwaa caammai yedhdhiyo sohuwaa keena gadeekka intteyyo de7enna. Hegan GODAI intteyyo metobaa qofa xallan kumida huuphiyaa, amo xallan daafurida aifiyaanne hidootaa qanxxuwan kumida wozanaa immana. 66 Intte de7oi ubbai hirggaana gidana; gallassinne qammi shabbirssaaninne haiquwaa yashshan un77ettidi daana. 67 Intte wozanan kumida yashshaappenne intte aifee be7iyo palaappe denddidaagan, intte wonttiyo wode, ‘Aude qammanddeeshsha’ qassi qammiyo wode, ‘Aude wonttanddeeshsha’ yaagana. 68 Taani inttena, ‘Naa77antto ha ogiyaa beekketa’ giido ogiyaara GODAI inttena zaaridi markkabiyan guyye Gibxxe yeddana. Hegan intte aille gidanau, intte morkketuyyo inttena baizzanau koyana; shin inttena ailleyanaukka shammiyaabaa demmekketa” yaagiis.

29

GODAI Israa7eela Asaara Moo7aaba Dembban Maacettido Maachchaa

1 GODAI Siinaa Deriyan Israa7eelatuura maacettido maachchaa qaalaa bolli haraa Moo7aaban etaara maacettanau Muusa azazido maachchaa qaalati hageeta. 2 Muusee Israa7eela asaa ubbaa xeesi shiishshidi, etassi yootidobai hagaa;

“GODAI intte sinttan Gibxxe kawuwaa bolli, a olanchchatu ubbaa bollinne a biittaa ubbaa bolli oottidobaanne gattidobaa intte aifiyan be7ideta. 3 He iita metota, gita maalaalissiyaabatanne oorattabata intte aifiyan be7ideta. 4 SHin hachchi gakkanaashin, GODAI intteyyo akeekiya wozanaa, xeelliya aifiyaanne siyiya haittaa immibeenna. 5 GODAI oitamu laittaa kumettaa inttena biittaa bazzuwan kaalettiyo wode, intte maayoi intte bollaappe wuribeenna, intte caammaikka intte tohuwaappe wuribeenna. 6 Intte miyo oittai, uyiyo woiniyaa eessai, woikko hara mattoyiya ushshai baawa; xayikkonne GODAI intteyyo Xoossaa gidiyoogaa erissidi tamaarissanaayyo, inttessi koshshiyaabaappe ainne pacissibeenna.

7 “Nuuni ha sohuwaa gakkido wode, Haseboona Kawoi Sihooninne Baasaane Kawoi Oogi nunaara olettanau yiidosona; shin nuuni eta xoonida. 8 Eta biittaa ekkidi, Roobeelanne Gaada zaretu qassi Minaase zariyaappe baggaayyo laata oottidi immida.

9 “Intte oiqqobainne yedhdhobai intteyyo anjjettana mala, ha maachchaa qaalata ammanettidi polite. 10 Hachchi intte ubbai, zariyaa halaqati, cimati, sunttatinne Israa7eela asai ubbai hagan eqqideta. 11 Intte naatuura, intte maccaasaara intte giddon de7iya kare biittaa asaaranne intte son mittaa qoriyaanne haattaa tikkiya oosanchchatuura issippe, hagan eqqideta. 12 GODAARA, intte Xoossaara, qaalaa caaquwaa gelanau, GODAARA maachchan maayidobaa polanau giigidi shiiqideta. 13 GODAI inttena

ba asa oottidi minttana; intteyyoonne beni intte maizza aawatuyyo, Abrahaamayyo, Yisaaqayyoonne Yaaqoobayyo gelido maachchaa qaalaadan, i intteyyo Xoossaa gidana. 14 Taani ha maachchaa caaquwaa wottiyoogee intte xallaara gidenna. 15 Hachchi hagan nunaara GODAA nu Xoossaa sinttan eqqida nu ubbaaranne sinttanau yaana nu yeleta ubbaara wottais.

16 “Nuuni Gibxxen waani de7idaakkonne qassi hagaa gakkanaashin, ogiyan de7iya kawotettatu gidduwaara waani kanttidi yiidaakko ereeta. 17 Eta giddon de7iya tuna eeqaa, massido mittaa, shuchchaa, biraanne worqqaa eeqa misileta be7ideta. 18 Ha intteppe ooninne attuma gidin macca gidin, issi keetta asa gidin zare gidin, GODAAPPE, nu Xoossaappe, sher77i giidi, hara kawotettatu xoossatuyyo goinnennaadan naagettite. Hegaa oottiya asi cammiyaanne woriya aifiyaa aifiya mitta gidana.

19 “Ha caaquwaa qaalaa siyidi, ba wozanan, ‘Ta sheniyan taani biikkokka, aiba metoinne baawa’ yaagidi bana cimmikko, hegaa mala asi lo77otu bollinne iitatu bolli bashshaa ehaana. 20 GODAA hanqqoinne qanaatee hegaa mala asa bolli eexxi kiyanaappe attin, GODAI a maarenna. Ha maxaafan xaafettida qanggetta ubbai a bolli yaana; saloppe garssa baggaappe a sunttaa GODAI xaissana. 21 GODAI ha Higgiyaa Maxaafan xaafettida qanggettaa maachchaadan he asa Israa7eela asaappe shaakkidi xaissana.

22 “Sinttappe yiya yeletai, intte zareenne haaho deriyaappe yiya hara biittaa asai GODAI intte bolli ehiido boshaanne metuwaa be7ana. 23 Biitta ubbai dinniyaaninne maxiniyan kamettidi, aiba go77anne immennaagaa gidana; aibanne zeranaunne mokissanau danddayettenna; in maati mitti diccenna. GODAI ba hanqquwan xaissido Sadoomadaaninne Gamooradan, Adaamadaaninne Xaboima katamatudan hanana. 24 Kawotetta ubbai hagaadan yaagana; ‘GODAI ha biittan hagaa malabaa aibissi oottidee? Ha wolqqaama hanqquwaassi gaaso gididabai aibee?’ yaagana.

25 “Asai zaaridi, ‘Eti GODAI, eta aawatu Xoossai, eta Gibxxeppe kessiyo wode, etaara gelido maachchaa qaalaa menttido gishshaassa. 26 Qassi eti biidi, erenna xoossatuyyoonne i eta goinnoppite giido xoossatuyyo goinnidosona. 27 Hegaa gishshau, GODAI hanqqettidi, ha maxaafan xaafettida qanggetta ubbaa eta bolli ehiis. 28 GODAI wolqqaama hanqquwaa hanqqettidi, eta biittaappe eta shoddidi, hagaadan hara biitti yedettiis’ yaagana.

29 “Xuura yohoti GODAA nu Xoossaassa; shin nuuni ha higgiyaa qaalaa oottanaadan, qonccida yohoti merinau nuussanne nu naatussa.

30

Wotti Yeggidi Denddiyoonne Anjjettiyo Hanotaa

1 “Ha ta intte sinttan wottido anjjoinne qanggettai intte bollan gakkiyo wode, GODAI intte Xoossai inttena laaliyo hara kawotettatu giddon de7iiddi, hagaa intte hassayana. 2 He wode inttenne intte naati GODAAKKO, intte Xoossaakko, simmidi, intte kumetta wozanaappenne intte kumetta shemppuwaappe taani hachchi inttena azazido qaalau azazettikko, 3 hegan GODAI intte Xoossai intte omooduwaa zaarana; i intteyyo qarettana. GODAI intte Xoossai inttena laalido kawotettatu ubbaa giddoppekka zaaridi shiishshana. 4 Biittaa gaxaa gakkanaashin laalettikkokka, hegaappe GODAI intte Xoossai inttena zaaridi shiishshana. 5 Intte aawati kase laattido biittaa inttekka laattanaadan GODAI intte Xoossai inttena he biittau ehaana. Yan inttena intte aawatuppe aattidi dureyananne intte qoodaa darissana.

6 “Intte de7uwan de7ana malanne GODAA intte Xoossaa intte kumetta
wozanaappenne intte kumetta shemppuwaappe siiqanaadan, i intteyy-
oonne intte naatuyyo azazettiya wozanaa immana. 7 GODAI intte Xoos-
sai ha qanggetta ubbaa intte morkketunne inttena yedettiyaageetu bolli
ehaana. 8 Inttekka zaaridi GODAAYYO, intte Xoossaayyo, azazettana; taani
hachchi inttena azaziyo a azazuwaakka naagana. 9-10 Intte ha Higgiyaa Max-
aafan xaafettida GODAA intte Xoossaa azazotanne a wogata naaganau GO-
DAAYYO, intte Xoossaayyo, azazettikko, qassi intte intte kumetta wozanaap-
penne intte kumetta shemppuwaappe GODAAKKO, intte Xoossaakko, sim-
mikko, i inttena intte kushiyaa ooso ubban, intte uluwaa aifiyan, intte
mehiyaa aifiyaaninne intte biittaa aifiyan darissidi anjjana. Aissi giikko,
kase intte aawata anjjiyoogan ufaittidoogaadan, GODAI ha77i inttena anjjiy-
oogankka ufaittana.
11 “Taani hachchi inttena azaziyo ha azazoi hegaa keena deexo gidenna;
intteppe haahokka gidenna. 12 Intte, ‘Nuuni siyidi azazettanaadan, saluwaa
kiyidi nuuyyo wottanai oonee?’ geennaadan saluwan de7enna. 13 ‘Nuuni
siyidi azazettanaadan, nuuyyo abbaa pinnidi ehaanai oonee?’ geennaadan
abbaa hefinttan de7enna. 14 Qaalai intteyyo keehi matan de7ees; intte
oottanaadan, qaalai intte wozanaaninne intte doonan de7ees.
15 “Be7ite, taani hachchi intte sinttan de7uwaanne lo77otettaa,
haiquwaanne bashshaa wottaas. 16 Intte GODAA intte Xoossaa siiqiyoogan
a ogiyan hemettiyoogaaninne a azazuwaa, a awaajuwaanne a wogaa
naagiyoogan, taani hachchi inttena azaziyo GODAU, intte Xoossau,
azazettikko, intte de7uwan de7ananne corattana; qassi intte laattanau
geliyo biittan GODAI intte Xoossai inttena anjjana.
17 “SHin intte wozanai wora simmin, intte azazettennan ixxikko, hara
xoossatussi goinnikko, qassi etau oottikko, 18 intte wuri xayanaagaa taani
hachchi intteyyo yootais. Yorddaanoosa pinnidi, intte laattanau biyo biittan
intte laittai aduqqenna.
19 “Taani intte sinttan de7uwaanne haiquwaa, anjjuwaanne qanggettaa
wottidoogau hachchi saluwaanne sa7aa intte bolli markkayana; simmi int-
tenne intte zaree de7uwan de7ana mala, de7uwaa doorite. 20 GODAA intte
Xoossaa siiqite; a qaalaa siyite, ayyo azazettite; aara ohettite. Hegaadan
hanikko, GODAI kase intte maizza aawatuyyo, Abrahaamayyo, Yisaaqayy-
oonne Yaaqoobayyo immanau caaqqido biittan inttenne intte naati adussa
laittaa de7ana” yaagiis.

31

Yaasu Muuse Sohuwan Sunttettiis

1 Muusee gujjidikka Israa7eela asau hagaadan yaagiis; 2 “Ha77i taayyo
xeetanne laatamu laitta gidido gishshau, hagaappe sinttanau inttena kaalet-
tanau danddayikke; hegaa bollikka GODAI tana, ‘Neeni Yorddaanoosa
hefintti pinnakka’ yaagidi yootiis. 3 GODAI intte Xoossai intte sinttan hemet-
tidi inttena kaalettana. Hegan de7iya kawotettata i wurssiyo gishshau,
eta biittaa intte laattana. Qassi GODAI giidoogaadan Yaasu inttena kaalet-
tana. 4 GODAI Amoore Kawota Sihoonanne Ooga xoonidi, eta biittaa xais-
sidoogaadan, intte morkketakka hegaadan oottana. 5 GODAI eta intteyyo
aatti immana; immin intte eta bolli taani inttena azazidoogaadan oottana.
6 Minnite; aikko baawa; yayyoppite. Eta be7idi dagammoppite. Aissi giikko,
GODAI intte Xoossai inttenaara gidana. I inttena yeggenna woikko aggenna”
yaagiis.

7 Hegaappe guyyiyan, Muusee Yaasa xeesidi, Israa7eela asaa ubbaa sinttan hegaadan yaagiis, “Minna; minna; aikko baawa. Aissi giikko, neeni ha asaara issippe GODAI eta maizza aawatuyyo immana giidi caaqqido biittaa gelaasa; he biittaakka eta laatissaasa. 8 I GODAI ba huuphen nenaara gididi nena kaalettana. I nena olenna; ainnekka nena aggenna. Hegaa gishshau, yayyoppa; ne wozanan dagammoppa” yaagiis.

Higgee Laappun Laappun Laittan Nabbabettanau Koshshees

9 Yaagidi Muusee ha higgiyaa xaafidi, GODAA Maachchaa Taabootaa tookkiya qeese gidiya Leewa naatussinne Israa7eela cimatu ubbaassi immiis. 10 Immidi Muusee eta hagaadan yaagidi azaziis; “Aco ubbai atto geetettiyo laappuntta laittaa wurssettan, bonchchettiya Daase Baalaa gallassan, ha higgiyaa xoqqu oottidi nabbabite. 11 GODAA intte Xoossaa sintti i doorido sohuwaa ayyo goinnanau Israa7eela asai ubbai shiiqiyo wode, eti siyiyaadan nabbabite. 12 Eti ubbaikka siyidi, GODAASSI, intte Xoossaassi, yayyiyoogaa tamaarana mala, ha higgiyaa qaala ubbaa ammanettidi polana mala, asaa, attumanne macca, naatanne intte biittan de7iya kare biitta asaa issippe shiishshite. 13 Ha higgiyaa qaalaa erenna eta naatikka Yorddaanoosa pinnidi, intte laattanau biyo biittan intte de7iyo laitta ubban ha higgiyaa siyona; GODAAYYO, intte Xoossaayyo, yayyiyoogaa tamaarona” yaagiis.

GODAI Muusa Wurssetta Azazuwaa Azaziis

14 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Be7a, neeni haiqqiyo gallassai matiis. I kaaletettiyo azazuwaa ayyo taani immana mala, Yaasa xeegada, neeni aara issippe Dunkkaaniyaa giddo gelite” yaagin, Muuseenne Yaasu Dunkkaaniyaakko shiiqidosona.

15 SHiiqin GODAI he Dunkkaaniyan shaaraa tuussan etau qoncciis; he shaaraa tuussaikka Dunkkaaniyaa penggen eqqiis.

16 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Neeni matan haiqqada ne aawatun gaittaasa. Neeppe guyyiyan, ha asai tau ammanettennaagaa gidana; taani etaara wottido maachchaa kanttana. Eti tana aggidi, shaaramuxatudan, bantta laattiyo biittan de7iya eeqata kaallana. 17 Hegee haniyo wode, ta hanqqoi eta bolli eexxi kiyana. Taanikka eta aggaagana; ta som77uwaa etappe wora zaarana. Yaatin, eti xayana; iita metoinne bashshai eta bolli yaana. He wodiyan eti, ‘Tumu ha metoi gakkidoi nu Xoossai nu giddon bainnaagaa gishshaassa gidennee?’ yaagidi oichchana. 18 Hara xoossatussi goinnidi, eti hanido iitabaa gishshau, taani he gallassi ta som77uwaa mulekka etappe wora zaarana.

19 “Hegaa gishshau, ha77i ha mazamuriyaa xaafada, Israa7eela asaa ubbaa tamaarissa. Ha mazamuree taayyo Israa7eela asaa bolla markka gidana mala, eta yexissa. 20 Eta maizza aawatuyyo gelido qaalaadan, maattainne eessai goggiyo biittaa taani eta gelissidoogaappe guyyiyaaninne eti mi kallidi, wozanaa muumidoogaappe guyyiyan, hara xoossatuyyo goinnidi, tana karana; ta maachchaakka kanttana. 21 Daro metoinne bashshai eta bolli gakkido wode, ha mazamuree eta naatu doonaappe kichchenna gishshau, eta bolli markka gidana. Aissi giikko, taani caaqqido biittaa eta biron gelissennan de7ishin, haarakka eti qoppiyo qofaa eraichchaas” yaagiis. 22 Yaagin Muusee he gallassi he mazamuriyaa xaafidi, Israa7eela asaa tamaarissiis.

23 Hegaappe guyyiyan, GODAI Nawe na7aa Yaasa hagaadan yaagidi azaziis; “Minna, aikko baawa; taani etau immanau qaalaa gelido biittaa Israa7eela asaa efaada gelissaasa. Taanikka nenaara issippe gidana” yaagiis.

24 Muusee ha higgiyaa qaalata koiroppe wurssettaa gakkanaashin, xaafidi
wurssidoogaappe guyyiyan, 25 GODAA Maachchaa Taabootaa tookkiya Lee-
wata hagaadan yaagidi azaziis; 26 “GODAA higgee xaafettido ha max-
aafaa efiite; efiidi GODAA intte Xoossaa Maachchaa Taabootaa matan
wottite. Hegan i intte bolli markka gidana mala yan wottite. 27 Intte
woisa makkalanchchakkonne woisa morgge zozzakko taani erais. Be7ite,
ta inttenaara de7ido laitta ubban intte GODAU iita makkala; shin taani
haiqqaichchin, ubba woisaa makkalanddetii? 28 Hegaa gishshau, hagaa
ubbaa ta etau yootanau, saluwaanne sa7aa ta eta bolli markkayanau, intte
zariyaa halaqata ubbaanne deriyaa kaalettiya asa ubbaa tau shiishshite.
29 Ta haiqqidoogaappe guyyiyan, intte mule iita asa gidanaagaanne taani
inttena tamaarissido azazuwaappe wora simmanaagaa taani erais. I oot-
toppite giido iitabaa intte kushiyan oottidi, GODAA hanqqetissiyo gishshau,
sinttappe yiya wodiyan intte bolli iita boshaa ehaana” yaagiis.

30 Hegaappe guyyiyan, Muusee ha mazamuriyaa qaalati wurana
gakkanaashin, shiiqida Israa7eela yaa7aa ubbaa sissidi yootiis.

32

Muuse Mazamuriyaa

1 “Inttenoo, salotoo, taani yootiyoogaa ezggite; biittaikka ta doonaa qaalaa
siyo. 2 Ta timirttee iraadan bukko; ta qaalaikka akkaadan, purcco maataa
bollan wodhdhiya nazziina iraadaaninne carshshaa bollan wodhdhiya di-
ifiyaadan wodhdho.

3 “Taani GODAA sunttaa awaajjana; gitatettaa nu Xoossau immite. 4 I nu
zaallaattenne, a oosuwan wotoi baa; a oge ubbaikka suure. Nu Xoossai
ammanettiyaagaanne iitatettai bainnaagaa; i tumanchchanne suure.

5 “Intte ammanettennanne aibaunne pattenna, nagaranchchanne balet-
tiya yeleta gidiyo gishshau, a asa gidanau intte bessekketa. 6 Inttenoo
eeyyanne akeeki bainna asau, intte GODAAYYO immiyo zaaroi hagee? I
inttena medhdhida intte Aawaa gidennee? I inttena medhdhidi, mintti
essiis.

7 “Kase wodiyaa qoppite; daro yeletatu laittaakka akeekite. Intte aawata
oichchite; eti inttena bessana. Intte cimatakka oichchite; eti intteyyo
yootana. 8 Ubbaappe Wolqqaamai kawotettatuyyo eti de7iyoosaa laatissido
wode, asaa naata eta zariyan zariyan shaakkido wode, Israa7eela asaa
qoodaadan, eta zawaa essiis. 9 Aissi giikko, shaahuwan GODAA gakkidaagee
Israa7eela; Yaaqoobikka a gakkida laataa.

10 “Biittaa bazzuwan eti saamuwan de7ishin, carkko xallai suraggiyoosan
bichchaarishin, eta demmiis. Yaatidi ba aifiyaa buluwaadan, etau gonddalle
gididi, eta minttidi naagiis. 11 Argganttai ba maraa paaluwaa tamaarissiy-
oogaadan, ba miccido qefiyan gakki oiqqidi ashshiyoogaadan, hegaadan
GODAI ba qefiyan haphphidi eta ashshiis. 12 Hara allaga xoossi bainnan,
GODAA xalaalai ba asaa kaalettiis.

13 “I biittaayyo xoqqa sohuwaa eta kessiis. SHooqan mokkida aifiyaa eta
miziis. Zaallaa kooppuwaappe eta eessaa miziis; shuchcha biittaappe za-
itiyaa miziis. 14 Eti mehiyaa wudiyaappe me77ida yeesuwaanne deeshshaa
wudiyaappekka maattaa, dorssaa anqqaraanne galssaa miidosona; qassi
Baasaane dorssaa wudiyaanne deeshshaa, lo77o gisttiyaara miidosona;
suuttaa milatiya woiniyaa eessaakka uyidosona.

15 “Yaanidi Israa7eeli orddiis; makkaliis; mii miidi, boborcciis. Bana
medhdhida Xoossaa aggiis; ba Atotettaa Zaallaa bollankka qilliicciis. 16 Eti

allaga xoossatuyyo goinniyoogan a mishissidosona; bantta tuna eeqatun a hanqqetissidosona. 17 Xoossaa gidenna xalahetuyyo, kase eti eribeenna xoossatuyyo, zino kiyidaageetuyyo, eta aawati yayyibeenna xoossatuyyo yarshshidosona. 18 Eti de7uwaa immida Zaallaa qoppibookkona; qassi yeli dichchida Xoossaa dogidosona.

19 "GODAI hegaa be7idi, eta bolli hanqqettiis. A attumanne macca naata a sinttappe diggiis. 20 Yaatidi hagaadan yaagiis; 'Taani ta som77uwaa etappe genttana; eti geellanne ammanettenna dere gidiyo gishshau, eta omarssaa co77u gaada xeellana. 21 Xoossa gidennaban tana mishissidosona; bantta eeqatun tana hanqqetissidosona. Taanikka eta zare gidennaageetun mishissana; eeyya asa zaretun taani eta hanqqetissana. 22 Ta hanqqoi tamaadan eexxidi, biittan de7iyaaba ubbaa xuuggana. He tamai Si7ooliyan de7iyaagaarakka gattidi xuuggana; deriyaa baasuwaa gakkanaashin, he tamai maana.

23 " 'Taani etau metuwaa metuwaa bolli doorana; ta wonddafiyan eta dukkana. 24 Eti namisan, xuuggiya mishuwaaninne iita harggiyan wurana. Eta bolli meto gattiya bazzo do7atanne eta dukkiya allaga shooshshata eta bolli yeddana. 25 Toorai oge ubban eta naata wurssana. Keetta ubban shabbirssainne dagamai kawotana. Yelaga attumaageetinne maccaageeti wurana; guutta naatikka cimatikka palahokkona. 26 Eta taani haaho so-huwau laalana; hegaappe guyyiyan, eta hassayiyaabi xayana. 27 SHin eta morkketi, "Nu wolqqai eta xooniis; hagaa ubbaa GODAI oottibeenna" yaagidi otoruwan ceeqettennan aggokkona yaagada qoppaas' yaagiis.

28 "Israa7eela asai zoreti bainna dere; akeeki etau baawa. 29 Eti xoonettidoi aibiinakko be7anau etau ixettiis; bantta wurssettaikka aibakko erokkona. 30 Issi sha7u asai issi asan, tammu sha7u asai naa77u asan, waani xoonettidee? GODAI eta Xoossai eta baizzido gishshaassanne eta medhd-hida Wolqqaamai eta aatti immido gishshaassa gidennee! 31 Eta morkketi bantta xoossai laafa gidiyoogaanne Israa7eela Xoossaa mala gidennaagaa eroosona. 32 Eta woinee Sadooma woiniyaappenne, Gamoora shooqaappe yiidaagaa. Eta teerai marzze; eta wurccoikka cammiyaagaa. 33 Eta woiniyaa eessai shooshshaa marzze; woriya marzzee de7iyo haso.

34 "GODAI, 'Hagaa taani dogidanaa? Ta mazggafan attamabeikkinaa? 35 Eta bashshaa gallassai matattiis; eta bolli gakkanabai eesotees. He wode eta gedee xubettana. Taani etau haluwaa kessananne kushiyaa zaarana' yaagiis.

36 "Eta wolqqai daafuridoogaanne etakka maaddiyaabi bainnaagaa be7ido wode, GODAI ba asau pirddana; ba ashkkaratussikka qarettana. 37 I eta hagaadan yaagana; 'Eti ammanettiyo eta xoossati awaanee? Eti baqatidi a giddon qosettiyo eta zaallai awaanee? 38 Eta yarshshuwaa modhdhuwaa miidaageeti, eta ushshaa yarshshuwaa woiniyaa eessaa uyidaageeti ha77i denddidi, ane eta maaddona; ane eta ashshona.

39 " 'GODAI tanattenne. Ta xallai Xoossaa. Taappe attin, hara xoossi baawa. Woriyaagee, de7uwaakka immiyaagee tana; taani masunxxissada, taani pattana; ta kushiyaappe ooninne ashshenna. 40 Ta kushiyaa pude denttada hagaadan yaagana; "Taani merinaukka de7o. 41 PHopholqqu giya ta bisuwaa leefada, pirddanau ta kushiyan oiqqiyo wode, ta morkketu bolli ta haluwaa kiyana; tana ixxiyaageetau eta kushiyaa zaarana. 42 Ta wonddafeti eta suuttan mattottana; ta bisoikka eta ashuwaa maana. Tana ixxiya ubbaakka maarikke. Harai atto masunxxidaageetikka omoodetti-daageetikka haiqqana" yaagana' yaagiis.

43 “Inttenoo kawotettatoo, GODAA asaara ufaittite. I ba ashkkaratu suuttaa achchana; ba morkketa bollankka haluwaa kiyana. Biittan de7iya ba asaa nagaraakka atto gaana” yaagiis.

44 Muuseenne Nawe na7ai Yaasu Israa7eela asaa sissiiddi, ha mazamuriyaa qaala ubbaa haasayidosona.

Muusee Immido Wurssetta Zoriyaa

45 Muusee ha qaala ubbaa Israa7eela asa ubbau yooti wurssido wode, 46 eta hagaadan yaagiis; “Ha higgiyaa qaala ubbaa eti naaganaadaaninne oottanaadan intte naata azazana mala, hachchi ta intteyyo markkattiyo qaala ubbaa intte wozanan wottite. 47 Ha qaalai intteyyo de7oppe attin, coo mela qaala gidenna. Ha qaalaa naagikko, intte Yorddaanoosa pinnidi laattana biittankka adussa laittaa de7ana” yaagiis.

48 He gallassankka GODAI Muusa hagaadan yaagiis; 49 “Moo7aaban Yarkko katamaappe sintta baggaara de7iya Abaarima Deretuppe issuwaa, hini Nabo Deriyaa kiya; hegan Israa7eela asaa ta laatissana Kanaane biittaa hefintti xeella. 50 Ne ishaa Aarooni Hoora Deriyan haiqqidi, ba maizza aawatun gaittidoogaadan, neenikka ha kiyido deriyan haiqqada, ne maizza aawatun gaittana. 51 Aissi giikko, intte naa77aikka Israa7eela asaa sinttan taayyo ammanettibeekketa; Xiina bazzuwan, Qaadeesa katamaa matan de7iya Mariiba haattaa matan, ta geeshshatettaa Israa7eela asaa bessibeekketa. 52 Hegaa gishshau, biittaa haahuwan hefintti xeellanaappe attin, taani Israa7eela asaa laatissana biittaa gelakka” yaagiis.

33

Muusee Israa7eela Zareta Ubbaa Anjjiis

1 Xoossa asa gidiya Muusee haiqqanaappe kasetidi, Israa7eela asaa anjjido anjjuwaa qaalai hagaa. 2 I hagaadan yaagiis; “GODAI Siinaa Deriyaappe yiis; Eedoomappe nu bollan haa poo7iis; Paaraana Deriyaappe ba asau poo7iis. SHa7an qoodettiya kiitanchchati aara de7oosona. A ushachcha baggaara tamaa lacoi de7ees. 3 GODAU neeni ne asaa siiqadasa. Geeshshati ubbai ne kushiyan de7oosona; ne gediyaa xaphon gulbbatidi goinnoosona; yaanidi neeppe azazuwaa ekkoosona. 4 Muusee immido higgee Yaaqooba asaayyo laata. 5 Israa7eela zareti ubbainne Israa7eela zariyaa halaqati shiiqido wode, GODAI ba asaa, Israa7eela bolli kawotiis.

6 “Roobeeli haiqqoppo; i paxa de7o. A asaikka qoodan coratto” yaagiis.

7 Muusee Yihudaa zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Abeet GODAU, Yihudaa waasuwaa siya; hara ba dabbotuura eti gaittanaadan ootta. Eta kushiyaa minttetta; eti bantta morkkiyaara olettiyo wode, neeni eta maadda!” yaagiis.

8 Muusee Leewa zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Ne Tumiimeenne Uriimee ne dosido asassa. Neeni Masaahan paaccido, Mariiba haattan palamettido asassa. 9 Banttana yelidaageetuppe, ba ishanttuppenne bantta naatuppe aattidi, eti neeyyo ammanettidoogee aadhdhees; ne maachchaa qaalaayyo eti ammanettidosona. 10 Eti ne wogaa Yaaqooba, ne higgiyaakka Israa7eela tamaarissoosona. Ne sinttan ixaanaa cuwayoosona; neeyyo yarshshiyoosan muleera xuuggiyo yarshshuwaa yarshshoosona. 11 Abeet GODAU eta kushee oottidobaa anjja; eti oottiyo ubbaban ne ufaittiyoogaa etau qonccissa. Eta bolli denddiyaabaa mentteretta ola; eta morkketa naa77antta denttoppa” yaagiis.

12 Biniyaama zariyaabaa hagaadan yaagiis; “GODAI siiqido asai an ammanettidi de7ees. Gallassa kumettan eta i naagees; ba hashiyan tookkidi shemppissees” yaagiis.
13 Yooseefa zariyaabaa hagaadan yaagiis; “GODAI iraa immiyoogan, biittaappe haattaa pulttissiyoogan, eta biittaa anjjo. 14 Awai kattiyo doorettida aifiyaaninne wodiyan wodiyan ka77iya aifiyan anjjetto. 15 Beniisappe de7iya eta deretinne kerati lo77o aifiyan anjjettona. 16 Eta biittai lo77obaa xallaa kumidaagaa gido; buuran eexxiya tamaa giddon haasayida, GODAAPPE beettiya anjjo xallan kumidaagaa gido. Ha anjjoti ubbai Yooseefa zariyaa gakkona; aissi giikko, i ba ishanttu giddon halaqa. 17 Yooseefi koiro yelettida korimadan mino; a kaceti menttaa kaciyaadan minnona. A kaceti sha7an qoodettiya Minaase zareta; tammu sha7an qoodettiya Efireema zareta. He kacetun i kawotettata qaicana; biittaa gaxaa gakkanaashin eta i sugana” yaagiis.
18 Zaabiloona zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Nenoo Zaabiloonaa, neeni ne kessan ufaitta; Yisaakooraa, neenikka ne dunkkaaniyan ufaitta. 19 Eti kare dere asaa bantta deriyaakko xeesana; hegan eti geeshshatettaa yarshshuwaa yarshshana. Bantta aquwaanne bantta duretettaa, abbaappenne abbaa lanqqe shafiyaappe demmana” yaagiis.
20 Gaada zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Eta biittaa aassida GODAI galatetto; Gaadi morkkiyaa som77uwaa menttanau, gaammuwaadan shankkatees. 21 Halaqatussi giido payya biittaa eti ekkidosona; Israa7eela halaqati shiiqido wode, eti GODAA sheniyan geeshsha pirddaa pirddidosona” yaagiis.
22 Daana zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Daani wodala gaammo mala; i Baasaaneppe guppidi kiyana” yaagiis.
23 Nifttaaleema zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Nifttaaleemi GODAA aaro kehatettaaninne anjjuwan duretiis; eta biittai Galiila Abbaappe biidi tohossa baggaa gakkees” yaagiis.
24 Aseera zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Aseeri hara zaretu ubbaappe aadhdhidi anjjettidaagaa. Ba ishanttunkka dosettidaagaa gido. A biittai zaitiyan dureto. 25 Eta katamatikka birata kariyan gorddettidi naagettona; ba laitta ubban i wolqqaama gido.
26 “Nenoo Israa7eelaa, saluwaappe inttena maaddanau, ba anggan shaaran hemettiya intte Xoossaa mala xoossi baawa. 27 Merinaa Xoossai intteyyo qato; a merinaa kusheti intteppe garssaara de7oosona. I intte sinttappe intte morkketa gooddiis; intte eta wurssi xaissanaadan intteyyo yootiis. 28 Hegaa gishshau, Israa7eela asai, saluwaa irai bukkiyoosan, qumainne woiniyaa eessai kumido biittan, bochchiyaabi bainnan sarotettan de7ana. 29 Inttenoo Israa7eela asau! Intte aiba anjjettidetii! GODAI ashshido intte mali oonee? I intteyyo gonddallenne inttena maaddiyaagaa; an intte xooniyo bisuwaa. Intte morkketi intte sinttan gufannana; inttekka eta qatuwaa laalana” yaagiis.

34

Muuse Haiquwaa

1 Muusee Moo7aaba dembbaappe denddidi, Nabo Deriyaa huuphiyaa, qassi Yarkkoppe arshsho baggaara de7iya Pisgga Deriyaa huuphiyaa gakkiis. Hegan GODAI Daana gakkanaashin de7iya Gala7aade biittaa, 2 Nifttaaleema biittaa ubbaa, Efireemanne Minaase biittaa, arggo baggaara biidi Meediteraane Abbaa gakkanaashin de7iya Yihudaa biittaanne

3 tohossa baggaara Xoo7aarappe denddidi, zambbai de7iyo Yarkko katamaa, zanggaaran de7iya dembbaa ubbaa bessiis. 4 Bessidi GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Abrahaamassi Yisaaqassinne Yaaqoobassi, ‘Taani intte zariyaassi immana’ yaagada caaqqido biittai hagaa. Ha77i neeni ne aifiyan be7anaadan taani oottaas; shin neeni yaa pinnakka” yaagiis.

5 Yaagin GODAA ashkkaraa Muusee GODAI giidoogaadan, hegan Moo7aaba biittan haiqqiis. 6 GODAI Beeti-Pa7oora katamaappe sintta baggan Moo7aaba wombban a moogiis; shin hachchi gakkanaashin, i moogettido man77iyaa eriya asi baawa. 7 Muusee haiqqiyo wode, a laittai xeetanne laatama; shin au aifee ixxibeenna; a wolqqaikka ixxibeenna. 8 Israa7eela asai Moo7aaba dembban hasttamu gallassaa Muusessi yeekkidosona. Hegaappe guyyiyan, Muusessi yeekkiyoonne kayyottiyo wodee wuriis.

9 Nawe na7ai Yaasu aadhdhida eratettaa ayyaanan kumiis; aissi giikko, Muusee ba sohuwan i oottanaadan, a bolli ba kushiyaa wottiis. Israa7eela asai Yaasuyyo azazettiis; GODAI Muuse baggaara immido azazuwaakka naagiis.

10 GODAI som77uwan dummayidi erido Muuse mala hananabaa yootiya asi Israa7eelan mulekka denddibeenna. 11 GODAI Gibxxe kawuwaakko, aara oottiya halaqatukkonne kumetta asaakko yeddidi, a baggaara ooratttabaanne maalaalissiyaabaa ubbaa oottido, Muuse mala hananabaa yootiya hara asi ooninne baawa. 12 Israa7eela ubbaa sinttan gita wolqqan maalaalissiyaabaa oottida Muuse mala asi ooninne baawa.

Yaasu Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yaasu Maxaafai Israa7eela asai Muuse sohuwan sunttettida Yaasu kaalettin olaa xoonidi, Kanaane biittaa waati oiqqidaakko yootiya taarikiyaa oiqqiis. Ha maxaafaa giddon xaafettida gita gita taariketu giddoppe waannatiyaageeti: Yorddaanoosa SHaafaa pinettaa, Yarkko gimbbiyaa laalettaa, Aaya katamaa olaanne asai Xoossaara gelido caaquwaa ooraxissido taariketa yootiyaageeta. Ha maxaafaa giddon daro erettida kifiletuppe issoi, “Intte goinnanaagaa hachchi doorite. SHin tananne ta keettaa asaa gidikko, nuuni GODAAYYO goinnana” yaagiyaagaa. (24:15)

Kanaane Xoonidi Gelanaadan GODAI Yaasa Azaziis

1 GODAA ashkkarai Muusee haiqqidoogaappe guyyiyan, GODAI Muusa
maaddiya Nawe na7aa Yaasa, hagaadan yaagiis; 2 “Ta ashkkarai Muusee
haiqqiis. Hegaa gishshau neeninne ha asai ubbai denddite; denddidi taani
Israa7eela asaayyo immiyo biittaa gelanau hagaa Yorddaanoosa SHaafaa
pinnite. 3 Taani Muuseyyo yootidoogaadan, intte tohoi yedhdhiyoosaa ub-
baa taani intteyyo immaas. 4 Intte zawai Neegeeba Bazzuwaappe denddidi,
Liibaanoosa Deriyaa gakkana; Efiraaxiisa giyo wogga shaafaappe denddidi,
Hiitetu biittaa ubbaara kanttidi, arggo baggaara de7iya Meediteraane Ab-
baa gakkana. 5 Neeni de7ido laitta ubban ai asinne nena olidi teqqenna.
Taani Muuseera gididoogaadan, nenaarakka gidana; taani nena mulekka
yeggikkenne aggikke. 6 Minna; xala! Aissi giikko, taani eta maizza aawatussi
immana gaada caaqqido biittaa neeni ha asaa laatissana. 7 Minna; keehippe
xala! Ta ashkkarai Muusee nena azazido higgiyaa ubbaa minttada naaga.
Neeni biyo soho ubban neeyyo injjetana mala, appe ushachchi woikko
haddirssi booppa. 8 Ha Higgiyaa Maxaafai ne doonaappe shaahettoppo;
an xaafettidabaa ubbaa minttada naaganau, gallassinne qammi a qoppa.
Yaatikko, neeyyo ubbabaikka injjetananne giigana. 9 Minna; xala! Ne biyo
soho ubban taani GODAI ne Xoossai nenaara de7iyo gishshau, yayyoppa!
Hirggoppa! Hagaa ubbaa taani nena azazaas” yaagiis.

Yaasu Asaa Azaziis

10 Yaagin Yaasu asaa halaqata hagaadan yaagiis; 11 “Biite; asai
dunkkaanidosaara kanttidi biiddi, asaa, ‘Intte shinqqiyaa giigissite; heezzu
gallassaa garssan, GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittaa laattanau
Yorddaanoosa SHaafaa pinneeta’ yaagidi yootite” yaagiis.

12 Yaasu, Roobeela zareta, Gaada zaretanne Minaase zaretuppe baggata
hagaadan yaagiis; 13 “GODAA ashkkarai Muusee inttena azazidoogaa has-
sayite. I inttena, ‘GODAI intte Xoossai inttena shemppissana; ha biittaakka
intteyyo immana’ yaagiis. 14-15 Intte maccaasati, intte naatinne intte mehee
Yorddaanoosa SHaafaappe hafinttaara Muusee intteyyo immido biittan
de7ishshona. SHin intte olanchchati bantta ola miishshaa oiqqidi, intte dab-
botuppe sintta xeeran olettanau Yorddaanoosa SHaafaa pinnona. GODAI
inttena shemppissidoogaadan, etakka shemppissana gakkanaashiininne
GODAI intte Xoossai etayyookka immiyo biittaa eti laattana gakkanaashin,
eta maaddite. Hegaappe guyyiyan simmidi biidi, GODAA ashkkarai Muusee
Yorddaanoosa SHaafaappe hafinttan awai mokkiyoosaa baazzayidi immido
intte biittan de7ite” yaagiis.

16 Yaagin eti Yaasa, “Neeni nuna azazidobaa ubbaa nuuni oottana; neeni
kiittiyoosaa awanne baana. 17 Muuseyyo ubbaban azazettidoogaadan,
neeyyookka azazettana. GODAI ne Xoossai Muuseera gididoogaadan,
nenaarakka gido. 18 Ne azazuwaassi makkaliyaabainne ne azazidobaa
aibanne azazettennan ixxiyaabai haiqqo. Neeni mati minna; xala!” yaagi-
dosona.

2

Yaasu Xomoosiyaageeta Yarkko Kiittiis

1 Nawe na7ai Yaasu biittaa xomoosiya naa77u asata SHiixima giyo so-
huwaappe qosan kiittiis; kiittiiddi eta, “Biite; biidi biittaa xomoosite; Yarkko
katamaa qassi dumma xomoosite” yaagiis.
Yaagin eti biidi, Ra7aabo giyo shaaramuxee soo aqanau gelidosona.
2 Gelin Yarkko kawoi, “Israa7eela asaappe kiitettidaageeti ha biittaa xo-
moosanau qammi yiidosona” giyo oduwaa siyiis.
3 Siyidi Yarkko kawoi Ra7aabiyyo hagaadan yaagidi kiittiis; “Ne soo yiidi
gelida asata kessada imma. Aissi giikko, eti biittaa ubbaa xomoosanau
yiidosona” yaagiis.
4 SHin mishiriyaa he naa77u asata qottarggada, hagaadan yaagaasu;
“Ee asati taakko yiidosona; shin eti auppe yiidaakkonne taani erabeikke.
5 Omarssi katamaa penggiyaa gorddana haniyo wode, eti kiyidi biidosona;
eti au biidaakko taani erikke. Ellelli kaalliyaabaa gidikko, intte eta oiqqana”
yaagaasu. 6 SHin Ra7aaba asata keettaa bollan dembbayidi oottidosaa
kessada, liinuwaa giyo maayuwaa kiyiya talbba dalaa dooriyaa giddon
eta qotta wottaasu. 7 Yaatin, asati xomoosiyaageeta koyanau kiyidi, Yord-
daanoosa SHaafaa pinuwaa efiya ogiyaa oiqqidi biidosona. Koyiyaageeti
katamaappe kiyaanne, katamaa penggee gorddettiis.
8 Xomoosiyaageeti xiskkanaappe kasetada, a etakko pude kiyada, eta ha-
gaadan yaagaasu; 9 “GODAI ha biittaa intteyyo immidoogaa, intte nuna gita
yashshaa yashshiyoogaanne ha biittan de7iya asai ubbai intteyyo hirggaa
maashiyoogaa taani erais. 10 Aissi giikko, Gibxxe biittaappe intte kiyido
wode, intte sinttan Zo7o Abbaa GODAI waati melissidaakkonne nuuni
siyida. Qassi Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Amoore
biittaa kawota naa77ata, Sihoonanne Ooganne intte waati muleera xaissi-
daakkonne siyida. 11 Nuuni hegaa siyido wode, nu wozanai maashiis; asai
ubbai intteyyo xaliyoogaa aggi bayiis. Aissi giikko, GODAI intte Xoossai bolla
saluwaanikka garssa sa7aanikka Xoossa. 12 Hegaa gishshau, taani intteyyo
kehidoogaadan, inttekka ta aawaa keettaa asau kehanaadan taayyo GODAN
caaqqite; hegaayyookka ammanttiya malaataa immite. 13 Ta aawaanne ta
aayyiyo, ta ishanttanne ta michcheta etassa gididabaa ubbaarakka paxa
aggite; nuna haiquwaappe ashshite” yaagaasu.
14 Yaagin he asati, “Nuuni oottidobaa neeni odennan aggin, nuuni neeyyo
caaqqido caaquwaa polana xayikko, Xoossai nuna woro! GODAI ha biittaa
nuuyyo immiyo wode, nuuni neeyyo ammanettananne kehana” yaagi-
dosona.
15 Ra7aaba de7iyo keettai katamaa dirssaara ohettidi keexetti uttido
gishshau, maskkootiyaara wodoruwaa duge yeddada, an duge wottaasu.
16 Ra7aaba eta, “Inttena koyiyaageeti demmenna mala, deriyaa biite; biidi
eti simmana gakkanaassi, yan heezzu gallassaa qosettishshite. Hegaappe
guyyiyan intte biyoosaa beeta” yaagaasu.
17-18 Yaagin asati o, “Nuuni ne biitti geliyo wode, ha zo7o kaaloosiyaa
neeni nuna kessido maskkootiyan qachchana xayikkonne ne aawaa, ne

aayyiyo, ne ishanttanne ne so asaa ubbaa neekko soo ehaana xayikko, neeni nuna caaqissido caaqoi nuuyyo gometenna. 19 Ooninne ne sooppe kare ogiyaa kiyidi haiqqikko, hegee a gome; nuuni hegan oishettokko. Nenaara son issippe de7iyaabi kushen boshettikko, a suuttaa gomee nuna gakko. 20 SHin nuuni oottidobaa neeni odikko, neeni nuna caaqettido caaqoi nuuyyo gometenna" yaagidosona.

21 Yaagin a, "Intte giidoogaadan hano" gaada, eta moissaasu. Eti biidoogaappe guyyiyan, he zo7o kaaloosiyaa maskkootiyan qachchaasu.

22 Eti pude gezziyaa biidi, yan qosettidosona; qosettidi yedettiyaageeti Yarkko simmana gakkanaassi, eti yan heezzu gallassaa gam77idosona. Yedettiyaageeti oge ubban koyidosona; shin eta demmibookkona. 23 Hegaappe guyyiyan he naa77u asati gezziyaappe wodhdhidi, Yorddaanoosa SHaafaakka pinnidi, Nawe na7aa Yaasukko simmidi yiidosona. Yiidi banttana gakkidabaa ubbaa ayyo yootidosona. 24 Eti Yaasa, "GODAI tumu biitta ubbaa nuuyyo aatti immiis. Qassi biittan de7iya asai ubbai nuuyyo yashshaa maashees" yaagidosona.

3

Israa7eela Asai Yorddaanoosa SHaafaa Pinniis

1 Yaasunne Israa7eela asai maallado guuran denddidosona. Eti SHiixima giyo sohuwaappe denddidi, Yorddaanoosa SHaafaakko biidosona; biidi pinnennan yan takkidosona. 2 Heezzu gallassaappe guyyiyan, halaqati eti dunkkaanidosan simerettidosona. 3 Simerettiiddi asaa hagaadan yaagidi azazidosona; "GODAA intte Xoossaa Maachchaa Taabootaanne a tookkida Leewa zare qeeseta be7iyo wode, intte dunkkaanidosaappe denddidi, eta kaallite. 4 Intte kase ha ogiyaara bi erenna gishshau, intte baana ogiyaa eti inttena bessana. SHin Maachchaa Taabootaakko shiiqoppite; Maachchaa Taabootaappe naa77u sha7u wara gidiyaagaa keena haahuwan eqqite" yaagidosona.

5 Yaasu asaa, "Intte huuphiyau geeyite; aissi giikko, GODAI wontto intte giddon maalaalissiyaabaa oottana" yaagiis. 6 Qassi Yaasu qeeseta, "Maachchaa Taabootaa tookkidi, asaappe sinttau aadhdhite" yaagidi yootiis. Yootin Maachchaa Taabootaa tookkidi, asaappe sinttau aadhdhidosona.

7 GODAI Yaasa, "Taani Muuseera gididoogaadan, nenaara gidanaagaa Israa7eela asai ubbai erana mala, hachchi eta sinttan taani nena xoqqu xoqqu oottanau doommana. 8 Neeni Maachchaa Taabootaa tookkiya qeeseta, 'Yorddaanoosa SHaafaa dooni gakkiyo wode, haattan gelidi eqqite' yaagada azaza" yaagiis.

9 Yaasu Israa7eela asaa, "Haa yiite; yiidi GODAA intte Xoossaa qaalaa siyite. 10 De7o Xoossai intte giddon de7iyoogaanne i tumuppe Kanaaneta, Hiiteta, Hiiweta, Parzzeta, Gerggeeseta, Amooretanne Yaabuusata intte sinttappe kessanaagaa intte eranaagee, 11 sa7aa ubbaa Godaa Maachchaa Taabootai intteppe sinttatidi, Yorddaanoosa SHaafaa pinniyo wodiyaana. 12 Ha77i Israa7eela zaretuppe tammanne naa77u asata doorite; issi issi zariyaappe issi issi asa gido. 13 Sa7aa ubbaa Godaa, GODAA Maachchaa Taabootaa tookkida qeesetu tohoi Yorddaanoosa haattaa bochchiyo wode, qommoppe duge goggiya Yorddaanoosa haattai eqqana; eqqidi issisaa shiiqidi doorettana" yaagiis.

14 Asai Yorddaanoosa SHaafaa pinnanau bantta dunkkaaniyaappe kiyido
wode, Maachchaa Taabootaa tookkida qeeseti asaappe sinttan hemetti-
dosona. 15 Kattaa cakkiyo wodiyan ubban Yorddaanoosa SHaafai kixxees.
Gidikkonne, Maachchaa Taabootaa tookkida qeeseti Yorddaanoosa SHaafaa
gakkin, eta tohoi haattaa gaxaa yedhdhido wode, 16 qommoppe duge gog-
giya haattai eqqi bayiis; hini daro haahosan, Xarttaana giyoosan de7iya Ad-
daama giyo kataman issisaa shiiqidi doorettiis. Duge Aaraba garan de7iya
Maxine Abbau goggiya haattai qassi muleera duuxxidi atti bayiis. Yaatin,
asai Yarkko katamaa baazzaara pinniis. 17 Israa7eela asai mela biittaa
yedhdhidi pinniyo wode, asai ubbai pinnidi wurana gakkanaassi GODAA
Maachchaa Taabootaa tookkida qeeseti Yorddaanoosa SHaafaa giddon mela
biittan eqqidosona.

4

Hassayissiya SHuchchata Essidosona

1 Asai ubbai Yorddaanoosa SHaafaa pinnidi wurido wode, GODAI Yaasa,
2 “Israa7eela asaappe tammanne naa77u asata doora; issi issi zariyaappe
issi issi asa gido. 3 Yaatada eta, ‘Yorddaanoosa SHaafaa giddon qeesetu tohoi
eqqidosaappe tammanne naa77u shuchchata ekkite; he shuchchata tookki
efiidi, hachchi qammi intte aqiyo sohuwan wottite’ yaagada azaza” yaagiis.
4 Yaasu Israa7eela zariyaappe issuwaa issuwaa ekkidi, tammanne naa77u
asaa dooridoogeeta xeesiis. 5 Xeesidi eta, “GODAA intte Xoossaa Maachchaa
Taabootai de7iyo sohuwaa guyye Yorddaanoosa SHaafaa gelite; gelidi
Israa7eela zaretu qoodan, ubbaikka issi issi shuchchaa intte hashiyan
tookkite. 6 Ha shuchchati GODAI hachchi oottidobaa inttena hassayissiya
malaata gidona. Wodeppe intte naati inttena, ‘Ha shuchchati aibabee?’
yaagidi oichchiyo wode, 7 intte, ‘GODAA Maachchaa Taabootaa sinttan
Yorddaanoosa SHaafai gogettaa aggidi eqqidoogaa Israa7eela asaa merinau
hassayissoosona. Maachchaa Taabootai pinnishin, Yorddaanoosa haattai
duuxxiis’ yaagidi etau odite” yaagiis.
8 Yaagin Israa7eelati Yaasu azazidoogaadan oottidosona. GODAI Yaa-
sussi yootidoogaadan, Israa7eela zaretu qoodan asati tammanne naa77u
shuchchata Yorddaanoosa SHaafaa giddoppe ekkidosona; tookki ehi-
idi, bantta aqiyo sohuwan wottidosona. 9 Yaasu Maachchaa Taabootaa
tookkida qeesetu tohoi Yorddaanoosa SHaafaa giddon eqqidosan, hara tam-
manne naa77u shuchchata essiis; he shuchchati hachchi gakkanaassi yan
de7oosona. 10 GODAI Yaasa azazidobaa ubbaa asai polana gakkanaashin,
Maachchaa Taabootaa tookkida qeeseti Yorddaanoosa SHaafaa giddon
eqqidi gam77idosona; Muusee Yaasa azazido azazoikka hegaa.
Asai eesotidi shaafaa pinniis. 11 Asai ubbai pinnidoogaappe guyyiyan,
GODAA Maachchaa Taabootainne qeeseti asai xeellishin pinnidosona.
12 Muusee azazidoogaadan, Roobeela zareti, Gaada zaretinne Minaase
zaretuppe baggai ola miishshaa oiqqidi, Israa7eela asaa sinttaara pinni
uttidosona. 13 Eta qoodai oitamu sha7u gidiyaagaa. Eti GODAA sinttan,
Yarkko matan de7iya dembban olau salppidosona. 14 He gallassi GODAI
Yaasa Israa7eela asaa ubbaa sinttan xoqqu xoqqu oottiis. Hegaa gishshau
Muusa bonchchidoogaadan Yaasakka a de7o laitta ubban bonchchidosona.
15 GODAI Yaasa, 16 “Maachchaa Taabootaa tookkida qeeseti Yorddaanoosa
SHaafaappe kiyanaadan azaza” yaagidi yootin, 17 Yaasu qeeseta, “Yord-
daanoosa SHaafaappe kiyite” yaagidi azaziis. 18 Azazin GODAA Maachchaa

Taabootaa tookkida qeeseti Yorddaanoosa SHaafaa giddoppe kiyidosona; kiyidi mela biittaa eti yedhdhaanne, sohuwaara Yorddaanoosa haattai ba sohuwaa simmi bayiis. Simmidi kase goggiyoogaadan gaxaa gakkanaassi kixxidi, gogettaa doommiis.

19 Asai koiro aginan he aginau tammantta gallassan Yorddaanoosa SHaafaa pinnidi, Yarkkoora arshsho baggan zawatiya Gelggalan dunkkaanidosona. 20 Yaasu Yorddaanoosa SHaafaappe ehettida tammanne naa77u shuchchata Gelggalan essiis. 21 Essidi Israa7eela asaa hagaadan yaagiis; "Wodeppe intte zareti bantta aawata, 'Ha shuchchati aibabee?' yaagidi oichchiyo wode, 22 'Israa7eela asai Yorddaanoosa SHaafaa mela biittaa yedhdhidi pinnidoogaa hassayissiyaageeta' yaagidi odite. 23 Nuuni pinnana gakkanaassi, GODAI nu Xoossai Zo7o Abbaa kase nu sinttan melissidoogaadan, inttekka pinnana gakkanaassi, GODAI intte Xoossai Yorddaanoosa SHaafaa intte sinttan melissiis. 24 Hegaa i oottidoogee sa7an de7iya asai ubbai GODAA wolqqai ai keena gitakko eranaassanne inttekka GODAU, intte Xoossau, merinau yayyanaassa" yaagiis.

5

1 Yorddaanoosa SHaafaappe arggo baggaara de7iya Amooretu kawotinne Meediteraane Abbaa lanqqiyaa lanqqiyaa oiqqidi de7iya Kanaanetu kawoti ubbai, Israa7eela asai pinnana gakkanaassi GODAI Yorddaanoosa SHaafaa haattaa melissidoogaa siyido wode, eta wozanai maashiis. Maashin eti Israa7eela asaara gaittanau xalibookkona.

Israa7eela Attumaasai Qaxxarettiis

2 He wode GODAI Yaasa, "Saluwaa giyo shuchchaappe qara magilaalaa giigissada, Israa7eela attumaasaa beniigeetuugaadan ha77ikka qaxxara" yaagiis. 3 Yaagin Yaasu saluwaa giyo shuchchaappe qara magilaalaa giigissidi, Qaxxaraa Keraa giyo sohuwan Israa7eela asaa qaxxariis. 4 I hegaa oottido gaasoi: Gibxxeppe kiyida asan laittai olau gakkido attumaasai ubbai Gibxxeppe biiddi bazzon haiqqiis. 5 Gibxxeppe kiyida attumaasai ubbai qaxxarettiis; shin bazzon yuuyiyo wode yelettida attuma naati issoinne qaxxarettibeenna. 6 Israa7eela asai GODAASSI azazettennan ixxido gishshau, Gibxxeppe kiyiyo wode laittai olau gakkido attumaasai ubbai haiqqidi wurana gakkanaashin bazzon oitamu laittaa yuuyiis. Hegeenne, GODAI eta, "Eessainne maattai goggiyo aradda biittaa, taani kase intte maizza aawatussi immana giido he biittaa intte be7ekketa" giido qaalai polettanaassa. 7 Hegaa gishshau GODAI eta naata eta sohuwan denttiis; Yaasu qaxxaridoogeetikka hegeeta. Eti qaxxarettennan de7iyoogee ogiyan biiddi eti qaxxarettibeenna gishshaassa.

8 Asai ubbai qaxxarettidoogaappe guyyiyan, eta mazunttai paxana gakkanaassi bantta dunkkaanidosan takkidosona. 9 GODAI Yaasa, "Hachchi taani Gibxxetu boriyaa intteppe diggaas" yaagiis. Yaagin he sohuwaa sunttai hachchi gakkanaassi Gelggala[1] geetettees.

10 Israa7eela asai Yarkko dembban Gelggala giyoosan dunkkaanidi, aginau tammanne oiddantta gallassi omaridaagan Paasikaa Baalaa bonchchiis. 11 Paasikaappe guyyiyan wonttetta gallassi, biittan mokkida kattaa aifiyaappe irshshoi gelibeenna oittaanne xiixettida tiyaa miis. 12 He biittan mokkida kattaa miido wonttetta gallassi mannai bukkiyoogaa aggi

1 **5:9** "Gelggala" giyoogee Ibraawettuwan "Diggiis" woikko "Gonddorssiis" giyoogaa milatees.

bayiis. Hegaappe guyyiyan Israa7eela asai mannaa demmibeenna. He wodeppe doommidi eti Kanaanen mokkida kattaa miiddi de7idosona.

Yaasanne Bisuwaa Oiqqida Bitaniyaa

13 Yaasu Yarkko matan de7iyo wode, xoqqu giidi xeellidi, issi bitanee bisuwaa shoddi oiqqidi, ba sinttan eqqidaagaa be7iis. Yaasu akko shiiqidi, “Neeni nu bagga aseeyye nu morkketu bagga asee?” yaagiis.

14 Yaagin bitanee, “Taani o baggakka gidikke. SHin taani GODAA olanchchatu gadaawa gidada ha77i yaas” yaagiis.

Yaagin Yaasu sa7an kunddi goinnidi, “Ta godai ba ashkkaraayyo yootiyoobai aibee?” yaagiis.

15 GODAA olanchchatu gadaawai, “Neeni eqqido sohoi geeshsha gidido gishshau, ne tohuwaappe caammaa kessa” yaagiis. Yaagin Yaasu i gidoogaadan oottiis.

6

Yarkkoi Kunddiis

1 Israa7eela asaayyo yayyido gaasuwan Yarkko katamaa dirssaa penggeti gorddettidi naagettoosona; katamaa gelanaunne katamaappe kiyanau danddayiya ooninne baawa. 2 GODAI Yaasa, “Xeella, taani Yarkko katamaa a kawuwaarakka a mino olanchchatuurakka ne kushiyan aattada immaas. 3 Neeninne ne olanchchati salppidi, usuppun gallassi gakkanaassi hachchi hachchi katamaa dirssaa issitoo yuuyi aadhdhite. 4 Qassi laappun qeeseti dorssatu kaciyaappe kessido laappun malkkatata oiqqidi, GODAA Maachchaa Taabootaa sinttaara hemettona. Laappuntta gallassi qeeseti malkkatata punnishin, olanchchati salppidi, issippe katamaa laapputoo yuuyi aadhdhite. 5 Hegaappe guyyiyan malkkatata punettaa goochchidi punniyoogaa siyiyo wode, sohuwaara asai ubbai ba qaalaa xoqqu oottidi waasso. Yaatobare katamaa dirssaa gimbbee kunddana; kunddin asai ubbai sinttau lauhu giidi gelana” yaagiis.

6 Nawe na7ai Yaasu qeeseta xeegidi, “GODAA Maachchaa Taabootaa tookkite; intteppe laappun qeeseti laappun malkkatata oiqqidi, Maachchaa Taabootaappe sinttau aadhdhidi hemettona” yaagiis. 7 Yaagidi asaa, “Sinttau biite; katamaa yuuyi aadhdhite; olau giigidaageetikka GODAA Maachchaa Taabootaa sinttan hemettona” yaagidi azaziis.

8 Yaasu asaassi haasayidoogaadan, laappun qeeseti laappun malkkatata GODAA sinttan oiqqidi, punniiddi hemettidosona; qassi GODAA Maachchaa Taabootai eta kaalliis. 9 Olau giigidaageeti malkkatata punniya qeesetu sinttan hemettiyo wode, guyyeera naagiya olanchchati Maachchaa Taabootaa guyyeera kaallidosona. He wode ubbankka malkkatati punettoosona. 10 SHin Yaasu asaa, “Taani inttena, ‘Waassite!’ gaana gallassai gakkanaassi, ola waasuwaa waassoppite; intte qaalai siyettoppo; issi qaalakka qaattoppite. Digin he wode waassite!” yaagidi azaziis. 11 Yaatidi GODAA Maachchaa Taabootai tookettidi, he katamaa issiton yuuyi aadhdhanaadan oottiis. Hegaappe guyyiyan asai ba dunkkaanidosaa simmidi, qammaa yan aqiis.

12 Wonttetta gallassi Yaasu guuridi denddiis; qeesetikka GODAA Maachchaa Taabootaa tookkidosona. 13 Laappun malkkatata oiqqida laappun qeeseti sinttau aadhdhidi, malkkatata punniiddi GODAA Maachchaa Taabootaa sinttan hemettidosona. Olau giigidaageeti etappe sinttaara hemettidosona; guyyeera naagiya olanchchatikka GODAA Maachchaa Taabootaa guyyeera kaallidosona. He wode ubbankka

malkkatati punettoosona. 14 Naa77antto gallassi katamaa issitoo yuuyi aadhdhidi, bantta dunkkaanidosaa simmidosona. Usuppun gallassi gakkanaassi hegaadan hanidosona.

15 Laappuntta gallassi xalqqee dolishin denddidi, kaseegaadan katamaa laapputoo yuuyi yuuyi aadhdhidosona. Katamaa eti laapputoo yuuyi yuuyi aadhdhidoi he gallassa xalaalaana. 16 Laappuntta yuushshan, qeeseti malkkatata punniyo wode, Yaasu asaa, "GODAI katamaa intteyyo aattidi immido gishshau, waassite! 17 Katamainne katamaa giddon de7iyaabai ubbai GODAAYYO baqa gididi, xayanau bessees. Nuuni biittaa xomoosanau kiittido asata qosada ashshido gishshau, shaaramuxiyaa Ra7aabanne i son iira issippe de7iya asaa xalaalai attana. 18 SHin intte baqa gididabaappe aibanne ekkennaadan intte huuphiyau naagettite. Baqa gididabaappe intte ekkikko, Israa7eelati dunkkaanido sohuwaa bayiya soho oottana; yaatidi he sohuwaayyo metuwaa ehaana. 19 Birainne worqqai ubbai, qassi nahaasiyaappenne birataappe oosettida miishshati ubbai GODAAYYO geeyidabaa gidona. Eti GODAA buquraa minjjiyo sohuwan de7ona" yaagiis.

20 Hegaa gishshau malkkatati punettin asai waassiis. Malkkatatu punettan asai ba qaalaa xoqqu oottidi waassiis; waassin sohuwaara katamaa dirssaa gimbbee kunddi bayiis! Hegaappe guyyiyan asai ubbai sinttau lauhu gi gelinnee katamaa oiqqi bayiis. 21 Oiqqidi kataman shemppoora paxa de7idabaa ubbaa, maccaa attumaa, naatuwaa cimaa, miizzaa, dorssaanne hariyaa ubbaa qara bisuwan wurssi woriis.

22 Yaasu biittaa xomoosanau kiitettida naa77u asata, "SHaaramuxee Ra7aabi soo biite; biidi kase intte iyyo caaqqidoogaadan, onne i so asaa ubbaa gaxi kessite" yaagiis. 23 Yaagin biittaa xomoosida wodallati biidi, Ra7aabo, i aawaa, i aayyiyo, i ishanttanne i dabbota ubbaa gaxi kessidosona. Kessidi Israa7eela asai dunkkaanido sohuwaappe gaxaara wottidosona. 24 Hegaappe guyyiyan katamaanne a giddon de7iyaabaa ubbaa taman xuuggidosona; shin biraanne worqqaa qassi nahaasiyaappenne birataappe oosettida miishshata GODAA buquraa minjjiyo sohuwan wottidosona. 25 SHin Yaasu shaaramuxiyo Ra7aabo i aawaa so asaaranne iira de7iya dabbotu ubbaara haiquwaappe ashshiis. Aissi giikko, Yaasu Yarkko katamaa xomoosanau kiittido asata a kase qosada ashshaasu. I zareti hachchi gakkanaassi Israa7eela biittan de7oosona.

26 He wode Yaasu,

"Denddidi ha Yarkko katamaa
zaaretti keexxiya urai GODAA sinttan
qanggettidaagaa gido.
Biron baasuwaa baasiyo wode,
a baira na7ai haiqqo.
Penggiyaa aattiyo wode,
a wurssetta kaalo na7ai haiqqo"
yaagidi qanggiis.

27 GODAI Yaasuura gidiis; Yaasu woreenne biitta ubbaa gakkiis.

7

Akkaana Nagaraa

1 Israa7eela asai GODAAYYO ammanettennan ixxidi, hirima gi wottidobaappe ekkiis. Hegaa ekkidaagee Akkaana; Akkaani Karmma na7aa; Karmmi Zimira na7aa; Zimiri Yihudaa zare gidiya Zaraaha na7aa. Yaatin, GODAA hanqqoi Israa7eela asaa bolli eexxi kiyiis.

2 Yaasu Yarkkon de7iiddi Beeteele katamaappe arshsho baggaara Beeti-
Aweena giyoosaa matan de7iya Aaya giyo katamaa asa kiittiis. Kiittiiddi,
“Biite; biidi he biittaa xomoosite” yaagiis. Yaagin asati biidi, Aaya katamaa
xomoosidosona.
3 Xomoosida asati Yaasukko simmidi yiidi, “Ubba asai Aaya katamaa
olanau baanau koshshenna; naa77u woikko heezzu sha7u asaa yedda.
Yan amarida asai de7iyo gishshau, asai ubbai daafuroppo” yaagidosona.
4 Yaatin, heezzu sha7u gidiya asati olettanau Aaya katamaa biidosona.
SHin eti Aaya katamaa asaa sinttaappe baqatidosona. 5 Aaya katamaa
dirssaa penggiyaappe doommidi, shuchchaa qoo7iyoosaa gakkanaassi Is-
raa7eela asaa yedettidosona; yedettiiddi keraa dugettan hasttamanne usup-
pun gidiya asaa woridosona. Hegan asaa wozanai maashidi, haatta kiyiis.
6 Hegaappe guyyiyan Yaasu azzanidi, ba maayuwaa pooshshiis;
pooshshidi GODAA Taabootaa sinttan omarssi gakkanaashin gufanniis.
Israa7eela cimatikka aagaadan hanidosona; bantta huuphiyankka baanaa
qolidosona. 7 Yaatin, Yaasu hagaadan yaagiis; “Hai poora! Ubbaa Haariya
GODAU, nuna Amoore asaassi aatta immada wurssissanaashin aibissi
Yorddaanoosa SHaafaa pinttada ehaadii? Nuuni Yorddaanoosa SHaafaappe
hefintta baggan attorkkoniishsha! 8 Abeet Godau, Israa7eela asai xoonettidi,
ba morkketu sinttaappe baqatidoogaa, taani woigoo? 9 Kanaanetinne ha
biittan de7iya asai ubbai ha yohuwaa siyidi, nuna dooddana; dooddidi nuna
biittaappe xaissana. Yaatin, ne gita sunttaayyo neeni oottiyoobai aibee?”
yaagiis.
10 Yaagin GODAI Yaasa, “Dendda eqqa! Hagaadan aissi gufannadii?
11 Israa7eela asai nagaraa oottiis; taani etaara maacettido ta maachchaa
kanttidosona. Eti hirima geetettida miishshatuppe ekkidosona; wuuqqi-
dosona; worddotidosona. Qassi he miishshaa eti bantta miishshaara
gatti wottidosona. 12 Hegaa gishshau, Israa7eelati bantta morkketu sint-
tan eqqanau danddayokkona. Eti xayanau bessiyo gishshau, bantta
morkketu sinttappe baqatidosona. Hirima geetettida miishshaa intte gid-
don de7iyaagaa intte xaissana xayikko, hagaappe sinttau taani inttenaara
gidikke.
13 “Dendda; denddada asaa geeshsha. Etayyo hagaadan yaagada oda;
‘Wonttossi intte huuphiyau geeyite. GODAI Israa7eela Xoossai inttena
hagaadan yaagees; “Israa7eelatoo, hirima geetettida miishshai intte giddon
de7ees. Intte he miishshaa intte giddoppe diggana gakkanaashin, intte
morkketu sinttan eqqanau danddayekketa” yaagees. 14 Wontto maallado,
intte zariyan zariyan shiiqite; shiiqin GODAI, “Hagaa” giyo zaree, ba yaran
yaran shiiqana; qassi GODAI, “Hagaa” giyo yarai ba so asan asan shi-
iqana; qassi GODAI, “Hagaa” giyo so asai issi issi asi kayan kayan shiiqana.
15 Hegaappe guyyiyan hirima geetettidabaara oiqettida asi, babaa ubbaara
taman xuugettana. Aissi giikko, GODAA maachchaa i kanttidi, Israa7eela
asaa giddon kaushshabaa oottiis’ yaaga” yaagiis.
16 Yaasu wonttetta gallassi guuran denddidi, Israa7eela asaa a zariyan
zariyan shiishshiis; shiishshin Yihudaa zaree ehettiis. 17 Yihudaa zaree
shiiqin, Zaraaha yarai ehettiis; Zaraaha yarai shiiqin, Zimira so asai ehettiis.
18 Zimira so asai shiiqin, wurssettan Zimira na7aa na7ai, Karmma na7ai
Akkaani ehettiis. 19 Yaatin, Yaasu Akkaana, “Ta na7au, GODAA Israa7eela
Xoossaa bonchcha; a galata. Ane neeni oottidobaa taassi qosennan oda”
yaagiis.
20 Yaagin Akkaani Yaasa, “Ee tuma! Taani GODAA Israa7eela Xoossaa
naaqqaas. Taani oottidoogee hagaa: 21 nuuni omooddido miishshaa giddon

taani issi lo77iya Baabiloone biittaa kaabbaa, naa77u xeetu xaqara biraanne bagga kilo gidiya worqqaa be7aas; be7ada ekkanau amottido gishshau ekkaas. Yaatada ta dunkkaaniyaa giddon biitta garssan qottaas; biraikka ubbaappe garssaara de7ees" yaagiis.

22 Yaagin Yaasu asaa kiittin, eti dunkkaaniyaa woxxidi geliyo wode, dunkkaane giddon miishshaa qotti wottidoogaa demmidosona; biraikka miishshatuppe garssaara de7ees. 23 Kiitettidi biida asati miishshaa dunkkaane giddoppe ekkidi, Yaasukkonne Israa7eela asaa ubbaakko ehiidosona; ehiidi GODAA sinttan wottidosona.

24 Hegaappe guyyiyan Yaasunne Israa7eela asai ubbai Akkaana biraa, kaabbaa, worqqaa, a attuma naatanne macca naata, a miizzaa, haretanne dorssata, a dunkkaaniyaanne ayyo de7iyaabaa ubbaa ekkidi, Metuwaa Wombbaa giyoosaa ehiidosona. 25 Ehin Yaasu Akkaana, "Ha metuwaa nu bolli aissi ehaadii? GODAI hachchi ne bollikka metuwaa ehaana" yaagiis.

Yaagin Israa7eela asai ubbai Akkaananne a so asaa shuchchan caddi woridi, ayyo de7iyaabaa ubbaarakka taman xuuggiis. 26 Eti Akkaana bollan hachchi gakkanaassi de7iya daro shuchchaa keelidosona. Yaatin, GODAI ba eexxiya hanqquwaa wodhdhiis. Hachchi gakkanaashin he sohoi Metuwaa Wombbaa geetettidoi hegaassa.

8

Aaya Katamai Xoonettiis

1 GODAI Yaasa, "Yayyoppa; hirggoppa! Olanchchata ubbaa nenaara ekkada, Aaya katamaa olanau kiya. Aaya katamaa kawuwaa, a asaa, a katamaanne a biittaa taani ne kushiyan aattada immaas. 2 Neeni Yarkko katamaanne a kawuwaa xaissidoogaadan, hegaadankka Aaya katamaanne a kawuwaa xaissa. Gidikkonne, bonqqido omooduwaanne di7ido mehiyaa intteyyo ekkite. Katamaappe guyye baggaara zuggidi naagiya olanchchata wotta" yaagiis.

3 Yaagin Yaasunne olanchchati ubbai Aaya katamaa olanau denddidosona. Yaasu ba olanchchatu giddoppe hasttamu sha7u gidiya mino olanchchata dooridi, qamman yeddiis. 4 Yeddiiddi eta hagaadan yaagidi azaziis; "Siyite, katamaappe guyye baggaara zuggidi naagite. Katamaappe haakkidi booppite; ubbaikka giigidi naagite. 5 Taaninne tanaara de7iya asai ubbai katamaakko shiiqana. He wode Aaya katamaa asai kaseegaadankka nuna olana giidi kiyana; kiyin nuuni etappe baqatana. 6 Katamaappe eti wuri kiyana gakkanaashin, nuuni etau woxxana; yaatobare eti, 'Kaseegaadankka Israa7eelati nu sinttappe baqatoosona' yaagana. 7 He wode intte zuggidosaappe kiyinne, katamaa oiqqi aggana; GODAI intte Xoossai katamaa intte kushiyan aatti immana. 8 Katamaa oiqqidoogaappe guyyiyan, GODAI azazidoogaadan taman xuuggite. Simmi taani intteyyo odaas" yaagiis.

9 Yaagidi Yaasu olanchchata yeddiis; yeddin eti zuggiyoosaa biidosona; biidi Aaya katamaappe arggo baggaara de7iya Beeteeleppenne Aayappenne gidduwan zuggidi naagidosona. SHin Yaasu he galla qammi asaara issippe aqiis.

10 Wonttetta gallassi guuran Yaasu denddidi, olanchchata salppissiis; yaatidi inne Israa7eela cimatinne olanchchata kaalettiiddi Aaya katamaa biidosona. 11 Aara de7iya olanchchati ubbai biidi, Aaya katamaa matidosona; matidi katamaappe huuphessa baggaara dunkkaanidosona; etappenne Aaya katamaappenne gidduwan wombbai de7ees. 12 Yaasu

ichchashu sha7u olanchchata efiidi, katamaappe arggo baggaara, Beeteeleppenne Aayappe gidduwan zugissi wottiis. 13 Katamaappe huuphessa baggaara de7iya olanchchatanne katamaappe arggo baggaara zuggi uttida olanchchata ubbaa sohuwaa sohuwaa oittiis. He gallassi qammi Yaasu he wombban aqiis.

14 Aaya katamaa kawoi hegaa be7ido wode, inne a olanchchatinne ubbai guuran ellelli denddidi, Yorddaanoosa SHaafaa duge efiya ogiyaa oiqqidi, Israa7eela asaara olaa gaittanau yiidosona; shin kawoi katamaappe guyye baggaara zuggi uttida olanchchati de7iyoogaa eribeenna. 15 Yaasunne Israa7eela ubbainne xoonettidabaa milatidi, eta sinttappe bazzo simmidi baqatidosona. 16 Aaya kataman de7iya asai ubbai eta yedettanau xeegettidosona. Xeegettidi Yaasa yedettidosona; yedettiiddi katamaappe haakkidi biidosona. 17 Aayaaninne Beeteelen de7iya asai ubbai Israa7eela asaa yedettanau wuri kiyiichchin, katamai naagiyaabi bainnan coo dooya attiis.

18 Hegaappe guyyiyan GODAI Yaasa, “Ne kushiyan de7iya tooraa Aaya katamaakko zaarada mala. Aissi giikko, taani Aaya katamaa ne kushiyan aattada immana” yaagiis. Yaagin Yaasu ba tooraa katamaakko zaaridi maliis. 19 Yaasu tooraa yaa zaaridi malaanne, zugan de7iya olanchchati bantta zuggidosaappe eesoti denddidi, katamaa geli bayidosona. Gelidi oiqqidosona; sohuwaarakka katamaa taman oitti bayidosona.

20 Aaya katamaa asai guyye simmidi xeelliyo wode, katamaa cuwai saluwaa kiyidoogaa be7idosona; shin yaanne haanne baqatanau danddayibookkona. Aissi giikko, bazzo baqatida Israa7eela asai banttana yedettida eta bolli guyye simmiis. 21 Yaasunne Israa7eela asai ubbai zuggi uttida olanchchati katamaa oiqqidoogaanne cuwai saluwaa kiyidoogaa be7ido wode guyye simmidi, Aaya katamaa asaa woridosona. 22 Zuggi uttida olanchchatikka katamaappe eta bolli kiyidosona. Yaatin, Aaya olanchchati Israa7eela olanchchatun naa77u baggaara direttidosona. Issi asinne paxa attennan woikko kessi ekkennan ubbaa wori wurssidosona. 23 SHin Aaya katamaa kawuwaa paxa oiqqidi, Yaasukko ehiidosona.

24 Israa7eela asai Aaya katamaa asaa banttana yedettido dembban qara bisuwan butti wurssidoogaappe guyyiyan, ubbaikka guyye Aaya katamaa simmidi, kataman attida asaa ubbaa qara bisuwan woridosona. 25 He gallassi Aaya katamaa asai attumainne maccai ubbai wuri haiqqiis; haiqqida asai muleera tammanne naa77u sha7a. 26 Yaasu Aaya kataman de7iyaabaa ubbaa mule wurssana gakkanaashin, katamaakko mali wottido tooraa duge wottibeenna. 27 SHin GODAI Yaasa azazidoogaadan, Israa7eela asai he katamaa mehiyaanne omooduwaa banttau ekkidosona. 28 Yaasu Aaya katamaa xuuggiis; xuuggin hachchi gakkanaassi shuchcha keelanne baisa soho gididi atti aggiis. 29 Aaya katamaa kawuwaa omarssa gakkanaassi mittaa bollan kaqqiis. Awai wulliyo wode, Yaasu azazin, a ahaa kaqqido mittaappe wottidosona; wottidi katamaa geliyo penggiyan olidosona; a bollan daro shuchchaa keelidosona. Keelido shuchchai hachchi gakkanaassi he sohuwan de7ees.

Eebaala Deriyan Higgee Nabbabettiis

30 Hegaappe guyyiyan Yaasu Eebaala giyo deriyaa bollan GODAASSI Israa7eela Xoossaassi yarshshuwaa yarshshiyo sohuwaa gimbbiis. 31 GODAA ashkkarai Muusee Israa7eela asaa azazidoogaadaaninne Muuse Higgiyaa Maxaafan xaafettidoogaadan, yarshshiyo sohoi masettibeennanne birati bochchibeenna shuchchaappe gimbbettiis. Gimbbettin an GODAAYYO xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa yarshshidosona.

32 He sohuwan Israa7eela asai xeellishin, Yaasu Muuse higgiyaa koppiyaa shuchchaa bollan xaafiis. 33 Xaafiyo wode, Israa7eela asai ubbai, Israa7eela zareti, allagati, cimati, gadaawatinne daannati ubbai GODAA Maachchaa Taabootaa tookkida Leewa zare gidiya qeesetu sinttan Maachchaa Taabootaappe ushachcha baggaaranne haddirssa baggaara eqqidosona. Etappe bagga asai bantta zokkuwaa Gariizaana giyo deriyaakko zaarin, bagga asai Eebaala giyo deriyaakko zaaridi eqqidosona. Eti GODAA ashkkarai Muusee kase azazidoogaadan, Israa7eela asaa anjjanau hegaadan hanidosona. 34 Hegaappe guyyiyan Higgiyaa Maxaafan xaafidoogaadan, Yaasu higgiyaa qaalaa ubbaa, anjjuwaakka qanggettaakka nabbabiis. 35 Muusee azazidobaa ubbaappe Yaasu nabbabennan aggido issi qaalikka baawa. Kumetta Israa7eela yaa7aassi, maccaasaassi, naatussi, eta giddon de7iya allagatussaarakka ubbaassi nabbabiis.

9

Gabaa7oona Asati Yaasa Cimmidosona

1 Yorddaanoosa SHaafaappe arggo baggaara de7iya kawoti ubbai, gezziyan de7iyaageeti, bargguwan de7iyaageeti, Meediteraane Abbaa xanxxaa oiqqidi biidi Liibaanoosa gakkanaashin de7iyaageeti, Hiitetu, Amooretu, Kanaanetu, Parzzetu, Hiiwetunne Yaabuusatu kawoti ubbai Israa7eela asai xoonidoogaa siyidosona. 2 Siyidi Yaasanne Israa7eela asaa olanau baanau issippe shiiqidosona.

3 Gabaa7oona kataman de7iya Hiiweti Yaasu Yarkko katamaaninne Aaya kataman oottidobaa siyido wode, 4 cimmanau koyidosona. Eti shinqqiyaa qachchidi curqqa joinetanne daassaa wotti sikkido eessa ogorota hariyan caanidi, Yaasukko asa kiittidosona. 5 Kiitettida asati wurida ceega maayuwaa maayidi, wotti sikkido caammaa bantta tohuwan wottidosona; eti shinqqiyaassi giidi oiqqido qumai ubbai melidaagaanne puulummidaagaa. 6 Hegaappe guyyiyan eti Yaasu dunkkaanidosaa Gelggala biidi, assinne Israa7eela asaassi, “Nuuni haaho biittaappe yiida. Hai nunaara saro de7ana mala maachchaa maacetterkketii” yaagidosona.

7 Yaagin Israa7eela asai Hiiweta, “Intte nu biittan de7iya asakkonne shin, aibin eridi inttenaara maacettanee?” yaagiis.

8 Yaagin eti Yaasa, “Nuuni ne ashkkarata” yaagidosona.

Yaasu, “Intte oonee? Auppe yiidetii?” yaagidi oichchiis.

9 Oichchin eti, “Nuuni ne ashkkarati GODAA ne Xoossaa woriyaa siyidi, daro haaho biittaappe yiida. I Gibxxe biittan oottidobaa ubbaa nuuni siyida. 10 Qassi Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta arshsho baggaara de7iya Amooretu kawota naa77aa, Haseboona Kawuwaa Sihoonanne Asttaaroota kataman de7iya Baasaane Kawuwaa Ooga i oottidobaakka siyida. 11 Nu dere cimatinne nu biittan de7iya asai ubbai nuna, ‘Intte baana ogiyau shinqqiyaa oiqqidi, biidi etaara gaittite; gaittidi eta, “Nuuni intte ashkkarata; intte nunaara saro de7ana mala maachchaa maacetterkketii” yaagite’ yaagidosona.

12 “Nuuni inttekko yaanau nu sooppe shinqqiyaa ekkiyo gallassi, ha oittai ho77ees; shin ha77i melidoogaanne puulummidoogaa be7ite! 13 Hageeti eessa ogoroti nuuni kunttiyo wode ooratta; shin ha77i daakettidoogaa be7ite! Ogee haaho gididoogaa gaasuwan, nu maayoinne nu caammai wuriis” yaagidosona. 14 Yaagin GODAA oichchennan, Israa7eela asai eta shinqqiyaappe amaridaagaa ekkiis. 15 Yaatin, Yaasu eti paxa attidi banttanaara saro de7ana mala maachchaa etaara maacettiis; maacettin

maabaraa kaalettiyaageetikka he maachchaa qaalaa kanttennaadan caaqqidosona.

16 Etaara maachchaa maacettido heezzantto gallassaappe guyyiyan, ha asati eta biittan de7iya shooro gidiyoogaa Israa7eela asai siyiis. 17 Siyidi Israa7eela asai heezzu gallassaa hemettidi, asati de7iyo katamata gakkiis. Eta katamati Gabaa7oona, Kafiira, Ba7erootanne Qiriyaati-Yi7aariima geetettoosona. 18 SHin maabaraa sunttati etau GODAA Israa7eela Xoossaa sunttan caaqqido gishshau, eta woribookkona. Yaatin, kumetta maabarai sunttatu bollan zuuzummiis. 19 SHin halaqati ubbai hagaadan yaagidosona; “Nuuni etayyo GODAA Israa7eela Xoossaa sunttan caaqqido gishshau, ha77i simmi eta bochchanau danddayokko. 20 SHin nuuni eta hagaadan oottana; nuuni etayyo caaqqido caaquwaa kaddin GODAA hanqqoi nu bollan wodhdhennaadan, eti paxa de7ona. 21 Eti de7ona; shin de7iiddi maabarau ubbau mittaa qanxxiyaageetanne haattaa tikkiyaageeta gidona” yaagidosona. Hegaa gishshau Gabaa7oonati sunttati giidoogaadan hanidosona.

22 Yaasu Gabaa7oona asata xeegidi, “Nu biittan de7iiddi, ‘Nuuni daro haaho biittaappe yiida’ giidi, aibissi nuna cimmidetii? 23 Intte hegaa hanido gishshau qanggettideta; intte merinau ta Xoossaa keettan mitta qanxxiyaanne haattaa tikkiya aille gidana” yaagiis.

24 Eti Yaasuyyo zaaridi hagaadan yaagidosona; “Nuuni ne ashkkarati GODAI ha biittaa ubbaa intteyyo immanaadaaninne an de7iya asaa ubbaa intte sinttappe xaissanaadan ba ashkkaraa Muusa azazidoogaa geeshshidi siyida. Hegaa gishshau intteppe nu shemppuwau daro yayyidi hagaa oottida. 25 Ha77i simmi nuuni ne kushiyan de7oos. Nuna neeyyo lo77onne suure milati beettaadan ootta” yaagidi zaaridosona. 26 Yaatin, Yaasu eta Israa7eela asai worennaadan ashshiis. 27 He gallassi Yaasu Gabaa7oona asata Israa7eela maabaraassinne GODAAYYO yarshshiyoosaassi mittaa qanxxanaadaaninne haattaa tikkanaadan oottiis; oottin eti hachchi gakkanaassi GODAI asai baayyo goinnanaadan doorido sohuwan awaaninne hegaadan oottiiddi de7oosona.

10

Amooretu Kawoti Xoonettidosona

1 Yaasu kase Yarkko katamaa olidi bashshidoogaadaaninne eta kawuwaa woridoogaadan, Aaya katamaa olidi muleera bashshidoogaanne eta kawuwaakka woridoogaa Yerusalaame Kawoi Adoonixedeqi siyiis. Qassi Gabaa7oona asai Israa7eela asaara saro de7anau maacettidoogaanne ha77i etaara issippe de7iyoogaa siyiis. 2 Siyidikka a asaikka keehi yayyiis. Aissi giikko, Gabaa7oona katamai kawotu katamatuppe issuwaa mala gita katama; qassi he katamai Aaya katamaappe darees; an de7iya attumaasaikka mino. 3 Yaatin, Yerusalaame Kawoi Adoonixedeqi, Kebroona Kawuwaa Hohaamassi, Yarmmuuta Kawuwaa Piiraamassi, Laakisha Kawuwaa Yaafi7assinne, Egiloona kawuwaa Dabiirassi hagaadan yaagidi kiittiis; 4 “Gabaa7oona katamaa asai Yaasuuranne Israa7eela asaara saro de7anau maacettido gishshau, etaara olettanau yiidi tana maadderkketii” yaagiis. 5 Hegaappe guyyiyan Amooretu kawoti ichchashati Yerusalaame kawoi, Kebroona kawoi, Yarmmuuta kawoi, Laakisha kawoinne Egiloona kawoi bantta olanchchata issippe gattidosona. Bantta olanchchata ubbaa ekkidi pude biidi, Gabaa7oona katamaa dooddidi olidosona.

6 Gabaa7oona asai Gelggalan dunkkaanida Yaasukko kiittidi, “Nuna ne ashkkarata aggoppa; eesuwan nuukko yaada nuna ashsha. Gezziyan de7iya

Amooretu kawoti ubbai nuna olanau bantta olanchchata issuwaa oottido gishshau, neeni nuna maadda" yaagidosona.

7 Yaagin Yaasu, aara de7iya olanchchati ubbainne mino asati ubbai Gelggalappe denddidi biidosona. 8 Biishin GODAI Yaasa, "Etau yayyoppa! Taani eta ne kushiyan aattada immaas. Etappe issoinne nenaara eqettanau danddayenna" yaagiis. 9 Hegaappe guyyiyan Yaasu Gelggalappe qamma ubban hemettiiddi aqidi, eti akeekennan de7ishin eta bolli woraajjiis. 10 GODAI Israa7eela asaa sinttan etau wozanaa kahaa bashshiis; yaatin, Israa7eela asai etappe daro asaa Gabaa7oonan woriis. Israa7eelati eta Beeti-Horoona efiya ogiyaa oittidi gooddiiddi, Azeeqanne Maqqeeda gakkanaashin buttidosona. 11 Beeti-Horoonappe duge Azeeqa efiya ogiyaa oiqqidi eti Israa7eela asaa sinttappe baqatishin, GODAI wolqqaama shachchaa saluwaappe eta bollan bukissiis. Bukissin Israa7eela asai bisuwan worido asaappe, shachchai worido asai qoodan dariis.

12 GODAI Amooreta, Israa7eela asaayyo aattidi immido gallassi, Israa7eela asaa sinttan Yaasu Godaa,

"Awa aifee Gabaa7oona bollan
wullennan takko.
Aginaikka Ayyaaloona Zanggaaraa bollan
eqqi bayo"

yaagiis. 13 Yaagin Israa7eela asai bantta morkketa xoonana gakkanaashin, awai wullennan takkiis. Aginaikka ba de7iyoosaappe qaaxxibeenna.

Hegee Yaashaara Maxaafan xaafetti uttiis. Awai saluwaassi giddo ginan qaaxxennan eqqiis; issi gallassa ubbaa awai wullennan takkiis. 14 GODAI asi yootidobaa siyido he gallassaa mala gallassi hegaappe kase gidinkka, hegaappe haa simminkka mulekka de7ibeenna. Tumukka GODAI Israa7eela asaassi olettiis.

15 Hegaappe guyyiyan Yaasunne Israa7eela olanchchati ubbai bantta dunkkaanidosaa Gelggala simmidosona.

16 He Amooretu kawoti ichchashati baqatidi, Maqqeeda katamaa matan de7iya gonggoluwaa giddon qosettidosona. 17 Qosettin Yaasussi, "Ichchashu kawoti, Maqqeeda katamaa matan de7iya gonggoluwaa giddon qosettidaageeta demmida" yaagidi odidosona.

18 Odin Yaasu, "Gita shuchchata gonddorssidi, gonggoluwaa penggiyaa gorddite; gorddidi eta naagana mala, asa yan wottite. 19 SHin intte yan gam77oppite; intte morkketa gooddiiddi, guyyeera eta olite, eta eta katamaa gelissoppite. GODAI intte Xoossai eta intte kushiyan aattidi immiis" yaagiis. 20 Bantta gimbbettida katamata baqatidi gelida amara asati attin, hinkko asaa ubbaa Yaasunne Israa7eela asai wurssi woridosona. 21 Hegaappe guyyiyan, asai ubbai saruwan simmidi, Yaasu dunkkaanidi de7iyo Maqqeeda giyoosaa yiis. Heedeppe doommin Israa7eela asaa bollan issi qaalaanne qaattida asi baawa.

22 Hegaappe guyyiyan Yaasu, "Gonggoluwaa penggiyaa dooyidi, he ichchashu kawota kessidi, tau haa ekki yiite" yaagiis. 23 Yaagin gonggoluwaa giddoppe Yerusalaame kawuwaa, Kebroona kawuwaa, Yarmmuuta kawuwaa, Laakisha kawuwaanne Egiloona kawuwaa kessidi akko ehiidosona. 24 Eti he kawota Yaasukko ehiido wode, Yaasu Israa7eela asaa ubbaa baakko xeesiis; xeesidi banaara biida ola gadaawata, "Haa yiite; yiidi intte tohuwan ha kawotu qooriyaa yedhdhite" yaagiis. Yaagin yiidi bantta tohuwan eta qooriyaa yedhdhidosona. 25 Yaatin, Yaasu eta, "Yayyoppite; hirggoppite; minnitenne xalite. Intte olettiyo intte morkketa ubbaa GODAI hagaadan oottana" yaagiis. 26 Hegaappe guyyiyan Yaasu ichchashu

kawota woriis; woridi ichchashu mittaa bollan kaqqiis; kaqqin eti omarssi gakkanaassi kaquwan pe7idosona. 27 Awai wulliyo wode, Yaasu azazin eta mittaappe wottidosona; wottidi eti kase qosettidi de7ido gonggoluwaa giddo olidosona. Yaatidi gonggoluwaa penggiyaa gita gita shuchchata gonddorssidi gorddidosona. He shuchchati hachchi gakkanaassikka yan de7oosona.

Yaasu Amooretu Katamata Haraatakka Xooniis

28 He gallassi Yaasu Maqqeeda katamaa oiqqiis; oiqqidi katamaa muleera xaissiis; kataman de7iya asaa ubbaa issuwaanne ashshennan wurssi woriis. Yarkko katamaa kawuwaa kase woridoogaadan, Maqqeeda katamaa kawuwaakka woriis.

29 Hegaappe guyyiyan Yaasunne aara de7iya asai Israa7eela asai ubbai Maqqeeda katamaappe Liibina giyo katamaa biidi olidosona; 30 GODAI he katamaakka katamaa kawuwaakka Israa7eela asaa kushiyan aattidi immiis. Yaasu issuwaanne ashshennan, kataman de7iya asaa ubbaa qara bisuwan busakkiis. Yarkko katamaa kawuwaa kase woridoogaadan, Liibina katamaa kawuwaakka woriis.

31 Hegaappe guyyiyan Yaasunne aara de7iya Israa7eela asai ubbai Liibina katamaappe Laakisha katamaa biidosona; biidi he katamaa dooddidi olidosona. 32 GODAI Laakisha katamaa Israa7eela asaa kushiyan aattidi immiis; immin Yaasu he katamaa naa77antto gallassaara oiqqiis; oiqqidi Liibina katamaa oottidoogaadan Laakisha katamaakka oottiis; he kataman de7iya asaa ubbaa qara bisuwan busakkiis. 33 He wode, Gezeera katamaa Kawoi Horaami, Laakisha katamaa kawuwaa maaddanau yiis; shin Yaasu akka a asaakka xooniis; etappe issi asinne paxa attibeenna.

34 Hegaappe simmidi, Yaasunne aara de7iya Israa7eela asai ubbai Laakisha katamaappe Egiloona katamaa biidosona; biidi he katamaa dooddidi olidosona. 35 He gallassi Egiloona katamaa oiqqidosona; oiqqidi qara bisuwan busakkidosona. Laakisha katamaa oottidoogaadan, Egiloona kataman de7iya asa ubbaa wurssi woridosona.

36 Hegaappe guyyiyan Yaasunne aara de7iya Israa7eela asai ubbai Egiloonappe Kebroona biidosona; biidi Kebroona olidosona. 37 Olidi he katamaa, eta kawuwaanne he katamaa yuushuwan de7iya qeeri katamata oiqqidosona. Etan de7iya asaa ubbaakka qara bisuwan busakkidosona. Issi asakka ashshibookkona. Yaasu Egiloona oottidoogaadan he katamaakka oottiis; etan de7iya asaakka wurssi woriis.

38 Hegaappe guyyiyan Yaasunne aara de7iya Israa7eela asai ubbai Dabiira katamaa simmidi olidosona. 39 Eti he katamaakka, kawuwaakka, katamaa yuushuwan de7iya qeeri katamatakka ubbaa oiqqidosona; oiqqidi etan de7iya asaa ubbaa issuwaanne ashshennan wurssi woridosona. Yaasu Kebroona katamaanne Liibina katamaanne a kawuwaa oottidoogaadan, Dabiira katamaanne a kawuwaa oottiis.

40 Yaasu biitta ubbaa, gezziyaa Neegeeba Bazzuwaa, garaanne bargguwaa, eta kawotuurakka oiqqiis. Oiqqidi GODAI Israa7eela Xoossai azazidoogaadan, biittaa bollan paxa shemppoora de7iya asa ubbaa issuwaanne ashshennan wurssi woriis. 41 Yaasu eta Qaadeesa-Barnneppe doommidi biidi Gaaza gakkanaassi, qassi Goshena biitta ubbaappe doommidi biidi Gabaa7oona gakkanaassi muliyaa xooniis. 42 GODAI, Israa7eela Xoossai Israa7eela asaassi olettido gaasuwan, Yaasu he kawota ubbaa eta biittaarakka issi dentta olan xooniis. 43 Hegaappe guyyiyan Yaasunne Israa7eela asai ubbai bantta dunkkaanidosaa Gelggala simmidosona.

11

Yaasu Huuphessa Bagga Biittaa Kawota Xooniis

1 Haxoora katamaa Kawoi Yaabini Israa7eela asai xoonidoogaa siyido
wode, Madoona katamaa Kawuwaa Yobaabassi, SHimiroona katamaa
kawuwaassi, Akishaafa katamaa kawuwaassi, 2 huuphessa baggaara
gezziyan de7iya kawotussi, Galiila Abbaappe tohossa Yorddaanoosa
Wombban de7iya kawotussi, arggo baggaara bargguwan de7iya
kawotussinne arggo baggaara de7iya Doora kawuwaassi asaa kiittiis. 3 Qassi
arshsho baggaaranne arggo baggaara de7iya Kanaanetussi, Amooretussi,
Hiitetussi, Parzzetussi, gezziyan de7iya Yaabuusatussinne Mixiphpha
biittan Hermmoone Deriyaappe garssaara de7iya Hiiwetussi kiittiis.
4 Kiittin eti ubbai bantta olanchchata denttidi, Israa7eela olanau issippe
gaittidosona. He olanchchati paratuuranne paraa gaaretuura gaittidi,
qoodin wurenna abbaa doona shafiyaadan corattidosona. 5 He kawoti
ubbai bantta wolqqaa issippe gattidi, Israa7eela asaa olanau Merooma giyo
haattaa matan dunkkaanidosona.
6 GODAI Yaasa, “Neeni etayyo yayyoppa! Taani wontto hannoode eta
ubbaakka worada, Israa7eela asaassi aattada immana. Neeni eta parata
ubbaa gilddayana; eta paratu gaaretakka taman xuuggana” yaagiis. 7 Yaagin
Yaasunne a olanchchati ubbai eti akeekennan de7ishin Merooma Haattaa
matan eta bolli puttu giidi, eta olidosona. 8 Godai eta Israa7eelatu kushiyan
aattidi immiis. Immin eta xoonidi, Gita Sidoona giyo biitti, Misirafoota-
Maimanne arshsho baggaara de7iya Mixiphpha Wombbaa gakkanaashin
yedettidosona. Etappe issi asanne ashshennan woridosona. 9 Yaasu GODAI
a azazidobaa ubbaa eta bollan poliis; eta paratakka gilddayiis; eta paraa
gaaretakka taman xuuggiis.
10 Hegaappe guyyiyan Yaasu guyye simmidi, Haxoora giyo katamaa
xoonidi oiqqiis; oiqqidi he katamaa kawuwaa bisuwan woriis. He wode
Haxoora katamai he kawotetta ubbau huuphe katama. 11 Israa7eela asai
he kataman de7iya asa ubbaa qara bisuwan woriis. SHemppoora paxa
de7iyaabaa ubbaa issuwaanne ashshennan wurssi woridosona. Yaasu
Haxoora katamaakka taman xuuggiis.
12 GODAA ashkkarai Muusee azazidoogaadan, Yaasu he kawotu kata-
matanne eta kawota ubbaa omooddiis; omooddidi asaa ubbaa qara bisuwan
wurssi woriis. 13 Gidikkonne, Yaasu xuuggido Haxoora katamaappe attin,
Israa7eela asai keraa bollan keexettida katamata ubbaa xuuggibookkona.
14 Israa7eela asai he katamatuppe bonqqido miishsha ubbaanne mehe
ubbaa banttau ekkidosona. SHin asaa ubbaa xaissana gakkanaashin qara
bisuwan woridosona; paxa de7iyaabaa aibakka ashshibookkona. 15 GODAI
ba ashkkaraa Muusa azazidoogaadan, Muuseekka Yaasa azaziis. Azazin
Yaasukka azazuwaa poliis; GODAI Muuseyyo azazidobaa ubbaappe i oottenn-
nan aggidobi aibinne baawa.

Yaasu Oiqqido Biittaa

16 Hegaadan oottidi Yaasu he biittaa ubbaa, gezziyaa, Neegeeba Bazzuwaa
ubbaa, Goshena giyo biittaa ubbaa, arggo baggaara de7iya bargguwaanne
Yorddaanoosa garaa ekkiis. 17 He biittai Eedooma matan de7iya Halaaqa
giyo deriyaappe doommidi biidi, Hermmoone Deriyaappe garssa baggaara
de7iya Liibaanoosa Wombban de7iya Ba7aali-Gaada gakkanaassi de7iya
sohota gakkees. Eta kawota ubbaa Yaasu omooddidi woriis. 18 Yaasu
daro wodiyaa he kawotu ubbaara olettiiddi gam77iis. 19 Gabaa7oonan
de7iya Hiiwetuppe attin, hara katami issoinne Israa7eelatuura saro de7ana

maachchaa maacettibeenna; Israa7eelati he katamata ubbaa olan xoonidi oiqqidosona. 20 GODAI Muusa azazidoogaadan, Yaasu eta qareti bainnan issuwaanne ashshennan wurssi woriis. Aissi giikko, eti Israa7eelatuura olettanaadan GODAI ba huuphen eta wozanaa muumissiis.

21 He wode Yaasu biidi, gezziyan Kebroona kataman, Dabiira kataman, Anaaba kataman, Yihudaa gezziyan ubbaaninne Israa7eela gezziyan ubban de7iya Anaaqe zareta adussata wori wurssiis. Yaasu etanne eta katamaa muleera xaissiis. 22 Xaissin Anaaqe zaretuppe Israa7eela biittan ooninne attibeenna; shin amaridaageeti Gaaza, Gaatenne Ashddooda katamatu xalaalan attidosona. 23 GODAI Muusa azazidoogaadan, Yaasu biittaa ubbaa oiqqiis; oiqqidi Israa7eela asaayyo eta zariyan zariyan shaakkidi immiis. Hegaappe guyyiyan biittai olaappe shemppiis.

12

Muusee Olidi Xoonido Kawota

1 Israa7eela asai Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Arnnoona Zanggaaraappe biidi Hermmoone Deriyaa gakkanaashin, qassi arshsho baggaara Yorddaanoosa garaa gakkanaashin de7iya biittaa kawota ubbaa xoonidi wotti ekkiis. He xoonettida kawoti hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. 2 Etappe issoi, Haseboona kataman uttida Amooretu Kawuwaa Sihoona. I Haaridosai Arnnoona Zanggaaraa lanqqiyan de7iya Aaro7era katamaappe denddidi, Amoonatu zawaa gakkanaassi de7iya Yaabooqa SHaafaa gakkees; he sohoi Gala7aade giyo biittaassi baggaa. 3 I qassi arshsho baggaara Yorddaanoosa garaappe baggaa ekkidi, Galiila Abbaappe biidi, Beeti-Yashimoota katamaara kanttidi, Pisgga giyo deriyaappe garssa baggaara de7iya Maxine Abbaa gakkanaassi, biittata haariis.

4 Hegaadankka, Rafaayetu zariyaappe wurssettan attida Baasaane biittaa Kawuwaa Ooga xooniis. Oogi Asttaaroota katamaaninne Ediraa7a kataman de7iis. 5 I haaridoosai Hermmoone Deriyaa, Salaaka giyoosaa, Baasaane biittaa ubbaa biidi Gashuuranne Maa7ika asatu zawaa gakkees; qassi Gala7aade biittaappe baggaa ekkidi, biidi Haseboona Kawuwaa Sihoona zawaa gakkanaashin de7iya biittaa gakkees.

6 GODAA ashkkarai Muuseenne Israa7eela asai ha kawota xoonidosona. Xoonin GODAA ashkkarai Muusee eta biittata Roobeela zaretussi, Gaada zaretussinne Minaase zaretuppe baggaassi shaakkidi immiis.

Yaasu Olidi Xoonido Kawota

7 Yaasunne Israa7eela asai Yorddaanoosa SHaafaappe arggo bagga biittan de7iya kawota ubbaa xoonidosona. He biittati Liibaanoosa Wombban de7iya Ba7aali-Gaadappe doommidi, tohossa baggaara Eedooma matan de7iya Halaaqa Deriyaa gakkoosona. Yaasu he biittata shaakkidi, Israa7eela zaretussi laata gade oottidi immiis. 8 Immido biittati, gezziyaa, arggo baggaara de7iya bargguwaa, Yorddaanoosa garaa, Yihudaa Bazzuwaanne Neegeeba Bazzuwaa. He biittati kase Hiiteti, Amooreti, Kanaaneti, Parzzeti, Hiiwetinne Yaabuusati de7ido sohota. 9 Israa7eela asai xoonido kawoti hageeta; Yarkko kawuwaa, Beeteele matan de7iya Aaya kawuwaa, 10 Yerusalaame kawuwaa, Kebroona kawuwaa, 11 Yarmmuuta kawuwaa, Laakisha kawuwaa, 12 Egiloona kawuwaa, Gezeera kawuwaa, 13 Dabiira kawuwaa, Gedeera kawuwaa, 14 Horima kawuwaa, Araada kawuwaa, 15 Liibina kawuwaa, Adulaama kawuwaa, 16 Maqqeeda kawuwaa, Beeteele kawuwaa, 17 Taappuha kawuwaa, Hefeera kawuwaa, 18 Afeeqa kawuwaa, Lasharoona kawuwaa, 19 Madoona kawuwaa, Haxoora kawuwaa,

20 SHimirooni-Maroona kawuwaa, Akishaafa kawuwaa, 21 Taa7inaaka
kawuwaa, Magiddo kawuwaa, 22 Qaadeesa kawuwaa, Qarmmeloosan
de7iya Yoqina7aama kawuwaa, 23 Doora gezziyan de7iya Doora kawuwaa,
Gelggalan de7iya Goima kawuwaanne 24 Tirxxa kawuwaa. Eti muleera
hasttamanne isiini kawota.

13

Biron Oiqettibeenna Biittata

1 Yaasu cimidi, wodiyaa keehippe sugido wode, GODAI ayyo, “Neeni
cimadasa; wodiyaakka keehi sugadasa. SHin oiqettennan attida daro
biittai bironkka de7ees. 2 Oiqettibeenna biittati hageeta: Pilisxxeematu
biittaanne Gashuuratu biittaa ubbaa. 3 Gibxxeppe arshsho baggaara
de7iya SHihoora SHaafaappe doommidi, huuphessa baggaara de7iya
Eqiroona biittaa gakkanaassi de7iya biittati ubbai Kanaane biittan qood-
ettoosona. Ichchashu Pilisxxeema kawoti haariyo katamati Gaaza, Ashd-
dooda, Asqqaloona, Gaatanne Eqiroona geetettiyaageeta. Aawetu biittaikka
biron oiqettibeenna. 4 Tohossa baggaara Kanaanetu biittai ubbai, Sidoona-
tussi de7iya Ma7aara giyoosaappe denddidi biidi, Amooretu biittan de7iya
Afeeqa katamaa gakkanaassikka oiqettibeenna. 5 Gebaalatu biittainne
arshsho baggaara Liibaanoosa biittai ubbai, Hermmoone Deriyaappe
garssa baggaara de7iya Ba7aali-Gaada katamaappe biidi, Hamaata Pin-
uwaa gakkanaassi biron oiqettibeenna. 6 Liibaanoosappe biidi Misirafoota-
Maima gakkanaassi de7iya gezziyan de7iya Sidoonatu biittaikka oiqet-
tibeenna. Taani ta huuphen Israa7eela asaa sinttappe eta laaggada kessana.
Taani nena azazidoogaadan, neeni ha biittata Israa7eela asaayyo gade
oottada shaakka. 7 Ha77i neeni ha biittaa uddufun zaretussinne Minaase
zaretuppe baggaassi shaakka” yaagiis.

Yorddaanoosa SHaafaappe Arshsho Bagga Biittaa SHaahuwaa

8 Minaase zaretuppe baggati, Roobeela zaretinne Gaada zareti GODAA
ashkkarai Muusee Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta arshsho baggaara
etayyo bazzi wottido biittaa ekkidosona. 9 Eta biittai Arnnoona Zanggaaraa
lanqqiyan de7iya Aaro7era katamaappe denddidi, he zanggaaraa giddon
de7iya katamaa oiqqidi, Medaaba giyo gezziyaa kanttidi biidi, Diboona
gakkees. 10 Qassi Haseboonan uttidi haariya Amooretu Kawuwaa Sihoona
katamatu ubbaa oiqqidi biidi, Amoonatu zawaa gakkees. 11 Hegaadankka,
qassi Gala7aade biittaa, Gashuuratu biittaa, Maa7ikatu biittaa, Hermmoone
Deriyaa ubbaanne Salaaka gakkanaashin de7iya Baasaane biittaa gak-
kees. 12 Asttaaroota katamaaninne Ediraa7a kataman de7idi haariya,
Rafaayetu zariyaappe wurssettan attida Baasaane Kawuwaa Ooga biittaa
ubbaa oiqqiis. Muusee he asaa ubbaa xoonidi, eta biittaappe laaggidi
kessiis. 13 SHin Israa7eela asai Gashuura asaanne Maa7ika asaa biittaappe
kessibookkona; hegaa gishshau eti hachchi gakkanaassi Israa7eela asaa
giddon de7oosona.

14 Muusee Leewa zaretu xalaalaayyo laattiyo biittaa immibeenna. GODAI
Muuseyyo giidoogaadan, GODAASSI Israa7eela Xoossaassi taman xuuggiyo
yarshshuwaa yarshshiyoogee etayyo laata.

SHaahuwan Roobeela Zareta Gakkida Biittaa

15 Muusee Roobeela zaretuyyo eta yaran yaran biittaa shaakkidi
immiis. 16 Eta biittai Arnnoona Zanggaaraa lanqqiyan de7iya Aaro7era
katamaappe denddidi, he zanggaaraa giddon de7iya katamaa oiqqidi,

Medaaba gezziyaa gakkees. 17 Qassi Haseboona, gezziyan de7iya katamata,
Diboona, Baamooti-Ba7aala, Beetiba7aali-Me7oona, 18 Yahaaxa, Qidemoota,
Mefa7aata, 19 Qiriyaataima, Siibima, zanggaara giddon de7iya keraa
bolli de7iya Xeereta-SHaahara, 20 Beeti-Pa7oora, Pisgga Deriyaappe
garssaara de7iya biittaanne Beeti-Yashimoota geetettiya katamata ubbaa
gakkees. 21 Hegaadankka, qassi gezziyan de7iya katamatanne Haseboona
katamaa haarida Amooretu Kawuwaa Sihoona biittaa ubbaa gakkees.
Muusee Kawuwaa Sihoonanne Midiyaamatu halaqata Eewa, Reqeema,
Xuura, Huuranne Rebaa7a xooniis; hageeti Sihoonappe garssaara he
biittaa haariyaageeta. 22 Israa7eela asai olan worido asaappe haraa,
shareechchuwaa, Ba7oora na7aa Balaamakka bisuwan woridosona.
23 Roobeela zaretu zawai Yorddaanoosa SHaafaa. Ha katamatinne eta
heeran de7iya moottati Roobeela zareta eta yaran yaran gakkidaageeta.

SHaahuwan Gaada Zareta Gakkida Biittaa

24 Muusee Gaada zaretuyyo eta yaran yaran biittaa shaakkidi im-
miis. 25 Eta biittai Yaa7izeera, Gala7aaden de7iya katamata ubbaanne
Amoonatu biittaappe baggaa ekkidi, Raabappe arshsho baggaara de7iya
Aaro7era gakkees. 26 Hegaadankka, Haseboonappe denddidi, Raamoota-
Mixiphphanne Bexoniima gakkees; qassi Maahinaimappe denddidi bi-
idi, Lodabaara zawaa gakkees. 27 Yorddaanoosa Wombbaassi gidduwan
Haseboona Kawuwaa Sihoona kawotettaappe attidaageeta, Beeti-Haraama,
Beeti-Niimira, Sukkotanne Xafoona geetettiya katamata ekkees. Arggo bag-
gaara eta zawai Yorddaanoosa SHaafaa gididi biidi, Galiila Abbaa gakkees.
28 He katamatinne eta heeran de7iya moottati Gaada zaretuyyo eta yaran
yaran gakkidaageeta.

SHaahuwan Minaase Zaretuppe Baggaa Gakkida Biittaa

29 Muusee Minaase zaretuppe baggaayyo eta yaran yaran biittaa
shaakkidi immiis. 30 Eta biittai Maahinaimanne Baasaane biittaa ubbaa
xaaxi waaxees; Baasaane Kawuwaa Ooga kawotettaa ubbaanne Baasaanen
de7iya usuppun tammu Yaa7iira katamata oiqqees. 31 Qassi Gala7aadeppe
baggaanne Baasaanen Ooga kawotettaayyo huuphe gidida Asttaarootanne
Ediraa7a geetettiya katamata gakkees. He ubbai Minaase na7aa Maakiira
zaretuppe baggatussi, eta yaran yaran gakkidaagaa.

32 Yorddaanoosappe hefinttaara, Yarkkoppe arshsho baggaara de7iya
Moo7aaba dembban de7iiddi Muusee shaakkidi immido biittai hagaa.
33 SHin Muusee Leewa zaretuyyo laattiyo biittaa immibeenna; kase GODAI
etau giidoogaadan, GODAI Israa7eela Xoossai eta laata.

14

Yorddaanoosa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaa SHaahuwaa

1 Qeesee El77aazari, Nawe na7ai Yaasunne Israa7eela zaretu halaqati,
Kanaane biittaa eta yaran yaran shaakkin, eta gakkida heerati hagaappe
kaallidi xaafettidaageeta. 2 GODAI Muuse baggaara azazidoogaadan, eta
laata biittai uddufunanne bagga gidiya zaretuyyo saaman shaahettiis.
3 Aissi giikko, Muusee naa77anne bagga gidiya zaretuyyo Yorddaanoosa
SHaafaappe hefintta arshsho baggaara kase biittaa immi wottiis; shin
Leewa zaretuyyo eta gidduwan laata biittaa immibeenna. 4 Yooseefa
naati Minaasanne Efireema geetettidi naa77u zare gididosona. Muusee
Leewa zaretussi laata biittaa immibeenna; shin hegaa gishshaa etau de7iyo
katamatanne eti bantta mehiyaa wudiyaanne dorssaa wudiyaa heemmiyo

hentta gadeta immiis. 5 GODAI Muusa azazidoogaadan, Israa7eela asai
biittaa shaakkidi ekkiis.

Kebrooni Kaaleebassi Imettiis

6 Issi gallassi Yihudaa asai Yaasukko Gelggali shiiqidosona; shiiqin etappe
issoi, Qeniiziyaa Yifune na7ai Kaaleebi Yaasa hagaadan yaagiis; “Nuuni
Qaadeesa-Barnnen de7iyo wode, GODAI Xoossaa asa gidiya Muuseyyo
nebaanne tabaa odidoogaa eraasa. 7 GODAA ashkkarai Muusee biittaa
wochchada yaanaadan, Qaadeesa-Barnneppe tana kiittiyo wode, taayyo
laittai oitama. He wode taani ayyo ammanettiya oduwaa ehaada odaas.
8 Taani GODAA ta Xoossaa polo kaallaas; shin tanaara biida asati asaa
wozanaa yashshan maashissidosona. 9 He gallassi Muusee, ‘Neeni GODAA
ta Xoossaa polo kaallido gishshau, ne tohoi yedhdhido biittai merinau
neessinne ne zariyaassi laattiyo biittaa gidana’ giidi caaqqiis.

10 “Ane akeeka; GODAI ha yohuwaa Muuseyyo haasayoosappe, oita-
manne ichchashu laitta gidiis. He wodeesappe Israa7eela asai bazzuwan
simerettishin, hachchi gattanau GODAI tana paxa wottiis. Be7a, ha77i
ta laittai hosppun tammanne ichchashaa gidiis. 11 Gidinkka ha77i tau
de7iya minotettai beni Muusee tana kiittiyo wode de7iya minotettaakka
mala. Taani ha77ikka olettanaunne aiba gidikkonne oottanau beni he
wodeegaadan wolqqaama. 12 Hegaa gishshau, GODAI taayyo immana
giido ha gezze biittaa ha77i taayyo imma. He wode, Anaaqeti he biittan
de7iyoogaanne eta katamatikka gitanne gimbbettidaageeta gidiyoogaa nu-
uni haasayishin neeni ne huuphiyau siyadasa. SHin GODAI tanaara gidikko,
i giidoogaadan, taani eta he biittaappe yedettana” yaagiis.

13 Yaagin Yaasu Yifune na7aa Kaaleeba anjjidi, Kebroona ayyo laata oottidi
immiis. 14 GODAA Israa7eela Xoossaa polo kaallido gishshau, Kebroona biit-
tai he wodeppe hachchi gakkanaassi, Qeniiziyaa Yifune na7aa Kaaleebayyo
laata biitta gidiis. 15 Kase Kebroona sunttai Qiriyaati-Arbbaa7a geetettees;
Arbbaa7a giyo bitanee Anaaqetu ubbaappe aadhdhida asa.

Hegaappe guyyiyan, he biittai olaappe shemppiis.

15

SHaahuwan Yihudaa Zareta Gakkida Biittaa

1 Yihudaa zaretussi eta yaran yaran shaakkin gakkida biittai biidi Ee-
dooma biittan zawatidi, tohossa bagga gaxan de7iya Xiina giyo bazzuwaa
wurssettaa gakkees. 2 Tohossa baggaara eta zawai Maxine Abbaappe to-
hossa bagga wurssettaappe doommidi, 3 Akirabiima Pinuwaa kanttidi, Xiina
Bazzuwaara biidi, Qaadeesa-Barnne tohossaa gakkees. Qassi hegaappe
shaakkidi biidi, Hexiroonaara kanttidi, pude Adaara gakkidi, Qarqqakko
simmees. 4 Hegaappe qassi Aximoona kanttidi, Gibxxe SHaafan gaittidi
biidi, Meediteraane Abban zawatees. Tohossa baggaara de7iya Yihudaa
zawai hagaa.

5 Arshsho bagga zawai Maxine Abbaa gididi, Yorddaanoosa SHaafai an
geliyo sohuwaa gakkees. Huuphessa zawai qassi Yorddaanoosa SHaafaa
Maxine Abban geliyoosaappe doommidi, 6 pude Beeti-Hoogila kiyidi, Beeti-
Yorddaanoosa Zanggaaraappe huuphessaara kanttidi, Roobeela na7aa Bo-
haana shuchchan zawatees. 7 Yaatidi zawai Metuwaa Wombbaappe Dabi-
ira katamaa pude kiyidi, wombbaappe tohossa baggaara de7iya Adumi-
ima Pinuwaa sintta baazzan de7iya Gelggalakko huuphessi mirqqettees.
Hegaappe qassi Enishemeesha giyo pulttuwaa kanttidi, Eniroogeela giy-
oosan zawatees. 8 Hegaappe Hinnooma Zanggaaraa kanttidi, Yaabuusatu

katamai Yerusalaamee de7iyo keraappe tohossa baggaara kanttidi, deriyaa huuphiyaa kiyees; he deree Hinnooma Zanggaaraappe arggo baggaaranne Rafaima Wombbaappe huuphessa baggaara de7ees. 9 He deriyaa huuphiyaappe sinttau biidi, Nefttooha haattaa pulttuwaa kanttidi, Efiroona Deriyan de7iya katamatukko kiyees. Hegaappe qassi duge Baa7aala woikko Qiriyaati-Yi7aariima geetettiya katamaakko simmees; 10 Baa7aalappe qassi arggo baggaara de7iya Se7iira Deriyaakko mirqqettees. Hegaappe qassi huuphessa baggi Yi7aariima woikko Kisaloona geetettiya deriyaa gakkidi, appe duge Beeti-SHemesha wodhdhidi, Timina kanttidi bees. 11 He zawai Eqiroona huuphessa baggaara de7iya pudettan zawatidi, SHikaroonakko mirqqettees; hegaappe Baa7aala Deriyaara kanttidi, Yaabini7eelan zawatees. He huuphessa bagga zawai Meediteraane Abban zawatees. 12 Arggo baggaara de7iya zawai Meediteraane Abbaayyo gaxan zawatees. Yihudaa zareti bantta yaran yaran ekkidi de7idoi ha zawati zaarin de7iya sohotuuna.

Kaaleebi Kebroonanne Dabiira Xoonidi Oiqqiis (Daannatu Maxaafaa 1:11-15)

13 GODAI a azazidoogaadan, Yaasu Yifune na7aa Kaaleeba gakkiya shaahuwaa Yihudaa biittaappe Qiriyaati-Arbbaa7a geetettiya Kebroona immiis. Arbbaa7i Anaaqe aawaa. 14 Kaaleebi Anaaqe zareta, SHeshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiya heezzu yarata Kebroonappe kessiis. 15 Hegaappe denddidi, Dabiira giyo kataman de7iya asaa olanau biis; Dabiira katamai kase Qiriyaati-Sefera geetettees. 16 Kaaleebi, “Qiriyaati-Sefera olidi oiqqiya uraassi taani ta na7iyo Akiso immana” yaagiis. 17 Yaagin Kaaleeba ishaa Qanaaza na7ai Otini7eeli he katamaa olidi oiqqiis; oiqqin Kaaleebi ba na7iyo Akiso ayyo immiis.

18 Akisa Otini7eela geliyo wode, i aawai iyyo gade immanaadan woossana mala Otini7eeli o zoriis. Zorin a baquluwaappe wodhdhaasu; wodhdhin Kaaleebi o, “Ai koyai?” yaagidi oichchiis.

19 Oichchin a, “Taayyo woituwaa imma. Neeni kase taayyo immido biittai qa77e gidido gishshau, haatta pulttota taayyo immarkkii” yaagaasu. Yaagin Kaaleebi iyyo killi pulttuwaakka hirkki pulttuwaakka immiis.

Yihudaa Katamata

20 Yihudaa zareti bantta yaran yaran laattido laatati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. 21 Tohossa bagga gaxan Eedooma zawaa matan de7iya Yihudaa asaa katamati Qabxxi7eela, Edeera, Yaagura, 22 Qiina, Dimoona, Adi7aada, 23 Qedeesha, Haxoora, Yitinaana, 24 Ziifa, Xelema, Ba7aaloota, 25 Haxoori-Hadaata, Qiriyooti-Hexiroona woikko Haxoora, 26 Amaama, SHamaa7a, Molaada, 27 Haxaari-Gaadda, Heshimoona, Beeti-PHaleexa, 28 Haxaari-SHu7aala, Berssaabeha, Biiziyootiyaa, 29 Baa7aala, Iyuuma, Exeema, 30 Elttolaada, Kasiila, Horima, 31 Xiqilaaga, Madimaana, Sanssaana, 32 Lebaawoota, SHilihiima, Ainanne Rimmoona. Ha katamati bantta moottatuura issippe laatamanne uddufuna.

33 Garan de7iya katamati Eshttaa7oola, Xor77a, Ashiina, 34 Zaanooha, Engganiima, Taappuha, Enaama, 35 Yarmmuuta, Adulaama, Sooko, Azeeqa, 36 SHaa7iraima, Aditaima, Gadeeranne Gaderootaima. Ha katamati bantta moottatuura issippe tammanne oidda.

37 Qassi Yihudaa katamati Xinaana, Hadaasha, Migidaala-Gaada, 38 Diili7aana, Mixiphpha, Yoqiti7eela, 39 Laakisha, Boxiqaata, Egiloona, 40 Kaboona, Laahimaasa, Kitiliisha, 41 Gaderoota, Beeti-Daagoona,

Naa7imaananne Maqqeeda. Ha katamati bantta moottatuura issippe tammanne usuppuna.

42 Qassikka Liibina, Eteera, Ashaana, 43 Yifttaaha, Ashiina, Naxiiba, 44 Qa7iila, Akiziibanne Mareesha. Ha katamati bantta moottatuura issippe uddufuna.

45 Hegaadankka, qassi Eqiroona katamaa ba heeran de7iya qeera katamatanne moottata ubbaa. 46 Ashddooda matan Eqiroonappe biidi, Meediteraane Abbaa gakkanaassi de7iya katamatanne eta moottata ubbaa.

47 Qassi Ashddooda katamaanne a moottata, Gaaza katamaanne a moottata, biidi Gibxxe SHaafaanne Meediteraane Abbaa lanqqiyaa gakkanaassi de7iya sohota.

48 Gezziyan de7iya katamatikka SHamiira, Yattira, Sooko, 49 Daana, Qiriyaati-Sefera woikko Dabiira, 50 Anaaba, Eshttamoo7a, Aniima, 51 Goshena, Holoonanne Giilo. Ha katamati bantta moottatuura issippe tammanne isiino.

52 Qassi Araba katamaa, Duuma, Esh77aana, 53 Yaaniima, Beeti-Taappuha, Afeeqa, 54 Humixa, Kebroona woikko Qiriyaati-Arbbaa7anne Xi7oora. Ha katamati bantta moottatuura issippe uddufuna.

55 Qassikka Maa7oona, Qarmmeloosa, Ziifa, Yuuxa, 56 Iziraa7eela, Yoqidi7aama, Zaanooha, 57 Qaina, Gib77anne Timina. Ha katamati bantta moottatuura issippe tamma.

58 Qassi Halihuula, Beetixuura, Gadoora, 59 Ma7iraata, Beeti-Anootanne Elttiqoona. Ha katamati bantta moottatuura issippe usuppuna.

60 Hegaadankka qassi Qiriyaati-Ba7aala woikko Qiriyaati-Yi7aariimanne Raaba. Ha katamati bantta moottatuura issippe naa77a.

61 Bazzuwan qassi Beeti-Aaraba, Middiina, Sekaaka, 62 Nibishaana, Maxine katamaanne Enggaada. Ha katamati bantta moottatuura issippe usuppuna.

63 Gidikkonne, Yihudaa asai Yerusalaamen de7iya Yaabuusata kessanau danddayibookkona. Hegaa gishshau Yaabuusati hachchi gakkanaassikka Yihudaa asaara issippe Yerusalaamen de7oosona.

16

SHaahuwan Efireemanne Minaase Zareta Gakkida Biittata

1 Yooseefa zerettata gakkida biittai tohossa baggaara Yarkko katamaa matan de7iya Yorddaanoosa SHaafan doommees; Yarkko pulttotuppe arshsho bagga gaxaappe denddidi biidi, bazzuwaa kanttidi, gezziyaa pude kiyidi, biidi Beeteele gakkees. 2 Beeteeleppe denddidi, Arkketu biittan de7iya Axaaroota katamaa kanttidi, Looza gakkees. 3 Hegaappe arggo baggi Yaafileexatu biittaa duge wodhdhidi, Hirkki Beeti-Horoona giyoosaara kanttidi, hegaappe Gezeeraara biidi, Meediteraane Abban zawatees.

4 Yooseefa zeretta gidiya Minaase zaretinne Efireema zareti banttana gakkiya biittaa laattidosona.

Efireema Gakkida SHaahuwaa

5 Efireema zareta eta yaran yaran gakkida biittai hagaa; eta gakkida biittaa zawai arshsho baggaara de7iya Axaarooti-Addaarappe denddidi, Qommo Beeti-Horoona kanttees; 6 hegaappe simmidi Meediteraane Abban zawatees. Qassi huuphessa baggaara de7iya zawai Mikimataatappe arshsho baggi Taa7anaati-SHiilokko simmidi, arshsho baggaara de7iya

Yaanooha gakkees. 7 Yaanoohappe duge Axaarootanne Na7araata wodhdhidi, Yarkko gakkees; wurssettai Yorddaanoosa SHaafan zawatees. 8 Gaxa zawai Taappuhappe doommidi biidi, arggo baggaara de7iya Qaana SHaafaa xanxxaa oiqqidi biidi, Meediteraane Abban zawatees. Efireema zareti bantta yaran yaran laattido biittai hagaa. 9 Hegee Minaase zaretu biittaappe Efireema zaretussi immido katamatanne eta moottata ubbaa gujjennan de7ishiina. 10 SHin Efireema zareti Gezeera kataman de7iya Kanaane asata kessibookkona. Yaatin, Kanaane asati hachchi gakkanaassi Efireema zaretu giddon de7oosona. SHin Efireema zareti eta ailleyidi ootissoosona.

17

Minaase Zareta Gakkida SHaahuwaa

1 Yooseefa baira na7aa Minaase zaretuyyo imettida biittai hagaa. Gala7aade aawai Maakiiri Minaasessi baira na7aa; Maakiira yarati mino olanchcha gidido gishshau, Gala7aadenne Baasaane biittata ekkidosona. 2 Yorddaanoosa SHaafaappe arggo baggaara de7iya biittai hankko attida Minaase asaayyo imettiis; he yaratikka Abi7eezera, Heleeqa, Asiri7eela, SHekeema, Hefeeranne SHamidaa7a. Yooseefa na7aa Minaase yara gidiya attumaageeti hageeta.

3 Xalofihaadi Hefeera na7aa; Hefeeri Gala7aade na7aa; Gala7aadee Maakiira na7aa; Maakiiri Minaase na7aa. Xalofihaadayyo macca naatuppe attin, attuma naati baawa; a macca naati Maahilo, No7o, Hoogilo, Milkkonne Tirxxo geetettoosona. 4 Eti qeesiyaa El77aazarakko, Nawe na7aa Yaasukkonne halaqatukko shiiqidi, “Nu dabbotu giddon nuuyyookka gadiyaa shaahuwan immana mala GODAI Muusa azazi wottiisttennee” yaagidosona. Yaagin GODAI azazidoogaadan, eta aawaa ishanttu giddon etayyookka gadiyaa immiis. 5 Minaase yarati Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Gala7aadenne Baasaane bolli gujjidi, tammu saama biittaa ekkidosona. 6 Aissi giikko, Minaase zaretuppe macca naatikka attuma naatuura issippe shaakki ekkidosona. Gala7aade biittai attida Minaase yaratussa gidiis.

7 Minaase yaratu biittaa zawai Aseera biittaappe doommidi, Sekeemappe arshsho baggaara de7iya Mikimataata gakkees. He zawai hegaappe denddidi biidi, tohossa baggaara de7iya Taappuha asai de7iyoosaa xaaxi waaxees. 8 Taappuha biittai Minaasessa; shin Minaase zawan de7iya Taappuha katamai ba huuphen Efireema zaretussa. 9 Qassi he zawai hegaappe denddidi biidi, Qaana SHaafan zawatees. Minaase katamatu gidduwan Efireemassa gidiya katamatikka de7oosona; shin Minaase zawai Qaana SHaafaappe huuphessa bagga gididi, biidi Meediteraane Abban zawatees. 10 SHaafaappe tohossa baggaara de7iya biittai Efireemassa; huuphessa baggaara de7iya biittai qassi Minaasessa. Minaase biittaayyo arggo bagga zawai Meediteraane Abbaa. Qassi huuphessa baggaara Aseera biittaa, arshsho baggaara Yisaakoora biittaa gakkees. 11 Yisaakooranne Aseera biittatu gidduwan Beetishaana, Yibila7aama, Doora, Enddoore, Taa7inaakanne Magiddo geetettiya katamati bantta yuushuwan de7iya moottatuurakka Minaasessa. 12 SHin Minaase zareti he katamatun de7iya asata kessanaunne katamata oiqqanau danddayibookkona. Hegaa gishshau Kanaane asati yan de7i bayidosona. 13 Israa7eela asai minnido wode, Kanaane asata wolqqan haggaazissidoogaappe attin, eta biittaappe muleera kessibookkona.

Yooseefa Zareti Gujo Biittaa Oichchidosona

14 Yooseefa zareti biidi Yaasa, “Biittaa laataa shaahuwan nuussi aibissi issi saamaa xalaalaa immadii? Nuuni qoodan cora; aissi giikko, GODAI nuna anjjiis” yaagidosona.

15 Yaagin Yaasu eta, “Intte cora gidikkonne, Efireema gezzee intteyyo guuxxikko, Parzzetinne Rafaayeti de7iyo biittaa biidi, woraa intteyyo qeexite” yaagiis.

16 Yaagin Yooseefa zareti, “Ha gezzee nuussi gidenna; hegaa bollikka qassi Beetishaana kataman, a yuushuwan de7iya moottatuuninne Iziraa7eela Wombban de7iya Kanaanetuyyo parati goochchiyo birataa gaareti de7oosona” yaagidosona.

17 Yaagin Yaasu Yooseefa naatu Efireemanne Minaase zaretuyyo, hagaadan yaagiis; “Intte coranne daro wolqqaama; intteyyo issi saamaa xalaalai gidenna. 18 Hegaa gishshau gezze biittaakka intte ekkana. He gezzee wora gidikkokka qeexite; qeexidi wurssettaa gaxaa gakkanaassikka inttessa oottite. Kanaanetuyyo parati goochchiyo birata gaareti de7ikkokka, eti mino gidikkokka, intte eta kessanau danddayeeta” yaagiis.

18

Attida Biittaa SHaahuwaa

1 Biittaa xoonidi oiqqidoogaappe guyyiyan, Israa7eela maabara ubbai Seelon shiiqiis; shiiqidi GODAASSI goinniyo Dunkkaaniyaa yan essiis. 2 SHin Israa7eela asaappe biittaa shaakki ekkibeenna laappun zareti attidosona.

3 Yaatin, Yaasu Israa7eela asaa, “GODAI intte aawatu Xoossai intteyyo immido biittaa laattennan aude gakkanaassi gam77uuteetii? 4 Issi issi zariyaappe heezzu heezzu asata doorite. Issi issi zaree laattana biittaa hanotaa eranaadan, taani eta kiittana. Kiittin eti biittaa ubbaa biidi xomoosana; xomoosidi he biittaabaa xaafi ekkidi, taakko simmidi yaana. 5 Eti he biittaa laappun kessidi shaakkana. SHin Yihudaa zareti tohossa baggaara de7iya bantta biittan, Yooseefa zaretikka huuphessa baggaara de7iya bantta biittan de7ana. 6 Ha laappun kiyi shaahettida biittaa hanotaa xaafidoogaappe guyyiyan, taakko ekki yiite. Ehin taani GODAA nu Xoossaa sinttan intteyyo saamaa yeggana. 7 Gidikkonne, Leewa zareti inttenaara saaman laattokkona; aissi giikko, eti qeese gididi GODAASSI oottiyo oosoi eta laata. Gaada zareti Roobeela zaretinne Minaase zaretuppe baggai Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara, GODAA ashkkarai Muusee etassi immido biittaa kaseti laattidosona” yaagiis.

8 Asati biittaa hanotaa xaafanau baanaappe kasetidi, Yaasu eta, “Biite; biidi yuuyi be7idobaa xaafite. Yaatidi taakko simmidi yiite. Yin hagan Seelon GODAA sinttan taani intteyyo saamaa yeggana” yaagidi azaziis. 9 Azazin asati biidi, biitta ubbaa yuuyidosona. Yuuyidi katamata ubbaa xaafidi, biittaa waatidi laappun kessi shaakkanaakko erissidosona. Yaatidi Yaasu dunkkaanidosaa Seelo simmidosona. 10 Hegaappe guyyiyan Yaasu GODAA sinttan Seelon etassi saamaa yeggiis; yan Yaasu Israa7eela asaayyo biittaa eta zariyaa shaahuwaadan shaakkidi immiis.

Biniyaama Zareta Gakkida SHaahuwaa

11 Koiro saamai Biniyaama zareta eta yaran yaran gakkiis. Eta gakkida biittai Yihudaa zaretu biittaappenne Yooseefa zaretu biittaappe gidduwan de7ees. 12 Huuphessa baggaara eta zawai Yorddaanoosa SHaafaappe doommidi, Yarkkoppe huuphessa baggaara de7iya pudettan zawatees;

hegaappe arggo baggaara gezziyaa kanttidi, Beeti-Aweena bazzuwan zawatees. 13 Hegaappe tohossa baggi simmidi, kase Looza geetettiya Beeteele pudettaa kanttidi, Axaarooti-Addaara dugettaa kanttidi, Hirkki Beeti-Horoonappe tohossa baggan de7iya deriyan zawatees. 14 He zawai tohossa baggaara Beeti-Horoona sinttan de7iya deriyaappe arggo baggi mirqqettidi, Qiriyaati-Ba7aala woikko Qiriyaati-Yi7aariima geetettiya Yihudaa zaretu kataman zawatees. Arggo baggaara de7iya zawai hagaa. 15 Tohossa bagga zawai Qiriyaati-Yi7aariimappe denddidi, Nefttooha haattaa pulttotan zawatees. 16 Hegaappe zawai duge biidi Rafaima Wombbaappe huuphessa baggan de7iya Hinnooma Zanggaaraappe sintta bagga keraa tohossan zawatees. Hegaappe Hinnooma Zanggaaraa kanttidi biidi, Yaabuusatu katamaa Yerusalaamessinne Eniroogeela katamaassi tohossa bagga pudettan zawatees. 17 Hegaappe qassi huuphessa baggi Enishemeeshakko mirqqettidi, Adumiima pudettaappe sintta baggaara de7iya Galilootan zawatees; hegaappe qassi Roobeela na7aa Bohaana shuchchau duge wodhdhees. 18 Hegaappe qassi Beeti-Aaraba huuphessa bagga pudettaara kanttidi, duge Yorddaanoosa Wombbaa wodhdhees. 19 Hegaappe qassi Beeti-Hoogila pudettaappe huuphessa baggaara kanttidi, Yorddaanoosa SHaafai goggidi geliyoosaa, Maxine Abbaappe huuphessa bagga gaxaa gakkees. Hegee tohossa bagga zawaa. 20 Arshsho baggaara de7iya zawai Yorddaanoosa SHaafaa. Biniyaama zareti laattido biittai ubbasaarakka zawatido zawati hageeta.

21 Biniyaama zareti bantta yaran yaran ekkido katamati Yarkko, Beeti-Hoogila, Emeqi-Qaxiixa, 22 Beeti-Aaraba, Xamaraima, Beeteele, 23 Awiima, Paara, Oofira, 24 Kaafaari-Amoona, Oofinanne Gebaa7a. Eti muleera tammanne naa77a; eta yuushuwan de7iya moottatikka etan gujettoosona. 25 Qassi Gabaa7oona, Raama, Ba7eroota, 26 Mixiphpha, Kafiira, Mooxa, 27 Reqeema, Yirphpha7eela, Taraala, 28 Xelaa7a, Eleefa, Yerusalaame geetettiya Yaabuusatu katamaa, Gib77anne Qiriyaati-Yi7aariima. Eti muleera tammanne oidda; eta yuushuwan de7iya moottatikka etan gujettoosona. Biniyaama zareti bantta yaran yaran laattido biittai hagaa.

19

Simoona Zareta Gakkida SHaahuwaa

1 Naa77antto saamai Simoona zareta eta yaran yaran gakkiis. Eta gakkida biittai Yihudaa zareti laattido biittaa giddon de7ees. 2 Eti laattido katamati Berssaabeha woikko SHebaa7a, Molaada, 3 Haxaari-SHu7aala, Baala, Exeema, 4 Elttolaada, Batuula, Horima, 5 Xiqilaaga, Beeti-Markkaboota, Haxaari-Suusa, 6 Beeti-Labaa7ootanne SHaruheena. Eti muleera tammanne heezza; eta yuushuwan de7iya moottati etan gujettoosona. 7 Qassi Aina, Rimmoona, Eteeranne Ashaana. Eti muleera oiddu katamata; eta yuushuwan de7iya moottatikka etan gujettoosona. 8 Neegeeba Bazzuwan de7iya Baa7ilaati-Ba7eera woikko Raama gakkanaashin, ha katamatu yuushuwan de7iya moottata ubbaa laattidosona. Simoona zareti bantta yaran yaran laattido biittai hagaa. 9 Yihudaa zareta gakkida biittai etayyo aahuwaa darido gishshau, appe shaakkin Simoona zaretussi imettiis.

Zaabiloona Zareta Gakkida SHaahuwaa

10 Heezzantto saamai Zaabiloona zareta eta yaran yaran gakkiis. Eti laattido biittai Sariida giyo katamaa gakkees. 11 Hegaappe qassi arggo baggi biidi Mar77ila kanttidi, biidi Dabasheeta bochchiiddi biidi, Yoqina7aamappe

arshsho baggan de7iya shaafaa gakkees. 12 Hara baggaara qassi Sariida katamaappe arshsho baggi simmidi, Kisilooti-Taaboora gakkidi, Dabiraataaninne Yaafi7an zawatees. 13 Hegaappe qassi arshsho baggaara Gaate-Hefeera, Iiti-Qaxiinanne Rimmoona gakkidi, Nee7akko mirqqettees. 14 Huuphessa baggaara zawai Hanatoona simmidi, Yifttaahi7eela Wombban zawatees. 15 Yan Qaxaata, Naahilaala, SHimiroona, Yidaalanne Beetaliheeme geetettiya katamatikka de7oosona. Eti muleera tammanne naa77a; eta yuushuwan de7iya moottatikka etan gujettoosona. 16 Zaabiloona zareti bantta yaran yaran laattido biittaa giddon de7iya katamatinne eta yuushuwan de7iya moottati hageeta.

Yisaakoora Zareta Gakkida SHaahuwaa

17 Oiddantto saamai Yisaakoora zareta eta yaran yaran gakkiis. 18 Eta biittaa katamati Iziraa7eela, Kasuloota, SHuneema, 19 Hafaraima, SHi7oona, Anaharaata, 20 Rabbiita, Qishiyoona, Abeexa, 21 Remeeta, Engganiima, Enihaadanne Beeti-PHaxeexa. 22 He biittaa zawai Taaboora, SHahaxuumanne Beeti-SHemesha bochchiiddi biidi, Yorddaanoosa SHaafan zawatees. Eti muleera tammanne usuppuna; eta yuushuwan de7iya moottatikka etan gujettoosona. 23 Yisaakoora zareti bantta yaran yaran laattido biittaa giddon de7iya katamatinne eta yuushuwan de7iya moottati hageeta.

Aseera Zareta Gakkida SHaahuwaa

24 Ichchashantto saamai Aseera zareta eta yaran yaran gakkiis. 25 Eta biittaa katamati Helqqaata, Hala, Bexeena, Akishaafa, 26 Alaameleka, Ami7aadanne Mish77aala. Arggo baggaara Qarmmeloosaaninne SHihoori-Libinaatan zawatees. 27 Qassi arshsho baggi simmi Beeti-Daagoonakko mirqqettidi, Zaabiloona biittaanne Yifttaahi7eela Wombbaa bochchiiddi biidi, Beeti-Emeeqanne Na7i7eela gakkees. Qassi huuphessa baggaara Kaabula gakkees. 28 Hegaappe qassi Ebroona, Rahooba, Hammoonanne Qaana kanttidi, Sidoonan zawatees. 29 Hegaappe qassi biittaa zawai Raama simmidi, gimbbettida Xiiroosa katamaa gakkees. Hegaappe qassi Hoosakko mirqqettidi, Meediteraane Abban zawatees. Qassi Mahalaaba, Akiziiba, 30 Uuma, Afeeqanne Rahooba geetettiya katamatikka yan de7oosona. Eti muleera laatamanne naa77a; eta yuushuwan de7iya moottatikka etan gujettoosona. 31 Aseera zareti bantta yaran yaran laattido biittan de7iya katamatinne eta yuushuwan de7iya moottati hageeta.

Nifttaaleema Zareta Gakkida SHaahuwaa

32 Usuppuntta saamai Nifttaaleema zareta eta yaran yaran gakkiis. 33 Eta zawai Heleefappenne Da7inaaniima wolaappe doommidi, Adaami-Neqeeba, Yaabini7eelanne Laaqquuma kanttidi biidi, wurssettai Yorddaanoosa SHaafaa gakkees. 34 Hegaappe qassi zawai arggo baggi Azinooti-Taaboorakko mirqqettees; hegaappe qassi Huqooqa simmidi, tohossa baggaara Zaabiloona biittaaninne arggo baggaara Aseera biittan zawatidi, arshsho baggaara Yorddaanoosa SHaafaa gakkees. 35 Gimbbettida katamati Xiddiima, Xeera, Haamata, Raaqata, Kinaareeta, 36 Adaama, Raama, Haxoora, 37 Qedeesha, Ediraa7a, Enihaxoora, 38 Yir77oona, Migidaali7eela, Horeema, Beeti-Anaatanne Beeti-SHemesha. Eti muleera tammanne uddufuna; eta yuushuwan de7iya moottatikka etan gujettoosona. 39 Nifttaaleema zareti bantta yaran yaran laattido biittan de7iya katamatinne eta yuushuwan de7iya moottati hageeta.

Daana Zareta Gakkida SHaahuwaa

40 Laappuntta saamai Daana zareta eta yaran yaran gakkiis. 41 Eti laattido
biittaa katamati Xor77a, Eshttaa7oola, Irshshemeesha, 42 SHa7albbiima,
Ayyaaloona, Yitaala, 43 Eloona, Timina, Eqiroona, 44 Elttaaqe, Gibbatoona,
Baa7ilaata, 45 Yihuda, Banebaraaqa, Gaate-Rimmoona, 46 Meyarqqoona,
Raaqoonanne qassi Yoophphe katamaa yuushuwan de7iya heerata.
47 Daana zareti biittaa laattanau injjetennaagaa be7ido wode, biidi Laayisha
katamaa olidi xoonidosona; xoonidi he kataman de7iya asaa qara bisuwan
wori wurssidi, katamaa banttau ekkidosona; ekkidi yan de7idosona. He
katamaa sunttaakka laammidi, bantta aawaa Daana sunttan Daana giidi
sunttidosona. 48 Daana zareti bantta yaran yaran laattido biittan de7iya
katamatinne eta yuushuwan de7iya moottati hageeta.
49 Israa7eela asai biittaa shaakkidi wurssido wode, Nawe na7aa Yaasussi
laattiyo biittaa bantta giddon immidosona. 50 GODAI azazidoogaadan, Yaasu
oichchin, Efireema gezziyan de7iya Timinaati-Seraaha giyo katamaa ayyo
immidosona. Immin katamaa wotti yeggi keexxidi, yan de7iis. 51 Qeesee
El77aazari, Nawe na7ai Yaasunne Israa7eela asaa zaretuyyo yaratu halaqati
GODAA sinttan Seelon, Xoossaa Dunkkaaniyaa penggen saamaa yeggidi,
gishido laata biittai hagaa. Eti biittaa yaati shaakkidi polidosona.

20

Baqati Biidi Attiyo Katamata

1 Hegaappe guyyiyan GODAI Yaasa hagaadan yaagiis; 2 “Israa7eela
asaayyo hagaadan yaaga; ‘Taani Muuse baggaara inttena azazidoogaadan,
asai baqati biidi attiyo katamata doorite. 3 Ai asinne akeekennaaninne
erennaani asa worikko, yaa baqati biidi, suuttaa achchiyaagaappe attana.
4 Asa woridaagee he katamatuppe issuwaakko baqato; baqatidi biidi, kata-
maa geliyo penggiyan eqqidi, hanidabaa he katamaa cimatuyyo yooto.
Yootin eti bantta katamaa efiidi, i de7ana sohuwaa immin, i etaara yan
de7o. 5 Suuttaa achchiyaagee a kaallidi yiikko, he katamaa cimati a aattidi
immoppona. Aissi giikko, ba shooruwaa i halchchidi, ba kase morkketettaa
gishshau woribeenna. 6 Yaa7aa sinttan pirddau i eqqana gakkanaassinne he
wodiyan de7iya qeese ubbatu halaqai haiqqana gakkanaassi, he kataman
de7o. Hegaappe guyyiyan, baqatidi kiyido katamaa guyye simmidi, ba soo
gelo’ yaaga” yaagiis.
7 Yaagin Israa7eela asai Nifttaaleema gezziyan, Galiilan de7iya
Qedeeshanne a hentta gadeta, Efireema gezziyan de7iya Sekeemanne a
hentta gadetanne Yihudaa gezziyan de7iya Qiriyaati-Arbbaa7a woikko
Kebroona dummayidosona. 8 Yorddaanoosa SHaafaappe hefinttan,
Yarkkoppe arshsho baggaara bazzon, xoqqasan de7iya Roobeela
zaretu biittaappe Beexera, Gaada zaretu biittaappe Gala7aaden de7iya
Raamootanne Minaase zaretu biittaappe Baasaanen de7iya Golaana
dummayidosona. 9 Israa7eela asaa ubbaassinne eta giddon de7iya betetussi
dummayido katamati hageeta; erennan de7iiddi asa worida ai asinne,
yaa7aa sinttan eqqana gakkanaassi, suuttaa achchiyaagaa kushiyan
haiqqennaadan, he katamatuppe issuwaakko baqatanau danddayees.

21

Leewatu Katamata

1 Hegaappe guyyiyan Leewa zaretu yaratu halaqati qeesiyaa
El77aazarakko, Nawe na7aa Yaasukkonne Israa7eela asaa zaretuyyo yaratu
halaqatukko shiiqidosona. 2 SHiiqidosan Kanaane biittan de7iya Seelon

eta hagaadan yaagidosona; “Nuuni de7ana katamatanne nu mehiyaassi
hentta gadeta neeni nuussi immana mala GODAI Muuse baggaara azaziis”
yaagidosona. 3 Yaagin GODAI azazidoogaadan, Israa7eela asai Leewa
zaretuyyo ha katamatanne hentta gadeta bantta biittaappe qanxxidi etau
immidosona.
4 Koiro saamai Qahaata yaratussi kiyiis. Qeesiyaa Aaroona zare Lee-
wati Yihudaa zaretuppe, Simoona zaretuppenne Biniyaama zaretuppe tam-
manne heezzu katamata saaman ekkidosona. 5 Attida Qahaata yarati
Efireema zaretuppe, Daana zaretuppenne Minaase zaretu baggaappe
tammu katamata saaman ekkidosona.
6 Gershshoona yarati Yisaakoora zaretuppe, Aseera zaretuppe, Nift-
taaleema zaretuppenne Baasaanen de7iya Minaase zaretu baggaappe tam-
manne heezzu katamata saaman ekkidosona.
7 Maraara yarati Roobeela zaretuppe, Gaada zaretuppenne Zaabiloona
zaretuppe tammanne naa77u katamata ekkidosona.
8 GODAI Muuse baggaara azazidoogaadan, Israa7eela asai ha kata-
matanne eta hentta gadeta Leewatuyyo saaman shaakkidi immidosona.
9 Yihudaa zaretuppenne Simoona zaretuppe Israa7eela asai ekkidi im-
mido katamatu sunttai hagaappe kaallidi xaafettiis. 10 Koiro saamai Leewa
zaretuppe yelettidi, Qahaata yara gidida Aaroona zaretussi kiyin, etau
immido katamati hageeta: 11 Israa7eela asai Yihudaa gezziyan de7iya
Qiriyaati-Arbbaa7a woikko Kebroonanne a yuushuwan de7iya hentta
gadeta etayyo immidosona. (Arbbaa7i Anaaqe aawaa.) 12 SHin he katamaa
yuushuwan de7iya gadetanne moottata Yifune na7aa Kaaleebayyo laata
oottidi immidosona. 13 Qeesiyaa Aaroona zaretuyyo asa worida asi baqati
biidi attiyo Kebroona katamanne a hentta gadeta, Liibinanne a hentta
gadeta, 14 Yattiranne a hentta gadeta, Eshttamoo7anne a hentta gadeta,
15 Holoonanne a hentta gadeta, Dabiiranne a hentta gadeta, 16 Ainanne a
hentta gadeta, Yuuxanne a hentta gadetanne Beeti-SHemeshanne a hentta
gadeta, muleera uddufun katamata Yihudaa zaretuppenne Simoona zare-
tuppe ekkidi immidosona. 17 Biniyaama zaretuppe Gabaa7oonanne a hentta
gadeta, Gebaa7anne a hentta gadeta, 18 Anatootanne a hentta gadetanne
Almmoonanne a hentta gadeta, muleera oiddu katamata ekkidi immi-
dosona. 19 Aaroona zare qeesetu katamatinne eta hentta gadeti muleera
tammanne heezza.
20 Attida Qahaata yarati, Leewa zare gidiyaageeti Efireema zaretu kata-
matuppe shaakkin ekkidosona. 21 Etayyo Efireema gezziyan de7iya, asa
worida asi baqati biidi attiyo Sekeemanne a hentta gadeta, Gezeeranne
a hentta gadeta, 22 Qibixaimanne a hentta gadetanne Beeti-Horoonanne
a hentta gadeta, muleera oiddu katamata ekkidi immidosona. 23 Daana
zaretuppe Elttaaqenne a hentta gadeta, Gibbatoonanne a hentta gadeta,
24 Ayyaaloonanne a hentta gadetanne Gaate-Rimmoonanne a hentta gadeta,
muleera oiddu katamata ekkidi immidosona. 25 Minaase zaretu baggatuppe
Taa7inaakanne a hentta gadetanne Gaate-Rimmoonanne a hentta gadeta,
muleera naa77u katamata ekkidi immidosona. 26 Attida Qahaata yaratu
katamatinne eta hentta gadeti muleera tamma.
27 Minaase zaretu baggatuppe asa worida asi baqati biidi attiyo, Baasaa-
nen de7iya Golaana katamaanne a hentta gadetanne Ba7eshttaaranne
a hentta gadeta, muleera naa77u katamata ekkidi, Gershshoona yara
gidiya hara Leewatuyyo immidosona. 28 Yisaakoora zaretuppe Qishiyoo-
nanne a hentta gadeta, Dabiraatanne a hentta gadeta, 29 Yarmmuutanne

a hentta gadetanne Engganiimanne a hentta gadeta, muleera oiddu katamata ekkidi immidosona. 30 Aseera zaretuppe Mish77aalanne a hentta gadeta, Abddoonanne a hentta gadeta, 31 Helqqaatanne a hentta gadetanne Rahoobanne a hentta gadeta, muleera oiddu katamata ekkidi immidosona. 32 Hegaadankka Nifttaaleema zaretuppe asa worida asi baqati biidi attiyo Galiilan de7iya Qedeeshanne a hentta gadeta, Hammootanne a hentta gadeta, Dooranne a hentta gadetanne Qarttaananne a hentta gadeta, muleera oiddu katamata ekkidi, etayyo immidosona. 33 Gershshoona yaratu katamatinne eta hentta gadeti muleera tammanne heezza.

34-35 Attida Maraara yara gidiya Leewatuyyo Zaabiloona zaretuppe asa worida asi baqati biidi attiyo Yoqina7aamanne a hentta gadeta, Qarttanne a hentta gadeta, Diiminanne a hentta gadetanne Naahilaalanne a hentta gadeta, muleera oiddu katamata ekkidi immidosona. 36 Roobeela zaretuppe Beexeranne a hentta gadeta, Yahaaxanne a hentta gadeta, 37 Qidemootanne a hentta gadetanne Mefa7aatanne a hentta gadeta, muleera oiddu katamata ekkidi, etayyo immidosona. 38 Qassi Gaada zaretuppe asa worida asi baqati biidi attiyo, Gala7aaden de7iya Raamootanne a hentta gadeta, Maahinaimanne a hentta gadeta, 39 Haseboonanne a hentta gadetanne Yaa7izeeranne a hentta gadeta, muleera oiddu katamata ekkidi, etayyo immidosona. 40 Maraara yara gidiya hara Leewatuyyo shaakkin gakkida katamati muleera tammanne naa77a.

41 Israa7eela asai laattido biittan de7iya Leewatuyyo muleera oitamanne hosppun katamati eta hentta gadetuura de7oosona. 42 He katamatu ubbaa yuushuwan hentta gadeti de7oosona.

43 Hegaadan oottidi, GODAI eta aawatuyyo immanau caaqqido biittaa ubbaa Israa7eela asaayyo immiis; immin eti laattidi, yan de7idosona. 44 GODAI eta aawatuyyo caaqqidoogaadan, eta ubba baggaarakka shemppissiis. GODAI eta morkketa ubbaa etayyo aatti immido gishshau, eta morkketuppe issoinne etaara eqettanau danddayibeenna. 45 GODAI Israa7eela asaayyo immana giido lo77o qaalaa ubbaa poliisippe attin issoinne sa7an attibeenna.

22

Naa77u Zaretinne Baggati Bantta Soo Soo Simmidosona

1 Hegaappe guyyiyan Yaasu Roobeela zareta, Gaada zaretanne Minaase zaretuppe baggata xeegiis. 2 Xeegidi, “GODAA ashkkarai Muusee inttena azazido ubbaa polideta; qassi taassikka ubbaban azazettideta. 3 Daro wodiyaasappe hachchi gakkanaassi, intte intte ishantta yeggibeekketa; GODAI intte Xoossai inttessi immido hadaraa polideta. 4 Simmi GODAI intte Xoossai etayyo giido qaalaadan, intte ishantta shemppissiis. Hegaa gishshau, GODAA ashkkarai Muusee intteyyo Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta baggaara immido laata biittan de7iya intte soo soo simmite. 5 GODAA ashkkarai Muusee inttena azazido azazuwaanne higgiyaa mintti naagite. GODAA intte Xoossaa siiqite; a ogetu ubban hemettite; a azazuwaassi azazettite; aara minni oiqettite; intte kumetta wozanaappenne kumetta shemppuwaappe ayyo oottite” yaagiis.

6-8 Yaasu eta anjjidi yeddiiddi hagaadan yaagiis; “Be7ite, intte ha77i daro mehiyaa, biraa, worqqaa, nahaasiyaa, birataanne daro maayuwaa ekki duretidi, intte biittaa simmana haneeta. Hegaa gishshau intte morkketuppe omooddidoogaa, intte ishanttuura shaakki ekkite” yaagiis. Hegaappe guyyiyan eti bantta soo soo biidosona.

Muusee Minaase zaretuppe baggatussi Baasaanen biittaa immi wottiis; shin attida Minaase zaretu baggatussi Yaasu Yorddaanoosa SHaafaappe arggo baggan hara zaretuura issippe laattiyo biittaa immiis.
9 Roobeela zareti, Gaada zaretinne Minaase zaretu baggati bantta laata biittaa simmidi biidosona. GODAI Muuse baggaara azazin laattido Gala7aade biittaa baanau, Kanaane biittan Seelon de7iya Israa7eela asaappe shaakettidosona.

Yorddaanoosa SHaafaa Matan Gimbbido Yarshshosaa

10 Roobeela zareti, Gaada zaretinne Minaase zaretuppe baggati Yorddaanoosa SHaafaa matan Kanaane biittan de7iya Galiloota yiido wode, shaafaa matan yarshshuwaa yarshshiyo gita sohuwaa gimbbidosona.
11 Gimbbin, “Roobeela zareti, Gaada zaretinne Minaase zaretuppe baggati Yorddaanoosa matan, Galilootan, Kanaane zawan, Israa7eelatu baggaara yarshsho sohuwaa gimbbidosona” giyoogaa Israa7eelati siyidosona.
12 Siyinne kumetta Israa7eela asaa yaa7ai eta olanau baanau Seelo giyoosan issippe shiiqiis.
13 SHiiqidi Israa7eela asai qeesiyaa El77aazara na7aa Piinihaasa, Gala7aade biittan de7iya Roobeela zaretukko, Gaada zaretukkonne Minaase zaretuppe baggatukko kiittiis. 14 Issi issi zaree ba yaratu halaqatuppe issi issi asa dooridi, tammu asaa Piinihaasaara yeddiis.
15 Eti Roobeela zareti, Gaada zaretinne Minaase zaretu baggati de7iyo Gala7aade biittaa biidosona. Biidi eta, 16 “GODAA asai kumetta yaa7ai inttena hagaadan yaagees; ‘Israa7eela Xoossaa bolli aissi hagaa mala iitabaa oottidetii? Waanidi giikko, intte hara yarshsho sohuwaa intteyyo gimbbidi, GODAA bolli makkalideta! A kaalliyoogaakka aggideta! 17 Pa7ooran nuuni oottido nagarai nuuyyo gidennee? Israa7eela yaa7aa bolli boshai wodhdhidabaa gidikkonne, hachchi gakkanaassikka nuuni he nagaraappe geeyibookko. 18 GODAA kaalliyoogaappe hachchikka wora simmuuteetiiyye?
“ ‘Intte hachchi GODAA bolli makkalikko, GODAI wontto kumetta Israa7eela yaa7aa hanqqettana. 19 Intte de7iyo biittai tunidabaa gidikko, GODAA Dunkkaanee eqqido biittaa haa yiidi, nunaara gadiyaa shaakkite. SHin kaseppe de7iya GODAA nu Xoossaa yarshsho sohuwaappe hara yarshsho sohuwaa gimbbidi, Xoossaa bolli makkaloppite; woikko nunakka makkalanchcha kessoppite. 20 Zaraaha zaree Akkaani hirima giidobaappe ekkidi, nagaraa oottido gishshau, kumetta Israa7eela yaa7aa bolli GODAA hanqqoi wodhdhibeennee? Ba nagaraa gaasuwan haiqqidai a xalaalaa gidenna’ yaagees” yaagidosona.
21 Yaagin Roobeela zareti, Gaada zaretinne Minaase zaretuppe baggati Israa7eela yaratu halaqatuyyo hagaadan yaagidi zaaridosona;
22 “Wolqqaamai Xoossaa GODAA! Wolqqaamai Xoossaa GODAA! Nuuni hagaa aibissi oottidaakko i erees! Nuuni aibissi oottidaakko inttekka eranaadan koyoos. Nuuni GODAA bollan makkalidabanne azazettennan ixxidabaa gidikko, hachchi nuna paxa wottoppite. 23 Nuuni GODAA kaalliyoogaa aggidi, xuuggiyo yarshshuwaa, kattaa yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa yarshshanaunne yarshshiyo sohuwaa gimbbidabaa gidikko, GODAI nuna he autiyaa achcho. 24 Nuuni hegaassi gimbbibookko; nuuni yarshsho sohuwaa gimbbidoogee, sinttappe yaana laittan intte naati nu naata, ‘Inttena GODAN Israa7eela Xoossan aibee gattiyai? 25 Inttenoo, Roobeelanne Gaada zaretoo, GODAI nu giddooninne intte giddon Yorddaanoosa SHaafaa zawayiis. GODAN inttena gattiyaabi baawa’ yaaganaakkonne giidi hirggido gishshaassa. Hegaadan oottidi, intte zareti nu zareta GODAAYYO goinnennaadan teqqennan aggokkona.

26 “Hegaa gishshau nuuni nu giddon yarshsho sohuwaa ane gimbboos
giida; shin xuuggiyo yarshshuwaassa woikko hara yarshshuwaassa gi-
denna. 27 Nuuni yarshsho sohuwaa gimbbidoogee xuuggiyo yarshshuwaa,
issippetettaa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshiiddi, GODAASSI
a Dunkkaaniyan goinnana mala, hagee nu gidduwaaninne intte gid-
duwaani, qassi nu kaalliya yeletaa gidduwan markka gidanaassa. Wodeppe
intte zareti nu zareta, ‘Inttena GODAN gattiyaabi aibinne baawa’ gaanau
danddayokkona. 28 Eti geelladan nuna woikko nu yeletaa wodeppe
hegaadan giikko, nuuni etau zaaridi, ‘GODAASSI yarshshiyo sohuwaa
leemisuwaa hagaa be7ite. Hagaa nu aawati xuuggiyo yarshshuwaanne
hara yarshshuwaa yarshshanaassa gidennan, intteppenne nuuppenne gid-
duwan markka gidana mala gimbbidosona’ yaagana. 29 GODAA bolli
makkalanaagee nuuppe haakko! GODAA nu Xoossaa Dunkkaaniyaa
sinttan eqqida yarshshuwaasaappe haraa, xuuggiyo yarshshuwaa, kat-
taa yarshshuwaanne hara yarshshuwaa yarshshiyo sohuwaa gimbbidi,
hachchi wora simmibookko” yaagidi zaaridosona.

30 Qeesee Piinihaasinne aara de7iya Israa7eela yaratu halaqati, Roobeela,
Gaadanne Minaase zareti yootidoogaa siyidi, keehi ufaittidosona.
31 Qeesiyaa El77aazara na7ai Piinihaasi Roobeela, Gaadanne Minaase
zaretussi, “GODAI nu giddon de7iyoogaa nuuni hachchi erida; aissi giikko,
ha yohuwaa intte GODAA bolli makkalanau oottibeekketa. Intte ha77i
GODAA qixaatiyaappe Israa7eela asaa ashshideta” yaagiis.

32 Hegaappe guyyiyan qeesiyaa El77aazara na7ai Piinihaasinne halaqati
Gala7aaden de7iya Roobeelanne Gaada zaretu matappe Kanaanen de7iya
Israa7eela asaakko simmidosona; simmidi hanidabaa etayyo yootidosona.
33 Yootidobai Israa7eela asaa ufaissin, Xoossaa galatidosona. Qassi Roobeela
asatinne Gaada asati de7iyo biittaa olidi bashshanau baanau haasayiy-
oogaakka aggi bayidosona.

34 Roobeelanne Gaada zareti, “Ha yarshsho sohoi GODAA xalaalai Xoossaa
gidiyoogau nu ubbaappe gidduwan markka gidana” yaagidosona; yaagidi
he yarshsho sohuwaa Markka sunttidosona.

23

Yaasu Israa7eela Asaassi Wurssetta Haasayaa Haasayiis

1 Daro wodiyaappe guyyiyan, GODAI Israa7eela asaa eta yuushuwan
de7iya morkketu ubbaappe shemppissiis. He wode Yaasu cimidi, wodiyaa
keehippe sugiis. 2 Yaatidaagee Israa7eela asaa ubbaa, cimata, halaqata,
daannatanne ola gadaawata issippe xeegidi, hagaadan yaagiis; “Taani
cimada, wodiyaa keehippe sugaas. 3 GODAI intte Xoossai intte gishshau ha
kawotettata ubbaa oottidobaa intte intte huuphiyau be7ideta. Intteyyo olet-
tidaagee GODAA intte Xoossaattennee. 4 Be7ite, Yorddaanoosa SHaafaappe
doommidi arggo baggaara de7iya Meediteraane Abbaa gakkanaassi de7iya,
attida kawotettatu biitta ubbaa, taani xaissido kawotettatu biittaarakka
laata gade oottada, intte zaretuyyo taani shaakkada immaas. 5 GODAI
intte Xoossai eta sugananne intte sinttaappe laaggana; laaggin GODAI intte
Xoossai giidoogaadan, intte eta biittaa laattana.

6 “Hegaa gishshau, Muuse Higgiyaa Maxaafan xaafettida ubbaa naa-
ganaunne oottanau keehippe minnite; appe ushachchi haddirssi goop-
pite. 7 Hagan intte giddon attida ha kawotettatuura walahettoppite. Eta
xoossatu sunttaa denttoppite woikko eta sunttan caaqqoppite. Etayyo
oottoppite woikko etayyo goinnoppite. 8 SHin hachchi gakkanaassi intte
oottidoogaadan, GODAA intte Xoossaa mintti oiqqite.

9 “Aissi giikko, GODAI gitanne mino kawotettata intte sinttappe kessiis. Inttena gidikko, hachchi gakkanaassi ooninne inttenaara eqettanau dand-dayibeenna. 10 GODAI intte Xoossai intteyyo giidoogaadan, i ba huuphen intteyyo olettiyo gishshau, intteppe issi asi sha7u asaa yedettees. 11 GODAA intte Xoossaa ubbaton siiqanaagaa dogoppite. 12 Intte guyye simmidi, kawotettatuppe hagan intte giddon attida asaara issuwaa gidikko, eta maccaasaa intteyyo, intte maccaasaa etayyo immi walahettikko, 13 GODAI intte Xoossai ha kawotettata intte sinttaappe gooddiiddi de7i bayennaagaa geeshshidi erite. SHin GODAI intte Xoossai immido ha lo77o biittaappe intte xayana gakkanaassi, eti intteyyo pirenne gite gidana; intte zokkuwaayyo lisso, intte aifiyaayyookka aguntta gidana.

14 “Ha77i simmi taani haiqqana mataas. GODAI intte Xoossai intteyyo immana giido lo77o ubbaappe issibinne attibeennaagaa intte ubbai intte wozanaaninne shemppuwan ereeta. I intteyyo immana giidobaappe issibinne attennan, ubbai polettiis. 15 GODAI intte Xoossai intteyyo immana giido lo77obai ubbai attennan polettidoogaadan, GODAI intte Xoossai intteyyo immido ha lo77o biittaappe inttena xaissana gakkanaassi, iita qixaatiyaa ubbaakka intte bollan hegaadan ehaana. 16 GODAI intte Xoossai inttenaara maacettido maachchaa intte kanttikko, biidi hara xoossatussi oottikkonne goinnikko, GODAA hanqqoi intte bolli eexxi kiyana; i intteyyo immido lo77o biittaappekka intte eesuwan xayana” yaagiis.

24

Yaasu Sekeeman Haasayido Haasayaa

1 Hegaappe guyyiyan Yaasu Israa7eela zaretu ubbaa Sekeema giyo kataman shiishshiis. Cimata, halaqata, daannatanne ola gadaawata ubbaa xeegiis; xeegin eti Xoossaa sinttan shiiqidosona. 2 Yaasu asau ubbau hagaadan yaagiis; “GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; ‘Beni intte aawati Efiraaxiisa SHaafaappe hefinttan de7idosona; eti hara xoossatussi oottidosona. Etappe issoi Abrahaamanne Naakoora aawaa Taara. 3 Hegaappe guyyiyan intte aawaa Abrahaama, he shaafaappe hefinttan de7iya biittaappe xeesada, Kanaane biitta ubban kaalettaas. A zariyaakka corayaas; Yisaaqakka au immaas. 4 Yisaaqassikka Yaaqoobanne Eesawa immaas. Eesawassi Eedooma gezziyaa laattanaadan immaas; shin Yaaqoobinne a naati duge Gibxxe biidosona.

5 “ ‘Guyyeppe Muusanne Aaroona kiittada taani yan oottidoban Gibxxe biittaa asaa boshan shocaas; hegaappe guyyiyan inttena kessaas. 6 Taani intte aawata Gibxxeppe kessin, Zo7o Abbaakko yiideta; yin Gibxxeti intte aawata parati goochchiyo gaaretuuninne paraasatun yedettidosona. 7 Eti GODAASSI waassido wode, etappenne Gibxxetuppe gidduwan xumaa yeggaas; yaatada, abbai eta bolli simmanaadaaninne eta muukkanaadan oottaas. Taani Gibxxetu bolli oottidobaa intte intte aifiyan be7ideta. Inttekka bazzon daro wodiyaa de7ideta.

8 “ ‘Hegaappe guyyiyan Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Amooretu biittaa taani inttena ehaas. Eti inttenaara olettin, taani eta intte kushiyan aattada immaas; immin eta biittaa laattideta. Qassi taani eta intte sinttaappe xaissaas. 9 Hegaappe guyyiyan Xippoora na7ai Baalaaqi, Moo7aaba biittaa kawoi denddidi, Israa7eelatuura olettiis. Ba7oora na7ai Balaami inttena qangganaadan, kiittidi xeesissiis; 10 shin taani Balaamabaa siyabeikke. Hegaa gishshau i inttena anjjiis; yaatin, taani inttena Baalaaqa kushiyaappe ashshaas.

11 " 'Ashshin Yorddaanoosa SHaafaa pinnidi, Yarkko yiideta; yin Yarkko
asainne Amooreti, Parzzeti, Kanaaneti, Hiiteti, Gerggeeseti, Hiiwetinne
Yaabuusati inttenaara olettin, taani eta intte kushiyan aattada immaas.
12 Kashiyaa intteppe sinttau kiittada, Amooretu kawota naa77ata intte sint-
taappe kessaas. Hagee ubbai hananau danddayidoogee, intte bisuwaaninne
intte wonddafiyaani gidenna. 13 Intte oottidi kessibeenna biittaanne intte
keexxibeenna katamata taani intteyyo immin, an de7eeta. Ha77i intte
tokkibeenna woiniyaa turaa aifiyaanne wogaraa aifiyaa meeta' yaagees.
14 "Hegaa gishshau ha77ikka GODAAYYO yayyite; tumu wozanaappe am-
manettidi ayyo goinnite. Intte maizza aawati Efiraaxiisa SHaafaappe hefint-
taaninne Gibxxen goinnido allaga xoossata wora olidi, GODAAYYO goinnite.
15 GODAASSI goinniyoogee inttena iitikko, intte aawati shaafaappe hefinttan
de7iiddi goinnido xoossata gidin, woikko ha77i intte de7iyo Amoore biittaa
asatu xoossata gidin, intte goinnanaagaa hachchi doorite. SHin tananne ta
keettaa asaa gidikko, nuuni GODAAYYO goinnana" yaagiis.
16 Yaagin asai zaaridi, "GODAA aggi bayidi, hara xoossatussi goinnanaagee
nuuppe haakko! 17 Gibxxe biittaappe, ailletettaa keettaappe, nunanne
nu aawata kessidi ehidaagee, he gita malaatata nu xeellishin oottidaagee,
nuuni biido oge ubbaaninne kanttido biittatu ubbaa giddon nuna naagi-
daagee, GODAA nu Xoossaattennee. 18 Qassi GODAI asaa ubbaa, he biittan
de7iya Amoore asatuurakka nu sinttaappe laaggidi kessiis. Hegaa gishshau
nuunikka GODAASSI goinnana; aissi giikko, i nu Xoossaa" yaagiis.
19 SHin Yaasu asaa hagaadan yaagiis; "Intte GODAAYYO goinnanau dand-
dayekketa. Aissi giikko, i geeshsha Xoossaa; i qanaatiya Xoossaa; i intte
naaquwaa woikko intte nagaraa atto geenna. 20 Intte GODAA aggidi, allaga
xoossatussi goinnikko, i intteyyo lo77obaa oottidoogaappe guyyiyan, sim-
midi inttena qohananne xaissana" yaagiis.
21 Yaagin asai Yaasa, "CHii, chii! Nuuni GODAAYYO goinnana" yaagiis.
22 Yaagin Yaasu asaa, "Intte GODAASSI goinnanaagaa dooridoogau intte
huuphiyau intte markka" yaagiis.
Yaagin eti, "Ee nuuni markka!" yaagidosona.
23 Yaasu, "Yaatikko, intte giddon de7iya allaga xoossata wora olite; intte
wozanaa GODAAKKO, Israa7eela Xoossaakko zaarite" yaagiis.
24 Yaagin eti, "Nuuni GODAASSI, nu Xoossaassi, goinnana; a azazuwaakka
polana" yaagidosona.
25 He gallassi Yaasu asaara maachchaa maacettiis; maacettidi, Sekeeman
higgiyaanne wogaa etau kessiis. 26 Kessidi Yaasu he qaalata Xoossaa Hig-
giyaa Maxaafan xaafiis. Hegaappe guyyiyan, issi gita shuchchaa ekkidi,
GODAA Dunkkaaniyaa matan de7iya wolaa garssan essiis. 27 Yaasu asau
ubbau, "Be7ite, GODAI nuuyyo haasayido qaalaa ubbaa ha shuchchai siyido
gishshau, i nu bolli markka gidana. Intte Xoossaa bollan makkalikko, ha
shuchchai intte bolli markka gidana" yaagiis. 28 Hegaappe guyyiyan, Yaasu
asaa ubbaa yeddin, ubbaikka ba laata biitti biitti simmidi biis.

Yaasu Haiquwaanne El77aazara Haiquwaa

29 Hegaappe guyyiyan GODAA ashkkarai, Nawe na7ai Yaasu, laittai xee-
tanne tammaa gidin haiqqiis. 30 Haiqqin asai Ga7aasha Deriyaappe hu-
uphessa baggan, Efireema gezziyan de7iya a laata gadiyan, Timinaati-
Seeran moogidosona.
31 Yaasu paxa de7ido wode ubbaaninne Yaasuppe simmin de7idi, Xoossai
Israa7eelatussi oottido ooso ubbaa erida cimatu wode ubban Israa7eelati
GODAASSI goinnidosona.

32 Israa7eela asai Gibxxe biittaappe ehiido Yooseefa meqettaa Sekeeman moogidosona. He sohuwaa Yaaqoobi SHekeema aawaa Hamoora naatuppe xeetu xaqara biran shammiis; shammin guyyeppe Yooseefa zareti laattidosona.
33 Aaroona na7ai El77aazari haiqqiis; haiqqin a na7aa Piinihaasassi imettida Efireema gezziyan de7iya Gib77a giyo kataman moogidosona.

Daannatu Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Daannatu Maxaafai Kanaanee oiqettido wodiyaappe doommidi, kawoi kawotiyo kawotettai eqqana gakkanaashin de7iya taariketa oiqqiis; he wodee Israa7eela asaa taarikiyan higgee bainna wode. Ha taariketi "Daannata" geetettiya mino asati oottidobaa bessoosona. Ha daannatuppe dariya baggati ola gadaawata. Etappe qassi keehi erettidaagee, a minotettai miraafiyaa 13-16 gakkanaashin xaafettido Samssoona giyo asa. Ha maxaafaappe nuuni demmiyo gita timirttee, Israa7eela asaa de7oi tumu de7o gidiyoogee eti Xoossaassi ammanettidi de7ido keesaana gidiyoogaa. Eti ayyo ammanettennan ixxiyo wode, ubbatonkka eta bolli bashshai yees. Hegaappekka qassi aadhdhiya harabai de7ees; hegeenne, asai Xoossaassi ammanettennan ixxido gaasuwan eta bolli bashshai gakkikkokka, eti nagaraa paaxidi simmido wode ubban, Xoossai eta ashshanau giigi uttidoogaa.

Yihudaa Zaretinne Simoona Zareti Adooni-Beezeqa Olidi Oiqqidosona

1 Yaasu haiqqidoogaappe guyyiyan, Israa7eela asai, "Kanaane biittaa asaa olanau nu zaretuppe koirottidi kiyanai oonee?" yaagidi GODAA oichchiis.

2 Oichchin GODAI, "Yihudaa zareti koirottidi kiyona. Taani biittaa eta kushiyan aattada immaas" yaagiis.

3 Yihudaa asai bantta dabbota, Simoona zareta, "Nuuni Kanaanetuura olettana mala, nuna shaakkin gakkidasaa nunaara hinddite. Hegaappe guyyiyan, inttena shaakkin gakkidasaa inttenaara issippe baana" yaagiis. Yaagin Simoona zaretinne Yihudaa zareti olau issippe biidosona. 4 Bin GODAI Kanaanetanne Parzzeta eta kushiyan aattidi immiis; immin Bezeeqa giyo kataman tammu sha7u asaa woridosona. 5 Bezeeqa kataman Adooni-Bezeeqa demmidi, aara olettidosona; olettidi Kanaanetanne Parzzeta xoonidosona. 6 Adooni-Beezeqi baqatidaagaa yedetti oiqqidi, a kushiyaa wogga biradhdhetanne a tohuwaa wogga biradhdheta qanxxidosona.

7 Qanxxin Adooni-Beezeqi, "Kushiyaa wogga biradhdhetanne tohuwaa wogga biradhdheta taani qanxxido laappun tammu kawoti ta masoofiyaappe laalettida suuppaa pippaaridi moosona. Taani eta oottidoogaadan, Xoossai tana oottiis" yaagiis. A Yerusalaame ehin, yan haiqqiis.

Yihudaa Zareti Yerusalaamenne Kebroona Oiqqidosona

8 Yihudaa asai Yerusalaame olidi oiqqiis; oiqqidi asaa qara bisuwan woridi, katamaa taman xuuggiis. 9 Hegaappe guyyiyan, Yihudaa asai gezziyan, Neegeeba Bazzuwaaninne garan de7iya Kanaaneta olanau biis. 10 Biidi kase Qiriyaati-Arbbaa7a geetettiya Kebroona kataman de7iya Kanaaneta olidosona; olidi SHeshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiya yarata xoonidosona.

Otini7eeli Dabiira Katamaa Oiqqiis
(Yaasu Maxaafaa 15:13-19)

11 Hegaappe denddidi Yihudaa asai Dabiira giyo kataman de7iya asaa olanau biis. Dabiira katamai kase Qiriyaati-Sefera geetettees. 12 Kaaleebi, "Qiriyaati-Sefera olidi oiqqiya uraassi taani ta na7iyo Akiso immana" yaagiis. 13 Yaagin Kaaleeba ishaa kaaluwaa Qanaaza na7ai Otini7eeli he katamaa olidi oiqqiis; oiqqin, Kaaleebi ba na7iyo Akiso ayyo immiis.

14 Akisa Otini7eela geliyo wode, i aawai iyyo gade immanaadan woossana
mala, Otini7eeli o zoriis. Zorin a baquluwaappe wodhdhaasu; wodhdhin
Kaaleebi o, “Ai koyai?” yaagidi oichchiis.
15 Oichchin a, “Taayyo woituwaa imma. Neeni kase taayyo immido biittai
qa77e gidido gishshau, haatta pulttota taayyo immarkkii” yaagaasu. Yaagin
Kaaleebi killi pulttuwaakka hirkki pulttuwaakka iyyo immiis.

Yihudaa Zaretinne Biniyaama Zareti Xoonido Xoonuwaa

16 Muuse bolluwaa zareti Qeenati Yihudaa asaara Zambbaa Katamaa
geetettiya Yarkko katamaappe denddidosona; denddidi Araada giyo kata-
maappe tohossa baggaara, Neegeeban de7iya Yihudaa Bazzuwaa biidosona;
biidi yan de7iya asaa gidduwan uttidosona. 17 Yihudaa asai Simoona asaara
issippe biidi, Xafaata giyo kataman de7iya Kanaaneta xooniis; xoonidi kata-
maa muleera xaissiis. Xaissidi Horima[1] yaagidi sunttidosona. 18 Yihudaa
asai gujjidikka Gaaza, Asqqaloonanne Eqiroona katamata eta yuushuwan
de7iya biittatuurakka oiqqiis. 19 GODAI Yihudaa asaara de7iyo gishshau,
gezze biittaa eti laattidosona; shin dembbaa biittaa asatuyyo birataappe
oosettida olaa para gaareti de7iyo gishshau, Yihudaa asai eta yedettanau
danddayibeenna. 20 Muusee giidoogaadan, Kebroona katamaa Kaaleebayyo
immidosona; immin Kaaleebi Anaaqe zare gidiya heezzu yarata yedettidi
kessiis.
21 SHin Biniyaama zareti Yerusalaamen de7iya Yaabuusata yedetti-
bookkona; yaatin, Yaabuusati Biniyaama zaretuura hachchi gakkanaassi
Yerusalaamen issippe de7oosona.

Efireema Zaretinne Minaase Zareti Beeteele Xoonidi Oiqqidosona

22-23 Yooseefa naatu, Efireemanne Minaase zareti qassi Beeteele katamaa
bollan woraajjidosona. Kase he katamai Looza geetettees. Woraajjiyo wode
GODAI etaara de7ees. Yooseefa zareti Beeteele katamaa xomoosiya asata
kiittidosona. 24 Kiittin eti katamaappe kiyiya issi bitaniyaa demmidi, “Kata-
maa giddo waani gelanau danddayettiyaakko nuna bessa; bessikko, nuuni
neeyyo kehana” yaagidosona. 25 Yaagin i eta bessiis; bessin kataman de7iya
asaa qara bisuwan busakkidosona; shin he bitaniyaanne a so asaa ubbaa
ashshidosona. 26 Guyyeppe he bitanee Hiitetu biittaa biidi, yan katamaa
keexxiis; keexxidi Looza yaagidi sunttiis; sunttin hachchi gakkanaassi he
katamai he sunttan xeesettees.

Israa7eela Asati Biittaappe Yedettibeenna Asata

27 Minaase zareti Beetishaana, Taa7inaaka, Doora, Yibila7aamanne
Magiddo katamatuuninne eta yuushuwan de7iya moottatun de7iya
asata kessidi yedettanau danddayibookkona. Yaatin, Kanaaneti yan
de7uwaa minttidosona. 28 Israa7eela asai minnido wode, Kanaaneta
banttau wolqqan ootissidosona; shin eta muleera biittaappe kessidi
yedettibookkona.
29 Efireema zaretikka Gezeera giyo kataman de7iya Kanaaneta kessidi
yedettibookkona; yaatin, Kanaane asati yan etaara issippe de7idosona.
30 Zaabiloona zareti Qitiroona katamaaninne Naahilaala kataman de7iya
asata kessidi yedettibookkona; yaatin, Kanaaneti yan etaara issippe
de7idosona. SHin Zaabiloona zareti eta banttau wolqqan ootissidosona.
31 Aseera zaretikka Aakkon, Sidoonan, Ahilaaban, Akiziiban,
Helbban, Afeeqaaninne Rahooban de7iya asata kessidi yedettibookkona.

1 **1:17** Horima: Ha sunttaa birshshettai “Muleera xaissiis” giyoogaa.

32 Kanaaneti kiyennan aggido gishshau, Aseera zareti etaara yan issippe de7idosona.
33 Nifttaaleema zaretikka Beeti-SHemesha katamaaninne Beeti-Anaata kataman de7iya asata kessidi yedettibookkona; shin Kanaanetuura yan issippe de7idosona. Beeti-SHemeshanne Beeti-Anaata katamaa asata banttau wolqqan ootissidosona.
34 Amooreti Daana zareta pude gezziyau yedettidosona; eti duge dembba biittaa wodhdhennaadan teqqidosona.
35 Amooreti Hereesa Deriyaaninne Ayyaaloonanne SHa7albbiima geetettiya katamatun de7uwaa minttidosona; shin Efireemanne Minaase zareti minni minnidi biidi, banttau wolqqan ootissidosona. 36 Amooretu biittaa zawai Selaa7a matan de7iya Akirabiima giyo pudettaappe doommidi, huuphessa baggi gakkees.

2

GODAA Kiitanchchai Bokiima Biis

1 GODAA kiitanchchai Gelggalappe Bokiima biidi, Israa7eela asaa hagaadan yaagiis; “Taani inttena Gibxxeppe kessaas; kessada beni intte maizza aawatussi immana gaada caaqqido biittaa inttena gelissaas. Gelissada inttena hagaadan yaagaas; ‘Taani inttenaara maacettido maachchaa mulekka kanttikke. 2 Intte ha biittan de7iya asatuura maachchaa maacettoppite; eti yarshshiyoosaa kolite’ yaagaas; shin intte taayyo azazettibeekketa. Aissi hegaadan hanidetii? 3 Hegaa gishshau, taani inttena, ‘Eta taani intte sinttaappe yedettikke; eti intteyyo morkke gidana; eta xoossatikka intteyyo pire gidana’ yaagais” yaagiis. 4 GODAA kiitanchchai hegaa Israa7eela asau ubbau haasayido wode, asai ba qaalaa xoqqu oottidi yeekkiis. 5 Yaatidi he sohuwaa Bokiima[2] yaagidi sunttiis; sunttidi hegan GODAASSI yarshshuwaa yarshshiis.

Yaasu Haiquwaa

6 Yaasu Israa7eela asaa yeddidoogaappe guyyiyan, asai issoi issoi bana shaakkin gakkiya biittaa ekkanau biis. 7 Yaasu paxa de7ido laitta ubban asai GODAASSI oottiis; i haiqqidoogaappe guyyiyankka, GODAI Israa7eela asaassi oottido gita ooso ubbaa be7ida cimatu wode ubban GODAASSI oottiyoogaa aggibeenna.
8 GODAA ashkkarai, Nawe na7ai Yaasu, laittai xeetanne tammaa gidin haiqqiis; 9 haiqqin Ga7aasha Deriyaappe huuphessa baggan, Efireema gezziyan, Timinaati-Seraaha giyoosan de7iya a laata gadiyan moogidosona. 10 He yeleta ubbai haiqqidi ba maizzan gaittidoogaappe guyyiyan, GODAA woikko Israa7eela asaassi i oottidobaa ubbaa erenna hara yeletai denddiis.

Israa7eela Asai GODAAYYO Goinniyoogaa Aggi Bayiis

11 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai GODAA sinttan iitabaa oottiis; Ba7aala geetettiya eeqatuyyo goinniis. 12 Gibxxe biittaappe eta kessida GODAA, bantta maizza aawatu Xoossaa aggi bayidosona; bantta yuushuwan de7iya asatu eeqatukko simmidi, etassi goinnidosona; hegan GODAA hanqqetissidosona. 13 Qassi GODAA aggi bayidi, Ba7aalayyoonne Asttaarootiyyo goinnidosona. 14 Yaatin, GODAA hanqqoi Israa7eela asaa bolli eexxi kiyiis; bonqqiyaageeti bonqqanaadan eta bessi bayiis; eta yuushuwan de7iya morkketuyyo eta aattidi immiis. Yaatin, eti bantta morkketuura eqettanau danddayibookkona. 15 Eti olettanau kiyido wode ubban, GODAI kase

2 **2:5** Bokiima: Ha sunttaa birshshettai “Yeekkiyaageeta” giyoogaa.

etassi caaqqidoogaadan eti xoonettana mala, i eta bolli denddiis. Yaatin, eti keehippe waayettidosona.

16 Yaatin, GODAI pirddiya daannata etau denttiis; denttin eti Israa7eela asaa bonqqidaageetu kushiyaappe ashshidosona. 17 SHin Israa7eela asai pirddiya daannatussi azazettibeenna; eti GODAASSI ammanettennan ixxidosona; ixxidi hara xoossatukko simmidi, etassi goinnidosona. Eta aawati hemettido ogiyaappe sohuwaara guyye simmidosona; eta maizza aawati GODAAYYO azazettidoogaadan, eti azazettibookkona. 18 GODAI etau pirddiya daannata denttido wode audenne i he pirddiya daannatuura issippe gidiis; gididi he daannai paxa de7ido laitta ubban eta morkketu kushiyaappe eta ashshiis. Aissi giikko, huqqunnainne tuggai darin, eti waassiyoogaa siyidi, GODAI etau qarettiis. 19 SHin pirddiya daannai haiqqidoogaappe guyyiyan, asai guyye simmidi, kase eta aawati oottido iitaappe aadhdhida iitaa oottidosona; eti hara xoossatukko simmidi, etassi goinnidosona; bantta iita oosuwaanne geella ogiyaa aggennan ixxidosona. 20 Ixxin GODAA hanqqoi Israa7eela asaa bolli eexxi kiyiis; yaatin, GODAI hagaadan yaagiis; “Ha asai taani eta maizza aawatussi gelido maachchaa kanttido gishshaunne taayyo azazettennan ixxido gishshau, 21 hachchippe doommin, Yaasu haiqqido wode biittaa bollan attida dere asatuppe issuwaanne taani eta sinttaappe yedettada kessikke. 22 Ha Israa7eela asai kase bantta maizza aawatudan ta ogiyaa kaalliyaakko, woikko kaallennaakko paaccanau, taani he attida dere asatun go7ettana” yaagiis. 23 Hegaa gishshau, GODAI he dere asati kiyennan gam77anaadan oottiis. I eta eesuwan yedettidi kessibeenna; Yaasussikka eta aattidi immibeenna.

3

Biittaa Bollappe Yedetettennan Attida Asata

1 Kase Kanaanen ai olanne olettidi meezetibeenna Israa7eela asaa paaccana mala, GODAI ha asata ashshiis. 2 I hegaa oottidoogee, hagaappe kase olaa olettidi meezetibeenna Israa7eela yeletaa olettiyo hiillaa tamaarissanaassa. 3 He asati oonee oonee giikko, ichchashu Pilisxxeema katamata haariya asata, Kanaaneta ubbaa, Sidoona katamaa asatanne Ba7aali-Hermmoone giyo deriyaappe doommidi, Hamaata Pinuwaa gakkanaassi Liibaanoosa Deriyan de7iya Hiiweta. 4 GODAI Muuse baggaara kase Israa7eela maizza asaa aawatussi immido azazuwaa eti azazettiyaakko azazettennaakko paacissanau eta ashshiis. 5 Yaatin, Israa7eela asai Kanaanetuura, Hiiwetuura, Amooretuura, Parzzetuura, Hiitetuuranne Yaabuusatuura issippe de7iis. 6 Eta macca naata banttau machchidosona; bantta macca naatakka eta attuma naatussi immidosona. Yaatidi eta xoossatuyyo goinnidosona.

Otini7eela

7 Israa7eela asai GODAA sinttan iitabaa oottiis. Eti GODAA bantta Xoossaa dogidi, Ba7aalanne Asheero geetettiya xoossatuyyo goinnidosona. 8 Hegaa gishshau, GODAA hanqqoi Israa7eela asaa bolli eexxi kiyiis; yaatin, GODAI Masphphexoomiyaa biittaa Kawuwaa Kushaani-Rish77ataima kushiyan eta aattidi immiis; immin eti ayyo hosppun laittaa haarettidosona.

9 SHin Israa7eela asai GODAASSI waassido wode, eta ashshiya uraa kiittiis; ikka Kaaleeba kaalo ishaa Qanaaza na7aa Otini7eela geetettees. 10 GODAA Ayyaanai a bolli wodhdhin, i Israa7eela bolli pirddiya daanna gidiis. Gididi olaa olettanau biis; bin GODAI Masphphexoomiyaa biittaa

Kawuwaa Kushaani-Rish77ataima ayyo aattidi immiis; immin Kushaani-Rish77ataima xooniis. 11 Yaatin, biittai oitamu laittaa woppaa demmiis. Hegaappe guyyiyan, Qanaaza na7ai Otini7eeli haiqqiis.

Ehuuda

12 Israa7eela asai zaarettidikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. GODAA sinttan eti iitabaa oottido gishshau, GODAI Moo7aaba Kawoi Egilooni Israa7eela bollan wolqqaamanaadan oottiis. 13 Egilooni Amoonatanne Amaaleeqata baakko shiishshidi biidi, Israa7eela asaa olidi xooniis; xoonidi Zambbaa Katamaa geetettiya Yarkko katamaa oiqqiis. 14 Yaatin, Israa7eela asai Moo7aaba Kawuwaa Egiloonayyo tammanne hosppun laittaa haarettiis.

15 SHin Israa7eela asai GODAASSI waassido wode, eta ashshiya uraa kiittiis; ikka Biniyaama zariyaappe Geera na7aa Ehuuda geetettees; i haddirssa kushiyan oottiya asa. Israa7eela asai Ehuuda Moo7aaba Kawuwaa Egiloonakko giiraara kiittiis. 16 Ehuudi naa77u baggaara qarattida issi wara gidida bisuwaa baayyo giigissiis; giigissidi ushachcha miyyiyaa baggaara ba maayo giddon gixxiis. 17 Hegaappe guyyiyan, Moo7aaba Kawuwaa Egiloonayyo giiraa ekki efiidi immiis. Egilooni keehippe ordde asa. 18 Ehuudi giiraa kawuwaayyo immidoogaappe guyyiyan, giiraa tookkidi biida asata moissiis. 19 SHin Ehuudi Gelggala matan de7iya masettida shuchchatu mataappe Egiloonakko guyye simmi biidi, “Kawuwau, taani neeyyo xuuriyoobi de7ees” yaagiis.

Yaagin kawoi, “Co77u ga!” yaagiis; yaagin a naagiyaageeti ubbai kare kiyidosona.

20 He wode kawoi pooqiyan de7iya issi kifiliyan barkka uttidaashin, Ehuudi akko shiiqidi, “Xoossai neeyyo kiittidobai de7ees” yaagiis. Yaagin kawoi ba uttidosaappe eqqiis; 21 eqqin Ehuudi ba haddirssa kushiyaa yeddidi, ushachcha bagga miyiyaappe bisuwaa shoddidi, kawuwaayyo uluwan dirggintti bayiis. 22 Yaatin, bisuwaayyo tuutee attennan ulo giddo gelin, handdai kammiis. Ehuudi bisuwaa kawuwaa uluwaappe shoddibeenna gishshau, zokkuwaara kantti kiyiis. 23 Hegaappe guyyiyan Ehuudi kare kiyidi, pooqiyan de7iya kifiliyaa penggiyaa gorddidi, a bolli qulppiis.

24 I biichchidoogaappe guyyiyan, ashkkarati yiidi, penggee gorddettidaagaa be7idosona; be7idi, giddo kifiliyan katta sheeshshau uttennan aggenna yaagidi qoppidosona. 25 Eta naagoi pokkana gakkanaassi keehippe naagidosona. SHin kawoi penggiyaa dooyennan ixxin, qulppiyaa ekkidi penggiyaa dooyidosona; dooyidi bantta godai haiqqidi, wuigen kunddidaagaa be7idosona.

26 Eti naagiiddi gam77idaashin, Ehuudi kessi ekkidi, masettida shuchchata kanttidi, Sa7iira giyoosaa baqatiis. 27 Baqati biidi Efireema gezziyaa gakkido wode, Israa7eela asai olau shiiqanaadan malkkataa punniis; punnin asai a kaallidi, yaappe duge wodhdhiis. 28 Wodhdhin eta, “Tana kaallite; aissi giikko, GODAI intte morkketa, Moo7aabata intte kushiyan aattidi immiis” yaagiis. Yaagin a kaallidi wodhdhidi, Yorddaanoosa SHaafaa pinniyoosaa oiqqidosona; oiqqidi Moo7aaba asaappe issi urainne hegaara kanttennaadan teqqidosona. 29 He wode Moo7aaba asaappe tammu sha7u gidiya doorettida mino olanchchata woridosona; issi asinne kessi ekkidi attibeenna. 30 He gallassi Moo7aaba asai Israa7eela asaassi haarettiis; yaatin biittai hosppun tammu laittaa woppaa demmiis.

SHamggaara

31 Ehuudappe guyyiyan, Anaata na7ai SHamggaari denddiis; denddidi Pilisxxeema asaappe usuppun xeetaa booraa laaggiyo philxxuwan woridi, Israa7eela asaa ashshiis.

4

Debooronne Baaraaqa

1 Ehuudi haiqqidoogaappe guyyiyan, Israa7eela asai GODAA sinttan zaarettidikka iitabaa oottiis. 2 Hegaa gishshau, GODAI Haxoora giyo kataman kawotida Kanaane Kawuwaa Yaabinayyo eta aattidi immiis; a olanchchatu gadaawai Sisaari Dere-Harosheeta giyo kataman de7ees. 3 Yaabinayyo birataappe oosettida uddufun xeetu paraa gaareti de7iyo gishshaunne i Israa7eela asaa qareti bainnan laatamu laittaa huqqunnido gishshau, eti maaduwaa demmanau GODAASSI waassidosona.

4 He wode Laappidoota machchiyaa Deboora, hananabaa yootiyaara Israa7eela biittan pirddiya daanniyo. 5 Deboora Efireema gezziyan, Raama katamaappenne Beeteele katamaappe gidduwan de7iya Deboori zambbaa garssan uttada pirddausu; Israa7eela asai ba yohuwaa pirddissanau ikko yees. 6 Issi gallassi Deboora Abino7aama na7aa Baaraaqa Nifttaaleema biittan de7iya Qedeesha katamaappe kiittada xeesissaasu; xeesissada, "GODAI Israa7eela Xoossai nena hagaadan yaagidi azazees; 'Nifttaaleema zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe tammu sha7u asaa ekkada, Taaboora Deriyaa ba. 7 Taani Yaabina olanchchatu gadaawai Sisaari paraa gaaretanne olanchchata ekkidi, Qiishoona SHaafan nenaara olaa gaittanau yaanaadan oottana; yin taani neeyyo a aattada immana' yaagees" yaagaasu.

8 Yaatin, Baaraaqi, "Neeni tanaara biikko, taani baana; shin neeni tanaara baana xayikko, taanikka biikke" yaagiis.

9 Yaagin a, "Eeno, taani nenaara baana; shin GODAI Sisaara macca asa kushiyan aattidi immana gishshau, he buussai neeyyo bonchcho gidenna" yaagaasu. Yaagada Deboora denddada, Baaraaqaara Qedeesha baasu. 10 Baaraaqi Nifttaaleemanne Zaabiloona zareta Qedeesha xeesin, tammu sha7u asai a kaallidi kiyiis; Deboorakka aara baasu.

11 He wode Hebeera giyo issi bitanee de7ees; i Qeena asa; i Muuse bolluwaa Hobaaba yara. I hara Qeenatuppe shaahettidi, Qedeeshakko shiiqidi, Da7inaaniiman de7iya wolaa matan ba dunkkaaniyaa toliis.

12 Abino7aama na7ai Baaraaqi Taaboora Deriyaa biidoogaa Sisaari siyido wode, 13 birataappe oosettida ba uddufun xeetu paraa gaaretanne banaara de7iya asaa ubbaa xeesissidi, Dere-Harosheetappe Qiishoona SHaafaa shiishshiis.

14 Yaatin, Deboora Baaraaqa, "Dendda! Hachchi GODAI ne kushiyan Sisaara aattidi immiyo gallassa. Be7a, GODAI neeppe sinttatidi biis" yaagaasu. Yaagin Baaraaqi tammu sha7u asaa kaalettidi, Taaboora Deriyaappe wodhdhiis. 15 GODAI Sisaara, a paraa gaareta ubbaanne a olanchchata ubbaa qara bisuwan Baaraaqa sinttaappe baqatissiis. Yaatin, Sisaari ba paraa gaariyaappe wodhdhidi, gediyan baqatiis. 16 Baaraaqi he paraa gaaretanne olanchchata Dere-Harosheeta gakkanaassi yedettiis. Sisaara olanchchati ubbai qara bisuwan haiqqidosona; issi asinne attibeenna.

17 He wode Haxoora Kawoi Yaabini Qeenaa Hebeera keettaa asaara saro de7ees. Hegaa gishshau, Sisaari gediyan baqatidi, Qeenaa Hebeera machchee Yaa7eeli dunkkaaniyaa gakkiis. 18 Gakkin Yaa7eela Sisaara mokkanau kiyada, "Ta godau, gela; haa gela; yayyoppa" yaagaasu. Yaagin dunkkaaniyaa ikko gelin, a ba bullukkuwan kammaasu.

19 Sisaari, “Tana saammees; uyiyo guutta haatta immarkkii” yaagiis.
Yaagin maattaa tigiyo ogoruwaa pogada ushshaasu; yaatada zaarettada
kammaasu. 20 Hegaappe guyyiyan i o, “Dunkkaaniyaa penggen eqqa. Ai
asinne yiidi, ‘Hagan asi de7ii?’ yaagidi oichchikko, ‘Baawa’ ga” yaagiis.
21 Sisaari keehi daafurido gishshau, xiskkuwaa kairiis. Kairin Hebeera
machchiyaa Yaa7eela madooshaanne dunkkaaniyaa xishiyaa ekkada, lod-
daara akko shiiqaasu; shiiqada xishiyaa haitta kariyan essada, madooshan
xishada, biittaara sikkin, Sisaari haiqqiis.
22 Baaraaqi Sisaara koyiiddi yin, Yaa7eela a mokkanau kare kiyaasu;
kiyada, “Haaya; neeni koyiyo bitaniyaa taani nena bessana” yaagaasu.
Yaagin iira dunkkaane giddo gelidi, Sisaara haitta kariyan xishee gelin, a
ahai sa7an zin77idaagaa be7iis.
23 He gallassi Xoossai Israa7eela asai Kanaane Kawuwaa Yaabina xoo-
nanaadan oottiis. 24 Israa7eela asai Kanaane Kawuwaa Yaabina bolli minni
minnidi biidi, wurssettan a xaissiis.

5

Deboorinne Baaraaqa Yettaa

1 He gallassi Debooranne Abino7aama na7ai Baaraaqi ha yettaa yexxi-
dosona.
2 “Israa7eela asaa kaalettiyaageeti
kaalettido gishshau,
asaikka dosidi,
ba huuphiyaa aattidi immido gishshau,
GODAA galatite!
3 Inttenoo kawotoo, hagaa siyite!
Inttenoo deriyaa haariyaageetoo, ezggite!
Taani GODAASSI yexxana.
GODAASSI Israa7eela Xoossaassi
galataa yettaa yexxana.
4 Abeet GODAU, neeni
Se7iira Deriyaappe denddido wode,
neeni Eedooma biittaappe kiyido wode,
biittai qaaxxiis.
Saluwaappe irai bukkiis;
ee, haattai shaaratuppe duge soosiis.
5 GODAA sinttan dereti qaaxxidosona;
harai attin, Siinaa Dereekka GODAA
Israa7eela Xoossaa sinttan kokkoriis.

6 “Anaata na7aa SHamggaara wodenne
Yaa7eeli wode caana mehiyaa laaggiya
zal77anchchati he biittaara kanttibookkona.
Ogiyaara biyaageetikka ogiyaa aggidi,
loossuwaara biidosona.
7 Israa7eela katamati
asi de7enna baisa gididosona.
Nenoo Debooraa, neeni Israa7eela asaayyo
aayo gidada denddana gakkanaashin onidi attidosona.
8 Israa7eela asai allaga xoossata
doorido wode,
biittan olai denddiis.
Oitamu sha7u Israa7eela olanchchatu giddon

issi gonddallee woikko issi toori beettibeenna.
9 Ta wozanai Israa7eela
ola gadaawatuura de7ees.
Asaa giddon dosidi banttana aattidi
immidaageetuura de7ees.
GODAA galatite!

10 “Inttenoo, gilaasiyaa wottido
bootta hareta toggiyaageetoo,
inttenoo, ogiyaara hemettiyaageetoo,
hagaa siyite!
11 Haattaa ollatu matan
shiiqida yettanchchatu yettaa siyite.
Eti GODAI xoonidoogaa yexxoosona;
qassi Israa7eela asai xoonidoogaa yexxoosona.
Hegaappe guyyiyan, GODAA asai
katamaa geliyo penggetukko duge wodhdhiis.

12 “Debooraa! Beegotta! Beegotta!
Beegotta! Beegottada mazamuriyaa yexxa.
Baaraaqaa, dendda!
Nenoo, Abino7aama na7au,
ne omooduwaa ekkada ya.

13 “Hegaappe guyyiyan, attida asati
halaqatukko duge wodhdhidosona.
GODAA asati olettanau giigidi
Baaraaqakko yiidosona.
14 Amaaleeqa zareti
beni de7ido sohuwan
de7iya Efireema asati yiidosona.
Qassi Biniyaama asati
eta kaallidosona.
Halaqati Maakira zaretuppenne,
ola gadaawati Zaabiloona zaretuppe
duge wodhdhidosona.
15 Yisaakoora halaqati
Debooriira yiidosona;
ee, Yisaakoora asai yiis.
Baaraaqikka yiis;
yin eti a geeduwaa kaallidi, zanggaaraa gelidosona.
SHin Roobeela zareti qofan shaahettidi,
yaanaagaa agganaagaa qachchibookkona.
16 Eti aibissi attidonaa? Dorssata heemmiyaageetu imbbiliitiyaa
siyanau attidonaayye?
Roobeela zareti qofan shaahettidi,
yaanaagaa agganaagaa qachchibookkona.
17 Gala7aade asati Yorddaanoosa
SHaafaappe hefinttan attidosona.
Daana zareti markkabetu matan
attidosona.
Aseera zareti bantta de7iyosan
Meediteraane Abbaa lanqqen attidosona.

18 Zaabiloona zareti
bantta shemppuwaa haiquwau
aattidi immida asata.
Nifttaaleema zaretikka etaagaadan
ola dembban bantta shemppuwaa aattidi immidosona.

19 “Kawoti yiidi, Magiddo pulttotu matan
de7iya Taa7inaakan olettidosona.
He Kanaane kawoti yan olettiiddi,
omooddanau aiba biranne demmibookkona.
20 Saluwan de7iya xoolinttetikka
olettidosona.
Bantta yuuyiyo yuushshan
eti Sisaaraara olettidosona.
21 Qiishoona SHaafai, beniisappe
erettida Qiishoona SHaafai kixxidi,
he kawota shokkidi efiis.
Ta shemppee, simmi minna;
minnada sinttau horddofa.

22 “Hegaappe guyyiyan, paraasati
adaraasissiiddi yiidosona.
Parati bantta kottiyan
biittaa giirissidosona.

23 “GODAA kiitanchchai,
‘Merooza qanggite!
Yan de7iya asaa iissidi qanggite!
Aissi giikko, eti GODAA
maaddanau yibookkona.
A wolqqaama morkketuura olettanau
kiyibookkona’ yaagiis.

24 “Qeenaa Hebeera machchiyaa
Yaa7eela macca asa ubbaappe
anjjettidaaro gidu.
Dunkkaane giddon de7iya macca
asa ubbaappe a anjjettidaaro gidu.
25 Sisaari o haattaa oichchin,
maattaa ayyo immaasu.
Lo77o xibbuwan meqqida maattaa ehaasu.
26 Issi kushiyaa yeddada
dunkkaaniyaa xishiyaa, ushachcha kushiyan
oosanchchatu madooshaa oiqqaasu.
Oiqqada Sisaara huuphiyan xishaasu;
xishada haitta kariyaara kantta kessaasu.
27 Yaatin, i bolqqu giidi kunddiis.
I he i tohuwaa matan
bolqqu giidi kunddiis.
He kunddido sohuwan haiqqiis.

28 “Sisaara aayyiyaa
maskkootiyaara xeellaasu.
Xeellada, ‘Ta na7aa paraa gaaree

aibissi gam77idee?
Parati eesotidi aibissi simmibookkona?'
yaagada oichchaasu.
29 I aadhdhida eranchcha macca asati
i oishaa zaaridosona.
SHin a ba qofan zaara zaaradakka
hagaadan yaagaasu;
30 'Eti omooddidi
shaakkiyoobaa demmennan aggokkona.
Issi issi olanchchaa issi issi woikko
naa77u naa77u geela7oti gakkennan aggokkona.
Sisaarayyo eti lo77iya maayuwaa immana;
qassi taayyookka qooriyan xaaxanau
xilifiyan alleeqettidi lo77iya maayota
eti ehaana' yaagaasu.

31 "Abeet GODAU, ne morkketi ubbai
hegaadan haiqqona!
SHin ne siiqoti
maallado mokkiya awaadan phoolona"
yaagidosona.
Hegaappe guyyiyan, biittai oitamu laittaa woppaa demmiis.

6

Geedoona

1 Israa7eela asai GODAA sinttan zaarettidi iitabaa oottiis. Hegaa gishshau, GODAI eta Midiyaama asaayyo aattidi immiis. Immin laappun laittaa eta haaridosona. 2 Midiyaama asai Israa7eela asaa bolli minniis; minnin Israa7eela asai etappe attanau deriyaa bollan kooppuwaa, gonggoluwaanne qatuwaa giigissiis. 3 Israa7eela asai kattaa zerido wode ubban, Midiyaama asai Amaaleeqa asaaranne arshsho bagga biittan de7iya asaara yiidi eta oloosona. 4 Eti he biittan dunkkaanidi, Gaaza katamaa gakkanaashin, biittaa ubbaa bollan mokkidabaa xaissoosona; dorssaa, mehiyaanne hariyaa laaggidi efiyo gishshau, Israa7eela asaassi aibanne ashshokkona. 5 Bantta mehiyaanne bantta dunkkaaniyaa ekkidi, boolee yiyoogaadan corattidi yoosona; etanne eta gaameelata qoodanau danddayettenna; eti yiiddi biittaa bashshoosona. 6 Israa7eela asai Midiyaama asaa gaasuwan kauyyiis; yaatidi maaduwaa demmanau GODAASSI waassiis.

7 Midiyaama asaa gaasuwan Israa7eela asai GODAASSI waassido wode, 8 GODAI etakko issi hananabaa yootiyaagaa kiittiis. Kiittin hananabaa yootiyaagee eta, "GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 'Gibxxeppe, ailletetta biittaappe taani inttena kessaas. 9 Taani inttena Gibxxe asaa kushiyaappenne huqqunniya asaa ubbaa kushiyaappe ashshaas; intte sinttaappekka huqqunniya asaa yedettada, eta biittaa intteyyo immaas. 10 Yaatada taani inttena, "Taani GODAA intte Xoossaattennee; intte eta biittaa laattido Amooretu xoossatuyyo goinnoppite" yaagada yootaas. SHin intte ta qaalaa siyennan ixxideta' yaagees" yaagiis.

11 Hegaappe guyyiyan, GODAA kiitanchchai Oofira giyoosan de7iya Abi7eezera yaraa Yo7aasha wolaa garssan uttiis. He wode Yo7aasha na7ai Geedooni Midiyaama asaappe qosettanau woine eessaa gum77iyoosan gisttiyaa qoxxees. 12 Hegan GODAA kiitanchchai ayyo beettidi, "Laa nenoo, mino olanchchau, GODAI nenaara de7ees" yaagiis.

13 Yaagin Geedooni a, “Hai ta godau! GODAI nunaara de7iyaabaa gidikko,
ha metoi ubbai yaatin nuna aibissi gakkidee? Nu aawati, ‘GODAI nuna
Gibxxe biittaappe kessiis’ yaagidi nuuyyo yootido maalaalissiya a oosoti
ubbai awan de7iyoonaa? SHin ha77i GODAI nuna mule aggidi, Midiyaama
asaassi aattidi immiis” yaagiis.
14 Hegaappe guyyiyan GODAI akko simmidi, “Neeyyo de7iya wolqqan
baada, Israa7eela asaa Midiyaama asaa kushiyaappe ashsha. Be7a, nena
kiittiyaagee tana” yaagiis.
15 Yaagin Geedooni, “Abeet Godau, taani Israa7eela asaa waatada
ashshoo? Ta yarai Minaase zaretu ubbaappe aadhdhida laafa; taanikka ta
aawaa so asaa ubbaappe guutta” yaagidi zaariis.
16 Zaarin GODAI, “Tumuppe taani nenaara gidana; issi asa shociy-
oogaadan, neeni Midiyaama asaa shocada xoonana” yaagiis.
17 Yaagin Geedooni, “Neeni tanan ufaittidabaa gidikko, tanaara
haasayiyaagee neeni tumuppe GODAA gidiyoogaa taani erana mala,
malaataa tana bessa. 18 Taani guyye simmada baada, neeyyo immiyoobaa
ehaana gakkanaashin, hayyanaa hannippe booppa” yaagiis.
Yaagin GODAI, “Neeni simmana gakkanaashin, taani hagan naagana”
yaagiis.
19 Geedooni ba soo gelidi, anqqara deeshsha maraa shukkidi kattiis;
issi tammu kilo giraame gidiya xiilliyaa ekkidi, irshsho yeggennan oit-
taa uukkiis. Ashuwaa masoobiyan wottidi, cambbaa keriyan tigiis; ub-
baakka ekki efiidi, wolaa garssan uttida GODAA kiitanchchaassi shiishshiis.
20 Xoossaa kiitanchchai a, “Ashuwaanne irshshoi gelibeenna oittaa ekkada,
ha shuchchaa bolli wotta; cambbaakka a bolli tiga” yaagiis; yaagin Geedooni
hegaadan oottiis. 21 GODAA kiitanchchai ba kushiyan oiqqido xam77aa
xeeran ashuwaanne irshshoi gelibeenna oittaa bochchiis; bochchin tamai
shuchchaa giddoppe kiyidi, ashuwaanne irshshoi gelibeenna oittaa miis;
hegaappe guyyiyan, GODAA kiitanchchai a sinttappe geemmiis.
22 Geedooni be7idoogee GODAA kiitanchchaa gidiyoogaa akeekido wode,
“Aayye7ana! Ubbaa Haariya GODAU, taani GODAA kiitanchchaa ta aifiyan
be7aas!” yaagiis.
23 SHin GODAI, “Saroi neeyyo gido! Yayyoppa! Haiqqakka” yaagiis.
24 Yaagin Geedooni GODAAYYO yarshshiyoosaa yan giigissidi, he sohuwaa
GODAI Saro Xoossaa yaagidi sunttiis. He yarshshiyoosai Abi7eezera
yaratubaa gidiya Oofiran hachchi gakkanaashin eqqidi de7ees.
25 He gallassi qammi GODAI Geedoona, “Ne aawaa booraa
naa77anttuwaa, laittai laappuna gididoogaa ekka. Ne aawai Ba7aala
giyo eeqaayyo yarshshiyoosaa kola; a lanqqiyan de7iya Asheero giyo macca
xoossee misiliyaakka qanxxeretta yegga. 26 Ha keraa huuphiyan GODAASSI,
ne Xoossaassi, shuchchaappe yarshshiyoosaa loittada giigissa; hegaappe
guyyiyan, neeni qanxxerettido Asheero giyo xoossee misiliyaa qerettaa
eettada, naa77antto booraa muleera xuuggiyo yarshsho oottada yarshsha”
yaagiis. 27 Yaagin Geedooni ba ashkkaratuppe tammata ekkidi, GODAI ayyo
yootidoogaadan oottiis. SHin i ba aawaa so asaassinne kataman de7iya
asaassi yayyido gishshau, hegaa gallassan oottiyoogaa aggidi qamman
oottiis.
28 Maallado guuran katamaa asai denddido wode, Ba7aala giyo eeqau
yarshshiyoosai kolettiichchidaagaanne a lanqqen de7iya Asheeri misilee
qanxxerettidi wodhdhidaagaa be7iis. Qassi eti yarshshiyoosai giigidaa-
gaanne a bolli naa77antto boorai yarshshettidaagaa be7idosona. 29 Bantta

giddon, “Laa hagaa oottidaagee oonee?” yaagidi issoi issuwaa oichchidosona. Eti yuuyi yuuyidi oichchidi, hegaa oottidaagee Yo7aasha na7aa Geedoona gidiyoogaa eridosona. 30 Hegaappe guyyiyan katamaa asai Yo7aasha, “Ba7aala giyo eeqau yarshshiyoosaa kolido gishshaunne a lanqqen de7iya Asheeri misiliyaa qanxxerettidi yeggido gishshau, nuuni a worana mala, ne na7aa haa kessa” yaagiis.

31 Yaagin Yo7aashi ba bollan denddida asa ubbaa, “Intte Ba7aalayyo mootetteetii? Woikko intte a ashshanau xabaqateetii? Intte giddoppe ayyo mootettiya urai de7ikko, sa7ai wonttanaashin i haiqqo! Ba7aali xoossa gidikko, ba yarshshiyoosaa kolidaagaara i bau mootetto” yaagiis. 32 Yaatin, he gallassi Yo7aashi, “Kolettidai au yarshshiyo sohuwaa gidido gishshau, aara Ba7aali mootetto” yaagidi Geedoona sunttaa Yeruba7aala giidi sunttiis.

33 Hegaappe guyyiyan, Midiyaama biittaa asai, Amaaleeqa biittaa asainne arshsho bagga biittaa asai ubbai issippe shiiqidi, Yorddaanoosa SHaafaa pinnidosona; pinnidi Iziraa7eela giyo wombban dunkkaanidosona. 34 Hegaappe guyyiyan, GODAA Ayyaanai Geedoona bolli wodhdhiis; wodhdhin Abi7eezera yara gidiya asai ubbai bana kaallana mala, eta xeesanau malkkataa punniis. 35 Minaase zaretu ubbaassi asaa kiittidi, bana kaallana mala etakka xeesissiis. Qassi Aseera zaretuyyo, Zaabiloona zaretuyyoonne Nifttaaleema zaretuyyo asaa kiittin, etikka aara olaa baanau kiyidosona.

36 Hegaappe guyyiyan Geedooni Xoossaa, “Taani Israa7eela asaa ashshana mala, neeni tana dooridoogaa tau yootadasa. 37 Be7a, gisttiyaa qoxxiyo audiyan dorssaa agoziyaa taani wottana; xaazai he dorssaa agoziyaa xalaalan de7in, biitta ubbai mela gidikko, neeni yootidoogaadan, Israa7eela asaa neeni ta kushiyan ashshanaagaa taani erana” yaagiis. 38 Yaagin i giidoogaadan haniis. Wonttetta gallassi maallado guuraara denddidi, dorssa agoziyaa gum77ido wode, issi kuixaaro gidiya haattai appe kiyiis.

39 Yaatin, Geedooni qassikka Xoossaa, “Hayyanaa hanqqettoppa! Taani nena gujjadakka issiton oichchais; dorssa agoziyaa bolli hara malaataa bessanaadan taani nena oichchais. Ha77i qassi dorssa agozee mela gidin, biittai haaxxidi xaazatanaadan oottarkkii” yaagiis. 40 Yaagin he gallassi qammi Xoossai he malaataa oottiis. Wonttetta gallassi maallado dorssaa agozee mela gidin, biitta ubbai haaxxidi xaazatiis.

7

Geedooni Midiyaamata Xooniis

1 Issi gallassi Yeruba7aala geetettiya Geedooninne aara de7iya asai ubbai maallado guuran denddidi biidi, Harooda giyo pulttuwaa matan dunkkaaniis. Midiyaama biittaa asatikka etappe huuphessa baggaara Moore giyo keraa matan de7iya wombbaa giddon dunkkaanidosona.

2 GODAI Geedoona hagaadan yaagiis; “Midiyaama asaa taani intte kushiyan aattada immanau, nenaara de7iya asai dariis; Israa7eela asai, ‘Nu wolqqan attida’ giidi ta bolli ceeqettenna mala, Midiyaama asaa taani etau aattada immikke. 3 Hegaa gishshau, ha77i asaayyo, ‘Yashshan kokkoriya asi ooninne de7ikko, Gala7aade Deriyaappe simmidi, guyye ba soo ba soo bo’ yaagada awaajja” yaagiis. Yaatin, laatamanne naa77u sha7u asai guyye simmiis; simmin tammu sha7u asai attiis.

4 Hegaappe guyyiyan GODAI Geedoona, “Ha77ikka asai dariis. Neeni eta duge haattau efa; efin taani eta neeyyo yan paaccana. Taani, ‘Hagee nenaara bo’ giyoogee nenaara bo; taani, ‘Hagee nenaara booppo’ giyoogee booppo” yaagiis.

5 Yaatin, Geedooni asaa haattaakko efiis. Efin GODAI Geedoona, “Ha asaa
giddoppe gulbbatidi, haattaa uyiyaageetanne kanadan equwan haattaa
inxxarssan labaci labaci oottidi uyiyaageeta shaakka” yaagiis. 6 Bantta
kushiyan haattaa equwan kophphetidi labaci oottidi uyidaageetu qoodai
heezzu xeeta; shin attidaageeti ubbai haattaa uyanau gulbbatidosona.
7 GODAI Geedoona, “Bantta kushiyan haattaa equwan kophphetidi labaci
oottida heezzu xeetu asatan taani inttena ashshana; Midiyaama asata
intteyyo aattada immana. SHin attida asai ubbai ba soo ba soo simmo”
yaagiis. 8 Yaatin, Geedooni asatu shinqqiyaanne malkkataa sheeraa ekkida
heezzu xeetu asata banaara ashshidi, hankko asaa ubbaa eta soo eta soo
yeddiis. Ha ubbabai haniyo wode, Midiyaama olanchchati etappe hirkki
baggaara wombban dunkkaanidi uttidosona.
9 He galla qamman GODAI Geedoona, “Taani neeyyo aattada immido
gishshau, denddada eti dunkkaanidosan etaara olaa gaitta. 10 Neeni baada
olanau yayyikko, ne ashkkaraa Puura ekkada, eti dunkkaanidosaa duge ba;
11 baada eti giyoobaa siya. Hegaappe guyyiyan, neeni eta olanau minnana”
yaagiis.
Yaagin Geedooninne a ashkkarai Puuri, Midiyaamati dunkkaanidosaa
lanqqiyan naagiya olanchchatukko biidosona. 12 He wode booledan corat-
tida Midiyaama asai, Amaaleeqa asainne arshsho baggaara de7iya asai
ubbai wombbaa giddon dunkkaanidi uttidosona. Eta gaameelati abbaa
doonan de7iya shafiyaadan qoodanau danddayettennaageeta.
13 Geedooni yaa gakkiyo wode, issi bitanee ba aimottido aimuwaa ba
laggiyaayyo yootees; yootiiddi, “Siya, taani aimo aimottaas. Issi bangga
oittai bululidi, Midiyaamati dunkkaanidosaa yiis. Yi gakkidi dunkkaaniyaa
dom77iis; dom77in dunkkaanee aadhdhi wodhdhidi micettiis” yaagiis.
14 Yaagin a laggee zaaridi, “Hegee Israa7eeliyaa Yo7aasha na7aa Geedoona
bisuwaappe attin, harabaa gidenna. Xoossai Midiyaamanne Midiyaa-
matuura de7iya olanchchata ubbaa Geedoonayyo aattidi immirggiis”
yaagiis.
15 Geedooni he odido aimuwaanne aimuwaa birshshettaa siyido
wode, gulbbatidi Xoossaassi goinniis. Hegaappe guyyiyan, Israa7eelati
dunkkaanidosaa guyye simmidi, “Denddite! GODAI Midiyaama
olanchchata intte kushiyan aattidi immirggiis!” yaagiis. 16 Heezzu xeetu
asata heezzu citan shaakkiis; shaakkidi etau huuphiyan huuphiyan issi
issi malkkataanne giddon eexxiya xomppee de7iyo issi issi xaaruwaa
immiis. 17 Immidi eta, “Taakko haa xeellidi, taani oottiyoogaa oottite.
Taani eti dunkkaanidosaa mataa gakkada oottiyoogaadan, inttekka
oottite. 18 Taaninne tanaara de7iyaageeti ubbati malkkataa punniyo wode,
inttekka eti dunkkaanidosaa yuuyi aadhdhidi, intte malkkataa punniiddi,
‘GODAASSINNE Geedoonassi olettoos!’ yaagidi waassite” yaagiis.
19 Qammau giddo shaaho gidanau guuttai attidaashin, naagiya
olanchchati laamettidoogaappe guyyiyan, Geedooninne aara de7iya xeetu
asati biidi, Midiyaamati dunkkaanidosaa mati gakkidosona; gakkidi bantta
malkkataa punnidosona; bantta oiqqido xaaro ubbaakka menttidosona.
20 Hara baggaara de7iya naa77u citatikka bantta malkkataa punnidi,
xaarotakka menttidosona; haddirssa kushiyan eexxiya xomppiyaa,
ushachcha kushiyan malkkataa oiqqidi punniiddi, “GODAASSINNE
Geedoonassi bisuwan olettoos!” yaagidi waassidosona. 21 Asai ubbai
Midiyaamati dunkkaanidosaa yuushuwan ba sohuwan sohuwan
eqqidaashin, Midiyaama olanchchati ubbai waassiiddi baqatidosona.
22 Geedoona asai heezzu xeetu malkkataa punnido wode, morkketu

olanchchati bantta bisuwan issoi issuwaa woranaadan GODAI oottiis; yaatin, attida olanchchati Xarttakko simmidi, Beetishiixa giyo katamaa gakkanaashin, hegaappekka kanttidi, Xabaata matan de7iya Aabeeli-Mahoola gakkanaashin baqatidosona.

23 Hegaappe guyyiyan Geedooni, Nifttaaleema zariyaappe, Aseera zariyaappenne Minaase zaretu ubbaappe Israa7eela asaa xeesidi shiishshin, eti Midiyaamata yedettidosona. 24 Efireema gezziyan de7iya asaa ubbaakko Geedooni asaa kiittidi, “Midiyaama asaa olanau duge wodhdhite; wodhdhidi Beetibaara gakkanaashin de7iya Yorddaanoosa SHaafaanne an geliya qeeri shaafata etappe kasetidi oiqqite” yaagiis. Yaagin Efireema asai ubbai xeegetti shiiqidi, Beetibaara gakkanaassi Yorddaanoosa SHaafaanne an geliyo qeeri shaafata oiqqiis. 25 Oreebanne Za7eeba geetettiya Midiyaamatu halaqata naa77aa omooddidosona; Oreeba Oreeba Zaallaa giyoosan woridosona; Za7eeba qassi Za7eeba Woiniyaa Gum77iyoosaa giyoosan woridosona. Hegaappe guyyiyankka attida Midiyaamata yedettiiddi, Oreeba qooriyaanne Za7eeba qooriyaa muucidosona; muucidi eta guuggeta Geedoonakko ehiidosona. He wode Geedooni Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta arshsho baggaara de7ees.

8

Midiyaamati Wurssetta Xoonetuwaa Xoonettidosona

1 Hegaappe guyyiyan, Efireema asai Geedoona, “Midiyaamata olanau baidda nuna aibissi xeesabeikkii? Nuna aibissi hagaadan oottadii?” yaagidi keehippe palamettidosona.

2 SHin Geedooni zaaridi, “Taani oottidoogaappe intte oottidoogee aadhdhenneeyye? Ta yarati Abi7eezerati shiishshido mule kattaappe intte Efireema zareti qorido poshiloi kehenneeyye? 3 Midiyaamatu halaqata, Oreebanne Za7eeba Xoossai intte kushiyan aattidi immiis. Intte oottidoogaa mala, taani ai oottanau danddayiyaanaa?” yaagiis. I hegaadan gin, eti hanqquwaappe zarbbidosona.

4 Geedooninne aara de7iya heezzu xeetu asai Yorddaanoosa SHaafaa yiidi pinnidosona; eti ai daafurikkokka, bantta morkketa yedettiyoogaa aggibookkona. 5 Yedettiiddi Sukkota gakkido wode, Geedooni katamaa asaa, “Ta asai daafurido gishshau, hayyanintta amarida oitta immerkketii. Taani Midiyaamatu kawota Zebaahanne Xalmmunaa7a yedettaidda de7ais” yaagiis.

6 Yaagin Sukkota katamaa halaqati, “Zebaahanne Xalmmunaa7a neeni omooddabaakkashin, ne olanchchatussi aibissi oittaa immanee?” yaagidosona.

7 Yaatin, Geedooni, “Lo77o aikkobaa! GODAI Zebaahanne Xalmmunaa7a ta kushiyan aattidi immiyo wode, taani bazzo agunttaaninne kinddiichchuwan inttena wadhdhana” yaagiis. 8 Yaagidi hegaappe Panu7eela giyoosaa biis; biidi yan de7iya asaakka he oishaa oichchiis. Oichchin Panu7eela asaikka Sukkota katamaa asai zaaridoogaadan zaariis. 9 Yaatin, Panu7eela asaakka, “Taani xoonada saro simmiyo wode, intte katamaa naagiyo ha adussa gimbbiyaa laalana” yaagiis.

10 Zebaahinne Xalmmunaa7i arshsho baggappe yiida olanchchatuppe attida bantta tammanne ichchashu sha7u olanchchatuura Qarqqoora giyo kataman de7oosona. Kase arshsho baggappe yiida olanchchatuppe bisuwan olettiya issi xeetanne laatamu sha7u gidiya olanchchati olan haiqqi wuridosona. 11 Geedooni Nobaahappenne Yogibaahappe arshsho baggan de7iya bazzuwaa gaxaa ogiyaara biidi, hegan de7iya olanchchatu bolli eti

akeekennan de7ishin woraajjiis; 12 woraajjin eti ubbai dagammidosona.
Midiyaama kawoti Zebaahinne Xalmmunaa7i naa77aikka baqatidosona;
shin Geedooni eta yedetti gakkidi omooddiis.

13 Yo7aasha na7ai Geedooni olaappe Hereesa Pinuwaara simmiis.
14 Simmiiddi Sukkotappe issi wodallaa oiqqidi oichchiis. Oichchin
wodallai Sukkota halaqatunne cimatu laappun tammanne laappunatu
sunttaa xaafidi au immiis. 15 Hegaappe guyyiyan, Geedooni Sukkota
asaakko yiidi, " 'Zebaahanne Xalmmunaa7a neeni omooddabaakkashin, ne
daafurida asaassi aibissi oittaa immanee?' giidi intte tana qilliiccideta; shin
Zebaahanne Xalmmunaa7a hageeta be7ite" yaagiis. 16 Hegaappe guyyiyan,
bazzo agunttaaninne kinddiichchuwan wadhdhidi; Sukkota halaqata
qaxxayiis. 17 Qassi Panu7eelan katamaa naagiyo adussa gimbbiyaa laalidi,
kataman de7iya attumaasaa woriis.

18 Yaatidi Geedooni Zebaahanne Xalmmunaa7a, "Intte Taabooran worido
asati ai malee?" yaagidi oichchiis.

Oichchin eti, "Ne mala; eti ubbaikka kawuwaa naata milatoosona" yaagidi
zaaridosona.

19 Geedooni, "Eti ta ishantta; eti ta aayee naata. GODAI ero! Intte
eta woribeennabaa gidiyaakko, taanikka inttena worikke shin" yaagiis.
20 Yaagidi ba baira na7aa Yetera, "Dendda eqqada, hageeta wora" yaagiis.
Yaagin Yeteri biron yelaga gidido gishshau yayyidi, ba bisuwaa shod-
dibeenna.

21 Hegaappe guyyiyan, Zebaahinne Xalmmunaa7i Geedoona, "Dendda
eqqada, neeni nuna wora. Attumaasa ooso oottanau attumaasa koshshees"
yaagidosona. Yaatin, Geedooni denddidi, eta woriis; woridi eta gaameelatu
qooriyan de7iya alleeqo ubbaa ekkiis.

22 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai Geedoona, "Neeni nuna Midiyaama
asaappe ashshido gishshau, neeni, neeppe guyyiyan ne na7ainne ne na7aa
na7ai nuna haarite" yaagiis.

23 Yaagin Geedooni, "Taani inttena haarikke; ta na7aikka inttena
haarenna; GODAI inttena haarana" yaagiis. 24 Yaagidi eta, "Ane taani
inttena issibaa oichchais: intte ubbai omooddidi ehiido haittaa worqqaa
taayyo immite" yaagiis. Isimaa7eela asaadan, Midiyaama biittaa asatikka
haittan worqqaa wottoosona.

25 Israa7eela asai zaaridi, "Eeno, nu immana" yaagiis. Yaagidi afalaa
hiixxidosona; hiixxidi asai ubbai ba omooddido haittaa worqqaa hiixettida
afalaa bollan yeggiis. 26 Geedooni ekkido haittaa worqqai laatamu kilo
giraame deexxiyaagaa. Hegeenne, hara alleeqota, qooriyan aattiyo gozd-
data, Midiyaamatu kawoti maayiyo ochcha teeraa milatiya maayotanne
eta gaameelatu qooriyaappe ekettida alleeqota gujjennaana. 27 Geedooni
worqqaappe eeqa misiliyaa giigissidi, ba de7iyo Oofira kataman wottiis.
Guyyeppe Israa7eela asai ubbai GODAA aggidi, he eeqa misiliyaayyo goin-
niis; Geedoonassinne a so asaassi hegee pire gidiis.

28 Hegaadan hanidi, Midiyaama asai Israa7eela asaassi haarettiis; eti
Israa7eela asaa bolli naa77anttuwaa denddibookkona. Geedooni haiqqana
gakkanaashin, oitamu laittaa biittai woppaa demmiis.

Geedoona Haiquwaa

29 Yo7aasha na7ai, Yeruba7aala giyo Geedooni ba soo guyye biidi, ba
keettan de7iis. 30 Geedooni cora maccaasa ekkido gishshau, assi laappun
tammu attuma naati yelettidosona. 31 Qassi Sekeema kataman de7iya

kaadumatiyaa attuma na7aa ayyo yelin, sunttaa Abimeleka yaagidi sunttiis. 32 Yo7aasha na7ai Geedooni lo77i cimidi haiqqiis; ba aawaa Yo7aasha duufuwan moogettiis. Ha duufoi Abi7eezera yarati de7iyo Oofira kataman de7ees.

33 Geedooni haiqqidoogaappe guyyiyan, Israa7eela asai GODAAPPE guyye simmidi, Ba7aala geetettiya xoossatuyyo goinniis; Ba7aali-Bariita giyo eeqaa banttayyo xoossa oottidosona. 34 Yaatidi Israa7eela asai eta yuushuwan de7iya morkketu ubbaappe eta ashshida GODAA bantta Xoossaa hassayibookkona. 35 Qassi Geedooni Israa7eela asaayyo oottido lo77o ooso ubbaayyo, eti a so asaayyo kehan kushiyaa zaaribookkona.

9

Abimeleka

1 Geedoona na7ai Abimeleki Sekeema kataman de7iya ba aayee dabbotukko biis; biidi etanne ba aayee zareta ubbata hagaadan yaagiis; 2 "Ane Sekeema kataman de7iya asaa ubbaa hagaadan yaagidi oichchite; 'Geedoona laappun tammu naati ubbai inttena haarikko lo77ooyye? Woikko issi asi haarikko lo77oo?' yaagidi oichchite. Taani inttessi ashuwan mata dabbo gidiyoogaa qassi dogoppite" yaagiis.

3 Yaagin a aayee dabboti ha qaala ubbaa a gishshatau Sekeema katamaa asaassi yootidosona; yootin Abimeleki etau dabbo gidido gishshau, Sekeema asai a kaallanau qofaa qachchiis. 4 Yaagidi eti Ba7aali-Bariita Eeqaa Keettaappe laappun tammu xaqara biraa ekkidi, assi immidosona.

Immin Abimeleki he biran shufurotanne bonqqiyaageeta qaxaridi, bana kaallanaadan oottiis. 5 Oofira giyoosan de7iya ba aawaa soo biidi, ba ishantta, Geedoona naata laappun tammata, issi shuchchaa bollan siifissiis. SHin Geedoona na7ai, wurssetta kaaloi, Yo7aataami qosettidi, haiqqennan attiis. 6 Hegaappe guyyiyan, Sekeema asainne Beetimiillo asai issippe shiiqidi, Sekeeman de7iya goinniyo wolaakko biidosona; biidi yan Abimeleka kawoyidosona.

7 Yo7aataami hegaa siyido wode, biidi Gariizaana Deriyaa xeeraa kiyidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, hagaadan yaagidi waassiis; "Inttenoo Sekeema asatoo, intte taani odiyoogaa siyite! Xoossaikka intte odiyoogaa siyana.

8 "Issi gallassi mittati ubbai shiiqidi, bantta bolli kawuwaa kawoyanau biidosona; biiddi wogaraa, 'Haaya, nu bolli kawota' yaagidosona. 9 SHin wogarai, 'Ta intte bolli kawotana koshshiyaabaa gidikko, xoossatanne asata bonchchissiya ta zaitiyaa immiyoogaa aggais giyoogaa' yaagidi zaariis.

10 "Hegaappe guyyiyan, mittati balasiyaa giyo mittaa, 'Haaya, nu bolli kawota' yaagidosona. 11 SHin balasee, 'Ta intte bolli kawotana koshshiyaabaa gidikko, mal77iya lo77o aifiyaa aifiyoogaa aggais giyoogaa' yaagidi zaariis.

12 "Yaatin, mittati woiniyaa turaa, 'Haaya, nu bolli kawota' yaagidosona. 13 SHin woiniyaa turai, 'Ta intte bolli kawotana koshshiyaabaa gidikko, xoossatanne asata ufaissiya woiniyaa eessaa immiyoogaa aggais giyoogaa' yaagidi zaariis.

14 "Yaatin, wurssettan mittati ubbai kinddiichchuwaa, 'Haaya, nu bolli kawota' yaagidosona. 15 Yaagin kinddiichchoi, 'Intte tumuppe tana intte bolli kawoyanau koyikko, haa yiidi ta kuwan shemppite. Hegaa intte ixxikko, kinddiichchuwaappe tamai kiyidi, Liibaanoosa zigata mo' yaagiis.

16 "Abimeleka intte kawoyidoogee tumatettaaneenne suuretettaanee? Geedooni intteyyo oottidobaa akeekidi, a keettaa asaayyo bessiyaadan kushiyaa zaaridetii? 17 Ta aawai intteyyo olettidoogaa akeekite; Midiyaama

asaappe inttena ashshana yaagidi, bana haiquwau aattidi immiis. 18 SHin intte hachchi ta aawaa keettaa asaa bollan denddidi, a laappun tammu naata issi shuchchaa bollan siifideta; Geedooni ashkkareeppe yelido Abimeleki intteyyo dabbo gidido gishshau, Sekeeman kawoyideta. 19 Ha77i simmi Geedoonassinne a keettaa asatussi intte oottido oosoi tumatettaananne suuretettaana gidikko, Abimelekaara issippe ufaittite; ikka inttenaara ufaitto. 20 SHin hegaa gidana xayikko, Abimelekappe tamai kiyidi, Sekeema asaanne Beetimiillo asaa mo; hegaadankka qassi, Sekeema asaappenne Beetimiillo asaappe tamai kiyidi, Abimeleka mo" yaagiis. 21 Yaagidi Yo7aataami ba ishaa Abimelekassi yayyido gishshau, baqatidi Ba7eera giyoosaa biidi yan de7iis.

22 Abimeleki Israa7eela biittan heezzu laitta kawotiis. 23 Hegaappe guyyiyan, Xoossai Abimelekappenne Sekeema asaappe gidduwan iita ayyaanaa kiittiis; kiittin Sekeema asai Abimeleka bolli makkalidi denddiis. 24 Xoossai hegaa oottidoogee, Abimeleki ba ishantta worido gishshaassanne Geedoona laappun tammu naata i woranaadan Sekeema asai a minttettido gishshaassa. 25 Sekeema asai amarida asaa dooridi, deriyaa xeeran Abimeleka bolli zuggidi uttanaadan oottiis. Zuggi uttidaageeti ogiyaara kanttiya asaa ubbaa bonqqidosona; bonqqin Abimeleki hegaa ubbaa siyiis.

26 Hegaappe guyyiyan, Ebeeda na7ai Ga7aali ba ishanttuura Sekeema yiis; yin Sekeema asai an ammanettiis. 27 Ubbaikka bantta gade biidi, woiniyaa teeraa maxidosona; maxidi woiniyaa eessaa agidi, gita gibiraa kessidosona. Bantta eeqa keettaa gelidi, yan miiddinne uyiiddi Abimeleka cayidosona. 28 Ebeeda na7ai Ga7aali, "Nuuni Sekeema asai haarettanau Abimeleki oonee? I Geedoona na7aa gidennee? Zabuulikka ha katamaa haaranaadan Abimeleki sunttidoogaa gidennee? Hegaappe nu maizza aawaa Hamoora zaretussi ane haarettoos. 29 Ha asaa kaalettiyaagee tana gidarkkinaashsha! Yaatiyaakko taani Abimeleka diggana shin. Abimeleka xeesada, 'Ne olanchchata darissa ekkada, olettanau haaya' yaagana shin" yaagiis.

30 Ebeeda na7ai Ga7aali giidoogaa katamaa haariya Zabuuli siyido wode, hanqquwaa eexxi kiyiis; 31 yaatidi Aruuma kataman de7iya Abimelekakko asa kiittiis. Kiittidi, "Ebeeda na7ai Ga7aalinne a ishantti Sekeema yiidosona; yiidi kataman de7iya asaa ne bolli denttettoosona. 32 Hegaa gishshau, neeninne nenaara de7iya asai qamman denddidi, shooqan zuggidi naagite. 33 Wontto maallado awai mokkiyo wode, eti akeekennan katamaa bolli woraajjite; Ga7aalinne aara de7iya asai inttena olanau kiyiyo wode, intteyyo hanettido keenaa minnidi olettite" yaagiis.

34 Yaagin Abimelekinne aara de7iya asai ubbai qamman denddidi, Sekeemappe kareera oiddu citan shaahettidi zuggidosona. 35 Abimelekinne aara de7iya asai Ebeeda na7ai Ga7aali kiyidi, katamaa geliyo penggiyan eqqidaagaa be7idi, qosettido sohuwaappe kiyidosona. 36 Ga7aali asaa be7ido wode Zabuula, "Xeella! Asai deretu huuphiyaappe wodhdhees" yaagiis.

Yaagin Zabuuli, "Hegeeti asa gidokkona; deretu eeshoi asaa milatiyaagaa be7ada gaasa" yaagidi zaariis.

37 Ga7aali zaarettidi, "Xeella! Asai deriyaassi gidduwaa oiqqidi wodhdhees; hara citai qassi SHareechchotu Wolai de7iyo ogiyaara yees" yaagiis.

38 Yaatin, Zabuuli Ga7aala, " 'Nuuni ayyo haarettanau Abimeleki oonee?' yaagido ne doonai ha77i au biidee? Hageeti neeni karido asata gidokkonaayye? Ha77i kiyada etaara oletta!" yaagiis. 39 Yaagin Ga7aali Sekeema asaa kaaletti kiyidi, Abimelekaara olettiis. 40 Abimeleki yedettin, Ga7aali

baqatiis; katamaa geliyo penggiyaa gakkanaassi daroti deshettidi kunddidosona. 41 Abimeleki Aruuman de7in, Zabuuli Ga7aalanne a ishantta Sekeemappe yedettidi kessiis.

42 Wonttetta gallassi Sekeema asai goshshau biidoogaa Abimeleki siyiis; 43 siyidi ba asaa ekkidi, heezzu citan shaakkidi, shooqan zuggidi naaganaadan oottiis. Yaatidi asai katamaappe kiyiyoogaa be7ido wode, eta woranau qosettido sohuwaappe kiyiis. 44 Abimelekinne aara de7iya citai sinttau woxxi biidi, katamaa geliyo penggiyan eqqidosona; attida naa77u citati goshshan de7iya asata olidi woridosona. 45 Gallassa muliyaa Abimeleki katamaa asaara olettiis; olettidi katamaa oiqqidoogaappe guyyiyan, kataman de7iya asaa ubbaa woriis. Yaatidi katamaa qoliis; qolidi ubbaa biittaa bolli maxiniyaa zeriis.

46 Sekeema Adussa Gimbbiyaa giddon de7iya asai ubbai hegaa siyido wode, Ba7aali-Bariita Eeqa Keettan de7iya qato giddo geliis. 47 Eti he sohuwan shiiqidoogaa Abimeleki siyiis. 48 Siyidi inne aara de7iya asai ubbai Xalmmoona giyo deriyaa pude kiyidosona. Kiyin Abimeleki kalttaa ekkidi, mittaa tashiyaa qanxxidi, ba hashiyan tookkiis; tookkidi banaara de7iya asata, “Taani oottishin be7idoogaa, inttekka eesuwan ha77i oottite” yaagiis. 49 Yaagin asai ubbaikka mittaa tashiyaa qanxxi ekkidi, Abimeleka kaalliis; he tasheta qatuwaa yuushuwan zemppissi wottidi, asai a giddon de7ishin tamaa oittidosona; yaatin, qatuwaa giddon de7iya asai ubbai haiqqi wuriis. Haiqqida attuma asaanne macca asaa qoodai issi sha7aa gidana.

50 Hegaappe guyyiyan, Abimeleki Tebexa giyo katamaa biidi, katamaa dooddidi oiqqiis. 51 He katamaa giddon issi mino adussa gimbbee de7ees. Katamaa asai ubbai, maccai attumai, kaalettiyaageetuurakka attennan he adussa gimbbiyaakko yaa woxxidi, a giddo gelidosona; penggiyaa gorddidi, gimbbiyaa bolli dembbayidi keexxidosaa pude kiyidosona. 52 Abimeleki olettiiddi adussa gimbbiyaa gakkidi, taman xuugganau penggiyaakko shiiqiis. 53 SHin issi maccaasiyaa Abimeleka huuphiyan woxaa maidiyaa gonddorssa olada, a guuggiyaa homppu oottaasu. 54 Ba ola miishshaa tookkiya wodallaa eesuwan xeegidi, “Tana asi, ‘Ebela maccaasi woriis’ geennaadan, ne bisuwaa shoohuwaappe shoddada, tana wora” yaagiis. Yaagin wodallai caddin i haiqqiis. 55 Israa7eela asai ubbai Abimeleki haiqqidoogaa be7idi, ba soo ba soo biis.

56 Abimeleki ba ishantta laappun tammata woridi, ba aawaa bolli oottido gomiyaa Xoossai a bolli zaariis. 57 Hegaadankka, Xoossai Sekeema asaa iitatetta ubbaa eta bolli zaariis. Hegaadan hanidi, Geedoona na7ai Yo7aataami qanggido qanggettai eta gakkiis.

10

Tolaa7a

1 Abimeleki haiqqidoogaappe guyyiyan, Doodo na7aa Puuha na7ai Tolaa7i Israa7eela ashshanau denddiis. I Yisaakoora zare gididi, Efireema gezziyan SHamiira giyoosan de7iis. 2 Tolaa7i Israa7eela asaa laatamanne heezzu laittau pirddiya daanna gidiis. Tolaa7i haiqqidi, SHamiiran moogettiis.

Yaa7iira

3 Tolaa7appe kaallidi, Gala7aadiyaa Yaa7iiri denddiis; denddidi Israa7eela asaa laatamanne naa77u laittau pirddiya daanna gidiis. 4 Assi hasttamu hareta toggiya hasttamu attuma naati de7oosona; etassi Gala7aade biittan hasttamu katamati de7oosona. He katamati hachchi gakkanaassi

Yaa7iira katamata geetettidi xeesettoosona. 5 Yaa7iiri haiqqidi, Qaamoonan moogettiis.

Yofttaaha

6 Israa7eela asai GODAA sinttan qassikka iitabaa oottiis; eti Ba7aalanne Asttaarooto geetettiya eeqatussinne Sooriyaa xoossatussi, Sidoona xoossatussi, Moo7aaba xoossatussi, Amoonatu xoossatussinne Pilisxxeema xoossatussi goinnidosona. Eti GODAA aggi bayidosona; ayyo goinniyoogaakka aggiigidosona. 7 Yaatin, GODAI Israa7eela asaa bolli hanqqettidi, eta Pilisxxeema asatussinne Amoona asatussi aattidi immiis. 8 Immin he laitti Israa7eela asaa eti naaqqidosonanne huqqunnidosona. Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta arshsho baggan, Amooreti kase de7ido Gala7aade biittan de7ida Israa7eela asaa ubbaa eti tammanne hosppun laittaa huqqunnidosona. 9 Amoona asati qassikka Yihudaa, Biniyaamanne Efireema zareta olanau Yorddaanoosa SHaafaa pinnidosona; yaatin, Israa7eela asai keehippe un77ettiis.

10 Hegaappe guyyiyan Israa7eela asati, “Nuuni nena nu Xoossaa aggidi, Ba7aala eeqatussi goinnidi, nena naaqqida” yaagidi GODAASSI waassidosona.

11 Waassin GODAI etau, “Gibxxeti, Amooreti, Pilisxxeemati, 12 Sidoonati, Amaaleeqatinne Maa7oonati inttena huqqunnin, taassi waassideta; waassin taani inttena eta kushiyaappe ashshabeikkinaa? 13 SHin intte tana aggidi, hara xoossatussi goinnideta. Hegaa gishshau, taani inttena mulekka ashshikke. 14 Biidi intte doorido xoossatussi waassite. Intte metuwaa wode eti inttena ashshona” yaagidi zaariis.

15 SHin Israa7eela asai zaarettidi GODAA, “Nuuni nagaraa oottida. Neeyyo lo77o milatiyaabaa nu bolli ootta; shin hayyanaa, hachchi nuna ashsha” yaagiis. 16 Yaagidi allaga xoossata bantta giddoppe diggidi, GODAAYYO goinnidosona. Israa7eela asai tuggatidoogau GODAIKKA mishettiis.

17 Hegaappe guyyiyan, Amoonatu olanchchati olau giigidi, Gala7aaden galchchidosona; Israa7eela asaikka issippe shiiqidi, Gala7aaden Mixiphpha giyoosan galchchiis. 18 Gala7aade biittaa asainne halaqati bantta giddon, “Amoonatu olanchchatuura koirottidi olaa gaittanai oonee? He urai Gala7aade biittan de7iya asau ubbau halaqa gidana” yaagidosona.

11

1 Gala7aadiyaa Yofttaahee mino olanchcha. A aawai Gala7aada; shin a aayyiyaa shaaramuxiya maccaasa. 2 Gala7aadee ekkido machchiyaakka assi attuma naata yelaasu. Eti dicci gakkido wode, bantta ishaa Yofttaaha, “Neeni hara maccaasee na7aa gidido gishshau, nu aawaa aquwaappe aibanne laattakka” yaagidi sooppe yedettidosona. 3 Yaatin, Yofttaahee ba ishanttuppe baqatidi, Xoba giyo biittan de7iis. Yan i de7ishin, amarida shufuro asati akko shiiqidi, a kaallidosona.

4 Amarida wodiyaappe guyyiyan, Amoonati Israa7eelatuura olettidosona. 5 Amoonati Israa7eela asaara olettido wode, Gala7aade biittaa cimati Xoba biittaappe Yofttaaha zaari ehanau biidosona. 6 Biidi eti a, “Haaya, Amoonata nuuni olana mala, yaada nuuyyo gadaawa gida” yaagidosona.

7 Yaagin Yofttaahee Gala7aade cimata, “Tana ixxidi, ta aawaa keettaappe yedettidai inttena gidekketii? Ha77i metuwan gelidi, taakko aibissi yiidetii?” yaagiis.

8 Yaagin Gala7aade cimati a, “Gidikkonne, ha77i nuuni neekko simmida; aissi giikko, neeni nunaara olaa baada, Amoonata nuussi olana malanne

Gala7aade asaa ubbaayyo neeni halaqaa gidana mala, nuuni koyoos" yaagidosona.

9 Yaagin Yofttaahee, "Amoonatuura olettanau intte tana guyye soo zaarin, GODAI eta ta kushiyan aattidi immikko, taani tumu intte halaqa gidanee?" yaagiis.

10 Gala7aade cimati Yofttaaha, "GODAI nu giddon markka! Neeni giyoobaa tumu nuuni oottana" yaagidi zaaridosona. 11 Yaatin, Yofttaahee Gala7aade cimatuura biis; bin a bantta halaqanne gadaawa oottidosona. Yofttaahee Mixiphphan GODAA sinttan ha yohuwaa ubbaa maayiis.

12 Hegaappe guyyiyan, Yofttaahee Amoonatu kawuwaakko asaa kiittidi, "Neeni nu biittaa bollan woraajjidoogee aibi gaasuwaanee?" yaagidi oishissiis.

13 Yofttaahee kiittido asatuyyo Amoonatu biittaa kawoi zaaridi, "Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyido wode, Arnnoona SHaafaappe doommidi, Yaabooqa SHaafaa gakkanaashin, qassi Yorddaanoosa SHaafaa gakkanaashin de7iya ta biittaa ekkiis. Ha77i ta biittaa saruwan zaarite" yaagiis.

14 Yofttaahee naa77anttuwaakka Amoonatu kawuwaakko asaa kiittiis. 15 Kiittiiddi hagaadan yaagiis; "Israa7eela asai Moo7aaba biittaa woikko Amoona biittaa ekkibeenna. 16 Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyido wode, bazzuwaa kanttidi biidi, Zo7o Abbaa gakkiis; hegaappe qassi Qaadeesa giyoosaa yiis. 17 Yiidi Israa7eela asai Eedooma biittaa kawuwaakko asaa kiittidi, 'Ne biittaara nuna aattarkkii' yaagiis; shin Eedooma kawoi aattennan ixxiis. Hegaadankka, Moo7aaba kawuwaakko kiittin, ikka aattennan ixxiis. Yaatin, Israa7eela asai Qaadeesan gam77iis.

18 "Hegaappe guyyiyan bazzuwaara kanttidi, eti Eedoomanne Moo7aaba biittata yuuyidi, Moo7aaba biittaappe arshsho baggaara yiidosona; yiidi Arnnoona SHaafaappe hefintta baggaara de7iya sohuwan dunkkaanidosona; shin Arnnoona SHaafai Moo7aaba zawa gidido gishshau, Moo7aaba baggi pinnibookkona.

19 "Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai Haseboona giyo kataman de7iya Amooretu Kawuwaa Sihoonakko asaa kiittiis; kiittidi eti, 'Hayyanaa, ne biittaara nuna nu biitti aattarkkii' yaagidosona. 20 SHin Sihooni Israa7eela asaa aattanau ammanibeenna. I ba asaa ubbaa shiishshidi, Yahaaxa giyoosan dunkkaanidi, Israa7eela asaara olettiis. 21 Olettin GODAI Israa7eela Xoossai Sihoonanne a asaa ubbaa Israa7eela asaa kushiyan aattidi immin, eta xoonidosona; xoonidi yan de7ida Amooretu biitta ubbaa laattidosona. 22 Arnnoona SHaafaappe biidi, Yaabooqa SHaafaa gakkanaashiininne bazzuwaappe biidi, Yorddaanoosa SHaafaa gakkanaashin de7iya Amooretu biittaa ubbaa omooddidi ekkidosona.

23 "Hegaadan oottidi, GODAI Israa7eela Xoossai ba asaa Israa7eela sinttaappe Amooreta yedettidi xaissiis. Yaatin, neeni neeyyo ekkanau waana qoppadii? 24 Neeni ne xoossai Kamooshi neeyyo immiyoobaa ekkikkii? Hegaadankka, nuuni GODAI nu Xoossai nuuyyo immidobaa ubbaa laattidi de7ana.

25 "Bau neeni Xippoora na7aa Moo7aaba Kawuwaa Baalaaqappe minnai? I Israa7eela asaara ooyettidee woikko olettidee?

26 "Israa7eela asai Haseboona, Aaro7eranne eta yuushuwan de7iya katamata ubbaa, hegaadankka, qassi Arnnoona SHaafaa lanqqiyan de7iya katamata ubbaa laattidi, heezzu xeetu laittaa de7iis. Yaatin, he wode aibissi wotti ekkibeekketii? 27 Taani ta baggaara inttena aibanne naaqqabeikke;

shin tana ola olada naaqqiyai nena. Pirddiya GODAI hachchi Israa7eela asaappenne Amoona asaappe gidduwan pirddo" yaagiis.

28 SHin Yofttaahee kiittido kiitaa Amoonatu kawoi siyennan ixxiis.

29 He wode GODAA Ayyaanai Yofttaahe bolli wodhdhin, Gala7aadenne Minaase biittata kantti biiddi, Gala7aade biittan de7iya Mixiphpha simmiis; hegaappe olanchchata kaalettidi, Amoonatu biitti biis. 30 Biiddi GODAASSI shiiquwaa shiiqettiiddi, "Neeni Amoonata ta kushiyan aattada immikko, 31 olan xoonada taani soo simmiyo wode, tana mokkanau ta sooppe kiyiyaabi aibanne gidin neessa; taani a neessi xuuggiyo yarshsho oottada shiishshana" yaagiis.

32 Hegaappe guyyiyan, Yofttaahee Amoonata olanau zawaa pinnidi biis; bin GODAI eta a kushiyan aattidi immiis. 33 Aaro7erappe doommidi, biidi Miiniitanne Aabeeli-Karaamiima mati gakkanaashin, laatamu katamata olidi bashshiis; daro asaa wori wurssiis. Hegaappe guyyiyan, Amoonati Israa7eelatussi haarettidosona.

Yofttaahe Na7iyo

34 Yofttaahee Mixiphphan de7iya ba soo simmido wode, koirottadakka a na7iyaa karaabiyaa oiqqada yexxaiddanne duraidda a mokkanau kiyaasu. Ayyo ippe hara na7i baawa. 35 I o be7ido wode, azzanuwan ba maayuwaa pooshshidi, "Hai poora ta na7ee! Tana kaushsharggadasa; tana gakkiya metuwaayyo neeni gaaso gidadasa. Aissi giikko, taani GODAASSI shiiqetta uttaas; hegaa shiiquwaa gattennan agganau danddayikke!" yaagiis.

36 Yaagin na7iyaa, "Ta aawau, neeni GODAASSI shiiqettidabaa gidikko, GODAI ne morkketu, Amoonatu bolli ne haluwaa kessido gishshau, neeni shiiqettidobaa ta bolli pola" yaagaasu. 37 Qassikka a ba aawaa, "Taayyo issibaa oottarkkii. Taani muleera azina gelennan attiyo gishshau, ta laggetuura baada deretu bolli ta geela7otettaassi yeekkana mala, naa77u aginau tana yeddarkkii" yaagada oichchaasu.

38 Oichchin i, "Ba" yaagidi, naa77u aginau yeddiis; yeddin a ba laggetuura deriyaa huuphiyaa kiyada ba geela7otettaassi etaara yeekkaasu. 39-40 Naa77u aginaappe guyyiyan, ba aawaakko simmada yaasu; yin GODAASSI ba shiiqettido shiiquwaa gattiis. A mulekka attumaasan gaittennan attaasu.

He wodeppe doommidi, Israa7eelatu macca naati laittan laittan oiddu gallassaa bantta sooppe haakki biidi, Gala7aadiyaa Yofttaahe na7eessi yeekkiyoogeenne azzaniyoogee meeze gidiis.

12

Yofttaahanne Efireema Asaa

1 Efireema asai olaa baanau xeegettidi, Yorddaanoosa SHaafaa pinnidi, Xafoona giyo katamaa gakkido wode, Yofttaaha, "Amoonata olanau zawaa pinnada baidda, nenaara baanaadan aissi nuna xeesabeikkii? Nuunikka ne keettaa ne bolli taman xuuggana" yaagidosona.

2 Yaagin Yofttaahee eta hagaadan yaagiis; "Taaninne ta asai Amoonatuura keehippe warettido wode, taani inttena xeesaas; shin intte tana etappe ashshibeekketa. 3 Intte tana ashshennaagaa be7ido wode, zawaa pinnada ta shemppuwaassi qarettennan Amoonata olanau baas; bin GODAI eta ta kushiyan aattidi immiis. Yaatin, intte hachchi aissi tana olanau yiidetii?" yaagiis.

4 Hegaappe guyyiyan, Yofttaahee Gala7aade asaa ubbaa shiishshidi, Efireema asaara olettiis; olettin Gala7aade asati xoonidosona. Aissi giikko,

Efireema asai kase eta, “Intte Gala7aaden de7iya asati kase Efireema zaretuppenne Minaase zaretuppe betidi yiidaageetappe attin, harata gidekketa” yaagi wottiis.
5 Efireema asai baqatennaadan, Yorddaanoosa SHaafaa pinuwaa ubbaa Gala7aadeti oiqqidosona; oiqqin baqatanau koyiya Efireema asi ooninne pinnanau oichchiyo wode Gala7aadeti, “Neeni Efireema asee?” yaagidi oichchoosona. Oichchin, “Gidikke” giikko, 6 “Ane, ‘SHiboleeta’ ga” yaagoosona. SHin i, “SHi” giyo pitaliyaa loitti xeeganau danddayenna gishshau, “Siboleeta” yaagees. Yaagiyo wode oiqqidi, Yorddaanoosa SHaafaa pinniyoosan woroosona. He wode yan Efireema asaappe oitamanne naa77u sha7u asai haiqqiis.
7 Yofttaahee Israa7eela asaa bollan daannatidi, usuppun laittaa pirddiis. Hegaappe guyyiyan, Gala7aadiyaa Yofttaahee haiqqiis; haiqqidi Gala7aaden de7iya ba kataman moogettiis.

Ibxxaana
8 Yofttaaheppe kaallidi, Beetaliheemee Ibxxaani Israa7eela asaa bolli pirddiya daanna gidiis. 9 Ibxxaanayyo hasttamu attuma naatinne hasttamu macca naati de7oosona; i ba macca naata ba yara gidenna attuma naatussi immiis; ba attuma naatussikka ba yara gidenna macca naata giigissidi ehiis. Ibxxaani Israa7eela bolli laappun laittaa daannatidi pirddiis. 10 Hegaappe guyyiyan haiqqidi, Beetaliheeme kataman moogettiis.

Eloona
11 Ibxxaanappe kaallidi, Zaabilooniyaa Elooni Israa7eela asaa bolli daannatidi, tammu laittaa pirddiis. 12 Hegaappe guyyiyan haiqqiis; haiqqidi Zaabiloona biittan de7iya Ayyaaloona kataman moogettiis.

Abddoona
13 Eloonappe kaallidi, Hilleela na7ai Abddooni, Pir77aatoona giyoosan de7idaagee, Israa7eela bolli pirddiya daanna gidiis. 14 Abddoonayyo laappun tammu hareta toggiya oitamu attuma naatinne hasttamu naatu naati de7oosona; Abddooni Israa7eela asaa bolli daannatidi, hosppun laittaa pirddiis. 15 Hegaappe guyyiyan, Hilleela na7ai Abddooni haiqqiis; haiqqidi Amaaleeqatu gezziyan Efireema biittan de7iya Pir77aatoonan moogettiis.

13

Samssooni Yelettiis
1 Israa7eela asai GODAA sinttan qassikka iitabaa oottiis. Yaatin, GODAI eta oitamu laittau Pilisxxeema asaa kushiyan aattidi immiis.
2 He wode Xor77a giyo kataman Maanuha giyo issi bitanee de7ees. I Daana zare; a machchiyaa maine gidido gishshau, na7a yelabeikku. 3 Issi gallassi GODAA kiitanchchai he maccaaseessi qonccidi, hagaadan yaagiis; “Be7a, neeni na7a yelabeenna maine; shin neeyyo ixetai attana; attin neeni attuma na7a yelana. 4 Hegaa gishshau, woine eessaa woikko mattoyiya ushshaa uyennaadaaninne tunabaa aibanne meennaadan naagetta. 5 Neeyyo ixetai attin, neeni attuma na7a yelana. Na7ai yelettiyo wodeppe doommidi, Xoossaassi dummatida Naaziraawe gidiyo gishshau, a binnaanaa mulekka meedoppa. I Israa7eela Pilisxxeema asaa kushiyaappe ashshanau doommana” yaagiis.
6 Hegaappe guyyiyan maccaasiyaa baada, ba keettaawaassi hagaadan yaagada odaasu; “Xoossaa asa issoi taakko yiis; ayyo meraikka Xoossaa kiitanchchaa meraa mala keehippe yashshiyaagaa. I awappe yiidaakkokka

taani a oichchabeikke; ikka ba sunttaa taayyo yootibeenna. 7 SHin i tana, ‘Neeyyo ixetai attin, neeni attuma na7a yelana. Na7ai yelettoosappe doommidi haiqqana gakkanaassi, Xoossaassi dummatida Naaziraawe gidiyo gishshau, woine eessaa woikko mattoyiya ushshaa uyoppa; aiba tunabaakka mooppa’ yaagiis” yaagada yootaasu.

8 Hegaappe guyyiyan Maanuhee, “Abeet GODAU, na7ai yelettiyo wode ai oottanau koshshiyaakko erissana mala, neeni wontta kiittido Xoossaa asi nuukko simmidi yaanaadan oottarkkii” yaagidi GODAA woossiis.

9 Woossin Xoossai Maanuhe woosaa siyiis. Maccaasiyaa gaden uttidaashin naa77anttuwaa yiis; shin he wode i keettaawai Maanuhee iira de7enna. 10 Maccaasiyaa eesuwan ba keettaawaakko baada, “Be7a, ini gallassi taakko yiida bitanee hachchikka hagan de7ees” yaagaasu.

11 Yaagin Maanuhee uttidosaappe denddidi, ba maccaasiyo kaallidi biis; bi gakkidi, bitaniyaa, “Ini ta machcheera haasayidai nenee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin bitanee, “Ee tana” yaagiis.

12 Yaagin Maanuhee, “Neeni yootido qaalai polettiyo wode, yelettana na7aa de7uwaassinne oosuwaassi wogi aibee?” yaagidi a oichchiis.

13 Oichchin GODAA kiitanchchai, “Ne machchiyaa taani yootido ubbabaappe naagettu. 14 Woiniyaa turaappe kiyiyaabaa aibanne muuppu; woine eessaa woikko mattoyiya ushshaa uyuppu; aiba tunabaakka muuppu. Taani iyyo yootido ubbaa polu” yaagidi zaariis.

15 Maanuhee qassi GODAA kiitanchchaa, “Nuuni neeyyo issi yelaga deeshshaa shukkidi giigissanaashin, hayyanaa takkarkkii” yaagiis.

16 Yaagin GODAA kiitanchchai zaaridi, “Taani takkikkokka, ne qumaa miikke. SHin neeni xuuggiyo yarshshuwaa giigissana koyikko, GODAASSI yarshshanau danddayaasa” yaagiis. I GODAA kiitanchchaa gidiyoogaa Maanuhee eribeenna.

17 Maanuhee qassikka GODAA kiitanchchaa, “Neeni yootido qaalai polettiyo wode, nuuni nena bonchchana mala, ne sunttai oonee?” yaagiis.

18 Yaagin GODAA kiitanchchai a, “Ta sunttai maalaalissiyaagaa gidiyo gishshau, neeni ta sunttaa aibissi oichchai?” yaagidi zaariis.

19 Yaagin Maanuhee he deeshshaanne a kattaa yarshshuwaa ekkidi, shuchchaa bolli GODAASSI yarshshiis. Maanuheenne a maccaasiyaa xeellishin, GODAI maalaalissiyaabaa oottiis. 20 Yarshshuwaa yarshshiyoosaappe tamaa lacoi pude pololattishin, GODAA kiitanchchai tamaa lacuwaa giddoora saluwaa kiyiis. Maanuheenne a maccaasiyaa hegaa be7idi, som77uwaa sa7aa gattidi gufannidosona.

21 GODAA kiitanchchai Maanuhessinne a maccaaseessi naa77anttuwaa beettennan aggin, i GODAA kiitanchchaa gididoogaa Maanuhee he wode akeekiis. 22 Maanuhee ba machchiyo, “Nuuni Xoossaa be7ido gishshau, nuuni haiqqanaagee geeshsha” yaagiis.

23 SHin a zaarada, “GODAI nuna woranau koyidobaa gidiyaakko, xuuggiyo yarshshuwaanne kattaa yarshshuwaa nu kushiyaappe ekkenna, woikko he ubbabaa nuna bessenna, woikko hagaa nuussi odenna” yaagaasu.

24 Maccaasiyaa attuma na7aa yelaasu; yelada Samssoona gaada sunttaasu. Na7aikka dicciis; GODAIKKA a anjjiis. 25 Na7ai Xor77appenne Eshttaa7oolappe gidduwan de7iya Daana moottan de7ishin, GODAA Ayyaanai a denttettiyoogaa doommiis.

14

Samssooni Machcho Ekkiis

1 Issi gallassi Samssooni Timina giyoosaa wodhdhiis; wodhdhidi yan issi
Pilisxxeema geela7iyo be7iis. 2 Soo simmidi ba aawaanne ba aayyiyo, “Taani
Timinan issi Pilisxxeema geela7iyo be7aas; ha77i o taayyo oichchidi immite”
yaagiis.
3 SHin a aawainne aayyiyaa a, “Machcho oichchanau ha qaxxarettibeenna
Pilisxxeematukko baanau nena aibissi koshshidee? Nu dabbotu giddon
woikko nu asaa ubbaa giddon neeyyo haniya issi macca na7a demmanau
danddayabeikkii?” yaagidi oichchidosona.
SHin Samssooni ba aawaa, “Taani o dosido gishshau, o giigissada taayyo
imma” yaagiis. 4 Pilisxxeemata olanau GODAI gaasuwaa koyidi, hagaa eta
bolli oottiyoogaa Samssoona aawainne aayyiyaanne eribookkona. He wode
Pilisxxeemati Israa7eela asaa haaroosona.
5 Hegaappe guyyiyan, Samssooni ba aawaaranne ba aayeera Timina
wodhdhiis. Yan woiniyaa turaa giddoora i kanttidi biishin, issi wodala
gaammoi gudiiddi a bolli kiyiis. 6 Kiyin GODAA Ayyaanai Samssoona bollan
wolqqappe wodhdhiis; wodhdhin deeshsha maraa duuterettiyoogaadan,
ba kushiyan aibanne oikkennan gaammuwaa duuteretti yeggiis. He ba
oottidoogaa ba aawaassinne ba aayeessi odibeenna. 7 Hegaappe guyyiyan
biidi, geela7iyo haasayissiis; haasayissidi o dosiis.
8 Guutta wodiyaappe guyyiyan, o bullachchanau yaa simmidi biis; biiddi
ba worido gaammuwaa gauxaa be7anau ogiyaappe sher77i giidi biyo wode,
gaammuwaa gauxaa giddon mattai eessaa eessidoogaa be7iis. 9 Be7idi
eessaappe amaridaagaa kaashi ekkidi, ogiyan miiddi biis. Ba aawaakkonne
ba aayeekko gakkidi, ba oikkido eessaappe amaridaagaa immin, etikka
miidosona; shin Samssooni he eessaa gaammuwaa gauxaa giddoppe ekki-
doogaa etau odibeenna.
10 A aawai maccaasee soo bin, Samssooni yan gibiraa giigissiis. Hegaa
mala gibirai bullachchaawu kaseesappekka oottiyo woga. 11 He asai
a be7ido wode, aara takkanaadan hasttamu wodalla naata dooriis.
12 Samssooni eta, “Ane intte eriyaakkonne issi qan77ishiyaa taani inttena
qan77ishais; bullachchaa baalai bonchchettiyo laappun gallassatu giddon
ha qan77ishiyaa birshshettaa taassi intte yootiyaabaa gidikko, taani inttessi
hasttamu liino iirichchotanne hasttamu kumetta maayota immana. 13 SHin
intte taayyo birshshettaa yootanau danddayana xayikko, intte taayyo
hasttamu liino iirichchotanne hasttamu kumetta maayota immeeta”
yaagiis.
Yaagin eti, “Ero, ne qan77ishiyaa ane nuussi yoota” yaagidosona.
14 I eta,
“Miyaagaappe miyoobai beettiis.
Minuwaa giddoppe mal77iyaabai kiyiis”
yaagiis. Heezzantto gallassi gakkanaassi eti qan77ishiyaa birshshettaa
immanau danddayibookkona.
15 Oiddantto gallassi eti Samssoona machchiyo, “Ane ne keettaawaa
cimmada qan77ishiyaa birshshettaa i nuuyyo yootanaadan ootta. Hegee
xayikko, nuuni nenanne ne aawaa keettaa taman xuuggana. Intte nuna
xeesidoogee nuna manqqettanaassee?” yaagidosona.
16 Yaatin, Samssoona machchiyaa yeekkaidda akko shiiqada, “Neeni tana
siiqakka! Neeni tana keehippe ixxaasa! Aissi giikko, neeni ta biittaa asaa
qan77ishiyaa qan77ishada, a birshshettaa taassi yootabaakka” yaagaasu.
Yaagin i zaaridi, “Be7a, hagaa taani ta aawaassikka ta aayeessikka
yootabeikke. Yaatin, neessi aibissi yootoo?” yaagiis. 17 Yaagin bullachchaa
baalai bonchchettiyo laappun gallassatu ubban yeekkada shemppuwaa

diggin, laappuntta gallassi qan77ishiyaa birshshettaa iyyo yootiis. Yootin akka baada bantta biittaa asaayyo yootaasu.

18 Yaatin, laappuntta gallassi awai wullanaappe kase katamaa asati ba zaaruwaa ekki yiidi, Samssoona,
“Eessaappe aadhdhidi mal77iyaabi,
gaammoppe aadhdhidi minniyaabi aibee?”
yaagidosona.

Yaagin Samssooni eta, “Intte ta ussen goyennabaa gidiyaakko, ta qan77ishiyaa birshshettaa erekketa shin” yaagiis.

19 Hegaappe guyyiyan, GODAA Ayyaanai a bollan wolqqappe wodhdhin, Asqqaloona katamaa wodhdhidi, hasttamu asata woriis; woridi eta maayuwaa qaari ekkidi, qan77ishiyaa birshshida asatussi ehiidi immiis. Hanidaban ubban hanqquwaa suulliiddi, ba aawaa soo simmidi biis. 20 Bin Samssoona machchiyaa a laggiyaassi, a waanna miiziyaassi imettaasu.

15

1 Guuttaa takkishin, gisttiyaa cakkiyo wode, Samssooni ba machchiyo be7anau issi anqqara deeshshaa ekkidi biis; biidi i aawaa, “Taani ta machchiyaa de7iyo kifiliyaa gelanau koyais” yaagiis.

SHin i gelennaadan, i aawai diggiis. 2 I aawai Samssoona, “Neeni o ubba ixxidabaa milatin, ne miiziyaayyo immaas. SHin i kaalo michchiyaa ippekka aadhdha lo77o; i gishshaa o ekka” yaagiis.

3 Yaagin Samssooni etau, “Ha77i simmi Pilisxxeema biittaa asaa bolli taani iitabaa oottikko, mooranchcha gidikke” yaagiis. 4 Yaagidi biidi, heezzu xeetu worakanata oiqqiis; oiqqidi naa77aa naa77aa goinaa issippe gattidi, goinatuppe gidduwan yiicettida xomppiyaa wottidi qachchiis. 5 Hegaappe guyyiyan, yiicettida xomppiyan tamaa oittidi, biron cakettibeenna Pilisxxeema asaa kattaa giddo worakanata yeddiis; yeddidi cakettida kattaa, equwan de7iya kattaa, woiniyaa turatanne wogaraa xuuggiis.

6 Pilisxxeemati, “Hagaa oottidai oonee?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin asai, “Samssooni oottiis; aissi giikko, Timina asa gidiya a bolloi, a machchiyo a miiziyaayyo immido gishshaassa” yaagiis. Yaagin Pilisxxeemati biidi, onne i aawaa taman xuuggidosona.

7 Xuuggin Samssooni etau, “Intte hegaa oottido gishshau, haluwaa kessennan aggikke” yaagiis. 8 Yaagidi eta wolqqaama shochchaa shocidi, darota woriis. Hegaappe guyyiyan biidi, Exaama giyo sohuwan de7iya zaallaa kooppuwaa giddon gam77iis.

Samssooni Pilisxxeemata Xooniis

9 Hegaappe guyyiyan, Pilisxxeema asai yiidi, Yihudan dunkkaaniis; dunkkaanidi Leeha giyo katamaa oliis. 10 Yihudaa asai eta, “Aibissi nuna olanau yiidetii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin eti, “Nuuni Samssoona oikki qachchanaunne i nu bolli oottidoogaadan a bolli oottanau yiida” yaagidi zaaridosona. 11 Yaatin, Yihudaappe heezzu sha7u asati Exaama giyo sohuwan de7iya zaallaa kooppuwaa biidi Samssoona, “Nuna haariyaageeti Pilisxxeema asata gidiyoogaa erikkiiyye? Yaatin, nu bolli hagaa aiba palabaa oottai?” yaagidosona.

Yaagin i zaaridi, “Eti ta bolli oottidoogaadan, taanikka eta bolli oottaas” yaagiis.

12 Etikka zaarettidi, “Nuuni hagaa yiidoogee nena qachchidi, Pilisxxeematussi aattidi immanaassa” yaagidosona.

Yaagin Samssooni eta, “Intte intte huuphen tana worennaadan caaqqite” yaagiis.

13 Yaagin eti, “Eeno, nuuni nena qachchidi, etau aattidi immanaappe attin,
worokko” yaagidi au zaaridosona. Hegaappe guyyiyan, naa77u ooratta
wodoruwan qachchidi, zaallaa kooppuwaappe kessidi efiidosona.
14 Samssooni Leeha biido wode, Pilisxxeema asati wocamiiddi, aara
gaittanau yiidosona. Yin GODAA Ayyaanai a bolli wolqqappe wodhdhiis;
wodhdhin a kushiyaa qachchi wottido wodoruwaa, shaloi tamaa be7idi
duuxxiyoogaadan, duuteretti yeggiis. 15 Yaatidi mata wode haiqqida issi
hariyaa gappataa demmi ekkidi, an sha7u asaa woriis. 16 Woridi Samssooni
hagaadan yaagiis;
“Hariyaa gappatan taani
ahaa bollan ahaa dooraas.
Hariyaa gappatan sha7u asaa woraas”
yaagiis. 17 Haasayiyoogaa wurssidoogaappe guyyiyan, ba oikkido gappataa
kushiyaappe oliis; olidi he sohuwaa Raamaati-Leeha[3] yaagidi sunttiis.
18 Hegaappe guyyiyan, Samssooni keehippe saamettidi, GODAASSI waas-
siiddi, “Neeni hagaa mala gita xoonuwaa taassi ne ashkkaraassi immadasa.
Yaatin, taani ha77i saamuwan haiqqoo? Qassi ha qaxxarettibeennaageetu
kushiyan kunddoo?” yaagidi waassiis. 19 Yaagin Xoossai Leehan de7iya
biittaa phalqqin, appe haattai kiyiis. Samssooni he haattaappe uyidi alido
gishshau, ayyo shemppoi simmiis. Yaatin, he sohuwaa Aini-Haqqoore[4]
yaagidi sunttiis. Hegee hachchi gakkanaassi Leehan de7ees.
20 Pilisxxeema asai biittaa haarido wode, Samssooni Israa7eelan laatamu
laittau pirddiya daanna gidiis.

16

Samssooni Gaazan Oottidobaa

1 Issi gallassi Samssooni Gaaza giyo Pilisxxeematu katamaa biis; biidi yan
issi shaaramuxa maccaasiyo be7idi, iira aqanau i keettaa geliis. 2 Gaaza
kataman de7iya asai Samssooni eta katamaa yiidoogaa siyidi, katamaa
yuuyi aadhdhidi, qammaa muliyaa katamaa penggiyaa naagiiddi aqiis;
“Sa7ai wonttanaashin naagidi, nuuni a worana” yaagidi qammaa muliyaa
co77u giidosona. 3 SHin Samssooni yan zin77idoi bilahe gakkanaashin
xalaala. Bilahe denddidi, katamaa dirssaa penggiyaa oikkidi, sanqqaa,
qoriyaa, qosilettaanne gorddiyo hiraqota shoddiis. He ubbaakka hashiyan
tookkidi, Kebroonappe sintta baggaara de7iya keraa huuphiyaa kessiis.

Samssoonanne Daliilo

4 Hegaappe guyyiyan, Samssooni Soreeqa giyo zanggaaran de7iya issi
Daliilo giyo maccaasiyo siiqiis. 5 Yaatin, Pilisxxeematu halaqati ikko yiidi,
“Neeni a cimmada, he wolqqaa ubbaa aibippe i demmidaakkonne qassi
nuuni a waati xoonidi qachchanau danddayiyaakko oichcha. Issoi issoi
nuuni neeyyo issi sha7anne issi xeetu xaqara biraa immana” yaagidosona.
6 Yaagin Daliila Samssoona, “Hagaa keena wolqqaa neeni auppe demmi-
daakko, hayyanaa tau odarkkii! Issi asi nena qachchidi, waatidi ne wolqqaa
daafurssanau danddayii?” yaagaasu.
7 Samssooni, “Tana laappun irxxa dafotun asi qachchikko, daafurada,
hara asadan hanana” yaagidi zaariis.
8 Hegaappe guyyiyan, Pilisxxeematu halaqati Daliiliyyo laappun irxxa
dafota ehiidosona; ehin a Samssoona qachchaasu. 9 Ba qol77on asaa qotta

3 **15:17** Raamaati-Leeha: Ha sunttaa birshshettai “Gappataa Keraa” giyoogaa. 4 **15:19** Aini-Haqqoore: Ha sunttaa birshshettai “Waassiyaagaa Pulttuwaa” giyoogaa.

wottada, “Samssoonaa, Pilisxxeemati yiichchidosona” gaada xeesaasu. SHin shaloi tamai oiqqin duuxerettiyoogaadan, dafota duuteretti yeggiis. Yaatin, i waani wolqqaamiyaakko xuurai erettibeenna.

10 Yaatin, Daliila Samssoona, “Hekko neeni tanan kaa7aasa; neeni taayyo wordduwaa odadasa. Ha77ikka neeni qashettanaagee aibiinakko, hayyanaa taayyo yootarkkii!” yaagaasu.

11 Yaagin i o, “Asi go7ettibeenna ooratta wodoruwan tana qachchikko, daafurada, hara asadan hanana” yaagiis.

12 Yaagin Daliila ooratta wodoruwaa ekkada, Samssoona qachchaasu. Qassikka ba qol77on asaa qotta wottada, “Samssoona, Pilisxxeemati yiichchidosona” yaagaasu. SHin i wodoruwaa qesiyaappe shalodan duuteretti yeggiis.

13 Yaatin, Daliila Samssoona, “Ha77i gakkanaassi neeni tanan kaa7adasa; neeni taayyo wordduwaa odadasa. Ha77ikka neeni qashettanaagee aibiinakko hayyanaa taayyo yootarkkii!” yaagaasu.

Yaagin i o, “Ta huuphiyaa laappun datta binnaanaa qacinaara gattada, harppan quxarada, muhuuhaa xongga xonggada daddikko, taani daafurada, hara asadan hanana” yaagiis.

14 Hegaappe guyyiyan, Samssooni xiskkishin, Daliila a huuphiyaa laappun datta binnaanaaranne qacinaara gatta quxarada daddaasu. Hegaappe guyyiyan, “Samssoonaa, Pilisxxeemati yiichchidosona” yaagaasu. Yaagin i xiskkuwaappe beegottidi, ba binnaanaa dadettida maayuwaappenne harppaappe shoddi ekkiis.

15 Yaatin a, “Ne wozanai tanaara de7ennan, ‘Taani nena siiqais’ waatada gai? Tanan hagaara heezzutoo kaa7adasa. Neeni ha wolqqaa aibippe demmidaakko, taayyo yootabaakka” yaagaasu. 16 Hachchi hachchi zaara zaara oichchada waissin, haniyoobaa xayiis.

17 Yaatin, “Ta aayee uluwaappe doommin, taani Xoossaassi dummatida Naaziraawe asa gidido gishshau, ta huuphiyaa binnaanai meedetti erenna. Ta binnaanai meedettikko, ta wolqqai taappe xayin, taani daafurada, hara asadan hanana” yaagidi, ba wozanan de7iyaabaa ubbaa iyyo yootiis.

18 Ba wozanan de7iyaabaa ubbaa i yootidoogaa Daliila be7ido wode, “Ba wozanan de7iyaabaa ubbaa taayyo odido gishshau, ane issitoo simmidi yiite” yaagada Pilisxxeematu halaqatuyyo kiitaa yeddaasu. Yeddin eti biraa ekkidi, ikko yiidosona. 19 Daliila Samssoona ba kiyuwan xiskkissaasu; xiskkissada issi asa xeegin yiidi, a huuphiyaa laappun datta binnaanaa meediis; meedin a wolqqai appe xayiis. Hegaappe guyyiyan, a waissiyoogaa doommaasu; 20 “Samssoonaa, Pilisxxeemati yiichchidosona!” yaagaasu.

Yaagin xiskkuwaappe beegottidi, kaseegaadan duuterettada baana yaagidi qoppiis; shin GODAI appe shaakettiichchidoogaa i eribeenna.

21 Pilisxxeemati a oiqqidoogaappe guyyiyan, a naa77u aifeta wooci kessidi, Gaaza katamaa efiidosona. Efiidi nahaasiyaa sanssalatan qachchidosona; qachchidi qasho keettan de7iya woxan kattaa gaaccanaadan oottidosona. 22 Eti a huuphiyaa binnaanaa meedidoogaappe guyyiyan, binnaanai simmidi mokettaa doommiis.

Samssoona Haiquwaa

23 Pilisxxeematu halaqati, “Nu xoossai nu morkkiyaa Samssoona nu kushiyan aattidi immiis” yaagidi bantta xoossaa Daagoonassi gita yarshshuwaa yarshshanaunne ufaittanau issippe shiiqidosona.

24 Asai ubbai a be7ido wode, “Nu biittaa bashshida, nu asaappe daruwaa worida nu morkkiyaa nu xoossai nu kushiyan aattidi immiis” yaagidi

bantta xoossaa galatiis. 25 Eti keehippe ufaittido gishshau, “Kaa7idi nuna ufaissana mala, Samssoona xeesite” yaagidosona. Yaagin Samssoona qasho keettaappe xeesidi ehin, i eta sinttan kaa7iis; kaa7idoogaappe guyyiyan, tuussatuppe gidduwan essidosona.

26 Samssooni a kushiyaa oiqqidi kaalettiya na7aa, “Taani etan zemppada eqqana mala, keettaa tookkida tuussata tana boshissa” yaagiis. 27 Keettaa giddon attumaasatinne maccaasati kumi uttidosona; qassi hegan Pilisxxeematu halaqati ubbatikka de7oosona. Samssooni kaa7ishin, keettaa bollan dembbayidi keexxido sohuwan uttidi, heezzu sha7u gidiya attumaasatinne maccaasati be7oosona.

28 He wode Samssooni GODAA woossiiddi, “Abeet Ubbaa Haariya GODAU, hai tana hassayarkkii! Abeet Xoossau, Pilisxxeemati ta naa77u aifeta kessidoogaa, haluwaa taani kessanaadan, hai tana issiton minttarkkii!” yaagiis. 29 Yaagidi Samssooni keettaa tookkida giddo tuussata naa77aakka oiqqiis. Ushachcha kushiyan issuwaa, haddirssa kushiyan issuwaa oiqqidoogaappe guyyiyan, 30 “Ane taani Pilisxxeematuura issippe haiqqais!” yaagidi waassiis. Waassidi bau de7iya wolqqa ubban sugin, keettai halaqatu bollinne giddon de7iya asaa ubbaa bolli kunddiis. Samssooni haiqqiiddi worido asai, i paxa de7iiddi worido asaappe dariis.

31 Yaatin, a ishatinne a dabboti ubbai yiidi, a ahaa efiidosona; efiidi Xor77a katamaappenne Eshttaa7oola katamaappe gidduwan, a aawaa Maanuhe duufuwan moogidosona. Samssooni Israa7eelan laatamu laittaa daannatidi pirddiis.

17

Miika Eeqa Misileta

1 Efireema gezziyan Miika giyo issi bitanee de7ees. 2 Issi gallassi Miiki ba aayyiyo, “Neeppe issi asi issi sha7anne issi xeetu xaqara biraa wuuqqido wode, neeni he wuuqqida bitaniyaa qanggishin taani siyaas. Be7a, he miishshai ta achchan de7ees; taani ekkaas” yaagiis.

Yaagin a aayyiyaa, “Ta na7au, nena GODAI anjjo” yaagaasu. 3 Yaagin na7ai issi sha7anne issi xeetu xaqara biraa ba aayeessi zaariis; zaarin a aayyiyaa, “Qanggettai ta na7aa gakkennaadan, taani ha miishshaa ta GODAAYYO dummayana. Yaatobare biraa seerissidi, mittaappe masettidi giigida eeqaa misiliyaa an sheeshshanau go7ettana. Hegaa gishshau, biraa taani neessi zaarana” yaagaasu.

4 Na7ai ba aayeessi miishshaa zaarin, a aayyiyaa he xaqara biraappe naa77u xeetaa ekkada, mittaa massidi biran sheeshshi sheeshshidi eeqa misiliyaa medhdhiya issi hiillaassi immaasu; immin i oottido misilee Miika son de7iis.

5 He Miikassi eeqau goinniyo keettai de7ees. I eefuudiyaanne so giddo eeqaa misileta giigissidi, he keettan ba naatuppe issuwaa qeese oottidi sunttiis. 6 He wode Israa7eela biittan kawoi baawa; asi ubbi bau likke milatidabaa coo oottiis.

7 He wode Yihudaa biittan Beetaliheeme kataman issi wodallai de7ees; i Leewa zare. 8 Ha bitanee baayyo de7iyo soho koyanau Beetaliheeme katamaappe denddidi biis; biidi Efireema gezziyan de7iya Miika soo gakkiis. 9 Gakkin Miiki, “Auppe yaadii?” yaagiis.

Yaagin bitanee, “Taani Yihudaa biittan Beetaliheeme katamaappe yaas; taani Leewa zaree. Ha77i taayyo de7iyo soho koyaidda de7ais” yaagidi au zaariis.

10 Yaagin Miiki a, “Tanaara de7a; taayyo aawanne qeese gida. Taani
neeyyo laittan laittan tammu xaqara biraa, kumetta maayuwaanne miy-
oobaa immana” yaagiis. 11 Yaagin Leewa wodallai Miikaara issippe de7anau
maayettiis; maayettidi Miikayyo yelido na7adan haniis. 12 Miiki a ba qeese
oottidi sunttin, a son de7iis. 13 Miiki, “Issi Leewee taayyo qeese gidido
gishshau, GODAI taayyo ubbabaa loittanaagaa erais” yaagiis.

18

Miikanne Daana Zareta

1 He wode Israa7eela biittan kawoi baawa. He wode gakkanaassi Daana
zaretussi Israa7eela zaretu giddon laattido biitti baawa. Hegaa gishshau,
eti banttau de7iyo biittaa koyiiddi de7oosona. 2 Hegaa gishshau, Daana
zareti bantta zaretuppe ichchashu mino asata dooridi, biittaa wochchidinne
akeekidi simmanaadan, Xor77anne Eshttaa7oola geetettiya katamatuppe
eta kiittidosona.

Kiittin eti Efireema gezziyaa gakkidi, Miika son aqidosona. 3 Eti Miika
son de7ido wode, Leewa zare gidida yelagaa a haasayan eridosona. Eti
akko shiiqidi, “Nena hagaa ehiidai oonee? Hagaa aissi yaadii?” yaagidi
oichchidosona.

4 Oichchin i, “Miiki tau hagaa hagaa oottiis; i taayyo damoozaa qanxxin,
taani ayyo qeese gidada oottais” yaagidi etau zaariis.

5 Zaarin, “Nuuni biyo ogee nuuyyo giiganaa agganaa hayyanaa ane nu-
uyyo Xoossaa oichcharkkii” yaagidosona.

6 Yaagin qeesee etau, “Saro gakkite; intte biyo ogiyan GODAI inttenaara
gidana” yaagidi zaariis.

7 Hegaappe guyyiyan, ichchashu asati yaappe denddidi, Laayisha giyo
katamaa biidosona; biidi yan de7iya asai Sidoona biittaa asaadan saruwan
de7iyoogaa be7idosona; asati oonanne sirenna woppa asa; eti aibinne
paccennan, ubbabai kumido asa. Ai asaaranne gaittennan Sidoona biittaa
asaappe haakkidi, banttarkka dumma de7oosona.

8 Ichchashu asati Xor77anne Eshttaa7oola katamatun de7iya bantta is-
hanttukko simmidosona; simmin eta ishantti, “Ai oduwaa ekkidi yiidetii?”
yaagidosona.

9 Yaagin eti zaaridi, “Biittai keehippe aradda gidiyoogaa nuuni be7ida.
Hegaa gishshau denddidi, Laayisha kataman de7iya asaa oloos! Hagan ooso
xayidi coo uttoppite; eesuwan biidi oiqqite. 10 Intte yaa biidi, oonanne
sirennan saro uttida asaakko gakkana. Biittai aaho; asaassi koshshiya
ubbabai he biittan de7ees. Xoossai he biittaa intteyyo immiis” yaagidosona.

11 Yaatin, Daana zaretuppe usuppun xeetu asati ola miishshaa oiqqidi,
Xor77anne Eshttaa7oola katamatuppe denddidi biidosona. 12 Biidi Yihu-
daa biittan de7iya Qiriyaati-Yi7aariima giyo katamaappe arggo baggaara
uttidosona. Hegaa gishshau, he sohoi hachchi gakkanaassi Daana Moottaa
geetettidi sunttettiis. 13 Hegaappe denddidi, Efireema gezziyan de7iya Miika
soo yiidosona.

14 Laayisha biittaa wochchanau biida ichchashu asati bantta ishantta, “Ha
sohuwan, ha keettatuppe issuwan eefuudee, so giddo eeqaa misiletinne
mittaappe masettidi biran sheeshettida misilee de7iyoogaa ereetii? Ane
ai oottanau koshshiyaakko qoppite” yaagidosona. 15 Yaagin ogiyaappe
simmidi, Leewa zare gidida yelaga qeesee de7iyo Miika soo biidi, a sarotidosona. 16 He wode usuppun xeetu Daana asati ola miishshaa oiqqidi,

geliyo penggiyan eqqidosona. 17 Eti he qeesiyaara yan eqqidaashin, biittaa wochchida ichchashu asati Miika soo gelidi, mittappe masettidi biran sheeshettida misiliyaa, eefuudiyaanne so giddo eeqaa misileta ekkidosona.

18 He wode qeesee eta, “Waateetii?” yaagiis.

19 Yaagin eti a, “Haizza! Issi qaalanne qaattoppa! Nunaara baada nuuyyo aawanne qeese gida. Issi keetta asau qeese gidiyoogaappe Israa7eela gidiya issi zare asaassi qeese gidiyoogee neeyyo kehennee?” yaagidosona. 20 Yaagin qeesee ufaittiis; ufaittidi eefuudiyaa, so giddo eeqaa misiletanne mittappe masettida misiliyaa ekkidi, asatuura issippe biis.

21 Hegaappe denddidi, bantta naata, bantta mehiyaanne banttassi de7iyaabaa sinttan wottidi biidosona. 22 Eti Miika keettaappe haakkidi biidoogaappe guyyiyan, Miiki ba shooron de7iya asata xeesin, olau kiyidosona; kiyidi Daana asata kaallidi gakkidosona. 23 Gakkidi waassin, Daana asati guyye simmidi Miika, “Waanadii? Ha asaa ubbaa aissi shiishshadii?” yaagidi oichchidosona.

24 Oichchin Miiki zaaridi, “Taani medhdhido ta xoossatanne tau oottiya qeesiyaa ekki yiichchideta. Tau harai aibee attidai? Intte tana aibissi, ‘Waanadii?’ geetii?” yaagiis.

25 Daana asati, “Issi qaala qaattada nena era! Ha yiilluwaara de7iya asaa neeni denttettikko, eti ne bolli denddananne ne so asaa ubbaa wurssana” yaagidosona. 26 Yaagidi Daana asati bantta ogiyaa biidosona. Miikikka eti baappe keehi wolqqaamiyoogaa be7idi, ba soo simmidi biis.

27 Daana asati Miiki medhdhido xoossatanne a qeesiyaa ekkidi, Laayisha kataman oonanne sirennan saro de7iya asatukko biidosona; biidi kataman de7iya ubbaa qara bisuwan woridi, katamaa taman xuuggidosona. 28 Laayisha katamai Sidoona katamaappe haakkidi de7iyo gishshaunne asai hara asaara gaitti erenna gishshau, eta ashshanau ooninne danddayibeenna. Laayisha katamai Beeti-Rahooba giyoosaa matan de7iya wombbaa giddon de7ees.

Daana asati katamaa wotti yeggi keexxidi, yan de7idosona. 29 Katamaa sunttaakka beni bantta maizza aawaa, Yaaqooba na7aa Daana sunttan laammidi, Daana yaagidi sunttidosona; shin koiro he katamai Laayisha geetettees.

30 Daana asati banttau he masettida misiliyaa wottidi, Muuse na7aa Gershshoomappe yelettida Yonaataana bantta qeese oottidosona. A zareti asai omooddettidi biido wodee gakkanaashin, yan qeese gididosona. 31 Hegaadan hanidi, Xoossaa Dunkkaanee Seelon de7ido laittatun ubban Miiki masissido misileti yan gam77idosona.

19

Issi Leewiyaanne I Laggettiyo Ashkkariyo

1 Israa7eela biittan kawoi bainna wode, Efireema gezziyan, haahosan Leewa zare gidiya issi bitanee de7ees. He bitanee Yihudaa biittan Beetaliheeme katamaappe issi laggettiyo ashkkariyo ehiis. 2 SHin aara ooyettada, Yihudaa biittan Beetaliheeme kataman de7iya ba aawaa soo baasu; baada yan oiddu agina uttaasu. 3 I godai iyyo yooti maizzidi, soo zaaranau denddidi, ba ashkkaraanne naa77u hareta ekkidi biis; bin a mokka ekkada, ba aawaa soo gelissaasu. Gelissin i aawai a be7ido wode, ufaittidi mokkiis. 4 Na7ee aawai bitaniyaa yeddennan diggin, yan aara miiddinne uyiiddi heezzu gallassaa takkiis. 5 Oiddantto gallassi maallado guuran denddidi,

baanau giigidosona. SHin na7ee aawai ba na7ee godaa, “Guutta katta maada, gasttidoogaappe guyyiyan baasa” yaagiis.
6 Yaagin naa77u attuma asatikka uttidi, issippe miidosonanne uyidosona. Hegaappe guyyiyan na7ee aawai a, “Hayyanaa, hachchi ufaittaidda hagan aqa” yaagiis. 7 Leewa zaree baanau denddin, beennan aqana mala woossiis; i laggettiyo ashkkaree aawai a woossin, qassikka yan aqiis.
8 Aqidi ichchashantto gallassi baanau maallado guuran denddin, na7ee aawai, “Hayyanaa, gasttaidda takkada, omarssi baasa” yaagiis. Yaagin eti naa77aikka qumaa issippe miidosona.
9 Min bitanee ba laggettiyo ashkkareeranne ba ashkkaraara baanau kiyin, na7ee aawai hagaadan yaagiis; “Be7ite, sa7ai qammiichchiis! Ufaittiiddi hagan aqi aggite. Maallado guuraara denddidi, intte soo beeta” yaagiis.
10 SHin i he gallassi yan aqanau koyibeenna. Hegaa gishshau, denddidi biis; biidi Yaabuusa geetettiya Yerusalaame katamaa mati gakkiis; i laggettiyo ashkkariyaanne naa77u caanido hareti aara de7oosona. 11 Eti Yaabuusa matin, sa7ai keehi omariis; yaatin, ashkkarai ba godaa, “Biyoogaa aggidi aibissi ha Yaabuusatu kataman aqokkonii?” yaagiis.
12 Yaagin a godai ayyo zaaridi, “Hagaa Israa7eela asi bainna allaga katamaa bookko. Gib77a katamaa gakkanaashin nuuni baana” yaagiis. 13 Qassi zaarettidi ba ashkkaraa, “Haaya, nuuni Gib77a kataman woikko Raama kataman aqiyo soho demmana” yaagiis. 14 Yaatidi bantta ogiyaa oiqqidi biidosona. Biidi Biniyaama biittan de7iya Gib77a katamaa matin, awai etau wulliis. 15 Eti Gib77a katamaa gelidi aqanau, yaa biidosona; biidi katamaa asai yaa7aa uttiyo sohuwan uttidosona; shin yaappe eta ba soo efiidi aissiya asi beettibeenna.
16 Eti hegan uttidaashin, gaden oottiyoosaappe sa7ai omarssin, ba soo simmiya issi cima bitanee eta mataara kanttiis. Ha bitanee kase Efireema gezziyaappe yiida asa; shin ha77i i de7iyoi Gib77a giyo katamaana; he biittan Biniyaama zariyaappe yelettida asati de7oosona. 17 He cima bitanee katamaa asai yaa7aa uttiyo sohuwan uttida bitaniyaa be7idi, “Auppe yaadii? Au bai?” yaagidi oichchiis.
18 Oichchin Leewa zaree zaariiddi, “Nuuni Yihudaa biittan de7iya Beetaliheeme katamaappe yiida. Ha77i Efireema gezziyaappe hefintta baggan de7iya nu soo boos; qassi GODAA keettinne boos. Yaanidaageeti nuna ba soo efiidi aissiya asa demmibookko. 19 Nu haretussi utulainne dalai de7ees; taassi, ta laggettiyo ashkkareessinne ta ashkkaraassi gidiya oittainne woiniyaa eessai de7ees; nuussi koshshiyaabaa ubbaa oiqqida” yaagiis.
20 Yaagin cima bitanee, “Saroi intteyyo gido; intte koyiyoobaa ubbaa taani intteyyo immana; ai gidikkonne, ha katamaa asai yaa7aa uttiyo sohuwan aqanau koshshenna” yaagiis. 21 Yaagidi eta ba soo efiis; eta haretuyyookka miyoobaa yeggiis. Hegaappe guyyiyan, imattati bantta tohuwaa meecettidi, kahuwaa miidosona.
22 Eti ufaittishin, katamaappe shufuro asati yiidi, keettaa yuushuwan dooddidi, penggiyaa qoxettaa doommidosona; eti he keettaa godaa, he cima bitaniyaa, “He ne soo gelida bitaniyaa haa kessa; nuuni aara zin77anau koyoos!” yaagidosona.
23 Yaagin keettaa godai kare kiyidi eta, “Hai ta ishenttoo, hegaa mala palabaa oottoppite; ha bitanee ta imatta. 24 Be7ite, ta geela7o na7iyaanne i laggettiyo ashkkariyaa hagan de7oosona. Taani eta intteyyo kare kessana; yaatobare eta intte koyidobaa oottite; shin ha bitaniyaa bolli hegaa mala hanttaarabaa oottoppite” yaagiis.

25 SHin asati i giidoogaa siyennan ixxidosona. Yaatin, Leewa zaree
ba laggettiyo ashkkariyo kare kessidi, etayyo immiis; immin sa7ai wont-
tana gakkanaashin, qamma ubbaa kayan kayan iira wolqqan zin77idi,
o paxa kaa7iiddi aqidosona; yaatidi sa7ai wonttana hanishin, o yeddi-
dosona. 26 Laggettiyo ashkkariyaa wonttanau bazzoi zo77iyo wode yaada,
i godai aqido cima bitaniyaa keettaa penggen kunddaasu; xalqqee dolana
gakkanaassi hegan zin77aasu.

27 He gallassi maallado i godai denddidi, ba ogiyaa baanau keettaa peng-
giyaa dooyidi kiyido wode, i laggettiyo ashkkariyaa keettaa penggen ba
kushiyaa pengge goccillaa bolli miccada, zin77idaaro be7iis. 28 Be7idi o,
“Ane dendda; denddada hindda!” yaagiis; shin a ayyo ainne zaarabeikku.
Hegaappe guyyiyan, i ahaa hariyan caanidi, ba soo biis. 29 Biidi gakkidi,
mashshaa ekkidi, ba laggettiyo ashkkaree ahaa tammanne naa77u kessidi
qanxxerettiis. Qanxxerettidi issi issi shaahuwaa issi zariyaassi, muleera
tammanne naa77u Israa7eela zaretuyyo kiittiis.

30 Hegaa be7ida ubbai, “Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyoosappe
hachchi gakkanaashin, hagaa milatiyaabi mulekka hanibeenna; nuunikka
be7ibookko. Ane hagaa issippe akeeki zorettidi, issibaa oottoos” yaagi-
dosona.

20

Israa7eela Asai Olau Giigettiis

1 Daanappe Berssaabeha giyo katamaa gakkanaashiininne Gala7aadeppe
Israa7eela asai ubbai issi asadan Mixiphpha giyo kataman GODAA sinttan
issippe shiiqiis. 2 He shiiqida Xoossaa asaara Israa7eela zaretu ubbaa
halaqatikka de7oosona. Eta giddon bisuwan olettanau danddayiya oiddu
xeetu sha7u olanchchati de7oosona. 3 He wode Israa7eela asai Mixiphpha
kataman shiiqidoogaa Biniyaama asati siyidosona.

Israa7eela asai, “Ha iitabai ane waanidi hanidaakko, nuuyyo yootite”
yaagiis.

4 Yaagin haiqqida laggettiyo ashkkaree godai, Leewa zaree etau hagaadan
yaagidi zaariis; “Taaninne ta laggettiyo ashkkariyaa qammaa aqanau
Biniyaama biittan de7iya Gib77a giyo katamaa yiida. 5 Yiidaashin Gib77a
katamaa asati tana woranau yiidi, qamman keettaa yuuyi aadhdhidi eqqi-
dosona; shin guyyeppe ta laggettiyo ashkkariyo ekkidi, wolqqan iira eti
zin77ishin, a haiqqaasu. 6 Haiqqin taani i ahaa ekkada qanxxerettii-
doogaappe guyyiyan, eti ha tunabaanne pokkobaa Israa7eelan oottido
gishshau, Israa7eela asai laattido biitta ubbaa issi issi qanxxuwaa kiittaas.
7 Be7ite, intte ubbai Israa7eela asa; zorettidi intte pirdda immite” yaagiis.

8 Yaagin asai ubbai issippe denddidi eqqidi, “Nu giddoppe ooninne ba
dunkkaaniyaa woikko ba keettaa guyye beenna. 9 Nuuni Gib77a oot-
tanaagee hagaa; saamaa yeggidi, Gib77a katamaa asaa olanau baana asata
doorana. 10 Israa7eela zare ubban olaa olettanau biya olanchchatuppe
xeetaappe tammati, sha7aappe xeetati, tammu sha7aappe qassi sha7ati
shinqqiyaa asaassi giigissona. Giigissin attida olanchchati Biniyaama biit-
tan de7iya Gib77a katamaa biidi, Gib77a asai Israa7eela bolli hagaa mala
tunabaa oottidoogaa haluwaa, Gib77a kataman de7iya asata qaxxayana”
yaagidosona. 11 Yaagin Israa7eela asai ubbai katamaa olanau issippe shi-
iqiis.

12 Israa7eela zareti Biniyaama zaretu ubbaassi hagaadan yaagidi asa
kiittidosona; “Intte giddon hanida ha iitabai aibee? 13 Nuuni eta woridi,

Israa7eelappe ha iitaa xaissana mala, Gib77a kataman de7iya he shufuro asata kessidi, nuuyyo aattidi immite" yaagidosona.

SHin Biniyaama asati Israa7eela asai yootiyoogaa siyennan ixxidosona. 14 Eti Israa7eela asaara olettanau bantta katamatuppe kiyidi, issippe Gib77a katamaa shiiqidosona. 15 He gallassikka Biniyaama katamatuppe yiida bisuwan olettiya laatamanne usuppun sha7u olanchchata shiishshidosona. Hegee qoodai Gib77a kataman de7iya asaa giddoppe dumma doorettida asata gujjennaana. Gib77appe doorettidaageeti laappun xeeta. 16 He ubbatu giddoppe laappun xeetu asati haddirssa kushiyan oliyaageeta; ha ubbatikka yambbarshshan shuchchaa olidi, harai atto issi binnaanakka halokkona. 17 Biniyaama asai bainnan, Israa7eela asai bisuwan olettiya oiddu xeetu sha7u olanchchata shiishshiis; he ubbatikka olau giigidaageeta.

Biniyaama Zaretu Bollan Denddida Olaa

18 Israa7eela asai denddidi, Beeteele biis; biidi, "Biniyaama asaa olanau nuuppe sinttatidi kiyanau koshshiyai oonee?" yaagidi Xoossaa oichchiis.

Oichchin GODAI, "Yihudaa zaree sinttatidi bo" yaagiis.

19 Yaagin wonttetta gallassi maallado guuran Israa7eela asai denddidi, Gib77a katamaa matan galchchiis. 20 Hegaappe Israa7eela asai Biniyaama asaara olettanau biis; biidi Gib77a katamaa matan etaara olettanau salppiis. 21 Salppin Biniyaama asati Gib77a katamaappe kiyidi, he gallassi Israa7eelappe laatamanne naa77u sha7u olanchchata woridosona. 22-23 Israa7eela asai biidi sa7ai qammana gakkanaassi, GODAA sinttan yeekkiis; yeekkidi, "Nu ishatuura, Biniyaama asatuura olettanau naa77anttuwaa pude bonii?" yaagidi GODAA oichchiis.

Oichchin GODAI, "Ee, etaara olettanau pude biite" yaagiis. Yaagin Israa7eela asai issoi issuwaa minttettidi, koiro gallassi eti olau salppido sohuwan naa77anttuwaakka salppidosona.

24 Naa77antto gallassi Israa7eela asai Biniyaama asaara olettanau shiiqiis. 25 Naa77antto gallassikka Biniyaama asai Gib77a katamaappe kiyidi, Israa7eela asaappe tammanne hosppun sha7u asata woriis; worido ubbatikka bisuwan olettiyaageeta.

26 Hegaappe guyyiyan, Israa7eelati ubbai Beeteele biidi yeekkidosona; yan xoomiiddi sa7ai qammana gakkanaassi, GODAA sinttan uttidosona; GODAA sinttan xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa shiishshidosona. 27-28 He wode Xoossaa Maachchaa Taabootai Beeteele kataman de7ees; he Taabootaa naagiyaagee Aarooni yelido El77aazara na7aa Piinihaasa. Israa7eela asai GODAA, "Biniyaama asa gidiya nu ishanttuura olettanau qassikka pude boniiyye boopponii?" yaagidi oichchiis.

Oichchin GODAI, "Biidi olettite! Taani eta wontto intte kushiyan aattada immana" yaagiis.

29 Yaagin Israa7eela asai amarida olanchchata Gib77a katamaa yuushuwan zuggidi naagana mala oottiis. 30 Heezzantto gallassi Israa7eela olanchchati kaseegaadankka Biniyaama olanchchata olanau biidi, Gib77a katamaappe sintta baggaara salppidosona. 31 Biniyaama asati etaara olettanau katamaappe kiyidi, eta kaallidi, haakkidi biidosona. Kaseegaadankka Beeteelenne Gib77a efiya aaho ogetuuninne dembbatun Israa7eela asaappe hasttamu gidiya asata woridosona. 32 Biniyaama asati, "Nuuni kaseegaadankka eta xoonida!" yaagidosona.

SHin Israa7eela asati kase, "Eti katamaappe haakkidi, ogetukko kiyana mala, ane nuuni baqatoos" yaagi wottidosona. 33 Yaatin, Israa7eela asai ubbai bantta sohuwaappe denddidi, Ba7aali-Taamaara giyoosan salppiyo

wode, Israa7eelati bantta zuggi uttido Gebaa7a Dembbaappe kiyidosona;
34 Israa7eela ubbaappe doorettida tammu sha7u asati Gib77a bolli olaa
denttidosona; olai keehippe wolqqaamiis. He ubbai haniyo wode, banttau
bashshai matattidoogaa Biniyaama asati ainne eribookkona. 35 Israa7eelati
Biniyaama asatu bolli xoonuwaa demmanaadan GODAI oottiis. He gal-
lassi Israa7eela asai Biniyaama asaappe laatamanne ichchashu sha7anne
issi xeetu olanchchata woriis; worido ubbatikka bisuwan olettiyaageeta.
36 Hegaa gishshau, Israa7eela asai banttana xoonidoogaa Biniyaama asai
eriis.

Israa7eela asai Gib77a katamaa yuushuwan zuggi uttida olanchchatun
ammanettido gishshau, Biniyaama asan xoonettidabaa milatidi guyye shi-
iqiis. 37 Zuggidi naagiya olanchchati Gib77a katamaa eesuwan woxxi
gelidi, katamaa giddon demmido ubbaa woridosona. 38 Zuggidi naagiya
Israa7eela olanchchati katamaa giddoppe daro cuwaa shaaradan pude
denttana malanne hegee malaataa gidana mala, kase haasayi wottidosona.
Hegaa gishshau, daro cuwaa shaarai katamaappe kiyiyoogaa be7ido wode,
39 ola dembban de7iya Israa7eela asati baqatiyoosaappe guyye simmidi, eta
olidosona.

Biniyaama asati Israa7eela asaappe hasttamu gidiya asata woridi, “Kasee-
gaadan ha77ikka nuuni eta xoonida” yaagidosona. 40 SHin malaataa
cuwai katamaappe pude kessaa doommiis; doommin Biniyaama asati
bantta guyye xeellido wode, katamai muleera taman xuugettin, tamaa
cuwai pude kiyiyaagaa be7idosona. 41 Hegaappe guyyiyan, Israa7eelati
Biniyaama asatu bolli guyye simmidosona; guyye simmin, Biniyaama asati
dagammidosona; aissi giikko, eti wurana haniyoogaa eridosona. 42 Hegaa
gishshau, eti Israa7eela asaa sinttaappe bazzo simmidi baqatidosona; shin
olai eta kaallidi gakkiis. Katamatuppe kiyida Israa7eela olanchchati gid-
duwan eta wori wurssidosona. 43 Israa7eelati Biniyaama asata dood-
didi, Gib77a katamaappe arshsho baggaara de7iya sohuwaa gakkanaashin
kaallidi yedettidosona; yedettiiddi daroti ogiyan de7ishin woridosona.
44 Hegan Biniyaama asaappe tammanne hosppun sha7u mino olanchchati
haiqqidosona; 45 etappe attidaageeti guyye simmidi, bazzuwaa kanttidi,
Rimmoona giyo zaallaakko baqatidosona; Israa7eelati etappe ichchashu
sha7u asata ogetun woridosona; etappe attidaageeta Giidi7ooma giyo so-
huwaa gakkanaashin yedettiiddi, naa77u sha7aa woridosona. 46 He gallassi
Biniyaama biittaappe bisuwan olettiya laatamanne ichchashu sha7u asati
haiqqidosona; he ubbatikka mino olanchchata.

47 SHin usuppun xeetu asati bazzuwaa kanttidi, Rimmoona Zaallau baqa-
tidi, yan oiddu aginaa takkidosona. 48 Israa7eela asai attida Biniyaama
asaakko guyye simmidi, attumaasaanne maccaasaa, naatanne mehiyaa
ubbaa woriis; demmido katamata ubbaa taman xuuggiis.

21

Biniyaama Zaretussi Maccaasa Immanau Koshshiis

1 Israa7eela asai Mixiphpha giyoosan shiiqido wode, “Nu giddoppe
ooninne Biniyaama asaassi ba na7iyo machcho immenna” yaagidi caaqqi
wottiis. 2 Israa7eelati Beeteele katamaa biidi, yan sa7ai qammana
gakkanaassi Xoossaa sinttan uttidi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, misho
yeehuwaa yeekkidosona. 3 Yeekkiiddi, “Abeet GODAU, Israa7eela Xoossau,
ha yohoi aibissi Israa7eelan hanidee? Hachchi Israa7eela asaa giddoppe issi
zaree aibissi paccii?” yaagidosona.

4 Wonttetta gallassi maallado guuraara eti denddidi, yarshshiyoosaa yan giigissidosona; giigissidi xuuggiyo yarshshotanne issippetettaa yarshshota shiishshidosona. 5 Yaatidi Israa7eelati, “Israa7eela zare ubbaappe GODAA sinttan shiiqiyoosaa yibeenna zaree oonee?” yaagidi oichchidosona. Eti hegaa oichchido gaasotai, Mixiphpha kataman GODAA sinttan shiiqanau yibeenna asi ooninne, “I muleera haiqqo” yaagidi kase caaqqido gishshaassa.

6 Israa7eela asati bantta ishanttuyyo, Biniyaama zaretuyyo qarettidi, “Hachchi Israa7eelappe issi zaree xayiis. 7 Nuuni nu macca naata etassi immennaadan GODAN caaqqido gishshau, haiquwaappe attida Biniyaama zareti macca asa ekkana mala, nuuni ai oottanee?” yaagidosona.

8 Qassikka eti, “Israa7eela zaretuppe Mixiphpha kataman GODAA sintti yibeennai oonee?” yaagidi oichchidosona. Oichchidi, Gala7aaden de7iya Yaabeesha giyo katamaappe issi asinne shiiquwaa yibeennaagaa eridosona. 9 Eti asaa qoodido wode, Gala7aaden de7iya Yaabeeshappe issi asinne beettibeenna.

10 Hegaa gishshau, maabarai tammanne naa77u sha7u mino olanchchata Gala7aaden de7iya Yaabeesha katamaa kiittidosona; kiittiiddi, “Biite; biidi Yaabeeshan de7iyaageeta ubbaa bisuwan busakkite; maccaasaakka guutta naatakka ashshoppite. 11 Hagaadan oottite; attuma asa ubbaanne attumaasaara zin77ida macca asaa ubbaa worite” yaagidi azazidosona. 12 Yaabeesha kataman de7iya asaa giddoppe attumaasaara zin77ibeenna, oiddu xeetu geela7o macca naata demmidosona; demmidi Kanaane biittan, Seelon de7iya dunkkaanidosaa ekkidi ehiidosona.

13 Hegaappe guyyiyan, kumetta maabarai Rimmoona Zaallaa giyoosan de7iya Biniyaama asatukko sigaa kiittidosona. 14 Kiittin Biniyaama asati simmidi yiidosona. Yin Israa7eela asai Yaabeesha katamaappe worennan ehiido geela7o naata etassi immiis. SHin geela7o naati attuma asaa ubbaa gakkibookkona.

15 Israa7eela zaretu giddon de7iya issippetettai duuxxanaadan GODAI oottido gishshau, asai Biniyaama asaassi keehippe qarettiis. 16 Qarettidi maabaraa cimati, “Biniyaama zaretuppe maccaasi haiqqi wurido gishshau, haiquwaappe attida attuma asaayyo nuuni maccaasa waati immanee? 17 Israa7eela asaa giddoppe qucetti xayenna mala, Biniyaama zaretuppe attidaageetussi laattiya naati de7anau koshshees. 18 Gidikkonne, nuuni nu macca naatuppe etau immanau danddayokko; aissi giikko, Israa7eela asai kase, ‘Ba na7iyo Biniyaama zariyaassi immiya urai qanggettidaagaa gido’ yaagidi caaqetti wottiis” yaagidosona.

19 Hegaappe guyyiyan, maabaraa kaalettiya cimati, “Be7ite, laittan laittan Seelon GODAA bonchchiyo baalai matiis” yaagidosona. Seeloi Beeteeleppe huuphessa baggaara, Laboonappe tohossa baggaara, Beeteeleppe Sekeema efiya ogiyaappe arshsho baggaara de7ees. 20 He maabaraa kaalettiya cimati Biniyaama asata hagaadan yaagidi azazidosona; “Biite; biidi woiniyaa turaa giddon zuggidi, 21 naagite. Seelo katamaa macca naati baalaa gallassi karaabiyaa oiqqidi, yexxiiddinne duriiddi yiyo wode, intte woiniyaa turaa giddoppe kiyite. Kiyidi ubbaikka Seelo macca naatuppe intteyyo dafidi, Biniyaama biitti ekkidi biite. 22 Eta aawati woikko eta ishantti nuukko magannanau yiyo wode, nuuni eta, ‘Hai hayyanintta, eta nuussi immiigite; aissi giikko, nuuni eta huuphiyan huuphiyan gakkiya maccaasa olaa sohuwaappe demmibookko. Intte dosidi immibeenna gishshau, mooranchcha gidekketa’ yaagana” yaagidosona.

23 Yaagin Biniyaama asatikka Israa7eela cimati giidoogaadan oottidosona;
ubbaikka Seelon yexxiya macca naatuppe bantta qoodaa keenata dafidi
efiidosona. Eti bantta laata biitti simmidi, katamata wotti yeggi keexxidi,
yan de7idosona. 24 He wode Israa7eela asai yaappe laalettidi, ubbaikka ba
zariyaakko zariyaakkonne ba so asaakko asaakko biis.
25 He wode Israa7eela biittan kawoi baawa; asi ubbi baayyo likke milatid-
abaa coo oottees.

Sameela Maxaafaa Koiruwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Sameela Maxaafan koiro shaahoi Israa7eela asai daannatu haaruwaappe kawoti haariyo kawotettau pinnido hanotaa odees. Ha laamee Israa7eela asaa ubbaa de7uwaa giddon oosettanau danddayidoogee heezzu asatu gaasuwaana. Hegeetuppe koiroi wurssettan de7ida gita gita daannatuppe issuwaa gidiya Sameela gidishin, naa77anttoi Israa7eelassi koiro kawo gidiya Saa7oola. Heezzanttoi qassi maataa oiqqanaappe kase a taarikee Sameelanne Saa7oola taarikiyaara oiqetti uttido Daawita.

Ha maxaafaassi waanna kiitai Gal77a Maachchaa giddon de7iya hara taarike maxaafatuugaadankka, Xoossaassi ammanettiyoogee anjjuwaunne injje de7uwau kaalettiyoogaanne azazettennan ixxiyoogee kunddettaanne bashshaa ehiyoogaa bessees. Hegeenne Xoossai qeesiyaa Eelassi odiiddi, “Tana bonchchiyaageeta taani bonchchana; tana kariyaageeta taani kaushshana” giidi haasayido qaalan qoncciyan odees. (2:30)

Ha maxaafai kawoi haariyo kawotettaa essiyo maaran asaassi siyettiya hanotaa qonccissees. Kase peeshshan Israa7eela asaassi tumu kawo gididi erettidaagee ba huuphen Xoossaa. SHin guyyeppe takkiiddi asai oishaa denttin, Xoossai etayyo kawuwaa dooriis. SHin ha ubbankka waannabai kawuwaa gidin, Israa7eela asaa gidinkka, Xoossai etappe bollanne pirddiyaagaanne gidin, a garssan eti de7anaagaa (2:7-10). Hegeekka Xoossaa higgiyaappe garssaara dure gidin, manqqo gidinkka, asaa ubbaa maatai bonchchettin de7anau koshshiyoogaa bessees.

Elqqaananne A So Asaa

1 Efireema gezziyan, Raama giyo kataman de7iya, Efireema zarenne Xufa yara gidiya, Elqqaana giyo issi bitanee de7ees; i Yirohaama na7aa; Yirohaami Eelihu na7aa; Eelihu Toohu na7aa; Toohu Xufa na7aa. 2 Elqqaanassi naa77u maccaasati de7oosona; issinnee sunttai Haanno; hinkkoree sunttai Piniino. Piniinissi naati de7oosona; shin Haannissi issi na7ikka baawa.

3 Ubbaappe Wolqqaama GODAASSI goinnanaunne yarshshanau Elqqaani laittan laittan ba katamaappe Seelo bees. Eela naati naa77ai, Hofiniininne Piinihaasi yan GODAA qeeseta. 4 Elqqaani yarshshuwaa yarshshiyo wode audenne ashuwaappe issi kituwaa ba keettaayee Piniinissi, qassi issi issi kituwaa i attuma naatussinne macca naatussi huuphiyan huuphiyan immees. 5 GODAI Haanno yeluwaa diggikkokka, Elqqaani o siiqiyo gishshau, iyyo naa77u kituwaa immees. 6 GODAI Haanniyyo muleera yeluwaa diggido gishshau, i dawuttiyaa o hanqqetissausunne yiilloyausu. 7 Hagee laittaappe laittan haniyaabaa; Haanna GODAA keetti biido wode audenne i dawuttiyaa o yeekkana gakkanaassinne qumaa meettaa ixxana gakkanaassi yiilloyausu. 8 I keettaawai Elqqaani o, “Haannee, neeni aissi yeekkai? Aissi qumaa miikkii? Ne wozanai aissi azzanii? Taani neeyyo tammu naatuppe aadhdhikkinaayye?” yaagees.

Haanni Woosaa

9 Issi gallassi eti Seelon miidoogaappenne uyidoogaappe guyyiyan, Haanna dendda eqqaasu. Dendda eqqiyo wode, GODAA keettaa penggiyaa matan de7iya oidiyan qeesiyaa Eeli uttiis. 10 Haanna keehi mishettada, camo yeehuwaa yeekkada GODAA woossaasu. 11 A hagaadan yaagada shiiquwaa shiiqettaasu; “Ubbaappe Wolqqaama GODAU, tana ne ashkkariyo xeella! Ta

mishuwaa be7ada, tana hassaya; tana ne ashkkariyo dogoppa. Neeni taayyo ne ashkkareeyyo attuma na7a immikko, a de7o laitta ubban taani a neeyyo immana; a huuphee mulekka meedettenna" yaagaasu.

12 Haanna GODAA woosaa adussido wode, Eeli i doonaa xeellees.
13 Haanna ba wozanaa giddon Xoossaa woossiyo wode, i menttershshai qaaxxiyoogaappe attin, i qaalai siyettenna; hegaa gishshau, Eeli o mattot-tidabaadan qoppiis. 14 Qoppidi o, "Neeni aude gakkanaashin mattottuutee? Woine eessaa ne achchappe digga" yaagiis.

15 Yaagin Haanna hagaadan yaagada ayyo zaaraasu; "CHii, ta godau, taani keehi metootanchcha maccaasa; taani ta shemppuwaappe GODAA woossaisippe attin, woine eessaa woikko mattoyiya ushshaa uyabeikke.
16 Taani ta tuggaanne ta mishuwaa daruwaa hagan haasayido gishshau, tana ne ashkkariyo 'Pattenna maccaasa' gaada qoppoppa" yaagaasu.

17 Yaagin Eeli iyyo zaaridi, "Sarotettan ba; neeni a woossidobaa Israa7eela Xoossai neeyyo immo" yaagiis.

18 Yaagin Haanna, "Ne ashkkariyaa ne sinttan nashuwaa demmu" yaa-gaasu. Hegaappe guyyiyan, a ba ogiyaa baada, qumaa maasu; hegaappe simmin mulekka azzanabeikku.

Haanna Sameela Yelaasu

19 Wonttetta gallassi guuraara denddidi, Elqqaaninne a so asai GODAAYYO goinnidoogaappe guyyiyan, bantta soo, Raama katamaa simmidosona. Elqqaani ba maccaasee Haanniira aqiis; GODAI o qoppiis; 20 qoppin a abbe ixettada wodee wurin attuma na7aa yelaasu. Haanna, "Taani GODAA woossin siyiis" gaada a sunttaa Sameela[1] sunttaasu.

21 Elqqaani ba so asaa ubbaara laittaa yarshshuwaa GODAU yarshshanaunne shiiquwaa gattanau Seelo biis; 22 shin Haanna babeikku. A ba keettaawaa, "Ta na7ai xanttaa duuxxidoogaappe guyyiyan, taani a efaada, GODAAYYO immana; merinau i yan de7ana" yaagaasu.

23 I keettaawai Elqqaani, "Nena lo77abaa ootta; a neeni xanttaa duuttana gakkanaassi son takkashsha; yaaninkka GODAI ba qaalaa polo bain" yaagiis. Yaagin Haanna xanttaa duuttana gakkanaassi ba na7aa xanttaidda son takkaasu.

24 Haanna i na7ai xanttaa duuxxidoogaappe guyyiyan, Sameelanne heezzu laitta korimaa, tammu kilo giraame xiilliyaanne ogoro kumetta woine eessaa ekkada GODAA keettaa Seelo baasu; na7ai he wode guutta.
25 Eti mirgguwaa shukkidoogaappe guyyiyan, na7aa Eelakko efiidosona.
26 Haanna Eela, "Ta godau, ne de7oi ero! Ne sinttan eqqada GODAA woossida maccaasiyaa tumu tanattennee. 27 Taani ha na7aa yelanau woossin, GODAI taani a woossidobaa immiis. 28 Hegaa gishshau, taani GODAAYYO a immaas; i ba de7o laitta ubban GODAAYYO imettiis" yaagaasu. Hegaappe guyyiyan, eti GODAAYYO yan goinnidosona.

2

Haanni Woosaa

1 Haanna hagaadan yaagada woossaasu;
"Ta wozanai GODAN ufaittees;
GODAN ta wolqqai dariis.
Ta morkketu bollan taani ceeqettada haasayais;
GODAI tana ashshido gishshau, taani ufaittais.

---

1 **1:20** Sameela: Ha sunttaa birshshettai "Xoossai siyettiis" giyoogaa.

2 GODAA mala geeshshi issoinne baawa;
a mali issoinne baawa.
Nu Xoossaappe attin,
hara attiyo wogga Zaalli baawa.

3 “Otoro haasayaa aggite;
otoro qaalai intte doonaappe kiyoppo.
Aissi giikko, GODAI eriya Xoossaa;
asa ooso i yiggi xeellees.

4 “Olanchchatu wonddafee meqqiis;
shin xubettidaageeti wolqqaa gixxidosona.
5 Kalli uttidaageeti namisettidi,
qumau keraa oottoosona;
shin namisetti uttidaageeti ha77i kallidosona.
Mainiyaa laappun naata yelaasu;
shin cora naata yelidaara daafuraasu.

6 “GODAI woreesinne pattees;
qassi i duge Si7ooliyan yeggeesinne pude kessees.
7 GODAI manqqetteesinne dureyees;
qassi i ziqqisseesinne xoqqissees.
8 I hiyyeesata buhiyaappe denttees.
Metootanchchatakka bidinttaa pituwaappe denttees;
denttidi eta halaqatuura utissees;
eta bonchcho araataa laatissees.

“Aissi giikko, biittaa baasoti GODAASSA;
i eta bollan sa7aa essiis.
9 I Xoossaa asatu gediyaa naagees;
shin iitata i xuman co77u oottana.
Asi ba wolqqan xoonenna;
10 GODAARA eqettiyaageeti liiqana.
GODAI saluwaappe eta bolli dadadan guummana;
GODAI sa7an de7iyaageeta ubbaa pirddana.
I ba kawuwaayyo wolqqaa immana;
i ba tiyidoogaayyo xoonuwaa immana”
yaagada woossaasu.
11 Hegaappe guyyiyan, Elqqaani Raaman de7iya ba soo biis; shin na7ai Sameeli qeesiyaa Eelappe garssaara GODAAYYO oottees.

Eela Attuma Naata Iitata

12 Eela attuma naati iita asata; eti GODAA erokkona, 13 woikko yarshshuwaa immiya asaayyo qeeseti oottiyo wogaa naagokkona. Hegeenne, asi yarshshuwaa yarshshiyo wode, qeesiyaa ashkkarai heezzu achcha birata sirinttaa ekkees; ekkidi ashoi biron porshshishin, 14 doissiyo wogga otuwan woikko keriyan he sirinttaa yeddidi, sirinttai oiqqi kessiyo ai qommo asho gidikkonne efiidi, qeesiyaayyo immees. Yarshsho yarshshanau Seelo yiya Israa7eela asaa ubbaa eti hagaadan oottoosona. 15 Qassi modhdhuwaa yarshshiyoosan xuugganaappe kasetidi, qeesiyaa ashkkarai yarshshuwaa yarshshiya bitaniyaakko biidi, “Qeesee qayye ashoppe attin, doisa asho neeppe ekkenna gishshau, ayyo xiixxanau amarida ashuwaa hamma” yaagees.

16 Yaagin bitanee zaaridi, “Wogaadan qeeseti modhdhuwaa koiro xuuggona; hegaappe guyyiyan, neeni koyiyoogaa ekka” yaagees; yaagikko qeesiyaa ashkkarai, “CHii; taayyo ha77i imma; shin neeni diggikko, taani neeppe wolqqan ekkana” yaagees.
17 GODAU immiyo yarshshuwaa Eela naati karido gishshau, eta nagarai GODAA sinttan keehi dariis.

Na7aa Sameela

18 SHin Sameeli na7atettan de7iiddi, liinuwaa giyo kiriyaappe dadettida eefuude giyo maayuwaa maayidi, GODAAYYO oottees. 19 Sameela aayyiyaa laittan laittan guutta qoliyaa giigissada, laittaa yarshshuwaa yarshshanau ba keettaawaara baidda Sameelayyo ekkada bausu. 20 Bin Eeli Elqqaananne a keettaayyiyo, “Ne keettaayyiyaa GODAAYYO immido na7aa gishshaa GODAI neeyyo ha maccaasen hara naata immo” yaagidi anjjees; yaatin, eti bantta soo simmoosona. 21 GODAI Haanno anjjin, shahaarada heezzu attuma naatanne naa77u macca naata yelaasu. Na7ai Sameeli GODAA sinttan dicciis.

Eelanne A Naata

22 Eeli keehippe ceeggiis. A naati Israa7eela asaa ubbaa bolli oottido ubbabaanne qassi Xoossaa Dunkkaaniyaa penggiyan GODAAYYO oottiya maccaasatuura zin77idoogaa siyiis. 23 Siyidi eta, “Intte hagaa malabaa aissi ootteetii? Intte iita oosuwaa taani asa ubbaappe siyais. 24 Ta naatoo, hagaa aggite; GODAA asai inttena giyoobaa taani siyidoogee lo77obaa gidenna. 25 Issi asi asa naaqqikko, Xoossai au gaannatana; shin asi GODAA naaqqikko, oonee ayyo gaannatanai?” yaagiis.
GODAI, “Taani eta worana” giido gishshau, eti bantta aawaa seeraa siyennan ixxidosona.
26 Na7ai Sameeli GODAA sinttaaninne asaa sinttan dicciisinne sabettiis.

Eela So Asaa Bolli Odettida Hiraagaa

27 Issi gallassi Xoossaa asi Eelakko yiidi a, “GODAI hagaadan yaagees; ‘Ne maizza aawai Aarooninne a so asai Gibxxen kawuwaa ailletettan de7iyo wode, taani etayyo qonccaas. 28 Qonccada Aarooni ta yarshshiyoosaa pude kiyana mala, ixaanaa cuwayana malanne ta sinttan eefuudiyaa maayana mala, taayyo qeese oottada Israa7eela zaretu ubbaappe a dooraas. Qassi Israa7eela asai taman yarshshiyo yarshsho ubbaa taani ne aawaa zariyaayyo immaas. 29 Taani ta de7iyoosaa shiishshana mala azazido ta yarshshuwaanne immiyoobaa intte aissi yedhdhi kaa7eetii? Ta asai Israa7eeli, taayyo shiishshido yarshsho ubbaappe murutiyaagaa intteyyo miidi orddiyoogan, neeni ne naata taappe aattada aissi bonchchadii?’ yaagees.
30 “Hegaa gishshau, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; ‘ “Ne zareenne ne aawaa zaree merinau taayyo oottana” gaas; shin ha77i, hegee taappe haakko! Tana bonchchiyaageeta taani bonchchana; tana kariyaageeta taani kaushshana. 31 Ne zariyan asi ceeggenna mala, taani ne wolqqaanne ne aawaa zariyaa wolqqaa xaissiyo gallassati yaana. 32 Neeni metootana; taani Israa7eela asaayyo immiyo anjjuwaa be7ada neeni qanaatana; shin ne zariyan ceeggana asi ooninne baawa. 33 Taani ta yarshshiyoosaappe xaissenna asi de7ikko, a gaasuwan ne aifee afuxxiiddi qooqananne ne wozanaikka mishuwaa xuugettana; ne daro zeretta ubbai yelagatettan de7iiddi haiqqana.
34 “ ‘Ne naati naa77ai Hofiniininne Piinihaasi issi gallassi haiqqana; hegee neeyyo malaata gidana. 35 Taani taayyo ammanettiya qeesiyaa, ta wozanaadaaninne ta qofaadan oottiyaagaa denttana; taani a zareti de7i

be7anaadan oottana; taani doorido kawuwaa sinttan eti ubba wode oottana.
36 Ne zariyan attida ubbai guutta miishsha woikko baso oitta woossanau
yiidi, a sinttan gufannidi, “Taani oitta maana mala, qeesetuppe issuwaa
sohuwaa malan tana wottarkkii” yaagana’ yaagees” yaagiis.

3

GODAI Sameela Xeesiis

1 Na7ai Sameeli Eelappe garssaara GODAAYYO oottees; GODAA qaalai he
wode keehi al77o; ajjuutinne darenna. 2 Aifee xeellanau leppin, waayetti
xeelliya Eeli issi gallassi qammi ba sohuwan zin77iis. 3 He wode Xoos-
saa xomppee biron to77ibeenna; qassi Xoossaa Taabootai de7iyo GODAA
keettan Sameeli xiskkees. 4 Xiskkidaashin GODAI Sameela xeesiis; xeesin
Sameeli, “Yee!” giidi koyiis. 5 Koyidi Eelakko woxxi biidi, “Neeni xeesin
hekko yaas” yaagiis.

SHin Eeli, “Taani nena xeesabeikke; baada zin77a” yaagiis; yaagin Sameeli
biidi zin77iis.

6 Qassikka GODAI, “Sameelaa” yaagidi naa77anttuwaa xeesiis; xeesin
Sameeli denddidi, Eelakko biidi, “Neeni xeesin hekko yaas” yaagiis.

SHin Eeli, “Ta na7au, taani nena xeesabeikke; baada zin77a” yaagiis.

7 Sameeli hegee GODAA gidiyoogaa eribeenna; aissi giikko, GODAA qaalai
biron ayyo qonccibeenna. 8 GODAI Sameela heezzanttuwaa xeesiis; xeesin
denddidi, Eelakko biidi, “Neeni xeesin hekko yaas” yaagiis.

Hegan GODAI na7aa xeesiyoogaa Eeli akeekiis; akeekido gishshau,
9 “Baada zin77a; i nena xeesiyaabaa gidikko, ‘GODAU, yoota; taani ne
ashkkarai siyais’ yaaga” yaagidi yootiis; yootin Sameeli ba sohuwaa biidi
zin77iis.

10 Hegaappe guyyiyan, GODAI yiidi hegan eqqidi kaseegaadankka,
“Sameelaa, Sameelaa” yaagidi xeesiis.

Xeesin Sameeli, “Yoota; taani ne ashkkarai siyais” yaagiis.

11 GODAI Sameela, “Be7a! Siyiya asa ubbau haittau iitiya issibaa Is-
raa7eela bolli taani oottana hanais. 12 Taani Eela so asaa bolli haasayido ub-
babaa he gallassan koiruwaappe wurssettaa gakkanaassi Eela bolli ehaana.
13 Eeli erido nagaraa gishshau, taani a so asaa bolli merinau pirddanaagaa
ayyo yoota wottaas; aissi giikko, a naati qanggissiyaabaa oottiyo wode, i eta
seeribeenna. 14 Hegaa gishshau, ‘Eela so asaa nagarai yarshshuwaaninne
imuwan mulekka atto geetettoppo’ yaagada taani a so asaassi caaqqaas”
yaagiis.

15 Sameeli sa7ai wonttana gakkanaashin zin77iis; wonttin denddidi, GO-
DAA keettaa penggiyaa dooyiis. Sameeli ajjuutaabaa Eelayyo yootanau
yayyiis. 16 Eeli Sameela, “Ta na7au Sameelaa” yaagidi xeesiis.

Xeesin Sameeli, “Yee” giidi koyiis.

17 Koyin Eeli hagaadan yaagidi Sameela oichchiis; “GODAI neeyyo yooti-
dobi aibee? Taappe ainne qosoppa; neeni Xoossai neeyyo yootidobaappe is-
sibaanne taappe qottikko, Xoossai hegaadan ne bolli ootto” yaagiis. 18 Yaagin
Sameeli ainne qosennan ubbabaa Eelayyo yootiis. Eeli, “I GODAA; i bana
lo77aa ootto” yaagiis.

19 Sameeli dicciyo wode GODAI aara de7ees; Sameeli haasayidobaappe
issi qaalinne sa7an wodhdhenna. 20 Israa7eela zawan Daanappe biidi
Berssaabeha gakkanaassi, Sameeli GODAAYYO tumu hananabaa yootiyaa-
gaa gidiyoogaa Israa7eela asai ubbai eriis. 21 GODAI Seelon qonccees; yan
ba qaalan banatettaa Sameelayyo qonccissees. Sameeli haasayido qaalai
Israa7eela ubbaa gakkiis.

4

GODAA Taabootai Omoodettiis

1 Israa7eelati Pilisxxeematuura olettanau kiyidosona; Israa7eelati
Eben77eezeran shiiqin, Pilisxxeemati Afeeqan shiiqidosona. 2 Pilisxxeemati
citan citan gididi, Israa7eelatuura olettanau denddidosona; olai
suullin, oiddu sha7u Israa7eelata worida Pilisxxeematun Israa7eelati
xoonettidosona. 3 Olanchchati galchchidosaa simmido wode, Israa7eela
cimati, “Hachchi GODAI nuna Pilisxxeematun aissi xoonissidee? Nunaara
baanaadaaninne nuna nu morkketu kushiyaappe ashshanaadan GODAA
Maachchaa Taabootaa Seeloppe ane ehoos” yaagidosona. 4 Hegaa gishshau,
asai Seelo kiittin, kiruubetu gidduwan araatan uttiya Ubbaappe Wolqqaama
GODAA Maachchaa Taabootaa ehiidosona. Eela naati naa77ati Hofiniininne
Piinihaasi Xoossaa Maachchaa Taabootaara yan de7oosona.

5 GODAA Maachchaa Taabootai galchchidosaa gakkido wode, Israa7eelati
ubbai biittai qaaxxana gakkanaashin bantta qaalaa xoqqu oottidi, “GODAA
Maachchaa Taabootai gakkiis” yaagidosona.

6 Israa7eelatu wocamaa Pilisxxeemati siyidi, “Hagee Ibraaweti galchchi-
dosan siyettiya, wolqqaama wocamai aibee?” yaagidosona.

GODAA Taabootai eti galchchidosaa yiidoogaa Pilisxxeemati eridi yayyi-
dosona. 7 Yayyidi hagaadan yaagidosona; “Xoossai eti galchchidosaa yiis.
Aayye7ana nunoo! Hagaa malabi hagaappe kase hani erenna. 8 Aayye7ana
nunoo! Ha wolqqaama xoossatu kushiyaappe nuna ashshanai oonee?
Ha xoossati Gibxxeta bazzon bosha ubban shocidaageeta. 9 Inttenoo Pili-
sxxeematoo, minnite! Asadan olettite! Hinna xayikko, intte eta kase ail-
letettan haaridoogaadan, etikka inttena haarana. Hegaa gishshau, asadan
olettite!” yaagidosona.

10 Pilisxxeemati olettidi, Israa7eelata xoonidosona; xoonin Israa7eelati
bantta dunkkaaniyau baqatidosona. He olan daro asai goora7ettiis; Is-
raa7eela olanchchatuppe hasttamu sha7ai haiqqiis. 11 Xoossaa Taabootai
omoodettiis; Eela naati naa77ai, Hofiniininne Piinihaasi haiqqidosona.

Eela Haiquwaa

12 Biniyaama zare gidiya issi bitanee olaa dembbaappe woxxidi, he gal-
lassi Seelo gakkiis; gakkidi kayyuwaa erissanau i ba maayuwaa pooshshidi,
ba huuphiyankka biittaa qoliis. 13 He bitanee gakkiyo wode, Eeli ba
wozanan Xoossaa Taabootaabaa hirggido gishshau, naagiiddi ogiyaa doo-
nan de7iya ba oidiyan uttiis. Bitanee katamaa gelidi, hanidabaa yootin,
katamai ubbai waasuwaa xulluusiis.

14 Eelikka he waasuwaa siyidi, “Hagee aiba waasoo?” yaagiis.

Bitanee eesuwan yiidi, Eelassi yootiis; 15 Eeli uddufun tammanne hosppun
laitta cima gidida, aifeekka xeelaa aggidi galjjido asa. 16 Bitanee Eelassi,
“Olaa dembbaappe yiidaagee tana; taani hachchi yaappe baqataas” yaagiis.

Yaagin Eeli, “Ta na7au, yaatin waanidee?” yaagidi oichchiis.

17 Oichchin oduwaa ehiida bitanee, “Israa7eelati Pilisxxeematu sint-
taappe baqatidosona; daro asai wuriis; ne naati naa77ai Hofiniininne Piini-
haasi haiqqidosona; Xoossaa Taabootaikka omoodettiis” yaagiis.

18 Bitanee Xoossaa Taabootaabaa yootido wode, penggiyaa matan de7iya
ba oidiyaappe Eeli guyye kunddiis; kunddidi garbballee meqqin haiqqiis;
aissi giikko, i ceeganne ordde. Eeli Israa7eela biittan oitamu laittaa daan-
natiis.

19 Eela na7aa Piinihaasa maccaasiyaa yelanau wodee wurido ixeta. Xoos-
saa Taabootai omoodettoogaanne ba bolloinne ba keettaawai haiqqidoogaa

a siyido wode, qoppennan maaretai o oiqqin yelaasu. 20 A haiquwau matattido wode, yelissiyaageeti, “Neeni attuma na7aa yelido gishshau yayyoppa” yaagidosona; shin etayyo a ainne zaarabeikku; eti giyoobaakka ezggabeikku. 21 A ba na7aa Ikaabooda[2] sunttaasu; Xoossaa Taabootai omoodettido gishshaunne ba bolloinne ba keettaawai haiqqido gishshau, “Bonchchoi Israa7eelatuppe shaahettiis” yaagaasu. 22 A, “Bonchchoi Israa7eelatuppe shaahettiis; aissi giikko, Xoossaa Taabootai omoodettiis” yaagaasu.

5

GODAA Taabootai Pilisxxeema Katamatun De7iis

1 Pilisxxeemati Xoossaa Taabootaa omooddidoogaappe guyyiyan, Eben77eezerappe Ashddooda efiidosona. 2 Xoossaa Taabootaa efiidi, Daagoona giyo eeqaa keettaa gelissidi, Daagoona matan essidosona. 3 Ashddooda asai wonttetta gallassi guuridi denddido wode, GODAA Taabootaa sinttan Daagooni ba som77uwan biittan gufannidaagaa be7idosona! Daagoona denttidi, kase sohuwan essidosona. 4 Qassikka wonttetta gallassi guuraara denddidi yiidi, eti GODAA Taabootaa sinttan Daagooni ba som77uwan biittan gufannidaagaa be7idosona! He wode Daagoona guuggeenne a naa77u kushee meqerettidi, pengge gophphiyan de7ees; hinkko asatettai aagee dumma attiis. 5 Hegaa gishshau, Daagoona qeesetinne Ashddoodan de7iya Daagoona keettaa geliya asati ubbai Daagoona pengge gophphiyaa hachchi gakkanaashinkka yedhdhi erokkona.

6 Ashddooda katamaa bollinne hegaa heeran de7iya asaa bolli GODAA kushee wolqqaamiis; GODAI eta bollan boshaa yeddidi, kixa harggiyan eta qaxxayiis.

7 Ashddooda katamaa asai hanidabaa be7ido wode, “Israa7eela Xoossaa kushee nu bollinne nu xoossaa Daagoona bolli wolqqaamido gishshau, Israa7eela Xoossaa Taabootai nu matan gam77oppo” yaagidosona. 8 Yaagidi Pilisxxeema halaqata ubbaa banttakko xeesi shiishshidi, “Israa7eela Xoossaa Taabootaa waatonii?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin halaqati, “Israa7eela Xoossaa Taabootai Gaate giyo katamaa bo” yaagidi zaaridosona. Yaatin, Israa7eela Xoossaa Taabootaa Gaate efiidosona.

9 SHin Taabootai Gaate gakkidoogaappe guyyiyan, GODAA kushee he katamaa bolli wolqqaamidi, keehi gita daganttuwaa daganttiis; yaatidi kataman de7iya asaa naatuppe cimaa gakkanaassi kixa harggiyan shociis. 10 Hegaa gishshau, Xoossaa Taabootaa Eqiroona katamaa yeddidosona.

Xoossaa Taabootai Eqiroona geliyo wode, Eqiroona asati hagaadan yaagidi waassidosona; “Nunanne nu asaa woranau Israa7eela Xoossaa Taabootaa nuukko ehiidosona” yaagidosona. 11 Hegaa gishshau, Pilisxxeema halaqata xeesi shiishshidi, “Israa7eela Xoossaa Taabootaa hagaappe diggite; i guyye ba sohuwaa simmo; hegee xayikko, nunanne nu asaa worana” yaagidosona. Aissi giikko, katamaa ubban haiquwaa dagamai de7ees; GODAA kusheekka katamaa bolli wolqqaamiis. 12 Haiquwaappe palahida asati kixaa harggidosona; he katamaa waasoinne saluwaa gakkiis.

6

GODAA Taabootai Israa7eela Simmiis

2 **4:21** Ikaabooda: Ha sunttaa birshshettai “Bonchchoi baawa” giyoogaa.

1 GODAA Taabootai Pilisxxeema biittan laappun aginaa uttiis. 2 He wode
Pilisxxeema asati qeesetanne shareechchota xeesidi, “GODAA Taabootaa
nuuni waatonii? Nuuni guyye a sohuwaa a waati yeddanaakko, nuuyyo
yootite” yaagidosona.
3 Yaagin eti, “Israa7eela Xoossaa Taabootaa guyye yeddiyaabaa gidikko,
mela yeddoppite; ai hanidinne intte mooruwaa yarshshuwaa ayyo yed-
dite; yaatikko, intte paxana; a kushee intte bollappe aibissi kichchibeen-
naakkokka intte erana” yaagidi zaaridosona.
4 Yaagin Pilisxxeema asati, “Nuuni ayyo yeddanau bessiya mooruwaa
yarshshoi aibee?” yaagidi oichchidosona.
Oichchin eti, “Inttenanne intte halaqata gakkida boshai issuwaa
gidiyo gishshau, Pilisxxeema halaqatu qoodaadan ichchashu worqqa
kixatanne ichchashu worqqa ecereta yeddite. 5 Intte he kixaanne intte
biittaa bashshiya he eceretu misileta medhdhidi, Israa7eela Xoossaayyo
bonchchuwaa immite; ooni erii intte bollappe, intte xoossatu bollappenne
intte biittaa bollappe ba kushiyaa i denttana. 6 Gibxxe asatinne eta kawoi
zoriyaa ekkennan ixxidoogaadan, intte aissi zoriyaa ekkennan ixxeetii?
GODAI eta iissidi qaxxayin, eti Israa7eelata bantta ogiyaa baana mala
yeddibookkonaayye?
7 “Ha77i issi ooratta gaariyaa giigissite; qambbari eta morggen wodhdhi
erenna, xanttiya naa77u miizzata he gaariyan waaxite; shin marata etappe
duuttidi soo efiite. 8 GODAA Taabootaa ekkidi, gaariyaa bollan wottite;
mooruwaa yarshshuwaayyo shiishshido worqqa miishshaa saaxiniyaa gid-
don yeggidi, saaxiniyaa GODAA Taabootaa matan wottidi, i baana mala
yeddite. 9 SHin i biyoosaa xeellite; i ba zawaa oiqqidi, Beeti-SHemeshi
simmidi biyaabaa gidikko, ha gita boshaa nu bolli ehiidaagee GODAA;
beennabaa gidikko, hagee nu bolli coo gakkiisippe attin, nuna dechchidai
GODAA kushe gidennaagaa nuuni erana” yaagidi zaaridosona.
10 Eti hegaadan oottidosona; eti xanttiya naa77u miizzata ekkidi, gaariyan
waaxidosona; miizzatu maratakka son gorddidosona. 11 Eti GODAA Taa-
bootaanne qassi worqqa eceretanne kixa milatissi medhdhido misileta
yeggido saaxiniyaa gaariyan wottidosona. 12 Hegaappe guyyiyan, miizzati
Beeti-SHemeshi efiya ogiyaa oiqqi sitti giidi, “Himbbaa!” gi waassiiddi
biidosona; eti ogiyaara biiddi, ushachchi woikko haddirssi simmibookkona;
Pilisxxeema halaqati miizzatu geeduwaa kaallidi, Beeti-SHemesha zawaa
gakkanaassi biidosona.
13 Beeti-SHemesha asati he wode wombban gisttiyaa cakkoosona; eti pude
xoqqu gi xeellidi, Taabootaa be7idosona; be7idi ufaittidosona. 14 Gaaree
Beeti-SHemeshiyaa Yaasu gade gakkidi, issi gita zaallaa matan eqqiis;
eti gaariyaa mittaa qeridi, xuuggiyo yarshshodan he miizzata GODAASSI
yarshshidosona. 15 Leewati GODAA Taabootaanne worqqa miishshaara
de7iya saaxiniyaa gaariyaappe denttidi, gita zaallaa bolli wottidosona. He
gallassi Beeti-SHemesha asati xuuggiyo yarshshuwaa GODAAYYO yarshshi-
dosona; qassi hara yarshshotakka yarshshidosona. 16 Pilisxxeema halaqati
ichchashati hanidabaa ubbaa be7idi, he gallassikka Eqiroona simmidosona.
17 Pilisxxeema asati mooruwaa yarshshuwaa GODAAYYO kiittido worqqa
kixati Ashddooda, Gaaza, Asqqaloona, Gaatanne Eqiroona geetettiya eta
ichchashu katamatu sunttan issuwaa issuwaa kiittidoogeeta. 18 Worqqa
eceretu qoodai Pilisxxeema halaqatu ichchashatuyyo de7iya gimbbettida
katamatunne gimbbettibeenna moottatu ubbaa keena. Eti GODAA Taa-
bootaa wottido gita zaallai, Beeti-SHemeshiyaa Yaasu gaden de7iyaagee
hachchi gakkanaashinkka hegau markka gididi de7ees.

19 SHin GODAI Beeti-SHemesha asaappe amaridaageeta shociis; etappe
laappun tammaa woriis; aissi giikko, eti GODAA Taabootaa giddo xeelli-
dosona. GODAI eta asaa suppu oottido gishshau, asai yeekkiis. 20 Hegaa
gishshau, Beeti-SHemesha asai, “GODAA sinttan, ha geeshsha Xoossaa sint-
tan ooni eqqanau danddayii? Taabootainne nuuppe pude ookko baanee?”
yaagiis. 21 Yaagidi Qiriyaati-Yi7aariiman de7iya asatukko kiitaa yeddidi,
“Pilisxxeema asati GODAA Taabootaa zaaridosona; duge yiidi, a pude int-
tekko ekki biite” yaagidosona.

7

1 Qiriyaati-Yi7aariima asati yiidi, GODAA Taabootaa efiidosona; efiidi
keraa huuphiyan de7iya Abinadaaba so ehiidosona. GODAA Taabootaa
naaganaadan, Abinaadaaba na7aa El77aazaara dummayidi sunttidosona.

Sameeli Israa7eela Asaa Bolli Daannatiis

2 Taabootai Qiriyaati-Yi7aariiman daro wodiyaa gam77iis; hegeenne,
laatamu laittaa heera gidiyaagaa. Israa7eela asai ubbai azzanidi, GODAASSI
waassiis.

3 Sameeli Israa7eela asaayyo ubbaayyo, “Kumetta wozanaappe intte GO-
DAAKKO simmikko, allaga xoossatanne Asttaarooto giyo xoossiyo intte
giddoppe diggite; intte huuphiyaa GODAAYYO sheedhdhite; a xalaalaayyo
kiitettite; yaatikko, i inttena Pilisxxeematu kushiyaappe ashshana” yaagidi
haasayiis. 4 Hegaa gishshau, Israa7eela asati Ba7aalanne Asttaarooto bantta
giddoppe diggidi, GODAA xalaalaayyo goinnidosona.

5 Hegaappe guyyiyan, Sameeli Israa7eelata, “Ubbaikka Mixiphpha shi-
iqite; taani intteyyo yan GODAA gaannatana” yaagiis. 6 Yaagin eti Mixiphpha
shiiqidosona. SHiiqidi haattaa duuqqidi, GODAA sinttan tigidosona; he
gallassi eti xoomidosona; xoomiiddi he sohuwan, “Nuuni GODAA bolli
nagaraa oottida” yaagidi paaxidosona. Mixiphphan Sameeli Israa7eela asaa
bolli daannatiis.

7 Israa7eelati Mixiphphan shiiqidoogaa Pilisxxeema asati siyido wode, eta
halaqati Israa7eelata olanau pude kiyidosona. Israa7eelati hegaa siyidi,
Pilisxxeematuyyo yayyidosona. 8 Israa7eelati Sameela, “I Pilisxxeema
asatu kushiyaappe nuna ashshana mala, neeni nuuyyo GODAAKKO, nu
Xoossaakko, waassiyoogaa aggoppa” yaagidosona. 9 Sameeli issi xammiya
dorssa maraa ekkidi, ashuwaa wurssi xuuggiyo yarshshodan GODAAYYO
yarshshiis; yarshshidi Israa7eelatu gishshaa GODAAYYO waassiis; waassin
GODAI ayyo siyiis.

10 Sameeli xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyo wode, Pilisxxeemati Is-
raa7eelatuura olettanau shiiqidosona. SHin he gallassi Pilisxxeematu bolli
GODAI gita dadaa gunttidi daganttin, eti Israa7eelatu sinttappe baqati-
dosona. 11 Israa7eelati Mixiphphappe woxxi kiyidi, Pilisxxeemata yedettidi,
Beetikaarappe garssaa gakkanaassi ogiyan woridosona.

12 Hegaappe guyyiyan, Sameeli issi shuchchaa ekkidi, Mixiphphap-
penne SHenappe gidduwan essiis; essidi, “GODAI ha77i gakkanaassi nuna
maaddiis” yaagiiddi he sohuwaa Eben77eezera[3] sunttiis. 13 Pilisxxeema
asatikka xoonettidosona; eti Israa7eela biittaa bolli naa77anttuwaa woraa-
jjibookkona. Sameeli de7ido laitta ubban GODAA kushee Pilisxxeema asatu
bolli wolqqaamiis. 14 Pilisxxeema asati Eqiroonappe Gaate gakkanaassi

3 **7:12** Eben77eezera: Ha sunttaa birshshettai “Maaddiya shuchchaa” giyoogaa.

Israa7eelatuppe omooddido katamati Israa7eelatussi simmidosona; Israa7eelatikka bantta kase zawaa Pilisxxeema asatu kushiyaappe wotti ekkidosona. Qassi Israa7eela asainne Amoore asai saro de7iis.

15 Sameeli ba de7o laitta ubban Israa7eela bollan daannatiis. 16 Sameeli laittan laittan Beeteele, Gelggalanne Mixiphpha yuuyees; i yuuyiyo sohotu ubban Israa7eela bollan daannatees. 17 A keettai Raaman de7iyo gishshau, yaa simmees; simmidi he sohuwankka Israa7eela bollan daannatees. I he sohuwan GODAAYYO yarshshiyoosaa keexxiis.

8

Israa7eela Asai Kawo Koyiis

1 Sameeli cimido wode, ba naata Israa7eela bolli daanna oottidi sunttiis. 2 A baira na7aa sunttai Yuu7eela; kaalo na7aa sunttai Abiiya; he naati Berssaabehan daannatoosona. 3 A naati a ogiyaa hemettibookkona. Eti bessenna go77aa demmanaayyo wora simmidosona; mattaayiyaa ekkidi, xillo pirddaa mirqqidosona.

4 Hegaa gishshau, Israa7eela cimati ubbai issippe shiiqidi, Sameelakko Raama katamaa yiidi, 5 "Hekko neeni cimadasa; ne naati ne ogiyaa hemettokkona; hara kawotetta ubbaadan nuna aissanau kawuwaa ha77i nuuyyo suntta" yaagidosona.

6 Eti, "Nuna aissanau kawuwaa nuuyyo imma" giido yohoi Sameela ufaissibeenna. Hegaa gishshau, Sameeli GODAA woossiis. 7 Woossin GODAI Sameela, "Asai nena giyo qaalaa ubbaa siya; aissi giikko, taani eta bolli kawotennaadan, eti tana ixxidosonappe attin, nena ixxibookkona. 8 Eta taani Gibxxeppe kessido gallassaappe doommidi, hachchi gakkanaassi tana aggidi, hara xoossatuyyo goinniiddi de7idosona; simmi ha77i eti ta bolli oottidoogaa ubbaa ne bollikka oottoosona. 9 Ha77ikka eta qaalaa siya; shin eta minttada seera; eta bollan kawotana kawuwaa wogaa eta erissa" yaagiis.

10 Kawuwaa oichchida deriyaayyo GODAI odido qaalaa ubbaa Sameeli yootiis. 11 I etayyo hagaadan yaagiis; "Intte bolli kawotana kawoi inttena oottanabai hagaa: intte attuma naata ekkidi, gaariyaasatanne paraasata kessana; eti a gaariyaa sinttan woxxana. 12 Etappe attaa shaalaqatanne hamssaalaqata, haraata a biittaa goyiyaageetanne a kattaa cakkiyaageeta, qassi haraata a ola miishshaanne a para gaaretu miishshaa oottiyaageeta kessana. 13 Intte macca naatakka efiidi, baayyo shittuwaa giigissiyaageeta, kattiyaageetanne uukkiyaageeta kessana. 14 Intte goshshaappe, woiniyaa turaa sohuwaappenne wogaraa sohuwaappe ubbaappe lo77iyaagaa ekkidi, ba oosanchchatuyyo immana. 15 Kattaappenne woiniyaappe tammaappe issi kushiyaa i ekkidi, ba sunttatuyyoonne ba oosanchchatuyyo immana. 16 Intte attuma ashkkaratappenne macca ashkkaratappe, qassi intte miizzaappenne hariyaappe lo77iyaageeta ekkidi, ba oosuwaa ootissana. 17 Intte dorssaappenne deeshshaappe tammaappe issi kushiyaa i ekkana; inttekka a ashkkarata gidana. 18 He gallassi intte intteyyo doorido kawuwaappe waassana; shin he gallassi GODAI intte waasuwaa siyenna" yaagiis.

19 Yaaginkka asai Sameela qaalaa siyennan ixxidi, "CHii! CHii! Nuussi kawoi de7o. 20 Yaanikko, nuunikka hara kawotettatu ubbaa mala gidana. Nu kawoi nuna aissana; nu sintti aadhdhidi, i nu gishshatau olettana" yaagidosona.

21 Sameeli asaa qaalaa ubbaa siyiis; siyidi GODAAYYO yootiis. 22 Yootin GODAI Sameela, "Eta qaalaa siya; eta bolli kawuwaa kawoya" yaagiis.

Sameeli Israa7eela asaa, "Asai ubbai ba katamaa katamaa simmo" yaagiis.

9

Saa7oolanne Sameela

1 Biniyaama zariyaappe Qiisa giyo issi bitanee de7ees; i Abii7eela na7aa;
Abii7eeli Xaroora na7aa; Xaroori Bakoraata na7aa; Bakoraati Biniyaama
zariyaa Afiiha na7aa; he bitanee wolqqaama asa. 2 Ayyo Saa7oola giyo issi
wodalla lo77o na7ai de7ees; Israa7eelatu giddon appe aadhdhi lo77iya asi
baawa; i hasheppe qommo baggan asa ubbaappe aduqqees.
3 Issi gallassi Saa7oola aawaa Qiisa hareti bayidosona; bayin Qiisi ba
na7aa Saa7oola, "Ashkkaratuppe issuwaa ekkada, dendda; denddada
hareta koyanau ba" yaagiis. 4 Eti Efireema gezziyaaranne SHaliisha biittaara
koyiiddi kanttidosona; shin hareta demmibookkona. Qassi SHaa7iliima
biittaara kanttidosona; shin hegaanikka hareti de7okkona. Biniyaama
biittaarakka kanttidosona; shin yaanikka demmibookkona.
5 Eti Xufa biittaa gakkido wode, Saa7ooli banaara de7iya ashkkaraa,
"Haaya; ane guyye simmoos; hinna xayikko, ta aawai haretubaa qoppiy-
oogaa aggidi, nuuyyo hirggana" yaagiis.
6 SHin ashkkarai, "Be7a! Xoossaa asa issoi ha kataman de7ees. I
bonchchettida asa; i odiyo ubbabai tumattees. Ane ha77i nuuni yaa boos;
ooni erii nuuni baana ogiyaa i nuuyyo yootanaakkonne" yaagiis.
7 Saa7ooli ba ashkkaraa, "Nuuni biyaabaa gidikko, ayyo ai immanee?
Korjjuwaappe qumai wuriis; nuuni Xoossaa asaayyo immiyoobi baawa.
Nuuyyo aibi de7ii?" yaagiis.
8 Yaagin ashkkarai Saa7oolayyo, "Be7a; ta kushiyan issi xaqara biraayyo
uruubee de7ees; nuuni baana ogiyaa Xoossaa asi nuuyyo yootanaadan ha
biraa ayyo immana" yaagidi zaariis.
9 (Beni wode Israa7eela biittan issi asi Xoossaa oichchanau biiddi,
"Haayite; ane xeelliyaagaakko boos" yaagees. Aissi giikko, ha wodiyan
hananabaa yootiyaagee beni wodiyan xeelliyaagaa geetettees.) 10 Saa7ooli
ba ashkkaraa, "Lo77o; hindda" yaagin, Xoossaa asi de7iyo katamaa
biidosona. 11 Katamaa pudettaa eti kiyishin, haattaa tikkanau yiya
geela7otuura ogiyan gaittidosona; gaittidi he geela7ota, "Xeelliyaagee hagan
de7ii?" yaagidi oichchidosona.
12 Oichchin eti, "Ee de7ees; hegaa be7ite; i intteppe sinttan de7ees;
eesuwan akko biite. Asai hachchi goinniyo xoqqa sohuwan yarshshiyo
gishshau, i nu katamaa yiis. 13 Katamaa intte gelidosaara, i maanau goinniyo
xoqqa sohuwaa kiyennan de7ishin demmana. I gakkennan de7ishin, asai
meettaa doommenna; aissi giikko, yarshshuwaa i anjjanau koshshees. I
anjjidoogaappe guyyiyan, shoobettidaageeti maana. Pude biite; intte a
ha77i demmana" yaagidosona. 14 Yaagin eti katamaa biidosona; eti katamaa
geliyo wode, Sameeli goinniyo xoqqa sohuwaa pude biiddi, etaara gaittanau
yiyaagaa be7idosona.
15 Saa7ooli yaanaappe kase gallassi, Sameelayyo GODAI hagaadan yaagidi
qonccissi wottiis; 16 "Wontto hannoode Biniyaama biittaappe issi bitaniyaa
taani neekko yeddana; i ta asaa Israa7eela kaalettana mala a tiya; ta asaa
Pilisxxeema asatu kushiyaappe i ashshana; aissi giikko, ta asaa waasoi
taakko gakkin, taani eta xeellaas" yaagiis.
17 Sameeli Saa7oola be7ido wode, GODAI Sameela, "Be7a! Taani neeyyo
yootido bitanee hagaa; i ta asaa haarana" yaagiis.
18 Saa7ooli penggiyaa matan de7iya Sameelakko shiiqidi, "Xeelliyaagaa
keettai awaanakko hai taayyo yootarkkii?" yaagiis.
19 Yaagin Sameeli Saa7oolayyo, "Xeelliyaagee tana. Hachchi intte tanaara
miyo gishshau, taappe sinttatidi, pude goinniyo xoqqa sohuwaa biite. Taani

nena wontto guuraara yeddana; ne wozanan de7iya ubbabaa taani yootana.
20 Heezzu gallassaappe kase bayida ne haretubaa gidikko, eti beettido
gishshau, hirggoppa. Israa7eela asai ubbai amottiyoi oonee? Nenanne ne
aawaa so asaa gidennee?" yaagiis.
21 Saa7ooli zaaridi, "SHin taani Israa7eela zare ubbaappe laafiya
Biniyaama zare gidikkinaa? Ta so asaikka Biniyaama zariyaa giddon
guuxxiyaagaa gidennee? Neeni aissi taayyo hagaa malabaa haasayai?"
yaagiis.
22 Hegaappe guyyiyan, Sameeli Saa7oolanne a ashkkaraa efiidi, aaho
wuigiyaa gelissiis; gelissidi he sohuwan shoobettida hasttamu gidiya
asaappe qommo baggaara araatan utissiis. 23 Sameeli qumaa kattiyaagaa,
" 'Ne matan wottashsha' gaada taani neeyyo immido ashuwaa hamma"
yaagiis.
24 Yaagin kattiyaagee gedaanne a bollan de7iyaagaa ekki ehiidi, Saa7oola
sinttan wottiis. Sameeli Saa7oola, "Neeyyo ashshidoogee hagaa; ekkada
ma. Aissi giikko, taani imattata shoobboosappe doommada, hagaa neeyyo
ashshaas" yaagiis. He gallassi Saa7ooli Sameelaara miis. 25 Eti goinniyo
xoqqa sohuwaappe duge katamaa wodhdhin, Sameeli Saa7oolayyo keettaa
bollan dembbayidi oottidosan hiixaa hiixxin zin77iis.

Sameeli Saa7oola Tiyidi Kawoyiis

26 Eti guuraara denddidosona; sa7ai wonttin, Sameeli Saa7oola he keettaa
bollaappe xeesidi, "Giiga; taani nena moissana" yaagiis. Saa7ooli giigin,
inne Sameelinne naa77ai issippe ogiyaa kiyidosona. 27 Eti katamaa gaxaa
wodhdhishin, Sameeli Saa7oola, "Ashkkarai nuuppe sinttau aadhdhana
mala yoota" yaagiis; yaagin ashkkarai sinttau aadhdhiis. Aadhdhin Sameeli
Saa7oola, "Taani neeyyo Xoossai giidobaa odana mala, hagan guuttaa
takkashsha" yaagiis.

10

1 He wode Sameeli tigiyoobaara zaitiyaa ekkidi, Saa7oola huuphiyan
tigiis; tigidi Saa7oola yeridi, hagaadan yaagiis; "Ba asaa Israa7eela haarana
mala GODAI nena tiyiis gidennee? Neeni a asaa kaalettada, eta yuushuwan
de7iya morkketu kushiyaappe eta ashshana. A asaa neeni haarana mala,
GODAI nena tiyidoogau malaatai hagaa. 2 Neeni hachchi taappe shaahettiyo
wode, Raaheeli duufuwaa matan, Biniyaama zawan de7iya Xelxxaaha giyo
sohuwan naa77u asatuura gaittana; gaittin eti nena, 'Neeni koshshaa biido
hareti beettidosona; ha77i ne aawai hareta qoppiyoogaa aggidi, "Ta na7ai
xayiis; shin waanooshsha?" yaagiiddi nebaa hirggees' yaagidi yootana.
3 "Neeni he sohuwaappe denddada, Taaboora giyo gita mittaa
gakkanaashin baana; neeni biishin, Xoossaakko Beeteele biya heezzu
asati nenaara gaittana. Etappe issoi heezzu deeshsha marata tookkiis;
naa77anttoi heezzu oittaa tookkiis; heezzanttoi ogoro kumida woine eessaa
tookkiis. 4 Eti nena sarotana; neeyyo naa77u oittaa eti immana; neeni eta
kushiyaappe he oittaa ekkana.
5 "Hegaappe guyyiyan, neeni Pilisxxeema olanchchatu citai de7iyo Xoos-
saa Gib77aa giyo katamaa baana. Neeni he katamaa gakkiyo wode, diit-
taara karaabiyaara, pulaaliyaaranne maazinqqiyaara kaa7iiddinne hanan-
abaa yootiiddi, goinniyo xoqqa sohuwaappe duge wodhdhiya hananabaa
yootiyaageetu citaara gaittana; 6 GODAA Ayyaanai ne bolli wolqqappe wod-
hdhana; wodhdhin neenikka etaara hananabaa yootana; neeni laamettada
hara asa kiyana. 7 Ha malaatati polettiyo wode, ne kushiyan gaittidabaa
aibanne ootta; aissi giikko, Xoossai nenaara de7ees.

8 “Neeni taappe sinttatada Gelggala aadhdha. Taanikka tumuppe xuuggiyo yarshshuwaanne sarotettaa yarshshuwaa yarshshanau neekko duge baana. Taani neekko baada neeni oottanabaa odana gakkanaashin, laappun gallassaa gam77aasa” yaagiis.

9 Saa7ooli Sameelappe shaahettishin, Xoossai Saa7oola wozanaa laammiis; qassi he malaatati ubbai he gallassan hanidosona. 10 Saa7oolinne ashkkarai Gib77aa gakkin, hananabaa yootiyaageetu citai aara gaittiis; Xoossaa Ayyaanai a bolli wolqqappe wodhdhiis; wodhdhin eta giddon hananabaa yootiis. 11 Saa7oola kase eriyaageeti ubbai hananabaa yootiyaageetuura hananabaa yootiyoogaa be7idi, issoi issuwaa, “Qiisa na7ai waaniichchidee? Qassi Saa7oolikka hananabaa yootiyaageetu zateeyye?” yaagidosona. 12 He sohuwan de7iya issi bitanee etayyo, “Eta aawai oonee?” yaagidi zaariis. Hegaa gishshau, “Saa7oolikka hananabaa yootiyaageetu zateeyye?” giyoogee haise gidiis. 13 Saa7ooli hananabaa yootiyoogaa wurssidoogaappe guyyiyan, goinniyo xoqqa sohuwaa biis.

14 Saa7oola aawaa ishai Saa7oolanne ashkkaraa, “Awa biidetii?” yaagiis.

Yaagin Saa7ooli, “Hareta koshshaa biida; hareti beettennan xayin, Sameelakko biida” yaagiis.

15 Saa7oola aawaa ishai, “Hayyanaa Sameeli neeyyo giidobaa taayyo yootarkkii” yaagiis.

16 Yaagin Saa7ooli ba aawaa ishaayyo, “Hareti beettidoogaa Sameeli nuuyyo geeshshidi yootiis” yaagiis; shin Sameeli, “Kawo gidaasa” giidi ayyo odidoogaa yootibeenna.

Saa7ooli Kawotidoogee Qonccyan Odettiis

17 Hegaappe guyyiyan, Sameeli Mixiphphan Israa7eela asaa GODAAKKO xeesi shiishshiis. 18 SHiishshidi eta, “GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; ‘Taani Israa7eela Gibxxeppe kessaas; Gibxxe asatu kushiyaappenne inttena naaqqiya kawotettatu ubbaa kushiyaappe taani ashshaas’ yaagees. 19 SHin hachchi intte metuwaappenne waayiyaappe ubbaappe inttena ashshiya intte Xoossaa ixxideta; ixxidi, ‘CHii! Nu bolli kawo kawoya’ yaagideta. Hegaa gishshau, ha77i intte intte zariyaaninne intte yaran gididi, GODAA sintti aadhdhite” yaagiis.

20 Hegaayyo Sameeli Israa7eela zare ubbaa aattin, saamai Biniyaama zariyan wodhdhiis. 21 Biniyaama zariyaa yaran yaran aattin, saamai Maaxira yaran wodhdhiis; wurssettan Qiisa na7ai Saa7ooli doorettiis. Eti a koyidosona; shin i beettibeenna. 22 Hegaa gishshau eti GODAA, “Biron ha sohuwaa yaana asi de7ii?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin GODAI, “Ee! Saa7ooli miishshatu giddon qosetti uttiis” yaagiis.

23 Eti woxxi biidi, yaappe a kessi ehiidosona. Asaa giddon i eqqiyo wode, hasheppe qommo baggan asa ubbaappe aduqqees. 24 Sameeli asa ubbaayyo, “GODAI doorido bitaniyaa be7eetii? Ha asaa giddon a milatiyaabi ooninne tumu baawa” yaagiis.

Yaagin asai ubbai ba qaalaa xoqqu oottidi, “Kawoi shemppo gam77o” yaagiis.

25 Hegaappe guyyiyan, Sameeli kawotettaa wogaa asaayyo yootiis; xaaxettiya maxaafan he wogaa xaafidi, GODAA sinttan wottiis. Yaatidi Sameeli asa ubbaa huuphiyan huuphiyan a soo a soo yeddiis.

26 Saa7oolikka ba soo Gib77a biis; Xoossai eta wozanaa bochchido mino asati Saa7oolaara biidosona. 27 SHin issi issi pattenna asati, “Ha bitanee nuna waatidi ashshanee?” yaagidosona; eti a karidi, ayyo ainne imota immibookkona. SHin Saa7ooli co77u giis.

11

Saa7ooli Amoona Asata Xooniis

1 Issi aginaappe guyyiyan, Amoona biittaa Kawoi Naa7oosi denddidi,
Gala7aaden de7iya Yaabeesha katamaa dooddidi uttiis. Uttin Yaabeesha
asai ubbai a, “Neeni nunaara maachchaa wotta; nuuni neeyyo haarettana”
yaagiis.
2 Yaagin Naa7oosi, “Taani issibaa oottanau intte eeno giikko, inttenaara
maachchaa wottana; hegeenne, taani intteyyo ubbaayyo ushachcha aifiyaa
woocada kessana; yaatada Israa7eela ubbaa kaushshana” yaagiis.
3 Yaabeesha cimati ubbai Naa7oosa, “Israa7eela biitta ubbau nuuni ki-
itaa yeddana mala, laappun gallassaa takkashsharkkii; nuna ashshiyaabi
ooninne xayikko, nuuni neeyyo kushiyaa immana” yaagidosona.
4 Kiitettidaageeti Saa7ooli de7iyoosaa Gib77aa biidi, ha yohuwaa asaayyo
yootidosona; yootin asai ubbai ba qaalaa xoqqissidi yeekkiis. 5 He wode
Saa7ooli ba boorata laaggidi goshshaappe yiyaagee, “Asai waanidee? Aibissi
yeekkii?” yaagidi oichchiis; oichchin Yaabeesha asai giidobaa ayyo yooti-
dosona.
6 Ha qaalaa Saa7ooli siyido wode, Xoossaa Ayyaanai a bollan wolqqan
wodhdhiis; Saa7ooli hanqquwaa suulliis. 7 Saa7ooli waaxa boorata
ekki muxerettidi, kiitettidaageetun Israa7eela biitta ubbau yeddiiddi,
“Saa7oolanne Sameela kaallidi, kiyenna o booratinne hagaadan muxettana”
yaagiis.
Hegaappe guyyiyan, GODAA dagamai asaa bolli wodhdhin, eti issi asadan
kiyidosona. 8 Saa7ooli Bezeeqan eta shiishshidi qoodido wode, Israa7eela
asai heezzu xeetu sha7a; Yihudaa asai hasttamu sha7a. 9 Eti kiitetti yi-
idaageeta hagaadan yaagidosona; “Biidi Yaabeesha Gala7aade asatuyyo,
‘Wontto xalqqee michchiyo wode, nuuni inttena ashshana’ yaagidi yootite”
yaagidosona. Kiitettidaageeti biidi, Yaabeesha asatuyyo hegaa yootidosona;
yootin eti keehi ufaittidosona.
10 Yaabeesha asati Amoona asatuyyo, “Nuuni wontto intteyyo kushiyaa
immana; intte nuna dosiyoogaadan oottana danddayeeta” yaagidosona.
11 Wonttetta gallassi Saa7ooli ba asaa heezzu citan shaakkiis; eti sa7ai
wonttiyo wode, Amoona asati galchchidosaa gelidi, xalqqee michchana
gakkanaassi Amoona asata goora7idosona; goora7aappe attidaageeti
naa77u asi issippe de7ennaadan ubbai bau bau laalettiis.
12 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai Sameela, “ ‘Saa7ooli nu bolli ka-
wotanee?’ yaagida asati oonee? Eti oonakko kessite; nuuni eta worana”
yaagiis.
13 SHin Saa7ooli eta, “Issi asinne hachchi haiqqenna; aissi giikko, GODAI
Israa7eela wotti ekkido gallassai hachcha” yaagidi zaariis.
14 Hegaappe guyyiyan, Sameeli asaa, “Haayite; Gelggali boos; biidi yan
Saa7ooli kawo gidiyoogaa zaarettidi erissoos” yaagiis. 15 Hegaa gishshau,
asati ubbai Gelggali biidi, Gelggalan, GODAA sinttan Saa7ooli kawo gidiy-
oogaa erissidosona. Yan sarotettaa yarshshuwaa GODAA sinttan yarshshi-
dosona; Saa7oolinne Israa7eela asai ubbai he sohuwan xoonuwaa baalaa
gita ufaissan bonchchidosona.

12

Sameeli Asaayyo Biddiis

1 Hegaappe guyyiyan, Sameeli Israa7eela ubbaa hagaadan yaagiis; “Intte
taayyo yootido ubbabaa taani siyada, intte bolli kawuwaa kawoyaas.

2 Ha77i simmi inttena kaalettanau kawoi de7ees. Tana gidikko, taani daro
de7aasinne cimaas; ta naati inttenaara de7oosona. Taani ta yelagatet-
taasappe hachchi gakkanaashin inttena kaalettaas. 3 Hekko taani hagan
eqqaas; GODAA sinttaaninne i tiyido kawuwaa sinttan ta bolli markkattite.
Taani o boora ekkidanaa? O hare ekkidanaa? Oona cimmidanaa? Oona
huqqunnidanaa? Ta aifiyaa qooqissanau o kushiyaappe mattaaye mi-
idanaa? Hageetuppe issuwaanne taani oottidobaa gidikko, taani qanxxana"
yaagiis.
4 Yaagin eti zaaridi, "Neeni nuna cimmabaakka; woikko nuna
huqqunnabaakka; neeni asa kushiyaappe aibanne mattaaye mabaakka"
yaagidosona.
5 Sameeli eta, "Intte ta kushiyan aibanne demmibeennaagau GODAINNE i
tiyido kawoinne hachchi intte bollan markka" yaagiis.
Etikka, "Ee, i markka" yaagidosona.
6 Sameeli asaa, "Musanne Aaroona dooridaageenne intte aawata
Gibxxeppe kessidaagee GODAA. 7 Ha77i simmi intteyyoonne intte
aawatuyyo GODAI oottido xillo oosuwau ubbau taani inttenaara GODAA
sinttan mootettanaadan, hagan eqqite. 8 Yaaqoobinne a so asai Gibxxe
biidi de7ishin, Gibxxe asati eta naaqqido wode, intte aawati GODAAYYO
waassidosona; waassin GODAI Musanne Aaroona kiittiis; eti intte aawata
Gibxxeppe kessidi, hagan wottidosona.
9 "SHin Israa7eela asati GODAA bantta Xoossaa dogidosona; dogin GODAI
eta Haxoora olanchchatu gadaawaa Sisaara kushiyan, Pilisxxeema asatu
kushiyaaninne Moo7aaba kawuwaa kushiyan aattidi immiis; aattidi immin
eta olidosona. 10 Eti GODAAYYO, 'Nuuni nagaraa oottida; nuuni GODAA
aggidi, Ba7aalayyoonne Asttaarootiyyo goinnida. SHin ha77i neeni nuna
nu morkketu kushiyaappe ashsha; nuuni neeyyo goinnana' yaagidi waas-
sidosona. 11 Waassin GODAI Geedoona, Baaraaqa, Yofttaahanne Sameela
kiittidi, intte yuusho ubban de7iya morkketu kushiyaappe inttena ashshiis;
yaatin, intte saro de7ideta.
12 "Amoona asatu Kawoi Naa7oosi inttekko yiidoogaa be7ido wode, GODAI
intte Xoossai intte kawo gidikkokka, intte tana, 'CHii, nuuni nuna haaranau
kawo koyoos' yaagideta. 13 Ha77ikka intte dooridi oichchido kawoi hageeho!
Be7ite; GODAI intte bolli kawuwaa wottiis. 14 GODAAYYO intte yayyikko,
ayyo kiitettikko, a qaalaayyo azazettikko, a azazuwaayyo makkalennan
aggikkonne inttekka intte bolli kawotiya kawoikka GODAA intte Xoossaa
kaallikko, yaatikko lo77o. 15 SHin GODAA qaalaayyo intte azazettennan
ixxikkonne a azazuwaayyo makkalikko, GODAA pirddai kase intte aawatu
bolli yiidoogaadan, intte bollikka yaana.
16 "Simmi ha77i eqqi bayite; GODAI intte aifiyaa sinttan oottiyo ha gitabaa
be7ite! 17 Gisttiyaa cahaa wodee ha77a gidenneeyye? GODAI dadaanne iraa
yeddana mala, taani GODAAYYO waassana. Yaaniyaabaa gidikko, kawuwaa
intte oichchidoogee GODAA sinttan gita iitatetta gidiyoogaa intte erananne
be7ana" yaagiis.
18 Sameeli GODAAYYO waassiis; GODAI he gallassi dadaanne iraa yeddiis;
hegaa gishshau, asai ubbai GODAANNE Sameela keehippe yayyiis.
19 Asai ubbai Sameela, "Nuuni kawuwaa oichchidi, nu nagaraa ubbaa bolli
ha iitatettaa gujjido gishshau, nuuni ne ashkkarati haiqqennaadan nuuyyo
GODAA ne Xoossaa woossarkkii" yaagiis.
20 Yaagin Sameeli asaayyo hagaadan yaagiis; "Yayyoppite; tumakka intte
ha iitatetta ubbaa oottideta; shin intte kumetta wozanaappe GODAAYYO
kiitettiteppe attin, a kaalliyoogaa aggoppite. 21 Maaddenna, ashshennanne

pattenna eeqata kaalloppite; aissi giikko, hegee pattennabaa. 22 GODAI ba
gita sunttaa gishshau ba asaa aggenna; aissi giikko, i inttena ba asa oottanau
ufaittees. 23 Intte gishshau woossiyoogaa aggada GODAA bolli nagaraa
oottanaagee taappe haakko; taani inttena lo77onne suure ogiyaa tamaarissana. 24 GODAAYYO yayyite; intte kumetta wozanaappe ammanettidi, ayyo
kiitettite; intteyyo i oottido gitabaa hassayite. 25 SHin intte iitabaa zaari
zaaridi oottikko, inttekka intte kawoikka xayana" yaagiis.

13

Pilisxxeematuura Denddida Olaa

1 Saa7ooli Israa7eela bolli naa77u laittaa kawotidoogaappe guyyiyan,
2 Israa7eelatu giddoppe heezzu asaa dooriis; naa77u sha7ai Mikimaasan,
Beeteele gezziyan Saa7oolaara de7ees; issi sha7ai qassi Biniyaaman de7iya
Gib77an Yonaataanaara de7ees; attida asaa Saa7ooli eta soo soo yeddiis.

3 Yonaataani Gebaa7an de7iya Pilisxxeema olanchchatu citaa bolli woraajjiis; Pilisxxeema asati hegaa siyidosona. Hegaappe guyyiyan Saa7ooli,
"Ibraaweti hagaa siyona" giidi, biittaa ubban malkkataa punissiis. 4 Punissin
Israa7eela asai ubbai, "Saa7ooli Pilisxxeema olanchchatu citaa bolli woraajjiis; woraajjin ha77i Israa7eela asai Pilisxxeema asaassi sheneyiyaabaa
gidiis" yaagiyo oduwaa siyiis. Siyidi asai Saa7oolakko Gelggala xeesettidi
shiiqiis.

5 Pilisxxeema asati Israa7eelata olanau hasttamu sha7u para gaaretuura,
usuppun sha7u paraasatuuranne abbaa doonan de7iya shafiyaa keena
olanchchatuura shiiqidosona; eti pude biidi, Beeti-Aweenappe arshsho baggaara de7iya Mikimaasan galchchidosona. 6 Israa7eela olanchchati banttau
leelidoogaanne eta citaikka keehippe un77ettidoogaa be7idi, gonggoluwaa
giddon, buuraa giddon, zaallatu giddon, kakaa giddooninne haattau bookko
ollaa giddon qosettidosona. 7 Ibraawetuppe aramidaageeti Yorddaanoosa
SHaafaa pinnidi, Gaadanne Gala7aade biitti biidosona. SHin Saa7ooli
Gelggalan attiis; aara de7iya olanchchati ubbai yashshau kokkoridosona.

8 Saa7ooli Sameeli keerido laappun gallassaa gam77iis; shin Sameeli
Gelggali yibeenna; yaatin, Saa7oola asai laalettiyoogaa doommiis. 9 Hegaa
gishshau, Saa7ooli, "Xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa
taayyo hammite" yaagiis; ehin Saa7ooli xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiis.
10 Saa7ooli xuuggiyo yarshshuwaa polosaarakka Sameeli gakki wodhdhiis.
Yaatin, Saa7ooli Sameela mokkanau kare kiyiis.

11 Sameeli Saa7oola, "Hagee neeni oottidoogee aibee?" yaagiis.

Yaagin Saa7ooli, "Asai laalettiyoogaa, neenikka giido wode
yabeennaagaanne Pilisxxeemati Mikimaasan shiiqidoogaa taani be7ada,
12 'Pilisxxeemati tanaara olettanau ha77i Gelggala wodhdhana; taani
GODAA maaduwaa oichchabeikke; hegaa gishshau, xuuggiyo yarshshuwaa
taani yarshshanau koshshees' gaada qoppaas" yaagidi zaariis.

13 Sameeli Saa7oola, "Neeni eeyabaa oottadasa; GODAI ne Xoossai neeyyo
immido azazuwaa naagabaakka. Naagidaakko GODAI hachchi ne kawotettaa Israa7eela bolli merinau minttanaagaashin. 14 Simmi ha77i ne kawotettai gam77enna; neeni GODAA azazuwaa naagabeenna gishshau, GODAI
ba wozanaadan oottiya asa koyiis; koyidi a ba asaa haaranaadan sunttiis"
yaagiis.

15 Hegaappe guyyiyan, Sameeli Gelggalappe denddidi, Biniyaaman de7iya
Gib77aa biis. Bin Saa7ooli banaara de7iya asaa qoodiis; qoodin asai usuppun xeetu keena gidiis. 16 Saa7ooli, a na7aa Yonaataaninne etaara de7iya

asai Biniyaaman de7iya Gebaa7an galchchidosona; Pilisxxeema asatikka Mikimaasan galchchidosona. 17 Pilisxxeemati galchchidosaappe woraajjiyaageeti heezzu cuge gididi kiyidosona; etappe issi cugee SHu7aala biittan de7iya Oofirakko simmidi biis; naa77anttoi Beeti-Horooni biis; 18 heezzantto cugee bazzuwaa sinttayida, Xabo7iima Wombbaa duge xeelliya zawaa ogiyaa oiqqidi biis.

19 Pilisxxeema asati, “Ibraaweti bisuwaanne tooraa qoxxoppona” giido gishshau, Israa7eela biitta ubban birata qoxxiyaabi beettibeenna. 20 Hegaa gishshau, Israa7eela ubbai bantta marashaa xeeraa, xikkiyaa, kalttaanne baacaa poshissanau Pilisxxeema asatukko boosona. 21 Marashaa xeeraanne shalkkiyaa poshissanau hosppun giraame deexxiya biraa qanxxoosona; kalttaa, xikkiyaanne philxxuwaa poshissanau hegau baggaa qanxxoosona. 22 Hegaa gishshau, Saa7oolaaranne Yonaataanaara de7iya asaa ubbaa kushiyan olaa gallassi toorinne bisoi baawa; shin Saa7oolaunne a na7aa Yonaataanau de7ees. 23 Pilisxxeematu cugee Mikimaasa pinuwaa baanau kiyiis.

14

Yonaataani Pilisxxeematu Bolli Woraajjiis

1 Issi gallassi Saa7oola na7ai Yonaataani ba ola miishshaa tookkiya wodallaa hagaadan yaagiis; “Haaya; hefintta baggan de7iya Pilisxxeemati galchchidosaa ane boos” yaagiis. SHin ba aawaayyo ha yohuwaa yootibeenna.

2 He wode Saa7ooli Gib77a matan Migiroonan, roomaane giyo mittaa garssan de7ees. Aara usuppun xeetu asatinne 3 eefuudiyaa maayida qeesee, Akiiyi de7oosona. Akiiyi Ikaabooda ishaanne Ahixuuba na7aa; Ahixuubi Seelon GODAA qeese gidida Eela na7ai Piinihaasi yelidoogaa. Yonaataani biichchidoogaa asai eribeenna.

4 Yonaataani Pilisxxeemati galchchidosaa gakkanau pinnanau qoppiyo pinuwaassi naa77u baggaarakka xeerai puixatiyo gita zaallati de7oosona; issuwaa sunttai Bodeexa; naa77anttuwaa sunttai Seena. 5 Zaallatuppe issoi pinuwaassi huuphessa baggaara Mikimaasau baazzatidi de7iyo wode, issoi qassi tohossa baggaara Gebaa7au baazzatidi de7ees.

6 Yonaataani ba ola miishshaa tookkiya wodallaa hagaadan yaagiis; “Haaya; ha qaxxarettibeennaageeti galchchidosaa ane hefintti boos. Ooni erii, GODAI nu gishshaa oottanaakkonne; GODAI daro asan gidin, guutta asan gidin, ashshanaagaa a diggiyaabi aibinne baawa” yaagiis.

7 Yaagin a ola miishshaa tookkiyaagee, “Neeni qoppidobaa ubbaa ootta; ba; ta kumetta wozanaappe taani nenaara de7ais” yaagiis.

8 Yaagin Yonaataani, “Yaanikko haaya; hefintti asaakko pinnidi, asan be7ettana. 9 Eti nuna, ‘Nuuni inttekko baanaashin hegan naagite’ yaagikko, nuuni de7iyoosan takkanaappe attin, etakko bookko. 10 SHin eti, ‘Haa nuukko pude kiyite’ giikko, nuuni pude kiyana; aissi giikko, hegee GODAI eta nu kushiyan aattidi immidoogau nuuyyo malaata gidana” yaagiis.

11 Yaatin, naa77aikka Pilisxxeematu qatuwau banttana bessidosona. Bessin Pilisxxeemati, “Be7ite! Ibraaweti bantta qosettido ollaappe zuummidi kiyoosona” yaagidosona. 12 Qatuwan de7iya asati Yonaataananne ola miishshaa tookkiyaagaa xeegidi, “Haa nuukko pude kiyite; nuuni inttena bessana” yaagidosona.

Hegaa gishshau, Yonaataani ba ola miishshaa tookkiyaagaa, “Tana kaallada ha pudettaa kiya. GODAI eta Israa7eela kushiyan aattidi immirggiis” yaagiis.
13 Yonaataani ba ola miishshaa tookkiyaagaa kaalettidi, tohuwaaninne kushiyan hambburuucidi pudettaa kiyiis. Pilisxxeemati Yonaataana kushiyan kunddidosona; kunddin a ola miishshaa tookkiyaagee kaalli kaallidi eta woriis. 14 He koiro woraajjiyan Yonaataaninne a ola miishshaa tookkiyaagee bagga booraso gaden laatamu gidiya asaa woridosona. 15 Hegaappe guyyiyan, gaxa biittan de7iya Pilisxxeema asati dagammidosona; ambbaanotinne qatuwan de7iya olanchchati yashshau kokkoridosona. Biittaikka qaaxxiis; hegeenne, Xoossaappe kiitettida dagamaa.

Pilisxxeemati Xoonettidosona

16 Saa7ooli Biniyaama biittan, Gib77an wottido wochchiya asati xeellidi, Pilisxxeema olanchchati yaara haara piskki giidi laalettiyaageeta be7idosona. 17 Yaatin, Saa7ooli banaara de7iya asata, “Ane olanchchata shiishshite; shiishshidi nu giddoppe ooni biidaakko be7ite” yaagiis. Yaagin eti shiishshidi qoodiyo wode, Yonaataaninne a ola miishshaa tookkiyaagee bainnaagaa be7idosona.
18 Saa7ooli qeesiyaa Akiiya, “GODAA oichchanau ane eefuudiyaa haa ekkada ya” yaagiis. He wode Akiiyi Israa7eela asaa sinttan eefuudiyaa maayees. 19 Saa7ooli qeesiyaara haasayishin, Pilisxxeematu qatuwan wocamai dari daridi biis. Hegaa gishshau, Saa7ooli qeesiyaa, “Eefuudiyaappe ne kushiyaa kessargga” yaagiis.
20 Hegaappe guyyiyan, Saa7oolinne a asai ubbai shiiqidi, olaa biidosona. Biidi Pilisxxeema asati ubbai shabbirettidi, bantta bisuwan issoi issuwaa busakkiiddi de7iyaageeta demmidosona. 21 Kase Pilisxxeema asatuura de7idi, etaara pude eti galchchidosaa biida Ibraawetikka eta aggidi, Saa7oolaaranne Yonaataanaara de7iya Israa7eela asan gaittidosona. 22 Efireema gezziyan qosetti uttida hara Israa7eelatikka Pilisxxeemati baqatiiddi de7iyoogaa siyidosona. Siyidi, etikka yedetaa uukkiya asan gaittidosona. 23 GODAI he gallassi Israa7eela asaa ashshiis. Beeti-Aweena katamaappe hefintti gakkanaukka olai olettiis.

Olaappe Simmin Hanidabata

24 He gallassi Israa7eela asati namisan labbanidosona; aissi giikko, Saa7ooli asaa, “Sa7ai qammennan de7ishiininne taani ta morkketuyyo halo kessennan de7ishin, quma miya urai qanggettidaagaa gido” yaagidi asaa caaquwan qachchiis. Hegaa gishshau, olanchchatuppe quma doonaakko shiishshida asi ooninne baawa.
25 Olanchchati ubbai muleera woraa giddo geliyo wode, sa7an eessai de7ees. 26 Eti woraa giddon eessai uzuuziyaagaa be7idosona; shin caaquwaa yayyido gishshau, issi asinne ba kushiyaa doonaakko shiishshibeenna. 27 SHin Yonaataani ba aawai asaa caaquwan qachchidoogaa siyibeenna. Hegaa gishshau, ba kushiyan de7iya xam77aa xeeraa ililuwan yeddi kessidi, laacciis; laaccin a aifee dooyettiis. 28 Hegaappe guyyiyan, olanchchatuppe issoi a, “Ne aawai olanchchata ubbaa, ‘Hachchi quma miya urai qanggettidaagaa gido’ yaagidi, caaquwan qachchi wottiis; asai ubbai labbanidoi hegaassa” yaagiis.
29 Yaagin Yonaataani hagaadan yaagiis; “Ta aawai biittaassi meto medhdhiis. Taani ha eessaappe guuttaa laaccin, ta aifee ai keenaa dooyettidaakko be7a. 30 Asai ba morkketuppe omooddidobaappe hachchi miidabaa

gidiyaakko, aiba lo77oo shin; eti worana Pilisxxeematu qoodaikka ai keenaa daranaagaa shin" yaagiis.

31 He gallassi Israa7eela asati Mikimaasappe Ayyaaloona gakkanaashin, Pilisxxeemata shoci simmidi daafuridosona. 32 Eti omooduwaa gauhiyidi, dorssata, miizzatanne marata ekkidosona; ekkidi biittan coo shukkidi, suuttaarakka miidosona. 33 Hegaappe guyyiyan, issi asi Saa7oola, "Be7a; asai suuttaara de7iya ashuwaa miiddi, GODAA bolli nagaraa oottees" yaagiis.

Yaagin i eta, "Intte nagaraa oottideta; wogga shuchchaa eesuwan haa taakko gonddorssite" yaagiis. 34 Zaarettidikka, "Kiyidi asaa giddo biite; biidi eta hagaadan yaagite; 'Huuphiyan huuphiyan intte booraanne dorssaa taayyo haa ekki yiite; yaatidi hagan wogaadan shukkidi miite. Suuttaara de7iya ashuwaa miidi, GODAA bolli nagaraa oottoppite' yaaga" yaagiis.

Hegaa gishshau, he gallassi qammi asati ubbai ba booraa booraa ehiidi, yan shukkidosona. 35 Saa7ooli he sohuwan GODAASSI yarshshiyoosaa gimbbiis; GODAASSI yarshshiyoosaa i gimbbishin, hegee ayyo koiro.

36 Saa7ooli, "Ha qammaara duge Pilisxxeemata kaallidi ane boos; biidi sa7ai wonttana gakkanaashin, etabaa ubbaa bonqqoos; etakka issuwaanne ashshennan woroos" yaagiis.

Yaagin eti, "Eeno, nena lo77idabaa ubbaa ootta" yaagidi zaaridosona.

SHin qeesee, "Ane hagan Xoossaa oichchoos" yaagiis.

37 Hegaa gishshau, Saa7ooli Xoossaa, "Pilisxxeema asata kaallada boo? Bin neeni eta Israa7eelatu kushiyan aattada immuutee?" yaagidi oichchiis. SHin he gallassi Xoossai ayyo odibeenna.

38 Yaanin Saa7ooli, "Olanchchata halaqatoo, ubbai haayite; hachchi aiba nagari oosettidaakkonne ane qoridi demmoos. 39 Israa7eela ashshiya GODAI ero! Ta na7aa Yonaataana gidikkokka, haiqqanau bessees" yaagiis. SHin asaappe issi urainne qaala qaattibeenna.

40 Hegaappe guyyiyan, Saa7ooli Israa7eela asaa ubbaa, "Intte ubbaikka ya baggan eqqite; taaninne ta na7aa Yonaataani ha baggan eqqana" yaagiis.

Yaagin asati, "Eeno, nena lo77abaa ootta" yaagidosona.

41 Hegaappe guyyiyan, Saa7ooli GODAA Israa7eela Xoossaa, "Taayyo likke zaaruwaa imma" yaagidi woossiis. Woossin saamai Saa7oola bollinne Yonaataana bolli wodhdhin asai geeyiis. 42 Qassi Saa7ooli, "Ta bollinne ta na7aa Yonaataana bolli yeggite" yaagiis. Yaagin saamai Yonaataana bolli wodhdhiis.

43 Wodhdhin Saa7ooli Yonaataana, "Ane neeni oottidobaa oda" yaagiis.

Yaagin Yonaataani, "Taani guutta eessa ililo ta xam77aa xeeraappe laaccaas. Hekko taani hagan de7ais; taani haiqqana" yaagiis.

44 Saa7ooli hagaadan yaagiis; "Yonaatanaa, neeni haiqqana xayikko, Xoossai tana woro!" yaagiis.

45 SHin asai Saa7oola, "Yonaataani, Israa7eelassi ha gita xoonuwaa ehiidaagee haiqqanee? Hegee mulekka hanenna! De7o Xoossai ero! A huuphiyaappe issi binnaaninne biittan wodhdhenna; aissi giikko, i hachchi hagaa Xoossaa maaduwan oottiis" yaagidosona. Yaatidi asai Yonaataana ashshin, i haiqqennan attiis.

46 Hegaappe guyyiyan, Saa7ooli Pilisxxeema asata yedettiyoogaa aggiis; aggin eti bantta biitti simmidosona.

Saa7oola Kawotettaanne A So Asaa

47 Saa7ooli Israa7eela bolli kawotidoogaappe guyyiyan, ubba sohuwaara de7iya ba morkketa oliis; hegeetikka: Moo7aabata, Amoonata, Eedoomata, Xooba kawotanne Pilisxxeema asata. Ba biidosan ubban xooniis. 48 I

minnidi olettiis; Amaaleeqa asata xooniis; Israa7eela asaa bonqqiyaageetu kushiyaappe ashshiis.

49 Saa7oola attuma naati Yonaataana, Yishiwanne Malkkishuu7a; ayyo baira na7ee sunttai Meraabo; kaalo na7ee sunttai Miikaalo. 50 A keettaayyiyaa Ahima7aaxa na7iyo Ahino7aamo. A olanchchatu gadaawai a aawaa ishaa Neera na7aa Abaneera. 51 Saa7oola aawaa Qiisinne Abaneera aawaa Neeri Abii7eela naata.

52 Saa7ooli de7ido laitta ubban Pilisxxeema asatuura suulo olaa olettiiddi de7iis. Mino asa woikko xala asa demmido wode ubban, i he uraa ba olanchchatun gujjees.

15

Saa7ooli Amaaleeqa Asaa Bolli Denttido Olaa

1 Sameeli Saa7oola, “Ba asaa Israa7eela bolli neeni kawotanaadan tiyanau GODAI kiittidoogee tana; GODAA qaalaa siya. 2 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; ‘Israa7eelati Gibxxeppe kiyidi yiyo wode Amaaleeqa asati ogiyan etaara eqettido gishshau, taani Amaaleeqa asata qaxxayana. 3 Ha77i ba; baada Amaaleeqa asata shoca; etayyo de7iyaabaa ubbaa muleera xaissa; eta ashshoppa; eta maccaa attumaa, xammiyaagaa qucciyaagaa, miizzaa dorssaa, gaameelaanne hariyaa wora’ yaagees” yaagiis.

4 Yaagin Saa7ooli asaa xeegidi, Xeleema giyoosan qoodiis; qoodiyo wode tohuwaasai naa77u xeetu sha7a; Yihudaappe tammu sha7u asai de7ees. 5 Saa7ooli Amaaleeqatu katamaa biidi, issi zanggaaraa giddon geemetti uttiis. 6 Saa7ooli Qeena asata, “Taani inttena Amaaleeqa asatuura issippe bashshenna mala, denddite! Denddidi eta giddoppe kiyite! Hagaappe kichchite! Aissi giikko, Israa7eelati Gibxxeppe kiyiyo wode, intte eta ubbaayyo kehideta” yaagiis. Yaagin Qeena asati Amaaleeqa asatu giddoppe kiyidi biidosona.

7 Saa7ooli Amaaleeqa asata Hawiilappe doommidi, Gibxxe sinttan de7iya SHura gakkanaashin shociis. 8 Amaaleeqatu Kawuwaa Agaaga paxa de7ishin, Saa7ooli omooddiis; a asaa ubbaa qara bisuwan wori wurssiis. 9 SHin Saa7oolinne a olanchchati, Agaaganne ubbaappe lo77iya dorssata, miizzata, anqqara marata, galotanne hara lo77obata ubbaa ashshidosona; eti hageeta muleera wori wurssanau dosibookkona; shin eti laafabaanne karettidabaa muleera xaissidosona.

Saa7ooli Kawo Gidiyoogaa GODAI Ixxiis

10 GODAA qaalai Sameelakko hagaadan yaagiiddi yiis; 11 “Taani Saa7oola kawo kessidoogau azzanais; aissi giikko, Saa7ooli tana kaalliyoogaa aggiis; ta azazuwaa oottibeenna” yaagiis. Yaagin Sameeli metootiis; metootidi he qamma kumettaa GODAAKKO waassiis.

12 Maallado guuran Sameeli denddidi, Saa7oolaara gaittanau biis; shin asai ayyo, “Saa7ooli Qarmmeloosa katamaa biis; biidi yan bana hassayissiya hawulttiyaa essiis; hegaappe simmidi, Gelggala wodhdhiis” yaagidi yootiis.

13 Yootin Sameeli Saa7oolakko gakkiis; gakkin Saa7ooli Sameela, “GODAI nena anjjo; taani GODAA azazuwaa oottaas” yaagiis.

14 SHin Sameeli Saa7oola, “Ha taani siyiyo dorssaa waasoinne miizzaa waasoi aibee?” yaagiis.

15 Yaagin Saa7ooli, “Olanchchati hageeta Amaaleeqatuppe ehiidosona; eti GODAAYYO, ne Xoossaayyo yarshshanau, ubbaappe lo77iya dorssatanne miizzata ashshidosona; shin haraata muliyaakka xaissida” yaagiis.

16 Sameeli Saa7oola, “Ane nangga; GODAI zino qammi taayyo yootidobaa taani neeyyo odais” yaagiis.

Yaagin Saa7ooli, “Oda” yaagiis.

17 Sameeli Saa7oola yaagiis; “Neeni nena xeellin guutta gidikkokka, Israa7eela zaretuyyo kawo gidabeikkii? Israa7eela bolli kawotana mala, GODAI nena tiyiis. 18 GODAI nena, ‘Baada Amaaleeqa asata iitata muleera xaissa; eti wurana gakkanaashin eta ola’ yaagidi kiittiis. 19 Yaatin, aissi GODAAYYO azazettabeikkii? Aissi omooduwau yaaretada GODAA sinttan iitabaa oottadii?” yaagiis.

20 Yaagin Saa7ooli, “Taani GODAA qaalau azazettaasittennee! I tana kiittidoogaadan baas; baada Amaaleeqa asata wora wurssaas; eta Kawuwaa Agaaga ehaas. 21 SHin olanchchati omooduwaappe dorssaanne miizzaa ubbaappe lo77iyaageeta, GODAAYYO, ne Xoossaayyo, Gelggalan yarshshanau ekki yiidosona” yaagiis.

22 Sameeli Saa7oola, “GODAI ba qaalau azazettiyoogan ufaittiyoogaa keenaa xuuggiyo yarshshuwaaninne imotan ufaittii? Be7a; azazettiyoogee yarshshiyoogaappe aadhdhees; qassi ezggiyoogee dorssaa modhdhuwaappe aadhdhees. 23 Aissi giikko, xibiyoogee shareechchiyo nagaraa mala; qassi otorettiyoogee eeqau goinniyo iitatettaa mala. Neeni GODAA qaalaa ixxido gishshau, GODAI neeni kawo gidiyoogaa ixxiis” yaagiis.

24 Saa7ooli Sameela, “Taani nagaraa oottaas; GODAA azazuwaanne ne qaalaa toochchaas. Taani asaayyo yayyido gishshau, eti giidobaa oottaas. 25 Hai ta nagaraa atto garkkii; taani GODAAYYO goinnana mala, tanaara Gelggala hinddarkkii” yaagiis.

26 Yaagin Sameeli Saa7oola, “Taani nenaara simmada biikke! Neeni GODAA qaalaa ixxido gishshau, neeni Israa7eela bolli kawo gidiyoogaa GODAI ixxiis” yaagiis.

27 Sameeli Saa7oola matappe baanau denddin, Saa7ooli a maayuwaa macaraa oiqqiis; oiqqin maayoi pooshettiis. 28 Sameeli Saa7oola, “GODAI hachchi Israa7eela kawotettaa neeppe pooshshiis; pooshshidi neeppe lo77iya ne shooruwaayyo immiis. 29 Israa7eela Bonchchoi worddotenna, woikko ba qofaa laammenna; aissi giikko, ba qaalaa laammanau i asa gidenna” yaagiis.

30 Yaagin Saa7ooli Sameela, “Taani nagaraa oottaas; shin ta biittaa cimatu sinttaaninne Israa7eela asaa sinttan hai tana kaushshopparkkii; taani GODAAYYO, ne Xoossaayyo goinnanaadan, neeni tanaara hinddarkkii” yaagidi zaariis.

31 Hegaa gishshau, Sameeli Saa7oolaara issippe Gelggala biis; bin Saa7ooli GODAAYYO goinniis.

32 Hegaappe guyyiyan Sameeli, “Amaaleeqatu Kawuwaa Agaaga taakko ehiite” yaagidi azaziis.

Agaagi kokkoriiddi Sameelakko yiis; yiidi, “Tumu haiqoi hagaadan cammii!” yaagiis.

33 Yaagin Sameeli Agaaga, “Ne bisoi maccaasata xontta ashshidoogaadan, ne aayyiyaakka maccaasatu giddon xontta attana” yaagiis. Sameeli Agaaga GODAA sinttan Gelggalan siifiis.

34 Hegaappe guyyiyan, Sameeli denddidi, Raama katamaa biis; Saa7oolikka ba soo Gib77aa biis. 35 Sameeli haiqqana gakkanaashin, Saa7oola naa77antto bibeenna; gidikkonne, Sameeli Saa7oola gishshau yeekkiis. Saa7oola Israa7eela bolli kawoyidoogau GODAI azzaniis.

16

Daawiti Doorettidi Kawo Gidanau Tiyettiis

1 GODAI Sameela, “Israa7eela bolli i kawo gidenna mala, taani
ixxaichchido Saa7oola gishshau, neeni aude gakkanaashin yeekkuutee?
Ane kaciyan zaitiyaa kunttada kiya; taani nena Beetaliheemiyaa Isseyakko
kiittais; kawo gidana mala, taani a naatu giddoppe issuwaa doora wottaas”
yaagiis.
2 Yaagin Sameeli, “Taani waanada boo? Saa7ooli siyidi tana worana”
yaagiis.
GODAI Sameela, “Ussa issinniyo ekkada ba; baada, ‘Taani GODAAYYO
yarshshanau yaas’ yaaga. 3 Isseyakka yarshshuwaasaa xeesa. Neeni oottan-
abaa taani nena bessana; taani neeyyo yootiyoogaa taassi tiya” yaagiis.
4 Yaagin Sameeli GODAI yootidoogaa oottiis; Beetaliheeme biis.
Beetaliheeme katamaa cimati kokkoriiddi aara gaittidosona. Eti a, “Neeni
sarotettau yaadii?” yaagidi oichchidosona.
5 Oichchin Sameeli, “Ee; sarotettau yaas; taani GODAAYYO yarshshanau
yaas; inttekka geeyite; yaatidi tanaara yarshshuwaasaa hinddite” yaagiis;
qassi Isseyanne a naata geeshshidi, yarshshuwaasaa eta xeesiis.
6 Eti yarshshuwaasaa gakkiyo wode, Sameeli Isseya na7aa Eli7aaba
be7idi, “Tumuppe GODAI tiyoogee hagan a sinttan eqqiis” yaagidi qoppiis.
7 SHin GODAI Sameela, “A meraa woikko a geesaa adussatettaa xeelloppa;
taani a ixxaas. Aissi giikko, taani GODAI asi xeelliyoogaadan xeellikke; asi
som77uwaa xeellees; shin GODAI wozanaa xeellees” yaagiis.
8 Isseyi Abinadaaba xeesidi, Sameela sintti aattiis; aattin Sameeli, “CHii;
GODAI hagaakka dooribeenna” yaagiis. 9 Yaatin, Isseyi SHaama aattiis;
aattin Sameeli, “CHii; GODAI hagaakka dooribeenna” yaagiis. 10 Hegaadan
oottidi, Isseyi ba naata laappunaa Sameela sintti aattiis; shin Sameeli Isseya,
“GODAI hageeta dooribeenna” yaagiis. 11 Hegaa gishshau, i Isseya, “Neeyyo
de7iya naati hageetu xalaaleeyye?” yaagidi oichchiis.
Oichchin Isseyi, “Ubbaappe kaalo na7ai attiis; shin i dorssata heemmees”
yaagiis.
Yaagin Sameeli, “Kiittada a ehiissa; i yaana gakkanaashin nuuni
yarshshokko” yaagiis. 12 Yaagin Isseyi kiittidi, na7aa ehiissiis; he na7ai
arssa; aifiyaara lo77iya puulanchcha.
GODAI Sameela, “Dendda eqqada tiya; hagee a” yaagiis. 13 Yaagin
Sameeli kaciyaa zaitiyaa ekkidi, a ishatu sinttan Daawita tiyiis. He gallas-
sappe doommidi, GODAA Ayyaanai Daawita bollan wolqqappe wodhdhiis.
Hegaappe guyyiyan, Sameeli denddidi, Raama katamaa biis.

Daawiti Saa7oolayyo Oottees

14 GODAA Ayyaanai Saa7oolappe shaahettiis; shaahettin GODAAPPE ki-
itettida iita ayyaanai Saa7oola niqiichchiis. 15 Saa7oola ashkkarati a,
“Xoossaappe kiitettida iita ayyaanai nena niqiichchees. 16 Nu godai diittaa
loitti diixxiya asa koyana mala, ba ashkkarata, hagan de7iyaageeta azazo.
Xoossaappe kiitettida iita ayyaanai nena oiqqiyo wode, he bitanee diittaa
diixxana; i diixxin neeyyo kehana” yaagidosona.
17 Yaagin Saa7ooli ba ashkkarata, “Diittaa loittidi diixxiya asa koyidi,
taayyo ekki yiite” yaagiis.
18 Ashkkaratuppe issoi Saa7oola, “Be7a; Beetaliheemiyaa Isseyayyo diit-
taa loittidi diixxiya issi na7ai de7ees. He na7ai xalanne tooranchcha asa;
haasayassi cinccanne puulanchcha asa; qassi GODAI aara issippe de7ees”
yaagiis.

19 Yaatin, Saa7ooli Isseyakko kiittidi, “Ne dorssaa heemmiya ne na7aa
Daawita taayyo yedda” yaagiis. 20 Yaagin Isseyi oittaa, ogoro woine
eessaanne galo dorssa mara issuwaa hariyan caanidi, ba na7aa Daawitaara
Saa7oolayyo yeddiis.
21 Daawiti Saa7oolakko yiis; yiidi a oosuwan geliis. Saa7ooli Daawita
keehippe dosiis; Daawiti Saa7oolayyo ola miishshaa oiqqiyaagaa gidiis.
22 Yaatin, Saa7ooli Isseyayyo, “Daawiti taayyo oottiiddi takkishsho; taani a
dosaas” yaagidi kiittiis.
23 Hegaappe simmin, Xoossaappe kiitettida iita ayyaanai Saa7oola oiqqiyo
wode ubban, Daawiti diittaa ekkidi ba kushiyan diixxees; diixxin iita
ayyaanai a yeddiyo gishshau, Saa7oolayyo keheesinne i paxees.

17

Daawitanne Gooliyaada

1 Pilisxxeema asati bantta olanchchata Yihudan de7iya Sooko giyo so-
huwaa olau shiishshidosona; Sookoppenne Azeeqappe gidduwan de7iya
Efesxxamiima giyo issi sohuwan shiiqi uttidosona. 2 Saa7oolinne Is-
raa7eelati Eela giyo zanggaaran shiiqi uttidosona; uttidi Pilisxxeema asat-
uura olettanau salppiyan kiyidosona. 3 Pilisxxeema olanchchati issi keran
salppin, Israa7eelatikka hara keran salppidosona; eta naa77aa zanggaarai
shaakkees.
4 Gaate kataman de7iya, Gooliyaada giyo issi tooraa qara bitanee Pil-
isxxeemati galchchidosaappe yiis; a geesai usuppun waranne takkaaro.
5 I ishatamanne laappun kilo giraame deexxiya nahaase birata kootiyaa
maayiis; qassi nahaase birata qophiyaa ba huuphiyan wottiis. 6 Nahaase
birataa gambbaaliyaa ba tohuwan aattiis; ba hashiyan nahaase birataappe
qoxettida xinqqaa tookkiis. 7 A bodaa toomai shimainniyaa wond-
darashiyaa keena; bodaa aifee laappun kilo giraame deexxees; gonddalliyaa
tookkida issi bitanee a sinttan hemettees.
8 Gooliyaadi eqqidi, qaalaa xoqqu oottidi, Israa7eela olanchchatuyyo
hagaadan yaagidi gairiis; “Intte waanana giidi olau salppidetii? Taani
Pilisxxeema asa gidikkinaa? Qassi intte Saa7oola ashkkarata gidekketii?
Ane intte giddoppe issi asa doorite; he bitanee taakko wodhdho. 9 He
bitanee tanaara olettidi tana worikko, nuuni intte ashkkarata gidana; shin
taani a xoonada worikko intte nu ashkkarata gidananne nuussi haarettana”
yaagiis. 10 Qassikka he Pilisxxeeme bitanee, “Taani hachchi Israa7eela
olanchchata naassais; taayyo issi asa immite; ane naa77ai olettoos!” yaagiis.
11 Saa7oolinne Israa7eelati Pilisxxeemiyaa qaalaa siyidi, yeellatidosonanne
daroppe yayyidosona.
12 Daawiti Yihudaa biittan Beetaliheemen de7iya Efiraataa Isseya na7aa.
Isseyayyo hosppun attuma naati de7oosona; Saa7ooli kawo gididi de7iyo
wode, Isseyi keehippe cimidanne daro de7ida asa. 13 Isseya attuma naati
bairatiyaageeti heezzati Saa7oola kaallidi olaa biidosona; olaa biida a
heezzu naatu sunttai hagaa; bairai Eli7aaba; kaaloi Aminadaaba; heezzant-
toi SHaama. 14 Daawiti naatu ubbaappe kaalo. Baira heezzu naati Saa7oola
kaallidosona; 15 shin Daawiti ba aawaa dorssata heemmanau Saa7oola
mataappe Beetaliheeme simerettees.
16 He Pilisxxeemee oitamu gallassau maalladonne omarssi yiidi, Is-
raa7eelata naassees.
17 Issi gallassi Isseyi ba na7aa Daawitayyo hagaadan yaagiis; “Ha xiix-
ettida tiyaappe tammu kilo giraamiyaanne ha tammu oittata ekkada, ne

ishanttuyyo efa; efaada ne ishantti galchchidosaa eesuwan gatta. 18 Ha tammu nuha pilatakka eta shaalaqaayyo efa; ne ishantti waani de7iyaakko be7ada, eti saro de7iyoogau malaataa etappe ekkada ya. 19 Kawoi Saa7ooli, ne ishanttinne Israa7eela asai ubbai, Pilisxxeema asatuura olettiiddi, Eela Zanggaaran de7oosona" yaagiis.

20 Yaagin Daawiti maallado guuraara denddiis; denddidi dorssaa wudiyaa hara asa henttidi, Isseyi azazidobaa caani ekkidi biis. Israa7eela olanchchati bantta qaalaa xoqqu oottidi garmmaamiiddi olau salppishin, Daawiti gakkiis. 21 Israa7eela asatinne Pilisxxeema asati issoi issuwaakko xeellidi salppidosona. 22 Daawiti ba ehiido miishshaa shinqqiyaa naagiyaagaa kushiyan wottidi, olaa salppiyaa woxxi biidi, ba ishantta sarotiis. 23 Daawiti ba ishanttuura haasayishin, Gaateppe yiida tooraa qarai, Pilisxxeemiyaa Gooliyaadi ba salppiyaappe gaxi kiyidi, haroodeegaadankka Israa7eelata naassiis; i naassiyoogaa Daawiti siyiis. 24 Israa7eela asai ubbai he bitaniyaa be7ido wode, keehippe yayyidi appe baqatidosona.

25 Israa7eela asai issoi issuwaa, "Ha kiyiya bitaniyaa be7idetii? I tumaappe Israa7eela naassanau kiyiis! Ha bitaniyaa woriya urau Kawoi Saa7ooli daro aquwaa immana; qassi ba na7iyookka ayyo immana; a aawaa keettaa asai Israa7eelan kawo giiraakka giirenna" yaagidosona.

26 Yaagin Daawiti ba matan eqqida asaa, "Ha Pilisxxeemiyaa woridi, ha yeellaa Israa7eelappe qucciya uraassi aibi oosettanee? Ha qaxxarettibeenna Pilisxxeemee, de7o Xoossaa olanchchata naassiyaagee i oonee?" yaagidi oichchiis.

27 Oichchin eti a, "Ha bitaniyaa woriya urau hagee hagee oosettana" yaagidi kaseegaadankka ayyo zaaridosona.

28 Daawiti asaara haasayiyoogaa a ishai ubbaappe bairai Eli7aabi siyidi, Daawita bolli hanqquwaa eexxi kiyiis; eexxi kiyidi, "Neeni ha sohuwaa aibissi yaadii? He amarida dorssata bazzon oonaara yeggadii? Ne otoruwaanne ne wozanaa iitatettaa taani erais; neeni olaa be7anau yaadasa" yaagiis.

29 Yaagin Daawiti, "Taani ha77i ai oottidanaa? Harai attikko haasayanaukka danddayikkinaa?" yaagiis. 30 Daawiti ba ishaa aggidi, hara asaakko simmidi, kaseegaadankka oichchiis; oichchin asai ayyo kaseegaadankka zaariis.

31 Daawiti haasayidoogaa siyida asati Saa7oolayyo yootidosona; yootin Saa7ooli Daawita xeesissiis. 32 Daawiti Saa7oola, "Ha bitaniyaa gaasuwan o wozanaikka maashoppo; taani ne ashkkarai baada, ha Pilisxxeemiyaara olettana" yaagiis.

33 Yaagin Saa7ooli Daawita, "Ha Pilisxxeemiyaara neeni olettanau danddayakka; aissi giikko, neeni na7a; shin naatettaappe doommidi, i olettiiddi diccida asa" yaagiis.

34 SHin Daawiti Saa7oola, "Taani ne ashkkarai ta aawaa dorssata heemmais; gaammoi woikko beere giyo do7ai yiidi wudiyaappe dorssaa oiqqiyo wode, 35 a kaallada taani baada a doonaappe wotta ekkais; taakko simmiyo wode, buuchchaa oiqqada, shoca worais. 36 Taani ne ashkkarai gaammuwaanne beeriyaa woraas; ha qaxxarettibeenna Pilisxxeemee de7o Xoossaa olanchchata naassido gishshau, ikka etappe issuwaadan hanana. 37 Gaammuwaanne beeriyaa xugunttaappe tana ashshida GODAI ha Pilisxxeemiyaa kushiyaappekka ashshana" yaagiis.

Saa7ooli Daawita, "Ba; Xoossai nenaara gido" yaagiis.

38 Hegaappe guyyiyan, Saa7ooli ba maayuwaa Daawita maizziis; Daawita huuphiyan nahaase birataa qophiyaa wottiis; nahaase birataa kootiyaakka

Daawita maizziis. 39 Daawiti ba ola maayuwaa bolli bisuwaa gixxiis; gixxidi hemetti be7iis; shin danddayibeenna; aissi giikko, hegaa malaa maayuwaa maayi erenna.

Hegaappe guyyiyan, Daawiti Saa7oola, “Taani hagaa mala maayuwaa maayada meezetabeenna gishshau, hagaara baanau danddayikke” yaagidi ola maayuwaa ubbaara qaariis. 40 Daawiti ba hentta gatimaa oiqqidi, shaafaappe muila shuchcha ichchashata maxi ekkidi, ba qarcciitan yeggiis; ba yambbarshshaa oiqqidi, Gooliyaadakko matiis.

41 Gooliyaadikka Daawitakko shiiqi shiiqidi matattiis; gonddalliyaa tookkiya bitanee a sinttan de7ees. 42 I Daawita tishshi ootti xeellidi, Daawiti na7a gididoogaanne meraa lo77onne arssa gididoogaa be7idi kariis. 43 Karidi Daawita, “Neeni gatimaa oiqqada ta bolli yaanau, tana kana gaadiiyye?” yaagiis; yaagidi ba xoossatu sunttan Daawita qanggiis. 44 I qassikka Daawita, “Haaya; taani ne ashuwaa saluwaa kafotussinne sa7aa do7atussi immana” yaagiis.

45 Yaagin Daawiti Pilisxxeemiyaa, “Neeni bisuwaa, bodaanne xinqqaa oiqqada ta bolli yaasa; shin taani Ubbaappe Wolqqaama GODAA sunttan, neeni naassido Israa7eela olanchchatu Xoossaa sunttan ne bolli yais. 46 Hachchi GODAI nena ta kushiyan aatti immana; taani nena shocana; ne qooriyaakka muuca olana. Pilisxxeema olanchchatu ahaa saluwaa kafotuyyoonne sa7aa do7atuyyo taani hachchi immana; yaatin, Israa7eelan Xoossai de7iyoogaa sa7an de7iya asai ubbai erana. 47 GODAI ba asaa ashshanau toora woikko biso koyennaagaa hagan shiiqida asai ubbai erana; aissi giikko, olai GODAAGAA. I inttena ubbaa nu kushiyan aatti immana” yaagiis. 48 Pilisxxeemee denddidi biidi, Daawitaara olaa gaittanau shiiqido wode, Daawiti olettiyo baazzau eesuwan woxxiis. 49 Daawiti ba qarcciitaa giddo kushiyaa yeddidi, issi shuchchaa ekkiis; ekkidi yambbarshshan wottidi yambbaridi, Pilisxxeemiyaa som77uwaa caddiis. SHuchchai bitaniyau som77o giddo geliis; yaatin, bitanee biittan gufannidi kunddiis.

50 Yaatidi Daawiti Pilisxxeemiyaa yambbarshshaaninne shuchchan xooniis. Daawiti ba kushiyan bisoi bainnan Pilisxxeemiyaa caddidi woriis. 51 Daawiti woxxiiddi biidi, a bolli kiyi eqqidi, Pilisxxeemiyaa bisuwaa oiqqidi shoohuwaa giddoppe shoddi ekkidi, a qooriyaa muucidi woriis.

Pilisxxeema asati bantta tooraa qarai haiqqidoogaa be7ido wode baqatidosona. 52 Israa7eela asainne Yihudaa asai denddidi alaahiiddi, Pilisxxeema asata Gaatenne Eqiroona katamatu penggeta gattanaashin yedettidosona; Pilisxxeema asaa ahai Gaatenne Eqiroona gakkanaashin, SHaa7iraima efiya ogiyan ubban kunddiis. 53 Israa7eela asai Pilisxxeema asata yedetti simmidi, eti galchchidosaa bonqqidosona. 54 Daawiti Pilisxxeemiyaa qooriyaa Yerusalaame ehiis; shin Pilisxxeemiyaa ola miishshaa ba dunkkaaniyaa giddon wottiis.

55 Daawiti Pilisxxeemiyaakko biishin, Saa7ooli be7ido wode, olanchchatu halaqaa Abaneera, “Abaneeraa, ha wodallai o na7ee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Abaneeri Saa7oola, “Kawuwau, ne shemppoi ero taani a erikke” yaagidi zaariis.

56 Kawoi zaaridi, “Yaanikko ha wodallai o na7akkonne ane oichchada gakka” yaagiis.

57 Daawiti Pilisxxeemiyaa woridi simmidoogaappe guyyiyan, muucido Pilisxxeemiyaa huuphiyaa oiqqidosaara, Abaneeri a Saa7oola sintti ekki efiis. 58 Saa7ooli a, “Wodallau, neeni o na7ee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Daawiti, “Taani Beetaliheemiyaa ne ashkkaraa Isseya na7a” yaagidi zaariis.

18

Daawitanne Yonaataana

1 Daawiti Saa7oolaara haasayiyoogaa wurssidoogaappe guyyiyan,
Saa7oola na7aa Yonaataani Daawitaara daro mata dabbotettaa medhdhiis;
Yonaataani Daawita ba huuphedan siiqiis. 2 He gallassaappe doommidi,
Saa7ooli Daawita banaara wottiis; ba aawaa soo guyye simmennaadan
diggiis. 3 Yonaataani Daawita ba huuphedan siiqiyo gishshau, aara
maachchaa maacettiis. 4 Yonaataani ba maayido kaabbaa qaaridi, ba
ola maayuwaara, ba bisuwaara, ba wonddafiyaaranne ba qabattuwaara
issippe Daawitayyo immiis.
5 Saa7ooli kiittido ubbabaa Daawiti polidi oottiyo gishshau, Saa7ooli
Daawita ba olanchchatu giddon gadaawa sunttiis; hegee asaa ubbaakka a
olanchchatakka ufaissiis.

Saa7ooli Daawita Qanaatiis

6 Daawiti Pilisxxeemiyaa Gooliyaada worin asai soo simmiyo wode, mac-
caasai ufaissa yettaa yexxiiddinne duriiddi, karaabiyaa baqqiiddinne di-
ittaa diixxiiddi, Kawuwaa Saa7oola mokkanau Israa7eela katamatu ub-
batuppe kiyiis. 7 Maccaasati duriiddi,
“Saa7ooli sha7aa woriis;
Daawiti tammu sha7aa woriis”
yaagidi yexxidosona. 8 Saa7ooli ha yettai iitin, keehippe hanqqettiis;
Saa7ooli ba qofan, “Daawita, ‘Tammu sha7aa woriis’ giidi, tana, ‘Issi sha7aa
woriis’ giidosona; yaatin, kawotettappe attin ayyo aibee attidai?” yaagiis.
9 He gallassaappe doommidi, Saa7ooli Daawita qanaate aifiyan xeelliis.
10 Wonttetta gallassi iita ayyaanai Xoossaappe kiitettidi, Saa7oola oiqqiis;
oiqqin Saa7ooli ba son elumettiis. Daawiti haroodeegaadan diittaa diixxiis;
diixxishin Saa7ooli tooraa ba kushiyan oiqqi uttidaagee, 11 “Daawita go-
daara gattada sikkaas” giidi tooraa xonggiis. SHin Daawiti naa77utoo appe
halettiis.
12 GODAI Saa7oola aggidi Daawitaara de7iyo gishshau, Saa7ooli Daaw-
itayyo yayyiis. 13 Hegaa gishshau, Saa7ooli Daawita ba sinttappe haas-
sidi, sha7u olanchchatussi halaqa kessiis. Yaatin, Daawiti ba citaa olan
kaalettiis. 14 GODAI Daawitaara issippe de7iyo gishshau, i oottiyoobai ubbai
ayyo injjetiis. 15 Daawiti oottiyoobai ubbai keehippe injjetiyoogaa Saa7ooli
be7idi, ayyo keehi yayyiis. 16 SHin Daawiti eta olan kaalettiyo gishshau,
Israa7eelanne Yihudaa asai ubbai a siiqidosona.
17 Hegaappe guyyiyan, Saa7ooli Daawita, “Ta na7iyaa bairiyaa Meraaba
hannaho; taani o neeyyo machcho immana; neeni mino asa gida; yaatada
GODAA olaa oletta” yaagiis. Saa7ooli ba wozanan, “Taani a bochchikke;
Pilisxxeema asati a worona” yaagidi qoppiis. 18 SHin Daawiti Saa7oola,
“Kawoora bollotanau taani oonee? Ta so asaikka aibee? Woikko ta aawaa
yaraikka Israa7eela asaa giddon aibee?” yaagiis. 19 SHin Saa7oola na7iyaa
Meraaba Daawitau imettiyo wodee gakkin, Mahoola katamaappe yiida,
Adirii7eela giyo issi bitaniyau imettaasu.

Daawiti Saa7oola Na7iyo Machchiis

20 Gidikkonne, Saa7oola na7iyaa Miikaala Daawita siiqaasu; Saa7ooli
hegaa siyidi ufaittiis. 21 I ba wozanan, “Ayyo pire gidana malanne Pil-
isxxeema asati a worana mala, taani Miikaalo Daawitayyo immana” yaagidi

qoppiis. Hegaa gishshau, Saa7ooli Daawita, “Neeni tanaara bollotanau hagee neeyyo naa77antto qaada” yaagiis.

22 Qassikka Saa7ooli ba ashkkarata xeesidi, “ ‘Kawoi nenan ufaittiis; a ashkkarati ubbaikka nena dosoosona; ha77i neeni kawuwaara bollota’ yaagidi xuuran Daawitayyo yootite” yaagidi azaziis.

23 Azazin eti i giidoogaadankka Daawitayyo yootidosona; shin Daawiti etau, “Kawoora bollotanaagee intteyyo laafabaa milatiiyye? Taani hiyyeesanne erettenna asa” yaagidi zaariis.

24 Saa7oola ashkkarati Daawiti giidobaa Saa7oolayyo yootidosona. 25 Yootin Saa7ooli ba ashkkarata, “Daawitau hagaadan yaagidi yootite; ‘Kawoi ba morkketu haluwaa kessanau xeetu Pilisxxeema asatu qaaratuwaappe attin, neeppe hara koitaa koyenna’ yaagite” yaagiis. Saa7ooli hegaa giidoogee, “Daawiti Pilisxxeematu kushiyan haiqqo” giidi qoppido gishshaassa.

26 Saa7oola ashkkarati Saa7ooli giidobaa Daawitayyo yootidosona; kawuwaara bollotiyoogee Daawita ufaissiis. Hegaa gishshau, bullachchaa gallassai gakkanaappe kasetidi, 27 Daawitinne a asai denddidi biidosona; biidi Pilisxxeematuppe naa77u xeetu asaa woridosona. Daawiti kawuwaara bollotanau he asatu qaaratuwaa ehiidi, kawuwaayyo kumettaa qoodidi sheedhdhiis. Hegaa gishshau, Saa7ooli ba na7iyo Miikaalo Daawitayyo immiis.

28 Saa7ooli GODAI Daawitaara issippe de7iyoogaanne a na7iyaa Miikaala Daawita siiqiyoogaa eriis. 29 Hegaa gishshau, Saa7ooli Daawitayyo kaseegaappe aattidi yayyiis. Saa7ooli ba de7o laitta ubban Daawitayyo morkke gidiis.

30 Pilisxxeeme halaqati olettanau kiyiyoogaa aggibookkona; shin olau kiyido paido ubban Saa7oola gadaawatu ubbaappe xoonoi haniyoi Daawitassa; hegaa gishshau, i erettida asa gidiis.

19

Saa7ooli Daawita Yedetaa Doommiis

1 Saa7ooli ba na7aa Yonaataanayyoonne ba ashkkaratu ubbaayyo, “Daawita worite” yaagidi yootiis; shin Saa7oola na7ai Yonaataani Daawita keehippe siiqiis. 2 Hegaa gishshau, Yonaataani Daawitassi hagaadan yaagidi odiis; “Ta aawai Saa7ooli nena woranau koyees; wontto maallado neeyyo naagetta; issi sohuwan qosettada de7ashsha. 3 Taani ta aawaara baada, neeni qosettido gaden eqqana; taani nebaa ayyo yootada, appe siyidobaa neeyyo yootana” yaagiis.

4 Yonaataani Daawitabaa nashshidi, ba aawaa Saa7oola hagaadan yaagiis; “Kawoi ba ashkkaraa Daawita naaqqoppo; aissi giikko, i nena naaqqibeenna; i oottidobai nena keehi go77iis. 5 I Pilisxxeemiyaa woriyo wode ba shemppuwau qarettibeenna. GODAI Israa7eela ubbaayyo gita xoonuwaa immiis; hegaa be7ada neenikka ufaittadasa. Yaatin, neeni geeshsha asa naaqqanau aissi qoppai? Gaasoi bainnan Daawita woranau aissi koyai?” yaagiis.

6 Saa7ooli Yonaataani yootidobaa siyidi, “De7o Xoossai ero, taani Daawita worikke” yaagidi caaqqiis.

7 Yonaataani Daawita xeesidi, haasayidobaa ubbaa yootiis. Yaatidi Daawita Saa7oolakko ehiis; ehin Daawiti Saa7oolaara kaseegaadankka de7iis.

8 Haranttuwaakka olai denddiis; Daawiti kiyidi Pilisxxeema asatuura olettiis; olettidi eta gita shochchaa shocin, eti a sinttappe baqatidosona.

9 Hegaappe simmin, Saa7ooli tooraa oiqqidi ba son uttidaashin, iita
ayyaanai GODAAPPE kiitettidi a oiqqiis. Yaatin, Daawiti diittaa diixxishin,
10 Saa7ooli Daawita godaara gattidi sikkanau tooraa xonggiis; shin Daawiti
appe halettiis; halettin toorai godan torettiis. He gallassa qammi Daawiti
baqatidi kessi ekkiis.
11 Hegaappe guyyiyan, “Daawita keettaa naagidi, maallado a worite”
yaagidi Saa7ooli asaa Daawita soo kiittiis.
Yaatin, Daawita keettaayyiyaa Miikaala, “Hachchi qammi neeni ne
shemppuwaa ashshana xayikko, wontto haiqqaasa” yaagada Daawitayyo
yootaasu. 12 Miikaala Daawita maskkootiyaara luuxissaasu; luuxissin
Daawiti baqatidi kessi ekkiis. 13 Miikaala so misiliyaa ekkada arssan
zin77issaasu; zin77issada huuphessaara deeshsha ikisiyaa wottaasu;
yaatada afalaa maizzaasu.
14 Daawita omooddidi ehaana mala, Saa7ooli asaa kiittiis; kiittin Miikaala,
“Daawiti sakettiis” yaagaasu.
15 Hegaappe guyyiyan, Daawita be7ana mala, Saa7ooli he asata guyye
kiittidi, hagaadan yaagiis; “Taani Daawita woranaadan a arssaara tookkidi
ekki ehiite” yaagiis. 16 SHin asati soo geliyo wode, he so misilee arssan
zin77idaagaa demmidosona; a huuphessaara deeshshaa ikisee de7ees.
17 Saa7ooli Miikaalo, “Neeni aissi hagaadan oottada tana cimmadii? Ta
morkkee kessi ekkanaadan aissi baqatissadii?” yaagiis.
Yaagin Miikaala, “I tana, ‘Tana kessada yedda; hinna xayikko, taani nena
worana’ yaagiis” yaagada zaaraasu.
18 Daawiti baqati attidi, Raaman de7iya Sameelakko biis; biidi Saa7ooli
bana oottido ubbabaa Sameelayyo yootiis. Inne Sameeli Raaman de7iya
Naayoota giyoosan biidi uttidosona. 19 Saa7ooli, “Daawiti Raaman de7iya
Naayootan de7ees” yaagiyoogaa siyiis. 20 Siyidi Daawita omooddana mala,
asaa yaa kiittiis. SHin hananabaa yootiyaageetu citai hananabaa yootishi-
ininne Sameelikka eqqidi eta kaalettishin eti be7ido wode, Saa7ooli yed-
dido asatu bolli Xoossaa Ayyaanai wodhdhiis; wodhdhin etikka hananabaa
yootidosona. 21 Saa7ooli hegaa siyido wode, hara asaa yeddiis; etikka
qassi hananabaa yootidosona. Saa7ooli heezzantto asaa yeddiis; yeddin
hegeetikka hananabaa yootidosona. 22 Yaatin, i ba huuphiyau Raama
baanau denddiis; biidi Seekon de7iya gita ollaa gakkiis; gakkidi, “Sameel-
inne Daawitinne awan de7iyoonaa?” yaagidi oichchiis.
Oichchin eti, “Hinin Raaman de7iya Naayootan de7oosona” yaagidi zaari-
dosona.
23 Hegaa gishshau, Saa7ooli Raaman de7iya Naayoota biis; qassi Xoos-
saa Ayyaanai a bollikka wodhdhiis; wodhdhin Raaman de7iya Naayoota
gakkanaashin, hananabaa yootiiddi biis. 24 Bi gakkidi, ba maayuwaa
qaaridi, Sameela sinttan hananabaa yootiis; he gallassa ubbaanne qam-
maa ubbaa kallo zin77iis. Asai, “Saa7oolikka hananabaa yootiyaageetu
zateeyye?” giyoogee hegaassa.

20

Yonaataani Daawita Maaddiis

1 Hegaappe guyyiyan, Daawiti Raaman de7iya Naayootappe baqatidi,
Yonaataanakko biis; biidi Yonaataana, “Taani ai oottidanaa? Ta mooroi
aibee? Ne aawai tana woranau koyiyoogee, taani a waata qohiinee?”
yaagidi oichchiis.
2 Oichchin Yonaataani, “Hegee neeppe haakko! Neeni haiqqakka. Be7a,
guuttabaa gidin, gitabaa gidin, ta aawai taayyo yootennan de7iiddi aibanne

oottenna. Ta aawai ha yohuwaa taappe aissi qottii? Hegaatto gidenna!" yaagidi zaariis.

3 SHin Daawiti Yonaataana, "Neeni tana siiqiyoogaa ne aawai keehi erees; ne aawai baayyo, 'Yonaataani ha yohuwaa eroppo; erikko i azzanana!' yaagiis. SHin de7o Xoossai ero; ne shemppoi ero; taappenne haiquwaappe gidduwan mexi issi tanggoi attiis" yaagidi caaqqiis.

4 Caaqqin Yonaataani, "Neeni ootta giidobaa aibanne taani neeyyo oottana" yaagiis.

5 Yaagin Daawiti hagaadan yaagiis; "Siya, wonttoi aginaa xeeruwaa bonchchiyo gallassa; taani kawuwaara qumaa maana koshshees. SHin taani baada wontti pe7in omarssi gakkanaashin, gaden qosettana. 6 Ne aawai tana koyikko, neeni a, 'Daawitanttaso asai ubbai laittaa yarshshuwaa yarshshiyo wode gidiyo gishshau, Beetaliheeme ba katamaa eesuwan baana giidi, tana oichchidi biis' yaaga. 7 Yaagin i, 'Yaanikko lo77o' yaagikko, tau ne ashkkarau saro; shin i hanqqettikko, i tana qohanau ba qofaa qachchidoogaa hegan era. 8 Nena gidikko, neeni taayyo ne ashkkaraayyo kehabaa ootta; aissi giikko, neeni tanaara ne ashkkaraara GODAA sinttan maacettadasa. SHin tanan mooroi de7ikko, tana neeni wora! Ne aawaassi tana aatta immoppa" yaagiis.

9 Yaagin Yonaataani, "Hegee neeppe haakko! Ta aawai nena qohanau ba qofaa qachchidobaa taani eridaakko, neeyyo yootikkinaayye?" yaagidi zaariis.

10 Yaagin Daawiti, "Ne aawai neeyyo iita zaaruwaa zaarikko, taayyo yootanai oonee?" yaagidi oichchiis.

11 Oichchin Yonaataani, "Haaya; gade boos" yaagiis; yaatin, naa77aikka gade biidosona.

12 Bin Yonaataani Daawita hagaadan yaagiis; "GODAI Israa7eela Xoossai ero, taani wontti pe7in ta aawaa qorana. I neeyyo keha qoppikko, taani kiittada nena erissana. 13 SHin ta aawai nena qohanau koyidabaa gidikko, qassi hegaa taani nena erissennan aggikkonne nena saron moissa yeddennan aggikko, GODAI taayyo iito! GODAI ta aawaara issippe gididoogaadan nenaarakka issippe gido. 14 Tana asi worennaadan ta de7o laitta ubban aggenna siiquwaa, GODAAGAA malaa taayyo ootta. 15 Qassi GODAI Daawita morkketa ubbaa biittaappe xoqollido wodekka, ta keettaa asaappe ne siiquwaa haassoppa" yaagiis.

16 Hegaa gishshau, Yonaataani, "GODAI Daawita morkketa achcho" yaagidi Daawita keettaa asaara maachchaa maacettiis. 17 Yonaataani Daawita ba huuphedan siiqido gishshau, "Neeni tana tumu siiqiyoogaa qonccissanau ane taayyo naa77anttuwaa caaqqa" yaagidi caaqettiis.

18 Hegaappe guyyiyan, Yonaataani Daawita, "Wontto aginaa xeeruwaa bonchchiyo gallassa; neeni uttiyo sohoi mela de7ikko, neeni bainnaagee erettana. 19 Wontti pe7in omarssi baada, ha metoi doommido gallassi neeni qosettidosan qosetta; qosettada Exela giyo zaallaappe guyyeera takkashsha. 20 Taani aibakko zambbiyaabaa milatada, a miyyessaara heezzu zubbeta wonddafiyan dukkana. 21 Hegaappe guyyiyan, ta ashkkaraa, 'Baada zubbeta koya' yaagada kiittana; taani a kiittaidda, 'Be7a; zubbeti neeppe ha baggaara de7oosona; taakko ekkada ya' yaagiyaabaa gidikko, haaya; aissi giikko, de7o GODAI ero, neeyyo sa7i saro; nena aibinne bochchenna. 22 SHin taani ta ashkkaraa, 'Be7a; zubbeti neeppe hini baggaara de7oosona' yaagiyaabaa gidikko, neeni aggada ba; aissi giikko, GODAI nena wora yeddiis. 23 Neeninne taani haasayido maachchaa gidikko, hegau neeppenne taappe gidduwan GODAI merinaayyo markka" yaagiis.

24 Hegaa gishshau, Daawiti gaden qosettiis. Aginaa xeeruwaa bonchchiyo
gallassai gakkido wode, Kawoi Saa7ooli qumaa maanau yiis. 25 Yiidi ha-
roode ba uttiyo sohuwan godaa lanqqen uttiis; Yonaataani appe sintta
baazzan uttiis; Abaneeri Saa7oola lanqqen uttiis; shin Daawita sohoi mela
de7ees. 26 Saa7ooli he gallassa ainne gibeenna; aissi giikko, Saa7ooli, "Daaw-
iti aibakko haniis; he gallassaa bonchchennaadan tuniis; tuma i tuniis"
yaagidi qoppiis. 27 SHin wonttetta gallassikka, aginau naa77antto gallassi
Daawita sohoi mela de7ees. Saa7ooli ba na7aa Yonaataana, "Isseya na7ai
zinokka hachchikka qumaa maanau aibissi yibeennee?" yaagidi oichchiis.

28 Oichchin Yonaataani, "Daawiti Beetaliheeme baana giidi tana oichchiis;
29 i tana, 'Nu keettaa asai kataman yarshshuwaa yarshshiyo gishshaunne ta
ishaikka tana azazido gishshau, hai tana yeddarkkii; neeni tana siiqiyaabaa
gidikko, ane taani ta ishantta be7anau bais' yaagiis. Kawuwaa maadaappe
maanau i yibeennaagee hegaa gishshassa" yaagidi zaariis.

30 Saa7ooli Yonaataana bolli hanqquwaa eexxi kiyidi hagaadan yaagiis;
"Laa geellanne makkalanchcha mishiree na7au, neeni ne huuphen
kauyyanaunne nena yelida ne aayyiyo kaushshanau neeni Isseya na7aa
bagga gididoogaa taani erikkinaayye? 31 Isseya na7ai ha sa7aa bollan de7ido
peeshan ubban neeni woikko ne kawotettai eqqenna. Ha77i kiittada taayyo
a ehiissa; aissi giikko, i haiqqanau bessees" yaagiis.

32 Yaagin Yonaataani ba aawaa Saa7oola, "I aibissi haiqqii? I oottidobi
aibee?" yaagidi oichchiis.

33 Oichchin Saa7ooli Yonaataana woranau tooraa a bolli xonggiis. Hegaa
gishshau, Yonaataani ba aawai Daawita woranau qofaa qachchidoogaa
eriis. 34 Eridi, hanqquwaa suulliiddi maadaappe denddi eqqiis; ba aawai
Daawita kaushshido gishshau Yonaataani azzanidi, he aginau naa77antto
gallassaa mibeenna.

35 Maallado Yonaataani Daawitaara gaittanau gade biis; biidi banaara issi
yelaga na7aa ekki biis. 36 Yonaataani na7aa, "Taani wonddafiyan dukkiyo
zubbeta woxxada koya" yaagiis; yaagin na7ai woxxiyo wode, zubbiyaa
hefintti dukkiis. 37 Na7ai Yonaataana zubbee wodhdhido sohuwaa gakkido
wode, Yonaataani na7aa xeegidi, "Zubbee neeppe hini baggaara de7ennee?"
yaagiis. 38 Qassikka Yonaataani na7aa, "Eesota; ellellada ba; eqqoppa!"
yaagidi ba qaalaa xoqqu oottidi odiis. He na7ai zubbiyaa maxidi ekkidi,
ba godaakko ehiis. 39 Na7ai ha yohuwaa ainne erenna; Yonaataananne
Daawita xalaalai eroosona. 40 Yonaataani ba ola miishshaa na7aassi immidi,
"Tookka ekkada katamaa efa" yaagiis.

41 Na7ai biidoogaappe guyyiyan, Daawiti he zaallaa guyyeppe kiyiis;
kiyidi Yonaataana sinttan gulbbatidi, ba som77uwaa biittaa boshissidi heez-
zutoo ziggiis. Hegaappe guyyiyan, issoi issuwaara yerettidi yeekkidosona;
shin Daawiti Yonaataanappe aaruwaa yeekkiis.

42 Yonaataani Daawita, "Saro ba; 'Ne giddooninne ta giddon, ne zerettaa
giddooninne ta zerettaa giddon, GODAI merinaayyo markka de7o' yaagidi
nuuni naa77ai GODAA sunttan caaqqida" yaagiis. Hegaappe guyyiyan,
Daawiti denddidi biis; Yonaataanikka katamaa guyye simmiis.

21

Daawiti Saa7oolappe Baqatiis

1 Daawiti qeesiyaa Abimelekakko Nooba katamaa biis; Abimeleki Daaw-
itaara gaittanau kokkoriiddi yiidi, "Neeni aibissi nerkka de7ai? Aibissi hara
asi nenaara de7ennee?" yaagidi oichchiis.

2 Oichchin Daawiti qeesiyaa Abimeleka, “Kawoi tana, ‘Taani nena kiittido yohuwaanne azazido azazuwaa ooninne eroppo’ yaagidi tana issibaa azaziis. Ta asati issi sohuwan tanaara gaittanaadan yootaas. 3 Ha77i ne kushiyan aibi de7ii? Ichchashu bashe oitta woikko de7idabaa aibanne taayyo immarkkii” yaagiis.

4 Yaagin qeesee Daawita, “Asi ubbi miyo oitti taayyo baawa; shin geeshsha oittai de7ees; he asati banttana maccaasappe naagidabaa gidikko, eti maanau danddayoosona” yaagiis.

5 Yaagin Daawiti qeesiyaa, “Tuma nuuni ha kiitau kiyoosappe doommidi, maccaasaappe naagettida; harai atto geeshsha gidenna kiitaa wodekka eta asatettai geeshsha; hachchi usa aadhdhidi geeyanau koshshennee!” yaagiis.
6 Hegaa gishshau, qeesee Daawitayyo geeshsha oittaa immiis; aissi giikko, qeesiyaayyo de7iyai ho77iya oittaa a sohuwan wottanau GODAA sinttappe denttido geeshsha oittaa xalaala.

7 Saa7oola ashkkaratuppe issi bitanee he gallassa GODAA sinttan naagiiddi de7ees; a sunttai Doiqa; i Eedooma biittaa asa; Saa7oola mehiyaa heemmiyaageetuyyo i halaqa.

8 Daawiti Abimeleka, “Toori woikko bisoi neeyyo de7anddeeshsha? Kawuwaa kiitai eesoyido gishshau, taani ta bisuwaa woikko hara ola miishshaa ehabeikke” yaagidi oichchiis.

9 Oichchin Abimeleki, “Neeni Eela Zanggaaran worido Pilisxxeemiyaa Gooliyaada bisoi hagan de7ees; curqqan i xaaxettidi, eefuudiyaa giyo maayuwaappe guyye baggaara de7ees. Neeni koyiyaabaa gidikko a ekka; appe attin, hara bisoi hagan baawa” yaagidi zaariis.

Yaagin Daawiti, “Hegaa mala hara bisoi baawa; a taayyo hamma” yaagiis.

10 He gallassi Daawiti denddidi, Saa7oolappe baqatidi, Gaate katamaa Kawuwaa Akiishakko biis. 11 SHin Akiisha oosanchchati, “Hagee Daawiti ba biittan kawo gidenneeyye? Qassi maccaasati yexxiiddinne duriiddi, ‘Saa7ooli sha7aa woriis; Daawiti tammu sha7aa woriis’ yaagidi sabbido bitaniyaa gidenneeyye?” yaagidosona.

12 Daawiti eta haasayaa ba wozanan oiqqidi, Gaate Kawuwaa Akiisha keehippe yayyiis. 13 Hegaa gishshau, Daawiti eta sinttan wozani boshettido asa milatiis; eti a oiqqana haniyo wode, gooyiyaabaadan kare penggiyaa ifittaa qaaceretteesinne buuchchaara duge zaaridi saassuwaa lokkayees.
14 Akiishi ba oosanchchatuyyo, “Be7ite; hagee bitanee gooyees. Intte aissi a taakko ehiidetii? 15 Ha bitanee ta sinttan gooyanaadan intte ehiidoogee, ta matan hari gooyiyaabi xayiineeyye? Ha bitanee ta soo gelanau bessiiyye?” yaagiis.

22

Qeeseta Woridosona

1 Daawiti Gaate katamaappe baqatidi, Adulaama katamaa matan de7iya gonggoluwaa biis; a ishanttinne a aawaa so asai ubbai hegaa siyido wode, eti yaa duge akko wodhdhidosona. 2 Metootidaageeti, woikko acuwan gelidaageeti, woikko sa7ai iitidoogeeti ubbati Daawitakko shiiqidosona; shiiqin i etayyo halaqa gidiis. Issi oiddu xeetaa gidiya asai aara de7ees.

3 Daawiti he sohuwaappe denddidi, Moo7aaban de7iya Mixiphpha biis; biidi Moo7aaba kawuwaa, “Xoossai taayyo oottanabaa taani erana gakkanaassi ta aayyiyoonne ta aawaa ne achchan wotissarkkii” yaagidi woossiis. 4 Hegaa gishshau, Daawiti eta Moo7aaba kawuwaa achchan

wottiis; qatuwaa giddon Daawiti qosetti uttido wode ubban eti kawuwaa achchan de7idosona.

5 Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Gaadi Daawitakko yiidi, “Qatuwaa giddon gam77oppa; ha sohuwaappe denddada Yihudaa biitti ba” yaagiis; yaagin Daawiti he sohuwaappe Hereta woraa biis.

6 Daawitinne a asai beettidoogaa Saa7ooli siyiis; Saa7ooli Gib77a katamaa matan de7iya keran, taamaariskka giyo mittaa garssan tooraa oiqqidi uttiis; a oosanchchati a dooddidi eqqidosona. 7 Saa7ooli eta, “Inttenoo, Biniyaama asatoo, siyite! Isseya na7ai goshshaanne woiniyaa tokkiyoosaa intte ubbaayyo immanee? SHaalaqatanne mato halaqata oottidi inttena sunttanee? 8 Intte ubbai ta bolli maqettideta; ta na7ai Isseya na7aara maachchaa maacettidoogaa ooninne taayyo yootibeenna. Intteppe issi asinne taayyo qarettenna; hachchiigaadankka ta na7ai ta ashkkaraa tana worissanau denttidoogaa ooninne taayyo yootibeenna” yaagiis.

9 Yaagin Saa7oola oosanchchatuura eqqida Eedoomiyaa Doiqi Saa7oola, “Isseya na7ai Ahixuuba na7aa Abimelekakko Nooba katamaa biidaagaa taani be7aas. 10 Abimeleki Daawiti oottanabaa GODAA oichchiis; yaatidi Daawitayyo shinqqiyaa immiis; qassi Pilisxxeemiyaa Gooliyaada bisuwaakka ayyo immiis” yaagiis.

11 Hegaappe guyyiyan, Ahixuuba na7aa qeesiyaa Abimelekanne Nooba kataman qeese gididi de7iya a aawaa so asaa ubbaa kawoi xeesissin, eti kawuwaakko yiidosona. 12 Saa7ooli Abimeleka, “Ahixuuba na7au, siya” yaagiis.

Yaagin Abimeleki, “Ero ta godau” yaagiis.

13 Saa7ooli a, “Neeninne Isseya na7ai ta bolli aibissi maqettidetii? Neeni ayyo oittaanne bisuwaa immada, i tana woranau denddana mala, ayyo Xoossaa aissi oichchadii?” yaagiis.

14 Yaagin Abimeleki kawuwaa, “Ne ashkkaratu ubbaa giddon Daawitadan ammanettiyai, kawuwaara bollotidai, nena naagiyaageeta azaziyainne ne so asaa giddon keehippe bonchchettiyai hari oonee? 15 Taani ayyo Xoossaa oichchishin, hagee tau koiro? Akkaikka! Kawuwau, tana ne ashkkaraa woikko ta aawaa so asa ubbaa ainne mootoppa; aissi giikko, taani ne ashkkarai ha yohuwaa guutta gidin gita gidinkka mule erikke” yaagiis.

16 Yaagin kawoi, “Abimelekaa, neeninne ne aawaa keettaa asai ubbai haiqqana” yaagiis. 17 Hegaappe guyyiyan, Saa7ooli ba matan eqqidi naagiyaageeta, “GODAA qeeseta worite; aissi giikko, etikka Daawita maaddidosona; Daawiti baqatidoogaa eriiddi, taayyo yootibookkona” yaagiis. SHin kawuwaa oosanchchati GODAA qeesetu bolli bantta kushiyaa wottennan ixxidosona.

18 Yaanin kawoi Doiqa, “Qeeseta neeni wora” yaagidi azaziis. Azazin Eedoomiyaa Doiqi qeeseta shociis; shocidi he gallassi eefuudiyaa maayida hosppun tammanne ichchashu qeeseta i woriis. 19 Hegaa bollikka qeesetu katamaa, Nooba qara bisuwan busakkiis; he kataman de7iya attumaa, maccaa, naata, yiirata, meheta, haretanne dorssata qara bisuwan Doiqi suppu oottiis.

20 SHin Ahixuuba na7aa Abimeleka naatuppe Abiyaataara geetettiya issi na7ai kessi ekkidi, Daawitakko baqatiis. 21 Baqati biidi, Saa7ooli GODAA qeeseta woridoogaa Daawitayyo yootiis. 22 Daawiti Abiyaataara, “Eedoomiyaa Doiqi he sohuwan de7iyoogaa taani be7ido wode, i Saa7oolayyo yootanaagaa he gallassi eraas. Ne aawaa so asaa ubbaa haiquwau oishettiyai tana. 23 Simmi neeni tanaara de7a; yayyoppa. Nena woranau koyiya urai tana woranau koyiyaagaa; shin neeni ta achchan saro de7ana” yaagiis.

23

Daawiti Qa7iila Katamaa Pilisxxeematuppe Ashshiis

1 “Pilisxxeema asati Qa7iila katamaa oloosona; audiyaakka bonqqoosona” yaagiyo oduwaa Daawiti siyiis.

2 Siyidi Daawiti GODAA, “Taani baada Pilisxxeema asata oloo?” yaagidi oichchiis.

GODAI Daawita, “Ba; Pilisxxeema asata ola; Qa7iila katamaa ashsha” yaagiis.

3 SHin Daawita asati, “Nuuni hagan Yihudaa biittan de7iiddinne yayyoos; shin Pilisxxeema asatuura olettanau nuuni Qa7iila katamaa biiddi, waani aatti yayyanddoniishsha!” yaagidosona.

4 Hegaa gishshau, Daawiti zaarettidi GODAA oichchiis; oichchin GODAI a, “Pilisxxeema asata taani neeyyo aatta immana; dendda; denddada Qa7iila katamaa ba” yaagiis. 5 Daawitinne a asai Qa7iila katamaa biidi, Pilisxxeema asatuura olettidosona; olettidi eta mehiyaa di77idosona. Etappe daro asaa woridi, Daawiti Qa7iila katamaa asaa ashshiis.

6 Abimeleka na7ai Abiyaataari Daawitakko Qa7iila katamaa baqatiyo wode, eefuudiyaa giyo maayuwaa ekki biis.

7 Daawiti Qa7iila katamaa biidoogaa Saa7ooli siyiis; siyidi, “Xoossai Daawita ta kushiyan aatti immiis; aissi giikko, ifittainne hiraaqoi de7iyo katamaa gelidi, barkka qashettiis” yaagiis. 8 Qa7iila katamaa biidi, Daawitanne a asaa dooddana mala, Saa7ooli ba olanchchata ubbaa xeesiis.

9 Saa7ooli ba bolli iitabaa maqettidoogaa Daawiti eriis; eridi qeesiyaa Abiyaataara, “Eefuudiyaa haa ekka ya” yaagiis. 10 Hegaappe guyyiyan Daawiti, “Abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, ta gaasuwan Saa7ooli Qa7iila katamaa bashshanau maqettidoogaa taani ne ashkkarai wurssada siyaas. 11 Qa7iila katamaa asai tana Saa7oolayyo aattidi immaneeshsha? Taani ne ashkkarai siyidoogaadan Saa7ooli tumukka haa yaaneeshsha? Abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, taayyo ne ashkkaraayyo yootarkkii” yaagiis.

Yaagin GODAI Daawita, “Ee; Saa7ooli yaana” yaagidi zaariis.

12 Daawiti, “Qa7iila katamaa asati tananne ta asaa Saa7oolayyo aattidi immaneeshsha?” yaagidi zaarettidikka GODAA oichchiis.

Oichchin GODAI, “Ee; eti inttena aattidi immana” yaagiis. 13 Daawitinne usuppun xeetu gidiya asai Qa7iila katamaappe kiyidi, issisaappe issisaa hemetaa oiqqidosona. Daawiti Qa7iila katamaappe baqatidoogaa Saa7ooli siyido wode, baanau qoppidoogaa aggi bayiis.

Saa7ooli Daawita Oiqqanau Koyiis

14 Daawiti bazzo qatotuuninne Ziifa bazzuwan de7iya keratun de7iis. Saa7ooli a demmanau ubba gallassi koyees; shin Xoossai a Saa7oola kushiyan aatti immibeenna. 15 Daawiti Ziifa bazzuwan de7iya Horeesha giyoosan de7ishin, Saa7ooli bana woranau kiyidoogaa Daawiti eriis. 16 Saa7oola na7aa Yonaataani denddidi, Daawitakko Horeesha biis; biidi Daawita GODAN wolqqaa demmanaadan minttettiiddi, 17 “Yayyoppa; ta aawaa Saa7ooli nena kushiyaaninne bochchenna; neeni Israa7eela bolli kawotana; taanikka neeppe garssaara haarana; harai atto ta aawai Saa7oolikka hegaa erees” yaagiis. 18 Eti naa77aikka GODAA sinttan issoi issuwaara maacettidosona; Daawiti Horeeshan gam77in Yonaataani ba soo biis.

19 Ziifa asati Saa7oolakko Gib77a katamaa biidi, “Daawiti Yasemoonappe tohossa baggaara Hakiila Deriyaa bolli Horeesha qatuwan nu matan qosetti

uttiis. 20 Nu kawuwau, ha77ikka neeni dosido wode haa duge wodhdha;
yaatikko, nuuni a ne kushiyan aatti immana" yaagidosona.
21 Yaagin Saa7ooli eta, "Intte taayyo qarettido gishshau, inttena GODAI
anjjo. 22 Biidi ane gujjidikka geeshshite; Daawiti darotoo awa biyaakkonne
qassi yan ooni a be7idaakko, qoridi erite; aissi giikko, i keehi cincca giyoogaa
taani siyaas. 23 Daawiti qosettiyo sohota ubbaa be7idi, muruta yohuwaa
ekkidi, taakko simmidi yiite. Hegaappe guyyiyan, taani inttenaara baana;
i he heeran de7ikko, taani a kumetta Yihudaa yaraa giddon demmana
gakkanau koyana" yaagiis.
24 Hegaa gishshau, eti Saa7oolappe sinttatidi Ziifa biidosona. Daawitinne
a asai Yasemoonappe tohossa baggaara de7iya Maa7oona bazzuwan Aaraba
giyo garan de7oosona. 25 Saa7oolinne a asai Daawita koyanau biidosona.
Daawiti hegaa siyido wode, zaallaakko wodhdhidi, Maa7oona bazzuwan
uttiis. Saa7ooli hegaa siyido wode Maa7oona bazzuwaa Daawita koyiiddi
biis. 26 Saa7ooli deriyaappe issi bagga miyyiyaara bees; Daawitinne a
asai hinkko bagga miyyiyaara boosona. Eti Saa7oolappe baqatanau eeso-
toosona; aissi giikko, Saa7oolinne a asati, Daawitanne a asata oiqqanau mati
uttidosona. 27 SHin kiitettidaagee Saa7oolakko yiidi, "Haaya! Pilisxxeema
asati biittaa bolli woraajjidosona" yaagiis. 28 Saa7ooli Daawita koyiyoogaa
aggidi, Pilisxxeema asatuura olettanau biis. Hegaa gishshau, he sohoi
"SHaakkiya zaallaa" geetettiis. 29 Daawiti he sohuwaappe kiyidi, Enggaada
katamaa matan de7iya qatotun uttiis.

24

Daawiti Saa7oola SHemppuwaa Ashshiis

1 Saa7ooli Pilisxxeema asata yedettiyoosaappe simmin, "Daawiti Eng-
gaada katamaa matan de7iya bazzuwan de7ees" giidi ayyo yootidosona.
2 Israa7eela ubbaa giddoppe doorettida heezzu sha7u asaa Saa7ooli ekkidi,
Daawitanne a asaa koyanau, "Wora Deeshshati Geessiyo Zaallaa" giyoosaa
mati biis.
3 Saa7ooli ogiyaa doonan dorssaa birddiyaa matan de7iya
gonggoluwaakko yiis; yiidi sheeshshau uttanau gonggoluwaa giddo
geliis. Geliyo wode Daawitinne a asai gonggoluwaayyo giddokko shiiqidi
uttidosona. 4 Daawita asai a, " 'Hekko taani ne morkkiyaa ne kushiyan aatta
immana; neeni a ne koyidoogaadan oottana' yaagidi GODAI neeyyo yootido
gallassai hachcha" yaagidosona. Daawiti Saa7oola erissennan shiiqidi,
Saa7oola maayuwaa xeeraappe qanxxi ekkiis.
5 Qanxxidoogaappe guyyiyan, Daawiti ba wozanan azzaniis. 6 Azzanidi
Daawiti ba asata, "GODAI tiyidi kawoyido ta godaa taani hegaa oottanaagaa
woikko a bolli ta kushiyaa denttanaagaa GODAI taappe haasso; aissi giikko,
GODAI tiyidi kawoyidoogee a" yaagiis. 7 Daawiti hagaadan seeridi, Saa7oola
ba asan boshissennan diggiis. Saa7ooli gonggoluwaa giddoppe kiyidi, ba
ogiyan geliis.
8 Saa7ooli biidoogaappe guyyiyan, Daawiti gonggoluwaa giddoppe kiyidi,
Saa7oola, "Ta godau, kawuwau!" yaagidi xeesiis; xeesin Saa7ooli guyye sim-
midi xeelliis; Daawiti biittan duge gufannidi, Saa7oolayyo ziggiis. 9 Yaatidi
Daawiti Saa7oola, " 'Daawiti nena qohanau koyees' giya asatu qaalaa neeni
aibissi siyai? 10 Ha gonggoluwaa giddon GODAI nena hachchi taayyo aatti
immidoogaa neeni ne aifiyan be7adasa; taani nena woranaadan amari-
daageeti tana denttettidosona; shin taani, 'GODAI tiyidi kawoyidoogaa i
gidiyo gishshau, taani ta godaa bolli ta kushiyaa denttikke' yaagada nena

ashshaas. 11 Ta aawau, be7a; ta kushiyan de7iya ne maayuwaa xeeraa hagaa
xeella! Ne maayuwaa xeeraappe qanxxa ekkaas; shin nena worabeikke;
taani nena qohabeennaagaanne makkalabeennaagaa akeekada era; taani
nena qohabeikke; shin neeni tana woranau shankkataasa. 12 Nebaanne
tabaa GODAI pirddo; GODAI neeni tana qohidoogaa haluwaa kesso; shin
taani ne bolli ta kushiyaa denttikke. 13 Beni wode, 'Iitaa oottiyaageetuppe iitabi kiyees' yaagiyo leemisoi de7ees; hegaa gishshau, taani nena
kushiyaaninne bochchikke. 14 Israa7eela kawoi o bolli kiyidee? Neeni oona
oiqqanau koyai? Haiqqida kanaa woikko kasttolliyaa koyai? 15 GODAI nu
giddon daannato; nebaanne tabaa i pirddo; ta yohuwaa xeellidi, ta gishshau
i mootetto; ne kushiyaappe tana i ashsho" yaagiis.

16 Daawiti Saa7oolayyo haasayiyoogaa wurssido wode, Saa7ooli Daawita,
"Ta na7au Daawitaa, hegee ne qaalee?" yaagiis; yaagidi Saa7ooli ba qaalaa
xoqqissidi yeekkiis. 17 Qassikka Daawita, "Neeni taappe aadhdhida xillo;
aissi giikko, taani neeyyo iitabaa oottin, neeni taayyo lo77obaa oottadasa.
18 GODAI tana hachchi neeyyo aatti imminkka neeni tana worabeenna
gishshau, taayyo neeni oottido lo77obaa tana bessadasa. 19 Asi ba morkke
demmidi qohennan yeddiiyye? Neeni taayyo hachchi oottido kehatettaa
gishshau, GODAI nena anjjo. 20 Ha77ikka neeni Israa7eelau kawo gidanaagaanne Israa7eela kawotettai ne maataa garssan eqqanaagaa taani erais.
21 Ha77i simmi taappe guyyiyan, ta zerettaa neeni duuttennaadaaninne
ta sunttaakka ta aawaa keettaappe quccennaadan GODAA sunttan taayyo
caaqqa" yaagiis.

22 Yaagin Daawiti Saa7oolayyo caaqqiis. Hegaappe guyyiyan, Saa7ooli ba
soo simmidi biis; Daawitinne a asai pude qatuwaa biidosona.

25

Sameela Haiquwaa

1 Sameeli haiqqiis; haiqqin Israa7eela asati ubbai shiiqidi, ayyo yeekkidosona; Raama kataman de7iya a son moogidosona.

Daawita, Naabaalanne Abigaalo

Hegaappe guyyiyan, Daawiti Paaraana bazzuwaa biis. 2 Maa7oonan issi
bitanee de7ees; he bitaniyaayyo aqoi Qarmmeloosan de7ees; i daro dure;
issi sha7u deeshshatinne heezzu sha7u dorssati ayyo de7oosona. I eta
ikisiyaa Qarmmeloosa kataman meedees. 3 He bitaniyaa sunttai Naabaala; a
keettaayee sunttai Abigaalo. A eranchchanne puulanchcha maccaasa; shin
i keettaawai meqetti bainna iita asa. I Kaaleebaa yara.

4 Daawiti bazzuwan de7iiddi, dorssaa ikisiyaa Naabaali meediyoogaa
siyiis. 5 Daawiti tammu wodallata hagaadan yaagidi kiittiis; "Naabaalakko
Qarmmeloosa katamaa biidi, ta sunttan a sarotite; 6 'Saro de7ai! Neenikka
ne keettaa asaikka saro! Neessi giidobai ubbai saro de7ii!

7 " 'Neeni dorssaa ikisiyaa meediyoogaa taani siyaas; ne dorssaa heemmiyaageeti nunaara issippe de7ido wode, nuuni eta genibookko; eti Qarmmeloosa kataman uttido wode ubban etabaappe aibinne paccibeenna.
8 Hegaa neeni ne ashkkarata oichchikko, eti neeyyo yootana. Nuuni hachchi
gibira gallassi neekko yiido gishshau, ta wodalla asatussi hayyanaa keha;
ne kushiyan de7iyaabaappe ne ashkkaratuyyoonne ne na7aa Daawitayyo
hayyanaa imma' yaagite" yaagidi azaziis.

9 Daawita asati Naabaalakko gakkidi, Daawita kiitaa ayyo yootidosona;
yootidi hegan naagidosona.

10 Naabaali Daawita ashkkarata, “Daawiti oonee? Isseya na7ai oonee? Ha
wodiyan daro ashkkarati bantta godatuppe baqatoosona. 11 Ta oittaa, ta
haattaanne ta dorssaa meediyaageetuyyo shukettida ashuwaa denttada, ha
oonakkonne yiidosai erettenna asatuyyo aissi immoo?” yaagiis.
12 Yaagin Daawita asati simmidi guyye biidosona. Bi gakkidi Naabaali
giidobaa ubbaa Daawitayyo yootidosona. 13 Daawiti ba asata, “Intte bisuwaa
bisuwaa gixxite” yaagiis; yaagin ubbatikka bantta bisuwaa bisuwaa gixxi-
dosona; Daawitikka ba bisuwaa gixxiis. Daawiti oiddu xeetaa gidiya asat-
uura pude biis; naa77u xeetu asai etabaa naagiiddi attiis.
14 Ashkkaratuppe issoi Naabaala keettaayyiyo Abigaalo hagaadan yaagiis;
“Daawiti bazzuwan de7iiddi nu godaa, ‘Saro’ gaanau asa kiittiis; shin i
eta cayiis. 15 Gidikkokka, ha asati nuuyyo keehippe lo77o; eti nuna geni-
bookkona; nuuni etaara issippe dembban pe7ido wode ubban nubaappe
aibinne paccibeenna. 16 Nuuni nu dorssaa wudiyaa eta matan heemmiyo
wode, qamminne gallassi eti nuuyyo dirssa gididosona. 17 Hayyanaa ha
yohuwaa waatanaakkonne qoppa; aissi giikko, nu godaa bollinne a so asaa
bolli kobabai kiyana hanees. Nu godai hegaa mala meqetti bainna iita asa
gidido gishshau, ooninne ayyo haasayanau danddayenna” yaagiis.
18 Abigaala sohuwaarakka naa77u xeetu komppo oittaanne naa77u
ogoro woine eessaa, xiixettida dorssata ichchashata, tammanne laappun
kilo giraame tiyaa xiixaa, issi xeetu wurcco woiniyaa teeraanne bal-
asiyaa lichchakuwaa melaappe naa77u xeetaa ekkada, hariyan caanaasu.
19 Yaatada ashkkarata, “Intte taappe sinttau aadhdhidi biite; taani intte
geeduwaa kaallana” yaagaasu; shin ba keettaawaa Naabaalayyo ainne
yootabeikku. 20 Ba hariyaa toggada deriyaara duge zanggaaraa wodhdhiyo
wode, Daawitinne a asai ikko simmidi duge wodhdhoosona; wodhdhin a
etaara gaittaasu.
21 Daawiti ba wozanan, “Abaappe aibinne paccennaadan taani ha bi-
taniyaa aquwaa ubbaa naagidoogee coo mela; taani lo77idoogaa kushiyaa
i taayyo iitaa zaariis. 22 Wontto maallado gakkanaashin, taani abaa gidida
ubbaappe issi attumaanne paxa aggikko, Xoossi tana paxa aggoppo” yaagiis.
23 Abigaala Daawita be7ido wode, hariyaappe eesota wodhdhada,
Daawita sinttan biittan gufannada ayyo ziggaasu. 24 A a tohuwan wullada,
“Hai ta godau, ha mooroi ta xalaalaassa gido! Tana ne ashkkariyo
haasayissarkkii; taani ne ashkkariyaa haasayiyoogaa siyarkkii. 25 Ha
meqetti bainna iita bitaniyaabaa, Naabaalabaa siyoppa; ‘Naabaala’
giyoogee ‘Eeya’ giyoogaa; i ba sunttaadankka eeya. Ta godau, neeni kiittido
asata taani ne ashkkariyaa be7abeikke.
26 “De7o GODAI ero! Ne shemppoi ero! Neeni suutta gussennaadaaninne
ne kushen ne halo kessennaadan, nena ta godaa teqqidaagee GODAA. Ne
morkketinne nena ta godaa qohanau koyiyaageeti Naabaaladan hanona.
27 Ha imotai taani ne ashkkariyaa neeyyo ta godaayyo ehiidoogee nena
kaalliya asatuyyo imetto. 28 Hai ta godau, taani ne ashkkariyaa balido
balaa atto yaaga! Neeni GODAA olaa olettiyo gishshau, GODAI nenanne ne
zerettaa kawoyana. Neeni de7ido laitta ubban iitatetti ne bolli beettoppo.
29 “Ai asinne nena woranau koyikko, issi urai ba al77o miishsha naagiy-
oogaadan, GODAI ne Xoossai nena saro naagana. SHin shuchchaa yamb-
barshshan oliyoogaadan, i ne morkketu de7uwaa olana. 30 GODAI ta go-
daayyo oottanau haasayido kehatettaa ubbaa oottiyo wodenne Israa7eela
bolli kawoyiyo wode, 31 gaasoti bainnan suuttaa gussidoban woikko ba halo
kessidoban ta godaa wozanai dagammennanne hirggenna. GODAI neeyyo
kehido wode, tana ne ashkkariyo dogoppa” yaagaasu.

32 Yaagin Daawiti Abigaalo, “Nena tanaara gaittanau hachchi kiittida
GODAI, Israa7eela Xoossai galatetto. 33 Neeni lo77o qoppido gishshaunne
taani asa suuttaa gussennaadaani ta kushiyan halo kessennaadan teqqido
gishshau, anjjetta. 34 Hegee bainnaakko, tana nena qohennaadan teqqida
de7o GODAI, Israa7eela Xoossai ero! Neeni tanaara gaittanau eeso-
tada yeennaakko, sa7ai wonttana gakkanaashin, Naabaalabaa gidiya
issi attumaasinne paxa attenna” yaagiis. 35 Abigaala ayyo ehiidobaa i
kushiyaappe Daawiti ekkidi, “Ne soo saro gakka. Taani ne qaalaa siyaas; ne
oishaakka ekkaas” yaagiis.

36 Abigaala simmada Naabaalakko yiyo wode, kawo son giigiya gibiraa
mala gibiraa miziiddi son uttiis; Naabaali keehippe mattottidi, ba wozanan
ufaittees. Hegaa gishshau, sa7ai wonttanaashin, Abigaala ayyo aibanne
qaattabeikku. 37 Maallado Naabaali mattuwaa zaaridoogaappe guyyiyan, a
keettaayyiyaa ha yoho ubbaa ayyo yootaasu; Naabaala wozanai daafurin
i jollu giis. 38 Tammu gallassaappe simmin, GODAI Naabaala shocin, i
haiqqiis.

39 Naabaali haiqqidoogaa Daawiti siyido wode, “GODAI galatetto!
Naabaali tana cayidoogaa haluwaa GODAI kessiis; taani a ashkkarai iitabaa
oottennaadan teqqiis; Naabaali oottido iitatettaa GODAI a huuphiyan
zaariis” yaagiis.

Hegaappe guyyiyan, Daawiti Abigaalo ekkanau kiitaa yeddidi oishissiis.
40 Daawita ashkkarati Qarmmeloosa katamaa Abigaalikko biidi, “Neeni
Daawita gelanaadan nena ekki baanau i nuna neekko kiittiis” yaagidosona.

41 Abigaala biittan gufanna ziggada, “Taani ne ashkkariyaa neeyyo
kiitettanaunne ne ashkkaratu tohuwaa meeccanau giiga uttaas” yaa-
gaasu. 42 Abigaala eesuwan denddada ba hariyaa toggaasu; i danggiriixeti
ichchashati o kaallidi biidosona; Daawita ashkkaratuura baada, Daawita
gelaasu.

43 Daawiti hagaappe kase Iziraa7eeliyo Ahino7aamoko ekkiis; eti
naa77aikka a keettaayeta. 44 Saa7ooli Daawita keettaayyiyo, ba na7iyo
Miikaalo Galliima kataman yelettida Laawisha na7aa Palxxi7eelassi immiis.

26

Daawiti Saa7oola SHemppuwaa Naa77anttokka Ashshiis

1 Ziifa asati Saa7oolakko Gib77a katamaa biidi, “Daawiti Yasemoona
sinttan de7iya Hakiila giyo keran qosetti uttiis gidennee?” yaagidosona.
2 Yaagin Saa7ooli denddidi, Israa7eelatuppe doorettida heezzu sha7u asata
ekkidi, Daawita koyanau Ziifa bazzuwaa biis. 3 Saa7ooli Yasemoona sinttan
de7iya Hakiila keraa bolli ogiyaa lanqqiyan dunkkaaniis; shin Daawiti he
bazzuwan uttiis. Saa7ooli a kaallidi yaa biidoogaa eridi, 4 kafuwaa yeddidi,
Saa7ooli tumukka he sohuwaa gakkidoogaa geeshshiis. 5 Daawiti dend-
didi, Saa7ooli dunkkaanidosaa biis; biidi Saa7oolinne ola gadaawai Neera
na7aa Abaneeri zin77ido sohuwaa be7iis. Saa7ooli qato giddon zin77iis;
olanchchati a yuushuwan de7oosona.

6 Daawiti Hiitiyaa Abimelekanne Xaruuya na7aa Yoo7aaba ishaa
Abishaaya, “Saa7ooli galchchidosaa tanaara baanai oonee?” yaagidi
oichchiis.

Oichchin Abishaayi, “Taani nenaara baana” yaagiis.

7 Hegaa gishshau, Daawitinne Abishaayi he gallassa qammi
olanchchatukko yiyo wode, Saa7ooli ba tooraa huupheessaara biittan

toridi, qato giddon zin77idaagaa demmidosona. Abaneerinne olanchchati a yuuyi aadhdhidi zin77idosona.

8 Abishaayi Daawita, “Xoossai ne morkkiyaa hachchi ne kushiyan aatti immiis; taani ta tooran a issitoo biittaara gattada sikkais; taani a naa77utoo caddanau koshshenna” yaagiis.

9 SHin Daawiti Abishaaya, “Neeni a woroppa; GODAI tiyido kawuwaa bolli ba kushiyaa denttiya oonanne GODAI qaxxayana” yaagiis. 10 Qassikka i Abishaaya, “De7o GODAI ero! GODAI a shocanaagaa taani erais; ba gallassai gakkin i haiqqana, woikko olettanau biidi i xayana. 11 GODAI tiyido kawuwaa bolli taani kushiyaa denttennaadan tana GODAI teqqo. Ane a huuphessan de7iya tooraanne haattaa otuwaa ekkada hindda” yaagiis.

12 Yaagin Daawiti Saa7oola huuphessan de7iya tooraanne haattaa otuwaa ekkiis; ekkin eti biidosona. SHin eta ooninne be7ibeenna, woikko ooninne eribeenna, woikko ooninne beegottibeenna; GODAI wolqqaama xiskkuwaa eta bolli yeggido gishshau, ubbatikka xiskkuwaa kairidosona.

13 Daawiti hefintti pinnidi, hara keraa huuphiyan unddenna sohuwan haakkidi eqqiis. 14 Daawiti Saa7oola olanchchatanne Neera na7aa Abaneera, “Abaneeraa! Abaneeraa! Taani xeegiyoogaa siyikkii?” yaagidi waassiis.

Waassin Abaneeri, “Ha xeegidi kawuwaa xiskkuwaa diggiyaagee oonee?” yaagiis.

15 Yaagin Daawiti, “Neeni wozannaama asa gidikkiiyye? Israa7eela giddon ne mali ooni de7ii? Yaatin, kawuwaa ne godaa aibissi naagikkii? Aissi giikko, issi asi kawuwaa ne godaa woranau yaa biis. 16 Neeni oottidobi lo77o gidenna. De7o GODAI ero! Neeninne ne olanchchati GODAI tiyido intte godaa naagibeenna gishshau, intte haiqqanau bessees. Kawuwaa tooraanne a huuphessan de7iya haattaa otuwaa be7ai?” yaagiis.

17 Saa7ooli Daawita qaalaa gidiyoogaa eridi, “Ta na7au Daawitaa, hegee ne qaalee?” yaagiis.

Yaagin Daawiti, “Ee; ta godau, kawuwau, hegee ta qaalaa” yaagiis. 18 Qassikka i Saa7oola, “Ta godau, tana ne ashkkaraa neeni aibissi kaallai? Taani ai oottidanaa? Taani ai mooridanaa? 19 Ha77ikka ta godau, kawuwau, neeni ta qaalaa, ne ashkkaraa qaalaa siyanaadan taani nena woossais; GODAI nena ta bolli denttidobaa gidikko, yarshshuwaa i ekko; shin asati nena denttidobaa gidikko, eti GODAA sinttan qanggettidaageeta gidona! Aissi giikko, ‘Ba; hara xoossatussi goinna’ yaagidi, GODAA biittan taayyo de7iya saamaappe eti tana ha77i kessidosona. 20 Ha77i simmi GODAA sinttappe haakkidi de7iya biittan ta suuttaa gussoppa; issi asi kuraachcho shankkatanau deriyaa huuphiyaa kiyiyoogaadan, Israa7eela kawoi issi kasttolle koyanau kiyiis” yaagiis.

21 Yaagin Saa7ooli Daawita, “Taani nagaraa oottaas. Ta na7au Daawitaa, haa simma! Hachchi qammi neeni tana haiquwaappe ashshido gishshau, taani nena naa77antto genikke. Tumuppe taani eeyabaa hanaas; gita balaa balaas” yaagiis.

22 Yaagin Daawiti, “Kawuwau, ne toorai hageeho; ne asatuppe issi asi yiidi ekko. 23 Asi huuphiyan huuphiyan xillidobaunne ammanettidobau GODAI a waagaa qanxxees. Nena GODAI hachchi ta kushiyan aattidi immiis; shin GODAI tiyido kawuwaa bolli taani ta kushiyaa denttanau dosabeikke. 24 Taani tumu hachchi nena ashshidoogaadan GODAI tanakka ashsho; qassi meto ubbaappekka tana wotti ekko” yaagiis.

25 Yaagin Saa7ooli, “Ta na7au Daawitaa, neeni anjjetta. Neeni gitabaa oottana; neeni tumuppe xoonana” yaagiis. Daawiti ba ogiyaa biis; Saa7oolikka ba soo simmiis.

27

Daawiti Pilisxxeema Biitti Baqatiis

1 Daawiti ba wozanan, “Issi gallassi taani Saa7oola kushiyan daafettana; taani Pilisxxeema biitti baqatanaappe attin, harabi taayyo lo77enna. Yaatin, Saa7ooli Israa7eela biitta ubban tana koyiyoogaa aggana; yaanikko taani a kushiyaappe kessa ekkana” yaagidi qoppiis.

2 Hegaa gishshau, Daawitinne aara de7iya usuppun xeetu asati denddidi, Gaate Kawuwaa Maa7ooka na7aa Akiishakko biidosona. 3 Daawitinne a asai Akiishaara Gaaten uttidosona. Asai ubbai ba so asaa asaa ekki biis; Daawitikka ba keettaayeta, Iziraa7eeliyo Ahino7aamonne Naabaala am77iyo, Qarmmeloosiyo Abigaalo ekkidi biis. 4 “Daawiti Gaate baqatiis” giyoogaa siyidi, Saa7ooli naa77antto a koyiyoogaa aggi bayiis.

5 Daawiti Kawuwaa Akiisha, “Neeni tanan ufaittikko, taani yan de7ana mala, ne kawotettan de7iya katamatuppe issinniyo taayyo imma. Taani ne ashkkarai kawoi de7iyo kataman nenaara issippe aibissi uttiyaanaa?” yaagiis.

6 He gallassi Akiishi Xiqilaaga katamaa Daawitayyo immiis; hachchi gakkanaashinkka Xiqilaaga katamai Yihudaa kawotussa gididi attiis. 7 Daawiti Pilisxxeema biittan issi laittanne oiddu aginaa de7iis.

8 Daawitinne a asati pude biidi, Gashuurata, Girzzetanne Amaaleeqata oloosona. Beniisappe doommidi, he asati SHurappe biidi Gibxxe gakkanaashin de7iya biittan de7idosona. 9 Daawiti he biittaa oliyo wode audenne he biittan de7iya maccaa gidin, attuma gidin, paxa aggibeenna; dorssaanne miizzaa, hariyaanne gaameelaa, maayuwaakka di77ees; yaatidi Akiishakko simmees. 10 Akiishi, “Hachchi awan woraajjidetii?” yaagidi Daawita oichchees.

Oichchin Daawiti, “Neegeeba bazzuwan de7iya Yihudaa asatu bolli, woikko Yiraahima7eela asatu bolli, woikko Qeena asatu bolli woraajjida” yaagees.

11 Etappe issi asinne Gaate katamaa yiidi, “Daawiti hagaa oottiis” giidi odenna mala, Daawitinne a asati maccaa attumaa ashshennan wurssi woroosona. Daawiti Pilisxxeema biittan de7ido wode ubban hegaadan oottiis. 12 Akiishi Daawitan ammanettidi, “Daawiti ba asan, Israa7eelan keehippe ixettiis; hegaa gishshau, i taayyo merinau ashkkara gidana” yaagidi qoppiis.

28

Saa7oolanne Enddoore SHareechchiyo

1 He wode Pilisxxeema asati Israa7eelata olanau bantta olanchchata shiishshidosona. Akiishi Daawita, “Neeninne ne asati tanaara olaa baanaagaa tuma era utta” yaagiis.

2 Yaagin Daawiti, “Hegaa gidikko, taani ne ashkkarai oottanabaa neeni be7ana” yaagiis.

Yaagin Akiishi, “Daro lo77o; taani nena ta de7ido laitta ubban tana naagiyaagaa kessana” yaagiis.

3 Hagaappe kase baggan Sameeli haiqqin, Israa7eela asati ubbati ayyo yeekkidi, a kataman Raaman a moogidosona. Saa7ooli moitilliyaa xeesiyaageetanne shareechchota Israa7eela biittaappe yedettidi kessirggiis.

4 Pilisxxeema olanchchati shiiqidi yiidi, SHuneema kataman uttidosona;
Saa7oolikka Israa7eela asaa ubbaa shiishshidi, Gilbboo7a Deriyan uttiis.
5 Saa7ooli Pilisxxeema olanchchata be7idi yayyiis; a wozanaikka keehippe
dagammiis. 6 Hegaa gishshau, i ai oottanaakkonne GODAA oichchiis;
shin GODAI aimuwan gidin, woikko Uriimiyan gidin, woikko hananabaa
yootiyaageetu baggaara gidin, ayyo yootibeenna. 7 Hegaappe guyyiyan,
Saa7ooli ba ashkkarata, "Moitilliyaa xeesiya shareechchiyo taayyo koyite;
taani ikko baada o oichchana" yaagidi azaziis.

Azazin Saa7oola ashkkarati, "Moitilliyaa xeesiya issi shareechchiyaa End-
dooren de7ausu" yaagidosona.

8 Yaagin Saa7ooli bana erissenna mala hara maayuwaa maayidi, naa77u
asata ekkidi, qammi he shareechcheekko biis; biidi maccaasiyo, "Hayyanaa
taayyo issi moitilliyaa xeesarkkii; taani sunttaa odiyo asa taayyo dent-
tarkkii" yaagiis.

9 Yaagin maccaasiyaa, "Moitilliyaa xeesiyaageetanne shareechchota Is-
raa7eela biittaappe Saa7ooli waati yedetti kessidaakko, tuma neeni eraasa.
Tana worissanau neeni taayyo aissi piriyaa yeggai?" yaagaasu.

10 Yaagin Saa7ooli maccaasiyo, "De7o GODAI ero! Neeni hagaa gishshau
qaxxayettakka" yaagidi GODAN caaqqiis.

11 Yaatin, maccaasiyaa, "Taani neeyyo oona denttoo?" yaagada
oichchaasu.

Oichchin Saa7ooli, "Sameela taayyo dentta" yaagiis.

12 Maccaasiyaa Sameela be7ada, waasuwaa xulluusaasu; xulluusada
Saa7oola, "Neeni tana aibissi cimmadii? Neeni Saa7oola gidikkii!" yaa-
gaasu.

13 Yaatin, kawoi, "Aikkobaa; yayyoppa! Neeyyo aibee beettiyai?" yaagiis.

Yaagin maccaasiyaa, "Issi moitillee biittaa giddoppe kiyiyaagee beettees"
yaagaasu.

14 Saa7ooli maccaasiyo, "I ai milatii?" yaagiis.

Yaagin maccaasiyaa, "Afalaa maayida issi cima bitanee kiyees" yaagaasu.

Saa7ooli he bitanee Sameela gididoogaa eridi, a sinttan sa7an lichchi giidi
gufanniis.

15 Sameeli Saa7oola, "Tana duufuwaappe denttada aibissi shabbirai?"
yaagiis.

Yaagin Saa7ooli, "Taani daroppe un77ettaas; aissi giikko, Pilisxxeema
asati tana oloosona; Xoossaikka taappe shaahettiis; hananabaa
yootiyaageetu baggaara gidin woikko aimuwan gidin, i taani oichchiyoobaa
odenna. Hegaa gishshau, taani oottanabaa neeni taayyo yootanaadan nena
xeegaas" yaagiis.

16 Yaagin Sameeli, "GODAI shaahettidi ne morkke gidiichchaappe attin,
tana aibissi zoretaa bessai? 17 GODAI ta baggaara kaseti yootidobaa oott-
ichchiis; GODAI kawotettaa neeppe dafi ekkidi, ne shooro Daawitayyo im-
miichchiis. 18 Neeni GODAAYYO azazettabeenna gishshaunne a hanqquwaa
suulliyaagaa Amaaleeqa asatu bolli polabeenna gishshau, GODAI hachchi
ha yohuwaa ne bolli oottees. 19 Nenanne Israa7eelaa, GODAI Pilisxxeema
asatuyyo aatti immana; neeninne ne naati wontto tanan gaittana; GODAI
Israa7eela olanchchata Pilisxxeema asatuyyo aatti immana" yaagiis.

20 Saa7ooli Sameela oduwaa siyidi yayyido gishshau, sohuwaarakka biit-
tan borccu giidi kunddi be7iis. Saa7ooli he gallassaa kumettaanne qammaa
kumettaa quma mibeenna gishshau, a wolqqai hitiis. 21 He maccaasiyaa
Saa7oolakko yaada, i keehi kokkoriyoogaa be7aasu; be7ada, "Taani ne
ashkkariyaa neeyyo azazettaas; neeni tana oichchidobaa ta shemppuwaa

balada oottaas. 22 Ha77i taani ne ashkkariyaa giyoobaa hayyanaa siya;
neeni maada, gazddada ne ogiyaa baana mala, taani neeyyo guutta quma
aattais" yaagaasu.
23 Yaagin Saa7ooli, "Miikke" yaagidi ixxiis. SHin a asati he maccaaseer-
akka gididi shoobbidosona; shoobbin Saa7ooli shoobettidi biittaappe den-
ddidi, hiixan uttiis. 24 He maccaasiyaa sohuwaarakka ba son de7iya anqqara
maraa shukka bayaasu; xiilliyaa ekka munaqqada, irshshuwaa yeggennan
oittaa uukkaasu. 25 Yaatada Saa7oolayyoonne a asatuyyo aattin, eti mi-
idosona. He gallassi qammikka denddidi biidosona.

29

Akiishi Daawita Guyye Xiqilaagi Yeddiis

1 Pilisxxeema asati bantta olanchchata ubbaa Afeeqan shiishshidosona.
Israa7eelati Iziraa7eelan de7iya haattaa pulttuwaa matan uttidosona.
2 Pilisxxeematu halaqati bantta xeetatu citaaninne sha7atu citan salppi-
dosona; Daawitinne a asai Akiishaara issippe guyye baggaara salppidosona.
3 Pilisxxeematu halaqati be7idi, "Ha Ibraaweti hagan ai oottiyoonaa?" yaagi-
dosona.
Yaagin Akiishi Pilisxxeematu halaqata, "Hagee beni Israa7eela Kawuwaa
Saa7oola ashkkaraa Daawita gidennee? I daro wodeesappe tanaara issippe
de7ees; i Saa7oola kaddidi kiyoosappe hanno gakkanaashin, taani an bala
demmabeikke" yaagiis.
4 SHin Pilisxxeematu halaqati Akiisha hanqqettidi, "Ha bitaniyaa neeni
ayyo immido katamaa guyye zaara; i nunaara olaa booppo. Biikko i nuna
zaaridi olana. I ba godaara sigettanau nu asatu qooriyaa muuciyoogaappe
hara lo77iyaabi aibee? 5 Qassi maccaasati yexxiiddinne duriiddi, 'Saa7ooli
ba sha7aa woriis; Daawiti ba tammu sha7aa woriis' yaagidi sabbidoogee ha
Daawita gidenneeyye?" yaagidosona.
6 Hegaa gishshau, Akiishi Daawita xeesidi, "De7o GODAI ero! Neeni am-
manettiya asa; neeni tanaara olau baanaagaa taani ufaittais; neeni taakko
yoosappe hanno gakkanaashin, taani ne bolli bala demmabeikke. SHin ha-
laqati neeni olau baanaagaa ufaittokkona. 7 Neeni ha77i simmada saruwan
ba; Pilisxxeematu halaqata ufaissennabaa ainne oottoppa" yaagiis.
8 Yaagin Daawiti Akiisha, "Taani ai oottidanaa? Taani nenaara
de7oosappe hanno gakkanaashin, tanan bala demmabeikke gaadasa;
yaatin, kawuwaa ta godaa morkketuura baada aibissi olettikkinaa?"
yaagiis.
9 Akiishi Daawita, "Xoossaa kiitanchchadan neeni taayyo ammanettiyaa-
gaa gidiyoogaa taani erais; gidikkokka, Pilisxxeematu halaqati, 'I nunaara
olaa booppo' yaagidosona. 10 Ha77i simmi maalladoora denddada, nenaara
yiida ne godaa ashkkaratuurakka issippe sa7ai wonttaanne biite" yaagiis.
11 Yaagin Daawitinne a asati Pilisxxeema biitti simmanau maallado guu-
ran denddidosona; Pilisxxeema asatikka pude Iziraa7eela biidosona.

30

Daawiti Amaaleeqatuura Olettiis

1 Daawitinne a asati heezzantto gallassi Xiqilaaga katamaa gakkidosona.
Amaaleeqa asati Neegeeba bazzuwaanne Xiqilaaga katamaa woraajji-
dosona; woraajjidi Xiqilaaga katamaa taman xuuggidosona. 2 Xiqilaaga

kataman de7iya maccaasatanne naatuppe cimaa gakkanaashin de7iya ubbata omooddidosona; eta ubbaa ekki efiidosonappe attin, issi asanne woribookkona.

3 Daawitinne a asati Xiqilaaga katamaa gakkiyo wode, katamai taman
xuugettiichchidoogaanne qassi eta maccaasati, eta attuma naatinne eta
macca naati omoodettiichchidoogaa be7idosona. 4 Yaatin, Daawitinne aara
issippe de7iya asai bantta wolqqai ixxana gakkanaashin waassidi yeekki-
dosona. 5 Daawita maccaasati naa77ati, Iziraa7eeliyaa Ahino7aamanne
Qarmmeloosiyaa Naabaala am77iyaa Abigaala omoodettidosona.

6 Asai Daawita shuchchan caddanau haasayido gishshau, Daawiti kee-
hippe tuggatiis; aissi giikko, a asai ubbai ba attuma naatunne macca naatu
gishshau, keehippe yiillotiis; shin Daawiti GODAN ba Xoossan minettiis.

7 Daawiti Abimeleka na7aa qeesiyaa Abiyaataara, “Eefuudiyaa haa
ekkada ya” yaagiis; yaagin Abiyaataari eefuudiyaa Daawitayyo ehiis.
8 Daawiti GODAA, “Taani ha woraajjidaageetu geeduwaa kaallada boo?
Biikko taani eta gakkanee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin GODAI, “Ee; eta kaallada ba; eta neeni gakkana; omoodetti-
daageetakka zaarana” yaagiis.

9 Daawitinne aara de7iya usuppun xeetu asati denddidi Bisoora SHaafaa
gakkin, asaappe amaridaageeti yan attidosona. 10 Aissi giikko, naa77u xeetu
asati shaafaa pinnanau keehippe daafuridosona. SHin Daawitinne oiddu
xeetu asati paanaa kaallidosona.

11 Hegaappe guyyiyan, asati issi Gibxxiyaa dembban demmidi, Daaw-
itakko ehiidosona; ehiidi ayyo uyanau haattaa, maanaukka qumaa immi-
dosona; immin miis. 12 Qassi balasiyaa lichchakuwaa melaappe baggaanne
naa77u wurcco woiniyaa teeraa ayyo immidosona; immin miidi gasttiis;
aissi giikko, i heezzu gallassinne heezzu qammi quma mibeenna haattakka
uyibeenna. 13 Daawiti he bitaniyaa, “Neeni oossee? Auppe yaadii?” yaagidi
oichchiis.

Oichchin bitanee, “Taani Amaaleeqa bitaniyaassi ailletida Gibxxe asa;
heezzu gallassappe kase taani sakettido gishshau, ta godai tana yeggi bayiis.
14 Nuuni Yihudaa asatu bolli, Kariita asatu bollinne Kaaleeba yaratu bolli
Neegeeba bazzuwan woraajjida; Xiqilaaga katamaanne taman xuuggida”
yaagiis.

15 Yaagin Daawiti, “Neeni tana he woraajjida citaakko kaalettana
danddayai?” yaagidi oichchiis.

Oichchin i, “Neeni tana worennaadaaninne ta godaayyo aattada immen-
naadan taayyo Xoossan caaqqa; yaatikko, taani nena etakko duge kaalet-
tana” yaagiis.

16 Hegaappe guyyiyan, bitanee Daawita etakko kaalettidi gattiis. Eti Pil-
isxxeeme biittaappenne Yihudaa biittaappe omooddidobai keehippe daro
gidido gishshau, ufaittidi miiddinne uyiiddi biitta ubban laaletti uttidosona.
17 He galla omarssaappe biidi wonttetta gallassa omarssai gakkanaashin,
Daawiti eta shociis; gaameelaa toggidi baqatida oiddu xeetu yelagatappe
attin, hari issi asinne attidi bibeenna. 18 Amaaleeqa asati efiido ubbabaa, ba
naa77u maccaasatuurakka gujjidi, Daawiti wotti ekkiis. 19 Asati omooddi efi-
idobaappe aibinne paccibeenna; naatoi woikko cimai, attuma naati woikko
macca naati, eti omooddi efiido harabai ubbabaikka paccennan de7ees;
Daawiti ubbaakka zaariis. 20 Qassi Daawiti dorssaanne miizzaa wudiyaa
ubbaa omooddiis; Daawita asai i omooddido wudiyaa hinkko mehiyaappe
sinttaara laaggidi, “Hagee Daawita omooduwaa” yaagiis.

21 Hegaappe guyyiyan, Daawiti bana kaallanau daafuridi, Bisoora
SHaafaa achchan attida naa77u xeetu asatukko yiis. Eti Daawitanne aara
issippe de7iya asata mokkanau kiyidosona; Daawitinne a asai etakko
shiiqin, Daawiti eta sarotiis. 22 SHin Daawitaara biidaageetu giddoppe
issi issi pattenna iita asati, “Eti nunaara bibeenna gishshau, nuuni zaaridi
ehiidobaappe aibanne etaara shaakkokko; eti bantta naatanne bantta
maccaasaa ekkidi boona” yaagidosona.
23 Yaagin Daawiti eta, “CHii; ta ishanttoo! GODAI nuussi immidoban
intte hagaadan oottanau bessenna. I nuna naagidi, nu bolli woraajjida
citaa nuuyyo aattidi immiis. 24 Intte giyoobaa ooninne maayenna. Olet-
tanau biidaageetinne nubaa naagiiddi hagan gam77idaageeti issi lagge
shaakkana; ubbaageekka issi mala gidana” yaagiis. 25 He gallassappe doom-
midi, hachchi gakkanaashin, Daawiti Israa7eela biittaayyo hegaa woganne
awaajo oottidi wottiis.
26 Daawiti Xiqilaaga katamaa gakkido wode, ba dabbo Yihudaa
cimata, “GODAA morkketuppe omoodettidabaappe taani intteyyo
immiyoogaa heite” yaagidi omooduwaappe amaridaagaa yeddiis. 27 I
hegaa Beeteele, Neegeeban de7iya Raamootanne Yattira katamatun
de7iyaageetuyyo, 28 Aaro7era, Sifimoota, Eshttamoo7anne 29 Rakaala
katamatun de7iyaageetuyyo, Yiraahima7eela katamatun de7iyaageetuyyo,
Qeena katamatun de7iyaageetuyyoonne, 30 Horima, Bor77ashaana,
Ataakanne 31 Kebroona katamatun de7iyaageetuyyo yeddiis; inne a asati
yuuyido sohotu ubbaayyo yeddiis.

31

Saa7ooli Barkka Bana Woriis
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 10:1-12)

1 Pilisxxeema asati Israa7eela asatuura olettidosona; Israa7eela asati
Pilisxxeema asatu sinttaappe baqatidosona; daro Israa7eelati Gilbboo7a
Deriyan haiqqidosona. 2 Pilisxxeema asati Saa7oolanne a attuma naata
yedetti gakkidi, Saa7oola naata Yonaataana, Abinadaabanne Malkkishuu7a
woridosona. 3 Olai Saa7oola yuuyi aadhdhidi un77ettiis; wonddafiyaasati a
demmido wode, zubbiyan a caddidi, keehi mazunxxissidosona.
4 Mazunxxissin Saa7ooli ba ola miishshaa tookkiyaagaa, “Ha qaxxaret-
tibeennaageeti yiidi, tana caddidi kaa7ennaadan, ne bisuwan caddada, tana
neeni wora” yaagiis.
SHin a ola miishshaa tookkiyaagee keehippe yayyido gishshau ixxiis;
ixxin Saa7ooli ba bisuwaa sa7an essidi, a bolli kunddiis. 5 A ola miishshaa
tookkiyaagee Saa7ooli haiqqidoogaa be7idi, ikka ba bisuwaa sa7an essidi, a
bolli kunddidi, Saa7oolaara haiqqi aggiis. 6 Hagaadan hanidi, Saa7oolinne
a naati heezzati, a ola miishshaa tookkiyaageenne a asati ubbai he gallassi
issippe haiqqidosona.
7 Wombbaappenne Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta baggaara de7iya
Israa7eela asati Israa7eela olanchchati baqatidoogaanne Saa7oolinne a
naati haiqqidoogaa be7idi, etikka bantta katamaa aggidi baqatidosona.
Baqatin Pilisxxeema asati yiidi, he katamata oiqqidosona.
8 Wonttetta gallassi Pilisxxeemati ahatu bollaappe ola miishshata qaari
ekkanau yiidi, Saa7oolinne a naati heezzati Gilbboo7a Deriyan haiqqidi
zin77idaageeta demmidosona. 9 Demmidi eti Saa7oola qooriyaa muu-
cidosonanne a ola miishshaa qaari ekkidosona. Yaatidi bantta eeqatu
keettaaninne bantta asaa giddon xoonuwaa awaajjana mala, Pilisxxeema

biitta ubbau kiitaa yeddidosona. 10 Saa7oola ola miishshaa Asttaarooto giyo
eta xoossee keettaa giddon wottidosona; Saa7oola ahaa Beetishaana giyo
katamaa gimbbiyan misimaariyan xishidi kaqqidosona.
11 Pilisxxeema asati Saa7oola oottidobaa Gala7aaden de7iya Yaabeesha
asati siyido wode, 12 eta mino asati ubbai qamman denddi biidi, Saa7oola
ahaanne a naatu ahaa Beetishaana katamaa gimbbiyaappe wotti ekkidi,
Yaabeesha katamaa ehiidosona. Ehiidi yan xuuggidosona. 13 Hegaappe
guyyiyan, eta meqettaa maxi ekkidi, Yaabeeshan de7iya taamaariskka giyo
mittaa garssan moogidosona; yaatidi laappun gallassaa xoomidosona.

Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Sameela Maxaafaa naa77antto kifilee, Sameela Maxaafaa koiro kifiliyaa kaalliyaagaa gidishin, Daawiti koiro tohossa bagga Yihudaa kawo (1-4) gididi, takkiiddi qassi huuphessa bagga kifile gidiya Israa7eela gujjidi, kumetta biittau kawo gididi haaridoogaa odiya taarikiyaa oiqqidaagaa (5-24). Maxaafai Daawiti ba kawotettaa aassanaunne ba maataa minttanau, sooranne kareera de7iya morkketuura olettido mino olaabaa loittidi qonccissees. Qassi Daawiti mino ammanoi de7iyoonne Xoossaa siiqiya asa gidiyoogaanne asaikka ayyo ammanettiyo asa gidiyoogaa odees. Hegaa bollankka qassi issi issi meqetti bainna oosotakka i oottidoogaanne ba ashuwaa amuwaa alanau pala hanttaara nagarata i oottidoogaakka qonccissees. Gidikkonne Xoossaa aillee, hananabaa yootiya Naataani akko shiiqidi, a nagaraa a hassayissido wode, i ba nagaraa paaxidi Xoossaa qixaatiyaa ekkiis.

Daawita de7oinne i oottido oosoti Israa7eela asaa keehippe ufaissido gishshau, appe simmin de7ida laittatun eta biittaa bolli metoi gakkiyo wode ubban, eti hara kawo koyiiddi, Daawita na7i, woikko Daawita zare gididi, likke Daawitaagaadan eta aissiya asa demmanau amottoosona.

Daawiti Saa7ooli Haiqqidoogaa Siyiis

1 Saa7ooli haiqqidoogaappe guyyiyan, Daawiti Amaaleeqa asata xoonidosaappe simmiis; simmidi Xiqilaaga kataman naa77u gallassaa takkiis. 2 Heezzantto gallassi issi bitanee kayyuwau ba maayuwaa pooshshidi, ba huuphiyan buhiyaa laalidi, Saa7oola qatuwaappe yiis. Daawitakko i yiido wode, sa7an lichchi giidi ziggiis. 3 Daawiti a, “Neeni awappe yaadii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin i, “Taani Israa7eelatu qatuwaappe kessa ekkada yaas” yaagiis.

4 Daawiti a, “Aibi kiyidaakko ane taayyo oda” yaagiis.

Yaagin i Daawita, “Nu olanchchati olaappe baqatidosona; nu asaappe daroti haiqqidosona; qassi Saa7oolinne a na7ai Yonaataani haiqqidosona” yaagiis.

5 Oduwaa ehiida wodallaa Daawiti, “Saa7oolinne a na7aa Yonaataani haiqqidoogaa neeni aibin erai?” yaagidi oichchiis.

6 Wodallai, “Qaadadan taani Gilbboo7a deriyan de7ishin, Saa7ooli ba tooraa guufetidi eqqidaagaa be7aas; paraa gaaretinne paraasati Saa7oolakko matattidosona. 7 He wode Saa7ooli yuushshi xeellidi tana be7iis; be7idi tana xeesin taani, ‘Yee!’ yaagaas. 8 Yaagin Saa7ooli tana, ‘Neeni oonee?’ yaagidi oichchiis; oichchin, ‘Taani Amaaleeqa asa’ yaagada zaaraas. 9 Hegaappe guyyiyan Saa7ooli tana, ‘Taani keehi masunxxada, haiquwau mata uttaas; neeni ta bolli kiya eqqada tana wora’ yaagiis. 10 I kunddidoogaappe guyyiyan, haiquwaappe palahennaagaa erido gishshau, taani a bolli kiya eqqada a woraas; a huuphiyan de7iya kallachchaanne a qesiyan de7iya hirbbooraa ekkada neekko ta godaakko ehaas” yaagiis.

11 Hegaappe guyyiyan, Daawitinne Daawita asai azzanidi, bantta maayuwaa dafidi pooshshidosona. 12 Eti Saa7ooli, Yonaataani, GODAA olanchchatinne Israa7eela asai olan wurido gishshau, omarssi gakkanaashin kayyottidosona, yeekkidosonanne xoomidosona.

13 Oduwaa ehiida wodallaa Daawiti, “Neeni awa asee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin i Daawita, “Taani betiyaa Amaaleeqa bitaniyaa na7a” yaagiis.
14 Yaagin Daawiti a, “GODAI tiyido kawuwaa woranau ne kushiyaa dent-
taidda, aissi yayyabeikkii?” yaagiis. 15 Daawiti ba asatuppe issuwaa xeesidi,
“Ba; baada a wora!” yaagiis; yaagin i Amaaleeqiyaa dechchidi woriis.
16 Daawiti Amaaleeqiyaa, “ ‘GODAI tiyido kawuwaa taani woraas’ yaagada
neeni ne doonan markkattido gishshau, ne suuttaa gomee nena oiqqo”
yaagiis.

Daawiti Saa7oolayyoonne Yonaataanayyo Zilaalido Zilaassaa

17 Daawiti Saa7oolayyoonne a na7aa Yonaataanayyo hagaadan yaagi zi-
laaliis. 18 Yihudaa asaikka “Wonddafiyaa” giyo ha zilaassaa tamaarana mala
azaziis; ha zilaassai Yaashaara maxaafan xaafettiis.

19 “Nenoo Israa7eelaa,
ne halaqati ne xoqqa sohotun haiqqidosona.
Wolqqaamati waani kunddidonaashsha!
20 Hagaa Gaate kataman yootoppite;
Asqqaloona ogetunkka awaajjoppite.
Hegaa siyikko, Pilisxxeematu macca naati ufaittana;
shaamatu macca naati ‘Hashshu!’ gaana.

21 “Inttenoo Gilbboo7a deretoo,
intte bollan iri bukkoppo;
xaazikka xaazatoppo.
He biittaa goshshaikka kattaa mokkoppo;
aissi giikko, yan wolqqaamaa gonddallee tunabaa kiyiis;
Saa7oola gonddalleekka zaitiyan qucettiyoogaa aggiis.
22 Goora7ettidaageetu suuttaappenne
wolqqaamatu ashuwaappe Yonaataana wonddafee guyye gibeenna.
Qassi Saa7oola bisoikka kallennan simmibeenna.

23 “Saa7oolinne Yonaataani
asi siiqiyoogeetanne lo77iyaageeta;
bantta haiquwankka bantta paxankka shaahettibookkona.
Eti argganttaappekka aadhdhida eeso;
gaammuwaappekka aadhdhida mino.

24 “Israa7eela maccaasatoo,
Saa7oolayyo, inttena zo7onne alleeqo maayuwaa maizzidaagaayyoonne
worqqan intte maayuwaa alleeqissidaagaayyo yeekkite.

25 “Wolqqaamati olan waani kunddidonaashsha!
Yonaataani ne xoqqa sohotun goora7etti zin77iis.
26 Ta ishaa Yonaataanaa,
taani neeyyo azzanais;
ne taayyo daroppe al77o.
Neeni tana siiqiyo siiqoi garamissiyaagaa,
maccaasa siiqoppekka aadhdhidi garamissiyaagaa.

27 “Wolqqaamati waani kunddidonaashsha!
Ola miishshaikka waani dippi giidee!”
yaagidi Daawiti zilaaliis.

2

Daawiti Yihudaa Bolli Kawotiis

1 Hegaappe guyyiyan Daawiti, “Yihudaa katamatuppe issuwaa boo?”
yaagidi GODAA oichchiis.
Oichchin GODAI a, “Ee; ba” yaagiis.
Yaagin Daawiti, “Awa boo” yaagidi oichchiis.
Oichchin i, “Kebroona ba” yaagidi zaariis.
2 Daawiti ba maccaasata naa77ata, Iziraa7eeliyo Ahino7aamonne Qarm-
meloosiyo, Naabaala am77iyo Abigaalonne ekkidi, Kebroona katamaa biis.
3 Daawiti banaara de7iya asatakka eta so asaa ubbaara ekki ehin, Kebroon-
aaninne a heeran de7iya guutta katamatun uttidosona. 4 Yihudaa asati
Kebroona katamaa yiidi, yan eti Daawita Yihudaa asaa bolli kawoyanau
tiyidosona.
Saa7oola moogidaageeti Gala7aaden de7iya Yaabeesha katamaa asata gi-
didoogaa Daawiti siyido wode, 5 asaa kiittidi eta, “Intte intte godaa Saa7oola
moogido kehatettaa gishshau, GODAI inttena anjjo. 6 Ha77ikka GODAI
aggenna siiquwaanne tumatettaa inttena besso; qassi intte ha kehatettaa
oottido gishshau, taanikka intteyyo lo77otettan kushiyaa zaarana. 7 Ha77i
simmi minnite; xalite; aissi giikko, intte godai Saa7ooli haiqqiichchiis; qassi
Yihudaa asati tana tiyidi, bantta bolli kawoyidosona” yaagiis.

Yaabusttee Israa7eela Bolli Kawotiis

8 Saa7oola olanchchatu gadaawai Neera na7aa Abaneeri Saa7oola na7aa
Yaabustta ekkidi, Maahinaima giyo sohuwaa efiis. 9 Efiidi Gala7aade,
Aseera, Iziraa7eela, Efireema, Biniyaamanne Israa7eela biittaa ubbaa bol-
lan kawoyiis. 10 Saa7oola na7aa Yaabusttee Israa7eela bolli kawotiyo wode
ayyo oitamu laitta; i naa77u laittaa kawotiis; gidikkonne, Yihudaa asai
Daawita kaalliis. 11 Daawiti Kebroonan Yihudaa asatu bolli laappun lait-
tanne usuppun aginaa kawotiis.

Israa7eelanne Yihudaa Giddon Denddida Olaa

12 Neera na7aa Abaneerinne Saa7oola na7aa Yaabustte asai Maahi-
naimappe Gabaa7oona katamaa biidosona. 13 Xaruuyi na7ai Yoo7aabinne
Daawita asai kiyi biidi, Gabaa7oona dalbbanttaa matan etaara gaittidosona;
issi citai dalbbanttaappe hefintta baggaara uttin, issi citai hafintta baggaara
uttidosona. 14 Yaatin, Abaneeri Yoo7aaba, “Ane wodallati denddidi, nu
sinttan olaa gaittona” yaagiis.
Yaagin Yoo7aabi, “Eeno, denddidi gaittona” yaagiis. 15 Hegaa gishshau,
Biniyaama baggaunne Saa7oola na7aa Yaabustte baggau tammanne naa77u
asati qoodan kiyidi, Daawita baggau eqqida tammanne naa77u asat-
uura olaa gaittidosona. 16 Gaittidi issoi issuwaa huuphiyaa oiqqidi, ba
oiqqidoogaa daaddan daaddan bisuwaa dirgginttidi, issippe haiqqidosona;
hegaa gishshau, Gabaa7oonan de7iya he sohoi Bisuwaa Gade geetettees.
17 He gallassi wolqqaama olai olettin, Daawita asai Abaneeranne Israa7eela
asaanne xooniis.
18 Xaruuyi naati heezzai Yoo7aabi, Abishaayinne Asaaheeli he sohuwan
de7oosona; Asaaheeli wushadan eesotidi woxxees. 19 Asaaheeli ushachchi
woikko haddirssi geennan Abaneera yedetaa sikkiis. 20 Abaneeri guyye
simmi xeellidi, “Asaaheelaa, laa nenee?” yaagidi oichchiis.
Oichchin Asaaheeli, “Ee tana” yaagiis.
21 Yaagin Abaneeri a, “Issi baggi, ushachchi woikko haddirssi simma;
simmada asatuppe issuwaa oiqqada a ola miishshaa qaara ekka” yaagiis;
shin Asaaheeli a gooddiyoogaa agganau koyibeenna.

22 Qassikka Abaneeri Asaaheela, “Taani nena biittaara gattada sikkennan
de7ishin, tana gooddiyoogaa agga! Nena worada, taani ne ishaa Yoo7aaba
som77uwaa waatada xeellanee?” yaagidi seeriis. 23 SHin Asaaheeli a
gooddiyoogaa aggennan ixxiis. Hegaa gishshau, Abaneeri tooraa guyye
tum77idi, Asaaheela uluwaa caddiis; caddin toorai zokkuwaara kantti
kiyiis; Asaaheeli he sohuwankka kunddidi haiqqiis. Asaaheeli haiqqido
sohuwaa gakkida asai ubbai hegan eqqiis.
24 SHin Yoo7aabinne Abishaayi Abaneera gooddidosona; awai wulliyo
wode, Gabaa7oona Bazzuwaa efiya ogiyan Giiyaaha katamaappe sintta
baggaara de7iya Ama giyo keraa kiyidosona. 25 Biniyaama asati Abaneera
guyyen shiiqidosona; eti issi cita gididi, issi keraa huuphiyan eqqidosona.
26 Hegaappe guyyiyan Abaneeri Yoo7aaba xeesidi, “Merinau olettiiddi
de7aneeyye? Hagaa wurssettai camo gidanaagaa neeni erikkii? Ne asata,
‘Intte ishantta gooddiyoogaa aggite’ geennan aude gattuutee?” yaagiis.
27 Yaagin Yoo7aabi Abaneera, “Xoossai ero! Neeni haasayennan aggid-
abaa gidiyaakko, ta asai ba ishantta sa7ai wonttana gakkanaashin gooddana
shin” yaagiis. 28 Hegaa gishshau, Yoo7aabi malkkataa punniis; punnin
asai ubbai eqqiis. Israa7eelatakka zaarettidi gooddibookkona woikko oli-
bookkona. 29 Abaneerinne a asai he gallassa qammaa ubbaa salppiyan
Aaraba garaara biidosona; biidi Yorddaanoosa SHaafaa pinnidosona. Pin-
nidi, maalladoora hemettidi Maahinaima simmidosona.
30 Yoo7aabi Abaneera gooddiyoogaa aggi bayidi, ba asa ubbaa issi so-
huwaa shiishshiis; shiishshidi xeelliyo wode, Asaaheeli bainnan Daawita
asaappe tammanne uddufun asai pacciis. 31 SHin Daawita asai Abaneera
asaappenne Biniyaama zaretuppe heezzu xeetanne usuppun tammu asata
woridosona. 32 Asaaheela ahaa ekkidi, Beetaliheeme kataman de7iya a
aawaa duufuwan moogidosona; Yoo7aabinne a asai qammaa hemettiiddi
aqidosona; sa7ai wonttishin Kebroona katamaa gakkidosona.

3

1 Saa7oola asainne Daawita asai daro wodiyaa olettidosona; Daawiti olan
minni minnidi biyo wode, Saa7oola asai laafi laafidi bees.

Daawita Attuma Naata

2 Kebroona kataman Daawitayyo naati yelettidosona; Iziraa7eeliyaa
Ahino7aama yelido baira na7ai Aminoona; 3 Qarmmeloosiyaa Naabaala
am77iyaa Abigaala yelido na7ai Kil77aabi naa77antto; Gashuura Kawuwaa
Talmmaaya na7iyaa Maa7ika yelido Abeseloomi heezzantto. 4 Oiddanttoi
Haggiiti na7aa Adooniyaa; ichchashanttoi Abiixaali na7aa SHafaaxiyaa.
5 Usuppunttoi Daawita keettaayee Egili na7aa Yitira7aama; ha naati ubbai
Kebroonan Daawitayyo yelettidosona.

Abaneeri Daawitaara Maacettiis

6 Saa7oola asaaranne Daawita asaara olettiyo wode, Abaneeri Saa7oola
asatu giddon minni minnidi biis. 7 Saa7oolassi Aaya na7iyaa Rixifo giyo
issi baakkiyaa de7ausu; Yaabusttee Abaneera, “Ta aawaa baakkeera aissi
aqadii?” yaagidi oichchiis.
8 Abaneeri a haasayan daro yiillotidi Yaabustta, “Tana neeni Yihudaa
kana huuphe gaadiiyye? Hachchi taani ne aawaa Saa7oolayyo, a is-
hanttuyyoonne a dabbotuyyo ammanettais; taani nena Daawita kushiyan
aattada immabeikke. SHin ha77i neeni tana ha mishiree gaasuwan
mootaasa! 9-10 Saa7oola zariyaappe kawotettaa wotti ekkidi, Israa7eela

zawan Daanappe biidi Berssaabeha gakkanaashin, Israa7eela bollinne Yihudaa bolli, Daawita kawotettaa essanau GODAI maaci wottido ha yohuwaa taani oottana xayikko, Xoossai Abaneera gufantto" yaagiis. 11 Yaabusttee Abaneerayyo yayyido gishshau, hara qaala qaattibeenna.

12 Abaneeri Kebroonan de7iya Daawitakko, "Biittai oossee? Neeni tanaara maachchaa maacetta; Israa7eela asai ubbai neekko simmanaadan taani nena maaddana" yaagidi kiitaa yeddiis.

13 Yaagin Daawiti, "Lo77o! Taani nenaara maachchaa wottana. SHin taani nena issibaa oichchais; neeni tana be7anau yiyo wode, Saa7oola na7iyo Miikaalo taayyo ekkennan yooppa" yaagiis. 14 Hegaappe guyyiyan, Daawiti Saa7oola na7aa Yaabusttekko kiittidi, "Xeetu Pilisxxematu qaaratuwaa cilooshada ekkido ta maccaasiyo Miikaalo tau imma" yaagiis. 15 Yaagin Yaabusttee kiitaa yeddidi, i keettaawaa Laawisha na7aa Palxxi7eelappe wotti ekkidi ehiissiis. 16 I keettaawai Baahuriima katamaa gakkanaassi yeekkiiddi i geeduwaa kaalliis; kaallin Abaneeri a, "Guyye simmada so ba" yaagiis; yaagin bitanee guyye simmidi biis.

17 Abaneeri Israa7eela cimatukko biidi, hagaadan yaagiis; "Daawiti intte bolli kawotana mala, daro wodiyaa amottideta; 18 ane hekko ha77i polite! Aissi giikko, GODAI, 'Ta asaa Israa7eela, taani Pilisxxeema asatu kushiyaappenne eta morkke ubbatu kushiyaappe ta ashkkaraa Daawita baggaara ashshana' giidoogaa hassayite" yaagiis. 19 Abaneeri Biniyaama zaretuyyo dumma haasayiis; hegaappe guyyiyan, Israa7eela asainne Biniyaama asai ubbai oottanau koyido ubbabaa Daawitayyo yootanau Kebroona katamaa biis.

20 Abaneeri banaara laatamu asata ekkidi, Kebroona katamaa bin, Daawiti ayyoonne a asaayyo imatuwaa makkiis. 21 Hegaappe guyyiyan Abaneeri Daawita, "Eti nenaara maachchaa maacettanaadaaninne ne wozanai amottiyo ubbaa haaranaadan, taani baada Israa7eela asaa ubbaa kawuwaassi ta godaassi shiishshais" yaagiis; yaagin Daawiti Abaneera moissidi saro yeddiis.

Yoo7aabi Abaneera Woriis

22 He wode Daawita asainne Yoo7aabi olaappe darobaa omooddidi simmidosona; shin Abaneeri Kebroona kataman Daawitaara de7enna; aissi giikko, Daawiti yeddin i saro biichchiis. 23 Yoo7aabinne aara de7iya olanchchati gakkiyo wode, asai Yoo7aaba, "Neera na7aa Abaneeri kawuwaa Daawitakko yin, kawoi a yeddin, i saro biis" yaagidi yootiis.

24 Hegaa gishshau, Yoo7aabi kawuwaakko biidi, "Waanadii! Abaneeri neekko yin, aibissi saro yeddadii? Hekko i biichchiis! 25 Neera na7ai Abaneeri nena cimmanau, neeni geliyoosaanne kiyiyoosaa be7anaunne neeni oottiyo ubbabaa eranau yiis" yaagiis.

26 Yoo7aabi Daawita sinttappe kiyidi, Abaneera geeduwaa kiitaa yeddiis; yeddin eti a Siira haatta ollaa lanqqeppe guyye zaaridosona; shin Daawiti ha yohuwaa erenna. 27 Abaneeri Kebroona katamaa guyye simmidi yiido wode, Yoo7aabi aara dumma haasayanabaadan dirssaa pengge a ekkidi efiis; ba ishaa Asaaheela suuttaa achchanau Abaneera uluwaa caddiis; caddin Abaneeri he sohuwan haiqqiis.

28 Daawiti ha yohuwaa siyidoogaappe guyyiyan, "Taaninne ta kawotettai Neera na7aa Abaneera suuttan GODAA sinttan merinaukka ashettokko. 29 A suuttai Yoo7aabanne a aawaa so asaa ubbaa achcho; uzuuziya cittoi de7iyo asi, woikko gogai keehippe sakkiyo asi, woikko wobbiya asi, woikko bison haiqqiya asi, woikko namisettida asi Yoo7aaba zariyan mulekka xayoppo!" yaagiis. 30 Hegaadan oottidi, Gabaa7oona kataman kiyida olan bantta

ishaa Asaaheela Abaneeri worido gishshau, Yoo7aabinne a ishaa Abishaayi Abaneera woridosona.
31 Daawiti Yoo7aabanne aara de7iya asa ubbaa, “Intte maayuwaa pooshshite; maaqiyaa maayite; Abaneera halaa sinttan hemettiiddi yeekkite” yaagiis. Kawoi Daawiti halaa kaallidi biis. 32 Abaneeri Kebroonan moogettiis; kawoi ba qaalaa xoqqissidi duufuwan yeekkiis; asai ubbaikka yeekkiis. 33 Kawoi Abaneerayyo,
“Abaneeri eeya asadan haiqqanau bessii?
34 A kushee qashettibeenna;
a tohoikka sanssalatan qashettibeenna.
Asi iita asatu kushiyan haiqqiyoogaadan i haiqqiis”
yaagidi zilaaliis. Asai ubbai Abaneerayyo zaarettidikka yeekkiis.
35 Sa7ai poo7o de7ishin, Daawiti oittaa maanaadan shoobbanau asai ubbai akko yiis; shin Daawiti, “Awa aifee wullennan de7ishin, oitta woikko harabaa baara be7ikko, Xoossai tana woro” yaagidi caaqqiis. 36 Kawoi oottidobaa asai ubbai be7idi ufaittiis; tumukka kawoi oottido ubbabai asa ubbaa ufaissiis. 37 Hegaa gishshau, he gallassi Daawita asai ubbainne Israa7eela asai ubbai kawoi Neera na7aa Abaneera worissibeennaagaa akeekidosona.
38 Kawoi ba ashkkarata hagaadan yaagiis; “Israa7eela biittan gita asinne halaqi haiqqidoogaa intte akeekekketii? 39 Taani Xoossai tiyido kawo gidikkokka, hachchi taayyo miyyee pacciis. Hageeti Xaruuyi naati taayyo minnidosona; iitaa oottidaageetuyyo GODAI eta oosuwaadan zaaro” yaagiis.

4

Yaabusttee Asa Kushen Haiqqiis

1 Saa7oola na7ai Yaabusttee Abaneeri Kebroonan haiqqidoogaa siyido wode, a wozanai taahiis; Israa7eela asai ubbaikka dagammiis. 2 Saa7oola na7aa Yaabustteyyo ambbaanota kaalettiya naa77u halaqati de7oosona; issuwaa sunttai Ba7aana; hinkkuwaa sunttai Rekaaba; eti Biniyaama zare gidiya Ba7erootiyaa Rimmoona naata. Ba7eroota katamai Biniyaama baggadan qoodettees; 3 aissi giikko, Ba7erootan de7ida koiro asati Gittaima biitti baqatidi, heedeesappe hachchi gakkanau betedan yan de7idosona.
4 Saa7oola na7aa Yonaataanayyo naa77u tohoi silido na7ai de7ees; Saa7oolanne Yonaataana woree Iziraa7eelappe gakkido wode, i ichchashu laitta na7a; he na7aa dichchiyaara a ekkada baqataasu; shin a baqatanau dirbbishin, na7ai kunddidi sila kiyiis; he na7aa sunttai Mafibosheeta.
5 Ba7erootiyaa Rimmoona naati Rekaabinne Ba7aani Yaabustte so baanau kiyidosona; eti biidi seeta gallassi gakkidosona; gakkiyo wode, i awaappe shemppees. 6 Kariyaa naagiya mishiriyaa gisttiyaa punnishin, xiskkoi oiqqin zin77aasu; Rekaabinne a ishaa Ba7aani leelan Yaabusttee zin77iyoosaa gelidosona.
7 Eti soo geliyo wode, Yaabusttee qol77on arssan zin77idaagaa demmidi, a uluwaa caddidi woridosona; woridi a qooriyaappe muucidosona; muucido huuphiyaa ekkidi, Aaraba garaara efiya ogiyaa oiqqidi, qammaa ubbaa hemettidosona. 8 Yaabustte huuphiyaa Kebroonan de7iya Daawitau ehiidosona; ehiidi kawuwaa, “Nena woranau koyida ne morkkiyaa Saa7oola na7aa Yaabustte huuphiyaa hagaa be7a; Saa7oola bollaaninne a naatu bollan kawuwaa nu godaa haluwaa Xoossai hachchi kessiis” yaagidosona.
9 SHin Ba7erootiyaa Rimmoona naata Rekaabanne a ishaa Ba7aana Daawiti hagaadan yaagiis; “Meto ubbaappe tana ashshida GODAI ero!
10 Issi bitanee taakko yiidi, mishiraachcho odiyaabaadan, ‘Saa7ooli haiqqiis’

yaagidi taayyo yootin, taani a Xiqilaagan oiqqada worissaas; taani a mishiraachchuwaassi immido woitoi hegaa. 11 Ba son ba arssan zin77ida xillo bitaniyaa worida iita asatuyyo a haluwaa kessiyoogee ai keenaa iitanddeeshsha! A suuttaa taani intte kushiyaappe ha77i achchana; inttena taani biittaa bollappe xaissana!" yaagiis.

12 Rekaabanne Ba7aana woranaadan Daawiti ba olanchchata azaziis; azazin olanchchati eta woridosona; eta kushiyaanne tohuwaa qanxxirggidi, dalbbantta haattaa matan Kebroona kataman kaqqidosona. Yaabustte huuphiyaa ekki efiidi, Abaneera duufuwan Kebroonan moogidosona.

5

Daawiti Israa7eela Asaa Bolli Kawotiis
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 11:1-9; 14:1-7)

1 Israa7eela zare ubbati Daawitakko Kebroona katamaa yiidi, "Nuuni ne ashonne ne suutta. 2 Kase Saa7ooli nuuyyo kawo gididi de7iyo wodekka, Israa7eela asaa olau kaalettidai nena. GODAI nena, 'Neeni ta asaa Israa7eela heemmana; neeni eta bolli kawotana' yaagi wottiis" yaagidosona. 3 Hegaa gishshau, Israa7eela cimati ubbai Daawitakko Kebroona katamaa yiidosona; yin i etaara Kebroonan GODAA sinttan maachchaa maacettiis; Israa7eela bolli kawotanaadan Daawita eti tiyidosona.

4 Daawiti kawotiyo wode ayyo hasttamu laitta; oitamu laittaa i kawotiis. 5 Kebroona kataman Yihudaa bolli laappun laittanne usuppun agina i kawotiis; Yerusalaamen Israa7eela ubbatu bollinne Yihudaa bolli hasttamanne heezzu laittaa kawotiis.

6 Yerusalaamen de7iya Yaabuusa asata olanau Daawitinne Daawita asai biidosona; Yaabuusa asati, "Daawiti ha katamaa gelanau danddayenna" giidi qoppidosona. Yaatidi eti a, "Neeni ha sohuwaa gelakka; harai attoshin, qooqetinne wobbeti nena teqqanau danddayoosona" yaagidosona. 7 Gidikkonne, Daawiti Xiyoonen de7iya eta qatuwaa oiqqiis; oiqqin Xiyoonee Daawita Katamaa geetettiis.

8 He gallassi Daawiti ba asaa, "Yaabuusa asata xooniya asi ooninne Daawita morkketi, he 'wobbetinne qooqeti' de7iyoosaa gakkanau, haattai goggidi kiyiyo xoo7iyaara gelanau koshshees" yaagiis. Hegaa gishshau, "Qooqetinne wobbeti kawo keettaa gelokkona" geetettiis. 9 Daawiti he qatuwaa oiqqidi, yan de7iis; he qatuwaa Daawita Katamaa yaagidi sunttiis. Daawiti Miilloppe doommidi, he katamaa yuushshi aattidi gimbbissiis. 10 Ubbaappe Wolqqaama GODAI Xoossai aara de7iyo gishshau, Daawiti minni minnidi biis.

11 Xiiroosa Kawoi Kiiraami Daawitayyo asa kiittiis. Kiittiiddi zigaa mudettaa, anaaxetanne shuchchaa massiyaageeta ayyo yeddiis; yeddin asati Daawitayyo keettaa keexxidosona. 12 GODAI Israa7eela bolli a kawo oottidi essidoogaanne ba asaa Israa7eela gishshau a kawotettaa xoqqu oottidi bonchchidoogaa Daawiti eriis.

13 Daawiti Kebroonappe Yerusalaame yiidoogaappe guyyiyan, hara baakkotanne hara maccaasata gujjidi ekkiis. Ekkin hara macca naatinne attuma naati ayyo yelettidosona. 14 Yan ayyo yelettida attuma naatu sunttai SHaamu7a, SHobaaba, Naataana, Solomona, 15 Yibihaara, Elishuu7a, Nefega, Yaafi7a, 16 Elishamaa7a, Eliyadaa7anne Elifeleexa.

Daawiti Pilisxxeema Asata Xooniis
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 14:8-17)

17 Daawiti Israa7eela bolli kawo gididi tiyettidoogaa Pilisxxeema asati
siyido wode, eti ubbai Daawita koyanau kiyidosona; shin Daawiti hegaa
siyidi, duge qatuwaa biis. 18 Pilisxxeemati qassikka biidi, Rafaima Womb-
ban laalettidi uttidosona. 19 Hegaa gishshau, Daawiti GODAA, “Taani baada
Pilisxxeemata oloo? Neeni eta taayyo aatta immuutee?” yaagidi oichchiis.
Oichchin GODAI Daawita, “Ee ola. Taani eta neeyyo aatta immana”
yaagiis.
20 Yaagin Daawiti Ba7aali-Paraaxiima giyoosaa biidi, yan eta xooniis.
Yaatidi Daawiti, “Haattaa di7oi xuussi kanttiyoogaadan GODAI ta morkketu
giddoora tana kanttissiis” yaagiis. Hegaa gishshau, he sohuwaa sunttai
Ba7aali-Paraaxiima[1] geetettiis. 21 Pilisxxeemati bantta eeqata he sohuwan
yeggidi biidosona. Yaatin Daawitinne a asai he eeqata ekkidi efiidosona.
22 Pilisxxeemati guyye simmidi biidi, naa77anttuwaakka Rafaima Womb-
ban laaletti uttidosona. 23 Daawiti GODAA naa77anttuwakka oichchin,
GODAI a, “Sitti gaada pude eta bolli booppa; eta guyyeera yuuya aadhd-
hada, ettaappe sintta baggaara olanau giiga. 24 Ettaa huuphiyan salppiyaa
cenggurssaa neeni siyiyo wode eesota. Aissi giikko, hegee Pilisxxeema
olanchchata shocanau GODAI neeppe sinttau aadhdhiis giyoogaa” yaagiis.
25 Yaagin Daawiti GODAI azazidoogaadan oottiis; Gebaa7appe biidi Gezeera
gakkanaashin, Pilisxxeema olanchchata Daawiti woriis.

6

GODAA Taabootai Yerusalaame Yiis
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 13:1-14; 15:25-16:6,43)

1 Israa7eela giddoppe doorettida hasttamu sha7u asata Daawiti
naa77anttuwaa xeesidi shiishshiis. 2 SHiishshidi inne a asai ubbai
Yihudan de7iya Ba7aala katamaappe denddidi, kiruubetuppe gidduwan
ba kawotaa araataa bolli uttida Ubbaappe Wolqqaama GODAA sunttan
xeesettida Xoossaa Taabootaa yaappe ehaanau biidosona. 3 Eti Xoossaa
Taabootaa ooratta gaariyan wottidi, keraa huuphiyan de7iya Abinadaaba
sooppe ehiidosona; Abinadaaba naati Uzzinne Ahiyyoi ooratta gaariyaa
kaalettoosona. 4 Keraa huuphiyan de7iya Abinadaaba sooppe Xoossaa
Taabootaa ehiyo wode, Ahiyyoi Taabootaappe sinttaara hemettees.
5 Daawitinne Israa7eela asai ubbai diittaanne maazinqqiyaa diixxiiddi,
karaabiyaa baqqiiddinne daalaanne shaashooraa qaattiiddi, banttau
kumetta wolqqan GODAA sinttan ufaittiiddi bonchchidosona.
6 Naakona kattaa qoxxiyo audiyaa gakkiyo wode, boorati xubettin, Uzzi ba
kushiyaa yeddidi, Xoossaa Taabootaa oiqqiis. 7 Uzzi Taabootaa bochchido
gishshau, GODAA hanqqoi Uzza bolli eexxi kiyiis. Xoossai a shocin, he
sohuwankka Xoossaa Taabootaa matan i haiqqi aggiis. 8 GODAA hanqqoi
Uzza shocido gishshau, Daawiti yiillotiis. He sohoi hachchi gakkanaashin,
Uzzi SHocettosaa geetettees.
9 He gallassi Daawiti GODAAYYO yayyidi, “GODAA Taabootai taakko simmi
waani yaanee?” yaagiis. 10 Hegaa gishshau, Daawiti GODAA Taabootaa
banaara Daawita Katamaa ehaanau koyibeenna; hegaa aggidi Gaatiyaa
Obeedi-Eedooma giyo bitaniyaa so efiis. 11 GODAA Taabootai Obeedi-
Eedooma son heezzu agina gam77iis; GODAI anne a soo asa ubbaa anjjiis.
12 Hegaappe simmin, “Xoossaa Taabootaa gishshau, GODAI Obeedi-
Eedooma so asaanne ayyo de7iya ubbabaa anjjiis” yaagiyoogaa Kawoi

1 **5:20** Ba7aali-Paraaxiima: Ha sunttaa birshshettai “Xuussidi gelida Godaa” giyoogaa.

Daawiti siyiis; hegaa gishshau, Daawiti Obeedi-Eedooma soo biidi, Xoossaa Taabootaa Daawita Katamaa ufaissan ehiis. 13 GODAA Taabootaa tookkida asati usuppunaa tanggido paiduwan paiduwan eta essidi, issi korimaanne issi anqqara maraa Daawiti yarshshiis. 14 Daawiti liinuwaa giyo qacinaappe dadettida eefuudiyaa maayidi, bau de7iya wolqqa ubban GODAA sinttan duriis. 15 Inne Israa7eela asati ubbati ufaissan hombbociiddinne malkkataa punniiddi GODAA Taabootaa Daawita Katamaa ehiidosona.

16 GODAA Taabootai Daawita Katamaa geliyo wode, Saa7oola na7iyaa Miikaala maskkootiyaara xeellada, Kawoi Daawiti GODAA sinttan guppishi-ininne durishin be7aasu; be7ada Daawita ba wozanan karaasu.

17 Daawiti GODAA Taabootaa wottanau tolido dunkkaaniyaa giddon Taabootaa ehiidi wottidosona; wottin Daawiti xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa GODAAYYO yarshshiis. 18 Daawiti xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa yarshshiyoogaa polidoogaappe guyyiyan, Ubbaappe Wolqqaama GODAA sunttan asaa anjjiis. 19 Anjjidi Israa7eela asau ubbau, maccau attumau huuphiyan huuphiyan issi issi komppo oittaa, issi issi muxo ashuwaanne woiniyaa teeraa melaappe issi issi lichchakkuwaa gishiis. Hegaappe guyyiyan asai ubbai ba soo ba soo simmiis.

20 Daawiti ba so asaa anjjanau soo simmido wode, Saa7oola na7iyaa Miikaala a mokkanau kiyada, “SHufuro asati kallo hemettiyoogaadan, hachchi Israa7eela kawoi ba ashkkaratu macca ashkkaratu sinttan kallottidi, aiba bonchchettidee!” yaagaasu.

21 Yaagin Daawiti, “Ne aawaappenne a so asaappe aattidi, ba asaa Israa7eela kaalettanaadan tana doorida GODAA sinttan duraas. Taani GODAA bonchchanau duriyoogaa aggikke. 22 Taani hagaappe aattada bironkka tana toochchana; taani ta huuphiyaa ziqqi oottana. SHin neeni giido macca ashkkaratu sinttan taani bonchchettana” yaagiis.

23 Hegaa gishshau, Saa7oola na7iyaa Miikaala haiqqana gakkanaashin, na7a yelabeikku.

7

GODAI Daawitassi Immana Giido Ufaissaa (Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 17:1-15)

1 Kawoi Daawiti ba kawo keettan uttidoogaappe guyyiyaaninne GODAI a a morkketu ubbaappe shemppissidoogaappe guyyiyan, 2 hananabaa yootiya Naataana, “Taani zigaappe keexettida keettan de7ais; shin Xoossaa Taabootai dunkkaaniyan de7ees” yaagiis.

3 Yaagin Naataani Daawita, “Oottanau ne wozanai qoppidobaa ubbaa ootta; GODAI nenaara de7ees” yaagiis.

4 SHin he gallassa qammi GODAA qaalai Naataanakko yiidi, 5 “Ba; baada ta ashkkaraa Daawita hagaadan yaaga; ‘GODAI hagaadan yaagees; “Taani de7ana keettaa keexxanai nena gidakka. 6 Aissi giikko, taani Israa7eelata Gibxxe biittaappe kessido gallassaappe doommada hachchi gakkanaashin keettan de7abeikke; taani dunkkaanen yaanne haanne yuuyaidda de7aas. 7 Taani Israa7eela asaa ubbaara yuuyido soho ubban, ta asaa Israa7eela heemmana mala, taani sunttidoogeetuppe issuwaanne ‘Taayyo zigaa keettaa aissi keexxabeikkii?’ gaada oichchabeikke” yaagees’ yaaga.

8 “Hegaa gishshau, ha77ikka ta ashkkaraa Daawitassi oda; ‘Ubbaappe Wolqqaama GODAI nena hagaadan yaagees; “Taani nena hentta gadeppe, dorssaa heemmiyoosaappe denttada, ta asaa Israa7eela kaalettanaadan ekkaas. 9 Neeni biido soho ubban taani nenaara gidaas; ne morkketa ubbaa

taani ne sinttaappe diggaas. Ha77i simmi taani ha sa7an erettida gita asatu sunttaadan ne sunttaa gitayana. 10-11 Qassi taani ta asaassi Israa7eelassi soho immada, eta he sohuwan tokkana. Hegaa gishshau, eti bantta sohuwan de7ana; naa77antto eti shabbirettokkona. Beni wodiyaaninne ta asaa Israa7eela bolli daannatiyaageeta taani sunttido wodiyaadan, iitati eta zaarettidi naaqqokkona. Qassi taani nena ne morkketu ubbaappe shemppissana.

" ' "Hegaa bollankka GODAI ba huuphen ne zareti de7i be7anaadan oottanaagaa neessi yootees. 12 Ne baree wurin haiqqada, ne maizza aawatun gaittiyo wode, ne gulbbataappe yelettida na7aa taani denttana; denttada a kawotettaa minttana. 13 Ta sunttaayyo keettaa keexxanai a; taani a kawotaa araataa merinau mintta essana. 14 Taani ayyo aawa gidana; ikka taayyo na7a gidana. I baliyo wode, taani a asaa xam77an, asai shociyo lissuwan a seerana. 15 SHin taani ne sinttaappe diggido Saa7oolappe ta siiqoi ekettidoogaadan, appe mulekka ekettenna. 16 Ne zaretinne ne kawotettai ta sinttan merinau gam77ana; ne kawotaa araataikka merinau minni eqqana" yaagees' yaaga" yaagiis.

17 Naataani GODAI ayyo ajjuutan qonccissido qaalaa ubbaa Daawitayyo odiis.

Daawita Woosaa (Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 17:16-27)

18 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Daawiti dunkkaaniyaa gelidi, GODAA sinttan uttiis. Uttidi hagaadan yaagidi woossiis; "Abeet Ubbaa Haariya GODAU, neeni hagaa ubbaa taayyo oottanau taani oonee? Ta so asaikka aibee? 19 Abeet Ubbaa Haariya GODAU, hagee ne aifiyaa sinttan guutta milatin, sinttappe ne ashkkaraa zaretussi hananabaakka haasayadasa. Ubbaa Haariya GODAU, hagee neeni asassi oossikka oottiyo ooso gidenna.

20 "Hagaappe aadhdhiyaabaa taani Daawiti neeyyo ai gaanau danddayiyaanaa? Ubbaa Haariya GODAU, neeni tana ne ashkkaraa eraasa. 21 Neeni ne qaalaa gishshau, ne wozanaa qofaadan ha gitabaa oottada, tana ne ashkkaraa erissadasa.

22 "Abeet Ubbaa Haariya GODAU, neeni ai keena giteeshsha! Ne mali issoinne baawa; nuuni nu haittan siyidoogaadankka, neeppe attin hara xoossi baawa. 23 Neeni ne asa oottanau wozido ne asaa Israa7eela milatiya hara kawotetti sa7aa bollan baawa. Neeni etayyo oottido gitanne maalaalissiya oosotu gaasuwan ne sunttai biittan sa7an erettiis. Neeni ne asaa sinttaappe hara kawotettatanne eta xoossata laaggadasa. 24 Neeni ne asaa Israa7eela merinau nebaa oottadasa. Abeet GODAU, neenikka eta Xoossaa gidadasa.

25 "GODAU Xoossau, simmi ha77i neeni ne ashkkaraayyoonne a zerettaayyo oottana giidoogaa merinau naaga; neeni oottana giidoogaadankka ootta. 26 Hegan ne sunttai merinau gitatana; asaikka nena, 'Ubbaappe Wolqqaama GODAI Israa7eela Xoossaa' yaagana. Ne ashkkaraa Daawita zaretikka ne sinttan minnidi eqqana.

27 "Abeet Ubbaappe Wolqqaama GODAU, Israa7eela Xoossau, neeni hagaa, 'Taani ne zareti de7i be7anaadan oottana' yaagada taassi ne ashkkaraassi qonccadasa; hegaa gishshau, taani ne ashkkarai nena ha woosaa woossanau xalaas. 28 Abeet Ubbaa Haariya GODAU, neeni Xoossaattennee! Ne qaalaikka ammanettiyaagaa; neeni ha lo77o qaalaa taayyo ne ashkkaraayyo oottana gaadasa. 29 Ne sinttan yaa merinau gam77anaadan, ne ashkkaraa zariyaa anjjanau ufaitta. Aissi giikko, Abeet Ubbaa Haariya GODAU, hegaa haasayadasa; qassi ne anjjuwan ne ashkkaraa zareti merinaukka anjjettana" yaagidi woossiis.

8

Daawiti Xoonido Xoonota (Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 18:1-17)

1 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Daawiti Pilisxxeemata xoonidi haariis; yaatidi Metegi7aama giyo katamaa Pilisxxeema asatu kushiyaappe wotti ekkiis.

2 Qassi Moo7aaba asatakka Daawiti xooniis. Biittan i eta zin77issidi wodoruwan likkiis; naa77u wodoro likettida ubbata woriis; heezzantto wodoro likettidaageeta paxa aggiis. Yaatin Moo7aaba asati Daawitayyo haarettidi giiraa giiridosona.

3 Rahooba na7ai, Xooba Kawoi Hadaadi7eezeri Efiraaxiisa SHaafaa matan de7iya ba zawaa zaari ekkanau biidi, Daawitaara olettin, Daawiti a xooniis.

4 Daawiti a asaappe issi sha7anne laappun xeetu paraasatanne laatamu sha7u tohuwaasata omooddiis. Daawiti gaareta goochchanau xeetu parata ashshidi, hara paratu ubbau gaadiyaa gilddayiis.

5 Damasqqo kataman de7iya Sooriyaa olanchchati Xooba Kawuwaa Hadaadi7eezera maaddanau yiido wode, Daawiti etappe laatamanne naa77u sha7ata woriis. 6 Hegaappe guyyiyan, Daawiti Sooriyaa kawotettaaninne Damasqqo kataman olanchchatu qatota medhdhiis. Yaatin Sooriyaa asati Daawitayyo haarettidi, giiraa giiridosona. Daawiti biido soho ubban GODAI ayyo xoonuwaa immiis.

7 Hadaadi7eezera ola gadaawati oiqqiyo worqqa gonddalliyaa Daawiti ekkidi, Yerusalaame ehiis. 8 Bexaahanne Berotaaya giyo Hadaadi7eezera katamatuppe Kawoi Daawiti nahaasiyaa giyo birataa keehi daruwaa ekkiis.

9 Hadaadi7eezera olanchchata ubbaa Daawiti xoonidoogaa Hamaata Kawoi Too7i siyiis. 10 Siyidi Hadaadi7eezera olidi xoonido gishshau, a hashshu gaanaunne sarotanau ba na7aa Yoraama Kawuwaa Daawitakko kiittiis. Aissi giikko, Hadaadi7eezeri Too7aara olettiiddi gam77iis. Yoraami yiiddi worqqaappe, biraappenne nahaasiyaappe merettida miishshata Daawitayyo ehiis. 11-12 Ehin Kawoi Daawiti ha miishshata GODAAYYO dummayi wottiis. Qassi Daawiti ba xoonido kawotettatuppe ubbaappe, Sooriyaappe, Moo7aabappe, Amoona asatuppe, Pilisxxeema asatuppenne Amaaleeqa asatuppe ekkido worqqaanne biraa Rahooba na7aa, Xooba Kawuwaa Hadaadi7eezerappe ekkido omooduwaa kase peeshan GODAAYYO dummayi wottiis.

13 Maxine Wombban tammanne hosppun sha7u Eedooma asata Daawiti wori simmidoogaappe guyyiyan, i haittatiis. 14 Daawiti Eedooma biitta ubban olanchchatu qatota medhdhiis; yaatin he biittaa asai ubbai Daawitayyo haarettiis. Daawiti biido soho ubban GODAI ayyo xoonuwaa immiis.

Daawiti Ba Kawotettan Sunttido Asata

15 Hegaadan oottidi, Daawiti Israa7eela ubbaa bolli kawotiis; kawotidi ba asaa ubbaa xillotettaaninne suure pirddan aissiis. 16 Xaruuyi na7ai Yoo7aabi olanchchatu gadaawaa; Ahiluuda na7ai Yoosaafixi hanidabaa xaafiyaagaa. 17 Ahixuuba na7ai Xaadooqinne Abiyaataara na7ai Abimeleki qeeseta; Saraayi[2] qassi waanna xaafiyaa; 18 Yoodaahe na7ai Banaayi Daawita naagiya olanchchatu halaqaa; Daawita attuma naati kawuwaa zoriyaageeta.

---

2 **8:17** Saraayi: Ha bitaanee Ibraisxxettuwan oiddu dumma dumma sunttan xeesettees. Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 20:25, Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 4:3, Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 18:6 xeella.

9

Daawitanne Mafibosheeta

1 Issi gallassi Daawiti, “Yonaataana gishshau, taani ayyo kehanaadan
hanno gakkanau Saa7oola qanttaappe attida asi de7iishsha?” yaagidi
oichchiis.
2 He wode Xiiba giyo issi ashkkarai Saa7oola son de7ees; i Daawita sintti
yaanaadan xeesidosona; yin kawoi a, “Neeni Xiibee?” yaagidi oichchiis.
Oichchin, “Ee taani Xiiba, ne ashkkaraa” yaagiis.
3 Yaagin kawoi a, “Xoossaa kehatettaa taani kehanaadan, Saa7oola qant-
taappe palahida issi asinne baawee?” yaagiis.
Yaagin Xiibi kawuwaa, “Yonaataana naatuppe issoi hanno gakkanaashin
de7ees; he na7aayyo naa77u tohotikka sila” yaagiis.
4 Yaagin kawoi, “I awan de7ii?” yaagiis.
Yaagin Xiibi, “Lodabaara giyoosan Ammi7eela na7aa Maakira son de7ees”
yaagiis.
5 Yaagin Kawoi Daawiti kiittidi, Lodabaarappe Ammi7eela na7aa Maakira
sooppe ehiissiis.
6 Saa7oola na7aa Yonaataana na7ai Mafibosheeti Daawitakko yiis; yi
gakkidi, Daawita sinttan lichchi giidi zin77iis.
Yaatin, Daawiti a, “Mafibosheetaa!” yaagidi xeesiis.
Xeesin i, “Abe ta godau, taani ne ashkkaraa” yaagiis.
7 Daawiti a, “Yayyoppa; ne aawaa Yonaataana gishshau, taani neeyyo
kehana. Ne aawaa aawaa Saa7oola gadiyaa ubbaa taani neeyyo zaarana;
qassi neeni ubba wode ta masoofiyaappe maana” yaagiis.
8 Yaagin Mafibosheeti naa77anttuwaakka lichchi gi zin77idi, “Haiqqida
kana malaa tana neeni wudada xeellanau, ne ashkkarai taani oonee?”
yaagiis.
9 Kawoi Saa7oola ashkkaraa Xiiba xeesidi, “Saa7oolabaanne Saa7oola so
asaabaa gididabaa ubbaa taani ne godaa na7aa na7aayyo immaas. 10 Ne go-
daa na7aa na7ai maanaadan neeni, ne naatinne ne ashkkarati ayyo gadiyaa
goyite; goyidi mokkida kattaa ayyo ehiite. Gidikkokka, ne godaa na7aa
na7ai Mafibosheeti ubba wode ta masoofiyaappe maana” yaagiis. Xiibayyo
tammanne ichchashu attuma naatinne laatamu ashkkarati de7oosona.
11 Xiibi kawuwaa, “Neeni ta godai kawoi ne ashkkaraa azazido ubbabaa
taani ne ashkkarai polana” yaagiis. Hegaa gishshau, Mafibosheeti kawuwaa
naatuppe issuwaadan kawuwaa masoofiyaappe miis.
12 Mafibosheetayyo Miika giyo guutta na7ai de7ees. Xiiba son de7iya asati
ubbati Mafibosheetayyo ashkkara gididosona. 13 Mafibosheeti ubba wode
kawuwaa masoofiyaappe miyo gishshau, i Yerusalaamen de7ees. A gedee
naa77aikka sila.

10

Daawiti Amoonatanne Sooreta Xooniis
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 19:1-19)

1 Hegaappe guyyiyan, Amoonatu Kawoi Naa7oosi haiqqiis; haiqqin a
na7ai Hanuuni a sohuwan kawotiis. 2 Daawiti, “A aawai taayyo kehi-
doogaadan Naa7oosa na7aa Hanuunayyo taanikka kehana” yaagiis. Hegaa
gishshau, a minttettanau Daawiti ba asaa akko kiittiis.
Daawita asai Amoona biitti gakkido wode, 3 Amoona asaa halaqati bantta
godaa Hanuuna, “Daawiti nena minttettanau ha asata kiittidoogee ne aawaa
bonchchuwaa gishshaassa gaadiiyye? I ba asaa kiittidoogee ha katamaa

xeellanaassa, wochchanaassanne olidi xoonanaassa" yaagidosona. 4 Yaagin
Hanuuni Daawiti kiittidoogeeta oiqqidi, eta buuchchaappe baggaa meediis;
eta maayuwaakka uttiyo dulliyaa baggaappe qanxxi ekkidi, eta yeddiis.
5 Hegaa gishshau, asati daro yeellatidosona. Daawiti hegaa siyidi, i etaara
gaittiya asa kiittiis; etakko kiittidi, "Intte buuchchai diccana gakkanaashin,
Yarkko Kataman de7ishshite; hegaappe guyyiyan haa yiite" yaagiis.
6 Amoonati bantta oosuwan Daawiti eta morkkanaadan oottidoogaa
erido wode, Beeti-Rahoobanne Xooba katamatun de7iya Sooriyaa asatuppe
laatamu sha7u tohuwaasata, Xoba biittaappe tammanne naa77u sha7u
asatanne Maa7ika biittaa kawuwaappe issi sha7u asata qaxaridosona.
7 Daawiti hegaa siyido wode, Yoo7aabanne de7iya olanchchata ubbaa eta
bolli yeddiis. 8 Amoonati kiyidi, katamaa penggiyan olau salppidosona;
Xoobappenne Rahoobappe yiida Sooriyaa asati, Xooba asatinne Maa7ika
asati dembban banttarkka de7oosona.
9 Yoo7aabi bana olai sinttaaranne guyyeera doggomidoogaa be7iis;
be7idi Israa7eelatu giddoppe ubbaappe minniya olanchchata doori ekkidi,
Sooriyaa asatu sinttan salppissiis. 10 Attida asata ba ishai Abishaayi
azazana mala oottidi, Amoona asatu sinttan salppissiis. 11 Yoo7aabi ba
ishaa, "Sooriyaa asati taayyo wolqqaamikko, neeni yaada, tana maadda.
Qassi Amoona asati neeyyo wolqqaamikko, taani yaada, nena maaddana.
12 Simmi minna! Nu asaa gishshaunne nu Xoossaa katamatu gishshau, ane
minni olettoos. GODAI bana lo77iyaabaa ootto" yaagiis.
13 Hegaappe guyyiyan, Yoo7aabinne aara de7iya asai Sooriyaa asatuura
olettanau lauhu giidosona. Yaatin, Sooriyaa asati a sinttappe baqatidosona.
14 Sooriyaa asati baqatidoogaa Amoona asati be7ido wode, etikka Abishaaya
sinttappe baqatidi, katamaa gelidosona. Gelin Yoo7aabi Amoona asatuura
olettiyoogaa aggidi, Yerusalaame simmiis.
15 Sooriyaa asati Israa7eela asati eta xoonidoogaa erido wode, bantta
olanchchata ubbaa zaaridi shiishshidosona. 16 Kawoi Hadaadi7eezeri
Sooriyaa asata Efiraaxiisa SHaafaappe hefintta baggappe kiittidi ehiis-
siis; ehiissin Helaama biidosona. Hadaadi7eezera olanchchatu gadaawai
SHobaaki eta kaalettees.
17 Daawiti hegaa siyido wode, Israa7eela olanchchata shiishshidi, Yord-
daanoosa SHaafaa pinniis; pinnidi Helaama gakkiis. Sooriyaa asati
Daawitaara gaittanau salppidi, aara olettidosona. 18 SHin Sooriyaa asati
Israa7eelatu sinttappe baqatidosona; Daawiti Sooriyaa olanchchatuppe
paraa gaariyaa laaggiya laappun xeetu asatanne oitamu sha7u tohuwaasata
woriis; eta ola gadaawaa SHobaakakka shocin, he sohuwan haiqqiis.
19 Hadaadi7eezerau haarettidi de7iya kawoti Israa7eelati eta xoonidoogaa
erido wode, Israa7eelatuura sigettidi, etayyo haarettidosona. Hegaappe
simmin, Sooriyaa asati Amoona asata maaddanau yayyidosona.

11

Daawitanne Berssaabo

1 Ofinttan, kawoti olau kiyiyo wode, Daawiti ba asaaranne Israa7eela
olanchchatuura Yoo7aaba yeddiis. Yeddin biidi Amoona biittaa woraa-
jjiis; woraajjidi Raaba katamaa dooddidosona; shin Daawiti Yerusalaamen
takkiis.
2 Issi gallassa omarssi Daawiti ba hiixaappe denddidi, kawo keettaa
bollan dembbayidi oottidosan hemettiis; hemettiiddi bollaa meecettiya issi
mishiriyo be7iis; he mishiriyaa daro puulanchcha. 3 Daawiti asa kiittidi,

a oonakko oishissiis; oishissin he bitanee, “Hanna Elii7aama na7iyo Hiitiyaa Ooriyoona maccaasiyo Berssaabo” yaagiis. 4 Daawiti asa kiittidi, o xeesissi ehiissidi, iira aqiis. He wode he maccaasiyaa kushe qitai yiidi aadhdhin, geeyosaara de7ausu. Hegaappe guyyiyan, a ba soo simmada baasu. 5 Maccaaseessi shahaarai attin, Daawitakko kiitaa yeddada, “Taayyo shahaarai attiis” yaagaasu.

6 Hegaappe guyyiyan Daawiti, “Hiitiyaa Ooriyoona tau haa yedda” yaagidi Yoo7aabau kiittiis; kiittin Yoo7aabi Ooriyoona Daawitayyo yeddiis. 7 Ooriyooni yin Daawiti a, “Yoo7aabi ai malee? Olanchchatikka ai malee? Qassi olai waanii?” yaagidi oichchiis. 8 Hegaappe guyyiyan Daawiti Ooriyoona, “Soo ba; baada shemppa ekka” yaagiis; yaagin Ooriyooni kawuwaa keettaappe kiyidi biis; kawoi Ooriyoonau aibakko immiyoobaa a geeduwaa yeddiis. 9 SHin Ooriyooni soo beennan kawuwaa keettaa dirssaa penggiyan ba godaa ashkkaratu ubbaara zin77i aqiis.

10 “Ooriyooni ba soo bibeenna” giyoogaa Daawiti siyiis; siyidi Ooriyoona, “Neeni haahosaappe yaadasa gidikkii? Ne soo aibissi babeikkii?” yaagidi oichchiis.

11 Oichchin Ooriyooni Daawita, “Taabootai, Israa7eela asai, Yihudaa asai, ta godaa Yoo7aabinne ta godaa asai dembban dunkkaaniyan de7oosona. Yaanin taani waanada soo baada moo, uyoo, qassi ta keettaayeera aqoo? Ne shemppoi ero! Taani hagaa malabaa oottikke” yaagidi zaariis.

12 Yaagin Daawiti Ooriyoona, “Issi gallassaa hagan takka; wontto nena guyye yeddana” yaagiis; yaagin Ooriyooni he gallassinne wonttetta gallassi Yerusalaamen takkiis. 13 Daawiti shoobbin, Ooriyooni aara miisinne uyiis. Daawiti a mattoyiis. SHin he omarssi Ooriyooni ba soo beennan, ba hiixaa hiixxidi, ba godaa ashkkaratu giddon aqiis.

14 Wonttin maallado Daawiti Yoo7aabayyo dabddaabbiyaa xaafidi, Ooriyoona bolli yeddiis. 15 Daawiti dabddaabbiyan Yoo7aaba, “Olai teequwaa dariyoosan, sintta baggaara Ooriyoona wotta; hegaappe guyyiyan, i shocetti haiqqana mala, a matappe kichchiichchite” yaagiis.

16 Yoo7aabi he katamaa dooddiiddi, morkkiyaa olanchchatuppe minoti de7iyoosaa eridi, Ooriyoona yan wottiis. 17 Katamaa asati kiyidi Yoo7aabaara olettin, Daawita olanchchatuppe aramati haiqqidosona; Hiitiyaa Ooriyoonikka haiqqiis.

18 Yoo7aabi olan hanidabaa ubbaa Daawitayyo kiittiis. 19 Kiitettidi biya bitaniyaa Yoo7aabi, “Olan hanidabaa ubbaa neeni kawuwaayyo oda wurssishin, 20 ooni erii, kawoi hanqquwaa eexxi kiyana; hanqqettidi nena, ‘Intte etaara olettanau katamaakko aibissi keehi shiiqidetii? Eti gimbbiyaa xeeraara wonddafiyaa dukkanaagaa eribeekketiiyye? 21 Geedoona na7aa Abimeleka ooni woridee? Gaacciyo maidiyaa gimbbiyaa xeeraara duge olada, Tebexa giyoosan issi maccaara woraasu gidekkee? Yaatin, intte gimbbiyaakko aibissi shiiqidetii?’ yaagidi oichchiyaabaa gidikko neeni kawuwaa, ‘Ne ashkkarai, Hiitee Ooriyoonikka haiqqiis’ yaaga” yaagidi azaziis.

22 Kiitettidaagee denddidi bi gakkidi, Yoo7aabi bana kiittidobaa ubbaa Daawitayyo yootiis. 23 Bitanee Daawita, “Nu morkketi nuuppe wolqqaamidosona; nunaara olettanau katamaappe gaxi dembbaa kiyidosona; shin nuuni eta katamaa penggiyaa gakkanaashin, guyye zaaridi yedettida. 24 Hegaappe guyyiyan, wonddafiyaa dukkiyaageeti gimbbiyaa xeeraara ne ashkkaratu bolli dukkidosona; dukkin kawuwaa asatuppe amaridaageeti haiqqidosona; qassi ne ashkkarai, Hiitee Ooriyoonikka haiqqiis” yaagiis.

25 Yaagin Daawiti kiitettidi yiidaagaa, “Neeni Yoo7aaba hagaadan yaaga;
‘Hagau yiillotoppa; aissi giikko, bisoi issitoo hagaa, issitoo qassi haraa
worees; katamaa olada oiqqanau minna’ yaagada a minttetta” yaagiis.
26 Ooriyoona maccaasiyaa ba keettaawai haiqqidoogaa siyido wode, ayyo
yeekkaasu. 27 A kayyottiyo wodee polettoogaappe guyyiyan, Daawiti o ba
soo kiittidi ehiissiis. Ehiissin a ayyo machcho gidaasu; yaatada ayyo attuma
na7aa yelaasu. SHin Daawiti oottido oosoi GODAA sinttan iitabaa gidiis.

12

Naataani Ehiido Kiitaanne Daawita Nagaraa Paaxettaa

1 GODAI Naataana Daawitakko kiittiis; kiittin Naataani akko yiidi, ha-
gaadan yaagiis; “Issi kataman naa77u asati de7oosona; etappe issoi dure;
qassi issoi manqqo. 2 Dure bitaniyaayyo daro dorssainne miizzai de7ees;
3 shin manqqo bitaniyaayyo i shammidi heemmiyo issi dorssa mareeppe
harabi aibinne baawa. He dorssiyaa aaranne a naatuura diccaasu; a a
qumaappe mausu; a wanccaappe uyausunne a kiyuwan zin77ausu. He
dorssiyaa ayyo macca na7a mala.
4 Issi gallassi issi imattai he dure bitaniyaa soo yiis; shin duree ba
dorssaappe woikko ba miizzaappe ekki shukkidi, ba soo yiida imattaa
imattanau koyibeenna. I he manqqo bitaniyaa dorssiyo ekkidi, he soo yiida
imattaa miziyoobaa kattiis” yaagiis.
5 Daawiti he dure bitaniyaa bolli hanqquwaa eexxi kiyidi Naataana,
“GODAI ero! Hagaa oottida bitanee haiqqanau bessees. 6 Qassi i he dorssa
maree gishshaa oiddu kushiyaa aattidi qanxxanau koshshees; aissi giikko,
qaretaa xayidi i hegaa oottiis” yaagiis.
7 Naataani Daawita, “He bitanee nena! GODAI Israa7eela Xoossai ha-
gaadan yaagees; ‘Taani nena Israa7eela bolli tiyada kawoyaas; Saa7oola
kushiyaappekka taani nena ashshaas; 8 taani ne godaa keettaa neeyyo
immaas; ne godaa maccaasatakka ne kiyuwan yeggaas; Israa7eela keettaa
asaanne Yihudaa keettaa asaa taani neeyyo immaas. Hagee ubbaikka
guuxxikko, taani neeyyo haraakka gujja immana shin. 9 Hagaa mala iitabaa
GODAA sinttan oottada, aibissi GODAA qaalaa karadii? Hiitiyaa Ooriyoona
bisuwan woradasa; yaatada a keettaayyiyo neeyyo ekkadasa. Ee, Amoona
asatu bisuwan a woradasa. 10 Neeni tana karada, Hiitiyaa Ooriyoona
keettaayyiyo neeyyo ekkido gishshau, ne zariyaappe bisoi mulekka shaahet-
tenna’ yaagees.
11 “Hegaa gishshau GODAI, ‘Taani ne so asaa giddoppe ne bolli iitabaa
ehaana; ne maccaasata neeni xeellishin denttada, neeyyo matattiya urau
immana; seeta gallassan he bitanee ne maccaasatuura zin77ana. 12 Neeni
hegaa geeman oottadasa; shin taani hagaa seeta gallassi Israa7eela asaa
ubbaa sinttan oottana’ yaagees” yaagiis.
13 Yaagin Daawiti Naataana, “Taani GODAA bolli nagaraa oottarggaas”
yaagiis.
Yaagin Naataani, “GODAIKKA ne nagaraa atto girggiis; neeni haiqqakka.
14 Neeni hagaa oottada, GODAA morkketi a karanaadan oottido gishshau,
neeyyo yelettida na7ai haiqqana” yaagiis.
15 Naataani ba soo biidoogaappe guyyiyan, Ooriyoona maccaasiyaa Daaw-
itayyo yelido na7aa GODAI shociis; shocin i harggiis. 16 Daawiti ha na7aassi
Xoossaa woossiis; Daawiti kattaa meennan xoomiisinne ba soo gelidi,
qamma qamma biittan zin77i aqiis. 17 A so cimati a biittaappe denttanau

a matan eqqidosona; shin biittaappe denddennan ixxiis; i etaara qumaa mibeenna.
18 Laappuntta gallassi na7ai haiqqiis. Daawita ashkkarati na7aa haiquwaa odanau yayyidosona; yayyidi, “Na7ai paxa de7ishin nuuni Daawita haasayissida; shin siyennan ixxiis. Yaatin, na7ai haiqqidoogaa nuuni ayyo waatidi yootanau danddayiyoo? Ooni erii, i bana qohanaakkonne” yaagidosona.
19 Ba ashkkarati issoi issuwaara saasukettiyoogaa Daawiti be7ido wode, yiirai haiqqidoogaa eriis. Daawiti eta, “Yiirai haiqqidee?” yaagidi oichchiis. Oichchin eti, “Ee haiqqiis” yaagidosona.
20 Yaagin Daawiti biittaappe denddi eqqiis. Meecettidi, tiyettidinne ba maayuwaa laammidi, GODAA keettaa geliis; gelidi goinniis. Hegaappe guyyiyan ba soo biidi, qumaa oichchin eti a sintti aattidosona; aattin qumaa miis.
21 A ashkkarati a, “Neeni hagaadan aissi hanadii? Na7ai paxa de7ishin xoomadasanne yeekkadasa; shin na7ai haiqqin denddada, qumaa maadasa!” yaagidosona.
22 Yaagin Daawiti eta, “Na7ai paxa de7ishin taani xoomaasinne yeekkaasi; aissi giikko, ‘Ooni erii, GODAI tana maarin, na7ai paxanaakkonne’ yaagada qoppaas. 23 SHin na7ai ha77i haiqqiichchin, taani aibissi xoomoo? Taani na7aa guyye zaarana danddayiyaanaa? Taani akko baanaappe attin, i taakko simmenna” yaagiis.
24 Hegaappe guyyiyan, Daawiti ba keettaayyiyo Berssaabo minttettiis. Daawiti ikko gelidi iira aqiis; yaatin, a ayyo attuma na7aa yelaasu; na7aa Solomona sunttiis; GODAI he na7aa siiqiis. 25 GODAI na7aa siiqido gishshau, na7aa “Yidiidiyaa” giidi sunttana mala, hananabaa yootiya Naataana bolli kiittiis.

Daawiti Raaba Katamaa Olidi Oiqqiis
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 20:1-3)

26 He wode Yoo7aabi Amoonatu katamaa Raaba olidi, kawo qatuwaa oiqqiis. 27 Oiqqidi, Yoo7aabi Daawitakko kiitaa yeddidi, “Taani Raaba katamaa olada, haattaa duuqqiyo sohuwaa oiqqaas. 28 Hegaa gishshau, attida olanchchata shiishshada katamaa olada oiqqa. Hegee xayikko, taani katamaa oiqqais. Yaatikko, i ta sunttan xeegettana” yaagiis.
29 Yaagin Daawiti ba olanchchata ubbaa shiishshidi, Raaba katamaa biidi, olidi oiqqiis. 30 Eta kawuwaa kallachchaakka a huuphiyaappe ekkiis. He worqqa kallachchai hasttamanne ichchashu kilo giraame de-exxees; a giddon inqquwaa giyo al77o shuchchai de7ees. He kallachchai Daawita huuphiyan goxettiis. Katamaappe keehi daro omooduwaa Daawiti omooddidi ehiis. 31 He katamaa asaa yaappe kessidi, magaaziyan, birata shalkkiyaaninne birata kalttan oottanaadan oottiis; qassi eta urqqaappe xuubiyaa medhdhanaadan oottiis. Amoonatu katamatu ubban de7iya asaa i hegaadan oottiis. Hegaappe guyyiyan, Daawitinne a olanchchati ubbai Yerusalaame simmidosona.

13

Aminoonanne Taamaaro
1 Issi wode hagaadan haniis. Daawita na7aa Abeseloomayyo Taamaaro giyo issi puulanchcha michchiyaa de7ausu; Daawita na7ai Aminooni Taamaaro siiqiis. 2 A michchiyaa Taamaara geela7o gidido gishshaunne i o ainne oottanau danddayennabaa au milatido gishshau, Aminooni Taamaaro qoppidi gilqqiis.

3 SHin Aminoonayyo Daawita ishaa SHaama na7aa Yonadaaba giyo laggee
de7ees; Yonadaabi daro gaica asa. 4 Yonadaabi Aminoona, “Neeni kawuwaa
na7a; yaatin, maallado maallado aissi gilqqai? Neeni taayyo aibissi odikkii?”
yaagidi oichchiis.
Oichchin Aminooni a, “Ta ishaa Abeselooma michchiyo Taamaaro taani
siiqais” yaagiis.
5 Yonadaabi Aminoona, “Ba; baada sakettiyaabaa malatada hiixan zin77a
baya. Ne aawai nena be7anau yiyo wode, ‘Ta michchiyaa Taamaara yaada
taayyo miyoobaa immu; taani o xeellishin qumaakka ta sinttan kattada tana
barssu’ yaagada oichcha” yaagiis.
6 Yaagin Aminooni sakettidabaa milatidi biidi hiixan zin77iis. Kawoi a
be7anau yiido wode, Aminooni a, “Ta michchiyaa Taamaara yaada, taayyo
issi lo77o oittaa ta xeellishin uukkiyaakkonne taani i kushiyaappe miyaakko
dosais shin” yaagiis.
7 Yaagin Daawiti Taamaarikko kawo soo kiittidi, “Ne ishaa Aminoona soo
ha77i baada, ayyo qumaa katta” yaagiis. 8 Taamaara ba ishaa Aminoona
soo baasu; he wode i zin77iis. Taamaara aramida xiilliyaa munaqqada,
Aminooni xeellishin oittaa uukkaasu. 9 Taamaara bashiyaappe oittaa
kessada ayyo aattaasu; shin i meennan ixxiis.
Aminooni, “Asa ubbaa hagaappe kessirggite” yaagiis; yaagin asai ubbai
a matappe kiyiis. 10 Hegaappe simmin Aminooni Taamaaro, “Taani ne
kushiyaappe maanaadan qumaa haa ta siirixaa ekkada ya” yaagiis; yaagin
Taamaara ba uukkido oittaa ekkada, ba ishaa Aminoona siirixaa gelissaasu.
11 Taamaara qumaa akko shiishshido wode, o oiqqidi, “Ta michchee, haaya!
Tanaara zin77a” yaagiis.
12 Yaagin a, “Ta ishau, chii hanenna! Tana wolqqanttoppa! Hagaa malabi
Israa7eela biittan oosettanau bessennabaa; hagaa mala iitabaa oottoppa.
13 Ta pokkuwaa taani waatada genttanau danddayiyaanaa? Qassi neenikka
Israa7eela giddon kaushsha asa gidana. Hayyanaa kawuwaa ha77i oichcha.
I taani nena gelanau diggenna” yaagaasu. 14 SHin a odiyoogaa siyennan
ixxiis. I ippe wolqqaama gidiyo gishshau, o wolqqan oiqqidi mooriis.
15 Hegaappe guyyiyan, Aminooni o keehippe ixxiis; kase o siiqidoogaappe
aattidi ixxiis. Aminooni o, “Kiya! Kiyada ba!” yaagiis.
16 Yaagin a, “Biikke! Neeni tana ha77i kare iiggiyo balai neeni hanno
gakkanaashin ta bolli oottido balaappe aadhdhees” yaagaasu.
SHin i iyyo siyennan ixxiis. 17 Aminooni ba ashkkaraa xeesidi, “Ha mac-
caasiyo ta sinttaappe kessa; o kare kessarggada, kariyaa gorddada hiraqa”
yaagiis. 18 Yaagin ashkkarai maccaasiyo kare kessirggidi, kariyaa gorddidi
hiraqiis.
A daro alleequwaara de7iya maayuwaa maayaasu; aissi giikko, kawo
macca naati geela7oti hegaa mala maayuwaa maayoosona. 19 Taamaara bid-
inttaa ba huuphiyan qolada, ba maayido alleequwaara de7iya maayuwaa
pooshshaasu; pooshshada ba huuphiyaa oiqqada, waasuwaa xulluusaidda
baasu.
20 I ishaa Abeseloomi o be7ido wode, “Ne ishai Aminooni nena mooridee?
Ta michchee, neeni ha77i co77u ga. I ne ishaa; ha yohuwaa neeni
uluwan oiqqoppa” yaagiis. Hegaa gishshau, Taamaara azzanaidda ba ishaa
Abeselooma son, asan gaittennan de7aasu.
21 Kawoi Daawiti ha yohuwaa siyido wode, keehi hanqqettiis.
22 Abeseloomi Aminoonassi mal77aa cammaakka qaattibeenna. Ba
michchiyo Taamaaro moorido gishshau, Aminoona morkkiis.

Abeseloomi Aminoona Woriis

23 Naa77u laittaappe guyyiyan, Efireema zawaa matan Haxoora giyoosan
Abeseloomi dorssaa ikisiyaa meedissees; kawuwaa naati ubbai he sohuwaa
yaanaadan Abeseloomi eta xeesiis. 24 Abeseloomi kawuwaakko yiidi, “Ta
kawuwau, taani ne ashkkarai ta dorssatu ikisiyaa meedissais; neeninne ne
oosanchchati nunaara hindderkketii!” yaagiis.
25 Yaagin kawoi Abeselooma, “CHii ta na7au! Nuuni ubbai biikko, neeyyo
tooho gidana” yaagiis. Abeseloomi kawuwaa daroppe shoobbiis; shoobbin
kawoi beettaa ixxiis; shin Abeselooma anjjiis.
26 Abeseloomi kawuwaa, “Neeni baana xayikko, ta ishaa Aminooni
nunaara bo” yaagiis.
Yaagin kawoi, “I nenaara aibissi bii?” yaagiis. 27 SHin Abeseloomi shoob-
bidi aggennan ixxin, Daawiti Aminoonanne ba attuma naata hinkkoota aara
yeddiis.
28 Abeseloomi ba ashkkarata, “Siyite! Aminooni woiniyaa eessaa uyidi
kalliyo wodenne taani inttena, ‘Aminoona shocite’ yaagiyo wode, intte a
worite. Yayyoppite! Inttena azazidai tana. Minnite! Xalite!” yaagidi
azaziis. 29 Azazin Abeselooma ashkkarati i azazidoogaadan Aminoona
oottidosona. Hegaappe guyyiyan, kawuwaa attuma naati ubbati denddidi,
bantta baquluwaa baquluwaa toggidi baqatidosona.
30 Eti biron ogiyan de7ishin, “Abeseloomi kawuwaa naata ubbaa wurssiis;
etappe issoinne attibeenna” giyo odoi Daawitakko gakkiis. 31 Gakkin ka-
woi denddi eqqidi, azzanuwau ba maayuwaa pooshshiis; yaatidi biittan
zin77iis. A ashkkarati ubbatikka bantta maayuwaa pooshshidi, a matan
eqqidosona.
32 Daawita ishaa SHaama na7ai Yonadaabi, “Ta godau, ‘Eti kawo naata
ubbaa worirggidosona’ gaada qoppoppa; Aminoona xallai haiqqiis. Aissi
giikko, Aminooni ba michchiyo Taamaaro moorido gallassaappe doommidi,
Abeseloomi a bollan polanau halchchidobaa gidiis. 33 Ha77ikka ta godai
kawoi ba wozanan, ‘Kawuwaa naati ubbati haiqqidosona’ yaagidi odido
oduwaa tuma gooppo; Aminoona xallai haiqqiis” yaagiis.
34 He wode Abeseloomi baqatiis.
Naagiya bitanee xoqqu giidi xeelliyo wode, baappe awai wulliyo baggaara
de7iya ogiyaara keraa lanqqiyaa oiqqidi, cora asai yiyaagaa be7iis; be7idi
kawuwaayyo yootiis. 35 He wode Yonadaabi kawuwaa, “Be7a! Taani ne
ashkkarai odidoogaadan kawo naati yiidosona” yaagiis.
36 I haasayidi wurssaanne kawuwaa naati gelidosona; gelidi bantta qaalaa
xoqqu oottidi waassidosona. Qassi kawoinne a oosanchchati ubbai yibbaata
yeeho yeekkidosona.
37 Abeseloomi baqatidi, Amihuuda na7aa Talmmaayakko, Gashuura bi-
ittaa kawuwaakko biis; shin Kawoi Daawiti ubba gallassi ba na7aayyo
yeekkiis.
38 Abeseloomi baqatidi Gashuura biitti biidoogaappe guyyiyan, yan
heezzu laittaa de7iis. 39 Kawoi Daawiti Abeseloomakko baanau amottiis;
aissi giikko, Aminoona haiquwaassi azzaniyoogaappe i minettiis.

14

Abeseloomi Yerusalaame Simmiis

1 Xaruuyi na7ai Yoo7aabi Kawoi Daawiti Abeselooma laamotidoogaa eriis.
2 Hegaa gishshau, Yoo7aabi Taqo7a katamaa kiittidi, yaappe issi eranchcha
mishiriyo ehiissiis; ehiissidi o, “Neeni kayyottiya asadan hana; kayyo
maayuwaa maaya; shicissiyaabaa tiyettoppa; daro wodeesappe doommidi,
haiqqida asau kayyottiya maccaasadan hana. 3 Yaatada kawuwaakko baada

ha qaalata ayyo oda" yaagiis. Yoo7aabi a kawuwaayyo odanabaa iyyo yootiis.

4 Taqo7a katamaa maccaasiyaa kawuwaakko biido wode, biittan lichchi gaada gufannada, "Kawuwau, tana maaddarkkii!" yaagaasu.

5 Yaagin kawoi o, "Nena aibee metidai?" yaagidi oichchiis.

Oichchin a, "Taani azini haiqqido maccaasa. 6 Taayyo ne ashkkareeyyo naa77u attuma naati de7oosona. Eti issoi issuwaara dembban warettidosona; eta shaakkanau issi asinne xayin, issoi hinkkuwaa shocidi woriis. 7 Ha77i ta dabboti ubbai ta bolli denddidi, 'Ba ishaa i worido gishshau, nuuni a woranaadan ba ishaa woridaagaa nuuyyo hamma; yaatidi nuuni laattiyaabaa xaissana' yaagidosona. Yaatikko, eti taayyo laatau attida issi xiifaa toissoosona; ta keettaawaa sunttaakka a zerettaa biittaappe xaissoosona" yaagaasu.

8 Kawoi he mishiriyo, "Ne soo ba; taani neeyyo azazana" yaagiis.

9 SHin Taqo7a katamaa maccaasiyaa kawuwaa, "Ta godau kawuwau, gomee tananne ta aawaa keettaa asaa oiqqo; shin kawoinne a kawotaa araatai geeshsha gido" yaagaasu.

10 Yaagin kawoi maccaasiyo, "Ne bolli qaala qaattiya oonanne taakko eha; i nena naa77antto bochchenna" yaagiis.

11 Yaagin maccaasiyaa kawuwaa, "Suuttaa achchiyaagee bashshaa bolli bashshaa gujjennaadaaninne ta na7aakka worennaadan kawoi GODAA ba Xoossaa sunttan taayyo caaqqo" yaagaasu.

Kawoi o, "Xoossai ero! Ne na7aa huuphiyaa binnaanaappe issoikka biittan wodhdhenna" yaagiis.

12 Hegaappe guyyiyan, maccaasiyaa kawuwaa, "Ta godaa kawuwaayyo taani issi qaalaa haasayais" yaagaasu.

Yaagin kawoi, "Haasaya" yaagiis.

13 He maccaasiyaa kawuwaa, "Yaatin, neeni Xoossaa asaa bolli hagaa malabaa aibissi oottadii? Kawoi iiggido ba na7aa guyye zaaribeenna gishshau, ba haasayido qaalau kawoi mooranchcha gidennee? 14 Nuuni ubbai haiqqana; biittan gukkida haattai simmennaagaadan, nuuni naa77antto simmokko. SHin Xoossai bohettida asi mulekka xayenna mala, ayyo ogiyaa giigisseesippe attin, i coo xayanaadan koyenna.

15 "Tana asai yashissiyo gishshau, ta godaayyo kawuwaayyo taani hagaa yootanau ha77i yaas. Taani ne ashkkariyaa, 'Taani kawuwaayyo haasayana; ooni erii, taani a ashkkariyaa oichchiyoobaa kawoi polanaakkonne; 16 Xoossai nuuyyo immido laataappe tananne ta na7aa xaissanau koyiya asa kushiyaappe kawoi siyidi ashshanaakkonne' yaagada qoppais. 17 Qassikka taani ne ashkkariyaa, 'Lo77uwaanne iitaa shaakkanau ta godai kawoi Xoossaa kiitanchcha mala gidiyo gishshau, ta godaa kawuwaa qaalai tana woppisso. GODAI ne Xoossai nenaara gido' yaagais" yaagaasu.

18 Kawoi mishireeyyo, "Taani nena oichchana haniyoobaa zaaruwaa neeni taappe qottoppa" yaagiis.

Yaagin maccaasiyaa, "Ta godai kawoi haasayo" yaagaasu.

19 Kawoi mishiriyo, "Hagan ubban Yoo7aaba kushe nenaara de7ii?" yaagidi oichchiis.

Oichchin maccaasiyaa, "Ta godau kawuwau, ne shemppoi ero! Neeni ta godai kawoi haasayido ubbabaappe ushachchi woikko haddirssi gaanau danddayiya issi asikka baawa. Ee; hagaa tana azazidaagee, ta doonan, ne ashkkaree doonan hagaa wottidaagee ne ashkkaraa Yoo7aaba. 20 Ha77i de7iya hanotaa laammanau ne ashkkarai Yoo7aabi hagaa oottiis. Xoossaa

kiitanchchaayyo de7iya aadhdhida eraa malai ta godaayyo de7ees; biittan haniyaabaa ubbabaa i erees" yaagaasu.

21 Kawoi Yoo7aaba, "Daro lo77o! Taani hagaa oottana! Ba; baada he yelaga bitaniyaa Abeselooma ekkada ya" yaagiis.

22 Yaagin Yoo7aabi kawuwaa sinttan lichchi giidi gufannidi, kawuwaa hagaadan yaagidi anjjiis; "Ta godau kawuwau, ne sinttan nashettidoogaa ne ashkkarai hachchi eriis; aissi giikko, kawoi ba ashkkarai oichchidobaa siyiis" yaagiis.

23 Hegaappe guyyiyan, Yoo7aabi denddidi Gashuura biitti biis; biidi Abeselooma Yerusalaame ekki ehiis. 24 SHin kawoi, "I ba soo baanau bessees; i ta som77uwaa be7oppo" yaagiis; yaagin Abeseloomi ba soo biis; kawuwaa som77uwaakka be7ibeenna.

25 Israa7eela ubbaa giddon mera lo77on Abeseloomadan sabettida issi asinne baawa. A huuphiyaappe biidi tohuwaa yachchaa gakkanaashinkka an boriyoobi baawa. 26 I bana deexxiyo wode ba huuphiyaa binnaanaa qanxxissees; ba huuphiyaa binnaanaa qanxxissiyo wode ubban miizaanan wottidi mazzanees; mazzanin kawo meezaanaa likkiyan naa77u kilonne heezzu xeetu giraame deexxees. 27 Abeseloomayyo heezzu attuma naatinne issi macca na7iyaa yelettidosona; macca na7ee sunttai Taamaaro; he na7iyaa puulanchcha maccaasa gidaasu.

28 Abeseloomi naa77u laitta kumettaa kawuwaa som77uwaa be7ennan Yerusalaamen de7iis. 29 "Taani nena kawuwaakko kiittana mala, taakko haaya" yaagidi Abeseloomi Yoo7aabassi kiittiis; shin Yoo7aabi yeennan ixxiis. Ixxin naa77anttokka kiittiis; shin Yoo7aabi akko yeennan ixxiis. 30 Hegaappe guyyiyan, Abeseloomi ba ashkkarata, "Siyite! Ta goshshaa matan Yoo7aabayyo goshshai de7ees; ayyo hegan banggai de7ees. Biite; biidi tamaa oittite" yaagiis. Yaagin Abeselooma ashkkarati Yoo7aaba banggaa tamaa oittidosona.

31 Yaatin, Yoo7aabi denddidi, Abeselooma soo biis; biidi "Ne ashkkarati ta banggaa aibissi tamaa oittidonaa?" yaagiis.

32 Yaagin Abeseloomi Yoo7aaba, "Neeni taani kiittin yeennan ixxido gishshaassa. Neeni kawuwaakko baada, 'Abeseloomi hagaadan yaagees; "Taani Gashuura biittaappe aibissi yiidanaa? Taani hanno gakkanaashinkka yan de7idabaa gidiyaakko taayyo keha shin" yaagees' gaada taayyo oichchanaadan koyaas. Ha77ikka taani kawuwaa som77uwaa be7anau koyais; taani mooranchcha gidikko, i tana woro" yaagiis.

33 Yaagin Yoo7aabi kawuwaakko biidi, Abeseloomi giidoogaa yootiis. Kawoi Abeselooma xeesissiis; xeesissin Abeseloomi soo gelidi, kawuwaa sinttan sa7an lichchi giidi ziggiis; yaatin, kawoi Abeselooma yeriis.

15

Abeselooma Maqquwaa

1 Hegaappe guyyiyan, Abeseloomi para gaariyaa, paratanne ba sinttan woxxanau ishatamu asata giigissiis. 2 Abeseloomi maallado guuraara denddidi, katamaa pengge efiya ogiyaa doonan eqqees. Mootoi de7iyo ai asinne kawuwaa sintti pirddau yiido wode, Abeseloomi he bitaniyaa xeesidi, "Neeni awa katamaappe yaadii?" yaagidi oichchees. Oichchin he bitanee, "Taani ne ashkkarai Israa7eela zaretuppe issuwaappe yaas" yaagidi ayyo zaarees. 3 Abeseloomi a, "Be7a! Ne yohoi lo77onne suure; shin kawuwaa baggappe neeyyo siyiyaabi baawa" yaagees. 4 Abeseloomi

gujjidikka, “Taani Israa7eela biittan pirddanau sunttettidabaa gidarkkinaashsha! Hegaa gidiyaakko, mootoi woikko yohoi de7iyo ubbai taakko yin, taani ayyo suure pirddaa pirddana shin” yaagees.

5 Ooninne akko yiidi ayyo ziggiyo wode, Abeseloomi ba kushiyaa yeddidi, he uraa oiqqidi yerees. 6 Pirddettanau kawuwaakko yiya Israa7eelatu ubbaayyo Abeseloomi hegaadan haniis; yaatidi Israa7eela asaa wozanaa Abeseloomi wuuqqiis.

7 Oiddu laittaappe guyyiyan, Abeseloomi kawuwaa, “Taani GODAAYYO shiiqqido shiiquwaa gattanau Kebroona biitti baana. 8 Taani ne ashkkarai Gashuura kataman Sooriyaa biittan de7aidda, ‘Tana GODAI Yerusalaame guyye efiyaabaa gidikko, Kebroona kataman taani GODAAYYO goinnana’ yaagada shiiqqa uttaas” yaagiis.

9 Yaagin kawoi Abeselooma, “Saro ba” yaagin, i denddidi Kebroona katamaa biis.

10 SHin Abeseloomi Israa7eela zaretu ubbaakko qosan kiitaa yeddidi, “Malkkataa punaa intte siyido wode, ‘Abeseloomi Kebroonan kawotiis’ yaagite” yaagiis. 11 Abeseloomi xeesin, Yerusalaameppe aara issippe biida imattati naa77u xeetu asa; he asati ainne erennan coo ashkketettan biidosona. 12 Abeseloomi yarshshuwaa yarshshiiddi, Daawita zoriya Akixoofeela Giilo katamaappe xeesissiis; kawuwaa bolli denddida maqqoi goobiis; Abeselooma kaalliyaageetikka coratti coratti biidosona.

Daawiti Yerusalaameppe Baqatiis

13 Issi kiitettidaagee yiidi Daawita, “Israa7eela asaa wozanai Abeseloomakko simmiichchiis” yaagiis.

14 Hegaappe guyyiyan, Daawiti banaara issippe Yerusalaamen de7iya ba oosanchchata, “Denddite! Nuuni baqatoos! Hegee xayikko, nu giddoppe ai asinne Abeseloomappe kessi ekkenna. Nuuni eesotidi baana koshshees; hegee xayikko, i eesotidi yiidi nuna xaissana; nu katamaa bisuwan busakkana” yaagiis.

15 Yaagin kawuwaa oosanchchati a, “Neeni nu godai kawoi doorido ubbabaa nuuni ne ashkkarati oottanau giigi uttida” yaagidosona.

16 Yaagin kawoi kiyidi biis; a so asai ubbai aara issippe biis; shin ba keettaa naaganaadan tammu baakkota ashshiis. 17 Kawoi kiyin, asai ubbai aara biis; biidi katamau wurssetta keettaa lanqqen eqqidosona. 18 A oosanchchati ubbai appe sinttaara salppidi aadhdhidosona; eta kaallidi kawuwaa naagiyaageeti salppidosona; qassi eta kaallidi Gaate katamaappe yiida usuppun xeetu asati, kawuwaa sinttaara salppidi aadhdhidosona.

19 Kawoi Gaatiyaa Ittaaya, “Neeni nunaara aibissi yai? Guyye simmada, kawuwaa Abeseloomaara de7ashsha. Neeni asa biittaa asa; neeni bete. 20 Neeni sa7a zino yaadasa; taani ta huuphessi biyoosaa erennan de7aidda, nena hachchi waatada tanaara yuushshoo? Guyye simma; ne dere biittaa asatakka nenaara efa. GODAI neeyyo kehonne ammanetto!” yaagiis.

21 Yaagin Ittaayi kawuwaa, “GODAI ero! Ta godai kawoi ero! Ta godai kawoi de7iyoosan awan gidinkka, i tau haiqo gidin, paxa gidinkka, taani ne ashkkarai nenaara de7ana” yaagiis.

22 Yaagin Daawiti Ittaaya, “Lo77o! Baada salppa” yaagiis; yaagin Gaatiyaa Ittaayi ba asatu ubbaaranne ba so asaa ubbaara salppiis.

23 He ubba asai kanttishin, he biittaa asai ubbai bantta qaalaa xoqqissidi yeekkidosona; kawoi Qediroona SHaafaa pinniis; asai ubbaikka bazzo simmidi biis.

24 Qeesiyaa Saadooqikka he sohuwan de7ees; Xoossaa Maachchaa Taabootaa tookkiya Leewatikka aara issippe de7oosona. Asai ubbai katamaappe kiyi wurana gakkanaashin, Xoossaa Taabootaa biittan wottin, qeesiyaa Abiyaataari yarshshuwaa yarshshiis.
25 Hegaappe guyyiyan kawoi Xaadooqa, “Xoossaa Taabootaa katamaa guyye efa. GODAI tanan ufaittiyaabaa gidikko, tana i zaaretti ehiidi, ba Taabootaanne ba de7iyoosaa naa77anttuwaa bessana. 26 SHin i, ‘Taani nenan ufaittikke’ giikko, i bana lo77iyaabaa ootto; taani hagan de7ais” yaagiis.
27 Qassikka kawoi qeesiyaa Xaadooqa, “Siya; neeni ne na7aa Ahima7aaxanne Abiyaataara na7aa Yonaataana ekkada katamaa saro ba. 28 Intte tana erissanau qaala kiittana gakkanaashin, taani bazzon de7iya shaafaa pinuwan de7ashshana” yaagiis. 29 Hegaa gishshau, Xaadooqinne Abiyaataari Xoossaa Taabootaa Yerusalaame guyye efiidosona; efiidi yan de7idosona.
30 SHin Daawiti yeekkiiddi Dabira Zaite pudettaa kiyiis. I azzanuwau ba huuphiyaa gulletti uttiis; i mela tohuwan hemettiis; aara de7iya asatikka gullettidi yeekkiiddi pudettaa kiyidosona. 31 Asai Daawita, “Akixoofeelikka Abeseloomaara maqettiyaageetu giddon de7ees” yaagidi yootidosona.
Yootin Daawiti, “GODAU, Akixoofeela zoriyaa eeyyatettau laamma” yaagidi woossiis.
32 Daawiti asai Xoossaayyo goinniyoosaa, deriyaa huuphiyaa gakkido wode, Arkkiyaa Hushaayi azzanuwau ba maayuwaa pooshshidi, ba huuphiyaanikka buhiyaa qolidi, Daawitaara gaittanau yiis. 33 Yin Daawiti a, “Neeni tanaara biyaabaa gidikko, neeni taayyo tooho kiyana. 34 SHin neeni katamaa guyye simmada Abeselooma, ‘Kawuwau, taani ne ashkkara gidana; hagaappe kase ne aawaa ashkkara gididoogaadankka neeyyookka ashkkara gidana’ yaagikko, Akixoofeela zoriyaa halissada tana maaddana. 35 Qeeseti Xaadooqinne Abiyaataari nenaara yan issippe de7ana gidokkonaa? Neeni kawuwaa son siyiyoobaa ubbaa etayyo yoota. 36 Xaadooqa na7aa Ahima7aaxinne Abiyaataara na7aa Yonaataani yan etaara de7oosona; neeni siyiyoobaa aibanne eta bolli taayyo kiitta” yaagiis.
37 Abeseloomi Yerusalaame gelishin, Daawita laggee Hushaayikka katamaa gakkiis.

16

Daawitanne Xiiba

1 Daawiti deriyaa huuphiyaappe hefintta baggaara aadhdhishin, Xiiba giyo Mafibosheeta ashkkarai aara gaittiis; naa77u xeetu baso oittaa, woiniyaa teeraa lichchakkuwaa xeetaa, balasiyaa teeraa lichchakkuwaa xeetaanne issi ogoro woine eessaa naa77u haretun caaniis.
2 Kawoi Xiiba, “Hagaa aibissi ehaadii?” yaagidi oichchiis.
Oichchin Xiibi, “Hareti kawuwaa so asai togganaassa; oittainne lichchakkoi asati maanaassa; qassi woiniyaa eessai bazzuwan daafuriyaageeta ushshanaassa” yaagiis.
3 Hegaappe guyyiyan kawoi Xiiba, “Ne godaa na7aa na7ai awan de7ii?” yaagidi oichchiis.
Oichchin Xiibi, “I, ‘Israa7eela asai ta aawaa aawaa kawotettaa hachchi taayyo zaari immana’ yaagidi Yerusalaamen uttiis” yaagiis.
4 Kawoi Xiiba, “Be7a! Mafibosheetayyo de7iyaabai ubbai ha77i neessa” yaagiis.

Yaagin Xiibi, “Eeno ta godau kawuwau! Taani biittan gufannais; taani nena ufaissiyaabaa oottana” yaagiis.

Daawitanne SHim77a

5 Kawoi Daawiti Baahuriima giyo katamaa yiido wode, Saa7oola dabbo gidiya issi bitanee hegaappe kiyiis. A sunttai Geera na7aa SHim77a. I Daawita qanggiiddi kiyiis. 6 Daawita bollinne kawuwaa oosanchchatu bolli shuchchaa olees; i hegaa oottiyo wode, olanchchati ubbainne kawuwaa naagiyaageeti ushachchaaranne haddirssaara kawuwaa Daawita doggomi wottidosona. 7 SHim77i Daawita qanggiiddi, “Kichcha; kichcha! Ha suuttaa gussiyaagee! Ha pattennaagee! 8 Neeni Saa7oola sohuwan kawotadasa; neeni gussido Saa7oola asaa suuttaa ubbaa GODAI ne bolli zaariis; qassi GODAI kawotettaa ne na7aa Abeseloomayyo sheedhdhiis. Neeni suutta gussida asa gidiyo gishshau, neeni xayiyo wodee gakkiis” yaagiis.

9 Hegaappe guyyiyan, Xaruuyi na7ai Abishaayi kawuwaa, “Ha kana bautai ta godaa kawuwaa aibissi qanggii? Taani baada a qooriyaa muucais” yaagiis.

10 Yaagin kawoi, “Inttenoo, Xaruuyi naatoo, inttena gattiyaabi aibee? GODAI a, ‘Daawita qangga’ yaagido gishshau i qanggiyaabaa gidikko, ‘Neeni aibissi hagaa oottai?’ yaagidi oichchanau danddayiyai oonee?” yaagiis.

11 Hegaappe guyyiyan, Daawiti Abishaayanne ba ashkkarata ubbata, “Ta na7ai, ta ashoi, tana woranau koyees; yaatin, ha Biniyaama asi waati agguutee! A bochchoppite; i qanggo bayin! Aissi giikko, GODAI a azaziis. 12 Ooni erii, GODAI ta metuwaa be7idi, taani hachchi ekkiyo qanggettaa gishshau taayyo kehaa zaaranaakkonne” yaagiis.

13 Daawitinne a asai ogiyaa oiqqidi boosona. SHim77ikka keraa xanxxaa oiqqidi, Daawita ginaara bees; biiddi a qanggeesinne shuchchaa a bolli olees; buhiyaakka a bolli laalees. 14 Kawoinne aara de7iya asati bantta biyoosaa daafuridi gakkidosona. Gakkin kawoi yan shemppiis.

Abeseloomanne A Zoriyaageeta

15 Abeseloominne Israa7eela asati ubbai Yerusalaame gelidosona; Akixoofeelikka etaara issippe de7ees. 16 Daawita laggee Arkkiyaa Hushaayi Abeseloomakko yiidi, “Kawoi shemppo gam77o! Kawoi shemppo gam77o!” yaagiis.

17 Yaagin Abeseloomi Hushaaya, “Neeni ne laggiyaa siiqido siiqoi hageekka? Ne laggiyaara aibissi babeikkii?” yaagiis.

18 Hushaayi Abeselooma, “CHii! GODAINNE ha asai qassi Israa7eela asai ubbainne dooridoogaayyo taani aqana; taani aara attana. 19 Hegaappekka qassi taani ooyyo oottanee? A na7aayyo oottanau bessikkinaayye? Taani ne aawaayyo oottidoogaadan ha77i neeyyookka oottana” yaagiis.

20 Abeseloomi Akixoofeela, “Neeni ane nuna zora; nuuni ai oottonii?” yaagiis.

21 Yaagin Akixoofeeli Abeselooma, “Kawo keettaa naaganau attida ne aawaa baakkotuura baada zin77a; neeni ne aawaa siiriyan xinqqidoogaa Israa7eela asai ubbai siyana; nenaara issippe de7iya ubbatu kushee hegan minnana” yaagiis. 22 Kawuwaa keettaa bollan dembbayidi oottidosan, Abeseloomayyo dunkkaaniyaa tolidosona; tolin asai ubbai xeellishin Abeseloomi gelidi, ba aawaa baakkotuura zin77iis.

23 He gallassatun Akixoofeeli a zorido zore issi asi GODAA oichchidi ekkiyo zore mala. Daawitinne Abeseloominne naa77aikka Akixoofeela zoriyaa ubbaa ekkidoogee hagaadaana.

17

1 Hegaappe guyyiyan Akixoofeeli Abeselooma, “Hachchi qammi taani
tammanne naa77u sha7u asata doorada, Daawita yedettada oiqqanau
kiyais. 2 I daafuridaashiininne xalalidaashin, taani a bolli woraajjana. Taani
a daganttana; hegan aara de7iya asai ubbaikka baqatana; taani kawuwaa
xalaalaa shocana. 3 Yaatada taani asa ubbaa neekko zaarana. Neeni issi
asa xalaalaa woranau koyaasa; hara asai saro attana” yaagiis. 4 Akixoofeela
zoree Abeseloomanne Israa7eela cimata ubbaa ufaissiis.

5 Hegaappe guyyiyan Abeseloomi, “Arkkiyaa Hushaaya qassi xeesite;
ane i giyoobaa siyoos” yaagiis. 6 Hushaayi akko yiido wode, Abeseloomi
a, “Akixoofeeli zorido zoree hagaa; nuuni i giyoobaa oottanau bessii?
Bessennabaa gidikko, ne qofai aibee?” yaagiis.

7 Yaagin Hushaayi Abeselooma, “Akixoofeeli zorido zoree ha wodiyan
lo77o gidenna. 8 Ne aawainne ne aawaa asati mino olanchchata gidiy-
oogaanne ba marata bonqqettida maahee mala yashshiyaageeta gidiyoogaa
neeni eraasa. Ne aawai olau meeze asa; i qammi ba olanchchatuurakka
aqenna. 9 Be7a, i hannoode gonggolo giddon woikko hara sohuwan qosetti
uttiis. I intte citaa bolli koiro woraajjikko, hegaa siyida asi ooninne,
‘Abeselooma kaalli biida asati shocettidosona’ yaagana. 10 Ne aawai toora
qara gidiyoogaanne aara de7iya asatikka mino gidiyoogaa Israa7eela asai
ubbai eriyo gishshau, harai atto gaammodan xaliya minotu wozanaikka
maashana.

11 “SHin taani nena zoriyoogee hagaa; Israa7eela zawan Daanappe biidi
Berssaabeha gakkanaashin de7iya Israa7eela ubbaa, abbaa doonan de7iya
shafiyaa keenaa neekko shiishsha; yaatada neeni ne huuphen eta olau
kaaletta. 12 Yaatobare nuuni a demmosan awaaninne shocana; xaazai
sa7an wodhdhiyoogaadan nuuni a bolli wodhdhana. A gidinkka woikko
aara de7iya asaa gidinkka issoinne paxa attenna. 13 I katamaa giddo
gelikkokka, Israa7eela asai ubbai wodoruwaa he katamaa ehiidi, katamaa
giddon issi shuchchikka beettennaadan nuuni he katamaa zanggaarau duge
goochchana” yaagiis.

14 Abeseloominne Israa7eela asai ubbai, “Arkkiyaa Hushaaya zoree Ak-
ixoofeela zoriyaappe lo77o” yaagidosona. Hegee hanidoogee, GODAI
Abeselooma bolli iitabaa ehaana mala, Akixoofeela zoriyaa lo77uwaa halis-
sanau qachchido gishshaassa.

15 Hegaappe guyyiyan, Hushaayi qeeseta Xaadooqanne Abiyaataara,
“Akixoofeeli Abeseloomanne Israa7eela cimata hagaa hagaa giidi zoriis;
taanikka eta hagaa hagaa gaada zoraas. 16 Ha77ikka Daawitakko eesuwan
kiittidi, ‘Bazzo pinuwan hachchi qammi aqoppa; hefintti pinnaichcha!
Hinna xayikko, kawoinne aara de7iya asai ubbai xayana’ yaagidi yootite”
yaagiis.

17 Yonaataaninne Ahima7aaxi qoncciyan katamaa gelishin eta asi
be7enna mala, Eniroogeela giyoosan uttidi naaganaunne issi ashkkariyaa
ya yaada etayyo yootin, eti biidi Kawuwaa Daawitayyo yootanau
qoppidosona. 18 SHin issi wodallai eta be7iis; be7idi Abeseloomayyo yootiis.
Hegaa gishshau, eti naa77aikka he sohuwaappe eesuwan kichchidi biidi,
Baahuriima kataman issi bitaniyaa soo gakkidosona. He bitaniyaayyo
dirssaappe so baggaara haatta ollai de7ees; eti he ollaa giddo duge
gelidosona. 19 Aibinne erettennaadan bitaniyaa maccaasiyaa kammiyoobaa
ekkada ollaa doonan hiixxaasu; yaatada a bolli kattaa miccaasu.

20 Abeselooma ashkkarati bitaniyaa soo yiidi maccaasiyo,
“Ahima7aaxinne Yonaataani awan de7iyoonaa?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin maccaasiyaa, “Eti shaafaa pinnidi biidosona” yaagaasu; eti
koyin beettennan xayin, Yerusalaame aggidi simmidosona.

21 He asati biidoogaappe guyyiyan, naa77u asati ollaappe kiyidi, Kawuwaa
Daawitayyo yootanau biidosona; biidi Daawita, “Eesuwan denddidi shaafaa
pinnite; aissi giikko, Akixoofeeli intte bolli hagaa hagaa giidi zori wottiis”
yaagidosona. 22 Yaagin Daawitinne aara issippe de7iya asai ubbai Yord-
daanoosa pinnidi biidosona. Wonttiyo wode Yorddaanoosa pinnennan
attida issi asinne baawa.

23 Akixoofeeli ba zoree ekettibeennaagaa be7ido wode, ba hariyaa kooridi,
ba de7iyo katamaa biis; Akixoofeeli ba soo giigissidi, barkka sulettidi
haiqqiis; haiqqidi ba aawaa duufuwan moogettiis.

24 Daawiti Maahinaima katamaa gakkido wode, Abeseloominne aara
de7iya asai ubbai Yorddaanoosa SHaafaa pinnidosona. 25 Abeseloomi
ba olanchchatu bolli Yoo7aaba sohuwan Amaasa sunttiis. Amaasi
Israa7eeliyaa Yetera na7aa; Yeteri Abigaalo ekkidaagaa; Abigaala Naa7oosa
na7iyoonne Yoo7aaba aayee Xaruuyi michchiyo. 26 Israa7eelatinne
Abeseloomi Gala7aade biittan uttidosona.

27 Daawiti Maahinaima katamaa gakkiyo wode, Amoona biittaappe
Raabappe yiida Naa7oosa na7ai SHoobi, Lodabaara katamaappe yiida
Ammi7eela na7ai Maakiirinne Rogaliima katamaappe yiida Gala7aadiyaa
Barzzillaayi 28 hiixxiyoobata, samppatanne urqqa miishshata ehiidosona.
Qassi eti gisttiyaanne banggaa, xiilliyaanne shaashshaa, baa7eelaanne
misiraa, 29 eessaanne meqqida maattaa, miizzaa maattaa pilaanne dorssaa
Daawitinne a asai maanaadan ekki yiidosona. Hegaa eti ehiidoogee, “Asai
bazzon namisettiis, daafuriisinne saamettiis” giidi qoppido gishshaassa.

18

Abeseloomi Xoonettidi Haiqqiis

1 Daawiti ba asata ubbaa issippe shiishshiis; shiishshidi shaalaqatanne
mato halaqata eta bolli sunttiis. 2 Daawiti asaa heezzu citan shaakkiis;
issi citaa Yoo7aabi azaziis; naa77antto citaa Yoo7aaba ishai, Xaruuyi na7ai
Abishaayi azaziis; heezzantto citaa qassi Gaatiyaa Ittaayi azaziis. Kawoi
asaa, “Taani ta huuphenkka inttenaara issippe baana” yaagiis.

3 SHin asai a, “Neeni baanau bessenna! Nuuni baqatiyaakkonne, eti
nubaa koyokkona; harai atto nuuni baggai haiqqiyaakkokka, nubaa eti wu-
dokkona. SHin neeni nuuppe tammu sha7atuppe daraasa; hegaa gishshau,
neeni kataman uttada, nuuyyo maaduwaa kiittikko lo77o” yaagiis.

4 Yaagin kawoi eta, “Inttena lo77idabaa taani oottana” yaagiis.

Daawiti dirssaa penggen eqqidaashin, asai ubbai xeetai xeetai, sha7ai
sha7ai ba citan citan salppidi kiyiis. 5 Yaatin, kawoi Yoo7aaba Abishaayanne
Ittaaya, “Ta gishshau giidi, he yelaga bitaniyaa Abeselooma qohoppite”
yaagidi azaziis. Kawoi Abeseloomabaa gadaawatu ubbaayyo odiyo wode,
olanchchati ubbai siyidosona.

6 Daawita olanchchati Israa7eelatuura olettanau gaxariyan salppidosona;
olaa sohoi Efireema woraana. 7 He sohuwan Daawita olanchchati Israa7eela
olanchchata xoonidosona; he gallassi keehi daro asai, laatamu sha7u asai
haiqqiis. 8 Olai gaxariyaa ubbaa gakkiis; he gallassi worai wurssido asai
bisoi wurssido asaappe daro.

9 Abeseloomi akeekennan de7iiddi Daawita asatuura gaittiis; Abeseloomi
ba baquluwaa toggidaashin, daro daashshai de7iyo wolaa garssi baquloi
geliis; gelin Abeselooma huuphee wolaa ballan oiqettiis. Abeseloomi
sa7aappenne saluwaappe gidduwan giili giishin, i toggido baquloi sinttau
bi aggiis. 10 Asaappe issoi hegaa be7idi Yoo7aaba, “Be7a! Abeseloomi issi
wolaa bolli kaqettidaagaa taani be7aas” yaagidi yootiis.
11 Yootin Yoo7aabi baayyo yootida bitaniyaa, “Hee? Be7aas gai? Aibissi
biittau duge shocabeikkii? Neeni shocidabaa gidiyaakko, taani neeyyo
tammu xaqara biraanne issi qabattuwaa immanaagaa shin” yaagiis.
12 Yaagin bitanee, “Neeni sha7u xaqara biraa ta kushiyan wottiyaakkokka,
taani kawuwaa na7aa bolli ta kushiyaa denttikke! Nuuni ubbai siy-
ishin, kawoi nenanne Abishaaya Ittaaya, ‘Ta gishshau giidi, yelaga bi-
taniyaa Abeselooma ashshite’ yaagidi azaziis. 13 Taani kawuwaa aza-
zuwaa shaarada Abeselooma woridabaa gidiyaakko, kawoi ubbabaa siyiy-
oogaadan hegaakka siyanaagee attenna. Neeni he wode taappe haahuwan
eqqana” yaagiis.
14 Yaagin Yoo7aabi a, “Taani nenaara hagaadan gam77ikke” yaagiis;
yaagidi heezzu tooraa ba kushiyan ekkidi, Abeseloomi wolan kaqettidi paxa
de7iyaagaa wozana aifiyan caddiis. 15 Caddin Yoo7aaba ola miishshaa
tookkiya tammati Abeselooma dooddidi, shoci woridosona.
16 Hegaappe guyyiyan, Yoo7aabi olaa essanau malkkataa punniis; punnin
asai Israa7eelata yedettiyoogaa aggiis. 17 Eti Abeselooma ekki efiidi, woran
de7iya gita ollaa giddon yeggidi, daro shuchchaa a bolli dooridosona. He
wode Israa7eela asai ubbai ba so ba so baqatiis.
18 Abeseloomi paxa de7iiddi, “Ta sunttaa hassayissiya na7i taayyo baawa”
yaagidi, bana hassayissiya shuchchaa massido tuussaa kawo dilbban essiis;
essidi he tuussaa ba sunttan xeesiis. Hachchi gakkanaashin, he tuussai
“Abeselooma tuussaa” geetettees.

Daawiti Abeseloomi Haiqqidoogaa Siyidi Yeekkiis

19 Hegaappe guyyiyan, Xaadooqa na7aa Ahima7aaxi Yoo7aaba, “A
morkketu kushiyaappe GODAI a ashshido mishiraachchuwaa sissanau,
taani kawuwaakko woxxa baada yootais” yaagiis.
20 Yaagin Yoo7aabi Ahima7aaxa, “CHii! Hachchi neeni mishiraachcho
yootiyo gallassa gidenna; hara gallassi yootanau danddayaasa. Kawuwaa
na7ai hachchi haiqqido gishshau, neeni hachchi yootanau koshshenna”
yaagiis.
21 Yaagidi Yoo7aabi Toophphe asa gidiya issi bitaniyaa xeegidi, “Ba;
baada neeni be7idobaa kawuwaayyo yoota” yaagiis; yaagin he bitanee
Yoo7aabayyo ziggidi woxxiis.
22 Xaadooqa na7ai Ahima7aaxi naa77anttuwaakka Yoo7aaba, “Ainne
hano; taani ha Toophphe bitaniyaa geeduwaa woxxais” yaagiis.
Yaagin Yoo7aabi, “Ta na7au, neeyyo woito ehiya odoi bainnaashin, neeni
aibissi woxxanau koyai?” yaagiis.
23 Yaagin Ahima7aaxi Yoo7aaba, “Ainne hano; taani woxxanau koyais”
yaagiis.
Yaagin Yoo7aabi a, “Yaanikko woxxa” yaagiis. Hegaa gishshau,
Ahima7aaxi dembbaa ogiyaa oiqqidi woxxiis; woxxidi Toophphe bitaniyaa
yeggidi aadhdhiis.
24 Gimbbiyaa penggiyaayyo kare dooyettiya sanqqaappenne soo dooyet-
tiya sanqqaappe gidduwan aaho sohuwan Daawiti uttidaashin, naagiya
bitanee gimbbiyaara ohettida penggiyaa sarggaa huuphiyaa pude kiyiis;

kiyidi xeellidi, issi bitanee barkka woxxiyaagaa be7iis. 25 Naagiya bitanee kawuwaa xeesidi yootiis.

Yootin kawoi, “I barkka de7ikko, mishiraachchuwaa ekki yees” yaagiis. Woxxiya bitanee etakko mati matidi yiis.

26 Naagiyaagee hara asikka woxxiyaagaa be7iis; be7idi penggiyaa naagiya bitaniyaa, “Be7a! Hara bitaneekka barkka woxxees” yaagiis.

Kawoi, “Ha bitaneekka qassi mishiraachchuwaa ekki yees” yaagiis.

27 Naagiyaagee, “Koiro bitaniyaa wottai Xaadooqa na7aa Ahima7aaxa wottaa tau milatees” yaagiis.

Yaagin kawoi, “I lo77o asa; i lo77o odoora yees” yaagiis.

28 Ahima7aaxi kawuwaa xeesidi, “Ubbabaikka lo77o!” yaagiis. Kawuwaa sinttan lichchi giidi gufannidi, “Ta godaa kawuwaa bolli bantta kushiyaa denttida asata neeyyo aattidi immida GODAI ne Xoossai galatetto” yaagiis.

29 Yaagin kawoi, “Yelaga bitanee Abeseloomi saroo?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Ahima7aaxi, “Yoo7aabi tana kiittana haniyo wode, wolqqaama gurubai de7iyaagaa be7aas; shin i aibakkonne taani erabeikke” yaagiis.

30 Kawoi a, “Yaa shiiqa eqqa” yaagiis; yaagin i yaakko shiiqidi eqqiis.

31 Hegaappe guyyiyan, Toophphe bitanee gakkidi kawuwaayyo, “Ta godau kawuwau, mishiraachcho! Ne bolli denddidaageetu ubbaa kushiyaappe GODAI hachchi nena ashshiis” yaagiis.

32 Kawoi Toophphe bitaniyaa, “Yelaga bitanee Abeseloomi saroo?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Toophphe bitanee kawuwaa, “Ta godau kawuwau, ne morkketinne ne bolli iitabaa oottanau denddiyaageeti ubbati he yelaga bitaniyaadan hanona” yaagiis.

33 Yaagin kawoi daroppe azzaniis; gimbbiyaa penggiyaa huuphen de7iya keettaa gelidi yeekkiis; kawoi biiddi, “Aayye ta na7au Abeseloomaa! Ta na7au! Ta na7au Abeseloomaa! Ne gishshaa taani haiqqarkkinaashsha! Aayye ta na7au Abeseloomaa! Ta na7au!” yaagidi yeekkiis.

19

1 “Abeseloomayyo kawoi yeekkeesinne zilaalees” yaagidi Yoo7aabayyo yootidosona. 2 Olanchchati ubbai, “Kawoi ba na7aayyo yeekkees” giyoogaa siyido gishshau, he gallassi eti ubbai xoonido xoonoi yeehuwau laamettiis. 3 Olaappe baqatidi yeellatida olanchchatudan, asai he gallassi wuuqettidi katamaa geliis. 4 Kawoi ba som77uwaa gullettidi, ba qaalaa xoqqissidi, “Aayye ta na7au Abeseloomaa! Aayye Abeseloomaa ta na7au! Ta na7au!” yaagidi zilaaliis.

5 Hegaappe guyyiyan, Yoo7aabi he keettaa biidi kawuwaa, “Ne shemppuwaa, ne attuma naatunne ne macca naatu shemppuwaa, ne maccaasatunne ne baakkotu shemppuwaa hachchi ashshida ne asaa ubbaa neeni hachchi kaushshadasa. 6 Nena ixxiyaageeta neeni siiqaasa; nena siiqiyaageeta neeni ixxaasa. Ne olanchchatinne eta halaqati neeyyo aibanne gidennaagaa neeni hachchi qonccissadasa. Nuuni ubbai haiqqin, Abeseloomi hachchi paxa attidaakko, neeni ufaittanaagaa taani be7aas. 7 Ha77i dendda! Kare kiyada ne asaa minttetta. GODAI ero! Neeni kiyana xayikko, hachchi qammi nenaara issi asinne attenna. Ne yelagatettaasappe hachchi gakkanaashin, nena gakkida iitaa ubbaappe hagee neeyyo aadhdhiya iita gidana” yaagiis.

8 Yaagin kawoi denddidi gimbbiyaa penggen uttiis. “Kawoi penggen uttiis” giyoogaa asati ubbai siyido wode, kawuwaa sintti yiidosona.

Daawiti Yerusalaame Simmiis

He wode Israa7eela asati ubbai bantta so bantta so baqatidosona.
9 Israa7eela zareti ubbai issoi issuwaara hagaadan yaagidi palamettoosona;
“Kawoi Daawiti nuna nu morkketu kushiyaappe ashshiis; nuna Pilisxxeema
asatu kushiyaappe wotti ekkiis; shin i ha77i Abeselooma gaasuwan biittaa
aggidi baqatiis. 10 Nu bolli kawotanaadan nuuni tiyido Abeseloomi olan
haiqqiichchiis. Yaatin, kawuwaa guyye ehaanau intte aibissi co77u giide-
tii?” yaagidosona.
11 Kawoi Daawiti qeesetuyyo Xaadooqayyoonne Abiyaataarayyo kiitaa
yeddidi, “Yihudaa cimata hagaadan yaagite; ‘Daawiti hagaadan yaagees;
“Israa7eela asai ubbai haasayiyoogee kawuwaa gakkiis. Yaatin, kawuwaa
a keettaa zaari ehaanau intte aibissi haratuppe guyye atteetii? 12 Intte
ta ishantta; intte ta ashonne ta suutta. Yaatin, kawuwaa guyye zaari
ehaanau intte aibissi haratuppe guyye atteetii?” yaagees’ yaagite. 13 Qassi
Amaasayyookka, ‘Daawiti nena, “Neeni ta ashonne ta suutta gidikkii?
Hachchippe doommin, taani nena Yoo7aaba sohuwan ta olanchchatuyyo
gadaawa kessana xayikko, Xoossai tana woro!” yaagees’ yaagite” yaagiis.
14 Kawuwaa haasayai Yihudaa asatu ubbaa wozanaa issuwaa oottidi
maizziis. Hegaa gishshau, eti kawuwaakko kiittidi, “Neenikka ne asai ub-
baikka haa simmite” yaagidosona. 15 Yaagin kawoi simmidi, Yorddaanoosa
SHaafaa gakkanaassi yiis. Yihudaa asati kawuwaa mokkanaunne Yord-
daanoosa SHaafaa pinttanau, Gelggala giyoosaa yiidosona.
16 Baahuriima katamaappe yiida Biniyaama zaree, Geera na7ai SHim77i
Daawita mokkanau ellellidi, Yihudaa asatuura biis. 17 Biishin aara
Biniyaama zare gidida sha7u asati, Saa7oola so ashkkarai Xiibi, a naati
tammanne ichchashatinne a ashkkarati laatamati de7oosona. Eti kawoi
de7iyoosaa Yorddaanoosa SHaafaa jaamiiddi biidosona. 18 Kawuwaa so
asaa pinttanaunne kawuwaa ufaissiyoobaa oottanau pinuwaara pinnidi
biidosona.
Geera na7ai SHim77i Yorddaanoosa SHaafaa pinnido wode, kawuwaa
sinttan gufannidi, 19 hagaadan yaagiis; “Ta mooruwaa kawoi atto go. Ta
godai kawoi Yerusalaameppe kiyiyo gallassi taani ne ashkkarai balido balaa
neeni hassayoppa. Hegaa ne uluwan oiqqoppa. 20 Aissi giikko, ne ashkkarai
taani nagaraa oottidoogaa erais; shin nena ta godaa kawuwaa mokkanau,
Yooseefa so asa ubbaappe koirottada taani hachchi yaas” yaagiis.
21 Hegaappe guyyiyan, Xaruuyi na7ai Abishaayi, “SHim77i GODAI tiyido
kawuwaa qanggido gishshau, i haiqqanau bessenneeyye?” yaagiis.
22 Yaagin Daawiti Abishaaya, “Inttenoo, Xaruuyi naatoo, inttena gattiyaabi
aibee? Intte hachchi taayyo morkke gideetii! Hachchi Israa7eelan ai asinne
haiqqenna! Hachchi Israa7eela kawoi tanattennee!” yaagiis.
23 Kawoi SHim77a, “Neeni haiqqakka” yaagidi ayyo caaqqiis.
24 Qassi Saa7oola na7ai Mafibosheeti kawuwaa mokkanau duge wod-
hdhiis. Kawoi biido gallassaappe doommidi, i sarotettan guyye sim-
miyo gallassi gakkanaassikka, Mafibosheeti ba tohuwaa meeccibeenna;
ba buuchchaa qanxxibeenna; qassi ba maayuwaakka meeccibeenna.
25 Mafibosheeti kawuwaara gaittanau Yerusalaameppe yiido wode, kawoi
a, “Mafibosheetaa, neeni tanaara aissi babeikkii?” yaagidi oichchiis.
26 Oichchin i, “Ta godau kawuwau, taani ne ashkkarai sila gidiyo gishshau,
‘Taani toggada kawuwaara baanaadan ta hariyaa koora’ yaagaas. SHin ta
ashkkarai Xiibi tana cimmiis; 27 cimmidi tana ne ashkkaraa ta godaassi
kawuwaassi zigiriis. Neeni ta godai kawoi Xoossaa kiitanchchaa mala;
hegaa gishshau, nena ufaissiyaabaa ootta. 28 Ta aawaa aawaa asai ubbai

harabaa gidennan, ta godai kawoi beni woranau bessiyo asa; shin taani ne ashkkarai ne masoofiyaappe miyaageetuura maanaadan neeni taayyo sohuwaa immadasa. Yaatin, taani hagaappe aadhdhiyaabaa kawuwaa oichchanau taayyo aiba maati de7ii?" yaagiis.

29 Yaagin kawoi a, "Neeni darobaa haasayanau koshshenna. Neeninne Xiibi gadiyaa shaakki ekkana mala taani azazais" yaagiis. 30 Mafibosheeti kawuwaa, "Ta godai kawoi saro so simmaappe attin, ubbabaakka Xiibi ekko" yaagiis.

31 Gala7aadiyaa Barzzillaayi kawuwaara issippe Yorddaanoosa SHaafaa pinnanaunne yaappe a moissanau Rogaliima giyoosaappe yiis. 32 Barzzillaayi laittai hosppun tammaa gidido cima asa. I daro dure asa gidiyo gishshau, kawoi Maahinaima kataman de7iyo wode, kawuwaassi koshshiyaabaa immiis. 33 Kawoi Barzzillaaya, "Neeni tanaara Yerusalaame hindda; taani nena yan koshshiyaabaa immana" yaagiis.

34 SHin Barzzillaayi kawuwaa, "Taani hagaappe sinttan daro laittaa de7ikke; yaatin, taani kawuwaara Yerusalaame aibissi boo? 35 Taani ha77i hosppun tammu laitta asa; taani ha77i iitaanne lo77uwaa shaakkada eranau danddayiyaanaa? Taani ne ashkkarai ta miyoobaanne uyiyoobaa mal77uwaa masuhuwaa shaakkada eranau danddayiyaanaa? Attumaageetinne maccaageeti yexxiyo yettaa taani siyanau danddayiyaanaa? Yaatin, taani ne ashkkarai ta godau kawuwau aibissi gujo tooho gidoo? 36 Taani ne ashkkarai Yorddaanoosa SHaafaa pinnada nena guuttaa moissana. SHin kawoi taayyo hegaadan kushe zaaranau aibissi koshshii? 37 Taani ta aawaanne ta aayee duufuwaa matan ta kataman haiqqana mala simmais. Ta na7ai Kimihaami hageeho; ta godaara kawuwaara issippe i bo; nena ufaissiyaabaa neeni ayyo ootta" yaagiis.

38 Yaagin kawoi, "Kimihaami tanaara pinno; nena ufaissiyaabaa taani ayyo oottana. Qassi neeni tana oichchiyoobaa aibanne taani neeyyo oottana" yaagiis. 39 Hegaappe guyyiyan, asai ubbai Yorddaanoosa SHaafaa pinniis; kawoikka pinniis. Pinnidi Barzzillaaya yeridi anjjiis; yaatin, Barzzillaayi ba soo simmiis.

40 Kawoi pinnidi Gelggala biyo wode, Kimihaamikka aara issippe biis. Yihudaa olanchchati ubbatinne Israa7eela olanchchatuppe baggati kawuwaara issippe biidosona.

41 Hegaappe guyyiyan, Israa7eelati ubbai kawuwaakko biidi, "Nu ishantti Yihudaa asati kawuwaanne a so asaa aibissi wuuqqidonaa? Qassi a asaa ubbaara issippe Yorddaanoosa SHaafaa aibissi pinttidonaa?" yaagidosona.

42 Yaagin Yihudaa asati ubbai Israa7eelata, "Kawoi nuuyyo mata dabbo gidiyo gishshau, nuuni hagaa oottida; yaatin, intte hegau aibissi hanqqetteetii? Nuuni kawuwaa qumaappe aibakko miidoniiyye? Woikko nuuni appe aibakko nuuyyo ekkidoniiyye?" yaagidosona.

43 Israa7eela asati Yihudaa asata, "Kawuwaappe tammu kushee nuna gattees; hegaa gishshau, Daawita achchan nuuyyo intteppe aaro maatai de7ees! Yaatin, intte nuna aibissi karidetii? Nu kawuwaa guyye zaaridi ehaanau kasetidi haasayidai nuna gidokkonii?" yaagidosona.

SHin Israa7eela asatuppe Yihudaa asati haasayaa keehippe wolqqanttidosona.

20

SHebaa7i Daawita Bolli Denddiis

1 Biniyaama zare gidiya Biikira na7ai SHebaa7a giyo issi shori bainna bitanee yan de7ees. He bitanee malkkataa punnidi, "Nuuni Daawitaara

ekkiyo saami baawa! Isseya na7aara nuuni laattanabai baawa! Israa7eela asatoo, ubbaikka intte soo intte soo gelite!" yaagiis. 2 Yaagin Israa7eela asati ubbai Daawita aggidi, Biikira na7aa SHebaa7aara biidosona. SHin Yihudaa asati ammanettidi, Yorddaanoosappe Yerusalaame gakkanaashin, bantta kawuwaa kaallidosona.

3 Daawiti ba soo Yerusalaame simmido wode, kawo keettaa naaganau ashshido tammu baakkota ekki efiidi, issi keettan naagissi wottiis; etayyo koshshiyaabaa immiis; shin i etaara aqibeenna. Eti he keettan naagettidi, bantta haiquwaa gallassai gakkanaassi am77edan de7idosona.

4 Hegaappe guyyiyan kawoi Amaasa, "Yihudaa asaa ubbaa heezzu gallassan taayyo xeesada shiishsha; yaatada neenikka ne huuphen etaara shiiqa" yaagiis. 5 Yaagin Amaasi Yihudaa asata xeesanau biis; shin kawoi ayyo keerido gallassaappe gam77iis.

6 Daawiti Abishaaya, "Ha77i Biikira na7aa SHebaa7i Abeseloomaagaappekka aattidi nuna qohana. Ne godaa ashkkarata ekkada neeni a paanaa kaalla. Hegee xayikko, i gimbbettida katamata demmidi nuuppe kessi ekkana" yaagiis. 7 Yaagin Yoo7aaba asati, kawuwaa naagiyaageetinne mino olanchchati ubbai Abishaayaara Biikira na7aa SHebaa7a paanaa kaallanau Yerusalaameppe kiyidi biidosona.

8 Eti biidi Gabaa7oonan de7iya wogga zaallaa gakkiyo wode, Amaasi etaara gaittanau yiis; Yoo7aabi olaa maayuwaa maayi uttiis; ba xeessan bisuwaa shoohuwaara aatti wottido qabattuwaa gixxiis. I sinttaukko tanggishin, he bisoi shoohuwaappe kessi ekkidi wodhdhiis.

9 Yoo7aabi Amaasa, "Ta ishau, neeni saro de7ai?" yaagiis; yaagidi Yoo7aabi Amaasa yeranau ba ushachcha kushiyan a buuchchaa oiqqiis. 10 SHin Amaasi Yoo7aaba haddirssa kushiyan de7iya bisuwaa be7ibeenna; hegaa gishshau, appe naagettibeenna. Yoo7aabi a uluwaa caddidi, a maracciyaa biittan zaaziis; naa77anttuwaa cadettennankka Amaasi sohuwaara haiqqi bayiis.

Hegaappe guyyiyan, Yoo7aabinne a ishaa Abishaayi Biikira na7aa SHebaa7a paanaa kaallidosona. 11 Yoo7aaba asatuppe issoi Amaasa ahaa matan eqqidi, "Yoo7aaba dosiyaageenne Daawitabaa gidiyaagee ooninne Yoo7aaba kaallo" yaagiis. 12 Amaasi ogiyaa giddo ginan kunddidi, ba suuttan moorettidi zin77iis. Olanchchati ubbai yiidi, he sohuwan eqqidoogaa he bitanee be7iis; be7idosaarakka Amaasa ahaa ogiyaappe gaxi shooqau goochchi yeggidi, a bolli maayuwaa oliis. 13 Amaasa ogiyaappe diggidoogaappe guyyiyan, Biikira na7aa SHebaa7a paanaa kaallanau olanchchati ubbai Yoo7aabaara biidosona.

14 SHebaa7i Israa7eela zaretu ubbaa biittaara kanttidi, Aabeeli-Beetimaa7ika giyo katamaa gakkiis. Biikiratu biittaara kanttishin, asai ubbai shiiqidi a kaalliis. 15 Yoo7aabaara de7iya asati ubbai gakkidi, SHebaa7a Aabeeli-Beetimaa7ika kataman yuuyi aadhdhidi dooddidosona. Eti katamaa gimbbiyan zemppissidi biittaa dooridosona. Qassi Yoo7aabaara de7iya asati ubbai gimbbiyaa qolanau bookkoosona. Eti bookkishin, 16 katamaappe issi eranchcha mishiriyaa eta xeesada, "Siyite! Siyite! Biidi, Yoo7aaba xeegite. Taani ayyo yootiyoobai de7ees" yaagaasu. Yaagin i mishireekko bin a, 17 "Neeni Yoo7aabee?" yaagada oichchaasu.

Oichchin i, "Ee, tana" yaagiis.

Mishiriyaa a, "Taani ne ashkkariyaa giyoobaa siya" yaagaasu.

Yaagin Yoo7aabi, "Taani siyais" yaagiis.

18 Mishiriyaa Yoo7aaba, "Beni wode asai 'Aabeela katamaappe ne oishau zaaruwaa demma' yaagees; hegan yohoi wurees. 19 Israa7eela giddon saro

de7iya ammanettiya asi nuna. Israa7eela biittan de7iya aaye katamaa neeni bashshanau malaasa. Neeni GODAA buzo biittaa aibissi xaissanau koyai?" yaagada haasayaasu.

20 Yaagin Yoo7aabi o, "Hegee taappe haakko! Bashshiyoogee woikko xaissiyoogee taappe haakko! 21 Yohoi hegaa gidenna; Efireema gezziyaappe Biikira na7aa SHebaa7a giyo issi bitanee Kawuwaa Daawita bolli ba kushiyaa denttiis. He bitaniyaa taayyo sheedhdhite; yaatikko, taani katamaappe baana" yaagiis.

Yaagin mishiriyaa Yoo7aaba, "A huuphee gimbbiyaa xeeraara neeyyo olettana" yaagaasu.

22 Hegaappe guyyiyan, mishiriyaa ba era zoriyaara asaa ubbaakko baasu. Hegaa gishshau, asai Biikira na7aa SHebaa7a qooriyaappe muucidi, huuphiyaa Yoo7aabayyo oliis. Yaatin, Yoo7aabi malkkataa punniis; punnin asai ubbai katamaappe kiyidi, ba soo ba soo biis; bin Yoo7aabi kawuwaakko Yerusalaame simmiis.

Daawita Oosanchchata

23 Yoo7aabi Israa7eela olanchchatu ubbaayyo gadaawaa; Yoodaahe na7ai Banaayi Daawita naagiya olanchchatu halaqaa. 24 Adooniraami wolqqan coo ootissiyoogeetu halaqaa; Ahiluuda na7ai Yoosaafixi hanidabaa xaafiyaagaa. 25 Suusi[3] waanna xaafe; Xaadooqinne Abiyaataari qeeseta. 26 Yaa7iira katamaa asa gidiya Irikka Daawitayyo qeese.

21

Saa7oola Yaratu Bolli Wodhdhida Pirddaa

1 Daawiti kawotido wode, heezzu laitta kumettaa biittai koshatiis. Hegaa gishshau, Daawiti GODAA oichchiis; oichchin GODAI a, "Hegee hanidoogee Saa7oola asai gussido suuttaa gishshaassa; aissi giikko, i Gabaa7oona asata woriis" yaagiis.

2 Hegaa gishshau, kawoi Gabaa7oona asata xeesidi haasayissiis. Gabaa7oona asati Israa7eela zare gidokkona; eti Amoore biittaa asatu atettata. Israa7eelati eta ashshanau etaara caaqettidosona; shin Saa7ooli Israa7eelayyoonne Yihudaayyo mishettido gishshau, eta ubbaara xaissanau doommiis. 3 Daawiti Gabaa7oona asata, "Taani intteyyo ai oottoo? GODAA buzo biittaa intte anjjana mala, taani intteyyo ai kaasoo?" yaagiis.

4 Yaagin Gabaa7oona asati zaaridi kawuwaa, "Nuuppenne Saa7oolappe gidduwan, woikko nuuppenne Saa7oola keettaa asaappe gidduwan de7iya yohoi worqqa woikko bira yoho gidenna; qassi nuuni Israa7eela giddon issi uraanne woranau nuuyyo maati baawa" yaagidosona.

Yaagin Daawiti eta, "Yaatin, taani intteyyo ai oottanau koyeetii?" yaagidi oichchiis.

5 Oichchin eti kawuwaa, "Saa7ooli nuna xaissiis; nuuppe ai asinne Israa7eela zawan awaaninne paxa attennaadan maqettiis. 6 Hegaa gishshau, Saa7oola yaraappe laappun attuma asata nuuyyo aattada imma; GODAI dooridi kawoyido Saa7oola kataman Gib77an GODAA sinttan nuuni eta kaqqana" yaagidosona.

Yaagin kawoi eta, "Taani eta intteyyo aattada immana" yaagiis.

7 Saa7oola na7ai Yonaataaninne Daawiti GODAA sinttan caaqqido caaquwaa gishshau, Saa7oola na7aa Yonaataana na7aa Mafibosheeta

3 **20:25** Suusi: Ibraawettuwan "SHawa" geetettees; ha bitaanee Ibraawettuwan oiddu dumma dumma sunttan xeesettees. Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 8:17, Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 4:3, Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 18:6 xeella.

kawoi ashshiis. 8 SHin Daawiti Aaya na7iyaa Rixifa Saa7oolayyo yelido
naa77u attuma naata, Armmoonanne Mafibosheeta, qassi Saa7oola na7iyaa
Meraaba Mahoola katamaappe yiida Barzzillaaya na7aa Adirii7eelayyo
yelido ichchashu naata ekkiis. 9 Ekkidi Gabaa7oona asatuyyo aattidi
immiis; immin eti eta GODAA sinttan deriyaa huuphiyan kaqqidosona;
laappunatikka issippe haiqqidosona; katta cahan, banggaa cahai doommiyo
wodiyan eta woridosona.

10 Aaya na7iyaa Rixifa maaqiyaa ekkada, zaallaa bolli baayyo hiixxaasu;
hiixxada kattaa cakkiyo aginai doommiyo gallassaappe biidi ahatu bolli
irai saluwaappe wodhdhana gakkanaashin, gallassi saluwaa kafoti woikko
qammi sa7aa do7ati bochchennaadan naagaasu.

11 Saa7oola baakkiyaa, Aaya na7iyaa Rixifa oottidoogee Daawitayyo odet-
tiis. 12 Odettin Daawiti biidi, Saa7oola meqettaanne a na7aa Yonaataana
meqettaa Gala7aaden de7iya Yaabeesha katamaa asatuppe ekkiis. Pil-
isxxeema asati Saa7oolanne a naata Gilbboo7a deriyan woridi, Beetishaana
gutaran kaqqidoogaappe guyyiyan, he gutaraappe Gala7aaden de7iya
Yaabeesha asati qosan ekkidosona. 13 Daawiti Saa7oola meqettaanne a
na7aa Yonaataana meqettaa he sohuwaappe ehiis; qassi kaqettida laappun
asatu meqettaakka shiishshidosona. 14 Saa7oola meqettaanne a na7aa
Yonaataana meqettaa Biniyaama biittan Xelaa7a kataman de7iya a aawaa
Qiisa duufuwan moogidosona. Kawoi azazidobaa ubbaa eti polidosona;
hegaappe guyyiyan, eti he biittaayyo woossido woosaa Xoossai siyiis.

Pilisxxeema Asatuura Olettido Olata
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 20:4-8)

15 Pilisxxeema asatuuranne Israa7eela asatuura naa77anttuwaakka olai
denddiis; denddin Daawiti ba asatuura biis. Pilisxxeematuura olettidi
Daawiti daafuriis. 16 Adussa mino asatu yaraappe gidiya Yishibibanooba
giyo issi bitanee de7ees; i oiqqido toorai heezzu kilo giraamenne baggaa
deexxiya, nahaasiyaa giyo birataappe qoxettidaagaa; i ooratta bisuwaa
gixxi uttiis. Yaanidaagee “Taani Daawita worana” giis; 17 shin Xaruuyi
na7ai Abishaayi Daawita ashshiis; Pilisxxeemiyaa shocidi woriis. Hegaappe
guyyiyan Daawita asati Daawita, “Israa7eela xomppee to7ennaadan neeni
naa77antto mulekka nunaara olau baakka” yaagidi caaqqidosona.

18 Hegaappe guyyiyan, Gooba giyo sohuwan Pilisxxeema asatuura olai
olettiis; olettin Huushappe yiida Sibbakaayi adussa mino asatu yaraappe
gidiya Saafa woriis. 19 Qassikka he sohuwan Pilisxxeema asatuura hara
olai olettiis; olettin Beetaliheemeppe yiida Yaa7iira na7ai Elihanaani, tooraa
toomai shimainniyaa wonddarashiyaa keeniyo, Gaate katamaappe yiida
Gooliyaada woriis.

20 Qassikka Gaate kataman hara olai olettiis. He sohuwan issi wogga
adussa bitanee de7ees. He bitaniyaayyo issi issi kushiyan usuppun biradhd-
heti, issi issi tohuwankka usuppun biradhdheti, muleera laatamanne oiddu
biradhdheti de7oosona. Ikka adussa mino asatu yaraappe gidiya asa. 21 He
bitanee Israa7eela naassido wode, Daawita ishaa SHaama na7ai Yonaataani
a woriis.

22 He oiddati Gaate kataman de7iya adussa mino asatu yarata. Eta
Daawitinne a asati woridosona.

22

Daawiti Xoonidi Simmiiddi Yexxido Mazamuriyaa
(Mazamure Maxaafaa 18)

1 GODAI a morkketu ubbaa kushiyaappenne Saa7oola kushiyaappe
ashshido gallassi Daawiti GODAASSI ha yettaa yexxiis.

2 “GODAI tau wogga zaallaa;
taani olaappe naagettiyo miixaa;
i tana ashshiyaagaa.
3 Ta Xoossai taani akko baqatiyo ta wogga zaallaa.
I ta gonddalliyaa;
i tana ashshiya wolqqaamaa.
I taani qosetta attiyo soho;
i tana makkalanchcha asatuppe ashshees.
4 Galatai bessiyo GODAA taani xeesais;
i ta morkketuppe tana ashshees.

5 “Haiquwaa beetai ta heeran sirimettees;
bashshai di7odan tana muukkiis.
6 Duufuwaa wodoroi tana qachchana hanees;
haiqoi piredan tana oiqqiis.
7 Tana metoi iissin GODAA xeesaas;
‘Tana maadda’ gaada ta Xoossaayyo waassaas.
I ba Beeta Maqidasiyan ta cenggurssaa siyiis;
taani waassido waasoi a haittan wodhdhiis.

8 “Wodhdhin Xoossai hanqqettido gishshau,
biittai yaaqiyaaqidi qaaxxiis;
deretu xaphoi gajigajidi kokkoriis.
9 A siiriyaappe hanqquwaa cuwai cuwattiis;
a doonaappe miya tamaa lacoinne xuuggiya bonqqoi kiyiis.
10 Saluwaa i phalqqidi,
duge wodhdhiis.
He wode a gediyaappe garssaara sikkida shaarai de7ees.
11 Qefiyaara de7iya kiitanchchatun, kiruubetun uttidi paalliis;
carkkuwaa qefiyaa bollan beettiis.
12 Bana xuman kammiis;
a dunkkaanee iraara sikkida shaaraa.
13 A sinttan de7iya gita poo7uwaappe
tamaa lacoi kiyiis.

14 “Qassi GODAI dadaadan
saluwaappe guummiis.
Ubbaappe Xoqqiya Xoossai ba cenggurssaa sissiis.
15 Ba wonddafiyaa zubbiyaa yeddidi,
ba morkketa laaliis.
Wolqqanttaa poo7uwaa kiittidi,
eta yedettiis.
16 GODAI seerido wodenne
hanqqettidi peenuqido wode,
abbaa haattai zin77ido biittai beettiis.
Qassi sa7aa baasoikka qoncciis.

17 “GODAI bollappe kushiyaa duge yeddidi, tana oiqqiis;
ciimma haattaappe tana kessiis.
18 I tana ta wolqqaama morkkiyaappenne

tana ixxiyaageetuppe ashshiis;
aissi giikko, eti taayyo keehi daro wolqqaama.
19 Ta waayiyaa gallassi
eti ta bolli denddidosona;
shin GODAI tana zemppissiyaagaa.
20 I tana aaho sohuwaa kessiis;
tanan ufaittido gishshau, tana ashshiis.

21 “Ta xillotettaadan GODAI tau qanxxiis;
ta kushiyaa geeshshatettaadan i tau zaariis.
22 Taani GODAA ogiyaa kaallaas;
taani ta Xoossaa aggada wora babeikke.
23 Taani a higgiyaa ubbaa naagaas;
a wogaa poliyoogaa aggabeikke.
24 Taani a sinttan suure de7aas;
taani tana nagarappe naagaas.
25 Hegaa gishshau, GODAI tau
ta xillotettaadaaninne ta geeshshatettaadan zaariis.

26 “Abeet GODAU, ammanettiyaageetuyyo neeni ammanettiyaagaa;
suuretuyyo neenikka suure.
27 Geeshshatuyyo neenikka geeshsha;
shin geellatuyyo neeni cincca.
28 Banttana ziqqissiyaageeta ashshaasa;
shin banttana xoqqissiyaageeta ziqqissanau neeni eta xeellaasa.
29 Abeet GODAU, ta xomppee nena;
GODAI poo7issin, ta xumai kichchees.
30 Ne maaduwan taani ta morkke olanchchatu bolli woraajjais;
ta Xoossan taani eta miixaa xeeraara guppa aadhdhais.

31 “Xoossaa ogee suure.
GODAA qaalai ammanettiyaagaa.
Akko baqatiya ubbatussi i gonddalle.
32 GODAAPPE attin, hara xoossi baawa;
nu Xoossaappe attin,
hara wogga zaalli baawa.
33 Taayyo wolqqaa immiyaageenne
ta ogiyaa saro oottiyaagee
Xoossaattennee.
34 I ta gediyaa
genessaa gediyaadan minttees.
Tana xoqqa sohotun sarotettan wottees.
35 I ta kushiyaa olaa meezeyees;
hegaa gishshau, taani ta qesiyan
nahaasiyaa giyo birataa wonddafiyaa dafada dukkais.

36 “Tana ashshiya ne gonddalliyaa
neeni taayyo immadasa;
ne lo77o ohettai tana gitayees.
37 Taani hemettiyoosaa aassaasa;
hegaa gishshau, ta tohoi harchchibeenna.
38 Ta morkketa taani yedettada mentterettaas;

taani eta xaissennan de7aidda guyye simmabeikke.
39 Taani eta naa77antto denddennaadan shocaas;
eti ta tohuwan wullidosona.
40 Olau tana wolqqaa gixissadasa;
tanaara gaaddetiyaageeta taayyo gulbbatissadasa.
41 Ta morkketa ta sinttappe guyye baqatissadasa;
tana ixxiyaageeta taani xaissaas.
42 Banttana maaddiyaabaa koyidosona;
shin ooninne eta ashshibeenna.
GODAAKKA eti xeesidosona;
shin i etau koyibeenna.
43 Taani eta baanadan liiqissaas;
ogiyan de7iya urqqaadankka eta dirxxerettada yedhdhaas.

44 “Ta asaa makkalaappe tana ashshadasa.
Kawotettatu bolli sunttada, tana naagadasa;
taani erenna asai tau haarettiis.
45 Allaga dere asaikka ta sinttan lahottees.
Eti ta woriyaa siyidi,
tau azazettoosona.
46 Eti wozanaa kahaa bayoosona.
Bantta naagettiyo miixaappe kokkoriiddi yoosona.

47 “GODAI de7ees! Xoossai,
ta wogga zaallai galatetto.
Xoossai, tana ashshiya zaallai,
xoqqu xoqqu go.
48 I ta haluwaa kessiya Xoossaa;
kawotettata taappe garssaara wottiyaagaa.
49 Ta morkketuppe tana kessi ekkiyaagaa.
Abeet GODAU, neeni tanaara gaaddetiyaageetu bollan
tana xoqqu xoqqu oottaasa.
Makkalanchcha asatuppe neeni tana ashshaasa.
50 Hegaa gishshau, taani
nena kawotettatu giddon galatana;
taani ne sunttaakka sabbana.

51 “Xoossai ba kawuwaassi
xoonuwaa bollan xoonuwaa immees.
Ba tiyidoogaassi, Daawitassinne a zerettaassi,
aggenna siiquwaa merinau bessees”
yaagidi yexxiis.

23

Daawiti Wurssettan Haasayido Qaalata

1 Hageeti Daawiti wurssettan haasayido qaalata.

Isseya na7ai Daawiti haasayees;
Xoossai xoqqu xoqqu oottidoogee,
Yaaqooba Xoossai tiyidi kawoyidoogee,
Israa7eelan lo77o mazamuriyaa kessidaagee hagaadan yaagees;

2 “GODAA Ayyaanai ta baggaara haasayees;

a qaalai ta inxxarssan de7ees.
3 Israa7eela Xoossai haasayiis;
Israa7eela Zaallai tana hagaadan yaagiis;
‘Xillotettan deriyaa haariya kawoi,
Xoossaassi yayyiiddi kawotiya kawoi
4 shaari bainna guuran doliya xalqqiyaa poo7uwaa mala.
He urai irai bukki simmin,
biittaappe maataa mokissiya booqalssaa mala’ yaagiis.

5 “Tumu ta keettaa asai Xoossaa sinttan suure.
I tanaara merinaa maachchaa maacettiis;
ubbabaikka ha maachchaa giddon giigidinne minnidi uttiis.
Xoossai taayyo xoonuwaa immana;
qassi taani amottidobaa ubbaa i tumuppe polana.
6 SHin iita asati ubbai
kushen shiishshanau hanenna agunttatudan
wora olettana.
7 Agunttata bochchiya ooninne
birataa woikko toora toomaa ba kushiyan oiqqanau koshshees.
He agunttati bantta de7iyo sohuwan eexxana”
yaagiis.

Daawita Asata Minota
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 11:10-41)

8 Daawita asatu minotu sunttai hagaappe kaallidi xaafettiis. Etappe heezzati keehippe erettidaageeta. Heezzatuppe koiroi Taahikimoonappe yiida Yooshebi-Baashebeeta geetettees; i issitoo olan ba tooran hosppun xeetu asaa woriis.
9 Heezzu mino asatu giddon a kaallidi de7iyaagee Ahoohiyaa Doodo na7aa El77aazara. Issi gallassi inne Daawiti olau shiiqida Pilisxxeemata naassidosona; hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai guyye simmiis. 10 SHin i ba sohuwan minni eqqidi, a kushee xalalidi, bisuwaara oiqettana gakkanaashin, Pilisxxeema asata shociis. He gallassi GODAI gita xoonuwaa immiis. Olai eqqin, olanchchati El77aazarakko simmidi yiidosona; shin eti haiqqida Pilisxxeematuppe olaa maayuwaa qaaridosonappe attin, harabaa oottibookkona.
11 Appe kaalliyaagee qassi Haaraarappe yiida Age na7aa SHamma. Issi gallassi Pilisxxeema asati misirai kumi uttido shooqan shiiqidosona; shiiqin Israa7eela asati eta sinttaappe baqatidosona. 12 SHin SHammi shooqau giddo baazzan murttidi eqqidi olettiis. Pilisxxeema asata shocidi dippiyiis. Hegan GODAI wolqqaama xoonuwaa immiis.
13 Katta cahan hasttamu mino asatuppe heezzati Daawitakko Adulaama katamaa matan de7iya gonggoluwaa biidosona. He wode Pilisxxeema olanchchati Rafaima Wombban shiiqi uttidosona. 14 He wode Daawiti qatuwaa giddon de7ees; Pilisxxeema olanchchatu citai qassi Beetaliheemen de7ees. 15 Daawiti haattaa uyanau amottidi, “Beetaliheeme katamaa penggiyaa lanqqen de7iya pultto haattaappe tana ooni ushshanddeeshsha!” yaagiis. 16 Yaagin heezzu mino asati Pilisxxeema olanchchatu moottaa kanttidi, Beetaliheeme katamaa penggen de7iya pulttuwaappe haattaa duuqqidi Daawitayyo ehiidosona. SHin i uyennan ixxiis; ixxidi, GODAA sinttan tigidi, 17 “Abeet GODAU, hagaa uyanaagee taappe haakko! Ha haattai bantta shemppuwaa shenehoo giidi xalidi biida asatu suuttaa gidennee?” yaagidi uyennan ixxiis.
Ha heezzu mino asati hagaa oottidosona.

18 Xaruuyi na7aa Yoo7aaba ishai Abishaayi hasttamatuyyo halaqa; i heezzu xeetu asata ba tooran olidi woriis; yaatidi ikka hara heezzatudan erettiis. 19 I hasttamatuppe aadhdhidi bonchchettida asa; i etayyo halaqa gidiis. Gidikkonne, i he heezzatu qoodan de7enna.

20 Qassi Qabxxi7eelappe yiida Yoodaahe na7ai Banaayikka mino asa. I mino oosota oottiis. I naa77u erettida Moo7aaba asata woriis. Qassi shachchai dariyo issi gallassi ollaa duge gelidi, gaammuwaa woriis. 21 Qassi Gibxxe bitaniyaa issi pomppollaa woriis; Gibxxe bitanee tooraa oiqqiis; shin i dullaa oiqqidi a bolli biis; biidi a kushiyaappe tooraa dafi ekkidi, a tooran a woriis. 22 Yoodaahe na7ai Banaayi hageeta oottiis. A sunttaikka he heezzatuugaadan erettiis. 23 I hasttamatu giddon daro bonchchettis; shin i heezzatu qoodan de7enna. Daawiti a bana naagiya olanchchatussi halaqa kessiis.

24 He hasttamatu giddon de7iyaageeti: Yoo7aaba ishaa Asaaheela, Beetaliheemeppe yiida Doodo na7aa Elihanaana, 25 Haroodappe yiida SHammanne Eliiqa, 26 Palxxa yara gidiya Heleexa, Taqo7appe yiida Iqqeesha na7aa Ira, 27 Anatootappe yiida Abi7eezera, Huushappe yiida Mabunaaya, 28 Ahooha yara gidiya Xalmmoona, 29 Naxoofappe yiida Maahiraayanne Ba7aana na7aa Heleeba, Biniyaama biittaappe, Gib77appe yiida Ribaaya na7aa Ittaaya, 30 Pir77aatoonappe yiida Banaaya, Ga7aasha Zanggaaraa matappe yiida Hiddaaya, 31 Aarabappe yiida Abi7albboona, Baahiruumappe yiida Azimaaweeta, 32 SHa7albboonappe yiida Eliyaahiba, Yaasheena naata, Yonaataana, 33 Haaraarappe yiida SHamma, Haaraarappe yiida SHaraara na7aa Ahi7aama, 34 Maa7ikappe yiida Ahasabaaya na7aa Elifeleexa, Giiloppe yiida Akixoofeela na7aa Elii7aama, 35 Qarmmeloosappe yiida Hexira, Araba katamaappe yiida Pa7araaya, 36 Xooba katamaappe yiida Naataana na7aa Yigi7aala, Gaadappe yiida Baana, 37 Amoonappe yiida Xeleqa, Xaruuyi na7aa Yoo7aaba ola miishshaa tookkiya Ba7erootappe yiida Naahiraaya, 38 Yatira yara gidiya Ira, Yatira yara gidiya Gaareebanne 39 Hiitiyaa Ooriyoona. Eti muleera hasttamanne laappuna.

24

Daawiti Asaa Qoodissiis
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 21:1-27)

1 Qassikka GODAA hanqqoi Israa7eela bolli eexxi kiyiis; yaatin, GODAI Daawita eta bolli denttettidi, “Ba; baada Israa7eelanne Yihudaa asaa qooda” yaagiis. 2 Hegaa gishshau, kawoi Yoo7aabanne aara de7iya olanchchatu halaqata hagaadan yaagiis; “Israa7eela zaretu giddo Daanappe biidi Berssaabeha gakkanaashin biite; biidi eti aappunakko taani erana mala, Israa7eela asaa qoodite” yaagiis.

3 SHin Yoo7aabi kawuwaa, “GODAI ne Xoossai ha de7iya asaa bolli xeetu kushiyaa gujjo! Hegaa ne aifee, ta godaa kawuwaa aifee be7o! SHin ta godai kawoi aissi hegaa malabaa oottanau koyii?” yaagiis. 4 SHin kawuwaa qaalai Yoo7aabanne olanchchatu halaqata xooniis. Xoonin eti kawuwaa sinttappe kiyidi, Israa7eela asaa qoodanau biidosona.

5 Eti Yorddaanoosa SHaafaa pinnidoogaappe guyyiyan, zanggaaraappe tohossa baggan de7iya Aaro7era kataman uttidosona; hegaappe qassi Gaada kanttidi Yaa7izeera gakkidosona. 6 Hegaappe guyyiyan, eti Gala7aadenne Hiitetu biittan de7iya Qaadeesa biidosona; he sohuwaappe qassi Daana katamaa biidosona; hegaara Sidoona katamaa biidosona. 7 He sohuwaappe

denddidi, Xiiroosa katamaa qatuwaanne Hiiwetunne Kanaanetu katama ubbaa biidosona. Wurssettan qassi Yihudaa Neegeeban de7iya Berssaabeha katamaa biidosona.

8 Eti biittaa ubbaa yuuyiiddi, uddufun aginanne laatamu gallassaa gam77idoogaappe guyyiyan, Yerusalaame katamaa simmidosona.

9 Yoo7aabi qoodido asaa qoodaa kawuwaa erissiis: erissidoogaadan Israa7eelan bisuwan olettanau danddayiya hosppun xeetu sha7a; mino olanchchati de7oosona; Yihudan qassi ichchashu xeetu sha7ai de7oosona.

10 Asaa qoodidoogaappe guyyiyan, Daawita wozanai shabbarettiis; hegaa gishshau, Daawiti GODAA, "Taani ha oosuwan gita nagaraa oottaas. SHin ha77i abeet GODAU, taani nena woossais; ta mooruwaa, ne ashkkaraa mooruwaa qucca. Taani daro eeyyabaa hanaas" yaagiis.

11 Wonttetta gallassi maallado, Daawiti hiittaappe denddido wode, Daawitassi hananabaa yootiya Gaadakko GODAA qaalai yiis. 12 Yiidi, "Ba; baada Daawita, 'GODAI nena, "Taani nena heezzubaappe dooruwaa bessais; taani ne bolli polanau taayyo etappe issuwaa doora" yaagees' yaaga" yaagiis.

13 Yaagin Gaadi Daawitakko biidi, "Heezzu laitti ne biittai koshatanaagaa doorai? Woikko ne morkketi nena yedettishin, heezzu aginaa neeni eta sinttappe baqatanaagaa doorai? Woikko ne biittaa bolli heezzu gallassa boshai yaanaagaa doorai? Ane ha77i qoppa kuuyada, taani tana kiittidaagaayyo zaariyoobaa oda" yaagiis.

14 Hegaappe guyyiyan Daawiti Gaada, "Taani keehippe un77ettaas. GODAA maarotai gita gidiyo gishshau, nuuni ane a kushiyan kunddoos; tana asatu kushiyan kunddissoppa" yaagiis.

15 Hegaa gishshau, maalladoppe biidi ba giido gallassai gakkanaashin, GODAI Israa7eela biittan boshaa kiittiis; kiittin Israa7eela zawan Daanappe biidi Berssaabeha gakkanaashin, laappun tammu sha7u asai haiqqiis. 16 Yerusalaame katamaa xaissanau kiitanchchai ba kushiyaa yeddido wode, GODAI he gakkida boshau azzaniis; azzanidi asaa shociya kiitanchchaa, "Agga! Hegee gidana!" yaagiis. GODAA kiitanchchai he wode Yaabuusiyaa Ornna audiyan de7ees.

17 Asaa shociya kiitanchchaa Daawiti be7ido wode, GODAA, "Be7a! Nagaraa oottidaagee tana; taani mooraas! Ha dorssati, eti ai oottidonaa? Hayyanaa, tananne ta aawaa so asaa neeni qaxxayana mala taani woossais" yaagiis.

18 He gallassi Gaadi Daawitakko yiidi, "Ba; pude Yaabuusiyaa Ornna audiyaa baada, GODAAYYO yarshshiyoosaa yan gimbba" yaagiis. 19 Yaagin Daawiti GODAI Gaada baggaara azazidoogaadan pude biis. 20 Ornni duge xeelliyo wode, kawoinne a asati baakko yiyaageeta be7iis; be7idi gaxi kiyidi, ba som77uwaa sa7aa gattidi, kawuwaassi ziggiis.

21 Ziggidi Ornni, "Ta godai kawoi ba ashkkaraakko, taakko aibissi yiidee?" yaagiis.

Yaagin Daawiti, "Asaa bollaappe boshai kichchanaadan taani GODAAYYO yarshshiyoosaa gimbbanau, ne audiyaa shammanau yaas" yaagiis.

22 Yaagin Ornni, "Ta godai kawoi ba koyidobaa aibanne ekkidi yarshsho! Be7a; xuuggiyo yarshshuwaayyo boorati, eettiyo mittaayyo qassi kattaa qoxxiyo miishshatinne booraa qambbarati hageetihoona. 23 Kawuwau, hagaa ubbaa taani Ornni kawuwaayyo immais" yaagiis. Qassikka Ornni kawuwaa, "GODAI ne Xoossai ne yarshshuwaa ekko" yaagiis.

24 SHin kawoi Ornna, "CHii, chii! Taani tumuppe miishshan shammana; aissi giikko, miishsha ekkibeenna xuuggiyo yarshshuwaa taani GODAAYYO, ta Xoossaayyo, yarshshikke" yaagiis.

Hegaa gishshau, kawoi audiyaanne boorata Ornnappe ishatamu xaqara biran shammiis. 25 Daawiti he sohuwan yarshshiyoosaa gimbbidi, xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa GODAAYYO yarshshiis; yaatin, GODAI he biittaa gishshau woosettida woosaa siyidi, boshaa Israa7eelappe diggiis.

Kawotu Maxaafaa Koiruwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Kawotu Maxaafaa koiro shaahoi, Sameela maxaafatun naa77atun doomettida, Israa7eela biittaa kawotu taarikiyaappe attidaagaa kaallidi odees. Maxaafaa heezzu waanna waanna kifiletun shaakkidi xeellanau danddayoos.

1. Solomoni ba aawaa Daawita sohuwan Israa7eelanne Yihudaa kawo gidiyoogaanne a aawaa Daawita haiquwaabaa odees.
2. Qassi ha maxaafai Solomona kawotettaa equwaanne i oottido oosuwaa odiya taarike. I oottido oosotuppe odanau doonaa kumiyaagee Yerusalaamen gimbbettida Beeta Maqidasiyaa.
3. Israa7eeli huuphessanne tohossa kawotetta geetettidi naa77u kiyidi shaahettidoogaanne he shaahettida kawotettata Kiristtoosi yelettanaappe kase, uddufuntto xeetu laittai gakkanaashin dumma dumma haarida kawotu taarikiyaa odees.

Ha naa77u maxaafatun asaa kaalettiya kawoi lo77onne iitanne geetettidi pirddettiyoogee, Xoossaassi i ammanettiyoogaa keenaana. Hegaadankka qassi he biittai dicciyo dichchainne demmiyo injjee he kaalettiya kawoi Xoossaassi ammanettidoogaa keenaana. Hara baggaara qassi allaga xoossatussi goinnidoogeenne azazettennan ixxidogee kaalettiyaageetakka kaalliya asaakka bashshau efiis. Huuphessa bagga kawotettaa kawoti ubbaikka paaciyan kunddidosona. SHin Yihudaa kawotu taarikee iitatuugaakka lo77otuugaakka odees.

Kawotu maxaafan koiro kifiliyan daro erettidageeti, Xoossa doona gididi hiraagaa qaalaa yootidanne asai eeqassi goinnenna malanne Xoossaassi azazettennan ixxenna mala, minttidi erissida hananabaa yootiya mino asata. Etappekka eretaa dariyaagee Eelaasa. Eelaasi Ba7aala qeesetuura naasettido taarikeekka he sohuwan odettiis (Miraafiyaa 18 xeella).

Kawoi Daawiti Cimiis

1 Kawoi Daawiti cimidi wodiyaa keehippe sugiis. Yaatidaagau ashkkarati
maayuwaa a bolli kuurinkka a ho77ennan ixxiis. 2 Hegaa gishshau, a
oosanchchati a, “Kawuwaa achchan de7ana malanne a heemmana mala,
issi geela7o na7iyo nuuni neeyyo koyana; nu godaa kawuwaa ho7ettanau
a a lanqqen zin77anau danddayausu” yaagidosona. 3 Yaagidi eti Israa7eela
biittan ubban koyidi Abishaago giyo issi puulanchcha geela7iyo SHuneema
giyo katamaappe demmidosona. Demmidi o kawuwaassi ehiidosona. 4 He
geela7iyaa keehippe puulanchcha na7a. A kawuwaa heemmaasunne ayyo
oottaasu; shin kawoi iira inddan gaitti erenna.

Adoonee Kawotanau Koyiis

5 Haggiiti na7ai Adoonee, “Taani kawotanau koyais” yaagidi denddiis;
denddidi paraa gaaretanne parata ba sinttan woxxiya ishatamu asaara
giigissiis. 6 A aawai aban gelidi, “Aissi hagaa oottai?” giidi mulekka a oichchi
erenna. Adooneekka qassi meraa keehippe lo77o asa; i Abeselooma kaallidi
yelettiis. 7 Adoonee Xaruuyi na7aa Yoo7aabanne qeesiyaa Abiyaataara ha
yohuwaa zoretaa bessiis; bessin eti a maaddanau maayidosona. 8 SHin
qeesiyaa Xaadooqi, Yoodaahe na7ai Banaayi, hananabaa yootiya Naataani,
SHim77i, Ree7inne Daawita naagiyaageeti Adooniyaara de7okkona.

9 Issi gallassi Adoonee Eniroogeela katamaa matan Zoheleeta Zaallaa giyo
sohuwan dorssata, mehetanne anqqara marata yarshshiis. Kawo naata ba
ishata ubbaanne kawuwaassi oottiya Yihudaa asata ubbaa ba yarshshiyo
sohuwaa xeesiis; 10 shin hananabaa yootiya Naataana, Banaaya, kawuwaa
naagiyaageetanne ba ishaa Solomona xeesibeenna.

Solomoni Kawotiis

11 Hegaappe guyyiyan, Naataani Solomona aayyiyo Berssaabo hagaadan
yaagidi oichchiis; "Nu godai Daawiti erennan de7ishin, Haggiiti na7ai
Adoonee kawotidoogaa neeni siyabeikkiiyye? 12 Yaatikko, ha77i neeni ne
shemppuwaanne ne na7aa Solomona shemppuwaa waatada ashshanaakko
nena taani ane zorais. 13 Kawuwaa Daawitakko gelada hagaadan yaaga;
'Ta godau kawuwau, taassi ne ashkkareessi, "Tuma, taappe guyyiyan
ne na7ai Solomoni kawotana; ta kawotaa araatan i uttana" yaagada
caaqqabeikkii? Yaatin, Adoonee aibissi kawotidee?' yaaga. 14 Neeni
kawuwaara haasayaidda yan de7ishin taani gelada, ne haasayaa maizzada
haasayana" yaagiis.

15 Yaagin Berssaaba cimida kawuwaa haasayissanau i de7iyo ilppinniyaa
gelaasu; SHuneema katamaappe yiida Abishaaga kawuwaa heemmausu.
16 Berssaaba kawuwaa sinttan lichchi gaada gufannaasu.

Gufannin kawoi, "Ai koyadii?" yaagidi oichchiis.

17 Oichchin a, "Ta godau, taassi ne ashkkareessi, 'Taappe guyyiyan ne
na7ai Solomoni kawotana; ta kawotaa araatankka i uttana' gaada GO-
DAN, ne Xoossan, neeni ne huuphen caaqqadasa. 18 SHin ha77i Adoonee
kawotiis; neeni ta godai kawoi hegaa erakka. 19 I keehi daro meheta,
anqqara maratanne dorssata yarshshiis. Yarshshiiddi kawuwaa naata
ubbaa, qeesiyaa Abiyaataaranne ola gadaawaa Yoo7aaba xeesiis; shin ne
ashkkaraa Solomona xeesibeenna. 20 Ta godau kawuwau, ta godaappe
kawuwaappe guyyiyan ooni ne kawotaa araatan uttanaakko eranau Is-
raa7eela asaa ubbaa aifee nena xeelli uttiis. 21 Hinna xayikko, ta godai kawoi
haiqqidi ba maizzan gaittiyo wode, taaninne ta na7ai Solomoni daafabaa
oottida asadan qoodettana" yaagaasu.

22 Berssaaba biron kawuwaara haasayishin, hananabaa yootiya Naataani
kawo keettaa gakkiis. 23 Gakkin kawuwaayyo, "Hananabaa yootiya
Naataani yiis" yaagidi yootidosona. Yaatin, Naataani kawuwaa sintti aad-
hdhidi, ba som77uwaa sa7aa gattidi ziggiis.

24 Hegaappe guyyiyan Naataani, "Ta godau kawuwau, neeppe guyyiyan
Adoonee kawotanaadaaninne ne kawotaa araatan uttanaadan odadiiyye?
25 Hachchi i duge biidi keehi daro meheta, anqqara maratanne dorssata
yarshshiis. Yarshshiiddi kawuwaa naata ubbaa, ola gadaawatanne qeesiyaa
Abiyaataara xeesiis. Eti ha77i aara miiddinne uyiiddi, 'Kawoi Adoonee
merinau de7o!' yaagiiddi de7oosona. 26 SHin tana ne ashkkaraa, qeesiyaa
Xaadooqa, Yoodaahe na7aa Banaayanne ne ashkkaraa Solomona xeesi-
beenna. 27 Hagee ta godaa kawuwaappe guyyiyan a kawotaa araatan
ooni uttanaakko ba ashkkarata erissennan de7iiddi ta godai kawoi oott-
dobeeyye?" yaagiis.

28 Yaagin Kawoi Daawiti, "Berssaabo tau xeesite" yaagiis; yaagin kawoi
de7iyoosaa gelada a sinttan eqqaasu. 29 He wode kawoi iyyo hagaadan
yaagidi caaqqiis; "Tana meto ubbaappe ashshida GODAI ero! 30 GODAN,
Israa7eela Xoossan taani neeyyo caaqqido caaquwaa tumu hachchi polana;
taappe guyyiyan ne na7ai Solomoni kawotana; ta kawotaa araatan, ta
sohuwan i uttana" yaagiis.

31 Yaagin Berssaaba ba som77uwaa sa7aa gattada kawuwaa sinttan ziggaasu; ziggada kawuwaa, “Ta godai, Kawoi Daawiti merinau de7o!” yaagaasu.
32 Hegaappe guyyiyan Kawoi Daawiti, “Tau qeesiyaa Xaadooqa, hananabaa yootiya Naataananne Yoodaahe na7aa Banaaya xeesidi gelissite” yaagiis. Yaagin eti gelidi, kawuwaa sintti aadhdhidosona. 33 Aadhdhin i eta, “Ta ashkkarata inttenaara ekkidi biidi, ta na7aa Solomona taani toggiyo baquluwaa togissidi, duge Giyoona pulttuwaa efiite. 34 Efin qeesiyaa Xaadooqinne hananabaa yootiya Naataani a tiyidi Israa7eela asaa bollan kawoyona. Hegaappe guyyiyan malkkataa punnidi, intte qaalaa xoqqu oottidi, ‘Kawoi Solomoni merinau de7o!’ yaagite. 35 Hegaappe guyyiyan intte a ajabidi aara pude biite; bin i yiidi ta kawotaa araatan uttidi, ta sohuwan kawoto. Taani Israa7eelanne Yihudaa haariyaagaa oottada a sunttaas” yaagiis.
36 Yoodaahe na7aa Banaayi kawuwaayyo zaaridi, “Amin77i! GODAI, ta godaa kawuwaa Xoossaikka hegaa go! 37 GODAI ta godaara kawuwaara gididoogaadan Solomonaarakka gido; yaatin, a kawotaa araataa ta godaa Kawuwaa Daawita kawotaa araataappekka aattidi gitayo” yaagiis.
38 Hegaa gishshau, qeesiyaa Xaadooqi, hananabaa yootiya Naataani, Yoodaahe na7ai Banaayinne kawuwaa naagiyaageeti Solomona Kawoi Daawiti toggiyo baquluwaa togissidi, Giyoona efiidosona. 39 Qeesiyaa Xaadooqi Xoossaa Dunkkaaniyaappe zaitiyaa kaciyan tigi ekkidi, Solomona tiyidi kawoyiis. Hegaappe guyyiyan eti malkkataa punnin, asai ubbai ba qaalaa xoqqu oottidi, “Kawoi Solomoni merinau de7o!” yaagiis. 40 Asai ubbaikka a kaallidi pude biis; eti pulaaliyaa punni punnidi kaa7iiddi keehippe ufaittidosona. He hombbocettan biittai qaaxxiis.
41 Adooneenne aara de7iya imattati gibiraa mi wurssiiddi hagaa siyidosona. Malkkataa punettaa siyidi Yoo7aabi, “Ha kataman wocamiya wocamai ubbai aibabee?” yaagidi oichchiis.
42 I biron haasayishin qeesiyaa Abiyaataara na7ai Yonaataani gakki wodhdhiis. Gakkin Adoonee, “Ane haa gela. Ne mala lo77o asi lo77o odo eheennan aggenna” yaagiis.
43 Yaagin Yonaataani, “CHii, taani lo77o odo ehabeikke! Nu godai Kawoi Daawiti Solomona kawoyiis. 44 A ajabana mala kawoi qeesiyaa Xaadooqa, hananabaa yootiya Naataana, Yoodaahe na7aa Banaayanne kawuwaa naagiyaageeta aara yeddiis; eti kawoi toggiyo baquluwaa a togissidosona. 45 Qeesiyaa Xaadooqinne hananabaa yootiya Naataani, Giyoona SHaafan a tiyidi kawoyidosona; hegaappekka eti hombbociiddi pude biidosona; hegau katamaikka kooshimmees. Ha77i intte siyiyo wocamai hegaa. 46 Hegaa bollikka Solomoni kawotaa araatan uttiis. 47 Qassi kawo oosanchchatikka nu godaa Kawuwaa Daawita, ‘Ne Xoossai Solomona woriyaa neegaappekka aatti woreyo! A kawotaa araataa neegaappekka aatti gitayo!’ yaagidi anjjidosona. Anjjin kawoi ba arssan de7iiddi hokkidi Xoossaassi goinniis. 48 Goinnidi, ‘Ta kawotaa araatan uttidi ta sohuwan kawotiyaabaa tana hachchi ta aifiyan bessida GODAI Israa7eela Xoossai galatetto!’ yaagiis” yaagiis.
49 Hegaa siyidi, Adooniyaa imattati ubbai dagammi denddidi, laalettidosona. 50 Laalettin Adoonee Solomonayyo yayyidi biidi, yarshshiyoosaa kaceta oiqqiis. 51 Oiqqin asai Solomona, “Adoonee Kawuwaa Solomonayyo yayyidi, yarshshiyoosaa kaceta oiqqiis; oiqqidi, ‘Kawoi Solomoni tana ba ashkkaraa bisuwan worennaadan taayyo hachchi caaqqo’ yaagees” yaagidi yootidosona.

52 Yaagin Solomoni zaaridi, “I ba hanuwaa loittanabaa gidikko, harai attin
a huuphiyaappe issi binnaaninne boshettenna; shin an iitatetti beettikko,
i haiqqana” yaagiis. 53 Hegaappe guyyiyan Kawoi Solomoni asaa kiittin,
eti yarshshuwaa yarshshiyoosaappe duge a wottidosona. Wottin Adoonee
yiidi, Solomonayyo ziggiis; yaatin, Solomoni a, “Ne soo ba” yaagiis.

2

Daawiti Solomonayyo Wurssetta Azazuwaa Azaziis

1 Daawiti haiqqiyo wodee matin, ba na7aa Solomona hagaadan yaagidi
azaziis; 2 “Taani haiqqiyo wodee matiis. Hegaa gishshau, minna; yeeqenna
asa gida. 3 GODAI ne Xoossai azazidobaa naaga; a ogetun hemetta; Muuse
Higgiyan xaafettidoogaadan a awaajuwaa, a azazuwaa, a higgiyaanne a
wogaa naaga. Yaatikko, neeni oottiyoobai ubbainne neeni biyo soho ub-
bai neeyyo injjetana. 4 Qassi GODAI tana, ‘Ne zerettati bantta de7uwan
naagettidi de7ikko, eti ta sinttan bantta kumetta wozanaappenne bantta
kumetta shemppuwaappe ammanettidi hemettikko, Israa7eela kawotaa
araatan uttiya asi neeyyo mulekka xayenna’ yaagido ufaissaa qaalaa taayyo
polana.

5 “Qassi Xaruuyi na7ai Yoo7aabi Israa7eela ola gadaawata naa77aa, Neera
na7aa Abaneeranne Yetera na7aa Amaasa woridi, i tana oottidobaa neeni
akeekaasa. Hegeenne, eti olaa wode woridoogaa haluwaa eta sigaa wode
woridi, he suuttan ba xeessaa qabattuwaanne ba gediyaa caammaa allee-
qiis. 6 Neeni a ne aadhdhida eratettaadan ootta; bau mati i ceeggidi saro
haiqqanaadan oottoppa.

7 “SHin Gala7aade giyo biittan de7iya Barzzillaaya naatuyyo keha; eti ne
maaddan miya asaara mona. Aissi giikko, taani ne ishaa Abeseloomappe
baqatiyo wode, eti taayyo miyye gididosona.

8 “Taani Maahinaima katamaa biido wode, tana iita qanggettaa qanggida
Biniyaama biittan Baahuriima katamaappe yiida Geera na7aa SHim77i
nenaara de7iyoogaa hassaya. I tanaara gaittanau Yorddaanoosa SHaafaa
duge yiido wode, ‘Taani nena worikke’ gaada GODAN ayyo caaqqaas. 9 SHin
ha77i neeni a xillo asadan qoodoppa. Neeni aadhdhida erai de7iyo asa;
neeni a waatanaakko erana. Neeni he cima bitaniyaa suuttaara mooga”
yaagiis.

Daawita Haiquwaa

10 Hegaappe guyyiyan Daawiti haiqqidi, ba maizzan gaittiis; yaatidi
Daawita Kataman moogettiis. 11 Daawiti Israa7eela bolli oitamu laitta ka-
wotiis; Kebroonan laappun laitta, Yerusalaamen hasttmanne heezzu laitta
kawotiis. 12 Solomoninne ba aawaa Daawita kawotaa araatan uttiis; a
kawotettaikka keehippe minniis.

Adooniyaa Haiquwaa

13 Haggiiti na7ai Adoonee, Solomona aayee Berssaabikko biis; bin
Berssaaba, “Neeni taakko saruwan yaadii?” yaagada a oichchaasu.

Oichchin i, “Ee; saruwan yaas” yaagidi zaariis. 14 Hegaappe guyyiyan
gujjidikka, “Taani nena oichchiyoobi de7ees” yaagiis.

Yaagin a, “Oichcha” yaagaasu.

15 Yaagin i hagaadan yaagiis; “Kawotanau bessiyai tana gididoogaanne
Israa7eela asai ubbai tana bantta kawodan xeellidoogaa neeni ne huuphen
eraasa. SHin yohoti laamettin kawotettai ta ishaayyo yuuyiis; hegeenne,

ayyo GODAAPPE yiis. 16 Ha77i taani nena issibaa oichchana. Hayyanaa taayyo ixxoppa" yaagiis.

Yaagin a, "Oichcha" yaagaasu.

17 Yaagin i, "Kawoi Solomoni neeyyo ixxis geenna; hegaa gishshau, SHuneema katamaappe yiida Abishaago giyo geela7iyo taani machchanau i o taayyo immana mala, hayyanaa a taayyo oichcharkkii" yaagiis.

18 Yaagin Berssaaba, "Daro lo77o; taani hegaa neeyyo kawuwaassi odana" yaagaasu.

19 Hegaa gishshau, Berssaaba Adooniyaa kiitaa odanau Solomonakko gelin, kawoi o mokkanau denddi eqqidi, iyyo ziggiis; ziggi simmidi ba kawotaa araatan uttiis. Qassi ba aayeessi hara kawotaa araataa ehiissidi, an baappe ushachcha baggaara utissiis.

20 Uttidoogaappe guyyiyan, "Nena taani issi guuttabaa oichchiyoobi de7ees. Hayyanaa taayyo ixxis gooppa" yaagaasu.

Yaagin kawoi zaaridi o, "Ta aayee, oichcha. Taani ixxis giikke" yaagiis.

21 Yaagin a, "SHuneema katamaappe yiida Abishaago ne ishai Adoonee machchana mala ayyo immarkkii" yaagaasu.

22 Yaagin Kawoi Solomoni zaaridi ba aayyiyo, "SHuneema katamaappe yiida Abishaago neeni Adooniyaayyo aissi oichchai? I ta bairaa gidennee? Neeni ayyo kawotettaakka oichchanaagaa shin aggadasa! Ee, neeni ayyo, qeesiyaa Abiyaataarayyoonne Xaruuyi na7aa Yoo7aabayyo kawotettaakka oichchanaagaa aggadasa!" yaagiis.

23 Yaagidi Kawoi Solomoni GODAN caaqqidi, "Adoonee hagaa oichchido gishshau taani a worana xayikko, GODAI tana woro! 24 Ha77i simmi tana ta aawaa Daawita kawotaa araatan utissidi, ta kawotettaa mintti essidi, ta zareti de7i be7anaadan oottida GODAI ero! Adooniyaa hachchi worana!" yaagiis. 25 Yaagidi Kawoi Solomoni Yoodaahe na7aa Banaaya azazin, i biidi Adooniyaa shocidi woriis.

Abiyaataara Guyye Yeddidosona

26 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Solomoni qeesiyaa Abiyaataara hagaadan yaagiis; "Neeni Anatootan de7iya ne gade guyye ba. Neeni haiqqanau bessaasa; shin nena taani ha77i worikke. Aissi giikko, neeni ta aawaa Daawita sinttan Ubbaa Haariya GODAA Taabootaa tookkadasa; qassi ta aawaa metuwaa ubbaa aara metootadasa" yaagiis. 27 Yaatidi Solomoni Abiyaataara GODAA qeese gidiyoosaappe diggidi, GODAI Seelon Eela keettaa asaabaa yootidoogaa poliis.

Yoo7aaba Haiquwaa

28 Abeselooma maaddana xayikkonne Adooniyaa maaddida Yoo7aabakko ha odoi gakkiis. Gakkin GODAA Dunkkaaniyau i baqati biidi, yarshshiyoosaa kaceta oiqqiis. 29 Yoo7aabi GODAA Dunkkaaniyau baqatidi biidi, yarshshiyoosaa lanqqen de7iyoogaa Kawuwaa Solomonassi yootidosona. Yootin Solomoni Yoodaahe na7aa Banaaya, "Ba, baada a wora!" giidi azaziis.

30 Yaagin Banaayi GODAA Dunkkaaniyaa giddo gelidi Yoo7aaba, "Kawoi nena, 'Hagaappe kiya' yaagees" yaagiis.

SHin i zaaridi, "Kiyikke! Taani hagan haiqqana" yaagiis.

Yaagin Banaayi kawuwaayyo, "Yoo7aabi taayyo hagaa hagaa giidi zaariis" giidi odiis.

31 Kawoi Banaaya, "I giidoogaadan a ootta; a worada mooga! Yaatikko, Yoo7aabi xillo asatu suuttaa gussido daafaappe tananne ta aawaa keettaa asaa geeshshaasa. 32 I gussido suuttaa acuwaa GODAI ayyo qanxxana. Aissi giikko, i ta aawai Daawiti erennan de7ishin naa77u asata bisuwan woriis;

Israa7eela ola gadaawai Neera na7ai Abaneerinne Yihudaa ola gadaawai Yetera na7ai Amaasi, eti naa77aikka appe kehaanne suuriyaa daro asa.
33 Yoo7aabi ha asata worido gishshau, eta suuttaa daafai merinau Yoo7aaba huuphiyaaninne a zerettatu huuphiyan wodhdho. Daawita bollinne a keettaa asaa bolli, a zerettatu bollinne a kawotaa araataa bolli merinau GODAA saroi gido" yaagiis.

34 Hegaa gishshau, Yoodaahe na7ai Banaayi pude kiyidi, Yoo7aaba shocidi woriis; worin i bazzon de7iya ba gaden moogettiis. 35 Kawoi Yoodaahe na7aa Banaaya Yoo7aaba sohuwan ola gadaawa oottidi sunttiis; qassi Abiyaataara sohuwan qeesiyaa Xaadooqa sunttiis.

SHim77a Haiquwaa

36 Hegaappe guyyiyan Kawoi Solomoni SHim77ayyo kiittidi hagaadan yaagiis; "Neessi Yerusalaamen keettaa keexxada, yan de7a; harasaa awanne booppa. 37 Neeni katamaappe kiyada, Qediroona Zanggaaraa pinnido gallassi haiqqanaagaa era. Ne suuttaa gomee nena oiqqana" yaagiis.

38 Yaagin SHim77i zaaridi kawuwaa, "Neeni giyoogee lo77o; taani ne ashkkarai neeni ta godai kawoi giidoogaadan oottana" yaagiis. SHim77i Yerusalaamen daro wodiyaa de7iis.

39 SHin heezzu laittaappe guyyiyan, SHim77a ashkkaratuppe naa77ati betidi, Maa7ika na7aa, Gaate Kawuwaa Akiishakko biidosona; bin, "Ne ashkkarati Gaaten de7oosona" giidi SHim77ayyo yootidosona. 40 Yootin i ba hariyaa kooridi, ba ashkkarata koyanau Akiishakko Gaate biis; biidi Gaateppe ba ashkkarata zaaridi ehiis.

41 SHim77i Yerusalaameppe Gaate katamaa biidi simmidoogaa Solomoni siyido wode, 42 SHim77a xeesissidi hagaadan yaagiis; " 'Neeni yaappe denddada harasaa awanne biido gallassi, haiqqiyoogaa era' gaada taani nena GODAN caaqettada seerabeikkinaa? He wode neeni 'Ne giyoogee lo77o; eeno, taani azazettana' gaadasa. 43 Yaatin, GODAAYYO caaqqido caaquwaanne ta azazuwaa aissi naagabeikkii?" yaagiis.

44 Qassikka kawoi SHim77a, "Ta aawaa Daawita bolli neeni oottido iita oosuwaa ubbaa ne wozanai erees. Ha77i simmi ne iita oosuwaa GODAI neeyyo zaarana. 45 SHin Kawoi Solomoni anjjettana; Daawita kawotaa araataikka GODAA sinttan merinau saro de7ana" yaagiis. 46 Yaagidi kawoi Yoodaahe na7aa Banaaya azaziis; azazin Banaayi biidi, SHim77a shocidi woriis.

Yaatin, kawotettai Solomona kushiyan minnidi eqqiis.

3

GODAI Aadhdhida Eratettaa Immana Mala Solomoni Woossiis (Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 1:3-12)

1 Solomoni Gibxxe Kawuwaara zuppetidi, a na7iyo baayyo machcho ekkiis; ekkidi ba kawo keettaa, GODAA Beeta Maqidasiyaanne Yerusalaame yuushuwaa dirssaa gimbbidi polanaashin, o Daawita Katamaa ehiis.
2 GODAA sunttaayyo Beeta Maqidasee biron keexettiichchibeenna gishshau, asai he wode goinniyo xoqqa sohotun yarshshiiddi takkiis. 3 Solomoni GODAA siiqiyoogaa ba aawaa Daawita wogan hemettiyoogan erissiis; shin goinniyo xoqqa sohotun yarshshiisinne ixaanaa cuwayiis.

4 Kawoi yarshshuwaa yarshshanau Gabaa7oona biis; aissi giikko, he sohoi hara ubbaappe aadhdhi koshshiya goinniyo xoqqa soho. Solomoni sha7u mehiyaa ehiidi, he yarshshiyoosan xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiis.

5 GODAI Solomonayyo Gabaa7oonan qammi aimuwan qoncciis. Qonccidi
Xoossai a, “Taani neeyyo ai immanau koyai?” yaagiis.
6 Yaagin Solomoni, “Ne ashkkarai ta aawai Daawiti neeyyo ammanettiya
xillonne suure asa gidiyo gishshau, neeni aggenna siiquwan a siiqadasa.
Neeni ha gita siiquwaa aggennan siiqaidda, hachchi ha gallassi a kawotaa
araatan uttiya attuma na7aa ayyo immadasa.
7 “Ha77ikka abeet GODAU, ta Xoossau, neeni tana ne ashkkaraa, ta aawaa
Daawita sohuwan kawoyadasa. SHin taani guutta na7a gidiyo gishshau,
asaa waata kaalettanaakko taani erikke. 8 Taani ne ashkkarai neeni
doorido asaa giddon, qoodai bainna asaa giddon de7ais. 9 Hegaa gishshau,
taani ne asaa aissanaunne lo77uwaanne iitaa shaakkada eranau taayyo ne
ashkkaraayyo akeeka wozanaa imma. Hegee xayikko, ha ne gita asaa ooni
kaalettanau danddayii?” yaagiis.
10 Solomoni hegaa oichchido gishshau, GODAI ufaittiis. 11 Hegaa gishshau,
Xoossai a hagaadan yaagiis; “Neeni neeyyo baree aduqqanau, woikko
dure gidanau, woikko ne morkketi haiqqanau oichchennan aggada, ha-
gaa asaa suure pirddan aissiyo aadhdhida eratettaa oichchido gishshau,
12 neeni oichchidoogaa taani oottana. Be7a, neeppe kase ne mali bain-
naagaadan neeppe simminkka ne mali denddennaagaadan, aadhdhida
eratettaanne akeeka wozanaa taani neeyyo immana. 13 Qassi neeni oichch-
abeennabaakka taani neeyyo immana; neeni de7ido laitta ubban kawotu
giddon ne keena kawoi de7ennaadan, duretaanne bonchchuwaa taani
neeyyo immana. 14 Neeni ne aawai Daawiti hemettidoogaadan ta ogiyan
hemettikko, ta wogaunne ta azazuwau azazettikko, taani ne bariyaa adus-
sana” yaagiis.
15 Hegaappe guyyiyan Solomoni beegottiis; beegottidi hegee aimo gidiy-
oogaa akeekiis. I Yerusalaame simmidi biidi, GODAA Maachchaa Taa-
bootaa sinttan eqqiis; eqqidi xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa
yarshshuwaa yarshshiis. Yaatidi ba oosanchchatu ubbaayyo gibiraa kessiis.

Solomoni Era Pirdda Pirddiis

16 Issi gallassi naa77u shaaramuxati Kawuwaa Solomonakko yiidi, a
sinttan eqqidosona. 17 Eqqin etappe issinniyaa hagaadan yaagaasu; “Ta
godau, taaninne ha mishiriyaa issi keettan de7oos. Yan a tanaara issippe
de7ishin, taani issi na7a yelaas. 18 Ta na7ai yelettido heezzantto gallassi
ha mishiriyaakka issi na7a yelaasu. He keettan nu naa77aappe hara asi
ooninne baawa.
19 “Issi gallassi qammi a a bolli zin77ido gishshau, ha mishiree na7ai
haiqqiis. 20 Haiqqin a qamma bilahe denddada, taani ne ashkkariyaa
xiskkidaashin, ta na7aa ta miyyiyaappe ekkaasu; ekkada a ba kiyuwan
wottada, ba haiqqida na7aa ta kiyuwan wottaasu. 21 Wonttin guuran taani
ta na7aa xanttanau denddido wode, haiqqiichchiis! SHin taani maallado
poo7uwan tishshi oottada xeelliyo wode, hekko taani yelido na7aa gidenna”
yaagaasu.
22 Yaagin hankko maccaasiya hagaadan yaagaasu; “CHii! Paxa de7iyaagee
ta na7aa; haiqqidaagee neegaa” yaagaasu.
SHin koiro maccaasiyaa zaarada, “CHii, haiqqidaagee ne na7aa; paxa
de7iyaagee ta na7aa” yaagaasu. Hegaadan giidi eti kawuwaa sinttan
palamettidosona.
23 Palamettin Kawoi Solomoni hagaadan yaagiis; “Ha maccaasiyaa, ‘Paxa
de7iya na7ai taagaa; haiqqidaagee neegaa’ yaagausu; hankkorakka, ‘CHii!
Ne na7ai haiqqidaagaa; ta na7ai paxa de7iyaagaa’ yaagausu” yaagiis.

24 Yaagidi kawoi, “Tau bisuwaa ekki yiite” yaagiis; yaagin eti ayyo bisuwaa
ehiidosona. 25 Ehin kawoi, “Paxa de7iya na7aa naa77u kessidi phalqqite;
phalqqidi issi baggaa hannissi immite; issi baggaa hinnissi immite” yaagidi
azaziis.
26 Azazin ha paxa de7iya na7ai ibaa gidiyo maccaasiyaa ba na7aassi
mishettada kawuwaa, “Hai ta godau, paxa de7iya na7aa iyyo imma! A
woroppa!” yaagaasu.
SHin hankkoriyaa, “Taayyookka neeyyookka gidoppo; naa77u kiyidi
phalqqetto” yaagaasu.
27 Hegaappe guyyiyan kawoi, “Ha paxa de7iya na7aa ha koiro mac-
caaseeyyo immite; na7aa woroppite. Hanna na7aa aayyiyo!” yaagidi
pirddiis.
28 Israa7eela asai ubbai kawoi pirddido pirddaa siyido wode, eti kawuwaa
keehippe bonchchidosona. Aissi giikko, asaayyo xillotettan pirddanau ayyo
aadhdhida eratettai Xoossaappe imettidoogaa be7idosona.

4

Solomoni Sunttido Oosanchchata

1 Kawoi Solomoni Israa7eela biittaa ubbaa bolli kawotiis. 2 I sunttido
halaqati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. Xaadooqa na7ai Azaariyaasi
qeese; 3 SHiishsha[1] naati Elihoreefinne Akiiyi waanna xaafeta; Ahiluuda
na7ai Yoosaafixi hanidabaa xaafiyaagaa; 4 Yoodaahe na7ai Banaayi ola
gadaawaa; Xaadooqinne Abiyaataari qeeseta; 5 Naataana na7ai Azaariyaasi
deriyaa heemmiyaageetu halaqaa; Naataana na7ai Zaabudi qeesenne
kawuwaa dumma zoriyaagaa; 6 Ahishaari kawo keettaa halaqaa; Abdda
na7ai Adooniraami gabbaaratu halaqaa.
7 Qassi Solomonayyo Israa7eela biittan ubban tammanne naa77u dereta
heemmiyaageeti de7oosona; eti kawuwaassinne kawuwaa son de7iya asaa
ubbaassi miyo kattaa ehiyaageeta. Etappe issoi issoi laittaa giddon issi issi
aginaa kattaa ehees. 8 Eta sunttai hagaappe kaallidi xaafettiis.
Benihuuri Efireema gezziyaa heemmiyaagaa. 9 Benddeqari Maaqaxa,
SHa7albbiima, Beeti-SHemeshanne Elooni-Beetihanaana katamata heem-
miyaagaa. 10 Beniheseedi Arubboota biittaa heemmiyaagaa; Sooko biit-
tainne Hefeera biittai ubbaikka abaa. 11 Benabinadaabi Doora giyo biitta
ubbaa heemmiyaagaa; i Solomona na7iyo Xaafaato ekkidaagaa. 12 Ahiluuda
na7ai Ba7aana Taa7inaakanne Magiddo giyo katamata, Iziraa7eelappe
garssan Xarttaana matan de7iya Beetishaana biittaa ubbaa, Beetishaanappe
biidi Aabeeli-Mahoolaara kanttidi, Yoqima7aama hefintti gakkanaashin
de7iya katamata heemmiyaagaa. 13 Benggebeeri Gala7aaden Raamoota
giyo katama, Gala7aaden Minaase na7aa Yaa7iira katamatanne, yu-
ushuwan gimbbeenne gimbbiyaa penggetun nahaasiyaa birataa hiraqoti
de7iyo usuppun tammu gita katamatuura de7iya, Arggooba giyo biit-
taa heemmiyaagaa. Arggoobi Baasaanen de7ees. 14 Iddo na7ai Ahi-
naadaabi Maahinaima giyo biittaa heemmiyaagaa. 15 Ahima7aaxi Nift-
taaleema biittaa heemmiyaagaa; i Solomona na7iyo Baasemaato ekkiis.
16 Hushaaya na7ai Ba7aani Aseera biittaanne Ba7aaloota katamaa heem-
miyaagaa. 17 Paaruha na7ai Yoosaafixi Yisaakoora biittaa heemmiyaagaa.
18 Eela na7ai SHim77i Biniyaama biittaa heemmiyaagaa. 19 Uura na7ai

1 **4:3** Shiishsha: Ha bitaanee Ibraawettuwan oiddu dumma dumma sunttan xeesettees. Sameela Maxaafaa Naa77anttuwa 8:17; 20:25nne Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 18:16 xeella.

Gebeeri Gala7aade biittan Amooretu Kawoi Sihooninne Baasaane Kawoi Oogi kawotido biittata heemmiyaagaa; he biittata heemmiyaagee a xalaala.

Duretettai Kumido Solomona Kawotettaa

20 Yihudaa asainne Israa7eela asai abbaa doona shafiyaadan corattidosona; eti miiddinne uyiiddi ufaittidi de7idosona. 21 Solomoni Efiraaxiisa SHaafaappe doommidi Pilisxxeema biittaa gakkanaashin, hegaappekka Gibxxe zawaa gakkanaashin de7iya kawotettata ubbaa haariis. He biittaa asati au giiraa giiridosona; eti a de7o laitta ubban ayyo haarettidosona.

22 Solomonayyo hachchi hachchi qumau ishatamu konttaale muruta xiilliyaa, xeetu konttaale xiilliyaa, 23 xiikkin modhdhida tammu boorata, yedan miida laatamu booratanne xeetu dorssata, eta bollikka cofoshota, gaarata, genessatanne ordde kuttota koshshees.

24 Solomoni Efiraaxiisa SHaafaappe arggo baggaara de7iya kawotettata ubbaa Tifisaaha katamaappe doommidi Gaaza katamaa gakkanaashin haariis; ba yuushuwan de7iya biitta ubbaarakka saro de7iis. 25 A de7o laitta ubban Yihudaa asainne Israa7eela asai Daanappe biidi Berssaabeha gakkanaashin, ubbai ba woiniyaa turaa kuwaaninne ba ettaa kuwan saro de7iis.

26 Solomonayyo olaa paraa gaareta goochchiya oitamu sha7u gaaxaata paratinne tammanne naa77u sha7u paraasati de7oosona. 27 He deriyaa heemmiyaageeti bantta aginan aginan Kawoi Solomoninne a maaddan maanau yiida asai ubbai miyoobaa shiishshidosona. Eti hegaappe aibanne pacissokkona. 28 Eti qassi gaariyaa paratinne hankko parati maanau banggaanne dalaa peeriyan banttana gakkidaagaa gakkidaagaa ehiidi a wottiyoosan wottidosona.

29 Xoossai Solomonayyo aadhdhida eratettaa, akeekaanne zawi bainna aaho qofaa immiis. 30 Solomona aadhdhida eratettai arshsho baggaara de7iya asa ubbaa aadhdhida eratettaappenne Gibxxetu aadhdhida eratetta ubbaappekka aadhdhiis. 31 I asa ubbaappe aadhdhida eranchcha; qassi i Ezirahiyaa Etaanappekka, Maahola naatu Hemaanappe, Kalkkoolappenne Darddaa7appekka aadhdhida eranchchaa. A woree yuushuwan de7iya kawotettata ubbaa gakkiis. 32 I heezzu sha7u leemisota haasayiis; qassi a yettati issi sha7anne ichchasha. 33 Solomoni Liibaanoosa zigaappe doommidi, keettaa gimbbiyaa bolli mokkiya hiisoophphiyaa giyo mittaa gakkanaashin, mittaabaa yootiis; hegaadankka qassi mehetubaa, do7atubaa, kafotubaa, sa7aara gooshettiya meretatubaanne moletubaa tamaarissiis. 34 A aadhdhida eratettaa siyida biittan sa7an de7iya kawoti ubbai kiittin, kawotetta ubbaappe asai Solomona aadhdhida eraa siyanau yiis.

5

Solomoni Beeta Maqidasiyaa Keexxanau Giigissiis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 2:1-18)

1 Xiiroosa Kawoi Kiiraami Daawitaara ubbaton siiqettiiddi gam77ido gishshau, Solomoni ba aawaa Daawita sohuwan kawotanau tiyettidoogaa siyidi, ba oosanchchata Solomonakko kiittiis. 2 Kiittin Solomonikka Kiiraamayyo zaaridi hagaadan yaagidi kiittiis; 3 "GODAI a morkketa a tohuwaappe garssaara haarissana gakkanaashin, ta aawaa Daawita bolli ubbasaara denddida olaa gaasuwan, GODAA ba Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidase i keexxibeennaagaa neeni eraasa. 4 SHin ha77i GODAI ta Xoossai taayyo ubbasaara shemppuwaa immiis; immin taayyo aiba morkkeekka woikko iitabikka baawa. 5 GODAI ta aawaa Daawitayyo, 'Taani ne sohuwan, ne

kawotaa araatan kawoyiyo ne na7ai ta sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxana' giidoogaadankka, taani GODAA ta Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanau halchchaas. 6 Hegaa gishshau, Liibaanoosappe zigaa taayyo qanxxiya asata azaza; ta asati ne asatuura oottana. Yaatobare ne asatussi neeni qanxxa giido damoozaa aiba gidikkonne, taani qanxxana. Sidoona asatudan mittaa qanxxuwaa hiillaa nu asai erennaagaa neeni eraasa" yaagiis.

7 Kiiraami Solomona kiitaa siyidi keehippe ufaittiis; ufaittidi, "Ha gita kawotettaa haarana mala, Daawitassi ha aadhdhida eranchcha na7aa immida GODAI hachchi galatetto" yaagiis.

8 Hegaappe guyyiyan Kiiraami Solomonayyo hagaadan yaagidi kiittiis; "Neeni taayyo kiittido kiitai tana gakkiis. Neeni koyidobaa ubbaa taani oottana; zigaa mudettaanne xiiddaa mudettaa taani neeyyo shiishshana. 9 Ta asati ne mudettaa Liibaanoosappe duge abbau miyyana. Miyyin taani qashissada, abbaa bollaara tookettidi neeni malaatosaa gakkanaadan oottana; gakkin taani yan birshshissana; birshshissada yaappe efiissana. Hegaappe guyyiyan neeni ne baggaara ta kawo keettan de7iya asaayyo miyoobaa kiittiyoogan ta amuwaa polana" yaagiis.

10 Hegaadan oottidi Kiiraami Solomoni koyido keena zigaa mudettaanne xiiddaa mudettaa ubbaa immiis. 11 Immin Solomonikka kawo keettan de7iya asai maanau laatamu sha7u konttaale gisttiyaanne oiddu xeetu sha7u litiro geeshsha wogaraa zaitiyaa laittan laittan paccennan Kiiraamayyo immiis. 12 GODAI Solomonassi immana giidoogaadan, ayyo aadhdhida eratettaa immiis. Kiiraaminne Solomoni bantta giddon saro de7idosona; eti naa77ai bantta giddon maachchaa maacettidosona.

13 Kawoi Solomoni Israa7eela ubbaappe hasttamu sha7u gabbaarata dooridi kessiis. 14 Dooridi Adooniraama giyo bitaniyaa eta bolli halaqa oottidi sunttiis. Gabbaaratakka tammu sha7aa tammu sha7aa shaakkidi, heezzu cita kessiis; issi issi citai kayan kayan biidi, issi aginaa Liibaanoosan oottanaadaaninne naa77u aginaa bantta son de7anaadan kuuyiis. 15 Solomonayyo tooho tookkiya laappun tammu sha7u asatinne shuchchaa qoo7iya hosppun tammu sha7u asati gezziyan de7oosona. 16 Hageeti halaqa gididi asaa oosuwaa ootissiya heezzu sha7anne heezzu xeetu asata gujjennaana. 17 Oosanchchati Kawoi Solomoni azazin, Beeta Maqidasiyaayyo baaso gidana mala wogga muruta shuchchata qoo7idi massidosona. 18 Solomona asatinne Kiiraama asati kushe hiillaa eriyaageeti, Gebaala asatuurakka gididi, Beeta Maqidasiyaa keexxanau mittaa qanxxidinne shuchchaa qoo7idi giigissidosona.

6

Solomoni Beeta Maqidasiyaa Keexxiis

1 Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyido oiddu xeetanne hosppun tammantta laittan, Solomoni Israa7eela bolli kawotido oiddantto laittan, Ziifa giyo naa77antto aginan, Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaa keexxanau doommiis. 2 Solomoni GODAAYYO keexxido Beeta Maqidasee zananaa usuppun tammu wara adussa; gomppaa laatamu wara aaho; geesaa hasttamu wara xoqqa. 3 Beeta Maqidasiyaa geliyoosan de7iya baranddaa gomppai Beeta Maqidasiyaa gomppaakka keena laatamu wara; keettaa zananai Beeta Maqidasiyaa geliyoosaa gakkanaashin tammu wara. 4 Beeta Maqidasiyau so baggaara aakkidi, kare baggaara xuummida maskkooteti de7oosona. 5-6 He keettaa yuushuwan hara kifileta keexxiis; he kifileti

heezzu pooqeti de7iyoogeeta; zamadaa yeggiyo mittai geeshsha sohuwaa giddo gelenna mala, koiro godaara oisettidi shuchchaa wottidi, gimbbiyaayyo hirkki wurssettaa orddissiis. Hegaa gaasuwan garssa koiro pooqee ichchashu wara aaho; naa77antto pooqee usuppun wara aaho; heezzantto pooqee laappun wara aaho.

7 Beeta Maqidasee hini qoo7iyoosan masettida shuchcha xalaalan gimbbettiis; yaatin, Beeta Maqidasee gimbbettido wode, dijino, kaltta, woikko hara ai birata cenggurssinne Beeta Maqidasiyan siyettibeenna.

8 Ubbaappe garssaara de7iya pooqiyaa geliyo penggee Beeta Maqidasiyaappe tohossa baggaara de7ees; he sohuwaappe naa77antto pooqiyaunne heezzantto pooqiyau baanau yedhdhi kiyiyo xekkati de7oosona. 9 Hegaadan oottidi, Solomoni keettaa keexxidi poliis; yaatidi zigaa xaulaanne masettaa bollaara kammiis. 10 Qassi Beeta Maqidasiyaa yuushuwan pooqeta keexxidi poliis; eta xoqqatettai issuwaagee issuwaagee ichchashu wara gididi, godaara zigaa xaulan oiqettidosona.

11 GODAA qaalai Solomonakko yiis; yiidi Solomona, 12 “Ha neeni keexxiyo Beeta Maqidasiyaa gidikko, neeni ta awaajuwaa kaallikko, ta wogaa oottikko, ta azazota ubbaa naagikkonne azazettikko, yaatikko, taani ne aawaa Daawitassi immido ufaissaa ne baggaara polana. 13 Yaatada taani Israa7eela asaa giddon de7ana; taani ta asaa Israa7eela aggikke” yaagiis.

Beeta Maqidasiyaayyo So Giddo Oosuwaa (Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 3:8-14)

14 Solomoni Beeta Maqidasiyaa keexxidi poliis. 15 Beeta Maqidasiyaayyo so bagga godaa, wuigiyaappe biidi kaaraa gakkanaashin zigaa xaulaa licidi kammiis; qassi wuigiyankka xiiddaa xaulaa hiixxiis. 16 Beeta Maqidasiyaa giddon Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa giyo qol77uwaa medhdhanau, guyye baggaara laatamu wara gidiya sohuwaa shaakkiis; shaakkidi wuigiyaappe kaaraa gakkanaashin zigaa xaulaa godaa essiis. 17 He qol77uwaappe sintta baggaara de7iya wuigiyaa zananai oitamu wara adussa. 18 Beeta Maqidasiyaayyo so baggai massido gosiyaanne ciyyida ciishshaa misiliyaa medhdhido zigaa xaulan licetti kamettiis; ubbabaikka ziga; aiba shuchchinne beettenna.

19 Solomoni GODAA Maachchaa Taabootaa wottanau Beeta Maqidasiyaa giddon Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa giigissiis. 20 Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohoi laatamu wara adussa, laatamu wara aahonne laatamu wara xoqqa. Solomoni he qol77uwaassi so baggaa walahi bainna worqqan sheeshshiis. Qassi yarshshiyoosaikka zigaa xaulan kamettiis. 21 Solomoni Beeta Maqidasiyaa gidduwaa walahi bainna worqqan sheeshshiis; worqqaa sheeshshido qol77uwaa geliyo penggiyaayyo bolla qoriyaa yaanne haanne gakkiya worqqa sanssalataa tolidi alleeqissiis. 22 Yaatidi keetta giddo ubbaa worqqan sheeshshiis; qassi Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa sinttan de7iya yarshshiyoosaa worqqan sheeshshiis.

23 Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwan wottanau issoi issoi tammu waraa aduqqiya wogaraappe naa77u kiruubetu misileta massidi giigissiis. 24 Koiro kiruubiyaa qefee issoi ichchashu wara; naa77anttoi qassi ichchashu wara; koiro qefiyaa xeeraappe biidi naa77antto qefiyaa xeeraa gakkanaashin tammu wara. 25 Naa77antto kiruubeekka tammu wara; naa77u kiruubetu qottainne merai issi mala. 26 Issi kiruubiyaa geesai tammu wara; naa77anttuwaageekka hegaa keena. 27 Solomoni Beeta Maqidasiyan de7iya Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwan kiruubeta wottiis.

Eta qefee micetti uttiis; issi kiruubiyaa qefee issi bagga godaa bochchiyo wode, hinkko kiruubiyaa qefee qassi hinkko bagga godaa bochchees; eta naa77aa qefetikka so giddon issoi issuwaa bochchoosona. 28 Solomoni kiruubetakka worqqan sheeshshiis.

29 Qol77uwaanne wuigiyaa godaa ubbaa kiruubeta, zambbaanne ciyyida ciishshaa misiliyaa massidoogan alleeqissiis. 30 Beeta Maqidasiyaayyo so giddo kifiliyaa wuigiyaakka kare bagga kifiliyaa wuigiyaakka worqqan sheeshshiis.

31 Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa geliyo penggiyaassi wogaraa mittaappe sanqqata kessiis. Qosilettati ichchashu baggaara zoozee de7iyoogeeta. 32 Wogaraa mittaappe oosettida naa77u sanqqatu bollan kiruubeta, zambbaanne ciyyida ciishshaa misiliyaa massidi, sanqqata, kiruubetanne zambbaa worqqan sheeshshiis. 33 Hegaadankka, Beeta Maqidasiyaa wuige geliyo penggiyau wogaraappe kessido oiddu zooziyaara de7iya qosilettaa essiis. 34 I qassi he penggiyaayyo issi issi sanqqai gidduwan dakkotidi dooyettiyo naa77u sanqqata kessiis. 35 Kiruubeta, zambbaanne ciyyida ciishshaa misileta eta bolli massiis; he masettidaageetu bolli worqqaa issi mala oottidi sheeshshiis.

36 So baggaara de7iya dabaabaa gimbbiis; he gimbbee masettida shuchchaa heezzaa, issuwaa issuwaa bolli wottidi, issi zigaa masettaa eta bolli wottidi gimbbidoogaa.

37 GODAA Beeta Maqidasiyaa baasoi Solomoni kawotido oiddantto laittan, Ziifa giyo naa77antto aginan baasettiis. 38 Solomoni kawotido tammanne isiinintta laittan, Bula giyo hosppuntta aginan Beeta Maqidasee halchchidoogaadan muleera keexettidi polettiis. Solomoni Beeta Maqidasiyaa laappun laittan keexxidi wurssiis.

7

Solomoni Baayyo Kawo Keettaa Keexxiis

1 Solomoni ba keettaa tammanne heezzu laittan keexxidi wurssiis. 2 Liibaanoosa Woraa Keettaa geetettiya keettaa Solomoni keexxiis; he keettaa zananai xeetu wara; gomppai ishatamu wara; geesai hasttamu wara. Zigaa tuuqeti oiddu maaran eqqidosona; qassi masettida zigaa mudettati eta bolli wodhdhidosona; 3 mudettati heezzu maaran, issi issi maaran tammanne ichchashu mudettati de7oosona; eti muleera oitamanne ichchasha. 4 He keettaayyo maskkooteti heezzu maaran de7oosona; eti issoi issuwau sintta baazzan de7oosona. 5 Penggetinne maskkooteti oiddu zooziyaara de7oosona; maskkooteti heezzu maaran gididi, issoi issuwau sintta baazzan de7oosona.

6 Solomoni Tuuqetu Keettaa geetettiya keettaakka keexxiis; he keettaa zananai ishatamu wara; gomppai hasttamu wara. He keettaa sinttan daro tuuqiyan zemppidanne bollaara kaaran kamettida baranddai de7ees. 7 Qassi i pirddaayyo kawotaa araatai de7iyo Pirdda Keettaakka keexxiis; he keettai wuigiyaappe biidi kaaraa gakkanaashin zigan kametti uttiis. 8 Pirdda Keettaappe guyyen de7iya hara dabaaban bau daanau kawo keettaa hankko keettatudan oottidi keexxiis; ba keettaayeessi, Gibxxe kawuwaa na7eessikka he keettaa mala keettaa keexxiis.

9 Ha keettati ubbai, kareppe doommidi biidi dirssaappe soora de7iya gita gutaraara gakkanaashin, baasuwaappe doommidi kaaraa gakkanaashin, likkidi massidonne sooranne kareera soofidi giigissido muruta shuchchaappe oosettidosona. 10 Gimbbee hiixettidoi tammu

wara woikko hosppun wara gidiya lo77o masettida gita shuchchaana.
11 Hegaappe bolla baggaara likettidi masettida muruta shuchchainne
zigaa mudettai de7ees. 12 Gita dabaabaa yuushuwan de7iya gimbbee
GODAA Beeta Maqidasiyaadaaninne baranddaadan masettida shuchchaa
heezzaa, issuwaa issuwaa bolli wottidi, issi zigaa masettaa eta bolli wottidi
gimbbidoogaa.

Huraama Oosuwaa

13 Kawoi Solomoni kiittidi, Huraama giyo bitaniyaa Xiiroosa katamaappe
ehiissiis. 14 Huraama aayyiyaa am77e; a Nifttaaleema zare asa. A aawai
Xiiroosa asa. Huraami nahaasiyaa giyo birataa qoxxiyo hiillai de7iyo asa; i
nahaasiyaappe qoxxidi kessiyooban ubban keehippe loohida asa; Solomon-
akko i yiidi, a ooso ubbaa oottiis.

Naa77u Nahaasiyaa Tuussata
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 3:15-17)

15 Huraami issuwaa issuwaa geesai tammanne hosppun wara aduqqidi,
yuushoi tammanne naa77u wara aakkido naa77u tuussata nahaasiyaa
seerissidi tigidi kessiis. Tuussatuyyo giddoi kofa. 16 Hegaadankka, tuussatu
huuphiyan wottanau naa77u gumbbota nahaasiyaappe seerissidi, medhd-
hiis; issi issi gumbboi ichchashu wara aduqqees. 17-18 Tuussaa huuphiyan
de7iya issi issi gumbbota gitedan oottido laappun sanssalataa qaxiqallotu-
uninne naa77u maaraara roomaane giyo teeraa misiletun alleeqissi wot-
tiis. 19 Baranddan eqqida tuussatu bolli de7iya gumbboti ciishshaa meran
merettidosona; eta geesai oiddu wara. 20 Naa77u tuuqetu huuphiyan de7iya
gumbbotun mulumuqqetti uttida sohuwaappe bolla baggaara, sanssalataa
qaxiqalluwaappe kaallidi, naa77u xeetu roomaane teeraa misileti naa77u
maaran yuuyi aadhdhidi de7oosona. 21 Huraami he naa77u tuussata
Beeta Maqidasiyaa baranddaa matan essiis. Essidi ushachcha baggaara
eqqida tuussaa Yaakiina sunttiis; haddirssa baggaara eqqida tuussaa qassi
Boo7eeza sunttiis. 22 Tuussatu huuphiyan de7iya gumbboti ciishsha milatidi
merettidosona. Hegaadan hanidi tuussatu oosoi polettiis.

Nahaasiyaappe Medhdhido Abba Sainiyaa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 4:2-5)

23 Huraami Abba Sainiyaa giyo issi keehi gita sainiyaa nahaasiyaa bi-
rataappe seerissi tigidi medhdhiis. He Abba Sainiyaa doonai ha gaxaappe
ya gaxaa gakkanaashin tammu wara; geesai ichchashu wara; yuushoi qassi
hasttamu wara. 24 Abba Sainiyaa doonan kare baggaara ziqqi giidi, aara
oiqettidi merettida gosetu misileti de7oosona; he gosetu misileti naa77u
maaran, issi issi waran tammai tammai yuuyi aadhdhidi shuuyettidosona.
25 He Abba Sainee nahaasiyaa birataappe merettida tammanne naa77u
booratu misiletu zokkuwan uttiis. Booratu misiletuppe heezzati huuphessa
baggi, heezzati arggo baggi, heezzati tohossa baggi, heezzati qassi arshsho
baggi simmidi xeelliyaabaa milatoosona. Abba Sainee eta bolli uttiis; etayyo
guyye baggai giddokko simmi uttiis. 26 Abba Sainee issi takkaaro keena
ordde; a doonai wanccaa doonaa mala; qassi ciishshai ciyyidaagaakka
malatees. He Abba Sainee oitamu sha7u litiro gidiya haattaa oiqqiyaagaa.

Nahaasiyaa Gaareta

27 Huraami qassi tammu gaareta nahaasiyaa birataappe medhdhiis. He
gaareti issoi issoi oiddu wara adussa; oiddu wara aahonne heezzu wara
xoqqa. 28 He gaareti hagaadan oosettidosona; pude eqqida oiddu bi-
ratatu bolli piddi giida lochcha nahaase biratati oiqetti uttidosona. 29 He

biratatu bolli gaammota, booratanne kiruubeta milatissidi medhdhido misileti de7oosona; gaammotunne booratu misiletuppe huuphessaaranne tohossaara de7iya biratatu bolli qassi qoxxidi medhdhido ciishshaa enccurssaa misileti de7oosona. 30 Issi issi gaariyaayyo nahaasiyaappe oottido oiddu irzziizotinne irzziizota gatti waaxiyo nahaasiyaa kasoti de7oosona. Hegaadankka, oiddu zoozetun keriyaa zemppissiyoobati de7oosona. He zemppissiyoobati ciishshaa enccurssaa milatiya misiletun alleeqetti uttidosona. 31 Gaariyaa zemppissiyoobatu huuphiyan irzziizoti uttida shaashee de7ees; he shaashee gaariyaa xeeraappe pude issi wara gidiyaagaa xoqqu giidi, duge bagga wara gidiyaagaa ziqqi giidi merettiis. He shaashiyaayyo doonai yuuyi aadhdhidi misiliyan alleeqetti uttiis. 32 Irzziizotu geesai issi waranne bagga; irzziizoti lochcha nahaase biratatuyyo garssa baggaara de7oosona. Irzziizoti oiqetti uttido kasoti gaariyaara oiqetti uttidosona. 33 Irzziizoti olaa paraa gaariyaa irzziizotudan merettidosona; irzziizota gattidi oiqqiya kasoti, charkketinne raazheti ubbaikka nahaasiyaappe tigettidi oosettidosona. 34 He gaaretu ubbaa zoozetussikka eta tohossaara tohossaara etaara issuwaa gidi oiqettidi, nahaasiyaappe merettida zemppoti de7oosona. 35 Issi issi gaariyaa huuphiyaa yuushuwan issi waraayyo baggaa aduqqiya shaashee de7ees; zemppotinne lochcha nahaaseti gaariyaara oiqettidi, issuwaa gididi oosettidosona. 36 Ha zemppotuppenne lochcha nahaasetuppe gidduwan de7iya kallo sohotu ubbai kiruubetu, gaammotunne zambbatu misiletun alleeqetti uttidosona; qassi eta yuushoi ciishsha enccurssaa misiliyan alleeqetti uttiis. 37 Simmi tammu gaaretikka hagaadan oosettidosona; seerissidi eta tigido miishshai issuwaa gidiyo gishshau, eta geesaikka eta qottaikka issi mala.

38 Huraami meecettiyo tammu kereta nahaasiyaappe medhdhiis; issi issi keriyaa gomppai oiddu wara aaho gididi, hosppun xeetu litiro haattaa oiqqees; tammu gaaretussi huuphiyan huuphiyan issi issi meecettiyo keree de7ees. 39 Huraami gaareta ichchashata Beeta Maqidasiyaayyo huuphessa baggaara, ichchashata qassi Beeta Maqidasiyaayyo tohossa baggaara wottiis; qassi nahaasiyaappe oosettida Abba Sainiyaa Beeta Maqidasiyaappe tohossa arshsho baggi zaaridi essiis.

Beeta Maqidasiyaa Miishshata (Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 4:11-5:1)

40 Qassi Huraami kereta, akaafatanne kuixaarota medhdhiis; yaatidi Kawuwaa Solomonassi GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaa oottidi poliis.
41 I oottido oosotikka:
naa77u tuussata,
tuussatu huuphiyan wottiyo saine mala naa77u gumbbota,
tuussatu bolli de7iya naa77u gumbbota alleeqissiyo naa77u gite mala sanssalatata,
42 issi issi gumbbuwaa bolli naa77u maaran nahaasiyaappe merettida issi issi xeetu roomaane teeraa misileta, muleera oiddu xeetu roomaane teeraa misileta,
43 tammu gaareta, gaaretu bollan wodhdhiya, meecettiyo tammu kereta,
44 Abba Sainiyaanne appe garssan de7iya tammanne naa77u booratu misileta,
45 kereta, akaafatanne kuixaarota.
Huraami Kawuwaa Solomonayyo GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaassi medhdhido ha miishshata ubbaa qucettida nahaasiyaappe medhdhiis.
46 Kawoi Solomoni Sukkotappenne Xarttaanappe gidduwan, Yorddaanoosa dembban de7iya, nahaasiyaa biratataa seerissiyo sohuwan hageeta ubbaa

ootissiis. 47 Nahaasiyaa birataappe merettida ha miishsha ubbai keehi daro
gidido gishshau, Solomoni a mazzanissibeenna; hegaa gishshau, woisaa
deexxiyaabaakko likkee erettibeenna.
48 Qassikka Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaa giddon de7iya mi-
ishshata ubbaa worqqaappe merissiis. Hegeetinne:
worqqaappe oottido yarshshiyoosaa,
GODAA sinttan wottiyo oittai uttiyo xaraphpheezaa,
49 Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaappe sinttan ushachcha bag-
gaaranne haddirssa baggaara eqqida, ichchashu ichchashu xomp-
piyaa wottiyo ballata,
ciishshata, xomppetanne qapheta,
50 xuu7ata, xomppiyaa toissiyoobata, kuixaarota, ixaanaa cuwayiyoobata,
tamaa ekkiyo miishshatanne,
Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa giyo qol77uwaa penggetanne
Beeta Maqidasiyaayyo kare bagga penggeta oiqqida maaxafeta. Ha
miishshati ubbai worqqaappe oosettidosona.
51 Kawoi Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaa ubbaa poli-
doogaappe guyyiyan, a aawai Daawiti GODAAYYO dummayidi wottido
biraa, worqqaanne hara miishshatakka ubbaa ehiidi, Beeta Maqidasiyaa
buquraa minjjiyoosan wottiis.

8

GODAA Taabootai Beeta Maqidasiyaa Geliis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 5:2-6:2)

1 Hegaappe guyyiyan Kawoi Solomoni GODAA Taabootaa Daawita Kata-
maappe, Xiyooneppe kessidi, Beeta Maqidasiyaa ehanaadan, Israa7eela
cimata, zaretu ubbaa halaqatanne Israa7eela keettaa asata kaalettiyaageeta
Yerusalaame katamaa shiishshiis. 2 Etaaniima giyo laappuntta aginan,
Daase Baalai bonchchettiyo wode, Israa7eela asai ubbai Kawuwaa Solomon-
akko shiiqiis.
3 Israa7eela cimati ubbai gakkin, qeeseti Taabootaa denttidosona.
4 Leewatinne qeeseti, GODAA Taabootaa, Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa
giddon de7iya geeshsha miishshata ubbaa tookkidi ehiidosona. 5 Kawoi
Solomoninne aara de7iya Israa7eela yaa7ai kumettai Taabootaa
sinttan shiiqidi, qoodanau danddayettenna cora dorssaanne mehiyaa
yarshshidosona.
6 Hegaappe guyyiyan qeeseti GODAA Maachchaa Taabootaa Beeta Maqi-
dasiyaayyo giddo geeshsha qol77uwaa, Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha
Sohuwaa giyo sohuwaa ehiidi, kiruubetu misiletu qefetuppe garssa bag-
gaara wottidosona. 7 Micetti uttida kiruubetu qefeti Taabootaanne Taa-
bootaa tookkiyo kasota kammidosona. 8 Kasoti keehippe adussa gidiyo
gishshau, eta xeerai Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa sinttan
de7iya Geeshsha Sohuwan beettanau danddayees; shin Geeshsha So-
huwaappe kareera beettanau danddayenna. Eti hachchi gakkanaashin he
sohuwan de7oosona. 9 Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyido wode, GO-
DAI etaara maachchaa maacettido Siinaa Deriyan Muusee wottido naa77u
masettida shuchchatuppe attin, Taabootaa giddon harabi aibinne baawa.
10 Qeeseti Geeshsha Sohuwaappe kiyin, shaarai GODAA Beeta Maqi-
dasiyaa kumiis. 11 He shaaraa gaasuwan qeeseti bantta oosuwaa oottanau
danddayibookkona; aissi giikko, GODAA bonchchoi a Beeta Maqidasiyaa
kumi uttiis.

12 Hegaappe guyyiyan Solomoni hagaadan yaagiis; “Abeet GODAU, neeni,
‘Taani xuma shaaran de7ana’ yaaga wottadasa. 13 Taani tumuppe neeyyo
lo77o Beeta Maqidasiyaa, neeni an merinau de7ana sohuwaa keexxaas”
yaagiis.

Solomoni Asaassi Haasayido Haasayaa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 6:3-11)

14 Israa7eela yaa7ai kumettai eqqidaashin, kawoi etakko simmidi, ha-
gaadan yaagidi eta anjjiis; 15 “GODAI Israa7eela Xoossai galatetto! Ta
aawaa Daawitassi ba doonan odido ufaissaa ba kushiyan poliis. He i odido
ufaissai, 16 ‘Taani ta asaa Israa7eela Gibxxeppe kessada ehiido gallassaappe
doommin, ta sunttai an de7ana mala, Beeta Maqidase keexxanau Israa7eela
zaretu giddon ai katamanne doorabeikke; shin ta asaa Israa7eela kaalettana
mala, taani Daawita dooraas’ yaagiis.
17 “Ta aawai Daawiti GODAA Israa7eela Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqi-
dase keexxanau ba wozanan qoppiis. 18 SHin GODAI ta aawaa Daawita,
‘Neeni ta sunttaayyo Beeta Maqidase keexxanau ne wozanan qoppido
gishshau, lo77obaa oottadasa. 19 Gidikkonne, Beeta Maqidasiyaa ke-
exxanaagee nena gidakka; ta sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanaagee
ne gulbbataappe yelettana ne na7aa’ yaagiis.
20 “Ha77ikka GODAI ba immana giido ufaissaa qaalaa poliis. GODAI kase
immido ufaissaadankka taani ta aawaa Daawita sohuwan kawotaasinne
ha77i Israa7eela kawotaa araatan uttaas. Qassi GODAA Israa7eela Xoossaa
sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxaas. 21 GODAI nu aawata Gibxxeppe
kessido wode etaara maacettido maachchai de7iyo Taabootaayyookka a
giddon sohuwaa injjeyaas” yaagiis.

Solomona Woosaa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 6:12-42)

22 Hegaappe guyyiyan Solomoni GODAAYYO yarshshiyo sohuwaa sinttan,
Israa7eela yaa7ai kumettai de7iyoosan eqqidi, ba kushiyaa saluwaa zaaridi
micciis. 23 Miccidi hagaadan yaagidi woossiis; “Abeet GODAU, Israa7eela
Xoossau, bolla saluwan woikko garssa sa7an ne mala xoossi baawa. Neeni
ne maachchaa naagaasa; ba kumetta wozanaappe ne sinttan hemettida
ne ashkkarata aggenna siiquwan siiqaasa. 24 Ne ashkkaraayyo, ta aawaa
Daawitayyo neeni oottana gaada haasayido qaalaa naagadasa; neeni kase
ne doonan haasayidoogaa ne kushiyan hachchi poladasa.
25 “Ha77ikka abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, neeni ne ashkkaraassi,
ta aawaa Daawitassi, ‘Neeni ta sinttan hemettidoogaadan ne naatikka ta
sinttan hemettana mala bantta ogiyaa naagikko, ta sinttan Israa7eela ka-
wotaa araatan uttiya asa neeni mulekka xayakka’ yaagido qaalaa pola.
26 Abeet Israa7eela Xoossau, neeni ne ashkkaraayyo, ta aawaa Daawitayyo
haasayido ne qaalaa ha77ikka aggoppa.
27 “SHin Xoossai tumu sa7an de7aneeyye? Be7a, saloti, ubbaappe xoqqan
de7iya saloikka neeyyo gidanau danddayenna. Yaatin, ha taani keexxido
Beeta Maqidasee neeyyo ai keenaa guuxxanddeeshsha! 28 Gidikkonne,
abeet GODAU, ta Xoossau, taani ne ashkkarai hachchi woossiyoogaanne
watiwatiyoogaa neeni ezgga. 29 Neeni, ‘Ta sunttai he sohuwan de7ana’
giido ha Beeta Maqidasiyaa ne aifee qamminne gallassi xeello. Taani ne
ashkkarai ha sohuwaakko simmada, woossiyo woosaa neeni siya. 30 Taani
ne ashkkarainne ne asai Israa7eeli ha Beeta Maqidasiyaakko simmidi, wati-
watiyo watiwatuwaa neeni siya. Neeni de7iyoosan saluwan siyada, nuuyyo
atto yaaga.

31 “Issi asi ba shooruwaa naaqqidi kashi gin, a caaqettanau ha Beeta
Maqidasiyaa ehin, a giddon de7iya yarshshiyo sohuwaa sinttan i caaqqikko,
32 neeni saluwan siya; siyada ootta. Ne ashkkaratu gidduwan pirdda.
Mooranchchaa bolli pirddada, i oottidobaa a bolli zaara; xilluwaa shatint-
tada, ayyo a xillotettaadan zaara.
33 “Ne asai Israa7eeli ne bolli nagaraa oottido gaasuwan morkkiyan
xoonettidi, eti neekko simmidi, ne sunttaa xeesidi, ha Beeta Maqidasiyan
nena woossikkonne neeyyo watiwatikko, 34 neeni saluwan siya. Siyada
ne asaa Israa7eela nagaraa atto yaaga; yaatada neeni kase eta maizza
aawatuyyo immido biittau eta guyye zaara.
35 “Ne asai ne bolli nagaraa oottido gaasuwan saloti gorddettiininne
irai bukkennan ixxin, eti ha sohuwaa simmidi, woossikkonne neeni eta
un77ettido gishshau ne sunttaa xeesidi, bantta nagaraappe simmikko, neeni
saluwan siya. 36 Siyada ne ashkkaratu nagaraa, ne asaa Israa7eela nagaraa
atto yaaga. Eti hemettanau bessiya lo77o ogiyaa eta tamaarissa; yaatada
neeni ne asaa laatissido biittan iraa bukissa.
37 “Biittaa bollan koshai woikko boshai yin, woikko kattaa xuuggi xaissiya
carkkoi woikko boolee woikko gumbburoi biittaa bollan yin, woikko mork-
kee eta katamata dooddin, woikko ai mala bashshai woikko harggee yin,
38 ne asaa Israa7eelappe ooninne nena woossikkonne neeyyo watiwatikko,
qassi ai asinne ba wozanan un77ettiyoobaa eridi, ha Beeta Maqidasiyaakko
simmidi, ba kushiyaa miccikko, 39 neeni de7iyoosan saluwan siya. Siyada
eta nagaraa atto yaaga; yaatada etau ootta. Neeni asaa wozanaa eriy-
oogaadankka, asa ubbau a oosuwaadan oosuwaadan imma. Aissi giikko,
asaa ubbaa wozanaa eriyai ne xalaala. 40 Yaatikko, neeni nu maizza
aawatuyyo immido biittan de7iyo wode ubban, eti neeyyo yayyana.
41-42 “Hegaadankka, ne asaa Israa7eela gidenna kare biittaa asi ne gita
sunttaabaanne neeni ne asaayyo oottido maalaalissiya oosotubaa siyidi,
haaho biittaappe yiidi, ha Beeta Maqidasiyaakko simmidi, nena woossikko,
43 neeni de7iyoosan saluwan siya. Ne asati Israa7eelati eriyoogaadan, sa7an
de7iya asai ubbai ne sunttaa erana malanne neeyyo yayyana mala, qassi
taani keexxido ha Beeta Maqidasee, neeyyo goinniyo soho gididoogaa eti
erana mala, he kare biittaa asi nena woossiyoobaa ayyo pola.
44 “Ne asati bantta morkketa olana mala neeni kiittidosaa aunne biidi,
eti neeni doorido ha katamaakkonne taani ne sunttaayyo keexxido Beeta
Maqidasiyaakko simmidi, nena GODAA woossikko, 45 eta woosaanne wati-
watuwaa saluwan neeni siya; siyada etau xoonuwaa imma.
46 “Nagara oottenna asi bainnaagaadankka, eti ne bolli nagaraa oottin,
neeni etayyo hanqqettada morkketuyyo eta aattada immin morkketikka
eta omooddidi, haakkin matinkka bantta biitti ekkidi efin, 47 eti he omood-
ettido biittan de7iiddi, bantta wozanan nagaraappe simmikko, he omood-
ettido biittan eti de7iiddi, ‘Nuuni nagaraa oottida; nuuni moorida; nuuni
iitabaa hanida’ yaagidi neeyyo watiwatikko, 48 banttana omooddidi efi-
ida morkketu biittan de7iiddi, eti bantta kumetta wozanaappenne bantta
kumetta qofaappe neekko simmikko, neeni eta maizza aawatuyyo im-
mido eta biittaakko, neeni doorido katamaakkonne taani ne sunttaayyo
keexxido Beeta Maqidasiyaakko simmidi, nena woossikko, yaatikko, 49 eta
woosaanne eta watiwatuwaa neeni de7iyoosan saluwan siya. Siyada etau
pirdda. 50 Ne asai ne bolli oottido nagaraanne moorido mooruwaa atto
yaaga; eta omooddidi efiida asati etayyo qarettanaadan ootta. 51 Aissi giikko,
eti he birataa seerissiya cooce mala biittaappe, Gibxxeppe neeni kessido ne
asatanne ne buzota.

52 “Taani ne ashkkarainne ne asai Israa7eeli watiwatiyoogaa ne aifee
xeello; qassi eti waassiyo wode audenne neeni etayyo alla. 53 Aissi giikko,
abeet Ubbaa Haariya GODAU, neeni kase nu aawata Gibxxeppe kessiyo
wode ne ashkkaraa Muuse baggaara odidoogaadan, eta neeni sa7an de7iya
kawotettatu ubbaa giddoppe ne buzo oottanau dummayadasa” yaagidi
woossiis.

Solomona Wurssetta Anjjuwaa

54 Solomoni GODAA woosaanne watiwatuwaa polidoogaappe guyyiyan,
ba kushiyaa saluwaa miccidi yarshshiyo sohuwaa sinttan gulbbatidosaappe
denddi eqqiis. 55 Eqqidi Israa7eela yaa7aa ubbaa ba qaalaa xoqqissidi,
hagaadan yaagidi anjjiis; 56 “I kase haasayido ba qaalaadan ba asaa Is-
raa7eela shemppissida GODAI galatetto; i ba ashkkaraa Muuse baggaara
immido lo77o ufaissai ubbai polettiis. 57 GODAI nu Xoossai kase nu
aawatuura de7idoogaadan, nunaarakka de7o; i nuna mulekka aggoppo
woikko yeggoppo. 58 Nuuni a ogetun ubban hemettana malanne i nu
aawatussi immido azazota, wogatanne higgeta naagana mala, nu wozanaa
baakko zaaro. 59 Hachchi hachchi de7uwaassi koshshiyoogaadan, GO-
DAI tana ba ashkkaraanne ba asaa Israa7eela maaddana mala, taani GO-
DAA sinttan woossaidda giido ha qaalati qamminne gallassi GODAAKKO,
nu Xoossaakko, shiiqona. 60 Hegeenne, sa7an de7iya asai ubbai GO-
DAI Xoossaa gidiyoogaanne appe attin hara xoossi bainnaagaa eranaassa.
61 Hachchiigaadankka intte a wogaadan hemettanaunne ayyo azazettanau
GODAAYYO, nu Xoossaayyo, intte wozanai ammanettiyaagaa gido” yaagidi
anjjiis.

Beeta Maqidasiyaa Anjjissuwaa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 7:4-10)

62 Hegaappe guyyiyan kawoinne Israa7eela asai ubbai issippe GODAA
sinttan yarshshuwaa yarshshidosona. 63 Solomoni GODAAYYO issippetettaa
yarshshuwaa yarshshanau laatamanne naa77u sha7u booratanne
xeetanne laatamu sha7u dorssata shiishshiis. Hegaadan oottidi kawoinne
Israa7eela asai ubbai GODAA Beeta Maqidasiyaa anjjissidosona. 64 Kawoi
Solomoni Beeta Maqidasiyaayyo sintta baazzan de7iya giddo dabaabaa
he gallassi dummayiis. Dummayidi he sohuwan xuuggiyo yarshshuwaa,
kattaa yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaappe modhdhuwaa
yarshshiis. I hegaa oottidoogee GODAA sinttan de7iya, nahaasiyaa
giyo birataappe oosettida yarshshiyo sohoi xuuggiyo yarshshuwaa,
kattaa yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaappe modhdhuwaa
yarshshanau guuxxido gishshaassa.

65 He wode Solomoninne Israa7eela asai ubbai laappun gallassaayyo
Daase Baalaa bonchchiis; Israa7eela zawan Hamaata Pinuwaappe biidi
Gibxxe SHaafaa gakkanaashin de7iya cora asai GODAA Xoossaa sinttan
baalaa bonchchanau shiiqiis. 66 Wonttetta gallassi kawoi asaa moissiis;
asai kawuwaa anjjidi, GODAI ba ashkkaraa Daawitayyoonne ba asaa Is-
raa7eelayyo oottido kehatettan ufaittiiddinne wozanappe pashkkiiddi, ba
soo ba soo biis.

9

GODAI Solomonayyo Naa77anttuwaa Qoncciis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 7:11-22)

1 Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaanne kawo keettaa keexxidi makki-
doogaappenne oottanau amottido amuwaa ubbaa polidoogaappe guyyiyan,

2 Gabaa7oona kataman kase qonccidoogaadan, GODAI naa77anttuwaa ayyo
qoncciis. 3 Qonccidi GODAI a hagaadan yaagiis; “Neeni ta sinttan woossido
woosaanne watiwatido watiwatuwaa taani siyaas. Neeni keexxido Beeta
Maqidasee merinau ta sunttai an xeesettana mala oottada taani geeshshaas;
ta aifeenne ta wozanai ubba wode ha Beeta Maqidasiyan de7ana.
4 “Nena gidikko, neeni ne aawai Daawiti hemettidoogaadan boree bain-
nan suuretettan ta sinttan hemettikko, taani azazidobaa ubbaa oottikkonne
ta wogaanne ta higgiyaa naagikko, 5 taani ne aawaa Daawitayyo, ‘Israa7eela
kawotaa araatan uttiya asa neeni mulekka xayakka’ giidoogaadan, ne ka-
wotaa araataa Israa7eela bolli merinau minttada essana.
6 “SHin neeni woikko ne naati tana kaalliyoogaa aggidi wora simmikko,
taani inttena azazido ta azazuwaanne ta wogaa naagennan ixxikkonne
hara xoossatuyyo oottanaunne goinnanau biikko, 7 yaatikko, Israa7eela
asaa taani kase etayyo immido biittaappe xoqollana; taani ta sunttaayyo
geeshshido ha Beeta Maqidasiyaakka aggaagana. Aggin Israa7eelati asaa
ubbaa giddon haiseyiyoobaanne qilliicciyoobaa gidana. 8 Ha Beeta Maqi-
dasee qolettidabai keelettido soho gidana; mataara kanttiya asi ubbi dagam-
miiddinne ‘Poora!’ giiddi, ‘GODAI ha biittaanne ha Beeta Maqidasiyaa
aibissi hagaadan oottidee?’ yaagana. 9 Yaagin asai, ‘Eta maizza aawata
Gibxxeppe kessida GODAA bantta Xoossaa eti aggidi, hara xoossata kaallido
gishshaassinne etayyo oottidi goinnido gishshaassi, GODAI eta bolli ha
iitabaa ubbaa ehiis’ yaagidi zaarana” yaagiis.

Solomoni Oottido Hara Oosota
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 8:1-18)

10 Solomoni ha naa77u keettata, Beeta Maqidasiyaanne kawo keettaa
keexxido laatamantta laittaa wurssettan, 11 Xiiroosa Kawoi Kiiraami i
koyiyo xiiddaa, zigaanne worqqa ubbaa immido gishshau, Galiilan de7iya
laatamu katamata Solomoni ayyo immiis. 12 SHin Kiiraami Xiiroosa kata-
maappe kiyidi, Solomoni ayyo immido katamata be7anau biido wode, kata-
mati a ufaissibookkona. 13 Yaatin, Kiiraami Solomona, “Ta ishau, hageeti
neeni taayyo immidoogeeti aiba katamee?” yaagiis. Hegaa gishshau,
i he katamata, “Pattenna biittaa” yaagidi sunttiis. He heerai hachchi
gakkanaashinkka he sunttan xeesettees. 14 Kiiraami oiddu sha7u kilo
giraame deexxiya worqqaa Kawuwaa Solomonayyo yeddi wottiis.
15 GODAA Beeta Maqidasiyaa, ba keettaa, Miillo, Yerusalaame kata-
maa gimbbiyaanne Haxoora, Magiddonne Gezeera katamata gimbbanau
Kawuwaa Solomonayyo gabbaarati de7oosona. 16 Gibxxe biittaa Kawoi kase
Gezeera katamaa oiqqiis; oiqqidi katamaa taman xuuggiis. Kataman de7iya
Kanaane asatakka woriis; yaatidi Solomoni machchido ba na7eeyyo woito
oottidi immiis; 17 immin Solomoni Gezeera katamaa wotti yeggidi keexxiis.
Hegaadankka qassi, Solomoni Hirkki Beeti-Horoona, 18 Baa7ilaata, Yihu-
daa Bazzuwan de7iya Taamaara katamaa, 19 miishshaa minjjiyo katamata
ubbaa, ba paratanne paraa gaareta wottiyo katamatanne Yerusalaamen,
Liibaanoosaaninne ba haariyo biittan ubban keexxanau amottido ubbaa
keexxiis.
20 Amooretuppe, Hiitetuppe, Parzzetuppe, Hiiwetuppenne
Yaabuusatuppe attida asati ubbai Israa7eela asa gidokkona; 21 eti Israa7eela
asati biittaappe wurssi xaissanau danddayennan aggin, he biittan attida
asatu zerettata. Solomoni eta gabbaaratettaa ootissiis; eti hachchi
gakkanaashinkka gabbaaratettan oottoosona. 22 SHin Solomoni Israa7eela
asatuppe oonanne ailleyibeenna; eti ayyo oosanchchata, olanchchata,
olanchchatu halaqatanne gadaawata, paraa gaareta laaggiyaageetu

halaqatanne paraasata gididi oottidosona. 23 Hegaadankka qassi, eti Solomona oosuwaa oottiyaageetu halaqata; etappe ichchashu xeetanne ishatamati oosuwaa oottiya gabbaarata xeellidi ootissoosona.

24 Gibxxe Kawuwaa na7iyaa Daawita Katamaappe Solomoni iyyo keexissido keettaa pude biidoogaappe guyyiyan, i Miillo gimbbiis.

25 Solomoni GODAAYYO gimbbido yarshsho sohuwan xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa laittan heezzutoo yarshshees; GODAA sinttan ixaanaakka cuwayees. Yaatiiddi Beeta Maqidasiyaa poliis.

26 Hegaappe guyyiyan Kawoi Solomoni Eedooma biittan Zo7o Abbaa doonan, Eelaata giyo katamaa matan de7iya Eexiyooni-Gaabiran markkabeta medhdhiis. 27 Kawoi Kiiraami Solomona asatuura oottana mala markkabiyaa laaguwaa loohida ba asata kiittiis. 28 Kiittin eti Ofiira biitti biidosona; biidi yaappe tammanne oiddu sha7u kilo giraamiyaappe dariya worqqaa Kawuwaa Solomonayyo ekkidi yiidosona.

10

Saaba Kawiyo
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 9:1-12)

1 Saaba kawiyaa GODAA sunttan woretida Solomona woriyaa siyada, deexo oishata ekkada, a paaccanau denddaasu. 2 Denddada sawuwaa, keehi daro worqqaanne al77o shuchchaa caanettida daro gaameelatu cugiyaara keehi daro ajaban Yerusalaame gakkada, Solomona sintti aadhdhaasu. Aadhdhada ba wozanan de7iyaabaa ubbaa Solomonayyo yootaasu. 3 Solomoni a oichchidobaa ubbaa odiis; iyyo birshshennan appe geemmi attidabi aibinne baawa. 4 Saaba kawiyaa Solomona aadhdhida eratettaa, i keexxido kawo keettaa, 5 a maaddan shiiqiya qumaa, a oosanchchati uttiyo utettaa, a ashkkarati oottiyo oosuwaanne maayiyo maayuwaa, a eessaa tigiyaageetanne GODAA Beeta Maqidasiyan i xuuggiyo yarshshuwaa be7ido wode, i wozanai gagettiis.

6 Hegaappe guyyiyan a kawuwaa, “Nebaanne ne aadhdhida eratettaabaa taani ta deren de7aidda siyidoogee tuma. 7 SHin taani yaada, ta aifiyaa biraanan be7ana gakkanaashin eti taayyo yootidobaa ammanabeikke. Taayyo asai yootidoogee bagganne gakkenna; aadhdhida eratettankka duretettankka taani siyidoogaappe keehi darees. 8 Ubba wode ne sinttan eqqidi, ne aadhdhida eratettaa siyiya ne asatinne ne oosanchchati aiba ufaittiyoonaashsha! 9 Nenan ufaittidi, nena Israa7eela kawotaa araatan utissida GODAI ne Xoossai galatetto! GODAI Israa7eela asaa merinau siiqido gishshau, neeni suure pirddaanne xillotettaa oottana mala i nena kawoyiis” yaagaasu.

10 Yaagada kawiyaa oiddu sha7u kilo giraame deexxiya worqqaa, keehi daro sawuwaanne al77o shuchchaa kawuwaayyo immaasu. Saaba kawiyaa Kawuwaa Solomonayyo immidoogaa keena daro sawuwaa hegaappe simmin ooninne ehibeenna.

11 (Kawuwaa Kiiraama markkabeti, Ofiirappe worqqaa ehiidaageeti yaappekka sanddale giyo keehi daro mittaanne al77o shuchchaa ehiidosona. 12 Kawoi Solomoni he sanddalliyaappe GODAA Beeta Maqidasiyaanne kawo keettaa tuuqeta, mazamuriyaa yexxiyaageetuyyo diittaanne maazinqqiyaa merissiis. Hegaa mala sanddalee he gallassappe haa simmin yinne erenna, beettinne erenna.)

13 Kawoi Solomoni kawoi immanau bessiya imotaappe haraa, Saaba Kawiyaa amottada a oichchidobaa ubbaa iyyo immiis. Hegaappe guyyiyan Saaba Kawiyaa ba ajabaara denddada, ba biitti simmaasu.

Solomona Aquwaa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 9:13-28)

14 Solomoni laittan laittan ekkiyo worqqai laatamanne heezzu sha7u kilo
giraame deexxiyaagaa. 15 Hegee zal77anchchatuppe ekkido qaraxaanne
Araba biittaa kawotu ubbaappenne Israa7eela biittaa haariyaageetuppe
ekkido giiraa gujjennaana. 16 Solomoni naa77u xeetu wogga gonddalleta
qoxxido worqqaappe merissiis; issi issi gonddalliyan laappun kilo giraame
gidiya worqqai geliis. 17 Qassikka i heezzu xeetu qeeri gonddalleta qoxxido
worqqaappe merissiis; issi issi qeeri gonddalliyan naa77u kilo giraame
gidiya worqqai geliis. Kawoi he gonddalleta Liibaanoosa Woraa Keettaa
giyo keettan wottiis.

18 Qassikka kawoi issi gita kawotaa araataa danggarssaa zaaliyaappe
merissidi, muruta worqqan sheeshshiis. 19 Kawotaa araatai de7iyoosaa
pude kiyanau yedhdhiyo usuppun xekkati de7oosona. He araatai guyye
baggaara kiikiyan muumi uttiis. Araatau naa77u baggaarakka qesiyaa
zemppissiyo sohoti de7oosona; he naa77u sohotu lanqqiyankka eqqida issi
issi gaammo misilee de7ees. 20 He araataa pude kiyiyo usuppun xekkatun
ya baggaaranne ha baggaara issi issi gaammo misilee, muleera tammanne
naa77u misileti de7oosona. Hagaa mala kawotaa araatai hara kawotettan
awaaninne oosettibeenna.

21 Kawoi Solomoni ushshaa uyiyo miishsha ubbai worqqaappe oosettiis;
Liibaanoosa Woraa Keettan de7iya miishsha ubbaikka muruta worqqaappe
oosettiis. Issibainne birappe oosettibeenna; aissi giikko, Solomona wode
biri mulekka go77iyaabadan qoodetti erenna. 22 Kawuwaayyo Kiiraama
markkabetuura zal77iya gita markkabeti abban de7oosona. He markkabeti
worqqaanne biraa, danggarssaa zaaliyaa, geleshshotanne qaareta caani
ekkidi, heezzu laittaappe issiton simmoosona.

23 Kawoi Solomoni duretettaaninne aadhdhida eratettan sa7an de7iya
kawotu ubbaappe dariis. 24 Sa7an de7iya asai ubbai a sintti aadhd-
hanaunne Xoossai a wozanan wottido aadhdhida eratettaa siyanau koyees.
25 Laittaappe laittan yiya ubbai ayyo immanau worqqanne bira miishshata,
maayota, ola miishshatanne sawuwaa, paratanne baqulota ekkidi yees.

26 Solomoni paraa gaaretanne parata shiishshiis; ayyo issi sha7anne oiddu
xeetu paraa gaaretinne tammanne naa77u sha7u parati de7oosona. I eta
paraa gaaretu katamatuuninne banaara Yerusalaamen wottiis. 27 Kawoi
Yerusalaamen biri shuchchadan korettanaadan, zigikka bargguwan dicciya
ettaadan corattanaadan oottiis. 28 Solomona parati Gibxxeppenne Qaawe
giyo biittaappe yiidosona. Kawuwaa zal77anchchati eta Qaaweppe mi-
ishshan shammidi ehoosona. 29 Eti issi issi paraa gaariyaa usuppun xeetu
xaqara biran, issi issi paraa xeetanne ishatamu xaqara biran Gibxxeppe
shammidi ehoosona; ehiidi etikka Hiitetu kawotussi ubbatussinne Sooriyaa
kawotussi baizzoosona.

11

Solomoni Xoossaappe Wora Simmiis

1 Kawoi Solomoni daro allaga biittaa maccaasata siiqiis; hegeetinne
Gibxxe kawuwaa na7ee bolli gujjin Moo7aabatu, Amoonatu, Eedoomatu,
Sidoonatunne Hiitetu maccaasata. 2 Eti, “Intte ha asatuura ehuwan geluwan
walahettoppite; aissi giikko, eti intte wozanaa tumuppe bantta eeqaa xoos-
satukko zaarana” yaagidi GODAI Israa7eela asaayyo odido kawotettatu
maccaasata; shin Solomoni etaara siiquwan qashettiis. 3 Solomonayyo
kawotu naata gidiya laappun xeetu machchetinne heezzu xeetu baakkoti

de7oosona. A maccaasati a wora zaaridosona. 4 Solomoni cimi cimidi
biishin, a maccaasati a wozanaa hara xoossatukko zaaridosona; yaatin, a
aawaa Daawiti kumetta wozanaappe siiqidoogaadan, GODAA ba Xoossaa
i siiqibeenna. 5 Solomoni Asttaarooto giyo Sidoonatu xoosseeyyoonne
Molooka giyo Amoonatu xoossaayyo, sheneyiyaagaayyo goinniis. 6 Yaanidi
Solomoni GODAA sinttan iitabaa oottiis; a aawaa Daawiti kaallidoogaadan,
GODAA polo kaallibeenna.

7 Hegaappe guyyiyan Solomoni Kamoosha giyo tuna eeqaayyoonne
Amoonati eeqiyo, Molooka[2] giyo tuna eeqaayyo Yerusalaame katamaappe
arshsho baggan de7iya deriyaa huuphiyan goinniyo xoqqa sohota keexxiis.
8 Allaga biittaappe ekkido ba maccaasatu ubbaayyookka i hegaadan gi-
igissiis; giigissin eti bantta xoossatuyyo yan ixaanaa cuwayidosonanne
yarshshuwaa yarshshidosona.

9 Ayyo naa77utoo qonccida GODAAPPE Israa7eela Xoossaappe Solomona
wozanai wora simmido gishshau, GODAI a hanqqettiis. 10 Hara xoos-
sata kaallennaadan GODAI Solomona azaziis; gidikkonne, Solomoni GO-
DAA azazuwaa naagibeenna. 11 Hegaa gishshau, GODAI Solomona ha-
gaadan yaagiis; “Neeni hagaadan hanido gishshau, taani nena azazido ta
maachchaanne ta wogaanne neeni naagennan ixxido gishshau, taani ne
kawotettaa neeppe dafa ekkada, ne ashkkaratuppe issuwaayyo immana.
12 Gidikkonne, ne aawaa Daawita gishshau taani hagaa neeni paxa de7iyo
laittan dafa ekkikke; ne na7aa kushiyaappe dafa ekkana. 13 Hegaakka qassi
kawotettaa muliyaa appe dafa ekkikke; ta ashkkaraa Daawita gishshaunne
taani doorido katamaa Yerusalaame gishshau issi zariyaa ayyo immana”
yaagiis.

GODAI Solomona Bolla Baarigaarata Denttiis

14 Hegaappe guyyiyan GODAI Eedoomiyaa Hadaada, Eedooma biit-
taa kawotu zare gididaagaa baarigaara oottidi Solomona bolli denttiis.
15 Hagaappe kase baggan Daawiti Eedooma asatuura olettido wode, haiqqi-
daageeta moogissanau pude biida ola gadaawai Yoo7aabi, Eedooman de7iya
attumaasa ubbaa wori wurssiis. 16 Eedooman de7iya attumaasa ubbaa
xaissana gakkanaashin Yoo7aabinne Israa7eela asai ubbai yan usuppun
agina uttiis.

17 SHin he wode guutta na7a gidida Hadaadi, a aawaassi oottida Ee-
dooma oosanchchatuppe amaridaageetuura Gibxxe biitti baqatiis. 18 Eti
Midiyaamappe denddidi, Paaraana biidosona; Paaraanappe banttanaara
asaa ekkidi Gibxxe biitti, Gibxxe kawuwaakko biidosona. Kawoi Hadaa-
dayyo issi keettaanne gadiyaa immidi, qumaakka ayyo azaziis. 19 Hadaadi
kawuwaa keehippe ufaissiis; ufaissin kawoi ba keettaayee, Kawee Xaafi-
neesi michchiyo ayyo machcho immiis. 20 Xaafineesi michchiya ayyo
Ganubaata giyo na7aa yelaasu. Yelin Xaafineesa a kawo keettan dichchaasu;
Ganubaati yan kawuwaa naatuura issippe de7iis.

21 Hadaadi Gibxxen de7iiddi Daawiti haiqqidi ba maizzan
gaittidoogaanne ola gadaawai Yoo7aabikka haiqqidoogaa siyiis; siyidi
Hadaadi kawuwaayyo, “Taani ta biitti simmana mala tana yedda” yaagiis.

22 Yaagin kawoi a, “Neeyyo hagan aibi pacciinee neeni ne biitti baanau
koyiyoi?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Hadaadi, “Taayyo aibinne paccibeenna; shin taani baana”
yaagiis.

---

2 **11:7** Molooka: Amoonatu eeqai, Molooki Ibraawettuwan Milkkaama geetettees.

23 Hegaadankka qassi, Xoossai Eliyadaa7a na7aa Razoona giyoogaa
Solomona bolli baarigaara oottidi denttiis; Razooni Xooba Kawuwaa
Hadaadi7eezerappe baqatiis. 24 Daawiti Xooba biittaa olanchchata xais-
sido wode, Razooni baayyo asaa shiishshidi, shittatu halaqa gidiis; shittati
Damasqqo biidi, he katamaa oiqqidi, yan uttidi, Razoona kawoyidosona.
25 Hadaadi medhdhido metuwaa bollikka gujjidi, Solomoni de7ido keenan
ubban Razooni Israa7eelatuyyo baarigaara gidiis; yaatidi i Sooriyan kawo-
tidi Israa7eela asaa morkkiis.

Xoossai Iyorbbaamassi Immana Giidobaa

26 Hegaa bollikka Nabaaxa na7ai Iyorbbaami Solomona bolli makka-
lidi denddiis; i Solomona ashkkaratuppe issuwaa. I Efireema biittan Xa-
reedappe yiida asa; a aayyiyaakka Xiruu7o giyo am77iyo. 27 Kawuwaa bolli
i makkalidi denddido taarikee hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. Solomoni
Miillo gimbbiisinne ba aawaa Daawita Katamaa yuushuwaa gimbbiyan
de7iya kallo sohuwaa kunttiis. 28 Iyorbbaami mino asa; Solomoni ha
wodallai ba oosuwaa waati loitti oottiyaakko be7iis; be7idi Minaasenne
Efireema biittan oottiya gabbaaratu ubbaa bolli a halaqa oottidi sunttiis.

29 Issi gallassi Iyorbbaami Yerusalaame katamaappe kiyidi bees; biishin
Seeloppe yiida, hananabaa yootiya Akiiyi aara ogiyan gaittiis. Akiiyi he
wode ooratta maayuwaa maayi uttiis. Dembban eta naa77aa xalaalai
de7oosona. 30 Akiiyi ba maayido ooratta maayuwaa oiqqidi, tammanne
naa77u kessidi pooshshiis. 31 Pooshshidi Iyorbbaama hagaadan yaagiis;
“Tammu pooshota neeyyo ekka. Aissi giikko, GODAI Israa7eela Xoos-
sai hagaadan yaagees; ‘Be7a, taani kawotettaa Solomona kushiyaappe
pooshshada, tammu zareta neeyyo immana hanais. 32 SHin ta ashkkaraa
Daawita gishshaunne Israa7eela zaretu ubbaa giddoppe taani doorido
Yerusalaame katamaa gishshau, issi zariyaa ayyo aggana. 33 Taani hagaa
oottana gaasoi, Solomoni tana aggidi Sidoonatu xoossee Asttaarootiyyo,
Moo7aabatu xoossaa Kamooshayyoonne Amoonatu xoossaa Molookayyo
goinnido gishshaassanne ta ogiyan hemettennan, ta sinttan suurebaa ha-
nennaaninne a aawai Daawiti naagidoogaadan ta wogatanne ta higgeta
naagennan ixxido gishshaassa.

34 “ ‘Gidikkonne, taani kawotettaa Solomona kushiyaappe wurssa
ekkikke; taani dooridonne ta azazuwaanne ta wogaa naagida ta ashkkaraa
Daawita gishshau, Solomoni paxa de7ido peeshan ubban i haaranaadan
oottaas. 35 Hegaappe guyyiyan taani kawotettaa a na7aa kushiyaappe
ekkana; ekkada tammu zareta neeyyo immana. 36 Ta sunttai an xeesettana
mala, taani doorido Yerusalaame kataman ubba wodekka ta ashkkaraa
Daawita zerettai kawotana mala, taani issi zariyaa a na7aassi immana.

37 “ ‘Nena gidikko, taani nena ekkana; ekkin ne wozanai amottido ub-
baa neeni haarana; neeni Israa7eela bolli kawotana. 38 Taani nena
azaziyoogaa neeni oottikko, ta ogiyan hemettikkonne ta ashkkarai Daawiti
naagidoogaadan ta wogatanne ta azazota naagada ta sinttan suurebaa
hanikko, taani nenaara gidana; Daawitassi oottidoogaadankka ne zareti
de7i be7anaadan oottana; Israa7eelakka taani neeyyo immana. 39 Solomona
nagaraa gishshau Daawita zerettata taani qaxxayana; shin merinassi gi-
denna’ yaagees” yaagiis.

40 Yaatin, Solomoni Iyorbbaama woranau kajjeeliis; shin Iyorbbaami
Gibxxe biitti Kawuwaa SHiishaaqakko baqatidi biis; biidi Solomoni
haiqqana gakkanaashin Gibxxen takkiis.

Solomona Haiquwaa
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 9:29-31)

41 Solomoni hanido harabai, i oottidobai ubbai, a aadhdhida eratettaabai
Solomona Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 42 Solomoni Israa7eela ubbaa
bolli Yerusalaamen oitamu laitta kawotiis. 43 Hegaappe guyyiyan Solomoni
haiqqidi, ba maizzan gaittiis; ba aawaa Daawita Kataman moogettiis. A
na7ai Robi7aami a sohuwan kawotiis.

12

Israa7eela Zareti Tammati Makkalidosona
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 10:1-19)

1 Israa7eela asai ubbai Robi7aama kawoyanau Sekeema katamaa biido
gishshau, ikka yaa biis. 2 Nabaaxa na7ai Iyorbbaami, Kawuwaa Solomon-
appe baqatidi Gibxxen de7iyaagee hagaa siyido wode, Gibxxeppe simmidi
yiis. 3 Yin Israa7eela asai Iyorbbaamayyo kiittidi xeesissin, inne Israa7eela
maabarai ubbai Robi7aamakko biis; biidi, 4 "Ne aawai nuna deexo qamb-
baraa toossiis; shin ha77i neeni i nuna ootissiyo wolqqaama oosuwaanne
deexo qambbaraa nuuyyo kaushsharkkii. Yaatikko, nuuni neeyyo haaret-
tana" yaagidosona.

5 Yaagin Robi7aami etayyo, "Biite; biidi heezzantto gallassi simmidi taakko
yiite" yaagiis; yaagin asai biis.

6 Hegaappe guyyiyan Kawoi Robi7aami a aawai Solomoni paxa de7iyo
wode, Solomona zorida cimata zoretaa bessiis. I eta, "Ha asaayyo woigada
zaara geetii?" yaagidi oichchiis.

7 Oichchin cimati Robi7aama, "Hachchi neeni asaayyo ashkkara gidada
oottikkonne eti oichchiyoobau neeni lo77o qaalaa zaarikko, ubbaton eti
neeyyo ashkkara gidana" yaagidosona.

8 SHin Robi7aami cimati zorido zoriyaa aggidi, aara diccidi ayyo oottiya
yelaga asata zoretaa bessiis. 9 I eta, "Intte tana zoriyoobi aibee? 'Ne
aawai nuna toossido deexo qambbaraa nuuyyo kaushsharkkii' yaagiya ha
deriyaayyo woigada zaaroo?" yaagidi oichchiis.

10 Oichchin aara diccida yelagati, " 'Ne aawai nuna deexo qambbaraa
toossiis; shin neeni nuuyyo kaushsharkkii' yaagiya asaayyo, 'Ta gil77a
biradhdhee ta aawaa xeessaappe orddees. 11 Ta aawai intte qambbaraa
deexettiis; shin taani hegaappekka aattada deexettana. Ta aawai inttena
lissuwan wadhdhiis; shin taani inttena masimasuwaadan dukkiya lissuwan
wadhdhana' yaagada zaara" yaagidosona.

12 Hegaappe guyyiyan Kawoi Robi7aami, "Heezzantto gallassi simmidi
taakko yiite" giidoogaadankka, Iyorbbaaminne asai ubbai heezzantto gal-
lassi simmidi yiidosona. 13 Yin kawoi etayyo hanqqo zaaruwaa zaariis.
Cimatu zoriyaa aggi bayidi, 14 yelagati zorido zoriyaa kaalliis. Yaa-
tidi hagaadan yaagiis; "Ta aawai intte qambbaraa deexettiis; shin taani
hegaappekka aattada deexettana. Ta aawai inttena lissuwan wadhdhiis;
shin taani inttena masimasuwaadan dukkiya lissuwan wadhdhana" yaagidi
zaariis. 15 Kawoi asai giyoogaa siyennan ixxiis; aissi giikko, GODAI Seeloppe
yiida Akiiya baggaara kase Nabaaxa na7aa Iyorbbaamayyo yootido qaalai
polettanaadan hagee GODAAPPE haniis.

16 Israa7eela asai ubbai kawoi eti giyoogaa siyennan ixxidoogaa be7idi,
kawuwaa hagaadan yaagidosona; "Daawitabaappe nuna gakkiyaabi aibee?
Isseya na7aappe nuuni laattanabi baawa! Israa7eela asau, intte soo intte
soo simmite! Ha77i simmi Robi7aami bau naagetto!" yaagidosona. Yaagidi

Israa7eela asai ubbai bantta soo bantta soo simmidosona. 17 SHin Robi7aami Yihudaa katamatun de7iya Israa7eela asaa bolli kawotiis.

18 Hegaappe guyyiyan Kawoi Robi7aami ba gabbaaratu halaqaa Adooniraama Israa7eela asaakko kiittiis; kiittin eti shuchchan caddidi woridosona. Yaatin, Kawoi Robi7aami ba paraa gaariyan eesuwan kiyi uttidi, Yerusalaame baqatiis. 19 Heedeppe doommidi hachchi gakkanaashin Israa7eela zareti tammati Daawita zariyaappe kawotida kawotu bolli makkalidosona. 20 Iyorbbaami Gibxxeppe simmidoogaa Israa7eela asai ubbai siyido wode, a bantta yaa7au xeesissidi, Israa7eela bolli kawoyidosona; Daawita zariyaappe kawotida kawotussi ammanettidi attidai Yihudaa zariyaa xalaala.

SHamaa7ee Hananabaa Yootiis (Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 11:1-4)

21 Solomona na7ai Robi7aami Yerusalaame katamaa gakkido wode, Israa7eela biittaa asaara olettidi, kawotettaa baayyo zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biniyaama zariyaappe doorettida issi xeetanne hosppun tammu sha7u olanchchata shiishshiis. 22 SHin Xoossaa qaalai, Xoossaa asa gidiya SHamaa7iyaakko yiis; yiidi, 23 “Solomona na7aa, Yihudaa Kawuwaa Robi7aamayyo, Yihudaanne Biniyaama zaretuyyoonne attida asa ubbaayyo hagaadan yaaga; 24 ‘GODAI inttena, “Intte dabbotuura, Israa7eelatuura olettanau booppite. Hagaa taani oottido gishshau, intte ubbaikka intte soo intte soo simmite” yaagees’ yaagada yoota” yaagiis. Yaagin eti GODAA qaalaa siyidi, simmidi soo biidosona.

Iyorbbaami GODAAPPE Wora Simmiis

25 Hegaappe guyyiyan Iyorbbaami Efireema gezziyan de7iya Sekeema qato kessidi gimbbidi, yan de7iis; hegaappe kiyi biidi PHinii7eela gimbbiis.

26 Iyorbbaami ba wozanan, “Kawotettai Daawita zariyaassi simmana. 27 Ha asai GODAA Beeta Maqidasiyan yarshshuwaa yarshshanau Yerusalaame katamaa biyaabaa gidikko, eti qassikka bantta godaakko, Kawuwaa Robi7aamakko simmana. Eti tana woridi, Yihudaa Kawuwaa Robi7aamakko simmana” yaagidi qoppiis.

28 Hegaa gishshau, kawoi zorettidoogaappe guyyiyan worqqaappe naa77u maratu misileta medhdhiis. Medhdhidi asaayyo, “Intte hagaappe Yerusalaame biido keenai gidana. Inttenoo Israa7eela asatoo, inttena Gibxxeppe kessida intte xoossati hageetihoona!” yaagiis. 29 Etappe issuwaa Beeteelen, issuwaa qassi Daanan wottiis. 30 Ha yohoi etayyo nagaratiis; aissi giikko, issi maraa misiliyaayyo goinnanau asai Daana gakkanaashin bees. 31 Iyorbbaami keraa huuphiyan goinniyo xoqqa sohuwaa giigissiis; giigissidi Leewa zare gidana xayikkokka, ubba qommo asaappe qeese oottidi sunttiis.

32 Yihudan bonchchiyoogaadan hosppuntta aginan tammanne ichchashantta gallassan baalai bonchchettanaadan, Iyorbbaami gallassaa keeriis; keeridi yarshshuwaa yarshshiis. I hagaadan haniis; Beeteele biis; biidi ba medhdhido maraa misiliyaayyo yarshshuwaa yarshshiis. Qassi ba medhdhido goinniyo xoqqa sohotun qeeseta Beeteelen sunttidi wottiis. 33 I ba huuphen doorido hosppuntta aginan, he aginau tammanne ichchashantto gallassi Beeteele biis; biidi he gallassai Israa7eela asaayyo baalaa gidanaadan awaajjiis. Yaatidi ixaanaa cuwayanau pude yarshshiyo sohuwaa kiyiis.

13

Beeteele Bolli Hananabaa Yootida Bitaniyaa

1 Iyorbbaami ixaanaa cuwayanau yarshshuwaa yarshshiyo sohuwaa
matan eqqidaashin, GODAA qaalan kiitettida, Xoossaa asa giyo issi bita-
nee Yihudaappe yiis; 2 yiidi GODAI azazin he yarshshiyo sohuwaa bolli
hagaadan yaagidi waassiis; “Yarshshiyo sohuwau, yarshshiyo sohuwau,
GODAI nena hagaadan yaagees; ‘Daawita zariyaassi Yoosiyaasa geetettiya
issi na7ai yelettana. He na7ai ha77i hagan yarshshiiddi de7iya xoqqa sohotu
qeeseta ne bolli yarshshana; ne bolli asaa meqettai xuugettana’ yaagees”
yaagidi waassiis. 3 He gallassi Xoossaa asi malaataa immiiddi, “GODAI
yootido malaatai hagaa; ha yarshshiyo sohoi phalqqettana; a bollan de7iya
bidinttaikka wora laalettana” yaagiis.

4 Kawoi Iyorbbaami Xoossaa asi Beeteelen de7iya yarshshiyo sohuwaa
bolli waassidoogaa siyido wode, yarshshiyo sohuwaappe ba kushiyaa yed-
didi, “He bitaniyaa oiqqite!” yaagiis. SHin i bitaniyaayyo yeddido kushee
sohuwaarakka xiiggidi siliis; Hegaa gishshau, ba kushiyaa guyye zaaridi
ekkanau danddayibeenna. 5 Qassi Xoossaa asi GODAA qaalan immido
malaataadan yarshshiyo sohoi phalqqetti wodhdhin, a bollan de7iya bidint-
taikka wora laalettiis. 6 Yaatin, Kawoi Iyorbbaami Xoossaa asa, “Ta kushee
kaseegaadan hanana mala taayyo gaannatada GODAA ne Xoossaa woos-
sarkkii!” yaagiis. Hegaa gishshau, Xoossaa asi kawuwaayyo gaannatidi
GODAA woossin, kawuwaa kushee simmidi kaseegaadan haniis.

7 Kawoi Xoossaa asa, “Tanaara ta soo hindda; kattanne ma. Qassi taani
neeyyo imotaa immana” yaagiis.

8 SHin Xoossaa asi kawuwaassi hagaadan yaagidi zaariis; “Harai attin
neeni ne aquwaayyo baggaa taassi immiyaakkokka, taani nenaara biikke;
hagan oittaakka miikke, haattaakka uyikke. 9 Aissi giikko, GODAA qaalai
tana, ‘Neeni oittakka mooppa, haattakka uyoppa, ne yiido ogiyaarakka
simmada booppa’ yaagidi azaziis” yaagiis. 10 Hegaa gishshau, bitanee hara
ogiyaara biis; i Beeteele yiido ogiyaara simmidi bibeenna.

Beeteelen Hananabaa Yootiya Cima Bitaniyaa

11 Hananabaa yootiya issi cima bitanee Beeteele kataman de7ees. Bee-
teelen he gallassi Xoossaa asi oottido ubbabaa he cima bitaniyaa naati
yiidi yootidosona; qassi he bitanee kawuwaayyo yootido qaalaa eti bantta
aawaayyo yootidosona. 12 Yootin aawai eta, “Awa ogiyaara biidee?” yaagiis;
yaagin Yihudaappe yiida Xoossaa asi biido ogiyaa ayyo malaatidosona.
13 Hegaappe guyyiyan i ba naata, “Taayyo ane hariyaa koorite” yaagiis;
yaagin eti ayyo hariyaa koorin toggiis. 14 Toggidi Xoossaa asa geeduwaa
kaallidi biis; issi wolaa kuwan uttidaagaa demmidi, “Yihudaappe yiida
Xoossaa asi neneeyye?” yaagiis.

Yaagin bitanee, “Ee tana” yaagiis.

15 Yaagin hananabaa yootiya cima bitanee a, “Qumaa maanau ta soo
tanaara hindda” yaagiis.

16 Xoossaa asi zaaridi, “Taani guyye simmada nenaara baanau, woikko
ha sohuwan nenaara oittaa maanau, woikko haatta uyanau danddayikke.
17 Aissi giikko, GODAA qaalai tana, ‘Neeni he sohuwan oittakka mooppa,
haattakka uyoppa, ne yiido ogiyaarakka simmada booppa’ yaagidi azaziis”
yaagiis.

18 Yaagin hananabaa yootiya cima bitanee, “Taanikka nenadan hanan-
abaa yootiyaagaa. Kiitanchchai GODAA qaalan tana, ‘Oittaa i maana
malanne haattaa uyana mala, a zaarada ne soo nenaara ekkada ya’ yaagiis”

yaagiis. SHin cima bitanee hegaa ayyo wordduwaa odiis. 19 Hegaa gishshau,
Xoossaa asi aara simmidi, a son miisinne uyiis.
20 Eti maaddan uttidaashin, GODAA qaalai bitaniyaa guyye zaarida
hananabaa yootiya cima bitaniyaakko yiis. 21 Yin bitanee Yihudaappe yiida
Xoossaa asayyo ba qaalaa xoqqu oottidi, “GODAI hagaadan yaagees; ‘Neeni
GODAA qaalaa ixxadasa; GODAI ne Xoossai nena azazido azazuwaakka
naagabaakka. 22 Neeni GODAI, “He sohuwan mooppa woikko uyoppa”
giido sohuwaa guyye simmada baada, yan oittaa maadasa; haattaakka
uyadasa. Hegaa gishshau, ne ahai ne aawatu duufuwan moogettenna’
yaagees” yaagiis.
23 Xoossaa asi miyoogaanne uyiyoogaa polidoogaappe guyyiyan, hanan-
abaa yootiyaagee ba guyye zaaridi ehiido bitaniyaayyo hariyaa kooriis.
24 Koorin i ogiyan biishin gaammoi aara gaittidi, a woriis. Worin ahai
ogiyan canggaraariis; hareenne gaammoinne naa77aikka ahaa lanqqen
eqqidosona. 25 He ogiyaara aadhdhiya asai ahai canggaraaridaagaanne
gaammoi ahaa lanqqen eqqidaagaa be7iis; be7idi biidi hananabaa yootiya
cima bitanee de7iyo kataman yootiis.
26 Biyoosaappe bitaniyaa guyye zaarida hananabaa yootiya cima bitanee
hegaa siyido wode hagaadan yaagiis; “Hegee GODAA qaalaayyo azazetten-
nan ixxida Xoossaa asa. Hegaa gishshau, GODAA qaalai ayyo kasetidi odi-
doogaadan, GODAI gaammuwan a gattiis; yaatin, gaammoi a mentterettidi
woriis” yaagiis.
27 Hegaappe guyyiyan cima bitanee ba naata, “Taayyo hariyaa koorite”
yaagiis. Yaagin eti ayyo hariyaa kooridosona; 28 koorin bitanee kiyidi
biis. Biidi ogiyan canggaraarida ahaanne ahaa matan eqqida hariyaanne
gaammuwaa demmiis; gaammoi ahaa mibeenna woikko hariyaakka ment-
tibeenna. 29 Hananabaa yootiya cima bitanee Xoossaa asa ahaa denttidi,
hariyaa zokkuwan wottidi, yeekkanaunne mooganau guyye ba katamaa
ekkidi ehiis. 30 Ehiidi bau makki wottido duufuwan ahaa wottiis; wottin a
bolli, “Aayyee ta ishau! Aayyee ta ishau!” yaagidi yeekkidosona.
31 Moogi simmidi ba naata hagaadan yaagiis; “Taani haiqqiyo wode, Xoos-
saa asi moogettido duufuwan tana moogite; ta meqettatakka a meqettata
lanqqiyan wottite. 32 Aissi giikko, Beeteele kataman de7iya yarshshiyoosaa
bollinne Samaariyaa katamatun de7iya goinniyo xoqqa sohotu bolli GODAI
azazin he bitanee waassidoogee tumu polettana” yaagiis.

Iyorbbaama Keettaa Asaa Xaissanau Gattida Nagaraa

33 Hegaappe guyyiyankka Iyorbbaami ba iita ogiyaappe simmibeenna;
shin goinniyo xoqqa sohotuyyo ubba qommo asaappe qeeseta gujjidi
sunttiis; qeese gidanau koyiya oonanne goinniyo xoqqa sohuwan wottiis.
34 Iyorbbaama keettaa asaa ongganaunne biittaa bollaappe xaissanau gat-
tida nagarai hegaa.

14

Akiiyi Iyorbbaama Bolli Hananabaa Yootiis

1 He wode Iyorbbaama na7ai Abiiyi harggiis. 2 Yaatin, Iyorbbaami ba
keettaayyiyo, “Dendda; denddada neeni Iyorbbaama keettaayyiyo gidiy-
oogaa ooninne erenna mala, ne maayuwaa laamma; laammada Seelo ba.
Taani ha asaa bolli kawotanaagaa taayyo yootida hananabaa yootiya Akiiyi
yan de7ees. 3 Tammu oittaa, amarida komppuwaanne issi oto eessaa ayyo
ekkada akko ba. Bobare ha harggida na7ai hananabaa i neeyyo yootana”
yaagiis.

4 Yaagin Iyorbbaama keettaayyiyaa i giidoogaadan oottaasu; denddada
Akiiya soo Seelo baasu. Akiiyi xeellanau danddayenna; i cimmido gishshau,
a aifee demmenna. 5 SHin GODAI Akiiya, “Iyorbbaama keettaayyiyaa ba
na7aa harggiyaabaa nena oichchanau yausu. Neeni iyyo hagaa hagaa
yaagada oda. A ya gakkada hara maccaasa milatana” yaagiis.
6 Hegaa gishshau, Akiiyi maccaasiyaa penggen di77i di77iyoogaa siyidi
hagaadan yaagiis; “Iyorbbaama keettaayee, ane haa gela. Aissi hagaadan
hara asa milatadii? Taani iita wore neeyyo yootanau kiitettaas. 7 Neeni
Iyorbbaamakko baada hagaadan yaaga; ‘GODAI Israa7eela Xoossai nena,
“Taani nena asaa giddoppe xoqqissaas; ta asaa Israa7eela bolli nena kawoy-
aas. 8 Taani Daawita zariyaappe kawotettaa wotta ekkada, neeyyo immaas.
SHin neeni ta ashkkaraa Daawita mala gidakka; i ta azazuwaa naagiisinne
ta sinttan suurebaa xalaalaa oottiiddi, ba kumetta wozanan tana kaalliis.
9 Neeppe kase de7ida ubbati oottidoogaappe dariya iitaa neeni oottadasa;
neeni neeyyo hara xoossata, seerissido birataappe eeqata medhdhadasa.
Yaatada tana hanqqetissadasa; tana neeppe guyye aattadasa.
10 “ ‘ “Hegaa gaasuwan taani Iyorbbaama keettaa asau iitaa ehaana.
Israa7eela biittan Iyorbbaama keettaa asaappe aille gidin goqa gidin, issi
attumaasinne attennan xoqollana. Issi uri oshai wurana gakkanaashin
kessiyoogaadan, Iyorbbaama keettaa asaa taani wurssa kessana.
11 Iyorbbaama zare gididi kataman haiqqiya oonanne kanati maana;
gaxariyan haiqqiyaageeta qassi saluwaa kafoti maana. Taani GODAI hagaa
odaas!” yaagiis’ yaaga.
12 “Nena gidikko, ha77i neeni denddada ne soo ba. Ne tohoi kata-
maa geliyo wode, na7ai haiqqana. 13 Israa7eela ubbai na7aayyo yeekkidi
moogana; Iyorbbaama keettaa asan GODAA Israa7eela Xoossaa sinttan ha
na7an lo77obai beettido gishshau, Iyorbbaama keettaa asaappe a xalaalai
duufuwan moogettana.
14 “Hegaappe guyyiyan Iyorbbaama keettaa asaa xoqolli xaissiya
kawuwaa GODAI baayyo Israa7eela bolli denttana. 15 Haattaa giddon
woshoi qaaxxiyoogaadan, GODAI he wode Israa7eelata shocidi qaattana.
Asheero giyo xoosseessi eti misiliyaa essidi, GODAA hanqqetissido gishshau,
eta aawatuyyo i immido lo77o biittaappe eta diggana; yaatidi eta Efiraaxiisa
SHaafaappe hefinttan laalana. 16 Iyorbbaami oottido nagaraa gishshaunne
Israa7eela asaa i ootissido nagaraa gishshau, GODAI Israa7eela aggi bayana”
yaagiis.
17 Hegaappe guyyiyan Iyorbbaama keettaayyiyaa denddada baada Tirxxa
gakkaasu. Gakkada keettaa pengge goccillaa yedhdhaanne na7ai haiqqi
aggiis. 18 Ba ashkkaraa hananabaa yootiya Akiiya baggaara GODAI yooti-
doogaadankka a moogidosona; Israa7eela asai ubbai ayyo yeekkiis.

Iyorbbaama Haiquwaa

19 Iyorbbaami hanido harabai, a olatinne a aisuwaa maarati Israa7eela
Kawotu Taarikiyaa Maxaafatun xaafetti uttidosona. 20 Iyorbbaami laata-
manne naa77u laittaa kawotiis. Hegaappe guyyiyan haiqqidi ba maizzan
gaittiis. A sohuwan a na7ai Nadaabi kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Robi7aama
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 11:5-12:15)

21 Solomona na7aa Robi7aami Yihudan kawotiis; Robi7aami kawotiyo
wode laittai ayyo oitamanne isiino. GODAI ba sunttaa wottanau Israa7eela
zaretu katamatu ubbaa giddoppe doorido Yerusalaame kataman Robi7aami

tammanne laappun laitta kawotiis. A aayee sunttai Naa7imo; a Amoona biittaa asa. 22 Yihudaa asati GODAA sinttan iitabaa oottidosona; bantta oottido nagaran eti bantta aawatuppe aattidi GODAA qanaatissidosona. 23 Hegaa bollikka qassi eti banttau goinniyo xoqqa sohota, eeqa shuchchatanne Asheero giyo xoossee misileta xoqqa keratu ubbaa bollinne irxxa mittatu ubbaa garssan essidosona. 24 Harai attin eti goinniyo sohotun goino woga oottidi attumaasati attumaasatuura shaaramuxiyaageeti de7oosona. GODAI Israa7eelatu sinttaappe kessidi yedettido dere asati meezetido, he sheneyiya oosota ubbaa Israa7eela asati oottidosona.

25 Robi7aami kawotido ichchashantto laittan Gibxxe Kawoi SHiishaaqi Yerusalaame katamaa bolli woraajjiis. 26 Woraajjidi GODAA Beeta Maqidasiyaaninne kawo keettan de7iya buquraa, Solomoni qoxissido worqqa gonddalletuura ubbaa bonqqi ekkidi biis. 27 Yaatin, kawoi Robi7aami he gonddalletu gishshaa nahaasiyaa birataappe hara gonddalleta merissiis; merissidi eti naagidi wottana mala kawo keettaa penggiyaa naagiyaageetu halaqatuyyo immiis. 28 Kawoi GODAA Beeta Maqidasiyaa biyo wode ubban, naagiyaageeti gonddalleta oiqqoosona. Hegaappe simmin eti zaaridi, naagiyaageetu keettan wottoosona.

29 Robi7aami hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 30 Robi7aaminne Iyorbbaami ubba wode olettiiddi de7idosona. 31 Robi7aami haiqqidi ba maizzan gaittiis; i Daawita Kataman de7iya ba aawatu duufuwan moogettiis. A aayee sunttai Naa7imo; a Amoona biittaa asa. Robi7aama sohuwan a na7ai Abiiyi kawotiis.

15

Yihudaa Kawuwaa Abiiya
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 13:1-14:1)

1 Nabaaxa na7aa Iyorbbaami kawotido tammanne hosppuntta laittan Abiiyi Yihudan kawotiis. 2 Abiiyi Yerusalaamen heezzu laitta kawotiis. A aayyiyaa Abeselooma na7ee na7iyo; i sunttai Maa7iko. 3 Appe kase a aawai oottido nagarata ubbaa oottiis; a wozanai a aawaa aawaa aawaa Daawita wozanai polo gididoogaadan GODAAYYO, ba Xoossaayyo polo gidibeenna. 4 Gidikkonne, appe guyyiyan Yerusalaamen kawotana malanne Yerusalaame sarotettaa naagana mala, GODAI a Xoossai Daawita gishshau Abiiyassi issi attuma na7aa immiis. 5 GODAI hagaa oottido gaasotai, Daawiti GODAA sinttan suurebaa oottiis; Hiitiyaa Ooriyoona bolli nagara oottooripe attin, ba de7o laitta ubban GODAA azazotuppe issibaanne naagennan aggibeenna. 6 Abiiyi de7ido laitta ubban Robi7aama asaaranne Iyorbbaama asaara olettiiddi de7idosona.

7 Abiiyi hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. Abiiyinne Iyorbbaami olettiiddi de7idosona. 8 Abiiyi haiqqidi ba maizzan gaittiis; i Daawita Kataman moogettiis. A sohuwan a na7ai Asi kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Asa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 15:16-16:6)

9 Israa7eela Kawoi Iyorbbaami kawotido laatamantto laittan Asi Yihudan kawotiis. 10 Asi Yerusalaamen oitamanne isiini laitta kawotiis. A aawaa aayee sunttai Maa7iko; a Abeselooma na7iyo. 11 Asi ba maizza aawai Daawiti oottidoogaadan, GODAA sinttan suurebaa oottiis. 12 Goino woga oottidi attumaasaara shaaramuxiya attumaasata Asi ba biittaappe xaissiis; appe

kase de7ida kawoti medhdhido eeqa misileta ubbaa xoqolerettidi oliis. 13 A
aawaa aayyiyaa Maa7ikakka Asheero giyo xoosseessi tuna eeqaa misiliyaa
medhdhido gishshau, Kawuwaa Aayyiyo a geetettiyo bonchchuwaappe o
diggiis. Asi he eeqaa misiliyaa qanxxerettidi, Qediroona Zanggaaran xuug-
giis. 14 Asi goinniyo xoqqa sohota xaissennan aggikkonne, i ba de7ido laitta
ubban Xoossaassi wozanappe ammanettiya asa gididi de7iis. 15 Inne a aawai
Xoossaayyo dummayi wottido biraa, worqqaanne hara miishshata ehiidi,
GODAA Beeta Maqidasiyaa giddon wottiis.

16 Yihudaa Kawoi Asinne Israa7eela Kawoi Baa7ishi, bantta kawotido
laitta ubban olettidosona. 17 Israa7eela Kawoi Baa7ishi Yihudaa bolli
woraajjiis; woraajjidi Yihudaa Kawuwaa Asa biittaappe ooninne gelen-
naadaaninne kiyennaadan teqqanau Raama katamaa yuushuwaa minttidi
gimbbiis.

18 Hegaa gaasuwan Kawoi Asi GODAA Beeta Maqidasiyaaninne ba
kawo keettan attida worqqaanne biraa ubbaa kessidi, ba oosanchchatu
kushiyan wottiis. Wottidi Heziyoona na7aa na7aa, Xabrimmoona na7aayyo,
Damasqqo kataman de7iya Sooriyaa Kawuwaa Benihadaadayyo, imota oot-
tidi yeddiis. Yeddiiddi hagaadan yaagiis; 19 "Kase ta aawaaranne ne aawaara
maacettidoogaadan, ane tanaaranne nenaara maacettoos. Be7a, hagaa
biraanne worqqaa taani neeyyo imotaa immanau yeddaas. Israa7eela
Kawoi Baa7ishi ba olanchchata ta biittaappe kessana mala, neeni kase aara
maacettido maachchaa kola" yaagiis.

20 Yaagin Benihadaadi Kawoi Asi giidoogaa maayidi, ba ola gadaawata
Israa7eela katamata olanau yeddiis. Yeddin eti Iyoona, Daananne Aabeeli-
Beetimaa7ika geetettiya katamata, Galiila Abbaa matan de7iya biittaa, Nift-
taaleema biittaarakka gujjidi ubbaa xoonidosona. 21 Kawoi Baa7ishi hegaa
siyidi, Raama katamaa gimbbiyoogaa aggiigidi, Tirxxa katamaa biis.

22 Hegaappe guyyiyan Kawoi Asi Yihudan de7iya asaa ubbaa azaziis;
azazin issoinne attennan denddidi, Baa7ishi kase yan go7ettiyo
shuchchaanne mittaa Raamappe miyyidosona. Miyyin Kawoi Asi
Mixiphphanne Biniyaama biittan de7iya Gebaa7a an minttidi gimbbiis.

23 Asi hanido harabai, a minotettai ubbai, i oottidobai ubbainne i keexxido
katamati Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttidosona. SHin
i cimido wode tohuwaa sakettiis. 24 Asi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; ba
maizza aawaa Daawita Kataman moogettiis. A na7ai Yoosaafixi a sohuwan
kawotiis.

Israa7eela Kawuwaa Nadaaba

25 Yihudaa Kawoi Asi kawotido naa77antto laitti Iyorbbaama na7ai
Nadaabi Israa7eelan kawotiis; i Israa7eela biittan naa77u laitta kawotiis.
26 Nadaabi kase ba aawaa ogiyaanne Israa7eela asaa i ootissido a nagaraa
ogiyan hemettidi, GODAA sinttan iitabaa oottiis.

27 Yisaakoora zare gidida Akiiya na7ai Baa7ishi Nadaaba bolli maqet-
tiis. He wode Nadaabinne a olanchchati Pilisxxeeman de7iya Gibba-
toona katamaa dooddidi de7oosona. 28 Yihudaa Kawoi Asi kawotido heez-
zantto laittan Baa7ishi Nadaaba woriis; woridi a sohuwan i bau kawotiis.
29 Baa7ishi kawotaa doommosaarakka Iyorbbaama so asaa ubbaa wori
wurssiis; GODAI Seeloppe yiida ba ashkkaraa hananabaa yootiya Akiiya
baggaara yootidoogaadankka Iyorbbaama keettaa asai ubbai haiqqi wuriis.
30 Hegee hanidoogee Iyorbbaami ba huuphen oottido nagaraa gishshaassa,
Israa7eela asaa i ootissido nagaraa gishshaassanne GODAA Israa7eela Xoos-
saa hanqqetissido gishshaassa.

31 Nadaabi hanido harabainne i oottidobai ubbai Israa7eela Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 32 Yihudaa Kawoi Asinne Israa7eela
Kawoi Baa7ishi bantta kawotaa laitta ubban olettiiddi de7idosona.

Israa7eela Kawuwaa Baa7isha

33 Yihudaa Kawoi Asi kawotido heezzantto laittan Akiiya na7ai Baa7ishi
Israa7eela asaa ubbaa bolli kawotiis; i Tirxxa kataman laatamanne oiddu
laitta kawotiis. 34 Iyorbbaami Israa7eela asaa ootissido nagaraa oottidinne
a ogiyan hemettidi, Baa7ishi GODAA sinttan iitabaa oottiis.

16

1 Hanaana na7aa Yeehu baggaara GODAA qaalai Baa7ishabaa hagaadan
yaagiiddi yiis; 2 “Taani nena buhiyaappe denttada ta asaa Israa7eela bolli
halaqa kessaas; shin neeni Iyorbbaama ogiyan hemettadasa. Qassi ta
asaa Israa7eela nagaraa ootissada, eta nagaran tana hanqqetissadasa.
3 Hegaa gishshau, be7a! Taani Baa7ishanne a keettaa asaa pittana hanais.
Baa7ishaa, taani ne keettaa asaa Nabaaxa na7aa Iyorbbaama keettaa
asaadan oottana. 4 Baa7isha zare gididi, kataman haiqqiya oonanne kanai
maana; qassi gaxariyan haiqqiya oonanne saluwaa kafoti maana” yaagiis.
5 Baa7ishi hanido harabai, i oottidobainne a minotettai Israa7eela Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 6 Baa7ishi haiqqidi ba maizzan gaittiis;
Tirxxa kataman moogettiis. A na7ai Eeli a sohuwan kawotiis. 7 GODAI
hananabaa yootiya Yeehu baggaara Baa7isha bollinne a so asaa bolli he
hananabaa yootido gaasoi Baa7ishi oottido nagaraa gishshaassanne Iyorb-
baaminne a so asai oottidoogaadan, iitabaa oottidi, GODAA hanqqetissido
gishshaassa. Qassi i Iyorbbaama so asaa ubbaa wori wurssido gishshaassa.

Israa7eela Kawuwaa Eela

8 Yihudaa Kawoi Asi kawotido laatammanne usuppuntta laittan Baa7isha
na7ai Eeli Israa7eelan kawotiis. Tirxxa kataman i naa77u laitta kawotiis.
9 Kawuwaa ola gadaawatuppe issuwaa gididi, a paraa gaaretuppe baggaa
azaziya Zimiri kawuwaa bolli maqettiis. Kawoi Eeli he wode Tirxxan
de7iya kawo keettau aawatiya Arxxa son Tirxxan mattotti uttiis. 10 Yihudaa
Kawoi Asi kawotido laatamanne laappuntta laittan Zimiri Arxxa soo gelidi
kawuwaa woriis; woridi a sohuwan bau kawotiis.
11 Zimiri kawotidi, kawotaa araatan uttosaarakka Baa7isha so asaa ub-
baa woriis. Baa7ishayyo dabbo gidin lagge gidin issi attumaasanne paxa
ashshibeenna. 12 Hananabaa yootiya Yeehu baggaara GODAI Baa7isha bolli
haasayido qaalaadan Zimiri Baa7isha so asaa ubbaa wori xaissiis. 13 Hegee
hanidoogee Baa7ishinne a na7ai Eeli bantta eeqau goinnidi, oottido nagaraa
ubbaa gaasuwaaninne Israa7eela asaa ootissido nagaraa gaasuwan, GO-
DAA, Israa7eela Xoossaa hanqqetissido gishshaassa.
14 Eeli hanido harabainne i oottidobai ubbai Israa7eela Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

Israa7eela Kawuwaa Zimira

15 Yihudaa Kawoi Asi kawotido laatamanne laappuntta laittan Zimiri
Tirxxan laappun gallassa xalaalaa kawotiis. He wode Israa7eela
olanchchati Gibbatoona giyo Pilisxxeema katamaa dooddidi uttidosona.
16 Dooddi uttida Israa7eelati Zimiri kawuwaa bolli maqettidi a woridoogaa
siyido wode, ola gadaawaa Omira he gallassikka he sohuwan Israa7eela
kawo kessidi kawoyidosona. 17 Omirinne aara de7iya Israa7eela asai
ubbai Gibbatoona katamaappe kiyidi biidi, Tirxxa katamaa dooddidosona.
18 Katamai ohettiichchidoogaa be7ido wode, Zimiri kawo keettaa

giddon de7iya qatuwaa gelidi, kawo keettan tamaa oittiis; yaatidi ikka haiqqiis. 19 Hegee hanidoogee Iyorbbaami oottido nagaraanne Israa7eela asaa ootissido nagaraa kaallidi, Zimiri GODAA sinttan iitabaa oottido gishshaassa.

20 Zimiri hanido harabainne i maqqido maqqoi Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

Israa7eela Kawuwaa Omira

21 He wode Israa7eela asai naa77u kiyidi shaahettiis. Asaappe baggai Ginaata na7aa Tiibina kawoyanau koyin, baggai qassi Omira kawoyanau koyiis. 22 SHin Omira maaddiya asai Ginaata na7aa Tiibina maaddiya asaappe minniis. Hegaa gishshau, Tiibini haiqqin Omiri kawotiis.

23 Yihudaa Kawoi Asi kawotido hasttamanne isiinintta laittan Omiri Israa7eela asaa bolli kawotiis. Kawotidi tammanne naa77u laittaa haariis; hegaappe usuppun laittaa Tirxxan haariis. 24 Omiri Samaariyaa giyo keraa SHemeera giyo bitaniyaappe usuppun sha7u xaqara biran shammiis; shammidi issi katamaa an keexxiis. Yaatidi he katamaa kase he keraa godaa sunttan Samaariyaa giidi sunttiis.

25 SHin Omiri GODAA sinttan iitabaa oottiis; i baappe kase de7ida kawotu ubbatuppekka aadhdhiya nagaraa oottiis. 26 Nabaaxa na7ai Iyorbbaami oottido nagaraanne Israa7eela asaa ootissido nagaraa Omiri kaalliis; he eeqau goinniyo hanotai GODAA Israa7eela Xoossaa hanqqetissiis.

27 Omiri hanido harabai, i oottidobainne a minotettai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 28 Omiri haiqqidi ba maizzan gaittiis; Samaariyaa kataman moogettiis. A na7ai Akaabi a sohuwan kawotiis.

Israa7eela Kawuwaa Akaaba

29 Yihudaa Kawoi Asi kawotido hasttamanne hosppuntta laittan Omira na7ai Akaabi Israa7eelan kawotiis; Omira na7ai Akaabi Samaariyaa kataman Israa7eela bolli laatamanne naa77u laitta kawotiis. 30 Omira na7ai Akaabi baappe kase wode de7ida kawotu ubbatuugaappekka aadhdhiya iitabaa GODAA sinttan oottiis. 31 Nabaaxa na7ai Iyorbbaami oottido nagaraa oottiyoogaa laafabaa giidi qoppiyoogaa xalaala gidennan Sidoonatu Kawuwaa Etiba7aala na7iyo Elzzaabeelo bau machcho ekkidi, Ba7aala giyo eeqau oottanaunne au goinnanau doommiis. 32 Samaariyaa kataman i keexissido Ba7aala Eeqaa Keettan Ba7aalayyo yarshshiyoosaa keexxiis. 33 Qassi Akaabi Asheero giyo xoossee misiliyaa essidi, baappe kase de7ida kawotu ubbatuppe aattidi GODAA Israa7eela Xoossaa hanqqetissiya nagaraa oottiis.

34 Akaaba kawotettaa wode Beeteeleppe yiida Hii7eela giyo issi bitanee Yarkko katamaa zaarettidi keexxiis. Nawe na7aa Yaasu baggaara GODAI odidoogaadan, Hii7eeli Yarkko keexxanau baasiyo wode, Abiiraama giyo a baira na7ai haiqqiis; qassi penggiyaa aattiyo wode Saguba giyo a wurssetta kaalo na7ai haiqqiis.

17

Eelaasi Iri Xayanaagaa Odiis

1 Gala7aaden Tishbbe giyoosaappe yiida, hananabaa yootiya Eelaasa giyo issi bitanee Kawuwaa Akaaba hagaadan yaagiis; “Taani ayyo oottiyo GODAI Israa7eela Xoossai ero! Ha sinttaara yiya laittatun taani odennan de7ishin, sa7an iri bukkenna woikko xaazi xaazatenna” yaagiis.

2 Hegaappe simmin GODAA qaalai hananabaa yootiya Eelaasakko yiidi
a hagaadan yaagiis; 3 “Hagaappe denddada arshsho baggi ba; yan Yord-
daanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Kariita SHaafaa matan
qosetta. 4 Neeni he shaafaappe haattaa uyana; qooraaseti nena he sohuwan
qumaa mizanaadan taani eta azazaas” yaagiis. 5 Yaagin Eelaasi GODAI
giidoogaa oottiis; Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Kari-
ita SHaafaa biidi, yan uttiis. 6 Maalladonne omarssi qooraaseti oittaanne
ashuwaa Eelaasayyo ehoosona; haattaakka shaafaappe uyees. 7 Biittan iri
bukkenna gishshau, guutta wodiyaappe guyyiyan shaafai meliis.

Eelaasanne Siraafitan De7iya Am77iyo

8 Hegaappe guyyiyan GODAA qaalai Eelaasakko yiidi, a hagaadan yaagiis;
9 “Ha sohuwaappe denddada, Sidoona matan de7iya Siraafiti ba; baada
yan de7ashsha. Issi am77e maccaasiyaa nena qumaa mizanaadan taani
azazaas” yaagiis.

10 Yaagin Eelaasi denddidi Siraafiti biis; i biidi katamaa penggiyaakko
gakkiyo wode, issi am77e maccaasiyaa mittaa mixausu. Eelaasi mishiriyo
xeesidi, “Hayyanaa, tau uyanau haatta bulen ekka yarkkii” yaagiis.
11 Mishiriyaa haattaa ehaanau biishin i xeesidi, “Hayyanaa guutta baso
oittakka ekkada yarkkii” yaagiis.

12 Yaagin mishiriyaa ayyo, “GODAI ne Xoossai ero! Taayyo oitti baawa.
Taayyo otuwan issi kuuchcha xiilleenne xaaruwan qii zaite xalaalai de7ees.
Taani hagaa yiidoogee guutta mitta mixada, soo simmada, hinnokka taayy-
oonne ta na7aayyo issitoo uukkanaassanne miidi haiqqanaassa” yaagaasu.

13 Yaagin Eelaasi mishireeyyo, “Aikko baa, yayyoppa; baada neeni gi-
idoogaadan ootta. SHin kasetada ne xiilliyaappe guutta komppuwaa
komppada taayyo ekka ya; hegaappe simmada neeyyoonne ne na7aayyo
komppa. 14 Aissi giikko, GODAI Israa7eela Xoossai, ‘Sa7aa bollan GO-
DAI iraa bukissana gakkanaashin, xiillee otuwaappe wurenna; zaiteekka
xaaruwaappe coroshettenna’ yaagees” yaagiis.

15 Hegaa gishshau, mishiriyaa baada, Eelaasi yootidoogaadan oottaasu;
hegan Eelaasi, mishiriyaanne i so asai ubba gallassi qumaa miidosona.
16 Aissi giikko, GODAI Eelaasa baggaara yootido qaalaa naagidi, otuwaappe
xiillee wuribeennanne xaaruwaappe zaiteekka coroshettibeenna.

17 Guutta wodiyaappe guyyiyan he keettaa godee na7ai harggiis; harggee
goobi goobidi bin, wurssettan na7ai shemppuwaa teqettidi haiqqiis.
18 Yaatin, mishiriyaa Eelaasa, “Xoossaa asoo, neeni tana morkkiyoobi aibi-
inee? Neeni ta nagaraa hassayissada ta na7aa woranau yaadii?” yaagaasu.

19 Yaagin Eelaasi o, “Ne na7aa taayyo hamma” yaagiis. Na7aa i
kiyuwaappe ekkidi, pude ba de7iyo pooqiyaa efiis; efiidi ba arssan
zin77issiis. 20 Yaatidi GODAAYYO hagaadan yaagidi waassiis; “Abeet GO-
DAU, ta Xoossau, qassi ha taani de7iyo mishiree am77ee na7aa worada, i
bollakka meto ehai?” yaagiis. 21 Hegaappe simmidi na7aa bolli heezzutoo
zaqqullidi, GODAAYYO hagaadan yaagidi waassiis; “Abeet GODAU, ta Xoos-
sau, ha na7aa shemppuwaa zaara” yaagiis.

22 Yaagin GODAI Eelaasa waasuwaa siyiis. Na7aa shemppoikka simmin,
na7ai paxiis. 23 Eelaasi na7aa ekkidi pooqiyaappe duge wodhdhiis; na7aa
aayeeyyo immidi hagaadan yaagiis; “Be7a, ne na7ai paxiis” yaagiis.

24 Hegaappe guyyiyan mishiriyaa Eelaasa, “Neeni Xoossaa asa gidi-
doogaanne ne doonaappe odettiya GODAA qaalai tuma gididoogaa taani
ha77i eraas” yaagaasu.

18

Eelaasanne Ba7aala Sunttan Hananabaa Yootiyaageeta

1 Irai xayoosappe heezzantto laittan, unddenna aginai aadhdhin GODAI Eelaasa, “Ba; baada Kawuwaa Akaabayyo beetta. Taani ha biittan iraa bukissana” yaagiis. 2 Yaagin Eelaasi Akaabayyo beettanau denddidi biis.

He wode Samaariyan wolqqaama koshai de7ees. 3 Akaabi ba keettau aawatiya Obaadiyaa xeesiis. Obaadee GODAA minttidi ammaniya asa. 4 Elzzaabeela GODAA sunttan hananabaa yootiyaageeta worissiyo wode, Obaadee etappe xeetata ekkidi, ishatamaa ishatamaa shaakkidi, gonggolotu giddon qosidi, kattaa miziiddi haattaakka ushshiiddi wottiis.

5 Akaabi Obaadiyaa xeesidi, “Biittan sa7an pulttoi de7iyoosaa ubbaanne shaafaa qoco ubbaa ba. Ooni erii, nuuni maataa demmidi paratanne baqulota worennan ashshanaakkonne” yaagiis. 6 Yaagin eti biittaa shaakki shaakki ekkin, Akaabi issi ogiyaa oiqqidi barkka biis; qassi Obaadeekka hara ogiyaa oiqqidi barkka biis.

7 Obaadee ba ogiyaa oiqqidi biishin, Eelaasi aara gaittiis. Gaittin Obaadee Eelaasa eridi ba som77uwan gufannidi, “Ta godau Eelaasaa, hagee neneeyye?” yaagiis.

8 Yaagin Eelaasi ayyo, “Ee tana. Neeni baada, ‘Eelaasi hagan de7ees’ yaagada ne godaassi oda” yaagiis.

9 Yaagin Obaadee Eelaasayyo, “Taani nena ai naaqqiinee neeni tana ne ashkkaraa haiqqo gaada Akaaba kushiyan aatta immiyoi? 10 GODAI ne Xoossai ero! Ta godai nena koyissanau kiittibeenna deree woikko kawotetti mulekka baawa. Eti, ‘Eelaasi hagan baawa’ yaagiyo wode, neeni hegan bainnaagee tuma gidiyoogaa eranau Akaabi deriyaa haariyaageeta caaqettiis. 11 Ha77i neeni tana, ‘Baada ne godaayyo, “Eelaasi hagan de7ees” yaagada yoota’ yaagaasa. 12 Taani nena yeggada baanne, GODAA Ayyaanai nena denttidi, taani erenna sohuwaa efaana. Taani Akaabayyo yootin, i nena demmana xayikko, tana worana. Taani ne ashkkarai naatettaappe doommada GODAAYYO yayyiya asa. 13 Elzzaabeela GODAA sunttan hananabaa yootiyaageeta worissiyo wode, taani etappe xeetaa ekkada, ishatamaa ishatamaa issi gonggoluwan qosada, qumaa mizaasinne haattaakka ushshaas. Yaatin, ha taani oottidobai neeyyo ta godaayyo odettibeenneeyye? 14 Ha77i qassi neeni tana, ‘Baada ne godaayyo, “Eelaasi hagan de7ees” yaagada yoota’ yaagaasa. Yootikko i tana worana” yaagiis.

15 Yaagin Eelaasi a, “Taani ayyo azazettiyo, Ubbaappe Wolqqaama GODAI ero! Tuma taani hachchi Akaabayyo beettana” yaagiis.

16 Obaadee Akaabaara gaittanau biis; biidi Akaabayyo yootiis. Yootin Akaabi Eelaasaara gaittanau biis. 17 Akaabi Eelaasa be7ido wode, “Israa7eela biittaa aatta yeggiyaagee, laa hagee nenee?” yaagiis.

18 Yaagin Eelaasi Akaaba, “Israa7eela biittaa aatti yeggiyai tana gidikke. GODAA azazuwaa aggidi, Ba7aala eeqatussi goinnidi, biittaa aatti yeggiyai nenanne ne aawaa so asaa. 19 Ha77i Israa7eela asaa ubbaa Qarmmeloosa Deriyaa taakko shiishsha; qassi Elzzaabeeli maaddaappe miya hananabaa yootiyaageeta ubbaa etaara issippe he sohuwaa shiishsha. Hegeetikka Ba7aala sunttan hananabaa yootiya oiddu xeetanne ishatamatanne Asheeri sunttan hananabaa yootiya oiddu xeetata” yaagiis.

20 Hegaa gishshau, Akaabi kiittidi, Israa7eela asaa ubbaanne hananabaa yootiyaageeta Qarmmeloosa Deriyaa shiishshiis. 21 Eelaasi shiiqida asaakko biidi, “Aude gakkanaashin naa77u qofan buuteetii? GODAI Xoossaa gidikko,

a kaallite; gidennan Ba7aala gidikko, ini akka kaallite" yaagiis. Yaagin asai ayyo qaalanne qaattennan sirphphi giis.

22 Hegaappe guyyiyan Eelaasi asaayyo hagaadan yaagiis; "GODAA sunttan hananabaa yootiyaageetuppe ta xalaalai attaas; shin Ba7aala sunttan hananabaa yootiyaageeti oiddu xeetanne ishatama. 23 Ane nuuyyo naa77u korima boorati imettona. He korimatuppe issuwaa eti doorona; korimaa shukkidi qanxxerettona; yaatidi ashuwaa mittaa bolli wottona; shin tamaa eettoppona. Taanikka naa77antto korimaa giigissada, mittaa bolli wottana; taanikka tamaa eettikke. 24 Intte intte xoossaa sunttaa xeesite; taanikka GODAA sunttaa xeesana. Xeesin koyidi, yarshshuwaa miya tamaa kiittiya xoossai Xoossaa gido" yaagiis.

Yaagin asai, "Hagee lo77o qofa" yaagidi maayiis.

25 Hegaa gishshau, Eelaasi Ba7aala sunttan hananabaa yootiyaageeta, "Intte cora gidiyo gishshau, issi korimaa doori ekkidi, kasetidi giigissite. Yaatidi intte xoossaa sunttaa xeesite; shin an tamaa eettoppite" yaagiis.

26 Eti banttau imettida korimaa ekkidi giigissidosona.

Maalladoppe seeta gallassi gakkanaashin, Ba7aala sunttaa xeesidi, "Hai Ba7aalaa, nu woosaa siya" yaagidi woossidosona. SHin siyettiya cenggurssi baawa; issi asinne koyibeenna. Yaatin, bantta giigissido yarshshiyoosaa yuuyi aadhdhidi duridosona.

27 Sa7ai seeta gallassa gidin, Eelaasi eta bolli, "Intte qaalaa xoqqu oottidi woossite! I xoossa gidennee! Ooni erii, i qofan sheekkidaakko, woikko au oosoi daridaakko, woikko manddaridaakko, woikko xiskkidabaa gidikko denttanau koshshees!" yaagidi qilliicciis.

28 Yaagin bantta qaalaa xoqqu oottidi woossidosona. Qassi kase bantta goinniyo wogaadan bantta bollaara suuttai goggana gakkanaashin tooraaninne mashshan banttana caddidosona. 29 Yarshshuwaa shiishshiyo omarssai gakkanaashin eti hegaadan haniiddi, hananabaa yootoosona; shin siyettiya cenggurssi baawa. Etabaa ezggidi zaaro immiyaabi issoinne baawa.

30 Yaatin, Eelaasi asaa ubbaayyo, "Haa taakko shiiqite" yaagiis. Yaagin asai akko shiiqin, GODAASSI yarshshiyoosai qolettiichchidaagaa zaarettidi gimbbiis. 31 GODAA qaalai Yaaqoobakko yiidi, "Ne sunttai Israa7eela gidana" yaagidi yootido Yaaqooba naatu zaretu qoodaadan Eelaasi tammanne naa77u shuchchata ekkiis. 32 Ekkidi GODAA sunttaayyo he shuchchatun yarshshiyoosaa gimbbiis. Gimbbidi tammanne oiddu litiro haattaa tigin ekkiya ollaa yarshshiyoosaa yuushuwan bookkiis.

33 Hegaappe guyyiyan yarshshiyoosaa bolli mittaa giigissi wottidi, korimaa ashuwaa a qommuwan qommuwan qanxxerettidi, mittaa bolli wottiis. Wottidi asata, "Oiddu baattatun haattaa kunttidi, xuuggana yarshshuwaa bollinne mittaa bolli gussite" yaagiis; yaagin eti gussidosona. 34 Yaatin, Eelaasi asata, "Naa77anttuwaakka gujjite" yaagiis; yaagin eti naa77anttuwaakka gujjidosona.

Qassikka Eelaasi asata, "Heezzanttuwaakka gujjite" yaagiis; yaagin heezzanttuwaakka gujjidosona. 35 Haattai yarshshiyoosaa yuushuwan goggiis; goggidi ollan haattai kumiis.

36 Omarssa yarshshuwaa shiishshiyo wodee gakkin, hananabaa yootiya Eelaasi yarshshiyoosaa shiiqidi hagaadan yaagidi woossiis; "Abeet GODAU, Abrahaama Xoossau, Yisaaqa Xoossau, Israa7eela Xoossau, neeni Israa7eela biittan Xoossa gidiyoogeenne, taanikka ne ashkkara gidiyoogeenne, qassi taani hagaa ubbaa ne qaalan oottiyoogee hachchi eretto. 37 Abeet GODAU,

koya! Neeni GODAI Xoossaa gidiyoogaanne neeni eta wozanaa neekko zaaraidda de7iyoogaa ha asati eranaadan neeni taayyo koya!" yaagiis.
38 Yaagin GODAA tamai wodhdhidi, xuuggiyo yarshshuwaa, mittaa, shuchchaanne biittaa miis; ollaa giddon de7iya haattaakka laacciis. 39 Asai ubbai hegaa be7ido wode, bantta som77uwan gufannidi, "GODAI Xoossaa! GODAA xalaalai Xoossaa!" yaagidosona.
40 Hegaappe guyyiyan Eelaasi eta, "Ba7aala sunttan hananabaa yootiyaageeta oiqqite. Etappe issi asinne kessi ekkidi booppo" yaagiis. Yaagin eta oiqqidosona; Eelaasi eta Qiishoona SHaafaa efiidi woriis.

GODAI Iraa Bukissiis

41 Eelaasi Akaaba, "Kiyada ba; baada ma uya. Aissi giikko, wolqqaama iraa gunttai siyettees" yaagiis. 42 Hegaa gishshau, Akaabi maanaunne uyanau biis. SHin Eelaasi Qarmmeloosa Deriyaa xeeri kiyiis; kiyidi ba som77uwaa ba gulbbatatu giddo duge gelissidi gufanniis.
43 Hegaappe guyyiyan Eelaasi ba ashkkaraa, "Ba; pude kiyada ane abbaakko zaarada xeella" yaagiis.
Yaagin a ashkkarai biidi xeelliis; xeellidi ayyo, "Aibinne baawa" yaagiis.
Eelaasi ba ashkkaraa laapputon, "Qassikka ane xeella" yaagiis.
Yaagin ashkkarai laapputoo xeelliis. 44 Laappuntto xeelan, "Be7a, asa kushe keena shaarai abbaappe kiyiis" yaagiis.
Yaagin Eelaasi ba ashkkaraa, "Ba; baada Akaaba, 'Irai nena beettaa diggennaadan, ne paraa gaariyan uttada, duge ne soo wodhdha' yaaga" yaagiis.
45 Guutta keenaa gam77ishin, saloi shaaraa dulkkiis; carkkoikka carkkiis; wolqqaama iraikka bukkiis. Akaabi paraa gaariyan uttidi Iziraa7eela katamaa biis. 46 GODAA wolqqai Eelaasa bolli wodhdhiis; Eelaasi kaabbaa qabattuwan pude sirqqidi, Iziraa7eela katamaa gakkanaashin Akaabappe sinttatidi woxxiis.

19

Eelaasi Siinaa Deriyaa Biis

1 Eelaasi oottidobaa ubbaanne Ba7aala sunttan hananabaa yootiyaageeta ubbaa bisuwan i waati woridaakko Akaabi Elzzaabeeliyyo yootiis. 2 Yootin Elzzaabeela, "Neeni he hananabaa yootiyaageeta oottidoogaadan, wontto hannoode taani nena oottana xayikko, xoossati tana worona" yaagada Eelaasassi kiittaasu.
3 Yaatin, Eelaasi ba shemppuwau yayyidi, Yihudaa biittan de7iya Berssaabeha yiis. Ba ashkkaraa hegan yeggiis; 4 yeggidi barkka issi gallassa ogiyaa bazzuwan hemettiis. Hemettiiddi biidi issi sankkaaraa kuwan uttidi, "Abeet GODAU, taayyo gidana; taani ta maizza aawatuppe kehikke. Ta shemppuwaa ekka" yaagidi haiqqanau woossiis.
5 Hegaappe guyyiyan sankkaaraa kuwan zaqqullidi xiskkiis; xiskkidaashin issi kiitanchchai a bochchidi, "Dendda; denddada ma" yaagiis. 6 Yaagin denddidi i xeelliyo wode, ho77o shuchchaa mishuwan uukettida komppo oittainne oto haattai a huuphessan de7iyaagaa be7iis. Be7idi miidi uyiis; yaatidi guyye zin77iis. 7 GODAA kiitanchchai naa77anttuwaakka yiidi Eelaasa bochchidi, "Neeni baana ogee daro adussa gidiyo gishshau, denddada ma" yaagiis.
8 Yaagin Eelaasi denddidi miisinne uyiis. He i miido kattaa wolqqan Xoossaa deriyaa Siinaa gakkanaashin, oitamu gallassaanne oitamu qammaa hemettiis. 9 He sohuwan de7iya gonggoluwaa giddo gelidi aqiis.

GODAI a, “Eelaasaa; hagan ai oottai?” yaagiis.

10 Yaagin Eelaasi, “Ubbaappe Wolqqaama GODAAYYO Xoossaayyo taani
daroppe mishettaas. Aissi giikko, Israa7eela asai nenaara maacettido
maachchaa kanttiis; neeyyo yarshshiyoosaakka qoliis; ne sunttan hanan-
abaa yootiyaageetakka bisuwan woriis. Yaatin, taani tarkka attaas; ha77i
eti ta shemppuwaakka ekkanau koyoosona” yaagiis.

11 Yaagin GODAI a, “Hegaappe kiyada baada, deriyaa huuphiyan ta
sinttan eqqa” yaagiis. Yaagin Eelaasi eqqidaashin GODAI a mataara
kanttiis. He wode mino wolqqaama carkkoi deriyaa phalqqerettiis;
zaallatakka kinchcherettiis; shin GODAI he carkkuwaa giddon baawa.
Carkkuwaappe simmin biittai qaaxxiis; shin GODAI he biittaa qaattankka
baawa. 12 Biittaa qaattaappe simmin tamai kiyiis; shin GODAI tamaa giddon
baawa. Tamaappe simmin saasukettai siyettiis. 13 Eelaasi he saasukettaa
siyido wode, ba som77uwaa kaabban kammiis. Yaatidi kare kiyidi gong-
goluwaa penggen eqqiis.

Eelaasakko cenggurssai yiidi, “Eelaasaa, hagan ai oottai?” yaagiis.

14 Yaagin Eelaasi, “Ubbaappe Wolqqaama GODAAYYO Xoossaayyo taani
daroppe mishettaas. Aissi giikko, Israa7eela asai nenaara maacettido
maachchaa kanttiis; neeyyo yarshshiyoosaakka qoliis; ne sunttan hanan-
abaa yootiyaageetakka bisuwan woriis. Yaatin, taani tarkka attaas; ha77i
eti ta shemppuwaakka ekkanau koyoosona” yaagiis.

15 Yaagin GODAI Eelaasa, “Neeni yiidosaara simmada, Damasqqo baz-
zuwaa ba. Baada yaa gakkada, Hazaa7eeli Sooriyaa bolli kawotanaadan
tiya. 16 Qassi Nimisha na7ai Yeehu Israa7eela bolli kawotanaadan tiya.
Ne sohuwan hananabaa yootanaadan Aabeeli Mahoolappe yiida SHafaaxa
na7aa Elssaa7a tiya. 17 Hazaa7eela bisuwaappe kessi ekkiya ubbaa
Yeehu worana; qassi Yeehu bisuwaappe kessi ekkiya ubbaa Elssaa7i
worana. 18 Ba7aalayyo gulbbatibeenna woikko bantta doonan Ba7aala
eeqaa yeribeenna laappun sha7u asaa taani Israa7eelan taayyo ashshana”
yaagiis.

Eelaasi Elssaa7a Xeesiis

19 Eelaasi he sohuwaappe denddidi biidi, SHafaaxa na7ai Elssaa7i tam-
manne naa77u waaxa booran gadiyaa goyiyaagaa demmiis; tammanne
naa77antta waaxaa Elssaa7i ba huuphen oiqqidi goyees. Goyishin Eelaasi
a achchaara aadhdhiiddi, ba kaabbaa a maizziis. 20 Elssaa7i boorata yeggi
aggi, Eelaasa geeduwaa woxxidi, “Taani ta aawaanne ta aayyiyo saruwan
gaada, yera ekkada, hegaappe simmada, nena kaallana” yaagiis.

Yaagin Eelaasi Elssaa7a, “Ba. Taani neeyyo ai oottidanaa?” yaagiis.

21 Hegaa gishshau, Elssaa7i aggidi guyye simmiis. Simmidi waaxa boorata
shukkiis; boora miishshaa qeri eettidi ashuwaa doissiis; doissido ashuwaa
aattin asai miis. Hegaappe guyyiyan denddidi biidi, Eelaasassi oottiis.

20

Sooree Samaariyaa Oliis

1 Sooriyaa Kawoi Benihadaadi ba olanchchata ubbaa issippe shiishshiis.
Hasttamanne naa77u kawotun, eta paratuuninne paraa gaaretun maadet-
tidi, pude biidi Samaariyaa katamaa dooddiis; dooddidi a bolli woraajjiis.
2 Woraajjidi Israa7eela Kawuwaa Akaabassi katama giddo asaa kiittidi
hagaadan yaagiis; 3 “Benihadaadi, ‘Ne birainne ne worqqai tabaa ne mac-
caasatuppenne ne naatuppe lo77uwaa dariyaageeti tabaa’ yaagees” yaagiis.

4 Yaagin Israa7eela kawoi zaaridi, “Ee, ta godau kawuwau, neeni giidoogaakka mala; taanikka taayyo de7iyaabaikka ubbai nebaa” yaagiis.
5 Qassikka kiitettida asati naa77anttuwaa yiidi, “Nena Benihadaadi, ‘Taani kase nena, “Ne biraanne ne worqqaa, ne maccaasaanne ne naata taayyo sheedhdhaasa” gaada kiittaas. 6 SHin wontto hannoode ne keettaanne ne oosanchchatu keettaa pilggi xeellana mala ta oosanchchata yeddana. Eti neeni payyabaa gaada wottidobaa ubbaa ekkidi efaana’ yaagees” yaagidosona.
7 Yaagin Israa7eela kawoi he biittaa cimata ubbaa xeesi shiishshidi, “Ha bitanee nuna bashshanau koyiyoogaa be7ite. I ta maccaasatanne ta naata, ta biraanne ta worqqaa ekkanau kiittiis; kiittin taani au ixxisi gabeikke” yaagiis.
8 Yaagin cimatikka asaikka ubbai Akaaba, “I odiyoobaa siyoppa! Woikko ayyo, ‘Eeno’ gooppa!” yaagidosona.
9 Hegaa gishshau, Benihadaadi kiittidoogeetuyyo Akaabi, “Intte ta godaassi kawuwaassi, ‘Neeni koiro kiittido kiitaa taani polana; shin ha kiitaa taani polanau danddayikke’ yaagees giidi odite” yaagiis.
Yaagin kiitettidi yiidaageeti biidi hegaa Benihadaadayyo odidosona.
10 Hegaappe guyyiyan Benihadaadi hara kiitaa yeddidi, “Tana kaalliya asaa Samaariyaa katamaa buhee issi issi kuuchcha gakkikko, xoossati tana worona” yaagiis.
11 Yaagin Israa7eela kawoi kiitettidi yiidaageeta, “ ‘Tumu olanchchi olaappe simmiiddi gaireesippe attin, biron biiddi gairenna’ yaagidi odite” yaagiis.
12 Benihadaadinne kawoti, bantta dunkkaaniyaa giddon ushshaa uyiiddi hegaa siyido wode, kawoi ba olanchchata, “Olanau salppite” yaagidi azaziis. Azazin eti katamaa olanau salppidosona.
13 He wode hananabaa yootiya issi bitanee Israa7eela Kawuwaa Akaabakko yiidi, “GODAI nena hagaadan yaagees; ‘Ha kenchcho olanchchata ubbaa be7ai? Taani hachchi eta ne kushiyan aattada immana; immobare taani GODAA gidiyoogaa neeni hegan erana’ yaagees” yaagiis.
14 Akaabi, “Olaa doommanai oonee?” yaagiis.
Yaagin hananabaa yootiyaagee, “Auraajjaa haariyaageeti azaziyo yelaga olanchchati doommana” yaagiis.
Yaagin kawoi, “Attiya olanchchata oonee azazanai?” yaagiis.
Yaagin hananabaa yootiyaagee, “Neeni azazana” yaagiis.
15 Hegaa gishshau, Akaabi auraajjaa haariyaageeti azaziyo yelaga olanchchata, naa77u xeetanne hasttamanne naa77ata shiishshiis. Qassi attida Israa7eela asaa, laappun sha7aa shiishshiis.
16 Benihadaadi bana maaddida hasttamanne naa77u kawotuura issippe dunkkaaniyan uttidi ushshan mattottidaashin, seeta gallassi Israa7eela olanchchati olau kiyidosona. 17 Auraajjaa haariyaageeti azaziyo yelaga olanchchati koiro kiyidi biidosona.
Benihadaadi xomoosiyaageeta kiittin, eti simmidi ayyo, “Samaariyaappe asai kiyidi yiiddi de7ees” yaagidi odiis.
18 Odin i, “Eti sigau yiikkokka olau yiikkokka, eta paxa oiqqite” yaagiis.
19 Auraajjaa haariyaageeti azaziyo yelaga olanchchati salppidi, katamaappe gaxi kiyidosona; Israa7eela olanchchatikka eta kaallidi kiyidosona.
20 Ubbatikka huuphiyan huuphiyan banttanaara olaa gaittida morkkiyaa woridosona. Yaatin, Sooriyaa asati baqatidosona; baqatin Israa7eela asati kaallidi yedettidosona. Qassi Sooriyaa Kawoi Benihadaadi ba paraasatuura ba paran kessi ekkidi biis. 21 Israa7eela kawoi olau kiyidi, paratanne paraa gaareta omooddiis; Sooriyaa asatakka woruwaa buttiis.

22 Hegaappe guyyiyan hananabaa yootiyaagee Israa7eela kawuwaakko
yiidi, “Ba; baada ne baggaa mintta. Minttada, oosettanau bessiyaabi
aibakko akeeka. Aissi giikko, yiya laitti bone Sooriyaa kawoi nena
naa77anttuwaakka olana” yaagiis.

Sooreti Naa77anttuwaakka Olidosona

23 Hegaadan de7ishin Sooriyaa kawuwaa oosanchchati a hagaadan
yaagidi zoridosona; “Eta xoossati deretu xoossata; eti nuuyyo wolqqaami-
doikka hegaassa. SHin nuuni etaara dembban olaa gaittiyaakko, nuuni
tumu etappe minnana. 24 Issibaa hana; kawota ubbaa eti azaziyoosaappe
diggada, hara halaqata eta sohuwan wotta. 25 Nuuni Israa7eelatuura
dembban olettanaunne xoonanau danddayana mala, neeyyo kase wurida
olanchchatu sohuwan olanchchata, paratu sohuwan parata, paraa gaaretu
sohuwan paraa gaareta wottada, denttanau koshshees” yaagidosona. Yaa-
gin ikka eta zoriyaa maayidi, hegaadan oottiis.

26 Yiya laitti bone Benihadaadi Sooriyaa olanchchata shiishshidi,
Israa7eelatuura olettanau Afeeqa giyo katamaa biis. 27 Israa7eela
olanchchatikka shiiqidi, shinqqiyaanne ola miishshaa ekkidi, etaara olaa
gaittanau naa77u cita gididi kiyidosona. Kiyidi Israa7eelati naa77u guutta
deeshsha wude malatidi, etakko simmidi uttidosona; shin Sooreti gaxariyaa
ubbaa maayidosona.

28 Xoossaa asa giyo issi bitanee pude yiidi, Israa7eela kawuwaa, “GODAI
hagaadan yaagees; ‘Sooriyaa asati, “GODAI deretu Xoossaa gidiyoogaappe
attin dembbatu Xoossaa gidenna” yaagido gishshau, ha kenchchechcha
olanchchata ubbaa taani ne kushiyan aatta immana. He wode taani GODAA
gidiyoogaa neeninne ne asai erana’ yaagees” yaagiis.

29 Sooretinne Israa7eelati issoi issuwaakko simmidi salppidi, laappun
gallassaa takkidosona. Laappuntta gallassan olaa gaittidosona; gaittin
Israa7eelati issi gallassan Sooriyaa asaappe xeetu sha7u tohuwaasata wori-
dosona. 30 Etappe attidaageeti kessi ekki biidi, Afeeqa katamaa geli-
dosona. Gelidaageetuppe laatamanne laappun sha7u asaa bolli katamaa
yuushuwaa gimbbee kunddidi yan woriis.

Benihadaadikka he katamau baqatidi, issi qol77uwan qosettiis. 31 A
oosanchchati a, “Israa7eela kawoti maariyaageeta gidiyoogaa nuuni siyida.
Waaruwaa nu shayan maayidi, wodoruwaa nu qooriyan xaaxidi, ane Is-
raa7eela kawuwaakko boos. Ooni erii, i nena paxa ashshanaakkonne”
yaagidosona. 32 Yaagidi waaruwaa bantta shayan maayidi, wodoruwaa
bantta qooriyan xaaxidi, Israa7eela kawuwaakko biidosona. Biidi a, “Ne
ashkkarai Benihadaadi nena, ‘Hai tana woropparkkii’ yaagees” yaagi-
dosona.

Yaagin kawoi, “I hanno gakkanaashinkka paxa de7ii? I ta ishaa” yaagiis.

33 Asati lo77o malaatadan a haasayaa ellelli ekkidi, “Ee, ne ishai Beni-
hadaadi paxa de7ees” yaagidosona.

Yaagin i eta, “Biidi a taakko ekkidi yiite” yaagiis. Benihadaadi kiyidi yin,
Akaabi a pude ba para gaariyaa bolli kessidi utissiis.

34 Yaatin, Benihadaadi Akaaba hagaadan yaagiis; “Ta aawai ne aawaappe
ekkido katamata taani neeyyo zaarana. Ta aawai Samaariyan giyaa essi-
doogaadan neenikka Damasqqo kataman giyaa essana” yaagiis.

Yaagin Akaabi a, “Taani ha maachchan nena yeddana” yaagiis. Yaagidi
aara maachchaa maacettidi a yeddiis.

Akaaba Bolli Hananabai Odettiis

35 Hananabaa yootiyaageetu citaappe issi bitanee GODAA qaalan azazet-
tidi issi ba laggiyaa, “Tana shoca” yaagiis; shin he bitanee shocennan ixxiis.

36 Ixxin hananabaa yootiyaagee a, “Neeni GODAAYYO azazettennan ixxido
gishshau, neeni taappe shaahettada baanne sohuwaarakka nena gaammoi
worana” yaagiis. Yaagin bitanee hananabaa yootiyaagaappe shaahetti
baanne sohuwaarakka gaammoi gaittidi wori bayiis.
37 Hananabaa yootiyaagee qassikka hara issi bitaniyaa demmidi, “Tana
shoca” yaagiis. Yaagin bitanee a shociis; shocin hananabaa yootiyaagee
masunxxiis.
38 Masunxxidi biidi, kawuwaa naagiiddi ogiyaa doonan eqqiis. Erettennan attanau ba som77uwaa gooziis. 39 Kawoi ogiyaara kanttiyo wode,
hananabaa yootiyaagee kawuwaa xeesidi hagaadan yaagiis; “Taani ne
ashkkarai olan olettishin issi bitanee taakko yiidi, ‘Ha omoodettida bitaniyaa naaga. Ha bitanee baqatiyaabaa gidikko, ne shemppoi a shemppuwaara gada, woikko heezzu sha7u xaqara biraa gumiyaa qanxxaasa’
yaagiis. 40 Yaagin taani ne ashkkarai oosoi darin, yaanne haanne giishin,
bitanee kessi ekkidi biichchiis” yaagiis.
Yaagin Israa7eela kawoi, “Neeni nerkka pirddadasa; ne pirddaikka hegaa
gidana” yaagiis.
41 Hananabaa yootiyaagee ba som77uwaa goozido carqqiyaa pooshshi
yeggiis. Pooshshin i hananabaa yootiyaageetuppe issuwaa gidiyoogaa kawoi sohuwaarakka eriis. 42 Hananabaa yootiyaagee kawuwaayyo, “GODAI,
‘Taani, “I haiqqana bessees” giido bitaniyaa neeni yedda aggadasa. Hegaa
gishshau, ne shemppoi a shemppuwaara gada; ne asai a asaara gada’
yaagees” yaagiis. 43 Yaagin Israa7eela kawoi yiillotiiddinne lancciiddi, ba
soo Samaariyaa katamaa biis.

21

Naabute Woiniyaa Turaa Sohuwaa

1 Iziraa7eeliyaa Naabutessi Samaariyaa Kawuwaa Akaaba keettaa matan
Iziraa7eelan woiniyaa turaa sohoi de7ees. 2 Akaabi Naabuta, “Ta keettaa
matan de7iyo gishshau, taani taayyo ataakiltte soho oottanau taayyo ne
woiniyaa turaa sohuwaa imma. A gishshaa neeyyo taani hara lo77o woine
turaa sohuwaa immana; woikko neeni dosikko, a waagaa taani neeyyo
qanxxana” yaagiis.
3 Yaagin Naabutee Akaabayyo, “Taani ta aawatuppe laattido gadiyaa tana
neeyyo imissiyaabaappe GODAI ashsho” yaagiis.
4 Iziraa7eeliyaa Naabutee, “Taani ta aawatuppe laattido gadiyaa neeyyo
immikke” giido gishshau, Akaabi yiillotidinne lanccidi ba soo biis. Biidi ba
hiixan godaakko simmi zin77idi, qumaa meennan ixxiis.
5 A maccaasiyaa Elzzaabeela akko gelada, “Neeni hagaa keeni aibissi
yiillotadii? Aibissi qumaa meennan ixxai?” yaagada oichchaasu.
6 Oichchin Akaabi iyyo, “Iziraa7eeliyaa Naabuta taani, ‘Ne woiniyaa turaa
sohuwaa taayyo baizza; woikko ne dosikko, a gishshaa taani neeyyo hara
woiniyaa turaa sohuwaa immana’ yaagin, i, ‘Ta woiniyaa sohuwaa neeyyo
immikke’ yaagiis. Taani hegaa gishshau yiillotaas” yaagiis.
7 A maccaasiyaa Elzzaabeela a, “Neeni Israa7eela bolli kawo gidaidda hagaadan hanai? Dendda; denddada ma! Wozanappe ufaitta! Iziraa7eeliyaa
Naabute woiniyaa turaa sohuwaa taani neeyyo immana” yaagaasu.
8 Hegaa gishshau, maccaasiyaa Akaaba sunttan dabddaabbeta xaafada,
a maatafan attamaasu; attamada Naabuteera issippe kataman de7iya
cimatuyyoonne gita asatuyyo kiittaasu. 9 He dabddaabbeta hagaadan
yaagada xaafaasu; “Issi gallassau xoomaa awaajjite; yaatidi asaa giddon

Naabuta bonchcho sohuwan utissite. 10 Utissidi naa77u pattenna asata a
sinttan utissite. He asati, ‘Naabutee Xoossaanne kawuwaa cayiis’ yaagidi
markkattanaadan oottite. Hegaappe guyyiyan gaxi kessidi, shuchchan
caddidi worite” yaagada xaafaasu.

11 Hegaa gishshau, Naabuteera issippe kataman de7iya cimatinne gita
asati Elzzaabeela etau xaafido dabddaabbetun giidoogaadan oottidosona.
12 Eti xoomaa awaajjidi, Naabuta asaa giddon bonchcho sohuwan utissi-
dosona. 13 Hegaappe guyyiyan naa77u pattenna asati yiidi, akko simmi
uttidi, asaa sinttan, “Naabutee Xoossaanne kawuwaa cayiis” yaagidi word-
duwaa markkattidosona. Markkattin Naabuta katamaappe gaxi kessidi,
shuchchan caddidi woridosona.

14 Hegaappe guyyiyan cimati Elzzaabeelikko kiittidi, “Naabutee
shuchchan cadettidi haiqqiis” yaagidosona.

15 Naabutee shuchchan cadettidi haiqqidoogaa Elzzaabeela siyosaarakka,
Akaaba, “Iziraa7eeliyaa Naabutee neeyyo miishshan baizzanau ixxido
woiniyaa turaa sohuwaa denddada baada, neeyyo ekka. I ha77i paxa
de7enna; haiqqiichchiis” yaagaasu. 16 Iziraa7eeliyaa Naabutee haiqqi-
doogaa Akaabi siyidi, Naabute woiniyaa turaa sohuwaa bau ekkanau dend-
didi, duge biis.

17 Hegaappe guyyiyan Tishbbiyaa Eelaasakko GODAA qaalai yiidi,
18 “Samaariyan kawotida Israa7eela Kawuwaa Akaabaara gaittanau duge
wodhdha. I ha77i Naabute woiniyaa turaa sohuwaa ekkanau biidi, yan
de7ees. 19 Neeni a hagaadan yaaga; ‘GODAI nena, “Bitaniyaa worada, a
gadiyaa neeyyo ekkadasa gidikkii?” yaagees’ yaaga. Qassikka a, ‘GODAI
nena, “Naabute suuttaa kanati laaccido sohuwan ne suuttaakka kanati
laaccana” yaagees’ yaaga” yaagiis.

20 Hegaappe guyyiyan Akaabi Eelaasa, “Hai ta morkkiyau, tana dem-
marggadii?” yaagiis.

Yaagin, “Ee, taani nena demmarggaas; aissi giikko, neeni GODAA sinttan
iitabaa oottanau, ne huuphiyaa nagaraassi baizzadasa. 21 GODAI nena ha-
gaadan yaagees; ‘Siya, taani ne bolli iitabaa ehaana. Taani ne zerettaa xais-
sana; taani Israa7eela biittan Akaaba keettaa asaappe aille gidin goqa gidin,
issi attumaasinne attennan xoqollana. 22 Taani ne so asaa Nabaaxa na7aa
Iyorbbaama so asaadaaninne Akiiya na7aa Baa7isha so asaadan oottana.
Aissi giikko, neeni Israa7eela asaa nagaraa ootissada, tana hanqqetissadasa’
yaagees. 23 Qassi GODAI Elzzaabeelibaa yootiiddi, ‘Iziraa7eela katamaa
gimbbiyaa lanqqen kanati Elzzaabeelo maana’ yaagees. 24 Akaaba zare
gididi kataman haiqqiya oonanne kanai maana; qassi gaxariyan haiqqiya
oonanne saluwaa kafoti maana” yaagiis.

25 Ba maccaasiyaa Elzzaabeela denttettin, GODAA sinttan iitabaa oot-
tanau ba huuphiyaa nagaraassi baizzida, Akaaba mala asi mulekka baawa.
26 GODAI Israa7eela asaa sinttappe laaggidi kessido Amooretudan eeqau
goinniyoogan Akaabi aadhdhiya sheneyiyaabaa haniis.

27 Akaabi ha haasayaa siyido wode, ba maayuwaa pooshshidi, waaruwaa
maayiis; yaatidi xoomiis. Waaruwaa maayosaara zin77iis; azzaniiddi
hemettiis.

28 Hegaappe guyyiyan GODAA qaalai Tishbbiyaa Eelaasakko yiidi,
29 “Akaabi ba huuphiyaa ta sinttan kaushshidoogaa be7adii? I ta sinttan
ba huuphiyaa kaushshido gishshau, taani ha bashshaa a wodiyan ehiikke.
SHin taani a na7aa wodiyan a so asaa bolli ha bashshaa ehaana” yaagiis.

22

Hananabaa Yootiya Mikaayi Akaabayyo Xoonettiyoogaa Odiis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 18:2-27)

1 Sooreenne Israa7eeli olettennan heezzu laittaa saro de7idosona.
2 Heezzantto laittan Yihudaa Kawoi Yoosaafixi Israa7eela kawuwaa
be7anau biis. 3 Biidaashin Israa7eela kawoi ba ashkkaratuyyo, “Gala7aaden
de7iya Raamoota katamai nuugaa gidiyoogaanne nuuni hanno gattanau
he katamaa Sooriyaa kawuwaappe wotti ekkanau ainne oottibeennaagaa
erekketii?” yaagiis. 4 Qassikka i Yoosaafixa, “Gala7aaden de7iya Raamoota
katamaa olanau tanaara buutee?” yaagiis.

Yaagin Yoosaafixi Israa7eela kawuwaa, “Ee, neeni olaa baanau giigiyo
wode audenne, taani giigana. Ta olanchchati ne olanchchatu mala;
ta paratikka ne paratu mala” yaagiis. 5 Qassikka Yoosaafixi Israa7eela
kawuwaa, “Gidikkonne, neeni kasetada GODAA oichcha” yaagiis.

6 Yaagin Israa7eela kawoi hananabaa yootiya oiddu xeetu asata issippe
shiishshidi, “Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa olanau booyye boop-
poo?” yaagidi eta oichchiis.

Oichchin eti, “Ba; aissi giikko, GODAI he katamaa kawuwaa kushiyan
aattidi immana” yaagidosona.

7 SHin Yoosaafixi, “Nuuni GODAA oichchanau danddayiyo hananabaa
yootiya hara asi hagan baawee?” yaagiis.

8 Yaagin Israa7eela kawoi Yoosaafixassi zaaridi, “Nuuni a baggaara GO-
DAA oichchanau danddayiyo issi hara bitanee de7ees; i Yimila na7aa
Mikaaya. SHin taani a ixxais; aissi giikko, i ubba wodekka tabaa iitabaa
yooteesippe attin lo77obaa yooti erenna” yaagiis.

Yaagin Yoosaafixi Israa7eela kawuwaa, “Kawoi hegaadan gooppo!”
yaagiis.

9 Hegaappe guyyiyan Israa7eela kawoi ba oosanchchatuppe issuwaa xee-
sidi, “Yimila na7aa Mikaaya eesuwan ekkada ya” yaagiis.

10 Israa7eela kawoinne Yihudaa Kawoi Yoosaafixi bantta kawotaa
maayuwaa maayidi, Samaariyaa katamaa geliyo penggiyaa matan de7iya
audiyan bantta kawotaa araatan uttidosona; uttin hananabaa yootiya
ubbati eta sinttan hananabaa yootoosona. 11 Etappe issoi, Kanaa7ina na7ai
Xidiqee birataappe kaceta giigissidi, Akaaba, “GODAI hagaadan yaagees;
‘Sooreti xayana gakkanaashin neeni eta ha kacetun qaicana’ yaagees”
yaagiis. 12 Hananabaa yootiya hara ubbatikka, “Gala7aaden de7iya
Raamoota katamaa ba; baada ola; oladakka xoona. Aissi giikko, GODAI
he katamaa kawuwaa kushiyan aattidi immana” yaagidi yootidosona.

13 Hegaappe guyyiyan Mikaaya xeesanau kiitetti biida bitanee a, “Be7a,
hananabaa yootiya ubbati issi doona gididi, ‘Kawoi ha olaa xoonana’ yaagidi
yootidosona. Hegaa gishshau, hayyanaa ne odoikka etappe issuwaagaa
mala gido; neenikka lo77obaa oda” yaagiis.

14 SHin Mikaayi he bitaniyaa, “GODAI ero! GODAI taayyo yootiyoobaa
taani yootana” yaagiis.

15 Mikaayi kawuwaakko yiido wode, kawoi a, “Mikaayaa, nuuni
Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa olanau boniiyye boopponii?”
yaagidi oichchiis.

Oichchin Mikaayi kawuwaa, “Ba; baada ola; oladakka xoona. GODAI he
katamaa kawuwaa kushiyan aattidi immana” yaagiis.

16 Yaagin kawoi a, “Neeni GODAA sunttan tumaappe attin harabaa taayyo
odennaadan taani nena aapputoo caaqettanau koshshii?” yaagiis.

17 Yaagin i, “Israa7eela olanchchati ubbai henttanchchi bainna dorssatudan deriyan laalettidaageeta taani be7aas. GODAI eta, ‘Hageetuyyo godi baawa. Eti ubbaikka bantta soo bantta soo saro boona’ yaagees” yaagiis.

18 Yaatin, Israa7eela kawoi Yoosaafixa, “ ‘I tabaa iitabaa yooteesippe attin, lo77obaa yooti erenna’ gaada, taani neeyyo yootabeikkinaa?” yaagiis.

19 Mikaayi gujjidikka hagaadan yaagiis; “Simmi GODAI giyoobaa siya! GODAI ba kawotaa araatan uttin, saluwaa olanchchati ubbai a ushachchaaranne haddirssaara eqqidaageeta taani be7aas. 20 GODAI, ‘Akaabi Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa biidi, yan haiqqanaadan balettanai oonee?’ yaagiis. Yaagin issoi hagaadan giyo wode, harai qassi hegaadan giis. 21 Hegaappe guyyiyan issi ayyaanai kiyidi GODAA sinttan eqqidi, ‘Taani a balettana’ yaagiis.

22 “Yaagin GODAI ayyaanaa, ‘Waata balettuutee?’ yaagiis.

“Yaagin ayyaanai, ‘Taani kiyada baada, ayyo hananabaa yootiyaageetu ubbatu doonan worddotiya ayyaana gidana’ yaagiis.

“Yaagin GODAI, ‘Ee, neeni a balettana; neeyyo hegee hanana. Ba; baada baletta’ yaagiis” yaagiis.

23 Mikaayi gujjidikka, “Hegaa gishshau, GODAI neeyyo hananabaa yootiyaageetu hageetu ubbatu doonan worddotiya ayyaanaa wottiis; aissi giikko, GODAI ne bolli bashshaa ehaanau qachchiis” yaagiis.

24 Hegaappe guyyiyan Kanaa7ina na7ai Xidiqee shiiqidi, Mikaaya qinxxalliyaa baqqiis. Baqqidi, “GODAA Ayyaanai ta achchappe waanidi neeyyo odanau biidee?” yaagiis.

25 Yaagin Mikaayi a, “Neeni qosettanau qol77o geliyo gallassi hegaa demmana” yaagiis.

26 Hegaappe guyyiyan Israa7eela kawoi ba olanchchatuppe issuwaa azaziiddi, “Mikaaya oiqqa; oiqqada katamaa haariya Amoonayyoonne ta na7aa Yo7aashayyo efaada imma. 27 Immada eta, ‘Kawoi inttena, “Ha bitaniyaa qasho keettan qachchite. Qachchidi taani saro simmana gakkanaashin, qii oittaappenne haattaappe harabaa aibanne ayyo immoppite” yaagees’ yaaga” yaagiis.

28 Yaagin Mikaayi a, “Tumu neeni saro simmiyaabaa gidikko, GODAI tanan haasayibeenna” yaagiis. Qassikka Mikaayi, “Asau ubbau, taani yootidobaa akeekite” yaagiis.

Akaaba Haiquwaa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 18:28-34)

29 Hegaappe guyyiyan Israa7eela kawoinne Yihudaa Kawoi Yoosaafixi Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa biidosona. 30 Israa7eela kawoi Yoosaafixa, “Taani maayuwaa laammada, hara asa malatada, olau gelana; shin neeni ne kawo maayuwaa maaya” yaagiis. Yaagin Israa7eela kawoi maayuwaa laammidi, hara asa malatidi, olau geliis.

31 Sooriyaa kawoi ba paraa gaareta azaziya hasttamanne naa77u asata, “Gitatin guuxxin hara asa oonaarakka olettoppite; Israa7eela kawuwaa xalaalaara olettite” yaagidi azaziis.

32 Paraa gaariyaa azaziyaageeti Yoosaafixa be7ido wode, “Tuma hagee Israa7eela kawuwaa” yaagidosona. Yaagidi aara olettanau simmidosona; simmin Yoosaafixi waassiis. 33 Waassin paraa gaareta azaziyaageeti i Israa7eela kawuwaa gidennaagaa be7idi, a yedettiyoogaa aggiigidosona.

34 Issi bitanee coo ba wonddafiyaa olanchchatu bolli dukkidi, Israa7eela kawuwaa olaa maayoi gaittiyo kayyiyaara caddiis. Caddin Israa7eela kawoi

ba gaariyaa laaggiya bitaniyaa, “Gaariyaa guyye zaarada, tana olaa giduwaappe kessa. Aissi giikko, taani iita cachchaa cadettaichchaas” yaagiis.
35 He gallassi olai suulliyo wode, Israa7eela Kawoi Akaabi ba paraa gaariyaa giddon zemppidi, Sooretu sinttan takkiis. A cachchaa suuttai paraa gaariyaa giddo gukkin, he omarssikka i haiqqi bayiis.
36 Awai wullanau matishin olanchchatu giddon, “Asai ubbai ba katamaa ba katamaa bo! Asai ubbai ba biitti ba biitti bo!” yaagiya azazoi kiyiis.
37 Hegaappe guyyiyan eti kawuwaa Samaariyaa katamaa ehiidi yan moogidosona. 38 SHaaramuxati meecettiyo, dagatti uttida Samaariyaa haattan eti gaariyaa meeccidosona. GODAI kase haasayido qaalaadankka, a suuttaa kanati laaccidosona.
39 Akaabi hanido harabai, i oottidobai ubbai, danggarssaa zaaliyan kawo keettaa i keexxidobainne i gimbbido katamatubai ubbai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 40 Akaabi haiqqidi ba maizzan gaittiis; a sohuwan a na7ai Akaaziyaasi kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Yoosaafixa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 20:31-21:1)

41 Israa7eela Kawoi Akaabi kawotido oiddantto laittan Asa na7ai Yoosaafixi Yihudan kawotiis. 42 I kawotiyo wode laittai ayyo hasttamanne ichchasha; i Yerusalaamen laatamanne ichchashu laitta kawotiis. A aayyiyaa SHiiliha na7iyo Azuubo geetettausu. 43 Yoosaafixi ba aawaa Asa ogiyan ubban hemettiis; i he ogiyaappe sher77i gibeenna; GODAA sinttan suurebaa oottiis. Gidikkonne, goinniyo xoqqa sohota xaissibeenna; asai he sohotun yarshshuwaa yarshshiyoogaanne ixaanaa cuwayiyoogaa aggibeenna. 44 Yoosaafixikka Israa7eela kawuwaara sigettiis.
45 Yoosaafixi hanido harabai, a minotettainne i olettido olai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 46 Goino woga oottidi attumaageeti attumaageetuura shaaramuxiyaageeta, a aawai Asi kawotido wodiyaappe attidaageeta biittaappe xaissiis.
47 He wode Eedooma biittan kawoi baawa; he biittaa sunttettida halaqai haariis.
48 Ofiira biitti biidi worqqaa ehaanaadan Yoosaafixi gita markkabeta medhdhiis; shin he markkabeti Eexiyooni-Gaabiran meqerettidosonappe attin mulekka bibookkona. 49 He wode Akaaba na7ai Akaaziyaasi Yoosaafixa, “Ta ashkkarati ne ashkkaratuura issippe markkabiyan boona” yaagiis; shin Yoosaafixi ixxiis.
50 Yoosaafixi haiqqidi ba maizzan gaittiis. Ba maizza aawaa Daawita Kataman moogettiis. A sohuwan a na7ai Yoraami kawotiis.

Israa7eela Kawuwaa Akaaziyaasa

51 Yihudaa Kawoi Yoosaafixi kawotido tammanne laappuntta laittan Akaaba na7ai Akaaziyaasi Israa7eela bolli Samaariyan kawotiis; Israa7eela bolli naa77u laitta kawotiis. 52 Akaaziyaasi GODAA sinttan iitabaa oottiis; ba aawaanne ba aayee ogiyaaninne Israa7eela asaa nagaraa ootissida Nabaaxa na7aa Iyorbbaama ogiyan hemettiis. 53 Akaaziyaasi Ba7aalayyo oottiisinne goinniis. A aawai kase oottidoogaadan, GODAA, Israa7eela Xoossaa i hanqqetissiis.

Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Kawotu Maxaafaa naa77antto shaahoi, Kawotu Maxaafaa koiro shaahoi eqqidosaappe doommidi, naa77u Israa7eela kawotettatubaa yootees. Maxaafaa naa77u waanna waanna kifiletun shaakkidi xeellanau danddayoos.

1. Kiristtoosa yeletaappe kase uddufuntto xeetu laittau baggaappe doommidi biidi, Kiristtoosa yeletaappe kase laappun xeetanne laatamanne isiini laittan huuphessa bagga kawotettai kunddana gakkanaashin de7iya naa77u kawotettatu taarikiyaa,
2. Israa7eela kawotettaa kunddettaappe biidi, Kiristtoosa yeletaappe kase ichchashu xeetanne hosppun tammanne usuppun laittan Kawoi Naabukadanaxoori Yerusalaame katamaa oiqqidi laalido wodiyaa gakkanaashin de7iya Yihudaa kawotettaa taarikiyaa. Maxaafai Gadaalee Baabiloona haaruwaa garssan Yihudaa biittaa haariyaagaa gididoogaanne Yihudaa kawoi Yo7aakiini Baabiloona qasho keettaappe kiyidoogaa qonccissi odidi, taarikiyaa wurssees.

Ha bashsha ubbai Israa7eela bolli yaanau danddayidoogee Yihudaanne Israa7eela kawotinne asai Xoossaassi ammanettiyo ammanaatuwaa pacissido gishshataassa. Yerusalaame katamai laalettidoogeenne Yihudaa asaappekka dariya baggai ba biittaappe betidoogee, Israa7eela asaa taarikee biyo ginaa laammanaadan oottida gaasotuppe waannatiyaageeta.

Kawotu maxaafan naa77antto shaahuwan daro erettida asi Eelaasa sohuwan hananabaa yootiyaagaa kiyida Elssaa7a.

Eelaasanne Kawuwaa Akaaziyaasa

1 Akaabi haiqqidoogaappe guyyiyan, Moo7aaba biittaa asai Israa7eela bolli denddiis.

2 He wode Kawoi Akaaziyaasi Samaariyaa kataman bolla pooqiyaa baranddaappe kunddidi deshettiis. Hegaa gishshau asata, “Biite; biidi, taani ha deshettaappe paxanaakko, agganaakko, Eqiroona katamaa xoossaa Bi7eeli-Zeebula ane tau oichchite” yaagidi kiittiis.

3 SHin GODAA kiitanchchai Tishbbiyaa Eelaasa hagaadan yaagiis; “Ba; pude baada, Samaariyaa kawoi kiittido asataara gaitta. Gaittada eta, ‘Intte Eqiroona katamaa xoossaa Bi7eeli-Zeebula oichchanau biidoogee, Israa7eelan Xoossi xayiineeyye?’ yaaga. 4 Hegaa gishshau, GODAI hagaadan yaagees; ‘Kawuwau, neeni haiqqanaappe attin, ha zin77ido hiixaappe denddakka’ yaagees” yaagiis. Yaagin Eelaasi biidi, etayyo odiis.

5 Kiittido asati kawuwaakko guyye simmin, i eta, “Aissi simmidetii?” yaagidi oichchiis.

6 Oichchin eti ayyo hagaadan yaagidi zaaridosona, “Issi bitanee nunaara gaittanau yiidi, ‘Inttena kiittida kawuwaakko simmidi biite. Biidi ayyo hagaadan yaagite; “GODAI nena, ‘Eqiroona xoossaa Bi7eeli-Zeebula oishissanau neeni asaa kiittiyoogee, Israa7eelan Xoossi xayiineeyye? Hegaa gishshau, neeni haiqqanaappe attin, ha zin77ido hiixaappe denddakka’ yaagees” yaagite’ yaagiis” yaagidosona.

7 Yaagin kawoi eta, “Inttenaara gaittanau yiidi, ha yohuwaa intteyyo yootida bitanee ai mala asee?” yaagidi oichchiis.

8 Oichchin eti, “Mehiyaa ikisiyan dadettida kaabbaa maayidi, ba xeessan dafuwaa gixxees” yaagidi zaaridosona.

Yaagin i, “Hegee Tishbbiyaa Eelaasa” yaagiis.

9 Hegaappe guyyiyan, kawoi hamssaalaqaa a ishatamu olanchchatuura kiittiis. Kiittin halaqai keraa huuphiyan uttida Eelaasakko pude kiyidi, “Xoossaa asoo, kawoi nena, ‘Duge wodhdha’ yaagees” yaagiis.
10 SHin Eelaasi hamssaalaqaayyo, “Taani Xoossaa asa gidikko, tamai saluwaappe wodhdhidi, nenanne ne ishatamatanne mo” yaagidi zaariis. Yaagin tamai saluwaappe wodhdhidi, hamssaalaqaanne a ishatamatanne miis.
11 Qassi kawoi hara ishatamu olanchchatuura hara hamssaalaqaa Eelaasakko kiittiis. Kiittin hamssaalaqai Eelaasa, “Xoossaa asoo, kawoi nena, ‘Eesuwan duge wodhdha’ yaagees” yaagiis.
12 Yaagin Eelaasi ayyo, “Taani Xoossaa asa gidikko, tamai saluwaappe wodhdhidi, nenanne ne ishatamatanne mo” yaagiis. Yaagin Xoossaa tamai saluwaappe wodhdhidi, hamssaalaqaanne a ishatamatanne miis.
13 Qassikka kawoi ishatamu olanchchatuura hara heezzantto hamssaalaqaa kiittiis. Kiittin hamssaalaqai pude kiyidi, Eelaasa sinttan gulbbatidi, “Xoossaa asoo, hayyanaa, tananne tanaara de7iya ha ishatamu asata maara! Nu shemppuwaakka haiquwaappe ashsha! 14 Tamai saluwaappe wodhdhidi, kase hamssaalaqata naa77aanne eta ishatamata ubbaanne miis. SHin ha77i tana maara!” yaagidi woossiis.
15 GODAA kiitanchchai Eelaasayyo, “Yayyoppa! Aara duge wodhdha” yaagiis.
Yaagin Eelaasi denddidi, aara kawuwaakko duge wodhdhiis.
16 Wodhdhidi i kawuwaayyo, “GODAI nena hagaadan yaagees; ‘Neeyyo oichchanau Israa7eelan Xoossi xayiinee, neeni Eqiroona xoossaa Bi7eeli-Zeebula oichchanau asaa kiittidoogee? Neeni hagaa oottido gishshau, haiqqana! Ne zin77ido hiixaappekka denddakka’ yaagees” yaagiis.
17 Eelaasi haasayido GODAA qaalaadankka Akaaziyaasi haiqqiis; Akaaziyaasayyo attuma na7i bainna gishshau, a ishai Yoraami a sohuwan kawotiis; hegee hanidoogee Yoosaafixa na7ai Yoraami Yihudan kawotido naa77antto laittaana. 18 Akaaziyaasi hanido harabainne i oottidobai ubbai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

2

GODAI Eelaasa Saluwaa Efiis

1 GODAI Eelaasa gotiyan saluwaa efaanau haniyo wode, Eelaasinne Elssaa7i Gelggalappe denddidi biidosona. 2 Biishin Eelaasi Elssaa7a, “GODAI tana Beeteele katamaa kiittido gishshau, hayyanaa neeni hagan takkashsha” yaagiis.
SHin Elssaa7i, “GODAI ero! Ne shemppoi ero! Taani neeppe shaahettikke” yaagiis. Yaagin eti duge Beeteele wodhdhidosona.
3 Beeteelen de7iya hananabaa yootiyaageetu citai Elssaa7ekko kiyidi, “GODAI hachchi ne godaa neeppe shaakkidi efaanaagaa neeni erai?” yaagidi oichchidosona.
Oichchin Elssaa7i, “Ee erais. SHin intte co77u giite” yaagidi zaariis.
4 Hegaappe guyyiyan, Eelaasi Elssaa7a, “GODAI tana Yarkko kiittido gishshau, hayyanaa neeni hagan takkashsha” yaagiis.
SHin Elssaa7i, “GODAI ero! Ne shemppoi ero! Taani neeppe shaahettikke” yaagidi zaariis. Hegaa gishshau, eti Yarkko biidosona.
5 Yarkkon de7iya hananabaa yootiyaageetu citai Elssaa7ekko kiyidi, “GODAI hachchi ne godaa neeppe shaakkidi efaanaagaa neeni erai?” yaagidi oichchidosona.
Oichchin i, “Ee erais. SHin intte co77u giite” yaagidi zaariis.

6 Hegaappe guyyiyan, Eelaasi Elssaa7a, “GODAI tana Yorddaanoosa
SHaafaa kiittido gishshau, hayyanaa neeni hagan takkashsha” yaagiis.
Yaagin Elssaa7i, “GODAI ero! Ne shemppoi ero! Taani neeppe shaahet-
tikke” yaagiis. Yaagin eti naa77aikka issippe biidosona.
7 Hananabaa yootiyaageetuppe ishatamu asati eta kaallidi, Yorddaanoosa
SHaafaa gakkanaashin biidosona. Eelaasinne Elssaa7i shaafaa doonan
eqqidaashin, hananabaa yootiyaageeti etappe guuttaa haakkidi eqqi-
dosona. 8 He wode Eelaasi ba kaabbaa ekkidi xaaxidi, an haattaa shociis.
SHocin haattai yaanne haanne shaahettiis; shaahettin mela biittaa yed-
hdhidi pinnidosona. 9 Pinnin Eelaasi Elssaa7a, “Taani neeppe eket-
taichchanaappe kasetada, neeyyo ai oottana mala koyai? Ane oda” yaagiis.
Yaagin Elssaa7i, “Taani nena laattishin, ne ayyaanai taayyo naa77u saama
gidana mala, taani nena woossais” yaagidi zaariis.
10 Yaatin Elssaa7a, “Neeni waissiyaabaa oichchadasa. SHin taani neeppe
ekettiyo wode neeni tana xeelliyaabaa gidikko, hegee neeyyo hanana.
Hinna xayikko hanenna” yaagiis.
11 Hegaappe guyyiyan, eti issippe haasayiiddi hemettishin, tamaa
paratinne eti goochchiyo tamaa gaaree akeekennan puttu giidi, eta
naa77aappe gidduwan gelidi, shaakki bayiis. SHaakkin Eelaasi gotiyan
saluwaa kiyiis. 12 Elssaa7i hegaa be7idi, “Ta aawau, Ta aawau! Neeni
Israa7eela asau wolqqanne gonddalle shin!” yaagidi waassiis. Hegaappe
simmin, i Eelaasa mulekka be7ibeenna.
Elssaa7i hegan azzanidi, ba maayuwaa naa77u kessidi, pooshshi oliis.
13 Yaatidi Eelaasappe wodhdhida kaabbaa i denttidi, guyye simmiis; sim-
midi Yorddaanoosa SHaafaa doonan eqqiis. 14 Eelaasappe wodhdhida
kaabbaa ekkidi, haattaa an shociiddi, “GODAI Eelaasa Xoossai awan de7ii?”
yaagiis. Elssaa7i haattaa shocido wode, haattai yaanne haanne shaahettiis;
shaahettin shaafaa pinniis.
15 Yarkkoppe yiida hananabaa yootiyaageetu citai Elssaa7a be7ido wode,
“Eelaasa ayyaanai Elssaa7a bolli shemppiis” yaagidosona. Eti aara gaittanau
yiidi, a sinttan sa7an gufannidosona. 16 Yaatidi eti a, “Be7a, nuuni ne
ashkkarati ishatamu mino asati hagan de7oos. Hayyanaa nuuni ne godaa
koyanau baana. Ooni erii, GODAA Ayyaanai a ekkidi, issi deriyaa huuphiyan
woikko zanggaaraa giddon yeggidaakkonne” yaagidosona.
Yaagin Elssaa7i, “CHii, booppite!” yaagiis.
17 SHin ixxisi gaanaagee a yeellayana gakkanaashin, eti a oichchidi aggen-
nan ixxin, “Biite” yaagiis. Yaagin eti ishatamai biidosona. Biidi heezzu gal-
lassaa koyidi, a demmibookkona. 18 Elssaa7i Yarkkon takkidaashin, eti akko
simmidi yiidosona. Yin, “Woni taani inttena ‘Booppite’ yaagabeikkinaa?”
yaagiis.

Elssaa7i Oottido Maalaalissiyaabata

19 Hegaappe guyyiyan, Yarkko kataman de7iya asati Elssaa7a, “Neeni nu
godai be7iyoogaadan ha katamai de7iyoosai lo77o. SHin haattai iita; qassi
biittaikka aifenna” yaagidosona.
20 Yaagin i eta, “Ane ooratta keriyan maxiniyaa qolidi, taayyo ekki yiite”
yaagidi azaziis; azazin ayyo ehiidosona. 21 Ehin Elssaa7i pulttuwaa biidi,
maxiniyaa an yeggiis. Yeggidi, “GODAI, ‘Taani ha haattaa pattaas. Hagaappe
sinttanau ha haattai haiquwaassi gaaso gidenna; biittaikka aifana’ yaagees”
yaagiis. 22 Elssaa7i haasayidoogaadankka hachchi gakkanaashin, he haattai
xillo gidiis.

23 Elssaa7i yaappe denddidi, pude Beeteele kiyiis. I ogiyan biishin, yelaga attuma naati katamaappe kiyidi, “Laa ha huuphiyaara bo77au, pude kiya! Laa ha huuphiyaara bo77au, pude kiya!” yaagidi a bolli qilliiccidosona.

24 Qilliiccin guyye simmi xeellidi, eta GODAA sunttan qanggiis. Yaatin beere geetettiya naa77u macca do7ati woraappe kiyidi, naatuppe oitamanne naa77u yelagata puuzerettidi woridosona. 25 Worin Elssaa7i hegaappe denddidi, Qarmmeloosa Deriyaa biis; qassi hegaappekka Samaariyaa simmiis.

3

Moo7aabi Israa7eela Bolli Denddiis

1 Yihudaa Kawoi Yoosaafixi kawotido tammanne hosppuntta laittan Akaaba na7ai Yoraami Samaariyan Israa7eela bolli kawotiis; i tammanne naa77u laitta kawotiis. 2 I GODAA sinttan iitaa oottiis. SHin ba aawaanne ba aayee Elzzaabeeli keena iita gidenna; aissi giikko, a aawai oottido Ba7aala eeqaa i xoqolliis. 3 Gidikkonne Nabaaxa na7ai Iyorbbaami Israa7eela asaa ootissido nagaraa i baxuuxi oiqqiis.

4 Moo7aaba biittaa Kawoi Meeshi dorssaa heemmees. I Israa7eela kawuwaayyo xeetu sha7u anqqara dorssatanne xeetu sha7u orgge dorssatu ikisiyaa laittan laittan giirees. 5 SHin Israa7eela Kawoi Akaabi haiqqi-doogaappe guyyiyan, Moo7aaba Kawoi Meeshi Israa7eela bolli makkaliis.

6 He wode Kawoi Yoraami Samaariyaappe kiyidi, Israa7eela ubbaa shiishshiis. 7 Qassi Yihudaa Kawuwaa Yoosaafixakko kiitaa yeddidi, “Moo7aaba kawoi ta bolli makkaliis; Moo7aabaara olettanau neeni tanaara buutee?” yaagiis.

Yaagin Yoosaafixi, “Ee taani baana. Taani ne mala; ta asaikka ne asaa mala; qassi ta paratikka ne paratu mala” yaagidi zaariis. 8 Yoosaafixi qassi, “Nuuni awa ogiyaara biidi eta olanee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin kawuwaa Yoraami, “Eedooma Bazzuwan de7iya ogiyaara biidi olana” yaagidi zaariis.

9 Hegaa gishshau, Israa7eela kawoi, Yihudaa kawoinne Eedooma kawoi olau kiyidosona. Eti laappun gallassa ogiyaa yuuyidoogaappe guyyiyan, olanchchatuyyookka eta kaallida mehiyaayyookka aiba haattinne attibeenna. 10 He wode Israa7eela kawoi, “Aayye7ana! GODAI nuna ha heezzu kawota issippe Moo7aaba kawuwaassi aattidi immanau xeesiis” yaagiis. 11 SHin Yoosaafixi, “Nuuni a baggaara GODAA oichchanaadan hagan hananabaa yootiyaabi baawee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Israa7eela kawuwaa ola gadaawatuppe issoi, “Eelaasa maaddidi de7ida SHafaaxa na7ai Elssaa7i hagan de7ees” yaagidi zaariis.

12 Yaagin Yoosaafixi, “Ee, i tumu hananabaa yootiyaagaa” yaagiis. Hegaappe guyyiyan, Israa7eela kawoi, Yoosaafixinne Eedooma kawoinne Elssaa7ekko duge wodhdhidosona.

13 Elssaa7i Israa7eela kawuwaa, “Tanaaranne nenaara aibee gattiyai? Ba; baada ne aawainne ne aayyiyaanne oichchido hananabaa yootiyaageeta oichcha” yaagiis.

Yaagin Israa7eela kawoi zaaridi, “CHii, aissi giikko, ha heezzu kawotakka issippe Moo7aaba kawuwaassi aattidi immanau nuna xeesidaagee GO-DAATTENNEE!” yaagiis.

14 Elssaa7i, “Taani ayyo oottiyo Ubbaappe Wolqqaama GODAI ero! Yi-hudaa Kawuwaa Yoosaafixa gishshi bainnaakko, taani nena aifiyaaninne

xeellikkenne be7ikke shin. 15 Ane taayyo ha77i diittaa diixxiyaagaa ehiite"
yaagiis.

Diixxiyaagee diixxishin, GODAA wolqqai a bolli wodhdhiis. 16 Wodhdhin
Elssaa7i, "GODAI, 'Ha mela zanggaara ubban ollaa kaashite' yaagees.
17 Aissi giikko, GODAI, 'Carkkuwaa woi iraa be7ekketa; shin ha kaashido
zanggaaran haattai kumana; kumin intte, intte miizzainne intte hara
mehee uyana' yaagees. 18 Hagee GODAA sinttan laafabaa; qassi GODAI
Moo7aabakka intteyyo aattidi immana. 19 Gimbbettida katamatanne gita
katamata ubbaa intte xoonana. Lo77o mittata ubbaakka qanxxana; haattaa
pulttota ubbatakka intte barana; aradda shooqatu ubbaa bollan shuchchaa
laalidi moorana" yaagiis.

20 Wonttetta gallassi maallado yarshshuwaa yarshshiyo wodee gakkin,
Eedooma baggaara haattai goggiis; goggidi haattai biittan eelliis.

21 Moo7aaba biittaa asai heezzu kawoti eta olanau yiidoogaa siyiis. Siyidi
naatoi cimai, ola miishshaa tookkanau danddayiya asai ubbai xeesetti yiidi,
bantta biittaa zawaa naagidosona. 22 Eti maallado guuraara denddiyo
wode, haattaa bolli wodhdhida xalqqee zo77idi, etau suutta milatidi beettiis.
23 Yaatin eti, "Be7ite, hagee suutta! Kawoti bantta giddon issoi issuwaara
olettidi, haiqqi wuridosona. Moo7aaba asau, ane biidi, eta qatuwaa qo-
ciroos" yaagidosona.

24 Yaagidi Moo7aaba biittaa asai Israa7eelatu qatuwaa biis; bin Is-
raa7eelati denddidi, eta shocidosona. SHocidi eta biittaa bollan woraa-
jjidosona; woraajjidi Moo7aaba asaa woridosona. 25 Katamatakka olidi
bashshidosona. Asai ubbai huuphiyan huuphiyan issi issi shuchchaa ekkidi,
aradda shooqati ubbati kamettana gakkanaashin, eta bolli oliis. Pultto
ubbaa baridi, lo77o mitta ubbaakka qanxxidosona. Qiirihereesa giyo issi
katamaa gimbbe xalaalai equwan attiis; shin yambbarshshan oliya asati he
katamaakka dooddidi shocidosona.

26 Moo7aaba kawoi olai ba bolli goobidoogaa be7ido wode, bisuwaa
gixxida laappun xeetu asata ekkiis. Ekkidi olaa gidduwan daakkidi,
Eedooma kawuwaakko pinnanau denddiis; shin ayyo hanennan ixxiis.
27 Hegaappe guyyiyan, ba sohuwan kawotanau de7iya ba baira na7aa
ekkidi, katamaa gimbbiyaa bollan taman xuuggidi yarshshiis. Moo7aabati
Israa7eelatu bolli hanqquwaa suullidosona. Yaatin Israa7eelati he katamaa
aggidi, bantta biitti simmidosona.

4

Elssaa7i Issi Hiyyeesa Am77iyo Maaddiis

1 Hananabaa yootiyaageetuppe issuwaa maccaasiyaa Elssaa7ekko baada,
"Ne ashkkarai ta azinai haiqqiis. I GODAASSI yayyiya asa gidiyoogaa neeni
eraasa. SHin ha77i a acuwaawai ta naata naa77aa bau aille kessanau yiis"
yaagada ayyo waassaasu.

2 Waassin Elssaa7i iyyo, "Yaatin taani neeyyo ai oottoo? Ne son aibi de7ii?
Ane taayyo yoota" yaagiis.

Yaagin maccaasiyaa, "Taayyo ne ashkkareeyyo issi xaaron zaitee
de7iyoorippe attin, harabi aibinne baawa" yaagaasu.

3 Yaagin Elssaa7i o, "Ba; baada ne shoorotu ubbaappe mela ototа garxxa.
Garxxaidda guuttaa garxxoppa. 4 Hegaappe guyyiyan, soo gelada, ne
bollinne ne naatu bolli kariyaa gordda. Gorddada ototu ubban zaitiyaa tiga;
zaitee kumido otuwaa otuwaa issi baggi zaara" yaagiis.

5 Yaagin maccaasiyaa baada, kariyaa ba bollinne ba naatu bolli gord-
daasu. Eti iyyo ototа shiishshin, a zaitiyaa tigettaa oiqqa gaasu. 6 Oto ubbai

kumido wode, maccaasiyaa ba na7aa, “Ane tau hara otuwaa ekkada ya” yaagaasu.

SHin na7ai zaaridi, “Hari issi otoinne attibeenna” yaagiis. Hegaappe guyyiyan, zaitee goggiyoogaa aggi bayiis.

7 Maccaasiyaa simmada baada, Elssaa7essi odaasu. Odin i “Ba; baada zaitiyaa baizzada, ne acuwaa qanxxa. Attidaagan neeninne ne naatinne go7ettidi de7anau danddayeeta” yaagiis.

Elssaa7anne SHuneema Kataman De7iya Maccaasiyoonne

8 Issi gallassi Elssaa7i issi dure maccaasiyaa de7iyo SHuneema giyo katamaa biis. Bin maccaasiyaa a shoobbada, qumaa mizaasu. He gallassappe doommidi, i hegaara kanttiyo wode ubban, qumaa maanau i soo gelees. 9 A ba keettaawaa, “Ha ubba wode nu mataara kanttiya bitanee Xoossaa asa gidiyoogaa taani erais. 10 Hegaa gishshau, ane issi guutta kifile bolla pooqiyan assi keexxoos; keexxidi a giddon arssaa, araataa, xaraphpheezaanne xomppiyaa wottoos. Hegaappe guyyiyan, i nuukko yiido wode ubban, hegan gelana danddayees” yaagaasu.

11 Issi gallassi Elssaa7i SHuneema katamaa yiidi, ba kifiliyaa pude kiyidi, yan shemppiis. 12 Hegaappe guyyiyan, ba ashkkaraa Gehaaza, “Ba; baada he maccaasiyo xeesa” yaagiis; yaagin Gehaazi xeesin, a yaada Elssaa7a sinttan eqqaasu. 13 Elssaa7i Gehaaza, “Ha maccaaseeyyo ‘Neeni nu gishshau, hagaa ubbaa metootadasa. Yaatin nuuni neeyyo ai oottinoo? Neeyyo nuuni biidi, kawuwaa woikko ola gadaawaa haasayissiyoobi de7ii?’ yaagada o oichcha” yaagiis.

Yaagin maccaasiyaa, “Taani hagan ta asaa giddon de7ishin, tana metiyaabi baawa” yaagaasu.

14 Hegaappe guyyiyan, Elssaa7i Gehaaza, “Yaatin nuuni iyyo ai oottanee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Gehaazi, “Iyyo na7i baawa; i azinaikka cimiis” yaagiis.

15 Yaagin Elssaa7i, “Maccaasiyo qassikka xeesa” yaagiis. Yaagin o xeesiis; xeesin a yaada, penggen eqqaasu. 16 Elssaa7i maccaasiyo, “Laitti hannoode neeni attuma na7aa idimmana” yaagiis.

Yaagin maccaasiyaa, “CHii ta godau, neeni Xoossaa asa gidikkii, taayyo worddotoppa!” yaagaasu.

17 SHin maccaasiyaa shahaaraasu; Elssaa7i iyyo yootidoogaadan laitti he wode attuma na7aa yelaasu.

18 He na7ai dicciis; diccidi issi gallassi kattaa cakkiya asatuura de7iya ba aawaakko biis. 19 Biidi ba aawaayyo, “Woo ta huuphiyau! Woo ta huuphiyau!” yaagiis.

Yaagin a aawai issi ashkkarau, “Tookkada a aayeekko efa” yaagidi yootiis.

20 Yaagin ashkkarai na7aa ekkidi, aayeekko efiis. Efin gallassa seetai gakkanaashin, na7ai ba aayee kiyuwan uttiis; hegaappe guyyiyan, na7ai haiqqi aggiis. 21 Maccaasiyaa na7aa pude efaada, Xoossaa asa arssan zin77issaasu. Yaatada a bollí kariyaa gorddada baasu.

22 Hegaappe guyyiyan, ba azinaa xeesada, “Taani Xoossaa asakko eesuwan baada yaana mala, ashkkaratuppe issuwaanne haretuppe issuwaanne taayyo yedda” yaagaasu.

23 Yaagin i, “Hachchi agina xeero gallassa woikko Sambbata gidennabaa, aibee nena akko efiyai?” yaagiis.

Yaagin a, “Aibinne baawa” yaagaasu. 24 Hegaappe guyyiyan, hariyaa koorada, ba ashkkaraayyo, “Hariyaa laagga! Taani neeyyo yootana

gakkanaashin, leddan laaggoppa" yaagaasu. 25 Maccaasiyaa hegaappe denddada, Qarmmeloosa Deriyan de7iya Xoossaa asakko baasu.

Elssaa7i maccaasiyaa yiyaaro haahuwan be7idi, ba ashkkaraa Gehaazayyo, "Be7a, SHuneema kataman de7iya maccaasiyaa yausu. 26 O mokkanau woxxa baada, 'Neeni saroo? Ne azinai saroo? Ne na7ai saroo?' yaagada oichcha" yaagiis.

Yaagin maccaasiyaa, "Nuuni ubbaikka saro" yaagaasu.

27 Maccaasiyaa deriyaa bollan de7iya Xoossaa asakko gakkido wode, hokkada a tohuwaa oiqqaasu.

Oiqqin Gehaazi maccaasiyo digganau shiiqiis; shin Xoossaa asi a, "Agga! A gita metuwan de7ausu; shin GODAI taappe hegaa genttiis. I metuwaa taayyo yootibeenna" yaagiis.

28 Hegaappe guyyiyan maccaasiyaa, "Ta godau, neeni tau na7a immanaadan taani nena oichchidanaa? Taani nena, 'Tana coo mela qaaqqayoppa' yaagabeikkinaa?" yaagaasu.

29 Yaagin Elssaa7i Gehaaza, "Ne adussa maayuwaa ne qabattuwan sirqqa; yaatada ta gatimaa ekkada eesota. Ogiyan oonaaranne gaittikko, sarotoppa; ooninne nena sarotikko, zaarada sarotoppa. Ta gatimaa na7aa som77uwan wotta" yaagiis.

30 SHin na7aa aayyiyaa, "GODAI ero! Ne shemppoi ero! Taani nena yeggada biikke" yaagaasu. Yaagin Elssaa7i denddidi, o kaalliis. 31 Gehaazi etappe sinttatidi biis. Biidi gatimaa na7aa som77uwan wottiis; shin cenggurssi woikko shemppoi baawa. Yaatin Gehaazi Elssaa7eera gaittanau simmidi yiidi, "Na7ai beegottibeenna" yaagidi yootiis.

32 Elssaa7i soo gelidi, he na7aa ahai a arssan zin77idaagaa be7iis. 33 Be7idi ba bollinne na7aa bollinne kariyaa gorddidi, GODAA woossiis. 34 Hegaappe guyyiyan, na7aa ahaa bolli kiyidi, ba doonaa a doonan, ba aifiyaa a aifiyan, ba kushetakka a kushetun gatti wottidi zin77iis. Zin77aanne na7aa bollai ho77iis. 35 Ho77in Elssaa7i denddidi, so giddon yaanne haanne simerettiis. Naa77anttuwaakka simmidi, na7aa bolli cogochchidi zin77iis. Yaatin na7ai laapputoo hedhdhishidoogaappe guyyiyan xeelliis.

36 Yaatin Elssaa7i Gehaaza xeesidi, "Ane ha SHuneemiyo xeesa" yaagiis. Yaagin Gehaazi o xeesiis. Xeesin a yiido wode, Elssaa7i o, "Ne na7aa ekka" yaagiis. 37 Hegaappe guyyiyan, maccaasiyaa Elssaa7a tohuwan wullada, biittan gufannaasu. Yaatada ba na7aa ekkada kare kiyaasu.

Hara Naa77u Maalaalissiyaabata

38 Elssaa7i Gelggala simmidi yiido wode, biittai namisetti uttiis. Hananabaa yootiyaageetu citai a sinttan uttidaashin, i ba ashkkaraa, "Wogga keriyaa taman wottada, ha asatuyyo woxiyaa katta" yaagiis. 39 Etappe issoi santta milatiya bonccota maxidi ehaanau gade biis. Biidi mokkida gosiyaa turaa demmiis; demmidi tookkanau danddayiyoogaa keena daro gosiyaa ekkidi yiis. I aibakko erennan anccidi, keriyan yeggiis. 40 Asati maana mala, woxiyaa tigidosona. Eti woxiyaa tushkki a mi be7ido wode, "Xoossaa asoo, ha keriyan woriyaabai de7ees!" yaagidi waassidosona. Asati maanau danddayibookkona.

41 Yaatin Elssaa7i, "Yaatikko tau xiilliyaa ekkidi yiite" yaagiis. He xiilliyaa keriyan qolidi, "Asai maanaadan woxiyaa tigite" yaagiis. Hegaappe simmin, keriyan iitabi beettibeenna.

42 Koiro gakkida kattaappe uuhettida laatamu, banggaa komppuwaa, tiya kattaara issippe ba ogoruwan yeggi ekkidi, Xoossaa asassi ehiya issi bitanee Ba7aali-SHaliisha giyoosaappe yiis. Yin Elssaa7i ba ashkkaraa, "Maanaayyo asau aatta" yaagiis.

43 Yaagin a ashkkarai, “Taani xeetu asaa sintti hagaa waata aattoo?” yaagidi oichchiis.

SHin Elssaa7i, “Maanaayyo asau aato aatta; aissi giikko, GODAI ‘Eti maana; min xarzzaikka attana’ yaagees” yaagiis. 44 Hegaa gishshau, ashkkarai eta sintti aattin, eti miidosona. Min GODAI giidoogaadan, xarzzai attiis.

5

Naa7imaani Hanttaara Goga Harggiyaappe Paxiis

1 Sooriyaa kawuwaa ola gadaawai Naa7imaani ba godan daroppe dosettidanne bonchchettida asa. Aissi giikko, a baggaara GODAI Sooriyaa olanchchatuyyo xoonuwaa immiis. Naa7imaani toorau qara asa; shin hanttaara goga harggee a oiqqi uttiis.

2 Issi wode Sooriyaa biittaappe ambbaanoti Israa7eela biitti biidoogan, issi guutta na7iyo Israa7eelappe omooddidosona. He na7iyaa Naa7imaana maccaaseeyyo ashkkara gidaasu. 3 He na7iyaa ba godiyo, “Ta godai Samaariyan de7iya hananabaa yootiyaagaara gaittidabaa gideerennee! Yaatiyaakko i a pattana shin” yaagaasu.

4 Yaagin Naa7imaani ba godaakko biidi, Israa7eelappe yiida na7iyaa giidoogaa ayyo yootiis. 5 Yootin Sooriyaa kawoi Naa7imaana, “Ba, taani Israa7eela kawuwaayyo dabddaabbiyaakka kiittana” yaagidi zaariis. Yaatin Naa7imaani hasttamu sha7u xaqara biraa, usuppun sha7u worqqa santtimiyaanne tammu kumetta maayuwaa ekkidi biis. 6 Israa7eela kawuwaayyo i ekkidi efiido dabddaabbee, “Ha hanttaara goga harggiyaappe neeni ta ashkkaraa Naa7imaana pattana mala, ha dabddaabbiyaara taani a neekko kiittaas” yaagiyaagaa.

7 Israa7eela kawoi dabddaabbiyaa nabbabido sohuwaara dagammidi, ba maayuwaa pooshshidi, hagaadan yaagiis, “Taani a woranaunne pattanaunne Xoosseeyye? Taani issi asa a hanttaara goga harggiyaappe pattana mala, ha bitanee taakko aissi kiittii? I tanaara ooyettanau gaasuwaa koyiyoogaa be7ite” yaagiis.

8 Xoossaa asa gidiya Elssaa7i Israa7eela kawoi ba maayuwaa pooshshidoogaa siyido wode, akko asa kiittidi, “Ne maayuwaa aissi pooshshadii? A haa taakko yedda; Israa7eelan hananabaa yootiyaagee de7iyoogaa taani a erissana” yaagiis.

9 Yaatin Naa7imaani ba paratanne paraa gaareta ekkidi biis; biidi Elssaa7a karen eqqiis. 10 Elssaa7i akko asa kiittidi, “Ba, baada Yorddaanoosa SHaafan laapputoo meecetta; ne harggiyaappe neeni paxananne geeyananne” yaagidi azaziis.

11 SHin Naa7imaani hanqqetti denddidi, “Be7ite, taani, tumukka i taakko yi eqqidi, GODAA ba Xoossaa sunttaa xeesidi, qassi ba kushiyaa he xelequwaa bollan qaattidi, tana ha hanttaara goga harggiyaappe pattees yaagada qoppaas. 12 Damasqqo shaafati, Abaaninne Parifaari Israa7eelan de7iya shaafa ubbaappe kehokkonaayye? Yaatin taani etan meecettada geeyaichchikkinaa?” yaagiis. Yaagi hanqqettidi, guyye simmiis.

13 Simmin a ashkkarati akko shiiqidi, “Nu aawau, hananabaa yootiyaagee neeni gitabaa oottanaadan neeyyo yootiyaakko, woni neeni oottikkiiyye? Yaatin i nena, ‘Baada meecettada geeya’ yaagidoogee ai deexxii?” yaagidosona. 14 Yaatin i duge wodhdhidi, Xoossaa asi ayyo yootidoogaadan Yorddaanoosa SHaafan laapputoo muukettidi meecettiis. Meecettin a bollai yiira na7a bollaadan hanidi paxiis; paxidi geeyiis.

15 Hegaappe guyyiyan, Naa7imaaninne aara yiida asai ubbai Elssaa7ekko
guyye biis. Bin Naa7imaani a sinttan eqqidi, “Israa7eela biittaanappe attin,
sa7a ubban Xoossi bainnaagaa taani ha77i eraas. Hayyanaa ha77i taani ne
ashkkarai immiyo imuwaa ekka!” yaagiis.
16 Yaagin Elssaa7i, “Taani ayyo oottiyo GODAI ero! Taani neeppe aibanne
ekkikke” yaagiis. Elssaa7i imuwaa ekkanaadan Naa7imaani woossinkka, i
ixxiis.
17 Hegaappe guyyiyan Naa7imaani, “Ekkana xayiyaabaa gidikko, neeni
taayyo naa77u baqulo caana biittaa immanaadan taani nena woossais. Aissi
giikko, taani ne ashkkarai hachchippe hini baggan xuuggiyo yarshshuwaa
GODAAYYO yarshshanaappe attin, hara xoossatuyyo yarshshikke. 18 SHin
GODAI taayyo ne ashkkaraayyo issibaa atto go. Ta kawoi Rimmoona
giyo eeqau goinnanau geliyo wode, taanikka a ajjabada gelada goinnanau
koshshees. GODAI taayyo ne ashkkaraayyo hegaa atto go” yaagiis.
19 Yaagin Elssaa7i, “Saruwan gakka!” yaagiis. Yaagin Naa7imaani dend-
didi biis.
I guuttaa zardda7idi biishin, 20 Xoossaa asa gidiya Elssaa7a ashkkarai
Gehaazi, “Ta godai Elssaa7i Sooree Naa7imaani ehiidobaappe aibakka
ekkennan coo yeddiis. GODAI ero! Taani a geeduwaa woxxada, appe issibaa
ekkana” yaagidi qoppiis. 21 Hegaa gishshau, Gehaazi Naa7imaana kaal-
liis. Ba geeduwaa woxxiyoogaa Naa7imaani be7idi, aara gaittanau paraa
gaariyaappe wodhdhidi, “Aibeeshsha, saro gidennee?” yaagidi oichchiis.
22 Oichchin Gehaazi, “Aikko baa; saro! SHin tana ta godai, ‘ “Efireema
gezziyaappe hananabaa yootiyaageetu zata gidiya naa77u wodallati ha77i
taakko yiidosona. Hayyanaa etayyo heezzu sha7u xaqara biraanne naa77u
kumetta maayonne imma” gaada a oichcha’ yaagidi kiittiis” yaagiis.
23 Yaagin Naa7imaani Gehaaza, “Yaatikko hayyanaa usuppun sha7u
xaqara biraa ekka” yaagiis. Naa7imaani Gehaaza shoobbidi, he bi-
raa naa77u qarcciitan yeggidi, naa77u kumetta maayuwaarakka naa77u
ashkkarata toossidi, Gehaazappe sinttau yeddiis. 24 Gehaazi de7iyo keraa
eti gakkin, biraanne maayuwaanne etappe ekkidi, soo gelissiis. Yaatidi eta
moissin, eti biidosona.
25 Hegaappe guyyiyan, soo gelidi, ba godaa Elssaa7a sinttan eqqiis. Yaatin
Elssaa7i Gehaaza, “Au baadii?” yaagidi oichchiis.
Oichchin Gehaazi, “Taani ne ashkkarai awanne babeikke” yaagidi zaariis.
26 SHin Elssaa7i zaaridi, “Bitanee nenaara gaittanau paraa gaariyaappe
wodhdhiyo wode, ta ayyaanai nenaara de7ees gidennee? Hagee
miishshaanne maayuwaa, woikko wogaraanne woiniyaa turaa
sohuwaa, woikko dorssaa wudiyaanne miizzaa wudiyaa, woikko attuma
ashkkaraanne macca ashkkaraa ekkiyo wodeeyye? 27 Hegaa gishshau,
Naa7imaana oiqqida hanttaara goga harggee nenanne ne zerettaa ubbaa
meri merinau oiqqana” yaagiis. Yaagin Gehaazi Elssaa7a sinttappe kiyidi
biishin, he harggee a oiqqin, a gogai shachchaadan booxxi bayiis.

6

Haattaa Bollan Toohettida Beexiyaa Aifiyaa

1 Hananabaa yootiyaageetu citai Elssaa7a, “Hagaa be7a! Nuuni de7iyo
sohoi nuna daroppe un77ees. 2 Nuuni ubbatikka mittaa qanxxanau Yord-
daanoosa SHaafaa ane boos. Yan nuuyyo de7iyo soho ane keexxoos”
yaagidosona.
Yaagin Elssaa7i, “Biite” yaagiis.

3 Yaagin hananabaa yootiyaageetuppe issoi, “Hayyanaa neenikka ne
ashkkaratuura nunaara hinddarkkii?” yaagiis.
Yaagin Elssaa7i, “Eeno baana” yaagidi zaariis; 4 yaatidi etaara issippe biis.
Biidi eti Yorddaanoosa gakkido wode, mittaa qanxxuwaa doommidosona.
5 SHin etappe issoi mittaa qanxxishin, beexiyaa aifee kessi ekkidi, haattaa
giddon geliis. Gelin he bitanee, “Hai ta godau, taani garxxa ekkidoogaa; shin
waanooshsha!” yaagidi waassiis.
6 Waassin Xoossaa asi, “Awan gelidee?” yaagidi oichchiis; oichchin bi-
tanee gelido sohuwaa bessiis. Bessin Elssaa7i gatimaa qanxxidi, haattan
oliis; olin beexiyaa aifee haattaa bollan toohettiis. 7 Hegaappe guyyiyan,
Elssaa7i bitaniyaa, “Kessada ekka” yaagiis. Yaagin bitanee ba kushiyaa
yeddidi ekkiis.

Elssaa7i Sooriyaa Olanchchata Qooqissidi Wora Kaalettiis

8 Sooriyaa biittaa kawoi Israa7eelatuura olettiiddi de7ees. Yaanidaagee ba
ola gadaawatuura zorettiiddi, “Taani hiqqasan, hiqqasan qatuwaa medhd-
hana” yaagiis.
9 Xoossaa asi Elssaa7i Israa7eela kawuwaakko asa kiittidi, “Sooriyaa asati
he sohuwaa duge wodhdhiyo gishshau, he sohuwaara kanttoppa” yaagiis.
10 Hegaa gishshau, Israa7eela kawoi Xoossaa asi malaatido sohuwaa kiittidi,
yan de7iya asai naagettanaadan hassayissiis. Kawoi naagettana mala,
Elssaa7i wodiyan wodiyan hassayissiis.
11 Ha yohoi Sooriyaa kawuwaa keehippe hanqqetissiis; yaatin i ba ola
gadaawata xeesidi, “Nu giddon Israa7eela kawuwaa bagga gididai oonakko
ane taayyo yootite” yaagidi oichchiis.
12 A ola gadaawatuppe issoi, “Ta godau, kawuwau, nu giddon hegaa oot-
tiyai ooninne baawa. SHin ne siirixan de7aidda neeni haasayiyoobaa ubbaa
Israa7eelan de7iya hananabaa yootiya Elssaa7i Israa7eela kawuwaayyo
yootees” yaagiis.
13 Yaagin kawoi, “Taani asa kiittada a omooddanaadan, biidi awan
de7iyaakkonne koyite” yaagiis.
Guyyeppe eti, “I Dootaana giyo kataman de7ees” yaagidi yootidosona.
14 Yootin kawoi daro olanchchata paratuuranne paraa gaaretuura yaa
yeddiis. He yeddidoogeeti qammi yiidi, katamaa dooddidosona. 15 Xoossaa
asa Elssaa7a ashkkarai wonttetta gallassi guuraara denddidi, kare kiyiyo
wode, olanchchati paratuuranne paraa gaaretuura katamaa dooddi wotti-
dosona. He ashkkarai, “Aayye7ana nunoo! Ta godau, nuuni waananee?”
yaagidi oichchiis.
16 Oichchin i, “Yayyoppa! Nunaara de7iyaageeti etaara de7iyaageetuppe
daroosona” yaagidi zaariis.
17 Hegaappe guyyiyan Elssaa7i, “Abeet GODAU, i be7anaadan a aifiyaa
poga” yaagidi woossiis. Woossin GODAI Elssaa7a ashkkaraa aifiyaa pogin,
Elssaa7a yuusho ubban de7iya tamaa paratinne paraa gaaretinne keraa
maayidaageeta be7iis.
18 Sooreti a bolli woraajjido wode Elssaa7i, “Ha asatu aifiyaa qooqis-
sarkkii” yaagidi GODAA woossiis. Elssaa7i woossidoogaadan GODAI eta
aifiyaa qooqissiis. 19 Hegaappe guyyiyan, Elssaa7i eta, “Ogee hagaa gidenna;
katamaikka hagaa gidenna. Intte koyiyo asa taani inttena bessana; tana
kaallite” yaagiis. Yaagidi eta kaalettidi, Samaariyaa katamaa efiis.
20 Eti Samaariyaa katamaa gelosaarakka Elssaa7i, “Abeet GODAU, ha asati
xeellanaadan eta aifiyaa poga” yaagiis. Yaagin GODAI eta aifiyaa pogin, eti
Samaariyaa giddon de7iyoogaa be7idosona. 21 Israa7eela kawoi eta be7ido

wode Elssaa7a, “Ta aawau, taani eta woroo? Taani eta woroo?” yaagidi oichchiis.
22 Oichchin Elssaa7i, “CHii woroppa! Hageeti attin, neeni ne bisuwaaninne ne wonddafiyan omooddidoogeetakka woranau bessenna. Eti miidi uyidi bantta godaakko baanaadan, oittaanne haattaanne eta sintti aatta” yaagiis. 23 Hegaa gishshau, Israa7eela kawoi etau gibiraa giigissiis. Giigissin eti miidoogaappenne uyidoogaappenne guyyiyan, i eta yeddin, bantta godaakko simmidosona. He wodeppe doommin, Sooreti Israa7eelatu bollan woraajjiyoogaa aggi bayidosona.

Samaariyaa Katamai Doodettiis

24 Hegaappe guyyiyan, Sooriyaa Kawoi Benihadaadi ba olanchchata ubbaa shiishshidi, biidi Samaariyaa katamaa dooddiis. 25 Eti dooddido gaasuwan Samaariyaa kataman hanttaara koshai geliis; gelin issi hariyaa huuphee hosppun tammu xaqara biran, naa77u xeetu giraame gidiya haraphphiyaa shiyai ichchashu xaqara biran baizettiis.
26 Israa7eela kawoi katamaa dirssaa gimbbiyaa bollaara aadhdhishin, issi maccaasiyaa, “Ta godau, kawuwau, tana maaddarkkii” yaagada waassaasu.
27 Waassin kawoi o, “Nena GODAI maaddennan ixxikko, taani neeyyo maaduwaa auppe demmanau danddayiyaanaa? Kattaa qoxxiyo audiyaappeeyye, woiniyaa aifiyaa gum77iyo sohuwaappee?” yaagiis. 28 Qassi i o, “Neeni waanadii?” yaagidi oichchiis.
Oichchin maccaasiyaa zaarada, “Ha maccaasiyaa tana, ‘Hachchi ne na7aa maanau ekkada ya; qassi wontto nuuni ta na7aa maana’ yaagaasu. 29 Hegaa gishshau, ta na7aa doissidi miida; wonttetta gallassi taani o, ‘Nuuni maanau ne na7aa ekkada ya’ yaagaas. SHin a ba na7aa qosaasu” yaagaasu.
30 Kawoi maccaasiyaa yootidoogaa siyidi, ba maayuwaa pooshshi oliis. Yaatidi i gimbbiyaa bollaara aadhdhishin, garssa baggaara i maayido waaruwaa asai be7iis. 31 Hegaappe guyyiyan kawoi, “SHafaaxa na7aa Elssaa7a guuggee a bolli hachchi pe7ikko, Xoossi tana woro!” yaagiis.
32 He wode Elssaa7i ba son uttiis; cimatikka aara issippe de7oosona. Kawoi baappe sinttau asa kiittiis; shin he bitanee gakkanaashin, Elssaa7i cimata, “Ha shemppo woriyaagee ta qooriyaa muucissanau asa kiittidoogaa intte be7eetii? He kiitettidaagee yiido wode, kariyaa gorddidi gelissoppite. A godaikka a kaallidi yiiddi de7ees” yaagiis.
33 I cimatuura haasayishin, kiitettidaagee akko yiis. Yin kawoikka yiidi, “Ha metoi GODAAPPE yiis. Yaatin taani hagaappe daruwaa GODAA aissi naagiyaanaa?” yaagiis.

7

1 Yaagin Elssaa7i, “GODAA qaalaa siya! GODAI hagaadan yaagees, ‘Wontto hannoode heezzu kilo giraame gisttiyaa xiillee woikko usuppun kilo giraame banggai Samaariyaa katamaa penggen issi xaqara biran baizettana’ yaagees” yaagiis.
2 Kawuwaassi matattiya halaqai Xoossaa asayyo, “Be7a, GODAI salotu maskkootiyaa dooyiyaakkonne hegee hanenna” yaagiis.
Yaagin Elssaa7i zaaridi, “Neeni hegaa ne aifiyan be7ana; shin appe ainne maakka” yaagiis.

Sooriyaa Olanchchati Baqatidosona

3 Katamaa geliyo penggiyan hanttaara goga harggee oiqqido oiddu asati de7oosona. Eti issoi issuwaa, “Nuuni haiqqana gakkanaashin, hagan aissi gam77iyoo? 4 Nuuni katamaa gelana giikko, koshai de7iyo gishshau, nuuni

yan haiqqana. Qassi hagan gam77ikkokka haiqqana. Hegaa gishshau, Sooretu qatuwaa ane boos. Eti nuna ashshikko attana; eti worikko haiqqana" yaagidosona.

5 Sa7ai lem77ido wode denddidi, Sooretu qatuwaa biidosona. Eti biidi qatuwaa gakkiyo wode, issi asinne yan baawa. 6 Aissi giikko, GODAI paraa gaaretunne paratu gurubaanne daro olanchchatu cenggurssaa Sooriyaa asata sissiis. Yaatin eti issoi issuwaa, "Siyite, Israa7eela kawoi nuna olissanau, Hiitetunne Gibxxetu kawota keraa qanxxidi ehiis" yaagidosona. 7 Hegaa gishshau, eti denddidi, bantta qatuwaa, bantta dunkkaaniyaa, bantta paratanne bantta haretanne muliyaa yeggi bayidi, sa7ai lem77idaagan bantta shemppuwaa ashshanau baqatidosona.

8 He hanttaara goga harggee oiqqido asati Sooretu qatuwaa gakkidi, eta dunkkaanetuppe issuwaa gelidosona. Gelidi miidosonanne uyidosona; qassi biraa, worqqaanne maayuwaa ekki efiidi qottidosona. Naa77anttuwaa simmidi, hara dunkkaaniyaa gelidosona; gelidi appe ekkidoogaakka qottidosona.

9 Hegaappe guyyiyan, eti issoi issuwaa, "Nuuni lo77obaa oottibookko. Hachchi mishiraachcho gallassa; shin nuuni co77u giida. Sa7ai wonttana gakkanaashin, co77u giidi uttikko, nuuni qaxxayettana. Ane ha77i sohuwaara biidi, kawuwaa so asau yootoos" yaagidosona. 10 Hegaa gishshau, eti biidi, katamaa penggiyaa naagiyaageeta xeesidi, hagaadan yaagidosona; "Nuuni Sooretu qatuwaa biida; shin issi asi woikko asa cenggurssinne he sohuwan baawa. Qashetti uttida paratu xalaalainne haretinne de7oosona; qassi eti aggidi biido dunkkaanetikka de7oosona" yaagidosona. 11 Yaagin penggiyaa naagiyaageeti xeesidi, kawuwaa so asaayyo yootidosona.

12 Yootin kawoi qammi denddidi ba halaqatuyyo, "Sooreti nuna oottidobaa taani intteyyo yootana. Nuuni namisettiyoogaa eti eroosona. Hegaa gishshau, bantta qatuwaappe kiyidi, gaxariyan qosettidi, eti katamaappe kare kiyin, nuuni eta paxa oiqqidi, katamaa gelana yaagidi qoppidosona" yaagiis.

13 Kawuwaa halaqatuppe issoi, hagaadan yaagiis; "Ha kataman attida asai kase haiqqida asaakka mala; haiquwaappe attenna. Hegaa gishshau, hanidabaa eranau ane asa dooroos. Dooridi attida ichchashu paratuura ane eta Sooretu qatuwaa yeddoos" yaagiis.

14 Hegaa gishshau, eti parai goochchiyo naa77u gaaretanne eta paratanne dooridosona. Doorinne kawoi eta Sooriyaa olanchchatu geeduwaa yeddiis. Kawoi toggiyaageeta, "Biidi hanidabaa be7ite" yaagidi azaziis. 15 Azazin eti Sooretu geeduwaa kaallidi, Yorddaanoosa SHaafaa gakkanaashin biidosona. Sooriyaa asati baqatiiddi olido maayoinne ola miishshainne ogiyan kumiis. Kiitetti biida asati guyye simmidi, kawuwaayyo yootidosona.

16 Hegaappe guyyiyan, asai biidi, Sooretu qatuwaa bonqqiis. Bonqqin GODAI giidoogaadan heezzu kilo giraame gisttiyaa xiillee woikko usuppun kilo giraame banggai issi xaqara biran baizettiis. 17 Kawoi baassi matattiya halaqaa penggiyaa naagiyaageetu halaqa kessidi sunttiis; shin asai a penggen dirxxiis. Kawoi Elssaa7ekko biido wode, Elssaa7i ha halaqaa bolli yootidoogaadan, bitanee haiqqiis. 18 Aissi giikko, Xoossaa asi Elssaa7i kase kawuwaayyo, "Wontto hannoode heezzu kilo giraame gisttiyaa xiillee woikko usuppun kilo giraame banggai Samaariyaa kataman issi xaqara biran baizettana" yaagiis.

19 He wode he halaqai Elssaa7eyyo, "Be7a, GODAI salotu maskkootiyaa dooyiyaakkonne hegee hanenna" yaagidi zaariis. Yaagin Elssaa7i, "Neeni

hegaa ne aifiyan be7ana; shin appe ainne maakka" yaagidi zaariis. 20 Yaatin Elssaa7i yootidoogaadan, he bitanee asai penggen dirxxin haiqqiis.

8

SHuneema Katamaappe Betida Maccaasiyaa Simmaasu

1 Elssaa7i i na7aa haiqqidaagaa pattido maccaasiyo issi wode, "Ne so asaa ekkada hagaappe ba; baada neeni danddayiyo sohuwan awaaninne gam77ashsha. Aissi giikko, GODAI laappun laitta gam77iya koshaa ha biittaa bolli awaajjirggiis" yaagiis. 2 Yaagin maccaasiyaa Elssaa7i yootidoogaadan ba so asaara baada, Pilisxxeema biittan laappun laittaa de7aasu. 3 Laappuntta laittaa wurssettan maccaasiyaa Pilisxxeema biittaappe simmaasu. Simmada ba keettaanne ba gadiyaanne oichchanau kawuwaakko baasu.

4 He wode kawoi Xoossaa asa Elssaa7a ashkkaraa Gehaazaara haasayiiddi, "Elssaa7i oottido gita ooso ubbaa taayyo ane oda" yaagiis. 5 Elssaa7i haiqqida na7aa waatidi pattidaakko, Gehaazi kawuwaayyo odishin, Elssaa7i na7aa pattido maccaasiyaa ba keettaanne ba gadiyaanne oichchanau yaasu.

Yin Gehaazi, "Ta godau, kawuwau, maccaasiyaakka hanno; Elssaa7i haiquwaappe pattido i na7aikka hagaa" yaagiis. 6 Kawoi maccaasiyo hegaabaa oichchin, ayyo yootaasu.

Hegaa gishshau, kawoi halaqaa xeesidi, "Ha maccaaseessa gidida ubbabaanne qassi a agga biido wodiyaappe hachchi gakkanaashin, i gaden mokkida ubbabaa iyyo zaara" yaagidi azaziis.

Hazaa7eeli Sooriyaa Biittan Kawotiis

7 Elssaa7i Damasqqo katamaa biis; biidi gakkiyo wode, Sooriyaa Kawoi Benihadaadi harggees. Harggiyaagaayyo, "Xoossaa asi hagaa yiis" yaagidi odidosona.

8 Odin kawoi Hazaa7eela, "Immiyoobaa oiqqada, Xoossaa asaara gaittanau ba. Baada a baggaara, 'Taani ha harggiyaappe paxanee?' yaagada GODAA oichcha" yaagiis.

9 Hegaa gishshau, Hazaa7eeli Damasqqon de7iya dumma dumma qommo murutabaappe oitamu gaameelan caanidi ekkidi, Elssaa7eera gaittanau biis. Biidi Elssaa7a sinttan eqqidi, "Ne na7ai Sooriyaa Kawoi Benihadaadi, 'Taani ha harggiyaappe paxanee?' yaagidi, nena oichchanaadan tana neekko kiittiis" yaagiis.

10 Yaagin Elssaa7i Hazaa7eelayyo, "Neeni baada ayyo, 'Tuma neeni paxana' yaaga. SHin i tuma haiqqanaagaa tana GODAI bessiis" yaagiis. 11 Hegaappe guyyiyan, Hazaa7eeli yeellatana gakkanaashin, Elssaa7i a tishshi oottidi xeelliis; xeellidi yeekkiis.

12 Yaatin Hazaa7eeli, "Ta godai aibissi yeekkii?" yaagidi oichchiis.

Oichchin Elssaa7i, "Neeni Israa7eela asaa bolli oottana iitabaa taani eriyo gishshau yeekkais. Eta qatuwaa neeni taman xuuggana; eta wodallata neeni bisuwan worana. Qassi eta yiiratakka neeni shuchchan mentterettana; eta shahaara maccaasatu uluwaakka neeni daakkana" yaagidi zaariis.

13 Hazaa7eeli zaaridi, "Taani ne ashkkarai, pattenna kanai, hagaa mala gitabaa oottanau waatada danddayiyaanaa?" yaagiis.

Yaagin Elssaa7i zaaridi, "Neeni Sooriyaa biittan kawotanaagaa tana GODAI bessiis" yaagiis.

14 Hegaappe guyyiyan, Hazaa7eeli Elssaa7eppe shaahettidi, ba godaakko simmidi biis. Bin Benihadaadi a, "Elssaa7i nena woigidee?" yaagidi oichchiis.

Oichchin Hazaa7eeli, “Neeni tumuppe paxana yaagidi taayyo yootiis” yaagiis.
15 SHin wonttetta gallassi Hazaa7eeli bullukkuwaa ekkidi, haattan yakkissidi, kawuwaa an tucciis; tuccin kawoi haiqqiis. Haiqqin Hazaa7eeli a sohuwan bau kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Yoraama
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 21:1-20)

16 Akaaba na7ai, Israa7eela Kawoi Yoraami kawotido ichchashantto laittan, Yihudaa Kawuwaa Yoosaafixa na7ai Yoraami Yihudan kawotiis. 17 Yoraami kawotiyo wode laittai ayyo hasttamanne naa77a; i Yerusalaamen hosppun laitta kawotiis. 18 Yoraami Akaaba na7iyo machcho ekkido gishshau, Akaaba so asai hemettidoogaadankka kase Israa7eela kawotu ogiyan i hemettiis; GODAA sinttankka iitabaa oottiis. 19 Gidikkonne ba ashkkaraa Daawita gishshau, GODAI Yihudaa xaissanau koyibeenna; Daawita zerettai merinau kawotanau GODAI ufaissaa immi wottiis.
20 Yoraami kawotido wode, Eedooma asai Yihudaa kawuwaa bolli makkalidi, banttau kawuwaa kawoyidosona. 21 Hegaa gishshau, Yoraami ba paraa gaaretu ubbaara Xa7iira giyo sohuwaa biis. Bin Eedooma asati anne a paraa gaaretu halaqatanne dooddidosona; shin Yoraami qammi denddidi, doodaa duuterettidi kanttiis. A olanchchatikka baqatidi, guyye soo simmidosona. 22 He wodeppe doommidi hachchi gakkanaashin, Eedooma asai Yihudaa asaassi haarettibeenna. Liibina asai qassi he wode makkaliis.
23 Yoraami hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 24 Yoraami haiqqidi, ba maizzan gaittiis. Ba maizza aawatuura Daawita Kataman moogettiis. A sohuwan a na7ai Akaaziyaasi kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Akaaziyaasa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 22:1-6)

25 Akaaba na7ai, Israa7eela Kawoi Yoraami kawotido tammanne naa77antto laittan, Yihudaa Kawuwaa Yoraama na7ai Akaaziyaasi Yihudan kawotiis. 26 Akaaziyaasi kawotido wode, laittai ayyo laatamanne naa77a;[1] i Yerusalaamen issi laitta kawotiis. A aayee sunttai Ataalo; a Israa7eela Kawuwaa Omirayyo na7aa na7iyo. 27 Akaaba so asaa ogiyaa i hemettiis; Akaaba so asai oottidoogaadan, GODAA sinttan iitabaa oottiis. I hegaa hanidoogee etayyo bollo gidido gishshaassa.
28 Akaaziyaasi Sooriyaa Kawuwaa Hazaa7eelaara Gala7aaden de7iya Raamoota giyo kataman olettanau biiddi, Akaaba na7aa Yoraamaara issippe biis. Bin Sooriyaa asati Yoraama caddidosona. 29 Yoraami Sooriyaa Kawuwaa Hazaa7eelaara olettiyo wode, Sooriyaa asati caddido cachchaa patti ekkanau Iziraa7eela katamaa simmiis. Hegaappe guyyiyan, Yoraama na7ai, Yihudaa Kawoi Akaaziyaasi Akaaba na7aa Yoraama cadettidaagaa oichchanau duge Iziraa7eela katamaa biis.

9

Yeehu Israa7eela Bolli Kawotanau Tiyettiis

1 Hananabaa yootiya Elssaa7i hananabaa yootiyaageetu citaappe issi bitaniyaa xeesidi, hagaadan yaagiis; “Ne kaabbaa ne qabattuwan sirqqa; sirqqada ha xaaruwaa zaitiyaa ekkada, Gala7aaden de7iya Raamoota giyo

1 **8:26** Laatamanne naa77a: Laittai ayyo laatamanne naa77a woikko oitamanne naa77a. Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 22:2 xeella.

katamaa ba. 2 Baada gakkada, Yoosaafixa na7aa, Nimishayyo na7aa na7aa
Yeeha koya. Koya demmada, a laggetuppe a gaxi kessada, qol77o gelissa.
3 Hegaappe guyyiyan, xaaruwaa zaitiyaa ekkada, a huuphiyan tigaidda,
'Nena GODAI, "Neeni Israa7eela bolli kawotanaadan taani nena tiyais"
yaagees' yaaga. Yaatada kariyaa dooyada, baqatappe attin, gam77oppa"
yaagiis.
4 Hegaa gishshau, hananabaa yootiya wodallai Gala7aaden de7iya
Raamoota katamaa biis. 5 Biidi i yaa gakkido wode, ola gadaawati issippe
zorettiyaageeta demmiis. Demmidi, "Gadaawau, taani neeyyo yootiyoobai
de7ees" yaagiis.
Yaagin Yeehu, "Nu giddoppe oossi yootuutee?" yaagidi oichchiis.
Oichchin hananabaa yootiyaagee, "Gadaawau, neeyyo yootana" yaagidi
zaariis.
6 Yeehu denddidi soo gelin, hananabaa yootiyaagee a huuphiyan zaitiyaa
tigidi, "GODAI Israa7eela Xoossai nena hagaadan yaagees, 'Neeni GODAA
asaa bolli, Israa7eela bolli kawotanaadan taani nena tiyais. 7 Neeni ne godaa
Akaaba zariyaa xaissana. Aissi giikko, taani Elzzaabeela gussido hananabaa
yootiya ta ashkkaratu suuttaanne ta hara ashkkaratu suuttaa haluwaa
kessana. 8 Akaaba zare ubbai xayana; taani Israa7eelan Akaaba zariyaappe
aille gidin, goqa gidin, attuma ubbaa xoqollana. 9 Akaaba zariyaa Nabaaxa
na7aa Iyorbbaama zariyaadaaninne Akiiya na7aa Baa7isha zariyaadan
taani oottana. 10 Elzzaabeelo gidikko, Iziraa7eela goshshan o kanati maana;
ooninne o moogenna' yaagees" yaagiis. Hegaa yootidoogaappe guyyiyan,
kariyaa dooyi yegginne wottaa kati bayiis.
11 Yeehu ba lagge gidida ola gadaawatukko biido wode, etappe issoi a,
"Sa7ai saroo? Ha gooyiya bitanee neekko aibissi yiidee?" yaagidi oichchiis.
Oichchin Yeehu etayyo, "Ha bitaniyaanne a haasayaanne intte ereeta"
yaagiis.
12 Yaagin eti, "Hagee worddo. Ane neeni nuuyyo yoota" yaagidosona.
Yaagin Yeehu, "I taayyo, 'GODAI nena, "Neeni Israa7eela bolli ka-
wotanaadan taani nena tiyaas" yaagees' yaagiis" yaagiis.
13 He wode eti eesuwan bantta maayuwaa ekkidi, Yeehu yedhdhidi kiyiyo
xekkan hiixxidosona; hiixxidi malkkataa punnidosona. Bantta qaalaakka
xoqqu oottidi, "Yeehu kawotiis" yaagidosona.

Israa7eela Kawuwaa Yoraama Woridosona

14 Yaatin Yoosaafixa na7ai, Nimishayyo na7aa na7ai Yeehu Yoraama
bolli maqettiis. Hegee haniyo wode, Yoraaminne Israa7eela asai ubbai
Sooriyaa Kawuwaa Hazaa7eelappe Gala7aaden de7iya Raamoota giyo kata-
maa naaganau biichchidosona. 15 SHin etappekka Kawoi Yoraami Sooriyaa
Kawuwaa Hazaa7eelaara olettido wode, Sooriyaa biittaa asati a caddido
cachchaa xalettanau Iziraa7eela katamaa yiichchiis.
Yaatin Yeehu gadaawata, "Intte qofai hegaa gidikko, ha katamaappe issi
asinne kiyi biidi, Iziraa7eela kataman ha oduwaa odennaadan teqqite"
yaagiis. 16 Hegaappe guyyiyan, Yeehu paraa gaariyan kiyi uttidi, Iziraa7eela
katamaa biis. Aissi giikko, Yoraami paxiichchibeennaagee yan shemppees.
Qassi Yihudaa Kawoi Akaaziyaasi a oichchanau yaa duge bi uttiis.
17 Iziraa7eela katamaa gimbbiyaa bolli eqqidi wochchiyaagee xeesidi,
"Issi citai yiyaagee tau beettees" yaagiis.
Yaagin Yoraami, "Etaara gaittanaadan issi paraasa yedda. Paraawai biidi,
'Sa7ai saroo?' yaago" yaagiis.
18 Paraawai Yeehuura gaittanau biidi, "Kawoi nena, 'Sa7ai saroo?'
yaagees" yaagiis.

Yaagin Yeehu, “Saroban nena gattiyaabi baawa. Ta guyye aadhdhada tana kaalla” yaagidi zaariis.
Yaatin wochchiyaagee kawuwaa, “Kiitettidaagee etakko gakkiis; shin guyye simmibeenna” yaagidi yootiis.
19 Hegaa gishshau, kawoi naa77antto paraawaakka etakko kiittiis. Kiittin i etakko yiidi, “Kawoi inttena, ‘Sa7i saroo?’ yaagees” yaagiis.
Yaagin Yeehu bitaniyaa, “Saroban nena gattiyaabi baawa. Ta guyye aadhdhada tana kaalla” yaagiis.
20 Wochchiyaagee, “Naa77antto paraawai etakko gakkiis; shin guyye simmidi yeenna. Qassi gaariyaa laagoi Nimisha na7aa na7aa Yeehu laaguwaa mala; i gooyiya asadan laaggees” yaagidi yootiis.
21 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Yoraami, “Taayyo paraa gaariyaa waaxite” yaagidi azaziis.
Azazin paraa gaariyaa waaxidosona. Waaxin Israa7eela Kawoi Yoraaminne Yihudaa Kawoi Akaaziyaasi bantta gaariyan gaariyan uttidi, Yeehuura gaittanau biidosona. Biidi Iziraa7eeliyaa Naabute gaden a demmidosona. 22 Yoraami Yeeha be7ido wode, “Yeehuu, sa7i saroo?” yaagidi oichchiis.
Oichchin Yeehu, “Ne aayee Elzzaabeeli eeqaa goinoinne bitainne hegaa keeni daridaashin, saroi waani de7anau danddayii?” yaagidi zaariis.
23 Yaatiyoorin Yoraami ba paraa gaariyaa guyye zaaridi baqatiis. Baqatiiddi Akaaziyaasa xeesidi, “Akaaziyaasaa, hagee makkala” yaagiis.
24 Hegaappe guyyiyan, Yeehu ba wonddafiyaa ba kumetta wolqqaappe dafidi, Yoraama naa77u katissiyaappe gidduwan dukkiis. Dukkin zubbee a wozanaara kanttidi kiyin, ba gaariyaa giddo kunddiis. 25 Kunddin Yeehu gadaawaa Bidiqaara, “Yoraama denttada, kase Iziraa7eeliyaa Naabute gaden ola. Neenne taanne issippe Yoraama aawaa Akaaba kaallidi toggidi biishin, GODAI a bolli hananabaa giidi yootidoogaa hassaya. 26 He wode GODAI, ‘Naabute suuttaanne a attuma naatu suuttaa taani zino be7aas; hegaa acuwaa taani nena tumu ha gaden qanxxissana’ yaagiis. Ha77i simmi GODAI giidoogaadan, Yoraama denttada, ha gaden ola” yaagiis.

Yihudaa Kawuwaa Akaaziyaasa Woridosona

27 Yihudaa Kawoi Akaaziyaasi hegaa be7ido wode, Beeti-Haggaana giyo katamaa baqatidi biis. Bin Yeehu a kaallidi yedettiiddi, “Akka dukkite” yaagiis. Yaagin eti a kaallidi, Yibila7aama katamaa matan de7iya Guura giyo pudettan a gaariyaa bolli dukkidosona. Yaatin i Magiddo giyo katamaa baqatidi, yan haiqqiis. 28 Haiqqin a ashkkarati gaariyan a ekkidi, Yerusalaame efiidosona; efiidi a maizza aawatuura Daawita Kataman moogidosona.
29 Akaaba na7ai Yoraami kawotido tammanne isiinintta laittan Akaaziyaasi Yihudan kawotiis.

Kawee Elzzaabeeli Haiquwaa

30 Hegaappe guyyiyan, Yeehu Iziraa7eela katamaa biis. Elzzaabeela hegaa siyido wode, ba aifiyaa tiyada, ba huuphiyaakka pixada, maskkootiyaara duge ogiyaa xeellaasu. 31 Yeehu penggeera gelishin, “Laa ne godaa worida Zimiraa,[2] hagaa sarossi yaadii?” yaagaasu.
32 Yaagin Yeehu pude maskkootiyaakko xeellidi, “Laa ta bagga gidanai oonee? Ane oonee?” yaagiis. Yaagin naa77u woikko heezzu mureessati akko xeellidosona. 33 Xeelliyaageeta Yeehu, “O duge oli aggite” yaagiis.

2 **9:31** Zimiraa: Zimiri ba kawuwaa woriis. Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 16:8-12 xeella.

Yaagin eti o duge olidosona. Yaatin i suuttai godaa bollinne paratu bollinne caccafettiis; parati bantta tohuwan o yedhdhidosona.

34 Hegaappe guyyiyan, Yeehu kawo keettaa gelidi, miisinne uyiisinne. Yaatidi i, “Ha qanggettida mishiriyo efiidi moogite; ai gidikkonne a kawo na7a” yaagiis. 35 SHin eti o mooganau biiddi, iyyo guuggiyaappe, tohotuppenne kushetuppe attin, harabaa demmibookkona.

36 Hegaa gishshau, eti simmidi, Yeehuyyo yootidosona; yootin i, “GODAI ba ashkkaraa Tishbbiyaa Eelaasa baggaara, ‘Iziraa7eelan de7iya gaden Elzzaabeeli ashuwaa kanati maana. 37 Miishin attidaageekka Iziraa7eelan de7iya gadiyan pito mala gidana. Hegaa gishshau ooninne, “Hanna Elzzaabeelo” gaanau danddayenna’ yaagidi yootido qaalai hagaa” yaagiis.

10

Akaaba Zareta Ubbaa Woridosona

1 Akaabayyo Samaariyaa kataman laappun tammu zareti attumaageeti de7oosona. Hegaa gishshaa Yeehu dabddaabbiyaa xaafidi, he katamaa halaqatussi, cimatussinne Akaaba zareta dichchiyaageetussi Samaariyaa katamaa kiittiis. He dabddaabbiyan i, 2 “Simmi intte godaa zareti inttenaara de7iyo gishshau, qassi paratinne paraa gaareti, yuushoi gimbbettido katamatinne ola miishshati intteyyo de7iyo gishshau, ha dabddaabbee inttena gakko sohuwaarakka, 3 intte godaa naatuppe issi payyaa dariyaagaa dooridi, a aawaa kawotaa araatan utissite. Yaatidi intte godaa keettau olettite” yaagiis.

4 SHin eti daroppe yayyidi, “Be7ite, naa77u kawoti a sinttan eqqanau danddayibookkona! Yaatin nuuni waani eqqanee?” yaagidosona. 5 Hegaa gishshau, kawo keettau aawatiyaagee, katamaa halaqai, cimatinne Akaaba zareta dichchiyaageeti Yeehussi hagaadan yaagidi kiittidosona; “Nuuni ne ashkkarata; neeni giyoobaa ubbaa nuuni oottana. Nu bolli oonanne kawoyokko. Nena lo77idabaa aibanne ootta” yaagidi kiittidosona.

6 Kiittin Yeehu etayyo naa77antto dabddaabbiyaa xaafidi, “Intte ta bagga gididi, tau azazettanau giigidabaa gidikko, intte godaa naatu qooriyaa muucite; muucidi eta guuggiyaa ekkidi, wontto hannoode Iziraa7eela katamaa yiite” yaagiis.

Kawuwaa zareti laappun tammatikka banttana dichchiya, he kataman erettida asatuura de7oosona. 7 He kawuwaa zareta dichchiya asatukko dabddaabbee gakkido wode, kawuwaa zareta laappun tammatakka woridosona. Woridi eta qooriyaa muucidi, eta guuggiyaa keeshiyan aattidi, Iziraa7eela kataman de7iya Yeehussi yeddidosona.

8 Yeddin asai, “Eti kawuwaa zaretu guuggeta ekki yiidosona” yaagidi Yeehussi yootiis.

Yootin Yeehu, “Wontto maallado gakkanaashin, katamaa geliyo penggiyan eta naa77usan dooridi wottite” yaagidi azaziis.

9 Wonttetta gallassi maallado Yeehu kare kiyidi, asaa ubbaa sinttan eqqiis. Eqqidi, “Intte xillo. Ta godaa bolli maqettada woridai tana. SHin hageeta ubbaa woridai oonee? 10 Yaatikko simmi GODAI Akaaba zaretu bolli yootidoogaappe issi qaalinne sa7an wodhdhennaagaa inttiyo erite. Aissi giikko, GODAI ba ashkkaraa Eelaasa baggaara yootidobaa poliis” yaagiis. 11 Hegaa gishshau, Yeehu Iziraa7eelan attida Akaaba zareta, a gita asata, a laggetanne a qeeseta ubbaa, ayyo aibanne ashshennan wori wurssiis.

12 Hegaappe guyyiyan, Yeehu denddidi, Samaariyaa biis. Biidi Henttanchchatu Moottaa giyoosaa gakkiiddi, 13 Yihudaa kawuwaa Akaaziyaasa dabbotuura gaittiis. Gaittidi “Intte oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin eti, “Nuuni Akaaziyaasa dabbota; nuuni kawuwaa zaretanne kawee Elzzaabeeli naatanne sarotanau beettees” yaagidosona.

14 Yeehu ba asata, “Eta paxa oiqqite” yaagidi azaziis. Azazin eta paxa oiqqidi, Henttanchchatu Moottan de7iya haattaa ollaa matan eta oitamanne naa77atakka woridosona; i etappe issuwaanne ashshibeenna.

15 Yeehu he sohuwaappe denddidi yiidi, Rekaaba na7aa Yonadaabaara gaittiis. Gaittidi a sarotidi, “Ta qofainne ne qofainne issuwaa. Yaatin ta bagga giduutee?” yaagiis.

Yaagin Yonadaabi, “Ee gidana” yaagidi zaariis.

Zaarin i “Ane ta kushiyaa oiqqa” yaagiis. Yaagin a kushiyaa oiqqidaagaa pude gaariyaa bolli kessiis. 16 Kessidi, “Tanaara hindda. Taani GODAU mishettiyoogaanne be7a” yaagiis. Yaagidi a ba gaariyan utissiis. 17 Yeehu Samaariyaa yiido wode, Akaaba zariyaappe attida ubbaa woriis; GODAI Eelaasassi odido qaalaadan eta xaissiis.

Ba7aalayyo Goinniyaageeta Woridosona

18 Hegaappe guyyiyan, Yeehu asaa ubbaa issippe shiishshidi, “Akaabi Ba7aalayyo guutta keenaa goinniis; shin taani appe daro goinnana. 19 Ha77i simmi Ba7aala sunttan hananabaa yootiya ubbata, ayyo goinniyaageeta ubbatanne a qeeseta ubbata taayyo xeesidi shiishshite. Etappe issi asinne paccennaadan xeellite. Aissi giikko, taani Ba7aalayyo daro yarshshuwaa yarshshanau hanais. He sohuwaa yeennan aggiya asi paxa de7enna” yaagiis. SHin Yeehu Ba7aalayyo goinniyaageeta cimmidi xaissanau hegaa oottiis.

20 Yeehu, “Ba7aalayyo goinnana gallassaa awaajjite” yaagiis. Yaagin eti awaajjidosona. 21 Hegaappe guyyiyan, Yeehu Israa7eela biitta ubbaa kiittin, Ba7aalayyo goinniyaageetappe issi asinne attennan ubbati yiidosona; yiidi ubbaikka Ba7aala Eeqa Keettaa ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin, qilxxi giidi kumidosona.

22 Yeehu goinniyaageetu maayuwaayyo aawatiya issi bitaniyaa, “Ba7aalayyo goinniyaageetu ubbatussi maayuwaa eha” yaagiis. Yaagin bitanee etayyo maayuwaa ehiis.

23 Hegaappe guyyiyan, Yeehunne Rekaaba na7ai Yonadaabinne Ba7aala Eeqa Keettaa gelidosona. Gelin Yeehu Ba7aalayyo goinniyaageeta, “Ba7aalayyo goinniyaageetappe attin, GODAA ashkkaratuppe issi asinne intte giddon de7ikko xeellite” yaagiis. 24 Hegaappe guyyiyan, eti xuuggiyo yarshshotanne hara yarshshotanne yarshshanau giddo gelidosona.

Yeehu Ba7aala Eeqa Keettaappe kareera hosppun tammu asata giigissi wottiis. Yaatidi, “Intteppe issi urai taani intte kushiyan wottiyo asatuppe issuwaa yeddikko, a shemppoi he uraa shemppuwaara gada” yaagiis.

25 Yeehu xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoogaa polosaara, naagiyaageetanne halaqatanne, “Giddo gelidi, eta worite. Etappe issi asinne kessi ekkoppo” yaagidi azaziis. Azazin eta bisuwan suppiyidi wurssidosona. Yaatidi naagiyaageetinne halaqatinne eta ahaa kare olidosona. Hegaappe guyyiyan, Ba7aala Eeqa Keettaa qol77o gelidosona. 26 Gelidi Ba7aala Eeqa Keettaappe eeqa tuussata kessidi xuuggidosona. 27 Qassikka Ba7aalau goinniyo eeqa shuchchaa kinchcherettidosona; Ba7aala eeqa keettaakka qolidosona. Yaatidi he sohuwaa sheeshsha keetta kessidosona; hachchi gakkanaashinkka he sohoi sheeshsha keetta gididi attiis.

28 Hegaadan oottidi, Yeehu Ba7aala Israa7eelappe xaissiis. 29 Gidikkonne
Nabaaxa na7ai Iyorbbaami Israa7eela asaa ootissido nagaraa oottiyoogaa
i aggibeenna. Beeteeleeninne Daanan Iyorbbaami essido worqqa maratu
misiletuyyo i ba huuphen goinniis.
30 Hegaappe simmin, GODAI Yeeha, “Neeni ta sinttan likke gididabaa
oottada polido gishshaunne ta qofan de7iyaabaa ubbaa neeni Akaaba
zaretu bolli oottido gishshau, ne zareti oiddantto yeletaa gakkanaashin,
Israa7eela kawotaa araatan uttana” yaagiis. 31 Hegaa gidi uttinkka, Yeehu
GODAA Israa7eela Xoossaa higgiyaa ba kumetta wozanaappe minttidi naag-
ibeenna; qassi Iyorbbaami Israa7eela naata ootissido nagaraa oottiyoogaa
aggibeenna.

Yeehu Haiquwaa

32 He wodiyan GODAI Israa7eela biittaa xunttanau doommiis. Sooriyaa
Kawoi Hazaa7eeli Israa7eela biittaappe daro sohota xooniis. 33 Xoonidi
Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Gala7aadenne
Baasaane biitta ubbaa oiqqiis. He biittati Arnnoona SHaafaa matan de7iya
Aaro7era katamaappe doommidi, Roobeela biittaa, Gaada biittaanne
Minaase biittaa gakkoosona.
34 Yeehu hanido harabai, i oottidobai ubbainne a minotettai ubbai
Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 35 Hegaappe
guyyiyan, Yeehu haiqqidi, ba maizzan gaittiis; i Samaariyan moogettiis.
A sohuwan a na7ai Yo7akaazi kawotiis. 36 Yeehu Samaariyaa kataman
Israa7eela biittaa bolli laatamanne hosppun laittaa kawotiis.

11

Yihudaa Kawiyo Ataalo
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 22:10-23:15)

1 Akaaziyaasa aayyiyaa Ataala ba na7ai haiqqidoogaa be7ido wode,
denddada kawuwaa zariyaa ubbaa xaissaasu. 2 SHin Kawuwaa Yoraama
na7iyaa, Akaaziyaasa michchiyaa Yihoshebaa7a, haiqqanau de7iya
kawuwaa naatu giddoppe Akaaziyaasa na7aa Yo7aasha wuuqqada
ekkaasu. Ekkada anne a xanttiyaaronne hiixa keettan qottada, Ataala
worennaadan ashshaasu. 3 Ataala biittaa haariyo wode ubban, na7ai
Yihoshebaa7i matan GODAA Beeta Maqidasiyan usuppun laittaa qosettidi
de7iis.
4 Laappuntta laittan Yoodaahee kawuwaa naagiyaageetunne kawo keet-
taa naagiyaageetu halaqatussi kiittidi, baakko GODAA Beeta Maqidasiyaa
ehiissiis. Ehiissidi etaara maachchaa maacettidi, eta GODAA Beeta Maqi-
dasiyan caaqissiis. Hegaappe guyyiyan, eta kawuwaa na7aa Yo7aasha
bessiis. 5 I eta, “Intte oottanabai hagaa. Sambbatan naaguwau geliyo
kayai gakkido intte heezzu citaappe issi citai kawuwaa keettaa naago; 6 issi
citai Suura giyo penggiyaa naago; qassi issi citai naagiyaageetuppe guyye
baggaara de7iya penggiyaa naago. 7 Qassikka Sambbatan naaguwaappe
haa kiyiya hankko naa77u citati kumettati kawuwaayyo Beeta Maqidasiyaa
naagona. 8 Ola miishshaa oiqqidi, kawuwaa giddoyidi, kawoi kiyiyo
wodenne geliyo wode ubban aara issippe de7ona. Inttekko shiiqiya oon-
akka worite” yaagiis.
9 He halaqati qeesee Yoodaahee azazidobaa ubbaa oottidosona. Eti ub-
baikka Sambbata gallassan naaguwaa kayai gakkidoogeetakka naaguwaa
kayaa polidaageetakka ekkidi, qeesiyaa Yoodaahekko yiidosona. 10 Yin

qeesee GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya, beni Kawuwaa Daawita gonddalletanne tooratanne ubbaa halaqatuyyo immiis. 11 Naagiyaageeti issoi issoi ola miishshata bantta kushiyan oiqqidi, Beeta Maqidasiyaappe haddirssa baggaappe doommidi, ushachcha bagga gakkanaashin, yarshshiyoosaa mataaninne Beeta Maqidasiyaa matan kawuwaa yuushuwan eqqidosona. 12 Hegaappe guyyiyan, Yoodaahee kawuwaa na7aa kare kessidi, a huuphiyan kallachchaa wottiis. Wottidi Kawotaa Higgiyaa Maxaafaa ayyo immidi, tiyidi kawoyiis. Kawoyin asai kushiyaa baqqidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Kawoi shemppo gam77o!” yaagiis.

13 Kawiyaa Ataala naagiyaageetu wocamaanne asaa wocamaanne siyido wode, asaakko GODAA Beeta Maqidasiyaa baasu. 14 Baada kawoi kase kawoti haniyoogaadan tuussaa matan eqqidaagaa be7aasu. Halaqatinne xurumbbaa punniyaageeti kawuwaa matan de7oosona; he biittaa asai ubbai ufaittidi, xurumbbaa punnees. Punnin Ataala ba maayuwaa pooshshada, “Hagee makkala! Hagee makkala!” yaagada waassaasu.

15 Qeesee Yoodaahee olanchchatu halaqata, “Ataalo Beeta Maqidasiyan woroppite! O yaaranne haaranne salppida salppetu gidduwan wottidi, kare kessite. O ashshanau kajjeeliya asi de7ikko worite!” yaagiis. 16 Hegaa gishshau, eti o oiqqidi, kawo keettaa efiidosona; efiidi Paraa Penggiyan o woridosona.

Yoodaahee Maachchaa Ooraxissiis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 23:16-21)

17 Hegaappe guyyiyan, asai GODAA asa gidana mala, Yoodaahee kawoinne asainne GODAARA maachchaa maacettana mala oottiis. Qassi kawuwaappenne asaappenne gidduwankka maachchaa maacissiis. 18 He wode Yihudaa asai ubbai Ba7aala Eeqa Keettaa biidi, he keettaa qoliis; qolidi yarshshiyo sohotanne a misileta kinchcherettiis. Qassi Mataana giyo Ba7aala qeesiyaa yarshshiyo sohotu sinttan woridosona.

Hegaappe simmin, qeesiyaa Yoodaahee GODAA Beeta Maqidasiyan naagiyaageeta wottiis. 19 Wottidi banaara gadaawata, kawuwaa naagiyaageeta, kawo keettaa naagiyaageetanne Yihudaa asaa ubbaa ekkin, eti kawuwaa GODAA Beeta Maqidasiyaappe duge ehiidi, Naagiyaageetu Penggiyaa giyo penggiyaa baggaara kawo keetti issippe gelidosona. Gelin kawoi ba kawotaa araatan uttiis. 20 Yaatin Yihudaa asai ubbai ufaittiis. Ataala kawo keettan bisuwan haiqqidoogaappe guyyiyan, katamaikka woppu giis.

21 Yo7aashi kawotiyo wode laappun laitta na7a.

12

Yihudaa Kawuwaa Yo7aasha
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 24:1-16)

1 Yeehu Israa7eela biittan kawotido laappuntta laittan, Yo7aashi Yihudan kawotiis; i Yerusalaamen oitamu laitta kawotiis. A aayee sunttai Xiibiyo; a Berssaabeha katamaappe yiida asa. 2 Qeesee Yoodaahee a tamaarissidonne zorido gishshau, i de7ido laitta ubban Yo7aashi GODAA sinttan suurebaa oottiis. 3 Gidikkonne asai goinniyo xoqqa sohota xaissibeenna; asaikka he sohotun yarshshuwaa yarshshiyoogaanne ixaanaa cuwayiyoogaa aggibeenna.

4 Yo7aashi qeeseta xeesidi, “GODAA Beeta Maqidasiyaa yiya geeshsha miishshaa ubbaa shiishshite. Hegeekka huuphiyaa qoodaa wode imettiya miishshaanne asai ba sheniyan Beeta Maqidasiyaayyo ehiyo miishsha.

5 Yaatobare qeeseti ubbai he miishshaa ehiya asatuppe bantta siiriyaara siiriyaara ekkidi, Beeta Maqidasiyaa giddon moorettidasaa ubbaa bottokonona" yaagiis.

6 SHin Kawoi Yo7aashi kawotido laatamanne heezzantto laitti gakkanaashin, qeeseti GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokonibookkona. 7 Hegaa gishshau, Kawoi Yo7aashi qeesiyaa Yoodaahanne hara qeesetanne xeesidi, "Beeta Maqidasiyaa giddon moorettida sohota aibissi bottokonekketii? Miishshaa Beeta Maqidasiyaa bottokonanau immiteppe attin, intteyyo imettiya miishshaa oiqqoppite" yaagiis.

8 Yaagin qeeseti, "Asaappe hara miishshaa ekkokko; Beeta Maqidasiyaa giddon moorettida sohotakka bottokonokko" yaagidi maayidosona.

9 Hegaappe guyyiyan, qeesiyaa Yoodaahee saaxine issuwaa ekkidi, a qum77uwan xoo7iyaa lukkiis; lukkidi yarshshiyoosaa matan GODAA Beeta Maqidasiyaa geliyoosan ushachcha baggaara wottiis. Geliyoosaa naagiya qeeseti GODAA Beeta Maqidasiyaa yiida miishsha ubbaa saaxiniyaa giddon yeggoosona. 10 Saaxiniyaa giddon daro miishshai dagattidaagaa eti be7ido wode ubban, kawo xaafeenne qeese ubbatu halaqai yoosona; yiidi GODAA Beeta Maqidasiyaa yiida miishshaa qoodidi, qarcciitatun qoloosona.

11 Qoodettida miishshaa likkiyaa eridoogaappe guyyiyan, Beeta Maqidasiyaa oosuwaa wochchanau sunttettida asatuyyo immoosona. Immin eti miishshaa ekkidi, GODAA Beeta Maqidasiyan anaaxetussinne gimbbiyaageetussi immoosona. 12 Qassi shuchchaa massiyaageetuyyoonne shuchchaa qoo7iyaageetuyyo qanxxoosona. Qassikka GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokonanau sanqqaanne shuchchaanne koshshiya harabata shammoosona. 13 SHin Beeta Maqidasiyaa yiida miishshaappe GODAA Beeta Maqidasiyaayyo bira burccukkota, qapheta, keretanne xurumbbata woikko worqqaappenne biraappenne medhdhiyo hara geeshsha miishshata oottanau kessibookkona. 14 He miishsha ubbai Beeta Maqidasiyaa bottokoniya asaayyo qanxxettiis. 15 Beeta Maqidasiyaa oosuwaa wochchanau sunttettida asata ooninne, "Miishshan ai ai oottidetii?" giidi oichchibeenna; aissi giikko, asati ammanttiyaageeta. 16 Mooruwaa gishshaunne nagaraa gishshau yarshshiyo yarshshuwau qanxxettiya miishshai qeesetuyyo geleesippe attin, GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokoniyo miishshaa saaxiniyan gelenna.

17 He wode Sooriyaa Kawoi Hazaa7eeli biidi, Gaate katamaa olidi oiqqiis. Yaatidi Yerusalaame olanau simmiis. 18 SHin Yihudaa Kawoi Yo7aashi appe kase kawotida Yihudaa kawoti Yoosaafixi, Yoraaminne Akaaziyaasi GODAAYYO dummayi wottido miishshata, qassi i ba huuphen immido imotanne GODAA Beeta Maqidasiyaanne kawo keettaa buquraa minjjiyoosan de7iya worqqaa ubbaa ekkiis. Ekkidi Sooriyaa Kawuwaassi Hazaa7eelassi yeddiis; yeddin Hazaa7eeli Yerusalaame olanaagaa aggi bayiis.

19 Kawoi Yo7aashi hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 20 Hegaappe guyyiyan, a oosanchchati a bolli maqettidi, Siilla giyo sohuwaa efiya ogiyan Miillo giyoosan de7iya keettan woridosona. 21 A worida oosanchchati SHim77aata na7aa Yozakaaranne SHomeera na7aa Yihozabaada. Yo7aashi Daawita Kataman ba maizza aawatu duufuwan moogettiis; a sohuwan a na7ai Amesiyaasi kawotiis.

13

Israa7eela Kawuwaa Yo7akaaza

1 Akaaziyaasa na7ai, Yihudaa Kawoi Yo7aashi kawotido laatamanne heezzantto laittan, Yeehu na7ai Yo7akaazi Samaariyaa kataman Israa7eela bolli kawotiis; i tammanne laappun laitta kawotiis. 2 Nabaaxa na7ai Iyorbbaami Israa7eela asaa ootissido nagaraa kaallidi, Yo7akaazi GODAA sinttan iitabaa oottiis; i he nagaraa oottiyoogaa aggibeenna. 3 Hegaa gishshau, GODAA hanqqoi Israa7eela bolli suulliis; GODAI eta daro wodiyau Sooriyaa Kawuwaa Hazaa7eelayyoonne a na7aa Benihadaadayyo zaari zaaridi aattidi immiis.

4 Hegaappe guyyiyan, Yo7akaazi GODAA woossiis. Woossin GODAI ayyo siyiis; aissi giikko, Sooriyaa kawoi Israa7eela ai mala iita huqqunnaa huqqunnidaakko GODAI be7iis. 5 Be7idi Israa7eela asaa ashshiyaagaa immiis; immin eti Sooriyaa asatu kushiyaappe kessi ekkidosona. Yaatidi Israa7eela asai kaseegaadankka ba son saruwan de7iis. 6 Gidikkokka Israa7eela asai Iyorbbaama so asai ootissido nagaraappe simmibeenna; eti he nagaraa oottiyoogaa aggibookkona. Qassi Asheero giyo xoossee misilee Samaariyan eqqosan attiis. 7 Yo7akaazayyo ishatamu paraasatuppenne tammu gaaretuppenne, tammu sha7u toho olanchchatuppe attin, hara olanchchi attibeenna. Aissi giikko, Sooriyaa kawoi eta xaissiis; i eta audiyan de7iya suulladan oottiis.

8 Yo7akaazi hanido harabai, i oottidobai ubbainne a minotettai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 9 Yo7akaazi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; a sohuwan a na7ai Yo7aashi kawotiis.

Israa7eela Kawuwaa Yo7aasha

10 Yihudaa Kawoi Yo7aashi kawotido hasttamanne laappuntta laittan, Yo7akaaza na7ai Yo7aashi Samaariyan Israa7eela bolli kawotiis; i tammanne usuppun laitta kawotiis. 11 Yo7aashi GODAA sinttan iitabaa oottiis. Nabaaxa na7ai Iyorbbaami Israa7eela asaa ootissido nagaraappe issuwaanne ashshennan oottiis; i he nagaraa oottiyoogaa aggibeenna.

12 Yo7aashi hanido harabai, i oottidobai ubbainne Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasaara olettido minotettai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 13 Yo7aashi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; Samaariyan Israa7eela kawotuura moogettiis. A sohuwan a na7ai Iyorbbaami kawotiis.

Elssaa7a Haiquwaa

14 Elssaa7i bana woriya harggiyaa harggiyo wode, Israa7eela Kawoi Yo7aashi a be7anau biidi, “Ta aawau; ta aawau! Neeni Israa7eela asau wolqqanne gonddalle!” yaagidi yeekkiis.

15 Yeekkin Elssaa7i, “Wonddafiyaanne zubbetanne ekka ya” yaagiis; yaagin Yo7aashi ehiis.

16 Hegaappe guyyiyan, Elssaa7i Israa7eela kawuwaa, “Wonddafiyaa giigissa oiqqa” yaagiis; wonddafiyaa i giigissi oiqqidaashin, Elssaa7i ba kushiyaa kawuwaa kushiyaa bolli wottiis.

17 Wottidi, “Arshsho bagga maskkootiyaa dooya” yaagin dooyiis. Dooyin Elssaa7i, “Zubbiyaa wonddafiyan dukka” yaagiis; yaagin dukkiis. Dukkin Elssaa7i, “Hagee GODAA zubbe! Hagee Sooriyaa asata xooniya zubbe! Neeni Sooriyaa asata Afeeqa kataman xoonana gakkanaashin olana” yaagiis.

18 Hegaappe guyyiyankka Elssaa7i kawuwaa, “Zubbeta ekka” yaagin ekkiis. Ekkin Elssaa7i, “Etan biittaa cadda” yaagiis. Yaagin heezzutoo biittaa caddidi aggi bayiis. 19 Yaatin Xoossaa asi kawuwaa hanqqettidi, “Ichchashutoo woikko usupputoo biittaa caddidabaa gidiyaakko, neeni Sooriyaa asata xoonada muleera xaissanaagaa shin! Neeni ha77i eta heezzutoo xalaala xoonana” yaagiis.

20 Elssaa7i haiqqidi moogettiis.

Moo7aaba biittaappe ambbaanoti Israa7eela biittaa bolli laittan laittan woraajjoosona. 21 Issi gallassi amarida Israa7eela asati issi bitaniyaa ahaa moogiiddi, Moo7aaba biittaa ambbaanota be7idosona. Be7idi bitaniyaa ahaa Elssaa7a duufo giddo olidi baqatidosona. Yaatin ahai Elssaa7a meqettaa bolli wodhdhiis; wodhdhosaara paxinne denddi eqqiis.

Israa7eelanne Sooriyaa Giddon Denddida Olaa

22 Yo7akaazi kawotido laittan ubban Sooriyaa Kawoi Hazaa7eeli Israa7eela huqqunniis. 23 SHin GODAI Abrahaamaara, Yisaaqaaranne Yaaqoobaara maacettido maachchaa gishshau, etayyo kehiis, qarettiisinne qoppiis. Hachchi gattanaukka i eta xaissibeenna woikko ba sinttappe diggibeenna.

24 Sooriyaa Kawoi Hazaa7eeli haiqqin, a sohuwan a na7ai Benihadaadi kawotiis. 25 Hegaappe guyyiyan, Hazaa7eeli a aawaa Yo7akaazappe olan oiqqido katamata Yo7akaaza na7ai Yo7aashi Hazaa7eela na7aa Benihadaadappe wotti ekkiis. Yo7aashi a heezzutoo xoonidi, Israa7eela katamata zaariis.

14

Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 25:1-24)

1 Yo7akaaza na7ai, Israa7eela Kawoi Yo7aashi kawotido naa77antto laittan, Yihudaa Kawuwaa Yo7aasha na7ai Amesiyaasi kawotiis. 2 I kawotiyo wode laittai ayyo laatamanne ichchasha; i Yerusalaamen laatamanne uddufun laitta kawotiis. A aayee sunttai Yiho7aadino; a Yerusalaame asa. 3 Amesiyaasi GODAA sinttan suurebaa oottiis; shin a maizza aawai Daawiti oottidoogaadan oottibeenna. Ubbabaakka i ba aawaa Yo7aasha qulliis. 4 Asai goinniyo xoqqa sohota xaissibeenna; asaikka he sohotun yarshshuwaa yarshshiyoogaanne ixaanaa cuwayiyoogaa aggibeenna.

5 Amesiyaasi kawotettaa ba kushiyan mintti oiqqidosaarakka, kase kawuwaa ba aawaa Yo7aasha worida oosanchchata woriis. 6 Muuse higgiyaa maxaafan xaafettidoogaadan, GODAI, “Naati oottido nagaraa gishshau, aawata woranau bessenna; qassi aawati oottido nagaraa gishshaukka, naata woranau bessenna. Asai ubbai ba oottido nagaran nagaran haiqqanau bessees”[3] yaagidi azazidoogaadankka, woridaageetu naata woribeenna.

7 Amesiyaasi Maxine Zanggaaraa giyo sohuwan tammu sha7u Eedooma biittaa asaa woriis; woridi Selaa7a giyo katamaakka olan oiqqiis. Oiqqidi Yoqiti7eela yaagidi sunttiis; sunttin hachchi gakkanaashin ha sunttan xeesettees.

8 Hegaappe guyyiyan, Amesiyaasi Yeehu na7aa na7aa, Yo7akaaza na7aa, Yo7aashassi asa kiittidi, “Haaya; ane naa77ai olaa gaittoos” yaagidi naassiis.

9 SHin Israa7eela Kawoi Yo7aashi Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa hagaadan yaagiis; “Liibaanoosan de7iya kinddiichchoi Liibaanoosan de7iya zigaayyo kiittidi, ‘Ne na7iyo ta na7aassi imma’ yaagiis. SHin Liibaanoosan de7iya issi do7ai hegaara kanttiiddi, he kinddiichchuwaa yedhdhiis. 10 Ee, neeni tumukka Eedooma biittaa asaa xoonadasa; hegan ha77i otorettaasa. Neeni ne xoonuwan ufaittaidda, ne son woppu gaada uttaaga. Ne bollinne ne biittaa Yihudaa bolli metonne bashshanne ehiyaabaa aibissi denttettai?” yaagidi zaariis.

3 **14:6** Ha xiqisee Zaarettido Wogaa 24:16 beettees.

11 SHin Amesiyaasi sissaa ixxiis. Hegaa gishshau, Israa7eela Kawoi
Yo7aashi olanau kiyin, inne Yihudaa Kawoi Amesiyaasinne Yihudan de7iya
Beeti-SHemesha giyo kataman olaa gaittidosona. 12 Gaittin Israa7eela asai
Yihudaa asaa xooniis; xoonin Yihudaa asai ubbai baqatidi, ba soo ba soo
biis. 13 Israa7eela Kawoi Yo7aashi Akaaziyaasa na7aa na7aa, Yo7aasha
na7aa, Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa Beeti-SHemesha kataman omood-
diis. Hegaappe guyyiyan, Yo7aashi Yerusalaame biidi, Yerusalaame dirssaa
gimbbiyaa, Efireema Penggiyaappe biidi, Zooziyaa Penggiyaa gakkanaashin
de7iya oiddu xeetu wara gidiya, sohuwaa laaliis. 14 Laalidi GODAA Beeta
Maqidasiyaaninne kawo keettaa buquraa minjjiyoosan de7iya worqqaa,
biraanne miishshaa ubbaa ekkiis; qassi iggitiyaa oiqettida asatakka ekkidi,
Samaariyaa simmiis.

15 Yo7aashi hanido harabai, i oottidobai, a minotettainne Yihudaa
Kawuwaa Amesiyaasaara i olettidobai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Max-
aafan xaafetti uttiis. 16 Yo7aashi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; i Samaariyaa
kataman Israa7eela kawotuura moogettiis. A sohuwan a na7ai Iyorbbaami
kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa Haiquwaa (Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 25:25-28)

17 Yo7akaaza na7ai, Israa7eela Kawoi Yo7aashi haiqqidoogaappe
guyyiyan, Yo7aasha na7ai, Yihudaa Kawoi Amesiyaasi tammanne
ichchashu laittaa de7iis. 18 Amesiyaasi hanido harabai Yihudaa Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

19 Amesiyaasa woranau asai Yerusalaamen maqettiis; yaatin i Laakisha
giyo katamaa baqatiis. SHin eti a geeduwaa Laakisha katamaa asa kiittin,
a yan woridosona. 20 Woridi a ahaa paran caani ehiidi, Daawita Kataman
Yerusalaamen a maizza aawatuura moogidosona. 21 Hegaappe guyyiyan,
Yihudaa asai ubbai tammanne usuppun laitta gidiyo na7aa Ooziyaana a
aawaa Amesiyaasa sohuwan kawoyiis. 22 A aawai Amesiyaasi haiqqi-
doogaappe guyyiyan, i Ooziyaani Eelaata giyo katamaa zaaretti keexxidi,
Yihudan timiis.

Israa7eela Kawuwaa Naa77antto Iyorbbaama

23 Yo7aasha na7ai, Yihudaa Kawoi Amesiyaasi kawotido tammanne
ichchashantto laittan, Israa7eela Kawuwaa Yo7aasha na7ai Iyorbbaami
Samaariyan kawotiis; i oitamanne isiini laitta kawotiis. 24 Iyorbbaami
GODAA sinttan iitabaa oottiis; Nabaaxa na7ai Iyorbbaami Israa7eela asaa
ootissido nagara ubbaa oottiyoogaa aggibeenna. 25 Gaate-Hefeeriyaa Ami-
itaaya na7aa hananabaa yootiya ba ashkkaraa Yoonaasa baggaara GODAI
Israa7eela Xoossai ba qaalan haasayidoogaadan, Hamaata Pinuwaa giy-
oosaappe doommidi, Maxine Abbaa gakkanaashin de7iya Israa7eela zawaa
Yo7aasha na7ai Iyorbbaami xoonidi zaariis. 26 Aissi giikko, Israa7eelan
de7iya asai ubbai aille gidin, goqa gidin, ai keena tuggaa tuggatidaakko,
GODAI be7iis; eta maaddiyaabi ooninne baawa. 27 GODAI Israa7eela asaa
sunttaa saluwaappe garssan quccana yaagibeenna. Hegaa gishshau, GODAI
eta Yo7aasha na7aa Iyorbbaama baggaara ashshiis.

28 Iyorbbaami hanido harabai, i oottidobai ubbai, i olettidobainne
Yihudaa baggaa gidida Damasqqo katamaanne Hamaata katamaa Is-
raa7eelayyo zaaridobai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti
uttiis. 29 Iyorbbaami haiqqidi, ba maizza aawatun Israa7eela kawotun
gaittiis; a sohuwan a na7ai Zakkaariyaasi kawotiis.

15

Yihudaa Kawuwaa Ooziyaana
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 26:1-23)

1 Israa7eela Kawoi Iyorbbaami kawotido laatamanne laappuntta laittan, Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa na7ai Ooziyaani[4] kawotiis. 2 I kawotido wode, laittai ayyo tammanne usuppuna; i Yerusalaamen ishatamanne naa77u laitta kawotiis. A aayee sunttai Yikoolo; a Yerusalaame asa. 3 A aawai Amesiyaasi oottidoogaadan, ikka GODAA sinttan surebaa oottiis. 4 Gidikkonne asai goinniyo xoqqa sohota xaissibeenna; he sohotun yarshshuwaa yarshshiyoogaanne ixaanaa cuwayiyoogaa aggibeenna. 5 GODAI Ooziyaana hanttaara goga harggiyan oittiis; haiqqana gakkanaashinkka he harggee a yeddibeenna gishshau, dumma keettan barkka de7iis. He wode kawuwaa na7ai Yo7aataami kawo keettan de7idi, he biittaa asaa haariis.

6 Ooziyaani hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 7 Ooziyaani haiqqidi, ba maizzan gaittiis; Daawita Kataman ba maizza aawatuura moogettiis. A sohuwan a na7ai Yo7aataami kawotiis.

Israa7eela Kawuwaa Zakkaariyaasa

8 Yihudaa Kawoi Ooziyaani kawotido hasttamanne hosppuntta laittan, Iyorbbaama na7ai Zakkaariyaasi Israa7eela asaa bolli Samaariyaa kataman kawotiis; i usuppun agina kawotiis. 9 A maizza aawati oottidoogaadan, ikka GODAA sinttan iitabaa oottiis; Nabaaxa na7ai Iyorbbaami Israa7eela asaa ootissido nagaraa oottiyoogaa aggibeenna. 10 Hegaappe guyyiyan, Yaabeesha na7ai SHaaluumi Zakkaariyaasa bolli maqetti denddidi, Yibila7aama giyoosan woriis; woridi a sohuwan bau kawotiis.

11 Zakkaariyaasi hanido harabainne i oottidobai ubbai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

12 Hagaadan hanidi, GODAI Yeehuyyo, “Ne zaree oiddantto yeletaa gakkanaashin, Israa7eela kawotaa araatan uttana” yaagidi yootido qaalai polettiis.

Israa7eela Kawuwaa SHaaluuma

13 Yihudaa Kawoi Ooziyaani kawotido hasttamanne uddufuntta laittan, Yaabeesha na7ai SHaaluumi kawotiis; i Samaariyan issi agina kawotiis. 14 Hegaappe guyyiyan, Gaada na7ai Minaaheemi Tirxxa giyo katamaappe Samaariyaa biis. Biidi Samaariyan de7iya Yaabeesha na7aa SHaaluuma woriis; woridi a sohuwan bau kawotiis.

15 SHaaluumi hanido harabainne i maqettido maqqoi Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 16 He wode Minaaheemi Tirxxa katamaappe denddidi, Tifisaaha giyo katamaa, kataman de7iya asaanne katamaa heeran de7iya biittata ubbaa oliis. Eti bantta katamaa dirssaa penggiyaa ayyo dooyennan ixxido gishshau, Tifisaaha katamaa olidi bashshiis; qassi he kataman de7iya ixeta maccaasaa uluwaa ubbaa phalqqi yeggiis.

Israa7eela Kawuwaa Minaaheema

17 Yihudaa Kawoi Ooziyaani kawotido hasttamanne uddufuntta laittan, Gaada na7ai Minaaheemi Israa7eela bolli kawotiis; i Samaariyan tammu laittaa kawotiis. 18 I GODAA sinttan iitabaa oottiis; Nabaaxa na7ai Iyorbbaami Israa7eela asaa ootissido nagaraa oottiyoogaa aggibeenna.

---

4 **15:1** Ooziyaani: Ibraawettuwan Kawoi Ooziyaani ha miraafiyan Azaariyaa geetettees.

19 Hegaappe guyyiyan, Asoore biittaa Kawoi Tigilaati-Paleseeri Israa7eela
biittan woraajjiis. Woraajjin kawotettan bana minttana malanne maad-
dana mala, Minaaheemi Tigilaati-Paleseerayyo hasttamanne oiddu sha7u
kilo giraame xaqara biraa immiis. 20 Minaaheemi he miishshaa Israa7eela
asaa wolqqan peerissiis; Asoore biittaa kawuwaassi immanau dure asa
ubbai issoi issoi ishatamu xaqara biraa peeridosona. Hegaadan oottin,
Asoore kawoi Israa7eela biittaa aggidi, ba biitti simmiis.
21 Minaaheemi hanido harabainne i oottidobai ubbai Israa7eela Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 22 Minaaheemi haiqqidi, ba maizzan
gaittiis; a sohuwan a na7ai Paqaahi kawotiis.

Israa7eela Kawuwaa Paqaaha

23 Yihudaa Kawoi Ooziyaani kawotido ishatamantta laittan, Minaaheema
na7ai Paqaahi Israa7eela bolli Samaariyan kawotiis; i naa77u laitta ka-
wotiis. 24 Paqaahi GODAA sinttan iitabaa oottiis; Nabaaxa na7ai Iyorb-
baami Israa7eela asaa ootissido nagaraa oottiyoogaa aggibeenna. 25 A ola
gadaawatuppe issoi, Ramaaliyaa na7ai Paaquha giyoogee a bolli maqettidi
denddiis. Denddidi Gala7aade asaappe ishatamu attumaasaa banaara ekki
biidi, Samaariyaa kataman kawo keettan de7iya qatuwaa geliis. Gelidi
Paaquhi Paqaaha Arggoobaarakka Haariyaarakka issippe woriis; woridi a
sohuwan bau kawotiis.
26 Paqaahi hanido harabainne i oottidobai ubbai Israa7eela Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

Israa7eela Kawuwaa Paaquha

27 Yihudaa Kawoi Ooziyaani kawotido ishatamanne naa77antto laittan,
Ramaaliyaa na7ai Paaquhi Israa7eela bolli Samaariyan kawotiis; i laatamu
laitta kawotiis. 28 Paaquhi GODAA sinttan iitabaa oottiis; Nabaaxa na7ai
Iyorbbaami Israa7eela asaa ootissido nagaraa oottiyoogaa aggibeenna.
29 Israa7eela Kawuwaa Paaquha wodiyan Asoore Kawoi Tigilaati-
Paleseeri yiidi Iyoona, Aabeeli-Beetimaa7ika, Yaanooha, Qedeeshanne
Haxoora geetettiya katamata olidi oiqqiis; qassikka Gala7aade, Galiilanne
Nifttaaleema biittata ubbaa olidi, asaa Asoore biitti omooddidi efiis.
30 Ooziyaana na7ai Yo7aataami kawotido laatamantta laittan, Eela na7ai
Hoshee7i Ramaaliyaa na7aa Paaquha bolli maqettidi woriis; woridi a so-
huwan bau kawotiis.
31 Paaquhi hanido harabainne i oottidobai ubbai Israa7eela Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

Yihudaa Kawuwaa Yo7aataama
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 27:1-9)

32 Ramaaliyaa na7ai, Israa7eela Kawoi Paaquhi kawotido naa77antto
laittan, Yihudaa Kawuwaa Ooziyaana na7ai Yo7aataami kawotiis.
33 Yo7aataami kawotiyo wode ayyo laittai laatamanne ichchasha; i
Yerusalaamen tammanne usuppun laitta kawotiis. A aayee sunttai
Yaruusho; Yaruusha Xaadooqa na7iyo. 34 Ba aawai Ooziyaani
oottidoogaadan, Yo7aataamikka GODAA sinttan suurebaa oottiis.
35 Gidikkonne asai goinniyo xoqqa sohota xaissibeenna; he sohotun
yarshshuwaa yarshshiyoogaanne ixaanaa cuwayiyoogaa aggibeenna.
Yo7aataami Beeta Maqidasiyaa geliyo qommo bagga penggiyaa zaarettidi
oottiis.
36 Yo7aataami hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 37 He wodiyan GODAI Sooriyaa
Kawuwaa Raaxiinanne Ramaaliyaa na7aa, Israa7eela Kawuwaa Paaquha

Yihudaa biittaa olissanau doommiis. 38 Yo7aataami haiqqidi, ba maizzan
gaittiis; ba maizza aawaa Daawita Kataman ba maizza aawatuura moogettiis. A sohuwan a na7ai Akaazi kawotiis.

16

Yihudaa Kawuwaa Akaaza
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 28:1-27)

1 Ramaaliyaa na7ai Paaquhi kawotido tammanne laappuntta laittan,
Yo7aataama na7ai Akaazi Yihudan kawotiis. 2 I kawotiyo wode laittai ayyo
laatama; Yerusalaamen i tammanne usuppun laitta kawotiis. A maizza
aawai Daawiti suurebaa oottidoogaadan, GODAA ba Xoossaa sinttan i suurebaa oottibeenna. 3 I kase de7ida Israa7eela kawotu ogiyan hemettiis.
Qassi GODAI Israa7eela asaa sinttappe laaggidi kessido asatu de7uwaa
wogaa, he sheneyiyaagaa qullidi, ba yelido na7aa addaa taman xuuggidi, eeqau yarshshiis. 4 Akaazi asai goinniyo xoqqa sohotun, keratu huuphiyaaninne daashsha mitta ubbaa garssan yarshshuwaa yarshshiisinne
ixaanaa cuwayiis.

5 Hegaappe guyyiyan, Sooriyaa Kawoi Raaxiininne Ramaaliyaa na7ai,
Israa7eela Kawoi Paaquhi Yerusalaame olanau yiidosona. Yiidi dooddidosona; shin Akaaza xoonanau danddayibookkona. 6 He wode Sooriyaa
Kawoi Raaxiini Eelaata giyo katamaa zaaridi ekkidi, Yihudaa asaa laaggidi
kessiis. Yaatin Eedooma asati Eelaata katamaa yiidi, hachchi gakkanaashin
yan de7oosona.

7 Hegaa gishshau, Akaazi Asoore Kawuwaa Tigilaati-Paleseerassi kiitaa
yeddidi, “Taani ne na7anne ne ashkkara. Hayyanaa haaya; yaada tana oliya
Sooriyaa kawuwaa kushiyaappenne Israa7eela kawuwaa kushiyaappe tana
ashsha” yaagiis. 8 Qassi Akaazi GODAA Beeta Maqidasiyaaninne kawo
keettaa buquraa minjjiyoosan de7iya biraanne worqqaa ekkidi, Asoore
kawuwaayyo imo oottidi yeddiis. 9 Akaazi giidoogaa Asoore kawoi maayidi,
Damasqqo katamaa olidi oiqqiis. Oiqqidi asaa omooddidi, Qiira giyo sohuwaa efiis; Kawuwaa Raaxiinakka woriis.

10 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Akaazi Asoore Kawuwaa Tigilaati-
Paleseeraara gaittanau Damasqqo biis. Biidi Damasqqon de7iya
yarshshiyoosaa be7iis; be7idi a milatiya yarshshiyoosaa keexxana mala, he
yarshshiyoosaa misiliyaanne keexxiyo hanotaa qeesiyaa Ooriyoonayyo
kiittiis. 11 Hegaa gishshau, Kawoi Akaazi Damasqqoppe simmidi
yaanaashin, qeesiyaa Ooriyooni he leemisuwaa milatiya yarshshiyoosaa
giigissiis.

12 Kawoi Damasqqoppe simmido wode, yarshshiyoosai oosettidi po-
lettidoogaa be7iis. Be7idi yarshshiyoosaakko shiiqidi, 13 ba xuuggiyo
yarshshuwaanne ba kattaa yarshshuwaa yarshshiis. Qassi ba ushshaa
yarshshuwaa gussiis; ba issippetettaa yarshshuwaa suuttaakka yarshshiyoosaa bolli caccafiis. 14 Nahaasiyaa giyo birataappe oottidi, GODAAYYO
dummayi wottido yarshshiyoosai ooratta yarshshiyoosaappenne Beeta
Maqidasiyaappe gidduwan de7ees. Yaatin Akaazi he gal77a yarshshiyoosaa
denttidi, ba ootissido ooratta yarshshiyoosaappe huuphessa baggaara wottiis.

15 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Akaazi qeesiyaa Ooriyoona hagaadan
yaagidi azaziis; “Ha wogga ooratta yarshshiyoosaa maallado xuuggiyo
yarshshuwaa, omarssi shiishshiyo kattaa yarshshuwaa, kawoi shiishshiyo
xuuggiyo yarshshuwaanne kattaa yarshshuwaa, asai ubbai shiishshiyo xuuggiyo yarshshuwaa, eta kattaa yarshshuwaanne eta ushshaa yarshshuwaa

yarshshiyoosaa ootta. Hankko nahaasiyaappe oosettida yarshshiyoosaa taani tau oichchiyo soho kessana" yaagiis. 16 Yaagin Ooriyooni Kawoi Akaazi azazidoogaadan oottiis.

17 Kawoi Akaazi Beeta Maqidasiyaa giddon go7ettiyo, nahaase birataappe oosettida gaaretu lochcha birata qanxxidi, miyyiyaappe diggiis; diggidi meecettiyo kereta gaaretu bollaappe denttiis. Qassi Abba Sainiyaa, a zemppissida nahaase booratu misiletu bollappe denttidi, shuchchaa baasuwaa bolli wottiis. 18 Asoore kawuwaa gishshau, Akaazi ba kawotaa araataa kase wottiyo sohuwaappe diggiis. Qassi appe kase de7ida kawoti GODAA Beeta Maqidasiyaa geliyo penggiyaa gorddiis.

19 Kawoi Akaazi hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 20 Akaazi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; Daawita Kataman ba maizza aawatuura moogettiis. A sohuwan a na7ai Hizqqiyaasi kawotiis.

17

Israa7eela Kawuwaa Hoshee7a

1 Yihudaa Kawoi Akaazi kawotido tammanne naa77antto laittan, Eela na7ai Hoshee7i Israa7eela bolli Samaariyaa kataman kawotiis; i uddufun laitta kawotiis. 2 GODAA sinttan i iitabaa oottiis; gidikkonne appe kase de7ida Israa7eela kawoti oottidoogaa keesa iitaa oottibeenna.

3 Asoore Kawoi SHalmman77eeseri yiidi, aara olaa gaittiis; gaittin Hoshee7i xoonettidi, ayyo giiraa giiriis. 4 SHin amarida laittaappe simmin, Kawoi Hoshee7i Soo7a giyo Gibxxe kawuwaassi kiitaa yeddidi, bana maaddana mala oichchiis. Yaatidi kaseegaadan Asoore kawuwaassi giiriyoogaa aggi bayiis. Kawoi SHalmman77eeseri hegaa siyidi, a oittidi, qasho keettaa gelissiis.

Samaariyaa Katamai Xoonettiis

5 Hegaappe guyyiyan, Asoore kawoi Israa7eela biittaa ubbaa bolli woraajjidi, Samaariyaa katamaa dooddiis; dooddidi heezzu laitta gattiis. 6 Hoshee7i kawotido uddufuntta laittan Asoore kawoi[5] Samaariyaa katamaa omooddiis. Omooddidi Israa7eela asaa ekkidi, Asoore biitti efiis. Efiidi eta attaa Halaaha kataman, attaa Meedoonatu katamatun, haraata qassi Gozaana biittan de7iya Haboora SHaafaa matan wottiis.

7 Hagee ubbai hanidoogee, Israa7eela asai GODAA bantta Xoossaa bolli, eta Gibxxeppe, Gibxxe kawuwaa kushiyaappe kessidaagaa bolli nagaraa oottido daafaana. Qassi eti hara xoossatussi goinnidi, 8 GODAI eta sinttappe laaggidi kessido dere asati de7ido de7uwaa wogaa kaallido daafaana. Hegaa bollikka qassi Israa7eela kawoti doommido iita wogaa kaallido daafaana. 9 Israa7eela asai GODAA bantta Xoossaa bolli iitabaa geeman oottidosona; qii guutta moottaappe biidi, wogga gita katamaa gakkanaassi de7iya sohotun ubban banttau goinniyo xoqqa sohota medhdhidosona. 10 Qassi eti eeqa shuchchatanne Asheero giyo xoossee misileta keraa huuphe ubbaaninne daashsha mitta ubbaa garssan essidosona. 11 Qassikka eti GODAI beni eta sinttappe laaggidi kessido dere asati oottidoogaadan, xoqqa soho ubban ixaanaa cuwayidosona. Eti GODAA hanqqetissiya iitabaa oottidosona. 12 GODAI eta, "Eeqau goinnoppite" gi wottidaashin, eti eeqau goinnidosona.

13 GODAI Israa7eela asaanne Yihudaa asaa ba hananabaa yootiya ubbatu baggaaranne ajjuutan be7iya ubbatu baggaara, "Inttena erite! Intte

5 **17:6** Asoore kawoi: I Naa77antto Sarggoona gidennan aggenna.

iita ogiyaappe simmite; taani hananabaa yootiya ta ashkkaratu baggaara, intte aawati azazettanaadan immido higgiyan de7iya wogaanne awaajuwaa ubbaa naagite" yaagi wottiis. 14 SHin eti siyennan ixxidosona. GODAA bantta Xoossaa ammanettibeenna bantta aawatudan morggiyaa zozzissidosona. 15 Eti a wogaa, i eta aawatuura maacettido maachchaanne a seeraa karidosona. Eti shufuro eeqatau goinnidi, bantta huuphiyaukka shufuro gididosona.

GODAI eta, "Intte yuushuwan de7iya dere asati oottiyoogaadan oottoppite" gi wottidaashin ixxidi, eti eta de7uwaa wogaa kaallidosona. 16 GODAA bantta Xoossaa azazuwaa ubbaa aggiigidosona. Aggiigidi mara milatiya, naa77u goinniyo misiletanne Asheero giyo xoossee misiliyaa medhdhidosona. Saluwan de7iya xoolintte ubbaassi goinnidosonanne Ba7aala giyo eeqaassi oottidosona. 17 Eti bantta attuma naatanne macca naata taman xuuggidi yarshshidosona. Kaayiyoogaanne moitilliyaa haasayissiyoogaa meezetidosona. Hegaadan iitabaa oottanau bantta huuphiyaa baizzidi, GODAA hanqqetissidosona. 18 Hegaa gishshau, GODAI Israa7eela asaa keehippe hanqqettiis; hanqqettidi eta ba sinttappe diggiis. Diggin Yihudaa zariyaa xalaalai attiis.

19 SHin Yihudaa asatikka GODAA bantta Xoossaa azazuwaa naagibookkona; eti Israa7eela asai doommido de7uwaa wogaa kaallidosona. 20 Hegaa daafan GODAI Israa7eela zeretta ubbaa aggi bayiis. I eta tuggayidi, ba sinttappe diggana gakkanaashin, eta bonqqiyaageetu kushiyan yeggi bayiis.

21 GODAI Israa7eela asaa Daawita zerettatu kawotettaappe beni shaakkido wode, Israa7eela asai Nabaaxa na7aa Iyorbbaama banttau kawoyidosona. Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai GODAA kaallennaadan Iyorbbaami diggiis; i eta hanttaara nagaraa ootissiis. 22-23 GODAI hananabaa yootiya ba ashkkaratu ubbatu baggaara kase yooti wottidoogaadan, ba sinttappe diggana gakkanaashin, Israa7eela asai Iyorbbaami oottido nagaraa ubbaa oottiis. Hegaa gishshau, Israa7eela asai bantta yelettido biittaappe omoodettidi, Asoore biitti biidosona; biidi eti hanno gakkanaashinkka yan de7oosona.

Asooreti Israa7eela Biittan Uttidosona

24 Hegaappe guyyiyan, Asoore kawoi Baabiloone biittan de7iya Kuuta, Iiwa, Hamaatanne Safariwaima geetettiya katamatun de7iya asaa ehiis; ehiidi Israa7eela asaa sohuwan Samaariyaa katamatun wottiis. Eti he katamata laattidi, etan de7idosona.

25 Eti koiro yan duussaa doommido wode, GODAASSI goinnibookkona. Hegaa daafan GODAI eta giddo gaammota yeddiis; yeddin gaammoti eta giddoppe aramata mentterettidi woridosona. 26 Yaatin Asoore kawuwaa, "Neeni dentta efaada Samaariyaa katamatun wottido asai he biittaa xoossaa wogaa erenna. Erennaagaa daafan i eta mentteretti woriya gaammota eta bolli yeddiis" yaagidi yootidosona.

27 Yootin Asoore kawoi, "Intte Samaariyaappe omooddidi ehiido qeesetuppe issuwaa zaaridi, yaa yeddite. Yeddin i yan de7idi, he biittaa xoossaa wogaa eta tamaarisso" yaagidi azaziis. 28 Hegaa gishshau, Samaariyaappe omooddidi efiido qeesetuppe issoi Beeteelen de7anau yiis; yiidi GODAAYYO goinniyo wogaa eta tamaarissiis.

29 Gidikkonne Samaariyaa yiidi uttida asai bau goinniyo eeqa misileta ba de7iyoosan de7iyoosan medhdhiis. Medhdhidi Samaariyaa asai keexxido goinniyo xoqqa sohotun wottiis. 30 Hegaa maaran Baabiloone asai

Sukkoti-Banooba giyo eeqaa misileta medhdhiis. Kuuta asai Nerggaala giyo eeqaa misileta medhdhiis. Hamaata asai qassi Ishiima giyo eeqaa misileta medhdhiis. 31 Iiwa asai Nibihaazanne Tarttaaqa geetettiya eeqatu misileta medhdhiis. Safariwaima asai qassi Adiraamelekanne Anaameleka geetettiya bantta xoossatuyyo bantta naata taman xuuggidi yarshshiis. 32 Eti GODAASSI goinnidosona; shin bantta giddoppe dumma dumma asaa dooridi, goinniyo xoqqa sohotun qeese oottidi sunttidosona. 33 Eti GODAASSI goinnidosona; shin bantta yiido biittaa biittaa asaa meeziyaa kaallidi, bantta xoossatuyyookka goinnidosona. 34 Eti hachchi gakkanaashinkka kase bantta meeziyaadan oottoosona.

Eti tumuppe GODAAYYO goinnokkona woikko GODAI Israa7eela giidi sunttido Yaaqooba zerettaassi immido awaajuwaanne wogaa, higgiyaanne azazuwaa naagokkona. 35 GODAI Israa7eela asaara beni maacettido wode, eta hagaadan yaagidi azaziis; “Hara xoossatussi goinnoppite; etau gulbbatoppite; etau oottoppite woikko etau yarshshoppite. 36 SHin Gibxxeppe inttena ba gita wolqqaaninne ba yeddido kushiyan kessida GODAAYYO oottite; ayyo gulbbatite; ayyo yarshshuwaa yarshshite. 37 Taani GODAI intteyyo xaafido awaajuwaanne wogaa, higgiyaanne azazuwaa ubba wode naagite; hara xoossatuyyo goinnoppite. 38 Taani inttenaara maacettido maachchaa dogoppite; hara xoossatuyyookka goinnoppite. 39 Hegaa aggidi, GODAAYYO intte Xoossaayyo goinnite. Intte morkketu ubbaappe inttena ashshanaagee tana” yaagidi azaziis. 40 Azazinkka eti ayyo eenennan ixxidi, kase bantta meeziyaakka baqqi oiqqidosona.

41 He asati GODAAYYO goinniiddikka, issi baggaara bantta eeqaa misiletuyyo goinnoosona. Hachchi gakkanaashinkka eta zerettai eta aawati goinniyoogaadan goinniiddi de7ees.

18

Yihudaa Kawuwaa Hizqqiyaasa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 29:1-2; 31:1)

1 Eela na7ai Hoshee7i Israa7eelan kawotido heezzantto laittan Yihudaa Kawuwaa Akaaza na7ai Hizqqiyaasi kawotiis. 2 I kawotiyo wode laittai ayyo laatamanne ichchasha; Yerusalaamen i laatamanne uddufun laittaa kawotiis. A aayee sunttai Abiiyo geetettees; a Zakkaariyaasa na7iyo. 3 A maizza aawaa Daawiti oottidoogaadan, Hizqqiyaasikka GODAA sinttan suurebaa oottiis. 4 Asai goinniyo xoqqa sohota i diggiis. Eeqa tuussata mentterettiis. Asheero giyo xoossee misiliyaa qanxxi oliis. Qassi Muusee nahaasiyaappe medhdhido shooshshaakka mentterettiis. Aissi giikko, he wodee gakkanaashinkka Israa7eela asai ayyo ixaanaa cuwayiiddi takkiis. He shooshshaa sunttai Nehushttaana.

5 Hizqqiyaasi GODAA Israa7eela Xoossaa ammaniis; Yihudaa kawotu ubbaa giddon a mala kawoi appe kase gidin, appe guyye gidin beettibeenna. 6 Aissi giikko, GODAA i baxuuxiis; GODAA kaalliyoogaa aggibeenna; GODAI Muusa azazido azazota naagiis. 7 GODAI aara issippe gidiis; yaatin i oottiyoobai ubbai ayyo injjetiis. I Asoore kawuwaa bolli makkaliis; makkalidi ayyo haarettennan ixxiis. 8 I Pilisxxeema asaa oliis; olidi qii guutta moottaappe biidi, wogga gita katamaa gakkanaashin, Gaazakka a yuushuwan de7iya biittatikka attennan eti de7iyo sohota ubbaa xooniis.

9 Kawoi Hizqqiyaasi kawotido oiddantto laittan, Eela na7ai Israa7eela Kawoi Hoshee7i kawotido laappuntta laittan, Asoore Kawoi SHalmman77eeseri Israa7eela bolli woraajjiis; woraajjidi Samaariyaa

katamaa dooddiis. 10 Dooddido heezzantto laitti Samaariyaa katamaa xooniis. Yaatin Hizqqiyaasi kawotido usuppuntta laittan, Israa7eela kawoi Hoshee7i kawotido uddufuntta laittan, Samaariyaa katamai xoonettiis. 11 Asoore kawoi Israa7eela asaa Asoore biitti efiis. Efiidi eta attaa Halaaha kataman, attaa Meedoonatu kataman, haraata qassi Gozaana biittan de7iya Haboora SHaafaa matan wottiis. 12 Hagee hanidoogee eti GODAASSI bantta Xoossaassi azazettennan ixxidi, GODAA maachchaa, GODAA ashkkarai Muusee azazido azazuwaa ubbaa kanttido daafaana. Eti a azazota siyanaukka azazettanaukka koyibookkona.

Asooreti Yerusalaame Olanau Naassidosona
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 32:1-19; Isiyaasa 36:1-22)

13 Kawoi Hizqqiyaasi kawotido tammanne oiddantto laittan, Asoore Kawoi Sanaakireebi gimbbetti uttida Yihudaa katamata ubbaa olidi oiqqiis. 14 Yaatin Yihudaa Kawoi Hizqqiyaasi Laakisha kataman de7iya Asoore Kawuwaa Sanaakireebassi kiitaa yeddidi, “Taani mooraas. Hayyanaa ta biittaa yeddada kiya. Neeni tana oichchidobaa aibanne ta immana” yaagiis.

Yaagin Asoore kawoi Yihudaa Kawuwaa Hizqqiyaasa, “Neeni tammu sha7u kilo giraame biraanne issi sha7u kilo giraame worqqaa tau yedda” yaagiis.

15 Yaagin Hizqqiyaasi GODAA Beeta Maqidasiyaaninne kawo keettaa buquraa minjjiyoosan de7ida biraa ubbaa ayyo yeddiis. 16 He wode Yihudaa Kawoi Hizqqiyaasi GODAA Beeta Maqidasiyaa penggiyaa sanqqata maayi uttida worqqaanne qassi i ba huuphen he pengge qosilettata maizzi wottido worqqaa poqqi qaaridi, Asoore kawuwaayyo yeddiis.

17 Hegaappe guyyiyan, Asoore kawoi heezzu ola gadaawata[6] cora olanchchatuura Laakisha giyo katamaappe Kawuwaa Hizqqiyaasakko Yerusalaame yeddiis. Yeddin eti biidi, Yerusalaame gakkidosona; gakkidi Maayuwaa Meecciyaagaa gade efiya ogiyaappe qommo baggaara de7iya, dagattida haattai goggiyo zaraa lanqqen eqqidosona. 18 Yaatidi eti kawuwaa xeesidosona. Xeesin Hilqqiyaa na7ai kawo keettan aawatiya Eliyaaqiimi, waanna xaafee SHeebininne Asaafa na7ai taarikiyaa xaafiya Yo7aahi akko kare kiyidosona.

19 Kiyin Asooretu gadaawai eta, “Hizqqiyaasassi hagaadan yaagidi yootite; ‘Asoore kawoi, wolqqaamai nena hagaadan yaagees; “Neeni hagaa keeni aibin ammanettadii? 20 Neeni coo mela, ‘Olaa olettanau taayyo aadhdhida erainne wolqqainne de7ees’ yaagaasa. SHin neeni oonan ammanettada ta bolli hagaa makkaladii? 21 Neeni Gibxxe kawoi maaddana gaada qoppidabaa gidikko, meqqida shombboqo gatiman guufetiya asa mala. Aissi giikko, gatimai meqqin, pinccoi kushiyaa caddeesinne masunxxissees. Gibxxe Kawoi banan ammanettiya asa ubbau hegaa mala.

22 “ ‘ “SHin neeni taayyo, ‘Nuuni GODAN nu Xoossan ammanettoos’ yaagikko, Hizqqiyaasi Yihudaa asaanne Yerusalaame asaa, ‘Intte Yerusalaamen de7iya yarshshiyoosan goinnanau koshshees’ giidi, ayyo goinniyo xoqqa sohotanne yarshsho sohota diggirggido Xoossaa i gidennee?

23 “ ‘ “Ane ha77i haaya! Yaada ta godaa Asoore kawuwaara naasetta. Neeni togganau danddayiya, gidiya asa demmikko, naa77u sha7u parata taani neeyyo immana. 24 Neeni ‘Gibxxeti paraasatanne paraa gaareta taayyo yeddana’ gaada ammanikkonne, ta godaa olanchchatu halaqatuppe issi

6 **18:17** Ha ola gadaawati Ibraawettuwan Tarttaana, Rab-Saarisanne Rab-SHaaqa geetettoosona. Rab-Sarisanne Rab-Sahaaqa birshshettai, “Waanna Mureessaanne Eessaa Tigiyaageetu Halaqaa” giyoogaa.

laafiyaagaakka zaaranau danddayakka. 25 Hegaa bollikka qassi, taani ha77i tumu GODAA azazoi bainnan ha biittaa xaissanau kiyidanaa? GODAI ba huuphen tana, 'Ba, he biittaa baada, olada bashsha' yaagidi odiis" yaagees' yaagite" yaagiis.

26 Hegaappe guyyiyan, Hilqqiyaa na7ai Eliyaaqiimi, SHeebininne Yo7aahi Asooretu gadaawaa hagaadan yaagidosona; "Nuuni birshshettaa eriyo gishshau, hayyanaa neeni nuuyyo ne ashkkaratuyyo Sooriyaa qaalan oda. Dirssaa gimbbiyaa huuphiyan de7iya asai siyenna mala, Ibraawetto qaalan nuuyyo odoppa" yaagidosona.

27 SHin gadaawai zaarettidi, "Ha qaalata taani inttessinne intte godaa xalaalaassi yootanau tana ta godai kiittideeyye? Inttenaara issippe bantta shiyaa maanaunne bantta sheeshshaa uyanau de7iya, ha dirssaa gimbbiyaa bolli uttida asaassaara ubbau odanaassa gidenneeyye?" yaagiis.

28 Hegaappe guyyiyan, Asooretu gadaawai denddi eqqidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, Ibraawetto qaalan hagaadan yaagiis; "Asoore kawoi wolqqaamai inttena giyoobaa siyite! 29 Kawoi inttena hagaadan yaagees; 'Hizqqiyaasi inttena cimmoppo; aissi giikko, i inttena ta kushiyaappe wotti ekkanau danddayenna. 30 I inttena, "GODAI tuma nuna ashshana; ha katamaikka Asoore kawuwaa kushiyan gelenna" yaagidi inttena GODAN ammanttoppo' yaagees.

31 "Ee, intte Hizqqiyaasi odiyoobaa siyoppite. Asoore kawoi inttena, 'Tanaara sigettite; haa taakko kiyite. Yaatikko intte ubbaikka intte woiniyaa teeraappenne intte balasiyaa teeraappe miishshana; intte bookkido ollaappekka haattaa uyishshana. 32 Hegaappe guyyiyan, taani yaada, inttena intte biittaa milatiya biitti ekkada efaana. He biittai kattinne woine eessi, oittinne woine ataakilttee kumido biitta; wogarainne mattaa eessainne kumido biitta. Intte taayyo azazettikko, paxa de7ana; haiqqekketa' yaagees.

"Hizqqiyaasi inttena, 'GODAI nuna ashshana' yaagidi cimmiyoogaa siyoppite. 33 Dere asatu xoossatuppe ba biittaa Asoore kawuwaa kushiyaappe ashshida xoossi de7iiyye? 34 Hamaata xoossatinne Arifaada xoossati awan de7iyoonaa? Safariwaima, Henaa7anne Iiwa xoossati awan de7iyoonaa? Eti Samaariyaa ta kushiyaappe wotti ekkidonaa? 35 Ha biittatu xoossatu ubbaa giddon ba biittaa ta kushiyaappe ai xoossi ashshidoogaa shin, GODAI Yerusalaame ta kushiyaappe ashshanee?" yaagiis.

36 SHin asai issi qaalanne ayyo zaarennan co77u giis. Aissi giikko, kawoi eta, "Ayyo ainne zaaridi odoppite" yaagi wottiis. 37 Hegaappe guyyiyan, Hilqqiyaa na7ai kawo keettan aawatiya Eliyaaqiimi, waanna xaafee SHeebininne taarikiyaa xaafee Asaafa na7ai Yo7aahi bantta maayuwaa pooshshidi, Hizqqiyaasakko biidosona; biidi Asooretu gadaawai giidobaa ubbaa ayyo odidosona.

19

Kawoi Hizqqiyaasi Isiyaasa Zoriyaa Oichchiis (Isiyaasa 37:1-7)

1 Kawoi Hizqqiyaasi hegaa siyido wode, ba maayuwaa pooshshiis; pooshshidi waaruwaa maayidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa geliis. 2 Kawo keettan aawatiya Eliyaaqiimi, waanna xaafee SHeebininne cima qeeseti waaruwaa maayidi, Amoxa na7aa hananabaa yootiya Isiyaasakko baana mala kiittiis. 3 Kiittin eti Isiyaasakko biidi, "Hizqqiyaasi hagaadan

yaagees; ‘Hachchi gallassai meto gallassa, seera gallassanne yeella gallassa. Hegeekka na7i yelettanau wodee gakkin, bannakkada yelanau maccaaseessi wolqqi xayiyoogaa mala. 4 De7o Xoossaa cayanaadan, a godai, Asoore kawoi, kiittido gadaawaa qaalaa ubbaa GODAI, ne Xoossai siyennan aggenna. Qassi GODAI, ne Xoossai he siyido qaalaa daafan a qaxxayennan aggenna. Hegaa gishshau, nu asaa giddon palahi attanaageetussi woossa!’ yaagees” yaagidosona.

5 Kawuwaa Hizqqiyaasa ashkkarati Isiyaasakko yiido wode, 6 Isiyaasi eta hagaadan yaagiis; “Intte godaassi hagaadan yaagidi odite; ‘GODAI nena, “Asoore kawuwaa ashkkarati tana cayishin, neeni siyido cashshaa qaalaassi yayyoppa. 7 Be7a, oduwaa siyidi, i ba biitti simmana mala, taani a giddon issi ayyaanaa wottana. Yaatada i ba biitti biidi, yan bisuwan i haiqqanaadan taani a oottana” yaagees’ yaagite” yaagiis.

Asooreti Haranttuwaakka Naassidosona (Isiyaasa 37:8-20)

8 Asoore kawoi Laakisha katamaappe denddidi biichchidoogaa Asooretu gadaawai siyidi, guyye simmiis. Simmidi kawoi Liibina kataman olettiyaagaa demmiis.

9 Kawoi Sanaakireebi, “Toophphiyaa Kawoi Tirihaaqi nena olanau yiis” yaagiyo oduwaa siyiis. Siyidi Hizqqiyaasassi hagaadan yaagidi kiittiis; 10 “Yihudaa Kawuwau Hizqqiyaasaa, neeni ammanettiyo xoossai nena, ‘Yerusalaamee Asoore kawuwaa kushiyan gelenna’ yaagidi cimmoppo. 11 Be7a, Asoore kawoti biittata ubbaa muleera xaissidi, eti oottidobaa neeni siyadasa. Yaatin neeni attuutee? 12 Beni ta maizza aawati bashshido biittatu xoossati, hegeetinne Gozaana, Kaaraanenne Rexeefa biittatu xoossatinne Talassaaran de7iya Edene asaa xoossati he biittata bashshaappe ashshidonaa? 13 Hamaata kawoi, Arifaada kawoi, Safariwaima kawoi, Henaa7a kawoinne Iiwa kawoi awan de7iyoonaa?” yaagidi kiittiis.

14 Hizqqiyaasi dabddaabbiyaa kiitettida asatuppe ekkidi nabbabiis. Nabbabido dabddaabbiyaa GODAA Beeta Maqidasiyaa ekki efiidi, GODAA sinttan micciis. 15 Yaatidi GODAA hagaadan yaagidi woossiis; “Abeet GODAU, kiruubetuppe gidduwan uttiya Israa7eela Xoossau, sa7aa kawotettatu ubbaa bolli ne xalaalai Xoossaa. Saluwaanne sa7aa neeni medhdhadasa. 16 Abeet GODAU, ne haittaa haa yeggada siya. Abeet GODAU, ne aifiyaa pogada xeella. Nena, de7o Xoossaa cayanau Sanaakireebi kiittido qaalaa siya. 17 Abeet GODAU, Asoore biittaa kawoti kawotettatanne eta biittaa bashshidoogee ee tuma. 18 Eta xoossata taman xuuggi xaissidosona; aissi giikko, eta xoossati wonikka asa kushee massidi kessido mittanne shuchchanne gidiyo gishshau, tumu xoossata gidokkona; hegaa gishshau, eti eta xaissidosona. 19 Abeet GODAU, ne xalaalai Xoossaa gidiyoogaa sa7aa kawotettati ubbai erana mala, ha77i simmi, GODAU, nu Xoossau, neeni nuna a kushiyaappe wotta ekka!” yaagidi woossiis.

Isiyaasi Kawuwaassi Yeddido Kiitaa (Isiyaasa 37:21-38)

20 Hegaappe guyyiyan, Amoxa na7ai Isiyaasi Hizqqiyaasassi hagaadan yaagidi kiittiis; “GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; ‘Neeni Asoore Kawuwaa Sanaakireeba gaasuwan tana woossido woosaa siyaas’ yaagees. 21 GODAI Sanaakireebabaa hagaadan yaagidi haasayees;

“ ‘Xiyoonen de7iya asai nena karees;
Yerusalaame asai ba huuphiyaa qaattidi, nena qoosees.

22 “ ‘Neeni cayidoogeenne
toochchidoogee oonee?
Neeni o bollan ne qaalaa
xoqqu oottada haasayadii?
Qassi otoruwan oona
xoqqu gaada xeelladii?
Hegaa neeni oottidoi ta bollaana,
Israa7eela Geeshshaa bollaana gidennee!
23 Neeni kiittido asatu baggaara
GODAA cayadasa.
Qassi hagaadan yaagadasa;
“Taani taayyo de7iya cora paraa gaaretun
xoqqa deretu huuphiyaa,
Liibaanoosa Deriyaa kiikiyaa kiyaas.
Kiyada ubbaappe aduqqiya zigatanne
ubbaappe lo77iya xiiddata qanxxaas.
Taani ayyo wurssetta gaxaanne
tuujjuma woraa gakkaas.
24 Taani allaga biittatun haatta ollata
bookkada, haattaa etappe uyaas.
Gibxxe biittan goggiya haatta ubbaa
taani ta tohuwaa gomppan yedhdhada melissaas” yaagadasa.

25 “ ‘Daro wodiyaappe kase neeni
gimbbettida katamata qoqqofada,
shuchcha keela kessana mala,
taani qofaa qachcha wottidoogaa neeni erabeikkii?
Taani ha77i poliyo halchchota
beni halchcha wottaas.
26 Hegaa gishshau, eta asaayyo
wolqqai ixxin,
eti kauyyidosonanne yeellatidosona.
Eti gade maataa mala;
goshshan mokkida carshshaa mala.
Eti keettaa huuphiyan mokkiya
sharafaadaaninne ka77ennan de7ishin, leegee miido kattaadan hanidosona.

27 “ ‘SHin neeni uttiyoosaa,
kiyiyoosaa, geliyoosaanne ta bolli
neeni hanqqettido hanqquwaa taani erais.
28 Neeni ta bolli hanqqettido gishshaunne
ne otoruwaakka taani siyido gishshau,
taani ne siiriyan ta dafuwaa aattana;
ne doonankka ta bixaalaa barssana.
Yaatada ne yiido ogiyaara taani
nena guyye zaarana’
yaagees” yaagiis.
29 Hegaappe guyyiyan, Isiyaasi Kawuwaa Hizqqiyaasa hagaadan yaagiis;
“Hagee polettanaagau neeyyo malaatai hagaa: Ha laitti intte azabba
mokkida kattaa maana; laitti qassi ha laitti mokkidaagaa azabbaa maana.
SHin kaalla laitti intte intte huuphen zeritenne cakkite; woiniyaa turaakka
tokkitenne a teeraa miite. 30 Yihudaa asaa atettati xaphuwaa duge yed-
didi, bollan aifiyaa aifiya mittaa mala gidana. 31 Aissi giikko, wuriiddi

attidaageeti Yerusalaameppe, palahidaageetikka Xiyooneppe kiyana. Ubbaappe Wolqqaama GODAA mishoi hegaa oottidi polana.

32 “Hegaa gishshau, Asoore kawuwaabaa GODAI hagaadan yaagees;
‘Asoore kawoi ha katamaa gelenna; woikko hagan ba wonddafiyaa
dukkenna. I ba gonddalliyaa oiqqidi, ha katamaa sintti aadhdhenna;
woikko qassi katamaa yuushuwaa biittaa dooriyan diddiqenna. 33 Asoore
kawoi ba yiido ogiyaara guyye simmana; i ha katamaa gelenna. Taani
GODAI hagaa odaas. 34 Taani ta bonchchuwaa gishshaunne ta ashkkaraa
Daawita gishshau, ha katamaa boshissennan ashsha ekkana’ yaagees”
yaagiis.

35 He gallassi qammi GODAA kiitanchchai kiyidi, Asoore asai
dunkkaanidosan issi xeetanne hosppun tammanne ichchashu sha7u
attumaasaa woriis. Yaatin asai maallado suuridi be7iyo wode, haiqqida
asaa ahai hegan kumiis. 36 Hegaa gishshau, Asoore Kawoi Sanaakireebi
denddidi, guyye simmi biidi, Nanawe kataman uttiis. 37 Issi gallassi
Sanaakireebi ba xoossaa Nisirooka Eeqaa Keettan goinniiddi de7ishin,
a naati Adiraamelekinne Sar77eexeri bisuwan a woridosona. Woridi
Araaraate giyo biitti baqatidosona. A na7ai Asaarihi[7] a sohuwan kawotiis.

20

Kawoi Hizqqiyaasi Harggidi Paxiis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 32:24-26; Isiyaasa 38:1-8,21-22)

1 He wode Kawoi Hizqqiyaasi harggidi, haiqqana matiis. Yaanidaashin
Amoxa na7ai hananabaa yootiya Isiyaasi akko biidi, “GODAI nena, ‘Neeni
haiqqaasappe attin paxakka; hegaa gishshau, ne keettaa giigissa’ yaagees”
yaagiis.

2 Yaagin Hizqqiyaasi godaakko simmi zin77idi, GODAA woossiis.
3 Woossiiddi, “Abeet GODAU, taani ne sinttan tumatettaaninne kumetta
wozanan hemettidoogaanne qassi nena ufaissiyaabaa oottidoogaa taayyo
neeni hassayana mala, taani nena woossais” yaagidi woossiis. Woossiiddi
Hizqqiyaasi keehi mishettidi yeekkiis.

4 Isiyaasi kawuwaa sinttappe kiyiis; kiyidi kawo keettaa dabaabaappe
kanttidi biichchennan de7ishin, GODAA qaalai hagaadan yaagiiddi, akko
yiis. 5 Yiidi, “Guyye simmada ba; baada ta asaa kaalettiya Hizqqiyaasayyo
hagaadan yaagada oda; ‘GODAI, ne maizza aawaa Daawita Xoossai hagaadan yaagees; “Taani ne woosaa siyaas; ne afuttaakka be7aas. Taani
nena pattana; heezzu gallassaappe guyyiyan, neeni pude GODAA Beeta
Maqidasiyaa baana. 6 Ne laittaa bolli taani neeyyo tammanne ichchashu
laittaa gujjana. Taani nenanne ha katamaanne Asoore biittaa kawuwaa
kushiyaappe ashshana. Taani ta bonchchuwaa gishshaunne ta ashkkaraa
Daawita gishshau, ha katamaayyo olettada ashshana” yaagees’ yaaga”
yaagiis.

7 Hegaappe guyyiyan Isiyaasi, “Balasiyaa teeraa daaxxidi, a kixaa bolli
wottite. Yaatikko i paxana” yaagiis.

8 Hizqqiyaasi Isiyaasa, “GODAI tana pattanaagaunne taani heezzantto gallassi GODAA Beeta Maqidasiyaa pude baanaagau malaatai aibee?” yaagidi
oichchiis.

9 Oichchin Isiyaasi, “GODAI ba giido qaalaa polanaagau neeyyo malaataa
immana. Simmi neeni hagaappe augaa doorai? Hagee kuwai tammu

7 **19:37** Asaarihi: Ibraawettuwan “Esar-Haddon” geetettees.

xekkata sinttau baanaagaa dooraiyye, tammu xekkata hagaappe guyye simmanaagaa doorai?" yaagidi oichchiis.
10 Yaatin Hizqqiyaasi a, "Kuwai sinttau baanaagee metenna; hegaappe kuwai guyye simmanaadan ootta" yaagiis. 11 Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Isiyaasi GODAA woossiis; woossin GODAI Kawoi Akaazi gimbbissido xekkata kuwayida kuwaa tammu xekkata he sohuwaappe guyye zaariis.

Baabilooneppe Kiitettidi Yiida Asata (Isiyaasa 39:1-8)

12 He wode Baladaana na7ai, Baabiloone Kawoi, Marodaaki Baladaani Hizqqiyaasi harggidoogaa siyido gishshau, dabddaabbiyaanne imuwaa Hizqqiyaasayyo yeddiis. 13 Yeddin Hizqqiyaasi kiitettidi yiida asata mokkiis. Yaatidi ba buquraa minjjiyo keettan de7iya biraa, worqqaa, sawuwaa, al77o zaitiyaa, ba ola miishshaanne ba buquraa minjjiyo keettan de7iyaabaa ubbaa eta bessiis. Ba son woikko ba kawotettaa giddon de7iyaabaa ubbaappe Hizqqiyaasi eta bessennan aggidobi aibinne baawa.
14 Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Isiyaasi Kawuwaa Hizqqiyaasakko yiidi, "Ha asati woigidonaa? Eti auppe yiidonaa?" yaagidi oichchiis.
Oichchin Hizqqiyaasi, "Eti taakko haaho biittaappe, Baabilooneppe yiidosona" yaagiis.
15 Isiyaasi qassikka, "Eti ne son ai ai be7idonaa?" yaagiis.
Yaagin Hizqqiyaasi, "Eti ta son de7iya ubbabaa be7idosona; ta buquraa minjjiyo keettan de7iyaabaappe taani eta bessabeennabi aibinne baawa" yaagiis.
16 Hegaappe guyyiyan, Isiyaasi Hizqqiyaasa, "GODAI giyoobaa siya. 17 I hagaadan yaagees; 'Ne kawo keettan de7iyaabai ubbabainne ne maizza aawati hachchi gakkanaashin shiishshidobai ubbabai muleera omoodettidi, Baabiloone biitti baana gallassati yaana; appe aibinne attenna. 18 Qassi neeyyo yelettana, ne ashonne ne suuttanne gidiya ne attuma zaretuppekka omoodettidi baana; biidi Baabiloone kawo keettan mureessa gididi oottana' yaagees" yaagiis.
19 Yaagin Hizqqiyaasi zaaridi, "Neeni odido GODAA qaalai lo77o" yaagiis. Aissi giikko, Hizqqiyaasi, "Taani de7ido laittan saroinne woppai de7ana gidennee" yaagidi qoppiis.

Hizqqiyaasa Haiquwaa (Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 32:32-33)

20 Hizqqiyaasi hanido harabai, a minotettainne haatta zeeridi, biitta giddoora waaruwan katamaa i gelissidobai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 21 Hizqqiyaasi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; a sohuwan a na7ai Minaasee kawotiis.

21

Yihudaa Kawuwaa Minaasa (Hanidabaa Odiyaa Naa77antto Maxaafaa 33:1-20)

1 Minaasee kawotiyo wode laittai ayyo tammanne naa77a; i Yerusalaamen ishatamanne ichchashu laitta kawotiis. A aayee sunttai Hefxxiibo.
2 GODAI Israa7eela asaa sinttappe laaggidi kessido asatu de7uwaa wogaa, he sheneyiyaagaa qullidi, Minaasee GODAA sinttan iitabaa oottiis. 3 A aawai Hizqqiyaasi laalido, goinniyo xoqqa sohota i zaarettidi keexxiis; Israa7eela Kawoi Akaabi oottidoogaadan, Ba7aala giyo xoossaassi yarshshiyo

sohotanne Asheero giyo xoossee misileta medhdhiis. Qassi saluwaa xoolinttetu ubbaayyookka goinniisinne etau oottiis. 4 GODAI kase, “Taani ta sunttaa Yerusalaamen xeesissana” yaagi wottido GODAA Beeta Maqidasiyan hara xoossatussi yarshshiyo sohota giigissiis. 5 GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya naa77u dabaabatun saluwaa xoolinttetu ubbau yarshshiyo sohota giigissiis. 6 Ba yelido na7aa taman xuuggidi yarshshiis. I ba huuphenkka bitiyaagaanne gojiyaagaa gididi, shareechchotanne moitilliyaa haasayissiyaageeta zoriyaa oichchiis. GODAA sinttan daro iitabaa oottidi, a hanqqetissiis.

7 Asheero giyo xoossee misiliyaa, masetti kiyidaagaa ehiidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa giddon essiis. He Beeta Maqidasee, GODAI Daawitanne a na7aa Solomona, “Israa7eela zare ubbaa giddoppe taani doorido ha Beeta Maqidasiyaaninne Yerusalaamen taani ta sunttaa merinau xeesissana. 8 Israa7eela asaa taani azazido azazo ubbaanne ta ashkkarai Muusee etau immido higgiyaa ubbaa naagidi oottikko, taani eta maizza aawatuyyo immido biittaappe eta denttada toilayikke” yaagi wottido Beeta Maqidasiyaa. 9 SHin asai siyennan ixxiis. GODAI Israa7eela asaa sinttappe xaissido dere asaagaappekka aadhdhiya iitaa oottana mala, Minaasee eta balettiis.

10 GODAI hananabaa yootiya ba ashkkaratu baggaara hagaadan yaagiis; 11 “Yihudaa Kawoi Minaasee ha tuna oosuwaa oottiis; baappe kase de7ida Amoore asaa ubbaa nagaraappekka aadhdhiya iitaa oottiis; Yihudaa asaa ba medhdhido eeqaa misiliyaayyo goinissidi, nagaraa ootissiis. I hegaa oottido gishshau, 12 taani GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagais; ‘Siyiya asa ubbaa haittau iitiya bashshaa taani Yerusalaame bollinne Yihudaa bolli ehaana hanais. 13 Taani Samaariyaa bolli goochchido wodoruwaa, Yerusalaame bolli goochchana; Akaaba so asaa bolli yeddido tumbiyaakka, Yerusalaame bolli yeddana. Issi asi keriyaa qucci gufanttidi melissiyoogaadan, taani Yerusalaame quccada gufanttana. 14 Ta asaappe attidaageeta taani haassana; taani eta eta morkketu kushiyan aattada immana. Eta morkketi ubbai eta oiqqananne bonqqana. 15 Eta maizza aawati Gibxxeppe kiyoosappe doommidi, hachchi gakkanaashin, eti ta sinttan iitabaa oottido gishshaunne tana hanqqetissido gishshau, taani hagaadan oottana’ yaagais” yaagiis.

16 Minaasee Yihudaa asaa GODAA sinttan nagaraa ootissidoogaa bollikka gujjidi, xillo asaa woriis; woridi Yerusalaamen ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin, suuttaa kunttiis.

17 Minaasee hanido harabai, i oottidobai ubbainne i oottido nagaraabai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 18 Minaasee haiqqidi, ba maizzan gaittiis; yaanidi ba keettaa matan de7iya Uzza Ataakilttiyaa Sohuwaa giyoosan moogettiis. A sohuwan a na7ai Amooni kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Amoona (Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 33:21-25)

19 Amooni kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne naa77a; i Yerusalaamen naa77u laitta kawotiis. A aayee sunttai Mashulemeeto; a Yaaxiba kataman de7iya Haruuxa na7iyo. 20 A aawai Minaasee oottidoogaadan, Amoonikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. 21 I ba aawai hemettido ogiyan ubban hemettiis; ba aawai oottido eeqatussi ikka oottiisinne etassi goinniis. 22 GODAA, ba maizza aawatu Xoossaa aggi bayiis; GODAA ogiyankka i hemettibeenna.

23 Amoona oosanchchati a bolli maqettidi, a kawo keettan a woridosona. 24 Hegaappe guyyiyan, Yihudaa asati Kawuwaa Amoona bolli maqettida

ubbata woridosona. Woridi Amoona sohuwan a na7aa Yoosiyaasa kawoyidosona.
25 Amooni hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 26 Amooni Uzza Ataakilttiyaa Sohuwaa
giyoosan de7iya ba duufuwan moogettiis; a sohuwan a na7ai Yoosiyaasi
kawotiis.

22

Yihudaa Kawuwaa Yoosiyaasa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 34:1-2)

1 Yoosiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo hosppuna; i Yerusalaamen hast-
tamanne isiini laitta kawotiis. A aayee sunttai Yidiido; a Boxiqaata giyo
kataman de7iya Adaaya na7iyo. 2 Yoosiyaasi GODAA sinttan suurebaa
oottiis; ushachchi haddirssi geennan ba maizza aawaa Daawita ogiyan
ubban hemettiis.

GODAA Higgiyaa Maxaafai Beettiis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 34:8-28)

3 Kawoi Yoosiyaasi ba kawotido tammanne hosppuntta laittan,
Mashulaama na7aa na7aa, Axaaliyaa na7aa, waanna xaafiyaa Saafaana
GODAA Beeta Maqidasiyaa hagaadan yaagidi kiittiis; 4 “Asai Beeta
Maqidasiyaa ehin, Beeta Maqidasiyaa penggiyaa naagiyaageeti
asaappe shiishshido miishshaa qoodanaadan, qeese ubbatu halaqaa
Hilqqiyaakko ba. 5 Qeese ubbatu halaqai miishshaa GODAA Beeta
Maqidasiyaa bottokonissiya halaqatussi sheedhdhana mala oda. Etikka
Beeta Maqidasiyaa bottokoniya oosanchchatuyyo, 6 anaaxetuyyo
gimbbiyaageetuyyoonne shuchchaa massiyaageetuyyo qanxxona. Qassi
Beeta Maqidasiyaa bottokonanau, mittaanne qoo7ettida shuchchaa
shammiyaageetuyyo qanxxona. 7 He oosuwaa wochchiyaageeti
ammanettiya asa gidiyo gishshau, eta kushiyan gelida miishshan ai ai
oottidaakko, eta oichchanau koshshenna” yaagiis.

8 Hegaappe guyyiyan, qeese ubbatu halaqai Hilqqee waanna xaafiyaa
Saafaana, “Higgiyaa Maxaafaa GODAA Beeta Maqidasiyan demmaas”
yaagiis. Yaagidi maxaafaa Saafaanayyo immiis; immin Saafaani ekkidi
nabbabiis.

9 Waanna xaafee Saafaani kawuwaakko simmidi biidi, “Beeta
Maqidasiyan de7iya miishshaa ne oosanchchati wurssi ekkidi, Beeta
Maqidasiyaa bottokonissiya halaqatuyyo immidosona” yaagidi yootiis.
10 Qassikka waanna xaafee Saafaani kawuwaa, “Qeesee Hilqqee taayyo
maxaafaa immiis” yaagiis; yaagidi kawuwaa sinttan he maxaafaa
nabbabiis.

11 Nabbabin Kawoi Higgiyaa Maxaafan de7iya qaalaa siyido wode, az-
zanidi ba maayuwaa pooshshiis. 12 Hegaappe guyyiyan, kawoi qeesiyaa
Hilqqiyaa, Saafaana na7aa Ahiqaama, Mikaaya na7aa Akiboora, waanna
xaafiyaa Saafaananne kawuwaa oosanchchaa Asaaya hagaadan yaagidi
azaziis; 13 “Biite; biidi ta gishshaa, ha asaa gishshaanne Yihudaa ubbaa
gishshaa, ha beettida maxaafaa qaalaabaa ane GODAA oichchite. Aissi
giikko, nuussi xaafettida ubbabaa oottanau, nu maizza aawati ha maxaafaa
qaalaayyo azazettibeenna gishshau, nu bolli suullida GODAA hanqqoi kee-
hippe daro” yaagiis.

14 Yaagin qeesee Hilqqee, Ahiqaami, Akiboori, Saafaaninne Asaayi hananabaa yootiya Hulddo giyo mishiriyo oichchanau biidosona. Huldda Harihaasa na7aa Tiiqiwa na7aa, Beeta Maqidasiyaa maayuwaa naagiya SHaaluuma maccaasiyo. A Yerusalaamen naa77antto shuchchan de7ausu. He biida asati iira haasayidosona.

15 Haasayin Huldda eta, "GODAI Israa7eela Xoossai, 'Inttena taakko kiittida bitaniyaayyo yootite' yaagees. 16 GODAI hagaadan yaagees; 'Be7ite, Yihudaa kawoi nabbabido maxaafan xaafettida iita qaalaa ubbaa taani ha sohuwaa bollinne ha sohuwan de7iya asaa bolli ehaana hanais. 17 Eti tana aggidi, hara xoossatuyyo ixaanaa cuwayidosona; yaatidi eti bantta kushiyan oottidoban ubban tana hanqqetissidosona. Hegaa gishshau, ta hanqqoi ha sohuwaa bolli eexxi kiyiis; to7anau danddayenna' yaagees.

18 "GODAA oichchanau inttena kiittida kawuwaa hagaadan yaagite; 'GODAI Israa7eela Xoossai neeni siyido qaalaabaa hagaadan yaagees; 19 "Taani ha sohuwaa bollinne ha sohuwan de7iya asaa bolli, 'Taani inttena xaissananne baisa kessana' gaada haasayidoogaa neeni siyido wode, ne wozanai shuggin, ta sinttan ne huuphiyaa kaushshido gishshaunne ne maayuwaa pooshshada, ta sinttan yeekkido gishshau, taani ne woosaa siyaas. 20 Hegaa gishshau, taani nena saruwan ne maizzan gattana; neeni saro moogettana. Taani ha sohuwaa bollinne ha sohuwan de7iya asaa bolli ehaana iitabaa ne aifee be7enna" yaagees' yaagite" yaagaasu. Yaagin eti biidi, ha haasayettidabaa kawuwaayyo yootidosona.

23

Yoosiyaasi Eeqaa Goinuwaa Biittaappe Xaissiis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 34:3-7,29-33)

1 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Yoosiyaasi kiittidi, Yihudaa cimatanne Yerusalaame cimata ubbaa i shiishshiis. 2 Kawoi GODAA Beeta Maqidasiyaa pude kiyiis; Yihudaa asai ubbai, Yerusalaamen de7iya asai ubbai, qeesetinne hananabaa yootiyaageeti, guuttaappe gitaa gakkanaashin, asai ubbai aara issippe GODAA Beeta Maqidasiyaa pude kiyidosona. Kiyin GODAA Beeta Maqidasiyaappe beettida Maachchaa Maxaafaa qaalaa ubbaa kawoi eti siyishin nabbabiis. 3 Hegaappe guyyiyan, kawoi tuussaa matan eqqidi, eti GODAA ogiyan hemettanaunne, a higgiyaa, a wogaanne a azazuwaa ba kumetta wozanaaninne ba kumetta shemppuwan naaganau, qassi ha maxaafan xaafettida maachchaadan oottanau GODAA sinttan geppiis. Yaatin asai ubbaikka maachchaa naaganau geppiis.

4 Hegaappe guyyiyan, kawoi qeese ubbatu halaqaa Hilqqiyaa, appe garssaara de7iya qeesetanne penggiyaa naagiyaageeta Ba7aalayyo, Asheeriyyoonne saluwaa xoolinttetuyyo goinnanau giigissido miishshata ubbaa Beeta Maqidasiyaappe kessanaadan azaziis. Kawoi hegeeta Yerusalaameppe gaxi kessidi, Qediroona Zanggaaran xuuggiis; xuuggidi bidinttaa Beeteele efiis.

5 Yihudaa katamatuuninne Yerusalaame yuushuwan de7iya xoqqa sohotun ubban ixaanaa cuwayanaadan Yihudaa kawoti sunttido eeqatu qeeseta ubbaa oosuwaappe kessiis. Ba7aalayyo, awaayyo, aginaayyo, xoolinttetuyyoonne saluwan de7iya hara meretatuyyo ixaanaa cuwayiyaageeta ubbaa diggiis.

6 Asheero giyo xoossee misiliyaa GODAA Beeta Maqidasiyaappe ekkidi, Yerusalaame katamaappe gaxi kessidi, Qediroona Zanggaaraa efiis. Efiidi yan xuuggiis; xuuggidoogaa liiqissi gaaccidi, xiille kessiis. Yaatidi he buhiyaa dere asaa makkaanaa bolli laaliis.

7 GODAA Beeta Maqidasiyaa giddon goino woga oottidi, attumaasati
attumaasatuura shaaramuxiyo keettata qoliis; he keettatun maccaasai
Asheero giyo xoosseeyyo magalashuwaa suqqees.
8 Yoosiyaasi qeeseta ubbaa Yihudaa katamatuppe ehiis; ehiidi kase
qeeseti ixaanaa cuwayido xoqqa sohota, Gebaa7appe biidi Berssaabeha
gakkanaashin de7iyaageeta tunissiis. Katamaa haariya Yaasu Penggiyaa
giyo penggiyaa geliyoosaappe haddirssa baggaara de7iya goinniyo so-
hotakka qoqqofiis. 9 Xoqqa sohuwaa qeeseti Yerusalaamen GODAASSI
yarshshiyoosaa pude yookkona; shin eti hara qeesetuura issippe irshshoi
gelibeenna oittaa moosona.
10 Kawoi Yoosiyaasi Hinnooma Zanggaaran de7iya Toofeeta giyo yarshsho
sohuwaa tunissiis. Yaatidi Molooka giyo xoossau issi asinne ba attuma
na7aa woikko ba macca na7iyo taman yarshshennaadan teqqiis.
11 Yihudaa kawoti GODAA Beeta Maqidasiyaa geliyo penggiyan awaayyo
dummayi wottido parata diggiis. Awaa parati Naataani-Meleka giyo ha-
laqaa kifiliyaa matan de7iya dabaaban de7oosona. Hegaappe guyyiyan,
awaayyo dummayi wottido paraa gaareta Yoosiyaasi taman xuuggiis.
12 Akaaza keettaa pooqiyaa bollan Yihudaa kawoti giigisissido yarshsho
sohotanne Minaasee GODAA Beeta Maqidasiyaayyo de7iya naa77u dabaa-
batu giddon giigissido yarshshiyoosata Kawoi Yoosiyaasi qoliis. Eta he
sohuwaappe diggidi kinchcherettiis; kinchcherettidi suuppaa Qediroona
Zanggaaran oliis.
13 Qassikka kawoi Yerusalaame katamaappe arshsho baggaara Dabira
Zaite[8] giyo deriyaappe tohossa baggan de7iya goinniyo xoqqa sohota
tunissiis. He xoqqa sohoti Israa7eela Kawoi Solomoni Sidoonatu xoossee
Asttaarootiyyo, Moo7aabatu xoossaa Kamooshayyoonne, Amoonatu xoos-
saa Molookayyo,[9] he tuna xoossatuyyo goinnanau giigissido xoqqa so-
hota. 14 Kawoi Yoosiyaasi goinniyo shuchcha tuussatakka mentterettidi,
Asheero giyo xoossee misiletakka qanxxerettiis. Yaatidi eti eqqido sohuwan
haiqqida asaa meqettaa kunttiis.
15 Qassi Israa7eela asaa nagaraa ootissida Nabaaxa na7ai Iyorbbaami
Beeteelen xoqqa sohuwan giigissido yarshshiyoosaa Kawoi Yoosiyaasi
qoliis. Qolidi he yarshshiyoosaa shuchchatakka mentterettidi, xiille kessiis;
Asheeri misiliyaakka xuuggiis. 16 Hegaappe guyyiyan, Yoosiyaasi yu-
ushuwaa xeellidi, keraa lanqqiyan de7iya duufota be7iis; be7idi meqettata
duufotuppe kessidi, yarshshiyo sohuwaa bolli wottidi, taman xuuggiis.
Yaatidi yarshshiyo sohuwaa tunissiis. Hegee hanidoogee Xoossaa asi kase
awaajjido GODAA qaalaa maaraana. 17 Hegaappe guyyiyan kawoi, “Ha
beettiyaagee o duufoo?” yaagidi oichchiis.
Oichchin Beeteele katamaa asati, “Yihudaappe yiidi, Beeteele yarshshiyo
sohuwaa bolli ha77i neeni ootta simmiyoogee polettanaagaa kasetidi odida
Xoossaa asa duufuwaa” yaagidi yootidosona.
18 Kawoi, “Aggi bayite; issi asinne a meqettaa sohuwaappe qaattoppo”
yaagiis. Hegaa gishshau, Samaariyaappe yiida hananabaa yootiya bitaniyaa
meqettaara issippe a meqettaa bochchennan aggi bayidosona.
19 Israa7eela kawoti Samaariyaa katamatun ootissidi, GODAA hanqqetis-
sido, goinniyo xoqqa sohota Yoosiyaasi diggiis; Beeteelen oottidoogaadan,
etakka oottiis. 20 I he xoqqa sohotun oottiya qeeseta ubbaa yarshshiyoosaa

8 **23:13** Dabira Zaite: Ibraawettuwan “Zaite Deriyaa” woikko “Tuna Deriyaa” geetettees. 9 **23:13** Molookayyo: Ibraawettuwan Molooki “Milkom” geetettees.

bolli woriis; qassi he yarshshiyoosaa bolli asaa meqettaa xuuggiis. Hegaa ubbaa oottidi, Yerusalaame simmiis.

Yoosiyaasi Paasikaa Baalaa Bonchchiis (Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 35:1-19)

21 Hegaappe guyyiyan, kawoi asaa ubbaa, “Ha Maachchaa Maxaafan xaafettidoogaadan GODAAYYO intte Xoossaayyo Paasikaa Baalaa bonchchite” yaagidi azaziis. 22 Israa7eela haariya daannatu wodeppe doommidi, Israa7eela kawotu wodiyaaninne Yihudaa kawotu wodiyan ubban hagaa mala Paasikaa Baalai mulekka bonchchetti erenna. 23 SHin Kawoi Yoosiyaasi kawotido tammanne hosppuntta laittan Yerusalaame kataman GODAA bonchchanau ha Paasikaa Baalai GODAAYYO bonchchettiis.

Yoosiyaasi Oottido Hara Oosota

24 Qassi qeesetu ubbaa halaqai Hilqqee GODAA Beeta Maqidasiyan beettida maxaafan xaafettida higgiyaa qaalaa minttanaadan, iita ayyaanaa xeesiyaageetanne shareechchota, so giddo eeqaa misileta, eeqa miishshatanne Yihudaa biittaaninne Yerusalaame kataman beettida hara sheneyiyaabata ubbaa Yoosiyaasi xaissiis. 25 Muuse higgiyaadan ba kumetta wozanan, ba kumetta shemppuwaaninne, ba kumetta wolqqan GODAAKKO simmidaban Yoosiyaasa mala kawoi, appe kase gidin, appe guyye gidin, mulekka denddibeenna.

26 Gidikkonne Minaasee GODAA hanqqetissanau oottido iita ooso ubbaa gishshau, GODAI Yihudaa bolli hanqqettido ba hanqquwaa teegaappe simmibeenna. 27 Hegaa gishshau GODAI, “Taani Israa7eela ta sinttappe diggidoogaadan, Yihudaakka ta sinttappe diggana; taani doorido katamaa, Yerusalaamenne taani, ‘Ta sunttai hagan de7ana’ giido ha Beeta Maqidasiyaa diggana” yaagiis.

Yoosiyaasa Kawotaa Wurssettaa (Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 35:20-36:1)

28 Yoosiyaasi hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 29 Yoosiyaasa wode Gibxxe Kawoi Nakoi, Asoore biittaa kawuwaa olan maaddanau Efiraaxiisa SHaafaa biis. Biishin Kawoi Yoosiyaasi aara olettanau ba olanchchata ekkidi kiyiis; shin Kawoi Nakoi aara Magiddon gaittidi, a woriis. 30 Worin a ashkkarati a ahaa paraa gaariyan wottidi, Magiddoppe Yerusalaame ehiidosona; ehiidi a duufuwan a moogidosona. Hegaappe guyyiyan, he biittaa asati Yoosiyaasa na7aa Yo7akaaza dooridosona; dooridi a aawaa sohuwan a tiyidi kawoyidosona.

Yihudaa Kawuwaa Yo7akaaza (Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 36:2-4)

31 Yo7akaazi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne heezza; i Yerusalaamen heezzu agina kawotiis. A aayee sunttai Hamuxaalo; a Liibina kataman de7iya Ermmaasa na7iyo. 32 Ba maizza aawati oottidoogaadan, Yo7akaazi GODAA sinttan iitabaa oottiis. 33 Yo7akaazi Yerusalaamen kawotennaadan Gibxxe Kawoi Nakoi Hamaata giyo biittan Ribila giyoosan a qachchiis. Qachchidi heezzu sha7anne oiddu xeetu kilo giraame deexxiya xaqara biraanne hasttamanne oiddu kilo giraame deexxiya worqqaa Yihudaa asaa giirissiis. 34 Kawoi Nakoi Yoosiyaasa na7aa Eliyaaqiima a aawaa sohuwan kawoyiis; yaatidi a sunttaa Yo7aqeema yaagidi laammiis. SHin Yo7akaaza Gibxxe efiis; efin Yo7akaazi yan haiqqiis.

Yihudaa Kawuwaa Yo7aqeema
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 36:5-8)

35 Yaatin Yo7aqeemi Kawoi Nakoi oichchido giiraa biraanne worqqaanne
ayyo immiis. He giiraa qanxxanau Yo7aqeemi he biittaa asai demmiyo
keena biraappenne worqqaappe giiraa shiishshiis.
36 Yo7aqeemi kawotiyo wode laittai ayyo laatamanne ichchasha; i
Yerusalaamen tammanne isiini laitta kawotiis. A aayee sunttai Zabido; a
Ruuma kataman de7iya Padaaya na7iyo. 37 Yo7aqeemi ba maizza aawati
oottidoogaadan, GODAA sinttan iitabaa oottiis.

24

1 Yo7aqeema wode Baabiloone biittaa Kawoi Naabukadanaxoori Yihudaa
bolli woraajjiis. Yaatin Yo7aqeemi ayyo heezzu laittaa haarettiis. Hegaappe
guyyiyan simmidi, Naabukadanaxoora bolli makkaliis. 2 GODAI Baabiloone
biittaa ambbaanota, Sooriyaa biittaa ambbaanota, Moo7aaba biittaa amb-
baanotanne Amoona biittaa ambbaanota Yo7aqeema bolli yeddiis; hanan-
abaa yootiya ba ashkkaratu baggaara GODAI kase haasayidoogaadan, Yi-
hudaa biittaa bashshanaadan hageeta yeddiis. 3-4 Kawoi Minaasee oottido
nagara ubbaa gishshau, qassi xillo asaa suuttaa i gussidi, Yerusalaamen
kunttido gishshau, GODAI Yihudaa asaa ba sinttappe digganau ha bashshaa
yeddiis; GODAI Minaaseyyo he nagaraa atto gaanau koyibeenna.
5 Yo7aqeemi hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu
Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 6 Yo7aqeemi haiqqidi, ba maizzan
gaittiis. A sohuwan a na7ai Yo7aakiini kawotiis.
7 Gibxxe biittaa kawoi naa77antto ba biittaappe denddidi, olau yibeenna;
aissi giikko, Gibxxe SHaafaappe doommidi, biidi Efiraaxiisa SHaafaa
gakkanaashin, Gibxxe kawoi haarido biittaa ubbaa Baabiloone kawoi
ekkirggiis.

Yihudaa Kawuwaa Yo7aakiina
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 36:9-10)

8 Yo7aakiini kawotiyo wode laittai ayyo tammanne hosppuna;[10]
Yo7aakiini Yerusalaamen heezzu agina kawotiis. A aayee sunttai
Nahushtto; a Yerusalaamiyaa Elnnaataana na7iyo. 9 Yo7aakiini ba aawai
oottidoogaadan, GODAA sinttan iitabaa oottiis.
10 He wode Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoora olanchchati
Yerusalaame yiidi, katamaa doggomi wottidosona. 11 Doggomi uttidaashin,
Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori he katamaa yiis. 12 Yihudaa
Kawoi Yo7aakiini, a aayyiyaa, a ashkkarati, a halaqatinne kawo keettaa
oosanchchati ubbati Baabiloone kawuwaayyo kushiyaa immidosona.
Yo7aakiini kawotido hosppuntta laittan, Baabiloone kawoi Yo7aakiina
qachchiis. 13 GODAA Beeta Maqidasiyaaninne kawo keettan de7iya aquwaa
ubbaa he sohuwaappe denttidi efiis. GODAI kase haasayidoogaadan Kawoi
Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyan giigissido worqqa miishshata ubbaa
Baabiloone kawoi qanxxerettiis. 14 Naabukadanaxoori Yerusalaame asaa,
halaqata ubbaa, olanchchata ubbaa, kushe hiillanchchata ubbaanne bi-
rataa qoxxiyaageeta ubbaa, muleera tammu sha7u asaa, Yerusalaameppe
omooddidi efiis; efin biittan hiyyeesa asa xalaalai attiis.
15 Naabukadanaxoori Yo7aakiina omooddidi, Baabiloone efiis; aara
kawiyo a aayyiyo, a maccaasata, a oosanchchatanne biittan de7iya gita

10 **24:8** Tammanne hosppuna: Laittai ayyo tammanne hosppuna woikko hosppuna. Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 36:9 xeella.

asaa ubbaa ekkidi biis. 16 He asaappe laappun sha7ati olanchchata; issi
sha7u asati dumma dumma kushe hiillanchchata; eti ubbaikka minonne
olaa olettanau danddayiyaageeta. 17 Hegaappe guyyiyan, Baabiloone kawoi
Yo7aakiina sohuwan a aawaa ishaa Mataaniyaa kawoyiis. Kawoyiiddi a
sunttaa Sedeqiyaasa yaagidi laammiis.

Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 36:11-12; Ermmaasa 52:1-3)

18 Sedeqiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne isiino; Yerusalaa-
men i tammanne isiini laittaa kawotiis. A aayee sunttai Hamuxaalo; a Liib-
ina kataman de7iya Ermmaasa na7iyo. 19 Yo7aqeemi oottidoogaadan, Sede-
qiyaasikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. 20 GODAI hanqqettido gishshau,
Yerusalaame asaa bollinne Yihudaa asaa bolli hagee haniis; wurssettan eta
i ba sinttappe diggiis.

Yerusalaame Kunddettaa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 36:13-21; Ermmaasa 52:3-11)

Sedeqiyaasi Baabiloone kawuwaa bolli makkaliis.

25

1 Makkalin Sedeqiyaasi kawotido uddufuntta laitti, tammantta aginan,
tammantta gallassi, Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori ba olanchchata
ubbaa ekkidi yiidi, Yerusalaame dooddiis. A yuushuwankka biittaa keelaa
diddiqiis. 2 Sedeqiyaasi kawotido tammanne isiinintta laittaa gakkanaassi,
katamai doodettidi gam77iis.

3 Hegaa gaasuwan biittan koshai suullin, he laitti oiddantto aginan,
uddufuntta gallassan he biittaa asaayyo miyoobi xayiis. 4 Yaanidaashin
katamaa yuushuwaa gimbbee issi baggaara qolettiis. Qolettin Baabiloone
asai katamaa yuuyi aadhdhidi naagikkokka, Yihudaa kawuwaa olanchchati
mule ubbai qammi kawo ataakilttiyaa sohuwaa efiya ogiyaa oiqqidi, naa77u
dirssaa gimbbeta issippe gattiya penggiyaara kiyidi baqatidosona. Eti
Yorddaanoosa dilbbaakko simmidi biidosona; 5 shin Baabiloone olanchchati
kawuwaa yedettidi, Yarkko dembbaa gattiiddi oiqqidosona. Oiqqin a
olanchchati ubbai appe shaahettidi laalettidosona. 6 Hegaappe guyyiyan,
eti a Ribila kataman de7iya Naabukadanaxoorakko efiidosona. Efin Baa-
biloone kawoi yan Sedeqiyaasa bolli pirddiis. 7 Sedeqiyaasa naata Sede-
qiyaasi xeellishin woridosona. Hegaappe guyyiyan, a aifeta wooci kessidi,
sanssalatan a qachchidosona; yaatidi Baabiloone biitti ekkidi efiidosona.

Beeta Maqidasee Qolettiis
(Ermmaasa 52:12-33)

8 Naabukadanaxoori Baabiloonen kawotido tammanne uddufuntta laitti,
ichchashantta aginan, laappuntta gallassi kawuwaa oosanchchatuppe is-
soi, kawuwaa naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani Yerusalaame geliis.
9 Gelidi GODAA Beeta Maqidasiyaa, kawo keettaanne Yerusalaamen de7iya
keetta ubbaa xuuggiis; gita keetta giyo keetta ubbaa eetti wurssiis.
10 Baabiloone olanchchati ubbai kawuwaa naagiyaageetu halaqaa aza-
zuwan Yerusalaame katamaa yuushuwan de7iya dirssaa gimbbiyaa ub-
baa qolidosona. 11 Naabuzaraadaani kataman attida asatanne Yihudan
attida asata, kaddidi Baabiloone olanchchatun gaittida asatuurakka ub-
baa oiqqidi, omooduwau efiis. 12 SHin Naabuzaraadaani wurssetta hiyy-
eesatuppe amaridaageeta woiniyaa turaa tokkanaadaaninne gadiyaa goy-
anaadan Yihudan ashshiis.

13 Baabiloone asati GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya nahaasiyaappe
medhdhido tuussata, miishshata wottiyo gaaretanne Abbaa Sainiyaa ment-
terettidosona; mentterettidi nahaasiyaa ubbaa Baabiloone efiidosona.
14 Hegaadankka qassi kereta, akaafata, xomppiyaa shaluwaa xeeraa pittiy-
oobata, cilppatanne yarshshiyo wode go7ettiyo nahaase miishshata ubbaa
ekki efiidosona. 15 Kawuwaa naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani mu-
ruta biraappenne muruta worqqaappe merettida tamaa kaashiyo shaate-
takka kuixaarotakka ubbaa ekkidi efiis. 16 Kawoi Solomoni GODAA
Beeta Maqidasiyan oosettiyaabatussi medhdhido naa77u tuussati, Abbaa
Saineenne gaareti merettido nahaasiyaa biratai meezaanan likkanau dand-
dayettennaagaa keena daro. 17 Naa77u tuussati issi mala gididi, issuwaa
issuwaa geesai tammanne hosppun wara; qassi issi issi tuussaa huuphiyan
de7iya gumbboti heezzu wara adussa. He gumbbotu yuushoi nahaasiyaa
qaxiqallotuuninne nahaasiyaappe medhdhido roomaane giyo teeraa mis-
iletun alleeqetti uttiis.

Yihudaa Asai Omoodettidi Baabiloone Biis (Ermmaasa 52:24-27)

18 Kawuwaa naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani qeese ubbatu ha-
laqaa Saraaya, appe kaalliya qeesiyaa Xafaaniyaanne penggiyaa naagiya
hara heezzu asata oiqqiis. 19 Qassi he wode gakkanaashin, kataman de7iya
asaappe Yihudaa ola gadaawaa, kawuwaa zoriyaageetuppe ichchashu
asata, ola gadaawaa xaafiyaa, hegeenne olanchchata asaa giddoppe
qoridi kessiyaagaanne hara usuppun tammu gita asata efiis. 20 Halaqai
Naabuzaraadaani eta ubbaa ekkidi, Baabiloone kawuwaakko Ribila kata-
maa efiis. 21 Yan Ribila kataman, Hamaata biittan Baabiloone kawoi eta
ubbaa worissiis. Hegaadan hanidi, Yihudaa asai ba biittaappe omoodetti
denddidi biis.

Gadaalee Yihudaa Haariis (Ermmaasa 40:7-9; 41:1-3)

22 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Naabukadanaxoori Saafaana na7aa na7aa,
Ahiqaama na7aa Gadaaliyaa, Baabiloone beennan Yihudan attida asaa
haariya halaqa oottidi sunttiis. 23 Kushiyaa immibeenna Yihudaa ola
gadaawatinne olanchchati hegaa siyidi, Mixiphphan de7iya Gadaaliyan
biidi gaittidosona. He gadaawati Nataaniyaa na7aa Isimaa7eela, Qaa-
reeha na7aa Yohanaana, Naxoofa katamaappe yiida Taanihumeeta na7aa
Saraayanne Maa7ikappe yiida issi bitaniyaa na7aa Yazaaniyaa. 24 Gadaalee
etassinne eta olanchchatussi caaqqidi, hagaadan yaagiis; “Hageetussi Baa-
biloone halaqatussi yayyoppite. Ha biittan de7ite; yaatidi Baabiloone
kawuwaassi haarettite. Yaatikko mule ubbabai inttessi lo77o gidana”
yaagiis.
25 SHin laappuntta aginan kawo zare gidiya Elishamaa7a na7aa
Nataaniyaa na7ai Isimaa7eeli tammu asaara Mixiphpha biidi,
Gadaaliyaanne aara de7iya Yihudaa asaanne Baabiloone asaa ubbaa woriis.
26 Hegaappe guyyiyan, Baabiloone asaayyo yayyidi, Yihudaa asai, guuttai
gitai attennan, ola gadaawatuurakka ubbai Gibxxe biitti baqatidosona.

Yo7aakiini Qashuwaappe Birshshettiis (Ermmaasa 52:31-34)

27 Ewiili-Marodaaki kawotido laitti Yihudaa Kawuwaa Yo7aakiina
qashuwaappe birshshidi maariis. Hegee hanidoogee Yo7aakiini omoodetti
qashettidi biido hasttamanne laappuntta laitti, tammanne naa77antta
aginan, laatamanne laappuntta gallassaana. 28 Ewiili-Marodaaki

Yo7aakiinaara mal77o qaalaa haasayidi, Baabiloonen omooduwan de7iya hara kawotu ubbaappe aattidi, a bonchchiis. 29 Hegaa gishshau, Yo7aakiini qasho keettan maayido maayuwaa laammiis. Laammidi i attida ba de7o laitta ubban kawo maaddaappe miis. 30 Hachchi hachchi ayyo koshshiyaabaa ubbaa Baabiloone kawoi immiis.

Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hanidabaa Odiya maxaafati, Sameela maxaafatuuninne Kawotu maxaafatun xaafettida taariketa dumma ogiyan naa77anttidi odoosona. Hanidabaa odiya maxaafatun Israa7eela kawotu kawotettaa taarikee naa77u waanna waanna kifiletun shaahettidi odettiis.

1. Israa7eelanne Yihudaa kawotettati mooruwan kunddidaageeta gidikkonne, Xoossai ba asaassi gelido qaalaa ubbaa naagidoogaanne Yihudan de7iyaageetu baggaara ba asaassi ba halchchido halchchuwaa polidoogaa bessanaassa. Hagee tuma gidiyoogaa erissanau, ha maxaafaa xaafidaagee Daawitinne Solomoni oottido gita gita oosota, Yoosaafixi, Hizqqiyaasinne Yoosiyaasi asaa de7uwaa ooraxissido ooraxissuwaanne Xoossaassi minnidi ammanettida asaa hanotaa loittidi xeelliis.
2. Yerusalaamen de7iya Beeta Maqidasiyan Xoossaassi goinniyo goinoi waanidi doomettidaakko odanaassa. Qassi he wode goinuwaa wogaa kaalettiyaageeti qeeseta gidiyo gishshau, eti kaalettiyo ooso keettai waanidi doomettidaakkonne qonccissanaassa. Beeta Maqidasiyaa keexxidaagee Solomona gidikkokka, Beeta Maqidasiyaanne goinuwaa wogaa koiro essidaagee Daawita gidiyoogaa odanaassa.

Addaameppe Biidi Abrahaama Gakkanaassi De7iya Yeletaa (Doomettaabaa 5:1-32; 10:1-32; 11:10-26)

1 Addaamee Seeta yeliis; Seeti Heenoosa yeliis; Heenoosi Qainaana yeliis;
2 Qainaani Malaali7eela yeliis; Malaali7eeli Yaareeda yeliis; 3 Yaareedi
Heenooka yeliis; Heenooki Maatusaala yeliis; Maatusaali Laameeka yeliis;
4 Laameeki Noha yeliis. Nohee Seema, Kaamanne Yaafeeta yeliis.

5 Yaafeeta attuma naati Goomera, Maagooga, Maadaaya, Yaawaana,
Tubaala, Meshekanne Tiiraasa. 6 Goomera attuma naati Ashkkanaaza,
Riifaatanne Togarmma. 7 Yaawaana attuma naati Eliisha, Tarsseesa, Kitiimanne Rooda.

8 Kaama attuma naati Kuusha, Mixiraima, Puuxanne Kanaana. 9 Kuusha
attuma naati Saaba, Hawiila, Saabita, Raa7imanne Sabttaka. Raa7ima
attuma naati Saabanne Dadaana. 10 Qassi Kuushi Naamiruuda yeliis.
Naamiruudi sa7an wolqqaama olanchcha gidiis. 11 Mixiraimi Ludeta,
Anaameta, Lahaabeta, Nafttuuheta, 12 Patiroosata, Kaasiluuhetanne Pilisxxeema zareta yelida Kafttooreta yeliis. 13 Kanaanee baira na7aa Sidoonanne a kaaluwaa Heeta yeliis; 14 qassi Kanaanee Yaabuusata, Amooreta,
Gerggeeseta, 15 Hiiweta, Arqqeta, Siinata, 16 Ariwaadeta, Xamaaretanne
Hamaatata yeliis.

17 Seema attuma naati Elaama, Asoora, Arifaakisaada, Luuda, Araama,
Uuxa, Huula, Geteeranne Mesheka. 18 Arifaakisaadi SHelaaha yeliis; SHelaahi Eboora yeliis. 19 Eboori naa77u naata yeliis; issoi yelettido wode sa7ai
shaahettido gishshau, a sunttai Peeleega geetettiis; a ishaa sunttai Yoqixaana. 20 Yoqixaani Almmodaada, SHeleefa, Haxarmmaaweta, Yeraaha,
21 Hadoraama, Uzaala, Diiqila, 22 Eebaala, Abimaa7eela, Saaba, 23 Ofiira,
Hawiilanne Yobaaba yeliis. Hageeti ubbati Yoqixaana zareta.

24 Seemappe biidi, Abrahaama gakkanaassi de7iya yeletai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa: Seema, Arifaakisaada, SHelaaha, 25 Eboora, Peeleega,

Raa7a, 26 Saruuga, Naakoora, Taaranne 27 Abrahaama geetettidi xeesettiya
Abraama.

Isimaa7eela Yeletaa
(Doomettaabaa 25:12-16)

28 Abrahaama attuma naati Yisaaqanne Isimaa7eela. 29 Eta yeletai ha-
gaappe kaallidi xaafettiis.

Isimaa7eela bairai Nabaayoota; hegaappe simmin Qeedaaree, Adibi7eeli,
Mibssaami, 30 Mishimaa7i, Duumi, Maasi, Hadaadi, Teemi, 31 Yixuri, Naafi-
ishinne Qeedimi yelettidosona. Hageeti Isimaa7eela naata.

32 Abrahaama kaadumatee Qaxuri attuma naati Ziimiraana, Yoqishaana,
Madaana, Midiyaama, Yishibaaqanne SHuha. Yoqishaana attuma naati
Saabanne Dadaana. 33 Midiyaama attuma naati Eefa, Efeera, Hanooka,
Abiidaa7anne Elddaa7a. Hageeti ubbati Qaxuri zareta.

Eesawa Yeletaa
(Doomettaabaa 36:1-19)

34 Abrahaami Yisaaqa yeliis. Yisaaqa attuma naati Eesawanne Israa7eela.
35 Eesawa attuma naati Elifaaza, Ra7u7eela, Yi7uusha, Yaa7ilaamanne
Qoraaha. 36 Elifaaza attuma naati Temaana, Omaara, Xafa, Ga7itaama,
Qanaaza, Timinaa7anne Amaaleeqa. 37 Ra7u7eela attuma naati Nahaata,
Zaraaha, SHammanne Miiza.

Eedooman Koiro De7ida Asata
(Doomettaabaa 36:20-30)

38 Eedooman koiro de7ida Se7iira attuma naati Loxaana, SHobaala,
Xibaa7oona, Aana, Dishoona, Exeeranne Dishaana. 39 Loxaana attuma naati
Hooranne Homaama. Loxaana michchiyaa Timinaa7o. 40 SHobaala attuma
naati Aaliwaana, Manahaata, Eebaala, SHefanne Oonaama. Xibaa7oona
attuma naati Aayanne Aana. 41 Aana na7ai Dishoona. Dishoona attuma
naati Hemddaana, Eshibaana, Yitiraananne Karaana. 42 Exeera attuma
naati Bilihaana, Za7iwaananne Aqaana. Dishaana attuma naati Uuxanne
Araana.

Eedooma Kawota
(Doomettaabaa 36:31-43)

43 Israa7eelan ai kawoinne kawotanaappe kase Eedooma biittan kawotida
kawoti hagaappe kaallidi xaafettidaageeta.

Ba7oora na7ai Belaa7i kawotiis; a katamaa sunttai Dinaaba.

44 Belaa7i haiqqin, Booxirappe yiida Zaraaha na7ai Yobaabi a sohuwan
kawotiis.

45 Yobaabi haiqqin, Temaana biittaappe yiida Hushaami a sohuwan ka-
wotiis.

46 Hushaami haiqqin, Moo7aaba biittan Midiyaamata xoonida Badaada
na7aa Hadaadi a sohuwan kawotiis; a katamaa sunttai Awiita.

47 Hadaadi haiqqin, Maasireeqappe yiida Saamili a sohuwan kawotiis.

48 Saamili haiqqin, shaafaa matan de7iya Rahobootappe yiida SHaa7uli a
sohuwan kawotiis.

49 SHaa7uli haiqqin, Akiboora na7ai Ba7aalihanaani a sohuwan kawotiis.

50 Ba7aalihanaani haiqqin, Hadaadi a sohuwan kawotiis; a katamaa
sunttai Paa7a. A keettaayyiyaa Mezaahaaba na7ee Maaxireedi na7iyo
Mahexaabi7eelo. Hegaappe guyyiyan, Hadaadi haiqqiis.

51 Eedooma zaretu halaqati hageeta: Timinaa7a, Aliwa, Yeteeta,
52 Oholiibaama, Eela, Piinoona, 53 Qanaaza, Temaana, Mibxxaara,
54 Maagidi7eelanne Iraama. Hageeti Eedooma halaqata.

2

Yihudaa Yeletaa

1 Israa7eela attuma naati hageeta: Roobeela, Simoona, Leewa, Yihudaa, Yisaakoora, Zaabiloona, 2 Daana, Yooseefa, Biniyaama, Nifttaaleema, Gaadanne Aseera.
3 Kanaanee Baatishu7ippe Yihudai yelido heezzu attuma naati Eera, Oonaananne SHeela. Yihudaa na7ai bairai, Eeri GODAA sinttan iitabaa oottido gishshau, GODAI a woriis. 4 Yihudaa na7aa machchiya Ti7imaara Yihudaayyo Paareesanne Zaraaha yelaasu. Yihudaayyo ubbaara ichchashu attuma naati de7oosona.
5 Paareesa attuma naati Hexiroonanne Hamuula.
6 Zaraaha attuma naati Zimira, Etaana, Hemaana, Kalkkoolanne Darddaa7a; eti muleera ichchasha. 7 Zaraaha zerettaappe gidida Karmma na7ai Akkaani Xoossaayyo dummayi wottido omooduwaa ekkidi, Israa7eela asaa waissidaagaa. 8 Etaana na7ai Azaariyaa.

Hexiroonappe Biidi Daawita Gakkanaassi De7iya Yeletaa

9 Hexirooni yelido naati Yiraahima7eela, Raamanne Kaaleeba. 10 Raami Aminadaaba yeliis. Aminadaabi Yihudaa zaretu halaqaa Na7asoona yeliis. 11 Na7asooni Salmmoona yeliis; Salmmooni Boo7eeza yeliis; 12 Boo7eezi Yoobeeda yeliis; Yoobeedi Isseya yeliis. 13 Isseyi ba baira na7aa Eli7aaba, naa77antto na7aa Aminadaaba, heezzantto na7aa SHaama, 14 oiddantto na7aa Nataani7eela, ichchashantto na7aa Raddaaya, 15 usuppuntto na7aa Ooxeemanne laappuntto na7aa Daawita yeliis. 16 Isseya macca naati Xaruuyonne Abigaalo. Xaruuyi naati heezzati Abishaaya, Yoo7aabanne Asaaheela. 17 Abigaala Amaasa yelaasu; Amaasa aawai Isimaa7eeliyaa Yetera.

Hexiroona Yeletaa

18 Hexiroona na7ai Kaaleebi ba maccaasee Azuubin, Yirii7ooto giyo na7iyo yeliis. Yirii7oota Yesheera, SHobaabanne Arddoona yelaasu. 19 Azuuba haiqqin, Kaaleebi Efiraato ekkiis; Efiraata Huura yelaasu. 20 Huuri Uura yeliis; Uuri Baxaali7eela yeliis.
21 Hexirooni usuppun tammu laitta asa gididoogaappe guyyiyan, Gala7aade aawaa Maakira na7iyo ekkidi, Saguba yeliis. 22 Sagubi Yaa7iira yeliis. Yaa7iiri beni Gala7aade biittan laatamanne heezzu katamata haariis. 23 SHin Gashuuranne Sooriyaa kawoti Yaa7iira katamata Qanaataaranne Qanaata moottatuura usuppun tammu katamata olidi oiqqidosona; yan de7ida asai ubbai Gala7aade aawaa Maakira zare. 24 Hexirooni Kaaleeba Efiraata giyoosan haiqqidoogaappe guyyiyan, Hexiroona maccaasiyaa Abiiya Taqo7a aawaa Ashihuura yelaasu.[1]

Yiraahima7eela Yeletaa

25 Hexiroona na7aa bairaa Yiraahima7eela na7ai bairai Raama; kaaloti Buuna, Oreena, Ooxeemanne Akiiya. 26 Yiraahima7eelayyo Ataaro geetettiya hara maccaasiyaa de7ausu; Ataara Oonaama aayyiyo.
27 Yiraahima7eela na7aa bairaa Raama naati Ma7aaxa, Yaamiinanne Eqeera.
28 Oonaama naati SHammaayanne Yaada.
SHammaaya naati Nadaabanne Abishuura. 29 Abishuura maccaasiyaa Abihaila Ahibaananne Moliida yelaasu. 30 Nadaaba attuma naati Seledanne

1 **2:24** Woikko Hexirooni haiqqidoogaappe guyyiyan, Kaaleebi ba aawaa am77iyo Efiraato aissiis. Aissin eti Taqo7a katamaa keexxida, Ashihuura giyo attuma na7aa yelidosona.

Afaayima; Seledi na7a yelennan haiqqiis. 31 Afaayima na7ai Yishi7a; Yishi7a
na7ai SHeeshaana; SHeeshaana na7ai Ahilaaya.
32 SHammaaya ishaa Yaada naati Yeteranne Yonaataana; Yeteri na7a
yelennan haiqqiis. 33 Yonaataana naati Peleetanne Zaaza.
Hageeti Yiraahima7eela zareta.
34 SHeeshaanayyo maccappe attin, attuma naati baawa. SHeeshaanayyo
Yaariha7a geetettiya ashkkarai Gibxxe biittaappe yiidaagee de7ees.
35 SHeeshaani ba ashkkaraa Yaariha7ayyo ba macca naatuppe issinno
immiis; immin na7iyaa Attaaya yelaasu. 36 Attaayi Naataana yeliis;
Naataani Zabaada yeliis; 37 Zabaadi Efilaala yeliis; Efilaali Yoobeeda yeliis;
38 Yoobeedi Yeeha yeliis; Yeehu Azaariyaa yeliis; 39 Azaaree Heleexa yeliis;
Heleexi El77aasa yeliis; 40 El77aasi Sisimaaya yeliis; 41 Sisimaayi SHaaluuma
yeliis; SHaaluumi Yiqaamiyaa yeliis; Yiqaamee Elishamaa7a yeliis.

Kaaleeba Yeletaa

42 Yiraahima7eela ishaa Kaaleeba na7ai bairai Meesha. Meesha na7ai
Ziifa; Ziifa na7ai Mareesha; Mareesha na7ai Kebroona. 43 Kebroona naati
Qoraaha, Taappuha, Reqeemanne SHemaa7a. 44 SHemaa7i Yorqqa7aama
aawaa Rahaama yeliis. Reqeemi SHammaaya yeliis. 45 SHammaaya na7ai
Maa7oona. Maa7ooni Beetixuura yeliis.
46 Kaaleeba kaadumatiyaa Eefa Haaraana, Mooxanne Gazeeza yelaasu;
Haaraani Gazeeza yeliis.
47 Yaahidaaya naati Regeema, Yo7aataama, Geshaana, Peleexa, Eefanne
SHa7aafa.
48 Kaaleeba kaadumatiyaa Maa7ika SHebeeranne Tirihaana yelaasu.
49 Qassikka Maa7ika SHa7aafanne SHawa yelaasu. SHa7aafi Madimaana
yeliis. SHawi Maakibeenanne Gibaa7a yeliis.
Kaaleeba na7iyaa Akiso.
50 Kaaleeba naati harati hagaappe kaallidi xaafettidosona. Kaaleebi ba
baira na7aa Huura ba keettaayee Efiraatin yeliis. Huura naati Qiriyaati-
Yi7aariima aawaa SHobaala, 51 Beetaliheema aawaa Salmmoonanne Beeti-
Gadeera aawaa Hareefa. 52 Qiriyaati-Yi7aariima aawaa SHobaala yarati
Haro7eetatanne Manuhoota yaratuppe baggata. 53 Qiriyaati-Yi7aariima
yarati Yatirata, Puutata, SHumaatatanne Mishiraa7ata. Xor77atinne Esht-
taa7oolati hageetuppe yelettidosona. 54 Beetaliheema aawaa Salmmoona
yarati Naxoofata, Axirooti-Beetayoo7aabata, Manuhoota yaratuppe attiya
baggatanne Xor77ata. 55 Yaabeexa kataman de7iya xaafiyaageetu yarati
qassi Tir77ata, SHim77aatatanne Sukkata. Hageeti Rekaabatu aawaa Haa-
matappe yelettida Qeenata.

3

Kawuwaa Daawita Naata

1 Kebroona kataman Daawiti yelido naati hagaappe kaallidi xaafetti-
dosona. Iziraa7eeliyaa Ahino7aama yelido a bairai Aminoona. Qarm-
meloosiyaa Abigaala yelido a naa77antto na7ai Daaneela. 2 Gashuura
biittaa Kawuwaa Talmmaaya na7iyaa Maa7ika yelido a heezzantto na7ai
Abeselooma. Haggiita yelido a oiddantto na7ai Adooniyaasa. 3 Abiixaala
yelido a ichchashantto na7ai SHafaaxiyaa. A maccaasiyaa Egila yelido a
usuppuntta na7ai Yitira7aama. 4 Daawiti he usuppun naata Kebroonan
yeliis. Daawiti Kebroonan laappun laittanne usuppun agina kawotiis.

Qassi Yerusalaamen hasttamanne heezzu laitta kawotiis. 5 Daawiti
Yerusalaamen yelido naati oiddati Ami7eela na7iyaa Berssaaba yelido
SHim77a, SHobaaba, Naataananne Solomona. 6 Qassi hara uddufun at-
tuma naati Yibihaara, Elishamaa7a, Elifeleexa, 7 Nogaaha, Nefega, Yaafi7a,
8 Elishamaa7a, Eliyadaa7anne Elifeleexa.[2] 9 Ha attuma naatu ubbaa bol-
likka Daawitayyo kaadumatatuppe yelettida attuma naati de7oosona; qassi
Taamaara ha attuma naatu michchiyo.

Kawuwaa Solomona Yeletaa

10 Kawuwaa Solomona yeletai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa.
Solomona na7ai Robi7aama; Robi7aama na7ai Abiiya; Abiiya na7ai Asa; Asa
na7ai Yoosaafixa; 11 Yoosaafixa na7ai Yoraama; Yoraama na7ai Akaaziyaasa;
Akaaziyaasa na7ai Yo7aasha; 12 Yo7aasha na7ai Amesiyaasa; Amesiyaasa
na7ai Ooziyaana; Ooziyaana na7ai Yo7aataama; 13 Yo7aataama na7ai
Akaaza; Akaaza na7ai Hizqqiyaasa; Hizqqiyaasa na7ai Minaasa; 14 Minaase
na7ai Amoona; Amoona na7ai Yoosiyaasa. 15 Yoosiyaasa na7ai bairai
Yohanaana; naa77anttoi Yo7aqeema; heezzanttoi Sedeqiyaasa; oiddanttoi
SHaaluuma. 16 Yo7aqeema naati Yo7aakiinanne[3] Sedeqiyaasa.

Kawuwaa Yo7aakiina Yeletaa

17 Omoodettidi Baabiloone biida Yo7aakiina attuma naati Salaatiyaala,
18 Malkkiraama, Padaaya, SHenaaxaara, Yiqaamiyaa, Hoshamaa7anne
Nadaabiyaa. 19 Padaaya attuma naati Zarubaabeelanne SHim77a.
Zarubaabeela attuma naati Mashulaamanne Hanaaniyaa; eta michchiyaa
SHalomiito. 20 Hageeta bollan hara ichchashu attuma naati Zarubaabeelassi
de7oosona; etikka Hashuuba, Oheela, Berekiyaa, Hasaadiyaanne Yushaabi-
Heseeda.
21 Hanaaniyaa attuma naati Palaaxiyaanne Yishaa7iyaa. Yishaa7iyaa
na7ai Rafaaya; Rafaaya na7ai Arnnaana; Arnnaana na7ai Obaadiyaa;
Obaadiyaa na7ai SHakaaniyaa; 22 SHakaaniyaa na7ai SHamaa7iyaa.
SHamaa7iyaa naati ichchashati Haxxuusha, Yigi7aala, Bariyaaha,
Na7aariyaanne SHafaaxa. 23 Na7aariyaa naati heezzati Eliyoo7enaaya,
Hizqqanne Aziriqaama. 24 Eliyoo7enaaya naati laappunati Hodaawiyaa,
Eliyaashiba, Palaaya, Aqquuba, Yohanaana, Dalaayanne Anaana.

4

Yihudaa Yeletaa

1 Yihudaa zareti Paareesa, Hexiroona, Karmma, Huuranne SHobaala.
2 SHobaala na7ai Ra7aayi Yahaata yeliis; Yahaati Ahumaayanne Lahaada
yeliis. Hageeti Xor77atu yarata. 3-4 Huuri ba aayee Efiraatissi baira na7aa;
Huuri Beetaliheema yeliis. Exaama attuma naati Iziraa7eela, Yuushimanne
Yidibaasha; eta michchiyaa Haxilelppoono. Panu7eeli Gadoora yeliis. Ex-
eeri Huusha yeliis. Hageeti Huura yarata.
5 Taqo7a aawaa Ashihuurayyo Heelonne Naa7iro geetettiya naa77u mac-
caasati de7oosona. 6 Naa7ira Ahuzaama, Hefeera, Teminanne Ahashttaara
Ashihuurayyo yelaasu; hageeti Naa7iri naata. 7 Heela Xeereta, Xoohaaranne
Etinaana Ashihuurayyo yelaasu. 8 Qooxi Anuuba, Xobeebanne Haruuma
na7aa Ahariheela yarata yeliis.

---

2 **3:8** Daawitassi Yerusalaamen yelettida attuma naatu sunttai Naa77antto Sameela 5:14-16; Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 3:5-7nne 14:4-7 xaafettiis; shin Ibraawettuwan issuwaa issuwaa sunttai ubbasan issi mala gidenna. 3 **3:16** Yo7aakiinanne: Ibraawettuwan ha sunttai "Yokoniyaa" geetettees.

9 Yaabeexi ba ishanttu ubbaappe aadhdhi bonchchettees. A aayyiyaa,
“Taani a iita maaretan yelido gishshau, a sunttai Yaabeexa” gaada sunttaasu.
10 Yaabeexi Israa7eela Xoossaa xeesidi, “Abeet Xoossau, hai tana neeni
anjja; ta gadiyaakka aassa. Tanaara issippe gida; tana sakkennaadan tana
qohiyaabaappe neeni naaga” yaagidi woossiis. Woossin Xoossai a woosaa
siyiis.

Hara Asatu Yeletaa

11 SHuha ishai Kaluubi Mahiira yeliis; Mahiiri Eshttoona yeliis.
12 Eshttooni Beetiraafa, Paaseehanne Tahinna yeliis. Tahinni Nahaasha
katamaa asaa yeliis. Hageeti Reeka biittan de7idosona.
13 Qanaaza naati Otini7eelanne Saraaya; Otini7eela naati Hataatanne
Ma7onootaaya. 14 Ma7onootaayi Oofira yeliis. Saraayi Yoo7aaba yeliis.
Yoo7aabi Kushe Hiillatu Zanggaaraa giyoosan de7ida asaa yeliis.
15 Yifune na7aa Kaaleeba naati Ira, Eelanne Na7aama. Eela na7ai
Qanaaza.
16 Yihaali7eela naati Ziifa, Ziifaaha, Tiirayanne Asaari7eela.
17 Eezira naati Yetera, Mereda, Efeeranne Yaaloona. Meredi Gibxxe
kawuwaa na7iyo Biitiyo ekkiis; ekkin a Miiriyaamo, SHammaayanne
Yishiba ayyo yelaasu. Yishibi Eshttamoo7a yeliis. 18 Yihudaa biittaappe
ekkido maccaasiyaa Gadoora aawaa Yereda, Sooko aawaa Hebeeranne
Zaanooha aawaa Yaqiiti7eela Meredayyo yelaasu. 19 Nahaama michchee,
Hodiyaa maccaasee naati Gaariman de7ida Qa7iila aawaanne Maa7ikan
de7ida Eshttamoo7a aawaa.
20 SHimoona naati Aminoona, Riinna, Benihanaananne Tiiloona.
Yishi7a naati Zoheetanne Benzzoheeta.

SHeela Yeletaa

21 Yihudaa na7aa SHeela zareti Leeka aawaa Eera, Mareesha aawaa
Laa7idanne Beeti-Ashibee7a kataman de7iya liinuwaa giyo maayuwaa
daddiyaageetu yarata. 22 Harati qassi Yoqiima, Yo7aasha, Yaashubili-
heema, Moo7aaba biittaa haarida Saraafanne Kozeeba kataman de7ida
asata. Ha yeletaa mazggafai beni wodeesappekka de7iyaagaa. 23 Hageeti
Naxa7iimaaninne Gadeeran de7ida urqqaa medhdhiya asata. Eti kawuwaa
oosuwaa oottanau aara issippe de7idosona.

Simoona Yeletaa

24 Simoona naati Nemu7eela, Yaamiina, Yaariiba, Zaraahanne SHaa7ula.
25 SHaa7ula na7ai SHaaluuma; SHaaluuma na7ai Mibssaama; Mibssaama
na7ai Mishimaa7a; 26 Mishimaa7a na7ai Hammu7eela; Hammu7eela na7ai
Zakkuura; Zakkuura na7ai SHim77a. 27 SHim77ayyo tammanne usuppun
attuma naatinne usuppun macca naati de7oosona; shin a ishatuyyo cora
naati de7okkona. Yihudaa zaretudan Simoona zareti corattibookkona.
28 Simoona zareti Berssaabeha katamaaninne Molaada, Haxaari-
SHu7aala, 29 Baala, Exeema, Tolaada, 30 Baatu7eela, Horima, Xiqilaaga,
31 Beeti-Markkaboota, Hoxaari-Susiima, Beetibiiranne SHaa7iraima
katamatun de7idosona. Daawiti kawotana gakkanaassi hageeti eta
katamata gididi de7idosona. 32 Qassi eta moottati Exaama, Aina, Rimmoona,
Tokeenanne Ashaana. Eti muleera ichchashu katamata. 33 Baa7ilaata
gakkanaashin, ha katamatu yuushuwan de7iya moottati ubbai etan
gujettoosona. Hageeta eti de7ido sohota eti bantta yeletaa maaran
mazggafan xaafidi oiqqidosona.

34 Simoona yaratu halaqati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. Eti
Mashobaaba, Yaamileeka, Amesiyaasa na7aa Yoosha, 35 Yuu7eelanne Yoshi-
ibiyaa na7aa Yeeha. Yeehu aawaa aawai Asa7eela na7aa Saraaya. 36 Hara
halaqati qassi Eliyoo7enaaya, Yaaqooba, Yashohaaya, Asaaya, Adii7eela,
Yashimi7eela, Banaayanne 37 Ziiza. Ziizi SHif77a na7aa; SHif77i Al-
loona na7aa; Allooni Yadaaya na7aa; Yadaayi SHiimira na7aa; SHiimiri
SHamaa7iyaa na7aa. 38 Simoona yaratu halaqati hageeta.

Eta aawatu zerettai keehippe corattiis. 39 Eti bantta mehiyaayyo heem-
miyoosaa koyanau Gadoora geliyoosaa matan de7iya wombbaayyo arshsho
baggaara de7iya sohota gakkanaassi biidosona. 40 Biidi issi keehippe arad-
dida lo77o heemmiyo sohuwaa demmidosona; he biittai woppainne saroi
kumido aaho biitta. Beni wode he biittan de7idaageeti Kaama zerettata.
41 Hagaappe qommo baggaara sunttai xaafettido Simoona zareti Yihu-
daa Kawuwaa Hizqqiyaasa wode Gadoora biitti biidi, yan de7iya Kaama
zerettatanne Ma7uuna asata olidi xaissidosona. Xaissidi he biittan eta
mehiyaayyo heemmiyo sohoi de7iyo gishshau, Simoona zareti hachchi
gattanau yan uttidosona.

42 Simoona zaretuppe ichchashu xeetu asati Se7iira Deriyaakko bi-
idosona. Eta halaqati Palaaxiyaa, Na7aariyaa, Rafaayanne Uzzi7eela; eti
Yishi7a naata. 43 Amaaleeqa asatuppe kase baqati attidaageeta Simoona
asati xaissidosona. Eti hachchi gakkanaassi he biittan de7oosona.

5

Roobeela Yeletaa

1 Israa7eela na7aa bairaa Roobeela yeletai hagaappe kaallidi xaafetti-
daagaa. Roobeeli baira na7a; shin ba aawaa hiixaa i tunissido gishshau,
bairatettau bessiyaabai Israa7eela na7aa Yooseefa naatuyyo imettiis. Hegaa
gishshau, i yeletan baira gididoogee xaafettibeenna. 2 Yihudai ba ishant-
tuppe minniis; a bairatettai Yooseefau imettidabaa gidikkokka, Israa7eela
asaa haariyaagee Yihudaappe kiyiis. 3 Israa7eela na7aa bairaa Roobeela
attuma naati Hanooka, Paala, Hexiroonanne Karmma.

4 Yuu7eela na7ai SHamaa7iyaa; SHamaa7iyaa na7ai Googa; Googa na7ai
SHim77a; 5 SHim77a na7ai Mikiyaasa; Mikiyaasa na7ai Ra7aaya; Ra7aaya
na7ai Ba7aala. 6 Ba7aala na7ai Asoore Kawoi Tigilaati-Paleseeri omood-
didi efiido Ba7eera; Ba7eeri Roobeela zaretu halaqaa. 7 Ba7eera dabboti,
bantta yeletaa mazggafan xaafettida Roobeela yaratu halaqati Yi7i7eela,
Zakkaariyaasanne 8 Belaa7a. Belaa7i Azaaza na7aa; Azaazi SHemaa7a
na7aa; SHemaa7i Yuu7eela zare. Yuu7eela zareti Aaro7era kataman, Nabo
biittaaninne Ba7aali-Ma7oona biittan de7idosona.

9 Roobeela zaretu mehee Gala7aaden corattido gishshau, eti yaappe ar-
shsho baggi biidi, Efiraaxiisa SHaafaa gakkanaashin tanggaccida bazzuwan
uttidosona. 10 Saa7oola laittan Aggaari yaratuura Roobeela yarati olettin,
Roobeela yarati xoonidosona. Xoonidi Gala7aadeppe arshsho baggaara
de7iya Aggaari yaratu biittan uttidosona.

Gaada Yeletaa

11 Gaada zareti Roobeela zaretuppe huuphessa baggan, Salaaka
gakkanaashin de7iya Baasaane biittan uttidosona. 12 Yuu7eeli koiro
yaratussi halaqa; SHafaami naa77antto yaratussi halaqa. Yaa7inaayinne
SHafaaxi Baasaanen uttida yaratussi halaqata. 13 Eta dabboti, laappun
yaratu halaqati, Mikaa7eela, Mashulaama, Saaba, Yoraaya, Yaa7ikaana,

Zii7anne Ebeera. 14 Hageeti Abihaila naati Buuza zareta. Buuzi Yaahida yeliis; Yaahidoi Yeshishaaya yeliis; Yeshishaayi Mikaa7eela yeliis; Mikaa7eeli Gala7aada yeliis; Gala7aadee Yaarooha yeliis; Yaaroohi Huura yeliis; Huuri Abihaila yeliis. 15 Eta aawatu so halaqai Guuna na7aa na7aa Abddi7eela na7aa Aaha. 16 Eti Gala7aadeeninne Baasaanen he biittatu katamatuuninne Saaroona biittan mehee heemettiyo sohotun uttidosona. 17 Hageetu ubbaa yeletai Yihudaa Kawuwaa Yo7aataama wodenne Israa7eela Kawuwaa Iyorbbaama wode yeletaa mazggafan xaafettiis.

Yorddaanoosa SHaafaappe Arshsho Baggan Uttida Zaretu Olanchchata

18 Roobeela zaretuppe, Gaada zaretuppenne Minaase zaretuppe baggatuppe olanchchati, wolqqaamati, gonddalliyaanne bisuwaa oiqqiyaageeti, wonddafiyaa duhan loohidaageetinne olaa salppiyaa eriyaageeti oitamanne oiddu sha7anne laappun xeetanne usuppun tamma. 19 Eti Aggaari yaratuura, Yixuratuura, Naafiishatuuranne Nodaabatuura olettidosona. 20 Eti he asatuura olettiiddi, Xoossaakko waassido gishshau, maaduwaa demmidosona. Eti Xoossan ammanettido gishshau, i etau woosettiis. Hegaa gishshau, Aggaari yaratinne etaara de7iya harati eta kushiyan gelidosona. 21 Bantta morkketuppe ishatamu sha7u gaameelata, naa77u xeetanne ishatamu sha7u dorssata, naa77u sha7u haretanne xeetu sha7u asata omooddidi efiidosona. 22 Olai Xoossaagaa gidido gishshau, daroti haiqqidosona. Xoonidaageeti omooduwaa wodee gakkanaashinkka he asatu sohuwan uttidosona.

Yorddaanoosa SHaafaappe Arshsho Baggan Uttida Minaase Zareta

23 Minaase zaretuppe bagga yarati Baasaaneppe doommidi, Ba7aali-Hermmoone, Saniiranne Hermmoone Deriyaa gakkanaashin de7iya he biittatun uttidosona; eti he sohotun corattidosona. 24 Eta aawatu so halaqati Efeera, Yishi7a, Eli7eela, Aziri7eela, Ermmaasa, Hodaawiyaanne Yaahidi7eela. Hageeti eta aawaa keettan erettida, xalanne wolqqaama asata.

25 SHin ha zareti bantta aawatu Xoossaa naaqqidosona; Xoossai eta sinttaappe xaissido he biittaa asatu xoossatuura shaaramuxidosona. 26 Hegaa gishshau, Israa7eela Xoossai Tigilaati-Paleseera woikko Puula giyo Asoore kawuwaa ayyaanaa denttettiis. Yaatidi Roobeela zareta, Gaada zaretanne Minaase zaretuppe baggata omooddidi, Halaaha, Habooranne Haara biittatanne Gozaana SHaafaa efiis. Eti hachchi gakkanaashin yan de7oosona.

6

Qeese Ubbatu Halaqatu Yeletaa

1 Leewa naati Gershshoona, Qahaatanne Maraara.

2 Qahaata naati Amiraama, Yixihaara, Kebroonanne Uzzi7eela.

3 Amiraama naati Aaroona, Muusanne Miiriyaamo.

Aaroona naati Nadaaba, Abiiha, El77aazaranne Itaamaara.

4 El77aazari Piinihaasa yeliis; Piinihaasi Abishuu7a yeliis; Abishuu7i Buuqa yeliis; 5 Buuqi Uzza yeliis; 6 Uzzi Zaraahiyaa yeliis; Zaraahee Maraayoota yeliis; 7 Maraayooti Amaariyaa yeliis; Amaaree Ahixuuba yeliis; 8 Ahixuubi Xaadooqa yeliis; Xaadooqi Ahima7aaxa yeliis; 9 Ahima7aaxi Azaariyaasa yeliis; Azaariyaasi Yohanaana yeliis; 10 Yohanaani Azaariyaasa yeliis. Solomoni Yerusalaamen keexissido Beeta Maqidasiyan oottida

qeesee Azaariyaasa. 11 Azaariyaasi Amaariyaa yeliis; Amaaree Ahixuuba yeliis; 12 Ahixuubi Xaadooqa yeliis; Xaadooqi SHaaluuma yeliis; 13 SHaaluumi Hilqqiyaa yeliis; Hilqqee Azaariyaasa yeliis; 14 Azaariyaasi Saraaya yeliis; Saraayi Yoxedeeqa yeliis. 15 GODAI Yihudaanne Yerusalaame Naabukadanaxooran omoodissido wode Yoxedeeqikka omoodettidi biis.

Leewa Zareta Haraata

16 Leewa naati Gershshoona, Qahaatanne Maraara. 17 Gershshoona naatu sunttai Liibinanne SHim77a. 18 Qahaata naati Amiraama, Yixihaara, Kebroonanne Uzzi7eela. 19 Maraara naati Maahilanne Musha. Bantta aawaa keettan keettan xaafettida Leewatu yarati hageeta.

20 Gershshoona na7ai Liibina; Liibina na7ai Yahaata; Yahaata na7ai Ziimma. 21 Ziimma na7ai Yo7aaha; Yo7aaha na7ai Idda; Iddo na7ai Zaraaha; Zaraaha na7ai Ya7atiraaya.

22 Qahaata na7ai Aminadaaba; Aminadaaba na7ai Qoraaha; Qoraaha na7ai Asiira; 23 Asiira na7ai Elqqaana; Elqqaana na7ai Ebiyaasaafa; Ebiyaasaafa na7ai Asiira; 24 Asiira na7ai Tahaata; Tahaata na7ai Uri7eela; Uri7eela na7ai Ooziyaana; Ooziyaana na7ai SHaa7ula.

25 Elqqaana naati Amaasaayanne Ahimoota. 26 Ahimoota na7ai Elqqaana; Elqqaana na7ai Xofaaya; Xofaaya na7ai Nahaata; 27 Nahaata na7ai Eli7aaba; Eli7aaba na7ai Yirohaama; Yirohaama na7ai Elqqaana.

28 Sameela na7ai bairai Yuu7eela; kaaloi Abiiya.

29 Maraara na7ai Maahila; Maahila na7ai Liibina; Liibina na7ai SHim77a; SHim77a na7ai Uzza; 30 Uzza na7ai SHim77a; SHim77a na7ai Haggiiya; Haggiiya na7ai Asaaya.

Beeta Maqidasiyan Yexxiyaageeta

31 Daawiti Taabootaa Yerusalaame ehiidoogaappe guyyiyan, mazamuriyaa yexxanaadan GODAA keettan sunttidoogeeti hagaappe kaallidi xaafettidosona. 32 Solomoni Yerusalaamen GODAA Beeta Maqidasiyaa keexxana gakkanaashin, GODAA Taabootai de7iyo Dunkkaaniyaa sinttan eti mazamuriyaa yexxiiddi, kayan kayan oottoosona. 33 Bantta naatuura issippe yexxidaageeti hagaappe kaallidi xaafettidaageeta.

Qahaata yaratuppe yexxiyaagee Hemaana. Hemaani Yuu7eela na7aa; Yuu7eeli Sameela na7aa; 34 Sameeli Elqqaana na7aa; Elqqaani Yirohaama na7aa; Yirohaami Eli7eela na7aa; Eli7eeli Tooha na7aa; 35 Toohi Xufa na7aa; Xufi Elqqaana na7aa; Elqqaani Mahaata na7aa; Mahaati Amaasaaya na7aa; 36 Amaasaayi Elqqaana na7aa; Elqqaani Yuu7eela na7aa; Yuu7eeli Azaariyaasa na7aa; Azaariyaasi Xafaaniyaa na7aa; 37 Xafaanee Tahaata na7aa; Tahaati Asiira na7aa; Asiiri Ebiyaasaafa na7aa; Ebiyaasaafi Qoraaha na7aa; 38 Qoraahi Yixihaara na7aa; Yixihaari Qahaata na7aa; Qahaati Leewa na7aa; Leewi Israa7eela na7aa.

39 A dabboi Asaafi a ushachcha baggaara eqqees. Asaafi Berekiyaa na7aa; Berekee SHim77a na7aa; 40 SHim77i Mikaa7eela na7aa; Mikaa7eeli Ba7iseeya na7aa; Ba7iseeyi Malkkiyaa na7aa; 41 Malkkee Etaana na7aa; Etaani Zaraaha na7aa; Zaraahi Adaaya na7aa; 42 Adaayi Etaana na7aa; Etaani Ziimma na7aa; Ziimmi SHim77a na7aa; 43 SHim77i Yahaata na7aa; Yahaati Gershshoona na7aa; Gershshooni Leewa na7aa.

44 Eta haddirssa baggaara eta dabboti, Maraara yarati eqqoosona. Etaani Qiisha na7aa; Qiishi Abdda na7aa; Abddi Malluuka na7aa; 45 Malluuki Hashaabiyaa na7aa; Hashaabee Amesiyaasa na7aa; Amesiyaasi Hilqqiyaa

na7aa; 46 Hilqqee Amoxa na7aa; Amoxi Baana na7aa; Baani SHemeera na7aa; 47 SHemeeri Maahila na7aa; Maahili Musha na7aa; Mushi Maraara na7aa; Maraari Leewa na7aa. 48 Eta dabboti Leewati Xoossaa Dunkkaaniyaayyo oottanau sunttettidosona.

Aaroona Yeletaa

49 SHin Aarooninne Aaroona zerettati ixaanaa cuwayoosona; yarshshiyoosan xuuggiyo yarshshuwaakka yarshshoosona. Xoossaa ashkkarai Muusee azazidoogaadan, Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwan goinniyo goino ubbaayyonne Xoossai Israa7eela nagaraa atto giyo yarshshuwaayyo aawatettai etayyo de7ees.

50 Aaroona yeletai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. Aaroona na7ai El77aazara; El77aazara na7ai Piinihaasa; Piinihaasa na7ai Abishuu7a; 51 Abishuu7a na7ai Buuqa; Buuqa na7ai Uzza; Uzza na7ai Zaraahiyaa. 52 Zaraahiyaa na7ai Maraayoota; Maraayoota na7ai Amaariyaa; Amaariyaa na7ai Ahixuuba; 53 Ahixuuba na7ai Xaadooqa; Xaadooqa na7ai Ahima7aaxa.

Leewa Yarati De7ido Sohota

54 Aaroona zareti bantta zawaa giddon de7anau eta utettaadan etayyo imettida sohoti hagaappe kaallidi xaafettidaageeta.

Qahaata yarati koiro saamaa ekkidosona. 55 He saaman Yihudan de7iya Kebroona katamaanne Kebroona yuushuwan de7iya hentta gadeta etayyo immidosona; 56 shin katamaa goshshaanne katamaa yuushuwan de7iya moottata Yifune na7aa Kaaleebayyo immidosona. 57 Aaroona naatuyyo asai baqati biidi attiyo katamata, Kebroona, Yattira, Liibinanne eta hentta gadeta Eshttamoo7anne a hentta gadeta, 58 Hiilenanne a hentta gadeta, Dabiiranne a hentta gadeta, 59 Ashaananne a hentta gadetanne Beeti-SHemeshanne a hentta gadeta immidosona. 60 Qassi Biniyaama zaretuppe Gebaa7anne a hentta gadeta, Alemeetanne a hentta gadetanne Anatootanne a hentta gadeta immidosona. Aaroona naatuyyo imettida katamati muleera tammanne heezza. 61 Minaase yaratu baggatu biittaappe tammu katamata attida Qahaata yaratuyyo saaman immidosona.

62 Yisaakoora zaretu biittaappe, Aseera zaretu biittaappe, Nifttaaleema zaretu biittaappenne Baasaanen de7iya Minaase yaratu biittaappe tammanne heezzu katamata Gershshoona yaratuyyo saaman immidosona.

63 Roobeela zaretu biittaappe, Gaada zaretu biittaappenne Zaabiloona zaretu biittaappe tammanne naa77u katamata Maraara yaratuyyo saaman immidosona.

64 Hegaadan oottidi, Israa7eela asai Leewatuyyo ha katamatanne katamatu heeran de7iya hentta gadeta immiis. 65 Qassi Yihudaa zaretu biittaappe, Simoona zaretu biittaappenne Biniyaama zaretu biittaappe, hagaappe qommo baggaara bantta sunttan xaafettida katamata etayyo saaman immiis.

66 Qahaata yaratuppe amaridaageeti bantta katamata Efireema zaretu katamatuppe ekkidosona. 67 Etayyo asai baqati biidi attiyo katamata, Efireema gezziyan de7iya Sekeemanne a hentta gadeta, Gezeeranne a hentta gadeta, 68 Yoqima7aamanne a hentta gadeta, Beeti-Horoonanne a hentta gadeta, 69 Ayyaaloonanne a hentta gadetanne Gaate-Rimmoonanne a hentta gadeta immidosona. 70 Minaase zaretu baggatuppe Aneeranne a hentta gadetanne Bil77aamanne a hentta gadeta ekkidi, Qahaata yaratuppe attidaageetuyyo immidosona.

71 Minaase zaretu baggatuppe Baasaanen de7iya Golaananne a hentta
gadetanne Asttaarootanne a hentta gadeta ekkidi, Gershshoona yaratuyyo
immidosona. 72 Qassi Yisaakoora zaretuppe Qaadeesanne a hentta gadeta,
Dabiraatanne a hentta gadeta, 73 Raamootanne a hentta gadetanne Aaneemanne
a hentta gadeta ekkidi, etayyo immidosona. 74 Qassikka Aseera
zaretuppe Maashaalanne a hentta gadeta, Abddoonanne a hentta gadeta,
75 Huqooqanne a hentta gadetanne Rahoobanne a hentta gadeta ekkidi,
etayyo immidosona. 76 Hegaadankka Nifttaaleema zaretuppe Galiilan
de7iya Qedeeshanne a hentta gadeta, Hammoonanne a hentta gadetanne
Qiriyaataimanne a hentta gadeta ekkidi, etayyo immidosona.
77 Attida Maraara yaratuyyo Zaabiloona zaretuppe Rimmoonanne a
hentta gadetanne Taabooranne a hentta gadeta ekkidi immidosona. 78 Qassi
Roobeela zaretuppe Yarkko ginan, Yorddaanoosappe hefinttan arggo baggaara,
xoqqa dembban de7iya Beexeranne a hentta gadeta, Yaahixanne
a hentta gadeta, 79 Qidemootanne a hentta gadetanne Mefa7aatanne a
hentta gadeta ekkidi, etayyo immidosona. 80 Qassikka Gaada zaretuppe
Gala7aaden de7iya Raamootanne a hentta gadeta, Maahinaimanne a hentta
gadeta, 81 Haseboonanne a hentta gadetanne Yaa7izeeranne a hentta gadeta
ekkidi etayyo immidosona.

7

Yisaakoora Yeletaa

1 Yisaakoorayyo oiddu naati de7oosona; etikka Tolaa7a, Puuwa, Yaashuubanne
SHimiroona.
2 Tolaa7a naati Uzza, Rafaaya, Yirii7eela, Yaahimaaya, Yibisaamanne
SHalumi7eela; eti Tolaa7a yaratu halaqata. Eti wolqqaamanne xala asata.
Daawita wode eta qoodai laatamanne naa77u sha7anne usuppun xeeta.
3 Uzza na7ai Yiziraahiyaa. Yiziraahiyaa naati Mikaa7eela, Obaadiyaa,
Yuu7eelanne Yishiyaa; ha ichchashatikka so asaa halaqata. 4 Bantta
aawatu so asaa yeletaadan Uzza yaratuppe olau giigida olanchchati hasttamanne
usuppun sha7a; aissi giikko, etayyo cora maccaasainne cora naati
de7oosona.
5 Yisaakoora zaretuppe olanchchati bantta yeletaa mazggafan qoodettidi,
muleera hosppun tammanne laappun sha7a gididosona.

Biniyaamanne Daana Yeletaa

6 Biniyaamayyo heezzu naati de7oosona; etikka Belaa7a, Bekeeranne
Yidi7eela.
7 Belaa7a naati Exiboona, Uzza, Uzzi7eela, Yaarimootanne Ira; ha
ichchashatikka so asaa halaqata. Eti wolqqaamanne xala asata. Bantta yeletaadan
qoodettida olanchchati laatamanne naa77u sha7anne hasttamanne
oiddaa gididosona.
8 Bekeera naati Zamiira, Yo7aasha, El77eezara, Eliyoo7enaaya, Omira,
Yaarimoota, Abiiya, Anatootanne Alemeeta; hageeti ubbati Bekeera naata.
9 Bantta yeletaa mazggafaadan qoodettida wolqqaamanne xala asati
laatamu sha7anne naa77u xeeta gididosona.
10 Yidi7eela na7ai Bilihaana. Bilihaana naati Yi7uusha, Biniyaama, Ehuuda,
Kanaa7ina, Zetaana, Tarsseesanne Ahishahaara; 11 hageeti ubbati
Yidi7eela naata. Eti so asaa halaqatanne wolqqaamanne xala asata. Bantta
yeletaadan qoodettida olanchchati tammanne laappun sha7anne naa77u
xeeta.
12 Qassi SHufiiminne Hufiimi Ira naata. Hushiimi Daana na7aa.

Nifttaaleema Yeletaa

13 Nifttaaleema naati Yaahixi7eela, Guuna, Yexeeranne SHaaluuma;
hageeti Baali naatu naata.

Minaase Yeletaa

14 Minaase zareti hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. Minaasee Sooriyaa
biittaappe ekkido kaadumatiyaa yelido attuma naati Asiri7eelanne
Gala7aade aawaa Maakiira. 15 Maakiiri Hufiimassinne SHufiimassi issi issi
maccaasa oichchidi immiis. Maakiira michchee sunttai Maa7iko. Maakiira
na7ai kaaloi Xalofihaada. Xalofihaadi macca naatu xalaalaa yeliis.
16 Maakiira maccaasiyaa Maa7ika ayyo naata yelaasu. Baira na7aa Pere-
sha sunttaasu; Peresha ishaa sunttai SHereesha. Peresha naati Ulaamanne
Raqeema. 17 Ulaama na7ai Badaana. Hageeti Minaase na7aa na7aa, Maaki-
ira na7aa Gala7aade zareta.
18 Gala7aade michchiyaa Hamolekeeta Ishooda, Abi7eezeranne Maahila
yelaasu.
19 SHamidaa7a naati Ahiyaana, SHekeema, Liiqihanne Ani7aama.

Efireema Yeletaa

20 Efireema na7ai SHutelaaha; SHutelaaha na7ai Bereeda; Bereeda na7ai
Tahaata; Tahaata na7ai El77aada; El77aada na7ai Tahaata; 21 Tahaata na7ai
Zabaada; Zabaada na7ai SHutelaaha.
Efireemayyo Edeeranne El77aada geetettiya hara naa77u naati
de7oosona. Éti Gaate katamaa asatu mehiyaa wuuqqishin, asai eta oiqqidi
woriis. 22 Hegaa gishshau, eta aawai Efireemi daro wodiyaa azzaniis;
azzanin a ishantti a minttettanau yiidosona.
23 Hegaappe guyyiyan, i ba keettaayeera gaittiis; gaittin a shahaarada
attuma na7aa yelaasu. Efireema soo gakkida iita metuwaa gishshau, i ba
na7aa Barii7a sunttiis.
24 Efireemayyo SHe7iiro giyo na7iyaa de7ausu; Hirkki Beeti-Horoona,
Qommo Beeti-Horoonanne Uzenishe7iira geetettiya katamata he na7iyaa
keexxaasu.
25 Efireema attuma na7ai Refaaha; Refaaha na7ai Resheefa; Resheefa
na7ai Telaaha; Telaaha na7ai Tahaana; 26 Tahaana na7ai La7idaana;
La7idaana na7ai Amihuuda; Amihuuda na7ai Elishamaa7a; 27 Elishamaa7a
na7ai Nawa; Nawe na7ai Yaasa.
28 Efireema zaretu biittainne eti de7iyoosai Beeteelenne Beeteele
moottata, arshsho baggaara de7iya Na7iraana, arggo baggaara de7iya
Gezeeranne Gezeera moottata, SHekeemanne SHekeema moottatanne
Aayanne Aaya moottata. 29 Qassi Minaase zaretu biittaa zawan de7iya
Beetishaananne Beetishaana moottata, Taa7inaakanne Taa7inaaka
moottata, Magiddonne Magiddo moottatanne Dooranne Doora moottata.
Israa7eela na7aa Yooseefa zareti ha katamatun de7idosona.

Aseera Yeletaa

30 Aseera attuma naati Yimina, Yishiwaaha, Yishiwanne Barii7a; eta
michchiyaa Seraaho.
31 Barii7a attuma naati Hebeeranne Birzzaawita aawaa Malkki7eela.
32 Hebeeri Yaafileexa, SHomeeranne Hotaama yeliis; eta michchee sunttai
SHuu7o.
33 Yaafileexa attuma naati Paasaaka, Bimihaalanne Ashiwaata; hageeti
Yaafileexa naata.
34 Yaafileexa ishaa SHomeera attuma naati Aaha, Rohiga, Yahuubanne
Araama.

35 A ishaa Hotaama attuma naati Xofaaha, Yiminaa7a, SHeleeshanne Amaala.
36 Xofaaha attuma naati Suha, Harnneefera, SHu7aala, Beera, Yimira,
37 Beexera, Hooda, SHamma, SHilshsha, Yitiraananne Ba7eera.
38 Yetera attuma naati Yifuna, Pisppanne Aara. 39 Ulla attuma naati Araaha, Hani7eelanne Riixiyaa.
40 Hageeti ubbati Aseera zareta. Eti bantta aawatu so asaa halaqatanne doorettida wolqqaamanne xala asata. Bantta yeletaadan qoodettida olanchchati laatamanne usuppun sha7aa gididosona.

8

Biniyaama Yeletaa

1 Biniyaama na7ai bairai Belaa7a; kaaloi Ashibeela; heezzanttoi Ahiraaha;
2 oiddanttoi Noha; ichchashanttoi Raafa.
3 Belaa7a attuma naati Adaara, Geera, Abihuuda, 4 Abishuu7a, Naa7imaana, Ahooha, 5 Geera, SHafufaamanne Huraama.
6-7 Ehuuda attuma naati Naa7imaana, Akiiyanne Geera. Eti Gebaa7an de7ida bantta aawatu so asaa halaqata. Hegaappe guyyiyan, eti Manahaata biitti omoodetti biidosona. Eta halaqai Geeri Uzzanne Ahihuuda aawaa.
8 SHaharaami ba maccaasata Hushiimonne Baa7iro yeddidoogaappe guyyiyan, Moo7aaba biittan attuma naata yeliis. 9 SHaharaami ba maccaasee Hodeeshin Yobaaba, Xiibiyaa, Meesha, Malkkaama, 10 Ya7uuxa, Saakiyaanne Mirmma yeliis. A naati ubbai so asaa halaqata gididosona. 11 I ba maccaasee Hushiimin, Ahixuubanne Elppa7aala yeliis.
12 Elppa7aala attuma naati Ebeera, Misha7aamanne SHemeda. SHemedi Oonanne Looda katamatanne eta heeran de7iya moottata keexxiis.
13 Qassi SHaharaami Barii7anne SHemaa7a yeliis. Eti Ayyaaloona kataman de7iya bantta so asaa halaqata. Eti Gaate kataman de7iya asaa yedettidosona. 14 Qassikka SHaharaami Ahiyya, SHaashaqa, Yiremoota yeliis.
15 Zabaadee, Araadi, Edeeri, 16 Mikaa7eeli, Yishppinne Yoohi Barii7a attuma naata.
17 Zabaadee, Mashulaami, Hizqqi, Hebeeri, 18 Yishimaraayi, Yuzilii7inne Yobaabi Elppa7aala attuma naata.
19 Yaaqiimi, Ziikiri, Zabddi, 20 Eli7enaayi, Xilttaayi, Eli7eeli, 21 Adaayi, Baraayinne SHiimiraati SHim77a attuma naata.
22 Yishphphaani, Ebeeri, Eli7eeli, 23 Abddooni, Ziikiri, Hanaani,
24 Hanaanee, Elaami, Anttootee, 25 Yifidaayinne Panu7eeli SHaashaqa attuma naata.
26 SHaamisharaayi, SHahaaree, Ataalee, 27 Yaa7ireeshee, Eelaasinne Ziikiri Yirohaama attuma naata.
28 Hageeti bantta yeletan Yerusalaamen uttida bantta so asaa halaqata.

Kawuwaa Saa7oola Yeletaa
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 9:35-44)

29 Gabaa7oona aawai Yi7i7eeli Gabaa7oona kataman de7iis. A keettaayee sunttai Maa7iko. 30 A na7ai bairai Abddoona; a attuma naati harati Xuura, Qiisa, Ba7aala, Nadaaba, 31 Gadoora, Ahiyya, Zekeranne 32 Miqiloota. Miqilooti SHim77a yeliis. Hageeti qassi Yerusalaamen de7iya bantta dabbotu matan de7idosona.

33 Neeri Qiisa yeliis; Qiisi Saa7oola yeliis. Saa7ooli Yonaataana, Malkkishuu7a, Abinadaabanne Eshiba7aala yeliis. 34 Yonaataana na7ai Mariiba7aala;[4] Mariiba7aali Mikiyaasa yeliis.

35 Mikiyaasa attuma naati Pittoona, Meleka, Taree7anne Akaaza. 36 Akaazi Yaho7aada yeliis. Yaho7aadi Alemeeta, Azimaaweetanne Zimira yeliis. Zimiri Mooxa yeliis; 37 Mooxi Biini7a yeliis; Biini7i Raafa yeliis; Raafi El77aasa yeliis; El77aasi Axeela yeliis.

38 Axeelayyo usuppun attuma naati de7oosona. Eta sunttai Aziriqaama, Bookera, Isimaa7eela, SHa7aariyaa, Obaadiyaanne Hanaana; hageeti ubbai Axeela naata.

39 Axeela ishaa Esheeqayyo heezzu naati de7oosona. A na7ai bairai Ulaama; kaaloi Yi7uusha; heezzanttoi Elifeleexa.

40 Ulaama naati wolqqaamanne xala asata; eti wonddafiyaasata. Ulaamayyo xeetanne ishatamaa gidiya naatinne naatu naati de7oosona.

Hageeti ubbati Biniyaama zareta.

9

Omooduwaappe Simmida Israa7eela Asaa

1 Israa7eela asai ubbai ba yeletan yeletan xaafettiis; ha taarikee Israa7eela Kawotu Maxaafan de7ees.

Yihudaa asai ammanettibeenna gishshau, Baabiloone biitti omoodetti biidosona. 2 Koiro simmida Israa7eela asai, qeeseti, Leewatinne Beeta Maqidasiyan oottiyaageeti bantta sohotuuninne bantta katamatun uttidosona. 3 Yihudaa zaretuppe, Biniyaama zaretuppe, Efireema zaretuppenne Minaase zaretuppe amaridaageeti Yerusalaamen de7idosona.

Yihudaa Yarata

4 Yihudaa na7aa Paareesa yaratuppe Utaayi Yerusalaamen uttidaageetu halaqaa. Utaayi Amihuuda na7aa; Amihuudi Omira na7aa; Omiri Imira na7aa; Imiri Baana na7aa.

5 Yihudaa na7aa SHeela yaratuppe Asaayinne a naati Yerusalaamen uttidaageetu halaqata.

6 Yihudaa na7aa Zaraaha yaratuppe Yi7u7eeli Yerusalaamen uttidaageetu halaqaa.

Yihudaa zareti qoodin muleera usuppun xeetanne uddufun tamma.

Biniyaama Yarata

7-9 Biniyaama yaratu halaqati hagaappe kaallidi xaafettidosona.

Halaqai Saalu Mashulaama na7aa; Mashulaami Hodaawiyaa na7aa; Hodaawee Hassanuu7a na7aa.

Halaqai Yibinaayi Yirohaama na7aa.

Halaqai Eeli Uzza na7aa; Uzzi Miikira na7aa.

Halaqai Mashulaami SHafaaxiyaa na7aa; SHafaaxee Ra7u7eela na7aa; Ra7u7eeli Yibiniyaa na7aa.

Biniyaama zareti qoodin muleera uddufun xeetanne ishatamanne usuppuna.

Yerusalaamen De7ida Qeeseta

10 Yerusalaamen de7ida qeeseti hagaappe kaallidi xaafettidaageeta.

4 **8:34** Mariiba7aala: I qassi Mafibosheeta geetettiis. Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 4:4 xeella.

Eti Yadaaya, Yihoyaariba, Yaakiinanne 11 Xoossaa Beeta Maqidasiyan halaqatiya Azaariyaasa. Azaariyaasi Hilqqiyaa na7aa; Hilqqee Mashulaama na7aa; Mashulaami Xaadooqa na7aa; Xaadooqi Maraayoota na7aa; Maraayooti Ahixuuba na7aa.

12 Harati qassi Yirohaama na7aa Adaayanne Adii7eela na7aa Ma7isaaya. Yirohaami Paashihuura na7aa; Paashihuuri Malkkiyaa na7aa. Adii7eeli Yaahizeera na7aa; Yaahizeeri Mashulaama na7aa; Mashulaami Mashilemiita na7aa; Mashilemiiti Imeera na7aa.

13 Bantta so asaassi halaqatiya qeeseti issi sha7anne laappun xeetanne usuppun tamma. Hageeti Xoossaa Beeta Maqidasiyan oottanau danddayiya asata.

Yerusalaamen De7ida Leewata

14 Yerusalaamen de7ida Leewati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta.

Hashshuuba na7ai SHamaa7ee Maraara yara. Hashshuubi Aziriqaama na7aa; Aziriqaami Hashaabiyaa na7aa.

15 Harati qassi Baqibaqaara, Hereesha, Galaalanne Mataaniyaa. Mataanee Miika na7aa; Miiki Ziikira na7aa; Ziikiri Asaafa na7aa.

16 Harati qassi Naxoofa asatu moottatun uttida Obaadiyaanne Berekiyaa. Obaadee SHamaa7iyaa na7aa; SHamaa7ee Galaala na7aa; Galaali Yidutuuna na7aa. Berekee Asa na7aa; Asi Elqqaana na7aa.

Yerusalaamen Penggiyaa Naagiyaageeta

17 Beeta Maqidasiyaa penggiyaa naagiyaageeti SHaaluuma, Aqquuba, Xalmmoona, Ahimaananne eta dabbota. SHaaluumi eta halaqaa. 18 Ha yarati kase arggo baggaara de7iya, Kawo Penggiyaa giyo penggiyaa naagidosona. Hegaappe kase eti Leewati dunkkaaniyo wode, eta dunkkaaneta naagidosona.

19 SHaaluumi Ebiyaasaafa na7aa Qore na7aa; i Qoraaha yara asa. Qoraaha yarati kase GODAA Dunkkaaniyaa naagidoogaadan, SHaaluuminne Qoraaha yara gidiya a dabboti Beeta Maqidasiyaa geliyo penggiyaa naagoosona.

20 El77aazara na7ai Piinihaasi beni wode Qoraaha yaratu halaqaa; GODAI aara de7iis.

21 Mashelemiyaa na7ai Zakkaariyaasi Dunkkaaniyaa geliyo penggiyaa naagiis.

22 Penggiyaa naaganau doorettidaageeti muleera naa77u xeetanne tammanne naa77a; hageeti bantta moottan moottan qoodettidi xaafettidosona. Eta yaratuyyo ha aawatettaa immidaageeti Kawuwaa Daawitanne hananabaa yootiya Sameela. 23 Hegaa gishshau, etinne eta naati Beeta Maqidasiyaa geliyo penggiyaa naagoosona. 24 Oiddu zoozetun arggon, arshshon, huuphessaaninne tohossan issi issi penggee de7ees; he penggeta naagiyaageetikka de7oosona. 25 He moottan de7iya eta dabboti laappuntta laappuntta gallassan laametti naagidi, eta maaddoosona.

26 Penggiyaa naagiya oiddu halaqati Leewata; eti Xoossaa Beeta Maqidasiyaayyo, a giddo kifiletuyyoonne kifiletu giddon de7iya miishshatuyyo aawatoosona. 27 Xoossaa Beeta Maqidasiyaa naagiyaageetinne qassi maallado maallado kariyaa dooyiyaageeti eta gidiyo gishshau, yan aqoosona.

Hara Leewata

28 Leewatuppe amaridaageeti goinniyo wode go7ettiyo miishshatuyyo aawatoosona; he miishshata kare kessiyo wodenne soo gelissiyo wode eti qoodoosona. 29 Qassi etappe issooti issooti Beeta Maqidasiyaa giddon go7ettiyo hara miishshatuyyo, liiqo xiilliyaayyo, woine eessaayyo,

zaitiyaayyo, ixaanaayyoonne sawotuyyo aawatoosona. 30 SHin qeesetu naatuppe issooti issooti sawuwaa likki likkidi walakkoosona.

31 Qoraaha yaratuppe SHaaluuma baira na7ai Matiitee yarshshuwaa oittaa uukkiyoogau aawatees. 32 Qahaata yara gidiya eta dabbotuppe amaridaageeti qassi Sambbatan Sambbatan xaraphpheezan wottiyo oittaa giigissiyo aawatettaa oiqqoosona.

33 Leewatu zaretuppe amarida halaqati Beeta Maqidasiyan yexxiyaageeta. Qammikka gallassikka eti oottiyo gishshau, hara ooso oottennan, Beeta Maqidasiyaa dirssaa giddon de7iya keettatun de7oosona.

34 Leewa zaretu so asaa halaqati ubbai hagaappe qommoora xaafettidaageeta; eti Yerusalaamen de7idosona.

Kawuwaa Saa7oola Yeletaa
(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 8:29-38)

35 Gabaa7oona aawai Yi7i7eeli Gabaa7oona kataman de7iis. A keettaayee sunttai Maa7iko. 36 A na7ai bairai Abddoona; a naati harati Xuura, Qiisa, Ba7aala, Neera, Nadaaba, 37 Gadoora, Ahiyya, Zekeranne Miqiloota. 38 Miqilooti SHim77a yeliis. Hageeti qassi Yerusalaamen de7iya bantta dabbotu matan de7idosona.

39 Neeri Qiisa yeliis; Qiisi Saa7oola yeliis. Saa7ooli Yonaataana, Malkkishuu7a, Abinadaabanne Eshiba7aala yeliis. 40 Yonaataana na7ai Mariiba7aala;5 Mariiba7aali Mikiyaasa yeliis.

41 Mikiyaasa naati Pittoona, Meleka, Taree7anne Akaaza. 42 Akaazi Yaa7iira yeliis. Yaa7iiri Alemeeta, Azimaaweetanne Zimira yeliis. Zimiri Mooxa yeliis; 43 Mooxi Biini7a yeliis; Biini7i Rafaaya yeliis; Rafaayi El77aasa yeliis; El77aasi Axeela yeliis.

44 Axeelayyo usuppun attuma naati de7oosona. Eta sunttai Aziriqaama, Bookera, Isimaa7eela, SHa7aariyaa, Obaadiyaanne Hanaana; hageeti ubbai Axeela naata.

10

Kawuwaa Saa7oola Haiquwaa
(Sameela Maxaafaa Koiruwaa 31:1-13)

1 Pilisxxeema asati Israa7eela asatuura olettidosona. Israa7eela asati Pilisxxeema asatu sinttappe baqatidosona. Daro Israa7eelati Gilbboo7a Deriyan haiqqidosona. 2 Pilisxxeema asati Saa7oolanne a attuma naata yedetti gakkidi, Saa7oola naata Yonaataana, Abinadaabanne Malkkishuu7a woridosona. 3 Olai Saa7oola yuuyi aadhdhidi un77ettiis; wonddafiyaasati Saa7oola demmido wode, zubbiyan a caddidi masunxxissidosona.

4 Masunxxissin Saa7ooli ba ola miishshaa tookkiyaagaa, “Ha qaxxarettibeenna Pilisxxeemati yiidi, ta bolli kaa7ennaadan, ne bisuwan caddada, tana neeni wora” yaagiis.

SHin a ola miishshaa tookkiyaagee keehippe yayyido gishshau ixxiis; ixxin Saa7ooli ba bisuwaa sa7an essidi, a bolli kunddiis. 5 A ola miishshaa tookkiyaagee Saa7ooli haiqqidoogaa be7idi, ikka ba bisuwaa sa7an essidi, a bolli kunddidi, haiqqi aggiis. 6 Hagaadan hanidi, Saa7ooli, a naati heezzainne a so asai ubbai he gallassi issippe haiqqidosona. 7 Wombban de7iya Israa7eela asati ubbai bantta olanchchati baqatidoogaanne Saa7oolinne a naati haiqqidoogaa be7idi, etikka bantta katamata aggidi baqatidosona. Baqatin Pilisxxeema asati yiidi, he katamatun de7idosona.

---

5 **9:40** Mariiba7aala: I qassi Mafibosheeta geetettiis. Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 4:4 xeella.

8 Wonttetta gallassi Pilisxxeemati ahatu bollaappe ola miishshata
qaari ekkanau yiidi, Saa7oolinne a naati Gilbboo7a Deriyan haiqqidi,
zin77idaageeta demmidosona. 9 Demmidi eti Saa7oola qooriyaa
muucidosonanne a ola miishshaa qaari ekkidosona. Yaatidi bantta eeqatu
keettaaninne bantta asaa giddon xoonuwaa awaajjana mala, Pilisxxeema
biittau ubbau asaa kiitaa yeddidosona. 10 Eti Saa7oola ola miishshaa bantta
xoossatu keettatuppe issuwan wottidosona; a guuggiyaakka bantta xoossaa
Daagoona Eeqa Keettan kaqqidosona.
11 Pilisxxeema asati Saa7oola oottidobaa ubbaa Gala7aaden de7iya
Yaabeesha katamaa asati siyido wode, 12 eta mino asati ubbai biidi, Saa7oola
ahaanne a naatu ahaa ekkidi, Yaabeesha katamaa ehiidosona. Ehiidi
Yaabeeshan de7iya wolaa garssan eta meqettaa moogidosona; yaatidi laap-
pun gallassaa xoomidosona.
13-14 Saa7ooli GODAASSI ammanettibeenna gishshau haiqqiis. GODAA
qaalaa i naagibeenna; GODAARA zorettiyoogaa aggidi, moitilliyaa xeesiya
asaara zorettiis. Hegaa gishshau, GODAI a woridi, a kawotettaa Isseya na7aa
Daawitayyo aattidi immiis.

11

Daawiti Israa7eelaaninne Yihudan Kawotiis
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 5:1-10)

1 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai ubbai issippe Kebroonan de7iya
Daawitakko shiiqidi, “Nuuni ne suuttanne ne asho. 2 Kase Saa7ooli kawo
gididi de7iyo wodekka, Israa7eela asaa olau kaalettidai nena. GODAI ne
Xoossai nena, ‘Ta asaa Israa7eela neeni heemmana; eta bollikka neeni
kawotana’ yaagiis” yaagiis. 3 Hegaa gishshau, Israa7eela cimati ubbai
Kawuwaa Daawitakko Kebroona katamaa yiidosona; i etaara Kebroonan
GODAA sinttan maachchaa maacettiis. GODAI Sameela baggaara haasayido
qaalaadan, Daawiti Israa7eela bolli kawotanaadan eti a tiyidosona.
4 Daawitinne Israa7eela asai ubbai Yerusalaame katamaa biidosona. He
wode Yaabuusa asati he sohuwan de7iyo gishshau, he katamai Yaabuusa
geetettees. 5 Yaabuusa asati Daawita, “Neeni ha katamaa gelanau mulekka
danddayakka” yaagidosona. Gidikkonne, Daawiti Xiyoonen de7iya eta
qatuwaa oiqqiis; oiqqin Xiyoonee Daawita Katamaa geetettiis. 6 Daawiti
ba olanchchata, “Yaabuusa asata kaseti oliya ooninne ola gadaawa gidana”
yaagiis. Yaagin Xaruuyi na7ai Yoo7aabi kaseti biidi oliis; yaatidi gadaawa
gidiis. 7 Daawiti he qatuwan de7iis; hegaa gishshau, he katamai Daawita
Katamaa geetettiis.
8 Daawiti Miilloppe doommidi, he katamaa zaarettidi keexxiis; attida
katamaa qassi Yoo7aabi zaarettidi keexxiis. 9 Ubbaappe Wolqqaama GODAI
aara de7iyo gishshau, Daawiti minni minnidi biis.

Daawita Asatu Minotaa
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 23:8-39)

10 Daawita asati minoti hagaappe kaallidi xaafettidosona. GODAI Is-
raa7eelabaa haasayidoogaadan, Daawiti kawotana mala, ha asati Is-
raa7eela asaara gididi, keehippe maaddidosona. Qassi a kawotettaakka
minttidosona.
11 Daawita asati minoti hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. Etappe heez-
zati keehippe erettidaageeta. Heezzatuppe koiroi Hakimoonappe yiida
Yaashobi7aama; Yaashobi7aami issitoo olan heezzu xeetu asaa ba tooran
woriis. 12 Heezzu mino asatu giddon a kaallidi de7iyaagee Ahoohiyaa

Doodo na7aa El77aazara. 13-14 Pilisxxeema asati olettanau Pasddaamima giyoosaa shiiqido wode, El77aazari Daawitaara issippe de7ees. Israa7eela olanchchati Pilisxxeema asatu sinttaappe baqatiyo wode, El77aazari banggaa shooqan de7ees. Inne a asati shooqaa giddon eqqidi, Pilisxxeema asataara olettidosona. Olettin GODAI gita xoonuwaa immidi, eta ashshiis.

15 Pilisxxeema olanchchati Rafaima Wombban dunkkaanido wode, hasttamu halaqatuppe heezzati Daawiti de7iyo Adulaama gonggoluwan de7iya zaallaakko yiidosona. 16 He wode Daawiti qatuwaa giddon de7ees; Pilisxxeema olanchchatu citai Beetaliheemen de7ees. 17 Daawiti haattaa uyanau amottidi, “Beetaliheeme katamaa penggiyaa lanqqen de7iya pultto haattaappe tana ooni ushshanddeeshsha!” yaagiis. 18 Yaagin heezzu mino asati Pilisxxeema asati dunkkaanidosaa kantti biidi, Beetaliheeme katamaa penggen de7iya pulttuwaappe haattaa duuqqidi, Daawitayyo ehiidosona. SHin Daawiti uyennan ixxiis; ixxidi i he haattaa GODAA sinttan tigiis. 19 Tigidi, “Hagaa uyanaagee taappe haakko! Bantta shemppuwaa olidi biida ha asatu suuttaa taani uyoo? Aissi giikko, eti bantta shemppuwaa aatti immidi, haattaa ehiidosona” yaagiis. Hegaa gishshau, Daawiti he haattaa uyibeenna. He heezzu mino asati hegaa oottidosona.

20 Yoo7aaba ishai Abishaayi hasttamatuyyo halaqa. I ba tooran heezzu xeetu asata olidi woriis. Yaatidi ikka hara heezzatudan erettiis. 21 I hasttamatuppe aadhdhi bonchchettida asa; i etau halaqa gidiis. SHin i he heezzatu qoodan de7enna.

22 Qabxxi7eelappe yiida Yoodaahe na7ai Banaayi mino asa; mino oosota oottiis. I naa77u erettida Moo7aaba biittaa asata woriis. Qassi shachchai darido issi gallassi ollaa giddo gelidi, gaammuwaa woriis. 23 Banaayi geesai ichchashu wara gakkiyo Gibxxe biittaa bitaniyaa adussaa woriis. Gibxxe bitaniyaa kushiyan shimainniyaa wonddarashiyaa keena toorai de7ees; shin Banaayi gatimaa oiqqidi, bitaniyaakko biis. Biidi he bitaniyaa kushiyaappe tooraa dafi ekkidi, a tooran a woriis. 24 Yoodaahe na7ai Banaayi hageeta oottiis. A sunttaikka he heezzatuugaadan erettiis. 25 I hasttamatu giddon daro bonchchettiis; shin i heezzatu qoodan de7enna. Daawiti a bana naagiya olanchchatussi halaqa kessiis.

26 Mino asati Yoo7aaba ishaa Asaaheela, Beetaliheemeppe yiida Doodo na7aa Elihanaana, 27 Haroodappe yiida SHammoota, Piloonappe yiida Heleexa, 28 Taqo7appe yiida Iqqeesha na7aa Ira, Anatootappe yiida Abi7eezera, 29 Huushappe yiida Sibbakaaya, Ahoohiyaa Ilaaya, 30 Naxoofappe yiida Maahiraaya, Naxoofappe yiida Ba7aana na7aa Heleeda, 31 Biniyaama biittan de7iya Gib77a katamaappe yiida Ribaaya na7aa Ittaaya, Pir77aatoonappe yiida Banaaya, 32 Ga7aasha Zanggaaraa matappe yiida Huraaya, Aarabappe yiida Abii7eela, 33 Baahiruumappe yiida Azimaaweeta, SHa7albboonappe yiida Eliyaahiba, 34 Giizoonappe yiida Hasheema, Haaraarappe yiida SHaage na7aa Yonaataana, 35 Haaraarappe yiida Sakaara na7aa Ahi7aama, Uura na7aa Elifaala, 36 Makeerappe yiida Hefeera, Piloonappe yiida Akiiya, 37 Qarmmeloosappe yiida Hexira, Ezbbaaya na7aa Naa7iraaya, 38 Naataana ishaa Yuu7eela, Haagira na7aa Mibihaara, 39 Amoonappe yiida Xeleqa, Xaruuyi na7aa Yoo7aaba ola miishshaa tookkiya Ba7erootappe yiida Naahiraaya, 40 Yatira yara gidiya Ira, Yatira yara gidiya Gaareeba, 41 Hiitiyaa Ooriyoona, Ahilaaya na7aa Zabaadanne 42 Roobeela zare gidiya SHiiza na7aa Adiina. I Roobeela zaretu halaqa; aara issippe hasttamu asati de7oosona. 43 Hara mino asati qassi

Maa7ika na7aa Hanaana, Mitaanappe yiida Yoshafaaxa, 44 Ashttaarappe yiida Ooziyaana, Aaro7erappe yiida Hotaama naata SHamaa7anne Yi7i7eela, 45 SHiimira na7aa Yidi7eelanne a ishaa Tiixappe yiida Yooha, 46 Mahaawappe yiida Eli7eela, Elnna7aama naata Yiriibaayanne Yooshaawiyaa, Moo7aaba biittaappe yiida Yitima, 47 Xooba katamaappe yiida Eli7eela, Yoobeedanne Ya7isi7eela.

12

Biniyaama Zariyaappe Daawita Kaallida Asata

1 Daawiti Qiisa na7aa Saa7oolappe baqati biidi, Xiqilaagan uttido wode, akko yiida asati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. Eti kase Daawita olan maaddida mino asatu giddon de7oosona. 2 Eti wonddafiyaasata; qassi bantta ushachcha kushiyaaninne haddirssa kushiyan shuchchaa yambbarshshan olanau danddayoosona. Eti Biniyaama zare gidiya Saa7oola dabbota. 3 Eta halaqai Ahi7eezera; Ahi7eezerappe simmin Yo7aasha; eti Gib77appe yiida SHamaa7a naata.

Harati qassi Azimaaweeta naata gidiya Yizi7eelanne Peleexa, Baraaka, Anatootappe yiida Yeeha, 4 hasttamatu giddon wolqqaama gididi, eta kaalettiya Gabaa7oonappe yiida Yishimaa7iyaa, Ermmaasa, Yahaazi7eela, Yohanaana, Gedeerappe yiida Yozabaada, 5 El77uzaaya, Yaarimoota, Ba7aaliyaa, SHamaariyaa, Hariifappe yiida SHafaaxiyaa, 6 Qoraaha yarata gidiya Elqqaana, Yishiyaa, Azaari7eela, Yo7eezeranne Yaashobi7aama, 7 Gadoorappe yiida Yirohaama naata Yo7eelanne Zabaadiyaa.

Gaada Zariyaappe Daawita Kaallida Asata

8 Daawiti bazzuwan de7iya baqati attiyo sohuwan uttidaashin, Gaada zariyaappe asati akko yiidosona. Eti mino asatanne olau giigidaageeta; qassi gonddalliyaanne tooraa oiqqanau danddayiyaageeta. Eta som77oi gaammuwaa som77uwaa milatees; eti deretu huuphiyan guppiya genessaadan eesotoosona. 9 Eta halaqai Exeera; naa77anttoi Obaadiyaa; heezzanttoi Eli7aaba; 10 oiddanttoi Mishimaanna; ichchashanttoi Ermmaasa; 11 usuppunttoi Attaaya; laappunttoi Eli7eela; 12 hosppunttoi Yohanaana; uddufunttoi Elzzabaada; 13 tammanttoi Ermmaasa; tammanne isiininttoi Maakibanaaya. 14 Hageeti Gaada zare olanchchatuyyo halaqata. Etappe laafiyaageeti mato halaqata; minniyaageeti shaalaqata. 15 Yorddaanoosa SHaafai, gaxaappe gaxaa gakkanaashin kumi kixxido koiro aginan pinnidaageeti hageeta. Eti wombban arshshooranne arggoora uttida asaa ubbaa yedettidosona.

Biniyaamanne Yihudaa Zaretuppe Daawita Kaallida Asata

16 Biniyaama zaretuppenne Yihudaa zaretuppe amarida asati Daawitakko qatuwaa yiidosona. 17 Yin Daawiti etaara gaittanau kiyidi, hagaadan yaagiis; “Intte tana maaddanau saruwan taakko yiidabaa gidikko, ta wozanai inttenaara issippe gidana. SHin intte tana ta morkketuyyo aatti immanau yiidabaa gidikko, inttena erite! Taani oottido iitabi bainna gishshau, nu aawatu Xoossai hegaa be7o; i inttena pirddo!” yaagiis.

18 Hegaappe guyyiyan, hasttamatu halaqaa Amaasaaya bolli Xoossaa Ayyaanai wodhdhin,

“Daawitaa, nuuni neegeeta!
Isseya na7au, nuuni nenaara issippe de7eettees!
Saroi neessi gido!
Nena maaddiyaageetussikka saroi gido!

Ne Xoossai nena maaddees" yaagiis.
Yaagin Daawiti eta ekkidi, ba olanchchatuyyo halaqata oottiis.

Minaase Zariyaappe Daawita Kaallida Asata

19 Daawiti Pilisxxeematuura issippe gididi, Saa7oola olanau biido wode, Minaase zariyaappe amarida asati Daawitan gaittidosona. SHin Pilisxxeema asatu halaqati Daawitinne Daawita asai banttanaara beennaadan diggidosona. Pilisxxeema asati keehippe zorettidoogaappe guyyiyan, eta guyye yeddidosona; aissi giikko, Daawitinne Daawita asai eta Kawuwaa Saa7oolayyo aatti immanaakkonne giidi yayyidosona. 20 Daawiti Xiqilaaga katamaa simmishin, Minaase zariyaappe Daawita maaddanau kiyida shaalaqati Adinaaha, Yozabaada, Yidi7eela, Mikaa7eela, Yozabaada, Eelihanne Xilttaaya. 21 Eti ubbaikka xalanne wolqqaama asa gidiyo gishshau, Daawiti ambbaanota paanaa kaalliyo wode, eti a maaddidosona. 22 Daawita olanchchati Xoossaa olanchchatudan corattana gakkanaashin, a maaddiya asai gallassi gallassi gujettees.

Daawita Olanchchatu Qoodaa

23 GODAI haasayidoogaadan Saa7oola kawotettaa Daawitayyo zaaranau olau gixxi giigidi, Kebroonan de7iya Daawitakko yiida olanchchatu qoodai hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. 24 Gonddalliyaanne tooraa oiqqidi, olau gixxi giigida Yihudaa zareti usuppun sha7anne hosppun xeeta. 25 Simoona zariyaappe olau giigida xalanne wolqqaama olanchchati laappun sha7anne issi xeeta. 26 Leewa zariyaappe oiddu sha7anne usuppun xeeta. 27 Aaroona zaretu halaqai Yoodaaha; Yoodaaheera issippe heezzu sha7anne laappun xeetu asati de7oosona. 28 Qassi Xaadooqi yelaga xalanne wolqqaama asa; Xaadooqa aawaa keettaa asaappe laatamanne naa77u halaqati aara issippe de7oosona. 29 Biniyaama zare gidiya Saa7oola dabboti heezzu sha7u asa. SHin Biniyaama zariyaappe dariya bagga asai Saa7oola keettaa asau he wodee gakkanaashin ammanettiyaageeta. 30 Efireema zariyaappe bantta aawatu keettaa asan erettida xalanne wolqqaama asati laatamu sha7anne hosppun xeeta. 31 Daawita kawoyanau baanau doorettida Minaase zariyaappe baggati tammanne hosppun sha7a. 32 Qassi Israa7eela asai ai oottanau bessiyaakko, wodiyaabaa shaakki eriya akeekanchcha asati, Yisaakoora zariyaayyo halaqati naa77u xeeta; eta dabboti ubbai etayyo azazettoosona. 33 Ola miishshaa ubbaa oiqqidi, bantta kumetta wozanan Daawita maaddanau giigida olanchchatun Zaabiloona zare asati ishatamu sha7a. 34 Nifttaaleema zariyaappe issi sha7u halaqati de7oosona; gonddalliyaanne tooraa oiqqiya hasttamanne laappun sha7u asati etaara issippe de7oosona. 35 Daana zariyaappe olau giigida asati laatamanne hosppun sha7anne uddufun xeeta. 36 Olau kiyanau Aseera zariyaappe giigidaageeti oitamu sha7a. 37 Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta arshsho baggan de7iya Roobeela zariyaappe, Gaada zariyaappenne Minaase zariyaa baggaappe ola miishshaa ubbaa oiqqidi yiida asati issi xeetanne laatamu sha7a.

38 Ha olau giigida olanchchati ubbai Daawita Israa7eela bolli kawoyanau bantta qofaa qachchidi, Kebroona katamaa yiidosona. Qassi Israa7eelappe attidaageetikka Daawita kawoyanau issi wozana gididosona. 39 Eta dabboti etayyo koshshiyaabaa giigissi wottido gishshau, miiddinne uyiiddi Daawitaara heezzu gallassaa uttidosona. 40 Israa7eela asaayyo ufaissa gidiyo gishshau, huuphessa baggaara de7iya Yisaakoorappe, Zaabiloonappenne Nifttaaleemappe asati daro qumaa ehiidosona. Xiilliyaa, balasiyaa

lichchakkuwaa, woiniyaa teeraa, woine eessaanne zaitiyaa hariyan, baquluwan, gaameelaaninne booran caanidi ehiidosona; qassikka eti miizzaanne dorssaa shukkidi maanau ekkidi yiidosona.

13

Taabootaa Qiriyaati-Yi7aariimappe Denttidosona
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 6:1-11)

1 Hegaappe guyyiyan, Daawiti shaalaqatuuranne mato halaqatuura zorettiis. 2 Zorettidi Israa7eela asaa ubbaa, “Intteyyo lo77o milatiyaabaa gidikkonne, GODAA nu Xoossaa shene gidikko, Israa7eela biittaa gaxan de7iya nu dabboti, qeesetinne bantta kataman de7iya Leewati nunaara issippe shiiqanaadan asa kiittoos. 3 Saa7ooli kawotido wode shenehoo gin, dogettidi attida nu Xoossaa Taabootaa ane zaaridi ehoos” yaagiis. 4 Daawiti odido yohoi suure gidido gishshau, asai ubbai maayiis.

5 Hegaa gishshau, Daawiti Xoossaa Taabootaa Qiriyaati-Yi7aariimappe ehaana mala, Gibxxe zawaappe doommidi, Hamaata Pinuwaa gakkanaashin de7iya Israa7eela asaa ubbaa shiishshiis. 6 Daawitinne Israa7eela asai ubbai kiruubetuppe gidduwan ba kawotaa araataa bolli uttida GODAA sunttan xeesettida Xoossaa Taabootaa ehaanau Yihudaa biittan de7iya Ba7aala giyo Qiriyaati-Yi7aariima katamaa biidosona. 7 Xoossaa Taabootaa parai goochchiyo ooratta gaariyan wottidi, Abinadaaba sooppe ehiidosona; Uzzinne Ahiyyoi gaariyaa laaggoosona. 8 Daawitinne Israa7eela asai ubbai diittaanne maazinqqiyaa diixxiiddi, karaabiyaa baqqiiddi, daalaa qaattiiddinne xurumbbaa punniiddi, bantta kumetta wolqqan Xoossaa sinttan ufaittidi bonchchidosona.

9 Eti Kiidoona giyosan de7iya kattaa qoxxiyo audiyaa gakkiyo wode, boorati xubettin, Uzzi Taabootaa oiqqanau ba kushiyaa yeddiis. 10 Yeddin a kushee Taabootaa bochchido gishshau, GODAA hanqqoi Uzza bolli eexxi kiyiis. Hegaa gishshau, GODAI a shocin, i he sohuwan Xoossaa sinttan haiqqi aggiis. 11 GODAI hanqqettidi Uzza worido gishshau, Daawiti yiillotiis. Hachchi gakkanaashin, he sohoi Uzzi SHocettosaa geetettees.

12 He gallassi Daawiti Xoossaayyo yayyido gishshau, “Xoossaa Taabootaa taakko waata ehaanau danddayiyaanaa?” yaagiis. 13 Hegaa gishshau, Taabootaa banaara Daawita Katamaa efibeenna. SHin Gaatiyaa Obeedi-Eedooma giyo bitaniyaa soo efiis. 14 Xoossaa Taabootai Obeedi-Eedooma keettan a keettaa asaara heezzu aginaa gam77iis. GODAI a keettaa asaanne ayyo de7iya ubbabaa anjjiis.

14

Daawiti Yerusalaamen Oottido Oosuwaa
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 5:11-16)

1 Xiiroosa Kawoi Kiiraami Daawitayyo asata kiittiis. Kiitettida asatuura keettaa keexxanaadan zigaa mudettaanne qassi shuchchaa massiyaageetanne anaaxeta ayyo yeddiis. 2 GODAI Israa7eela bolli a kawo oottidi essidoogaanne ba asaa Israa7eela gishshau, a kawotettaa xoqqu oottidi bonchchidoogaa Daawiti eriis.

3 Hegaappe guyyiyan, Daawiti Yerusalaamen hara maccaasaa gujji ekkidi, attuma naatanne macca naata yeliis. 4 Daawiti Yerusalaamen yelido attuma naati SHaamu7a, SHobaaba, Naataana, Solomona, 5 Yibihaara, Elishuu7a,

Elppaaleexa, 6 Nogaaha, Nefega, Yaafi7a, 7 Elishamaa7a, Be7eliyaadanne Elifeleexa.6

Daawiti Pilisxxeema Asaa Xooniis
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 5:17-25)

8 Daawiti Israa7eela ubbaa bolli kawo gididi tiyettidoogaa Pilisxxeema asai siyido wode, eti ubbai Daawita koyanau kiyidosona. Daawiti eti kiyidoogaa siyidi, etaara olettanau kiyiis. 9 Pilisxxeema asai Rafaima Wombbaa yiidi bonqqidosona. 10 Daawiti Xoossaa, "Taani baada Pilisxxeemata oloo? Neeni eta taayyo aatta immuutee?" yaagidi oichchiis.

Oichchin GODAI a, "Baada ola. Taani eta neeyyo aatta immana" yaagiis.

11 Yaagin Daawitinne a asai Ba7aali-Paraaxiima giyoosaa biidi, yan eta xoonidosona. Xoonin Daawiti, "Haattaa di7oi xuussi kanttiyoogaadan Xoossai ta morkketu giddoora tana kanttissiis" yaagiis. Hegaa gishshau, he sohuwaa sunttai Ba7aali-Paraaxiima geetettiis. 12 Pilisxxeemati bantta eeqata he sohuwan yeggidi biidosona. Yaatin Daawiti azazidi, eta eeqata taman xuugissiis.

13 Pilisxxeema asati naa77anttuwaakka ha wombbaa simmi yiidi bonqqidosona. 14 Bonqqin Daawiti Xoossaa naa77anttuwaakka oichchiis. Oichchin Xoossai a, "Neeni eta geeduwaa booppa. Eta guyyeera yuuya aadhdhada ettaappe sintta baggaara olanau giiga. 15 Ettaa huuphiyan salppiyaa cenggurssaa neeni siyiyo wode, olanau kiya. Aissi giikko, hegee Pilisxxeema olanchchata shocanau Xoossai neeppe sinttau aadhdhiis giyoogaa" yaagiis. 16 Xoossai azazidoogaadan Daawiti oottiis. Gabaa7oonappe biidi Gezeera gakkanaashin, Israa7eela asai Pilisxxeema olanchchata woriis. 17 Hegaappe guyyiyan, Daawita woree biittaa ubbaa gakkiis. Kawotettati ubbai Daawitayyo yayyanaadan GODAI oottiis.

15

Taabootaa Ehaanau Makkido Mahaa

1 Daawiti ba kataman baayyo keettaa keexxiis; Xoossaa Taabootaukka sohuwaa giigissidi, dunkkaaniyaa essiis. 2 Hegaappe guyyiyan Daawiti, "Xoossaa Taabootaa tokkanaadaaninne meri merinau Xoossau oottanau GODAI doorido Leewatuppe attin, ooninne Xoossaa Taabootaa tookkanau bessenna" yaagiis. 3 Daawiti GODAA Taabootaayyo giigissido sohuwaa Taabootaa ehaanaadan, Israa7eela asaa ubbaa Yerusalaamen shiishshiis.

4 Qassi Daawiti Aaroona zaretanne Leewata xeesidi shiishshiis. 5 Qahaata yaratuppe halaqai Uri7eelinne issi xeetanne laatamu a dabboti yiidosona. 6 Maraara yaratuppe halaqai Asaayinne naa77u xeetanne laatamu a dabboti yiidosona. 7 Gershshoona yaratuppe halaqai Yuu7eelinne xeetanne hasttamu a dabboti yiidosona. 8 Elxxaafaana yaratuppe halaqai SHamaa7eenne naa77u xeetu a dabboti yiidosona. 9 Kebroona yaratuppe halaqai Eli7eelinne hosppun tammu a dabboti yiidosona. 10 Uzzi7eela yaratuppe halaqai Aminadaabinne xeetanne tammanne naa77u a dabboti yiidosona.

---

6 **14:7** Daawitassi Yerusalaamen yelettida attuma naatu sunttai Naa77antto Sameela 5:14-16, Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 3:5-7nne 14:4-7 xaafettiis; shin Ibraawettuwan issuwaa issuwaa sunttai ubbasan issi mala gidenna.

11 Hegaappe guyyiyan, Daawiti qeeseta Xaadooqanne Abiyaataara, qassi
Leewata Uri7eela, Asaaya, Yuu7eela, SHamaa7iyaa, Eli7eelanne Ami-
nadaaba xeesissiis. 12 Xeesissidi eta, “Intte Leewatu zaretuyyo halaqata. GO-
DAA Israa7eela Xoossaa Taabootaa taani giigissa wottido sohuwaa ehaanau
inttenne intte dabboti geeyite. 13 Intte Leewati koiro Xoossaa Taabootaa
tookkibeenna gishshaunne nuuni a wogaadan waati efaanaakko Xoossaa
oichchibeenna gishshau, GODAI nu Xoossai nuna qaxxayiis” yaagiis.
14 Hegaappe guyyiyan, GODAA Israa7eela Xoossaa Taabootaa ehaanau
qeesetinne Leewati banttana geeshshidosona. 15 GODAI Muuse bag-
gaara kase azazidoogaadan, Leewati Xoossaa Taabootaa kasuwaara bantta
hashiyan tookkidosona.
16 Hegaappe guyyiyan, diittaanne maazinqqiyaa diixxiiddi, daalaa qaatti-
iddi, ufaissiya yettaa yexxana mala, Leewata kaalettiyaageeti bantta dab-
bota sunttanaadan Daawiti azaziis. 17 Azazin Leewati Yuu7eela na7aa
Hemaana, a dabbotuppe Berekiyaa na7aa Asaafanne eta dabbotuppe
Maraara yaraa Qusaaya na7aa Etaana sunttidosona. 18 Qassi naa77antto
kayan Zakkaariyaasa, Yaa7izi7eela, SHamiraamoota, Yihi7eela, Uunna,
Eli7aaba, Banaaya, Ma7iseeya, Matiitiyaa, Elifaala, Miiqineeyanne peng-
giyaa naagiyaageeta Obeedi-Eedoomanne Yi7i7eela sunttidosona.
19 Nahaasiyaa daalaa xoqqu oottidi qaattanaadan Hemaani, Asaafinne
Etaani sunttettidosona. 20 Qassi Zakkaariyaasi, Yaa7izi7eeli, SHami-
raamooti, Yihi7eeli, Uunni, Eli7aabi, Ma7iseeyinne Banaayi diittaa lee7iyan
diixxoosona. 21 Matiitee, Elifaali, Miiqineeyi, Obeedi-Eedoomi, Yi7i7eelinne
Azaazee diittaa orddiyan diixxoosona.
22 Leewatu halaqai Kanaanee mazamuriyaa kaalettanau sunttettiis; i
eranchcha gidiyo gishshau, eta tamaarissees. 23 Berekeenne Elqqaani
Taabootaa dunkkaaniyaa penggiyaa naaganau doorettidosona. 24 Qassi
qeeseti SHabaanee, Yoshafaaxi, Nataani7eeli, Amaasaayi, Zakkaariyaasi,
Banaayinne El77eezari Xoossaa Taabootaa sinttan xurumbbaa punnanau
doorettidosona. Obeedi-Eedoominne Yuuhee Taabootaa naaganau dooret-
tidosona.

Taabootaa Yerusalaame Efiidosona
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 6:12-22)

25 Hegaappe guyyiyan Daawiti, Israa7eela cimatinne shaalaqati GO-
DAA Maachchaa Taabootaa Obeedi-Eedooma sooppe ehaanau ufaittidi bi-
idosona. 26 GODAA Maachchaa Taabootaa tookkida Leewata Xoossai maad-
dido gishshau, eti laappun korimatanne laappun dorssa orggeta yarshshi-
dosona. 27 Daawiti, Taabootaa tookkida Leewati ubbai, mazamuriyaa
yexxiyaageetinne mazamuriyaa yexxiyaageetu halaqai Kanaanee liinuwaa
giyo qacinaappe dadettida maayuwaa maayidosona. Daawitikka qassi
liinuwaappe dadettida eefuudiyaa giyo maayuwaa maayiis. 28 Hagaadan
oottidi, Israa7eela ubbai hombbociiddi, xurumbbaanne malkkataa pun-
niiddi, daalaa qaattiiddinne, diittaanne maazinqqiyaa diixxiiddi, GODAA
Maachchaa Taabootaa ehiidosona.
29 GODAA Maachchaa Taabootai Daawita Katamaa gelido wode, Saa7oola
na7iyaa Miikaala maskkootiyaara xeellada, Kawoi Daawiti ufaittidi durishi-
ininne kaa7ishin be7aasu; be7ada Daawita ba wozanan karaasu.

16

1 Eti Xoossaa Taabootaa ehiidi, Daawiti Taabootaa wottanau tolido
dunkkaaniyaa giddon wottidosona. Wottidi xuuggiyo yarshshuwaanne

issippetettaa yarshshuwaa Xoossaayyo yarshshidosona. 2 Daawiti xuuggiyo
yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa yarshshidi polidoogaappe
guyyiyan, GODAA sunttan asaa anjjiis. 3 Israa7eela asau ubbau, maccaunne
attumau, huuphiyan huuphiyan issi issi komppo oittaa, issi issi muxo
ashuwaanne woiniyaa teeraa melaappe issi issi lichchakkuwaa gishiis.
4 GODAA Taabootaa sinttan oottanaadaaninne GODAA Israa7eela Xoos-
saa sabbanaadan, galatanaadaaninne bonchchanaadan, amarida Leewata
Daawiti sunttiis. 5 Leewatu halaqai Asaafa; Asaafa kaallidi naa77antto
halaqai Zakkaariyaasa. Zakkaariyaasa kaallidi de7iyaageeti Yi7i7eela,
SHamiraamoota, Yihi7eela, Matiitiyaa, Eli7aaba, Banaayanne Obeedi-
Eedooma. Eti maazinqqiyaanne diittaa diixxanau sunttettidosona; shin
Asaafi daalaa qaattanau sunttettiis. 6 Qeesiyaa Banaayinne Yahaazi7eeli
Xoossaa Maachchaa Taabootaa sinttan ubba wode xurumbbaa punnanau
sunttettidosona. 7 He gallassi Daawiti kasetidi, Asaafinne a dabboti GODAA
sabbanaadan azaziis.

Galata Mazamuriyaa
(Mazamure Maxaafaa 105:1-15; 96:1-13; 106:1,47-48)

8 GODAA galatite; a sunttaa xeesite.
I oottidobaa kawotettatu gidduwan erissite.
9 A sabbite; galata yettaa au yexxite.
A maalaalissiya oosuwaa ubbaa yootite.
10 A geeshsha sunttan ceeqettite;
GODAA koyiyaageetu wozanati ufaittona.
11 GODAANNE a wolqqaa xomoosite;
ubbatoo a sinttaa koyite.
12-13 Inttenoo,
a ashkkaraa Abrahaama zerettatoo,
doorettida Yaaqooba naatoo,
i oottido maalaalissiyaabaa,
a malaataanne i pirddido pirddaa hassayite.

14 I GODAA nu Xoossaa;
a pirddaikka sa7aa ubbaa bollaana.
15 I ba maachchaa merinaassi,
ba azazido qaalaa
sha7u yeletaa gakkanaassi naagees.
16 Hegeenne,
i Abrahaamaara maacettido maachchaa,
Yisaaqassi caaqqido maachchaa.
17 Yaaqoobassi woga,
Israa7eelassikka merinaa maachcha
oottidi minttidoogaa.
18 Hagaadan yaagiis;
“Neeyyo Kanaane biittaa immana;
i ne zerettatuyyo laata gidana” yaagiis.

19 Xoossaa asati qoodan qii guuttanne
Kanaane biittan bete gididi de7iyo wode,
20 issi deriyaappe hara deriyaa,
issi kawotettaappe hara kawotettaa yuuyidosona.
21 Xoossai eta ooninne naaqqanau immibeenna;

eta gishshau kawota seeriiddi,
22 “Taani tiyidoogeeta bochchoppite;
ta hananabaa yootiyaageeta qohoppite” yaagiis.

23 Sa7an de7iya asau, ubbaikka GODAASSI yexxite;
i ashshiyo mishiraachchuwaa hachchi hachchi yootite.
24 Kawotettatu giddon a bonchchuwaabaa,
asaa ubbaa giddon a maalaalissiya oosuwaabaa awaajjite.
25 Aissi giikko, GODAI gita;
aaro galatai ayyo bessees.
Xoossatu ubbaappe aadhdhidi, i yayettanau bessees.
26 Hara asaa xoossati ubbai eeqata;
shin GODAI salota medhdhida Xoossaa.
27 Bonchchoinne anggai a yuushuwan de7ees;
minotettainne ufaissai a Beeta Maqidasiyan de7ees. 28 Inttenoo, asa zaretoo ubbau,
GODAABAA yootite;
“Bonchchoinne wolqqai GODAABAA” giidi yootite.
29 “Bonchchoi a sunttaassa” giidi
GODAABAA yootite.
Yarshshuwaa ekkidi, a sintti yiite.
A geeshshatettaa puulan GODAAYYO goinnite.
30 Biittan de7iya asau ubbau, a sinttan kokkorite.
Sa7ai minni eqqiis; mulekka qaaxxenna.

31 Saloti ufaittona; sa7aikka hashshu go!
Kawotettatu giddon eti, “GODAI kawotiis!” yaagona.
32 Abbainne a giddon kumidabati guummona.
SHooqainne shooqan de7iyaabati ubbati ufaittona.
33 Hegaappe guyyiyan woran de7iya mitta ubbai
ufaissan GODAA sinttan yexxana.
Aissi giikko, i sa7aa bollan pirddanau yees.

34 GODAI keha gidiyo gishshaunne
aggenna a siiqoi merinaagaa gidiyo gishshau,
GODAA galatite.
35 Hegaappe guyyiyan intte,
“Abeet nuna ashshiya Xoossau, nuna ashsha.
Nuuni ne geeshsha sunttaa galatanaadaaninne
ne bonchchuwan ceeqettanaadan,
kawotettatu giddoppe shiishshada ashsha” yaagite.
36 GODAI Israa7eela Xoossai
merinaappe merinaa gakkanaayyo galatetto!
Hegaappe guyyiyan asai ubbai, “Amin77i” giidi, GODAA galatiis.

Yerusalaameeninne Gabaa7oonan Hanida Goinuwaa Maaraa

37 GODAA Maachchaa Taabootaa sinttan hachchi hachchi goinuwaassi koshshiyaabaa ubba wode eti oottanaadan, Daawiti Asaafanne a dabbota wottiis. 38 I qassi Obeedi-Eedoomanne a dabbota usuppun tammanne hosppunata etaara oottanaadan wottiis; Yidutuuna na7aa Obeedi-Eedoomanne Hoosa penggiyaa naaganaadan wottiis.

39 Qeesee Xaadooqinne aara oottiya qeeseti Gabaa7oonan de7iya xoqqa sohuwan, Dunkkaaniyaa sinttan oottanaadan yan attidosona.

40 GODAI Israa7eelayyo immido higgiyan xaafettidoogaadan, eti
maalladonne omarssi ubba wode xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosan
yarshshoosona. 41 Aggenna a siiqoi merinaagaa gidiyo gishshau, GODAA
yettan galatanaadan Hemaana, Yidutuunanne doorettida haraata Daawiti
etaara issippe wottiis. 42 Hemaaninne Yidutuuni xurumbbaa punnoosona,
daalaa qaattoosonanne galataa mazamuriyaa yexxiiddi kaa7iyo hara
miishshata kaa7oosona. Yidutuuna attuma naati penggiyaa naaganau
sunttettidosona.
43 Hegaappe guyyiyan, asai ubbai ba soo ba soo biis. Daawitikka ba so asaa
anjjanau simmiis.

17

Naataani Daawitassi Hananabaa Yootiis
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 7:1-17)

1 Daawiti ba kawo keettan de7iiddi, hananabaa yootiya Naataana, “Taani
zigaappe keexettida keettan de7ais; shin GODAA Maachchaa Taabootai
dunkkaane garssaana” yaagiis.
2 Yaagin Naataani Daawita, “Oottanau ne wozanai qoppidobaa ubbaa
ootta; GODAI nenaara de7ees” yaagiis.
3 SHin he gallassa qammi GODAA qaalai Naataanakko yiidi, 4 “Ba; baada
ta ashkkaraa Daawita hagaadan yaaga; ‘GODAI hagaadan yaagees; “Taani
de7ana keettaa keexxanai nena gidakka. 5 Aissi giikko, taani Israa7eelata
Gibxxeppe kessido gallassaappe doommada hachchi gakkanaashin, keettan
de7abeikke; taani dunkkaaniyaappe dunkkaaniyau, qassi issi sohuwaappe
hara sohuwau yuuyada de7aas. 6 Taani Israa7eela asaa ubbaara yuuyido
soho ubban, ta asaa heemmanau taani azazido Israa7eela daannatuppe
oossinne, ‘Taayyo zigaa keettaa aissi keexxabeikkii?’ gaada oichchabeikke”
yaagees’ yaaga.
7 “Hegaa gishshau, ha77ikka ta ashkkaraa Daawita, ‘Ubbaappe
Wolqqaama GODAI nena hagaadan yaagees; “Taani nena hentta gadeppe,
dorssaa heemmiyoosaappe denttada, ta asaa Israa7eela kaalettanaadan
ekkaas. 8 Neeni biido soho ubban taani nenaara issippe gidaas; ne morkketa
ubbaa ne sinttaappe diggaas. Ha77i simmi taani ha sa7an erettida gita asatu
sunttaadan ne sunttaa gitayana. 9-10 Qassi taani ta asaassi, Israa7eelassi
soho immada, eta he sohuwan tokkana. Hegaa gishshau, eti bantta sohuwan
de7ana; eti naa77antto shabbirettokkona. Kase taani ta asaa Israa7eela bolli
daannata sunttido wodiyaappe doommin naaqqidoogaadan, naa77antto
iita asati eta naaqqokkona. Taani ne morkketa ubbaa neeyyo haarissana.
“ ‘ “Hegaa bollankka GODAI ba huuphen ne zareti de7i be7anaadan oot-
tanaagaa neessi yootees. 11 Ne baree wurin, haiqqada ne maizza aawatun
gaittiyo wode, taani neeppe guyyiyan ne zariyaa, ne naatuppe issuwaa
denttada, a kawotettaa minttana. 12 Taayyo keettaa keexxanai a; taani a
kawotaa araataa merinau mintta essana. 13 Taani ayyo aawa gidana; ikka
taayyo na7a gidana. Neeppe kase kawotida Saa7oolappe taani ta siiquwaa
ekkarggidoogaadan, taani appe mulekka ekkikke. 14 Taani a ta asaa bollinne
ta kawotettaa bolli merinau sunttana; a kawotaa araataikka merinau minni
eqqana” yaagees’ yaaga” yaagiis.
15 Naataani Xoossai ayyo ajjuutan qonccissido qaalaa ubbaa hagaadan
Daawitayyo odiis.

Daawita Woosaa
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 7:18-29)

16 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Daawiti dunkkaaniyaa gelidi, GODAA sinttan uttiis. Uttidi hagaadan yaagidi woossiis; “Abeet GODAU, Xoossau, neeni hagaa ubbaa taayyo oottanau taani oonee? Ta so asaikka aibee? 17 Abeet GODAU, hagee ne aifiyaa sinttan guutta milatin, ne ashkkaraa zareti sinttappe yaana laittatun hananabaa yootadasa. Tana qassi gita asa kessadasa. 18 Neeni tana ne ashkkaraa bonchchido gishshau, taani Daawiti simmi ai gaanau danddayiyaanaa? Neeni tana ne ashkkaraa eraasa. 19 Abeet GODAU, ne ashkkaraa gishshau, ne wozanaa qofaadan ha gitabaa ubbaa oottada, ha gitatettaa ubbaa tana erissadasa.

20 “Abeet GODAU, ne mali issoinne baawa. Nuuni nu haittan siyidoogaadan, neeppe attin, hara xoossi baawa. 21 Neeni ne asa oottanau wozido ne asaa Israa7eela milatiya hara kawotetti sa7aa bollan baawa. Neeni oottido gitanne maalaalissiya oosotu gaasuwan ne sunttai biittan sa7an erettiis. Neeni Gibxxeppe wozido ne asaa sinttaappe kawotettata laaggadasa. 22 Neeni ne asaa Israa7eela merinau nebaa oottadasa. Abeet GODAU, neenikka eta Xoossaa gidadasa.

23 “Abeet GODAU, neeni ne ashkkaraabaanne a zerettaabaa haasayidoogee merinau minni eqqo; neeni oottana giidoogaadankka ootta. 24 ‘Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai tumaappe Israa7eelassi Xoossaa’ geetettanaadan ne sunttai merinau minni eqqananne gitatana. Ne ashkkaraa Daawita zareti ne sinttan minni eqqana.

25 “Abeet ta Xoossau, ‘Taani ne zareti de7i be7anaadan oottana’ yaagada neeni taassi ne ashkkaraassi qonccadasa. Hegaa gishshau, taani ne ashkkarai ha woosaa nena woossanau xalaas. 26 Abeet GODAU, neeni Xoossaattennee! Neeni ha lo77o qaalaa taayyo ne ashkkaraayyo oottana gaadasa. 27 Ne sinttan yaa merinau gam77anaadan, ne ashkkaraa zariyaa anjjanau ufaitta. Abeet GODAU, neeni anjjidoogee merinau anjjettidaagaa gidana” yaagidi woossiis.

18

Daawiti Xoonido Xoonota
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 8:1-18)

1 Hegaappe guyyiyan, Daawiti Pilisxxeemata xoonidi haariis; yaatidi Gaate giyo katamaanne a moottata Pilisxxeema asatu kushiyaappe wotti ekkiis. 2 Qassi Daawiti Moo7aaba biittaa asata xoonin, eti ayyo haarettidosona; haarettidi giiraa giiridosona.

3 Hamaata katamaa matan de7iya Xooba biittaa Kawoi Hadaadi7eezeri, ba kawotettaa Efiraaxiisa SHaafaa gakkanaashin aassanau biishin, Daawiti a xooniis. 4 Daawiti Hadaadi7eezerappe issi sha7u para gaareta, laappun sha7u paraasatanne laatamu sha7u tohuwaasata omooddiis. Daawiti xeetu gaaretuyyo gidiya parata ashshidi, hara paratu ubbau gaadiyaa gilddayiis.

5 Damasqqo kataman de7iya Sooreti Xooba biittaa Kawuwaa Hadaadi7eezera maaddanau yiido wode, Daawiti etappe laatamanne naa77u sha7u asaa woriis. 6 Hegaappe guyyiyan, Sooriyaa biittan Damasqqo kataman olanchchatu qatota medhdhiis. Yaatin, Sooriyaa asati Daawitayyo haarettidi, giiraa giiridosona. Daawiti biido soho ubban GODAI ayyo xoonuwaa immiis.

7 Kawoi Daawiti Hadaadi7eezera oosanchchati tookkido worqqa gonddalleta ekkidi, Yerusalaame efiis. 8 Qassi Daawiti Hadaadi7eezeri haariyo Xebaahanne Kuna katamatuppe nahaasiyaa giyo birataa keehi daruwaa

ekkiis. Hegaappe simmin, Solomoni he nahaasiyaa birataappe Abba Sainiyaa, tuussatanne dumma dumma miishshata medhdhiis.

9 Daawiti Xooba biittaa Kawuwaa Hadaadi7eezera olanchchata ubbaa
xoonidoogaa Hamaata Kawoi Too7i siyiis. 10 Siyidi Hadaadi7eezera olidi
xoonido gishshau, a hashshu gaanaunne sarotanau ba na7aa Hadoraama
Kawuwaa Daawitakko kiittiis. Aissi giikko, Hadaadi7eezeri Too7aara
olettiiddi gam77iis. Hadoraami worqqaappe, biraappenne nahaasiyaappe
medhdhido miishshata ekkidi yiis. 11 Kawoi Daawiti Eedoomappe,
Moo7aabappe, Amoona asatuppe, Pilisxxeematuppenne Amaaleeqa
asatuppe omooddi ekkido biraanne worqqa ha miishshatuura issippe
gattidi, GODAU dummayidi wottiis.

12 Xaruuyi na7ai Abishaayi Eedooma asaappe tammanne hosppun
sha7ata Maxine Wombban woriis. 13 Hegaappe guyyiyan, Daawiti Ee-
dooman olanchchatu qatota medhdhiis; yaatin, he biittaa asai ubbai Daaw-
itayyo haarettiis. Daawiti biido soho ubban GODAI ayyo xoonuwaa immiis.

14 Hegaadan oottidi, Daawiti Israa7eela ubbaa bolli kawotiis; kawotidi
ba asaa ubbaa xillotettaaninne suure pirddan aissiis. 15 Xaruuyi na7ai
Yoo7aabi ola gadaawa; Ahiluuda na7ai Yoosaafixi hanidabaa xaafiyaagaa;
16 Ahixuuba na7ai Xaadooqinne Abiyaataara na7ai Abimeleki qeeseta;
Saraayi[7] waanna xaafe; 17 Yoodaahe na7ai Banaayi Daawita naagiya
olanchchata halaqa; Daawita attuma naati a kawotettan xoqqa sohuwaa
oiqqida halaqata.

19

Daawiti Amoonatanne Sooreta Xooniis
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 10:1-19)

1 Hegaappe guyyiyan, Amoonatu Kawoi Naa7oosi haiqqiis; haiqqin a
na7ai a sohuwan kawotiis. 2 Daawiti, “A aawai Naa7oosi taayyo kehido
gishshau, taani a na7aa Hanuunayyo kehana” yaagiis. Hanuuna aawai
haiqqido gishshau, Daawiti a minttettanau asa kiittiis.

Daawiti kiittidoogeeti Hanuuna minttettanau Amoona biitti gakkido
wode, 3 Amoona asaa halaqati Hanuuna, “Daawiti nena minttettanau ha
asata kiittidoogee ne aawaa bonchchuwaa gishshaassa gaadiiyye? I ba
asaa kiittidoogee ha katamaa xeellanaassa, wochchanaassanne olidi xoo-
nanaassa” yaagidosona.

4 Yaagin Hanuuni Daawiti kiittido asata oiqqidi, eta buuchchaa meediis;
eta maayuwaakka uttiyo dulliyaa baggaappe qanxxi ekkidi, eta yeddiis.
5 Hegaa gishshau, asati daro yeellatidosona. Daawiti hegaa siyidi, i etaara
gaittiya asa kiittiis. Kiittidi, “Intte buuchchai diccanaashin, Yarkko kataman
de7ishshite; hegaappe guyyiyan haa yiite” yaagiis.

6 Amoonati bantta oosuwan Daawiti eta morkkanaadan oottidoogaa erido
wode, Hanuuninne Amoonati Masphphexoomiyaappenne Sooriyan de7iya
Maa7ikanne Xooba geetettiya katamatuppe paraa gaaretanne paraasata
qaxaranau hasttamanne oiddu sha7u kilo giraame deexxiya xaqara bi-
raa yeddidosona. 7 Yeddidi hasttamanne naa77u sha7u paraa gaareta,
paraasata, Maa7ika kawuwaanne a olanchchata qaxaridosona; qaxarin
yiidi, Medaaban dunkkaanidosona. Qassi Amoonati bantta katamaappe
shiiqidi, olau giigettidosona.

---

7 **18:16** Saraayi: Ha bitaanee Ibraawettuwan oiddu dumma dumma sunttan xeesettees. Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 8:17; 20:25nne Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 4:3 xeella.

8 Daawiti hegaa siyido wode, Yoo7aabanne olanchchata ubbaa yeddiis.
9 Amoonati kiyidi, katamaa penggiyan olau salppidosona. Eta maaddanau
yiida kawotikka bantta sohuwaa oiqqidi, dembban shiiqidosona.
10 Yoo7aabi bana olai sinttaaranne guyyeera doggomidoogaa be7ido
wode, Israa7eelatu giddoppe ubbaappe minniya olanchchata doori ekkidi,
Sooriyaa asatu sinttan salppissiis. 11 Attida asatuppe ba ishai Abishaayi
azazana mala oottidi, Amoona asatu sinttan salppidosona. 12 Yoo7aabi ba
ishaa Abishaaya, “Sooriyaa asati taayyo wolqqaamikko, neeni yaada tana
maadda. Qassi Amoona asati neeyyo wolqqaamikko, taani yaada nena
maaddana. 13 Simmi minna! Nu asaa gishshaunne nu Xoossaa katamatu
gishshau, ane minni olettoos. GODAI bana lo77iyaabaa ootto” yaagiis.
14 Hegaappe guyyiyan, Yoo7aabinne aara de7iya asai Sooriyaa asatuura
olettanau lauhu giidosona. Yaatin, Sooriyaa asati a sinttaappe baqati-
dosona. 15 Sooriyaa asati baqatidoogaa Amoona asati be7ido wode, etikka
a ishaa Abishaaya sinttaappe baqatidi, katamaa gelidosona. Hegaappe
guyyiyan, Yoo7aabi Yerusalaame simmiis.
16 Sooriyaa asati Israa7eela asati eta xoonidoogaa erido wode, asa kiittidi
Efiraaxiisa SHaafaappe hefinttaara de7iya Sooriyaa asata ehiissidosona.
Hadaadi7eezera ola gadaawai SHobaaki eta kaalettees.
17 Daawiti hegaa siyido wode, Israa7eela olanchchata shiishshidi, Yord-
daanoosa SHaafaa pinniis; pinnidi Sooriyaa asatuura olettanau eta sint-
tan salppidosona. Daawiti etaara olettanau salppin, etikka aara olett-
idosona. 18 Olettin Sooriyaa asati Israa7eelatu sinttaappe baqatidosona;
Daawiti Sooriyaa asatuppe paraa gaariyaa laaggiya laappun sha7u asatanne
oitamu sha7u tohuwaasata woriis; eta ola gadaawaa SHobaakakka woriis.
19 Hadaadi7eezera olanchchati Israa7eelatun xoonettidoogaa erido wode,
Daawitaara sigettidi, ayyo haarettidosona. Hegaappe simmin, Sooriyaa asai
Amoona asaa maaddanau dosibeenna.

20

Daawiti Raaba Katamaa Olidi Oiqqiis
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 12:26-31)

1 Ofinttan, kawoti olau kiyiyo wode, Yoo7aabi olanchchata kaalettidi,
Amoona biittaa woraajjiis; woraajjidi Raaba katamaa dooddiis. SHin
Daawiti Yerusalaamen takkiis; Yoo7aabi Raaba katamaa olidi bashshiis.
2 Hegaappe guyyiyan Daawiti yiidi, eta kawuwaa worqqa kallachchaa a
huuphiyaappe ekkiis. Kallachchai mazzaniyo wode hasttamanne oiddu
kilo giraame gidiis; a giddon inqquwaa giyo al77o shuchchai de7ees. He
kallachchai ekettidi, Daawita huuphiyan goxettiis. Qassi Daawiti he kata-
maappe keehi daro omooduwaa ekkiis. 3 Yaatidi kataman de7iya asaa
kessidi, magaaziyan, birata shalkkiyaaninne kalttan ootissiis. Amoona
katamatun de7iya asaa ubbaakka hegaadan ootissiis. Hegaappe guyyiyan,
Daawitinne a asai ubbai Yerusalaame simmiis.

Pilisxxeema Asatuura Olettido Olata
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 21:15-22)

4 Hegaappe simmin, Pilisxxeema asatuura Gezeeran olai denddiis; dend-
din Huushappe yiida Sibbakaayi adussa mino asatu yaraappe gidiya Sip-
paaya woriis. Yaatin, Pilisxxeemati xoonettidosona.
5 Hegaappe simminkka Pilisxxeema asatuura hara olai denddiis; denddin
Yaa7iira na7ai Elihanaani tooraa toomai shimainniyaa wondderashiyaa
keeniyo, Gaate katamaappe yiida Gooliyaada ishaa Laahima woriis.

6 Qassikka hara olai Gaate kataman denddiis. He sohuwan issi wogga
adussa bitanee de7ees. He bitaniyaayyo issi issi kushiyan usuppun biradhd-
heti, issi issi tohuwankka usuppun biradhdheti, muleera laatamanne oiddu
biradhdheti de7oosona. He bitanee adussa mino asatu yaraappe gidiya
asa. 7 He bitanee Israa7eelata naassido wode, Daawita ishaa SHaama na7ai
Yonaataani a woriis. 8 Hageeti Gaate kataman de7iya adussa mino asatu
yarata; eti ubbai Daawita kushiyaaninne a asaa kushiyan haiqqidosona.

21

Daawiti Asaa Qoodissiis
(Sameela Maxaafaa Naa77anttuwaa 24:1-25)

1 Seexaanai Israa7eela bolli metuwaa ehaanau koyidi, Daawiti Israa7eela
asaa qoodanaadan denttettiis. 2 Daawiti Yoo7aabanne olanchchatu ha-
laqata hagaadan yaagiis; "Daanappe Berssaabeha gakkanaashin biite; biidi
Israa7eela asaa qoodite. Yaatidi asaa qoodai aappunakko tana erissite"
yaagiis.

3 SHin Yoo7aabi a, "GODAI ha de7iya ba asaa bolli xeetu kushiyaa gu-
jjo! Ta godau, kawuwau, eti ubbai ta godaa ashkkarata gidokkonaayye?
Ta godai hegaa malabaa oottanau aibissi koyii? Israa7eela kawotettaa
aibissi mooranchcha kessii?" yaagiis. 4 SHin kawuwaa qaalai Yoo7aaba
xooniis. Xoonin Yoo7aabi kiyidi, Israa7eela biittaa ubbaa yuuyiis; yu-
uyidi Yerusalaame simmiis. 5 Yoo7aabi qoodido asaa qoodaa Daawitayyo
immiis. Israa7eela biittan ubban bisuwan olettanau danddayiya issi mi-
iloonenne issi xeetu sha7u mino asati de7oosona. Qassi Yihudaa biittan
bisuwan olettanau danddayiya oiddu xeetanne laappun tammu sha7u mino
asati de7oosona. 6 Yoo7aabi kawuwaa azazuwaa shenetido gishshau, Lee-
watanne Biniyaama zareta qoodan gujjibeenna.

7 Xoossai ha yohuwan ufaittibeenna gishshau, Israa7eela qaxxayiis.
8 Yaatin Daawiti Xoossaa, "Taani ha oosuwan gita nagaraa oottaas. SHin
ha77i nena woossais; ta mooruwaa, ne ashkkaraa mooruwaa qucca. Taani
daro eeyyabaa hanaas" yaagiis.

9 Yaagin GODAI Daawitayyo hananabaa yootiya Gaada hagaadan yaagidi
haasayissiis; 10 "Ba; baada Daawita, 'GODAI nena, "Taani nena heez-
zubaappe dooruwaa bessais; taani ne bolli polanau taayyo etappe issuwaa
doora" yaagees' yaaga" yaagiis.

11-12 Yaagin Gaadi Daawitakko biidi a, "GODAI nena, 'Haageetuppe is-
suwaa doora: heezzu laitta koshaa doorai? Woikko ne morkketi nena yedet-
tishin, heezzu aginaa eta sinttaappe baqatanaagaa doorai? Woikko GODAA
bisoi ne biittaa heezzu gallassaa shocanaagaanne hegaarakka qassi Is-
raa7eela biittaa kantti kiyanaashin haiquwaa boshan shociya kiittanchchaa
i kiittiyoogaa doorai?' yaagees. Ane ha77i kuuyada, taani tana kiittidaa-
gaayyo zaariyoobaa oda" yaagiis.

13 Daawiti Gaada, "Taani keehippe un77ettaas. GODAA maarotai keehi
gita gidiyo gishshau, ane taani a kushiyan kunddana; taani asa kushiyan
kunddikke" yaagiis.

14 Hegaa gishshau, GODAI Israa7eela bolli boshaa yeddin, laappun
tammu sha7u Israa7eela asati haiqqidosona. 15 Hegaappe guyyiyan,
Xoossai Yerusalaame bashshanau kiitanchchaa kiittiis. SHin kiitanchchai
Yerusalaame bashshanau mati uttidaashin, GODAI be7idi azzaniis. Az-
zanidi bashshiya kiitanchchaa, "Agga! Hegee gidana!" yaagiis. He wode
GODAA kiitanchchai Yaabuusiyaa Ornna audiyaa matan eqqiis.

16 Kiitanchchai ba bisuwaa ba kushiyan oiqqidi, Yerusalaame bashshanau
sa7aappenne saluwaappe giddon eqqidaagaa Daawiti be7iis. Hegaappe
guyyiyan, Daawitinne cimati waaruwaa maayidi, bantta som77uwan gufan-
nidosona. 17 Daawiti Xoossaa, “Asai qoodettanaadan oottidai tana gidikki-
naayye? Naaqqidaageenne iitabaa oottidaagee tana. SHin ha dorssati, eti
ai oottidonaa? Abeet GODAU, ta Xoossau, hayyanaa ne kushee tananne ta
aawaa so asaa qaxxayo. Ne kushee ne asaa qaxxayoppo!” yaagiis.
18 Hegaappe guyyiyan, GODAA kiitanchchai Gaada hagaadan yaagidi
azaziis; “Daawiti pude Yaabuusiyaa Ornna audiyaa biidi, GODAAYYO
yarshshiyoosaa yan gimbbanaadan yoota” yaagiis. 19 GODAA sunttan Gaadi
yootidoogaadan Daawiti biis.
20 He wode Ornninne a oiddu attuma naati audiyan gisttiyaa qoxxoosona.
Qoxxiiddi guyye simmi xeellidi, kiitanchchaa be7idosona; be7in aara de7iya
naati qosettidosona. 21 Daawiti Ornnakko yiido wode, Ornni a be7idi,
audiyaappe gaxi kiyidi, ba som77uwaa sa7aa gattidi, Daawitayyo ziggiis.
22 Hegaappe guyyiyan, Daawiti Ornna, “Boshai asaa bollappe kichchana
mala, taani GODAAYYO yarshshuwaa yarshshiyoosaa keexxanau ne au-
diyaa taayyo baizzarkkii. Taani neeyyo kumetta waagaa qanxxana” yaagiis.
23 Yaagin Ornni Daawita, “Neeyyo ekka; ta godai kawoi bana ufais-
siyaabaa ootto. Be7a, xuuggiyo yarshshuwau booraa, eettanau kattaa
qoxxiyo miishshaanne kattaa yarshshuwau gisttiyaa taani immana. Taani
ha ubbaakka neeyyo immana” yaagiis.
24 SHin Kawoi Daawiti Ornna, “CHii, chii! Taani kumetta waagaa
qanxxada shammana. Aissi giikko, taani nebaa GODAAYYO ekkikke; qassi
taani miishshaa kessabeennabaa xuuggiyo yarshsho oottada yarshshikke”
yaagiis.
25 Hegaa gishshau, Daawiti he audiyaayyo usuppun xeetu worqqa sant-
timiyaa immiis. 26 Hegaappe guyyiyan, Daawiti he sohuwan GODAAYYO
yarshshuwaa yarshshiyoosaa keexxiis. Yaatidi xuuggiyo yarshshuwaanne
issippetettaa yarshshuwaa yarshshiis; yarshshidi GODAA woossin, GODAI
xuuggiyo yarshshuwaa bolli saluwaappe tamaa yeddidi, ayyo zaariis.
27 Hegaappe guyyiyan, GODAI kiitanchchaa azazin, kiitanchchai ba
bisuwaa shoohuwau zaariis. 28 Daawiti GODAI a woosau zaaridoogaa
be7idi, Yaabuusiyaa Ornna audiyan naa77anttuwaa yarshshiis. 29 Muusee
bazzon giigissido GODAA Dunkkaaneenne xuuggiyo yarshshuwaa
yarshshiyoosai he wode Gabaa7oonan goinniyo xoqqa sohuwan de7ees.
30 SHin Daawiti GODAA kiitanchchaa bisuwau yayyido gishshau, Xoossaa
oichchanau he sohuwaa baanau danddayibeenna.

22

1 Hegaa gishshau, Daawiti, “GODAA Beeta Maqidasee hagan de7ana;
Israa7eela asai xuuggiyo yarshshuwaa yarshshana sohoi hagaa gidana”
yaagiis.

Beeta Maqidasiyaa Keexxanau Giigissiyo Giigaa

2 Hegaa gishshau, Daawiti Israa7eela biittan de7iya hara biittaa asata
shiishshanaadan azaziis. Xoossaa Beeta Maqidasiyaa keexxanau shuchchaa
massiyaageeti shuchchaa massidi loittanau eta giddoppe sunttiis. 3 Daawiti
penggiyaa sanqqaa oottanau misimaariyaayyoonne maaxafiyau haniya
cora birataanne mazzananau danddayettenna, zawi bainna nahaasiyaa
birataa giigissiis. 4 Sidoona asatinne Xiiroosa asati Daawitayyo zigaa
ehiyo gishshau, Daawiti qoodai bainna zigaa giigissiis. 5 Daawiti, “Ta

na7ai Solomoni lammachchanne yelaga na7a. GODAAYYO keexettiya Beeta Maqidasee biitta ubban erettidanne bonchchettida, lo77o keetta gidanau bessees. Hegaa gishshau, au koshshiyaabaa taani giigissana" yaagiis. Daawiti haiqqanaappe kasetidi darobaa giigissi wottiis.

6 Hegaappe guyyiyan, Daawiti ba na7aa Solomona xeesidi, GODAAYYO Israa7eela Xoossaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanaadan azaziis. 7 Daawiti Solomona, "Ta na7au, taani GODAA ta Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanau ta wozanan qoppaas. 8 SHin GODAA qaalai tana, 'Neeni daro suuttaa gussadasa; qassi daro olaakka olettadasa. Neeni ha sa7aa bollan ta sinttan daro suuttaa gussido gishshau, ta sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxakka. 9 Be7a; neeyyo issi saro na7i yelettana. A yuushuwan de7iya morkketu ubbaara taani a saro oottana. A sunttai Solomona; taani i kawotido laittan Israa7eela asaayyo sarotettaanne woppaa immana. 10 I ta sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxana. I ta na7a gidana; taanikka ayyo aawa gidana. A kawotaa araataa Israa7eelan merinau mintta essana' yaagiis.

11 "Ha77ikka ta na7au, GODAI nenaara gido. GODAI kase nebaa haasayidoogaadan, GODAA ne Xoossaa Beeta Maqidasiyaa keexxanaagaa nena polisso. 12 GODAI nena Israa7eela asaa bolli kawo oottiyo wode, GODAA ne Xoossaa higgiyaa naaganaadan, GODAI neeyyo aadhdhida eratettaanne akeekaa immo. 13 GODAI Muuse baggaara Israa7eela azazido azazuwaanne wogaa naagiyaabaa gidikko, ubbai neeyyo hanana. Aikko baa minna! Yayyoppa woikko dagammoppa! 14 Taani daro tuggan GODAA Beeta Maqidasiyaa keexxanau heezzu sha7anne oiddu xeetu kilo giraame deexxiya worqqaanne hasttamanne oiddu sha7u kilo giraame deexxiya biraa shiishshaas; qassi zawi bainna nahaasiyaanne biratаа shiishshaas; qassikka mittaanne shuchchaa giigissaas. Gidikkokka, neeni hegaa bolli haraa gujjanau koshshees. 15 Ne matan daro oosanchchati de7oosona; shuchchaa qoo7iyaageetinne massiyaageeti, anaaxetinne ubba oosuwaa oottanau danddayiya eranchcha asati de7oosona. 16 Eti oottiyo worqqau, birau, nahaasiyaunne biratau zawi baawa. Ha77i neeni oosuwaa doomma. GODAI nenaara gido" yaagiis.

17 Daawiti Israa7eela kaalettiyaageeti ubbai ba na7aa Solomona maaddanaadan hagaadan yaagidi azaziis; 18 "GODAI intte Xoossai inttenaara de7enneeyye? I inttena ubbasaara shemppissibeennee? Ha biittan de7iyaageeta i ta kushiyan aatti immido gishshau, ha biittai GODAAYYONNE a asaayyo haarettiis. 19 Ha77ikka GODAA intte Xoossaa koyanau intte wozanaanne intte shemppuwaa immite. GODAA sunttau keexettida Beeta Maqidasiyaa giddon GODAA Maachchaa Taabootaanne Xoossaa geeshsha miishshata ehiidi wottanaadan, intte denddidi, GODAA Xoossaa Beeta Maqidasiyaa keexxite" yaagiis.

23

1 Daawiti ceeggido wode, ba na7aa Solomona Israa7eela bolli kawoyiis.

Leewatu Oosuwaa

2 Daawiti Israa7eela kaalettiyaageeta ubbata, qeesetanne Leewata issippe shiishshiis. 3 Hasttamu laittanne hegaappe bollaara de7iya Leewati qoodettidosona; qoodettidi eti muleera hasttamanne hosppun sha7u attumaasa gididosona. 4 Hageetu giddoppe GODAA Beeta Maqidasiyaayyo aawatiya laatamanne oiddu sha7ata kawoi wottiis. Qassi halaqatanne pirdda daannata usuppun sha7ata wottiis. 5 Penggiyaa naagiyaageeta oiddu sha7ata

wottiis. GODAA galatanau Daawiti medhdhido yetta miishshan GODAA galatiyaageeta oiddu sha7ata wottiis.
6 Daawiti Leewi yelido attuma naata Gershshoona, Qahaatanne Maraara eta yaran yaran heezzu citan shaakkiis.
7 Gershshooni yelido attuma naati La7idaananne SHim77a. 8 La7idaana attuma naati heezza; etikka Yihi7eela, Zetaamanne Yuu7eela. 9 SHim77a attuma naati heezzati SHalomoota, Hazii7eelanne Haaraana; hageeti La7idaana yaratuyyo halaqata. 10-11 SHim77a attuma naati oiddati, bantta yeletaa yeletaa maaran Yahaata, Ziina, Yi7uushanne Barii7a. Yi7uushassinne Barii7assi naati darenna; hegaa gishshau, eti issi yaradan qoodettidosona.
12 Qahaata naati oiddati Amiraama, Yixihaara, Kebroonanne Uzzi7eela. 13 Amiraama attuma naati Aaroonanne Muusa. Aarooninne a zerettai ubbaappe aaro geeshsha gidanaadan dummatidosona. Eti GODAA sinttan ixaanaa cuwayanau, GODAAYYO oottanaunne GODAA sunttan asaa anjjanau merinau dummatidosona. 14 Xoossa asa gidiya Muuse naati Leewa zaretuura gatto qoodettidosona. 15 Muuse naati Gershshoomanne El77eezara. 16 Gershshooma naatu giddoppe halaqai SHabu7eela. 17 El77eezara na7ai Rahaabiyaa. El77eezarayyo hara na7i baawa; shin Rahaabiyaa naati keehi cora.
18 Yixihaara naatu halaqai SHalomiita. 19 Kebroona na7ai bairai Yiriiya; naa77anttoi Amaariyaa; heezzanttoi Yahaazi7eela; oiddanttoi Yiqami7aama. 20 Uzzi7eela na7ai bairai Mikiyaasa; naa77anttoi Yishiyaa.
21 Maraara naati Maahilanne Musha. Maahila naati El77aazaranne Qiisha. 22 El77aazari macca naatuppe attin, attuma naata yelennan haiqqiis. Hegaa gishshau, eta ishantti Qiisha naati eta machchidosona. 23 Musha naati heezzati Maahila, Edeeranne Yiremoota.
24 Leewa yeletan bantta zariyaaninne keettan bantta sunttan mazggafettidaageeti hageeta; laatamu laittanne hegaappe bollaara de7iya Leewa zareti ubbai GODAA Beeta Maqidasiyan oottidosona. 25 Daawiti, “GODAI Israa7eela Xoossai ba asaa shemppissiis. GODAI Yerusalaamen merinau de7ana. 26 Hegaa gishshau, Dunkkaaniyaanne a giddon go7ettiyo miishshata hagaappe sinttanau Leewati tookkanau bessenna” yaagiis. 27 Daawiti wurssettan azazido azazuwaadankka laatamu laittanne hegaappe bollaara de7iya Leewati qoodettidosona. 28 Eti GODAA Beeta Maqidasiyan oottiya Aaroona zerettata maaddoosona. GODAA Beeta Maqidasiyan kareeranne soora oottoosona; geeshsha miishsha ubbaa tunennaadan naagoosona. 29 Qassi eti Xoossaa sinttan wottiyo oittaayyo, kattaa yarshshuwaayyo, shiishshiyo xiilliyaayyo, irshshoi gelibeenna oittaayyoonne zaitiyan munaqettiya xiilliyaayyo aawatoosona; eti makkiyoobaayyoonne likkiyoobau ubbau aawatoosona. 30-31 Qassi eti ubba gallassi maalladonne omarssi, GODAASSI xuuggiyo yarshshoi yarshshettiyo Sambbata gallassi, aginai xeeriyo wodenne higgiyan xaafettida hara baala gallassati gakkiyo wode, GODAA galatanaunne bonchchanau sunttettidosona. 32 Dunkkaaniyaanne GODAA Beeta Maqidasiyaa naaganaadaaninne Aaroona zerettata maaddanaadan aawatettai Leewatuyyo imettiis.

24

Qeesetu Oosuwaa

1 Aaroona zaretu citati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. Aaroona naati Nadaaba, Abiiha, El77aazaranne Itaamaara. 2 SHin Nadaabinne

Abiihu na7a yelennan bantta aawaappe kase haiqqidosona. Hegaa gishshau, El77aazarinne Itaamaari qeese gididosona. 3 Daawiti Aaroona zareta eta oosuwaadan oosuwaadan citan shaakkiis. El77aazara yaraappe Xaadooqinne Itaamaara yaraappe Abimeleki Daawita maaddidosona. 4 El77aazara yarati tammanne usuppun citan shaahettin, Itaamaara yarati qassi hosppun citan shaahettidosona. El77aazara yaratu halaqati Itaamaara yaratu halaqatuppe dari beettido gishshau, hegaadan haniis. 5 El77aazara yaratu giddooninne Itaamaara yaratu giddon Beeta Maqidasiyau halaqatinne Xoossaa oosuwau halaqati de7iyo gishshau, hageetinne hinkkootinne oosuwaa saaman shaakkidosona. 6 El77aazara yaratinne Itaamaara yarati bantta kayan kayan saamaa kessidosona. Kessin Leewa zare gidiya Nataani7eela na7ai xaafee SHamaa7ee eta mazggafiis. Kawoinne a halaqati, qeesiyaa Xaadooqinne Abiyaataara na7ai Abimeleki, qeesetu yaratu halaqatinne Leewatu yaratu halaqati ubbati ha yohuwau markka.

7 Ha asati saamaa kessin, koiro saamai Yihoyaariba gakkiis. Naa77anttoi Yadaaya gakkiis. 8 Heezzanttoi Hariima gakkiis. Oiddanttoi Sa7oorima gakkiis. 9 Ichchashanttoi Malkkiyaa gakkiis. Usuppunttoi Miyaamiina gakkiis. 10 Laappunttoi Haqqooxa gakkiis. Hosppunttoi Abiiya gakkiis. 11 Uddufunttoi Yaasa gakkiis. Tammanttoi SHakaaniyaa gakkiis. 12 Tammanne isiininttoi Eliyaashiba gakkiis. Tammanne naa77anttoi Yaaqiima gakkiis. 13 Tammanne heezzanttoi Huppa gakkiis. Tammanne oiddanttoi Yesheka7aaba gakkiis. 14 Tammanne ichchashanttoi Bilgga gakkiis. Tammanne usuppunttoi Imeera gakkiis. 15 Tammanne laappunttoi Heziira gakkiis. Tammanne hosppunttoi Happixeexa gakkiis. 16 Tammanne uddufunttoi Pataahiyaa gakkiis. Laatamanttoi Yihezqqeela gakkiis. 17 Laatamanne isiininttoi Yaakiina gakkiis. Laatamanne naa77anttoi Gamuula gakkiis. 18 Laatamanne heezzanttoi Dalaaya gakkiis. Laatamanne oiddanttoi Ma7aaziyaa gakkiis.

19 GODAI Israa7eela Xoossai eta maizza aawaa Aaroona baggaara azazidoogaadan, eti GODAA Beeta Maqidasiyaa gelidi, kayan kayan oottanau xaafettidosona.

Hara Leewatu Sunttaa

20 Leewa zaretu halaqati harati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta.

Yehidaayi SHabu7eela baggaara Amiraama zare.

21 Yishee Rahaabiyaa zare.

22 Yahaati SHalomiita baggaara Yixihaara zare.

23 Yiriiyi, Amaaree, Yahaazi7eelinne Yiqami7aami Kebroona zare; eti bantta yeletaa maaran xaafettidosona.

24 SHamiiri Mikiyaasa baggaara Uzzi7eela zare.

25 Zakkaariyaasi Mikiyaasa ishaa Yishiyaa baggaara Uzzi7eela zare.

26 Maahili, Mushinne Yaa7izee Maraara zareta. 27 Yaa7iziyaa naati heezzati SHohaama, Zakkuuranne Iibira. 28 Maahila naati naa77ati El77aazaranne Qiisha. El77aazarayyo attuma na7i baawa. 29 Qiishayyo Yiraahima7eela giyo issi attuma na7ai de7ees. 30 Mushayyo Maahila, Edeeranne Yiremoota geetettiya heezzu attuma naati de7oosona.

Hageeti Leewa zaretu halaqata.

31 Kase eta dabboti, Aaroona zare qeeseti oottidoogaadan, Leewa zaretu halaqatinne kaalotiya ishanttuppe issoi saamaa yeggees. Saamai kiyiyo

wode Kawoi Daawiti, Xaadooqi, Abimeleki, qeesetu halaqatinne Leewatu halaqati markka.

25

Beeta Maqidasiyan Yexxiyaageeta

1 Daawitinne ola gadaawati Asaafa naatuppe, Hemaana naatuppenne Yidutuuna naatuppe maazinqqiyan diittaaninne daalan hananabaa yootiyaageetu oosuwaa oottanaadan dummayidosona. Banttau imettida oosuwaa oottin, sunttai mazggafettido asati hageeta.

2 Asaafa naati Zakkuura, Yooseefa, Nataaniyaanne Asaari7eela. Asaafa naati kawoi azazin, hananabaa yootiya Asaafappe garssaara azazettoosona.

3 Yidutuuna naati Gadaaliyaa, Xara, Yishaa7iyaa, SHim77a, Hashaabiyaanne Matiitiyaa. Ha usuppunati maazinqqiyan hananabaa yootiiddi, GODAA galatiiddinne bonchchiiddi, bantta aawaa Yidutuunappe garssaara azazettidosona.

4 Hemaana naati Buqqiyaa, Mataaniyaa, Uzzi7eela, SHabu7eela, Yaarimoota, Hanaaniyaa, Hanaana, Eli7aata, Giddaltta, Romamtti7eezera, Yoshibaqaasha, Malloota, Hotiiranne Maahizi7aata. 5 Hageeti ubbai kawuwaayyo hananabaa yootiya Hemaana naata. Xoossai kase immana giidoogaadan, Hemaana xoqqu xoqqu oottana mala, ha tammanne oiddu attuma naatanne heezzu macca naata ayyo immiis. 6 Hageeti ubbai GODAA Beeta Maqidasiyan daalaa qaattanau, diittaanne maazinqqiyaa diixxiiddinne yexxiiddi goinnanau, bantta aawaappe garssaara de7oosona.

Asaafi, Yidutuuninne Hemaani kawuwaa azazuwan de7oosona. 7 Hageeti laatamanne oiddu asati daro erai de7iyo asata. Eta dabboti yettan loohidaageeta; eti muleera naa77u xeetanne hosppun tammanne hosppuna. 8 Eti bantta oosuwaa shaakki eranau gitai guuttai, asttamaaree tamaaree, ubbaikka lagge saamaa yeggidosona.

9 Yeggin koiro saamai Asaafa na7aa Yooseefa gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. Naa77antto saamai Gadaaliyaa gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 10 Heezzantto saamai Zakkuura gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 11 Oiddantto saamai Xara gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 12 Ichchashantto saamai Nataaniyaa gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 13 Usuppuntta saamai Buqqiyaa gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 14 Laappuntta saamai Asaari7eela gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 15 Hosppuntta saamai Yishaa7iyaa gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 16 Uddufuntta saamai Mataaniyaa gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 17 Tammantta saamai SHim77a gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 18 Tammanne isiinintta saamai Uzzi7eela gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 19 Tammanne naa77antta saamai Hashaabiyaa gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 20 Tammanne heezzantta saamai SHabu7eela gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 21 Tammanne oiddantta saamai Matiitiyaa gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 22 Tammanne ichchashantta saamai Yaarimoota gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 23 Tammanne usuppuntta saamai Hanaaniyaa gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 24 Tammanne laappuntta saamai Yoshibaqaasha gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a.

25 Tammanne hosppuntta saamai Hanaana gakkiis; i, a naatinne a dabboti
muleera tammanne naa77a. 26 Tammanne uddufuntta saamai Malloota
gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 27 Laatamantta
saamai Eli7aata gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a.
28 Laatamanne isiinintta saamai Hotiira gakkiis; i, a naatinne a dabboti
muleera tammanne naa77a. 29 Laatamanne naa77antta saamai Giddaltta
gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a. 30 Laatamanne
heezzantta saamai Maahizi7aata gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera
tammanne naa77a. 31 Laatamanne oiddantta saamai Romamtti7eezera
gakkiis; i, a naatinne a dabboti muleera tammanne naa77a.

26

Beeta Maqidasiyaa Penggiyaa Naagiyaageeta

1 Beeta Maqidasiyaa penggiyaa naagiyaageeti hagaappe kaallidi xaafetti-
daageeta.

Koiroi Qoraaha yaraappe Asaafa baggaara Qore na7aa Mashelemiyaa.
2 Mashelemee laappun attuma naata yeliis; eti bantta yeletaa
maaran Zakkaariyaasa, Yidi7eela, Zabaadiyaa, Yaatini7eela, 3 Elaama,
Yahohanaananne Eliyaho7enaaya.

4 Xoossai Obeedi-Eedoomakka anjjido gishshau, i hosppun attuma naata
yeliis. Eti bantta yeletaa maaran SHamaa7iyaa, Yihozabaada, Yo7aaha,
Sakaara, Nataani7eela, 5 Ami7eela, Yisaakooranne Pa7ulttaaya. 6 Qassi
Obeedi-Eedooma na7ai SHamaa7eekka usuppun attuma naata yeliis; eti
mino asa gidido gishshau, bantta aawaa keettan halaqa gididosona.
7 SHamaa7iyaa naati Ootina, Rafaa7eela, Yobeedanne Elzzabaada; eta is-
hantti Eelihunne Samaakee aadhdhida mino asata. 8 Hageeti ubbati Obeedi-
Eedooma zareta; eti, eta naatinne eta dabboti oosuwau mino. Obeedi-
Eedooma zareti muleera usuppun tammanne naa77a.

9 Mashelemiyaayyo mino naatinne mino dabboti de7oosona; eti muleera
tammanne hosppuna.

10 Maraara yaraappe Hoosayyookka naati de7oosona. SHiimiri baira
na7a gidenna; shin a aawai a halaqa oottiis. 11 A ishantti Hilqqiyaa,
Xabaaliyaanne Zakkaariyaasa. Hoosa naatinne a dabboti muleera tam-
manne heezza.

12 Beeta Maqidasiyaa penggiyaa naagiyaageeti bantta keettaa asaa ha-
laqatun, citan citan shaahettidosona. Hara Leewatudan etakka GODAA
Beeta Maqidasiyaa oosoi shaahuwan gakkiis. 13 Penggiyaa ubbaa naaganau
bantta keettan keettan guuttai gitai saamaa kessidosona. 14 Arshsho Peng-
giyaa giyo penggiyaa naagiyo saamai SHeleemiyaa gakkiis. Lo77o zoriya a
na7aa Zakkaariyaasa Huuphessa Penggiyaa giyo penggiyaa naagiyo saamai
gakkiis. 15 Obeedi-Eedooma Tohossa Penggiyaa giyo penggiyaa naagiyo
saamai gakkiis. A naata buquraa minjjiyo keettaa naagiyo saamai gakkiis.
16 Arggo Penggiyaanne bolla ogiyaa baggaara de7iya SHalekoota Penggiyaa
geetettiya penggeta naagiyo saamai SHufiimanne Hoosa gakkiis. Naagoi
kayan kayan gakkees.

17 Gallassan gallassan arshsho baggaara usuppun Leewati naagoosona.
Huuphessa baggaara oiddati naagoosona. Tohossa baggaara oiddati naa-
goosona. Qassi naa77ai naa77ai buquraa minjjiyo keettaa naagoosona.
18 Arggo baggaara dabaabau efiya ogiyaa oiddati naagoosona. Qassi
dabaabaa gidduwaa naa77ati naagoosona. 19 Simmi Qoraaha yaratussinne
Maraara yaratussi imettida pengge naago oosoi hagaa.

Beeta Maqidasiyaa Giddon Oottiyo Hara Oosota

20 Akiiya giyo Leewee Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya buquraanne
Xoossaayyo dummayi wottido imota naaganau sunttettiis. 21 Gershshoona
na7aa La7idaana yaraappe Yihi7eeli dumma dumma keettaa asau aawa-
tees. 22 Yihi7eela naati Zetaamanne a ishaa Yuu7eela; eti GODAA Beeta
Maqidasiyan de7iya buquraa naaganau sunttettidosona.
23 Amiraama yaratuyyo, Yixihaara yaratuyyo, Kebroona yaratuyyoonne
Uzzi7eela yaratuyyo oosoi shaahetti imettiis. 24 Muuse na7aa Ger-
shshooma yara gidiya SHabu7eeli Beeta Maqidasiyan de7iya buquraa
naagiyaageetu halaqatu bolli sunttettiis. 25 I Gershshooma ishaa El77eezara
baggaara SHalomiitayyo dabbotees. El77eezari Rahaabiyaa yeliis; Ra-
haabee Yishaa7iyaa yeliis; Yishaa7ee Yoraama yeliis; Yoraami Ziikira yeliis;
Ziikiri SHalomiita yeliis. 26 Kawoi Daawiti, aawatu keettaa asaa halaqati,
shaalaqati, mato halaqatinne ola gadaawati Xoossaayyo dummayi wottido
miishsha ubbaa bolli SHalomiitinne a dabboti sunttettidosona. 27 Ha mi-
ishshaa Beeta Maqidasiyaa bottokonanau dummayi wottida asati ha mi-
ishshaa kase olaappe omooddi wottidosona. 28 Qassi hananabaa yootiya
Sameeli, Qiisa na7ai Saa7ooli, Neera na7ai Abaneerinne Xaruuyi na7ai
Yoo7aabi kase dummayi wottido imota ubbaa SHalomiitinne a dabboti
naagoosona.

Hara Leewata Gakkida Oosuwaa

29 Yixihaara yaratuppe Kanaaneenne a naati Beeta Maqidasiyaappe ka-
reera de7iya oosuwan Israa7eela asaa aissanaunne daannatanau sunttetti-
dosona.
30 Kebroona yaratuppe Hashaabeenne a dabboti, issi sha7anne laappun
xeetu mino asati, GODAA ooso ubbaunne kawuwaa ooso ubbau Yord-
daanoosa SHaafaappe hefinttan arggo baggaara de7iya Israa7eela asaa bolli
sunttettidosona. 31 Kebroona yaratuppe halaqatiyaagee Yiriiya. Daawiti
kawotido oitamantto laittan koyin, eta asaa giddoppe mino asati Gala7aade
biittan Yaa7izeera giyo sohuwan beettidosona. 32 Aawatu keetta asau
halaqatiya Yiriiya dabboti minoti naa77u sha7anne laappun xeeta. Kawoi
Daawiti Xoossaa ooso ubbaunne kawuwaa ooso ubbau eta Roobeela zaretu
biittaa bolli, Gaada zaretu biittaa bollinne Minaase zaretuppe baggatu
biittaa bolli sunttiis.

27

Israa7eela Asaa Kaalettiyaageeta

1 Bantta citan citan kawotettaa aissida Israa7eela keettaa asatu halaqati,
shaalaqatinne mato halaqati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. Issi issi
citan laatamanne oiddu sha7u asati de7oosona. Issi issi citai laittaa giddon
issi issi aginau kayan kayan kawotettaa oosuwaa oottanau kiyees.
2 Koiro aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee Zabddi7eela na7aa
Yaashobi7aama; a citan laatamanne oiddu sha7u asai de7ees.
3 Yaashobi7aami Paareesa zeretta; i koiro aginau olanchchatu halaqatuyyo
gadaawa.
4 Naa77antto aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee Ahoohiyaa Dodaaya; a
citan laatamanne oiddu sha7u asai de7ees. Appe kaalliyaagee Miqiloota.
5 Heezzantto aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee qeesiyaa Yoodaahe na7aa
Banaaya; a citan laatamanne oiddu sha7u asai de7ees. 6 Banaayi hasttamu
erettida asatu giddon mino asa gididi, hasttamatuyyo halaqatiis. A sohuwan
a na7ai Amizabaadi halaqatiis.

7 Oiddantto aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee Yoo7aaba ishaa Asaaheela;
a citan laatamanne oiddu sha7u asai de7ees. A sohuwan a na7ai Zabaadee
halaqatiis.
8 Ichchashantto aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee Yixihaara yaraappe
SHamihuuta; a citan laatamanne oiddu sha7u asai de7ees.
9 Usuppuntta aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee Taqo7appe yiida Iqqee-
sha na7aa Ira; a citan laatamanne oiddu sha7u asai de7ees.
10 Laappuntta aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee Efireema zariyaappe
Piloonappe yiida Heleexa; a citan laatamanne oiddu sha7u asai de7ees.
11 Hosppuntta aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee Huushappe yiida Sib-
bakaaya; a citan laatamanne oiddu sha7u asai de7ees. Sibbakaayi Yihudaa
zarenne Zaraaha yara.
12 Uddufuntta aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee Biniyaama zare gidida
Anatootiyaa Abi7eezera; a citan laatamanne oiddu sha7u asai de7ees.
13 Tammantta aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee Naxoofappe yiida,
Zaraaha yara gidiya Maahiraaya; a citan laatamanne oiddu sha7u asai
de7ees.
14 Tammanne isiinintta aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee
Pir77aatoonappe yiida, Efireema zare gidiya Banaaya; a citan laatamanne
oiddu sha7u asai de7ees.
15 Tammanne naa77antto aginan kiyiya citaa kaalettiyaagee Naxoofappe
yiida, Otini7eela yara gidiya Helddaaya; a citan laatamanne oiddu sha7u
asai de7ees.

Israa7eela Zareta Aissiyaageeta

16 Israa7eela zareta aissanau sunttettidaageeti hagaappe kaallidi xaafetti-
daageeta.
Roobeela zariyaa aissiyaagee Ziikira na7aa El77eezara.
Simoona zariyaa aissiyaagee Maa7ika na7aa SHafaaxiyaa.
17 Leewa zariyaa aissiyaagee Qamu7eela na7aa Hashaabiyaa.
Aaroona zariyaa aissiyaagee Xaadooqa.
18 Yihudaa zariyaa aissiyaagee Daawita ishaa Eeliha.
Yisaakoora zariyaa aissiyaagee Mikaa7eela na7aa Omira.
19 Zaabiloona zariyaa aissiyaagee Obaadiyaa na7aa Yishimaa7iyaa.
Nifttaaleema zariyaa aissiyaagee Aziri7eela na7aa Yaarimoota.
20 Efireema zariyaa aissiyaagee Azaaziyaa na7aa Hoshee7a.
Yorddaanoosa SHaafaappe arggo baggan de7iya Minaase zaretuppe bag-
gaa aissiyaagee Padaaya na7aa Yuu7eela.
21 Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho bagga Gala7aaden de7iya Minaase
zaretuppe baggaa aissiyaagee Zakkaariyaasa na7aa Idda.
Biniyaama zariyaa aissiyaagee Abaneera na7aa Ya7isi7eela.
22 Daana zariyaa aissiyaagee Yirohaama na7aa Azaari7eela.
Hageeti Israa7eela zareta aissiyaageeta.
23 GODAI Israa7eela asaa saluwaa xoolinttiyaadan corayana giido
gishshau, Daawiti laatamu laittanne laatamu laittaappe garssaara
de7iyaageeta qoodan gelissibeenna. 24 Xaruuyi na7ai Yoo7aabi asaa qoodaa
doommiis; shin qoodi wurssibeenna. Asaa qoodido gaasuwan GODAI
Israa7eela asaa bolli hanqqettiis. Hegaa gishshau, eta qoodai Kawuwaa
Daawita taarikiyaa mazggafan xaafettibeenna.

Kawo Aquwaassi Aawatiyaageeta

25 Kawo buquraa minjjiyoosau aawatiyaagee Adii7eela na7aa
Azimaaweeta. Gaxariyan, katamatuuninne moottatun de7iya miishshaassi

aawatiyaagee Ooziyaana na7aa Yonaataana. 26 Biittaa goyiya goshshanchchatu bolli aawatiyaagee Kaluuba na7aa Eezira. 27 Woiniyaa turaa sohotuyyo aawatiyaagee Raamappe yiida SHim77a. Woiniyaa eessaa minjjiyoosau aawatiyaagee SHafaamappe yiida Zabdda.

28 Bargguwan de7iya wogaraayyoonne ettaayyo aawatiyaagee Gedeerappe yiida Ba7aalihanaana. Zaitiyaa minjjiyoosau aawatiyaagee Yo7aasha. 29 Saaroona Dembban heemettiya miizzaayyo aawatiyaagee Saarooniyaa SHiixiraaya. Wombban hemettiya miizzaayyo aawatiyaagee Adilaaya na7aa SHafaaxa. 30 Gaameelatuyyo aawatiyaagee Isimaa7eeliyaa Obiila. Haretuyyo aawatiyaagee Meronootiyaa Yehidaaya. 31 Dorssatuyyoonne deeshshatuyyo aawatiyaagee Aggaari zariyaappe Yaaziiza. Hageeti ubbai Daawita aquwaa bolli aawatidaageeta.

Daawita Zoriyaageeta

32 Daawita aawaa ishai Yonaataani xaafee, akeekanchcha asanne kawuwaa zoriya asa. Hakimoona na7ai Yihi7eeli kawuwaa naata tamaarissees. 33 Akixoofeeli qassi kawuwaa zoriyaagaa. Arkkiyaa Hushaayi kawoi siiqiyo asa. 34 Akixoofeeli haiqqin, a sohuwan Banaaya na7ai Yoodaaheenne Abiyaataari kawuwaa zoriyaageeta; Yoo7aabi kawuwaa ola gadaawaa.

28

Daawiti Beeta Maqidasiyaa Waati Keexxanaakko Odiis

1 Israa7eela halaqati ubbai Yerusalaamen shiiqanaadan Kawoi Daawiti azaziis; hegaa gishshau, zaretu halaqati, kawo oosanchchatu halaqati, shaalaqati, mato halaqati, kawuwaayyoonne kawuwaa naatuyyo de7iya aquwaayyoonne mehiyaayyo aawatiyaageeti, kawuwaa keettan oottiya halaqati, erettida mino asatinne gita asati ubbai Yerusalaamen shiiqidosona.

2 SHiiqin Kawoi Daawiti denddi eqqidi, hagaadan yaagiis; "Ta ishanttoo, ta asatoo, siyite! GODAA Maachchaa Taabootaa wottiyoonne nu Xoossaa tohoi shemppiyo Beeta Maqidasiyaa keexxanau ta wozanan qoppaas; keexxanau koshshiyaabatakka giigissaas. 3 SHin Xoossai tana, 'Neeni olanchchanne suuttaa gussida asa gidiyo gishshau, ta sunttaayyo keettaa keexxakka' yaagiis. 4 Taani Israa7eela bolli merinau kawotanaadan, GODAI Israa7eela Xoossai ta aawaa keettaa asaa ubbaappe tana dooriis. Kaalettanaadan koiro Yihudaa zariyaa dooriis; Yihudaa zariyaappe ta aawaa so asaa dooriis; ta aawaa naatu giddoppe tana dooridi, Israa7eela ubbaa bolli kawoyanau ufaittiis. 5 GODAI taayyo cora naata immiis; ta naatu ubbaappe GODAA kawotaa araatan uttidi, Israa7eela bolli kawotanaadan ta na7aa Solomona dooriis.

6 "GODAI tana, 'Ta Beeta Maqidasiyaanne ta dabaabaa keexxanaagee ne na7aa Solomona. Aissi giikko, i taayyo na7a gidanaadan taani a dooraas; taanikka ayyo aawa gidana. 7 I ha77i oottiyoogaadan sinttappekka ta azazuwaanne ta higgiyaa minnidi naagikko, taani a kawotettaa merinau minttana' yaagiis. 8 Hegaa gishshau, ha77ikka GODAA yaa7ai, Israa7eela asai ubbai be7ishiininne nu Xoossai siyishin, GODAA intte Xoossaa azazuwaa ubbaa intte minttidi naagana mala, taani intteyyo odais. Yaatikko, intte ha lo77o biittaa laattananne intte naatakka merinau laatissana.

9 "Solomonaa, ta na7au, ne aawaa Xoossaa era. Ne kumetta wozanaaninne ne eeno giya qofan ayyo ootta. Aissi giikko, GODAI wozanaa ubbaa qorees; qofan de7iya halchchuwaa ubbaakka erees. Neeni a koyikko, i neeyyo beettana; shin neeni a aggikko, i nena merinau aggi bayana. 10 Ha77ikka

Beeta Maqidasiyaa keexxanau GODAI nena dooridoogaa dogoppa. Minnada oosuwaa ootta" yaagiis.

11 Hegaappe guyyiyan, Daawiti ba na7aa Solomonayyo Beeta Maqidasiyaa keexxiyo halchchuwaa immiis; baranddaa halchchuwaa, buquraa minjjiyoosaa halchchuwaa, bolla kifiliyaanne giddo kifiliyaa halchchuwaanne nagarai atto geetettiyo sohuwaa qum77uwaa wottiyo kifiliyaa halchchuwaa immiis. 12 Qassikka Daawiti ayyo GODAA Beeta Maqidasiyaa dabaabaa keexxanau ba qofan de7iya halchchuwaa, a yuushuwan de7iya ubba kifiletu halchchuwaanne Xoossaa Beeta Maqidasiyaa buquraa minjjiyo sohotunne GODAASSI dummayi wottido imota minjjiyo sohotu halchchuwaa immiis.

13 Hegaadankka Daawiti qeesetunne Leewatu citati bantta oosuwaa oottana maaraa, GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaa oottana maaraanne Beeta Maqidasiyaa miishshata naagiyo maaraa yootiya halchchuwaa ayyo immiis.

14 Qassikka Daawiti hagaappe kaallidi xaafettida dumma dumma miishshata medhdhanau woisa keenaa deexxiya worqqaanne woisa keenaa deexxiya biraa koshshiyaakko xaafidi, Solomonayyo immiis. 15 Hegeetikka, worqqa xomppeta wottiyo ballaanne worqqa xomppeta, bira xomppeta wottiyo ballaanne bira xomppeta, 16 GODAA sinttan oittaa wottiyo worqqa xaraphpheezata, bira xaraphpheezata, 17 worqqa qapheta, worqqa kereta, worqqa wanccata, worqqa kuixaarota, bira kuixaarotanne 18 ixaanaa cuwayiyo geeshsha worqqa saaxiniyaa. GODAA Maachchaa Taabootaa bolli bantta qefiyaa miccidi kammiya, kiruubeta wottiyo worqqa gaariyaa giigissiyo halchchuwaakka ayyo immiis. 19 Daawiti, "GODAI ba kushiyaa ta bolli wottidi, ha xaafettida halchchuwaa ubbaa tana erissiis" yaagiis.

20 Hegaappe guyyiyan, Daawiti ba na7aa Solomona, "Aikko baa; minna! Oosuwaa ootta! GODAI Xoossai, ta Xoossai nenaara de7iyo gishshau, yayyoppa; dagammoppa! GODAA Beeta Maqidasiyaa oosoi polettana gakkanaashin, Xoossai nena yeggennanne aggenna. 21 Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya ooso ubbau qeesetinne Leewati sunttetti uttidosona. Kushe hiilla erai de7iyo asai ubbai nena ooso ubban maaddana. Halaqatinne asai ubbai neeyyo ubbabankka azazettana" yaagiis.

29

Beeta Maqidasiyaa Keexxanau Imettida Imota

1 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Daawiti shiiqida asau ubbau hagaadan yaagiis; "Xoossai dooridoi ta na7aa Solomona; i yelaganne oosuwaayyookka lammachcha. Ha keexettana keettai asa keetta gidennan GODAA Xoossaa Beeta Maqidasiyaa gidiyo gishshau, oosoi gita. 2 Taani taayyo de7iya wolqqaa keenaa ta Xoossaa Beeta Maqidasiyaayyo worqqan oosettanabau worqqaa, biran oosettanabau biraa, nahaasiyan oosettanabau nahaasiyaa, biratan oosettanabau birataanne mittan oosettanabau mittaa giigissa wottaas. Qassi maragidiyaa, ibinabaradiyaa, dumma dumma meraara de7iya alleeqo shuchchata, al77o shuchchatanne inqqota giigissa wottaas. 3 Ta Xoossaa Beeta Maqidasiyaa taani keehippe siiqiyo gishshau, taani ta Xoossaa Beeta Maqidasiyaayyo giigissidoogaappe haraa taayyo buzo de7iya worqqaappenne biraappe geeshsha Beeta Maqidasiyaayyo immaas. 4 Beeta Maqidasiyaa godaa maizzanau xeetu sha7u kilo giraame deexxiya geeshsha worqqaanne naa77u xeetanne oitamu sha7u kilo giraame deexxiya geeshsha biraa immaas. 5 Kushe hiillati oottana ooso ubbaassi, worqqan oosettanabau worqqaa, biran oosettanabau biraa, immaas.

Yaatin, intteppe hachchi ba sheniyan GODAAYYO kehidi immanai oonee?" yaagiis.

6 Yaagin Israa7eela keettaa asatu halaqati, zaretu halaqati, shaalaqati, mato halaqatinne kawo oosanchchatu halaqati bantta sheniyan banttau de7iyaabaa immidosona. 7 Eti Xoossaa Beeta Maqidasiyaa oosuwaayyo issi xeetanne laappun tammu sha7u kilo giraame deexxiya worqqaa, heezzu xeetanne oitamu sha7u kilo giraame deexxiya biraa, usuppun xeetanne laatamu sha7u kilo giraame deexxiya nahaasiyaa birataanne heezzu mi-iloonenne oiddu xeetu sha7u kilo giraame deexxiya birataa immidosona. 8 Al77o shuchchai de7iyo asai ubbai buquraa naagiya Leewaa Gershshoona yara gidiya Yihi7eela baggaara GODAA Beeta Maqidasiyaa buquraa minjjiyo keettau immiis. 9 Asai ba sheniyan ba kumetta wozanan GODAAYYO immido gishshau ufaittiis; Kawoi Daawitikka keehippe ufaittiis.

Daawiti GODAA Galatiis

10 Hegaa gishshau, Daawiti yaa7aa ubbaa sinttan hagaadan yaagidi, GODAA galatiis; "Abeet GODAU, nu aawaa Israa7eela Xoossau, neeni merinaappe merinau galatetta. 11 Abeet GODAU, saluwaaninne sa7an de7iya ubbabai nebaa! Gitatettai, wolqqai, bonchchoi, xoonoinne anggai nebaa! Abeet GODAU, maatai nebaa; neeni ubbaappe bollanne huuphe. 12 Duretainne bonchchoi neeppe yees; neeni ubbabaa haaraasa. Wolqqainne minotai ne kushiyaana; neeni asaa ubbaa gitayanaunne minttanau danddayaasa. 13 Ha77ikka nu Xoossau, nuuni nena galatoos; ne bonchcho sunttaakka sabboos.

14 "Nuuni hagaa keenabaa immanau taanne ta asainne oonee? Aissi giikko, ubbabai neeppe yees; nuuni ne kushiyaappe ekkidobaa neeyyo zaaretti immida. 15 Kase nu aawatu ubbaadan nuunikka ne sinttan betenne imatta. Ha sa7aa bollan nu de7o laittai kuwaadan aadhdhiyaagaa; nuuni haiqoppe attanau danddayokko. 16 Abeet GODAU, nu Xoossau, ne geeshsha sunttau nuuni Beeta Maqidasiyaa keexxanau shiishshido ubbai ne kushiyaappe yiidabaa; hagee ubbai nebaa.

17 "Ta Xoossau, neeni wozanaa paacciyoogaanne suuretettaa dosiyoogaa taani erais. Taani ta wozanaa suuretettan ta sheniyan hagaa ubbaa immaas. Ha sohuwan de7iya ne asaikka neeyyo ba sheniyan ufaissan immidoogaa taani be7aas. 18 Abeet GODAU, nu maizza aawatu Abrahaama, Yisaaqanne Israa7eela Xoossau, ne asaa wozanan ha gita siiquwaa merinau naaga; eta wozanaakka neekko shiishsha. 19 Ne wogaa, ne azazuwaanne ne higgiyaa naaganaadaaninne taani halchchada giigissa wottidoban Beeta Maqidasiyaa i keexxanaadan ta na7aa Solomonau kumetta wozanaa imma" yaagidi galatiis.

20 Hegaappe guyyiyan, Daawiti yaa7au ubbau, "GODAA intte Xoossaa galatite" yaagiis. Yaagin yaa7ai ubbai GODAA bantta aawatu Xoossaa galatidosona. Galatidi GODAAYYO gufannidi goinnidosonanne kawuwaayyookka lichchi giidi gufannidosona. 21 Wonttetta gallassi asai GODAAYYO yarshshuwaa yarshshiis. Qassi xuuggiyo yarshshuwaakka GODAAYYO yarshshiis; issi sha7u korimata, issi sha7u dorssa orggeta, issi sha7u dorssa marata, ushshaa yarshshuwaanne daro yarshshota yarshshiis. 22 Asai he gallassi GODAA sinttan keehippe ufaittiiddi, miisinne uyiis. Yaatidi asai Kawuwaa Daawita na7aa Solomona naa77anttuwaa zaitiyaa tiyidi, a kawotettan minttiis. Xaadooqakka qeese gidanaadan GODAA sinttan tiyiis.

23 Hegaappe guyyiyan, Solomoni ba aawaa Daawita sohuwan GODAA kawotaa araatan uttiis. Au ubbabai haniis; Israa7eela ubbaikka ayyo

azazettiis. 24 Halaqati ubbai, mino asatinne Kawuwaa Daawita naati
Kawuwaa Solomonau azazettanau qaalaa gelidosona. 25 GODAI Solomona
Israa7eela asaa ubbaa sinttan xoqqu xoqqu oottiis; appe kase Israa7eela
kawotuyyo imettibeenna bonchchuwaa Solomonayyo immiis.

Daawita Haiquwaa

26 Isseya na7ai Daawiti Israa7eela ubbaa bolli kawotiis. 27 Daawiti Is-
raa7eela bolli oitamu laitta kawotiis; Kebroonan i laappun laitta kawotiis;
Yerusalaamen hasttamanne heezzu laitta kawotiis. 28 Daawiti daro lait-
taa de7idi, duretidi, bonchchettidi, lo77o cimidi haiqqiis. A sohuwan
a na7ai Solomoni kawotiis. 29 Daawiti koiroppe doommidi wurssettaa
gakkanaashin oottidobai, Hananabaa Yootiya Sameela Taarikiyaa Max-
aafan, Hananabaa Yootiya Naataana Taarikiyaa Maxaafaaninne Hanan-
abaa Yootiya Gaada Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 30 I waati haari-
daakkonne i waanida wolqqaama asakko, i hanidobai, Israa7eela asainne
heeran de7iya kawotettati ubbai hanidobai he maxaafatun xaafetti uttiis.

Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hanidabaa Odiya Maxaafaa Naa77antto shaahoi Hanidabaa Odiya Maxaafaa Koiro shaahoi eqqidosaappe doommees. Hegeekka Kawuwaa Salomona haaruwaappe doommidi, i haiqqana gakkanaashin de7iya wodiyaa kantti kiyees. Huuphessa baggan de7iya zareti ba aawaa Salomona sohuwan kawotida Yihudaa Kawuwaa Roobaama bolli makkalido hanotaa odi simmidi, Yerusalaamee laalettido wodiyaa, Kiristtoosa yeletaappe kase 586 laittaa gakkanaashin de7iya tohossa bagga Yihudaa taarikiyaa shiishshidi odees.

Kawoi Solomoni Aadhdhida Eraa Ekkanau Woossiis
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 3:1-15)

1 Daawita na7ai Kawoi Solomoni ba kawotettaa minttiis. GODAI a Xoossai
aara gididi, a keehippe gitayiis.
2 Solomoni Israa7eela ubbaa, shaalaqata, mato halaqata, daannata,
Israa7eela asaa kaalettiya ubbatanne keettaa asatu halaqata xeesidi
shiishshiis. 3 Hegaappe guyyiyan, Solomoninne shiiqida asai ubbai
Gabaa7oonan de7iya goinniyo xoqqa sohuwaa biidosona; aissi giikko,
GODAA ashkkarai Muusee bazzon medhdho Xoossaa Dunkkaanee yan
de7ees. 4 Kase Daawiti Xoossaa Taabootaayyo Yerusalaamen dunkkaaniyaa
tolidi, Xoossaa Taabootaa Qiriyaati-Yi7aariima katamaappe he giigissi
wottido sohuwau ehi wottiis. 5 Huura na7aa Uura na7ai Baxaali7eeli
nahaasiyaa birataappe oottido yarshshiyoosai Gabaa7oonan GODAA
Dunkkaaniyaa sinttan de7ees. Solomoninne he shiiqida asai GODAAYYO
hegan goinnidosona. 6 Solomoni Xoossaa Dunkkaaniyaa sinttan de7iya
nahaasiyaappe oosettida yarshshiyoosaakko, GODAA sintti biidi, issi sha7u
xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiis.
7 He gallassa qammi Xoossai Solomonassi qonccidi, “Taani neeyyo ai
immanau koyai?” yaagiis.
8 Yaagin Solomoni Xoossaa, “Neeni ta aawaa Daawita aggenna gita si-
iquwan siiqadasa; yaatada tana a sohuwan kawoyadasa. 9 Ha77ikka abeet
GODAU, Xoossau, neeni ta aawaa Daawitayyo kase giido qaalai poletto.
Neeni tana sa7an de7iya baanaadan corattida asaa bolli kawoyido gishshau,
10 taani ha asaa kaalettanau neeni taayyo aadhdhida eratettaanne akeekaa
imma. Hegee xayikko, ha ne gita asaa ooni aissanau danddayii?” yaagiis.
11 Yaagin Xoossai Solomona hagaadan yaagiis; “Neeni dure gidanau,
woikko aquwaa demmanau, woikko bonchchettanau, woikko ne morkketi
haiqqanau, woikko neeyyo baree aduqqanau oichchennan aggada, taani
nena kawoyido ta asaa aissiyo aadhdhida eratettaanne akeekaa oichchido
gishshau, 12 taani neeyyo aadhdhida eratettaanne akeekaa immana. Qassi
neeppe kase de7ida kawotuyyo woikko neeppe guyyiyan yaana kawotuyy-
ookka bainna duretaa, aquwaanne bonchchuwaa taani neeyyo immana”
yaagiis.
13 Hegaappe guyyiyan, Solomoni Xoossaa Dunkkaanee Gabaa7oonan
de7iyo, goinniyo xoqqa sohuwaappe simmidi, Yerusalaame biis; biidi Is-
raa7eela bolli kawotiis.

Kawuwaa Solomona Minotettaanne Duretettaa
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 10:26-29)

14 Solomoni paraa gaaretanne parata shiishshiis. Ayyo issi sha7anne
oiddu xeetu paraa gaaretinne tammanne naa77u sha7u parati de7oosona. I
eta paraa gaaretu katamatuuninne banaara Yerusalaamen wottiis. 15 Kawoi
worqqinne biri Yerusalaamen shuchchaadan korettanaadan, zigikka
bargguwan dicciya ettaadan corattanaadan oottiis. 16 Solomona parati
Gibxxeppenne Qaawe giyo biittaappe yiidosona. Kawuwaa zal77anchchati
eta Qaaweppe miishshan shammidi ehoosona. 17 Eti issi issi paraa gaariyaa
usuppun xeetu xaqara biran, issi issi paraa issi xeetanne ishatamu xaqara
biran Gibxxeppe shammidi ehoosona; ehiidi Hiitetu kawotu ubbatussinne
Sooriyaa kawotussi baizzoosona.

2

Solomoni Beeta Maqidasiyaa Keexxanau Giigissiis
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 5:1-18)

1 Solomoni GODAA sunttaayyo Beeta Maqidasiyaanne baayyo kawo keet-
taa keexxanau halchchiis. 2 Hegaa gishshau, Solomoni tookkiyoobaa toos-
sanau laappun tammu sha7u asatanne gezziyan shuchchaa qoo7anau hosp-
pun tammu sha7u asata dooriis; qassi eta wochchiya heezzu sha7anne
usuppun xeetu asata eta bolli sunttiis.

3 Hegaappe guyyiyan, Solomoni Xiiroosa Kawuwaa Kiiraamayyo kiitaa
kiittidi, "Ta aawai Daawiti baayyo kawo keettaa keexxanau neeni zigaa
yeddidoogaadan, taayyookka yedda. 4 Ha77i taani GODAA ta Xoossaa
sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanau hanais. Taani sawuwaa tonggu
giya ixaanaa cuwayanau, ubba wode GODAA sinttan oittaa wottanaunne
ubbato maalladonne omarssi, Sambbata gallassatun, aginai xeeriyo wode-
tuuninne GODAA nu Xoossaa baalaa gallassatun xuuggiyo yarshshuwaa
yarshshanau, he Beeta Maqidasiyaa dummayana. Israa7eela asai merinau
oottanaadan azazettido oosoti hageeta.

5 "Nu Xoossai hara xoossatu ubbaappe gita gidiyo gishshau, taani ke-
exxanau haniyo Beeta Maqidasee gita. 6 SHin ayyo Beeta Maqidasiyaa
keexxanau danddayiyai oonee? Aissi giikko, saluwaappe xoqqa saloikka
ayyo gidanau danddayenna! Yaatin, taani a sinttan ixaanaa cuwayanaappe
attin, taani ayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanau oonee?

7 "Ha77ikka alleeqota kessiyo oosuwaa, worqqaa, biraa, nahaasiyaanne
birataa seerissi tigiyo oosuwaanne zo7o maayuwaa, ochchaa teera mi-
latiya maayuwaanne salo milatiya maayuwaa giigissiyo oosuwaa eratettai
de7iyo asa taayyo yedda. Ta aawai Daawiti Yihudaaninne Yerusalaamen
de7iya kushe hiillaa eriyaageeta doori wottiis; i etaara issippe oottana.
8 Liibaanoosan de7iya ne asati mittaa waati qanxxiyaakko eriyoogaa taani
erais. Hegaa gishshau, neeni taayyo Liibaanoosappe zigaa, xiiddaanne
sanddalliyaa yedda. Ta asati ne asatuura gididi, 9 taayyo daro mittaa giigis-
sana. Aissi giikko, taani keexxiyo Beeta Maqidasee gitanne maalaalissiyaa-
gaa. 10 Mittaa qanxxiya ne ashkkaratuyyo taani laatamu sha7u konttaale
gisttiyaanne laatamu sha7u konttaale banggaa, qassi oiddu xeetu sha7u
litiro woine eessaanne oiddu xeetu sha7u litiro wogaraa zaitiyaa immana"
yaagiis.

11 Yaagin Xiiroosa Kawoi Kiiraami Solomonayyo dabddaabbiyaa kiit-
tidi, "GODAI ba asaa siiqiyo gishshau, i nena eta bolli kawoyiis" yaagiis.
12 Kiiraami qassikka, "GODAAYYO Beeta Maqidasiyaanne baayyo kawo
keettaa keexxanaadan aadhdhida eranchcha, akeekanchchanne cincca
na7aa Kawuwaa Daawitayyo immida, saluwaa sa7aa medhdhida GODAI,
Israa7eela Xoossai galatetto.

13 “Ha77ikka taani neeyyo Huraama giyo hiillanchchanne akeekanchcha
bitaniyaa yeddaas. 14 A aayyiyaa Daana zare; qassi a aawai Xiiroosa biittaa
asa. I worqqaa, biraa, nahaasiyaa, birataa, shuchchaanne mittaa oottiya
asa; qassi ochchaa teeraa milatiya maayuwaa, salo milatiya maayuwaa,
zo7o maayuwaanne liinuwaa giyo maayuwaa giigissiyo oosuwaa erees.
Qassikka i dumma dumma alleeqota kessidi, odidoogaadan ubbabaa oot-
tanau danddayees. Hegaa gishshau, kushe hiillan loohida ne asatuuranne
kase ne aawaassi, Daawitassi oottida asatuura a ootissa.
15 “Ha77ikka neeni ta godai immana giido gisttiyaanne banggaa, za-
itiyaanne woiniyaa eessaa ta ashkkaratuyyo yedda. 16 Neeni Liibaanoos-
appe koyido mittaa keenaa nuuni qanxxana; qanxxidi qashissidi, abbaa
bollaara toohettidi, neekko Yoophphe baanaadan oottana. Yaatobare neeni
yaappe Yerusalaame gakkanau efiissana” yaagiis.

Solomoni Beeta Maqidasiyaa Keexxiis (Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 6:1-38)

17 A aawai Daawiti kase qoodidoogaadan, Solomoni Israa7eela biittan
de7iya kare biitta asaa ubbaa qoodiis; qoodin eti xeetanne ishatamanne
heezzu sha7anne usuppun xeeta gididosona. 18 Solomoni he asaappe
laappun tammu sha7aa tookkiyoobaa toossanau, hosppun tammu sha7aa
gezziyan shuchchaa qoo7anau dooriis; qassi eta wochchanau heezzu
sha7anne usuppun xeetu asata sunttiis.

3

1 Solomona aawai Daawiti GODAA Beeta Maqidasee keexettana sohuwaa
Mooriyaa giyo deriyan Yerusalaamen giigissi wottiis. He sohoi GODAI
Daawitayyo qonccido, Yaabuusiyaa Ornna audiyaa. 2 Solomoni ba kawotido
oiddantto laittan, naa77antto aginan Beeta Maqidasiyaa keexxanau doom-
miis.
3 Solomoni Xoossaa Beeta Maqidasiyaa keexxanau baasido baasuwaa
zananai usuppun tammu wara; gomppai laatamu wara. 4 Beeta Maqi-
dasiyaa geliyoosan de7iya baranddaa gomppai Beeta Maqidasiyaa gomp-
paakka keena laatamu wara; geesai laatamu wara.[1] A gidduwaa geeshsha
worqqan sheeshshiis. 5 Wuige godaa xiiddaa xallaa licidi kammiis; kammidi
muruta worqqan sheeshshiis; yaatidi zambbaa misiliyaaninne sanssalatan
alleeqissiis. 6 Beeta Maqidasiyaakka al77o shuchchan alleeqissiis; i allee-
qissido worqqai Pariwaima biittaappe yiida worqqaa. 7 Godata, zabaayeta,
qosilettatanne penggeta worqqan sheeshshiis; qassi godaa bolli kiruubetu
misiliyaa massiis.
8 Solomoni Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa keexxiis. He so-
huwaa zananai Beeta Maqidasiyaa gomppaadan laatamu wara; gomppai
laatamu wara. He sohuwaa godaa laatamu sha7u kilo giraame muruta
worqqan sheeshshiis. 9 Eti go7ettido misimaaree ichchashu xeetanne laap-
pun tammu giraame worqqaappe merettiis. Pooqiyan de7iya kifiletakka
worqqan sheeshshiis.
10 Solomoni Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwan naa77u kiruubetu
misileta massi giigissidi, worqqan sheeshshiis. 11 He kiruubetu qefee
micettidi, laatamu wara; koiro kiruubiyau koiro qefee ichchashu wara gi-
didi, Beeta Maqidasiyaa godaa bochchees; naa77antto qefeekka ichchashu
wara gididi, hara kiruubiyaa qefiyaa bochchees. 12 Naa77antto kiruubiyau

1 **3:4** Laatamu wara: Ibraawettoi issi xeetanne laatamu wara gees.

koiro qefee ichchashu wara gididi, Beeta Maqidasiyaa godaa bochchees; naa77antto qefeekka ichchashu wara gididi, koiro kiruubiyaa qefiyaa bochchees. 13 Ha naa77u kiruubetu qefee micettidi, laatamu wara gidiis; eti bantta som77uwaa Geeshsha Sohuwaakko zaaridi, bantta tohuwan eqqidosona.

14 Solomoni salo milatiya maayuwaappe, ochchaa teeraa milatiya maayuwaappe, zo7o maayuwaappenne liinuwaa qacinaappe dadettida maayuwaappe magalashuwaa oottidi, a bolli kiruubetu misileta medhdhiis.

Naa77u Nahaasiyaa Tuussata
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 7:15-22)

15 Solomoni Beeta Maqidasiyaa sinttan issuwaa issuwaa geesai hasttamanne ichchashu wara aduqqiyo naa77u tuussata merissidi, eta huuphiyan ichchashu wara gumbbuwaa wottiis. 16 Qassi sanssalataa gitedan merissidi, tuussatu huuphiyan wottiis; yaatidi roomaane giyo teeraa misileta xeetata merissidi, sanssalataa bolli wottiis. 17 Tuussatuppe issuwaa Beeta Maqidasiyaa sinttan ushachcha baggaara, naa77anttuwaa qassi haddirssa baggaara essiis. Essidi ushachcha baggaara de7iya tuussaa Yaakiina sunttiis; haddirssa baggaara de7iya tuussaa Boo7eeza sunttiis.

4

Beeta Maqidasiyaa Miishshata
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 7:23-51)

1 Hegaappe guyyiyan, Solomoni zananai laatamu wara, gomppai laatamu wara, geesai tammu wara gidiyo yarshshiyoosaa nahaasiyaa birataappe ootissiis.

2 Qassi nahaasiyaa birataa seerissidi, doonai ya gaxaappe ha gaxaa gakkanaashin tammu wara, geesai ichchashu waranne yuushoi hasttamu wara gidiyo Abba giyo sainiyaa merissiis. 3 Abba Sainiyaa doonan kare baggaara ziqqi giidi, aara oiqettidi merettida misileti de7oosona; he misileti naa77u maaran de7iya booratu misileta.

4 He Abba Sainee nahaasiyaa birataappe merettida tammanne naa77u booratu misiletu zokkuwan uttiis. Booratuppe heezzati huuphessa baggi, heezzati arggo baggi, heezzati tohossa baggi, heezzati qassi arshsho baggi simmidi xeelliyaabaa milatoosona. Abba Sainee eta bolli uttiis; etayyo guyye baggai giddokko simmi uttiis. 5 Abba Sainee issi takkaaro keena ordde; a doonai wanccaa doonaa mala; qassi ciishshai ciiyyidaagaakka milatees. He Abba Sainee usuppun tammu sha7u litiro gidiya haattaa oiqqiyaagaa.

6 Solomoni qassikka meecettiyo tammu kereta merissiis; merissidi ichchashata tohossa baggaara, qassi ichchashata huuphessa baggaara wottiis. Etan xuuggiyo yarshshuwaa ashoi meecettees; shin Abba Sainiyaa haattan qeeseti meecettoosona.

7 Hegaappe guyyiyan, Solomoni etau imettida halchchuwaadan xomppiyaa wottiyo ballata tammata worqqaappe ootissidi, ichchashata ushachcha baggaara, ichchashata haddirssa baggaara Beeta Maqidasiyaa giddon wottiis. 8 Qassikka i tammu xaraphpheezata oottidi, ichchashata ushachcha baggaara, ichchashata haddirssa baggaara Beeta Maqidasiyaa giddon wottiis. Qassi xeetu kuixaarotakka worqqaappe merissiis.

9 Solomoni qeesetuyyo giddo dabaabaanne kare bagga gita dabaabaa giigissiis; dabaabaayyo penggeta giigissidi, penggeta nahaasiyaa biratan

sheeshshiis. 10 Abba Sainiyaa Beeta Maqidasiyaappe tohossa arshsho baggi
wottiis.
11 Huraami kereta, akaafatanne kuixaarota medhdhiis; yaatidi Huraami
Kawuwaa Solomonassi Xoossaa Beeta Maqidasiyan oosuwaa oottidi poliis.
12 I oottido oosotikka naa77u tuussata, tuussatu huuphiyan wottiyo saine
mala naa77u gumbbota, tuussatu bollai de7iya naa77u gumbbota alleeqis-
siyo naa77u gite mala sanssalatata, 13 issi issi gumbbuwaa bolli naa77u
maaran nahaasiyaappe merettida issi issi xeetu roomaane teeraa misileta,
muleera oiddu xeetu roomaane teera misileta, 14 tammu gaareta, gaaretu
bollan wodhdhiya, meecettiyo tammu kereta, 15 Abba Sainiyaanne appe
garssan de7iya tammanne naa77u booratu misileta, 16 kereta, akaafata,
qaphetanne hara miishshata ubbaa.
Huraami Kawuwaa Solomonayyo GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaassi
medhdhido ha miishshata ubbaa qucettida nahaasiyaappe medhdhiis.
17 Kawoi Solomoni Sukkotappenne Xareedappe gidduwan, Yorddaanoosa
dembban de7iya nahaasiyaa birataa seerissiyo sohuwan hageeta ubbaa
ootissiis. 18 Nahaasiyaa birataappe merettida ha miishshai ubbai keehi daro
gidido gishshau, woisaa deexxiyaabaakko, likkee erettibeenna.
19 Qassikka Solomoni Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya miishshata
worqqaappe ubbaa merissiis. Hegeetinne worqqaappe oottido
yarshshiyoosaa, GODAA sinttan wottiyo oittai uttiyo xaraphpheezaa,
20 etau wottido wogaadan Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa sinttan
poo7anaadan xomppiyaa wottiyo worqqa ballata, eta worqqa xomppeta,
21 geeshsha worqqaappe oottido ciishshaa misileta, xomppetanne qapheta,
22 xomppiyaa toissiyoobata, kuixaarota, ixaanaa cuwayiyoobatanne
tamaa ekkiyo miishshata. Ha miishshati ubbai geeshsha worqqaappe
oosettidosona. Beeta Maqidasiyaayyo kare bagga penggetanne Ubbaappe
Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa geliyo penggeta worqqan sheeshshiis.

5

1 Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaa ubbaa polidoogaappe
guyyiyan, a aawai Daawiti GODAAYYO dummayi wottido biraa,
worqqaanne hara miishshata ubbaa ehiidi, Xoossaa Beeta Maqidasiyaa
buquraa minjjiyoosan wottiis.

GODAA Taabootai Beeta Maqidasiyaa Geliis
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 8:1-9)

2 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Solomoni GODAA Maachchaa Taabootaa
Daawita Katamaappe, Xiyooneppe ehanaadan Israa7eela cimata, zaretu
ubbaa halaqatanne Israa7eela keettaa asata kaalettiyaageeta Yerusalaame
katamaa shiishshiis. 3 Israa7eela asai ubbai laappuntta aginan, Daase
Baalai bonchchettiyo wode, kawuwaakko shiiqiis. 4 Israa7eela cimati ub-
bai gakkin, Leewati Taabootaa denttidosona. 5 Leewatinne qeeseti Taa-
bootaa, Xoossaa Dunkkaaniyaanne Dunkkaaniyaa giddon de7iya geeshsha
miishshata ubbaa tookkidi ehiidosona. 6 Kawoi Solomoninne aara issippe
de7iya Israa7eela yaa7ai kumettai Taabootaa sinttan shiiqidi, qoodanau
danddayettenna, cora dorssaanne mehiyaa yarshshidosona.
7 Hegaappe guyyiyan, qeeseti GODAA Maachchaa Taabootaa Beeta Maqi-
dasiyaayyo giddo geeshsha qol77uwaa, Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha
Sohuwaa giyo sohuwaa ehiidi, kiruubetu misiletu qefetuppe garssa bag-
gaara wottidosona. 8 Micetti uttida kiruubetu qefeti Taabootaanne Taa-
bootaa tookkiyo kasota kammidosona. 9 Kasoti keehippe adussa gidiyo

gishshau, eta xeerai Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa sinttan de7iya Geeshsha Sohuwan beettanau danddayees; shin Geeshsha Sohuwaappe kareera beettenna. Eti hachchi gakkanaashin, he sohuwan de7oosona. 10 Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyido wode, GODAI etaara maachchaa maacettido Siinaa Deriyan Muusee wottido naa77u masettida shuchchatuppe attin, Taabootaa giddon harabi aibinne baawa.

GODAA Bonchchuwaa

11-14 He sohuwan de7iya qeeseti ubbati bantta oottiyo sohuwan sohuwan shaahettennan, issippe banttana GODAASSI dummayi wottidosona. Mazamuriyaa yexxiya Leewati ubbati, Asaafi, Hemaaninne Yidutuuni, eta naatinne eta dabbotí liinuwaa giyo maayuwaa maayidosona. He maayuwaa maayidi, daalata, diittatanne maazinqqeta oiqqidi, yarshshiyoosaappe arshsho baggaara eqqidosona; xeetanne laatamu qeeseti xurumbbata punnanau etaara issippe eqqidosona. Eti ubbai xurumbbata punniiddi, daalata qaattiiddi, diittata diixxiiddinne hara kaa7iyo miishshatun kaa7iiddi,
"GODAI keha!
Aggenna a siiqoi merinaagaa"
yaagidi GODAA sabbidosona.

Qeeseti Beeta Maqidasiyaappe kiyiyo wode, shaarai GODAA Beeta Maqidasiyaa kumiis; he shaaraa gaasuwan qeeseti bantta oosuwaa oottanau danddayibookkona; aissi giikko, GODAA bonchchoi Xoossaa Beeta Maqidasiyaa kumi uttiis.

6

Solomoni Asaassi Haasayido Haasayaa
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 8:12-21)

1 Hegaappe guyyiyan, Solomoni hagaadan yaagiis; "Abeet GODAU, neeni, 'Taani xuma shaaran de7ana' yaaga wottadasa. 2 SHin taani neeyyo lo77o Beeta Maqidasiyaa, neeni an merinau de7ana sohuwaa keexxaas" yaagiis.

3 Israa7eela yaa7ai kumettai eqqidaashin, kawoi etakko simmidi, eta hagaadan yaagidi anjjiis; 4 "GODAI Israa7eela Xoossai galatetto! Ta aawaa Daawitassi ba doonan odido ufaissaa ba kushiyan poliis. He i odido ufaissai, 5 'Taani ta asaa Israa7eela Gibxxeppe kessada ehiido gallassaappe doommin, ta sunttai an xeesettana mala, Beeta Maqidase keexxanau Israa7eela zaretu giddon ai katamanne doorabeikke; woikko i ta asaa Israa7eela kaalettana mala, oonanne doorabeikke. 6 SHin ha77i ta sunttai Yerusalaamen xeesettana mala, taani Yerusalaame dooraas; qassi ta asaa Israa7eela kaalettana mala, Daawita dooraas' yaagiis.

7 "Ta aawai Daawiti GODAA Israa7eela Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidase keexxanau ba wozanan qoppiis. 8 SHin GODAI ta aawaa Daawita, 'Neeni ta sunttaayyo Beeta Maqidase keexxanau ne wozanan qoppido gishshau, lo77obaa oottadasa. 9 Gidikkonne, Beeta Maqidase keexxanaagee nena gidakka; ta sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanaagee ne gulbbataappe yelettana ne na7aa' yaagiis.

10 "Ha77ikka GODAI ba giido ufaissaa qaalaa poliis. GODAI kase immido ufaissaadankka, taani ta aawaa Daawita sohuwan kawotaasinne ha77i Israa7eela kawotaa araatan uttaas. Qassi GODAA Israa7eela Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxaas. 11 GODAI Israa7eela asaara maacettido maachchai xaafettido masettida shuchchati de7iyo Taabootaakka a giddon wottaas" yaagiis.

Solomona Woosaa
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 8:22-53)

12-13 Solomoni zananai ichchashu wara, gomppai ichchashu waranne
qassi geesai heezzu wara gidido madirakiyaa nahaasiyaa birataappe gi-
igissidi, dabaabaa giddon essi wottiis. Hegaappe guyyiyan, Solomoni GO-
DAAYYO yarshshiyoosaa sinttan, Israa7eela yaa7ai kumettai de7iyoosan
eqqidi, ba kushiyaa saluwaa zaaridi micciis; miccidi Israa7eela yaa7aa
kumettaa sinttan gulbbatiis. 14 Gulbbatidi hagaadan yaagidi woossiis;
"Abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, saluwan woikko sa7an ne mala xoossi
baawa. Neeni ne maachchaa naagaasa; bantta kumetta wozanaappe
ne sinttan hemettida ne ashkkarata aggenna siiquwan siiqaasa. 15 Ne
ashkkaraayyo, ta aawaa Daawitayyo neeni oottana gaada haasayido qaalaa
naagadasa; neeni kase ne doonan haasayidoogaa ne kushiyan hachchi
poladasa.

16 "Ha77ikka abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, neeni ne ashkkaraassi,
ta aawaa Daawitassi, 'Neeni ta sinttan hemettidoogaadan ne naatikka ta
higgiyan hemettanau bantta ogiyaa naagikko, Israa7eela kawotaa araatan
uttiya asa neeni mulekka xayakka' yaagido qaalaa pola. 17 Abeet GODAU,
Israa7eela Xoossau, neeni ne ashkkaraa Daawitayyo haasayido ne qaalai
ha77ikka poletto.

18 "SHin Xoossai tumu, asaara issippe ha sa7an de7aneeyye? Be7a,
saloti, ubbaappe xoqqan de7iya salotikka neeyyo gidanau danddayokkona.
Yaatin, ha taani keexxido Beeta Maqidasee neeyyo ai keenaa guuxxand-
deeshsha! 19 Gidikkonne, abeet GODAU, ta Xoossau, ta woosaa, ne ashkkaraa
woosaanne watiwatuwaa neeni ezgga. Taani ne ashkkarai ne sinttan
woossiyo woosaanne waasuwaa neeni siya. 20 Neeni 'Ta sunttai he sohuwan
xeesettana' giido ha Beeta Maqidasiyaakko, ne aifee qamminne gallassi
xeello. Taani ne ashkkarai ha Beeta Maqidasiyaakko simmada, woossiyo
woosaa neeni siya. 21 Taani ne ashkkarainne ne asai Israa7eeli ha Beeta
Maqidasiyaakko simmidi, watiwatiyo watiwatuwaa neeni siya. Neeni
de7iyoosan saluwan siyada, nuuyyo atto yaaga.

22 "Issi asi ba shooruwaa naaqqidi kashi gin, a caaqettanau ha Beeta
Maqidasiyaa ehin, a giddon de7iya yarshshiyoosaa sinttan i caaqqikko,
23 neeni saluwan siya; siyada ootta. Ne ashkkaratu gidduwan pirdda.
Mooranchchaa bolli pirddada, i oottidobaa a bolli zaara; xilluwaa shatint-
tada, ayyo a xillotettaadan zaara.

24 "Ne asai Israa7eeli ne bolli nagaraa oottido gaasuwan morkkiyan
xoonettidi, eti neekko simmidi, ne sunttaa xeesidi, ha Beeta Maqidasiyan
nena woossikkonne neeyyo watiwatikko, 25 neeni saluwan siya. Siyada
ne asaa Israa7eela nagaraa atto yaaga; yaatada neeni kase etayyoonne eta
maizza aawatuyyo immido biittau eta guyye zaara.

26 "Ne asai ne bolli nagaraa oottido gaasuwan saloi gorddettiininne
irai bukkennan ixxin, eti ha sohuwaa simmidi, woossikkonne neeni eta
un77ettido gishshau, ne sunttaa xeesidi, bantta nagaraappe simmikko,
27 neeni saluwan siya. Siyada ne ashkkaratu nagaraa, ne asaa Israa7eela
nagaraa atto yaaga. Eti hemettanau bessiya lo77o ogiyaa eta tamaarissa;
yaatada neeni ne asaa laatissido biittan iraa bukissa.

28 "Biittaa bollan koshai woikko boshai yin, woikko kattaa leegee, woikko
leeshoi, woikko boolee, woikko gumbburoi bashshin, woikko morkkee eta
katamata dooddin, woikko ai mala bashshai woikko harggee yin, 29 ne asaa
Israa7eelappe ooninne woikko ne asai ubbai nena woossikkonne neeyyo
watiwatikko, qassi ai asinne ba wozanan un77ettiyoobaanne azzaniyoobaa

eridi, ha Beeta Maqidasiyaakko simmidi, ba kushiyaa miccikko, 30 neeni
de7iyoosan saluwan siya. Siyada eta nagaraa atto yaaga; yaatada etau
ootta. Neeni asaa wozanaa eriyoogaadankka asa ubbau a oosuwaadan
oosuwaadan imma. Aissi giikko, asaa ubbaa wozanaa eriyai ne xalaala.
31 Yaatikko, neeni nu maizza aawatuyyo immido biittan bantta de7iyo wode
ubban, eti neeyyo yayyidi, ne ogiyan hemettana.

32 "Hegaadankka, ne asaa Israa7eela gidenna kare biitta asi ne gita sunttaa
gishshaunne neeni ne asaayyo oottido maalaalissiya oosotu gishshau, haaho
biittaappe yiidi, ha Beeta Maqidasiyaakko simmidi woossikko, 33 neeni
de7iyoosan saluwan siya. Siyada he kare biittaa asi oichchiyoobaa ubbaa
ootta. Ha sa7aa asai ubbai ne sunttaa eranaadan, ne asaa Israa7eeladan
neeyyo yayyanaadaaninne taani keexxido ha Beeta Maqidasee neeyyo goin-
niyo soho gididoogaa eti eranaadan kare biittaa asi nena woossiyoobaa
ubbaa pola.

34 "Ne asati bantta morkketa olana mala, neeni kiittidosaa aunne biidi,
eti neeni doorido ha katamaakkonne taani ne sunttaayyo keexxido Beeta
Maqidasiyaakko simmidi, nena woossikko, 35 eta woosaanne watiwatuwaa
saluwan neeni siya; siyada etau xoonuwaa imma.

36 "Nagara oottenna asi bainnaagaadankka, eti ne bolli nagaraa oottin,
neeni etayyo hanqqettada morkketuyyo aatta immin, morkketikka eta
omooddidi, haakkin matinkka bantta biitti ekkidi efin, 37 eti he omood-
ettido biittan de7iiddi, bantta wozanan nagaraappe simmikko, qassi he
omoodettido biittan de7iiddi, 'Nuuni nagaraa oottida; nuuni moorida;
nuuni iitabaa hanida' yaagidi neeyyo watiwatikko, 38 banttana omood-
didi efiida morkketu biittan de7iiddi, eti bantta kumetta wozanaappenne
bantta kumetta qofaappe neekko simmikko, neeni eta maizza aawatuyyo
immido eta biittaakko, neeni doorido katamaakkonne taani ne sunttaayyo
keexxido Beeta Maqidasiyaakko simmidi, nena woossikko, 39 yaatikko, eta
woosaanne watiwatuwaa neeni de7iyoosan saluwan siya. Siyada etau
pirdda; ne bolli nagaraa oottida ne asaayyo atto yaaga.

40 "Ha77ikka abeet ta Xoossau, ha sohuwan woossiyo woosaa ne aifee
xeello; ne haittaikka ezggo. 41 Hegaa gishshau, abeet GODAU, Xoossau,
dendda! Denddada ne wolqqau malaata gidida ne Taabootaara ne shemp-
piyo sohuwaa gela. Abeet GODAU, Xoossau, ne qeeseti atotettaa maayona;
ne geeshsha asatikka ne kehatettan ufaittona. 42 Abeet GODAU, Xoossau,
neeni tiyido kawuwaa aggoppa. Ne ashkkaraa Daawitassi aggenna ne
siiquwaa hassaya" yaagiis.

7

Beeta Maqidasiyaa Anjjissuwaa
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 8:62-66)

1 Solomoni woosaa polido wode, saluwaappe tamai wodhdhidi, xuug-
giyo yarshshuwaanne hara yarshshuwaa miis. Yaatin, GODAA bonch-
choi Beeta Maqidasiyaa kumiis. 2 GODAA bonchchoi GODAA Beeta Maqi-
dasiyaa kumido gishshau, qeeseti GODAA Beeta Maqidasiyaa gelanau dand-
dayibookkona. 3 Israa7eela asai ubbai tamai saluwaappe wodhdhishi-
ininne GODAA bonchchoi Beeta Maqidasiyaa kumishin be7ido wode, bantta
som77uwaa biittaa gatti gufannidi goinnidosona; goinnidi,
"GODAI keha!
Aggenna a siiqoi merinaagaa"
yaagidi GODAA galatidosona.

4 Hegaappe guyyiyan, kawoinne asai ubbai GODAA sinttan yarshshuwaa
yarshshidosona. 5 Kawoi Solomoni laatamanne naa77u sha7u korimatanne
xeetanne laatamu sha7u dorssata yarshshiis. Hegaadan oottidi, kawoinne
asai ubbai Xoossaa Beeta Maqidasiyaa anjjissidosona. 6 Qeeseti banttau
giigida sohuwan eqqin, Leewati qassi Kawoi Daawiti GODAA sabbanau
kase oottido, mazamuriyaa yexxiyo miishshaa oiqqidi, eta sinttan eqqidi,
“Aggenna a siiqoi merinaagaa” yaagidi yexxiiddi, GODAA galatidosona.
Qeeseti Leewatu sinttan eqqidi, xurumbbata punnidosona; punnishin Is-
raa7eela asai ubbai eqqiis.

7 Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaa sintta baazzan de7iya giddo
dabaabaa dummayiis. Dummayidi he sohuwan xuuggiyo yarshshuwaanne
issippetettaa yarshshuwaappe modhdhuwaa yarshshiis. I hegaa oot-
tidoogee GODAA sinttan de7iya, nahaasiyaa giyo birataappe oosettida
yarshshiyoosai xuuggiyo yarshshuwaa, kattaa yarshshuwaanne issippetet-
taa yarshshuwaappe modhdhuwaa yarshshanau guuxxido gishshaassa.

8 He wode Solomoninne Israa7eela asai ubbai Daase Baalaa laappun
gallassau bonchchidosona; Israa7eela zawan Hamaata Pinuwaappe biidi,
Gibxxe SHaafaa gakkanaashin de7iya cora asai he sohuwaa shiiqiis. 9 Asai
yarshshiyoosaa anjjissiyo baalaa laappun gallassaa, qassi Daase Baalaa
hara laappun gallassaa bonchchiis. Hosppuntta gallassan geeshsha yaa7au
asai shiiqiis. 10 Hegaappe guyyiyan, Solomoni laappuntta aginan, laata-
manne heezzantto gallassi asaa moissiis; GODAI Daawitayyo, Solomon-
ayyoonne ba asaa Israa7eelayyo oottido kehatettan asai ufaittiiddinne
wozanappe pashkkiiddi, ba soo ba soo biis.

11 Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaanne kawo keettaa keexxidi
wurssiis; Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaaninne ba kawo keettan
oottanau ba wozanan qoppidobaa ubbaa poliis. 12 GODAI Solomonayyo
qammi qonccidi, hagaadan yaagiis; “Taani ne woosaa siyaas; taani ha
sohuwaa taayyo yarshshoi yarshshettiyo Beeta Maqidase gidanaadan
dooraas. 13 Taani irai bukkennaadan saluwaa gorddin, woikko sa7aa kattaa
maanaadan booliyaa azazin, woikko ta asaa giddon boshaa yeddin, 14 ta
sunttan xeesettida ta asati bantta asatettaa kaushshidi woossikko, eti tana
koyikkonne bantta iita ogiyaappe simmikko, taani saluwan eta woosaa
siyana. Siyada eta nagaraa atto gaana; eta biittaakka pattana. 15 Ha77ikka
ha sohuwan woosettiya woosaa ta aifee xeellana; ta haittaikka siyana.
16 Ha77ikka ha Beeta Maqidasee merinau ta sunttai an de7ana mala oottada
taani dooraas; dooradakka geeshshaas. Ta aifeenne ta wozanai ubba wode
ha Beeta Maqidasiyan de7ana.

17 “Nena gidikko, neeni ne aawai Daawiti hemettidoogaadan ta sinttan
hemettikko, taani azazidobaa ubbaa oottikkonne ta wogaanne ta higgiyaa
naagikko, 18 taani ne aawaa Daawitaara, ‘Israa7eela haariya asa neeni
mulekka xayakka’ yaagada maacettidoogaadan, ne kawotaa araataa mintta
essana.

19 “SHin intte Israa7eela asati wora simmikko, taani inttena azazido ta
azazuwaanne ta wogaa aggi bayikkonne hara xoossatuyyo oottanaunne
goinnanau biikko, 20 yaatikko, taani kase intteyyo immido biittaappe inttena
xoqollana; taani ta sunttaayyo geeshshido ha Beeta Maqidasiyaakka aggaa-
gana. Taani ha Beeta Maqidasiyaa asaa ubbaa giddon haiseyiyoobaanne
qilliicciyoobaa oottana. 21 Ha77i keehippe bonchchettida ha Beeta Maqi-
dasiyaa mataara kanttiya asi ubbi dagammiiddi, ‘GODAI ha biittaanne ha
Beeta Maqidasiyaa aibissi hagaadan oottidee?’ yaagana. 22 Yaagin asai,
‘Eta maizza aawata Gibxxeppe kessida GODAA bantta Xoossaa eti aggidi,

hara xoossata kaallido gishshaassinne etayyo oottidi goinnido gishshaassi, GODAI eta bolli ha iitabaa ubbaa ehiis' yaagidi zaarana" yaagiis.

8

Solomoni Oottido Hara Oosota
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 9:10-28)

1 Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaanne ba kawo keettaa keexxido laatamantta laittaa wurssettan, 2 Kawoi Kiiraami zaaridi immido katamata Solomoni wotti yeggidi keexxiis; keexxidi Israa7eela asaa he katamatun wottiis.

3 Hegaappe guyyiyan, Solomoni Hamaatanne Xooba geetettiya biittata biidi, he biittata omooddiis. 4 Yaatidi bazzuwan de7iya Taaximoora giyo katamaanne miishshaa ubbaa minjjiyo katamata Hamaata biittan keexxiis. 5 Hegaadankka, Solomoni Killi Beeti-Horoonanne Hirkki Beeti-Horoona geetettiya katamata zaarettidi keexxiis; he katamati dirssai, penggeenne gorddee de7iyo diretti uttida katamata. 6 Baa7ilaata katamaa, miishshaa minjjiyo katamata ubbaa, ba paratanne paraa gaareta wottiyo katamata ubbaanne i keexxanau amottido ubbaa Yerusalaamen Liibaanoosaaninne ba haariyo biitta ubban keexxiis.

7 Hiitetuppe, Amooretuppe, Parzzetuppe, Hiiwetuppenne Yaabuusatuppe attida asati ubbai Israa7eela asa gidokkona; 8 eti Israa7eela asati biittaappe wurssi xaissennan aggin, he biittan attida asatu zerettata. Solomoni eta gabbaaratettaa ootissiis; eti hachchi gakkanaashinkka gabbaaratettan oottoosona. 9 SHin Solomoni ba oosuwaayyo Israa7eela asaappe oonanne ailleyibeenna; eti ayyo olanchchata, ola gadaawata, para gaareta laaggiyaageetu halaqatanne paraasata gididi oottidosona. 10 Hegaadankka, qassi eti Kawuwaa Solomona oosuwaa oottiyaageetu halaqata. Etappe naa77u xeetanne ishatamati oosuwaa oottiya gabbaarata xeellidi ootissidosona.

11 Hegaappe guyyiyan Solomoni "GODAA Taabootai gelido sohoi geeshsha gidiyo gishshau, ta keettaayyiyaa Israa7eela Kawuwaa Daawita keettan de7anau bessukku" yaagiis; yaagidi Gibxxe kawuwaa na7iyo Daawita Katamaappe denttidi, i iyyo keexxi wottido kawo keettaa ehiis.

12 Solomoni he wode Beeta Maqidasiyaa sinttan GODAAYYO keexxido yarshshiyoosan xuuggiyo yarshshuwaa GODAAYYO yarshshees. 13 Muuse higgee azaziyoogaadan hachchi hachchissi bessiya xuuggiyo yarshshuwaa yarshshees. Solomoni Sambbatan Sambbataaninne aginai xeeriyo wodiyan wodiyan, qassi laittaappe heezzuton bonchchiyo baalatun (Oittaa Baalan, Saaminttatu Baalaaninne Daase Baalan) GODAAYYO yarshshuwaa yarshshees.

14 A aawai Daawiti kase azazidoogaadan, qeeseta eta oosuwan oosuwan shaakkidi sunttiis; qassi gallassi gallassi mazamuriyan sabbanaunne qeeseta maaddanau Leewata shaakkidi sunttiis. Qassikka Xoossaa asa gidida Daawiti azazidoogaadan, pengge ubbaa kayan kayan naaganaadan penggiyaa naagiyaageeta shaakkidi sunttiis. 15 Hegaadankka, kase Daawiti buquraa minjjiyoosaabaanne hara allaalletubaa qeesetanne Leewata azazidoogaadan, issoinne attennan ubbaikka polettiis.

16 Solomoni halchchido ooso ubbai oosettidi wuriis; GODAA Beeta Maqidasee baasettido wodiyaappe doommidi, polettana gakkanaashinkka ooso ubbai lo77o oosettiis.

17 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Solomoni Eedooma biittan Zo7o Abbaa doonan de7iya Eexiyooni-Gaabiranne Eelaata geetettiya katamata biis.

18 Kawoi Kiiraami markkabetanne markkabiyaa laaguwan loohida ba asata
Solomonayyo yeddiis; yeddin eti Solomona asatuura issippe Ofiira biitti
biidosona; biidi yaappe tammanne ichchashu sha7u kilo giraame deexxiya
worqqaa Kawuwaa Solomonayyo ekkidi yiidosona.

9

Saaba Kawiyo
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 10:1-13)

1 Saaba kawiyaa Solomona woriyaa siyada, deexo oishata ekkada, a
paaccanau denddaasu. Denddada sawuwaa, keehi daro worqqaanne
al77o shuchchaa caanettida daro gaameelatu cugiyaara keehi daro aja-
ban Yerusalaame gakkada, Solomona sintti aadhdhaasu. Aadhdhada
ba wozanan de7iyaabaa ubbaa Solomonayyo yootaasu. 2 Solomoni a
oichchidobaa ubbaa odiis; i iyyo birshshennan appe geemmi attidabi
aibinne baawa. 3 Saaba kawiyaa Solomona aadhdhida eratettaa, i ke-
exxido kawo keettaa, 4 a maaddan shiiqiya qumaa, a oosanchchati uttiyo
utettaa, a ashkkarati oottiyo oosuwaanne maayiyo maayuwaa, a eessaa
tigiyaageeti maayiyo maayuwaanne GODAA Beeta Maqidasiyan i xuuggiyo
yarshshuwaa be7ido wode, i wozanai gagettiis.

5 Hegaappe guyyiyan, a kawuwaa, “Nebaanne ne aadhdhida eratettaabaa
taani ta deren de7aidda siyidoogee tuma. 6 SHin taani yaada ta aifiyaa
biraanan be7ana gakkanaashin, eti taayyo yootidobaa ammanabeikke. Ne
aadhdhida eratettaa gitatettaayyo baggaanne taayyo yootibookkona; taani
siyidobaappe neeni keehi xoqqaasa. 7 Ubba wode ne sinttan eqqidi, ne
aadhdhida eratettaa siyiya ne asatinne ne oosanchchati aiba ufaittiyoon-
aashsha! 8 Nenan ufaittidi, nena ba kawotaa araatan utissida GODAI ne
Xoossai galatetto! Ne Xoossai Israa7eela asaa siiqido gishshaunne merinau
mintti essanau koyido gishshau, neeni suure pirddaanne xillotettaa oottana
mala, i nena eta bolli kawoyiis” yaagaasu.

9 Yaagada kawiyaa 4,000 kilo giraame deexxiya worqqaa, keehi daro
sawuwaanne al77o shuchchaa kawuwaayyo immaasu; Saaba kawiyaa
Kawuwaa Solomonayyo immido sawuwaa milatiya sawoi mulekka baawa.

10 (Ofiirappe worqqaa ehiida, Kiiraama asatinne Solomona asati
yaappekka sanddalle giyo mittaanne al77o shuchchaa ehiidosona.
11 Kawoi Solomoni he sanddalliyaappe GODAA Beeta Maqidasiyaa,
kawo keettaa geliyoosaayyo xekkatanne mazamuriyaa yexxiyaageetuyyo
maazinqqiyaanne diittaa merissiis. Hegaa milatiyaabi Yihudaa biittan kase
beetti erenna.)

12 Kawoi Solomoni Saaba kawiyaa amottada a oichchidobaa ubbaa iyyo
immiis. A ayyo ehiidoogaappe daruwaa i iyyo immiis. Hegaappe guyyiyan,
Saaba kawiyaa ba ajabaara denddada, ba biitti simmaasu.

Solomona Aquwaa
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 10:14-25)

13 Solomoni laittan laittan ekkiyo worqqai laatamanne heezzu sha7u kilo
giraame deexxiyaagaa. 14 Hegee zal77anchchatuppe ekkido qaraxaanne
Araba biittaa kawotu ubbaappenne Israa7eela biittaa haariyaageetuppe
ekkido worqqaanne biraa gujjennaana. 15 Kawoi Solomoni naa77u xeetu
wogga gonddalleta qoxxido worqqaappe merissiis; issi issi gonddalliyan
laappun kilo giraame gidiya worqqai geliis. 16 Qassikka i heezzu xeetu

qeeri gonddalleta qoxxido worqqaappe merissiis; issi issi qeeri gonddalliyan naa77u kilo giraame gidiya worqqai geliis. Kawoi he gonddalleta Liibaanoosa Woraa Keettaa giyo keettan wottiis.

17 Qassikka kawoi danggarssaa zaaliyaappe issi gita kawotaa araataa merissidi, geeshsha worqqan sheeshshiis. 18 Kawotaa araatai de7iyoosaa pude kiyanau yedhdhiyo usuppun xekkati de7oosona. Gediyan yedhdhanau kawotaa araataara gattidi, worqqaappe oottido oidee de7ees. Araatau naa77u baggaarakka qesiyaa zemppissiyo sohoti de7oosona; he naa77u sohotu lanqqiyankka ya baggaaranne ha baggaara eqqida issi issi gaammo misilee de7ees. 19 He araataa pude kiyiyo usuppun xekkatun ya baggaaranne ha baggaara issi issi gaammo misilee, muleera tammanne naa77u misileti de7oosona. Hagaa mala kawotaa araatai hara kawotettan awaaninne oosettibeenna.

20 Kawoi Solomoni ushshaa uyiyo miishsha ubbai worqqaappe oosettiis; Liibaanoosa Woraa Keettan de7iya miishsha ubbaikka muruta worqqaappe oosettiis. Solomona wode biri mulekka go77iyaabadan qoodetti erenna. 21 Kawuwaayyo Kiiraama markkabetuura zal77iya gita markkabeti abban de7oosona. He markkabeti worqqaanne biraa, danggarssaa zaaliyaa, qaaretanne geleshshota caani ekkidi, heezzu laittaappe issiton simmoosona.

22 Kawoi Solomoni duretettaaninne aadhdhida eratettan sa7an de7iya kawotu ubbaappe darees. 23 Sa7an de7iya kawoti ubbai a sintti aadhdhanaunne Xoossai a wozanan wottido aadhdhida eratettaa siyanau koyoosona. 24 Laittaappe laittan yiya ubbai ayyo immanau worqqanne bira miishshata, maayota, ola miishshatanne sawuwaa, paratanne baqulota ekkidi yees.

25 Solomonau paratuyyoonne gaaretuyyo oiddu sha7u gaaxaatai de7ees; qassi tammanne naa77u sha7u parati ayyo de7oosona. Solomoni hegeeta paraa gaaretu katamatuuninne banaara Yerusalaamen wottiis. 26 Solomoni Efiraaxiisa SHaafaappe doommidi, Pilisxxeema biittaanne Gibxxe zawaa gakkanaassi de7iya kawota ubbaa haariis. 27 Kawoi Yerusalaamen biri shuchchadan korettanaadan, zigikka bargguwan dicciya ettaadan corattanaadan oottiis. 28 Solomonayyo parata Gibxxeppenne hara biitta ubbaappe ehoosona.

Solomona Haiquwaa
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 11:41-43)

29 Koiroppe wurssettaa gakkanaassi Solomoni hanido harabai Hananabaa Yootiya Naataana Taarikiyaa Maxaafan, Seeloppe Yiida Akiiyi Hananabaa Yootido Maxaafaaninne Nabaaxa Na7aa Iyorbbaamabaa Hananabaa Yootida Iddoi Be7ido Ajjuutaa Maxaafan xaafetti uttiis. 30 Solomoni Israa7eela ubbaa bolli Yerusalaamen oitamu laitta kawotiis. 31 Hegaappe guyyiyan, Solomoni haiqqidi, ba maizzan gaittiis; ba aawaa Daawita Kataman moogettiis. A na7ai Robi7aami a sohuwan kawotiis.

10

Israa7eela Zareti Tammati Makkalidosona
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 12:1-20)

1 Israa7eela asai ubbai Robi7aama kawoyanau Sekeema katamaa biido gishshau, ikka yaa biis. 2 Nabaaxa na7ai Iyorbbaami, Kawuwaa Solomonappe baqatidi Gibxxen de7iyaagee hagaa siyido wode, Gibxxeppe simmidi yiis. 3 Yin Israa7eela asai ubbai Iyorbbaamayyo kiittidi xeesissin, inne

Israa7eela yaa7ai ubbai Robi7aamakko biis; biidi, 4 “Ne aawai nuna deexo qambbaraa toossiis; shin ha77i neeni i nuna ootissiyo wolqqaama oosuwaanne deexo qambbaraa nuuyyo kaushsharkkii. Yaatikko, nuuni neeyyo haarettana” yaagidosona.

5 Yaagin Robi7aami eta, “Biite; biidi heezzantto gallassi simmidi, taakko yiite” yaagiis. Yaagin asai simmidi biis.

6 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Robi7aami a aawai Solomoni paxa de7iyo wode, Solomona zorida cimata zoretaa bessiis. I eta, “Ha asaayyo woigada zaara geetii?” yaagidi oichchiis.

7 Oichchin cimati Robi7aama, “Neeni ha asaayyo kehikko, eta ufaissikkonne etau lo77o qaalaa zaarikko, eti ubbaton neeyyo ashkkara gidana” yaagidosona.

8 SHin Robi7aami cimati zorido zoriyaa aggidi, aara diccidi, ayyo oottiya yelaga asata zoretaa bessiis. 9 I eta, “Intte tana zoriyoobi aibee? ‘Ne aawai nuna toossido deexo qambbaraa nuuyyo kaushsharkkii’ yaagiya ha asaayyo woigada zaaroo?” yaagidi oichchiis.

10 Oichchin aara diccida yelagati, “ ‘Ne aawai nuna deexo qambbaraa toossiis; shin neeni nuuyyo kaushsharkkii’ yaagiya asaayyo, ‘Ta gil77a biradhdhee ta aawaa xeessaappe orddees. 11 Ta aawai intte qambbaraa deexettiis; shin taani hegaappekka aattada deexettana. Ta aawai inttena lissuwan wadhdhiis; shin taani inttena masimasuwaadan dukkiya lissuwan wadhdhana’ yaagada zaara” yaagidosona.

12 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Robi7aami, “Heezzantto gallassi simmidi, taakko yiite” giidoogaadankka, Iyorbbaaminne asai ubbai heezzantto gallassi simmidi yiidosona. 13 Yin Kawoi Robi7aami etayyo hanqqo zaaruwaa zaariis. Cimatu zoriyaa aggi bayidi, 14 yelagati zorido zoriyaa kaalliis. Yaatidi hagaadan yaagiis; “Ta aawai intte qambbaraa deexettiis; shin taani hegaappekka aattada deexettana. Ta aawai inttena lissuwan wadhdhiis; shin taani inttena masimasuwaadan dukkiya lissuwan wadhdhana” yaagidi zaariis. 15 Kawoi asai giyoogaa siyennan ixxiis; aissi giikko, GODAI Seeloppe yiida Akiiya baggaara kase Nabaaxa na7aa Iyorbbaamayyo yootido qaalai polettanaadan hagee Xoossaappe haniis.

16 Israa7eela asai ubbai kawoi eti giyoogaa siyennan ixxidoogaa be7idi, kawuwaa hagaadan yaagidosona; “Daawitabaappe nuna gakkiyaabi aibee? Isseya na7aappe nuuni laattanabi baawa! Israa7eela asau, intte soo intte soo biite! Simmi Robi7aami bau naagetto!” yaagidosona. Hegaa gishshau, Israa7eela asai ubbai bantta soo bantta soo biidosona. 17 SHin Robi7aami Yihudaa biittan de7iya Israa7eela asaa bolli kawotiis.

18 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Robi7aami ba gabbaaratu halaqaa Adooniraama Israa7eela asaakko kiittiis; kiittin eti a shuchchan caddidi woridosona. Yaatin, Kawoi Robi7aami ba paraa gaariyan eesuwan kiyi uttidi, Yerusalaame baqatiis. 19 Heedeppe doommidi, hachchi gakkanaashin, Israa7eela zareti tammati Daawita zariyaappe kawotida kawotu bolli makkalidosona.

11

SHamaa7ee Hananabaa Yootiis
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 12:21-24)

1 Robi7aami Yerusalaame katamaa gakkido wode, Israa7eela biittaa asaara olettidi, kawotettaa baayyo zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biniyaama zariyaappe doorettida issi xeetanne hosppun tammu sha7u olanchchata shiishshiis. 2 SHin GODAA qaalai Xoossaa asa gidiya

SHamaa7iyaakko yiis; yiidi, 3 “Solomona na7aa Yihudaa Kawuwaa
Robi7aamayyoonne Yihudaaninne Biniyaaman de7iya Israa7eela
asaa ubbaayyo hagaadan yaaga; 4 ‘GODAI inttena, “Intte ishanttuura,
Israa7eelatuura olettanau booppite. Hagaa taani oottido gishshau, intte
ubbaikka intte soo intte soo simmite” yaagees’ yaagada yoota” yaagiis.
Yaagin eti GODAA qaalaa siyidi, Iyorbbaama olanau biyoogaa aggidi
simmidosona.

Robi7aami Qatota Gimbbiis

5 Robi7aami Yerusalaamen uttidi, hagaappe kaallidi xaafettida Yihu-
daanne Biniyaama katamatussi qatota gimbbiis. 6 He katamatikka Bee-
taliheeme, Exaama, Taqo7a, 7 Beetixuura, Sooko, Adulaama, 8 Gaate, Ma-
reesha, Ziifa, 9 Adoraima, Laakisha, Azeeqa, 10 Xor77a, Ayyaaloonanne
Kebroona. 11 Robi7aami katamatu qatuwaa minttidi, halaqata etan wottiis;
qassi qumaa, zaitiyaanne woine eessaa etan wottiis. 12 He gimbbettida kata-
matu ubban gonddalletanne toorata wottiis; yaatidi eta keehippe minttiis.
Hegaadan oottidi, Yihudaanne Biniyaama biittata haariiddi de7iis.

Qeesetinne Leewati Ubbai Yihudaa Yiidosona

13 Israa7eela ubban de7iya qeesetinne Leewati ubbai bantta
de7iyoosaappe Robi7aamakko yiidosona. 14 Leewati bantta hentta
gadiyaanne bantta sohuwaa aggidi, Yihudaanne Yerusalaame yiidosona.
Aissi giikko, eti qeese gididi GODAAYYO oottennaadan, Iyorbbaaminne
a naati diggidosona. 15 Iyorbbaami goinniyo xoqqa sohotun hara
qeeseta sunttiis; sunttin eti xalahetussinne i medhdhido maratu
misiletussi qeese gididi oottidosona. 16 Leewati yiidoogaappe guyyiyan,
Israa7eela zaretu ubbaappe GODAAYYO, Israa7eela Xoossaayyo bantta
wozanappe goinnanau koyiyaageeti GODAAYYO, bantta aawatu Xoossaayyo
yarshshuwaa yarshshanau eta geeduwaa kaallidi, Yerusalaame yiidosona.
17 Eta yuussai Yihudaa kawotettaa minttiis; eti heezzu laitta kumettaa
Solomona na7aa Robi7aama maaddidosona. Eti Kawuwaa Daawita
ogiyaanne Kawuwaa Solomona ogiyaa kaallidi, heezzu laittaa saro
de7idosona.

Robi7aama So Asaa

18 Robi7aami Mahilaato giyo maccaasiyo ekkiis. Mahilaati aawai Daawita
na7aa Yaarimoota; i aayyiyaa Isseya na7aa Eli7aaba na7iyo Abihailo.
19 Mahilaata Robi7aamayyo Yi7uusha, SHamaariyaanne Zahaama geetet-
tiya attuma naata yelaasu. 20 Hegaappe guyyiyan, Abeselooma na7ee na7iyo
Maa7iko ekkiis; Maa7ika Robi7aamayyo Abiiya, Attaaya, Ziizanne SHalomi-
ita yelaasu. 21 Robi7aami ba maccaasatuppenne ba baakkotu ubbaappe
Abeselooma na7ee na7iyo Maa7iko aaro siiqees. Ayyo tammanne hosppun
maccaasatinne usuppun tammu baakkoti de7oosona. I laatamanne hosp-
pun attuma naatanne usuppun tammu macca naata yeliis. 22 Robi7aami
Maa7iki na7aa Abiiya baappe guyyiyan kawoyanau qoppido gishshau, a
ishanttu bolli halaqa oottidi sunttiis. 23 Robi7aami cinccidi, ba attuma naata
Yihudaanne Biniyaama biittatu ubban de7iya gimbbettida katamatu ubban
shaakki shaakki wottiis; wottidi etayyo daro kattaa immiis. Qassi etayyo
cora maccaasaa immiis.

12

Gibxxee Yihudaa Bolli Woraajjiis
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 14:25-28)

1 Robi7aama kawotettai minni eqqido wode, inne Israa7eela asai ubbai
GODAA higgiyaa aggi bayidosona. 2 Eti GODAU ammanettennan ixxido
gishshau, Robi7aami kawotido ichchashantto laittan Gibxxe Kawoi SHi-
ishaaqi Yerusalaame katamaa bolli woraajjiis. 3 Aara issippe Gibxxeppe
yiidai issi sha7anne naa77u xeetu paraa gaareta, usuppun tammu sha7u
paraasatanne qoodai bainna Liibiyaa olanchchata, Sukka olanchchatanne
Toophphiyaa olanchchata. 4 Kawoi SHiishaaqi gimbbettida Yihudaa kata-
mata omooddidi, Yerusalaame katamaa yiis.
5 Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya SHamaa7ee Robi7aamakkonne
SHiishaaqappe baqatidi, Yerusalaamen shiiqi uttida Yihudaa
kaalettiyaageetukko yiidi, “GODAI hagaadan yaagees; ‘Intte tana aggideta;
hegaa gishshau, taanikka inttena SHiishaaqa kushiyan aggaas’ yaagees”
yaagiis.
6 Yaagin Israa7eela kaalettiyaageetinne Kawoi Robi7aami banttana
kaushshidi, “GODAI xillo” yaagidosona.
7 Eti banttana kaushshidoogaa GODAI be7ido wode, SHamaa7iyaa GODAI
hagaadan yaagiis; “Eti banttana kaushshido gishshau, taani eta wurssa xais-
sikke; taani eta ashshana. Ta hanqqoi SHiishaaqa baggaara Yerusalaame
bolli tigettenna. 8 Gidikkonne, eti taayyo haarettiyoogaaninne hara biit-
tatu kawotuyyo haarettiyoogan de7iya dummatettaa erana mala, eti SHi-
ishaaqayyo haarettana” yaagiis.
9 Hegaa gishshau, Gibxxe Kawoi SHiishaaqi Yerusalaame katamaa olidi,
GODAA Beeta Maqidasiyaaninne kawo keettan de7iya buquraa ubbaa
ekkiis. Qassi Solomoni worqqaappe ootissido gonddalletakka ekki efiis.
10 I efiido worqqa gonddalletu gishshaa, Kawoi Robi7aami nahaasiyaa
birataappe hara gonddalleta ootissiis; ootissidi kawo keettaa penggiyaa
naagiyaageetu halaqaa kushiyan wottiis. 11 Kawoi GODAA Beeta Maqi-
dasiyaa geliyo wode ubban, penggiyaa naagiyaageeti yiidi, he gonddalleta
oiqqoosona. Hegaappe simmin, eti zaaridi, naagiyaageetu keettan wot-
toosona. 12 Robi7aami bana kaushshido gishshau, i wuri xayennaadan GO-
DAA hanqqoi appe kichchiis. Ubba Yihudaa biittau muliyau sa7ai injjetiis.

Robi7aama Kawotaa Wurssetta

13 Kawoi Robi7aami bana minttidi, Yerusalaamen kawotiis. Robi7aami
kawotido wode a laittai oitamanne isiino; GODAI ba sunttaa yan wottanau
Israa7eela biitta ubbaappe doorido Yerusalaame kataman tammanne laap-
pun laitta kawotiis. Robi7aama aayyiyaa Amooniyo Naa7imo. 14 Robi7aami
GODAAYYO wozanappe goinnanau koyibeenna gishshau, iitabaa oottiis.
15 Robi7aami koiroppe wurssettaa gakkanaassi hanidobainne a yeletaa
maarai Hananabaa Yootiya SHamaa7iyaa Taarikiyaa Maxaafaaninne Iddoi
Be7ido Ajjuutaa Maxaafan xaafetti uttiis. Robi7aaminne Iyorbbaami ubba
wode olettiiddi de7idosona. 16 Robi7aami haiqqidi, ba maizzan gaittiis; i
Daawita Kataman moogettiis. A sohuwan a na7ai Abiiyi kawotiis.

13

Yihudaa Kawuwaa Abiiya
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 15:1-8)

1 Kawoi Iyorbbaami kawotido tammanne hosppuntta laittan Abiiyi Yihu-
dan kawotiis. 2 Abiiyi Yerusalaamen heezzu laitta kawotiis. A aayee sunttai
Mikaayo;2 Mikaaya Gib77appe yiida Uri7eela na7iyo.

2 **13:2** Mikaayo: Mikaayo woikko Maa7iko geetettausu. Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 11:20 xeella.

Abiiyinne Iyorbbaami olettiiddi de7idosona. 3 Abiiyi doorettida oiddu
xeetu sha7u mino olanchchata ekkidi, olanau kiyiis; kiyin Iyorbbaamikka
doorettida hosppun xeetu sha7u mino olanchchata ekkidi, Abiiyaara olet-
tanau kiyiis.

4 Hegaappe guyyiyan, Abiiyi Efireema gezziyan de7iya Xamaraima giyo
deriyaa huuphiyan eqqidi, hagaadan yaagiis; “Inttenoo, Iyorbbaamaanne
Israa7eela asatoo, ubbaikka taani giyoobaa siyite! 5 GODAI Israa7eela
Xoossai Daawitinne a zerettai Israa7eela bolli merinau kawotanaadan,
Daawitaara i laamettenna maachchaa maacettidoogaa intte erekketiiyye?
6 SHin Daawita na7aa Solomona ashkkarai, Nabaaxa na7ai Iyorbbaami
denddidi, ba godaa bolli makkaliis. 7 Robi7aami yelaganne lammachcha
gididi, etaara eqettanau danddayenna wode, pattenna shufuro asati Iyorb-
baamakko shiiqidi, Solomona na7aa Robi7aama bolli minnidosona.

8 “Ha77ikka GODAI Daawita zerettatuyyo immido kawotettaara intte
gaaddetanau qoppeeta. Intte hegaa qoppidoogee intte keehippe cora
asa gidiyo gishshaassanne intteyyo xoossata gidana mala, Iyorbbaami
worqqaappe merissido marati inttenaara de7iyo gishshaassa. 9 Aaroona
zare gididi, GODAASSI oottiya qeesetanne Leewata intte yedettideta. Yedet-
tidi hara biittaa asai oottiyoogaadan intteyyo hara qeeseta sunttideta.
Bana dummayanau issi mirgguwaanne laappun dorssa orggeta ekkidi yiya
ooninne worddo xoossatuyyo qeese gidana.

10 “SHin nuna gidikko, GODAI nu Xoossaa; nuuni a aggibookko. Aaroona
zare gididi GODAASSI oottiya qeeseti nuuyyo de7oosona; qassi Leewati
eta maaddoosona. 11 Eti ubba gallassi maalladonne omarssi GODAAYYO
xuuggiyo yarshshuwaa yarshshoosonanne sawiya ixaanaa cuwayoosona.
GODAA sinttan wottiyo oittaa geeshsha xaraphpheezan wottosona. Omarssi
omarssi poo7issanaadan worqqaappe oottido xomppeta wottiyo ballan
wottidi giigissoosona. Aissi giikko, nuuni GODAA nu Xoossaa azazuwaa
naagoos; shin intte a aggideta. 12 Be7ite, Xoossai nunaara de7ees; i nuna
kaalettiyaagaa. Olaa xurumbbaa punniya a qeesetikka nunaara de7oosona;
nuuni inttenaara olaa doommanau xurumbbaakka eti punnana. Israa7eela
asau, GODAARA intte aawatu Xoossaara olettoppite! Aissi giikko, intte a
xoonanau danddayekketa” yaagiis.

13 I haasayishin, Iyorbbaami ba olanchchatuppe issi citaa etappe guyy-
eera zuggidi naagana mala yeddiis. Israa7eela olanchchati Yihudaa
olanchchatu sinttan de7iyo wode, zuggidi naagiya olanchchati etappe
guyyeera de7oosona. 14 Yihudaa olanchchati guyye simmi xeelliyo wode,
eta olanau yiidaageeti guyyeeranne sinttaara de7iyoogaa be7idosona.
Be7idi GODAASSI waassidosona; qeesetikka xurumbbaa punnidosona.
15 Hegaappe guyyiyan, Yihudaa olanchchati ola waasuwaa waassidosona.
Eti ola waasuwaa waassido wode, GODAI Iyorbbaamanne Israa7eela
asaa ubbaa Abiiya sinttaaninne Yihudaa sinttan xooniis. 16 Israa7eela
olanchchati Yihudaa olanchchatu sinttaappe baqatin, Xoossai eta Yihu-
daa olanchchatu kushiyan aattidi immiis. 17 Abiiyinne a olanchchati eta
suppu oottidi wurssidosona; yaatin, ichchashu xeetu sha7u doorettida Is-
raa7eela olanchchati haiqqidosona. 18 Israa7eela asai he wode xoonettiis;
Yihudaa asai GODAN, bantta aawatu Xoossan ammanettido gishshau, eta
xoonidosona.

19 Abiiyi Iyorbbaama yedettidi, appe Beeteele katamaa, Yishaana kata-
maanne Efiroona katamaa eta moottatuura oiqqiis. 20 Abiiyi de7ido laittan
ubban Iyorbbaami simmidi minnibeenna. GODAI Iyorbbaama dechchin
haiqqiis.

21 SHin Abiiyi minni minni biis. Abiiyi tammanne oiddu maccaasaa
ekkidi, laatamanne naa77u attuma naatanne tammanne usuppun macca
naata yeliis. 22 Abiiyi oottido harabai, i hanidobainne i giidobai ubbai
Hananabaa Yootiya Iddo Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

14

Kawoi Asi Toophphiyaa Olanchchata Xooniis

1 Abiiyi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; Daawita Kataman a moogidosona. A
sohuwan a na7ai Asi kawotiis. I kawotido wode biittai tammu laitta woppaa
demmiis.
2 Asi GODAA ba Xoossaa sinttan lo77obaanne suurebaa oottiis. 3 Asi
allaga xoossatuyyo yarshshiyo sohotanne goinniyo xoqqa sohuwaa xaissiis.
Goinnanau shuchchaappe oottido tuussatakka mentterettiis; Asheero giyo
xoossee misiletakka qanxxeretti oliis. 4 Yihudaa asai GODAA bantta aawatu
Xoossaa koyanaadaaninne a higgiyaanne a azazuwaa naaganaadan Asi
azaziis. 5 Qassi goinniyo xoqqa sohotanne ixaanaa cuwayiyo sohota Yihu-
daa katamaa ubbaappe xaissiis. Xaissin a kawotettaa laittan biittai woppaa
demmiis. 6 Kawoi Asi Yihudan de7iya katamatussi qatota medhdhiis. GODAI
a shemppissido gishshau, biittaikka shemppiis; he laittatun aara ooninne
olettibeenna.
7 Asi Yihudaa asaa hagaadan yaagiis; “Ane nuuni ha katamata keexxoos;
keexxidi eta yuushuwan miixata medhdhoos. Medhdhidi eta bolli adussa
gimbbeta, penggetanne penggeta gorddiyo hiraqota kessoos. Nuuni GODAA
nu Xoossaa koyido gishshau, biittai ha77ikka nuussa. Nuuni a koyida;
i nuuyyo ubba baggaara woppaa immiis” yaagiis. Hegaa gishshau, eti
katamata keexxidi polidosona.
8 Asayyo wogga gonddalletanne toorata oiqqiya heezzu xeetu sha7u
olanchchati Yihudaa zariyaappe de7oosona; qassi qeeri gonddalleta
oiqqiyaageetinne wonddafiyaa dukkiyaageeti naa77u xeetanne hosppun
tammu sha7u olanchchati Biniyaama zariyaappe de7oosona. Hageeti
ubbaikka mino asata.
9 Zeraaha giyo issi Toophphiyaa asi issi miiloone olanchchatanne heezzu
xeetu paraa gaareta ekkidi, Yihudaa olanau yiidi, Mareesha gakkiis.
10 Gakkin Asikka aara olettanau kiyiis; kiyidi ba olanchchata Mareesha
matan de7iya Xafaata Wombban salppissiis. 11 Hegaappe guyyiyan, Asi
GODAA ba Xoossaa woossidi, “Abeet GODAU, wolqqi bainna olanchchati
wolqqaama olanchchata xoonanaadan maaddiyai neeppe attin, harai
baawa! Abeet GODAU, nu Xoossau, nuuni nenan ammanettidi, ha cora
olanchchatuura ne sunttan olettanau yiido gishshau, neeni nuna maadda.
Abeet GODAU, neeni nu Xoossaa; nena asi xoonenna” yaagiis.
12 Hegaa gishshau, GODAI Asa sinttaaninne Yihudaa olanchchatu sinttan
Toophphiyaa olanchchata shociis; shocin Toophphiyaa olanchchati baqati-
dosona. 13 Asinne aara de7iya asai eta Garaara gakkanaassi yedettidosona.
Toophphiyaa olanchchatuppe daroi haiqqido gishshau, eti simmidi min-
nanaunne olettanau danddayibookkona. Hegaadan hanidi, Toophphiyaa
olanchchati GODAANINNE a olanchchatun xoonettidosona. Kawuwaa Asa
olanchchatikka darobaa omooddidosona. 14 Hegaa heeran de7iya asai
GODAI oottidobaa be7idi, daro dagammiis. Asa olanchchatikka Garaara yu-
ushuwan de7iya katamata ubbaa bonqqidi xaissidosona. 15 Qassi mehiyaa
heemmiyaageetu moottata olidi, daro dorssaa, deeshshaanne gaameelaa
di7idi, Yerusalaame simmidosona.

15

Kawoi Asi Yihudan De7iya Eeqaa Misileta Xaissiis

1 Odeeda na7aa Azaariyaasa bolli Xoossaa Ayyaanai wodhdhiis;
2 Wodhdhin Asaara gaittanau biidi, hagaadan yaagiis; “Asaa, neeni,
Yihudaa asainne Biniyaama asai ubbai siyite! Intte GODAARA issippe
de7iyo keena ubban ikka inttenaara de7ees. Intte a koyikko, i intteyyo
beettana; shin intte a aggikko, ikka inttena aggana. 3 Israa7eela asai
tumu Xoossai, tamaarissiya qeeseenne higgee bainnan daro wodiyaa
de7iis. 4 SHin banttana metoi gakkido wode, eti GODAAKKO, Israa7eela
Xoossaakko simmidi, a koyidosona; koyin i etau beettiis. 5 He wodiyan
kare kiyiyaagaunne soo geliyaagau sarotettai baawa; aissi giikko, biittaa
ubbaa bollan de7iya asai daro shabbarettees. 6 Xoossai eta dumma
dumma metuwan yeggido gishshau, deree deriyaa, katamaikka katamaa
un77ettees. 7 SHin intte minnite; laafoppite! Aissi giikko, intte oottido
oosuwau woitoi de7ees” yaagiis.

8 Odeeda na7ai hananabaa yootiya Azaariyaasi odido qaalaa siyido wode,
Asi minniis. Asi Yihudaanne Biniyaama biittatu ubbaappenne Efireema
gezziyan i omooddidi oiqqido katamatuppe sheneyiya eeqa misileta xaissiis.
Hegaappe guyyiyan, GODAA Beeta Maqidasiyaa sinttan de7iya GODAAYYO
yarshshiyoosaakka bottokoniis.

9 GODAI a Xoossai aara de7iyoogaa be7ido gishshau, daro asai Is-
raa7eelappe akko yiis; Yihudaa asaanne Biniyaama asaa ubbaa, etaara
de7iya Efireema zareta, Minaase zaretanne Simoona zareta Asi shiishshiis.
10 Asi kawotido tammanne ichchashantto laittan, heezzantto aginan he
asai Yerusalaamen shiiqiis. 11 He gallassi omooddi ehiidobaappe laappun
xeetu korimatanne laappun sha7u dorssata GODAAYYO yarshshidosona.
12 GODAA bantta aawatu Xoossaa bantta kumetta wozanaaninne bantta
kumetta shemppuwan koyanau qaalaa gelidosona. 13 “GODAA Israa7eela
Xoossaa koyenna asi, guutta gidin gita gidin, attuma gidin macca gidin,
haiqqo” giidi maacettidosona. 14 Hegaa bollankka malkkataanne xurumb-
baa punniiddi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, GODAASSI caaqqidosona.
15 Yihudaa asai ubbai bantta kumetta wozanan ha caaquwaa caaqqido
gishshau, ufaittidosona. Aissi giikko, GODAA eti laamotidi koyin, i etau
beettiis. GODAI etayyo ubba baggaarakka woppaa immiis.

16 Kawoi Asi ba aawaa aayyiyaa Maa7ika Asheero giyo xoosseessi
sheneyiya eeqaa misiliyaa medhdhido gishshau, Kawuwaa Aayyiyo a
geetettiyo bonchchuwaappe o diggiis. Asi he eeqaa misiliyaa qanxxeretti
suuppayidi, Qediroona Zanggaaran xuuggiis. 17 Goinniyo xoqqa sohota
Asi Israa7eela biittaappe xaissennan aggikkonne, i ba de7ido laitta ubban
GODAAYYO wozanappe ammanettiya asa gididi de7iis. 18 Inne a aawai
GODAAYYO dummayi wottido biraanne worqqaa hara miishshata ehiidi,
Xoossaa Beeta Maqidasiyaa giddon wottiis. 19 Asi kawotido hasttamanne
ichchashantto laitti gakkanaassi oli baawa.

16

Yihudainne Israa7eeli Olettidosona
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 15:16-22)

1 Asi kawotido hasttamanne usuppuntta laittan Israa7eela Kawoi Baa7ishi
Yihudaa bolli woraajjiis; woraajjidi Yihudaa Kawuwaa Asakko ooninne ge-
lennaadaaninne kiyennaadan teqqanau Raama katamaa yuushuwaa mint-
tidi gimbbiis. 2-3 Hegaa gaasuwan Kawoi Asi GODAA Beeta Maqidasiyaanne
ba kawo keettaa buquraa minjjiyoosaappe worqqaanne biraa ekkiis. Ekkidi
Damasqqo kataman de7iya Sooriyaa Kawuwaa Benihadaadayyo hagaadan
yaagidi yeddiis; “Kase ta aawaaranne ne aawaara maacettidoogaadan, ane
tanaaranne nenaara maacettoos. Be7a, taani neeyyo biraanne worqqaa
yeddaas. Israa7eela Kawoi Baa7ishi ba olanchchata ta biittaappe kessana
mala, neeni kase aara maacettido maachchaa kola” yaagiis.
4 Yaagin Benihadaadi Kawoi Asi giidoogaa maayidi, ba ola gadaawata
Israa7eela katamata olanau yeddiis. Yeddin eti Iyoona, Daananne Aabeeli-
Beetimaa7ika geetettiya katamatanne Nifttaaleema biittan de7iya mi-
ishshaa minjjiyo katamata ubbaa xoonidosona. 5 Baa7ishi hegaa siyidi,
Raama katamaa gimbbiyoogaa aggi bayiis.
6 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Asi Yihudaa asaa ubbaa shiishshiis; shi-
ishshin asai Baa7ishi kase yan go7ettiyo shuchchaanne mittaa Raamappe
miyyidosona. Miyyin i Gebaa7anne Mixiphpha geetettiya katamata an
minttidi gimbbiis.

Kawoi Asi Hananabaa Yootiya Hanaana Qasho Keettan Yeggiis

7 He wode hananabaa yootiya Hanaani Yihudaa Kawuwaa Asakko yiidi,
“Neeni Sooriyaa kawuwan ammanettada, GODAN, ne Xoossan, ammanet-
tabeenna gishshau, Sooriyaa kawuwaa olanchchati ne kushiyaappe kessi
ekkidosona. 8 Toophphiyaa asatinne Liibiyaa asati, cora paraa gaaretinne
parati de7iyo daro olanchchata gidokkonaayye? SHin neeni GODAN am-
manettido gishshau, GODAI eta ne kushiyan aatti immiis. 9 Aissi giikko,
ba kumetta wozanaappe GODAN ammanettiya asa minttettanau GODAA
aifee sa7aa bollan ubbasaa xeellees. Neeni ha yohuwan eeyyadasa; hegaa
gishshau, hachchippe doommin, neeppe oli shaahettenna” yaagiis.
10 Yaagin Asi hananabaa yootiyaagaa bolli daro hanqqettiis; hanqqettidi
qasho keettan yeggiis. Qassi Asi he wode asaappe amaridaagaa waissiis.

Kawuwaa Asa Haiquwaa

11 Asi oottidobai koiroppe wurssettaa gakkanaassi Yihudaa Kawotunne
Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 12 Asi kawotido hast-
tamanne uddufuntta laittan tohuwaa sakettiis; au sahoi keehi darikkokka,
i aakimeta koyiisippe attin, GODAA koyibeenna. 13 Asi ba kawotido oita-
manne isiinintta laittan haiqqidi, ba maizzan gaittiis. 14 Eti a ahaa duufuwan
dumma dumma shittoinne sawoi de7iyo arssaa bolli wottidosona. Eti a
bonchchuwau daro mittaa dooridi, tamaa eettidi, daroppe yeekkidosona.
Asi baayyo Daawita Kataman shuchchaa woocidi giigissido duufuwan a
moogidosona.

17

Yoosaafixi Yihudan Kawotiis

1 Asa na7ai Yoosaafixi a sohuwan kawotiis; Yoosaafixi Israa7eela olanau
bana minttiis. 2 Gimbbetti uttida Yihudaa katamatu ubban olanchchata
wottiis; qassi Yihudaa biittaaninne a aawai Asi omooddido Efireema biittaa
katamatun olanchchatu qatuwaa medhdhiis.
3-4 GODAI Yoosaafixa anjjiis; aissi giikko, a aawai koiro kawo gidido
wode, GODAASSI ammanettidoogaadan, ikka ammanettiis. Ammanettidi
Ba7aala eeqa misiliyaayyo goinnennan ixxiis. Yoosaafixi ba aawaa ogiyan

hemettidi, GODAA azazuwaa poliis. I Israa7eela kawoti oottido iita oosuwaa oottibeenna. 5 Hegaa gishshau, GODAI a Yihudaa kawotettan mintti essiis. Yihudaa asai ubbai Yoosaafixayyo imuwaa ehiidosona; yaatin, i keehippe duretiisinne bonchchettiis. 6 Yoosaafixi GODAASSI wozanappe oottiya asa gidiis. Hegaa bollankka goinniyo xoqqa sohotanne Asheero giyo Xoossee eeqa misileta Yihudaa biittaappe xaissiis.

7 Yoosaafixi ba kawotido heezzantto laitti Yihudaa katamatun tamaarissanaadan ba oosanchchata Benihaila, Obaadiyaa, Zakkaariyaasa Nataani7eelanne Mikaaya kiittiis. 8 Qassi etaara issippe Leewata SHamaa7iyaa, Nataaniyaa, Zabaadiyaa, Asaaheela, SHamiraamoota, Yonaataana, Adooniyaa, Xoobbiyaanne Xobaadooniyaa yeddiis; qassikka qeeseta Elishamaa7anne Yoraama etaara issippe kiittiis. 9 Eti ubbai GODAA Higgiyaa Maxaafaa banttanaara ekkidi, Yihudaa biittan de7iya katamata ubbaa biidi, yan asaa tamaarissidosona.

Yoosaafixa Gitatettaa

10 Yihudaa biittaa yuushuwan de7iya kawotettata ubbaa GODAI yashissin, eti Yoosaafixaara olettibookkona. 11 Pilisxxeema asatuppe aramidaageeti imuwaanne biraa giiraa Yoosaafixayyo ehiidosona; qassi Arabatikka ayyo laappun sha7anne laappun xeetu dorssa orggetanne laappun sha7anne laappun xeetu deeshsha orggeta ehiidosona. 12 Hegaa gishshau, Yoosaafixi keehippe minni minni biis. I Yihudan qatotanne minjjiyoobaa wottiyo katamata keexxiis. 13 Keexxidi i he katamatun darobaa minjjiis.

Yerusalaamen ayyo mino olanchchati de7oosona. 14 Eti bantta aawatu keettan keettan hagaappe kaallidi xaafettidosona. Yihudaa zariyaappe shaalaqai Adinaaha; aara 300,000 mino olanchchati de7oosona.

15 Adinaaha kaallidi de7iya halaqai Yohanaana; aara 280,000 mino olanchchati de7oosona.

16 GODAASSI ba sheniyan kiyida Amaasaayi a kaallidi de7iya heezzantto halaqa; i Ziikira na7aa. Amaasaayaara 200,000 mino olanchchati de7oosona.

17 Biniyaama zariyaappe halaqai mino olanchchaa Eliyadaa7a; aara wonddafiyaanne gonddalliyaa oiqqiya 200,000 olanchchati de7oosona.

18 Eliyadaa7a kaallidi de7iya halaqai Yihozabaada; aara olaa baanau gixxida 180,000 olanchchati de7oosona.

19 Ha ubba olanchchati kawuwaayyo Yerusalaamen oottidaageeta; hageetu qoodai Yihudan de7iya gimbbettida katamatun ubban kawoi wottido olanchchata gujjenna.

18

Hananabaa Yootiya Mikaayi Akaabayyo Xoonettiyoogaa Odiis (Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 22:1-28)

1 Yoosaafixi keehippe duretiisinne bonchchettiis; qassi Akaabaarakka bollotiis. 2 Amarida laittaappe guyyiyan, Yoosaafixi Akaaba be7anau Samaariyaa biis. Bin Akaabi assinne aara issippe de7iya asaassi daro dorssatanne boorata shukkiis. Yaatidi Yoosaafixi Gala7aaden de7iya Raamoota giyo katamaa olanau banaara baanaadan maizziis. 3 Israa7eela Kawoi Akaabi Yihudaa Kawuwaa Yoosaafixa, “Gala7aaden de7iya Raamoota olanau tanaara buutee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Yoosaafixi, “Ee, neeni olaa baanau giigiyo wode audenne taani giigana. Ta olanchchati ne olanchchatu mala; nuuni nenaara olanau baana”

yaagiis. 4 Qassikka Yoosaafixi Israa7eela kawuwaa, “Gidikkonne, neeni
kasetada GODAA oichcha” yaagiis.
5 Yaagin Israa7eela kawoi hananabaa yootiya oiddu xeetu asata shi-
ishshidi, “Taani Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa olanau booyye
booppoo?” yaagidi eta oichchiis.
Oichchin eti, “Ba; aissi giikko, Xoossai he katamaa kawuwaa kushiyan
aattidi immana” yaagidosona.
6 SHin Yoosaafixi, “Nuuni GODAA oichchanau danddayiyo hananabaa
yootiya hara asi hagan baawee?” yaagiis.
7 Yaagin Israa7eela kawoi Yoosaafixassi zaaridi, “Nuuni a baggaara GO-
DAA oichchanau danddayiyo issi hara bitanee de7ees; i Yimila na7aa
Mikaaya. SHin taani a ixxais; aissi giikko, i ubba wodekka tabaa iitabaa
yooteesippe attin, lo77obaa yooti erenna” yaagiis.
Yaagin Yoosaafixi, “Kawoi hegaadan gooppo!” yaagiis.
8 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela kawoi ba oosanchchatuppe issuwaa
xeesidi, “Yimila na7aa Mikaaya eesuwan ekkada ya” yaagiis.
9 Israa7eela kawoinne Yihudaa Kawoi Yoosaafixi, bantta kawotaa
maayuwaa maayidi, Samaariyaa katamaa geliyo penggiyan bantta
kawotaa araatan uttidosona; uttin hananabaa yootiya ubbati eta sinttan
hananabaa yootoosona. 10 Etappe issoi, Kanaa7ina na7ai Xidiqee birataappe
kaceta giigissidi, Akaaba, “GODAI hagaadan yaagees; ‘Sooreti xayana
gakkanaashin, neeni eta ha kacetun qaicana’ yaagees” yaagiis.
11 Hananabaa yootiya hara ubbatikka, “Gala7aaden de7iya Raamoota
katamaa ba; baada ola; oladakka xoona. Aissi giikko, GODAI he katamaa
kawuwaa kushiyan aattidi immana” yaagidi yootidosona.
12 Hegaappe guyyiyan, Mikaaya xeesanau kiitetti biida bitanee a, “Be7a,
hananabaa yootiya ubbati issi doona gididi, ‘Kawoi ha olaa xoonana’ yaagidi
yootidosona. Hegaa gishshau, hayyanaa ne odoikka etappe issuwaagaa
mala gido; neenikka lo77obaa oda” yaagiis.
13 SHin Mikaayi he bitaniyaa, “GODAI ero! Ta Xoossai yootiyoobaa taani
yootana” yaagiis.
14 Mikaayi kawuwaakko yiido wode, kawoi a, “Mikaayaa, nuuni
Gala7aaden de7iya Raamoota olanau boniiyye boopponii?” yaagidi
oichchiis.
Oichchin Mikaayi kawuwaa, “Ba; baada ola; oladakka xoona. Aissi giikko,
eti ne kushiyan aadhdhi imettana” yaagiis.
15 Yaagin kawoi a, “Neeni GODAA sunttan tumaappe attin, harabaa taayyo
odennaadan taani nena aapputoo caaqettanau koshshii?” yaagiis.
16 Yaagin i, “Israa7eela olanchchati ubbai henttanchchi bainna
dorssaadan deriyan laalettidaageeta taani be7aas. GODAI eta, ‘Hageetuyyo
godi baawa. Eti ubbaikka bantta soo bantta soo saro boona’ yaagees”
yaagiis.
17 Yaatin, Israa7eela kawoi Yoosaafixa, “ ‘I tabaa iitabaa yooteesippe attin,
lo77obaa yooti erenna’ gaada taani neeyyo yootabeikkinaa?” yaagiis.
18 Mikaayi gujjidikka hagaadan yaagiis; “Simmi GODAI giyoobaa
siya! GODAI ba kawotaa araatan uttin, saluwaa olanchchati ubbai a
ushachchaaranne a haddirssaara eqqidaageeta taani be7aas. 19 GODAI,
‘Israa7eela Kawoi Akaabi Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa biidi, yan
haiqqanaadan a balettanai oonee?’ yaagiis. Yaagin issoi hagaadan giyo
wode, harai qassi hegaadan giis. 20 Hegaappe guyyiyan, ayyaanai kiyidi
GODAA sinttan eqqidi, ‘Taani a balettana’ yaagiis.
“Yaagin GODAI, ‘Waata balettuutee?’ yaagiis.

21 “Yaagin ayyaanai, ‘Taani kiyada baada, ayyo hananabaa yootiyaageetu
ubbatu doonan worddotiya ayyaana gidana’ yaagiis.
“Yaagin GODAI, ‘Ee, neeni a balettana; neeyyo hegee hanana. Ba; baada
baletta’ yaagiis” yaagiis.
22 Qassikka i, “Hegaa gishshau, GODAI neeyyo hananabaa yootiyaageetu
hageetu doonan worddotiya ayyaanaa wottiis; aissi giikko, GODAI ne bolli
bashshaa ehaanau qachchiis” yaagiis.
23 Hegaappe guyyiyan, Kanaa7ina na7ai Xidiqee shiiqidi, Mikaaya
qinxxalliyaa baqqiis. Baqqidi, “GODAA Ayyaanai ta achchappe waanidi
neeyyo odanau biidee?” yaagiis.
24 Yaagin Mikaayi a, “Neeni qosettanau qol77o geliyo gallassi hegaa dem-
mana” yaagiis.
25 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela kawoi ba olanchchatuppe issuwaa
azaziiddi, “Mikaaya oiqqa; oiqqada katamaa haariya Amoonayyoonne
ta na7aa Yo7aashayyo efaada imma. 26 Immada eta, ‘Kawoi inttena
“Ha bitaniyaa qasho keettan qachchite. Qachchidi taani saro simmana
gakkanaashin, qii oittappenne haattappe harabaa aibanne ayyo immop-
pite” yaagees’ yaaga” yaagiis.
27 Yaagin Mikaayi a, “Tumu neeni saro simmiyaabaa gidikko, GODAI tanan
haasayibeenna” yaagiis. Qassikka Mikaayi, “Asau ubbau, taani yootidobaa
akeekite” yaagiis.

Akaaba Haiquwaa
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 22:29-35)

28 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela kawoinne Yihudaa Kawoi Yoosaafixi
Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa biidosona. 29 Israa7eela kawoi
Yoosaafixa, “Taani ta maayuwaa laammada, hara asa malatada, olau gelana;
shin neeni ne kawo maayuwaa maaya” yaagiis. Yaagidi Israa7eela kawoi ba
maayuwaa laammidi, hara asa milatidi olau geliis.
30 Sooriyaa kawoi ba paraa gaareta azaziya asata, “Gitatin guuxxin,
hara asa oonaarakka olettoppite; Israa7eela kawuwaa xalaalaara olettite”
yaagidi azaziis.
31 Paraa gaareta azaziyaageeti Yoosaafixa be7ido wode, “Hagee Israa7eela
kawuwaa” yaagidosona. Yaagidi aara olettanau simmidosona. Simmin
Yoosaafixi waassiis; waassin GODAI Xoossai a maaddidi, eta guyye zaariis.
32 Paraa gaareta azaziyaageeti i Israa7eela kawuwaa gidennaagaa be7idi, a
yedettiyoogaa aggiigidosona.
33 Issi bitanee coo ba wonddafiyaa olanchchatu bolli dukkidi, Israa7eela
kawuwaa olaa maayoi gaittiyo kayyiyaara caddiis. Caddin kawoi ba
gaariyaa laaggiya bitaniyaa, “Gaariyaa guyye zaarada, tana olaa giddoppe
kessa. Aissi giikko, taani iita cachchaa cadettaichchaas” yaagiis. 34 He
gallassi olai suulliyo wode, Israa7eela Kawoi Akaabi ba paraa gaariyaa
giddon zemppidi, omarssi gakkanaashin, Sooretu sinttan takkiis. Takkidi
awai wullido wode, i haiqqi bayiis.

19

Hananabaa Yootiya Yeehu Yoosaafixa Seeriis

1 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Yoosaafixi ba soo Yerusalaame saro sim-
miis. 2 Simmin hananabaa yootiya Hanaana na7ai Yeehu aara gaittanau
kiyidi, Kawuwaa Yoosaafixa, “Neeni iitata maaddanau woikko GODAA
ixxiyaageeta siiqanau bessii? Hegaa gishshau, GODAA hanqqoi ne bolli yiis.
3 Gidikkonne, Asheero giyo eeqee misileta biittaappe diggido gishshaunne

Xoossaa koyanau ne wozanaa giigissido gishshau, neeni lo77obaa oottadasa" yaagiis.

Yoosaafixi Daannata Sunttiis

4 Yoosaafixi Yerusalaamen de7iis. Qassi Yoosaafixi Berssaabehappe doommidi, Efireema gezziyaa gakkanaashin, asaa giddon yuuyidi, GODAAKKO, eta aawatu Xoossaakko, eta zaariis. 5 Yihudaa biittan de7iya gimbbettida katamatu ubban daannata sunttiis. 6 Sunttidi i daannatuyyo, "Intte oottiyooban inttena erite. Aissi giikko, intte asayyo pirddekketa; GODAAYYO pirddeeta. Intte pirddiyo wode, i inttenaara de7ees. 7 Ha77ikka intte GODAAYYO yayyite; intte oottiyooban inttena erite. Aissi giikko, GODAA nu Xoossaa matan naaqoi, asa sinttaa xeellidi maaddiyoogeenne mattaayiyaa miyoogee baawa" yaagiis.

8 GODAA higgiyaa kanttiyoogaanne asaa giddon denddiya yohuwaa pirddanaadan Leewatuppe, qeesetuppenne Israa7eela asaa aawatu keettaa halaqatuppe amarida asata Yoosaafixi Yerusalaamen sunttiis. 9 Hegaappe guyyiyan, Yoosaafixi eta hagaadan yaagidi azaziis; "GODAASSI yayyidi, ammanettiyoogaaninne kumetta wozanan oottite. 10 Bantta kataman de7iya intte ishantti shemppo yoho, woikko higgebaa, woikko azazobaa, woikko awaajobaa, woikko pirddabaa inttekko ehiikko, eti GODAA sinttan mooranchcha gidennaadaaninne a hanqqoi intte bollinne intte ishanttu bolli yeennaadan eta seerite. Intte eta seerikko, intte intte huuphiyau mooranchcha gidekketa. 11 GODAA bagga yoho ubbaayyo aawatiyaagee qeesetu halaqaa Amaariyaa; qassi kawuwaa bagga yoho ubbaayyo aawatiyaagee Yihudaa zaretu halaqaa Isimaa7eela na7aa Zabaadiyaa. Leewati intte sinttan halaqa gidana. Intte minnidi oottite. Suurebaa haniyaageetuura GODAI issippe gido" yaagiis.

20

Eedooma Biittai Yihudaa Bolli Woraajjiis

1 Hegaappe guyyiyan, Moo7aabatinne Amoonati qassi etaara issippe Ma7uunati Yoosaafixa bolli woraajjidosona. 2 Yaatin, amarida asati yiidi Yoosaafixayyo, "Maxine Abbaappe hefinttaara de7iya Sooriyaappe daro olanchchati nena olanau yiidosona. Be7a, eti Haxaaxooni-Taamaaran de7oosona" yaagidi yootidosona. (Haxaaxooni-Taamaari Enggaadayyo harantto sunttaa.)

3 Yaatin, Yoosaafixi yayyidi, GODAA oichchanau ba qofaa qachchiis; qachchidi Yihudaa biittan ubban xoomaa awaajjiis. 4 Awaajjin Yihudaa asai ubbai GODAAPPE maaduwaa koyanau issippe shiiqiis; eti GODAAPPE maaduwaa koyanau Yihudaa katamatu ubbaappe yiidosona.

5 Yin Yoosaafixi Yihudaanne Yerusalaame yaa7aa giddon, GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya Ooratta Dabaabaa sinttan eqqiis. 6 Eqqidi hagaadan yaagiis, "Abeet GODAU, nu aawatu Xoossau, saluwan de7iya Xoossai nena! Sa7an de7iya kawotettata ubbaa haariyaagee nena! Gitatettainne wolqqai ne kushiyan de7iyo gishshau, nenaara eqettanau danddayidabi baawa. 7 Abeet nu Xoossau, kase ha biittan de7iyaageeta ne asaa Israa7eela sinttaappe yedettada, ne siiquwaa Abrahaama zerettatuyyo merinau immidai nena! 8 Eti ha biittan de7idosona; eti hagan ne sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxidi, 9 'Nu bolli iitabai, woi olai, woi boshai, woikko koshai yiyaakko, nuuni ne sunttai de7iyo ha Beeta Maqidasiyaa sinttaaninne ne sinttan eqqidi, nu metuwan neekko waassana. Neeni nu waasuwaa siyada, nuna ashshana' yaagidosona.

10 “Ha77ikka Amoonati, Moo7aabatinne Eedoomati nu bolli woraajjidosona. Beni nu aawati Gibxxeppe kiyido wode, neeni eta he biittata gelennaadan diggadasa; hegaa gishshau, nu aawati he biittatun yuuyidi aadhdhidosonappe attin, eta xaissibookkona. 11 Nuuni oottidobau eti nuuyyo zaaridobaa be7a. Neeni nuuyyo immido laata biittaappe eti nuna yedettanau yiidosona. 12 Abeet nu Xoossau, neeni eta bolli pirddikkii? Aissi giikko, nuna olanau yiida ha daro olanchchatuura olettanau nuuyyo wolqqi baawa. Nuuni oottanabaakka erokko; shin nu aifeti nena xeelloosona” yaagiis.

13 Yihudaa asai ubbai bantta yiira naatuura, bantta maccaasatuuranne bantta naatuura issippe gididi, GODAA sinttan eqqidosona.

14 Hegaappe guyyiyan, Zakkaariyaasa na7ai Yahaazi7eeli yaa7aa giddon eqqidaashin, GODAA Ayyaanai a bolli wodhdhiis. Zakkaariyaasi Banaaya na7aa; Banaayi Yi7i7eela na7aa; Yi7i7eeli Mataaniyaa na7aa; Mataanee Leewa zarenne Asaafa yara. 15 GODAA Ayyaanai Yahaazi7eela bolli wodhdhin, hagaadan yaagiis; “Kawuwau Yoosaafixaa, Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya asau, ubbaikka siyite! GODAI inttena hagaadan yaagees; ‘Ha daro olanchchatu gaasuwan yayyoppitenne dagammoppite. Aissi giikko, olai Xoossaagaappe attin, intteegaa gidenna. 16 Intte wontto eta bolli kiyite. Kiyidi Xiixa giyo pudettan Yiru7eela Bazzuwan de7iya zanggaaraa wurssettan intte eta demmana. 17 Ha olaa olettiyaageeti inttena gidekketa. Intte sohuwaa sohuwaa oiqqi eqqidi, GODAI inttena ashshiyoogaa be7eeta’ yaagees. Yihudaa asau, Yerusalaame asau, yayyoppitenne dagammoppite! Etaara olettanau wontto kiyite. GODAI inttenaara gidana” yaagiis.

18 Yoosaafixi som77uwaa sa7aa gattidi goinniis; hegaadankka, Yihudaa asai ubbainne Yerusalaamen de7iya asai ubbai GODAA sinttan kunddidi, GODAAYYO goinnidosona. 19 Qahaata yaraappenne Qoraaha yaraappe amarida Leewati eqqidi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, GODAA Israa7eela Xoossaa galatidosona.

20 Eti maallado guuran denddidi, Taqo7a Bazzuwaa baanau kiyidosona; eti kiyido wode Yoosaafixi denddi eqqidi, “Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya asau, taani giyoogaa siyite. GODAN, intte Xoossan, ammanettite; intte minnana. Qassi hananabaa yootiyaageetun ammanettite; yoho ubbi intteyyo injjetana” yaagiis. 21 Yoosaafixi asaara zorettidoogaappe guyyiyan, mazamuriyaa yexxiyaageetanne GODAA galatiyaageeta sunttiis. Sunttin eti ba7aala gallassa maayuwaa maayidi, olanchchatu sinttaara kanttiiddi,
“GODAA galatite!
Aggenna a siiqoi merinaagaa”
yaagi yaagidi yexxanaadan azaziis.

22 Eti mazamuriyaa yexxiyoogaanne galatiyoogaa doommido wode, Yihudaa olanau yiida Amoonatu bolli, Moo7aabatu bollinne Eedoomatu bolli GODAI shabbirssaa yeddiis. 23 Yeddin Amoonatinne Moo7aabati Eedoomatu bolli denddidi, eta muleera xaissidosona. Eti Eedoomata xaissidoogaappe guyyiyan, bantta giddon issoi issuwaa xaissidosona. 24 Yihudaa asai bazzuwan de7iya wochchiyo sohuwaa yiido wode, bantta morkketi de7iyo sohuwaa xeellidosona; xeellidi eta ahai biittan zin77idaagaa be7idosona. Etappe issi asinne kessi ekkidi bibeenna.

25 Hegaappe guyyiyan, Yoosaafixinne a asai omooduwaa ekkanau biidi, daro meheta, shinqqeta, ola miishshata, maayotanne hara al77o miishshata demmidosona. SHin omodo ubbabaa tookki efaanau danddayibookkona. Omooddidobai keehippe daro gidido gishshau, hegaa shiishshanau heezzu gallassaa ekkiis. 26 Hegaappe guyyiyan, eti oiddantto gallassi Beraaka

Wombbaa giyoosan shiiqidosona; shiiqidi he sohuwan GODAA galatidosona. Hegaa gishshau, eti he sohuwaa Galataa Wombbaa yaagidi sunttidosona.
27 Hegaappe guyyiyan, Yihudaa asai ubbainne Yerusalaame asai ubbai,
Yoosaafixi kaalettin, ufaissan Yerusalaame simmiis. 28 Eti Yerusalaame
gakkidi, diittaara, maazinqqiyaaranne xurumbbaara GODAA Beeta Maqidasiyaa gelidosona.
29 Israa7eela morkketa GODAI olidoogaa biittan de7iya kawotettati ubbai
siyido wode, eti Xoossaayyo yayyidosona. 30 Yaatidi Xoossai Yoosaafixayyo
ubba baggaara shemppuwaa immido gishshau, a kawotettai sarotettaa
demmiis.

Yoosaafixa Kawotaa Wurssettaa
(Kawotu Maxaafaa Koiruwaa 22:41-50)

31 Yoosaafixi Yihudan kawotiyo wode, a laittai hasttamanne ichchasha; i
Yerusalaamen laatamanne ichchashu laitta kawotiis. A aayyiyaa SHiiliha
na7iyo Azuubo geetettausu. 32 Yoosaafixi ba aawaa Asa ogiyan hemettiis; i he ogiyaappe sher77i gibeenna; GODAA sinttan i suurebaa oottiis.
33 Gidikkonne, goinniyo xoqqa sohota xaissibeenna; asai biron ba kumetta
wozanaappe ba maizza aawatu Xoossaakko simmibeenna.
34 Yoosaafixi hanido harabai, koiroppe wurssettaa gakkanaassi Israa7eela
Kawotu Taarikiyaa Maxaafan, Hanaana Na7aa Yeehu Taarikiyaa giddon
xaafetti uttiis.
35 Issi wode, Yihudaa Kawoi Yoosaafixi iitabaa oottida Israa7eela
Kawuwaa Akaaziyaasaara issippetettaa oottiis. 36 Yaatidi Yoosaafixi aara
zal77iyo gita markkabeta medhdhanau maayiis. Maayidi he markkabeta
Eexiyooni-Gaabira kataman merissidosona. 37 Hegaappe guyyiyan,
Mareeshappe yiida Dodaawa na7ai El77eezari, “Neeni Akaaziyaasaara
issippetettaa oottido gishshau, neeni oottido oosuwaa GODAI xaissana”
yaagidi, Yoosaafixa bolli hananabaa yootiis. Hegaa gishshau, markkabeti
meqqidosona; eti awanne baanau danddayibookkona.

21

1 Hegaappe guyyiyan, Yoosaafixi haiqqidi, ba maizzan gaittiis. Daawita
Kataman ba maizza aawatuura moogettiis. A sohuwan a na7ai Yoraami
kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Yoraama
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 8:17-24)

2 Yoraama ishantti Azaariyaasa, Yihi7eela, Zakkaariyaasa, Azaariyaasa,
Mikaa7eelanne SHafaaxiyaa; hageeti ubbai Yihudaa Kawuwaa Yoosaafixa
naata. 3 Eta aawai Yoosaafixi etayyo daro biraa, worqqaanne al77o mi-
ishshaa immiis; qassi gimbbettida Yihudaa katamatakka immiis. SHin
Yoraami ba aawau baira na7a gidiyo gishshau, kawotettaa ayyo immiis.
4 Yoraami ba aawaa kawotettaa ekkidi minnido wode, ba ishantta ub-
batanne issi issi Israa7eela halaqata bisuwan woriis.
5 Yoraami kawotiyo wode, laittai ayyo hasttamanne naa77a; i Yerusalaa-
men hosppun laitta kawotiis. 6 Yoraami Akaaba na7iyo ekkido gishshau,
Akaaba so asai hemettidoogaadankka kase Israa7eela kawotu ogiyan
hemettiis; GODAA sinttankka iitabaa oottiis. 7 Gidikkonne, GODAI kase
Daawitaara maacettido maachchaa gishshau, Daawita zerettaa xaissanau
koyibeenna. Daawita zerettai merinau kawotanau GODAI ufaissaa immi
wottiis.

8 Yoraami kawotido wode, Eedooma asai Yihudaa kawuwaa bolli makkalidi, banttau kawuwaa kawoyidosona. 9 Hegaa gishshau, Yoraami ba ola gadaawatuuranne ba paraa gaaretu ubbaara issippe Eedooma biittaa olanau biis; bin Eedooma asai anne a paraa gaaretu halaqata dooddidosona. SHin Yoraaminne a asai qammi denddidi, doodaa kanttidi baqatidosona. 10 He wodeppe doommidi, hachchi gakkanaashin, Eedooma asai Yihudaa asaassi haarettibeenna. Yoraami GODAA ba aawatu Xoossaa aggido gishshau, Liibina asai qassi he wode Yihudaa kawuwaa bolli makkaliis.

11 Yoraami qassi Yihudaa gezziyan goinniyo xoqqa sohota giigissiis; giigissidi Yerusalaamen de7iya asai shaaramuxanaadan oottiis; Yihudaa asaakka balettiis. 12 Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Eelaasi Yoraamayyo dabddaabbiyaa hagaadan yaagidi kiittiis; “GODAI, ne maizza aawaa Daawita Xoossai, ‘Neeni ne aawaa Yoosaafixa ogiyan woikko Yihudaa Kawuwaa Asa ogiyan hemettiyoogaa aggada, 13 Israa7eela kawotu ogiyan hemettadasa. Akaaba so asai oottidoogaadan, Yihudaaninne Yerusalaamen de7iyaageeti shaaramuxanaadan oottadasa. Qassikka neeppe kehiya, ne aawaa keettan de7iya ne ishantta woradasa. 14 Hegaa gishshau, GODAI ne asaa, ne naata, ne maccaasatanne neeyyo de7iya ubbabaa wolqqaama boshan shocana. 15 Nena maracciyaa harggee oiqqin, neeyyo sahoi yaa goobi goobidi baana’ yaagees” yaagiis.

16 Hegaappe guyyiyan, GODAI Pilisxxeematanne Toophphiyaa matan de7iya Arabata Yoraama olanaadan denttettiis. 17 Yaatin, eti Yihudaa bolli woraajjidosona; woraajjidi kawo keettan de7iya miishshaa ubbaa, kawuwaa attuma naatanne a maccaasata omooddidosona. A naatu ubbaappe kaaluwaa Akaaziyaasappe attin, hara issi na7inne ayyo attibeenna.

18 He ubbaappe guyyiyan, paxanau danddayenna maracciyaa harggiyan Yoraama GODAI shociis. 19 Naa77u laittaa giddon harggee a bolli goobiis; goobin a maraccee kare kiyiis; yaatin, keehi sahettidi haiqqiis. A moogiyo wode asai kase a maizza aawatuyyo oottidoogaadan, a bonchchuwau mittaa dooridi, tamaa eettibeenna.

20 Yoraami kawotiyo wode, laittai ayyo hasttamanne naa77a; i Yerusalaamen hosppun laitta kawotiis. I haiqqiyo wode ooninne azzanibeenna. Yoraami Daawita Kataman moogettiisippe attin, kawotu makkaanan moogettibeenna.

22

Yihudaa Kawuwaa Akaaziyaasa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 8:25-29; 9:21-28)

1 Arabati yiidi Yoraamayyo baira naata ubbata worido gishshau, Yerusalaame asai Yoraama na7aa ubbaappe kaaluwaa Akaaziyaasa a sohuwan kawoyidosona. Hegaa gishshau, Yoraama na7ai Akaaziyaasi kawotaa doommiis. 2 Akaaziyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo oitamanne naa77a;[3] i Yerusalaamen issi laitta kawotiis. A aayee sunttai Ataalo; a Omirayyo na7aa na7iyo.

3 Akaaziyaasi iitatettan baanaadan a aayyiyaa a zorido gishshau, ikka Akaaba so asaa ogiyan hemettiis. 4 A aawai haiqqidoogaappe guyyiyan, Akaaba so asaikka a zoriyo gishshau, Akaaba so asaadan ikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. Yaatidi a xayuwau gaaso gididosona. 5 Akaaziyaasi

3 **22:2** Oitamanne naa77a: Ayyo laittai laatamanne naa77a woikko oitamanne naa77a. Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 8:26 xeella.

Akaaba so asaa zoriyaa kaallidi, Akaaba na7aa Israa7eela Kawuwaa Yoraamaara issippe, Sooriyaa Kawuwaa Hazaa7eela olanau Gala7aaden de7iya Raamoota giyo katamaa biis. Bin Sooriyaa asati Yoraama caddidosona.
6 Sooriyaa Kawuwaa Hazaa7eelaara i olettiyo wode, Sooriyaa asati a Raamootan caddido cachchaa patti ekkanau Iziraa7eela katamaa simmiis. Hegaappe guyyiyan, Yoraama na7ai, Yihudaa Kawoi Akaaziyaasi Akaaba na7aa Yoraama cadettidaagaa oichchanau duge Iziraa7eela katamaa biis.

7 Akaaziyaasi Yoraamakko biidoogee Akaaziyaasau haiqo gidanaadan Xoossai oottiis. Akaaziyaasi Yoraama be7ishin, Akaaba zariyaa xaissanaadan GODAI doorido Nimisha na7aa Yeeha mokkanau naa77ai issippe kiyidosona. 8 Yeehu Akaaba zariyaa bolli pirddiyoogaa polido wode, Yihudaa halaqatanne Akaaziyaasa maaddiya a ishanttu naata demmidi woriis.
9 Qassi Yeehu Akaaziyaasa koyiis; koyin Samaariyan qosetti uttidaagaa a asati demmidosona; demmidi Yeehukko ehiidi woridosona. Woridi, “Ba kumetta wozanaappe GODAA koyida Yoosaafixa na7aa” yaagidi moogidosona.

Hegaa gishshau, Akaaziyaasa so asaappe kawotettaa oiqqanau danddayiyai ooninne baawa.

Yihudaa Kawiyo Ataalo
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 11:1-3)

10 Akaaziyaasa aayyiyaa Ataala ba na7ai haiqqidoogaa be7ido wode, denddada Yihudaa kawuwaa zariyaa ubbaa xaissaasu. 11 SHin kawuwaa na7iyaa Yihoshebaa7a, haiqqanau de7iya kawo naatu giddoppe Akaaziyaasa na7aa Yo7aasha wuuqqada ekkaasu. Ekkada anne a xanttiyaaro hiixa keettan qosaasu. Hegaadan oottada, Ataala na7aa worennaadan, Kawuwaa Yoraama na7iyaa, Akaaziyaasa michchiyaa, qeesiyaa Yoodaahe machchiyaa, Yihoshebaa7a a qosaasu. 12 Ataala biittaa haariyo wode ubban, na7ai eta matan Xoossaa Beeta Maqidasiyan usuppun laitta qosettidi uttiis.

23

Ataali Bolli Makkalidi Denddidosona
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 11:4-16)

1 Laappuntta laittan Yoodaahee minnidi, mato halaqata Yirohaama na7aa Azaariyaasa, Yahohanaana na7aa Isimaa7eela, Yoobeeda na7aa Azaariyaasa, Adaaya na7aa Ma7iseeyanne Ziikira na7aa Elishafaaxa shiishshidi, etaara maachchaa maacettiis. 2 Eti Yihudaa biitta ubbaa yuuyidi, Yihudaa katamatun de7iya Leewatanne Israa7eela yaratu halaqata ubbaa ekkidi, Yerusalaame yiidosona.

3 Hegaappe guyyiyan, he shiiqida asai ubbai Xoossaa Beeta Maqidasiyan kawuwaara maachchaa maacidosona. Yoodaahee he asaa, “Kawuwaa na7aa hagaa be7ite! GODAI kase Daawita zerettaabaa haasayidoogaadan i kawoto. 4 Intte oottanau bessiyaabai hagaa: Sambbata gallassan ha Beeta Maqidasiyaa geliya qeesetuppenne Leewatuppe heezzu kushiyaappe issi kushee penggiyaa naagite; 5 qassi heezzu kushiyaappe issi kushee kawo keettan de7ite; heezzu kushiyaappe issi kushee qassi Baasuwaa Penggen de7ite. Asai ubbai GODAA Beeta Maqidasiyaa dabaabaa shiiqo.
6 Qeesetuppenne oottiya Leewatuppe attin, ooninne GODAA Beeta Maqidasiyaa geloppo. Eti geeshsha gidiyo gishshau, gelona; shin hara asai ubbai GODAA azazuwaa naagiiddi, Beeta Maqidasiyaappe kareera de7ona.

7 “Leewati ubbai bantta ola miishshaa bantta kushiyan kushiyan oiqqidi,
kawuwaa giddoyidi, kawoi kiyiyo wodenne geliyo wode ubban aara issippe
de7ona. Beeta Maqidasiyaa geliya oonanne worite” yaagiis.

8 Leewatinne Yihudaa asai ubbai qeesee Yoodaahee azazidobaa ubbaa
oottidosona. Qeesee Yoodaahee Sambbatan oosuwaappe kiyanau
bessiya Leewata kessidi yeddibeenna. Hegaa gishshau, naaguwaa
kayai gakkidoogeetikka naaguwaa kayaa polidaageetikka ubbai yan
de7oosona. Hegan halaqatussi ekkanau gidiya asai de7ees. 9 Hegaappe
guyyiyan, qeesee Yoodaahee Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya, beni
Kawuwaa Daawita toorata, wogga gonddalletanne qeera gonddalleta
halaqatuyyo immiis. 10 Asai ubbai ola miishshaa ba kushiyan ba kushiyan
oiqqidi, Beeta Maqidasiyaayyo ushachcha baggaappe haddirssa bagga
gakkanaassi, yarshshiyoosaa mataaninne Beeta Maqidasiyaa matan
kawuwaa yuushuwan eqqanaadan qeesee Yoodaahee oottiis. 11 Hegaappe
guyyiyan, Yoodaahee kawuwaa na7aa Yo7aasha kare kessidi, a huuphiyan
kallachchaa wottiis; wottidi Kawotaa Higgiyaa Maxaafaa ayyo immidi
kawoyiis. Yoodaaheenne a naati Yo7aasha tiyidi, “Kawoi shemppo gam77o!”
yaagidosona.

12 Asai woxxiiddinne kawuwaa sabbiiddi hombbociyoogaa Ataala siyido
wode, asaakko GODAA Beeta Maqidasiyaa baasu. 13 Baada kawoi penggen
ba tuussaa matan eqqidaagaa be7aasu. Halaqatinne xurumbbaa pun-
niyaageeti kawuwaa matan de7oosona; Yihudaa asai ubbai ufaittidi, xu-
rumbbaa punnoosona; mazamuriyaa yexxiyaageetikka sinttau aadhd-
hidi, banttau de7iya yetta miishshan galatoosona. Ataala ba maayuwaa
pooshshada, “Hagee makkala! Hagee makkala!” yaagada waassaasu.

14 Qeesee Yoodaahee olanchchatu halaqata, “Ataalo Beeta Maqidasiyan
woroppite! O yaaranne haara salppida salppetu gidduwan wottidi, kare
kessite; o ashshanau kajjeeliya asi de7ikko worite!” yaagiis. 15 Hegaa
gishshau, eti o oiqqidi, kawo keettaa efiidosona; efiidi Paraa Penggiyan o
woridosona.

Yoodaahee Maachchaa Ooraxissiis
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 11:17-20)

16 Hegaappe guyyiyan, Yoodaahee i ba huuphen, asai ubbainne kawoi
GODAA asa gidanaadan maachchaa wottiis. 17 He wode asai ubbai Ba7aala
Eeqa Keettaa biidi, he keettaa qoliis; qolidi yarshshiyo sohotanne misileta
kinchcherettiis. Qassi Mataana giyo Ba7aala qeesiyaa yarshshiyo sohotu
sinttan woridosona.

18 Yoodaahee qeesetanne Leewata Beeta Maqidasiyaa oosuwaassi halaqa
oottidi sunttiis. Eta oosoi Muuse higgiyan xaafettidoogaadan GODAAYYO
xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoogaanne Kawoi Daawiti odidoogaadan
mazamuriyaa yexxiyoogaanne baalaa bonchchissiyoogaa. 19 Higgiyan
xaafettidoogaadan tuna asi issoinne gelennaadan Yoodaahee GODAA Beeta
Maqidasiyaa penggen naagiyaageeta wottiis.

20 Yoodaahee olanchchatu halaqata, gita asata, deriyaa haariyaageе-
tanne he biittaa asaa ubbaa banaara ekkidi, kawuwaa GODAA Beeta Maqi-
dasiyaappe duge wottiis. Qommo bagga penggiyaara kawo keettaa geli-
dosona; gelidi kawuwaa kawotaa araatan utissidosona. 21 Yaatin Yihu-
daa asai ubbai ufaittiis. Ataalo kawo keettan bisuwan haiqqidoogaappe
guyyiyan, katamai woppu giis.

24

Yihudaa Kawuwaa Yo7aasha (Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 12:1-16)

1 Yo7aashi kawotiyo wode, laittai ayyo laappuna; i Yerusalaamen oitamu laitta kawotiis. A aayee sunttai Xiibiyo; a Berssaabeha katamaappe yiida asa. 2 Qeesee Yoodaahee de7ido laitta ubban Yo7aashi GODAA sinttan suurebaa oottiis. 3 Yoodaahee Yo7aashayyo naa77u maccaasata immiis; immin eti ayyo attuma naatanne macca naata yelidosona.

4 Hegaappe guyyiyan, Yo7aashi GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokonanau qoppiis. 5 Yo7aashi qeesetanne Leewata shiishshidi, “Yihudaa katamata biidi, intte Xoossaa Beeta Maqidasiyaa laittan laittan bottokonanau Isra a7eela ubbaappe miishshaa shiishshite; ha yohuwaa eesuwan oottite” yaagiis. SHin Leewati eesuwan oottibookkona. 6 Hegaa gishshau, kawoi qeese ubbatu halaqaa Yoodaaha xeesidi, “Yerusalaame asaappenne Yihudaa asaappe giiraa shiishshanau aissi Leewata kiittabeikkii? GODAA ashkkarai Muuseenne Israa7eela asai Xoossaa Dunkkaaniyaa oosuwaassi giirai shiiqanaadan beni maayi uttidosona. 7 He iita mishiriyo Ataalo kaalliya asati Xoossaa Beeta Maqidasiyaa moorirggidosona; eti GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya geeshsha miishsha ubbaa ekkidi, Ba7aalayyo goinnanau go7ettidosona” yaagiis.

8 Hegaa gishshau, kawoi Leewata azazin, eti saaxiniyaa giigissidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa penggiyaappe kare baggaara wottidosona. 9 Xoossaa ashkkarai Muusee bazzon de7iiddi, Israa7eela asaappe shiishshanaadan azazido giiraa GODAAYYO ehaana mala, Yihudaaninne Yerusalaamen Leewati awaajjidosona. 10 Awaajjin halaqatinne asai ubbai ufaittidi, giirai saaxiniyaa kumana gakkanaashin, an yeggidosona. 11 Saaxinee Leewatu baggaara kawo oosanchchatukko gakkin, saaxiniyaa giddon daro miishshai dagattidaagaa eti be7ido wode ubban, kawo xaafeenne qeese ubbatu halaqai sunttido bitanee yoosona; yiidi saaxiniyaappe miishshaa kessoosona; kessidi saaxiniyaa sohuwan zaari wottoosona. Eti ubba gallassi hegaadan oottidi, daro miishshaa dagayidosona.

12 He miishshaa kawoinne Yoodaahee GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaa wochchanau sunttettida asatuyyo immoosona. Immin eti GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokonanau shuchchaa massiyaageetanne anaaxeta, qassi GODAA Beeta Maqidasiyaa bottokonanau birataanne nahaasiyaa oosanchchata qaxaridosona. 13 Qaxarin oosanchchati Xoossaa Beeta Maqidasee moorettidaagaa minni oottidi, bantta kushiyan kaseegaadan ooraxissidosona. 14 Oosanchchati Beeta Maqidasiyaa bottokonuwaa polido wode, palahida worqqaanne biraa kawuwaakkonne Yoodaahekko ehiidosona. Ehin eti he worqqaaninne biran GODAA Beeta Maqidasiyaa giddo oosuwaayyo maaddiya miishshata, xuuggiyo yarshshuwaayyo haniya sainetanne hara dumma dumma miishshata ootissidosona.

Yoodaahee de7ido laittan GODAA Beeta Maqidasiyan xuuggiyo yarshshuwaa ubba wode eti yarshshoosona.

15 Yoodaahee keehippe cimmidi haiqqiis; i haiqqiyo wode a laittai xeetanne hasttama. 16 Yoodaahee Israa7eelan Xoossaayyoonne Xoossaa Beeta Maqidasiyaayyo lo77obaa oottido gishshau, Daawita Kataman kawotu makkaanan a moogidosona.

Yo7aashi GODAAPPE Wora Simmiis

17 Yoodaahee haiqqidoogaappe guyyiyan, Yihudaa halaqati yiidi, kawuwaayyo lichchi giidi gufannidosona. Yaatin, kawoi eta zoriyaa

siyiis. 18 Eti GODAA bantta maizza aawatu Xoossaa Beeta Maqidasiyaa aggidi, Asheeri misiletuyyoonne eeqatuyyo goinnidosona. Eti oottido balaa gishshau, Yihudaa bollinne Yerusalaame bolli GODAA hanqqoi wodhdhiis. 19 Asai baakko simmanaadan GODAI hananabaa yootiyaageeta etakko kiittiis; kiittin hananabaa yootiyaageeti eta bolli markkattidosona; shin eti siyennan ixxidosona.

20 Hegaappe guyyiyan, qeesiyaa Yoodaahe na7aa Zakkaariyaasa bolli Xoossaa Ayyaanai wodhdhiis; wodhdhin Zakkaariyaasi asaa sinttan eqqidi, “Xoossai hagaadan yaagees; ‘Intte GODAA azazuwaa poliyoogaa aissi ixxeetii? Hegee intteyyo iita. Intte GODAA aggido gishshau, ikka inttena aggiis’ yaagees” yaagiis. 21 Yaagin asai a bolli maqettiis. Kawoi eta azazin, GODAA Beeta Maqidasiyaa dabaaban a shuchchan caddidi woridosona. 22 Kawoi Yo7aashi Zakkaariyaasa aawai Yoodaahee baayyo oottido kehatettaa hassayennan aggidi, a na7aa Zakkaariyaasa worissiis. Zakkaariyaasi haiqqiiddi, “GODAI hagaa be7idi, halo kesso” yaagiis.

Yo7aasha Kawotaa Wurssettaa

23 He laittai laamettiyo wode, Sooriyaa olanchchati Yo7aasha olanau yiidosona. Yiidi Yihudaa bollinne Yerusalaame bolli woraajjidi, asaa halaqata ubbaa woridi, etappe omooddidobaa ubbaa Damasqqon de7iya bantta kawuwaassi yeddidosona. 24 Sooriyaa olanchchati qoodan guutta; shin Yihudaa asai GODAA bantta aawatu Xoossaa aggido gishshau, GODAI keehi daro gidida eta olanchchata Sooriyaa olanchchatu kushiyan aattidi immiis. Eti hagaadan oottidi, Yo7aasha qaxxayidosona.

25 Sooriyaa olanchchati appe shaahettiyo wode, Yo7aashi keehippe masunxxi uttiis. Qeesiyaa Yoodaahe na7aa suuttaa gishshau, a oosanchchati a bolli maqettidi, i ba hiixan zin77idaashin woridosona. I haiqqin, Daawita Kataman a moogidosona; shin kawotu makkaanan a moogibookkona. 26 Yo7aasha bolli maqettidaageeti Amoonee SHim77aati na7aa Zabaadanne Moo7aabee SHiimiriiti na7aa Yihozabaada. 27 Yo7aasha naatubai, a bolli hananabaa yootido darobainne Xoossaa Beeta Maqidasiyaa i bottokonissidobai Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. Yo7aashi haiqqin, a sohuwan a na7ai Amesiyaasi kawotiis.

25

Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 14:2-6)

1 Amesiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne ichchasha; i Yerusalaamen laatamanne uddufun laitta kawotiis. A aayee sunttai Yiho7aadino; a Yerusalaame asa. 2 Amesiyaasi GODAA sinttan surebaa oottiis; shin kumetta wozanaappe gidenna. 3 Amesiyaasi kawotettaa mintti oiqqidosaara, ba aawaa worida oosanchchata woriis. 4 Muuse Higgiyaa Maxaafan xaafettidoogaadan, GODAI, “Naati oottido nagaraa gishshau, aawata woranau bessenna; qassi aawati oottido nagaraa gishshaukka, naata woranau bessenna. Asai ubbai ba oottido nagaran nagaran haiqqanau bessees” yaagidi azazidoogaadan, woridaageetu naata woribeenna.

Eedooma Bolli Denddida Olaa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 14:7)

5 Amesiyaasi Yihudaa asaa shiishshidi, bantta aawatu keettan keettan shaalaqatunne mato halaqatu sunttatettaa giddon wottiis. I laatamu laittanne laatamu laittaappe bollaara de7iya Yihudaa zaretanne Biniyaama

zareta ubbaa qoodiis; qoodidi gonddalliyaanne tooraa oiqqidi, olau gi-
igida heezzu xeetu sha7u doorettida asata demmiis. 6 Qassi Israa7eelappe
xeetu sha7u mino asata heezzu sha7anne oiddu xeetu kilo giraame de-
exxiya biran Amesiyaasi qaxariis. 7 SHin Xoossaa asa giyo issi bitanee
Amesiyaasakko yiidi, “Kawuwau, GODAI Israa7eelaaranne Efireema asaara
de7enna gishshau, Israa7eela olanchchati nenaara boopponа. 8 Neeni,
eti tana minttana gaada qoppikko, Xoossai nena ne morkketu sinttan
kaushshana. Aissi giikko, maaddanau woikko kaushshanau Xoossau
wolqqai de7ees” yaagiis.

9 Yaagin Amesiyaasi Xoossaa asa, “Taani Israa7eela olanchchatussi
qanxxido he birai ubbai waananee?” yaagiis.

Yaagin Xoossaa asi, “GODAI neeyyo hegaappe aattidi immanau dand-
dayees” yaagiis. 10 Hegaa gishshau, Amesiyaasi Efireemappe baakko yiida
olanchchati bantta soo soo baanaadan moissiis. Moissin eti Yihudaa asaa
bolli keehippe hanqqettiiddi, bantta soo soo simmidosona.

11 Hegaappe guyyiyan, Amesiyaasi bana minttidi, ba olanchchata kaalet-
tidi, Maxine Wombbaa biis; bin a olanchchati Se7iira asaappe tammu
sha7aa woridosona. 12 Qassi eti tammu sha7u olanchchata paxa omooddi-
dosona; omooddidi eta aafuwaa dooni efiidosona; efiidi he aafuwan duge
olin, hirkkin de7iya shuchchan asati ubbai meqerettidi wuridosona. 13 SHin
he wode Amesiyaasi banaara olau beennaadan guyye yeddido Israa7eela
olanchchati Samaariyaappe biidi, Beeti-Horoona gakkanaassi de7iya Yihu-
daa katamata olidosona. Eti Yihudaa asaappe heezzu sha7aa woridi, daro
omooduwaa ekkidosona.

14 Amesiyaasi Eedooma asata woridi simmiiddi, Se7iira asaa xoossatu mis-
ileta ekkidi yiis. He misileti baageeta gidanaadan essidi, etayyo goinniisinne
ixaanaa cuwayiis. 15 Hegaa gishshau, GODAA hanqqoi Amesiyaasa bolli
eexxi kiyiis; yaatin, GODAI issi hananabaa yootiyaagaa Amesiyaasakko kiit-
tiis. Kiittin biidi, “Bantta asaa ne kushiyaappe ashshanau danddayibeenna
xoossatussi neeni aibissi goinnadii?” yaagiis.

16 Hananabaa yootiyaagee haasayishin, kawoi, “Neeni kawuwaara zoret-
tanaadan nuuni nena sunttidooyye? Agga! Neeni aibissi haiqqanau koyai?”
yaagiis.

Yaagin hananabaa yootiyaagee aggi ekkidi, “Neeni hagaa oottido
gishshaunne taani nena zoridoogaa siyabeenna gishshau, Xoossai nena
xaissanau qachchidoogaa ha77i taani eraas” yaagiis.

Israa7eela Bolli Denddida Olaa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 14:8-20)

17 Hegaappe guyyiyan, Yihudaa Kawoi Amesiyaasi bana zoriya asat-
uura zorettidi, Israa7eela Kawuwaa Yeehu na7aa na7aa, Yo7akaaza na7aa,
Yo7aashassi asa kiittidi, “Haaya; ane naa77ai olaa gaittoos” yaagidi naassiis.

18 Naassin Israa7eela Kawoi Yo7aashi Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa ha-
gaadan yaagiis; “Liibaanoosan de7iya kinddiichchoi Liibaanoosan de7iya
zigaayyo kiittidi, ‘Ne na7iyo ta na7aassi imma’ yaagiis. SHin Liibaanoosan
de7iya issi do7ai hegaara kanttiiddi, he kinddiichchuwaa yedhdhiis.
19 Neenikka, ‘Be7a, Eedooma biittaa asaa xoonaas’ yaagada ne wozanan
otoruwan kumadasa. SHin ha77i neeni ne son woppu gaada uttaaga.
Ne bollinne ne biittaa Yihudaa bolli metonne bashsha ehiyaabaa aibissi
denttettai?” yaagidi zaariis.

20 SHin Amesiyaasi sissaa ixxiis. Eti Eedooma xoossatussi goinnido
gishshau, Xoossai eta eta morkketu kushiyan aattidi immanau koyiis.

21 Hegaa gishshau, Israa7eela Kawoi Yo7aashi olanau kiyin, inne Yihudaa Kawoi Amesiyaasi Yihudan de7iya Beeti-SHemesha giyo kataman olaa gaittidosona. 22 Gaittin Israa7eela asai Yihudaa asaa xooniis; xoonin Yihudaa asai ubbai baqatidi, ba soo ba soo biis. 23 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela Kawoi Yo7aashi Akaaziyaasa na7aa na7aa, Yo7aasha na7aa, Yihudaa Kawuwaa Amesiyaasa Beeti-SHemeshan omooddidi, Yerusalaame ehiis. Yaatidi Yerusalaame dirssaa gimbbiyaa, Efireema Penggiyaappe biidi Zooziyaa Penggiyaa gakkanaashin de7iya, oiddu xeetu wara gidiya sohuwaa laaliis. 24 Laalidi Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya worqqaanne biraa ubbaa, Obeedi-Eedooma zerettai naagiyo miishshaanne kawo keettan de7iya miishshaa ubbaa ekkiis; qassi iggitiyaa oiqettida asatakka ekkidi, Samaariyaa simmiis.

25 Yo7akaaza na7ai, Israa7eela Kawoi Yo7aashi haiqqidoogaappe guyyiyan, Yo7aasha na7ai Yihudaa Kawoi Amesiyaasi tammanne ichchashu laitta de7iis. 26 Amesiyaasi oottidobai ubbai, koiroppe wurssettaa gakkanaassi, Yihudaa Kawotunne Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 27 Amesiyaasi GODAA kaalliyoogaa aggidoogaappe guyyiyan, eti a bolli Yerusalaamen maqettidosona. Maqettin i Laakisha katamaa baqatiis. SHin eti a geeduwaa Laakisha asa kiittin, a yan woridosona. 28 Woridi a ahaa paran caani ehiidi, Daawita Kataman a maizza aawatuura moogidosona.

26

Yihudaa Kawuwaa Ooziyaana
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 14:21-22, 15:1-7)

1 Hegaappe guyyiyan, Yihudaa asai ubbai tammanne usuppun laitta gidiyo na7aa, Ooziyaana a aawaa Amesiyaasa sohuwan kawoyiis. 2 A aawai Amesiyaasi haiqqidoogaappe guyyiyan, i Eelaata giyo katamaa zaaretti keexxidi, Yihudan timiis.

3 Ooziyaani kawotiyo wode, laittai ayyo tammanne usuppuna; i Yerusalaamen ishatamanne naa77u laitta kawotiis. A aayee sunttai Yikoolo; a Yerusalaame asa. 4 A aawai Amesiyaasi oottidoogaadan, ikka GODAA sinttan suurebaa oottiis. 5 Xoossaa yashshatettaa bana tamaarissida Zakkaariyaasi paxa de7ido wodiyan, Xoossaassi i ammanettidi oottiis. GODAASSI i oottido wode ubban, Xoossai a anjjiis.

6 Ooziyaani Pilisxxeematuura olettanau kiyidi, Gaate katamaa yuushuwaa gimbbiyaa, Yaabine katamaa yuushuwaa gimbbiyaanne Ashddooda gimbbiyaa laaliis; yaatidi Ashddooda katamaa mataaninne Pilisxxeematu giddon katamata keexxiis. 7 Ooziyaani Pilisxxeemata, Gurbba7aalan de7iya Arabatanne Ma7uunata xoonanaadan Xoossai a maaddiis. 8 Amoona asati Ooziyaanayyo giiridosona. Ooziyaani keehippe minnido gishshau, a woree Gibxxe zawaa gakkanaassi siyettiis.

9 Qassi Ooziyaani Zooziyaa Penggiyaa matan, Zanggaara Penggiyaa mataaninne dirssai sookko baqqiyo zooziyaa matan adussa gimbbeta gimbbissidi, Yerusalaame qatuwaa minttiis. 10 Ayyo bargguwaaninne dembban cora mehee de7iyo gishshau, he sohotun adussa gimbbiyaa gimbbiis; gimbbidi daro ollaa bookkiis. I qassi goshshaa dosiyo gishshau, keratuuninne aradda gadiyan ayyo daro goshshanchchatinne woiniyaa turaa tokkiyaageeti de7oosona.

11 Qassikka Ooziyaanayyo olau giigida keehi daro olanchchati de7oosona. Olanchchatu xaafee Yi7i7eelinne halaqai Ma7iseeyi olanchchatu sunttaa

mazggafan xaafidosona. Eta halaqai gadaawaa Hanaaniyaa. 12 Bantta
aawatu keettau halaqatiya mino asati naa77u sha7anne usuppun xeeta.
13 Kawuwaa morkketuura olettidi, bantta kumetta wolqqan kawuwaa
maaddanau kiyiya heezzu xeetanne laappun sha7anne ichchashu xeetu
olanchchati eta kushiyan de7oosona. 14 Ooziyaani olanchchatu ub-
bau gonddalliyaa, tooraa, huuphiyan wottiyo birata qophiyaa, tiran
maayiyo ola miishshaa, wonddafiyaa, yambbarshshaanne mulumuqqe
shuchchaa giigissiis. 15 Yerusalaamen de7iya kushe hiillaa eriya asata Kawoi
Ooziyaani azazidi, wochchiyo adussa gimbbetuppenne katamaa dirssaa
gimbbiyaa zoozetuppe, wonddafiyaa zubbeta dukkiyo miishshatanne gita
gita shuchchata pixiridi oliya miishshata merissiis. Xoossai a maaddin, i
keehippe minniis; a woreekka ubbasaa gakkidi siyettiis.

Ooziyaani Ba Otoruwan Qaxxayettiis

16 SHin Ooziyaani minnido wode otorettiis; otoroi a kunddettau kaalet-
tiis. Ooziyaani GODAA ba Xoossaa naaqqiis; i ixaanaa cuwayiyo saax-
iniyan ixaanaa cuwayanau GODAA Beeta Maqidasiyaa geliis. 17 Qeesee
Azaariyaasinne GODAA qeeseti hosppun tammati a geeduwaa kaallidi geli-
dosona; he qeeseti mino asata. 18 Qeeseti Kawuwaa Ooziyaana teqqidi,
“Ooziyaanaa, neeni GODAAYYO ixaanaa cuwayanau bessakka. Ixaanaa
cuwayiyoogee bessiyoi, ixaanaa cuwayanau geeyi uttida, Aaroona zeretta
gidiya qeesetu xalaalaassa. Ha Geeshsha Sohuwaappe kiya! Aissi giikko,
neeni GODAA Xoossaa naaqqadasa; neeni appe bonchcho demmakka”
yaagidosona.

19 SHin Ooziyaani ixaanaa cuwayanau ixaanaa cuwayiyo miishshaa
ba kushiyan oiqqi uttidi hanqqettiis. Ooziyaani qeeseta hanqqettidi,
GODAA Beeta Maqidasiyan ixaanaa cuwayiyo saaxiniyaa matan qeesetu
sinttan eqqidaashin, a som77uwaa hanttaara goga harggee oiqqiis.
20 Qeesiyaa halaqai Azaariyaasinne hara qeeseti ubbai akko xeelliyo wode,
a som77uwaa hanttaara goga harggee oiqqidoogaa be7idi, a eesuwan
Beeta Maqidasiyaappe kessidosona. Ikka GODAI a qaxxayidoogaa erido
gishshau, eesuwan hegaappe kiyidi biis. 21 Kawoi Ooziyaani haiqqana
gakkanaashinkka he harggiyaara de7iis; GODAA Beeta Maqidasiyaa
geliyoosaappekka teqettiis. He harggiyaa gaasuwan dumma keettan barkka
de7iis. He wode a na7ai Yo7aataami kawo keettan de7idi, he biittaa asaa
haariis.

22 Kawoi Ooziyaani hanido harabaa ubbaa koiroppe wurssettaa
gakkanaassi Amoxa na7ai, hananabaa yootiya Isiyaasi xaafi wottiis.
23 Ooziyaani haiqqidi, ba maizzan gaittiis. Yaatin, asai a, “Hanttaara goga
harggen oiqettidaagaa” giidi, kawotu makkaanaa matan a moogidosona. I
haiqqin, a sohuwan a na7ai Yo7aataami kawotiis.

27

Yihudaa Kawuwaa Yo7aataama
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 15:32-38)

1 Yo7aataami kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne ichchasha; i
Yerusalaamen tammanne usuppun laitta kawotiis. A aayee sunttai
Yaruusho; a Xaadooqa na7iyo. 2 Ba aawai Ooziyaani oottidoogaadan,
Yo7aataamikka GODAA sinttan suurebaa oottiis; shin i a aawai GODAA
Beeta Maqidasiyaa gelidoogaadan gelibeenna. Gidikkonne, asai nagaraa
oottiyoogaa aggibeenna.

3 Yo7aataami GODAA Beeta Maqidasiyaa geliyo Qommo Penggiyaa zaarettidi oottiis; qassi Yerusalaame katamaa gimbbiyan Ofeela giyoosan daro oosuwaa oottiis. 4 Yihudaa gezziyan katamata keexxiis; worai dariyo keran qatuwaanne adussa gimbbiyaa gimbbiis.

5 Yo7aataami Amoona kawuwaara olettidi xooniis. Amoonati he laitti heezzu sha7anne oiddu xeetu kilo giraame deexxiya biraa, tammu sha7u konttaale gidiya gisttiyaanne tammu sha7u konttaale gidiya banggaa ayyo giiridosona. Amoonati naa77antto laittinne heezzantto laitti hegaadankka ehiidi, ayyo giiridosona. 6 Yo7aataami GODAA ba Xoossaa sinttan suure hemettido gishshau, keehippe minniis.

7 Yo7aataami hanido harabai, i olettido olaabai ubbainne i oottidobai ubbai Israa7eela Kawotunne Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 8 Yo7aataami kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne ichchasha; i Yerusalaamen tammanne usuppun laitta kawotiis. 9 Yo7aataami haiqqidi, ba maizzan gaittiis. Eti a Daawita Kataman moogidosona. A sohuwan a na7ai Akaazi kawotiis.

28

Yihudaa Kawuwaa Akaaza
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 16:1-5)

1 Akaazi kawotiyo wode, laittai ayyo laatama; i Yerusalaamen tammanne usuppun laitta kawotiis. Akaazi ba maizza aawai Daawiti surebaa oottidoogaadan, GODAA sinttan i suurebaa oottibeenna; 2 i kase de7ida Israa7eela kawotu ogiyan hemettiis. Ba7aalayyo goinnanaadan nahaasiyaa seerissidi, misiliyaa medhdhiis. 3 Qassi Hinnooma Zanggaaran ixaanaa cuwayiis; GODAI Israa7eela asaa sinttaappe laaggidi kessido asatu de7uwaa wogaa, he sheneyiyaagaa qullidi, ba attuma naata taman xuuggidi, eeqau yarshshiis. 4 Akaazi asai goinniyo xoqqa sohotun, keratu huuphiyaaninne daashsha mitta ubbaa garssan yarshshuwaa yarshshiisinne ixaanaa cuwayiis.

5 Hegaa gishshau, GODAI a Xoossai a Sooriyaa kawuwaa kushiyan aatti immiis. Immin eti a xoonidi, a asaappe daro asaa omooddidi, Damasqqo efiidosona. Qassikka GODAI a Israa7eela kawuwaa kushiyau aatti immin, kawoi iita shochchaa shociis. 6 Yihudaa asai GODAA bantta maizza aawatu Xoossaa aggido gishshau, Ramaaliyaa na7ai Paaquhi Yihudaa olanchchatuppe xeetanne laatamu sha7u mino asata issi gallassi woriis. 7 Efireema zare gidiya mino olanchchai Ziikiri kawuwaa na7aa Ma7iseeya, kawo keettau aawatiya Aziriqaamanne kawuwaa kaallidi de7iya Elqqaana woriis. 8 Israa7eela asai bantta dabbotuppe naa77u xeetu sha7u maccaasaa, attuma naatanne macca naata omooddidosona; qassi eti keehippe daro omooduwaa ekkidi, Samaariyaa efiidosona.

Hananabaa Yootiya Odeeda

9 GODAA sunttan hananabaa yootiya Odeeda giyo issi bitanee Samaariyan de7ees. Odeedi Samaariyaa yiya olanchchatuura gaittanau kiyidi, hagaadan yaagiis; “Be7ite, GODAI, intte aawatu Xoossai Yihudaa hanqqettido gishshau, intte kushiyan aatti immiis. SHin inttekka saluwaa gakkida hanqquwan eta siifideta. 10 Ha77ikka Yihudaa asainne Yerusalaame asai intteyyo maccanne attuma aille gididi, haarettanaadan qoppeeta. Inttekka etaagaadan hanidi, GODAA intte Xoossaa naaqqideta gidekketii? 11 Hegaa gishshau, ha77i intte taani giyoogaa siyite. GODAA hanqqoi intte bolli

wodhdhido gishshau, intte omooddidi qachchido intte dabbota yeddiigite" yaagiis.

12 Hegaappe guyyiyan, Efireema zaretu halaqatuppe oiddati, Yohanaana
na7ai Azaariyaasi, Mashilemoota na7ai Berekee, SHaaluuma na7ai Yi-
hizqqeenne Hadilaaya na7ai Amaasi olaappe simmidaageetu bolli den-
ddidosona. 13 Denddidi, "He omoodettida asata intte hagau ehooppite!
Ehiikko, kase nuuni GODAA bolli oottido nagaraanne naaquwaa bolli hara
naaquwaa gujjeeta. Nu naaqoi kasekka dari uttido gishshau, Israa7eela bolli
GODAA hanqqoi wodhdhiis" yaagidosona.

14 Hegaa gishshau, olanchchati omoodettida asatanne omoodettida mi-
ishshaa halaqatu sinttaaninne kumetta yaa7aa sinttan sheedhdhidosona.
15 Hegaappe guyyiyan, sunttai hagaappe qommoora xaafettido asati denddi
eqqidi, omoodettida asata ekkidosona. Ekkidi eta giddon kallo de7iyaageeta
omoodettidabaappe maizzidosona; eti he asatussi maayuwaanne caammaa
immidosona. Qassi eta mizidosonanne ushshidosona; eta mazunttaakka za-
itiyaa tiyidosona. Eta giddon daafurida ubbata hariyaa togissidi, eta ishant-
tukko, zambbai de7iyo Yarkko katamaa ehiidosona. Hegaappe guyyiyan, eti
Samaariyaa simmidosona.

Akaazi Asoore Kawuwaa Maaduwaa Oichchiis (Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 16:7-9)

16 He wode Kawoi Akaazi Asoore kawoi bana maaddanaadan kiitaa
kiittiis. 17 Aissi giikko, Eedooma asati naa77anttuwaakka Yihudaa bolli
woraajjidi, daro asaa omooddidi efiidosona. 18 Pilisxxeema asati qassi Yihu-
daa bargguwaanne Neegeeba Bazzuwan de7iya katamata olidosona; olidi
Beeti-SHemesha, Ayyaaloona, Gaderoota, Sooko, Timina, Giimizonne eta
yuushuwan de7iya moottata woraajji oiqqidi, yan de7idosona. 19 Yihudaa
Kawoi Akaazi Yihudaa asaa nagaraa ootissido gishshaunne GODAASSI am-
manettibeenna gishshau, GODAI Yihudaa kaushshiis. 20 Hegaa gishshau,
Asoore Kawoi Tigilaati-Paleseeri Akaazakko yiidi, a tuggayiisippe attin
maaddibeenna. 21 Akaazi GODAA Beeta Maqidasiyaappe, kawo keettaap-
penne asaa halaqatuppe darobaa ekkidi, Asoore kawuwaayyo immiis. SHin
hegaa oottidoogeekka a ainne go77ibeenna.

Akaaza Nagaraa

22 Kawoi Akaazi ba huuphen ba tuggaa wode GODAASSI ammanettenna
hanotaa kaseegaappe gujji gujjidi biis. 23 Bana xoonida Damasqqo xoos-
satuyyo yarshshiiddi, "Sooriyaa kawotu xoossati eta maaddido gishshau,
tanakka eti maaddanaadan taani etau yarshshana" yaagiis. SHin he xoossati
ayyoonne Israa7eela asaa ubbaayyo bashshaa ehiidosona. 24 Akaazi Xoos-
saa Beeta Maqidasiyaa miishshaa ubbaa issisaa shiishshidi kinchcherettiis.
Kinchcherettidi GODAA Beeta Maqidasiyaa penggeta gorddiis. Yaatidi
Yerusalaamen ubbasan baayyo yarshshiyo sohota essiis. 25 Akaazi hara
xoossatuyyo ixaanaa cuwayanau Yihudan de7iya katamatu ubban goinniyo
xoqqa sohota medhdhiis. Yaatidi GODAA ba aawatu Xoossaa hanqqetissiis.

26 Akaazi hanido harabainne i oottidobai ubbai koiroppe wurssettaa
gakkanaassi Yihudaa Kawotunne Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan
xaafetti uttiis. 27 Akaazi haiqqidi, ba maizzan gaittiis. Yerusalaame kataman
a moogidosona; shin Israa7eela kawotu makkaanan moogibookkona. A
sohuwan a na7ai Hizqqiyaasi kawotiis.

29

Yihudaa Kawuwaa Hizqqiyaasa (Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 18:1-3)

1 Hizqqiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne ichchasha; i
Yerusalaamen laatamanne uddufun laitta kawotiis. A aayee sunttai Abi-
iyo; a Zakkaariyaasa na7iyo. 2 A maizza aawai Daawiti oottidoogaadan,
Hizqqiyaasikka GODAA sinttan suurebaa oottiis.

Beeta Maqidasiyaa Geeshshatettaa

3 Hizqqiyaasi ba kawotido koiro laittan, koiro aginan, GODAA Beeta
Maqidasiyaa penggeta dooyidi bottokoniis. 4 Qeesetanne Leewata ehi-
issidi, Beeta Maqidasiyaayyo arshsho baggaara de7iya dabaaban shi-
ishshiis. 5 SHiishshidi hagaadan yaagiis; “Leewatoo, taani giyoogaa siyite!
Ha77i intte huuphiyau geeyite; GODAA intte aawatu Xoossaa Beeta Maqi-
dasiyaakka geeshshite. Beeta Maqidasiyaa tunissiyaabaa ubbaa diggite.
6 Aissi giikko, kase nu aawati ammanettibookkona; GODAA nu Xoossaa
sinttan iitabaa oottidosona. Eti GODAA aggidi, GODAI de7iyoosaappe
bantta som77uwaa wora zaaridi, bantta zokkuwaa akko zaaridosona.
7 Eti qassi Beeta Maqidasiyaa penggeta gorddidosona; xomppiyaakka tois-
sidosona. Beeta Maqidasiyan Israa7eela Xoossaayyo ixaanaa cuwayi-
bookkona, woikko xuuggiyo yarshshuwaa yarshshibookkona. 8 Hegaa
gishshau, GODAA hanqqoi Yihudaa bollinne Yerusalaame bolli wodhdhiis.
Intte aifiyan intte be7iyoogaadan, GODAI eta intteyyo yashsha, dagamanne
‘Poora!’ giyoobaa oottiis. 9 Hegaa gaasuwan nu aawati bisuwan haiqqi-
dosona; nu attuma naati, nu macca naatinne nu maccaasati omoodetti-
dosona.

10 “GODAA hanqqoi eexxiyaagee nu bollappe kichchana mala, taani GO-
DAARA, Israa7eela Xoossaara maachchaa maacettanau ta wozanan qop-
pais. 11 Ta naatoo, intte GODAA sinttan eqqidi, ayyo oottiya oosanchcha
gididi, ixaanaa cuwayanaadan inttena i doorido gishshau, shenehoo goop-
pite” yaagiis.

12 He sohuwan de7iya Leewati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta:

Qahaata yaraappe Amaasaaya na7aa Mahaatanne Azaariyaasa na7aa
Yuu7eela.

Maraara yaraappe Abdda na7aa Qiisanne Yihaali7eela na7aa
Azaariyaasa.

Gershshoona yaraappe Ziimma na7aa Yo7aahanne Yo7aaha na7aa
Edeena.

13 Elxxaafaana yaraappe SHiimiranne Yi7u7eela.

Asaafa yaraappe Zakkaariyaasanne Mataaniyaa.

14 Hemaana yaraappe Yihi7eelanne SHim77a.

Yidutuuna yaraappe SHamaa7iyaanne Uzzi7eela.

15 Eti bantta dabbota, Leewata, shiishshin, eti ubbaikka bantta huuphiyau
geeyidosona. Kawoi eta azazin, GODAA higgiyan xaafettidoogaadan eti
GODAA Beeta Maqidasiyaa geeshettaa doommidosona. 16 Hegaa gishshau,
qeeseti GODAA Beeta Maqidasiyaa geeshshanau giddo gelidosona; gelidi
GODAA Beeta Maqidasiyaa giddon de7iya tunabaa ubbaa kessidi, GODAA
Beeta Maqidasiyaa dabaabaa ehiidosona. Ehin Leewati ekkidi, Qediroona
Zanggaaran olidosona. 17 Eti koiro aginan, koiro gallassi Beeta Maqidasiyaa

geeshshiyoogaa doommidosona; he aginaayyo hosppuntta gallassi baranddaa gakkidosona. Hara hosppun gallassan GODAA Beeta Maqidasiyaa goinuwaassi giigissidosona. Koiro aginaayyo tammanne usuppuntta gallassi eti he oosuwaa polidosona.

18 Hegaappe guyyiyan, eti Kawuwaa Hizqqiyaasakko gelidi, “Nuuni GODAA Beeta Maqidasiyaa ubbaa, xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoosaanne he yarshshiyoosan go7ettiyo miishshaa ubbaa, GODAA sinttan wottiyo oittaa xaraphpheezaanne he xaraphpheezan de7iya miishshata ubbaa geeshshida. 19 Qassi Kawoi Akaazi kawotidi de7iyo wode, Xoossaayyo ammanettennan aggidi, efiido miishsha ubbaa nuuni zaaridi geeshshida. Be7a, nuuni geeshshido miishshai ubbai GODAASSI yarshshuwaa yarshshiyoosaa sinttan de7ees” yaagidosona.

20 Kawoi Hizqqiyaasi wonttetta gallassi guuran denddidi, katamaa halaqata shiishshidi, etaara issippe GODAA Beeta Maqidasiyaa biis. 21 Eti kawotettaa gishshau, Beeta Maqidasiyaa gishshaunne Yihudaa asaa gishshau, laappun korimata, laappun dorssa orggeta, laappun dorssa maratanne qassi laappun deeshsha orggeta nagaraa yarshshuwaayyo ehiidosona. Aaroona zeretta gidiya qeeseti, GODAAYYO yarshshuwaa yarshshiyoosan hegeeta yarshshanaadan kawoi azaziis. 22 Azazin qeeseti korimata shukkidi, eta suuttaa yarshshiyoosaa bolli caccafidosona. Qassi dorssa orggeta shukkidi, eta suuttaa yarshshiyoosaa bolli caccafidosona. Qassikka dorssa marata shukkidi, eta suuttaa yarshshiyoosaa bolli caccafidosona. 23 Nagaraa yarshshuwaassi haniya deeshsha orggeta kawuwaa sinttinne shiiqida asaa sintti ehiidosona; ehin eti ubbai bantta kushiyaa deeshshatu bolli wottidosona. 24 Wottin qeeseti deeshshata shukkidi, Israa7eela asaa ubbaa nagarai atto geetettana mala, eta suuttaa yarshshiyoosaa bolli yarshshidosona. Aissi giikko, kawoi eti xuuggiyo yarshshuwaanne nagaraa yarshshuwaa yarshshanaadan azazido gishshaassa.

25 Hegaappe guyyiyan, GODAI kawuwaassi hiraagiya Gaada baggaaranne hananabaa yootiya Naataana baggaara Kawuwaa Daawita azazido azazuwaa Hizqqiyaasi kaallidi, Leewata daalaa, diittaanne maazinqqiyaa oittidi, GODAA Beeta Maqidasiyan essiis. 26 Leewati Daawiti kase yettaa yexxido miishshata oiqqin, qeeseti qassi xurumbbata oiqqidi eqqidosona. 27 He wode eti xuuggiyo yarshshuwaa yarshshanaadan Hizqqiyaasi azaziis. Xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoogee doomettido wode, xurumbbatuuninne Israa7eela Kawuwaa Daawita yettaa miishshatun GODAAYYO yettai doomettiis. 28 Xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoogee polettana gakkanaashin, kumetta yaa7ai GODAAYYO goinnees; yettaa yexxiyaageetikka yexxoosona; xurumbbaa punniyaageetikka punnoosona. 29 Qeeseti yarshshuwaa yarshshiyoogaa polido wode, kawoinne aara de7iya asai ubbai gulbbatidi goinnidosona. 30 Kawoi Daawitinne hananabaa yootiya Asaafi xaafido galataa mazamuriyaa GODAAYYO yexxanaadan Kawoi Hizqqiyaasinne halaqati Leewata azazidosona; azazin Leewati ufaissan galatidi, gulbbatidi goinnidosona.

31 Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasi asaa, “Ha77i intte inttena GODAAYYO dummayideta. Intte shiiqidi, yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa GODAA Beeta Maqidasiyaa ehiite” yaagiis. Yaagin shiiqida asai yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa ehiidosona; qassi koyida asati xuuggiyo yarshshuwaa ehiidosona. 32 He shiiqida asai ehiido xuuggiyo yarshshuwaa qoodai laappun tammu korimata, xeetu dorssa orggetanne naa77u xeetu dorssa marata; hegeeti ubbai GODAAYYO xuuggiyo yarshshota. 33 Qassi issippetettaa yarshshoti usuppun xeetu korimatanne

heezzu sha7u dorssata. 34 SHin xuuggiyo yarshsho ubbaa shukkidi, galbbaa qaaranau de7iya qeeseti qoodan keehi guutta. Hegaa gishshau, oosoi wurana gakkanaashiininne hara qeeseti bantta huuphiyau geeyana gakkanaashin, eta dabboti, Leewati eta maaddidosona. (Bantta huuphiyau geeyiyoogan Leewati qeesetuppe aadhdhidi ammanettoosona.) 35 Qeesetu oosoi daro; xuuggiyo yarshshuwaa, issippetettaa yarshshuwaa handdaanne xuuggiyo yarshshuwaara issippe yarshshettiya ushshaa yarshshuwaa ubbaa eti yarshshoosona.

Hegaadan hanidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa oosoi naa77anttuwaa doommiis. 36 Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasinne asai ubbai he oosuwaa eesuwan polanaadan Xoossai eta maaddido gishshau, keehippe ufaittidosona.

30

Paasikaa Baalaa Bonchchanau Makkiyo Mahaa

1 GODAA Israa7eela Xoossaa Paasikaa Baalaa bonchchanau, Yerusalaamen de7iya GODAA Beeta Maqidasiyaa Israa7eela asai ubbainne Yihudaa asai ubbai yaanaadan Hizqqiyaasi kiittiis; qassi Efireema asaayyoonne Minaase asaayyo dabddaabbiyaa xaafiis. 2 Kawoi, halaqatinne, Yerusalaamen shiiqida asai ubbai Paasikaa Baalaa naa77antto aginan bonchchanau qofaa qachchidosona. 3 Qoodin gidiya qeeseti bantta huuphiyau geeyibeenna gishshaunne daro asikka Yerusalaamen shiiqibeenna gishshau, asai Paasikaa a wodiyan, koiro aginan bonchchanau danddayibeenna. 4 He qofai kawuwaassinne shiiqida asaassi lo77o qofa gidiis. 5 Hegaa gishshau, GODAA Israa7eela Xoossaa Paasikaa Yerusalaamen bonchchanau Berssaabehappe doommidi Daana gakkanaassi de7iya Israa7eela asai ubbai yaanaadan awaajjanau qofaa qachchidosona. Aissi giikko, ha Paasikaa Baalaabai kase higgiyan xaafettidoogaadan daro asai bonchchibeenna.

6 Kawoinne kawuwaa halaqati azazin, kiitettidaageeti Israa7eela biittaa ubbaanne Yihudaa biittaa ubbaa hagaadan yaagiya dabddaabbiyaa ekkidi efiidosona; “Israa7eela asau, Asoore biittaa kawotu kushiyaappe kessi ekkidi, intte biittan attida inttekko i simmanaadan, inttekka GODAAKKO, Abrahaama, Yisaaqanne Israa7eela Xoossaakko simmite! 7 Bantta GODAAYYO, bantta aawatu Xoossaayyo ammanettibeenna intte aawatudaaninne intte ishanttudan hanoppite. Intte eriyoogaadan Xoossai eta hanttaara qixaatiyaa qaxxayiis. 8 Intte GODAAYYO azazettiteppe attin, kase intte aawatudan intte morggiyaa zozzissoppite! GODAI merinau geeshshido Beeta Maqidasiyaa haa yiite. GODAA hanqqoi eexxiyaagee intte bollappe kichchanaadan, GODAAYYO, intte Xoossaayyo, goinnite. 9 Intte GODAAKKO simmikko, intte ishanttinne intte naati banttana omooddidaageetu sinttan maarotaa demmidi, ha biitti simmana. Aissi giikko, GODAI intte Xoossai qarettiyaagaanne maariyaagaa. Intte akko simmikko, ba sinttaa intteppe wora zaarenna” yaagiyaagaa.

10 Kiitettidaageeti Efireema biittaanne Minaase biittaa kanttidi, Zaabiloona biittaa gakkanaassi katamaappe katamaa biidosona. SHin he katamatun de7iya asati eta karidi, eta bolli miiccidosonanne qilliiccidosona. 11 Gidikkonne, Aseera asatuppe, Minaase asatuppenne Zaabiloona asatuppe aramida asati banttana kaushshidi, Yerusalaame yiidosona. 12 Kawoinne kawuwaa oosanchchati GODAA qaalaa maaran azazidobaa, Yihudaa asai issi wozanan azazettanaadan, Xoossaa kushee Yihudaa asaa bolli de7ees.

Paasikaa Baalai Bonchchettiis

13 Naa77antto aginan Oittaa Baalaa bonchchanau keehi daro asai
Yerusalaamen shiiqiis. 14 Eti denddidi, Yerusalaamen de7iya yarshshiyo
sohota qolidi, ixaanaa cuwayiyo miishsha ubbaa diggidi, Qediroona
Zanggaaran olidosona. 15 Hegaappe guyyiyan, naa77antto aginan,
tammanne oiddantto gallassi Paasikaa dorssaa shukkidosona. Bantta
huuphiyau geeyibeenna qeesetinne Leewati yeellatidi, bantta huuphiyau
geeyidosona; yaatidi xuuggiyo yarshshuwaa GODAA Beeta Maqidasiyaa
ehiidosona. 16 Xoossaa asa gidiya Muuse higgiyaadan, Beeta Maqidasiyaa
giddon bantta sohuwan sohuwan eqqidosona; eqqidi qeeseti Leewatu
kushiyaappe ekkido suuttaa caccafidosona.
17 He yaa7aa giddon geeyibeenna daro asati de7oosona. Hegaa gishshau,
he dorssata GODAAYYO geeshshanau, geeshsha gidenna ubbatuyyo Lee-
wati Paasikaa dorssaa shukkidosona. 18-19 Efireema zariyaappe, Minaase
zariyaappe, Yisaakoora zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe daro asati
higgee azaziyoogaadan bantta huuphiyau geeyibeennabaa gidikkokka,
Paasikaa Baalaa gibiraa miidosona. Hegaa gishshau, Kawoi Hizqqiyaasi
etau woossiiddi, “Abeet, asa ubbau keha GODAU, hageeti higgee azaziy-
oogaadan bantta huuphiyau geeyibeennabaa gidikkokka, eti neeyyo, GO-
DAAYYO, bantta aawatu Xoossaayyo goinnoosona. Hegaa gishshau, neeni
etayyo atto yaaga” yaagidi woossiis. 20 Woossin GODAI Hizqqiyaasa woosaa
siyidi, etayyo atto giis.
21 Yerusalaamen shiiqida Israa7eela asai Oittaa Baalaa gita ufaissan laap-
pun gallassi bonchchiis. Leewatinne qeeseti yetta miishshan yexxiiddi,
gallassi gallassi GODAA galatoosona. 22 Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasi
GODAA oosuwan akeekanchcha gidiya Leewatussi haasayidi, eta minttet-
tiis.
Asai ubbai issippetettaa yarshshuwaa yarshshiiddi, GODAA bantta
aawatu Xoossaa galatiiddi, miiddinne uyiiddi, baalaa laappun gallassi
bonchchidosona. 23 Kumetta yaa7ai baalaa hara laappun gallassaa gujjidi
bonchchanau maayiis; maayidi asai laappun gallassi baalaa ufaittiiddi
bonchchiis. 24 Aissi giikko, Yihudaa Kawoi Hizqqiyaasi yarshshuwaa
yarshshanau, sha7u korimata, laappun sha7u dorssatanne deeshshata
yaa7aassi immiis; qassi halaqati sha7u korimatanne tammu sha7u dorssata
yaa7aassi immidosona. Keehippe daro qeesetikka bantta huuphiyau
geeyidosona. 25 Kumetta Yihudaa yaa7ai, qeeseti, Leewati, Israa7eelappe
yiida asai ubbainne kase Israa7eela biittaappe yiidi, Yihudaa biittan de7ida
asai ubbai ufaittiis. 26 Daawita na7aa, Israa7eela Kawuwaa Solomona
wodiyaasappe doommin, hachchi gakkanaassi, Yerusalaamen hagaa
milatiya baali bonchchetti erenna gishshau, Yerusalaamen asai keehippe
ufaittiis. 27 Hegaappe guyyiyan, qeesetinne Leewati denddidi, GODAI asaa
anjjana mala woossidosona; woossin Xoossai saluwan, ba de7iyo geeshsha
sohuwan eta woosaa siyiis.

31

Kawoi Hizqqiyaasi Goinuwaa Hanotaa Ooraxissiis

1 Hagee ubbai polettido wode, he sohuwan de7iya Israa7eela ubbati Yihu-
daa katamata biidi, de7iyaaba ubbaa xaissana gakkanaashin, eeqaa tuus-
sata kinchcherettidosona; Asheero giyo xoossee misiliyaa qanxxi olidosona;
Yihudaa biittaaninne Biniyaama biittan ubban, qassi Efireema biittaaninne
Minaase biittan de7iya goinniyo xoqqa sohotanne yarshshiyo sohota laali-
dosona. Eti hegeeta ubbaa xaissidoogaappe guyyiyan, Israa7eela asai ubbai
bantta katamaa katamaanne bantta soo soo simmidosona.

2 Hizqqiyaasi qeesetanne Leewata eta oosuwaa maaran citan citan
shaakkidi essiis. Eta oosoi xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa
yarshshuwaa GODAAYYO yarshshiyoogaanne Beeta Maqidasiyaa
penggiyan GODAA galatiyoogaanne sabbiyoogaa. 3 GODAA higgiyan
xaafettidoogaadan maalladonne omarssi, Sambbatan, aginai xeeriyo
wodiyaaninne baalaa gallassatun yarshshiyo, xuuggiyo yarshshuwaassi
koshshiya meheta kawoi baappe immees.

4 GODAA higgiyan xaafettidoogaadan, qeesetinne Leewati GODAA
oosuwaa oottana mala, etayyo bessiyaabaa immanaadan Yerusalaamen
de7iya asaa kawoi azaziis. 5 Hizqqiyaasi hegaa azazosaarakka, Israa7eela
asai kattaappe, woine eessaappe, zaitiyaappe, mattaa eessaappenne
goshshan mokkidabaappe xeeraa GODAAYYO darissidi immidosona;
banttau de7iya ubbabaappekka asirataa GODAAYYO kessidosona. 6 Yihudaa
katamatun de7iya Israa7eela asainne Yihudaa asai booraappenne
dorssaappe asirataanne GODAAYYO, bantta Xoossaayyo, dummayi
wottidobaa ehiidosona; ehiidi dooridosona. 7 Eti heezzantto aginan
doorettaa doommidi, laappuntta aginan polidosona. 8 Hizqqiyaasinne
halaqati doorettidaagaa yiidi be7ido wode, eti GODAANNE GODAA asaa
Israa7eela galatidosona.

9 Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasi dooridi wottido imuwaabaa qeese-
tanne Leewata oichchiis.

10 Oichchin Xaadooqa yara gidiya qeese ubbatu halaqai Azaariyaasi
Hizqqiyaasa, “Asai bantta imuwaa GODAA Beeta Maqidasiyaa ehiyoogaa
doommin, nuuni miidi kallida. GODAI ba asaa anjjido gishshau, hagee keehi
daroi attiis” yaagiis.

11 Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasi GODAA Beeta Maqidasiyan aibakko
minjjiyo kifileta giigissanaadan asaa azaziis; azazin asai giigissiis. 12 Asai
imuwaa, bau de7iyaagaappe asirataanne GODAAYYO dummayi wottidobaa
ammanetti immidi, he kifileta gelissidosona. Leewee Konaanee eta bolli
sunttettiis; a ishai SHim77i a kaallidi sunttettiis. 13 Kawoi Hizqqiyaasinne
Xoossaa Beeta Maqidasiyan halaqatiya Azaariyaasi azazin, Yihi7eeli, Aza-
azee, Nahaati, Asaaheeli, Yaarimooti, Yozabaadi, Eli7eeli, Yisimaakee, Ma-
haatinne Banaayi sunttettidosona; eti Konaaniyaanne a ishaa SHim77a
aawatettaappe garssaara oottanau sunttettidosona. 14 Leewiyaa Yimina
na7ai Qoree, arshsho bagga penggiyaa naagiyaagee, asai Xoossaayyo ba
dosan coo ehiido imuwaanne dummayi wottidobaa ekkanaunne shaakki
shaakkidi immanau sunttettiis. 15 Qeeseti de7iyo katamatun gitaappe guut-
taa gakkanaassi de7iya bantta ishanttuyyo ammanettidi, eta oosuwaadan
oosuwaadan shaakki shaakkidi immanaadan Edeni, Miniyaamini, Yaasu,
SHamaa7ee, Amaareenne SHakaanee Qoreppe garssaara sunttettidosona.
16 Bantta citan citan bantta oosuwaa gallassi gallassi GODAA Beeta Maqi-
dasiyan oottiyaageetuyyo, laittai hasttamaa gakkidonne hasttamaappe
bolla gidido attumaasa ubbaayyo eta gakkiyaagaa gakkiyaagaa shaakkidi
immidosona. 17 Bantta aawatu keettan keettan qoodetti uttida qeese-
tuyyookka immidosona. Qassi laittai laatamaa gakkidonne laatamaappe
bolla gidido Leewatuyyo bantta oosuwaadan oosuwaadan bantta citan ci-
tan shaaketti qoodettidaageetuyyo eta gakkiyaagaa shaakkidi immidosona.
18 Qeesetinne Leewati bantta yeletaadan yeletaadan qoodettiyo wode, eti
bantta guutta naatuura, bantta maccaasatuura, bantta macca naatuuranne
bantta attuma naatuura issippe xaafettidosona; aissi giikko, eti ammanet-
tidi, bantta huuphiyau geeyidosona. 19 Qassi bantta katamatu yuushuwan
de7iya hentta gadetun woikko hara katamatun de7iya Aaroona yara gidiya

qeesetuyyo, qeesetu zare gidiya attuma asatu ubbaayyoonne bantta yeletaadan qoodettida Leewatu ubbaayyo eta gakkiya qumaa shaakkanau asati sunttettidosona.
20 Kawoi Hizqqiyaasi GODAA ba Xoossaa sinttan lo77o suurenne tuma gididabaa Yihudaa biittaa ubban oottiis. 21 Hizqqiyaasi GODAA Beeta Maqidasiyaayyo oottido ooso ubban, higgiyaaninne azazuwan xaafettidoogaadan Xoossaa ba kumetta wozanaappe koyido gishshau, ayyo ubbabai injjetiis.

32

Asooreti Yerusalaame Olanau Naassidosona
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 18:13-17; 19:14-19,35-37; Isiyaasa 36:1-22; 37:8-38)
1 Kawoi Hizqqiyaasi GODAAYYO ammanettidi oottido ha oosuwaappe guyyiyan, Asoore Kawoi Sanaakireebi Yihudaa biittaa bolli woraajjiis; woraajjidi baayyo oiqqanau qoppidi, gimbbetti uttida katamata dooddiis.
2 Sanaakireebi Yerusalaamen olanau yiidoogaa Hizqqiyaasi be7ido wode, 3 katamaappe kareera goggiya pultto haattaa zeeranau ba oosanchchatanne ba mino asata zoretaa bessiis; bessin eti a maaddidosona. 4 Hegaa gishshau, eti daro asaa shiishshidi, hegaa heeran de7iya pulttota ubbaanne goggiya shaafaa baridosona. Baridi, “Asoore kawoti yiidi, ai haattanne demmoppona” yaagidosona.
5 Hegaappe guyyiyan, Hizqqiyaasi minni oottidi, laalettida dirssaa gimbbiyaa ubbaa zaarettidi gimbbiis; yaatidi a bolli adussa gimbbiyaa gimbbiis. He dirssaa gimbbiyaappe kare baggaara hara dirssaa gimbbiyaa gimbbiis; qassi Daawita Kataman de7iya Miillo giyoosaa minttiis. Daro ola miishshaakka gonddalliyaakka medhdhiis.
6 Yaatidi olanchchatu halaqata asaa bolli sunttiis; eta ubbaa katamaa penggiyaa matan de7iya gutaran shiishshidi, 7 “Hayyanintta minnite! Asoore kawuwaara de7iyaagaappe nunaara de7iyaagee aadhdhees. Hegaa gishshau, Asoore kawuwaayyoonne aara de7iya daro olanchchatuyyo yayyoppite! Dagammoppite! 8 Aara asa wolqqi de7ees; shin nunaara GODAI nu Xoossai nuna maaddanaunne nuuyyo olettanau de7ees” yaagidi eta minttettiis. Yihudaa Kawoi Hizqqiyaasi haasayidoban asai minettiis.
9 Hegaappe guyyiyan, Asoore Kawoi Sanaakireebi ba olanchchatu ubbaara issippe Laakisha katamaa dooddishin, Yihudaa Kawuwaa Hizqqiyaasakkonne Yerusalaamen de7iya Yihudaa asaa ubbaakko, oosanchchata kiittiis. 10 Kiittidi, “Asoore Kawoi Sanaakireebi, ‘Inttenoo, ha doodetti uttida Yerusalaame kataman de7iya asatoo, oonan ammanettidetii? 11 Hizqqiyaasi inttena, “Asoore kawuwaa kushiyaappe GODAI nu Xoossai nuna ashshana” yaagees; shin i inttena hegaadan balettiiddi, namisaaninne saamuwan woranau hanees. 12 Xoossaayyo goinniyo xoqqa sohotanne yarshshiyo sohota diggirggidi, Yihudaanne Yerusalaame asaa, “Intte issi yarshshiyoosaa sinttan goinnite; qassi intte yarshshuwaakka a bolli xuuggite” yaagiyaagee ha Hizqqiyaasa gidennee?
13 “ ‘Taaninne ta aawati hara kawotettatu asaa ubbaa bolli oottidobaa intte eribeekketii? He kawotettatu xoossati bantta biittaa ta kushiyaappe ashshanau danddayidonaa? 14 Ta aawati xaissido ha kawotettatu xoossatu ubbaa giddon ba asaa ta kushiyaappe ashshanau danddayidai oonee? Yaatin, intte Xoossai inttena ta kushiyaappe waati ashshanau danddayii? 15 Hegaa gishshau, ha77ikka, Hizqqiyaasi inttena balettoppo woikko hagaadan cimmoppo. Intte Hizqqiyaasa ammanoppite. Aissi giikko, a asaa

ta kushiyaappe woikko ta aawatu kushiyaappe, dere asaa xoossati woikko kawotettaa xoossati ashshanau danddayibookkona. Yaatin, hegee intte Xoossai inttena ta kushiyaappe ashshanau waani danddayii?' yaagees" yaagidosona.

16 Sanaakireeba oosanchchati GODAA Xoossaa bollinne a ashkkaraa Hizqqiyaasa bolli hara corabaakka haasayidosona. 17 Sanaakireebi qassikka GODAA Israa7eela Xoossaa cayanaunne a bolli haasayanau dabddaabbiyaa xaafiiddi, "Sa7aa bollan de7iya kawotettatu xoossati bantta asaa ta kushiyaappe ashshibeennaagaadan, Hizqqiyaasa Xoossaikka ba asaa ta kushiyaappe ashshenna" yaagidi xaafiis. 18 Sanaakireeba oosanchchati katamaa omooddanau koyidi, dirssaa gimbbiyaa bolli uttida Yerusalaame asaa yashissanaunne daganttanau bantta qaalaa xoqqu oottidi, Ibraawettuwan eta bolli waassidosona. 19 Asaa kushiyan oosettida, ha sa7an de7iya hara asatu xoossatu bolli haasayiyoogaadan, Yerusalaame Xoossaa bollikka haasayidosona.

20 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Hizqqiyaasinne Amoxa na7ai, hananabaa yootiya Isiyaasi hagaa gishshau, Xoossaa woossidosona; eti saluwaa pude waassidosona. 21 Waassin Asoore kawoi dunkkaanidosan de7iya olanchchata ubbata, gadaawatanne halaqata xaissiya kiitanchchaa GODAI kiittiis. Hegaa gishshau, Asoore kawoi kauyyidi, ba biitti simmiis. Simmidi, ba xoossaa keettaa gelido wode, a naati a he sohuwan bisuwan woridosona.

22 Hegaadan oottidi, GODAI Hizqqiyaasanne Yerusalaamen de7iya asaa Asoore Kawuwaa Sanaakireeba kushiyaappenne hara morkketu ubbatu kushiyaappe ashshiis; ashshidi eta shooro biittatu ubbabaappe eta shemppissiis. 23 Daro asati GODAAYYO imotaa immidosona; Yihudaa Kawuwaa Hizqqiyaasayyookka al77o miishsha ehiidosona. He wodeppe doommidi, kawotetta ubbai Hizqqiyaasa keehippe bonchchiis.

Hizqqiyaasa Harggiyaanne A Otoruwaa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 20:1-3,12-19; Isiyaasa 38:1-3; 39:1-8)

24 He wode Hizqqiyaasi harggidi, haiqqana matiis; yaatidi GODAA woossiis. Woossin GODAI ayyo woosettiis; woosettidi a pattanau malaataa immiis. 25 SHin Hizqqiyaasi otorettido gishshau, GODAI ayyo kehido kehaassi a galatibeenna. Hegaa gishshau, a bolli, Yihudaa bollinne Yerusalaame bolli GODAA hanqqoi wodhdhiis. 26 Gidikkonne, wurssettan Hizqqiyaasi ba otoruwaa aggidi, Yerusalaame asatuura issippe banatettaa kaushshiis. Hegaa gishshau, Hizqqiyaasa wodiyan GODAA hanqqoi eta bolli wodhdhibeenna.

Hizqqiyaasa Duretettaanne Bonchchuwaa

27 Hizqqiyaasayyo keehippe daro duretettainne bonchchoi de7ees; Hizqqiyaasi ba birau, worqqau, al77o shuchchau, sawuwau, gonddalliyaunne hara al77o miishsha ubbau buquraa minjjiyoosaa keexxiis. 28 Kattaa, woine eessaanne zaitiyaa wottiyo sohotakka keexxiis. Dumma dumma mehee eqqiyo aqotanne dorssaa wudee eqqiyo birddiyaa oottiis. 29 Xoossai ayyo keehi daro aquwaa immido gishshau, baayyo katamata keexxiis; dorssaa wudiyaanne mehiyaa wudiyaa daruwaa shiishshiis. 30 Ha Hizqqiyaasikka qommo baggaara de7iya Giyoona haattaa pulttuwaa zeeridi, Daawita Katamaayyo arggo baggi zaaridi, haattaa yeddiis. Hizqqiyaasi oottidobai ubbai lo77o polettiis. 31 SHin Yihudaa biittan hanida maalaalissiya malaataabaa oichchanau Baabiloone haariyaageeti kiittido asati Hizqqiyaasakko yiido wode, GODAI a paaccanaunne a wozanan de7iyaabaa ubbaa eranau a yeddi bessiis.

Hizqqiyaasa Haiquwaa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 26:20-21)

32 Hizqqiyaasi hanido harabainne GODAAYYO i oottido lo77o oosuwaabai
Amoxa Na7aa, Hananabaa Yootiya Isiyaasa Ajjuutaa Maxaafaaninne Yi-
hudaa Kawotunne Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.
33 Hizqqiyaasi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; gaittin qommo baggaara de7iya
Daawita zerettatu makkaanan a moogidosona. I haiqqin, Yihudaa asai
ubbainne Yerusalaamen de7iya asai a bonchchidosona. A sohuwan a na7ai
Minaasee kawotiis.

33

Yihudaa Kawuwaa Minaasa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 21:1-9)

1 Minaasee kawotiyo wode, laittai ayyo tammanne naa77a; i Yerusalaa-
men ishatamanne ichchashu laitta kawotiis. 2 GODAI Israa7eela asaa
sinttaappe laaggidi kessido asatu de7uwaa wogaa, he sheneyiyaagaa qul-
lidi, ikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. 3 Minaasee ba aawai Hizqqiyaasi
laalido, goinniyo xoqqa sohota zaarettidi keexxiis; Ba7aalayyo yarshshiyo
sohotanne Asheero giyo xoossee misileta medhdhiis. Qassi saluwaa xoolint-
tetu ubbatuyyookka goinniisinne etayyo oottiis. 4 GODAI kase, “Ta sunttai
merinau Yerusalaamen de7ana” yaagi wottido GODAA Beeta Maqidasiyan
Minaasee hara xoossatuyyo yarshshiyo sohota giigissiis. 5 GODAA Beeta
Maqidasiyan de7iya naa77u dabaabatun saluwaa xoolinttetu ubbaayyo
yarshshiyo sohota giigissiis. 6 Hinnooma Zanggaaran ba attuma naata
taman xuuggidi yarshshiis. I ba huuphenkka bitiyaagaanne gojiyaagaa
gididi, shareechchotanne moitilliyaa haasayissiyaageeta zoriyaa oichchiis.
GODAA sinttan i daro iitabaa oottidi, a hanqqetissiis.

7 Hegaappe guyyiyan, ba medhdhido eeqaa misiliyaa Xoossaa Beeta Maqi-
dasiyaa giddon essiis. He Beeta Maqidasee, Xoossai Daawitayyoonne a
na7aa Solomonayyo, “Israa7eela zare ubbaa giddoppe taani doorido ha
Beeta Maqidasiyaaninne Yerusalaamen taani ta sunttaa merinau xeesis-
sana. 8 Taani Israa7eela asaa azazido azazo ubbaanne Muuse baggaara
imettida higgiyaa, wogaanne pirddaa ubbaa eti naagidi oottikko, taani
eta maizza aawatuyyo immido biittaappe eta kottiyaa shodissikke” yaagi
wottido Beeta Maqidasiyaa. 9 SHin Minaasee Yihudaa asaanne Yerusalaame
asaa balettiis; yaatin, eti GODAI Israa7eela asaa sinttaappe xaissido dere
asaagaappe aadhdhiya iitaa oottidosona.

Minaasee Ba Nagaraappe Simmiis

10 GODAI Minaaseyyoonne a asaayyo haasayiis; shin eti a haasayaa siyen-
nan ixxidosona. 11 Hegaa gishshau, GODAI Asoore kawuwaa ola gadaawata
eta bolli denttiis; denttin eti Minaase siiriyan dafuwaa aattidi oiqqidosona;
oiqqidi nahaasiyaa sanssalatan qachchidi, Baabiloone biitti efiidosona.
12 Minaasee tuggatido wode, GODAA ba Xoossaa maaduwaa woossiis; ba
aawatu Xoossaa sinttan banatettaa keehippe kaushshiis. 13 Minaasee Xoos-
saa woossido wode, Xoossai ayyo woosettiis; a watwatuwaakka siyiis. Siyidi
Yerusalaamen a kawotettan zaaretti wottiis. GODAI Xoossaa gididoogaa
Minaasee hegan eriis.

14 Hegaappe guyyiyan, Minaasee Giyoona Pulttuwaa matan de7iya so-
huwaappe doommidi, Ofeela giyo sohuwaara kanttidi biidi, Moliyaa Peng-
giyaa giyo penggiyaa gakkanaashin, kaseegaappe kare baggaara hara

dirssaa gimbbiyaa gimbbiis. He gimbbee Daawita Katamaappe arshsho baggaara de7iya zanggaaran de7ees. Yihudaa katamatu ubban ola gadaawata wottiis.
15 Allaga xoossatanne eeqaa misiliyaa GODAA Beeta Maqidasiyaappe diggiis; GODAA Beeta Maqidasee de7iyo deriyaa bollinne Yerusalaamen i oottido yarshshiyo sohota ubbaa qolidi, he katamaappe kare kessidi oliis. 16 Minaasee qassi GODAAYYO yarshshiyoosaa ooraxissidi, issippetettaa yarshshuwaanne galataa yarshshuwaa an yarshshiis. Yihudaa asaakka GODAASSI Israa7eela Xoossaassi goinnanaadan azaziis. 17 Asai goinniyo xoqqa sohotun yarshshuwaa yarshshiyoogaa aggana xayikkokka, eti yarshshiyoogee GODAA bantta Xoossaa xalaalaassa.

Minaase Haiquwaa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 21:17-18)

18 Minaasee hanido harabai, i ba Xoossaa woossido woosainne GODAA Israa7eela Xoossaa sunttan hananabaa yootiyaageeti ayyo yootidobai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. 19 Qassi a woosainne Xoossai ayyo woosettidobai, i oottido nagarainne naaqoi ubbai, Minaasee bana kaushshanaappe kase oottido goinniyo xoqqa sohotinne Asheeri misiletanne ba goinniyo eeqata i essido sohoti ubbai Hananabaa Yootiyaageetu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttidosona. 20 Minaasee haiqqidi, ba maizzan gaittiis; yaatin, Minaasa a kawo keettan moogidosona. A sohuwan a na7ai Amooni kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Amoona
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 21:19-26)

21 Amooni kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne naa77a; i Yerusalaamen naa77u laitta kawotiis. 22 A aawai Minaasee oottidoogaadan, ikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. A aawai Minaasee ootissido misiletu ubbaayyo yarshshiisinne etayyo oottiis. 23 SHin a aawai Minaasee banatettaa kaushshidoogaadan, i banatettaa GODAA sinttan kaushshibeenna; Amooni naaquwaa yaa yaa darissiis.
24 Amoona oosanchchati a bolli maqettidi, a kawo keettan a woridosona. 25 Hegaappe guyyiyan, Yihudaa asati Kawuwaa Amoona bolli maqettida ubbata woridosona. Woridi Amoona sohuwan a na7aa Yoosiyaasa kawoyidosona.

34

Yihudaa Kawuwaa Yoosiyaasa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 22:1-2)

1 Yoosiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo hosppuna; i Yerusalaamen hasttamanne isiini laitta kawotiis. 2 Yoosiyaasi GODAA sinttan suurebaa oottiis; ushachchi haddirssi geennan, ba maizza aawaa Daawita ogiyan hemettiis.

Yoosiyaasi Eeqau Goinniyo Sohota Xaissiis

3 I kawotido hosppuntta laittan biron yelaga de7iiddi, ba maizza aawaa Daawita Xoossaayyo goinnanau doommiis; qassikka i kawotido tammanne naa77antto laittan Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya goinniyo xoqqa sohotanne Asheero giyo xoossee misiletanne massi giigissidonne seerissi medhdhido misileta xaissiyoogaa doommiis. 4 I eqqidi azazin, Ba7aalayyo yarshshiyo sohota laalidosona; etappe bollaara de7iya ixaanaa cuwayiyoobatakka qanxxerettidosona. Asheeri misileta, massi giigissido eeqatanne seerissi medhdhido misileta kinchcheretti liiqissidi, xiille kessidosona; yaatidi he xiilliyaa etayyo goinniya asatu duufuwan laalidosona. 5 Qassi

Yoosiyaasi eta qeesetu meqettaa he yarshshiyo sohotu bollan xuuggiis; yaatidi Yihudaanne Yerusalaame geeshshiis.

6 Minaase biittan, Efireema biittaaninne Simoona biittan, biidi
Nifttaaleema biittaa gakkanaashin de7iya katamatanne moorettida sohota
ubbaa hegaadan oottidi geeshshiis. 7 Yoosiyaasi yarshshiyo sohota laaliis;
Asheeri misiletakka hara eeqaa misiletakka kinchcherettidi liiqissiis.
Israa7eela biittan ubban ixaanaa cuwayiyoobata ubbaa qanxxerettiis.
Hegaappe guyyiyan, Yoosiyaasi Yerusalaame simmiis.

GODAA Higgiyaa Maxaafai Beettiis (Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 22:3-20)

8 Yoosiyaasi kawotido tammanne hosppuntta laittan, biittaanne Beeta
Maqidasiyaa geeshshidoogaappe guyyiyan, GODAA ba Xoossaa Beeta Maqi-
dasiyaa bottokonana mala, Axaaliyaa na7aa Saafaana, Yerusalaame kata-
maa haariya Ma7iseeyanne Yo7akaaza na7aa, waanna xaafiyaa Yo7aaha
kiittiis.

9 Kiitettidaageeti qeese ubbatu halaqaa Hilqqiyaakko yiidosona. Peng-
giyaa naagiya Leewati Minaaseppe, Efireemappe, attida Israa7eela asaa
ubbaappe, Yihudaappe, Biniyaamappenne Yerusalaamen de7iyaageetuppe
kase shiishshidi, Xoossaa Beeta Maqidasiyaa ehiido miishshaa Hilqqiyaayyo
immidosona. 10 Hegaappe guyyiyan, eti GODAA Beeta Maqidasiyaa bot-
tokonissiya halaqatuyyo immidosona. Immin eti GODAA Beeta Maqidasiyaa
bottokonanaadaaninne wotti yeggidi keexxanaadan oosanchchatuyyo im-
midosona. 11 Qassi Yihudaa kawoti moorissido Beeta Maqidasiyaa loitis-
sanau he miishshan anaaxetinne gimbbiyaageeti mittaanne shuchchaa
shammanaadan immidosona.

12 Oosuwaa oottiya asati ammanettidaageeta. Eta bolli sunttettida oiddu
Leewati, Maraara yaraappe Yahaatanne Obaadiyaanne, Qahaata yaraappe
Mashulaamanne Zakkaariyaasa. Yettaa miishshaa eriya Leewati ubbai
13 tookkiya asatu bollinne dumma dumma oosuwaa oottiyaageetu bolli
sunttettidosona. Qassi hara Leewati xaafeta, halaqatanne penggiyaa
naagiyaageeta gididosona.

14 Eti GODAA Beeta Maqidasiyaa yiida miishshaa kessiyo wode, qeesee
Hilqqee GODAI Muuse baggaara immido Higgiyaa Maxaafaa demmiis.
15 Hilqqee waanna xaafiyaa Saafaana, “Taani GODAA Beeta Maqidasiyaappe
Higgiyaa Maxaafaa demmaas” yaagiis. Yaagidi he maxaafaa Saafaanayyo
immiis.

16 Immin Saafaani he maxaafaa kawuwaakko ehiidi, “Ne oosanchchati
azazettido azazo ubbaa oottoosona. 17 GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya
miishshaa wurssi ekkidi, bottokonissiya halaqatuyyonne bottokoniya oo-
sanchchatuyyo immidosona” yaagidi yootiis. 18 Qassikka waanna xaafee
Saafaani kawuwaa, “Qeesee Hilqqee taayyo maxaafaa immiis” yaagiis;
yaagidi Saafaani maxaafaa kawuwaa sinttan nabbabiis.

19 Nabbabin kawoi higgiyaa qaalaa siyido wode, azzanidi ba maayuwaa
pooshshiis. 20 Hegaappe guyyiyan, kawoi Hilqqiyaa, Saafaana na7aa
Ahiqaama, Mikaaya na7aa Abddoona, waanna xaafiyaa Saafaananne
kawuwaa oosanchchaa Asaaya hagaadan yaagidi azaziis; 21 “Biite; biidi
ta gishshaanne Israa7eelaaninne Yihudan attidaageetu gishshaa, ha beet-
tida maxaafaa qaalaabaa ane GODAA oichchite. Aissi giikko, ha max-
aafan xaafettida ubbabaa oottanau, nu maizza aawati GODAA qaalaa naag-
ibeenna gishshau, nu bolli tigettida GODAA hanqqoi keehippe daro” yaagiis.

22 Yaagin Hilqqeenne kawoi kiittido asati hananabaa yootiya Hulddikko
biidosona. Huldda Harihaasa na7aa Tiiqiwa na7a, Beeta Maqidasiyaa
maayuwaa naagiya SHaaluuma[4] maccaasiyo. A Yerusalaamen naa77antto
shuchchan de7aasu. He biida asati iyyo ha yohuwaa yootidosona.
23 Yootin Huldda eta, "GODAI Israa7eela Xoossai, 'Inttena taakko kiittida
bitaniyaayyo yootite' yaagees. 24 GODAI hagaadan yaagees; 'Be7ite, Yihudaa
kawuwaa sinttan nabbabettida maxaafan xaafettida iita qanggettaa ubbaa,
ha sohuwaa bollinne ha sohuwan de7iya asaa bolli ehaana hanais. 25 Eti
tana aggidi, hara xoossatuyyo ixaanaa cuwayidosona; yaatidi eti bantta
kushiyan oottidoban ubban tana hanqqetissidosona. Hegaa gishshau, ta
hanqqoi ha sohuwaa bolli tigettana; i mulekka teqettenna' yaagees.
26 "GODAA oichchanau inttena kiittida Yihudaa kawuwaa hagaadan
yaagite; 'GODAI Israa7eela Xoossai neeni siyido qaalaabaa hagaadan
yaagees; 27 "Ha sohuwaa bollinne ha sohuwan de7iya asaa bolli Xoossai
haasayidobaa neeni siyido wode, ne wozanai shuggin, ta sinttan ne hu-
uphiyaa kaushshido gishshaunne ne maayuwaa pooshshada, ta sinttan
yeekkido gishshau, taani ne woosaa siyaas. 28 Hegaa gishshau, taani nena
ne maizzan gattana; neeni saro moogettana. Taani ha sohuwaa bollinne
ha sohuwan de7iya asaa bolli ehaana iitabaa ne aifee be7enna" yaagees'
yaagite" yaagaasu.
Yaagin eti biidi, ha haasayettidabaa kawuwaayyo yootidosona.

Yoosiyaasi GODAASSI Azazettanau Geppiis
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 23:1-20)

29 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Yoosiyaasi kiittidi, Yihudaa cimatanne
Yerusalaame cimata ubbaa shiishshiis. 30 Kawoi GODAA Beeta Maqidasiyaa
pude kiyiis; Yihudaa asai ubbai, Yerusalaamen de7iya asai, qeesetinne
Leewati, guuttaappe gitaa gakkanaassi de7iya asai ubbai aara issippe pude
kiyidosona. Kiyin GODAA Beeta Maqidasiyaappe beettida maachchaa max-
aafaa qaalaa ubbaa kawoi eti siyishin nabbabiis. 31 Hegaappe guyyiyan,
kawoi ba sohuwan eqqidi, GODAA ogiyan hemettanaunne a higgiyaa, a
wogaanne a azazuwaa ba kumetta wozanaaninne ba kumetta shemppuwan
naaganau, qassi ha maxaafan xaafettida maachchaadan oottanau GODAA
sinttan geppiis. 32 Yerusalaameeninne Biniyaaman de7iya asata ubbaa he
maachchaa naaganaadan gefissiis; gefissin Yerusalaamen de7iya asai Xoos-
saa, bantta maizza aawatu Xoossaa maachchai giyoogaadan oottidosona.
33 Yoosiyaasi Israa7eela asau de7iya biittaappe tunabaa ubbaa diggiis.
Diggidi yan de7iya ubbati GODAAYYO, bantta Xoossaayyo, oottanaadan
oottiis. Yoosiyaasi de7ido laitta ubban, eti GODAA bantta maizza aawatu
Xoossaa kaalliyoogaa aggibookkona.

35

Yoosiyaasi Paasikaa Baalaa Bonchchiis
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 23:21-23)

1 Hegaappe guyyiyan, Yoosiyaasi Yerusalaamen GODAAYYO Paasikaa
Baalaa bonchchiis. Koiro aginan tammanne oiddantto gallassi Paasikaa
dorssa maraa shukkidosona. 2 Yoosiyaasi qeeseta eta oosuwan oosuwan
sunttiis; sunttidi eta GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwan minttettiis.
3 GODAAYYO geeshsha gididi, Israa7eela ubbaa tamaarissiya Leewata i

4 **34:22** SHaaluuma: Ibraawettuwan SHaaluumi Hasiraha na7aa Toqaata na7aa geetettiis. Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 22:14 xeella.

hagaadan yaagiis; “Geeshsha Taabootaa Daawita na7ai, Israa7eela Kawoi Solomoni keexissido Beeta Maqidasiyan wottite. Hagaappe sinttan Taabootaa intte hashiyan tookkanau koshshenna. Ha77ikka GODAAYYO, intte Xoossaayyoonne, a asaa Israa7eelayyo oottite. 4 Israa7eela Kawoi Daawitinne a na7ai Solomoni xaafidoogaadan, intte citan citaaninne intte aawatu keettan keettan inttena giigissite.

5 “Intte Leewati intte dabbota, Israa7eela zaretu yarata maaddana mala, intte yaran yaran shaahettidi, Beeta Maqidasiyaa giddon eqqite; 6 Paasikaa dorssa maratakka shukkite. Intte huuphiyaukka geeyite; GODAI Muuse baggaara haasayido qaalaa eti oottanaadan intte dabbotuyyo dorssa marata giigissite” yaagiis.

7 Yoosiyaasi Paasikaa yarshshuwau hananaadan he sohuwan de7iya asaayyo hasttamu sha7u dorssa maratanne deeshsha marata immiis; qassi heezzu sha7u korimatakka immiis. Hageeta ubbaa kawoi ba wudiyaappe immiis. 8 Kawoi sunttido halaqatikka asaayyo, qeesetuyyoonne Leewatuyyo banttabaa bantta sheniyan immidosona. Xoossaa Beeta Maqidasiyaa halaqati Hilqqee, Zakkaariyaasinne Yihi7eeli Paasikaa yarshshuwau haniya naa77u sha7anne usuppun xeetu dorssa maratanne deeshsha marata qeesetuyyo immidosona; qassi heezzu xeetu korimatakka immidosona. 9 Leewatu halaqati Konaaneenne a ishantti SHamaa7eenne Nataani7eeli, qassi Hashaabee, Yi7i7eelinne Yozabaadi Paasikaa yarshshuwau haniya ichchashu sha7u dorssa maratanne deeshsha marata Leewatuyyo immidosona; qassi ichchashu xeetu korimatakka immidosona.

10 Paasikaa Baalaayyo ubbabai giigiis; giigin kawuwaa azazuwaadan qeeseti bantta sohuwan sohuwan, Leewatikka bantta citan citan eqqidosona. 11 Paasikaa dorssa marati shukettiyo wode, Leewati galbbaa qaarishin, qeeseti suuttaa ekkidi, yarshshiyoosaa bolli caccafidosona. 12 Hegaappe guyyiyan, xuuggiyo yarshshuwaayyo giigida dorssatu ashuwaa Leewati ba keettaa asan asan shaahetti uttida Israa7eela zaretu yaratuyyo immidosona. Leewati hegaa immidoogee Muuse maxaafan xaafettidoogaadan asai GODAAYYO yarshshanaassa. Eti korimatakka hegaadan oottidosona. 13 Leewati wogai azaziyoogaadan shukettida Paasikaa dorssa maratu ashuwaa taman xiixxidosona; geeshsha yarshshota xaaruwan, otuwaaninne disttiyan doissidosona. Yaatidi ka77idaagaa Israa7eela zaretu yaratu ubbau eesuwan shaakki shaakkidi immidosona.

14 Hegaappe guyyiyan, Leewati banttayyoonne Aaroona zeretta gidiya qeesetuyyo Paasikaa yarshshuwaa giigissidosona. Aissi giikko, he qeeseti xuuggiyo yarshshuwaanne handdaa yarshshuwaa yarshshiiddi, qammaa gakkanaashin oottoosona. 15 Daawiti, Asaafi, Hemaaninne kawuwaayyo hananabaa yootiya Yidutuuni kase azazidoogaadan, Asaafa yarati, mazamuriyaa yexxiyaageeti bantta sohuwan de7oosona. Penggiyaa naagiyaageetikka bantta naagiyo penggiyaa penggiyaa naagoosona. Eta dabboti, Leewati etayyo giigissido gishshau, eti bantta oosuwaa aggibookkona.

16 GODAAYYO oottiyo oosoi ubbai, Paasikaa Baalaa bonchchiyoogeenne xuuggiyo yarshshuwaa GODAAYYO yarshshiyoosaa bolli yarshshiyoogee, Kawoi Yoosiyaasi azazidoogaadan hanidi, he gallassi giigiis. 17 Hegan shiiqida Israa7eela asai he gallassi Paasikaa Baalaa bonchchiis; eti Oittaa Baalaakka laappun gallassi bonchchidosona. 18 Hananabaa yootiya Sameela wodiyaappe doommin, hegaa mala Paasikaa Baalai Israa7eelan bonchchetti erenna. Yoosiyaasi, qeesetinne Leewati, he sohuwan shiiqida

Yihudaa asai, Israa7eela asai ubbainne Yerusalaamen de7iya asai bonchchidoogaa mala Paasikaa Baalaa kase Israa7eela kawotuppe bonchchidai issoinne baawa. 19 Ha Paasikaa Baalai Yoosiyaasi kawotido tammanne hosppuntta laittan bonchchettiis.

Yoosiyaasa Kawotaa Wurssettaa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 23:28-30)

20 Ha ubbaappe guyyiyan, Yoosiyaasi Beeta Maqidasiyaa giigissido wode, Gibxxe Kawoi Nakoi Efiraaxiisa SHaafaa matan de7iya Karkkamiisha giyo kataman olettanau biis. Biishin Yoosiyaasi a teqqanau kiyiis. 21 SHin Nakoi Yoosiyaasakko asa kiittidi, "Yihudaa kawuwau, tananne nena ooshshiyai aibee? Taani yiidoi ta morkketa olanaassappe attin, nena olanaassa gidenna. Ta morkketa taani eesuwan olanaadan Xoossai tana azaziis. Xoossai nena xaissennaadan, tanaara de7iya Xoossaara gaaddetiyoogaa agga" yaagiis.

22 Gidikkonne, Yoosiyaasi GODAI Nako baggaara odidoogaa siyennaaninne guyye simmennan ixxiis. Ixxidi morkketi bana erenna mala, ba kawotaa maayuwaa laammiis; laammidi Magiddo dembbaa olettanau geliis.

23 Gelin wonddafiyaasati Kawuwaa Yoosiyaasa dukkidi caddidosona. Caddin kawoi ba ashkkaratuyyo, "Taani keehippe cadettaas; tana olaa giddoppe kessite" yaagiis. 24 Yaagin ashkkarati Yoosiyaasa paraa gaariyaappe denttidi, ayyo de7iya naa77antto paraa gaariyan wottidi, a Yerusalaame ehiidosona. Ehin i yan haiqqiis; haiqqidi ba maizza aawatu makkaanan moogettiis. Yihudaa asainne Yerusalaame asai ubbai ayyo yeekkiis.

25 Ermmaasi Yoosiyaasayyo zilaaliyo zilaassaa kessidi xaafiis; xaafin yeeho yeekkiya maccaasatinne attumaasati Yoosiyaasa qoppi qoppidi yeekkiyo wode, ha Ermmaasi kessido zilaassaa zilaaliyoogee Israa7eela biittan woga gidiis. He zilaassai Israa7eelatu Yeehuwaa Zilaassaa Maxaafan xaafetti uttiis.

26 Yoosiyaasi hanido harabai, GODAA higgiyan xaafettidoogaadan i oottido lo77o oosuwaabainne 27 koiroppe wurssettaa gakkanaassi i polidobai ubbai Israa7eela Kawotunne Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

36

Yihudaa Kawuwaa Yo7akaaza
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 23:30-35)

1 Hegaappe guyyiyan, he biittaa asai Yoosiyaasa na7aa Yo7akaaza dooridosona; dooridi a aawaa sohuwan Yerusalaamen kawoyidosona. 2 Yo7akaazi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne heezza; i Yerusalaamen heezzu agina kawotiis. 3 Hegaappe guyyiyan, Gibxxe kawoi Yo7akaaza Yerusalaame kawotettaappe wottiis; wottidi heezzu sha7anne oiddu xeetu kilo giraame deexxiya xaqara biraanne hasttamanne oiddu kilo giraame deexxiya worqqaa Yihudaa asaa giirissiis. 4 Gibxxe kawoi Yo7akaaza ishaa Eliyaaqiima Yihudaa bollinne Yerusalaame bolli kawoyiis; kawoyidi a sunttaa Yo7aqeema yaagidi laammiis. Yaatidi Yo7aqeema ishaa Yo7akaaza Gibxxe efiis.

Yihudaa Kawuwaa Yo7aqeema
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 23:36-24:7)

5 Yo7aqeemi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne ichchasha; i Yerusalaamen tammanne isiini laitta kawotiis. GODAA ba Xoossaa sinttan

iitabaa oottiis. 6 Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori a olidi, Baabiloone efaanau nahaasiyaa sanssalatan qachchiis. 7 Naabukadanaxoori qassi GODAA Beeta Maqidasiyaappe miishshaa ekkidi, Baabiloone efiidi, ba kawo keettan wottiis.

8 Yo7aqeemi hanido harabai, i oottido tunabainne i oottido iitabai ubbai Israa7eela Kawotunne Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. I haiqqin, a sohuwan a na7ai Yo7aakiini kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Yo7aakiina
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 24:8-17)

9 Yo7aakiini kawotiyo wode, laittai ayyo hosppuna;[5] i Yerusalaamen heezzu aginanne tammu gallassa kawotiis. GODAA sinttan i iitabaa oottiis. 10 Laittai laamettiyo wode Kawoi Naabukadanaxoori asaa kiittidi, Yo7aakiinanne GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya al77o miishshata aara issippe Baabiloone ehiissiis. Yaatidi a aawaa ishaa Sedeqiyaasa Yihudaa bollinne Yerusalaame bolli kawoyiis.

Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 24:18-20; Ermmaasa 52:1-3)

11 Sedeqiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne isiino; i Yerusalaamen tammanne isiini laitta kawotiis. 12 GODAA ba Xoossaa sinttan i iitabaa oottiis; qassi GODAA sunttan hananabaa yootiya Ermmaasa sinttan bana kaushshibeenna.

Yerusalaame Kunddettaa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 25:1-21; Ermmaasa 52:3-11)

13 Sedeqiyaasi ammanettanaadan bana Xoossaa sunttan caaqettida Naabukadanaxoora bolli makkaliis. GODAAKKO Israa7eela Xoossaakko simmiyoogaa aggidi, ba morggiyaa zozzissiis; ba wozanaakka muumissiis. 14 Qassi Yihudaa asainne eta kaalettiya qeeseti, mulekka ammanettennaageeta gididosona. Eti hara kawotettaa asai oottiyo sheneyiya oosota qullidi, GODAI Yerusalaamen geeshshido a Beeta Maqidasiyaakka tunissidosona.

15 GODAI, eta maizza aawatu Xoossai ba asaayyoonne ba Beeta Maqidasiyaayyo qarettiyo gishshau, ba hananabaa yootiyaageeta etayyo zaari zaaridi kiittiis. 16 SHin GODAA hanqqoi eta bolli wodhdhana gakkanaashiininne etayyo kessi ekkiyoosai xayana gakkanaashin, eti GODAI kiittidoogeetu bolli qilliiccidosona, a qaalaa karidosonanne hananabaa yootiyaageetu bolli miiccidosona.

17 Hegaa gishshau, GODAI Baabiloone kawuwaa eta bolli denttidi ehiis. Ehin eta yelaga attuma asaa Beeta Maqidasiyaa giddon bisuwan woriis; yelaga attumaasatuyyo, woikko geela7otuyyo, woikko cimatuyyo, woikko ceegatuyyo qarettennan, Xoossai eta ubbaa Naabukadanaxoora kushiyan aattidi immiis. 18 Baabiloone kawoi Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya miishshata ubbaa, gitaanne guuttaa, GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya buquraa, kawuwaa buquraanne a oosanchchatu buquraa ubbaa ekkidi, Baabiloone efiis. 19 Hegaappe guyyiyan, Baabiloone olanchchati Xoossaa Beeta Maqidasiyaa taman xuuggidi, Yerusalaame dirssaa gimbbiyaakka laalidosona. Kawo keettata ubbaa taman xuuggidi, yan de7iya al77o miishsha ubbaa xaissidosona.

20 Xaissin kawoi bisuwaappe palahidi attidaageeta omooddidi Baabiloone efiis. Parsse kawotettai wolqqaamana gakkanaassi, eti ayyoonne

5 **36:9** Hosppuna: Laittai ayyo hosppuna woikko tammanne hosppuna. Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 24:8 xeella.

a naatuyyo ashkkara gididosona. 21 Hegan GODAI hananabaa yootiya Ermmaasa baggaara odido qaalai polettiis. Wurssettan biittai laappun tammu laitta kumettaa asi bainna soho gididi shemppiis; hegeenne, laappuntta laappuntta laittaa Sambbata oottidi, biittaa shemppissiyoogaa asai aggido gishshaassa.

22 Parsse Kawoi Qiiroosi kawotido koiro laittan, hananabaa yootiya Ermmaasa baggaara GODAI haasayidobaa poliis. Parsse Kawoi Qiiroosi ba kawotettaa giddon ubbasan hagaadan yaagidi awaajjanaadaaninne xaafidi wottanaadan GODAI a ayyaanaa denttettiis; 23 “Parsse Kawoi Qiiroosi hagaadan yaagees; ‘GODAI, saluwaa Xoossai ha sa7aa kawotettata ubbaa taayyo immiis; qassi Yihudan de7iya Yerusalaamen taani ayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanaadan tana sunttiis. Xoossaa asaa gidida ooninne yaa bo. GODAI a Xoossai aara gido!’ yaagees” yaagiis.

Izira Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Izira Maxaafai Hanidabaa Odiya naa77u maxaafata kaalliyaagaa. Ha maxaafai Aihudatuppe omoodettidi biida amarida asati Baabilooneppe simmidoogaanne Yerusalaamen asaassi de7oikka goinoikka ooraxxidoogaa odees. Ha hanotati hagaappe kaallidi xaafettidosona.

1. Omooduwan biida Aihudatuppe Parsse Kawuwaa Qiiroosa sheniyan koiro simmiyaageeti Baabilooneppe simmidosona.
2. Beeta Maqidasee wotti yegetti keexettidi anjjettiis. Xoossaassi goinniyoogeekka wotti yegettidi doomettiis.
3. Issi amarida wodiyaappe simmin, Xoossaa higgiyaa loittidi eriya Iziri kaalettin, hara Aihudati Yerusalaame simmidosona. Iziri Israa7eela asaa ayyaanaa de7uwaa kase sohuwaa zaaranau, asai ayyaanaa de7uwaanne issippetettaa de7uwaa wotti yeggidi minttanaadan maaddiis.

Aihuda Asai Bantta Biittau Simmana Mala Qiiroosi Awaajjiis

1 Parsse Kawoi Qiiroosi kawotido koiro laittan, hananabaa yootiya Ermmaasa baggaara GODAI haasayidobaa poliis. Parsse Kawoi Qiiroosi ba kawotettaa giddon ubbasan hagaadan yaagidi awaajjanaadaaninne xaafidi wottanaadan GODAI a ayyaanaa denttettiis; 2 “Parsse Kawoi Qiiroosi hagaadan yaagees; ‘GODAI, saluwaa Xoossai ha sa7aa kawotettata ubbaa taayyo immiis; qassi Yihudan de7iya Yerusalaamen taani ayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanaadan tana sunttiis. 3 Xoossaa asa gidida ooninne yaa bo. A Xoossai aara gido! Intte Yihudan de7iya Yerusalaame biidi, yan Yerusalaamen de7iya GODAA, Israa7eela Xoossaa Beeta Maqidasiyaa zaarettidi keexxite. 4 Dumma dumma biittan de7iya asai ubbai Aihudatuppe attidaageetuyyo biraa, worqqaa, dumma dumma miishshatanne mehiyaa immidi maaddona; qassi Yerusalaamen de7iya Xoossaa Beeta Maqidasiyaassikka bantta dosan immiyo imotaa immona’ yaagiis” yaagees.

5 Hegaappe guyyiyan, Yihudaa zaretunne Biniyaama zaretu halaqati, qeesetinne Leewati, qassi Xoossai eta wozanaa denttettido ubbati Yerusalaamen GODAA Beeta Maqidasiyaa keexxanau baanau denddidosona. 6 Qassi eta shooron de7iyaageetikka bantta dosan immidobaa bolli gujjidi, bira miishshaanne worqqa miishshaa, hara dumma dumma miishshatanne mehiyaa immidi, eta maaddidosona. 7 Hegaa bollikka qassi Kawoi Qiiroosi Naabukadanaxoori Yerusalaameppe efiidi ba xoossatu keettan wottido GODAA Beeta Maqidasiyaa miishshata immiis. 8 Immin Parsse Kawoi Qiiroosi miishshata wottiyo keettaa halaqaa Mitiredaatan kesissidinne qoodissidi, Yihudaa haariya SHeshibaaxaara kushiyan sheedhdhiis. 9 Simmida miishshatu qoodai hagaa: hasttamu worqqa saineta, issi sha7u bira saineta, laatamanne uddufun billamata, 10 worqqaappe oosettida hasttamu miishshata, biraappe oosettida oiddu xeetanne tammu miishshatanne issi sha7u hara dumma dumma miishshata. 11 Worqqa miishshatunne bira miishshatu qoodai muleera ichchashu sha7anne oiddu xeeta; ha miishshata ubbaa omooduwan biida asai Baabilooneppe Yerusalaame simmiyo wode SHeshibaaxaari ekki yiis.

2

Omooduwaappe Simmida Israa7eela Asaa Qoodaa
(Nahimiyaa 7:4-73)

1 Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori omooddidi, ba biitti efiido
asaappe guyye bantta katamaa katamaa, Yerusalaamenne Yihudaa
simmida asati hagaappe kaalliyaageeta. 2 Eta halaqati Zarubaabeela, Yaasa,
Nahimiyaa, Saraaya, Ra7eelaaya, Marddikiyoosa, Bilishaana, Misppaara,
Bigiwaaya, Rehuumanne Ba7aana.
Omooduwaappe simmida Israa7eela asaa qoodai hagaa.
3 Par77oosha yarati 2,172.
4 SHafaaxiyaa yarati 372.
5 Araaha yarati 775.
6 Yaasunne Yoo7aaba naata gidiya Paahati-Moo7aaba yarati 2,812.
7 Elaama yarati 1,254.
8 Zattu yarati 945.
9 Zakkaaya yarati 760.
10 Baana yarati 642.
11 Bebaaya yarati 623.
12 Azggaada yarati 1,222.
13 Adooniqaama yarati 666.
14 Bigiwaaya yarati 2,056.
15 Adiina yarati 454.
16 Hizqqiyaasa yara gidiya Axeera yarati 98.
17 Bexaaya yarati 323.
18 Yoora yarati 112.
19 Hashuuma yarati 223.
20 Gibbaara yarati 95.
21 Beetaliheeme asai 123.
22 Naxoofa katamaa asai 56.
23 Anatoota katamaa asai 128.
24 Azimaaweeta katamaa asai 42.
25 Qiriyaati-Yi7aariima, Kafiiranne Ba7eroota katamatu asai 743.
26 Raamanne Gebaa7a katamatu asai 621.
27 Mikimaasa katamaa asai 122.
28 Beeteelenne Aaya katamatu asai 223.
29 Nabo katamaa asai 52.
30 Maagibiisha katamaa asai 156.
31 Naa77antto Elaama katamaa asai 1,254.
32 Hariima katamaa asai 320.
33 Looda, Hadiidanne Oono katamatu asai 725.
34 Yarkko katamaa asai 345.
35 Sanaa7a katamaa asai 3,630.
36 Hageeti omooduwaappe simmida qeeseta:
Yaasu yara gidiya Yadaaya yarati 973;
37 Imeera yarati 1,052;
38 Paashihuura yarati 1,247;
39 Hariima yarati 1,017.
40 Hageeti omooduwaappe simmida Leewata:
Hodaawiyaa yara gidiya Yaasunne Qaadimi7eela yarati 74;
41 Asaafa yara gidiya mazamuriyaa yexxiyaageeti 128;

42 Beeta Maqidasiyaa penggiyaa naagiya SHaaluuma, Axeera, Xalmmoona, Aqquuba, Haxiixanne SHobaaya yarati 139.

43 Hageeti omooduwaappe simmidi, Beeta Maqidasiyan oottiya ashkkaratu yarata: Xiiha yarata, Hasuufa yarata, Xabba7oota yarata, 44 Qeeroosa yarata, Si7aaha yarata, Padoona yarata, 45 Labaana yarata, Hagaaba yarata, Aqquuba yarata, 46 Hagaaba yarata, SHamilaaya yarata, Hanaana yarata, 47 Giddeela yarata, Gahaara yarata, Ra7aaya yarata, 48 Raaxiina yarata, Naqoda yarata, Gazzaama yarata, 49 Uzza yarata, Paaseeha yarata, Besaaya yarata, 50 Asina yarata, Me7uniima yarata, Nafisiima yarata, 51 Baaqibuuqa yarata, Haquufa yarata, Harihuura yarata, 52 Baaxiluuta yarata, Mahiida yarata, Harshsha yarata, 53 Barqqoosa yarata, Sisaara yarata, Temaaha yarata, 54 Naxiiha yaratanne Haxiifa yarata.

55 Hageeti omooduwaappe simmida Solomona ashkkaratu yarata: Soxaaya yarata, Hassofereeta yarata, Paruuda yarata, 56 Yaa7ila yarata, Darqqoona yarata, Giddeela yarata, 57 SHafaaxiyaa yarata, Haxxiila yarata, Pokereti-Haxxabaima yaratanne Aama yarata. 58 Omooduwaappe simmidi, Beeta Maqidasiyan oottiya ashkkaratu yaratunne Solomona ashkkaratu yaratu qoodai muleera heezzu xeetanne uddufun tammanne naa77a.

59 Haratikka qassi Telmmelaaha, Teliharshsha, Karuuba, Adaananne Imeera giyo katamatuppe Yerusalaame simmidosona. SHin eti woikko eta aawati Israa7eela sheeshsha gidiyoogaa erissanau eti danddayibookkona. 60 Hegeeti Dalaaya, Xoobbiyaanne Naqoda yarata; eta qoodaikka muleera usuppun xeetanne ishatamanne naa77a.

61 Qeesetuppe qassi Habaaya yarati, Haqqooxa yaratinne Barzzillaaya yarati simmidosona. Hagee Barzzillaaya giyoogee Gala7aade biitta asa gidiya Barzzillaaya na7iyo machchidi, ba bolluwaa sunttaa ekkiis. 62 Hageeti bantta yeleta xaphuwaa eranau yeletaa maxaafan koyidosona, shin demmibookkona. Hegaa gishshau, eti tunadan qoodettidi, qeesetettan oottennaadan digettidosona. 63 Qassi Uriimiyaaninne Tumiimiyan shaakkidi pirddiya qeesee denddana gakkanaashin, eti geeshsha qumaappe maanau danddayennaagaa Aihudata haariyaagee etau yootiis.

64 Omooduwaappe Yihudaa biittaa simmida asaa qoodai muleera 42,360. 65 Hegaa bollikka qassi 7,337 attuma ashkkaratinne macca ashkkaratinne 200 attumanne macca mazamuriyaa yexxiyaageetikka simmidosona. 66 Omooduwaappe muleera simmida asaa paratu qoodai 736; baquloti 245; 67 gaameelati 435; hareti qassi 6,720.

68 Eti Yerusalaamen kase GODAA Beeta Maqidasee de7iyo sohuwaa gakkido wode, yaratu halaqatuppe amaridaageeti GODAA Beeta Maqidasee kase ba sohuwan keexettana mala, bantta dosan imotaa immidosona. 69 Issoi issoi bau danddayiyoogaa keenaa keenaa ha Beeta Maqidasiyaa oosuwaassi immiis; eti muleera 500 kilo giraame deexxiya worqqaa, 2,800 kilo giraame deexxiya biraanne 100 qeesetu maayuwaa immidosona.

70 Hegaappe guyyiyan qeeseti, Leewatinne asaappe amaridaageeti Yerusalaamen uttidosona; mazamuriyaa yexxiyaageeti, Beeta Maqidasiyaa penggiyaa naagiyaageetinne Beeta Maqidasiyan oottiya ashkkarati Yerusalaame yuushuwan de7iya katamatun uttidosona; qassi attida asati ubbai bantta katamatun katamatun uttidosona.

3

Kase Eti Goinniyo Wogaa Zaaretti Doommidosona

1 Israa7eela asai bantta kataman kataman woppu giidi uttidosona.
Hegaappe guyyiyan, laappuntta aginai gakkiyo wode, eti ubbai issi asadan
Yerusalaamen shiiqidosona. 2 SHiiqin Yoxedeeqa na7aa Yaasunne aara
oottiya qeeseti qassi Salaatiyaala na7aa Zarubaabeelinne a dabboti Xoos-
saa asaa Muuse higgiyan kase xaafettidoogaadan xuuggiyo yarshshuwaa
yarshshanau, Israa7eela Xoossaayyo yarshshiyoosaa giigissidosona. 3 Eti
he biittan de7iya asau yayyikkonne, aggennan yarshshuwaa yarshshiy-
oosaa kase i kolettido man77iyan zaarettidi keexxidosona. Keexxi giigis-
sidi, xuuggiyo yarshshuwaa GODAASSI maalladonne omarssi ubba wode
yarshshidosona. 4 Kase xaafettidoogaadankka eti Daase Baalaa bonchchi-
dosona; xuuggiyo yarshshuwaakka hachchissi hachchissi bessiyaagaa
qoodaa pacissennan yarshshidosona. 5 Qassi ubba wode yarshshiyo xu-
uggiyo yarshshuwaa, aginai xeeriyo wode yarshshiyo yarshshuwaanne
GODAA geeshsha baalatun yarshshiyo yarshsho ubbaakka yarshshidosona.
Hegaa bollikka asai ba dosan GODAASSI immido imota ubbaakka yarshshi-
dosona. 6 Laappuntta aginan koiro gallassan eti GODAAYYO xuuggiyo
yarshshuwaa yarshshiyoogaa doommidosona; shin he wode GODAA Beeta
Maqidasiyaa keexxiyo baasoi biron baasettiichchibeenna.

Beeta Maqidasiyaa Zaaretti Keexxiyoogaa Doommidosona

7 Hegaappe guyyiyan, shuchchaa massiyaageetussinne anaaxetussi mi-
ishshaa qanxxidi qaxaridosona. Parsse Kawoi Qiiroosi etau azazido
gishshau, Liibaanoosappe zigaa abbaa pinttidi, Yoophphe ehaanau Sidoo-
nanne Xiiroosa biittaa asau qumaa, ushshaanne zaitiyaa immidosona.

8 Hegaappe guyyiyan, eti Yerusalaamen de7iya GODAA Beeta Maqi-
dasee de7iyo sohuwaa gakkido naa77antto laittan naa77antto aginan,
Salaatiyaala na7ai Zarubaabeeli, Yoxedeeqa na7aa Yaasunne eta dabboti,
qeeseti, Leewatinne omooduwaappe simmidi, Yerusalaame yiida asai ubbai
oosuwaa doommidosona. Qassi GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaa aawa-
tettan xeellana mala, laatamu laitta gididoogeetanne laatamu laittappe
aadhdhido Leewata sunttidosona. 9 Leewa zare gidiya Yaasu, a naatinne
a dabboti, Hodaawiyaa yara gidiya Qaadimi7eelinne a naati issippe gi-
didi, GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaa aawatettan xeellidosona; qassi
Henadaada yara gidiya Leewatikka eta maaddidosona.

10 Anaaxeti GODAA Beeta Maqidasiyaa keexxanau baasuwaa baasidi
wurssido wode, qeeseti bantta maayuwaa maayidinne xurumbbaa oiqqidi,
qassi Asaafa yara gidiya, Leewatikka, daalaa oiqqidi, Israa7eela Kawuwaa
Daawita wogaadan GODAA galatanau eqqidosona. 11 Eti GODAA galatiid-
dinne kayan kayan mazamuriyan sabbiiddi, hagaadan yaagidi, au yexxi-
dosona;
“GODAI keha;
i Israa7eela siiqiyo aggenna siiqoi merinaagaa” yaagidosona.
Qassi GODAA Beeta Maqidasiyaa baasoi baasettido gishshau, asai ubbai
bantta qaalaa xoqqu oottidi hombbociiddi, GODAA galatidosona. 12 SHin
kase Beeta Maqidasiyaa be7ida cima qeesetuppe, Leewatuppenne zaretu
halaqatuppe daroti ha77i Beeta Maqidasiyaa keexxanau baasettida baa-
suwaa be7ido wode, bantta qaalaa xoqqu oottidi yeekkidosona; harati mati
ufaittidi hombbocidosona. 13 Hegaa gishshau, ufaittidi hombbociyaagaa
yeekkiyaagaappe shaakkidi eranau danddayettibeenna. Aissi giikko, eti
keehippe wocamiyo gishshau, eta wocamaikka haahosan siyettees.

4

Beeta Maqidasiyaa Zaaridi Keexxenna Mala Digganau Denddidaageeta

1 Omooduwaappe simmida asati GODAASSI, Israa7eela Xoossaassi Beeta
Maqidasiyaa keexxiyoogaa Yihudaanne Biniyaama morkketi siyidosona.
2 Siyidi, Zarubaabeelakkonne zaretu halaqatukko yiidi, hagaadan yaagi-
dosona; "Asoore Kawoi Asiraadooni[1] nuna ha sohuwau ehiido gallassaappe
doommidi, nuunikka intte Xoossaayyo yarshshoosinne ayyo goinnoos.
Hegaa gishshau, nuunikka inttenaara issippe ane keexxoos" yaagidosona.
3 SHin Zarubaabeeli, Yaasunne Israa7eela zaretu halaqati etayyo zaaridi,
hagaadan yaagidosona; "Nu Xoossaassi Beeta Maqidasiyaa keexxanau nu-
uyyoonne intteyyo aiba issippetettinne baawa. SHin Parsse Kawoi Qiiroosi
azazidoogaadan, nu xalaalai GODAASSI Israa7eela Xoossaassi Beeta Maqi-
dasiyaa keexxana" yaagidosona.
4 Hegaappe guyyiyan, Yihudaa biittaa asati Beeta Maqidasiyaa keexxen-
naadan, he biittan de7iya asati hashiyaa sho7idosonanne yashissidosona.
5 Qassi Parsse Kawuwaa Qiiroosa laittai wuranaashiininne appe simmin
Daariyoosi[2] Parssen kawotido wodee gakkanaashin, eti Yihudaa asatu zore-
taa laalanau zorettiyaageeta miishshan qaxaridosona.

Yerusalaamee Naa77anttuwaa Keexettennaadan Digettiis

6 Hegaappe guyyiyan, Arxxekssiisi kawotaa doommiyoorin, eti Yihu-
daanne Yerusalaame asaa mootanau pailiyaa dooyidosona.
7 Qassi simmidi, Arxxekssiisi kawotiiddi de7ishin, Bishilaami, Mitiredaati,
Xaabi7eelinne eta yarati issippe gididi, Parsse Kawuwaa Arxxekssiisau dab-
ddaabbiyaa xaafidosona; he dabddaabbee Sooriyaa biittaa pitaliyaaninne
qaalan xaafettiis.
8 Biittaa haariya Rehuuminne xaafiyaa SHimshshaayi Yerusalaamebaa
hagaadan yaagidi, Kawuwaa Arxxekssiisau dabddaabbiyaa
xaafidosona; 9 "Ha dabddaabbee biittaa haariya Rehuumappe, xaafiyaa
SHimshshaayappe, beni Elaama biittan de7iya Suusappe, Ereekappenne
Baabilooneppe yiida pirddiyaanne daannatiyaa eta yaratuppenne
10 gitanne bonchchettida Kawuwaa Asanaafari[3] omooddi ehiidi,
Samaariyaaninne Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittan wottido
asa ubbaappe xaafettiis" yaagidosona.
11 Eti ayyo kiittido dabddaabbee hagaadan yaagees; "Kawuwaa Arxxekssi-
isau, Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittan de7iya ne ashkkaratuppe:
12 "Kawuwau, ne matappe haa nuukko yiida Aihudati Yerusalaame biidi,
he makkalanchchanne iita katamaa zaaridi keexxiiddi de7iyoogaa era.
A gimbbiyaa ooraxissoosona; a xaphuwaakka bottokonoosona. 13 Qassi
kawuwau, ha katamai keexettiyaabaa gidikkonne a gimbbiyaakka ooraxis-
siyaabaa gidikko, hegaappe guyyiyan, eti giiraanne qaraxaa qanxxennaa-
gaa era. Hegaappe denddidaagan kawo keettau geliya miishshai paca
gidana. 14 Nuuni kawoi sunttin oottiyaageeta gidiyo gishshaunne ka-
woi kauyyishin be7anau koyenna gishshau, hagaa neeni erana mala gi-
idi kiittoos. 15 Hegaa gishshau, kase ne aawatu taarikiyaa maxaafai
koyettidi xeeletto; hegan xaafettidabaappe neeni ha katamai beniis-
appekka doommidi, makkalanchcha katama gidiyoogaanne kawotussinne
biittatussi metuwaa medhdhidaagaa gidiyoogaa eranau danddayaasa.

---

1 **4:2** Asiraadooni: Ibraawettuwan "Esar-Haddon" geetettees. Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 19:37 xeella. 2 **4:5** Daariyoosi: Daariyoosa taarikee paiduwaa 24ppe doommidi xaafettiis. Paiduwaa 6-23 gakkanau xaafettida taarikee Beeta Maqidasee keexettoosappe issi xeetu laitta gidiyaagaa gam77in hanidabaa. 3 **4:10** Asanaafari: Ibraawettuwan "Osnappar" geetettees. Ha kawoi qassi "Assurbanipal" geetettees.

Hegaappe denddidaagan i kolettiis. 16 Hegaa gishshau, ha katamai keexettiyaabaa gidikkonne a gimbbiyaakka ooraxissiyaabaa gidikko, Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittai ne kushiyaappe kiyidoogaa era" yaagidosona.

17 Kawoi hagaadan yaagiya zaaruwaa etayyo yeddiis; "Biittaa haariya Rehuumaa, xaafiyaa SHimshshaayaa, Samaariyaaninne Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittan de7iya eta yara gidiya asa ubbau, inttena saro gais. 18 Intte taayyo yeddido dabddaabbee birshshettidi nabbabettiis. 19 Taani azazin, kase taarikee koyettidi xeelettiis; xeelettiyo wode, ha katamai beniisappekka doommidi, kawotussi makkalanchcha gidiyoogeenne metuwaa medhdhiyaageeti de7iyo soho gidiyoogee erettiis. 20 Yerusalaamen wolqqaama kawoti kawotidosona; Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaappekka he kawoti giiraanne qaraxaa ekkidosona. 21 Hegaa gishshau, taani etayyo oottite giyo azazuwaa immana gakkanaashin, ha asati he katamaa keexxiyoogaa essana mala odite. 22 Intte ha yohuwaa shenehoo geennaadan naagettite. Aissi giikko, kawotuyyo metuwaa darissanau koshshenna" yaagidi kiittiis.

23 Kawuwaa Arxxekssiisa dabddaabbee Rehuumassi, xaafiyaa SHimshshaayassinne eta yara gidiya ubbatussi nabbabettido wode, Yerusalaamen de7iya Aihuda asatukko eesotiiddi biidi, eti keexxiyoogaa wolqqan teqqidosona.

24 Teqqin Yerusalaamen de7iya Xoossaa Beeta Maqidasiyaa oosoi Daariyoosi kawotido naa77antto laittai gakkanaashin, eqqosan atti aggiis.

5

Beeta Maqidasiyaa Oosoi Naa77anttuwaa Doomettiis

1 He wodiyan hananabaa yootiya Haggeenne Iddo na7ai Zakkaariyaasi Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya Aihuda asatuyyo Israa7eela Xoossaa sunttan hananabaa yootidosona. 2 Salaatiyaala na7ai Zarubaabeelinne Yoxedeeqa na7ai Yaasu denddidi, Yerusalaamen de7iya GODAA Beeta Maqidasiyaa zaarettidi keexxanau doommidosona. Hananabaa yootiyaageetikka etaara issippe gididi, eta maaddidosona.

3 He wode, Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaa haariya Tattanaaya giyoogee, SHatarbbozina giyoogeenne etaara oottiyaageeti yiidi, "Intte ha Beeta Maqidasiyaa keexxana malanne polana mala, intteyyo oonee odidai?" yaagidi oichchidosona. 4 Eti qassi, "Ha Beeta Maqidasiyaa keexxiya asatu sunttai oonee oonee?" yaagidikka oichchidosona. 5 SHin he yohoi Daariyoosakko gakkin, a matappe dabddaabbee xaafettidi yaana gakkanaashin, eti bantta oosuwaa aggibookkona; aissi giikko, eta Xoossaa aifee Yihudaa biittaa cimatu bollan de7ees.

6 Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaa haariya Tattanaayi, SHatarbbozininne etaara oottiyaageeti Kawuwaa Daariyoosayyo kiittido dabddaabbee 7 hagaadan yaagees;

"Kawuwaa Daariyoosaa, kumetta sarotettai neeyyo gido!

8 "Nuuni Yihudaa biittan de7iya gita Xoossaa Beeta Maqidasiyaakko biida. He Beeta Maqidasee gita shuchchan keexettiis; qassi gimbbiyaa bollankka mittai wodhdhiis. Oosoikka gita akeekaaninne eesuwan oosettiiddi de7ees.

9 "Eta kaalettiya cimata nuuni hagaadan yaagidi oichchida; 'Ha Beeta Maqidasiyaa keexxana malanne polana mala, intteyyo oonee odidai?' yaagidi oichchida. 10 Qassi neeyyo xaafidi erissana mala, eta ha oosuwan kaalettiyaageetu sunttaikka oonakko oichchida.

11 “Oichchin, eti hagaadan yaagidi zaaridosona; ‘Nuuni saluwaanne sa7aa
Xoossaa ashkkarata; qassi nuuni Israa7eela kawuwaa gitai daro laittaappe
kase baggan keexxi polido Beeta Maqidasiyaa zaaretti keexxeettees. 12 Nu
aawati saluwaa Xoossaa hanqqetissido gishshau, i eta Baabiloone Kawuwaa
Naabukadanaxoora kushiyan aatti immiis. Immin, i ha Beeta Maqidasiyaa
koli aggiis; asaakka Baabiloone biitti omooduwau ekkidi biis.
13 “ ‘SHin Baabiloone Kawoi Qiiroosi ba kawotido koiro laittan, Xoossaa
Beeta Maqidasiyaa, hagaa zaaretti keexxana mala, awaajuwaa kessiis.
14 Naabukadanaxoori Yerusalaamen de7iya Xoossaa Beeta Maqidasiyaappe
ekki efiidi, Baabiloone biittan de7iya ba xoossatu keettan wottido
worqqanne bira miishshatakka Qiiroosi zaaridi yeddiis.
“ ‘He miishshati Kawoi Qiiroosi Yihudaa biittaa haarana mala doorido
SHeshibaaxaara kushiyan sheerettidosona. 15 SHeedhdhiiddi Kawoi Qi-
iroosi a hagaadan yaagiis; “Ha miishshata ekka efaada Yerusalaamen de7iya
Beeta Maqidasiyan wotta; qassi Xoossaa Beeta Maqidasiyaakka kase i
de7iyo sohuwan keexxa” yaagiis. 16 Hegaappe guyyiyan, SHeshibaaxaari
yiidi, Xoossaa Beeta Maqidasiyaa keexxiyo sohuwaa Yerusalaamen baasiis.
I ha77ikka wuribeennaagaa gidikkonne, he wodeesappekka doommidi,
keexettiiddi de7ees’ yaagidosona.
17 “Ha77i simmi ha yohoi kawuwaa ufaissiyaabaa gidikko, ane Kawoi Qi-
iroosi ha Beeta Maqidasiyaa Yerusalaamen keexxana mala, tumukka awaa-
juwaa kessidaakko eranau kase aadhdhida Baabiloone kawotu taarikiyaa
mazggafai koyettidi xeeletto. Hegaappe guyyiyan, kawoi nuuni ha yohuwaa
waatanau bessiyaakko qachchido qofaa nuuyyo kiitto” yaagidi xaafidosona.

6

Qiiroosi Kase Azazido Azazoi Koyettidi Beettiis

1 Hegaa gishshau, Kawoi Daariyoosi azazin, Baabiloone miishshata wot-
tiyo keettan de7iya taarikiyaa mazggafata eti koyidosona. 2 SHin Baabiloone
kataman gidennan de7ishin, Meedoona biittan de7iya Ahimtta[4] giyo kata-
man issi xaatta maxaafai beettiis. He maxaafan xaafettidabai hagaadan
yaagees;
3 “Wodenau dogettennaadan, Kawoi Qiiroosi ba kawotido koiro lait-
tan, Yerusalaamen de7iya Xoossaa Beeta Maqidasiyaa gishshau, hagaadan
yaagiya awaajuwaa kessiis; ‘Yerusalaamen de7iya Xoossaa Beeta Maqi-
dase gidiya, Aihudati yarshshuwaa yarshshiyo sohoi zaarettidi keexetto;
a baasoikka baasetto. He Beeta Maqidasee usuppun tammu wara adus-
sanne usuppun tammu wara aaho gido. 4 Qassi heezzu maaran gita
shuchchai wodhdhin, he maaratu bollan bollaara issi maara mittai wod-
hdho. Hegau koshshiya miishshai ubbai kawo keettan buquraa wottiyo
keettaappe imetto. 5 Naabukadanaxoori Yerusalaamen de7iya Xoossaa
Beeta Maqidasiyaappe ekkidi, Baabiloone ehiido Xoossaa Beeta Maqi-
dasiyaa worqqanne bira miishshati bantta sohuwau guyye Yerusalaame
simmona; simmidi Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7ona’ yaagiis” yaagees.
6 Hegaappe guyyiyan, Daariyoosi xaafido dabddaabbee hagaadan
yaagees; “Inttenoo Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaa haariya
Tattanaayaa, SHatarbbozinaanne etaara oottiya ubbatoo, he Beeta
Maqidasiyaakko shiiqoppite. 7 Ha asati keexxiyo Xoossaa Beeta
Maqidasiyaa oosuwaassi xube gidoppite. Aihudata haariyaageenne Aihuda
cimati Xoossaa Beeta Maqidasiyaa kase i de7iyo sohuwan zaaridi keexxona.

4 **6:2** Ahimtta: Ha katamai qassi Ekibataana geetettees.

8 “Qassi ha Aihuda cimati Xoossaa Beeta Maqidasiyaa keexxiyo wode,
eti oottiyo oosoi eqqenna mala, etassi koshshiya miishshaa ubbaa Efi-
raaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaappe shiishshido kawuwaa giiraa
miishshaappe intte etayyo immana mala, taani azazaas. 9 Yerusalaamen
de7iya qeeseti saluwaa Xoossaassi xuuggiyo yarshshuwaa yarshshanau
koshshiyaabai mirggota gidin, dorssa orggeta gidin woikko qassi dorssa
marata gidikkokka etayyo immite. Qassi aibanne pacissennan eti koyiyo
gisttiyaa, maxiniyaa, woiniyaa eessaanne zaitiyaa etayyo hachchi hachchi
immite. 10 Hegaa intte immiyoogee eti saluwaa Xoossaa keehi ufaissiya
yarshshuwaa yarshshanaassanne kawuwaanne kawuwaa naatu de7uwaa
gishshaukka woossanaassa.

11 “Ha awaajuwaa laammiya ooninne de7ikko, ‘A keettaa tuussaa shod-
didi, he tuussaa xeeraa pooxidoogan lukettidi haiqqo; a keettaikka pito
oliyo soho gido’ gaada gujjadakka azazaas. 12 Ha azazuwaa laammanaunne
qassi Yerusalaamen de7iya Xoossaa Beeta Maqidasiyaa kolanau kushiyaa
denttiya ai kawo woi dere gidin, ba sunttai xeesettana mala Yerusalaame
doorida Xoossai a xaisso. Taani Daariyoosi hagaa azazaas. Ha yohuwaa asai
ubbai minotettan polo” yaagees.

Beeta Maqidasiyaa Anjjissiyo Baalaa

13 Hegaappe guyyiyan, Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaa
haariya Tattanaayi, SHatarbbozininne etaara oottiya ubbati Kawoi Daariy-
oosi azazidoogaadan minotettan oottidi polidosona. 14 Hegaa gishshau,
Aihuda cimati bantta oosuwaa aggennan oottidosona; qassi hananabaa
yootiya Haggeenne Iddo na7ai Zakkaariyaasi yootido qaalankka minett-
idosona. Israa7eela Xoossai azazidoogaadaaninne Parsse biittaa kawoti
Qiiroosi, Daariyoosinne Arxxekssiisi awaajjidoogaadan Beeta Maqidasee
keexettidi wuriis. 15 Daariyoosi kawotido usuppuntta laittan Adaare giyo
aginan heezzantto gallassan, Beeta Maqidasiyaa oosoi polettiis.

16 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai, qeeseti, Leewatinne
omooduwaappe simmida asai ubbai Xoossaa Beeta Maqidasiyaa anjjissiyo
baalaa ufaissan bonchchidosona. 17 He baalaa bonchchiyo wode, eti issi
xeetu korimata, naa77u xeetu dorssa orggetanne oiddu xeetu dorssa
marata yarshshidosona; qassi nagaraa yarshshuwaassi tammanne
naa77u Israa7eela zaretu qoodan tammanne naa77u deeshsha orggetakka
yarshshidosona. 18 Muuse Maxaafan xaafettidoogaadan, Yerusalaamen
de7iya Xoossaa Beeta Maqidasiyan oottana mala, qeesetanne Leewata eta
maaraadan maaraadan wottidosona.

Paasikaa Baalaa

19 Omooduwaappe simmida asati kaalliya laittan koiro aginan tammanne
oiddantto gallassan Paasikaa Baalaa bonchchidosona. 20 Qassi qeesetinne
Leewati banttana geeshshidosona; hegaa gishshau, eti ubbaikka geeshsha.
Hegaappe guyyiyan, Leewati omooduwaappe simmida ubbaayyo, qeese-
tuyyoonne bantta huuphiyau Paasikaa dorssaa shukkidosona. 21 SHukkin,
omooduwaappe simmida Israa7eela asainne Aihuda gidenna asati oot-
tiyo tunatettaappe banttana shaakkidi, GODAAKKO, Israa7eela Xoossaakko
simmida asai ubbai Paasikaa miidosona. 22 Qassi eti laappun gallassau
Oittaa Baalaa ufaissan bonchchidosona; aissi giikko, GODAI eta ufaissiis;
qassi Xoossaa, hegeekka Israa7eela Xoossaa Beeta Maqidasiyaa eti keexxidi
polana mala, Asoore kawuwaa qofaa GODAI laammin, kawoi eta maaddiis.

7

Iziri Yerusalaame Yiis

1 Hegaappe simmin, daro wodiyaappe guyyiyan, Parsse biittan Arxxekssiisi kawotido wodiyan Izira giyo issi asi de7iis. I Saraaya na7aa; Saraayi Azaariyaa na7aa; Azaaree Hilqqiyaa na7aa; Hilqqee SHaaluuma na7aa; 2 SHaaluumi Xaadooqa na7aa; Xaadooqi Ahixuuba na7aa; Ahixuubi Amaariyaa na7aa; 3 Amaaree Azaariyaa na7aa; Azaaree Maraayoota na7aa; Maraayooti Zaraahiyaa na7aa; 4 Zaraahee Uzza na7aa; Uzzi Buuqa na7aa; 5 Buuqi Abishuu7a na7aa; Abishuu7i Piinihaasa na7aa; Piinihaasi El77aazara na7aa; El77aazari qeese ubbatu halaqaa Aaroona na7aa.

6 Iziri Baabilooneppe yiis. I GODAI, Israa7eela Xoossai immido Muuse Higgiyaa loitti xanna7ida eranchcha asa. GODAA a Xoossaa kushee a bollan de7iyo gishshau, i oichchidobaa ubbaa kawoi ayyo immiis. 7 Israa7eela asaappe amaridaageetinne qassi qeesetuppe, Leewatuppe, mazamuriyaa yexxiyaageetuppe, penggiyaa naagiyaageetuppenne Beeta Maqidasiyaa ashkkaratuppe amaridaageeti Kawoi Arxxekssiisi kawotido laappuntta laittan Iziraara issippe Yerusalaame biidosona. 8 Kawoi kawotido laappuntta laittan ichchashantto aginan Iziri Yerusalaame gakkiis. 9 Koiro aginan koiro gallassan Baabilooneppe kiyidi, ichchashantto aginan koiro gallassan Yerusalaame gakkiis. Aissi giikko, a Xoossaa lo77o kushee a bollan de7ees. 10 Hegaa xalla gidennan Iziri GODAA Higgiyaa xanna7anaunne oottanau, qassi Israa7eela asaakka a wogaanne a pirddaa tamaarissanau ba wozanaa giigissi wottiis.

Kawoi Arxxekssiisi Izirassi Xaafidi Immido Dabddaabbiyaa

11 GODAI Israa7eelayyo immido higgiyaa xanna7idi, loitti eriya qeesenne xaafe gidiya Izirayyo Kawoi Arxxekssiisi immido dabddaabbee hagaadan yaagees;

12 “Kawotu Kawuwaa Arxxekssiisappe, qeesiyaanne saluwaa Xoossaa Higgiyaa loitti xanna7iya Iziraa, saroi neeyyo gido!

13 “Ta kawotettaa giddon de7iya Israa7eela asaappe ooninne, qeesetuppe woi Leewatuppe gidikkokka, Yerusalaame baanau koyiya asai ubbai nenaara issippe baanaadan taani odaas. 14 Taaninne tanaara zorettiya laappun asati issippe gididi, neeni ne kushiyan de7iya Xoossaa Higgiyaadan, baada Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya hanotettai ai malakko oichchanaadan nena kiittoos. 15 Au de7iyo sohoi Yerusalaamen de7iyo Israa7eela Xoossaassi, taani kawoinne tanaara zorettiya asati nu dosan immido worqqaanne biraa imotata neeni ekkada ba. 16 Hegaa bollikka qassi neeni Baabiloone biittaa kumettaappe demmido biraanne worqqaa ubbaa, qassi Israa7eela asainne qeeseti Yerusalaamen de7iya bantta Xoossaa Beeta Maqidasiyaassi bantta dosan immido imotaakka ekkada ba. 17 Baada, ha miishshan korimata, dorssa orggetanne dorssa marata, qassi kattaa yarshshuwaayyoonne ushshaa yarshshuwaayyo koshshiyaabata shammada, Yerusalaamen de7iya intte Xoossaa Beeta Maqidasiyan yarshshiyoosan yarshsha.

18 “Hegaappe palahidi attida biraanne worqqaa neeninne nenaara de7iya ne biittaa asati oottanau koyiyoobaa intte Xoossaa sheniyaadan oottite. 19 Qassi intte Xoossaa Beeta Maqidasiyaa giddon oosettiya oosuwaassi intte go7ettana mala, nuuni neeyyo immido miishshata ubbaa Yerusalaame Xoossaa sinttan wotta. 20 Hagaappe harabai intte Xoossaa Beeta Maqidasiyaassi koshshiyaabai aibanne gidikko, hegau koshshiya miishshaa kawo keettan miishshaa wottiyo keettaappe ekkanau danddayaasa.

21 “Hegaa gishshau, ha77i taani Kawoi Arxxekssiisi Efiraaxiisa
SHaafaappe Arggo Bagga Biittan de7iya miishshaa keettan aawatettai
de7iyo ubbatussi ha azazuwaa immaas. Qeese gidiyaanne Saluwaa Xoossaa
Higgiyaa loitti xanna7iya Iziri inttena oichchiyoobaa aiba gidikkonne
ayyo immite. 22 Qassi heezzu sha7anne oiddu xeetu kilo giraame
deexxiya biraa, issi xeetu kunttaale gisttiyaa, naa77u sha7u litiro woine
eessaanne naa77u sha7u litiro wogaraa zaitiyaa, qassi koshshiya keena
maxiniyaara ubbaa Izirayyo immite. 23 Kawuwaa bollinne kawuwaa
naatu kawotettaa bolli hanqqoi yeenna mala, saluwaa Xoossai azazidobaa
ubbaa saluwaa Xoossaa Beeta Maqidasiyaassi aibanne ashshennan
immite. 24 Qassi qeesetuppe, Leewatuppe, mazamuriyaa yexxiyaageetuppe,
penggiyaa naagiyaageetuppe, Beeta Maqidasiyaa ashkkaratuppenne Beeta
Maqidasiyaa giddon dumma dumma oosuwaa oottiya asa ubbaappe intte
giiraanne qaraxaa ekkanau intteyyo aiba maatinne baawa.

25 “Nenoo Iziraa, neeni qassi, neeyyo Xoossai immido aadhdhida eratet-
taadan Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittan de7iya ne Xoossaa Hig-
giyaa eriya asaa bolli pirddana mala, daannatanne pirddiyaageeta suntta.
Qassi he higgiyaa erennaageeti de7ikko, eta tamaarissite. 26 Ne Xoos-
saa Higgiyaassinne kawuwaa higgiyaassi azazettenna ooninne de7ikko,
i sohuwaarakka haiquwan, yedetan, a miishshaa bonqqiyoogan woikko
qashuwan qaxxayetto” yaagees.

Iziri GODAA Galatiis

27 Yerusalaamen de7iya GODAA Beeta Maqidasiyaa hagaadan loittana
mala, kawuwaa wozanan ha qofaa wottida GODAASSI, nu aawatu Xoos-
saassi galatai gido! 28 Qassi kawuwaa, kawuwaara zorettiyaageetunne aara
oottiya wolqqaama halaqatu ubbaa sinttan ba aggenna siiquwaa taassi
bessida Xoossaassi galatai gido! GODAA, ta Xoossaa kushee tanaara de7iyo
gishshau, taani minettaas. Qassi Israa7eela halaqatuppe amaridaageeti
tanaara simmidi, Yerusalaame baana mala shiishshaas.

8

Iziraara Issippe Omooduwaappe Simmida Asaa

1 Kawoi Arxxekssiisi kawotido wode tanaara issippe Baabiloone biit-
taappe simmidi, Yerusalaame yiida zaretu halaqati hageeta; eta yeletaa
maaraikka hagaa:

2 Piinihaasa yaraappe Gershshooma, Itaamaara yaraappe Daaneela,
Daawita yaraappe SHekaaniyaa na7aa Haxxuusha,

3 Par77oosha yaraappe Zakkaariyaasinne eta yeletaa maarai xaafettido
hara issi xeetanne ishatamu attumaageeta,

4 Paahati-Moo7aaba yaraappe Zaraahiyaa na7aa Eliyoo7enaayanne aara
issippe hara naa77u xeetu attumaageeta,

5 Zattu yaraappe Yahaazi7eela na7aa SHekaaniyaanne aara issippe hara
heezzu xeetu attumaageeta,

6 Adiina yaraappe Yonaataana na7aa Ebeedanne aara issippe hara ishatamu
attumaageeta,

7 Elaama yaraappe Ataaliyaa na7aa Yishaa7iyaanne aara issippe hara laap-
pun tammu attumaageeta,

8 SHafaaxiyaa yaraappe Mikaa7eela na7aa Zabaadiyaanne aara issippe hara
hosppun tammu attumaageeta,

9 Yoo7aaba zariyaappe Yihi7eela na7aa Obaadiyaanne aara issippe hara
naa77u xeetanne tammanne hosppun attumaageeta,

10 Baana yaraappe Yosiifiyaa na7aa SHalomiitanne aara issippe hara issi
xeetanne usuppun tammu attumaageeta,
11 Bebaaya yaraappe Bebaaya na7aa Zakkaariyaasanne aara issippe hara
laatamanne hosppun attumaageeta,
12 Azggaada yaraappe Haqqaxaana na7aa Yohanaananne aara issippe hara
issi xeetanne tammu attumaageeta,
13 Adooniqaama yaraappe wurssettan simmidaageeti, Elifeleexa, Yi7u7eela,
SHamaa7iyaanne etaara issippe hara usuppun tammu attumaageetanne
14 qassi Bigiwaaya yaraappekka Utaaya, Zakkuuranne etaara issippe hara
laappun tammu attumaageeta.
15 Taani Iziri eta Ahaawa giyo sohuwaakko goggiya shaafaa matan shi-
ishshaas. Nuuni he sohuwan dunkkaanidi, heezzu gallassaa takkida.
Qassi taani he sohuwan de7iya asaanne qeeseta qoodiyo wode, Leewa
zaretuppe issuwaanne demmabeikke. 16 Hegaa gishshau, halaqa gidiya
El77eezara, Ar77eela, SHamaa7iyaa, Elnnaataana, Yaariiba, Elnnaataana,
Naataana, Zakkaariyaasanne Mashulaama giyoogeetanne qassi aadhdhida
eranchcha asa gidiya Yoyaariibanne Elnnaataana xeegaas. 17 Xeegada, nu
Xoossaa Beeta Maqidasiyan oottiya asaa nuuyyo yeddana mala, Kaasifiyaa
giyo sohuwan de7iya Leewatussi halaqa gidiya Iddokkonne a dabbotukko,
hegeetikka Beeta Maqidasiyaa ashkkara gidiyaageetukko eta kiittaas. 18 Nu
Xoossaa lo77o kushee nu bollan de7iyo gishshau, SHerebiyaa a naatuuranne
a ishanttuura, muleera tammanne hosppunaa eti nuuyyo yeddidosona.
I Israa7eela na7aa Leewa zare gidiya Maahila yaranne keehi akeekai
de7iyo asa. 19 Qassi Hashaabiyaa, Maraara yara gidiya Yishaa7iyaara, a
naatuuranne a ishanttu laatamaara yeddidosona. 20 Hegaa bollikka Lee-
wata maaddanaadan giidi, Daawitinne aara oottiya halaqati sunttido Beeta
Maqidasiyaa ashkkaratuppekka naa77u xeetanne laatamata yeddidosona.
Hegeeti ubbati bantta sunttan xaafettidosona.
21 Hegaappe guyyiyan, nu Xoossaa sinttan nu huuphiyaa kaushshidi,
i nu ogiyan nuuyyo, nu naatuyyoonne nu aqo ubbaayyo sarotettaa im-
manaadan woossana mala, hegan Ahaawa SHaafaa matan taani xoomaa
awaajjaas. 22 Aissi giikko, kawuwaayyo nuuni kase, “Nu Xoossaa lo77o
kushee a koyiyaageetuura issippe de7ees; shin a wolqqaama hanqqoi a
aggiyaageetu bollan de7ees” yaagidi yootido gishshau, nuuni biyo ogiyan
de7iya morkketuppe nuna naaganaadan olanchchatanne paraasata im-
manaadan kawuwaa oichchanau taani yeellataas. 23 Hegaa gishshau, nuuni
xoomidi, Xoossaa woossida; woossin, i nu woosaa siyiis.
24 Qeesetu halaqatuppe SHerebiyaa, Hashaabiyaanne hara eta dabbo
gidiya tammu asata taani dooraas. 25 Doorada, kawoi, kawuwaara zoret-
tiyaageeti, kawuwaara oottiyaageetinne Israa7eela ubbai nu Xoossaa Beeta
Maqidasiyaassi immido biraa worqqaanne, miishshata ubbaa likkada
eta kushiyan sheedhdhaas. 26 Taani etayyo immidobai hagaa: laata-
manne naa77u sha7u kilo giraame deexxiya biraa, heezzu sha7anne oiddu
xeetu kilo giraame deexxiya biraappe oosettida xeetu miishshata, heezzu
sha7anne oiddu xeetu kilo giraame deexxiya worqqaa, 27 hosppun kilo
giraamenne oiddu xeetu giraame deexxiya worqqaappe oosettida laatamu
sainetanne worqqadan al77onne muruta gidida nahaasiyaappe oosettida
naa77u saineta.
28 Hegaappe guyyiyan, taani etayyo hagaadan yaagaas; “Inttenne ha
miishshati ubbaikka GODAAYYO dummatideta; ha birainne worqqai asai ba
dosan GODAAYYO, intte aawatu Xoossaayyo immidoogaa. 29 Yerusalaamen

de7iya GODAA Beeta Maqidasiyan miishshaa wottiyo keettaa gakkidi, qeese halaqatu sinttan, Leewatu sinttaaninne Israa7eela zaretu halaqatu sinttan sheedhdhana gakkanaashin, ha miishshata loitti naagite" yaagaas. 30 Hegaa gishshau, qeesetinne Leewati Yerusalaamen de7iya GODAA Beeta Maqidasiyau efaanau biraa, worqqaanne hara miishshata ubbaa miizaanan likkidi sheerettidosona.

31 Hegaappe guyyiyan, nuuni koiro aginan tammanne naa77antto gallassan Yerusalaame baanau Ahaawa SHaafaa mataappe denddida. Denddidi biyo wode, nu bollan de7iya nu Xoossaa lo77o kushee nu biyo ogiyan de7iya morkketuppenne panggatuppe nuna naagiisinne ashshiis. 32 Nuuni Yerusalaame gakkidi, yan heezzu gallassaa uttida.

33 Oiddantto gallassi biraa, worqqaanne hara miishshata ubbaakka likkidi, Ooriyoona na7aa qeesiyaa Maremootassi sheedhdhida. Piinihaasa na7aa El77aazari, Leewa gidiya Yaasu na7aa Yozabaadinne Biinuya na7aa No7aadee aara issippe de7oosona. 34 Ubbabaikka qoodettiisinne likettiis; likettidi muleera ai keena gididaakko, he wode xaafettiis.

35 Hegaappe guyyiyan, omooduwaappe simmida asai Israa7eela Xoossaassi xuuggiyo yarshshuwaa yarshshidosona. Eti Israa7eela ubbaa gishshau, tammanne naa77u korimata, uddufun tammanne usuppun dorssa orggetanne laappun tammanne laappun dorssa marata, qassi nagaraa yarshshuwaassikka tammanne naa77u deeshsha orggeta yarshshidosona. Hagee ubbai xuuggiyo yarshsho gididi, GODAAYYO shiiqiis. 36 Eti qassi kawoi azazido azazuwaakka kawuwaappe garssaara biittaa haariyaageetuyyoonne Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaa haariyaageetuyyo immidosona; immin eti Israa7eela asaanne Xoossaa Beeta Maqidasiyaa oosuwaa maaddidosona.

9

Aihuda Gidenna Asatuura Ekettidaageetinne Gelettidaageeti De7iyoogaa Iziri Akeekiis

1 Ha ubbabai hanidoogaappe guyyiyan, asaa kaalettiyaageeti taakko yiidi, hagaadan yaagidosona; "Israa7eela asai, harai atto qeesetikka Leewatikka, bantta heeran de7iya Aihuda gidenna asatuppe banttana shaakkibookkona. Etikka Kanaaneti, Hiiteti, Parzzeti, Yaabuusati, Amoonati, Moo7aabati, Gibxxetinne Amooreti oottiyoogaadan tuna oosuwaa oottoosona. 2 Qassi banttayyoonne bantta naatuyyo Aihuda gidenna macca naatuppe machcho oottidi ekkidosona; hegaappe denddidaagan geeshsha zerettati Aihuda gidennaageetuura walakettidosona. Kaalettiyaageetinne halaqati ammanettennaageeta gididi, hagaa malabaa oottanau sintta xeera gidoosona" yaagidosona.

3 Taani ha yohuwaa siyido wode, ta maayuwaanne ta qumaashshaa pooshshaas; ta huuphiyaa binnaanaanne ta buuchchaakka shoddaas; qassi daro dagammada utta aggaas. 4 Omooduwaappe simmida asai oottido nagaraa gishshau, Israa7eela Xoossai yootido qaalaassi yayyida asai ubbai taani de7iyo sohuwaa taakko shiiqiis. Omarssa yarshshuwaa yarshshiyo wodee gakkanaashinkka dagammada utto sohuwaappe taani denddabeikke.

5 SHin omarssa yarshshuwaa yarshshiyo wodee gakkiyo wode, ta maayoinne ta qumaashshai pooshetti uttidaashin, taani kauyyada utto sohuwaappe denddaas. Qassi gulbbatada GODAAKKO, ta Xoossaakko, ta kushiyaa denttada, hagaadan yaagada woossaas; 6 "Abeet ta Xoossau, taani ta sinttaa neekko pude denttanaukka yayyaisinne yeellatais; aissi giikko,

nu nagarai doorettidi, nu huuphiyaappe pude aadhdhiis; nu naaqoikka saluwaa gakkiis. 7 Nuuni nu maizza aawatu wodiyaappe doommidi, hachchi gakkanaashin, nena keehippe naaqqida. Nu nagaraappe denddidaagan nuuni, nu kawotinne nu qeeseti ha77iigaadankka allaga kawotu kushiyan mashshaassi, omooduwaassi, bonqqiyaassinne wurssetta yeellaassi aadhdhidi imettida.

8 "SHin ha77i nuuyyo guutta maarotettaa wodee imettiis; aissi giikko, GODAI nu Xoossai nuuppe amarida zerettati attana mala oottiis; ha geeshsha sohuwan i nuna sarotettan wottiis. Nu Xoossai nu aifiyaa dooyiis; qassi nu ailletettaappekka nuuyyo ooratta de7uwaa immiis. 9 Nuuni aille gidikkonne, nu Xoossai nuna ailletettan aggibeenna; nu de7uwaa ooraxissiis. Qassi nu Xoossaa Beeta Maqidasiyaa keexxana mala, kolettidaagaa bottokonana malanne Yihudaaninne Yerusalaamen nuuni sarotettan de7ana mala, Parsse biittaa kawotu sinttan nuuyyo ba aggenna siiquwaa bessiis.

10 "SHin nu Xoossau, ha77i yaatin, nuuni woiganau danddayiyoonii? Aissi giikko, nuuni ha77ikka ne azazuwaa aggiigida. 11 Hananabaa yootiya ne ashkkaratu baggaara neeni hagaadan yaagadasa; 'Intte laattanau geliyo biittai he biittan de7iya asaa tunatettaappe denddidaagan tuniis; ha gaxaappe biidi, hini gaxaa gakkanaashin, eti a bantta tuna oosuwan kunttidosona. 12 Hegaa gishshau, intte mino gidana mala, he biittaa aifiyaa maana malanne merinau intte naatussi laatissana mala, intte macca naata eta attuma naatuyyo immoppite; eta macca naatakka intte attuma naatuyyo ekkoppite. Eti sarotettaaninne duretettan de7ana malakka amottoppite' yaagadasa.

13 "Nu bolli gakkida iitabai ubbai nu iita oosuwaappenne nu gita naaquwaappe denddidaagaana. Gidikkonne, neeni nu Xoossai nu nagaraa daruwaa keenaa nuna pirddabaakka; shin nuuppe amaridaageeta zerettau palahissadasa. 14 Yaatin, nuuni ha77ikka zaarettidi, hagaa mala tunabaa oottiya asatuura imuwaaninne ehuwan walahettidi, ne azazuwaa ixxisi gaanee? Qassi ha attida guutta zerettatikka xayana gakkanaashin, ne hanqqoi nu bollan darenneeyye? 15 Abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, neeni xillo. Nu naaquwaappe denddidaagan nuuppe issoinne ne sinttan eqqanau danddayennaagaa gidikkonne, nuuni zerettau palahidi attidaageeti hachchi hagan ne sinttan de7oos" yaagaas.

10

Aihudati Aihuda Gidennaageetuppe Ekkido Machchota Yedissanau Kessido Halchchuwaa

1 Iziri Xoossaa Beeta Maqidasiyaa sinttan kunddidi yeekkiiddi woossiyo wodenne nagaraakka paaxiyo wode, Israa7eela asaappe daroi, maccai, attumainne naatoi ubbai akko shiiqidi, misho yeehuwaa aara yeekkidosona. 2 Hegaappe guyyiyan, Elaama yara gidiya Yihi7eela na7ai SHakaanee hagaadan yaagiis; "Nuuni ha biittan de7iya Aihuda gidenna maccaasata machchido gishshau, nu Xoossaassi ammanettibookko. Gidikkonne, qassi Israa7eelassi ha77ikka hidootai de7ees. 3 Hegaa gishshau ta godau, neeninne nu Xoossaa azazuwaassi yayyiyaageeti zoridoogaadan nuuni ha maccaasatanne etappe yelettida naata ubbaa yeddanau nu Xoossaara maacettoos. Hagee ubbai higgee giyoogaadan poletto. 4 Ha yohuwaa nuuni waati oottanaakko, nuna kaalettanaagee ne ooso gidiyo gishshau, dendda! Minna! Nuunikka nena maaddana" yaagiis.

5 Yaagin Iziri denddi eqqidi, halaqata, qeeseta, Leewatanne Israa7eela
asaa ubbaa ha geetettidaagaadan oottana mala caaqissiis; etikka caaqqi-
dosona. 6 Hegaappe guyyiyan, Iziri Xoossaa Beeta Maqidasiyaa sinttaappe
denddidi, Eliyaashiba na7ai Yahohanaani de7iyo kifiliyaa geliis. Gelidi
kumetta qammaa omooduwaappe simmida asatu nagaraassi yeekkiiddi
aqido gishshau, he sohuwan qumaa mibeenna; haattaakka uyibeenna.
7 Hegaappe guyyiyan, omooduwaappe simmida asai ubbai Yerusalaame
shiiqana mala, Yihudaa ubbaaninne Yerusalaamen awaajuwaa
awaajjidosona. 8 Ha heezzu gallassatu giddon he sohuwaa shiiqenna
ooninne de7ikko, au de7iyaabai ubbai appe ekettanaadaaninne ikka
omooduwaappe simmida galchchaappe shaahettidi yedetettanaadan
halaqatinne cimati kuuyidosona.
9 He geetettida heezzu gallassati wurennan de7ishin, uddufuntta aginan
laatamantta gallassan Yihudaanne Biniyaama asai ubbai Yerusalaame shi-
iqidosona; shiiqidi, ha deexo yohuwaappenne wolqqaama iraappe denn-
didaagan kokkoriiddi, Xoossaa Beeta Maqidasiyaa sinttan de7iya dabaa-
ban uttidosona. 10 Uttidaashin qeesee Iziri denddi eqqidi, eta hagaadan
yaagiis; “Aihuda gidenna maccaasatuppe machchota ekkidi naaqqideta;
he gaasuwan Israa7eela asaa naaquwaa kaseegaappekka yaa darissideta.
11 Ha77i intte nagaraa GODAASSI, intte maizza aawatu Xoossaassi paaxite;
i dosiyoobaakka oottite. He biittan de7iya Aihuda gidenna asatuppenne
Aihuda gidenna intte machchetuppe shaahettite” yaagiis.
12 Yaagin he sohuwan shiiqida galchchai bantta cenggurssaa xoqqu oot-
tidi, hagaadan yaagidosona; “Neeni nuuyyo yootidoogaadan nuuni oot-
tanau bessees. 13 SHin asaa qoodai cora; irainne wolqqaamidi bukkees.
Yaaniyo gishshau, nuuni iraappe attiyoosi bainna sohuwan hagan eqqi
agganau danddayokko. Qassi nuuni ha yohuwan keehippe naaqqido
gishshau, hagee issi gallassan woi naa77u gallassan giigiyaabaa gidenna.
14 Hegaa gishshau, ha shiiqida asaa sunttan nu halaqati Yerusalaamen
takkidi, koshshiyaabaa oottona. Ha yohuwaappe denddidaagan Xoos-
saa wolqqaama hanqqoi nuuppe simmana gakkanaashin, nu katamatun
de7iya Aihuda gidenna maccaasata machchida ubbai keerido wodiyan
Yerusalaame yona; qassi he katamatu cimatinne pirddiyaageetikka etaara
yona” yaagidosona. 15 Asaaheela na7ai Yonaataaninne Tiiqiwa na7ai
Yaahizaayi eta qofaa phalqqidosona; qassi Mashulaaminne Leewa gidiya
SHabbataayi phalqqiyaageeta maaddidosona.
16 Hegaa gishshau, omooduwaappe simmida asai he giidoogaadan oot-
tidosona. Qeesee Iziri ubba zaretuppekka halaqata dooridi, ubbaakka
eta sunttan sunttan xaafiis. Tammantta aginan koiro gallassan halaqati
yohuwaa qori xeellanau doommidosona. 17 Koiro aginan koiro gallassai
gakkiyo wode, Aihuda gidenna maccaasata machchida asata ubbaa qoridi
wurssidosona.

Aihuda Gidenna Maccaasatuppe Machcho Ekkida Asaa Sunttaa

18 Aihuda gidenna maccaasatuppe machcho ekkidaageeti hagaappe kaal-
lidi xaafettidaageeta.
Qeesetuppe: Yoxedeeqa naata gidiya Yaasunne a ishanttu yaraappe
Ma7iseeya, El77eezara, Yaariibanne Gadaaliyaa. 19 Hageeti bantta Aihuda
gidenna machchota yeddanau caaqqidosona; qassi bantta naaquwaa
gishshau, wudiyaappe issi dorssa orggiyaa naaquwaa yarshsho oottidi
yarshshidosona. 20 Imeera yaran Aihuda gidenna machchota ekkidaageeti
Hanaananne Zabaadiyaa. 21 Hariima yaratuppe Ma7iseeya, Eelaasa,

SHamaa7iyaa, Yihi7eelanne Ooziyaana. 22 Paashihuura yaratuppe Eliyoo7enaaya, Ma7iseeya, Isimaa7eela, Nataani7eela, Yozabaadanne El77aasa.
23 Leewatuppe: Yozabaada, SHamaa7iyaa, Qaliixa giyo Qelaaya, Pataahiyaa, Yihudaanne El77eezara.
24 Mazamuriyaa yexxiyaageetuppe: Eliyaashiba.
Penggiyaa naagiyaageetuppe: SHaaluuma, Xelemanne Uura.
25 Qassi hara Israa7eela asaappe: Par77oosha yaratuppe Raamiyaa, Yizziyaa, Malkkiyaa, Miyaamiina, El77aazara, Malkkiyaanne Banaaya.
26 Elaama yaratuppe Mataaniyaa, Zakkaariyaasa, Yihi7eela, Abdda, Yiremootanne Eelaasa.
27 Zattu yaratuppe Eliyoo7enaaya, Eliyaashiba, Mataaniyaa, Yiremoota, Zabaadanne Aziiza.
28 Bebaaya yaratuppe Yahohanaana, Hanaaniyaa, Zabbaayanne Atilaaya.
29 Baana yaratuppe Mashulaama, Malluuka, Adaaya, Yaashuuba, SHa7aalanne Yiremoota.
30 Paahati-Moo7aaba yaratuppe Adinaaha, Kalaala, Banaaya, Ma7iseeya, Mataaniyaa, Baxaali7eela, Biinuyanne Minaasa.
31 Hariima yaratuppe El77eezara, Yishiyaa, Malkkiyaa, SHamaa7iyaa, SHim77oona, 32 Biniyaama, Malluukanne SHamaariyaa.
33 Hashuuma yaratuppe Matanaaya, Mataata, Zabaada, Elifeleexa, Yeremaaya, Minaasanne SHim77a.
34 Baana yaratuppe Ma7idaaya, Amiraama, U7eela, 35 Banaaya, Bediyaa, Kaluuha, 36 Waaniyaa, Maremoota, Eliyaashiba, 37 Mataaniyaa Matanaayanne Yaa7isa.
38 Biinuya yaratuppe SHim77a, 39 SHeleemiyaa, Naataana, Adaaya, 40 Makinadabaaya, SHashaaya, SHaraaya, 41 Azaari7eela, SHeleemiyaa, SHamaariyaa, 42 SHaaluuma, Amaariyaanne Yooseefa.
43 Nabo yaratuppe Yi7i7eela, Matiitiyaa, Zabaada, Zabiina, Yaddaaya, Yuu7eelanne Banaaya.
44 Hageeti ubbati Aihuda gidenna machchota machchidaageeta. Issooti issooti harai atto naatakka yelidosona.

Nahimiyaa Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Nahimiyaa Maxaafaa heezzusan shaakkidi be7anau danddayeettees:

1. Yihudaa biittaa aissana mala, Parsse kawoi kiittido Nahimee kaalettin, Yerusalaame dirssaa gimbbee bottokonettidoogaa odiya taarikiyaa. Hegaappekka qassi Nahimee asaa issippetettaanne ammanuwaa wogaa ooraxissidoogaa.
2. Xoossaa higgiyaa maxaafaa Iziri nabbabidobaanne asaikka ba nagaraa paaxidobaa odiya shaahuwaa.
3. Nahimee Yihudaa biittaa haariyaagaa gididi oottido hara harabata odiya shaahuwaa.

Ha maxaafan daridi beettiya taarikee Nahimee Xoossaa mintti ammanidoogaanne i Xoossaa woossido woosatubaa odiya taarikiyaa.

Nahimee Yerusalaame Gishshau Un77ettiis

1 Hakaaliyaa na7ai Nahimee oottido oosuwaa qonccissiya qaalai hagaa.
Arxxekssiisi Parsse biittan kawotoosappe laatamantto laittan, Kisileewa
geetettiya aginan, taani Nahimee waanna katama gidiya Suusan de7ais.
2 De7ishin, ta ishanttuppe issoi, Hanaana giyoogee hara asatuura issippe
gididi, Yihudaappe taakko yiis; yin taani Yerusalaamebaanne Baabiloone
biittan omooduwan gam77idi simmida Aihudatubaa eta oichchaas. 3 Eti
zaaridi, “Omooduwan gam77idi, bantta biittaa simmida Aihudati gita
metuwaaninne yeellaa giddon de7oosona. Yerusalaame gimbbiyaa dirssai
kolettiis; qassi gimbbiyaa penggetikka taman xuugettidosona” yaagidosona.
4 Taani hagaa ubbaa siyido wode uttada yeekkaas. Daro gallassaa azzanada xoomaidda, saluwaa Xoossaa, hagaadan yaagada woossaas; 5 “Abeet
GODAU, saluwaa Xoossau, gitaunne bonchchettidaagoo, nena dosiyaageetussinne ne azazuwaa naagiyaageetussi ne aggenna siiquwaa maachchaa
naagiya Xoossau, 6 taani ne ashkkarai qassi ne ashkkarata gidiya Israa7eela
asaa gishshaassi qamminne gallassi nena woossiyo woosaa siyanau ne
haittai ezggo; ne aifeekka duge taakko xeello. Nuuni Israa7eela asai oottido
nagaraa ubbaa neeyyo paaxais; tumakka taaninne ta maizza aawati nena
naaqqida. 7 Nuuni ne bollan keehi iita nagaraa oottida; neeni ne ashkkaraa
Muuse baggaara nuussi immido azazuwaa, wogaanne higgiyaa naagibookko. 8 Ne ashkkaraa Muusessi neeni hagaadan yaagada yootido qaalaa
hayyanaa qoppa; ‘Inttenoo, Israa7eela asatoo, intte taayyo ammanettennan
ixxikko, taani inttena Aihuda gidenna biittatun laalana. 9 SHin intte taakko
simmidi, ta azazuwaa naagikko, intte harai atto sa7aa gaxaa gakkanaashin
laalettikkokka, taani intte taayyo goinnana mala, taani doorido sohuwau
zaarada shiishshana’ giidoogaa qoppa.
10 “Hageeti neeni ne gita wolqqaaninne ne mino qesiyan woza ekkido
ne ashkkaratanne ne asata. 11 Abeet Godau, taani ne ashkkarai woossiyo woosaanne nena bonchchanau dosiya, ne ashkkaratu woosaa ne
haittai ezggo. Taani ne ashkkarai hachchi oottanau koyidobai taayyo
ushachchanaadan, kawuwaa wozanaa shugissada tana maadda” yaagaas.
Taani he wode kawuwaassi eessaa tigiyaagaa.

2

Nahimee Yerusalaame Biis

1 Oiddu aginaappe simmin, Arxxekssiisi kawotido laatamantto laittan, Niisaana giyo aginan, issi gallassi kawuwaa sinttan woiniyaa eessai de7iyaagaa ekkada, taani ayyo immaas. He gallassappe attin, kase mulekka kawuwaa sinttan azzana erikke. 2 Hegaa gishshau, kawoi tana, “Nena sakkiyaabi baawa; shin hagaa keenaa aissi azzanadii? Hagee ne wozanaa azzanissidabi issi aibakko de7iyoogaa bessees” yaagiis.

Yaagin taani keehi yayyaidda zaarada, 3 “Kawoi merinau de7o! Ta maizza aawati moogettido katamai kolettidi xayin, qassi he katamaa dirssaa penggetikka taman xuugettiichchin, taani aissi azzanikkinaa?” yaagaas.

4 Kawoikka zaaridi, “Yaatin, ha77i taani neeyyo ai oottanaadan koyai?” yaagiis.

Yaagin taani saluwaa Xoossaa woossa simmada, 5 kawuwaa hagaadan yaagaas; “Kawuwau, taani nena ufaissiyaabaa gidikko, qassi ta oichchiyoobaa neeni immanau dosikko, Yihudaa biittaa, ta maizza aawati moogettido katamaa baada, he katamaa zaarada keexxana mala, tana yeddarkkii” yaagaas.

6 He wode, kawiyaa Kawuwaa Arxxekssiisa matan uttidaashin, kawoi zaaridi, “Ne biyo ogee woisa wodiyaa ekkanee? Qassi neeni aude simmuutee?” yaagidi tana oichchiis. Taanikka ta simmana wodiyaa ayyo yootaas; yootin kawoi ufaittidi, tana yeddiis.

7 Qassikka kawuwaa taani hagaadan yaagaas; “Kawuwau, nena ufaissiyaabaa gidikko, taani Yihudaa gakkanaashin, he biittaara kanttada baana mala, Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaa haariyaageetussi dabddaabbee xaafetto. 8 Qassi Beeta Maqidasiyaa qatuwaa penggiyaa giigissanau, katamaa gimbbe dirssaa diranaunne taani de7iyo keettaa keexxanau taayyo mittaa immana mala, kawuwaa woraa naagiya Asaafassikka dabddaabbee xaafetto” yaagaas. Yaagin, Xoossaa lo77o kushee tanaara de7iyo gishshau, kawoi taani oichchidobaa ubbaa immiis.

9 Kawoi tanaara amarida ola gadaawatanne paraasata yeddiis; yeddin etaara issippe Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaa baada gakkada, kawoi yeddido dabddaabbiyaa he biittaa haariyaageetussi immaas. 10 SHin Beeti-Horoona katamaa asa gidiya Sanbbalaaxinne Amoona biittaa halaqa gidiya Xoobbee, “Israa7eela asaassi lo77obaa oottiya asi yiis” giyoogaa siyido wode, keehi yiillotidosona.

11 Taani Yerusalaame gakkada heezzu gallassaa yan takkaas. 12 Gido shin, Yerusalaamessi taani oottanaadan Xoossai ta wozanan wottido qofaa oossinne yootabeikke. Hegaappe guyyiyan, tanaara de7iya asaappe amaridaageeta ekkada, qamman denddada baas. He wode taani toggidoogaappe hara toga mehee nuuyyo baawa. 13 Taani bilahe denddada, Zanggaaraa Penggiyaara kiyada, Demiyaa Pulttuwaa giyo sohuwaara aadhdhada, Pituwaa Oliyo Penggiyaa giyo penggiyaa gakkanaashin baas. Hegaa baidda, kolettida Yerusalaame gimbbiyaanne qassi taman xuugettida gimbbiyaa penggeta akeekada xeellaas. 14 Hegaappe simmada, Pulttuwaa Penggiyaakkonne dagattida kawuwaa haattai de7iyo sohuwaa baas. Gido shin, taani toggido toga mehee aadhdhiyo ogiyaa demmabeikke. 15 Hegaa gishshau, qamman Qediroona Zanggaaraa giddoora aadhdhada gimbbiyaa xeellaas. Hegaappe guyyiyan, guyye simmada Zanggaaraa Penggiyaara katamaa gelaas.

16 Hegan de7iya halaqatuppe ooninne taani awa biidaakko, woikko qassi ai oottidaakkonne eribeenna. Aissi giikko, taani Aihudatussi, qeesetussi, bonchchettida asatussi, halaqatussinne oosuwaa oottanau de7iya asaappe oossinne ta halchchuwaa biron yootabeikke. 17 Hegaappe guyyiyan, taani

etau hagaadan yaagaas; “Nuuni ai mala metuwaa giddon de7iyaakko be7eeta; aissi giikko, Yerusalaame katamai kolettiis; qassi gimbbiyaa penggetikka taman xuugettidosona. SHin hagaappe sinttau nuuni hagaadan kauyyidi de7ennaadan, ane denddidi, Yerusalaame gimbbiyaa zaarettidi gimbboos” yaagaas. 18 Qassi Xoossaa lo77o kushee tanaara de7iyoogaanne kawoi taayyo odidobaa ubbaa etayyo yootaas.

Etikka, “Ane denddoosinne zaarettidi gimbboos” yaagidosona. Yaagidi bantta kushiyaa lo77o oosuwaassi minttidosona.

19 SHin Beeti-Horoona katamaa asa gidiya Sanbbalaaxi, Amoona biittaa asa gidiya Xoobbeenne Araba biittaa asa gidiya Gesheemi hagaa siyido wode, nu bollan qilliiccidi miiccidosona. Qassi, “Hagee intte oottiyoobai aibee? Woikko qassi kawuwaa bollan wonjjalanau koyeetii?” yaagidi oichchidosona.

20 Taani zaarada, “Saluwaa Xoossai nuuyyo injjeyana; nuuni a ashkkarati gimbbiyaa doommana. SHin Yerusalaamen de7iyaabaappe inttena gakkiya shaaho gidin, maata gidin, woikko intte dogettennaadan qofissiyaabi intteyyo baawa” yaagaas.

3

Yerusalaame Dirssaa Asai Zaarettidi Gimbbiis

1 Hegaappe guyyiyan, qeese ubbatu halaqai Eliyaashibinne hara qeeseti Dorssaa Penggiyaa giyo penggiyaa zaaretti gimbbidi, Xoossaassi dummayidosona; sanqqaakka aattidosona. Eti Xeetu Adussa Gimbbiyaanne Hanaani7eela Adussa Gimbbiyaa gakkanaashin gimbbido gimbbiyaa Xoossaassi dummayidosona.

2 Eta lanqqiyan de7iya sohuwaa Yarkko asai gimbbiis.

Eta lanqqiyan de7iya sohuwaa Imira na7ai Zakkuuri gimbbiis.

3 Hassinaa7a naati Moliyaa Penggiyaa giyo penggiyaa gimbbidosona. Eti pengge mittaa essidi, sanqqaakka aattidosona; qassi sanqqaayyo gordde mittaanne mittaa gelissiyo hiraquwaa giigissidosona.

4 Eta lanqqiyan de7iya sohuwaa Haqqooxa na7a gidiya Ooriyoona na7ai Maremooti gimbbiis.

A lanqqiyan de7iya sohuwaa Mashezaabeela na7aa Berekiyaa na7ai Mashulaami gimbbiis.

A lanqqiyan de7iya sohuwaa Ba7aana na7ai Xaadooqi gimbbiis.

5 A lanqqiyan de7iya sohuwaa Taqo7a katamaa asati gimbbidosona; gido shin, he katamaa halaqati banttau imettida oosuwaa ixxidosona.

6 Paaseeha na7ai Yoodaaheenne Basoodiyaa na7ai Mashulaami Gal77a Penggiyaa giyo penggiyaa gimbbidosona. Eti pengge mittaa essidi, sanqqaakka aattidosona; qassi sanqqaayyo gordde mittaanne mittaa gelissiyo hiraquwaa giigissidosona.

7 Eta lanqqiyan de7iya sohuwaa Gabaa7oona katamaa asa gidiya Malaaxeenne Meronoota katamaa asa gidiya Yadooni gimbbidosona. Qassi Gabaa7oonanne Mixiphpha katamatu asatikka etaara issippe gididi, Efiraaxiisa SHaafaappe Arggo Bagga Biittaa haariyaagee de7iyo keettaa gakkanaashin de7iya sohuwaa gimbbidosona.

8 Worqqaa tigiya Harihaaya na7ai Uzzi7eeli eta lanqqiyan de7iya sohuwaa gimbbiis. Qassi a lanqqiyan de7iya sohuwaa shittuwaa medhdhiya Hanaanee gimbbiis. Eti naa77ai issippe Aaho Gimbbiyaa giyo sohuwaa gakkanaashin, Yerusalaame gimbbiyaa gimbbidosona.

9 Eta lanqqiyan de7iya sohuwaa Huura na7ai, Yerusalaame woradaa shaahuwaa haariya Rafaayi gimbbiis.

10 Harumaafa na7ai Yadaayi ba keettaappe sintta baggaara de7iya sohuwaa gimbbiis.
A lanqqiyan de7iya sohuwaa Hashaabaniyaa na7ai Haxxuushi gimbbiis.
11 Hariima na7ai Malkkeenne Paahati-Moo7aaba na7ai Hashshuubi a lanqqiyan de7iya sohuwaanne Itoone Adussa Gimbbiyaa gimbbidosona.
12 Eta lanqqiyan de7iya sohuwaa Halloheesha na7ai, Yerusalaame woradaa naa77antto shaahuwaa haariya SHaaluuminne a macca naati gimbbidosona.
13 Hanuuninne Zaanooha kataman de7iya asati issippe Zanggaaraa Penggiyaa giyo penggiyaa gimbbidosona. Eti penggiyan sanqqaa aattidi, sanqqaayyo gordde mittaanne mittaa gelissiyo hiraquwaa giigissidosona. Qassi Pituwaa Oliyo Penggiyaa giyo penggiyaa gakkanaashin, sha7u wara adussa gimbbiyaa gujjidi gimbbidosona.
14 Rekaaba na7ai, Beeti-Hakkareema woradaa haariya Malkkee Pituwaa Oliyo Penggiyaa giyo penggiyaa gimbbiis. Penggiyan sanqqaa aattidi, sanqqaayyo gordde mittaanne mittaa gelissiyo hiraquwaa giigissiis.
15 Kolihooza na7ai, Mixiphpha woradaa haariya SHaaluumi Pulttuwaa Penggiyaa giyo penggiyaa zaarettidi gimbbiis. I penggiyaassi sarggaa giigissoogaappe guyyiyan, sanqqaa aattiis; sanqqaayyo gordde mittaanne mittaa gelissiyo hiraquwaa giigissiis. Hegaa bollikka qassi, SHelaaha giyo dagattida haattai de7iyo baggaara kawuwaa ataakilttiyaa sohuwaappe doommidi, Daawita Katamaappe yiida xekkaa biidi gakkanaashin de7iya gimbbiyaa gimbbiis.
16 Hegaappe kaalliyaagaa Azibuuqa na7ai, Beetixuura woradaa shaahuwaa haariya Nahimee gimbbiis; i Daawita duufuwaappe sintta baggaara de7iya sohuwaa gakkanaashin, dagattida haattai de7iyo sohuwaa gakkanaashiininne Olanchchatu Keettaa gakkanaashin de7iya sohuwaa gimbbiis.
17 Hegaappe kaalliyaagaa Baana na7aa Rehuuma aawatettaa giddon de7iya, Leewati gimbbidosona.
Eta lanqqiyan de7iya sohuwaa Qa7iila woradaa shaahuwaa haariya Hashaabee ba woradaa sunttan gimbbiis.
18 Appe kaalliyaagaa Henadaada na7ai, Qa7iila woradaa naa77antto shaahuwaa haariya Baawaayinne a ishantti gimbbidosona.
19 Eta lanqqiyan de7iya sohuwaa Yaasu na7ai, Mixiphpha woradaa haariya Exeeri gimbbiis; i ola miishshaa wottiyo keettaappe sinttaa baggaara de7iya sohuwaa gakkanaashiininne gimbbiyaayyo zooziyaa gakkanaashin de7iya sohuwaa gimbbiis.
20 Appe kaalliyaagaa Zabbaaya na7ai Baaruki gimbbiyaa zooziyaappe doommidi, biidi qeese ubbatu halaqaa Eliyaashiba keettaa penggiyaa gakkanaashin, minotettan gimbbiis.
21 Appe kaalliyaagaa Haqqooxa na7a gidiya Ooriyoona na7ai Maremooti Eliyaashiba keettaa penggiyaappe doommidi, biidi keettaa wurssettaa gakkanaashin gimbbiis.
22 Appe kaalliyaagaa Yerusalaame heera garatiya biittan de7iya qeeseti gimbbidosona.
23 Etappe kaalliyaagaa Biniyaaminne Hashshuubi bantta keettaa sinttan de7iya sohuwaa gimbbidosona.
Etappe kaalliyaagaa Anaaniyaa na7a gidiya Ma7iseeya na7ai Azaaree ba keettaa sinttan de7iya sohuwaa gimbbiis.
24 Appe kaalliyaagaa Azaariyaa keettaappe doommidi, biidi gimbbiyaa zooziyaa gakkanaashin de7iya sohuwaa Henadaada na7ai Biinuyi gimbbiis.

25 Uzaaya na7ai Paalaali gimbbiyaa zooziyaappe doommidi, biidi naagiyaageeti wochchiyo dabaabaa matan de7iya qommo bagga kawo keettaa xoqqa gimbbiyaa sinttaa gakkanaashin de7iya sohuwaa gimbbiis.

Appe kaalliyaagaa Par77oosha na7ai Padaayinne 26 Beeta Maqidasiyaa ashkkarati, Ofeelan de7iyaageeti gimbbidosona; eti Haattaa Penggiyaa giyo penggiyaa matan arshsho baggaara de7iya sohuwaanne xoqqa gimbbiyaa gakkanau de7iya sohuwaa gimbbidosona.

27 Etappe kaalliyaagaa Taqo7a katamaa asai gimbbiyaa sinttan de7iya sohuwaappe biidi, Ofeela matan de7iya xoqqa gimbbiyaa gakkanaashin de7iya sohuwaa gimbbidosona.

28 Hara qeesetikka ubbai Paraa Penggiyaa giyo penggiyaa matan de7iya bantta keettaa sinttappe sinttappe doommidi, huuphessa baggaara de7iya sohuwaa gimbbidosona.

29 Etappe kaalliyaagaa Imeera na7ai Xaadooqi ba keettaa sinttan de7iya sohuwaa gimbbiis.

Appe kaalliyaagaa Arshsho Penggiyaa naagiya SHakaaniyaa na7ai SHamaa7ee gimbbiis.

30 Appe kaalliyaagaa SHeleemiyaa na7ai Hanaaneenne Xalaafassi usuppuntta na7a gidiya Hanuuni gimbbidosona.

Etappe kaalliyaagaa Berekiyaa na7ai Mashulaami ba de7iyo kifiliyaa sinttan de7iya sohuwaa gimbbiis.

31 Appe kaalliyaagaa Xomoosiyo Penggiyaa giyo penggiyaa sinttan de7iya Beeta Maqidasiyaa ashkkaratunne zal77anchchatu keettaa gakkanaashin de7iya sohuwaa worqqaa tigiya Malkkee gimbbiis. Qassikka i gimbbiyaa zooziyan bolla baggaara de7iya kifiliyaa gakkanaashin de7iya sohuwaakka gimbbiis.

32 Worqqaa tigiyaageetinne zal77anchchati he kifiliyaappe doommidi, Dorssaa Penggiyaa gakkanaashin de7iya sohuwaa gimbbidosona.

4

Nahimee Gimbbiyaa Gimbbennaadan Digganau Denddida Halchchuwaa

1 Nuuni gimbbiyaa dirssaa oosuwaa doommidoogaa Sanbbalaaxi siyido wode hanqquwaa eexxi kiyiis; qassi keehi yiillotidi, nuna baceessiis. 2 Ba laggetunne Samaariyaa olanchchatu sinttan i hagaadan yaagiis; “Hageeti, ha pattenna Aihudati ai oottiyoonaa? Katamaa zaarettidi gimbbanau koyiyoonaayye? Yarshshuwaakka yarshshanau koyiyoonaa? Oosuwaa issi gallassi wurssanabaa etau milatiiyye? Gimbbiyaassi haniya shuchchaa ha xuugettidi issisan doorettida suuppaa giddoppe kessanabaa etau milatii?” yaagiis.

3 A miyyiyan eqqida Amoona biittaa asa gidiya Xoobbeekka qassi hagaadan yaagiis; “Eti qassi aiba gimbbe gimbbanau danddayiyoonaa? Eti gimbbiyo gimbbee worakanai a bolli kiyiyaakkonne wulli aggana” yaagidi baceessiis.

4 Hegaappe guyyiyan, taani hagaadan yaagada woossaas; “Nu Xoossau, eti nuna waati waati baceessiyaakkonne hagaa siya! Eti nuna cayiyo cashshai eta huuphiyau simmo. Banttau de7iya aquwaa bonqqettiichchidi, allaga biittan omoodettida asa gidona. 5 Eta naaquwaa genttoppa; eta nagaraakka ne sinttappe mule quccoppa. Aissi giikko, gimbbiyaa gimbbiyaageeta nuna cashshan kaushshidosona” yaagaas.

6 Nuuni gimbbiyaa oosuwaa aggennan oottida. Qassi asaikka oosuwaa minotettan oottiyo gishshau, gimbbiyaa xoqqatettai sohuwaarakka bagga keena gidi aggiis.

7 Sanbbalaaxi, Xoobbee, Araba biittaa asai, Amoona biittaa asainne Ashd-
dooda katamaa asai Yerusalaame gimbbiyaa oosoi lo77o hanotettan oosett-
iddi de7iyoogaanne daahettida sohotikka barettidoogaa siyido wode keehi
yiillotidosona. 8 Hegaappe denddidaagan issippe Yerusalaame yiidi nuna
olanaunne shabbiranau maqettidosona. 9 SHin nuuni nu Xoossaa woossida;
etappe denddidaagan qamminne gallassi naagiya naaganchchatakka wot-
tida.
10 He wodiyan Yihudaa asai hagaadan yaagidosona; “Toohuwaa tookkiy-
oogee kaseegaappe nuna daafurssees; qassi denttanau koshshiya gimb-
biyaappe kolettida daro shuchchaikka biron de7ees. Yaatin, nuuni hachchi
ha gimbbiyaa waatidi gimbbanau danddayiyoonii?” yaagidosona.
11 Nu morkketi, “Nuuni biidi eta giddo gakkanaashin, eti oosuwaa oot-
tennaadan teqqanaashiininne eta worana gakkanaashin, eti erokkona”
yaagidosona.
12 Gido shin, nu morkketu heeran de7iya Aihudati tamma simmidi nuukko
yiidi, “Eti mule baggaara yiidi, nuna olana” yaagidi nuuyyo yootidosona.
13 Hegaa gishshau, nu asaappe bisuwaa, tooraanne wonddafiyaa oiqqida
asaa eta zariyan zariyan maarayada, oosoi wuribeenna heeran gimb-
biyaappe zokko baggaara naaganaadan wottaas. 14 Asai shabbirettidoogaa
taani be7ido wode, dendda eqqada, eta, eta kaalettiyaageetanne hara ha-
laqata ubbaa hagaadan yaagaas; “Nu morkketussi yayyoppite! Xoossai
gitanne hoola giyo Xoossa gidiyoogaa hassayite. Hegaa gishshau, intte zare-
tussi, intte attuma naatussi, intte macca naatussi, intte keettaayetussinne
intte keettaassi olettite” yaagaas.
15 Nu morkketi nuna qohanau maqettidoogaa nuuni eridoogaa eti siyi-
dosona. Qassi Xoossaikka eta maqquwaa hada kessidoogaa akeekidosona.
Hegaappe guyyiyan, nuuni ubbaikka simmidi, nu gimbbiyaa oosuwaa
doommida. 16 He wodiyaappe doommidi, ta ashkkaratuppe baggai oosuwaa
oottiyo wode, baggai tiran wottiyo ola miishshaa maayidi, tooraa, gond-
dalliyaanne wonddafiyaa oiqqidi naaganaadan oottaas. Qassi halaqatikka
Yihudaa asa ubbaappe guyyeera eqqidi minttettoosona. 17 Gimbbiyaa gimb-
biyaageetinne koshshiyaabaa tookkiyaageeti ubbai issi kushiyan ola mi-
ishshaa oiqqidi, issi kushiyan oosuwaa oottoosona. 18 Gimbbiyaa oosuwaa
oottiya ubbai bisuwaa ba xeessan gixxi gixxi uttiis. Malkkataa pun-
niyaageekka ubba wode taappe shaahetti erenna.
19 Asaa kaalettiyaageeta, halaqatanne asa ubbaa taani hagaadan yaagaas;
“Gimbbiyaa oosoi gitanne keehi aaho gidiyoogaappe denddidaagan, nuuni
issoi issuwaappe shaahettidi haakkida. 20 Hegaa gishshau, intte malkkataa
punniyoogaa siyiyo wode, i punettiyoosaa taakko haa shiiqite. Nu Xoos-
saikka nu gishshatau olettana” yaagaas. 21 Oosuwaa wonttimaatti bazzoi
zo77iyo wodeppe doommidi, omarssi xoolinttee kiyana gakkanaashin oot-
tiyo wode ubban, baggai oottiyo wode, baggai tooraa oiqqidi naagoosona.
22 He wode taani asaassi hagaadan yaagaas; “Qamman nuna
naaganaunne gallassi qassi oosuwaa oottanau intte ubbaikka intte
ashkkaratuura Yerusalaamen aqite” yaagaas. 23 Hegaa gishshau, tana
gidin, ta ishantta gidin, ta ashkkarata gidin, woi qassi tana naagiyaageeta
gidinkka, nuuni ubbaikka nu maayuwaa kessennan aqeettees; qassi nu ola
miishshaikka, nuuppe mulekka shaahettenna.

5

Hiyyeesati Naaqettido Naaquwaa

1 Guutta wodiyaappe guyyiyan, daro asai, attumai maccai bantta zare
gidiya Aihudatu bollan wolqqaama cabbuwaa kessidosona. 2 Eti hagaadan
yaagidosona; “Nuuni, nu attuma naatinne nu macca naati cora; hegaa
gishshau, nuuni miidi paxa de7ana mala, nuuyyo kattaa koshshees” yaagi-
dosona.
3 Harati qassi, “Nuna gakkida iita koshaappe nuna ashshiya qumaa dem-
manau giiddi, nu goshshai, nu woiniyaa turaa sohoinne nu keettai attennan
asassi oittida” yaagidosona.
4 Haratikka qassi hagaadan yaagidosona; “Nu goshshaassinne nu
woiniyaa turaa sohuwaassi kawoi oichchido giiraa qanxxanau miishshaa
dichchaa ekkida. 5 Aihuda zaretuura nuuni issi asho; nu naatikka eta
naatu mala. SHin nuuni nu yelido naata ailletettau aattidi immanau
giddettida; ubba qassi nu macca naatuppe issooti issooti ailletettau
baizettidosona. Gidikkonne, nu goshshainne nu woiniyaa turaa sohoi
nuuppe ekettiichchido gishshau, nuuni ainne oottanau danddayokko”
yaagidosona.
6 Eta cabbuwaanne eta qaalaa taani siyido wode, keehi hanqqettaas.
7 Oottiyoobaa ta wozanan qoppoogaappe guyyiyan, asaa kaalettiyaageе-
tanne halaqata xeegada hagaadan yaagaas; “Intte ubbai intte ishantta
dichchaa qanxxissiyoogan huqqunneeta” yaagada etaara ooyettaas.
He metuwaabaa haasayidi birshshanau gita galchchaakka shiishshaas.
8 SHiishshada hagaadan yaagaas; “Aihuda gidennaageetuyyo baizettida
Aihuda zare gidiya nu ishantta wozanau nuuni nu wolqqai danddayidobaa
ubbaa oottida. SHin intte qassi, intte ishantta gidiya Aihudati bantta zare
gidiya inttessi banttana baizzana mala oottiiddi de7eeta” yaagaas. Yaagin
kaalettiyaageetussi zaariyo qaali xayin, co77u yaagidosona.
9 Taani qassikka hagaadan yaagaas; “Intte oottiyoobai likke gidenna; nu
morkketi, Aihuda gidennaageeti nu bollan qilliiccenna mala, nu Xoossaassi
yayyanaunne likke gidiyaabaa oottanau intteyyo bessennee? 10 Taani ta
huuphen, ta ishanttinne ta ashkkaratikka asaassi miishshaanne kattaa
tal77ida; gido shin, ane etappe dichchaa ekkiyoogaa aggoos. 11 Eta goshshaa,
woiniyaa turaa sohuwaa, zaitiyaa wogaraanne keettaa ubbaakka etau sa7a
hachchi zaarite. Qassi miishshan, kattan, woiniyaa eessan gidin zaitiyan,
intte etappe ekkido xeetaappe issi kushe dichchaa ubbaa etau eesuwan
zaarite” yaagaas.
12 Etikka zaaridi, hagaadan yaagidosona; “Nuuni mulebaakka etaagaa
zaaridi, etau immana; eta aibanne oichchokko. Neeni giidoogaadan,
hegaadan nuuni oottana” yaagidosona.
Yaagin qeeseta haa taakko xeegada, kaalettiyaageeti bantta giido qaalaa
polana mala, caaqettanaadan oottaas. 13 Hegaappe guyyiyan, ta maayuwaa
qoqqofada hagaadan yaagaas; “Ooninne intteppe ba giido qaalaa polennan
xayikko, Xoossai a hagaadan a keettaappenne a aquwaappe qoqqofo; ikka
qoqqofettidi mela atto” yaagaas.
SHiiqida asai ubbai issi qaalan, “Amin77i” yaagidi GODAA galatidosona.
Asai ubbai ba caaqqidoogaadan oottiis.
14 Arxxekssiisi kawotido laatamantto laittaappe biidi, hasttamanne
naa77antto laittaa gakkanaashin, taani Yihudaa haariyaagaa gidada
gam77aas. He tammanne naa77u laittaa giddon, tana gidin woi ta ishantti
haariyaagaassi bessiya kattaa damooza ekkibookko. 15 SHin taappe kase
doorettida haariyaageeti asaassi deexo tooho gididi, hachchi hachchi
kattaassinne woiniyaa ushshaassi oitamu xaqara biraa qanxxissidosona.
Harai atto haariyaageetu ashkkaratikka banttana asaa bollan goda
milatissiiddi gam77idosona. Gidikkonne, taani Xoossaassi yayyido

gishshau, hegaadan oottabeikke. 16 Taayyo de7iya wolqqaa ubbaa
Yerusalaame gimbbiyaa keexxiyo oosuwaassi immaasippe attin, ta
huuphessi aiba biittaanne shammabeikke. Ta ashkkaratikka ubbai
tanaara he oosuwan issippe gam77idosona. 17 Nu heeran de7iya Aihuda
gidennaageetuppe nuukko yiida asai bainnan de7ishin, hachchi hachchi
tanaara ta masoofiyan miya Aihudatunne eta kaalettiyaageetu qoodai
xeetanne ishatama. 18 Hachchi hachchi issi booraa, usuppun doorettida
dorssatanne daro kuttota shukki shukkidi, asaassi shiishshoosona; qassi
tammu gallassan issitoo daro baattaa woiniyaa eessaa etayyo agoosona.
SHin asaa bollan de7iya toohoi deexo gidiyoogaa taani eriyo gishshau,
biittaa haariyaagaassi bessiya kattaa damooza oichchabeikke.

19 “Ta Xoossau, taani ha asaassi oottido lo77otettaa ubbaa qoppada, taas-
sikka lo77otettaa ootta” yaagada taani woossaas.

6

1 Sanbbalaaxi, Xoobbee, Araba biittaa asa gidiya Gesheeminne hara nu
morkketi nuuni gimbbiyaa oottidi polidoogaanne qassi oosettibeenna paca
sohoikka issoinne attibeennaagaa siyidosona. Gido shin, nuuni gimbbiyaa
penggetun biron sanqqaa aattiichchibookko. 2 Hegaa eti siyido wode,
Sanbbalaaxinne Gesheemi hagaadan yaagidi, taakko kiittidosona; “Oono
giyo dembban de7iya qeeri katamatuppe issuwan yaada nunaara gaitta”
yaagidosona. SHin eti ta bolli iitaa oottanau maqettidosona.

3 Hegaa gishshau, taani etayyo hagaadan yaagada zaarada kiittaas;
“Taayyo daro oosoi de7ees; hegaa gishshau, taani intte giyo sohuwaa
baanau danddayikke. Taani yaa bin, oosoi aissi xubettii?” yaagaas. 4 He ki-
itaa zaari zaari oiddutoo taakko kiittidosona; shin taani issi mala zaaruwaa
etayyo immaas.

5 Ichchashanttuwan Sanbbalaaxi ba ashkkaratuppe issuwan issi poga
de7iya dabddaabbiyaa taakko kiittiis. Dabddaabbeekka hagaadan
yaagees; 6 “Neeninne ne zare gidiya Aihudati makkalanau qoppidoogaanne
hegaappe denddidaagan ha gimbbiyaa gimbbiyoogaa shooro biittan de7iya
asai ubbai haasayiyoogaa Gesheemi taayyo yootiis. Qassi neeni nena kawo
kessanau koyiyoogaanne 7 neeni Yihudaa kawo gidiyoogaa Yerusalaamen
awaajjana mala, hananabaa yootiyaageeta ne wottidoogaakka i taayyo
yootiis. Ha woriyaa kawoi siyiyoogee attenna. Hegaa gishshau, tanaara
gaittada zorettanau haaya” yaagees.

8 Taanikka, “Ha neeni giyo yoho ubbai mulekka tuma gidennabanne neeni
coo medhdhidobaa” yaagada zaaraas.

9 Nu oottiyo oosoi polettenna mala, “Eta kushee oosuwau daafuriichchiis”
yaagidi eti nuna yashissiiddi gam77idosona.

Hegaa gishshau, “Xoossau ha77i tana minttarkkii” yaagada taani woos-
saas.

10 Hegaappe guyyiyan, sooppe kiyennaadan gorddi wottido Mahex-
aabi7eela na7aa na7aa Dalaaya na7aa SHamaa7iyaakko baas. I taayyo
hagaadan yaagiis; “Issi qammi audekko eti nena woranau yaanau de7iyo
gishshau, neeninne taani Xoossaa Beeta Maqidasiyaa giddo gelidi, peng-
giyaa gorddidi qosettoos” yaagiis.

11 Taani hagaadan yaagada zaaraas; “Tana milatiya asi baqatidi qosettii?
Woi qassi tana milatiya asi Beeta Maqidasiyaa giddo gelidi, ba shemppuwaa
ashshii? Taani hegaa mulekka oottikke” yaagaas. 12 Yohuwaa qoppiyo
wode, tumukka SHamaa7ee Xoossai kiittido hananabaa yootiyaagaa giden-
naagaanne Xoobbeenne Sanbbalaaxi a miishshan shammido gishshau, ta

bolli worddo hananabaa yootiyaagaa gidiyoogaa akeekaas. 13 I miishshan
shamettido waanna gaasoi tana i yashissin, i giyoogaadan oottada taani na-
garan gelanaadaana. Yaatin, eti ubbai hegaa siyido wode, tana boriyoobaa
ta bollan demmanaassa.
14 "Ta Xoossau, Xoobbeenne Sanbbalaaxi oottidobaa qoppa. No7aado giyo
macca hananabaa yootiyaaranne hara worddo hananabaa yootiyaageeti
ubbai tana yashissanau eti oottidobaa ubbaakka qoppa" yaagada taani
woossaas.
15 Gimbbiyaa oosoi doomettoosappe ishatamanne naa77u gallassa giishin,
Eluula giyo aginan laatamanne ichchashantto gallassan polettiis. 16 Nu
yuushuwan de7iya kawotettatu giddon de7iya nu morkketi hegaa siyido
wode yayyidosonanne yeellatidosona. Aissi giikko, hagee oosoi nu Xoossai
maaddin oosettidoogaa akeekidosona.
17 He wodiyan Aihudata kaalettiyaageeti ubba wode Xoobbiyaassi dab-
ddaabbiyaa xaafiiddi gam77idosona; ikka zaaridi, etayyo xaafiis. 18 Aissi
giikko, i Araaha na7aa SHakaaniyaa na7iyo machchido gishshaunne a na7ai
Yahohanaani Berekiyaa na7aa Mashulaama na7iyo machchido gishshau,
Aihudatuppe daroti aara caaqetti uttidosona. 19 He asati Xoobbee oottido
lo77obaa ubbaa ta sinttan haasayoosona; qassi taani giyoobaakka ayyo
yootoosona. Hegaa gishshau, Xoobbeekka ubba wode tana yashissanau
dabddaabbiyaa xaafiyoogaa aggibeenna.

7

1 Gimbbiyaa oosoi wurin, penggetuunikka sanqqai geliis. Qassi penggiyaa
naagiyaageeti, mazamuriyaa yexxiyaageetinne Leewati bantta oosuwan
oosuwan gelidosona. 2 Hegaappe guyyiyan, Yerusalaame katamaa aissiyo
maataa ta ishaa Hanaanassinne qatuwaa gadaawaa Hanaaniyaassi im-
maas. Hanaanee hara ubbaappe aadhdhida tumanchchanne Xoossaassi
yayyiya asa. 3 Taani eta hagaadan yaagada azazaas; "Maallado awai
kiyidi ho77ana gakkanaashin, Yerusalaame gimbbiyaa penggeta dooyop-
pite. Qassi omarssi naagiyaageeti bantta oosuwaa wurssidi baanaappe
kasetidi, penggeta mintti gorddanaadan oottite. Hegaa bollikka Yerusalaa-
men de7iya asaappe dooridi, issoi issoi kayan kayan naaganaadaaninne
qassi harati bantta heeran de7iiddi, bantta keettaa ginaa ginaa naa-
ganaadan oottite" yaagaas.

Omooduwaappe Simmida Asaa Sunttaa

4 He wode Yerusalaame katamai keehi aahonne gita; shin a giddon de7iya
asaa qoodai keehi guutta. Qassi daro keettikka biron keexettibeenna.
5 Hegaappe guyyiyan, asaa kaalettiyaageeta, halaqatanne asa ubbaa shi-
ishshada eta yeletaa maaran maaran mazggafana mala, Xoossai tana qofis-
siis. Omooduwaappe kasetidi simmida asaa yeletaa maaraa maxaafaakka
demmaas; he maxaafan xaafettidaagee hagaa.
6 Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori omooddidi, ba biitti efiido
asaappe guyye bantta katamaa katamaa Yerusalaamenne Yihudaa
simmida asati hagaappe kaalliyaageeta. 7 Eta halaqati Zarubaabeela,
Yaasa, Nahimiyaa, Azaariyaa, Ra7aamiyaa, Nahamaana, Marddikiyoosa,
Bilishaana, Misppereeta, Bigiwaaya, Nahuumanne Ba7aana.
Omooduwaappe simmida Israa7eela asaa qoodai hagaa.

8 Par77oosha yarati 2,172.
9 SHafaaxiyaa yarati 372.
10 Araaha yarati 652.

11 Yaasunne Yoo7aaba naata gidiya Paahati-Moo7aaba yarati 2,818.
12 Elaama yarati 1,254.
13 Zattu yarati 845.
14 Zakkaaya yarati 760.
15 Biinuya yarati 648.
16 Bebaaya yarati 628.
17 Azggaada yarati 2,322.
18 Adooniqaama yarati 667.
19 Bigiwaaya yarati 2,067.
20 Adiina yarati 655.
21 Hizqqiyaasa yara gidiya Axeera yarati 98.
22 Hashuuma yarati 328.
23 Bexaaya yarati 324.
24 Hariifa yarati 112.
25 Gabaa7oona yarati 95.
26 Beetaliheemenne Naxoofa katamatu asai 188.
27 Anatoota katamaa asai 128.
28 Beeti-Azimaaweeta katamaa asai oitamanne naa77a.
29 Qiriyaati-Yi7aariima, Kafiiranne Ba7eroota katamatu asai 743.
30 Raamanne Gebaa7a katamatu asai 621.
31 Mikimaasa katamaa asai 122.
32 Beeteelenne Aaya katamatu asai 123.
33 Naa77antto Nabo giyo katamaa asai 52.
34 Naa77antto Elaama yarati 1,254.
35 Hariima katamaa asai 320.
36 Yarkko katamaa asai 345.
37 Looda, Hadiidanne Oono katamatu asai 721.
38 Sanaa7a katamaa asai 3,930.

39 Hageeti omooduwaappe simmida qeeseta:

Yaasu yara gidiya Yadaaya yarati 973;
40 Imeera yarati 1,052;
41 Paashihuura yarati 1,247;
42 Hariima yarati 1,017.

43 Hageeti omooduwaappe simmida Leewata:

Hodaawiyaa yara gidiya Yaasunne Qaadimi7eela yarati 74;
44 Asaafa yara gidiya mazamuriyaa yexxiyaageeti 148;
45 Beeta Maqidasiyaa penggiyaa naagiya
SHaaluuma, Axeera, Xalmmoona, Aqquuba, Haxiixanne SHobaaya yarati 138.

46 Hageeti omooduwaappe simmidi,
Beeta Maqidasiyan oottiya ashkkaratu yarata:
Xiiha yarata, Hasuufa yarata, Xabba7oota yarata, 47 Qeeroosa yarata, Sii7a yarata, Padoona yarata, 48 Labaana yarata, Hagaaba yarata, SHalmmaaya yarata, 49 Hanaana yarata, Giddeela yarata, Gahaara yarata, 50 Ra7aaya yarata, Raaxiina yarata, Naqoda yarata, 51 Gazzaama yarata,

Uzza yarata, Paaseeha yarata, 52 Besaaya yarata, Me7uniima yarata, Nafushesiima yarata, 53 Baaqibuuqa yarata, Haquufa yarata, Harihuura yarata, 54 Baaxiliita yarata, Mahiida yarata, Harshsha yarata, 55 Barqqoosa yarata, Sisaara yarata, Temaaha yarata, 56 Naxiiha yaratanne Haxiifa yarata.

57 Hageeti omooduwaappe simmida Solomona ashkkaratu yarata:
Soxaaya yarata, Sofereeta yarata, Pariida yarata, 58 Yaa7ila yarata, Darqqoona yarata, Giddeela yarata, 59 SHafaaxiyaa yarata, Haxxiila yarata, Pokereti-Haxxabaima yaratanne Amoona yarata.

60 Omooduwaappe simmidi, Beeta Maqidasiyan oottiya ashkkaratu yaratunne Solomona ashkkaratu yaratu qoodai muleera 392.

61 Haratikka qassi, Telmmelaaha, Teliharshsha, Karuuba, Adoonanne Imeera giyo katamatuppe Yerusalaame simmidosona. SHin eti woikko eta aawati Israa7eela sheeshsha gidiyoogaa erissanau danddayibookkona. 62 Hegeeti Dalaaya, Xoobbiyaanne Naqoda yarata; eta qoodaikka muleera 642.

63 Qeesetuppe qassi Hobaaya yarati, Haqqooxa yaratinne Barzzillaaya yarati Yerusalaame simmidosona. Hagee Barzzillaaya giyoogee Gala7aade biitta asa gidiya Barzzillaaya na7iyo machchidi, ba bolluwaa sunttaa ekkiis. 64 Hageeti bantta yeletaa xaphuwaa eranau yeletaa maxaafan koyidosona, shin demmibookkona. Hegaa gishshau, eti tunadan qoodettidi, qeesetettan oottennaadan digettidosona. 65 Qassi Uriimiyaaninne Tumiimiyan shaakkidi pirddiya qeesee denddana gakkanaashin, eti geeshsha qumaappe maanau danddayennaagaa Aihudata haariyaagee etau yootiis.

66 Omooduwaappe Yihudaa biittaa simmida asaa qoodai muleera 42,360. 67 Hegaa bollikka qassi 7,337 attuma ashkkaratinne macca ashkkarati mazamuriyaa yexxiya 245 attumanne macca asati simmidosona. 68 Omooduwaappe muleera simmida asaa paratu qoodai 736; baquloti 245; 69 gaameelati 435; hareti qassi 6,720.

70 Yaratu halaqatuppe amaridaageeti oosuwaassi imotaa immidosona. Biittaa haariyaagee hosppun kilo giraame worqqaa, 50 disttetanne 530 qeesetu maayota immiis. 71 Yaratu halaqati 168 kilo giraame worqqaanne 1,250 kilo giraame biraa immidosona. 72 Attida asai muleera 168 kilo giraame worqqaa, 1,100 kilo giraame biraanne 67 qeesetu maayota immidosona.

73 Hegaappe guyyiyan qeeseti, Leewati, penggiyaa naagiyaageeti, mazamuriyaa yexxiyaageeti, asaappe darotinne Beeta Maqidasiyaa ashkkarati, muleera Israa7eela ubbai bantta kataman kataman uttidosona.

8

Iziri GODAA Higgiyaa Asaayyo Nabbabiis

1 Laappuntta aginai gakkiyo wode, Israa7eela asai ubbaikka bantta kataman kataman uttidosona. He aginan eti ubbaikka issippe Haattaa Penggiyaa sinttan de7iya dabaaban shiiqidosona. SHiiqidi GODAI Muuse baggaara Israa7eela asaassi immido Higgiyaa Maxaafaa ehaana mala, xaafiyaa Izira oichchidosona. 2 Yaatin, laappuntta aginan koiro gallassan, attumai maccai, akeekanau danddayiya asai ubbai shiiqidosaa Iziri Higgiyaa Maxaafaa ehiis. 3 Ehiidi Haattaa Penggiyaa sinttan de7iya dabaaban eqqidi, attumau maccau, akeekanau danddayiya asa ubbau Higgiyaa Maxaafaa

maalladoppe gallassa seetai gakkanaashin nabbabiis; asaikka loitti ezggidi siyiis.

4 Iziri eqqidi nabbabanau mittaappe giigissido madirakiyaa bollan eqqiis. Appe ushachcha baggaara Matiitiyaa, SHamaa7iyaa, Anaaya, Ooriyoona, Hilqqiyaanne Ma7iseeya giyo asati eqqidosona. Haddirssa baggaara qassi Padaaya, Mishaa7eela, Malkkiyaa, Hashuuma, Hashibadanaaha, Zakkaariyaasanne Mashulaama giyo asati eqqidosona.

5 Iziri asa ubbaappe xoqqiya sohuwan eqqido gishshau, ubbaikka a loittidi xeellishin, eta sinttan Higgiyaa Maxaafaa dooyiis. Dooyido wode eti ubbai uttidosaappe denddi eqqidosona. 6 Denddi eqqin, Iziri GODAA, gita Xoossaa galatiis. Asai ubbai bantta kushiyaa pude denttidi, “Amin77i, Amin77i” yaagidosona. Qassi eta som77oi sa7aa bochchana gakkanaashin gufannidi, GODAASSI goinnidosona.

7 Hegaappe guyyiyan denddidi, bantta de7iyoosan eqqidosona. Yaasa, Baana, SHerebiyaa, Yaamiina, Aqquuba, SHabbataaya, Hodiyaa, Ma7iseeya, Qaliixa, Azaariyaa, Yozabaada, Hanaananne Palaaya giyo Leewati higgiyaa asai akeekanaadan oottidosona. 8 Eti Xoossaa Higgiyaa Maxaafaappe nabbabidi, qassi nabbabettidaagee woigiyaakko, asai erana mala, birshshidi qonccissidosona.

9 Asai higgiyaa qaalaa siyido wode, bantta wozanan mishettidi yeekkidosona. Hegaa gishshau, biittaa haariya Nahimee, qeesenne xaafe gidiya Izirinne asaassi maxaafaa birshshiya Leewati asaa hagaadan yaagidosona; “Ha gallassai GODAASSI, intte Xoossaassi, geeshsha gallassa gidiyo gishshau, issoinne azzanoppitenne yeekkoppite” yaagidosona.

10 Qassi Nahimee gujjidikka hagaadan yaagiis; “Biite, modhdhuwaa miite; mal77iyaabaakka uyite; qassi bainnaageetussikka intteegaappe shaakkidi immite. Aissi giikko, hachchi gallassai nu GODAASSI geeshsha gallassa. GODAA ufaissai intteyyo wolqqa gidiyo gishshau azzanoppite” yaagiis.

11 Leewatikka qassi, “Hagee geeshsha gallassa gidiyo gishshau, azzanoppite; haizzite” yaagidi asaa co77u oottidosona. 12 Hegaappe guyyiyan, asai ufaissan maanaunne uyanau qassi bainnaageetussikka banttaagaappe shaakkidi immanau biidosona. Aissi giikko, eti yootido qaalaa siyidosonanne akeekidosona.

13 Aginaayyo naa77antto gallassi zaretu halaqati, qeesetinne Leewati higgiyaa qaalaa etayyo birshshana mala, Izirakko yiidosona. 14 Hegan tamaariiddi, laappuntta aginan Daase Baalaa bonchchiyo wode, Israa7eela asai ubbai daasiyaa giddon uttanaadan Xoossai Muuse baggaara azazidoogaa akeekidosona. 15 Hegaa gishshau, katamatu ubbaaninne Yerusalaamen hagaadan yaagidi awaajjidosona; “Deriyaa huuphiyaa kiyite; zaitiyaa wogaraappe, woran mokkida wogaraappe, barsseneetiyaa mittaappe, zambbaa mittaappenne haittai de7iyo mitta ubbaappe higgiyan xaafettidoogaadan, daasiyaa daasanau tashiyaa ehiite” yaagidosona.

16 Hegaa gishshau, asai biidi mittaa tashiyaa ehiidosona; ehiidi bantta keettaa bollan de7iya dembba sohuwan, bantta gibbiyan, Xoossaa Beeta Maqidasiyaa dabaaban, Haattaa Penggiyaa dabaabaaninne Efireema Penggiyaa dabaaban daasiyaa daasidosona. 17 Omooduwaappe simmida asai ubbai daasiyaa daasidi, a giddon uttidosona. Nawe na7aa Yaasu wodiyaappe doommidi, he gallassai gakkanaashin, eti hagaa mala baalaa bonchchi erokkona. Hegaa gishshau, ubbaikka keehi ufaittidosona. 18 Baalai doomettoosappe biidi wurana gakkanaashin, hachchi hachchi Iziri Xoossaa Higgiyaa Maxaafaappe asaassi nabbabiis. Baalaa laappun gallassaa

bonchchoogaappe guyyiyan, hosppuntta gallassan higgee azaziyoogaadan geeshsha yaa7aa oottidosona.

9

Israa7eela Asai Bantta Nagaraa Paaxidosona

1 He aginan laatamanne oiddantto gallassan Israa7eela asai xoomiiddi, waaruwaa maayidinne bantta huuphiyan baanaa tisttidi, issisaa shiiqidosona. 2 Banttana allaga dere asa ubbaappe shaakkidosona. Hegaappe guyyiyan eqqi denddidi, etinne kase eta aawati oottido nagaraa ubbaa paaxidosona. 3 Hegan eti eqqidaashin, heezzu saate gidiyaagaa keenaa GODAA eta Xoossaa Higgiyaa Maxaafai etayyo nabbabettiis. Qassi hara heezzu saate gidiyaagaa bantta nagaraa paaxiiddinne GODAASSI, bantta Xoossaassi, goinniiddi gam77idosona.

4 Leewatuppe amaridaageeti madirakiyaa bollan kiyidi, cenggurssaa xoqqu oottidi GODAAKKO, bantta Xoossaakko, waassidosona. Hegeetikka Yaasa, Baana, Qaadimi7eela, SHabaaniyaa, Buuna, SHerebiyaa, Baananne Kanaana.

5 Leewatuppe Yaasu, Qaadimi7eeli, Baani, Hashaabanee, SHerebee Hodee, SHabaaneenne Pataahee Israa7eela asaa hagaadan yaagidosona; “Denddi eqqidi, merinaappe merinau de7iya GODAA intte Xoossaa galatite! Galata ubbaappenne saba ubbaappe bollaara xoqqu xoqqu giidanne bonchchettida Xoossaa sunttaa sabbite” yaagidosona.

Nagaraa Paaxiyo Woosaa

6 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai hagaadan yaagidi woossidosona; “Xoossau, ne xalaalai GODA! Neeni salotanne salotun de7iya meretata ubbaa, sa7aanne a bollan de7iya meretata ubbaanne abbatanne eta giddon de7iya meretata ubbaa medhdhadasa; ubbaassi de7uwaa immadasa. Saluwaa meretati ubbai neeyyo goinnoosona.

7 “GODAU, neeni Xoossa! Neeni Abraama Uura giyo Kaladaawetu katamaappe doorada kessadasa; a sunttaakka laammada, Abrahaama yaagada sunttadasa. 8 I neeyyo ammanettiya asa gidiyoogaa be7ada, Kanaanetu, Hiitetu, Amooretu, Parzzetu, Yaabuusatunne Gerggeesetu biittaa a zaretussi laata biittaa oottada immanau ayyo maachchaa geladasa. Neeni xillo gidiyo gishshau, ne giido qaalaakka poladasa.

9 “Neeni kase nu maizza aawata Gibxxe biittan gakkida tuggaa be7adasa; qassi Zo7o Abbaa giyo abbaa matan de7iiddi eti, ‘Nuna maaddarkkii!’ yaagidi waassido waasuwaakka siyadasa. 10 Gibxxe kawoi, a biittaa halaqatinne he biittaa asai ubbai Israa7eela asaa bollan otorettido gishshau, eta bollan malaataanne maalaalissiyaabaa oottadasa. Hegaappe denddidaagan, hachchi gakkanaashin, ne sunttai bonchchuwan xeegettanaadan oottadasa. 11 Abbaa yaanne haanne shaakkada, gidduwaara ne asaa mela biittaara pinttadasa. SHin shuchchai ciimma haattan olin, xaggaa duge wodhdhiyoogaadan, eta yedettiya morkketa abban mitissada xaissadasa. 12 Israa7eela asaa gallassi shaaraa tuussan kaalettada, qammi qassi eti hemettiyo ogiyan poo7ana mala, tamaa tuussaa eta sinttan essada kaalettadasa.

13 “Neeni saluwaappe wodhdhada, ne asaa Siinaa Deriyaa bollan haasayissadasa. Sitta pirddaanne tuma gidida higgiyaa qassi lo77o wogaanne azazuwaa etayyo immadasa. 14 Geeshsha ne Sambbataa eti bonchchana mala, eta tamaarissadasa. Ne ashkkaraa Muuse baggaara etayyo azazuwaa, wogaanne higgiyaa immadasa. 15 Eti namisettido wode saluwaappe qumaa immadasa; qassi eti saamettido wode zaallaappe

haattaa pulttissadasa. Neeni etayyo immanau caaqqido biittaa gelidi laattana mala azazadasa.
16 “SHin nu maizza aawati otorettidosona. Yootin siyenna morgge zozza gididi, neeyyo azazettibookkona. 17 Azazettennan ixxidosona; qassi neeni etayyo oottido maalaalissiyaabaa ubbaa hassayibookkona. Eti morgge zozza gididosona; qassi bantta makkalaappe denddidaagan, Gibxxe biittaa guyye ailletettau zaaridi kaalettana mala, halaqaa banttau dooridosona. Gido shin, neeni atto giya Xoossaa; kehanne maariyaagaa. Siiquwan kumidaagaanne hanqquwaassi eesotennaagaa. Hegaa gishshau, neeni eta aggabaakka.
18 “Eti mara milatiya eeqaa medhdhidi, ‘Inttena Gibxxe biittaappe kessida intte xoossai hagaa’ yaagidi nena gita cashshaa cayikkokka, 19 ne daro maarotettaa gishshau, neeni eta he biittaa bazzuwan aggabaakka. Eti biyo ogiyaa kaalettana mala, gallassi shaaraa tuussai, qassi eta ogiyaa poo7issana mala, qammi tamaa tuussai etappe haakkibeenna. 20 Eta tamaarissana mala, ne lo77o Ayyaanaa etayyo immadasa. Maanau mannaa eta doonaappe pacissabaakka; qassi eta saamuwaassikka haattaa immadasa. 21 Oitamu laittaa ubbaa eti bazzuwan hemettiyo wode, etau koshshiyaabaappe issibaanne xaissabaakka. Eta maayoi wuribeenna; eta gedeekka kixxibeenna.
22 “Bantta zawan de7iya gaxa biittatanne kawotettata eti xoonidi oiqqanaadan oottadasa. Sihoona giyo kawoi haariyo Haseboona biittaanne Ooga giyo kawoi haariyo Baasaane biittaa eti laattidosona. 23 Eta zerettatu qoodaa saluwaa xoolinttiyaadan darissadasa. Kase eta aawatussi gelissananne laatissana gaada neeni yootido biittaa eta gelissadasa. 24 Eti Kanaane biittaa laattidosona; he biittan de7iya Kanaane asaa ubbaa eta sinttan neeni kaushshadasa. Eti Kanaane asaa bollan, eta kawotu bollaaninne he biittan de7iya asa ubbaa bollan bantta dosidobaa oottana mala, eta kushiyan aatta immadasa. 25 Qassi eti yuushoi gimbbettido katamatanne aradda biittaa xoonidi ekkidosona; qassikka lo77obai ubbai kumido keettata, bookettida haatta ollata, woiniyaa turaa sohota, wogaratanne hara aifiyaa immiya daro mittata laattidosona. Hegaappe miidi kallidi orddidosona; ne gita kehatettan eti ufaittidosona.
26 “Gidikkokka, ne asati azazettennan ixxidi, ne bollan makkalidosona; ne higgiyaayyookka zokkuwaa zaaridosona. Neekko eti simmanaadan etayyo minttidi yootida hananabaa yootiyaageeta woridosona. Keehi gita cashshaa nena cayidosona. 27 Hegaappe denddidaagan eta un77ettiya morkketu kushiyan aatta immadasa; immin morkketi eta un77ettido wode neekko waassidosona. Eta waasuwaa saluwan gidada siyadasa; siyada ne maarotettaa daruwaadankka, eta eta morkketu kushiyaappe ashshiyaageeta kiittadasa.
28 “SHin eti shemppuwaa demminne zaarettidi, ne sinttan nagaraa oottidosona. Oottin neenikka zaarettada eta morkketu kushiyan aattada immin, eta morkketi eta haaridosona. SHin ha77ikka eti neekko waassin, eta waasuwaa saluwan gidada siyadasa. Ne maarotettan eta zaara zaaradakka ashsha ekkadasa.
29 “Ne higgiyaakko eti simmana mala, neeni etayyo minttada yootadasa; shin eti otorettidosona; ne azazuwaakka ixxisi yaagidosona. Asi azazettikko de7uwaa demmiyo ne higgiyaa kanttidosona; qassi morgge zozza gididi, neeyyo zokkuwaa zaaridi, azazettennan ixxidosona. 30 Gidikkonne, daro laittaa eta danddayadasa; hananabaa yootiyaageetu baggaara ne Ayyaanan etau minttada yootadasa; shin eti siyibookkona. Hegaappe denddidaagan Aihuda gidenna kawotettati eta haarana mala, eta kushiyan aatta

immadasa. 31 SHin neeni kehanne maariya Xoossaa gidiyo gishshau, ne gita
maarotettan eta muleera aggabaakkanne xaissabaakka.
32 “Nu Xoossau, gita, wolqqaamanne yayettida Xoossau, ne aggenna
siiquwaa maachchaa naagiyaagoo, nu bollan gakkida metoi ne sinttan
laafabaa milatoppo. Beni Asoore kawotu wodiyaappe doommidi, hachchi
gakkanaashin, nu bollan, nu kawotu bollan, nu halaqatu bollan, nu qeesetu
bollan, nu hananabaa yootiyaageetu bollan, nu maizza aawatu bollaaninne
ne asa ubbaa bollan gita metoi gakkiis. 33 Nuna gakkidaban ubban neeni
xillo. Aissi giikko, nuuni nena naaqqikkokka neeni ammanettiyoogaa
aggabaakka. 34 Nu kawoti, nu halaqati, nu qeesetinne nu maizza aawati ne
higgiyaa naagibookkona; qassi neeni etau immido azazuwaanne ne mintta
yootidoogaakka siyibookkona. 35 Neeni eta kawotettan etayyo gita anjjuwaa
immadasa; qassi aahonne mokkiya biittaakka etayyo immadasa; shin eti
neeyyo goinnibookkonanne bantta iita oosuwaappe simmibookkona.
36 “Hegaappe denddidaagan, nuuni hachchi aille gidiyoogaa be7a. Qassi
hegeekka eti a aifiyaanne i immiyo anjjuwaa ubbaa maana mala, nu maizza
aawatussi neeni immido he biittan, nuuni aille gidida. 37 Nu nagaraa
gishshau, neeni nu bollan denttido kawoti biittaa anjjuwaa ubbaa eti
go77ettoosona. Qassi nu bollaaninne nu mehiyaa bollan bantta koyidobaa
oottoosona; nuunikka gita metuwaa giddon de7oos” yaagidosona.

Asai Bantta Maayettido Maachchaa Paramidosona

38 Hanida yoho ubbaa gishshau, nuuni haasayidi maacido maachchaa
xaafida; he nuuni xaafido maachchaa woraqataa bollan nu halaqati, nu
Leewatinne nu qeeseti bantta maatafaa wottidosona.

10

1 Hagaappe kaalliya asati he maatafai wodhdhido woraqataa bollan
paramidosona. Hegeetikka Hakaaliyaa na7aa biittaa haariya Nahimiyaa;
qeesetuppe: Sedeqiyaasa, 2 Saraaya, Azaariyaa, Ermmaasa, 3 Paashihuura,
Amaariyaa, Malkkiyaa, 4 Haxxuusha, SHabaaniyaa, Malluuka, 5 Hariima,
Maremoota, Obaadiyaa, 6 Daaneela, Ginnetoona, Baaruka, 7 Mashulaama,
Abiiya, Miyamiina, 8 Ma7aaziyaa, Bilggaayanne SHamaa7iyaa.
9 Leewatuppe: Azaaniyaa na7aa Yaasa, Henadaada yara gidiya Bi-
inuya, Qaadimi7eelanne 10 eta ishantta SHabaaniyaa, Hodiyaa, Qaliixa,
Palaaya, Hanaana, 11 Miika, Rahooba, Hashaabiyaa, 12 Zakkuura, SHere-
biyaa, SHabaaniyaa, 13 Hodiyaa, Baananne Baniina.
14 Qassi asaa kaalettiyaageetuppe: Par77oosha, Paahati-Moo7aaba,
Elaama, Zatta, Baana, 15 Buuna, Azggaada, Bebaaya, 16 Adooniyaa,
Bigiwaaya, Adiina, 17 Axeera, Hizqqiyaasa, Azuura, 18 Hodiyaa, Hashuuma,
Bexaaya, 19 Hariifa, Anatoota, Nebaaya, 20 Maagippi7aasha, Mashulaama,
Heziira, 21 Mashezaabeela, Xaadooqa, Yadduu7a, 22 Palaaxiyaa, Hanaana,
Anaaya, 23 Hoshee7a, Hanaaniyaa, Hashshuuba, 24 Halloheesha, Piiliha,
SHobeeqa, 25 Rehuuma, Hashaabina, Ma7iseeya, 26 Akiiya, Hanaana,
Anaana, 27 Malluuka, Hariimanne Ba7aana.

Israa7eela Asai Maacettido Maachchaa

28 Qassi attida asaikka qeeseti, Leewati, penggiyaa naagiyaageeti, maza-
muriyaa yexxiyaageeti, Beeta Maqidasiyaa ashkkaratinne Xoossaa hig-
giyaassi azazettanau Aihuda gidennaageetuppe banttana shaakkida ub-
bai, qassi eta machchoti, eta attuma naati, eta macca naatinne yohuwaa
akeekanau asa gamma gakkida ubbai, 29 banttana kaalettiyaageetuura ha

caaquwan maayettidosona. Hegeekka ba ashkkaraa Muuse baggaara Xoossai etayyo immido higgiyaadan baanau, GODAA bantta Xoossaa azazuwaa, pirddaanne wogaa naaganaassanne oottanaassa. Hegee xayikko, Xoossai yeddiyo qanggettai bantta bolli yaanaadan maayettidosona.

30 Eti hagaadan yaagidi maacidosona; “Nu macca naata Aihuda gidenna biittaa attuma naatussi immokko; qassi eta macca naatakka nu attuma naatussi machcho oottidi ekkokko.

31 “Aihuda gidenna biittaa asati kattaa gidin woi harabaa aibanne Sambbata gallassi woi hara baala gallassi baizzanau ehiikko, etappe shammokko.

“Laappuntta laittai gakkiyo wode wode, nu biittaa goyokko; nuuni tal77ido acuwaakka oichchokko.

32 “Beeta Maqidasiyaa oosuwaassi ichchashu giraame deexxiya biraa laittan laittan aggennan immana. 33 Hegee aibissee giikko, GODAA sinttan wottiyo oittaassa, hachchi hachchi yarshshiyo kattaa yarshshuwaassa, xuuggiyo yarshshuwaassi shukkiyo mehiyaassa, Sambbata gallassan, aginai xeeriyo wodenne laittan de7iya hara baalatun yarshshiyo yarshshuwaassanne hara geeshsha miishshatu ubbaassa; qassi Israa7eela asaa nagaraa atto giissanau yarshshiyo yarshshuwaassanne nu Xoossaa Beeta Maqidasiyaa oosuwaassi koshshiya ubbabaassa.

34 “Nuuni qeesetuyyo, Leewatuyyoonne hara asa ubbaayyo saamaa yeggida. Aissi giikko, higgiyan xaafettidoogaadan GODAASSI, nu Xoossaassi, yarshshiyoosan yarshshuwaa xuuggiyo mittaa nu Xoossaa Beeta Maqidasiyau o yarai ehaanau bessiyaakko eranaassa.

35 “Laittan laittan nu biittaa aifiyaappe koiro gakkiyaagaanne aifiyaa immiya dumma dumma mittatuppe nuuni koiro maxido aifiyaa ubbaa GODAA Beeta Maqidasiyaa aggennan ehiidi sheedhdhana.

36 “Higgiyan xaafettidoogaadan nuuni ubbaikka koiro yelettiya nu attuma naata nu Xoossaa Beeta Maqidasiyan oottiya qeesetukko ehiidi, Xoossaassi dummayana; qassi nu miizzati, nu dorssatinne nu deeshshati yeliyo koiro maraa ubbaakka yaa ehiidi, qeesetussi sheedhdhana.

37 “Nuuni nu biittan mokkida kattaa aifiyaappe koiruwaa, qassi nu mitta ubbaa aifiyaa, woiniyaanne zaitiyaa imota oottidi, nu Xoossaa Beeta Maqidasiyaa haa qeesetukko ehaana. Qassi Leewati nu katamatun de7iya biitta ubbaa aifiyaappe asirataa ekkiyaageeta gidiyo gishshau, nu biittai aifidobaappe ubbaappe asirataa etayyo immana. 38 Leewati asirataa shiishshiyo wode, Aaroona yara gidiya qeeseti etaara issippe de7anau bessees. Leewatikka asirataa shiishshoogaappe guyyiyan, asirataappe kessido asirataa nu Xoossaa Beeta Maqidasiyaa ehiidi, miishshaa wottiyo kifiliyan wottoosona. 39 Israa7eela asainne Leewati kattaa, woiniyaanne wogaraa zaitiyaa imotaa, Beeta Maqidasiyaa miishshatinne Beeta Maqidasiyan oottiya qeeseti, penggiyaa naagiyaageetinne mazamuriyaa yexxiyaageeti de7iyo kifileta ehoosona.

“Nuuni nu Xoossaa Beeta Maqidasiyaa oosuwaa mulekka shenehoo gookko” yaagidi caaqqidosona.

11

Yerusalaamen De7iya Asaa

1 Asaa kaalettiyaageeti Yerusalaamen de7idosona. Qassi hinkko asaappekka tammaappe issoi issoi geeshsha kataman Yerusalaamen de7ana mala, saamaa yeggidi dooridosona. SHin hara uddufun kushe asai bantta katamatun de7idosona. 2 Yerusalaamen de7anau bantta sheniyan maayida asaa ubbaa asai anjjiis.

3 Hara katamatun de7iya Israa7eela asai, qeeseti, Leewati, Beeta Maqidasiyaa ashkkaratinne Solomona ashkkaratu yarati ubbai bantta kataman kataman de7iya gadiyaa oiqqidi de7idosona. SHin hagaappe kaallidi xaafettidaageeti, Yerusalaamen de7anau yiida biittaa kaalettiyaageeta.

4 Yihudaa zariyaappe yiida kaalettiyaageeti Paareesa yara gidiya Ataayanne SHeela yara gidiya Ma7iseeya. Ataayi Ooziyaana na7aa; Ooziyaani Zakkaariyaasa na7aa; Zakkaariyaasi Amaariyaa na7aa; Amaaree SHafaaxiyaa na7aa; SHafaaxee Malaali7eela na7aa. 5 Ma7iseeyi Baaruka na7aa; Baaruki Kolihooza na7aa; Kolihoozi Hazaaya na7aa; Hazaayi Adaaya na7aa; Adaayi Yoyaariiba na7aa; Yoyaariibi Zakkaariyaasa na7aa. 6 Paareesa yaraappe wolqqaama gidida oiddu xeetanne usuppun tammanne hosppun asati Yerusalaamen de7idosona.

7-8 Biniyaama zariyaappe yiida kaalettiyaageeti Saala, Gabbaayanne Sallaaya. Saalu Mashulaama na7aa; Mashulaami Yo7eeda na7aa; Yo7eedi Padaaya na7aa; Padaayi Qolaaya na7aa; Qolaayi Ma7iseeya na7aa; Ma7iseeyi Iti7eela na7aa; Iti7eeli Yishaa7iyaa na7aa. Muleera uddufun xeetanne laatamanne hosppun Biniyaama zareti Yerusalaamen de7idosona. 9 Ziikira na7ai Yuu7eeli eta halaqaa; qassi Hassanuu7a na7ai Yihudai kataman naa77antto maaragee de7iyo halaqa.

10-11 Qeesetuppe yiida kaalettiyaageeti Yoyaariiba na7aa Yadaaya, Yaakiinanne Saraaya. Saraayi Hilqqiyaa na7aa; Hilqqee Mashulaama na7aa; Mashulaami Xaadooqa na7aa; Xaadooqi Maraayoota na7aa; Maraayooti Xoossaa Beeta Maqidasiyaa halaqa gidida Ahixuuba yara. 12 Etaara issippe Xoossaa Beeta Maqidasiyaa oosuwaa oottidaageeti muleera hosppun xeetanne laatamanne naa77a. Qassi hara kaalettiyaagee Adaaya; Adaayi Yirohaama na7aa; Yirohaami Palaaliyaa na7aa, Palaalee Amoxa na7aa; Amoxi Zakkaariyaasa na7aa; Zakkaariyaasi Paashihuura na7aa; Paashihuuri Malkkiyaa na7aa. 13 Adaayaara issippe de7iya asai muleera naa77u xeetanne oitamanne naa77a. Qassikka hara kaalettiyaagee Amaashasaaya; Amaashasaayi Azaari7eela na7aa; Azaari7eeli Ahizaaya na7aa; Ahizaayi Mashilemoota na7aa; Mashilemooti Imeera na7aa. 14 Amaashasaayaara issippe de7iya olanchchati muleera issi xeetanne laatamanne hosppuna. Qeesetu halaqai Haggidoolima na7aa Zabddi7eela.

15 Leewatuppe yiida kaalettiyaageetuppe issoi SHamaa7iyaa; SHamaa7ee Hashshuuba na7aa; Hashshuubi Aziriqaama na7aa; Aziriqaami Hashaabiyaa na7aa; Hashaabee Buuna na7aa. 16 Qassi harati SHabbataayanne Yozabaada; eti Xoossaa Beeta Maqidasiyaappe kareera oosettiya oosotussi aawatiya Leewatu halaqata. 17 Qassikka harai Mataaniyaa; i galataa woosaa woossiyo wode galataa mazamuriyaa yexxiyaageetussi halaqa; i Asaafa yaraappe yelettida Zabdda na7aa na7aa, Miika na7aa. Banaara issippe yexxiyaageetu giddon Baaqibuuqee naa77antto. Qassi haraikka Abdda; i SHaamu7a na7aa; SHaamu7i Galaala na7aa; Galaali Yidutuuna na7aa. 18 Muleera xeetanne hosppun tammanne oiddu Leewati geeshsha kataman Yerusalaamen de7idosona.

19 Penggiyaa naagiyaageetuppe Aqquuba, Xalmmoonanne etaara issippe oottiya hara issi xeetanne laappun tammanne naa77ata.

20 Attida qeeseti, Leewatinne Israa7eela asai ubbai bantta gadee de7iyoosan de7iyoosan dumma dumma Yihudaa katamatun de7idosona. 21 SHin Beeta Maqidasiyaa ashkkarati Yerusalaame kataman issi baggaara de7iya Ofeela giyo heeran de7idosona. Xiihinne Gishppinne naa77ai eta kaalettiyaageeta.

22 Yerusalaamen de7iya Leewatussi halaqai Uzza. I Baana na7aa; Baani
Hashaabiyaa na7aa; Hashaabee Mataaniyaa na7aa; Mataanee Miika na7aa.
Uzzi Beeta Maqidasiyan yexxiyaageetussi halaqa gidiya Asaafa yara. 23 Eti
hachchi hachchi oottanabau kawuwaappe etayyo imettida azazoi de7ees.
24 Yihudaa na7aa Zaraaha yaraappe yelettida Mashezaabeela na7aa
Pataahee Israa7eela asaa xeelliya ubbabaassi eta doona gididi, kawuwaa
matan de7ees.

Hara Qeeri Katamatun De7ida Asaa

25 Asaappe daroti bantta goshshaa goshshaa matan de7iya qeeri kata-
matun de7idosona. Hegaa gishshau, Yihudaa zareti Qiriyaati-Arbbaa7an,
Diboonan, Yaqabxxi7eelaaninne hegaa heeran de7iya qeeri katamatun
de7idosona. 26 Eti qassi Yaasun, Molaadan, Beeti-PHaleexan, 27 Haxaari-
SHu7aalan, Berssaabehaaninne hegaa heeran de7iya qeeri katamatun,
28 Xiqilaagan, Makoonaaninne hegaa heeran de7iya qeeri katamatun
de7idosona. 29 Qassikka Enirimmoonan, Xor77aaninne Yarmmuutaanikka
de7idosona. 30 Hegaa xalla gidennan Zaanoohan, Adulaamaaninne hegaa
heeran de7iya qeeri katamatuuninne Laakishaaninne hegaa heeran de7iya
goshshan, qassi Azeeqaaninne hegaa heeran de7iya qeeri katamatuunikka
de7idosona. Hegaa gishshau, Yihudaa asai muleera Berssaabehappe biidi,
Hinnooma Zanggaaraa gakkanaashin de7iya sohuwan de7idosona.
31 Biniyaama zareti Beeteeleeninne hegaa heeran de7iya qeeri
katamatuuninne Gebaa7an, Mikimaasan, Aayan, 32 Anatootan, Nooban,
Anaaniyan, 33 Haxooran, Raaman, Gittaiman, 34 Hadiidan, Xabo7iiman,
Nabalaaxan 35 Loodan, Oonooninne Kushe Hiillatu Zanggaaraa
giyoosankka de7idosona. 36 Yihudan de7ida Leewatuppe daroti Biniyaama
asaara issippe de7anaadan oosettidosona.

12

Omooduwaappe Simmida Qeesetunne Leewatu Sunttaa

1 Salaatiyaala na7aa Zarubaabeelaaranne qeese ubbatu halaqaa Yaa-
suura omooduwaappe simmida qeeseti hageeta: Saraaya, Ermmaasa,
Izira, 2 Amaariyaa, Malluuka, Haxxuusha, 3 SHakaaniyaa, Rehuuma, Mare-
moota, 4 Idda, Ginnetoona, Abiiya, 5 Miyamiina, Ma7aadiyaa, Bilgga,
6 SHamaa7iyaa, Yoyaariiba, Yadaaya, 7 Saala, Amooka, Hilqqiyaanne
Yadaaya. Hageeti Yaasu laittan qeesetussinne qeesetu yaratussi halaqa
gididaageeta.
8 Etaara issippe simmida Leewati Yaasa, Biinuya, Qaadimi7eela, SHere-
biyaa, Yihudaanne Mataaniyaa. Mataanee hara banaara oottiyaagee-
tuura issippe galataa mazamuriyaa yexxiyaageetussi halaqa. 9 Etaara is-
sippe yexxiya Baaqibuuqeenne Uunnoi etappe sinttaara haa simmi eqqidi
yexxoosona.
10 Yaasu Yoyaaqiima yeliis; Yoyaaqiimi Eliyaashiba yeliis; Eliyaashibi
Yoyaadaa7a yeliis; 11 Yoyaadaa7i Yonaataana yeliis; Yonaataani Yadduu7a
yeliis. 12 Yoyaaqiimi qeese ubbatu halaqa gidido laitti, hagaappe kaallidi
xaafettidaageeti, qeesetu yaratu halaqa gididosona.
Saraaya yaraa halaqai Maraaya.
Ermmaasa yaraa halaqai Hanaaniyaa.
13 Izira yaraa halaqai Mashulaama.
Amaariyaa yaraa halaqai Yahohanaana.
14 Malluuka yaraa halaqai Yonaataana.

SHabaaniyaa yaraa halaqai Yooseefa.
15 Hariima yaraa halaqai Adiina.
Maraayoota yaraa halaqai Hilqqaaya.
16 Iddo yaraa halaqai Zakkaariyaasa.
Ginnetoona yaraa halaqai Mashulaama.
17 Abiiya yaraa halaqai Ziikira.
Miniyaaminanne Ma7aadiyaa yaraa halaqai Pilxxaaya.
18 Bilgga yaraa halaqai SHaamu7a.
SHamaa7iyaa yaraa halaqai Yonaataana.
19 Yoyaariiba yaraa halaqai Matanaaya.
Yadaaya yaraa halaqai Uzza.
20 Sallaaya yaraa halaqai Qaallaaya.
Amooka yaraa halaqai Ebeera.
21 Hilqqiyaa yaraa halaqai Hashaabiyaa.
Yadaaya yaraa halaqai Nataani7eela.
22 Leewatu halaqati Eliyaashibi, Yoyaadaa7i, Yohanaaninne Yadduu7i qeese halaqa gidido dumma dumma laittan xaafettidosona. Qassi qeeseti Parsse biittaa asa gidiya Daariyoosi kawotido laittan xaafettidosona. 23 Gido shin, Leewatu yaratu halaqati mazggafan xaafettidoi Eliyaashiba na7aa na7aa Yohanaani haiqqana gakkanaashin de7iya wodiyaa xalaalaana.
24 Leewata kaalettiyaageeti Hashaabiyaa, SHerebiyaanne Qaadimi7eela na7aa Yaasa. Eti Xoossa asa gidiya Kawoi Daawiti azazidoogaadan, naa77an shaahetti eqqidi, kayan kayan Xoossaa bonchchoosonanne ayyo galataa mazamuriyaa yexxoosona.
25 Beeta Maqidasiyaa gimbbiyaa penggiyaa matan keexettida dumma dumma miishshaa wottiyo keettaa naagiyaageeti Mataaniyaa, Baaqibuuqiyaa, Obaadiyaa, Mashulaama, Xalmmoonanne Aqquuba giyoogeeta. 26 Hageeti Yoxedeeqa na7aa na7aa, Yaasu na7aa Yoyaaqiimi, biittaa haariyaa Nahimeenne qeesenne xaafe gidiya Iziri de7ido laittan oottidosona.

Nahimee Yerusalaame Katamaa Gimbbiyaa Anjjissiyo Baalaa Oottiis

27 Yerusalaame gimbbee gimbbettidi wurido baalaa bonchchiyo wode, Leewati bantta de7iyo sohuwaappe sohuwaappe koyettidi, Yerusalaame yiidosona; yiidi daalan, diittaaninne maazinqqiyan galataa mazamuriyaa ufaissan yexxiiddi, baalaa puulayidosona. 28 Ha baalaa bonchchanau Leewatu zareti, mazamuriyaa yexxiyaageeti ubbai bantta keexxidi uttido Yerusalaame yuushuwaappenne Naxoofatu biittan de7iya qeeri katamatuppe, 29 Beeti-Gelggalappe, Gebaa7appenne Azimaaweetappe shiiqettidi yiidosona. 30 Hegaappe guyyiyan, qeesetinne Leewati bantta huuphiyau geeyidosona; qassi asai ubbai, gimbbiyaa penggetinne gimbbee Xoossaassi geeyanaadan oottiyo wogaa polidosona.
31 Taani Yihudaa kaalettiyaageeta gimbbiyaa bollan shiishshaas; qassi mazamuriyaa yexxiyaageetakka naa77u citan shaakkada Xoossaa galatana mala oottaas. Issi citai gimbbiyaa huuphiyaara ushachchi simmidi, Pituwaa Oliyo Penggiyaa baggau biis. 32 Hoshaayinne Yihudaa kaalettiyaageetuppe baggati etappe guyyeera kaalloosona. 33 Harati qassi etaara de7iyaageeti Azaariyaa, Izira, Mashulaama, 34 Yihudaa, Biniyaama, SHamaa7iyaa, Ermmaasanne 35 xurumbbaa oiqqida qeeseta. Qassi etappe guyyeera yiidaagee Zakkaariyaasa; Zakkaariyaasi Yonaataana na7aa; Yonaataani SHamaa7iyaa na7aa; SHamaa7ee Mataaniyaa na7aa; Mataanee Mikaaya na7aa; Mikaayi Zakkuura na7aa; Zakkuuri Asaafa na7aa.

36 Zakkaariyaasa yara gidiya SHamaa7ee, Azaari7eeli, Milalaayi, Gilalaayi, Ma7aayi, Nataani7eeli, Yihudainne Hanaani Xoossaa asa gidiya Daawiti Xoossaassi yexxiyo wode go7ettiyo yetta miishsha ubbaa ekkidi, Zakkaariyaasappe guyyeera kaallidosona. Eta citaa kaalettiyaagee xaafiyaa Izira. 37 Pulttuwaa Penggiyaakko gakkoogaappe guyyiyan, Daawita Katamaakko simmidi, gimbbiyaa bollan de7iya xekkaa kiyidosona; kiyidi Daawita keettaa aadhdhidi, katamaappe arshsho baggaara de7iya Haattaa Penggiyaakko biidosona.

38 Naa77antto mazamuriyaa yexxiyaageetu citai gimbbiyaa huuphiyaa oiqqidi, haddirssi simmidi biis. Taani asaappe baggaara issippe gidada etappe guyyeera kaallaas. Itoone Adussa Gimbbiyaappe aadhdhidi, Aaho Gimbbiyaa giyo sohuwaa gakkida. 39 Qassi hegaappekka simmin, Efireema Penggiyaa, Gal77a Penggiyaa, Moliyaa Penggiyaa, Hanaani7eela Adussa Gimbbiyaanne Xeetu Adussa Gimbbiyaa gakkanaashinkka biida. Wurssettan Dorssaa Penggiyaa mataara biidi, Naagiyaageetu Penggiyaa gakkidi eqqida.

40 Mazamuriyan Xoossaa galatiya naa77u citaikka Xoossaa Beeta Maqidasiyaakko gakkidosona; qassi taanikka tanaara issippe de7iya kaalettiyaageetuura gakkaas. 41 Nuuppe harati hagaappe kaallidi xaafettida, xurumbbaa punniya qeesetikka gakkidosona. Hegeetikka Eliyaaqiima, Ma7iseeya, Miniyaamina, Mikaaya, Eliyoo7enaaya, Zakkaariyaasanne Hanaaniyaa. 42 Eta kaallidi gakkidaageeti Ma7iseeya, SHamaa7iyaa, El77aazara, Uzza, Yahohanaana, Malkkiyaa, Elaamanne Exeera. Nuuni ubbai denddi eqqoogaappe guyyiyan, mazamuriyaa yexxiyaageeti Yiziraahee eta kaalettin, bantta cenggurssaa xoqqu oottidi yexxidosona.

43 He gallassi daro yarshshuwaa asai Xoossaassi yarshshiis; aissi giikko, Xoossai eta gita ufaissan ufaissiis; macca asaikka naatikka ufaittidosona. Hegaa gishshau, Yerusalaame asai ufaittiyo ufaissai haahuwan siyettiis.

44 He gallassi asai immiyo imotataa, asirataanne laittan ka77iyaa kattaa aifiyaappe koiruwaa shiishshidi, miishshata wottiyo keettan wottidi, naagiya halaqata dooridosona. Ha doorido asati dumma dumma katamatun de7iya shooqatuppe higgee azaziyoogaadan, qeesetussinne Leewatussi bessiya qommuwaa shiishshoosona. Aissi giikko, Yihudaa asai ubbai qeesetuuninne Leewatun keehippe ufaittidosona. 45 Eti Xoossai azazidobaa oottidosona; qassi geeyiyo wogaakka polidosona. Eta xalla gidennan, mazamuriyaa yexxiyaageetinne penggiyaa naagiyaageeti Daawitinne a na7aa Solomoni azazido oosuwaa polidosona. 46 Kase Daawitanne Asaafa wodiyaappe doommidikka mazamuriyaa yexxiyaageetu citaa kaalettiyaageeti Xoossaa yettan galatanaunne bonchchanau de7iyoogee erettidi de7iyaabaa. 47 Zarubaabeela laittaaninne Nahimiyaa laittan Israa7eela ubbai mazamuriyaa yexxiyaageetussinne penggiyaa naagiyaageetussi bessiya qommuwaa hachchi hachchi immidosona; qassi Leewatussikka etau dummayido qommuwaa immidosona. Leewatikka qassi Aaroona yarata gidiya qeesetussi etayyo dummayido qommuwaa immidosona.

13

Israa7eela Asai Allaga Asaappe SHaahettiis

1 He gallassi asai ubbai siyishin, Muuse Maxaafai nabbabettiis; he wode eti, “Moo7aaba biittaa asainne Amoona biittaa asai Xoossaa maabaran gaittanau bessenna” giya sohuwaa maxaafaa giddon demmidosona. 2 Aissi giikko, Israa7eela asai Gibxxeppe kiyidi, Kanaane biyo wode, Moo7aabanne

Amoona biittaa asai etau kattaanne haattaa immennan ixxidosona. Hegaa bollikka qassi Israa7eela asaa qanggana mala, Balaamassi miishshaa immidi shammidosona. Gido shin, nu Xoossai qanggettaa anjjuwau laammiis.
3 Ha higgiyaa Israa7eela asai siyido wode, allaga zare walahai de7iyo ubbaa Israa7eelappe shaakkiis.

Nahimee Moorettida Wogaa Ooraxissiis

4 Hegaappe kasetidi, Beeta Maqidasiyan miishshata wottiyo kifiletussi halaqa gidiya Eliyaashibi Xoobbiyaara dabbotaa medhdhi uttiis. 5 Hegaappe denddidaagan kattaa imotaa, ixaanaa, Beeta Maqidasiyan de7iya dumma dumma miishshata, kattaappe woiniyaappenne zaitiyaappe Leewatussi, mazamuriyaa yexxiyaageetussinne penggiyaa naagiyaageetussi immiyo asirataanne qeesetussi immiyo qommuwaa wottiyo wogga kifiliyaa Eliyaashibi Xoobbee aqana mala, ayyo giigissiis.

6 Ha ubbabai haniyo wode taani Yerusalaamen de7ikke. Aissi giikko, Arxxekssiisi Baabiloone biittan kawotido hasttamanne naa77antto laittan taani simmada Baabiloone biittaa kawuwaakko baichchaas. Gido shin, guutta wodiyaappe guyyiyan, kawuwaa oichchada, 7 Yerusalaame simmada yaas. Yaada Xoossaa Beeta Maqidasee de7iyoosan Eliyaashibi Xoobbiyaassi aqiyo kifiliyaa giigissidi, i oottido iitabaa akeekaas. 8 Keehi yiillotada, Xoobbiyaa so miishshaa muliyaa kifiliyaappe kessada, kare olaas. 9 Kifiliyaakka qassi wogaadan geeshshana mala azazaas. Xoossaa Beeta Maqidasiyaa miishshata, kattaa, imotaanne ixaanaa zaarada he sohuwaa gelissaas.

10 Qassi asai Leewatussinne mazamuriyaa yexxiyaageetussi bessiya qommuwaa immibeenna gishshau, Leewatinne mazamuriyaa yexxiyaageeti ubbai bantta oosuwaa aggidi, goshshau guyye biidoogaa be7aas. 11 Hegaa gishshau, taani halaqata, “Xoossaa Beeta Maqidasiyaa oosuwaa aissi oli aggidetii?” yaagada hanqqettaas. Hegaappe guyyiyan, eta xeegada ubbaakka eta oosuwau oosuwau zaaraas. 12 Yaatin, Yihudaa asai ubbai kattaappe, woiniyaappenne zaitiyaappe immiyo asirataa Beeta Maqidasiyaa miishshata wottiyo keettaa zaaridi, ehuwaa doommiis. 13 Taani qeesiyaa SHeleemiyaa, xaafiyaa Xaadooqanne Leewiyaa Padaaya miishshaa wottiyo keettau halaqa oottada sunttaas. Qassi Mataaniyaa na7aa na7aa Zakkuura na7ai Hanaani eta maaddiyaagaa. Hageeti ubbaikka koshshiyaabaa ubbaa bantta ishanttussi shaakki shaakki immiyoogan ammanettiyaageeta gididosona.

14 “Ta Xoossau tana qoppa; qassi ne Beeta Maqidasiyaa oosoi giigana mala, taani oottido lo77o oosuwaakka dogoppa” yaagada taani woossaas.

15 He wodiyan taani Yihudan de7iya asai Sambbata gallassi woiniyaa gum77ishin be7aas; haratikka qassi kattaa, woiniyaa eessaa, woiniyaa aifiyaa, balasiyaa aifiyaanne hegeeta milatiyaabata bantta hariyan caanidi, Sambbata gallassan Yerusalaame ehiyoogaa be7aas. Hegaa gishshau, eti Sambbata gallassan zal77ennaadan taani etau minttada yootaas. 16 Hegaa bollikka qassi Yerusalaamen de7iya Xiiroosa biittaa asati moliyaanne hara issi issi zal77e miishshata ehiidi, Sambbatan Yerusalaamen Yihudaa asaassi baizzoosona. 17 Hegaa gishshau, taani Yihudaa kaalettiyaageetuura hagaadan yaagada ooyettaas; “Hagaa mala iita oosuwaa oottidi, Sambbataa aissi tunisseetii? 18 Xoossai hagaa mala metuwaa nu bollaaninne nu katamaa bollan ehiidoogee, kase intte aawati hegaa mala iitabaa oottiina gidenneeyye? Ha77i intte qassi Sambbataa tunissidi, Israa7eela bollan hara hanqquwaa ehaanau haneeta” yaagaas.

19 Hegaappe guyyiyan, Sambbata gallassaappe kasetidi de7iya gallassan sa7ai lem77iyo wode, Yerusalaame gimbbiyaa penggeti gorddettanaadaaninne Sambbatai aadhdhanaashin dooyettennaadan taani azazaas. Qassi Sambbata gallassan aiba zal77enne ekkidi gelennaadan naagana mala, ta ashkkaratuppe issoota issoota gimbbiyaa penggiyan essaas.
20 Hegaa gishshau, dumma dumma zal77e miishshata ehiya zal77anchchati issuwaappe biidi naa77aa gakkanaashin, Yerusalaame gimbbiyaappe gaxa baggaara aqidosona.
21 SHin taani eta hagaadan yaagada seeraas; "Gimbbiyaappe gaxaara waananau aqeetii? Intte naa77antto hegaadan oottikko, taani wolqqankka inttena teqqana" yaagaas. He gallassappe guyyiyan, naa77antto Sambbata galla mule yibookkona.
22 Leewati bantta huuphiyaa geeshshanaadaaninne Sambbata gallassaikka geeshsha gidana mala, gimbbiyaa penggeta naaganaadan taani azazaas.

"Ta Xoossau, ha ubbabaa gishshau, neeni tana qoppa; qassi ne aggenna siiquwaa gishshau, neeni taayyo qaretta" yaagada taani woossaas.

23 He wode qassikka taani Yihudaa attuma asaappe issooti issooti machchiyo Ashddooda, Amoonanne Moo7aaba biittatuppe ekkidoogaa be7aas.
24 Ubba qassi iitabai eta naatuppe baggai Ashddooda biittaa woikko issi issi hara biittaa qaalan haasayoosonappe attin, bantta biittaa, Yihudaa qaalan haasayanau danddayokkona.
25 Taani etaara ooyettaasinne eta qanggaas; qassi etappe issoota issoota dechchada, eta huuphiyaa binnaanaa shoddaas. Hegaa xalla gidennan eti naa77antto bantta macca naata eta attuma naatussi immennaadaaninne eta macca naatakka banttassinne bantta attuma naatussi ekkennaadan Xoossaa sunttan caaqettaas.
26 Qassikka eta hagaadan yaagaas; "Kawoi Solomoni nagaraa oottidoogee allaga biittaa maccaasatuppe denddidaagaana gidenneeyye? Solomona mala kawoi hara daro biittaa kawotu giddonkka baawa; Xoossaikka a dosido gishshau, Israa7eela asaa ubbaa bollan kawoyiis. Gido shin, harai atto akka allaga biittaa maccaasati hagaa mala nagaraa ootissidosona.
27 Yaatin, nuunikka qassi intte zoriyaa siyidi, allaga maccaasaa ekkidinne hegaa mala iitabaa oottidi, Xoossaa naaqqaneeyye?" yaagaas.
28 Qeese ubbatu halaqaa Eliyaashiba naatuppe issoi Yoyaadaa7a; shin a naatuppe issoi Beeti-Horoona katamaa asa gidiya Sanbbalaaxa na7iyo machchiis. Yaatin, taani a ta de7iyoosaappe yedettaas.
29 "Ta Xoossau, hageeti qeesetettaa wogaa tunissidoogaanne neeni qeesetuuranne Leewatuura wottido qaalaa maachchaa kolidoogaa be7a" yaagada taani woossaas.
30 Eta allaga gidiya yoho ubbaappe geeshshoogaappe guyyiyan, qeesetussinne Leewatussi eta oosuwaa oosuwaa immaas.
31 Qassi yarshshuwaa xuuggiyo mittaikka wodiyan wodiyan yaana malanne asaikka bau aifidabaappe koiro aifiyaa imota oottidi ehaana mala, wogaa wottaas.

"Ta Xoossau, ne lo77otettan tana qoppa" yaagada taani woossaas.

Asttiri Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Asttiri maxaafan odettida taariketi Parsse kawoi balggo balggo de7iyo sohuwan polettidaageeta. He taariketi ba gita xalaaninne ba asaa siiqiyo gita siiquwan, morkketi biittaappe xaissana haniyo ba asaa ashshida, Asttiro giyo Aihudatu minee taarikiyaa minttidi odoosona. Ha maxaafai Aihudati bonchchiyo, Puriima geetettidi erettiya baalaa doomettaanne a birshshettaa loittidi odees.

Kawiyaa Asxxiina Kawuwaa Arxxekssiisa Azazuwaa Ixxaasu

1-2 Hagee Kawoi Arxxekssiisi Hindde biittaappe Toophphiyaa biittaa gakkanaashin de7iya, xeetanne laatamanne laappun biittata haariyo wode hanidabaa. I uttidi haariyo waanna katamai Suusa geetettees.

3 I kawotido heezzantto laittan, baappe garssaara haariyaageetussinne biittaa aissiyaageetussi gita gibiraa giigissiis. He gibiraa sohuwan Meedoonanne Parsse biittaa ola gadaawati, biittaa halaqatinne aissiyaageeti beettidosona. 4 Kawoi issi xeetanne hosppun tammu gallassaa kumettaa ba kawotettaa duretettaanne ba bonchcho anggaa ubbaa eta bessiis.

5 He gallassatuppe guyyiyan, kawoi qassikka hara laappun gallassau gam77iya gibiraa, Suusa kataman, duriyaappe manqquwaa gakkanaashin de7iya asa ubbaassi giigissiis. He gibirai kawo keettaa ataakilttiyaa sohuwan giigiis. 6 He sohuwan de7iya dabaabai, liinuwaappe dadettida boottanne salo milatiya magalashotun puulatti uttiis. Magalashotikka ochcha teera milatiya lo77o liinuwaa baqettan aattin, ibinabarade giyo shuchchaappe oosettida dizggiyaa bollan de7iya bira migidotun kaqetti uttidosona. Qassi worqqaappenne biraappe oosettida arssati, dumma dumma merai de7iyo al77o shuchchatuppenne inqqotuppe oosettida baasuwan maaran yegetti uttidosona. 7 Issoi issuwaappe dumma gidida worqqa burccukkuwan woine eessai asa ubbaassi imettees; kawoikka daro keha gidido gishshau, woine eessaassi zawi baawa. 8 SHin issi issi asi ba koyoogaa keenaa uyees; hegaa kawoi kasetidi, ba ashkkaratussi odi wottiis.

9 He wode Kawiyaa Asxxiinakka maccaasa ubbaassi gibiraa kawuwaa keettan giigissaasu.

10 Gibirai doomettido laappuntta gallassi, Kawoi Arxxekssiisi woiniyaa eessaa alidi ufaittido wode, ba ashkkarata Mahumaana, Biztta, Harbboona, Biigita, Abaagita, Zetaaranne Karkkaasa geetettiya laappun mureessata xeegidi, 11 “Kawiyo Asxxiino kawotaa kallachchaa goxissidi, haa ekki yiite” yaagidi azaziis. Aissi giikko, a keehippe puulanchcha gidiyo gishshau, halaqatinne asai ubbai o be7ana mala, kawoi koyiis. 12 SHin kawuwaa azazuwaa mureessati odin, Kawiyaa Asxxiina kawuwaa sinttau yeennan ixxaasu. Hegee kawuwaa hanqquwaa suulissiis.

13-14 Hegaa gishshau, kawoi gita maatai de7iyo laappun Parssenne Meedoona sunttata xeesidi gelissiis. Eti Karshshaana, SHetaara, Adimaata, Tarsseesa, Mereesa, Marssananne Mamukaana geetettoosona. He asati aadhdhida eranchchanne he biittaa higgiyaanne de7uwaa wogaa minttidi eroosona. Hagaa malabaassi kawoi ubba wodekka eta oichchees. 15 Kawoi eta, “Taani, Kawoi Arxxekssiisi, ta mureessatu bolli kiittin, Kawiyaa Asxxiina ta azazuwaa polennan ixxaasu. Hegaa gishshau, higgee odiyo maaran o waatanau bessii?” yaagidi oichchiis.

16 Oichchin etappe issoi, Mamukaani kawuwaa sinttaaninne halaqatu
sinttan zaaridi, hagaadan yaagiis; “Kawiyaa Asxxiina kawuwaa xalaala
gidennan de7ishin, a halaqata ubbaanne a kawotettaa giddon de7iya asaa
ubbaa naaqqaasu. 17 Aissi giikko, ha kawotettaa giddon de7iya maccaa-
sai ubbai Kawiyaa Asxxiina oottidoogaa siyidi, ba azinaa azinaa karanau
doommana. Etikka, ‘Kawoi Arxxekssiisi baakko yaanaadan xeegissin,
Kawiyaa Asxxiina ixxabeikkeeyye!’ yaagana. 18 Hegaa xalla gidennan,
Parssenne Meedoona halaqatu maccaasati hagaa siyido wode, hachchi awai
wullanaashinkka bantta azinata hegaadan giidi karana. Hegan maccaasat-
uppenne azinatuppe gidduwan ooshshai darana.
19 “Hegaa gishshau kawuwau, neeni dosikko, Kawiyaa Asxxiina
naa77antto ne sintti aadhdhennaadan teqqiya awaajuwaa kessa; he
awaajoikka naa77antto laamettenna mala, Parssenne Meedoona higgiyaa
giddon xaafetto. Hegaappe guyyiyan, a kawiyo gidiyo bonchchuwaa ippe
kehiya harannissi imma. 20 Aissi giikko, ha neeni aattido awaajoi ha gita
kawotettan ubban odettiyo wode, issi issi maccaasiyaa dure gidin, manqqo
gidin, shaakkennan ba azinaa bonchchana” yaagiis.
21 Yaagin kawoinne a halaqati ha zoriyan ufaittidosona. Hegaa gishshau,
Mamukaani giidoogaadan kawoi oottiis. 22 I ba kawotettaa giddon de7iya
dumma dumma biittatussi eta pitaliyaaninne eta qaalan xaafidi, dabddaab-
biyaa kiittiis; he awaajoi, issi issi azinai ba keettaa keettaa aissiya halaqa
gidiyoogaa odees.

2

Asttira Kawiyo Gidaasu

1 Hegaappe simmin, Kawuwaa Arxxekssiisa hanqqoi dochchiis; dochchin
Kawiyaa Asxxiina oottidobaanne ikka i bollan kessido awaajuwaabaa qop-
piis. 2 He wode kawo keettan oottiya ashkkarati a hagaadan yaagidosona;
“Lo77o puulaara de7iya geela7o macca naata koyidi, kawuwaassi ehaana
mala, 3 ne kawotettaa giddon de7iya biittatu ubban halaqata suntta. Etikka
lo77o puulaara de7iya geela7o macca naata dooridi, Suusa katamaa ehiidi,
maccaasau giigida keettan wottona. Hegan he maccaasaa keettau halaafe
gidiya kawo mureessaa Hegaaya kushiyan eti de7ishin, eta puulaa loit-
tiyaabai ubbai etau imetto. 4 Hegaappe guyyiyan, kawuwaa ubbaappe aad-
hdhada ufaissiya geela7iyaa Asxxiini sohuwan kawiyo gidu” yaagidosona.
Yaagin ha zoree kawuwaa ufaissido gishshau, kawoi hegaadan oottiis.
5 Hegan Suusa kataman issi Marddikiyoosa giyo Aihuda biittaa asi
de7ees. Ikka Yaa7iira na7aa; Yaa7iiri SHim77a na7aa; SHim77i Biniyaama
zare gidiya Qiisa na7aa. 6 Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori Yihudaa
Kawuwaa Yo7aakiinanne hara Aihuda asaa olan omooddidi efiido wode,
Marddikiyoosi etaara issippe biidaagaa. 7 Gido shin, i he biittan de7iiddi, ba
aawaa ishaa na7iyo, Ibraisxxe qaalan Hadaaso geetettiya Asttiro banaara
wottidi dichchees. Asttira merankka qottankka keehi puulanchcha. I
aawainne aayyiyaa haiqqoogaappe guyyiyan, Marddikiyoosi o efiidi, ba
macca na7iyo oottidi dichchiis.
8 Kawoi kessido awaajuwaanne azazuwaa maaran, Suusa katamaa ehi-
ido doorettida daro geela7otuppe issinna Asttiro. Akka yaada, mac-
caasau giigida keettaa halaafe gidiya Hegaaya giyoogaa aawatettan uttaasu.
9 Hegaayi Asttiro be7ido wode, in keehippe ufaittiis; o dumma xeelliis. Yaa-
tidi sohuwaarakka maanau dumma qumaanne bollaa gorppettiyo tishshaa

iyyo immiis. Qassi iyyo oottanau kawo keettaappe doorettida laappun danggiriixeta sunttidi, maccaasau giigida keettan, kifile ubbaappe aadhdhidi lo77iya kifiliyan onne i danggiriixeta efiidi wottiis.

10 Marddikiyoosi iyyo kasetidi odidoogaadan, Asttira Aihuda asa gidiyoogaa oossinne odabeikku. 11 Qassikka Marddikiyoosi Asttiri payyatettaanne iyyo haniyaabaa eranau, maccaasaa keettaa sinttaara hachchi hachchi yaanne haanne hemettees.

12 Geela7oti kawuwaakko gelanaappe kasetidi, issi laittaa kumettaa bantta puulaa loittiiddi gam77oosona; hegeekka, koiro usuppun aginaa karbbiyaa zaitiyan gorppettiiddi gam77idi, naa77antto usuppun aginaa qassi, lo77o sawiya shittuwan gorppettoosona. 13 Hegaappe guyyiyan, issi geela7iyaa kawuwaakko geliyo wodee gakkiyo wode, ba koyido maayuwaa maaya puulattada, maccaasaa keettaappe kiyada, kawoi de7iyoosaa gelausu. 14 Qammi gelada, kawuwaara aqidoogaappe hini baggan, wonttin maallado kiyausu. Kiyin kawo baakkoti de7iyo hara keettaa o efoosona. Efin he keettaassi halaafe gidiya kawo mureessai SHa7ishagaazi o naagees. Kawoi dosidinne i sunttaa xeegidi, “Onakko ehiite” gaana xayikko, a naa77antto kawuwaakko gelanau danddayukku.

15 Hegaa gidishin, kawuwaakko geliyo kayai Asttiro gakkiis. Asttira Marddikiyoosa aawaa ishaa Abihaila na7iyo; Marddikiyoosi ba na7iyo kessidi dichchidooro. A maccaasau giigida keettau halaafe gidiya kawo mureessai Hegaayi zoridoogaadan maayuwaa maayaasu. O be7ida ubbai i puulaa nashshiis. 16 Arxxekssiisi kawotido laappuntta laittan, Tebeeta giyo tammantta aginan Asttira kawoi de7iyoosaa gelaasu.

17 Gelido wode, kawoi hara maccaasa ubbaappe aattidi, o dosiisinne hara geela7otu ubbaappe in ufaittiis. Hegaa gishshau, kawotaa kallachchaa i huuphiyan goxxidi, o Asxxiini sohuwan kawiyo kessiis. 18 Hegaappe guyyiyan, kawoi Asttiri bonchchuwaassi gita gibiraa giigissiis. Giigissidi halaqatanne biittaa aissiyaageeta xeesiis. Qassi ba kawotettaa giddon ufaissa baalai bonchchettana mala awaajjidi, imotaakka ba kehatettaa keenaa huuphiyan huuphiyan immiis.

Marddikiyoosi Kawuwaa SHemppuwaa Ashshiis

19 Hegee hegaadan de7ishin, Marddikiyoosi kawuwaa keettan halaqa gididi sunttettiis. 20 Asttira Aihuda asa gidiyoogaa ha77i gakkanaashinkka oossinne odabeikku. O Marddikiyoosi, “Odoppa” giido gishshau, kase na7atettan azazettiyoogaadan, ha77ikka ayyo azazettaasu.

21 Marddikiyoosi kawo keettan oottiiddi de7iyo wode, kawoi de7iyo kifileta geliyo penggiyaa naagiya kawo mureessatuppe naa77ati, Bigitaaninne Tereshi Kawuwaa Arxxekssiisa morkkidi, woranau maqettidosona. 22 Eta maqquwaa Marddikiyoosi siyidi, Kawee Asttirissi yootin, akka Marddikiyoosa sunttan kawuwaassi yootaasu. 23 Yootin kawoi yohuwaa loittidi, qoridi xeelliyo wode, yohoi tuma gididi beettin, he naa77u asata kocan kaqqidi woriis. Ha hanotettaikka Kawuwaa Arxxekssiisa Taarikiyaa Xaafiyo Maxaafan xaafettiis.

3

Hamaani Aihudata Xaissanau Maqettiis

1 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Arxxekssiisi Hamaana giyo issi banaara oottiyaagaayyo sunttatettaa xoqqissidi, ba halaqatuyyo halaqa oottidi sunttiis. Hamaana aawai Hammadaati Aihudatu morkkiyaa, Agaaga zare.

2 Kawoi azazi wottido gishshau, kawo keettaa penggen oottiya halaqati
ubbati Hamaani kanttiyo wode, gulbbatidi a bonchchoosona. Gido shin,
Marddikiyoosi Hamaanassi gulbbatennaaninne bonchchennan ixxiis. 3 He
wodiyan kawo keettaa penggen oottiya halaqati Marddikiyoosa, “Kawuwaa
azazuwaa polennan aissi ixxai?” yaagidi, 4 hachchi hachchi odoosona;
shin i eti odiyoogaa siyanau koyibeenna. Ubba qassi, “Taani Aihuda
asa gidiyo gishshau, Hamaanassi gulbbatanaunne a bonchchanau dand-
dayikke” yaagiis.

Hegaappe guyyiyan eti, “Ha Marddikiyoosi odiyo gaasuwaa siyidi,
Hamaani waananddeeshsha!” giiddi, ayyo yootidosona. 5 Marddikiyoosi
baayyo gulbbatennaagaanne bana bonchchennaagaa Hamaani erido wode,
hanqquwaa tamaadan eexxi kiyiis. 6 Hegaa bollikka qassi, Marddikiyoosi
Aihuda asa gidiyoogaa eriis; eridi a xalaalaa qaxxayiyoogee laafabaa giidi
qoppido gishshau, Arxxekssiisa kawotettaa giddon de7iya Aihuda zariyaa
ubbaa woranau halchchiis.

7 Arxxekssiisi kawotido tammanne naa77antto laittan, Niisaana giyo
koiro aginan, Aihudata woriyo aginaanne gallassaa eranau, Puriima giyo
saamaa a sinttan yegganaadan, Hamaani azaziis. He saamai wodhdhido
maaran, Adaare giyo tammanne naa77antta aginan, tammanne heezzantto
gallassai Aihudati wuriyo gallassa gidiyoogee qashettiis.

8 Hegaappe guyyiyan, Hamaani Kawuwaa Arxxekssiisassi hagaadan
yaagidi yootiis; “Ne kawotettaa giddon mulesan laalettidi de7iya issi zare
asati de7oosona; eta de7uwaa maarai hara asaagaappe dumma; hegaa xalla
gidennan, eti kawuwaa higgiyaassikka haarettokkona. Hegaa gishshau,
neeni eta de7ona gaada co77u giikko, hegee lo77o gidenna. 9 Hegaa gishshau
kawuwau, ha qofai nena ufaissikko, ha asata wori xaissana mala, awaa-
juwaa kessa. Hegaa ne oottikko, taani heezzu xeetanne oitamu sha7u kilo
giraame deexxiya biraa kawo buquraa minjjiyo keettau gelissanaadan, ne
kawotettaa aissiyaageetussi immana” yaagiis.

10 Yaagin kawoi ba maataa erissanau awaajuwaa bolli wottiyo migido
maatafaa ba biradhdhiyaappe kessidi, Aihudatu morkkiyaa, Agaaga
zariyaa, Hammadaata na7aa Hamaanassi immiis. 11 Kawoi Hamaana,
“Neeni immana giido birai ne achchan de7o; shin ha asatu bolli ne
dosidobaa ootta” yaagiis.

12 Hegaa gishshau, koiro aginan, tammanne heezzantto gallassan,
Hamaani kawuwaa xaafeta ubbata xeegiis. Xeegidi, he awaajoi biitta
ubban de7iya asaassi dumma dumma qaalaaninne dumma dumma
pitaliyan xaafettidi, kawoppe garssaara biittaa haariyaageetukko, auraajjaa
haariyaageetukkonne dere halaqatu ubbaakko kiitettanaadan azaziis.
Awaajoikka Kawuwaa Arxxekssiisa sunttan xaafettidi, migido maatafai a
bolli wodhdhoogaappe hini baggan, 13 eesotiya wottanchchati a kawotettaa
biittaa ubbaa gattanaadan kiitettidosona. He awaajoi, “Adaare giyo
tammanne naa77antto aginan tammanne heezzantto gallassan, Aihuda
ubbaa, yelagaa cimaa, maccaa attumaa, naatakka ashshennan mexi
issi gallassi wurssi worite; eta aquwaakka bonqqite” yaagees. 14 Hegaa
gishshau, he keerido gallassai gakkiyo wode, asi ubbi giigettanaadan, he
awaajoi biittau ubbau kiitettiisinne asau ubbau awaajjettiis.

15 Kawuwaa azazuwan eesotiya wottanchchati biitta ubbaakka kiitaa
gattidosona. Qassi Suusa katamankka odettiis. Yaatin, Suusa katamaa
asai ubbai shabbirettiis. SHin kawuwaaranne Hamaanaara issippe uttidi,
woiniyaa eessaa uyoosona.

4

Marddikiyoosi Asttiro Maaduwaa Woossiis

1 Marddikiyoosi ha hanidabaa ubbaa siyido wode, azzanidi ba maayuwaa pooshshiis; pooshshidi waaruwaa maayiis; ba huuphiyankka bidinttaa qoliis. Ba cenggurssaakka xoqqu oottidi, misho yeehuwaa yeekkiiddi, katamaa giddon yuuyiis. 2 Yuuyiiddi, kawo keettaa geliyo penggiyaa gakkanaashin biis; shin gelanau danddayibeenna. Aissi giikko, waaruwaa maayidi, kawo keettaa gelanau oossinne danddayettenna. 3 Kawuwaa awaajoi siyettido biitta ubban Aihudatu giddon gita kayyoi, xoomai, yeehoinne zilaassai doomettiis. Etappe darotikka qassi waaruwaa maayidi, kayyottanau bidinttan uttidosona.

4 Kawee Asttiri danggiriixetinne o naagiya mureessati yiidi, Marddikiyoosabaa iyyo odido wode, a keehippe azzanaasu. Azzanada Marddikiyoosi waaruwaa kessirggidi maayana mala, ayyo hara maayuwaa kiittaasu; shin i ekkennan ixxiis. 5 Hegaappe guyyiyan Asttira, kawoi iyyo oottanaadan wottido Hataaka giyo mureessaa xeegada, Marddikiyoosa metoi aibakkonne qassi i aibissi kayyottiyaakkonne erana mala, akko kiittaasu. 6 Kiittin, Hataaki kawuwaa keettaa geliyo penggiyaa mata dabaaban de7iya Marddikiyoosakko biis. 7 Bin Marddikiyoosi, ba bolli gakkidabaa ubbaa qonccissidi, ayyo yootiis. Qassikka Aihudata worissi wurssanau Hamaani kawuwaa buquraa minjjiyo keettau immanau geppido miishshaa likkiyaara ubbai attennan geeshshidi yootiis. 8 Hegaa xalla gidennan, Aihudata wurssanau Suusa kataman kiyida awaajoi xaafettido woraqataakka Hataakassi immidi, hegaa Asttirissi immanaadaaninne haniyaabaa ubbaa iyyo yootanaadan odiis. Qassi Asttira kawuwaakko gelada, ba asai wurennaadan gaannatana mala, Hataakassi yootiis.

9 Hataaki yiidi, Marddikiyoosi kiittidobaa ubbaa Asttirissi yootiis. 10 Yootin Asttira Hataaka zaarada, Marddikiyoosakko hagaadan yaagada kiittaasu; 11 “Higgee, ‘Macca gidin, attuma gidin, ooninne xeegettennan de7iiddi, kawuwaara gaittanau kawo keettaassi giddo dabaabaa gelikko, haiqqo. SHin i xeegettennan kawuwaakko geliyo wode, kawoi worqqaappe oosettida ba kawotaa xam77aa xeeraa akko zaaridi bessikko, he uraa xalaalai atto’ yaagees. Ha higgiyaa kawuwaara zorettiyaageetuppe biidi, coo asaa gakkanaashin de7iya asi ubbi erees. SHin taani hasttamu gallassa gidoosappe kawuwaakko gelanau xeegetta erikke” yaagaasu.

12 Marddikiyoosi Asttira kiittido kiitaa siyidoogaappe guyyiyan, 13 iyyo zaaruwaa kiittiiddi, hagaadan yaagiis; “Neeni, ‘Taani kawo keettan de7iyo gishshau, hara Aihudatuppe attin, tana bochchiyaabi baawa’ gaada qoppoppa! 14 Neeni hagaa mala wodiyan co77u giikko, Aihudatussi maadoi harasaappe yaana. Etikka tumuppe attana; shin neeninne ne aawaa keettaa asai haiqqana. Neeni kawiyo gidada yiidoogee hagaa mala wodiyaassakkonne ooni erii?” yaagiis.

15 Asttira Marddikiyoosassi hagaadan yaagada zaarada kiittaasu; 16 “Ba; baada Suusa kataman de7iya Aihudata ubbaa issippe shiishsha. SHiiqidi xoomiiddi, taassi woossite. Heezzu gallassainne heezzu qammai wuranaashin, quma mooppite; haattaa uyoppite. Taanikka ta danggiriixetuura hegaadan xoomana. Hegaappe guyyiyan, i ubba higgiyan teqettidaagaa gidikkokka, kawoi de7iyo sohuwaa taani gelana. Taani haiqqikkonne haiqqana” yaagaasu.

17 Marddikiyoosi biidi, Asttira a azazidoogaadan mulebaa oottiis.

5

Asttira Gibiraa Giigissaasu

1 Xoomaa doommoosappe heezzantto gallassi Asttira kawotaa maayuwaa maayada, kawo keettan giddo dabaabaa gelada eqqaasu. He dabaabai kawoi uttiyo wuigiyaa baazzan de7ees. Kawoikka kawo keettaa geliyo penggiyaa baazzan de7iya, ba kawotaa araatan uttiis. 2 Kawiyaa Asttira gelada, giddo dabaaban eqqidaaro kawoi be7iis; be7idi in ufaittido gishshau, ba worqqa xam77aa ikko micciis. Akka shiiqada xam77aa xeeraa bochchaasu. 3 Kawoi o hagaadan yaagiis; “Kawee Asttiree, neeni taakko aibissi yaadii? Qassi neeni tana oichchiyoobai aibee? Harai atto ta kawotettaappe baggaa gidikkokka, taani neeyyo immana” yaagiis.

4 Asttira zaarada hagaadan yaagaasu; “Kawuwau, nena ufaissiyaabaa gidikko, taani neeyyo giigissido gibiraa maanau neeninne Hamaani naa77ai hachchi omarssi yiyaakko dosais” yaagaasu.

5 Hegaappe guyyiyan kawoi, “Nuuni Asttira giigissido gibiraassi baanau, Hamaana eesuwan ehiite!” yaagiis.

Yaagin naa77aikka he sohuwaa biidosona. 6 Eti issippe woiniyaa eessaa uyiiddi de7ishin, kawoi naa77anttuwaa Asttiro, “Neeni tana woossiyoobai aibee? Taani neeyyo immana. Qassi neeni tana oichchiyoobai aibee? Harai atto ta kawotettaappe baggaa gidikkokka, taani ne oishaa polana” yaagiis.

7 Asttira zaarada hagaadan yaagaasu; 8 “Kawuwau, neeni tanan ufaittidabaa gidikko, qassi taani woossiyoobaa immanaunne ta oishaa polanau neeni dosiyaabaa gidikko, wontto ta giigissiyo hara gibiraassi neeninne Hamaani yaanaadan oichchais. Taani ai koyiyaakko, he wode neessi qonccissana” yaagaasu.

Hamaana Maqquwaa

9 Hamaani gibiraa sohuwaappe kiyidi biyo wode, keehippe ufaittido gishshau, ba wozanan poocu giiddi biis. SHin i kawo keettaa geliyo penggiyaa mataara aadhdhidi biyo wode, hegan uttida Marddikiyoosa be7iis; ayyo denddibeennaagaanne yayyidi kokkoribeennaagaa akeekidi, Hamaani hanqquwaa eexxi kiyiis. 10 Gidikkonne, ba hanqquwaa danddayidi biidi, ba soo gakkiis.

Hegaappe guyyiyan, ba laggetanne ba keettaayyiyo Zereesho issippe xeegissidi, 11 Hamaani ba duretettaa likkiyaa, ba attuma naatu qoodaa, kawoi bana bonchchido bonchchuwaanne hara halaqatuppenne kawo oosanchchatuppe aadhdhiya sunttatettaa ayyo immidi, waatidi a bonchchidaakko, etayyo gairiis. 12 Gujjidikka Hamaani hagaadan yaagiis; “Harai atto Kawiyaa Asttirakka ba giigissido gibiraassi kawuwaara baanau taappe attin, haraa oonanne xeegabeikku. Qassi wonttokka kawuwaara baanaadan tana xeesa wottaasu. 13 SHin he Aihudai Marddikiyoosi kawo keettaa geliyo penggen uttidaagaa be7iyo wode, ha ubbabaikka tana kalissenna” yaagiis.

14 He wode a keettaayyiyaa Zereeshanne a laggeti ubbai hagaadan yaagidosona; “Neeni ishatamu wara adussa kocaa esissa; yaatada wontto guuraara Marddikiyoosi he kocan kaqettana mala, kawuwaa oichcha. Hegaappe guyyiyan, ufaittaidda gibiraa maanau ba” yaagidosona. Hamaana ha qofai ufaissido gishshau, eti giidoogaadan kocaa giigisissiis.

6

Kawoi Marddikiyoosa Bonchchiis

1 He gallassi qammi kawuwaa xiskkoi efeennan ixxiis. Hegaa gishshau, kawoi Kawo Taarikiyaa Xaafiyo Maxaafaa ehiidi, hegan xaafettida, kase

hanida taariketa ayyo nabbabana mala azaziis. 2 Nabbabettida taariketuppe issoi Marddikiyoosi oottidobaa; hegeenne, kawoi de7iyo kifiliyaa naagiya, Bigitaananne Teresha giyo naa77u mureessati kawuwaa woranau maqettido maqquwaa Marddikiyoosi qonccissidoogaa. 3 Kawoi, “Yaatin, i hagaa qonccissidoogaassi ayyo imettida sunttatettai woi woitoi aibee?” yaagiis.

Kawuwaa ashkkarati zaaridi, “Ayyo aibinne oosettibeenna” yaagidosona.

4 Kawoikka zaaridi, “Kawo keettaa kare dabaaban oonee de7iyai?” yaagiis. He wode ba giigissido kocan Marddikiyoosa kaqqanau, kawuwaa oichchana giidi, Hamaani kawo keettaa kare dabaabaa geliiddi de7ees.

5 Kawuwaa ashkkarati, “Hamaani hagan de7ees” yaagidosona.

Kawoi zaaridi, “Haa gela giite” yaagiis.

6 Hamaani geloogaappe guyyiyan kawoi, “Kawoi bonchchanau dosiyo asayyo ai oottanau koshshii?” yaagidi oichchiis.

Hamaani, “Kawoi taappe haraa oona bonchchanau dosii?” yaagidi ba wozanan qoppiis. 7-8 Hegaa gishshau, Hamaani kawuwaassi yaagidi zaariis; “Kawoi bonchchanau dosiyo asaayyo kawoi maayido ba kawotaa maayuwaa ehiisso. Qassi ba toggiyo paraa huuphiyankka kallachchaa goxisso. 9 Hegaappe guyyiyan, banaara oottiya halaqatuppe issi keehi bonchchettidaagaa xeegissidi, kawotaa maayuwaa a maizzanaadaaninne kawuwaa paran a utissidi, katamaa dabaabaa kessanaadan azazo. Yaatobare he keehi bonchchettida halaqai a sinttan hemettiiddi, ‘Kawoi bonchchanau dosiyo urau hagaadan oottees’ yaagidi awaajjo” yaagiis.

10 Yaagin kawoi zaaridi, Hamaana hagaadan yaagidi azaziis; “Hodde eesuwan dendda! Denddada kawotaa maayuwaanne ta paraa ekkada, ne giidoogaadan Aihudaa Marddikiyoosassi ootta. I kawo keettaa geliyo penggen de7ees. Ne giidobaappe issibaanne ashshoppa” yaagiis.

11 Hegaa gishshau, Hamaani Marddikiyoosa kawotaa maayuwaa maizzidi, kawuwaa paraa bollan utissiis. Qassi katamaa dabaaban appe sinttaara hemettiiddi, “Kawoi bonchchanau dosiyo urau hagaadan oottees” yaagidi awaajjiis.

12 Hegaappe guyyiyan, Marddikiyoosi kawo keettaa pengge guyye simmidi biis. ŠHin Hamaani daro azzanido gishshau, ba som77uwaa gullettidi, eesotidi ba soo biis. 13 Biidi bana gakkidabaa ubbaa ba keettaayee Zereeshissinne ba laggetussi yootiis. Yootin eti a, “A sinttan neeni kauyyanau doommido ha bitanee, Marddikiyoosi, Aihuda asa gidikko, ne aara eqettada, a xoonanau mulekka danddayakka; tumuppe i nena xoonana” yaagidosona.

Hamaani Kaqettiis

14 Eti biron hegaa haasayiiddi de7ishin, kawuwaa mureessati gakkidi, Hamaana Asttira giigissido gibiraassi eesoyiiddi efiidosona.

7

1 Efin kawoinne Hamaani Kawee Asttiri gibiraa maanau biidosona. 2 He naa77antto gallassa gibiraassi biidi, eti woiniyaa eessaa uyiiddi de7ishin, kawoi qassikka, “Kawee Asttiree, neeni woossiyoobai aibee? Taani neeyyo immana. Qassi neeni tana oichchiyoobai aibee? Harai atto ta kawotettaappe baggaa gidikkokka, taani ne oishaa polana” yaagidi oichchiis.

3 Kawiyaa Asttira zaarada yaagaasu; “Kawuwau, neeni tanan ufaittidabaa gidikko, qassi ta oishaakka polanau neeni dosidabaa gidikko, ta woosainne ta oishai taaninne ta asai haiqqennan attanaassa. 4 Aissi giikko, taaninne ta asai issoinne attennan wuri haiqqanau baizettida. Nuuni baizettidoogee macca aillenne attuma aille gididi de7anaassa gidiyaakko, taani co77u

gaana; aissi giikko, hegaa mala metoi kawuwaa waissanau bessiyaabaa gidenna" yaagaasu.

5 Kawoi Arxxekssiisi zaaridi, "Hegaa oottanau xalidaagee oonee? I he bitanee awan de7ii?" yaagidi Kawiyo Asttiro oichchiis.

6 Oichchin Asttira, "Nu morkkee, nuna yedettiyaagee hagaa ha iitaa Hamaana" yaagaasu.

He wode Hamaani kawuwaa sinttaaninne kawee sinttan daro dagammiis. 7 Kawoi keehippe hanqqettidi, ba uttosaappe denddi eqqidi, kawo keettaa ataakilttiyaa sohuwaa biis. SHin Hamaani kawoi a bolli iitabaa ehaanau qachchirggidoogaa erido gishshau, Kawiyaa Asttira a haiquwaappe ashshana mala woossanau guyye attiis.

8 Kawoi kawo keettaa ataakilttiyaa sohuwaappe simmidi, wontta eti woine eessa uyiyo sohuwaa geliyo wode, Hamaani Kawee Asttirippe maarotaa woossana giidi, a uttido arssaa bollan gufannidaagaa be7iis. Be7idi hanqquwaa eexxi kiyidi, ba qaalaakka xoqqu oottidi, "Laa ha bitanee hagan kawo keettan, ubba qassi ta sinttan, kaweera zin77anau koyiiyye?" yaagiis.

Kawoi biron hegaa haasayishin, kawo mureessati yiidi, Hamaana som77uwaa gulleyidosona. 9 Qassi etappe issoi, Harbboona giyo mureessai, "Kawuwau, Hamaani nena haiquwaappe ashshida Marddikiyoosa kaqqana giidi essido ishatamu wara kocai a son de7ees" yaagiis.

Kawoi zaaridi, "Hamaana efiidi, he kocan kaqqite!" yaagidi azaziis.

10 Hegaa gishshau, Marddikiyoosa kaqqana giidi giigissido kocan Hamaani kaqettiis. Hegaappe guyyiyan, kawuwaa hanqqoi dochchiis.

8

Aihudati Bantta Morkketa Zaarettidi Olanaadan Odettiis

1 Aihudatu morkkee Hamaani kaqettido gallassi Kawoi Arxxekssiisi Hamaana aquwaa ubbaa Kawee Asttirissi aattidi immiis. Qassi Marddikiyoosi iyyo mata dabbo gidiyoogaa Asttira kawuwaassi yootaasu. Hegaa gishshau, he gallassappe doommidi, Marddikiyoosi kawuwaakko gelanau danddayiis. 2 Kawoikka Hamaanappe guyye ekkido ba migido maatafaa kessidi, Marddikiyoosassi immiis. Immin Asttira Marddikiyoosa Hamaana aquwaa bollan aawayada sunttaasu.

3 Hegaappe guyyiyan, Asttira yeekkaidda, kawuwaa tohuwaa bollan zaarettada kunddada, Agaaga zare gidiya Hamaani Aihudatu bollan tukkido iita maqqoi oosuwan pe7ennaadan kawuwaa woossaasu. 4 Yaatin, kawoi ba worqqa xam77aa iyyo miccin, a dendda eqqada, hagaadan yaagaasu; 5 "Kawuwau, neeni tanan ufaittidabaa gidikko, qassi ta oishaakka polanau neeni dosidabaa gidikko, ne kawotettaa giddon de7iya Aihuda ubbaa wurssidi worana mala, Agaaga zare gidiya Hammadaata na7ai Hamaani kessido awaajuwaa shaariya hara awaajuwaa neeni kessanaadan woossais. 6 Ha ubba bashshai ta asaa bollan gakkiyo wode, taani waana xeellanau danddayiyaanaa? Qassi ta dabbotakka muliyaa xaissiyo wode, taani waana xeellanau danddayiyaanaa?" yaagaasu.

7 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Arxxekssiisi, Kawiyo Asttironne Aihudaa Marddikiyoosa hagaadan yaagiis; "Hamaani Aihudata woranau awaajuwaa kessido gishshau, taani mittaa kocan a kaqissidoogaanne a aquwaakka ubbaa Kawee Asttirissi immidoogaa intte ereeta. 8 Gidikkonne, kawo keettaa maatafai wodhdhin, kawuwaa sunttan kiyida awaajoi laamettanau danddayenna. Hegaa gishshau, intte intte baggaara Aihudata maaddanau koyidobaa xaafite. Hegaa ta sunttan xaafidi, kawo maatafaa a bollan wottite" yaagiis.

9 Siiwaana giyo heezzantto aginan, laatamanne heezzantto gallassan, Marddikiyoosi kawuwaa xaafeta ubbaa xeegiis; xeegidi Hinddeppe Toophphiyaa gakkanaashin de7iya, xeetanne laatamanne laappun biittata kawoppe garssaara haariyaageetussi, auraajjaa haariyaageetussinne biittaa halaqatussi yeddiyo awaajuwaa xaafissiis. Awaajoi dumma dumma qaalaaninne dumma dumma pitaliyan xaafettiis; qassi Aihudatussikka eta qaalaaninne eta pitaliyan xaafettiis. 10 Marddikiyoosi he awaajuwaa ubbaa Kawuwaa Arxxekssiisa sunttan xaafissidi, kawo maatafaa wottiis. Wottidi kawo keettaa gaaxaatan yelettida, eesotiya parata toggiya asatu bolli biittau ubbau kiittiis.

11 Kawoi kessido awaajoi katamatu ubban de7iya Aihudati issippe shiiqanaunne bantta bolli yiyaabaa olettidi teqqanau danddayana mala, maataa etau immees. Qassi ola miishshaa oiqqidi, ai biittappe gidikkokka, eta olanau yiyaageeta, eta naatuuranne eta maccaasaara ubbaa issuwaanne ashshennan wurssi woranaunne eta aquwaakka bonqqidi ekkanau maataa immees. 12 Aihudati Kawuwaa Arxxekssiisa kawotettan hegaa oottanau keerettida gallassai, Adaare giyo tammanne naa77antto aginaa, tammanne heezzantto gallassaa. 13 Kawuwaa awaajuwaa biittatu ubban de7iya asai eranaadan, higge gididi awaajjettiis; hegeekka Aihudati bantta morkketu bollan haluwaa kiyanau banttana giigissanau danddayissees. 14 Kiitettiyaageeti kawo keettaa parata toggidi, kawuwaa azazuwaa gattanau eesotidi biidosona. Qassi Suusa katamankka ha awaajoi asa ubbau odettiis.

15 Marddikiyoosi salo milatiyaanne bootta kawotaa maayuwaa maayidi, ochcha teera milatiya kaabbaa, liinuwaappe dadettidaagaa bollaara gujjiis; qassi gita worqqa kallachchaakka goxxidi, kawuwaa sinttappe kiyiis. Kiyin Suusa katamai ililiisinne ufaissau poocu giis. 16 Hegee Aihudatussi qassi gita ufaissanne ililssa, woppanne gibira wode gidiis. 17 Hegaa gishshau, kawuwaa awaajoi nabbabettido biittaaninne katamaa ubban de7iya Aihudati ubbai gita baalaa awaajjidi, ufaittiiddinne gibiraa miiddi pe7idosona. Hegaa gaasuwan Aihudatussi yayyidi, hegan de7iya hara zare asaappe daroti Aihuda gididosona.

9

Aihudati Bantta Morkketa Woridosona

1 Adaare giyo tammanne naa77antto aginan tammanne heezzantto gallassai gakkiis. He gallassai, kawoi koiro kessido awaajuwaa maaran Aihudatu morkketi eta xoonana giido gallassaa. SHin yohoi aadhdhi wodhdhin, Aihudati bantta morkketa xoonidosona. 2 Kawuwaa Arxxekssiisa kawotettaa giddon de7iya Aihudati ubbai banttana qohanau koyiya ubbaa xaissanau bantta kataman kataman issippe shiiqidosona. Etaara ai asinne eqettanau danddayibeenna; aissi giikko, hara zare gidiya asai ubbai etau yayyiis. 3 Ubba qassi Marddikiyoosassi yayyido gishshau, kawoppe garssaara biittaa haariyaageeti, auraajjaa haariyaageetinne biittaa halaqati ubbai Aihudata haa maaddidosona. 4 Aissi giikko, Marddikiyoosi kawo keettan gita maatai imettidonne wolqqaa gujji gujji biya asa gididoogee, he kawotettaa giddon de7iya biitta ubban erettiis.

5 He keerido gallassi Aihudati bantta morkketa ubbaa bisuwan goora7idi wurssidosona; banttana ixxiya ubbaa bollankka bantta koyaa oottidosona. 6 Waanna katama gidiya Suusa xallan ichchashu xeetu asaa woridosona. 7-10 Eti qassi Parshshanddaata, Dalifoona, Asppaata, Poraata, Adaaliyaa,

Ariidaata, Parmmashtta, Ariisaaya, Ariidaayanne Waizaata geetettiya, Aihudatu morkkiya Hamaana naata tammaakka woridosona. SHin eti eta aquwaa bonqqibookkona.

11 Aihudati Suusa kataman worido asaa qoodai aappunakko he gallassikka kawuwaayyo odettiis. 12 Yaatin, kawoi Kawiyo Asttiro hagaadan yaagiis; “Aihudati waanna katama gidiya Suusa xallan ichchashu xeetu asaanne Hamaana naata tammaa woridosona. Hegee hegaa gidikko, kawuwaa biittatun haratun eti woridoogeeti aappuna gidanddonaashsha! Qassi ha77i neeni woossiyoobai aibee? Taani neeyyo immana. Neeni tana oichchiyoobai harabai aibee? Taani neeyyo polana” yaagiis.

13 Asttira zaarada, “Kawuwaa ha qofai ufaissikko, Suusa kataman de7iya Aihudati hachchi oottidoogaadan wonttokka oottona. Qassi Hamaana naatu tammatu ahaakka kocaa bollan kaqqanaadan azaza” yaagaasu.

14 Yaagin kawoi hegaa oottanaadan azaziis; awaajoikka Suusa kataman naa77anttuwaa awaajjettin, Hamaana naatu tammatu ahai kocaa bollan kaqettiis. 15 Adaare giyo aginan tammanne oiddantto gallassan, Suusa kataman de7iya Aihudati qassikka issippe shiiqidi, hara heezzu xeetu asaa woridosona; shin ha77ikka eti eta aquwaa bonqqibookkona.

16 He wode Suusa katamaappe gaxaara de7iya kawuwaa biittatun haratun de7iya Aihudatikka issippe shiiqidi, bantta morkketa ubbaa olidi teqqidosona. Eti muleera laappun tammanne ichchashu sha7u asaa woridoogaappe guyyiyan, bantta morkketuppe shemppidosona. SHin eta aquwaa bonqqibookkona. 17 Hagee ubbai hanidoogee Adaare giyo aginan tammanne heezzantto gallassaana; tammanne oiddantto gallassan eti shemppidi, gibiraa miiddi, uyiiddinne ufaittiiddi pe7iyo gallassa oottidosona.

18 SHin Suusa kataman de7iya Aihudati tammanne heezzanttonne tammanne oiddantto gallassatun woriiddi pe7idi, tammanne ichchashantto gallassan shemppidosona. He gallassaa etikka gibiraa miiddi, uyiiddinne ufaittiiddi pe7iyo gallassaa oottidosona.

19 Hegaa gishshau, qeeri qeeri katamatun de7iya Aihudati hachchi gakkanaashinkka Adaare giyo aginan tammanne oiddantto gallassaa baala gallassa oottidi bonchchoosona. He gallassan moosonanne uyoosona; qassi issoi issuwaassi qumaa imotaa immoosona.

Puriima Baalaa

20 Marddikiyoosi ha hanida ubba taarikiyaa xaafiis; xaafidi dabddaabbiyaa Kawuwaa Arxxekssiisa biittatun ubban, haahuwan matan, de7iya Aihuda ubbaassi kiittiis. 21 He dabddaabbiyan Marddikiyoosi Adaare aginan tammanne oiddanttonne tammanne ichchashantto gallassata, Aihudati laittan laittan baala oottidi bonchchana mala, etayyo yootiis. 22 Aissi giikko, he gallassati Aihudati bantta morkketuppe shemppuwaa demmido gallassata; qassi he aginaikka eta azzanoinne yeehoi ufaissaunne gibiraa meettau laamettido agina. Hegaa gishshau, eti muussaaninne ushshan ufaittiiddi, issoi issuwaassinne qassi hiyyeesatussikka qumaa imotaa immiiddi bonchchana mala, etau odettiis.

23 Odettin Aihudati Marddikiyoosi immido azazuwaa ekkidi, eti bonchchanau doommido baalaa laittan laittan aggennan bonchchanau maayidosona. 24 Agaaga zaree Hammadaata na7ai Hamaani, Aihudatu ubbatu morkkee, eta xaissanau kase maqettiis; maqettidi eta wurssi woriyo aginaanne gallassaa eranau Puriima giyo saamaa yegissiis. 25 SHin Asttira kawuwaakko gelidoogaappe guyyiyan, Hamaani Aihudatu bolli maqettido iita maqqoi ubbai guyye simmidi, a bolli polettanaadan kawoi xuufiyan

azaziis. Yaatin, Hamaaninne a naati tammai kocan kaqettidi haiqqidosona.
26 Hegaa gishshau, ha naa77u gallassati Puriima Baalaa geetettoosona. Ha
dabddaabbiyan etau xaafettidabaa ubbaa gaasuwan, eti bantta aifiyan
be7idobaa gaasuwaaninne eta bollan gakkidabaa gaasuwan 27 Aihudati
banttassi, bantta zaretussinne Aihuda gidanau koyiya ubbaassi, ha baalaa
bonchchiyoogaa woga oottidosona. Hegeekka laittan laittan aggennan
ha naa77u gallassata bonchchanaassa. 28 Qassi, ha kawotettaa biittan
ubbaaninne katamatun ubban de7iya Aihudatu keettaa asai ubbainne
yaana yeleta ubbai ha Puriima Baalaa hassayanau bessiyoogee kuuyettiis.
Hegaa bollankka, Aihudati aude gidikkonne, ha Puriima gallassata
bonchchanaunne he gallassatun hanidabai eta zariyankka dogettennan
agganau bessees.
29 Hegaappe guyyiyan, Abihaila na7iyaa, Kawiyaa Asttiranne Aihudai
Marddikiyoosi Puriima Baalaa xeelliyaagan kase xaafido dabddaabbiyaa
minttettanau hagaa naa77antto dabddaabbiyaa kumetta maatan xaafi-
dosona. 30 He dabddaabbeti Arxxekssiisa kawotettan, xeetanne laata-
manne laappun biittan de7iya Aihudatussi ubbaassi saroinne woppai gido
giya sarotaara xaafettidi kiitettidosona. 31 Qassi eti kase xoomanaunne
kayyottanau wogaa kessidoogaadan, ha77i eta gidin, sinttappe yaana eta
zareta gidin, ha Puriima gallassata laittan laittan woga oottidi bonchchana
mala, he dabddaabbeti qonccissoosona. Hegee Aihudai Marddikiyoosinne
Kawiyaa Asttiranne naa77ai maayettidi kessido azazuwaa. 32 Kawee Asttiri
azazoi Puriima Baalaa wogaa minttiis; ikka maxaafan xaafettiis.

10

Kawuwaa Arxxekssiisanne Marddikiyoosa Gitatettaa

1 Kawoi Arxxekssiisi ba kawotettaa giddon ha gaxaappe hini gaxaa
gakkanaashin de7iya asai ubbai giiraa qanxxana mala, wolqqan azaziis. 2 I
oottido gitanne maalaalissiya oosoti ubbati, qassi Marddikiyoosakka xoqqu
oottidi, waati bonchchidaakko qonccissiya taarikee Meedoonanne Parsse
Kawotettaa Taarikiyaa Maxaafan xaafettiis. 3 Maataa baggan gidikko,
Kawuwaa Arxxekssiisa istta gin, Marddikiyoosi naa77antto. Qassi i Aihu-
datunkka keehi bonchchettidanne dosettida asa; aissi giikko, i ba asa gidiya
Aihudati, sarotettaaninne hirggi bainnan de7ana mala, keehi daafurida asa.

Iyyooba Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Iyyooba maxaafan nuuni be7iyo taarikee, daro tuggainne bashshai gakkido issi keha bitaniyaabaa odiya taarike. Ha bitanee ba naatu ubbaappenne ba aqo ubbaappe mela attida asa. Hegaa bollikka qassi hanttaara mazunttaa sahettiis. Hegaappe guyyiyan gixime xuufiyan qonccissido heezzu haasayatun Iyyoobinne Iyyooba laggeti ha sahuwan banttau siyettidabaa haasayidosona. Wurssettan qassi Xoossai Iyyoobau qoncciis.

Iyyooba laggeti Iyyooba gakkida metuwaa bolli qofaa immiiddi, benippe bantta eriyo ammanuwaa wogan keten77idi immoosona. Hegaa gishshau eti, "Xoossai keha asassi lo77obaa immees; shin iita asa qaxxayees. Hegaa maaran Iyyooba ha metoi ubbai gakkidoogee, i nagaraa oottido gishshaassa gidanau koshshees" yaagoosona. SHin Iyyoobi geeshshanne keha asa gidido gishshau, hagaa mala qixaatee bessiyo asa gidenna. Ubba qassi erettenna qan77ishe gididaagee, a milatiya keha asa bolli hagaa mala qixaatee wodhdhidoogaa. Iyyooba ammanoi sohuwaappe deshana xayikkokka, likke pirddaa pirddidi, bana ha harggiyaa qashuwaappe birshshana malanne beni de7uwau zaarana mala, minttidi woossiyoogaa aggibeenna.

Xoossai Iyyoobi oichchido oishaassi istti naa77an zaaruwaa immibeennabaa gidikkonne, a ammanuwaa minotettaa nashshidi, ba Xoossatettaa wolqqaanne ba aadhdhida eraa maalaalissiya gixime haasayan qonccissiis. Hegaappe guyyiyan Iyyoobi Xoossai gita gidiyoogaanne aadhdhida eranchcha gidiyoogaa eridi, xalaaninne hanqquwan kumida qaalata haasayidoogau azzanidi, nagaraappe simmiis.

Wurssettan gixime gidenna yeda xuufiyan xaafettida sohuwan Iyyooba de7oi benisaa simmidoogaanne aquwaa baggaara gidikko, kaseegaappe dakko daruwaa demmidoogaa be7eettees. Iyyooba laggeti a gakkida metoi awaara yiidaakko etau gelibeenna gishshau, Xoossai eta mino seeraa seeriis. Meeze ammanuwaa qofaappe Xoossai gita gidiyoogaa eridaagee Iyyooba xalaala.

Seexaanai Iyyooba Paaccanaadan GODAI SHeniyaa Immiis

Iyyoobi Suure Asa

1 Uuxa giyo biittan Iyyooba giyo issi bitanee de7ees; i boree bainnanne suure asa; Xoossaassi yayyidi, iitabaappekka haakkida asa. 2 Ayyo laappun attuma naatinne heezzu macca naati yelettidosona. 3 Aquwaa gidikko, ayyo laappun sha7u dorssati, heezzu sha7u gaameelati, ichchashu xeetu waaxa boorati, ichchashu xeetu macca haretinne keehi daro ashkkarati de7oosona. Arshsho baggaara de7iya asa ubbaappe i aadhdhida dure asa.

4 A attuma naati bantta son bantta son, kayan kayan gibiraa giigissidi, bantta heezzu michcheta banttanaara maanaunne uyanau xeesoosona. 5 Gibiraa gallassati polettido wode, Iyyoobi maallado guuraara denddidi, ba naatu issuwaa issuwaa sunttan xuuggiyo yarshshuwaa yarshshees. I hegaa oottiyoogee, "Ta naati geelladan bantta wozanan Xoossaa qanggidi, nagara oottidaakkonne" giidi hirggido gishshaassa. I eta geeshshanaassi hegaa ubbaton oottees.

Seexaanai GODAA Sintti Yiis

6 Issi gallassi kiitanchchati GODAA sinttan beettanau yiidosona; Seex-
aanaikka qassi etaara yiis. 7 Yin GODAI Seexaanaa, “Laa neeni auppe
yaadii?” yaagiis.
Yaagin Seexaanai GODAAYYO, “Taani sa7an ubban yaanne haanne yu-
uyiyoosaappenne simerettiyoosaappe yaas” yaagidi zaariis.
8 Yaagin GODAI Seexaanaa, “Yaatin, ta ashkkaraa Iyyooba akeekada
be7adii? Sa7aa bollan a milatiya boree bainnanne suure asi mulekka
baawa. I GODAASSI yayyiya, iitabaappekka haakkida asa” yaagiis.
9 Yaagin Seexaanai, “Tumu Iyyoobi neeyyo coo yayyii? 10 Anne a so
asaanne ayyo de7iyaabaa ubbaa neeni dirada naagabeikkii? I oottiyo
ooso ubbaa neeni anjjido gishshau, a mehiyaa wudee biittaa ubbaa bollan
dariis. 11 SHin neeni ne kushiyaa yeddada, ayyo de7iya aquwaa ubbaa
shociyaakko, i nena tumu ne sinttan qanggana” yaagiis.
12 Yaagin GODAI Seexaanaa, “Eeno, ayyo de7iyaabai ubbai ne kushiyaana.
SHin neeni a bollaa bochchoppa” yaagiis. Hegaappe guyyiyan, Seexaanai
GODAA sinttaappe kiyidi biis.

Seexaanai Iyyooba Koiro Paacciis

13 Issi gallassi Iyyooba attuma naatinne macca naati bantta baira ishaa
son miiddinne woine eessaa uyiiddi de7oosona. 14 Yaatishin issi bitanee
Iyyoobakko yiidi, “Nuuni boorata waaxidi goyishin, haretikka nu matan
maataa miiddi de7ishin, 15 Saaba biittaa asati akeekennan yiidi, olaa
kessidosona; yaatidi ubbaakka ekki biidosona. Qassi ashkkaratakka qara
bisuwan busakkidosona. Yaatin, ta xalaalai attada, ha hanidabaa neeyyo
yootanau yaas” yaagiis.
16 I biron haasayishin, hara bitanee yiidi, “Xoossaa tamai saluwaappe
wodhdhidi, dorssatanne dorssata heemmiyaageeta miis. Yaatin, ta xalaalai
attada, ha hanidabaa neeyyo yootanau yaas” yaagiis.
17 I biron haasayishin, hara bitanee yiidi, “Kaladaawetu biittaappe heezzu
citan shaahettida ambbaanoti yiidi, nuna olidi, gaameelaa ubbaa ekki
biidosona; ashkkaratakka qara bisuwan busakkidosona. Yaatin, ta xalaalai
attada, ha hanidabaa neeyyo yootanau yaas” yaagiis.
18 I biron haasayishin, hara bitanee yiidi, “Ne attuma naatinne macca
naati bantta baira ishaa son miiddinne woine eessaa uyiiddi de7ishin,
19 wolqqaama gotee akeekennan bazzoppe denddidi, keettaa muleera
shociis. SHocido keettai eta bolli kunddin, naati haiqqidosona. Yaatin, ta
xalaalai attada, ha hanidabaa neeyyo yootanau yaas” yaagiis.
20 Hegaappe guyyiyan, Iyyoobi denddidi, kayyuwau ba maayuwaa
pooshshiis; ba huuphiyaakka meedettiis. Biittan gufannidi goinniiddi,
21 hagaadan yaagiis;
“Taani ta aayee uluwaappe kallo yelettaas;
haiqqiyoodekka taani ekkada biyoobi baawa.
GODAI immiis;
GODAI zaaridi ekkiis.
GODAA sunttai galatetto”
yaagiis.
22 Ha ubbankka Iyyoobi nagaraa oottibeenna; Xoossaa amassalibeenna.

2

Seexaanai GODAA Sintti Naa77anttuwaa Yiis

1 Hara gallassikka qassi kiitanchchati GODAA sinttan beettanau yi-
idosona; Seexaanaikka qassi etaara issippe a sinttan beettanau yiis. 2 Yin
GODAI Seexaanaa, “Laa neeni auppe yaadii?” yaagiis.
Yaagin Seexaanai GODAAYYO, “Taani sa7an ubban yaanne haanne yu-
uyiyoosaappenne simerettiyoosaappe yaas” yaagiis.
3 Yaagin GODAI a, “Ta ashkkaraa Iyyooba akeekada be7adii? Sa7aa bollan
a milatiya boree bainnanne suure asi mulekka baawa. I GODAASSI yayyidi,
iitabaappekka haakkida asa. Gaasoi bainnan taani a xaissana mala, neeni
tana denttettinkka, ha77i gakkanaassi i ba suuretettan minni eqqiis” yaagiis.
4 Seexaanai zaaridi GODAA, “ ‘Hegee ta mashuwaa ekko!’ yaagiy-
oogaadan, asi ba shemppuwaa gishshau, bau de7iyaabaa ubbaa immana.
5 SHin neeni ne kushiyaa yeddada, a bolla ubbaa ane shoca. Yaatiyaakko i
nena tumu ne sinttan qanggana” yaagiis.
6 Yaagin GODAI Seexaanaa, “Eeno, a woroppappe attin, a bolli neeni
koyidobaa oottanau danddayaasa” yaagiis.

Seexaanai Iyyooba Naa77anttuwaa Paacciis

7 Hegaappe guyyiyan, Seexaanai GODAA sinttappe kiyidi, Iyyooba to-
huwaappe huuphiyaa gakkanaassi iita masunttai a bolli kiyanaadan oottiis.
8 Yaatin, Iyyoobi bidinttaa bolli uttidi, kon77an bana goodiis.
9 A maccaasiyaa a, “Ha77i gakkanaassikka neeni ne suuretettan minna
uttadii? Xoossaa qanggada haiqqaaga” yaagaasu.
10 Yaagin i zaaridi o, “Neeni eeyya maccaasadan haasayaasa. Nuuni
Xoossaappe lo77obaa ekkii ekkidi, iitabaa ekkokkoniiyye?” yaagiis.
Ha ubbankka Iyyoobi ba giidoban nagaraa oottibeenna.

Heezzu Iyyooba Laggeti A Be7anau Yiidosona

11 Iyyooba laggeti heezzati, Temaana biittaappe Elifaazi, SHuuha biit-
taappe Bilddaadinne Naa7ima biittaappe Xoofaari Iyyooba bolli gakkida
metuwaa siyido wode, ayyo qarettanaunne a minttettanau bantta sooppe
bantta sooppe qaagetti ekkidi, issippe akko yiidosona. 12 Eti a haahuwan
eqqidi xeelliyo wode, i Iyyooba gidiyoogaa eribookkona. Guyyeppe
a gidiyoogaa erido wode, bantta qaalaa xoqqu oottidi yeekkidosona;
bantta maayuwaakka pooshshidi, bantta huuphiyan buhiyaa qolidosona.
13 Hegaappe guyyiyan, eti aara laappun gallassaanne laappun qammaa
biittan uttidosona. A sahoi keehi daridoogaa eti be7ido gishshau, ayyo ai
asinne qaalanne qaattibeenna.

3

Koiro Haasayata

Iyyoobi Ba Yelettido Gallassaa Qanggiis

1-2 Hegaappe guyyiyan, Iyyoobi ba doonaa dooyidi, ba yelettido gallas-
saa hagaadan yaagidi qanggiis; 3 “Taani shahaarettido qammainne taani
yelettido gallassai coo xayona! 4 He gallassai xuma gido! Bolla Xoossai he
gallassaa shenehoo go; a bollan poo7oikka poo7oppo. 5 Leelida xumainne
ciggaarai a goozo; a shaarai kammo; a poo7uwaakka xumai gentto. 6 He
gallassa qammaa sakkana xumai oiqqo. Laittaa giddon de7iya gallassatun
i qoodettoppo; aginatu qoodankka geloppo. 7 He gallassa qammai maino;
ufaissa ililssikka an siyettoppo. 8 Lewaataana giyo miimminttiyaa dent-
tanau loohida shareechchoti he gallassaa qanggona. 9 He qammaayyo

bakkaaliyaa xoolinttee poo7oppo; poo7uwaa naagidikka demmoppo; maallado xalqqeekka ayyo xalqqoppo. 10 He qammai taani ta aayee uluwan shahaarettennaadaaninne ha metuwaa be7ennaadan teqqibeenna gishshau, qanggettidaagaa gido.

11 "Taani ta aayee uluwan haatta kiyarkkinaashsha! Ta aayee uluwaappe yeletta wodhdhaanne haiqqarkkinaashsha! 12 Ta aayyiyaa tana aissi ba kiyuwan zaaradeeshsha? Ba xanttaakka tana aissi xanttadeeshsha? 13-15 He wode taani haiqqidabaa gidiyaakko, ha77i shemppada xiskkaas shin! Qolettida sohota banttau zaaretti keexxida sa7aa kawotuuranne eta zoriyaageetuura, worqqai de7iyoonne bantta keettan biraa kunttida halaqatuura issippe duufuwan zin77aas shin! 16 Woikko aayee uluwaappe boshettidi yelettida na7adan, woikko gallassa poo7uwaa ainne be7ibeenna yiiraadan, taani biitta giddon qosettaichcharkkinaashsha! 17 Duufuwan iitati bantta iita oosuwaa aggoosona; yan daafuranchchatikka shemppoosona. 18 He sohuwan qashuwaasatikka shemppidi ufaittoosona; oosuwaa ootissiyaageetu waasuwaa eti hegan siyokkona. 19 Guuttai gitaikka yan de7ees; ailleekka ba godaassi ailletiyoosaappe kiyees.

20 "Metuwan de7iyaageetuyyo poo7oi aissi imettidee? De7oi cammiyoogeetussi, 21 haiqoi yanddeeshsha giidi amottin, yeennan ixxiyoogeetussi, qotti wottido buquraa koyiyoogaappe aattidi, haiquwaa koyiyaageetussi, 22 duufuwaa biidi gakkiyo wode, ufaissaaninne ililssan poocammiyaageetussi de7oi aissi imettidee? 23 Ogee bayiichchido uraassi, Xoossai a yuushuwaa dirirggido uraassi poo7oi aissi imettidee? 24 Qumaa miyoogaa gishshaa oolais; ta oolee aggennan goggiya haattaa mala. 25 Taani yayyidobai ta bolli gakkiis; taani dagammidobaikka tanan haniis. 26 Taayyo metoppe attin, saroi, woppinne shemppoi baawa" yaagiis.

4

Elifaazi Koiro Haasayido Haasayaa

1 Hegaappe guyyiyan, Temaana biittaappe yiida Elifaazi zaaridi, hagaadan yaagiis; 2 "Issi uri nenaara xalidi haasayikko, neeni lanccuutee? SHin haasayennaaninne agganai oonee? 3 Be7a, neeni darota tamaarissadasa; arggaacida kushetakka minttettadasa. 4 Ne qaalai xubettidaageeta kaafidi essiis; daafurida gulbbatatakka minttiis. 5 SHin ha77i metoi neekko yiis; yin neeni genccabaakka. Metoi nena gakkin, neeni shabbirettadasa. 6 Neeni Xoossaassi yayyiyoogee nena ammanttidi wottennee? Ne hemettiyo suure hemetai neeyyo hidoota gidennee?

7 "Ane neeni ha77i qoppa: geeshsha gidida asan xayidai oonee? Woikko suure asi awan xoqollettidi xayi erii? 8 Taani be7idoogaadan, iitatettaa goyidi, metuwaa zeriyaageeti iitatettaanne metuwaa cakkana. 9 Eti Xoossaappe kiyiya shemppuwan punettidi bayana; a hanqquwaa peenuqettankka eti meetetti xayana. 10 Iitati gudiyaanne daariya gaammotu mala; shin Xoossai eta co77u ootteesinne eta achchaa menttees. 11 SHankkatidi miyoobaa demmibeenna gaammotudan, iitati namisan haiqqoosona; eta naatikka laalettoosona.

12 "Issi gallassi issi xuuri taakko yiis; he xuurai saasukettidi, ta haittan wodhdhiis. 13 Taani qammi xiskkuwaa kairidaashin, tana iita aimoi un77ettiis. 14 Tana yashshainne kokkorssai oiqqiis; oiqqidi ta meqetta ubbaa gajigajissiis. 15 Issibai ta som77uwaa pittiiddi, ta sinttaara kanttiis; kanttin dagamaappe denddidaagan ta bollan de7iya beelaalai eqqiis. 16 I

ta sinttan eqqiis; shin i aibakko taani shaakkada eranau danddayabeikke. Hegaappe guyyiyan, co77u giidasaappe hagaadan yaagiya cenggurssaa siyaas; 17 'Haiqqiya asi Xoossaa sinttan xillo gididi beettanau danddayii? Woikko asi bana Medhdhidaagaa sinttan geeshsha gididi beettanau danddayii? 18 Xoossai ba ashkkaratun ammanettenna; ba kiitanchchatunkka mooruwaa demmees. 19 Yaatin, urqqaappe merettidaageetun, eta de7uwaa baasoi baanaa gididoogeetun, bil77aappekka eesuwan haiqqiyaageetun ai keena daro mooroi beettanddeeshsha! 20 Maallado paxa de7iya asi omarssi gakkanaashin, ooninne hassayennan de7ishin haiqqees. 21 Eta de7uwaa xishee shodetti wodhdhiyo wode, eti aadhdhida eratettaa demmennan haiqqi bayoosona' yaagiyaagaa siyaas.

5

Qassikka Elifaazi Haasayees

1 "Iyyoobaa, ane xeesa! SHin oonee neeyyo koyanai? Kiitanchchatuppe ookko simmuutee? 2 Eeyya uraa lanccee worees; akeekai paccido uraakka qanaatee xaissees. 3 Eeyya urai minnidi de7iyaagaa taani ta huuphen be7aas; shin sohuwaarakka taani a keettaa qanggaas. 4 A naati saroi bainnasan de7oosona; eti shilootan, maaddidi haasayiyaabi bainnasan kinchchettidosona. 5 I shiishshido kattaa namisettidaageeti maana; agunttaa giddon mokkidaagaakka eti ayyo aggokkona. Saamettidaageeti a aquwaa ekkanau hel77oosona. 6 Tuggai baanaappe kiyenna; metoikka biittaappe mokkenna. 7 Tamai piri wodhdhiyoogaadan, asi metuwau yelettiis.

8 "Tana gidiyaakko, taani Xoossaakko shiiqana; ta mootuwaakka a sinttan wottana. 9 Gidduwaa pilggidi eranau danddayettenna gitabatanne qoodi bainna oorattabata Xoossai oottees. 10 Iraa biittan bukissees; gadiyaukka haattaa yeddees. 11 Ziqqi giidaageeta xoqqu xoqqu oottees; kayyottiyaageetakka minttettidi ufaissees. 12 Genanchchatu halchchuwaakka halissees; hegaa gishshau, eta kushiyaa oosoi polettenna. 13 Aadhdhida eranchchata i eta geniyan oiqqees; geellatu maqquwaakka aatti yeggees. 14 Etau gallassai xumana; gallassa seetankka eti henqqeleela bilahiyaadan tattaafana. 15 Hiyyeesata i eta morkketu bisuwaappe ashshees; i eta wolqqaamatu kushiyaappekka wotti ekkees. 16 Hegaa gishshau, hiyyeesatuyyo hidootai de7ees; iita asata i co77u oottees.

17 "Xoossai seeriyo uri anjjettidaagaa; hegaa gishshau, Ubbaa Danddayiya Xoossaa seeraa karoppa. 18 I masunxxissees, shin masunttaa qachchees. I dechchees, shin a kushee xallees. 19 Usuppun qommo metobaappe i nena ashshana; laappunttikka nena bochchenna. 20 Koshaa wode haiquwaappe, olaa wodekka bisuwaa qaraappe i nena ashshana. 21 I nena inxxarssaa lissuwaappe genttana; bashshai gakkiyo wodekka yayyakka. 22 Bashshaa bollinne koshaa bolli neeni miiccana; bazzo do7atuyyookka yayyakka. 23 Ne goyiyo goshshan shuchchi de7enna; bazzo do7atikka nenaara saro gidana. 24 Ne dunkkaanee saro gidiyoogaa neeni geeshshada erana; ne dorssatu birddiyaakka neeni xomoosiyo wode, etappe issoinne paccenna. 25 Ne yeletai corattanaagaanne ne zerettatikka dembbaa maataa keena gidanaagaa neeni erana. 26 Gisttiyaa mirqqee ba wodiyan audiyaa yiyoogaadan, neeni adda cimada, duufuwaa baana. 27 Iyyoobaa, nuuni hagaa ubbaa pilggi xeellida. Hegee tuma gidiyo gishshau, hegaa siyada, neeyyo ekka" yaagiis.

6

Iyyoobi Haasayees

1 Yaagin Iyyoobi zaaridi, 2 “Ta waayeenne ta azzanoi ubbai meezaanan
likketteerenneeshsha! 3 Yaatiyaakko abbaa doona shafiyaappekka aadhdhi
deexxana. Hegaa gishshau, ta qaalai xala gidiis. 4 Ubbaa Danddayiya
Xoossaa wonddafiyaa zubbeti tana caddidosona; ta bollaikka eta yiishshaa
uyees. Xoossaa dagamai ta bolli salppiis. 5 Haree maatai a sinttan de7ishin
caaggiiyye? Woikko boorai phachchaa demmidi xaaggiiyye? 6 Mal77ennabi
maxinee gelennan meetettiiyye? Woikko phuuphulle giddo haattai laqilaqi-
iyye? 7 Hegaa mala qumaa taani shenetais; hegaa mala qumaa miikko, tana
sakkees.

8 “Taani woossido woosai gakkeerenneeshsha! Xoossaikka ta wozanaa
amuwaa immeerenneeshsha! 9 Xoossai tana woreerenneeshsha! I ba
kushiyaa yeddidi, ta de7uwaa turaa duutteerenneeshsha! 10 Taani Geeshsha
Xoossaa qaalaa kaddabeenna gishshau, taayyo seelai darikkonne, ta haiqoi
tana minttettees. 11 Taani paxa de7anau taayyo aiba wolqqi de7ii? Taani
danddayanau, ta wurssettai aibee? 12 Ta wolqqai shuchchaa wolqqaa
malee? Woikko ta ashoi nahaase birataa malee? 13 Taani tana maad-
danau aiba wolqqinne taayyo baawa; maado demmanau taani biyoosikka
de7enna.

14 “Metuwan de7iya uri Ubbaa Danddayiya Xoossaassi yayyiyoogaa ag-
giyaakkokka, a laggeti ayyo kehatettaa bessanau koshshees. 15 Ta ishatoo,
intte irai bukkenna wode meliya shaafaa mala, tana cimmeeta. 16 Balggo
aginatun he shaafai ordde shachchaaninne suuppa shachchan kumees.
17 SHin bonee gakkiyo wode, he shachchai seeridi, haatta kiyees; haattaikka
he sohuwaappe xayees. 18 Caana mehiyaa laaggidi biya zal77anchchati
haatta koyanau bantta ogiyaappe gaxi kiyidi, bazzuwan toilattiiddi, haiqqi
xayoosona. 19 Teema biittaa zal77anchchatinne Saaba biittaa manddarati
haattaa demmana giidi, koshshaa buusidosona. 20 SHin eti ammanet-
tidi koyin xayido gishshau, yeellatidosonanne hidootaa qanxxidosona.
21 Inttekka taayyo he shaafatu mala gidideta; tana gakkida metuwaa
be7idi yayyideta. 22 Taani inttena, ‘Taayyo issibaa immite’ woikko, ‘Intte
aquwaappe ta gishshaa asassi mattaayiyaa immite’ giidanaa? 23 Woikko,
‘Tana ta morkkiyaa kushiyaappe ashshite’ woikko, ‘Huqqunniyaageetu
kushiyaappe tana wozite’ giidanaa?

24 “Intte tana tamaarissite; taani co77u gaana. Taani ai mooridaakko, ane
tana bessite. 25 Tuma gidida qaali caddees! SHin intte taayyo odiyo seerai
ubbai tana ainne maaddenna. 26 Intte taani haasayiyo haasayaa carkko
mala giidi qoppeeta. Yaatin, taani hidoota qanxxada haasayiyo haasayaa
aissi qoreetii? 27 Aawai bainnaageeta shaakki ekkanau intte saamaa
yeggeeta; intte laggiyaakka baizzanau washisseeta. 28 Ane tishshi oottidi,
tana xeellite. Taani intte sinttan wordduwaa haasayikke. 29 Hayyanintta,
ane zaarettidi qoppite; taani xillo gidiyo gishshau, ta bolli coo pirddoppite.
30 Taani ta inxxarssan worddotidobaa milatii? Ta doonai wordduwaanne
tumaa shaakkidi haasayanau danddayennee?

7

Qassikka Iyyoobi Haasayees

1 “Asa de7oi sa7aa bollan wolqqaama baaxe gidenneeyye? A de7o laittai keraa oottiya asa de7o laittaa mala gidenneeyye? 2 Kuwaa amottiya ashkkaraadan, woikko ba damoozaa ekkanau naagiya oosanchchaadan, 3 hegaadan taayyo mela aginatinne tugga qammati imettidosona. 4 Taani zin77iyo wode, ‘Aude beegottanddinaashsha?’ yaagais. SHin qammai taayyo aduqqees; sa7ai wonttana gakkanaassi hiixan aadhdha aadhdha wodhdhais. 5 Ta bollai guxuniyaanne googuwaa maayiis; ta masunttaappe giishshai goggees. 6 Ta laittai shimainniyaa muhuuhaappekka aadhdhi eesotees; aiba hidootinne bainnan ta laittai wurees.

7 “Abeet Xoossau, ta laittai siiriyaara shemppiyo issi shemppo mala gidiyoogaa hassaya! Ta aifee naa77antto kehabaa be7ennan attiis. 8 Neeni tana ha77i be7aasa; shin naa77antto be7akka; neeni tana koyikko, taani xayaichchana.

9 “SHaarai piskki giidi xayiyoogaadan, duufuwaa wodhdhida uri simmidi kiyenna. 10 Ba sookka naa77antto simmidi yeenna; a eriya asaikka a dogees.

11 “Hegaa gishshau, taani co77u giikke; taani ta tuggaa gishshau haasayana; ta de7oi cammido gishshau zuuzummana. 12 Hagaa keenaa neeni tana aissi naagai? Taani neeyyo abba woikko abba giddo miimmintte gaadiiyye? 13 Taani, ‘Ta hiixai tana minttettanddeeshsha; ta alggaikka tana zuuzunttaappe shemppissanddeeshsha!’ yaagiyo wode, 14 neeni tana aimuwan yashissaasa; ajjuutankka tana daganttaasa. 15 Taani ha sakkiya bollaara de7anaagaappe sulettiyoogaanne haiqqiyoogaa doorais. 16 Taani ta de7uwaa karaas; taani merinau de7anau koyikke. Ta laittai siiriyaara shemppiyo issi shemppo mala gidiyo gishshau, neeni tana agga baya.

17 “Neeni a gitabaadan xeellanau asi aibee? Neeni abaa aissi ezggai? 18 Maallado maallado neeni a xomoosaasa; qassi daqiiqan daqiiqan a paaccaasa. 19 Neeni taakko xeelliyoogaa mulekka aggikkii? Woikko taani ta cuchchaa mittiyo wodiyaakka taayyo immikkii? 20 Abeet asa wochchiyaagoo, taani nagaraa oottidaba gidikko, nena aibi qohidee? Neeni aissi tana caddi kaa7iyoobaa oottadii? Neeyyo taani deexo tooho gididanaayye? 21 Ta balaappe aissi tana maarennan ixxai? Ta nagaraakka aissi atto geennan aggai? Simmi taani duufuwaa wodhdhiyo wodee gakkiis; neeni tana koyiyo wodekka, taani beettikke” yaagiis.

8

Bilddaadi Koiro Haasayido Haasayaa

1 Hegaappe guyyiyan, SHuuha biittaappe yiida Bilddaadi zaaridi, hagaadan yaagiis; 2 “Neeni hagaa malabaa aude gakkanaassi haasayuutee? Ne doonaappe kiyiya qaalai wolqqaama gote mala. 3 Ubbaa Danddayiya Xoossai pirddaanne xillobaa geellayii? 4 Ne naati Xoossaa bolli nagaraa oottido gishshau, i eta etau bessiyaagaadan qaxxayiis. 5 SHin neeni Xoossaakko simmikko, Ubbaa Danddayiya Xoossaa woossikko, 6 neeni geeshshanne suure gidikko, i ne gishshau denddidi, nena maaddana; i kase ne de7uwau zaaridi woitana. 7 Ne doomettai guutta milatikkonne, ne wurssettai keehippe darana.

8 “Kase yeletaa ane oichcha; oichchada nu maizza aawati ai ai tamaaridaakko, qorada demma. 9 Aissi giikko, nuuni zino yelettidaageeta; nuuni aibanne erokko. Nuuni ha sa7an de7iyo laittai kuwaa mala. 10 Eti nena tamaarissona, neeyyo yootonanne bantta akeekidobaappe haasayona.

11 “Ceeccai caree bainnasan diccanau danddayenna; maqqaikka haatti
bainnasan mokkanau danddayenna. 12 Biron dicciiddi, qanxxettennan
de7iiddi, maataappekka eesuwan shullana. 13 Xoossaa dogiya asaa ubbaa
wurssettai hegaa mala; Xoossai bainna uraa hidootaikka xayana. 14 I am-
manettiyoobai meqqiichchiyaabaa; i ceeqettiyoobaikka shararootiyaa keet-
taa mala. 15 I ba shararoote keettan zemppees, shin eqqenna; i a oiqqana,
shin a danddayenna. 16 I awan haattaa ushshido ataakilttiyaa mala; ataak-
ilttiyaa sohuwaa pinni kiyana gakkanau daayees. 17 Keela shuchchaa
yuushuwan ba xaphuwaa yeddees; shuchchatu giddonkka baayyo sohuwaa
koyees. 18 SHin i ba sohuwaappe shodetti xayiyaakko, he sohoi a, ‘Taani nena
be7abeikke’ yaagana. 19 Be7a, iita asatu ufaissai hagaa mala. Aissi giikko,
hara asati yiidi, eta sohuwaa oiqqoosona.

20 “Xoossai tumaappe boree bainna asa oli aggenna; iitaa oottiyaageeta
qassi maaddenna. 21 I zaaridi, nena miicissananne ililissana. 22 Nena
ixxiyaageeti yeellaa maayana; iitatu keettai xayana” yaagiis.

9

Iyyoobi Haasayees

1 Hegaappe guyyiyan, Iyyoobi zaaridi, hagaadan yaagiis; 2 “Ee, hagee
intte giyoogee tuma gidiyoogaa taani erais. SHin asi Xoossaa sinttan xillo
gidanau waani danddayii? 3 Aara issi uri palamettanau koyikko, he urai i
oichchiyo sha7u oishaappe issuwaanne zaaranau danddayenna. 4 Xoossai
ba wozanan aadhdhida eranchcha; ba abbiyankka daro wolqqaama. Aara
eqettanau danddayiya ooninne baawa. 5 Erennan de7ishin, xoqqa dereta
i eta sohuwaappe diggees; ba hanqquwankka aatti yeggees. 6 I biittaa a
sohuwan qaattees; biittaa tuuqetakka yaaqiyaaqissees. 7 Awai awaxxen-
naadaaninne xoolintteti poo7ennaadan azazanau danddayees. 8 I barkka
salota micciis; abbaa beetaa bollikka hemettees. 9 Xoossai Wogga Beeriyaa
giyo xoolinttetu citaa, Ooriyoona giyo xoolinttetu citaa, Piliyaadisa giyo
xoolinttetu citaanne tohossa baggaara de7iya xoolinttetu citata medhd-
hidaagaa. 10 Gidduwaa pilggidi eranau danddayettenna gitabata, qoodi
bainna oorattabata i oottees.

11 “Xoossai taakko shiiqiyaakkokka, taani a be7anau danddayikke; i ta
lanqqeera kanttiyaakkokka, taani i hegan de7iyoogaa eranau danddayikke.
12 I ba koyidobaa ekkin, a ooninne digganau danddayenna. ‘Waatai?’ yaagidi
a oichchana asi baawa. 13 Xoossai ba hanqquwaa teqqenna; Ra7aaba
giyo miimminttiyaa maaddiya ba morkketa ba tohuwaappe garssau aattidi
yedhdhees.

14 “Yaatin, taani a oishaa zaaranau lo77o qaalaa auppe demmanau
danddayiyaanaa? 15 Taani xillo gidiyaakkokka, pirddiya Xoossai tana
maaranaadan woossanaappe attin, taani a bolli zaarikke. 16 Taani a
xeesin, i taayyo koyiyaakkokka, ‘Ta cenggurssaa siyiis’ gaada ammanikke.
17 I tana gotiyan mentterettees; gaasoi bainnan i ta masunttaa darissees.
18 Tana shemppuwaakka shemppissennan diggees; i ta de7uwaa camettees.
19 Wolqqaabaa haasayikko, i wolqqaama. Pirddaabaa haasayikko, a xeesidi,
pirdda keetti shiishshana asi baawa. 20 Taani xillo gidiyaakkonne ta doonai
tana mooranchcha kessees; taani boree bainna asa gidiyaakkonne, i tana
geella kessees.

21 “Taani boree bainna asa. SHin ta de7uwaa wudikke; taani ta de7uwaa
karais. 22 Dummatetti baawa; hegaa gishshau, taani, ‘I boree bainnaageetanne iitata naa77aakka issippe xaissees’ yaagais. 23 Bashshai xillo asata
qoppennan woriyo wode, Xoossai qilliiccees. 24 Xoossai ha sa7aa iita
asatuyyo aattidi immiis; pirddiyaageetu aifiyaakka gooziis. Hagaa ubbaa
oottidai a gidanaappe attin, harai oonee?
25 “Ta de7o laittati wottaa woxxiya uraappekka aadhdhidi eesotoosona;
eti lo77obaa be7ennan paallidi xayoosona. 26 Ta de7o laittati maqqaa wolwolotudan eesotoosona; argganttai bau miyoobaa oiqqanau saluwaappe
duge paalliyoogaadan paalloosona. 27 Taani, ‘Ta zuuzunttaa dogana;
ta som77uwaakka xumissiyoogaa aggada pashkkana’ yaagikko, 28 tana
gakkana waaye ubbaassi taani yayyais; aissi giikko, neeni tana geeshsha
geennaagaa taani erais. 29 Yaatin, taani mooranchcha gidaichchaappe attin,
coo mela aissi daafuriyaanaa?
30 “Taani ta bollaa harai atto saamunan meecettiyaakkokka, 31 neeni
tana urqqa ollan olana; olin ta maayoikka tana shenetana. 32 Taani ayyo
zaaruwaa immana gaanau, Xoossai ta mala asa gidenna. Gididaakko nuuni
naa77ai daanna sintti aadhdhana; 33 shin ba kushiyaa nu naa77aa bolli
wottidi, nuna sigettiya asi nu giddon de7eerenneeshsha! 34 Abeet Xoossau,
tana qaxxayiyoogaa agga; tana daganttiyoogaanne yashissiyoogaa agga.
35 Yaatikko, taani neeyyo yayyennan haasayana; shin ha77i danddayikke.

10

Qassikka Iyyoobi Haasayees

1 “Taani ta de7uwaa karais! Hegaa gishshau, taani mootettanaappe attin,
co77u giikke; taani mishettada haasayais. 2 Taani Xoossaa hagaadan yaagais: Hai ta bolli pirddoppa; neeni tana mootiyo mootoi aibakkonne taayyo
yoota. 3 Neeni tana huqqunnanau bessii? Neeni ne kushiyan medhdhido
uraa kariyoogee, qassi iitatu halchchuwaa polissiyoogee lo77oo? 4 Ne aifee
asa aife malee? Asi xeelliyoogaadan neeni xeellai? 5 Ne de7o laittaikka asa
de7o laittaa keenee? 6 Yaatin, ta mooruwaa aissi koyai? Ta nagaraakka aissi
qorai? 7 Taani mooranchcha gidennaagaanne ne kushiyaappe tana ooninne
ashshanau danddayennaagaa neeni eraasa.
8 “Tana ne kushee giigissidi medhdhiis; shin ha77i he kushee simmidi,
tana xaissees. 9 Neeni tana urqqaappe medhdhidoogaa hassaya. Yaatin,
ha77i tana baanaadan liiqissanau hanai? 10 Tana maattadan ta aayee
uluwan tigidaageenne dichchidaagee nena. 11 Tana neeni ashuwaanne
gogaa maizzadasa; ta meqettaa xaphuwaara gattada waaxadasa. 12 Neeni
taayyo de7uwaanne aggenna ne siiquwaa immadasa; ne naaguwan neeni
tana paxa wottadasa.
13 “SHin neeni he wodeppe doommada, ne wozanaa giddon tana qohanau
qoppiyoogaa taani erais. 14 Taani nagaraa oottikko be7anau, neeni tana
wochchaasa; ta mooruwaakka atto gaakka. 15 Taani mooranchcha gidikko,
taayyo aayye7ana! Qassi taani xillo gidiyaakkokka, ta huuphiyaa pude
xoqqu oottanau danddayikke. Aissi giikko, neeni tana yeellan kuntta
wottadasanne tuggan mattoya wottadasa. 16 Taani otorettikko, neeni
tana gaammodan yedettada oiqqana; oiqqada qassikka tana qohanau, ne
maalaalissiya oosuwaa neeni oottana. 17 Neeni ta bolli ooratta markkata
ehaasa; ne hanqquwaakka ta bolli darissaasa; tana olanau ooratta halchchota giigissaasa.

18 “Yaatin, tana ta aayee uluwaappe aissi kessadii? Ooninne tana
be7ennan haiqqarkkinaashsha! 19 Taani de7ennan aggarkkinaashsha!
Woikko ta aayee uluwaappe kiyosaara duufuwan wodhdharkkinaashsha!
20 Ta de7anau attida laittati guutta gidokkonaa? Taani qiibaa ufaitta ekkana
mala, hai tana aggarkkii! 21 Leelida xuma sohuwaa taani biyo wodee matiis;
taani hegaappe simmada haa yiikke. 22 Taani biyo sohoi sakkana xumainne
cabboi de7iyo biitta; hegan de7iya poo7oikka xumaa mala” yaagiis.

11

Xoofaari Koiro Haasayido Haasayaa

1 Yaagin Naa7ima biittaappe yiida Xoofaari zaaridi, hagaadan yaagiis;
2 “Ha haasayettida qaalau ubbau zaaro immiya asi baawee? Woikko hagaa
haasayida bitanee tumanchcha gidanau danddayii? 3 Ne mela haasayai asaa
co77u oottii? Neeni qilliicciyo wode, nena seeriyaabi baawa gaadiiyye?
4 Neeni odaidda, ‘Ta timirttee tuma; taani Xoossaa sinttan geeshsha’ yaa-
gaasa. 5 Wai ana, Xoossai ne bolli ba doonaa dooyidi haasayeerenneeshsha!
6 I neeyyo aadhdhida eratettaa xuuraa qonccisseerenneeshsha! Aissi giikko,
tumu aadhdhida eratettaassi daro kifileti de7oosona. Xoossai nena ne
oottido nagaraa keenaa qaxxayibeennaagaa era.
7 “Neeni Xoossaa ciimma xuuraa qorada eranau danddayai? Woikko Ub-
baa Danddayiya Xoossaa zawata koyada demmanau danddayai? 8 Eti salo-
tuppekka xoqqa; neeni ainne oottanau danddayakka. Eti Si7ooliyaappekka
aadhdhida ciimma; neeni eranau danddayakka. 9 Xoossaa aadhdhida
eratettai biittaa zananaappe aduqqees; abbaa gomppaappekka aakkees. 10 I
yiidi, nena qasho keettan yeggiyaakkonne pirdda keetti shiishshiyaakko,
a digganau danddayiyai oonee? 11 Xoossai pattenna asata erees; iitabaa
be7iyo wode, i coo aggenna. 12 Eeyya asai aadhdhida eranchcha gidiy-
oogaappe harddiidiyaa asa yeliyoogee matees.
13 “Iyyoobaa, neeni ne wozanaa suure oottikko, ne kushiyaakka akko mic-
cada woossikko, 14 nagaraa ne kushiyaappe haassikko, ne keettankka iitabai
de7ennaadan oottikko, 15 yaatikko, neeni xoqqu gaada yeellai bainnan ub-
babaa xeellana; yashshiyaabi bainnankka minnada eqqana. 16 Ne metuwaa
ubbaakka neeni dogana; gukkida haattaadan, neeni a naa77antto has-
sayakka. 17 Ne de7oi seetaa awaappekka aadhdhidi poo7ana; ne de7uwaa
xumaikka maallado poo7uwaa mala gidana. 18 Neeyyo hidootai de7iyo
gishshau, neeni hirggennan de7ana. Xoossai nena naagiyo gishshau, neeni
woppu gaananne shemppana. 19 Neeni xiskkiyo wode, nena yashissana
uri baawa; daroti nena auddashana. 20 SHin iitati metuwaa be7idikka
akeekokkona; appe baqati attanaukka danddayokkona. Etau haiqoppe
attin, hara hidooti de7enna” yaagiis.

12

Iyyoobi Haasayees

1 Yaagin Iyyoobi zaaridi, hagaadan yaagiis; 2 “Hayyanintta, intte tu-
mukka asa; aadhdhida eratetta ubbaikka inttenaara haiqqana! 3 SHin
taukka intteegaadan akeekai de7ees; taani intteppe laafikke! Ha intte
haasayidobaa ubbaa ooninne erees. 4 Taani Xoossaa woossin, i siyido asa
gidikkonne, ta laggetuyyo miicciyoobaa kiyaas; taani xillonne boree bainna
asa gidikkokka, qilliicciyoobaa kiyaas. 5 Inttena aiba metoinne gakkibeenna

gishshau, ta metuwaa kareeta; kunddanau ganddigaariya bitaniyaakka sugeeta. 6 Bonqqiyaageetu keettati saro de7oosona; Xoossaa yiilloyiyaageetikka hirggi bainnan de7oosona. Eta kushiyaa wolqqai eti goinniyo xoossa.

7 “SHin neeni ane meheta oichcha; eti nena tamaarissana. Woikko saluwaa kafota oichcha; eti neeyyo yootana. 8 Woikko sa7aara gooshettiya meretati nena tamaarissana; abbaa moletikka neeyyo odana. 9 GODAA kushee hagaa oottidoogaa hageetu ubbaa giddon erennai oonee? 10 Paxa de7iya meretatu ubbaa de7oinne asa ubbaa shemppoi a kushiyaana. 11 Inxxarssai qumaa shaakki eriyoogaadan, haittai haasayaa shaakkidi erenneeyye?

12 “Aadhdhida eratettai cimida asatu matan de7ees; daro wodiyaa de7iyoogee akeekaa immees. 13 Xoossaassi aadhdhida eratettainne wolqqai de7ees; zoreenne akeekai an beettees. 14 Xoossai qolidobaa zaaretti keexxanai oonee? I qachchido uraakka birshshi yeddanai oonee? 15 Xoossai iraa teqqikko, biittai melees; i iraa bukissikko, di7oi biittaa bashshees.

16 “Minotettainne xoonoi Xoossaagaa; cimettiyaageenne cimmiyaageenne naa77aikka appe garssaara de7oosona. 17 Zoriyaageetuppe i aadhdhida eraa qaari ekkees; halaqatakka i gooshshees. 18 I kawota kawotaa araataappe wottees; wottidi ailleta kessees. 19 Qeesetuppekka bonchchuwaa qaari ekkees; wolqqaamatakka aatti yeggees. 20 Ammanettida asatakka co77u oottees; cimatuppekka akeekaa wotti ekkees. 21 Halaqata kaushshees; deriyaa kaalettiyaageetu wolqqaakka wurssees.

22 “Xuman de7iya xuura yohota qonccissees; sakkana xuma sohuwaakka poo7o kessees. 23 Xoossai kawotettata gitayees; gitayidi qassi xoonees. Kawotettaakka aassees; aassidi qassi xaissees. 24 Sa7aa asaa halaqata akeekaa diggidi, ogee bainna bazzuwan toilattanaadan oottees. 25 Poo7oi bainna xuman eti tattaafoosona; mattottida asatudan eti ganddigaaroosona.

13

Qassikka Iyyoobi Haasayees

1 “Hagaa ubbaa ta aifee be7iis; ta haittaikka siyidi akeekiis. 2 Intte eriyoogaa taanikka erais; taani intteppe laafikke. 3 SHin taani Ubbaa Danddayiya Xoossaassi haasayanau koyais; inttenaara gidenna. Taani ta mootuwaa aara mootettanau amottais. 4 Intte erenna asa gidiyoogee erettennaadan, wordduwan kammeeta; intte ubbaikka pattenna aakimeta. 5 Intte ubbai co77u giidaa giderkketiishsha! Yaatiyaakko, inttena asai aadhdhida eranchcha gaana shin!

6 “Ha77i ta mootuwaa siyite; ta doonaappe kiyiya palamaa ezggite. 7 Intte Xoossaa doona gididi, wordduwaa haasayeetiiyye? A gishshaa eqqidi, cimobaa haasayeetiiyye? 8 Intte a maaddiyoobi de7ii? Woikko ayyo xabaqa gididi mootetteetii? 9 I inttena pilggi xeelliyaakko, intteppe lo77obaa demmanee? Intte asaa cimmiyoogaadan, a cimmanau danddayuuteetiiyye? 10 Intte geeman asaa som77uwaa xeellidi maaddikko, Xoossai tumu inttena seerana. 11 A bonchchoi inttena daganttennee? A anggai inttena yashshennee? 12 Intte odiyo leemisoti bidintta mala pattennaageeta; intte shiishshiyo palamai urqqaappe merettida gonddalliyaa mala.

13 “Ane co77u giite! Taani haasayana; hagaappe guyyiyan, ba hanaa hano. 14 Taani tana gakkiyaabaa, haiquwaa gidiyaakkokka, ekkanau giiga uttaas. 15 Be7ite, Xoossai tana woriyaabaa gidikkonne, taani a danddayan naagana.

Gidikkonne, taani ta mootuwaa a sintti shiishshana. 16 Nagaranchcha asi
a sintti shiiqanau danddayenna; hagee taani shiiqanau xaliyoogee, ooni
erii, ta atettaassi gaaso gidanau danddayees. 17 Ta haasayaa akeekidi siyite;
taani odiyoogee intte haittan gelo. 18 Be7ite, taani ta mootuwaa giigissaas;
shatimmanaagaakka erais.

19 “Abeet Xoossau, neeni tana mootanau yai? Neeni tana mooranchcha
kessikko, taani co77u gaada haiqqana. 20 SHin neeni taayyo ha naa77ubata
ootta; oottikko taani neeppe geemmikke. 21 Tana qaxxayiyoogaa agga;
tana daganttoppa. 22 Hegaappe guyyiyan, tana xeesa; xeesin taani koyana.
Woikko taani haasayin, taayyo zaarada haasaya. 23 Bau, taani moorido
mooroinne nagarai aappunee? Ta balaanne ta nagaraa ane tana bessa.

24 “Neeni aibissi ne som77uwaa taappe genttai? Qassi tana aibissi ne
morkkedan qoodai? 25 Tana, carkkoi efiyo boncco malaa, yashissuutee?
Woikko melida suulla malaa yedettuutee? 26 Neeni ta bolli xaafido mootoi
camo; harai attin, taani yelagatettan de7aidda oottido mooruwaanne
ashshabaakka. 27 Neeni ta tohuwaa toho biratan qachchadasa; ta tanggiyo
tanggo ubbaa wochchaasa; ta tohuwaa kottiyaa pilgga xeellaasa. 28 Taani
musidabaadaaninne bil77ai miido afaladan musais.

14

Qassikka Iyyoobi Haasayees

1 “Maccaasappe yelettida asa baree qantta; hegaa keesaikka metuwan
kumi uttiis. 2 I ciishshaadan ciyyidi, sohuwaarakka qoqqofetti aggees; qassi
gam77ennan kuwaadan eesuwan aadhdhiichchees. 3 Yaatin neeni, Xoossai,
hegaa mala asakka xeelluutee? Qassi a pirddanau ne sintti shiishshuu-
tee? 4 Tunabaappe geeshshabaa kessanau danddayiyai oonee? Ooninne
baawa. 5 Asi de7ana laittati zawati uttidosona; i de7ana aginaakka neeni
qooda wottadasa; neeni wottido zawaappe aadhdhiyaabi baawa. 6 Hegaa
gishshau, keraa oottiya asi ba oosuwaa polidi shemppiyoogaadan, asi ba
daafura laittaa polidi shemppanaadan, a aggaaga.

7 “Mittaassikka hidootai de7ees; mittai qanxxikko aacees; aacaikka
hegaadan haniiddi, de7i bayees. 8 He mittaa xaphoi biitta garssan ceeg-
gikkokka, a durumaikka biittan musikkokka, 9 haattaa peenuwaa demmidi
aacees; puutiyaadan ooratta licuwaa kessees.

10 “SHin asi haiqqin, a wolqqai wurees; a shemppoi kiyaappe hini bag-
gan, i awan de7ii? 11 Abbaappe haattai meliyoogaadan, qassi shaafaa
haattaikka to77iyoogaadan, 12 hegaadan asaikka haiqqees; he sohuwaappe
denddenna. Saloti aadhdhana gakkanaashinkka asi beegottenna; ba
xiskkuwaappekka denddenna.

13 “Abeet Xoossau, neeni tana duufo giddon genttada, ne hanqqoi aad-
hdhana gakkanaashin qottidabaa gidarkkiishsha! Neeni taayyo keeruwaa
immada, he gallassi tana hassayidabaa gidarkkiishsha! 14 Issi asi haiqqikko,
simmidi paxanee? Ta laamee yaana gakkanaashin, ha tugga wodiyaa
ubbaa danddayan naagana. 15 Neeni medhdhido tanakka be7anau
neeni laamotiyo wode, neeni tana xeesana; xeesin taani neeyyo koyana.
16 Hegaappe guyyiyan, neeni tumuppe ta tangguwaa wochchana; shin ta
nagaraa ta bolli qoodakka. 17 Ta mooroi qarcciitaa giddon yiicetti uttiis; ta
nagaraakka neeni kammadasa.

18 “Deree kunddiyoonne meqerettiyoogaadan, zaallaikka xoqolettiyoogaadan, 19 haattaikka shuchchaa bookkiyoogaadaaninne di7oikka biittaa meeccidi efiyoogaadan, hegaadan neenikka asaa hidootaa xaissaasa. 20 Neeni a merinau xoonaasa; yaatobare i bi aggees. A meraanne laammada, ne sinttappe yeddaasa. 21 A naati bonchchettikko, hegaa i erenna; eti tooshettikkokka be7enna. 22 SHin a bollaa seelai a xalaalau siyettees; i ba xalaalau yeekkees” yaagiis.

15

Naa77antto Haasayata

Elifaazi Naa77antto Haasayido Haasayaa

1 Yaagin Temaana biittaappe yiida Elifaazi hagaadan yaagidi zaariis;
2 “Aadhdhida eranchcha asi carkkodan ohettennabaa haasayii? Woikko
arshsho bagga carkkuwaa ba uluwaa coo kunttii? 3 Pattenna woikko maad-
denna mootuwaa mootettii? 4 Hegaa gidikko, neeni Xoossaassi yayyiyoogaa
guuttadasa; haratikka Xoossaassi goinnennaadan diggaasa. 5 Ne iitatettai ne
haasayan erettees; ne cincca haasayai nena genttees. 6 Ne bolli pirddiyai ne
doonaappe attin, tana gidikke; ne inxxarssai ne bolli markkattees.
7 “Koiro yelettida asi nenee? Woikko neeni dereti merettanaappe kase
yelettadii? 8 Neeni Xoossaa xuura yaa7aa tumu siyadii? Woikko aadhdhida
eratettaa ne xalaalai eriyaabaa neeyyo milatii? 9 Nuuni erennabaa neeni
eriyoobi aibee? Nuuyyo gelennan aggidi, neeyyo gelidabai aibee? 10 Ne
aawaappe bairatiya asati, cimidi puulummida asati nu giddon de7oosona.
11 “Xoossai neeyyo immido minttettoinne nuuni neeyyo ashkketettan
haasayido qaalai guutteeyye? 12 Ne wozanai nena aissi wora efii? Ne
aifeekka aissi xeelaa dereqqii? 13 Yaatada neeni Xoossaa bolli hanqqet-
tadasa; hegaa mala qaalaakka ne doonaappe kessadasa. 14 Asi Xoossaa sint-
tan geeshsha gidanau danddayii? Woikko maccaasappe yelettida asi xillo
gidanau danddayii? 15 Be7a, Xoossai ba kiitanchchatunkka ammanettenna;
harai atto salotikka a sinttan geeshsha gidokkona. 16 SHin ha sheneyiyaanne
tunida asi, nagaraakka haattaadan ganiya asi ubba iitaa darennee!
17 “Iyyoobaa, ane siya! Taani neeyyo yootana; taani be7idobaa ubbaa
neeyyo odana. 18 Aadhdhida eranchcha asati bantta maizza aawatuppe
demmido eratettaa genttennan tana tamaarissidosona. 19 Ha biittai eta
xalaalaassi imettiis; hara biittaa asaa timirttee eta giddon walahettibeenna.
20 “Asa huqqunnidi de7iya iita asi, ba de7o laitta ubban tuggi appe shaa-
hettenna. 21 Ubbaton daganttiya cenggurssai a haittan siyettees; i saro
de7ais giishin, panggati a bolli yaana. 22 Xumaappe kessi ekkanaagaa i
ammanenna; i bisuwau qaadettiis. 23 A ahai ankkuwau quma gidana;
baayyo xuma gallassai matattidoogaa i erees. 24 Metoinne tuggai olau
kiyida kawuwaadan a daganttana. 25 Aissi giikko, i ba kushiyaa Xoossaa
bolli denttiis; Ubbaa Danddayiya Xoossaa bollikka xaliis. 26 Burzzuzzai
burzzuzzai kiyi uttido ordde gonddalliyaa oiqqidi, Xoossaa bolli makkaliis.
27 “A som77oi modhdhido gishshau, a xeessaikka boborccido gishshau, 28 i
laattidi de7iyo katamatikka olan laalettido gishshaunne i de7iyo keettatikka
ooninne de7enna ona gidido gishshau, 29 i ba duretettan daro gam77enna; a
aqoikka aara takkenna.
30 “Xumaappe i kessi ekkenna; a tasheta lacoi melissana; a ciishshaakka
carkkoi pitti xaissana. 31 Barkka bana cimmiiddi, hadaban ammanettoppo.

Ammanettikko, i ekkanabaikka hadabaa. 32 Wodee gakkennan shulliyaanne meli simmidi, naa77antto aacanau danddayenna mittaa mala i gidana. 33 Teerennan wurccuwaara qoqqofettiya woiniyaa malanne ciishshai qoqqofettiyo wogaraa mala i gidana. 34 Xoossaassi yayyenna asatussi zaree xayana; mattaayiyan keexettida keettaakka tamai maana. 35 Eti metuwaa shahaaridi, iitabaa yeloosona; eta uluwankka cimoi kumi uttiis" yaagiis.

16

Iyyoobi Haasayees

1 Yaagin Iyyoobi hagaadan yaagidi zaariis; 2 "Taani hagaa mala haasayaa daruwaa siyaas; intte minttettoos giiddi, tana metiyaageeta. 3 Ha go77i bainna intte haasayaayyo wurssetti baawee? Tanaara inttena hagaa keenaa palamissiya gaasoi aibee? 4 Intte ta sohuwan de7in, taani intte sohuwan de7idabaa gidiyaakko, taanikka ta huuphiyaa qaattaidda, ha77i intte giyoobaa ubbaa intte bolli loittada haasayana shin! 5 Hegaadankka, ta zoriyan taani inttena minttana shin! Ta doonaappe kiyiya haasayaikka inttena minttettana shin!

6 "SHin taani haasayiyaakkokka, ta sahoi decenna; taani co77u gaada danddayiyaakkokka, taappe kichchenna. 7 Abeet Xoossau, neeni tana hitti oottadasa; ta keettaa asaa ubbaakka xaissadasa. 8 Neeni ta gogaa melissadasanne gunddissadasa; ta bollaakka gilqqissadasa. Hegaa gishshau, asai tana be7idi, 'Hagee i nagaranchcha gidiyoogau markka' yaagees. 9 Xoossai ba hanqquwan tana duuteretti yeggiis; ba achchaakka ta bolli garcciis; i ta morkkee tana dereqqees. 10 Asati ta yuushuwan shiiqidosona; shiiqidi ta bolli qilliicciiddi, ta qinxxalliyaa baqqidosona. 11 Xoossai nagaraa oottiya asatuyyo tana aattidi immiis; iitatu kushiyankka i tana oliis.

12 "Taani kase woppu gaada de7aas; shin Xoossai tana kinchcherettiis; ta mirggaaciyaa oiqqidi, i tana mentterettiis. Qassi i tana zambbi kaa7anau baazzan wottiis; 13 a wonddafiyaa zubbeti tana yaara haara muddidosona. Qareti bainnan i ta kilahuwaa caddidi, ta ciyyiyaa ta tiriyaappe sa7an gussees. 14 Olanau woxxiya olanchchaadan, i tana zaari zaaridi masunxxissees. 15 Taani kayyottada, waaruwaa maayaas; ta wolqqaikka baanan olettiis. 16 Taani yeekkiyo yeehuwaa daruwan ta som77oi puuriis; ta aifeekka zo77iis. 17 SHin ha ubbankka taani mooridobi baawa; ta woosaikka geeshsha.

18 "Biittau, biittau, ta suuttaa kammoppa; taani waassanaagaa diggoppa. 19 Ha77ikka ta markkai saluwaana; taayyo xabaqatiyaagee bolla xoqqaana. 20 Ta laggeti tana karidi xeelloosona; ta aifee Xoossaa sinttan afuttaa tigees. 21 Asaa asaara walassidi sigettiya asi de7iyoogaadan, tana Xoossaara sigettiya asi de7idaa gideerenneeshsha! 22 Aissi giikko, aramida laittati aadhdhidoogaappe guyyiyan, taani simmennasaa baana.

17

Qassikka Iyyoobi Haasayees

1 "Ta shemppiyaa kiyausu; ta laittai qaammiis; taayyo duufoi giigi uttiis. 2 Tana qilliicciyaageeti tumuppe ta yuushuwan de7oosona; eti taayyo yiillotiyo yiilluwaa ubbaton taani be7ais.

3 "Abeet Xoossau, neeppe hari tana maaddiyaabi bainna gishshau, neeni ne huuphiyan taayyo waase gida. 4 Etau gelennaadan, neeni ta laggetu wozanaa dammettadasa. Hegaa gishshau, neeni etau xoonuwaa immoppa.

5 Miishshaa demmana giidi, ba laggeta aatti immiya asaa nagarai a naata kaa7ana.
6 “Xoossai tana asa ubbau qilliicciyoobaa kessiis; asi som77uwan cuchchiyo asa taani gidaas. 7 Taani daro kayyottido gishshau, ta aifeekka galjjiis; ta kushetinne ta tohoti laafidi, xinqqo keesa kiyidosona. 8 Keha asati tana be7idi dagammidosona; suuretikka Xoossaa kaddiyaageetu bolli yiillotidosona. 9 Gidikkonne, xilloti bantta ogiyaappe yaakka haakka simmokkona; suureti wolqqaa gujji gujji boosona. 10 SHin ha77i ubbaikka ane taakko haa yiite! Yiyaakkokka, taani intte giddon issi aadhdhida eranchcha asakka demmikke.
11 “Ta de7o laittai wuriis; ta halchchido halchchoikka ta wozanaa amoikka coo attiis. 12 Ta laggeti qammaa gallassa goosona; xumi uttidaashin, ‘Poo7ana hanees’ yaagoosona. 13 Taani ufaissan naagiyo ta keettai duufuwaa; ta hiixaakka yan xuman hiixxana. 14 Duufuwaa taani, ‘Neeni ta aawaa’ yaagana; guxuniyaakka, ‘Neeni ta aayyiyo’ woikko ‘Ta michchiyo’ yaagana. 15 Yaatin, ta hidootai awaanee? Ooni a be7idee? 16 Ta hidootai tanaara duufuwaa banddee? Nuuni naa77ai issippe biittan duge wodhdhaneeshsha?” yaagiis.

18

Bilddaadi Naa77antto Haasayido Haasayaa

1 Hegaappe guyyiyan, SHuuha biittaappe yiida Bilddaadi hagaadan yaagidi zaariis; 2 “Iyyoobaa, neeni ha haasayaa aude wurssuutee? Ane akeeka. Yaatobare nuuni haasayana. 3 Nuna aissi miizza kessai? Aissi nuna damma kessai? 4 Neeni ne hanqquwan nena qohaasa. Ne hanqquwan biittai baisa gidanee? Woikko zaallati bantta sohuwaappe xoqolettanee?
5 “Nagaranchchatu de7oi xomppee to7iyoogaadan to7anaagee geeshsha; i naa77antto mulekka eexxenna. 6 I xomppee bainna keetta mala; kase a matan de7iya xomppeekka to7ees. 7 I tanggiyo tanggoikka qaammees; i haraata zoriyo zoree a onggees.
8 “A hemetai a efiidi, piriyan gelissees; diizzaa giddon i hemettees. 9 Piree a ginddiyaa oiqqees; oiqqidi a qaatuwaa diggees. 10 Ayyo yurddo wodoroi geeman sa7an hiixetti uttees; i hemettiyo ogiyankka gitee wodhdhi uttees.
11 “Dagamai a dooddees; dagamai a guyyeera ginddiyaa matidi yedettees. 12 A wolqqai namisan daafuriis; bashshai a lanqqen naagees. 13 Woriya harggee a bollan ubban woraajjees; a kushiyaanne a tohuwaa duushissees. 14 I hirggi bainnan de7iyo ba keettaappe yedetettees; eti Haiquwaa giyo kawuwaakko, a efoosona. 15 Harggiyaa gooddanau dinniyaa laaloogaappe guyyiyan, ooninne a keettan de7ena. 16 I xaphoi garssaara meliyoonne tashetikka bollaara qoqqofettiyo mittaa mala gidees. 17 A woree biittaappe xayees; a sunttaikka sa7an hassayettennan attees. 18 I poo7uwaappe xumau yedetettana; asai de7iyo biittaappekka i xayana. 19 Ayyo na7i woikko zaree xayana; i de7ido sohuwan issi asinne paxa attenna. 20 Arggo bagga asai a gakkidaban dagammees; arshsho bagga asaikka yashshau kokkorees. 21 Audekka iita asatu wurssettai hegaa mala; Xoossaa erennaageetu qaadaikka hegaa mala” yaagiis.

19

Iyyoobi Haasayees

1 Hegaappe guyyiyan, Iyyoobi zaaridi, hagaadan yaagiis; 2 "Intte tana aude
gakkanaassi mudduuteetii? Aude gakkanaassi intte qaalan tana gaaccuu-
teetii? 3 Intte tana tammutoo cayideta; tana kaushshiiddikka yeellatekketa.
4 Taani tumu balidabaa gidiyaakkokka, ta balai tana oichchana. 5 Intte
taappe kehiyoobaa intteyyo milatin, 'Hagee metoi ubbai a gakkidoogee, i
moorido gishshaassa' yaagidi, ta bolli pirddeeta. 6 SHin ha metuwaa ubbaa
ta bolli gattidaageenne gitiyan tana gelissidaagee Xoossaa gidiyoogaa erite.
7 "Taani, 'Naaqettaas' yaagada waassin, taayyo alliyaabi baawa; qaalaa
xoqqu oottada, suure pirddaassi waassinkka, siyiyaabi baawa. 8 Taani kant-
tennaadan Xoossai ta ogiyaa diriis; ta hemettiyoosaakka xuman gooziis.
9 Ta duretettaa taappe qaariis; ta bonchchuwaakka taappe diggiis. 10 I tana
mentteretti yeggiis; ta hidootaakka xaphuwaara xoqolettida mittaa mala
oottiis. 11 A hanqqoi ta bolli eexxi kiyiis; i tana ba morkkedan qoodees.
12 Ta bolli woraajjanau i ba olanchchata kiittees; eti tana olanau ogiyaa
kessoosona; ta dunkkaaniyaa yuushuwaakka dooddoosona.
13 "Xoossai ta ishata taappe haassiis; tana eriyaageeti muleera taayyo
allaga gididosona. 14 Ta dabboti taappe shaahettidosona; ta laggetikka
tana dogidosona. 15 Ta son de7iya imattati tana dogidosona; ta macca
ashkkaratikka tana imattadaaninne betedan xeelloosona. 16 Taani ta
ashkkaraa xeegin, taayyo koyenna; taani woossinkka, taayyo eenenna.
17 Ta maccaasiyaa ta doonaa peenuwaa ixxaasu; ta ishanttikka tana shene-
toosona. 18 Harai attin, guutta naatikka tana karoosona; taani eqqiyo wode,
ta bolli qilliiccoosona. 19 Ta mata laggeti ubbai tana shenetoosona; taani
siiqidoogeetikka taayyo zokkuwaa zaaridosona. 20 Ta meqettai ta gogaara
ohettiis; haiquwaappe qiisasan taani attaas.
21 "Inttenoo ta laggetoo, Xoossaa kushee tana dechchido gishshau, taayyo
qarettite. 22 Xoossai tana yedettiyoogaadan, intte tana aissi yedetteetii?
Hanno gakkanaassi intte tana tuggayidoogee gidennee?
23 "Hanno gakkanaashin taani haasayido qaalai, wai hassayettidaa
gideerenneeshsha! Maxaafankka wai xaafettidaa gideerenneeshsha!
24 Daro gam77ana mala, birata maarisan zaallaa bollan woocettidi xaafet-
teerenneeshsha!
25 "Tana Wozidaagee paxa de7iyoogaanne wurssettan biittaa bollan
i eqqanaagaa taani erais. 26 Ta gogai meetetti wurikkonne, taani ta
ashuwaappe shaahettada, Xoossaa be7anaagaa erais. 27 Hara uraa giden-
nan, taani ta huuphen, ta aifiyan a be7ana. Hegaa gishshau, ta wozanai aiba
laamotii!
28 "Intte, 'Metuwaayyo unkkoi a gidido gishshau, ane haayite! A yedet-
toos!' giikko, 29 bisuwaayyo yayyite! Xoossaa hanqqoi bisuwaara yaana;
pirddai de7iyoogaakka erite" yaagiis.

20

Xoofaari Naa77antto Haasayido Haasayaa

1 Naa7ima biittaappe yiida Xoofaari hagaadan yaagidi zaariis; 2 "Ne
haasayai tana lanccissido gishshau, taani ainne takkennan ne haasayaayyo
zaaruwaa immana. 3 Ne cashsha haasayaa taani siyais; siyin ayyo bessiya
zaaruwaa tana imma imma gees.
4-5 "Asa biittaa bolli wottido wodiyaappe doommidi, beniisappekka na-
garanchcha asatu ceeqoi qantta wodiyaassa gidiyoogaa, Xoossaa erenna
asatu ufaissaikka liphida aifee xeellanaashiina gidiyoogaa neeni eraasa.

6 Iita asi shaaraa gakkanaashin aduqqikkokka, 7 i buhiyaadan pitetti xayana.
A eriya ubbai, 'I awan de7ii?' yaagana. 8 Aimuwaadan i paalli xayana;
simmidikka beettenna; qammaa ajjuutaadan i xayi bayana. 9 A be7ida aifeti
naa77anttidi, a be7okkona; i ba de7iyoosaappekka tippi giidi xayana. 10 Iita
aawai bonqqi ekkido miishshaa a naati bantta kushiyan guyye zaarana.
11 Payyanne mino gidiya a bollai guutta wodiyaappe guyyiyan, biitta kiyana.
12 "Iita asa doonan iitatettai qumadan laqilaqikkokka, i ba inxxarssaappe
garssa baggaara genttikkokka, 13 wurennaadan ba doonan coommiiddi,
wotti bayikkokka, 14 a ulo giddon a qumai laamettana; laamettidi woriya
shooshshaa yiishshaa mala au gidana. 15 Iita asi ba mittido duretettaa
haa cuchchana; a uluwaappe Xoossai cooshshidi kessana. 16 Iita asi mit-
tiyoobai au yiishsha gidana; shooshshaa yiishshaa mala gididi, a worana.
17 Eessainne maattai haattaadan goggishin, i be7ennan haiqqana. 18 Ba
daafurido daafuraa cawaa meennan, haraassi sheedhdhana; zal77idi woris-
sido ba woriyankka ufaittenna. 19 Aissi giikko, hiyyeesata i un77ettiis; eta
shenehoo giis; hara asi keexxido keettaakka bau ekkiis.
20 "A yiiqiyau zawi baawa; ba dosiyoobaa xarzzanau danddayenna; 21 i
miidoogaappe guyyiyan, aibinne attenna. Hegaa gishshau, a duretettai
gam77enna. 22 I daro aquwaa demmiyo wode, metoi akeekennan a bolli
gakki wodhdhana. 23 I miidi kallishin, Xoossai a qaxxayanau ba suulliya
hanqquwaa a bolli gussana. 24 Birata bisuwaappe i baqatana; shin na-
haasiyaa zubbee a caddana. 25 He zubbee ayyo zokkuwaara kantti kiyana;
he phooliyaa xeerai a tiriyaa kanttidi, ciyyiyaa gussana. Hegaa gishshau,
dagamai a wozanaa shabbirana.
26 "I shiishshido aqo ubbai xayana; asi eettibeenna tamai a maana; a keet-
tan attida asai ubbaikka taman meetettana. 27 Saloti ha bitaniyaa nagaraa
qonccissana; biittaikka a bolli markkattana. 28 Xoossai hanqqettidi ehiyo
beetan a keettainne ayyo de7iyaabai ubbai shohettidi baana. 29 Xoossai iita
asatuyyo wottido qaadai hagaa" yaagiis.

21

Iyyoobi Haasayees

1 Hegaappe guyyiyan, Iyyoobi hagaadan yaagidi zaariis; 2 "Ane ta
haasayaa akeekidi ezggite; ezggiyoogee intte tana minttettiyoogaa gido
bayin. 3 Taani issiton haasayanau taayyo kayaa immite. Taani haasaya sim-
min, qilliiccite! 4 Taani mootettiyoi asaara gidenna. Yaatin, tau danddayai
wurikko, hegee garamissiyaabee? 5 Ane tana xeellite; xeellidi garamettite;
intte kushiyankka intte doonaa oiqqite. 6 Tana gakkidabaa taani qoppiyo
wodekka, tana daganttees; ta bollaikka kokkorees.
7 "Iita asati aissi paxa de7iyoonaa? Eta baree aissi aduqqii? Eta
wolqqaikka aissi dari dari bii? 8 Etau naatinne naatu naati de7oosona;
eti diccishin be7anau, gam77idi de7oosona. 9 Eta soi hirggi bainnan saro
de7ees; Xoossai eta ba gatiman shoci erenna. 10 Eta korima boorati macca
miizzaara gaittiyo wode, koxxennaadan oittoosona; macca miizzatikka
aucayennan yeloosona. 11 Bantta naata dorssaa wudiyaadan kessoosona;
eta naatikka yan han duroosona. 12 Karaabiyaa baqqiiddinne diittaa di-
ixxiiddi, yettaa yexxoosona; pulaaliyaa punniiddikka ufaittoosona. 13 Eti
bantta de7o laittaa ishaluwan polidi, bantta duufuwaakka saro boosona.
14 Yaanidikka eti Xoossaa, 'Nuuppe haakka! Nuuni ne ogiyaa eranau

koyokko! 15 Nuuni ayyo oottanau Ubbaa Danddayiya Xoossai oonee? Nuuni
a woossidi, go7ettanabi aibee?' yaagoosona. 16 Eti bantta ishalo de7uwaa
bantta minotettan demmida goosona; shin taani eta qofaa ekkikke.
17 "Iita asatu de7uwaa xomppee to7i erii? Eta bolli bashshai wodhdhi
erii? Xoossai ba hanqquwan eta qaxxayi erii? 18 Carkkuwaa sinttan eti
suullaadan hanido wodee de7ii? Gotee pitti efiyo baanaadan eti hani
eriyoonaa?
19 "Intte, 'Xoossai aawatu mooruwan eta naata qaxxayees' yaageeta. Ane
Xoossai nagaranchchata eta huuphen qaxxayo! Yaatiyaakko eti bantta
mooruwaa erana. 20 Eti bantta qixaatiyaa banttau ekkona. Ubbaa Dand-
dayiya Xoossaa hanqquwaa xuu7aakka eti bantta huuphen uyona. 21 Aissi
giikko, eti haiqqiichchidoogaappe guyyiyan, eta naata aibi gakkikkonne
koyokkona.
22 "Bolla xoqqan de7iyaageeta pirddiya Xoossaa eraa tamaarissanau
danddayiya asi de7ii? 23 Issi asi kumetta wolqqainne kumetta saroi
de7ishin, ishaluwan de7iiddi haiqqees. 24 A bollai orddidaashin, a meqettaa
kolzzeekka shica de7ishin haiqqees. 25 SHin hara asi a shemppuwan azzanoi
paccennan, ba de7on mulekka lo77obaa demmennan haiqqees. 26 Haiqqidi
eti naa77aikka issi mala biittan moogettoosona; eta naa77aakka guxuneti
kammoosona.
27 "Intte tana naaqqanau qoppidi, intte wozanan halchchido halchchuwaa
muliyaa taani loittada erais. 28 Intte, 'He iitaa oottiya, gita bitaniyaa keettai
ha77i awaanee?' yaageeta. 29 Ogiyaara hemettiya asata oichchibeekketii?
Eti odiyoogaa ammanekketii? 30 Eti, 'Iita asati bashshaa gallassi boshet-
tennan attoosona; Xoossaa hanqqoi qoncciyo gallassikka eti kessi ekkana'
yaagoosona. 31 Iita asa a iitatettau oonee walassanai? I oottido iitabaukka
a qaxxayanai oonee? 32 I haiqqin, a ahaa duufuwaa efiyo wode, a duufoi
bonchchuwan naagettana. 33 Qoodi bainna asai a baliyan pe7ees; a duu-
fuwaa biittaikka utulaadan au kauyyees. 34 Yaatin, intte tana waati hada
oduwan minttetteetii? Intte ta oishaassi zaarido zaaroi ubbai worddo!"
yaagiis.

22

Heezzantto Haasayata

Elifaazi Heezzantto Haasayido Haasayaa

1 Hegaappe guyyiyan, Temaana biittaappe yiida Elifaazi hagaadan yaagidi
zaariis; 2 "Asi Xoossaa go77anau danddayii? Harai atto aadhdhida er-
anchcha gidiyaakkokka, i bana go77anaappe attin, Xoossaa go77enna.
3 Neeni xillo gidikko, hegee Ubbaa Danddayiya Xoossaa ufaissii? Ne ogee
boree bainnaagaa gidikko, hegan i aiba wore demmii?
4 "Neeni ayyo yayyiyo gishshaassee, i nena seeriyoogeenne pirddiyoogee?
5 Ne iitatettai daro gidennee? Ne nagarau zawi baawa. 6 Neeni ne
ishata gaasoi bainnan waasiyaa xeesissadasa; asaa maayuwaakka qaarada
eta kallo ashshadasa. 7 Neeni saamettidaageeta haattaa ushshabaakka;
namisettidaageetakka qumaa diggadasa. 8 Neeni ne wolqqaaninne ne
maatan zemppada, hara asaa biittaa neeyyo coo ekkadasa. 9 Am77eta mela
kushe yeddadasa; aawi bainnaageetakka huqqunnadasa. 10 Ne yuushuwan

gitee dooddi uttidoogee hegaassa; akeekennan yashshai nena kokkorssiyoogeekka hegaassa. 11 Neeni be7ennaadan, neeyyo xumiyoogee hegaassa; qassi kixa haattai nena muukkiyoogeekka hegaassa.

12 “Xoossai bolla xoqqa saluwan uttidi, xoqqan de7iya xoolintteta duge xeellees. 13 SHin neeni, ‘Xoossai ai erii? I hegaa mala, sakkana xumaa giddoorakka pirddanau danddayii? 14 Salo gufanttuwaa bolli i simerettiyo wode, i be7ennaadan, sikkida shaarai a goozees’ yaagaasa.

15 “Nagaranchchati hemettido beni ogiyan baanau qofaa qachchadii? 16 Eti bantta wodee gakkennan de7ishin haiqqidosona; eta de7uwaa baasoikka di7uwan meecetti xayiis. 17 Eti Xoossaa, ‘Nuuppe haakka! Ubbaa Danddayiya Xoossai nuuyyo ai oottanau danddayii?’ yaagidosona. 18 Gidikkonne, eta keettan lo77obaa kunttidaagee Xoossaa. Hegaa gishshau, iita asatu qofai taayyo gelenna.

19 “Iita asatu bolli gakkiyaabaa be7idi, xilloti ufaittoosona; suure asatikka hagaadan yaagidi, eta bolli qilliiccoosona; 20 ‘Tumaappe nu morkketi xayidosona; eta duretettaakka tamai miis’ yaagoosona.

21 “Iyyoobaa, ha77ikka Xoossaara giiga; aara saro de7a. Yaatikko, neeni anjjettana. 22 A doonaappe timirttiyaa ekka; a qaalatakka ne wozanan wotta. 23 Nenatettaa ziqqissada, Ubbaa Danddayiya Xoossaakko, neeni simma; iita ooso ubbaa ne sooppe digga. 24 Ne worqqaa sa7an ola; ne muruta worqqaakka shaafaa shuchchan ola. 25 Ubbaa Danddayiya Xoossai neeyyo worqqanne doorettida bira gido.

26 “Hegaappe guyyiyan, neeni Ubbaa Danddayiya Xoossan tumu ufaittana; ufaittada yeellatenna Xoossaakko pude xeellana. 27 Neeni Xoossaa woossana; woossin i siyana; qassi neeni ne shiiquwaa ayyo gattana. 28 Neeni zorettada qachchidobai neeyyo polettana; ne hemettiyo ogiyankka poo7oi poo7ana. 29 Aissi giikko, Xoossai otorettiyaageeta kaushshees; shin banttana ziqqissiyaageeta ashshees. 30 I suure asa wotti ekkees. Ne kushee naaquwaappe geeshsha gidikko, i nena ashshana” yaagiis.

23

Iyyoobi Haasayees

1 Yaagin Iyyoobi hagaadan yaagidi zaariis; 2 “Taani ha77ikka Xoossaa bolli makkalaisinne zuuzummais; aissi giikko, taani oolinkka a kushee ta bolli deexxiyoogaa aggibeenna. 3 I de7iyoosaa taani erarkkinaashsha! I uttidosaakka gakkarkkinaashsha! 4 Yaatiyaakko, taani ta mootuwaa a sinttan biddana shin! Ta doonaakka palaman kunttana shin! 5 I ta mootuwaayyo zaariyoobi aibakkokka taani erana shin! 6 I ba gita wolqqan tanaara eqettaneeshsha? CHii, chii, i taani odiyoogaa siyanaappe attin, hegaa hanenna. 7 Ta wozanai suure gidiyo gishshau, taani Xoossaara mootettanau danddayais; i ta daannai tana merinau shatinttana.

8 “SHin aissee, taani arshsho biikko, i yan de7enna; qassi taani arggo biikkokka, a demmikke. 9 I huuphessa bagga biittan oottiyo wode, taani a be7ikke; qassi tohossa bagga biitti simmiyo wodekka, taani a demmikke. 10 SHin i ta tangguwaa ubbaa erees; i tana paaccikko, taani worqqaadan geeshsha gidiyoogaa i be7ana. 11 Taani i hemettido ogiyaa baqqa oiqqada hemettaas; a ogiyaappe wora simmabeikke. 12 A doonaappe kiyiya azazuwaappe taani shaahettabeikke; a qaalaakka ta wozanan wottaas.

13 “Xoossai laamettenna. Aara eqettana, woikko ba koyidobaa i oottennaadan a teqqana asi baawa. 14 I taayyo halchchidobaa polana; hegeetu mala, hara daro halchchotikka ayyo de7oosona. 15 Hegaa gishshau, a sinttan eqqiyoogee keehippe tana yashshees; hegaa ubbabaa qoppada, taani kokkorais. 16 Ta wozanai taahanaadan Xoossai oottiis; Ubbaa Danddayiya Xoossai tana daganttiis. 17 Sakkana xumai ta som77uwaa goozikkokka, tana he xumai haasayaa diggibeenna.

24

Qassikka Iyyoobi Haasayees

1 “Ubbaa Danddayiya Xoossai pirddiyo wodiyaa aissi keerennee? A eriyaageeti he wodiyaa aissi be7okkonaa? 2 Iita asati bantta gadiyaa aassanau, zawan de7iya shuchchaa shoddoosona. Dorssaakka wuuqqi ehiidi, bantta dorssaa wudiyan gattidi heemmoosona. 3 Aawai bainna naatu hareta laaggidi, ekki boosona; am77ee booraakka acuwau oiqqidi, banttau ekkoosona. 4 Hiyyeesata ogiyaappe yedettoosona; biittan de7iya hiyyeesata ubbaa bantta sinttappe qosetissoosona. 5 Bazzon de7iya harddiidatudan, hiyyeesati bantta naatuyyo miyoobaa koyiiddi, bazzon daafuroosona. 6 Eti dembban hara asau kattaa cakkoosona; iita asatu woiniyaa teera wurccuwaakka xunqqoosona. 7 Eti qammaa kallo aqoosona; meeguwaa wodekka bollan paliyoobi etau baawa. 8 Deretun bukkiya iran eti murxxoosona; geliyoosaa xayidi, shuchchaa qoommoosona.

9 “Iita asati aawai bainna na7aa aayee xanttaa xammiyoosaappe dafi ekkoosona; hiyyeesatu guutta naatakka acuwaayyo oiqqoosona. 10 Hiyyeesati maayuwaa xayidi, kallo hemettoosona. Eti mirqqiyaa miyyiiddi namisettoosona. 11 Eti zaitiyaa kessanau wogaraa teeraa burxxoosona; woine teeraakka gum77iiddi saamettoosona. 12 Kataman kataman haiqqana haniya asati ooloosona; deshettida asatikka maaduwaa koyidi waassoosona; shin Xoossai eta metuwaa xeellenna.

13 “Poo7uwaa ixxiya asati de7oosona; eti poo7oi aibakko erokkona; a ogiyaappekka wora boosona. 14 SHemppuwaa woriyaagee wonttimaatti denddidi, hiyyeesatanne metootanchchata worees; qammi qassi kaisodan wuuqqees. 15 SHaaramuxiyaagee sa7ai lem77anaagaa naagees; i, ‘Ooninne tana be7oppo’ giidi, ba som77uwaa kammees. 16 Kaisoti qammi keettaa bookkidi, wuuqqanau geloosona; shin gallassi poo7uwaa ixxidi, qosetti pe7oosona. 17 Eta gallassa poo7oi yashshees; shin qamma xumai eta dagantenna.

18 “Iita asata di7o haattai quccidi efees; eta gakkida gadee qanggettidaagaa gidees. Ooninne eta woiniyaa turaa sohuwaa beenna. 19 SHachchai hombbiyan seerin, awai a melissi xaissiyoogaadan, hegaadankka, nagaranchchati haiqqidi xayoosona. 20 Hari attin, yelida aayetikka eta hassayokkona. Guxunee eta ashuwaa mal77in mees. Eta iita oosoikka wullida mittaadan meqqana. 21 Aissi giikko, eti na7i bainna maine maccaasaa naaqqidosona; am77e maccaasaakka maaddennan ixxidosona.

22 “Xoossai ba wolqqan minota xaissees; i eta bolli denddido wodekka, eti paxa attokkona. 23 Xoossai eti saro de7anaadan oottikkokka, eta ogiyaa wochchees. 24 Iita asati guutta wodiyaassi xoqqu xoqqu goosona; shin sohuwaarakka sharafaadan shullidi xayoosona; kattaadan cakettoosona.

25 “Hegee hanenna giidi, kaddiya asi de7ii? Taani odido qaalaakka worddo giidi, ammanttiya asi de7ii?” yaagiis.

25

Bilddaadi Heezzantto Haasayido Haasayaa

1 Hegaappe guyyiyan, SHuuha biittaappe yiida Bilddaadi hagaadan
yaagidi zaariis; 2 “Xoossai wolqqaama gidiyo gishshau, asai yayyidi, ayyo
haarettees. I ba saluwaa kawotettaa saruwan naagees. 3 A olanchchata
qoodanau danddayiya asi de7ii? Xoossaa poo7oi gakkenna sohoi de7ii?
De7enna. 4 Yaatin, asi Xoossaa sinttan waani xillo gidanau danddayii?
Maccaasappe yelettida asi waani wogaadan geeshsha gidanau danddayii?
5 Xoossaa sinttan aginaikka wagagga poo7o gidenna; a sinttan xoolinttetikka
geeshsha gidokkona. 6 Yaatin, Xoossaa sinttan uu7enne guxune gidiya asi ai
keena laafee?” yaagiis.

26

Iyyoobi Gidduwaara Kilppayees

1 Yaagin Iyyoobi hagaadan yaagidi zaariis; 2 “Wolqqi bainna asa neeni
aiba maado maaddadii! Daafurida qeeseta neeni aiba ashetta ashshadii!
3 Aadhdhida eratettai bainnaagaa aiba zore zoradii! Ai keena gita eratettaa
qonccissadii! 4 Neeni ha qaalaa haasayanaadan nena oonee maaddidai?
Qassi hagaadan haasayanau nena denttettidaagee o ayyaanee?” yaagiis.

Bilddaadi Ba Haasayaa Wurssees

5 Yaagin Bilddaadi, “Haiqqidaageetu moitilleti biittaappe garssa baggaara
haattaa giddon kokkoroosona. 6 Xoossaa sinttan Si7ooleekka qoncce; aib-
inne a genttanau danddayenna. 7 Xoossai huuphessa bagga salota micciis;
sa7aakka aibakko bainnasan kaqqiis. 8 I shaaratun haattaa kunttees;
kunttin haattaa deexuwan shaarati daakettokkona. 9 Goobanida aginaa i
ba shaaran kammees. 10 Poo7uwaa xumaappe shaakkanau, saloi sa7aara
danttettiyoosan qammainne gallassai laamettiyo zawaa Xoossai essees. 11 I
seeriyo wode, salotu tuuqeti dagamau kokkoroosona. 12 Ba wolqqan abbaa
co77u oottiis; ba akeekan Ra7aaba giyo miimminttiyaa xaissiis. 13 I shemp-
piyo shemppuwan saloti geeyidosona; a kusheekka xonggettiya shooshshaa
woriis. 14 Hageeti ubbai Xoossai oottido oosotuppe amaridaageeta; nuuni
siyoogee saasuketta xalaala. Yaatin, a wolqqaa gitatettaa akeekanau dand-
dayiyai oonee?” yaagiis.

27

Iyyoobi Haasayees

1 Yaagin Iyyoobi hagaadan yaagiis; 2 “Ta suure pirddaa tana diggidi,
ta de7uwaa camo kessida, Ubbaa Danddayiya Xoossan taani caaqqais.
3 Xoossai taayyo de7o shemppuwaa immido keenan, 4 ta doonai wordduwaa
haasayenna; ta inxxarssaikka cimuwaa odenna. 5 Intte haasayidoogee likke
gaada taani ekkikke; haiqqana gakkanaassikka taani tana suure giyoogaa
aggikke. 6 Ta xillotettaa mintta oiqqanaappe attin, xillotettaa aggikke; taani
de7ido laitta ubban ta wozanai kahai tana walassenna.
7 “Ta morkketinne tanaara eqettiyaageeti ubbai iitanne mooranchcha
asaadan qaxxayettona. 8 Xoossai eta shemppuwaa eta ashuwaappe
shaakkidi, eta laittaa qanttiyo wode, iitatuyyo sinttanaa ufaissi aibee? 9 Eta
bolli metoi gakkiyo wode, Xoossai eta waasuwaa siyii? 10 Ubbaa Danddayiya
Xoossan eti ufaittanee? Eti ubba wode Xoossaa xeesanee?

11 “Taani inttena Xoossaa wolqqaabaa tamaarissana; Ubbaa Danddayiya
Xoossaa matan de7iyaabaa taani intteppe qottikke. 12 Intte ubbai hagaa intte
huuphen be7ideta. Yaatin, ha hada haasayaa aissi haasayeetii?
13 “Xoossai iita asatuyyo battido qaadainne huqqunniya asati Ubbaa
Danddayiya Xoossaappe ekkiyo woitoi hagaappe kaalliyaagaa. 14 Eta
naati ai keenaa darikkonne, eti olan wuroosona; eta zaretikka miyoobaa
xayidi namisettoosona. 15 Hegaappe attidaageeti boshan wuroosona; eta
am77etikka etayyo yeekkokkona.
16-17 “Iita asati, qoodin wurenna biraa shiishshinkka, eta biraa suure asati
shaakki ekkana; qassi maayuwaa darissidi shiishshinkka, eti shiishshiy-
oogaa xilloti maayana. 18 Eti keexxiyo keettati shararootiyaa keettaa mala;
naagiyaageeti keexxido zamppaa mala.
19 “Eti dure gididi, bantta hiixan zin77ana; shin eti xiskkuwaappe beegot-
tiyo wode, aibinne xayin mela attana. 20 Dagamai di7uwaadan qoppennan
eta bolli yaana; qammankka gotee eta denttidi efaana. 21 Arshsho bagga
carkkoi eta de7iyoosaappe pittidi efaana. 22 Eti kessi ekkanau baqatishin,
qareti bainnan eta bolli wodhdhana. 23 Wodhdhidi wolqqaama cenggurssaa
sissiiddi, eta yedettana.

28

Aadhdhida Eratettaa Timirttiyaa

1 “Biraa bookki kessiyoosainne worqqaa geeshshanau seerissiyoosai
de7ees. 2 Biratai asai biittaappe bookkin kiyees; nahaaseekka a shuchchaa
seerissin kiyees. 3 Asai xomppiyaa ehiidi, xumaa xoonees; biittaa xaggaa
gakkidi, sakkana xumaa giddon he shuchchaa koyees. 4 Asai de7iyoosaappe
haakkidi, asaa tohoi yedhdhi erennasaa biidi, hegan ciimma ollaa book-
kees; bookkidi hegan wodoruwan yaanne haanne kuulumuliiddi, asaappe
shaahettidi de7ees. 5 Kattai biittaappe mokkees; shin he biittaa giddoi
taman seeridi, aadhdhi aadhdhi wodhdhees. 6 He biittaa giddon de7iya
shuchchaappe sampperiyaa giyo al77o shuchchai kiyees; a baanaa gid-
doppekka kulkka worqqai beettees.
7 “He shuchchaa bookkiyoosaa efiya ogiyaa xinggillee erenna; gaceekka
be7ibeenna. 8 Hanttaara do7ati bantta tohuwan he sohuwaa yedhdhi
erokkona; gaammoikka hegaara kanttenna.
9 “Asi mino zaallaa mentterettees; deriyaakka bookkidi, xaphuwaappe
aatti yeggees. 10 Zaallaa lukkidi, kanttiyo ogiyaa kessidi, he al77o
shuchchaakka demmees. 11 Haattai he sohuwau goggennaadan zeerees;
geemmidabatakka poo7uwau kessees.
12 “SHin aadhdhida eratettai awappe beettanau danddayii? Akeekai
beettiyoosai awee? 13 Asi a tumu waagaa erenna; aissi giikko, aadhdhida
eratettai paxa de7iyaageetu giddon beettanau danddayenna. 14 Abbaa
ciimmai, ‘Aadhdhida eratettai ta giddon baawa’ yaagees.
15 “Aadhdhida eratettai worqqan woikko biran shamettenna.
16 Aadhdhida eratettai muruta worqqan, maragidiyaanne sampperiyaa
geetettiya al77o shuchchan shamettenna. 17 Worqqainne heregaappe
oosettida miishshatu waagai aara likettenna; worqqaappe oosettida
al77obankka laamettenna. 18 Aadhdhida eratettaa waagai zaagooliyaappe,
almmaaziyaappenne inqqo ubbaappe aadhdhees. 19 Tophaaziyooniyaa
giyo Toophphiyaa inqqoikka aara likettenna; muruta worqqankka
shamettenna.

20 “Yaatin, aadhdhida eratettai auppe yii? Akeekai beettiyoosai awee?
21 Paxa de7iya mereta ubbaappe geemmi uttiis; saluwaa kafotikka a
demmokkona. 22 Bashshainne haiqoi, ‘Nuuni aadhdhida eratettau odo
xalaalaa nu haittan siyida’ yaagoosona.
23 “Aadhdhida eratettaakko efiya ogiyaanne i de7iyo sohuwaa eriyai Xoos-
saa xalaala. 24 Aissi giikko, Xoossai sa7aa gaxaa ubbaa xeellees; xeellidi
salotuppe garssaara de7iyaabaa ubbaa be7ees. 25 Xoossai carkkuwaassi
wolqqaa immido wodenne shaaraa haattaa likkido wode, 26 iraikka awan
bukkanaakko, dadaikka awan wodhdhanaakko wogaa wottido wode, 27 i
he wode, aadhdhida eratettaa be7iis; be7idi paacciis; paaccidi, lo77o giis.
28 Hegaappe guyyiyan, Xoossai asaassi odiiddi, ‘Xoossaassi yayyiyoogee
aadhdhida eratetta; iitaappe haakkiyoogeekka akeeka’ yaagees” yaagiis.

29

Iyyoobi Wurssetta Mootuwaa Mootees

Iyyoobi Haasayees

1 Iyyoobi qassikka hagaadan yaagiis; 2 “Ha77i ta de7iyo duussai Xoossai
beni tana naagido wodiyaagaa mala gideerenneeshsha! 3 A xomppee ta bolli
poo7in, taani a poo7uwan hemettaas. 4 He wodee Xoossai tananne ta so
asaa naagin, taani ta kumetta wolqqaara de7ido wode. 5 He wode Ubbaa
Danddayiya Xoossai tanaara de7ees; ta naatikka ta yuushuwan de7oosona.
6 Taani ta kushiyaa maattan meecettaas; ta gaacciyo woxaappekka zaitee
shaafaadan goggiis.
7 “Taani kataman de7iya pirdda keettaa biido wode, daannatuura issippe
uttaas. 8 He wode yelagati tana be7idi, ogiyaa immidosona; cimatikka tana
bonchchanau denddidi eqqidosona. 9 Halaqati haasayiyoogaa aggi bayi-
dosona; bantta doonankka bantta kushiyaa wottidosona. 10 He kataman
de7iya gita asatikka co77u giidosona; eta inxxarssaikka eta kookkiyaa baqqi
oiqqiis.
11 “Tabaa siyidaageetinne tana be7idaageeti ubbai tana galatidi
haasayidosona. 12 Aissi giikko, maaduwaassi waassiya hiyyeesatanne aawai
aayyiyaa xayin, maaddiyaabi bainnaageeta taani ashshaas. 13 Haiqqana
haniya bitanee tana anjjiis; am77iyaakka ta maaduwan ufaittaasu. 14 Taani
xillotettaa maayodan maayaas; suure pirddaikka ta afala malanne
qumaashsha mala. 15 Taani qooqetuyyo aife, wobbetuyyo toho gidaas.
16 Hiyyeesatuyyo aawa gidaas; taani erenna asatuyyookka xabaqa gidaas.
17 Taani iitatu gappataa menttaas; eti shankkatidi oiqqidoogeetakka eta
doonaappe wotta ekkaas.
18 “Hegaa gishshau, taani ta qofan, ‘Taani lo77o, adussa laittaa ta so
asaa gidduwan de7ada haiqqana. 19 Aissi giikko, taani ba xaphota haattaa
giddo yeddidanne xaazai qamma ubban a tashiyaa bolli de7iyo mittaa
mala. 20 Taani ubbatonkka bonchchettada de7ana; ta wolqqaikka ubbaton
ooraxxana’ gaada qoppaas.
21 “Taani haasayiyoogaa asai sirphphi gi ezggidi, ta zoriyaa ekkiis. 22 Taani
haasayidoogaappe guyyiyan, eti zaarettidi haasayibookkona; aissi giikko,
ta qaalai eta wozanan xokkiis. 23 Goshshanchchai iraa naagiyoogaadan,
eti taani haasayanaagaa siyanau hanggidi naagidosona. 24 Eti hirggi ut-
tidaashin, taani ta som77uwaa pashkkissaas; hegan eti minettidosona.
25 Taani eti de7ana ogiyaa dooraas; doorada eta halaqadan uttaas. Ba

olanchchatu giddon de7iya kawuwaadan, taani eta giddon de7aas. Qassi azzaniyaageeta minttettiya asa mala gidaas.

30

Qassikka Iyyoobi Haasayees

1 “SHin ha77i taappe yelagiya asati tana baceessoosona. Eti ta dorssaa wudiyaa heemmiya kanata maaddana ginkka taani diggido aawatu naata. 2 Eta aawati wolqqi ixxidoogeetanne bolli gilqqidoogeeta gidido gishshau, tana ainne maaddibookkona. 3 Metuwaanne namisaa gaasuwan qammi denddidi, bazzo biiddi, xaphuwaa coommidosona. 4 Qassi sharafaanne bonccuwaa maxidosona; mal77enna sankkaaraa xaphotakka miidosona. 5 Asai waassiiddi, kaisota yedettidoogaadan, asaa giddoppe eta yedettiis. 6 Eti zanggaaraa giddon, gonggolo giddooninne zaalla kooppo giddon de7idosona. 7 Eti buuraa giddon bazzo do7atudan waassidosona; doobbiyaa garssan shiiqidi, issippe de7idosona. 8 Eti xurqqayyiyan shocettidi, biittaappe goodettidosona. Eti sunttaara moorettidi, eeyya gididi de7idosona.

9 “Ha77i eta naati tana yettan qilliiccoosona; taani eta giddon leemisidi odiyoobaa gidaas. 10 Eti tana shenetidi, taappe haakkoosona; ainne yeellatennan ta som77uwan cuchchaa cuchchoosona. 11 Xoossai ta wolqqaa laafettidi, tana kaushshido gishshau, eti tana qohanau, bixaalaa kessirggido paraadan, yeda gididosona. 12 Ha seeri bainnan diccida naati ta bolli denddidi, tana yedettoosona; eti tana xaissanau ta bolli woraajjoosona. 13 Eti ta hemettiyo ogiyaa gorddidi, tana xaissanau koyoosona; ooninne eti hegaa oottanaagaa diggenna. 14 Olanchchati katamaa dirssaa menttidi geliyoogaadan, eti ta bolli yiidosona. 15 Gita dagamai tana hitti oottiis; ta bonchchoikka carkkoi efiyoobaadan biis; ta ishaloikka shaaraadan xayiis.

16 “Ta shemppiyaa hitaasu; tuggaa gallassai tana cirppintti oiqqiis. 17 Qammi qammi sahoi ta meqettaa coommees; seelaikka shemppi ekkennan gede gujjees. 18 Ta maayoi gunddidi moorettiis; qoliyaa qooriyaadan, tana cuulli oiqqiis. 19 Xoossai tana urqqan oliis; olin taani biittaappe bidinttaappe kehenna asa gidaas.

20 “Abeet Xoossau, taani neeyyo waassais; shin neeni taayyo allabaakka. Eqqada nena woossaas; shin neeni ta woosaa siyabaakka. 21 Neeni kaseegaappe dummatada, taayyo meqettaa iitadasa; ne gita wolqqan tana yedettaasa. 22 Neeni tana carkkuwan denttadasa; denttada a togissadasa; gotiyankka tana suragissadasa. 23 Asau ubbau wurssetta gidida haiquwau neeni tana aattada immiyoogaa taani erais.

24 “Kunddidi meqqida asi tuggatiiddi, ‘Tana maaddarkkii’ giidi waassin, au qarettenna asi de7ii? 25 Tuggan de7iyaageetuyyo taani yeekkabeikkinaa? Hiyyeesatuyyo taani qarettabeikkinaa? 26 Lo77obaa demmana gaada taani amottiyo wode, iitabai tana gakkiis. Taayyo sa7ai kehees gaada taani naagiyo wode, gallassai taayyo xumiis. 27 Ta wozanai hirggiis; taani woppaa demmabeikke; gallassaappe gallassan ta tuggai yaa dariis. 28 Ta bollai awaa suuluwan gidennan azzanuwan karexxiis; taani shiiquwan eqqada, ‘Tana maaddite!’ gaada waassais. 29 Taani worakanatuyyo isha, yanchchatuyyookka dabbo gidaas. 30 Ta gogai xiiximmidi, poqetti poqetti wodhdhees; ta bollaikka mishuwan xuugettees. 31 Hegaa gishshau, ta maazinqqee zilaassau diixettiis; ta imbbiliiteekka yeehuwau punettiis.

31

Iyyoobi Ba Haasayaa Poliis

1 “Maccaasa xeellada amottennaadan, taani ta aifiyaara maachchaa
maacettaas. 2 Taani hegaa oottidabaa gidiyaakko, bollan de7iya Xoossai
taayyo aiba qaada immanddeeshsha? Saluwan de7iya Ubbaa Danddayiya
Xoossai asaassi immiyo woitoi aiba gidanddeeshsha? 3 Iitatu bolli boshai,
mooruwaa oottiyaageetu bolli bashshai gakkanaagee erettidaagaa giden-
neeyye? 4 Xoossai ta hemetaa ubbaa be7ees; ta tangguwaa ubbaakka
qoodees.
5 “Taani iitabaa mulekka oottabeikke; asakka cimmanau kajjeelabeikke.
6 Xoossai tana likke meezaanan mazzano; yaatidi taani xillo gidiyoogaa ero.
7 Ta hemetai ogiyaappe sher77idabaa gidikko, ta wozanaikka ta aifee xeel-
lidobaa amottidabaa gidikkonne, qassi ta kusheekka nagaran tunidabaa
gidikko, 8 ta carshshai ubbai shodetti xayo; taani zeridobaakka harai mo.
9 “Ta wozanai ta shooruwaa maccaasa amottidaba gidikko, woikko taani i
penggen zuggada naagidabaa gidikko, 10 ta keettaayyiyaa hara asau gaaccu;
qassi hara attuma asati iira zin77ona. 11 Aissi giikko, shaaramuxiyoogee
keehippe pokkonne pirddan qaxxayissiya nagara. 12 Ha nagarai tamaadan
xuuggidi, ta aquwaa ubbaa xaissiyaabaa.
13 “Taani ta attuma woikko ta macca ashkkarati tana mootin, eta
mootuwaa karidabaa gidikko, 14 Xoossai tana pirddiyo wode, taani waana-
nee? Qassi i tana oichchiyo wode, taani woiga zaaranee? 15 Aissi giikko,
tana medhdhida Xoossai ta ashkkaratakka i medhdhiis. Nuna ubbaakka nu
aayee nu aayee uluwan tilidaagee issi a xalaalaa.
16 “Taani hiyyeesati woossidobaa diggabeikke; woikko am77eta minttet-
tennan agga erikke. 17 Aawai aayyiyaa bainna naati mela aqiyo wode, taani
ta qumaa tarkka mabeikke. 18 Taani eta ta yelagatettaappe doommada,
eta aawadan dichchaas; ta aayee uluwaappe yelettoosappe doommada,
am77eta maaddaas. 19 Maayoi xayin, meegoi woriyo uraa, woikko kallo
de7iya metootanchcha demmiyo wode, 20 ta dorssatu ikisiyaappe oosettida
maayuwaa taani etau immennan agga erikke. Hegaa gishshau, etikka
bantta polo wozanan tana galatoosona. 21 Taani mootuwan eta shatim-
manaagaa erada, aawi bainna naata naaqqidabaa gidikko, 22 ta qesee
kuriyaappe meqqo; ta kusheekka hashiyaappe karetti wodhdho. 23 Hegaa
taani oottennaagee Xoossaa qixaatiyaassi yayyiyo gishshaassanne a anggai
tana daganttiyo gishshaassa.
24 “Taani worqqan ammanettido wodee baawa. Muruta worqqaakka,
‘Taani nenan ceeqettais’ gabeikke. 25 Ta duretettaa daruwan, ta kushee
demmido woriyan taani ufaittabeikke. 26 Awaa phoolettaa woikko aginaa
lo77otettaa be7ada, 27 ta wozanan geeman eta bonchchabeikke, woikko ta
kushiyaa piddi ootta yerada, etau goinnabeikke. 28 Taani hegaa oottidaakko,
Xoossaa kaddaas shin. He nagaraikka pirddan qaxxayissiya nagara.
29 “Ta morkketa gakkida iita qaadan taani ufaittabeikke; eta gakkida
metuwankka hombbocabeikke. 30 ‘Ta morkkee xayo’ yaaga qanggada,
nagara oottabeikke. 31 Taani ubbaton imattaa mokkiyoogaa ta ashkkarati
taayyo markkattoosona. 32 Sa7ai qammido asa karen aissabeikke; taani
ta keettaa penggiyaa ogiyaara biyaagau ubbatoo dooya wottaas. 33 Asai
qosiyoogaadan, taani ta nagaraa ta shophphan qosabeikke. 34 Taani asaa
haasayaassi dagammabeikke; eta boriyaassi yayyada, taani co77u giido
wodeenne kare kiyennan aggido wodee baawa.

35 “Taani haasayiyoogaa siyiyaabi de7eerenneeshsha! Taani haasayidobai ubbai tuma gidiyoogau taani paramais; Ubbaa Danddayiya Xoossai taayyo zaaruwaa immo. Ta baarigaarai tana mootido pailee de7in, wai be7arkkinaashsha! 36 Be7iyaakko, woitodan taani ta hashiyan sikkana shin! Kallachchadan ta huuphiyan goxxana shin! 37 Taani halaqadan akko shiiqada, ta oottidobaa ubbaa ayyo yootana shin!

38 “Ta goshsha biittai, ‘Tana bonqqa ekkadasa!’ giidi, ta bolli waassidabaa gidikko, ta yafaratikka ta bolli yeekkidabaa gidikko, 39 he biittan mokkidaagaa miishsha qanxxennan coo miidabaa gidikko, woikko he biittaa oottiyaageeta namisan woridaba gidikko, 40 taayyo gisttiyaa gishshaa agunttai, banggaa gishshaakka sharafai he biittan mokko” yaagiis.

Iyyooba haasayai hagan polettiis.

32

Eelihu Haasayaa

Eelihu Haasayees

1 Iyyoobi, “Taani xillo asa” giido gishshau, ha heezzu asati ayyo zaaruwaa immiyoogaa aggi bayidosona. 2 Iyyoobi Xoossaa xillo giyoogaa aggidi, bana xillo oottido gishshau, Raama yara gidiya Buuziyaa Barkkeela na7ai Eelihu Iyyooba bolli keehippe hanqqettiis. 3 Eelihu qassi Iyyooba heezzu laggetakka hanqqettiis; aissi giikko, eti a coo mooranchcha giidosonappe attin, ayyo zirxxa zaaro zaaranau danddayibookkona. 4 Eelihu etappe kaalotiyo gishshau, eti ubbai haasayaa wurssana gakkanaashin naagiis. 5 Ha heezzu asati Iyyoobayyo gidiya zaaruwaa immanau danddayibeennaagaa be7idi, i keehippe hanqqettiis.

6 Hanqqettidi Buuziyaa Barkkeela na7ai Eelihu hagaadan yaagidi, haasayaa doommiis; “Taani laittan naatais; intte taappe cimeeta. Hegaa gishshau, taani ta qofaa intteyyo yootanau yayyaas. 7 Taani, ‘Cimati haasayona; bantta daro laittan demmido aadhdhida eratettaa tamaarissona’ gaada qoppaas. 8 SHin asa giddon aqidi, aadhdhida eratettaa asassi immiyaagee Ubbaa Danddayiya Xoossaa Ayyaanaa. 9 Asaa aadhdhida eranchcha kessiyaagee cimatetta gidenna, woikko likkebai geliyoi daro de7ida asatussa gidenna. 10 Hegaa gishshau, siyite; taanikka ta qofaa intteyyo yootana.

11 “Be7ite, intte haasayiyo wode, taani co77u gaada ezggaas; intte haasayana qaalaa qoppishinkka naagaas. 12 Taani intte giyoogaa ubbaa wurssa siyaas; shin intteppe ooninne Iyyoobi mooranchcha giidi ammanttibeenna; qassi intteppe ooninne a palamau bessiya zaaruwaa immibeenna. 13 Iyyooba haasayaayyo kalissiya zaaruwaa zaaranai Xoossaappe attin, asa gidenna gishshau, intte, ‘Nuuni aadhdhida eratettaa demmida’ geennaadan naagettite. 14 Iyyoobi palamettidoogee inttenaarappe attin, tanaara gidenna. Taani intte haasayidoogaadan ayyo zaaruwaa immikke.

15 “Iyyoobaa, eti dagammidi, ne haasayaassi zaaruwaa immanau danddayibookkona; etau haasayiyoobai xayiis. 16 Eti haasayiyoobaa xayidi, co77u giidi eqqikko, taanikka naaganau koshshii? 17 CHii, chii, taayyookka yootiyoobai de7ees; taanikka ta qofaa yootana. 18 Taani daro haasayiyoobai de7iyo gishshau, ta giddon de7iya ayyaanai tana oda giidi giddees. 19 Be7ite, taayyo haasayiyo kayai imettennabaa gidikko, taani ho77o woine eessai kumido ogoruwaadan xuuqqana hanais. 20 Taayyo hagaappe guuttaa kehana mala, taani haasayanau koshshees; ta doonaakka dooyada, taani ta

zaaruwaa immanau koshshees. 21 Ha yohuwan taani oonanne maaddikke, woikko ai asanne coo sabbikke. 22 Aissi giikko, asa coo sabbiyoobi taayyo mulekka erettenna. Taani qassi hegaa hanikko, tana Medhdhidaagee tana qaxxayana.

33

Qassikka Eelihu Haasayees

1 "Iyyoobaa, ha77i taani yootiyoogaa siya; ta giyoobaa ubbaakka ezgga. 2 Taani haasayanau giigaas; ta qaalatikka ta inxxarssaa xeeran de7oosona. 3 Ta haasayiyo qaalati ta wozanaa suuretettaa qonccissoosona; taani eriyoogaa ta inxxarssai tumatettan haasayees. 4 Tana Xoossaa Ayyaanai medhdhiis; Ubbaa Danddayiya Xoossaa shemppoi taayyo de7uwaa immiis. 5 Neeni danddayiyaabaa gidikko, taayyo zaaruwaa imma; nena giigissada, tanaara gaitta.

6 "Be7a, taani Xoossaa sinttan ne mala; qassi taanikka urqqaappe merettaas. 7 Neeni taassi yayyiyo gaasoi baawa; taani nena naaqqikke.

8 "Ne haasayaa ubbaa taani ezggaidda takkaas; neeni hagaadan yaagishin siyaas; 9 'Taani geeshshanne boree bainna asa; taani xillonne nagara oottabeenna asa. 10 SHin Xoossai tana qaxxayanau gaasuwaa koyees; i tana ba morkkedan qoodees. 11 Ta tohuwaa toho biratan qachchees; taani tanggiyo tanggo ubbaakka i wochchees' yaagadasa.

12 "Iyyoobaa, neeni ha haasayan likke gidakka! Ane taani neeyyo yootais; Xoossai asappe aadhdhees. 13 Neeni, 'Xoossai taani haasayido haasayau zaaruwaa immenna' gaada, aissi aara palamettai? 14 Asi akeekennappe attin, Xoossai ha ogiyaarakka he ogiyaarakka haasayees.

15 "Asai qammi hiixan zin77idi, xiskkuwaa kairido wode, Xoossai aimuwaaninne ajjuutan haasayees. 16 He wode asai siyanaadan haittaa dooyees; ba seerankka i eta daganttees. 17 Yaatidi asi nagaraa oottennaadan teqqees; otoruwaakka asaappe diggees. 18 Xoossai asaa bashshaappe ashshees; haiquwaappekka naagees.

19 "Xoossai sakkiya harggiyan asaa oittidikka, asi ba balaappe simmanaadan seerees. 20 Hegaadan hanidi, harggida uri kattaa ixxees; daro mal77o qumaikka a sheneyees. 21 A ashoikka gilqqidi wurees; a bollaikka melin, meqettai qoodettees. 22 I haiqqanaunne moogettanau hanees.

23 "Asau suure ogiyaa bessiya, sha7an qoodettiya kiitanchchatuppe issoi ayyo gaannatanau yiyaakko, 24 yiidikka ayyo qarettidi, 'I duufuwaa gelennaadan a ashsha. Taani ayyo woziyoobaa demmaas' yaagiyaakko, 25 a bollai yelagana; a yelagatettaa wolqqaikka ayyo simmana. 26 He bitanee Xoossaa woossana; woossin Xoossai a woosaa siyana. Xoossai ayyo a xillotettaa zaariyo gishshau, i ufaissan Xoossaassi goinnana. 27 He wode asaa sinttan i hagaadan yaagidi yexxana; 'Taani nagaraa oottaas; suurebaakka geellayaas; shin Xoossai ta mooruwaadan taayyo qanxxibeenna. 28 Taani duufuwan gelennaadan tana ashshiis; hekko, ha77i paxa de7ada, poo7uwaa be7ais' yaagana.

29 "Be7ite, Xoossai asaassi hagaa ubbaa zaari zaaridi oottees; 30 hegaadan oottidi, asaa duufuwan geliyoogaappe ashshees; de7uwan i ufaittanaadan oottees.

31 "Simmi Iyyoobaa, taani yootiyoogaa ezggada siya. Ane neeni co77u gin, taani haasayais. 32 Neeni haasayanau koyiyoobi de7ikko, taayyo haasaya.

Taani neeni xillo gidiyoogaa bessanau koyais. 33 Hegee xayikko, co77u
gaada, taani haasayiyoogaa siya. Nena taani aadhdhida eratettaa tamaaris-
sana" yaagiis.

34

Qassikka Eelihu Haasayees

1 Qassikka Eelihu hagaadan yaagiis, 2 "Inttenoo, aadhdhida eranchchatoo,
taani haasayiyo haasayaa siyite. Inttenoo, eranchchatoo, intte haittaa
taakko yeggite. 3 Inxxarssai qumaa mal77uwaa eriyoogaadan, haittaikka
yohuwaa shaakkidi erees. 4 Ane nuuni likkebaanne lo77obaa shaakkidi
eroos.
5 "Iyyoobi, 'Taani xillo; shin Xoossai ta suure pirddaa tana diggiis. 6 Taani
likke gidaidda, worddanchchadan qoodettaas. Tanan mooroi bainnankka, i
tana paxennaadan masunxxissiis' yaagiis.
7 "Xoossaa bolli Iyyoobadan qilliicciya asi de7ii? 8 I iitabaa oottiyaagee-
tuura zuppetees; nagaranchchatuurakka hemettees. 9 Waanidi giikko, i, 'Asi
Xoossaa ufaissana giidi oottiyoobi ainne maaddenna' yaagees.
10 "Hegaa gishshau, inttenoo, akeekanchcha asatoo, taani yootiyoogaa
ane siyite! Ubbaa Danddayiya Xoossai iitabaa mulekka oottenna. 11 Xoossai
asassi a oosuwaadan immees; aawu ogiyaadan aawussi qanxxees.
12 Xoossai tumuppe iitabaa oottenna; Ubbaa Danddayiya Xoossai suure
pirddaa geellayenna. 13 Sa7aa bollan Xoossaayyo maataa immidai oonee?
Qassi biittaa ubbaa bolli a sunttidai oonee? 14 Xoossai ba Ayyaanaanne
ba de7o shemppuwaa baakko zaaridi ekkiyaakko, 15 asho maayida ubbai
issippe xayana; asi biittau duge simmana.
16 "Intte akeekanchcha gidikko, hagaa siyite; ta haasayiyoogaakka ezg-
gite. 17 Suure pirddaa ixxiyaagee biittaa haaranau danddayii? Yaatin,
neeni xillonne wolqqaama gidiya Xoossaa pirddai? 18 Xoossai kawota,
'Intte shufurota' yaagees; qassi biittaa haariyaageetakka, 'Intte iita' yaagees.
19 Halaqatu som77uwaa xeellidi maaddenna; duriyaakka manqquwaappe
aattidi xeellenna. Aissi giikko, eti ubbaikka a oosota. 20 Eti hekka bilahe
akeekennan haiqqana; asai ubbaikka kokkoridi xayana; wolqqaamatikka
ai asa kusheenne bochchennan kichchana.
21 "Xoossai asaa hemetaa xeellees; a tanggo ubbaakka wochchees. 22 Iitaa
oottiyaageeta Xoossaappe genttanau danddayiya sakkana xumi baawa.
23 Xoossai asaa bolli pirddanau, asai a sintti shiiqanaadan keero immenna.
24 Wolqqaamata ainne oichchennan mentterettees; yaatidi eta sohuwan
haraata wottees. 25 I eta oosuwaa eriyo gishshau, eta issi qammi maataappe
wottidi xaissees. 26 Eta iitatettaa gishshau, asi ubbi be7iyoosan i eta qaxxay-
ees. 27 Qaxxayiyoogeekka eti a kaallennan ixxidi, a azazuwaakka aggido
gishshaassa. 28 Eti hiyyeesata huqqunnidi, eta Xoossaakko waassanaadan
oottidosona; oottin Xoossai hiyyeesatu waasuwaa siyiis. 29 Xoossai co77u
giikko, a pirddanai oonee? I ba som77uwaa wora zaarikko, asa maaddiyaabi
baawa. 30 Hegaadankka, Xoossaassi yayyenna asati haarennaadaaninne
asaassikka gite gidennaadan, asai ubbai digganau danddayenna.
31 "Iyyoobaa, ne nagaraa Xoossaayyo paaxadii? Qassi zaarada nagara oot-
tennaadan geppadii? 32 Ne mooruwaa neeyyo qonccissana mala, Xoossaa
woossadii? Sinttanau iita ooso oottennan agganau maayadii?
33 "Neeni Xoossai oottiyoobaa ixxaidda, ne waagai neeni dosiyoogaadan
hananau koyai? Simmi qofaa qachchanai nenappe attin, tana gidikke.

Hegaa gishshau, neeni qoppiyoobaa taayyo yoota. 34 Akeekanchcha asati
taani yootiyoogaa maayoosona; taani odiyoogaa siyiya aadhdhida er-
anchchatikka hagaadan yaagoosona; 35 'Iyyoobi eri paccin, hagaa haasay-
ees; i haasayiyoobau birshshettikka baawa' yaagoosona. 36 Iyyoobi iita
asatudan zaaruwaa immido gishshau, wurssettaa gakkanau paacettidaa
gideerenneeshsha! 37 Aissi giikko, i ba nagaraa bolli makkalaa gujjees; nu
sinttan Xoossaa qilliiccees. Ba qaalaakka darissidi, Xoossaa bolli biddees"
yaagiis.

35

Qassikka Eelihu Haasayees

1 Eelihu qassikka hagaadan yaagiis; 2 "Iyyoobaa, neeni, 'Taani Xoossaa
sinttan xillo' giyoogee likkee? 3 Qassi, 'Taani nagaraa oottikko, nena ai
qohiyaanaa? Nagaraa oottennan aggikko, taani go7ettiyoobi aibee?' yaa-
gada neeni Xoossaa oichchadasa. 4 Taani neeyyoonne nenaara de7iya ne
laggetuyyo zaaruwaa haasayana.

5 "Xoqqu gaada salota xeella; neeppe bollaara de7iya shaaratakka ane
akeekada be7a. 6 Neeni nagaraa oottikko, hegee Xoossaa ainne qohenna.
Ne mooroi darikkokka, neeni Xoossaa ainne oottakka. 7 Xillo gidikko, ayyo
neeni ai immuutee? Woikko ne kushiyaappe i ai ekkanee? 8 Neeni nagaraa
oottikko, ne mala asaa qohaasa; qassi xillikkokka, asaa go77aasa.

9 "Huqqunnai darobare asai waassees; wolqqaamatu kushiyaappe kessi
ekkanau alluwaa xeegees. 10-11 SHin ooninne, 'Xoossai, tana Medhdhi-
daagee, qamman mazamuriyaa immidaagee, sa7aa do7atuppe aattidi, nuna
tamaarissiyaageenne saluwaa kafotuppe aadhdhida eranchcha nuna oot-
tiyaagee awan de7ii?' yaagenna. 12 Iita asati waassoosona; shin Xoossai
eta otoruwaa gaasuwan, etau allenna. 13 Hada waasuwaa Xoossai tumuppe
siyenna; Ubbaa Danddayiya Xoossai hegaa ezggenna.

14 "Iyyoobaa, neeni, 'Taani Xoossaa be7anau danddayikke; ta mootoi
a sinttan de7ees; taani a naagais' yaagaasa. Yaatin, neeyyo i zaaruwaa
immanau, ne gaasoi ai keena guuxxanddeeshsha! 15 Xoossai asaa
qaxxayennabaanne nagaraakka shenehoo giidi aggiigiyaabaa gaada qop-
pai? 16 Hegaa gidikko, neeni ne doonaa coo mela dooyaasa; dooyadakka eri
bainna haasayaa darissaasa" yaagiis.

36

Qassikka Eelihu Haasayees

1 Eelihu gujjidikka hagaadan yaagiis; 2 "Xoossaa doona gidada taani
neeyyo yootiyoobai biron de7iyo gishshau, guuttaa danddayada siya.
3 Taani ta eraa zaassada ehais; tana Medhdhidaagee xillo gidiyoogaa taani
nena erissana. 4 Taani worddo haasayikke; kumetta erai de7iyo uri nenaara
de7iyoogaa ammana.

5 "Be7a, Xoossai wolqqaama; shin i oonanne karenna. I akeekaukka
mino. 6 Iitata i paxa wottenna; shin huqqunnettidaageetu maataa i naagis-
sees. 7 Xoossai ba aifiyaa xillotuppe denttenna. I eta kawotuura utissidi,
merinau xoqqu xoqqu oottees. 8 SHin asai sanssalatan qashettikko, woikko
tuggaa wodoruwan oiqettikko, 9 i eta oosuwaanne otoruwan eti oottido
nagaraa qonccissees. 10 Seeraa siyanaadan eta haittaa dooyees; nagaraappe
simmanaadankka i eta azazees. 11 Eti siyidi, ayyo oottikko, bantta laittaa

saruwaaninne ufaissan wurssana. 12 SHin eti siyennan ixxikko, olan wurana; eti eraa xayido gishshau haiqqana.

13 “Xoossaa ammanenna asati bantta wozanan yiilluwaa dagayoosona; i eta qaxxayiyo wodekka, maadda giidi woossokkona. 14 Eti bantta yelagatettan haiqqoosona; eta de7oikka yeellan wurees. 15 Xoossai tuggatiyaageeta eta tuggan tamaarissees; i eta metuwaa baggaara eta sissees.

16 “Xoossai nena metuwaappe kessiis; kessidi metoi bainna aaho sohuwaa efiis; ne miyo masoofiyankka modhdhuwaa guuppiis. 17 SHin ha77i iitatu bolli gakkanau bessiya pirddai ne bolli gakkiiddi de7ees. 18 Nena ooninne duretettaa bessidi cimmennaadan, daro mattaayiyankka balettennaadan naagetta. 19 Ne aquwaa daroi woikko ne minotettai nena metuwaappe ashshanee? 20 Kawotettati bantta sohuwaappe xayiyo qammai yaanaadan amottoppa. 21 Ha metoi ubbai nena gakkidoogee, nena iitaappe ashshanaassa. Hegaa gishshau, iitatettau guyye simmennaadan nena akeeka.

22 “Xoossai ba wolqqan xoqqu xoqqu giis! A mala asttamaaree oonee? 23 ‘Hagaa ootta’ giidi Xoossaa azaziya asi, woikko, ‘Neeni iita ooso oottadasa’ yaaganau danddayiya asi baawa. 24 Asai mazamuriyan sabbido a oosuwaa neenikka sabbanau hassaya. 25 Asai ubbai Xoossaa oosuwaa be7iis; shin be7iiddi, haahuwan be7iis. 26 Be7ite, Xoossai gita! A gitatettaa nuuni akeekibookko; a laittaa coratettaikka qoodin gakettenna.

27 “Xoossai haattaa sa7aappe pude saluwaa efees; efiidi yan ira kessees. 28 He irai shaaraappe kiyidi, asau daro bukkanaadan oottees. 29 SHaarai waani yuuyiyaakko, dadaikka Xoossai de7iyo saluwan waani guummiyaakko, ooninne erenna. 30 I ba yuushuwan wolqqanttaa poo7uwaa laalees; shin abbaa ciimmaa i xuman kammees. 31 Iraa bukissiyoogan ba asaassi daro kattaakka mokissees. 32 I wolqqanttaa ba kushiyan oiqqees; oiqqidi ba halchchido sohuwaa shocanau azazees. 33 Dadai guummiyoogee uushoi uushanaagaa awaajjees; meheekka uushoi yiyoogaa erees.

37

Qassikka Eelihu Haasayees

1 “Uushoi ta wozanaa diddiqissees; ba de7iyo sohuwankka pirees. 2 Ubbaikka Xoossaa cenggurssaa, dadaadan guummiya a qaalaa siyite. 3 I salo ubbaappe kiittiyo wolqqanttai biittaa gaxaappe gaxaa gakkanaashin beettees. 4 Hegaappe guyyiyan, a gunttaa cenggurssai siyettees; ba wolqqaama cenggurssan guummees; a cenggurssai siyettiyo wode, ba wolqqanttaa teqqenna. 5 Xoossaa cenggurssai maalaalissiya gunttaa guummees; nuuni akeekanau danddayenna gitabaa i oottees. 6 SHachchaa i, ‘Sa7an wodhdha!’ yaagees; wolqqaama iraakka, ‘Bukka’ yaagidi azazees.

7 “Asai ubbai a oosuwaa erana mala, he wode ba oosuwaa oosuwaa agganaadan oottees. 8 He wode do7atikka bantta geessuwaa geessuwaa geloosona; gelidi yan uttoosona. 9 Tohossa baggappe gotee yees; huuphessa baggappekka meegoi yees. 10 Xoossai siiriyaara shemppiyo shemppuwaappe shachchai merettees; hegan aaho haattatikka shuchchaadan minnoosona. 11 SHaarai haattaa tookkanaadan i oottees; ba wolqqanttaakka shaaraa giddon laalees. 12 A kaaletuwan shaarati yuuyi yuuyi aadhdhoosona; i azaziyoobaa ubbaa eti sa7aa bolli oottoosona. 13 Xoossai iraa bukissiyoogee biittaa irxxissanaassa, woikko asaa qaxxayanaassa, woikko ba siiquwaa eta bessanaassa.

14 “Iyyoobaa, hagaa siya; Xoossai oottiyo maalaalissiya oosuwaa takki
gaada akeeka. 15 Xoossai shaarata waati azaziyaakkonne ba wolqqant-
taakka waati wolqqanttiyaakko erai? 16 SHaarati saluwan waani toohet-
tiyaakkonne qassi a erai polo gidido Xoossai oottiyo maalaalissiya oosuwaa
neeni erai? 17 CHii, tohossa carkkoi yiidi, biittaa mishissiyo wode, neeni
hombbiyan metootanaappe attin, mulekka hegaa erakka. 18 Xoossai
saluwaa heregaadan piddi oottidi micciyo wode, neeni a maaddanau
danddayai? 19 Nuuni eraa paca gidiyo gishshau, nuuni Xoossaassi woigi
haasayanaakko, neeni nuna tamaarissa. 20 Xoossaara haasayana gaada
taani oichchikke. Hagaadan oottada, i tana xaissana mala, taani aissi a dent-
terettiyaanaa? 21 Carkkoi salota pittidi geeshshidoogaappe guyyiyan, salo-
tun phooliya awaa poo7uwaa asi xeellanau danddayenna. 22 Huuphessa
baggaara worqqaa milatiya poo7oi beettees; Xoossaikka yashshiya anggan
qonccees.

23 “Nuuni Ubbaa Danddayiya Xoossaa mati shiiqanau danddayokko; a
wolqqai gita. I ba tumu pirddaaninne ba gita xillotettan huqqunnenna.
24 Hegaa gishshau, asai ayyo yayyees; banttana aadhdhida eranchcha
giyaageeta ubbata i wudenna” yaagiis.

38

GODAA Haasayaa

GODAI Iyyoobassi Haasayees

1 Hegaappe guyyiyan, GODAI gotiyaa giddoppe Iyyoobassi hagaadan
yaagidi zaariis; 2 “Eri bainna haasayan ta zoriyaa tashsha7issiyaagee i hagee
oonee? 3 Ane neeni asadan ne xeessaa gixxa denddada, taani oichchiyoogaa
taayyo oda.

4 “Taani sa7aa medhdhiyo wode, neeni awan de7ai? Ane neeyyo akeekai
de7ikko, taayyo yoota. 5 Ha sa7ai ai keena gidanau bessiyaakko, he qofaa
qachchidai oonee? Likkiyo wodoruwaakka sa7aa bolli yeggidaagee oonee?
Hegaa zaaruwaa ubbaa erai? 6 Sa7aa tuuqeta kunddennaadan mintti
oiqqidabai aibee? Sa7aa baasuwau koiro shuchchaa wottidai oonee? 7 He
gallassi maallado xoolintteti issippe yexxidoogaanne kiitanchchati ubbai
ufaissau ililidoogaa neeni erai?

8 “Abbaa haattai, biittaa gomppaappe xuuqqidi kiyiyo gallassi, a penggeta
gorddidaagee oonee? 9 Abbaa shaaraa maizzidaagee, qassi xumankka
xaaxa wottidaagee tana. 10 Abbaayyo kanttenna zawaa medhdhidaagee, a
penggiyaanne a hiraquwaa sohuwan wottidaagee tana. 11 Taani, ‘Hagaa
gakka; shin hagaappe aadhdhoppa; ne wolqqaama beetaikka hegan eqqo’
yaagaas.

12 “Iyyoobaa, neeni yelettoosappe awai maallado guuraara kiyanaadan
azaza erai? 13 Biittaa xanxxan poo7uwaa bessana malanne iita asatakka
eti qosettidosaappe qonccyaa kessana mala, neeni wonttaa azaza erai?
14 Gallassaa poo7oi zumatanne zanggaarata dakkoyidi wottido maayoi
eqqidabaadan beettanaadan oottees; qassi urqqa miishshaa bolli wottido
maatafaadan geeshshidi bessees. 15 Iitati banttau poo7o gi wottido xumai
xayees; eti makkalau denttiyo kusheekka meqqees.

16 “Ciimma abbaa giddo gelada, pulttuwaa be7adii? Woikko asi gakki
erenna abbaa gidduwaa paacca xeella erai? 17 Haiquwaa penggeta nena

oonakko bessidee? Woikko sakkana xumaa penggeta be7adii? 18 Sa7ai ai keena gitakko erai? Hegaa ubbaa neeni eriyaabaa gidikko, taayyo yoota.
19 “Poo7oi de7iyoosaa efiya ogee awan de7ii? Qassi xumai de7iyo sohoi awee? 20 Eta neeni eta soo soo efaanau danddayai? Eti de7iyoosaa efiya ogeta neeni erai? 21 Neeni sa7ai merettiyo wode yelettido gishshaunne daro laittaakka de7ido gishshau, hegaa erennan aggakka!
22 “Suuppa shachchai minjjettiyoosaa geladii? Ordde shachchai dooretti-dosaakka be7adii? 23 Taani eta meto wodiyaassi, ola wodiyaassinne toora gallassaassi minjja wottaas. 24 Wolqqanttai kiyiyo sohuwaa efiya ogee awan de7ii? Woikko arshsho bagga carkkoi awappe kiyidi carkkii?
25 “Wolqqaama irai wodhdhiyo loossuwaa giigissidaagee, dadaassi ogiyaa kessidaagee oonee? 26 Asi de7enna bazzuwan iraa bukissiyai oonee? 27 Mela bazzoi iraa haattan shuggidi, mul77o maataa mokkanaadan oottidaagee oonee?
28 “Irau woikko xaazau aawi de7ii? 29 Ordde shachchaunne burcce shachchau aaya de7ai? 30 Kinchchoi haattaa shuchchaadan minttees; abbaa haattau bolla baggaakka shachcha kessees.
31 “Piliyaadisa geetettiya xoolinttetu citaa issippe gattada qachchanau danddayai? Ooriyoona geetettiya xoolinttetu citai qashettido wodoruwaa birshshanau danddayai? 32 Citan citan de7iya xoolintteta eta wodiyan wodiyan kessanau danddayai? Wogga Beeriyaanne Qeera Beeriyaa geetettiya xoolinttetu citata issippe kaalettanau danddayai? 33 Saloti aqiyo higgíyaa neeni erai? Woikko he higgee sa7an haaranaadan oottanau danddayai?
34 “Di7oi nena muukkanaadan iraa bukissanau, ne qaalaa xoqqu oottada, shaarata azazuutee? 35 Wolqqanttati biidi yiidi, ‘Hekko, ha77i ai oottonii?’ gaana mala, neeni eta azazanau danddayai? 36 Haatta kafuwaayyo aadhdhida eraa, kutto addiyaayyookka akeekaa immidai oonee? 37-38 Ba eran shaarata qoodanau danddayiyai oonee? Baanaa munaqqidi, urqqa kessidi, minttanau saluwaa shaarata geddi oottidi, haattaa duge tigiyaagee oonee?
39-40 “Gaammoti ubbai bantta geessuwan geessuwan zin77idaashin woikko zuggidi naagishin, neeni etayyo miyoobaa shankkatada immanau danddayai? Woikko namisetti uttida eta marata kalissanau danddayai? 41 Quuroti namisetti bichchaariyo wode, eta maratikka miyoobaa demmanau taayyo, Xoossaayyo, waassiyo wode, etayyo miyoobaa immiyai oonee?

39

Qassikka GODAI Iyyoobassi Haasayees

1 “Deriyan de7iya genessati aude yeliyaakko, neeni erai? Gaarati bannakkidi, bantta marata yeliyo wode be7adii? 2 Eti kunttiiddi, woisa keena aginaa gam77iyaakkonne qassi aude yeliyaakko erai? 3 Eti gulbbatidi, bantta marata yeliyoi audekko erai? 4 Eta marati bazzon diccidi minnoosona; minnidi bantta aayetu achchappe boosona; naa77antto guyye simmokkona.
5 “Harddiidati yeda daanaadan oottidai oonee? Qashuwaappe eta birshshi yeddidai oonee? 6 Etau taani bazzuwaa de7iyoosaa oottada immaas; maxine biittan eti de7anaadan oottaas. 7 Katamaa wocamaappe eti haakkidi de7oosona; laaggiyaageetu waasuwaakka siyokkona. 8 Eti dereta banttau heemettiyo soho oottoosona; hegan miyo mul77o maataa qoroosona.
9 “Menttai neeyyo oottanau eeno ganddee? Woikko ne gaaxaatan qammaa aqanddee? 10 Goyana mala, neeni a waaxuutee? Woikko kaduwaa

goochchanaadan a oottanau danddayai? 11 Neeni a wolqqaa minotettan ammanettuutee? Ne daafurssiya oosuwaa i oottanaadan, ayyo yegga agguutee? 12 I simmidi yiidi, ne kattaa qoxxiyo ne audiyaayyo shiishshees gaada neeni an ammanettai?

13 “Yanchchiyaa ba qefiyaa eesuwan qaattausu; shin yanchchee qefeti sanggaanuwaa qefetunne baalletu mala gidokkona. 14 Yanchchiyaa ba phuuphulliyaa biittan phuuphullausu; phuuphullada baanai ho7ettanaadan aggaagausu. 15 ‘Tohoi menttana’ woikko, ‘Bazzo do7ati yedhdhana’ gaada qoppukku. 16 Marati babaa gidennabaadan qoodada, etau meqettaa iitausu. I daafurai ubbai mela attiyoogee iyyo aibanne milatenna. 17 Aissi giikko, taani Xoossai a aadhdhida eratettaa doganaadan oottaas; taani akeekaakka iyyo immabeikke. 18 SHin denddada a woxxiyo wode, banaara naasettiya paraa bollinne paraawaa bolli miiccausu.

19 “Iyyoobaa, paratuyyo wolqqaa immidai, woikko paratu morggiyaa gotosho gammaa maizzidai nenee? 20 Parati booliyaadan guppanaadaaninne yashshiya daarettaa eti daaranaadan oottidai nenee? 21 Parati zanggaaran biittaa booddoosona; bantta wolqqankka ufaittoosona; yaatidi ola miishshata gixxidaageetuura gaittanau ola dembbaa piriixoosona. 22 Yashsha giyoobaa eti mulekka erokkona; eta aibinne daganttenna; eta bolli bisuwaa zaarettiyaakkonne guyye simmokkona. 23 Eta toggiya olanchchati oiqqido ola miishshati phooliiddi, issoi issuwaara gaittidi giirettoosona. 24 SHin parati paachchuriiddi yashissiiddi, olau sinttau piriixoosona. Malkkataa punettaa cenggurssaa siyiyo wode, co77u giidi eqqanau danddayokkona; 25 malkkataa punniyo wode, ‘Hayyashsho!’ yaagoosona. Olaa peenuwaa haahuwan ekkoosona; ola gadaawati azaziyo azazuwaanne olanchchatu ceequwaa siyoosona.

26 “Gacee ba qefiyaa tohossi miccidi paallanau danddayanaadan, aadhdhida eratettaa ayyo immidai nenee? 27 Argganttai pude kiyidi, ba keettaa xoqqa deretun keexxanau ne azazuwaa naagii? 28 Argganttai aafuwaa doonan ba keettaa keexxidi de7ees; zaallatu za7otikka ayyo qato gididosona. 29 Hegan uttidi, baayyo miyoobaa wochchees; wochchidi a aifee haahuwaappe demmees. 30 Argganttaa marati suuttaa uyoosona; gauxai de7iyoosan awankka i shiiqees” yaagiis.

40

1 GODAI Iyyooba hagaadan yaagiis; 2 “Iyyoobaa, asi Ubbaa Danddayiya Xoossaara mootettidi, shatimmi erii? Ane Xoossaara mootettiya uri ayyo zaaro” yaagiis.

Iyyoobassi Haasayiyoobai Xayiis

3 Hegaappe guyyiyan, Iyyoobi zaaridi, hagaadan yaagiis; 4 “Abeet GODAU, taani pattenna laafa asa; taani neeyyo waata zaaranau danddayiyaanaa? Taani ta doonan ta kushiyaa wottaas. 5 Taani issitoo haasayaas; shin taayyo zaariyoobi baawa. Naa77anttuwaa haasayikke” yaagiis.

GODAI Naa77anttuwaa Haasayees

6 Hegaappe guyyiyan, GODAI gotiyaa giddoppe Iyyoobassi hagaadan yaagiis; 7 “Attumaasadan ne xeessaa gixxa denddada, taani oichchiyoogaa taayyo oda. 8 Neeni tana mooranchcha kessana hanai? Neeyyo xillo gidanau, tana worddo kessai? 9 Xoossaa wolqqaa mala wolqqai neeyyo de7ii? Xoossai guummiyoogaadan neeni guummanau danddayai? 10 Hegaa gidikko, ane ne bonchchuwaaninne gitatettan dendda! Ne puulaanne

anggaa maaya! 11 Ne hanqquwaa teegaa ane tiga; otorettiya asa ubbaa
xeellada, ane kaushsha! 12 Ane loitta xeellada, otorettiya ubbaa yeellaya;
iitaa oottiyaageeta ubbaa eti de7iyoosan yedhdha! 13 Eta ubbaa biittan
mooga; duufuwaa duge wottada, eta gordda. 14 Yaatikko, ne wolqqan neeni
xoonanaagaa taani neeyyo markkattana.
15 "Taani nena medhdhidoogaadan medhdhido, Bihemoota giyo do7aa
ane xeella! I booradan maataa mees. 16 A xeessan de7iya wolqqainne a
uluwaa kammida shayaa minotettai keehi daro. 17 A goinai zigaadan sitti
gi uttiis; a gediyaa xaphotikka minuwan dooqettidaageeta. 18 A meqettati
nahaasiyaa bombbaa mala; a gedeekka birataa hiraqotu mala.
19 "Xoossai medhdhido meretatu ubbaappe i aadhdhi maalaalissiyaagaa.
A Medhdhidaagaappe attin, a xoonanau danddayiyaabi baawa. 20 Do7ai
ubbai kaa7iyo deree ayyo miyoobaa mokissees. 21 Agunttai de7iyo mittaa
garssan zin77ees; maqqaa giddon torqquwan qosettees. 22 Agunttai de7iyo
mittati bantta kuwan a genttoosona; shaafaa doonan mokkiya mittati a kam-
moosona. 23 SHaafai kixxidi goggiyo wodekka dagammenna; Yorddaanoosa
SHaafai a som77uwan xarccettiyo wodekka i saro de7ees. 24 A aifiyaa
toissidi, a oiqqanau danddayiya asi de7ii? A siiriyaakka piriyaa qaran caddi
oiqqanau danddayiyai oonee?

41

Qassikka GODAI Haasayees

1 "Neeni Lewaataana giyo miimminttiyaa moliyaa oiqqiyo hinggittan
oiqqanau, woikko a inxxarssaa wodoruwan qachchanau danddayai? 2 A
siiriyan dafuwaa gelissanau danddayai? Woikko a gacuwaa hinggittan
caddada oiqquutee? 3 I nena, 'Hayyanaa tana yeddarkkii' yaagidi woossa-
nee? Woikko i neeyyo mal77o qaalan haasayanee? 4 Neeni a merinau ne
ashkkara oottanau, i nenaara maachchaa maacettanee? 5 Asi kafuwaara
kaa7iyoogaadan, neeni aara kaa7uutee? Woikko a qachchada, ne macca
ashkkaratuyyo kaa7anau immuutee? 6 Moliyaa oiqqiyaageeti a waagan
palamettiyoonaa? Woikko zal77anchchati a qanxxerettidi baizziyoonaa?
7 Neeni a galbbaa maccaamiyan, a huuphiyaakka philxxuwan caddada
qohanau danddayai? 8 Ane a ne kushiyan bochcha; neeni aara baaxetido
baaxiyaa hassayada, naa77anttada aara baaxetanau kajjeelakka!
9 "He miimminttiyaa oiqqanau kajjeeliyoogee mela; harai attin, a be7ida
ubbaikka yashshau kokkorees. 10 I zin77idosaappe a denttanau ooninne
xalenna; yaatin, ta sinttan eqqanau danddayiyai oonee? 11 Taani kushiyaa
zaarana mala, taayyo koiro immidai oonee? Saloppe garssaara de7iyaabai
ubbai tabaa.
12 "Lewaataana gedetubaa, a gita wolqqaabaanne a lo77iya bollaabaa
haasayiyoogaa taani aggikke. 13 A galbbaa qaaranau danddayiyai oonee?
Birata milatiya a maayuwaa caddanau danddayiyai oonee? 14 Yashshiya
achchai de7iyo a manggaagaa pooqqanau danddayiyai oonee? 15 A
zokkuwaa galbbai issoi issuwaa bollan doorettidanne shuchchaadan min-
nida gonddalleta milatees. 16 Eti issoi issuwaayyo keehi matattido gishshau,
eta giddoora, harai atto, carkkoikka kanttanau danddayenna. 17 Eti ub-
baikka issoi issuwaara gaitti uttido gishshau, eta aibinne shaakkenna.
18 "I hedhdhishiyo wode, pholqqu giya poo7oi kiyees; a aifetikka maal-
lado xalqqiyaadan zo77oosona. 19 A doonaappe tamaa lacoi kiyees;

tamaikka piridi wodhdhees. 20 Penttiya disttiyaappe garssa baggaara
eexxiya maqqaappe kiyiya cuwaadan, a siiriyaappe cuwai kiyees. 21 A
siiriyaara kiyiya shemppoi xiixinttaa bonqqissees; tamaa lacoikka a doon-
aappe kiyees.
22 "A morggiyan wolqqai de7iyo gishshau, i keehippe yashshiyaagaa. 23 A
ashoi issippe nuketti uttido gishshau, a bollai birataadan minnees. 24 A
wozanai shuchchaadan mino; gaacciyo woxaadankka mino. 25 I denddiyo
wode, minotikka yayyoosona; eti dagammidi baqatoosona. 26 Akko gakkiya
bisoi ainne allaalle kessenna; toorai, woikko zubbee, woikko philxxoi a
ainne oottenna. 27 Birataa i daladan, nahaasiyaakka musida mittaadan
qoodees. 28 Wonddafiyaa zubbee a baqatissenna; yambbarshshan oliyo
shuchchaikka ayyo suulla mala. 29 Dullai ayyo issi buuxa mala; tooraa
xonggiyo wode, qilliiccidi miiccees. 30 A uluwaa bollan de7iya galbbai
meqerettida kon77aadan qara; urqqaara i biyo wode, marashaadan biittaa
phalqqees.
31 "Abbaa penttida haattaadan bukkees; xaaro giddon penttiya za-
itiyaadankka bulibulissees. 32 Baappe guyyeera phooliya ogiyaa kessees;
abbaa haattaakka bootta hoommuwau laammees. 33 Biittaa bollan a mala
mereti baawa; i yayyi erenna mereta. 34 Keehippe gita gidida meretata
ubbaa i ziqqi oottidi xeellees; do7a ubbatussi i kawo" yaagiis.

42

GODAI Iyyooba Zaaridi Ishalissiis

Iyyoobi Zaaridi GODAASSI Haasayees

1 Hegaappe guyyiyan, Iyyoobi GODAAYYO hagaadan yaagidi zaariis;
2 "Neeni ubbabaa oottanau danddayiyoogaanne ne halchchuwaakka halis-
sanau danddayiyaabi bainnaagaa taani erais. 3 'Laa ha eri bainnan ta
zoriyaa genttiyaagee oonee?' yaagada tana oichchadasa. Tumuppe taani
taayyo gelibeennabaa haasayaas; ta eraappe haakkida maalaalissiyaabaa
haasayaas.
4 "Neeni tana, 'Taani yootiyo wode ezgga; taani oichchiyo wode oda'
yaagadasa.
5 "Taani kase nebaa ta haittan siyaas; shin ha77i ta aifiyan nena be7aas.
6 Hegaa gishshau, taani haasayidobai tana yeellayiis. Yaatin, taani bidint-
taaninne baanan uttada paaxais" yaagiis.

Iyyoobi Ba Laggetussi GODAA Woossees

7 GODAI hagaa Iyyoobassi haasayidoogaappe guyyiyan, Temaanappe yi-
ida Elifaaza hagaadan yaagiis; "Ta ashkkaraa Iyyoobadan, intte tabaa likke
haasayibeenna gishshau, ne bollinne ne naa77u laggetu bolli ta hanqqoi
eexxi kiyiis. 8 Hegaa gishshau, ha77i laappun korimatanne laappun dorssa
orggeta ekkidi, ta ashkkaraa Iyyoobakko biite; biidi xuuggiyo yarshshuwaa
intte mooruwaassi yarshshite. Ta ashkkarai Iyyoobi intteyyo woossana;
taanikka a woosaa siyada, intte mooruwaadan qaxxayikke. Aissi giikko,
intte ta ashkkaraa Iyyoobadan tabaa likke haasayibeekketa" yaagiis.
9 Hegaappe guyyiyan, Temaanappe yiida Elifaazi, SHuuhappe yiida Bild-
daadinne Naa7imappe yiida Xoofaari biidi, GODAI eta azazidoogaadan
oottidosona. GODAIKKA Iyyooba woosaa siyiis.

GODAI Iyyoobassi Dakkuwaa Zaarees

10 Iyyoobi ba laggetuyyo woossidoogaappe guyyiyan, GODAI ayyo
zaaridi ishalissiis; ayyo kaseegaa gishshaa naa77u kushe oottidi immiis.
11 Hegaappe guyyiyan, a ishati, a michchetinne kase a eriyaageeti ubbati
akko yiidosona; yiidi a son aara gibiraa miidosona. Ayyo azzanidi, GODAI a
bolli ehiido meto ubbaappe a minttettidosona. Qassi ubbaikka ayyo worqqa
migiduwaanne biraa immidosona.
12 GODAI Iyyooba wurssetta laittaa koiro laittaappe aattidi anjjiis. Iyy-
oobayyo tammanne oiddu sha7u dorssati, usuppun sha7u gaameelati, issi
sha7u waaxa booratinne issi sha7u macca hareti de7oosona. 13 Qassi
ayyo laappun attuma naatinne heezzu macca naati yelettidosona. 14 Baira
macca na7iyo Yimiimo, naa77anttiyo Qaxii7o, heezzanttiyo Qerenihafuuko
yaagidi sunttiis. 15 Iyyooba macca naatudan mera lo77o macca asi biittan
sa7an awaaninne beettenna. Eta aawai etayyo eta ishatuura laattiyo biittaa
shaakkidi immiis.

Iyyooba Haiquwaa

16 Hegaappe simmin, Iyyoobi xeetanne oitamu laittaa de7iis; ba naatanne
ba naatu naata oiddantto yeletaa gakkanaashin be7iis. 17 Iyyoobi daro
wodiyaa de7idi, lo77o cimaa cimidi haiqqiis.

Leemiso Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Leemiso Maxaafai hiilla haasayaaninne Leemiso haasayan giigida oosonne ammano timirtte. I daro baggi asaa de7uwan hachchi hachchi gaittiya hanotubaa odees. Koiro doomiiddikka, “Aadhdhida eratettaassi doomettai Xoossaassi yayyiyoogaa” yaagi hassayissiiddi doommees. I tamaarissiyoogee ammano wogan asi oottanabaa xalaala gidennan, asi ba hachchi hachchi de7uwan hananau bessiyo lo77o eeshshaanne oottanau bessiyo lo77o oosuwaa gujjidi tamaarissees. Ha maxaafaa giddon ashkketettaaban, asassi qarettiyoobaaninne ammanettiyooban daro timirttee leemisuwan imettiis.

Leemisuwaassi De7iya Go77aa

1 Hageeti Israa7eela Kawuwaa Daawita na7aa Solomona leemisota.
2 Leemisoti asai aadhdhida eratettaa, seeraanne era haasayaa akeekanau maaddoosona.
3 Eti aadhdhida eratettan, de7ana de7uwaa, xillotettaa, suure pirddaanne suuretettaa tamaarissiyaageeta,
4 hiillaa erennaageeta erissiyaageeta, wodallatussi eratettaanne adussa qofaa immiyaageeta.
5 Aadhdhida eranchchati ha leemisota siyidi, eraa gujjoosona; akeekanchcha asatikka lo77o zoriyaa ekkoosona.
6 Hegaadan leemisotanne eta birshshettaa, aadhdhida eranchchatu haasayaanne eta qan77isheta akeekanau danddayettees.
7 Aadhdhida eratettaassi doomettai GODAASSI yayyiyoogaa; shin eeyyati aadhdhida eratettaanne seeraa karoosona.

Yelaga Naatussi Imettida Zoriyaa

8 Ta na7au, ne aawaa zoriyaa ezgga; ne aayyiyaa tamaarissiyoogaakka karoppa.
9 Hegee ne huuphiyau bonchcho kallachcha; ne qooriyaukka gozdda gidana.
10 Ta na7au, nena nagaranchchati balettikko, eeno gooppa.
11 Eti nena, “Nunaara hindda; asa woranau zuggidi naagoos; gaasoi xayikkonne xillota woranau qosetti uttoos;
12 Si7oolee mittiyoogaadan, nuunikka eta paxa de7ishin mittoos; nuuni eta ciimma ollan oliyo asatudan oottana.
13 Nuuni al77o miishsha ubbaa demmana; demmidi nu keettaa omooduwan kunttana;
14 nunaara zuppeta; demmidobaakka issippe shaakkana” yaagana.
15 Ta na7au, etaara ogiyaa hemettoppa; ne tohuwaa eta loossuwaa yettoppa.
16 Aissi giikko, eti iitabaa oottanau woxxoosona; asaa suuttaa gussanau jaamoosona.
17 Kafoi xeellishin, a oiqqanau gitiyaa yeggiyoogee ainne maaddenna.
18 SHin eti bantta suuttaa gussanau zuggoosona; bantta shemppuwaa woranau qosetti uttoosona.
19 Geniyan go77aa demmiya ubbatu wurssettai hegaa mala; he aawu shemppuwaa ekkees.

Aadhdhida Eratettaa Ixxikko Nena Era!

20 Aadhdhida eratettiyaa ogiyan xeesausu; dere gutaran ba qaalaa xoqqu oottada alaahausu.
21 Aadhdhida eratettiyaa asai shiiqiyo sohuwan eqqada xeesausu; katamaa geliyo penggiyan eqqada, hagaadan yaagada biddausu;
22 “Inttenoo, akeekai paccidoogeetoo, intte akeekaa pacaa aude gakkanaashin dosuuteetii? Qilliicciyaageetoo, qilliicciyoogan aude gakkanaashin ufaittuuteetii? Eeyyatoo, eratettaa aude gakkanaassi ixxuuteetii?
23 Ta seeran simmite; be7ite; taani ta eraa intte bolli gussana;

ta qaalaakka inttena tamaarissana. 24 Taani xeesido wode, intte koyennan ixxideta; taani kushiyaa yeddinkka, ooninne akeekibeenna. 25 Ta zore ubbaa karideta; ta seeraakka ekkibeekketa. 26 Hegaa gishshau, inttena metoi gakkiyo wode, taani intte bolli miiccana; intte dagaman kokkoriyo wode, taani inttena qilliiccana. 27 Dagamai uushuwaadan intte bolli yiyo wode, metoi gotiyaadan intte bolli yiyo wode, tuggainne waayee intte bolli gakkiyo wode, taani inttena qilliiccana.

28 "He wode eti tana xeesana; shin taani koyikke; eti tana minttidi koyana; shin demmokkona. 29 Aissi giikko, eti eratettaa ixxidosona; GODAASSI yayyiyoogaa dooribookkona. 30 Ta zoriyaa ekkibookkona; ta seera ubbaakka karidosona. 31 Hegaa gishshau, eti bantta oottido oosuwaa aifiyaa maana; bantta halchchido halchchuwaa aifiyaakka kallana. 32 Akeekai paccidoogeeta aadhdhida eratettaappe haakkiyoogee worees; eeyyata shenehoo giyoogee xaissees. 33 SHin taani odiyoogaa siyiyaageeti ubbai woppu giidi, saro de7ana; metuwaa hirggaappekka shemppana" yaagausu.

2

Aadhdhida Eratettaappe Beettiya Anjjuwaa

1 Ta na7au, neeni ta giyoogaa ekka; ta azazuwaakka ne giddon minjja. 2 Aadhdhida eratettaa ezgga; ne wozanaappe akeeka. 3 Eratettaa xeesa; akeekaassikka xoqqu oottada alaaha. 4 Asi biraa woikko qosido miishshaa koyiyoogaadan, neeni eratettaa koya. 5 He wode neeni GODAASSI yayyiyoogaa giyoogee aibakko akeekana; Xoossaakka loittada erana. 6 Aissi giikko, GODAI aadhdhida eratettaa immees; appe eratettainne akeekoi beettees. 7 I suuretussi maaddiya zoriyaa minjjees; boree bainnan hemettiyaageetassikka i gonddalle. 8 Tumaa pirddiyaageetu ogiyaa naagees; ba ammanettiyaageetu ogiyaakka naagees.

9 He wode neeni xillotettaa, suure pirddaa, suuretettaanne lo77o ooso ubbaa erana. 10 Aissi giikko, neeni aadhdhida eranchcha gidana; ne eratettaikka nena ufaissana. 11 Nena adussi qoppiyoogee naagana; akeekaikka nena saro ashshana. 12 Aadhdhida eratettai nena iita asatu balaappe naagana; geellabaa haasayiyaageetuppekka ashshana. 13 Eti nagaraa xuman de7anau, xillotettaa ogiyaa aggoosona. 14 Iitaa oottiyoogan ufaittoosona; geellaban hashshu goosona. 15 Eti oottiyoogee mirqqetta; eta de7oikka geella.

16 Aadhdhida eratettai shaaramuxa maccaaseeppenne sheleeshshiya qaalan haasayiya laggetteeppe nena ashshana. 17 A ba naatettaa azinaa aggaagausu; ba Xoossaa sinttan maacettido maachchaakka dogausu. 18 I soo biyoogee haiqqanau biyoogaa; ikko biyoogee haiqqida asai biidosaa kaalettees. 19 Ikko biya oonikka guyye simmenna; de7uwaa ogiyaakka demmenna. 20 Hegaa aggada, neeni lo77o asatu leemisuwaa kaalla; xillo asatu de7uwaakka qulla. 21 Aissi giikko, suure asatinne boree bainna asati biittan gam77idi de7ana. 22 SHin iitati biittaappe xoqollettana; ammanttennaageetikka shodettidi xayana.

3

GODAN Ammanettiyoogaa

1 Ta na7au, taani nena tamaarissiyoogaa dogoppa; ta azazotakka ne wozanan wotta. 2 Aissi giikko, eti ne bariyaa adussana; ishalo de7uwaakka

neeyyo gujjana. 3 Aggenna siiqoinne tumatettai neeppe haakkoppona;
eta ne qooriyan qachcha; ne wozanankka eta xaafa. 4 Yaatikko, neeni
Xoossaanne asaa sinttan sabettananne nashettana.
5 Ne polo wozanan GODAA ammanetta; ne akeekan zemppoppa. 6 Neeni
oottiyo ooso ubban a sinttaya; i nena likke ogiyaa kaalettana. 7 Nena ne
huuphen aadhdhida eranchcha kessoppa; GODAASSI yayya; iitaappekka
haakka. 8 Hegee ne bollaa payya wottana; ne meqettaakka xallana. 9 GODAA
ne duretettan bonchcha; koiro aifida katta ubbaappekka xeeraa ayyo im-
miyoogan a bonchcha. 10 Yaatikko, ne gootaratun kattai kumana; ne baat-
taakka aife woine eessai kumidi palahana.
11 Ta na7au, GODAA seeraa karoppa; i nena qaxxayiyo wodekka lanc-
coppa. 12 Aissi giikko, aawai ba siiqiyo na7aa seeriyoogaadan, GODAI ba
ufaittiyo uraa seerees. 13 Aadhdhida eratettaa demmiya urai, akeekaakka
babaa oottiya urai anjjettidaagaa. 14 Aissi giikko, appe demmiyo go77ai bi-
raappe demmiyo go77aappe aadhdhees; appe beettiya go77ai worqqaappe
beettiya go77aappe kehees. 15 Aadhdhida eratettai inqquwaappe keehi
al77o; neeni demmanau amottiyo ubbai aadhdhida eratettaara likket-
tenna. 16 Aadhdhida eratettai ne bariyaa adussees; i neeyyo duretettaanne
bonchchuwaa gujjees. 17 A ogeti ufaissiya ogeta; a loosso ubbaikka saro.
18 I bana oiqqiyaageetussi de7o mitta; a mintti oiqqiya ubbatikka anjjetti-
daageeta.
19 GODAI ba aadhdhida eratettan sa7aa medhdhiis; ba akeekankka salota
minttiis. 20 A eratettan shaafati goggoosona; shaaratuppekka irai bukkees.
21 Ta na7au, lo77o aadhdhida eratettaanne adussi qoppiyoogaa naaga;
eti neeppe shaahettoppona. 22 Eti neeyyo de7o gidana; eti neeyyo
ishalonne ufaissa de7uwaa immana. 23 He wode neeni ne ogiyan hirggi
bainnan hemettana; ne tohoikka xubettenna. 24 Neeni zin77ido wode,
yayyakka; zin77adakka mal77o xiskkuwaa xiskkana. 25 Akeekennan
gakkiya bashshau, woikko iitati xayiyo xayuwau yayyakka. 26 Aissi giikko,
GODAI neeyyo ammanettiyaagaa gidana; ne gedeekka piriyan oiqetten-
naadan, i nena naagana.
27 Neeyyo wolqqai de7ishin, metootidaagau lo77obaa oottiyoogaa ag-
goppa. 28 Ha77i neeyyo de7ishin, ne shooruwaayyo, “Simmada ya; taani
neeyyo wontto immana” yaagoppa. 29 Nenan ammanettidi, ne matan
de7ishin, ne shooruwaa bolli iitabaa oottanau halchchoppa. 30 Nena
naaqqibeenna asa, coo mootoppa. 31 Sugetta oottiya asata qulloppa; eta
iita oosuwaakka kaalloppa. 32 Aissi giikko, GODAI iitaa oottiyaageeta
ixxees; shin suuretuyyo i ulottees. 33 GODAA qanggettai iitaa oot-
tiyaageetu soona; shin a anjjoi suurebaa haniyaageetu soona. 34 Otorettidi
qilliicciyaageeta GODAIKKA qilliiccees; shin banttana kaushshiyaageeta
nashshees. 35 Aadhdhida eranchchati bonchchuwaa demmana; shin eeyyati
kauyyana.

4

Aawai Zoriyo Lo77o Zoriyaa

1 Ta naatoo, intte aawaa zoriyaa siyite; loitti ezggite; yaatikko, intte
akeekana. 2 Taani intteyyo lo77o timirttiyaa immiyo gishshau, ta timirttiyaa
yeggoppite. 3 Taani ta huuphenkka ta aawaassi na7a; ta aayeessikka a
siiqiyo mexi issi na7a. 4 Ta aawai tana tamaarissiiddi, hagaadan yaagiis;

“Taani odiyoogee neeyyo gelo; ta azazuwaa naaga; yaatikko, neeni paxa de7ana. 5 Aadhdhida eratettaanne akeekaa demmanau minna; taani neeyyo odidobaa dogoppa; ta qaalaappe kiyoppa. 6 Aadhdhida eratettaayyo zokkuwaa zaaroppa; aissi giikko, i nena ashshana; a siiqa; siiqikko i nena naagana. 7 Aadhdhida eratettai ubbaappe aadhdhiyo gishshau, aadhdhida eratettaa demma. Akeekai ne aquwaa ubbaa wurssi ekkikkokka a demma. 8 Neeni a bonchcha; ikka nena xoqqu xoqqu oottana; neeni a oiqqikko, i nena bonchchana. 9 I ne huuphiyan sabaa akiliiliyaa wottana; bonchcho kallachchaakka immana” yaagiis.

10 Ta na7au, siya; taani giyoogaakka ekka; ne bareekka aduqqana. 11 Taani nena aadhdhida eratettaa ogiyaa kaalettana; suure loossuwaarakka efaana. 12 Neeni hemettiyo wode, ne hemettiyoosan xubbiyaabi de7enna; woxxikkokka xubettakka. 13 Tamaaridoogaa hassaya; timirttee neeyyo de7o gidido gishshau, loitta naaga; yeddoppa. 14 Nagaranchchatu ogiyaa yedhdhoppa; iita asatu ogiyankka hemettoppa; 15 appe haakka; an hemettoppa; appe guyye simma; yaatada ne ogiyan ba. 16 Aissi giikko, eti iitabaa oottana gakkanaashin, xiskkanau danddayokkona; eti asa xubbennan eta xiskkoi efeenna. 17 Eti nagaraa oittadan moosona; sugettaa oosuwaakka ushshadan uyoosona.

18 Xillotu ogee gallassai seetana gakkanaashin, gujji gujji poo7iya maallado xalqqiyaa mala. 19 SHin nagaranchchatu ogee sakkana xumaa mala; eti aibin xubettiyaakkokka erokkona.

20 Ta na7au, taani yootiyoogaa siya; taani odiyoogaakka loittada ezgga. 21 Taani odidobati ne baazzaappe deshoppona; eta ne wozanan wotta. 22 Aissi giikko, etabai geliyo asau ubbau eti de7uwaa immoosona; eta bollaukka payyatettaa immoosona. 23 Ubbabaappekka ne wozanaa minttada naaga; aissi giikko, de7oi appe pulttees. 24 Ne doonaappe gene haasayaa digga; wordduwaa haasayiyaageetu achchappekka kichcha. 25 Sitti gaada sinttau xeella; ne aifee ne sinttan de7iyaabaa tishshi oottidi xeello. 26 Ne gediyaassi ogiyaa salallissa; suure oge xalaalan hemetta. 27 Suure ogiyaappe ushachchi haddirssi baqqoppa; ne tohoi iitasaa beennaadan naaga.

5

SHaaramuxa Maccaasaappe Haakka

1 Ta na7au, ta aadhdhida eratettaa ezgga; ne haittaa ta akeekaakko yegga. 2 Yaatikko, adussa qofai neessi de7ana; ne haasayaikka ne eratettaa qonccissana.

3 SHaaramuxa maccaasee inxxarssaappe eessaa ililoi xokkees; i haasayai zaitiyaappekka aadhdhi looxigees. 4 SHin a wurssettan - godare uttaadan cammausu; naa77u baggan qanxxiya mashshadan qara; 5 i tohoti haiquwaakko duge boosona; i hemetai sitti oottidi, duufuwau efees. 6 A de7uwaa ogiyaa qoppukku; i ogeti geella; shin geella gidiyoogaakka a erukku.

7 Ta na7au, ha77ikka taani odiyoogaa siya; taani giyoogaappe kiyoppa. 8 SHaaramuxa maccaasee heeri booppa; i keettaa penggiyaakko shiiqoppa. 9 Hegee xayikko, neeni ne bonchchuwaa haratuyyo aattada immana. Neeni ne yelagatettan meqetti bainna asatu kushiyan haiqqana. 10 Ne aquwaa allaga asati ekkana. Ne daafurada shiishshidobai haraassa gidana. 11 Wurssettan ne ashoinne ne asatettai gilqqin, neeni oolana.

12 Qassi hagaadan yaagana; “Taani timirttiyaa aissi ixxidanaashsha! Ta
wozanaikka seeraa aissi karideeshsha! 13 Taani tana tamaarissiyaageeti
odidobaa ekkabeikke; tana zoriyaageetu zoriyaakka ezggabeikke. 14 Hegaa
gishshau, taani deree shiiqido yaa7an, akeekennan kauyyanau de7ais”
yaagana.
15 Neeni ne pulttuwaappe haattaa uya; ne keettaayee xalaalaa siiqa. 16 Ne
pulttuwaa dabaaban, ne ollaa haattaakka dembban aissi gussai? 17 Eta neeni
ne xalaalau buzotta; hara allaga uraara koxxoppa.
18 Ne pulttoi neeyyo anjjetto; yelagatettan neeni ekkido ne maccaaseera
ufaitta. 19 Lo77iya gaareedaaninne ufaissiya genesseedan, i xanttai ubba
wodekka nena alo; ubbatoo i siiqoi nena omooddo. 20 Ta na7au, shaaramuxa
maccaasiyaa nena aibissi omooddai? Hara asa machchiyo aibissi qoommai?
21 Aissi giikko, asi oottiyoobaa ubbaa GODAI be7ees; i hemettiyo loosso
ubbaa xeellees. 22 Nagaranchchaa i oottido nagarai oiqqees. A nagaraa gitee
a qachchees. 23 I ba eeyyatettan haliis; ba huuphiyaa naagibeenna gishshau
haiqqiis.

6

Hachchi Hachchi De7uwaassi Maaddiya Timirttiyaa

1 Ta na7au, neeni miishsha tal77ida ne shooruwaassi waase gelidabaa
gidikko, neeni erenna uraassi ne kushiyaa baqqada geppidabaa gidikko,
2 neeni geppido gefaa gitiyan gelidabaa gidikko, ne doonaappe kiyida qaalan
oiqettidabaa gidikko, 3 simmi neeni ne shooruwaa kushiyan geladasa.
Hegaa gishshau, ta na7au, hegaappe kiyanau koyikko, elle ne shooruwaa soo
ba; baada waasetettaa i ne bollappe wottana mala, auddashada a woossa.
4 Hagaa oottennan de7aidda xiskkoppa; shemppuwaakka shemppoppa.
5 SHankkaappe genessiyaa kessa ekkiyoogaadan, gitiyaappe kafiyaa attiy-
oogaadan, ne huuphiyaa ashsha.
6 Inttenoo azallatoo, qaacotukko biite; biidi etappe tamaarite. Yaatidi
aadhdhida eranchcha gidite. 7 Qaacota ootissanau azaziyaabi, halaqi
woikko eta haariyaabi baawa; 8 shin banttau maanabaa bone minjjoosona;
kattaa cakkiyo wodekka banttau koshshiya kattaa shiishshoosona. 9 Nenoo
azallau, neeni aude gakkanaashin xiskkuutee? Ne xiskkuwaappekka aude
dendduutee? 10 Neeni qassikka guuttaa zin77aasa; guuttaa xiskkaasa;
kushiyaa shiishsha ekkada, guuttaa shemppaasa. 11 Yaatiyo wode hiyy-
eesatettai panggaadan, pacai ola miishshaa oiqqida asadan, ne bolli yaana.
12 Iita asinne hanttaara asi, yuuyi yuuyidi wordduwaa odees; 13 i ba aifiyan
qim77otees; ba tohuwan bessees; ba biradhdhiyan malaatees. 14 A uluwan
geellatettai de7ees; i iitabaa qoppees; ubbatookka i ooshshaa medhdhees.
15 Hegaa gaasuwan bashshai akeekennan a bolli yaana; i hassayennan
meqqana; meqqidikka paxenna.
16 GODAI ixxiyo usuppun yohoti de7oosona; i shenetiyo yohoti ubba
laappuna:
17 karidi xeelliya aifiyaa,
worddotiya inxxarssaa,
ashkke asata woriya kushiyaa,
18 iitabaa maqqiya wozanaa,
iitabaakko eesotidi woxxiya tohuwaa,
19 wordduwaa bolli wordduwaa gujji gujjidi odiya worddo markkaa,
ishatu giddon ooshshaa medhdhiya asa.

SHaaramuxiya Asi Qaxxayettennan Attenna

20 Ta na7au, ne aawaa azazuwaa pola; ne aayyiyaa nena tamaarissi-
doogaakka aggoppa; 21 eta ubbatoo ne wozanan oiqqa; ne qooriyankka
qachcha. 22 Neeni hemettiyo wode, eti nena kaalettana; neeni zin77iyo
wode, eti nena naagana; neeni beegottiyo wodekka, eti nena zorana.
23 Aissi giikko, ha azazoti xomppe; timirttetikka poo7o; qassi seeraikka
de7uwaakko efiya oge. 24 Ha azazotinne ha timirtteti iita maccaarippenne
azina machchi cimo inxxarssaappe nena naagana. 25 I puulaa ne wozanan
qaaqqatoppa; i qim77otankka omoodettoppa. 26 Issi attumaasi issi oittaa
immidi, shaaramuxa maaccaasa demmanau danddayees; shin azina mach-
cho laggettiyoogee nena worissana. 27 Issi asi tamaa idimmin, a maayoi
meetettennan attanau danddayii? 28 Issi asi tamaa bonqquwaa yedhdhi
hemettin, a tohoi xuugettennan attanee? 29 Asa machcho laggettiya urai
hegaakka mala; o bochchiya ubbai qaxxayettennan attenna. 30 Kaisoi
namisettidi, baayyo maanau wuuqqikko, asai a karenna. 31 SHin i oiqettid-
abaa gidikko, laappun kushe qanxxana; ba son de7iya miishsha ubbaakka
immana. 32 SHin maccaasaara shaaramuxiya asi wozana paca; he urai
ba shemppuwaa bashshees. 33 Deshettiyoogeenne kauyyiyoogee a gakkida
saama. A yeellai appe mulekka qucettenna. 34 Aissi giikko, maccaasee azinai
mishettidi, hanqquwaa suullana; suullidi ba haluwaa kessiyo wode, au
qarettenna. 35 I aiba afilaamakka ekkenna; ai keena imoikka a hanqquwaa
doshissenna.

7

SHaaramuxa Maccaasee Cimuwaa

1 Ta na7au, ta qaalaa naaga; ta azazuwaakka baloppa. 2 Neeyyo
paxa de7anau ta azaziyoogaa ootta; ta timirttiyaakka ne aifiyaa bu-
luwaadan naaga. 3 Hassayissiyaabaadan eta ne biradhdhetun qachcha;
ne wozanankka xaafa. 4 Aadhdhida eratettaa ne michchidan, akeekaakka
ne mata dabbodan xeella. 5 Eti nena shaaramuxiya maccaaseeppenne ba
qaalan cimmiya azina machchippe naagana.

6 Issi gallassi taani ta keettaa maskkootiyaara kare xeellaas; 7 xeellada
wozanaa kunttibeenna wodalla naata be7aas. Eta giddoppe issoi keehi
eeyya. 8 He wodallai ogiyaara biidi, issi shaaramuxa maccaasee keettaa
mataara kanttiis; i soo efiya ogiyaakko pinnidi, i keettaa heeran hemettees.
9 He wode sa7ai qammanau lankkilankkees. 10 Hegaappe guyyiyan, mac-
caasiyaa a demmaasu. A shaaramuxa gidiyoogaa i maayoi erissees. A asaa
cimmanau halchchada kiyaasu. 11 A xalanne yeelli bainna maccaasa; son
woppu gaada uttukku. 12 A issitoo ogiyan, issitoo giyan, dabaaba ubban
eqqada naagausu.

13 A he na7aa qoommada yeraasu; a a aifiyaa tishshi ootta xeellaidda
hagaadan yaagaasu; 14 “Taani ta yarshshuwaa yarshshada, ta shiiquwaa
ha77i gatta simmais. 15 Yaatada nena xomoosanau kiyaas; nena keehi
koyaas; ha77i simmi demmaas. 16 Taani Gibxxeppe yiida, alleequwaara
de7iya anssollaakka ta hiixan yeggaas. 17 Taani karbbiyaa, almmu-
niyaanne qarafaa geetettiya sawotuppe kessido shittuwaa ta hiixan cac-
cafaas. 18 Haaya; ane wonttana gakkanaashin siiquwaa aloos; qoomet-
tidikka ufaittoos; 19 aissi giikko, ta keettaawai son de7enna; haahosaa
manddara biis. 20 Biiddi miishshaa qarcciitaa kuntti ekkidi biido gishshau,
aginai goobanan uttennan soo simmenna” yaagaasu.

21 Yaagada ba mal77o haasayan a sheleeshshaasu; ba liiqo inxxarssan cimmaasu. 22 Yaatin, sohuwaarakka i o kaallidi, bi aggiis. Boorai shukkiyoosaa laagettiyoogaadan, gaarai eesotidi piriyan geliyoogaadan, 23 gelin zubbee a wozanaa caddiyoogaadan haniis. Gitiyaa giddo gelida kafo milatiis. Hagee ubbai au a shemppuwaa maanau haniyoogaa eribeenna.

24 Ta na7au, ane ha77i siya; ta doonaappe kiyiya qaalaakka ezgga. 25 Ne qofai he maccaaseera booppo; i ogiyan gelada xayoppa. 26 A caddada olidoogeeti unddenna; a woridoogeetikka keehi daro. 27 I soi duufuwaakko efiya badaasa oge; he ogee duge haiquwaa geessuwau kaalettees.

8

Aadhdhida Eratettiyo Sabbiyo Sabaa

1 Siyite! Aadhdhida eratettiyaa xeesausu; akeekaikka ba qaalaa xoqqu oottidi alaahees. 2 Ogiyaa doonan de7iya keratu bollinne ogeti danttettiyoosan a eqqausu; 3 dirssaa penggiyaa lanqqen, katamaa geliyo penggen eqqada, ba qaalaa xoqqu oottada, hagaadan yaagausu; 4 "Inttenoo asatoo, taani inttena xeesais; taani asa ubbaa xeesais. 5 Inttenoo akeekai paccidoogeetoo, hayyuwaa demmanau tamaarite. Inttenoo eeyyatoo, akeekaa demmite. 6 Taani daro lo77obaa odiyo gishshau siyite; taani odiyoobai ubbai suurebaa. 7 Taani tumaa odais; worddobaa taani ixxais. 8 Taani haasayiyoobai ubbai tuma; geella woikko mirqqetta gidenna. 9 Akeeki de7iyo urau ta haasayai likke; erai de7iyoogeetau ta haasayai qoncce.

10 "Biraa aggidi, ta zoriyaa doorite; muruta worqqaakka aggidi, eratettaa doorite. 11 Aissi giikko taani, aadhdhida eratettiyaa, inqquwaa giyo daro al77o shuchchaappekka aadhdhais; neeni amottiyoobai ubbaikka tanaara laggetanau danddayenna.

12 "Taassi, aadhdhida eratetteessi akeekai de7ees; eratettaikka adussa qofaikka tanaara issippe de7oosona. 13 Godaassi yayyiyoogee iitatettaa ixxiyoogaa; taani otoruwaanne ayyuwaa ixxais; iitasaa efiya ogiyaanne worddo haasayaa dosikke. 14 Zoreenne lo77o erai taageeta; akeekainne wolqqainne taassi de7oosona. 15 Kawoti tanan kawotoosona; qassi haariyaageeti suure higgiyaa tanan kessoosona. 16 Halaqati taani maaddin, deriyaa haaroosona; sa7an dere haariya gita asata ubbaakka taani maaddais.

17 "Taani tana siiqiyaageeta siiqais; tana minttidi koyiyaageetikka demmana. 18 Duretettainne bonchchoi tanaara de7oosona; wurenna aqoinne injjee ta mataana. 19 Intte taappe demmiyo go77ai muruta worqqaappenne seerissi kessido biraappe aadhdhees. 20 Taani xillotettaa ogiyan hemettais; suure pirddaa loossuwaara kanttais. 21 Tana siiqiyaageetau taani aquwaa immana; eta keettaakka taani kunttana.

22 "GODAI tana ba ooso ubbaappe koiro medhdhiis; benippekka a oosuwau doomettai tana. 23 Beni wode, biittai sa7ai merettanaappe kase taani sunttettaas. 24 Gita abbati bainna wode, haattaa pulttoti xuuqqenna wode, he wode taani yelettaas. 25 Deretinne kerati bantta sohuwan merettanaappe kase taani yelettaas. 26 GODAI sa7aanne sa7an de7iya gadeta ubbaa medhdhanaappe kase, woikko issi kophphe gidiya koiro sophphee oosettanaappe kase taani yelettaas.

27 "GODAI salota miccido wodenne gita abbatuppe bollaara salo gufanttuwaa giigissido wode, taani yan de7ais. 28 GODAI shaarata bollan wottido wode, gita abbaa pulttota xuussido wode, 29 abbaa haattati banttau imettida

zawaappe pinnidi, bollau aadhdhennaadan, i eta azazido wode, sa7aa baasuwaa i baasido wode, taani yan de7ais. 30 He wode taani a matan waanna oosanchcha; ubba gallassi taani a ufaissais; taukka a sinttan ufaittais. 31 I medhdhidobai ubbai, sa7aikka asaa naatikka tana ufaissoosona.

32 “Ha77ikka simmi ta naatoo, siyite; taani yootiyoogaadan oottiyaageeti anjjettidaageeta. 33 Ta timirttiyaa siyite; siyidi aadhdhida eranchcha gidite; siyidobaa shenehoo gooppite. 34 Taani yootiyoogaa siyiya urai, hachchi hachchi ta penggen beettiya urai, ta soo geliyoosankka naagiya urai anjjettidaagaa. 35 Tana demmiyaagee de7uwaa demmees; GODAAPPE i sabaa demmees. 36 SHin tana demmennan aggiya urai bana qohees; tana ixxiya ubbati, haiquwaa siiqoosona” yaagausu.

9

Aadhdhida Eratettaanne Eeyyatettaa

1 Aadhdhida eratettiyaa ba keettaa keexxausu; keexxaidda he keettau laappun tuussata essaasu. 2 A ba giigissiyo gibiraayyo modhdho mehiyaa shukkaasu; woiniyaa eessaakka agada giigissaasu. Giigissada maaddaa sinttau aattaasu. 3 Yaatada asaa xeesanau ba ashkkarata kiittaasu. Kiittin ashkkarati katamaassi xoqqa sohuwan eqqidi, 4 “Inttenoo, eri paccidoogeetoo hagaa gelite!” yaagidosona. Eeyyatakka a hagaadan yaagaasu; 5 “Haa yiite; yiidi ta qumaa miite; taani agido woiniyaa eessaakka uyite! 6 Eeyyatettaa aggidi, shemppoora paxa de7ite; akeekaa ogiyan hemettite” yaagausu.

7 Qilliicciya uraa seeriya asi bau cashshaa ekkees; iita uraa zoriyaageekka bau qohettees. 8 Qilliicciya uraa zoroppa; zorikko i nena ixxana. Aadhdhida eranchcha uraa zora; zorikko i nena siiqana. 9 Aadhdhida eranchcha uraa tamaarissa; yaatikko, i kaseegaappekka aadhdhida eranchcha gidana. Xillo uraakka tamaarissa; yaatikko i eraa gujjana.

10 Aadhdhida eratettaassi doomettai GODAASSI yayyiyoogaa; Geeshsha GODAA eriyoogee akeekiyoogaa. 11 Tanan aadhdhida eratettan laittai darana; ne bareekka aduqqana. 12 Neeni aadhdhida eranchcha gidikko, ne huuphiyau go7ettaasa. Neeni qilliicciyaagaa gidikkokka, ne huuphiyau qohettaasa.

13 Issi Eeyyo giyo maccaasiyaa wocama darausu; iyyo yeelli baawa; a ainne erukku. 14 A ba karen, woikko katamaassi xoqqa sohuwan oidiyan uttausu. 15 Uttada suure bantta ogiyaa oiqqidi biya asaa xeesausu; xeesada, 16 “Inttenoo, eri paccidoogeetoo, taakko haa yiite” yaagausu. Akeeki bainnaagaakka, 17 “Wuuqqidi uyiyo haattai mal77ees; geeman miyo qumaikka pashkkissees” yaagausu. 18 SHin haiqqida asai yan de7iyoogaa, i imattatikka hirkkin, duufo giddon de7iyoogaa i erenna.

10

Solomona Leemisota

1 Hageeti Solomona leemisota. Aadhdhida eranchcha na7ai ba aawaa ufaissees; shin eeyya na7ai ba aayyiyo azzanissees.

2 Nagaran demmido miishshai go77enna; shin xillotettai haiquwaappe ashshees.

3 GODAI xillota namisissenna; shin nagaranchchatu amuwaa polissenna.

4 Azallatettai hiyyeesissees; shin minnidi oottiyoogee dureyees.

5 Aadhdhida eranchcha urai kattaa boniyan shiishshees; shin kattaa cakkiyo wode xiskkiya urai kauyyees.

6 Xillo asai anjjettees; shin nagaranchchaa doonai makkalaa genttees.
7 Xilluwaa sunttai anjjuwan xeesettiiddi, de7i aggees; shin nagaranchchatu sunttai sohuwaara dogettees.
8 Aadhdhida eranchchati azazidobaa oottoosona; shin eeyyatettan coo biddiyaageeti bashshau boosona.
9 Suure asi saro de7ees; shin geella urai ba mooruwan ohettees.
10 Geniiddi qim77otiya uri meto kessees; shin yayyennan seeriya uri sarotettaa medhdhees.
11 Xilluwaa haasayai de7uwaa pultto; shin nagaranchchaa haasayai makkalaa genttees.
12 Ixoi palamaa denttettees; shin siiqoi mooruwaa ubbaa qoodenna.
13 Wozannaama asai aadhdhida eran haasayees; shin eeyya urai xam77an shocettees.
14 Aadhdhida eranchchati eraa dagayoosona; shin eeyya haasayaa haasayiya urai bana bashshees.
15 Duriyaa miishshai direttida katamaadan, ba godaa naagees; shin hiyy-eesatettai hiyyeesaa xaissees.
16 Xillo uraa a lo77o oosoi de7uwau kaalettees; shin iita uraa wurssettai qixaate.
17 Seerin eeniya urai de7uwaa ogiyan hemettees; shin seerin ixxiya urai balees.
18 Ixxiiddi ba ixxiyoogaa erissenna urai worddanchcha; zigirssaa laaliya uraikka eeyya.
19 Daro haasayaa giddon nagari xayenna; shin ba doonaa shiishshi ekkiya uri aadhdhida eranchcha.
20 Xilluwaa inxxarssai tigettida geeshsha biraa mala; shin iita uraa qofau gatee guutta.
21 Xillo uraa haasayai daro asaa go77ees; shin eeyyati bantta wozanaa pacan haiqqoosona.
22 GODAA anjjoi dure kessees; i he duretettan meto walakkenna.
23 Eeyya urau iitabaa oottiyoogee kaassa mala; shin wozannaama urai aadhdhida eratettan ufaittees.
24 Iita urai hirggidobai a bolli gakkana; shin xilloi amottidobai imettana.
25 Gotee denddidi aadhdhiichchiyo wode, nagaranchchati beettokkona; shin xilloti merinau minnidi de7ana.
26 Caalai achchaa zil77issiyoogaadaaninne cuwai aifiyaa poogiy-oogaadan, azalla uraa kiittiyoogee yiilloyees.
27 GODAASSI yayyiyoogee bariyaa adussees; shin nagaranchcha uraa baree qaammees.
28 Xillo urai sinttaara ufaissai yaana giidi naagees; shin iita urai sinttaara yaana giidi naagiyoobi aibinne baawa.
29 GODAA ogee xillotussi baqati attiyo soho; shin iitaa oottiyaageetassi bashsha.
30 Xilloti mulekka xoqolettokkona; shin iitati biittaa bolli de7okkona.
31 Xillo asai aadhdhida eratettaa haasayees; shin geellabaa haasayiya inxxarssai qanxxettana.
32 Xillo asai bessiya haasayaa erees; shin iita asai geellaa haasayees.

11

1 GODAI worddo meezaanaa ixxees; shin likke meezaanan ufaittees.
2 Otoroi yiyo wode kaushshatettai yees; shin ashkketettaara aadhdhida eratettai yees.

3 Xillota eta suuretettai kaalettees; shin ammanettennaageeta eta geellatettai xaissees.
4 Hanqquwaa gallassi duretettai go77enna; shin xillotettai haiquwaappe ashshees.
5 Boree bainna uraa ogiyaa a xillotettai sittissees; shin iita urai ba iitatettan kunddees.
6 Suureta eta xillotettai ashshees; shin ammanettennaageeta eta amoi pire gididi oiqqana.
7 Iita asi haiqqiyo wode, i naagiyo ufaissaikka aara issippe haiqqees; i ba wolqqan ceeqettiyoobai ubbikka xayees.
8 Xilloi metuwaappe attees; a gishshaa iitaa bolli metoi yees.
9 Xoossaa kaddida asi ba doonan asa xaissees; shin xilloti eran kessi ekkoosona.
10 Xilloti bonchchettiyo wode, katamai ufaittees; qassi iitati haiqqiyo wode, hashshu gees.
11 Xillotu anjjuwaa gaasuwan katamai diccees; shin iita uraa haasayai katamaa xaissees.
12 Ba shooruwaa kariya urau wozani baawa; shin akeekanchcha uri co77u gees.
13 Zigirssanchcha asi xuuraa laalees; shin ammanettiya asi xuuraa genttees.
14 Kaalettiyaabi xayikko, kawotettai kunddees; shin daro zoriyaageeti de7ikko, saroi de7ees.
15 Erenna urau waase gidiya asi tumuppe metootana; hegaappe waase gidennan ixxiyoogee lo77o.
16 Ulo keha maccaasiyaa bonchchettausu; shin meqettaa iita asai duretetta xalaalaa duretees.
17 Keha asi baassi lo77obaa oottees; shin meqettaa iita asi bana qohees.
18 Iita asi demmiyo miishshai cimo; shin xillotettaa zeriya uri tumu woituwaa cakkana.
19 Xillotettan minnidi de7iya uri paxa de7ana; shin iitatettaa kaalliya uri haiqqana.
20 GODAI iita qofai de7iyo asata ixxees; shin suure hemettiyaageetan ufaittees.
21 Iita asi qaxxayettanaagee attenna; shin xillotu zaree attana.
22 Adussa qofi bainna puulanchcha maccaasee puulai gudunttaa siiriyan aattido worqqaa alleequwaa mala.
23 Xillotu amuwaa poloi lo77o xalaala; shin iitatu amuwaa poloi hanqqo xalaala.
24 Issi issi asati bantta miishshaa asau coo kehoosona; shin eta aqoi yaa darees. Hara asati qassi bantta miishshau pala uuzettoosona; shin eta aqoi haa paccees.
25 Keha asi duretana; harata maaddiya asi maadettana.
26 Kattai al77in baizzanau minjjiya uraa asai qanggees. SHin ba kattaa asai koyiyo wode baizziya uraa anjjees.
27 Lo77obaa minttidi koyiya uri ufaissaa demmees; shin iitabaa koyiya uraa iitabai demmees.
28 Ba duretettan ammanettiya asi kunddana; shin xilloti balggo mittaadan daayana.
29 Ba so asaa bolli cabbo denttiya uri go7ettanabi aibinne baawa. Eeyyatikka aadhdhida eranchchatuyyo ashkkara gidana.

30 Xillo asi de7o aifiyaa aifiya mitta mala; shemppo ashshiyaageeti aadhdhida eranchcha.
31 Xilloti sa7an bantta oosuwaa waagaa ekkiyaabaa gidikko, iitatinne nagaranchchati bantta oosuwaassi ekkana waagai waani daranddeeshsha!

12

1 Seeriyoogaa dosiya uri eratettaa dosees; shin seeraa ixxiya uri damma.
2 Lo77o asi GODAAPPE sabaa demmees; shin GODAI genanchchata pirddees.
3 Asa iitatettai minttidi essenna; shin xillotu xaphoi qaaxxenna.
4 Wozannaama maccaasiyaa ba keettaawau kallachcha mala; shin ba keettaawaa kaushshiya maccaasiyaa a meqettaa miya ajaajje mala.
5 Xillotu qofai suure; shin iitatu zoree cimo.
6 Iitatu haasayai asa woranaassa; shin xillotu haasayai eta ashshees.
7 Iita asati kunddana; etau zerettikka attenna; shin xillotu zerettai minnidi de7ana.
8 Asi ba aadhdhida eratettaa keenaa galatettees; shin geella qofai de7iyo asi karettees.
9 Dure asa milatidi, metuwan de7iya asaappe coo asa milatidi, oottiiddi ba de7uwaa sugiya asi keha.
10 Xillo asi ba mehiyaassi qarettees; shin iita asa kehatettau meqetti baawa.
11 Ba biittaa mintti oottiya urai kattaa kallees; shin pattennabaa yedettiya uri akeekai paccidoogaa.
12 Iitati nagaranchcha asatu omooduwaa ekkanau amottoosona; shin xillotu xaphoi daayidi de7ana.
13 Iita asa a doonaappe kiyida haasayai pire gididi oiqqees; shin xilloi metuwaappe kessi ekkees.
14 Asi ba doonaappe kiyiya qaalan lo77obaa kallees; ba oottido oosuwaa waagaakka ekkees.
15 Eeyya asi biyo buussai au a huuphen likke milatees; shin aadhdhida eranchcha asi zoriyaa siyees.
16 Eeyya uraa hanqqoi sohuwaara erettees; shin cincca asi cashshaa wudenna.
17 Tumaa haasayiya asi suurebaa yootees; shin worddo markkai worduwaa yootees.
18 Akeekennan haasayiyo haasayai cuphedan caddees; shin aadhdhida eranchchaa inxxarssai pattees.
19 Worddo haasayi guutta wodiyaassa; shin tuma haasayi merinau de7ana.
20 Iitaa qoppiyaageetu wozanan genee de7ees; shin sarobaa zorettiyaageetu wozanan ufaissai kumees.
21 Xillota metoi gakkenna; shin iitatussi metoppe attin, harabi de7enna.
22 GODAI worddanchchata ixxees; shin tumanchcha asatun i ufaittees.
23 Cincca asi ba eraa qottees; shin eeyyati bantta eeyyatettaa yootoosona.
24 Minnidi oottiya uri deriyaa haarees; shin azallai haarettees.
25 Hirggiyoogee asa ufaissaa diggees; shin shonggaara de7iya haasayai a ufaissees.
26 Xillo asi ba shooruwaa zoridi, suure ogiyaa kaalettees; shin iitatu ogee tumaappe haassees.
27 Azalla asi shankkatidi ehiido ashuwaa kattenna; shin asau aqoi minnidi oottiyoogaa.

28 Xillotettaa ogiyan de7oi de7ees; he ogiyan haiqoi baawa.

13

1 Eranchcha na7ai ba aawaa seeraa siyees; shin qilliicciyaagee seeraa siyenna.
2 Asi ba doonaappe kiyiya qaalan lo77obaa ekkees; shin ammanttennaageeti makkalabaa amottoosona.
3 Ba doonaa naagiya urai ba shemppuwaa naagees; shin eesuwan haasayiya urai bana xaissees.
4 Azallai amottees; amottikkonne aibanne demmenna; shin minnidi oottiyaageeti kallana.
5 Xillo asati worddo haasayaa ixxoosona. SHin iita asatu haasayai yeellayeesinne kaushshees.
6 Suure de7uwaa de7iya uraa a xillotettai naagees; shin nagaranchchaa a nagarai onggees.
7 Bana dure milatissiya asi de7ees; shin au aibinne baawa; harai qassi bana hiyyeesa milatissiyaagee de7ees; shin au daro aqoi de7ees.
8 Asi ba miishshan ba shemppuwaa wozanau danddayees; shin hiyyeesaa yashissiyaabi baawa.
9 Xillotussi ubbatoo poo7o; shin iitatu xomppee to7ana.
10 Otoroi ooshshaa yelees; shin zoriyaa ekkiyaageeti aadhdhida eranchcha.
11 Daafuri bainnan demmido miishshai eesuwan xayees; shin minni oottidi demmido aqoi, dari daridi bees.
12 Koyiyoobai polettennan gam77iyoogee azzanissees; shin amottidobai polettiyoogee ufaissees.
13 Zore kariya uri meton gelees; shin azazuwaa bonchchiya uri saruwan de7ana.
14 Aadhdhida eranchchai immiyo timirttee de7o pultto; hegee asi haiquwaa piriyaappe kessi ekkanau maaddees.
15 Akeeki de7iyo uri bonchchettees; shin ammanettennan aggiyoogee bashshau efees.
16 Cincca asai ubbai eran oottees; shin eeyyai ba eeyyatettaa qonccissees.
17 Iita asati kiitettidi, meton geloosona; shin ammanttiya asati kiitettidi, sarotettaa ehoosona.
18 Seeraa ixxiya asi hiyyeeseesinne yeellatees; shin seerin siyiya urai bonchchettees.
19 Amottidobaa demmiyoogee keehi ufaissees; shin iitati iitaappe haakkanau koyokkona.
20 Aadhdhida eranchcha asatuura hemettiya asi aadhdhida eranchcha gidees; shin eeyya asatuura hemettiya asi metuwan gelees.
21 Nagaranchchata iita qaadai kaallees; shin xilloti lo77o oosuwaa woituwaa ekkana.
22 Lo77o asi ba naatu naata laatissees; shin nagaranchchaa aqoi xilluwaassi dagattees.
23 Hiyyeesaa goshshai daro kattaa aifanau danddayees; shin suure pirddai paccidoogaa gaasuwan xayees.
24 Qaixaariyan wadhdhanau qarettiya uri ba na7aa ixxees; shin ba na7aa siiqiya uri minnidi seerees.
25 Xilloi a uloi kallana gakkanaassi mees; shin nagaranchchai namisettees.

14

1 Aadhdhida eranchcha maccaasiyaa ba keettaa keexxausu; shin eeyyiyaa ba keettaa ba kushiyan qolausu.
2 Suure hemettiya asi GODAASSI yayyees; shin ba ogiyaa geellayiya asi GODAA karees.
3 Eeyyaa haasayai a zokkuwaassi gatimaa ehees; shin aadhdhida eranchchatu inxxarssai eta naagees.
4 Boorati bainnasan gootarai mela de7ees; shin neeyyo goyiyo wolqqaama boorati de7ikko, ne gootaran kattai kumees.
5 Ammanettiya markkai ubbaton tumaa odees; shin worddo markkai worddo xalaalaa haasayees.
6 Qilliicciyaagee aadhdhida eratettaa koyees; shin demmenna; akeekai de7iyo asi eratettaa demmanaagee a waayissenna.
7 Eeyya asappe haakka; aissi giikko, neeni a haasayaappe era demmakka.
8 Cincca asi ba oottiyoogaa eriyo gishshau, aadhdhida eranchcha gidees; shin eeyya asi ainne erennankka eriyaabaa milatiyo gishshau eeyya gidees.
9 Eeyyati nagaraa oottidi, azzaniyoogaa gishshaa qilliiccoosona; shin suureti bantta nagarai atto geetettanau koyoosona.
10 Ba wozanaa azzanuwaa aawu erees; a ufaissaakka ooninne aara koxxenna.
11 Iitatu keettai qolettana; shin suuretu keettai minnidi de7ana.
12 Asaassi likke milatiya ogee de7ees; shin bin, a wurssettai haiquwan kessi yeggees.
13 Miichchankka wozanai azzani erees; ufaissaa wurssettaikka azzano gidanau danddayees.
14 Iita asi ba iita oosuwaa waagaa ekkana; lo77o asikka ba lo77o oosuwaa waagaa ekkana.
15 Eeyya asi ubbabaa ammanees; shin cinccai akeekidi tanggees.
16 Aadhdhida eranchcha asi yayyees; iitaappekka haakkees; shin eeyyai banan ammanettidi otorettees.
17 Elle hanqqettiya asati eeyya ooso oottoosona. SHin cinccati danddayanchcha.
18 Eeyyati bantta azallatettaa waagaa ekkoosona; shin cinccati eratettaa kallachchaadan goxxoosona.
19 Iita asati lo77o asatu sinttan hokkidi, maarotaa woossoosona. Nagaranchchatikka xillotu penggiyan hokkoosona.
20 Hiyyeesai ba shooruwankka dosettenna; shin duretussi daro laggeti de7oosona.
21 Ba shooruwaa kariya asi nagaraa oottees; shin hiyyeesaa maaddiyaageeti anjjettidaageeta.
22 Iitabaa maqettiyaageeti baloosona gidokkonaa? SHin lo77obaa oottanau halchchiyaageeti tumatettaanne aggenna siiquwaa demmoosona.
23 Minnidi oottidoban ubban go77ai de7ees; shin coo mela haasayai hiyeesatetta xalaalaa ehees.
24 Aadhdhida eranchchatussi eta duretettai etau kallachcha; shin eeyyati bantta eeyyatettaa gujji gujjidi eeyyoosona.
25 Tumu markkai shemppuwaa ashshees; shin worddo markkai kashi erikke gees.
26 GODAASSI yayyiya urau mino qatoi de7ees. I a naatussikka baqatidi attiyo soho gidana.
27 GODAASSI yayyiyoogee de7oi kiyiyo pultto; hegaa gishshau, neeni haiquwaappe kessa ekkanau koyikko, GODAASSI yayya.

28 Kawuwaa gitatettai i haariyo asaa coratettaana; shin haariyo asi xayikko, ikka pattenna.
29 Danddayanchcha asaassi gita akeekai de7ees; shin elle hanqqettiya asi ba eeyyatettaa qonccissees.
30 Woppu giida wozanai bollaa payya wottees; shin qanaatee bollau ajaajje harggiyaa mala.
31 Hiyyeesata toochchiya asi eta Medhdhidaagaa cayees; shin metootanchchatussi kehiya asi Xoossaa bonchchees.
32 Iitati bantta iita oosuwan kunddana; shin xilloti bantta suuretettan naagettana.
33 Akeekanchcha asaa wozanan aadhdhida eratettai kumiis; shin eeyyati aadhdhida eratettaabaa aibanne erokkona.
34 Xillotettai issi kawotettaa asaa xoqqu xoqqu oottees; shin nagarai ai asanne kaushshees.
35 Kawoi eranchcha ashkkaran ufaittees; shin yeellayiya oosuwaa oottiya ashkkaraa hanqqettees.

15

1 Liiqo haasayai hanqquwaa zarbbissees; shin porddolla qaalai hanqquwaa denttettees.
2 Aadhdhida eranchchaa inxxarssai eraa puulayees; shin eeyyatu doonai eeyyatettaa xuuqqees.
3 GODAA aifeti ubbasaa xeelloosona; iitaa oottiyaageetakka lo77uwaa oottiyaageetakka be7oosona.
4 SHonggaara de7iya lo77o haasayai de7o mittaa mala; shin geella haasayai ayyaanaa kinchchees.
5 Eeyya asi ba aawaa seeraa karees; shin ba aawaa zoriyaa ekkiya asi eranchcha.
6 Xillo uraa keettan daro miishshai de7ees; shin iitaassi geliya miishshai metuwaa ehees.
7 Aadhdhida eranchchatu doonai eraa zerees; shin eeyyatu wozanai hegaa mala gidenna.
8 GODAI iitatu yarshshuwaa shenetees; shin suuretu woosai a ufaissees.
9 GODAI iita asatu hemetaa shenetees; shin xillotettaa kaalliyaageeta i siiqees.
10 Likke ogiyaa aggida asa iita boshai naagees; seeriyoogaa ixxiya asi haiqqees.
11 Harai attin, duufoikka bashshaikka GODAA sinttan qoncciyan beettoosona. Yaatin, asa wozanaa qofai waani appe geemmanee?
12 Qilliicciya asi seeriyoogaa dosenna; aadhdhida eranchchatuppekka zore oichchenna.
13 Wozanai ufaittin, som77oi poo7ees; shin wozani azzanikko, he aawu siiddees.
14 Akeekiya wozanai de7iyo asi eratettaa koyees; shin eeyyati bantta eeyyatettan ufaittoosona.
15 Hiyyeesatu de7oi ubba gallassikka baaxe. SHin ufaittiya asati ubbatonkka bantta de7uwaa aloosona.
16 Ooshshai de7iyo gita aquwaappe GODAA yashshatettai de7iyo guuttabai keha.
17 Ooshshai de7iyoosan modhdho ashuwaa maanaappe siiqoi de7iyoosan santtaa miyoogee keha.

18 Hanqqettiya asi ooshshaa kessees; shin hanqqettanau eesotenna asi ooshshaa irxxissees.
19 Azalla uraassi metoi a oge ubban aguntta dirssa mala; shin suure uraa ogee badaasa.
20 Eranchcha na7ai ba aawaa ufaissees; shin eeyya na7ai ba aayyiyo karees.
21 Wozani bainna asi ba eeyatettan ufaittees; shin wozannaama asi likkebaa oottees.
22 Zoretai xayikko, halchchidobai halettees; daro zoriyaageeti de7iyoosan halchchidobai polettees.
23 Oishettidobaassi likke zaaruwaa zaariyoogee he uraa ufaissees; haasayaa likke wodiyan haasayiyoogee aiba lo77obee!
24 Aadhdhida eranchchai bollau kaalettiya de7uwaa ogiyan hemetteesippe attin, duge duufuwau wottiya ogiyan hemettenna.
25 GODAI otoranchchatu keettaa qolana; shin am77ee aquwaa naagees.
26 GODAI iitatu qofaa shenetees; shin geeshsha qaalai a ufaissees.
27 Wordduwan woriyaa demmanau jaamiya asi ba so asaa bolli metuwaa ehees; shin mattaayiyaa ixxiya asi paxa de7ana.
28 Xillo asi haasayanaappe kasetidi qoppees; shin iitatu inxxarssai palabaa pulttees.
29 GODAI iitatuppe haakkees; shin xillotu woosaa siyees.
30 Pashkkidi xeelliyo xeelai wozanaa ufaissees; mishiraachcho odoikka bollaa pattees.
31 De7uwaa immiya zoriyaa siyiya asi aadhdhida eranchchatuura issippe de7ana.
32 Seeraa ixxiya asi bana qohees; shin seeraa ekkiya asi akeekaa demmees.
33 GODAASSI yayyiyoogee asa aadhdhida eratettaa tamaarissees; bonchchettana koyida asi koiro bana kaushshanau koshshees.

16

1 Asi ba wozanan halchchees; shin likke zaaroi GODAAPPE beettees.
2 Asi oottiyo ooso ubbai au likke milatees; shin GODAI koiro denddo qofaa yiggi xeellees.
3 Ne oottiyoobaa ubbaa hadaraa GODAAYYO imma; yaatikko, neeni halchchidobai polettana.
4 GODAI medhdhidobau ubbau a wurssettai de7ees; makkalanchchatu wurssettaikka bashshaa.
5 GODAI otorettiya ubbaa shenetees; eti qaxxayettennan attokkona.
6 Aggenna siiquwaaninne ammanettiyoogan nagarai atto geetettees; asi GODAAYYO yayyiyoogan iitabaa oottennan naagettees.
7 Asa hemeti GODAA ufaissiyaabaa gidikko, he aawu ba morkketu addiniitaarakka saro de7anaadan, GODAI oottees.
8 Xillotettan beettiya guuttabai wordduwan demmiyo daro woriyaappe keha.
9 Asi ba wozanan ba oottanabaa halchchees; shin halchchoi GODAI maaddin polettees.
10 Kawoi Xoossaappe ekkido maatan pirddees; pirddiiddi i balenna.
11 Yiggiyo meezaanatinne makkiyo miishshati ammanttiyaageeta gidanaadan, GODAI koyees; baizziyooban ubban genee de7ennaadan koyees.
12 Kawoti mooro oosuwaa shenetoosona; aissi giikko, eta kawotaa araatai xillotettan eqqees.

13 Kawoti xillo inxxarssan ufaittoosona; tumaa haasayiyaageetakka dosoosona.
14 Kawuwaa hanqqoi haiquwaa kiitanchchaa mala; shin aadhdhida eranchcha asi hanqquwaa irxxissanau auddashees.
15 Kawuwaa som77oi pashkkikko, hegee simmi de7o. I nashshiyoogee badhdheesaa iraa ehiya shaaraa mala.
16 Aadhdhida eratettaa demmiyoogee worqqaa demmiyoogaappe keha; akeekaa demmiyoogee biraa demmiyoogaappekka aadhdhees.
17 Suureti biyo ogee iiti de7iyoosaappe haahuwaara kanttissees; ba hemetaa naagiya uri ba shemppuwaa naagees.
18 Otoruwaa geeduwaa bashshai kaallees; ayyuwaa geeduwaakka kunddettai kaallees.
19 Ayyiyaageetuura zuppetidi, omooduwaa shaakki ekkanaappe ashkke gididi, hiyyeesidi de7iyoogee keha.
20 GODAA qaalaa loittidi ezggiya urau i oottiyoobai ubbai injjettana; GODAN ammanettiya uri anjjettidaagaa.
21 Ba qofan aadhdhida eranchcha gidida asi akeekanchcha geetettees; lo77o qaalai eratettaa gujjees.
22 Cincca urau eratettai de7o pultto mala; shin eeyyata seeriyoogee coo wode wurssiyoogaa.
23 Aadhdhida eranchcha asi haasayanaappe kasetidi qoppees; qoppidi asi ekkiyo haasayaa haasayees.
24 Lo77o qaalai eessaa ililuwaadan mal77ees; bollaakka maaddeesinne pattees.
25 Asaassi suure milatiya ogee de7ees; shin wurssettan haiquwau gattees.
26 Namisainne metoi asi minnidi oottanaadan giddoosona.
27 Iita asi iitabaa halchchees; a haasayaikka xuuggiya tamaa mala.
28 Geella asi ooshshaa denttees; zigirssanchcha asi ammanettiya laggeta shaakkees.
29 Gene asi ba shooruwaa cimmees; lo77o gidenna ogiyau i a kaalettees.
30 Ba aifiyaa qim77otiya asi geellabaa qoppees; ba menttershshaa saxxidi manddiya asi iitabaa polees.
31 Puulummida huuphee bonchcho kallachcha; hegeekka beettiyoi xillo de7uwaa de7iina.
32 Wolqqaama asa gidiyoogaappe, hanqqettanau eesotenna asa gidiyoogee lo77o; daro katamata olidi oiqqiyoogaappe, asi ba huuphiyaa haariyoogee aadhdhees.
33 Asi saamaa yeggees; shin GODAI ubbabaa battees.

17

1 Ooshshai de7iyoosan de7iya gita gibiraappe saroinne woppai de7iyoosan mela oittaa poquwaa miyoogee keha.
2 Cincca ashkkarai ba godaa na7aa pattenna laafaa haarees; yaatidi ishanttuura issippe laattees.
3 Worqqainne birai taman paacettiyoogaadan, GODAI asaa wozanaa paaccees.
4 Iita asi iita uraa haasayaa siyees; worddanchchaikka genanchchaa oduwaa ezggees.
5 Hiyyeesatu bolli qilliicciya asi eta medhdhida Xoossaa cayees; hara asa gakkiya metuwan ufaittiya asi qaxxayettennan attenna.
6 Naatu naati cimida asatuyyo kallachcha; aawati bantta naatuyyo bonchcho.

7 Daro lo77o haasayai eeyya uraassi giigenna; hegaappekka aaruwaa worddo haasayai deriyaa haariyaagaassi giigenna.
8 Mattaayee bana immiyaagau dumma wolqqa mala; i simmido soho ubbai ayyo injjetees.
9 Naaqettidi ba naaquwaa genttiya urai siiquwaa koyees; shin yoho zaari zaaridi woociya urai, ammanettiya laggeta shaakkees.
10 Eeyyai xeetuton lissuwan shocin eriyoogaappe akeeki de7iyo asi coo seerin eriyoogee aadhdhees.
11 Iita asi makkalabaa xalaalaa koyees; hegaa gishshau, meqetti bainna daanni a bolli kiitettana.
12 Eeyyatetti oiqqido uraara gaittiyoogaappe marata bonqqi ekkirggido maaheera gaittiyoogee keha.
13 Lo77o oottidoogaa kushiyaa iitaa zaariya uraayyo iitai a sooppe mulekka kichchenna.
14 Ooshshai doommiiddi, zeeruwaa xuussiya haattaa mala; hegaa gishshau, ooshshaappe kasetada palamaa aggaaga.
15 Nagaranchchaa xillissiyoogeenne xilluwaa bolli pirddiyoogee eti naa77aikka GODAA sheneyiya ooso.
16 Akeekiya wozani au bainnaashin, eeyyaa kushiyan aadhdhida eratettaa shammiyo miishshai aibissi de7ii?
17 Laggee mule wodekka siiqees; ishaikka metuwaa wode maaddanaassi yelettees.
18 Akeekai paccido asi erenna uraa acuwaa qanxxanau waase gelees.
19 Ooshshaa dosiya asi nagaraa dosees; ubbatoo ceeqettiya asi bashshaa ba bolli xeesees.
20 Geella qofai de7iyo asi lo77obaa demmenna; shikkaalobaa haasayiya asikka metuwan gelees.
21 Azalla na7aa yelida aawi azzanees; eeyya na7aa aawau ufaissi baawa.
22 Wozani ufaittiyoogee asassi lo77o xale; shin kayyottiyoogee asau wolqqaa xaissees.
23 Iita daannai pirddaa geellayanau geeman mattaayiyaa ekkees.
24 Akeekai de7iyo uri aadhdhida eratettaa sinttan wottidi bees; shin eeyyaa aifee biittaa sa7aa xanxxaa yuuyidi xeellees.
25 Azalla na7ai ba aawaa azzanissees; bana yelida aayyiyookka zil77issees.
26 Xillo asa qaxxayiyoogee, suure asakka a suuretettaa gishshau dechchiyoogee lo77o gidenna.
27 Amarida qaala haasayiya asi eranchcha; woppa ayyaani de7iyo asikka akeekanchcha.
28 Eeyya uri co77u giikkonne ba doonaa barikko, eranchcha milatees.

18

1 SHaahettanau koyiya asi ba amuwaa kaallees; lo77o era ubbaakka phalqqees.
2 Eeyyai ba qofaa qonccissanaagaa xalaalaa dosiyoogaappe attin, hara asappe era ekkanau dosenna.
3 Iitatettai yiyo wode, karee, kaushshinne yeelli a kaallidi yi bayoosona.
4 Asaa doonaappe kiyiya haasayai ciimmaa haattaa mala; aadhdhida eratettaa pulttoikka goggiya haattaa mala.
5 Mooranchchaa maaddidi, xilluwaa pirddaa geellayiyoogee lo77o gidenna.

6 Eeyya asi ba haasayan ooshshaa denttees; a doonaappe kiyiya qaalai a warissees.
7 Eeyya asi, haasayiiddi bana qohees; a haasayai gite gididi, a oiqqees.
8 Zigirssanchchaa qaalai mal77o qumaa mala; ufaissiiddi duge ganjjiyaa gakkees.
9 Ba oottiyo oosuwan azalliya asi bashshiya urappe ainne dummatenna.
10 GODAA sunttai mino gimbbe mala; xillo asi yaa woxxidi saro attana.
11 SHin dure asatussi eta duretettai yuushoi gimbbettido katamaa mala; eta qofan eta duretettai mino dirssaadan eta naagiyaabaa milatees.
12 Asi kunddanaappe kase a wozanai otorettees; bonchchettiyoogaappekka ba huuphiyaa ziqqi oottiyoogee sinttatees.
13 Siyennan de7iiddi zaariyoogee, hegee he uraayyo eeyyatettanne yeella.
14 Asa ayyaani harggiyaa danddayanaadan maaddees; shin ayyaani meqerettiichchikko, a ooni danddayanee?
15 Akeekanchcha asati tamaaranau keehi koyoosona; aadhdhida eri de7iyoobaakka ezggoosona.
16 Immiyoobi immiyaagau ogiyaa dooyees; gita asaarakka erissees.
17 Kasetidi daannan mootiya uri baarigaarai yiidi a oichchana gakkanaashin, ubbatonkka he urai xillo milatees.
18 Saamaa yeggiyoogee palamaa teqqees; naa77u wolqqaama baarigaaratakka shaakkees.
19 Naaqettida ishaara giiganaagee gimbbettida katamaa omooddanaagaappekka aadhdhi waayissees; penggiyaa gorddiyo birata hiraquwaadan, palamai dabbota shaakkees.
20 Ba doonan haasayidobaappe asi ba ganjjiyaa kunttees: ba inxxarssaappe kiyidaban kallees.
21 Neeni haasayidoogee nena wottees woikko worees; hegaa gishshau, neeni ne haasayaa gaasuwan yiyaabaa ekkanau de7aasa.
22 Machcho demmida asi lo77obaa demmiis; he urai GODANKKA nashettees.
23 Hiyyeesa asi auddashidi haasayees; shin duree phenqqeshidi zaarees.
24 Daro laggee de7iyo asi xayana; shin ishappe aadhdhidi ammanttiya laggee de7ees.

19

1 Worddo haasayaa haasayiya eeyyaappe ba de7on boree bainna hiyyeesa asi keha.
2 Eri bainna minotai lo77o gidenna; hemettiiddi eesotiya uraikka wora bees.
3 Issi issi asai ba eeyyatettan ba de7uwaa bashshees; yaatidi qassi GODAA bolli yiillotees.
4 Duretettai daro laggeta gujjees; shin hiyyeesatettai de7iya laggetakka duuttees.
5 Worddo markki qaxxayettennan beenna; wordduwaa haasayiyaageetikka kessi ekkokkona.
6 Daro asai daannaa sinttaa koyees; coo immiya uraara asi ubbi dabbotees.
7 Hiyyeesa asa a ishantti ubbai ixxoosona; hegaappekka aaruwaa a laggeti appe haakkoosona; i eta auddashidi kaallinkka, eti a gatti oittokkona.
8 Aadhdhida eratettaa demmiyaagee bana siiqees; akeekaa qoraphphiyaagee lo77obaa demmees.

9 Worddo markki qaxxayettennan attenna; wordduwaa haasayiyaageekka xayana.
10 Azalla uraassi ishalo de7oi bessenna; hegaappekka aillee halaqata haariyoogee iitaa darees.
11 Aawussi de7iya aadhdhida eratettai hanqquwaa mitissees; moorida urau atto giyoogeekka bonchchissees.
12 Kawuwaa hanqqoi gaammuwaa gudettaa mala; shin a nashettai maataa aacissiya akkaa mala.
13 Eeyya na7ai ba aawaa xaissees; ooshshanchcha machchiyaakka keetti ubbaton aattiyo aato mala.
14 Issi asi keettaanne aquwaa ba aawaappe laattanau danddayees; shin akeekanchcha machchiyo GODAI immees.
15 Coo zolppattiya uraayyo xiskkoi yees; ooso oottenna asi namisettees.
16 Azazuwaa naagidi oottiya asi, ba shemppuwaa naagees; shin shenehoo giya asi haiqqees.
17 Hiyyeesaassi kehiya asi GODAASSI tal77ees; GODAI he lo77o oosuwaa acuwaa qanxxees.
18 Simmiyo menttoi de7ishin, ne naata seera; seerana xayikko, neeni eta bashshadasa.
19 Hanqquwaa suulliya asi ba waagaa ekko; a aggaaga; neeni a ashshiyaabaa gidikko, haranttuwaakka neeni a hegaadan oottanaagee attenna.
20 Zoriyaa siya; timirttiyaakka ekka. Yaatikko, neeni wurssettan aadhdhida eranchcha gidana.
21 Asai darobaa halchchees; shin GODAI giidobai polettees.
22 Asappe koyettiyaagee aggenna siiquwaa; worddanchcha gidanaappe hiyyeesa gidiyoogee keha.
23 GODAASSI yayyiyoogee de7uwau kaalettees; assi yayyiya asi kallidi de7ees; iitabikka a bochchenna.
24 Issi issi asai daro azalla; woxiyan tushkkido buddeenaakka pude baaranau waayettees.
25 Neeni qilliicciyaagaa shocikko, akeekai paccidoogee cinccatettaa tamaarana; akeekanchcha asa neeni seerikko, i eratettaa demmana.
26 Ba aawaa bonqqiya na7ai, ba aayyiyookka sooppe kessidi yedettiya na7ai, he na7ai yeellaanne kaushshaa ehiya na7a.
27 Ta na7au, neeni zoriyaa siyiyoogaa aggidabaa gidikko, erau zokkuwaa zaaradasa.
28 Worddo markkai suure pirddaa bolli qilliiccees; iita asaa doonai iitatettaa gubbidi mittees.
29 Qilliicciyaageetussi pirddai, eeyyatussikka warai koshshees.

20

1 Daro mattoyiya ushshaa uyiyoogee daro bidisseesinne ooshshees; mattottiya asi wozani paccido asa.
2 Kawo hanqqoi gaammuwaa gudettaa mala; a yiilloyiya asi ba shemppuwaa bolli pirddees.
3 Palamaappe gaxan de7iyoogee aawussi bonchcho; shin eeyya asi ubbi ooyettanau eesotees.
4 Azalla goshshanchchai wodiyaa naagidi goyenna; hegaa gishshau, kattaa cakkiyo wode i woossees; shin aibakka demmenna.
5 Asaa wozanaa halchchoi ciimma ollaa giddon de7iya haattaa mala; shin wozannaama asi hegaa duuqqidi kessees.

6 Daro asati bantta kehatettaa yootoosona; shin tumu ammanettiya asa demmanai oonee?
7 Xillo asi boree bainna de7uwaa de7ees; a kaallidi, a naatikka anjjettidaageeta.
8 Kawoi pirddanau ba kawotaa araatan uttido wode, iita ubbaa ba aifiyan harqqidi kessees.
9 “Ta wozanaa geeshshaas; tanan nagarikka baawa” yaaganau danddayiya asi de7aneeshsha?
10 GODAI worddo meezaanan yiggiyaageetanne likke gidennaban makkiyaageeta ixxees.
11 Na7i geeshshanne suure gidiyoogee i oottiyo oosuwan erettees.
12 Siyiya haittaanne xeelliya aifiyaanne, eta naa77aakka GODAI medhdhiis.
13 Xiskkon ne wodiyaa wurssoppa; wurssikko neeni hiyyeesana. Beegotta; yaatikko, neeni kattaa kallana.
14 SHammiya asi, “Qohees! Qohees!” yaagees; shin biidoogaappe guyyiyan, “Hiraisuwan shammaas” yaagiiddi ceeqettees.
15 Erai kumido haasayai worqqaappekka inqquwaa giyo daro al77o shuchchaappekka aadhdhida al77obaa.
16 Erenna asau waase geliya uraa maayuwaa qaari ekkite; imatta asau waase geliya uraa maayuwaa oiqqite.
17 Wordduwan demmido kattai asa mal77ees; shin aqi kiyiiddi, doonaa giddon shaahetaadan hanees.
18 Zoriyaa ekkada ne halchchiyoobaa halchcha; zore ekkennan de7aidda olau booppa.
19 Zigirssanchcha asi xuuraa genttenna; hegaa gishshau, odanchcha uraara gaittoppa.
20 Asi ba aawaa woikko ba aayyiyo cayikko, a de7uwaa xomppe sakkana xuman to7ana.
21 Koiroora eesuwan shiiqida aqoi wurssettan anjjettenna.
22 Neeyyo iitaa oottida urau, taanikka ayyo iitaa oottana gooppa; GODAN ammanettada naaga; i nena ashshana.
23 GODAI naa77u qommo meezaanata shenetees; worddo meezaanatikka a ufaissokkona.
24 Asai baanau bessiya ogiyaa GODAI kaalettees; yaatin, asi ba de7uwan baana ogiyaa waatidi akeekanau danddayii?
25 Issibaa eesotidi, “Hagaa taani Xoossaassi immaas” girggiyoogeenne guyyeppe zil77ettiyoogee, hegee asa oiqqiya pire.
26 Aadhdhida eranchcha kawoi makkalanchchata shaakkidi erees; i etau qarettennan qaxxayees.
27 Asaa ayyaanai GODAAYYO xomppe; hegaa gishshau, i nu giddo asatetta ubbaa pilggi xeellees.
28 Aggenna siiqoinne ammanettiyoogee kawuwaa naagoosona; a kawotaa araatai aggenna siiquwan minnees.
29 Yelagatu bonchchoi eta wolqqaa; cimatuyyookka eta puulunttai etau bonchcho.
30 Mino qixaatee iitatettaa shoddees; wadhdhiyoogee iita wozanaa laammanau danddayees.

21

1 Kawuwaa wozanai GODAA kushiyaana; i a wozanaa goggiya haattaa zaariyoogaadan, ba koyidosaa zaarees.

2 Asi oottiyoobai ubbai aawussi likke milatees; shin GODAI a wozanaa qofaa paaccees.
3 Yarshshuwaa yarshshiyoogaappekka aattidi, xillobaanne suurebaa oottiyoogaa GODAI dosees.
4 Iitati otorettiyoogaaninne ayyiyoogan erettoosona; hegeekka nagara.
5 Mino oosanchchaa halchchoi dureyees; shin eesotiya ubbai hiyyeesana.
6 Worddotidi dagayido aqoi penttuwaa suuluwaadan xayees; hegaa koyiyaageeti haiquwaa koyoosona.
7 Iitati suurebaa oottanau ixxiyo gishshau, eta makkala oosoi eta ekkidi bees.
8 Mooranchchati geella ogiyan hemettoosona; shin geeshshati suurebaa oottoosona.
9 Ooyettiya machcheera issi keettan de7iyoogaappe he keettaa shakkuwan de7iyoogee keha.
10 Iitati iitabaa oottanau amottoosona; bantta shoorotussi qarettokkona.
11 Qilliicciyaagee qaxxayettido wode, wozani paccido urai aadhdhida eraa tamaarees; qassi wozannaama urai tamaaridi, eraa demmees.
12 Xillo Xoossai iitatu son oosettiyaabaa ubbaa be7ees; eta aatti yeggidi xaissees.
13 Hiyyeesaa waasuwaa siyanaappe giidi, ba haittaa tucciya uri, ikka waassana; waassin alliyaabai xayana.
14 Geeman immiyo imoi hanqquwaa doshissees. Afala giddoora immido mattaayee suulo hanqquwaa irxxissees.
15 Suure pirddai pirddettido wode, hegee xilluwaassi ufaissa; shin iitaa oottiyaageetussi dagama.
16 Akeeka ogiyaappe haddirida uraa haiqoi naagees.
17 Aaro injjiyan de7ana giya urai manqqees; woine eessanne zaite dosiya asi duretenna.
18 Issi issiton Xoossaasata ashshanau iita asati qaxxayettoosona; ammanettenna asatikka suure asatu gishshaa qaxxayettoosona.
19 Ooyettiyanne yiillotiya machcheera de7anaappe bazzon de7iyoogee keha.
20 Wozannaama uraa son mal77o qumainne oissai minjjettees; shin eeyya asi bau de7iyaabaa ubbaa mirggees.
21 Xillotettaanne aggenna siiquwaa koyiya uraa baree aduqqees; qassi he urai xillotettaanne bonchchuwaa demmees.
22 Wozannaama asi wolqqaama olanchchati de7iyo katamaa olidi oiqqees; oiqqidi eti ammanettido mino qatuwaakka laalees.
23 Ba doonaanne ba inxxarssaa naagiya asi bana metuwaappe naagees.
24 Otorettiyanne ayyiya asi qilliicciyaagaa geetettees; i otoranchcha gidido gishshau, asau qoppenna.
25 Azallaa amoi worees; aissi giikko, i oottanau koyenna. 26 Azallai gallassa kumettaa darobaa demmanau amottees; shin xilloi bau ashshennan immees.
27 GODAI iitatu yarshshuwaa shenetees; hegaappekka eti au iita qofan shiishshiyo yarshshuwaa aatti shenetees.
28 Worddo markkai xayana; shin qoppidi akeekan haasayiya uraa haasayai ehettana.
29 Iita asi taagaa xalaalai likke gees; shin suure asi yuushshi qoppees.
30 Asi ba aadhdhida eratettan, akeekaaninne zoriyan GODAARA eqettanau danddayenna.

31 Olaayyo paraa kooranau danddayettees; shin olaa xoonissiyaagee GO-
DAA.

22

1 Lo77o sunttai daro duretettaappe aadhdhees; sabettiyoogeekka biraap-
penne worqqaappe aadhdhees.
2 Duriyaanne manqquwaa ubbaakka GODAI medhdhiis; hegan eti
naa77aikka lagge.
3 Cincca asi iitaa be7idi, qosetti aattees; shin akeeki paccido asi metuwan
gelidi qohettees.
4 Neeni ashkke gidikkonne GODAASSI yayyikko, duretettaa,
bonchchuwaanne de7uwaa demmana.
5 Iita uraa ogiyan agunttainne piree de7ees; shin bana naagiya asi etappe
haakkees.
6 Na7i waanidi de7ana bessiyaakko tamaarissa; yaatikko, i cimidikka
hegaa aggenna.
7 Duree hiyyeesaa haarees; tal77i ekkidaagee tal77iyau immidaagau aille
gidees.
8 Nagaraa zeriya urai waayiyaa cakkees; harata i tuggayiyo tuggaikka
attees.
9 Keha asi ba qumaappe hiyyeesau coo immiyo gishshau anjjettana.
10 Qilliicciya asa diggarggikko, palamai, ooshshainne cashshai kichchana.
11 Neeni wozanaa geeshshatettaanne keha haasayaa dosikko, kawoi ne-
naara dabbotees.
12 GODAI tumaa naagees; shin worddanchchatu qaalaa i aatti yeggees.
13 Azalla asi, “Taani kare kiyikko, gaammoi tana maana; tana ogiyan asi
worana” yaagees.
14 SHaaramuxa maccaasee doonai ciimma ollaa mala; GODAI hanqqettido
uri a giddon kunddees.
15 Na7a wozanaa azallatettai baqqi oiqqees; shin qaixaariyan qaxxayiy-
oogee appe haassees.
16 Baayyo aquwaa gujjana giidi, hiyyeesaa naaqqiyaageenne duriyaassi
imuwaa immiyaagee naa77aikka hiyyeesana.

Hasttamu Aadhdhida Era Haasayata

17 Ne haittaa haa yeggada, aadhdhida eranchchai odiyoobaa siya; ne
wozanaakka ta eraakko zaara. 18 Aissi giikko, eta ne wozanan wottikkonne
ne doonankka eta ubbaa hassayikko, neeni ufaittana. 19 Ne ammanoi
GODAN gidana mala, taani nena - ee nena - hachchi tamaarissaas. 20 Taani
neessi zoreenne eratettai de7iyo hasttamu leemisota xaafoohoo! 21 Nena
kiittidaagaayyo neeni likke zaaruwaa zaarana mala, taani nena tumatettaa
tamaarissaas.
22 Hiyyeesatussi aibinne bainna gishshau, etabaa bonqqoppa;
shilootankka metootanchchatu maataa xaissoppa. 23 Aissi giikko, GODAI
eta gishshaa mootettana; eta bonqqidaageetakka i bonqqana.
24 Hanqqettiya uraara laggetoppa; hanqqettanau eesotiya uraarakka zup-
petoppa. 25 Neeni a hanuwaa meezetikko, guyyeppe agganau danddayakka.
26 Asassi aco ta qanxxana gaada waase geloppa. 27 Neeni qanxxiyoobi
xayikko, ne zin77iyo hiixai attennan, neessi de7iyaabai ubbai ekettana.
28 Ne maizza aawati tokkido beni zawaa shoddoppa.
29 Ba oosuwaa cinccatettan oottiya asa be7adii? I kawotussi ootteesippe
attin, coo asatussi oottenna.

23

1 Neeni deriyaa haariyaagaara qumaa maanau uttido wode, ne sinttan
de7iyaagaa loittada akeeka. 2 Neeni daro yora asa gidikko, naagetta. 3 I nena
paaccanau danddayiyo gishshau, aadhdhida mal77o qumau yiiqetoppa.
4 Duretanau daafuroppa; hegaa mala keesiyaa agganau cincca gida.
5 Hegaa mala duretettai neeni xeellishin xayana; qefiyaa kessidi argganttaa-
gaadan, saluwaa paallana.
6 Uuziyaa qumaa mooppa; a mal77o qumaakka maanau amottoppa.
7 Milatissanau i nena, “Ma; uya” yaageesippe attin, a wozanai nenaara
de7enna. 8 Neeni miido qiiba qumaa cooyana; ne galataikka hada gidana.
9 Eeyyaassi payyabaa haasayoppa; aissi giikko, ne aadhdhida era
haasayaa i karana.
10 Beni zawaa shoddoppa; qassi aawi bainna naatu gadiyaa zawaa sug-
oppa; 11 aissi giikko, eta ashshiya GODAI mino; i eta gishshaa nenaara
mootettana.
12 Ne asttamaaree neessi odiyoogaa ezgga; ne haittaakka eraa qaalaakko
yegga.
13 Na7a seerennan aggoppa; neeni a qaixaariyan wadhdhikko, i
haiqqenna. 14 Neeni a qaixaariyan wadhdhikko, a shemppuwaa
haiquwaappe ashshaasa.
15 Ta na7au, neeni aadhdhida eranchcha gidikko, ta wozanaikka ufait-
tana; 16 ne inxxarssai suurebaa haasayiyo wode, ta wozanai ufaittees.
17 Nagaranchchata qanaatoppa; shin ubbatoo GODAASSI yayyiyoogaa ag-
goppa. 18 Yaanikko neeyyo sinttanau sa7i kehana; sinttappe yaana kehikka
neeyyo xayenna.
19 Ta na7au, siya; wozannaama gida; ne wozanaa suure ogiyan wotta.
20 Daro woine eessaa uyiyaageetuuranne ashuwaa muussau yaaretiyaageе-
tuura zuppetoppa; 21 aissi giikko, mattottiyaageetinne yoranchchati man-
qqana; xiskkuwaa daroi asaa wurida curqqaa maizissees.
22 Nena yelida ne aawai odiyoobaa siya; ne aayyiyaakka ceeggido
wode karoppa. 23 Tumaa, aadhdhida eratettaa, timirttiyaanne akeekaa
shammappe attin, mulekka baizzoppa. 24 Xillo na7aa aawai keehippe ufait-
tana; wozannaama na7aa yelida urikka an poccu gaana. 25 Ne aawainne ne
aayyiyaa ufaittona; nena yelidaarakka poccu gu.
26 Ta na7au, ta zoriyaa ezgga; taani haniyoogaadan hana. 27 Aissi gi-
ikko, shaaramuxiya maccaasiyaa ciimma ollaa mala; laggettuwaa oiqqiya
machchiyaakka un77o ollaa mala. 28 A panggadan zuggada naagausu;
ammanettenna attumaasaa asaa giddon darissausu.
29 “Woo!” giyo waasoi oossee? Azzanoi oossee? Ooshshi oossee?
Zuuzuntti oossee? Gaasoi bainnan masunxxiyai oonee? Aifee zo77iyoi
oossee? 30 Woine eessaa uyiiddi gam77iyaageetussa gidennee? Walahettida
woine eessaa uyi uyi be7iyaageetussa gidennee? 31 Woine eessai zo77ido
wode, a merai birilliyaa giddon phooliyo wode, uyishin yalalattiiddi geliyo
wode, a xeelloppa. 32 Wurssettan i shooshshadan dukkees; mulumuqqe
shooshshadankka ba yiishshaa yiishshees. 33 Ne aifee be7i erennabaa
be7ana; ne wozanaikka suure qoppanaunne haasayanau danddayenna.
34 Neeni abbaa giddon dambbalai qaattiyo markkabiyaa xeeran zin77ida
uraa mala gidana. 35 Neeni, “Eti tana dechchidosona; shin taani qohet-
tabeikke. Eti tana wadhdhidosona; shin tau erettibeenna. Hara ushshaa
uyanau taani aude denddanddinaashsha?” yaagana.

24

1 Ta na7au, iita asatu mala gidarkkinaashsha gooppa; etaara dabb-
otanaukka amottoppa; 2 aissi giikko, eti ubbatoo makkalabaa maqettoosona;
bantta inxxarssan genebaa haasayoosona.
3 Keettai aadhdhida eratettan keexettees; akeekankka minnees. 4 Erai
de7ikko, qol77oi al77obaaninne lo77oban ubban kumees.
5 Wozannaama urau gita wolqqai de7ees; eranchcha asikka minotet-
taa gujjees. 6 Neeni olau kiyanaappe kasetada halchchuwaa halchchana
koshshees; daro zoriyaageetu zoriyan xoonoi beettees.
7 Eeyyai aadhdhida eratettaa akeekanau danddayenna; au yaa7ankka
odiyoobi aibinne baawa.
8 Iitaa oottanau halchchiya urai genanchcha geetettana. 9 Eeyyatettaa
qofai nagara; asai qilliicciyaagaa ixxees.
10 Neeni metuwaa gallassi laafikko, ne wolqqai guutta giyoogaa.
11 Haiqqanau bessennan, haiquwau pirddidi efiyoogeeta ashsha; worana
haniyo wode co77u gaada xeelloppa. 12 Neeni, “Nuuni hagaa eribookko”
yaagikko, wozanaa eriyaagee i be7ennee? Ne de7uwaa naagiyaagee eren-
nee? Asa ubbau a oosuwaa oosuwaadan zaarennee?
13 Ta na7au, eessaa ma; eessai lo77o. Eessaa ililoi manggaagan mal77ees.
14 Aadhdhida eratettaikka hegaa mala; i ne shemppuwau mal77o gidiyoogaa
era. Neeni a demmiyaabaa gidikko, sinttaara yaana kehai neessa; neeni
ekkana gaada ufaissan naagiyoobaikka xayenna.
15 Xilluwaa keettaanne aquwaa bonqqanau qoppiya iita asadan hanoppa.
16 Xillo asi laapputoo kunddikkokka denddees; shin iitati metuwan xayana.
17 Ne morkkee kunddiyo wode ufaittoppa; i xubettiyo wodekka,
“Hashshu!” gooppa. 18 Neeni ufaittikko, GODAI hegaa be7idi ufaittenna; a
hanqqettiyoogaakka aggiigana.
19 Iitaa oottiyaageetu gishshau hirggoppa; eta mala gidarkkinaashsha
gooppa. 20 Aissi giikko, iita urau sinttaara yaana kehi baawa; iitatu
xomppeekka to7ana.
21 Ta na7au, GODAAYYOONNE kawuwaayyo yayya; etayyo
makkaliyaageetuurakka zuppetoppa. 22 Aissi giikko, hegaa mala asata
qoppenna metoi gakkees; kawuwaappenne GODAAPPE yaana metuwaa
oonee eriyai?

Hara Aadhdhida Era Haasayata

23 Aadhdhida eranchchati gujjidikka hagaadan yaagidosona:
Pirddiiddi maaddiyoogee lo77o gidenna. 24 Mooranchchaa, “Neeni
moorabaakka” yaagiya daannaa asai qanggana; kawotettatikka a ixxana.
25 Mooranchchaa qaxxayiyaageeti keehi nashettananne anjjettana.
26 Suure zaaruwaa zaariyoogee dabbotau malaata mala.
27 Kasetada ne gadiyaa ootta; kattaakka zera; hegaappe guyyiyan, ne
keettaa keexxa.
28 Ne shooruwaa bolli gaasoi bainnan markkattoppa; ne doonankka
cimmoppa. 29 “I tau oottidoogaadan, taani au oottana; taani au a oosuwaa
kushiyaa zaarana” yaagoppa.
30 Taani issi gallassi, issi azallanne akeekai paccido bitaniyaa gaden
de7iya woiniyaa turaa giddoora kanttaas. 31 Kanttiyo wode, agunttainne
sharafai goozi wottiis; yuushuwan de7iya shuchchaa gimbbeekka qolett-
ichchiis. 32 Taani a be7ido wode, qoppaas; taani be7idoogaappe timirttiyaa
tamaaraas. 33 Neeni guuttaa liphphi ga; guuttaa xiskka; ne kushiyaakka

shiishshada guuttaa shemppa ekka. 34 Hegaappe guyyiyan, hiyyeesatettai
panggadan yaana; pacaikka ola miishshaa oiqqida asadan puttu gaana.

25

Solomoni Xaafido Hara Leemisota

1 Hageetikka qassi, Yihudaa Kawuwaa Hizqqiyaasa asati duuqqidi xaafido
Solomona leemisota.
2 Xuuraa genttiyoogee Xoossaayyo bonchcho; xuuraa pilggidi kessiyoogee
qassi kawotuyyo bonchcho.
3 Salotu xoqqatettaanne sa7aa ciimmatettaa asi gakkennaagaadan, ka-
wotu qofaakka asi eranau danddayenna.
4 Biraappe shiyaa diggargga; hegaappe guyyiyan, wogaacee qoxxidi,
lo77obaa kessana.
5 Kawuwaa sinttappe iitata diggargga; yaatikko, a kawotaa araatai xillotet-
tan minni eqqana.
6 Kawuwaa sintti aadhdhiyo wode ceeqettoppa; gita asatuppe gidduwan
soho koyoppa. 7 Neeppe gitatiya asassi sohuwaa immanau halaqai nena
denttin kauyyiyoogaappe, halaqai nena, “Hagaakko xoqqu ga” giyoogee
neeyyo keha.
8 Ne aifiyan be7idobaa markkattanau dabaabaa baanau eesotoppa; aissi
giikko, neeni markkatta simmin, hara asi ne markkatettai bala gidiyoogaa
qonccissikko, neeni yeellatana. 9 Neeppenne ne shooruwaappe gidduwan
palami merettikko, aara haasayada ne palamaa wurssa. Hara asa xu-
uraa qonccissoppa. 10 Hegee xayikko, neeni odiyoogaa siyida asi nena
kaushshana; hegan ne sunttai naa77antto simmennaadan moorettana.
11 Koshshiyo wodiyan haasayettida likke qaalai biraa bolli tigido worqqaa
alleequwaa mala.
12 Ezggiya uraa eranchcha asi zoriyo zoree haittan wottido worqqaa
woikko geeshsha worqqaappe oottido alleequwaa mala.
13 Kattaa cakkiyo boniyan irxxa haattai uyin aliyoogaadan, kiittin am-
manettiya asi bana kiittiyaageeta ufaissees.
14 Immennabaa “Immana” yaagiiddi ceeqettiya asi iri bainna shaaraanne
carkkuwaa mala.
15 Danddayanchcha asi deriyaa haariyaagau odidi maizzees; liiqo qaalai
meqettaa kanttidi gelees.
16 Eessaa demmikko, kallana gakkanaashin ma; shin darissikko, neeni
cooyana. 17 Nena uufidi ixxennaadan, ne shooruwaa soo ubbaton booppa.
18 Ba shooruwaa bolli wordduwan markkattiya asi dullai, bisoinne qara
zubbee asa qohiyoogaa keenaa qohees.
19 Metuwaa wode ammanettenna uran zemppiyoogee qaaxxiya achchan
coommiyoogaanne silida tohuwan hemettiyoogaa mala.
20 Azzani uttida asassi yettaa yexxiyoogee meego gallassi maayuwaa
qaariyoogaanne masunttaa bolli caalabaa tigiyoobaa mala.
21 Ne morkkee namisettikko, miza; saamettikko, ushsha. 22 Aissi giikko,
neeni hegaa oottiyoogee a huuphiyan tamaa bonqquwaa kaashidi qoliy-
oogaa mala. GODAIKKA neeyyo woitana.
23 Huuphessa bagga carkkoi iraa ehiyoogaadan, zigirssai hanqquwaa
ehees.
24 Ooyettiya maccaaseera issi keettan de7anaappe son shakkuwaa hu-
uphiyan de7iyoogee keha.

25 Daafurida uri irxxa haattaa uyidi aliyoogaadan, haaho biittaappe yiya lo77o odoi ufaissees.
26 Iita uraa eeshshaa tamaariya xillo asi bulqqotida pulttuwaanne mooret-tida olla haattaa mala.
27 Daro eessaa miyoogee lo77o gidenna; hegaadankka, ba bonchcho koyiy-oogee bonchchissenna.
28 Ba huuphiyaa naagenna asi dirssai meqqido katamaa mala.

26

1 Boniyan shachchai, kattaa cakkiyo wodiyankka irai koshshennaa-gaadan, eeyyau bonchchoi koshshenna.
2 Kafoti yaanne haanne paallidi, asa qohennaagaadan, gaasoi bainnan qanggiyo qanggetti asa gakkenna.
3 Parau lissuwaa, hariyau poxooruwaa koshshiyoogaadan, azallaa zokkuwau waraa koshshees.
4 Eeyya urau a eeyyatettaadan zaaroppa; zaarikko neenikka a mala gi-dana.
5 Eeyya urau a eeyyatettaadan zaara; hinna xayikko, i bana eranchchadan qoodana.
6 Eeyya asa bolli kiitaa kiittiyoogee ba tohuwaa qanxxiyoogaanne woriyaabaa uyiyoogaa mala.
7 Eeyya uraa leemisoi wobbe uraa tohuwaa mala maaddenna.
8 Eeyya uraa bonchchiya asi shuchchaa yambbarshshaa bolli qachchi wottidi yambbariya asa mala.
9 Eeyya uraa leemisoi mattottida asi ba kushiyaa caddida agunttaa kessanau baaxetiyoogaa mala.
10 Eeyya asa woikko bau ogiyaara kanttiya asa oososi qaxariya asi dem-mido asa ubbaa coo dukkiya wonddafiyaasa mala.
11 Kanai ba cooshshaa guyye simmidi miyoogaadan, eeyyai ba eeyyatettaa oosuwaa zaari zaari oottees.
12 Barkka bana, “Taani aadhdhida eranchchaa” giya asa be7adii? Appe eeyya urau sinttanaa lo77o qaadai de7ees.
13 Azallai, “Ogiyan gaammoi de7ees; yashshiya gaammoi aaho ogiyan yuuyees” yaagees.
14 Penggee ba maaxafiyan yaanne haanne qaaxxiyoogaadan, azallaikka ba hiixan yaanne haanne aadhdhi wodhdhees.
15 Issi issi asati daro azalla; eti harai attin, woxiyan tushkkido bud-deenaakka pude baaranau daafuroosona.
16 Azalla asi markkaara odiya laappun eranchchatuppekka bana aadhd-hida eranchcha giidi qoppees.
17 Bana gattiyaabi bainnasan palamau aadhdhiya asi ogiyaara biya kanaa haittaa oiqqiya asa mala.
18-19 Ba shooruwaa cimmidi, “Taani kaassau oottaas” yaagiya asi, gooyidi tamaa xiifaa oliya, woikko woriya zubbiyaa dukkiya asa mala.
20 Mittai wurikko, tamai to7ees; zigiriyaabi xayikko, ooshshai attees.
21 Xiixinttai bonqquwaa darissiyoogaadaaninne mittai tamaa darissiy-oogaadan, amalanchcha asi ooshshaa darissees.
22 Zigirssanchchaa qaalai mal77o qumaa mala; ufaissiiddi duge ganjjiyaa gakkees.
23 Wozanan iitabai de7ishin, ba inxxarssan cimo qaalaa haasayiya asi biran sheeshshido urqqa miishshaa mala.

24 Lo77o milatiya iita asi ba wozanan de7iya iitatettaa ba nasho haasayan genttees. 25 A wozanan laappun tunatettai kumi uttido gishshau, i lo77o qaalaa haasayikkokka a ammanoppa. 26 Ba morkketettaa i genttikkokka, i oottiyo iitatettai yaa7an qonccana.

27 Haratussi ollaa bookkiya uri he ollan bau kunddana; haratu bolli shuchchaa gonddorssiya uraa bolli he shuchchai simmidi gonddorettana.

28 Worddotiya inxxarssai ba qohido asata ixxees; sheleeshsho haasayai bashshaa ehaanaappe attin, harabaa eheenna.

27

1 Wonttoban ceeqettoppa; wonttoi ehaanabaa neeni erakka.

2 Nena hara asi galatoppe attin, neeni nena nerkka galatoppa; asai ne gishshaa markkattoppe attin, neeni ne kehatettaa odoppa.

3 SHuchchai gita tooho; shaahetaa tookkiyoogeekka deexo; shin eeyya urai denttiyo ooshshai eta naa77aappekka deexxees.

4 Hanqqossi qareti baawa; yiilloikka bashshiya di7o mala; shin qanaatiyan ubba gattoppo.

5 Geemmida siiquwaappe baliyo wode qoncciyan seeriyoogee keha.

6 Morkkee nena darotoo yeriyoogaappe siiqoi nena dechchiyoogee keha.

7 Kallida uraa eessaa ililoi iitees; shin namisettida uraa cammiyaabaikka mal77ees.

8 Ba soo aggidi yuuyiya asi, ba keettaappe haakkada paalliya kafee mala.

9 SHittoinne sawiya ixaani asaa ufaissiyoogaadan, siiqo laggiyaa zoreekka ufaissees.

10 Ne siiqo laggiyaanne ne aawaa siiqo laggiyaa aggoppa; nena metido wode ne ishaa soo booppa. Haahuwan de7iya ishaappe matan de7iya shooroi keha.

11 Ta na7au, neeni aadhdhida eranchcha gida. Yaatiyaakko taani ufaittananne tana boriyaageetu oishaakka zaarana.

12 Cincca asi metoi yiyo wode be7idi qosettees; shin akeekai paccido asi sitti gi biidi, metuwan gelees; yaatidi guyyeppe wai ana gees.

13 Erenna asau waase geliya uraa maayuwaa qaari ekkite; imatta asau, waase gelida uraa maayuwaa oiqqite.

14 Maallado guuran ba qaalaa xoqqu oottidi, ba shooruwaa sarotiyoogee a qanggiyoogaa mala.

15 Walassada duuxxenna machchiyaanne irai bukkin xokkidi aggenna aatoi issi mala. 16 Carkko teqqanau woikko zaite cuccumidi oiqqanau danddayettennaagaadan, o co77u oottanau danddayettenna.

17 Biratai birataa poshiyoogaadan, asai issoi issuwaappe tamaarees.

18 Balase giyo mittiyo ishalissidi naagida uri i aifiyaa maana; bana aissidaagaa kabboyiya ashkkarai bonchchettana.

19 Haattai heregaadan som77uwaa bessiyoogaadan, aawu wozanai aawu eeshshaa bessees.

20 Haiqoinne bashshi kalli erokkona; hegaadankka, asa amoi kallenna.

21 Birainne worqqai taman paacettidi geeyiyoogaadan, asikka ba ekkiyo galatan paacettees.

22 Eeyya asa kattaara udulan yeggada, udula mittan caddiyaakko, appe eeyyatettai kichchenna.

23 Ne dorssati de7iyo hanotaa loittada era; ne mehiyaa wudiyaakka wozanappe heemma. 24 Aissi giikko, duretettai merinau de7enna; kallachchaikka yeletaappe yeletau aadhdhennan agganau danddayees.

25 Mela maatai buucettidoogaappe, aaca maatai kiyidoogaappenne deriyaa bollan de7iya maatai shiiqidoogaappe guyyiyan, 26 dorssatu ikisiyaappe neeni neeyyo maayiyoobaa kessana; deeshshata baizzido birankka neeyyo gadiyaa shammana. 27 Attiya deeshshatu maattai neessi, ne so asaassinne ne macca ashkkaratussi quma gidana.

28

1 Iitati ooninne yedettennan baqatoosona; shin xilloti gaammo mala xala.
2 Issi kawotettai nagaranchcha gidikko, a haariyaageeti laametti laamettidi haaroosona. SHin kaalettiyaageeti aadhdhida eranchchanne akeekanchcha gidiyo wode, mino gididi, daro wodiyaa takkees.
3 Hiyyeesata huqqunniya hiyyeesa daannai kattaa xaissiya wolqqaama iraa mala.
4 Higgiyaa bonchchenna urai mooranchchaa sabbees; shin higgiyaa bonchchiyaagee mooranchchatu qofaa phalqqees.
5 Iita asatussi suure pirddaabai gelenna; shin GODAASSI goinniyaageetussi ubbabaikka gelees.
6 Geella asa gididi, dure gidiyoogaappe suure asa gididi, hiyyeesa gidiyoogee keha.
7 Higgiyaa naagiya wodallai akeekanchcha. SHin pattenna shufurotuura zuppetiyaagee ba aawaa yeellayees.
8 Miishshaa dichchau immiyoogaaninne bonqqiyoogan duretiya asi he aquwaa hiyyeesatussi kehiya asassi shiishshees.
9 Higgiyaa siyanaappe giidi, ba haittaa wora zaariya uraa woosai GODAA sheneyiyaabaa.
10 Suureta iita ogiyaa kaalettiya uri ba bookkido ollan bau kunddana; shin geeshsha asi lo77obaa laattana.
11 Dure asi bana aadhdhida eranchcha giidi qoppees; shin akeekai de7iyo hiyyeesai a paaccees.
12 Xilloti xoonido wode, asai ubbai ufaittees; shin iitati maataa oiqqido wode, asai qosettees.
13 Ba nagaraa genttiya uri aacenna; shin paaxiyaageenne nagaraa aggiyaagee maarettana.
14 GODAAYYO ubbatoo yayyiya asi anjjettidaagaa; shin ba wozanaa dammissiya asi meton gelana.
15 Hiyyeesa asaa haariya iita daannai gudiya gaammuwaanne namisettida godariyaa mala.
16 Wozani paccido daannai ba asaa naaqqees; shin asa naaqqiyoogaa ixxiyaagee daro laittaa haarana.
17 Asa worida asi haiqqana gakkanaashin baqatiiddi de7ees; a ooninne shiishshi ekkenna.
18 Boree bainnan hemettiya uri qohettennan attana; shin geella asi issi kuttan kunddana.
19 Ba gadiyaa oottiya urai kattaa kallees. SHin shufurota kaalliya urai ubbatoo hiyyeesidi de7ees.
20 Ammanettida urai daro anjjettana; shin duretanau jaamiyaagee qaxxayettennan attenna.
21 SHaakkidi maaddiyoogee lo77enna; shin asi guutta oittaa gishshau giidikka, shaakkidi maaddees.
22 Uuzettiya urai duretanau jaamees; bana hiyyeesatetti oiqqanaagaakka erenna.
23 Asa coo sabbiya uraappe seeriya uri guyyeppe galatettees.

24 Ba aawaappenne ba aayeeppe wuuqqidi, “Taani ainne nagara oottabeikke” yaagiya urainne bashshiya urai issi mala.
25 Yaaretiya urai ooshshaa denttees; shin GODAN ammanettiyaagee kallees.
26 Banan ammanettiya asi eeyya; shin aadhdhida eratettan hemettiyaagee saro de7ees.
27 Hiyyeesau immiya urau paccenna; shin eta be7anaappe giidi qilimmiyaagee qanggettaa ekkana.
28 Iita asati sunttettiyo wode, asai qosettees; shin eti xayiyo wode, xilloti corattoosona.

29

1 Daroton seerin ixxidi, morgge zozzida urai hassayennan meqqana; he urau paxoikka baawa.
2 Xillo asati sunttettiyo wode asai ufaittees; shin iitati biittaa haariyo wode asai oolees.
3 Aadhdhida eraa dosiya asi ba aawaa ufaissees; shin shaaramuxa maccaasatu heeran yuuyiya asi ba miishshaa wurssees.
4 Tumaa pirddiya kawoi ba kawotettaa woppu oottees; shin mattaaye maanau yiiqetiyaagee ba kawotettaa bashshees.
5 Ba shooruwaa sabbidi haasayiya urai, a tohuwaassi gitiyaa yeggees.
6 Iita asi gitee oiqqiyoogaadan, ba nagaran oiqettees; shin xillo asi ufaittanaunne yexxanau danddayees.
7 Xillo asi hiyyeesaa maataa erees; shin iita asi hegaa mala eraa mulekka erenna.
8 Qilliicciyaageeti kataman ooshshaa denttoosona; shin aadhdhida eranchcha asati hanqquwaa gabbissoosona.
9 Aadhdhida eranchcha asi eeyya asa pirdda keettaa efiikko, eeyyai hanqqetteesinne qirees; au yaatobare saroi xayees.
10 Suutta gussanau jaamiya asati suure asa ixxoosona; qassi xillo asakka woranau koyoosona.
11 Eeyya asi ba hanqquwaa yeddi bessees; shin aadhdhida era asi ba hanqquwaa mittees.
12 Issi sunttettida urai worddo odo ekkikko, a oosanchchati ubbai iita kiyoosona.
13 Hiyyeesinne asa naaqqiya asi issibaa koxxoosona; eta naa77aa aifiyaakka GODAI xeelissees.
14 Issi kawoi hiyyeesassi suure pirddikko, i ba kawotettan gam77ana.
15 Qaixaareenne seeri naatussi aadhdhida eraa immees; shin yedan diccida na7i ba aayyiyo kaushshees.
16 Iita asati dariyo wode, nagarai darees; shin xilloti eta kunddettaa be7ana.
17 Ne na7aa seera; yaatikko, i nena saruwaa diggenna; i nena ufaissana.
18 GODAI kaalettiyo kaaletuwaa ekkenna deree yeda; shin higgiyaa naagiya uri anjjettidaagaa.
19 Ashkkari coo odo xalaalan seeretti erenna; odoi au geliyaakkokka i azazettenna.
20 Eesuwan eesuwan haasayiya uraa be7a eraishsha? Appe eeyya uraassi sinttanau daro ufaissai de7ees.
21 Ne ashkkaraassi naatettan doommin, i koyiyoobaa ubbaa ayyo imma meezeyikko, issi gallassi neeyyo de7iyaabaa ubbaa ekkanau i kajjeelanaagee attenna.

22 Hanqqettiya asi ooshshaa denttettees; elle yiillotiya asi daro nagaraa oottees.
23 Otoroi asa kaushshees; shin ziqqi giya ayyaanai de7iyo asi bonchchettees.
24 Kaisoora shaakkiya uri bana ixxiya asa; i dabaaban tumaa odikkokka qaxxayettees; tumaa odana xayikko qassi, GODAI a qaxxayana.
25 Asassi yayyiyoobi he aawussi pire gidees; shin GODAN ammanettiya asi saro de7ees.
26 Daroti sunttatettai de7iyo asata auddashoosona; shin suure pirddai GODAA achchappe beettees.
27 Xilloti nagaranchchata shenetoosona; nagaranchchatikka suure uraa shenetoosona.

30

Aguri Haasayido Haasayaa

1 Hagaappe kaallidi xaafettidaagee Yaaqe na7ai Aguri haasayido hayyo haasayaa. He bitanee Iti7eelassinne Ukaalassi hagaa haasayiis. 2 Tumu taani ai asappekka eeyyaa darais; asassi de7iya akeeki taassi de7enna. 3 Taani aadhdhida eraa tamaarabeikke; Geeshsha Xoossaabaakka aibanne erikke. 4 Saluwaa pude kiyidi, duge wodhdhidai oonee? Carkko ba kushen oiqqidai, haatta ba afalan yiicidai, sa7aa gaxaa a sohuwan sohuwan wottidai oonee? Ane erikko a sunttaa taayyo oda. A na7aa oona giyo?
5 Xoossai odiyo qaalai ubbai tuma; baakko baqatidi biya ubbaassi i gonddalle. 6 A qaalaa bolli aibanne gujjoppa; gujjikko i nena seerana; neeni worddanchcha gidiyoogaakka i qonccissana.
7 Abeet GODAU, taani nena naa77ubata oichchais; taani haiqqana gakkanaashin, eta tana diggoppa. 8 Koiruwan, taani asa cimmennaadaaninne worddo haasayennaadan tana naaga; naa77anttuwan, taayyo koshshiya keesa qumaa immappe attin, tana dure woikko manqqo kessoppa. 9 Hinna xayikko, dure gidada, “GODAI oonee?” gaada nena kaddana; woikko manqqo gidada, wuuqqana; yaatada ta Xoossaa sunttaa cayissana.
10 Nena qanggenna malanne i qanggin neeyyo gometenna mala, ashkkaraa a godaa sinttan boroppa.
11 Bantta aawata qanggiyaanne bantta aayeta anjjenna asati de7oosona.
12 Daro tunaa tuni uttidi, banttana geeshshadan qoodiya asati de7oosona.
13 Otoruwaa meexxiya asatinne asa karidi xeelliya asati de7oosona. 14 Eta achchai biso mala gidin, eta manggaagai billama mala gidin, hiyyeesatanne metootanchchata naaqqidi, etabaa bonqqiya asati de7oosona.
15 Ullatteessi naa77u macca naati de7oosona. Eti, “Hamma! Hamma!” yaagidi waassoosona. Mulekka kalli erenna heezzubati de7oosona; oiddanttoi qassi mule, “Gidana” gi erenna. 16 Hegeetikka:

duufuwaa,
maine maccaasaa,
haatti kalissi erenna mela biittaanne,
“Tau gidana!” gi erenna tamaa.

17 Ba aawaa baceessiya na7aa aifiyaa, ba aayyiyaa cimin kariya na7aa aifiyaa, zanggaaran de7iya quuroti woocana; a ashuwaa ankkoti maana.
18 Tana heezzubati maalalissoosona; oiddanttoi ubba taayyo gelenna.
19 Hegeetikka:

arggantti saloora paalliyo paaluwaa,

shooshshi shuchchaa bollaara sololiyo sololettaa,
markkabee abbaa bollan solddiyo soldduwaanne
wodallinne geela7oi siiquwaa doommiyo doomettaa.
20 SHaaramuxa maccaasiyaa haniyo hanoikka hegaa mala. A muussaa
mausu; shin miidoogaappe guyyiyan, ba doona quccarggada, “Taani ainne
moorabeikke” yaagausu.
21 Heezzu yohotun biittai qaaxxees; oiddanttuwaa ubba tookkanaukka
danddayibeenna. 22 Hegeetikka:
aillee kawotido wode,
eeyyai kattaa kallido wode,
23 asi ixxido maccaasiyaa azina gelido wodenne
macca ashkkariyaa ba godiyo laattido wode merettiya hanotaa.
24 Sa7aa bolli oiddu guutta meretati de7oosona; shin eti keehi aadhdhida
eranchcha. 25 Hegeetikka:
Cunccalleta - cunccalleti wolqqi bainna mereta;
shin banttau miyoobaa bone shiishshidi, minjjoosona.
26 Guppalleta - guppalleti guutta wolqqai de7iyoogeeta;
shin bantta keettaa shuchchaa kooppuwan keexxoosona.
27 Booleta - booletussi kawoi baawa;
shin eti ubbaikka maaran mankkan zattoosona.
28 Zareta - zareti kushiyan oiqqinkka oiqettoosona;
shin eti harai attin, kawo keettankka de7oosona.
29 Bantta maataa bessiiddi hemettiya heezzu meretati de7oosona; oid-
danttoikka lo77o hemetaa hemettees. 30 Hegeetikka:
do7a ubbaappe minniyanne yayyidi baqati erenna gaammuwaa;
31 inddetu giddon ayyiiddi hemettiya adde kuttuwaa,
deeshsha orggiyaanne
ba olanchchatu giddon eqqiya kawuwaa.
32 Neeni eeyyada otorettidabaa gidikkonne, iitabaa oottanau halchchid-
abaa gidikko, ane takki gaada qoppa.
33 Maattaa bukkiyoogee oissaa kessiyoogaadan, siiriyaa yimppiyoogeekka
suuttaa ehiyoogaadan, hegaadan hanqquwaa denttettiyoogee ooshshaa
ehees.

31

Kawoi Limu7eeli Haasayido Haasayaa

1 Hagaappe kaallidi xaafettida hayyo haasayai, Kawuwaa Limu7eela
aayyiyaa Kawuwaa Limu7eela tamaarissidoogaa.
2 “Laa ta na7au, ta uluwaappe wodhdhidaagoo, taani shiiqettada yeli-
doogoo, 3 maccaasan ne wolqqaa wurssoppa; he kawota bashshiya mac-
caasatun ne akataa xaissoppa.
4 “Limu7eelaa, hagee kawotussi bessenna; woiniyaa eessaa uyiyoogee
kawotussi bessenna; mattoyiya ushshaa uyiyoogee deriyaa bolli sunttetti-
daageetussi bessenna. 5 Eti uyiyo wode higgiyaa baloosona; balidi naaqet-
tida asaa maataa shenehoo goosona. 6 Mattoyiya ushshaa haiqqana haniya
uraunne sa7ai iitido urau immite. 7 Eti bantta manqqotettaanne bantta
tugga de7uwaa dogana mala uyona.
8 “Bantta metuwaa odanau danddayennaageetu gishshaa neeni oda;
maaddiyaabi bainnaageetu maataa gishshau neeni bidda. 9 Biddada etayyo
suure pirddaa pirdda; hiyyeesatunne metootanchchatu maataa naaga”
yaagada tamaarissaasu.

Wozannaama Machchiyo

10 Wozannaama machcho ooni demmanau danddayii? Inqquwaa giyo
al77o shuchchaappekka a al77ausu. 11 I keettaawai o ubbabankka amma-
nees; ayyo de7anau bessiyaabaappe aibinne paccenna. 12 A ba de7o laitta
ubban ayyo lo77obaappe attin, iitabaa oottukku.
13 Suufiyaanne liinuwaa a koyada, ufaittaidda ba kushiyan oottausu. 14 A
zal77anchchatu markkabetu mala; ba qumaa haaho biittaappe ehausu.
15 A ba so asaassi qumaa kattanaunne ba macca ashkkaratussi oosuwaa
bazzanau, sa7ai biron qamma de7ishin denddausu. 16 Gadiyaa a koyada
shammausu; ba kushiyan oottada demmido miishshan woiniyaa turaa
tokkausu.
17 A gooba oosanchcha gidiyoogaa xalaala gidennan, minonne cincca asa.
18 A ba woriyaa demmanau minnada zal77ausu; a oottaidda qamissiyo, ba
xomppiyaa eesuwan toissukku. 19 A ba hinddiriitan suqqada, ba afalaa
daddausu.
20 A hiyyeesatussinne metootanchchatussi babaappe coo immausu.
21 I so asai ubbai ho77iya maayuwaa maayido gishshau, shachchai
bukkiyaakko, a hirggukko. 22 Arssaa bollan hiixxiyo maayuwaa sikkausu;
liinuwaappe dadettida zo7o maayuwaakka baayyo maayausu.
23 Dere cimati shiiqiyo dubbushan i keettaawai bonchchettida asa.
24 Liinuwaappe maayuwaanne qabattuwaa ootta oottada,
zal77anchchatussi baizzausu.
25 A minonne bonchcho asa; yiya laittatussi a mulekka hirggukku.
26 Aadhdhida eran a haasayausu; ammanttiya zoree i inxxarssaappe kiyees.
27 A ba so asaa de7uwaa injjeyanau ubbaton ooso oottaidda de7ausu; azalla
hanoi i bollan beetti erenna.
28 I naati denddi eqqidi, o nashshoosona; i keettaawaikka o galatiiddi,
29 “Lo77obaa oottida daro maccaasati de7oosona; shin neeni eta ubbaappe
aadhdhaasa” yaagees.
30 Mera lo77otetti allaalle kessenna; puulikka xayana; shin GODAASSI
yayyiya maccaasiyaa, a galatettanau bessausu. 31 A oottidobau ubbau iyyo i
kushiya zaarite; a oottido oosoi ubbai dabaaban o galatisso.

Eranchchaa Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

"Eranchchaa Maxaafaa" giddon xaafettidi beettiyaabati, asa de7oi qantta gidiyoogaa xalaala gidennan, daafurai, shabbirssai, pirddaa geellatettainne arggaacai kumidoogaa gidiyoogaa eridi, "Asa de7oi hada" yaagidi qachchida issi eranchchaa qofata. Ha eranchchai asaa de7uwaa wurssettaa gakkanaashin naagiya, Xoossaa oosoi aibakko eranau au ixettiis. Gidikkonne asai ba de7ido laitta ubbaaninne bau danddayettido keena ubban, minnidi oottanaageenne Xoossai immidobatun ufaittanaagee koshshiyoogaa zorees.

Eranchchaa qofatuppe dariya baggati issoi issuwaara maayettenna xeelati de7iyoogeetanne hidootaa qanxxiyo hanotati de7iyoogeeta. Gidikkonne ha maxaafai Geeshsha Maxaafaa giddo gelidoogee, Geeshsha Maxaafaa bolli eqqida ammanoi harai attin, ha issoi issuwaara maayettenna qofaanne siree kumido maxaafaa ba gomppan oiqqiyo keena aaho gidiyoogaa bessees. Hagee ha Eranchchaa Maxaafai asaa de7uwaa heregaadan bessiyo gishshau, daro asati ha maxaafaappe minttettuwaa demmidosona. Hegaadankka ha qofata oiqqida Geeshsha Maxaafai, ini ikka, de7uwaassi gita birshshettaa immiya Xoossan hidootaa oottanaadan zoriyoogaa akeekidosona.

Ubbabaikka Hada

1 Hagee, Daawita na7aa, Yerusalaamen kawotida eranchchaa qaalaa. 2 He eranchchai, "Ubbabaikka hada; qassi ubbabaikka hadaappe aadhdhida hada; ubbabaikka muleera hada" yaagiis. 3 Ba de7iyoosan ubban, asi daafuridi oottiyooban ubban ayyo woree aibee? 4 Issi yeletai aadhdhiyo wode, hara yeletai sohuwaa oiqqees. SHin ha biittai merinaukka laamettennan de7ees. 5 Awai mokkeesinne wullees; qassi naa77anttuwaakka mokkanau yaa mokkiyo sohuwaakko eesotees. 6 Carkkoi issitoo tohossi issitoo huuphessi carkkees; qassi yuuyi yuuyi aadhdhidi, simerettidi yees. 7 Goggiya haattai ubbai abban gelees; shin abbai kumi erenna. He haattai qassikka simmidi gogganau, guyye ba pulttiyo sohuwaa bees. 8 Ubbabaikka salettiyaabaa. Salettiyaabai i woisa keenaa salettiyaakkokka odi wurssanau danddayettenna. Aifee xeellidi, kalli erenna; haittaikka siyidi, tau gidiis gi erenna. 9 Kase hanidabai sinttanaukka simmidi i hanana; qassi ha77i haniiddi de7iyaabaikka kase hanidabaa. Hegaa gishshau, salo gufantton oorattabaa giyoobi aibinne baawa. 10 Ooninne, "Be7ite! Hagee oorattabaa" giikko, hegee ooratta gidenna; hegee nuuni yelettanaappe kase baggan hanidabaa. 11 Kase aadhdhida wodetun hanidabata zaaridi hassayiyaabi baawa; guyyeppe hananabatakka etappe guyyiyan ooninne hassayenna.

Aadhdhida Eratettai Alenna

12 Taani eranchchai, Yerusalaamen Israa7eelassi kawo gidada de7aas. 13 Taani biittan sa7an de7iyaabaa ubbaa qora qorada eranaunne aadhdhida eratettan pilgga xeellanau ta qofaa qachchaas. Yaatada asaa ubbaassi Xoossai immido de7oi keehippe daafurssiyaabaanne ufaissennabaa gidiyoogaa akeekaas. 14 Saloppe garssa baggan hanidabaa ubbaa taani be7aas; shin ubbabaikka hada; carkkuwaa oiqqanau yedettiyoogaa mala.

15 Geellai sittanau danddayenna; qassi bainnabaakka qoodanau dand-
dayettenna.
16 Taani woni ta wozanan hagaadan yaagada qoppaas; “Taappe kase
Yerusalaame haarida ubbatuppe taani gitanne aadhdhida eranchcha gi-
daas. Cinccatettaanne eraa giyoogee i aibakko paaccada eraas” yaagaas.
17 Qassi taani aadhdhida eratettaappe, gooshshaappenne eeyyatettaappe
gidduwan de7iya dummatettai aibakko eranau keehi daafuraas. SHin wurs-
settan hegeekka carkkuwaa oiqqanau yedettiyoogaa mala hada gidiyoogaa
eraas. 18 Aadhdhida eratettai dariyo wode azzanissiyaabai darees; erai
dariyo wodekka qassi metoi darees.

2

Bana Ufaissiyoogeekka Hada

1 Taani ta wozanan, “Ane taayyo gita ufaissaa immiyaabi aibakko, qassi
de7iyo de7uwaa giddonkka lo77obi aibakko be7ana” yaagada qoppaas; shin
hegeekka hada. 2 Ubbatoo miicciyoogee eeyyatetta gidiyoogaa, qassi daro
ufaissaikka ainne go77ennabaa gidiyoogaa akeekaas. 3 Hegee hegaa gidi
uttidaashin, aadhdhida eratettaa demmanau amottada, ta wozanaa woine
eessan ufaissaidda, hegaa suganau eeyyatettan qofaa qachchaas. Qassi asai
ha sa7aa bolli baayyo de7iya qantta wodiyaa aattiyo, ubbaappe aadhdhiya
lo77o ogeekka hagaa gaada qoppaas.
4 Qassi hara issi gitabaa oottaas; taayyo de7iyo keettata keexxaas;
woiniyaa turaakka tokkaas. 5 Dumma dumma ataakilttiyaanne aifiyaa
aifiya mittata tokkiyo sohuwaanne asai shemppiyo sohuwaa gannatiyaadan
loittada giigissaas. He sohuwan dumma dumma aifiyaa aifiya mittatakka
tokkada, dichchaas. 6 He dicciya mittata ushshanau, haattaa dagayiyo
sohuwaa zeerada giigissaas. 7 Attumanne macca ailleta shammaas; qassi
ta son yelettida hara ailletikka taayyo de7oosona. Taappe kase Yerusalaa-
men de7ida oogaappenne dariya mehiyaa, deeshshaanne dorssaa wudiyaa
haaraas. 8 Taani haariyo dumma dumma biittatuppe bonchchettida kawo
keettaa buquraa ehiissada, daro worqqaanne biraa taayyo dagayaas. Qassi,
tana sabbidi yexxiya attumanne macca yettanchchata qaxaraas; hegaa
bollikka, asassi ufaissaa immiya keehi daro macca asaakka shiishshaas.
9 Hegaa gishshau, taani taappe kase Yerusalaamen de7ida ooppenne
aadhdhida gita asa gidaas. Ta aadhdhida eratettaikka tanaara wurssettai
gakkanaashin de7iis. 10 Ta aifee xeellidobaanne ta wozanai amottidobaa
ubbaa demmaas; ta asatettai koyiyo ufaissaa ubbaakka diggabeikke. Taani
oottido ooso ubban ufaittais; ta daafuraayyo woreekka hegaa. 11 Gido
shin, hegaa ubbaa ootta simmada taani akeekiyo wode, keehi taani ayyo
daafuridobai ubbaikka hada gidiyoogaa be7aas. Salo gufantton go77iyaabi
aibinne baawa; ubbaikka carkkuwaa oiqqanau yedettiyoogaa mala.

Eranchchai Ba De7uwaappe Demmido Eraa

12 Hegaappe guyyiyan, taani aadhdhida eratettai, eeyyatettainne
gooshshai aibakko paaccada eranau qofaa doommaas. Kawuwaa
man77iyan kawotiya hara kawoi kase oosettidabaappe aadhdhiya harabaa
ai oottanee? 13 Taani hagaadan yaagaas; “Tumukka poo7oi xumaappe
kehiyoogaadan, aadhdhida eratettai eeyyatettaappe kehees. 14 Cincca asati
bantta denddiyo sohuwaanne biidi gakkiyo sohuwaa eroosona; shin eeyyati
hegaa ubbaa erokkona” yaagaas. Gidoppe attin, eta naa77aa wurssettaikka
issuwaa.

15 Taani ta wozanan, “Eeyyaa gakkiya qaadai tanakka gakkees; yaatin,
taani aadhdhida eranchcha gidiyoogee tana ai maaddii?” yaagada qoppaas.
Qassi taani ta wozanan, “Hagee ubbabaikka hada!” yaagaas. 16 Aissi
giikko, eeyyin aadhdhida eranchcha gidin, haiqoppe hefinttan simmidi, a
hassayiyaabi baawa; sinttappe yiya laittatun nuuni ubbaikka dogetti attana.
Eeyyai haiqqiyoogaadan, aadhdhida eranchchaikka haiqqees.

Ootti Daafuriyoobikka Hada

17 Metoppe attin, go77iyaabi bainna gishshau, ha sa7aa de7oi tana iitiis.
Hegeekka hada; carkkuwaa oiqqanau yedettiyoogaa mala. 18 Salo gufantton
taani keehi daafurada demmido ta aquwaa ubbaa taappe guyyiyan yiya
urau yeggada biyo gishshau, taani daafuridobai ubbai tana iitiis. 19 Taappe
guyyiyan yiya bitanee aadhdhida eranchchakko eeyyakko ooni erii? SHin
i oona gidinkka, taani keehi daafuridobaanne ta cinccatettan taani demmi-
dobaa ubbaa bau ekkidi, goda gidana; yaatikko, hegeekka hada.

20 Hegaa gishshau, salo gufantton hagaa keenaa aissi daafuridanaashsha
gaada ta wozanan azzanaas. 21 Asi ba de7ido laittan bau de7ida aadhdhida
eratettan, eraaninne hiillan daafuridi demmidobaa ubbaa ainne daafu-
ribeennaagau yeggidi bees. Hegeekka qassi, hadanne likke gidennabaa.
22 Yaatin, salo gufantton asi keehi daafuridi oottidobaappe ubbaappe ai
go77a demmii? 23 I ba de7uwaa laittan daafuriyo daafurai ubbai azzanop-
penne kayyoppe harabaa ainne au gujjenna; harai atto qammikka a hu-
uphee qofaappe shemppenna; gido shin, he ubbaikka hada.

24 Hegaa gishshau, asassi go77a gidiyaabi aibee giikko, asi ba daafu-
ridobaappe miidinne uyidi ufaittiyoogaa. He ufaissaikka qassi Xoossaa
kushiyaappe imettidabaa gidiyoogaa taani akeekaas. 25 Aissi giikko, a
shene gidana xayikko, min uyinkka asau ufaissi awan beettii? 26 Xoossaa
ufaissiya uraassi Xoossai cinccatettaa, eratettaanne ufaissaa immees; na-
garanchchaassi mati i daafuridi shiishshanaadan, daafuraa immees; shin i
shiishshidoogaa Xoossai ekkidi, baayyo yayyiyaagau harau immees. Hegaa
gishshau, ha ubbaikka hadanne carkkuwaa oiqqanau yedettiyoogaa mala.

3

Ubbabaukka Wodee De7ees

1 Ubbabau wodee de7ees; saloppe garssa baggaara oosettiyaabau ubbau
a laittai laittai de7ees.
2 Hegaa gishshau, yelettanau wodee de7ees;
haiqqanaukka wodee de7ees.
Tokkanau wodee de7ees;
tokkidoogaa shoddanaukka wodee de7ees.
3 Woranau wodee de7ees;
pattanaukka wodee de7ees.
Qolanau wodee de7ees;
qassi keexxanaukka wodee de7ees.
4 Yeekkanau wodee de7ees;
miiccanaukka wodee de7ees.
Kayyottanau wodee de7ees;
qassi ufaittidi yexxanaukka wodee de7ees.
5 SHuchchaa laalanau wodee de7ees;
shuchchaa shiishshanaukka wodee de7ees.
Qoomettanau wodee de7ees;

qassi shaahettanaukka wodee de7ees.
6 Koyidi demmanau wodee de7ees;
bashshanaukka wodee de7ees.
SHiishshi oiqqanau wodee de7ees;
laalanaukka wodee de7ees.
7 Peeranau wodee de7ees;
sikkanaukka wodee de7ees.
Co77u gaanau wodee de7ees;
qassi haasayanaukka wodee de7ees.
8 Dosanau wodee de7ees;
ixxanaukka wodee de7ees.
Olaassi wodee de7ees;
saruwaassi wodee de7ees.
9 Yaatin, oosanchchi ba daafurido daafuraappe aiba wore demmii?
10 Taani qassi, asaa naati daafuridi oottana mala, Xoossai immido toohoi keehi deexo gidiyoogaa be7aas. 11 Xoossai ubbabaa a wodiyan wodiyan loittidi oottiis. Xoossai asaa wozanan merinatettaa wottiis; hegaa gidikkonne, Xoossai oottidobaa ubbaa koiruwaappe wurssettai gakkanaashin, asai wurssidi eranau danddayenna. 12 Hegaa gishshau, asi ba de7ido laittan lo77iyaabaa oottiyoogaappenne, ufaittiyoogaappe aadhdhiyaabi aibinne bainnaagaa taani akeekaas. 13 Qassi, asassi au a daafurau waaga gidiyaabi muussaaninne ushshan bana ufaissiyoogaa; hegeekka au Xoossaappe imettida imota.
14 Xoossai oottidobai ubbai merinau de7iyaabaa gidiyoogaa taani eraas; i oottidobaa bollan gujjanau woikko appe haa guuttanau danddayettenna. Xoossai hegaa oottidoogee, asai baayyo yayyidi bonchchanaassa. 15 Ha77i haniiddi de7iyaabai woikko sinttappe hananau de7iyaabai ubbai kase aadhdhida wodiyan hanidabaa; aissi giikko, Xoossai kase hanidabai zaari zaaridikka hananaadan oottees.

Ha Sa7an Pirddi Geellattidobaa

16 Qassi taani, salo gufantton geeshsha pirddaa sohuwan iitatettai, xillotettaa sohuwankka nagarai de7iyoogaa be7aas. 17 Be7ada ta wozanan, “Xoossai xilluwaanne iitaa naa77aakka pirddau shiishshana; aissi giikko, Xoossai allaalle ubbaunne ooso ubbau wodiyaa keeri wottiis” yaagada qoppaas.
18 Qassi taani ta wozanan, “Asai do7atuppe kehennaagaa eta bessanau, Xoossai eta paaccees” yaagaas. 19 Aissi giikko, asaa gidin, do7ata gidinkka, eta qaadai issuwaa; issoi haiqqiyoogaadan, hankkoikka haiqqees. Qassi naa77aikka issi carkkuwaa shemppoosona; hegaa gishshau, asatikka do7atuppe kehokkona; hegeekka hada. 20 Eti naa77aikka issi sohuwaa boosona; naa77aikka biittaappe merettido gishshau, biittau simmoosona.
21 Yaatin, asaa shemppoi saluwaa pude kiyiyoogaanne do7atu shemppoi biittaa ciimmau duge wodhdhiyoogaa shaakkidi eranau danddayiyai oonee?
22 Hegaa gishshau, asi ba oottido oosuwan ufaittiyoogaappe kehiyaabi harabi ayyo bainnaagaa be7aas. Aissi giikko, au de7iya lo77o qaadai hegaa xalaala. Asi haiqqiichchobare appe guyyiyan haniyaabaa bessanau, a haiqoppe guyye ehaanau danddayiyai oonee?

4

1 Taani qassikka, salo gufantton asi asa ai keenaa naaqqiyaakkonne xeellaas. Naaqettidaageeti banttana minttettiyaabaa xayidi yeekkoosona. Naaqqiyaageetussi gita maatai de7iyoogaappe attin, naaqettiyaageeta

maaddiyaabi ooninne baawa. 2 Hegaa gishshau, taani, “Ha77i paxa de7iyaageetuppe kase haiqqiichchidaageeti keha” yaagaas. 3 Gido shin, ha naa77aappekka aadhdhidi qassi, mule yelettibeennaageetu qaadai lo77o; aissi giikko, eti salo gufantton oosettiya naaquwaa muliyaa be7ibookkona.

4 Asai ba amottidobaa demmanau keehi daafuridi oottees; shin he daafurai ba laggiyaa bollan qanaatiyo qofaappe denddidaagaana gidiyoogaa taani akeekaas. Hegeekka qassi hada; carkkuwaa oiqqanau yedettiyoogaa mala. 5 Ba kushiyaa xaaxidi, utti aggiya azallai, namisan haiqqees. 6 Daafuraaninne carkkuwaa oiqqanau yedettiyoogaa mala jaaman daafuridi demmiyo naa77u kushebaappe, woppan demmiyo issi kushebai darees.

7 Qassi taani, salo gufantton hada gididabaa issi harabaakka be7aas. 8 Hegeekka issi barkka de7iya bitaniyaabaa; ayyo attuma na7i woikko ishi baawa. SHin i daafuriyo daafurau zawi baawa; qassi baayyo de7iyaaban alenna. I barkka bana oichchiiddi, “I ta hagaa oossi daafuriyaanaa? Tana ta huuphiyaa aibissi ufaissaa diggiyaanaa?” yaagidi oichchiis. Hegeekka qassi hadabaanne tugga de7o.

9 Issuwaa gidiyoogaappe naa77a gidiyoogee lo77o; aissi giikko, eta oosoi issuwaagaappe aadhdhidi, lo77o aifiyaa immanau danddayees. 10 Qassi, naa77aappe issoi kunddikko issoi denttees; shin barkka de7iya urai kunddikkonne a denttiyaabi bainna gishshau, au aayye7ana! 11 Meego wodiyan naa77ai issippe zin77ikko ho77ees; shin barkka zin77iya uraa auppe ho77anau danddayii? 12 Issi asi barkka teqqanau danddayenna metuwaa naa77u asati issippe eqettidi, teqqanau danddayoosona. Heezzu achchan dooqettida wodoroikka elle duuxxenna.

13 Lo77o zoriyaa ekkenna ceega kawuwaappe hiyyeesa gidikkonne, aadhdhida eranchcha yelagai keha. 14 Aissi giikko, i he hiyyeesa gidiyo sohuwaappe denddidi, woikko qasho keettaappe kiyidi, ba biittan kawo gidiyo sohuwaa gakkanau danddayees. 15 Taani salo gufantton de7iyaanne hemettiya asa ubbai kawuwaa kawotettaa araataa laattiya yelagaa kaalliyaagaa be7aas. 16 Issi kawoi haariyo asai qoodi bainna cora gidanau danddayees. SHin kawotaappe i kichchiyo wode, i oottidobau ooninne a galatenna. Hegaa gishshau, ha ubbaikka hada; carkkuwaa oiqqanau yedettiyoogaa mala.

5

Gefa Geppanau Ellelloppa

1 Xoossaa keettaa geliyo wode, ne tohuwaa akeekada tangga. Siyanau mataa shiiqiyoogee, eeyyati yarshshuwaa shiishshiyoogaappe aadhdhees; aissi giikko, eti iita oosuwaa oottiiddi de7iyoogaa erokkona. 2 Ne doonan haasayanau, Xoossaa sinttankka biddanau eesotoppa. Qassi issibaa Xoossassi immana gaada ne wozanan eesotada geppaichchoppa; aissi giikko, Xoossai saluwan de7ees, neeni qassi hagan sa7an de7aasa; hegaa gishshau, ne haasayiyo qaalai guutta gido bayin. 3 Hirggai dariyo wode, qamman aimoikka darees; hegaadankka, biddaa daroi eeyyatettaa qaalaa kessees. 4 Xoossaassi neeni geppidobaa polanau gam77oppa; aissi giikko, gam77iya eeyyatun Xoossai ufaittenna. Hegaa gishshau, neeni geppidobaa ubbaa pola. 5 Issibaa Xoossassi geppidi, polennan aggiyoogaappe koiro geppennan aggiyoogee lo77o. 6 Nena ne doonai nagaran yeggennaadan, ne doonaa zawaappe aadhdhida yeda oottoppa; qassi Xoossaassi oottiyaagau, “Kasekka hagaa taani akeekennan geppaas” gooppa. Aissi giikko, hegaa Xoossai keehi hanqqettiyo gishshau, neeni daafurada demmidobaa, ne kushiyaa oosuwaa

ubbaa i ba hanqquwan quccidi xaissanau danddayees. 7 Daro aimuwaa aimottikkonne woikko qassi darobaa haasayikkonne he ubbaikka hada; hegaa gishshau, neeni hegaa aggaagada Xoossaassi yayya.

De7oi Hada

8 Issi kawotettai ba biittan de7iya hiyyeesata naaqqishiininne pirddaa geellayishin neeni be7ikko, darin maalaalettoppa. Issi issi halaqau appe bollaara sunttettidi, a xeelliya hara halaqai de7ees. Qassi eta naa77aappekka bollaara sunttettidi, eta xeelliya hara halaqatikka de7oosona. 9 Harai attin, kawuwaa gidikkonne, goshshaappe beettiya aifeti xayikko, woppan de7anau danddayenna.

10 Bira dosiya uraassi biri gidi erenna; duretanau siiqiya uraikka mi-ishshaa kalli erenna. SHin ha ubbaikka hada. 11 Duretettai dariyo wode, miyaabaikka hegaa keenaa darees. Yaatin, ba aquwaa coo aifiyan xeellidi, “Taani dure” gaanaappe attin, harabaa au ai maaddii!

12 Oosuwaa oottiya asi guutta min, daro min, saro xiskkuwaa xiskkidi aqees; shin duree ba duretettaassi ubba wode un77ettidi qoppiyo gishshau, xiskkuwaa xayidi de7ees.

13 Salo gufantton keehi azzanissiyaabaa harabaakka taani be7aas; iita wodiyan bana maaddo giidi, asi bau de7idabaappe guyye wottidi dagayees. 14 Qassi he duretettai issi iitabai gaittin xayiichchees. I na7a yelidabaa gidikkokka, na7a laatissiyoobaara xayidi, mela attees. 15 Asi ubbi koiro kallo yelettidoogaadan, mela kushiyaara simmidi baana. Ai keenaa i daafuridi oottikkonne, ba daafuridobaappe ekkidi biyoobi aibinne baawa.

16 Asi kallo yelettidi, kallo guyye simmiyoogeekka qassi keehi azzanissiya iitabaa. A daafuri ubbi carkkuwaa kuucciyoogaadan hada gidaappe sinttan, i hegan ai maadettii? 17 I ba laittaa ubbaa xuma de7uwan, azzanuwan, yiillotiyoogan, harggiyaaninne hanqquwan wurssees.

18 Hegee hegaa gidikkonne, taani akeekido issi lo77obai de7ees; hegeekka salo gufantton Xoossi asi de7anaadan immido qantta laittaa giddon, asi daafuraappe miyoogee, uyiyoogeenne ufaittiyoogee lo77onne bessiyaabaa. Aissi giikko, a qaadai hegaa. 19 Xoossai asassi duretettaanne aquwaa immiyoogee, ba daafuraa waagaa demmidi, miidinne uyidi ufaittanaassa. Hegeekka qassi Xoossaappe au imettida imota. 20 Xoossai a wozanan ubba wode ufaissaa kuntti wottiyo gishshau, i ba de7uwaa laittaabaa daro qoppenna.

6

1 Salo gufantton asa bolli gakkiya keehi iitabaa taani be7aas. 2 Xoossai asassi aquwaa, duretettaanne bonchchuwaa ubbaa immees; ayyo koshshiyaabaappe aibanne pacissenna. SHin, ayyo imettida aqonne duretetta ubban keettaawu ufaittana mala, kumetta sheniyaa au immenna. Hegaa xallakka gidenna; i daafuridi demmidoban hara daafuribeennaagee ufaittanaadan oottees. Hegeekka hadanne keehi azzanissiya iitabaa.

3 Issi asi xeetu naata gakkanau yelidi, adussa laittaa de7idi ceegganau danddayees; shin i bau imettidaban ufaittiyo qaadai au xayikko, qassi wurssettan bonchcho mooguwaakka moogettennan attikko, appe ba ayyee uluwan haiqqidi yelettida boshai keha gais. 4 Aissi giikko, he boshai coo yelettiis; simmidi qassi, a ooninne hassayenna xumau bees; a sunttaikka he xuman kamettidi attees. 5 I awaa poo7uwaa be7ibeenna; de7obaikka aibakko eribeenna. Hinkko bitaniyaagaappe aadhdhidi shemppiyai a.

6 Hegaa gishshau, ufaissi bainnan de7ishin, naa77u sha7u laittaa de7iya asappe he boshaa qaadai lo77o. Aissi giikko, wurssettan naa77aikka issi sohuwaa boosona.
7 Asi daafuridi oottiyo ubbai bau miyoobaa demmanaassa; shin a uloi audenne gidana gi erenna. 8 Yaatin, cincca asi eeyyaappe aibin kehii? Hiyyeesaikka keehi cinccidi, haratu sinttan waani simerettanaakko eriyoogee au ai maaddii? 9 Aifiyan be7iyoobai amottiyoobaappe keha. Qassi hegeekka carkkuwaa oiqqanau yedettiyoogaa mala hada.
10 Haniyaabai ubbaikka kasetidi kuuyetti uttiis. Issi issi asi waananau de7iyaakko, adussa wodiyaappe kase baggan eretti uttiis; qassi ai asinne baappe minniyaagaara gaaddetanau danddayenna. 11 Haasayai corattiyo wode, hadabai corattees; hegee yaatin, asa ai maaddii?
12 Hada gididi, kuwaadan coo aadhdhiya guutta laittaa baagaa asi waatidi aattanau koshshiyaakko eriyai oonee? Qassikka asi haiqqidi biichchin, salo gufantton hananau de7iyaabaa asassi odanau danddayiyai oonee?

7

De7obaa Qoppiyoogaa

1 Waagai al77o gidido lo77o shittuwaappe lo77o sunttai aadhdhees; yelettiyo gallassaappekka haiqqiyo gallassai lo77o.
2 Gibiraa keettaa biyoogaappe, yeeho keettaa biyoogee lo77o; aissi giikko, asa ubbaa wurssettai haiqo; paxa de7iya asaikka hegaa ba wozanan wottanau koshshees.
3 Miichchaappe azzanoi keha; aissi giikko, azzanoi som77uwaa karexissikkokka wozanaa poo7issees.
4 Ubbatoo ufaissiyaabaa xallaa qoppiya urai de7ikko, he urai eeyya; shin cincca asi haiquwaabaakka qoppees.
5 Eeyyati sabbidi yexxiyo yettaa siyiyoogaappe, aadhdhida eranchcha asi seeriyo seeraa ezggiyoogee lo77o.
6 Eeyyaa miichchai, suuppa agunttaa taman yeggin eexxiiddi xuuqqiyoogaa mala. Hegeekka qassi hada.
7 Sugetta oosoi aadhdhida eranchchaa eeyya kessees; maganxxuwaa asappe ekkiyoogeekka wozanaa bashshees.
8 Ai yohuwaassi gidikkonne, doomettaappe wurssettai keha; qassi otoranchcha uraappekka danddayanchcha urai keha.
9 Hanqqoi azallati haluwaa kiyanau go7ettiyo miishsha gidiyo gishshau, elle hanqqettoppa.
10 “Ha77i wodiyaappe kase aadhdhida wodee aissi keha gididee?” gaada oichchoppa; aissi giikko, hegaa mala oishai aadhdhida eranchcha giyo asi oichchiyo oisha gidenna.
11 Ha sa7an de7iya asi ubbi aadhdhida eranchcha gidanau koshshees; aissi giikko, aadhdhida eratettaa demmiyoogee aquwaa laattiyoogaappe guuxxenna. 12 Miishshai asa iitaappe kammidi ashshiyoogaadan, aadhdhida eratettaikka ashshees. SHin, aadhdhida eratettai miishshaappe dariyoogee, i asassi de7o immanau danddayiyoogaana.
13 Ane Xoossai oottidobaa akeeka! Xoossai geellayidobaa ooni sittissanau danddayii? 14 Neeyyo ubbabai giigido wodiyan ufaitta; qassi metoi gakkiyo wodiyankka akeeka; aissi giikko, ufaissa gidin, meto gidin, Xoossai yeddiyo wodiyan yees. SHin augee kasetidi yaanaakko, neeni erakka.
15 Ha hada gidida laittan taagan darobaa taani be7aas. Hegeekka, geellai ba geellatettaa oottiiddi, adussa laittaa de7iyo wode, xillotettaa oottiya

xilloi qantta laittan haiqqees. 16 Hegaa gishshau, neeni elle xayennaadan,
keehi daro xillo woikko keehi daro aadhdhida eranchcha gidoppa. 17 Qassi
wodee bainnan neeni haiqqennaadan, ubba hanttaara iitanne gidoppa;
ubba yooqolo eeyyanne gidoppa. 18 Ha ubbankka Xoossaassi yayyiya urai,
meto ubbaappe xoonuwan kiyanau danddayiyo gishshau, neeni daro iita
woikko daro xillonne gidennan giddo asa gida.
19 Aadhdhida eratettai aadhdhida eranchchatuyyo immiyo wolqqai
tammu katamata haariya asatau wolqqaappe darees.
20 Xillobaa xalaalaa oottiiddi, nagara oottennan de7iya asi ha sa7aa bollan
baawa.
21 Asai haasayiyo qaalaa muliyaa ezggada polana gooppa; neeni muliyaa
ezggana giikko, ne ashkkarai nena qanggishin, neeni siyana. 22 Qassi
neenikka ne huuphen harata qanggidoogaa ne wozanai erees.
23 Hagaa ubbaa taani aadhdhida eratettan pilggada xeellaas; yaatada,
“Taanikka aadhdhida eranchcha gidana” yaagaas. SHin taani giidoogaadan
hanibeenna. 24 Aadhdhida eratettai ubbatonkka haahuwan de7iyaabaanne
ciimmabaa; yaatin, a qoridi demmanau danddayiyai oonee? 25 Taani er-
anau, pilgga xeellanaunne aadhdhida eratettaanne yoho ubbaa wurssettaa
eranau, qassi nagarai eeyyatetta gidiyoogaanne eeyyatettikka gooshsha
gidiyoogaa eranau, ta wozanan yuushsha yuushshada qoppaas.
26 Taani haiquwaappe aadhdhidi cammiya hara issibaa pilgga xeel-
lada demmaas; hegeekka, i wozanai pire woikko yardde gidin, i kushee
sanssalata mala gidido issi maccaaseebaa. Xoossaa ufaissiya urai ippe kessi
ekkana; shin nagaranchchaa a ba piriyaa waaxada oiqqana.
27 Eranchchai hagaadan yaagiis; “Taani kaalla kaallada, pilgga xeellada,
haraa demmidobai hagaa. 28 Hegeekka, taani hachchi gakkanaashin koyada
demmabeennabaa. SHa7u attuma asaa giddoppe bonchchoi bessiyo issi
asa xallaa demmaas; shin macca asaa giddoppe issinnonne demmanau
danddayabeikke. 29 Taani qorada demmido harabai, Xoossai asaa suure
qofai de7iyoogeeta oottidi medhdhiis; shin asai daro hiilla ogiyaa koyidi
biis” yaagiis.

8

1 Aadhdhida eranchcha asa mala asi oonee? Yohotu ubbaa birshshet-
taa eriyai oonee? Aadhdhida eratettai pashkkissidi, xumida som77uwaa
poo7issees.

Kawossi Azazettiyoogaa

2 Kawuwaassi azazetta; aissi giikko, azazettanau neeni kase Xoossaa
sinttan caaqqa uttadasa. 3 Ubba wode iita oosuwaa oottoppa; aissi giikko,
kawoi ba koyidobaa oottanau danddayiyo gishshau, neeni a sinttappe elle
xayana. 4 Mulebaa oottanau kawuwaassi maatai de7ees; yaatin, “Aissi
hagaa oottadii?” yaagidi a oichchanau danddayiyai oonee? 5 A aza-
zuwaa poliya urai qaxxayettenna; aadhdhida eranchcha asi likke gidiya
wodiyaanne oottiyo ogiyaa erees. 6 Issi asa bollan deexo metoi gakkikkonne,
yoho ubbaassi au a wodeenne a ogee ogee de7ees. 7 Sinttappe hananabaa
eriyaabi baawa; hegaa gishshau, “Hagee hanana” giidi odanau danddayiyai
oonee? 8 SHemppoi shaahettidi biyo gallassi oiqqidi, teqqanau danddayiya
asi baawa; woikko haiqoi ba gallassan yeennaadan digganau danddayiya
asikka baawa. Hegee ooninne kessi ekkanau danddayenna ola. Hegaa
gishshau, haiquwaa sinttan iitatetti iitaa oottiya uraa ashshi ekkenna.

Iita Asatunne Keha Asatu Hanota

9 Salo gufantton haniyaabaa ubbaa taani akeekada qoppiyo wode, issi asi bau de7iya haariyo maataa hara asa qohanau go7ettiyoogaa be7aas. 10 Qassi iita asati bonchchuwan moogettishin be7aas. Hegaappe aadhdhiyaageekka qassi, mooguwaappe simmiyo wode, eti he iitatettaa oottido katamaa asai shiiqidi, eta sabbishin siyaas. Hegee ubbaikka hada.

11 Asi halchchidi iitabaa oottiyo gaasoi, iitabaa oottida asata eesuwan qaxxayiyaabi bainna gishshaassa. 12 Nagaranchchai xeetutoo iitabaa oottishin, a baree aduqqikkokka, Xoossaassi yayyiyaageetussi sa7ai lo77anaagaa taani erais. 13 Iitati Xoossaassi yayyenna gishshau, sarotettai etassi baawa; Xoossaassi eti yayyenna gishshau, eta bareekka kuwaadan qaammana. 14 Ha sa7an oosettiya issi hadabai de7ees; hegeekka, geeshsha asati nagaranchchatussi yiya qixaatiyaa ekkin, nagaranchchati qassi, geeshshatussi yiya lo77obaa ekkoosona. Ha ubbaikka hada.

15 Hegaa gishshau, asi ba de7on ufaittikko lo77o gaada qofaa immais; aissi giikko, asi miyoogaappe, uyiyoogaappenne bana ufaissiyoogaappe aadhdhida lo77obi ayyo saloppe garssa baggaara hara baawa. Xoossai au immido laittan i daafuridi demmidoban hegaadan oottikko, ufaittanau danddayees.

16 Taani aadhdhida eratettai aibakko eranaunne asi ha sa7aa bollan daafuriyo daafuraa akeekanau halchchaas; wurssettan asi xiskko xayidi oottiyo duuxxenna oosoi de7iyoogaa be7aas. 17 Hegaappe guyyiyan, Xoossai oottidobaa ubbaa be7aas. Qassi saloppe garssa baggan oosettida oosuwaa asi pilggidi eranau danddayennaagaa eraas. Asi ai keenaa daafuridi pilggi xeellikkonne, a birshshettaa eranau danddayenna. Qassi aadhdhida eranchcha asi, “Taani hagaa erais” giikkonne, i eranau danddayenna.

9

1 Ha ubba yohotubaa adussa wodiyaa taani qoppidoogaappe guyyiyan, aadhdhida eranchchanne xillo gidida asatinne eta oosoti Xoossaa kushiyan de7oosona gaada qachchaas; shin siiqoi naagiya, ixoi naagiya ooninne bana naagiyaabaa kasetidi erenna. 2 Dummatetti bainnan de7ishin, ubbaa gakkiya qaadai issuwaa; xillo gidin makkalanchcha gidin, lo77o gidin iita gidin, geeshsha gidin tuna gidin, yarshshuwaa yarshshiyaagaa gidin yarshshennaagaa gidin, eta ubbaa qaadai issuwaa. Lo77o asassi nagaranchchaagaappe kehiya qaadi baawa; caaqo caaqqanau yayyiyaageekka caaqqanau xaliyaagaappe dummatenna.

3 Asa ubbaa qaadai issuwaa gidiyoogee, ha sa7an de7iya hara iitatettaakka mala daro iita. Asi de7uwan de7ido laittan ubban a wozanai iitatettaaninne gooshshan kumidi de7ees; wurssettan haiqqi aggees. 4 Haiqqida gaammuwaappe paxa de7iya kanai keha; aissi giikko, paxa de7iyaageetuura de7iya asassi hidootai de7ees.

5 Paxa de7iya asati issitoo haiqqanau de7iyoogaa eroosona; shin haiqqidaageeti aibanne erokkona. Eti mulekka dogettiichchidaageeta gidiyo gishshau, ainne maaddokkona. 6 Eta siiqoi, ixoinne qanaatee ubbai etaara issippe xayiichchiis. Hegaa gishshau, hagaappe hini baggan salo gufantton oosettiya yoho ubban etau merinaukka qaadi baawa.

7 Ba, ne qumaa ufaissan ma; ne woiniyaa eessaakka ne wozanai pashkkishin uya. Aissi giikko, Xoossai hegaa neeyyo kaseppekka bazzi wottiis. 8 Ubba wode ne maayoi bootta gido; ne huuphiyankka zaitiyaa tiyetta. 9 Saloppe garssa baggaara Xoossai neessi immido ha hada de7uwan, ne hada de7otu ubban neeni siiqiyo ne machcheera ufaittada de7a; aissi giikko, neeni saloppe garssa baggaara daafurada oottidobaa ubbaappe nena

gakkiya saami hegaa. 10 Ne kushee oottanau demmidobaa ubbaa ne kumetta wolqqan ootta; aissi giikko, neeni baanasan duufuwan oosoi, woikko halchchoi, woikko eri, woikko aadhdhida eratetti baawa.
11 Taani saloppe garssaara harabaakka be7aas; hegeekka, eesotiya wottanchchati ubba wode xoonokkona; woikko mino olanchchatikka ubba wode olan xoonokkona; woikko aadhdhida eranchchati ubba wode qumaa demmokkona; woikko cinccati ubba wode duretokkona; woikko tamaarida asati ubba wode sabettokkona. SHin ubbaikka qaadainne wodee oottoogaadan hanees.
12 Hegaa bollikka qassi, sinttappe yaanau de7iya meto wodee aude gakkanaakko, eranau danddayiya asi baawa; kafoi paalliiddi piriyan geliyoogaadan, woikko molee yarddiyan oiqettiyoogaadan, asi ubbi qoppennan gakkiya iita wodiyan oiqettees.

Aadhdhida Eratettaanne Eeyyatettaa

13 Salo gufantton taani be7idobai harabaikka de7ees; hegeekka aadhdhida eratettai gita leemiso gidiyoogaa. 14 Issi biittan issi guutta asai de7iyo qeeri katamiyaa de7ausu; he katamiyo issi wolqqaama kawoi olanau denddiis. Denddidi o dooddiis. 15 Qassi, issi hiyyeesa shin cincca gidida bitanee, he katamen de7ees; i ba aadhdhida eratettan he katamiyo ashshiis. SHin, he hiyyeesa bitaniyaa zaarettidi hassayidabi baawa. 16 Taani, “Aadhdhida eratettai wolqqaappe darees” yaagaas. Gido shin, aadhdhida eranchcha gidikkonne, hiyyeesa asi karettees; i haasayiyoobaakka ezggiyaabi baawa. 17 Hegaa gidikkokka, deriyaa haariyaagee azallatu yaa7an waassiyo waasuwaa siyiyoogaappe, leelan odettiya aadhdhida eranchchaa qaalaa siyiyoogee lo77o. 18 Aadhdhida eratettai olaa miishshaappe lo77o; shin issi nagaranchcha asi daro lo77obaa moorees.

10

1 Haiqqida udunxxeti sawiya zaitiyaa shittuwaa xinqqettanau danddayoosona; hegaadankka, guutta eeyyatettai aadhdhida eratettaanne gita bonchchuwaa moorees.
2 Aadhdhida eranchcha asa wozanai a ushachchau kaalettees; shin eeyya asa wozanai haddirssau kaalettees. 3 Eeyya asi ogiyan hemettiyo wodekka, ayyo akeeki baawa; hegaappe denddidaagan i eeyya gidiyoogaa asi ubbi erees.
4 Ne halaqai ne bollan hanqqettikkonne, ne sunttettido sohuwaappe kichchaichchoppa; aissi giikko, co77u giidi danddayiyoogee gita mooruwaakka atto giissees.
5 Salo gufantton taani be7ido hara iitabai de7ees; hegeekka deriyaa haariyaageeti oottiyo naaquwaa. 6 Eeyyati daro xoqqa sunttatettaa oiqqidi de7iyo wode, dureti hirkki ziqqa sohuwan uttidosona. 7 Taani, ailleti haariyaageetudan paraa toggidi biishiininne qassi haariyaageeti ailletudan gediyan hemettishin be7aas.
8 Olla bookkiya uri he ollan i kunddana; qassi gimbbe dirssaa koliya uraa shooshshai dukkana. 9 SHuchchaa a sohuwaappe aatti yeggiya uri he shuchchan deshettees; qassi mitta qeriya urikka he mittan deshettees.
10 Tunida kalttaa poshennan coo qerikko, daro wolqqaa wurssees; shin aadhdhida eran oottiyoogee oosuwaa purissees.
11 SHooshshai dukkirggin, shooshshaa jallettiyo daadumataa daadumatiyoogee he aawussi ainne maaddenna.
12 Aadhdhida eranchchaa haasayai ayyo bonchchuwaa imissees; shin eeyyai ba doonaappe kiyida qaalan i bau metuwan gelees.

13 Eeyyai ba haasayaa eeyya qaalan doommidi, iitatettaaninne gooshshan polees.
14 Eeyyai darobaa haasayees. Gidikkonne, sinttappe hananau de7iyaabaa ooninne erenna. Asi haiqqiichchin, hananau de7iyaabaa ayyo odanau danddayiyaabi baawa.
15 Eeyya asi ba oosuwan daafurees; i ba soo biyo ogiyaa erenna.
16 Yiira na7a gidida kawoinne maallado guuraara gibiraa giigissidi, banttau miya halaqati de7iyo biittee neeyyo aayye7ana! 17 Bonchchettida kawoinne mattuwaassa gidennan wolqqaanne minotettaa demmanau maaran miyaanne uyiya halaqati de7iyo biittiyaa galatettidaaro.
18 Bitanee azalla gidikko, a kaarai woddees; a kushee billi giidaagaa gidikko, a keettai aattees.
19 Qumaa miyoogaaninne woiniyaa eessaa uyiyoogan ufaissai beettees; shin miishshi ubbabaa shammees.
20 Siyiyaabi baawa gaada ne wozanaa qofan gidikkonne, kawuwaa cayoppa; woikko ne zin77iyo kifiliyan duriyaa cayoppa; aissi giikko, ne giidoogaa saluwaa kafoi woikko, qefiyaara de7iya meretati biidi, etayyo yootana.

11

Aadhdhida Eranchcha Uri Oottanau Bessiyaabaa

1 Ne oittaa haattaa bollan ola; daro gallassatuppe guyyiyan, neeni zaarettada a demmana. 2 Neeyyo de7iya aquwaa laappun woikko, ubba hosppun sohuwan shaakkada wotta; aissi giikko, sinttappe ha sa7aa bolli aiba iitabi yaanaakko, neeni erakka.
3 SHaarai haattan kumidabaa gidikko, biittaa bollan iraa tigees.
Mittai huuphessi kunddin tohossi kunddin, he ba kunddido sohuwan de7ees.
4 Carkkuwaa hanotaa naagiya ooninne kattaa zerenna; qassi shaarai denddanaashin naagiya ooninne ba kattaa cakkenna.
5 Carkkoi awaara biyaakko, a ogiyaa erakka; qassi na7i aayee uluwan waani merettiyaakkokka erakka. Hegaadankka, ubbabaa medhdhiya Xoossai ba oosuwaa waati oottiyaakko, eranau danddayakka.
6 Maallado guuran gidinkka omarssan, ne zerettaa zeriyoogaa aggoppa; aissi giikko, maalladoogee lo77anaa omarssaagee lo77anaa neeni erakka.
7 Poo7oi ufaissiyaabaa. Awa aifiyaa be7iyoogeekka lo77obaa. 8 Asi keehi adussa laittaa ha sa7an de7ikko, he ubba laittankka ufaitto. SHin xuma wodeta qoppa. Aissi giikko, he wodeti aduqqana. Yaanau de7iya ubbabaikka hada.

Wodallatussinne Geela7otussi Bessiya Zoriyaa

9 Nenoo yelagau, yelagatettai keehi lo77obaa gidiyo gishshau, ne yelagatettaa laittan ufaitta; ne wozanaikka ufaitto. Ne aifee xeellidobaanne ne wozanai amottidobaa ubbaa pola. SHin, he neeni oottidobaa ubbaa gishshau, nena Xoossai pirddanau de7iyoogaa dogoppa.
10 Hegaa gishshau, simmi ne wozanaappe hirggaa, ne bollaappekka seelaa diggargga. Aissi giikko, naatettainne yelagatettai hada.

12

1 Ne yelagatettaa laittan nena Medhdhidaagaa qoppa. Metiya gallassati yeennan de7ishin, neeni, “Tana hagee ufaissenna” giyo wodeti gakkennan de7ishin, 2 awainne poo7oi, aginainne xoolinttee xumennan de7ishin, irai

bukki aadhdhinkka shaarai haa simmennan de7ishin, nena Medhdhidaagaa qoppa. 3 Aissi giikko, hegee keettaa naagiyaageeti kokkoriyo wode, mino asi quunniyo wode, gaacciyaageeti qoodan guuxxido gaasuwan gaachchaa aggiyo wode, qassi maskkootiyaara xeelliyaageeti galjjiyo wode gidana. 4 He wode wogga ogiyaakko simmida penggeti gorddettiyo wode, gaacciya woxatu cenggurssai ziqqi giyo wode, kafuwaa waasoi asaa xiskkuwaappe beegottiyo wode, shin, yettanchcha macca naatu yettaa cenggurssai leppiyo wode gidana. 5 He wodee asai xoqqa sohota kiyanaunne aaho ogetuura hemettanau yayyiyo wode, ne huuphee puulummiyo wode, neeni nena danddayada hemettiyoogee neeyyo ixxiyo wode, amoyiyaabai aggiyo wode gidana. He wodee asi ba merinaa keettaa biyo wode, yeekkiyaageetikka aaho ogiyaara yeekkiiddi yuuyiyo wode gidana.

6 Bira qacinai duuxxennan, worqqa kereekka meqqennan, haattaa otoikka pulttuwaa lanqqiyan meqqennan, haattaa pude goochchiyo wodoroikka duuxxennan de7ishin, 7 biittai kase ba ekettido biittaakko simmennan, shemppoikka bana immida Xoossaakko simmidi beennan de7ishin, nena Medhdhidaagaa qoppa.

8 Eranchchai odiiddi, “Hada! Hada! Ubbabaikka hada!” yaagiis.

Wurssetta Qofaa

9 Eranchchaassi aadhdhida eratettai de7iyo gishshau, eratettaa dere asaa tamaarissiis. I daro leemisota pilggi qoridi, issuwaa issuwaa a maaran maaran dummayidi wottiis. 10 Eranchchai likke gidida qaalaa demmanau koyiis; hegaa gishshau, i xaafidobai sittanne tuma.

11 Eranchchatu qaalai henttanchchai wudiyaa laaggiyo xeeraa lee7e gatimaa mala. Qassi issippe shiishshido leemisotikka gomppaa gakkidi geliya misimaaretu mala.

12 Ta na7au, ha ubbaappe bollaara neeni naagettanau koshshiyaabai de7ees. Maxaafaa xaafidi wurssanau danddayettenna. Qassi darobaa pilggi xeellidi aggennan ixxiyoogeekka asatettaa daafurssees.

13 Hekko ubbabai odettiis; hegaa gishshau, ubbabau kuushshai hagaa: Xoossaassi yayya; a azazuwaa naaga. Aissi giikko, hegee asassi waanna ooso. 14 Xoossai ooso ubbaa bollan, qassi geemmida yoho ubbaa bollan, lo77o gidin, iita gidinkka pirddanau de7ees.

Isiyaasa

Gidduwaa Erissuwaa

Isiyaasa maxaafai Kiristtoosi yelettanaappe kase, hosppuntto xeetu laittaa heeran Yerusalaamen de7ida, hananabaa yootiya Isiyaasa sunttan xeesettees. Ha maxaafaa heezzu waanna waanna kifiletun shaakkidi be7anau danddayeettees.

1. Miraafiyaa 1ppe biidi 39 gakkanaashin de7iyaagee tohossa baggaara de7iya Yihudaa kawotettaa Asoore giyo wolqqaama shooro kawotettai qimiixiyoogaa odees. Yihudaa hegaa mala daafan yeggidaagee Asoore kawotettaa minotettaa gidennan, asaa nagaraa, Xoossaassi azazettennan ixxiyoogaa, hegaadankka eti Xoossan ammanettennan aggiyoogaa gidiyoogaa Isiyaasi malaatiis. Hananabaa yootiyaagee qoncce haasayaaninne oosuwan asaanne asaa kaalettiyaageeta xillotettainne suure pirddai kumido de7uwaakko simmana mala akeekissiis; qassi Xoossaassi azazettennan aggiyoogee gammaa meettaanne bashshaa kaalettiyoogaa etassi minttidi odiis. Isiyaasi hegaa bollikka gujjidi odiiddi, yaana wodetun sa7aa yuushuwan saroi kumido, boree bainnan kaalettiya, Daawita zare gidiya kawoi yaanau de7iyoogaa kasetidi odiis.
2. Miraafiyaa 40ppe biidi 55 gakkanaashin de7iya kifiliyaappe dariya baggai Yihudaa asai omoodettidi Baabiloone biido wode, eta de7oi kunddidonne eti hidootaa qanxxido wodetubaa odees. Hananabaa yootiyaagee Xoossai ba asaa he hanotaappe birshshi yeddana wodeenne eti ooratta de7uwaa doommana mala, eta Yerusalaame efaana wodee matattidoogaa odiis. Ha miraafetu giddon qonccidi beettiya yohoi Xoossai taarikiyaayyo Goda gidiyoogaanne ba asaayyo ayyo de7iya halchchuwaa, hegeenne Israa7eela asaa baggaara anjjettanau de7iya asaakko eti biidi, oottanau bessiyoogaa odiya kifile.
3. Miraafiyaa 56ppe biidi 66 gakkanaashin de7iya kifilee odiyoogee guyyen Yerusalaamen de7iya asaabaa; he asai Xoossai ba asaassi gelido qaalaa polanaagaa geeshshidi eranau, markka gidiyaabaa demmanau koyiiddi uttiis. Eti bairayidi oottanaadan koyettida oosoti xillotettaa, suure pirddaa, Sambbataa bonchchiyoogaa, yarshshuwaa yarshshiyoogaanne woosan sheekkiyoogaa. Ha kifiliyan erettida miraafee 61:1-2 de7iyaagaa gidishin, Yesuusi koiro oosuwaa doommiiddi, ba xeessaabau markka oottidi shiishshido qaalati ha paidotu giddon de7oosona.

1 Ooziyaani, Yo7aataami, Akaazinne Hizqqiyaasi Yihudaa kawota gidido wode, Amoxa na7ai Isiyaasi Yihudaabaanne Yerusalaamebaa be7ido ajjuutai hagaa.

GODAI Ba Asaa Seeriis

2 Salotun de7iyaageetoo, siyite; sa7an de7iyaageetoo, ezggite; aissi giikko, GODAI hagaadan yaagiis; "Taani naata dichcha gattaas; shin eti taayyo makkalidosona. 3 Boorai ba godaa erees; hareekka bana haaridaagaa zadaluwaa erees; shin Israa7eelati erokkona; ta asati akeekokkona.

4 "Nagaraa oottiya kawotettau, intte naaquwan deexettida asau, iitaa oottiya zariyau, tuniya naatoo, intteyyo aayye7ana! GODAA intte aggideta; Israa7eela Geeshshaa sheneyideta; ayyo zokkuwaa zaarideta. 5 Intte aissi makkalaa bolli makkalaa gujji gujji beetii? Aissi qassikka shocettuuteetii? Intte kumetta huuphee sakettiis; intte kumetta wozanaikka daafuriis.

6 Tohuwaa biradhdhiyaappe huuphiyaa binnaanaa gakkanaassi payyatetti
baawa; masuntti, kixinne giiyiyaabi de7ees; etinne giiyibookkona, woikko
meecetti qashettibookkona, woikko zaitiyan tiyettidi looxigibookkona.
7 "Intte biittai xafe gidiis; intte katamatikka taman xuugettidosona; intte
goshshaa intte xeellishin, allagati ekkoosona; imatta asati laalin, mela
attiis. 8 Yerusalaame katamai woiniyaa turaa naagiyo daasedan, lellehiyaa
naagiyo zamppadaaninne morkkiyan direttida katamadan hanidi attiis.
9 Ubbaappe Wolqqaama GODAI nuuyyo amarida zareta ashshennaakko, nu-
uni Sadooma katamaadaaninne Gamoora katamaadan hanidashin" yaagiis.
10 Inttenoo, Sadooma haariyaageetu malatoo, GODAA qaalaa siyite! Int-
tenoo, Gamoora asaa malatoo, nu Xoossaa higgiyaa ezggite! 11 GODAI
hagaadan yaagees; "Intte yarshshuwaa daroi taayyo ai go77ii? Hanno
gakkanau intte taayyo shiishshido xuugettida orgge dorssatanne xiikkido
mehetu modhdhuwaa yarshshuwaa taani kallaas; korima booratu, dorssa
maratunne deeshshatu suuttan taani ufaittikke. 12 Intte tau goinnanau
yiyo wode, ta Beeta Maqidasiyaa dabaabaa inttena yedhdhite giidai oonee?
13 Simmi hada yarshshuwaa ehiyoogaa aggite! Intte cuwayiyo ixaanai
tana sheneyees; aginaa xeeruwaa intte bonchchiyo gallassaa, intte Samb-
bataanne intte keerido yaa7ata, ha shiiqota ubbaa iitatettaara issippe wala-
hettidaageeta taani danddayikke. 14 Aginaa xeeruwaa intte bonchchiyo
gallassaanne keerettida intte baalaa gallassata taani ixxaas; eti taayyo tooho
gididosona; taani eta tookkaidda daafuraas.
15 "Intte kushiyaa miccidi, intte woossiyo wode, taani ta aifiyaa intteppe
genttana; intte daro woosaa woossikkokka, taani siyikke; aissi giikko, intte
kushee suuttan munaqettiis. 16 Meecettite; geeyite; intte iita oosuwaa ta
sinttappe diggite. Iitaa oottiyoogaa aggite; 17 lo77obaa oottanau tamaarite.
Xillo pirddaa koyite; un77ettidaageetu morggiyaa oiqqite. Aawu bain-
naageetuyyo pirddite; azini haiqqido maccaasatuyyo mootettite" yaagees.
18 Qassikka GODAI, "Haayite; ane zorettoos. Intte nagarai baaraadan
zo77ikkokka, shachchaadan booxxana; sinadan zo77ikkokka, puuttodan
booxxana. 19 Intte eeno giidi, tau azazettikko, biittaappe mokkiya murutaa
maana. 20 SHin intte ixxis giidi makkalikko, bisuwan meetettana" yaagees.
GODAI ba doonaappe hagaa haasayisttennee.

Nagarai Kumido Katamaa

21 Ammanettida gita katamiyaa waanada shaaramuxa gidadee! A
kase suure pirddai kumidooro; xillotettai kase i giddon de7iis; shin
ha77i asa woriyaageeti i giddon de7oosona. 22 Ne birai shiyiichchiis;
ne lo77o woiniyaa eessaikka haattaara yeelettiis. 23 Intte daannati
makkalanchchatanne kaisotu exata gididosona; eti ubbatikka
mattaayiyaa dosoosonanne miishshaa yedettoosona; aawi bainnaageetussi
pirddokkona; azini haiqqido maccaasatu mootoi etakko shiiqenna.
24 Hegaa gishshau, Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela
Wolqqaamai, hagaadan yaagees; "Hai taani ta ixotuppe shemppana; taani
ta morkketu bolli ta haluwaa kessana. 25 Taani ta kushiyaa ne bolli wottana;
ne kinssaa qulxxuxxissada geeshshana; nenaara walahettidabaa ubbaa
geeshshada yedissana. 26 Taani beniigeetu mala daannata, koiroogeetu
mala zoriyaageeta neeyyo zaarana. Hegaappe guyyiyan, neeni Xillotettaa
Katama, Ammanettida Katama geetettana" yaagees.
27 Xiyoonee suure pirddan, bantta nagaraa paaxiyaageetikka xillotet-
tan wozettana. 28 SHin makkalanchchatinne nagaranchchati naa77aikka
meqqana; GODAA aggiyaageeti xayana. 29 Bassaa wottanau dosido

wolaa gishshau, intte yeellatana; intte doorido kaashshaa gishshaukka intte kauyyana. 30 Bonccoi qoqqofettiyo woladan, woikko dubbi bainna shooqadan, intte hanana. 31 Minoi galaba gidana; a oosoikka xiifa gidana; eti issippe xuugettana; he tamaa toissiyaabi xayana.

2

Merinaa Sarotettaa
(Mikiyaasa 4:1-3)

1 Yihudaa biittaabaanne Yerusalaame katamaabaa Amoxa na7ai Isiyaasi be7idoogee hagaa.

2 Wurssetta gallassatun GODAA Beeta Maqidasee keexettido deree deretu ubbaappe xoqqidi beettana; kera ubbatuppekka bollaara xoqqu xoqqu gaana. Kawotettatun de7iya asai ubbai akko zulana. 3 Daro asai yi-idi, “Haayite! GODAA deriyaa, Yaaqooba Xoossaa Beeta Maqidasiyaa ane pude kiyoos. I koyiyoogaadan nuuni baana mala, i nuna ba ogiyaa tamaarissana” yaagana. Aissi giikko, higgee Xiyooneppe, GODAA qaalaikka Yerusalaameppe kiyana. 4 Kawotettatuppenne kawotettatuppe gidduwan i pirddananne daro asatu palamaa shaakkana. Eti bantta bisuwaa marasha, bantta tooraakka baaca kessanau qoxxana. Kawotettai kawotettaa bolli bisuwaa denttenna. Hegaappe guyyiyan eti mulekka olaa timirttiyaa tamaarokkona.

5 Inttenoo, Yaaqooba zaretoo, haayite! Ane GODAA poo7uwan hemettoos.

GODAA Gallassaa

6 GODAU, ne asaa, Yaaqooba zareta aggadasa. Eti awai mokkiyo bagga bi-ittaa asatu bitan kumidosona; Pilisxxeema asatudan kaayoosona. Eti allaga asatuura issippe zuppetoosona. 7 Eta biittai birainne worqqai kumidoogaa; eta miishshau zawi baawa. Eta biittai pari kumidoogaa; eta para gaaretussi zawi baawa. 8 Eta biittai eeqati kumidoogaa; eti bantta kushee oottido oosuwau hokkidi goinnoosona.

9 Hegaa gishshau, asai ubbai tooshettananne kauyyana. Etau atto gooppa.

10 GODAA dagamaappenne a anggaa bonchchuwaappe attanau zaal-laakko biite; biitta giddon qosettite! 11 Asa otoroi giiyana; a kilahoikka seerana; he gallassi GODAA xalaalai xoqqu xoqqu gaana. 12 Ubbaappe Wolqqaama GODAI issi gallassaa keeriis. He gallassi otorettiyaageeta, ayyiyaageetanne xoqqu xoqqu giidaageeta kaushshana; 13 adussanne xo-qqa gidiya Liibaanoosa zigatanne Baasaane wolaa ubbaa xaissana; 14 xoqqa deretakka keratakka dembbayana; 15 katamaa naagiyo adussa miixata ub-baanne katamaa yuushuwan de7iya mino gimbbeta ziqqissana; 16 GODAI gitanne lo77iya markkabetakka haattan mitissana. 17 Asa otoroi ziqqi gaana; a ayyoikka xayana. He gallassi GODAA xalaalai xoqqu xoqqu gaana; 18 eeqa ubbaikka muleera xayi aggana.

19 GODAI ha biittaa qaattanau denddiyo wode, a dagamaappenne a anggaa bonchchuwaappe attanau asai shuchchaa gonggoluwaunne biittaa ollau baqatana. 20 He gallassi asai goinnanau medhdhido bantta bira misiletanne bantta worqqa misileta occotuyyoonne wurkkaawurkkotuyyo olana. 21 GODAI ha biittaa qaattanau denddiyo wode, a dagamaappenne a anggaa bonchchuwaappe attanau eti gonggolo giddonne shuchchaa kooppo giddo baqatana.

22 Simmi haiqqiya asan ammanettiyoogaa aggite! Asi ai maaddii?

3

Yerusalaame Gakkana Metuwaa

1 Be7ite, Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI minjjaanne maaduwaa
naa77aakka Yerusalaameppenne Yihudaappe diggana hanees. 2 Kattaa
minjjaanne haattaa minjjaa ubbaa, minotanne olanchchata, daannatanne
hananabaa yootiyaageeta, kaayiyaageetanne cimata, 3 ola gadaawatanne
deriyaa aissiyaageeta, zoriyaageeta, hiillatiyaageetanne cincca
bitanchchata ubbaa diggana hanees.
4 Taani yelaga attuma naata eta halaqa kessana; guutta naati eta haarana.
5 Asai asaa bolli, shooroi shooruwaa bolli denddidi, issoi issuwaa sugana.
Yelagai cimaa bolli, karettidaagee bonchchettidaagaa bolli denddana.
6 Issi asi ba aawaa keettan ba ishanttuppe issuwaa oiqqidi, "Neeyyo
maayoi de7ees; neeni nuuyyo suntta gida; ha qolettida sohuwaa aawatettaa
ekka" yaagana.
7 Yaagin i he gallassi ba qaalaa xoqqissidi, "Tanan xalee baawa; ta son
qumi woikko maayoi baawa; intte bolli tana sunttoppite" yaagana.
8 Yerusalaamee ganddigaarees; Yihudai kunddees; aissi giikko, eti bantta
oduwaaninne bantta oosuwan GODAA bolli denddidi, a bonchchuwaa
toochchoosona. 9 Eta som77uwaa merai eta bolli markkattees; eti bantta
nagaraa Sadooma asaadan awaajjoosona; bantta nagaraa qottokkona. Etau
aayye7ana! Aissi giikko, eti bantta bolli iitabaa ehiidosona.
10 Xillotuyyo, "Intteyyo lo77o gidana" gaada oda; aissi giikko, eti bantta
oosuwaa aifiyaa maana. 11 Iitatuyyo aayye7ana! Etau iitana; aissi giikko, eti
bantta kushiyaa oosuwaa waagaa ekkana. 12 Yelagati ta asaa un77ettoosona;
maccaasatikka eta haaroosona. Ta asau, inttena kaalettiyaageeti inttena
wora kaalettoosona; intte biyo ogiyaakka balettoosona.

GODAI Ba Asaa Pirddana

13 GODAI daannadan, shilootan uttees; asaa pirddanau denddees.
14-15 Asaa cimatanne kaalettiyaageeta pirddanau shiishshidi, Godai,
Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Woiniyaa turaa
tokkidosaa bashshidaageeti inttena; hiyyeesatuppe bonqqidobai intte
keettan de7ees. Ta asaa aissi kinchcheretteetii? Hiyyeesatu som77uwaa
aissi gaacceetii?" yaagees.

GODAI Xiyoone Maccaasata Seeriis

16 GODAI qassikka, "Xiyoone maccaasati otorettidosona; bantta ziizziyaa
essi ekkidi, bantta aifiyan qim77otiiddi, bantta hemetaa makkisiiddi, bantta
gediyaa albbuwaa giirissiiddi hemettoosona. 17 Hegaa gishshau, taani Godai
Xiyoone maccaasatu huuphiyaa cittuwan goo7issana. Taani GODAI eta
huuphiyaa bo77ayana" yaagees.
18 He gallassi Godai Xiyoone maccaasatu alleeqota, hegeetinne eta gi-
irettiya albbuwaa, shaashiyaa, qooriyaa gujjumaa, 19 haittaa gutichchaa,
kushiyaa sagaayuwaa, som77uwaa kammiyo kutaa, 20 huuphiyan wottiyo
alleequwaa, qesiyan qachchiyo sanssalataa, xeessan gixxiyo danccuwaa,
shittuwaa xaaramusiyaa, kitaafaa, 21 siiriyaanne biradhdhiyaa migiduwaa,
22 minjja maayuwaa, adussa maayuwaa, jaanuwaa, borssaa, 23 heregaa, liin-
uwaa giyo qacinaappe dadettida, giddoora maayiyo maayuwaa, binnaanan
wottiyo alleequwaanne sharbbiyaa ubbaa dafi ekkana.
24 SHittuwaa gishshaa xinqquwaa gidana; danccuwaa gishshaa
wodoruwaa, goofariyaa gishshaa meeseeliyaa, adussa maayuwaa gishshaa
waaruwaa, puulaa gishshaa mazo xalaala gidana.

25 Ne asati bisuwan, ne olanchchati olan haiqqana. 26 Xiyoone penggetun
de7iya asai yeekkananne zilaalana; mela attidi, biittan uttana.

4

1 He gallassi laappun maccaasati issi attumaagaa oikkidi, “Nuuni nu kattaa
maana; nu maayuwaa maayana; ‘Azini bainnaageeta’ giyo cashshaappe at-
tana mala, ‘Onakko machchota’ geetettanau nuna ne sunttan xeesissarkkii”
yaagidi woossana.

GODAI Yerusalaame Geeshshana

2 He gallassi GODAA mittaa marai lo77ananne bonchchettana; Israa7eela
asaappe attidaageetussi he biittaa kattai ceeqonne bonchcho gidana.
3 Xiyoonen attiyaageeti, Yerusalaamen gam77iyaageeti, Yerusalaamen paxa
de7iyaageetuura xaafettiyaageeti, “Eti geeshshata” geetettana. 4 Godai
Xiyoone maccaasatu qitaa meeccana; pirddiyoogaaninne xuuggiyoogan
suuttaa gussiyo mooruwaa Yerusalaameppe i geeshshana. 5 GODAI Xiyoone
Deriyaa ubbaa bollinne yan shiiqiyaageetu bolli gallassi shaaraanne cuwaa,
qammi eexxiya tamaa poo7uwaa medhdhana; merettidi bonchcho ubbaa
bolli kammiyoobaa gidana. 6 I gallassaa awaa suuluwaappe ashshiya
kuwanne gotiyaappenne iraappe baqati attiyo soho gidana.

5

Woiniyaa Turaa Tokkiyo Sohuwaa Leemisuwaa

1 Taani ta siiqiyoogau a woiniyaa turaa tokkiyo sohuwaabaa siiqo yettaa
yexxana.

Taani siiqiyoogau
araddida keran woiniyaa turaa tokkiyo sohoi de7ees.
2 Biittaa bookkidi,
shuchchaa qori kessidi,
ubbaappe lo77iya woiniyaa turaa tokkiis.
Tokkidi naagiyo shakkuwaa a giddon shakkiis;
woiniyaa eessaa gum77iyoosaa woocidi giigissiis.
Hegaappe guyyiyan, lo77o aifiyaa aifees
yaagidi naagiis;
shin caaliya aifiyaa aifiis.

3 Yaatin, ta siiqoi hagaadan yaagiis;
“Inttenoo, Yerusalaamen de7iyaageetoo,
inttenoo, Yihudaa asatoo,
taappenne ta woiniyaa turaa tokkiyo sohuwaappe gidduwan de7iya
yohuwaa
ane ha77i pirddite.
4 Taani ta woiniyaa turaa sohuwaassi oottidoogaappe
haraa ai oottanaagee attidee?
Lo77o aifiyaa aifees yaagada naagishin,
aissi caaliya aifiyaa aifidee?
5 Ha77i taani ta woiniyaa turaa
sohuwaa oottiyoobaa intteyyo yootais.
Taani dirssaa shoddana;
he turaikka xayanaadan oottana.
Taani gimbbiyaa qolana;
he sohoikka tubettana.

6 Taani he sohuwaa la7a biitta oottana.
He turai xunqqettennanne bul77ettenna;
yaatin, kinddiichchoinne agunttai yan mokkana.
Irai an bukkennaadan, taani shaarata azazana" yaagiis.

7 Ubbaappe Wolqqaama GODAA woiniyaa turaa sohoi
Israa7eela asaa.
Yihudaa asai i ufaittiyo darkkuwaa.
Eti suure pirddoosona giidi naagiis;
shin suuttaa gussidosona.
Xillotettaa oottoosona giidi naagiis;
shin waaso gidiis.

8 Sohoi xayin, intte xalaalai biittaa bolli de7ana gakkanaashin, keettaa keettaa bolli gujjiyaageetoo, gadiyaa gadiyaara gattiyaageetoo, intteyyo aayye7ana! 9 Ubbaappe Wolqqaama GODAI tana hagaadan yaagiis; "He gita keettati onana; he lo77o keettatun de7anau asi xayana. 10 Tammu waaxa booratun tokkido woiniyaa aifiyaappe issi oto gidiya gum77ettida woiniyaa eessaa xalaalai kiyana; tammu qun77a kattaa zerin, issi qun77a kattaa xalaalaa aifana" yaagiis.

11 Mattoyiya ushshaa koyanau maallado guuraara denddiyaageetuyyoonne woiniyaa eessan xuugettana gakkanaashin, sa7aa qamissiyaageetuyyo aayye7ana! 12 Eta imatuwan maazinqqee, diittai, karaabee, cachcha zayeenne woiniyaa eessai de7ees; shin eti GODAA oosuwaa wudokkona; i ba kushiyan oottidobaa bonchchokkona. 13 Yaatin, ta asai akeekaa xayido gishshau, omoodettidi baana; eta deriyaa aissiyaageetikka namisan haiqqana; eta aaho dereekka koppisaa melana. 14 Duufoi ba gomppaa aassees; ba doonaakka zawi bainnaagaa hanggees; hanggidi, Yerusalaamen de7iya gita asaanne hankko daro asaa, wocamiyaageetanne ufaittiyaageeta mittana.

15 Asai ubbai tooshettananne kauyyana; otorettiyaageeti ubbaikka kauyyana. 16 SHin Ubbaappe Wolqqaama GODAI, suure pirddan xoqqu xoqqu gaana; geeshsha Xoossai geeshsha gidiyoogaa ba xillotettan bessana. 17 He wode dorssati bantta qooruwan heemettiyoogaadan heemettana; dorssa marati qolettida duretu keettatu giddon maana.

18 Cimo baqettan nagaraa, gaare wodoruwan iitatettaa goochchiyaageetuyyo aayye7ana! 19 "Ane Xoossai ellello! Nuuni be7ana mala, ba oosuwaa eesoyo! Gatto! Ee, nuuni erana mala, Israa7eela Geeshshai qoppido qofai poletto" yaagiyaageetuyyo aayye7ana!

20 Iitaa lo77o lo77uwaa iita yaagiyaageetuyyoo, xumaa poo7o poo7uwaa xuma oottiyaageetuyyoonne cammiyaagaa mal77iyaagaa mal77iyaagaa cammiyaagaa oottiyaageetuyyoo aayye7ana!

21 Banttana, "Taani aadhdhida eranchcha! Taani cincca gidikkinaa!" yaagi qoppiyaageetuyyo aayye7ana!

22 Woiniyaa eessaa uyiyoogan erettidaageetuyyoonne mattoyiya ushshaa walakkanau goobiyaageetuyyo aayye7ana! 23 Mattaayiyaa ekkidi, mooranchchata xillissiyaageetuyyoonne xillo asatussi suure pirddaa diggiyaageetuyyo aayye7ana! 24 Tamaa lacoi dalaa oiqqiyoogaadaaninne mela maatai eexxi xayiyoogaadan, hegaadan eta xaphoi wooqqana; eta ciishshaikka buhiyaadan laaletti xayana; aissi giikko, eti Ubbaappe Wolqqaama GODAA higgiyaa ixxidosona; Israa7eela Geeshshaa qaalaakka karidosona. 25 Hegaa gishshau, GODAA hanqqoi a asaa bolli eexxi kiyees; i ba kushiyaa eta bolli denttidi, eta diippees. Dereti qaaxxoosona; haiqqida

asaa ahai ogiyan buura mala gidees; yaaninkka a hanqqoi simmenna; a kushee ha77ikka denddidosan de7ees.
26 GODAI haahuwan de7iya kawotettatuyyo malaataa xoqqan essees;
sa7aa gaxan de7iya morkketuyyookka suiqees. Etikka eesuwan jaamidi,
puttu goosona. 27 Eta giddon daafuriyaabinne wobbiyaabi baawa; etappe
issoinne xiskkenna woikko zin77enna. Xeessan gixxido qabattoikka bir-
shshettenna; eta caammaa dafoikka duuxxenna. 28 Eta zubbee qara; eta
wonddafeekka waaxettidaagaa. Eta paratu qinccafilee zaalla shuchchaa
mala; eta paraa gaaretu irzzoikka gote mala. 29 Eta gudettaikka gaam-
muwaagaa mala; wodala gaammotudan gudoosona; eti daariiddi, banttau
miyoobaa oiqqoosona; oiqqidi, tookki ekkidi boosona; etappe wotti ekkanai
ooninne baawa.
30 He gallassi eti gita abbaa gunttaadan, Israa7eela bolli guummana; issi
asi he biittaa xeellikko, xumaanne waayiyaa be7ana; poo7oikka shaaran
mitettana.

6

GODAI Isiyaasa Hananabaa Yootiya Asa Kessanau Xeesiis

1 Kawoi Ooziyaani haiqqido laitti Godai bollaaninne xoqqa araatan utti-
daagaa be7aas; a maayoi Beeta Maqidasiyaa kumiis. 2 Suraafeela geetettiya
kiitanchchati appe bollaara de7oosona; issi issi suraafeeliyau usuppun
qefeti de7oosona; naa77u qefetun ba som77uwaa kammiis; naa77u qefetun
ba tohuwaa kammiis; naa77u qefetun paalliis. 3 Issoi issuwaara, “Geeshshai,
geeshshai, geeshshai Ubbaappe Wolqqaama GODAATTENNEE! Sa7a ubbai
a bonchchuwan kumiis” yaagidi xeesettidosona. 4 Eta xeessaa cenggurssan
Beeta Maqidasiyaa baasoi qaaxxiis; qassi Beeta Maqidasee cuwan kumiis.
5 Yaatin, taani, “Taayyo aayye7ana! Taani bayaas; aissi giikko, taani
doonai tunida asa; qassi doonai tunido asatu giddon de7ais; shin taani
Kawuwaa, Ubbaappe Wolqqaama GODAA ta aifiyan be7aas” yaagaas.
6 Yaagin suraafeelatuppe issoi yarshshiyoosaappe qaphido tamaa bon-
qquwaa ekkidi paalliiddi, taakko yiis. 7 Tamaa bonqquwan ta doonaa
bochchidi, “Be7a; ha tamaa bonqqoi ne doonaa bochchiis; bochchin ne
mooroi neeppe kichchiis; ne nagaraikka atto geetettiis” yaagiis.
8 Hegaappe guyyiyan Godai, “Oona kiittoo? Nuuyyo oonee baanai?”
yaagishin siyaas. Siyada, “Hekko, tana kiitta” yaagaas.
9 Yaagin Godai hagaadan yaagiis; “Ba; baada ha asaayyo, ‘Intte sissaa
siyeeta; shin intteyyo gelenna; xeeluwaakka xeelleeta; shin be7ekketa’
yaagada yoota. 10 Ha asaa wozanaa dammetta; eta haittaakka tulissa; eta
aifiyaakka qilimmissa; hegee xayikko, eti bantta aifiyan be7ana; bantta hait-
tan siyana; bantta wozanankka akeekana; yaatidi eti taakko simmananne
paxana” yaagiis.
11 Yaatin, taani, “Abeet Godau! Hagee aide gakkanaashiinee?” yaagaas.
Yaagin i zaarettidi, “Katamati de7iya asaa xayidi, qolettana gakkanaashi-
ina, keettatikka onana gakkanaashiinanne biittaikka muleera baisa gidana
gakkanaashiina. 12 Taani GODAI asaa haassana; biittaakka balaale kessana.
13 Tammu asaappe issi asi biittaa bolli attikko, ikka xayana; qanxxirggin
attida wolaa durumaa mala gidana; he durumai geeshsha zeretta gidana”
yaagiis.

7

Kawuwaa Akaazassi Yiida Kiitaa

1 Ooziyaana na7ai Yo7aataami yelido Akaazi Yihudaa biittan kawotido
wode, Sooriyaa biittaa Kawoi Raxiininne Israa7eela biittaa Kawoi Ra-
maaliyaa na7ai Paaquhi Yerusalaame olanau yiidosona; shin xoonanau
danddayibookkona.
2 Sooriyaa biittai Efireema biittaara issippe olau caaqettidoogaa Daawita
zariyaappe kawotida kawoi siyido wode, deriyan carkkoi qaattiyo mit-
taadan, a wozanainne a asaa wozanai dagaman shabbirettiis.
3 Yaatin, GODAI Isiyaasa, “Neeni ne na7aa SHa7aari-Yaashuuba[1] ekkada,
Akaazaara gaittanau ba; baada maayuwaa meecciyaageetu goshshaakko
efiya ogiyaa matan qommoora de7iya dalbbanttaa zaraa xeeran neeni a
demmana. 4 Demmada ayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Naagetta; hirggoppa;
Sooriyaa asaa, Kawuwaa Raxiinanne Ramaaliyaa na7aa hanqquwau yayy-
oppa; ne wozanaikka shabbirettoppo; aissi giikko, naa77u kawoti tamaappe
attidi cuwattiya naa77u mitta duruma mala.
5 “ ‘Sooriyaa biittaa asai Efireema asaaranne Ramaaliyaa na7aara ne bolli
iitabaa maqettidi, 6 “Ane Yihudaa biittan woraajjidi, mentterettidinne nu
giddon shaakkidi, Xaabi7eela na7aa kawoyoos” yaagoosona’ yaaga” yaagiis.
7 Gidikkonne, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “He eta maqqoi
minnenna; mulekka hegee polettenna. 8 Aissi giikko, Damasqqoi Sooriyaa
biittau huuphe; Kawoi Raxiinikka Damasqqo katamaayyo huuphe. Usup-
pun tammanne ichchashu laittaa giddon Efireema biittai bunchchettidi,
kawotetta gidennan attana. 9 Qassi Samaaree Efireema biittau huuphe;
Ramaaliyaa na7ai Samaariyaa katamaayyo huuphe; intte ammanuwan
minnidi eqqennan xayikko, inttekka eqqekketa” yaagees.

Amaanu7eeli Yaanaagaa Bessiya Malaataa

10-11 Qassikka GODAI Akaazayyo, “GODAI ne Xoossai neeyyo bolla
saluwaappe, woikko garssa sa7aa ciimmaappe issi malaata immana mala
oichcha” yaagiis. 12 SHin Akaazi, “Oichchikke; GODAAKKA paaccikke”
yaagiis.
13 Yaatin, Isiyaasi, “Inttenoo, Daawita zaretoo, siyite! Intte asaa daa-
furssiyoogee ai guuxxin, qassi ta Xoossaa daafursseetii? 14 Yaatikko, Godai
ba huuphen intteyyo malaataa immana; geela7iyaa shahaarada attuma
na7aa yelana; a sunttaakka “Amaanu7eela”[2] yaagada sunttana. 15 I iitaa
ixxanaunne lo77uwaa dooranau eriyo wode, meqqida maattaanne eessaa
usttana. 16 SHin na7ai iitaa ixxanaunne lo77uwaa dooranau eranaappe
kasetidi, neeni keehi yayyido naa77u kawotu biittati booddilana.
17 “Efireema biittai Yihudaa biittaappe shaahettoosappe doommin
hanibeenna meto wodiyaa GODAI ne bolli, ne asaa bollinne ne aawaa
keettaa bolli ehaana; i ehaanaageekka Asoore biittaa kawuwaa” yaagiis.
18 He gallassai gakkiyo wode, GODAI udunxxetuyyo, Gibxxen haaho
shaafan de7iya asatuyyo suiqana; i mattata, Asoore biittaa asata xeesana.
19 Yaatin, eti ubbaikka yiidi, zanggaaraa shoobban, shuchchaa gong-
goluwan, agunttai de7iyo buuraaninne mehiyaa heemmiyoosan gau7ana.
20 He gallassi Godai Efiraaxiisa SHaafaappe hefintta baggaappe hu-
uphiyaa qanxxiya asa xeesana; ikka Asoore biittaa kawuwaa; i yiidi,
intte huuphiyaa binnaanaa, intte asatettaa beelaalaanne intte buuchchaa
meedana.

---

1 **7:3** SHa7aari-Yaashuuba: Ha Ibraawetto sunttaa birshshettai “Amaridaageeti simmana” giyoogaa.

2 **7:14** Amaanu7eela: Ha Ibraawetto sunttaa birshshettai, “Xoossai nunaara de7ees” giyoogaa.

21 He gallassi issi asi mexi issi maatta miizzanne naa77u deeshshatu
xalaalaa ashshana. 22 Gidikkokka, eti maaxxiyo maattai keehi daro gidiyo
gishshau, i meqqida maattaa usttana; he biittan attida asai ubbaikka
meqqida maattaanne eessaa usttana.
23 He gallassi issi sha7u biran washettiya sha7u woiniyaa anoti de7iyoosan
ubban kinddiichchonne aguntta xalaalai mokkana. 24 Biitta ubban kind-
diichchoinne agunttai kumido gishshau, asai yaa biyo wode, zubbiyaanne
wonddafiyaa oiqqidi baana. 25 Kase xikkiyan bul77ido keratun ha77i kind-
diichchoinne agunttai kumido gishshau yayyidi, issi asinne yaa beenna.
Mehee la7ettiyoosaanne dorssi tubbiyoosaa gidana.

8

Asoore Kawuwaa Yuussaa

1 GODAI tana hagaadan yaagiis; “Gita xaatta woraqataa ekkada,
‘Omooduwau eesota! Bonqqiyau ellella!’ yaagada, nabbabettiya pitaliyan
xaafa. 2 Qeesiyaa Ooriyoonanne Yibaarakiyaa na7aa Zakkaariyaasa
ammanttiya markkata oottada taani sunttana” yaagiis.
3 Hegaappe guyyiyan, taani hananabaa yootiya ta keettaayeera zin77aas;
yaatin, a shahaarada issi na7aa yelaasu; yelin GODAI tana hagaadan yaagiis;
“A sunttaa, ‘Omooduwau-Eesota-Bonqqiyau-Ellella’ yaagada suntta. 4 Na7ai,
‘Ta aawau, ta aayee’ yaagidi xeesiyoogaa eranaappe kase, Asoore biittaa
kawoi Damasqqo duretettaanne Samaariyaa omooduwaa ekkidi efaana”
yaagiis.
5 GODAI qassikka taayyo hagaadan yaagidi haasayiis; 6 “Ha asai loddaara
goggiya Salihooma haattata ixxidi, Raxiinanne Ramaaliyaa na7aa ufaittidi
ekkidosona. 7 Hegaa gishshau, taani Godai minonne daro gidiya Efiraaxiisa
haattaa, Asoore kawuwaa a tooranchchatu ubbaara ehaana hanais. I
shafiyaa ubbaa kumidi kiyana; gaxaa ubbaa maayidi goggana. 8 Kixxidi
goggiiddi, Yihudaa gelana; eelliiddi yaara kanttana; kixai qooriyaa gakkana.
Abeet Amaanu7eelaa,[3] kafoi ba qefiyaa micciyoogaadan, haattaa kixai ne
biittaa ubbaa bollan micettana” yaagiis.
9 Inttenoo kawotettatoo, issippe shiiqidi garmmaamite! SHin meqerettite!
Haaho biitta ubban de7iya asatoo, ezggite! Olau giigite! SHin meqerettite!
Ee, olau giigite; shin meqerettite! 10 Olaa olettanau maqettite; shin intte
maqqoi laalettana; intte halchchuwaa haasayite; shin intte halchchoi ha-
lana; aissi giikko, Xoossai nunaara de7ees.[4]

GODAI Seeriis

11 GODAI ba mino kushiyaa ta bolli wottidi, taayyo haasayiis; taani ha asaa
ogiyaa kaallenna mala, tana hagaadan yaagidi seeriis; 12 “Ha asai maqqo giy-
oobaa ubbaa maqqo gooppite; eti yayyiyoobau yayyoppite woikko dagam-
moppite. 13 Intte geeshshaa gaanau bessiyaagee Ubbaappe Wolqqaama GO-
DAATTENNEE; intte ayyo yayyanaunne dagammanau bessees. 14 I geeshsha
soho gidana; shin Yihudaa biittaa asaayyoonne Israa7eela biittaa asaayyo i
xubbiya shuchchanne ooggiya zaalla gidana; Yerusalaamen de7iya asaayyo
i gitenne pire gidana. 15 Etappe daroi xubettana; kunddidikka meqqana;
piriyan oiqettidikka omoodettana” yaagiis.

---

3 **8:8** Amaanu7eelaa: Ha Ibraawetto sunttaa birshshettai, “Xoossai nunaara de7ees” giyoogaa.

4 **8:10** Xoossai nenaara de7ees: Hagee Ibraawetto qaalan “Amaanu7eela” giyoogaa.

16 Taani yootidoogaa naaga; ta erissiyo ashkkaratu giddon higgiyaa attama. 17 Taani ba som77uwaa Yaaqooba zaretuppe genttiya GODAA naagana; qassi an ammanettana.

18 Tananne taayyo GODAI immido naata be7ite. Nuuni Xiyoone Deriyan de7iya Ubbaappe Wolqqaama GODAAPPE Israa7eelayyo malaatanne markka.

19 "Saasukkidinne zuuzummidi haasayiya shareechchotanne moitilliyaa haasayissiyaageeta oichchite" yaagidi inttena zoriya asai de7ees. Haiqqidaageeta paxa de7iyaageetubaa oichchiyoogaappe, asai bantta Xoossaa oichchanau bessennee? 20 Higgiyaanne GODAI yootiyoobaa siyite! He asati ha qaalaadan haasayana xayikko, etau sa7ai wonttenna.

21 Asai waayettidinne namisettidi, biittan toilattana; eti namisettido wode yiillotidi, pude xeellidi bantta kawuwaanne bantta Xoossaa qanggana. 22 Sa7aakko duge xeellidi, waayiyaa, xumaanne yashshiya shoonnuwaa be7ana; eti sakkana xumau olettana.

9

Sinttappe Kawotana Kawuwaa

1 Gidikkonne, waayettidaageetussi hagaappe sinttau xumenna. Beni wode GODAI Zaabiloona biittaanne Nifttaaleema biittaa kaushshiis; shin sinttappe he Meediteraane Abbaa ogiyan de7iya biittaanne Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta baggan de7iya "Aihuda gidenna asai de7iyo Galiila" giyo biittaa i bonchchana.

2 Xuman hemettiya asai wolqqaama poo7uwaa be7iis; qassi sakkana xuma biittan de7iyaageetuyyo poo7oi poo7iis.

3 Neeni kawotettaa asaa darissadasa; etau ufaissaa gujjadasa; asai kattaa cakkiyo wode ufaittiyoogaadan, woikko omooduwaa shaakkidi ekkiyo wode ufaittiyoogaadan, ne sinttan ufaittana. 4 Aissi giikko, neeni Midiyaama biittaa xoonido gallassaadan, eta deexxiya qambbaraa, eta hashiyaa xam77aanne eta naaqqiyaageetu dullaa mentterettadasa. 5 Woraajjiya olanchchatu caammainne suuttan munaqettida maayoi ubbai taman eettiyoobaa gidana. 6 Na7i nuuyyo yelettiis! Attuma na7i nuuyyo imettiis! Kawotettai a hashiyan wodhdhana; a sunttai, "Maalaalissiyaabaa Zoriyaagaa, Wolqqaama Xoossaa, Merinaa Aawaa, Sarotettaa Halaqaa" geetettana. 7 A kawotettaa daruwaunne a sarotettau zawai de7enna; hachchippe doommidi, merinaa gakkanaassi, suure pirddaaninne xillotettan minttanaunne essanau Daawita kawotaa araataaninne a kawotettan i kawotana; Ubbaappe Wolqqaama GODAA mishoi hegaa polana.

Godaa Hanqquwaa

8 Godai Yaaqooba zaretu bolli qaalaa kiittiis; kiittin Israa7eela kawotettaa darccunttanau gakkiis. 9 Asai ubbai, Efireema asainne Samaariyaa kataman de7iyaageeti, ayyuwaaninne otoruwan haasayiyaageeti, hagaa oottidaagee Godaa gidiyoogaa erana. 10 Eti, "Xuubiyaappe keexettidaageeti qolettidosona; shin nuuni eta zaarettidi, masettida shuchchatun keexxana; ettati qanxxettidosona; shin nuuni eta sohuwan zigata laammana" yaagidosona.

11 Hegaa gishshau, etaara olettida morkketa GODAI eta bolli denttettiis. 12 Awai mokkiyo baggaappe Sooriyaa biittaa asatinne awai wulliyo baggaappe Pilisxxeema biittaa asati bantta doonaa hanggidi, Israa7eela miidosona. He ubbankka GODAA hanqqoi simmibeenna; a kusheekka biron denddidosan de7ees.

13 Gidikkonne, asati banttana shocidaagaakko simmibookkona; Ubbaappe Wolqqaama GODAAKKA koyibookkona. 14 Hegaa gishshau, mexi issi gallassi GODAI Israa7eelappe huuphiyaanne goinaa, xoqqa zambbaa daashshaanne ziqqa maqqaa qanxxana. 15 Cimatinne bonchchettidaageeti huuphe; wordduwaa tamaarissiya hananabaa yootiyaageeti goina. 16 Ha asaa kaalettiyaageeti, wora kaalettoosona; eta kaalliyaageetikka baloosona. 17 Hegaa gishshau, Godai eta yelaga asatun ufaittenna; aawi bainna naatussinne am77etussi qarettenna. Aissi giikko, asi ubbi iitanne Xoossaa erennaagaa; asi ubbi ba doonan iitabaa haasayees. He ubbankka Godaa hanqqoi simmibeenna; a kusheekka biron denddidosan de7ees.

18 Iitatettai tamadan xuuggees; kinddiichchuwaanne agunttaa mi xaissees; sikkida worai eexxin, cuwai tuussadan sitti giidi, pude kiyees. 19 Ubbaappe Wolqqaama GODAA hanqquwan biittai xuugettana; asaikka taman eettiyoobaa mala gidana; ooninne ba ishaa ashshanau qoppenna. 20 Eti ushachcha baggappe bonqqana; shin namisettana; haddirssa baggappe maana; shin kallokkona; eti bantta yelido naata maana. 21 Minaasee Efireema, Efireemikka Minaasa maana; eti issippe gididi, Yihudaa biittaa morkkana. He ubbankka GODAA hanqqoi simmibeenna; a kusheekka biron denddidosan de7ees.

10

1 Iita higgiyaa kessiyaageetussinne huqqunniyo xuufiyaa xaafiyaageetuyyoo aayye7ana! 2 Hegan eti manqqotu pirddaa geellayoosona; hiyyeesatu maataakka sugoosona. Yaatidi am77etu aquwaanne aayyiyaa aawai bainna naatakka bonqqoosona. 3 Haaho biittaappe yiya metuwan i inttena qaxxayiyo wode, waanuuteetii? Maaduwaa demmanau ookko baqatuuteetii? Intte duretettaa awan qottuuteetii? 4 Intte olan haiqqana; qachchidi goochchin, intte baana. Hegee ubbai haninkka, GODAA hanqqoi wuribeenna; qaxxayanau i ba kushiyaa yeddi wottiis.

Asoore Kawoi Xoossai Go7ettiyo Miishsha Kiyana

5 Godai hagaadan yaagees; “Ta yiilluwau gatima gididanne ta eexxiya hanqquwau xam77a gidida Asoore biittaa asau aayye7ana! 6 Taani Asooreta Xoossaa erenna kawotettatu bolli kiittana; eta duretaa ubbaa omooddanaadaaninne bonqqanaadan, qassi ogiyan de7iya urqqaadan, eta yedhdhanaadan, tana hanqqetissida asaa bolli taani Asooreta azazana” yaagiis.

7 SHin Asoore kawoi hagaa halchchibeenna; a wozanaikka hagaadan qoppibeenna. I halchchidoogee kawotettata bashshanaassanne muleera xaissanaassa. 8 I ceeqettiiddi, hagaadan yaagiis; “Ta gadaawati ubbati kawo gidokkonaayye? 9 Kalnno katamai Karkkamiisha katamaa mala gidenneeyye? Hamaata katamai Arifaada katamaa mala gidenneeyye? Samaariyaa katamaikka Damasqqo katamaa mala gidenneeyye? 10 Yerusalaameeninne Samaariyan de7iya masettida eeqaa misiletuppe dariya misiletussi goinniya kawotettata qaxxayanau, taani ta kushiyaa yeddaas. 11 Taani Samaariyaa katamaa bollinne an de7iya eeqa misiletu bolli oottidoogaadan, Yerusalaame katamaa bollinne a eeqatu bolli oottikkinaayye?” yaagiis.

12 Godai Xiyoone Deriyaa bollinne Yerusalaame bolli ba oottiyo ooso ubbaa polidoogaappe guyyiyan, Asoore biittaa kawuwaa a ayyuwaunne a otoruwau qaxxayana. 13 Aissi giikko, Asoore kawoi hagaadan yaagees; “Ta kushiyaa minotettan, ta aadhdhida eratettaaninne taayyo de7iya akeekan taani hagaa oottaas. Taani kawotettatu giddon de7iya zawata shoddaas; eta biittatun de7iya asaa aquwaa bonqqaas; korima booraadan qaicada,

kawotaa araatatun uttidaageeta ubbaa duge wottaas. 14 Asi kafo keettan kushiyaa yeddiyoogaadan, taani kawotettaa duretettaa bolli ta kushiyaa yeddaas. Qassi dogettidi attida phuuphulleta shiishshiyoogaadan, taani biitta ubbaa shiishshaas. Paallanau ba qefiyaa baqqiyaabi, woi haasayanau ba doona pogiyaabi, woikko qassi waassiyaabi issoinne baawa" yaagiis.

15 Tumu kalttai banan qanxxiya bitaniyaappe, "Taani aadhdhais" gaanau danddayiiyye? Woikko magaazee bana goochchiya bitaniyaappe, "Taani darais" giiyye? Xam77ai bana oiqqiya asa denttenna; cugoi asa denttenna. 16 Hegaa gishshau, Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI, a mino tooranchchatu bolli laafettiya harggiyaa yeddana; a bonchchuwaappe garssaara mishoi eexxiya tamaadan eexxi kiyana. 17 Israa7eela Poo7oi tama gidana; Israa7eela Geeshshaikka laco gidana; yaatidi a agunttaanne a kinddiichchuwaa issi gallassi xuugganne maana. 18 GODAI ba woraa mittaa bonchchuwaanne ba aradda gadiyaa bonchchuwaa xaissana; simmi hegee harggiya asi siliyoogaadan silana. 19 A woran attana mittati keehi guutta gidiyo gishshau, issi guutta na7ikka qoodidi wurssana.

Amaridaageetu Simuwaa

20 He gallassan Israa7eelappenne Yihudaappe attidaageeti banttana shocidaageetun zemppokkona; shin eti tumuppe GODAN, Israa7eela Geeshshan zemppana. 21 Atettai, Yihudaa asaa atettai Wolqqaama Xoossaakko simmana. 22 Nenoo Israa7eelaa, ne asai abbaa matan de7iya shafiyaa keena gidikkokka, etappe amaridaageetu xalaalai simmana. Xillotettai kumi palahido bashshai awaajettiis. 23 Ee, Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI sa7aa ubbaa bollan ehaanau qachchido bashshaa ehaana.

Xoossai Asoora Qaxxayana

24 Hegaa gishshau, Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Xiyoone kataman de7iya ta asatoo, Gibxxeti oottidoogaadan, Asooreti inttena xam77an shociyo wodenne bantta gatimaa intte bolli denttiyo wode yayyoppite. 25 Qii guutta wodiyaappe guyyiyan, taani inttena hanqqettiyoogaa aggana; hegaappe guyyiyan, ta hanqqoi eta xaissanau baana" yaagees.

26 Ubbaappe Wolqqaama GODAI Oreeba giyo shuchchaa achchan Midiyaamata shocidoogaadan, eta bolli lissuwaa denttana. I Gibxxen oottidoogaadan, ba gatimaa abbaa bolli denttana. 27 He gallassi, a toohoi intte hashiyaappe wodhdhana; a qambbaraikka intte morggiyaappe kichchana. Intte orddido gishshau, qambbarai meqqana.

Woraajjiyaageeti Olido Olaa

28 Morkkiyaa wotaaddarati Aaya katamaa gelidosona; Migiroona giyo sohuwaarakka kanttidosona; bantta ola miishshaakka Mikimaasa kataman wottidosona. 29 Eti deriyaa kanttiyoosaara pinnidi, Gebaa7a kataman aqidosona. Raama kataman de7iya asai ubbai kokkoriis; kawuwaa Saa7oola kataman Gib77an de7iya asaikka baqatiis. 30 Galliima asau, waasuwaa xulluusite! Laisha asau, ezggite! Anatoota kataman de7iya asau, oichchiyoogaa odite! 31 Maadimeena giyo katamaa asai baqatiis; Gebiima asaikka ba shemppuwau qosettiis. 32 Hachchi morkkiyaa wotaaddarati Nooba kataman de7oosona; yan eti bantta kushiyaa qaattiiddi, Xiyoone Deriyaa, Yerusalaame katamaa baabisoosona.

33 Be7ite, Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI tasheta gita wolqqan qanxxana; aduqqida mittatikka qanxxettana; qassi bonchchettidaageetikka

kauyyana. 34 GODAI sikkida woraa kalttan qanxxana; Liibaanoosikka Wolqqaamaa sinttan kunddana.

11

Sarotettai Kumido Kawotettaa

1 Daawita aawaa Isseya zaree mittaa durumaa mala gidana; durumai aaciyoogaadan, Daawita zaretu giddoppe marai (issi kawoi) kiyana. 2 GODAA Ayyaanai, aadhdhida eratettaanne akeekaa Ayyaanai, zoriyaanne wolqqaa Ayyaanai, eratettaanne GODAAYYO yayyiyo Ayyaanai a bolli shemppana. 3 GODAAYYO yayyiyoogan i ufaittees; ba aifee be7idoban coo pirddenna; woikko ba haittai siyidoban coo kuuyenna. 4 SHin hiyyeesatuyyo i xilluwan pirddana; sa7an de7iya metootanchchatu yohuwaakka i suuretettan kuuyana. I ba inxxarssaa gatiman sa7aa shocana; ba doonaa shemppuwan iitata worana. 5 Xillotettai a xeessau dancco gidana; ammanettiyoogeekka a miyyiyau qabatto gidana.

6 Wanggireelloi dorssa maraara issippe de7ana; maaheekka deeshsha maraara issippe zin77ana; miizzaa maraara, gaammuwaa maraaranne daddaruwaara issippe heemettana; guutta na7i eta heemmana. 7 Miizziyaanne beeriyaa geetettiya do7ai issippe maana; eta maratikka issippe zin77ana; gaammoi booraadan utulaa maana. 8 Xammiya na7i shooshshaa ollan kaa7ana; xanttaa duuxxida na7i woriya shooshshaa ollan ba kushiyaa yeddana. 9 Ta geeshsha deriyan ooninne qohettenna, woikko bayenna; aissi giikko, abbai haattan kumiyoogaadan, sa7ai GODAA eriyoogan kumana.

Betida Asai Simmiyo Simuwaa

10 He gallassi Isseya zaree asaayyo malaata gididi eqqana; eqqin kawotetta ubbai a koyana; i de7iyo sohoikka bonchchettana. 11 He gallassi Godai ba asaa atettaa Asooreppe, Gibxxeppe, Patiroosappe, Toophphiyaappe, Elaamappe, Baabilooneppe, Hamaatappenne abbaa doonan de7iya biittatuppe naa77anttuwaakka zaaridi ekkanau ba kushiyaa yeddana. 12 Kawotettatussi malaataa i xoqqu oottidi denttana; Israa7eelappe laalettidaageeta issippe gattana; Yihudaappe piskki giidaageetakka sa7aa oiddu zooziyaappe i shiishshana.

13 Hegaappe guyyiyan, Efireema qanaatee appe shaahettana; qassi Yihudaa waissiyaageetikka xoqoletti xayana. Efireemi Yihudaa qanaatenna; Yihudaikka Efireema waissenna. 14 Eti arggo baggan de7iya Pilisxxeema biittaa bolli paallidi wodhdhana; arshsho baggan de7iya asaakka eti issippe bonqqana. Eti Eedooma bollinne Moo7aaba bolli bantta kushiyaa wottana; Amoonatikka etau azazettana. 15 GODAI Gibxxe miyyiyan de7iya Zo7o Abbaa muleera melissana; ba laxiya carkkuwaara ba kushiyaa Efiraaxiisa SHaafaa bolli wuxaawuxana. Yaatidi asai mela sohuwaara pinnana mala, laappun qeeri shaafa kessidi shocana. 16 Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyiyo wode ogee de7idoogaadan, a asaappe attida atettatussi Asoore biittaappe kiyiyo ogee de7ana.

12

Galataa Yettaa

1 He wode intte hagaadan yaagana;

“Abeet GODAU, neeni tana hanqqettadasa;
hanqquwaappekka simmadasa;
yaatada tana minttettadasa.

Hegaa gishshau, taani nena galatais.

2 “Be7ite, Xoossai ta atotettaa;
taani an ammanettada, yayyikke.
Aissi giikko, GODAI Xoossai
taayyo wolqqanne yetta.
I ta atotettaa gidiis”
yaagana.
3 Ashshiya pulttotuppe haattaa intte ufaissan duuqqana. 4 He gallassi
qassi intte hagaadan yaagana;

“GODAA galatite!
A sunttaakka xeesite.
A oosota kawotettatu ubbaa giddon erissite.
A sunttai xoqqu xoqqu giidoogaa awaajjite.
5 GODAI gita oosuwaa oottido gishshau,
ayyo yexxite.
Hagee sa7a ubban eretto.
6 Israa7eela Geeshshai intte giddon
xoqqu xoqqu giido gishshau,
inttenoo, Xiyoonen de7iyaageetoo,
hombbocite! Ufaissau yexxite!”
yaagana.

13

Xoossai Baabiloone Qaxxayana

1 Amoxa na7aa Isiyaasayyo GODAI Baabiloonebaa qonccissin be7idoogee
hagaa.
2 Mela deriyaa bolli banddiraa essite; essidi, intte qaalaa xoqqu oottidi,
etayyo waassite; eti halaqatu penggiyaara gelana mala, wuttite. 3 Taani han-
qqettidoogeeta qaxxayana mala, ta geeshshata azazaas; taani xooniyoogan
ufaittiya ta wolqqaama tooranchchatakka xeesaas.
4 Cora asai wocamiyoogaadan, deriyaa huuphiyan wocamiyo wocamaa
siyite! Qassi kawotettati issippe shiiqidi shabbirettiyo wocamaa siyite!
Ubbaappe Wolqqaama GODAI tooranchchata olau salppissees. 5 GODAINNE
i ba hanqquwaa polissanau go7ettiyo miishshati biitta ubbaa xaissanau,
haaho biittaappe, salotu gaxaappe yoosona.
6 GODAA gallassai matido gishshau yeekkite! He gallassai Ubbaappe
Wolqqaama Xoossaa matappe bashshadan yaana. 7 Hegaa gishshau, kushe
ubbai hilssi gaana; asa ubbaa wozanaikka seerana. 8 Eti dagammana;
miixainne sahoi eta oiqqana. Maareti oiqqido maccaaseedan, eti miixat-
tana. Eti dagammidi, issoi issuwaa xeellana; eta som77oikka yeellatana.
9 Be7ite; meqettaa iitidi, yiilluwaaninne suulo hanqquwan biittaa baisa
kessanaunne an de7iya nagaranchchata xaissanau, GODAA gallassai yees.
10 Saluwaa xoolinttetinne xoolinttetu citati bantta poo7uwaa immennan
ixxana; awa aifee mokkiiddi xumana; aginaikka poo7ennan aggana.
11 GODAI hagaadan yaagees, “Taani ha sa7aa a iitatettaa gishshau,
iitatakka eta nagaraa gishshau qaxxayana. Taani otoranchchatu otoruwaa
shaarana; meqettaa iitatu otoruwaakka kaushshana. 12 He bashsha
ubbaappe attidaageeti walahi bainna worqqaappekka aadhdhidi be7anau
al77ana; asa na7ai Ofiira walahi bainna worqqaappekka aadhdhidi

be7anau al77ana. 13 Hegaa gishshau, Ubbaappe Wolqqaama GODAA
hanqquwan, a hanqquwaa suuluwaa gallassi taani salota kokkorssana;
sa7aikka ba de7iyoosaappe qaaxxana" yaagees.
14 SHankkaappe baqatiya gaaraadan, woikko heemmiya asi bainna
dorssaa wudiyaadan, asi ubbi ba asaakko asaakko simmana; ubbaikka ba
biitti baqatana. 15 Beettidai ooninne cadettana; oiqettidai ooninne bisuwan
haiqqana. 16 Eta guutta naati eta sinttan busakettana; eta keettatikka
bonqqettana; eta maccaasatuurakka wolqqan hara attumaasati gaittana.
17 Be7ite, biraa koyenna, worqqankka ufaittenna Meedoona biittaa asata
taani eta bollan denttana. 18 Eta wonddafeti wodallata woroosona; qi-
iba naatakka yeddi maarokkona; eta aifee purggiya naatuyyookka qaret-
tenna. 19 Kawotettatussi bonchcho, qassi Baabiloone asaassikka alleeqonne
ayyo gidida Baabiloone biittaa GODAI Sadoomadaaninne Gamooradan aatti
yeggana. 20 He biittan mulekka asi uttenna; woikko yeletaappe yeletaa
gakkanaassikka yan asi de7enna; Araba asikka yan ba dunkkaaniyaa
tolenna; dorssaa wudiyaa heemmiyaageetikka yan bantta wudiyaa allaxxis-
sokkona. 21 SHin yan bazzo do7ati allaxxana. Worakanati eta keettaa
kumana; guttoti hegan de7ana; bazzo deeshshati hegan guppana. 22 Eta qa-
totun godaree waassana; eta yallisa kawo keettatunkka worakanai boccana.
A wodee matattiis; gallassaikka gam77enna.

14

Israa7eela Asai Omooduwaappe Simmana

1 GODAI Israa7eela asau qarettana; Israa7eelakka zaarettidi doorana. Eta
eta buzo biittan wottana; betetikka etaara gaittidi, Israa7eela asaara issippe
de7ana. 2 Daro kawotettai Israa7eela asaa ekkidi, eta sohuwaa ehaana;
ehin Israa7eela asai kawotettata maccanne attuma ashkkaradan, GODAA
biittan haarana. Eti banttana omooddidaageeta omooddana; banttana
huqqunnidaageetakka haarana.

Baabiloone Kawoi Duufuwan Gelido Gelettaa

3 GODAI inttena intte tuggaappe, metuwaappenne intte haarettido iita
ailletettaappe shemppissido gallassi, 4 intte Baabiloone kawuwaa bolli
hagaadan yaagidi qilliccana; "Huqqunniyaagee waani aggidee; a han-
qquwaa suuloikka waani attidee! 5-6 Kawotettata qareti bainna naaquwaa
naaqqida iitatu gatimaanne haariyaageetu xam77aa GODAI menttiis. Eti
asaa wurssetti bainna hanqquwan shocidosona. 7 Biitta ubbai etappe
shemppidi, woppan de7ees; asaikka yettaa yexxees. 8 Harai attin, zigatikka
Liibaanoosa xiiddatikka, kawuwaa kunddettan ufaittidi, 'Neeni kauyyada
wodhdhaichchaappe sinttan, nuna qanxxanau yiyaabi baawa' yaagoosona.
9 "Neeni yiyo wode, Si7oolee nena mokkanau hirkkin giigiis; i kase biit-
taa kaalettida asatu moitilleta nena sarotanaadan denttettees; qassi kase
kawotettatussi kawo gidida ubbatakka eta araataappe dentti essees. 10 Eti
ubbaikka hagaadan yaagana; 'Hekko neenikka nunadan, wolqqa xayadasa;
neenikka nu mala gidadasa! 11 Kase diittaa diixxiiddi sabbiyo ne bonchchoi
Si7ooliyan duge geliis. Duuchchati neeni zin77iyo hiixa; guxunetikka neeni
maayiyo afala gidana' yaagana.
12 "Nenoo wonttaa na7au, bakkaaliyau, saluwaappe waana kunddadii!
Nenoo kawotettaa kaushshidaagoo, waana qanxxettada sa7an wodhd-
hadii! 13 Neeni ne wozanan, 'Taani saluwaa kiyana; ta kawotettaa
araataakka Xoossaa xoolinttetuppe bollaara xoqqan wottana; huuphessa

bagga gaxan, yaa7ai shiiqiyo deriyaa huuphiyan uttana. 14 SHaarati de7iyo
xoqqaappekka bollau pude aadhdhana; taani tana Ubbaappe Xoqqiya Xoos-
saa mala oottana' yaagadasa. 15 SHin neeni Si7ooliyan, hirkki ciimma ollan
duge yegettadasa.
16 "Nena be7iyaageeti, 'Biittaa qaattidaagee, kawotettata kokkorssi-
daagee, 17 sa7aa bazzo kessidaagee, sa7an de7iya katamatakka aatti yeggi-
daagee, ba qasho asatakka soo yeddennan diggida bitanee hagee?' yaagidi
tishshi ootti akeekidi xeellana.
18 "Kawotettatu kawoti ubbai ba duufuwan duufuwan bonchchuwan
zin77ana. 19 SHin neeni ixettida tashedan, ne duufuwaappe gaxi olettadasa;
ne ahai bisuwan cadetti haiqqida ahan, qassi ollan de7iya shuchchatukko
duge wodhdhiyaageetu ahan kamettiis. Neeni tohuwan yerettida aha mala
gidadasa. 20 Neeni mooguwaakka etaara issippe moogettakka; aissi giikko,
neeni ne biittaa bashshadasa; ne asaakka woradasa. Iitaa oottiyaageetu
sunttai naa77antto mulekka xeesettoppo. 21 Eta aawatu nagaraa gishshau,
naata woranau giigissite; hegee xayikko eti denddidi, biittaa laattana; sa7aa
ubbaakka katama xalla oottana" yaagana.

Xoossai Baabiloone Biittaa Xaissana

22 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Taani eta bollan
denddana; denddada eta sunttaa, eta atettaa, eta zerettaanne eta yeletaa
Baabilooneppe xaissana. 23 Taani Baabiloone guttoi de7iyoosanne haatti
eelliyoosa oottana; bashshaa puxan taani a pittana. Taani Ubbaappe
Wolqqaama GODAI hagaa odais" yaagees.

Xoossai Asooreta Xaissana

24 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagidi caaqqiis; "Taani
halchchidoogaadan hanana; taani qoppidoogaadankka polettana. 25 Taani
Asoore biittaa bitaniyaa ta biittan mentterettana; ta deretu huuphiyan taani
a yedhdhana; a qambbarai eta bollaappe, a toohoikka eta hashiyaappe
kichchana" yaagiis. 26 Sa7au muliyau qofettida qofai hagaa; kawotettatu
ubbaa bollan micettida kusheekka hagaa. 27 Ubbaappe Wolqqaama GODAI
hagaa qoppido gishshau, a ooni digganau danddayii? A kusheekka micettiis;
hegaa ooni guyye zaaranau danddayii?

Xoossai Pilisxxeemata Xaissana

28 Kawoi Akaazi haiqqido laitti odettida qaalai hagaadan yaagiyaa-
gaa; 29 "Inttenoo Pilisxxeema asatoo ubbatikka, inttena shocida xam77ai
meqqido gishshau ufaittoppite; aissi giikko, he shooshshaa zariyaappe hasoi
kiyana; a zerettaikka qassi paalliya shooshshaa gidana. 30 Hiyyeesatu baira
naati qumaa maana; metootanchchati woppu giidi zin77ana. SHin taani ne
zariyaa koshan wurssana; qassi neeppe attidaageetakka worana.
31 "Nenoo penggiyau, yeekka! Nenoo katamau, waassa! Inttenoo Pil-
isxxeema asau ubbau, intte ubbaikka hirggan maashite! Aissi giikko, hu-
uphessa baggappe cuwai kiyidi yees; he citaappe duuxxidi guyye attiyaabi
baawa. 32 Kawotettai kiittidoogeetussi woigidi zaaranee? 'GODAI Xiyoone
keexxiis; keexxin qohettida a asai i giddon qosetti attiyoosaa demmiis'
yaagana" yaagiya qaalai odettiis.

15

Xoossai Moo7aaba Biittaa Xaissana

1 Moo7aaba biittaabaa GODAI odido qaalai hagaa: Moo7aaban de7iya
Eera giyo katamai issi qammi qolettidi xayiis; qassi Moo7aaban de7iya

Qiira giyo katamaikka issi qammi qolettidi xayiis. 2 Diboona katamaa asai bantta eeqa keettan yeekkanau xoqqa sohuwaa kiyidosona. Moo7aaba biittaa asai Nabonne Medaaba giyo katamatussi hegaadan yeekkees. Huuphe ubbai bo77atiichchiis; buuchcha ubbaikka meedettiichchiis. 3 Ogee de7iyoosan ubban eti waaruwaa maayidosona; keettaa bollan dembbayi keexxosaaninne dabaaba bolla ubban eti yeekkoosonanne afuttaa holssayoosona. 4 Haseboona katamaa asainne El77aale katamaa asai waassoosona; eta waasuwaa cenggurssaikka Yahaaxa giyoosaa gakkanaashin siyettees. Hegaa gishshau, olau gixxida Moo7aaba wotaaddarati bantta cenggurssaa xoqqissidi waassidosona; eta shemppoikka eta garssan kokkoriis. 5 Taani Moo7aabassi wozanaappe yeekkaas; an de7iya asai Xoo7aaronne Egilaati-SHaliishiyaa giyo katamatau baqatiis. Eti Luhiita ogiyan yeekkiiddi boosona; baggati qassi Horonaima biyo ogiyan, bantta bashshaa gishshau, waasuwaa xulluusoosona. 6 Nimiriima haattati to7idosona; maatai meliis; aacaikka shulliis; irxxabai ubbaikka xayiis. 7 Hegaa gishshau, eti bantta shiishshido aquwaanne minjjaa tookki ekkidi, ahaayaa giyo mittai de7iyo wombbaappe hefintti efoosona. 8 Moo7aaba yuushoi ubbai waaso xalla gidiis; eta waasoi Egilaimanne Bi7eeri-Eliima gakkanaashin siyettees. 9 Diboona katamaa haattati suutta xalla gididosona; gidikkonne, taani Diboona katamaa bolli hegaappekka dariyaabaa ehaana. Moo7aabappe kessi ekkidi yiyaageetu bollinne he biittan paxa attidi de7iyaageetu bolli gaammuwaa yeddada wurssana.

16

Moo7aabassi Hidooti Baawa

1 Moo7aaba asai bazzo biyo ogiyan de7iya Selaa7a katamaappe yelaga dorssa orggeta Yerusalaamen de7iya biittaa haariyaagaayyo yeddite. 2 Moo7aaba maccaasai bantta de7iyo keettaappe gaxan laalettida kafotudan, Arnnoona SHaafaa lanqqiyan laalettana.

3 Moo7aaba asai Yihudaa asaa hagaadan yaagana; “Nuna zorite; suure pirddite; seeta gallassan intte kuwaa qammaadan kuwayite. Yedetettidaageeta qosite; baqati yiidaageetakka aatti immoppite. 4 Moo7aabappe yedetettidaageeti intte giddon de7ona; eta xaissiyaageetuppe eti qosetti attiyo soho gidite. Eta huqqunniyaageeti wuridosona; bashshai attiis; eta tuggayiyaageetikka biittaappe xayidosona. 5 Hegaappe guyyiyan, issi kawotaa araatai aggenna siiquwan eqqana; he araatan, Daawita dunkkaaniyan issi ammanettiya daannai uttana. I suuretettaa koyana; xillotettaa oottanaukka eesotana” yaagana.

6 Yihudaa asai hagaadan yaagana; “Moo7aaba biittaa asai ai keenaa otorettiyaakko, nu eta otoruwaabaa siyida; eta ayyuwaanne eta cashshaakka siyida; shin eta otoroi hada” yaagana.

7 Hegaa gishshau, Moo7aabi yeekko; asi ubbikka Moo7aabassi yeekko; Qiirihereesa kataman intte de7iyo wode miido lo77o qumaa hassayidikka yeekkite. 8 Haseboona shooqatinne Siibima woiniyaa tokkiyo sohoti xayidosona; etau tashee Yaa7izeera gakkidi, bazzuwau zaa7ido doorettida woineta kawotettatu halaqati yererettidi xaissidosona; eta aacaikka zaa7idi, abbaa pinniis. 9 Taani Yaa7izeera katamau yeekkiyoogaadan, Siibima katamaa woinetussikka yeekkais. Haseboonanne El77aale katamatoo, taani ta afuttan inttena looxigissais. Aissi giikko, intte mittaa aifiyaanne intte bootida kattaa bollan olaa waasoi denddiichchiis. 10 Kattaa aifiyan kumida shooqaappe ufaissainne hashshu guussai ekettiichchiis. Woiniyaa tokkiyo

sohuwankka mazamuree yexettenna. Ufaissan woiniyaa teeraa gum77iyo sohuwan gum77iyaabi baawa. Taani gum77iyaageeti ililiyo ilillssaakka xaissaas. 11 Hegaa gishshau, ta wozanai Moo7aabassi, ta garssa asatettaikka Qiirihereesassi diittaadan waassees. 12 Moo7aabi ba xoqqa sohuwaa biikkonne, coo bana daafurssees; qassi i ba eeqa keettaa woossanau biikkonne, hegee a ainne maaddenna.

13 GODAI kasetidi, Moo7aababaa yootido qaalai hegaa. 14 SHin ha77i GODAI hagaadan yaagees; “Konttiraate oosanchchaa laittaa qoodaadan, Moo7aaba bonchchoinne a coratettai heezzu laittatu giddon wurana; an attiya asatikka amaridaageetanne wolqqi bainnaageeta gidana” yaagees.

17

Xoossai Sooriyaanne Israa7eela Qaxxayana

1 Damasqqo katamaabaa GODAI hagaadan yaagees; “Be7ite, hagaappe sinttanau Damasqqoi katama gidiyoogee attana; i burcce doore gidana. 2 Sooriyaa biittaa katamati asi de7enna bazzo gidana; hegan mehiyaa wudee allaxxana; eta yashissiyaabikka de7enna. 3 Efireemappe qatoti, Damasqqoppekka kawotettati xayana; Sooriyaa asaappe attidaageeti Israa7eela asaa bonchchuwaa mala gidana. Taani, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa odais” yaagees.

4 GODAI hagaadan yaagees; “He gallassi Israa7eela bonchchoi qaarettana; a modhdhoikka shoorana. 5 Israa7eeli cakkiyaagee equwan de7iya kattaa shiishshi oiqqidi, maqa zawaappe qanxxi qanxxi cakkiyoogaa mala gidana; woikko Rafaima wombban kattaa cakkidi, pushalido soho mala gidana. 6 Wogaraa qaatti simmin, xeeran naa77u woikko heezzu poshilo aifeti attiyoogaadan, woikko daashshaa giddon oiddu woikko ichchashu aifeti attiyoogaadan, Israa7eelappe poshiloti attana” yaagiis. Hegaa GODAI, Israa7eela Xoossai haasayiis.

7 He gallassi asai banttana Medhdhidaagaakko xeellana; bantta aifiyaakka Israa7eela Geeshshaakko zaarana. 8 Eti bantta kushiyan giigissido yarshshiyoosaa xeellokkona; Asheero giyo eeqee misiliyaa gidinkka, ixaanaa cuwayiyoosaa gidinkka, eti bantta biradhdhiyan medhdhidoban ammanettiyoogaa aggana.

9 He gallassi Israa7eela asaa gaasuwan Hiiwetanne Amooreta katamati laalettidoogaadan, eta mino katamati laalettana; he katamati baisa gidana. 10 Aissi giikko, intte inttena Ashshiyaagaa, Xoossaa dogideta; intte baqati attiyo wogga Zaallaakka hassayibeekketa. Hegaa gishshau, neeni lo77o mittata tokkikkokka, kare biittaappe yiida lo77o ataakilttiyaa tokkikkokka, 11 ne tokkido gallassi eta dichchiyaakkokka, qassi ne zerido maallado neeni eta ciyyissiyaakkokka, ne azzanuwaanne ne paxanau danddayenna sahuwaa gallassi he cahau gakkida kattai baqati xayana.

Morkke Kawotettati Xoonettidosona

12 Be7a, daro asai guummees; eti abbaa beetaadan guummoosona. Qassi kawotettati waassoosona; eti wolqqaama haattaadan waassoosona. Etau aayye7ana. 13 Kawotettati daro haattatu gunttaadan guummoosona; shin GODAI eta seerana; seerin eti deriyaa huuphiyan de7iya suullai carkkuwan denddiyoogaadaaninne gotee denttiyo baanaadan, yedetettidi, haahosaa baqatana. 14 Sa7ai qammiyo wode, eti shabbirettana; sa7ai wonttanaappe kasetidi, eti xayiichchana; nubaa wolqqan ekkiyaageetu qaadainne nuna bonqqiyaageetu saamai hagaa.

18

Xoossai Toophphiyaa Asaabaa Yootido Qaalaa

1 Toophphiyaa shaafatuppe hefintta baggaara de7iya markkabiyaa qefeti
giirettiyo biittaassi aayye7ana! 2 He biittai kiitettiya asata Naile SHaafaa
bollaara kiittees; qassi shombboquwaa wolwoluwan wottidi, haattatu bol-
laarakka kiittees. Inttenoo, eesotiya kiitettiyaageetoo, issi adussanne li-
iqo asaakko biite; matai haahoi yayyiyo asaakko, wolqqaamanne xooniya
kawotetta gidiya, shaafai eta biittaa gidduwan shaakkidi goggiyo biittaa
asaakko biite.
3 Inttenoo, sa7an de7iya ubbatoo, inttenoo, biittan de7iyaageetoo, deretu
bollan malaatai eqqiyo wode, intte be7ana; qassi malkkataikka punettiyo
wode, intte siyana. 4 Aissi giikko, GODAI taayyo hagaadan yaagiis; “Sa7ai
seetiyo wode kiyiya wolqqaama mishuwaadan, qassi kattaa cakkiyo aginan
hombbiya qamman xaazatiya xaazaadan, taani co77u gaada, ta de7iyo
sohuwaappe duge xeellana” yaagiis. 5 Kattaa cakkiyo wodiyaappe kase,
ciishshai qoletti simmin, woiniyaa aifee teeriyo wode, i xunqqiyo baacan a
xeeraa xunqqirggana; daayiya maraa daashshaakka i diggirggana. 6 Eti ub-
baikka deriyaa huuphiyan de7iya, miyoobaa wochchiya kafotussinne sa7aa
do7atussi attana; miyoobaa wochchiya kafoti balgguwaa, sa7aa do7ati
boniyaa eta miiddi shaaccana.
7 He wode adussanne liiqo asaappe, matai haahoi yayyiyo asaappe,
wolqqaamanne xooniya kawotettaappe, qassi shaafai eta biittaa gidduwan
shaakkidi goggiyo biittaa asaappe, Ubbaappe Wolqqaama GODAASSI imotai
Xiyoone Deriyaa, a sunttai de7iyo sohuwaa yaana.

19

Xoossai Gibxxe Qaxxayana

1 Gibxxe biittaabaa GODAI hagaadan yaagees; “Be7ite, GODAI eesotiya
shaaraa toggidi, Gibxxe yees. Gibxxe eeqati a sinttan kokkorana; Gibxxe
asaa wozanaikka eta giddon seerana” yaagees.
2 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Taani Gibxxe bi-
ittaa asaa Gibxxe asa bolli denttana; eti bantta giddon ishai ishaara,
shooroi shooruwaara, katamai katamaara, kawotettai kawotettaara olet-
tana. 3 Gibxxe asaa ayyaanai gagettana; taani eta halchchuwaa hada
oottana. Eti eeqatanne moitilliyaa haasayissiya asata, kaayiyaageetanne
shareechchota zoretaa bessana. 4 Qassi taani Gibxxe biittaa asaa issi meqetti
bainna godaa kushiyan aattada immana; immin issi meqetti bainna kawoi
eta haarana” yaagees.
5 Naile SHaafaa haattai melana; shaafaikka leelan leelan meli ag-
gana. 6 Zaaro haattati xinqqana; Gibxxe pulttoti guuxxunananne to77ana.
SHombboqotinne ceeccati shullana; 7 Naile SHaafaa lanqqen de7iya sohoti,
abbaa shoobbati ubbai booddilana. Naile SHaafaa lanqqen zeridobai ubbai
melana, laalettananne xayana. 8 Moliyaa oiqqiyaageeti kayyottana. Naile
SHaafan piriyaa yeggiya ubbati yeekkana; haattan gitiyaa yeggiyaageetikka
doccana. 9 Paatettida talbbaappe liinuwaa oottiyaageeti, qassi bootta puut-
tuwaa maayuwaa daddiya shimainnetikka yeellatana. 10 SHimainnetinne
keraa oottiya ubbatikka azzanana.
11 Xo7aane katamaa haariyaageeti mulekka eeyya; aadhdhida eranchcha
giyo Gibxxe kawuwaa zoriyaageetu zoreekka damma. Yaatin, intte
Gibxxe kawuwaayyo, “Nuuni aadhdhida eranchchatu naata; nuuni beni

kawotu naata" gaanau waanidi danddayeetii? 12 Ne aadhdhida eranchcha asati yaatin ha77i awan de7iyoonaa? Ubbaappe Wolqqaama GODAI Gibxxe bolli oottanau halchchidobaa ane eti neeyyo odonanne nena erissona. 13 Xo7aane katamaa haariyaageeti eeyyidosona; Memppisa katamaa haariyaageetikka cimettidosona. Gibxxe asaa zariyaa giddoppe asaa kaalettiyaageeta giidi wottidoogeeti Gibxxe balettidosona. 14 GODAI eta giddon geella ayyaanaa walakkiis; yaatin, eti mattottida asi ba cooshshan ganddigaariyoogaadan, Gibxxee ba ooso ubban ganddigaaranaadan oottidosona. 15 Gibxxessi a huuphee woikko a goinai, a zambbaa tashee, woikko a shombboqoi oottanabi aibinne baawa.

Gibxxeti Xoossaassi Goinniyo Gallassai Yaana

16 He gallassi Gibxxe biittaa asai maccaasa mala gidana. Qassi Ubbaappe Wolqqaama GODAI eta bollan wuxaawuxiyo a kushiyaa be7idi, eti yashshan kokkorana. 17 Yihudaa biittai Gibxxe biittaa asaa yashshiyaagaa gidana; Ubbaappe Wolqqaama GODAI eta bollan oottanau qoppido qofaa gishshau, Yihudaabaa siyiya ubbai yayyana.

18 He gallassi Gibxxe biittan de7iya ichchashu katamati Kanaane qaalan haasayiyaageetanne Ubbaappe Wolqqaama GODAASSI ammanettanau caaqqiyaageeta gidana. He katamatuppe issoi, "Awaa katamaa" geetettidi xeesettana.

19 He gallassi Gibxxe biittaayyo gidduwan, GODAAYYO yarshshiyoosai giigana; qassi Gibxxe biittaa zawankka GODAAYYO tuussai eqqana. 20 Hegee Ubbaappe Wolqqaama GODAAYYO Gibxxe biittan malaatanne markka gidana; eti banttana huqqunniyaageetuppe denddidaagan GODAAKKO waassiyo wode, i etau ashshiyaagaa kiittana; kiittidi eta ashshana. 21 He wode GODAI Gibxxe biittan erettidaagaa gidana; Gibxxe asaikka he gallassi GODAA erananne yarshshuwaanne xuuggiyo yarshshuwaa ekki yiidi, ayyo goinnana. Eti GODAASSI shiiqqananne bantta shiiquwaakka gattana. 22 GODAI Gibxxe shocana; shocananne pattana. Etikka GODAAKKO simmana; ikka eta watiwatuwaa siyidi, eta pattana.

23 He gallassi Gibxxeppe Asoore gakkanau aaho oge kiyana; Asoore asai Gibxxe, Gibxxe asaikka Asoore simerettana; qassi Gibxxe asai Asoore asaara issippe goinnana. 24 He gallassi Israa7eeli Gibxxeeranne Asooreera heezzantto biitta gididi, sa7aa giddon anjjo gidana. 25 Ubbaappe Wolqqaama GODAI eta hagaadan yaagidi anjjana; "Ta asau Gibxxee, ta kushee medhdhido Asooreenne taani doorido Israa7eelaa anjjettidaageeta gidite" yaagana.

20

Kallo Xiire Hemettiya Hananabaa Yootiyaagaa Malaataa

1 Asoore biittaa Kawoi Sarggooni kiittido ola gadaawai yiidi, Ashddooda giyo Pilisxxeema katamaa olidi oiqqido laitti, 2 he wode GODAI Amoxa na7aa Isiyaasa hagaadan yaagiis; "Ba; baada ne shayaappe waaruwaa qaara; ne tohuwaappekka ne caammaa kessa" yaagiis; yaagin Isiyaasi GODAI giidoogaadan hanidi, kallo xiirenne mela tohuwan hemettiis.

3 GODAI hagaadan yaagiis; "Ta ashkkarai Isiyaasi Gibxxenne Toophphiyaa bollan gakkiyaabau malaata gidana mala, heezzu laittaa kallo xiirenne mela tohuwan hemettiis. 4 Hegaadan Asoore kawoi, Gibxxeppe omoodettidaageetanne Toophphiyaappe betidi kiyidaageeta kallo xiirenne mela tohuwaara, dulleekka kallo de7ishin laaggidi, Gibxxe yeellau efaana. 5 Toophphiyan ammanettiyaageetinne Gibxxen ceeqettiyaageeti yayyidi yeellatana. 6 Abbaa lanqqiyan de7iya asai he gallassi hagaadan yaagana; 'Be7ite, nuuni Asoore

kawuwaappe attanau maaddoosona giidi nu ufaissaa wottidonne etakko baqatido asaa bolli hagee gakkiis; yaatin, nuuni waanidi kessi ekkanau danddayiyoonii?' yaagana" yaagiis.

21

Baabiloone Kunddettaa Bessiya Ajjuutaa

1 Abbaa lanqqen de7iya bazzuwau odettida GODAA qaalai hagaa.
Tohossa baggappe gotiyaa carkkoi suraggiiddi yiyoogaadan, bashshai bazzoppe, hanttaara biittaappe yees.
2 Issi yashshiya ajjuutai taayyo qoncciis. Bonqqiyaagee bonqqees; xaissiyaageekka xaissees; Elaama biittau, woraajja! Meedoona biittau, katamaa doodda! Baabiloone gaasotan gakkida ooliyaa taani gidissana.
3 Hegaa gishshau, ta xeessai saho xalaala gidiis; maccaasaa maaretai oiqqiyoogaadan, tana un77oi oiqqiis; taani siyiyoogaappe denddidaagan hokkaas; taani be7idoogaappe denddidaagan dagammaas. 4 Tana yiicoyees; tana yashshai kokkorssees; taani amottido omarssai taayyo kokkorssau laamettiis.
5 Taani be7ido ajjuutan eti gibiraa giigissidosona; minxxaafiyaakka hiixxidosona; yaatidi moosonanne uyoosona. Yaatishin, "Inttenoo halaqatoo, denddite! Denddidi intte gonddalleta quccite!" yaagiya azazoi yiis.
6 Godai tana hagaadan yaagiis; "Ba; baada xomoosiya asa wotta; wottin i ba be7iyoobaa yooto. 7 Gammaama mehiyaa toggiyaageeta, naa77aa naa77aa gididi biya paraasata, hareta toggiyaageetanne gaameelata toggiyaageeta be7iyo wode, loittidi xeello; daro loittidi xeello" yaagiis.
8 Hegaappe guyyiyan, wochchidaagee hagaadan yaagidi waassiis; "Godau, taani wochchiyoosan gallassi gallassi paci bainnan eqqaas; ta santtariyiyankka qammaa muliyaa tolettaas. 9 Be7ite, gammaama mehiyaa toggiya paraasati naa77a naa77a gididi yoosona" yaagiis. I qassikka hagaadan yaagiis; "Baabiloonee kunddiis; a xoossatu misiletikka kunddidosona. Eti ubbaikka sa7an duge kunddidi gaacettidosona" yaagidi waassiis. 10 Inttenoo, ta audiyan qoxettida ta asatoo, Ubbaappe Wolqqaama GODAAPPE, Israa7eela Xoossaappe siyidobaa taani intteyyo erissais.

Eedoomabai Odettidaagaa

11 Eedooma biittaabaa GODAI hagaadan yaagiis; "Issi bitanee Eedooma baggaara tana xeesidi, 'Laa wochchiyaagoo, sa7ai wonttanau woqqai attidee? Laa wochchiyaagoo, sa7ai wonttanau woqqai attidee?' yaagees. 12 Wochchiyaagee zaaridi, 'Sa7ai wonttana hanees; wonttidikka qassi qammana; intte oichchanau koyikko, simmidikka yiidi oichchite' yaagees" yaagiis.

Araba Biittaabai Odettidaagaa

13 Araba giyo biittaabaa Godai hagaadan yaagees; "Inttenoo Dadaana zal77anchchatoo, intte intte caaniyo gaameelatuurakka Araba biittaa bazzuwan aqana. 14 Inttenoo, Teema giyo biittan de7iya asatoo, saamettidaageetussi haattaa ehiite; betetuyyo miyoobaa immite. 15 Aissi giikko, eti bisuwaappe, shoohuwaappe shoddido bisuwaappe, dafido wonddafiyaappenne mino olaappe baqatidi yiidosona" yaagees.
16 Hegaappe guyyiyan, Godai tana hagaadan yaagiis; "Konttiraate oosanchchaa wodiyaadan, mexi issi laittaa giddon Qeedaare bonchchoi ubbai wurana. 17 Qeedaare biittan de7iya wonddafiyan dukkiya wolqqaama olanchchatuppe guuttati attana; hegaa GODAI Israa7eela Xoossai odiis" yaagiis.

22

Yerusalaamebai Odettidaagaa

1 Ajjuutaa Wombbaa giyo sohuwaabaa GODAI yootido qaalaa. Inttena
ubbaa keettaa bollan dembbayidi oottidosaa kessidabai aibee? 2 Nenoo
waasoi, dirbbainne wocamai kumido katamau, ne giddon haiqqida asati
bisuwan haiqqibookkona; woikko olankka haiqqibookkona. 3 Intte halaqati
ubbai issippe baqatidosona; eti wonddafee bainnan coo omoodettidosona;
eti haahosaa baqatikkonne beettida ubbati ohettidosona. 4 Hegaa gishshau,
taani hagaadan yaagaas; "Tana xeelloppite; ane taani afuxxada misho
yeehuwaa yeekkais; xayida ta asaassi yeekkiya tana minttettana giidi daa-
furoppite" yaagaas. 5 Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI ha gallassa
Ajjuutaa Wombban dagama, yerettanne shabbirssa gallassa oottiis; qassi
gimbbetikka kolettiyo gallassanne deretukkokka waassiyo gallassa.

6 Elaami ba para gaaretuuranne para asatuura ba wonddafiyaa oiqqidi
yiis; Qiira biittaa wotaaddarati qassi bantta gonddalleta giigissidosona.
7 Keehi lo77iya intte wombbati para gaaretun kumidosona; para asati
Yerusalaame katamaa penggiyaa sinttan eqqidosona. 8 I Yihudaa qatota
qaariis. He gallassi intte woraa keettan de7iya kawuwaa olaa miishshata
xeellideta. 9 Qassi intte Daawita Katamaa giddon kolettidasai daridoogaa
be7ideta; be7idi ziqqa sohuwaa dalbbanttaa dagayideta. 10 Yaatidi intte
Yerusalaamen de7iya keettata qoodideta; qoodidi gimbbiyaa minttanau
keettata qolideta. 11 Kase gal77a dalbbanttan de7iya haattaa zaaridi,
a minjjiyoosaa naa77u gimbbetuppe gidduwan giigissideta. SHin intte
hegaa medhdhidaagee Xoossaa gidiyoogaa akeekibeekketa; woikko daro
wodiyaappe kase hegaa halchchidaagaa yainnibeekketa.

12 He gallassi Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI inttena yeekkanaunne
zilaalanau, intte huuphiyaa meedettanaunne waaruwaa maayanau inttena
xeesiis. 13 SHin be7ite, intte ufaitteetanne poocu geeta; booraanne dorssaa
shukkeeta; ashuwaa meeta; woiniyaa eessaakka uyeeta; "Nuuni wontto
haiqqiyo gishshau, ane moosinne uyoos" yaageeta.

14 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa taayyo yootiis; i, "Intte haiqqana
gakkanaassikka ha nagarai intteyyo atto geetettenna. Taani Godai, Ub-
baappe Wolqqaama GODAI hagaa odais" yaagiis.

SHeebina, "Nena Era!" Giidobaa

15 Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagiis; "Ba; kawo
keettan sunttettida alaafiyaa SHeebinakko baada hagaadan yaaga; 16 'Hagan
neeni ai oottai? Qassi neeni hagan neeyyo duufo bookkanau, neeyyo hagan
oonee de7iyai? Nenoo xoqqa sohuwan neeyyo duufuwaa massiyaagoo,
qassi shuchchaa gomppan neeyyo de7iyo sohuwaa woociyaagoo, 17 nenoo
mino bitaniyau, nena GODAI wolqqan wora zaaridi olana. Nena i birxxotti
oiqqidi, 18 yuushshi yuushshi aattidi kuwaasedan, issi aaho biittan oliigana.
Nenoo ne godaa keettaassi yeella gidida bitaniyau, neeni yan haiqqana;
ne bonchcho para gaaretikka yan attana. 19 Taani nena ne oosuwaappe
kessana; ne daannatettaappekka nena shaarana' yaaga.

20 "He gallassi taani Hilqqiyaa na7aa ta ashkkaraa Eliyaaqiima xeesana.
21 Xeesada ne maayuwaa a maizzana; ne gixxiyoogaakka a gixissana; ne
sunttatettaakka ayyo aattada immana. I Yerusalaamen de7iya asaassinne
Yihudaa asaassi aawa gidana. 22 Taani Daawita keettaa qulppiyaa a
hashiyan wottana; i dooyana; dooyin ooninne gorddenna; qassi i gord-
dana; gorddinkka ooninne dooyenna. 23 Taani a ammanttiya sohuwan

xishedan xishana; i ba aawaa keettaassi bonchcho kawotaa araata gidana.
24 Wanccaappe biidi, xoqqabaa gakkanaashin kocan kaqqidoogaadan, eti
a aawaa keettaa bonchcho ubbaa, naata, naatu naatakka, a bolli wottana"
yaagiis.
25 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "He gallassi am-
manettiya sohuwan xishido xishee kichchana; qanxxettananne kunddana.
A bollan kaqqido tooho ubbai duuxxi wodhdhana" yaagees. Hagaa GODAI
odiis.

23

Xiiroosabai Hiraagan Odettidaagaa

1 Xiiroosa katamau odettida GODAA qaalai hagaa.
Inttenoo Xiiroosa markkabiyaa laaggiyaageetoo yeekkite! Aissi giikko, Xi-
iroosa katamai keetti woikko shemppiyoosi bainna baisa kiyiis; he odoi etau
Qophphiroosa biittaappe yiis. 2 Inttenoo, abbaa lanqqiyan de7iya asatoo,
inttenoo Sidoona katamaa zal77anchchatoo, co77u giite! Intte kiittiyo asati
abbaa pinnidosona. 3 Intte kawotettaassi geliyaagee Naile SHaafaappe
cakettida SHihoora biittaa kattaa. Intte kawotettatussi zal77iyaa zal77iyo
soho.
4 Nenoo Sidoona katamau, abbaa qatuwan, abbai, "Taani na7a yelabeikke;
taani attuma na7akka macca na7akka dichchabeikke" yaagidi haasayido
gishshau yeellata. 5 Odoi Gibxxe biittaa gakkiyo wode, eti Xiiroosabaa siyidi
mishettana.
6 Inttenoo abbaa lanqqiyan de7iya asatoo, zilaalite; hefintti Tarsseesa
biitti pinnite. 7 Beni wode keexettida, kare biittaa oiqqidi haaranau a tohoi
a haassi efiidonne, intte an ufaittiyo Xiiroosa katamai hagaadan hanidee?
8 Kallachchaa goxissiya katamaa a zal77anchchati biittaa haariyaageeta
gididonne a giddon baizziyaageetinne laammiyaageeti biittaa bollan
bonchchettidaageeta gidido Xiiroosa katamaa bolli hagaa halchchidai
oonee? 9 Otorettiyaageetu bonchcho ubbaa guuttanau, qassi biittaa bollan
bonchchettidaageeta ubbaa kaushshanau, Ubbaappe Wolqqaama GODAI
hagaa halchchiis.
10 Inttenoo, Xiiroosa biittaa asatoo, inttena teqqiyaabi bainna gishshau,
Naile SHaafaadan, intte biittaa bollan kumidi goggite. 11 GODAI abbaa
bollan ba kushiyaa micciis; i kawotettaakka qaattiis; Kanaane biittaa qatota
laalana mala, GODAI azazuwaa immiis. 12 Qassi i hagaadan yaagiis; "Int-
tenoo, un77ettida Sidoona asatoo, intte ufaissaa poocu giyo wodee wuriis.
Denddite; denddidi hefintti Qophphiroosa pinnite. Harai atto yankka
intteyyo shemppoi beettenna" yaagiis.
13 Baabiloone biittaa be7ite; he biittaa asai ha77i pattennabaa gidiis.
Asoore biittaa asati he biittan do7ai adaraasanaadan oottidosona. Eti hegan
de7iya wogga keettata kolidi, bantta qatota gimbbidosona; biittaakka baisa
oottidosona.
14 Inttenoo, Xiiroosa biittaa markkabiyaasatoo, intte qatoi laalettido
gishshau, zilaalite.
15 Xiiroosa katamai laappun tammu laittaa dogettidi de7ana wodee yaana;
hegeenne, issi kawuwaa laittaa keena giyoogaa. Laappun tammu laittai
wuriyo wode, shaaramuxa maccaaseessi yexettiya yetta malai, Xiiroosa
katamaassi yexettana. Eti, 16 "Bii, dogettida shaaramuxee, ne diittaa ekka;
ekkada kataman yuuya. Nena asai hassayana mala, mal77o qaalan daro
yettaa yexxa" yaagana.

17 Laappun tammu laittai polettiyo wode, GODAI Xiiroosa xomoosana. SHin hegaappe guyyiyan, a beni ba shaaramuxaa oosuwau simmana; simmada sa7an de7iya kawotettatu ubbaara shaaramuxana. 18 Gidikkonne, i zal77eenne i damoozai GODAAYYO dummatidaagaa gidana; i zal77ee daro qumaanne lo77o maayuwaa shammanau, GODAASSI oottiya asatussi imettanaappe attin, miishsha keettaaninne minjja keettan uttenna.

24

Xoossai Sa7aa Qaxxayana

1 Be7ite, GODAI biittaa booddilissananne baisa kessana; i biittaa mooridi, an de7iya asaakka laalana. 2 Hara asaa bollan haniyoogaadan, qeesetu bollankka, ashkkaraa bollan haniyoogaadan godaa bollankka, ashkkaree bollan haniyoogaadan godee bollankka, shammiyaagaa bollan haniyoogaadan baizziyaagaa bollankka, tal77iyaa immiyaagaa bollan haniyoogaadan tal77iyaa ekkiyaagaa bollankka, acuwaa achchiyaagaa bollan haniyoogaadan, acuwaa ashettiyaagaa bollankka hanana. 3 Biittai muleera baisa kiyana; qassi muleerakka bonqqettana. Aissi giikko, ha qaalaa GODAI haasayiis.

4 Biittai keehi melin, a aacai ubbai shullees; biittan de7iya wolqqaama asaikka daafurees. 5 Biittai banan de7iya asaappe denddidaagan tuniis. Aissi giikko, eti higgiyaa kanttidosona; wogaa menttidosona; merinaa maachchaakka kolidosona. 6 Hegaa gishshau, Xoossaa qanggettai biittaa mees; qassi an de7iya asatikka bantta mooruwaa gaasuwan tuggatoosona. Hegaa gishshau, sa7an de7iya asati xuugettidosona; yaatin qoodan qii guutta asai attiis. 7 Woiniyaa turaa anoi melin, woine eessaikka al77iis; kase ufaittiya ubbai azzanees. 8 Karaabiyaa baqaa ufaissai sirphphi giis. Ufaittiyaageetu hombbocettaikka eqqiis. Lo77iya diittaa ufaissaikka sirphphi giis. 9 Hagaappe sinttanau yettaa yexxiiddi, eti woiniyaa eessaa uyokkona; mattoyiya ushshai uyiyaageetau camo gidana. 10 Maaraa mankkaa xayida katamai laalettiis; ooninne gelennaadan, keetta ubbai gorddettiis. 11 Woine eessai xayidoogau asai gutaran waassees; ufaissa ubbai azzanuwau laamettiis; sa7aa ufaissai ubbai kichchiis. 12 Katamai qolettidi attiis; katamaa penggetikka meqerettidosona. 13 Wogaraa teeraa qaattidi qoqqofiyoogaadan, woikko woiniyaa teeraa maxi simmidi, poshiluwaa maxiyoogaadan, biittaa bollan de7iya kawotettatu giddon hegaadan hanana.

14 Eti bantta qaalaa xoqqu oottidi, ufaissan yexxoosona; arggo baggaara de7iya ubbai GODAA gitatettaa yootana. 15 Hegaa gishshau, arshsho baggaara de7iyaageetoo, GODAU bonchchuwaa immite; abbaa doonan de7iya biittatun de7iyaageetoo, Israa7eela Xoossaa, GODAA sunttaassi bonchchuwaa immite. 16 Biittaa gaxaappe, “Xilluwau bonchchoi gido” yaagiya yettaa nuuni siyoos.

SHin taani, “Taani gilqqais! Taani gilqqais! Taayyo aayye7ana! Aissi giikko, kaddiyaageeti kaddoosona; kaddiyaageeti keehippe kaddoosona” yaagais. 17 Inttenoo, sa7aa bollan de7iya asatoo, dagamai, aafoinne piree inttena naagees. 18 Saluwaa maskkooteti dooyettido gishshaunne, biittaa baasotikka qaaxxiyo gishshau, daganttiya cenggurssaappe baqatiyaagee ollan kunddana; qassi ollaappe pude kiyiyaagee piriyan ohettana. 19 Biittai za77idi phalqqettiis; nippi giidi meqerettiis; wolqqappe qaaxxiis. 20 Biittai mattottida asadan ganddigaarees; carkkoi sugiyo daasedan, yonqqu gees. Makkalanchchatu mooroi a keehippe deexxido gishshau, naa77antto denddennaadan kunddees.

21 He gallassi GODAI saluwaa wolqqata saluwan, qassi sa7aa kawotakka
sa7an qaxxayana. 22 Eti ollan de7iya qasho asatudan, issippe shiiqana; shi-
iqidi qasho keettan gorddettidi uttana. Qassi daro gallassaappe guyyiyan, eti
qaxxayettana. 23 Hegaappe guyyiyan, aginaikka awaikka yeellatana. Aissi
giikko, Ubbaappe Wolqqaama GODAI Xiyoone deriyaaninne Yerusalaamen
kawotana; qassi i Yerusalaame cimatu sinttan ba bonchchuwaa qonccis-
sana.

25

Galataa Yettaa

1 Abeet GODAU, neeni ta Xoossaa. Taani nena xoqqu xoqqu oottana; ne
sunttaakka galatana. Aissi giikko, neeni polo ammanettiyoogan beniisappe
halchchettidi de7iya maalaalissiya oosota oottadasa. 2 Neeni katamaa
shuchcha doore oottadasa; minuwan gimbbettida katamaa qoladasa. Alla-
gatu kawo keettaakka naa77antto katama gidennaadan oottadasa. Simmidi
mulekka keexettenna. 3 Hegaa gishshau, mino asati nena bonchchana;
meqetti bainna kawotettatu katamatikka neessi yayyana. 4 Neeni hiyyeesau
baqati attiyo soho. Metootanchchaukka ba metuwaa wode baqati attiyo
soho, uushuwaappe sheephetiyo sohonne awaa seelaappe attiyo kuwa
gidadasa. Aissi giikko, meqetti bainna asaa hanqqoi gimbbiyaa shociya
uushuwaa malanne 5 bazzo biittaa mishuwaa mala. Awaa mishoi shaaraa
kuwan gabbi giyoogaadan, neeni allagatu wocamaa haizissadasa; yaatin,
meqetti bainna asatu yettai sirphphi giis.

6 Ubbaappe Wolqqaama GODAI asa ubbaayyo ha deriyaa bollan gita
gibiraa giigissana; hegeekka modhdhobata, kolzziyaara de7iyaabatanne
lo77o ka77ida woiniyaa eessaa gibiraa. 7 Ha deriyan asa ubbaa cam-
midabaa, kawotetta ubbaa bollankka micettida magalashuwaa taani xais-
sana. 8 Haiquwaa i merinau mittana; Ubbaa Haariya GODAI aife ubbaappe
afuttaa quccana; ba asaa kaushshaakka biitta ubbaappe diggana. Hagaa
GODAI odiis.

9 He gallassi eti hagaadan yaagana; “Hagee tumu nu Xoossaa; nuuni i nuna
ashshanaadan naagida; naagin i nuna ashshiis. Hagee GODAA; nuuni a
naagida. Ane a atotettan hashshu goosinne ufaittoos” yaagana.

Xoossai Moo7aaba Biittaa Qaxxayana

10 Aissi giikko, GODAA kushee ashshanau ha deriyaa bollan gidana.
SHin darccaa pito ollan yeggidi yedhdhiyoogaadan, Moo7aaba biittaa
asai ba sohuwan yerettana. 11 Haattaa wadhdhiyaagee haattaa wadhd-
hanau ba kushiyaa piddi oottiyoogaadan, eti hegaa giddon bantta kushiyaa
piddi oottana. SHin GODAI a otoruwaa a kushiyaa geniyaarakka gat-
tidi kaushshana. 12 Eti xoqqissidi, minuwan gimbbido gimbbiyaa i duge
ehaananne kaushshana; duge sa7an, ubba hirkki buhiyan olana.

26

Xoossai Ba Asaassi Xoonuwaa Immana

1 He gallassi Yihudaa biittan ha yettai yexettana.

Nuuyyo mino katamai de7ees;
Xoossai atotettaa a yuushuwan gimbbedaaninne qatodan essees.
2 Ammanuwaa naagiya xillo kawotettai
gelana mala, kareta dooyite.
3 Ba qofaa nenan wottida asa

neeni polo sarotettan naagaasa;
aissi giikko, i nenan ammanettees.
4 GODAN merinau ammanetta;
aissi giikko, GODAI Xoossai merinaa Zaallaa.
5 Xoqqan de7iyaageetanne
eta xoqqa katamaa ziqqi oottiis;
i a kaushshees.
Duge biittaa gakkanau ziqqi oottees;
biittaa buhiyan oli bayees.
6 Hiyyeesaa gedee, metootanchchaa tohoi a yedhdhana.

7 Xillotu ogee salalla.
Abeet Xilluwau, neeni
xillotu ogiyaa salallissaasa.
8 Ee GODAU, ne higgiyaa ogiyan hemettiiddi,
nuuni nena naagoos.
Nu wozanaa amoi
ne sunttaa bonchchanaagaa xalaala.
9 Qamman taani nena laamotais;
ta giddon de7iya ta ayyaanai
tumuppe nena minttidi koyees.
Aissi giikko, ne pirddai sa7an de7iyo wode,
sa7an de7iya asai xillotettaa tamaarees.
10 Iita asayyo kehatettaa oottikkokka,
i xillotettaa tamaarenna.
Suure asatu biittan iitabaa oottees;
GODAA gitatettaakka erenna.
11 Abeet GODAU, neeni
ne kushiyaa xoqqu oottadasa;
shin eti be7okkona.
Ne asau neeni mishettiyo mishuwaa
be7idi yeellatona.
Neeni ne morkketuyyo wottido tamai
eta mi xaisso.

12 Abeet GODAU, neeni
nuuyyo sarotettaa minttadasa;
nu ooso ubbaa neeni nuuyyo oottadasa.
13 Abeet GODAU, nu Xoossau,
neeppe harati nuna haaridosona;
shin nuuni ne sunttaa xalaalaa bonchchoos.
14 Eti haiqqidosona;
simmidi paxa de7okkona.
Neeni qaxxayin xayido gishshau,
simmidi denddokkona.
Eti hassayettiyoobaa ubbaa qucca xaissadasa.
15 Abeet GODAU!
Neeni asaa darissadasa.
Asaa darissada, neeni bonchchettadasa;
biittaa zawaa ubbaakka aassadasa.

16 Abeet GODAU!
Metuwaa wode eti nena koyidosona.
Neeni eta qaxxayido wode,

eti nena woossidosona.
17 Abeet GODAU! SHahaarida maccaasiyaa
yeliyo wodee gakkin,
maaretan un77ettada waassiyoogaadan,
nuunikka ne sinttan hegaadan hanida.
18 Nuuni shahaarida; maaretaakka ohettida;
shin carkkuwaa yeliyaabaa gidida.
Nuuni sa7au atotettaa ehibookko;
sa7an de7iya asaakka yelibookko.

19 Haiqqida ne asai paxana;
eta ahaikka denddana.
Inttenoo, biittaa buhiyaa giddon de7iyaageetoo,
intte xaazai maallado xaazaa mala gidiyo gishshaunne,
sa7aikka haiqqidaageeta zaarettidi immiyo gishshau,
beegottitenne ufaissau yexxite.

Pirddaanne Omooduwaappe Simmiyoogaa

20 Ta asatoo, haa yiite; yiidi intte soo gelidi, kariyaa intte bolli gorddite. GODAA hanqqoi aadhdhana gakkanaassi, guutta wodiyaa inttena qosite. 21 Biittaa bollan de7iya asaa, eta nagaraa gishshau qaxxayanau, GODAI ba de7iyoosaappe kiyidi yees. Biittaikka ba bollan gukkida suuttaa qonccissana; woridoogeetakka naa77antto genttenna.

27

1 He gallassi GODAI ba mino, gitanne wolqqaama bisuwan Lewaataana giyo kolxxiyaanne xaaxettiya shooshshaa qaxxayana; abban de7iya demiyaakka worana. 2 He gallassi hagaadan geetettana; “Hagee dosettida woiniyaa turaa soho; abaa yexxite! 3 Taani, GODAI a naagiyaagaa; taani a ha77i ha77i haattaa ushshais; ooninne a qohennaadan, taani qamminne gallassi a naagais. 4 Taani hanqqettikke; tanaara olettanau, agunttainne gom77oree de7orkkonaashsha! Taani eta bolli kiya eqqada, eta xuugga wurssana shin. 5 Woikko baqati qosetti attanau taakko yoona; tanaara giigona; ee, tanaara giigona” yaagetettana.

6 Yaana gallassatun Yaaqoobi xaphuwaa yeddana; Israa7eeli aacananne ciyyana; yaatidi aifido aifee sa7aa ubbaa kumana.

7 Eta shocidaageeta shocidoogaadan, GODAI Israa7eela asaa shocideeyye? Woikko eta woridaageeti haiqqidoogaadan, eti haiqqidonaayye? 8 GODAI ba asaa omooduwau yeddiyoogan qaxxayiis; arshsho bagga carkkuwaa gallassi eta ba yashshiya gotiyan laaggidi kessiis. 9 Hegaa gishshau, Yaaqooba mooroi atto geetettanainne a nagarai polo qucettanai hagaana: hegeekka yarshshiyoosaa shuchchaa ubbaa i meqerettida booqintta shuchchaadan oottiyo wodenne, Asheero giyo macca xoossee misilee, woikko ixaanaa cuwayidi, yarshshiyoosaikka equwan attennaadan oottiyo wode.

10 Minuwan direttida katamai oniis; kase asi de7iyo sohoi ha77i bazzodan, mela attiisinne dogettiis; i mehee heemettiyo soho gidido gishshau, mittaa bonccuwaa miiddi, marati hegan allaxxoosona. 11 Mittaa tasheti meliyo wode meqerettoosona; maccaasaikka yiidi, eta eettanau efees. Ha asai akeeki bainna asa gidiyo gishshau, eta Medhdhidaagee etau qarettennanne maarenna.

12 He gallassi Efiraaxiisa SHaafaappe Gibxxe SHaafaa gakkanaashin, GODAI kattaa qoxxana; inttenoo, Israa7eela asatoo, inttekka intte kayan kayan shiiqana.

13 He gallassi gita malkkatai punettana; punettin Asoore biittan
xayiyaageetinne Gibxxe biittau goossidaageeti yaana; yiidi Yerusalaamen
geeshsha deriyan GODAAYYO goinnana.

28

Huuphessa Kawotettaa, "Nena Era!" Giidobaa

1 Efireeman de7iya mattottiyaageetu kallachchaunne, woiniyaa eessai
xoonidoogeetu aradda wombban de7iya, shulliya ciishsha mala gidida
a bonchchuwaa puulau aayye7ana! 2 Be7ite, Godaayyo wolqqaamanne
mino gidida issoi de7ees; Godai a shachchaa uushuwaadan, bashshiya
gotiyaadaaninne kixxidi goggiya wolqqaama haattaadan, mino kushiyan
duge sa7aa olana. 3 He mattottiya Efireema asatu otoruwaa kallachchai
tohuwan yerettana. 4 Aradda wombbaa huuphiyan de7iya qoqqofettiya
ciishshai, a bonchchuwaa puulai wodee gakkanaappe kasetidi teerida
balasiyaa mala gidana; issi asi he balasiyaa be7iyo wode, ba kushiyan
oiqqosaara mi aggees.
5 He gallassi Ubbaappe Wolqqaama GODAI ba asaappe attidaageetussi
bonchcho kallachchanne puula alleeqo gidana. 6 I daannatussi likke pird-
diyo ayyaana, olaa miixaappe zaariyaageetussikka wolqqa gidana.

Isiyaasanne Mattottidi Hananabaa Yootiya Yihudaa Asata

7 Hageetikka woiniyaa eessaa uyidi yiicotoosonanne mattoyiya ushshan
ganddigaaroosona. Qeeseenne hananabaa yootiyaagee mattoyiya
ushshan yiicotoosona; eti woiniyaa ushshan chaarikettoosona; mattoyiya
ushshankka ganddigaaroosona. Ajjuutaa likke be7okkona; pirddiiddikka
xubettoosona. 8 Eti miyo maadda ubbai cooshsha xalla gidiyo gishshau,
moorettibeenna sohoi mulekka baawa.
9 Eti hagaadan yaagana; "Eratettaa i oona tamaarissanee? Kiitaakka
oossi qonccissanee? Maattaa paahuwaa biron aggidaageetusseeyye, woikko
xanttaa biron duuxxidaageetussee? 10 Aissi giikko, i giyoogee hagaa; aza-
zuwaa bolli azazuwaa, azazuwaa bolli azazuwaa, wogaa bolli wogaa, wogaa
bolli wogaa, hagan guuttaa, hegan guuttaa" yaagana.
11 SHin GODAI allagatu qaalaaninne imattatu doonan ha asaassi
haasayana. 12 I etau hagaadan yaagiis; "Hagee shemppuwaa. Xalalidaagaa
shemppissite. Hagee shemppi ekkiyo soho" yaagiis. SHin eti siyennan
ixxidosona. 13 Hegaa gishshau, eti biidi kunddana mala, meqqana malanne
gitiyan oiqettidi omooduwaa baana mala, GODAA qaalai etau azazuwaa
bolli azazuwaa, azazuwaa bolli azazuwaa, wogaa bolli wogaa, wogaa bolli
wogaa gididi, hagan guuttai, hegan guuttai gidiis.

Xiyoonessi Godaa Xaphuwaa Minttiya SHuchchaa

14 Hegaa gishshau, inttenoo, Yerusalaamen de7iya asaa haariya
qilliicciyaageetoo, GODAA qaalaa siyite. 15 Intte, "Nuuni haiquwaara
maacettida; Si7ooliyaarakka caaqettida; nuuni wordduwaa nuussi qato
oottido gishshaunne malttiyaa nuussi qosetti attiyo soho oottido gishshau,
hanttaara boshai yiidikka nuna bochchennan aadhdhana" yaagidi
ceeqetteeta.
16 Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite,
taani Xiyoonen baasuwaassi shuchchaa, paacettida shuchchaa, godaa xa-
phuwaa minttiya, al77o shuchchaa wottaas; aani ammaniya ooninne yeel-
latenna. 17 Taani suure pirddaa baasuwaa likkiyo wodoro, xillotettaakka
tumbbe oottana. Qassi intte qatuwaa wordduwaa, shachchai shocana; intte
qosetti attiyoosaakka haattai muukkana" yaagees. 18 Hegaappe guyyiyan,

intte haiquwaara maacettido maachchai laalettana. Si7ooliyaarakka caaqettido caaqoikka minnenna. Hanttaara boshai yiyo wode, intte an shocettana. 19 He boshai maallado maallado, qamminne gallassi hegaara aadhdhana; he aadhdhiyo wode ubbankka, inttena ekki baana.

A kiitaa akeekiyoogee intteyyo shabbirssa dagama gidana. 20 Arssai gediyaa cogochchidi zin77anau qantta; afalaikka gatti maayanau guutta. 21 Aissi giikko, Paraaxiima Deriyaa bollan GODAI oottidoogaadan, ba oosuwaa, ba imatta oosuwaa, hegeekka ba ooratta oosuwaa oottanau denddana. Qassi Gabaa7oona wombban hanqqettidoogaadan hanqqettana. 22 Godaappe, Ubbaappe Wolqqaama GODAAPPE i boshaa biitta ubbaa bolli ehaanau qachchidoogaa taani siyido gishshau, intte qashoi minnenna mala, qilliicciyoogaa aggite.

Xoossaassi Aadhdhida Eratettai De7ees

23 Intte haittaa haa yeggidi, taani yootiyoogaa siyite; ta haasayaakka akeekidi ezggite. 24 Kattaa zeranau goyiya goshshanchchai ubbatookka goyiiddi de7iigii? Qassi i ubbatookka guulluwaa kinchchiiddinne liiqissiiddi de7iigii? 25 Gadiyaa liiqissidi, aanugaa laalees; karetta sawuwaakka zerees; gisttiyaakka a yippan, banggaakka a do7uwan, qambbaraakka au bessiya sohuwan zerees gidennee? 26 Aissi giikko, ha hiillaa a Xoossai a erisseesinne tamaarissees. 27 Karetta sawuwaa udula mittan qoxxenna; aanugaakka cuguwan bukkenna. Hegaa aggidi, karetta sawuwaa gatiman, aanugaakka xam77an qoxxees. 28 Oittaa uukkiyo kattaa qoxxiyoosan qoxxiyaagee liiqissiiyye? CHiikka, i a qoxxiiddi qoxxiiddi, merinau de7iigenna. Qassi i kattaa qoxxiyo para gaareta a bollaara laaggiiddikka kattai gaacettanaadan oottenna. 29 Hageekka qassi maalaalissiya zoriyaa zoriya, oosuwaakka aadhdhida eran oottiya Ubbaappe Wolqqaama GODAAPPE yees.

29

Daawita Katamaa Yerusalaamessi Aayye7ana!

1 Nenoo Daawiti de7ido Arii7eela giyo katamau, neeyyo aayye7ana! Laittaa bollan laittaa gujja; baalatakka zaara zaarada bonchcha. 2 Taani Arii7eela giyo katamaa bironkka un77ettana; un77ettin eti zilaalananne yeekkana. He katamai suuttai kammido yarshshiyoosaa mala gidana. 3 Taani ne yuushuwan dooddananne adussa gimbbiyan nena dirana; ne bollan olaa miixaa keexxana. 4 Hegaappe guyyiyan, neeni biittaa ciimmaappe haa pude haasayana; hirkki baanaappe ne cenggurssai yaana. Ne cenggurssai moitilliyaa cenggurssaadan, biitta giddoppe kiyana; ne haasayaikka baanaa giddoppe saasukettana.

5 SHin ne morkketi liiqo baana keena coranne ne meqetti bainnaageetu qoodaikka carkkoi efiyo suullaa keena daro gidana. Qoppennan de7ishin eesuwan, 6 Ubbaappe Wolqqaama GODAI dadan, biittaa qaattan, gita cenggurssan, gotiyan, carkkuwaaninne miya tamaa lacuwan inttena xomoosona. 7 Arii7eela katamaa oliya cora kawotetta ubbai, he katamaanne a qatuwaa oliya ubbai, a waissiya ubbai aimodan, qamma ajjuutadan hanana. 8 Namisettida asi aimuwan mees; shin beegottiyo wode a namisai aggenna; woikko saamettida asi aimuwan uyees; shin beegottiyo wode daafurees; saamuwaakka alibeenna; Xiyoone Deriyaa oliya cora kawotetta ubbai hegaadan hanana.

Xoossa Azazuwaa Kariyoogee Ehiyo Qixaatiyaa

9 Inttena intterkka dammettidi, damma asa gidite; inttena intterkka qooqissidi, qooqe asa gidite. Mattottite; shin woiniyaa eessaana gidoppo. Ganddigaarite; shin mattoyiya ushshaana gidoppo. 10 Aissi giikko, GODAI xiskkuwaa sonnu oottiya ayyaanaa intte bollan gussiis. Hananabaa yootiyaageetoo, yaatidi intte aifeta i gooziis. Ajjuutaa be7iyaageetoo, intte huuphetakka gulleyiis.

11 Ha ubba ajjuutai neeyyo attamettida maxaafa mala gidiis. Asai, “Hei, hagaa nabbaba” yaagidi, issi nabbabi danddayiya urau immiyo wode i, “Maxaafai attamettido gishshau, taani nabbabanau danddayikke” yaagana. 12 Qassi maxaafaa nabbabi danddayenna urau, “Hei, hagaa nabbaba” yaagidi immiyo wode, i, “Taani nabbabanau danddayikke” yaagana.

13 Yaatin, Godai hagaadan yaagana; “Hagee asai ba bolla doonan taakko shiiqees; ba inxxarssan tana bonchchees; shin eta wozanai taappe haahuwan de7ees. Eti asi medhdhido wogaa tamaariiddi, taassi hadan goinnoosona. 14 Hegaa gishshau, be7ite, taani ha asaa bolli zaarettadakka maalaalissiyaabaa oottana; maalaaliyaabaanne oorattabaa oottana. Eta eranchchatu aadhdhida eratettai daallamana; eta akeekanchchatu akeekaikka qosettana” yaagiis.

Sinttappe Yaana Kehaa

15 Bantta halchchuwaa ciimmayidi, GODAAPPE qottiyaageetussi, bantta oosuwaa xuman oottiiddi, “Nuna ooni be7ii? Nuna ooni erii?” yaagiyaageetussi aayye7ana! 16 Intte yohota aatti yeggeeta; urqqaa medhdhiyaagee urqqaa mala giidi qoppeeta! Merettidaagee medhdhidaagaa, “I tana medhdhibeenna” gaanee? Otoi bana medhdhidaagaa, “I ainne erenna” gaanau danddayii?

17 Liibaanoosa worai aradda gadiyau laamettanau, aradda gadee qassi wora gidanau, guutta wodee attiis gidenneeyye?

18 He gallassi tulleti maxaafaa qaalaa siyana; lem77ilem77aappenne xumaappe kiyidi, qooqetu aifee xeellana. 19 Ashkketi gujjidikka GODAN ufaittana; asaa giddon de7iya hiyyeesatikka Israa7eela Geeshshan hashshu gaana. 20 Meqetti bainnaageeti wurana. Qilliicciyaageeti tim77i gaana. Iitabaa oottanau wochchiyaageeti ubbai xayana. 21 Hegeeti yohon asa mooranchcha kessiyaageeta, shilootan asaa seeriyaageetau piriyaa wottiyaageetanne wordduwan xillo bitaniyaa pirddaa teqqiyaageeta.

22 Hegaa gishshau, Abrahaama wozida GODAI Yaaqooba zariyau hagaadan yaagees; “Yaaqooba zaree hagaappe sinttanau yeellatenna; eta som77oikka yeellatidi, sa7aa xeellenna. 23 SHin eti ta kushe ooso gidiya bantta naata bantta giddon be7iyo wode, ta sunttaa geeshshatettan naagana; eti Yaaqooba Geeshshaa geeshshatettaa moorokkona. Israa7eela Xoossaakka yashshatettan bonchchana. 24 Ayyaanan balidaageeti simmidi akeekana; zuuzummiyaageetikka timirttiyaa ekkana” yaagees.

30

Gibxxeera Maacettiyo Hada Maachchaa

1 GODAI hagaadan yaagees; “Makkalanchcha naatussi aayye7ana! Taani halchchabeennabaa oottiyaageetussi, ta Ayyaanaappe gidenna exaa banttau giigissiyaageetussi, nagaraa nagaraa bolli gujjiyaageetussi aayye7ana. 2 Gibxxe kawuwaa qatuwan attanaunne Gibxxe kuwan attiyoosaa koyanau, tana zoretaa bessennan, duge Gibxxe wodhdhiyaageetau aayye7ana! 3 Hegaa gishshau, Gibxxe kawuwaa qatoi intteyyo yeella, kuwaikka

kaushsha gidana. 4 Eta halaqati Xo7aanen de7ikkokka, eti kiittidoogeeti
Haneesa giyo katamaa gakkikkokka, 5 yeellappenne kaushshappe at-
tin, haraabaa aibanne wodhdhenna asaa, aibanne maaddenna woikko
go77enna asan ammanettida asi ubbi kauyyana" yaagees.
6 Neegeeban de7iya do7atubaa GODAI giyoogee hagaa; kiitettiyaageeti
metoinne tuggai de7iyo biittaa gidduwaara, gaammoinne gaammiyaa
woriya shooshshatinne paalliya demeti kolxxiyo iita biittaara kanttidi
baana. Bantta duretettaa haretu zokkuwan, bantta aquwaa gaameelatu
zimettan caani ekkidi, etayyo aibanne worissenna biitti baana. 7 Aissi
giikko, Gibxxe maadoi waagi bainnabaanne mela. Hegaa gishshau, taani a,
"Co77u giidi uttida Ra7aaba" yaagada sunttaas.

Azazettenna Asaa

8 Ha77i ba; baada sinttaara yaana wodiyaassi merinaa malaata gidana
mala, eta sinttan shuchchaa masettan qaaca; mazggafankka xaafa. 9 Aissi
giikko, hageeti makkalanchcha asatanne worddanchcha naata; eti GODAI
yootiyoobaa siyanau koyenna naata. 10 Eti ajjuutaa yootiyaageeta,
"Ajjuutaa be7oppite" yaagoosona; hananabaa yootiyaageetakka,
"Ufaissiyaabaappenne milatiyaabaappe attin, nuuyyo suurebaa yootoppite.
11 Ogiyaappe kichchite; loossuwaappekka issi baggi simmite; nuuni
Israa7eela Geeshshaabaa zaarettidi siyokko" yaagoosona.
12 Yaatin, Israa7eela Geeshshai hagaadan yaagees; "Intte ha qaalaa
ixxidi, asa naaqqiyoogan ammanettido gishshaunne cimmiyoogan cee-
qettido gishshau, 13 ha nagarai intteyyo za77idi wodhdhiya, akeekennan
eesuwan kunddiya adussa gimbbiyaa mala gidana. 14 A meqoi urqqaappe
medhdhidonne nippi giidi meqqida otuwaa mala gidana; he mequwaa
giddon tama kaashiyo woikko ollaappe haatta duuqqidi kessiyo kon77inne
beettenna" yaagees.
15 Ubbaa Haariya GODAI, Israa7eela Geeshshai hagaadan yaagees; "Intte
taakko simmiyoogaaninne shemppiyoogan attana; co77u giyoogeenne am-
manettiyoogee intteyyo wolqqa gidana; shin intte ixxideta. 16 Ixxidi ha-
gaadan yaagideta; 'CHii, nuuni paratun uttidi baqatana' yaagideta; hegaa
gishshau, intte baqatana. Qassikka intte, 'Eesotiya parata toggidi bi-
ichchana' yaagideta; hegaa gishshau, inttena yedettiyaageeti eesotana.
17 Issi tooranchchaa be7idi, intteppe sha7u asai baqatana; ichchashu
tooranchchati inttena muliyaa yedettana. Deriyaa huuphiyan essido band-
diraa mittaappe attin, intte tooranchchatuppe issoinne attenna" yaagees.
18 SHin GODAI intteyyo kehanau naagees; i intteyyo qarettiyoogaa
bessanau denddees. Aissi giikko, GODAI xillo pirddiya Xoossaa; a
naagiyaageeti ubbati anjjettidaageeta.

Xoossai Ba Asaa Anjjana

19 Inttenoo, Yerusalaamen de7iya Xiyoone asatoo, hagaappe sinttanau
yeekkekketa; intte waasuwan i intteyyo tumuppe qarettana; i intte waa-
suwaa siyiyo wode, intteyyo zaaruwaa immana. 20 Godai intteyyo metuwaa
oittaanne tuggaa haattaa immikkokka, intte asttamaaree hagaappe sinttan
bana qottenna. SHin intte aifee intte asttamaariyaa be7ana. 21 Intte
ushachchi woikko haddirssi simmiyo wode, guyyeera inttena, "Ogee hagaa;
an biite" yaagiya cenggurssaa intte siyana. 22 Hegaappe guyyiyan, biran
alleeqettida eeqatanne worqqan kamettida misileta intte tunissana. Qita
curqqadan intte eta, "Nuuppe haakkite" yaagidi wora olana.
23 He wode intte biittan zerido kattaassi i iraa bukissana; biittaappe
mokkiya kattaikka murutanne daro gidana. He gallassi intte miizzai aaho

dembban hemettana. 24 Gadiyaa goyiya booratinne hareti laidaaninne
gillan suraggidi, maxiniyan sohido harqquwaa maana. 25 Intte morkketu
qatoti omoodettin, asai goora7ettidi wuriyo gallassi, gita deretuppenne
xoqqa deretuppe pultto haattati goggana. 26 He gallassi aginee poo7oi
awaa poo7uwaadan hanana; awaa poo7oikka kaseegaappe laappun kushe
darana; laappun gallassa poo7uwaa keenaa poo7ana. He gallassi GODAI
meqqida ba asaa koolana; i dechchin masunxxida masunttaakka pattana.

Xoossai Asoore Qaxxayana

27 Be7ite, GODAA sunttai suulliya hanqquwaara, sikkida cuwaa shaaraara
haahosaappe yaana; a doonai hanqqoi kumidoogaa; a inxxarssaikka miya
tama. 28 Ubbabaa pitti qucci efiya di7uwaadan, xaissiya carkkuwaa yed-
dana. I kawotettata bashshaa zazzariyan baqqana; asaa gappataakka
wora efiya bixaalaa barssana. 29 Geeshsha baalai bonchchettiyo qammi
yexxiyoogaadan, intte yexxana; GODAA deriyaa Israa7eela Zaallaakko biyo
wode, pulaaliyaa punnidi yexxiya asai ufaittiyoogaadan, intte ufaittana.

30 Qassi GODAI ba yashshiya cenggurssaa sissana; a qesee wodhdhidi
shociyo shochchaa ba suulliya hanqquwan, miya tamaa lacuwan, gotiyan,
uushuwaaninne shachchaa burcciyan qonccissana. 31 GODAI ba xam77an
shociyo wode, Asoore biittaa asati cenggurssaa siyidi dagammana. 32 GODAI
eta ba qaxxayiyo xam77an shocana shochchai ubbai karaabiyaaninne di-
ittan gidana. Olan i ba qeesiyaa denttidi, eta olana. 33 Aissi giikko, tamaa
eettiyoosai beni giigiis; he sohoi giigidoi kawuwaassa. He sohoi ziqqanne
aaho gididi, tamainne daro mittai dooretti uttidoo soho. GODAA shemppoi
dinniyaa shaafaadan yiidi, he tamaa eetti kessana.

31

Xoossai Yerusalaame Naagana

1 Maaduwaa koyanau duge Gibxxe wodhdhiyaageetussinne paran
ammanettiyaageetussi aayye7ana! Cora gidiyo gishshau paraa gaaretun,
daroppe mino gidiyo gishshau paraasatun ammanettiyaageetussi
aayye7ana! Eti Israa7eela Geeshshaakko xeellokkona; woikko GODAAPPE
maaduwaa koyokkona. 2 SHin ikka bashshaa ehaanau danddayiya
aadhdhida eranchcha; ba giidoogaakka aggenna; iitatu keettaa asaa
bollinne iitabaa oottiyaageeta maaddiyaageetu bolli denddana. 3 Gibxxe
biittaa asati asappe attin, xoossa gidokkona. Eta paratikka ashoppe attin,
ayyaana gidokkona. GODAI hanqquwan ba kushiyaa micciyo wode,
maaddiyaagee xubettana; maadettiyaageekka kunddana; eti ubbaikka
issippe xayana.

4 GODAI tana hagaadan yaagees; “Gaammoi woikko wodala gaammoi
mehiyaa oiqqidi daariyo wode, daro henttanchchati a bolli xeesetti shi-
iqikkokka, i eta waasuwaassi dagammenna. Eta wuigiyaassikka yayyenna.
Hegaadankka, Ubbaappe Wolqqaama GODAI Xiyoone Deriyaaninne a xo-
qqan olaa gaittanau duge wodhdhana. 5 Kafoi bollaara aallanttiyoogaadan,
Ubbaappe Wolqqaama GODAI Yerusalaame gonddallananne ashshi ekkana;
i a bollaara kanttidi, a wotti ekkana” yaagees.

6 Inttenoo Israa7eela asatoo, intte keehippe makkalidoogaakko sim-
mite. 7 Aissi giikko, asa ubbai bantta nagaranchcha kushiyan biraappenne
worqqaappe medhdhido eeqata he gallassi olana.

8 Tamai Xiyoonen, coocee Yerusalaamen de7iyo GODAI hagaadan
yaagees; “Asooree asabaa gidenna bisuwan kunddana; asabaa gidenna
bisoi eta maana. Eti bisuwaa sinttappe baqatana; eta wodalla asati deexo

oosuwau azazettana. 9 Dagamaa gaasuwan, eta mino qatoi laalettana; eta
ola gadaawatikka dagamau olaa banddiraa aggi bayidi baana" yaagees.

32

Xillotettan Aissiya Kawuwaa

1 Be7ite, kawoi xillotettan kawotana; haariyaageetikka suuretettan
haarana. 2 Asai huuphiyan huuphiyan carkkuwaappe geemmiyo soho,
gotiyaappe baqatiyo soho gidana; mela sohuwan goggiya haattanne boo-
dila biittan de7iya gita zaallaa kuwaa mala gidana. 3 Xeelliya asatu aifee
qilimmenna; siyiyaageetu haittaikka ezggana. 4 Tafitafiya asatu wozanai
erananne akeekana. Deddotiya asatu inxxarssaikka suure geeshshidi
haasayana. 5 Hagaappe sinttanau eeyyi bonchcho asa geetettenna. Iita
asi bonchchettenna. 6 Aissi giikko, eeyyai eeyyatettaa haasayees; a
wozanaikka nagaraa oottanau, GODAA bolli xalabaa haasayanau, namiset-
tidaageeta kalissennan agganaunne saamettidaageeta ushshennan dig-
ganau, iitabaa maqettees. 7 Uuzettiyaagaa uuzee iita; metootanchchai su-
urebaa haasayinkka, wordduwan hiyyeesaa xaissanau i iita qofaa qoppees.
8 Lo77o uri lo77obaa halchchees; he lo77o halchchuwan minnidi de7ees.

Pirddaanne Betiyaappe Simmiyoogaa

9 Inttenoo qofi bainnan de7iya maccaasatoo, denddite; denddidi ta odiy-
oogaa siyite; inttenoo ammanettidi uttida macca naatoo, taani intteyyo
yootiyoogaa ezggite. 10 Issi laittaappe qiibaa aadhdhishin, intte ammanet-
tidi uttidaageeti kokkorana; woiniyaa a wodiyan xunqqiyoogee attana.
Tookkidobaappe intte aifiyaa shiishshana wodekka yeenna. 11 Inttenoo
ishaluwan de7iya maccaasatoo, kokkorite. Inttenoo ammanettidi uttida
macca naatoo, gajigajite. Intte maayuwaa qaarite; qaaridi kayyo afalaa intte
xeessan gixxite. 12 Lo77iya shooqainne aifiyaa herxxexxida woinee xayido
gishshau, azzanidi, intte tiraa baqqite. 13 Agunttaa buurainne kinddiichchoi
ta asaa gaden mokkiis. Asai ufaittidi de7ido keettatussinne ufaissan de7ida
ha katamaassi yeekkite. 14 Miixai attana; daro asai de7iyo katamatikka
onana; qatoinne wochchiyo gimbbeti merinau baisa gidana; eti wora hareti
ufaittiyoosaanne dorssaa wudee hemettiyoosaa gidana.

15 Hegeenne, bolla xoqqaappe nu bolli ayyaanai gukkana gakkanaassa,
mela bazzoi araddana gakkanaassanne aradda biittaikka wora gidiis geetet-
tidi qofettana gakkanaassa. 16 Hegaappe guyyiyan, suure pirddai mela
bazzon, xillotettaikka aradda biittan de7ana. 17 Xillotettaa oosoi sarotetta gi-
dana; xillotettaa aifeekka merinau woppatettanne ammanettidi de7iyoobaa
gidana. 18 Ta asai sarotettai de7iyo sohuwan, naagettiya keettaaninne
woppu giida shemppo sohotun de7ana. 19 SHachchai woraa diippikkonne,
qassi katamai muleera qolettikkonne, 20 he haattaa ubbaa lanqqen intte
kattaa zeridi, intte mehiyaakka intte haretakka henttau birshshi yeddidi,
intte keehi anjjettana.

33

Maaduwaa Demmanau Woossido Woosaa

1 Nenoo, nena xaissennan de7ishin xaissiyaagoo, neeyyo aayye7ana!
Nenoo, nena aatti immennan de7ishin, aatta immiyaagoo, neeyyo
aayye7ana! Neeni xaisuwaa aggido wode nena xaissana; neeni aatta
imuwaa aggido wode nena aatti immana.

2 Abeet GODAU, nuna maara; nuuni nena naagoos; maallado maallado
nuussi wolqqa gida; metuwaa wodekka nuna ashshiyaagaa gida. 3 Ne
cenggurssai dadaadan guummiyo wode asai baqatees; neeni nuna maad-
danau dendda eqqiyo wode, kawotettati laalettoosona. 4 Gonddoi shiiqiy-
oogaadan, intte omoodoi shiiqana; boolee dirbbiyoogaadan, asai a bolli
dirbbana.
5 GODAI bollan de7iyo gishshau, xoqqu xoqqu giis; i Xiyoone suure
pirddaaninne xillotettan kunttana. 6 I intteyyo intte wodiyaa minttiyaagaa,
intte kumetta atotettaa, aadhdhida eratettaanne eraa gidana; GODAASSI
yayyiyoogee au aqo gidana.
7 Be7ite, eta gooba asati ogiyan waassoosona; sigatettaassi
kiittidoogeetikka mishettidi yeekkoosona. 8 Aaho ogeti onidosona; ogiyaara
kanttiyaagee aggiis. I ba maacettido maachchaa koliis; katamatakka kariis.
Asaakka wudibeenna. 9 Biittai azzaneesinne labbanees. Liibaanoosi
yeellatidi melees; Saaroona giyo aradda dilbbai mela bazzo gidiis.
Baasaane giyo deriyaaninne Qarmmeloosa deriyan de7iya mittatu haittai
qoqqofettees.

Xoossai Bana Ixxiyaageeta Ubbaa, "Inttena Ye77e!" Giidoogaa

10 GODAI kawotettatussi hagaadan yaagees; "Ha77i taani denddana; ha77i
taani bonchchettana; ha77i taani xoqqu xoqqu gaana. 11 Intte utulaa
shahaaridi, suullaa yelideta. Intte shemppiyo shemppoi inttena miya
tama. 12 Asai taman xuugettida booqintta mala gidana; qassi qanxxettidi,
taman eexxida aguntta mala gidana. 13 Inttenoo, haahuwan de7iyaageetoo,
taani oottidoogaa siyite; matan de7iyaageetoo, taani wolqqaama gidiyoogaa
akeekite" yaagees.
14 Xiyoonen de7iya nagaranchchati yayyidosona; Xoossaasa
gidennaageeta kokkorssai oiqqiis. Hegaa gishshau, eti, "Miya tamaara
de7anau danddayiya uri nu giddon oonee? Eexxiiddi de7i aggiyaabaara
de7anau danddayiya uri nu giddon oonee?" yaagoosona. 15 Xillotettan
hemettiyaagee, suurebaa haasayiyaagee, suure gidenna ogiyaara beettiya
go77aa ixxiyaagee, mattaayiyaa ekkanau ba kushiyaa yeddennaagee,
suuttaa gussiyoobaa siyennaadan, ba haittaa tucciyaagee, iitabaa
xeellennaadan, ba aifiyaa qilimmiyaagee, 16 he urai xoqqasan de7ana.
I baqatidi attana sohoikka mino zaalla qato gidana; a oittaikka au imettana;
i uyiyo haattaikka paccenna.

Bonchchoi Kumido Sinttaara Yaana Laittaa

17 Intte aifeti kawuwaa a puulaara be7ana; haakkidi de7iya biittaakka
be7ana. 18 Intte wozanai, "Qoodidaagee awan de7ii? Giiraa yiggi xeelli-
daagee awan de7ii? Adussa gimbbeta qoodidaagee awan de7ii?" yaagidi
yashshiya benibaa qoppana. 19 Intte qareti bainna asata, intteyyo gelenna
haasayaa haasayiya asatanne inxxarssai deddotiyo asata hagaappe sinttan
be7ekketa.
20 Nuuni nu baalaa bonchchiyo Xiyoone katamaa be7ite! Woppu giidi
de7iyoosaa, a xishee shodettenna, a wodoroikka duuxxennanne qaaxxenna
dunkkaane malaa, Yerusalaame katamaa intte intte aifiyan be7ana. 21 SHin
GODAI nuussi he sohuwan ba gita wolqqaa qonccissana. He sohoi aaho
shaafatunne goggiya haattatu mala gidana. Laaggiyo wolwoloi a bollaara
baanau danddayenna; gita markkabeekka yaara kanttanau danddayenna.
22 Aissi giikko, GODAI nu daannaa; GODAI nuuyyo higgiyaa immidaagaa.
GODAI nu kawuwaa; i nuna ashshana.

23 Ne wodoruwaa qaxiballoi dol77ees; markkabiyaa tuussaa a sohuwan mintti oiqqanau woikko sharaakka xagaaganau danddayenna. He wode daro omooddidi ehiidobai shaakettana; harai attin, wobbetikka omooduwaa omooddana. 24 Xiyoonen de7iya ooninne, “Taani harggais” yaagenna; yan de7iya asaa nagarai atto geetettana.

34

Xoossai Ba Morkketa Qaxxayana

1 Inttenoo, kawotettatoo, shiiqidi siyite! Inttenoo asatoo ezggite! Biittainne biittan de7iyaabai ubbai, sa7ainne sa7an de7iyaabai ubbai siyo! Biittainne biittaappe kiyiyaabai ubbai ezggo! 2 Aissi giikko, GODAI kawotetta ubbaa hanqqettiis; a yiilloikka eta tooranchchatu ubbaa bollaana. I eta muleera xaissana; eta siifiyaageetussi aattidi immana. 3 Etappe woridoogeeti olettana; eta ahai xinqqana. Wogga dereti eta suuttan kamettana. 4 Saluwaa xoolintteti ubbai seerana; saloti woraqatadan xaaxettana. Eta xoolintteti ubbai woiniyaappe haittai qoqqofettiyoogaadan, balasiyaappe aifee qoqqofettiyoogaadan qoqqofettana.

5 Ta bisoi salotu giddon alana gakkanaashin uyiis. Be7ite, i Eedooma bolli, taani qanggido asaa bolli pirddanau wodhdhees. 6 GODAASSI Booxira giyo kataman yarshshoi, Eedooma biittan gita shuhai de7iyo gishshau, a bisoi suuttan meecettidi, modhdhuwan xaaxettiis. Dorssatunne deeshshatu suuttan meecettidi, dorssatu kilahotu modhdhuwan xaaxettiis. 7 Qassi menttati, mirggotinne korima boorati etaara kunddana. Eta biittai suutta xalla gidana; eta sophpheekka modhdhuwan munaqettana. 8 Aissi giikko, hegee GODAI haluwaa kessiyo gallassa; Xiyoone ashshidi, a morkketussi kushiyaa zaariyo laittaa.

9 Goggiya Eedooma haattati shidau, a sophpheekka dinniyau laamettana; a biittai eexxiya shida gidana. 10 Tamaikka qamman gallassan to77enna; a cuwaikka merinau cuwattana. Eedooma biittai yeletaappe yeletaa gakkanaashin, baisa gidana; ooninne merinau hegaara kanttenna. 11 SHin xinggilleenne quxarssai a laattana; guttoinne quuroi an de7ana. Xoossai Eedooma bolli qolettaa likkiyo wodoruwaanne baisatettaa likkiyo tumbbiyaa piddi oottidi yeddana. 12 He biittan kawotiyaabi xayana; halaqatikka hegaappe kichchana. 13 A qatotun agunttai, a miixatun ohai odooroi mokkana. I worakanati allaxxiyoosaanne yanchchati de7iyoosaa gidana. 14 Bazzo do7ati godaretuura gaittana; tuna ayyaanati issoi issuwaara xeesettana; qamma xalaheti wodhdhidi, yan de7ana. 15 Guttiyaa yan keettaa keexxana; keexxada phuuphullido phuuphulleta haphphada qoxana. Ba maratakka ba qefetu garssan haphphana; qassi gaceti bantta laggiyaara laggiyaara he sohuwaa shiiqana.

16 GODAA maxaafaappe koyidi nabbabite. GODAA doonai azazido gishshaunne a ayyaanai shiishshido gishshau, hageetuppe issoinne paccenna; qassi issoinne ba laggee bainnan de7enna. 17 I etau saamaa kessiis; a kushee etau biittaa wodoruwan shaakkiis; eti a merinau haarana; yeletaappe yeletaa gakkanaashin, eti an de7ana.

35

Xillotettaa Ogiyaa

1 Bazzoinne mela biittai ufaittana; bazzoi ufaissaa poocu giiddi, ciishshaa ciyyana. 2 I keehippe ciyyana; poocu giidi ufaissan yexxana. Liibaanoosa

bonchchoinne Qarmmeloosanne Saaroona gitatettai imettana; eti GODAA bonchchuwaanne nu Xoossaa gitatettaa be7ana.

3 Daafurida kushetanne arggaacida gulbbataa minttettite. 4 Wozanan yashshai de7iyoogeeta, “Minnite! Yayyoppite! Be7ite, intte Xoossai haluwaa kessanaunne ba xoossatettan eta qaxxayanau yaana; yiidi i inttena ashshana” yaagite.

5 He wode, qooqetu aifee dooyettana; tulletu haittaikka siyana. 6 Wobbeti genessadan guppana; duudetikka ufaissan yexxana; bazzon haattai melosan pulttoi xuuqqana. 7 Xuuggiya shafee dagattida haatta gidana; mela biittai haattaa pulttana; worakanati allaxxiyoosan maatai shombboqoinne ceeccai mokkana.

8 Yan aaho ogee de7ana; ikka Geeshshatettaa Ogiyaa geetettana. Geeshsha gidennaageeti he ogiyaara kanttokkona. SHin i geeshshatussa gidana; iita eeyyati an simerettokkona. 9 Yan gaammoi de7enna; yashshiya do7atikka hegaara kanttokkona; yaanikka beettokkona; shin wozettidaageetu xallai hemettana. 10 GODAI wozidoogeeti simmana; simmidi yexxiiddi, Xiyoone yaana; merinaa ufaissai eta huuphiyan wodhdhana. Eti ufaissaanne hashshu giyoobaa demmana; azzanoinne oolee wora baqatana.

36

Asooreti Yerusalaame Naassidosona
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 18:13-27; Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 32:1-19)

1 Kawuwaa Hizqqiyaasi kawotido tammanne oiddantto laittan, Asoore Kawoi Sanaakireebi gimbbetti uttida Yihudaa katamata ubbaa olidi oiqqiis. 2 Hegaappe guyyiyan, Asoore biittaa Kawoi Laakisha giyo katamaappe issi waannatiya ola gadaawaa cora olanchchatuura Kawuwaa Hizqqiyaasakko Yerusalaame yeddiis. Yeddin biidi, Maayuwaa Meecciyaagaa gade efiya ogiyaappe qommo baggaara de7iya dagattida haattai goggiyo zaraa lanqqen eqqiis. 3 Yaatin, Hilqqiyaa na7ai kawo keettan aawatiya Eliyaaqiimi, waanna xaafee SHeebininne Asaafa na7ai taarikiyaa xaafiya Yo7aahi akko kare kiyidosona.

4 Kiyin Asooretu gadaawai eta, “Hizqqiyaasassi hagaadan yaagidi yootite; ‘Asoore kawoi, wolqqaamai nena hagaadan yaagees; “Neeni hagaa keeni aibin ammanettadii? 5 Neeni coo mela, ‘Olaa olettanau taayyo aadhdhida erainne wolqqai de7ees’ yaagaasa. SHin neeni oonan ammanettada ta bolli hagaa makkaladii? 6 Neeni Gibxxe kawoi maaddana gaada qoppidabaa gidikko, meqqida shombboqo gatiman guufetiya asa mala. Aissi giikko, gatimai meqqin, pinccoi kushiyaa caddeesinne masunxxissees. Gibxxe kawoi banan ammanettiya asa ubbau hegaa mala.

7 “ ‘ “SHin neeni taayyo, ‘Nuuni GODAN, nu Xoossan, ammanettoos’ yaagikko, Hizqqiyaasi Yihudaa asaanne Yerusalaame asaa, ‘Intte Yerusalaamen de7iya yarshshiyoosan goinnanau koshshees’ giidi, ayyo goinniyo xoqqa sohotanne yarshshiyo sohota diggirggido Xoossaa i gidennee?

8 “ ‘ “Ane ha77i haaya! Yaada ta godaa Asoore kawuwaara naasetta. Neeni togganau danddayiya, gidiya asa demmikko, naa77u sha7u parata taani neeyyo immana. 9 Neeni, ‘Gibxxeti paraasatanne paraa gaareta taayyo yeddana’ gaada ammanikkonne, ta godaa olanchchatu halaqatuppe issi laafiyaagaakka zaaranau danddayakka. 10 Hegaa bollikka qassi, taani ha77i tumu GODAA azazoi bainnan ha biittaa xaissanau kiyidanaa? GODAI ba

huuphen tana, ‘Ba, he biittaa baada, olada bashsha’ yaagidi odiis” yaagees’ yaagite” yaagiis.
11 Hegaappe guyyiyan Eliyaaqiimi, SHeebininne Yo7aahi Asooretu
gadaawaa hagaadan yaagidosona; “Nuuni birshshettaa eriyo gishshau,
hayyanaa neeni nuuyyo ne ashkkaratuyyo Sooriyaa qaalan oda. Dirssaa
gimbbiyaa huuphiyan de7iya asai siyenna mala, Ibraisxxe qaalan odoppa”
yaagidosona.
12 SHin gadaawai zaarettidi, “Ha qaalata taani inttessinne intte godaa
xallaassi yootanau tana ta godai kiittideeyye? Inttenaara issippe bantta
shiyaa maanaunne bantta sheeshshaa uyanau de7iya, ha dirssaa gimbbiyaa
bolli uttida asaassaara ubbau odanaassa gidenneeyye?” yaagiis.
13 Hegaappe guyyiyan Asooretu gadaawai denddi eqqidi, ba qaalaa xoqqu
oottidi, Ibraisxxe qaalan hagaadan yaagiis; “Asoore kawoi wolqqaamai
inttena giyoobaa siyite! 14 Kawoi inttena hagaadan yaagees; ‘Hizqqiyaasi
inttena cimmoppo; aissi giikko, i inttena ta kushiyaappe wotti ekkanau
danddayenna. 15 I inttena, “GODAI tuma nuna ashshana; ha katamaikka
Asoore kawuwaa kushiyan gelenna” yaagidi inttena GODAN ammanttoppo’
yaagees.
16 “Ee, intte Hizqqiyaasi odiyoobaa siyoppite. Asoore kawoi inttena,
‘Tanaara sigettite; haa taakko kiyite. Yaatikko, intte ubbaikka intte woiniyaa
teeraappenne intte balasiyaa teeraappe miishshana; intte bookkido ol-
laappekka haattaa uyishshana. 17 Hegaappe guyyiyan taani yaada, inttena
intte biittaa milatiya biitti ekkada efaana. He biittai kattinne woine eessi,
oittinne woine ataakilttee kumido biittaa’ yaagees.
18 “Hizqqiyaasi inttena, ‘GODAI nuna ashshana’ yaagidi cimmennaadan
naagettite. Dere asatu xoossatuppe ba biittaa Asoore kawuwaa kushiyaappe
ashshida xoossi de7iiyye? 19 Hamaata xoossatinne Arifaada xoossati awan
de7iyoonaa? Safariwaima giyo katamaa xoossati awan de7iyoonaa? Eti
Samaariyaa ta kushiyaappe wotti ekkidonaa? 20 Ha biittatu xoossatu ub-
baa giddon ba biittaa ta kushiyaappe ai xoossi ashshidoogaa shin, GODAI
Yerusalaame ta kushiyaappe ashshanee?” yaagiis.
21 SHin asai issi qaalanne ayyo zaarennan co77u giis. Aissi giikko, kawoi
eta, “Ayyo ainne zaaridi odoppite” yaagi wottiis. 22 Hegaappe guyyiyan
Hilqqiyaa na7ai kawo keettan aawatiya Eliyaaqiimi, waanna xaafee
SHeebininne taarikiyaa xaafee Asaafa na7ai Yo7aahi bantta maayuwaa
pooshshidi, Hizqqiyaasakko biidosona; biidi Asooretu gadaawai giidobaa
ubbaa ayyo odidosona.

37

Kawoi Hizqqiyaasi Isiyaasa Zoriyaa Oichchiis
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 19:1-7)

1 Kawoi Hizqqiyaasi hegaa siyido wode, ba maayuwaa pooshshiis;
pooshshidi waaruwaa maayidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa geliis. 2 Kawo
keettan aawatiya Eliyaaqiimi, waanna xaafee SHeebininne cima qeeseti
waaruwaa maayidi, Amoxa na7aa hananabaa yootiya Isiyaasakko baana
mala kiittiis. 3 Kiittin eti Isiyaasakko biidi, “Hizqqiyaasi hagaadan
yaagees; ‘Hachchi gallassai meto gallassa, seera gallassanne yeella gal-
lassa. Hegeekka na7i yelettanau wodee gakkin, bannakkada yelanau
maccaaseessi wolqqi xayiyoogaa mala. 4 De7o Xoossaa cayanaadan, a
godai, Asoore kawoi, kiittido gadaawaa qaalaa GODAI ne Xoossai siyennan
aggenna. Qassi GODAI ne Xoossai he siyido qaalaa daafan a qaxxayennan

aggenna. Hegaa gishshau, nu asaa giddon palahi attanaageetussi woossa!' yaagees" yaagidosona.

5 Kawuwaa Hizqqiyaasa ashkkarati Isiyaasakko yiido wode, 6 Isiyaasi eta hagaadan yaagiis; "Intte godaassi hagaadan yaagidi odite; 'GODAI nena, "Asoore kawuwaa ashkkarati tana cayishin, neeni siyido cashshaa qaalaassi yayyoppa. 7 Be7a, oduwaa siyidi, i ba biitti simmana mala, taani a giddon issi ayyaanaa wottana. Yaatada i ba biitti biidi, yan bisuwan haiqqanaadan, taani a oottana" yaagees' yaagite" yaagiis.

Asooreti Haranttuwaakka Naassidosona (Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 19:8-19)

8 Asoore kawoi Laakisha katamaappe denddidi biichchidoogaa Asooretu gadaawai siyidi, guyye simmiis. Simmidi kawoi Liibina kataman olettiyaagaa demmiis.

9 Kawoi Sanaakireebi, "Toophphiyaa Kawoi Tirihaaqi nena olanau yiis" yaagiyo oduwaa siyiis. Siyidi Hizqqiyaasassi hagaadan yaagidi kiittiis; 10 "Yihudaa Kawuwaa Hizqqiyaasaa, neeni ammanettiyo Xoossai nena, 'Yerusalaamee Asoore kawuwaa kushiyan gelenna' yaagidi cimmoppo. 11 Be7a, Asoore kawoti biittata ubbaa muleera xaissidi, eti oottidobaa neeni siyadasa. Yaatin, neeni attuutee? 12 Beni ta maizza aawati bashshido biittatu xoossati, hegeetinne Gozaana, Kaaraanenne Rexeefa biittatu xoossatinne Talassaaran de7iya Edene asaa xoossati he biittata bashshaappe ashshidonaa? 13 Hamaata kawoi, Arifaada kawoi, Safariwaima kawoi, Henaa7a kawoinne Iiwa kawoi awan de7iyoonaa?" yaagidi kiittiis.

14 Hizqqiyaasi dabddaabbiyaa kiitettida asatuppe ekkidi nabbabiis. Nabbabido dabddaabbiyaa GODAA Beeta Maqidasiyaa ekki efiidi, GODAA sinttan micciis. 15 Yaatidi GODAA hagaadan yaagidi woossiis; 16 "Abeet Ubbaappe Wolqqaama GODAU, kiruubetuppe gidduwan uttiya Israa7eela Xoossau, sa7aa kawotettatu ubbaa bolli ne xalaalai Xoossaa. Saluwaanne sa7aa neeni medhdhadasa. 17 Abeet GODAU, ne haittaa haa yeggada siya. Abeet GODAU, ne aifiyaa pogada xeella. Nena, de7o Xoossaa cayanau Sanaakireebi kiittido qaalaa siya.

18 "Abeet GODAU, Asoore biittaa kawoti kawotetta ubbaanne eta biittaa bashshidoogee ee tuma. 19 Eta xoossata taman xuuggi xaissidosona; aissi giikko, eta xoossati wonikka asa kushee massidi kessido mittanne shuchcha gidiyo gishshau, tumu xoossata gidokkona; hegaa gishshau, eti eta xaissidosona. 20 Ha77i simmi abeet GODAU, nu Xoossau, ne xalaalai GODAA gidiyoogaa sa7aa kawotettati ubbai erana mala, neeni nuna a kushiyaappe wotta ekka!" yaagidi woossiis.

Isiyaasi Kawuwaassi Yeddido Kiitaa (Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 19:2-37)

21 Hegaappe guyyiyan, Amoxa na7ai Isiyaasi Hizqqiyaasassi hagaadan yaagidi kiittiis; "GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 'Neeni Asoore Kawuwaa Sanaakireeba gaasuwan tana woossido woosaa siyaas' yaagees.

22 "GODAI Sanaakireebabaa hagaadan yaagidi haasayees;

" 'Xiyoonen de7iya asai nena karees;
Yerusalaame asai ba huuphiyaa qaattidi, nena qoosees.
23 Neeni cayidoogeenne toochchidoogee oonee?
Neeni o bollan ne qaalaa
xoqqu oottada haasayadii?
Qassi otoruwan oona

xoqqu gaada xeelladii?
Hegaa neeni oottidoi ta bollaana,
Israa7eela Geeshshaa bollaana gidennee!
24 Neeni kiittido asatu baggaara Godaa cayadasa.
Qassi hagaadan yaagadasa;
“Taani taayyo de7iya cora paraa gaaretun
xoqqa deretu huuphiyaa, Liibaanoosa Deriyaa kiikiyaa kiyaas.
Kiyada ubbaappe aduqqiya zigatanne
ubbaappe lo77iya xiiddata qanxxaas.
Taani xoqqau wurssetta gaxaanne
tuujjuma woraa gakkaas.
25 Taani allaga biittatun
haattaa ollata bookkada,
haattaa etappe uyaas.
Gibxxe biittan goggiya haatta ubbaa
taani ta tohuwaa gomppan yedhdhada melissaas”
yaagadasa.

26 “ ‘Daro wodiyaappe kase,
neeni gimbbettida katamata qoqqofada,
shuchcha keela kessana mala,
taani qofaa qachcha wottidoogaa neeni erabeikkii?
Taani ha77i poliyo halchchota
beni halchcha wottaas.
27 Hegaa gishshau, eta asaayyo wolqqai ixxin,
eti kauyyidosonanne yeellatidosona.
Eti gade maataa mala;
goshshan mokkida carshshaa mala.
Eti keettaa huuphiyan
mokkiya sharafaadaaninne ka77ennan de7ishin,
leegee miido kattaadan hanidosona.

28 “ ‘SHin neeni uttiyoosaa,
kiyiyoosaa, geliyoosaanne
ta bolli neeni hanqqettido hanqquwaa taani erais.
29 Neeni ta bolli hanqqettido gishshaunne,
ne otoruwaakka taani siyido gishshau,
taani ne siiriyan ta duufuwaa aattana;
ne doonankka ta bixaalaa barssana.
Yaatada neeni yiido ogiyaara
taani nena guyye zaarana’ yaagees”
yaagiis.
30 Hegaappe guyyiyan, Isiyaasi Kawuwaa Hizqqiyaasa hagaadan yaagiis;
“Hagee polettanaagau neeyyo malaatai hagaa: Ha laitti intte azabba
mokkida kattaa maana; laitti qassi ha laitti mokkidaagaa azabbaa maana.
SHin kaalla laitti intte intte huuphen zeritenne cakkite; woiniyaa turaakka
tokkitenne a teeraa miite. 31 Yihudaa asaa atettati xaphuwaa duge yed-
didi, bollan aifiyaa aifiya mittaa mala gidana. 32 Aissi giikko, wuriiddi
attidaageeti Yerusalaameppe, palahidaageetikka Xiyooneppe kiyana. Ub-
baappe Wolqqaama GODAA mishoi hegaa oottidi polana.
33 “Hegaa gishshau, Asoore kawuwaabaa GODAI hagaadan yaagees;
‘Asoore kawoi ha katamaa gelenna; woikko hagan ba wonddafiyaa
dukkenna; woi ba gonddalliyaa oiqqidi, ha katamaa sintti aadhdhenna;

woikko qassi katamaa yuushuwaa biittaa dooriyan diddiqenna. 34 Asoore Kawoi ba yiido ogiyaara guyye simmana; i ha katamaa gelenna. Taani GODAI hagaa odais. 35 Taani ta bonchchuwaa gishshaunne ta ashkkaraa Daawita gishshau, ha katamaa boshissennan ashsha ekkana' yaagees" yaagiis.

36 He gallassi qammi GODAA kiitanchchai kiyidi, Asoore asai dunkkaanidosan, issi xeetanne hosppun tammanne ichchashu sha7u attumaasaa woriis. Yaatin, asai maallado suuridi be7iyo wode, haiqqida asaa ahai hegan kumiis. 37 Hegaa gishshau, Asoore Kawoi Sanaakireebi denddidi, guyye simmi biidi, Nanawe kataman uttiis.

38 Issi gallassi Sanaakireebi ba xoossaa Nisirooka keettan goinniiddi de7ishin, a naati Adiraamelekinne Sar77eexeri bisuwan a woridosona. Woridi Araaraate giyo biitti baqatidosona. A na7ai Asiraadooni[5] a sohuwan kawotiis.

38

Kawoi Hizqqiyaasi Harggidi Paxiis

(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 20:1-11; Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 32:24-26)

1 He wode Kawoi Hizqqiyaasi harggidi, haiqqana matiis. Yaanidaashin Amoxa na7ai hananabaa yootiya Isiyaasi akko biidi, "GODAI nena, 'Neeni haiqqaasappe attin paxakka; hegaa gishshau, ne keettaa giigissa' yaagees" yaagiis.

2 Yaagin Hizqqiyaasi godaakko simmi zin77idi, GODAA woossiis. 3 Woossiiddi, "Abeet GODAU, taani ne sinttan tumatettaaninne kumetta wozanan hemettidoogaanne qassi nena ufaissiyaabaa oottidoogaa taayyo neeni hassayana mala, taani nena woossais" yaagidi woossiis; woossiiddi Hizqqiyaasi keehi mishettidi yeekkiis.

4 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalai Isiyaasakko hagaadan yaagiiddi yiis. 5 Yiidi, "Ba; baada Hizqqiyaasa, 'GODAI ne maizza aawaa Daawita Xoossai hagaadan yaagees; "Taani ne woosaa siyaas; ne afuttaakka be7aas. Ne laittaa bolli taani neeyyo tammanne ichchashu laittaa gujjana. 6 Nenanne ha katamaa Asoore biittaa kawuwaa kushiyaappe ashshana; taani ha katamaayyo olettada ashshana" yaagees' yaaga" yaagiis.

7 Isiyaasi gujjidikka hagaadan yaagiis; "GODAI ba giido qaalaa polanaagau malaatai hagaa: 8 Be7a, Akaazi pude kiyanau giigissido xekkan de7iya kuwai tammu tangguwaa guyye simmidi baanaadan, taani oottana" yaagiis. Yaagin kuwai tammu tangguwaa guyye simmidi biis.

9 Yihudaa kawoi Hizqqiyaasi harggi paxidoogaappe guyyiyan, xaafido mazamuree hagaa: 10 Taani, "Ta de7o laittaayyo biron bagga gakkiyo wode, haiquwaa penggeera gelana haniyaanaa? Ta attida laittaa bonqqirggin, mela attana haniyaanaa?" yaagaas. 11 Hegaadankka qassi, "Taani paxa de7iyaageetu biittan GODAA be7ikke; ha sa7an de7iyaageetu giddonkka naa77antto be7ikke. 12 Dorssaa heemmiyaagaa dunkkaaniyaadan, ta de7oi shodettiis. SHimainnee afalaa harppan xaaxiyoogaadan, taani ta de7uwaa xaaxaas; ikka tana wonddarashiyaappe duuttiis. Gallassaappe qammi gakkanaashin, neeni tana xaissadasa" yaagaas. 13 Sa7ai wonttana gakkanaashinkka taani maaduwaa demmanau waassaas. SHin gaammuwaadan i ta meqettaa ubbaa menttiis. Qassi gallassappe qammi

5 **37:38** Asiraadooni: I Ibraawetto qaalan "Esar-Haddon" geetettees.

gakkanaashin, neeni tana xaissadasa. 14 Taani cirashuwaadaaninne haatta
kafuwaadan waassaas; haraphphedankka zuuzummaas. Ta aifeti saluwaa
pude xeelliiddi xeelliiddi daafuridosona. Abeet Godau, taani un77ettaas;
neeni tana ha un77uwaappe kessa!" yaagaas.
15 Hagaa ubbaa GODAI i ba huuphen oottiis; yaatin, taani ai gaanau
danddayiyaanaa? Ta shemppoi keehippe un77ettido gishshau, xiskkoi
taappe haakkiis. 16 Abeet Godau, hageetu mala yohotun asi paxa de7ees.
Hai ta payyatettaa zaarada, tana paxa wottarkkii! 17 Be7a, taani ha gita
tuggaa tuggatidoogee taayyo lo77o gidiis. Neeni ta shemppuwaa bashshaa
ollaappe guyye zaarada ashshadasa; neeni ta nagara ubbaa neeppe guyye
zaarada oladasa. 18 Aissi giikko, duufoi nena galatenna; haiqoikka nena
sabbenna. Ciimma ollau duge wodhdhiyaageeti nena ammanttees gi-
idi ufaissaa oottokkona. 19 Taani hachchi nena galatiyoogaadan, paxa
de7iyaageetu xalaalati nena galatoosona; neeni ammanttiyoogaa aawai ba
naatussi yootees.
20 GODAI tana ashshana; hegaa gishshau, nuuni nu de7o laitta ubban,
GODAA keettan baqettan waaxettida diittan yexxana.
21 Hagaappe kase Isiyaasi, "Balasiyaa teeraa daaxxidi, a kixaa bolli wottite.
Yaatikko, i paxana" yaagi wottiis.
22 Yaagin Hizqqiyaasikka, "Taani paxada GODAA Beeta Maqidasiyaa pude
kiyanaagau malaatai aibee" yaagidi Isiyaasa oichchi wottiis.

39

Baabilooneppe Kiitettidi Yiida Asata
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 20:12-19)

1 He wode, Baladaana na7ai, Baabiloone Kawoi Marodaaki Baladaani,
Hizqqiyaasi harggidi paxidoogaa siyido gishshau, dabddaabbiyaanne
imuwaa Hizqqiyaasayyo yeddiis. 2 Yeddin Hizqqiyaasi kiitettidi yiida asata
mokkiis. Yaatidi ba buquraa minjjiyo keettan de7iya biraa, worqqaa,
sawuwaa, al77o zaitiyaa, ba ola miishshaanne ba buquraa minjjiyo
keettan de7iyaabaa ubbaa eta bessiis. Ba son woikko ba kawotettaa giddon
de7iyaabaa ubbaappe Hizqqiyaasi eta bessennan aggidobi aibinne baawa.
3 Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Isiyaasi Kawuwaa
Hizqqiyaasakko yiidi, "Ha asati woigidonaa? Eti auppe yiidonaa?" yaagidi
oichchiis.
Oichchin Hizqqiyaasi, "Eti taakko haaho biittaappe, Baabilooneppe yi-
idosona" yaagiis.
4 Isiyaasi qassikka, "Eti ne son ai ai be7idonaa?" yaagiis.
Yaagin Hizqqiyaasi, "Eti ta son de7iya ubbabaa be7idosona; ta buquraa
minjjiyo keettan de7iyaabaappe taani eta bessabeennabi aibinne baawa"
yaagiis.
5 Hegaappe guyyiyan, Isiyaasi Hizqqiyaasa, "Ubbaappe Wolqqaama GO-
DAI giyoobaa siya. 6 I hagaadan yaagees; 'Ne kawo keettan de7iyaabai ub-
babainne ne maizza aawati hachchi gakkanaashin shiishshidobai ubbabai
muleera omoodettidi, Baabiloone biitti baana gallassati yaana; appe aibinne
attenna. 7 Qassi neeyyo yelettana, ne ashonne ne suutta gidiya, ne attuma
zaretuppekka omoodettidi baana; biidi Baabiloone kawo keettan mureessa
gididi oottana' yaagees" yaagiis.
8 Yaagin Hizqqiyaasi zaaridi, "Neeni odido GODAA qaalai lo77o" yaagiis.
Aissi giikko, Hizqqiyaasi, "Taani de7ido laittan saroinne woppai de7ana
gidennee" yaagidi qoppiis.

40

Minttettoi Kumido Qaalaa

1 Intte Xoossai hagaadan yaagees; “Ta asaa minttettite! Minttettite!
2 Yerusalaamessikka, a omooduwan de7ido wodee polettidoogaa, i nagarai
atto geetettidoogaa yootite; i nagaraa gishshau, GODAI o naa77u dakko
qaxxayidoogaa yootite” yaagees.
3-4 Issi hagaadan yaagiya cenggurssai siyettees; “Bazzuwan GODAA ogiyaa
giigissite; nu Xoossaayyo mela biittan aaho ogiyaa sitti oottite. Wombba
ubbai xoqqu gaana; deree ubbainne kerai ubbai ziqqi gaana. Moorettida
ogee salallana; kirttaakirtto biittaikka dembbattana. 5 He wode, GODAA
bonchchoi qonccana; asho maayida ubbai hegaa issippe be7ana. Aissi
giikko, GODAA doonai hegaa haasayiis” yaagees.
6 Issi cenggurssai, “Waassa!” yaagiyaagaa siyaas.
Siyada taani, “Woigada waassoo?” yaagaas.
“Asai ubbai maataa mala; a bonchcho ubbaikka dembbaa ciishshaa
mala. 7 GODAI ba shemppuwaa a bollan shemppiyo wode, maatai melees;
ciishshaikka qoqqofettees. Asai tumu maataa mala. 8 Maatai melees;
ciishshaikka qoqqofettees; shin nu Xoossaa qaalai merinau eqqidi de7ees”
yaagada waassa.
9 Nenoo mishiraachchuwaa yootiya Xiyoonee, xoqqa deriyaa pude
kiya; nenoo mishiraachchuwaa yootiya Yerusalaamee, ne cenggurssaa
wolqqappe xoqqu ootta; yayyoppa; xoqqu ootta; yaatada Yihudaa katama-
tussi, “Intte Xoossai hageeho” yaagada yoota. 10 Be7ite, Ubbaa Haariya GO-
DAI wolqqaara yees; yin a qesee ayyo haarana. Be7ite, a woitoi aara de7ees;
a oosuwaa waagaikka a sinttaana. 11 I ba wudiyaa henttanchchaadan
mizees; ba dorssa maratakka ba qesiyan shiishshidi, ba kiyuwan idimmana.
Xanttiyaageetakka loddaara kaalettana.

Ubbaappe Bolla Gidida Israa7eela Xoossaa

12 Haattata ba kushiyaa kophphiyan makkidai, salota takkaaruwan
likkidai, biittaa buhiyaa qun77an makkidai, qassi deretanne keratakka
meezaanan likkidai oonee? 13 GODAA Ayyaanaa azazidai, woikko a
zoriyaabaa gididi tamaarissidai oonee? 14 I bau qonccanaadan, oonaara
zorettidee? Woikko a sitta pirddaa ogiyaa oonee tamaarissidai? Woikko a
aadhdhida eratettaa tamaarissidai woi a akeekaa ogiyaa bessidai oonee?
15 Be7ite, kawotettati gombbo giddon de7iya issi xohetta haatta mala. Eti
meezaanan de7iya guutta baanadan qoodettidosona. Be7ite i haruurota
liiqo baanadan denttees. 16 Liibaanoosa mittai ayyo eettanau gidenna; an
de7iya do7atikka xuuggiyo yarshshuwaassi gidokkona. 17 Kawotettati ubbai
a sinttan bainnabaa mala; eti a sinttan ubba bainna melaappekka guuttadan
qoodettoosona.
18 Yaatin, Xoossaa intte oonaara milatissuuteetii? Woikko aibiira likkissi
xeelluuteetii? 19 Eeqa misile gidikko, kushe hiilla eriya asi a massees;
hegaa qassi worqqaa tigiyaagee worqqan sheeshshees; biraa tigiyaageekka
a bolli biraa sanssalataa medhdhees. 20 Hegaayyo miishshi bainna hiyyeesai
yarshshuwau musenna mittaa doorees; yaatidi, he misilee qaaxxennaadan
essanau kushe hiillaa eriya asa koyees.
21 Eribeekketii? Woikko siyibeekketii? Hagee intteyyo koiroppe odet-
tibeennee? Woikko sa7ai merettoosappe hagaa intte akeekibeekketii? 22 I
biittaa irzzuwaappe bolla baggan ba araatan uttees; biittan de7iyaageeti
a sinttan gumbburo mala. Salota magalashodan piddi oottiyaagee, qassi

de7iyo soho oottidi, dunkkaanedan toliyaagee, 23 halaqata bainnabadan oottiyaagee, biittaa kaalettiyaageetakka hada oottiyaagee a. 24 Biron eti toketosaaranne zerettosaara, qassi xaphuwaakka biron biittan yeddosaara, GODAI eta bolli carkkuwaa yeddiigiis; etikka melidosona; melin gotee eta suullaadan efi aggiis.

25 Geeshshai eta, "Yaatin, taani aara likkettanau tana oonaara milatissuuteetii?" yaagees. 26 Intte aifiyaa xoqqu oottidi, saluwaa xeellite; he xoolinteta medhdhidai oonee? I eta olanchchaadan kaalettees; eta qoodaakka erees. I eta ubbaakka eta sunttan sunttan xeesees. A anggaa gitatettaappenne a wolqqaa minotettaappe denddidaagan, etappe issoinne xayenna.

27 Nenoo Yaaqoobaa, nenoo Israa7eelaa, "Ta ogee GODAAPPE geemmiis; Xoossai ta pirddaa shenehoo giis" yaagada aissi amassalai? Qassi aissi hegaadan gaada haasayai? 28 Erabeikkii? Siyabeikkii? GODAI merinaa Xoossaa; i biittaa ubbaakka medhdhidaagaa. I daafurenna; woikko wolqqai au wurenna; ooninne a qofaa eranau danddayenna. 29 Daafuranchchau wolqqaa immees; minotetti bainnaagaukka minotettaa gujjees. 30 Harai atto yelaga naatikka daafuroosona; qassi wolqqaa wuroosona. Wodallatikka muleera daafuridi kunddoosona. 31 SHin GODAA ammanettidi naagiyaageeti, bantta wolqqaa ooraxissana. Eti arggantatudan, qefiyan pude kiyana; woxxidi daafurokkona; hemettidikka wolqqaa wurokkona.

41

Israa7eelassi Xoossaa Maaduwaa

1 GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo abbaa doonan de7iya biittatoo, co77u giidi, taani yootiyoogaa siyite! Asai bantta minotettaa ooraxissona; eti haa shiiqona; shiiqidi haasayona. Ane nuuni pirddettanau issippe shiiqoos.

2 "Biyo soho ubban xooniya issuwaa arshsho baggappe denttidai oonee? I kawotettata a sinttan aattidi immees; yaatin, i kawota tohuwaappe garssaara yedhdhees. I eta ba bisuwan baanaadan oottees; qassi ba wonddafiyan suullaadan oottees. 3 I eta yedettiiddi, a tohoi kase yedhdhibeenna ogiyaarakka saro kanttees. 4 Hagaa oottidaageenne polidaagee qassi yeletatakka koiroppe xeesidaagee oonee? Taani GODAI, koiroi, wurssettaageetuurakka de7iyaagee, taani a" yaagees. 5 Abbaa doonan de7iya biittati be7idi yayyidosona; sa7aa gaxatikka kokkoridosona. Eti issippe shiiqidi, taakko yiidosona. 6 Asa ubbai ba shooruwaa shooruwaa maaddees; qassi ba ishaa, "Minna" yaagees. 7 Kushiyaa hiillanchchai worqqaa tigiyaagaa minttettees; kalttan massiyaagee naariqan qoxxiyaagaa, "Minna" yaagees. I birataa issippe gattiyoogaa, "Hagee lo77o" yaagees; qassi he eeqai qaaxxennaadan, eti misimaariyan baxxannoosona.

8 GODAI hagaadan yaagees, "SHin nenoo Israa7eelaa, ta ashkkarau, taani doorido Yaaqoobaa, ta dabbuwaa Abrahaama zariyau, 9 taani nena biittaa gaxaappe ekkada, qassi wurssetta haahosaappe xeegada, 'Neeni ta ashkkaraa' yaagidoogoo, taani nena dooraas; qassi taani nena olikke. 10 Taani nenaara de7iyo gishshau yayyoppa; taani ne Xoossaa gidiyo gishshau dagammoppa. Taani nena minttana; qassi taani nena maaddana. Taani nena ta xooniya ushachcha kushiyan kaafada oiqqana.

11 "Be7a, nena hanqqettiya ubbai yeellatidi kauyyana; nenaara eqettiyaageeti kasekka bainnabaadan hanidi xayana. 12 Nenaara ooyettiyaageeta neeni koyana; shin neeni eta demmakka. Nenaara olettiyaageeti kasekka bainnabaadan, shufuro gididi xayana. 13 Aissi giikko, taani GODAI, ne Xoossai, ne ushachcha kushiyaa oiqqana. Nena, 'Yayyoppa, taani nena

maaddana. 14 Nenoo guxuniyau, Yaaqoobaa, inttenoo Israa7eela asau, yayyoppite; taani inttena maaddana. Taani, inttena woziyaagee, Israa7eela Geeshshaa' yaagais. 15 Be7a, taani nena ooratta, qaranne achchaara de7iya, qoxxanau go7ettiyo miishsha oottaas. Neeni dereta qoxxada liiqissana; keratakka suullaadan oottana. 16 Neeni eta suraggana; suraggin carkkoi eta efaana; goteekka eta laalana. SHin neeni GODAN ufaittana; qassi Israa7eela geeshshan bonchchettana.

17 "Hiyyeesatinne metootanchchati haattaa koyin etau xayiyo wode, qassi eta kookkeekka saamuwan meliyo wode, taani GODAI etau siyana; taani, Israa7eela Xoossai eta aggikke. 18 Taani mela xoqqa sohotun shaafaa, qassi wombbatu giddonkka pulttuwaa xuussana. Bazzuwaa haatti eelliyoosa, qassi mela biittaakka haatti xuuqqiyoosa oottana. 19-20 Israa7eela Geeshshai hegaa medhdhidoogaa, qassi GODAA kushee hegaa oottidoogaa asai be7ananne erana mala, qassi qoppananne issippekka akeekana mala, taani bazzuwan zigaanne guuganttaa, barsseneetiyaanne zaitiyaa wogaraa mokissana. Qassikka bazzuwan xiiddaa, odooruwaanne wogaraa issippe wottana" yaagees.

Xoossai Worddo Xoossata Ixxees

21 "GODAI, 'Ane intte mootuwaa haa aattite' yaagees. Yaaqooba Kawoi, 'Ane intte markkaakka haa ehiite' yaagees. 22 Ane eti bantta misileta haa ehin, aibi hananau de7iyaakko, eta misileti nuuyyo yootona. Nuuni akeekana malanne eta wurssettaakka erana mala, kase yohoti aibakko nuuyyo yootite; woi qassi sinttappe hananabaakka nuuyyo awaajjite. 23 Intte xoossata gidiyoogaa nuuni erana mala, sinttappe yaanau de7iyaabaa nuussi yootite. Nuuni dagammana malanne yayyana mala, lo77o gidin iita gidin, ane issibaa oottite. 24 Be7ite, intte bainnabaa mala; intte oosoikka hada. Inttena dooriya asikka ba huuphiyau sheneyiyaagaa.

25 "Taani huuphessa baggappe issuwaa denttaas; denttin i yiis. Qassi ta sunttaa xeesiya issoi arshsho baggappe yaana. Urqqaa medhdhiyaagee urqqaa yedhdhiyoogaadan, i kaalettiyaageeta yedhdhana.

26 "Hagaa nuuni erana mala, koiro nuussi awaajjidai oonee? Woikko nuuni, 'I likke' gaana mala, kasetidi nuussi yootidai oonee? Ooninne hagaa yootidai baawa; ooninne hananabaa yootibeenna. Qassi intte qaalaakka siyidai baawa. 27 Taani hagaa kasetada Xiyoonessi awaajjaas; qassi taani Yerusalaamessikka mishiraachchuwaa yootiyaagaa immaas. 28 SHin taani xeellido wode issoinne baawa; taani zoriyaa oichchiyo wode, eta misiletu giddon zaaruwaa immiya issoinne baawa. 29 Be7ite, eti ubbaikka hada; eta oosoikka mela; seerissidi medhdhido eta misileti mela carkko" yaagees.

42

Xoossaa Ashkkaraa

1 Taani kaafada oikkido ta ashkkarai, ta shemppoi an ufaittiyoogee, taani dooridoogee hageeho. Taani ta Ayyaanaa a bolli wottaas; i kawotettatussi suure pirddaa ehaana. 2 I waassenna; woi ba qaalaa xoqqissenna; woi qassi ba qaalaa ogiyan sissenna. 3 Dinccettida shombboquwaa i menttenna; qassi lii7attidi eexxiya muqaaddaakka i toissenna. I ammanettidi, suure pirddaa ehaana. 4 I biittan suure pirddaa essennan de7iiddi aggenna; woikko guyye geenna. Abbaa doona biittatun de7iya asai ubbai a higgiyaa siyanau naagees.

5 Xoossai GODAI, salota medhdhidi miccidaagee, sa7aanne sa7aappe kiyiyaabaa ubbaa oottidaagee, sa7an de7iya asau shemppuwaa

immiyaagee, an hemettiya ubbau de7uwaa immiyaagee hagaadan yaagees;
6-7 “Taani GODAA; taani nena xillotettan xeesaas; taani ne kushiyaa oiqqada,
nena naagana. Neeni qooqiyaa aifiyaa dooyana mala, omoodettidaageeta
omooduwaa keettaappe kessana mala, xuman de7iyaageetakka qasho
keettaappe kessana mala, taani nena kawotettatussi poo7o oottada, qassi
asaassikka maachcha oottada immana. 8 Taani GODAA; hegee ta sunttaa.
Ta bonchchuwaa taani harau immikke; ta galataakka masettidi giigida
misiletussi immikke. 9 Be7ite, kase taani yootidobati ubbai polettidosona.
Ha77i qassi taani oorattabaa awaajjais; eti hananaappe kasetada taani
intteyyo yootais” yaagees.

Galataa Yettaa

10 GODAASSI ooratta mazamuriyaa yexxite;
biittaa gaxaappe doommidi, a galataa yootite.
Abbaa bollan biyaageetinne
an kumida ubbaikka ane waassona.
Abbaa doona biittatinne etan de7iya ubbaikka yexxona.
11 Bazzoinne bazzon de7iya katamati,
qassi Qeedaare asai de7iyo moottatikka
bantta qaalaa xoqqu oottona.
Selaa7a giyo kataman de7iyaageetikka
deriyaa huuphiyaappe bantta ililssaa sissona.
12 Eti bonchchuwaa GODAU immona;
a galataakka gaxa biittatun awaajjona.
13 GODAI mino asadan kiyana;
olanchcha asadan, i ba hanqquwaa denttana.
I waassana;
ba qaalaakka xoqqu oottidi alaahana.
I mino gidiyoogaa ba morkketa bessana.

Xoossai Ba Asaa Maaddanau Qaalaa Geliis

14 GODAI hagaadan yaagees;
“Adussa wodeesappe taani saruwan takkaas;
co77u gaada danddayaas.
Ha77i maaretai oikkido maccaaseedan,
taani waassana;
tookka tookkada shemppananne peenuqana.
15 Taani deretanne kerata laalana;
etan mokkidabaa ubbaa melissana.
Shaafata haruuro kessana;
deelletakka melissana.
16 “Taani qooqeta
eti erenna ogiyaara ehaana;
eti erenna loossuwaarakka kaalettana.
Eta sinttan de7iya xumaa poo7uwau laammana;
kirttaakirtto sohuwaakka salallissana.
Hageeta taani etau oottana;
taani eta mulekka aggikke.
17 SHin massidi giigissido misiletun ammanettiyaageeti,
qassi seerissidi giigissido misileta,
‘Intte nu xoossata’ yaagiyaageeti
guyye simmana.
Eti muleerakka yeellatana”
yaagees.

Israa7eela Asai Tamaarennan Ixxido Ixuwaa

18 GODAI hagaadan yaagees; “Inttenoo tulletoo, siyite; inttenoo qooqe-
too, intte be7ana mala xeellite. 19 Ta ashkkaraappe hara qooqee oonee?
Taani kiittiyo uraappe hara tullee oonee? GODAASSI dummatida uraadan,
woikko GODAA ashkkaraadan qooqee oonee? 20 Darobaa xeellaasa; shin
akeekakka. Ne haittatikka dooya; shin siyakka” yaagees.

21 GODAI ba xillotettaa gishshau, ba higgiyaa gitayanaunne bonchchanau
dosiis. 22 SHin hagee asai bonqqettiisinne wotti ekettiis. Eti ubbaikka
diizzan ohettidi, qasho keettan qosettidosona. Eti bonqqettidosona; shin
eta ashshiyaabi baawa. Qassi omoodettidosona; shin ooninne, “Zaarite”
yaagiyaabi baawa.

23 Intte giddoppe hagaa siyanai oonee? Qassi sinttappe yaana wodiyaabaa
ezgganai oonee? 24 Yaaqooba omooddiyaagau, Israa7eela bonqqiyaagau
aattidi immidai oonee? A bollan nuuni nagaraa oottido, a ogiyan eti been-
nan ixxidonne a higgiyaukka eti azazettennan ixxido GODAA gidenneeyye?
25 Hegaa gishshau, i eta bolli ba hanqquwaa suuluwaanne yashshiya olaa
gussiis; i eta yuushuwan tamaa eettiis, shin eti eribookkona; i eta xuuggiis;
shin eti akeekibookkona.

43

Xoossai Ba Asaa Ashshana Giis

1 SHin nenoo Yaaqoobaa, nenoo Israa7eelaa, nena medhdhida GODAI
hagaadan yaagees; “Taani nena wozido gishshau yayyoppa. Taani nena
ne sunttan xeesaas; neeni taagaa. 2 Neeni haattaa gidduwaara pinniyo
wode, taani nenaara gidana. Neeni shaafatu gidduwaara pinniyo wodekka
eti nena muukkokkona. Neeni tamaa giddoora aadhdhiyo wode, xuuget-
takka; lacoikka nena meenna. 3 Aissi giikko, taani nena Ashshiyaagaa
Israa7eela Geeshshaa, GODAA ne Xoossaa. Taani Gibxxe neeyyo wozo
oottada, Toophphiyaanne Saaba ne laamiyaa immana. 4 Neeni ta sinttan
al77onne bonchcho gidiyo gishshaunne, taanikka nena siiqiyo gishshau, ne
laamiyau asaa, ne shemppuwaa laamiyaukka kawotettata immana.

5 “Taani nenaara de7iyo gishshau yayyoppa; taani ne zerettata arshshop-
penne arggoppe shiishshada ehaana. 6-7 Taani huuphessa baggaa, ‘Eta
zaarada eha!’ yaagana. Tohossa baggaakka, ‘Eta teqqoppa’ yaagana. Ta
attuma naata haahuwaappe, ta macca naatakka sa7aa gaxaappe ehaana; ta
sunttan xeegettida ubbata, taani ta bonchchuwau medhdhidoogeeta, taani
giigissidoogeetanne oottidoogeeta hammite” yaagana.

Israa7eeli Xoossaa Markka

8 Aifee de7ishin qooqida asata, haittaikka de7ishin tullidaageeta kessa;
9 Kawotettati ubbai issippe shiiqona; asaikka yaa7aa utto. Eta giddoppe
hagaa yootanaunne kase aadhdhida yohota nuna bessanau danddayiyai
oonee? Hara asaikka siyidi, “Hagee tuma” yaagana mala, eti likke gidiy-
oogaa bessanau bantta markkata ehoona;

10 GODAI hagaadan yaagees; “Intte ta markkata; intte tana erana malanne
ammanana mala, qassi taani Xoossaa gidiyoogaa akeekana mala, taani
doorido ta ashkkarati inttena. Taappe kase hara xoossi merettibeenna;
woikko taappe guyyiyankka hara xoossi de7enna.

11 “Tanattennee; taani GODAA. Taappe attin, hara ashshiyaabi baawa.
12 Taani yootaas, ashshaasinne awaajjaas. Intte giddon hara allaga xoossi
de7ibeenna. Taani Xoossaa gidiyoogau taayyo intte markkata. 13 Taani
Xoossaa; xaphoppe doommadakka taani tanattennee. Ta kushiyaappe

ooninne ashshenna; taani oottidoogaa laammanau danddayiyaabi baawa" yaagees.

Baabilooneppe Kessi Ekkiyoogaa

14 GODAI, inttena Woziyaagee, Israa7eela Geeshshai hagaadan yaagees;
"Intte gishshau, Baabiloone kiittada eta gordde mittaa menttana; eta ililssaikka zilaassau laamettana. 15 Taani GODAA, intte Geeshshaa, Israa7eela
medhdhidaagaa, intte Kawuwaa" yaagees.
16 Abbaa giddon ogiyaa, wolqqaama haattatu giddoorakka loossuwaa kessidi, 17 para gaaretanne parata, olanchchatanne mino asata abbau ehiidi, eti
denddennaadan zaqqulssida GODAI, qassi eta muqaaddaa lacuwaadan toissida GODAI hagaadan yaagees; 18 "Kase yohota haasayoppite; benibatakka
qoppoppite. 19 Be7ite, ha77i taani oorattabaa oottais; ikka ha77i mokkees.
Intte hegaa erekketiiyye? Taani bazzon ogiyaa, mela biittankka shaafata
kessana. 20-21 Bazzo do7ati, worakanatinne yanchchati tana bonchchana.
Aissi giikko, ta galataa awaajjana mala, ta giigissidonne doorido ta asaassi
taani bazzon haattaa, mela biittankka shaafata immais.

Israa7eela Nagaraa

22 "SHin nenoo Yaaqoobaa, neeni ta sunttaa xeesabaakka; nenoo
Israa7eelaa, neenikka tana salettadasa. 23 Neeni taayyo xuuggiyo
yarshshuwaassi dorssaa ehabaakka; woi hara yarshshotunkka tana
bonchchabaakka. Taani nena kattaa yarshshuwaa imma gaada
waissabeikke; woi qassi ixaanaa imma gaada daafurssabeikke. 24 Neeni
taayyo ixaanaa miishshan shammabaakka; woikko ne mehiyaa
yarshshuwaa modhdhuwan tana kalissabaakka. SHin neeni ne nagaran
tana waissadasa; ne naaquwankka tana daafurssadasa.
25 "Tana, ne mooruwaa ta gishshau gaada qucciyai tanattennee; ne
nagaraakka zaarettada hassayikke. 26 Tana hassayissa; ane issippe ha
yohuwaa mootettoos. Neeni xillo gidiyoogaa be7anau ane ne yohuwaa
bidda. 27 Ne koiro aawai nagaraa oottiis; nena tamaarissiyaageetikka
tana naaqqidosona. 28 Hegaa gishshau, taani Beeta Maqidasiyaa halaqata
tunissaas; Yaaqooba bashshau, Israa7eelakka cashshau aattada immaas"
yaagees.

44

GODAI Xoossaa Xalaala

1-2 GODAI hagaadan yaagees; "Ta ashkkarau Yaaqoobaa, taani doorido
Israa7eelaa, ha77ikka siya. Taani nena medhdhaas; ne aayee uluwan nena
giigissaasinne maaddaas. Ta ashkkaraa Yaaqoobaa, taani dooridoogoo,
yayyoppa. 3 Taani saamettida biittan haattaa gussana; mela biittankka
pulttuwaa gogissana. Taani ta Ayyaanaa ne naatu bolli, ta anjjuwaakka
ne zerettatu bolli gussana. 4 Haattaa doonan mokkida maataadan, qassi
goggiya pulttuwaa lanqqiyan de7iya mittaadan, eti mokkana. 5 Issoi,
'Taani GODAAGAA' yaagana; harai qassi bana Yaaqooba sunttan xeesana;
haraikka, qassi ba kushiyaa bollan, 'Taani GODAAGAA' yaagidi xaafana; i
qassi bana Israa7eeli xeegettiyo siiqo sunttan xeesana" yaagees.
6 GODAI, Israa7eela Kawoi, a Woziyaagee, Ubbaappe Wolqqaama GODAI
hagaadan yaagees; "Koiroi tana; wurssettaikka tana. Taappe hara Xoossi
baawa. 7 Ta mali oonee? De7ikko ane awaajjo; qassi ane ta sinttan eqqidi
yooto. Beniisappe doommidi, sinttappe yaanabata yootiyaagee oonee? Ane

eti sinttappe hananabaa nuuyyo yootona. 8 Yayyoppite; qassi dagammoppite. Taani hagaa intteyyo beniisappe doommada yootabeikkinaa? Qassi awaajjabeikkinaa? Hegau taayyo intte markka. Taappe attin, hara Xoossi de7ii? Hara Zaalli baawa; taani oonanne erikke" yaagees.

Eeqaa Goinuwaa Bolli Haasayettida Bore Haasayaa

9 Eeqa misileta massidi medhdhiya ubbati hada; eti an ufaittiyoobati eta go77okkona. Eta markkatikka be7okkonanne erokkona. Hegaa gishshau, eti yeellatana. 10 Xoossa giigissidai, woikko aibaunne go77enna misile massidai oonee? 11 Be7ite, a laggeti ubbai yeellatana; kushe hiillanchchati ubbai asa. Ane eti ubbaikka issippe shiiqidi eqqona. Eti yayyana; qassi eti ubbaikka issippe yeellatana.

12 Birataa qoxxiyaagee ba qoxxiyo birataa taman wottees; wottidoogee bonqqidaagaa naariqan qoxxidi, ba mino qesiyan a meretaa giigissees. Hegaa giigissidi namisettees; a minotettaikka wurees. Haattaakka uyenna; labbanees.

13 Anaaxee wodoruwan likkees; likkidi irssaasiyan a bolli malaataa wottees; yaatidi maloogiyan lil77issees. Lil77idaagaa likkidi, puulaara de7iya asa misile milatissi giigissidi, ba son wottees. 14 I hegaa oottanau zigaa qanxxees; woikko wolaa woi xiiddaa wora giddoppe dooridi diccanaadan oottees. Woi ixxikko, i zigaa tokkin, irai a dichchanaashin naagees. 15 Hegaappe guyyiyan, i assi eettiyo mitta gidees; ikka appe baggaa ekkidi, eettidi ho77ees; qassi baggaa eettidi, oittaa uukkees. Appekka xoossaa medhdhidi, ayyo goinnees; qassi misiliyaa massidi, a sinttan gufannees. 16 Appe baggaa taman eettidi, qumaa kattees; baggan ashuwaa xiixxidi, kallidi mees. Qassi tamaa ho77i simmidi, "Hashshukkonne, laa hagee aiba ho77ii!" yaagees. 17 Qassi attida mittaa massidi, bau goinniyo xoossa misile kessees. He misiliyaa sinttan gufannidi, ayyo goinnees; yaatidi, "Neeni ta xoossaa gidido gishshau, tana ashsha" yaagidi woossees.

18 Eti ainne erokkona; ainnekka akeekokkona. Aissi giikko, eti be7enna mala, eta aifee goozettiis; qassi akeekenna mala, eta wozanaikka gorddettiis. 19 Eeqaa oottiya asi ba wozanan, "Appe baggaa taman eettaas; a bonqquwankka oittaa uukkaas; ashuwaakka an xiixxada maas. Yaatin, appe attidaagaa sheneyiya eeqaa oottada medhdhoo? Qassi mittaa muduwau gufannada goinnoo?" yaagiyo eri woi akeeki oossinne baawa. 20 I bidinttaa mees; a cimettida wozanai a wora kaalettiis. I ba shemppuwaa ashshanau woikko, "Ta ushachcha kushiyan de7iyaagee eeqappe attin, Xoossaa gidenna" gaanau danddayenna.

Xoossai Medhdhidaagaanne Ashshiyaagaa

21 GODAI hagaadan yaagees; "Yaaqoobaa, nenoo Israa7eelaa, neeni ta ashkkaraa gidiyo gishshau, ha yohota hassaya. Taani nena giigissaas; neeni ta ashkkaraa. Nenoo Israa7eelaa, taani nena dogikke. 22 Taani ne mooruwaa shaaraadan, ne nagaraakka ciggaaraadan quccaas. Taani nena wozido gishshau, taakko simma" yaagees.

23 Inttenoo salotoo, GODAI hagaa oottido gishshau, ufaissan yexxite. Inttenoo biittaa ciimmatoo, ililite. Inttenoo deretoo, woraunne a giddon de7iya mitta ubbau, mazamuriyaa kinchchite. Aissi giikko, GODAI Yaaqooba woziis; qassi Israa7eela giddonkka i bonchchettana.

24 Nena Woziyaagee, aayee uluwan nena tilida GODAI hagaadan yaagees; "Taani GODAA, ubba yohota Medhdhidaagaa; salota tarkka tolidaagaa; sa7aakka tarkka miccidaagaa. Ta hegaa oottiyo wode, tanaara ooni de7ii? 25 Taani worddo hananabaa yootiyaageetu malaataa hada oottais; qassi

shareechchotakka eeyya kessais. Taani aadhdhida eranchchata guyye zaarais; eta eraakka eeyya oottais. 26 Taani ta ashkkaraa qaalaa minttais; ta kiittidoogeeti hanana giidobaakka polais. Taani Yerusalaame katamaa, 'Neeni asi de7iyo soho gidana' yaagais; Yihudaa katamatakka, 'Intte simmidi keexettana; intte gimbbiyaakka ooraxissana' yaagais. 27 Taani haattaa ciimmatakka, 'Melite! Intte goggiya haattatakka melissana' yaagais. 28 Qassi Qiiroosa, 'Neeni ta asaa heemmiyaagaa; neeni Yerusalaame katamaa, "Ne simmada keexettana" yaagadanne, Beeta Maqidasiyaakka, "Ne baasoi baasettana" yaagada ta halchchuwaa poliyaagaa' yaagais" yaagees.

45

Xoossai Qiiroosa Kawo Kessanau Dooriis

1 GODAI tiyidoogau, kawotettata ayyo haarissana mala, kawotu gittaa birshshana malanne penggeekka ayyo a sinttan dooyettana mala, a ushachcha kushiyaa oiqqido Qiiroosau GODAI hagaadan yaagees; 2 "Taani ne sinttaara baana; dereta dembbayana. Nahaasiyaa birataa sanqqata menttana; birata hiraqotakka qanxxana. 3 Nena ne sunttan xeesiyaagee tana GODAA, Israa7eela Xoossaa gidiyoogaa neeni erana mala, taani neeyyo xuma sohuwan de7iya aquwaanne geeman qosettida duretaa immana. 4 Ta ashkkaraa Yaaqooba gishshaunne taani doorido Israa7eela gishshau, taani nena ne sunttan xeesais. Neeni tana erana xayikkonne, taani nena bonchcho sunttan xeesais.

5-6 "Taani GODAA; taappe hari baawa; taappe hara Xoossi de7enna. Awai mokkiyoosaappe biidi, wulliyoosaa gakkanaashin de7iya asai taappe hari bainnaagaa erana mala, taani nena gixissais. Gidikkonne, neeni tana erabaakka. Taani GODAA; taappe hari baawa. 7 Taani poo7uwaa oottais; xumaakka medhdhais. Sarotettaa oottais; bashshaakka ehais. Taani GODAI, ha ubba yohota oottiyaagaa.

8 "Inttenoo salotoo, bollappe duge xillotettaa tigite; shaaratikka a bukkona. Biittai dooyetto; dooyettin atotettaikka pude mokko. Xillotettaikka aara issippe dicco. Taani GODAI hagaa medhdhaas.

Xoossai Meretaassinne Taarikiyaassi Godaa

9 "Bana Medhdhidaagaara baaxetiyaagau aayye7ana! Aissi giikko, i urqqa miishshaappe issuwaa. Urqqai medhdhiyaagaa, 'Ai oottai?' woi qassi, 'Neeni hiillaa erakka' yaagiiyye? 10 Ba aawaa, 'Ai yeladii?' yaagiya urau, woikko ba aayyiyo, 'Ai maarettadii?' yaagiya urau aayye7ana! 11 GODAI, Israa7eela Geeshshai, a Medhdhidaagee, hagaadan yaagees; 'Sinttappe hananabaa eranaunne ta naatubaa tana oichchanau intte besseetii? Ta kushiyan taani oottanabaakka tana azazanau besseetii? 12 Taani sa7aa oottaas; asaakka a bolli medhdhaas. Salota taani ta kushiyan tolaas; etan de7iya meretata ubbaakka azazaas. 13 Taani Qiiroosa xillotettan denttaas; a ogiyaa ubbaakka suure oottana. Miishsha qanxxennan, woikko mattaaye immennan, i ta katamaa keexxana; ta asaakka omooduwaappe kessana' yaagees. Taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa odais" yaagees.

14 GODAI hagaadan yaagees; "Gibxxe duretainne Toophphiyaa zal77ee, qassi geesaa adussa gidiya Sabaa7ata asatikka neekko yiidi, nebaa gidana. Eti sanssalatan qashettidi, nena kaallana. Eti neeyyo goinniiddi, 'Xoossai ne xallaara de7ees; hari baawa; appe hara xoossi baawa' yaagidi neeyyo watiwatana" yaagees.

15 Abeet Xoossau, Israa7eela Ashshiyaagoo, tumuppe neeni nena genttiya Xoossaa. 16 Eeqaa medhdhiyaageeti ubbaikka yeellatananne kauyyana.

Eeqa misiliyaa medhdhiyaageeti ubbai issippe kaushshau baana. 17 SHin
Israa7eela GODAI merinaa atotettan ashshirggiis; intte merinaukka yeel-
latekketanne kauyyekketa.
18 Salota medhdhida GODAI, biittaakka giigissidi oottidaagee, qassi asi
de7anaadaanappe attin, biittaa coo medhdhibeenna Xoossai hagaadan
yaagees; "Taani GODAA; taappe hari baawa; 19 taani geeman, awankko issi
xuma biittan haasayabeikke. Yaaqooba zerettaassikka, 'Tana mela sohuwan
koyite' gabeikke. Taani GODAI tumaa haasayais; likkebaa odais.

Saluwaa Sa7aa Medhdhida Xoossaanne Baabiloone Eeqata

20 "Inttenoo kawotettatuppe attidaageetoo, issippe shiiqidi haayite; mataa
shiiqite. Mittaappe oosettida eeqa misiliyaa tookki yuuyiyaageetaunne,
ashshanau danddayenna xoossaa woossiyaageetau eri baawa. 21 Ane
yootite; intte mootuwaa shiishshite; etikka ane issippe zorettona. Adussa
wodiyaappe kase hagaa odidai oonee? Benippe hagaa awaajjidai oonee?
Tana GODAA gidikkinaayye? Taappe attin hara Xoossi baawa. Taani xillo
Xoossaanne Ashshiyaagaa. Taappe hari baawa.
22 "Inttenoo biittaa gaxan de7iya ubbatoo, taakko simmidi, attite. Aissi
giikko, taani Xoossa; taappe hari baawa. 23 Taani ta huuphiyan caaqqaas;
guyye simmenna qaalai ta doonaappe xillotettan kiyiis: 'Asai ubbai taayyo
gulbbatana; inxxarssa ubbaikka tanan caaqqana' yaagaas.
24 "Eti tabaa haasayiiddi, 'Xillotettainne minotettai GODAA xalaalan
de7ees' yaagana" yaagees.
A ixxiyaageeti ubbai akko yaana; yiidi yeellatana. 25 SHin Israa7eela
zerettai ubbai GODAN, xoonuwaanne bonchchuwaa demmana.

46

1 Beela giyo Baabiloone eeqai goinnees; Naba giyo eeqaikka hokkees. Kase
intte tookkiyo eta misileti ha77i caana mehetu bollan caanettidi, etau deexo
tooho gididosona. 2 Caana meheti deexuwaappe denddidaagan, caanaara
issippe kunddidosona; eeqati banttana ashshanau danddayenna gishshau,
bantta huuphiyaukka omoodettidi biidosona.
3 GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo, Israa7eelappe attidaageetoo,
Yaaqooba zaretoo, taani yootiyoogaa siyite; intte yelettido wodiyaappe
doommada taani inttena tookkaas. 4 Intte cimmana gakkanaashinkka
taani tanakka; intte puulummana gakkanaashinkka, taani inttena maad-
dana. Taani inttena medhdhaas; taani inttena denttana; taani inttena
tookkananne ashshana.
5 "Tana o mala guuteetii? Qassi oonaara likkissuuteetii? Nuuni issi mala
gidanaadan, tana oonaara gatti xeelluuteetii? 6 Worqqaa bantta qarcci-
itaappe qoliyaageetinne biraa meezaanan wottidi likkiyaageeti hegaa etau
xoossa oottidi medhdhana mala, worqqaa tigiyaagaa qaxaroosona. Ikka
xoossa oottidi medhdhees; yaatin, eti he eeqaa sinttan hokkidi goinnoosona.
7 Eti a denttidi, bantta hashiyan tookkoosona; tookkidi a sohuwan a wot-
toosona. Yaatobare i hegan eqqi aggees; hegaappe yaa haa qaaxxenna.
Issi asi ayyo waassikkokka, zaaruwaa immenna; qassi a metuwaappekka a
ashshenna.
8 "Inttenoo nagaranchchatoo, hagaa hassayitenne qoppite; intte wozanan
kahan wottite. 9 Beni wode hanida yohota hassayite. Aissi giikko, taani
Xoossaa; hari baawa. Taani Xoossaa; ta mali ooninne baawa. 10 'Ta
qofai minnana; qassi taanikka ta halchchuwaa ubbaa polana' yaagais.
Wurssettan hananabaa doomettan, qassi biron hanibeenna yohota beni
wodiyaappe doommada awaajjais. 11 Arshsho baggappe bonqqiya kafo,

haaho biittaappe ta qofaa poliya asa taani xeesada, taani giidoogaa taani polana; taani halchchidobaakka taani oottana.
12 "Inttenoo wozanai muumidoogeetoo, xillotettaappekka haakkidaageetoo, taani yootiyoogaa siyite; 13 taani ta xillotettaa mataa ehais; ikka haaho gidenna. Ta atotettai gam77enna; taani ta atotettaa Xiyoonessi, ta bonchchuwaakka Israa7eelassi immana" yaagees.

47

Baabiloone Bolli Yiya Pirddaa

1 GODAI hagaadan yaagees; "Bii Baabiloone geela7ee, duge wodhdha; wodhdhada baanan utta. Bii Kaladaawetu na7ee, ne kawotaa araataa aggada sa7an utta. Aissi giikko, hagaappe sinttanau neeni saaphotiyaaronne baalotiyaaro geetettakka. 2 Woxaa ekkada kattaa gaacca. Ne gullettaa qaara; ne adussa maayuwaakka kessa. Ne xifaa bessa; yaatada shaafata pinna. 3 Ne kalloi qaarettana; ne pokkoikka beettana. Taani haluwaa kiyana; oossikka qarettikke" yaagees.
4 Nuna Woziyaagee, ayyo sunttai Ubbaappe Wolqqaama GODAA gidiyoogee, Israa7eela Geeshshaa.
5 GODAI hagaadan yaagees; "Bii Kaladaawetu na7ee, ba; baada xuman co77u gaada uttaaga. Aissi giikko, hagaappe sinttau neeni kawotettatu kawiyo geetettakka. 6 Taani ta asaa hanqqettaas; ta laataakka tunissaas; taani eta ne kushiyan aattada immaas. Neeni etau qarettabaakka; cimidaageetu bollankka ne qambbaraa keehi deexettadasa. 7 Neeni, 'Taani merinau kawiyo gidana' yaagadasa. Hegaa gishshau, ha yohota ne wozanan qoppabaakka; eta wurssettaakka hassayabaakka.
8 "Nenoo woppu gaada uttidaareenne ishaluwaa dosiyaaree, siya. Ne wozanan, 'Tana; taappe attin, hari baawa. Taani am77e kiyikke; woikko yelada na7i bainna maine gidikke' yaagadasa. 9 Ha naa77u yohoti issi gallassi aifee liphanaashin, ne bolli yaana. Ne bitai daro, ne murunnoikka gita wolqqaama gidikkonne, neeni ne naatuppe mela attiyoogeenne am77etettai ne bolli kumettan yiyoogee attenna.
10 "Neeni ne iitatettan ammanetta uttadasa; qassi, 'Tana ooninne be7enna' yaagadasa. Ne aadhdhida eratettainne cinccatettai nena wora kaalettin, neeni ne wozanan, 'Tana, taappe attin, hari baawa' yaagadasa. 11 SHin neeni waata daadumatada haassanaakko erenna iitai ne bolli yaana. Neeni waagaa qanxxanau danddayenna boshai ne bollan wodhdhana; qassi neeni aibanne erenna bashshai qoppennan ne bolli yaana.
12 "Ane neeni ne naatettaasappe oottaidda de7ido ne bitaanne ne murunnuwaa ha77ikka aggoppa. Ooni erii, ne googaadan hananaakko; woi neeni an daganttanaakko. 13 Zore xalaalan ne daafuradasa. Saluwaa xoolinttiyaa qoodiyaageeti, a xeellidi hananabaa yootiyaageeti, qassi, aginaa xeeruwan xeeruwan ne bollan yaanabaa yootiyaageeti ane nena ashshona. 14 Be7a, eti durcca mala; tamai eta maana. Eti tamaa lacuwaappe banttana ashshanau danddayokkona. Hegee asi ba bollaa ho7ettanau ho77iyo bonqqo woikko qassi asi a sinttan uttanau danddayiyo tama gidenna. 15 Neeni etaara daafuridoogeeti, ne naatettaasappe doommidi, nenaara zal77idaageeti neeyyo hegaa mala. Eti ubbaikka ba ginaara ginaara laalettana; nena ashshiyaabikka issoinne baawa.

48

GODAI Sinttappe Hananabaa Eriya Xoossaa

1 “Inttenoo Yaaqooba zaretoo, Israa7eela sunttan xeesettiyaageetoo, qassi
Yihudaa zerettaappe yiidaageetoo, hagaa siyite. Intte GODAA sunttan
caaqqeeta; Israa7eela Xoossaa xeeseeta; shin tumatettaaninne xillotettan
gidenna. 2 Intte inttena geeshsha katamaa sunttan xeeseeta; Israa7eela
Xoossan zemppeeta; a sunttai Ubbaappe Wolqqaama GODAA.
3 “Taani kase hanidabata daro wodiyaappe kase yootaas; ta doonaappe
eti kiyidosona. Kiyin eti eesuwan polettanaadan, taani oottaas. 4 Aissi
giikko, neeni yootin siyennaagaa, ne morggee birataa mala gidiyoogaa,
ne som77oikka nahaasiyaa giyo birataadan leeqqamennaagaa taani eraas.
5 Hegaa gishshau, neeni, ‘Hagaa ta eeqai oottiis; qassi ta masettida mis-
iletinne ta seerissidi oottido misilee oottiis’ geennaadan, taani hegaa neeyyo
benippe doommada odaas. Qassi eti hananaappe kasetada, taani eta neeyyo
awaajjaas.
6 “Neeni kase siyadasa; ha77i simmi hagaa ubbaa be7a. Yaatin, neeni
hagaa ubbaa tuma giikkii? Ha77ippe doommada sinttanau neeni oorat-
tabaa siyanaadan, taani oottana. 7 Eti ha77i merettidosonappe attin, beni
merettibookkona. Neeni, ‘Be7a, taani eta erais’ geennaadan, hachchippe
kase neeni mulekka etabaa siyabaakka. 8 Neeni mulekka siyabaakka; qassi
mulekka erabaakka. Ne haittai benippekka dooyettibeenna. Aissi giikko,
neeni cimmiyaagaa gidiyoogaa taani erais; qassi yelettoosappekka neeni
makkalanchcha geetettada xeesettadasa.
9 “Ta sunttaa gishshau, taani ta hanqquwaa zaarana; taani nena xais-
sennaadan, ta hanqquwaa teqqana. 10 Be7a, taani nena paaccaas; shin bi-
raadan gidenna; taani nena metuwaa taman paaccaas. 11 Taani ta gishshau,
hagaa oottais. Aissi giikko, ta sunttai tooshettanau taani koyikke. Taani ta
bonchchuwaa harau immikke.

Qiiroosi Kaalettanau Xoossai Doorido Asa

12 “Nenoo Yaaqoobaa, taani xeesido Israa7eela, taani giyoobaa siya. Taani
tana; koiroikka wurssettaikka tana. 13 Biittaa baasuwaa ta kushee baasiis.
Salotakka ta ushachcha kushee micciis. Taani eta xeesiyo wode, eti issippe
eqqoosona.
14 “Intte ubbai issippe shiiqidi siyite; eeqatuppe hagee hananaagaa kase-
tidi yootidai oonee? GODAI dooridoogee a qofaa Baabiloone bolli polana;
a qeseekka Baabiloone biittaa asaa bolli gidana. 15 Taani ta addiniitai a
xeesaasinne ayyo yootaas; a ehiidai tana. Qassi i oottiyoobai ubbai ayyo
injjetana.
16 “Taakko haa shiiqidi, hagaa siyite; taani koiroppe doommadakka gee-
man haasayabeikke; hegee hanido wodiyaappekka doommada taani yan
de7ais” yaagees.
Qassi Ubbaa Haariya GODAINNE a Ayyaanai ha77i tana kiittidosona.

Xoossai Ba Asaassi Halchchido Halchchuwaa

17 GODAI, nena Woziyaagee, Israa7eela Geeshshai hagaadan yaagees;
“Taani GODAI, ne Xoossai, nena maaddiyaabaa tamaarissiyaagaa. Neeni
baanau bessiya ogiyankka nena kaalettiyai tana. 18 Neeni ta azazuwaa
siyidabaa gidiyaakko, ne sarotettai shaafaa haattaadan goggana shin; ne
xillotettaikka abbaa beetaadan hanana shin. 19 Ne zaree abbaa shafiyaadan,
ne naatikka qoodi bainna sa7aa baanaadan corattana shin; eta sunttaikka ta
sinttappe xayennan woikko kichchennan aggana shin” yaagees.
20 Baabiloone biittaappe kiyite; Baabiloone asaappekka baqatite!
Qaalaa xoqqu oottidi, ufaissan hagaa haasayite; sa7aappe sa7aa gaxaa
gakkanaashin, hagaa kiittite. Kiittidi, “GODAI ba ashkkaraa Yaaqooba

woziis" yaagidi odite. 21 I eta bazzo giddoora kaalettido wode, eti saamettibookkona. Zaallaappe haattaakka etau pulttissiis; zaallaa i phalqqin, haattai xuuqqiis.

22 GODAI, "Iitatussi saroi baawa" yaagees.

49

Israa7eeli Biittan De7iya Asaayyo Poo7o

1 Inttenoo, abbaa doonan de7iya biittatoo, taani odiyoogaa siyite. Inttenoo, haahuwan de7iya kawotettatoo, ezggite. Taani yelettanaappe kase GODAI tana xeesiis; qassi ta aayee uluwan de7ishin, ta sunttaa sunttiis. 2 Ta inxxarssaa qara bisuwaadan oottiis; ba kushiyaa kuwan tana genttiis; i tana poshshido zubbe oottiis; yaatidi ba shoohuwaa giddon tana yeggidi qottiis.

3 I tana, "Neeni taani nenan bonchchettiyo ta ashkkaraa Israa7eela" yaagiis.

4 SHin taani hagaadan yaagaas; "Taani mela coo daafuraas; ta wolqqaakka go77ennabaaninne hadaban coo wurssaas. Ta pirddai GODAA mataana; ta waagaikka ta Xoossaa mataana" yaagaas.

5 Ha77ikka, taani GODAA aifiyaa sinttan bonchchettido gishshaunne ta Xoossai taayyo wolqqa gidido gishshau, Yaaqooba akko zaaranaunne Israa7eela akko shiishshanau, taani au ashkkara gidanaadan, tana ta aayee uluwan tilida GODAI hagaadan yaagees; 6 "Neeni Yaaqooba zariyaa denttanaunne Israa7eelappe attidaageeta zaarada ehaanau, neeni taayyo ashkkara gidiyoogee qii guuttabaa. Hegaa gishshau, ta atotettai biittaa gaxaa gakkanaadan, taani nena kawotettatuyyo poo7o oottana" yaagees.

7 Asai karidoogau, ixxidoogaunne deriyaa haariyaageetu ashkkarau, GODAI, Israa7eela Woziyaagee, Israa7eela Geeshshai hagaadan yaagees; "Ammanettiya GODAA gishshaunne nena doorida Israa7eela Geeshshaa gishshau kawoti be7idi, denddi eqqana. Deriyaa haariyaageetikka be7idi goinnana" yaagees.

Yerusalaamee Zaaretti Oosettana

8 GODAI hagaadan yaagees; "Taani doorido wodiyan ne oishaa zaaraas. Atotettaa gallassi taani nena maaddaas. Taani nena naagana; neeni biittaa zaarettada essana mala, asi de7enna biittatakka neeni laatissana mala, taani nena asaayyo maachcha oottada immaas. 9 Omooduwan de7iyaageeta, 'Kiyite!' xumaa qashuwan de7iyaageetakka, 'Birshshettite!' gaana mala, asaassi maachcha oottada nena immana. Eti ogiyaa lanqqen heemettana; booddila kera ubbaa bolli allaxxana. 10 Eti namisettokkona woi saamettokkona. Eta bazzuwaa mishoi xuuggenna; awaikka eta meenna. Etau qarettiyaagee eta kaalettana; pultto haattaakkokka eta laaggana.

11 "Taani ta dereta ubbaa oge kessana; ta wogga ogetikka zanggaaraappe xoqqu gaana. 12 Be7a, ta asai haahosaappe yaana: huuphessa baggaappenne arggo baggaappe yaana. Qassi Asiwaane biittaappekka yaana" yaagees.

13 Inttenoo salotoo, ufaissan yexxite. Nenoo biittau ufaitta. Inttenoo deretoo, ililite! Aissi giikko, GODAI ba asaa minttettiis; qassi ba metootanchchatussikka qarettees.

14 SHin Xiyoona, "GODAI tana aggi bayiis; Godai tana dogi bayiis" yaagausu.

15 GODAI hagaadan yaagidi zaarees; "Aayyiyaa ba xanttiyo na7aa doganau danddayaiyye? Ba uluwaappe yelido na7au qarettekkeeyye? Geelladan a dogiyaakkokka, taani nena dogikke! 16 Be7a, taani nena ta

kushiyaa gomppan xaafa wottaas; ne dirssaa gimbbetikka ubbatoo ta sinttan de7oosona.
17 “Nena zaarettidi keexxiyaageeti yaana; nena qolidaageeti kiyidi baana.
18 Ane xoqqu gaada, ne yuushuwaa xeella; ne naati ubbai issippe shiiqidi, neekko yaana. Taani GODAI ta de7uwan caaqqais: neeni eta ubbaa alleeqodan maayana; bullashettanau haniya maccaaseedan, neeni eta qumaayana.
19 “Ne bashsha sohotinne baisa biittati ha77i nenan de7iya asaassi keehi un77ana; qassi nena qolidaageetikka neeppe haakkana. 20 Neeni kayyottiyo laittatun neeyyo yelettida naati ne haittan odiiddi, ‘Hagee sohoi nuuyyo keehi un77o; hegaa gishshau, nuuyyo de7anau aaho sohuwaa imma’ yaagana. 21 Yaagin neeni ne wozanan, ‘Hageeta naata ubbaa taayyo oonee yelidai? Taani yelada xontta attaas shin; taani mainaas shin; taani omoodettada wora baas shin. Yaatin, hageeta oonee dichchidai? Be7a; taani tarkka attaas; yaatin hageeti naati ubbai auppe yiidonaa?’ yaagana” yaagees.
22 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Be7a, taani kawotettatussi malaataa bessana; taani asaassi ta banddiraa essana. Eti ne attuma naata idimmidi ehaana; ne macca naatakka bantta hashiyan tookkidi ehaana.
23 Kawoti nena dichchiya aawata gidana; eta macca kawotikka nena xanttiyaageeta gidana. Eti gufannidi, neessi goinnana; qassi ne tohuwaa baanaakka laaccana. Taani GODAA gididoogaa neeni hegan erana; tanan ammanettidi naagiyaageeti yeellatokkona” yaagees.
24 Omooduwan ekkidobaa wolqqaamaa kushiyaappe zaarissana danddayettiiyye? Woikko omooddidi efiido asi meqetti bainna iitaa kushiyaappe kessi ekkanau danddayiiyye?
25 SHin GODAI hagaadan yaagees; “Wolqqaami omooddidi efiidobai simmana; meqetti bainna iitatu kushiyan omoodettida asikka kessi ekkana. Aissi giikko, nenaara olettiyaageetuura taani olettana; ne naatakka taani ashshana. 26 Nena huqqunniyaageeti bantta ashuwaa maanaadan, taani oottana; qassi woine eessaa uyidi mattottiyoogaadan, eti bantta suuttaa uyidi mattottana. Yaatobare asa ubbai taani GODAA, nena Ashshiyaagaa, Woziyaagaanne, Yaaqooba Wolqqaama gidiyoogaa hegan erana” yaagees.

50

1 GODAI hagaadan yaagees; “Taani intte aayyiyo yeddido paramai awan de7ii? Woikko oossi inttena taani baizzidanaa? Be7ite, intte nagaraa gishshau, intte baizettideta; intte mooruwaa gishshau, intte aayyiyaa yedettaasu. 2 Taani yiido wode, aibissi hegan asi xayidee? Taani xeesido wode, ‘Yee!’ gaanau aibissi asi hegan de7ibeennee? Taani inttena wozanau ta kushee qantteeyye? Woikko inttena ashshanau taayyo wolqqi baaweeyye? Be7ite, taani seerada abbaa melissais. SHaafatakka bazzo oottais. Etan de7iya moleti haattai xayin wooqqoosona; saamoi worin haiqqoosona.
3 Taani salota karettabaa maizzais; waaruwaakka eti kamettiyoobaa oottais” yaagees.

Xoossaa Ashkkarai Azazettiyaagaa

4 Daafuridaagaa taani qaalan waatada minttettanaakko erana mala, Ubbaa Haariya GODAI taayyo tamaarida inxxarssaa immiis. I tana maallado maallado beegottidi, taani tamaariya asadan siyanaadan, ta haittaa ezggissees. 5 Ubbaa Haariya GODAI ta haittaa dooyiis; taanikka makkalanchcha gidabeikke; guyyekka simmabeikke. 6 Taani ta zokkuwaa shociyaageetussi, ta gacuwaakka buuchchaa shoddiyaageetussi aattada immaas. Ta som77uwaa kaushshaappenne cuchchaa cushettiyoosaappe genttabeikke.
7 Ubbaa Haariya GODAI tana maaddiyo gishshau, taani yeellatabeikke;

hegaa gishshau, taani ta som77uwaa salo giyo shuchchaadan oottaas. Taani yeellatennan attanaagaakka erais. 8 Tana shatinttiyaagee matan de7ees; yaatin, tana mootiyaagee oonee? Ane issippe tanaara eqqo! Ta baarigaarai oonee? Ane tanaara gaitto! 9 Be7ite, Ubbaa Haariya GODAI tana maaddees; yaatin, tana mooranchcha gaanai oonee? Be7ite, eti ubbaikka maayuwaadan ceeggi wurana; bil77ai eta maana.

10 Intte giddoppe GODAASSI yayyiyaageenne a ashkkaraa qaalaassi azazettiyaagee oonee? Xuman hemettiyaageenne poo7oi bainnaagee i oonee? He urai GODAA sunttan ammanetto; ba Xoossankka zemppo. 11 Be7ite, inttenoo tamaa eettiya ubbatoo, yiichcha xomppiyaa lacuwaa intteyyo shiishshiyaageetoo, intte eettido tamaa poo7uwan hemettite! Intte yiicido xomppiyaa lacuwaa poo7uwan simerettite! Intte ta kushiyaappe ekkanau de7iyoobi hagaa: Intte hanttaara seelan zin77ana.

51

Yerusalaame Minttettiya Qaalaa

1 GODAI hagaadan yaagees; “Inttenoo xillotettaa kaalliyaageetoo, inttenoo tana, GODAA koyiyaageetoo, siyite. Intte phalqqettidi ekettido shuchchaanne intte bookettidi kiyido ollaa xeellite. 2 Intte aawaa Abrahaamakkonne inttena yelida Saarikko xeellite. I barkka de7ishin, taani a xeesaas; xeesada anjjaasinne qoodan corayaas.

3 “GODAI Xiyooneeninne a qolettido sohotun de7iya ubba asaa minttettana. I bazzuwaa Edene Gannatiyaadan, i mela sohotakka GODAA ataakilttiyaa sohuwaadan oottana. Ufaissainne hashshu guussai yan de7ana; galataanne mazamuriyaa cenggurssai yan siyettana.

4 “Ta asau; taani yootiyoobaa siyite. Ta kawotettau, ne haittaa taakko yeggada ezgga. Aissi giikko, higgee taappe kiyees; ta suure pirddaikka kawotettatussi poo7o gidana. 5 Ta xillotettai eesotidi shiiqana; ta ashettaikka kiyidi, ogiyan de7ees. Ta qesee asaa haarana; abbaa doona biittatun de7iya asai ubbai tanan ammanettidi naagana; qassi taani eta ta wolqqan ashshanaagaa, ufaissa oottidi naagana. 6 Pude xoqqu giidi, salota xeellite; duge sa7aakka xeellite. Aissi giikko, saloti cuwaadan piskki giidi xayana; sa7aikka afaladan wurana; an de7iya asai ubbai udunxxetudan haiqqana. SHin ta ashettai merinau de7ana; ta xillotettaikka wurenna.

7 “Inttenoo xillotettaa eriyaageetoo, ta higgeekka intte wozanan de7iyoogeetoo, siyite. Asaa boriyau yayyoppite; eta cashshaukka dagammoppite. 8 Aissi giikko, maayuwaa miyoogaadan, bil77ai eta maana; dorssaa ikisiyaa miyoogaadan, guxunee eta maana. SHin ta xillotettai merinau de7ana; ta ashettaikka yeleta ubbau gakkana” yaagees.

9 Abeet GODAU, beegotta! Beegotta! GODAA qesiyau, wolqqaa maaya; kase aadhdhida wodetuuninne yeletatun beegottidoogaadan beegotta. Ra7aaba giyo demiyaa qanxxerettidaagee, miimminttiyaakka caddidaagee nena gidikkiiyye? 10 Abbaanne gita ciimma haattaa melissidaagee nena gidikkiiyye? Neeni wozidoogeeti pinnana mala, ciimma abbaa oge oottidaagee nena gidikkiiyye? 11 GODAI wozidoogeeti simmidi, yexxiiddi Xiyoone yaana; yiidi merinaa ufaissai eta bollan de7ana; eti ufaissaanne hashshu giyoobaa demmana. Qassi azzanoinne yeehoi etappe haakkana.

12 GODAI hagaadan yaagees; “Inttena minttettiyaagee tana. Yaatin, haiqqiya asau yayyanau, maatadan eesuwan meliya asaa na7au yayyanau intte oonee? 13 Intte salota miccidanne sa7aa baasuwaakka baasida

GODAA, inttenakka medhdhida Xoossaa dogidetii? Eti inttena xaissanau giigissido, inttena huqqunniya asatu hanqquwaa gaasuwan gallassa kumetta yayyideta. SHin inttena huqqunniyaageetu hanqqoi awan de7ii? 14 Omoodettidaagee eesuwan birshshettana; haiqqenna; ollankka gelenna; ayyo oittikka paccenna. 15 Aissi giikko, taani GODAA ne Xoossaattennee. Dambbalai waassanaadan, abbaa qaattais. Ta sunttai Ubbaappe Wolqqaama GODAA. 16 Salota miccanaadan, biittaa baasuwaakka baasanaadan, qassi Xiyoone, 'Neeni ta asa' gaanaadan, taani ta qaalaa ne doonan wottaas; ta kushiyaa kuwan taani nena genttaas" yaagees.

17 Nenoo, GODAA kushiyaappe a hanqquwaa xuu7aa uyida Yerusalaamee, beegotta! Dendda! Neeni ganddigaarissiya xuu7aa cinggada uyadasa. 18 A yelido naatu ubbaappe o kaalettiyaabi issoinne baawa; qassi a dichchido naatu ubbaappekka i kushiyaa oiqqiyaabi issoinne baawa. 19 Dakko daro bashshai ne bollan gakkiis; yaatin, nena oonee minttanau danddayiyai? Hegeetikka kolettaa, bashshaanne bisuwaa. Yaatin, taani nena waatada minttettanee? 20 Ne naati labbanidosona; eti gitiyaa giddon gelida genesseedan, oge ubbaa gaxan kunddidosona. Eti GODAA hanqquwaaninne ne Xoossaa seeran kumidosona.

21 Hegaa gishshau, nenoo, woine eessaa uyennan mattottida metootanchchee, hagaa siya. 22 Ne Godai, ba asau mootettiya GODAI ne Xoossai hagaadan yaagees; "Be7a; nena ganddigaarissiya, ta hanqquwaa xuu7aa taani ne kushiyaappe ekkaas; neeni naa77anttuwaa a mulekka uyakka. 23 Taani hegaa nena tuggayiyaageetu kushiyan wottana. Eti nena, 'Nuuni ne bollaara hemettidi aadhdhana mala, zaqqulla' yaagidosona. Yaagin neeni aadhdhana gakkanau, ne zokkuwaa etau biittadaaninne ogedan oottadasa" yaagees.

52

Xoossai Yerusalaame Ashshana

1 Nenoo Xiyoone katamau, beegotta; beegottada minotettaa afalaadan maaya. Nenoo, geeshsha katamau, Yerusalaamee, ne bonchcho maayuwaa maaya; aissi giikko, hagaappe sinttanau qaxxarettibeennaageenne tunai ne giddo gelenna. 2 Nenoo, omoodettida Yerusalaamee, ne baanaa qoqqofa. Dendda; denddada ne kawotaa araatan utta. Inttenoo, omooduwan de7iya Xiyoone asatoo, intte qooriyan qashettida sanssalataa birshshite.

3 Aissi giikko, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Intte kasekka waaga ekkennan baizettideta; qassi ha77ikka miishsha immennan coo wozettana. 4 Ta asai koiro bete gididi, Gibxxe biittaa biis; shin Asooreti ta asaa coo huqqunnidosona. 5 Yaatin, ta asai waaga qanxxennan coo omooduwan biichchin, tau hagan aibee de7iyai? Eta haariyaageeti waassoosona; ta sunttaikka ubbatoo gallassa kumettaa cayettees. 6 Hegaa gishshau, ta asai ta sunttaa erana; he gallassi haasayiyai tana gidiyoogaa eti erana. Ee hegee tana. Taani GODAI hagaa odais" yaagees.

7 Lo77o mishiraachchuwaa ehiya, sarotettaa yootiya, ufaissiya mishiraachchuwaa yootiya, atotettaa yootiyaanne, Xiyoonekka, "Ne Xoossai kawotees" giiddi deretu bollaara yiya bitaniyaa tohoti aiba lo77iyoonaa! 8 Siyite, intte katamaa naagiyaageeti bantta qaalaa xoqqu oottidi, ufaissau issippe yexxoosona; GODAI Xiyoone simmiyo wode, a simettaa eti bantta aifiyan be7ana. 9 Inttenoo Yerusalaamen qolettida sohotoo, issippe ufaissau yexxite; aissi giikko, GODAI ba asaa minttettiis; Yerusalaame katamaakka

woziis. 10 GODAI ba geeshsha qesiyaa kawotettatu ubbaa sinttan qonccissiis;
qassi biittaa gaxai ubbaikka nu Xoossaa atotettaa be7ana.
11 Inttenoo GODAA keettaa miishshata tookkiyaageetoo, kichchite, kich-
chite; yaappe kiyite. Tunabaa bochchoppite; a giddoppe kiyiichchite. Intte
huuphiyaukka geeyite. 12 SHin kiyiiddi, eesuwan kiyekketa; woikko be-
tidi beekketa; aissi giikko, GODAI intteppe sinttau aadhdhidi kaalettana;
Israa7eela Xoossaikka guyyeera gididi, inttena naagana.

Metoi Gakkiyo Ashkkaraa

13 GODAI hagaadan yaagees; “Be7ite, ta ashkkarai akeekan oottana; i
bonchchettidi, xoqqu xoqqu gaana; i keehi gitatana. 14 A som77oi asa ubbaa-
gaappe, a meraikka asa naatuugaappe moorettiis; moorettin a be7idi, daro
asai dagammiis. 15 SHin ha77i daro kawotettati ubbai aban garamettana;[6]
appe denddidaagan, kawoti bantta doonaa oiqqana; aissi giikko, eti banttau
odettibeennabaa be7ana; siyibeennabaakka akeekana” yaagees.

53

1 Nuuni odidoogaa ooni ammanidee? GODAI ba wolqqaa oona bessidee?
2 I a sinttan mela biittan de7iya durumaappe xaphuwaa yeddidi, aaciya
yelaga aacaadan dicciis. Nuuni a loitti xeellanau, ayyo merai woikko qottai
baawa; nuuni akko shiiqanau ayyo puuli baawa. 3 I asan karettiisinne
ixettiis; i harggeppenne metoppe shaahetti erenna azzaniya asa gidiis. I asi
a be7anaappe giidi, ba som77uwaa wora zaariyo asadan karettiis; nuunikka
a bonchchibookko.
4 I tumu nu harggiyaa bau ekkiis; qassi nu azzanuwaakka tookkiis. SHin
a gakkida metoi, deshettainne waayee Xoossaappe ayyo yiidabaa giidi
nuuni qoppida. 5 SHin i nu mooruwaa gishshau, cadettidi masunxxiis; nu
nagaraa gishshaukka shocettidi liiqiis. I qaxxayettidoogan, nuuni saruwaa
demmida; a masunttan nuuni paxida. 6 Nuuni ubbai oge balida dorssatudan
wora biida; nuuni ubbaikka nu ogiyau ogiyau simmida. GODAI nu ubbai
naaqqido naaquwaa a bolli wottiis.
7 I un77etiisinne qohettiis; shin ba doonaa pogibeenna. SHukkanau
efiyo dorssaadan laagettiis; ba ikisiyaa meediyaageetu sinttan co77u giya
dorssa maraadan, ikka ba doonaa pogibeenna. 8 Eti a huqqunnidinne a
bolli sugetta pirddaa pirddidi efiidosona. I ta asaa mooruwaa gishshau
shocettidi, paxa de7iyaageetu biitaappe i kichchidoogaa a zariyaappe oonee
akeekidai? 9 I ba haiquwan iita asatuura qoodettiis; haiqqidikka dure asa
duufuwan moogettiis. Gidikkonne, palabaa i oottibeenna; ba doonankka
worddo haasayibeenna.
10 SHin i qohettanaagee GODAA shene gidiis; qassi GODAI i tuggatanaadan
oottiis. I bana nagarau yarshsho oottiyo wode, ba zerettaa be7ana.
A bareekka aduqqana; GODAA sheneekka a kushiyan polettana. 11 A
shemppiyaa waayettidoogaappe guyyiyan, i de7uwaa poo7uwaa be7ana;
be7idi ufaittana. Ta xillo ashkkarai ba eratettan darota xillissana; eta
mooruwaakka tookkana. 12 Hegaa gishshau, gita asatu gidduwan taani
au bonchcho sohuwaa shaakkada immana; qassi minotuura i omooduwaa
shaakkana. Aissi giikko, i ba shemppuwaa haiquwau aattidi immiis; yaatidi
mooranchchatuura paidettiis. Gidikkonne, i daro asaa nagaraa tookkiis;
tookkidi mooranchchatuyyookka gaannatiis.

6 **52:15** daro kawotettati ubbai aban garamettana: Ibraawetto qaalan “Kawotettata ubbaa i aracana” yaagees.

54

Xoossai Israa7eela Siiqiyo Siiquwaa

1 GODAI hagaadan yaagees; “Bii, yelabeenna mainee, yexxa! Nenoo,
maareti oiqqi erennaaree, ne qaalaa xoqqu oottada ilila! Aissi giikko,
ba azinaara de7iya maccaasee naatuppe, barkka de7iya maccaasee naati
darana. 2 Ne dunkkaaniyaa sohuwaa aassa; qassi neeni de7iyo sohuwan ma-
galashotakka piddi oottada micca. Guyye gooppa; wodoruwaakka adussa;
xishiyaakka mintta. 3 Neeni ushachcha baggaaranne haddirssa baggaara
aakkana; ne zareti kawotettata laattana; laattidi eta baisa katamatun ke-
exxidi uttana.
4 “Yayyoppa; aissi giikko, neeni yeellatakka. Dagammoppa; aissi giikko,
neeni kauyyakka. Neeni ne yelagatetta yeellaa dogana; ne am77etettaa
boriyaakka hagaappe sinttan hassayakka. 5 Aissi giikko, nena Medhd-
hidaagee neessi azinaa; ayyo sunttaikka Ubbaappe Wolqqaama GODAA.
Israa7eela Geeshshai nena Wozidaagaa; i biitta ubbaa Xoossaa geetettees”
yaagees. 6 Ne Xoossai hagaadan yaagees; “Azinai muleera aggi bayin,
dogettada azzaniya maccaaseedaaninne yelagatettan azinaa sooppe kiyida
maccaaseedan neeni hana uttidaashin, taani GODAI nena xeesaas.
7 “Issi guutta wodiyau taani nena aggaas; shin gita maarotan nena taani
shiishshana. 8 Suulliya hanqquwan, taani ta sinttaa neeppe guutta wodiyau
genttaas; shin merinaa siiquwan taani neeyyo qarettana” yaagees. GODAI,
nena Woziyaagee hagaa odees.
9-10 Neessi qarettiya GODAI hagaadan yaagees; “Hagee taassi Nohe
wodiyaa mala. He wode taani Nohe bashshaa haattai naa77anttuwaa
sa7aa mittennaadan caaqqaas; hegaadankka, nena naa77antto hanqqetten-
naaninne seerennan agganau taani caaqqaas. Dereti qaaxxanau, keratikka
bantta de7iyoosaappe kichchanau danddayoosona; shin ta aggenna siiqoi
neeppe shaahettenna; ta sarotettaa maachchaikka kichchenna” yaagees.
11 GODAI hagaadan yaagees; “Nenoo, metootida katamee! Gotee yaanne
haanne shocidooree, minttettiyaabi xayidooree, be7a, taani nena bonch-
cho shuchchan alleeqissada keexxana; ne baasuwankka sampperiyaa giyo
shuchchaa hiixxana. 12 Ne adussa shuchchaa gimbbiyan de7iya gumb-
buwaa taani inqquwaa giyo daro al77o zo7o shuchchan gimbbana; ne peng-
giyaa phooliya al77o inqquwan, ne dirssa ubbaakka bonchcho shuchchan
gimbbana. 13 Ne attuma naata ubbaa GODAI tamaarissana; ne naatu
sarotettaikka darana. 14 Neeni xillotettan minnada eqqana; sugettainne
huqqunnai neeppe haakkana. Neeni aibaassikka yayyakka; dagamaikka
neekko shiiqenna. 15 Nena olanau denddiyaabi de7ikko, hegee ta sheniyaa
oottenna; taani ne bagga gidiyo gishshau, nena olanau denddiya ubbai
kunddana.
16 “Be7a, womppiinan tamaa womppiinidi, ba halchchuwau haniya ola
miishshaa qoxxiya wogaaciyaa taani medhdhaas. Qassi bashshanaadan,
bashshiyaageetakka taani medhdhaas. 17 Nena qohanau oottido ai mi-
ishshinne nena qohidi kantti kiyenna. Nena mootiya inxxarssa ubbau
gidiya zaaruwaa neeni immana. GODAA ashkkaratu laatai hagaa; eta taani
shatinttana” yaagees. GODAI hegaa yootees.

55

Xoossaappe Beettiya Maarotaa

1 GODAI hagaadan yaagees; “Inttenoo saamettidaageetoo, ubbaikka haat-
taakko haa yiite; miishshi bainnaageetoo, haayite. SHammite; miite. Haa
yiidi, miishsha qanxxennan coo woine eessaakka maattaakka shammite.

2 Intte miishshaa quma gidennabau aibissi kesseetii? Kalissennaban intte
wolqqaa aibissi wursseetii? Ane loittidi, taani odiyoogaa ezggite; lo77obaa
miite; qassi modhdhuwan intte asatettaa ufaissite.
3 "Ta asau, siyite; taakko haa yiite. SHemppoora paxa de7ana giikko,
taani yootiyoogaa siyite. Taani inttenaara merinaa maachchaa maacettana.
Taani anjjana gaada Daawita anjjidoogaadan, inttenakka anjjana. 4 Be7ite,
taani a asaayyo markka, kaalettiyaagaanne halaqa oottaas. 5 Be7a, neeni
erenna kawotettata xeesana; qassi GODAA ne Xoossaa Israa7eela Geeshshaa
gaasuwan, nena erenna kawotettati neekko eesotidi yaana. Aissi giikko,
GODAI nena bonchchiis" yaagees.
6 GODAI beettiyo wode a koyite; matan de7iyo wode a xeesite. 7 Iitai ba
oosuwaa, nagaranchchaikka ba qofaa aggo; GODAAKKO i simmo. Simmin i
a maarana. I nu Xoossaakko simmo. Simmin i ayyo coo atto gaana.
8 Aissi giikko, GODAI, "Ta qofai intte qofaa mala gidenna; intte ogeekka
ta ogiyaa mala gidenna. 9 Saloti sa7aappe xoqqiyoogaadan, ta ogee intte
ogiyaappe xoqqees; ta qofaikka intte qofaappe xoqqees. 10 Irainne su-
uppa shachchai saluwaappe wodhdhidi, biittaa alidi, mokkanaadaaninne
aifanaadan oottiyoogaadan, qassi zeriyaagau zerettaa, miyaagaukka kat-
taa immennan guyye saluwaa simmennaagaadan, 11 ta doonaappe kiyiya
qaalaikka hegaa mala. I taani halchchidoogaa polana; qassi kiittidoogaa
oottanaappe attin, taakko coo simmenna.
12 "Intte ufaissan kiyana; kiyidi saruwan moisettana. Deretinne kerati
intte sinttan ufaittidi yexxana; dembban de7iya mittati ubbaikka bantta
kushiyaa baqqana. 13 Agunttaa gishshaa xiiddai, gom77oriyaa gishshaakka
xaittai mokkana. Mokkidi hegee GODAI hassayettiyoobanne merinau
xayenna malaata gidana" yaagees.

56

Aihuda Gidenna Asaikka Xoossaa Asa Gidana

1 GODAI hagaadan yaagees; "Tumu pirddaa naagite; xillobaa hanite; aissi
giikko, ta ashettai ellellidi yaana; ta xillotettaikka matan qonccana. 2 Hagaa
oottiya uraa, Sambbataa tunissennaadan bonchchiya uraanne iitabaa oot-
tennan ixxiya uraa taani anjjana" yaagees.
3 GODAAKKO shiiqida betee, "GODAI tana ba asaappe tumu shaakkana"
gooppo. Qassi mureessaikka, "Be7a, taani melida mitta" gooppo.
4 GODAI hagaadan yaagees; "Ta Sambbatata bonchchiya, tana ufais-
siyaabaa dooriyaanne ta maachchaa minttidi naagiya mureessatussi,
5 etassi taani ta Beeta Maqidasiyaa giddooninne ta dirssaa gimbbiyaa gid-
don, eti hassayettiyoobaa immana. Macca naatuppenne attuma naatuppe
lo77iya sunttaa taani etau immana; taani etau merinau xayenna sunttaa
immana. 6 GODAASSI oottanau, GODAA sunttaa dosanaunne a ashkkara
gidanau, banttana akko shiishshiya beteta, qassi Sambbataa tunissennan
bonchchiyaageetanne ta maachchaa minttidi naagiyaageeta ubbata 7 taani
ta geeshsha deriyaa ehaana; ehaada ta woosa keettan eta ufaissana. Eti ta
yarshshiyoosaa bollan shiishshiyo, xuuggiyo yarshshoinne hara yarshshoi
ekettana; aissi giikko, ta keettai asai ubbai Xoossaa woossiyo keetta geetet-
tana" yaagees.
8 Israa7eelappe laalettidaageeta shiishshiya, Ubbaa Haariya GODAI, "SHi-
iqidaageetu bolli gujjada, taani haratakka shiishshana" yaagees.

Israa7eela Kaalettiyaageeti Pirddettidosona

9 Inttenoo bazzo do7atoo, inttenoo woran de7iya do7atoo, ubbaikka haa
yiidi miite. 10 Israa7eela asaa naagiyaageeti qooqe; etau ubbaukka eri
baawa. Eti ubbaikka boccanau danddayenna duude kanatu mala. Eti
zin77idi aimottoosona; eti xiskko dosoosona. 11 Eti daro yiiqetiya kana mala;
miidi kalli erokkona. Eti akeeki paccido henttanchcha; eti ubbai bantta
ogiyaa ogiyaa simmidosona; ubbaikka bantta go77a xallaa koyoosona. 12 Eti
ubbaikka, "Haa yiite; woiniyaa eessaa ane uyoos. Ane nu mattoyiya ushshaa
kumettaa ganoos! Wonttoikka hachchi mala gidana; woikko hachchippekka
aadhdhi lo77ana" yaagoosona.

57

Israa7eelati Eeqau Goinniyo Goinoi Pirddettees

1 Xillo asi haiqqees; shin hegaa akeekidi qoppiyaabi baawa. Banttana
Xoossaassi immida asati biittaappe xayoosona; shin xillo asi bashshai
yaanaappe kasetidi ekettiyoogaa ooninne akeekenna. 2 I biidi sarotettai
de7iyo sohuwaa gelees. Suuretettan hemettiyaageeti haiqqidi shemppuwaa
demmoosona.
3 GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo, shareechchee naatoo, inttenoo
laggettiyaarinne shaaramuxiyaari zerettatoo, haayite. 4 Intte o bolli qil-
liicceetii? Intte oona qooseetii? Intte inxxarssaakka o bolli kesseetii?
Intte makkalanchchatu naatanne worddanchchatu naata gidekketii? 5 Intte
wolaa giddooninne daashsha mitta ubbaa garssan amuwan xuugetteetanne
tunabaa ootteeta; intte naatakka zanggaaraa shoobbaaninne shuchchaa
kooppuwan shukkidi yarshsheeta. 6 Zanggaaraa shoobban de7iya liiqo
shuchchati intte xoossata. Intte etau ushshaa yarshshuwaa tigideta; kat-
taa yarshshuwaakka immideta. Yaatin, taani hagan ubban ufaittiyaabaa
intteyyo milatii? 7 Keehi xoqqanne adussa deriyaa huuphiyan intte hiixaa
yeggideta; yeggidi yan yarshshanau pude kiyideta. 8 Intte penggiyaap-
penne qosilettaappe so baggaara eeqaa misileta essideta. Tana aggiigidi,
intte arssaa aassidi, yaa pude kiyideta. Etaara maachchaa maacettideta;
yaatidi eta arssaa dosideta; eta kalluwaakka be7ideta. 9 Zaitiyaa ekkidi,
Molooka giyo eeqaakko biideta; intte shittuwaakka darissideta; inttiyo
kiitettiyaageeta haahosaa kiittideta; harai attin, Si7ooliyaa gakkanaashin
wodhdhideta. 10 Intte hara xoossata koyiiddi daafurideta; shin, 'Hidooti
baawa' yaagibeekketa. Intte wolqqai haa ooraxxiis; hegaa gishshau, labban-
idi kunddibeekketa.
11 "Intte oossi yayyidi, taayyo worddotidetii? Intte tana hassayibeekketa;
intte wozanankka qoppibeekketa. Taani daro wodiyaa co77u giido
gishshaassa gidennee, intte taassi yayyennan aggidoogee? 12 Taani intte xil-
lotettaanne intte oosota awaajjana; shin inttena ainne go77okkona. 13 Intte
waassiyo wode, intte shiishshido eeqati inttena ashshona! Eta ubbaakka
carkkoi ekki efaana; issiton shemppiyo shemppoi eta punni xaissana. SHin
tana baayyo baqati attiyo soho oottiya asi biittaa laattana; ta geeshsha
deriyaakka i ekkana" yaagees.

Xoossai Ba Asaa Maaddanaunne Pattanau Immido Hidootaa

14 GODAI hagaadan yaagees; "Gimbbite, Gimbbite! Ogiyaakka giigissite;
ta asaa ogiyaappe xubbiyaabaa ubbaa diggite" yaagees. 15 Aissi giikko,
merinau de7iyaagee, gitai, xoqqan de7iyaagee, a sunttaikka Geeshshaa
geetettiyoogee, hagaadan yaagees; "Taani xoqqu giidanne geeshsha so-
huwan de7ais; gidikkonne, bantta oottido nagarau azzanidi simmiyaagee-
tuuranne banttana ziqqi oottiyaageetuura de7ais. Yaatada taani bantta

oottido nagarau azzanidi simmiyaageetu ayyaanaanne banttana ziqqi oottiyaageetu wozanaa ooraxissais. 16 Taani merinau mootikke; ubbatonkka hanqqettikke. Hanqqettikko asaa ayyaanai, taani medhdhido asaa shemppoi daafurana. 17 Eta nagaraa gaasuwaaninne eta yaariyaa gaasuwan, taani eta hanqqettaas. Hanqqettada eta shocaas; ta sinttaakka etappe genttaas. SHin eti ha77ikka simmidi, bantta wozanaa qofan biidosona. 18 Taani eta ogeta be7aas; shin taani eta pattana, kaalettananne yeekkiyaageeta minttettana. 19 Israa7eela biittan yeekkiyaageetu menttershshan galataa wottana. Haahuwaaninne matan de7iyaageetussi saroi gido. Taani eta pattana" yaagees. 20 SHin iitati bulqquwaanne urqqaa pude pushakkiya, woppu gaanaukka danddayenna abbaa beetaa mala. 21 Ta Xoossai, "Iitatussi saroi baawa" yaagees.

58

Tumu Xoomaa

1 GODAI hagaadan yaagees; "Ne qaalaa xoqqu oottada waassa; guyye gooppa. Ne cenggurssaa malkkataagaadan xoqqissa. Ta asaassi eta makkalaa, Yaaqooba keettaa asaassikka eta nagaraa yoota. 2 SHin eti tana hachchi hachchi koyoosona; ta ogiyaakka kaallanau dosiyaabaa milatoosona. Xillobaa oottida kawotettadaaninne Xoossaa azazuwaa olibeenna asadan, eti tana suure pirddaa oichchoosona; taakko Xoossaakko shiiqanaukka dosoosona" yaagees.

3 Eti shiiqidi GODAA, "Nuuni xoomida; shin neeni aibissi nuna xeellabeikkii? Nuuni nunatettaa kaushshida; shin neeni nuna aibissi erabeikkii?" yaagoosona.

GODAI zaaridi, eta hagaadan yaagees; "Be7ite, intte xoomiyo gallassi inttena ufaissiyaabaa ootteeta; intte oosanchcha ubbaa huqqunneeta. 4 Be7ite, intte ooshshaunne waretau xoomeeta; qassi meqetti bainna deshettaa dechchanau xoomeeta. Hachchi intte xoomiyo hagaa mala xoomai, intte qaalai bollan siyettanaadan oottenna. 5 Taani dooriyo xoomai hagaa maleeyye? Issi asi banatettaa kaushshiyoogee hagaa mala gallassaaneeyye? Qassi taani koyiyo xoomai asi ba huuphiyaa ceeccaadan duge hokissiyoogeeyye? Bidinttaa tisttidi, waaruwaa hiixxidi zin77iyoogeeyye? Yaatin, hegaa xoomaa giidi xeegeetiiyye? Qassi he xoomiyo gallassaikka GODAI ufaittiyo gallassa geetettiiyye?

6 "Taani doorido xoomaa hagaa be7ite: pirddan naaqqidi qachchidoogeetu sanssalataa lefettiyoogaa, qambbaraa gonniyaa birshshiyoogaa, huqqunnettidaageeta huqqunnuwaappe kessiyoogaanne qambbara ubbaa menttiyoogaa. 7 Qassi taani doorido xoomai namisettidaagau intte qumaa shaakkiyoogaa, keetti bainna hiyyeesata soo ekkiyoogaa, kallottidaageeta be7iyo wode, maizziyoogaa, maaduwaa koyiya intte dabbuwaappe intte sinttaa genttennan aggiyoogaa.

8 "Yaatikko, intte poo7oi maallado xalqqiyaadan poo7ana; intte paxatettaikka eesuwan yaana. Intte xillotettai intteppe sinttaara baana; GODAA bonchchoikka intteppe guyyeera gididi, inttena naagana. 9 He wode intte xeesana; xeesin GODAI intteyyo koyana. Intte maaduwaa ekkanau waassana; waassin GODAI, 'Hekko, taani hagan de7ais!' yaagana.

"Intte giddoppe intte huqqunniyo qambbaraa diggikko, qassi biradhdhiyan malaatiyoogaanne iitabaa haasayiyoogaa aggikko, 10 namisettidaagaa qumaa mizidi kalissikko, naaqettidaagaa i koyiyoobaa kalissikko, he wode intte poo7oi xuman poo7ana; intte qammaikka seeta gallassa gidana. 11 GODAI inttena ubbatoo kaalettana; inttena mela bazzuwan

koshshiyaabaakka i inttiyo kunttana. Intte bollaa xaphuwaakka minttana. Qassi intte haattaa ushshiyo gannatiyaa malanne a haattai mulekka to77enna pulttuwaa mala gidana. 12 Beni qolettidaageeta intte zaarettidi keexxana; daro wodiyaappe kase baasettida baasotikka keexettidi xoqqu gaana. Inttekka qolettida gimbbeta zaarettidi gimbbiyaageetanne asai de7iyo sohotun ogiyaa kessiyaageeta geetetti xeesettana" yaagees.

Sambbataa Bonchchiyoogaa Woituwaa

13 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "Sambbataa GODAAYYO dumma gallassadan xeellikko, he ta geeshsha gallassi intte go77aa yedettiyaageeta gidana xayikko, Sambbataa ufaissiyaanne bonchchettida GODAA gallassa bonchcho giidi xeesikko, qassikka intte intte ogiyaa beennan aggidi, bonchchiyaabaa gidikko, woikko inttena ufaissiyaabaa oottennaaninne hadabaa haasayennan aggikko, 14 he wode intte GODAN ufaittana. Qassi taani inttena daro bonchchettidaageeta oottana; intte aawaa Yaaqooba biittaappe laatettidabaa intte maanaadan, taani inttena oottana. Taani GODAI hagaa haasayaas" yaagees.

59

Hananabaa Yootiyaagee Asaa Nagaraa Pirddiis

1 Be7ite, GODAA kushee inttena ashshanau qaammibeenna; a haittaikka siyennan ixxanau tullibeenna. 2 SHin intte nagarai intteppenne intte Xoossaappe gidduwan shaahotettaa medhdhiis. Qassi i siyenna mala, intte nagarai a sinttaa intteppe genttiis. 3 Aissi giikko, intte kushee suuttan, intte biradhdheekka naaquwan tuniis; intte doonai wordduwaa haasayees; intte inxxarssaikka iitabaa zuuzummees.

4 Xillotettan mootiyai baawa; tumatettan pirddiyaikka baawa. Eti mela palaman ceeqettoosona; wordduwaa haasayoosona. Qassi metuwaa shahaaridi, iitatettaa yeloosona. 5 Eti shooshshaa phuuphulliyaa qoxoosona; shararootiyaa keettaakka keexxoosona. Eta phuuphulleta miya asi haiqqees; phuuphulliyaappe issoi me77ikko, shooshshai a giddoppe kiyees. 6 Eti keexxido shararoote keettai maayanau eta go77enna. Eti bantta medhdhidoogan banttana kammokkona. Eta oosoi iita ooso; makkala oosoi eta kushiyan de7ees. 7 Eta tohoti iitabaa oottanau woxxoosona; xilluwaa suuttaa gussanaukka jaamoosona. Eta qofai iita qofa. Eti biido soho ubban qohoinne bashshai de7ees. 8 Eti sarotettaa ogiyaa erokkona; eti biyo ogiyan suure pirddi baawa; eti bantta ogiyaa geellayidosona; he ogetuura hemettiya ooninne sarotettaa erenna.

Asai Ba Nagaraa Paaxiis

9 Hegaa gishshau, suure pirddai nuuppe haakkiis; xillotettaikka nuukko gakkenna. Nuuni poo7uwaa koyoos; shin be7ite, xuma gidiis; wolqqaama poo7uwaa koyoos; shin xuman hemettoos. 10 Nuuni aifee bainna qooqedan, dirssaa gimbbiyaakko tattaafoos. Sa7ai lem77in hemettiyaabaadan, seeta gallassi xubettoos. Qassi kumetta wolqqaara de7iya asatu giddon nuuni haiqqida asatu mala gidida. 11 Nuuni ubbaikka gaammuwaadan gudoos; haraphphetudankka azzanidi ooloos. Nuuni suure pirddaa koyida; shin demmibookko. Qassi atotettaakka koyida; shin i nuuppe haakkiis.

12 Aissi giikko, nu mooroi ne sinttan dariis; nu nagaraikka nu bolli markkattees. Nu mooroi nunaara de7ees; nu naaquwaakka nuuni eroos. 13 Nuuni makkalidi, GODAA kaddida; nu Xoossaa kaalliyoogaa aggidi, guyye simmida; sugettaanne geniyaa haasayida. Qassi nuuni shahaarido

worddo qaalaa nu wozanaappe yelida. 14 Suure pirddai guyye simmiis;
xillotettaikka nuuppe haakkiis; aissi giikko, tumatettai gutaran xubettees;
ammanettiyo hanotaayyo geliyo sohoi xayiis. 15 Tumatetti awaaninne beet-
tenna; iitatettaappe haakkiya asi bau omoodettees.

Xoossai Ba Asaa Ashshanau Giigi Uttiis

GODAI be7idi, suure pirddai bainnaagau azzaniis.
16 Huqqunnettidaageeta maaddiya asi bainnaagaa GODAI be7iis; be7idi
gaannatiya asi bainnaagau garamettiis. Hegaa gishshau, i eta ba gita
wolqqaaninne ba suure pirddan ashshanau, i ba huuphen geliis. 17 GODAI
xillotettaa tiran wottiyo ola miishshadan maayiis; ba huuphiyankka
atotettaa qophiyaa wottiis. Haluwaa kessiyo maayuwaakka maayidi,
mishuwaa qumaashshaa qumaayiis. 18 I etau eta oosuwaadan oosuwaadan
zaarana; ba morkketussi hanqquwaa, ba baarigaaratussikka qixaatiyaa
zaarana. Abbaa doona biittatun de7iyaageetussikka eta oosuwau
bessiyaagaa immana. 19 Hegaa gishshau, arggo baggaara de7iyaageeti
GODAA sunttaayyo yayyana; arshsho baggaara de7iyaageetikka a
bonchchuwaayyo yayyana. Aissi giikko, GODAA carkkoi gagantti yeddin,
goggiya di7uwaadan i yaana.

20 GODAI hagaadan yaagees; “Taani Xiyoonessinne Yaaqooba zaretun
bantta nagaraappe simmiyaageetussi Woziyaagaa gidada yaana” yaagees.

21 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; “Tana gidikko, taani etaara
maacettiyo maachchai hagaa: intte bollan de7iya ta Ayyaanainne taani intte
doonan wottido ta qaalai hachchippe doommidi, merinaa gakkanaashin,
intte doonaappe, intte naatu doonaappenne intte naatu naatu doonaappe
shaahettenna. Taani GODAI hagaa odais” yaagees.

60

Sinttappe Yaana Yerusalaame Bonchchuwaa

1 GODAI hagaadan yaagees; “Dendda! Denddada poo7issa; aissi giikko,
ne poo7oi yiis. GODAA bonchchoikka ne bollan poo7iis. 2 Be7a, xumai
sa7aa kammana; sakkana xumaikka asaa bollan wodhdhana. SHin GODAI
ne bolli denddana; a bonchchoikka ne bolli poo7ana. 3 Kawotettati ne
poo7uwaakko, kawotikka ne wonttaa wajajjaakko yaana.

4 “Xoqqu gaada ne yuushuwaa xeella. Eti ubbai issippe shiiqidi, neekko
yaana. Ne attuma naati haahuwaappe yaana; ne macca naatikka ba7ettidi,
neekko yaana. 5 He wode neeni be7ada ufaittana; ne wozanaikka keehi
poccu gaana. Aissi giikko, abbaa bollan de7iya gidai neekko simmana;
kawotettatu duretettaikka neekko yaana. 6 Midiyaama biittaappenne
Eefa biittaappe yiida yelaga gaameelatu wudee ne biittaa kammana.
Qassi worqqaanne ixaanaa caanettida gaameelati GODAA galataa awaajji-
iddi, Saabappe yaana. 7 Qeedaarenne Nabaayoota dorssaa wudeti ubbai
yarshshuwaassi ta yarshsho sohuwaa neekko shiiqana; qassi taanikka ta
bonchcho keettaa bonchchana.

8 “Ha shaaraadaaninne bantta keettaakko paalliya haraphphetudan paal-
liyaageeti oonee? 9 Hageeti Tarsseesappenne abbaa doonan de7iya haaho
biittatuppe denddidi, ne asaa neekko miyyiya markkabeta. Hegaarakka
gujjidi, kawotettati ubbai a asaa bonchchanaadan oottida GODAA ne Xoos-
saa, Israa7eela Geeshshaa sunttaa bonchchanau, biraanne worqqaa caanidi
ekki yaana.

10 “Allaga biittaa asai ne dirssaa gimbbana; eta kawoti neeyyo oottana.
Nena taani ta hanqquwan kase shocidabaa gidikkokka, ha77i ta qaretan

taani nena maaraas. 11 Ne penggeti ubbatoo dooya de7ana. Kawotettatu duretettaanne omoodettida kawota neekko ehaana mala, gallassikka qammikka gorddettokkona. 12 Neessi oottenna asai woikko kawotettai ubbai muleera xayana. 13 Ta Beeta Maqidasiyaa sohuwaa loittana mala, Liibaanoosa bonchchoi, zigai, xiiddainne xaittai neekko yaana; taani ta tohuwaa wottiyo sohuwaa bonchchana. 14 Nena huqqunnidaageetu attuma naati neessi hokkiiddi, neekko yaana; nena karida ubbati ne sinttan goinnana. Eti nena, 'GODAA Katamee Xiyoonee, Israa7eela Geeshshaa Katamee' yaagidi xeesana.

15 "Ooninne ne giddoora kanttennaagaa keenaa neeni kase olettadasanne ixettadasa. SHin ha77i taani nena merinau gita oottana; qassi yeleta ubbai ufaittiyo soho oottana. 16 Neeni kawotettatu maattaa uyana; kawotu xanttaakka xammana. Hegaappe guyyiyan, taani GODAI nena Ashshiyaagaa; Woziyaagaanne, Yaaqooba Wolqqaamaa gidiyoogaa neeni erana. 17 Nahaasiyaa gishshaa worqqaa, biratаа gishshaakka biraa, mittaa gishshaa nahaasiyaa, shuchchaa gishshaa biratаа taani neeyyo ehaana. Taani nena haariyaageeta saro, ne halaqatakka xillo oottana. 18 Hagaappe guyyiyan, sugetta oosoi ne biittan siyettenna; ne zawankka laalettainne bashshai siyettenna. Neeni ne dirssaa gimbbiyaa, 'Atotettaa,' ne penggetakka, 'Galataa' yaagada xeesana.

19 "Hegaappe guyyiyan, gallassi neeyyo awaa poo7uwaa koshshenna; qammikka aginaa poo7uwaa koshshenna. Aissi giikko, GODAI neeyyo merinaa poo7o gidana; ne Xoossai neeyyo bonchcho gidana. 20 Ne awai naa77antto wullenna; ne aginaikka poo7iyoogaa aggenna. Aissi giikko, GODAI neeyyo merinaa poo7o gidana; neeni yeekkido gallassatikka wurana. 21 Ne asai ubbai xillo gidana; eti biittiyookka merinau laattana. Eti taani ta bonchchuwaa qonccissanau tokkido puuteta; eti ta kushe oosota. 22 Intte giddon issi keettan de7iya qoodan guutta asata taani sha7issana; ubbaappe qoodan guuxxiyaageetakka gita kawotetta oottana. Taani GODAA; wodee gakkiyo wode, taani hagaa eesuwan polana" yaagees.

61

Atotettaa Mishiraachchuwaa Yootiya Lo77o Oduwaa

1 Ubbaa Haariya GODAA Ayyaanai ta bollan de7ees; aissi giikko, qohettidaageetussi lo77o mishiraachchuwaa yootana mala, GODAI tana tiyiis. I tana wozanai meqqidoogeetussi koolettiyoogaanne omoodettidaageetussi omooduwaappe kiyiyoogaa awaajjana malanne qashettidaageetussi birshshettiyoogaa awaajjana mala kiittiis. 2 GODAI doorido laittaanne nu Xoossai haluwaa kessiyo gallassaa awaajjana malanne azzaniyaageeta ubbata minttettana mala, tana kiittiis. 3 Hegaadankka qassi, Xiyoonen kayyottiyaageetussi, bidinttaa gishshaa akiliiliyaa, azzanuwaa gishshaa ufaissaa zaitiyaa, daafura ayyaanaa gishshaa galataa qumaashshaa immana mala, tana kiittiis. Eti GODAI ba bonchchuwau tokkido xillo mitta geetettidi xeesettana.

4 Eti beni qolettidaageeta zaarettidi keexxana; beni kunddidaageetakka zaarettidi essana. Eti onidaageetanne daro yeletaappe kase kolettida katamata zaarettidi keexxana. 5 Allaga biittaa asati intte dorssaa wudiyaa heemmana; imattatikka intte gadiyaa goyananne intte woiniyaa turaa naagiyaageeta gidana. 6 Intte qassi, "GODAA qeeseta" geetettidi xeesettana; asaikka inttena, "Nu Xoossaa oosanchchata" yaagidi xeesana. Intte kawotettatu duretettaa maana; eta gidankka intte bonchchettana.

7 Intte yeellaa gishshaa intte naa77u kushe saamaa ekkana; kauyyidoogaa gishshaakka intte qaadan intte ufaittana. Hegaa gishshau, intte intte biittan naa77u dakkuwaa laattana; intte ufaissaikka merinaa ufaissa gidana.

8 Xoossai hagaadan yaagees; “Taani GODAI suure pirddaa dosais; wuussaanne mooruwaa ixxais. Taani ammanettada, eta oosuwaa waagaa etayyo qanxxana. Taani etaara merinaa maachchaa maacettana. 9 Eta zareti kawotettatu giddon, eta naatikka dere asatu giddon erettana; eta be7ida ubbai taani, GODAI anjjido asata eti gidiyoogaa geeshshidi erana” yaagees.

10 Taani GODAN keehippe ufaittais; ta shemppiyaakka ta Xoossan hashshu gausu. Aissi giikko, bullachchiyaagee ba huuphiyan ciishsha akiliiliyaa wottiyoogaadan, bullashettiyaarakka dumma dumma alleequwan alleeqettiyoogaadan, i tana atotettaa maayuwaa maizziis; xillotettaa qumaashshaakka bollaara taayyo gujjiis. 11 Biittai carshshaa mokkiyoogaadaaninne ataakilttiyaa sohoikka tokkidobaa dichchiyoogaadan, hegaadankka, Ubbaa Haariya GODAI xillotettaanne galataa kawotetta ubbaa sinttan caarissana.

62

1 Xiyoone gishshau, taani co77u giikke; Yerusalaame xillotettai gita poo7uwaadan, i atotettaikka eexxiya xomppiyaadan poo7ana gakkanaashin, taani co77u giikke. 2 Kawotettati ne xillotettaa, kawoti ubbaikka ne bonchchuwaa be7ana. GODAI ba doonaappe sunttiyo ooratta sunttan neeni xeesettana. 3 Neeni GODAA kushiyan lo77ida akiliilenne kawotettaa kallachcha mala gidana. 4 Hagaappe sinttanau neeni, “Dogetta attidaaro” geetettakka. Qassi ne biittiyaakka, “Xontta attidaaro” geetettukku. SHin neeni, “Ta ufaissai in de7iyooro,” ne biittiyaakka, “Azinaa gelidaaro” geetettana. Aissi giikko, GODAI nenan ufaittana; ne biitteessikka i azina mala gidana. 5 Wodallai geela7iyo machchiyoogaadan, ne naati nena machchana; machchiyo bullachchiyaagee bullashettiyaarin ufaittiyoogaadan, hegaadankka, ne Xoossai nenan ufaittana.

6-7 Nenoo Yerusalaamee, ne dirssaa gimbbiyaa bollan wochchiyaageeta taani wottaas; eti gallassikka qammikka co77u gookkona. Inttenoo, Yerusalaamebaa GODAA hassayissiyaageetoo, i Yerusalaame keexxana gakkanaashiininne biittaa ubbaa bollan nashettida katama oottana gakkanaashin, intteyyookka shemppoppite; akka shemppissoppite.

8 GODAI ba ushachcha kushiyaaninne ba wolqqaama qesiyan hagaadan yaagidi caaqqiis; “Taani naa77antto intte kattaa intte morkketussi quma oottada immikke; qassi intte daafurido intte woine eessaakka allagati uyokkona. 9 SHin cakkidaageeti bantta kattaa maana; yaatidi GODAA eti galatana; woiniyaa teeraa maxidaageeti ta Beeta Maqidasiyaa dabaaban uyana” yaagees.

10 Aadhdhite! Penggiyaara kiyidi biite! Asaayyo ogiyaa kessite! Kessite, wogga ogiyaa kessite! SHuchchatakka diggite; kawotettati ogiyaa demmana mala, banddiraa essite.

11 Be7ite, GODAI biittaa sa7aa gaxaassi hagaadan yaagidi awaajjiis; “Xiyoone asaayyo hagaadan yaagite; ‘Be7ite, inttena Ashshiyaagee gakkiis! Be7ite, a waagai aara de7ees; oosuwau i immiyo keraikka a sinttan de7ees’ yaagite” yaagiis. 12 Intte, “GODAI Wozido Geeshsha Asata” geetettidi xeesettana; Yerusalaameekka, “Koyettidaaro, Yegetta Attabeenna Katamiyo” geetettana.

63

Aihuda Gidenna Asata Xoossai Xooniyo Xoonuwaa

1 Eedooma biittan de7iya Booxira giyo katamaappe zo7o maayuwaa
maayidi yiyaagee, hegee i oonee? Ha puulaara de7iya maayuwaa maayidi,
ba wolqqaa minotettan sinttau horddofiyai oonee?
GODAI, "Hegee xilluwaa haasayiyaanne wolqqan ashshiya tana gidikki-
naa!" yaagees.
2 Woiniyaa gum77iyoosan woiniyaa yedhdhiya bitaniyaa maayuwaadan,
ne maayoi aibissi zo77idee?
3 GODAI hagaadan yaagidi zaarana; "Woiniyaa gum77iyoosaa taani
tarkka yedhdhaas; kawotettatuppe issi asinne tanaara baawa. Taani eta
ta hanqquwan yedhdhaas; ta yiilluwankka eta dirxxerettaas. Eta suuttai
ta maayuwaa bollan xacettin, ta maayoi ubbai moorettiis. 4 Taani ta asaa
woziyo gallassainne eta morkketussi haluwaa kessiyo laittai gakkiis. 5 Taani
xeellaas; shin tana maaddiya issi asinne beettibeenna. Maaddiyaabi xayido
gishshau, taani maalaalettaas. Hegaa gishshau, ta qesee taayyo xoonuwaa
ehiis; ta hanqqoikka tana maaddiis. 6 Taani ta hanqquwan kawotettata
yedhdhaas; ta yiilluwankka eta mentterettaas; eta suuttaakka taani biittan
gussaas" yaagana.

Xoossai Israa7eelassi Kehiyo Kehaa

7 GODAI nuussi oottido ooso ubbaa gishshatau, GODAA aggenna si-
iquwaanne a galataa taani yootana; ee, ba maarotaaninne ba kehatettaa
daruwan Israa7eela asaassi i immido cora lo77obaa taani yootana. 8 GODAI
odiiddi, "Eti tumu ta asatanne ta naata gidiyo gishshau, tana cimmanau
koyokkona" yaagiis. Hegaa gishshau, i eta Ashshiyaagaa gidiis. 9 Eta waayee
ubban i waayettiis. A sintta kiitanchchai eta ashshiis. I eta ba siiquwaaninne
ba maarotan woziis. Kase aadhdhida wodetu ubban i eta denttidi tookkiis.
10 SHin eti makkalidosona; a Geeshsha Ayyaanaakka azzanissidosona.
Hegaa gishshau, i simmidi, etau morkke gidiis; etaarakka olettiis.
11 Hegaappe guyyiyan asai benibaa, i ba ashkkaraa Muuse wode oottidobaa hassayidi, hagaadan yaagiis; "Ba wudiyaa henttanchchatuurakka
ubbaa abbaa giddoora kanttissidi kessidaagee awan de7ii? Qassi he wode
ba Geeshsha Ayyaanaa eta giddon wottidaagee ha77i awan de7ii? 12 Ba
bonchcho qesiyaa gita wolqqaa Muusessi ushachcha kushe gidanaadan ki-
ittidaagee, ba merinaa haittaa kessanau, eta sinttan de7iya haattaa shaakki-
daagee, 13 eta ciimmaa giddoora pinttidaagee awan de7ii?" yaagidosona.
Bazzuwaara kanttiya paraadan, eti xubettibookkona. 14 Wombbaa duge
wodhdhiya mehiyaadan, GODAA Ayyaanai eta shemppissiis. Hegaadan
neeni ne sunttaa bonchchissanau ne asaa kaalettadasa.

Maarotaanne Maaduwaa Demmanau Woossiyo Woosaa

15 Abeet GODAU, saluwaara duge xeella; xeellada neeni de7iyo
geeshshanne bonchcho gidida sohuwaara be7a. Neeni mishettiyo
mishoinne ne wolqqai anee? Ne wozanai nuna laamotiyo laamotainne
ne qaretai nuuppe haakkiis. 16 Abrahaami nuna erana xayikkokka,
Yaaqoobi nuna akeekennan xayikkokka, abeet GODAU, neeni nu aawaa.
Beni wodiyaasappekka doommidi, ne sunttai nuna woziyaagaa. 17 Abeet
GODAU, nuuni ne ogiyaappe bayanaadan, aibissi oottadii? Qassi nuuni
neessi yayyennaadan, nu wozanaa aibissi dammissadii? GODAU, ne
ashkkaratu gishshau, ne biittaa laattida zaretu gishshau, nuukko simma.
18 Ne geeshsha asai ne Beeta Maqidasiyaa guutta wodiyaassi laattidosona;
shin nu morkketi a duge zaaridi yedhdhidosona. 19 Neeni beniisappe

haarabeenna asaadaaninne ne sunttankka xeesettibeenna asaadan nuuni hanida.

64

1 Abeet GODAU, neeni salota daakkada duge wodhdhidaa gidarkkiishsha!
Wodhdhin deretikka gaji gajidi kokkoridaa gidorkkonaashsha! 2 Tamai
qaixaariyaa miidi, haattaa penttissiyoogaadan, duge wodhdhada, ne sunt-
taa ne morkketa erissa; kawotettatakka ne sinttan kokkorssa. 3 Kasekka
neeni nuuni naagibeenna maalaalissiyaabaa oottido wode wodhdhadasa;
wodhdhin dereti ne sinttan gaji gajidi kokkoridosona. 4 Beniisappe doom-
midi, nenan ammanettidi, naagiyaageetussi maalaalissiyaabaa oottida
neeppe attin, hara Xoossaa asa haitti siyibeenna; asa aifeekka be7ibeenna.
5 Xillotettaa ufaittidi oottiyaageetanne ne ogiyan nena hassayiyaageeta
neeni gakkada maaddaasa. Be7a, neeni hanqqettadasa; shin nagaraa oottiy-
oogaa aggibookko. Nuuni nagaraa oottiiddi, adussa wodiyaa de7ida; yaatin,
nuuni waanidi attanee? 6 Nuuni ubbaikka tuna asa gidida; nu xillotetta
ooso ubbaikka qita curqqa mala. Nuuni ubbaikka bonccodan shullida;
nu nagarai nuna carkkodan, pittidi efiis. 7 Ne sunttaa xeesiyai, woikko
nena mintti oikkanau koyiyai baawa. Aissi giikko, neeni ne sinttaa nuuppe
genttadasa; nuna nu nagaraa gishshau, agga bayadasa.
8 Gidikkonne, abeet GODAU, neeni nu aawaa; nuuni urqqa; neeni urqqaa
medhdhidaagaa; nuuni ubbaikka ne kushiyan merettida. 9 Abeet GODAU,
keehi hanqqettoppa; nu nagaraakka merinau hassayoppa. Be7a, nuuni ub-
baikka ne asa gidiyo gishshau, nuna maara. 10 Ne geeshsha katamati bazzo
gididosona; harai attin, Xiyoone katamaikka bazzo gidiis; Yerusalaameekka
battaale gidiis. 11 Nu aawati nena galatido geeshshanne lo77o gidida nu
Beeta Maqidasee taman xuugettiis; qassi nu lo77o sohoti ubbaikka moore-
ttidosona. 12 Abeet GODAU, neeni hagaa ubbaa be7adakka aggaaguutee?
Neeni co77u gaada, nuna zawi bainna qixaatiyaa qaxxayuuteeyye?

65

Xoossai Makkalanchchata Qaxxayees

1 GODAI hagaadan yaagees; “Taani tana oichchibeennaageetuyyo qon-
ccaas; qassi tana koyibeennaageetuyyo beettaas. Taani ta sunttaa xeesi-
beenna kawotettaayyo, ‘Yee! Yee!’ yaagada koyaas. 2 Bantta qofaa kaalliiddi,
lo77o gidenna ogiyan hemettiya makkalanchcha asatukko gallassa ubban ta
kushiyaa miccaas. 3 Ha asai ataakilttiyaa giddon yarshshiiddinne xuubiyaa
bollan ixaanaa cuwayiiddi, taani xeellishin, tana ubba wode hanqqetis-
soosona. 4 Qassi eti duufo giddon uttiyaageeta; geema sohuwan qammaa
aqiyaageeta. Gudunttaa ashuwaa miyaageeta; eta xaaruwan tuna ashuwaa
cambbai de7iyoogeeta. 5 Hegaa oottiiddi, eti qassi harata, ‘Yan intteyyo
de7ite; nuuni intteppe geeshsha gidiyo gishshau, nuukko shiiqoppite!’ yaa-
goosona. Eti ta siire giddoppe kiyiya cuwanne gallassaa ubbaa eexxiya
tama.
6 “Be7ite, ta sinttan xaafetti uttiis; taani etau zaaranappe attin, co77u
giikke; eta qaxxayanau qachchaas. 7 Ee, taani eta mooruwaanne eta aawatu
mooruwaa acuwaa issippe etau qanxxana. Aissi giikko, eti deriyaa bollan
ixaanaa cuwayidosona; qassi keratu bollan tana cayidosona. Eti kase
oottido oosuwaa acuwaa taani etau qanxxana” yaagees.
8 GODAI hagaadan yaagees; “Woiniyaa aifee woiniyaa turan de7iyo wode
asai, ‘A giddon anjjoi de7iyo gishshau, a xaissoppite’ giyoogaadan, taani
ta ashkkaratu gishshau, hegaadan oottana; taani eta ubbaakka xaissikke.

9 Taani Yaaqoobappe zerettaa, Yihudaappekka ta dereta laattiyaageeta
kessana; taani dooridoogeeti a laattana; ta ashkkaratikka yan de7ana.
10 Tana koyida ta asaayyo Saaroona giyo dembbai dorssaa wudiyaa heem-
miyo soho gidana; qassi Akoora Wombbai miizzaa wudiyaa allaxxissiyo
soho gidana.
11 "SHin inttenoo, GODAA aggidaageetoo, ta geeshsha deriyaa dogidaageetoo, Qaada giyo eeqaayyo maaddaa giigissidaageetoo, qassi intte wurssettaa
eranau, Saama giyo eeqaayyo walaha woine eessaa wanccan kunttidaageetoo, 12 taani intte wurssettaa bisuwau aattada immana; intte ubbaikka
goora7ettanau hokkana. Aissi giikko, taani inttena xeesin koyibeekketa;
haasayinkka siyibeekketa" yaagees. Intte ta sinttan iitabaa oottideta; taani
dosennabaakka doorideta.
13 Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite,
ta ashkkarati maana; shin intte namisettana. Ta ashkkarati uyana; shin
intte saamettana. Ta ashkkarati ufaittana; shin intte yeellatana. 14 Be7ite,
ta ashkkarati wozanan ufaittidi yexxana; shin intte wozanan azzanidi
waassana. Qassi intte ayyaanai meqqido gishshau, intte zilaalidi yeekkana.
15 Intte intte sunttaa ta doorettidaageetussi qanggettau immana. Ubbaa
Haariya GODAI inttena worana; shin i ba ashkkarata dumma sunttan
xeesana. 16 He biittan anjjuwaa koyiya ubbai tumatettaa Xoossai anjjanaadan woossana. He biittan caaqo caaqqiya ubbaikka tumatettaa
Xoossan caaqqana; aissi giikko, kase metoti dogettidosona; ta aifiyaa sinttaappekka geemmidosona" yaagees.

Ooratta Meretaa

17 GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite, taani ooratta salotanne ooratta
sa7aa medhdhais; kasebai ubbai hassayettennanne qofettenna. 18 SHin
taani medhdhiyooban merinau ufaittitenne hashshu giite. Aissi giikko,
taani medhdhido Yerusalaama ufaissan kumidaaro gidana; Yerusalaame
asikka hashshukkonne giyaagaa gidana. 19 Taani Yerusalaamen ufaittana;
ta asankka hashshu gaana. Hagaappe sinttanau yeekkiyaabaa cenggurssainne un77ettidi waassiyaabaa cenggurssai yan siyettenna.
20 "Yerusalaame giddon hagaappe sinttanau, guutta wode xalaala de7idi
haiqqiya qii na7i, woikko ba laittaa wurssennan haiqqiya cima asi de7enna.
Xeetu laittaara haiqqiya urai daro yelagan haiqqiis geetettana; xeetu laittaa gattennan haiqqiyaagee qanggettidabaadan qoodettana. 21 He wodetun asati keettata keexxidi, etan de7ana; woiniyaa turatakka tokkidi, eta
aifiyaa maana. 22 Eti keexxin, harai de7enna; harai maanau tokkiyoobaa tokkokkona. Ta asaa laittai mittaa laittaadan aduqqana; qassi
taani dooridoogeeti bantta adussa wodiyau bantta kushiyaa oosuwan ufaittana. 23 Eti coo daafurokkona; woikko naata boshau yelokkona; aissi
giikko, eti bantta naatuurakka GODAN anjjettida zeretta gidana. 24 Eti
tana xeesanaappe kasetada taani etau koyana; qassi eti biron haasayishin,
taani etau siyana. 25 Wanggireelloinne dorssaa marai issippe heemettana; gaammoikka booraadan, utulaa maana. Qassi shooshshaayyo buhee
quma gidana. He wodetun ta geeshsha dere ubban, eti qohokkonanne
bashshokkona. Taani GODAI hagaa odais" yaagees.

66

Xoossai Aihuda Gidenna Asaa Bolli Pirddana

1 GODAI hagaadan yaagees; "Saloi ta kawotaa araata; sa7aikka ta tohoi
yedhdhiyo soho. Yaatin intte taayyo keexxana keettai ai mala keettee? Taani

shemppana sohoinne awaanee? 2 Hageeta ubbabaakka ta kushee oottiis
gidennee? Hegaa gishshau, hageeti ubbatikka taageeta. SHin taani bana
ziqqi oottiyaagaakko, ba oottido nagarau azzanidi simmiyaagaakkonne ta
qaalan kokkoriyaagaakko xeellana.

3 "Asai ubbai bau bau injjetiya ogiyaa doorido gaasuwan, korimaa
yarshshiyaagee asa woriya uraa mala; dorssa maraa yarshshiyaageekka
kanaa goora7iya asa mala; kattaa yarshshuwaa yarshshiyaageekka gudunt-
taa suuttaa yarshshiya ura mala; qassi hassayissiya ixaanaa cuwayiya
urikka eeqaassi goinniya asa mala. Eta shemppoikka eta tunatettan ufait-
tees. 4 Hegaa gishshau, taani metuwaa etayyo doorana; eti yayyidobaakka
taani eta bollan ehaana. Aissi giikko, taani xeesido wode, ooninne koy-
ibeenna; taani haasayido wodekka ooninne ezggibeenna. Eti ta sinttan
iitabaa oottidosona; taani ufaittennabaa dooridosona" yaagees.

5 Inttenoo, GODAA qaalaayyo yayyidi kokkoriyaageetoo, a qaalaa siyite;
"Intte ishantti, inttena ixxiyaageeti, ta sunttaa gishshau, inttena bo-
hiyaageeti, 'Intte ufaissaa nuuni be7ana mala, GODAI ane bonchchettin
be7ana' yaagidosona; shin eti yeellatana. 6 Katamaappe yiya waasuwaa
siyite; Beeta Maqidasiyaappe yiya cenggurssaakka siyite. Hegee cenggurs-
sai ba morkketussi eta oosuwaa mala kushiyaa zaariya GODAA cenggurssaa.

7 "Bannakkennan na7a yeliya maccaasi de7ii? Leessoikka un77ettennan
attuma na7a yeliya maccaasi de7ii? 8 Hagaa malabaa oonee siyidai? Qassi
hagaa malabaa oonee be7idai? Issi biittaa asai pexi issi gallassi yelettanau
danddayiiyye? Woikko kawotettai issi kuttan yelettii? Yerusalaama ban-
nakkosaarakka, issi kuttan ba naata yelaagaasu. 9 Yelana wodiyaa gattiya
taani eti yelanaadan oottikkinaayye? Qassi yelanaadan oottiya taani yeliyo
uluwaa gorddiyaanaayye? Hagaa giyaagee tana, GODAA ne Xoossaa.

10 "Inttenoo Yerusalaamo siiqiya ubbatoo, iira ufaittite; i gishshaukka
ufaissan poocu giite. Inttenoo issi yeekkiya ubbatoo, iira keehippe ufaittite.
11 Aissi giikko, intte i minttettiya xanttaa xammidi kallana; qassi i daro
bonchchuwaappe loitti uyidi, intte ufaittana" yaagees.

12 GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite, taani iyyo sarotettaa shaafadan
darissana; kawotettatu duretettaakka kumidi goggiya pulttuwaadan, iyyo
ehaana. Yaatobare intte hegaa xammana; i hashiyan intte toohettana; i
kiyuwan uttidi, intte baalotana. 13 Aayyiyaa ba na7aa minttettiyoogaadan,
taanikka inttena minttettanna; intte Yerusalaamen minettana. 14 Intte
hegaa be7iyo wode, intte wozanai ufaittana; intte meqettaikka maataadan
aacana. Qassi GODAA kushee a ashkkaratuura de7iyoogeenne a hanqqoi a
morkketu bollan de7iyoogee erettana" yaagees.

15 Be7ite, GODAI tamaa ekkidi yaana. Ba hanqqettidoogeeta
qaxxayanaunne tamaa lacuwan seeranau gotiyaa qefiyaa toggidi, i yaana.
16 Aissi giikko, GODAI asho maayida ubbaa tamaaninne bisuwan pirddana.
Qassi GODAA bisuwan haiqqidaageetu qoodai darana.

17 GODAI hagaadan yaagees; "Ataakilttiyaa sohuwan bantta eeqau
goinnanau, bantta giddon de7iya issuwaa kaallidi, banttana dummayidi
geeshshiyaageeti, qassi gudunttaa ashuwaa, sheneyiyaabaanne eceriyaa
miyaageeti ubbai issippe xayana.

18 "Taani eta oosuwaanne eta qofaa eriyo gishshau, kawotettata ubbaanne
dumma dumma qaalan haasayiyaageeta issippe shiishshanau yais; eti
shiiqidi, ta bonchchuwaa be7ana. 19 Taani eta giddon malaataa oottana;
etappe attidaageetakka ta gitatettaa siyibeennanne ta bonchchuwaa

be7ibeenna kawotettatukko, Tarsseesakko, Liibiyaakko,[7] Lidiyaakko, Tubaalakko, Yaawaanakkonne abbaa doonan de7iya haaho biittatukko kiittana; kiittin eti ta bonchchuwaa kawotettatu giddon yootana. 20 Israa7eela asai kattaa yarshshuwaa geeshsha miishshan wottidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa ehiyoogaadan, eti intte ishantta ubbaa kawotettatu ubbaa giddoppe paratun, paraa gaaretun, gaameelatun, baqulotuuninne miishshata caaniyo gaaretun utissidi, taayyo imo gidanaadan, ta geeshsha deriyaa Yerusalaame ehaana. 21 Etappe issoota issoota taani qeesetanne Leewata kessana. Taani GODAI hagaa odais" yaagees.

22 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "Taani medhdhiyo ooratta salotinne ooratta sa7ai ta sinttan minnidi de7iyoogaadan, hegaadankka, intte zerettainne intte sunttai minnidi de7ana. 23 Aginaa xeeruwaappe biidi hara xeeruwaa gakkanaashiininne issi Sambbataappe biidi hara Sambbataa gakkanaashin, asai ubbai ta sinttan goinnanau yaana. 24 Eti kiyidi biidi, ta bolli makkalida asatu ahaa be7ana. Hegeeta miya guxunee haiqqenna; eta xuuggiya tamaikka to77enna. Eti asa ubbau sheneyiyaabaa gidana" yaagees.

7 **66:19** Liibiyaakko: Ibraawettuwan "Puuxa" geetettees.

Ermmaasa Hiraagaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hananabaa yootiya Ermmaasi Kiristtoosi yelettanaappe kase laappuntto xeetu laittaa wurssettaaninne usuppuntto xeetu laittaa doomettaa heeran de7iis. Ermmaasi daro wodiyaa oottido ba oosuwan eta eeqaa goinuwaanne eta nagaraa oosuwaa gaasuwan Xoossaa asaa bolli gita bashshai yiiddi de7iyoogaa eta minttidi erissiis. Ba yootidoogee ubbai polettidoogaa paxa de7idi ba aifiyan be7iis. Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori Yerusalaame oiqqidi, katamaanne Beeta Maqidasiyaa laaliis. Yihudaa kawoinne asaappekka dariya baggai omoodettidi Baabiloone biis. Gujjidikka Ermmaasi asai omooduwaappe simmanaagaanne Israa7eela kawotettai eqqanaagaa kasetidi odiis.

Ermmaasa maxaafaa oiddu kessidi be7anau danddayettees.

1 Yoosiyaasa, Yo7aaqeema, Yo7aakiinanne Sedeqiyaasa kawotettaa laittatun Yihudaa asaassinne eta kaalettiyaageetussi Xoossaappe yiida qaalaa.
2 Hananau odettida dumma dumma qaalatanne Ermmaasa de7uwan polettida waanna waanna yohota gujjidi, Ermmaasa xaafiyaa Baaruki xaafidi oiqqido qeeri dautaraappe beettida xuufeta.
3 Dumma dumma allaga biittaa asaayyo Xoossaappe odettida hiraagaa qaalata.
4 Yerusalaame oiqettaabaanne asai omoodettidi Baabiloone baanabaa odiya gujo taariketa.

Ermmaasi ba asaa pala siiqiyaanne eta bolli bashshaa pirddaa aattanau keehippe daro ixxiya asa. Hananabaa yootiya asa gididi oottana mala Xoossai a xeesido gishshau, bana gakkida metuwaa gaasuwan i azzanido mino azzanoi a maxaafaa giddon daro sohuwan xaafetti uttiis. Xoossaa qaalai a wozanaa giddon tamaadan xuuggiyo gishshau, hegaa baridi wottiiganau danddayibeennaagaa qonccissiis.

Ha maxaafan xaafettida hananabaa yootido gita gita qaalatuppe issooti issooti metoi kumido Ermmaasa laittaappe kanttidi, wozanan xaafettido gishshau, hassayissiya asttamaare koshshennan, ubbaton naagiyo ooratta maachchai Xoossaa asaassi imettiyo wodee yaanau de7iyoogaa malaatoosona (31:31-34).

1 Biniyaama biittan Anatoota kataman de7iya qeesetuppe issuwaa gidiya Hilqqiyaa na7aa Ermmaasa qaalai hagaa. 2 Amoona na7ai, Yihudaa Kawoi Yoosiyaasi kawotido tammanne heezzantto laittan GODAA qaalai Ermmaasayyo yiis. 3 Qassi Yoosiyaasa na7ai, Yihudaa Kawoi Yo7aqeemi kawotido laittatun GODAA qaalai Ermmaasayyo yiis. Qassikka Yoosiyaasa na7ai, Sedeqiyaasi kawotin, tammanne isiini laittaa gakkanaashin, GODAA qaalai daroton ayyo yiis. He laitti ichchashantta aginan Yerusalaame asai omoodettidi biis.

Ermmaasi Xeesettiis

4 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 5 “Taani nena ne aayee uluwan tilanaappe kase eraas. Neeni uluwaappe yelettanaappe kase taani nena geeshshada dummaya wottaas. Qassi kawotettatuyyo hananabaa yootiyaagaa oottada nena sunttaas” yaagiis.

6 Yaagin taani, “Hai Ubbaa Haariya GODAU, taani na7a. Taani waati haasayiyaakko erikke” yaagaas.

7 SHin GODAI tana hagaadan yaagiis; " 'Taani na7a' gooppa. Taani nena
kiittiyo asa ubbaakko ba. Taani azaziyoogaa ubbaakka yoota. 8 Etau
yayyoppa. Aissi giikko, taani nena ashshanau nenaara issippe de7ana.
Taani GODAI hagaa odaas" yaagiis.
9 GODAI ba kushiyaa yeddidi, ta doonaa bochchiis. Bochchidi, "Be7a;
taani ta qaalaa ne doonan wottaas. 10 Neeni shoddanaunne qolanau,
xaissanaunne aatta yegganau, keexxanaunne tokkanau, dere asaa bollinne
kawotettatu bolli taani hachchi nena sunttaas" yaagiis.
11 GODAA qaalai taakko yiidi, "Ermmaasaa, neeyyo aibi beettii?" yaagiis.
Yaagin taani zaarada, "Lauze giyo mittaappe kiyida gatimai beettees"
yaagaas.
12 GODAI tana, "Neeni likke be7adasa. Aissi giikko, taanikka ta qaalai
polettin, hegaadan be7anau naagais"[1] yaagiis.
13 Naa77anttuwaakka GODAA qaalai taakko yiidi, "Harabai qassi aibi
beettii?" yaagiis.
Yaagin taani zaarada, "Issi penttiya xaaroi huuphessa baggappe haa
simmidi, geddi gi uttidaagee beettees" yaagaas.
14 GODAI tana, "Huuphessa baggappe bashshai poridi, biittan de7iya
asaa ubbaa bolli gukkana. 15 Taani huuphessa bagga kawotettatun de7iya
asaa ubbaa xeesana hanais. Taani GODAI hagaa odaas. Eta kawoti yiidi,
Yerusalaame geliyo penggetun, dirssaa yuushuwaa ubbaaninne Yihudaa
katamatu ubban bantta araatata wottana. 16 Yihudaa asai tana aggidi, hara
xoossatuyyo yarshshiiddinne bantta kushiyan eti oottidobaayyo goinniiddi,
oottido eta iitatettaa ubbaa gishshau, taani ta pirddaa eta bolli yootana.
17 "SHin neeni ne huuphiyau giiga! Dendda eqqada, taani nena azaziy-
oogaa ubbaa etayyo oda. Etayyo yayyoppa. Neeni etayyo yayyikko, taani
nena eta sinttan gujja yashissana. 18 Hachchi taani nena ha biittaa ubbaa
bolli, Yihudaa kawotu bolli, halaqatu bolli, qeesetu bollinne ha biittaa
asaa bolli gimbbettida katamadan, birata tuussadaaninne nahaase biratan
dirido dirssadan oottada minttaas. 19 Eti nenaara olettana. SHin taani
ashshanau nenaara issippe de7iyo gishshau, nena xoonokkona. Taani
GODAI hagaa odaas" yaagiis.

2

Israa7eela Asaa Nagaraa

1 GODAA qaalai taayyo yiidi, 2 "Ba; baada Yerusalaame asaa haittan
hagaadan yaagada awaajja; 'Neeni yelagatettan taayyo ai keena ammanett-
daakko, qassi neeni biron mishiran de7iyo wode, tana ai keena siiqidaakko,
taani GODAI hassayais. Neeni bazzo gidduwaara, zeretti zeretti erenna
biittaara tana kaalladasa. 3 He wode Israa7eeli GODAAYYO geeshsha. I
shiishshiyo baira katta; appe miida ubbati mooranchcha gididosona. Yaatin,
eta bolli iitabai yiis. Taani GODAI hagaa odaas' yaaga" yaagees.
4 Inttenoo, Yaaqooba asatoo, Israa7eela zaretoo, ubbaikka GODAA qaalaa
siyite! 5 GODAI hagaadan yaagees; "Kase intte aawati tanan ai mooro
demmidi, taappe haakkidi biidonaa? Eti pattenna eeqatuyyo goinniiddi,
pattennabaa gididosona. 6 Eti, 'Nuna Gibxxeppe kessidaagee, qa77enne
aafo gidida bazzuwaara, koshainne sakkana xumai de7iyo biittaara, ai
asinne aadhdhenna woikko de7enna sohuwaara kaalettida GODAI awan
de7ii?' yaagibookkona. 7 Intte appe teeraanne lo77obaa maana mala, taani
inttena aradda biittau ehaas; shin intte yiidi, ta biittaa tunissidetanne tana

1 **1:12** "Naagais" giyoogee Ibraisxxe qaalan "Lauze" giyoogaa milatees.

sheneyiyaabaa oottideta. 8 Qeesetikka, ‘GODAI awan de7ii?’ yaagibookkona. Ta higgee eta kushiyan de7iyo asatikka tana eribookkona. Deriyaa haariyaageetikka ta bolli makkalidosona. Hananabaa yootiyaageetikka Ba7aala sunttan hananabaa yootidi, pattenna eeqatuyyo goinnidosona” yaagees.

9 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; “Hegaa gishshau, taani inttena bironkka mootana; intte naatu naatakka mootana. 10 Ane arggo baggi biidi, Qophphiroosa giyo haruuruwaa xeellite. Woikko arshsho baggi Qeedaare giyo biittaa asa kiittidi xomoosissite. Yaatidi ane hagaa malabai hagaappe kase baggan hanidaakkonne be7ite. 11 Eti tumu xoossata gidana xayikkonne, deree ba xoossata laammibeenna. SHin ta asai tana ba bonchchuwaa pattenna eeqatun laammiis” yaagees.

12 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; “Salotoo, ‘Poora!’ giite; dagammidi kokkorite! 13 Aissi giikko, ta asai naa77u iitabata oottiis; hegeetinne, de7o haattaa pulttuwaa tana aggiis; haattaa oiqqanau danddayenna, xoo7etiichchida ollaa baayyo bookkiis.

14 “Israa7eeli ashkkaranne gidenna; son yelettida aillenne gidenna. Yaatin, i aissi do7i oiqqiyoobaa gididee? 15 A morkketi gaammodan, a bollan gudidosona. Eti bantta qaalaa xoqqu oottidi daaridosona; eti a biittaa booddila kessidosona; a katamatikka laalettidi, de7iyaabaa xayidosona. 16 Hegaa bollikka Memppisanne Xaafinaasa asati a liiphiyaa meedidosona. 17 Nenoo Israa7eelaa, i nena ogiyan kaalettishin, GODAA ne Xoossaa aggidoogan hagaa ne bolli ehiidai nena gidikkii? 18 Naile SHaafaappe haattaa uyanau Gibxxe biyoogee nena ai maaddanee? Woikko Efiraaxiisa SHaafaappe haattaa uyanau Asoore biittaa biyoogee nena ai go77anee? 19 Simmi ne iitatettai nena qaxxayana; neeni tana aggidoogee ne bolli pirddana” yaagees.

Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Neeni tana GODAA ne Xoossaa aggidoogee ai keena iitanne camo gidiyaakko, ane eranne be7a. Neeni taayyo yayyiyo yashshi nenan baawa.

20 “Taani ne qambbaraa beni menttaas; ne qashuwaakka duuttaas. Yaatinkka, ‘Taani neeyyo oottikke’ yaagadasa. Yaagada dere ubbaa bollinne daashsha mittaa ubbaa garssan shaaramuxadan zin77adasa. 21 Taani nena muruta zerettaappe ekkada, lo77o woine turadan tokkaas. Yaatin, waana guyye simmada, woran mokkida, moorettida woine tura gidadii?” yaagees.

22 Qassikka Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Neeni hancciciyan meecettiyaakkokka, saamunaa darissada gorppettiyaakkokka, ne mooruwaa qitai ha77ikka ta sinttaana. 23 Neeni waanada, ‘Taani tunabeikke; taani Ba7aala eeqatuyyo goinnanau woxxabeikke’ gaanau danddayai? Ane neeni wombban hanidobaa xeella; neeni oottidobaanne akeeka. Neeni yaanne haanne wottaa jaamiya gaameelee mala. 24 Neeni bazzuwaa meezetida, ba ziitaa wode carkkuwaa singgettiya haree mala. A birassau eqqaichchin, ooni o teqqanau danddayii? O ziittiya ai wodala hareenne daafurenna; i i ceggenan o demmi aggees. 25 Nenoo, Israa7eelaa, ne caammai wurana gakkanaashiininne ne kookkee melana gakkanaashin, hara xoossatu geeduwaa hagaadan woxxoppa. SHin neeni, ‘Ixxisi, hegee tana ainne maaddenna. Aissi giikko, taani imatta xoossata siiqarggaas; taani etau goinnana’ yaagadasa.

26 “Kaisoi ohettido wode yeellatiyoogaadan, Israa7eela asai yeellatees; etikka, eta kawoti, eta halaqati, eta qeesetinne eta hananabaa yootiyaageeti ubbai yeellatoosona. 27 Eti mittaa, ‘Neeni ta aawaa’ yaagoosona; qassi shuchchaa, ‘Neeni tana yeladasa’ yaagoosona. Eti taayyo bantta som77uwaa aggidi, bantta zokkuwaa zaaridosona. SHin eti metootiyo wode tana,

‘Dendda! Denddada nuna ashsha!’ yaagoosona. 28 SHin anee, intte intteyyo
medhdhido xoossati awan de7iyoonaa? Intte metootiyo wode inttena
ashshanau danddayikko, ane denddona! Inttenoo, Yihudaa asatoo, intte
xoossati intte katamatu keena cora” yaagees.
29 GODAI hagaadan yaagees; “Intte tanaara aissi mootetteetii? Intte
ubbaikka taayyo makkalideta. 30 Taani inttena coo mela qaxxayaas;
qaxxayinkka intte baayibeekketa. Namisettida gaammuwaadan, intte bisoi
intte hananabaa yootiyaageeta mirggiis” yaagees.
31 Inttenoo, ha wodiyaa yeletatoo, GODAA qaalaa siyite! I hagaadan
yaagees; “Taani intteyyo, Israa7eelatuyyo bazzo mala woi sakkana xuma
biittaa mala gididanaayye? Yaatin, aissi ta asai, ‘Nuuni nu shenedan baana;
naa77antto mulekka neekko simmokko’ yaagii? 32 Geela7iyaa ba alleequwaa woikko bullashettiyaara ba bullachchaa maayuwaa dogai? SHin ta
asai tana qoodi bainna gallassaa dogiis. 33 Neeni ne laggettotu geeduwaa
woxxiyoogaa aiba meezetadii! Keehi iita maccaasatikka ne ogiyaappe
tamaaranau danddayoosona. 34 Qassi menttidi gelishin oiqqido asaa suuttan gidennan, xillo hiyyeesatu suuttaa xacan ne maayoi mooretti uttiis.
“Neeni hagaa ubbaa oottadakka, 35 ‘Taani xillo; tumuppe GODAI ta bolli
hanqqettenna’ yaagaasa. Neeni, ‘Taani nagara oottabeikke’ giyo gishshau,
taani ne bollan pirddana. 36 Yaanin neeni ne ogiyaa laammanau aissi
bichchaarai? Kase nena Asoore biittai yeellayidoogaadan, Gibxxe biittaikka
yeellayana. 37 Neeni hagaappekka ne huuphiyaa oiqqada kiyana. Aissi
giikko, GODAI neeni ammanettiyoogeeta ixxiis. Neeni etan maadettakka”
yaagees.

3

Ammanettenna Israa7eelo

1 GODAI hagaadan yaagees; “Issi asi ba keettaayyiyo yeddin, a baada
hara azinaa gelikko, he bitanee naa77antto o zaarii? Zaarikko he biittai
aadhdhida tunaa tunees! SHin neeni shaaramuxadan, cora laggettotuura
de7adasa; yaanadakka ha77i neeni taakko simmuutee! 2 Ane xoqqu gaada,
aibinne bainna dereta xeella. Neeni shaaramuxadan zin77abeennasi hegan
de7ii? Arabai bazzon bonqqanau uttidi naagiyoogaadan, neeni laggettota
naagaidda ogiyaa xaphon uttadasa. Yaatada ne shaaramuxaaninne ne
iitatettan biittaa tunissadasa. 3 Hegaa gishshau, badhdheesai teqettiis; silaa
iraikka bukkennan aggiis. Hegaa hanikkokka, neeyyo shaaramuxiyo merai
de7ees; neeni yeellatennan ixxadasa.
4 “Ha77i neeni tana, ‘Ta aawau, ta naatettaasappe doommin, neeni tana
siiqaasa. 5 Neeni ubbaton ta bolli yiillotuutee? Ne hanqqoi merinaukka
aggennee?’ yaagaasa. Ee, neeni hagaa yaagaasa; shin neeni oottanau
danddayiyo iitaa ubbaa oottaasa” yaagees.
6 Kawoi Yoosiyaasi kawotido laitti, GODAI tana hagaadan yaagiis;
“Hanna ammanoi bainna Israa7eela oottidobaa neeni be7adii? A dere
ubbaa bollinne daashsha mittatu ubbaa garssi baada, yan shaaramuxaasu. 7 A hagaa ubbaa oottadakka, taakko simmausu gaada qoppaas,
shin simmabeikku. Qassi i michchiyaa, ammanettenna Yihudakka hegaa
be7aasu. 8 Ammanoi bainna Israa7eela daroton shaaramuxido gishshau,
paramaa immada o yeddaas. Hegaa gidinkka Israa7eeli michchiyaa, ammanettenna Yihuda yayyennaagaa taani be7aas; akka kiyada shaaramuxaasu. 9 SHaaramuxiyoogee iyyo qii laafabaa gidiyo gishshau, mittaaranne
shuchchaara shaaramuxada biittaa tunissaasu. 10 Hegan ubbankka i
michchiyaa, ammanettenna Yihuda, coo simmidabaa milatausuppe attin,

kumetta wozanaappe taakko simmabeikku. Taani GODAI hagaa odaas" yaagiis.

11 GODAI taayyo hagaadan yaagiis; "Ammanettenna Yihudippe ammanoi
bainna Israa7eela xillo. 12 Ba; baada huuphessa baggaassi hagaadan yaa-
gada awaajja; 'GODAI hagaadan yaagees; "Bii, ammanoi bainna Israa7eelee,
simma! Taani maarotai kumidoogaa gidiyo gishshau, taani nena iita aifiyan
xeellikke. Merinau hanqqettikke. 13 Gidikkonne, neeni, 'Taani GODAA
ta Xoossaa bolli makkalaas. Allaga xoossatuura daashsha mittaa ubbaa
garssan shaaramuxaas. Ne qaalaayyo azazettabeikke' gaada ne mooruwaa
ammananau koshshees. Taani GODAI hagaa odaas" yaagees' yaaga" yaagiis.

14 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo, ammanettenna asatoo,
simmite; aissi giikko, taani intte azinaa. Taani inttena issuwaa issi kata-
maappe, naa77aa issi yaraappe doorada ekkana; ekkada inttena Xiyoone
ehaana. 15 Hegaappe guyyiyan, taani ta wozanaadan, inttena heemmiya
henttanchchata intteyyo immana. Eti inttena eratettaaninne akeekan
heemmana" yaagees.

16 Qassikka GODAI, "He gallassatun intte he biittan corattiyo wode,
asati, 'GODAA Maachchaa Taabootaa' giidi haasayokkona. I etayyo kari-
hinne geenna, woikko hassayettenna, woikko bainnaageekka etau qofet-
tenna; qassi harai oosettenna. 17 He wodiyan eti Yerusalaame GODAA
Kawotaa Araataa giidi xeesana. Kawotetta ubbaappe asai GODAA sunttaa
bonchchanau Yerusalaame shiiqana. Hegaappe sinttan eti ixxisi giidi,
bantta iita qofaa kaallokkona. 18 He gallassatun Yihudaa asati Israa7eela
asatuura issippe gaittidi, huuphessa bagga biittaappe taani kase intte
aawata laatissido biittaa issippe yaana" yaagees.

Xoossaa Asai Eeqaa Misiletussi Goinniis

19-20 GODAI hagaadan yaagees; "Taani inttena attuma naatudan waata
wottanaakkonne, payya biittaa, kawotetta ubbaappe aadhdhidi, lo77iya
biittaa waata laatissanaakkonne qoppaas. Qassi tana, 'Ta aawau' giidi
xeesananne tana kaalliyoosaappe guyye simmokkona gaada qoppaas. SHin
Israa7eela asatoo, intte ba azinaayyo ammanettenna maccaaseedan taayyo
ammanettibeekketa" yaagees.

21 Aibakko bainna xoqqa deretu bollan cenggurssai siyettees; hegeenne,
Israa7eela asaa yeehuwaanne watiwatuwaa. Aissi giikko, eti bantta ogiyaa
geellayidosonanne GODAA bantta Xoossaa dogidosona. 22 GODAI eta, "Int-
tenoo, ammanoi bainna asatoo, taakko simmite. Intte ammanettana mala,
taani inttena pattana" yaagiis.

Yaagin eti, "Eeno, nuuni neekko simmana. Aissi giikko, neeni GODAA
nu Xoossaa. 23 Nuuni keratu huuphiyaaninne deretu huuphiyan eeqau
goinniyoogee tumuppe cimo. Tumuppe nuuyyo, Israa7eelatuyyo atotettai
GODAANA, nu Xoossaana. 24 Nu yelagatettaasappe doommin, nu aawati
daafuridi demmidobaa, eta dorssaanne miizzaa, eta maccanne attuma
naata, yeellayiya eeqati mi xaissidosona. 25 Nu yelagatettaasappe doom-
midi, hachchi gakkanaassi, nuunikka nu aawatikka GODAA nu Xoossaa
bolli nagaraa oottida. GODAA nu Xoossaa qaalaassi azazettibookko. Hegaa
gishshau, ane nuuni yeellau duge gufannoos; qassi kaushshai nuna afal-
adan kammo" yaagoosona.

4

Simmite Giyo Xeessaa

1 GODAI hagaadan yaagees; “Israa7eela asau, simmikko, haa taakko
simmite. Intte taani shenetiyo intte eeqata ta sinttappe diggikko, taappe
wora baana xayikkonne 2 intte tuman, suuretettaaninne xillotettan, ‘GODAI
ero!’ giidi caaqqikko, he wode kawotettati an anjjettananne an ceeqqana”
yaagees.
3 GODAI Yihudaa asaayyoonne Yerusalaamen de7iyaageetuyyo hagaadan
yaagees; “Intte otta biittaa goyite; agunttaa bolli zeroppite. 4 Inttenoo, Yihu-
daa asatoo, Yerusalaamen de7iyaageetoo, intte intte huuphen Xoossaayyo
qaxxarettite; intte wozanaa shoohuwaa diggite. Hegee xayikko, intte oottido
iitatettaa gishshau, ta hanqqoi tamaadan eexxi kiyana. A ooninne toissanau
danddayenna” yaagees.

GODAI Huuphessa Bagga Biittaappe Iitabaa Ehees

5 GODAI hagaadan yaagees; “Yihudan yootite. Yerusalaamen, ‘Biitta
ubban malkkataa punnite!’ yaagidi awaajjite. Intte qaalaa xoqqissidi,
hagaadan giidi waassite! ‘Issippe shiiqite! Ane gimbbee yuuyi aadhd-
hido katamaa hinddite!’ yaagite. 6 Asai Xiyoone baana mala malaatite!
Intteyyo saro attanau baqatite! Gam77oppite! Aissi giikko, taani huuphessa
bagga biittaappe iitabaanne gita bashshaa ehais. 7 Gaammoi ba de7iyo
buuraappe kiyiyoogaadan, kawotettata xaissiyaagee ba sohuwaappe dend-
diis. Denddidi intte biittaa xaissanau yiis. Intte katamati moorettidi ona
gidana. 8 Hegaa gishshau, waaruwaa maayidi, ‘Aayyee! Aayyee!’ yaagidi zi-
laalitenne yeekkite. Aissi giikko, GODAA hanqqoi suulliyaagee nu bollappe
kichchiichchibeenna” yaagees.
9 Qassikka GODAI, “He gallassi, kawuwaa wozanainne halaqatu wozanai
taahana. Qeesetikka dagammana. Hananabaa yootiyaageetikka, ‘Poora!’
giidi doonaa oiqqana” yaagees.
10 Yaagin taani, “Hai Ubbaa Haariya GODAU, bisoi eta qooriyan wodhd-
hiyo wode, ‘Intteyyo sa7i saro gidana’ yaagada, ha asaanne Yerusalaame
pala cimo cimmadasa” yaagaas.
11 He wodiyan ha asaassinne Yerusalaamessi, GODAI hagaadan yaagees
geetettana; “Bazzuwan de7iya aibinne bainna xoqqa deretuppe michchiyaa
carkkoi ta asaa bolli carkkana; shin hegee kattaa suragganaassanne
geeshshanaassa gidenna. 12 Hegaappe keehi wolqqaamiya carkkoi ta aza-
zuwan carkkana; ha77i taani eta bolli pirddana” gees geetettana.

Yihudaa Biittai Morkkiyan Doodettiis

13 Be7ite, morkkee shaaraadan kiyees. A paraa gaaretikka gote mala;
a parati argganttaappekka aadhdhi eesotoosona. Aayye7ana nunoo! Baa
xayida!
14 Nenoo Yerusalaamee, attana mala, ne wozanaa meeccada iitatettaappe
geeshshargga! Iita qofai ne wozanan aude gakkanaashin gam77anee?
15 Daana katamaappenne Efireema Deriyaappe yiidaageeti iitabaa
awaajjoosona. 16-17 GODAI hagaadan yaagees; “Kawotettatuyyo yootite;
Yerusalaameyyookka hagaadan yaagidi awaajjite; ‘Haaho biittaappe
olai yees; yiidi Yihudaa katamatu bollan alaahees. I ta bolli makkalido
gishshau, gaden de7iya kattaa naagiyaageetuugaadan, he olanchchati
Yihudaa yuushuwan yuuyi aadhdhoosona’ yaagite” yaagees.
18 Yihudaa asatoo, intte hanoinne intte oosoi hagaa ubbaa intte bolli ehiis.
Hagee intteyyo qixaate. I ai keesa cammiyaabee! Intte wozanaa ai keesa
caddiyaabee!

Ermmaasi Ba Asaa Gishshau Zilaaliis

19 Aayyee tanoo! Taani hagaa waata danddayanee! Aayyee ta wozanau!
Ta wozanai diddiqees; taani co77u gaanau danddayikke. Aissi giikko, taani
malkkataa punettaanne olaa alaassaa siyaas. 20 Iitabai iitabaa kaallees;
mule biittai moorettiis. Ta dunkkaanetinne magalashoti eesuwan xayi-
dosona. 21 Taani aude gakkanau olaa malaataa xeellaneenne malkkataa
punettaa siyanee?
22 GODAI hagaadan yaagees; “Ta asai eeyya; eti tana erokkona. Eti qofi
bainna naata; etayyo akeeki baawa. Eti iitabaa oottanau eranchcha; shin
lo77obaa oottanau erokkona” yaagees.

Ermmaasi Be7ido Ajjuutaa

23 Taani sa7aa xeellaas; xeellada sa7ai giigiichchibeennaagaanne aibinne
bainna mela gidiyoogaa be7aas. Qassi salota xeellaas; xeellada etan poo7oi
bainnaagaa be7aas. 24 Taani dereta xeellaas; xeellada eti qaaxxiyoogaanne
kerati ubbai guyyenne sinttau gajigajiyoogaa be7aas. 25 Taani xeellaas; shin
aiba asanne be7abeikke; saluwaa kafotikka ubbai paallidi baqatidosona.
26 Taani xeellaas; xeellada aradda biittai qa77e gididoogaa be7aas; GODAA
sinttan, a suulo hanqquwaa sinttan he biittaa katamatikka yoodettidosona.
27 GODAI hagaadan yaagees; “Mule biittai moorettana; shin taani a wurssa
xaissikke. 28 Hegaa gishshau, sa7ai yeekkana; salotikka bollan xumana.
Aissi giikko, taani garggaas; marssettikke. Taani qofaa qachchaichchaas;
aggikke” yaagees.
29 Paraasatunne wonddafiyaasatu garmmaamuwan, asai katama ub-
baappe goossiis. Baggati woxxidi woraa garssi gelin, baggati qassi zaallaa
shibboosona. Katamai ubbai onidi, de7iya asa xayiis.
30 Nenoo, moorettaichchidaaree, neeni ai oottai? Ne zo7o maayuwaanne
aissi maayai? Worqqa alleeqonne aissi wottai? Ne aifiyaa ciruwaanne aissi
tiyai? Neeni coo mela nena loittaasa. Ne laggettoti nena karidosona; eti nena
woranau koyoosona. 31 Taani maareta ohettida maccaasiyaa waassiyoogaa
mala waasuwaa siyaas. I waasoi koiro na7a yeliya maccaasee ooliyaa mala.
He waasoi, Yerusalaama shemppuwaa teqettada, ba kushiyaa zohaidda,
“Aayyee tanoo! Hekko tana woranau hanoosona!” yaagada waassiyo
waasuwaa.

5

Yerusalaame Asaa Nagaraa

1 GODAI hagaadan yaagees; “Ane Yerusalaame ogiyaa pudenne duge
hemettite; ane yuuyi aadhdhidi xeellitenne akeekite; a gutarankka koyite.
Xillo pirddiyaanne tumaa koyiya issi asa intte demmikko, taani Yerusalaame
maarana. 2 SHin eti, ‘GODAI ero’ giikkokka, eti tumuppe wordduwan
caaqqoosona” yaagees.
3 Abeet GODAU, ne aifeti tumaa xeellokkonaayye? Neeni eta dechchadasa,
shin eta sakkibeenna. Neeni eta kinchcherettadasa, shin eti seeraa ekken-
nan ixxidosona. Eti bantta som77uwaa zaallaappe aatti minttidi, bantta
nagaraappe simmennan ixxidosona.
4 Hegaappe guyyiyan, taani hagaadan yaagada qoppaas; “Hageeti hiyy-
eesa kanchche; hageeti eeyya. Aissi giikko, eti GODAA ogiyaa, bantta
Xoossaa higgiyaa erokkona. 5 Simmi taani gita asatukko baananne etau
odana. Aissi giikko, eti GODAA ogiyaa, bantta Xoossaa higgiyaa eroosona”
yaagada qoppaas. SHin eti ubbaikka issippe a qambbaraa menttidosonanne
qashuwaakka duuttidosona. 6 Hegaa gishshau, gaammoi ba woraappe
kiyidi, eta worana. Suilaalee bazzoppe kiyidi, eta mi xaissana. Maahee eta

katamata zuggidi naagana. He katamatuppe kiyiya ubbai puuzetti wurana. Aissi giikko, eta makkalai dalggiis; eta hereecaikka dariis.

7 GODAI hagaadan yaagees; “Taani intte nagaraa aissi atto goo? Intte naati tana aggidi, worddo xoossatun caaqqidosona. Taani eta mizada kalissaas; shin eti shaaramuxidosonanne shaaramuxatu keettaa ziiridosona. 8 Eti xiikettida korima paradan ziittiiddi, hara asa machcho laggettanau jaamoosona. 9 Tumu taani ha yohotu gishshau, eta qaxxayanau bessikkinaa? Hagaa mala kawotettaassi ta haluwaa kessikkinaa?” yaagees.

10-11 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; “I woiniyaa turaa maaraa giddoora biiddi bashshite; shin wurssi xaissoppite. I tasheta kari olite; aissi giikko, eti GODAASSA gidokkona. Israa7eela asatinne Yihudaa asati mulekka ammanettibookkona” yaagees.

12 Eti hagaadan giidi, GODAA bolli wordduwaa haasayidosona; “I ainne oottenna; qohiyaabi aibinne nu bolli yeenna. Morkkiyaa bisuwaa woikko koshaa nuuni mulekka be7okko. 13 Hananabaa yootiyaageeti carkko mala; etan Xoossaa qaalai baawa. Hegaa gishshau, eti giyoobai ubbai eta gakko” yaagoosona.

14 Hegaa gishshau, GODAI, Ubbaappe Wolqqaama Xoossai Israa7eela asaa hagaadan yaagees; “Eti ha qaalaa haasayido gishshau, taani ta qaalaa ne doonan tama kessana. Ha asaakka mitta kessana; he tamai eta mi xaissana” yaagees.

15 GODAI inttena hagaadan yaagees; “Inttenoo, Israa7eela asatoo, taani intte bolli haaho biittaappe issi kawotettaa ehais. Inne wolqqaamanne beni kawotetta. Eta qaalaa intte erenna, eta haasayaikka intteyyo gelenna kawotetta. 16 Eta zubbiyaa shoohoi dooya de7iya duufo mala. Eti ubbaikka wolqqaama asa. 17 Eti intte kattaanne qumaa dafidi maana. Intte attuma naatakka macca naatakka worana. Intte dorssaakka miizzaakka dafidi maana. Intte woiniyaa turaa teeraakka balasiyaa giyo mittaa teeraakka dafidi maana. Intte ammanettiyo, gimbbettida katamatakka eti bantta bisuwan olidi bashshana” yaagees.

18 GODAI Ermmaasa hagaadan yaagees; “SHin he gallassatun gidikkokka, taani ta asaa muleera wurssa xaissikke. 19 Asai nena, ‘GODAI nu Xoossai nu bolli hagaa ubbaa aissi oottidee?’ giidi oichchiyo wode, neeni etayyo, ‘Intte tana, GODAA aggidi, inttesan imatta xoossatussi oottidoogaadan, hegaadan inttekka asasan imatta asatussi oottana’ yaaga” yaagiis.

Xoossai Ba Asaa, “Inttena Erite” Gees

20 Qassikka GODAI, “Hagaa Yaaqooba asatuyyo oda; Yihudaa biittankka hagaadan yaagada awaajja; 21 ‘Inttenoo, aifee de7ishin xeellennaageetoo, haittai de7ishin siyennaageetoo, eeyyanne damma asatoo, hagaa siyite! 22 Laa intte taayyo aissi yayyekketii? Intte ta sinttan aissi kokkorekketii? Aissi giikko, taani shaahetaa abbaayyo zawa, merinau a pinttenna dirssa oottaas. Beetati pushakettikkokka xoonanau danddayokkona. Eti guummikkokka pinnanau danddayokkona. 23 SHin ha asatuyyo muumenne makkala wozanai de7ees. Eti issi baggi simmidi, wora biidosona. 24 Eti bantta wozanan, “Nuussi silaa iraara gabbaa iraara wodiyan wodiyan immiya, nuna nu kattaa dabarssissennan shiishissiya GODAASSI, nu Xoossaassi, ane yayyoos” gibookkona. 25 Intte iita oosoi hageeta teqqiis. Intte nagarai inttena lo77obaappe ashshiis’ yaaga” yaagees.

26 GODAI hagaadan yaagees; “Ta asaa giddon iita asati de7oosona. Kafota oiqqanau naagiya asatudan zuggidi naagoosona. Eti gitiyaa yeggoosona; yeggidi asata oiqqoosona. 27 Koottan kafoi kumidoogaadan,

eta keettan cimoi kumiis. Hegaa gishshau, eti gitanne dure gididosona.
28 Eti orddenne modhdho gididi diccidosona. Eta iita oosuwaassi za-
wai baawa. Eti aawi bainna naata shatinttanau eta gishshaa mootet-
tokkona; hiyyeesatu maataakka naagibookkona. 29 Yaatin, taani GODAI eta
hegaa gishshau, qaxxayanau bessikkinaa? Hagaa mala kawotettaa bolli ta
haluwaa kessanau bessikkinaa?" yaagees.
30 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "Daro iitabainne daganttiyaabai
biittaa bollan haniis. 31 Hananabaa yootiyaageeti wordduwaa yootoosona;
qeesetikka eta zoriyan aissoosona. Ta asaikka hegaa malabaa dosees! SHin
wurssettan waanuuteetii?" yaagees.

6

Yerusalaamee Morkkiyan Doodettiis

1 Qassikka GODAI, "Inttenoo, Biniyaama asatoo, intte shemppuwaa
ashshanau baqatite! Yerusalaameppe kiyite! Taqo7a kataman malkkataa
punnite! Beeti-Hakkareema giyoosan malaataa bessite! Aissi giikko, hu-
uphessa baggappe iitabainne hanttaara bashshai yaana hanees. 2 Taani
lo77iyaanne ufaissiya Xiyoone katamata xaissana. 3 Morkketi hent-
tanchchatudan bantta wudiyaa ekkidi, a bolli yaana. Yiidi a yuushuwan
bantta dunkkaaniyaa dunkkaanana; bantta wudiyaanne bantta sohuwan
sohuwan heemmana. 4 Eti issoi issuwaa, 'Yerusalaameera olettanau giigite!
Denddite! Ane nuuni a seeta gallassi oloos. SHin aayye7ana! Sa7ai qam-
mees; omarssaa kuwai aduqqi aduqqi bees. 5 Hegaa gishshau, denddite!
Denddidi ane qamma oloos; olidi a qatuwaa laaloos' yaagidi maqettoosona"
yaagees.
6 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Mittata qanxxite.
Yerusalaame gimbbiyaa lanqqen biittaa dooridi diddiqite. He kataman
naaqoi kumido gishshau, i qaxxayettanau bessees. 7 Ollai ba haattaa
pulttiyoogaadan, ikka ba iitatettaa pulttees. Makkalabainne bashshabai
a giddon siyettees. Muletoo a sahoinne masunttai ta sinttan beettees.
8 Nenoo Yerusalaamee, taani nena seeriyoogaa ekka. Ekkennan ixxikko,
taani neeppe shaahettananne ne biittaa issi asinne de7enna baadine biitta
kessana" yaagees.

Israa7eela Asaa Makkalaa

9 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Woiniyaa teeraa
poshiliyoogaadan, Israa7eela asaa atettata loittidi poshilite. Woiniyaa
teeraa qoriya asadan, intte kushiyaa daashshatu giddo naa77anttuwaakka
yeddite" yaagees.
10 Taani oossi odooshsha? Oona seerooshsha? Ooni siyanddeeshsha?
Be7ite, eti siyenna mala, eta haittai baretti uttiis. Be7ite, GODAA qaalai
etayyo qilliicciyoobaa gidiis; eti an ufaittokkona. 11 Hegaa gishshau, GODAA
hanqqoi tanan kumi uttiis. Taani ha hanqquwaa teqqanau danddayikke.
Yaatin, GODAI tana hagaadan yaagees; "Ta hanqquwaa ogiyan de7iya
naatu bollinne shiiqida yelaga asaa bolli tiga. Maccaasiyookka azinaakka,
ceeggi wurida asaakka i ekki baana. 12 Taani he biittan de7iyaageetu
bolli ta kushiyaa yeddiyo wode, eta keettati, eta goshshaarakka eta mac-
caasaarakka ubbai haratuyyo imettana" yaagees.
13 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "Guuttaikka gitaikka ubbai
woriyaa maanau yiiqetees. Hananabaa yootiyaageetikka qeesetikka ubbai
asa cimmoosona. 14 Ta asaa masunttaa sakkennabaa giidi, guutta xaliyaa
wottoosona. Saroi bainnan, 'Saro; saro!' yaagoosona. 15 Ha sheneyiya

oosuwaa oottidi, eti yeellatidonaa? CHii, eti mulekka yeellatibookkona. Eti yeelli aibakkokka erokkona. Hegaa gishshau, etikka kunddidaageetu giddon kunddana. Taani eta qaxxayiyo wode, eta kaushshana" yaagees.

16 GODAI hagaadan yaagees; "Ogiyan eqqidi xeellite; beni loossoti de7iyoosaa oichchite. 'Lo77o ogee awan de7ii?' yaagidi oichchitenne an hemettite. Yaatidi intteyyo shemppi ekkite. Yaagin intte, 'Nuuni he ogiyan hemettokko!' yaagideta. 17 Taani naagiyaageeta intte bolli sunttada, 'Malkkatai punettiyo wode siyite!' yaagada odaas. SHin intte, 'Nuuni siyokko' yaagideta.

18 "Hegaa gishshau, kawotettatoo, siyite! Maabaratoo, taani ta asaa oottiyoobaa erite! 19 Sa7an de7iya asatoo, hagaa siyite! Taani eta iita qofaa gishshau, iitabaa ha asaa bolli ehais. Aissi giikko, eti ta qaalaa siyennan ixxidosona; ta higgiyaakka oli bayidosona. 20 Saaba giyo biittaappe yiida ixaani woikko haaho biittaappe yiida sawiya qimamee tau aissee? Intte xuuggiyo yarshshoikka ekettenna. Intte yarshshoi tana ufaissenna" yaagees.

21 Hegaa gishshau, GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite, taani ha asaa sinttan xubeta wottana. Wottin aawatinne naati issippe etan xubettana. SHoorotinne laggeti xayana" yaagees.

Huuphessa Baggaappe Woraajjiya Olanchchata

22 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite, huuphessa bagga biittaappe olanchchati woraajjoosona; issi gita kawotettai sa7aa gaxaappe denddiis. 23 Eti wonddafiyaanne tooraa oiqqidosona. Eti qareti bainnaageetanne yeddi maarennaageeta. Eti bantta paran piriixiyo wode, abbai guummiyoogaadan guummoosona. Inttenoo, Xiyoone katamaa asatoo, eti inttena olanau issi asadan salppidosona" yaagees.

24 Nuuni he oduwaa siyin, nu kushee hilssi giis. Maccaasiyo maaretai oiqqiyoogaadan, nuna metoi un77iis. 25 SHooqaa kiyoppite; ogiyaarakka hemettoppite. Aissi giikko, morkkee bisuwaa oiqqiis; yaara haarakka daganttiyaabai de7ees. 26 Hai ta asau, waaruwaa maayidi, bidinttan gonddorettite; ba mexi issi na7aassi yeekkiyaabaadan misho yeehuwaa yeekkite. Aissi giikko, xaissiyaagee akeekennan de7ishin, nu bolli yaana.

27 GODAI Ermmaasa hagaadan yaagees; "Ermmaasaa, neeni eta ogiyaa xomoosana malanne paaccana mala, taani nena birataa paacciya asa kessaas; ta asaakka paacettiya birataa kessaas. 28 Eti ubbai zigiri yuuyiya, odin ekkenna makkalanchcha. Eti nahaasenne birata; eti ubbaikka mooruwaa oottoosona. 29 Birataa bollan de7iya kinssaa xuuggidi geeshshana mala, womppiinai wolqqappe womppiinettiis. SHin geeshshanau waayido waayee ubbaikka mela; ta asaa giddon de7iya iitati kichchibookkona. 30 GODAI eta oli aggido gishshau, eti Olettida Biraa geetettoosona" yaagees.

7

Ermmaasi Beeta Maqidasiyan Awaajjiis

1 GODAAPPE Ermmaasassi yiida qaalai hagaa; 2 "GODAA Beeta Maqidasiyaa penggen eqqa. Eqqada, ha qaalaa hagaadan yaagada awaajja; 'Inttenoo, GODAAYYO goinnanau ha penggetuura geliya Yihudaa asatoo, ubbaikka GODAA qaalaa siyite! 3 Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; "Intte ogiyaanne intte oosuwaa laammite; laammikko, taani inttena ha sohuwan wottana. 4 Cimo qaalan, 'Hagee GODAA Beeta Maqidasiyaa! Hagee GODAA Beeta Maqidasiyaa! Hagee GODAA Beeta Maqidasiyaa!' yaagidi ammanettoppite. 5 Intte intte ogiyaanne oosuwaa tumuppe laammikko, issoi issuwaassi tumaa pirddikko, 6 betetanne aawai

bainna naata, azinai haiqqido am77e maccaasaa naaqqennan aggikko, ha sohuwan xillo asatu suuttaa gussennan aggikkonne, intte qohettennaadan, hara xoossatuyyo goinnennan aggikko, 7 yaanikko, taani intte maizza aawatuyyo meri merinau immido biittan inttena wottana. 8 Be7ite! Intte ainne pattenna cimo qaalan ammanetteeta" yaagees' yaaga" yaagees.

9 GODAI hagaadan yaagees; "Intte wuuqqeeta, woreeta, shaaramuxeeta, caaqqidi wordduwaa markkatteeta, Ba7aala giyo eeqaayyo yarshshuwaa yarshsheeta, hagaappe kase intte erenna hara xoossatuyyo goinneeta. 10 Yaatidi ta sunttan xeegettida Beeta Maqidasiyaa yiidi, ta sinttan eqqidi, 'Nuuni saro attida!' yaageeta. SHin ha sheneyiya oosuwaa ubbaa oottanau saro attidetii? 11 Ta sunttan xeegettida ha Beeta Maqidasee intteyyo panggati qosettiyo gonggolo giidetiiyye? Intte oottiyoobaa ubbaa taani ta huuphen be7aas" yaagees.

12 GODAI hagaadan yaagees; "Taani ta sunttaassi de7iyoosaa oottada koiro doorido, Seelon de7iya ta sohuwaa ane biite. Ta asaa Israa7eela iitatettaa gishshau, taani he sohuwaa waatidaakko be7ite. 13 Intte ha ubbabaa oottideta. Taani intteyyo zaara zaarada odaas; shin siyennan ixxideta. Taani inttena xeesaas; shin taayyo koyibeekketa. 14 Hegaa gishshau, taani Seelo bolli oottidoogaa, hagan intte ammanettiyo, ta sunttan xeegettida ha Beeta Maqidasiyaa bollikka oottana. Intteyyoonne kase intte aawatuyyo immido sohuwan hagan, taani Seelo bolli oottidoogaa malaa zaarettada oottana. 15 Intte dabbota, Efireema zerettata taani diggidoogaadan, ta sinttappe inttenakka diggana" yaagees.

Asai Azazettennan Ixxiis

16 GODAI hagaadan yaagees; "Ermmaasaa, hegaa gishshau, ha asatuyyo woossoppa; eta gishshataa oichchoppa woikko waassoppa; neeni etabaa gaannatoppa. Aissi giikko, taani neeyyo siyikke. 17 Eti Yihudaa katamatuuninne Yerusalaame ogetun oottiyoobi aibakko be7ikkiiyye? 18 Naati mittaa mixoosona; aawati tamaa eettoosona; maccaasati, 'Saluwaa kawiyo' giyo xoosseessi oittaa uukkanau xiilliyaa munaqqoosona. Eti tana qohana giidi, ushshaa yarshshuwaa hara xoossatuyyo gussoosona. 19 Hagan tumu qohettiyai tanee? Hagan qohettidi yeellatiyai bantta huuphiyau eta gidokkonaa?" yaagees.

20 Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite, ta yiilloinne ta hanqqoi ha sohuwaa bolli, asaa bollinne mehiyaa bolli, gaden de7iya mittaa bollinne biittan de7iya kattaa bolli gukkana. Gukkidi eexxana; to77anaukka danddayenna" yaagees.

21 Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; "Intte xuuggiyo yarshshuwaa hara yarshshotuura gujjidi, he ashuwaa intteyyo miite. 22 Taani eta Gibxxe biittaappe kessiyo gallassi, xuuggiyo yarshshobaa gidin, hara yarshshotubaa gidin, intte maizza aawatussi odabeikke woikko azazabeikke. 23 SHin taani etayyo ha azazuwaa immaas; 'Taayyo azazettite. Yaatikko, taani intte Xoossaa gidana; inttekka ta asaa gidana. Intteyyo lo77ana mala, taani inttena azaziyo oge ubban hemettite' yaagaas. 24 SHin eti taayyo siyennan woikko ezggennan ixxidosona. Eti bantta iita wozanaa muumetettaadan hemettidosona; eti sinttau biyoogaa aggidi, guyye biidosona. 25 Intte maizza aawati Gibxxe biittaappe kiyido gallassaappe doommidi, hachchi gakkanaassi, taani ta ashkkarata, hananabaa yootiyaageeta wonttin wonttin intteyyo kiittaidda takkaas. 26 SHin intte taayyo siyennan woikko ezggennan ixxideta. Intte morggiyaa zozzidetanne intte maizza aawatuppekka aadhdhidi, iitabaa oottideta.

27 “Hagaa ubbaa neeni etayyo yootana; shin eti ne giyoobaa siyokkona.
Neeni eta xeesana; shin eti neeyyo koyokkona. 28 Hegaa gishshau, Er-
mmaasaa, neeni etayyo hagaadan yaaga; ‘GODAU ba Xoossau azazettenna
woikko seerin simmenna kawotettai hagaa. Tumai xayiis; tumai eta in-
xxarssaappe bayiis. 29 Intte huuphiyaa meedissidi olite. Aibinne bainna
xoqqa deretu bolli kiyidi zilaalite. Aissi giikko, GODAI bana yiilloyida
yeletaa ixxiisinne aggi bayiis’ yaaga” yaagees.

30 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; “Yihudaa asati ta sinttan iitabaa
oottidosona. Eti ta sunttan xeegettida Beeta Maqidasiyaa tunissanau,
tana sheneyiya eeqata ehiidi, a giddon wottidosona. 31 Eti bantta attuma
naatanne macca naata taman xuuggidi yarshshanau, Hinnooma Zang-
gaaraa xoqqan Toofeeta giyo yarshsho sohuwaa gimbbidosona. SHin hegee
taani eta azazabeennabaanne ta qofan bainnabaa. 32 Hegaa gishshau, he
sohoi Hinnooma Zanggaaraa woikko Toofeeta geetettiyoogee attidi, SHuha
Zanggaaraa yaagettidi xeesettana gallassati yoosona. Aissi giikko, moogiyo
sohoi bainna gishshau, Toofeeti eti bantta ahaa moogiyo soho gidana. 33 He
wode he asatu ahai saluwaa kafotuyyoonne sa7aa do7atuyyo quma gidana;
eta yashissidi yedettiyaabi de7enna. 34 Taani ililssaanne ufaissaa cenggurs-
sai, bullachchiyaagaanne bullashettiyaari cenggurssai Yihudaa katamatu-
uninne Yerusalaame ogetun siyettennaadan teqqana. Aissi giikko, biittai
baisa attana” yaagees.

8

1 GODAI hagaadan yaagees; “He wodiyan Yihudaa kawotu meqettai, ha-
laqatu meqettai, qeesetu meqettai, hananabaa yootiyaageetu meqettainne
Yerusalaamen de7iya asatu meqettai ubbai duufuwaappe maxettidi kiyana.
2 Kiyidi eti siiqido, kiitettido, kaallido, zoriyaa oichchidonne goinnido
awau, aginaunne saluwaa xoolintte ubbau micettana. Eta meqettai shi-
iqenna woikko moogettenna; shin biittaa bollan pito mala gidana. 3 Taani
laalidosan de7iya, ha iita kawotettaappe attida asati ubbai de7uwaappe
haiquwaa doorana. Taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa odais”
yaagees.

Nagaraanne Qixaatiyaa

4 GODAI tana hagaadan yaagiis; “Asatuyyo yaaga; ‘GODAI hagaadan
yaagees; “Issi asi kunddikko, simmidi denddenneeyye? Woikko issi asi
wora biikko, guyye simmenneeyye? 5 Yaatin, ha asai aissi wora biidee?
Yerusalaamee aissi ubbatoo wora bii? Eti cimuwaa baqqi oiqqidosona;
haa simmennan ixxidosona. 6 Taani minttada ezggaas; shin eti tumaa
haasayokkona. ‘Ta ai oottidanaashsho?’ giidi ba iita oosuwaa paaxiyaabi
issoinne baawa. Ubbaikka olayyo piriixiya paraadan bau bau woxxees.
7 Harai atto, shimalaa giyo kafoti bantta wodiyaa eroosona; haraphpheti,
dagicetinne waaliyaa giyo kafoti bantta simmiyo wodiyaa naagoosona; shin
ta asai GODAA wogaa erenna.

8 “ ‘ “Yaatin, waanidi, ‘Nuuni aadhdhida eranchcha; aissi giikko, GO-
DAA higgee nunaara de7ees’ gaanau danddayettii? Worddanchcha xaafeti
bantta biiriyan ta higgiyaa worddo kessidoogaa be7ekketiiyye? 9 Aadhdhida
eranchchati yeellatana; eti kauyyananne oiqettana. Eti GODAA qaalaa
olirggin, etayyo aiba eratetti de7ii? 10 Hegaa gishshau, taani eta machcheta
haratuyyo, eta gadiyaakka eta xoonidaageetuyyo immana. Aissi giikko,
guuttaikka gitaikka ubbai woriyaa maanau yiiqetoosona. Hananabaa

yootiyaageetikka qeesetikka ubbai asaa cimmoosona. 11 Eti ta asaa masuntaa sakkennabaa giidi, guutta xaliyaa wottoosona. Saroi bainnan, ‘Saro, saro!’ yaagoosona. 12 Ha sheneyiya oosuwaa oottidi, eti yeellatidonaa? CHii, eti mulekka yeellatibookkona. Eti yeelli aibakkokka erokkona. Hegaa gishshau, etikka kunddidaageetu giddon kunddana; eti qaxxayettiyo wode kauyyana. Taani GODAI hagaa odaas” yaagees’ yaaga” yaagiis.

13 GODAI hagaadan yaagees; “Taani eta tumuppe dafa ekkana. Eta woiniyaa turan aifee xayana; balasiyaa giyo mittankka aifee xayana. Ayyo bonccoikka shullana; taani etayyo immidobai etappe ekettiichchana” yaagees.

14 Yaagin asati hagaadan yaagoosona; “Nuuni co77u giidi aissi uttiyoonii? Ane issippe shiiqite; hini gimbbettida katamata gelidi, yan haiqqoos. GODAI nu Xoossai nuna haiquwau pirddirggiis; nuuni a bolli nagaraa oottido gishshau, nuuyyo uyanau woriya haattaa immirggiis. 15 ‘Sa7i saro gidana’ giidi ufaissan naagida; shin lo77obi yibeenna. ‘Nuuni paxana’ giidi naagida; shin dagama gidiis. 16 Nu morkketu paraa daarettai Daana giyo kataman siyettees; eta korima paratu caagettan biittai ubbai qaaxxees. Biittaanne biittan de7iyaabaa ubbaa, katamaanne kataman de7iya asaa ubbaa mi xaissanau yiidosona” yaagoosona.

17 GODAI hagaadan yaagees; “Be7ite, taani shooshshata intte giddo yeddana. Murunniyaageetu daadumatai teqqanau danddayenna hasota intte giddo yeddana; yeddin eti inttena dukkana” yaagees.

Ermmaasi Azzaniis

18 Paxanau danddayenna keenaa taani azzanaas; ta wozanaikka ta giddon seerees. 19 Ta asai haaho biittan waassiyo waasuwaa siyite. Eti, “GODAI Xiyoonen baawee? Ha Xiyoone Kawoi naa77antto yan de7ennee?” yaagidi waassoosona.

Waassin GODAI eta Kawoi, “Eti bantta massido misiletun, bantta pattenna allaga eeqatun woni tana aissi yiilloyidonaa?” yaagees.

20 Yaagin asai, “Hekko cahaa wodeenne aadhdhiis; boneenne wuriis; nuuninne attibookko” yaagidi waassoosona.

21 Simmi ta asai mazunxxido gishshau, ta wozanaikka mazunxxiis. Taani kayyottais; yeellai tana oiqqiis. 22 Gala7aaden tiyiyo xalee baaweeyye? Yan aakimee de7ennee? Yaatin, ta asaa meqoi aissi paxennee?

9

1 Ta huuphee haatta olla gideerenneeshsha! Ta aifetikka afutta pultto gidorkkonaashsha! Yaatiyaakko taani ta asatuppe morkketu kushiyan haiqqidaageetuyyo qamminne gallassi yeekkana shin! 2 Taani ta asaappe shaahettada baana mala, taayyo bazzon manddarai aqiyo sohoi de7eerenneeshsha! Aissi giikko, eti ubbai shaaramuxa; eti makkaliya asaa zata.

3 GODAI hagaadan yaagees; “Ta asati bantta inxxarssan wordduwaa odanau ubba wode giigi uttidosona; eta biittan tumaa gishshaa worddoi minniis. Eti iitaappe iitau aadhdhoosona; tana erokkona” yaagees.

4 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; “SHooroi shooruwaappe naagettite; intte ishatakka ammanettoppite. Aissi giikko, ishi ubbi cimmiyaagaanne shooro ubbi zigiriyaagaa. 5 SHooroi shooruwaa cimmees; issoinne tumaa haasayenna. Eti bantta inxxarssaa wordduwaa haasayanau tamaarissi wottidosona. Eti nagaraa oottidi daafuroosona. 6 Neeni cimo giddon de7aasa. Eti bantta cimuwan tana erennan ixxidosona” yaagees.

7 Hegaa gishshau, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Taani eta seerissada paaccana. Ta asaa gishshau, simmi taani harabaa

ai oottanau danddayiyaanaa? 8 Eta inxxarssai woriya zubbe mala; eti
an cimuwaa haasayoosona. Bantta doonan issoi issuwaassi saro qaalan
haasayoosona; shin bantta wozanan piriyaa wottoosona. 9 Yaatin, taani ha
yohuwaayyo eta qaxxayanau bessikkinaa? Taani ta huuphiyau hagaa mala
kawotettaa bolli haluwaa kiyikkinaa?" yaagees.

10 Taani xoqqa deretussi yeekkananne waassana; bazzo hentta gadetubaa
zilaalana. Aissi giikko, eti bayidosona; yaara issi asinne kanttenna. Mehe
xaagoinne siyettenna; saluwaa kafotinne do7ati baqatidi biichchidosona.

11 GODAI hagaadan yaagees; "Yerusalaame katamaa taani qolettida kee-
lanne worakanati geessiyo ona oottana. Yihudaa katamatakka ooninne
de7enna baisa soho oottana" yaagees.

12 Hagaa akeekanau aadhdhida eranchchi oonee? I hara asaassi yootana
mala, GODAI ba inxxarssan oossi odidee? Issi asinne a giddoora kanttenna
mala, biittai moorettidi, bazzodan onidoogee aibissee?

13 GODAI yaagiis; "Hagee hanidoogee, etayyo taani immido higgiyaa eti
aggido gishshaassa. Eti taayyo azazettennaaninne ha higgiyaa kaallennan
ixxido gishshaassa. 14 Hegaa aggidi, eti bantta wozanaa muumetettaa kaalli-
dosona; eti bantta aawati tamaarissidoogaadankka Ba7aala giyo eeqatuyyo
goinnidosona" yaagiis.

15 Hegaa gishshau, Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai ha-
gaadan yaagees; "Be7ite, taani ha asaa cammiya qumaa mizananne woriya
haattaa ushshana. 16 Eti woikko eta aawati erenna kawotettatu giddon taani
eta laalana. Taani eta xaissana gakkanaashin, bisuwan yedettana" yaagees.

Yerusalaame Asai Zilaaliis

17 Qassikka Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Ane qop-
pite. Yeehuwaa yeekkiya maccaasata xeesidi ehiissite; zilaassaa zilaaliya er-
anchcha maccaasatau kiittite. 18 Eti eesuwan yiidi, nu aifee afuttaa siluwaa
xoohana gakkanaassinne nu aifiyaa ciroi haattaa pulttana gakkanaassi nu
bolli zilaalona. 19 Xiyoonen hagaadan giya zilaassaa cenggurssai siyettees;
'Aayyeeroo! Nuuni moorettida! Nuuni mulekka kauyyida! Nu keettai qo-
lettiichchido gishshau, nuuni biittaa aggidi baanau koshshees' yaagoosona"
yaagees.

20 Inttenoo, maccaasatoo, GODAA qaalaa siyite! Intte haittai a doonaappe
kiyiya qaalaa ezggo. Intte macca naata zilaassaa tamaarissite; shooriyaa
shooriyo koissaa tamaarissu. 21 Aissi giikko, haiqoi naata ogiyan, wodal-
latakka gutaran qeexiiddi yiidi, nu maskkooteta gakkiis; nu kawo keet-
tatunkka geliis.

22 GODAI tana hagaadan yaagidi azaziis; "GODAI hagaadan yaagees; 'Asaa
ahai pituwaadan dembban laalettana; eti cakkiyaageeti cakkidi olido kattaa
mala; eta ooninne shiishshenna' yaaga" yaagidi azaziis.

23 GODAI hagaadan yaagees; "Aadhdhida eranchchai ba eran ceeqqoppo;
wolqqaamai ba wolqqan ceeqqoppo; woikko duree ba duretettan cee-
qqoppo. 24 SHin ceeqqiya urai ooninne tana eriyoogaaninne akeekiyoogan
ceeqqo. Aggenna siiquwaa, suure pirddaanne xillotettaa sa7aa bollan oot-
tiya GODAA, tana eriyoogan ceeqqo. Aissi giikko, taani hageetan ufaittais.
Taani GODAI hagaa odaas" yaagees.

25 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite, bantta asho xalaalaa
qaxxarettida asata taani qaxxayana gallassati yoosona. 26 Hegeetikka
Gibxxe, Yihudaa, Eedooma, Amoonanne Moo7aaba biittaa asatanne bantta
huuphiyaa shubeeriyaa meedidi, bazzon de7iya asata ubbata. Aissi giikko,

ha kawotettatu ubbaa asai tumuppe qaxxarettibeenna; Israa7eela asai ubbaikka ba wozanan qaxxarettibeenna" yaagees.

10

Xoossaanne Eeqaa

1 Inttenoo, Israa7eela asatoo, GODAI intteyyo yootiyo qaalaa siyite!
2 GODAI hagaadan yaagees; "Deretu ogiyaa intte tamaaroppite. Dereti saluwaa bolli malaataa be7idi dagammikkokka, intte dagammoppite. 3 Aissi giikko, deretu wogai hada. Eti mittaa woraappe qanxxoosona; massiyaagee kalttan massees. 4 Eti biraaninne worqqaani alleeqissoosona; qaaxxennaadan madooshan misimaariyaa xishidi oittoosona. 5 Eta eeqati eti leehiyaa garssan kafuwaa daganttanau essiyo misile mala. Haasayanau danddayokkona. Hemettanau danddayenna gishshau, asai eta tookkees. Etayyo mulekka yayyoppite. Aissi giikko, eti inttena qohanau danddayokkona; qassi maaddanaukka danddayokkona" yaagees.
6 Abeet GODAU, ne mali ooninne baawa. Neeni gita; ne sunttaikka gitanne wolqqaama. 7 Abeet kawotettatu Kawuwau, nena bonchchennan agganai oonee? Nena bonchchanau bessees; aissi giikko, aadhdhida eranchcha asaa giddooninne eta kawotettaa ubbaa giddon ne mali baawa.
8 Eti eeyyanne damma; eti mittaappe massido, pattenna eeqatuppe ai tamaariyoonaa? 9 He eeqati Tarsseesappe yiida biraaninne Ufaazeppe yiida worqqan alleeqettidosona. Eti woiniyaa eessaanne saluwaa milatiya meraara de7iya maayuwan kamettidosona. Eti ubbai kushe oosuwaa hiillatun oosettidosona. 10 SHin GODAI tumu Xoossaa; i de7o Xoossaanne merinaa Kawuwaa. A hanqquwan biittai qaaxxees; kawotettatikka a yiilluwaa danddayokkona.
11 GODAI hagaadan yaagees; "Etayyo hagaadan yaagada yoota; 'Hegeeti saluwaanne sa7aa medhdhibeenna xoossati sa7aappenne salo garssaappe xayana' yaaga" yaagees.

Xoossaa Sabbiyo Sabaa

12 Ba wolqqan sa7aa medhdhidaagee,
ba aadhdhida eran sa7aa essidaagee,
ba akeekan salota miccidaagee a.
13 I wolqqaamiyo wode,
salotun de7iya haattati guummoosona.
I shaarata sa7aa gaxaappe pude denttees.
I iraa bukissiiddi,
wolqqanttaa wolqqammissees.
Carkkuwaakka ba minjja man77iyaappe kessees.
14 Asi ubbi era xayidi dammiis;
worqqaa tigiya asi ubbi
ba eeqatun yeellatiis.
Aissi giikko, he eeqati cimo;
etan shemppoi baawa.
15 Eti pattennabaa;
eti qire ooso.
Eti qaxxayettiyo wodiyan xayana.
16 SHin Yaaqooba Saamaa gidiyaagee
hegeeta mala gidenna.
Aissi giikko, i ubbabaa medhdhidaagaa;
Israa7eeli i baassi doorido zare.

A sunttaikka Ubbaappe Wolqqaama GODAA.

Yiya Iitaa

17 Inttenoo, morkkee dooddidoogeetoo, biittaappe kiyanau intteyyo
de7iyaabaa qoridi shiishshite. 18 Aissi giikko, GODAI hagaadan yaagees;
“Taani ha wodiyan ha biittan de7iya asata kessada yambbarana. Intte
omoodettana mala, taani intte bolli iitabaa ehaana” yaagees.
19 Aayyee ta masunttau! Ta masunttai paxennaagaa. SHin taani, “Hagee
ta hargge; taani danddayanau bessees” yaagaas.
20 Ta dunkkaanee qoletti xayiis; a wodoroi ubbai duuxerettiis. Ta naati ub-
bai taappe shaahettidi biichchidosona; eti baawa. Ta dunkkaaniyaa zaaridi
tolanau woikko ta magalashuwaa kaqqanau ha77i issi asinne attibeenna.
21 Henttanchchati dammidosona; eti GODAA oichchibookkona. Hegaa
gishshau, etau injjetennan ixxiisinne eta wudee ubbai laalettiis. 22 Siyite!
Ooratta odoi yiis; hegeenne, “Huuphessa baggaara de7iya kawotettan gita
dirbbai denddiis” yaagiyaagaa. A olanchchati yiidi, Yihudaa katamata
baisanne worakanati geessiyoosaa kessana.
23 Abeet GODAU, asa de7oi he aawussi buzo gidennaagaanne ba hemetaa
suurissanaagee aawu shene gidennaagaa taani erais. 24 Abeet GODAU, tana
seera; shin likkiyan gido. Ne hanqquwan gidoppo; hankkoode neeni tana
guuttada xaissana. 25 Ne hanqquwaa nena erenna kawotettatu bollinne ne
sunttaa xeesenna asatu bolli tiga. Aissi giikko, eti Yaaqooba asaa miidosona;
eti eta ashshennan mi bayidosonanne eta aawaa biittaa xaissidosona.

11

Ermmaasanne GODAA Maachchaa

1 GODAAPPE Ermmaasayyo yiida qaalai hagaa; 2 “Ha maachchaa qaalata
siya; siyada Yihudaa asaayyoonne Yerusalaame kataman de7iyaageetuyyo
yoota. 3-4 GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees gaada oda. ‘Taani
kase intte aawata Gibxxe biittaappe, birataa seerissiya coociyaappe kessiyo
wode, azazido maachchaa qaalaayyo azazettennaagee qanggettidaagaa.
Taani GODAI hagaadan yaagaas; “Taayyo eeno giite; ta inttena azaziyoobaa
ubbaa oottite. Yaanikko, intte ta asa gidana; taanikka intte Xoossaa gidana.
5 Hegaadankka, maattaanne eessaa goggiya biittaa kase intte aawatussi
immanau, taani caaqqido caaquwaa polana” yaagaas. Hegeenne, hachchi
intte laattido biittaa’ yaaga” yaagees.
Yaagin taani, “Eeno, GODAU, amin77i” yaagaas.
6 Yaagin GODAI taayyo hagaadan yaagiis; “Hagaa ta qaalaa ubbaa Yihu-
daa katamatuuninne Yerusalaame ogetun hagaadan yaagada awaajja; ‘Ha
maachchaa qaalaa siyite; siyidi a kaallite. 7 Kase intte aawata taani Gibxxe
biittaappe kessoosappe hachchi gakkanaashin, zaara zaarada, “Taayyo
azazettite!” gaada seeraas. 8 SHin eti ta qaalaa siyibookkona woikko ezggi-
bookkona. Hegaa aggidi, eti bantta iita wozanaa muumetettaa kaallidosona.
Taani ta maachchaa qaalaa eti naagana mala azazaas; shin eti ixxidosona.
Hegaa gishshau, he maachcha giddon xaafettida qanggettaa ubbaa eta bolli
ehaas’ yaaga” yaagiis.
9 Zaaridikka GODAI taayyo hagaadan yaagiis; “Yihudaa asaa giddooninne
Yerusalaamen de7iyaageetu giddon maqqoi de7ees. 10 Eti kase ta qaalaa
siyennan ixxida bantta maizza aawatu nagarau guyye simmidosona. Eti
hara xoossatuyyo goinnidosonanne etayyo oottidosona. Israa7eela asatikka
Yihudaa asatikka taani kase eta maizza aawatuura maacettido maachchaa

kanttidosona. 11 Hegaa gishshau, GODAI eta hagaadan yaagees; ‘Eti baqatidi attanau danddayenna metuwaa taani eta bolli ehaana. Eti taayyo waassinkka, taani etau siyikke. 12 He wode Yihudaa katamatu asatinne Yerusalaame asati biidi, bantta ixaanaa cuwayiyo xoossatussi waassana. SHin metuwaa wode he xoossati mulekka eta maaddokkona. 13 Inttenoo, Yihudaa asatoo, intte xoossati intte katamatu keena cora. Qassi Ba7aala giyo he yeella xoossaassi ixaanaa cuwayanau intte essido yarshshiyo sohoti Yerusalaame ogetu keena cora’ yaagees.

14 “Ermmaasaa, ha asatuyyo tana ainne woossoppa; eta gishshaa gaannatoppa woikko oichchoppa. Aissi giikko, eti bantta metuwaa gallassi tana xeesiyo wode taani etau siyikke.

15 “Darotuura ba iita maqquwaa maqettaidda ta siiqiya ta Beeta Maqidasiyan beettanau bessii? Intte intte iita oosuwaa oottishin, yarshshettida mehiyaa ashoi inttena qixaatiyaappe ashshanee? Ashshiyaakko intte ufaittana shin” yaagiis.

16 GODAI nena, Dicciya, Lo77o Aifiyaa Aifiya Wogara yaagidi sunttiis. SHin i ha wogaraa wolqqaama dadaa gunttan, taman xuuggana; a tashetikka meqerettana.

17 Taani, inttena tokkida Ubbaappe Wolqqaama GODAI intte bolli iitabaa ehaanau awaajjaas. Aissi giikko, Israa7eela asatinne Yihudaa asati Ba7aalayyo ixaanaa cuwayidi, tana yiilloyidosona.

Ermmaasa Woranau Maqettido Maqquwaa

18 GODAI eta maqquwaa taayyo qonccissido gishshau, taani eraas. He wode eti iitaa oottiyoogaa i tana bessiis. 19 Taani shuhau kaalettidi efiyo aada dorssa maraa mala gidaas. Eti ta bolli, “Ane nuuni mittaakka a aifiyaakka xaissoos. A sunttai mulekka hassayettenna mala, ane nuuni a paxa de7iyaageetu giddoppe xoqollidi xaissoos” yaagidi maqettidobaa taani erabeikke. 20 SHin abeet Ubbaappe Wolqqaama GODAU, xillo pirddiyaagoo, asaa wozanaa kahaa qoriyaagoo, neeni eta bolli ne haluwaa kessiyoogaa tana bessa. Aissi giikko, taani ta qohuwaa neeyyo magannaas.

21 Hegaa gishshau, “GODAA sunttan hananabaa yootoppa; yootikko neeni nu kushiyan haiqqana” yaagidi, nena woranau koyiya Anatoota asaabaa GODAI giyoogee hagaa. 22 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Taani eta qaxxayana. Eta wodallati bisuwan haiqqana; eta macca naatinne attuma naati koshan haiqqana; 23 etappe issoinne attenna. Aissi giikko, taani qaxxayiyo laitti Anatoota asaa bolli iitabaa ehaana” yaagees.

12

Ermmaasa Oishaa

1 Abeet GODAU, taani nenaara mootettiyo wode, ubbabankka neeni xillo. Gidikkonne, taani xillo pirddaabaa nenaara haasayanau koshshees. Iita asati oottiyoobai etau aissi injjetii? Ammanettennaageeti aissi ishalidi de7iyoonaa? 2 Neeni eta tokkadasa; tokkin xaphuwaa yeddidosona; diccidi aifiyaa aifidosona. Eti nena doonaappe yeggokkona; shin eta wozanaappe neeni haahuwan de7aasa. 3 SHin abeet GODAU, neeni tana eraasa. Tana be7aasa; taani neeyyo ai qoppiyaakko paaccaasa. SHukkiyo dorssatudan, neeni he iita asata goochchada kessa! SHuhaa gallassau eta dummayada wotta! 4 Biittai melanainne dembba ubban mokkida maatai shullanai aude gakkanaassee? Biittan de7iya asaa iitatettaa gishshau, do7ainne kafoi wuriis. Hegaa bollikka asati, “GODAI nuuni oottiyoobaa demmenna” yaagoosona.

GODAA Zaaruwaa

5 GODAI Ermmaasassi hagaadan giidi zaariis; “Neeni tohuwan woxxiya
asatuura wottaa naasettada daafurikko, paraara waana naasettuutee?
Neeni saro biittan xubettikko, Yorddaanoosa woraa garssan waana hemet-
tuutee? 6 Ne ishati, intte so asati nena aattidi immidosona; eti nena
iiggidosona. Hegaa gishshau, eti neeyyo lo77obaa haasayikkonne, etan
ammanettoppa.

7 “Taani Israa7eela aggaas; taani ta doorettida kawotettaa olaas. Taani
ta siiqiyo asaa a morkketu kushiyan aattada immaas. 8 Ta doorettida asai
taayyo bazzon de7iya gaammo mala gidiis. I ta bolli gudiis; hegaa gishshau,
taani a ixxaas. 9 Ta doorettida asai taayyo hara gaceti dooddidi dukkiyo
gazza gacee mala gididee? Biite; biidi do7ata ubbaa shiishshite; shiishshidi
a maana mala ehiite.

10 “Daro allaga kawoti ta woiniyaa turaa sohuwaa mooridosona; ta
gadiyaa tubbidosona; ta lo77o biittaa bazzo oottidosona. 11 He biittai
moorettidi oxxiis; ta sinttan melanne baisa gidiis. Qarettiyaabai bainna
gishshau, mule biittaikka moorettiis. 12 Bazzuwan de7iya aibinne bainna
xoqqa deretu ubbaa kanttidi, bonqqiyaageeti yiidosona; aissi giikko, GO-
DAA bisoi biittaa ha gaxaappe hini gaxaa gakkanaassi miis. Hegaa gishshau,
ooninne saro attanau danddayenna. 13 Eti gisttiyaa zeridi, agunttaa cakki-
dosona. Eti daro daafuridosona; shin ainne worissibookkona. GODAA
hanqquwaa teegaa gaasuwan eta kattai xayiis” yaagiis.

14 GODAI hagaadan yaagees; “Taani ta asatuyyo Israa7eelatuyyo immido
biittaa oiqqida, ta iita shooro kawotettata gidikko, taani eta eta biittaappe
xoqollana. Qassi Yihudaa asatakka eta giddoppe xoqollana. 15 SHin
eta biittaappe xoqollidoogaappe guyyiyan, zaarettada taani etayyo qaret-
tana; taani eta huuphiyan huuphiyan eta laata gade, eta kawotettaa biitti
zaarada ehaana. 16 Kase ta asaa Ba7aala sunttan caaqqanaadan tamaaris-
sidoogaadan, eti ta asaa ogiyaa loitti tamaarikkonne ta sunttan, ‘GODAI
ero!’ yaagidi caaqqikko, eti ta asaa giddon minnidi de7ana. 17 SHin ai
kawotettinne azazettennan ixxikko, taani a muleera xoqollada xaissana.
Taani GODAI hagaa odaas” yaagees.

13

Liinuwaa Danccuwaa

1 GODAI tana, “Ba; baada liinuwaa giyo qacinaappe dadettida danccuwaa
shammada, ne xeessan dancca; shin haattan boshissoppa” yaagiis. 2 Hegaa
gishshau, taani GODAI azazidoogaadan danccuwaa shammada, ta xeessan
danccaas.

3 GODAA qaalai naa77antto taakko yiis; yiidi, 4 “Neeni shammido danc-
cuwaa, ne xeessan neeni danccidoogaa ekkada, Efiraaxiisa SHaafaa efa.
Efaada, shuchchaa kooppuwan qosa” yaagiis. 5 Yaagin taani GODAI tau
odidoogaadan efaada, Efiraaxiisa SHaafaa lanqqen qosaas.

6 Daro gallassaappe guyyiyan GODAI, “Dendda; Efiraaxiisa SHaafaa
baada, taani nena, ‘Yan qosa’ giido danccuwaa ekka” yaagiis. 7 Yaagin taani
Efiraaxiisa SHaafaa baada, bookkada, danccuwaa ta qottidosaappe kessada
ekkaas. SHin he danccoi ha77i moorettidi, muleera ainne go77ennabaa
gidiis.

8 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalai taakko yiis; 9 “GODAI hagaadan
yaagees; ‘Taani hegaadan Yihudaa asaa ayyuwaanne Yerusalaame gita

otoruwaa giishshana. 10 Ta qaalaa siyennan ixxidi, bantta wozanaa muumetettaa kaallidi, hara xoossatussi oottanaunne goinnanau biya ha iita asati, ha danccuwaadan mulekka go77ennabaa gidana. 11 Danccoi asa xeessaa baqqi oiqqiyoogaadan, Yihudaa asai ubbainne Israa7eela asai ubbai ta asa gidana malanne ta sunttaayyo galatanne bonchcho gidana mala, eti tana baqqi oiqqanaadan oottaas. SHin eti siyennan ixxidosona' yaagees" yaagiis.

Woiniyaa Eessaa Xuggaa

12 Qassikka i, "Ermmaasaa, asaayyo hagaadan yaaga; 'GODAI Israa7eela Xoossai, "Issi issi xuggan woiniyaa eessai kumana" yaagiis' yaaga. Yaagin eti nena, 'Woni nuuni issi issi xuggan woiniyaa eessai kumanaagaa erokkoniiyye?' yaagikko, 13 neeni etayyo yaagada yoota, 'GODAI yaagees; "Taani ha biittan de7iya asaa ubbaa, harai atto Daawita kawotaa araatan uttiya kawota, qeeseta, hananabaa yootiyaageetanne Yerusalaamen de7iya asaa ubbaa, eti mattottana gakkanaashin, woiniyaa eessan kunttana. 14 Taani eta, asaa asaara, aawaa na7aara dom77issana. Taani eta xaissanappe attin, etau kehikke, qarettikkenne maarikke" yaagees' yaaga" yaagiis.

Omooduwaabaa

15 Siyitenne ezggite; aggite otorettoppite. Aissi giikko, hagaa GODAI yootiis.

16 GODAI intte Xoossai xumissanaappe kasetidi, intte tohoikka xumiya deriyan xubettanaappe kasetidi, a bonchchite. Intte, "Poo7oi yaana" giidi naageeta; shin i sakkana xumau laammana.

17 SHin intte siyennan ixxikko, intte otoruwaa gishshau, taani geeman yeekkais. GODAA wudee omoodettidi biichchido gishshau, taani yeekkais; ta aifeekka afuttaa holssayees.

18 GODAI tana, "Kawuwaassinne kawuwaa aayeessi, kaweessi hagaadan yaagada yoota; 'Intte bonchcho alleeqo kallachchai intte huuphiyaappe kunddido gishshau, intte kawotaa araataappe duge wodhdhite. 19 Neegeeba biittan de7iya katamati ubbai gorddettiichchidosona. Eta dooyanau issi asikka yan baawa. Yihudaa asai muleera betidi biichchiis' yaaga" yaagiis.

20 Qassikka GODAI, "Ane xoqqu gaada, huuphessa baggaappe yiyaageeta xeella. Neeyyo imettida wudee, neeni ceeqettido dorssati awan de7iyoonaa? 21 Neeni neeyyo dabbo gidana mala, koyidoogeeti nena xoonidi haariyo wode woiguutee? Yelanddeedan maaretai nena oiqqennee? 22 Neeni ne wozanan, 'Hagee ubbai ta bolli aissi gakkidee?' giikko, ne maayoi daahettidoogeekka nena asi daafidoogeekka ne nagarai darido gishshaassa. 23 Tumu Toophphiyaa asi ba bollaa meraa, woikko maahee ba gazzatettaa laammanau danddayii? Danddayenna! Hegaadankka, iita oosuwaa ootti meezetidaageeti intte, lo77o oosuwaa oottanau mulekka danddayekketa" yaagiis.

24-25 GODAI hagaadan yaagees; "Taani inttena bazzo carkkoi efiyo suullaadan laalana. Intte saamai, taani intteyyo gattana basoi hagaa. Intte tana dogido gishshaunne worddo xoossatun ammanettido gishshau, 26 intte kalloi beettana mala, taani intte bollaappe maayuwaa qaara yeggana. 27 Neeni laggettiyoogaa, neeni korima paraadan, ziitau caaggiyoogaanne ne yeelli bainna shaaramuxatettaa, neeni keraaninne dembban oottiyo sheneyiya oosuwaa taani be7aas. Yerusalaamee, neeyyo aayyee! Neeni aude gakkanaashin geeyennan de7uutee?" yaagees.

14

Koshaabaa

1 Koshaabaa GODAI Ermmaasassi yootido qaalai hagaa; 2 “Yihudaa biittai kayyottees; a katamati labbanoosona. An de7iya asati biittan uttidi yeekkoosona; Yerusalaame asai waasuwaa xulluusees. 3 Dure asati haattaa tikkanau bantta ashkkarata kiittoosona. Kiittin eti haattaa ollaa boosona; shin haatta demmokkona. Bantta otuwaa mela tookki ekkidi simmoosona. Haniyoobaa xayi yeellatidi, bantta huuphiyaa gullettoosona. 4 Irai bukkenna gishshau, biittai melidi za77ees. Goshshanchchati yeellatidi, bantta huuphiyaa gullettoosona. 5 Maati bainna gishshau, wushiyaa ba yelido galo mariyo dembban ola bayada bausu. 6 Wora hareti aibinne bainna xoqqa deretun eqqidi, worakanatudan hel77oosona. Etau miyoobi xayin, eta aifee xeellanau daafuriis” yaagiis.

7 Asai hagaadan yaagidi woossiis; “Abeet GODAU, nu nagarai nu bollan markkattikkonne, ne sunttaa gishshau, nuussi issibaa ootta. Nuuni neeppe darotoo guyye simmida; ne bollan nagaraa oottida. 8 Abeet Israa7eeli naagiyo ufaissau, metuwaa wodiyan a ashshiyaagoo, neeni biittan imattadan, issi qamma aqanau gelida ogiyaasadan aissi hanai? 9 Neeni dagammida asadan, ashshanau danddayenna mino asadan aissi hanai? Abeet GODAU, neeni nu gidduwan de7aasa! Nuuni ne sunttan xeesettida; nuna neeni aggoppa!” yaagiis.

10 Ha asatubaa GODAI hagaadan yaagees; “Eti toilattiyoogaa keehippe siiqoosona; bantta tohuwaa teqqokkona. Hegaa gishshau, GODAI etan ufaittenna. I eta iita oosuwaa hassayidi, eta nagaraa gishshau, eta qaxxayana” yaagees.

11 Hegaappe guyyiyan, GODAI tana; “Ha asatu sarotettau tana woossoppa. 12 Eti xoomikkokka, taani eta waasuwaa siyikke. Xuuggiyo yarshshuwaanne kattaa yarshshuwaa eti yarshshikkokka, taani eta yarshshuwaa ekkikke. Taani eta olan, koshaaninne boshan xaissana” yaagiis.

13 Yaagin taani hagaadan yaagaas; “Abeet Ubbaa Haariya GODAU, hananabaa yootiyaageeti etayyo, ‘Intte olaa be7ekketa woikko koshi inttena oikkenna. Taani intteyyo ha biittan paccenna sarotettaa immana’ yaagees yaagoosona” yaagaas.

14 Yaagin GODAI taayyo hagaadan yaagiis; “Hananabaa yootiyaageeti ta sunttan wordduwaa yootoosona. Taani eta kiittabeikke, woikko azazabeikke, woikko etau yootabeikke. Eti intteyyo hananabaa giidi yootiyoobai worddo ajjuutaa, pattenna kaayuwaanne qoppi ekkidi yootiyo worddobaa. 15 Hegaa gishshau, GODAA sunttan hananabaa yootiyaageetubaa gidikko, taani GODAI eta kiittabeikke. SHin eti, ‘Olai woikko koshai ha biittaa bochchenna’ yaagoosona. He hananabaa yootiyaageeti bantta huuphiyau olaaninne koshan xayana! 16 Qassi eti hananabaa yootiyo asai koshaanne olaa gaasuwan haiqqana; eta ahai karen Yerusalaame ogiyan olettana. Eta woikko eta maccaasaa, eta attuma naata woikko eta macca naata moogiyaabi xayana. Taani etayyo bessiya waayiyaa eta bolli tigana” yaagiis.

17 Ta azzanuwaabaa taani asaayyo hagaadan yaagada yootana mala, GODAI tana azaziis; “ ‘Ta asai daro deshettidi, keehippe mazunxxido gishshau, ta aifeti qamminne gallassi shemppennan afuxxona. 18 Taani dembbaa biikko, bisuwan siifettidaageeta be7ais. Katamaa gelikko, qassi koshan gilqqidaageeta be7ais. Hananabaa yootiyaageetinne qeeseti, “Nuuni paci bainnan oottoos” goosona; shin eti bantta oottiyoobaa erokkona’ yaaga” yaagiis.

Asai GODAA Woossiis

19 Abeet GODAU, neeni Yihudaa mule aggadii? Xiyoone asaa ixxadii?
Neeni nuna paxennaadan oottada aissi dechchadii? “Saro gidana” giidi
naagida; shin aibinne lo77obi nuuyyo gakkibeenna. “Paxana wodee yaana”
giidi naagida; shin dagama xalaalai yiis.
20 Abeet GODAU, nuuni nu iitatettaanne nu aawatu mooruwaa paaxoos;
nuuni tumuppe ne bolli nagaraa oottida. 21 Nuna ne sunttaa gishshau
karoppa; ne bonchcho araatai de7iyo Yerusalaame kaushshoppa. Neeni
nunaara maacettido maachchaa hassaya; ne maachchaa kanttoppa. 22 Woni
kawotettatu eeqatuppe issoi ira bukissanau danddayii? Saloi ba sheniyan
diifiyaa duge kiittanau danddayii? Danddayenna! Abeet GODAU, nu Xoos-
sau, hegaa danddayiyaagee nena! Hagaa ubbaa oottiyaagee nena gidiyo
gishshau, nuuni nenan ufaissaa oottoos.

15

Yihudaa Asaa Bolli Gakkiya Pirddaa

1 Hegaappe guyyiyan, GODAI taayyo hagaadan yaagiis; “Harai atto
Muuseenne Sameeli ta sinttan eqqiyaakkonne, ta wozanai ha asatukko
simmenna. Eta ta sinttappe digga; eti boona. 2 Qassi eti nena, ‘Nuuni au
baanee?’ giidi oichchikko, GODAI hagaadan yaagees gaada etayyo oda;
‘Haiquwau pirddettidaageeti, haiquwau boona. Bisuwau pirddettidaageeti,
bisuwau boona. Koshau pirddettidaageeti, koshau boona. Omoodettanau
pirddettidaageeti, omooduwau boona’ yaagees” yaagiis.
3 GODAI hagaadan yaagees; “Taani oiddu qommo bashshaa eta bolli
ehaana; hegeetinne, eta woranau bisuwaa, eta ahaa goochchanau
kanata, eta ashuwaa miidi xaissanau saluwaa kafotanne sa7aa do7ata.
4 Hizqqiyaasa na7ai, Yihudaa Kawoi Minaasee Yerusalaamen oottido palaa
gishshau, taani eta sa7aa kawotetta ubbau dagama oottana.
5 “Yerusalaame asatoo, intteyyo oonee qarettanai? Intteyyo azzananai
oonee? ‘Intte ai malee?’ giidi inttena oichchanau eqqanai oonee?” yaagees.
6 GODAI hagaadan yaagees; “Intte tana aggideta; ha77i ha77ikka intte
guyye simmideta. Hegaa gishshau, taani intte bolli ta kushiyaa yeddada
inttena xaissaas; taani intteyyo qarettaidda daafuraas. 7 Taani eta he
biittaa katamatu penggiyan laidaa ekkada suraggaas. Eta naatakka wora
wurssaas; taani ta asaa xaissaas. Aissi giikko, eti bantta iita ogiyaappe
simmennan ixxidosona. 8 Taani eta am77etu qoodaa abbaa shafiyaappekka
darissaas. Taani gallassa seetan eta wodallata wori xaissiyaageeta eta
aayetu bolli ehaas. Qoppennan de7ishin, mishuwaanne dagamaa taani
eta bolli duge yeddaas. 9 Laappun naati haiqqido aayyiyaa siiphphuwaa
teqettada labbanaasu. Iyyo gallassai qammiis; a kauyyaasunne yeellataasu.
Biron paxa de7iyaageetakka taani eta morkketu sinttan bisuwan siifissaas.
Taani GODAI hagaa odaas” yaagees.

Ermmaasi Ba Metuwaa GODAASSI Maganniis

10 Aayyee ta aayee! Tana yelennan aggarkkiishsha! Taani biitta ub-
ban de7iya asaara ooyettiyaanne baaxetiya asa gidaas. Taani oossinne
tal77abeikke, woikko ooppenne tal77ada ekkabeikke; gidikkonne, asai ub-
bai tana qanggees.
11 GODAI hagaadan yaagiis; “Tumuppe taani nena lo77obaassi ashsha
ekkana. Tumuppe ne morkketi metuwaa wodenne waayiyaa wode neessi
watiwatanaadan, taani oottana.
12 “Woni asi birataa, huuphessa baggaara yiya birataa woikko nahaasiyaa
menttanau danddayii? 13 Biitta ubban intte oottido nagaraa gishshau, taani

intte aquwaa peeshshaa, coo bonqqiyaageetussi immana. 14 Taani inttena intte erenna biittan intte morkketuyyo ailleyana; aissi giikko, ta hanqqoi miya tamaa gididi, merinau eexxana" yaagiis.

15 Abeet GODAU, neeni eraasa. Tana hassayada maadda; tana yedettiyaageetu bolli ta haluwaa kessa. Neeni etabaa danddayada, tana wora yeggoppa. Taani ne gishshau cayettiyoogaa qoppa. 16 Abeet GODAU, Ubbaappe Wolqqaama Xoossau, taani ne sunttan xeesettido gishshau, ne qaalai taakko yin maas. Min tana pashkkissiisinne ta wozanaa ufaissiis. 17 Coo poocammiyaageetu citan uttabeikke; etaara ufaittabeikke. Neeni ne kushiyaa ta bolli wottido gishshaunne taayyo yiillotido gishshau, taani tarkka dumma uttaas. 18 Sahoi taappe duuxxennan ixxiyoogeenne ta masunttai paxennan ixxiyoogee aibissee? Neeni taayyo meliya shaafadan, to7iya pulttodan, hanana hanaiyye?

19 Hegaa gishshau, GODAI hagaadan yaagees; "Neeni taakko simmikko, taani zaarada nena ekkana; neeni taayyo oottana. Hada yohuwaa aggada, bonchcho qaala xalaala yootikko, neeni ta doona gidana. Hageeti asati neekko simmana; shin neeni etakko simmakka. 20 Taani nena ha asaayyo nahaasiyaa giyo birataara gimbbettida gimbbe oottana. Eti nenaara olettana; shin nena xoonokkona. Aissi giikko, taani GODAI nena ashshanaunne wotta ekkanau nenaara de7ais. 21 Iitatu kushiyaappe taani nena ashshana; qareti bainnaageetuppekka taani nena wozana" yaagees.

16

GODAI Ermmaasa Azazidobaa

1 GODAA qaalai, hagaadan yaagiiddi, taakko yiis; 2 "Neeni machcho ekkoppa; maccaa attumaakka ha sohuwan yeloppa. 3 Ha sohuwan yelettida macca naatinne attuma naati, eta yelida aayetinne aawati hananabaa taani GODAI neeyyo hagaa odais. 4 Eti hanttaara harggiyan haiqqana; etayyo yeekettenna, woikko eti moogettokkona; eta ahai biittaa bollan pito mala gidana. Eti bisuwaaninne koshan wurana; eta ashoi saluwaa kafotuyyoonne sa7aa do7atuyyo quma gidana" yaagiis.

5 GODAI taayyo hagaadan yaagiis; "Yeeho keettaa geloppa; yeekkanau woikko qarettanau booppa. Aissi giikko, taani GODAI ha asaa bollappe ta sarotettaa, aggenna ta siiquwaanne ta maarotaa diggaichchaas. 6 Gitatikka guuttatikka ha biittan haiqqana; eti moogettokkona. Ai asinne etau yeekkenna; ai asinne etau qaacenna woikko huuphe meedissidi kayyottenna. 7 Yeekkiya asau haatta ushuwaa efiidi, qumaa aara issippe miidinne uyidi, kayyuwaa balettiyaabi issoinne de7enna. Harai atto aayyiyaa woikko aawai haiqqido uraakka balettiyaabi baawa.

8 "Gibirai de7iyo keettaakka geloppa; maanaunne uyanau etaara issippe uttoppa. 9 Taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaa odais. Be7a, taani ufaissaanne ililssaa cenggurssaa, machcho bullachchiyaagaanne bullashettiyaari cenggurssaa ha sohuwaappe diggana. Hegaa asai ba laittan ba aifiyan be7ana.

10 "Neeni ha qaalaa ubbaa ha asaayyo odiyo wode, eti nena, 'GODAI aissi hagaa mala gita iitabaa nu bolli awaajjidee? Nuuni ai mooridoo? GODAAYYO, nu Xoossaayyo, nuuni oottido nagari aibee?' yaagana. 11 He wode neeni etayyo yaaga; ' "Taani GODAI hagaa oottidoogee kase intte aawati tana aggido gishshaassa, eti hara xoossata kaallido gishshaassa, etau oottidonne goinnido gishshaassa, tana aggidonne ta higgiyaa naagennan ixxido gishshaassanne 12 intte kase intte aawatuppekka aadhdhi

iitido gishshaassa. Be7ite, intte huuphiyan huuphiyan intte iita wozanaa muumetettaa kaallideta; taayyo azazettennan ixxideta. 13 Hegaa gishshau, taani inttena ha biittaappe denttada, intte woikko intte aawati erenna biitti olana. Yan intte hara xoossatussi gallassinne qammi goinnana. Taani mulekka intteyyo qarettikke" yaagees' yaaga" yaagiis.

GODAI Israa7eelata Zaaridi Ehaana

14-15 GODAI hagaadan yaagees; " 'Israa7eela asaa Gibxxe biittaappe kessida GODAI ero' yaagidi caaqqiyoogaa asai aggidi, 'Israa7eela asaa huuphessa bagga biittaappenne eta i laalido biittatu ubbaappe zaaridi ehiida GODAI ero' yaagidi caaqqana gallassai yaana. Aissi giikko, taani eta kase eta aawatussi immido buzo biittaa zaarada ehaana" yaagees.

Yiya Qixaatiyaa

16 GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite, taani moliyaa oiqqiya daro asatussi kiittais; eti eta oiqqana. Hegaappe guyyiyan, taani daro shankkanchchatussi kiittana; shankkanchchati dere ubbaappe, kera ubbaappenne shuchchaa kooppotuppe eta shankkatidi kessana. 17 Aissi giikko, taani eta ogiyaa ubbaa be7ais. Eti taappe qosettibookkona; eta nagaraikka ta aifiyaappe geemmibeenna. 18 Taani eta iitatettaanne eta nagaraa gishshaa etau naa77u kushiyaa zaarana. Aissi giikko, eti bantta ixettida eeqatun, he aha milatiyaageetun ta biittaa tunissidosonanne bantta sheneyiya misiletun ta laataa kunttidosona" yaagees.

Ermmaasa Woosaa

19 Abeet GODAU, ta wolqqau, ta wolqqaama miixau, metuwaa gallassan taani baqata attiyo sohuwau, kawotettati sa7aa gaxaappe neekko yaana. Yiidi hagaadan yaagana; "Nu aawati pattennanne maaddenna worddo xoossatu xalaalaa laattidosona. 20 Woni asi bau xoossata medhdhanau danddayiiyye? Danddayenna! I medhdhiyaakkokka eti tumu xoossata gidokkona!" yaagana.

21 GODAI hagaadan yaagees; "Hegaa gishshau, taani eta erissana. Issiton ta wolqqaanne ta minotettaa eta erissana; yaatobare eti ta sunttai GODAA gidiyoogaa erana" yaagees.

17

Yihudaa Nagaraanne Qixaatiyaa

1 GODAI hagaadan yaagees; "Yihudaa nagarai birata biiriyan xaafettiis; eta wozanaa bollinne eti yarshshiyoosan de7iya kaciyaa bolli almmaaziyaa giyo shuchchaa xeeran qaacettidi xaafettiis. 2-3 Eta naati irxxa mitta ubbaa garssan, xoqqa keratu bollaaninne dembba biittan de7iya deretu bollan, giigissido yarshshiyo sohotun Asheero giyo xoosseessi essido misiliyau goinnoosona. Intte biitta ubbaa bollan oottido nagaraa acuwau qanxxo oottada, intte miishshaanne intte aqotaa ubbaa taani intte morkketuyyo immana. 4 Taani inttena laatissido biittaappe intte baana; taani inttena intte erenna biittan intte morkketuyyo ailleyana. Aissi giikko, intte ta hanqquwaa oisettideta; i merinau eexxana" yaagees.

Dumma Dumma Leemisota

5 GODAI hagaadan yaagees; "Asan, haiqqiya asaa wolqqan ammanettiyaageenne ba wozanan taappe wora simmiyaagee qanggettidaagaa. 6 He asi bazzo buura mala. Kehabai yiyo wode be7enna. I bazzon, mela sohon, asi de7enna maxine biittan de7ana.

7 “GODAN ammanettiya asi, i ammanettiyoi GODAA gidiyo asi anjjettidaagaa. 8 I haattaa lanqqiyan tokettidi, ba xaphuwaa goggiya haattau yeddida mittaa mala. Awaa suuluwaassikka i yayyenna. Aissi giikko, he mittaa haittai irxxi irxxashin de7ees. Irai bukkenna laittankka hirggenna; aifiyaa aifiyoogaakka dabarssenna.

9 “Asa wozani ubbabaappe aadhdhi cimmiyaabaanne keehi daro iita. A ooni eranau danddayii? 10 Taani GODAI asau ubbau a ogiyaadaaninne a oosuwaadan zaaranau, asaa wozanaa qoraisinne a kahaa paaccais” yaagees.

11 Xillenna ogiyaara duretiya asi babaa gidenna phuuphulliyaa qoxiya kuraachchee mala. I ba laittaa biron baggettishin, a aggidi xayana; wurssettan i eeyya gidana.

12 Nu Beeta Maqidasee koiroppe doommidi, bonchcho kawotaa araataadan, xoqqa deriyaa huuphiyan beettees. 13 Abeet GODAU, Israa7eeli ufaissan naagiyoogoo, nena aggida ubbati yeellatana. Nena aggidi wora biyaageeti, nena GODAA, de7o haattaa pulttuwaa aggido gishshau, eti biittan xaafettana.

Ermmaasa Woosaa

14 Abeet GODAU, tana patta; taani paxana. Tana ashsha; taani attana. Aissi giikko, neeni taani galatiyoogaa.

15 Asati tana, “GODAI nuna naassido naasee awan de7ii? Ane polo!” yaagoosona.

16 Neeni eta bolli iitabaa kiittana mala, taani mulekka nena denttettabeikke; eti metootana gallassaa taani amottabeikke. Ta doonaappe kiyida qaalaa neeni eraasa. 17 Tana daganttoppa. Neeni metuwaa gallassi taayyo baqata attiyo soho. 18 Tana yedettiyaageeta yeellaya; shin tana yeellayoppa. Eta dagantta; shin tana daganttoppa. Eta bolli meto gallassaa eha; eta naa77u kushe qixaatiyaa qaxxaya.

Sambbataa Bonchchiyoogaa

19 GODAI tana hagaadan yaagiis; “Ba, Yihudaa kawoti katamaa geliyoonne kiyiyo Biniyaama Penggiyaa giyo penggiyaaninne hara Yerusalaame penggetu ubban baada eqqa. 20 Eqqada eta hagaadan yaaga; ‘Inttenoo Yihudaa kawotoo, inttenoo Yihudaa asatoo, inttenoo Yerusalaamen de7iya asatoo, inttenoo ha penggetuura geliya asatoo, ubbaikka GODAA qaalaa siyite! 21 GODAI hagaadan yaagees; “Sambbata gallassan tooho tookkenna malanne aibanne tookkidi, Yerusalaame penggiyaara gelenna mala, intteyyo naagettite! 22 Sambbata gallassan intte keettaappe tooho tookkidi kessoppite, woikko aiba oosonne oottoppite. Kase intte aawata taani azazidoogaadan, Sambbata gallassaa dummayidi bonchchite. 23 Gidikkonne, eti siyibookkona; bantta haittaakka taakko yeggibookkona. Eti siyennaaninne taappe tamaarennan ixxidosona.

24 “ ‘ “SHin intte taani GODAI yootiyoogaa siyikko, Sambbata gallassan ai toohonne tookkidi, ha katamaa penggetuura gelennan aggikko, Sambbata gallassaa dummayidi, an ai oosonne oottennan bonchchikko, 25 Daawita kawotaa araatan uttiya kawoti bantta halaqatuura paratanne paraa gaareta toggidi, he penggetuura gelana. Eti Yihudaa asaaranne Yerusalaame kataman de7iya asaara gelana; ha katamai merinau asi de7iyo katama gidana.

26 “ ‘ “Asai xuuggiyo yarshshuwaanne hara yarshshuwaa, kattaa yarshshuwaa, ixaanaanne galataa yarshshuwaa ekkidi, Yihudaa katamatuppe, Yerusalaame yuushuwan de7iya moottatuppe, Biniyaama

biittaappe, bargguwaappe, gezziyaappenne Neegeebappe GODAA Beeta Maqidasiyaa yaana.
27 “ ‘ “SHin intte Sambbata gallassata dummayidi bonchchanaadaaninne Sambbata gallassatun tooho tookkidi, Yerusalaame penggetuura gelennaadan, taani yootidoogaa siyennan ixxikko, taani he penggetun tamaa oittana. Oittin Yerusalaame kawo keettata maana. He tamai to77enna” yaagees’ yaaga” yaagiis.

18

Ermmaasi Urqqaa Medhdhiya Bitaniyaa Soo Biis

1 GODAAPPE Ermmaasassi yiida qaalai hagaa; 2 “Dendda; denddada urqqaa medhdhiya bitaniyaa soo ba. Yan taani nena ta qaalaa sissana” yaagiis. 3 Yaagin taani duge urqqaa medhdhiya bitaniyaa soo baada, i ba medhdhiyo irzzuwan urqqaa medhdhiyaagaa be7aas. 4 I medhdhishin, miishshai a kushiyan moorettiis. Moorettin i he urqqaa zaaridi munaqqidi, bana lo77iya hara miishsha kessidi medhdhiis.
5 He wodiyan GODAA qaalai, hagaadan yaagiiddi, taakko yiis; 6 “Israa7eela asatoo, ha urqqaa medhdhiya bitanee oottiyoogaadan, taani inttena oottanau danddayikkinaa? Israa7eela asatoo, be7ite; urqqai bana medhdhiyaagaa kushiyan de7iyoogaadan, inttekka ta kushiyan de7eeta. 7 Ai wode gidikkonne, taani issi biittaabaa woikko issi kawotettaabaa, ‘Taani inttena xoqollana, yooddananne xaissana’ gaada yootin, 8 he taani yootido kawotettai ba iitatettaappe aggidi simmikko, taani eta bolli ehaana giido iitabaa eheennan agga bayana. 9 Qassi ai wode gidikkonne, taani issi biittaabaa woikko issi kawotettaabaa, ‘Taani inttena keexxananne tokkana’ gaada yootin, 10 he kawotettai taani yootiyoogaa siyennan ixxikkonne ta sinttan iitabaa oottikko, taani oottana giido lo77obaa oottennan agga bayana.
11 “Hegaa gishshau, ha77i Yihudaa asatuyyoonne Yerusalaamen de7iyaageetuyyo hagaadan yaaga; ‘GODAI yaagees; “Be7ite, taani intte bolli iitabaa medhdhaisinne halchchais. Intte ubbaikka intte iita ogiyaappe simmite; intte ogiyaanne intte oosuwaa laammite” yaagees’ yaaga. 12 SHin eti, ‘Hegee ainne maaddenna! Nuuni nu halchchidoogaadan hanana; nuuni huuphiyan huuphiyan nu iita wozanaa muumetettaadan oottana’ yaagana” yaagiis.
13 Hegaa gishshau, GODAI hagaadan yaagees; “ ‘Hagaa malabaa siyi ereetii?’ yaagidi ane kawotettatu giddon lal77ite. Geela7iyaa Israa7eela keehippe sheneyiyaabaa oottaasu. 14 I bau, Liibaanoosa Deriyaa bollan de7iya shachchai, zaallaa xeeraappe xayi erii? He deriyaappe goggiya irxxa haattai meli erii? 15 SHin ta asati tana dogiichchidosona; eti pattenna xoossatussi ixaanaa cuwayoosona. Bantta ogiyaappe, bantta beni loossuwaappe xubettidosona; eti ogiyaa aggidi, gaxaara biidosona. 16 Eti bantta biittaa daganttiyaabaanne merinau karettidabaa kessidosona. Yaara aadhdhiya ooninne sheneteesinne ba huuphiyaa qaattees. 17 Arshsho bagga carkkuwaadan, taani eta eta morkketu sinttan laalana. Eta metuwaa gallassi taani etayyo zokkuwaa zaaranaappe attin, ta som77uwaa zaarikke” yaagees.

Ermmaasa Bolli Maqettido Maqquwaa

18 Asati hagaadan yaagidosona; “Haa yiite; ane Ermmaasa bolli maqettoos. Aissi giikko, qeeseti tamaarissiyo higgee, aadhdhida eranchchati immiyo zoree, hananabaa yootiyaageeti yootiyo qaalai xayenna. Haa yiite; ane a mootoos. I yootiyo qaalaa siyennan aggoos” yaagidosona.

19 Abeet GODAU, ta yootiyoogaa siya; ta morkketi ta bolli haasayiyoogaa ezgga. 20 Lo77o oottida asau iitaa zaariyo? SHin eti taayyo ollaa bookkoosona. Taani ne hanqqoi etappe simmana mala, eta gishshaa lo77obaa haasayanau ne sinttan eqqidoogaa qoppa. 21 Hegaa gishshau, eta naata koshau aattada imma; etakka bisuwau aattada imma. Eta maccaasatikka na7i bainnaageetanne am77e gidona. Eta attumaasatikka woriya harggiyan gaittona; eta wodallatikka olan siifettona. 22 Eti qoppennan neeni eta bolli bonqqiyaageeta yeddin, eta keettan waasoi kiyo. Aissi giikko, eti tana ongganau ollaa bookkidosona; ta tohuwaassikka piriyaa wottidosona. 23 SHin abeet GODAU, eti tana woranau maqettidoogaa ubbaa neeni eraasa. Neeni eta iitatettaa atto gooppa, woikko eta nagaraa ne sinttappe quccoppa. Eti ne sinttan xoonettidi kunddona. Ne hanqquwaa wode neeni eta hagaadan ootta.

19

Meqqida Gombbuwaa Leemisuwaa

1 GODAI hagaadan yaagees; “Ba; baada urqqaa medhdhiyaagaappe gombbo shamma. SHammada nenaara amarida dere cimatanne amarida qeese cimata ekkada, 2 Kon77a Me7o Penggiyaa giyo penggiyaa lanqqiyaara aadhdhada, Hinnooma Zanggaaraa ba; yan taani neeyyo yootiyo qaalaa awaajja. 3 Hagaadan yaaga; ‘Inttenoo Yihudaa kawotoo, inttenoo Yerusalaame katamaa asatoo, GODAA qaalaa siyite! Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; “Be7ite, siyiya ubbau haittau iitiya palabaa ha biittaa bolli taani ehaana. 4 Aissi giikko, asati tana aggidosona; eti woikko eta aawati, woikko Yihudaa kawoti erenna hara xoossatussi xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiyoogan ha sohuwaa tunissidosona. Eti xillo asatu suuttaa ha sohuwan kunttidosona. 5 Qassi taani eta azazabeennabaa, woikko yootabeennabaa, woikko ta wozanan qoppabeennabaa oottidosona; eti bantta attuma naata Ba7aalayyo taman xuuggiyo yarshsho oottidi yarshshanau, goinniyo xoqqa sohotun yarshshiyoosaa gimbbidosona. 6 Hegaa gishshau, ha sohoi Toofeeta woikko Hinnooma Zanggaaraa geetettiyoogee attidi, SHuha Zanggaaraa yaagettidi xeegettana gallassati yoosona.

7 “ ‘ “Yihudaanne Yerusalaame asaa halchchuwaa taani ha sohuwan halissana. Eti bantta morkketu bisuwaaninne banttana woranau koyiyaageetu kushiyan haiqqanaadan taani oottana. Eta ahaa saluwaa kafotuyyoonne sa7aa do7atuyyo quma oottada immana. 8 Taani ha katamaa baisanne qilliicciyoobaa kessana. Hegaara aadhdhiya ubbai a bashshan garamettidi, ‘Poora!’ yaagana. 9 Eti bantta macca naatunne attuma naatu ashuwaa maanaadan taani oottana. Eta woranau koyiya morkketi eta waissiyo waayiyaaninne dooddiyo doodan, eti ubbai issoi issuwaa ashuwaa maana” yaagees’ yaaga.

10 “Hegaappe guyyiyan, nenaara issippe biida asatu sinttan he gombbuwaa mentta. 11 Menttada eta hagaadan yaaga; ‘Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Zaaridi koolin oiqqennaadan oottidi, issi asi gombbuwaa menttiyoogaadan, taani ha kawotettaanne ha katamaa mentterettana. Asati ahaa moogiyo sohoi bainna gishshau, Toofeetan moogana. 12 Taani GODAI ha sohuwaanne an de7iya asaa oottanaagee hagaa; taani GODAI ha katamaa Toofeetadan oottana. 13 Yerusalaame asaa keettatinne Yihudaa kawotu keettati, keettaa bollan dembbayidi oottidosan saluwaa xoolinttetussi ixaanaa cuwayidonne hara xoossatussi

ushshaa yarshshuwaa gussido keettati ubbai Toofeeta giyo sohuwaadan tunidaageeta gidana" yaagees' yaaga" yaagees.

14 Hegaappe guyyiyan, Ermmaasi GODAI hananabaa yootanau kiittido Toofeetappe simmidi yiidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa giddon de7iya dabaaban eqqiis. Eqqidi asa ubbau hagaadan yaagiis; 15 "Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 'Siyite, taani ha katamaa bollinne a heeran de7iya moottatu ubbaa bolli ehaana giido iitabaa ubbaa eta bolli ehaana hanais. Aissi giikko, eti morgge zozza gididi, taani yootidobaa siyennan ixxidosona' yaagees" yaagiis.

20

Ermmaasanne Paashihuura

1 He wode GODAA Beeta Maqidasiyan halaqa gidiya, Imeera na7aa Paashihuura giyo qeesee, Ermmaasi ha yohoti hananabaa yootishin siyiis. 2 Siyidi Paashihuuri hananabaa yootiya Ermmaasa deshissiis; deshissidi Qommo Biniyaama Penggiyaa giyo GODAA Beeta Maqidasiyaa geliyoosan de7iya gonggiyaa luhuwan qashissiis. 3 Wonttetta gallassi Paashihuuri Ermmaasa qashuwaappe birshshin, Ermmaasi ayyo hagaadan yaagiis; "Hachchippe doommin, GODAI ne sunttaa Paashihuura yaagenna; i ne sunttaa Yan Han Dagama yaagana. 4 Aissi giikko, GODAI hagaadan yaagees; 'Taani nena ne huuphiyaayyoonne ne laggetu ubbaayyo dagama kessana. Eti neeni xeellishin, bantta morkketu bisuwan wurana. Taani Yihudaa asaa ubbaa Baabiloone kawuwaa kushiyan aattada immana. I eta omooddidi, Baabiloone efaana; efiidi yan bisuwan eta worana. 5 Hegaadankka, ha katamaa aquwaa peeshshaa ubbaa, ootti kessidobaa ubbaa, duretettaa ubbaanne Yihudaa kawotu miishshaa ubbaa taani eta morkketussi aattada immana. Immin eti eta bonqqi oiqqidi, Baabiloone efaana. 6 Qassi neeni Paashihuurikka ne son de7iya asai ubbai omoodettidi, Baabiloone baana. Neeni wordduwaa hananabaa yootido ne laggetu ubbaarakka yan haiqqananne yan moogettana' yaagees" yaagiis.

Ermmaasi GODAASSI Maganniis

7 Abeet GODAU, neeni tana cimmadasa; taanikka cimettaas. Neeni taappe minnada, tana xoonadasa. Gallassa kumettaa taani asi miicciyoobaa kiyaas; ubbai tana qilliiccees. 8 Taani haasayiyo wodiyan ubban xoqqissada, "Makkalabainne bashshai gakkiis" yaagada waassais. GODAA qaalai taayyo gallassa kumettan karenne qilliice ehiis. 9 Taani, "Taani GODAABAA denttada haasayikke" woikko, "A sunttan naa77antto yootikke" giikko, GODAA qaalai ta meqettaa giddon qum77ettidi, eexxiya tama mala gididi, ta wozanan michchees. Taani giddon oiqqada ashshana gaada daafuraas; shin teqqanau danddayabeikke. 10 Taani daro saasukettaa siyais; "Yan han dagamai de7ees! Ane a mootite! Nuunikka a mootoos" yaagoosona. Taayyo mata laggeti ubbai ta kunddettaa naagidi, "Ooni erii, nuuni a oiqqana malanne nu haluwaa kessana mala, i cimettanau danddayees" yaagoosona.

11 SHin GODAI yashissiya toora qaraadan tanaara de7ees. Hegaa gishshau, tana yedettiyaageeti xubettana; eti tana xoonokkona. Etau giigenna gishshau, eti gita yeellaa yeellatana. Eta kaushshai mulekka dogettenna. 12 Abeet Ubbaappe Wolqqaama GODAU, xillota paacciyaagoo, wozanaa kahaa be7iyaagoo, neeni ta morkketu bollan ta haluwaa kessada tana bessa. Aissi giikko, taani ta mootuwaa neeyyo aattaas.

13 GODAAYYO yexxite! GODAA galatite! Aissi giikko, i hiyyeesata iitatu kushiyaappe ashshees.

14 Taani yelettido gallassai qanggettidaagaa gido! Ta aayyiyaa tana yelido
gallassai anjjettoppo! 15 Ta aawaayyo, “Neeyyo mishiraachcho; neeyyo at-
tuma na7ai yelettiis!” yaagi yootidi, daro ufaissida bitaneekka qanggettidaa-
gaa gido! 16 He bitanee GODAI qarettennan aatti yeggidi xaissido katamatu-
dan hano. He bitanee maallado waasuwaa, gallassa seetan, “Olai gakkiis!”
giyo oduwaa siyo. 17 Aissi giikko, ta aayyiyaa taayyo duufo gidana malanne i
uloikka tana merinau oiqqi uttana mala, tana uluwan woribeenna. 18 Taani
metonne azzano be7anaunne laittaa ubbaa yeellataidda wurssanau, aissi ta
aayee uluwaappe kiyidanaashsha?

21

Yerusalaamee Xoonettanaagaa Hiraagai Odettiis

1-2 Kawoi Sedeqiyaasi Malkkiyaa na7aa Paashihuuranne Ma7iseeya na7aa
qeesiyaa Xafaaniyaa ha oishaa oichchana mala, Ermmaasakko kiittiis. Eti,
“Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori ba olanchchatuura ha katamaa yu-
uyi aadhdhidi dooddido gishshau, ane nuussi GODAA oichcha. Ooni erii,
GODAI beniigaadan, maalaalissiya oosuwaa nu gishshau oottidi, a guyye
zaaranaakkonne” yaagidosona.

GODAAPPE Ermmaasassi yiida qaalai hagaa. 3 Ermmaasi etayyo zaaridi,
hagaadan yaagiis; “Biidi Sedeqiyaasassi yaagite; 4 ‘GODAI Israa7eela Xoossai
hagaadan yaagees; “Neeni Baabiloone kawuwaaranne gimbbiyaappe ka-
reera ne katamaa dooddiya a olanchchatuura olettiyo, ne kushiyan de7iya
ola miishshaa taani guyye zaarana. Qassi eta ubbaakka ha katamau giddo
gelissana. 5 Taani ta huuphen yeddido kushiyan, wolqqaama qesiyan,
yiilluwan, hanqquwaaninne gita teegan nena olana. 6 Taani ha kata-
man de7iyaageeta, asaakka mehiyaakka shocana. Eti iita boshan wurana.
7 Hegaappe guyyiyan, Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasa, a oosanchchatanne
boshaappe, bisuwaappenne koshaappe palahida, ha katamaa asaa ub-
baa, Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoorayyoonne eta woranau koyiya
morkketuyyo taani GODAI aattada immana. I eta qara bisuwan siifana.
I etau qarettenna, woikko saalidi aggenna, woikko maarenna” yaagees’
yaagite” yaagiis.

8 GODAI Ermmaasa, “Gujjadakka asaayyo hagaadan yaagada yoota; ‘GO-
DAI hagaadan yaagees; “Be7ite, taani intte sinttan de7uwaa ogiyaanne
haiquwaa ogiyaa wottaas. 9 Ha katamaa giddon takkiya asi ooninne
bisuwan, koshan woikko boshan haiqqana. SHin katamaappe kiyidi biidi,
katamaa dooddidi oiqqida Baabiloonetussi ba kushiyaa immiya asi ooninne
paxa attana; he urai ba shemppo xalaalaa ashshana. 10 Aissi giikko, taani
ha katamaassi kehanau gidennan iitanau ta qofaa qachchaas. Taani Baa-
biloone kawuwaassi a aattada immana; ikka ha katamaa taman xuuggana.
Taani GODAI hagaa odaas” yaagees’ yaaga.

11 “Qassikka Yihudaa kawuwaa keettaa asaayyo hagaadan yaaga; ‘GO-
DAA qaalaa siyite! 12 Inttenoo, Daawita zaretoo, GODAI inttena hagaadan
yaagees; “Wonttin wonttin suure pirddite; bonqqettidaageeta huqqun-
niyaageetu kushiyaappe ashshite. Hinna xayikko, intte iita oosuwaa gaa-
suwan ta hanqqoi tamadan eexxi kiyana; ooninne a toissenna” yaagees’
yaaga” yaagiis.

13 GODAI hagaadan yaagees; “Nenoo, Yerusalaamee, neeni dembban
de7iya zaalladan, dilbbaappe pude xoqqu gaada beettaasa; shin taani
nenaara olettana. Neeni, ‘Ooninne ta bolli xalenna woikko ta de7iyoosaa
gelenna’ yaagaasa; 14 shin taani GODAI nena ne oosuwaadan qaxxayana.

Taani ne kawo keettan tamaa oittana; oittin ne yuushuwan de7iyaabaa ubbaa mi xaissana" yaagees.

22

Ermmaasi Yihudaa Kawuwaa So Asaayyo Yootido Qaalaa

1 GODAI hagaadan yaagees; "Ba; duge Yihudaa kawuwaa soo baada, yan hagaa qaalaa oda. 2 'Nenoo Yihudaa kawuwau, Daawita kawotaa araatan uttiyaagoo, neenikka ne ashkkaratikka ha penggiyaara geliya ne asai ubbaikka GODAA qaalaa siyite! 3 GODAI hagaadan yaagees; "Suure pirddaanne xillobaa oottite. Bonqqettidaageeta huqqunniyaageetu kushiyaappe ashshite. Betetu bolli, aawai bainna naatu bollinne azinati haiqqido maccaasatu bolli genebaa woikko makkalabaa oottoppite. Qassi xillo asa suuttaa ha sohuwan gussoppite. 4 Intte taani giidoogaadan tumu azazettikko, Daawita kawotaa araatan uttiya kawoti paraanne para gaariyaa toggidi, bantta oosanchchatuuranne bantta asaara ha kawo keettaa penggetuura gelana. 5 SHin intte azazettennan ixxikko, 'Ha kawo keettai ona gidana' yaagada taani GODAI ta huuphiyan caaqqais" yaagees' yaaga" yaagees.

6 GODAI Yihudaa kawuwaa keettaabaa hagaadan yaagees; "Neeni taayyo Gala7aade biittaanne Liibaanoosa Deriyaa xeeraa mala gidikkokka, taani nena bazzonne asi de7enna katama oottana. 7 Taani nena qoliyaageeta huuphiyan huuphiyan ola miishshaa oittada, neeyyo kiittana. Eti zigaappe masettida ne tuuqeta qanxxerettidi, taman olana.

8 "Cora kawotettaappe asai he katamaa lanqqiyaara aadhdhana. Aadhdhiiddi, issoi issuwaa, 'GODAI aissi ha gita katamaa hagaadan oottidee?' yaagidi oichchana. 9 Oichchin eti, 'Eti GODAA bantta Xoossaara maacettido maachchaa aggido gishshaassanne hara xoossatussi goinnidonne oottido gishshaassa' yaagana" yaagees.

Ermmaasi SHaaluumabaa Yootido Qaalaa

10 Haiqqida Kawuwaa Yoosiyaasayyo yeekkoppite woikko kayyottoppite. Hegaa aggidi, omoodettidi biida SHaaluumayyo seelettidi yeekkite. Aissi giikko, i mulekka guyye simmenna; ba yelettido biittaa naa77antto be7enna.

11 Ba aawaa gishshaa Yihudan kawotidi de7iiddi, ha sohuwaappe biida Yoosiyaasa na7aa SHaaluumabaa GODAI hagaadan yaagees; "I mulekka guyye simmenna. 12 I omoodettidi biido biittan haiqqana. Mulekka ha biittaa be7enna" yaagees.

Ermmaasi Yo7aqeemabaa Yootido Qaalaa

13 Ba keettaa sugettan keexxiyaagaayyo, xillo gidenna ogiyan pooqiyaa bolli pooqiyaa gujjiyaagaayyo, ba dere asaayyo ainne immennaaninne kera qanxxennan ootissiyaagaayyo, ayyo aayyee! 14 I, "Taani taayyo aaho pooqiyaara de7iya gita keettaa keexxana" yaagees. Yaagidi ba keettau gita maskkooteta kessees; kessidi zigaa masettan bollaa kammidi, zo7o qalamiyaa tiyees.

15 Bau neeni daro zigan keexxidoogee nena lo77o kawo kessees gaada qoppadii? Ne aawaa Yoosiyaasassi miyoobinne uyiyoobi xayidee? I suure pirddaanne xillobaa oottiis. Hegaa gishshau, au ubbabaikka injjetiis. 16 I hiyyeesatuyyoonne metootanchchatuyyo suure pirddiyo gishshau, au ubbabaikka haniis. GODAA erees yaagiyoogee hagaa. 17 SHin harabaa aggidi, ne aifeenne ne wozanai jaamiyoogee ne go77aa demmanaassanne xillo suuttaa gussanaassa, asa suganaassanne huqqunnanaassa.

18 Hegaa gishshau, GODAI Yoosiyaasa na7aa, Yihudaa Kawuwaa
Yo7aqeemabaa hagaadan yaagees; “I haiqqiyo wode eti ayyo, ‘Aayyee!
Aayyee! Ta ishau!’ yaagidi yeekkokkona. Qassi, ‘Ta godau, aayyee!
Ta kawuwau, aayyee!’ yaagidi zilaalokkona. 19 A moogoikka hariyaa
mooguwaa mala gidana. A ahai gooshettidi, Yerusalaame penggetuppe ya
baggan olettana” yaagees.

Yerusalaame Gakkiya Metuwaabaa Ermmaasi Yootido Qaalaa

20 GODAI Yerusalaamebaa hagaadan yaagees; “Ba; pude Liibaanoosa
baada, yan waassa. Baasaane biittan waasuwaa xulluusa. Abaarima
Deriyankka waassa. Aissi giikko, olau nenaara zuppetiyaageeti ubbai
xoonettidosona. 21 Neeni saro de7ishin, taani neessi yootaas; shin neeni,
‘Taani siyikke’ yaagadasa. Ne yelagatettaasappe doommidikka ne hanoi
hagaa; neeni taayyo azazettennan ixxadasa. 22 Ne henttanchchata ubbaa
carkkoi efaana; olau nenaara zuppetiyaageetikka omoodettidi baana. He
wode ne iitatettaa ubbaa gishshau, yeellatananne kauyyana. 23 Inttenoo,
Liibaanoosa zigan keexettida keettan de7iyaageetoo, maaretai oiqqido mac-
caaseegaa mala un77oi intte bolli puttu giyaakko, waani oolanddetiishsha!”
yaagees.

24 GODAI hagaadan yaagees; “Ta de7oi ero! Neeni Yo7aqeema na7ai,
Yihudaa Kawoi Yo7aakiini, ta ushachcha kushiyan de7iya ta attamiyo
migido gidiyaakkonne ta nena kessa yeggana. 25 Nena woranau koyiyaagee-
tuyyo, neeni yayyiyo Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoorayyoonne a
olanchchatuyyo taani nena aattada immana. 26 Taani nenakka nena yelida
ne aayyiyookka intte yeleta biitta gidenna hara biittau olana; olin intte
naa77aikka yan haiqqana. 27 Intte simmanau laamotiyo biittaa mulekka
simmekketa” yaagees.

28 Bau ha bitanee Yo7aakiini, karidonne meqqida gombboo? I ooninne
koyenna miishshee? Aissi inne a naati yedetettidi, bantta erenna biittan
olettidi attidonaa? 29 Bii biittee, biittee, biittee! GODAA qaalaa siya!
30 GODAI hagaadan yaagees; “Ha bitaniyaa, ‘Na7i bainna asa, ba laitta ubban
de7oi injjetenna asa’ gaada xaafa. Aissi giikko, a zerettaappe issuwaassinne
injjetenna; Daawita kawotaa araatan uttiyai woikko Yihudan kawotiyai
etappe issoinne de7enna” yaagees.

23

GODAI Ba Huuphen Oottana Giidobata

1 GODAI hagaadan yaagees; “Ta hentta gaden de7iya dorssata
bashshiyaanne laaliya henttanchchatau aayye7ana!” yaagees.

2 GODAI Israa7eela Xoossai ba asaa heemmiya henttanchchatubaa ha-
gaadan yaagees; “Intte ta dorssata laalidi, wora yedettideta. Intte eta
xomoosibeenna gishshau, taani intte oottido iitatettau ubbau inttena qix-
aatiyaara xomoosana. 3 Hegaappe guyyiyan, ta wudiyaappe attidaageeta
kase laalido biitta ubbaappe taani ta huuphen shiishshana. SHiishshada
eta guyye eta hentta gade zaarana. Etikka hagan yelettidi corattana.
4 Taani eta loitti heemmiya henttanchchata etau wottana. Eti naa77antto
yayyokkonanne dagammokkona; etappe issoinne bayenna. Taani GODAI
hagaa odaas” yaagees.

5 GODAI hagaadan yaagees; “Taani Daawitassi xillo aacaa denttana gallas-
sati yaana. I kawodan kawotananne aadhdhida eratettan haarana; biittan i
suurebaanne xillobaa oottana. 6 I kawotiyo laittan taani Yihudaa ashshana;

Israa7eelakka saro wottana. I xeesettana sunttai GODAA, nu Xillotettaa geetettana" yaagees.

7-8 Hegaa gishshau, GODAI hagaadan yaagees; "Asai, 'Israa7eela asaa Gibxxe biittaappe kessidi ehiida GODAI ero' yaagidi caaqqiyoogaa aggidi, 'Israa7eela zerettaa huuphessa bagga biittaappenne i laalido biittatu ub-baappe ehiida GODAI ero' yaagidi caaqqana gallassati yaana. Hegaappe sinttan eti bantta buzo biittan de7ana" yaagees.

Worddo Hananabaa Yootiyaageetubaa

9 Hananabaa yootiyaageetubaa taani qoppiyo wode, ta wozanai taahees; ta meqettati ubbaikka kokkoroosona. GODAA gishshaunne a geeshsha qaalaa gishshau, taani mattottida asa mala, woiniyaa eessai wolqqaa diggido asa mala gidaas. 10 Aissi giikko, biittai shaaramuxatun kumiis. Qanggettaa gishshau, biittai yeekkees; bazzo hentta gadetikka melidosona. Hananabaa yootiyaageeti iita ogiyaa hemettoosona; bantta wolqqaakka likke gidennasan go7ettoosona.

11 GODAI, "Hananabaa yootiyaageenne qeeseenne naa77aikka tunidosona; harai attin, ta Beeta Maqidasiyankka eta iitatettaa taani demmaas" yaagees.

12 Qassikka GODAI, "Hegaa gishshau, eta ogee hallixxana; eti xumau laagettidi, an kunddana. Eti qaxxayettiyo laitti taani eta bollan iitabaa ehaana" yaagees.

13 Qassikka i hagaadan yaagees; "Samaariyan de7iya hananabaa yootiyaageetu giddon sheneyiyaabaa be7aas. Eti Ba7aala sunttan hananabaa yootoosonanne ta asaa Israa7eela wora kaalettoosona. 14 Qassi Yerusalaamen de7iya hananabaa yootiyaageetu giddonkka daganttiyaabaa be7aas. Eti shaaramuxoosonanne worddotiiddi hemettoosona. Ooninne ba iita oosuwaappe simmennaadan, eti iitaa oottiyaageeta gede minttettoosona. Eti ubbaikka taayyo Sadooma mala; Yerusalaame asaikka Gamoora mala" yaagees.

15 Hegaa gishshau, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hananabaa yootiyaageetubaa hagaadan yaagees; "Yerusalaamen de7iya hananabaa yootiyaageetuppe tunabai kiyidi, biitta ubban laalettido gishshau, taani eta cammiya qumaa mizana; taani eta woriya haattaa ushshana" yaagees.

16 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Hananabaa yootiyaageeti yootiyoobaa siyoppite. Eti hanennabaa, 'Hanana' giidi, wordduwaa odoosona. GODAI ba doonaappe yootin gidennan, eti banttappe qoppi ekkidi, ajjuutaa yootoosona. 17 Tana kariyaageeta eti, 'GODAI, "Intte saro de7ana" yaagees' yaagoosona. Qassi bantta wozanaa muumetettaa kaalettiyaageeta ubbaa eti, 'Intte bolli aiba iitabinne yeenna' yaagoosona" yaagees.

18 SHin be7anau woikko a qaalaa siyanau GODAI zoriyoosan etappe ooninne eqqibeenna. A qaalaa ezggidai woikko siyidai ooninne baawa. 19 GODAA gotee, aatti yeggiya gaga hanqqoi hageeho kiyiis! I iita asatu huuphiyan eqqana. 20 A wozanaa qofaa oottidi polennan de7iiddi, GODAA hanqqoi simmenna. Wurssetta gallassatun hagaa intte akeekana.

21 GODAI hagaadan yaagees; "Taani hananabaa yootiyaageeta kiit-tabeikke; shin eti woxxoosona. Taani etau odabeikke; shin eti hananabaa yootoosona. 22 Eti taani zoriyoosan eqqidabaa gidiyaakko, ta qaalaa ta asaassi yootana shin! Eti eta iita ogiyaappenne eta iita oosuwaappe zaarana shin!" yaagees.

23 Qassikka GODAI, “Taani mata xalaalan Xoossee? Haahosan Xoossaa
gidikkinaa? 24 Taani be7ennaadan, geema sohon bana qottanau asi dand-
dayii? Saluwaaninne sa7an kumidaagee tana GODAA gidikkinaa?” yaagees.
25 GODAI hagaadan yaagees; “Ta sunttan wordduwaa hananabaa
yootiyaageeti giyoobaa siyaas. Eti, ‘Taani aimottaas; taani aimottaas!’
yaagoosona. 26 Ha hananabaa yootiyaageeti bantta qoppi ekkido
wordduwan aude gakkanaassi ta asaa cimmanee? 27 Eta aawati Ba7aala
giyo eeqaa gaasuwan ta sunttaa dogidoogaadan, eti issoi issuwaassi yootiyo
aimuwan ta asai ta sunttaa doganaadan oottanau qoppoosona. 28 Aimuwaa
aimottida hananabaa yootiyaagee ba aimuwaa yooto. SHin ta qaalaa
siyidaagee he qaalaa ashshennan aattennan yooto. Dalainne gisttee awan
gaittii? 29 Ta qaalai tama mala gidennee? Zaallaa mentterettiya madooshaa
mala gidennee?” yaagees.
30 GODAI hagaadan yaagees; “Hegaa gishshau, taani ta qaalaa
issoi issuwaappe wuuqqiya hananabaa yootiyaageetu bolli de7ais.
31 Hegaadankka, bantta inxxarssan haasayiiddi, ‘GODAI yaagees’ yaagiya
hananabaa yootiyaageetu bolli de7ais. 32 Taani GODAI hagaa odais!
Wordduwaa aimottidi, hananabaa yootiyaageetu bolli taani de7ais. Eti
he aimuwaa yootidi, bantta wordduwaaninne bantta ceequwan ta asaa
wora kaalettoosona. Taani eta kiittabeikke woikko, ‘Yootite’ gabeikke. Eti
ha asaa ainne maaddokkona. Taani GODAI hagaa odaas” yaagees.

GODAA Toohuwaa

33 GODAI tana hagaadan yaagiis; “Ermmaasaa, ha asaappe issoi, woikko
hananabaa yootiyaagee, woikko qeesee, ‘GODAA toohoi aibee?’ giidi
oichchikko, neeni eta, ‘ “GODAA toohoi inttena; hegaa gishshau, ta bol-
lappe taani inttena wottana” yaagees’ yaaga. 34 Hananabaa yootiyaagee,
woikko qeesee, woikko asaappe issoi, ‘Hagee GODAA toohuwaa’ yaagidi
haasayikko, taani he bitaniyaanne a so asaa qaxxayana. 35 Hegaa aggidi
asai, ‘GODAI woigidee?’ woikko, ‘GODAI yootidobai aibee?’ yaagidi ba
laggetanne ba dabbota oichchanau bessees. 36 Hegaa gishshau, ooninne,
‘GODAA toohuwaa’ yaagidi naa77antto haasayanau bessenna. Aissi giikko,
aawu doonaappe kiyiya qaalai aawussi tooho gidees. Hegan de7o Xoossaa,
Ubbaappe Wolqqaama GODAA, nu Xoossaa qaalaa intte mirqqeeta.
37 “Neenikka hananabaa yootiyaageeta, ‘GODAI inttena woigidee?’
woikko, ‘Ai yootidee?’ yaagada oichchanau bessees. 38 SHin intte, ‘Hagee
GODAA toohuwaa’ giikko, GODAI hagaadan yaagees; ‘Taani inttena, “ ‘Hagee
GODAA toohuwaa’ gooppite” yaaginkka intte, “Hagee GODAA toohuwaa”
giideta. 39 Hegaa gishshau, tumuppe taani inttena dogana; inttenanne
inttessinne intte aawaassi immido katamaa ta sinttappe wora olana.
40 Taani intte bolli merinaa kaushshaanne merinau dogettenna yeellaa
ehaana’ yaagees” yaagiis.

24

Balasiyaa Teeraa Qoliyo Naa77u Keeshetu Leemisuwaa

1 Yo7aqeema na7aa, Yihudaa Kawuwaa Yo7aakiina[2] Yihudaa
halaqatuura, kushe oosuwaa hiillatuuranne birataa qoxxiyaageetuura
Yerusalaameppe Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori omooddidi,
Baabiloone efi simmin, GODAI tana ajjuutaa bessiis; bessin taani GODAA
Beeta Maqidasiyaayyo sintta baggaara balasiyaa teeraa qoliyo naa77u

2 **24:1** Yo7aakiina: Ibraisxxe qaalan Yekoneyah geetettees.

keesheta be7aas. 2 Issi keeshiyan koiro teeridabaa milatiya daro lo77o balasiyaa teerai de7ees. Naa77antto keeshiyan qassi maanau giigenna daroppe iita balasiyaa teerai de7ees. 3 GODAI tana, “Ermmaasaa, hegee neeni be7iyoogee aibee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin taani, “Balasiyaa teeraa be7ais. Lo77o teerai keehippe lo77o; iita teerai qassi maanau giigenna keehippe iita” yaagada odaas.

4 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalai taakko yiis; 5 “GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; ‘Taani Yihudaa biittaappe omooduwan Baabiloone biittaa yeddido asata, ha lo77o balasiyaa teeraadan lo77o gaana. 6 Taani keha aifiyan eta xeellana; qassi taani eta zaarada ha biitti ehaana. Taani eta keexxanaappe attin qolikke. Taani eta tokkanaappe attin shoddikke. 7 Taani GODAA gidiyoogaa eti eranaadan, taani etau wozanaa immana. Eti bantta kumetta wozanaappe taakko simmanau de7iyo gishshau, eti ta asa gidana; taanikka eta Xoossaa gidana’ yaagees.

8 “Qassi GODAI hagaadan yaagees; ‘Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasa, a halaqata, ha biittan attida Yerusalaame asaa atettatanne Gibxxe biittan de7iyaageeta, maanau giigenna he keehippe iita balasiyaa teeraadan iita gaana. 9 Laalada yeddiyo biitta ubban taani eta ha sa7aa kawotettatu ubbau daganttiyaabaanne cayiyoobaa, boriyoobaanne leemisiyoobaa, qilliicciyoobaanne qanggiyoobaa oottana. 10 Taani etayyoonne eta maizza aawatuyyo immido biittaappe eti muleera xayana gakkanau, bisuwaa, koshaanne boshaa eta bolli yeddana’ yaagees” yaagiis.

25

Laappun Tammu Laitta Omooduwaa Hiraagaa

1 Yoosiyaasa na7ai, Yihudaa Kawoi Yo7aqeemi kawotido oiddantto laittan, Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori kawotido koiro laittan, Yihudaa asaa ubbaa xeelliyaaban Ermmaasakko yiida qaalai hagaa. 2 Hananabaa yootiya Ermmaasi Yihudaa asaa ubbaayyoonne Yerusalaamen de7iya ubbatuyyo hagaadan yaagiis; 3 “Amoxa na7ai, Yihudaa Kawoi Yoosiyaasi kawotido tammanne heezzantto laittaappe doommidi, hachchi gakkanaassi, laatamanne heezzu laittaa GODAA qaalai taakko yiis. Yin taanikka zaara zaarada intteyyo yootaas; shin intte siyennan ixxideta.

4 “GODAI ba ashkkarata, hananabaa yootiyaageeta ubbaa zaari zaaridikka intteyyo kiittiis; shin intte haizzidi siyennan ixxideta. 5 Eti hagaadan yaagidosona; ‘Intte ubbaikka intte iita ogiyaappenne intte iita oosuwaappe ha77i simmite. Simmikko, GODAI intteyyoonne intte maizza aawatuyyo meri merinaassi immido biittan intte de7ana. 6 Hara xoossatussi oottanaunne goinnanau kaalloppite. Qassi intte kushee oottidoban GODAA yiilloyoppite. Yaanikko GODAI inttena qohenna’ yaagidosona.

7 “GODAI hagaadan yaagees; ‘Intte taani yootiyoogaa siyanaagaa aggidi, intte kushee oottidoban tana yiilloyideta; yaatidi inttena qohiyaabaa intte huuphiyan ehiideta’ yaagees.

8 “Hegaa gishshau, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; ‘Intte ta qaalau azazettennan ixxido gishshau, 9 taani huuphessa bagga asaa ubbaanne ta ashkkaraa, Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoora xeegana. Xeegada eta ha biittaa bolli, ha biittan de7iya asaa bollinne hagaa heeran de7iya kawotettatu ubbaa bolli ehaana. Taani ha biittata muleera xaissana; qassi be7idai dagammiyoobaa, “Poora!” giyoobaanne merinau baisa oottana. Taani GODAI hagaa odaas. 10 Taani etappe ililssaanne ufaissaa cenggurssaa, bullachchiyaagaanne bullashettiyaari cenggurssaa, woxan gaacciyo cenggurssaanne xomppiyaa poo7uwaa xaissana. 11 Ha

biittai muleera bashsha baisa biitta gidana; ha kawotettatikka Baabiloone kawuwaayyo laappun tammu laittaa haarettana.

12 " 'Laappun tammu laittai poletti simmin, taani GODAI Baabiloone kawuwaanne a kawotettaa asaa eta mooruwaa gishshau qaxxayana; eta biittaakka merinau baisa oottana. 13 Taani he biittaa bollan haasayidobaa ubbaa, Ermmaasi kawotettatu ubbaa bolli, "Hanana" giidi yootido, ha maxaafan xaafettidabaa ubbaa he biittaa bollan ehaana. 14 Daro kawotettatinne gita kawoti Baabilooneta ailleyidi haarana. Taani etayyo eta hanuwaadaaninne eta kushiyaa oosuwaadan qanxxana' yaagees" yaagiis.

GODAI Kawotettatu Bolli Ehiyo Pirddaa

15 GODAI Israa7eela Xoossai taayyo hagaadan yaagiis; "Hagaa ta hanqquwaa woine eessai kumido wanccaa hei. Efaada taani nena kiittiyo kawotettata ubbaa ushsha. 16 Eti uyidi, taani eta giddo yeddiyo bisuwaa gaasuwan ganddigaarananne gooyana" yaagiis.

17 Yaagin taani GODAA kushiyaappe wanccaa ekkada, i tana kiittido kawotettata ubbaa ushshaas. 18 Hachchi hanidoogaadankka eta ubbaa bashshanne dagama, cashshanne qanggetta oottana mala, Yerusalaamenne Yihudaa katamata, a kawotanne a halaqata ubbaa ushshaas. 19 Gibxxe biittaa kawuwaa, a ashkkarata, a halaqata, a biittaa asaa ubbaanne 20 yan de7iya allaga asata ubbaa ushshaas. Uuxa biittaa kawota ubbaa ushshaas. Pilisxxeema biittan de7iya Asqqaloona, Gaaza, Eqiroonanne Ashddoodappe attida baggaa kawota ubbaa ushshaas. 21 Eedooma, Moo7aabanne Amoona ushshaas. 22 Xiiroosa kawota ubbaa, Sidoona kawota ubbaanne Meediteraane Abbaappe hefintta gaxan de7iya biittaa kawotakka ushshaas. 23 Dadaana, Temaana, Buuzanne bantta huuphiyaa shubeeriyaa meediya asata ubbata ushshaas. 24 Araba biittaa kawota ubbaanne bazzon de7iya zaretu kawota ubbaa ushshaas. 25 Zimira, Elaamanne Meedoona kawota ubbaa ushshaas. 26 Huuphessa bagga biittaa kawota ubbaa, haahuwaaninne matan de7iya kawota ubbaa eta kayan kayan, sa7aa bollan de7iya kawotettata ubbaa ushshaas. Eta ubbaappe guyyiyan, Baabiloone kawoikka uyana.

27 GODAI tana hagaadan yaagiis; "Hegaa gishshau, etayyo yoota; 'Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai inttena, "Uyitenne mattottite. Cooyitenne kunddite. Taani intte giddo yeddiyo bisuwaa gaasuwan naa77antto denddoppite" yaagees' yaaga. 28 SHin eti ne kushiyaappe wanccaa ekkennaaninne uyennan ixxikko, etau hagaadan yaagada yoota; 'Ubbaappe Wolqqaama GODAI inttena, "Intte uyanau koshshees! 29 Be7ite, taani ta sunttan xeesettida katamaa bolli iitabaa oottanau doommais. Yaanin intte qaxxayettennan attidi buuteetii? Intte qaxxayettennan attidi beekketa! Aissi giikko, taani sa7an de7iya ubbaa bolli bisuwaa xeesais. Taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa odaas" yaagees' yaaga.

30 "Hegaa gishshau, Ermmaasaa, ha qaalai ubbai eta bolli hananaagaa etayyo yoota. 'GODAI bolla xoqqan guummana. GODAI ba de7iyo geeshsha sohuwaappe ba gunttaa sissana. I ba hentta gadiyaa bollan wolqqappe guummana. I woiniyaa teeraa yedhdhidi, gum77iyaageeti waassiyoogaadan, sa7an de7iya ubbaa bolli waassana. 31 A wocamai sa7aa gaxaa gakkidi siyettees. Aissi giikko, GODAAYYO kawotettatuura mootoi de7ees. GODAI asa ubbaara pirddettana; i iitata bisuwau aattidi immana. Taani GODAI hagaa odaas' yaaga" yaagiis.

32 Ubbaappe Wolqqaama GODAI, "Be7a, iitabai kawotettaappe kawotettau laalettees; sa7aa gaxaappe gaganttiya carkkoi denddees" yaagees.

33 He wodiyan GODAI woridoogeetu ahai, biittaa bollan ha gaxaappe hini
gaxaa gakkanau laalettana. Etayyo yeekettenna, eta ahai shiiqenna woikko
moogettenna. Eti biittan pito mala gidana.
34 Inttenoo, henttanchchatoo, yeekkitenne waassite. Inttenoo, wudiyaa
kaalettiyaageetoo, bidinttan gonddorettite. Aissi giikko, intte shuhettiyo
wodee gakkiis; intte kunddananne lo77o urqqa miishshadan meqerettana.
35 Henttanchchati baqatidi biyoosi baawa; wudiyaa kaalettiyaageetikka
kessi ekkiyoosi baawa. 36 GODAI eta hentta gadiyaa xaissiyo gishshau,
henttanchchati waassiyo waasuwaanne wudiyaa kaalettiyaageeti yeekkiyo
yeehuwaa siyite. 37 GODAA suulo hanqquwaa gaasuwan saro de7iya hentta
gadee onana. 38 Gaammoi ba de7iyo woraappe kiyiyoogaadan, GODAIKKA
ba de7iyoosaappe kiyana. Eta biittaikka naaqqiyaageetu bisuwaaninne
GODAA suulo hanqquwan baisa biitta gidana.

26

Ermmaasi Haiquwaa Pirddaappe Attiis

1 Yoosiyaasa na7ai Yihudaa Kawoi Yo7aqeemi koiro kawotido wode, ha
qaalai GODAAPPE yiis. 2 GODAI tana hagaadan yaagiis; “GODAA Beeta
Maqidasiyaa dabaaban eqqa. Eqqada GODAA Beeta Maqidasiyan goin-
nanau Yihudaa katamatuppe yiya ubbaayyo oda. Taani, ‘Oda’ gaada azazido
qaalaa ubbaappe issuwaanne ashshoppa. 3 Ooni erii, eti siyidi, bantta iita
ogiyaappe simmanaakkonne. Yaatiyaakko taanikka eta oosuwaa iitatettaa
gishshau, eta xaissanau qoppidoogaa agga bayana.
4 “Etayyo yoota; ‘GODAI hagaadan yaagees; “Intte taani yootiyoogaa
siyennan ixxikko, taani intteyyo immido higgiyan beennan ixxikkonne,
5 (intte siyennan ixxinkka) taani zaara zaarada inttekko kiittido, hananabaa
yootiya ta ashkkaratu qaalaa siyennan ixxikko, 6 yaatikko taani ha Beeta
Maqidasiyaa Seelodan oottana. Ha katamaakka sa7an de7iya kawotettatau
ubbau qanggetta oottana” yaagees’ yaaga” yaagiis.
7 Ermmaasi GODAA Beeta Maqidasiyan ha qaalaa yootishin, qeeseti,
hananabaa yootiyaageetinne asai ubbai siyidosona. 8 Qassi Ermmaasi
GODAI, “Asa ubbaayyo oda” giidi a azazido qaalaa ubbaa yooti polido wode,
qeeseti, hananabaa yootiyaageetinne asai ubbai a oiqqidosona. Oiqqidi,
“Neeni haiqqanau bessaasa! 9 Neeni, ‘Ha Beeta Maqidasee Seelodan hanana;
qassi ha katamaikka baisanne ona gidana’ yaagada, GODAA sunttan aissi
hananabaa yootadii?” yaagidosona. Yaagidi GODAA Beeta Maqidasiyan
shiiqida asati ubbai Ermmaasa dooddidosona.
10 Yihudaa halaqati hegaa siyido wode, kawuwaa keettaappe kiyidi,
GODAA Beeta Maqidasiyaa yiidosona. Yiidi GODAA Beeta Maqidasiyaa
yuushuwaa gimbbiyau Ooratta Penggiyaa giyo penggiyan uttidosona.
11 Qeesetinne hananabaa yootiyaageeti halaqatuyyoonne asaa ubbaayyo
hagaadan yaagidosona; “Intte intte haittan siyidoogaadan, ha bitanee ha
katamaa bollan hananabaa yootido gishshau, i haiqqanau bessees!” yaagi-
dosona.
12 Yaagin Ermmaasi halaqatussinne asaa ubbaassi hagaadan yaagidi
haasayiis; “Ha intte siyido qaalai ubbai ha Beeta Maqidasiyaa bollinne ha
katamaa bolli, ‘Hanana’ gaada taani yootana mala, GODAI tana kiittiis.
13 Hegaa gishshau, ha77i intte ogiyaakka intte oosuwaakka laammite; GO-
DAA intte Xoossaa qaalau azazettite. Yaatikko, GODAI intte bolli ehaana gi-
ido iitabaa aggiigana. 14 Tana gidikko, taani intte kushiyan de7ais. Intteyyo
lo77onne suure milatidabaa ta bolli oottite. 15 Intte mati siree bainnan

issibaa erite. Intte tana worikko, intte intte bolli, ha katamaa bollinne a giddon de7iya asaa bolli xillo suuttaa acuwaa ehaana. Aissi giikko, taani ha qaalaa ubbaa intte haittan yeggana mala, tumuppe GODAI tana kiittiis" yaagiis.

16 Yaagin halaqatinne asai ubbai qeesetuyyoonne hananabaa yootiyaageetuyyo hagaadan yaagidosona; "Ha bitanee haiqqanau bessenna! Aissi giikko, i GODAA nu Xoossaa sunttan nuuyyo yootiis" yaagidosona.

17 Dere cimatuppekka issooti issooti eqqidi, shiiqida asaassi ubbaassi hagaadan yaagidi yootidosona; 18 "Hizqqiyaasi Yihudan kawotido laittan Mooreshetappe yiida Mikiyaasi Yihudaa asau ubbau hagaadan yaagidi, hananabaa yootiis; 'Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Xiyoonee shooqaadan goyettana. Yerusalaame katamaikka qolettidi, shuchcha doore gidana. Beeta Maqidasee keexettido deree woraa maayana" yaagees' yaagiis. 19 Yaatin, Yihudaa Kawoi Hizqqiyaasinne Yihudaa asai ubbai a woridee? CHii, Hizqqiyaasi GODAASSI yayyidi, GODAAYYO watiwatiis. Watiwatin GODAI ba oottana giido iitabaa aggiigiis. SHin nuuni nurkka nu bolli pala iitabaa ehaana hanoos" yaagiis.

20 (Qiriyaati-Yi7aariima giyoosan de7iya SHamaa7iyaa na7aa Ooriyoona giyo issi hara bitanee de7ees; ikka Ermmaasi yootidoogaadan, ha katamaa bollinne ha biittaa bolli GODAA sunttan hananabaa yootiis. 21 Kawoi Yo7aqeemi, a olanchchati, a oosanchchati Ooriyooni yootidoogaa siyido wode, kawoi a woranau koyiis. Ooriyooni hegaa siyidi yayyidi, Gibxxe biitti baqatiis. 22 Gido shin, Kawoi Yo7aqeemi Akiboora na7aa Elnnaataananne hara asata Gibxxe kiittiis. 23 Eti Ooriyoona Gibxxeppe kessidi, Kawuwaa Yo7aqeemassi efiidosona. Efin bisuwan i a worissidi, a ahaa dere makkaanan olissiis.)

24 SHin Saafaana na7aa Ahiqaami Ermmaasa maaddido gishshau, asai a woranau aattidi immibeenna.

27

Ermmaasi Ba Morggiyan Wottido Qambbaraa

1 Yoosiyaasa na7ai Sedeqiyaasi, Yihudan kawotaa doommido heeran, ha qaalai GODAAPPE Ermmaasassi yiis. 2 GODAI taayyo yootidoogee hagaa; "Neeyyo qambbaraanne gonniyo dafo wodoruwaara de7iya qinqqiriitiyaa medhdha; medhdhada ne morggiyan wotta. 3 Wottada Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasakko Yerusalaame kiitettida asatu bolli, Eedooma kawuwaassi, Moo7aaba kawuwaassi, Amoona asatu kawuwaassi, Xiiroosa kawuwaassinne Sidoona kawuwaassi kiitta. 4 Eti bantta godatuyyo hagaadan yaagidi yootana mala, eta azaza; 'Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 5 "Ta gita wolqqaaninne ta yeddido kushiyan ha sa7aa, sa7an de7iya asaa, mehiyaanne do7aa taani medhdhaas. A taani ta dosiyo urau immais. 6 Simmi ha77i taani biitta ubbaa ta ashkkaraassi, Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoorassi aattada immaas. Qassi taani bazzo do7atikka ayyo haarettana mala oottaas. 7 A biittai haarettiyo wodee gakkanaashin, kawotettati ubbai ayyo, a na7aayyoonne a na7aa na7aayyo haarettana. Hegaappe guyyiyan, daro kawotettatinne gita kawoti a haarana.

8 " ' "SHin ai biittinne woikko ai kawotettinne ha Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoorassi azazettennan ixxikkonne a qambbaran gelennan ixxikko, taani GODAI he kawotettaa a kushiyan xaissana gakkanaashin,

bisuwan, koshaaninne boshan qaxxayana. 9 Hegaa gishshau, inttena, 'Baabiloone kawuwaassi haarettekketa' yaagiya intte hananabaa yootiyaageeti, intteyyo kaayiyaageeti, intte aimuwaa birshshiyaageeti, intte shareechchotinne maliyaageeti yootiyoogaa siyoppite. 10 Aissi giikko, eti intteyyo wordduwaa yootoosona; hegaa inttena intte biittaappe haassoosona. Taani inttena laaggada kessana; inttekka xayana. 11 SHin ai kawotettinne Baabiloone kawuwaa qambbaran gelidi, ayyo haarettikko, taani GODAI he kawotettaa a biittan ashshana; eti he biittaa goyananne yan de7ana" yaagees' yaaga" yaagiis.

12 Taani Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasassikka hagaa milatiya qaalaa yootaas; "Baabiloone kawuwaa qambbaran hokkada gela. Gelada ayyoonne a asaayyo haaretta. Yaatikko, neeni paxa de7ana. 13 GODAI Baabiloone kawuwaassi haarettennan ixxiya kawotettaassi giidoogaadan bisuwan, koshaaninne boshan neeninne ne asai aissi haiqqeetii? 14 'Intte Baabiloone kawuwaassi haarettekketa' giya hananabaa yootiyaageetu qaalaa siyoppite. Aissi giikko, hegee eti intteyyo yootiyoogee worddo. 15 GODAI hagaadan yaagees; 'Taani eta kiittabeikke; shin eti ta sunttan, "Hananabaa" giidi wordduwaa yootoosona. Hegaa gishshau, taani inttena laaggada kessana; inttekka intteyyo hananabaa yootiyaageetikka xayana' yaagees" yaagaas.

16 Hegaappe guyyiyan, taani qeesetussinne ha asaa ubbaassi hagaadan yaagada haasayaas; "GODAI hagaadan yaagees; ' "GODAA Beeta Maqidasiyaa miishshai Baabilooneppe ha77i mataara simmidi yaana" yaagidi yootiya intte hananabaa yootiyaageetu qaalaa siyoppite. Aissi giikko, eti intteyyo yootiyoogee worddo. 17 Eti giyoobaa siyoppite; Baabiloone kawuwaassi haarettitenne paxa de7ite! Ha katamainne aissi qolettiichchida soho gidanee? 18 Eti hananabaa yootiyaageeta gidikkonne GODAA qaalai etan de7ikko, GODAA Beeta Maqidasiyan, Yihudaa kawuwaa keettaaninne Yerusalaamen attida keena miishshai Baabiloone beennaadan tana, Ubbaappe Wolqqaama GODAA woossona' yaagees.

19-20 "Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori Yo7aqeema na7aa, Yihudaa Kawuwaa Yo7aakiinanne Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya gita asaa ubbaa omooddidi efiido wode, ha kataman attida tuussatubaa, Abba Sainiyaabaa, gaaretubaanne hara miishshatu ubbatubaa Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees. 21 Ee, Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai GODAA Beeta Maqidasiyan, Yihudaa kawuwaa keettaaninne Yerusalaamen attida miishshatubaa hagaadan yaagees; 22 'Eti Baabiloone biittau miyettana; taani eta gishshau yaana gallassai gakkanaassi, eti yan de7ana. He wode taani eta guyye zaarada eta sohuwan wottana. Taani GODAI hagaa odaas' yaagees" yaagaas.

28

Ermmaasanne Hananabaa Yootiya Hanaaniyaa

1 He laitti, Yihudaa Kawoi Sedeqiyaasi kawotaa doommido heeran, oiddantto laittan, ichchashantto aginan Gabaa7oonappe yiida Azuura na7ai hananabaa yootiya Hanaanee, GODAA Beeta Maqidasiyan qeesetunne asatu ubbaa sinttan taayyo hagaadan yaagidi haasayiis; 2 "Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 'Taani Baabiloone kawuwaa qambbaraa menttana. 3 Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori hagaappe denttidi, Baabiloone efiido, GODAA Beeta Maqidasiyaa miishsha ubbaa taani naa77u laittaa giddon zaarada, ha sohuwaa ehaana. 4 Qassi taani Yo7aqeema na7aa Yihudaa Kawuwaa Yo7aakiinakka, Yihudaappe omoodettidi, Baabiloone biida asaa ubbaa

zaarada ha sohuwaa ehaana. Aissi giikko, taani Baabiloone kawuwaa qambbaraa menttana. Taani GODAI hagaa odaas' yaagees" yaagiis.

5 Yaagin GODAA Beeta Maqidasiyaa giddon eqqida qeesetunne asatu ubbatu sinttan hananabaa yootiya Ermmaasi hananabaa yootiya Hanaaniyaassi 6 hagaadan yaagiis; "Amin77i! GODAI yaato! GODAA Beeta Maqidasiyaa miishshatanne omoodettidi biida asaa ubbaa Baabilooneppe zaaridi, ha sohuwaa ehiidi, neeni odido qaalaa GODAI polo! 7 Gidikkonne, ane taani neessikka ha asaa ubbaassikka yootiyoogaa siya. 8 Beni neeppenne taappe kase de7ida hananabaa yootiyaageeti olai, iitabainne boshai daro biittatu bollinne gita kawotettatu bolli hananaagaa yootidosona. 9 SHin, 'Sarobai hanana' giidi yootiya hananabaa yootiyaagaabaa gidikko, he yootiyaagaa qaalai polettiyo wode, he wode tumuppe GODAI a kiittidoogee erettana" yaagiis.

10 Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Hanaanee hananabaa yootiya Ermmaasa morggiyaappe qambbaraa ekkidi menttiis. 11 Menttidi Hanaanee asaa ubbaa sinttan hagaadan yaagidi haasayiis; "GODAI hagaadan yaagees; 'Taani naa77u laittatu giddon Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoora qambbaraa kawotettatu ubbaa morggiyaappe denttada hagaadan menttana' yaagees" yaagiis. Yaatin, hananabaa yootiya Ermmaasi denddidi, ba biyoosaa biis.

12 Hananabaa yootiya Hanaanee hananabaa yootiya Ermmaasa morggiyaappe qambbaraa menttidoogaappe guyyiyan, GODAA qaalai hananabaa yootiya Ermmaasassi yiis; 13 yiidi, "Ba; baada Hanaaniyaassi yoota; 'GODAI hagaadan yaagees; "Neeni mitta qambbaraa menttadasa; shin taani a gishshaa birata qambbaraa medhdhana" yaagees. 14 Qassikka Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; "Eti Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoorayyo haarettana mala, taani ha kawotettatu ubbaa morggiyan birata qambbaraa wottana; etikka ayyo haarettana. Taani harai attin, bazzo do7atakka ayyo immaas" yaagees' yaaga" yaagiis.

15 Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Ermmaasi hananabaa yootiya Hanaaniyaa hagaadan yaagiis; "Hanaaniyaa, siya! GODAI nena kiittibeenna; shin neeni ha asai worddoban ammanettana mala oottadasa. 16 Hegaa gishshau, GODAI hagaadan yaagees; 'Taani nena ha sa7aa bollaappe diggana. Neeni ha asai ta bollan makkalanaadan zorido gishshau, neeni ha laitti haiqqana' yaagees" yaagiis.

17 He laittikka laappuntta aginan hananabaa yootiya Hanaanee haiqqiis.

29

Ermmaasi Baabiloonen De7iya Omoodettida Asaassi Yeddido Dabddaabbiyaa

1 Hananabaa yootiya Ermmaasi omoodettidaageetu giddon de7iya attida cimatussi, qeesetussi, hananabaa yootiyaageetussinne Naabukadanaxoori Yerusalaameppe omooddidi, Baabiloone efiido hara asatussi ubbaassi Yerusalaameppe yeddido dabddaabbee hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. 2 Hagee hanidoogee, Kawoi Yo7aakiini, kawiyaa a aayyiyaa, a oosanchchati, Yihudaanne Yerusalaame halaqati, kushe oosuwaa hiillatinne birataa qoxxiyaageeti Yerusalaameppe kiyi simmiina. 3 Ermmaasi Yihudaa Kawoi Sedeqiyaasi Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoorayyo kiittiyo Saafaana na7aa El77aasanne Hilqqiyaa na7aa Gamaariyaa bollan he dabddaabbiyaa kiittiis.

Dabddaabbee hagaadan yaagiis; 4 “Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai, taani Yerusalaameppe Baabiloone omoodissada yeddido asau ubbau hagaadan yaagais; 5 ‘Keettata keexxidi, etan de7ite. Kattaa zeridi, aifiyaa miite. 6 Maccaasaa ekkite; ekkidi maccaa attumaa yelite. Intte naatussikka maccaasaa giigissidi immite; intte macca naatakka azinau immite. Etikka maccaa attumaa yelona. Yan qoodaa corattite; guuxxoppite. 7 Qassi taani inttena omooduwau yeddido katamaassi saroi de7anaadan koyite. He katamaayyo GODAA woossite. Aissi giikko, ayyo saroi de7ikko, intteyyookka saroi de7ana’ yaagais.

8 “Ee, Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; ‘Intte giddon de7iya intte hananabaa yootiyaageetinne shareechchoti yootiyooban cimettoppite. Eti aimottiyo aimokka siyoppite. 9 Aissi giikko, eti ta sunttan “Hananabaa” giidi worddobaa yootoosona; taani eta kiittabeikke’ yaagees.

10 “GODAI hagaadan yaagees; ‘Baabiloone laittai laappun tammai polettiyo wode, taani intte gishshau yaana; yaada, “Taani inttena intte biitti zaarada ehaana” giido lo77o qaalaa polana. 11 Aissi giikko, taani intteyyo halchchiyo halchchuwaa taani GODAI erais; hegeenne, intteyyo sintta wodiyaanne ufaissaa immana mala, saro halchchoppe attin, iita halchcho gidenna. 12 Hegaappe guyyiyan, intte tana xeegana; taakko yaananne tana woossana; taanikka intteyyo siyana. 13 Intte tana koyana; intte tana intte polo wozanaappe koyido wode demmana. 14 Taani intteyyo beettana. Taani inttena omooduwaappe zaarana. Taani inttena laalido kawotettatu ubbaappenne soho ubbaappe shiishshana. SHiishshada taani inttena omooduwau yeddanaappe kase intte de7ido sohuwaa guyye zaarada ehaana. Taani GODAI hagaa odaas’ yaagees.

15 “Intte, ‘GODAI hananabaa yootiyaabaa nuuyyo Baabiloonen denttiis’ yaagideta. 16 Yaagido gishshau, Daawita kawotaa araatan uttiya kawuwaabaa, ha kataman de7iya asaa ubbaabaanne inttenaara omooduwan kiyibeenna intte dabbotubaa GODAI hagaadan yaagees. 17 Ee, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; ‘Taani eta bolli bisuwaa, koshaanne boshaa ehaana. Qassi taani eta maanau giigenna wooqqida balasiyaa teeraa mala oottana. 18 Taani eta bisuwan, koshaaninne boshan yedettana; yedettada taani eta sa7an de7iya kawotetta ubbaayyo bollai caaliyoobaa oottana. Qassi taani eta kessada yeddido biitta ubban qanggetta, dagama, borenne cashsha oottana. 19 Aissi giikko, hananabaa yootiya ta ashkkaratu bolli taani etayyo zaara zaarada kiittido ta qaalaa eti siyennan ixxidosona. Inttekka omoodetti biidaageeti siyennan ixxideta. 20 Taani Yerusalaameppe Baabiloone omoodissada yeddido asatoo, intte ubbaikka ta qaalaa, GODAA qaalaa siyite’ yaagees.

21 “ ‘Hananabaa’ giidi intteyyo GODAA sunttan worddobaa yootiya Qolaaya na7aa Akaababaanne Ma7iseeya na7aa Xidiqiyaabaa Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; ‘Taani eta Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoorayyo aattada immana. Intte xeellishin, i eta worana. 22 Hegaappe guyyiyan, Yihudaappe omoodettidi, Baabiloone biida asai issi uraa qangganau koyikko, “GODAI nena Baabiloone kawoi taman xuuggido Xidiqiyaadaaninne Akaabadan ootto” yaagana. 23 Aissi giikko, eti Israa7eelan pala nagaraa oottidosona. Eti bantta shoorotu maccaasaa laggettidosona; yaatidi taani eta azazabeenna worddobaa ta sunttan haasayoosona. Hegaa eriyaagee tana; hegau taani markka. Taani GODAI hagaa odaas’ yaagees” yaagiis.

SHamaa7iyaa Dabddaabbiyaa

24 GODAI Nehelaamiyaa SHamaa7iyaayyo ha kiitaa kiittana mala, Ermmaasayyo odiis. 25 “Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; ‘Neeni ne sunttan dabddaabbiyaa Yerusalaamen de7iya asaayyo ubbaayyo, Ma7iseeya na7aa qeesiyaa Xafaaniyaayyoonne hara qeesetu ubbaayyo yeddadasa. Neeni Xafaaniyaa hagaadan yaagadasa; 26 “GODAA Beeta Maqidasiyan halaqa gidana mala, nena GODAI Yoodaahe gishshaa qeese oottidi sunttiis. ‘Hananabaa yootoos’ giya gooyiya asata, qaphiyaaninne toollan gelissanau bessees. 27-28 Nuuni Baabiloonen de7ishin, Ermmaasi xaafidi, nuuyyo hagaadan yaagidi kiittiis; ‘Yan intte gam77ana. Keettata keexxidi, de7ite. Kattaa zeridi, aifiyaa miite’ yaagiis. Hegaa gishshau, intte giddon hananabaa yootiya Anatootappe yiida Ermmaasa aissi hegaadan oottabeikkii?” yaagadasa’ yaagees” yaagidi kiittiis.

29 Qeesiyaa Xafaanee hananabaa yootiya Ermmaasayyo ha dabddaabbiyaa nabbabiis. 30 Nabbabin GODAA qaalai Ermmaasassi hagaadan giidi yiis; 31 “Kiitaa omooduwan de7iya asaayyo ubbaayyo hagaadan yaagada kiitta; ‘Nehelaamiyaa SHamaa7iyaabaa GODAI hagaadan yaagees; “Taani kiittennan SHamaa7ee intteyyo, ‘Hananabaa’ giidi yootido gishshaunne inttena wordduwaa ammanttido gishshau, 32 taani GODAI Nehelaamiyaa SHamaa7iyaanne a so asaa qaxxayana. Ta bolli i makkalabaa haasayido gishshau, ha asaa giddon ayyo issi urinne paxa attenna. Qassi i ba huuphenkka taani ta asaassi oottana kehatettaa be7enna. Taani GODAI hagaa odaas” yaagees’ yaaga” yaagiis.

30

GODAI Ba Asaassi Immana Giido Ufaissaa

1 GODAAPPE Ermmaasassi yiida qaalai hagaa. 2 GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; “Ermmaasaa, taani neeyyo odido qaalaa ubbaa xaatta maxaafan xaafa. 3 Taani ta asaa Israa7eelanne Yihudaa omooduwaappe guyye zaarada ishalissiyo gallassati yaana; taani eta maizza aawatussi immido biittau eta zaarana; etikka laattana. Taani GODAI hagaa odais” yaagees.

4 GODAI Israa7eela asaabaanne Yihudaa asaabaa yootido qaalai hagaa. 5 GODAI hagaadan yaagees; “Taani asai yashshau waassiyo waasuwaa siyaas; dagama waasoppe attin, hagee saro waaso gidenna. 6 Ane lal77itenne wochchite! Attumaasi bannakkidi, na7a yelanau danddayii? Yaatin, attumaasai ubbai maaretai oiqqido maccaasadan, ba kushiyan ba uluwaa oiqqidaashin taani be7iyoogee aibee? Asaa ubbaa som77oi aissi tossu giidee? 7 Aayye7ana! He gallassai hanttaara gallassa; hegaa mala gallassi mulekka baawa. He gallassai Yaaqooba zaretussi meto wode gidana. Gidikkonne eti hegaappe attana” yaagees.

8 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “He gallassi taani eta morggiyaappe qambbaraa menttana; eti qashettido sanssalataakka duuttana. Hagaappe sinttanau allaga biittaa asai eta ailleyenna. 9 Hegaa aggidi eti GODAASSI, bantta Xoossaassi, oottana; taani etayyo denttiyo Kawuwaa Daawitassi eti haarettana.

10 “Hegaa gishshau, ta ashkkaratoo, Yaaqooba zaretoo, yayyoppite! Inttenoo, Israa7eelatoo, dagammoppite! Intte haahosan de7ishin, taani inttena ashshana; intte zaretakka eti omoodettido biittaappe yedissana. Yaaqooba zareti simmidi, aibakko bochchennan saro de7ana; eta ai asinne

yashissenna. Taani GODAI hagaa odais. 11 Taani inttena ashshanau inttenaara de7ais. Taani GODAI hagaa odais. Taani inttena laalido kawotettata ubbaa muleera xaissana; shin inttena muleera xaissikke. Taani inttena likke pirddan qaxxayana; qixaatee bainnan inttena muleera coo yeddikke" yaagees.

12 GODAI hagaadan yaagees; "Intte deshettai paxennaagaa; intte masunttaikka hanttaara. 13 Intte yohuwan inttena maaddiyaabi baawa; intte masunttaukka xalee baawa; intteyyo paxoi baawa. 14 Intte siiqoti ubbati inttena dogidosona; eti inttebaa wudokkona. Taani inttena morkkedan shocaas; meqetti bainna asi qaxxayiyoogaadan qaxxayaas. Aissi giikko, intte mooroi dalggiis; intte nagaraikka dariis. 15 Ha paxenna intte deshettau aibissi waasseetii? Intte mooroi dalggido gishshaunne intte nagarai darido gishshau, hagaa intte bolli taani oottais.

16 "SHin inttena biittaa kessi miida ubbati meetettana; intte morkketi ubbatikka omooduwau baana. Inttena bonqqidaageeti bonqqettana; inttebaa olan ekkidaageetubaakka olan ekkana. 17 Taani intteyyo kehissana; intte masunttaakka pattana. Aissi giikko, eti inttena, 'Hageeti olettidaageeta; Xiyoone asaabaa wudiyaabi baawa' yaagoosona. Taani GODAI hagaa odais" yaagees.

18 GODAI hagaadan yaagees; "Taani Yaaqooba zaretu keettaa omoodettosaappe guyye zaarada, ishalissana; eti de7iyo sohuwaukka qarettana. Yerusalaame katamaikka kase ba qolettidosan, kawo keettaikka kase ba sohuwan simmidi keexettana. 19 Yan de7iya asai ubbai galataa mazamuriyaanne ufaissaa yettaa yexxana. Taani eta qoodaa darissana; eta qoodai naa77antto guuxxenna. Taani eta bonchchettida dere oottana; eti guuxxokkona. 20 Eta zerettai beni wode de7uwaadan de7ana; eta maabaraikka ta sinttan minni eqqana. Eta un77ettiyaageeta ubbaakka taani qaxxayana. 21 Eta halaqai eta asaappe issuwaa gidana; eta haariyaagee eta giddoppe kiyana. Taani a ta mati ehaana; ehin i taakko shiiqana. Taani shiishshennan de7ishin, xalidi taakko shiiqanau danddayiyai oonee? Taani GODAI hagaa odais. 22 Hegaa gishshau, intte ta asa gidana; taanikka intte Xoossaa gidana" yaagees.

23 Be7ite, GODAA hanqqoi gotiyaadan hanees; ikka sirimettiiddi, iitatu huuphiyan yaana. 24 GODAI ba wozanaa halchchuwaa wurssidi polana gakkanaashin, a eexxiya hanqqoi guyye simmenna. Hegaa guyyeppe yiya wodetun intte akeekana.

31

Israa7eela Asai Ba Biitti Simmana

1 GODAI hagaadan yaagees; "He wode taani Israa7eela yaratussi ubbaassi Xoossaa gidana; etikka ta asa gidana" yaagees.

2 GODAI hagaadan yaagees; "Bisuwaappe palahida asai taappe aaro kehatettaa bazzuwan demmiis. Israa7eela asai shemppi ekkanau koyido wode, 3 taani GODAI etau haahosaappe hagaadan yaagaidda qonccaas; 'Israa7eela asau, taani inttena merinaa siiquwan siiqais; ta aggenna siiquwan taani inttena taakko shiishshaas. 4 Geeshsha Israa7eela asau, taani inttena zaarettada keexxana; inttekka keexettana. Zaarettidikka karaabiyaa oikkidi, ufaittiyaageetuura yexxananne durana. 5 Intte zaarettidikka Samaariyaa keratu bolli woiniyaa turata tokkana; tokkidaageeti a teeran ufaittana. 6 Efireema gezziyan naagiyaageeti, "Haayite; GODAAKKO, nu Xoossaakko, pude Xiyoone ane boos!" yaagidi xeesiyo wodee yaana' yaagaas" yaagees.

7 GODAI hagaadan yaagees; “Yaaqooba asaassi ufaissan yexxite; kawotettatu ubbaappe aadhdhiya Israa7eelassi hombbocite. ‘GODAI Israa7eela asaappe attidaageeta ashshiis’ yaagidi galataa mazamuriyaa yexxite. 8 Be7ite, taani eta huuphessa bagga biittaappe ehaana; sa7aa gaxaappekka taani eta shiishshana. Qooqeti, wobbeti, abbe ixeta maccaasatinne maaretai oiqqido maccaasati etaara issippe yaana; keehi daro asai ba biittaa simmana. 9 Taani eta zaarada ehiyo wode, eti ufaissaa daruwan yeekkiiddinne woossiiddi yaana. Taani eta shaafaa lanqqiyaara, eta xubbenna sitta ogiyaara kaalettana. Aissi giikko, taani Israa7eela asaassi aawa; Efireemikka taassi baira na7a.

10 “Inttenoo, kawotettatoo, GODAA qaalaa siyite! Siyidi haahosan, abbaa doonan de7iya biittatun hagaadan yaagidi awaajjite; ‘Israa7eelata laalidaagee i eta shiishshana; qassi henttanchchai ba wudiyaa dorssaa heemmiyoogaadan, i eta heemmana’ yaagite. 11 Aissi giikko, GODAI Yaaqooba zareta woziis; i eta etappe minniyaageetu kushiyaappe ashshiis. 12 Eti yiidi Xiyoone Deriyan ufaissau yexxana; eti GODAI immiyo kehatettan, kattan, woine eessan, zaitiyan, dorssaa maratuuninne miizzaa maratun ufaittana. Eti haattaa loitti ushshido ataakiltte soho mala gidana; eti naa77antto shullokkona. 13 He wode geela7oti ufaittidi durana; wodallatikka cimatikka ufaittana. Taani eta yeehuwaa ufaissau laammana; taani eta minttettana; eta azzanuwaa gishshaa taani eta ufaissana. 14 Taani qeesetussi daro qumaa immana; ta asaikka ta kehatettan kallana. Taani GODAI hagaa odais” yaagees.

GODAI Israa7eela Maariis

15 GODAI hagaadan yaagees; “Yeehoinne zilaassai Raama giyo kataman siyettiis; Raaheela ba naatuyyo yeekkausu; eti xayido gishshau, agga gin, aggennan ixxaasu” yaagees.

16 GODAI hagaadan yaagees; “Yeekkiyoogaa aggidi, intte aifiyaa afuttaa quccite. Aissi giikko, intte oottido oosuwau woituwaa intte ekkana; morkkiyaa biittaappe intte naatikka simmana. Taani GODAI hagaa odais. 17 Intte naati bantta biitti simmanau de7iyo gishshau, intteyyo sinttanau ufaissai de7ees. Taani GODAI hagaa odais.

18 “Efireema zareti azzanidi, hagaadan yaagidi odiyoogaa tumuppe taani siyaas; ‘Neeni nuna xurqqayettibeenna mirgguwaadan wadhdhadasa; nuunikka keedida. Neeni GODAA nu Xoossaa gidiyo gishshau, ane nuna zaara; nuuni neekko simmana. 19 Nuuni kase neeppe wora simmidi biida; shin ha77i paaxida. Neeni nuna qaxxaya simmin yeellatidi, nu tiraa baqqida; nuuni nu yelagatettaa laittaa nagaraa gishshau, kauyyidanne yeellatida’ yaagidosona.

20 “Tumu Israa7eeli taayyo al77o na7ee? I taani siiqiyo na7ee? Ee! Taani darotoo a bolli iitabaa haasayikkokka, a hassayiyoogaa aggabeikke. Hegaa gishshau, ta wozanai a laamotees; taani assi keehi qarettais. Taani GODAI hagaa odais.

21 “Ogiyan malaataa wottite; malaatiyo mittatakka essite. Yaatidi intte biido ogiyaa akeekite. Geeshsha Israa7eela asau, simmite; intte katamatukko simmite. 22 Inttenoo, ammanoi bainna Israa7eelatoo, aude gakkanaashin toilattuuteetii? GODAI sa7aa bollan issi oorattabaa medhdhana; hegeenne, maccaasi attumaasaassi eqettidi, saro ashshiyoogaa mala oorattabaa” yaagees.

GODAA Asai Sinttanau Ishalana

23 Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai, hagaadan yaagees;
“Taani Israa7eela asaa omooduwaappe zaarada ishalissiyo wode, Yi-
hudaa biittaaninne a katamatun eti naa77anttuwaa, ‘Nenoo xillotet-
tai de7iyo sohuwau, nenoo geeshsha deriyau, GODAI nena anjjo’ yaa-
gana. 24 Yihudaanne Yihudan de7iya katamatun ubban asai de7ana;
goshshanchchatikka wudiyaara yuuyiya henttanchchatikka yan de7ana.
25 Taani daafuranchchata gazddissana; qassi namisettidi gilqqidaageetakka
kalissana” yaagees.

26 Hegan beegottada ta yuushuwaa xeellaas; ta xiskkoikka taayyo mal77o
xiskko gidiis.

27 GODAI hagaadan yaagees; “Taani Israa7eela biittaaninne Yihudaa bi-
ittan asaanne mehiyaa kunttiyo wodee yaana. 28 Eta xoqollanau, qolanau,
aatta aatta yegganau, xaissanaunne bashshaa ehaanau wudada naagi-
doogaa keenaa, eta zaarada gimbbanaunne tokkanau wudada naagana.
Taani GODAI hagaa odais.

29 “He wode asai, ‘Aawati caala woiniyaa teeraa min, naatu achchai
zil77iis’ yaagidi haasayiyoogaa aggana. 30 SHin asai issoi issoi ba nagaran
nagaran haiqqana; caala woiniyaa teeraa miya asa ubbau a achchai achchai
zil77ana” yaagees.

31 GODAI hagaadan yaagees; “Taani Israa7eela asaaranne Yihudaa asaara
ooratta maachchaa maacettiyo gallassati yaana. 32 He maachchai taani
eta Gibxxeppe kessanau eta kushiyaa oiqqido wode, eta maizza aawatuura
maacettido maachchaa mala gidenna; taani etayyo azina mala gida uttinkka
eti ta maachchaa kanttidosona. Taani GODAI hagaa odais. 33 SHin taani
GODAI he gallassatuppe guyyiyan Israa7eela asaara maacettana maachchai
hagaa: taani ta higgiyaa eta giddon wottana; qassi eta wozanankka xaafana.
Taani eta Xoossaa gidana; qassi etikka ta asa gidana. 34 Asi ba shooruwaa
woikko ba ishaa, ‘GODAA era’ yaagidi tamaarissiyoogaa aggana; aissi giikko,
guuttaappe doommidi, gitaa gakkanaashin, eti ubbai tana erana. Taani eta
naaquwaa atto gaana; eta nagaraakka naa77antto hassayikke. Taani GODAI
hagaa odais” yaagees.

35 GODAI, awaa gallassan poo7issidaagee, aginainne xoolintteti qam-
man poo7anaadan higgiyaa wottidaagee, abbaakka qaattidi, beetai guum-
manaadan oottiyaagee, Ubbaappe Wolqqaama GODAA geetettiyaagee, ha-
gaadan yaagees; 36 “Ha eqqidi de7iya mereta higgee ta sinttappe kichchikko,
he wode Israa7eela zerettati ta sinttan merinau kawotetta gididi de7iyoogee
attana. Taani GODAI hagaa odais” yaagees.

37 GODAI hagaadan yaagees; “Bolla saloti likettanau, woikko garssa sa7aa
baasoikka erettanau danddayikko, he wode taani Israa7eela zerettata ub-
baa, eti oottido mooruwaa ubbaa gishshau, ta sinttappe diggana. Taani
GODAI hagaa odais” yaagees.

38 GODAI hagaadan yaagees; “Hanaani7eela Adussa Gimbbiyaappe doom-
midi, Zooziyaa Penggiyaa gakkanaashin, Yerusalaame katamai taayyo, GO-
DAAYYO, katama gididi, simmidi keexettiyo gallassati yaana. 39 He kata-
maa zawaikka arggo baggaappe kaallidi biidi, Gaareeba Keraanne Go77a
yuushuwaa gakkanaassi aakkana. 40 Ahaa moogiyoonne bidinttaa oliyo
zanggaarainne Qediroona Zanggaaraappe qommoora arshsho baggaara
biidi, Paraa Penggiyaa zooziyaa gakkanaashin de7iya gade ubbai GODAASSI
dummatidi, geeshsha gidana. Hagaappe sinttanau katamai merinau shodet-
tennanne qolettenna” yaagees.

32

Ermmaasi Gadiyaa SHammiis

1 Yihudaa Kawoi Sedeqiyaasi kawotido tammantta laittan, Baabiloone
Kawoi Naabukadanaxoori kawotido tammanne hosppuntta laittan GO-
DAAPPE Ermmaasayyo qaalai yiis. 2 He wode Baabiloone kawuwaa
olanchchati Yerusalaame dooddidosona; hananabaa yootiya Ermmaasi Yi-
hudaa kawuwaa keettan de7iya, naagiyaageetu dabaaban gorddetti uttiis.

3 Yihudaa Kawoi Sedeqiyaasi a hegan qachchidi, hagaadan yaagiis; "Neeni
aissi hagaadan yaagada hananabaa yootai? 'GODAI hagaadan yaagees;
"Be7a, taani ha katamaa Baabiloone kawuwaa kushiyan aattada immana
hanais; immin i omooddana. 4 Yihudaa Kawoi Sedeqiyaasi Baabiloonetu
kushiyaappe kessi ekkenna; i tumaappe Baabiloone kawuwaa kushiyan
gelana. I a sinttan eqqidi, aara haasayana; i a ba aifiyan be7ana. 5 Hegaappe
guyyiyan, Naabukadanaxoori Sedeqiyaasa Baabiloone efaana; efin taani a
bolli pirddana gakkanaashin, i yan de7ana. Taani GODAI hagaa odais. Neeni
Baabiloonetuura olettiyaabaa gidikko, hegee nena kessenna" yaagees' yaa-
gadasa" yaagiis.

6 Yaagin Ermmaasi, "GODAA qaalai he wode taakko hagaadan yaagi-
iddi yiis; 7 'Ne aawaa ishaa SHaaluuma na7ai, Hanaami7eeli neekko yiidi,
"Anatoota kataman de7iya ta gadiyaa shamma; aissi giikko, shammanau
dabbotai gattiyoi nena" yaagana' yaagiis.

8 "GODAI giidoogaadan, ta aawaa ishaa na7ai Hanaami7eeli taakko
naagiyaageetu dabaabaa yiidi, 'Biniyaama biittan Anatootan de7iya ta
gadiyaa shamma; gadiyaa shammanaunne buzottanau gattiyoi nena'
yaagiis. Yaagin taani hegan GODAA qaala gidiyoogaa eraas. 9 Yaatada
Anatoota kataman de7iya gadiyaa ta aawaa ishaa na7aa Hanaami7eelappe
shammaas; shammada i ekkiyo waagaa ayyo meezaanan kilaas; kilin
tammanne laappun xaqara bira gidiis. 10 SHamaa paramaa markkati
de7iyoosan paramada, maatafaa an wottaas; miishshaakka meezaanan
kilada immaas.

11 "Hegaappe guyyiyan, taani attamettida shamaa paramaanne attamet-
tibeenna shamaa paramaa ekkaas. 12 Ekkada ta aawaa ishaa na7ai
Hanaami7eeli, shamaa paramaa paramida markkatinne naagiyaageetu
dabaaban uttida Aihudati ubbai xeellishin, he shamaa paramaa Mahiseeya
na7aa na7aa, Neeriyaa na7aa Baarukassi immaas. 13 Immada eta sint-
tan taani Baaruka hagaadan yaagada azazaas; 14 'Ubbaappe Wolqqaama
GODAI, Israa7eela Xoossai, hagaadan yaagees; "Daro wodiyaa gam77ana
mala, ha attamettida paramaanne attamettibeenna paramaa ekka efaada,
urqqaappe merettida otuwan wotta" yaagees. 15 Aissi giikko, Ubbaappe
Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai, hagaadan yaagees; "Ha biittan asai
zaaridikka keettaa, gadiyaanne woiniyaa turaa tokkiyo sohuwaa sham-
mana" yaagees' yaagaas" yaagiis.

Ermmaasa Woosaa

16 Taani Neeriyaa na7aa Baarukayyo shamaa paramaa woraqataa im-
midoogaappe guyyiyan, GODAA hagaadan yaagada woossaas; 17 "Abeet
Ubbaa Haariya GODAU, neeni salotanne sa7aa ne gita wolqqaaninne ne yed-
dido kushiyan medhdhadasa! Neessi danddayettennabi mulekka baawa.
18 Neeni sha7atuyyo aggenna siiquwaa bessaasa; shin aawatu mooruwaa
eta naatu bolli zaaraasa. Abeet gitanne wolqqaama Xoossau, ne sunttai
Ubbaappe Wolqqaama GODAA geetettees. 19 Ne zoree gita; ne oottiyo

oosoikka wolqqaama. Asaa ogiyaa ubbaa neeni be7aasa; asau ubbaukka a ogiyaadaaninne a oosuwaadan zaaraasa.
20 “Neeni Gibxxen malaataanne oorattabaa oottadasa; hachchi gakkanaassikka ha ooratta oosota Israa7eela asaa giddooninne hara kawotettatu ubbaa giddon oottiyoogaa aggabaakka. Hegaappe denddidaagan ne sunttai ubbasan erettiis. 21 Neeni ne asaa Israa7eela Gibxxeppe malaataaninne oorattaban, ne mino qesiyaaninne ne yeddido kushiyan, qassi gita dagaman kessadasa. 22 Eta maizza aawatuyyo neeni immanau caaqqido biittaa, maattainne eessai goggiyo ha biittaa etayyo immadasa; 23 immin eti ha biittaa gelidi laattidosona. SHin eti neeyyo azazettibookkona; ne higgiyaakka kaallibookkona; eti oottanaadan neeni azazidobaa ubbaakka oottibookkona. Hegaa gishshau, neeni eta bolli ha bashsha ubbaa ehaadasa.
24 “Be7a, Baabilooneti katamaa oiqqanau gimbbiyaa yuushuwan biittaa dooridi dooddidosona; olaappe, koshaappenne boshaappe denddidaagan, katamai etaara olettiya Baabiloonetu kushiyan aadhdhidi imettiis. Neeni ha77i be7iyoogaadan, ne giidobai ubbai polettiis. 25 Abeet Ubbaa Haariya GODAU, katamai Baabiloonetuyyo imettanau hanishinkka, neeni tana, ‘Markkata xeesada, miishshan ha gadiyaa shamma’ yaagadasa” yaagada woossaas.
26 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalai Ermmaasayyo hagaadan yaagiiddi yiis; 27 “Taani GODAA, asaa ubbaa Xoossaa. Taassi danddayettennabi de7ii?” yaagiis. 28 Hegaa gishshau, GODAI hagaadan yaagees; “Taani ha katamaa Baabiloonetuyyoonne Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoorayyo aattada immana; immin eti a oiqqana. 29 Ha katamaa bolli woraajjiya Baabilooneti yiidi, katamaa taman xuuggana; keettaa bollan dembbayidi oottidosan Ba7aalayyo ixaanaa cuwayidinne hara xoossatuyyo ushshaa yarshshuwaa gussidi, tana hanqqetissida asati de7ido keettatakka xuuggana.
30 “Israa7eela asainne Yihudaa asai bantta yelagatettaappe doommidi, ta sinttan iitabaa oottidosonappe attin, harabaa oottibookkona; eti bantta kushiyan oottido oosuwan tana hanqqetissidosona. 31 Keexettido wodiyaappe hachchi gakkanaashin, ha katamaa asati tana hanqqetissidosonanne yiilloyidosona; hegaa gishshau, taani ha katamaa ta sinttappe xaissana. 32 Israa7eela asainne Yihudaa asai, eta kawotinne halaqati, eta qeesetinne hananabaa yootiyaageeti oottido iita ooso ubban tana hanqqetissidosona. 33 Eti bantta som77uwaa aggidi, bantta zokkuwaa taayyo zaaridosona. Taani eta zaara zaarada tamaarissikkokka, eti siyibookkonanne seeraakka ekkibookkona. 34 Eti sheneyiya bantta eeqata ta sunttan xeesettida Beeta Maqidasiyaa giddon essidi tunissidosona. 35 Eti bantta attuma naatanne macca naata Molooka eeqaayyo yarshshanau Hinnooma Zanggaaran Ba7aalayyo yarshshiyo xoqqa sohota giigissidosona. Eti hegaa oottana mala, taani eta azazabeikke; Yihudaa asaa eti nagaraa ootissanau hegaa mala sheneyiyaabaa oottanaagee ta wozanan mulekka aadhdhibeenna” yaagiis.

GODAI Israa7eela Asaa Zaarada Ishalissana Yaagiis

36 Intte Yerusalaame asai, “Ha katamai olan, koshaaninne boshan Baabiloone kawuwaa kushiyan aadhdhidi imettana” yaagido ha katamaabaa GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 37 “Be7ite, taani ta suulo hanqquwaaninne ta gita yiilluwan eta laalido biitta ubbaappe shiishshana; shiishshada ha sohuwaa zaarada ehaada, eti sarotettan de7anaadan oottana. 38 Eti ta asa gidana; taanikka eta Xoossaa gidana. 39 Eti taayyo merinau

yayyana mala, taani etayyo issi wozanaanne issi ogiyaa immana; hegee etayyoonne etappe guyyiyan, eta naatuyyo lo77o gidana. 40 Taani etaara merinau maachchaa maacettana. He maachchan taani etayyo lo77obaa oottiyoogaa aggikke; eti taappe wora simmenna mala, taani eti taayyo yayyanaadan oottana. 41 Taani etayyo lo77obaa oottiyoogan ufaittana; qassi taani ta kumetta wozanaappenne ta kumetta shemppuwaappe ha biittan eta tumaappe tokkana" yaagees.

42 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "Taani ha asaa bolli ha iita bashshaa ubbaa ehiidoogaadan, hegaadankka taani etayyo immana giido lo77obaa ubbaa immana. 43 Intte, 'Ha biittai asaikka meheekka de7enna, baisa biitta gidana; i Baabiloonetussi imettiichchiis' yaagido biittan asai zaarettidi, gadiyaa shammana. 44 Asai gadiyaa miishshan shammana; markkaa sinttan paramaa paramidi, maatafaa wottana. Hagee ubbai Biniyaama biittan, Yerusalaame yuushuwan de7iya heeratun, Yihudaa katamatun, gezziyan de7iya katamatun, bargguwan de7iya katamatuuninne Neegeeba Bazzuwan de7iya katamatu ubban hanana. Aissi giikko, taani eta zaarada ishalissana. Taani GODAI hagaa odais" yaagees.

33

GODAI Naa77anttuwaakka Israa7eela Asaa Ishalissana Yaagiis

1 Ermmaasi biron naagiyaageetu dabaaban de7ishin, GODAA qaalai naa77anttuwaakka yiis. 2 Sa7aa medhdhida GODAI, giigissidi a sohuwan wottida GODAI, a sunttaikka GODAA geetettiyoogee tana hagaadan yaagees; 3 "Neeni tana xeesa; taani neeyyo koyana; neeni erenna gitabaanne wolqqaamabaa taani neeyyo yootana. 4 Baabiloonetu biittaa dooret-taa, doodettaanne bisuwaa teqqana mala, dirssaa gimbbiyaa minttanau qolido ha katamaa keettatubaanne Yihudaa kawotu keettatubaa taani GO-DAI, Israa7eela Xoossai odais. 5 Inttenaara olettanaunne taani ta han-qquwaaninne yiilluwan shocana asatu ahaa he sohotun kunttanau Baa-bilooneti geloosona. Aissi giikko, eta iitatettaa ubbaa gishshau, taani ha katamaappe ta som77uwaa genttaas.

6 "Gidikkonne, taani ha katamaanne an de7iya asaa zaarada pattana; eta payyatettaakka zaarana; keehi daro saruwaanne woppa de7uwaa taani etayyo immana. 7 Taani Yihudaa asaanne Israa7eela asaa omooduwaappe zaarada ishalissana; eti kase de7idoogaadan oottada taani eta gimb-bana. 8 Eti tana naaqqido nagara ubbaappe taani eta geeshshana; geeshshada eti tana naaqqido naaquwaanne makkalido makkala ubbaa atto yaagana. 9 Hegaappe guyyiyan, Yerusalaame katamai taayyo ufais-saa, bonchchuwaanne galataa sa7an de7iya kawotettatu ubbaa sinttan ehaana. Taani Yerusalaame asaassi oottiyo lo77obaanne he katamaassi ehiyo duretettaanne sarotettaa siyidi, kawotettati ubbai yashshan kokko-rana" yaagees.

10-11 GODAI hagaadan yaagees; "Intte, 'Asainne mehee bainna bazzo' giido ha sohotun, asainne mehee bainna Yihudaa katamatuuninne Yerusalaame ogetun, ufaissaanne ililssaa cenggurssai, bullachchiyaagaanne bullashet-tiyaari cenggurssainne GODAA Beeta Maqidasiyaa galataa yarshshuwaa ehiiddi, hagaadan yaagidi yexxiya asaa cenggurssai siyettana;

'Ubbaappe Wolqqaama GODAA galatite;
aissi giikko, i keha.
Aggenna a siiqoi merinaagaa' yaagoosona.

Aissi giikko, taani eta omooduwaappe zaarada eta biitti ehaana; eti kase de7idoogaadan oottada, taani ishalissada wottana" yaagees.

12 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Ha asainne mehee bainna baisa biittaaninne an de7iya katamatun henttanchchati bantta dorssaa wudiyaa allaxxissiyo gadee de7ana. 13 Gezziyan de7iya katamatun, bargguwan de7iya katamatun, Neegeeba Bazzuwan de7iya katamatun, Biniyaama biittan, Yerusalaame yuushuwan de7iya heeratuuninne Yihudaa katamatun henttanchchati bantta dorssaa zaarettidi qoodana. Taani GODAI hagaa odais" yaagees.

14 GODAI hagaadan yaagees; "Taani Israa7eela asaayyoonne Yihudaa asaayyo oottana giido lo77o qaalaa poliyo gallassati yaana; 15 he gallassatuuninne he wodetun taani Daawita zariyaappe issi xillo Aacaa denttana; i he biittan suure pirddaanne xillotettaa oottana. 16 He wode Yihudaa asai attana; Yerusalaame asaikka woppu giidi de7ana; ha katamaikka GODAA, Nu Xillotettaa yaagetti xeesettana. 17-18 Daawita zerettaappe Israa7eela kawotaa araatan uttiya asi mulekka xayenna. Hegaadankka, xuuggiyo yarshshuwaa, kattaa yarshshuwaunne hara yarshshuwaa ubbatoo yarshshanau Leewa zariyaappe qeese gidiya asi merinaukka ta sinttan xayenna. Taani GODAI hagaa odais" yaagees.

19 GODAA qaalai Ermmaasakko yiis. 20 GODAI hagaadan yaagees; "Taani gallassaaranne qammaara maachchaa maacettaas; he maachchan eti banttau keerettida wodiyan simerettoosona. He gallassaanne qammaa maachchaa intte laammanau danddayikko, 21 taani a zariyaappe kawotaa araatan uttana asi mulekka xayennaadan, ta ashkkaraa Daawitaara maacettido maachchaa laammana; qassi ubbatoo taayyo oottiya, Leewa zare gidiya qeesetuura maacettido maachchaakka laammana. 22 Taani ta ashkkaraa Daawita zerettatanne ta sinttan oottiya Leewa zare qeeseta qoodanau danddayettenna saluwaa xoolinttetudaaninne makkin wurenna abbaa shafiyaadan corayana" yaagees.

23 GODAA qaalai qassikka Ermmaasakko hagaadan yaagiiddi yiis; 24 "Ha asai, 'GODAI ba doorido naa77u kawotettata, Israa7eelanne Yihudaa aggi bayiis' yaagidi haasayiyoogaa neeni akeekabeikkii? Eti ta asaa karidi, bana danddayida kawotetta kiyokkona giidi qoppoosona. 25 Taani GODAI gallassaaranne qammaara maacettido maachchaanne saluwaanne sa7aa higgiyaa minttabeennabaa gidiyaakko, 26 taani Yaaqooba zerettatanne ta ashkkaraa Daawita zerettata agga bayana; yaatabeennabaa gidiyaakko, Abrahaama, Yisaaqanne Yaaqooba zaretu bolli kawoyanau Daawita zerettaa doorennan aggana. Taani ta asaa maarana; taani eta zaarada ishalissana" yaagiis.

34

Kawuwaa Sedeqiyaasassi Odettida Hiraagaa

1 Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori, a olanchchati ubbainne i haariyo kawotettatun de7iya asai ubbai, Yerusalaamenne Yerusalaame yuushuwan de7iya katamata ubbaa oliyo wode, ha qaalai GODAAPPE Ermmaasayyo yiis; 2 GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagiis; "Ba; baada Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasa hagaadan yaaga; 'GODAI hagaadan yaagees; "Be7a, taani ha katamaa Baabiloone kawuwaa kushiyan aattada immana; immin i ha katamaa taman xuuggana. 3 Neeni a kushiyaappe kessa ekkakka; neeni omoodettananne ayyo aadhdha imettana. Neeni ne aifiyan Baabiloone kawuwaa be7ana; ikka nenaara haasayana. Hegaappe guyyiyan, neeni Baabiloone biitti baana" yaagees.

4 “ ‘Gidikkonne, Yihudaa Kawuwau Sedeqiyaasaa, GODAI giyoobaa siya!
Nebaa GODAI hagaadan yaagees; “Neeni olan haiqqakka; 5 neeni saro
haiquwaa haiqqana. Neeppe kase de7ida kawotu bonchchuwaassi, ne
maizza aawatussi ixaanaa cuwayidoogaadan, asai ne bonchchuwaassikka
ixaanaa cuwayana. Yaatidi, ‘Aayyee nu kawuwau!’ yaagidi neeyyo
yeekkana. Taani GODAI hagaa odais” yaagees’ yaagada yoota” yaagiis.
6 Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Ermmaasi ha hiraagaa ubbaa
Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasayyo Yerusalaamen yootiis. 7 He wode Baa-
biloone kawuwaa olanchchati Yerusalaame katamaanne Yihudan attida
katamata olidosona. Laakishanne Azeeqa geetettiya katamatu xalaalai
Yihudan attida gimbbettida katamata.

Ailleta Ailletettaappe Kessiyo Awaajjuwaa

8 Kawoi Sedeqiyaasi ailleta ailletettaappe kessiyo awaajjuwaa awaaj-
janau Yerusalaamen de7iya asaa ubbaara maachchaa maacettidoogaappe
guyyiyan, Ermmaasassi GODAAPPE qaalai yiis. He awaajjoi, 9 “Asai ub-
bai ba Ibraawe attumaasatanne maccaasata ailletettaappe kesso; ooninne
Aihuda asa gidida ba ishaa aille oottoppo” yaagees. 10 Hegaa gishshau,
asai ubbainne halaqati ubbai maacettido maachchaadan, bantta attumanne
macca ailleta ailletettaappe kessanaunne naa77antto zaaridi ailleyennan
agganau maayidosona; maayidoogaadankka eta ailletettaappe kessidosona.
11 SHin bantta qofaa laammidi, ailletettaappe kessido bantta attumanne
macca ailleta zaaridi ailleyidosona.
12 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalai Ermmaasakko yiis. 13 GODAI Is-
raa7eela Xoossai hagaadan yaagees; “Taani intte maizza aawata Gibxxeppe,
ailletettaa biittaappe kessido wode, etaara maachchaa maacetta uttaas.
14 He maachchaa maaran, ‘Ibraawe aillee de7iyo asai ubbai, ailleta usup-
pun laittaa ootissi simmidi, laappuntta laitti ailletettaappe kessi yeddite’
yaagada azazaas. SHin intte maizza aawati taani odiyoogaa siyennan
ixxidosonanne taayyo azazettibookkona. 15 Inttekka mata wodiyaappe kase
intte nagaraa aggidi, ailleta ailletettaappe kessanau awaajjideta; awaajjidi
ta sinttan likkebaa oottideta. Qassi hegaa oottanau ta sinttan, ta sunttai
xeesettiyo ta Beeta Maqidasiyan maachchaa maacettideta. 16 SHin ha77ikka
intte intte qofaa laammidi, ta sunttaa tunissideta. Waatidi giikko, eti
koyidoogaadan, ailletettaappe kessido intte attumanne macca ailleta zaaridi
ailleyideta.
17 “Hegaa gishshau, taani GODAI odiyoogee hagaa: intte taayyo azazettennan ixxidi, intte ishaa woikko intte shooruwaa ailletettaappe kessiyo awaajjuwaa awaajjibeekketa. Be7ite, intte bolli olai boshainne koshai kiyana mala, taani awaajjais. Taani inttena sa7aa bolli de7iya kawotettatussi dagama oottana. 18 Ta maachchaa kanttida asaa, ta sinttan maacettido maachchaa qaalata naagennan ixxida asaa, eti maachchau shukkidi, baggaa baggaa kessi maaran wottidi, naa77u baggaappe gidduwaara kanttido, he maraadan taani eta oottana. 19 He asatikka Yihudaa halaqata, Yerusalaame halaqata, biittaa haariyaageeta, qeesetanne maaran wottido maraa ashuwaa giddoora kanttida asaa ubbaa. 20 Taani eta eta morkketu kushiyaaninne eta woranau koyiya asatu kushiyan aattada immana; immin eta ahai saluwaa kafotuyyoonne sa7aa do7atuyyo quma gidana.
21 “Taani Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasanne a halaqatakka eta morkketu kushiyan, eta woranau koyiyaageetu kushiyaaninne inttena oliyoogaa aggida Baabiloone kawuwaa olanchchatu kushiyan aattada immana. 22 Taani GODAI Baabiloone olanchchata azazana; azazin eti ha katamaa simmana.

Simmidi eti ha katamaa olana, omooddananne taman xuuggana. Yihudan de7iya katamatakka asi de7enna baisa soho oottana" yaagees.

35

Ermmaasanne Rekaaba Yarata

1 Yoosiyaasa na7aa Yihudaa Kawuwaa Yo7aqeema laittan, Ermmaasassi GODAAPPE qaalai hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Rekaaba yara gidiya asaakko baada, etaara haasaya. Haasayada Beeta Maqidasiyaa kifiletuppe issuwaa giddo gelissada woine eessaa etau imma" yaagiis. 3 Yaagin baada, Habaadiiniyaa na7aa na7aa, Ermmaasa na7aa Ya7azaaniyaa, a ishanttanne a attuma naata ubbaa, hegaa giyoogee Rekaaba yaraa muliyaa ekkada, 4 Beeta Maqidasiyaa ehaas. Ehaada Yigidaaliyaa na7aa, hananabaa yootiya Hanaana erissiyo ashkkaratu kifiliyaa eta gelissaas. He kifilee penggiyaa naagiya SHaaluuma na7aa Ma7iseeya kifiliyaappe bolla baggaara, halaqatu kifiliyaa matan de7ees. 5 Hegaappe guyyiyan, taani Rekaaba yaratu sinttan woiniyaa eessai kumido xuggatanne xuu7ata wottada, "Woiniyaa eessaa uyite" yaagaas.

6 SHin eti zaaridi, "Nuuni woiniyaa eessaa uyokko; aissi giikko, nu maizza aawaa Rekaaba na7ai Yonadaabi nuna, 'Inttekka intte naatikka woiniyaa eessaa merinau uyoppite. 7 Qassi keettaa keexxoppite; zerettaa zeroppite; woine turaakka tokkoppite. Hegaa aggidi, dunkkaane giddon de7ite. Yaanikko intte adussa laittaa ha biittan de7ana' yaagiis. 8 Nu maizza aawaa Rekaaba na7ai Yonadaabi nuna azazido ubbau nuuni azazettida. Nuuni, woikko nu maccaasati, woikko nu attuma naati, woikko nu macca naati nu de7o laitta ubban woine eessaa uyibookko; 9 de7iyo keettaakka keexxibookko; woiniyaa turaa sohoi, woikko goshshai, woikko zerettaikka nuussi baawa. 10 Nuuni dunkkaane giddon de7ida; nu maizza aawai Yonadaabi azazido ubbaukka azazettida. 11 SHin Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori nu biittaa bolli woraajjido wode, 'Baabiloonetunne Sooretu olanchchatuppe attanau, haa Yerusalaame ane boos' yaagida. Ha77i nuuni Yerusalaamen de7iyoogee hegaassa" yaagidosona.

12 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalai Ermmaasayyo yiis. 13 Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; "Ba; baada Yihudaa asaanne Yerusalaame asaa hagaadan yaaga; 'Ta qaalaa siyiyoogaanne taani tamaarissidoogau azazettiyoogaa aissi ixxidetii? Taani GODAI hagaa odais. 14 Rekaaba na7ai Yonadaabi ba attuma naata woiniyaa eessaa uyennaadan azazido azazuwaa eti naagidosona; eti bantta maizza aawaa azazuwau azazettido gishshau, hachchi gakkanaassi woiniyaa eessaa uyokkona. Taani intteyyo zaara zaarada odais; shin intte taani yootiyoogaa siyibeekketa. 15 Qassi taani zaara zaarada hananabaa yootiya ta ashkkarata ubbaa inttekko yeddaas; yeddin eti, "Intte ubbaikka intte iita ogiyaappe ha77i simmite; intte oosuwaakka loittite; hara xoossatussi goinnoppitenne oottoppite. Yaatikko, taani GODAI intteyyoonne intte maizza aawatuyyo immido biittan intte de7ana" yaagidosona. SHin intte taani odiyoogaa siyanau intte haittaa taakko yeggekketa. 16 Rekaaba na7aa Yonadaaba zerettati eta maizza aawai eta azazido azazuwaa polidosona; shin ha asai taayyo azazettibeenna' yaaga" yaagees.

17 Hegaa gishshau, GODAI, Ubbaappe Wolqqaama Xoossai, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; "Siyite, taani Yihudaa asaa bollinne Yerusalaamen de7iyaageetu bolli ehaana giido iitabaa ehaana. Aissi giikko, taani etassi odaas; odin eti siyennan ixxidosona. Taani eta xeesaas; xeesin eti koyennan ixxidosona" yaagees.

18 Hegaappe guyyiyan, Ermmaasi Rekaaba yarata hagaadan yaagiis; “Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai inttena hagaadan yaagees; ‘Intte intte maizza aawaa Yonadaabayyo azazettido gishshau, a wogaa kaallido gishshaunne i azazidobaa ubbaakka polido gishshau, 19 Rekaaba na7ai Yonadaabi taayyo GODAAYYO oottiya attuma asa audenne xayenna’ yaagees” yaagiis.

36

Baaruki Xaatta Maxaafaa Asaayyo Nabbabiis

1 Yoosiyaasa na7ai Yihudaa Kawoi Yo7aqeemi kawotido oiddantto laittan, GODAI Ermmaasa hagaadan yaagiis; 2 “Issi xaatta maxaafaa ekkada, taani Yoosiyaasa wodiyan koiro neeyyo odido gallassaappe doommada, hachchi gakkanaassi Israa7eela bolli, Yihudaa bollinne hara kawotettatu ubbaa bolli haasayido qaalaa ubbaa xaafa. 3 Taani Yihudaa asaa bolli ehaana gaada halchchido boshaa ubbaa siyidi, ooni erii, eti bantta iita oosuwaappe simmanaakkonne. Simmikko taani eta naaquwaanne eta nagaraa atto gaana” yaagiis.

4 Hegaa gishshau, Ermmaasi Neeriyaa na7aa Baaruka xeesiis; xeesidi GODAI ayyo yootidobaa ubbaa Baarukayyo yootin, i xaatta maxaafan xaafiis. 5 Hegaappe guyyiyan, Ermmaasi Baaruka, “Taani qasho keettan de7iyo gishshau, GODAA Beeta Maqidasiyaa gelanau danddayikke. 6 Hegaa gishshau, neeni asai xoomiyo gallassi GODAA Beeta Maqidasiyaa baada, taani yootin, neeni xaatta maxaafan xaafido GODAA qaalaa etau nabbaba; bantta katamatuppe yiida Yihudaa asau ubbaukka nabbaba. 7 Ha asaa bolli GODAI awaajjido hanqqoinne yiilloi hanttaara gidiyo gishshau, ooni erii, eti bantta iita oosuwaappe simmidi, GODAA woossanaakkonne” yaagiis. 8 Yaagin Neeriyaa na7ai Baaruki hananabaa yootiya Ermmaasi azazidoogaadan, GODAA Beeta Maqidasiyan GODAA qaalaa ubbaa nabbabiis.

9 Yoosiyaasa na7ai Yihudaa Kawoi Yo7aqeemi kawotido ichchashantto laittan, uddufuntta aginan, Yerusalaamen de7iya asaunne Yihudaa katamatuppe yiida asau ubbau GODAA sinttan xoomanaadan awaajjidosona. 10 Baaruki GODAA Beeta Maqidasiyan, qommo bagga dabaaban, Ooratta Penggiyaa giyoosan de7iya, Saafaana na7aa, xaafiyaa Gamaariyaa kifiliyan eqqidi, Ermmaasa qaalai xaafettido xaatta maxaafaa asau ubbau nabbabiis.

Baaruki Xaatta Maxaafaa Halaqatuyyo Nabbabiis

11 Saafaana na7aa na7ai, Gamaariyaa na7ai Mikaayi maxaafaappe GODAA qaalaa Baaruki nabbabishin siyido wode, 12 kawo keettan xaafee uttiyo kifiliyaa biis. I biyo wode, xaafee Elishamaa7i, SHamaa7iyaa na7ai Dalaayi, Akiboora na7ai Elnnaataani, Saafaana na7ai Gamaaree, Hanaaniyaa na7ai Xidiqeenne hara halaqati hegan uttidosona. 13 Baaruki asaayyo maxaafaappe nabbabishin siyido qaalaa ubbaa Mikaayi etayyo yootiis. 14 Yootin halaqati Nataaniyaa na7aa Yihuuda Baarukakko kiittidi, “Asaayyo neeni nabbabido maxaafaa ekkada haa ya” yaagidosona. (Nataanee SHeleemiyaa na7aa; SHeleemee Kuusha na7aa.) Yaagin Baaruki maxaafaa ekkidi, etakko yiis. 15 Etikka a, “Ane uttada, nuuyyo maxaafaa nabbaba” yaagidosona.

Yaagin Baaruki maxaafaa nabbabiis. 16 I nabbabido qaalaa ubbaa siyidosona; siyidi ubbaikka yayyidi, issoi issuwaa xeellidi, Baaruka, “Ha qaalaa ubbaa nuuni kawuwaassi odanau koshshees” yaagidosona. 17 Qassikka

zaaridi, “Neeni ha qaalaa ubbaa waatada xaafidaakko nuuyyo yoota. Hagaa neeyyo Ermmaasi ba doonaappe yootin xaafadii?” yaagidosona.

18 Yaagin Baaruki, “Ee, ha qaalaa ubbaa Ermmaasi ba doonaappe taayyo yootiis; yootin taani qalamiyan ha xaatta maxaafan xaafaas” yaagiis.

19 Yaagin eti Baaruka, “Neeninne Ermmaasi biidi qosettite; intte de7iyo sohuwaakka ooninne eroppo” yaagidosona.

Kawoi Xaatta Maxaafaa Xuuggiis

20 Halaqati maxaafaa xaafiyaa Elishamaa7a kifiliyan wottoogaappe guyyiyan, kawoi de7iyo dabaabaa biidi, hanidabaa ubbaa kawuwaassi yootidosona. 21 Yootin he maxaafaa ehaana mala, kawoi Yihuuda ki-ittiis; kiittin Yihuudi xaatta maxaafaa Elishamaa7a kifiliyaappe ehiidi, kawuwaassinne a yuushuwan eqqida halaqatussi nabbabiis. 22 Uddufuntta aginan sa7ai balggo gidiyo gishshau, kawoi balgguwaa aattiyo keettan uttiis. He wode kawuwaa sinttan de7iya coociyan tamai eexxees. 23 Yihuudi heezzu woi oiddu sohota nabbabidoogaappe guyyiyan, kawoi he sohota xaatta maxaafaappe senxxiyan qanxxi qanxxidi, taman oliis; hegaadan oottidi, he maxaafaa muleerakka xuuggi aggiis. 24 Ha qaalaa ubbaa siyidikka kawoinne aara oottiya halaqati ainne yayyibookkona; woikko azzanidi, bantta maayuwaa pooshshibookkona. 25 Harai atto Elnnaataani, Dalaayinne Gamaaree kawoi he maxaafaa xuuggennaadan woossinkka, eta woosaa siyennan ixxiis. 26 Ixxidi kawuwaa na7aa Yiraahima7eela, Aziri7eela na7aa Saraayanne Abddi7eela na7aa SHeleemiyaa, xaafiyaa Baarukanne hananabaa yootiya Ermmaasa oiqqana mala kawoi azaziis. SHin GODAI eta qottiis.

Ermmaasi Wotti Yeggidi Xaafido Xaatta Maxaafaa

27 Ermmaasi yootin, Baaruki xaafido qaalai de7iyo maxaafaa kawoi xuuggi simmin, GODAA qaalai Ermmaasakko hagaadan yaagiiddi yiis; 28 “Ha77ikka hara xaatta maxaafaa ekkada, Yihudaa Kawoi Yo7aqeemi kase xuuggido xaatta maxaafaa giddon de7iya qaalaa ubbaa xaafa. 29 Qassi Yihudaa Kawuwaa Yo7aqeema hagaadan yaaga: ‘GODAI hagaadan yaagees; “Neeni, ‘ “Baabiloone kawoi tumuppe yiidi, ha biittaa bashshana; qassi i giddon de7iya asaanne mehiyaakka wurssana” gaada aissi xaafadii?’ yaagada maxaafaa xuuggadasa. 30 Hegaa gishshau, taani GODAI neessi Yihudaa Kawuwaa Yo7aqeemassi hagaa odais: Daawita kawotaa araatan uttiya zaree neeyyo mulekka de7enna. Ne ahaikka coo olettidi, gallassi awaa suuluwaaninne qammi kinchchuwan sho7ettana. 31 Intte nagaraa gishshau nena, ne zariyaanne nenaara oottiya ubbaa taani qaxxayana. Intte taani yootidoogaa siyennan ixxido gishshau, taani yootido iitabaa ubbaa intte bollinne Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya asaa bolli ehaana” yaagees’ yaaga” yaagiis.

32 Hegaappe guyyiyan, Ermmaasi hara xaatta maxaafaa ekkidi, Neeriyaa na7aa xaafiyaa Baarukassi immiis. Immin Baaruki Yihudaa Kawoi Yo7aqeemi taman xuuggido xaatta maxaafaa qaalaa ubbaa Ermmaasi ayyo doonan yootin xaafiis. Qassi Ermmaasi hegaa milatiya hara qaalaakka gujjin, ubbaakka Baaruki xaafiis.

37

Ermmaasanne Kawuwaa Sedeqiyaasa

1 Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori Yo7aqeema na7aa Yo7aakiina
sohuwan Yoosiyaasa na7aa Sedeqiyaasa Yihudaa biittan kawoyiis.
2 Sedeqiyaasi, aara oottiya halaqatinne he biittan de7iya asai ubbaikka
GODAI hananabaa yootiya Ermmaasa baggaara yootido qaalaassi
azazettibookkona. 3 SHin Kawoi Sedeqiyaasi SHeleemiyaa na7aa
Yehukaalanne Ma7iseeya na7aa qeesiyaa Xafaaniyaa hagaadan yaagidi,
Ermmaasakko kiittiis; “Nu gishshatau GODAA nu Xoossaa woossa” yaagiis.

4 He wode Ermmaasi biron qashettiichchibeenna gishshau, asaa gid-
don simerettees. 5 Gibxxe kawuwaa olanchchati, Gibxxeppe kiyidi yiy-
oogaa Yerusalaame dooddida Baabiloone olanchchati siyido wode, eti
Yerusalaameppe aggidi, guyye simmidosona.

6 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalai hananabaa yootiya Ermmaasakko
yiis. 7 GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; “Tana intte oichchana
mala, inttena kiittida Yihudaa kawuwaassi hagaadan yaagite; ‘Be7ite, int-
tena maaddanau kiyida Gibxxe kawuwaa olanchchati bantta biitti simmidi
baana. 8 Qassi Baabiloone olanchchati simmidi yaana; yiidi olettidi, ha
katamaa oiqqana; tamankka a xuuggana’ yaagite” yaagees.

9 GODAI hagaadan yaagees; “ ‘Baabiloone olanchchati naa77antto sim-
midi yookkona’ yaagidi inttena intterkka cimmoppite. Aissi giikko, eti
simmidi yaanaagee attenna! 10 Intte Baabiloone olanchchata muliyaa
xooniyaakkonne etappe attidi, olan masunxxidi, dunkkaaniyaa giddon
zin77idaageetikka denddidi, ha katamaa taman xuuggana” yaagees.

Ermmaasi Qashettiis

11 Gibxxe kawuwaa olanchchati Yerusalaame matido gishshau, Baa-
biloone olanchchati bantta de7iyo sohuwaa aggidi, guyye simmidosona.
12 He wode Ermmaasi bana gakkiya gadiyaa ekkanau Biniyaama biitti
baanau Yerusalaameppe denddiis. 13 Gido shin, i biidi, Biniyaama Penggiyaa
giyo penggiyaa gakkishin, penggiyaa naagiyaageetuppe issoi, Hanaaniyaa
na7aa SHeleemiyaa na7ai, Yiiriyaa giyoogee a, “Neeni Baabiloone baasa
gidikkii?” yaagidi oiqqiis.

14 Ermmaasi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Neeni giyoogee worddo; taani
Baabiloone biya asa gidikke” yaagiis. SHin Yiiree i giyoogaa siyennan
ixxiis; ixxidi Ermmaasa oiqqi ekkidi, halaqatukko efiis. 15 Halaqatikka keehi
hanqqettidi, Ermmaasa wadhdhidosona; wadhdhi simmidi, eti qasho keetta
kessido, xaafiyaa Yonaataana keettan efiidi wottidosona. 16 Ermmaasi
hegan biitta giddon de7iya kifiliyan daro wodiyaa gam77iis.

17 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Sedeqiyaasi asa kiittidi, Ermmaasa ba
de7iyoosaa kawo keettaa xeesissiis; xeesissidi asi erennan a, “GODAI neeyyo
yootidobi aibakko de7ii?” yaagidi oichchiis.

Ermmaasi zaaridi, “Ee de7ees; neeni Baabiloone kawuwaa kushiyan aad-
hdhada imettana” yaagiis. 18 Qassikka Ermmaasi Kawuwaa Sedeqiyaasa ha-
gaadan yaagidi oichchiis; “Tana intte qasho keettan yegganau taani ne bol-
lan, neeyyo oottiya halaqatu bollan woikko ha asaa bollan aiba mooro oott-
idanaa? 19 Qassi, ‘Baabiloone kawoi intte bollaaninne ha biittaa bollan yiidi
olenna’ yaagidi neeyyo hananabaa yootidaageeti ha77i awan de7iyoonaa?
20 Hegaa gishshau, ta godau kawuwau, siya! Taani oichchiyoobaa neeni
polana mala, nena woossais. Taani he sohuwan haiqqennaadan, qasho
keetta gidiya xaafiyaa Yonaataana keettau tana guyye zaaroppa” yaagiis.

21 Hegaa gishshau, Kawoi Sedeqiyaasi naagiyaageetu dabaaban Ermmaasa wottana mala azaziis. Hegan a wottidaashin, katamaappe daabboi xayana gakkanaashin, hachchi hachchi issi issi daabbuwaa uukkiyoosaappe ehi ehiidi, ayyo immidosona.

38

Ermmaasi Haatta Ollan Olettiis

1 Mataana na7ai SHafaaxee, Paashihuura na7ai Gadaalee, SHeleemiyaa na7ai Yehukaalinne Malkkiyaa na7ai Paashihuuri Ermmaasi asaa ubbaassi yootido qaalata siyidosona. 2 Ermmaasi giiddi, “GODAI hagaadan yaagees; ‘Ha kataman attiya ooninne olan, koshaaninne boshan haiqqana. SHin Baabiloonetukko biya ooninne haiqqenna. Ba huuphiyaa ashshana; paxakka de7ana’ yaagees. 3 Qassikka GODAI, ‘Hagee Yerusalaame katamai Baabiloone kawuwaa olanchchatu kushiyan aadhdhidi imettana; etikka a omooddana’ yaagees” yaagiis.

4 Hegaappe guyyiyan, halaqati kawuwaakko biidi, hagaadan yaagidosona; “Ha bitanee haiqqanau koshshees; hagaa mala xala qaalaa haasayidi, ha kataman de7iya olanchchatinne asai ubbai shugganaadan oottiis. I asa qohiyaabaa amotteesippe attin, sarobaa amottenna” yaagidosona.

5 Yaagin Kawoi Sedeqiyaasi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Intte a bolli oottana giidobaa aibanne taani inttena digganau danddayikke” yaagiis. 6 Yaagin eti Ermmaasa kawo keettaa dabaaban de7iya, kawuwaa na7aa Malkkiyaa haatta ollan yeggidosona; eti wodoruwan a duge wottidosona. He wode he ollan silimoppe attin, haatti baawa; Ermmaasi he silimuwaa giddo geliis.

7 SHin Toophphiyaa asa gidiya, kawo keettan oottiya, Abemeleka giyo issi mureessai Ermmaasi ollan olettidoogaa siyiis. He wode kawoi Biniyaama Penggiyan pirdda shilootan uttiis. 8 Abemeleki kawuwaakko biidi, hagaadan yaagiis; 9 “Ta godau kawuwau, ha asati gita iitabaa oottidosona; hegeekka aibee giikko, hananabaa yootiya Ermmaasa haatta ollan yeggidosona. Qassi kataman qumi bainna gishshau, i hegan namisan haiqqees” yaagiis.

10 Yaagin kawoi zaaridi, Toophphiyaa asa gidiya Abemeleka, “Hagaappe heezzu asa nenaara ekkada baada, Ermmaasi haiqqennan de7ishin, haatta ollaappe kessite” yaagiis.

11 Yaagin Abemeleki asaa ekkidi biis; biidi kawo keettan buquraa minjjiyo kifiliyaappe garssa baggaara de7iya kifiliyaa gelidi, gal77a maayuwaa curqqaa ekkiis. He curqqaa wodoruwaa xeeran qachchidi, Ermmaasassi duge olla giddo yeddiis. 12 Toophphiyaa asa gidiya Abemeleki Ermmaasa olla giddo duge xeegidi, “Hagaa maayuwaa curqqaa wodoruwaappe garssa baggaara ne shophphan wotta” yaagiis. Ermmaasikka i giidoogaadan oottiis. 13 Yaatin, he wodoruwan goochchidi, Ermmaasa ollaappe kessidosona. Kessidi naagiyaageetu dabaabaa gelissidi gorddidosona.

Sedeqiyaasi Ermmaasa Naa77anttuwaakka Oichchiis

14 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Sedeqiyaasi Ermmaasakko kiitti ehiissidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa geliyo heezzantto penggiyaa matan a, “Taani issibaa nena oichchana. Neeni taappe aibanne qosoppa” yaagiis.

15 Yaagin Ermmaasi zaaridi Sedeqiyaasau, “Taani yootikko, neeni tana worikkii? Taani zorinkka, neeni siyakka” yaagiis.

16 Kawoi Sedeqiyaasi Ermmaasassi qosan hagaadan yaagidi caaqqiis; “Taani nena worennaagaanne qassi nena woranau koyiyaageetussikka

aattada immennaagaa nuussi de7uwaa immida GODAA sunttan caaqqais" yaagiis.
17 Yaagin Ermmaasi Sedeqiyaasau zaaridi, "GODAI, Ubbaappe Wolqqaama Xoossai, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 'Baabiloone kawuwaa halaqatussi kushiyaa immikko, neeni paxa attana; ha katamaikka taman xuugettenna; neenikka ne keettaa asaikka paxa de7ana. 18 SHin neeni etassi kushiyaa immennan ixxikko, ha katamaa Baabilooneti omooddana; eti a xuuggana; neenikka etappe kessa ekkakka' yaagees" yaagiis.
19 Qassikka Kawoi Sedeqiyaasi Ermmaasa, "Taani yayyiyoogee ha biittaappe kaddidi, Baabiloonetukko biida Aihudatussa. Aissi giikko, Baabilooneti tana eta kushiyan aattidi immikko, Aihudati tana tuggayana" yaagiis.
20 Ermmaasi zaaridi, "Aikko baawa! Eti nena etayyo aattidi immokkona. Taani yootiyo GODAA qaalaassi hayyanaa azazetta. Hegee neeyyo lo77o gidana; neenikka paxa attana. 21 SHin neeni kushiyaa immennan ixxikko, GODAI tana bessido ajjuutai de7ees. 22 Hegeekka aibee giikko, Yihudaa kawuwaa keettan attida maccaasati ubbai omoodettidi, Baabiloone halaqatukko baana. Biiddi eti nena hagaadan yaagana; 'Neeyyo mata lagge gidiyaageeti nena balettidosona; eti nena xoonidosona. SHin ha77i ne tohoi silimuwaa giddo gelin, he laggeti nena yeggidi biidosona' yaagana.
23 Qassi ne keettaayetinne ne naati ubbai Baabiloonetun omoodettidi baana. Neenikka eta kushiyaappe kessa ekkakka; Baabiloone kawoi nena oiqqana. Ha katamaikka taman xuugettana" yaagiis.
24 Yaagin Sedeqiyaasi Ermmaasau zaaridi, hagaadan yaagiis; "Hagaa neeni taayyo yootidoogaa asassi odana xayikko, neeni haiqqakka.
25 Halaqati taani nenaara haasayidoogaa siyidi yiidi, 'Nenaara kawuwaara ai haasayidaakko, nuuyyo yoota. Neeni nuuyyo qottennan yootikko, nuuni nena worokko' yaagidi nena oichchana. 26 Oichchikko neeni, 'Taani he sohuwan haiqqennaadan, tana zaarada qasho keetta gidiya Yonaataana keettaa yeddennaadan, kawuwaa woossaas' yaagada zaara" yaagiis.
27 Hegaappe guyyiyan, halaqati ubbai Ermmaasakko yiidi, he oishaa oichchidosona. Kawoi a azazidoogaadan, ikka etayyo yootiis. Etikka co77u giidi aggiigidosona; aissi giikko, Ermmaasi kawuwaara haasayishin siyidabi ooninne baawa. 28 Yerusalaamee ohettana wodee gakkanaashin, Ermmaasi naagiyaageetu dabaaban gorddettidi gam77iis.

39

Yerusalaame Kunddettaa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 25:1-12; Ermmaasa 52:4-16)

1 Sedeqiyaasi Yihudan kawotido uddufuntta laittan, tammantta aginan, Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoorinne a olanchchati ubbai yiidi, Yerusalaame dooddidosona. 2 Sedeqiyaasi kawotido tammanne isiinintta laittan, oiddantto aginan, uddufuntta gallassan Baabiloone olanchchati katamaa gimbbiyaa menttidosona. 3 He wode Baabiloone kawuwaa halaqati, Nerggaali-SHareexera, Samggari-Neba, Sarssekiimanne hara Nerggaali-SHareexera geetettiyaageeti, hara cora halaqatuura issippe yiidosona; yiidi Giddo Penggiyaa giyo penggen uttidosona.
4 Yihudaa Kawoi Sedeqiyaasinne a olanchchati ubbai Baabiloone olanchchata be7ido wode, qamman katamaappe kiyidi, kawuwaa ataakilttiyaa sohuwaa efiya ogiyaa oiqqidi, naa77u dirssaa gimbbeta issippe gattiya penggiyaara baqatidosona. Eti Yorddaanoosa Dilbbaakko simmidi

biidosona. 5 SHin Baabiloone olanchchati eta guyyeera yedettidi, Yarkko dembbaa gattiiddi, Sedeqiyaasa oiqqidosona. Oiqqidi Hamaata biittan, Ribila kataman de7iya Kawuwaa Naabukadanaxoorakko efiidosona. Efin Kawoi Naabukadanaxoori yan Sedeqiyaasa bolli pirddiis. 6 Qassi Sedeqiyaasa naata Sedeqiyaasi xeellishin, yan Ribila kataman woriis; Yihudaa halaqata ubbaakka woriis. 7 Hegaappe guyyiyan, Sedeqiyaasa aifeta wooci kessidi, a Baabiloone biittaa efaanau sanssalatan qachchiis.

8 He wode Baabiloone olanchchati kawo keettaanne asai de7iyo keettata ubbaa taman xuuggidosona; Yerusalaame gimbbiyaakka qolidosona. 9 Kawuwaa naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani kataman attida asatanne kaddidi banan gaittida asata ubbaa issippe omooduwan Baabiloone biittaa efiis. 10 SHin kawuwaa naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani aibinne etau bainna hiyyeesatuppe amaridaageeta Yihudan aggidi, etayyo woiniyaa turaa sohotanne goyiyo gadeta immiis.

Ermmaasa Birshshettaa

11 Naabukadanaxoori kawuwaa naagiyaageetu halaqaa Naabuzaraadaana hagaadan yaagidi azaziis; 12 “Baada Ermmaasa koya demmada, ayyo koshshiyaabaa ubbaa ootta; a bolli hara iitabaa aibanne oottoppa” yaagiis. 13 Hegaa gishshau, Naabuzaraadaani, Naabushaazibaani, Nerggaali-SHareexerinne Baabiloone kawuwaa halaqati ubbai issippe gididi kiittidi, 14 Ermmaasa qashetti uttido, naagiyaageetu dabaabaappe kessidosona. Kessidi ba soo efiidi wottana mala, Saafaana na7aa na7aa, Ahiqaama na7aa Gadaaliyaassi hadaraa immidosona. Hegaappe denddidaagan Ermmaasi ba biittaa asaara issippe de7iis.

Abemelekassi Odettida Kiitaa

15 Ermmaasi naagiyaageetu dabaaban gorddetti uttidaashin, GODAA qaalai akko hagaadan yaagiiddi yiis; 16 “Ba; baada Toophphe asa gidiya Abemelekassi hagaadan yaaga; ‘Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai, hagaadan yaagees; “Hagaappe kase taani yootidoogaadankka ha katamaa bollan lo77obaa gidennan, bashshaa ehaana. Hegee ubbai haniyo wode, neenikka ha kataman uttada, ne aifiyan be7ana. 17 Gido shin, he gallassan taani GODAI nena wotta ekkana; neeni yayyiyo ne morkketu kushiyankka aadhdhada imettakka. 18 Taani nena ashshana; neeni olan haiqqakka; neeni tanan ammanettido gishshau, haiquwaappe attana. Taani GODAI hagaa odais” yaagees’ yaaga” yaagiis.

40

Ermmaasi Gadaaliyaara De7iis

1 Kawuwaa naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani Ermmaasa Raaman birshshi simmin, GODAA qaalai Ermmaasakko yiis. Ermmaasi kase Naabuzaraadaani Yerusalaameppenne Yihudaappe omooddidi, Baabiloone biittaa efaanau sanssalatan qachchido asaa giddon de7ees.

2 Kawuwaa naagiyaageetu halaqai Ermmaasa dumma kessidi, hagaadan yaagiis; “GODAI ne Xoossai ha bashshaa ha biittaa bollan ehaana giis. 3 Giidoogaadan ha77i ehiis; GODAA bollan intte nagaraa oottido gishshaunne ayyo azazettennan ixxido gishshau, hagee ubbai haniis. 4 Be7a, ha77i taani ne kushiyan de7iya sanssalataa birshshada nena yeddaas. Tanaara Baabiloone biittaa baana giikko hindda; taani neeyyo koshshiyaabaa ubbaa kunttana. Baabiloone biittaa baanau koyana xayikko

booppa. Biittai ubbai ne sinttan de7ees; nena lo77ida sohuwaa awanne ba" yaagiis.

5 Ermmaasi a matappe biichchennan de7ishin, Naabuzaraadaani gujjidikka yaagiis; "Saafaana na7aa na7aa, Ahiqaama na7aa Gadaaliyaakko ba; aissi giikko, Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori a Yihudaa katamata haariyaagaa oottidi sunttiis. Hegaa gishshau, aara issippe gidada, hegan asaara de7a. Woikko nena lo77ida sohuwaa awanne ba" yaagiis. Hegaappe guyyiyan, kawuwaa naagiyaageetu halaqai au shinqqiyaanne hara imota immidi yeddiis. 6 Ermmaasi Mixiphphan de7iya Ahiqaama na7aa Gadaaliyaakko biis. I hegan attida asaara issippe de7iis.

Gadaalee Yihudaa Haariis
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 25:22-24)

7 Yihudaa ola gadaawatuppenne olanchchatuppe amaridaageeti bantta kushiyaa Baabiloone kawuwaassi biron immiichchibookkona. Eti Baabiloone kawoi Gadaaliyaa he biittaa haariyaagaa oottidi sunttidoogaanne Baabiloone biittaa omoodettidi beennan Yihudan attida hiyyeesatussi halaqa oottidoogaa siyidosona. 8 Siyidi Nataaniyaa na7ai Isimaa7eeli, Qaareeha naati Yohanaaninne Yonaataani, Taanihumeeta na7ai Saraayi, Naxoofa katamaappe yiida Efaaya naatinne Maa7ika katamaappe yiida issi bitaniyaa na7ai Yazaanee bantta olanchchatu ubbaara Gadaaliyaakko Mixiphpha yiidosona. 9 Saafaana na7aa na7ai, Ahiqaama na7ai Gadaalee etayyo hagaadan yaagidi caaqqiis; "Baabiloonetuyyo kushiyaa immanau yayyoppite; ha biittan uttidi de7ite; Baabiloone kawuwaassikka haarettite. Yaatikko, mule ubbabai inttessi lo77o gidana. 10 Taani Mixiphphan uttada, Baabiloone biittaappe inttenaara gaittanau yiya ubbaara intte doona gidada haasayana. SHin intte intte de7iyo heeran heeran woiniyaa, wogaraa zaitiyaanne hara ofintta kattaa aifiyaa ubbaa shiishshidi dagayite" yaagiis.

11 He wode Moo7aaba biittan, Amoona biittan, Eedooma biittaaninne hara biittatun de7iya Aihuda ubbai Baabiloone kawoi amarida Yihudaa asati Yihudan attana mala oottidoogaanne eta haariyaagaa oottidi Gadaaliyaa sunttidoogaa siyidosona. 12 Siyidi bantta laalettidi de7iyo biittatuppe Yihudaa simmidi, Gadaalee de7iyoosaa Mixiphpha yiidosona. Hegan eti daro woiniyaanne hara ofintta kattaa aifiyaa shiishshidi dagayidosona.

Isimaa7eeli Gadaaliyaa Woriis

13 Hegaappe guyyiyan, Qaareeha na7ai Yohanaaninne kushiyaa immibeenna ola gadaawati ubbai Gadaaliyaakko Mixiphpha yiidi, 14 "Amoona Kawoi Ba7aliisi Nataaniyaa na7aa Isimaa7eela nena worana mala yeddidoogaa erai?" yaagidosona. SHin i eti giyoogaa ammanennan ixxiis.

15 Hegaappe guyyiyan, Qaareeha na7ai Yohanaani Mixiphphan de7iya Gadaaliyaakko yiidi, xuuran hagaadan yaagiis; "Ooninne erennan de7ishin baada, Nataaniyaa na7aa Isimaa7eela taani worana. Aissi giikko, i nena woriyaabaa gidikko, ne matan shiiqida Aihuda ubbai laalettana; qassi Yihudan attida asai ubbaikka wurana" yaagiis.

16 SHin Ahiqaama na7ai Gadaalee zaaridi, hagaadan yaagiis; "Isimaa7eelabaa neeni odiyoobai ubbai worddo gidiyo gishshau, hegaa malabaa oottoppa" yaagiis.

41

1 Laappuntta aginan kawo zare gididi, kawuwaara oottiya halaqatuppe
issoi, Elishamaa7a na7aa na7ai, Nataaniyaa na7ai Isimaa7eeli tammu asat-
uura issippe biittaa haariya Gadaaliyaara gaittanau Mixiphpha biis. Ub-
baikka issippe uttidi qumaa miishin, 2 Nataaniyaa na7ai Isimaa7eelinne
aara de7iya tammu asati bantta bisuwaa bisuwaa kessidi, Baabiloone
kawoi Yihudaa haariyaagaa oottidi sunttido Ahiqaama na7aa Gadaaliyaa
woridosona. 3 Hegaa bollikka qassi Isimaa7eeli Mixiphphan Gadaaliyaara
de7iya Aihudatanne Baabiloone olanchchata ubbaa woriis.
4 Gadaalee haiqqin wonttetta gallassi, a haiquwaa ooninne eranaappe
kasetidi, 5 Sekeemappe, Seeloppenne Samaariyaappe hosppun tammu asati
azzaniiddi, bantta buuchchaa meedidi, bantta maayuwaa pooshshidinne
bantta bollaakka puuzidi yiidosona. Eti GODAA Beeta Maqidasiyau immiyo
kattaa yarshshuwaanne ixaanaa imotaa ehiidosona. 6 Isimaa7eeli Mix-
iphphappe kiyidi, yeekkiiddi etan gaittanau biis; biidi etan gaittido wode,
“Ahiqaama na7aa Gadaaliyaakko haa yiite; yiidi a be7ite” yaagiis. 7 Eti
katamaa giddo geliyoorin, Isimaa7eelinne aara de7iya asati he asata woridi,
ollan oli aggidosona.
8 SHin he hosppun tammu asatuppe tammati Isimaa7eela hagaadan
yaagidi woossidosona; “Hai nuna woroppa! Nuuni nu shooqan qosido
daro gisttee, banggai, wogaraa zaiteenne eessai de7ees” yaagidosona.
Yaagin i eta worennan yeddi aggiis. 9 Isimaa7eeli worido asaa ubbaa
olido ollai, Israa7eela kawoi Baa7ishi olanau yiido wode, Kawoi Asi
bookissido gita ollaa. Nataaniyaa na7ai Isimaa7eeli he ollaa ahan kunttiis.
10 Isimaa7eeli kawuwaa macca naatanne Mixiphphan attida asaa ubbaa
omooddiis. Hegeeti kawuwaa naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani
Ahiqaama na7aa Gadaaliyaara issippe Mixiphphan wottidoogeeta. I eta
omooddidi, banaara ekkidi, Amoona biittaa baanau denddiis.
11 Qaareeha na7ai Yohanaaninne aara issippe de7iya ola gadaawati Isi-
maa7eeli oottido iitabaa ubbaa siyidosona. 12 Siyidi bantta asaa ekkidi, aara
olettanau biidosona; Isimaa7eelakka Gabaa7oonan de7iya gita deelliyaa
matan gakkidi oiqqidosona. 13 Isimaa7eeli omooddidi banaara efiido asai
ubbai Qaareeha na7aa Yohanaananne aara de7iya ola gadaawata be7ido
wode, keehi ufaittidosona. 14 He omoodettidaageeti ubbai guyye simmidi
biidi, Qaareeha na7aa Yohanaanan gaittidosona. 15 SHin Isimaa7eelinne
hara hosppun asati issippe Yohanaanappe kessi ekkidi, Amoona biittaa
baqatidosona.
16 Hegaappe guyyiyan, Isimaa7eeli Gadaaliyaa wori simmidi, Mixiph-
phappe omooddidi ehiido olanchchati, maccaasati, naatinne mureessati
ubbai Qaareeha na7aa Yohanaanaaranne hara ola gadaawatuura denddidi
biidosona. 17-18 Baabiloone kawoi haariyaagaa oottidi sunttido Ahiqaama
na7aa Gadaaliyaa Isimaa7eeli worido gishshau, Baabiloonetussi yayyi-
dosona; yayyidi Baabiloonetuppe baqatidi, Gibxxe baanau denddidosona.
Biiddi Beetaliheeme matan de7iya Kimihaama giyo sohuwan shemppi-
dosona.

42

Gibxxe Beennaadan GODAI Odiis

1 Ola gadaawati ubbai, Qaareeha na7ai Yohanaani, Hoshaaya na7ai
Azaariyaasinne asai ubbai, guuttaappe gitaa gakkanaashin yiidi,
2 hananabaa yootiya Ermmaasa hagaadan yaagidosona; “Nuuni nena
oichchiyoobaa nuussi oottarkkii! Ha attida nu gishshatau GODAA ne

Xoossaa woossarkkii! Nuuni kase daro; shin ha77i neeni be7iyoogaadan, guuttatu xallai attida. 3 Nuuni biyo ogiyaanne nuuni oottanabaa i nuna bessanaadan, GODAA ne Xoossaa nu gishshatau woossa" yaagidosona.

4 Hananabaa yootiya Ermmaasi zaaridi, "Lo77o. Intte giidoogaadankka, GODAA intte Xoossaa taani woossana; qassi intteppe aibanne qosennan, i yootiyoobaa ubbaakka intteyyo yootana" yaagiis.

5 Eti zaaridi, Ermmaasau hagaadan yaagidosona; "GODAI ne Xoossai ne baggaara nuuyyo kiittiyoobaa ubbaa nuuni polana xayikko, GODAI ba huuphen nu bolli tumunne ammanettida markka gido. 6 Nuuni dosiyoobaa gidin, ixxiyoobaa gidinkka, nuuni nena akko kiittiyo GODAI nu Xoossai azaziyoobaa nuuni oottana. Aissi giikko, nuuni ayyo azazettikko, nuuyyo ubbabai lo77o gidana" yaagidosona.

7 Tammu gallassaappe guyyiyan, GODAA qaalai Ermmaasakko yiis. 8 Yaatin, i Qaareeha na7aa Yohanaana, aara de7iya ola gadaawatanne asaa ubbaa, guuttaappe gitaa gakkanaashin xeegidi, 9 hagaadan yaagiis; "Intte woosaa taani akko shiishshana mala, intte tana kiittido GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 10 'Intte ha77i ha biittan uttikko, taani inttena keexxanaappe attin kolikke; tokkanappe attin, shoddikke. Aissi giikko, taani kase intte bollan ehiido iitabai tana azzanissiis. 11 Intte ha77i yayyiyo Baabiloone kawuwaassi ainne yayyoppite! Inttena a kushiyaappe ashshanau taani inttenaara de7iyo gishshau yayyoppite! Taani GODAI hagaa odais. 12 Taani intteyyo qarettana; yaatada i intteyyo qarettidi, inttena intte biittau zaaranaadan oottana' yaagees.

13 "SHin intte GODAASSI, intte Xoossaassi, azazettennan ixxidi, 'Ha biittan uttokko' giikko, 14 qassi intte, 'Olaa woriyaanne olau punniyo malkkataa siyennasaaninne namisi bainnasaa Gibxxe biidi, yan de7ana' giikko, 15 inttenoo Yihudan attidaageetoo, GODAI inttena giyoobaa siyite. Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 'Intte Gibxxe biidi, yan de7anau qofaa qachchikko, 16 he intte yayyido olai Gibxxen inttena oiqqana; intte hirggido koshaikka inttena kaallidi baana; inttekka yan Gibxxen haiqqana. 17 Gibxxe biittaa biidi de7anau qofaa qachchida asai ubbai olan, woi koshan woikko boshan haiqqana. Taani eta bollan ehiyo iitabaappe issoinne kessi ekkenna; issoinne attenna' yaagees.

18 "Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 'Yerusalaamen de7iyaageetu bollan ta hanqqoinne ta yiilloi gukkidoogaadan, intte Gibxxe geliyo wode intte bollankka ta hanqqoi hegaadan gukkana. Intte dagama, cashsha, qanggettanne qilliicciyoobaa gidana; ha sohuwaa naa77antto mulekka be7ekketa' yaagees.

19 "Yihudan attidaageetoo, GODAI inttena, 'Gibxxe booppite!' yaagiis. Taani hachchi inttena, 'Ye77e!' giidobaa erite. 20 Intte tana, 'Nu gishshatau GODAA nu Xoossaa woossa; i neeyyo yootiyoobaa ubbaakka nuuyyo yoota; nuuni oottana' yaagidi, tana GODAAKKO, intte Xoossaakko, kiittideta; hegan gita balaa balideta. 21 Taani i giidoogaa ubbaa hachchi intteyyo yootaas. SHin GODAI intte Xoossai ta baggaara intteyyo kiittido qaalau intte azazettennan ixxideta. 22 Simmi hagaa erite: intte biidi de7anau koyiyo biittan intte olan, koshaaninne boshan haiqqidi wurana" yaagiis.

43

Ermmaasa

1 GODAI eta Xoossai kiittido qaalaa ubbaa Ermmaasi etayyo odidi wurssidoogaappe guyyiyan, 2 Hoshaaya na7ai Azaariyaasi, Qaareeha na7aa

Yohanaaninne otoranchcha asai ubbai Ermmaasa hagaadan yaagidosona;
“Neeni wordduwaa yootaasa! GODAI nu Xoossai nuuni Gibxxe biidi uttenna
mala yootanau, nena nuukko mule kiittibeenna. 3 SHin Baabiloone biittaa
asai nuna woranaadan woi omooddidi bantta biittaa efaanaadan, neeni
nuna eta kushiyan aattada immana mala, nena nu bollan denttidaagee
Neeriyaa na7aa Baaruka” yaagidosona.

4 Hegaa gishshau, Qaareeha na7ai Yohanaani, ola gadaawati ubbainne
asai ubbai Yihudaa biittan de7anau, GODAI eta azazido azazuwaa polen-
nan ixxidosona. 5 Ixxidi Qaareeha na7ai Yohanaaninne ola gadaawati
ubbai bantta laalettido kawotettatu ubbaappe Yihudan de7anau simmida
Yihudaa asaa banttanaara ekkidi, Gibxxe biidosona. 6 Qassi kawuwaa
naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani Saafaana na7aa, Ahiqaama na7aa
Gadaaliyaara issippe de7ana mala ashshido attumaasata, maccaasata,
naatanne kawuwaa macca naata ubbaa efiidosona. Qassikka hananabaa
yootiya Ermmaasanne Neeriyaa na7aa Baarukakka efiidosona. 7 Hegaadan
hanidi, GODAI azazidoogaa ixxidi, Gibxxe biitti gelidi, Xaafinaasa giyo
katamaa gakkanaashin biidosona.

8 Xaafinaasan GODAA qaalai Ermmaasakko hagaadan yaagiiddi yiis;
9 “Gita shuchchata ne kushiyan oiqqa ekkada, Yihudaa asai be7ishin,
Xaafinaasan de7iya Gibxxe kawuwaa keettaa geliyoosaappe sintta bag-
gaara de7iya baasuwan mooga. 10 Moogada eta hagaadan yaaga; ‘Ub-
baappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; “Taani
kiittada, ta ashkkaraa Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoora ehiis-
sana; ehiissada ha moogettida shuchchatu bollan a kawotaa araataa wot-
tana. Yaatobare i ba kawotaa dunkkaaniyaa a bollan essana. 11 I yi-
idi Gibxxe biittaa olana. Haiquwau de7iyaageeti haiqqana; omooduwau
de7iyaageetikka omoodettana; qassi olan haiqqanau de7iyaageetikka olan
haiqqana. 12 Gibxxe xoossatu keettata i taman oittana; eeqatakka xuug-
gana, woikko omooduwau ekkidi efaana. Henttanchchai ba calaa maayiy-
oogaadan, i Gibxxe biittaa maayana. Yaatidi hegaappe saro baana. 13 Gibxxe
biittan Heliyopoliisa giyo kataman de7iya hawulttiyaa i mentterettana;
Gibxxe xoossatu keettatakka taman xuuggana” yaagees’ yaaga” yaagiis.

44

Gibxxen De7iya Aihudatussi Odettida GODAA Qaalaa

1 Gibxxe biittan Migidoola, Xaafinaasanne Memppisa geetettiya
katamatuuninne tohossa baggaara de7iya Patiroosa biittan de7iya Aihudata
xeelliyaagan GODAA qaalai Ermmaasakko hagaadan yaagiiddi yiis;
2 “Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai, hagaadan yaagees;
‘Yerusalaame bollaaninne Yihudaa katamatu ubbaa bollan taani ehiido
bashshaa ubbaa intte intte huuphen be7ideta. Eti hachchi gakkanaashin,
koletti uttidosona; ooninne yan de7enna. 3 Hegee hanidoogee eti iita
oosuwaa oottidi, tana hanqqetissido gishshaassa. Eta gidin, inttena
gidin, woi intte maizza aawata gidin, ooninne erenna hara xoossaassi
ixaanaa cuwayidi, ayyo goinnidosona. 4 “Hagaa malaa taani GODAI
ixxiyo sheneyiyaabata oottoppite!” yaagidi yootana mala, zaara zaarada
ta ashkkarata, hananabaa yootiyaageeta, kiittaas. 5 SHin odiyoogaa eti
siyennan woikko ezggennan ixxidosona. Eti hara xoossatuyyo ixaanaa
cuwayiyo iita oosuwaa aggennan ixxidosona. 6 Hegaa gaasuwan ta suulliya
hanqqoinne yiilloi tigettiis; tigettidi Yihudaa katamatuuninne Yerusalaame

ogetun eexxiis. Etikka hachchi intte be7iyoogaadan, kolettidaageetanne baisa gididosona' yaagees.

7 "Ha77ikka GODAI, Ubbaappe Wolqqaama Xoossai, Israa7eela Xoossai, hagaadan yaagees; 'Intteyyo zerettai attenna mala, maccaasaa, attumaasaa, naatanne yoogata Yihudaa biittaappe xaissanaadan, ha pala iitabaa intte intte bolli aissi ootteetii? 8 Intte de7anau gelido ha Gibxxe biittan hara xoossatuyyo ixaanaa cuwayiyoogan tana aissi hanqqetisseetii? Woikko sa7an de7iya kawotettatu ubbaa giddon qanggettanne bore gididi, intte huuphiyaa bashshanau aissi koyeetii? 9 Kase intte aawati, Yihudaa kawotinne eta keettaayeti, qassi inttenne intte keettaayeti Yihudaa katamatuuninne Yerusalaame ogetun oottido iitatettaa ubbaa dogidetiiyye? 10 Intte hachchi gakkanaashin, inttenatettaa ziqqissibeekketa; taassikka yayyibeekketa. Qassi taani inttessinne intte maizza aawatussi immido higgiyaaninne wogan bibeekketa' yaagees.

11 "Hegaa gishshau, Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai, hagaadan yaagees; 'Be7ite, bashshaa ehaanaayyo, Yihudan de7iya inttena ubbaa muleera xaissanaayyo taani qofaa qachchaas. 12 Yihudan attidaageetu giddoppe, Gibxxe biidi, yan de7anau qofaa qachchidaageeta taani xaissana. Eti ubbai Gibxxen wurana; olaaninne koshan haiqqana. Gitaappe guuttaa gakkanaashin de7iya ubbai olaaninne koshan wurana. Eti dagama, cashsha, qanggettanne qilliicciyoobaa gidana. 13 Taani Yerusalaame olan, koshaaninne boshan qaxxayidoogaadan, Gibxxe biittan de7iyaageetakka qaxxayana. 14 Yihudan attidaageetuppe Gibxxe biidi de7iyaageeti mulekka kessi ekkokkona. Eti simmidi yiidi de7ana giidi amottiyo Yihudaa biittaa ai asinne simmenna; haiquwaappe palahida issi amara asaappe attin, simmidi yaana hara asi de7enna' yaagees" yaagiis.

15 Yaagin bantta maccaasati hara xoossatuyyo ixaanaa cuwayiyoogaa eriya attumaasati ubbainne hegan eqqida maccaasati ubbai gita maabara gididi, Gibxxen tohossa baggaara de7iya Patiroosa giyoosan de7iya asai ubbai Ermmaasa hagaadan yaagidosona; 16 "Neeni GODAA sunttan nuuyyo yootiyoobaa ubbaa nuuni siyokko. 17 Nuuni oottana giidobaa ubbaa oottana. Nuuni, nu maizza aawati, nu kawotinne nu halaqati Yihudaa katamatuuninne Yerusalaame ogetun kase oottidoogaadan, Saluwaa Kawiyo geetettiya nu xoosseessi ixaanaa cuwayana; ushshaa yarshshuwaakka iyyo gussana. Aissi giikko, nuuni kase hegaa oottiyo wode, nuuyyo daro qumai de7ees; he wode nuuyyo sa7ai keha; nuna aibinne metibeenna. 18 SHin Saluwaa Kaweessi ixaanaa cuwayiyoogaanne ushshaa yarshshuwaa gussiyoogaa aggoosappe haa simmin, nuuyyo ubbabaikka pacciis; nuuni olaaninne koshan wurida" yaagidosona.

19 Maccaasati gujjidikka hagaadan yaagidosona; "Nuuni Saluwaa Kawiyo milatiya oittaa uukkiyo wode, ixaanaa cuwayiyo wodenne ushshaa yarshshuwaa iyyo gussiyo wode ubban, nu azinati erennan de7ishin, nuuni oottidobi aibinne baawa" yaagidosona.

20 Ayyo hegaadan giidi zaarida asau ubbau, maccaunne attumau, Ermmaasi hagaadan yaagiis; 21 "Inttenne intte maizza aawati, intte kawotinne intte halaqati, qassi biittan de7iya asai ubbai Yihudaa katamatuuninne Yerusalaame ogetun ixaanaa cuwayidoogaa GODAI erenna woikko dogiis giidi qoppeetii? 22 Intte oottiyo iitanne sheneyiya oosuwaa GODAI co77u gaanau danddayibeenna gishshau, intte biittaa moorettida, baisanne qanggettida biitta oottiis. Hachchi intte be7iyoogaadan, intte biittai asi de7enna biitta gidiis. 23 Ha bashshai ubbai inttena gakkidoogee intte hara xoossatuyyo ixaanaa cuwayido gishshaassa, GODAA naaqqido gishshaassa,

GODAA qaalaa siyennan ixxido gishshaassanne a higgiyaassinne a wogaassi azazettennan ixxido gishshaassa" yaagiis.

24 Hegaappe guyyiyan, Ermmaasi asau ubbau, maccaunne attumau hagaadan yaagiis; "Inttenoo, Yihudaappe yiidi, Gibxxe biittan de7iya asatoo, ubbaikka GODAI giyoobaa siyite! 25 Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai, hagaadan yaagees; 'Inttenne intte keettaayeti, "Nuuni Saluwaa Kaweessi ixaanaa cuwayana; ushshaa yarshshuwaakka iyyo gussana" giidi caaqqido caaquwaa polidi, oosuwan bessideta. Ha77ikka gidikko, intte caaquwaa minttitenne polite' yaagees.

26 "Gidikkonne, inttenoo, Gibxxe biittan de7iya Yihudaa asatoo, GODAI giyoobaa siyite! GODAI hagaadan yaagees; 'Hagaappe hini baggan Gibxxe biittan de7iya Yihudaa asaappe issoinne ta sunttan, "Ubbaa Haariya GODAI ero!" giidi caaqqenna mala, taani ta gita sunttan caaqqaas. 27 Taani eta bolli lo77obaa ehaanaassi gidennan, iitabaa ehaanaassi xeellais. Gibxxen de7iya Yihudaa asai muleera wurana gakkanaashin, olaaninne koshan haiqqana. 28 SHin olaappe attida issi amaridaageeti Gibxxeppe Yihudaa simmana. He wode Gibxxen de7iya Yihudaa asai ta qaalaappenne eta qaalaappe oogee tumattidaakkonne akeekidi erana.

29 " 'Taani inttena ha sohuwan qaxxayanaagaunne, "Taani intte bolli iitabaa ehaana" giidoogee tumattanaagau, taani GODAI intteyyo malaataa immais: 30 taani Yihudaa Kawuwaa Sedeqiyaasa ayyo morkke gididi, a woranau koyiya Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoorassi aattada immidoogaadan, Gibxxe Kawuwaa Hofirakka a woranau koyiya a morkketussi aattada immana. Taani GODAI hagaa odais' yaagees" yaagiis.

45

Baarukassi Odettida Hiraagaa

1 Yoosiyaasa na7ai Yo7aqeemi Yihudan kawotido oiddantto laittan, Neeriyaa na7ai Baaruki ha qaalata Ermmaasi yootin siyidi, maxaafan xaafiis. He wode Ermmaasi ayyo yootido qaalai hagaa. 2 "Baarukaa, nena GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 3 'Neeni, "GODAI ta sahuwaa bollan azzanuwaa gujjido gishshau, aayyee tanoo! Taani yeehuwan daafurada shemppuwaakka xayaas" yaagadasa' yaagees.

4 "Baarukaa, nena GODAI hagaadan yaagees; 'Taani keexxidoogaa taani qolana; taani tokkidoogaakka taani shoddana. Hegaakka qassi taani biittan sa7an ubban oottana. 5 Yaatin, neeni neeyyo gitabaa koyaiyye? Hegaa koyoppa. Aissi giikko, asaa ubbaa bollan taani iitabaa ehaana. Taani GODAI hagaa odais. SHin neeni biidosan ubban taani nena haiquwaappe ashshana' yaagees" yaagiis.

46

Gibxxe Pirddaa

1 Kawotettatubaa odanau GODAI Ermmaasassi kiittido qaalai hagaa. 2 Yo7aqeemi Yihudan kawotido oiddantto laittan, Efiraaxiisa SHaafaa matan, Karkkamiisha giyo sohuwan, Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori xoonido Gibxxe Kawuwaa Nako olanchchatubaa GODAI hagaadan yaagees; 3 "Gibxxe ola gadaawati hagaadan yaagidi garmmaamoosona; 'Intte wogga gonddalliyaanne qeeri gonddalliyaa giigissite; giigissidi olau salppite! 4 Intte paraa bixaalidi toggite; intte huuphiyan birata qophiyaa wottidi, intte sohuwaa sohuwaa oiqqite! Intte tooraa leefite; intte ola maayuwaakka maayite!' yaagoosona.

5 “SHin hagee taani be7iyoogee aibee? Gibxxe olanchchati yayyidi, guyye
simmidosona. Wolqqaamati xoonettidosona; xoonettidi guyyenne xeellen-
nan eesotidi baqatidosona. Eta yuusho ubban dagamai de7ees! Taani GO-
DAI hagaa odais. 6 Eesotidi woxxiyaageeti kessi ekkanau danddayokkona;
mino olanchchatikka attanau danddayokkona. Huuphessa bagga biittan,
Efiraaxiisa SHaafaa matan ubbaikka xubettidi kunddi aggoosona.
7 “Hegee Naile SHaafai kixxidi, yuushuwaa ubbaa kumiyoogaadan, biitta
ubbaa kumidaagee oonee? 8 Hegee Naile SHaafai kixxidi, yuushuwaa ub-
baa kumiyoogaadan, biitta ubbaa kumidaagee Gibxxe! Gibxxee hagaadan
yaagees; ‘Taani kixxada, biittan sa7an eellana; katamatanne katamatun
de7iya asaa ubbaa bashshana. 9 Paratoo, piriixite! Paraa gaareta laag-
giyaageetoo, eesuwan laaggite! Gonddalliyaa oiqqida Toophphiyaappenne
Liibiyaappe[3] yiida olanchchatoo, kiyite! Lidiyaappe yiida wonddafiyaa
dukettan loohida olanchchatoo, woraajjite!’ yaagees” yaagiis.
10 He gallassai Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAA gallassa, GODAI ba
morkketu bollan haluwaa kiyiyo gallassa. A bisoi kallana gakkanaashin,
eta maana; alana gakkanaashinkka eta suuttaa uyana. Aissi giikko, Godai,
Ubbaappe Wolqqaama GODAI huuphessa bagga biittan, Efiraaxiisa SHaafaa
matan eta yarshsho oottidi ekkana. 11 Inttenoo, Gibxxe asatoo, Gala7aade
biittaa biidi, intteyyo tiyettiyo xaliyaa demmite. Gido shin, intte coo mela
xaliyaa darisseetappe attin, intteyyo paxoi mule baawa. 12 Intte yeellaa
kawotettati siyidosona; intte yeekkiyo yeehuwaa biittai sa7ai siyiis. Aissi gi-
ikko, intte olanchchati issoi issuwan xubettidi, mulee issippe kunddidosona.

Naabukadanaxoora Yuussaa

13 Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori Gibxxe biittaa olanau yiyo wode,
GODAI hananabaa yootiya Ermmaasassi yootido qaalai hagaa: 14 “Hagaa
Gibxxen yoota; qassi Gibxxe katamatun Migidoolan, Memppisaaninne Xaa-
finaasan awaajja. ‘Olai intte yuushuwan de7iya asaa ubbaa wurssiiddi
de7iyo gishshau, denddi eqqidi giigettite!’ yaaga. 15 Intte wolqqaama
xoossai Aphphisi aissi kunddidee? GODAI a sugido gishshau kunddiis.
16 Intte olanchchati xubettidi kunddidosona. Kunddidi issoi issuwaa, ‘Denddite!
Denddidi ha morkkiyaa bisuwaappe attanau, nu asaakko, nu biitti
ane simmoos’ yaagoosona. 17 Eti yan Gibxxe kawuwaa, ‘Ba wodiyaa coo
wurssiya odanchchaa’ giidi sunttana” yaagiis.
18 Ubbaappe Wolqqaama GODAA geetettiya Kawoi hagaadan yaagees;
“Taani ta de7uwan caaqqais: deretu gidduwan Taaboora Deree, woikko
abbaa lanqqiyan de7iya Qarmmeloosa Deree aduqqiyoogaadan aduqqiya
morkkee intte bolli yaana. 19 Inttenoo, Gibxxe biittan de7iyaageetoo,
omooduwan baanau giigite. Aissi giikko, Memppisa katamai kolettidi,
ooninne de7enna bazzo gidana.
20 “Gibxxe biittai lo77iya ussee mala; shin huuphessa bagga biittaappe
yiya boxiyan a saxettana. 21 Gibxxen qaxarettida olanchchati modhdhida
mirggotu mala. Ee, etikka issippe guyye simmidi baqatidosona; eti bantta
sohuwan eqqibookkona. Aissi giikko, eta bashshaa gallassai, eti qaxxayet-
tana wodee gakkiichchiis.
22 “Morkketi wolqqan woraajjiyo wode, Gibxxe asai baqatiya
shooshshaadan solddana; he morkketi mittaa qanxxiya asatudan, kalttaa
ekkidi, a bolli yaana. 23 Yiidi asai sixima woraa qeexidi xaissiyoogaadan,
Gibxxe asaa siifi wurssana. Taani GODAI hagaa odais. Morkketu qoodai

3 **46:9** Liibiyaappe: Ibraawettuwan “Puuxa” geetettees.

booliyaappekka corattees; eta qoodanau danddayettenna. 24 Gibxxe asai kauyyana; huuphessa baggappe yiya asatu kushiyankka aadhdhidi imettana" yaagees.

25 Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; "Taani Teebisa katamaa xoossaa Amoona, Gibxxe kawuwaa, Gibxxe biittaanne Gibxxe xoossata, Gibxxe kawotanne Gibxxe kawuwan zemppiyaageeta ubbaa qaxxayana. 26 Eta woranau koyiya Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoora kushiyaaninne a olanchchatu kushiyan aattada immana.

"Hegaappe simmin, Gibxxe biittai kaseegaadan asi de7iyo biitta gidana. Taani GODAI hagaa odais.

GODAI Ba Asaa Ashshana

27 "Inttenoo, ta ashkkaratoo, Yaaqooba zaretoo, yayyoppite! Inttenoo, Israa7eelatoo, dagammoppite! Intte haahosan de7ishin, taani inttena ashshana; intte zaretakka eti omoodettido biittaappe yedissana. Yaaqooba zareti simmidi, aibakko bochchennan saro de7ana. Eta ai asinne yashissenna. 28 Inttenoo, ta ashkkaratoo, Yaaqooba zaretoo, taani GODAI inttenaara de7iyo gishshau, yayyoppite! Taani inttena laalido kawotettata ubbaa muleera xaissana; shin inttena muleera xaissikke. Taani inttena likke pirddan qaxxayana; qixaatee bainnan inttena muleera coo yeddikke. Taani GODAI hagaa odais" yaagees.

47

Pilisxxeema Pirddaa

1 Gibxxe kawoi Gaaza olanaappe kasetidi, Pilisxxeema biittaa xeelliyaagan GODAAPPE hananabaa yootiya Ermmaasakko yiida qaalai hagaa. 2 GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite, huuphessa bagga biittappe haattai xuuqqananne di7oi gelido kixa haattadan goggana. Goggidi biittaanne biittaa bollan de7iyaabaa ubbaa, katamatanne katamatu giddon de7iya asaa ubbaakka muukkana. Yaatobare asai waassana; he biittan de7iya ubbai yeekkana. 3 Aissi giikko, eti paratu kottiyaa, paraa gaaretu giirettaanne gaaretu irzzotu gonddorssaa siyana; siyidi aawati bantta kushee arggaacido gishshau, bantta naata maaddanau guyye simmokkona. 4 Pilisxxeema asaa xaissanaunne Xiiroosanne Sidoona maaddanau attidaageeta biittaappe xaissanau wodee gakkiis. GODAI Pilisxxeema asata, hegeetikka Meediteraane Abbaa xanxxan attida Kafttoore zareta xaissana hanees. 5 Gaaza asai gita kayyuwaa kayyottiis; Asqqaloona asaikka sirphphi giis. Inttenoo, abbaa xanxxa garan attidaageetoo, intte aude gakkanaashin, intte bollaa qanxxerettiiddi kayyottuuteetii?

6 "Intte, 'Nenoo GODAA bisuwau, neeni co77u geennan ixxiyoogee aude gakkanaashiinee? Ne shoohuwau simma gela! Co77u gaada shemppa!' yaageeta. 7 SHin GODAI a azazirggin, i waani co77u go geetii? Asqqaloona bollinne abbaa xanxxa biittan de7iya asaa bolli i a sunttirggiis" yaagees.

48

Moo7aaba Pirddaa

1 Moo7aaba biittaa xeelliyaagan Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; "Nabo katamaassi aayye7ana! Aissi giikko, i bayana. Qiriyaataima katamai kauyyananne omoodettana; eta qatotikka kauyyananne meqerettana. 2 Hagaappe hini baggan Moo7aaba ceeqoi xayana. Aissi giikko, Haseboona kataman de7iya asai Moo7aaba bolli, 'Haayite! He biittaa ane muleera xaissoos' yaagidi iitabaa maqettiis.

Nenoo, Maadimeena katamau, nenakka sirphphi oottana; ne geeduwaa olai kaallana.
3 “Horonaima asai, ‘Laalettainne wolqqaama bashshai gakkiis’ yaagidi waassiyo waasuwaa siyite! 4 Moo7aabi meqerettana; a naati yeekkiyo yeehuwaa siyite! 5 Eti yeekkiiddi, Luhiita pudettaa kiyana; Horonaima dugettaakka bashshau waassiyaageetu waasuwaa siyiiddi wodhdhana. 6 Eti issoi issuwaa, ‘Baqatite! Bazzon de7iya harddiidaadan woxxidi, intte shemppuwaa ashshite!’ yaagana.
7 “Nenoo, Moo7aaba biittau, neeni ne wolqqaaninne ne duretettan ceeqettido gishshau, neenikka omoodettana. Qassi Kamoosha giyo xoossaikka ba qeesetuuranne ba halaqatuura issippe omoodettidi, harasaa baana. 8 GODAI yootidoogaadan, katamata ubbaa xaissiyaagee yaana; issi kataminne attenna; wombbainne dembbai ubbai issippe xayana. 9 Moo7aabayyo i paallidi attiyo qefiyaa immite. A katamati ubbai baisa gidana; issi asinne etan de7enna.
10 “GODAA oosuwaa shenehoo giidi oottiya urai qanggettidaagaa gido! GODAI azazi wottin, suuttaa gussennaadan ba bisuwaa teqqiya uraikka qanggettidaagaa gido!
11 “Moo7aabi yelagatettaappe doommidi, ishaluwan de7ida asa mala; i hara biittau omoodettibeenna. Moo7aabi baattaappe baattau tigettennaaninne qaaxxennan, mal77oi laamettennaaninne sawoi aggennan, uttidi de7i bayida woine eessaa mala. 12 Moo7aaba aatti yeggiyaageeta taani GODAI kiittiyo gallassati yaana. Eti a aatti yeggidi, baattaappe cinggiriishana; cinggiriishidi, a baattaa mentterettana. 13 Yaatin, Israa7eela asai ba ammanettido, Beeteelen de7iya eeqan kauyyidoogaadan, Moo7aaba asaikka ba xoossan Kamooshan kauyyana.
14 “Intte, ‘Nuuni wolqqaama asanne mino olanchcha’ giidi aissi ceeqetteetii? 15 Be7ite, Moo7aaba biittainne yan de7iya katamati bayidosona. A yelaga attumaasatikka shuhettanau duge biidosona. Taani Kawoi, Ubbaappe Wolqqaama GODAA geetettiyaagee hagaa odais. 16 Moo7aaba bashshai matattiis; tuggai a bollan yiyo wodeekka eesotiiddi gakkiis.
17 “A yuushuwan de7iya asau, a gitatettaakka eriya ubbau, ‘Mino gidida kawotaa xam77ai waani meqqidee! Bonchchettida xam77ai waani kinchchettidee!’ yaagidi zilaalite.
18 “Inttenoo, Diboona kataman de7iyaageetoo, intte bonchcho sohuwaappe wodhdhidi, mela biittan uttite. Aissi giikko, Moo7aaba xaissiyaagee intte bollankka yaana; intte qatuwaa ubbaakka laalana.
19 “Aaro7era kataman de7iyaageetoo, ogiyaa doonan eqqidi xeellite; kessi ekkidi baqatiya attumaasaanne maccaasaa, ‘Aibee kiyidai?’ yaagidi oichchite.
20 “Oichchobare eti, ‘Moo7aabi meqqido gishshau kauyyiis; ayyo yeekkitenne zilaalite! Moo7aabi bayidoogaa Arnnoona SHaafaa lanqqiyan awaajjite!’ yaagidi zaarana.
21 “Gezziyan de7iya Holoona, Yaahixa, Mefa7aata, 22 Diboona, Nabo, Beeti-Dibilaataima, 23 Qiriyaataima, Beeti-Gamuula, Beeti-Ma7oona, 24 Qiriyootanne, Booxira geetettiya katamatu bollaaninne mataaninne haahuwan de7iya Moo7aaba katamatu bollan pirddai yiis. 25 Moo7aaba kacee qanxxettiis; a qeseekka meqqiis. Taani GODAI hagaa odais.
26 “GODAA bollan otorettido gishshau, Moo7aaba ushshidi mattoyite. Mattoyin ba cooyido cooshshaa bollan gonddoretto; asai ubbaikka a bollan qilliicco. 27 Kase neeni Israa7eela bollan qilliiccabeikkii? Abaa haasayiyo

wode, neeni karada huuphiyaa qaattidoogee Israa7eeli kaisotu giddoppe oiqettiineeyye?
28 “Inttenoo, Moo7aaban de7iyaageetoo, katamaappe kiyi biidi, shuchchaa kooppuwaa giddon de7ite. Aafuwaa doonan ba keettaa keexxiya haraphphee mala gidite. 29 Moo7aabi keehi otorettiis; Moo7aaba asai ai keenaa ayyiyaakko, minddattiyaakkonne otorettiyaakko, qassi banttana eti ai keenaa xoqqissi wottidaakko, taani siyaas. 30 Taani GODAI eta minddaa erais; shin ainne maaddenna; eta ceeqoikka aibakka oottenna. 31 Hegaa gishshau, taani Moo7aabassi waassais; Qiirihereesa asaassikka kayyottada yeekkais.
32 “Inttenoo, Siibima asau, Yaa7izeera asaassi yeekkiyoogaappe aattada taani inttessi yeekkais. Intte tashee daayidi, Maxine Abbaa pinnidi, Yaa7izeera gakkida woiniyaa turaa mala; shin intte ofintta teeraanne intte woiniyaa wurccuwaa bonqqiyaageeti yiidi xaissirggidosona. 33 Lo77o kattai aifiyo Moo7aaba biittaappe pashkkainne ufaissai ekettiichchiis. Woiniyaa teeraa gum77iyo sohotuppekka woine eessai goggennaadan teqqarggaas. Ooninne naa77antto a ililiiddi gum77enna. Asaa cenggurssai siyettikkokka, ufaissa cenggurssa gidenna.
34 “Eti Haseboonaaninne El77aalen waassiyo waasoi Yahaaxa gakkanaashin siyettees. Qassi Xoo7aaroppe biidi, Horonaimanne Egilaati-SHaliishiyaa gakkanaashin siyettees. Harai atto Nimiriima haattaikka meliis.
35 “Taani Moo7aaban asai goinniyo xoqqa sohotun yarshshiyaageetanne bantta xoossatussi ixaanaa cuwayiyaageeta xaissana. Taani GODAI hagaa odais. 36 Eti kase demmido duretettai ubbai ha77i xayiichchido gishshau, ta wozanai Moo7aabassinne Qiirihereesa asaassi baliyan yeekkiya asadan yeekkees. 37 Eti ubbai bantta huuphiyaanne bantta buuchchaa meedidosona; bantta kushiyaakka qanxxidi masunxxissidosona; qassi bantta xeessankka waaruwaa gixxidosona. 38 Moo7aaban de7iya keetta ubbaaninne dabaaban yeehoppe attin, harabi baawa. Aissi giikko, Moo7aaba taani ooninne koyenna otodan menttaas. Taani GODAI hagaa odais.
39 “Moo7aabi aiba meqo meqqidee! A asainne aiba waaso waassii! Moo7aabi yeellatiiddi, ba zokkuwaa wora aiba zaaro zaarii! Hegaa gishshau, Moo7aabi ba yuushuwan de7iya ubbatussi miicciyoobaanne dagammiyoobaa gidiis” yaagees.
40 GODAI hagaadan yaagees; “Arggantai ba qefiyaa piddi ootti paalliiddi yiyoogaadan, morkkee Moo7aaba bollan yaana. 41 A katamati ohettana; a qatotikka ekettana. He gallassi Moo7aaba mino olanchchatu wozanaikka maaretai oiqqido maccaasee wozanaa mala gidana. 42 Moo7aabi ta bollan, GODAA bollan makkalido gishshau xayana; hagaappe sinttau i kawotetta gidenna.
43 “Inttenoo, Moo7aaban de7iyaageetoo, yashshiyaabai, ollainne piree inttena naagees. Taani GODAI hagaa odais. 44 Yashshiyaabaappe baqatidi woxxiya ooninne ollan kunddana; qassi ollaappe pude kiyiya ooninne piriyan ohettana. Aissi giikko, taani Moo7aaba qaxxayiyo wodiyan hegaa oottana. Taani GODAI hagaa odais.
45 “Baqatidi biidaageeti wolqqa xayidi, Haseboona katamaa kuwan eqqidosona. Aissi giikko, Haseboona katamaappe tamai, qassi Kawoi Sihooni beni de7ido keettaappe lacoi kiyidi, Moo7aaba biittaa ubbaanne an de7iya makkalanchcha asaa maana. 46 Moo7aaba asau, intteyyo aayye7ana! Kamoosha giyo xoossaassi goinniyaageeti xayidosona; eta attuma naatinne macca naati omoodettidi biidosona.

47 “Gidikkonne, wurssetta wodetun taani Moo7aaba asaassi zaarada sa7aa ishalissana. Taani GODAI hagaa odais” yaagees.
Moo7aaba bolli odettida hiraagai hagan wuriis.

49

Amoona Pirddaa

1 Amoona asaa xeelliyaagan GODAI hagaadan yaagees; “Israa7eelassi attuma na7i baawee? Woikko laattiyaabi baawee? Yaatin, Molooka giyo xoossau goinniya asati Gaada biittaa aissi oiqqidonaa? Eta katamankka aissi uttidonaa? 2 Amoona asai de7iyo Raaba katamaa bollan olaa waasoi siyettanaadan, taani GODAI oottana gallassati yaana. He katamai qolettidi, baisa attana. A yuushuwan de7iya qeeri katamatikka taman xuugettana. Israa7eela asaikka bana ba laataappe yedettidaageeta yedettana. Taani GODAI hagaa odais.
3 “Inttenoo, Haseboona asatoo, Aaya katamai kolettiichchido gishshau zilaalite! Inttenoo, Raaba asatoo, yeekkite! Waaruwaa maayidi kayyottite! Qassi wozanaa bayidi, katamaa gimbbiyaa giddon woxerettite! Aissi giikko, intte xoossai Molooki ba qeesetuuranne ba halaqatuura omoodettana.
4 Inttenoo, ammanoi bainna asatoo, intte, ‘Nu bollan ooni woraajjii?’ yaagidi intte duretettaaninne intte aradda wombbatun aissi ceeqetteetii? 5 Taani ne yuushuwan de7iyaageeti ubbai nena daganttanaadan oottana. Taani Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa odais. Intte ubbaikka kiyidi baqatana; qassi baqatidi biidaageeta shiishshiyaabai xayana.
6 “Gidikkonne, wurssetta wodetun taani Amoona asaassi zaarada ishalissana. Taani GODAI hagaa odais” yaagees.

Eedooma Pirddaa

7 Eedooma biittaa xeelliyaagan Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Temaana asaayyo aadhdhida eratettai baawee? Cincca asatuppe zoree xayiichchidee? Eta aadhdhida eratettai etappe goossiichchidee?
8 Inttenoo, Dadaanan de7iyaageetoo, baqatidi ciimma gonggoluwan qosettite! Aissi giikko, taani Eesawa zerettaa qaxxayiyo wodiyan, a bolli bashshaa ehaana. 9 Woiniyaa maxiyaageeti yiikko, maxiiddi poshiluwaa ashshokkonaa? Kaisoti qammi gelikkokka, banttana koshshiyaagaa xalaalaa ekkokkonaa? 10 SHin taani Eesawa zerettaa qaarada kallo ashshana; eti qosettanau danddayenna mala, eti qosettiyo sohotakka taani qaarada, qoncce soho oottana. Eesawa zerettai ubbai xayana; etappe issoinne attenna. 11 Intte giddon de7iya aaya aawu haiqqiichchido naata taayyo aggi bayite; eta taani dichchana. Qassi intte am77etikka tanan ammanettona” yaagees.
12 GODAI hagaadan yaagees; “Simmi qaxxayettanau bessenna asati qixaatiyaa xuu7aa uyiyaageeta gidaappe attin, intte waani qaxxayettennan attana giidi qoppeetii? Tuma inttekka qixaatiyaa xuu7aappe uyeetappe attin, coo attekketa. 13 Booxira katamai baisa gididi attana; a be7ida asaassi ubbaassi daganttiyaabaa, qilliicciyoobaanne qanggiyoobaa gidana. Qassi a yuushuwan de7iya qeeri katamati ubbaikka merinau kolettidi attana. Hagaa taani GODAI ta sunttan caaqqais” yaagees.
14 Taani GODAAPPE yiida issi kiitaa siyaas. Kawotettatu giddo kiitettidaagee, “Eedooma bolli woraajjanau shiiqite! Aara olettanau denddite!” yaagiis.
15-16 GODAI hagaadan yaagees; “Simmi taani inttena kawotettatu giddon guuttana; asaa giddonkka karettidaageeta oottana. Inttenoo, shuchchaa kooppuwaaninne deriyaa bollan de7iyaageetoo, intte

yashissiyo yashshainne intte otoroi inttena cimmiis. Intte intte keettaa argganttaagaadan xoqqan keexxikkokka, taani inttena hegaappekka duge wottana.
17 “Eedooma biittai asa daganttiya biitta gidana. Yaara aadhdhiya asai ubbai a bashshaa be7idi, dagammananne, ‘Poora!’ gaana.
18 Sadoominne Gamoori bantta yuushuwan de7iya katamatuura bayiyo wode hanidoogaadan, ooninne yan de7enna; asi mulekka yan uttenna. Taani GODAI hagaa odais.
19 “Yorddaanoosa SHaafaa lanqqiyan de7iya woraappe lo77o qooroi de7iyoosaa qoppennan kiyiya gaammuwaadan, taani yaada, Eedooma asata qoppennan eta biittaappe yedettana. Hegaappe guyyiyan, ta doorido asa a bollan sunttana. Ta malai baawa; taani oottana giidobaakka teqqanau danddayiya asi baawa. Ai henttanchchi tanaara eqettanau danddayii?
20 “Hegaa gishshau, taani GODAI Eedooma bollaaninne Temaana katamaa asaa bollan oottanau halchchidobaanne qoppidobaa siyite! Eta naata wolqqan goochchidi efaana; hegaa gaasuwan eta so asai ubbai dagammana.
21 Eedooma kunddettaa giirettai biittaa qaattana; Eedoomatu waasoikka Zo7o Abbaa gakkanaashin siyettana. 22 Argganttai ba qefiyaa piddi oottidi, bollappe duge eesuwan paallidi yiyoogaadan, morkkee Booxira bollan yaana. He gallassi Eedooma olanchchati maaretai oiqqido maccaaseedan hirggana” yaagees.

Damasqqo Pirddaa

23 Damasqqo xeelliyaagan GODAI hagaadan yaagees; “Iita oduwaa siyido gishshau, Hamaatanne Arifaada katamatun de7iya asai yeellatiisinne yayyiis. Beetai shociyo abbaadan, eta wozanai shemppuwaa demmanau danddayibeenna. 24 Damasqqo asai daafuriis; eti dagaman shabbirettidi baqatidosona; maccaasiyo maaretai oiqqiyoogaadan, metoinne tuggai eta oiqqiis. 25 Ufaissai kumido he erettida katamai asi de7enna soho gidana!
26 Hegaa gishshau, he gallassan he kataman de7iya yelaga attumaasa ubbai katamaa giddo ogetun haiqqana; olanchchati ubbaikka wurana. Taani, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa odais. 27 Taani Damasqqo katamaa dirssaa gimbbiyan tamaa yeddana; he tamai Benihadaada qatota ubbaa maana” yaagees.

Qeedaare Yaratu Bollinne Haxoora Kawotettatu Bolli Yaana Pirddaa

28 Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori olidi xoonido Qeedaarenne Haxoora kawotettata xeelliyaagan GODAI hagaadan yaagees; “Denddite; denddidi Qeedaare asaa olite! He arshsho baggaara de7iya asaa wurssite! 29 Eta dunkkaanetanne eta wudeta ekkite! Eta magalashota, eta aquwaa ubbaanne eta gaameelata ekkite! Yaatidi etau, ‘Intte yuusho ubban shabbirssai denddiis!’ yaagidi odite.
30 “Inttenoo, Haxooran de7iyaageetoo, Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori intte bollan iitabaa oottanau maqetti uttido gishshau, baqatite; haahosaa biidi, ciimma gonggoluwan qosettite! Taani GODAI hagaa odaas.
31 “Naabukadanaxooraa, dendda! Denddada hirggi bainnan saro de7iya kawotettatu bolli woraajja! Taani GODAI hagaa odais. Eta katamaa gimbbiyau ifitti woikko hiraqoi baawa. Eti banttarkka de7oosona.
32 “Eta gaameelati bonqqettana; eta wudeekka omoodettana. Bantta huuphiyaa shubeeriyaa meedissiyaageeta ubbaa taani carkkuwan laalana; taani ubbasaara eta bolli bashshaa ehaana. Taani GODAI hagaa odais.
33 Haxoori merinaukka worakanati de7iyo bazzo gididi attana. Ooninne yan de7enna; asi mulekka yan uttenna” yaagees.

Elaama Pirddaa

34 Yihudaa Kawoi Sedeqiyaasi koiro kawotido wode, Elaama biittaa
xeelliyaagan GODAAPPE Ermmaasakko yiida qaalai hagaa. 35 Ubbaappe
Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Elaamassi waanna wolqqa gidiya
eta wonddafiyaasata taani worana. 36 Ubbasaara taani Elaama bol-
lan carkkuwaa ehaana; etakka he carkkuwan ubbasaa laalana. Hegaa
gishshau, Elaama asai laalettidi gakkenna biitti de7enna. 37 Eta morkketu
sinttaaninne eta woranau koyiyaageetu sinttan taani Elaama daganttana.
Taani ta gita hanqquwan eta bolli bashshaa ehaana. Taani GODAI hagaa
odais. Taani eta xaissana gakkanaashin, bisuwan yedettana. 38 Taani
Elaama kawuwaanne eta halaqata xaissada, ta kawotaa araataa yan wot-
tana.
39 “Gidikkonne, wurssetta wodetun taani Elaama asaa zaarada ishalis-
sana. Taani GODAI hagaa odais” yaagees.

50

Baabiloone Pirddaa

1 Baabiloone biittaanne Baabiloone asaa xeelliyaagan hananabaa yootiya
Ermmaasa baggaara GODAI odido qaalai hagaa: 2 “Kawotettatu giddon
oditenne awaajjite. Banddiraa xoqqu ootti oiqqidi, aibanne qosennan,
hagaadan yaagidi yootite; ‘Baabiloonee kunddiis! Beelanne Mardduuka
geetettiya a xoossatikka yeellatidosonanne meqerettidosona. Qassi a mis-
iletinne a eeqati meqerettidosona. 3 Huuphessa bagga biittaappe issi ka-
wotettai yaana; yiidi Baabiloone biittaa bashshana. Yaatobare asaikka
meheekka ubbai baqatana; ooninne yan de7enna’ yaagite” yaagiis.

Israa7eela Asai Simmana

4 GODAI hagaadan yaagees; “He wodiyaaninne he gallassatun Israa7eela
asainne Yihudaa asai issippe gididi, yeekkiiddi yaana; yiidi GODAA bantta
Xoossaa koyana. 5 Eti Xiyoone efiya ogiyaa oichchidi, bantta sinttaa yaa
zaaridi, ‘Haayite! Nuuni mulekka dogettenna merinaa maachchaa GO-
DAARA ane maacettoos’ yaagana.
6 “Ta asai bayida dorssatu mala gidiis; eta henttanchchati eta balettidi,
deriyan wora yeddidosona. Issi deriyaappe hara deriyaa toilattiiddi, bantta
birddiyaa dogidosona. 7 Demmida ubbai eta dechchiis. Eta morkketi, ‘Nuuni
ainne mooribookko; hagee metoi ubbai eta gakkidoogee, eti GODAA, bantta
shemppo sohuwaa, bantta maizza aawatu hidootaa naaqqido gishshaassa’
yaagidosona.
8 “Inttenoo, Israa7eela asatoo, ha77i simmi Baabiloone asaa giddoppe
kiyidi baqatite! Baabiloonetu biittaappe biite! Yaatidi wudiyaa kaalettiya
deeshsha orggiyaa mala gidite. 9 Aissi giikko, taani huuphessa bagga
biittaappe gita gita kawotettatu citata denttada, Baabiloone bolli ehaidda
de7ais. Eti a olana; olidikka oiqqana; eta zubbee dukkidi zambbiya
olanchchaa mala. 10 Baabiloone biittai bonqqettana; a bonqqiya ubbai
kallana. Taani GODAI hagaa odais.

Baabiloone Kunddettaa

11 “Inttenoo, Baabiloone asatoo, ta asaa bonqqiyaageetoo, intte ufaittidi,
poccu giideta. Qooruwaa kallida usseedan, intte phixxillideta; korima
paraadan caaggideta. 12 SHin ha77i intte waanna katamai yeellatananne
kauyyana. Qassi kawotettatu giddonkka Baabiloonee ubbaappe wurssetta
gidana; haatti bainna mela bazzo gidana. 13 GODAA hanqquwaa gaasuwan,
Baabiloonee asi de7ennasaa gidana; i muleera qolettana. A lanqqiyaara

aadhdhiya ubbai a bollan gakkida boshaa be7idi, dagammananne, 'Poora!' gaana.
14 "Inttenoo, wonddafiyaa dukkiyaageetoo, Baabiloone olanau a yu-
ushuwan salppite; i GODAA bollan nagaraa oottido gishshau, intte zubbetun
ubban a dukkite. 15 Ubba baggaarakka Baabiloone bollan olaa waasuwaa
waassite! Baabiloonee kushiyaa immiis; a adussa gimbbeti kunddidosona;
a gimbbiyaa dirssaikka kolettiis. GODAI a bollan haluwaa kiyiiddi de7iyo
gishshau, inttekka a bollan haluwaa kiyite! I haratu bollan oottidobaa
inttekka a bollan oottite! 16 Zerettaa zeriyaagaanne cahaa wode baacaara
kiyiyaagaa ubbaa Baabilooneppe xaissite. Un77ettiyaageetu bisuwaassi
yayyido gishshau, he biittan de7iya asai ubbai ba yaraakko yaraakko sim-
midi, ba biitti biitti baqatana.

Israa7eela Asai Simmana

17 "Israa7eeli gaammoi yedettidi laalido dorssaa mala. Koiro Asoore
kawoi a ashuwaa miis; wurssettan qassi Baabiloone Kawoi Naabukadanax-
oori a meqettaa xoggiis. 18 Hegaa gishshau, Ubbaappe Wolqqaama GODAI,
Israa7eela Xoossai, taani hagaa odais: Asoore kawuwaa taani qaxxayi-
doogaadan, Baabiloone kawuwaakka a biittaakka qaxxayana. 19 SHin
Israa7eela i heemettiyo sohuwaa zaarana; Qarmmeloosanne Baasaane
Deretun i heemettana. Qassi eti Efireema gezziyaaninne Gala7aade
gezziyan kallidi maana. 20 He wodiyaaninne he gallassatun asai Israa7eelan
mooruwaa koyana; shin mooroi xayana; Yihudan nagaraa koyana; shin
beettenna. Aissi giikko, haiquwaappe taani ashshido Israa7eela asaa atettaa
nagaraa taani atto yaagana. Taani GODAI hagaa odais" yaagees.

Baabiloone Pirddaa

21 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "Miraataima biittaanne Piqooda
biittan de7iya asaa bollan denddite; denddidi eta olite, woritenne eta mule
xaissite. Taani inttena azazidoogaadan ubbabaa oottite. 22 He biittan olaa
waasoi siyettees; gita bashshaikka gakkiis. 23 Biittaa sa7aa ubbaa liiqissiya
dijinoi aiba meqo meqqidee! Aiba liiqo liiqidee! Kawotettatu ubbaa giddon
Baabiloonee aiba daganttiyaabaa gididee! 24 Nenoo, Baabiloonee, taani
nena oiqqanau piriyaa wottaas; wottin neeni erennan de7aidda gelada
oiqettadasa. Neeni tanaara, GODAARA gaaddetido gishshau oiqettadasa.
25 Taani GODAI ta ola miishshaa wottiyo keettaa dooyaas; dooyada ta
hanqquwaa ola miishshaa appe kessaas. Aissi giikko, taani Godai, Ubbaappe
Wolqqaama GODAI Baabiloone biittan oottiyo oosoi de7ees. 26 Yaara haara a
bolli woraajjite! Kattai de7iyo a gootarata pogite; omooduwaakka kattaadan
issidiran guuppite! Aibanne ashshennan akka wurssi xaissite! 27 Boorata
shukkiyoogaadan, eta olanchchata siifite! Baabiloone asaayyo aayye7ana!
Aissi giikko, eta gallassai, eti qaxxayettiyo wodee gakkiis.
28 "Omoodettida asati Baabilooneppe kessi ekkidi, Yerusalaame baqatana.
Baabiloone biittaa asai Beeta Maqidasiyaa bollan oottidobaassi GODAI eta
Xoossai haluwaa kiyiyoogaa eti Xiyoonen haasayana.
29 "Baabiloone olanau wonddafiyaa dukkiyaageeta ubbaa xeegite; is-
soinne kessi ekkennaadan, eti a yuushuwan dooddona. GODAA bolli,
Israa7eela Geeshshaa bolli, i otorettido gishshau, ayyo a oosuwaadan
zaarite. I haratu bollan oottidoogaadan, a bollankka oottite. 30 Hegaa
gishshau, a yelaga attumaasati katamaa giddo ogiyan haiqqana; he gallassi
a olanchchati ubbai xayana. Taani GODAI hagaa odais" yaagees.
31 Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Nenoo,
otoranchchau, taani ne bolli denddaas. Aissi giikko, ne gallassai, neeni

qaxxayettiyo wodee gakkiis. 32 Otoranchchai xubettidi kunddana; a dentiyaabikka de7enna. Taani a katamatu giddon tamaa eettana; he tamai yuushuwan de7iya ubbaa mirggana" yaagees.

33 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Israa7eela asainne Yihudaa asai issippe naaqettiis. Eta omooddidi efiidaageeti eta wolqqappe mintti oiqqidosona; oiqqidi yeddennan diggidosona. 34 SHin eta Woziyaagee mino; a sunttaikka Ubbaappe Wolqqaama GODAA. I eta biittaayyo shemppuwaa immanau, eta gishshau mootettees. SHin Baabiloone biittan de7iyaageetuyyo shabbirssaa immana.

35 "Baabiloone asainne Baabiloone biittan de7iyaageeti bisuwan haiqqona!

"A halaqatinne a aadhdhida eranchchati bisuwan haiqqona! Taani GODAI hagaa odais.

36 "A worddo hananabaa yootiyaageeti, eeyyati bisuwan haiqqona!

"A wolqqaama olanchchati, dagammidaageeti bisuwan haiqqona!

37 "A paratu bollinne a paratu gaaretu bolli, qassi maccaasa mala gidida a allaga olanchchatu bolli bisoi yo!

"A buquraa minjjiyo keettaa bolli bisoi yo! Yaatobare a buqurai ubbai bonqqettana.

38 "A bolli koshai yo! Yaatobare a haattai melana. Aissi giikko, Baabiloone biittai eeqaa misileti kumido biitta; he misileti asaa daganttoosonanne eeyyettoosona.

39 "Hegaa gishshau, Baabiloonee bazzo do7atinne worakanati de7iyo soho gidana; qassi yanchchatikka an de7ana. An merinaukka asi de7enna; yeleta ubbankka asi an uttenna. 40 Xoossai beni Sadoomanne Gamoora eta yuushuwan de7iya katamatuura issippe xaissidoogaadan, Baabiloonen ooninne de7enna; asi mulekka yan uttenna. Taani GODAI hagaa odais.

41 "Be7ite, asai huuphessa bagga biittaappe yees; mino kawotettatinne daro kawoti sa7aa gaxaappe yaanau denddoosona. 42 Eti bantta wonddafiyaanne tooraa oiqqidosona; eti meqettaa iitanne yeddi maarenna asa. Eti bantta paraa toggidi biyo wode, beetai shociyo abbaa gunttaadan hanees. Nenoo, Baabiloonee, eti ubbaikka olau giigida asaa gididi, ne bollan salppidosona.

43 "Baabiloone kawoi eta oduwaa siyiis; siyin a kushee daafuridi, hilssi giis; maaretai oiqqido maccaaseedan, un77oi a oiqqiis.

44 "Yorddaanoosa SHaafaa lanqqiyan de7iya woraappe lo77o qooroi de7iyoosaa qoppennan kiyiya gaammuwaadan, taani yaada, Baabiloone asaa eta biittaappe yedettana. Hegaappe guyyiyan, ta doorido asa a bollan sunttana. Aissi giikko, ta mali baawa; taani oottana giidobaakka teqqanau danddayiya asi baawa. Ai henttanchchi tanaara eqettanau danddayii? 45 Hegaa gishshau, taani GODAI Baabiloone asaa bollaaninne Baabiloone biittaa bollan halchchidobaanne qoppidobaa siyite! Eta naata wolqqan goochchidi efaana; hegaa gaasuwan eta so asai ubbai dagammana. 46 Baabiloone kunddettaa giirettai biittaa qaattana; Baabiloonetu waasoikka kawotettatu ubban siyettana" yaagees.

51

Baabiloone Bollan Gujo Pirddaa

1 GODAI hagaadan yaagees; "Baabiloone asaanne Baabiloone biittaa xaissiyaabaa taani kiittana. 2 Taani Baabiloone bolli allagata kiittana; eti yiidi, a suraggana; a biittaa baisa oottana. A bashshaa gallassi eti ubbasaara a

dooddana. 3 A olanchchati wonddafiyaa dukkanaashin woikko bantta ola
miishshaa gixxanaashin gattoppite. A yelagata ashshoppite; a olanchchata
muliyaa xaissite. 4 Eti Baabiloone biittan siifetti wurana; eta katamatu oge-
tunkka cadetti kunddana. 5 Israa7eela biittainne Yihudaa biittai Israa7eela
Geeshshaa, tana, naaqqido nagaran kumidaagaa gidikkonne, Israa7eela
gidin, Yihudaa gidin, naa77aakka taani eta Xoossai, Ubbaappe Wolqqaama
GODAI yeggabeikke.
6 "Baabilooneppe baqatite! Asi ubbi ba shemppuwaa shemppuwaa
ashsho! I oottido nagaraa gaasuwan intte wuroppite! Hagee wodee taani
GODAI ta autiyaa achchiyo wode. 7 Baabiloonee sa7an de7iya asai ubbai
uyidi mattottiyo woine eessai tigettiyo, ta kushiyan de7iya worqqa wanccaa
mala. Kawotettati ubbati he woine eessaa uyidi gooyidosona. 8 Baabiloonee
qoppennan kunddidi meqqiis. Hegaa gishshau, ayyo yeekkite! A ma-
sunttaassi xaliyaa immite. Ooni erii, i paxanaakkonne. 9 Baabiloonen
de7iya allaga asati, 'Nuuni Baabiloone pattanau koyida; shin paxanau
danddayibeenna. Ane a aggiigidi, nu biitti biitti simmoos. Aissi giikko, a
pirddai haakkidi, saluwaa gakkiis; bolla saluwaa gufanttuwaa gakkanau
pude xoqqiis' yaagidosona" yaagees.
10 Israa7eela asai, "GODAI nuna shatinttiis! Ane Yerusalaame biidi, GODAI
nu Xoossai oottidobaa asaassi odoos!" yaagana.
11 GODAI Baabiloone xaissanau qofaa qachchido gishshau, Meedoonatu
kawota olau denttiis; i ba Beeta Maqidasiyaa autiyaa hagaadan oottidi
achchana. Meedoonatu gadaawati hagaadan yaagidosona; "Zubbeta le-
efite; gonddalleta oiqqite! 12 Baabiloone bolli olaa banddiraa denttite;
naagiyaageetakka minttite! Wochchiyaageetakka eta sohuwan sohuwan
wottite; zuggidi naagiya olanchchatakka giigissite!" yaagidosona. Aissi
giikko, GODAI Baabiloonen de7iya asaa bolli haasayidobaanne qoppidobaa
oottana.
13 Baabiloonee daro shaafatinne daro aqoi kumido biitta; shin a wursset-
tai gakkiis; a de7uwaa turaikka duuxxiis. 14 Ubbaappe Wolqqaama GODAI,
"Boolee biittaa kumiyoogaadan, taani asata ne biittan kunttana; etikka nena
xoonido ufaissaa bantta qaalaa xoqqu oottidi, ne bollan gairana" yaagidi ba
sunttan caaqqiis.

Galataa Mazamuriyaa

15 GODAI ba wolqqan sa7aa medhdhiis;
ba aadhdhida eratettan biittaa baasiis;
salotakka ba akeekan micciis.
16 I haasayiyo wode,
saluwan de7iya haattati guummoosona.
SHaarata i sa7aa gaxaappe ehees.
Qassi irai bukkiyo wodekka,
wolqqanttaa wolqqammissees.
Ba minjjiyo sohuwaappekka carkkuwaa kessees.
17 Asi ubbi akeekinne eri bainnaagaa.
Qassi worqqaa tigidi,
eeqa misileta medhdhiyaageeti ubbati yeellatidosona.
Aissi giikko, eta misileti worddonne shemppoi bainnaageeta.
18 He misileti pattennaageetanne
karettidaageeta.
Eta bollan pirddai yiyo wode, eti xayana.
19 SHin Yaaqooba Xoossai
hegaa mala gidenna.

Aissi giikko, i ubbabaa medhdhidaagaa.
Israa7eela asai i baassi doorido zare.
A sunttaikka Ubbaappe Wolqqaama GODAA.

GODAA Dijinuwaa

20 GODAI hagaadan yaagees; “Baabiloonee, neeni ta dijinonne ta ola
miishsha. Nenan go7ettada taani biittata mentterettaas; kawotettatakka
xaissaas. 21 Nenan paratanne paraa toggiyaageeta, para gaaretanne
eta laaggiyaageeta mentterettaas. 22 Nenan maccaanne attumaa,
cimaanne naatuwaa, wodallatanne geela7ota mentterettaas. 23 Nenan
henttanchchaanne a wudiyaa, goyiyaagaanne a waatta boorata, deriyaa
haariyaageetanne halaqata mentterettaas” yaagees.

Baabiloone Pirddaa

24 GODAI hagaadan yaagees; “Baabiloone asainne Baabiloonen
de7iyaageeti Xiyoone bolli oottido iitaa haluwaa taani intte xeellishin
kessana.
25 “Nenoo, Baabiloonee, neeni biittaa sa7aa bashshiya wogga deriyaa
mala; shin taani GODAI nena morkkais. Taani ta kushiyaa yeddada, nena
deriyaa bollappe duge gonddorssana; hegaappe guyyiyan, neeni biittanne
bidintta gidada attana. 26 Naa77antto neeppe baasuwan yeggiyo woikko
gimbbiyau ekkiyo shuchchi de7enna; neeni merinaukka baisa gidana.
Taani GODAI hagaa odais.
27 “Baabiloone bolli olaa banddiraa denttite; asaa ubbaa giddon
malkkataa punnite. A olanau asaa ubbaa giigissite; Araaraate, Miinanne
Ashkkanaaza kawotettata xeesite. Ola gadaawaakka sunttite; booliyaa
keena daro paratakka ehiite. 28 Baabiloone olanau kawotettata ubbaa
giigissite; Meedoona kawota, eta halaqata, deriyaa haariyaageetanne eti
haariyo biittaa asaa ubbaa denttite.
29 “Baabiloone ooninne de7enna bazzo oottanau GODAI halchchido
halchchuwaa poliyo gishshau, biittai ubbai kokkoreesinne porqqattees.
30 Baabiloone olanchchati olaa olettiyoogaa aggidosona; aggidi bantta
qatuwan utti bayidosona. Eta wolqqai hitiis; hitin eti maccaasa mala
gididosona. Eta keettatikka xuugettidosona; eta katamaa yuushuwaa
gimbbiyaa penggetikka meqqidosona. 31 Ha gaxaappe hini gaxaa
gakkanaashin, katamai morkkiyan ohettidoogaa Baabiloone kawuwaassi
yootanau, woxxiyaagee woxxiyaagaa kaallidi, kiitettidaageekka
kiitettidaagaa kaallidi boosona. 32 Qassi shaafaara pinniyo sohoti
ohettidoogaa, qatoti xuugettidoogaanne olanchchati dagammidoogaa
eti kawuwaassi yootanau boosona” yaagees.
33 Ubbaappe Wolqqaama GODAI, Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees;
“Baabiloone biittai kattaa qoxxiyo audiyaa mala; guutta wodiyaappe
guyyiyan, i cakettiyo wodee yaana” yaagees.
34-35 Yerusalaame asai hagaadan yaagees; “Baabiloone Kawoi
Naabukadanaxoori nuna wurssidi miis; nu katamaakka mela de7iya
oto mala kessiis. Demee mittiyoogaadan, a mittiis; mal77oban
kunttidoogaadan, i nu aquwan ba ganjjiyaa kunttiis; yaatidi attidaagaa
mucidi cuchchiis. Hegaa gishshau, Baabiloonee nu bollinne nu asaa bolli
oottido iitabai ubbai a bolli simmo. Nu suuttaa acoi Baabiloonen de7iya
asaa achcho” yaagees.

GODAI Israa7eela Asaa Maaddana

36 Hegaa gishshau, GODAI Yerusalaame asaassi hagaadan yaagees; “Ne
gishshataa taani mootettana; ne haluwaakka taani kessana. Taani Baa-
biloone haattaa melissana; a pulttotakka toissana. 37 Baabiloonee shuchcha
doorenne worakanati de7iyo geesso gidana. Qassi a be7ida ubbai dagam-
mananne, ‘Poora!’ gaana. An issi asinne naa77antto de7enna. 38 Baabiloone
asai ubbai gaammodan gudees; qassi gaammo maradan daarees. 39 Etau
bollai ho77iyo wode, taani etayyo ufaissiya ushshaa gibiraa giigissana;
eti hegaappe uyidi, banttana balana gakkanaashin, taani eta mattoyana.
Eti naa77antto denddennaadan, merinau xiskkana. Taani GODAI hagaa
odais. 40 SHukkanau efiyo dorssatudan, dorssa orggetudaaninne deeshsha
orggetudan, taani eta shuhau efaana.

Baabiloone Bolli Gakkanabaa

41 “Asai ubbai sabbiyo Baabiloonee ohettiis! Baabiloonee kawotettatu
ubbaa giddon aiba daganttiyaabaa gididee! 42 Baabiloone morkketi ab-
baa beetai denddiyoogaadan denddidi, kataman eellidosona. 43 A kata-
mati kolettidi, daganttiyaabaa kiyidosona; iri bukkenna bazzo biitta, ai
asinne de7enna biittanne asa na7i gidduwaara kanttenna biitta kiyidosona.
44 Beela giyo Baabiloone xoossaa taani qaxxayana; i mittidobaakka taani
a uluwaappe kesissana. Hegaappe guyyiyan, kawotettati akko zuliyoogaa
aggana; Baabiloone gimbbeekka kunddana.

45 “Ta asau, a giddoppe kiyite! Intte ubbaikka GODAA hanqquwaa suu-
luwaappe intte huuphiyaa huuphiyaa ashshite! 46 Biittan odettiya oduwaa
siyiyo wode, hirggoppitenne yayyoppite! Laittan laittan odoi oduwaa kaalli
kaallidi yaana. He wode kawoi kawuwaa bolli denddiyo makkala odoi
biittan siyettana.

47 “Hegaa gishshau, taani Baabiloone eeqa misileta qaxxayiyo gallassati
yaana. He biittai ubbaikka yeellatana; siifettidaageeti ubbai katamaa gid-
don kunddana. 48 Huuphessa baggappe yiya bashshiyaageetu kushiyan Baa-
biloonee ohettiyo gishshau, saloinne sa7ai qassi eta giddon de7iya ubbabai
ililana. Taani GODAI hagaa odais. 49 Baabiloonee Israa7eela asaanne hara
biittan de7iya asaa ubbaa woridoogaadan, Baabiloone asaikka haiqqanau
koshshees.

Baabiloonen De7iya Israa7eelatussi Odettida Hiraagaa

50 “Ta asau, intte olaappe kessi ekkideta. Hegaa gishshau, biite! Ha-
gan eqqoppite! Intte de7iyo haaho biittankka tana GODAA hassayite;
Yerusalaamekka qoppite. 51 Intte, ‘Nuuni cayettido gishshau kauyyida;
allagati GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya geeshsha sohota gelido gishshau,
nuuni yeellaa maayida’ yaagideta.

52 “SHin taani GODAI Baabiloone eeqata qaxxayiyo wodee yaana. Deshet-
tidaageeti biitta ubban oolana. 53 Baabiloonee saluwaa pude kiyidi, yan
qatuwaa medhdhanau danddayiyaakkonne, yaa gakkanau kiyidi, a yan
bashshiya asaa taani kiittana. Taani GODAI hagaa odais.

Baabiloonee Xayana

54 “Baabilooneppe asaa waasuwaa cenggurssai, Baabiloone biittaappe
gita bashshaa kooshinchchai siyettana! 55 Aissi giikko, GODAI Baabiloone
bashshana; a wolqqaama cenggurssaakka co77u oottana. Abbaa beetaadan
guummiya morkketi woraajjiiddi garmmaamana. 56 Bashshiyaageeti Baa-
biloone bolli yaana; yin a olanchchati omoodettana; eta wonddafeekka
meqqana. Taani GODAI haluwaa kessiya Xoossaa gidiyo gishshau, eta

oosuwaadan taani etau zaarana. 57 Taani a halaqata, a aadhdhida eranchchata, a deriyaa haariyaageeta, a ola gadaawatanne a olanchchata mattoyana; eti naa77antto denddennaadan, merinau xiskkana. Taani Kawoi, Ubbaappe Wolqqaama GODAA geetettiyaagee hagaa odais" yaagees.

58 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Orddiyan gimbbettida Baabiloone yuushuwaa gimbbee sa7an belettana; a adussa penggetikka taman xuugettana. Asai oottidobai ubbai hada; kawotettatikka tami maanabau coo daafuroosona" yaagees.

Ermmaasi Baabiloone Kiitaa Yeddiis

59 Mahiseeya na7aa Neeriyaa na7ai Saraayi Kawuwaa Sedeqiyaasassi oottiya halaqa. Sedeqiyaasi Yihudan kawotido oiddantto laitti, Saraayi aara Baabiloone biis. Biyo wode Ermmaasi Saraaya bolli kiitaa yeddiis. 60 Baabiloone bollan gakkanau de7iya iitabaa ubbaanne Baabiloone xeelliya harabaa ubbaa Ermmaasi issi xaatta maxaafan xaafiis. 61 Xaafidi Saraaya hagaadan yaagiis; "Neeni Baabiloone biittaa gakkido wode, ne qaalaa xoqqu oottada, asaassi ha maxaafaa nabbaba. 62 Qassi hagaadan yaagada woossa; 'Abeet GODAU, neeni, "Taani ha sohuwaa bashshana; ha sohuwan paxa qaaxxiya mereti, asikka, meheekka, do7ikka de7enna; ha sohoi merinau bazzo gidana" yaagadasa' yaaga. 63 Ha xaatta maxaafaa nabbabada wurssidoogaappe guyyiyan, shuchchaa he maxaafaara gatta qachchada, Efiraaxiisa SHaafan ola. 64 Olada, ' "Taani GODAI a bollan ehiyo iitaa gaasuwan, Baabilooneekka hagaadan naa77antto denddennaadan muukettana" yaagais' yaaga" yaagiis.

Ermmaasi haasayido qaalai hagan polettiis.

52

Yerusalaame Kunddettaa
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 24:18-25:7; Ermmaasa 39:1-10)

1 Sedeqiyaasi kawotiyo wode, laittai ayyo laatamanne isiino; Yerusalaamen i tammanne isiini laittaa kawotiis. A aayee sunttai Hamuxaalo; a Liibina kataman de7iya Ermmaasa na7iyo. 2 Yo7aqeemi oottidoogaadan, Sedeqiyaasikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. 3 GODAI Yerusalaame asaa bollinne Yihudaa asaa bolli hanqqettido gishshau, wurssettan eta ba sinttappe diggiis.

Sedeqiyaasi Baabiloone kawuwaa bolli makkalidi denddiis. 4 Denddin Sedeqiyaasi kawotido uddufuntta laitti, tammantta aginan, tammantta gallassi Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori ba olanchchata ubbaa ekkidi yiidi, Yerusalaame dooddiis. Eti a yuushuwankka biittaa keelaa diddiqidosona. 5 Sedeqiyaasi kawotido tammanne isiinintta laittaa gakkanaassi, Yerusalaame katamai doodettidi gam77iis.

6 Hegaa gaasuwan biittan koshai suullin, he laitti oiddantto aginan, uddufuntta gallassan, he biittaa asaayyo miyoobi xayiis. 7 Yaanidaashin katamaa yuushuwaa gimbbee issi baggaara qolettiis. Qolettin Baabiloone asai katamaa yuuyi aadhdhidi naagikkokka, Yihudaa kawuwaa olanchchati mule ubbai qammi kawo ataakilttiyaa sohuwaa efiya ogiyaa oiqqidi, naa77u dirssaa gimbbeta issippe gattiya penggiyaara kiyidi baqatidosona. Eti Yorddaanoosa Dilbbaakko simmidi biidosona. 8 SHin Baabiloone olanchchati Kawuwaa Sedeqiyaasa yedettidi, Yarkko dembbaa gattiiddi oiqqidosona. Oiqqin a olanchchati ubbai appe shaahettidi laalettidosona.

9 Hegaappe guyyiyan, eti a Hamaata biittan, Ribila kataman de7iya Baabiloone kawuwaakko efiidosona. Efin yan Naabukadanaxoori Sedeqiyaasa

bolli pirddiis. 10 Qassi Sedeqiyaasa naata Sedeqiyaasi xeellishin, Baabiloone
kawoi woriis. Yihudaa halaqata ubbaakka eti yan Ribila kataman wori-
dosona. 11 Hegaappe guyyiyan, Sedeqiyaasa aifeta wooci kessidi, sanssala-
tan a qachchidi, Baabiloone biittaa ekkidi efiidosona. Efiidi i haiqqana
gakkanaashin, yan qasho keettan a wottidosona.

Beeta Maqidasee Qolettiis
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 25:8-17)

12 Naabukadanaxoori Baabiloonen kawotido tammanne uddufuntta
laittan, ichchashantto aginan, tammantto gallassan, kawuwaa
oosanchchatuppe issoi, kawuwaa naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani
Yerusalaame geliis. 13 Gelidi GODAA Beeta Maqidasiyaa, kawo keettaanne
Yerusalaamen de7iya keettata ubbaa taman xuuggiis; gita keetta giyo keetta
ubbaa xuuggiis. 14 Baabiloone olanchchati ubbai kawuwaa naagiyaageetu
halaqaa azazuwan, Yerusalaame katamaa yuushuwan de7iya dirssaa
gimbbiyaa ubbaa qolidosona. 15 Naabuzaraadaani wurssetta hiyyeesata,
kataman attida asatanne kaddidi Baabiloone olanchchatun gaittida
asata kushe hiillaa eriya asatuurakka gujjidi, omooduwau efiis. 16 SHin
Naabuzaraadaani wurssetta hiyyeesatuppe amaridaageeta woiniyaa turaa
tokkanaadaaninne gadiyaa goyanaadan, Yihudan ashshiis.

17 Baabiloone asati GODAA Beeta Maqidasiyan de7iya nahaasiyaappe
medhdhido tuussata, miishshata wottiyo gaaretanne Abba Sainiyaa
mentterettidosona; mentterettidi nahaasiyaa ubbaa Baabiloone efiidosona.
18 Hegaadankka, qassi kereta, akaafata, xomppiyaa shaluwaa xeeraa pittiy-
oobata, kuixaarota, ixaanaa sainetanne yarshshiyo wode go7ettiyo nahaase
miishshata ubbaa ekki efiidosona. 19 Kawuwaa naagiyaageetu halaqai
Naabuzaraadaani qassikka worqqaappenne biraappe oosettida distteta,
tamaa ekkiyo miishshata, kuixaarota, kereta, xomppiyaa wottiyo ballata,
ixaanaa sainetanne ushshaa yarshshuwaassi go7ettiyo otota ekkidi biis.
20 Kawoi Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyan oosettiyaabatussi medhd-
hido naa77u tuussati, Abba Sainee, appe garssaara de7iya tammanne
naa77u korimatu misiletinne miishshata wottiyo gaareti merettido nahaase
biratati meezaanan likkanau danddayettennaagaa keena daro. 21 Naa77u
tuussatikka issi mala gididi, issoi issoi tammanne hosppun wara adussa.
Eta xeessaa yuushoi tammanne naa77u wara. Etau giddoi kofa gididi,
biratai oiddu biradhdhe keenaa ordde. 22 Naa77u tuussatu huuphiyankka
nahaasiyaappe oosettida gumbboti de7oosona. Issi gumbbuwaa geesai
ichchashu wara gididi, yuushoi gitiyaa misiliyaaninne roomaaniyaa teeraa
misiliyan alleeqetti uttiis. Naa77antto gumbboikka a mala. 23 Gumbbotussi
miyyiyan miyyiyan de7iya roomaanetu misileti uddufun tammanne hosp-
puna; yuushuwan de7iya gite milatiya misiletuppe bolla baggaara de7iya
roomaane misileti muleera issi xeeta.

Yihudaa Asai Omoodettidi Baabiloone Biis
(Kawotu Maxaafaa Naa77anttuwaa 25:18-21, 27-30)

24 Kawuwaa naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani qeese ubbatu ha-
laqaa Saraaya, appe kaalliya qeesiyaa Xafaaniyaanne penggiyaa naagiya
hara heezzu asata oiqqiis. 25 Qassi he wode gakkanaashin, kataman de7iya
asaappe ola gadaawaa, kawuwaa zoriyaageetuppe laappun asata efiis. Ola
gadaawaa xaafiyaa, hegeenne olanchchata asaa giddoppe qoridi kessiyaa-
gaanne hara usuppun tammu gita asata efiis. 26 Halaqai Naabuzaraadaani
eta ubbaa ekkidi, Baabiloone kawuwaakko, Ribila katamaa efiis. 27 Yan

Ribila kataman, Hamaata biittan Baabiloone kawoi eta ubbaa worissiis. Hegaadan hanidi, Yihudaa asai ba biittaappe denddidi, omooduwau biis.

28 Naabukadanaxoori kawotido laappuntta laittan heezzu sha7anne laatamanne heezzu asaa Yihudaappe omooddiis. 29 Qassi tammanne hosppuntta laittan hosppun xeetanne hasttamanne naa77u asaa Yerusalaameppe omooddiis. 30 Naabukadanaxoori kawotido laatamanne heezzantto laittan kawuwaa naagiyaageetu halaqai Naabuzaraadaani laappun xeetanne oitamanne ichchashu asaa omooddiis. Omoodettida asaa qoodai muleera oiddu sha7anne usuppun xeeta.

31 Ewiili-Marodaaki kawotido laitti Yihudaa kawuwaa Yo7aakiina bonchchidi, qashuwaappe birshshiis. Hegee hanidoogee Yo7aakiini omoodetti qashettidi biido hasttamanne laappuntta laitti, tammanne naa77antto aginan, laatamanne ichchashantto gallassaana. 32 Ewiili-Marodaaki Yo7aakiinaara mal77o qaalaa haasayidi, Baabiloonen omooduwan de7iya hara kawotu ubbaappe aattidi, a bonchchiis. 33 Hegaa gishshau, Yo7aakiini qasho keettan maayido maayuwaa laammiis. Laammidi i attida ba de7o laitta ubban kawo maaddaappe miis. 34 Yo7aakiini haiqqana gakkanaashin, hachchi hachchi ayyo koshshiyaabaa ubbaa Baabiloone kawoi immiis.

Ermmaasa Zilaassaa

Gidduwaa Erissuwaa

Ermmaasa Zilaassai Kiristtoosi yelettanaappe kase ichchashu xeetanne hosppun tammanne usuppun laittan Yerusalaamee laalettido gaasuwaaninne asaikka omoodettidi biido gaasuwan, giximiyan giigida ichchashu azzano zilaassata oiqqidaagaa. Ha maxaafaassi dariya baggai yeehobaanne azzanobaa odiyaagaa gidikkonne, Xoossan ammanettiyoobaanne hidootan de7iyoobaa yootiya kifiletikka an de7oosona. Ha giximeta Aihuda asati Kiristtoosi yelettanaappe kase ichchashu xeetanne hosppun tammanne usuppun laittan, he biittaa bolli gakkida bashshaa hassayanaassi, laittan laittan xoomiyoonne azzaniyo wogata poliyo gallassatun go7ettoosona.

Yerusalaame Tuggaa

1 Kase asai kumido Yerusalaame katamiyaa ha77i waanada mela attadee! Kase kawotettatu giddon gita gididaara ha77i azini haiqqido maccaaseedan, waanada barkka attadee! Katamatu ubbaa giddon kawiyo gididaara ha77i waanada aille gidadee! 2 Qamma ubban afuttai i gacuwaara holssattishin, yeekkaidda aqaasu. Kase o dosiyaageetuppe ha77i o minttettiyaabi issoinne baawa. I laggeti o kaddidi, iyyo morkke gididosona. 3 Yihudiyaa naaqettaiddanne ailletaidda omoodettada baasu. A ha77i kawotettatu giddon de7ausu; shin shemppiyo soho demmabeikku. O yedettidaageeti a metoota uttidaashin gakkidi demmidosona. 4 Laittaa giddon bonchchiyo baalata yiyaabi bainna gishshau, Xiyooni ogeti azzanoosona. Katamaa penggeti baisa attidosona; i qeesetikka ooloosona. I geela7o naatikka tuggatidosona; qassi a ba huuphiyaukka iita tuggaa tuggata uttaasu. 5 I morkketi iyyo goda gididosona; etau injjetin de7idosona. Aissi giikko, i nagaraa daruwaa gaasuwan GODAI o tuggayiis; i guutta naati morkkiyan omoodettidi biidosona. 6 Xiyooni puulai ubbai ippe qaarettiichchiis; i halaqatikka maataa miyo sohuwaa xayida gaaraa mala gididosona. Eti wolqqa xayidi, banttana yedettiyaageetu sinttappe baqatidosona.

7 Yerusalaama ha77i ba tuggaanne ba un77uwaa gallassatun beni ba bonchcho buquraa hassayausu. I asai ubbai morkketu kushiyan aadhdhidi imettido wode, o maaddiyaabi issoinne attibeenna. I morkketi o xeellidi, i bashshan miiccidosona. 8 Yerusalaama gita nagaraa oottaasu; hegaa gishshau, a tunabaa gidausu. Kase o bonchchida ubbai ha77i i kalluwaa be7ido gishshau, o karees. Akka oolausunne guyye simmausu. 9 I tunatettai i afalaa xeeraa baqqi oiqqiis. Sinttappe ba bolli hananabaa a qoppabeikku. Hegaa gishshau, i kunddettai daganttiyaagaa. A, “Abeet GODAU, ta tuggaa be7a! Ta morkketi tana xoonidosona” ginkka, o minttettiyaabi issoinne baawa. 10 Morkketi i bonchcho buquraa ubbaa bollan bantta kushiyaa yeddidosona. Dere kawotettati, kase neeni GODAI maabaraa giddo gelissennan diggido asati, i Beeta Maqidasiyaa gelishin be7aasu. 11 I asati namisettidi, qumaa demmanau ooloosona. Eti paxa de7ana gishshau giidi, bantta bonchcho buquraa ubbaa quman laammoosona.

Yerusalaama hagaadan yaagausu; “Abeet GODAU, xeella; taani karettidoogaa be7a! 12 Inttenoo, hagaara aadhdhiyaageetoo, hagee inttessi ubbaassi aibanne gidennee? Metoi ubbi GODAI ba eexxiya hanqquwaa gallassi ta bolli ehiido metuwaa malee? 13 GODAI bolla xoqqaappe tamaa duge yeddiis; he tamai ta meqettaa giddo geliis. Ta gediyaa oiqqanau piriyaa wottiis;

tana guyye zaariis. I tana gallassa ubban labbanttidi, yeggi bayiis. 14 Taani oottido nagaraa ubbaa shiishshi qachchidi, qambbaraadan ta morggiyan wottiis. Yaatidi ta wolqqaa wurssiis. Taani eqettanau danddayennaageetussi Godai tana aattidi immiis. 15 Godai ta giddon de7iya wolqqaama olanchchata ubbaa ixxiis. Ta yelagatakka xaissanau olanchchata ta bollan xeegiis. Woiniyaa teeraa gum77iyo sohuwan yedhdhiyoogaadan, Godai Yihudaa asaa yedhdhiis. 16 Taani yeekkiyoogeenne ta aifee afuttaa holssayiyoogee hegaassa. Tana minttettanaunne ta wolqqaa kunttanau issi asinne baawa. Morkkee goobiis; ta naatinne mela attidosona" yaagausu.

17 Xiyoona ba kushiyaa miccaasu; shin o minttettiyaabi baawa. I yuushuwan de7iyaageeti o morkkanaadan, GODAI oottiis. Yerusalaama eta giddon tunabaa gidaasu.

18 A hagaadan yaagausu; "GODAI xillo; a qaalau azazettennan makkalidaara tana. Inttenoo, asatoo ubbaikka siyite! Ta metuwaakka be7ite. Ta wodallatinne ta geela7oti omoodettidi biidosona. 19 Taani tana dosiyaageeta xeegaas; shin eti tana cimmidosona. Ta qeesetinne ta cimati bantta akataa gasttissanau qumaa koyiiddi, katamaa giddon haiqqi wuridosona. 20 Abeet GODAU, ta waayiyaa be7a! Ta garssai shabbirettiis. Taani keehippe makkalido gishshau, ta wozanai meqqiis. Karen bisoi wurssees; soonikka haiqo xalaalai de7ees. 21 Asai taani zilaaliyoogaa siyiis; shin tana minttettiya issi asinne baawa. Ta morkketi ubbai taani metootiyoogaa siyidosona; siyidi neeni oottidoban ufaittidosona. Etikka tanadan hanana mala, eta bolli neeni awaajjido gallassaa eha! 22 Eta iitatettai ubbai ne sintti gakko; ta nagaraa ubbaa gishshau, neeni tana qaxxayidoogaadan, etakka qaxxaya! Aissi giikko, ta zilaassai dariis; ta wozanaikka meqqiis" yaagausu.

2

Godai Yerusalaame Qaxxayiis

1 Godai ba hanqquwan Xiyoono dulkka shaaraappe garssaara waati wottidee! I Israa7eela puulaa saluwaappe duge sa7aa oliis. I ba hanqquwaa gallassan ba Beeta Maqidasiyaakka qoppibeenna. 2 Godai Yihudan de7iya keettata ubbaa qarettennan xaissiis. Qassi ba hanqquwan he biittaa qatota ubbaa koliis. He kawotettaanne a halaqata sa7an duge wottidi kaushshiis. 3 Ba suulliya hanqquwan Israa7eela wolqqaa ubbaa mentterettiis. Morkkee a olanau yiyo wode, Godai ba ushachcha kushiyaa eta bollappe diggirggiis. Lacottiya tamaadan, Israa7eela biittan eexxi kiyidi, ba yuushuwan de7iyaabaa ubbaa mi xaissiis. 4 Morkkiyaadan i ba wonddafiyaa eta bolli dafiis. Huqqunniyaageetudan i ba kushiyaa minttidi, xeellin lo77iya asaa ubbaa woriis. Xiyoone keettatu bolli ba hanqquwaa suuluwaa tamaadan qoliis. 5 Godai morkkedan hanidi, Israa7eela xaissiis. I kawo keettatanne qatota ubbaa qoliis. Yihudaa asaa bollan kayyuwaanne yeehuwaa gujjiis.

6 I ba Beeta Maqidasiyaa ataakiltte giddon de7iya daasiyaadan, shoddi oliis. Laittaa giddon bonchchiyo baalatinne Sambbatati mule dogettanaadan, GODAI oottiis. Ba gita hanqquwan kawuwaanne qeesiyaa kariis. 7 Godai baayyo yarshshuwaa yarshshiyo sohuwaa ixxiis; ba Beeta Maqidasiyaakka aggi bayiis. Kawo keettatu gimbbiyaa morkketu kushiyan aattidi immiis. Asai laittaa baalaa bonchchiiddi wocamiyoogaadan, morkketi GODAA Beeta Maqidasiyan wocamidosona. 8 GODAI Xiyooni gimbbiyaa qolanau qachchiis; o likkiyo wodoruwaa micciis; o xaissennan de7iiddi, ba kushiyaa zaarenna. Hegaa gishshau, gimbbeenne qatoi issippe kunddanaadan oottiis. 9 Yerusalaame penggiyaa sanqqati biittan duge moogettidosona; eta hiraqotakka i mentterettidi xaissiis. I kawoinne halaqati

omoodettidi, kawotettatu giddo biidosona. Higgiyaa tamaarissiyaabikka baawa; i hananabaa yootiyaageetussikka GODAAPPE ajjuutai yiyoogaa aggiis. 10 Xiyooni cimati co77u giidi, biittan utti aggidosona; bantta huuphiyan baanaa qolidi, waaruwaakka maayidosona. Yerusalaame geela7oti sa7au duge hokkidosona.

11 Ta aifee afuxxii afuxxidi galjjiis; ta wozanaikka azzanuwan shabbirettiis. Aissi giikko, ta asai xayiis; guutta naatinne yiira naati katamaa ogiyan labbanidi kunddidosona. 12 Eti bantta aayeta, “Qumaa imma! Woine eessaa imma!” yaagidi waassoosona. Katamaa ogiyan deshettidi labbaniya asatudan eti labbanin, eta aayetu kiyuwan eta shemppoi kiyees.

13 Nenoo, Yerusalaamee, taani nebaa ai gaanau danddayiyaanaa? Woi qassi ne qohuwaa taani aibiira likkanau danddayiyaanaa? Nenoo, dosettida Xiyoonee, qassi taani nena waata minttettanau danddayiyaanaa? Ne masunttai abbaa keena ciimma. Yaatin, nena ooni pattanau danddayii? 14 Ne hananabaa yootiyaageeti neeyyo worddonne pattenna ajjuutaa be7idosona; eti neeni omooduwau beenna mala, ne nagaraa qonccissidi yootibookkona. Eti balettiya worddo ajjuutaa neeyyo be7idosona.

15 Ne mataara aadhdhiya ubbai ba biradhdhiyaa ne bollan dukkees. Qassi, “Biittan sa7an ubbaappe aadhdhada lo77iya katamiyaa hannii? Kumetta biittau ufaissa geetettida katamiyaa hannii?” yaagidi nena baceessees; ba huuphiyaakka qaattees. 16 Ne morkketi ubbai bantta doonaa ne bolli dooyidosona; baceessiiddinne yiilluwan bantta achchaa garcciiddi, “Nuuni o xaissida! Nuuni naagidi uttido gallassaikka hagaa; ha77i gakkidi be7ida!” yaagoosona. 17 GODAI ba halchchidoogaa oottiis; beni wode i awaajjido ba qaalaakka poliis. Yerusalaamissi qarettennan o qoliis. I morkketakka ufaissiis; o huqqunnidaageetu wolqqaakka xoqqu xoqqu oottiis.

18 Nenoo, Xiyoonee, Godaakko ne dirssaa gimbbee waasso! Ne afuttaikka qamminne gallassi shaafaadan goggo! Neeni nena shemppissoppa; ne aifiyaukka shemppuwaa immoppa! 19 Dendda; qammi poo7oora denddada waassa. Godaa sinttan ne wozanaa haattaadan gussa. Ogiyaa doonan ubban namisettidi, labbanida ne naatu shemppuwaassi ne kushiyaa akko pude denttada woossa!

20 Abeet GODAU, be7a! Neeni o bolli kase hagaadan oottidaakko, ane qoppa. Aayeti bantta kiyuwan ishalissidi dichchido bantta naata moona gai? Qassi qeesetinne hananabaa yootiyaageeti Godaa Beeta Maqidasiyaa giddon haiqqona gai?

21 Cimai naatoi katama giddo ogiyaa buhiyan zin77iis; ta geela7otinne ta wodallati bisuwan wuridosona. Neeni ne hanqquwaa gallassi eta woradasa; etau qarettennan eta siifadasa.

22 Gibiraa gallassau xeegiyoogaadan, neeni tana daganttiyaageeta ubbasaappe xeegadasa. GODAA hanqquwaa gallassan kessi ekki paxa attidai issoinne baawa. Taani ta kiyuwan ishalissada dichchido naata ubbaa morkkee wori xaissiis.

3

Qixaatiyaa, Nagaraappe Simmiyoogaanne Hidootaa

1 GODAA hanqquwaa gatiman metuwaa be7ida asi tana. 2 I tana laaggi kessidi, poo7oi bainna xumau efiis. 3 I zaari zaaridikka gallassa muliyaa tana shocanau ba kushiyaa ta bollan denttiis. 4 I ta galbbaanne ta ashuwaa ceegissiis; ta meqettaakka menttiis. 5 I tana diriis; metuwaaninne daafuran

i tana dooddiis. 6 Beni aidekko haiqqida asadan, tana xumaa giddon wottiis. 7 Taani kiyennaadan, ta yuushuwaa diriis; deexo sanssalatankka tana qachchiis. 8 Taani a xeegaas; akko waassinkka, i ta woosaa siyennan ixxiis. 9 Ta ogiyan masettida shuchchaa wottidi gorddiis; ta hemettiyoosaakka geellayiis.

10 I taayyo zuggiya maahiyaa mala, woikko qosettidi naagiya gaammuwaa mala gidiis. 11 I tana ta ogiyaappe kessi oliis; olidi duuterettiis. Yaatidi tana asi bainnasan yeggi bayiis.

12 Ba wonddafiyaa dafidi, tana dukkanau maliis. 13 I ba wonddafiyaa dafidi, ta wozanaa aifiyaa caddiis. 14 Taani asa ubbaassi miicciyoobaanne gallassa kumettaa boridi yexxiyoobaa gidaas. 15 I tana camuwan kunttiis; qassi godare uuttaadan cammiya xuu7aa ushshidi, tana kalissiis.

16 I ta achchaa anccuwan menttiis; buhiyaa giddon i tana yedhdhiis. 17 Saroi taappe haakkiis; ufaissaakka taani dogaas. 18 Hegaa gishshau, taani, “Ta wolqqai taappe kichchiis; taani GODAN hidootaa wottidobai ubbaikka xayiis” yaagaas. 19 Ta metuwaanne taani toilattiyoogaa hassayin, de7oi tana cammiis. 20 Hegee taani mulekka dogennabaanne ta shemppoikka azzaniyoobaa.

21 Gidikkonne, taani ha issibaa ta wozanan qoppiyo wode, taayyo sinttanau hidootai de7ees. 22 Hegeenne, GODAA aggenna siiquwaappe denddidaagan nuuni xayibookko. A qaretaikka mule wuri erenna; 23 eti maallado maallado ooratta. Neeni keehippe ammanettiyaagaa. 24 Taani taayyo, “GODAI tana gakkida saama; hegaa gishshau, taani an hidootaa wottais” yaagaas.

25 Bantta hidootaa an wottiyaageetussinne a koyiyaageetussi GODAI lo77o. 26 Hegaa gishshau, asi GODAI ashshiyo ashettaa danddayan naagikko lo77o. 27 Qassi asi ba yelagatettan de7iiddi, danddayaa tamaarikko lo77o.

28 GODAI metuwaa ehiyo wode, i co77u giidi, barkka utti aggo. 29 I ba som77uwaa biittaa gattidi ziggo. Ooni erii, au sinttanau hidootai de7anaakkonne. 30 I ba qinxxalliyaa baqqiyaagaassi besso; ba morkketi cayiyo cashshaakka kallo.

31 Aissi giikko, Godai asa merinau olidi aggenna; 32 issi wode azzanuwaa ehiikkonne, i ba aggenna siiquwaa daruwaadan qarettees. 33 Aissi giikko, i asa tuggayiyoogaaninne metoyiyoogan ufaittenna.

34 A asaa kaalettiyaageeti qashettidaageeta bantta gediyaappe garssa baggaara yedhdhidosona; 35 qassi Ubbaappe Xoqqiya Xoossaa sinttan asassi de7iya maataa diggoosona; 36 qassikka shilootan pirddaa geellayoosona. Eti Godai hegaa ubbaa be7enna giidi qoppiyoonaayye?

37 Godai azazibeennaagaa azazidi, polissanau danddayiyai oonee? 38 Iitabaa gidin lo77obaa gidinkka, haasayidi poliyaagee Ubbaappe Xoqqiya Xoossaa gidenneeyye? 39 Yaatin, nuuni asa gidiyaageeti nu nagaraa gishshau, i nuna qaxxayiyo wode, aibissi zuuzummiyoo?

40 Hegaa aggidi, ane nu ogiyaa paaccoosinne qoroos; GODAAKKO ane simmoos. 41 Ane nu wozanaanne nu kushiyaa saluwan de7iya Xoossaakko denttidi, hagaadan yaagoos; 42 “Nuuni nena naaqqida; neeyyo makkalida; neenikka nuuyyo atto gabaakka. 43 Ne maaarotettaikka ne hanqquwan kamettiis; qassi neeni nuussi qarettennan nuna siifadasa. 44 Nu woosai neekko kanttennaadan, ne huuphiyaa shaaran kammadasa. 45 Asaa giddon nuna pitonne buura oottadasa. 46 Nu morkketi ubbai nu bollan

haasayidosona. 47 Nuuni dagammidanne gitiyan gelida; bayidanne xayida" yaagoos.

48 Ta asai metuwan xayido gishshau, ta aifee shaafaadan afuttaa goggees. 49-50 Ta aifee GODAI saluwaappe duge xeellidi be7ana gakkanaashin, mule wode aggennan afuttaa tigees. 51 Ta kataman de7iya maccaasatu ubbaa bollan gakkidabaa ta aifee be7ido wode, ta wozanai azzaniis.

52 Coo tana morkkiyaageeti tana kafuwaa shankkatiyoogaadan shankkatidosona. 53 Eti tana paxa de7ishin ollan yeggidi, ollaa doonaa shuchchan gorddidosona. 54 Haattai kumidi, ta huuphiyaara goggiyo wode, taani xayaas gaada qoppaas.

55 Abeet GODAU, taani ciimma ollaa giddon de7aidda ne sunttaa xeegaas. 56 Ta waasuwaa siyanaadan taani nena woossiyo wode, neeni taayyo siyadasa. 57 Taani nena xeesido wode, taakko shiiqada, "Yayyoppa" yaagadasa. 58 Abeet Godau, neeni ta mootuwaa mootettada, tana wozadasa. 59 Abeet GODAU, neeni ta tuggaa be7adasa. Hegaa gishshau, ta mootuwaa neeni pirdda. 60 Eti haluwaa kessanau ta bollan maqettiyo maqquwaa ubbaa be7adasa. 61 Abeet GODAU, eti tana cayiyo cashshaanne ta bollan maqettiyo maqquwaa ubbaa siyadasa. 62 Qassi ta morkketi gallassa kumettaa ta bollan zuuzummiyoogaanne saasukkiyoogaa siyadasa. 63 Be7a, eti uttiiddinne eqqiiddi, tana bori boridi yexxoosona.

64 Abeet GODAU, eti oottido oosuwaassi bessiya waagaa etau qanxxa! 65 Eta wozanaa dammetta! Ne qanggettai eta gakko! 66 Abeet GODAU, neeni eta ne hanqquwan yedettada, ne salotuppe garssaara eti de7iyoosaappe eta xaissa!

4

Yerusalaame Qixaatiyaa

1 PHooliya worqqai ba meraa laammidi tasiis. Beeta Maqidasee keexettido shuchchai katamatu oge ubbaa doonan laaletti uttiis. 2 Kase bonchchettida worqqa lagge gidida Xiyoone naati ha77i kushe hiillai urqqaappe medhdhido miishshaa mala gididosona.

3 Harai atto worakaniyaanne ba maraa xanttausu; shin ta asai bazzuwan de7iya yanchchaadan, ba naatussi meqettaa iitiis. 4 Saamuwaa gaasuwan xammiya naatu inxxarssai kookkiyaara ohettiis; naati qumaa woossidosona; shin etau immiyaabi issoinne baawa. 5 Kase mal77iya quma xalaalaa miidaageeti ha77i ogiyaa doonan namisan wuroosona; qassi kase ishaluwan diccidaageeti ha77i bidinttaa bolli zaqqullidosona.

6 Ta asaa gakkida qixaatee o kusheenne bochchennaaninne qoppennan aadhdhi wodhdhida Sadooma katamaa asaa gakkida qixaatiyaappekka dariis. 7 A halaqati kase shachchaappe aadhdhida geeshshanne maattaappe aadhdhida bootta. Eta bollai zo7o inqquwaappe aadhdhida arssa; eta meraikka sampperiyaa giyo al77o inqquwaa mala. 8 SHin ha77i eta som77oi shaalaappe aadhdhidi karexxiis; asi ogiyan be7idinne eta erenna. Eta gogaikka eta meqettaara oiqettidi, mittaadan meli uttiis.

9 Miyoobaa xayidi, loddi giidi, koshan haiqqidaageetuppe olan haiqqidaageeti keha. 10 Ta asaa bollan yiida bashshaa gaasuwan, qarettiya aayeti bantta yelido naata doissidi, banttau quma kessidi miidosona. 11 GODAA hanqquwaa xuu7ai kumiis; i ba suulliya hanqquwaa tigiis. Tigidi Yerusalaame katamaa baasuwaara miida tamaa eetti kessiis.

12 Ha sa7an de7iya kawotuppe woikko kawotettatu giddon de7iya asaappe
ooninne morkkee Yerusalaame penggiyaara gelana giidi ammanibeenna.
13 SHin hagee hanidoogee a hananabaa yootiyaageetinne a qeeseti oottido
nagaraa gishshaassa; qassi eti xillotu suuttaa a giddon gussido gishshaassa.
14 Eti qooqe asadan, ogiyan tattaafoosona; qassi eti suuttan tunido gishshau,
eta maayuwaa ooninne bochchanau koyenna. 15 Hegaa gishshau, asai eta,
“Kichchite! Intte tuna! Kichchite! Nuna bochchoppite!” yaagidi eta bolli
waassiis.

Yaatin, eti baqatidi toilattido wode, kawotettatu giddon de7iya asai eta,
“Intte nunaara hagan de7anau danddayekketa” yaagidosona. 16 GODAI
ba huuphen eta laaliis; i etabaa naa77antto qoppenna. Eta qeesetikka
bonchchettibookkona; eta cimatikka nashettibookkona.

17 Nu aifee maaduwaa demmanau xeelliiddi, coo mela daafuriis. Nuna
ashshanau danddayenna kawotettata, eti yaana giidi wochchida.

18 Asati nu kottiyaa kaalliyo gishshau, nu katamaa ogiyan hemettanau
danddayibookko. Nu wurssettai matattiis; nu laittai wuriis; nu xayiyo
wodeekka gakkiis. 19 Nuna yedettiyaageeti saluwaara paalliya arggant-
taappekka aadhdhidi eesotoosona. Eti nuna deriyaa huuphiyaara yedetti-
dosona; qassi bazzuwan zuggidi, nuna naagidosona.

20 GODAI tiyido kawuwaa, nuuni siiriyaara shemppiyo nu shemppuwaa,
eti bantta piriyan oiqqidosona. Nuuni a kuwaa garssan uttidi, kawotettatu
giddon de7ana giidi qoppida.

21 Inttenoo, Uuxa biittan de7iya Eedooma asatoo, ufaittitenne poocu giite.
SHin hanqquwaa xuu7ai inttekkokka gakkana; inttekka mattottidi, kallo
attana.

22 Inttenoo, Xiyoone asatoo, intte mooruwaa qixaatee polettiis. Hagaappe
sinttan i inttena omooduwan wottenna.

SHin Eedooma asatoo, intte mooruwaa i qaxxayana; intte nagaraakka
qonccissana.

5

Maarotaa Ekkanau Woossiyo Woosaa

1 Abeet GODAU, nu bolli gakkidabaa ubbaa hassaya; nuna xeella; nu
kaushshaakka be7a! 2 Nu laata biittai allagatussi, nu keettaikka betetussi
imettiis. 3 Nuuni aawi haiqqiichchido naata gidida; nu aayetikka am77e
maccaasa gididosona. 4 Nu uyiyo haattaassi miishshaa qanxxoos; eettiyo
mittaakka shammi ekkoos. 5 Nuna yedettiyaageeti nu ginddiyaa xapho
gakkidosona. Nuuni daafurida, shin shemppanau danddayibookko. 6 Nuuni
quma kallana giidi, Gibxxe asatussinne Asoore asatussi kushiyaa immida.
7 Nagaraa oottidaageeti nu maizza aawata; shin eti ha77i de7okkona. Eti
ekkanau bessiya qixaatiyaa ekkiyaageeti nuna.

8 Ailleti nuna haariyaageeta gididosona; eta kushiyaappekka nuna wotti
ekkiyaabi issoinne baawa. 9 Bisuwan woriyaageeti bazzon de7iyo gishshau,
nuuni nu shemppuwaa shenehoo giidi, nu qumaa demmida. 10 Koshai
suullido gaasuwan harggin, nu gogai tamaa coociyaadan michchees.
11 Xiyoonen maccaasata, Yihudaa katamatunkka geela7ota wolqqan oiqqidi
mooridosona. 12 Halaqata efiidi kaqqidosona; cimatikka bonchchetti-
bookkona. 13 Yelaga attumaasati woxan gaaccidosona; attuma naatikka
deexo mittaa tookkidi ganddigaaridosona. 14 Cima attumaasati kata-
maa penggen pirddanau uttiyoogaa aggidosona; yelaga attumaasati yettaa

yexxiyoogaa aggidosona. 15 Nu wozanaappe ufaissai biichchiis; nu dursaikka yeehuwau laamettiichchiis; 16 kallachchai nu huuphiyaappe kunddiichchiis. Nuuni nagaraa oottido gishshau, nuuyyo aayye7ana! 17 Hegaa gishshau, nu wozanai daafuriis; nu aifeekka galjjiis. 18 Aissi giikko, Xiyoone Deree baisa gidiis; worakanatikka an hasoosona.

19 SHin abeet GODAU, neeni merinau kawotaasa; ne kawotaa araataikka yeletaa ubbaa gakkanaashin de7ees. 20 Neeni nuna aissi ubba wode dogai? Qassi hagaa keena adussa wodiyaa nuna aissi aggai? 21 Abeet GODAU, nuna neekko zaara; nuunikka simmana! Nu beni bonchchuwaa zaarada, nuna ooraxissa! 22 Neeni nuna ubba mule aggadiiyye? Ne hanqquwaassikka likkee baaweeyye?

Hananabaa Yootiya Hizqqeela Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hananabaa yootiya Hizqqeeli Yerusalaamee Kiristtoosa yeletaappe kase, ichchashu xeetanne hosppun tammanne usuppun laittan laalettanaappe kasenne laalettoogaappe guyye, omooduwan Baabiloonen de7iis. I hananabaa yootidoogee Baabiloonen omooduwan de7iya asaassanne Yerusalaamen de7iya asaassa. Hizqqeela maxaafaassi oiddu kifileti de7oosona.

1. Xoossaa pirddai asaa bolli yaanau matidoogaanne Yerusalaamee oiqettiyoonne laalettiyo wodee gakkidoogaa minttidi erissiya kiitaa.
2. Xoossai ba asaa huqqunnidanne balettida dumma dumma kawotettata qaxxayiyaagaa gidiyoogaa odiya qaalata.
3. Yerusalaame kunddettaappe simmin Israa7eela asaa minttettanau imettida kiitaanne sinttappekka lo77o qaadai gakkanau de7iyoogaa yootiya hidootaa qaalaa.
4. Beeta Maqidaseenne Israa7eela kawotettai beni ba sohuwaa simmanaagaa Hizqqeeli misiledan bessidoogaa. Hizqqeeli gita ammanoinne aassi qoppiya wozanai de7iyo asa. Sinttappe hananabaa i ajjuutan be7iis. A kiitaappe dariya baggai qoncce gidida leemiso oosuwan odettiis. Hizqqeeli asi ba giddo asatettan, ba wozanaaninne ba ayyaanan ooraxxanau koshshiyoogaanne asi ubbi ba nagaran nagaran oishettanau de7iyoogaa minttidi odiis. Hegaarakka gujjidi, asaa de7oi ooraxxanau de7iyo hidootaa qonccissiis. Hizqqeeli qeesenne hananabaa yootiyaagaa gidiyoogaadan, Beeta Maqidasiyaabaanne geeshshatettaabaa dumma wudettidi xeelliya asa i gidiyoogaa bessiis.

Hizqqeeli Xoossaa Kawotaa Araataa Be7iis

1 Hasttamantta laittan, oiddantto aginan, ichchashantto gallassan, taani Kabaara SHaafan omoodetti biidaageetu giddon de7ishin, taani, Buuza na7ai, qeesee Hizqqeeli, saloti dooyettin, Xoossaa ajjuutaa be7aas. 2 Kawoi Yo7aakiini omoodettoosappe ichchashantta laittan, ichchashantto aginan, 3 Baabiloone biittan Kabaara SHaafaa matan de7iya taakko, GODAA qaalai yiis; GODAA kusheekka hegan ta bolli de7ees.

4 Taani xeelliyo wode, gotee huuphessaara yiyaagaa be7aas; wolqqaama poo7oi gita shaaraa dooddi wottiis; he shaaraa giddoora wolqqanttai pozhzhu gees. Wolqqanttau giddo wozanai phooliya nahaasiyaa milatees. 5 Gotiyaa giddon oiddu paxa de7iya meretati de7oosona. Eti asa milatoosona; 6 shin etau issuwau issuwau oiddu oiddu som77oinne oiddu oiddu qefee de7ees. 7 Eta gedee sitti giidaagaa; eta gediyaa yachchai mara gede malanne quccidi geeshshido nahaasiyaa birataadan phoolees. 8 Eta qefiyaappe garssaara oiddu baggaarakka asa kushe milatiya kushee de7ees. 9 Eta qefee issoi issuwaa bochchees; eti ubbaikka yaanne haanne simmennan tollu giidi sinttau boosona. 10 Etau issuwau issuwau sintta baggaara asa som77oi de7ees; ushachcha baggaara gaammuwaa som77oi de7ees; qassi haddirssa baggaara boora som77oi de7ees; qassi guyye baggaara argganttaa som77oi de7ees; 11 eta som77oi hegaa milatees. Eta qefee bollau micetti uttiis; eta issuwaa issuwaa naa77u qefee naa77u baggaarakka hinkko meretaa qefiyaa bochchees; qassi naa77u qefee eta bollaa bollaa kammees. 12 Eti ubbaikka tollu giidi sinttau biidosona; yaanne haanne simmennan, bantta ayyaanati biyoosaa awanne boosona. 13 Ha

paxa de7iya meretatu giddon issi eexxiya tama bonqqo milatiyaageenne sinttaunne guyye qaaxxiya, eexxiya xomppe malatiyaagee de7ees; he tamai phooleesinne a giddoppekka wolqqanttai kiyees. 14 Ha paxa de7iya meretati wolqqanttaadan, sinttaunne guyye simerettoosona.

15 Ha oiddu meretata taani xeellaidda, eta miyyessan sa7an de7iya irzzota be7aas; issi issi meretaa miyyessan issi issi irzzoi de7ees. 16 Ha irzzoti inqquwaadan phooloosona; eti oiddaikka issoi issuwaa milatoosona. Issi irzzoi naa77u irzzo gididi merettiis; merettidi issoi issuwaa giddoora kantti uttiis. 17 Eti biyo wode bantta sinttaa zaari wottido oiddu ginaappe issuwau augaa gidikkonne boosona; ha meretati biyo wode irzzoi wora simmenna. 18 He oiddu irzzotuyyo wogganne yashshiya charkketi de7oosona; he charkketussi yuusho ubban xeelliya aifee kumiis.

19 Ha meretati biyo wode, eta miyyiyan ha irzzoti bululoosona; he meretati biittaappe pude denddiyo wode, ha irzzotikka denddoosona. 20 Eta ayyaanati biyo awanne ha irzzotikka denddidi boosona; aissi giikko, ha paxa de7iya meretatu ayyaanati irzzotu giddon de7oosona. 21 Ha meretati biyo wode, irzzotikka boosona; meretati eqqiyo wode, irzzotikka eqqoosona; qassi meretati biittaappe pude denddiyo wode, irzzoti etaara issippe denddoosona. Aissi giikko, ha meretatu ayyaanati irzzotu giddon de7oosona.

22 Ha paxa meretatu huuphiyaappe bolla baggaara heregaadan phooliya salo gufantto milatiyaabai de7ees. 23 He gufantto milatiyaagaappe garssa baggaara eta qefee sitti giidi, issuwaagee issuwaagaakko micetti uttiis; qassi eta ubbaukka eta bollaa kammiya naa77u naa77u qefee de7ees. 24 Ha meretati paalliyo wode, eta qefiyaa giirettai haattaa kixaa gunttaadan, qassi Ubbaa Danddayiya Xoossaa cenggurssaadaaninne cora olanchchatu wocamaadan haniyaagaa siyaas. Eti paaluwaa aggiyo wode, bantta qefiyaa shiishshi ekkoosona.

25 Eti bantta qefiyaa shiishshi ekkidi, he sohuwan eqqidaashin, eta huuphiyaappe bolla baggaara de7iya he gufantto milatiyaasaappe cenggurssai yiis. 26 He gufantto milatiyaagaappe bolla baggaara sampperiyaa giyo inqquwaappe merettida kawotaa araata milatiyaagee de7ees; he kawotaa araataa milatiyaagaa bolli asa milatiyaagee uttiis. 27 Taani a be7iyo wode, a xeessaappe bolla baggai taman de7iya nahaasiyaa birataadan phoolees; qassi xeessaappe garssa baggai tamaa milatees; a yuushuwan phooliya poo7oi de7ees. 28 A yuushuwan de7iya phooliya poo7oi ira gallassi shaaran eqqida zuullaa milatees.

Hegee GODAA bonchchuwaa qonccettaa milatees. Taani hegaa be7ido wode, biittan duge gufannada, issoi haasayiyo cenggurssaa siyaas.

2

Xoossai Hizqqeela Hananabaa Yootanau Xeegiis

1 I tana hagaadan yaagiis; “Laa asa na7au, denddada ne gediyan eqqa. Taani neeyyo yootana” yaagiis. 2 Yaagin Ayyaanai ta giddo gelidi, tana ta gediyan essiis. I taayyo yootiyoogaakka siyaas.

3 Hagaadan yaagiis; “Laa asa na7au, taani nena Israa7eela asaakko, ta bolli makkalida makkalanchcha kawotettaakko kiittais; etinne eta aawati hachchi gakkanaassikka ta bolli makkaliiddi de7oosona. 4 Eti wozana muumenne morgge zozza gidiyo gishshau, taani nena etakko kiittais. Baada, ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees’ yaaga. 5 Eti makkalanchcha

zare gidiyo gishshau, eti siyin ixxin, hananabaa yootiyaagee eta giddon de7iyoogaa eti erana. 6 Laa asa na7au, etayyookka eta qaalaayyookka yayyoppa! Qum77uudeenne agunttai ne yuushuwan de7iyaabaa gidikkokka, qassi masimasotu gidduwan neeni uttikkokka, yayyoppa. Eti makkalanchcha zare gidiyo gishshau, eta qaalaayyo yayyoppa; woikko etayyo shabbirettoppa. 7 Eti makkalanchcha zare gidiyo gishshau, siyin ixxin, ta qaalaa etau yoota.

8 "SHin, asa na7au, taani neeyyo yootiyoogaa siya! He makkalanchchatudan, neenikka makkalanchcha gidoppa; ne doonaa dooyada, taani neeyyo immiyoogaa ma" yaagiis.

9 Hegaappe guyyiyan, taani xeelliyo wode, kushee taakko yedetti uttidaagaa be7aas; he kushiyan xaatta maxaafai de7ees. 10 I ta sinttan he xaatta maxaafaa birshshiis; he xaatta maxaafan naa77u baggaarakka yeehoi, azzanoinne misho waasoi xaafetti uttiis.

3

1 Qassi i tau hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, he ne sinttan de7iyaagaa ma; ha xaatta maxaafaa ma. Maada baada, Israa7eela asaayyo yoota" yaagiis. 2 Yaagin taani hanggaas; hanggin taani maanaadan, xaatta maxaafaa i tana barssiis. 3 Barssidi tana, "Laa asa na7au, ha taani nena barssiyo xaatta maxaafaa ma; maada ne uluwaa an kuntta" yaagiis. Yaagin taani miyo wode, ta doonan eessaadan mal77iis.

4 Hegaappe simmidi, i tana hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, ha77i Israa7eela asaakko ba; baada ta qaalaa etayyo yoota. 5 Neeni kiitettidoi Israa7eela asaassappe attin, allaga biittaa qaalaaninne deexo qaalan haasayiya asaakko gidenna. 6 Qassi taanikka nena eta haasayai gelenna, allaga biittaa qaalaa deexuwaa haasayiya daro asaakko kiittabeikke. Tumaa gais; taani nena hegeetukko kiittidabaa gidiyaakko, eti neeni yootiyoogaa siyana shin! 7 Israa7eela asai taani yootiyoogaa siyanau koyenna gishshau, eti neeni yootiyoogaakka siyokkona. Aissi giikko, kumetta Israa7eela asai morgge zozzanne wozana muume gidiyo gishshau, ne yootiyoogaa siyokkona. 8 SHin taani nenakka etaagaadan morgge zozzanne mino oottana. 9 Taani ne som77uwaa salo giyo shuchchaappe aaro minniya shuchchaa oottana. Eti makkalanchcha asa gidikkokka, etayyo yayyoppa; woikko etayyo shabbirettoppa" yaagiis.

10 Qassi i tana hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, taani neeyyo yootiyo qaalaa ubbaa minttada ezgganne ne wozanan wotta. 11 Ha77i dendda baada, omooduwan de7iya ne asau yoota. Eti siyin ixxinkka etau, 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees' yaagada yoota" yaagiis.

12 Hegaappe guyyiyan, tana Ayyaanai pude denttin, taappe guyyessan, wolqqaama cenggurssan, "GODAA bonchchoi i de7iyoosan galatettidaagaa gido!" giishin siyaas. 13 Qassi paxa de7iya meretatu qefee issoi issuwaara boshettiyo cenggurssai, eta miyyiyan de7iya irzzotu cenggurssaara gaittidi, biittaa qaattaadan haniya gunttaa siyaas. 14 Hegaappe guyyiyan, Ayyaanai tana pude denttidi, hara sohuwaa efiis. Yaatin, taani GODAA kushee ta bolli minni uttidaashin, ta ayyaanan camettaiddanne yiillotaidda baas. 15 Baada Kabaara SHaafaa matan, Tel-Abiiban de7iya omoodettidaageetukko gakkaas. Taani hegan dagammada, etaara laappun gallassaa gam77aas.

GODAI Hizqqeela Wochchiya Asa Oottidi Sunttiis

16 Laappuntta gallassaa wurssettan GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 17 “Laa asa na7au, taani nena Israa7eela asaassi wochchiya asa oottaas. Ta doonaappe kiyiya qaalaa siyido paido ubban, etikka naagettanaadan seera. 18 Taani nagaranchchaa, ‘Tuma neeni haiqqana’ yaagiyo wode, neeni baada a seerana xayikko, a shemppoikka attana mala, i ba nagara ogiyaappe simmanaadan neeni a, ‘Nena ye77e!’ gaana xayikko, he nagaranchchai ba nagaran haiqqana; shin a suuttaa taani neeppe achchana. 19 SHin neeni nagaranchchaa seerin, i ba nagaraappe woikko ba iita ogiyaappe simmennan ixxikko, i ba nagaran haiqqana; shin neeni ne huuphiyaa ashshana.

20 “Qassi xillo asi ba xillotettaappe guyye simmidi, iitaa oottiyo wode, taani a sinttan xubiyaa wottin, i haiqqana. I simmanaadan neeni a, ‘Nena ye77e!’ gabeenna gishshau, i ba nagaran haiqqana; i kase oottido xillo oosoi zaaridi qofettenna; shin taani a suuttaakka neeppe achchana. 21 Qassi neeni xillo asi nagaraa oottennaadan seerin, ikka nagaraappe bana naagikko, tuma i paxa de7ana. Aissi giikko, i neeni seeridoogaa siyiis; neenikka ne huuphiyaa ashshana” yaagiiddi yiis.

Hizqqeela GODAI Duudissiis

22 He sohuwan GODAA kushee ta bolli de7ees; qassi i tana, “Dendda; denddada dembbaa ba. Taani neeyyo yan yootana” yaagiis. 23 Yaagin taani denddada, dembbaa baas. He sohuwan kase Kabaara SHaafaa matan taani be7idoogaadan, hegan GODAA bonchchoi eqqidaagaa be7aas; be7ada taani ta som77uwaa biittaa gattada gufannaas.

24 Hegaappe guyyiyan, Ayyaanai ta giddo gelidi, tana ta gediyan essidi, tana hagaadan yaagiis; “Ba; ne soo baada, ne bolli kariyaa gorddada uttaaga. 25 Laa asa na7au, wodoroi ne bolli wodhdhin, neeni qashettana; hegaa gishshau, neeni asaakko kiyanau danddayakka. 26 Qassi neeni duude gidanaadaaninne eta seerennaadan, taani ne inxxarssaa ne kookkiyaara gatta oittana. Aissi giikko, eti makkalanchcha asa. 27 SHin taani neeyyo yootiyo wode, taani ne doonaa dooyin, neenikka etayyo, ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees’ yaagana. Siyiya ooninne siyo; siyennan ixxiya ooninne ixxo. Aissi giikko, eti makkalanchcha asa.

4

Yerusalaamee Morkkiyan Doodettiyoogau Hizqqeeli Malaataa Bessiis

1 “Laa asa na7au, urqqaappe medhdhido xuubiyaa ekkada, ne sinttan wotta; yaatada Yerusalaame katamaa misiliyaa a bolli medhdha. 2 Medhdhada a doodda; katamaa gimbbiyaa yuushuwan biittaa doora; olanchchati galchchiyoosaa giigissa; gimbbiyaa laaliyo ola miishshaakka yuushuwan essa. 3 Qassi birata bashiyaa ekkada, birata godaadan neeppenne katamaappe gidduwan essa. Ne som77uwaakka akko zaara. He katamai doodettana; qassi dooddidaikka nena. Hagee Israa7eela asaayyo malaata gidana.

4 “Hegaappe guyyiyan, neeni ne haddirssa miyyiyan zin77a. Israa7eela asaa nagaraa ubbaa taani ne bolli wottana. Neeni ne haddirssa miyyiyan zin77ido gallassatu qoodaa keenaa Israa7eela asaa nagaraa tookkana. 5 Israa7eela asaa nagaraa neeni 390 gallassaa tookkana; issi issi gallassai issi issi laitta qixaatiyaara lagge. Hegaa keena wodiyaa neeni Israa7eela asaa nagaraa tookkana.

6 “Hegaa ne wurssidoogaappe guyyiyan, qassi zaarada ne ushachcha miyyiyan zin77a; zin77ada Yihudaa asaa nagaraa tookka. Issi issi gallassai

issi issi laitta qixaatiyaara lagge gidiyo gishshau, eti oottido nagaraa qixaatiyaa oitamu gallassaa neeni zin77anaadan, taani neeyyo immaas. 7 Ne som77uwaa Yerusalaame doodettaakko zaarada, ne qesiyaa kallo wottada, Yerusalaame bolli hananabaa yoota. 8 He doodettan neeni gam77iyo gallassai wuranaashin, issi miyyiyaappe hara miyyiyau aadhdha wodhdhennaadan, taani nena wodoruwan qachchana.

9 “Ha77i neeni, gisttiyaanne banggaa, baaqeelaanne misiraa, maldduwaanne qambbaraa ekkada, kattaa wottiyo issi baattan qolada, appe neeyyo oittaa uukka; hegaa neeni ne haddirssa miyyiyan zin77iyo 390 gallassaa maana. 10 Hachchi hachchi neeni miyo oittai 230 giraame deexxiyaagaa gido; hegaa a wodiyan wodiyan ma. 11 Hachchi hachchi neeni uyiyo haattai naa77u burccukko gido; hegaa a wodiyan wodiyan uya. 12 He walakkido kattaa banggaa oittaa uukkiyoogaadan uukka; uukkaidda asai xeellishin, asaa shiyaa melaa eettada uukka; yaatada ma. 13 Hegee Israa7eela asai taani eta laaliyo kawotettatu giddon de7iiddi, tunida qumaa maanaagaayyo malaata” yaagiis.

14 Yaatin, taani zaarada hagaadan yaagaas; “Ubbaa Haariya GODAU, hegee hanoppo! Taani tana tunissa erikke. Ta naatettaappe doommada hachchi gakkanaashin, bautaa woikko bazzo do7i puuzidi woridobaa ma erikke; tunida ashoi ta doonakko shiiqi erenna” yaagaas.

15 Yaagin i zaaridi, tana hagaadan yaagiis; “Daro lo77o, yaatikko, asaa shiyaa melan uukkiyoogaa aggada, miizzaa oshaa kiyyiyan ne oittaa uukkaasa” yaagiis.

16 I qassikka hagaadan yaagiis; “Laa asa na7au, be7a; Yerusalaame katamaa katti gelennaadan, taani teqqana. Asai kattaa hirggiiddi, makkidi maana; qassi haattaakka yayyiiddi, likkidi uyana. 17 Etau de7iya kattainne haattai wurana; eti issoi issuwaa, ‘Poora!’ giiddi xeellana; eti bantta nagaraa qixaatiyan gilqqana.

5

Yerusalaame Bolli Yiya Bashshaa Malaataa

1 “Laa asa na7au, qara bisuwaa ekkada, ne huuphiyaanne ne buuchchaa an meeda. Yaatada meezaanan likkada, ne binnaanaa heezzu kessada shaakka. 2 Neeni dooddiyo wodee wuriyo wode, ne shaakkido binnaanau issi kushiyaa Yerusalaame katamaa misiliyaassi gidduwan taman xuugga. Naa77antto kushiyaa katamaa yuushuwan ubban bisuwan qanxxeretta. Heezzantto kushiyaa qassi carkkuwau laala; aissi giikko, taani eta bisuwan yedettana. 3 Qassi hegaappe guutta binnaanaa ekkada, ne maayuwaa xeeran qachcha. 4 He neeni qachchidoogaappe guuttaa ekkada, taman olada xuugga. Hegan doommida tamai Israa7eela asaa ubbaa gakkana” yaagiis.

5 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Hagee Yerusalaame katamaa; taani biittata a yuushuwan wottada, kawotettatu ubbaayyo giddo gul77an a wottaas. 6 SHin i ba iita oosuwan, ba yuushuwan de7iya biittatuppenne kawotettatuppe yaa iitidi, ta higgiyaanne ta wogaa naagennan ixxiis; i ta higgiyaassi makkaliis; ta wogaakka kaallennan ixxiis” yaagees.

7 Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Neeni ne yuushuwan de7iya kawotettaappe yaa iitada, ta azazuwaa kaallennaaninne ta wogaa naagennan ixxadasa. Ne yuushuwan de7iya kawotettatu wogaa kaalladasa” yaagees.

8 Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Nenoo, Yerusalaamee, taani neeyyo morkke; hara kawotettati ubbai be7ishin, ne

bolli ta pirddaa ehaana. 9 Neeni taani ixxiyoobaa ubbaa oottido gishshau,
taani hagaappe kase gattabeennaagaa, qassi hagaappe sinttaukka gattenna
pirddaa ne bolli gattana. 10 Hegaappe denddidaagan, intte giddon aawati
bantta naata maana; qassi naatikka bantta aawata maana. Taani intte bolli
pirddaa ehaana; intteppe attidaageetakka carkko ubbau laalana.
11 “Hegaa gishshau, taani Ubbaa Haariya GODAI ta de7uwan caaqqais:
Intte intte sheneyiya eeqatuuninne tuna oosotun ta Beeta Maqidasiyaa
tunissido gishshau, taanikka inttena xaissana. Taani intteyyo qarettikkenne
intteppe issuwaanne ashshikke. 12 Intte asaappe issi kushee katamaa giddon
boshaaninne koshan haiqqana; naa77antto kushee katamaappe kareera
olan wurana; qassi heezzantto kushiyaa taani carkko ubbau laalada, eta
bisuwan yedettana.
13 “Ta yiilloi wurana; taani eta bolli hanqqettido hanqqoikka wodhd-
hana; yaatobare tau irxxi gaana. Taani eta bollan hanqqettido hanqquwaa
wurssiyo wode, taani GODAI qanaatiyan haasayidoogaa eti erana.
14 “Intte yuushuwan de7iya kawotettatu giddooninne intte mataara
aadhdhiya ubbaa sinttan taani inttena baisanne qilliicciyoobaa oottana.
15 Taani inttena ta hanqquwaaninne ta yiilluwan hanttaara pirddaa pird-
dido wode, intte intte yuushuwan de7iya kawotettatussi qilliicciyoobaanne
cayiyoobaa, inttena be7ida asi naagettiyoobaanne daganttiyaabaa gidana.
Taani GODAI hagaa odaas. 16 Taani intte bolli woriyaanne xaissiya koshaa
wonddafiyaa dukkiyo wode, inttena xaissanau dukkana. Taani intteyyo
koshaa yaa yaa darissana; Yerusalaame katamaa kattai gelennaadan, taani
teqqana. 17 Taani koshaanne bazzo do7aa intte bolli yeddin, eti intte naata
xaissana. Taani boshaa, suuttaa gussiyoogaanne olaa intte bolli ehaana.
Taani GODAI hagaa odaas” yaagees.

6

GODAI Eeqau Goinniyoogaa Pirddiis

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 “Laa asa na7au, Is-
raa7eela deretukko ne som77uwaa zaarada, eta bolli hananabaa yoota.
3 Hagaadan yaaga; ‘Inttenoo, Israa7eela deretoo, Ubbaa Haariya GODAA
qaalaa siyite! Ubbaa Haariya GODAI Israa7eela deretuyyoonne keratuyyo,
zanggaaratuyyoonne wombbatuyyo hagaadan yaagees; “Be7ite, taani, ta
addiniitai intte bolli olaa ehaana; qassi intte goinniyo xoqqa sohotakka
xaissana. 4 Intte yarshshiyo sohoti qolettana; qassi intte ixaanaa cuwayiyo
sohotikka meqerettana. Taani intte asaa intte eeqatu sinttan worana.
5 Taani Israa7eela asaa ahaa eta eeqatu sinttan zin77issana; intte meqet-
taakka intte yarshshiyo sohotu yuushuwan laalana. 6 Intte de7iyoosan
ubban intte katamatinne intte goinniyo xoqqa sohoti qolettana. Hegaappe
denddidaagan intte yarshshiyo sohoti baisanne moorettidaageeta gidana;
intte eeqati meqerettananne xayana; intte ixaanaa cuwayiyo sohotikka
meqeretti wodhdhana; intte oosoi ubbai pitetti xayana. 7 Intte asai shuhet-
tidi, intte giddon kunddana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana.
8 “ ‘ “Taani intteppe amaridaageeta paxa ashshana; yaatobare kawotet-
tatu giddon intte laalettana. 9 Kessi ekkidi attidaageeti yan omooduwan
de7ana. Yan de7iyo wode, eti tana hassayana; qassi eeqau goinniy-
oogaaninne iitaa oottiyoogan eti tana azzanissidoogaa akeekana. Eti bantta
oottido iita oosuwaappenne eta yeellayiya hanotaappe denddidaagan, bant-
tarkka banttana shenetana. 10 Qassi taani GODAA gidiyoogaa eti erana.
Taani eta bolli iitabaa ehaana giidoogee coo hada baabiso gidenna” yaagees.

11 " 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Intte kushiyaa baqqite! Intte gediyankka biittaa giirissite! Qassi hagaadan yaagite; 'Israa7eela asaa sheneyiya oosuwaayyo aayye7ana!' yaagite. Aissi giikko, eti olan, koshaaninne boshan wurana. 12 Haahuwan de7iyaagee boshan haiqqana; matan de7iyaagee olan haiqqana; qassi paxa attidaagee koshan haiqqana. Hegaadan oottada, taani ta hanqquwaa eta bolli wurssana. 13 Eta asaa ahai eta eeqaa matan, eti yarshshiyoosaa yuushuwan, xoqqa keratu bollinne deretu kiikiyaa bolli, irxxa mittaa garssan, daro bonccoi de7iyo ettaa garssan, bantta eeqatussi yarshshuwaa xuuggido sohuwan ubban kunddido wode, eti taani GODAA gidiyoogaa erana. 14 Qassi taani ta kushiyaa eta bolli yeddada, eti de7iyo biitta ubbaa, bazzuwaappe biidi Ribila giyo katamaa gakkanaashin, bashshanne baisa oottana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana" yaagees' yaaga" yaagiiddi yiis.

7

Israa7eelassi Wurssettai Gakkiis

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, Ubbaa Haariya GODAI Israa7eela biittaayyo hagaadan yaagees; 'Wurssettaa! Ubbasaara biittaa bollan wurssettai gakkiis. 3 Hekkoo, wurssettai intte bolla gakkiis! Taani ta hanqquwaa intte bolli yeddana. Taani intte oosuwaadan, intte bolli pirddana; intte tuna hanotaadan, taani inttena qaxxayana. 4 Taani intteyyo qarettikkenne intteppe issuwaanne ashshikke. Taani tumaappe intte tuna hanotaa gaasuwan inttena qaxxayana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana' yaagees.

5 "Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Bashshaa! Bashshaa bollan bashshai yees. 6 Wurssetti gakkiis! Wurssettai gakkiis! I intte bollan denddiis. Be7ite, i gakkiis! 7 Ha biittan de7iyaageetoo, intte pirddai gakkiis; wodee gakkiis; gallassai matattiis! Hegee shabbirssa gallassappe attin, deriyaa bollan ufaissan ililiyo gallassa gidenna. 8 Ha77i matan taani ta hanqquwaa intte bolli gussana; ta yiilluwaakka intte bollan wurssana. Taani intte oosuwaadan, intte bolli pirddana; intte tuna hanotaadan, inttena qaxxayana. 9 Taani intteyyo qarettikkenne intteppe issuwaanne ashshikke. Intte ogiyaadaaninne intte giddon de7iya tuna oosuwaadan, taani inttena qaxxayana. Yaatobare intte inttena shocidai tana GODAA gidiyoogaa erana.

10 " 'Gallassai hageeho! Gakkiis! Intte pirddai gakkiis! Intte iitatettai aaciis; intte otoroikka ciiyiis. 11 Makkalaa gaasuwan iita oosoi dariis; etappe, woikko eta coratettaappe, woikko eta duretettaappe, woikko eta bonchchuwaappe attanabi baawa. 12 Wodee gakkiis; gallassaikka matattiis! Hanqqoi asaa ubbaa bollaana gidiyo gishshau, shammiyaagee ufaittoppo; woikko baizziyaageekka azzanoppo. 13 Eti naa77ai paxa de7iyo peeshan, baizzidaagee ba baizzidoogaa guyye zaarenna. GODAA hanqqoi asaa ubbaa bolli yees; eta nagaraappe denddidaagan etappe issoinne ba shemppuwaa ashshenna. 14 Ta hanqqoi asaa ubbaa bolli de7iyo gishshau, eti olau xurumbbaa punnidi, ubbabaa giigissikkokka, ooninne olau kiyenna.

Israa7eela Asaa Nagaraa Gaasuwan Yiya Qixaatiyaa

15 " 'Kareera olai, soora boshainne koshai de7ees. Katamaappe gaxan de7iyaagee olan haiqqana; katamaa giddon de7iyaageeti koshaaninne boshan wurana. 16 Etappe kessi ekkidi attiyaageeti bantta nagaraa gaasuwan wombbaappe yashshan baqatida haraphphetudan, deriyaa bollan oolana. 17 Kushe ubbai doccana; gulbbata ubbaikka haattaadan hanana. 18 Eti waaruwaa maayana; qassi yashshan kokkorana. Eta som77oikka

yeellaa maayana; eta huupheekka meedettana. 19 Eti bantta biraa ogiyan olana; eta worqqaikka tunabaa gidana. GODAA hanqquwaa gallassi eta birainne eta worqqai eta ashshanau danddayenna. Etau xube gididi, nagaran gelissida birainne worqqai eta uluwaa kumidi, eta namisaappe ashshenna.

20 " 'Eti bantta lo77o alleequwan otorettidosona; otorettidi hegeeta bantta tuna eeqanne yeellayiya misile medhdhanau go7ettidosona. Hegaa gishshau, taani hegeeta etau tunabaa kessaas. 21 Taani eta alleequwaa omoodo oottada, allagaunne biittan sa7an de7iya iitatau aattada immin, eti a tunabaa kessana. 22 He wode taani ta som77uwaa Israa7eelappe wora zaarana; qassi ta bonchcho Beeta Maqidasiyaa panggati gelidi tunissana.

23 " 'Biittai ubbai suuttaa gussiyaageetun kumido gishshaunne katamaikka makkala oosuwan kumido gishshau, sanssalataa giigissa. 24 Eta keettata baassa oottana mala, taani ubbaappe iita kawotettaa ehaana. Wolqqaamatu otoruwaakka taani xaissana; eta geeshsha sohotikka tunana. 25 Bashshai yiyo wode, eti saruwaa koyana; shin demmokkona. 26 Bashshai bashshaa bolli, qassi iita odoi iita oduwaa bolli yaana. Eti hananabaa yootiyaagaa, "Ne ajjuutaa yoota" yaagana. Qeesetussi tamaarissiyo timirttee xayana; cimatussikka zoriyoobi xayana. 27 Kawoi yeekkana; halaqai hidootaa qanxxana; he biittaa asaa kushee yashshan kokkorana. Taani etau eta oosuwaadan oottana; eta pirddaadan, eta bolli pirddana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana' yaagees" yaagiiddi yiis.

8

Hizqqeeli Ajjuutan Yerusalaame Nagaraa Be7iis

1 Nuuni omoodettido usuppuntta laittan, usuppuntta aginan, ichchashantta gallassan, taani ta son uttidaashin, Yihudaa cimatikka ta sinttan uttidaashin, Ubbaa Haariya GODAA kushee ta bollan wodhdhiis. 2 Taani xeellada, asa milatiyaagaa be7aas; ayyo xeessaappe garssa baggai tamaa milatees; qassi xeessaappe bolla baggai phooliya nahaasiyaa birataa milatees. 3 I kushe milatiyaagaa taakko yeddidi, ta huuphiyaa binnaanaa oiqqiis. Ayyaanai tana sa7aappenne saluwaappe gidduwau pude denttidi, Xoossaa ajjuutan tana Yerusalaame efiis. Efiidi huuphessa baggaara Beeta Maqidasiyaa giddo dabaabaa geliyo penggiyaara gelissidi, GODAA qanaatiyaa denttettiya eeqai eqqidaagaa bessiis. 4 Kase taani dembba biittan ajjuutan be7idoogaadankka, Israa7eela Xoossaa bonchchuwaa hegan be7aas.

5 Hegan i tau hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, huuphessa baggi xeella" yaagiis. Yaagin taani xeelliyo wode, qanaatiyaa eeqai dirssaa penggiyaa sinttan de7iya yarshshiyoosaa matan de7iyaagaa be7aas. 6 Qassikka i tau hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, eti oottiyoobaa be7ai? Tana ta Beeta Maqidasiyaappe haassanau Israa7eela asai oottiyo gita tunatettaa be7ai? Hegaappekka aadhdhiya tunatettaa neeni biron be7ana" yaagiis.

7 Hegaappe guyyiyan, tana Beeta Maqidasiyaa dabaabaa pengge ehiis; ehin taani xeelliyo wode, godan xoo7ee de7iyaagaa be7aas. 8 I tana, "Laa asa na7au, godaa bookka" yaagiis; yaagin taani bookkiyo wode, issi penggee hegan de7iyaagaa be7aas. 9 Qassi i tana, "Gela; gelada eti hagan oottiyo gita tunatettaa be7a" yaagiis. 10 Yaagin taani giddo gelada xeelliyo wode, godaa bollan yuuyyi aadhdhidi biittaara gooshettiya meretatu misilee, geeshsha gidenna do7atu misileenne Israa7eela asaa eeqatu ubbaa misilee kumidaagaa be7aas. 11 Etappe sintta baggaara Israa7eela asaappe laappun tammu cimati eqqidosona; qassi SHaafaana na7aa Yazaaneekka eta giddon eqqiis.

Ubbaikka ixaanaa cuwayiyoobaa bantta kushiyan oiqqidosona; ixaanaa cuwaikka toqqattees.

12 Qassi i tana hagaadan yaagiis; “Laa asa na7au, hagaa Israa7eela asaa cimati ubbaikka xuman bantta eeqa misiliyaa keettan eti oottiyoobaa be7ai? Aissi giikko, eti, ‘GODAI nuna be7enna; GODAI ha biittaa aggiis’ yaagoosona” yaagiis. 13 Qassikka i tana, “Hegaappekka aadhdhiya tunatettaa neeni biron be7ana” yaagiis.

14 Hegaappe guyyiyan, i tana Beeta Maqidasiyau huuphessa bagga penggiyau efin, hegan Tamuuza giyo bantta xoossau kayyottidi yeekkiya maccaasaa be7aas. 15 I tana, “Laa asa na7au, hagaa be7ai? Hegaappe aadhdhiya tunatettaa neeni biron be7ana” yaagiis.

16 Hegaappe guyyiyan, i tana GODAA Beeta Maqidasiyau giddo dabaabaa efiis; hegan Beeta Maqidasiyaa penggen baranddaappenne yarshshiyoosaappe gidduwan laatamanne ichchashu attumaasaa gidiyaagaa be7aas. Eti bantta zokkuwaa GODAA Beeta Maqidasiyaakko, bantta som77uwaa arshshokko zaaridi, arshshoora mokkiya awaayyo goinnoosona.

17 I tana hagaadan yaagiis; “Laa asa na7au, hagaa be7adii? Yihudaa asaassi ha tunatettaa oottiyoogee ubba laafabaa gididee? Eti biittaa makkala oosuwan kunttidi, zaari zaaridi tana hanqqetissanau bessii? Be7a, eti bantta danddayido keenan tana iissidi cayoosona. 18 Hegaa gishshau, taani etaara hanqquwan gaittana. Taani etayyo qarettikkenne etappe issuwaanne ashshikke. Eti bantta cenggurssaa xoqqu oottidi, ta haittan waassinkka, taani etau siyikke” yaagiis.

9

Eeqau Goinniyaageeta Woridosona

1 Hegaappe guyyiyan, taani siyishin, GODAI ba qaalaa xoqqu oottidi, hagaadan azaziis; “Inttenoo, katamaa asaa woriyaageetoo, ubbaikka intte woriya ola miishshaa intte kushiyan kushiyan oiqqidi, haa shiiqite” yaagiis. 2 Yaagin huuphessi xeelliya qommo bagga penggiyaara woriya ola miishshaa oiqqidi, yiya usuppun asata be7aas. Etaara issippe liinuwaappe dadettida maayuwaa maayidi, ba miyyiyan xaafiyoobaa korjjuwan oiqqida issi bitanee de7ees. Eti giddo gelidi, nahaasiyaappe oosettida yarshshiyoosaa lanqqen eqqidosona.

3 Israa7eela Xoossaa bonchchoi kase ba de7iyo kiruubetuppe denddidi, Beeta Maqidasiyaa pengge biis. Hegan GODAI ayyo liinuwaa maayidi, ba miyyiyan xaafiyoobaa korjjuwan oiqqida bitaniyaa xeesiis. 4 Xeesidi a hagaadan yaagiis; “Yerusalaame katamaa gidduwaa kanttada baidda, yan oosettiya tunatettaa gishshau, ooliiddinne kayyottiiddi de7iya asaa som77uwan malaataa wotta” yaagiis.

5 Taani siyishin, i haratakka hagaadan yaagiis; “A geedo kaallidi, katamaa gidduwaa kanttiiddi worite! Issuwaanne ashshoppite; oossinne qarettoppite. 6 Cimata, wodallatanne geela7ota, maccaasatanne naata ubbaakka worite; shin som77uwan malaatai de7iyo asa oonanne bochchoppite. Woruwaa ta Beeta Maqidasiyan doommite” yaagiis. Yaagin eti woruwaa Beeta Maqidasiyaa sinttan eqqida cimatun doommidosona. 7 Hegaappe guyyiyan, i eta hagaadan yaagiis; “Beeta Maqidasiyaa tunissite; dabaabaakka ahan kunttite; kiyite” yaagiis. Yaagin eti kiyidi, katama giddon ubban woruwaa doommidosona.

8 Eti woriiddi de7ishin, taani tarkka attada, ta som77uwaa biittaa gatta gufannada, ta qaalaa xoqqu oottada, “Abeet Ubbaa Haariya GODAU, ha

neeni Yerusalaame bollan gussiyo ne hanqquwan, Israa7eelappe attida muliyaakka wurssuuteeyye?" yaagaas.

9 I zaaridi, taayyo hagaadan yaagiis; "Israa7eelanne Yihudaa nagarai keehi dariis; biitta ubban suuttaa gussiyaageeti kumidosona; qassi katama ubban tumu pirddaa geellayiyaageeti kumidosona. Aissi giikko, asai, 'GODAI ha biittaa aggiis; GODAI be7enna' yaagoosona. 10 Hegaa gishshau, taani etayyo qarettikkenne etappe issuwaanne ashshikke. Taani etayyo eta oosuwaadan oottana" yaagiis.

11 Hegaappe guyyiyan, liinuwaa maayidi, ba miyyiyan xaafiyoobaa korjjuwan oiqqida bitanee guyye simmidi, "Neeni tana azazidoogaadan oottaas" yaagiis.

10

GODAA Bonchchoi Beeta Maqidasiyaappe SHaahettiis

1 Taani xeelliyo wode sampperiyaa giyo inqquwaappe oosettida kawotaa araatai kiruubetu huuphiyaappe bolla baggaara de7iya salo gufantto milatiyaagan de7iyaagaa be7aas. 2 Liinuwaa maayida bitaniyaa GODAI hagaadan yaagiis; "Kiruubetuppe garssa baggaara irzzotu giddoora kanttada ba; baada hegaappe xiixinttaa bonqquwaa ne kushiyan kophpheta ekkada, katamaa bolli laala" yaagiis.

Yaagin taani xeellishin, tamaa ekkanau geliis. 3 Bitanee soo geliyo wode, kiruubeti Beeta Maqidasiyaappe tohossa baggaara eqqidosona; giddo dabaabaakka shaarai kumiis. 4 GODAA bonchchoi kiruubetu bollappe denddidi, Beeta Maqidasiyaa pengge biis. SHaarai Beeta Maqidasiyaa kumiis; dabaabaikka GODAA bonchchuwaa phoolettan kumiis. 5 Kiruubetu qefiyaa giirettai Ubbaa Haariya GODAA cenggurssaadan, kare dabaaban siyettees.

6 Liinuwaa maayida bitaniyaa GODAI, "Kiruubetu garssa bagga irzzotu giddoppe tamaa ekka" yaagidi azazin, i gelidi issi irzzuwaa miyyiyan eqqiis. 7 Kiruubetuppe issoi bantta giddon de7iya tamaakko ba kushiyaa yeddidi, appe guuttaa ekkidi, liinuwaa maayida bitaniyaa kushiyan wottin, ikka ekkidi kiyiis. 8 Kiruubetu qefiyaappe garssa baggaara asa kushe milatiyaagee de7ees.

9 Taani xeelliyo wode, kiruubetu miyyessan oiddu irzzoti de7oosona; issi issi kiruubiyaa miyyiyan issi issi irzzoi de7iyaagaa be7aas; he irzzoti inqquwaadan phooloosona. 10 Eti oiddaikka issoi issuwaa malatoosona; issi irzzoi naa77u irzzo gididi merettiis; merettidi issoi issuwaa giddoora kantti uttiis. 11 Kiruubeti biyo wode, oiddu baggaukka yaanne haanne simmennan boosona; issi irzzoi biido geeduwaa hankko irzzoti yaanne haanne simmennan tollu giidi boosona. 12 Eta kumetta bollan, hegeenne eta zokkuwan, eta kushiyan, eta qefiyaaninne eta oiddu irzzotun xeelliya aifee kumiis. 13 Taani siyishin, irzzoti Bichchaariya Irzzota geetetti xeegettidosona. 14 Issi issi kiruubiyau oiddu som77oi de7ees. Issi som77oi kiruubiyaa som77uwaa, naa77anttoi asa som77uwaa, heezzanttoi gaammuwaa som77uwaanne, oiddanttoi argganttaa som77uwaa.

15 Hegaappe guyyiyan, kiruubeti pude denddidosona. Hageeti taani Kabaara SHaafaa matan be7ido paxa de7iya meretata. 16 Qassi kiruubeti biyo wode, eta miyyessan de7iya irzzotikka bululoosona; qassi kiruubeti biittaappe pude denddanau bantta qefiyaa micciyo wodekka irzzoti eta miyyiyaappe shaahettokkona. 17 Eti eqqiyo wode, irzzotikka eqqoosona; qassi eti biittaappe pude denddiyo wode, etikka denddoosona. Hegeekka paxa de7iya meretatu ayyaanati etan de7iyo gishshaassa.

18 Hegaappe guyyiyan, GODAA bonchchoi Beeta Maqidasiyaa penggeppe
denddidi, kiruubetuppe bolla baggan eqqiis. 19 Taani xeellishin, kiruu-
beti bantta qefiyaa miccidi, irzzotuurakka issippe biittaappe pude denddi-
dosona. Eti GODAA Beeta Maqidasiyau arshsho bagga penggiyaara eqqi-
dosona; Israa7eela Xoossaa bonchchoikka etappe bolla baggaara de7ees.
20 Hageeti Kabaara SHaafan taani Israa7eela Xoossaappe garssa baggaara
be7ido paxa de7iya meretata; qassi eti kiruubeta gidiyoogaa taani eraas.
21 Etau ubbaukka oiddu oiddu som77otinne, oiddu oiddu qefeti de7oosona;
eta qefetuppe garssa baggaara asa kushe milatiyaagee de7ees. 22 Eta
som77oti Kabaara SHaafaa matan taani be7ido som77ota milatoosona. Eti
ubbaikka tollu giidi, sinttau boosona.

11

Yerusalaame Bolli Gakkida Pirddaa

1 Hegaappe guyyiyan, Ayyaanai tana denttidi, arshsho xeelliya GODAA
Beeta Maqidasiyaa pengge efiis. Hegan he penggiyaa geliyoosan laata-
manne ichchashu attumaasai de7ees; eta giddon asaa kaalettiya Azuura
na7aa Azaaniyaanne Banaaya na7aa Palaaxiyaa be7aas. 2 GODAI tana
hagaadan yaagiis; “Laa asa na7au, ha asati ha kataman iita halchchuwaa
halchchiyaageetanne iita zoriyaa zoriyaageeta. 3 Eti hagaadan yaagoosona;
‘Nuuni keettaa zaaretti keexxana wodee matattiis. Ha katamai asho xaaro;
qassi nuuni asho’ yaagoosona. 4 Hegaa gishshau, asa na7au, hananabaa
yoota! Eta bolli hananabaa yoota!” yaagiis.
5 Hegaappe guyyiyan, GODAA Ayyaanai ta bolli wodhdhidi, tana ha-
gaadan yaagiis; “Eta yaaga; ‘GODAI hagaadan yaagees; “Israa7eela asau,
intte hegaadan geeta; shin taani intte ai qoppiyaakko erais. 6 Ha kataman
intte daro asaa woridi, oge ubban ahaa kunttideta” yaagees.
7 “ ‘Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Intte
woridi hegan olido ahai asho; qassi ha katamaikka asho xaaro; shin taani
inttena ha katamaappe yedettada kessana. 8 Intte olau yayyideta; taani he
intte yayyido olaa intte bolli ehaana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa
odais. 9 Taani inttena ha katamaappe kessada, allagatuyyo aatta immana;
taani intte bolli pirddana. 10 Intte olan wurana; taani inttena intte biittan
pirddana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana. 11 Ha katamai
intteyyo asho xaaro gidenna; inttekka a giddon asho gidekketa. Taani intte
bolli Israa7eela zawan pirddana. 12 Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan
erana. Aissi giikko, intte ta azazuwaa kaallennan ixxideta; ta wogaakka naa-
gennan ixxidi, intte yuushuwan de7iya kawotettatu wogaadan de7ideta”
yaagees’ yaaga” yaagiis.
13 Taani hananabaa yootishin, Banaaya na7aa Palaaxee haiqqiis; haiqqin
taani duge gufannada, ta qaalaa xoqqu oottada, hagaadan yaagada waas-
saas; “Abeet Ubbaa Haariya GODAU, Israa7eelappe attidaageeta muleera
wurssana hanaiyye?” yaagaas.

GODAI Omooduwan De7iyaageetussi Immido Hidootaa

14 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 15 “Laa asa na7au,
Yerusalaamen de7iya Israa7eela asai nebaanne omooduwan de7iya ne dab-
botubaa, ‘Eti GODAAPPE haakkidosona; ha biittaikka nuuyyo laata gididi
imettiis’ yaagidi haasayoosona.
16 “Hegaa gishshau, neeni hagaadan yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI ha-
gaadan yaagees; “Taani eta haaho kawotettatu giddo yeddikkokka, qassi

biittatun laalikkokka, biido biittatun guutta wodiyau taani etaara gidana" yaagees' yaaga.

17 "Hegaa gishshau, neeni hagaadan yaaga; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Taani inttena kawotettatuppenne intte laalettido biittatuppe shiishshana; qassi Israa7eela biittaa taani zaarada intteyyo immana" yaagees' yaaga.

18 "Eti guyye simmidi yiidi, sheneyiya misiliyaanne tuna eeqaa biittaappe xaissana. 19 Taanikka etau shaahettibeenna wozanaa immana; qassi ooratta ayyaanaakka eta giddon wottana. Etappe shuchcha wozanaa diggada, asho wozanaa etau immana. 20 He wodiyan eti ta higgiyaa kaallana; ta azazuwaakka naagana. Eti ta asa gidana; taanikka eta Xoossaa gidana. 21 SHin he sheneyiya misiliyaunne tuna eeqau goinnanau dosidaageeta gidikko, taani eta oosuwaadan eta oottana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais" yaagiiddi yiis.

Xoossaa Bonchchoi Yerusalaameppe SHaahettiis

22 Hegaappe guyyiyan, eta miyyiyan irzzoti de7iyo kiruubeti, bantta qefiyaa miccidosona; Israa7eela Xoossaa bonchchoikka etappe bollaara de7ees. 23 GODAA bonchchoi katamaa giddoppe denddidi, arshsho bagga deriyaa bolli eqqiis. 24 Xoossaa Ayyaanai tau immido ajjuutan Ayyaanai tana biittaappe pude denttidi, Baabiloonen de7iya omoodettidaageetukko efiis. Hegaappe guyyiyan, ajjuutai taappe shaahettiis. 25 SHaahettin taanikka GODAI tana bessidobaa ubbaa omooduwan de7iyaageetuyyo yootaas.

12

Hizqqeeli Omoodettidi Biyoogaa Malaataa Bessiis

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2-3 "Laa asa na7au, neeni makkalanchcha asaa giddon de7aasa. Eti makkalanchcha asa gidiyo gishshau, etau aifee de7ees, shin demmokkona; etau haittai de7ees, shin siyokkona. Hegaa gishshau, asa na7au, omooduwan biya asadan, neeni efaanau danddayiyoobaa ubbaa shiishsha qachchada, gallassi eti xeellishin kiyada, ne de7iyoosaappe hara sohuwaa ba. Eti makkalanchcha asa gidikkonne, ooni erii, eti akeekana. 4 Gallassi eti xeellishin, omooduwaa biya asadan, neeni qachchidobaa kare kessa; qassi omarssi eti xeellishin, omooduwaa biya asaadan kiya. 5 Eti xeellishin, ne keettaa godaa lukka; lukkada he xoo7iyaara kiya. 6 Neeni kessido miishshaa eti xeellishin, ne hashiyan tookkada, lem77ishin denddada ba. Biittaa be7ennaadan, ne som77uwaa kamma. Ha neeni haniyoobai Israa7eela asau malaata gidanaadan, taani oottaas" yaagiis.

7 Taanikka i tana azazidoogaadan oottaas. Omooduwau biya asadan, gallassi taani qachchidobaa kare kessaas. Omarssan qassi ta keettaa godaa ta kushiyan lukkada kiyaas; taani kessido miishshaa eti xeellishin, ta hashiyan tookkada, lem77ishin baas.

8 Maallado GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 9 "Laa asa na7au, he makkalanchcha zareti, Israa7eela asati nena, 'Neeni oottiyoobai aibee?' giidi oichchidosona gidokkonaa? 10 Neeni eta hagaadan yaaga; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Ha hiraagai Yerusalaamen de7iya halaqaabaanne Israa7eela asaa kumettaabaa" yaaga' yaagees. 11 Neeni eta, 'Taani intteyyo malaata. Taani oottidoogaadan, intte bolli hanana; intte omoodettidi, hara biitti baana' yaaga.

12 “Eta giddon de7iya halaqai godaa lukki kiyidi, ba miishshaa ba hashiyan
tookkidi, lem77ishin baana; i biittaa be7ennaadan, ba som77uwaa kam-
mana. 13 Taani GODAI ta gitiyaa a sinttan yeggada, a oiqqana. Taani a
Baabiloone katamaa ehaana; shin i he katamaa be7ennan haiqqana. 14 A
yuushuwan de7iya a maaddiyaageetanne a olanchchata ubbaa taani piskki
oottana; taani eta bisuwan yedettana.
15 “Eta taani hara biittatunne kawotettatu giddo laaliyo wode, taani GO-
DAA gidiyoogaa eti erana. 16 Eti bantta biyo kawotettatu giddon bantta tuna
oosuwaa paaxana mala, taani etappe amaridaageeta olaappe, koshaap-
penne boshaappe kessi ekkanaadan oottana. Taani GODAA gidiyoogaa eti
hegan erana” yaagiiddi yiis.

Yashshau Kokkoriya Hananabaa Yootiyaagaa Malaataa

17 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 18 “Laa asa na7au, ne
oittaa kokkoraidda ma; qassi ne haattaakka gajigajaidda uya. 19 Biittan
de7iya asau hagaadan yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI Israa7eela biittan
de7iya Yerusalaame asaabaa hagaadan yaagees; “Eti bantta oittaa hirggan
maana; bantta haattaakka shabbirssan uyana. Aissi giikko, yan de7iya asai
ubbai makkalanchcha gidido gishshau, eta biittai qaarettidi, kallo attana.
20 Ha77i asai kumido katamati xayana; qassi biittaikka baisa gidana. Taani
GODAA gidiyoogaa intte hegan erana” yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

Asaa Leemisuwaassi GODAI Immido Zaaruwaa

21 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 22 “Laa asa na7au, ha
Israa7eela asai, ‘Gallassai aadhdhiis; ajjuutai ubbaikka hada gidiis’ yaagidi
leemisiyoobai i aibee? 23 Hegaa gishshau, etayyo neeni, ‘Ubbaa Haariya GO-
DAI hagaadan yaagees; “Taani ha leemisoi naa77antto hassayettennaadan
oottana; eti zaarettidi, hegaa Israa7eela biittan leemisokkona” yaagees’
yaaga. Qassi etayyo, ‘Gallassai matattiis; ajjuutai ubbaikka polettana ha-
nees’ yaaga. 24 Hagaappe sinttau Israa7eela asaa giddon worddo ajjuu-
tainne cimo murunnoi de7enna. 25 Taani GODAI ta oottanaagaa yootais;
hegeekka gam77ennan polettana. Inttenoo, makkalanchcha asatoo, taani
yootiyoobaa ubbaa intte laittan taani polana. Taani Ubbaa Haariya GODAI
hagaa odais” yaagiiddi yiis.
26 Qassikka GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 27 “Laa asa
na7au, Israa7eela asai hagaadan yaagees; ‘I be7ido ajjuutai sinttanau daro
laittaassa; qassi i adussa wodiyan hananaagaa yootees’ yaagees. 28 Hegaa
gishshau, neeni etau hagaadan yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan
yaagees; “Taani yootiyo qaalai polettanaappe attin, issoikka gam77enna.
Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais” yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

13

Worddo Hananabaa Yootiya Attumaasatussi Odettida Hiraagaa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 “Laa asa na7au,
Israa7eelan ha77i hananabaa yootiyaageetu bolli hananabaa yoota. Bantta
qofaappe denddidi, hananabaa yootiyaageeta hagaadan yaaga; ‘GODAA
qaalaa siyite! 3 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Aibanne
be7ennan coo banttau denddiya eeyya hananabaa yootiyaageetuyyo
aayye7ana! 4 Israa7eela asau, intte hananabaa yootiyaageeti qolettida
katamaa giddon de7iya worakanatu mala. 5 GODAA gallassi olan minni
eqqanaadan, Israa7eela asaassi dirssaa gimbbiyaa bottokonidi minttanau,
gimbbee kolettidosaa pude bibookkona. 6 Eta ajjuutai worddo, qassi eta
murunnoikka worddo. Eti GODAI kiittennan, ‘GODAI hagaadan yaagees’

yaagoosona. Yaatidi eti yootidoogaa GODAI polana yaagidi naagoosona.
7 Taani yootennan de7ishin, ‘GODAI hagaadan yaagees’ yaagidi yootiyo
intte worddo ajjuutaanne worddo murunnuwaa be7ibeekketii?” yaagees.
8 “ ‘Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Intte
worddobaa haasayido gishshaunne worddo ajjuutaa be7ido gishshau, taani
intteyyo morkke. 9 Ta kushee worddo ajjuutaa be7idi, worddo hananabaa
yootiyaageetu bolli pirddau de7ees. Eti ta asaa yaa7an gelokkona, woikko
Israa7eela asai xaafettido mazggafan xaafettokkona, woikko eti Israa7eela
biittaakka gelokkona. Taani Ubbaa Haariya GODAA gidiyoogaa intte hegan
erana.
10 “ ‘ “Saroi bainnan de7ishin, eti ta asaa, ‘Sa7i saro!’ yaagidi wora
kaalettidosona. Qassi asai shuchchaa coo keelidi dirin, eti nooraa tiyoosona.
11 Hegaa gishshau, he tiyiyaageeta, ‘He intte tiyido gimbbee kunddana!
Wolqqaama irai bukkana; qassi taani GODAI ordde shachchaa duge yeg-
gana; hanttaara goteekka denddana’ yaagidi yootite. 12 He gimbbee kund-
dido wode, asai inttena, intte a tiyido noorai anee? giidi oichchennan
agganee?” yaagees.
13 “ ‘Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Taani
ta hanqquwan hanttaara gotiyaa yeddana; qassi biittaa bashshanau ta
yiilluwan ordde shachchaanne wolqqaama iraa suulliya hanqquwaara
kiittana. 14 Intte nooraa tiyido gimbbiyaa taani mentterettana, biittan
laalananne baasuwaa mela ashshana. I kunddiyo wode intte a giddon
haiqqana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana. 15 Hegaadan
hanidi, ta hanqqoi gimbbiyaa bollinne gimbbiyaa nooraa tiyida asatu bolli
wurana. Taani inttena, ‘Ha77i gimbbee baawa; gimbbiyaa nooraa tiyi-
daageetikka de7okkona. 16 Israa7eelan de7iya, Yerusalaamebaa hananabaa
yootidaageeti, saroi bainnan ayyo saruwaa be7idaageeti, eti de7okkona’
yaagais. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais” yaagees’ yaaga.

Worddo Hananabaa Yootiya Maccaasatussi Odettida Hiraagaa

17 “Laa asa na7au, bantta qofaappe denddidi, hananabaa yootiya ne asaa
maccaasatukko ha77i ne som77uwaa zaara; zaarada eta bolli hananabaa
yoota. 18 Hagaadan yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Hara
asaa bollan asayyo wolqqai de7anaadan, eta kushiyan ubban murunnobaa
sikkidi wottiyaanne qanttanne adussa asaassi shaashiyaa giigissiya mac-
caasatoo, intteyyo aayye7ana! Intte ta asaa woranaunne pattanau intteyyo
maatai de7anaadan koyeeta. 19 Issi kophphe bangga woikko issi baso oitta
demmanau, yeellayiyaabaa oottidi, ta asaa sinttan tana kaushsheeta. Hegaa
giyoogee intte haiqqanau bessennaageeta woridi, attanau bessennaageeta
ashsheeta giyoogaa. Yaatidi ta asaassi wordduwaa odeeta; etikka intte
wordduwaa siyoosona” yaagees.
20 “ ‘Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Intte
hara asaa bollan asaayyo wolqqai de7anaadan, intte kushiyan wottido
murunnuwaa taani ixxais. Taani a intte kushiyaappe duutta olana;
piriyaappe kessi ekkiya kafuwaadan, taani eta intte wolqqaappe ashsha
ekkana. 21 Taani intte shaashiyaakka qaara ekkada, ta asaa merinau intte
kushiyaappe wotta ekkana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana.
22 Taani azzanissabeenna xillo asaa wozanaa intte wordduwan azzanis-
sideta; nagaranchchatikka bantta iita oosuwaappe simmidi, bantta shemp-
puwaa ashshennaadan, intte eta minttideta. 23 Hegaa gishshau, naa77antto
worddo ajjuutaa be7ekketa; murunnobaakka oottekketa. Taani ta asaa intte
kushiyaappe wotta ekkana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana”
yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

14

GODAI Eeqassi Goinniyoogaa Ixxiis

1 Israa7eela cimatuppe amaridaageeti taakko yiidi, ta sinttan uttidosona.
2 Yaatin GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 3 “Laa asa na7au, ha
asati bantta wozanan eeqaa essidosona; qassi eta nagarai etayyo xubbiya
shuchchaa mala gidiis. Yaatin, taani eti tana oichchanaadan oottooyye?
4 Hegaa gishshau, neeni etayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Ubbaa Haariya
GODAI hagaadan yaagees; “Israa7eela asaappe ooninne eeqaa ba wozanan
wottikko, a nagarai ayyo xubbiya shuchcha mala gidikko, qassi hananabaa
yootiyaagaakko i biikko, taani GODAI ta huuphen a eeqatu coratettaadan
ayyo zaarana. 5 He eeqati ubbati Israa7eela asaa taappe wora zaaridosona;
shin ha77i taani etayyo immiyo zaaruwan eta wozanaa taakko zaarana”
yaagees’ yaaga.
6 “Hegaa gishshau, Israa7eela asaassi hagaadan yaagada oda; ‘Ubbaa
Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Nagaraa paaxite! Intte eeqaappe sim-
mite! Intte tuna ooso ubbaappekka simmite!
7 “ ‘ “Israa7eela asa gidin, woikko Israa7eela biittan de7iya allaga asa
gidinkka, taappe shaahettidi, ba wozanan eeqaa wottikko, a nagarai ayyo
xubbiya shuchchaa mala gidikko, qassi i ta zoriyaa oichchanau hananabaa
yootiyaagaakko biikko, taani GODAI ta huuphen ayyo zaaruwaa immana.
8 Taani he uraara eqettana; taani a leemisonne malaata oottana; taani a ta
asaa giddoppe xaissana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana.
9 “ ‘ “Hananabaa yootiyaagee cimettidi, hananabaa yootikko, he hanan-
abaa yootiyaagaa cimmidaagee tana GODAA. Taani a bolli ta kushiyaa
yeddada, ta asaa giddoppe a xaissana. 10 Eti naa77aikka bantta nagaraa
nagaraa qixaatiyaa tookkana; hananabaa yootiyaagaa qixaateekka hanan-
abaa oichchiyaagaa qixaateekka issi mala gidana. 11 Hegaa gishshau,
Israa7eela asati taappe wora bookkona; bantta nagaran ubban banttana
tunissokkona. Eti ta asa gidana; taanikka eta Xoossaa gidana. Taani Ubbaa
Haariya GODAI hagaa odais” yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

Noha, Daaneelanne Iyyooba

12 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 13 “Laa asa na7au,
issi biittaa asai nagaraa oottidi, taayyo ammanettennan ixxikko, taani ta
kushiyaa yeddada, etau qumaa xaissada, koshaa ehaana; he biittaa asaanne
mehiyaa worana. 14 Harai atto ha heezzu asati, Nohee, Daaneelinne Iyyoobi
he biittan de7iyaakkokka, eti bantta xillotettan bantta shemppo xalaalaa
ashshana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.
15 “Woi taani eta biittaa bollan bazzo do7ata yeddin, he do7ati an de7iya
asaa xaissin, he do7atu gaasuwan ooninne giddoora kanttennaadan, he
biittai baisa gidikko, 16 taani Ubbaa Haariya GODAI ta de7uwan caaqqais:
Harai atto, ha heezzu asati he biittan de7iyaakkokka, eti bantta attumanne
bantta macca naata ashshanau danddayokkona. Eta xalaalai attana; shin
biittai baisa gidana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.
17 “Woikko taani he biittaa bollan bisuwaa ehaada, ‘Ha biittaara bisoi
kantto’ gaada, an de7iya asaanne mehiyaa worikko, 18 taani Ubbaa Haariya
GODAI ta de7uwan caaqqais: Ha heezzu asati he biittan de7iyaakkokka,
bantta attumanne bantta macca naata ashshanau danddayokkona. Eta
xalaalai attana. Taani GODAI hagaa odais.
19 “Woikko taani he biittaa bollan boshaa yeddada, ta hanqquwaa a bollan
gussikko, an de7iya asaanne mehiyaa worikko, 20 taani Ubbaa Haariya GO-
DAI ta de7uwan caaqqais: Harai atto, Nohee, Daaneelinne Iyyoobi he biittan

de7iyaakkokka, eti bantta xillotettan bantta shemppuwaa ashshanaappe attin, bantta attumanne bantta macca naatakka ashshokkona. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais" yaagiiddi yiis.

21 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Taani asaanne mehiyaa woranau Yerusalaame bolli ta oiddu hanttaara pirddata, bisuwaa, koshaa, bazzo do7aanne boshaa yeddiyo wode, i ai keena aaro iitabaa gidanddeeshsha! 22 SHin amarida asati paxa attana; eti bantta attumanne bantta macca naatakka ashshana. Eti inttekko yiyo wode, eta hanotaanne eta oosuwaa intte be7idi, taani Yerusalaame bolli ehiido bashshai ubbai bessiyaagaa gidiyoogaa akeekana. 23 Intte eta hanotaanne eta oosuwaa be7idi, taani eta bolli coo pirddabeennaagaa erana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais" yaagees.

15

Woiniyaa Turaa Leemisuwaa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, woiniyaa turai bazzon de7iya hara mittaappe aibin kehii? 3 Go77i de7iyo mitti turaappe qanxxetti erii? Aibakko kaqqiyo koca appe kessa erai? 4 A oisettodan taman yeggin, ya baggainne ha baggai taman meetettin, gidduwan attida xiixinttai ai maaddanee? 5 Xuugettennan de7iiddi, kase aikko maaddibeennaagee, tamai min eexxiichchidi aikko maaddenna.

6 "Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Taani bazzo mittaa giddon de7iya woiniyaa turaa tamau oiseto oottada immidoogaadan, Yerusalaamen de7iya asaakka hegaadan oottana. 7 Taani ta som77uwaa eta bollan zaarana. Eti issi tamaappe kiyikkokka, hara tamai eta maana. Taani ta som77uwaa eta bolli zaariyo wode, taani GODAA gidiyoogaa eti erana. 8 Eti tanan ammanettennan aggido gishshau, taani eta biittaa baisa kessana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais' yaagees" yaagiiddi yiis.

16

Ammanettenna Yerusalaamo

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, Yerusalaamo i tuna oosota erissa. 3 Hagaadan yaaga; 'Ubbaa Haariya GODAI Yerusalaamo hagaadan yaagees; "Ne zareenne ne yeletai Kanaane biittaana; ne aawai Amoore biittaa asa; ne aayyiyaakka Hiite biittaa asa. 4 Ne yelettiyo gallassi ne gul77ai qanxxettibeenna; woikko nena geeshshanau haattan meecettabaakka; woikko maxiniyan gorppettada carqqiyan xaaxettabaakka. 5 Ha geetettidabatuppe issuwaanne oottanau neeyyo azzanidabi baawa. Neeni yelettido gallassi karettido gishshau, dembban olettadasappe attin, neeyyo ooninne qarettibeenna.

6 " ' "Hegaara taani kanttaidda, neeni ne suuttaa giddon murqquuqada zohettishin be7aas; be7ada neeni ne suuttaa giddon zin77idosan de7ishin, "Paxa de7a" yaagaas. 7 Taani nena shooqan de7iya kattaadan dichchaas. Neeni dicca aduqqada, gamma gakkadasa. Ne xanttai uttiis; ne binnaanaikka dicciis; shin neeni kallo attadasa.

8 " ' "Naa77anttuwaa taani hegaara kanttaidda, nena xeelliyo wode, neeni gelossi gakkada borssida asa gidadasa. Yaatin, ta maayuwaa ne bolli yeggada, ne kalluwaa kammaas. Taani neeyyo caaqqada nenaara maachchaa maacettin, neeni taaro gidadasa. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

9 “ ‘ “Taani ne bollai suuttan moorettidaagaa haattan meecca geeshshada,
zaitiyan tiyaas. 10 Taani nena alleeqo qamisiyaa maizzaas; qassi lo77o galb-
baappe oosettida caammaakka wotissaas; qassi liinuwaa shaashiyaakka
nena qacissaas; qassi al77o kutaakka qumaashshaas. 11 Nena ta alleequwan
alleeqaas; ne kushiyan sagaayuwaa wottaas; ne qooriyankka gujjumaa
wottaas. 12 Qassi ne siiriyan gutichchaa, ne haittankka gutichchaa, ne
huuphiyankka lo77o kallachchaa wottaas. 13 Neeni worqqaaninne biran
alleeqettadasa; ne maayoi ubbai payya liinuwaa, al77o kutaanne alleeqo
qamise. Ne miyo qumai muruta xiilliyaa, eessaanne zaitiyaa. Neeni keehi
puulanchcha gidada, kawiyo kiyanau denddadasa. 14 Neeni puulanchcha
gidiyo gishshau, kawotettatun erettadasa. Aissi giikko, taani neeyyo immido
bonchchoi nena hagaa oottiis. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

15 “ ‘ “SHin neeni ne puulan ammanettadasa; haratun erettidoogaappe
denddidaagan shaaramuxa gidadasa; ogiyaara kanttiya ubbaara shaara-
muxadasa. 16 Ne maayuwaappe amaridaagaa ekkada, ne goinniyo so-
hota alleeqissadasa; yaatada yan shaaramuxadasa. Hegaa mala hanotai
hagaappe kase hanibeenna; hagaappe sinttanaukka hananau bessenna.
17 Taani neeyyo immido worqqaappenne biraappe oosettida lo77o allee-
quwaa, attuma misileta oottada medhdhadasa; yaatada etaara shaaramux-
adasa. 18 Taani immido alleeqo maayuwaa he misileta maizzadasa. Qassi ta
zaitiyaanne ta ixaanaa etau shiishshadasa. 19 Qassi taani neeyyo immido
qumaa, muruta xiilliyaa, zaitiyaanne eessaa eta sinttan sawuwaa tonggu
giya yarshsho oottada shiishshadasa. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa
odais.

20 “ ‘ “Qassikka, neeni taayyo yelido attuma naatanne macca naata
efaada, eeqatuyyo yarshshadasa. Neeni shaaramuxa kiyidoogee neeyyo
guuxxidee? 21 Neeni ta naata shukkada, eeqaassi taman yarshshadasa.
22 Neeni tunatettaaninne ne shaaramuxan ubban de7aidda, kase ne yela-
gatettaa laittaa, kallo ne suuttan murqquuqada, zohettido wodiyaa do-
gadasa.

23 “ ‘ “Aayye7ana! Neeyyo aayye7ana! Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa
odais. Ha ne iitatetta ubbaa bolli qassi, 24 dabaaba ubban eeqau goinniyo
sohota neeyyo giigissadasa. 25 Oge doonan ubban shaaramuxiyo sohota
keexxada, ne puulaa tunissadasa; ogiyaara kanttiya ubbau ne asatettaa
aatta immada, shaaramuxettaa darissadasa. 26 Neeni amo xallan kumida,
ne shooro Gibxxetuura shaaramuxadasa; ne shaaramuxettaa daruwankka
tana hanqqetissadasa. 27 Hegaa gishshau, taani ta kushiyaa ne bolli yeddaas;
nena gakkiya ne shaahuwaakka guuttaas. Taani nena ne pokko hano-
tan yeellatiya, nena morkkiya Pilisxxeema maccaasatussi aattada immaas.
28 Neeni alenna asa gidiyo gishshau, Asoore biittaa asaarakka shaaramux-
adasa. He ubbankka hagee tau gidana gabaakka. 29 Hegaappe qassi,
zal77iyan aqida Baabiloonetuurakka shaaramuxadasa; hegankka gidana
gabaakka.

30 “ ‘ “Neeni ha yeelli bainna shaaramuxeedan haniyaara, ne aiba laafa
asee! Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. 31 Neeni oge doonan
shaaramuxiyo sohota neeyyo keexxiyo wodenne dabaaba ubban eeqau
goinniyo sohota giigissiyo wode, hara shaaramuxatudan, shaaramuxati
ekkiyo miishshaakka ekkabaakka.

32 “ ‘ “Bii ha shaaramuxa maccaasee, neeni ne azinaa aggada, alla-
gatuura zin77adasa! 33 Attumaasai shaaramuxatussi miishshaa qanxxees;
shin neeni ne laggettotussi miishshaa qanxxaasa; eti mulesaappe neekko

yaanaadan, maganxxaa etau immaasa. 34 Hegan ne shaaramuxatettai hara
maccaasatuugaappe dumma; nenaara shaaramuxanau nena kaalliyaabi
issoinne baawa. Harai neeyyo qanxxennan, yaa qanxxada shaaramuxiy-
oogan, haratuppe neeni dumma" yaagees.

GODAI Yerusalaami Bolli Pirddana

35 " 'Hegaa gishshau, bii ha shaaramuxee, GODAA qaalaa siya! 36 Ubbaa
Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Neeni ne shaaramuxatettan ne lagget-
totussi ne bollaa qaarido gishshau, neeyyo tuna eeqati darido gishshaunne
ne naatu suuttaa neeni etayyo gussido gishshau, 37 neeni etan ufaittido
ne laggettota ubbaa, neeni siiqiyoogeetanne neeni ixxiyoogeeta taani shi-
ishshana hanais. Taani eta ne bolli ubbasaara shiishshada, eta sinttan
nena mulxxu oottada qaarana; qaarin eti ne kalluwaa be7ana. 38 Taani
shaaramuxida maccaasatu bollinne suuttaa gussida maccaasatu bolli pird-
diyoogaadan, ne bolli pirddana; taani ta hanqquwaaninne ta mishuwan
ne bolli haiquwaa ehaana. 39 Taani nena ne laggettotuyyo aatta immana;
eti ne shaaramuxiyo sohotanne eeqau goinniyo sohota qoli xaissana. Eti
ne maayuwaa mulxxu ootti qaaridi, ne lo77o alleequwaakka wotti ekkidi,
nena kallo xiire ashshana. 40 Eti nena shuchchan caddi woriyaanne bantta
bisuwan qanxxerettiya guite asaa ne bolli ehaana. 41 Eti ne keettaa xuuggidi,
daro maccaasaa sinttan ne bolli pirddana. Taani ne shaaramuxatettaa
agissana; neenikka ne laggettotuyyo naa77antto yaa miishshaa qanxxakka.
42 Hegaadan oottin, taani ne bolli hanqqettido hanqqoi wodhdhana; taani
ne hanotan mishettido mishoikka hegan aadhdhana. Taani hegan woppu
gaada, naa77antto hanqqettikke.

43 " ' "Neeni ne yelagatettaa laittaa dogada, ha iita ooso ubban tana han-
qqetissadasa. Hegaa gishshau, tumaappe ne oottidobaa ubbaa taani ne
bollan zaarana. Neeni ne tuna oosotu ubbaa bolli shaaramuxatettaa aibissi
gujjadii? Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

Yerusalaami Michcheta Naa77aa

44 " ' "Bii Yerusalaamee, asai ne bolli, 'Na7iyaakka aayee mala' giidi
leemisuwaa yootana. 45 Tumu neeni ba azinaanne ba naata shenetida ne
aayee mala; qassi bantta azinaa azinaanne bantta naata naata shenetida
ne michchetu mala. Ne aayyiyaa Hiite biittaa asa; ne aawai qassi Amoore
biittaa asa. 46 Ne baira michchiyaa ba macca naatuura neeppe huuphessa
baggaara de7iya Samaariyo; qassi neeppe kaalo michchiyaa ba macca
naatuura neeppe tohossa baggaara de7iya Sadoomo. 47 Neeni eta ogiyaa
kaallidoogeenne eta tuna oosota oottidoogee nena alibeenna. SHin neeni
guutta wodiyan oottido oosoi etaagaappe iitaa darees.

48 " ' "Taani Ubbaa Haariya GODAI ta de7uwan caaqqais: Neeninne
ne macca naati oottidoogaadan, ne michchiyaa Sadoomanne i macca
naati oottibookkona. 49 Ne michchiyaa Sadooma oottido nagarai hagaa:
anne i macca naati otoranchcha, kallidaageetanne ishaluwan de7iyaageeta
gidikkonne, eti metootanchchaanne hiyyeesaa maaddibookkona. 50 Eti
otoranchcha gididi, ta sinttan tuna oosota oottidosona. Hegaa gishshau,
intte be7idoogaadankka, taani eta xaissaas.

51 " ' "Samaariyaa neeni oottido nagarau baggaakka oottabeikku; neeni
etaagaappe aadhdhida tuna oosota oottadasa. Yaatada he ne oottido
tuna oosotu ubbaa gaasuwan, ne michcheti xillo milatanaadan oottadasa.
52 Neeni ne michcheta suure asa kessido gishshau, kaushshaa maaya. Aissi
giikko, ne nagarai etaagaappe aadhdhi iitin, hegan eti neeppe xillo milati-
dosona. Hegaa gishshau, yeellatada, kaushshaa maaya.

53 “ ‘ “Gidikkonne, Sadoomonne i macca naata, qassi Samaariyoonne i
macca naata taani zaarada ishalissiyo wode, nenakka ishalissana. 54 Neban
neeni keehi yeellatana; neeni kauyyidoogan, ne michcheti neeppe kehiy-
oogaa eridi minettana. 55 Ne michcheti, Sadooma ba macca naatuura,
qassi Samaariyaakka ba macca naatuura bantta kase ishaluwau simmana;
neenikka ne macca naatuura intte kase ishaluwau simmana. 56-57 Ne iitatet-
tai qonccanaappe kase, ne otoruwaa wode, neeni harai atto, ne michchee
Sadoomi bolli qilliiccabeikkii? Gidikkonne, ha77i neeni Eedooma macca
naatinne a shooro ubbai, qassi Pilisxxeema macca naatinne ne yuushuwan
de7iya, nena ixxiya ubbai qiriyoobaa kiyadasa. 58 Ne shaaramuxatet-
taaninne ne tuna oosotun qaxxayettana. Taani GODAI hagaa odais” yaagees.
59 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Neeni maachchaa kant-
tido gishshaunne caaquwaa kolido gishshau, neeni oottido oosuwaadan,
taani neeyyo oottana. 60 Gidikkonne, taani ne yelagatettaa wodiyan nenaara
maacettido maachchaa qaalaa hassayana; qassi merinaa maachchaakka
nenaara maacettana. 61 Hegaappe guyyiyan, taani ne bairanne ne kaalo
michcheta neekko ehiyo wode, neeni ne hemetaa hassayada yeellatana.
Taani eta neeyyo macca naata oottada immana; shin hegee taani nenaara
maacettido maachchaadan gidenna. 62 Hegau taani ta maachchaa nenaara
wottana. Taani GODAA gidiyoogaa neeni hegan erana. 63 Taani neeni
oottido nagaraa ubbaa atto yaagiyo wode, neeni ne oottidobaa hassayada,
yeellau ne doonaa oiqqana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais”
yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

17

Naa77u Argganttatunne Woiniyaa Turaa Leemisuwaa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 “Laa asa na7au, Is-
raa7eela asaa qan77ishiyaa qan77isha; etau leemisuwan yoota. 3 Hagaadan
yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Lo77iya baalletinne gita
gita qefeti de7iyo issi argganttai de7ees. He argganttai Liibaanoosa yiis; yiidi
zigaa xeeran uttiis. 4 Uttidi he zigaa licuwaa menttiis; he menttido licuwaa
ekkidi, zal77ee dariyo biittaa, zal77anchchatu katamaa efiis.
5 “ ‘ “I Israa7eela biittaappe puutiyaa efiidi, aradda biittan, daro haattai
de7iyoosan tokkiis. 6 Pude aacida turai darii aduqqennan daayiis. A
daashshai argganttaakko simmidi daayiis; shin a xaphoi biitta giddo geliis.
He turai maraa yeliis; haittaakka kessiis.
7 “ ‘ “Hegaadankka, lo77iya baalletinne gita gita qefeti de7iyo hara issi
argganttai de7ees. Haattaa demmana giidi, he turai ba tokettidosaappe he
argganttai de7iyoosaakko, ba xaphuwaanne ba daashshaa yeddiis. 8 I toket-
tidoi aacanau, aifanaunne lo77o woine gidanau danddayiyoosan, aradda
biittan, daro haattai de7iyoosaana” yaagees’ yaaga.
9 “Etayyo neeni hagaadan yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan
yaagees; “He turai diccanee? Koiro a tokkida argganttai a shoddennee?
SHoddidi a aifeta qoqqofidi, a irxxa haittata melissennee? A he sohuwaappe
xaphuwaara pude shoddanau gita wolqqaa, woikko daro asaa koshshenna.
10 A shoddidi, harasan tokkiyaakko, i diccanee? Arshsho bagga bazzo
carkkoi shocin, ba tokettidosan muleera melennee?” yaagees’ yaaga” yaagi-
iddi yiis.

Leemisuwaa Birshshettaa

11 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis;
12 “Ha makkalanchcha asaayyo hagaadan yaaga; ‘He leemisuwaa birshshettai aibakko erekketii? Hegee aibee giikko, Baabiloone kawoi Yerusalaame yiidi, eta kawuwaanne eta halaqata omooddidi, Baabiloone efiis. 13 Qassi kawuwaa keettaa asaappekka issuwaa ekkidi, aara issippe caaqqidi maacettiis; yaatidi asaa giddon aifettiyaageeta omooddidi efiis.
14 Hegaa oottidoogee eta kawotettai wolqqaa xayidi, naa77antto denddennaadan, bantta maachchaa xalaalaa naagidi de7anaadaana. 15 SHin Yihudaa kawoi makkali denddidi, paratanne daro olanchchata yeddanaadan, Gibxxe kiittiis. Ayyo hegee hananddeeshsha? Hagaa malabaa oottidaagee i bau kessi ekkanddee? Qassi maachchaa kanttidi, i bau kessi ekkanddee?
16 “ ‘Taani Ubbaa Haariya GODAI ta de7uwan caaqqais: Bana kawoyida kawuwaa maachchaa kanttido gishshaunne caaquwaa karido gishshau, he kawuwaa biittan, Baabiloonen i haiqqana. 17 Baabiloone kawoi daro asaa woranau gimbbiyaa lanqqen biittaa diddiqidi giigissiyo wode, Gibxxe kawoi ba olanchchatuuranne ba daro asaara yinkka, ainne maaddenna.
18 I caaquwaa kariis; maachchaa kanttiis. I ba kushiyaakka immidi, ba giidoogaa polibeenna. Hegaa gishshau, au kessi ekkiyoosi baawa.
19 “ ‘Hegaa gishshau, taani Ubbaa Haariya GODAI ta de7uwan caaqqais; i karido ta caaquwaanne i kanttido ta maachchaa taani a bolli zaarada ehaana. 20 Taani ta gitiyaa a bolli miccin, i ta piriyan ohettana. I taayyo ammanettennan ixxido gishshau, taani a Baabiloone efaada, hegan a bolli pirddana. 21 Doorettida a olanchchati bisuwan haiqqana; paxa attidaageeti bantta ginaara ginaara laalettana. Hagaa haasayidaagee tana GODAA gidiyoogaa intte erana.
22 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Taani adussa zigaa xeeraa licuwaappe qanxxa ekkada, xoqqanne adussa deriyaa huuphiyan tokkana.
23 Taani a Israa7eela deriyaa huuphiyan tokkana; hegan maraa yelidi, aifiyaakka aifananne lo77o ziga gidana. Kafo zaree mulee an keexxana; eti a maaraa kuwan shemppana. 24 Xoqqa mittaa ziqqi oottiyaagee, ziqqa mittaa xoqqu oottiyaagee, irxxa mittaa melissiyaageenne mela mittaakka aacissiyaagee, tana GODAA gidiyoogaa bazzo mitta ubbai erana. Taani GODAI hagaa yootaas; taani yootidoogaa taanikka oottana” yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

18

GODAI Asaa A Oosuwaadan Oosuwaadan Pirddees

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 “Israa7eela biittaabaa intte, ‘Aawati caala woiniyaa teeraa min, naata achchai zil77iis’ giidi intte leemisiyoobai aibee? 3 Taani Ubbaa Haariya GODAI ta de7uwan caaqqais: Hagaappe sinttau intte Israa7eela biittan ha leemisuwaa leemisekketa.
4 Asaa ubbaa shemppoi taagaa; aawaa shemppoikka na7aa shemppoikka taagaa. Nagaraa oottiya shemppoi i bau haiqqana.
5 “Issi asi xillo gidikko, tumu pirddaanne suuretettaa oottikko, 6 i deriyaa bolli de7iya eeqau goinniyo sohotun maana xayikko, i Israa7eela asaa eeqau goinnana xayikko, ba shooruwaa maccaasaa tunissana xayikko, qassi kushe qitai yiido maccaasaara zin77ana xayikko, 7 oonanne huqqunnana xayikko, acuwaassi oiqqidobaa guyye zaarikko, issi uraanne bonqqana xayikko, bau de7iyaagaappe namisettida asa mizikko, kallottidaagaa maizzikko, 8 i woriyaa ekkanau dichchau tal77ana xayikko, ba kushiyaa balaappe shiishshi ekkikko, asaa giddon tumaa pirddikko, 9 ta higgiyan hemettikko, ta

wogaakka polidi naagikko, yaatikko, i xillo asa, i tumu paxa de7ana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

10 “Ha bitaniyaassi shemppo woriyaa, bonqqiya, woikko ha geetettid-
abatuppe augaa gidinkka oottiya issi iita na7i de7ikko, 11 ba aawai oot-
tibeennabaa ubbabaa oottees. I deriyaa bolli de7iya eeqau goinniyo so-
hotun mees; i ba shooruwaa maccaasaa tunissees; 12 i hiyyeesaanne man-
qquwaa huqqunnees; i asabaa bonqqees; acuwaassi oiqqidobaa zaarenna;
eeqaukka goinnees; tunabaakka oottees; 13 i dichchau tal77idi, woriyaa
ekkees. Hegaa mala asi paxa de7anee? CHii, i paxa de7enna! I hegaa mala
tunabaa oottido gishshau, i tuma haiqqana; a suuttaa acoikka a bollaana
gidana.

14 “Ha iita bitaniyaa na7ai ba aawai oottiyo ha nagaraa ubbaa be7iiddi,
i hegaa malabaa oottana xayikko, 15 i deriyaa bolli de7iya eeqau goin-
niyo sohotun maana xayikko, Israa7eela asaa eeqau goinnana xayikko,
i ba shooruwaa maccaasaa tunissana xayikko, 16 i oonanne huqqun-
nana xayikko, acuwaassi oiqqidobaa guyye zaarikko, i asabaa bonqqana
xayikko, bau de7iyaabaappe namisettidaageeta mizikko, kallottidaagee-
takka maizzikko, 17 i woriyaa ekkanau dichchau tal77ana xayikko, balaappe
kushiyaa shiishshi ekkikko, i ta higgiyaa naagikko, ta wogankka hemettikko,
yaatikko, i paxa de7anappe attin, ba aawaa nagaran haiqqenna. 18 SHin
a aawai ba ishantta wolqqan bonqqido gishshaunne ba asaa giddon iitaa
oottido gishshau, ba nagaran haiqqana.

19 “SHin intte, ‘Na7ai ba aawaa nagaran aissi qaxxayettennee?’ yaageeta.
Na7ai tumu pirddaanne suuretettaa oottidi, ta higgiyaa minttidi naagikko,
i tumu paxa de7ana. 20 Nagaraa oottiya shemppoi i bau haiqqana.
Na7ai aawaa nagaran qaxxayettenna; hegaadankka, aawai na7aa nagaran
qaxxayettenna. Xillo asa xillotettai he aawussa gidana; iita asa iitatettaikka
he aawussa gidana.

21 “SHin nagaranchchai ba oottido nagara ubbaappe simmidi, ta aza-
zuwaa naagikkonne tumu pirddaanne suuretettaa oottikko, i tumu paxa
de7anaappe attin haiqqenna. 22 I oottido naaquwaappe issoinne qofet-
tenna. Ba oottido xillo oosuwaa gishshau, i paxa de7ana. 23 Nagaranchchai
ba ogiyaappe simmidi, paxa de7iyoogan ufaittaisippe attin, taani Ubbaa
Haariya GODAI a haiquwan ufaittikke.

24 “SHin xillo asi ba xillotettaappe guyye simmidi, nagaranchcha asi oot-
tiyo nagaraanne tuna oosuwaa oottikko, i paxa de7anee? CHii, i oottido xillo
oosuwaappe issoinne qofettenna; i ammanettennan ixxido gishshaunne i
oottido nagaraa ubbaa gishshau, i haiqqana.

25 “Intte hegan, ‘Godaa ogee suure gidenna’ yaageeta. Inttenoo, Israa7eela
asatoo, ha77i siyite! Suure gidennai intte ogiyaa gidennee ta ogee? 26 Xillo
asi ba xillotettaappe guyye simmidi, nagaraa oottiyo wode, i ba oottido
nagaraa gishshaa haiqqana. 27 SHin iita asi ba iitatettaappe guyye simmidi,
tumu pirddaanne suuretettaa oottiyo wode, i ba shemppuwaa ashshana.
28 I ba oottido nagaraa ubbaa qoppidi simmido gishshau, i tumu paxa
de7anaappe attin haiqqenna. 29 SHin Israa7eela asati, ‘Godaa ogee suure
gidenna’ yaagidosona. Inttenoo, Israa7eela asatoo, suure gidennai intte
ogiyaa gidennee ta ogee?

30 “Hegaa gishshau, inttenoo, Israa7eela asatoo, taani inttena ubbaakka
intte ogiyaadan ogiyaadan pirddana. Nagarai intte xayuwaassi gaaso giden-
naadan paaxite; intte mooro ubbaappekka simmite. Taani Ubbaa Haariya
GODAI hagaa odais. 31 Intte naaqqido naaqo ubbaappe shaahettidi, ooratta

wozanaanne ooratta ayyaanaa ekkite. Inttenoo Israa7eela asatoo, aibissi haiqqeetii? 32 Taani issi asa haiquwaaninne ufaittikke. Hegaa gishshau, intte nagaraa paaxi simmidi, paxa de7ite! Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais" yaagiis.

19

Zilaassaa

1 GODAI Hizqqeela, "Israa7eela halaqatuyyo hagaadan yaagada zilaala;
2 'Intte aayyiyaa gaammotu giddon
a aiba gaammoo!
Yelaga gaammotu giddon gisada,
ba marata dichchaasu.
3 A ba maratuppe issuwaa dichchin,
wodala gaammo kiyiis.
I shankkaa tamaaridi, asaa miis.
4 Kawotettati ubbai abaa siyidi,
ollan a gelissidi oiqqidosona.
Eti a hinggittan goochchidi,
Gibxxe biitti efiidosona.
5 " 'A aayyiyaa naagoogee polettennan ixxin,
hidootai xayidoogaa be7ada,
ba maratuppe naa77anttuwaa dichchada,
wodala gaammo kessaasu.
6 I wodala gaammo gididi,
hara gaammotu giddon
yaanne haanne simerettiis.
I shankkaa tamaaridi, asaa miis.
7 I eta wolqqaama qatuwaa mentterettidi,
katamaakka bashshiis.
Biittainne biittan de7iya asai ubbai
a gudettan shabbirettiis.
8 Yuushuwan de7iya kawotettati ubbai
a oiqqanau piriyaa yeggidosona.
Bantta gitiyaakka miccidosona;
bantta ollan a oiqqidosona.
9 Eti bantta hinggittan a goochchidi,
koottadan giigida guutta keettan yeggidi,
Baabiloone kawuwaakko efiidosona.
Naa77antto a gudettai Israa7eela deretun siyettennaadan,
eti a qasho keettaa gelissidosona.
10 " 'Ne aayyiyaa haattaa doonan
tokettida woiniyaa turaa mala.
Daro haattai de7iyo gishshau,
he woiniyaa turai aifiyaa darxxaxxi uttiis;
qassi daro maratuura de7ees.
11 A maratuppe minniyaagee
haariyaageetu xam77aa gidiis.
A marai gita maratuppe aduqqidi,
bollau aadhdhiis.
Ba maratu coratettaaninne
xoqqatettan bollaara beettiis.
12 SHin he turai hanqquwan shodettidi,
biittan olettiis.

Arshsho carkkoi a aifiyaa melissiis;
a mino marai melin, tamai miis.
13 Ha77i qassi i haatti bainna
mela bazzuwan tokettiis.
14 Tamai a maratuppe issuwaa oiqqidi,
a aifiyaarakka dippi oottidi miis.
Yaatin, kawotaa xam77a gidiya
ai mino marikka a bollan attibeenna.
“ ‘Hagee yeeho zilaassa; hagaa zilaassadan go7ettanau bessees’ yaaga” yaagiis.

20

Makkalanchcha Israa7eela

1 Nuuni omoodettido laappuntta laittan, ichchashantta aginan, tammantta gallassan, Israa7eela cimatuppe amaridaageeti GODAA oichchanau yiidi, ta sinttan uttidosona.

2 Yaatin, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 3 “Laa asa na7au, Israa7eela cimatuyyo hagaadan yaagada yoota; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Intte yiidoogee tana oichchanaassee? Taani Ubbaa Haariya GODAI ta de7uwan caaqqais: Taani inttenan oishettikke” yaagees’ yaaga.

4 “Eta bolli pirdduutee? Laa asa na7au, tumu eta bolli pirdduutee? Hegaa gidikko, eta maizza aawatu tuna oosuwaa eta erissa. 5 Etau hagaadan yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Taani Israa7eela doorido wode, Yaaqooba zaretussi Gibxxen de7ishin, tanatettaa erissada, ‘Taani GODAA intte Xoossaa. 6 Taani inttena Gibxxeppe kessada, inttessi doorido biittaa, maattainne eessai goggiyo biittaa, biitta ubbaappe aadhdhida lo77o biittaa ehaana’ gaada caaqqaas. 7 Qassi taani eta, ‘Intteppe issoi issoi ba siiqiyo tuna eeqata diggo; Gibxxe eeqatun tunoppite. Taani GODAA intte Xoossaa’ yaagaas.

8 “ ‘ “SHin eti taayyo makkalidi, ta odiyoogaa siyennan ixxidosona. Eti bantta amottido tuna eeqata diggibookkona; Gibxxe eeqaukka goinniyoogaa aggibookkona. Hegaa gishshau, eti Gibxxen de7ishin, ta hanqquwaa eta bolli gussanau, ta yiilluwaakka eta bolli wurssanau qoppaas. 9 SHin eti de7iyo kawotettatu giddooninne Israa7eela asaa Gibxxeppe kessiyoogan, taani tanatettaa erissido asaa sinttan ta sunttai tunennaadan oottaas. 10 Hegaa gishshau, taani eta Gibxxeppe kessada, bazzuwau ehaas. 11 Azazettiya ubbau de7uwaa immiya ta wogaa taani etau immaas; ta higgiyaakka eta tamaarissaas. 12 Qassi eta geeshshiyaagee tana GODAA gidiyoogaa eti erana mala, taani ta Sambbataa taappenne etappe gidduwan malaata oottada immaas.

13 “ ‘ “SHin Israa7eela asai ha bazzuwankka ta bollan makkalidosona. Azazettida ubbau de7uwaa immiya ta wogaadan hemettibookkona; ta higgiyaakka menttidosona; ta Sambbataakka daro tunissidosona. Yaatin, taani bazzon ta hanqquwaa eta bolli gussada, eta wurssanau qoppaas. 14 SHin taani eta Gibxxeppe kessiyoogaa be7ida kawotettatu sinttan ta sunttai tunennaadan, eta xaissabeikke. 15 Qassi taani eti bazzuwan de7ishin, etayyo immido biittaa, maattainne eessai goggiyo biittaa, biitta ubbaappe lo77iya biittaa eta gelissennaadan caaqqaas. 16 Aissi giikko, eti eeqau goinnidi, ta higgiyaa ixxido gishshaassa, ta wogaadan hemettibeenna gishshaassanne ta Sambbataakka tunissido gishshaassa. 17 Gidikkonne, taani etau qarettido gishshau, bazzuwan eta wurssa xaissabeikke.

18 “ ‘ “Eti bazzuwan de7ishin, taani eta naata hagaadan yaagaas; ‘Intte
aawatu wogaadan hemettoppite; eta higgiyaakka naagoppite; woikko eta
eeqatun tunoppite. 19 Taani GODAA intte Xoossaa. Ta wogaadan hemettite;
ta higgiyaakka naagite. 20 Taappenne intteppe gidduwan malaata gidana
malanne taani GODAA intte Xoossaa gidiyoogaa intte erana mala, Sam-
bataa hara gallassaappe dummayite’ yaagaas.

21 “ ‘ “SHin he naatikka ta bollan makkalidosona; azazettiya asa ub-
bau de7uwaa immiya ta wogaadan hemettibookkona; ta higgiyaakka eti
naagibookkona; ta Sambbataakka tunissidosona. Yaatin, taani bazzon ta
hanqquwaa eta bolli gussanau, ta yiilluwaakka eta bolli wurssanau qop-
paas. 22 SHin taani ta kushiyaa shiishsha ekkaas. Taani eta Gibxxeppe
kessiyoogaa be7ida kawotettatu sinttan ta sunttai tunennaadan, eta xaiss-
abeikke. 23 Qassi eta hara kawotettatussinne hara biittatussi laalanau
bazzon caaqqaas. 24 Aissi giikko, eti ta wogau azazettennan ixxidosona; ta
higgiyaakka menttidosona; ta Sambbataa tunissidosonanne bantta aawatu
eeqaa amottidosona. 25 Hegaadankka, qassi etassi lo77o gidenna wogatanne
de7uwaa immenna higgeta immaas. 26 Eti bantta yarshshuwan tu-
nanaadan, eti bantta baira naata yarshshanaadan, taani eta yedda bessaas.
Taani hegaa oottidoogee eta qaxxayanaassanne taani GODAA gidiyoogaa eta
erissanaassa” yaagees’ yaaga.

27 “Hegaa gishshau, asa na7au, Israa7eela asaassi hagaadan yaagada
yoota; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Intte aawatikka tanan
ammanettennan ixxidi, hegan tana cayidosona. 28 Taani etau immanau
caaqqido biittaa eta ehaas. Etikka xoqqa keraanne irxxa mittaa be7ido
wode, etan ubban bantta yarshshuwaa yarshshidosona. Eti bantta xuug-
giyo yarshshuwan, bantta cuwayiyo ixaanaaninne bantta gussiyo ushshaa
yarshshuwan tana hanqqetissidosona. 29 Yaatin, taani eta, ‘Hagee intte biyo
xoqqa sohoi aibee?’ yaagada oichchaas. Hachchi gakkanaassi he sohoi
goinniyo xoqqa soho geetetti xeesettees” yaagees’ yaaga.

30 “Hegaa gishshau, Israa7eela asaayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Ubbaa
Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Intte maizza aawati oottido nagara
ubbaa oottidi, aissi inttena tunisseetii? Eta tuna eeqau aissi goinneetii?
31 Hachchikka hegaa mala imuwaa shiishshiyo wodenne intte attuma naata
taman xuuggidi yarshshiyo wode, intte eeqan ubban inttena tunisseeta.
Inttenoo, Israa7eela asatoo, taani inttenan oishettoo? Taani Ubbaa Haariya
GODAI ta de7uwan caaqqais: Taani inttenan oishettikke. 32 Intte, ‘Nuuni
mittaunne shuchchau goinniya hara kawotettatu malanne sa7an de7iya
asaa mala gidana’ yaagidi qoppeeta. SHin intte qofai mulekka hanenna.

GODAI Qaxxayeesinne Maarees

33 “ ‘ “Taani Ubbaa Haariya GODAI ta de7uwan caaqqais: Taani ta mino
qesiyan, ta yeddido kushiyaaninne ta gussido hanqquwan intte bolli ka-
wotana. 34 Kawotettatu giddoppe taani inttena kessana; intte laalet-
tido biitta ubbaappe ta mino qesiyan, ta yeddido kushiyaaninne ta gus-
sido hanqquwan taani inttena shiishshana. 35 Taani inttena kawotet-
tatu bazzuwaa giyo bazzuwaa ehaana; ehaada inttena ta sinttan essada,
intte bolli pirddana. 36 Gibxxe biittaa bazzuwan intte maizza aawatu
bolli pirddidoogaadan, hegaadankka intte bolli pirddana. Taani Ubbaa
Haariya GODAI hagaa odais. 37 Taani inttena huuphiyan huuphiyan

qoodada gelissana; ta maachchaa intte naaganaadan, taani inttena oottana. 38 Makkalanchchatanne nagaranchchata taani intte giddoppe diggana; ha77i eti de7iyo biittaappe taani eta kessana; shin eti Israa7eela biittaa gelennaadan teqqana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana" yaagees.

39 " 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo, Israa7eela asatoo, intte ha77i taani odiyoogaa siyennan ixxikko, biidi ubbaikka intte eeqau goinnite. SHin hegaappe guyyiyan, intte imuwaaninne intte eeqan ta geeshsha sunttaa tunissekketa. 40 Ta geeshsha deriyan, xoqqu giida Israa7eela deriyaa bollan intte Israa7eela asai kumettai taayyo, Ubbaa Haariya GODAAYYO goinnana. Taanikka inttena mokka ekkana; intte yarshshuwaa, intte doorido imuwaanne intte geeshsha imuwaa taani intteppe koyais. 41 Intte laalettido kawotettatu giddoppe taani inttena ehiyo wodenne hara biittatuppe taani inttena shiishshiyo wode, sawuwaa tonggu giya yarshshuwaa ekkiyoogaadan, taani inttena ekkana. Kawotettati xeellishin, taani intte giddon geeshshaa gidiyoogaa erissana. 42 Taani kase intte maizza aawatuyyo immana gaada caaqqido Israa7eela biittaa inttena zaarada ehiido wode, taani GODAA gidiyoogaa intte erana. 43 Intte intte iita hemetaanne intte tuna oosuwaa intte he sohuwan hassayana; intte oottido iita oosuwaa ubbaa intte shenetana. 44 Inttenoo, Israa7eela asatoo, taani intte iita hemetaadaaninne intte tuna oosuwaadan gidennan, ta sunttaa gishshau taani oottiyo wode, taani GODAA gidiyoogaa intte erana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais" yaagees' yaaga" yaagiiddi yiis.

Neegeeba Pirddaa

45 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 46 "Laa asa na7au, tohossa baggi simmada xeella; tohossa baggau oda; Neegeeba Woraa bolli hananabaa yoota. 47 Neegeeba Woraassi hagaadan yaaga; 'GODAA qaalaa siya! Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Taani ne giddon tamaa oittana; he tamai ne irxxa mittaakka ne mela mittaakka ubbaa maana. He eexxiya tamai to7enna; tohossappe biidi, huuphessi gakkanaashin de7iya asaa som77uwaa ubbaa he lacoi labana. 48 Taani GODAI oittido tama gidiyoogaa asai ubbai be7ana. He tamai to7enna" yaagees' yaaga" yaagiiddi yiis.

49 Yaagin taani zaarada, "Hai Ubbaa Haariya GODAU, hagaa ta yootanau tana azazoppa. Eti tana, 'I ubbatoo leemisuwaa odees gidennee?' yaagidi haasayoosona" yaagaas.

21

GODAA Bisuwaa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, ne som77uwaa Yerusalaamekko zaarada, asai goinniyo sohotu bolli qaalaa oda; Israa7eela biittaa bollan hananabaa yoota. 3 Hagaadan yaaga; 'GODAI hagaadan yaagees; "Taani neeyyo morkke. Taani ta bisuwaa shoohuwaappe shoddada, xillo asaanne iita asaa ubbaa wurssana. 4 Taani ta bisuwaa shoddada, huuphessappe tohossa gakkanaashin de7iya asaa ubbaa xaissana. 5 Hegan taani GODAI ta bisuwaa a shoohuwaappe shoddidoogaanne guyye zaarennaagaa asai ubbai erana" yaagees' yaaga.

6 "Hegaa gishshau, asa na7au, asai ubbai xeellishin, ne wozanai meqqin, camo yeehuwaa yeekka. 7 Eti nena, 'Aissi yeekkai?' giidi oichchiyo wode, hagaadan yaaga; 'Sinttaara yiya iita oduwaassi yeekkais. Wozani ubbai yashshan seerana; kushe ubbai arggaacana; eta goobatettai ubbai etappe

kichchana; gulbbata ubbaikka kokkorana. He wodee gakkiis! I tumu polettana! Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais' yaaga" yaagiiddi yiis.

8 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 9 "Laa asa na7au, hagaadan yaagada hananabaa yoota; 'GODAI hagaadan yaagees; "Bisuwaa! Leefettidanne qucettida bisuwaa! 10 Siifanau leefettiis. Wolqqanttaadan pholqqu gaanau qucettiis. Ta asai imettida seeraanne qixaatiyaa ubbaa ixxido gishshau, hagaappe guyyiyan, ooninne ufaittenna. 11 Go7ettanau bisoi qucettiis; leefettidinne qucettidi, siifiyaagau imettiis.

12 " ' "Laa asa na7au, yeekkanne zilaala! Aissi giikko, he bisoi giigettidoogee ta asaa bollaananne Israa7eela halaqatu ubbaa bollaana. Halaqatikka ta asaara issippe bisuwan haiqqana. Hegaa gishshau, ne tiraa baqqa. 13 Taani ta asaa paaccana; eti nagaraa paaxennan ixxikko, ha metoi ubbai eta bolli gakkana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais" yaagees' yaaga.

14 "Ha77ikka asa na7au, hananabaa yoota; ne kushiyaakka baqqa. He wode bisoi naa77a heezza zaaridi shocana; hegeekka daganttiya, woriyaanne siifiya bisuwaa. 15 Hegee eta wozanai seeranaadaaninne etappe daroti haiqqanaadan oottana. Bisoi wolqqanttaadan pholqqu gees; siifanau qucettiis. 16 Nenoo, qara bisuwau, ushachchaunne haddirssau, ne simmido baggaa ubbaa busakka. 17 Taanikka qassi ta kushiyaa baqqana; ta hanqqoikka dochchana. Taani GODAI hagaa odaas" yaagiiddi yiis.

Baabiloone Kawuwaa Bisuwaa

18 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 19 "Laa asa na7au, Baabiloone kawuwaa bisoi yiyo naa77u ogetun malaataa wotta. Naa77u ogetikka issi biittaappe denddoosona. Naa77u ogeti gaittiyo balla ogiyan malaata gidiya tuussaa essa. 20 Issi ogiyan de7iya malaatai Raaba giyo Amoonatu katamaa biyoosaa malaatees; hinkkoi qassi Yihudan gimbbettida Yerusalaame katamaa biyoosaa malaatees. 21 Baabiloone kawoi ogeti gaittiyo ballan, malaata tuussatu matan eqqana. I augaa ogiyaa baanaakko eranau, wonddafiyaa zubbeta saamaa yeggana; ba eeqatuura zorettana; mehiyaa maracciyaakka xeellana. 22 Hegaadan oottin, Yerusalaame efiya ogee saaman kiyana. He saamai kawoi biidi, qatuwaa laaliyoobata gigissanaadan, olaa waasuwaa waassanaadan, ceequwaa ceeqettanaadan, qatuwaa laaliyoobata dirssaa penggetukko shiishshanaadaaninne biittaa keelidi, gimbbiyaara gattidi diddiqanaadan, ayyo odana. 23 Yerusalaame asai Baabiloone kawuwaara maacettido gishshau, hagee bantta bolli gakkees giidi qoppibookkona. SHin Baabiloone kawoi eta eta nagaraa hassayissidi, omooduwau efaana.

24 "Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Intte nagarai qoncciis; intte mooranchcha asa gidiyoogaa asai ubbai erees; intte oosoi intte nagaranchcha gidiyoogaa bessees. Hegaa gishshau, intte mooroi hassayettana; inttekka intte morkkiyau aadhdhidi imettana' yaagees.

25 "Nenoo iitanne tuna gidida Israa7eela halaqau, ne wurssetta pirddaa gallassai gakkiis. 26 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Ne huuphiyaappe kallachchaa dentta; ne huuphiyan xaaxidoogaakka qaara. Hagaappe sinttanau kaseegaadan hananabi baawa; ziqqi giidaagee xoqqu gaana; xoqqu giidaageekka ziqqi gaana. 27 Bashshaa! Bashshaa! Taani ha katamaa bashshana! Pirddiyo maatai de7iyoogee yaana gakkanaashin, ha katamai naa77antto keexettenna. I yiyo wode taani ayyo aattada immana' yaagees.

28 “Laa asa na7au, hagaadan yaagada hananabaa yoota; ‘Israa7eela cayiya
Amoonatuyyo Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Bisuwaa! Bisoi si-
ifanau shoohuwaappe shodettiis; wurssanaunne wolqqanttaadan pholqqu
gaanau qucettiis. 29 Intte be7iyo ajjuutai worddo; intte yootiyo hiraagaikka
worddo. Intte iitanne tuna asa; intte wurssetta pirddaa gallassai gakkiis.
Intte qooriyan bisoi wodhdhana hanees. 30 Bisuwaa shoohuwau zaarite.
Intte merettido sohuwan, intte yelettido biittan taani intte bolli pirddana.
31 Taani ta hanqquwaa intte bolli gussana; ta hanqquwaa tamai intte bolli
eexxi kiyana. Taani inttena bashshiyoogan loohida, meqetti bainna asat-
uyyo aatta immana. 32 Intte tamaassi eettiyo mitta gidana; intte suuttai
intte biittan gukkana; intte naa77antto hassayettekketa. Taani GODAI hagaa
odaas” yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

22

Yerusalaame Nagaraa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 “Laa asa na7au, suuttaa
gussiyaageeti kumido katamaa bolli pirddanau giigadii? Yaatikko, i oottido
tuna ooso ubbaa ayyo yoota. 3 Hagaadan yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI
hagaadan yaagees; “Neeni daro asaa suuttaa gussido gishshaunne eeqau
goinniyoogan nena tunissido gishshau, ne wodee yiis. 4 Neeni gussido
suuttan mooranchcha gidadasa; ne medhdhido eeqankka tunadasa. Yaatin,
ne pirddaa gallassai matattiis; ne wurssettaa laittaikka gakkiis. Hegaa
gishshau, taani nena kawotettatussi baceessiyoobanne hara biittatussikka
qilliicciyoobaa kessana. 5 Nenoo, suntti moorettidonne shabbirettida kata-
mau, mataaninne haahuwan de7iyaageeti nena qilliiccana.

6 “ ‘ “Ne giddon de7iya Israa7eela halaqati ubbati suuttaa gussanau bantta
wolqqaa ai keena go7ettiyaakko be7a. 7 Ne giddon de7iyaageeti bantta
aawaanne bantta aayyiyo bonchchokkona; eti betetakka huqqunnidosona;
am77etanne aawu aaya bainna naata naaqqoosona. 8 Eti ta geeshsha
miishshata karoosonanne ta Sambbataakka tunissoosona. 9 Ne giddon
de7iyaageetuppe issooti issooti harata worissanau wordduwaa yootoosona;
haraati deriyaa bolli de7iya eeqau goinniyo sohotun moosona; qassi haraati
maccaasaara shaaramuxoosona. 10 Ne giddon de7iyaageetuppe issooti
issooti ba aawaa machcheera zin77oosona; haraati qassi kushe qitai yiido
maccaaseera wolqqan gaittoosona. 11 Ne giddon de7iyaageetuppe issooti
issooti ba shooruwaa machcheera zin77oosona; ba na7aa machcheera
zin77oosona; ba aawaa na7ee, ba michcheera zin77oosona. 12 Ne giddon
de7iyaageetuppe issooti issooti miishshaa ekkidi, shemppuwaa woroosona;
haraati bantta miishshaa dichchau immoosonanne, bantta shooruwaa mi-
ishshaa yashissidi ekkoosona. Qassi intte tana mulekka dogideta. Taani
Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

13 “ ‘ “Ne giddon de7iya asai bessenna miishshaa ekkiyo gishshaunne
shemppuwaa woriyo gishshau, taani hanqquwan ta kushiyaa baqqana.
14 Taani nena qaxxayiyo gallassi ne goobatettai nenaara de7anee? Woikko
ne kushee mino gidanee? Taani GODAI hagaa yootaas; taani yootidoogaa
taanikka oottana. 15 Taani ne asaa kawotettatu giddooninne hara biittatu
giddon laalana; ne tunatettaakka taani ne bollappe xaissana. 16 Hara
kawotettatu sinttan neeni kauyyana; shin taani GODAA gidiyoogaa neeni
erana” yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

GODAA Tamai Geeshshees

17 Hegaappe guyyiyan, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis;
18 "Laa asa na7au, Israa7eela asai ainne pattenna toce mala; eti ubbaikka
biraa seerissidi xillissiyo wode, toce gididi attiya nahaase, qorqqoro, bi-
ratanne irssaase mala. 19 Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI ha-
gaadan yaagees; 'Intte ubbaikka toce mala gidido gishshau, taani inttena
ubbaakka Yerusalaame giddo shiishshana. 20 Asai biraa, nahaasiyaa, bi-
rataa, irssaasiyaanne qorqqoruwaa tamaa coociyaakko shiishshidi seeris-
siyoogaadan, taani ta hanqquwaaninne ta yiilluwan inttena shiishshada,
katamaa giddon seerissana. 21 Taani inttena shiishshada, ta hanqquwaa
tamaa intte bolli womppiinin, intte hegan seerana. 22 Birai coociyan
seeriyoogaadan, intte Yerusalaamen seerana. He wode taani GODAI ta
hanqquwaa intte bolli gussidoogaa intte erana' yaagees" yaagiiddi yiis.

Israa7eela Asaa Kaalettiyaageetu Nagaraa

23 GODAA qaalai taakko zaaridikka hagaadan yaagiiddi yiis; 24 "Laa
asa na7au, eta biittai tunido gishshau, ta hanqquwan irai bukken-
naadan diggada, taani Israa7eela asaa qaxxayanau haniyoogaa etau yoota.
25 Eta halaqati ba woridobaa gudiiddi mentterettiya gaammo mala; eti
asaa woroosona; miishshaa gidin, hara buquraa gidin, ubbaa banttau
ekkoosona; eti daro maccaasaa am77e kessidosona. 26 Qeeseti ta hig-
giyaa menttidosona; ta geeshshabaakka tunissidosona. Geeshshaanne
tunaa shaakkokkona; qassi geeshshaappenne tunaappe gidduwan de7iya
dummatettaa tamaarissokkona; ta Sambbataa bonchchokkona. Hegaappe
denddidaagan, taani Israa7eela asaa giddon bonchchettabeikke. 27 A gid-
don de7iya halaqati bantta woridobaa duuterettiya wanggireellotu mala;
eti banttau duretanau asaa woroosona. 28 Yerusalaame kataman de7iya
hananabaa yootiyaageeti godaa nooraa tiyiya asadan, worddo ajjuutaa
be7iyoogaaninne worddo hiraagaa yootiyoogan, eta nagaraa genttoosona.
GODAI yootennan de7ishin, 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees' yaa-
goosona. 29 He biittaa asati bonqqoosona; hiyyeesatanne metootanchchata
huqqunnoosona; eti betetakka yashissidi, miishshaa ekkidi, likke pirddaa
diggoosona.
30 "Taani biittaa xaissennaadan, eta giddon dirssaa gimbbee kolettido bag-
gaara eqqidi naagiya issi asa koyaas; shin oonanne demmabeikke. 31 Hegaa
gishshau, ta hanqquwaa eta bolli gussana; taani ta hanqquwaa taman eta
xaissana; taani eti oottido oosuwaa eta bolli zaarana. Taani Ubbaa Haariya
GODAI hagaa odais" yaagiiddi yiis.

23

Naa77u SHaaramuxiya Michchetu Leemisuwaa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, issi
aayeeppe yelettida naa77u maccaasati de7oosona. 3 Eti Gibxxen de7iiddi,
bantta yelagatettaappekka doommidi, shaaramuxa gididosona. He biittan
eta xanttan attumaasai kaa7iis; eta geela7otettaikka ekettiis. 4 Etappe
bairee sunttai Ohoolo; qassi i michchee kaalee sunttai Ohoolibo. Eta
naa77aakka taani machchin, taayyo attumanne macca naata yelidosona.
Ohoola Samaariyo; Ohooliba qassi Yerusalaamo.
5 "Ohoola taayyo machcho gidada de7aiddakka shaaramuxaasu; a bana
laggettiya Asoore wotaaddarata minttada siiqaasu. 6 Eti salo milatiya
maayuwaa maayida olanchchata, biittaa haariyaageetanne ola gadaawata;
eti ubbaikka amoyiya, yelaga attumaasatanne paraa toggiya paraasata. 7 A

bana shaaramuxa oottada, ubbaappe lo77iya Asoore attumaasatuyyo immaasu. I shaaramuxatettai Asoore biittaa eeqatussi goinnada, tunanaadan o oottiis. 8 A Gibxxen doommido shaaramuxatettaa ha77ikka aggabeikku; i yelagatettaappe doommidi, attumaasati i xanttaa kaa7oosonanne iira shaaramuxoosona.

9 "Hegaa gishshau, a minttada siiqiyo Asoore biittaa laggettotuyyo taani o aattada immaas. 10 Eti o qaaridi kalloyidosona; i attumanne macca naata omooddi oiqqidosona; okka bisuwan woridosona. Bana gakkida pirddaa gaasuwan, maccaasatu giddon qilliicciyoobaa gidaasu.

11 "I michchiyaa Ohooliba hagaa be7aasu; be7ikkonne a ba amuwaaninne ba shaaramuxan ba michcheeppe tunaa daraasu. 12 Akka qassi Asoore biittaa haariyaageeta, ola gadaawata, lo77o maayuwaa maayida olanchchatanne paraa toggiya paraasata, ubbatikka amoyiya, yelaga asata minttada siiqaasu. 13 Akka bana tunissidoogaa be7aas; eti naa77aikka issi ogiyaa boosona.

14 "A ba shaaramuxatettaa yaa darissaasu; a attumaasatu misilee godaa bollan, zo7o qalamiyan meretti uttidaagaa be7aasu. 15 Eti bantta xeessan zinnaariyaa gixxidaageetanne bantta huuphiyankka lo77iya carqqiyaa xaaxidaageeta. Eti ubbaikka Baabiloone biittaa halaqata milatoosona. 16 A eta misileta be7osaarakka daro siiqada, eta xeeganau Baabiloone biitti asa kiittaasu. 17 Yaatin, Baabilooneti ikko yiidi, iira shaaramuxidi, o tunissidosona. Tunidoogaappe guyyiyan, a etakka shenetada, wora simmaasu. 18 A ba shaaramuxatettaa qoncciyan oottido wodenne ba kalluwaa qaara bessido wode, taani i michcheeppe wora simmidoogaadan, ippekka shenetada wora simmaas. 19 SHin a Gibxxen shaaramuxa gidada de7iyo, ba yelagatettaa wodiyaa hassayada, ba shaaramuxaa kaseegaappe yaa darissaasu. 20 Eta attumatettai hariyaagaa mala, etappe kiyiya zerettaikka paraagaa mala gidido ba laggettota minttada siiqaasu. 21 (Nenoo, Ohoolibee, ne yelagatettaa wode, attumaageeti ne xanttan kaa7ishin, ne geela7otettaakka ekkishin, neeni polido shaaramuxatettaa zaaradakka ha77i oottanau amottaasa.)

GODAI Naa77u Michchetu Bolli Pirddiis

22 "Hegaa gishshau, Ohoolibee, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Taani ne laggettota, he neeni shenetada wora simmidoogeeta ne bolli denttana; taani eta ne bolli ubbasaara ehaana. 23 Etikka Baabiloonetanne Kaladaaweta ubbaa, Paqooda, SHoo7anne Qo7aana attumaasata, Asooreta ubbaa, amoyiya yelaga asata, biittaa haariyaageeta, ola gadaawata, olanchchata, halaqatanne paraa toggiya paraasata. 24 Eti ola paraa gaaretuura, caana gaaretuuranne daro olanchchatuura huuphessa baggaappe intte bolli yaana. Eti wogga gonddalliyaanne qeeri gonddalliyaa oiqqidi, birata qophiyaa wottidi, ne yuushuwan salppana. Taani nena etan pirddissana; etikka nena bantta wogaadan pirddana. 25 Taani hanqquwaa ne bolli yeddana; etikka nenaara hanqquwaa suuluwan gaittana. Eti ne siiriyaanne ne haittaa qanxxana; neeppe attidaageetikka bisuwan busakettana. Eti ne attuma naatanne ne macca naata oiqqana; neeppe attidaageetakka taman xuuggana. 26 Eti ne maayo ubbaa neeppe qaari ekkana; ne alleeqo ubbaakka neeppe kessi ekkana. 27 Hegaadan oottada, neeni Gibxxeppe ehiido shaaramuxatettaa qaaqqaanne ne shaaramuxatettaa ubbaa taani nena agissana. Neeni naa77antto Gibxxetu eeqa misileta xoqqu gaada xeellennaadan, woikko eta hassayennaadan, taani nena oottana' yaagees.

28 “Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; ‘Taani nena neeni ixxiy-
oogeetuyyo, neeni shenetada, etappe wora simmidoogeetuyyo aattada im-
mana. 29 Eti nena ixxananne neeni daafurada demmidobaa bonqqirggidi,
nena kallo xiire ashshana. Ne shaaramuxatettaa pokkoi qonccanaadan
oottana. Ne ziitainne ne shaaramuxatettaa amoi, 30 hagaa ne bolli ehiis.
Aissi giikko, neeni kawotettatuura shaaramuxadasa; eta eeqatun nena
tunissadasa. 31 Ne michchiyaa biido ogiyaa neenikka baadasa. Hegaa
gishshau, nenakka taani i xuu7aa ushshana’ yaagees.

32 “Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; ‘Neeni ne michchee
xuu7aappe uyana; he xuu7aikka gitanne cin77a. I tigin, daruwaa ekkiyo
gishshau, ne bolli qiriyaanne miichchaa ehaana. 33 Neeni mattuwaa ji-
ilaawananne azzanana. Hegee he ne michchee Samaaree xuu7ai daga-
maanne bashshaa xuu7aa. 34 Ne a cinggada uyana; uyada xuu7aakka
menttana; menttido kon77ankka ne xanttaa gaarana. Taani Ubbaa Haariya
GODAI hagaa odais’ yaagees.

35 “Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; ‘Neeni tana
dogido gishshaunne taayyo zokkuwaa zaarido gishshau, neeni ne ziitaanne
ne shaaramuxuwaa waagaa ekkana’ yaagees” yaagiiddi yiis.

36 GODAI tana hagaadan yaagiis; “Laa asa na7au, Ohooli bollinne Ohoolibi
bolli pirdduutee? Pirddikko, eti oottido tuna oosuwaa etayyo oda. 37 Eti
naa77aikka shaaramuxidosonanne shemppuwaa woridosona. Eti bantta
eeqau goinnidosona. Harai attin, eti taayyo yelido bantta attuma naatakka
bantta eeqatuyyo quma oottidi yarshshidosona. 38 Hegaappekka harabaa
eti ta bolli oottidosona; eti ta Beeta Maqidasiyaa tunissidosona; ta Samb-
bataakka shaaridosona. 39 Eti bantta naata eeqatussi yarshshido gallassi,
he gallassi eti ta Beeta Maqidasiyaa gelidi tunissidosona. Eti ta keettan
oottidoogee hagaa.

40 “Hegaadankka qassi, eti haahosaappe attumaasati yaanaadan, asa
kiittidosona; kiittin etikka yiidosona. Yin intte naa77u michcheti intte
bollaa meecettideta; intte aifiyaakka qalamiyaa tiyideta; alleequwaakka
wottideta. 41 Xaraphpheezai sinttan de7iyo lo77o arssaa bolli uttideta;
intte he xaraphpheezzaa bollan ta ixaanaanne ta wogaraa zaitiyaa wot-
tideta. 42 Hirggi bainna asaa cenggurssai intte achchan siyettees; mattotti-
daageetikka maari bainna asaara bazzoppe yiidosona. Yiidi intte kushiyan
sagaayota wottidosona; qassi lo77iya kallachchatakka intte huuphiyan
goxxidosona.

43 “Taani ta wozanan, ‘Hageeti attumaasati ha bollai wuriichchido mac-
caasatuura shaaramuxana giidi haniyoonaa?’ yaagaas. 44 Attumaasai
shaaramuxeera shaaramuxiyoogaadan, eti etaara shaaramuxidosona. Ee,
eti he shaaramuxanau qaaqqatiya Ohooliiranne Ohoolibiira shaaramux-
idosona. 45 Eti shaaramuxa gidiyo gishshaunne shemppuwaa woriyo
gishshau, xillo asati shaaramuxatu bollinne shemppuwaa woriyaageetu
bolli pirddiyo pirddaa eta bolli pirddoosona” yaagiis.

46 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Eta shabbiriyaanne etabaa
bonqqiya asata denttetta ekkada ya. 47 Ha shabbiriya asati yiidi, eta
shuchchan caddonanne bisuwan busakkona; eti eta attumanne macca
naata worona; eta keettaakka taman xuuggona. 48 Maccaasai ubbai int-
tena qullennaadan duuttanau, taani biitta ubbaappe shaaramuxatettaa
xaissana. 49 Intte naa77u michcheti intte shaaramuxatettaa qixaatiyaanne
eeqatussi intte goinnido nagaraa waagaa ekkana. Taani Ubbaa Haariya
GODAA gidiyoogaa intte hegan erana” yaagees.

24

Disttiyaa Leemisuwaa

1 Nuuni omoodettido uddufuntta laittan, tammantta aginan, tammantta
gallassan, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au,
hagaa hachchi gallassaa mazggafan xaafa. Aissi giikko, Baabiloone ka-
woi Yerusalaame dooddidoi hachcha. 3 Ha makkalanchcha asaayyo ha
leemisuwaa oda; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Nahaasiyaa
disttiyaa taman wottada, haattaa an tiga. 4 Yaatada gedaanne anggaasuwaa
milatiya lo77o ashuwaa ubbaa muxada, an yegga; lo77o meqettaakka
qanxxerettada, an kuntta. 5 Hegaassi neeni ekkana dorssai wudiyaappe
doorettidaagaa gido. Mittaa disttiyaappe garssaara korada, ashuwaakka
meqettaakka ka77ana gakkanaashin doissa" yaagees' yaagada oda.

6 "Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Suuttaa gussiyaageetu
katameeyyo aayye7ana! SHiyidi mulekka geeyennan ixxida nahaase dist-
tiyaa mala a gidaasu. I giddon de7iya muxettida ashuwaa ubbaa doorennan,
gaittaagaa gaittaagaa kessada wurssa.

7 " 'Aissi giikko, he katamiyaa worido asaa suuttai hanno
gakkanaashinkka in de7ees; suuttaa gussaidda, baanan kammanau
biittan gussennan, aibinne kammenna zaallaa bollan gussaasu. 8 Haluwaa
kiyanau, ta hanqquwaa denttettanaadan, i kamettenna mala, a gussido
suuttaa taani zaallaa bollan wottaas' yaagees.

9 "Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Suuttaa
gussiya katameeyyo aayye7ana! Taanikka mittaa keehi guuppana. 10 Hegaa
gishshau, daro mittaa wotta; tamaakka eetta. Ashuwaa loittada doissa;
cambbaakka mal77etta; meqettai xuugetto. 11 I suullidi michchin, a bollan
de7iya nahaaseekka bonqqin, a bollan de7iya qitai seeranaadaaninne a
bollan de7iya shiyai xuugetti xayanaadan, mela disttiyaa tamaa bonqquwaa
bolli wotta. 12 He daafurai ubbai coo mela gidiis; a bollan de7iya daro shiyai
harai atto, tamankka kichchibeenna. 13 Bii Yerusalaamee, hegee shiyai ne
shaaramuxatettaa leemiso. Taani nena geeshshanau daafurinkka, neeni
ne tunatettaappe geeyennan ixxido gishshau, ne bollan ta hanqqoi wurana
gakkanaashin, neeni naa77antto geeyakka. 14 Taani GODAI hagaa yootaas;
hagee hanana. Taani guyye simmikke; qarettikke; ta qofaa laammikke.
Ne ogiyaadaaninne ne oosuwaadan, taani nena pirddana. Taani Ubbaa
Haariya GODAI hagaa odais' yaagees" yaagiiddi yiis.

Hizqqeela Machchiyaa Haiqqaasu

15 GODAA qaalai qassikka taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 16 "Laa asa
na7au, neeni siiqiyoonne ne aifiyau lo77iya ne machchiyo taani issi kuttan
woraagana. Hegan kayyottoppa, yeekkoppanne afuxxoppa. 17 Oola, shin
ne ooliyaa asi siyoppo; haiqqidabau kayyottoppa. Neeni ne huuphiyan
xaaxiyoogaa xaaxa; ne gediyankka caammaa wotta. Ne doonaa kammoppa;
shochchaakka mooppa" yaagiiddi yiis.

18 Yaagin maallado taani asaassi yootaas; he galla omarssi ta keettaayyiyaa
haiqqaasu. Wonttetta gallassi maallado GODAI tana azazidoogaadan oot-
taas. 19 Yaatin, asai tana, "Ha neeni oottiyoogaayyo birshshettai aibakko
nuussi aissi yootikkii?" yaagidi oichchiis.

20 Oichchin taani etayyo hagaadan yaagada zaaraas; "GODAA qaalai
taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 21 'Israa7eela asaa hagaadan yaaga; "Ub-
baa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Intte ceeqettiyo, intte aifiyaa
lo77iyaanne intte shemppoi amottiyo ta Beeta Maqidasiyaa taani tunissana

hanais. Intte guyye ashshido intte attuma naatinne intte macca naati bisuwan wurana. 22 He wode taani oottidoogaadan, inttekka oottana. Intte doonaa kammekketa; shochchaakka meekketa. 23 Intte huuphiyaa xaaxeeta; intte gediyan caammaa wotteeta. Kayyottekketa woikko yeekkekketa. SHin intte intte nagaraa gaasuwan gilqqananne issoi issuwaayyo oolana. 24 He wodiyan Hizqqeeli intteyyo malaata gidana; ubbabaakka i oottidoogaadan, intte oottana. Hagee haniyo wode, taani Ubbaa Haariya GODAA gidiyoogaa intte erana' yaagees" yaaga.

25 " 'GODAI tana hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, taani eta ufaissaanne bonchchuwaa, eta aifiyau lo77iyaabaanne eta wozanai amottiyoobaa, qassi eta attuma naatanne eta macca naata etappe wotta ekkana. 26 He gallassi neeyyo woriyaa odanau issi kessi ekkidi attida asi yaana. 27 He gallassi ne doonai dooyettana; neenikka aara haasayana; naa77antto duude kiyakka. Hegaadan hanada, neeni asaayyo malaata gidana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana" yaagiis' yaagiiddi yiis" yaagaas.

25

Amoonatu Bolli Odettida Hiraagaa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, ne som77uwaa Amoona biittaakko zaarada, Amoonatu bolli hananabaa yoota. 3 Hagaadan yaaga; 'Ubbaa Haariya GODAA qaalaa siyite. Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Intte ta Beeta Maqidasee tuniyo wode, Israa7eela biittai baisa attiyo wodenne Yihudaa asai omooduwau biyo wode, 'Hashshu!' giido gishshau, 4 taani inttena arshsho bagga biittaa asaassi laata oottada immana. Yaatobare eti intte giddon kambbiyaa keexxana; keexxidi de7ana. Intte maana teeraa eti maana; intte maattaakka eti uyana. 5 Taani Raaba katamaa gaameelati heemettiyo soho kessana; Amoonatu katamatakka dorssaa wudee allaxxiyo soho oottana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana" yaagees.

6 " 'Aissi giikko, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Intte Israa7eela bashshan kushiyaa baqqido gishshau, guppido gishshaunne ufaittido gishshau, 7 taani intte bolli ta kushiyaa yeddaas. Inttena kawotettatussi omoodo oottada immana. Taani inttena asaappe shaakkana; kawotettatu giddoppekka xaissana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana" yaagees.

Moo7aaba Biittaa Bolli Odettida Hiraagaa

8 " 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Moo7aabinne Eedoomi, 'Be7ite, Yihudai hara kawotettatukka mala' yaagido gishshau, 9 taani Moo7aaba biittaa bollan woraajjana; woraajjada a zawaa naagiya, Beeti-Yashimoota, Ba7aali-Ma7oonanne Qiriyaataima geetettiya, erettida katamata xaissana. 10 Hagaappe sinttanau Amoonatuurakka gujjada, eti kawotettatu giddon hassayettennaadan, taani eta arshsho bagga biittaappe yiida asatuyyo aattada immana. 11 Taani Moo7aaba pirddana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana" yaagees.

Eedooma Biittaa Bolli Odettida Hiraagaa

12 " 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Eedoomati Yihudaa bolli haluwaa kiyido gishshaunne daro moorido gishshau, 13 taani Ubbaa Haariya GODAI ta kushiyaa Eedooma bolli yeddana. Yeddada an de7iya asaanne mehiyaa mule xaissana; xaissada baisa kessana. Temaana katamaappe biidi, Dadaana katamaa gakkanaashin, eti bisuwan busakettana.

14 Taani Eedoomayyo ta asaa Israa7eela baggaara haluwaa kiyana. Israa7eelati eta bolli ta hanqquwaanne ta yiilluwaa keenaa oottana. Taani haluwaa kiyidoogaa eti erana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais" yaagees.

Pilisxxeematu Bolli Odettida Hiraagaa

15 " 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Pilisxxeemati bantta wozanaa iitatettan haluwaa kiyido gishshaunne aqida lancciyan Yihudaa xaissanau koyido gishshau, 16 taani ta kushiyaa Pilisxxeematu bolli yeddana. Yeddada taani etanne abbaa doonan attidaageeta ubbaa xaissana. 17 Taani etau gita haluwaa kiyana; ta hanqquwan eta qaxxayana. Taani etayyo haluwaa kiyiyo wode, taani GODAA gidiyoogaa eti erana" yaagees' yaaga" yaagiiddi yiis.

26

Xiiroosa Katamaa Bolli Odettida Hiraagaa

1 Nuuni omoodettido tammanne isiinintta laittan, aginaayyo koiro gallassan, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, Xiiroosa katamaa asai ufaittidi, 'Yerusalaamee kunddiis; a zal77iyaa wolqqaikka xayiis. I laalettidi xayido gishshau, hagaappe sinttan nuuni duretana' yaagoosona. 3 Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Nenoo, Xiiroosa katamau, taani neeyyo morkke. Abbaa beetai yiyoogaadan, taani daro kawotettata ne bollan ehaana. 4 Eti ne dirssaa gimbbiyaa qolana; ne miixaakka laalana. Taani nena biitta ubbaa qucci efirggin, kallo de7iya zaalla oottana. 5 Yaatobare neeni asati bantta moliyaa gitiyaa melissanau micciyo soho gidana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. Hara kawotettati Xiiroosa katamaa bonqqana. 6 Waannatiya biittan de7iya qeeri katamata bisuwan wurssana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana' yaagees.

7 "Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Xiiroosa bolli olaa denttana mala, kawotuyyo kawo gidiya Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoora taani huuphessa baggappe ehaana; a taani paratuura, paraa gaaretuura, paraasatuuranne daro olanchchatuura ehaana. 8 Eti waannatiya biittan qeeri katamata bisuwan wurssana; eti nena doodidi, ne dirssaa gimbbiyaara gattidi, biittaa diddiqana. Yaatidi bantta gonddalliyaa ne bolli denttana. 9 Dirssaa gimbbeta dom77idi laaliyo miishshan dirssaa gimbbiyaa mentterettana; bantta ola miishshankka ne adussa gimbbeta laalana. 10 A parati daro gidiyo gishshau, eti denttiyo baanai nena kammana. Paratinne paratu gaareti laalettida katamaa dirssaa penggiyaa geliyoogaadan, geliyo wode, eti sissiyo caagettainne giirettai ne dirssaa gimbbiyaa qaattana. 11 Eta parati ne giddon de7iya ogeta ubbaa yedhdhana. Ne asaakka bisuwan wurssana; ne wolqqaama tuussatikka sa7an kunddana. 12 Baabilooneti ne aquwaanne ne zal77iyo miishshata bonqqana. Ne dirssaa gimbbetanne ne lo77o keettata ubbaa qolana; qolidi he shuchchaa, he mittaanne he laalettida burcce ubbaa efiidi, abban olana. 13 Ne mal77o yettaa taani teqqana; ne diittaa cenggurssaikka naa77antto siyettenna. 14 Taani nena kallo de7iya zaalla oottana; qassi neeni asati bantta moliyaa gitiyaa melissanau micciyo soho gidana. Taani GODAI hagaa yootido gishshau, neeni naa77antto keexettakka. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais' yaagees.

15 "Ubbaa Haariya GODAI Xiiroosa katamaayyo hagaadan yaagees; 'Ne morkketi ne bollan woraajjiyo wode, abbaa doona biittatun de7iya

asati ne asai siifettiiddi guurummiyo guurunttaa siyidi, yashshau kokkorana. 16 Hegaappe guyyiyan, abbaa doona biittatun de7iya kawoti bantta araataappe wodhdhana. Bantta qumaashshaanne kushiyan sikkidi alleeqissido bantta maayuwaa qaarana; qaaridi yashshau kokkoriiddi, biittan uttana. Ne bolli gakkida metuwaa qoppiiddi, eti daro shabbirettana; kokkorssaikka eta aggennan ixxana. 17 Hegaappe guyyiyan, eti neeyyo hagaadan yaagidi zilaalana;
“Aayyee, erettida katamau, abbaa giddon
wolqqaamiya asati de7iyo katamau, neeni waana laalettadii!
Neeninne ne giddon de7ida asati
abbaa lanqqiyan de7iya asaa ubbaa yashissideta shin!
18 Neeni kunddiyo gallassi
haruuroti kokkoridosona.
Abbaa giddon de7iya haruuroti
ne wulettan dagammidosona”
yaagana’ yaagees.
19 “Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; ‘Ha77i asi de7enna katamatudan, taani nena baisa kessana. Qassi taani ciimma abbaa ne bollan ehin, he daro haattai nena kammana. 20 He wode taani nena duge ciimma ollau biyaageetuura issippe, adussa wodiyaappe kase haiqqida asatukko duge yeggana. Neeni biittaappe garssan, beni moogettida burcceti de7iyoosan, ciimma ollau biyaageetuura issippe de7anaadan, taani nena oottana. Neeni naa77antto asi de7iyo katama kiyakka; paxa de7iyaageetu biittankka simmada, ne sohuwaa oiqqakka. 21 Taani ne wurssettaa daganttiya wurssetta oottana; neeni naa77antto mulekka de7akka. Asi nena koyana; shin neeni naa77antto mulekka beettakka. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais’ yaagees” yaagiiddi yiis.

27

Xiiroosassi Kessido Zilaassaa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 “Laa asa na7au, Xiiroosassi zilaala. 3 Abbaa doonan de7iyaanne abbaa doona daro biittatun de7iya asaara zal77iya, he katamaassi hagaadan yaagada yoota; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Nenoo Xiiroosaa, neeni, ‘Taani puulan wotoi bainna kumetta’ yaagada otorettadasa. 4 Ne zawai abbaa gul77aana; nena keexxiyaageeti nena lo77o markkabedan oottidi keexxidosona. 5 Ne sanqqaa Saniira giyo sohuwaappe qanxxido xiiddan oottidosona; ne markkabiyaa tuussaa Liibaanoosappe yiida zigaappe giigissidosona. 6 Markkabiyaa solddissanau haattaa guyye pushakkiya ne mooqeta Baasaane ettaappe oottidosona; ne wuigiyaa Qophphiroosappe yiida dumma xiiddaa sanqqan oottidosona; he wuigee danggarssaa zaaliyan alleeqettiis. 7 Ne sharai banddiraadan haahuwan beettana mala, kushiyan sikkidi alleeqissido Gibxxetu liinuwaappe oosettidaagaa; nena goolloyiyoobatikka Eliisha haruuruwaappe yiida, salo milatiyaanne ochchaa teeraa milatiya carqqiyaappe oosettidaageeta. 8 Ne markkabiyaa solddissiyaageeti Sidoonanne Ariwaada geetettiya katamatuppe yiidaageeta; ne markkabiyaa laaggiyaageeti loohida ne asata. 9 Markkabiyaa giddon za77idasaa shiddiyaageeti Gebaalappe yiida cimatanne eranchcha asata; abban biya markkabe ubban de7iya oosanchchati ne suuqiyaappe shammoosona.

10 “ ‘ “Parsseppe, Lidiyaappenne Liibiyaappe yiida olanchchati ne olanchchata maaddidi olettidosona; bantta gonddalliyaanne bantta ola

qophiyaa ne giddon kaqqidosona; kaqqidi eti nena bonchchissidaageeta.
11 Ariwaadeppenne Heleekappe yiida olanchchati ne dirssaa gimbbiyan
naagoosona; Gamaadappe yiida asati ne adussa gimbbiyan naagoosona. Eti
bantta gonddalliyaa ne gimbbiyaa yuushuwan kaqqidosona; neeni puulan
wotoi bainna kumetta gidanaadan oottidaageeti eta.
12 “ ‘ “Ne duretettaa daruwaa gaasuwan Tarsseesi nenaara zal77iis; i
biraa, birataa, qorqqoruwaanne irssaasiyaa immidi, ne miishshaara laam-
miis. 13 Giriikee, Tubaalinne Mesheki nenaara zal77idosona; ailletanne
nahaasiyaa birataappe oosettida miishshaa immidi, ne miishshaara laam-
midosona. 14 Beeti-Togarmmi toggiyo parata, ola paratanne baluqota im-
midi, ne miishshaara laammiis. 15 Rooda biittaa asai nenaara zal77iis; qassi
abbaa doona biittatun de7iya asai danggarssaa zaaliyaanne zophphiyaa
giyo mittaa ehiidi, neeyyo qanxxiis.
16 “ ‘ “Ne duretettaa daruwaa gaasuwan, Sooriyaa asatikka nenaara
zal77idosona; eti maata milatiya inqquwaa, zo7o inqquwaa, yeleel-
luwaappe oosettida alleequwaa, ochchaa teeraa milatiya carqqiyaa, lee7e li-
inuwaanne alleequwaa sikkido maayuwaa immidi, ne miishshaara laammi-
dosona. 17 Yihudaanne Israa7eela asati nenaara zal77idosona; eti gisttiyaa,
mal77o komppuwaa, eessaa, zaitiyaanne balasaame giyo xaliyaa immidi, ne
miishshaara laammidosona. 18-19 Ne duretettaa daruwaa gaasuwaaninne
ne shiishshido dumma dumma miishshatu gaasuwan Damasqqo asati ne-
naara zal77idosona; eti Helbboona woiniyaa eessaanne Saahoora dorssaa
ikisiyaa immidi, ne miishshaara laammidosona. Hegaadankka qassi,
qoxxido birataanne dumma dumma qimameta neeyyo immidi laammi-
dosona.
20 “ ‘ “Dadaana asati kooraa gilaasiyaa ehiidi zal77idosona. 21 Arabatinne
Qeedaare biittaa halaqati ubbai ne zal77e miishshaassi dorssa marata,
dorssa orggetanne deeshshata ehiidi zal77idosona. 22 Saabanne Raa7ima
zal77anchchati inqquwaa, worqqaanne lo77o doorettida qimameta immidi,
ne miishshaara laammidosona. 23 Kaaraane, Kaneeha, Edene, Asoorenne
Kilimmaada geetettiya katamati ubbai nenaara zal77idosona. 24 Eti lo77o
maayota, salo milatiya maayuwaa, alleequwaa sikkido maayuwaa, gazza
minxxaafeta, loitti dooqqido baqettaanne wodoruwaa immidi, ne mi-
ishshaara laammidosona.
25 “ ‘ “Ne miishshati zal77anchchatu gita markkabetun caanettidi
biidosona. Neenikka darobai caanettin kumada, abbaa bollan biya
markkabe mala gidadasa. 26 Ne markkabiyaa solddissiyaageeti nena
ekkidi, abbau giddo ginaa efiidosona; shin arshsho carkkoi nena abbaayyo
giddo ginan mentterettiis. 27 Neeni meqerettido gallassi ne duretettainne ne
zal77e miishshai ubbai, ne markkabiyaa solddissiyaageeti, ne markkabiyaa
laaggiyaageeti, ne markkabe giddon za77idasaa shiddiyaageeti, ne
zal77anchchatinne ne giddon de7iya olanchchati ubbai abbaa giddo
muukettidosona. 28 Muukettiyaageeti waassiyo cenggurssai abbaa gaxaa
gakkanaashin siyettees.
29 “ ‘ “Markkabiyaa solddissiyaageetinne laaggiyaageeti ubbai bantta
markkabetuppe kiyidi, abbaa gaxan eqqidosona. 30 Eti ubbaikka bantta
huuphiyan baanaa qolidi, bidinttan gonddorettiiddi, ne bashshaa gishshau,
iita yeehuwaa yeekkidosona. 31 Neeyyo kayyottidi, bantta huuphiyaa mee-
didi, waaruwaa maayidosona; eti daro mishettidi, neeyyo yeekkidosona.
32 Neeyyo eti hagaadan yaagidi zilaalidosona;
‘Ha77i abbaa giddon sirphphi giida,
Xiiroosaara likkettiyai oonee?

33 Ne zal77e miishshai abbaa pinnidi yiyo wode,
biittan de7iya daro asaa kalssadasa;
ne aquwan kawoti duretidosona.
34 SHin ha77i abbaa ciimman meqerettadasa.
Ne zal77e miishshaikka neeyyo oottiya asati
ubbatikka nenaara abbaa giddon muukettidi xayidosona.
35 Abbaa doona biittatun de7iya asai ubbai
ne bolli gakkidabaa be7idi dagammidosona.
Eta kawotikka daro yayyidosona;
eta som77oi yashshaa erissees.
36 Ne wurssettai daganttiyaagaa gidiis;
neeni naa77antto mulekka de7akka.
Hegaa gishshau, biitta ubban de7iya
zal77anchchati, “Poora!” giidosona’
yaagidi zilaalidosona” yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

28

Xiiroosa Halaqaa Bolli Yaana Pirddaa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 “Laa asa na7au, Xiiroosa halaqaayyo hagaadan yaagada yoota; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Ne wozanai otorettido gishshau, ‘Taani xoossa; taani abbaa giddo ginan, xoossatu araatan uttaas’ yaagadasa. Neeni, ‘Taani xoossadan, aadhdhida eranchcha kiyaas’ gaada qoppikkonne, neeni asappe attin, xoossa gidakka. 3 Neeni Daaneelappekka aadhdhida eranchchee? Ai xuurikka neeppe geemmennee? 4 Tumukka neeni ne aadhdhida eraaninne ne akeekan dure gidadasa; biraanne worqqaa ne buquraa minjjiyo keettaa shiishshadasa. 5 Ne zal77iyaa eran daro woriyaa demmadasa; ne duretaappe denddidaagan ne wozanai otorettiis” yaagees.

6 “ ‘Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Neeni, ‘Taani xoossadan, aadhdhida eranchcha’ gaada qoppiyo gishshau, 7 taani ne bolli kawotettatu ubbaappe meqetti bainna, iita morkketa ehaana; ehin neeni ne aadhdhida eran shiishshido aqo ubbaa xaissana; ne bonchchuwaakka eti tunissana. 8 Nena eti woridi, abbaa ciimman olana. 9 Yaatin, nena worana haniyaagaa sinttan neeni, ‘Taani xoossa’ guutee? Nena woriyaageetu kushiyan neeni asappe attin, xoossa gidakka. 10 Neeni allagatu kushiyan ammanenna asi haiqqiyo haiquwaa haiqqana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odaas” yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

Xiiroosa Kawuwaa Kunddettaa

11 Qassikka GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 12 “Laa asa na7au, Xiiroosa kawuwaassi hagaadan yaagada zilaala; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Neeni kase aadhdhida eran kumidaagaa; neeni asi leemisidi odiyo aadhdhida puulanchcha gidadasa. 13 Neeni Edenen, Xoossaa gannatiyan kase de7adasa; sarddiyoone, tophaaziyoone, almmaaze, biralle, maragide, yasphphiide, sampperenne baluura geetettiya al77o shuchchan alleeqettada, lo77o worqqa alleequwaa kase maayadasa; neeni merettido gallassi hagee ubbai neeyyo giigiis. 14 Taani nena naagiya kiruube oottada sunttaas; yaatada nena tiyaas. Ta geeshsha deriyaa bollan neeni de7adasa; qassi tamaadan phooliya al77o shuchchatu giddon simerettadasa.

15 “ ‘ “Neeni merettido gallassaappe doommada, iitabai ne bolli beettido gallassai gakkanaashin, boree bainnan de7adasa. 16 Ne daro zal77iyaappe denddidaagan, makkalan kumada, nagaraa oottadasa. Hegaa gishshau, ta

geeshsha deriyaappe tunabaadan, nena wolqqan kessaas. Nenoo, naagiya kiruubiyau, he tamaadan phooliya al77o shuchchatu giddoppe taani nena yedettaas. 17 Neeni puulanchcha gidiyo gishshau, daro otorettadasa; ne bonchchuwaa gaasuwan, ne aadhdhida eraa tunissadasa. Hegaa gishshau, taani nena sa7an olaas; hara kawoti nena qilliiccanaadan oottaas. 18 Ne nagaraa daruwaaninne ne cimo zal77iyan, ne goinniyo sohota ubbaa tunissadasa. Hegaa gishshau, taani tamai ne giddoppe kiyanaadan oottaas; ikka nena miis. Ubbati xeellishin, taani nena sa7aa bollan bidintta kessaas. 19 Nena kase eriya kawotettati ubbai neban dagammidosona. Ne wurssettai yashshiyaagaa gidiis; neeni naa77antto mulekka de7akka" yaagees' yaagada zilaala" yaagiiddi yiis.

Sidoona Bolli Yaana Pirddaa

20 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 21 "Laa asa na7au, ne som77uwaa Sidoona katamaakko zaarada, a bolli hananabaa yoota. 22 Hagaadan yaaga; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Nenoo, Sidoonaa, taani neeyyo morkke! Taani ne bolli oottiyooban ta bonchchoi qonccana. Ne giddon de7iyaageeta pirddiyoogan taani ta geeshshatettaa bessiyo wode, taani GODAA gidiyoogaa eti ubbai erana. 23 Taani ne giddon boshaa yeddana; ne ogiyan suuttai gukkanaadan oottana. Ubba baggaara yiya olaa gaasuwan ne asai bisuwan haiqqana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana.

24 " ' "Hagaappe sinttanau Israa7eela yuushuwan de7iya, a karidi xeelliya biitta ubbaappe, aguntta malanne kinddiichcho mala gididi qohiyaabi ooninne de7enna. Taani Ubbaa Haariya GODAA gidiyoogaa eti hegan erana" yaagees' yaaga" yaagiiddi yiis.

Israa7eela Asai Anjjettiis

25 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Israa7eela asaa eti laalettido biitta ubbaappe shiishshada, taani ehiyo wodenne he kawotettatu ubbaa sinttan taani ta geeshshatettaa bessiyo wode, taani ta ashkkaraa Yaaqoobassi immido bantta biittan eti de7ana. 26 Hegan eti saruwan de7ana; keettaa keexxana; woiniyaa turaakka tokkana. Eta karidi xeelliya eta shoorota ubbaakka taani pirddiyo wode, Israa7eela asai saruwan de7ana. Taani GODAA eta Xoossaa gidiyoogaa eti hegan erana" yaagees.

29

Gibxxe Bolli Yaana Pirddaa

1 Nuuni omoodettido tammantta laittan, tammantta aginan, tammanne naa77antta gallassan, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, ne som77uwaa Gibxxe kawuwaakko zaarada, a bollinne Gibxxe biittaa ubbaa bolli hananabaa yoota. 3 Hagaadan yaaga; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Nenoo, Naile SHaafaa giddon zin77ida, keehi gitanne yashshiya do7au, 'Naile SHaafai taagaa; a medhdhidai tana' yaagiya Gibxxe kawuwau, taani neeyyo morkke! 4 Taani ne manggaagan hinggittaa gelissana; ne shaafan de7iya moleti ne gogaara oiqettanaadan oottana; moleti ne gogaara oiqetti uttidaashin, taani nena haattaappe goochchada gaxi kessana. 5 Taani nenanne ne shaafan de7iya moleta ubbaa bazzo olana; ne ahai dembban oletti attana; ne ahaa shiishshidi moogiyaabi xayana. Taani nena saluwaa kafotussinne sa7aa do7atussi quma oottana. 6 Gibxxen de7iya asai ubbai taani GODAA gidiyoogaa hegan erana.

" ' "Neeni Israa7eela asaassi maqqa guufe gidadasa; 7 eti nena oiqqido wode meqqada, eta kushiyaa caddadasa; eti nenan zemppido wode

meqqada, eta zokkuwaa duuttadasa. 8 Hegaa gishshau, taani Ubbaa Haariya GODAI ne bollan bisuwaa denttiyaageeta ehaana; eti ne asaanne ne mehiyaa ubbaa wurssana. 9 Gibxxe biittai asi bainna baisa biitta gidana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana.

“ ‘ “Hegeekka neeni, ‘Naile SHaafai taagaa; a medhdhidai tana’ yaagido gishshau, 10 taani ne bollinne ne shaafaa bolli denddaas. Taani huuphessa baggaara Migidoolappe doommada, tohossa baggaara Asiwaane katamaa gakkanaassi, hegaappekka Toophphiyaa zawaa gakkanaassi Gibxxe ubbaa asi bainna baisa soho kessana. 11 Asa gidin mehe gidin, hegaara kanttenna; oitamu laittai wurana gakkanaashin, aibinne hegan de7enna. 12 Taani Gibxxe biittaa biitta ubbaappe aadhdhida baisa biitta oottana; a katamatikka oitamu laittai wuranaashin, hara kolettida katama ubbaappe aaruwaa kolettidi de7ana. Gibxxe asaa taani kawotettatu giddooninne hara asaa giddon laalana” yaagees.

13 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Oitamu laittappe guyyiyan, taani Gibxxeta laalido kawotettatu giddoppe shiishshana. 14 Taani eta eti yelettido tohossa Gst ibxxen de7iya Patiroosa biittaa zaarana; hegan eti laafa kawotetta gididi de7ana. 15 Gibxxee hara kawotettatu ubbaappe aadhdhida laafa kawotetta gidana. Naa77antto hara kawotettatu bolli bana xoqqu xoqqu oottenna. Naa77antto i hara kawotettaa haarennaadan, taani a guuttana. 16 Israa7eela asai naa77antto maado demmanau etan ammanettenna; Gibxxen ammanettidoogee ai keena moorokko Israa7eela asai akeekana. Taani Ubbaa Haariya GODAA gidiyoogaa eti hegan erana” yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

Kawoi Naabukadanaxoori Gibxxe Xoonana

17 Nuuni omoodettido laatamanne laappuntta laittan, koiro aginan, koiro gallassan, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 18 “Laa asa na7au, Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori Xiiroosa bolli olaa denttanau gi-igiis; etau huuphee xiirettana gakkanaashiininne hasheekka masunxxana gakkanaashin, olanchchati deexo toohuwaa tookkanaadan oottidosona; gido shin, kawoikka olanchchatikka ha daafura ubban eti Xiiroosappe demmidobi baawa. 19 Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; ‘Taani Gibxxe biittaa Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoorayyo aattada immana; ikka ba olanchchatu damooza gidana mala, omooduwaaninne bonqqiyan ekkidobaa ubbaa ekkidi baana. 20 Inne a olanchchati taayyo oottido gishshau, taani ayyo Gibxxe biittaa eta daafurau damooza oottada immana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais’ yaagees.

21 “He gallassi taani Israa7eela asaa minttana. Hizqqeelaa, neenikka asaayyo yootanaadan, taani nena minttana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana” yaagiiddi yiis.

30

GODAI Gibxxe Qaxxayana

1 Qassikka GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 “Laa asa na7au, hagaadan yaagada hananabaa yoota; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “He gallassaayyo, ‘Aayyee7ana!’ yaagidi zilaalite! 3 Aissi giikko, he gallassai matiis! GODAA gallassai gakkiis! He gallassai shaarai sikkido gallassanne kawotettatu ubbaayyo meto gallassa gidana. 4 Gibxxe bolli olai yaana; Toophphiyaa bollankka tuggai yaana. Daroti Gibxxe biittan haiqqana; he biittaa duretettai bonqqettana; a baasoikka bayana. 5 He olai

Toophphiyaa, Lidiyaa, Liibiyaa, Arabaanne olau maacettida biittaa asaa ubbaa Gibxxeera gattidi wurssana" yaagees.
6 " 'GODAI hagaadan yaagees; "Gibxxe maaddiyaageeti kunddana; a otorettiyo wolqqai wurana. Migidoolappe biidi Asiwaane gakkanaashin, eti bisuwan haiqqana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. 7 Gibxxe biittai biitta ubbaappe aadhdhida baisa biitta gidana; a katamatikka hara kolettida katama ubbaappe aaruwaa kolettidi de7ana. 8 Taani Gibxxe taman oittiyo wodenne a maaddiyaageeti ubbai haiqqi wuriyo wode, taani GODAA gidiyoogaa eti erana.
9 " ' "He gallassi taani saro de7iya Toophphiyaa asaa daganttanau asata markkabiyan kiittana. Gibxxee qaxxayettiyo gallassi Toophphiyaa asaa bolli tuggai yaana. Be7ite, he gallassai gakkiis!" yaagees.
10 " 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Baabiloone Kawuwaa Naabukadanaxoora kushiyan taani Gibxxe duretettaa xaissana. 11 Kawotettatu ubbaappe aadhdhidi, meqettaa iitiya olanchchata kaalettidi yiidi, i biittaa xaissana; eti Gibxxe asaa bollan bisuwaa shoddidi, biittan ahaa kunttana. 12 Naile SHaafaa taani melissana; taani Gibxxe iita asatu kushiyan aattada immana; immin eti he biittaanne an de7iyaabaa muleera xaissana. Taani GODAI hagaa odaas" yaagees.
13 " 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Memppiisa kataman de7iya eeqatanne misileta ubbaa taani xaissana; Gibxxe biittan naa77antto halaqi de7enna; biitta ubbaa taani yashissana. 14 Taani Patiroosa giyo tohossa bagga Gibxxe baisa kessana; huuphessa baggaara de7iya Xo7aane kataman tamaa yeddana; Teebisa katamaakka qaxxayana. 15 Gibxxeyyo qato gidida Pelusiyaaman ta hanqquwaa gussana; Teebisa asaa ubbaa wurssana. 16 Taani Gibxxen tamaa oittana; Pelusiyaamikka keehi tuggatana; Teebisa dirssaa gimbbee kolettana; Memppiisa kataman duuxxenna metoi gakkana. 17 Oona katamaaninne Bibaasita kataman de7iya yelagai ubbai bisuwan wurana; maccaasatikka omoodettidi baana. 18 Gibxxe wolqqaa taani mentterettiyo wode, Xaafinaasan gallassai qammana; i otorettiyo wolqqai wurana; Gibxxe shaarai kammana; katamatu ubban de7iya asai omooduwan baana. 19 Taani Gibxxe hegaadan qaxxayana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana" yaagees' yaaga" yaagiiddi yiis.

Gibxxe Kawoi Xoonettiis

20 Nuuni omoodettido tammanne isiinintta laittan, koiro aginan, laappuntta gallassan, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 21 "Laa asa na7au, taani Gibxxe kawuwaa qesiyaa menttaas; a woishshaaninne curqqan xaaxi koolidi pattiya hiillikka baawa; hagaappe sinttanau i minotettaa ehiidi, biso oiqqanau danddayenna. 22 Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Taani Gibxxe kawuwaayyo morkke. Au kase meqo qesiyaanne payya de7iya qesiyaa naa77aakka taani menttana; a bisoikka a kushiyaappe sa7an wodhdhanaadan oottana. 23 Taani Gibxxeta kawotettatu giddooninne hara biittatun laalana.
24 " 'Taani Baabiloone kawuwaa qesiyaa minttada, ta bisuwaa a oittana. SHin Gibxxe kawuwaa qesiyaa menttana; ba morkkiyaa sinttan i haiqqana haniyaabi ooliyoogaadan oolana. 25 Ee, taani Gibxxe kawuwaa qesiyaa daafurssada, Baabiloone kawuwaa qesiyaa minttana. Taani Baabiloone kawuwaa ta bisuwaa oittiyo wodenne i Gibxxe bolli a denttiyo wode, Gibxxeti taani GODAA gidiyoogaa erana. 26 Gibxxeta taani kawotettatu giddooninne biitta ubban laalana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana' yaagees" yaagiiddi yiis.

31

Gibxxe Zigan Leemisettiis

1 Nuuni omoodettido tammanne isiinintta laittan, heezzantta aginan,
koiro gallassan, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa
na7au, Gibxxe kawuwaassinne asaa ubbaassi hagaadan yaagada yoota; 'Ne
gitatettan nena taani oonaara likkoo?
3 " 'Neeni lo77o daashsha kuwai de7iyo Liibaanoosa zigaa mala. I
aduqqidi dicciis; a xeeraikka shaaraa gakkiis. 4 Hegan a dichchiya
haattai de7ees; ciimmaappe kiyiya pulttotikka i tokettido sohuwan yu-
ushuwan ubban goggoosona; he pulttoti mittai mokkiyoosaa ubbaa gakkidi
ushshoosona. 5 He mittai haattai darido gishshau, woran de7iya hara mitta
ubbaappe geesaa aduqqees; a daashshatikka orddenne adussa. 6 Saluwaa
kafoti ubbai a daashshan bantta keettaa keexxidosona; bazzo do7atikka
a daashshaa garssan maraa yelidosona; gita kawotettati ubbai a kuwan
uttoosona. 7 He mittai ba gitatettaaranne ba daashshaa adussatettaara aiba
lo77ii! Ba xaphuwaakka haattaa ciimmau duge yeddi wottiis. 8 Harai
atto Xoossaa gannatiyankka he zigaara likkettiya zigi baawa; aagaa mala
daashshi de7iyo xiiddikka baawa; hegaa mala irxxa mittikka baawa. Xoos-
saa gannatiyankka hegaa mala lo77o mitti baawa.
9 Taani a daro daashshan puulanchcha oottaas. Edene giyo Xoossaa
gannatiyan de7iya mittati a qanaatidosona.
10 " 'Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "He mittai
aduqqidi diccido gishshau, a xeeraikka shaaraa gakkido gishshaunne i
ba geesan otorettido gishshau, 11 taani a aggaagaas; yaatada wolqqaama,
allaga kawotettaassi aattada immaas. He kawotettai ayyo a iitatettaadan
oottana. 12 Meqettaa iita allagati he mittaa qanxxi olana; qanxxido tasheti
deretun, wombbatuuninne zanggaaratun oletti attana. A kuwan uttiya hara
kawotettati he sohuwaa aggidi baana. 13 Saluwaa kafoti yiidi kunddida
mittaa bolli uttana; bazzo do7atikka a tasheta yedhdhana. 14 Haattaa
lanqqen dicciya mittatu giddon adan aduqqidi, xeerai shaaraa gakkiyo
mitti de7enna. Haiqqiya asaa bolli gakkiya haiquwaa pirddai he mittaa
bolli gakkana; he pirddai i haiqqidi, duufuwan geliyaageetuura Si7ooliyan
gelanaassa" yaagees.
15 " 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "He mittai Si7ooliyan geliyo
gallassi ciimmaappe kiyiya pulttoti ayyo kayyottanaadan taani oottana; he
pulttotu haattai goggennaadan taani oottana; Liibaanoosikka a gishshau
azzananaadan oottana. Qassi woraa mittai ubbai shullana. 16 Taani
he mittaa Si7ooliyan oliyo wode, a kunddettaa cenggurssan kawotettai
ubbai qaaxxana. Kunddidi Si7ooliyan gelida Edene mittatinne haattaa
uyiya doorettidanne lo77o Liibaanoosa mittati ubbai a kunddettan mine-
tana. 17 Kawotettatu giddon aara maadettidanne a kuwan uttida ubbai
kase bisuwan haiqqidaageetuura gaittanau aara issippe Si7ooliyan gelana.
18 Edene gannatiyaa giddo mittatunkka hegaa keena gitinne lo77oi baawa;
shin ha77i Edene mittatudan, ikka haiqqidi Si7ooliyan gelees; hegan i
bisuwan haiqqida ammanibeennaageetu ubban gaittana.
" ' "He mittai Gibxxe kawuwaanne a asaa ubbaa leemiso. Taani Ubbaa
Haariya GODAI hagaa odais" yaagees' yaaga" yaagiiddi yiis.

32

Gibxxee Haulaashuwan Leemisettiis

1 Nuuni omoodettido tammanne naa77antto laittan, tammanne
naa77antto aginan, koiro gallassan, GODAA qaalai taakko hagaadan
yaagiiddi yiis; 2 “Laa asa na7au, Gibxxe kawuwaassi zilaala! Hagaadan
yaaga; ‘Neeni kawotettatu giddon nena gaammo kessadasa; shin neeni
abbaa giddon de7iya haulaasho mala. Neeni shaafatuppe kiyadasa; ne
gedetun purchchakkada, haattaa bulqqoyadasa.

3 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Daro asai shiiqiyo wode,
taani ta gitiyan nena oiqqana; oiqqin he asai nena goochchidi, haattaappe
gaxi kessana. 4 Kessin taani nena biittan ola aggana; yaatada saluwaa
kafota ne bolli utissana; bazzo do7atakka ne ashuwaa kalssana. 5 Taani
ne ashuwaa deretu bollan laalana; ne wombbatakka ne ahan kunttana.
6 Dereta kammidi, shaafata kumana gakkanaashin, ne suuttai gukkanaadan
oottana. 7 Taani nena xaissiyo wode, saluwaa goozana; xoolinttetakka
xumissana; awaakka shaaran kammana; aginaikka ba poo7uwaa diggana.
8 Neeppe bollaara de7iya saluwaa poo7ota ubbaa xaissada, neeyyo biittaa
xumissana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

9 “ ‘ “Taani ne bolli gakkida bashshaa oduwaa neeni erenna biittaa ubbaa
gattiyo wode, he asaa wozanai shabbirettana. 10 Taani ne bolli gattiyoobai
kawotettata ubbaa daganttana. Taani ta bisuwaa eta sinttan leelleesiyo
wode, kawotettati yashshan kokkorana; neeni kunddiyo gallassi eti ub-
baikka bantta shemppuwau shemppuwau yayyana” yaagees.

11 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI Gibxxe kawuwaayyo hagaadan yaagees; “Baa-
biloone kawuwaa bisoi ne bollan yaana. 12 Hara kawotettaappe aadhdhidi,
meqettaa iitiya olanchchati bantta bisuwan ne cora asaa wurssanaadan
taani oottana. Eti Gibxxe otoruwaa xaissana; a cora asaikka wurana. 13 Daro
haattaa lanqqen de7iya mehe ubbaakka taani xaissana; hegaappe guyyiyan,
haattaa bulqqoyiya asa gidin mehe gidin, mulekka de7enna. 14 He wode
taani ne haattata xillissana; ne shaafatakka woppu oottada gogissana. Taani
Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. 15 Taani Gibxxe baisa kessiyo wode, an
de7iyaabaa ubbaa quccada xaissiyo wodenne an de7iya asaa ubbaa shociyo
wode, taani GODAA gidiyoogaa eti erana.

16 “ ‘ “Hegee ubbai etayyo zilaaliyo zilaassa gidana. Kawotettatu mac-
caasati Gibxxessinne a cora asaassi zilaalana. Taani Ubbaa Haariya GODAI
hagaa odais” yaagees’ yaaga” yaagiiddi yiis.

Si7ooliyan Geliya Asatubaa

17 Nuuni omoodettido tammanne naa77antto laittan, koiro aginan, tam-
manne ichchashantto gallassan, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi
yiis; 18 “Laa asa na7au, Gibxxe asaa coraa gishshau yeekka! Hara haiqqida,
wolqqaama kawotettatuura eta Si7ooliyaa yedda. 19 Eta, ‘Inttenoo Gibxxe-
too, intte ooppe lo77uwaa dareetii? Intte Si7ooliyan gelana; hegan intte
GODAA ammanibeennaageetuura issippe zin77ana’ yaaga.

20 “Gibxxe biittaayyo bisoi shodetti uttido gishshau, eti bisuwan haiqqi-
daageetu giddo kunddana; Gibxxee ba cora asaa ubbaara duge gooshettana.
21 Si7ooliyan de7iya wolqqaama halaqati Gibxxebaanne Gibxxe maaddi-
daageetubaa haasayiiddi, ‘Eti haa duge yiidosona; GODAA ammanennan,
bisuwan haiqqidaageetuura eti zin77idosona’ yaagoosona.

22 “Asooree Si7ooliyan de7ees. Olan haiqqida Asoore olanchchatu duufoti
a yuushuwan dooddi uttidosona. 23 He duufoti ciimma ollatuppe hirkki xag-
gattiyaasan de7oosona. A olanchchati, kase kawotettata ubbaa yashshan
kokkorssidaageeti, ha77i a yuushuwan de7oosona.

24 “Elaamikka Si7ooliyan de7ees. Elaama olanchchati ubbai a duufuwaa yuushuwan dooddi uttidosona. Kase kawotettata ubbaa yashshan kokkorssidaageeti GODAA ammanennan, bisuwan haiqqidaageetuura gaittidi yeellatiiddi, ciimma ollan geloosona. 25 Haiqqidaageetu gidduwan Elaamassi sohoi giigi uttiis. Elaama olanchchatu duufoti a yuushuwan de7oosona; eti ubbaikka bisuwan haiqqidosona. Eti ubbaikka GODAA ammanibeennaageeta. Eti kase asaa yashissidaageeta gidikkokka, ha77i yeellatiiddi, bisuwan haiqqida asaara ciimma ollan de7oosona.
26 “Meshekinne Tubaali bantta olanchchatuura issippe Si7ooliyan de7oosona; eti kase kawotettata ubbaa yashshan kokkorssidaageeta gidikkokka, eti ubbaikka bisuwan haiqqidosona. Eti ubbaikka GODAA ammanennaageeta. 27 Kase olanchchati moogettiyoogee bantta kumetta ola miishshaara; eta gonddalleta eta tiran wottin, eta bisota eta huuphessan wottin, moogettidosona. SHin hageeti hegaa mala kumetta bonchchoi imettin moogettibookkona. Eti kase kawotettata yashissidaageeta.
28 “Intte Gibxxe asatikka xoonettananne bisuwan haiqqida, ammanenna asatuura issippe zin77ana.
29 “Eedoomi ba kawotuuranne ba halaqatuura issippe Si7ooliyan de7ees; etikka kase mino olanchchata; shin ha77i olan haiqqida, ammanenna asatuura ciimma ollan gelidosona.
30 “Huuphessa bagga halaqatinne Sidoona asati Si7ooliyan de7oosona. Eti kase bantta wolqqan asaa yashissidosona; shin ha77i etikka bantta yeellaara yaa gelidosona. GODAA ammanennan, bisuwan haiqqida asatuura issippe gaittidi, yeellatiiddi ciimma ollan geloosona.
31 “Gibxxe kawoinne a olanchchati bisuwan haiqqida olanchchata yan be7idi minettana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. 32 Taani hagaappe kase kawotettati ubbai Gibxxe kawuwaassi yayyanaadan oottidabaa gidikkokka, inne a olanchchati GODAA ammanennan, bisuwan haiqqida asatuura issippe zin77ana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais” yaagiis.

33

GODAI Hizqqeela Wochchiya Asa Oottidi Sunttiis

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 “Laa asa na7au, ne biittaa asaassi hagaadan yaagada yoota; ‘Taani issi biittaa bollan olaa ehiyo wode, he biittaa asai bantta bolli yiyaabaa wochchiya asa dooro. 3 He wochchiyaagee morkkee yiyoogaa be7innee asai naagettanaadan, malkkataa punno. 4 Punnin ai asinne he malkkataa cenggurssaa siyidi, naagettennan ixxin, olai yiidi a worikko, suuttaa acoi aagaa. 5 I malkkataa cenggurssaa siyidi, naagettennan ixxido gishshau, a suuttaa acoi a bollaana. I siyidi naagettidaakko, haiquwaappe attiyoogaa shin! 6 SHin he wochchiyaagee morkkee yiyoogaa be7iiddi, malkkataa punnennan aggikkonne asaa erissana xayikko, olaikka yiidi, he asaappe issi uraa worikko, he urai ba nagaran haiqqees; shin taani a suuttaa wochchiyaagaa achchana’ yaaga.
7 “Laa asa na7au, taani nena Israa7eela asaayyo wochchiyaagaa oottaas; taani neeyyo yootiyoogaa siya; siyada asaakka erissa. 8 Issi iita asa taani, ‘Laa neeni tumu haiqqana’ yaagiyo wode, i ba nagaraappe simmana mala, neeni ayyo yootana xayikko, he nagaranchchai ba nagaran haiqqees; shin taani a suuttaa neeppe achchana. 9 SHin nagaranchchai ba nagaraappe simmanaadan neeni yootin, i ixxikko, ba nagaran haiqqees; shin neeni ne shemppuwaa ashshadasa.

GODAI Likke Pirddees

10 “Laa asa na7au, Israa7eela asau hagaadan yaaga; ‘Intte, “Nuuni oottido
nagarainne naaqoi nu bolla de7ees; hegaappe denddidaagan nuuni gilqqi
wurida. Yaatin, nuuni waanidi paxa de7anau danddayiyoonii?” yaageeta.
11 Taani ta de7uwan hagaadan yaagada caaqqais; “Nagaranchchai ba na-
garaa aggidi, paxa de7ana mala koyaisippe attin, nagaranchchaa haiquwan
ufaittikke. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. Inttenoo, Israa7eela
asau, simmite; intte iita oosuwaappe guyye simmite! Aissi haiqqanau
koyeetii?” yaagais’ yaaga.
12 “Laa asa na7au, ne biittaa asaassi hagaadan yaagada yoota; ‘Xillo
asi nagaraa oottikko, a xillotettai a ashshenna; qassi nagaranchchai ba
nagaraappe simmiichchikko, kase nagaran i qaxxayettenna. Xillo asikka na-
garaa oottikko, kase xillotettaa gishshau de7uwan de7anau danddayenna.
13 Taani xillo asa, “Neeni tumu paxa de7ana” yaagido wode, i ba xillotettan
ammanettidi nagaraa oottikko, ba oottido nagaran i haiqqanaappe attin,
kase xillotettai ayyo qofettenna. 14 Qassi taani nagaranchcha asa, “Neeni
tuma haiqqana” yaagido wode, i ba nagaraappe simmidi, pirddaanne suure
oosuwaa oottikko, 15 miishshaa tal77anau oittidobaa zaarikko, wuuqqi-
dobaakka guyye zaarikko, nagaraa oottiyoogaa aggidi, de7uwaa immiya
higgiyaa kaallikko, yaatikko, i tuma paxa de7anaappe attin haiqqenna. 16 I
kase oottido nagarai issoinne qofettenna; ha77i pirddaanne suure oosuwaa
oottido gishshau, i tuma paxa de7ana.
17 “ ‘SHin ne biittaa asai, “Godaa ogee likke gidenna” yaagoosona; shin
likke gidennaagee eta ogiyaa. 18 Xillo asi ba xillotettaa aggidi, nagaraa
oottikko, i ba nagaran haiqqana. 19 Qassi nagaranchcha asi ba nagaraappe
simmidi, pirddaanne suure oosuwaa oottikko, he oosuwan i paxa de7ana.
20 SHin intte, “Godaa ogee likke gidenna” yaageeta. Israa7eela asau, taani
intte bolli intte oosuwaadan oosuwaadan pirddana’ yaaga” yaagiiddi yiis.

Yerusalaame Kunddettai Odettiis

21 Nuuni omoodettido tammanne naa77antto laittan, tammantto aginan,
ichchashantto gallassan, Yerusalaameppe kessi ekki yiida issi asi katamai
kunddidoogaa tau yootiis. 22 He bitanee yaanaappe issi gallassaa kasetidi
de7iya omarssi GODAA kushee ta bollan shemppiis; shemppin maallado
he bitanee taakko gakkanaappe kasetidi, ta doonai dooyettiis; taani duude
gidiyoogeenne attiis.
23 Yaatin, GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 24 “Laa asa na7au,
Israa7eela biittan kolettida katamatun de7iya asati hagaadan yaagoosona;
‘Abrahaami barkka de7iya issi asa; ha biittaa laattiis; shin nuuni cora;
biittaikka tuma nuuyyo laata gade gididi imettiis’ yaagoosona.
25 “Hegaa gishshau, etayyo hagaadan yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI
hagaadan yaagees; “Intte ha77ikka goora7idi, suuttaa kessirggibeenna
ashuwaa meeta; qassi eeqau goinneeta; shemppuwaa woreeta. Hagaa
ubbaa oottiiddi, tumu intte biittaa laattuuteetii? 26 Intte intte bisuwan
ammanetteeta; intte tuna oosuwaa ootteeta; intte ubbaikka intte shooruwaa
shooruwaa maccaasaa tunisseeta. Hegaa ubbaa oottiiddi, tumu intte biittaa
laattuuteetii?” yaagees’ yaaga.
27 “Etayyo hagaadan yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees;
“Taani ta de7uwan caaqqais: Kolettida katamatun de7iya asati bisuwan
haiqqana; katamaappe gaxan de7iya asata taani bazzo do7au quma oot-
tada immana; deretuuninne gonggolotun de7iya asati boshan haiqqana.
28 Taani he biittaa moorettidanne baisa biitta kessana; eti otorettiyo wolqqai

wurana; Israa7eela dereti aiba asinne kanttenna baisa soho gidana. 29 Eti oottido tunabaa gaasuwan taani biittaa moorettidanne baisa biitta kessiyo wode, taani GODAA gidiyoogaa eti erana" yaagees' yaaga.

30 "Laa asa na7au, asai katamaa dirssaa lanqqiyaaninne bantta keettatu penggiyan eqqidi, issoi issuwaara hagaadan yaagidi, nebaa haasayees; 'Haayite; GODAA achchappe yiida qaali aibakko ane siyoos' yaagoosona. 31 Eti kase asai yiyoogaadan neekko yoosona; ta asaadan ne sinttan uttoosona; neeni odiyoogaakka siyoosona; shin oottokkona. Eti siiqobaa haasayoosona; shin eta wozanai go77a xalaalau yaaretees. 32 Be7a, neeni etayyo issi siiqo mazamuriyaa lo77o cenggurssan yexxiyaanne diittaa loittidi diixxiya asa mala. Aissi giikko, eti neeni odiyoogaa siyoosona; shin issuwaakka oottokkona.

33 "SHin neeni yootidoogee tumu polettana; polettiyo wode, hananabaa yootiyaagee eta giddon de7iyoogaa eti erana" yaagiiddi yiis.

34

Israa7eela Henttanchchata

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, Israa7eela henttanchchatu bollan hagaadan yaagada hananabaa yoota; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo, inttena heemmiya Israa7eela henttanchchatoo, intteyyo aayye7ana! Intte dorssata heemmanau bessennee? 3 Eta maattaa uyeeta; eta ikisiyaappe dadettida suufiyaa maayeeta; etappe modhdhidaageeta shukkidi meeta; shin dorssata suure heemmekketa. 4 Daafuridaageeta gasttissibeekketa; harggidaageeta pattibeekketa; meqqidaageeta koolibeekketa; wora biidaageeta zaaribeekketa; bayidaageeta koyibeekketa. Intte eta wolqqan meqettaa iitidi haarideta. 5 Dorssati ubbai heemmiyaabi xayin laalettidosona; laalettidi bazzo do7atussi quma gididosona. 6 Ta dorssati laalettidosona; eti keratu ubbaa bollinne deretu ubbaa bolli bichchaaridosona. Biitta ubbaa gaxaa gakkanaashin laalettidosona; shin eta xomoosiyaabi woikko koyiyaabi baawa" yaagees.

7 " 'Hegaa gishshau, inttenoo, henttanchchatoo, GODAA qaalaa siyite! 8 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Taani ta de7uwan caaqqais: Ta dorssata heemmiyaabai xayin, ta dorssati oiqettidi, bazzo do7atussi ubbaassi quma gididosona. Ta henttanchchati ta dorssata koyibeenna gishshaunne eti ta dorssata heemmennan aggidi, banttana heemmido gishshau, 9 inttenoo, henttanchchatoo, GODAA qaalaa siyite! 10 Taani intteyyo, henttanchchatuyyo morkke; ta dorssata taani intteppe ekkana; taani inttena naa77antto etau henttanchcha kessikke. Hagaappe sinttau intte intte xallaa heemmiiddi de7ekketa. Ta dorssata taani intteppe wotta ekkana; hagaappe sinttan eti intteyyo quma kiyokkona. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais" yaagees.

Lo77o Henttanchchaa

11 " 'Aissi giikko, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Taani ta huuphen ta dorssata xomoosananne koyana. 12 Henttanchchai ba dorssatuppe bayin koyiyoogaadan, taanikka ta dorssata koyana; shaarai goozidonne xumai sikkido gallassi eti laalettido soho ubbaappe taani eta shiishshana. 13 Qassi taani kawotettatu giddoppenne hara biittaa ubbaappe kessada shiishshana; shiishshada eta biitti ehaana. Ehaada Israa7eela deretun, pulttotuuninne asai de7iyo sohotun taani eta heemmana. 14 Taani eta lo77o qooruwan heemmana; qassi Israa7eela kerati eti heemettiyo soho gidana. Hegan eti lo77o qooroi de7iyo Israa7eela keratu bolli heemettananne

allaxxana. 15 Taani ta huuphen ta dorssata heemmananne allaxissana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. 16 Taani bayidaageeta koyana; wora biidaageetakka zaarana; meqqidaageeta koolana; harggidaageetakka pattana. SHin modhdhidaageetanne minnidaageeta xaissana; aissi giikko, taani suure pirddiya henttanchcha" yaagees.

17 " 'Inttenoo, ta wudiyaa dorssatoo, inttebaa gidikko, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Inttena ubbaakka taani pirddana; kehaa iitaappe, dorssaa deeshshaappe taani shaakkana. 18 Intte lo77o qooruwan heemettiyoogee gidana xayiinee, attida maataa intte tohuwan yererettiyoogee? Qassi intte xillo haattaa uyiyoogee gidana xayiinee, attida haattaa tohuwan bulqqoyiyoogee? 19 Ta dorssati intte intte tohuwan yererettido maataa maanaunne intte intte tohuwan bulqqoyido haattaa uyanau bessii?" yaagees.

20 " 'Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite, modhdho dorssatuppenne gilqqa dorssatuppe gidduwan taani ta huuphen pirddana. 21 Laafata intte intte miyyiyaaninne intte morggiyan sugiyo gishshaunne gaxi kessana gakkanaashin, intte eta intte kaciyan qaiciyo gishshau, 22 taani ta dorssata ashshana. Hagaappe sinttau ooninne eta oiqqenna; ta keha dorssatuppenne ta iita dorssatuppe gidduwan taani pirddana. 23 Taani eta bollan issi henttanchchaa, ta ashkkaraa Daawita sunttana; i eta heemmananne etau henttanchcha gidana. 24 Hegaappe sinttan taani GODAI eta Xoossaa gidana; ta ashkkarai Daawiti eta giddon halaqa gidana. Taani GODAI hagaa odaas.

25 " ' "Taani etaara sarotettaa maachchaa maacettana; iita do7atakka taani biittaappe diggana; yaatobare ta dorssati bazzon saro de7ana; wora garssankka hirggi bainnan allaxxana. 26 Taani etanne ta deriyaa yuushuwan de7iya sohota anjjana. Etau koshshiya iraakka wodiyan immana; he irai etau anjjo gidana. 27 Gaden de7iya mittati aifana; biittaikka kattaa mokkana. Asai ubbai he biittan saro de7ana. Taani eta qambbaraa menttada, eta ailleyidaageetu kushiyaappe kessiyo wode, taani GODAA gidiyoogaa eti erana. 28 Hegaappe guyyiyan, eti hara kawotettatussi bonqqiyoobaa kiyokkona; biittan de7iya do7atikka eta mookkona. Aibinne daganttennan, eti saro de7ana. 29 Taani etau aradda gadiyaa immana; eti naa77antto koshan wurokkona; woikko qassi hara kawotettatussi cayiyoobaa kiyokkona. 30 He wode eti taani GODAI, eta Xoossai etaara de7iyoogaanne Israa7eela asai ta asaa gidiyoogaa erana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. 31 Inttenoo, Israa7eela asatoo, intte ta dorssata; ta qooruwan miya dorssata; taanikka intte Xoossaa. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais" yaagees' yaaga" yaagiiddi yiis.

35

Eedooma Pirddaa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, Eedooma biittan de7iya Se7iira Deriyaa bolli hananabaa yoota. 3 Hagaadan yaaga; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Nenoo, Se7iira Deriyau, taani neeyyo morkke; taani ta kushiyaa ne bolli yeddada, nena moorettidanne baisa kessana. 4 Taani ne katamata qolana; neenikka baisa gidana. Taani GODAA gidiyoogaa neeni hegan erana.

5 " ' "Neeyyo Israa7eelaara wurenna morkketettai de7iyo gishshau, eta metuwaa wode, eta wurssetta qixaatiyaa wode, eta neeni bisuwau aattada immido gishshau, 6 taani Ubbaa Haariya GODAI ta de7uwan caaqqais: taani

nena haiquwan qaxxayana; neeni haiquwaappe kessa ekkanau mulekka danddayakka! Neeni asa woriya asa gidiyo gishshau, nena woriya asi nena kaallana! 7 Taani Se7iira Deriyaa moorettida baisa kessana; qassi hegaara yaanne haanne aadhdhiya ubbaakka xaissana. 8 Taani ne dereta ubbaa ahan kunttana; ne kerati, ne wombbatinne ne zanggaarati bisuwan haiqqidaageetu ahan kamettana. 9 Taani nena merinau baisa oottana; ne katamati ona gidana. Taani GODAA gidiyoogaa intte he wode erana.

10 “ ‘ “Taani GODAI Israa7eelanne Yihudaa biittatun de7ishin intte, ‘Ha naa77u kawotettatanne ha naa77u biittata nuuni oiqqana; eti nubaa gidana’ giido gishshau, 11 taani Ubbaa Haariya GODAI ta de7uwan caaqqais: Intte eta morkkidi, eta bolli yiillotido yiilluwaadaaninne qanaatido qanaatiyaadan, taani intteyyo zaarana. Taani inttena pirddiyo wode, taani tana gidiyoogaa inttena erissana. 12 Qassi intte, ‘Israa7eela dereti baisa attidosona; nuuni mi xaissana mala, nuussi imettidosona’ giidi, haasayido cashshaa ubbaa taani GODAI siyidoogaa intte he wode erana. 13 Neeni ta bolli otorettadasanne darissada haasayadasa; taanikka hegaa siyaas” yaagees.

14 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Biittai sa7ai ufaittana mala, taani inttena baisa kessana. 15 Israa7eela asaa laatai baisa gididoogan intte ufaittido gishshau, Se7iira Deriyaanne Eedooma biittaa ubbaa taani baisa oottana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana” yaagees’ yaaga.

36

Xoossai Israa7eela Anjjana

1 “Laa asa na7au, Israa7eela deretuyyo hananabaa hagaadan yaagada yoota; ‘Inttenoo, Israa7eela deretoo, GODAA qaalaa siyite! 2-3 Intte morkketi, “Beni xoqqa dereti ubbai nubaa gididosona!” yaagido gishshau, eti inttena mentterettidi baisa oottido gishshau, intte cora kawotettatun haarettanaadan oottido gishshaunne inttena daro cayettiyaabaanne qilliicettiyaabaa oottido gishshau, 4 GODAA qaalaa siyite! Ubbaa Haariya GODAI deretussinne keratussi, zanggaaratussinne wombbatussi, yuushuwan de7iya hara kawotettati oiqqidonne qilliiccido sohotussinne moorettidanne baisa gidida katamatussi hagaadan yaagees. 5 I tumuppe hagaadan yaagees; “Taani ta eexxiya hanqquwan hara kawotettatu bollinne Eedooma bolli haasayaas. Eti wozanaappe ufaittiiddinne kariiddi, ta biittaa banttau ekkidosona; hentta gadetakka laattidosona. 6 Hegaa gishshau, Israa7eela biittaabaa hananabaa yoota. Kawotettatu cashshaa gishshau, taani GODAI hanqquwan mishettada giyoogaa ubbaa deretuyyo keratuyyo, zanggaaratuyyoonne wombbatuyyo yoota. 7 Yuushuwan de7iya kawotettati ubbai cayettanaagaa taani Ubbaa Haariya GODAI tumuppe caaqqada yootais.

8 “ ‘ “SHin inttenoo, Israa7eela deretoo, intte daayana; ta asaassi Israa7eelassi aifana. Aissi giikko, eti eesuwan bantta biitti simmana. 9 Taani inttenaara de7ais; taani inttekko simmana; intte biittai goyettananne zerettana. 10 Taani Israa7eela asaa qoodaa ha biittan darissana; katamatun asai de7ana; laalettida sohoti simmidi gimbbettana. 11 Taani asaakka mehiyaakka intte bolli darissana; eti yelettananne corattana. Benigaadankka intte bolli asai de7anaadan taani oottana. Taani intteyyo kaseegaappe aadhdhiya lo77obaa oottana. Taani GODAA gidiyoogaa intte hegan erana. 12 Taani ta asai Israa7eeli intte bollaara hemettanaadan oottana. Naa77antto eta naata xaissekketa. Eti inttena laattana; inttekka etayyo laata gidana” yaagees.

13 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Asai inttena, ‘Asaa
wursseeta; intte kawotettaakka na7i bainnabaa kesseeta’ yaagees. 14 Hegaa
gishshau, hagaappe sinttanau intte asaa wurssekketanne intte kawotettaa
na7i bainnabaa kessekketa. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.
15 Qassi kawotettatu cashshaa hagaappe sinttanau taani inttena sissikke;
intte asaa yeellaakka hagaappe sinttanau tookkekketa; qassi intte asaassi
xube gidekketa. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais” yaagees’ yaaga”
yaagiiddi yiis.
16 Qassikka GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 17 “Laa asa
na7au, Israa7eela asati bantta biittan de7iyo wode, eti bantta ogiyaaninne
bantta oosuwan biittaa tunissidosona; ta sinttan eta eeshshai maccaasaa
kushe qitaa tunatettaa mala. 18 Eti biittan suuttaa gussido gishshaunne
bantta eeqan biittaa tunissido gishshau, ta hanqquwaa eta bollan gussaas.
19 Taani eta kawotettatu giddon laalaas; etikka biitta ubban laalettidosona.
Taani eta eta eeshshaadaaninne eta oosuwaadan pirddaas. 20 Eti biido
soho ubban asai eta, ‘Hageeti GODAA asata; shin eti a biittaappe wolqqan
kiyidaageeta’ yaagees; hegan eti ta geeshsha sunttaa tunissidosona. 21 SHin
Israa7eela asai biido kawotettatu ubbaa giddon tunissido ta geeshsha sunt-
taabai tana michchees.
22 “Hegaa gishshau, neeni Israa7eela asaayyo hagaadan yaaga; ‘Ubbaa
Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Inttenoo, Israa7eela asatoo, taani hagaa
oottiyoogee, intte biido kawotettatu ubbaa giddon tunissido ta geeshsha
sunttaa gishshaassappe attin, intte gishshaassa giddenna. 23 Intte tunissin,
kawotettatu giddon tunida ta gita sunttaa geeshshatettaa taani bessana.
Eti xeellishin, intte baggaara taani ta geeshshatettaa bessiyo wode, taani
GODAA gidiyoogaa eti erana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.
24 “ ‘ “Aissi giikko, taani inttena kawotettatu giddoppe kessana; biitta
ubbaappekka shiishshana. SHiishshada intte biitti zaarada ehaana. 25 Taani
inttena xillo haattan aracana; yaatada inttena intte tunatetta ubbaappenne
intte eeqa ubbaappe geeshshana.
26 “ ‘ “Taani intteyyo ooratta wozanaa immana; ooratta ayyaanaakka intte
giddon wottana; qassi shuchcha wozanaa intteppe kessada, asho wozanaa
immana. 27 Taani ta Ayyaanaa intte giddon wottana; yaatada intte ta wogaa
kaallanaadaaninne ta higgiyaa minttidi naaganaadan oottana. 28 Taani intte
maizza aawatussi immido biittan intte de7ana; intte ta asa gidana; taanikka
intte Xoossaa gidana. 29 Intte tunatetta ubbaappe taani inttena ashshana;
kattai intteyyo daranaadan oottana; koshaakka naa77antto intte bolli ehi-
ikke. 30 Koshaa gaasuwan intte kawotettatu giddon kauyyennaadan, taani
intte mittaa aifiyaanne intte shooqaa kattaa darissana. 31 He wode intte
intte iita ogiyaanne intte lo77o gidenna oosuwaa hassayana; hassayidi intte
nagaraanne intte tuna oosuwaa gishshau, intte inttena shenetana. 32 Taani
hagaa ubbaa oottiyoogee intte gishshaassa gidennaagaa erite. Inttenoo,
Israa7eela asatoo, intte intte hanotan yeellatitenne kauyyite. Taani Ubbaa
Haariya GODAI hagaa odais” yaagees.
33 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Taani inttena intte
nagaraa ubbaappe geeshshiyo gallassi, intte katamatun zaarettidi asai
de7anaadan oottana; qolettidaageetikka simmidi gimbbettana. 34 A
mataara aadhdhiya asaa sinttan baisa gididi de7iya biittai baisa gidiyoogaa
aggidi goyettana. 35 Asai haasayiiddi, ‘Hagee kase baisa gidida biittai
ha77i Edene Gannatiyaa mala gidiis; kase qolettida, asi de7ennanne baisa
katamatikka ha77i gimbbettidanne asi de7iyo katamata gididosona’ yaa-
gana. 36 He wode intte yuushuwan de7iya attida kawotettati taani GODAI

qolettida katamata zaarada keexxidoogaanne qa77ettida biittai simmidi kattaa mokkanaadan oottidoogaa erana. Taani GODAI hagaa yootaas; taani yootidoogaa taanikka oottana" yaagees.

37 " 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Israa7eela asai qassikka issiton tana maaduwaa oichchanaadan oottana; yaatada eta qoodaa dorssaa wudiyaadan corissana. 38 Yarshshiyo dorssaa wudiyaadan, Yerusalaamen baalaa gallassan yarshshuwaassi shiishshido dorssaa wudiyaadan, eta qolettida katamatun asaa wudee kumana. Taani GODAA gidiyoogaa eti he wode erana" yaagiis' yaaga" yaagiiddi yiis.

37

Mela Meqettai De7iyo Zanggaaraa

1 GODAA kushee ta bolli wodhdhiis; i tana GODAA Ayyaanan kessidi, meqettai kumi uttido wombban wottiis. 2 I tana eta giddon yaanne haanne kaalettiis; taanikka kinchchillidi melida meqettati kumidaageeta wombbaa giddon be7aas. 3 I tana, "Laa asa na7au, ha meqettati simmidi, paxa shemppoora de7anau danddayiyoonaa?" yaagiis.

Yaagin taani, "Ubbaa Haariya GODAU, hagaa neeni eraasa" yaagaas.

4 Yaagin i tana hagaadan yaagiis; "Ha meqettatuyyo hagaadan yaagada hananabaa yoota; 'Inttenoo, mela meqettatoo, 5 GODAA qaalaa siyite! Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Taani shemppuwaa intte giddo gelissana; yaatobare intte paxa de7ana. 6 Taani intte bolli xaphota wottada, ashoikka intte bolli simmanaadan oottada, inttena gogaa maizzana. Intte paxa shemppoora de7ana mala, taani intte giddo shemppuwaa gelissana. He wode intte taani GODAA gidiyoogaa erana" yaagees' yaaga" yaagiis.

7 Yaagin i tana azazidoogaadan hananabaa yootaas; taani hananabaa yootishin, giirettainne cenggurssai siyettiis; qassi meqettati shiiqidi, ba sohuwan sohuwan ohettidosona. 8 Taani xeelliyo wode, eta bollan xaphoti de7oosona; ashoikka eta bollan simmiis; gogaakka maayidosona; shin shemppoi etan de7enna.

9 Yaatin, i tana hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, carkkuwaassi hananabaa hagaadan yaagada yoota; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Nenoo, carkkuwau, oiddu zooziyaarakka haa ya; yaada eti shemppoora de7anaadan, ha haiqqidaageetu giddo zaarada punna" yaagees' yaaga" yaagiis. 10 Yaagin i tana azazidoogaadankka, taani hananabaa yootaas; yootin shemppoi eta giddo geliis; gelin paxidi, keehi daro olanchchata gididi eqqidosona.

11 Hegaappe guyyiyan, i tau hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, ha meqettati kumetta Israa7eela asaa leemiso; Israa7eela asaikka, 'Nu meqettati melidosona; nu sintta ufaissaikka kichchiis; nuuni muleera xayida' yaagoosona. 12 Hegaa gishshau, etassi hagaadan yaagada hananabaa yoota; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo, ta asatoo, taani intte duufuwaa dooyana; dooyada inttena hegaappe kessana; taani inttena zaarada, Israa7eela biitti ehaana. 13 Ta asatoo, taani intte duufuwaa dooyiyo wodenne inttena kessiyo wode, taani GODAA gidiyoogaa intte erana. 14 Taani ta Ayyaanaa intte giddon wottana; wottobare intte paxa de7ana. Qassi taani inttena intte biittan wottana. He wode taani GODAI yootidoogaanne yootada oottidoogaa intte erana. Taani GODAI hagaa odais" yaagees' yaaga" yaagiis.

15 Zaaridikka GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 16 "Laa asa na7au, issi mittaa gatimaa ekkada, a bolli, 'Hagee Yihudaagaanne aara

de7iya Israa7eela asaagaa' yaagiyaagaa xaafa. Qassi hara gatimaa ekkada, a bolli, 'Hagee Efireemaagaa; ikka qassi Yooseefaagaanne aara de7iya Israa7eela asaagaa' yaagiyaagaa xaafa. 17 Hegaappe guyyiyan, eti ne kushiyan issi gatima gidanaadan, eta naa77aa issippe gatta.

18 "Ne biittaa asai nena, 'Hagee neeni oottiyoogee aibee? Nuuyyo birshshettaa oda' yaagidi oichchiyo wode, 19 etayyo hagaadan yaaga; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Taani Efireema kushiyan de7iya Yooseefa gatimaanne aara de7iya Israa7eela zareta ekkanau hanais; ekkada eta naa77aa issi gatima oottanau, Yihudaa gatimaara gattana. Yaatobare eti naa77ai ta kushiyan issuwaa gidana" yaagees' yaaga.

20 "He neeni eta bolli xaafido naa77u gatimata eta sinttan oiqqada, 21 eta hagaadan yaaga; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Taani Israa7eela asaa eti biido kawotettatu giddoppe kessana; taani eta ubbasaappe shiishshada, eta biitti zaarada ehaana. 22 Israa7eela deretu bolli, eta biittan taani eta issi kawotetta oottana; eta ubbaa bolli issi kawoi kawotana. Qassi eti naa77antto naa77u biitta kiyokkona; woikko naa77u kawotetta gididi shaahettokkona. 23 Hegaappe guyyiyan, eti bantta eeqatuuninne bantta sheneyiyaabatun, woikko bantta naaquwan banttana tunissokkona. Waanidi giikko, taani eta eti guyye simmido nagaraa ubbaappe ashshana; qassi taani eta geeshshana. Eti ta asaa gidana; taanikka eta Xoossaa gidana.

24 " ' "Ta ashkkarai Daawiti etayyo kawo gidana; etau ubbau issi henttanchchaa xalaalai de7ana. Eti ta higgiyaa kaallana; ta wogaakka minttidi naagana. 25 Taani ta ashkkaraa Yaaqoobassi immidonne intte maizza aawati de7ido biittan eti de7ana. He biittan eti, eta naatinne eta naatu naati merinau de7ana; ta ashkkarai Daawiti eta bollan merinau halaqa gidana. 26 Taani etaara Sarotettaa maachchaa maacettana; he maachchaikka etaara merinaa maachcha gidana. Taani eta minttada essana; eta qoodaakka corissana; ta Beeta Maqidasiyaakka merinau eta giddon wottana. 27 Yaatada taani hegan etaara de7ana. Taani eta Xoossaa gidana; etikka ta asa gidana. 28 Ta Beeta Maqidasee eta giddon merinau de7iyo wode, Israa7eelata geeshshiyaagee tana, GODAA gidiyoogaa kawotettati erana" yaagees' yaaga" yaagiiddi yiis.

38

Googa Bolli Odettida Hiraagaa

1 GODAA qaalai taakko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Laa asa na7au, Maagooga biittan de7iya Googakko, Meshekanne Tubaala asaayyo waanna halaqaakko simmada, a bolli hananabaa yoota. 3 Hagaadan yaaga; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Laa Googaa, Meshekanne Tubaala asaayyo waanna halaqau, taani neeyyo morkke. 4 Taani nena guyye zaarana; ne manggaagan hookkuwaa gelissada, nena ne kumetta olanchchatuura, ne paratuura, kumetta ola miishshaa maayida ne paraasatuuranne bantta bisuwaa leelleesiya, gitanne guutta gonddalliyaa oiqqida guite asaara nena goochchada kessana. 5 Parsseppe, Toophphiyaappenne Liibiyaappe[1] yiida asai gonddalliyaa oiqqidi, huuphiyan birata qophiyaa wottidi, etaara gidana. 6 Qassi Goomerinne a olanchchati ubbai, huuphessa gaxan de7iya Beeti-Togarmminne a olanchchati guitee, he cora asati nenaara gidana.

1 **38:5** Liibiyaappe: Ibraawettuwan he biittai "Puuxa" geetettees.

7 “ ‘ “Neeninne neekko shiiqida asai ubbai giigite; inttena makkite.
Yaatada neeni eta azaziyaagaa gida. 8 Daro wodiyaappe guyyiyan, neeni
koyettana; sinttappe yaana laittatun neeni daro wodiyaa baisa gididi de7ida
biittaa, olaappe shemppida biittaa, an de7iya asai daro kawotettatuppe
Israa7eela deretukko shiiqido biittaa woraajjana. Eti daro kawotettatuppe
shiiqidaageetanne ubbaikka ha77i saruwan de7iyaageeta. 9 Neeni, ne
olanchchatinne nenaara de7iya daro kawotettati gotiyaadan denddana;
intte shaaraadan, biittaa kammana” yaagees.

10 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “He wode qofai ne wozana
giddo yin, neeni iitabaa halchchana. 11 Neeni hagaadan yaagana; ‘Taani
he direttibeenna qeeri katamati de7iyo biittaa woraajjana; he woppu giidi,
hirggi bainnan de7iya asata, etau ubbaukka dirssi, penggee woikko hiraqoi
bainnaageeta taani olana. 12 Taani eta omooddananne bonqqana; kase
baisa gidida biittaa simmidi uttida, kawotettatu giddoppe shiiqida, miizza-
anne miishshaa haarida, biittaayyo gul77an uttida asaa bollan ta kushiyaa
denttana’ yaagana. 13 Yaagin Saaba asai, Dadaana asainne Tarsseesa
katamatu zal77anchchati ubbai hagaadan yaagana; ‘Neeni bonqqanau
yaadii? Neeni ne olanchchata omooduwaa toossanau, biraanne worqqaa
efiissanau, miizzaanne miishshaa ekkanaunne keehi daro omooduwaa
oiqqanau shiishshadii?’ yaagana” yaagees’ yaaga.

14 “Hegaa gishshau, asa na7au, Googa bolli hananabaa yoota. Hagaadan
yaaga; ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “He wode, ta asai Is-
raa7eeli hirggi bainnan de7iyo wode, neeni denddana. 15 Denddada, neeni
de7iyo huuphessa gaxa biittaappe yaana. Neeninne nenaara de7iya cora
kawotettati paraa toggidi, mino olanchcha gididi, guitee yaana. 16 Biittaa
kammiya shaaraadan, neeni ta asaa Israa7eela bolli woraajjana. Laa
Googaa, sinttappe yaana wode, taani nena ta biittaa bolli woraajissana.
Hegaa taani oottiyoogee kawotettati tana eranaassanne taani ne baggaara
oottiyooban ta geeshshatettai eta sinttan beettanaassa” yaagees.

17 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Taani ta ashkkaratu
baggaara, Israa7eelan hananabaa yootiyaageetu baggaara kase aadhdhida
wode yootidoi nena. Eti he wode daro laittaa taani nena eta bolli ehaanaa-
gaa yootidosona” yaagees.

Googa Bolli Yiya Pirddaa

18 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Googi Israa7eela bolli
woraajjiyo wode, ta hanqqoi suullana. 19 He wode Israa7eela biittan
wolqqaama biittaa qaattai hanana; hegaa taani ta mishuwaaninne ta
eexxiya hanqquwan awaajjais. 20 Abbaa molee, saluwaa kafoi, deriyan
de7iya meheenne do7ai, sa7aa bollan woxxi qaaxxiya mereta ubbainne
sa7an de7iya asai ubbai ta sinttan kokkorana. Dereti kunddana; aafotikka
woddana; qassi dirssaa gimbbee ubbaikka qolettana. 21 Taani ta deretu ub-
ban Googa bolli bisoi denddanaadan oottana; olanchchati bantta bisuwaa
bantta bolli zaaridi, issoi issuwaa siifana. Taani Ubbaa Haariya GODAI ha-
gaa odais. 22 Taani boshaaninne haiquwan a qaxxayana; qassi wolqqaama
iraa, shachchaa, eexxiya tamaanne dinniyaa taani a bolli, a olanchchatu
bollinne aara de7iya cora kawotettatu bolli bukissana. 23 Hegaadan oottada,
taani ta gitatettaanne ta geeshshatettaa bessana. Qassi daro kawotettata
taani tanatettaa erissana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana”
yaagees’ yaaga.

39

Googi Xoonettana

1 “Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; ‘Laa asa na7au, Googa
bolli hananabaa yoota. Hagaadan yaaga; “Meshekanne Tubaala asaayyo
waanna halaqau Googaa, taani neeyyo morkke. 2 Taani nena guyye
zaarana; huuphessa gaxa biittaappe goochcha kessada, Israa7eela deretu
bollan taani nena ehaana. 3 Hegaappe guyyiyan, taani ne haddirssa
kushiyaappe wonddafiyaa, ne ushachcha kushiyaappe zubbiyaa shocada
olissana. 4 Neeni, ne olanchchatinne nenaara de7iya kawotettati ub-
bai Israa7eela deriyaa bollan kunddi attana. Taani intte ashuwaa miya
kafotussinne bazzo do7atussi quma oottada immana. 5 Taani Ubbaa
Haariya GODAI yootido gishshau, intte milxxi giida dembban kunddi attana.
6 Maagooga biittaaninne abbaa doonan, hirggi bainnan uttida asaa bollan
taani eexxiya tamaa yeddana. Taani GODAA gidiyoogaa eti hegan erana.
7 Taani ta geeshsha sunttai ta asaa Israa7eela giddon erettanaadan oottana.
Hagaappe sinttanau ta geeshsha sunttai cayettenna. Hegaappe guyyiyan,
kawotettati taani GODAA, Israa7eela Geeshshaa gidiyoogaa erana” yaaga’
yaagees.

8 “Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; ‘ “He gallassai yaana; at-
tenna” yaagada taani yootido gallassai hagaa. 9 He wode Israa7eela kata-
matun de7iya asai kiyidi, ola miishshata ubbaa taman eettana; hegeetikka
gitanne guutta gonddalleta, wonddafetanne zubbeta, tooratanne dullata.
Laappun laitta kumettaa eti hegeeta eettiyo mittaa kessidi go7ettana. 10 Eti
mittaa mixanau woikko woraappe eettiyo mittaa qanxxanau koshshenna.
Aissi giikko, eti shiishshido ola miishshata eettiyo mitta oottidi go7ettana.
Banttana bonqqidaageeta eti bonqqana; banttabaa ekkidaageetuppe eti
ekkana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

11 “ ‘He gallassi Googi moogettiyo sohuwaa taani ayyo Israa7eela biittan
immana. He sohoi abbaappe arshsho baggaara de7iya Ogiyaasatu Womb-
baa giyo wombbaa giddoona gidana. Googinne a olanchchati ubbai hegan
moogettiyo gishshau, eta duufoi hegaara hemettiya asau ogiyaa gorddana.
He sohoikka qassi, “Googa Olanchchatu Wombbaa” yaagetettidi xeegettana.
12 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai biittaa geeshshanau, laappun agina
kumettaa he ahaa moogiiddi gam77ana. 13 He biittan de7iya asai ubbai
ahaa moogiyoogan maadettana; hegaa gishshau, taani xooniyo gallassi etau
bonchcho gidana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. 14 Laappun
aginaappe guyyiyan, attida ahai de7ikko, biittai geeyanaadan, yuuyi yu-
uyidi attida ahaa mooganau, asai doorettana. 15 Eti biittan yuuyishin,
asaa meqettai beettikko, he meqettaa miyyiyan malaataa wottana. Wottin
moogiyaageeti yiidi, Googa Olanchchatu Wombban moogana. 16 Hegaadan
oottin biittai simmidi geeyana. Hegaa heeran, “Googa Olanchchatu Kata-
maa” geetetti xeegettiya katamai de7ana’ yaagees.

17 “Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; ‘Laa asa na7au, kafo zare
ubbaanne sa7aa do7ata ubbaa hagaadan yaagada xeesa; “Taani intteyyo
Israa7eela deretu huuphiyan giigissido gita yarshshuwaassi ubbasaappe
shiiqidi, issippe haayite. Hagan intte ashuwaa maana; suuttaakka uyana.
18 Intte mino asatu ashuwaa maana; biittaa halaqatu suuttaakka uyana.
Eti intteyyo dorssa galssa, anqqara dorssa, tumaleessa deeshshanne ordde
boora mala gidana. Eti ubbaikka xiihettida Baasaane mehetu mala. 19 Taani
intteyyo giigissiyo yarshshuwaappe kallana gakkanau, modhdhuwaa intte
maana; qassi mattottana gakkanau, suuttaa intte uyana. 20 Taani intteyyo

aattiyo maaddaappe parata, paraasata, mino asatanne dumma dumma qommo wotaaddarata intte ganjjee kallana gakkanaashin intte maana" yaagada xeesa. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

21 " 'Taani kawotettatu giddon ta bonchchuwaa qonccissana. Qassi taani qaxxayiyo qixaatiyaanne taani eta bollan denttido ta kushiyaa kawotettati ubbai be7ana. 22 He gallassaappe doommidi, Israa7eela asai taani GODAA eta Xoossaa gidiyoogaa erana. 23 Qassi Israa7eela asai omooduwan biidoogee bantta nagaraa gaasuwaana gidiyoogaa hara kawotettati erana. Eti taayyo ammanettennan ixxido gishshau, taani ta som77uwaa etappe genttada, eta eta morkketussi aattada immaas; immin eti ubbaikka olan haiqqi wuridosona. 24 Eta tunatettaanne eta iitatettaa keenaa etau bessiya qixaatiyaa qaxxayaas; ta som77uwaakka etappe genttaas' yaagees.

25 "Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; 'Ha77i taani Yaaqooba zareta omooduwaappe zaarada ehaana; qassi Israa7eela asaa ubbaayyo qarettana. Taani ta geeshsha sunttai cayettennaadan oottana. 26 Eti eta yashshiyaabi issoinne bainnasan, bantta biittan saro deettaa doommiyo wode, kase bantta yeellaanne taayyo eti ammanettennan ixxidoogaa dogana. 27 Taani eta kawotettatu ubbaa giddoppe zaarada ehaana; qassi eta morkketu biittaappekka eta shiishshana. Hegaadan oottada, taani geeshsha gidiyoogaa kawotettata ubbaa bessana. 28 Taani eta kawotettatu giddo omooduwau yeddido gishshaunne eta shiishshada, eta biitti zaarido gishshau, taani GODAA eta Xoossaa gidiyoogaa eti erana. Taani etappe issuwaanne kawotettatu giddon aggikke. 29 Taani ta Ayyaanaa Israa7eela asaa bolli gussana; naa77antto ta som77uwaa etappe mulekka genttikke. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais' yaagees" yaagiiddi yiis.

40

Sinttappe Keexettana Beeta Maqidasiyaa Ajjuutaa (40:1-48:35)

Hizqqeeli Ajjuutan Yerusalaame Biis

1 Nuuni omoodettido laatamanne ichchashantta laittan, Yerusalaamee xoonettido tammanne oiddantto laittan, ooratta laittai gelido tammantta gallassan, GODAA kushee ta bolli de7ees. 2 Xoossaa ajjuutan i tana Israa7eela biittaa efiidi, issi xoqqa deriyaa huuphiyan essiis. He deriyaappe tohossa baggaara katama milatiya keettati de7oosona. 3 I tana yaa ekkidi efiis; efin taani nahaasiyaa birataadan phooliya issi bitaniyaa be7aas. He bitanee liinuwaappe oosettida meetiriyaanne likkiyo gatimaa oiqqidi, dirssaa penggen eqqiis. 4 I tana hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, nena taani ha sohuwaa ehiidoogee taani nena bessiyoobaa ubbaa neeni mintta akeekanaassa. Hegaa gishshau, ne aifiyan xeella; ne haittan siya; ne wozanan wotta. Neeni be7iyoobaa ubbaa Israa7eela asau yoota" yaagiis.

Arshsho Penggiyaa

5 Taani Beeta Maqidasiyaa muleera yuuyi aadhdhida dirssaa gimbbiyaa be7aas. He bitaniyaa kushiyan likkiyo usuppun adussa wara gatimai de7ees. Issi adussa warai issi waraa bolli oiddu biradhdheta gujjidoogaa. I gimbbiyaa likkiis; likkin gimbbiyaayyo geesai 6 wara; gomppaikka 6 wara gidiis.

6 Hegaappe guyyiyan, arshsho baggaara de7iya dirssaa penggiyaakko biis. Xekkata pude kiyidi, penggiyaa goccillaa likkiis; likkin 6 wara gidiis. 7 Hegaappe kanttin, loossoinne ushachchaaranne haddirssaara penggiyaa naagiyaageeti eqqiyo heezzu heezzu kifileti de7oosona; issi issi kifilee 6

wara adussanne 6 wara aaho. Eta giddon de7iya godati 5 wara ordde. Penggiyaa naagiyaageetu kifiletuppe ya baggaara, Beeta Maqidasiyaa xeelliya baranddaa goccillai 6 wara.

8 Hegaappe guyyiyan, he bitanee geliyoosaa baranddaa likkiis; likkin 8 wara gidiis. 9 Hegee Beeta Maqidasiyaa xeelliya penggiyaa wurssettan de7ees. He baranddaa tuuqetu orddetettai naa77u naa77u wara. 10 Arshsho bagga penggiyan so baggaara, geliyo loossuwaa penggiyaa naagiyaageetu kifileti, ha baggaara heezzai ya baggaara heezzai de7oosona. Eta gomppai ubbaageekka lagge; eta shaakkiya dirssaa gimbbiyaa orddetettaikka lagge.

11 Hegaappe guyyiyan, he bitanee dirssaa penggiyaa kanttiyo sohuwaa gomppaa likkiis; likkin muleera 13 wara gidiis. Penggetuppe gidduwan de7iya loossoi 10 wara. 12 Issi issi penggiyaa naagiyaageetu kifiliyaa sinttan geesai issi wara, gomppaikka issi wara gidido godai de7ees; naagiyaageetu kifileti naa77u baggaarakka usuppun usuppun wara.

13 Hafinttan de7iya naagiyaageetu kifiletu guyye gaxaappe hefinttan de7iya naagiyaageetu kifiletu guyye gaxaa gakkanaashin de7iya sohuwaa likkiis; likkin 25 wara gidiis. 14 He bitanee giddo dabaabaa xeelliya wurssetta kifiliyaa likkiis; likkin 20 wara gidiis. 15 Penggiyaa geliyoosaappe biidi, hini wurssettan de7iya a baranddaa gakkanaashin de7iya zananai 50 wara. 16 Kifiletu ubban kare baggi xeelliya guutta guutta maskkooteti de7oosona; qassi kifiletuppe gidduwan de7iya godaayyookka maskkooteti de7oosona. Yaanne haanne shaakkiya godatu bollan zambbaa misilee meretti uttiis.

Kare Dabaabaa

17 Hegaappe guyyiyan, he bitanee tana kare dabaabaakko efiis. Hegan taani dabaabaa yuushuwan de7iya shuchchaa hiixxido baasuwaanne he baasuwan keexettida hasttamu kifileta be7aas. 18 SHuchchai hiixettido baasoi dabaabaa yuushuwaa ubbaa gakkiis; hegee kare dabaabai giddo dabaabaappe ziqqees. 19 Giddo dabaabaakko gattiya, xoqqan oosettida, dirssaa penggee de7ees. He bitanee naa77u penggetuppe gidduwan de7iya sohuwaa likkiis; likkin gomppai 100 wara gidiis.

Huuphessa Penggiyaa

20 Hegaappe guyyiyan, he bitanee tana huuphessa baggi efiis. Huuphessa baggi xeelliya dirssaa penggiyaa zananaanne gomppaa i likkiis. He dirssaa penggee kare dabaabaakko gattiyaagaa. 21 Loossuwaappe ushachchanne haddirssa baggaara de7iya heezzu heezzu naagiyaageetu kifileti, etappe gidduwan de7iya godatinne a baranddai koiro Arshsho Penggiyaa baggan likkidoogeetuura bixe lagge gididosona. Dirssaa penggiyaa zananai muleera 50 wara; gomppaikka 25 wara. 22 Baranddai, maskkootetinne merettida zambbaa misilee kase Arshsho Penggiyaa baggan be7idoogeetuura issi mala. Yaa gattiya laappun xekkati de7oosona. Baranddai dabaabaa sinttan wurssetta baggaara de7ees. 23 Arshsho baggaadan, ha huuphessa bagganka giddo dabaabaayyookka hara penggee de7ees. He bitanee ha naa77u dirssaa penggetuppe gidduwan de7iya sohuwaa likkiis; likkin 100 wara gidiis.

Tohossa Penggiyaa

24 Hegaappe simmidi, he bitanee tana tohossa bagga dirssaa pengge kaalettiis; kaalettin baada, hegan hara dirssaa penggiyaa be7aas. I a likkiyo wode, ikka haratu keena gidiis. 25 Likke haratuugaadan, ha dirssaa penggiyaa matan de7iya kifiletuyyo ubbau maskkooteti de7oosona. Dirssaa penggiyaa zananai 50 wara; gomppaikka 25 wara. 26 Yaa gattiya laappun xekkati de7oosona. Baranddai dabaabaa sinttan wurssetta baggaara

de7ees. Penggiyaa bolli ya baggaaranne ha baggaara zambbaa misilee meretti uttiis. 27 Giddo dabaabaayyookka hara penggee de7ees. He bitanee ha naa77u dirssaa penggetuppe gidduwan de7iya sohuwaa likkiis; likkin 100 wara gidiis.

Giddo Dabaabaayyo Tohossa Bagga Penggiyaa

28 He bitanee tana tohossa dirssaa penggiyaa baggaara hini giddo dabaabaakko efiis. I dirssaa penggiyaa likkin, hara penggetuugaara likke gidiis. 29 Hegau naagiyaageetu kifileti, godatinne baranddati ubbai hara dirssaa penggetuugaara issi mala. He dirssaa penggiyaa yuushuwan de7iya kifiletu ubbau maskkooteti de7oosona. Ha penggiyaa zananai 50 wara; gomppaikka 25 wara. 30 A yuushuwan baranddati de7oosona; eta zananai 25 wara; gomppaikka 5 wara. 31 He baranddati kare bagga dabaabaa xeelloosona. Penggiyaa bolli ya baggaaranne ha baggaara zambbaa misilee meretti uttiis. Yaa gattiya hosppun xekkati de7oosona.

Giddo Dabaabaayyo Arshsho Bagga Penggiyaa

32 He bitanee tana arshsho bagga dirssaa penggiyaara hini giddo dabaabaakko efiis. I he dirssa penggiyaa likkin, hara penggetuura likke gidiis. 33 Naagiyaageetu kifileti, godatinne baranddai ubbai hara dirssaa penggetuugaara issi mala. He dirssaa penggiyaa yuushuwan de7iya kifiletu ubbau maskkooteti de7oosona. He penggiyaa zananai 50 wara; gomppaikka 25 wara. 34 Baranddai kare bagga dabaabaa xeellees. Penggiyaa bolli ya baggaaranne ha baggaara zambbaa misilee meretti uttiis. Yaa gattiya hosppun xekkati de7oosona.

Giddo Dabaabaayyo Huuphessa Bagga Penggiyaa

35 He bitanee tana huuphessa bagga dirssaa penggiyaakko efiis. I he dirssaa penggiyaa likkin, ikka hara penggetuura likke gidiis. 36 Naagiyaageetu kifileti, godatinne baranddai ubbai hara dirssaa penggetuugaara issi mala. He dirssaa penggiyaa yuushuwan maskkooteti de7oosona. He penggiyaa zananai 50 wara; gomppaikka 25 wara. 37 Baranddai kare bagga dabaabaa xeellees. Penggiyaa bolli ya baggaaranne ha baggaara zambbaa misilee meretti uttiis. Yaa gattiya hosppun xekkati de7oosona.

Huuphessa Penggiyaa Matan De7iya Keettata

38 Kare dabaabau huuphessa baggaara, giddo dirssaa penggiyaa baranddaara ohettida, hara kifileekka de7ees. Xuuggiyo yarshshuwau ehiyo mehiyaa ashoi meecettiyoi he kifiliyaana. 39 He baranddan ha baggaara naa77u xaraphpheezati, ya baggaarakka naa77u xaraphpheezati de7oosona; xuuggiyo yarshshuwaassi, nagaraa yarshshuwaassinne naaquwaa yarshshuwaassi shukkiyo mehe ubbai shukettiyoi he xaraphpheezatu bollaana. 40 Baranddaappe kare baggaara huuphessa dirssaa penggiyaa matan naa77u xaraphpheezati ha baggaara, naa77u xaraphpheezati ya baggaara de7oosona. 41 Hegaa gishshau, yarshshuwau shiiqida mehee shukettiyo muleera hosppun xaraphpheezati de7oosona; etappe oiddati baranddan de7oosona; oiddati qassi kare dabaaban de7oosona. 42 Qassi xuuggiyo yarshshuwaa wottanau giigissido, shuchchaappe masettidi oosettida oiddu xaraphpheezati de7oosona. Etau geesai issi wara; zananai issi waranne takkaaro; qassi gomppaikka issi waranne takkaaro. Xuuggiyo yarshshuwaanne hara yarshshota ubbaa shukkiyo miishshati he xaraphpheezatu bollan uttoosona. 43 Issi

takkaaro aduqqiya kaqqiyo hookkoti godaa bolli yuuyi aadhdhidi xishetti uttidosona. Yarshshuwaassi shiishshiyo ashoi ubbai he xaraphpheezatu bolli wodhdhees.

44 Hegaappe guyyiyan, he bitanee tana giddo dabaabaa gelissiis. Hegan penggeti giddo dabaabaakko dooyettiyo naa77u kifileti de7oosona. Etappe issi kifilee huuphessa dirssaa penggiyaa mataara tohossa baggi xeellees; naa77anttoi qassi tohossa dirssaa penggiyaa mataara huuphessa baggi xeellees. 45 He bitanee tana hagaadan yaagiis; "Tohossa baggi xeelliya kifilee Beeta Maqidasiyan oottiya qeesetubaa. 46 Huuphessa baggi xeelliya kifilee qassi yarshshiyoosan oottiya qeesetubaa. Qeeseti ubbai Xaadooqa yaraappe yelettida Leewata; GODAAKKO shiiqidi, assi oottanau bessoosona geetettidai eta xalaala" yaagiis.

Giddo Dabaabaanne Beeta Maqidasiyaa

47 He bitanee dabaabaa likkiis; likkin zananai 100 wara, gomppaikka 100 wara gidiis. Dabaaban Beeta Maqidasiyaappe sintta baggaara issi yarshshiyoosai de7ees. 48 Hegaappe guyyiyan, i tana Beeta Maqidasiyaa baranddaa efiis. Baranddaa geliyo goccillaa likkiis; likkin geesai 5 wara; gomppaikka 14 wara. Haddirssaaranne ushachchaara de7iya godatu orddetettai heezzu heezzu wara gidiis. 49 Baranddaa zananai 20 wara; gomppaikka 10 wara. Yaa gattiya 10 xekkati de7oosona. Geliyoosan ushachchaaranne haddirssaara eqqida naa77u tuuqeti de7oosona.

41

1 Hegaappe simmidi, he bitanee tana Beeta Maqidasiyan de7iya Geeshsha Sohuwaa gelissiis. He Geeshsha Sohuwaa godaa orddetettaa likkiis; likkin 6 wara gidiis. 2 Penggiyaa gomppai qassi 10 wara gidiis. Haddirssaaranne ushachchaara de7iya godatu gomppai ichchashu ichchashu wara. Qassi i Geeshsha Sohuwaa likkiis; likkin zananai 40 wara, gomppaikka 20 wara gidiis.

3 Hegaappe guyyiyan, qol77o geliis. He geliyo penggiyaa godaa orddetettaa likkiis; likkin 2 wara gidiis. Penggiyaa gomppai 6 wara gidiis; haddirssaaranne ushachchaara de7iya godatu gomppai laappun laappun wara. 4 Qassi i qol77uwaa likkiis; likkin zananai 20 wara, gomppaikka 20 wara gidiis. Hegaappe guyyiyan i tana, "Hagee Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa" yaagiis.

Beeta Maqidasiyaa Yuushuwan Keexettida Kifileta

5 He bitanee Beeta Maqidasiyaa godaa likkiis; likkin orddetettai 6 wara gidiis. He godaara oiqettidi, Beeta Maqidasiyaa yuushuwan keexettida oiddu oiddu wara aakkiya daro kifileti de7oosona. 6 He kifileti issoi issuwaa bolli keexettida heezzu pooqe gidishin, issi issi pooqiyau hasttamu kifileti de7oosona. Zamadaa yeggiyo mittai Geeshsha Sohuwaa giddo gelenna mala, koiro godaara oisettidi, hara shuchchaa wottidosona. 7 He shuchchai garssa wurssetta pooqiyan orddido gishshaunne pude shiiqiiddi lee7iyo gishshau, kifiletikka pude shiiqiyo wode, aakki aakkidi boosona. Koiro wuigiyaappe giddo pooqiyaara kanttidi, killi wurssetta pooqiyaa gakkanaashin efiya xekkati de7oosona.

8 Taani Beeta Maqidasiyaa yuushuwan xoqqu giida baasoi de7iyaagaa be7aas. A yuushuwan de7iya kifileti he baasuwaa bollan keexettidosona; he baasoi giddo dabaabaappe 6 wara xoqqees. 9-11 He kifiletu godaa orddetettai 5 wara. Kifileta geliyo naa77u penggeti, issoi huuphessa baggaara, issoi

qassi tohossa baggaara de7oosona; qassi he kifiletu yuushuwan de7iya baasuwaa aahotettai 5 wara. Beeta Maqidasiyaa baasuwaappenne giddo dabaaban de7iya kifiletuppe gidduwan de7iya mela sohoi 20 wara.

Arggo Baggaara Keexettida Keettaa

12 Beeta Maqidasiyaappe arggo baggaara de7iya mela sohuwaappe hefintta baggaara issi keettai de7ees. He keettaayyo zananai 90 wara; gomppaikka 70 wara. He keettaa godai 5 wara ordde.

Beeta Maqidasee Likettiis

13 He bitanee Beeta Maqidasiyau kare baggaa likkiis; likkin zananai 100 wara. Beeta Maqidasiyaa zokkossaappe biidi, hini arggo bagga keettaa zokkossaa gakkanaashin de7iya sohuwaa likkin, 100 wara gidiis. 14 Arshsho baggaara de7iya Beeta Maqidasiyaa gomppai naa77u mela sohota gujjidi likkin, 100 wara aakkees. 15 Naa77u baggaarakka de7iya kanttiyo sohota gujjidi, arggo baggaara de7iya keettaa zananaa likkiis; likkin 100 wara gidiis.

Beeta Maqidasiyaayyo Giddo Oosota

Beeta Maqidasiyaa Geeshsha Sohoi, a qol77oinne a baranddai 16 wuigiyaappe biidi, maskkooteta gakkanaashin, mittan licetti uttiis; maskkootetikka mittan licetti uttidosona. 17-18 Beeta Maqidasiyaayyo so bagga kifiletu godai penggetuppe bollau aadhdhana gakkanaashin, zambbatunne kiruubetu misiletun alleeqetti uttiis; kifiliyan yuuyi aadhdhanaashinkka zambbaa misileenne kiruubiyaa misilee walahan meretti uttiis. Kiruubetussi ubbaassi naa77u naa77u som77oi de7ees. 19 Issi baggaara asa som77o milatiyaagee zambbaa misiliyaakko xeellees; qassi hara baggaara gaammo som77o milatiyaagee zambbaa misiliyaakko xeellees. 20 Wuigiyaappe denddidi biidi, penggetuppe bolla baggan de7iyo sohuwaa gakkanaashin, godaa yuusho ubbai hegaadan alleeqettiis. 21 Beeta Maqidasiyaa pengge qosilettati ubbai oiddu zooze gididi masettidaageeta; eti ubbaikka issi likke.

Mittaappe Medhdhido Yarshshiyoosaa

Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa geliyoosaa sinttan 22 mittaappe merettida yarshshiyoosaa milatiyaabi beettees. Ikka oiddu zooze gididi, gomppaikka zananaikka lagge; eti naa77aikka naa77u naa77u wara; ayyo geesai qassi heezzu wara. Zoozetu tuussati, gedetinne miyyiyaara de7iya sanqqati ubbaikka mittaappe oosettidaageeta. He bitanee tana, “Hagee GODAA sinttan de7iya xaraphpheezaa” yaagiis.

Beeta Maqidasiyaa Penggeta

23 Geeshsha Sohuwaayyo issi penggee de7ees; qassi ubbaappe aadhdhida geeshsha sohuwaayyo issi penggee de7ees. 24 Issi issi penggiyaayyo gidduwan dakkotidi dooyettiya naa77u sanqqati de7oosona. 25 Geeshsha Sohuwaa godatu bolli merettidoogaadan, penggetu sanqqatu bollikka kiruubetunne zambbatu misilee meretti uttiis. Baranddaappe bolla baggaara sinttau zooxida kaarai mittaappe oosettidaagaa. 26 He baranddaa godatu miyyiyan maskkooteti de7oosona. Godatikka zambbaa misiliyan alleeqettidosona.

42

Beeta Maqidasiyaa Matan Keexettida Naa77u Keettata

1 Hegaappe guyyiyan, he bitanee tana huuphessa bagga penggiyaara kare
dabaabaa kaalettiis; kaalettidi Beeta Maqidasiyaa giddo dabaabaa gimb-
biyaara oiqettida keettaakko, tana ehiis. 2 Ha keettai 100 wara adussanne
50 wara aaho. 3 Ha keettaayyo issi issi maskkooteti Beeta Maqidasiyaa
xeelloosona; harati qassi kare dabaabaa xeelloosona. He keettaa kifileti
heezzu pooqe keexettidosona. 4 He kifiletu penggeti huuphessi xeelloosona.
Etappe sintta baggaara 10 wara aahonne 100 wara adussa gidida, hemettiyo
ogee de7ees. 5 He keettaayyo bolla heezzantto pooqee naa77anttuwaappe
xuummees; naa77anttoi qassi koiruwaappe xuummees. Gaasotaikka eti
issoi issuwaappe guyye shiiqi shiiqidi gimbbettido gishshaassa. 6 Qassi eti
heezzu pooqe gidiyo gishshaassanne kare dabaaban de7iya hara keettatu-
dan, etayyo tuussai bainna gishshaassa. 7-8 He kifiletuppe sintta baggaara,
kare dabaabaa giddon 50 wara aduqqiya dirssaa gimbbeenne hara issi
keettaa godai 50 wara aduqqiyaagee de7ees. 9 Ha hara keettaa penggee
arshsho baggaara de7ees.
10 Hegaadankka, Beeta Maqidasiyaappe tohossa baggaara kare dabaaban
hara keettai de7ees. 11 He keettaa kifiletu sinttan asai hemettiyo ogee de7ees.
He keettai huuphessa baggan de7iya keettaara issi mala; adussatettai,
aahotettai, kifiletinne penggeti ubbai issi mala. 12 Ha keettaa sinttankka
hara keettainne dirssaa gimbbee de7ees. He keettaa penggeekka arshsho
baggaara de7ees.
13 Hegaappe guyyiyan, he bitanee tana hagaadan yaagiis; “Hageeti kifileti,
huuphessaaranne tohossaara Beeta Maqidasiyaa kare dabaabaakko xeel-
liyaageeti qeesetu kifileta. Eta giddon GODAASSI oottiya qeeseti ubbaappe
aadhdhida geeshsha qumaa maana. He kifileti geeshsha gidido gishshau,
ubbaappe aadhdhida geeshsha imota, hegeetinne kattaa yarshshuwaa, na-
garaa yarshshuwaanne naaquwaa yarshshuwaa ubbaa, eti hegan wottana.
14 Beeta Maqidasiyaa gelida qeeseti kare dabaabaa kiyiyo wode, GODAASSI
oottiyo wode maayido geeshsha maayuwaa kessidi, he kifiletun wottennan
kiyokkona. Aissi giikko, maayoti geeshsha. Eti kare asaakko kiyiiddi, kase
maayiyo hara maayota maayidi kiyanau koshshees” yaagiis.

Beeta Maqidasee Keexettido Sohuwaa Likkiyaa

15 He bitanee Beeta Maqidasiyaa kare dabaaban de7iya keettata likki
wurssidi, arshsho baggi xeelliya dirssaa penggiyaara tana kare kessiis.
Kessidi Beeta Maqidasiyaa heeraa yuushshi aattidi likkiis. 16 Likkiyo gati-
maa ekkidi, arshsho baggaa likkin, zananai 500 wara gidiis. 17 Simmidi
huuphessa baggaa he gatiman likkiis; likkin 500 wara gidiis. 18 Simmidi
tohossa baggaa likkiis; likkin 500 wara gidiis. 19 Simmidikka arggo baggaa
likkiis; ikka 500 wara gidiis. 20 Hegaadan oottidi, i oiddu baggatakka likkiis.
A yuushuwan 500 wara aduqqidi, 500 wara aakkiya dirssaa gimbbee de7ees.
He gimbbee geeshsha sohuwaa hankko coo sohuwaappe shaakkanaassa.

43

GODAA Bonchchoi Beeta Maqidasiyaa Simmiis

1 Hegaappe guyyiyan, he bitanee tana arshsho baggi xeelliya peng-
giyaakko ehiis. 2 Ehin taani Israa7eela Xoossaa bonchchoi arshsho baggappe
yiyaagaa be7aas. A yuussaa cenggurssai daro haattaa kixaa gunttaa mala;
qassi biittaikka a bonchchuwan poo7iis. 3 Taani be7ido ajjuutai kase GODAI
Yerusalaame katamaa xaissanau yiido wode be7ido ajjuutaa milatees; qassi
Kabaara SHaafaa matan taani be7ido ajjuutaakka milatees. Hegaa be7ada,

taani ta som77uwaa biittaa gattada gufannaas. 4 GODAA bonchchoi arshsho
xeelliya penggiyaara Beeta Maqidasiyaa giddo geliis. 5 He wode GODAA
Ayyaanai tana pude denttidi, giddo dabaabaa gelissiis; gelissin GODAA
bonchchoi Beeta Maqidasiyaa kumiis.

6 Hegan he bitanee ta miyyiyan eqqidaashin, issoi Beeta Maqidasiyaa
giddoppe taayyo haasayishin siyaas. 7 I hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au,
hagee ta araataa sohonne ta gedee yedhdhiyo soho. Taani Israa7eela
asaa giddon merinau de7ana. Hagaappe sinttau Israa7eela asaa gidin, eta
kawota gidin, hara xoossatussi goinniyoogan, woikko bantta kawotu ahan ta
geeshsha sunttaa tunissokkona. 8 Waatidi giikko, issi godaa xalaalai tananne
etanne shaakkin, bantta penggiyaa taagaa miyyiyan, bantta pengge mit-
taakka taagaa miyyiyan wottidosona. Wottidi bantta sheneyiya oosuwan
ta geeshsha sunttaa tunissidosona. Hegaa gishshau, taani ta hanqquwan
eta xaissaas. 9 Ha77i simmi hara xoossatussi goinniyoogaa aggona; bantta
kawotu ahaakka ta achchappe diggona. Yaatikko, taani eta giddon merinau
de7ana.

10 "Laa asa na7au, taani nena bessido Beeta Maqidasiyaabaa Israa7eela
asaassi yoota; eti bantta oottido nagaran yeellatana mala, a meraabaanne
i keexettido maaraa etayyo oda. 11 Eti bantta oottidoban yeellatiyaageeta
gidikko, Beeta Maqidasiyaa meraa, i keexettido maaraa, kiyiyo sohota,
geliyo sohotanne a kumetta misiliyaa etau qonccissa. Hegaadankka qassi,
a wogaa ubbaanne a higgiyaa ubbaa eta erissa. Qassi eti woga ubbaanne
higge ubbaa naaganaunne polanau danddayana mala, neeni eti xeellishin
xaafa.

12 "Beeta Maqidasiyaa higgee hagaa: Beeta Maqidasee keexettido de-
riyaa huupheenne a yuushuwan de7iya heerai ubbai ubbaappe aadhdhida
geeshsha gidana. Ee, Beeta Maqidasiyaa higgee hagaa.

Yarshshiyoosaa

13 "Yarshshiyoosai kase Beeta Maqidasiyaa likkiyaadankka, issi waraa
bolli oiddu biradhdheta gujjido, adussa waran likettiis. Yarshshiyoosaa
baasuwaa yuushuwan issi wara ziqqiyaanne issi wara aakkiya boo7ee
de7ees; he boo7iyaassi kare bagga xekkai issi takkaaro xoqqees. Yarshshiy-
oosaa geesai hagaa mala: 14 baasuwaappe biidi, koiro xekkaa gakkanaashin
2 wara; naa77antto xekkai issi waraa sookko shiiqi doommidi, 4 wara
xoqqees; qassikka issi waraa sookko shiiqidi, 15 yarshshoi xuugettiyo
coocee de7iyo heezzantto xekkai 4 wara xoqqees. I oiddu zooze gididi,
oiddu zooziyankka issi issi kacee de7ees; issi issi kacee issi wara xoqqees.
16 Yarshshuwaa xuuggiyo coocee oiddu zooze gididi, zananai 12 wara,
gomppaikka 12 wara. 17 Naa77antto xekkaikka hegaa mala oiddu zooze
gididi, zananai 14 wara, gomppaikka 14 wara. He xekkaayyo kare bagga
gaxai issi takkaaro xoqqees. Yarshshiyoosaa pude efiya xekkati arshsho
baggan de7oosona" yaagiis.

18 Qassikka i tana hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, Ubbaa Haariya
GODAI hagaadan yaagees; 'Yarshshiyoosaa wogai hagaa. Xuuggiyo
yarshshuwaa yarshshanaunne suuttaa aracanau, yarshshiyoosaa gimb-
bidi poliyo gallassi, 19 taakko shiiqidi, taayyo oottiya Xaadooqa yaraappe
yelettida Leewa zare qeesetussi nagaraa yarshsho oottada, issi mirgguwaa
imma. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. 20 Neeni he suuttaappe
ekkada, oiddu kaceta, naa77antto xekkaa oiddu zooziyaanne he xekkaayyo
gaxaa tiya. Hegaadan oottada, yarshshiyoosaa tunatettaappe geeshsha.

21 Qassi nagaraa yarshshuwaassi imettida he korimaa ekkada, Beeta Maqidasiyaabaa gididi, geeshsha sohuwaappe kare baggaara ayyo azazettida sohuwan xuugga.

22 " 'Wonttetta gallassi tilla bollaara de7iya issi deeshsha orggiyaa ekkada, nagaraa yarshshuwaassi yarshsha. Kase korimaa suuttan geeshshidoogaadan, he deeshsha orggiyaa suuttan yarshshiyoosaa geeshsha. 23 Geeshshiyoogaa polada, tilla bollaara de7iya issi mirgguwaanne tilla bollaara de7iya issi dorssa orggiyaa ekkada, 24 naa77aakka GODAA sintti shiishsha. Yaatobare qeeseti eta bolli maxiniyaa qolidi, GODAAYYO xuuggiyo yarshsho oottidi yarshshona.

25 " 'Laappun gallassa kumettaa, hachchi hachchi issi deeshshaa nagaraa yarshshuwaassi, qassi tilla bollaara de7iya issi mirgguwaanne tilla bollaara de7iya issi dorssa orggiyaa shiishsha. 26 Qeeseti laappun gallassaa kumettaa yarshshiyoosaa tunatettaappe geeshshona. Yaatidi GODAAYYO a dummayona. 27 Ha gallassati wuriyo wode, hosppuntta gallassaappe doommidi, qeeseti intte xuuggiyo yarshshuwaanne intte issippetettaa yarshshuwaa yarshshiyoosaa bollan yarshshona. He wode taani inttenan ufaittana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais' yaagees" yaagiis.

44

Arshsho Penggiyaa Wogaa

1 Hegaappe guyyiyan, he bitanee tana guyye zaaridi, Beeta Maqidasiyaayyo arshsho baggaara de7iya kare bagga dirssaa penggiyaakko ehiis; ehiyo wode, dirssaa penggee gorddetti uttiis. 2 I tana hagaadan yaagiis; "Ha penggee gorddiyan de7i bayanaappe attin, naa77antto dooyettenna. Asikka aara gelenna; aissi giikko, GODAI Israa7eela Xoossai aara geliis. Hegaa gishshau, he penggee gorddiyan de7ana. 3 Gidikkonne, Israa7eela halaqai GODAA sinttan oittaa maanau hegan uttana danddayees. Penggiyaa baranddaara i gelanaunne kiyanau danddayees" yaagiis.

Beeta Maqidasiyaa Geliyo Wogaa

4 Hegaappe guyyiyan, he bitanee tana Huuphessa Penggiyaakko efiya ogiyaara efiidi, Beeta Maqidasiyau sintta baggi gattiis. Hegan taani xeelliyo wode, GODAA bonchchoi GODAA Maqidasiyaa kumi uttidaagaa be7aas; be7ada ta som77uwaa biittaa gattada gufannaas.

5 Yaatin, GODAI tana hagaadan yaagiis; "Laa asa na7au, GODAA Beeta Maqidasiyaa wogata ubbaanne a higgeta ubbaa xeelliyaagan taani neessi yootiyoogaa ne haittan minttada siya; ne aifiyankka minttada xeella. Beeta Maqidasiyaa gelanaunne kiyanau bessiya asatinne bessenna asati augeetakko minttada akeeka. 6 Makkalanchcha Israa7eela asaassi hagaadan yaagada yoota; 'Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo, Israa7eela asatoo, intte oottiyo tuna oosoi eqqo. 7 Intte taayyo ta qumaa, modhdhuwaanne suuttaa yarshsho oottidi shiishshiyo wode, wozanainne ashoi qaxxarettibeenna allaga asata ta Beeta Maqidasiyaa gelissidi, eti a tunissanaadan oottideta. Intte tunatettaa ubbaa bollankka gujjidi, ta maachchaa kanttideta. 8 Qassi ta geeshsha miishshatu bolli aawatennan ixxidi, ta Beeta Maqidasiyan allagata aawayideta" yaagees.

9 " 'Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Israa7eela asaa giddon de7iya allaga asi, ba wozanaaninne ba ashuwan qaxxarettibeennaagee, ooninne ta Beeta Maqidasiyaa geloppo.

Leewati Ekkiyo Qixaatiyaa

10 “ ‘ “Taappe haakkida Leewati, Israa7eela asai tana aggidi wora simmin,
bantta eeqatussi goinnanau wora simmidaageeti, bantta qixaatiyaa ekkona.
11 Gidikkonne, eti ta Beeta Maqidasiyan oosanchcha gidona; ta Beeta
Maqidasiyaa dirssaa penggeta naagona; Beeta Maqidasiyaa oosuwaakka
oottona. Eti xuuggiyo yarshshuwaanne asai ehiyo hara yarshshuwaa
shukkona; qassi asaassi oottanau, eti asaakko shiiqona. 12 SHin eti kase
Israa7eela asaa eeqatussi goinissido gishshaunne asaa nagaran onggiya
xube gidido gishshau, eti bantta nagaraa qixaatiyaa ekkanaadan, taani
caaqqaas. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. 13 Eti qeese gididi oot-
tanau taakko shiiqoppona; woikko taassi dummatida geeshshabaakkonne
ubbaappe aadhdhida geeshshabaakko shiiqoppona. Eti bantta oottido tuna
oosuwaa gishshau, yeellaa maayona. 14 Gidikkonne, eti Beeta Maqidasiyan
aawatanaadaaninne a giddon oottanau de7iya ooso ubbaakka oottanaadan,
taani eta sunttana.

Qeesetu Wogaa

15 “ ‘ “SHin Israa7eela asai tana aggidi, wora simmido wode, ta Beeta Maqi-
dasiyaa wogaa ammanettidi polida, Leewa zare qeeseti, Xaadooqa yarati, eti
taayyo oottanau taakko shiiqona. Modhdhuwaanne suuttaa shiishshiiddi,
eti ta sinttan oottona. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais. 16 Ta Beeta
Maqidasiyaa eti gelona; taayyo oottanau ta yarshshiyoosaa eti shiiqona;
aawatettaakka eti oiqqona. 17 Eti Beeta Maqidasiyaassi giddo dabaabaa
geliyo wode, liinuwaappe dadettida maayuwaa maayona; giddo dabaabaa
penggen woikko Beeta Maqidasiyaa giddon oottiyo wode, suufe maayo
maayoppona. 18 Eti bantta huuphiyan liinuwaa shaashiyaa xaaxona; bantta
xeessankka liinuwaa suriyaa gixxona. Banttana cawayiyaabaa aibanne
maayoppona. 19 Asai de7iyo kare dabaabaa eti kiyiyo wode, Beeta Maqi-
dasiyan oottiiddi maayido maayuwaa qaaridi, geeshsha kifiletun wottona.
Hegee xayikko, eti bantta geeshsha maayuwan asaa GODAASSI geeshshana.
20 “ ‘ “Qeeseti bantta huuphiyaa meedettoppona, woikko bantta
dishkkuwaa adussoppona; bantta huuphiyaa likkiyan qanxxissona. 21 Ai
qeeseenne giddo dabaabaa geliyo wode, woine eessaa uyoppo. 22 Eti
azini haiqqido, woikko yeddido maccaasa ekkoppona. Israa7eela asaappe
geela7iyo ekkona; woikko azinai qeese gididi de7iiddi haiqqido maccaasa
ekkona.
23 “ ‘ “Qeeseti GODAASSI dummatidabaappenne dummatennan coo
de7iyaabaappe gidduwan de7iya dummatettaa ta asaa tamaarissona. Qassi
geeshshaappenne tunaappe gidduwan de7iya dummatettaa eta bessona.
24 Ai mootoi denddikkokka, qeeseti higgee odiyoogaadan pirddona. Ta
higgiyaanne ta wogaa naagidi, ta baalata bonchchona; ta Sambbataakka
dummayidi bonchchona.
25 “ ‘ “Qeesee haiqqida ahaakko shiiqidi, bana tunissoppo. Gidikkonne,
haiqqidaagee aawa, woikko aayo, woikko yelido attuma na7a, woikko
macca na7a, woikko isha, woikko azina gelabeenna michcho gidikko, bana
tunisso. 26 Tunidoogaappe guyyiyan, laappun gallassaa qoodidi takko.
Hegaappe guyyiyan, i geeshsha gidana. 27 Hegaappe simmidi, Geeshsha
Sohuwan oottanau giddo dabaabaa biyo gallassi, ba nagaraa yarshshuwaa
shiishsho. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.
28 “ ‘ “Qeesetuyyo laati baawa; taani etayyo laata. Israa7eela biittan etayyo
aiba laatanne immoppite; eta laatai tana. 29 Eti kattaa yarshshuwaa, na-
garaa yarshshuwaanne naaquwaa yarshshuwaa moona. Israa7eela biittan
GODAASSI dummayidobai ubbai etassa. 30 Koiro gakkiya dumma dumma

kattaayyo koiro aifeenne intte GODAAYYO immiyo imota ubbai qeesetussa. Intte keettan anjjoi shemppana mala, intte xiilliyaappe koiro kushiyaa etayyo immite. 31 Qeeseti bautidabaa woikko do7i woridobaa kafo asho gidin, mehe asho gidin, aibanne mooppona.

45

GODAASSI Dummayido Saamaa

1 “ ‘ “Biittaa intte laattanau saaman shaakkiyo wode, he biittaappe issi saamaa GODAASSI dummayidi wottite. Hegeekka tammanne naa77u kilo meetirenne bagga aduqqiyaanne tammu kilo meetire aakkiya soho gido. He sohoi muleekka geeshsha soho gido. 2 He sohuwaappe zananai 500 wara, gomppaikka 500 wara gidido sohoi Beeta Maqidasiyaassa gido; a yuushuwan 50 wara gidida kayye sohoi de7o. 3 He GODAAYYO dummayido sohuwaappe zananai tammanne naa77u kilo meetirenne bagga, gomppai qassi ichchashu kilo meetire gidido sohuwaa likkada shaakka. Hegan Beeta Maqidasee, ubbaappe aadhdhida geeshsha sohoi de7o. 4 Hegee Beeta Maqidasiyaa giddon GODAASSI oottanau, akko shiiqiya qeesetussi dummatida geeshsha soho gido; qassi eti bantta keettaa keexxiyo sohonne Beeta Maqidasiyaayyokka geeshsha soho gido. 5 Qassi attiya tammanne naa77u kilo meetire bagga aduqqiyaanne ichchashu kilo meetire bagga aakkiya sohoi Beeta Maqidasiyan oottiya Leewatussa gido; eti banttau de7iyo katamata hegan keexxona.

6 “ ‘ “He GODAAYYO dummayido sohuwaa miyyiyan tammanne naa77u kilo meetirenne bagga aduqqiyaanne naa77u kilo meetirenne bagga aakkiya sohoi katamaa keexxanau de7o; he sohoi Israa7eela asaassa ubbaassa gido.

Israa7eela Halaqaassi Imettida Saamaa

7 “ ‘ “Israa7eela halaqaassi imettida saamai naa77u baggaarakka GODAAYYO dummayido sohuwaaninne katamaa sohuwan zawatees. I arggo baggaara Meediteraane Abbaa gakkees; arshsho baggaara qassi biittaayyo arshsho bagga zawaa gakkees. Ayyo zananai Israa7eela zariyaappe issuwaa saamaadan, arggo bagga zawaappe biidi, arshsho bagga zawaa gakkees. 8 He saamai Israa7eela biittaa halaqaassi laata gade gido. Hagaappe sinttan ta halaqati ta asaa huqqunnoppona; eti Israa7eela asai ubbai ba zariyan zariyan gadiyaa ekkanaadan oottona” yaagees.

Halaqati Azazettiyo Higgiyaa

9 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Inttenoo, Israa7eela halaqatoo, intteyyo ha77i gidana! Intte makkaliyoogaanne asaa huqqunniyoogaa aggite; suure pirddaanne xillotettaa oottite. Ta asaa eta laata biittaappe xoqollidi gooddiyoogaa aggite. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

10 “ ‘ “Intte ubbaayyookka likke meezaanainne lagge gidida makkiyoobai de7o. 11 Likkiyoobatu ubbaayyo giddo gidiyaagee homare[2] yaagiyo likkiyo miishsha gido. Melabaa makkiyo eefaa giyo miishshai homaree oiqqiyoogau tammantto kushe gido; qassi gukkiyaabaa makkiyo baatiyaa giyo miishshaikka homariyaayyo tammantto kushe gido. Hegaa giyoogee efainne

2 **45:11** Homare: Issi homaree 220 kilo giraame woikko 220 litiro gidees.

baatee bixe lagge giyoogaa. 12 Guuttabaa likkiyo wode, intte likkiyo mi-
ishshai saqile[3] gido. Laatamu gerai issi saqile gido; qassi usuppun tammu
saqilee issi minaane gido.
13 “ ‘ “Intte imuwaa immiiddi, hagaadan immite. Intte qoxxi shiishshiyo
gisttiyaappe usuppun tammaappe issi kushiyaa, banggaappe usuppun tam-
maappe issi kushiyaa, 14 qassi wogaraa zaitiyaappe xeetaappe issi kushiyaa
immite. Hageeta likkiyo wode, neeni makkiyo miishshai baate gido.
Tammu baatee issi homare woikko issi koore gidees. 15 Israa7eela asai
heemmiyo naa77u naa77u xeetu dorssai de7iyo issi wudiyaappe issi issi
dorssa immite. Hegeeti asaa nagaraa atto giissanau, kattaa yarshsho,
xuuggiyo yarshshonne issippetettaa yarshsho gidona. Taani Ubbaa Haariya
GODAI hagaa odais. 16 Biittan de7iya asai ubbai hagaa ubbaa Israa7eela
halaqaassi immo. 17 Halaqai oottanau bessiya oosoi, Israa7eela asai
bonchchiyo baalatun, aginai xeeriyo gallassatuuninne Sambbatatun xu-
uggiyo yarshshota, kattaa yarshshotanne ushshaa yarshshota shiishshiy-
oogaa. Israa7eela asaa nagaraa atto giissanau, nagaraa yarshshota, kattaa
yarshshota, xuuggiyo yarshshotanne issippetettaa yarshshota ubbaa i shi-
ishsho” yaagees.
18 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Koiro aginan, koiro gal-
lassi tilla bollaara de7iya issi mirgguwaa Beeta Maqidasiyaa geeshshanau
shiishsha. 19 Qeesee ha nagaraa yarshshuwaa suuttaappe ekkidi, Beeta
Maqidasiyaa penggiyaa qosilettata, yarshshiyoosaa yuushuwan de7iya
xekkaayyo de7iya oiddu zoozetanne giddo dabaabaa efiya dirssaa peng-
giyaa qosilettata tiyo. 20 Ooninne balidi woikko erana xayidi oottido nagaraa
atto giissanau, aginaassi laappuntta gallassan hegaadankka ootta. Yaatada
Beeta Maqidasiyaa tunatettaappe geeshsha.
21 “ ‘ “Koiro aginan, tammanne oiddantto gallassan Paasikaa Baalaa
bonchchite; qassi laappun gallassi gakkanaashin, irshshoi gelibeenna oittaa
miite. 22 He koiro gallassan halaqai ba gishshaanne ba asaa gishshaa
nagaraa yarshsho oottidi, issi korimaa shiishsho. 23 He baalai bonchchettiyo
laappun gallassatun hachchi hachchi laappun korimatanne laappun dorssa
orggeta ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta xuuggiyo yarshsho oottidi,
GODAASSI shiishsho. Hegaarakka issippe nagaraa yarshshuwaassi hachchi
hachchi issi deeshsha orggiyaa shiishsho. 24 Issi issi korimaanne issi issi
dorssa orggiyaa yarshshiyo wode, kattaa yarshshuwaassi 22 kilo giraame
gisttiyaanne heezzu litiro zaitiyaa shiishsho.
25 “ ‘ “Laappuntta aginan, tammanne ichchashantta gallassan doommiya
laappun gallassa baalaa wodiyan ubban, nagaraa yarshshuwaa, xuuggiyo
yarshshuwaa, kattaa yarshshuwaanne zaitiyaa kaseegaappe dummayen-
nan halaqai shiishsho” yaagees.

46

Goinuwaa Wogaa

1 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Giddo dabaabaa gelissiya
arshsho bagga dirssaa penggee ooso gallassatun usuppunatunkka gorddet-
tidi gam77o; shin Sambbata gallassinne aginai xeeriyo gallassi dooyetto.
2 Israa7eela asaa halaqai dirssaayyo pengge bagga dabaabaappe geliyo
baranddaa baggaara gelidi, dirssaa pengge mittaa matan eqqo. Eqqidaashin
qeeseti i immido xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa
yarshshona. I hegan dirssaa penggen goinnidi, simmidi kare kiyo. SHin

3 **45:12** Saqile: Issi saqilee tammanne isiini giraamenne bagga deexxees.

dirssaa penggee omaranaashinkka gorddettoppo. 3 He biittaa asaikka
Sambbataaninne aginai xeeriyo wodiyan he dirssaa penggiyaa geliyoosan,
GODAA sinttan goinnona.
4 “ ‘ “Halaqai Sambbata gallassi GODAASSI xuuggiyo yarshsho oottidi,
usuppun dorssa maratanne issi dorssa orggiyaa, ubbaikka tilla bollaara
de7iyaageeta shiishsho. 5 Issi dorssa orggiyaara 22 kilo giraame kattaa
yarshshuwaa shiishsho. Dorssa maratuura shiiqiya kattaa yarshshoi ha-
laqai bau shiishshanau koyidoogaa keena gido. Qassi 22 kilo giraame
kattaara heezzu litiro zaitee shiiqo.
6 “ ‘ “Aginai xeeriyo gallassi gallassi qassi issi mirgguwaa, usuppun dorssa
maratanne issi dorssa orggiyaa, ubbaikka tilla bollaara de7iyaageeta shi-
ishsho. 7 Issi issi mirgguwaanne issi issi dorssa orggiyaa yarshshiyo wode,
kattaa yarshshuwaassi 22 kilo giraame gisttiyaanne heezzu litiro zaitiyaa
shiishsho. Dorssa maratuura shiiqiya kattaa yarshshoi halaqai bau shi-
ishshanau koyidoogaa keena gido. 8 Halaqai geliiddi, dirssaa penggiyaa
baranddaara aadhdhidi gelo; kiyiiddikka hegaara kiyo.
9 “ ‘ “SHin he biittaa asai baala gallassi GODAA sinttan goinnanau yiyo
wode, goinuwau huuphessa penggiyaara gelidaageeti tohossa penggiyaara
kiyona; qassi tohossa penggiyaara gelidaageeti huuphessa penggiyaara
kiyona. Ai asinne ba sinttan de7iya penggiyaara sitti giidi kiyoppe attin,
ba gelidosaara kiyoppo. 10 Eti geliyo wode, halaqai etaara gelo; eti kiyiyo
wodekka, etaara kiyo.
11 “ ‘ “Ufaissa gallassatuuninne laitta baalatun issi issi mirgguwaaranne
issi issi dorssa orggiyaara shiiqiya kattaa yarshshoi 22 kilo giraame gist-
tenne heezzu litiro zaite gido. Qassi dorssa maratuura shiiqiya yarshshoi ha-
laqai bau shiishshanau koyidoogaa keena gido. 12 Halaqai ba dosan immiyo
yarshshuwaa, xuuggiyo yarshshuwaa, woikko issippetettaa yarshshuwaa
GODAASSI ehiyo wode, arshsho bagga dirssaa penggee ayyo dooyetto. Ba
xuuggiyo yarshshuwaa woikko issippetettaa yarshshuwaa Sambbata gal-
lassi i shiishshiyoogaadan shiishsho. Yaatidi i kiyidi bin, dirssaa penggee
gorddetto.

Hachchi Hachchi SHiishshiyo Yarshshuwaa

13 “ ‘ “Halaqai hachchi hachchi tilla bollaara de7iya issi laitta gidido issi
dorssaa xuuggiyo yarshsho oottidi, GODAASSI shiishsho; i hegaa maallado
maallado paccennan eho. 14 Hegaarakka naa77u kilo giraame xiillee issi
litiro zaitiyan munaqettidi, maallado maallado katta yarshsho gididi shiiqo.
Hagee intte GODAASSI hachchi hachchi shiishshiyo yarshshuwaa wogaa.
15 Hagee simmi dorssai, kattaa yarshshoinne zaitee paci bainnan maallado
maallado shiiqanau bessees” yaagees.

Halaqaa Gadiyaabaa

16 “ ‘Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “Halaqai ba gadiyaappe
shaakkidi, ba attuma naatuppe issuwaassi immikko, hegee he na7aassanne
a naatussa gidees. 17 SHin halaqai ba gadiyaappe shaakkidi, ba
ashkkaratuppe issuwaassi immikko, Ishatamantta Laittaa baalai
gakkanaashin, he gadee abaa. Hegaappe guyyiyan, halaqaassi simmo;
hegee halaqaassa gidiyo gishshau, merinau assanne a naatu xalaalaassa.
18 Halaqai asaa sugidi, asaa laata gadiyaa wolqqan ekkoppo. Ta asai ba laata
gadiyaappe xoqolettenna mala, i ba attuma naatussi ba gadiyaappe immo”
yaagees’ yaaga” yaagiis.

Yarshshuwaa Doissiyo Sohota

19 Hegaappe guyyiyan, he bitanee tana huuphessi xeelliya, qeesetu kifiletukko geliyoosaa ehiis. Hegeetikka giddo dabaabau gattiya tohossa bagga dirssaa penggiyaa matan de7iyaageeta. Etappe arggo baggaara taani issi sohuwaa be7aas. Be7in i tana hagaadan yaagiis; 20 "Ha sohoi qeeseti nagaraa yarshshuwaanne naaquwaa yarshshuwaa doissiyo sohonne kattaa yarshshuwaa uukkiyo soho. Ha sohuwan go7ettiyo gaasoi he geeshsha yarshshota asaakko kare dabaabaa kessin, asai geeshshabaa bochchidi geeyennaadan naaganaassa" yaagiis.

21 Hegaappe guyyiyan, he bitanee tana kare bagga dabaabau efiidi, he dabaabaayyo oiddu zooziyaa tana yuushshiis. He dabaabaa zooziyan ubbankka qeeri dabaabati de7iyaageeta be7aas. 22 Etau ubbaukka zananai 40 wara; gomppaikka 30 wara; oiddu zooziyan de7iya dabaabatikka issi lagge. 23 He oiddu dabaabatu yuushuwankka shuchchaa gimbbee de7ees; qassi gimbbiyaa lanqqiyan akko shiiqidi oosettida, tamaa eettiyo sohoti de7oosona. 24 He bitanee tana, "Hageeti ubbai Beeta Maqidasiyan oottiyaageeti ehiyo yarshshuwaa doissiyo sohota" yaagiis.

47

Beeta Maqidasiyaa Garssappe Pulttiya Haattaa

1 He bitanee zaaridi, tana Beeta Maqidasiyaa geliyoosaa efiis. Beeta Maqidasiyaa geliyo penggiyaappe garssaara haattai pulttidi, Beeta Maqidasiyaappe arshsho baggi goggees. Beeta Maqidasiyaayyo tohossa baggaara duge goggidi, yarshshiyoosaappe tohossa baggaara kanttees. 2 I tana huuphessa penggiyaa baggaara kessidi, arshshokko xeelliya penggiyaa yuushuwaara kaalettidi efiis. He penggiyaappe tohossa baggaara haattai goggees.

3 He bitanee likkiyo meetiriyaa ba kushiyan oiqqidi, arshsho baggi biidi, goggiya haattaa kaallidi, 1,000 waraa likkiis. Likkidi tana haattaa giddoora kaalettiis; haattai taayyo meeshi meqettaa gakkees. 4 Naa77anttokka 1,000 waraa likkidi, haattaa giddoora tana kaalettiis. Haattai taayyo gulbbataa gakkiis. Qassi 1,000 waraa likkidi, tana haattaa giddoora kaalettiis. He wode haattai taayyo xeessaa gakkiis. 5 I qassikka 1,000 waraa likkiis. SHin he haattai daro ciimma gidido gishshau, taani pinnanau danddayabeikke; i asi wadhdhennan pinnanau danddayenna shaafa gidiis. 6 He bitanee tana, "Laa asa na7au, hagaa be7adii?" yaagiis.

Hegaappe guyyiyan, i tana shaafaa gaxau guyye zaariis. 7 Taani simmada yaa gakkiyo wode, shaafaa doonan ha baggaaranne ya baggaara keehi daro mittai de7iyaagaa be7aas. 8 I tana hagaadan yaagiis; "Ha haattai arshsho bagga biittau goggidi, Aaraba Wombban gelees. I hegan goggenna Maxine Abban geliyo wode, he haattai ooraxxidi, xillo haatta kiyees. 9 Ha shaafai goggidi biyo sohuwan de7iya, sham77i giya meretati ubbai paxa de7ana; qassi he shaafai yaa goggidi, abbaa haattaa ooraxissidi xillissiyo gishshau, qoodan daro corattida moleti yan de7ana. Hegaappe denddidaagan, he shaafai goggiyoosan de7iyaabai ubbai paxa de7ana. 10 Moliyaa oiqqiyaageeti abbaa doonan eqqana; Enggaadappe biidi En-Egilaima gakkanaashin de7iya sohoi moliyaa oiqqanau gitiyaa yeggiyo soho gidana. Meediteraane Abban de7iya moletudan, hegankka daro dumma dumma qommo moleti de7ana. 11 SHin abbaa doonan de7iya careenne deellee maxine gididi attanappe attin, ooraxxokkona. 12 He shaafaa doonan ha baggaaranne ya baggaara miyo aifiyaa aifiya, daro dumma dumma

qommo mittati de7ana. Eta haittai qoqqofettenna; aifiyoogaakka aggokkona. Beeta Maqidasiyaappe kiyiya haattai etakko goggiyo gishshau, eti aginan aginan ooratta aifiyaa aifana. Eti aifido aifee quma gidana; eta haittaikka xale gidana" yaagees.

13 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Israa7eela zaretussi tammanne naa77atussi biittaa laata gade oottada, neeni shaakana zawai hagaa. Yooseefa zaretussi naa77u saamai imetto. 14 Taani kase intte maizza aawatuyyo ha biittaa laatissanau caaqqaas; ha77i intte ubbaikka likkiyan shaakkidi laattite.

15 "Biittaayyo huuphessa bagga zawai hagaa: Meediteraane Abbaappe denddidi, Hetiloona katamaanne Hamaata Pinuwaa kanttidi, Xedaade katamaa gakkees. 16 Hegaappe qassi Berootanne (Damasqqoppenne Hamaatappe giddo zawan de7iya) Sibraima katamata kanttidi, Hauraana zawan de7iya Tiikona[4] katamaa gakkees. 17 Hegaassi Israa7eela biittaayyo huuphessa bagga zawai Hamaata biittaa huuphessa baggau aggidi, Meediteraane Abbaappe arshsho baggi biidi, Damasqqo biittaa zawan de7iya Haxaari-Enaana katamaa gakkees.

18 "Arshsho bagga zawai Haxaari-Enaanappe denddidi, Damasqqoppenne Hauraanappe gidduwaara kanttees. Hegaappe qassi Israa7eelappenne Gala7aadeppe gidduwan de7iya Yorddaanoosa SHaafan zawatiiddi, Maxine Abbaa kanttidi biidi, Taamaara katamaa gakkees.

19 "Tohossa bagga zawai Taamaarappe denddidi biidi, Mariiba Qaadeesan de7iya pulttuwaa gakkanaashiina. Hegaappe huuphessaara arggo baggaa oiqqidi, Gibxxe SHaafaa kaallidi biidi, Meediteraane Abbaa gakkees.

20 "Arggo bagga zawai Meediteraane Abbaa gididi, huuphessa baggaara Hamaata Pinuwaappe arggo baggaa gakkees.

21 "Hegaa gishshau, ha biittaa Israa7eela zaretu likkiyan shaakki ekkite.

22 Intteyyoonne intte giddon naata yelidi de7iya betetuyyo biittaa laata oottidi shaakkite. Eta intte intte biittan yelettida Israa7eela asadan xeellite. Eti inttenaara issippe Israa7eela zaretuura gadiyaa saaman ekkona. 23 Betee Israa7eelan ai zariyaara de7ikkokka, he i de7iyo zariyaa giddon ayyo laata biittaa immite. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

48

Biittaa SHaahuwaa

1 "Biittaa shaakkanau mazggafettida zaretu sunttai hagaa: Huuphessa baggaara issi saamai Daana zariyaayyo imetto. Hegeekka Hetiloonappe Hamaatau efiya ogiyaa kaallidi, hegaappekka Damasqqo biittan de7iya Haxaari-Enaana katamaa gakkees. Hegee arshshoppe biidi arggo gakkanau de7iya sohuwaassi huuphessa bagga zawa gidana. 2 Daana zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamai Aseera zariyaayyo imetto. 3 Aseera zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamai Nifttaaleema zariyaayyo imetto. 4 Nifttaaleema zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamai Minaase zariyaayyo imetto. 5 Minaase zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamai Efireema zariyaayyo imetto. 6 Efireema zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamai Roobeela zariyaayyo imetto. 7 Roobeela zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamai Yihudaa zariyaayyo imetto.

---

4 **47:16** Tiikona: Ibraawettuwan Hazer-Hatikkon geetettees.

Biittaayyo Giddo Ginan De7iya Dumma Sohuwaa

8 “Yihudaa zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamaa dummaya wotta. Ayyo gomppai tammanne naa77u kilo meetirenne bagga gidees. Arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya zananai issi zariyaa shaakkin gakkiya saamaara lagge. Ayyo giddo ginan Beeta Maqidasee de7ees.

9 “He saamaappe neeni GODAASSI dummayada wottiyo sohoi tammanne naa77u kilo meetirenne bagga adussanne tammu kilo meetire aaho gido. 10 He sohuwaayyo baggai qeesetuyyo dummayido soho gido; i huuphessa baggaara tammanne naa77u kilo meetirenne bagga adussa; arggo baggaara ichchashu kilo meetire aahonne arshsho baggaarakka ichchashu kilo meetire aaho; qassi tohossa baggaara tammanne naa77u kilo meetirenne bagga adussa. GODAA Beeta Maqidasee ayyo giddo ginan de7ees. 11 Ha dummayi wottido sohoi Israa7eela asai ta ogiyaappe wora simmiyo wode, etaara wora simmida Leewatudan gidennan, ammanettidi taayyo oottiiddi gam77ida, geeshsha qeesetussi, Xaadooqa yaratussi imetto. 12 Hegee GODAASSI dummayido biittaappe etayyo dumma saama; i ubbaappe aadhdhida geeshsha. Eta saamai Leewatu saaman zawato.

13 “Qeesetu zawaara oiqettidi, Leewatuyyookka zananai tammanne naa77u kilo meetire bagga, gomppaikka ichchashu kilo meetire gidido issi saamai imetto. 14 Eti he gadiyaappe aibanne baizzoppona woikko laammoppona. Hegee biitta ubban dummatidaagaa gidiyo gishshau, hara asa kushiyan gelanau bessenna; GODAASSI i geeshsha soho.

15 “Attida naa77u kilo meetirenne bagga aahonne tammanne naa77u kilo meetirenne bagga adussa sohoi katamaa asai ubbai keettaa keexxiyoonne mehiyaa heemmiyo soho gido; katamai he biittaayyo giddo ginan de7o. 16 He katamai oiddu zooziyaara de7ees. Huuphessa baggai 4,500 wara; tohossa baggai 4,500 wara; arshsho baggai 4,500 wara; arggo baggaikka 4,500 wara. 17 Katamaassi hentta gadee de7o; he gadee huuphessa baggaara, tohossa baggaara, arshsho baggaaranne arggo baggaara 250 wara aaho gido. 18 Geeshsha sohuwaa baggaara attida sohoi arshshokko wadhdhiyo wode, zananai ichchashu kilo meetire; arggo baggi wadhdhiyo wode, zananai ichchashu kilo meetire. He sohuwan mokkidabai ubbai he kataman oottiyaageetussi quma gidana. 19 Israa7eela zare ubbaappe he kataman oottanau yiyaageeti he biittaa goyona. 20 Intte dummayiyo sohoi muleera oiddu zooziyaarakka tammanne naa77u kilo meetirenne bagga aduqqees. He sohoi katamai keexettido sohuwaanne geeshsha sohuwaa banan gujjees.

21-22 “Beeta Maqidasiyaappe, qeesetu saamaappe, Leewatu saamaappenne katamaa sohuwaappe arshsho baggaaranne arggo baggaara de7iya attida biittai halaqaassa gido. He biittaassi gomppai tammanne naa77u kilo meetirenne bagga. He halaqaa biittai huuphessa baggaara Yihudaa gakkida saaman, tohossa baggaara Biniyaama gakkida saaman zawatees.

Attida Zaretussi Imettida Biittaa

23 “Attida zaretussi biittai hagaadan shaahettees. Arshshoppe arggo gakkanaashin, issi saamai Biniyaama zariyaayyo imetto. 24 Biniyaama zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamai Simoona zariyaayyo imetto. 25 Simoona zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamai Yisaakoora zariyaayyo imetto. 26 Yisaakoora zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamai Zaabiloona zariyaayyo imetto. 27 Zaabiloona zawaara oiqettidi, arshshoppe arggo gakkanaashin de7iya issi saamai Gaada zariyaayyo

imetto. 28 Gaada tohossa zawai Taamaara katamaappe denddidi, Mariiba Qaadeesan de7iya pulttuwaara kanttidi, Gibxxe SHaafaa kaallidi biidi, Meediteraane Abbaa gakkees.

29 “Intte Israa7eela asaassi shaakkana biittai hagaa; hageeti eta gakkana saamata. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais.

Katamaa Penggeta

30-31 “Katamaappe kiyiyo penggeti hageeta. Eti Israa7eela zaretu suntttan xeegettana. Huuphessa dirssaa gimbbee 4,500 wara aduqqana; he gimbbiyan Roobeela penggiyaa, Yihudaa penggiyaanne Leewa penggiyaa geetettiya heezzu penggeti de7ana. 32 Arshsho dirssa gimbbee 4,500 wara aduqqana; he gimbbiyan Yooseefa penggiyaa, Biniyaama penggiyaanne Daana penggiyaa geetettiya heezzu penggeti de7ana. 33 Tohossa dirssaa gimbbee 4,500 wara aduqqana; he gimbbiyan Simoona penggiyaa, Yisaakoora penggiyaanne Zaabiloona penggiyaa geetettiya heezzu penggeti de7ana. 34 Arggo dirssaa gimbbee 4,500 wara aduqqana; he gimbbiyan Gaada penggiyaa, Aseera penggiyaanne Nifttaaleema penggiyaa geetettiya heezzu penggeti de7ana.

35 “Katamaa yuushoi muleera likkin, 18,000 wara gidana. He wodeppe doommidi he katamai, ‘GODAI Hegan De7ees’ yaagetettidi xeesettana” yaagees.

Daaneela Hiraagaa

Gidduwaa Erissuwaa

Daaneela maxaafai xaafettidoogee Aihuda asati Aihuda gidenna kawotettatu haaruwaa garssan aqidi, gita yedetainne huqqunnai gakkin, eti barchchiyaa be7iyo wodiyaana. Maxaafaa xaafidaagee ajjuutaappe beettida taariketuuninne oosotun go7ettidi, he wode de7iya asaa minttettees. Xoossai huqqunnidi haariya kawuwaa xaissidi, asaa huqqunnaa qashuwaappe kessanaagau hidootaa immees.

Ha maxaafai naa77u waanna waanna kifiletun shaahettees.

1. Daaneelinne aara issippe omooduwan de7iya amarida asati Xoossaa ammaniyo mino ammanuwaaninne ayyo azazettiyo hanotan bantta morkketa xoonidoogaa odiya taariketa gidishin, etikka polettidoogee Baabiloonenne Parsse kawotettaa laittaana.
2. Daaneeli dumma dumma ajjuutaa be7iis. He ajjuutati leemisuwan bessiiddi, Baabilooneppe doommidi, dumma dumma kawotettati denddi denddidi kunddanaagaanne eta haariya Aihuda gidenna kawoi xayin, Xoossaa asai xoonuwaa demmanaagaa bessees.

Daaneelinne A Laggeti Baabiloonen Tamaaridosona

1 Yihudaa Kawoi Yo7aqeemi kawotido heezzantto laitti, Baabiloone Kawoi Naabukadanaxoori Yerusalaame katamaa bolli woraajjidi, he katamaa dooddiis. 2 Godai Yihudaa Kawuwaa Yo7aqeemanne Xoossaa Beeta Maqidasiyan de7iya miishshatuppe unddennaagaa a kushiyan aattidi immiis. Immin ikka he miishshata Baabiloone biittan de7iya ba xoossatu eeqa keettaa ehiis; ehiidi ba xoossaa miishshaa minjjiyo keettan wottiis.

3 Hegaappe guyyiyan, kawoi Ashifanaaza giyo ba oosanchchatu halaqaa hagaadan yaagidi azaziis; “Israa7eela asaa giddoppe kawo zare gidiyaageetanne gita asatu zare gidiyaageeta doora. 4 Doorana yelagati asatettan wottiyoobi bainnaageeta, malanchchata, ai tamaarissikkokka eranau danddayiyaageeta, akeekiyaageeta, eratettai kumidoogeetanne kawuwaa keettan oottanau danddayiyaageeta. Eta Baabiloonetu qaalaanne xifatiyaa tamaarissa” yaagiis. 5 Qassi eti hachchi hachchi maana qumainne uyana woiniyaa eessai kawuwaassi ka77ida kattaappenne ushshaappe gidanaadan, kawoi azaziis. Hegaadankka, heezzu laittaa loohidoogaappe guyyiyan, kawuwaa sintti shiiqidi, oosuwaa doommanaadan kuuyiis.

6 Doorettidaageetu giddoppe Yihudaa zare gidiyaageeti Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa7eelanne Azaariyaa giyoogeeti de7oosona. 7 Oosanchchatu halaqai eta sunttaa laammidi, Daaneela Bilxxaasoora, Hanaaniyaa Sidiraaqa, Mishaa7eela Misaaqa, Azaariyaa Abddanaago giidi sunttiis.

8 Daaneeli kawuwaa qumaa miyoogaaninne woiniyaa eessaa uyiyoogan bana tunissenna mala, ba wozanan qofaa qachchiis; qachchidi he qofan maayanaadan, oosanchchatu halaqaa woossiis. 9 Woossin he halaqai Daaneela sabbana malanne ayyo qarettana mala, Xoossai oottiis. 10 Gido shin, oosanchchatu halaqai Daaneelayyo odiiddi, “Taani intteyyo ha qumaanne ushshaa azazida ta godaa kawuwaayyo yayyais. Inttenaara laggetiya yelagatu som77uwaappe intte som77oi gilqqi beettikko, intte gaasuwan kawoi tana worana” yaagiis.

11 Hegaappe guyyiyan, oosanchchatu halaqai sunttin Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa7eelanne Azaariyaa hadaraa ekkida bitaniyaa Daaneeli

hagaadan yaagiis, 12 “Nuuyyo maanau ataakiltte xalaalaa, uyanaukka
haatta xalaalaa immada, nuna ne ashkkarata tammu gallassatun paacca.
13 Hegaappe guyyiyan, nu som77uwaanne kawo qumaa miya yelaga
asatu som77uwaa xakkaya xeellada, nuna ne ashkkarata neeyyo milati
beettidaagaadan ootta” yaagiis.
14 Yaagin i hegaa maayidi, tammu gallassaa eta paacciis. 15 Tammu gal-
lassaappe guyyiyan, kawuwaa qumaa miida yelagatu ubbaappe payyidinne
anqqaridi beettidosona. 16 Yaatin, etau battido qumaanne woiniyaa eessaa
diggirggidi, ataakilttiyaa immiis.
17 Ha oiddu yelagatuyyo Xoossai eraanne ubba qommo xifateenne timirt-
tee geliyo akeekaa immiis. Daaneeli qassi ajjuutaanne aimuwaa ubbaa
birshshettaa erees.
18 Kawoi yelagati baakko gelanaadan azazido wodee polettin,
oosanchchatu halaqai eta Naabukadanaxoora sintti aattiis. 19 Kawoi eta
haasayissido wode, Daaneela, Hanaaniyaa, Mishaa7eelanne Azaariyaa
mala asi eta giddon beettibeenna. Yaatin, eti kawuwaassi oottanau
gelidosona. 20 Kawoi eta oichchido ai aadhdhida eratettanne akeeka oishan,
a kawotettan de7iya shareechchotuppenne murunniyaageetu ubbaappe eti
tammu kushe aadhdhidi beettidosona. 21 Daaneeli Kawoi Qiiroosi kawotido
koiro laittai gakkanaassi oottiiddi gam77iis.

2

Naabukadanaxoora Aimuwaa

1 Naabukadanaxoori ba kawotido naa77antto laitti aimuwaa aimottiis.
He aimoi a keehin shabbirin, xiskkoi a efeennan ixxiis. 2 Yaatin, i
aimottido aimuwaa ayyo yootana mala, shareechchoti, murunniyaageeti,
bitiyaageetinne aadhdhida eranchchati xeegetti yaanaadan kawoi azaziis.
Azazin yiidi, a sinttan eqqidosona. 3 Kawoi eta, “Taani tana shabbiriya aimo
aimottaas; he aimoi aibakko eranau koyais” yaagiis.
4 Aadhdhida eranchchati kawuwaa Sooretu [1] qaalan, “Kawuwau,
merinau de7a! Ne aimuwaa nuuyyo ne ashkkaratuyyo yoota; nuuni neessi
a birshshettaa yootana” yaagidosona.
5 Yaagin kawoi aadhdhida eranchchata hagaadan yaagiis; “Taani mint-
tada qachchido qofai hagaa. Intte ha aimuwaanne a birshshettaa tana
erissana xayikko, taani inttena qanxxa yeggana; intte keettati buura ule
kiyana. 6 SHin intte aimuwaanne a birshshettaa taayyo yootikko, imuwaa,
woituwaanne daro bonchchuwaa taappe intte ekkana. Hegaa gishshau, ane
aimuwaanne a birshshettaa tana erissite” yaagiis.
7 Yaagin naa77anttuwaakka eti zaaridi, “Kawoi aimuwaa nuuyyo ba
ashkkaratuyyo yooto; nuuni a birshshettaa erissana” yaagidosona.
8 Yaagin kawoi etassi zaaridi, “Taani intte halchchuwaa erais; taani
minttada qachchido qofaa inttekka erido gishshau, haganaa sugana giidi
haneeta. 9 Intte aimuwaa taayyo yootana xayikko, issi pirddai inttena
naagees. Hanotai laamettana giidi intte ufaissaa oottiyo gishshau, taayyo
worddonne gene qaalaa yootanau maqettideta. Hegaa gishshau, aimuwaa
taayyo yootite; yaatikko, intte a birshshettaa erissanau danddayiyoogaa
taani erana” yaagiis.
10 Aadhdhida eranchchati kawuwau zaaridi, “Kawoi oichchiyo
oishaa zaaranau danddayiya issi asinne biittan baawa. Ai gitatidanne
wolqqaamida kawoikka hagaa malabaa shareechchota, murunniyaageeta

1 **2:4** Daaneela 2:4 ppe biidi miraafiyaa 7 gakkanaashin Sooretu qaalan xaafettiis.

woikko aadhdhida eranchchata oichchi erenna. 11 Kawoi oichchido oishai
deexo; asaara issippe de7enna xoossatuppe attin, hagaa kawuwaassi
qonccissanau danddayiyaabi mulekka baawa" yaagidosona.
12 Hegaa gishshau, kawoi yiillotiis; keehippe hanqqettiis. Hanqqet-
tidi Baabiloonen de7iya aadhdhida eranchchata ubbaa wurssanaadan
azaziis. 13 Azazin aadhdhida eranchchata woranau awaajoi kiyiis. Kiyin
woriyaageeti Daaneelanne a laggeta woranau koyidosona.

Xoossai Daaneela Aimuwaa Birshshettaa Erissiis

14 Kawuwaa naagiya olanchchatu halaqai Ariyooki, Baabiloonen de7iya
aadhdhida eranchchata woranau kiyiyo wode, Daaneeli a akeekaaninne
hiillan haasayissiis. 15 I kawuwaa naagiya olanchchatu halaqaa Ariyooka,
"Kawuwaa awaajoi aissi hagaadan palattidee?" giidi oichchiis. Oichchin
Ariyooki hanotaa Daaneelayyo odiis. 16 Hegan Daaneeli kawuwaakko gelidi,
aimuwaa birshshettaa erissanau, baayyo wodee imettana mala woossiis.
17 Hegaappe guyyiyan, Daaneeli ba soo simmidi, ba heezzu laggetuyyo,
Hanaaniyaayyo, Mishaa7eelayyoonne Azaariyaayyo hanotaa odiis. 18 Eti
Baabiloonen de7iya hankko aadhdhida eranchchatuura issippe haiqqen-
naadan, saluwaa Xoossai maarotaa etau oottidi, ha xuuraa etau qonccis-
sanau woossana mala, etau yootiis.
19 He qamman xuurai Daaneelayyo ajjuutan qoncciis. Yaatin, Daaneeli
saluwaa Xoossaa hagaadan yaagidi galatiis;
20 "Aadhdhida eratettainne wolqqai
Xoossaassa gidiyo gishshau,
a sunttai merinaappe merinaa gakkanaassi galatettidaagaa gido.
21 Wodetanne aginata i laammees.
Kawota kawotettaappe diggees;
qassi kawota kawotettan utissees.
Aadhdhida eranchchatuyyo aadhdhida eraa,
akeekiyaageetuyyookka eraa i immees.
22 Ciimma xuuraanne geemmida yohuwaa
i qonccissees.
Xuman de7iyaabaakka i erees;
poo7oikka aara de7ees.
23 Abeet ta maizza aawatu Xoossau,
taani nena galataisinne sabbais.
Aissi giikko, neeni taayyo
aadhdhida eraanne wolqqaa immadasa.
Nuuni nena oichchidoogaa
tana ha77i erissadasa.
Kawuwaa aimuwaa nuna erissadasa"
yaagiis.

Daaneeli Aimuwaanne A Birshshettaa Kawuwaa Erissiis

24 Hegaappe guyyiyan, Daaneeli Baabiloonen de7iya aadhdhida er-
anchchata wurssanau kawuwaappe azazuwaa ekkida Ariyookakko biidi,
"Aadhdhida eranchchata woroppa. Tana kawuwaakko gelissa; yaatobare
taani a aimuwaa birshshettaa a erissana" yaagiis.
25 Ariyooki sohuwaara Daaneela kawuwaakko gelissidi, kawuwaassi,
"Yihudaappe omoodettidi yiida asaappe kawuwaa aimuwaa birshshettaa
erissanau danddayiya asa demmaas" yaagiis.
26 Kawoi Bilxxaasoora geetettiya Daaneela, "Taani aimottido aimuwaanne
a birshshettaa tana erissanau danddayai?" giidi oichchiis.

27 Oichchin Daaneeli hagaadan yaagidi zaariis; “Kawuwau, neeni
oichchido xuuraa qonccissanau danddayiya aadhdhida eranchchi,
shareechchoi, murunniyaabi, woikko maliyaabi baawa. 28 SHin xuurata
qonccissiya issi Xoossai saluwan de7ees. Wurssetta gallassatun hananabaa
i nena bessiis. Ne arssan zaqqullada, neeni aimottido aimoinne ajjuutai
hagaa.
29 “Kawuwau, neeni arssan zaqqullada, sinttappe hananabaa qoppadasa.
He wode xuuraa qonccissiya Xoossai sinttappe hananabaa nena bessiis.
30 Ha xuurai taassi qonccidoogee taani hara asaappe aadhdhida eranchcha
gidiina gidennan, neeni kawoi aimuwaa birshshettaa eranaadaananne ne
huuphe giddon simerettida qofaa akeekanaadaana.
31 “Kawuwau, neeni keehi gita, phooliyaanne xeellanau yashshiya mis-
ilee ne sinttan eqqidaagaa be7adasa. 32 Ha misiliyaa huuphee geeshsha
worqqaappe, a tirainne kusheti biraappe, uloinne wodirati nahaasiyaa giyo
birataappe, 33 suilee birataappenne tohuwau yachchai baggai birataappe
baggai urqqaappe merettiis. 34 Neeni ha misiliyaa xeellishin, issi shuchchai
asa kushee bochchennan deriyaappe xoqolettidi, birataappenne urqqaappe
merettida misiliyaa tohuwaa yachchatu bolli wodhdhidi gaacciis. 35 He
wode biratai, urqqai, nahaase giyo biratai, birainne worqqai ubbai gaacet-
tidi, boniyan audiyan de7iya suullaa mala gidiis; gidin aibanne ashshennan
carkkoi pittidi efiis. SHin misiliyaa bolli wodhdhida shuchchai wogga dere
kiyidi, biittaa sa7aa kumiis.
36 “Hagee ne aimuwaa; qassi ha77i birshshettaa nuuni neeyyo odana.
37 Kawuwau, neeni kawotuyyo kawo. Saluwaa Xoossai neeyyo kawotet-
taanne wolqqaa, minotettaanne bonchchuwaa immiis. 38 Biitta ubbaa
bollan nena haariyaagaa oottiis; asaa, bazzo do7aanne saluwaa kafuwaa ne
kushiyan wottiis. Hegaa gishshau, worqqa huuphee nena.
39 “Neeppe guyyiyan, minotettan nena gakkenna hara kawotettai den-
ddana. Kaallidi, biittaa ubbaa haariya, nahaase birata gidiya, heezzantto ka-
wotettai denddana. 40 Wurssettan ubbabaa gaaceretti liiqissiya birataadan
minnida oiddantto kawotettai denddana. Biratai ubbabaa gaacerettidi
liiqissiyoogaadan, ikka baappe kase denddida kawotettata gaacerettidi li-
iqissana.
41 “Tohotinne tohuwaa biradhdheti baggai birataappe, baggai urqqaappe
merettidoogeeta neeni be7idoogaadankka, he kawotettai shaahettida ka-
wotetta gidana. Biratai urqqaara walakettidaagaa ne be7idoogaadankka,
baggai birataadan minnidaagaa gidana. 42 Tohuwaa biradhdheti baggai
birata, baggai urqqa gididoogaadan, hegaadankka ha kawotettau bag-
gai mino, baggai laafa gidana. 43 Biratai urqqaara walakettidaagaa ne
be7idoogaadan, he naa77u bagga asai geluwan ehuwan walakettana; shin
biratai urqqaara walakettanau danddayennaagaadankka, eti issuwaa gi-
didi gam77anau danddayokkona.
44 “He kawotu laittan, saluwaa Xoossai mulekka kunddenna, hara
asaukka imettenna kawotettaa essana. He eqqida kawotettai he kawotettata
ubbaa gaaceretti xaissana; shin i merinau eqqidi daana. 45 Asa kushee
bochchennan deriyaappe xoqoletti wodhdhidi, birataappe, nahaasiyaappe,
urqqaappe, biraappenne worqqaappe merettida misiliyaa gaacerettida
shuchchaa birshshettai he kawotettaa.
“Gita Xoossai sinttanau hananabaa kawuwaa bessiis. Aimoikka tuma;
birshshettaikka ammanettidaagaa” yaagidi zaariis.

Kawoi Daaneelassi Woitiis

46 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Naabukadanaxoori Daaneela bonchchidi, som77uwaa biittaa gattidi gufanniis; yaatidi asai a sinttan yarshshuwaa yarshshanaadaaninne ixaanaa cuwayanaadan azaziis. 47 Kawoi Daaneela, “Tumaappe ne Xoossai xoossatu Xoossaa, kawotu Godaanne xuuraa qonccissiyaagaa. Neeni ha xuuraa qonccissanau danddayidoogee hegaassa” yaagiis.

48 Hegaappe guyyiyan, kawoi Daaneela keehi bonchchiis; daronne al77o imotatakka ayyo immiis; Baabiloone biittaa haariyaagaa oottiis. Qassi Baabiloonen de7iya aadhdhida eranchchatu ubbaa bolli halaqa oottidi, a sunttiis. 49 Daaneeli oichchin, kawoi Sidiraaqa, Misaaqanne Abddanaaga Baabiloone biittaa aissiyaageeta oottidi sunttiis; shin Daaneeli kawo keettan gam77iis.

3

Naabukadanaxoori Essido Worqqa Misiliyaa

1 Kawoi Naabukadanaxoori geesai usuppun tammu wara, gomppai usuppun wara gidiyo misiliyaa worqqaappe medhdhidi, Baabiloone biittan Duura Dembban essiis. 2 Essidi he misiliyaa anjjissanau yaanaadan, kawoppe garssaara biittaa haariyaageeta, ola gadaawata, auraajjaa haariyaageeta, kawuwaa zoriyaageeta, miishsha keettan oottiyaageeta, pirdda daannata, higge eranchchatanne auraajjan auraajjan de7iya hara halaqata xeegiis. 3 Yaatin, kawoppe garssaara biittaa haariyaageeti, ola gadaawati, auraajjaa haariyaageeti, kawuwaa zoriyaageeti, miishsha keettan oottiyaageeti, pirdda daannati, higge eranchchatinne auraajjan auraajjan de7iya hara halaqati issippe he misiliyaa anjjissanau shiiqidi, Kawoi Naabukadanaxoori essido misiliyaa sinttan eqqidosona.

4 He wode awaajuwaa awaajjiyaagee ba qaalaa xoqqu oottidi, hagaadan yaagiis; “Inttenoo, asau, kawotettatoo, dumma dumma qaalan haasayiya zaretoo, 5 ubbaikka malkkataa, pulaaliyaa, maazinqqiyaa, diittaanne cora baqettan waaxettida diittaa issippe kaa7iyo wode siyosaarakka, Kawoi Naabukadanaxoori essido worqqa misiliyaayyo gufannidi goinnite. 6 Misiliyaa sinttan gufannidi goinnenna urai ooninne eexxiya itoone tamaa giddo olettana” yaagiis.

7 Yaagin asai ubbai, kawotettati ubbainne dumma dumma qaalan haasayiya zareti ubbai malkkataa, pulaaliyaa, maazinqqiyaa, diittaanne cora baqettan waaxettida diittaa issippe kaa7iyo wode siyosaarakka, biittan gufannidi, Kawoi Naabukadanaxoori essido worqqa misiliyaayyo goinnidosona.

Misiliyaayyo Goinnennan Ixxida Heezzu Aihudata Mootidosona

8 Hegaa gishshau, he wode issi issi Baabiloone asati sinttau aadhdhidi, Aihudata mootidosona. 9 Eti Kawuwaa Naabukadanaxoora hagaadan yaagidosona; “Kawuwau, merinau de7a. 10 Kawuwau, neeni malkkataa, pulaaliyaa, maazinqqiyaa, diittaanne cora baqettan waaxettida diittaa issippe kaa7iyo wode, siyiya ooninne biittan gufannidi, worqqa misiliyaayyo goinnanaadan, 11 qassi biittan gufannidi goinnenna asi de7ikko, eexxiya itoone tamaa giddo olettanaadan awaajuwaa kessadasa. 12 SHin kawuwau, neeni Baabiloone biittaa bolli sunttido Aihudati, Sidiraaqi, Misaaqinne Abddanaagoi ne azazuwaa ixxidosona; ne xoossatuyyo oottokkona; qassi ne essido worqqa misiliyaayyookka goinnokkona” yaagidosona.

13 Naabukadanaxoori hegaa siyido wode, hanqquwaa eexxi kiyidi, Sidiraaqa, Misaaqanne Abddanaaga ehaanaadan azaziis. Azazin eta kawuwaa

sintti ehiidosona. 14 Naabukadanaxoori eta hagaadan yaagiis; “Sidiraaqaa, Misaaqaa, Abddanaagoo, ha intte ta xoossatuyyo oottennaageenne ta essido worqqa misiliyaayyo goinnennaagee tumee? 15 Ha77i malkkataa, pulaaliyaa, maazinqqiyaa, diittaanne cora baqettan waaxettida diittaa kaa7iyoogaa siyiyo wode, taani essido misiliyaayyo gufannidi goinnikko, daro lo77o. SHin intte goinnennan ixxikko, sohuwaara eexxiya itoone tamaa giddon olettana. Ai xoossee inttena ta kushiyaappe ashshanai?” yaagiis.

16 Sidiraaqi, Misaaqinne Abddanaagoi kawuwaassi zaaridi, “Kawuwau Naabukadanaxooraa, ha yohuwan nuuni neeyyo zaaruwaa immanau bessenna. 17 Kawuwau, nuuni eexxiya itoone tamaa giddo olettiyaakkokka, nuuni ayyo oottiyo Xoossai he tamaappe nuna ashshanau danddayees. Qassi kawuwau, i nuna ne kushiyaappekka ashshana. 18 SHin kawuwau, ubba i nuna ashshennan ixxiyaakkokka, nuuni ne xoossatuyyo oottennaagaanne neeni essido worqqa misiliyaayyo goinnennaagaa era” yaagidosona.

Heezzu Aihudata Haiquwau Pirddidosona

19 He wode Naabukadanaxoori Sidiraaqa, Misaaqanne Abddanaago bolli hanqquwaa suulliis; suullin a som77oi etau kaseegaappe dummatiis. Tamai kase eexxiyoogaappe laappun kushiyaa aadhdhidi eexxanaadan azaziis. 20 Sidiraaqa, Misaaqanne Abddanaaga qachchidi, eexxiya itoone tamaa giddo olanaadan, ba olanchchatu giddoppe mino asata azaziis. 21 Yaatin, ha asata, eta qoliyaara, suriyaara, huuphiyan xaaxido xaattaaranne hara maayo ubbaara gatti qachchidi, eexxiya itoone tamaa giddo olidosona. 22 Kawuwaa azazoi keehi eeso gidido gishshaunne itoone tamaikka kaseppe aadhdhi eexxiyo gishshau, Sidiraaqa, Misaaqanne, Abddanaaga taman olida he mino asata tamaa lacoi wori aggiis. 23 Ha heezzu qashettida asati, Sidiraaqi, Misaaqinne Abddanaagoi, eexxiya itoone tamaa giddo wodhdhidosona.

24 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Naabukadanaxoori bana maalaalissin eesuwan denddi eqqidi, “Nuuni qachchidi eexxiya itoone tamaa giddo olido asati heezza gidokkonaayye?” yaagidi bana zoriyaageeta oichchiis.

Oichchin eti, “Kawuwau, ee heezza” yaagidi zaaridosona.

25 Kawoi zaaridi, “Be7ite, taani qashuwaappekka birshshettidi, tamaa giddon yaa, haa hemeterettiya, tamaikka ainne bochchenna oiddu asata be7ais! Oiddanttoi qassi xoossatu na7a milatees,” yaagiis.

Heezzu Aihudati Tamaappe Kiyidosona

26 Yaatin, Naabukadanaxoori eexxiya itoone tamaa lanqqe shiiqidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Ubbaappe Xoqqiya Xoossaa ashkkaratoo, Sidiraaqaa, Misaaqaa, Abddanaagoo, kiyite! Kiyidi haayite!” yaagidi xeegiis. Yaatin, Sidiraaqi, Misaaqinne Abddanaagoi tamaa giddoppe kiyidosona. 27 Kawoppe garssaara biittaa haariyaageeti, ola gadaawati, auraajjaa haariyaageeti, kawuwaassi oottiya hara halaqati ubbai etakko shiiqidosona. SHiiqidi tamai eta bollaa bochchibeennaagaa, eta huuphiyaa binnaanaappe issoikka malaatettibeennaagaa, eta maayoikka labettibeennaagaanne tama peenoikka etan bainnaagaa be7idosona.

28 Hegaappe guyyiyan, Naabukadanaxoori hagaadan yaagiis; “Sidiraaqa, Misaaqanne Abddanaago Xoossai galatetto! I ba kiitanchchaa kiittidi, banan ammanettida ba ashkkarata ashshiis. Eti kawuwaa azazuwaa ixxidosona; bantta Xoossaappe attin, hara xoossaassi oottanaappenne goinnanaappe haiqqanaagaa dosidosona. 29 Hegaa gishshau, Sidiraaqa, Misaaqanne Abddanaago Xoossaa toochchidi haasayiya ai asikka, woikko ai kawotettikka,

woikko dumma dumma qaalan haasayiya ai zareekka qanxxettananne muxettana mala, eta keettaikka laalettidi, pito doore gidana mala, taani awaajjaas. Aissi giikko, hara ai xoossinne hagaadan oottidi, asa ashshenna" yaagiis.

30 Hegaappe guyyiyan, kawoi Sidiraaqa, Misaaqanne Abddanaaga Baabiloone biittan xoqqu xoqqu oottidi sunttiis.

4

Naabukadanaxoori Aimottido Naa77antto Aimuwaa

1 Kawoi Naabukadanaxoori asa ubbaassi, kawotettatu ubbaassinne dumma dumma qaalan haasayiya zaretu ubbaassi hagaadan yaagidi, dabddaabbiyaa kiittiis.

"Saro de7eetii!

2 "Ubbaappe Xoqqiya Xoossai taayyo oottido maalaalissiyaabaanne oorattabaa taani intteyyo odanau koyais.

3 "A malaatai aiba gitee!
I oottiyo oorattabai aiba minoo!
A kawotettai merinaa kawotetta;
a maataikka yeletaappe yeletaa gakkanaashiina.

4 "Taani Naabukadanaxoori ta kawo keettan gita duretettaaninne injjiyan de7ais. 5 Issi gallassi taani tana yashshiya aimo aimottaas. Taani ta arssan zaqqullada, be7ido aimoinne ajjuutai tana daganttiis. 6 Hegaa gishshau, ha aimuwaa birshshettaa tana erissana mala, Baabiloonen de7iya aadhdhida eranchchata ubbaa taakko ehaanaadan azazaas. 7 He wode shareechchoti, murunniyaageeti, aadhdhida eranchchatinne xoolinttiyaa paidiyaageeti taakko yin, ta aimuwaa etau yootaas; shin eti birshshettaa tana erissanau danddayibookkona. 8 Wurssettan ta xoossaa sunttan Bilxxaasoora geetetti xeegettiya, geeshsha xoossatu ayyaanai aani de7iyo Daaneeli taakko gelin, ayyo ta aimuwaa hagaadan gaada yootaas.

9 " 'Aadhdhida eranchchatu halaqau Bilxxaasooraa, geeshsha xoossatu ayyaanai nenan de7iyoogaanne ai xuurinne neeppe geemmennaagaa taani erais. Taani aimottido aimoi hagaa; ane taayyo a birshshettaa oda.

10 " 'Taani ta arssan zaqqullada, biittaassi giddo ginan issi mittai eqqidaagaa ajjuutan be7aas; he mittau geesai daro adussa. 11 He mittai diccidi gitatiisinne minniis; ayyo xeerai saluwaa gakkees; sa7aappe sa7aa gaxaa gakkanaashin beettees. 12 He mittaa haittai xeellanau lo77iyaagaa; a aifeekka keehi daro; ubbaukka miyoobi an de7ees. Bazzo do7ati a kuwan shemppidosona; saluwaa kafotikka a daashshaa giddon keexxidi de7idosona. Paxa de7iya ubbai appe miis.

13 " 'Ta arssan zaqqullada, geeshsha kiitanchchai saluwaappe wodhdhishin ajjuutan be7aas. 14 Ikka ba qaalaa xoqqu oottidi, hagaadan yaagiis; "Ha mittaa qanxxite; a tashiyaa karite; a haittaakka pirxxite; a aifiyaakka laalite. A garssan de7iya do7atinne a daashshan de7iya kafoti ubbai baqatona. 15 SHin durumaanne a xaphuwaa birataappenne nahaasiyaappe qoxxido sanssalatan qachchidi, biittan, maataa giddon aggi bayite. Saluwaappe wodhdhiya akkan ka77o; qassi bazzuwan maataa giddon do7aara de7o. 16 A wozanai kahai asaagaappe do7aagau laametto. Hegaadan hanidaashin, a bolli laappun laittai wuro. 17 Ubbaappe Xoqqiya Xoossai asaa naatu kawotetta ubbaa haariyoogaa, kawotettaa i ba koyiyo

uraassi immiyoogaanne harai atto, asa ubbaappe karettidaageetakka i suntiyoogaa paxa de7iya asai ubbai erana mala, qasho qofaa kiitanchchati awaajjidosona. Pirddaakka geeshshati odidosona" yaagiis.

18 " 'Taani Kawoi Naabukadanaxoori aimottido aimoi hagaa. Ha77i simmi Bilxxaasooraa, taayyo a birshshettaa oda. Aissi giikko, ta kawotettaa giddon de7iya aadhdhida eranchchatuppe issoinne tana birshshettaa erissanau danddayibeenna; shin geeshsha xoossatu ayyaanai nenan de7iyo gishshau, neeni danddayaasa' yaagaas.

Daaneeli Aimuwaa Birshshiis

19 "He wodiyan Bilxxaasoora geetettiya Daaneeli dagammidi, haniyoobaa xayiis. I ba qofan shabbirettido gishshau, guutta wodiyaa co77u giidi takkiis. Yaatin, kawoi, 'Bilxxaasooraa, ha aimoinne a birshshettai nena daganttoppo' yaagiis.

"Yaagin Bilxxaasoori zaaridi, 'Ta godau, ha aimoi nena ixxiyaageetussi, a birshshettaikka qassi ne morkketussi gideerenneeshsha! 20 Neeni aimuwan be7ido mittai, diccidi minnidaagee, xeerai saluwaa gakkidoogee, sa7aappe sa7aa gaxaa gakkanaashin beettidaagee, 21 haittai xeellanau lo77idoogee, aifeekka keehi daridoogee, ubbau miyoobi an de7iyoogee, bazzo do7ati a kuwan shemppidoogeenne saluwaa kafotikka a daashshaa giddon keexxidi de7idoogee, 22 kawuwau, he mittai nena! Neeni gitatadasanne minnadasa; ne gitatettai diccidi, saluwaa gakkiis; ne kawotaa maataikka sa7aa gaxaa gakkiis.

23 " 'Kawuwau, neeni geeshsha kiitanchchai saluwaappe wodhdhidi, "Ha mittaa qanxxidi xaissite; shin a durumaanne a xaphuwaa birataappenne nahaasiyaappe qoxxido sanssalatan qachchidi, biittan, maataa giddon aggi bayite. Saluwaappe wodhdhiya akkan i ka77o; laappun laittai wurana gakkanaashin, bazzo do7adan de7o!" giyo wode be7adasa.

24 " 'Kawuwau, a birshshettai hagaa. Hagee Ubbaappe Xoqqiya Xoossai ta godaa kawuwaa bolli polanau kiittido pirddaa. 25 Neeni asa giddoppe goodettada, bazzo do7atuura issippe de7ana. Neeni booradan maataa maananne saluwaappe wodhdhiya akkan ka77ana. Qassi Ubbaappe Xoqqiya Xoossai asaa naatu kawotetta ubbaa haariyoogaanne kawotettaa ba koyido urau immiyoogaa neeni erana gakkanaashin, laappun laittai ne bollan aadhdhana.

26 " 'Durumai ba xaphuwaara biittan attanaadan azazettidoogee, neeni saluwaa Xoossai biittaa ubbaa haariyoogaa eriyo wode, ne kawotettai neeyyo simmanaagaa bessees. 27 Hegaa gishshau, kawuwau, ta zoriyaa ekka. Nagaraa oottiyoogaa aggada, xillobaa ootta; huqqunnettidaageeta naaqqiyoogaa aggada, etau qaretta. Yaatin, geella neeni saro de7ana wodee aduqqikkonne' yaagiis.

28 "Hagee ubbai Kawuwaa Naabukadanaxoora bolli gakkiis. 29 Tammanne naa77u aginaappe guyyiyan, kawoi Baabiloonen de7iya kawo keettaa bolli dembbayi keexxidosan hemettiiddi 30 hagaadan yaagiis; 'Hagee ta kawo keettai an de7ana mala, taani ta gita wolqqan, ta gitatettaa bonchchuwaassi gimbbissido Baabiloone katamaa gitaa gidennee?' yaagiis.

31 "I haasayidi wurssennan de7ishin, saluwaappe hagaadan giya qaalai puttu giis; puttu giidi, 'Kawuwaa Naabukadanaxooraa, ne bollan pirddettida pirddai hagaa: ne kawotettai neeppe ekettiis. 32 Neeni asaa giddoppe goodettada, bazzo do7aara daana; neeni booradan maataa maana. Ubbaappe Xoqqiya Xoossai asaa naatu kawotetta ubbaa haariyoogaanne kawotettaa i ba koyido uraassi immiyoogaa neeni erana gakkanaashin, laappun laittai ne bolli aadhdhana' yaagiis.

33 “Naabukadanaxoora bolli giidobai sohuwaarakka polettiis. Asa giddoppe goodettidi, booradan maataa miis. A bollaikka saluwaappe wodhdhiya akkan ka77iis. A binnaanai ankkuwaa baalliyaadan, a xugunttaikka kafuwaa xugunttaadan dicciis.

Naabukadanaxoori Xoossaa Galatiis

34 “He laappun laittai wurido wode, taani Naabukadanaxoori xoqqu gaada saluwaa xeellaas; ta wozanai kahaikka simmiis. Simmin Ubbaappe Xoqqiya Xoossaa galataas; merinau de7iyaagaakka bonchchaasinne sabbaas.

“A maatai merinaa maataa;
a kawotettaikka yeletaappe yeletaa gakkanaashiina.
35 Sa7an de7iya asai ubbai
ayyo aibanne gidenna.
Saluwan de7iya kiitanchchatu bollinne
sa7an de7iya asaa bolli
i ba dosaa oottees.
A kushiyaa teqqanau danddayiyaabi baawa,
woikko a ‘Ai oottai?’ yaagidi
oichchiyaabi baawa.

36 “Ta wozanai simmaanne, ta kawotettaa bonchchuwaa gishshau, ta anggainne ta puulai taayyo simmi aggiis. Kase tana zoriyaageetinne ta oosanchchati tana koyidosona. Taani ta kawotettan minnaas; kaseegaappekka aadhdhiya gitatettai taayyo gujettiis.

37 “Ha77i simmi taani Naabukadanaxoori saluwaa Kawuwaa galatais; a xoqqu xoqqu oottaisinne bonchchais. Aissi giikko, i oottiyoobai ubbai likke; a ogeti ubbaikka xillo; qassi otoruwan biyaageeta i kaushshanau danddayees” yaagidi xaafiis.

5

Kawuwaa Belshshaaxaara Gibiraa

1 Issi gallassi Kawoi Belshshaaxaari ba oosanchchatuppe issi sha7atussi gibiraa giigissiis; giigissidi etaara issippe woiniyaa eessaa uyiis. 2 Belshshaaxaari woiniyaa eessaa uyidi, ba aawai Naabukadanaxoori Yerusalaamen de7iya Beeta Maqidasiyaappe ehiido worqqaappenne biraappe oosettida ushsha miishshata ehaana mala azaziis. Aissi giikko, inne a oosanchchati, a keettaayetinne a baakkoti ubbai he ushsha miishshatun eessaa uyana mala, i koyiis. 3 Yaatin, eti he Yerusalaamen de7iya Xoossaa Beeta Maqidasiyaappe ehiido worqqaappe oosettida ushsha miishshata kawuwaayyo ehiidosona. Ehin kawoi, a oosanchchati, a keettaayetinne a baakkoti he miishshatun tigettida woine eessaa uyidosona. 4 Eti he woine eessaa uyiiddi, worqqaappe biraappe, nahaasiyaappe, birataappe, mittaappenne shuchchaappe oosettida xoossata galatidosona.

5 He wode qoppennan de7ishin, asa kushe biradhdheti auppekko kiyidi yiidi, kawo keettan meeshettida godaa bollan, xomppiyaa wottiyo ballaa sinttan xaafidosona. He kushee xaafiyo wode, kawoi ba huuphen be7iis. 6 Be7in a som77oi laamettidi, bidintta milatiis; qassi yashshan a gaadee kokkoriis; a gulbbataikka ixxiis.

7 Kawoi ba qaalaa xoqqu oottidi, murunniyaageeta, aadhdhida eranchchatanne xoolinttiyaa paidiyaageeta ehaanaadan azaziis. Eti yin Baabiloone aadhdhida eranchchata hagaadan yaagiis; “Ha xifatiyaa nabbabidi, a birshshettaa tau yootiya uri ooninne, ochchaa teeraa milatiya maayuwaa

maayana; a qooriyan worqqa sanssalataa aattana; qassi i ta kawotettaa haariya heezzantto asa gidana" yaagiis.
8 Hegaappe guyyiyan, kawuwaa aadhdhida eranchchati ubbai a sintti
aadhdhidosona; shin etappe ooninne he xifatiyaa nabbabanau, woikko
a birshshettaa odanau danddayibeenna. 9 Hegan Kawoi Belshshaaxaari
kaseegaappe aadhdhi dagammin, a som77oikka kaseegaappe aadhdhi bid-
intta milatiis. A oosanchchatikka haniyoobaa xayidosona.
10 Kawoinne a oosanchchati wocamiyoogaa a aayyiyaa kawiyaa siyada,
eti gibiraa miyo aaho keettaa gelada, hagaadan yaagaasu; "Kawuwau,
merinau de7a! Ha qofan keehi shabbirettoppa; ne som77oikka laamet-
toppo. 11 Geeshsha xoossatu ayyaanai an de7iyo issi asi ne kawotettaa
giddon de7ees. Erai, akeekainne xoossatuugaa mala aadhdhida eratettai an
de7ees. Kase ne aawai Kawoi Naabukadanaxoori a shareechchotussi, mu-
runniyaageetussi, xoolinttiyaa paidiyaageetussinne aadhdhida eranchcha-
tussi halaqa oottidi sunttiis. 12 Aissi giikko, ayyo lo77o ayyaanai, erainne
akeekai de7ees; aimuwaa birshshanau, qan77ishiyaa odanaunne xuuraa
qonccissanau i danddayees. Hegaa gishshau, kawoi Bilxxaasoora giidi
sunttido Daaneela xeesa. I neeyyo xifatiyaa birshshettaa odana" yaagaasu.

Daaneeli Xifatiyaa Birshshiis

13 He wodee Daaneela kawuwaakko ehin, kawoi a hagaadan yaagiis;
"Neeni Daaneelee? Ta aawai kawoi Yihudaappe omooddidi ehiidoogee-
tuppe issuwaa giyoi nenee? 14 Xoossatu ayyaanai nenan de7iyoogaanne
erai, akeekainne keehi aadhdhida eratettai neeyyo de7iyoogaa taani siyaas.
15 Ha xifatiyaa nabbabanaunne a birshshettaa taayyo odanau murun-
niyaageetinne aadhdhida eranchchati yiidosona; shin eti birshshettaa
taayyo odanau danddayibookkona. 16 Neeni birshshettaa odanaunne deexo
oishatu zaaruwaa immanau danddayiyoogaa taani siyaas. Ha77i simmi
neeni ha xifatiyaa nabbabanaunne a birshshettaa taayyo odanau dand-
dayikko, ochchaa teeraa milatiya maayuwaa maayana; ne qooriyan worqqa
sanssalatai aadhdhana; qassi neeni kawotettaa haariya heezzantto asa
gidana" yaagiis.
17 Yaagin Daaneeli kawuwaassi zaaridi, "Neeni immiyo imoi neessa gido;
ne woituwaakka hara urau imma. Taani mati xifatiyaa kawuwaassi nabba-
bana; birshshettaakka odana.
18 "Kawuwau, Ubbaappe Xoqqiya Xoossai ne aawaa Naabukadanax-
oorassi kawotaa, gitatettaa, bonchchuwaanne anggaa immiis. 19 I ayyo
immido gitatettaa gaasuwan he asatinne dumma dumma qaalaa haasayiya
zareti ayyo yayyidosonanne kokkoridosona. Ba woranau koyiyoogaa
woriis; ashshanau koyiyoogaakka ashshiis; ba xoqqissanau koyidoogaakka
xoqqissiis; kaushshanau koyidoogaakka kaushshiis. 20 SHin i otorettido
wodenne a wozanai muumido wode, ba kawotaa araataappe wodhdhiis; a
bonchchoikka qaarettiis. 21 Asaa giddoppe goodettiis; a wozanai kahaikka
laamettin, do7a mala gidiis. Booradan maataa miiddi, dembbaa haretuura
issippe de7iis. A bollaikka saluwaappe wodhdhiya akkan ka77iis. Hegeekka
Ubbaappe Xoqqiya Xoossai asaa naatu kawotetta ubbaa haariyoogaanne i
ba koyido uraassi immiyoogaa i erana gakkanaassa.
22 "SHin nenoo, Belshshaaxaaraa, neeni a na7ai he ubbaa eraiddakka, ne
huuphiyaa ziqqi oottabaakka. 23 Qassi Saluwaa Godaa bollan otorettada,
ne huuphiyaa xoqqu xoqqu oottadasa. A Beeta Maqidasiyaappe bonqqiyan
yiida worqqa miishshata neeni ehiissin, ne oosanchchati, ne keettaayetinne
ne baakkoti woiniyaa eessaa etan uyidosona. Qassi xeellanau, siyanaunne
eranau danddayenna xoossata, biraappe, worqqaappe, nahaasiyaappe,

birataappe, mittaappenne shuchchaappe oosettidaageeta galatadasa. Ne shemppuwaanne ne gelaa kessaa ba kushiyan oiqqida Xoossaa bonchchabaakka. 24 Hegaa gishshau, ha kushe biradhdheti appe kiitettin, ha xifatee xaafettiis.

25 "Xifateekka, 'MANEE, MANEE, TAQEEL, UUFARSSIIN' yaagiyaagaa. 26 A birshshettaikka hagaa;

MANEE (qoodettiis) giyoogee Xoossai ne kawotaa laittaa qoodidi, wuranaadan oottiis giyoogaa.

27 TAQEEL (mazzanettiis) giyoogee meezaanan mazzanettada, kauyyada beettadasa giyoogaa.

28 PAREES (shaahettiis) giyoogee ne kawotettai shaahettidi, Meedoonatuyyoonne Parssetuyyo imettiis giyoogaa" yaagiis.

29 Hegaappe guyyiyan, Belshshaaxaari azazin, ochcha teeraa milatiya maayuwaa Daaneela maizzidosona; a qooriyankka worqqa sanssalataa aattidosona; qassi kawotettaa haariya heezzantto asa gidanaadan awaajjidosona.

30 He galla qammi morkketi gelidi, Baabiloone Kawuwaa Belshshaaxaara woridosona. 31 Worin a kawotettaa Meedooniyaa Daariyoosi ekkiis. He wode Daariyoosayyo laittai usuppun tammanne naa77a.

6

Daaneeli Gaammotu Ollan Olettiis

1 Kawoi Daariyoosi ba kawotettaa ubbaa giddon baappe garssaara biittaa haariya xeetanne laatamu asata sunttiyoogee lo77o giidi qoppiis. 2 Qassi kawuwaassi aibanne pacissennaadan, he biittaa haariyaageeta xeellana mala, heezzu asata halaqa oottidi dooriis; doorettidaageetuppe issoi Daaneela. 3 Daaneeli oosuwaa oottanau bau de7iya dumma eran hara halaqatuppenne biittaa haariyaageetuppe aadhdhidi beettiis. Hegaa gishshau, kawoi a ba kumetta kawotettaa bolli bolla oottidi sunttanau halchchiis.

4 Yaatin, biittaa haariyaageetinne halaqati Daaneela mootanau, i aissiyo aisuwaa bolli bala demmana giidi koyidosona. SHin i keehi kiphatanne ammanettiya asa; qassi geellabaa oottenna asa gidido gishshau, a mootanau a bolli aiba balanne demmibookkona. 5 Wurssettan eti giiddi, "A Xoossaa higgiyaa baggaara gidikkoppe attin, hara baggaara Daaneela mootiyoobaa demmokko" yaagidosona.

6 Hegaappe guyyiyan, biittaa haariyaageetinne halaqati issippe kawuwaakko biidi, hagaadan yaagidosona; "Kawuwau Daariyoosaa, merinau de7a! 7 Nuuni ne kawotettaa oosuwaa oottiya halaqati, biittaa haariyaageeti, ola gadaawati, zoriyaageetinne auraajjaa haariyaageeti ubbai maayido issi zoretai de7ees. Hegeekka hachchippe biidi hasttamu gallassai gakkanaashin, ai asinne nena kawuwaa woossanaappe attin, hara ai asakka woikko ai xoossakka woossennaadan, neeni awaajuwaa kessanaassa; geelladan woossiyaabi de7ikko, gaammotu ollan olettanaadan neeni azazanaassa. 8 Simmi kawuwau, ha awaajoi shaarettenna Meedoonatunne Parssetu higgiyaadan, minonne laamettennaagaa gidana mala parama" yaagidosona. 9 Hegaa gishshau, Kawoi Daariyoosi awaajuwaa xaafidi paramiis.

10 Daaneeli awaajoi parametti kiyidoogaa erido wode, ba soo biis; biidi bolla pooqiyan de7iya kifiliyaa geliis. He kifiliyaa maskkootee Yerusalaame baggi simmidi dooyetti uttidaashin, ba kase woossiyoogaadankka gulbbatidi, ba Xoossaa galatiiddi, hachchi hachchi heezzutoo woossiis.

11 Hegaappe guyyiyan, ha asati issippe biidi, Daaneeli ba Xoossaa
woossishiininne maaduwaa oichchishin demmidosona. 12 Demmidi
kawuwaakko biidosona; biidi kawuwaa, “Kawuwau, ha hasttamu
gallassatu giddon nena woossanaappe attin, hara ai asakka woikko ai
xoossakka woossiyaabi gaammotu ollan olettanaadan awaajjabeikkiiyye?”
yaagidi awaajuwaabaa haasayidosona.
Kawoi zaaridi, “Awaajjaas; awaajoi shaarettenna Meedoonatunne Pars-
setu higgiyaadan minnidaagaa” yaagiis.
13 Yaagin eti, “Kawuwau, yaatin hekko Yihudaappe omoodettidi,
yiidaageetuppe issuwaa gidiya Daaneeli, neeyyookka neeni paramada
kessido ne awaajuwaayyookka azazettenna. I ha77ikka hachchi hachchi
heezzutoo ba Xoossaa woossees” yaagidosona.
14 Kawoi hegaa siyido wode keehi azzaniis; Daaneela ashshanau qofaa
qachchidi, awai wullana gakkanaashin, ashshiyo ogiyaa ubbaa koyiis.
15 He wode asati issippe kawuwaakko biidi, “Kawuwau, Meedoonatunne
Parssetu higgiyaadan gidikko, kawoi awaajjido awaajoi woikko azazido
azazoi laamettennaagaa neeyyo era” yaagidosona.
16 Hegaa gishshau, kawoi azazin, Daaneela ehiidi, gaammotu ollan oli-
dosona. Olishin kawoi Daaneela, “Neeni ubbaton goinniyo Xoossai nena
ashsho” yaagiis. 17 Eti shuchchaa ehiidi, ollaa doonaa baridosona; ooninne
Daaneela hegaappe kessennaadan, kawoi ba maatafaanne ba kawotettaa
halaqatu maatafaa gorddido shuchchaa bolli wottiis. 18 Hegaappe guyyiyan,
kawoi ba keettaa simmidi, quma meennaaninne pashkkissiyaabaa aibakka
baakko shiishshennan, xiskkuwaara xayidi aqiis.
19 Maallado guuran kawoi denddidi, eesotiiddi gaammotu ollaakko biis.
20 Ollaakko bi gakkidi hirggiiddi, “De7o Xoossaa ashkkarau Daaneelaa,
neeni ubbaton goinniyo ne Xoossai nena gaammotuppe ashshanau dand-
dayidee?” yaagidi xeesiis.
21 Daaneeli zaaridi, “Kawuwau, merinau de7a! 22 Ta Xoossai bari ki-
itanchchaa kiittidi, gaammotu doonaa gorddiis; eti tana bochchibookkona.
Aissi giikko, taani a sinttan xillo. Qassi kawuwau, taani ne sinttankka
moorobaa oottabeikke” yaagiis.
23 Yaagin kawoi keehippe ufaittiis; ufaittidi Daaneela ollaappe
kessanaadan azaziis. Daaneeli ollaappe kiyiis; ba Xoossan i ammanettido
gishshau, a bollan aiba deshettikka beettibeenna.
24 Hegaappe guyyiyan, Daaneela mootida asata ehaanaadan kawoi
azaziis. Azazin eti oiqettidi, bantta maccaasaaranne bantta naatuura is-
sippe yiidi, ubbaikka gaammuwaa ollan olettidosona. Eti ollaa duge gakken-
nan de7ishin, gaammoti sophi ekkidi, eta meqettaa mentteretti aggidosona.
25 Hegaappe guyyiyan, Kawoi Daariyoosi asaa ubbaassi, kawotettatussi
ubbaassinne dumma dumma qaalan haasayiya zaretussi ubbaassi ha-
gaadan yaagidi xaafiis;
“Saro de7eetii!
26 “Ta kawotettan de7iya asai ubbai Daaneela Xoossaassi yayyana
malanne kokkorana mala, taani awaajuwaa kessaas.

“Aissi giikko, i de7o Xoossaa;
qassi i merinau de7iyaagaa.
A kawotettai mulekka xayenna;
a kawotaa maataikka mule attenna.
27 I ashsheesinne
metuwaappe kessi ekkees.
Saluwankka sa7ankka

malaataanne oorattabaa oottees.
Daaneela gaammotu doonaappe
ashshidaagee a!” yaagiis.
28 Hegaa gishshau, ha Daaneeli Daariyoosa kawotettaa wodenne Parssiyaa Qiiroosa kawotettaa wode ubban ishalidi de7iis.

7

Daaneeli Be7ido Oiddu Do7atu Ajjuutaa

1 Baabiloone Kawoi Belshshaaxaari kawotido koiro laitti, Daaneeli ba arssan zaqqullidi, aimuwaanne ajjuutaa be7iis. I ba aimuwan be7ido aife yohota xaafiis.
2 Daaneeli hagaadan yaagidi xaafiis; “Qammi taani ta ajjuutan saluwaappe yiida oiddu carkkoti wogga abbaa bul77akkishin be7aas.
3 Qassi issoi issuwaappe dummatiya oiddu gita do7ati abbaappe kiyidosona.
4 “Koiro do7ai gaammo milatees; qassi ayyo ankkuwaadan qefee de7ees. Ta xeellishin, a qefee shodettin, biittaappe denddidi, asadan naa77u gediyan eqqanaadan oosettiis; qassi asa wozanaikka au imettiis.
5 “Qassi naa77antto do7ai issi baggaa xoqqu giidi eqqida beere giyo iita do7aa milatees. He do7ai heezzu gaille meqettaa ba doonan baaridi, ba achchan saxxi oiqqiis. Yaatidaagee, ‘Dendda; denddada daro ashuwaa ma’ geetettiis.
6 “Hegaappe simmin qassi, maahe milatiya hara do7aa be7aas. A zokkuwan kafuwaa qefe milatiya oiddu qefeti de7oosona. Qassi ayyo oiddu huupheti de7oosona. Ha do7aayyo haariyo maatai imettiis.
7 “Hegaappe simmin, qamma ajjuutan yashshiya, daganttiyaanne kee-hippe minniya oiddantto do7aa be7aas. Ayyo gita birata achchati de7oosona. I banan gaittidabaa ubbaa etan mentterettidi meesinne miishin attidaagaa bari gediyan yererettees. Kase ta be7ido do7atu ubbaappe i dummatees; ayyo tammu kacee de7ees. 8 Taani ha kacetubaa qoppishin, he kacetu giddoppe hara issi guutta kacee kiyishin be7aas; he kacee hankko kacetuppe heezzata xoqollidi oliis. Ha kaciyaassi asa aife milatiya aifeenne otoruwan haasayiya inxxarssai de7ees.

Merinaasappe De7iyaagaabai Qonccido Ajjuutaa

9 “Taani hegaa xeellishin, kawotaa araatati utettau giigidosona. Giigin Merinaasappe De7iyaagee ba araatan uttiis. A maayoi shachchaadan, a huuphiyaa binnaanaikka puuttuwaadan bootta. A araatainne araataa irz-zoti tamaadan lacottoosona. 10 Tamaa shaafai pulttidi, a araataa giddoppe kiyees. SHa7utoo sha7ati ayyo oottoosona; qassi daro miilooneti a sinttan eqqidosona. Yaatidaashin pirddaa pirddiyoogee doomettiis; maxaafatikka dooyettidosona.
11 “Ha guutta kacee haasayiyo otoro qaalai taayyo siyettiyo gishshau, taani ha77ikka tolada xeellaas. Xeellishin eti ha do7aa woridi, eexxiya taman a olidi xaissidosona. 12 Hankko heezzu do7ata gidikko, eta maataikka ekettiis; shin eti keerettida wodiyaa paxa de7ona geetettidosona.
13 “Qassikka taani he qamma ajjuutan, asa na7a milatiyaagee saluwaa shaaraara yiyaagaa be7aas. Yiidaagee Merinaasappe De7iyaagaakko shi-iqin, eti a a sintti aattidosona. 14 Asai ubbai, kawotettati ubbainne dumma dumma qaalan haasayiya zareti ubbai ayyo haarettana mala, maatai, bonchchoinne kawotettai ayyo imettiis. A maatai merinau shaarettenna maataa; a kawotettai mulekka xayennaagaa.

Ajjuutaa Birshshettaa

15 “Tana Daaneela gidikko, ta be7idoban ubban dagammaas; ta ajjuutaikka tana shabbariis. 16 Yaatin, taani hegaa eqqidaageetuppe issuwaakko shiiqada, ha ubbaassi tumu birshshettai aibakko oichchaas. Oichchin i taayyo a birshshettaa ubbaa hagaadan yaagidi odiis; 17 ‘Ha oiddu gita do7ati ha sa7an sinttappe denddana oiddu kawotettata. 18 SHin Ubbaappe Xoqqiya Xoossaa geeshshati a kawotettaa ekkidi, merinau banttassa oottana; meri merinau kawotettaa eti laattana’ yaagiis.

19 “Hegaappe guyyiyan, taani hara do7atu ubbaappe dummatidi yashshiya oiddantto do7aassi de7iya tumu birshshettaa eranau koyaas. He do7aassi birata achchainne nahaase birata xugunttai de7ees; i banan gaittidabaa ubbaa mentterettidi meesinne miishin attidaagaa bari gediyan yererettees. 20 Qassi ha do7aa huuphiyan de7iya tammu kacetubaanne qassi guyyeppe kiyidi, etappe heezzata xoqolli olida qeeri kaciyaabaakka eranau koyaas. He qeeri kaciyaassi aifetinne otoro qaalaa haasayiya inxxarssai de7ees. He kacee hankkootu ubbaappe aadhdhi yashshiyaagaa. 21-22 Taani xeellishin, ha kacee geeshshatuura olaa gaittidi, Merinaasappe De7iyaagee yaana gakkanaashin, eta xooniis. Hegaappe guyyiyan, Ubbaappe Xoqqiya Xoossaa geeshshatussi pirddai pirddettiis; eti kawotettaa laattiyo wodeekka gakkiis.

23 “I taayyo birshshettaa hagaadan yaagidi yootiis; ‘Oiddantto do7ai ha sa7an sinttappe denddana oiddantto kawotettaa. He kawotettai hara kawotettaa ubbaappe dumma; biittaa sa7aa i maana, yedhdhananne mentterettana. 24 Qassi tammu kaceti ha kawotettatuppe denddana tammu kawota. Hegaappe guyyiyan, kase tammu kawotuppe dummatiya hara kawoi denddana. I etappe heezzu kawota xoonidi haarana. 25 I Ubbaappe Xoqqiya Xoossaa bolli xalidi haasayana; a geeshshatakka huqqunnana. Qassi wodetanne wogaa laammanau qaaqqatana. Wodee, wodetinne wodiyaa baggai gakkanaashin geeshshati a maataappe garssaara haarettana.

26 “ ‘SHin hegaappe guyyiyan, pirddaa pirddiyoogee doomettana; doomettin a maatai mulee ekettana; ekettidi merinau xayana. 27 Saloppe garssaara de7iya kawotettatu ubbaa maatai, wolqqainne gitatettai Ubbaappe Xoqqiya Xoossaa geeshsha asatuyyo imettana. A kawotettaikka merinaa kawotetta gidana; deriyaa haariyaageeti ubbati ayyo azazettananne ayyo oottana’ yaagiis.

28 “Ta ajjuutaabai hagan wuriis. Taani Daaneeli, ta qofan daro shabbarettaas; ta som77oikka hegaa erissees. SHin ubbabaakka taani ta wozanan wottaas” yaagidi xaafiis.

8

Daaneeli Be7ido Dorssa Orggiyaanne Deeshsha Orggiyaa Ajjuutaa

1 Belshshaaxaari kawotido heezzantto laitti, taani Daaneeli hagaappe kase be7ido ajjuutaappe hara ajjuutaa be7aas. 2 He ajjuutan ai be7idanaa giikko, Elaama biittan Suusa giyo kataman, Uulaaya giyo shaafaa lanqqen eqqidaagaa tana be7aas.

3 He shaafaa lanqqen naa77u adussa kaceti de7iyo dorssa orggee eqqiis. Naa77u kacetuppe issoi guyyeppe mokkiis; shin koiro mokkidaagaappe aduqqees. 4 He dorssa orggee ba kaciyan qaicanau, arggo baggi, huuphessa bagginne tohossa baggi xenggishin be7aas. Aara eqettanaunne a wolqqaappe kessi ekkanau ai meheenne danddayibeenna. I ba koyidoogaa oottiis; yaatidi bana gitayiis.

5 Taani ha ajjuutaabaa qoppishin, issi deeshsha orggee arggo baggappe kiyidi, biittaa sa7aa kanttidi, tohoi sa7aa yedhdhennan yiis; ayyo naa77u aifetuppe gidduwan issi wogga kacee de7ees. 6 Ikka daro hanqquwaara jaamidi, shaafaa lanqqiyan taani be7ido naa77u kaciyaara de7iya dorssaakko, waretau xenggiiddi yiis. 7 Yi gakkidi, daro yiillotidi, taani xeellishin, dorssa orggiyaa kaceti naa77aikka meqqana gakkanaashin, iita dom77ettaa dom77iis. Dorssa orggiyaassi aara eqettanau wolqqai baawa; hegaa gishshau, deeshsha orggee a onggidi, yedhdhi eqqiis. Deeshsha orggiyaa wolqqaappe he dorssa orggiyaa ashshiyaabi baawa.

8 He deeshsha orggee keehi gitatiis; shin a wolqqai dari dari biyo wode, a wogga kacee meqqiis; meqqidaagaa sohuwan, oiddu wogga kaceti biittaayyo oiddu bagga ginaakko simmidi diccidosona. 9 Ha oiddu kacetuppe issuwaa bolli hara guutta kacee mokkidi, wolqqan tohossakko, arshshokkonne Israa7eela biittaakko simmidi dicciis. 10 I biidi saluwan de7iya olanchchata gakkanaashin dicciis; diccidi saluwaa xoolinttetuppe unddennaageeta sa7an duge olidi, eta yedhdhiis. 11 Qassi i bana xoqqu oottidi, olanchchatu Gadaawaara likkissiis. Hachchi hachchi assi yarshshiyo xuuggiyo yarshshuwaakka teqqiis. Qassi a Beeta Maqidasiyaakka laaliis. 12 Makkalaa gaasuwan geeshshatu olanchchatinne hachchi hachchi yarshshiyo yarshshoi he kaciyaassi imettiis. Tumaikka sa7an olettiis; he kacee oottiyoobai ubbai ayyo injjetiis.

13 Hegaappe guyyiyan, issi geeshsha kiitanchchai haasayishin taani siyaas. Hankko geeshsha kiitanchchai ha kiitanchchaa, “Ha hachchi hachchi yarshshiyo yarshshuwaa ajjuutai polettana wodee audee? Ha makkalai bashshaa ehiiddi, aude gakkanaashin gam77anee? Qassi saluwaa olanchchatinne geeshsha sohoi aude gakkanaashin yerettiiddi de7anee?” yaagidi oichchiis.

14 Yaagin koiro geeshsha kiitanchchai zaaridi, “Naa77u sha7anne heezzu xeetu maalladoinne omarssai gakkanaashin gam77ana; hegaappe guyyiyan, Beeta Maqidasee geeyana” yaagidi yootishin siyaas.

Kiitanchchai Gabreeli Ajjuutaa Birshshiis

15 Taani, Daaneeli, ha ajjuutaa be7aiddanne a birshshettaa eranau qoppaidda de7ishin, issi asa milatiyaagee ta sinttan eqqidaagaa be7aas. 16 Qassi taani Uulaaya SHaafaappe, “Gabreelaa, ha bitaniyaassi ha ajjuutaa birshshettaa yoota” yaagiya cenggurssaa siyaas.

17 I yiidi taani eqqido sohuwaa matido wode, taani dagammada, ta som77uwaa biittau duge zaarada kunddaas. Kunddin i tana, “Asa na7au, ha ajjuutai wurssettaa wodiyaabaa bessiyaagaa gidiyoogaa akeeka” yaagiis.

18 I tanaara haasayiyo wode, taani biittan gufannada, xiskkuwaa kaira uttaas. Yaatin, i tana biittaappe pude denttidi, ta gediyan essiis. 19 Essidi tana, “Siya, taani GODAA hanqquwaa wurssettan hananau de7iyaabaa yootais; aissi giikko, ha ajjuutai GODAI keeri wottido wurssettaa wodiyan hananabaa yootees.

20 “Neeni be7ido naa77u kaciyaara de7iya dorssa orggee Meedoonanne Parsse kawotu leemiso. 21 Deeshshaa orggee qassi Giriike kawuwaa leemiso; a naa77u aifetuppe gidduwan de7iya wogga kacee koiro kawuwaa. 22 Kacee me77i wodhdhin, a sohuwan mokkida oiddu kaceti a kawotettaappe shaahettidi kiyana oiddu kawotettatu leemiso; shin eta wolqqai koiroogaa wolqqaa gakkenna.

23 “Eta kawotettaa wurssettai gakkiyo wodenne eta makkalai zawaa gakkiyo wode, issi meqettaa iitanne cimmiya cincca kawoi denddana. 24 I

keehi mino gidana; shin ba wolqqaana gidenna. Daganttiya bashshaa i bashshana; i oottiyoobai ubbabai ayyo injjetana. I mino asatanne geeshsha asata xaissana. 25 I cimmiyo gishshau, ayyo injjetana; qassi i bana ubbaappe xoqqu xoqqu oottana. Eti sa7i saro gi uttidaashin, etappe darota worana; qassi halaqatu Halaqaara i eqettana. SHin asi bochchennan i bau xayana.

26 "Neeyyo odettida naa77u sha7anne heezzu xeetu maalladuwaanne omarssaa xeelliya ajjuutai tuma; shin daro wodiyaappe guyyiyan polettanau de7iyo gishshau, gorddada maatafaa a bolli wottada naaga" yaagiis.

27 Taani Daaneeli, keehi daafurido gishshau, sahettada daro gallassaa zin77aas. Hegaappe guyyiyan denddada, kawuwaa oosuwaa baas. Ha ajjuutan taani keehippe shabbirettaas; akeekanaukka danddayabeikke.

9

Daaneeli Ba Asaa Gishshau Woossiis

1 Meedoona biittaa asa gidiya Arxxekssiisa na7ai Daariyoosi Baabiloonen kawotiis. 2 I kawotido koiro laitti, taani Daaneeli, Geeshsha Maxaafata nabbabaas; nabbabaidda hananabaa yootiya Ermmaasassi GODAI yootidoogaadan Yerusalaamee laappun tammu laittaa kolettidi gam77anau de7iyoogaa akeekaas.

3 Hegaa gishshau, taani Godaakko Xoossaakko simmaas; simmada waaruwaa maayada, bidinttaa bolli uttada, xoomaidda, a woossaisinne ayyo watiwatais.

4 Taani nagaraa paaxaidda, GODAA ta Xoossaa hagaadan yaagada woossaas; "Abeet Godau, wolqqaamanne yashshiya Xoossau, nena siiqiyaageetuyyoonne ne azazuwaayyo eeniyaageetuyyo ne aggenna siiquwaanne maachchaa naagiyaagoo, 5 nuuni nagaraa oottidanne balida; nuuni iitabaa oottidanne makkalida; ne azazuwaappenne ne wogaappe wora simmida. 6 Nu kawotuyyo, nu halaqatuyyo, nu aawatuyyoonne biittan de7iya asa ubbaayyo ne sunttan hananabaa yootida ne ashkkarati odidoogaa siyennan ixxida.

7 "Abeet Godau, neeni xillo; shin nuuni hachchi yeellaa maayida. Yihudaaninne Yerusalaamen de7iya asai ubbai, nuuni neeyyo ammanettennan ixxin, neeni haaho biittaaninne mata biittan laalido Israa7eela asai ubbai yeellatida. 8 Abeet Godau, nuuni, nu kawoti, nu halaqatinne nu aawati nena naaqqido gaasuwan yeellaa maayida. 9 SHin nuuni ayyo makkalidabaa gidikkokka, Godai nu Xoossai maariyaagaanne atto yaagiyaagaa. 10 Nuuni GODAASSI, nu Xoossaassi, azazettibookko; qassi hananabaa yootiya ba ashkkaratu baggaara i immido a higgiyaa naagibookko. 11 Israa7eela asai ubbai ne higgiyaa menttidi, wora simmidosona; ne azazuwaassikka eenibookkona.

"Nuuni ne bolli nagaraa oottido gishshau, Xoossaa ashkkaraa Muuse Higgiyaa Maxaafan xaafettida qanggettainne pirddai nu bolli tigettiis. 12 Qassi nu bollinne nuna kaalettiyaageetu bolli gita bashshaa ehaanau neeni haasayido qaalaa nu bolli poladasa. Aissi giikko, Yerusalaame bolli gakkidabaa mali saloppe garssan hara biittaa bolli mulekka gakkibeenna. 13 Muuse Higgiyan xaafettidoogaadan, ha bashshai ubbai nu bolli gakkiis. Gakkinkka nu nagaraappe simmibookko; ne tumaa ezggibookko; nena, GODAA nu Xoossaakka maarotaa oichchibookko. 14 GODAI ha bashshaa nu bollan ehaanau guyye gibeenna; aissi giikko, GODAI nu Xoossai ba oottiyooban ubban xillo; shin nuuni ayyo azazettennan ixxida.

15 "Abeet Godau, nu Xoossau, kase ne asaa ne mino kushiyan Gibxxeppe kessada, hachchiigaadankka ne sunttaa xeegissidaagoo, nuuni nagaraa

oottida; nuuni balida. 16 Abeet Godau, neeni kase ne xillo ooso ubbaa oottidoogaadan, hai ne hanqquwaanne ne teegaa ne katamaappe, Yerusalaameppe, ne geeshsha deriyaappe, wora zaara. Nuuni oottido nagarainne nu aawati oottido mooroi Yerusalaamenne ne asaanne nu yuushuwan de7iya ubbaassi qilliicciyoobaa kessiis.

17 "Simmi ha77i nu Xoossau, taani ne ashkkarai woossiyo woosaanne watiwatuwaa siya. Godau, ne sunttaa gishshau gaada, ha kolettida ne Beeta Maqidasiyaa ne keha aifiyan xeella. 18 Abeet ta Xoossau, ne haittaa nuukko yeggada siya; ne aifiyaakka dooyada, ne sunttan xeesettida katamaa bashshaa xeella. Nuuni neessi watiwatiyoogee, nu xillotettaa gishshaassa gidennan, ne gita maarotettaa gishshaassa.

19 "Abeet Godau, siya! Abeet Godau, atto ga! Abeet Godau, ezgganne ootta! Ne katamainne ne asai ne sunttan xeesettido gishshau, abeet ta Xoossau, ne sunttaa gishshau gam77oppa" yaagaas.

Gabreeli Daaneelassi Sinttappe Hananabaa Yootiis

20 Taani woossaidda, ta nagaraanne ta asaa Israa7eela nagaraa paaxaiddanne ta Xoossaa geeshsha deriyaabaa, Yerusalaamebaa GODAASSI ta Xoossaassi watiwataidda takkaas. 21 Hegaadan hanaidda taani de7ishin, kase ajjuutan taani be7ido Gabreeli, taakko eesuwan paalliiddi, omarssa yarshshuwaa yarshshiyo saatiyan puttu giis. 22 I hagaadan yaagidi, taayyo yootiis; "Daaneelaa, taani eraanne akeekaa neeyyo immanau ha77i yaas. 23 Neeni biron woosaa doommaanne ne woosaa zaaroi imettiis; taanikka hegaa neeyyo yootanau yaas. Aissi giikko, Xoossai nena keehi dosees. Hegaa gishshau, taani odiyoogaa qoppa; ajjuutaakka akeeka.

24 "Laapputoo laappun tammu laittai Xoossai ne asaassinne ne geeshsha katamaassi keerido wodiyaa. He wodetun naaqoi wurana; nagaraa oosoi attana; mooroi maarettana; merinaa xillotettai gelana; ajjuutainne hiraagai polettananne Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohoi tiyettana.

25 "Hegaa gishshau, hagaa eranne akeeka. Yerusalaame katamai bottokonettanaunne keexettanau azazoi kiyido gallassaappe biidi Halaqai Masee yaana gakkanaashin, laapputoo laappunainne usuppun tammanne naa77utoo laappun laittai aadhdhana. Hegan Yerusalaame katamai bottokonettana; ogetikka yuushuwaa gimbbetikka oosettana. SHin gimbbettiyo wodee meto wode gidana.

26 "Usuppun tammanne naa77utoo laappun laittaappe guyyiyan, Masiyaa asi worana. A matan aibinne baawa. Yiya halaqaa asai katamaanne Beeta Maqidasiyaa laalana. He katamaa wurssettai di7uwaadan akeekennan yaana. He wodeppe biidi wurssettai gakkanaashin, olainne bashshai awaajetti uttiis. 27 He halaqai laappun laitta gakkanaassi asaara mino maachchaa maacettana. He laappun laittatu gina shaahuwan i yarshshuwaa yarshshiyoogaanne imotaa immiyoogaa teqqana. Beeta Maqidasiyaayyo giddo ginan bashshaa tunatettaa i essana. Wurssettan awaajettida boshai a bolli tigettana" yaagiis.

10

Daaneeli Xegiroosa SHaafaa Matan Be7ido Ajjuutaa

1 Parsse Kawoi Qiiroosi kawotido heezzantto laitti, Bilxxaasoora giyo Daaneelassi hara ajjuutai qoncciis. He ajjuutan qoncciidabai tuma; qoncciidabaikka wolqqaama olaabaa. He akeekai au imettidoogee ajjuutaana.

2 He wode taani, Daaneeli, heezzu saaminttaa azzanaas. 3 Lo77o quma mabeikke; ashoi woikko woine eessi ta doonakko shiiqibeenna. Heezzu

saaminttai wurana gakkanaashin aibanne tiyettabeikke. 4 Koiro aginan laatamanne oiddantto gallassan, Xegiroosa giyo gita shaafaa lanqqiyan taani eqqada xeellaas; 5 xeellada liinuwaa giyo maayuwaa maayida issi bitaniyaa be7aas. I ba xeessan muruta worqqaappe oosettida qabattuwaa gixxi uttiis. 6 A bollai phooliya inqquwaa milatees; a som77oi wolqqant-taadan phalqqi gees; a aifetikka tamaa lacuwaa milatoosona; a kusheenne a tohoi qucettida nahaasiyaa birataadan poo7issees; a qaalaikka daro asai haasayiyo qaalaadan hanees.

7 Ha ajjuutaa taani Daaneeli tarkka be7aas. Tanaara de7iya asati be7ibookkona; eti keehi dagammido gishshau, baqatidi qosettidosona. 8 Taani ha gita ajjuutaa xeellaidda, tarkka attaas; taayyo wolqqai ixxin daafuraas; ta som77oi keehi bullattiis. 9 He wode taani i haasayiyoogaa siyaas; siyada biittan duge gufannaas; gufannidosan xiskkuwaa kairaas.

10 Hegaappe guyyiyan, issi kushee tana bochchiis; bochchin taani kokkoraidda de7ishin, tana ta kushiyaaninne ta gulbbatan gulbbatissiis. 11 Gulbbatissidi i tana, “Laa, Xoossai keehi siiqido Daaneelaa, taani neeyyo yootiyo qaalaa loittada akeeka; dendda eqqa. Aissi giikko, taani neekko kiitettada yaas” yaagiis. I tana hagaadan yaagin, taani kokkoraidda dendda eqqaas.

12 Qassikka i hagaadan yaagiis; “Daaneelaa, ainne yayyoppa! Aissi gi-ikko, neeni akeekaa demmanau qofaa qachchidonne ne Xoossaa sinttan ne huuphiyaa kaushshido koiro gallassaappe doommidi, ne woosai siyet-tiis; taanikka hegau zaaruwaa ekkada yaas. 13 SHin Parsse kawotettaa halaqa gidiya ayyaanai laatamanne isiini gallassaa tana teqqiis. Yaatin, kiitanchchatu halaqatuppe issoi, Mikaa7eeli tana maaddanau yiis. Taani a yan Parsse kawotettaa halaqaara aggada yaas. 14 Taani ha77i neekko yiidoogee, wurssetta gallassatun ne asaa bolli hananau de7iyaabaa neeyyo qonccissanaassa; aissi giikko, ha ajjuutai sinttappe hananau de7iyaabaa” yaagiis.

15 I hegaa taayyo yootiyo wode, taani ta som77uwan xuggunnada, sir-phphi gaas. 16 Hegaappe guyyiyan, asa milatiya issoi ta menttershshaa bochchiis; bochchin ta doonai dooyettin, haasayaa doommaas. Doommada ta sinttan eqqidaagaa hagaadan yaagaas; “Ta godau, ha ajjuutan taani keehi dagammido gishshau, daro daafuraas. 17 Taani ne ashkkarai nenaara ta godaara haasayanau waata danddayiyaanaa? Ta wolqqai wuriis; shemp-panaukka taayyo ixettiis” yaagaas.

18 Yaagin he asa milatiya issoi naa77anttuwaakka tana bochchidi, taayyo wolqqaa immiis. 19 Yaatidi tana, “Laa, Xoossai keehi siiqido bitaniyau, ainne yayyoppa! Saroi neeyyo gido. Ha77i simmi minna; ee minna” yaagiis.

I hegaadan gin, taani minnaas; minnada, “Ta godau, neeni tana minttido gishshau, ha77i oda” yaagaas.

20 Yaagin i zaaridi, “Taani neekko aibissi yiidaakko erai? Ha77i taani simmada baada, Parsse halaqa gidiya ayyaanaara olettana; qassi taani bin, Giriike halaqa gidiya ayyaanai yaana. 21 SHin taani neeyyo Tumaa Maxaafan xaafettidabaa yootana. Taani etaara olettiyo wode, ne halaqaa Mikaa7eelappe attin, tana maaddiya harai issoinne baawa.

11

Huuphessa Biittaa Kawuwaanne Tohossa Biittaa Kawuwaa

1 “Meedoona biittaa asa gidiya Daariyoosi kawotido koiro laittan, taani a maaddanaunne minttanau a miyyiyan eqqaas.

2 “Ha77i simmi taani neeyyo tumaa odais. Hara heezzu kawoti Parsse biittan kawotana; qassi etappe guyyiyan kawotiya oiddantto kawoi, kaseegeetu ubbatuppe aadhdhida dure gidana. I ba duretettaa gaasuwan wolqqaa demmiyo wode, asai ubbai Giriike kawotettaara olettana mala denttettana.

3 “Hegaappe guyyiyan, wolqqan haariya mino kawoi denddana; denddidi ba koyidobaa ubbaa oottana. 4 I denddidoogaappe guyyiyan, a kawotettai duuxerettidi, oiddu sohuwan shaahettana. A zareti a kawotettaa laattokkona; ikka qassi kase haaridoogaadan haarenna. Aissi giikko, a kawotettai appe ekettidi, haratussi imettana.

5 “Tohossa biittaa kawoi mino gidana; shin a halaqatuppe issoi appe aadhdhi minnidi, he gita kawotettaa haarana.

6 “Guutta laittaappe guyyiyan, tohossa biittaa kawoinne huuphessa biittaa kawoi bantta giddon dabbotettaa maachchaa maacettana. Maacettin tohossa biittaa kawuwaa na7iyaa huuphessa biittaa kawuwaa gelana; shin i wolqqaikka minnenna; qassi ikka a wolqqaikka daro wodiyaa gam77enna. He wode a, o ajjabiyaageeti, i aawainne o maaddiyaageeti ubbai aadhdhidi imettana.

7 “Hegaappe simmin, i dabbotuppe issoi tohossa biittan kawotana. Kawotidi huuphessa biittaa kawuwaa bollan woraajjana; a qatuwaa mentti gelidi, a xoonana. 8 Qassi eta xoossata, misiletanne biraappenne worqqaappe oosettida miishshata ekkidi, Gibxxe efaana. Yaatidi amarida wodiyau huuphessa biittaa kawuwaa bochchennan aggi bayana. 9 Hegaappe guyyiyan, huuphessa biittaa kawoi tohossa biittaa kawotettaa bolli woraajjana; shin diggin, guyye ba biitti baqana.

10 “Huuphessa biittaa kawuwaa attuma naati olau giigidi, daro olanchchata shiishshana; shiishshidi sinttan gaittiyaabaa ubbaa meecciya wolqqaama di7uwaadan, kanttidi oliiddi, tohossa kawuwaa qatuwaa gakkana. 11 He wodiyan tohossa biittaa kawoi keehi hanqqettidi, huuphessa biittaa kawuwaa olanau denddana. Denddidi huuphessa biittaa kawoi shiishshido daro olanchchatuura olettidi, eta xoonana. 12 Daro olanchchata omooddidoogaappe guyyiyan, tohossa biittaa kawoi otoruwan pugettana. Yaatidi daro sha7aa worana; shin a xoonoi aara gam77enna.

13 “Waanidi giikko, huuphessa biittaa kawoi kaseegaappe aadhdhiya hara olanchchata giigissana; giigissidi amarida laittata takkiiddi, kumetta olaa miishshaa oiqqida ha olanchchata ekkidi, olau kiyana. 14 He wodiyan daroi tohossa biittaa kawuwaa bolli denddana. Ha ajjuutai polettana mala, ne asaappekka issi issi makkalanchcha asati etaara issippe denddana; shin xoonokkona.

15 “Hegaappe guyyiyan, huuphessa biittaa kawoi tohossa biitti yiidi, yuushoi gimbbetti uttido issi katamaa olidi oiqqana. Oiqqin tohossa biittaa kawuwaa olanchchati wolqqa xayana; harai atto etappe mino olanchchatikka etaara eqettanau danddayokkona. 16 Aara eqettiyaabi mulekka bainna gishshau, huuphessa biittaa kawoi ba koyiyoobaa ubbaa oottana. I Israa7eela giyo lo77o biittan bau minni eqqidi, a xaissiyo wolqqaa demmana. 17 I ba kawotettau de7iya wolqqaa ubbaa ekkidi yaanau qofaa qachchana; qachchidi yiidi, tohossa biittaa kawuwaara dabbotettaa maachchaa maacettana. He kawotettaa oogganau halchchidi, ba na7iyo au immana; shin a halchchoi polettenna.

18 “Hegaappe guyyiyan, i ba qofaa abbaa xanxxan de7iya biittatukko zaaridi, etappe darota olidi, bau ekkana. SHin issi ola gadaawai a otoruwaa giishshana; yaatidi a otoruwaa a bolli zaarana. 19 Hegaappe guyyiyan,

huuphessa biittaa kawoi ba biitti ba qatuwaa simmana. SHin i hegan xubettidi kunddana; a naa77antto oooninne be7enna.
20 “A sohuwan kawotidaagee ba kawotettaa bonchchuwaa naaganau giiraa giirissiya asa kawotettaa giddo kiittana. Gidikkonne, qantta wodiyaappe guyyiyan, hanqqon woikko olan gidennan i coo haiqqi xayana.

Huuphessa Biittaa Kawuwaa Karettidaagaa

21 “A sohuwan qassi issi karettida asi denddana; shin eti kawotettaa bonchchuwaa ayyo immokkona. Asai sa7i saro giidi uttidaashin, cimmi gelidi, kawotettaa i oiqqana. 22 Hegaappe guyyiyan, daro olanchchati a sinttappe pitettidi xayana; maachchaa halaqaikka haiqqana. 23 Aara maachchaa maacetti simmidi, ba oottiyoobaa cimuwan oottana; amarida asatu xalaalaara i minnana. 24 Asai sa7i saro giidi uttidaashin, he biittan daro duretiya issi baggaa i gelana. Gelidi kase ba aawai woikko ba maizza aawati oottibeennabaa oottana; ba omooddi shiishshido duretettaanne aquwaa bana kaalliyaageetussi gishana. Qatotakka laalanau i halchchana; shin guutta wodiyaappe guyyiyan xayana.
25 “Hegaappe guyyiyan xalidi, ba wolqqaakka minttidi, daro olanchchatuura tohossa biittaa kawuwaa bolli denddana. Qassi tohossa biittaa kawoi keehi daronne wolqqaama olanchchatuura olau denddidi, aara olettana. SHin a bolli eti kasetidi maqqido maqquwaa gaasuwan, i etaara eqettanau danddayenna. 26 Kawuwaara issi maaddan miyaageeti a worana; a olanchchati pitettana; a olanchchatuppe daroti olan haiqqana. 27 Ha naa77u kawotikka bantta wozanan iitaa qoppiyo gishshau, eti issippe issi oidiyan uttidi haasayiiddi, issoi issuwaassi worddotana. SHin eti oottana giyoobai etau injjetenna; aissi giikko, Xoossai keerido wodee biron gakkiichchibeenna.
28 “Huuphessa biittaa kawoi daro duretettaara ba biitti simmana. SHin i ba wozanan geeshsha maachchaa ixxana. Ixxidi a xaissanau issibaa a bolli oottidi, ba biitti simmana.
29 “Xoossai keerido wodee gakkin, i zaaridi tohossa biittaa bolli woraajjana; shin au kaseegaadan injjetenna. 30 Aissi giikko, arggo bagga biittaappe yiya olaa markkabeti a daganttana. Yaatobare i guyye simmidi, geeshsha maachchaa bolli hanqqettana. Qassi hegaappe simmidi, geeshsha maachchaa aggiyaageetuura dabbotana.
31 “A olanchchati Beeta Maqidasiyaakka a yuushuwaa gimbbiyaakka tunissananne hachchi hachchi yarshshiyo yarshshuwaakka teqqana. Yaatidi eti bashshaa tunatettaa yan essana. 32 Maachchaa koliyaageeta i ba cimo qaalan ba bagga oottana; shin bantta Xoossaa eriya asai minnananne aara eqettana.
33 “Asaa giddon de7iya aadhdhida eranchchati daro asaa tamaarissana; shin guutta wodiyaa garssan ha tamaarissiyaageeti bisuwan busakettana, taman xuugettana, omoodettana woikko bonqqettana. 34 He metotu giddon de7iiddi, eti guutta maado demmana; daro asaikka eta bagga milatidi, etakko shiiqana; shin wozanappe gidenna. 35 Aadhdhida eranchchatuppe unddennaageeti xubettana. Hegaadan hanidi, wurssettaa wodee gakkanaashin, eti paacettidi kiyana, geeyananne boree bainnaageeta gidana. Aissi giikko, Xoossai keerido wodee biron gakkiichchibeenna.

Bana Xoqqissiya Kawuwaa

36 “Kawoi bana koshshaa oottana; xoossatu ubbaappe bollaara bana xoqqu oottidi gitayana; qassi xoossatu Xoossaa bolli kase siyetti erenna

iita qaalaa haasayana. Hananau qofan qashetti uttidabai hananau de7iyo gishshau, Xoossaa hanqqoi polettana gakkanaashin, i oottiyoobai ubbai ayyo injjetana. 37 I kase ba maizza aawatu xoossata, woikko maccaasai siiqiyo xoossaa karana; i ba xalaalaa hara ubbaappe aattidi xoqqu oottanaappe attin, hara ai xoossaanne wudenna. 38 I eta bonchchanaagaa gishshaa qatotu xoossaa bonchchana; a maizza aawati erenna xoossaassi worqqaa, biraa, al77o shuchchaanne lo77o imuwaa immidi bonchchana. 39 Imatta xoossaa maaduwan mino qatotu bolli i woraajjana. Qassi ba maataa eriyaageeta i daro bonchchana. I eta daro asaa haariyaageeta oottidi sunttana; qassi biittaakka woito oottidi, etayyo shaakki shaakkidi immana.

40 "Wurssettaa wodee gakkin, tohossa biittaa kawoi denddidi, huuphessa biittaa kawuwaa olana. SHin huuphessa biittaa kawoi paraa gaareta, paraasatanne daro markkabeta ekkidi, a bolli gotiyaadan yaana. Yiidi daro biittaa bolli woraajjana; woraajjidi di7uwaadan eta meecciiddi kanttana. 41 Qassi i Israa7eela giyo lo77o biittaa bollankka woraajjana. Woraajjin daro biittati a kushiyan kunddana; shin Eedooma, Moo7aabanne Amoona biittati a kushiyaappe attana. 42 I daro biittatu bolli woraajjiyo wode, Gibxxeekka appe kessi ekkenna. 43 Gibxxe biittaa worqqaa, biraanne duretettaa ubbaa i ba kushe oottana. Liibeenne Toophphee a geeduwaa kaallana.

44 "SHin arshsho baggaappenne huuphessa baggaappe yiya odoi a daganttana; daganttin hanqquwaa eexxi kiyidi, darota woranaunne mule xaissanau denddana. 45 I ba kawotaa dunkkaaniyaa abbaappenne puulanchcha geeshsha deriyaappe gidduwan tokkana. SHin a wurssettai gakkana; gakkin a maaddiyaabi xayana.

12

Wurssettaa Wodiyaa

1 "He wodiyan, ne asaa heemmiya gita halaqai Mikaa7eeli denddana. Denddin kawotetti doommoosappe doommin, he wode gakkanaashin, be7i erenna meto wodee hanana. Gidikkonne, a sunttai Xoossaa Maxaafan xaafettido ne asai ubbai he wode attana. 2 Kase haiqqidi moogettida asaappe daroti denddana. Etappe baggati merinaa de7uwau, baggati qassi yeellaunne merinaa kaushshau denddana. 3 Aadhdhida eranchchati, saluwaa poo7uwaadan, qassi darota xillotettaa ogiyaa kaalettidaageeti meri merinau xoolinttiyaadan poo7ana.

4 "SHin nenoo Daaneelaa, neeni wurssettaa wodee gakkanaashin, ha maxaafaa qaalaa gorddada, maatafaa wotta. Daroti yaanne haanne bichchaarana; eraikka darana" yaagiis.

5 Hegaappe guyyiyan, taani Daaneeli, hara naa77ata, issoi shaafaappe hafintta lanqqiyan, issoi shaafaappe hefintta lanqqiyan eqqidaageeta be7aas. 6 Etappe issoi liinuwaa maayidi, shaafaa haattaappe bolla baggaara eqqidaagaa oichchiiddi, "Ha maalaalissiyaabati polettanau woisa wodiyaa gam77aneeshsha?" yaagiis.

7 He liinuwaa maayidi, shaafaa haattaappe bolla baggaara de7iyaagee ba ushachcha kushiyaanne ba haddirssa kushiyaa saluwaa zaari denttidi, merinau de7iyaagaa sunttan hagaadan yaagidi caaqqiis; "Hagee wodee, wodetinne wodiyaa baggai gakkanaashin gam77ana; qassi geeshsha asatu wolqqai kinchchettidi wuriyo wode, ha ubbabaikka polettana" yaagiis.

8 Hagaa ubbaa taani siyaas; shin taayyo gelibeenna. Yaatin, taani, "Ta godau, ha yoho ubbaassi wurssettai aiba gidanee?" gaada oichchaas.

9 Oichchin i zaaridi, hagaadan yaagiis; “Daaneelaa, ba. Aissi giikko, hagee
maxaafai wurssettaa wodee gakkanaashin gorddettidabaanne maatafai a
bolli wodhdhidobaa. 10 Daroti paacettidi kiyana, geeyananne boree bain-
naageeta gidana; shin iitati iitabaa oottana. Iitatuppe issi urinne akeekenna;
shin aadhdhida eranchchati akeekana.
11 “Hachchi hachchi yarshshiyo yarshshoi teqettoosappenne bashshaa tu-
natettai he sohuwan eqqoosappe 1,290 gallassa. 12 Genccidi 1,335 gallassati
wuranaashin gattiya uri anjjettidaagaa.
13 “Nena gidikko, neeni wurssettai gakkanaashin ba. Neeni shemppana;
shemppada gallassatu wurssettan nena gakkiya laataa ekkanau denddana”
yaagiis.

Hananabaa Yootiya Hoose7a Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hananabaa yootiya Hoose7i Samaaree Kiristtoosa yeletaappe kase laappun xeetanne laatamanne isiini laittan kunddanaappe kasetidi, hanotati meto gidi uttido wodiyan, hananabaa yootiis; i hananabaa yootidoogee hananabaa yootiya Amoxappe guyye gidishin, huuphessa bagga Israa7eela kawotettan yootiis. Hoose7i keehi darissidi odidoogee asai eeqau goinnidoogaanne Xoossaa ammaniyo ammanuwaa pacissidoogaa. Hoose7i hagaa asai Xoossaassi ammanettennan aggiyoogaa qonccissidi odanau, issi ammanettenna maccaasiyo machcho oottidi ekkidoogaa leemiso oottidi go7ettees. A machchiyaa Goomera ayyo ammanettennan ixxidoogaadan, Xoossaa asaikka Xoossaa aggi bayiis. Hegaa gaasuwan Israa7eela asaa bolli pirddai yaana hanees. Gidikkonne wurssettan Xoossai ba asaa siiqiyo siiqoi dariyo gishshau, ba asaa baakko zaaridi, baappenne ba asaappe gidduwan de7iya siiquwaa ooraxissees. A gita siiqoi hagaappe kaalliya haasayan qoncciis; "Israa7eela asatoo, taani inttena waata oloo? Taani inttena waata aattada immoo? Taani inttena siiqiyo siiqoi gita gidiyo gishshau, taani hagaa ubbaa oottanau ta wozanai eenenna" (11:18) yaagiis.

1 Ooziyaani, Yo7aataami, Akaazinne Hizqqiyaasi kaalli kaallidi Yihudan kawotido wode, qassi Yo7aasha na7ai Iyorbbaami Israa7eelan kawotido wode, Bi7eera na7aa Hoose7akko yiida GODAA qaalai hagaa.

Hoose7a Maccaasiyoonne Naata

2 GODAI koiro Hoose7a baggaara haasayido wode, Hoose7a, "Ba; baada shaaramuxa maccaasiyo neeyyo ekka; ekkada shaaramuxeeppe naata yela. Aissi giikko, shaaramuxiya maccaasiyaa ba azinaappe shaahettiyoogaadan, ta asai taappe shaahettiis" yaagiis.

3 Yaagin biidi, Dibilaima na7iyo Goomero ekkiis; ekkin shahaarada, attuma na7a au yelaasu. 4 Yaatin, GODAI Hoose7a, "Na7aa sunttaa 'Iziraa7eela' yaagada suntta. Aissi giikko, Iziraa7eelan gukkida suuttaa autiyau taani Yeehu zareta qantta wodiyan achchana; Israa7eela kawotettaakka xaissana. 5 He gallassi taani Iziraa7eela Wombban Israa7eela olanchchata mentterettana" yaagiis.

6 Goomera naa77anttuwaa shahaarada, macca na7iyo yelaasu. Yaatin, GODAI Hoose7a, "I sunttaa 'Loruhaamo'[1] yaagada suntta. Aissi giikko, hagaappe sinttanau taani Israa7eela asau qarettikke; etau mulekka atto giikke. 7 SHin taani Yihudaa asaassi qarettana; taani GODAN, eta Xoossan, eta ashshanaappe attin, wonddafiyan woikko bisuwan woikko olan woikko paratun woikko paraasatun ashshikke" yaagiis.

8 Goomera Loruhaamo xanttaa duuttidoogaappe guyyiyan, haranttuwaa shahaarada, attuma na7aa yelaasu. 9 Yaatin, GODAI Hoose7a, "A sunttaa 'Lo7aama'[2] yaagada suntta. Aissi giikko, intte ta asa gidekketa; taanikka intte Xoossaa gidikke.

Israa7eela Asai Ooraxxana

10 "Israa7eela asai makkanaunne qoodanau danddayettenna abbaa shafe keena gidana. Etau, 'Intte ta asa gidekketa' geetetti odettidosan, 'Intte

1 **1:6** Loruhaamo: "Loruhaamo" giyoogee "Qarettennaaro" giyoogaa. 2 **1:9** Lo7aama: "Lo7aama" giyoogee "Ta asa gidenna" giyoogaa.

de7o Xoossaa naata' geetettana. 11 Yihudaa asainne Israa7eela asai issippe shiiqana; shiiqidi banttau issi halaqaa doorana; dooridi omoodo biittaappe simmananne ishalidi de7ana. Aissi giikko, Iziraa7eela gallassai gita gallassa gidana.

2

1 "Intte ishantta, 'GODAI inttena, "Ta asa" yaagees' yaagite. Qassi intte michcheta, 'GODAI inttena, "Taani intteyyo qarettais" yaagees' yaagite.

Israa7eela Asai SHaaramuxee Goomeri Mala Ammanettennaagaa

2 "Intte aayyiyo zorite; o zorite. Aissi giikko, a ta machcho gidukku; taanikka i azina gidikke. A ba som77uwaa shaaramuxatto bessiyoogaa aggu; ba shaaramuxa oosuwaakka ba xanttatu gidduwaappe diggu. 3 Hegee xayikko, a yelettido gallassaadan, taani o xiire kallo ashshana. Qassi melida bazzo biittaadan o oottana; taani o saamuwan worana. 4 Eti shaaramuxeeppe yelettida naata gidido gishshau, taani i naatussi qarettikke. 5 Eta aayyiyaa shaaramuxaasu; eta ba uluwan tookkidaara kaushshabaa hanaasu. Waanada giikko, a, 'Taani ta kattaanne ta haattaa, ta suufiyaanne ta liinuwaa, ta zaitiyaanne ta ushshaa taassi immiya ta laggettota kaallada baana' yaagaasu.

6 "Hegaa gishshau, taani i ogiyaa agunttan gorddana; a ba loossuwaa demmenna mala, taani gimbbiyaa gimbbana. 7 A ba laggettotu geeduwaa woxxana, shin gakkukku; eta koyana, shin demmukku. Hegaappe guyyiyan a, 'Tau ha77i duussaappe beniigee kehiyo gishshau, simmada ta koiro azinaakko baana' yaagana.

8 "Kattaa, woiniyaa eessaanne zaitiyaa iyyo immidaageenne eti Ba7aala giyo eeqau shiishshiyo biraanne worqqaa iyyo darissidaagee tana gidiyoogaa a erennan ixxaasu. 9 Hegaa gishshau, ka77iyo wode ta kattaa, qassi teeriyo wode ta woiniyaa taani ippe zaarada ekkana. Hegaadankka, i kalluwaa maizzanau, suufiyaappenne liinuwaappe dadettida maayuwaakka ippe qaara ekkana. 10 Qassi i laggettotu sinttan taani i kalluwaa bessana; ta kushiyaappe ooninne o ashshenna. 11 Taani i ufaissai ubbai, i gibirai, i aginai xeeriyo gallassati, i Sambbata gallassati, laittan laittan bonchchettiya i baalati ubbai attanaadan, oottana. 12 Akka, 'Ta laggettoti taayyo immido kerai hagaa' yaagido i woiniyaa turatanne balase geetettiya mittata taani xaissana; taani eta wora oottana; oottin bazzo do7ati eta maana. 13 A tana dogada, ba laggettota kaallaidda, gutuchchatuuninne alleeqotun bau alleeqettaidda, Ba7aala giyo eeqaayyo ixaanaa cuwayido baala gallassatu gishshau, taani o qaxxayana. Taani GODAI hagaa odaas.

GODAI Israa7eela Asaa Siiqiis

14 "Hegaa gishshau, taani o labada bazzo ehaana; ehaada taani iyyo siiqo qaalan odana. 15 Yan taani i woiniyaa turaa sohuwaa iyyo zaarada immana; Metuwaa Wombbaakka a ufaissan naagiyoobai geliyo pengge oottana. Gibxxe biittaappe kiyido wodiyaadan, ba geela7otettaa laittaadan, a yan yexxana" yaagees.

16 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "He gallassi a tana, 'Ta azinaa' yaagada xeesanappe attin, hagaappe sinttanau, 'Ta Ba7aala' yaagada xeesukku. 17 Aissi giikko, taani i doonaappe Ba7aalantta sunttaa diggana; hagaappe sinttanau taani o Ba7aala sunttaa xeesissikke. 18 He gallassi taani ta

asaa gishshau sa7aa do7atuura, saluwaa kafotuuranne biittaara gooshettiya meretatuura maachchaa maacettana. Taani biittaappe wonddafiyaa, bisuwaanne olaa xaissana; yaatobare eti woppu giidi, saro de7ana.
19 "Taani nena merinau taassi giigissana; giigissaidda xillotettaaninne suure pirddan, aggenna siiquwaaninne maarotan taassi giigissana; 20 taani ammanettada nena taassi giigissana. Neenikka GODAA erana" yaagees.
21 Qassikka GODAI, "He gallassi taani zaaruwaa immana; taani salotussi zaaruwaa immin, eti sa7aassi zaaruwaa immana. 22 Sa7aikka kattau, woine eessaunne zaitiyau zaaruwaa immana; immin eti Iziraa7eelau zaaruwaa immana. 23 Taani o biittan taassi zerana. Kase taani qarettabeennaarissi ha77i qarettana. Qassi ta asa gidennaageeta, 'Ta asa' gaana; etikka tana, 'Neeni nu Xoossaa' yaagana" yaagees.

3

Hoose7anne SHaaramuxa Maccaasiyoo

1 GODAI tana, "Israa7eela asai hara xoossatukko simmidi, woiniyaa teeraa melaa lichchakkuwaa siiqishinkka GODAI eta siiqiyoogaadan, ba; baada laggettuwaa siiqada, shaaramuxaidda de7iya beni ne machchiyo neenikka zaarettada siiqa" yaagiis.
2 Yaagin taani o tammanne ichchashu xaqara biraaninne xeetanne ishatamu kilo giraame deexxiya gisttiyan shammaas. 3 SHammada o, "Neeni shaaramuxennaaninne hara asaara de7ennan tanaara daro wodiyaa de7anau koshshees. Taanikka nenaara de7ana" yaagaas.
4 Hegaadankka, Israa7eela asai kawoi woikko halaqai bainnan, yarshshoi woikko eeqa tuussi bainnaaninne eefuudiyaa giyo maayoi woikko so giddo eeqaa misilee bainnan daro wodiyaa de7ana. 5 Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai simmidi, GODAA bantta Xoossaanne Daawita bantta kawuwaa koyana; koyidi wurssetta gallassatun eti kokkoriiddi, GODAAKKONNE a anjjuwaakko yaana.

4

GODAI Israa7eela Mootiis

1 Inttenoo, Israa7eela asatoo, GODAA qaalaa siyite! Aissi giikko, ha biittan de7iya asaa ubbaa GODAI mootiyoobai de7ees. Hegeekka, ha biittan ammanoi, siiqoinne Xoossaa eriyoogee baawa. 2 Ha biittan de7iyaabai qanggetta, worddo, asa woro, wuussanne shaaramuxa xalaala. Eti maachcha ubbaa kanttidosona; asaa woroi woruwaa kaallees. 3 Hegaa gaasuwan biittai melana; biittan de7iya ubbai daafurana. Sa7aa do7atikka, saluwaa kafotikka, harai attin, abbaa moletikka haiqqana.

GODAI Qeeseta Mootiis

4 GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo, qeesetoo, taani inttena mootiyoobai de7ees. Hegaa gishshau, ooninne hara asaara palamettoppo; qassi ooninne hara asa mootoppo. 5 Intte gallassi xubettana; hananabaa yootiyaageetikka inttenaara qammi xubettana. Hegaa gishshau, taani intte aayyiyo xaissana. 6 Ta asai eratettai xayin bayiis. Intte eratettaa ixxido gishshau, taanikka intte tau qeese gidanaagaa ixxais. Intte Xoossaa higgiyaa intte dogido gishshau, taanikka intte naata dogana.
7 "Qeeseti dari dari biido keenaa, tana darissi naaqqidosona; taanikka eta bonchchuwaa yeellau laammana. 8 Ta asaa nagarai etau quma gidiis; hegaa gishshau, eti ta asaa moorobaa ootissanau jaamoosona. 9 Qeesetikka asai

haniyoogaadan hanana. Taani eta hanotaa gishshau, eta qaxxayana; qassi
eta oosuwaadan, etau zaarana. 10 Eti GODAA aggido gishshau, maana, shin
kallokkona; shaaramuxana, shin naata corayokkona.

GODAI Eeqau Goinniyoogaa Ixxees

11 “SHaaramuxatettai, gam77ida woine eessainne yelaga woine eessai
ta asaa wozanaa bashshees. 12 Ta asai mittaappe oosettida eeqa mis-
iliyaa zoriyaa oichchees; eta gatimai eta oishaa zaarees. SHaaramuxa
ayyaanai eta balettiis; eti bantta Xoossaappe shaahettidi shaaramuxi-
dosona. 13 Deretu huuphiyan yarshshuwaa yarshshoosona; keratu bol-
lankka kuwai lo77o gidiyo adussanne daashsha mittatu garssankka ixaanaa
cuwayoosona.

“Hegaa gishshau, intte macca naati shaaramuxa kiyoosona; intte naatu
maccaasatikka shaaramuxoosona. 14 Intte macca naati shaaramuxiyo
wodenne intte naatu maccaasati shaaramuxiyo wode, taani qaxxayikke;
aissi giikko, attuma asati bantta huuphiyan shaaramuxiyaageetuura zup-
petoosona; shaaramuxiyaageetuura yarshshuwaa yarshshoosona. Hegaa
gishshau, akeekai bainna asai aadhdhi wodhdhana.

15 “Israa7eela asatoo, intte shaaramuxa kiyikkokka, Yihudaa asai int-
teegaadan, mooranchcha gidoppo. Gelggala booppite; Beeti-Aweenikka
pude kiyoppite; ‘GODAI ero!’ yaagidi caaqqoppite. 16 Israa7eela asai
makkalanchcha usseedan makkaliis. Yaatin, GODAI eta aaho dembban
dorssa maratudan waatidi heemmanee? 17 Efireema asai eeqatun gait-
tiis; eta aggiigite. 18 Eti daro woiniyaa uyi simmidi, shaaramuxiyoogaa
aggokkona; eta haariyaageetikka yeellayiyaabaa keehippe dosoosona.
19 Carkkoi eta efaana; bantta eeqau yarshshido yarshshotu gaasuwan eti
yeellatana.

5

1 “Inttenoo, qeesetoo, hagaa siyite! Inttenoo, Israa7eela asatoo, ezg-
gite! Kawuwaa keettaa asatoo, akeekite! Ha pirddai intte bolli pirddet-
tiis. Intte Mixiphphan piredan hanideta; Taaboora Deriyaa bollikka mic-
cido gitedan hanideta. 2 Makkalanchchati woriya diizzadan hanidosona;
hegaa gishshau, taani eta ubbaa qaxxayana. 3 Efireemabaa taani erais;
Israa7eelikka taappe geemmibeenna. Efireemaa, neeni ha77i shaaramuxa
kiyadasa; Israa7eelikka tuniis” yaagees.

Hoose7i Asai Eeqaassi Goinnennaadan Seeriis

4 Israa7eela asai bantta Xoossaakko simmennaadan, eta iita oosoi eta
teqqiis; shaaramuxa ayyaanai eta giddon de7ees. Hegaa gishshau, eti
GODAA erokkona. 5 Israa7eela asaa otoroi eta bollan markkattees; hegaa
gishshau, Israa7eela asainne Efireema asai bantta nagaran xubettoosona;
Yihudaa asaikka etaara xubettees. 6 Eti GODAASSI yarshshanau bantta
dorssatu wudiyaanne mehiyaa wudiyaa laaggi ekkidi baana; shin eti a
demmokkona. Aissi giikko, i etappe shaahettiichchiis. 7 Eti GODAAYYO
ammanettibookkona; eti yelido naatikka assa gidokkona. Hegaa gishshau,
ha aginai xeeranaashin, etikka eta biittaikka xayana.

Israa7eelinne Yihudai Olettiyo Olaa

8 Gib77a kataman malkkataa, Raama kataman xurumbbaa punnite.
“Biniyaama asau, nuuni intte guyyiyan de7oos; hegaa erite!” yaagidi,
Beeti-Aweenan waasuwaa xulluusite. 9 Qaxxayettiyo gallassi Efireemi baisa
attana; Israa7eela zaretu giddon tumu hananabaa taani yootais.

10 GODAI hagaadan yaagees; “Yihudaa halaqati zawaa sugiyaageetu mala gididosona; taani ta hanqquwaa eta bollan haattaadan gussana. 11 Efireema asai maaddanau danddayenna kawotettatuppe maaduwaa oichchanau qachchido gishshau, naaqettiisinne pirddan qohettiis. 12 Hegaa gishshau, taani Efireema asaayyo bil77a mala, Yihudaa asaayyookka quno mala.

13 “Efireemi ba harggiyaa, Yihudaikka ba masunttaa be7ido wode, Efireemi Asoore biitti biis; biidi he biittaa haariya gita kawuwaa maaduwaa oichchiis. SHin i eta harggiyaa xallanau woikko eta masunttaa pattanau danddayibeenna. 14 Hegaa gishshau, taani Efireemayyo gaammodan hanana; Yihudaayyookka wodala gaammodan hanana. Taani eta mentterettada, tookka ekkada baana; ooninne eta taappe wotti ekkenna. 15 Eti bantta mooruwaa akeekana gakkanaashiininne tana koyana gakkanaashin, taani guyye ta sohuwaa simmashshana. Eti bantta tuggau tana minttidi koyana” yaagees.

6

Israa7eela Asai Nagaraappe Tuma Gidenna Simuwaa Simmiis

1 Israa7eela asai hagaadan yaagees; “Haayite! Ane GODAAKKO simmoos. I nuna mentterettiis, shin i nuna pattana; i nuna masunxxissiis, shin i nu masunttaa qachchana. 2 Naa77u gallassaappe guyyiyan, i nuna pattana; heezzantto gallassi nuuni a sinttan de7ana mala, i nuna denttana. 3 GODAA ane eroos; a erana mala, minttidi ane a kaalloos. Awai mokkiyoogee tuma gidiyoogaadan, ikka tumu beettana. Badhdheesa iraadan, biittaa aliya balggo iraadan, i nuukko yaana” yaagees.

4 GODAI hagaadan yaagees; “Efireema asau, taani inttena waatooshsha! Yihudaa asau, taani inttena waatooshsha! Aissi giikko, intte siiqoi maallado shaaraa mala; sohuwaara xayiya guuraa xaazaa mala. 5 Hegaa gishshau, taani hananabaa yootiyaageetu baggara inttena qanxxerettaas; ta doonaappe kiyida qaalan taani inttena woraas. Ta pirddaikka intte bolli poo7uwaadan pozhzhu gaana. 6 Aissi giikko, taani aggenna siiquwaa koyaisippe attin, yarshshuwaa koyikke; Xoossaa eriyoogaa koyaisippe attin, xuuggiyo yarshshuwaa koyikke.

7 “SHin eti Addaamedan, maachchaa kanttidosona; kanttidi yan taassi ammanettennan ixxidosona. 8 Gala7aade katamai iita oosuwaa oottiya asati de7iyo katama; he katamai asaa suuttan mooretti uttiis. 9 Panggati asa woranau qosetti uttidi naagiyoogaadan, qeesetu citaikka hegaadan naagees; naagidi Sekeema katamaa efiya ogiyan asaa worees. Ee, eti yeellayiya kobabaa oottoosona. 10 Taani Israa7eela asan daganttiyaabaa be7aas. Efireema giddon shaaramuxatettai de7ees; Israa7eelikka tuniis.

11 “Yihudaa biittaa asatoo, inttenakka qaxxayana gallassaa taani keera wottaas.

7

1 “Taani Israa7eela pattanaunne zaarettada ishalissanau koyiyo wode, Efireema nagarainne Samaariyaa asaa iita oosoi qoncci beettees. Aissi giikko, eti worddotoosona; kaisoti son keettaa mentti gelidi wuuqqoosona; panggatikka karen bonqqoosona. 2 SHin taani eta iita oosuwaa ubbaa hassayiyoogaa eti akeekokkona. Eta iita oosoti eta dooddi wottidosona; he iita oosoti ubba wodekka ta sinttan de7oosona.

Kawo Keettan Denddida Maqquwaa

3 “Eti kawuwaa bantta iitatettan, halaqatakka bantta wordduwan ufaissoosona. 4 Eti ubbaikka makkalanchcha; daabbuwaa uukkiyaagee coociyan eettido tamaadan, eti hanqquwan eexxi kiyoosona. He uukkiyaagee munaqqiyoogaa polidi, munaqai denddana gakkanaashin, tamaa eettenna. 5 Nu kawuwaa baalaa bonchchiyo gallassi, makkalanchchati halaqata woine eessan mattoyidi harggissidosona; uukkiyaagee ba kushiyaa denttidi, qilliicciyaageetussi malaatees. 6 Eta wozanai tama cooce mala; eti shiiqidi maqettidosona. Uukkiyaagee qamma ubbaa xiskkiiddi aqees; sa7ai wonttiyo wode tama lacodan, a hanqqoi eexxi kiyees. 7 Eti ubbaikka tama coocedan michchoosona; michchidi banttana haariyaageeta moosona. Eta kawoti ubbaikka kunddidosona; etappe ooninne tana xeesiyaabi baawa.

Israa7eela Asaanne Hara Kawotettatu Asaa

8 “Efireema asai hara kawotettatu asaara walahettiis; Efireema asai aatti yeggibeenna oittaa mala gidiis. 9 Allagati a wolqqaa miidosona, shin i hegaa eribeenna; a huupheekka puulummiis, shin i hegaa eribeenna. 10 Israa7eela asaa otoroi eta bollan markkattees. Hegee ubbai haninkka eti GODAAKKO, bantta Xoossaakko, simmibookkona woikko a koyibookkona.

11 “Efireema asai qofi bainna eeyya haraphphe mala. Maaduwaa demmanau issiton Gibxxe xeesees; issiton qassi Asoorekko simmees. 12 Eti biyo wode, taani eta bollan gitiyaa yeggana; taani eta saluwaa kafotudan, duge goochchada wottana. Eta iita oosuwaa gishshau, taani eta qaxxayana.

13 “Etau aayye7ana! Aissi giikko, eti taappe wora simmidosona. Eta bashshiyaabai yo! Aissi giikko, eti ta bolli makkalidosona. Taani eta wozanau koyaas; shin eti ta bolli wordduwaa haasayoosona. 14 Bantta hiixan zin77idi zilaaloosonappe attin, bantta wozanaappe tana woossokkona. Kattaassinne woine eessaassi bantta bollaa mashshan qanxxiiddi, hara xoossata woossoosona; shin eti ta bolli makkalidosona.

15 “Taani eta loohissaasinne minttaas; yaatinkka tau iitabaa maqettoosona. 16 Eti simmoosona, shin taakko simmokkona. Eti wora xonggiya wonddafiyaa mala. Eta halaqati iitabaa haasayiyoogaa daafan, bisuwan wurana; hegan eti Gibxxe asan qilliiccettana.

8

Israa7eela Asai GODAA Ixxiis

1 “Malkkataa punna! Aissi giikko, eti ta maachchaa kanttidi, ta higgiyaa menttido gishshau, GODAA asaa bolli morkkee argganttaadan aallanttees. 2 Eti, ‘Abeet nu Xoossau, nuuni Israa7eela asai nena eroos’ yaagidi taayyo waassoosona. 3 SHin Israa7eela asai lo77obaa ixxido gishshau, morkkee eta yedettana.

4 “Eti tana oichchennan banttau kawota kawoyidosona; taani yootennan de7ishin, halaqata dooridosona. Bantta xayuwau gaaso gidiya eeqa misileta bantta biraappenne worqqaappe medhdhidosona. 5 Samaariyaa asau, mara milatissidi intte medhdhido eeqaa taani ixxaas; ta hanqqoi intte bolli eexxi kiyiis. Eti geeshsha gidennan aude gakkanaasshin daanee? 6 Kushe hiillai a medhdhiisippe attin, i Xoossaa gidenna. Samaariyaa eeqa misilee meqerettana.

7 “Eti carkkuwaa zeroosona; zeridi gotiyaa cakkoosona. Equwan de7iya eta kattau aifee baawa; hegaa gishshau, xiillee baawa; xiillee de7iyaakkokka allagati maana. 8 Israa7eela asai mitettiis; ha77i eti allaga asatu giddon de7oosona; eti meqqida miishshadan, pattenna asa gididosona. 9 Eti baddo harddiidai barkka yuuyiyoogaadan yuuyiiddi, Asoore

biitti biidosona; Efireema asai bana maaddiya asa miishshan shammiis.
10 SHammikkokka, taani eta shiishshana. Kare biittaa kawotinne halaqati
eta huqqunnobare, eti sohuwaara hitana.
11 "Efireema asai nagaraa yarshshuwaa yarshshiyo daro sohota keexxiis;
shin he yarshsho sohoti nagaraa oottiyo soho gididosona. 12 Taani etau ta
higgiyan darobaa xaafaas; shin eti he higgiyaa allagabaadan xeellidosona.
13 Eti yarshshanau dosoosona; yarshshuwaa ashuwaakka moosona; shin
GODAI etan ufaittibeenna. I ha77i eta mooruwaa hassayana; qassi eta
nagaraa gishshaukka eta qaxxayana; eti Gibxxe biitti baana. 14 Israa7eela
asai bana Medhdhidaagaa dogidi, kawo keettata keexxiis; Yihudaa asaikka
gimbbettida daro katamata keexxiis. SHin taani he katamatun tamaa
yeddana; yeddin eta qatota maana" yaagees.

9

Hoose7i Israa7eela Asaa Bolli Yaana Qixaatiyaa Yootiis

1 Israa7eela asatoo, ufaittoppite! Hara kawotettatudan, poocu gooppite!
Aissi giikko, intte intte Xoossaappe shaahettidi, shaaramuxideta; kattaa
qoxxiyo aude ubban shaaramuxeessi immiyo waagaa dosideta. 2 Hegaa
daafan intte audiyaappe katta, woiniyaa gum77iyoosaappekka eessa dem-
mekketa; qassi woiniyaa turaikka etau aifenna. 3 Eti GODAA biittankka
gam77okkona. SHin Efireemi Gibxxe biitti simmana; qassi Asoore biittan
tuna qumaa maana.
4 Eti GODAASSI woiniyaa eessaa yarshshuwaa gussokkona; eta
yarshshoikka a ufaissenna. He yarshshoi etau shochcha mala gidana;
hegaa miya ubbai tunana. He oittai eti maanaassappe attin, GODAA Beeta
Maqidasiyaa gelenna. 5 Keerido baala gallassinne GODAA bonchchiyo baala
gallassi, intte ai oottuuteetii? 6 Eti bashshaappe kessi ekkikkokka, Gibxxee
eta shiishshana; shiishshin Memppisa giyo katamai eta moogana. Eti
shiishshido bira miishsha ubbai dooyee maayin attana; eta dunkkaaniyaa
giddonkka buloi buuzoi mokkana.
7 Qixaatiyaa gallassai yiis; Xoossai asaayyo a oosuwaadan oosuwaadan
zaariyo wodee gakkiis. Israa7eela asai hegaa ero! Intte iita na-
garaa gishshaunne intte diina morkketettaa gishshau intte, "Hananabaa
yootiyaageeti eeyya; ajjuutaa be7iyaageetikka gooyiyaageeta" yaagideta.
8 Hananabaa yootiyaagee ta Xoossaara issippe gididi, Efireema naagiyaa-
gaa. SHin hemettiyo oge ubban Efireemayyo kafo oiqqiyoogaadan, piree
wodhdhi uttiis; a Xoossaa keettankka morkketettai de7ees. 9 Beni Gib77a
kataman hanidoogaadan, eti keehi tunidosona. Xoossai eta mooruwaa
hassayana; hassayidi eta nagaraa qaxxayana.

Israa7eela Asaa Nagaraanne A Kaalliya Pirddaa

10 GODAI hagaadan yaagees; "Taani Israa7eela asaa bazzon woine teeraa
demmiyoogaadan demmaas. Taani intte aawata balasiyaa giyo mittan
de7iya koiro aifiyaa be7iyoogaadan be7aas. SHin eti Ba7aali-Pa7oora
giyoosaa yiidi, Ba7aala giyo eeqaassi goinnidosona; yaatidi bantta dosido
eeqaadankka tunidosona. 11 Efireema bonchchoi kafodan paalli xayana; ha-
gaappe sinttanau yeliyoobi baawa; abbe ixettiyoobi baawa; shahaariyoobi
baawa. 12 Eti naata yelidi dichchikkokka, issoinne attennan worarggada,
eta yeloi bainna asa kessana. Taani etappe haakkido wode, etau aayye7ana.
13 Efireema asai omooduwau imettishin be7aas; Efireema asai bantta naata
goora7iyaageetussi kessidi immanau koshshees" yaagees.

14 Abeet GODAU, etau imma! Neeni etau ai immuutee? Neeni etau
boshettiya uluwaanne melida xanttaa imma.
15 GODAI hagaadan yaagees; “Eta iitatetta ubbai Gelggala giyoosaana;
taani eta ixxiyoogaa yan doommaas. Eta oosuwaa iitatettaa gishshau, taani
eta ta keettaappe gooddana; hagaappe sinttanau taani eta siiqikke; eta
haariyaageetikka makkalanchcha. 16 Efireema asai deshettin, eta xaphoi
meliis; aifiyaakka aifokkona. Eti naata yelikkokka, taani eti siiqiyo naata
worana” yaagees.

Hoose7i Israa7eela Asaa Seeriis

17 Eti ta Xoossai giyoobaa siyenna gishshau, i eta pixiri olana; olin eti
kawotettatu giddon toilattiyaageeta gidana.

10

1 Israa7eela asai daayida woine turaa mala; eti banttau aifiyaa aifoosona.
Eti aifiyo aifee darido keenaa yarshshiyo sohota darissi keexxidosona.
Eta biittai duretido keenaa, goinniyo eeqa tuussata alleeqissidi medhdhi-
dosona. 2 Eta wozanan genee kumiis; ha77i eti bantta mooruwaa qixaatiyaa
ekkanau koshshees. GODAI eti yarshshiyo sohota laalana; eta eeqa tuussata
xaissana.
3 He wode eti, “Nuuni GODAASSI yayyibeenna gishshau, nuussi kawoi
baawa; shin nuussi woni kawoi de7iyaakkonne ai oottanee?” yaagana.
4 Eti hekkennabaa haasayoosona; maachchaa maacettiiddikka wordduwan
caaqqoosona. Hegaa gishshau, woriya sharafai shooqan doliyoogaadan, eta
bollan pirddai dolana. 5 Samaariyaa kataman de7iya asai Beeti-Aweenan
de7iya maraa misiliyaayyo yayyoosona. A bonchchoi appe shaahetti-
ichchido gishshau, asai au yeekkana; he eeqaa misiliyau oottiya qeesetikka
waassana. 6 He eeqa misilee Asoore biitti toohetti biidi, gita kawuwaassi
giiradan imettana. Efireema asai yeellatana; Israa7eela asaikka ba eeqaa
misiletu daafan kauyyana.
7 Samaariyaa kawoi haattaa bollan qaixaaree toohettiyoogaadan, toohetti
xayana. 8 Qassi Israa7eela asai Aweena giyo kataman eeqau goinnidi,
nagaraa oottiyo xoqqa sohotikka qolettana; eti yarshshiyoosan agunttainne
gom77oree mokkana. Yaatin, eti dereta, “Nuna genttite!” yaagana. Ker-
atakka, “Nu bolli kunddite!” yaagana.

GODAI Israa7eela Bolli Pirddiis

9 GODAI hagaadan yaagees; “Israa7eelatoo, intte Gib77an nagaraa oot-
tido gallassaappe doommidi, nagaraa oottiyoogaa aggibeekketa. Hegaa
gishshau, Gib77a kataman intte bolli olai denddana. 10 Taani koyiyo wode,
he makkalanchchata qaxxayana. Eti oottido daro nagaraa gaasuwan taani
eta qaxxayiyo wode, kawotettati eta bollan shiiqana.
11 “Efireemi kattaa yerettaa dosiya, wadhdhidi kessido mirggo mala;
shin taani a puula morggiyan qambbaraa wottada waaxana. Yihudaa
asai goyanau koshshees; Yaaqooba asaikka gadiyaa phalqqanau koshshees.
12 GODAI yiidi, xillotettaa intte bolli iraadan bukissana gakkanaashin, intte
a koyiyo wode gidiyo gishshau, inttessi xillotettaa zerite; zeridi aggenna
siiquwaa cakkite; otta biittaakka phalqqite.
13 “Intte iitatettaa zeridi, nagaraa cakkideta; intte wordduwaa aifiyaakka
miideta.
“Intte intte wolqqaaninne intte daro olanchchatun ammanettido
gishshau, 14 intte asaa bolli olaa dirbbai denddana; denddidi beni olaa wode
Kawoi SHalmmaani Beeti-Arbbeela katamaa olidi bashshidoogaadaaninne

aayetuuranne naatuura gatto mentterettidoogaadan, intte qatoti hegaadan olin bayana. 15 Inttenoo, Beeteele katamaa asatoo, intte hanttaara iitatettaa daafan intte bollikka hagaa malabai gakkana. He gallassi sa7ai wonttiyo wode, Israa7eela kawoi muleera xayana.

11

Makkalikkonne GODAI Ba Asaa Israa7eela Siiqees

1 "Israa7eeli naatettan de7iyo wode, taani a siiqaas; siiqada taani ta na7aa Gibxxe biittaappe xeesaas. 2 Taani eta darissada xeesin, eti taappe daro haakkidi biidosona. Ba7aala geetettiya eeqatussi yarshshuwaa yarshshidosona; qassi eeqaa misiletussi ixaanaa cuwayidosona. 3 Efireema asaa haraqiyaa oiqqada hemetaa tamaarissidai tana; shin eta pattidaagee tana gidiyoogaa eti erokkona. 4 Taani eta qaretaaninne siiquwaa wodoruwan goochchaas; eta morggiyaappe qambbaraa denttaas; denttada hokkada eta mizaas.

5 "Eti taakko simmennan ixxido gishshau, Gibxxe biitti simmana; qassi Asoore biittaa kawoi eta bolli kawotana. 6 Eta morkkiyaa bisoi eta katamata olana. Eta katamatu penggetakka mentterettana; eta zoretaikka laalettana. 7 Ta asai taappe haakkidi baanau qofaa qachchiis. Huqqunnaa qambbaraa gaasuwan eti waassana; shin ooninne he qambbaraa eta morggiyaappe denttenna.

8 "Efireemaa, taani nena waatada aggoo? Israa7eelaa, taani nena waatada aatta immoo? Taani nena waatada Adaama giyo katamaadan oottoo? Taani nena waatada Xaboima giyo katamaadan oottoo? Taani nena keehi siiqiyo gishshau, ta wozanai hegaa eenenna. 9 Taani ta suulliya hanqquwan eta ainne oottikke; qassi Efireema naa77anttuwaa xaissikke. Aissi giikko, taani Xoossappe attin, asa gidikke. Taani Geeshsha Xoossai intte giddon de7ais; inttekko suulo hanqquwan yiikke.

10 "Eti GODAA kaallana; ikka gaammodan gudana. I gudiyo wode, a naati arggo baggappe yaana; 11 Gibxxe biittaappe kafotudan, Asoore biittaappekka haraphphetudan, paalliiddi yaana. Yin taani eta eta keettan keettan wottana. Taani GODAI hagaa odaas" yaagees.

Israa7eela Bollinne Yihudaa Bolli Pirddai Pirddettiis

12 Efireema asai wordduwan, Israa7eela asaikka cimuwan tana dooddidosona. Yihudaa asaikka ammanttiya Geeshsha Xoossaa bolli xalttaamiis.

12

1 Efireema asai maalladoppe omarssi gakkanaashin oottiyoobai ubbai, arshshoora yiya carkkuwaa kuucciyoogaa woikko yedettiyoogaa mala go77enna. Eti wordduwaanne makkala oosuwaa darissoosona; Asoore biittaara maachchaa maacettoosona; wogaraa zaitiyaa Gibxxe biitti yeddoosona.

2 GODAAYYO Yihudaa asaara mootoi de7ees; i Yaaqooba asaa eta ogiyaadan qaxxayana; eta oosuwaadankka au zaarana. 3 Yaaqoobi ba aayee uluwan de7iiddi, ba ishaa ginddiyaa oiqqiis. Qassi gamma gakkidi, Xoossaara baaxetiis; 4 kiitanchchaarakka baaxetidi xooniis. Bana keha aifiyan xeellanaadan, ba ishaa yeekkidi woossiis. Yaaqoobi Xoossaa Beeteelen demmiis; demmin Xoossai yan aara haasayiis. 5 Hegee GODAA, Ubbaappe Wolqqaama Xoossaa. I erettido sunttaikka GODAA geetettees. 6 Hegaa gishshau, intte Xoossaakko simmite; siiquwaanne suure pirddaa mintti oiqqite; intte Xoossai oottanaashin naagite.

7 Zal77anchchaa kushiyan worddo meezaanai de7ees; asaa i cimmiy-
oogaa dosees. 8 Efireemi, “Taani daro dure; taani taayyo aquwaa dem-
maas. Ta aquwaa ubbaa giddon tanan eti bala woikko nagara gidiyaabaa
demmokkona” yaagiis.
9 GODAI hagaadan yaagees; “Taani inttena Gibxxe biittaappe kessada
ehiida GODAA intte Xoossaa; Daase Baalaa gallassaadan, taani inttena
naa77anttuwaakka dunkkaaniyan wottana. 10 Taani hananabaa
yootiyaageetussi haasayaas. Daro ajjuutaakka etau immaas; qassi eta
baggaara daro leemisota yootaas” yaagees.
11 Gala7aaden nagarai de7ees; Gala7aade asati tumuppe pattennaageeta.
Eti Gelggalan korimata yarshshoosona. Hegaa gishshau, eti yarshshiyoosati
goshsha giddon keelido shuchcha mala gidana.
12 Yaaqoobi Sooriyaa biitti baqatiis; maccaasa ekkanau keraa oottiis.
Maccaasa ekkana gishshau, i yan dorssaa heemmiis. 13 GODAI Israa7eela
asaa hananabaa yootiyaagaa baggaara Gibxxe biittaappe kessiis; kessidi he
hananabaa yootiyaagaa baggaara eta naagiis. 14 SHin Efireemi GODAA keehi
hanqqetissiis; suuttaa i gussidoogaa acuwaa a Godai a achchana; qassi a
cashshaa au zaarana.

13

Israa7eela Wurssetta Pirddaa

1 Efireema asai haasayido wode, siyida asai yashshau kokkoriis; Is-
raa7eela biittan eti bonchchettida asa. SHin Ba7aala giyo eeqaayyo goin-
nidosona; he mooruwaa gaasuwan haiqqidosona. 2 Ha77ikka nagaraa
bolli nagaraa oottoosona; qassi banttau goinnanau, seerissidi misileta med-
hdhoosona. He misileti hiillan biraappe merettidaageeta; eti ubbaikka
kushe hiillai medhdhidoogeeta. Etabaa asai haasayiiddi, “Haa yiite; etayyo
yarshshuwaa yarshshite; ha maraa misiliyaakka yerite” yaagees. 3 Hegaa
daafan eti maallado shaaraa mala, woikko guuran qolettiya maallado
xaazaa mala woikko carkkoi audiyaappe denttidi efiyo suulla mala woikko
maskkootiyaara kiyiya cuwa mala gidana.
4 GODAI hagaadan yaagees; “Taani inttena Gibxxe biittaappe kessada
ehiida GODAA intte Xoossaa. Intte taappe attin, hara xoossa erekketa;
ashshiyaageekka taappe attin, hari baawa. 5 Bazzuwan, mela biittan taani
inttena naagaas. 6 Taani inttena mizin, miidi kallideta; kallidi otorettideta;
hegaappe guyyiyan, tana dogideta. 7 Hegaa gishshau, taani intte bolli
gaammo mala gidana; qassi maahedan, ogiyaa doonan zuggana. 8 Marata
wotti ekkido maaheedan, taani inttenaara gaittana; gaittada inttena daak-
erettana. Qassi taani inttena gaammodan yan maana; bazzo do7adan,
inttena poosherettana.
9 “Israa7eela asatoo, intte ta bolli, inttena maaddiyaagaa bolli morkketet-
tan denddiyo gishshau, taani inttena xaissana. 10 Intte tana, ‘Nuussi
kawonne deriyaa haariyaageeta imma’ yaagidi oichchideta. Inttena
ashshanau intte kawoi anee? Intte deriyaa haariyaageeti intte katamatu
giddon augan de7iyoonaa? 11 Taani ta hanqquwan intteyyo kawuwaa
immaas; immada ta yiilluwan a diggaas.
12 “Efireema mooroinne nagarai xaafettidi, mazggafa keettan uttiis.
13 Maareti oiqqido maccaasiyaa tuggatiyoogaa mala tuggai a bolli yaana.
SHin i eri bainna na7a; aissi giikko, i yelettiyo wodee gakkin, ba aayee
uluwaappe wodhdhennan ixxiya na7a mala. 14 Eta taani duufuwaappe

ashshana; haiquwaa wolqqaappekka wozana. Haiquwau, ne boshati awaanee? Duufuwau, ne bashshai awaanee?

"Taani ta asaayyo qarettikke. 15 Efireemi ba ishanttu giddon minnikkokka, GODAI yeddido arshsho bagga carkkoi bazzoppe carkkiiddi yaana. Yobare a pulttoti to77ana; a haatta ollatikka melana. Buquraa i minjjiyo keettatun de7iya al77o miishsha ubbai bonqqettana. 16 Samaariyaa asai bantta Xoossaa bolli makkalido gishshau, bantta mooruwaa qixaatiyaa ekkanau bessees. Eti bisuwan busakettana; eta guutta naatikka kinchchettana; eta shahaara maccaasatu uloikka phalqqettana" yaagees.

14

Hoose7i Israa7eela Asai GODAAKKO Simmanaadan Watiwatiis

1 Israa7eela asau, intte nagaraa gaasuwan xubettidi kunddideta. Intte ha77i GODAAKKO, intte Xoossaakko simmite. 2 GODAAKKO simmidi, hagaadan yaagidi woossite; "Nu nagara ubbaappe nuna maara; neeni nuna ne kehatettan shiishsha ekka; yaatin nuuni nu inxxarssan nena galatana. 3 Asoore biittai nuna ashshenna; nuuni olaa paratakka toggokko. Nuuni nu kushen medhdhido eeqa misileta mulekka, 'Hageeti nu xoossata' gookko. Aawai bainnaageetussi qarettiyai nena" yaagite.

GODAI Israa7eela Asaa Ooraxissanau Ufaissaa Immiis

4 GODAI hagaadan yaagees; "Ta hanqqoi etappe simmiis; hegaa gishshau, taani eta makkala hanuwaappe eta pattana; pattada eta wozanappe siiqana. 5 Taani Israa7eela asaayyo xaaza mala gidana; eti ciishshaadan ciyyidi, Liibaanoosa zigaadan, xaphuwaa yeddana. 6 Eta yelaga marati daayana; wogaraadan eti lo77ana. Eta sawoikka Liibaanoosa zigaadan tonggu gaana. 7 Asai simmidi, ta kuwaa garssan de7ana; kattaa carshshaadan, eti salqqisalqqana; qassi eti woiniyaa turaadan ciyyana; Liibaanoosa woiniyaa eessaadan, deree eriyoobaa gidana. 8 Hagaappe sinttan Efireema asai eeqa misileera gaittenna; taani intte woosaa siyananne inttena naagana. Taani irxxa zigaa mala; intteyyo anjjo ubbai taappe beettana" yaagees.

Wurssettaa

9 Aadhdhida erai de7iyo ooninne hagaa akeeko; wozani de7iyo ooninne hagaa ero. GODAA ogee suure; xilloti he ogiyaara hemettoosona. SHin nagaranchchati an xubettoosona.

Hananabaa Yootiya Yuu7eela Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hananabaa yootiya Yuu7eeli aude de7idaakkonne a de7o taariken daro erettiyaabi baawa. Gido shin, maxaafai beettidoi Kiristtoosa yeletaappe kase, oiddantto woikko ichchashantto xeetu laittaa heeraana geetettidi qofettees. He wodee Parsse kawotettai de7iyo wode. Yuu7eeli odiiddi, Israa7eela biittan daro boolee yaanaagaanne biittaa bashshiya awai awaxxin biittai koshatanaagaa odees. Ha hanotati qassi Godaa Gallassai matattidoogaa odoosona. Godaa Gallassai gakkiyo wode, a geeshsha shenee polettennaadan warettiyaageeta ubbaa i qaxxayanaagaakka gujjidi odoosona. Hananabaa yootiyaagee asai nagaraappe simmiyaabaa gidikko, Xoossai eta kase eti de7iyo hanotaakko zaaridi, anjjanaagaa hassayissiis. Hanana giidi i yootidobaappe gitatidi beettiya hidootai Xoossai attuma asatunne macca asatu bolli, yelagatunne cimatu bolli, ba asaa ubbaa bolli ba ayyaanaa gussanaagaa odiya sohuwaa.

1 Putu7eela na7aa Yuu7eelakko GODAI kiittido qaalai hagaa.

Boolee Biittaa Kammiis

2 Inttenoo cimatoo, hagaa siyite! Yihudaa biittan de7iya asau ubbau, ezggite! Hagaa malabai intte wode woikko intte aawatu wode hani erii? 3 Hegaa intte naatussi yootite; yootin intte naati bantta naatussi yootona; qassi eta naatikka kaalliya yeletaassi yootona.

4 Gondduwaappe attida kattaa wude boolee miis; wude booliyaappe attida kattaa gumbburoi miis; qassi gumbburuwaappekka attida kattaa ukkubboi miis.

5 Inttenoo mattottiyaageetoo, beegottidi yeekkite! Inttenoo, woine eessaa uyiya ubbatoo, zilaalite! Aissi giikko, mal77iya woine eessai intte doonaappe attiis. 6 Qoodai bainna wude boolee ta biittaa woraajjiis. Eta achchai gaammuwaa achchaa mala; qassi eta kasilaikka gaammee kasilaa mala. 7 Eti ta woiniyaa turaa booddilissidosona; ta balasiyaa mittaakka xoggidosona. Eti poquwaa ubbaa poqqi olido gishshau, woiniyaanne balasiyaa tasheti ubbai booxxidosona.

8 Asau, ba yelagatettan a giigido azinai haiqqin, waaruwaa maayada yeekkiya geela7eedan, ubbaikka yeekkite! 9 Kattaa yarshshoinne ushshaa yarshshoi GODAA Beeta Maqidasiyaa biyoogaa aggiis; hegaa gishshau, GODAASSI oottiya qeeseti yeekkoosona. 10 SHooqai mela attiis; biittaikka yeekkees. Aissi giikko, kattai xayiis; woiniyaa turai meliis; zaiteekka laafiis.

11 Inttenoo goshshanchchatoo, azzanite! Inttenoo, woiniyaa turaa tokkiyaageetoo, zilaalite! Aissi giikko, cahau gakkida gistteenne banggai gaden xayiichchiis. 12 Woiniyaa turai meliis; balasiyaa mittaikka shulliis; roomaane giyo mittai, temire giyo mittai, appiliyaa giyo mittainne qassi shooqan de7iya hara mitta ubbaikka meliis. Hegaa gishshau, asaappe ufaissai haakkiis.

13 Inttenoo qeesetoo, waaruwaa maayidi yeekkite! Inttenoo, yarshshiyoosan oottiya qeesetoo, zilaalite! Inttenoo, ta Xoossaa sinttan oottiyaageetoo, Beeta Maqidasiyaa gelite; gelidi waaruwaa maayidi aqite. Aissi giikko, kattaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa Xoossaa Beeta Maqidasiyan yarshshiyoobi baawa.

14 Xoomaa awaajjite; geeshsha yaa7au asaa xeesidi shiishshite; cimatanne
biittan de7iya asa ubbaa GODAA intte Xoossaa Beeta Maqidasiyaa shi-
ishshite; yaatidi yan GODAAKKO waassite!
15 GODAA gallassai matees; he gallassau aayye7ana! He gallassai Ubbaa
Danddayiya Xoossaappe bashsha gallassa gididi yees. 16 Nu sinttaappe
kattai, nu Xoossaa Beeta Maqidasiyaappe ufaissainne ililssai xayiis gide-
nee? 17 Zerettai biitta giddon buuqqiis; kattai meliichchido gishshau, kootta
ubbai gufanniis; gootaratikka kolettiichchidosona. 18 Meheti keehi waas-
soosona; miizzaa wudiyaukka heemettiyoosai bainna gishshau, yaanne
haanne bichchaaroosona. Harai atto, dorssaa wudetikka tuggatoosona.
19 Abeet GODAU, tamai bazzon de7iya hentta gadeta mirggido
gishshaunne dembban de7iya mitta ubbaa lacoi xuuggirggido gishshau,
taani neekko waassais. 20 Goggiya haattai melido gishshaunne tamai bazzon
de7iya hentta gadeta mirggido gishshau, harai atto, bazzo do7atikka neekko
waassoosona.

2

Booleti Olanchchatudan Woraajjidosona

1 Xiyoonen malkkataa punnite; ta geeshsha deriyankka malkkataa sis-
site! Yihudaa biittan de7iya asai ubbai yashshau kokkoro; aissi giikko,
GODAA gallassai yees; yiidi matattees. 2 He gallassai xumanne ciggaara
gallassa; shaaranne sakkana xuma gallassa! Coranne mino boolee deretu
bollan xalqqee wodhdhiyoogaadan wodhdhiis. Eta mali beniisappe doom-
min de7ibeenna; hagaappe sinttanau daro yeletaa gakkanaukka eta mali
de7enna.
3 Etappe sinttaara tamai mees; qassi etappe guyyeera lacoi xuuggees;
etappe sinttai Edene Gannatiyaa mala; shin etappe guyyee booddila bazzo
mala; etappe aibinne kessi ekkenna. 4 Eta merai paraa meraa mala; eti
olaa paratudan, eesuwan woxxoosona. 5 Parai goochchiyo gaaretudan
giiroosona; mela gattaa miya tamaa lacuwaadan xaragoosona; olaa baanau
salppida wolqqaama olanchchatudan, eti deretu xeeraara guppoosona.
6 Etappe sinttaara asai kokkorees; eta yashshau ubbaa som77oi karexxees.
7 Eti wolqqaama asatudan woxxoosona; olanchchatudan dirssaa gimb-
biyaakka gi77oosona. Eti ubbaikka maaran salppoosona; bantta salp-
piyaappe gaxi kiyokkona. 8 Eti issoi issuwaara sugettokkona; ubbaikka
ba salppiyan salppiyan sitti giidi, sinttau hemettoosona. Eti banttanaara
olettiyaageetu gidduwaara xuussidi kanttoosona; he wode eta teqqiyaabi
baawa. 9 Eti katamaa eesuwan woraajjoosona; dirssaa gimbbiyaa bol-
lankka woxxoosona. Eti keettaa bollikka kiyoosona; qassi kaisodan,
maskkootiyaara geloosona. 10 Etappe sinttaara biittai qaaxxees; salotikka
kokkoroosona. Awainne aginai xumoosona; qassi xoolinttetikka bantta
poo7uwaa genttoosona. 11 GODAI ba olanchchatu sinttan guummees; au
azazettiya olanchchati coranne wolqqaama. GODAA gallassai gitanne
daroppe yashshiyaagaa. He gallassaa danddayanai oonee?

Nagaraappe Simmanaadan Xeesiyo Xeessaa

12 GODAI hagaadan yaagees; “Ha77ikka xoomiiddi, yeekkiiddinne kayy-
ottiiddi polo wozanaappe taakko simmite. 13 Intte wozanaappe attin, intte
maayuwaa pooshshoppite” yaagees.
GODAAKKO, intte Xoossaakko, simmite; aissi giikko, i qaretainne maaro-
tai kumidoogaa; hanqquwau eesotennaagaanne siiqoi daridoogaa; i int-
tena qaxxayanau yeemottennaagaa. 14 Ooni erii, GODAI intte Xoossai, ba

hanqquwaappe simmidi, intteyyo daro kattaa anjjuwaa immanaakkonne. He wode GODAASSI, intte Xoossaassi, kattaa yarshshuwaanne ushshaa yarshshuwaa intte yarshshana.

15 Xiyoonen malkkataa punnite; xoomaa awaajjite; geeshsha yaa7au asaa xeesidi shiishshite! 16 SHiiqida yaa7aa geeshshite; cimata issippe ehiite; guutta naatanne xammiyaageetakka ashshoppite. Bullachchaawai ba kare keettaappe kiyo; bullashettiyaarakka ba siirixaappe kiyu. 17 GODAU oottiya qeeseti Beeta Maqidasiyaa baranddaappenne yarshshiyoosaappe gidduwan eqqidi yeekkona. Eti hagaadan yaagidi woossona; "Abeet GODAU, ne asau qaretta; ne asaa kawotettatu giddon boriyoobaanne baceessiyoobaa kessoppa. Asai ba giddon aissi, 'Eta Xoossai awan de7ii?' yaaganee?" yaagona.

18 Yaatin, GODAI ba biittaassi mishettana; qassi ba asaukka qarettana. 19 GODAI zaaridi ba asaa hagaadan yaagana; "Be7ite, taani intteyyo kattaa, woine eessaanne zaitiyaa inttena adda kalissiyaagaa yeddana; taani inttena mulekka kawotettatu giddon boriyoobaa kessikke.

20 "Huuphessa baggaara yiida booliyaa taani yedettada, intteppe haassana; bazzonne mela biitti taani eta yedettana. Sintta baggaara de7iyaageeta Maxine Abbau, guyye baggaara de7iyaageeta qassi Meediteraane Abbau zaarada yeddana; eta ahai xinqquwaa xo77u gaana. Hegee ubbai eti intte bolli gita iitabaa oottido gishshaassa" yaagana.

21 Biittau, simmi yayyoppa; GODAI gitabaa oottido gishshau, ufaittanne hashshu ga! 22 Inttenoo sa7aa mehetoo, yayyoppite; aissi giikko, bazzon de7iya hentta gadee aaciis; mittaikka ba aifiyaa aifiis; balasiyaa mittainne woiniyaa turaikka aifiyaa herxxexxiis.

23 Inttenoo Xiyoone asatoo, ufaittite; GODAN, intte Xoossan, hashshu giite! Aissi giikko, i badhdheesaa iraa intteyyo darissidi immiis; qassi i kaseegaadan, intteyyo badhdheesaa iraanne ofinttaa iraa gidissidi immiis. 24 Kattaa qoxxiyo audetun kattai kumana; woiniyaa eessainne zayitee gum77iyo ollata kumidi palahana.

25 GODAI hagaadan yaagees; "Kase taani intte giddo yeddido, ta wolqqaama wudeti, gonddoti, booleti, gumbburotinne ukkubboti miido laittatu acuwaa taani intteyyo qanxxana. 26 Maanau intteyyo daro qumai de7ana. Hegaa gishshau, intte kallananne maalaalissiyaabaa intteyyo oottida GODAA intte Xoossaa sunttaa galatana. Qassi ta asai naa77antto mulekka yeellatenna. 27 He wode taani Israa7eela giddon de7iyoogaa, taani GODAI intte Xoossaa gidiyoogaanne taappe attin, hara xoossi bainnaagaa intte erana. Qassi ta asai naa77antto mulekka yeellatenna.

GODAA Gallassaa

28 "Hegaappe guyyiyan hagaadan hanana; taani asa ubbaa bolli ta Ayyaanaa gussana. Intte attuma naatinne intte macca naati hananabaa yootana; intte cimatikka aimuwaa aimottana; intte wodalla naatikka ajjuutaa be7ana. 29 He gallassatun ta attuma ashkkaratu bollinne ta macca ashkkaratu bolli taani ta Ayyaanaa gussana.

30 "Qassi taani bolla saluwan maalaalissiyaabaa, garssa sa7ankka suuttaa, tamaanne sitti giidi pude denddiya cuwaa bessana. 31 Gitanne daroppe yashshiya GODAA gallassai gakkanaappe kase awai xumana; aginaikka suutta milatana. 32 He wode hagaadan hanana; GODAA sunttaa xeesiya ubbai attana. GODAI giidoogaadan, Xiyoone Deriyaaninne Yerusalaamen kessi ekkidi attiyaageeti de7ana. Qassi GODAI xeesidoogeeti paxa de7ana.

3

Aihuda Gidenna Asatu Bollan Xoossai Pirddana

1 “He gallassatuuninne he wodiyan taani Yihudaanne Yerusalaame asaa
omooduwaa zaarananne ishalissada wottana. 2 Taani kawotettatu ubban
de7iya asaa shiishshada, duge Yoosaafixa Wombbaa wottana; wottada
eti ta asaa Israa7eela bolli oottido mooro ubbaa gishshau, taani eta yan
pirddana. Aissi giikko, eti ta asaa kawotettatu giddon laalidosona; qassi
ta biittaakka banttau shaakki ekkidosona; 3 ta asaa bollan saamaa yeggi-
dosona; shaaramuxa maccaasaa demmanau, attuma na7aa immidosona;
qassi woine eessaa uyanau, macca na7iyo baizzidosona.

4 “Inttenoo, Xiiroosa, Sidoonanne Pilisxxeema biittaa asatoo, intte ta
bolli ai oottanau qoppidetii? Taani oottidoogaa haluwaa kessanau koy-
eetii? Hegaa intte koyikko, taani eesotada intte oottido oosuwaa intte bolli
zaarana. 5 Aissi giikko, intte ta biraanne ta worqqaa ekkideta; ta al77o
miishshaakka intte eeqa keettata gelissideta. 6 Yihudaa biittaa asaanne
Yerusalaame katamaa asaa eta biittaappe haassi efiidi, Giriike biittaa asau
baizzideta. 7 Be7ite, intte baizzido sohuwaappe taani eta ha77i kessana;
kessada intte oottidobaa ubbaa intte huuphiyan zaarana. 8 Taani intte
attuma naatanne intte macca naata Yihudaa biittaa asau aatta immana;
qassi etikka haaho biittan de7iya Saaba biittaa asau eta baizzana. Taani
GODAI hagaa odaas.

9 “Hagaadan yaagidi kawotettatu giddon awaajjite; ‘Olau giigite; mino
asata denttettite! Olanchchati shiiqonanne kiyona. 10 Intte marashaa biso,
intte baacaakka toora kessanau qoxxite! Daafuranchchai, “Taani mino!”
yaago. 11 Inttenoo, yuushuwan de7iya kawotetta ubbatoo, eesuwan haa
yiite; yiidi hegan shiiqite’ yaagite” yaagees.

Abeet GODAU, ne olanchchata yaa duge wotta!

12 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; “Kawotettati denddidi, Yoosaafixa
Wombbaa yoona; aissi giikko, Israa7eela yuushuwan de7iya kawotettatu
ubbaa bollan pirddanau taani yan uttana. 13 Eta iitatettai keehi dariis.
Hegaa gishshau, cahaa wodee gakkin baacan cakkiyoogaadan, eta cakkite;
woiniyaa aifee gum77iyo ollan kumin yedhdhiyoogaadankka, eta yedhd-
hite. 14 Pirddaa wombban GODAA gallassai gakkiis; hegaa gishshau, daro
daro asai pirddaa wombban de7ees. 15 He gallassi awainne aginai xumana;
xoolinttetikka bantta poo7uwaa genttana.

GODAI Ba Asaa Anjjana

16 “GODAI Xiyoonen gididi guummana; Yerusalaamenkka ba cenggurssaa
sissana; saloinne sa7ai kokkorana. SHin GODAI ba asaassi Israa7eelassi
baqati attiyo sohonne qato gidana. 17 Taani ta geeshsha deriyan Xiyoonen
de7iya GODAA intte Xoossaa gidiyoogaa intte he wode erana. Yerusalaame
katamai geeshsha gidana; qassi allagati naa77antto Yerusalaame woraa-
jjokkona.

18 “He gallassi dereti aife eessaa, woiniyaagaa xokkana; keratikka maattaa
goggana. Yihudaa biittan de7iya shaafa ubbaara haattai shohattana. GO-
DAA Beeta Maqidasiyaappe pulttoi goggana; goggidi, SHiixima Zanggaaraa
ushshana.

19 “Gibxxe biittai baisa gidana; Eedooma biittaikka booddila bazzo gi-
dana. Aissi giikko, eti Yihudaa asaa bolli iitabaa oottidosona; qassi Yi-
hudaa biittan xillo asaa suuttaakka gussidosona. 20 SHin Yihudaa biittai
merinau, Yerusalaame katamaikka yeleta ubbaa gakkanaashin, asi de7iyo

soho gidana. 21 Taani haluwaa kessennan aggido eta suuttaa haluwaa biron
kessana; aissi giikko, GODAI Xiyoonen de7ees” yaagees.

Hananabaa Yootiya Amoxa Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Odido kiitai Geeshsha Maxaafaa giddon haratuugaappe adussan xaafettido, istta giyo hananabaa yootiya asi Amoxa. Amoxi Yihudan de7iya issi katamaappe yiida asa gidikkonne, Kiristtoosa yeletaappe kase, hosppuntta xeetu laittaassi baggaa heeran ha kiitaa huuphessa baggaara de7iya Israa7eela kawotettau aattiis. He wodee daro duretettai, ayyaanaa de7uwankka asai diccidonne ammanttiya hanotettai beettido wode. Gidikkonne Amoxi duretettai dure asaa xalaalaassi bazzettidoogaa be7iis; qassi hara baggaara suure pirddai xayiyoogeenne hiyyeesata huqqunniyoogee biittan daridoogaa be7iis. Ammanuwaa oiqettaa gidikkokka tumaappe haakkidaagaa, lo77o milatiya iitai kumidoogaanne anoi bainna sarotettai de7iyoogaakka be7iis. Hegaa gaasuwan Xoossai ba asaa bolli qixaatiyaa ehaanaagaa hanqquwaaninne xalan kumidi yootiis. Hegaarakka, “Suure pirddai shaafaa haattaadan goggo” yaagidi qofissiis. Hegaadan hanikko, “Ubbaa Haariya Godai attida Israa7eela asaassi qarettidi maaranaakkonne ooni erii!” yaagiis (5:15).

1 Ooziyaani Yihudaa biittan kawo, qassi Yo7aasha na7ai Iyorbbaami Israa7eela biittan kawo gididi de7ido laittan Taqo7a biittan dorssaa heemmiyaageetuppe issoi Amoxi, biittai qaaxxanaappe naa77u laittappe kase Israa7eelabaa be7ido ajjuutai hagaa.

2 I hagaadan yaagiis; “GODAI Xiyoone Deriyan gudees; Yerusalaame katamankka ba cenggurssaa sissees. Henttanchchati mehiyaa heemmiyo hentta gadeti meloosona; Qarmmeloosa Deriyaa huuphiyan de7iya irxxaikka shullees” yaagiis.

Israa7eela Yuushuwan De7iya Biittatu Bollan GODAI Pirddiyo Pirddaa

Sooriyaabaa

3 GODAI hagaadan yaagees; “Damasqqo asai zaari zaaridi oottido nagaraa gishshau, taani eta qaxxayennan aggikke. Aissi giikko, eti Gala7aade biittaa asaa birata achchaara de7iya gaariyan yettidi qoxxidosona. 4 Hegaa gishshau, taani Kawuwaa Hazaa7eela keettan tamaa yeddana; yeddin he tamai Kawuwaa Benihadaada qatotakka maana. 5 Taani Damasqqo katamaa penggiyaa hiraquwaa menttana; Aweena Wombban de7iya asaa yedettananne kawotaa xam77aa oiqqidaagaakka Beeti-Edeenappe xaissana; qassi Sooriyaa biittaa asaikka omoodettidi, Qiira giyoosaa baana” yaagees GODAI.

Pilisxxeemabaa

6 GODAI hagaadan yaagees; “Gaaza katamaa asai zaari zaaridi oottido nagaraa gishshau, taani eta qaxxayennan aggikke. Aissi giikko, eti biittan de7iya asa ubbaa omooddidi, Eedooma biittaa asau baizzidosona. 7 Hegaa gishshau, taani Gaaza katamaa dirssan tamaa yeddana; yeddin he tamai katamaa qatotakka maana. 8 Ashddoodan de7iya asaa taani yedettananne kawotaa xam77aa oiqqidaagaakka Asqqaloonappe xaissana. Eqiroona kataman de7iya asaakka qaxxayana; qassi Pilisxxeema biittaa asaappe attidaageetikka haiqqana. Taani Ubbaa Haariya GODAI hagaa odais” yaagees.

Xiiroosabaa

9 GODAI hagaadan yaagees; “Xiiroosa katamaa asai zaari zaaridi oottido nagaraa gishshau, taani eta qaxxayennan aggikke. Aissi giikko, eti maacettido ishatettaa maachchaa kanttidi, omoodettida asaa ubbaa Eedooma asaassi baizzidosona. 10 Hegaa gishshau, taani Xiiroosa katamaa dirssan tamaa yeddana; yeddin he tamai katamaa qatotakka maana” yaagees.

Eedoomabaa

11 GODAI hagaadan yaagees; “Eedooma biittaa asai zaari zaaridi oottido nagaraa gishshau, taani eta qaxxayennan aggikke. Aissi giikko, eti bantta ishantta Israa7eelata bisuwan yedettidosona; eti etau qarettibookkona. Eti ubbatoo hanqqettoosona; eta yiilloi merinaukka simmenna. 12 Hegaa gishshau, taani Temaana katamaa bolli tamaa yeddana; yeddin he tamai Booxira katamaa qatota maana” yaagees.

Amoonabaa

13 GODAI hagaadan yaagees; “Amoona biittaa asai zaari zaaridi oottido nagaraa gishshau, taani eta qaxxayennan aggikke. Aissi giikko, eti bantta zawaa aassanau Gala7aade biittan de7iya shahaara maccaasatu uluwaa daakkidosona. 14 Hegaa gishshau, taani Raaba katamaa dirssan tamaa yeddana; yeddin he tamai katamaa qatota maana. Hegaappe guyyiyan, olaa gallassi waasoi darana; qassi olanchchati gotiyaadan wolqqaamana. 15 Eta kawoinne aara oottiya halaqati ubbai omoodettidi issippe baana” yaagees.

2

Moo7aababaa

1 GODAI hagaadan yaagees; “Moo7aaba biittaa asai zaari zaaridi oottido nagaraa gishshau, taani eta qaxxayennan aggikke. Aissi giikko, eti Eedooma biittaa kawuwaa meqettaa bidintta kiyana gakkanaashin xuuggidosona. 2 Hegaa gishshau, taani Moo7aaba biittan tamaa yeddana; yeddin he tamai Qiriyoota katamaa qatota maana. Moo7aaba biittaa asai shabbirssaa giddon, olaa waasuwaa giddooninne malkkataa punettaa giddon haiqqi wurana. 3 Taani Moo7aaba biittaa haariyaagaa xaissana; qassi halaqata ubbaakka aara issippe worana” yaagees.

Yihudaabaa

4 GODAI hagaadan yaagees; “Yihudaa biittaa asai zaari zaaridi oottido nagaraa gishshau, taani eta qaxxayennan aggikke. Aissi giikko, eti GODAA higgiyaa ixxidosona; a azazuwaakka naagibookkona. Eta aawati kaallido worddo xoossati etakka balettidosona. 5 Hegaa gishshau, taani Yihudaa biittaa bolli tamaa yeddana; yeddin he tamai Yerusalaame qatota maana” yaagees.

Israa7eela Bollan GODAI Pirddiyo Pirddaa

6 GODAI hagaadan yaagees; “Israa7eela asai zaari zaaridi oottido nagaraa gishshau, taani eta qaxxayennan aggikke. Aissi giikko, eti miishshaa ekkana gishshau, xilluwaa baizzoosona; qassi caammaa acuwaa ekkana gishshaukka hiyyeesaa baizzoosona. 7 Manqqota biittaa baanan onggidi, eta huuphiyaa yedhdhoosona; naaqettidaageetu pirddaakka geellayoosona. Qassi aawainne na7ai naa77ai issi maccaasiyo laggettiyoogan ta geeshsha sunttaa keehippe tunissoosona. 8 Eti asaappe acuwaassi oiqqido maayuwaa yarshshiyo sohotu ubbaa matan hiixxidi, an zin77oosona; qassi asaappe maqqacco oottidi ekkido woine eessaa bantta Xoossaa keettan uyoosona.

9 “Gidikkonne, zigaadan aduqqidi, wolaadan minnida Amoore biittaa asata eta sinttappe xaissidaagee tana. Taani etau bolla aifiyaarakka garssa

xaphuwaarakka ubbaa xaissaas. 10 Taani inttena Gibxxe biittaappe kessada,
bazzon oitamu laittaa kaalettaas; qassi Amooretu biittaakka intteyyo laata
oottada immaas.
11 “Intte attuma naatu giddoppe hananabaa yootiyaageeta, intte yelaga
asaa giddoppekka banttana GODAASSI dummayida Naaziraaweta denttaas.
Inttenoo, Israa7eela asatoo, hagee tuma gidennee? Hagaa taani GODAI
odaas. 12 SHin intte he Naaziraaweta caaquwaa kolissidi, woine eessaa
ushshideta; hananabaa yootiyaageetakka, ‘Hananabaa yootoppite’ yaagidi
azazideta.
13 “Be7ite, kattaa darissidi caanido gaaree me77iyoogaadan, taani int-
tena menttana. 14 Pala woxxiyaagee baqatidi kessi ekkenna; minuwaayyo
wolqqi ixxana; olanchchaikka ba shemppuwaa ashshenna. 15 Wonddafiyan
dukkiyaagee ba sohuwan eqqanau danddayenna; tohuwaa bol77oikka kessi
ekkenna; paraawaikka ba shemppuwaa ashshenna. 16 He gallassi harai atto
olanchchatu giddon keehi xalanchcha giyoogeetikka kallo xiire baqatana”
yaagees GODAI.

3

1 Inttenoo Israa7eela asatoo, GODAI intte bolli, Gibxxe biittaappe i kessido
asa ubbaa bolli haasayidoogaa siyite. 2 “Sa7an de7iya asa ubbaappe taani
intte xalaalaa dooraas. Hegaa gishshau, intte oottido nagara ubbaassi taani
inttena qaxxayana” yaagees.

Hananabaa Yootiyaagaa Oosuwaa

3 Naa77u asati maayettennan de7iiddi issippe hemettiyoonaa?
4 Gaammoi oiqqiyoobaa demmennan woran coo gudiiyye? Woikko
wodala gaammoi aibakko yedettidi oiqqennan ba geessuwan daariiyye?
5 Oiqqanau yeggido gitiyaa giddon katti xayikko, kafoi coo ohettii? Woikko
piree aibakko oiqqiyoobi bainnan coo pirii?
6 Katamaa giddon olaa malkkatai punettiyo wode, asai yashshan kokko-
renneeyye? Woikko GODAI kiittennan de7ishin, bashshai issi katamaa
bollan yiiyye?
7 Tumaappe Ubbaa Haariya GODAI ba xuuraa hananabaa yootiya ba
ashkkaratussi kasetidi qonccissennan de7iiddi, aibanne oottenna.
8 Gaammoi gudin, yayyennai oonee? Ubbaa Haariya GODAI odin, hanan-
abaa yootennai oonee?

Samaariyaa Kunddettaa

9 Ashddooda katamaaninne Gibxxe kawo keettatun de7iya ubbatussi
hagaadan yaagidi awaajjite; “Samaariyaa deretu bolli shiiqite; shiiqidi yan
haniya gita wocamaanne sugetta oosuwaa be7ite” yaagite.
10 GODAI hagaadan yaagees; “Ha asati sittabaa oottiyoogaa erokkona; sug-
ettaaninne bonqqidi ehiido miishshan bantta keettaa kuntti wottidosona”
yaagees. 11 Hegaa gishshau, Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees;
“Morkkee intte biittaa dooddana; intte qatuwaa laalana; intte duretu keet-
taakka bonqqana” yaagees.
12 GODAI hagaadan yaagees; “Henttanchchai gaammuwaa doonaappe
dorssaa wotti ekkiyo wode, dorssaayyo naa77u gedeta woikko duuxa haittaa
wotti ekkiyoogaadan, hegaadankka Samaariyaa biittan ishaluwan uttida
Israa7eela asaappe amaridaageetu xalaalai attana” yaagees.
13 Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI Xoossai hagaadan yaagees; “Ha-
gaa siyite; siyidi Yaaqooba zaretu bolli markkattite. 14 Taani Israa7eela
asaa eta nagaraa gishshau qaxxayiyo gallassi, Beeteele kataman de7iya

yarshshiyo sohota kolana; yarshshiyo sohuwan de7iya kacetikka me77idi, sa7an wodhdhana. 15 Balggo eti de7iyo keettaanne bone eti de7iyo keettaa ubbaa taani xaissana. Danggarssaa zaaliyan alleeqissidi, eti keexxido keettaikka kolettana; qassi gita gita keettati ubbaikka xayana" yaagees.

4

1 Inttenoo, Samaariyaa maccaasatoo, Baasaane biittaa macca miizzatudan modhdhidaageetoo, hagaa siyite! Intte hiyyeesata huqqunneeta; manqqotakka tuggayeeta. Intte keettaawatakka, "Nuussi ushshaa hammite" yaageeta. 2 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagidi, ba geeshshatettan caaqqiis; "Intte manxxaquwan oiqettidi gooshettana gallassainne intteppe attida amaridaageetikka manxxaquwan ohettidi biya moletudan hanana gallassai yaana. 3 Intte ubbaikka dirssaa xoo7iyaara goochchin kiyidi, Hermmoonen olettana" yaagidi caaqqiis.

Israa7eela Asai Bantta Balaappe Tamaaranau Danddayibookkona

4-5 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo, Israa7eela asatoo, biite; Beeteele biidi, nagaraa oottite; Gelggalakka biidi, nagaraa gujjidi oottite. Maallado maallado intte yarshshuwaa yarshshite; heezzantto gallassi gallassi intte asirataa ehiite. Irshshuwaa yeggidi uukkido oittaa xuuggidi, galataa yarshshuwaa yarshshite. Intte intte dosan immiyoobaa gishshau, otorettiiddi awaajjite. Aissi giikko, intte oottanau dosiyoogee hegaa" yaagees.

6 Qassikka GODAI hagaadan yaagees; "Intte katama ubban taani koshaa yeddada, harai atto intte achchan daxiyoobaakka xaissaas; shin intte hegankka taakko simmibeekketa. 7 Kattaa cakkiyo wodee gakkanau biron heezzu aginai de7ishin, taani intteyyo iraa teqqaas. Taani issi kataman iraa bukissada hara kataman bukkennaadan diggaas; issi shooqan bukkiis; hara bukkibeenna shooqai qassi meliis. 8 Hegaa gishshau, naa77u woikko heezzu katamatu asai haattaa uyanau issi katamaa biidosona; shin alibookkona. Hegankka qassi intte taakko simmibeekketa" yaagees.

9 GODAI, "Taani intte kattaa bollan harggiyaa yeddaas; intte ataakiltiyaanne intte woine turaa, intte balasiyaa mittaanne intte wogaraa ubbaa boolee miis; shin intte hegankka taakko simmibeekketa" yaagees.

10 GODAI, "Taani Gibxxe asatu bolli boshaa yeddidoogaadan, intte bollankka boshaa yeddaas; intte wodalla naata bisuwan woraas; intte paratikka omoodettanaadan oottaas. Intte moottan haiqqida asaa ahaa xinqquwan inttena ullaas; shin intte hegankka taakko simmibeekketa" yaagees.

11 GODAI, "Sadoomanne Gamoora katamata xaissidoogaadan, intteppekka darota xaissaas; ha attida inttekka tamaappe eexxiiddi attida xiifa mala; shin intte hegankka taakko simmibeekketa" yaagees.

12 GODAI, "Hegaa gishshau, Israa7eela asatoo, taani inttena hegaadan oottada qaxxayana hanais. Taani inttena hagaadan oottada qaxxayana haniyo gishshau, Israa7eela asau, intte Xoossaara gaittanau giigite" yaagees.

13 Dereta giigissidaagee, carkkuwaakka medhdhidaagee, ba wozanaa qofaa asau qonccissiyaagee, wonttaa poo7uwaa xumau laammiyaagee, biittan de7iya xoqqa dereta yedhdhiyaagee, au sunttai GODAA, Ubbaappe Wolqqaama Xoossaa.

5

Israa7eela Asai Nagaraa Paaxana Mala Yootettiis

1 Israa7eela asatoo, taani intte bolli zilaaliyo zilaassaa siyite!

2 “Geela7iyaa Israa7eela kunddaasu;
simmi naa77antto denddukku.
Sa7an olettaasu;
o denttiyaabikka baawa!” yaagaas.
3 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; “SHa7u olanchchata olau yeddiya Israa7eela katamaassi xeetu olanchchatu xalaalai attana; xeetu olanchchata olau yeddiya Israa7eela katamaassi qassi tammu olanchchatu xalaalai attana” yaagees.
4 GODAI Israa7eela asaassi hagaadan yaagees; “Tana koyite; yaatikko, intte de7uwan de7ana. 5 SHin Beeteele koyoppite. Gelggala geloppite. Berssaabehi pinnoppite. Aissi giikko, Gelggali omoodettana; Beeteeleekka xayana” yaagees.
6 GODAA koyite; yaatikko, intte de7uwan de7ana. Hegee xayikko, i Yooseefa zariyaa tamaadan xuuggana; Beeteelen de7iya asaakka tamai maana. He tamaa etau ooninne toissenna.
7 Inttenoo, suure pirddaa geellayidaageetoo, xillotettaakka sa7an oliyaageetoo, hagaa siyite.
8 Piliyaadisa geetettiya laappun xoolinttetanne Ooriyoona geetettiya xoolinttetu citaa medhdhidaagee, sakkana xumaa wonttau, gallassa poo7uwaakka qammau laammiyaageenne abban de7iya haattata pude saluwaa xeesidi, sa7a micettaa bolli duge tigiyaagee, au sunttai GODAA. 9 I qatota laalanau wolqqaamatu bolli bashshaa ehees.
10 Intte pirddaa gutaran seeriyaagaa ixxeeta; tumaa yootiyaagaakka sheneteeta. 11 Intte hiyyeesata yedhdhidi, eta kattaakka etappe bonqqidi ekkideta. Yaatidi masettida shuchchan keettata gimbbideta; shin intte he keettatun de7ekketa. Lo77iya woine turatakka tokkideta; shin intte he woiniyaa eessaa uyekketa. 12 Aissi giikko, intte naaqoi aappunakkonne intte nagaraikka ai keena gitakko taani erais. Intte xillota naaqqeeta; mattaayiyaakka ekkeeta; qassi gutaran hiyyeesatu pirddaa geellayeeta. 13 Hegaa gishshau, hagaa mala wodiyan cincca asi co77u gees; aissi giikko, wodee iita.
14 De7uwan de7anau lo77obaappe attin, iitabaa oottoppite; yaatikko, intte giyoogaadan, GODAI, Ubbaappe Wolqqaama Xoossai inttenaara gidana. 15 Iitabaa ixxite. Lo77obaa dosite. Pirddaa gutarankka suure pirddaa pirddite. Yaatikko, ooni erii, GODAI, Ubbaappe Wolqqaama Xoossai Yooseefa zerettatuppe attida amaridaageetussi qarettanaakkonne.
16 Hegaa gishshau, Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI Xoossai hagaadan yaagees; “Dabaaba ubban waasoi kiyana; oge ubbankka asai, ‘Aayye, aayye!’ gaana. Goshshanchchati yeehuwau, koizziyaageetikka koissau xeegettana. 17 Woiniyaa turaa soho ubban yeehoi de7ana; aissi giikko, taani inttena qaxxayanau intte giddoora kanttana” yaagees GODAI.
18 Inttenoo, GODAA gallassai yaanaadan amottiyaageetoo, intteyyo aayye7ana! GODAA gallassaa aissi amotteetii? He gallassai xumappe attin, poo7o gallassa gidenna. 19 He gallassi intte gaammuwaappe baqati attiyo wode, maahee gaittiyo asa mala, hegaappekka qassi baqati ba soo gelidi, ba kushiyaa godan zemppissiyo wode, shooshshai dukkiyo asa mala gidana. 20 GODAA gallassai xumappe attin, poo7o gidenna; sakkana xumappe attin, poo7o shori mulekka baawa!
21 GODAI hagaadan yaagees; “Taani intte bonchchiyo baalata ixxaasinne shenetaas; intte geeshsha yaa7atikka tana ufaissokkona. 22 Intte taayyo

xuuggiyo yarshshuwaanne kattaa yarshshuwaakka yarshsheeta; shin taani hegaa ekkikke. Qassi intte taayyo galatau ehiyo issippetettaa yarshshuwaa modhdho mehetakka xeellikke. 23 Intte mazamuriyaa canccettaa ta matappe haassite; intte diixxiyo diittaakka siyikke. 24 SHin suure pirddai pultto haattaadan, xillotettaikka to77enna shaafaa haattaadan goggo.

25 "Inttenoo, Israa7eela asatoo, taani inttena bazzon oitamu laittaa kaalettiyo wode, taassi yarshsho yarshshidetii? Woikko imota immidetii? 26 He wode intte intte kushiyan medhdhido Kawuwaa Sakkuuta giyo eeqaanne Keewaana giyo intte xoolintte xoossaa eeqaa tookkideta. 27 Hegaa gishshau, taani inttena omoodissada Damasqqo katamaappe aattada haahosaa yeddana" yaagees. Hagaa giyaagee au sunttai Ubbaappe Wolqqaama Xoossaa geetettiyo GODAATTENNE.

6

Israa7eeli Xayanaagaa

1 Inttenoo, Israa7eela asai maaduwaa oichchiyo bonchchettida Israa7eela biittaa halaqatoo, inttenoo, Xiyoonen baaluwan de7iyaageetoo, Samaariyaa katamankka hirggi bainnan uttidaageetoo, intteyyo aayye7ana! 2 Ane Kalnne giyo katamaa biidi be7ite. Hegaappe qassi Hamaata giyo gita katamaa biidi, yaara qassi duge Pilisxxeematu katamaa Gaate wodhdhite. Eti intte naa77u kawotettatuppe kehiyoonaa? Eta biittai intte biittaappe aakkii? 3 Inttenoo, iita gallassai eesuwan yeenna giidi, sugetta oosuwaa oottiyaageetoo, 4 danggarssaa zaaliyaappe oottido arssan zin77iyaageetoo, minxxaafiyankka injjetidi uttiyaageetoo, qassi dorssaa wudiyaappe anqqaratanne miizzaa zadaluwaappe daddarota miyaageetoo, 5 Daawitadan yettaa miishshaa intteyyo giigissidi, maazinqqiyan dumma dumma yettaa yexxiyaageetoo, 6 woiniyaa eessaa keriyaara ganiyaageetoo, keehi al77o shittuwaakka tiyettiyaageetoo, Yooseefa zaretu bashshaassi ainne azzanennaageetoo, intteyyo aayye7ana! 7 Hegaa gishshau, omoodettidi baanaageetuppe koiroti inttena gidana; he wode intte injje duussainne intte baalotiyoogee attana.

8 Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI Xoossai hagaadan yaagidi, barkka banan caaqqiis; "Taani Yaaqooba otoruwaa ixxais; eta qatotakka shenetaas; taani katamaanne kataman de7iya ubbaa eta morkketussi aattada immana" yaagiis.

9 Issi keettan tammu asai attikko, etikka haiqqana. 10 Haiqqidaageetu dabbotuppe issoi ahaa mooganau sooppe kessidi efaana; efiiddi, he keettaa qol77on de7iya bitaniyaa, "Nenaara attida hara asi de7ii?" yaagidi oichchana. Oichchin i zaaridi, "Baawa" yaagana. Yaagin oichchiyaagee, "Haizza, haizza! GODAA sunttaa nuuni xeesanau koshshenna" yaagana.

11 GODAI azazin, wogga keettati kolettana; qeeri keettatikka me7erettana. 12 Parati zaallaa bollan piriixanau danddayiyoonaa? Woi qassi goshshanchchai booraa waaxidi, abbaa goyanau danddayii? SHin intte tumu pirddaa marzziyau, xillotettaa aifiyaakka camuwau laammideta. 13 Intte Lodabaara katamaa xoonido gishshau ufaitteeta; qassi, "Nuuni Qarnnaima katamaakka nu minotettan oiqqida" yaageeta.

14 GODAI, Ubbaappe Wolqqaama Xoossai hagaadan yaagees; "Inttenoo, Israa7eela asatoo, taani intte bolli issi kawotettaa denttana; denttin eti inttena Hamaata Pinuwaappe doommidi, Araba Wombbaa gakkanaassi tuggayana" yaagees.

7

Boolee Yaanaagaa Bessiya Ajjuutaa

1 Ubbaa Haariya GODAI tana ajjuutaa bessiis. He ajjuutan taani kawuwaa
gakkiya kattai cakettidoogaappe guyyiyan, naa77anttuwaa caarida
carshshaa bolli i booliyaa wudiyaa medhdhishin be7aas. 2 Eti irxxabaa
ubbaa miidi wurssido wode taani, “Abeet Ubbaa Haariya GODAU, hai
hayyanaa atto garkkii! Yaaqooba zareti waanidi attanau danddayiyoonaa?
Eti qii guuttattenne!” yaagaas.
3 Hegaa gishshau, GODAI qarettidi, ba qofaa laammiis; laammidi ha-
gaadan yaagiis; “Ha neeni be7idobai polettenna” yaagiis.

Taman Pirddanaagaa Bessiya Ajjuutaa

4 Ubbaa Haariya GODAI tana hara ajjuutaa bessiis. Ubbaa Haariya
GODAI ba asaa pirddanau tamaa xeesiis; xeesin he tamai gita ciimma
abbaa mirggidi, biittaakka xuugganau doommiis. 5 Yaatin taani hagaadan
yaagaas; “Abeet Ubbaa Haariya GODAU, hai hayyanaa ha tamaa toissarkkii!
Yaaqooba zareti waanidi attanau danddayiyoonaa? Eti qii guuttattenne!”
yaagaas.
6 Hegaa gishshau, GODAI qarettidi, ba qofaa laammiis; laammidi Ubbaa
Haariya GODAI hagaadan yaagiis; “Hageekka qassi polettenna” yaagiis.

Gimbbiyaa Sittatettaa Likkiyo Tumbbiyaa Bessiya Ajjuutaa

7 Qassikka i tana hara ajjuutaa bessiis. Taani he ajjuutan be7iyo wode,
Godai gimbbiyaa sittatettaa likkiyo tumbbiyaa oiqqidi, tumbbiyan likettidi
gimbbettida gimbbiyaa matan eqqiis. 8 Eqqidi GODAI tana, “Amoxaa, ha
neeni xeelliyoogee aibee?” yaagidi oichchiis.
Oichchin taani, “Tumbbiyaa” yaagaas.
Yaagin Godai tana, “Be7a, taani ta asaa Israa7eela giddon tumbbiyaa yeg-
gais; taani eta qaxxayennan aadhdhikke. 9 Yisaaqa zareti goinniyo xoqqa
sohoti kolettana; Israa7eela geeshsha sohotikka xayana; qassi Iyorbbaama
kawotettaa bollikka taani bisuwaara denddana” yaagiis.

Amoxanne Amaaxiyaa

10 Beeteele kataman qeese gididi de7iya Amaaxee Israa7eela Kawuwaa
Iyorbbaamakko hagaadan yaagidi kiittiís; “Amoxi Israa7eela asaa giddon
de7iiddi, ne bolli maqettiis; i ba oduwan biittaa bashshees. 11 Aissi giikko,
i hagaadan yaagees; ‘Iyorbbaami bisuwan haiqqana; Israa7eela asaikka
bantta biittaappe omoodettidi baana’ yaagees” yaagiis.
12 Yaatin Amaaxee Amoxa hagaadan yaagiis; “Nenoo hananabaa yootiyaa-
goo, ba; hini Yihudaa biitti baqata baada, yan quma ma; hananabaakka
yan yoota. 13 SHin hagee Beeteelee kawoi goinniyo sohonne kawotet-
taa geeshsha soho gidiyo gishshau, naa77antto ha sohuwan hananabaa
yootoppa” yaagiis.
14 Yaagin Amoxi zaaridi, Amaaxiyaassi hagaadan yaagiis; “Taani mehiyaa
heemmiyaagaanne ettaa aifiyaa maxiyaagaappe attin, hananabaa yootiyaa-
gaa woikko hananabaa yootiyaagaa na7aa gidikke. 15 SHin GODAI tana
dorssaa wudiyaa heemmiyoosaappe ekkidi, ‘Baada ta asau Israa7eelau
hananabaa yoota’ yaagiis. 16 Ha77i simmi GODAI giyoobaa siya! Neeni, ‘Is-
raa7eela bolli hananabaa yootoppa; Yisaaqa zaretu bollikka markkattoppa’
yaagadasa. 17 Hegaa gishshau, GODAI hagaadan yaagees; ‘Ne machchiyaa
katamaa giddon shaaramuxa gidana; ne attuma naatinne ne macca naati
bisuwan haiqqana; ne biittaikka wodoruwan shaakettana; qassi neeni ne

huuphiyaukka allaga biittan haiqqana. Israa7eela asaikka bantta biittaappe omoodettidi tuma baana' yaagees" yaagiis.

8

Teerai Kumido Keeshiyaa Bessiya Ajjuutaa

1 Ubbaa Haariya GODAI tana hara ajjuutaa bessiis; hegeekka, teerai kumido keeshiyaa. 2 I tana, "Amoxaa, ha neeni be7iyoogee aibee?" yaagidi oichchiis.

Oichchin taani, "Teeri kumido keeshiyaa be7ais" yaagaas.

Yaatin GODAI taayyo hagaadan yaagiis; "Ta asaa Israa7eelassi wurssettai[1] gakkiis; hagaappe sinttanau taani eta qaxxayennan aadhdhikke" yaagiis.

3 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "He gallassi kawo keettan yexxiyo yettai yeehuwau laamettana; haiqqida asaa ahai mule sohuwan darana; qassi co77u gin, yan han olettana" yaagees.

Israa7eela Kunddettaa

4 Inttenoo, metootanchchata yedhdhiyaageetoo, biittan de7iya hiyyeesatakka xaissanau koyiyaageetoo, hagaa siyite! 5 Intte hagaadan yaageeta; "Nuuni kattaa baizzanau aginai xeeriyo baalai aude aadhdhanee! Qassi nuuni nu zal77iyaa doommanau Sambbatai aude aadhdhanddeeshsha! Yaatiyaakko nuuni kattaa guuttaban makki makkidi, daro miishshaa ekkidi baizzana. Qassi worddo miizaanan likki likkidi, asaa cimmana. 6 Nuuni hiyyeesaa biran, metootanchchaakka mexi naa77u tohuwaa caamman shammana; qassi gisttiyaa harqquwaa muruta gisttiyaa waagan baizzana" yaageeta.

7 GODAI Yaaqoobi ceeqettiyo ba sunttan hagaadan yaagidi caaqqiis; "Taani eti oottido iita oosuwaa mulekka dogikke. 8 Biittai qaaxxiyoogeenne biittan de7iya asai ubbai yeekkiyoogee hegaa gaasuwaana gidenneeyye? Ee Naile SHaafai kixxidi qaaxxiyoogaadan, biitta ubbai qaaxxidi balbbuqettana; qassi he kixai wodhdhiyoogaadan wodhdhana" yaagiis.

9 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "He gallassi taani awaa seeta gallassi wulissana; sa7aakka galla xumissana. 10 Taani intte baalaa ufaissaa azzanuwau, intte yettaakka yeehuwau laammana. Mexi issi na7ai haiqqin yeekkiya asadan, intte intte huuphiyaa meedettidi waaruwaa maayanaadan, taani inttena oottana. He gallassaa wurssettai daro camo gidana" yaagees.

11 Ubbaa Haariya GODAI hagaadan yaagees; "Be7ite, taani biitta ubbaa bollan koshaa yeddiyo gallassati yoosona. Taani koshaa yeddiyo gallassi, asai siyanau GODAA qaalaa xayidi namisettanappe attin, kattaa xayidi namisettenna woikko haattaa xayidi saamettenna. 12 Asai arshsho bagga abbaappe arggo bagga abbaa gakkanaashiininne huuphessappe tohossi gakkanaashin bichchaarana. Eti GODAA qaalaa koyanau yaanne haanne woxxana, shin demmokkona. 13 He gallassi puulanchcha geela7otinne wodallati saamuwan hitti gaana. 14 Samaariyaa eeqatun caaqqiyaageeti, 'Daana xoossai ero!' yaagiyaageetinne, 'Berssaabeha xoossai ero' yaagiyaageeti kunddana. Eti naa77antto mulekka denddokkona" yaagees.

9

GODAA Pirddaa

1 **8:2** "Wurssetta" giyoogee Ibraisxxe qaalan "Teeraa" malatees.

1 Yarshshiyo sohuwaa matan Godai eqqidaashin, taani be7aas. I tana
hagaadan yaagiis; “Baasoi qaaxxanaadan, Beeta Maqidasiyaa gumbbuwaa
shoca; shocada asa ubbaa huuphiyan mentteretta. Hegaappe attiya asaa
taani bisuwan worana. Baqatiya asi kessi ekkenna; kessi ekkida asikka
paxa attenna. 2 Eti biittaa bookkidi, Si7ooliyau duge wodhdhikkokka,
taani eta hegaappe kessana. Saluwaa pude kiyikkokka, taani eta hegaappe
duge wottana. 3 Eti Qarmmeloosa Deriyaa xeeran qosettikkokka, taani
eta koyada hegaappe kessana. Abbaa ciimmaa giddo gelidi, ta sinttaappe
geemmikkokka, taani miimminttiyaa azazin, i eta dukkana. 4 Qassi bantta
morkketun omoodettidi, eti biikkokka, yan eti bisuwan haiqqanaadan, taani
azazana; taani eta iita aifiyan xeellanaappe attin, lo77o aifiyan xeellikke”
yaagiis.
5 Godai, Ubbaappe Wolqqaama GODAI sa7aa bochchees; bochchin sa7ai
seerees; qassi sa7an de7iyaabai ubbaikka yeekkees. Naile SHaafai kixxidi
balbbuqettiyoogaadan, biitta ubbai balbbuqettees; qassi he kixai wodhd-
hiyoogaadankka wodhdhees. 6 I bau de7iyo sohuwaa saluwan giigissees; a
baasuwaakka sa7an baasees. Qassi i abbaa haattata xeesidi, biittaa bollan
duge gussees; ayyo sunttai GODAA.
7 GODAI hagaadan yaagees; “Inttenoo, Israa7eela asatoo, intte taayyo
Toophphiyaa asaa mala gidekketiiyye? Taani inttena Gibxxe biittaappe
kessidoogaadan, Pilisxxeema asaa Kafttoorappe, qassi Sooriyaa asaakka
Qiirappe kessaas” yaagees.
8 GODAI hagaadan yaagees; “Be7ite, Ubbaa Haariya GODAA aifee na-
garanchcha kawotettaa bollan de7ees. Taani a biittaa bollappe xaissana;
shin taani Yaaqooba zariyaa muleera xaissikke.
9 “Be7ite, kattaa zazzariyan zazzariyoogaadan, Israa7eela asaa kawotet-
tatu ubbaa giddon zazzaranaadan, taani azazana; shin eta giddon am-
manettiyaageetuppe issoinne sa7an wodhdhidi xayenna. 10 ‘Nuna aiba
iitabinne gakkenna woikko demmenna’ yaagiya ta asaa giddon de7iya
nagaranchchati ubbai bisuwan wurana” yaagees.

Israa7eela Asaassi Sa7ai Kehana

11 Qassikka GODAI, “He gallassi taani kolettidi kunddida keettadan
hanida Daawita kawotettaa denttana; xoo7etida sohotakka bottokonana;
qassi qolettidasaakka ooraxissana; taani a beniigaadan oottada keexxana.
12 Hegeenne Israa7eela asai Eedooma biittaappe attidaageetanne ta sunttan
xeesettida kawotettata ubbaa laattanaassa” yaagees. Hagaa oottiyaagee
tana GODAA.
13 GODAI hagaadan yaagees; “Be7ite, kattaa cakkiyaageeti cakkidi
wurssennan de7ishin, gadiyaa goyiyaageeti gakkiyo wodee, woiniyaa
teeraa gum77iyaageetikka gum77idi wurssennan de7ishin, woiniyaa
zeriyaageeti gakkiyo gallassati yaana. He wode dereti mal77o woiniyaa
eessaa xokkana; keratu ubbaappekka woine eessai goggana. 14 Omooduwan
biida ta asaa Israa7eela zaarada ishalissana. Eti qolettida katamata zaaretti
keexxidi, etan de7ana. Woine turaakka tokkidi, appe woine eessaa uyana.
Qassi ataakilttetakka tokkidi, eta aifiyaa maana. 15 Taani Israa7eela eta
biittan tokkana; eti taani etayyo immido biittaappe naa77antto mulekka
shodettokkona” yaagees. Hagaa yootiyaagee GODAA intte Xoossaa.

Hananabaa Yootiya Abddiyyu Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Ha qantta maxaafai Yerusalaamee laalettanaappe kase, darin erettenna wodiyan xaafettiis. He wode tohossau baqqiya arshsho baggan de7iyaanne Yihudaara adussa wodiyaa morkkettidi de7ida Eedoomi Yerusalaame laalettan ufaittidi, a bollan woraajjiya morkketa maaddiiddinne katamaa aquwaakka bonqqiiddi de7ees. Abddiyyu, Eedoomi Israa7eela morkketu haratuurakka xoonettanaunne hanttaara qixaatiyaa ekkanau de7iyoogaa yootiis.

1 Ubbaa Haariya GODAI Eedooma biittaabaa Abddiyyussi qonccissido ajjuutai hagaa.

GODAI Eedooma Qaxxayana

Eedoomabaa GODAI hagaadan yaagidi, ba kiittiyo uraa bollan kawotettatukko kiittidoogaa nuuni siyida; "Denddite! Eedooma biittaa oloos" yaagidi kiittiis. 2 GODAI Eedooma hagaadan yaagees; "Be7a, kawotettatu giddon taani nena laafa kessana; neeni keehippe karettana. 3 Nenoo, zaallaa kooppuwaa giddon de7iyaagoo, ne keettaa xoqqa deretu bollan keexxidaagoo, qassi ne wozanan, 'Tana hagaappe duge ooni wottii?' yaagiyaagoo, nena ne wozanaa otoroi cimmiis. 4 Neeni argganttaadan pude haakkada paallikko, ne keettaakka xoolinttetu giddon keexxikkokka, taani nena hegaappe duge wottana" yaagees GODAI.

5 "Kaisoti woikko bonqqiyaageeti qammi yiikko, banttau gidiyaagaa keena xalaalaa wuuqqoosona; woiniyaa teeraa maxiyaageetikka maxiiddi, poshiluwaa ashshoosona; shin ne morkketi nena muleera xaissana. 6 Abeet Eesawa zareti waani bonqqettanddonaashsha! Qosan de7iya eta aqoikka waani qocirettanddeeshsha! 7 Nenaara maachchan de7iyaageeti ubbai nena ne biittaappe gaxi yedettana; qassi ne dabbotikka cimmidi nena xoonana. Ne qumaa miyaageetikka neeyyo gitiyaa yeggana; shin neeni hegaa akeekakka" yaagees.

8 GODAI qassikka hagaadan yaagees; "He gallassi taani Eedoomappe aadhdhida eranchchatanne Eesawa Deriyaappekka eraa xaissana. 9 Inttenoo, Temaana asatoo, intte olanchchati dagammana; Eesawa Deriyaa bolli de7iya asai ubbaikka goora7ettana.

Eedoomi Qaxxayettiyo Gaasuwaa

10 "Yaaqooba zare gidiya ne ishanttu bolli neeni oottido iitabaa gishshau, neeni yeellaa maayana; neeni merinau xayaagana. 11 Morkketi yiidi eta aquwaa bonqqiyo wode, he gallassi neeni gaxi shiiqada eqqa xeelladasa. Qassi penggiyaara gelidi, Yerusalaame katamaa saamaa yeggidi shaakkida allagatuppe neeni issuwaa malattenne. 12 Neeni ne ishai metootiyo gallassi a metuwan ufaittanau bessenna; qassi Yihudaa asaa bolli bashshai gakkiyo gallassikka hashshu gaanau bessenna. Ee, eta un77uwaa gallassi eta bolli miiccanaukka bessenna! 13 Eta tuggaa gallassi ta asai de7iyo katamaa gelanaunne eta waayiyan neeni ufaittanau bessenna shin! Qassi eta tuggaa gallassi neeni eta aquwaa bonqqanau bessenna; 14 etappe baqatiyaageeta woranau neeni balla ogiyan zuggada naaganaunne attidaageetakka eta un77uwaa gallassi morkketussi aattada immanau bessenna shin!

Xoossai Aihuda Gidenna Asatu Bollan Pirddana

15 “Aihuda gidenna asatu ubbaa bolli GODAA gallassai gakkiis. Nenoo
Eedoomaa, neeni haratu bolli oottidobai ne bolli oosettana; ne daafaikka ne
huuphiyan simmana. 16 Ta asai ta geeshsha deriyaa huuphiyan metuwaa
xuu7aa uyiis. Hegaadan eta yuushuwan de7iya kawotettati zaari zaaridikka
metuwaa xuu7aa uyana; uyidi eti ubbaikka kase hani erennabaa hanana.

Israa7eela Xoonuwaa

17 “SHin Xiyoone Deriyan bashshaappe kessi ekkiyaageeti de7ana; Xiy-
ooneekka geeshsha gidana; Yaaqooba zaretikka bantta biittaa laattana.
18 Yaaqooba zareti tama gidana; Yooseefa zaretikka laco gidana; Eesawa
zareti utula gidana. Tamai utulaa miyoogaadan, Yaaqooba zaretinne
Yooseefa zareti Eesawa zareta miidi muleerakka xaissana” yaagees GODAI.

19 Neegeeba Bazzuwan de7iya asai Eesawa Deriyaa laattana; garatiya
biittan de7iya asai Pilisxxeematu biittaa laattana. Eti Efireema biittaanne
Samaariyaa biittaa laattana. Qassi Biniyaama zaretikka Gala7aade biittaa
laattana. 20 Omoodettidi de7ida Israa7eela asai simmidi, Kanaane biit-
taa Siraafita giyo katamaa gakkanaashin laattana; qassi Yerusalaameppe
omoodettidi, Safaraada giyo sohuwan de7iya asati Neegeeba Bazzuwan
de7iya katamata laattana. 21 Ashshiyaageeti Eesawa asaa haaranau Xiyoone
Deriyaa bolli kiyana; kawotettaikka GODAABAA gidana.

Hananabaa Yootiya Yoonaasa Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yoonaasa maxaafai Xoossaa azazuwaa polikke giida issi hananabaa yootiya bitaniyaa bolli gakkida dumma dumma metota odiya taarike maxaafa gidiyo gishshau, hara maxaafatuppe i dummatees. Xoossai Yoonaasa, "Israa7eelassi diina morkke gididanne wolqqaamaa, Asoore kawotettaassi waanna katama gidida Nanawe ba" yaagidi azaziis; shin Yoonaasi, " 'Xoossai kase he katamaa xaissana' giidi odido mino oduwaa oosuwan peeshshennan agganau hanees" giidi qoppido gishshau, Xoossaa qaalaa ekkidi Nanawe baanau koyibeenna. Daro taarikebati polettidoogaappe guyyiyan ufaittennan de7iiddi azazettiis. Kase odettida bashshaa hiraagai polettibeenna gishshau puuriis.

Ha maxaafai ubbabaa bollan Xoossaassi maatai de7iyoogaa odees. Ubba qassi Godai siiqoinne maarotai kumido Xoossaa gidiyo gishshau, ba asaa morkketa qaxxayiyoogaappenne xaissiyoogaappe, etayyo atto giyoogaanne eta ashshiyoogaa dosiyoogaa qonccissees.

Yoonaasi Azazettennan Ixxiis

1 GODAA qaalai Amiitaaya na7aa Yoonaasakko hagaadan yaagiiddi yiis;
2 "Dendda! Denddada he gita katamaa Nanawe ba; baada he katamaa asaa iitatettai ta sintti gakkido gishshau, etayyo markkatta" yaagiis. 3 SHin Yoonaasi GODAA sinttaappe baqatidi, Tarsseesa giyo biitti baanau denddiis; i Yoophphe katamaa wodhdhidi, Tarsseesi biya markkabiyaa demmiis. GODAA sinttaappe baqatidi, etaara Tarsseesi baanau miishshaa qanxxidi, markkabiyan geliis.

4 SHin markkabee biishin, GODAI abbaa bolli wolqqaama carkkuwaa denttiis; denttin abbaa beetai keehi darido gishshau, markkabee me77ana haniis. 5 Yaatin, markkabiyaa laaggiyaageeti yayyidi, ubbaikka bantta xoossaakko xoossaakko waassidosona. Qassi markkabee kauyyana mala, a giddon de7iya caanaa denttidi, abban olidosona. SHin Yoonaasi markkabiyaayyo giddo kifiliyaa gelidi, yan zin77idi, xiskkuwaa kairiis.

6 Markkabiyaa halaqai akko biidi, "Aissi xiskkadii? Dendda, denddada ne xoossaa woossa! Ooni erii, i ba lo77o aifiyan xeellidi, nuna ashshanaakkonne" yaagiis.

7 Markkabiyaa laaggiyaageeti issoi issuwau hagaadan yaagidosona; "Haayite; ha iitabai nuna o gaasuwan gakkidaakko eranau saamaa yeggoos" yaagidosona. Yaagidi saamaa yeggin, saamai Yoonaasa bollan wodhdhiis. 8 Wodhdhin eti Yoonaasa hagaadan yaagidi oichchidosona; "Ha iitabai o gaasuwan nu bolli gakkidaakko, ane nuussi yoota. Ne oosoi aibee? Auppe yaadii? Ne biittai awee? Neeni o zaree?" yaagidosona.

9 Yaagin Yoonaasi zaaridi, hagaadan yaagiis; "Taani Ibraawe asa; abbaanne biittaa medhdhida GODAAYYO, saluwaa Xoossaayyo goinnais" yaagiis.

10 Yaagin GODAA sinttappe i baqatiyoogaa i etau yootidobaappe asati erido gishshau yayyidosona. Yayyidi a, "Laa aiba palabaa oottadii?" yaagidosona.

11 Qassi abbaa beetai kaseegaappe haa darido gishshau, asati Yoonaasa, "Nuuyyo abbai woppana mala, nena nuuni waatinoo?" yaagidi oichchidosona.

12 Oichchin i etau, “Ha wolqqaama beetai intte bollan denddidoogee ta
gaasuwaana gidiyoogaa taani erais. Hegaa gishshau, tana denttidi, abban
olite. Yaatikko, abbai intteyyo woppu gaana” yaagiis.
13 SHin markkabiyaa laaggiyaageeti markkabiyaa guyye abbaa dooni
kessanau wolqqappe shaaridosona; gidikkonne, abbaa beetai keehippe
darido gishshau, kessanau danddayibookkona. 14 Hegaa gishshau, eti ha-
gaadan yaagidi, GODAAKKO waassidosona; “Abeet GODAU, ha bitaniyaa
shemppuwaa gishshau, neeni nuna xaissennaadaaninne ha geeshsha suut-
taa acuwaakka neeni nuuppe achchennaadan, nuuni nena minttidi woos-
soos. Aissi giikko, GODAU, neeni ne koyiyoogaadan oottadasa” yaagidosona.
15 Hegaappe guyyiyan, Yoonaasa denttidi, abban olidosona; olin abbaa
beetai woppu giis. 16 Yaatin, asati GODAASSI keehi yayyidosona; GODAASSI
yarshshuwaa yarshshidosona; shiiquwaakka shiiqqidosona.
17 Yoonaasa mittana mala, issi gita moliyaa GODAI giigissiis; giigissin he
moliyaa uluwan Yoonaasi heezzu gallassaanne heezzu qammaa de7iis.

2

Yoonaasa Woosaa

1 Yoonaasi moliyaa uluwan de7iiddi, hagaadan yaagidi, GODAAKKO, ba
Xoossaakko, woossiis; 2 “Taani ta tuggaa giddon de7aidda GODAA xee-
gaas; xeegin i tau koyiis. Taani Si7ooliyaa ulo giddon de7aidda waassaas;
neenikka ta waasuwaa siyadasa. 3 Neeni tana ciimma abbaa xaggau duge
oladasa; haattai ta yuushuwaa dooddiis; ne dambbalainne ne beetai ta
bollaara kanttidosona. 4 Hegaa gishshau, taani hagaadan yaagaas; ‘Taani ne
sinttappe wora olettaas; gidikkonne, taani ne geeshsha Beeta Maqidasiyaa
zaarettada be7ana’ yaagaas.
5 “Haattai tau qooriyaa gakkanaashin mittiis; ciimma abbai tana
muukkiis; abban de7iya maataikka ta huuphiyan xaaxettiis. 6 Taani dereti
baasettido sohuwaa duge wodhdhaas; biittaaninne a hiraquwan merinau
gorddettaas. SHin abeet GODAU, ta Xoossau, neeni ta shemppuwaa ciimma
ollaappe kessadasa.
7 “Taani hitido wode, nena GODAA hassayaas. Ta woosaikka neekko,
ne geeshsha Beeta Maqidasiyaa gakkiis. 8 Hada eeqatuyyo goinniyaageeti
GODAN ammanettiyoogaa aggidosona. 9 SHin taani galataara neeyyo
yarshshana; taani shiiqqidobaa ubbaakka gattana. Aissi giikko, atotettai
GODAAPPE yees” yaagiis.
10 Hegaappe guyyiyan, GODAI moliyaa azazin, molee Yoonaasa biittaa
bollan cooyiis.

3

Yoonaasi GODAASSI Azazettiis

1 GODAA qaalai naa77anttuwaakka Yoonaasakko hagaadan yaagiiddi yiis;
2 “Dendda! Denddada he gita katamaa Nanawe ba; baada taani neeyyo
yootiyo qaalaa etayyo markkatta” yaagiis.
3 Yaagin Yoonaasi denddidi, GODAA qaalaadan Nanawe biis. Nanawee
keehi gita katama; ha gaxaappe ya gaxaa gakkanau heezzu gallassa hemetis-
sees. 4 Yoonaasi katamaa biidi gakkidi, issi gallassa ogiyaa katamaassi
giddokko hemettiis; hemettiiddi, “Oitamu gallassaappe guyyiyan, Nanawee
xayana” yaagidi awaajjiis.
5 Yaatin, Nanawe asai Xoossaa ammaniis; ammanidi xoomaa awaajjiis.
Gitaappe guuttaa gakkanaashin, ubbaikka waaruwaa maayidosona.

6 Odoi Nanawe kawuwaakkokka gakkiis; gakkin i ba kawotaa araataappe
wodhdhidi, kawotaa maayuwaa maayidoogaakka qaaridi, waaruwaa
maayidi, bidinttan uttiis. 7 Yaatidi Nanawe asaassi hagaadan yaagidi
awaajissiis; “Kawuwaappenne kawuwaa oosanchchatuppe imettida
azazuwaa maaran, hachchippe doommidi, asainne mehee, miizzainne
dorssaikka ubbai aibanne inxxarssaaninne laaccoppona; haattaakka
ganxxoppona. 8 Asaikka meheekka waaruwaa maayo; asai ubbai minttidi
Xoossaakko waasso; bantta iita ogiyaappenne sugetta oosuwaappekka
simmona. 9 Yaatiyaakko ooni erii, Xoossai nuussi qarettidi, nuuni
xayennaadan, ba wolqqaama hanqquwaappe simmanaakkonne” yaagiis.
10 Eti bantta iita ogiyaappe simmidoogaa Xoossai be7ido wode, etau
qarettidi, eta bolli ehaana giido iitabaa aggi bayiis.

4

Yoonaasa Yiilluwaanne GODAA Qaretaa

1 SHin hegee Yoonaasa mulekka ufaissibeenna. Hegaa gishshau, i keehi
hanqqettiis; 2 hanqqettidi, GODAA hagaadan yaagidi woossiis; “Abeet GO-
DAU, taani biron ta deren de7aidda giidoogee hagaa gidennee? Taani ne
sinttappe baqatada Tarsseesi baanau eesotidoogeekka hegaassa. Neeni
qaretainne maarotai kumido Xoossaa gidiyoogaa, hanqquwau eesoten-
naagaanne aggenna siiquwan kumidaagaa, qassi ehaana giido iitabaakka
aggaagiya Xoossaa gidiyoogaa taani kasekka eraas. 3 Abeet GODAU, ha77i
simmi hai hayyanaa tana wora; paxa de7iyoogaappe haiqqiyoogee taayyo
keha” yaagiis.
4 Yaagin GODAI a hagaadan yaagiis; “Tumu neeni hagau hanqqettanau
bessii?” yaagiis.
5 Yaagin Yoonaasi katamaappe kiyidi biis; biidi katamaappe arshsho
baggan uttiis. Hegan bau daasiyaa daasidi, a kuwan uttidi, katamaa bolli
gakkiyaabaa be7anau naagiis. 6 Awaa suuluwaappe Yoonaasa ashshana
mala, GODAI Xoossai issi gosiyaa mokissidi giigissiis; he gosiyaa haittaikka
Yoonaasa huuphiyaappe bolla baggaara kuwa gidanaadan oottiis. Yoonaasi
he gosiyaa gaasuwan keehippe ufaittiis. 7 SHin wonttetta gallassi maallado
Xoossai guxuniyaa giigissiis; he guxunee gosiyaa miyoorin, gosee meli
aggiis. 8 Awai kiyiyo wode, Xoossai michchiya carkkuwaa arshsho baggappe
yeddiis; hegaappe denddidaagan Yoonaasi labbanana gakkanaashin, awai
Yoonaasa huuphiyaa xuuggiis. Yaatin i, “Paxa de7iyoogaappe haiqqiyoogee
taayyo keha” yaagidi haiquwau woossiis.
9 Woossin Xoossai Yoonaasa hagaadan yaagiis; “Tumu neeni ha gosiyaa
gishshau hanqqettanau bessii?” yaagiis.
Yaagin Yoonaasi, “Ee bessees; ubba haiqqana gakkanaassi hanqqettanau
bessees” yaagiis.
10 Yaatin, GODAI Yoonaasa hagaadan yaagiis; “Issi qammi mokkidi,
naa77antto qammi melida gosiyaassi, neeni an daafurabeennaagaassinne
dichchabeennaagaassi hagaa keenaa qarettadasa. 11 Ushachchaanne had-
dirssaa shaakkidi eribeenna xeetanne laatamu sha7u asainne daro mehee
Nanawen de7ees. Yaatin taani ha gita katamaayyo qarettanau bessennee?”
yaagiis.

Hananabaa Yootiya Mikiyaasa Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hananabaa yootiya Mikiyaasi Isiyaasa wode de7ida asa. I yelettidoogee tohossa bagga Yihudaa kawotettaa giddon de7iya issi guutta gaxare katamaana. Amoxi huuphessa kawotettaa bolli bashshai yaanaagaa yootidoogaadan, Mikiyaasikka he gaasotun Yihudaa kawotettaa bolli bashshai gakkanaagaa yootiis. Asai pirddaa geellayiyo, he sheneyiya oosuwaa bolli Xoossai pirddaa ehaanaagaa minttidi erissiis. Gidikkonne Mikiyaasa hiraagaa qaalai sinttappe lo77obati yaanau de7iyoogaa bessiya daro malaatatakka gujjidi oiqqiis.

Dummayidi mintti xeellanau bessiya kifileti Xoossaa haaruwaa garssan kumetta sa7ai saruwaa demmanaagaa (4:1-4); Daawita kawotettaa turaappe gita kawoi denddidi, asaassi saruwaa immanaagaa (5:2-4); hegaadankka qassi Israa7eelan hananabaa yootidaageetu qaalai mexi issi xiqisiyan kuuyettiyoogaa odiyaageeta. He xiqisee odiiddi, “I nuuppe koyiyoogee: nuuni likkebaa oottanaagaa, kehatettai kumido siiquwaa bessanaagaanne nu Xoossaara kumetta ashkketettan hemettanaagaa” (6:8).

1 Yo7aataami, Akaazinne Hizqqiyaasi kaalli kaallidi Yihudan kawotido
wode, Mooresheta katamaa asa gidiya Mikiyaasakko yiida GODAA qaalai
hagaa; i be7ido ajjuutai Samaariyaabaanne Yerusalaamebaa.

Yerusalaamessinne Samaariyaassi Zilaaliyo Zilaassaa

2 Inttenoo, asau ubbau, siyite! Qassi sa7aunne sa7an de7iya ubbatoo,
hagaa ezggite! Ubbaa Haariya GODAI intte bolli markkattees; i ba geeshsha
Beeta Maqidasiyan inttebaa haasayees. 3 Be7ite, GODAI ba de7iyo geeshsha
sohuwaappe yees; duge yiidi, deretu huuphiyan hemettees. 4 Eessaa
muqaaddai taman seeriyoogaadan, dereti a tohuwaappe garssaara seerana;
eti keraappe zanggaarau duge goggiya haattaadan goggana.
5 Hagee ubbai haniyoogee Yaaqooba zaretu mooruwaa gishshaassanne
Israa7eela asaa nagaraa gishshaassa. Yaaqooba zaretu mooruwaassi gaaso
gididai oonee? Eta katamaa Samaariyaa gidennee? Yihudaa asai goinniyo xoqqa sohoi awee? Yerusalaame gidenneeyye? 6 Hegaa gishshau,
GODAI hagaadan yaagees; “Taani Samaariyaa, dembban keelettida burcce
shuchchanne woiniyaa turaa tokkiyo soho oottana. Qassi taani a shuchchaa
burcciyaa duge zanggaarau olana; a baasuwaakka kalloyana. 7 A eeqa misileti ubbai kinchchettana; a eeqa keettan oottiya shaaramuxatussi imettida
shaaramuxaa kerai ubbai taman xuugettana; taani a eeqata ubbaa xaissana.
Aissi giikko, he kerai ubbaikka shaaramuxidi demmidobaa gidiyo gishshau,
ikka qassi simmidi, hara shaaramuxeessi imettana” yaagees.

Yeehuwaanne Waasuwaa

8 Hegaa gishshau, taani yeekkananne waassana; kallo xiirenne mela
tohuwan hemettana; worakanaadan waassana; qassi yanchchaadankka
aayyee gaana. 9 Aissi giikko, Samaariyaa masunttai paxanau danddayennaagaa. He tuggai Yihudaa biittaa gakkiis; qassi ta asai de7iyo Yerusalaame
katamaa penggiyaakka matiis.
10 Gaate kataman de7iya nu morkketuyyo hegaa odoppite; eta sinttan
mule yeekkoppite. Beeti-Ofira kataman buhiyan gonddorettite. 11 Inttenoo,
SHafiira kataman de7iyaageetoo, kallottidi yeellatiiddi, omooduwau biite.
Xaa7inaana kataman de7iyaageeti yaappe kiyanau xalokkona. Beeti-Exeela

katamai yeehoi de7iyo soho gidiyo gishshau, i intteyyo attiyo soho gidanau danddayenna. 12 Metoi GODAAPPE Yerusalaame pengge gakkanaashin yiido gishshau, Marootan de7iya asai, “Lo77obai yanddeeshsha!” giidi naagiiddi daafuriis.

13 Inttenoo, Laakisha kataman de7iyaageetoo, gaariyaa goochchiya parata waaxite. Yerusalaame asai nagaraa oottanaadan gaaso gididai inttena; aissi giikko, Xiyoone asaa nagarai koiro intte bolli beettiis. 14 Hegaa gishshau, inttenoo Yihudaa asatoo, intte biiddi, Mooresheta-Gaate katamaa asaayyo imotaa immana. Akiziiba katamaa asaikka Israa7eela kawota cimmiyaageeta gidana.

15 Inttenoo, Mareesha kataman de7iyaageetoo, GODAI inttena xooniyaagaa intte bolli ehaana; bonchchettida Israa7eela kaalettiyaageeti Adulaama gonggoluwan qosettana. 16 Inttenoo, Yihudaa asatoo, intte siiqiyo naati intteppe omoodettidi baanau de7iyo gishshau, intte huuphiyaa meedettite; intte huuphiyaakka ankkuwaa huuphiyaadan bo77ayite.

2

Hiyyeesata Huqqunniyaageetu Bollan Gakkanau De7iya Iita Qaadaa

1 Iitabaa halchchiyaageetuyyo, qassi bantta hiixan de7iiddi, palabaa waati oottanaakko qoppiyaageetuyyo aayye7ana! Wolqqai eta kushiyan de7iyo gishshau, sa7ai wonttiyo wode, bantta halchchuwaa poloosona. 2 Eti goshsha gadiyaa amottikko, asabaa wolqqan ekki aggoosona; keettata koyikkokka ekki aggoosona. Asa maataa yedhdhidi, a laataa coo bonqqoosona.

3 Hegaa gishshau, GODAI hagaadan yaagees; “Be7ite, taani intte bollan iitabaa ehaanau halchchais; hegaappe intte kessi ekkanau danddayekketa. Hegee iita wode gidiyo gishshau, intte otorettiiddi simerettanau danddayekketa. 4 He gallassi eti intte bollan leemisi leemisidi qilliiccana; qassi hagaadan yaagidi zilaaliiddi, inttena baceessana;

‘Nuuni ubbaikka muleera xayida.
GODAI nu biittaa ekkidi,
makkalanchchatussi shaakki shaakkidi
immirggiis’ yaagana” yaagees.

5 Hegaa gishshau, gadiyaa saaman shaakkiyo wode, GODAA yaa7aa giddon ne saamaa kessiya issi asinne de7enna.

6 Asai tana hagaadan yaagees; “Nu bolli hananabaa yootoppa. ‘Hagee hagee intte bolli hanana’ giidi ooninne haasayanau koshshenna. Hegaa mala kaushshai nu bolli mulekka yeenna” yaagoosona.

7 Yaagin taani eta, “Inttenoo Yaaqooba zaretoo, ‘GODAA Ayyaanai danddayanchcha gidenneeyye? I hegaa malabaa oottiiyye?’ yaagidi intte oichchanau bessii?” yaagaas.

GODAI hagaadan yaagees; “Suure ogiyan biyaageetuyyo ta qaalai lo77obaa oottees gidennee? 8 SHin mata wodiyaappe doommidi, ta asai issoi issuwaa bolli morkkedan denddiis. Intte saro asatu maayuwaa, ola qofi mulekka bainnan ammanettidi kanttiya asatu maayuwaa qaari ekkeeta; 9 ta asaa giddon de7iya maccaasata eta lo77o keettaappe laaggidi kesseeta; ta anjjuwaakka eta naatu bollappe merinau ekkirggeeta. 10 Denddite; denddidi biite! Hagee intteyyo shemppiyo soho gidenna. Aissi giikko, ha sohoi tunatettaappe denddidaagan daro moorettiis.

11 “Issi cimmiya worddanchchai yiidi, ‘Intteyyo sinttappe woine eessainne mattoyiya ushshai guufettana’ yaagidi wordduwaa hananabaa yootiyaakko, i intteyyo hananabaa yootiyaagaa gidana.
12 “Inttenoo, Yaaqooba zaretoo, taani inttena ubbaakka shiishshana; taani Israa7eela asaappe attidaageeta tumuppe muliyaakka shiishshana. Dorssati birddiyan shiiqiyoogaadaaninne dorssaa wudee hentta gaden shiiqiyoogaadan, taani eta issippe shiishshada wottana. He sohoi daro asaa wocaman kumana. 13 Eta kessiyaagee etappe sinttatidi kiyana; etikka penggiyaa menttidi, hegaara kiyidi baana. GODAI ba huuphen etayyo kawo gididi, eta sinttau aadhdhidi, eta kaalettana” yaagees.

3

Mikiyaasi Israa7eela Kaalettiyaageeta Seeriis

1 Taani hagaadan yaagaas; “Inttenoo, Yaaqooba zaretu halaqatoonne Israa7eela asaa kaalettiyaageetoo, siyite! Intte suure pirddaa eranau intteyyo bessenneeyye? 2 Intte lo77uwaa ixxidi, iitaa doseeta. Ta asaappe eta galbbaa qaareeta; eta ashuwaakka eta meqettaappe shaakkeeta. 3 Intte ta asaa ashuwaa meeta; eta galbbaakka etappe qaareeta; eta meqettaa mentteretidi, eta ashuwaakka xaaruwan yegganau muxiyoogaadan muxeretteeta” yaagaas.
4 He wode eti GODAAKKO waassana, shin i etau zaarenna; i ba sinttaa he wode etappe qottana; aissi giikko, eti iita oosuwaa oottidosona.
5 Ba asaa wora kaalettiya hananabaa yootiyaageetubaa GODAI hagaadan yaagees; “Intteyyo miyoobaa immiyo wode, ‘Neeyyo sa7ai saro’ yaageeta; shin inttena quma mizennaagaa bolli olaa awaajjeeta. 6 Hegaa gishshau, intteyyo gallassai qamma gidanappe attin, ajjuutaa be7ekketa; sa7aikka xumanappe attin, naa77antto murunnekketa. Hananabaa yootiyaageetussi awai wullin, gallassai xumana. 7 Ajjuutaa be7iyaageeti yeellatana; murunniyaageetikka kauyyana. GODAA matappe etau zaaroi bainna gishshau, eti yeellatidi, ubbaikka bantta doonaa oiqqana” yaagees.
8 SHin tana gidikko, taani Yaaqooba zaretussi eta mooruwaa, Israa7eela asaassikka eta nagaraa odana mala, wolqqan, GODAA Ayyaanan, suure pirddaaninne minotettan kumaas. 9 Inttenoo, suure pirddaa ixxiyaanne sitta yohuwaakka geellayiya Yaaqooba zaretu halaqatoonne Israa7eela asaa haariyaageetoo, hagaa siyite. 10 Intte Xiyoone katamaa suuttaa gussidi keexxeeta; Yerusalaame katamaakka makkalan keexxeeta. 11 A halaqati mattaayiyan pirddoosona; a qeeseti damoozan tamaarissoosona; qassi a hananabaa yootiyaageetikka miishshaa qanxxin murunnoosona. SHin yaatidikka, “GODAI nu giddon de7ees gidennee? Nu bolli aiba iitabaikka yeenna” yaagidi an ammanettoosona. 12 Hegaa gishshau, intte gaasuwan Xiyoone katamai shooqadan goyettana; Yerusalaame katamaikka kolettidi issisan doorettida suuppa shuchcha gidana. Beeta Maqidasee keexettido sohoikka wora gidana.

4

Sarotettai Kumido GODAA Kawotettai Yaana (Isiyaasa 2:2-4)

1 Wurssettaa gallassatun GODAA Beeta Maqidasee keexettido deree deretu ubbaappe xoqqidi beettana; kera ubbatuppekka bollaara xoqqu xoqqu gaana. Dere asai akko zulana. 2 Daro kawotettatu asai yiidi, “Haayite; GODAA deriyaa, Yaaqooba Xoossaa Beeta Maqidasiyaa ane pude kiyoos. I

koyiyoogaadan nuuni baana mala, i nuna ba ogiyaa tamaarissana" yaagana. Aissi giikko, higgee Xiyooneppe, GODAA qaalaikka Yerusalaameppe kiyana.
3 I daro asatu gidduwan pirddana; haahuwan de7iya mino kawotettatu palamaakka shaakkana. Eti bantta bisuwaa marasha, bantta tooraakka baaca kessanau qoxxana; kawotettai kawotettaa bolli bisuwaa denttenna. Hagaappe guyyiyan, eti muleera olaa timirttiyaa tamaarokkona. 4 SHin asi ubbi ba woiniyaa turaa kuwaaninne balasiyaa kuwan woppu giidi uttana; ai asinne eta yashissenna. Aissi giikko, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa haasayiis.
5 Asai ubbai ba xoossaa xoossaa sunttan hemettana; shin nuuni GODAA nu Xoossaa sunttan meri merinau hemettana.

Israa7eela Asai Omooduwaappe Simmana

6 GODAI hagaadan yaagees; "He gallassi taani wobbeta shiishshana; qassi omooduwan haaho sohuwaa biidaageetanne taani tuggayidoogeetakka shiishshana. 7 Taani wobbeta wuriiddi attida atetta oottana; qassi omooduwan haaho sohuwaa biidaageetakka mino kawotetta kessana. He wodiyaappe doommada merinaa gakkanaashin, taani GODAI Xiyoone Deriyan eta bolli kawotana" yaagees.
8 Nenoo, GODAA asaa wochchiyo Yerusalaame xoqqa gimbbiyau, neeyyo kase ne haariyo maatai, qassi Yerusalaame kawotettaa zawai ubbaikka simmana.
9 Ha77i neeni cenggurssaa xoqqu oottada waassiyoogeenne maaretai oiqqido maccaaseedan un77ettiyoogee aibissee? Neeyyo kawoi bainna gishshaasseeyye? Woi nena zoriyaabi xayido gishshaassee? 10 Inttenoo, Xiyoone asatoo, maaretai oiqqido maccaaseedan ooliiddi abaraadite. Aissi giikko, intte katamaappe kiyiyoogee attenna; kiyidi dembban de7ana; hegaappekka Baabiloone baana. Gidikkonne, yan intte attana; GODAI inttena intte morkketu kushiyaappe wozana.
11 SHin ha77i daro kawotettati ne bolli shiiqidosona; shiiqidi, "Yerusalaamee tuno; nu aifeekka Xiyoone dereqqo" yaagoosona. 12 SHin eti GODAA qofaa erokkona; a halchchuwaakka akeekokkona. Kattaa qoxxiyo audiyau shiishshido mirqqiyaadan, GODAI eta qaxxayanau shiishshiis.
13 GODAI hagaadan yaagees; "Inttenoo, Yerusalaame asatoo, denddite; denddidi, intte morkketa qoxxite. Taani intte kaciyaa birata, intte qinccafiliyaakka nahaase oottana. Intte daro kawotettata kinchcherettana; eti sugettan shiishshidobaa ubbaa intte GODAAYYO dummayana; eta aquwaakka intte sa7a ubbaa Godaayyo immana" yaagees.

5

1 Inttenoo, Yerusalaame asatoo, intte olanchchata shiishshite! Aissi giikko, nuuni morkketun doodettida; etikka Israa7eela kaalettiyaagaa gappataa gatiman shocanau hanoosona.

Beetaliheemeppe Kaalettiyaagee Kiyanaagee Hiraagan Odettiis

2 GODAI hagaadan yaagees; "Nenoo Efiraataa, Beetaliheeme katamau, neeni Yihudaa katamatu giddon guutta; shin au denddoi beniisappe doommidi, merinaappe gididoogee, Israa7eela asaa haariyaagee taayyo neeppe kiyana" yaagees.
3 Hegaa gishshau, maaretan oiqettiya maccaasiyaa he na7aa yelana gakkanaashin, GODAI Israa7eela asaa morkketu kushiyan aattidi immana. Hegaappe guyyiyan, omooduwan de7iya a ishantti simmidi, bantta asaara walahettana. 4 I yaana; yiidi, GODAA minotettan, GODAA ba Xoossaa

sunttaa anggan ba asaa heemmana. I sa7aa gaxaa gakkanaashin gita gidiyo gishshau, eti sarotettan de7ana. 5 I etau sarotetta gidana.

GODAI Israa7eela Asaa Ashshananne Eta Morkketakka Xaissana

Asoore biittaa asati nu biittaa woraajjiyo wodenne nu qatotakka yererettidi geliyo wode, nuuni asaa heemmanaunne kaalettanau gidiyaanne gididi palahiya asaa denttidi, etaara olaa gaittana. 6 Eti Asoore biittaa olan xoonana; qassi he biittan de7iya Naamiruudi keexxido katamaakka haarana. Asoore biittaa asati nu biittaa woraajjiyo wodenne nu zawaakka yedhdhiyo wode, nu biittaa haariyaagee nuna etappe ashshana.

7 Yaaqooba zaretu atettati daro dere asaa giddon GODAI kiittido akka malanne maataa bollan wodhdhiya diife mala gidana. Akkainne diifee yaanau asaa azazuwaa naagennaagaadan, Israa7eela asaikka GODAAPPE attin, asaa naagenna. 8 Yaaqooba zaretu atettati kawotettatu giddon, daro asaa giddon, bazzo do7atu giddon de7iya gaammo malanne dorssaa wudiyaa giddon de7iya wodala gaammo mala gidana. I hegaara kanttiyo wode yererettesinne mentterettees; ooninne ashshanau danddayenna. 9 Ne kushee nenaara eqettiyaageetu bolli denddana; ne morkketi ubbaikka xayana.

10 GODAI hagaadan yaagees; “He gallassi taani ne parata ne giddoppe xaissana; ne para gaaretakka mentterettana. 11 Taani ne biittaa katamata xaissana; ne qatotakka ubbaa laalana. 12 Qassi ne kaayuwaa taani xaissana; murunniyaageetikka hagaappe sinttanau ne giddon de7okkona. 13 Taani ne eeqa misiletanne ne goinnanau essido shuchchata ne giddoppe xaissana; hagaappe sinttanau neeni ne kushiyan medhdhidobaassi goinnakka. 14 Taani Asheero giyo xoossee misiliyaa ne giddoppe xoqollana; ne katamatakka xaissana. 15 Taayyo azazettibeenna kawotettatu bolli yiilluwaaninne hanqquwan taani haluwaa kiyana” yaagees.

6

GODAI Israa7eela Asaara Mootettees

1 GODAI Israa7eela asaara mootettiyoogaa siyite.

Abeet GODAU dendda! Denddada xoqqa deretu sinttan pirddetta; neeni giyoobaa keratikka siyona. 2 Inttenoo deretoo, inttenoo, sa7ai eqqido mino baasotoo, GODAI mootiyo mootuwaa siyite. GODAI ba asaara mootettees; Israa7eela asaara i palamettees.

3 GODAI eta hagaadan yaagees; “Ta asau, taani inttena waatidanaa? Taani intteyyo waanada tooho gididanaa? Ane taayyo odite! 4 Taani inttena Gibxxe biittaappe kessaas; qassi inttena ailletettaappe wozaas. Inttena kaalettana mala Muusa, Aaroonanne Miiriyaamo inttessi kiittaas. 5 Ta asau, Moo7aaba Kawuwaa Baalaaqi halchchidobaanne Bi7oora na7ai Balaami au zaaridobaa hassaya. SHiixima giyoosaappe Gelggali neeni biyo wode, ogiyan hanidabaa ane hassaya. Hegaa hassayikko, taani GODAI nena ashshanau oottido oosuwaa neeni akeekana” yaagees.

Xoossai Ba Asaappe Koyiyoobaa

6 GODAA, xoqqa sohuwan de7iya Xoossaa sinttan goinnanau yaidda taani ai ekkada shiiqoo? Ayyo xuugettiya yarshsho gidana mala, issi laitta gidido mirggota ekkada, a sintti yooshsha? 7 GODAI sha7u dorssa orggetun woikko tammu sha7u shaafatun de7iya haattaa keena wogaraa zaitiyan ufaittanddee? Ta naaquwaa gishshau, ta baira na7aa, ta shemppuwaa nagaraa gishshaukka ta yeluwaa immooshsha?

8 Hai asau, GODAI neeyyo lo77obaa odi wottiisttenne. GODAI neeppe
koyiyoogee aibee giikko, neeni suurebaa oottanaagaa, aggenna siiquwaa
bessanaagaanne ashkketettan ne Xoossaara hemettanaagaa.
9 GODAASSI yayyiyoogee aadhdhida eratetta. Yerusalaame katamaa asaa
GODAI hagaadan yaagees; "Qaxxayana gatimaanne he gatimaa giigissi-
daageekka oonakko akeekite. 10 Nagaranchchaa keettan de7iya nagaran
shiishshido buquraanne ta ixxiyo worddo makkiyo miishshata taani do-
ganeeyye? 11 Yaatin, ha worddo meezaanan likkiyaagaanne worddo mi-
ishshan makkiya asaa nagaraa taani waatada atto gaanau danddayiyaanaa?
12 He katamaa dureti makkalan kumidaageeta; an de7iya asai ubbai word-
danchcha. Eta doonaa giddon de7iya eta inxxarssaikka ba huuphiyau
geella.
13 "Hegaa gishshau, taani intte nagaraa gaasuwan inttena xaissanaunne
digganau denddaas. 14 Intte maana, shin kallekketa; namisaikka intteppe
duuxxenna. Intte buuridi shiishshana, shin intteyyo dagattenna; intte
dagayidobaakka taani olaa yeddada xaissana. 15 Intte kattaa zerana, shin
gakkin cakkekketa; wogaraa teeraa gum77ana, shin he zaitiyaa tiyettekketa;
woiniyaa teeraakka intte gum77ana, shin a eessaa uyekketa. 16 Intte
Kawuwaa Omira wogaa, a na7aa Kawuwaa Akaaba soo iita oosuwaanne
eta zoriyaa kaallido gishshau, taani inttena xaissana; taani inttena asi ubbi
boriyooba oottana. Asai ubbai inttena cayiyo cashshaakka intte tookkana"
yaagees.

7

Israa7eela Asaa Tunatettaa

1 Aayye7ana tanoo! Taani teerai maxetti wuriichchin yiidi, woiniyaa
turaappenne balasiyaa mittaappe ba amottidobaa demmanau danddayi-
ibeenna namisettida bitaniyaa mala gidaichchaas. 2 Xoossaa dosiya keha
asi biittan mulekka baawa; asaa garssan suure asi xayiis. Asi ubbi asa
suuttaa gussanau zuggidi naagees; qassi ubbaikka ba ishaa gitiyan oiqqanau
kaallees. 3 Eta kusheti naa77aikka iitabaa oottanau loohi uttidosona. Ha-
laqainne daannai mattaayiyaa oichchoosona; gita asati bantta amottidobaa
odoosona; eti ubbaikka issippe iitaa phuphphuroosona. 4 Eta garssan on-
akkoi keha giyoogee aguntta mala; qassi onakkoi suure giyoogee gom77ore
mala. GODAI hananabaa yootiyaageetu baggaara odidoogaadan, i ba asaa
qaxxayiyo gallassai gakkiis; eti shabbirettiyo wodeekka ha77a.
5 Ne shooruwaa ammanoppa; ne laggiyaakka ammanettoppa. Neeni
qoommada aqiyo ne keettaayeessi odiyoobaakka akeekada oda. 6 Aissi gi-
ikko, na7ai ba aawaa karees; na7iyaa ba aayee bolli, na7aa machchiyaakka
ba bollotee bolli denddoosona; aawussi aawu so asai morkke gidees.
7 SHin tana gidikko, taani ufaissan GODAA xeellashshana; tana ashshiya
Xoossaa taani naagashshana; ta Xoossai tabaa siyana.

GODAI Ashshiyaagaa

8 Ta morkkiyau, ta metuwan ufaittoppa. Taani kunddikkokka denddana;
taani xuman uttikkokka, GODAI taayyo poo7ana. 9 Taani GODAA naaqqaas;
hegaa gishshau, i taayyo mootettidi, ta pirddaa kessana gakkanaashin, taani
a hanqquwaa danddayana. I tana poo7uwau kessana; taanikka i ashshiyo
ashettaa be7ana. 10 He wode ta morkkeekka be7ana; qassi tana, "GODAI ne
Xoossai awan de7ii?" yaagi yaagidi qilliicciyaagee yeellaa maayana; i ogiyan
de7iya urqqaadan yerettishinkka taani ta aifiyan be7ana.

11 Inttenoo, Israa7eela asatoo, intte katamaa gimbbe dirssati direttiyo
gallassai yaana; he gallassi intte zawaikka aakkana. 12 He gallassi intte asai
inttekko simmana. Eti Asoore biittaappe, Gibxxe katamatuppe, Efiraaxiisa
SHaafaa heeran de7iya sohotuppenne qassi haahosan de7iya abbatu doon-
aappenne xoqqa deretuppe inttekko simmana. 13 SHin biittai an de7iya asaa
iitatettaa gaasuwan asi bainna baisa gidana.

Xoossai Israa7eelassi Qarettido Qaretaa

14 Neeni ne asaa, aradda biittai yuushuwan de7iyo bazzuwan barkka
de7iya ne buzo dorssaa wudiyaa ne gatiman heemma. Eti kaseegaadankka
Baasaaneeninne Gala7aaden heemettona.
15 GODAI, “Intte Gibxxe biittaappe kiyido wodiyaadan, taani inttena
maalaalissiyaabaa bessana” yaagees.
16 Kawotettati ubbai hegaa be7idi yeellatana; eta wolqqaikka hada gidiyo
gishshau, eti yeellatidi, bantta doonaa oiqqana; eta haittaikka tullana. 17 Eti
shooshshaadan, biittaa laaccana; sa7aara tiran gooshettiya meretatudan
kokkoriiddi, bantta qatuwaappe kiyana. Kiyidi gita dagaman GODAAKKO,
nu Xoossaakko, simmana; eti GODAASSI yayyiiddi de7ana.
18 Naaquwaa atto yaagiyaagee, ba asaa atettatu makkalaa qoodennaagee
ne mala Xoossai oonee? Neeni hanqqoi hanqqoshin, merinau de7a aggakka;
aissi giikko, neeni ne asaassi ne aggenna siiquwaa bessiyoogan ufaittaasa.
19 Neeni nuuyyo qassikka qarettana; nu naaquwaa ne tohuwan yedhdhana;
ee nu nagaraakka abbaa ciimman olana. 20 Neeni beniisappekka doom-
mada nu maizza aawatussi geppada caaqqidoogaadan, Abrahaamanne
Yaaqooba zare gidida ne asaassi ne ammanettiyoogaanne ne aggenna si-
iquwaa bessana.

Hananabaa Yootiya Naahooma Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Naahooma maxaafai beniisappe doommidi Israa7eelassi diina morkke gididi de7ida Asoore waanna katamai Nanawee kunddidoogaa ufaissaa giximiyan yootees. Nanawe katamai Yesuusa yeletaappe kase, laappuntta xeetu laittaa wurssettan olan bayidoogee, meqettaa iitanne otoranchcha asaa bolli Xoossai waati pirddidaakkonne bessees.

1 Elqqoosha kataman de7iya Naahoomi Nanawebaa yootido qaalainne be7ido ajjuutai hagaa.

Nanawe Bollan GODAI Hanqqettido Hanqquwaa

2 GODAI qanaatiyaanne haluwaa kessiya Xoossaa; GODAI haluwaa kessiyaagaanne hanqquwan kumidaagaa; GODAI banaara eqettiyaageetussi haluwaa kessees; qassi ba morkketa qaxxayanau ba hanqquwaa gi-igissi wottiis. 3 GODAI hanqqettanau eesotenna; wolqqaikka aagee gita; i mooranchchaa ai gidikkonne, qaxxayennan aggenna.

GODAASSI carkkuwaanne gotiyaa giddoora ogee de7ees; shaaraikka a tohoi yedhdhin denddiya baana. 4 I abbaa seeridi melissees; shaafata ubbaakka toissees. Baasaaneenne Qarmmeloosi shulloosona. Liibaanoosa ciishshaikka qoqqofettees. 5 A sinttan dereti qaaxxoosona; keratikka maashoosona. I qoncciyo wode biittai sa7ai qaaxxana; sa7an de7iyaabai ubbaikka kokkorana. 6 A hanqquwaa sinttan eqqanai oonee? A hanqquwaa suuluwaakka danddayanai oonee? A hanqqoi tamaadan bukkiyo wode, zaallati za77idi phalqqettoosona.

7 GODAI keha; metuwaa gallassikka baqati attiyo soho; i banan ammanettiyaageeta erees. 8 SHin i ba morkketa di7uwan muukissidi xaissana; banaara eqettiyaageetakka xumau yedettana.

9 Intte GODAA bolli maqettiyoobai i aibee? I hegaa muleera xaissana; metoikka naa77antto denddenna. 10 Eti, xaxiballettida aguntta malati, qassi uyidi mattottidabaadan ganddigaariyaageeti, mela utulaadan taman xuugetti xayana. 11 Nanawee, GODAA bolli iitabaa maqqiyaagee, iita zoriyaa zoriyaagee ne giddoppe kiyiis.

12 GODAI hagaadan yaagees; “Nanaweti minonne cora gidikkokka, xoqolettidi xayana. Yihudaa asau, taani inttena kase tuggayaas; shin hagaappe sinttanau tuggayikke. 13 Ha77i taani Asooretu qambbaraa intte morggiyaappe menttana; intte qashettido qashuwaakka taani duuterettana” yaagees.

14 Nanawee, GODAI ne bolli pirddido pirddai hagaadan yaagiyaagaa; “Hagaappe sinttanau ne sunttaa xeesissiya zeretti neeyyo de7enna. Ne xoossatu keettan de7iya misiletanne eeqata taani xaissana. Neeni hanttaara gidido gishshau, taani ne duufuwaa bookkana” yaagiyaagaa.

15 Be7ite, issi kiitettidaagee lo77o mishiraachchuwaa odiiddinne sarotettaa awaajjiiddi, xoqqa deretu bollaara gakkiis. Inttenoo, Yihudaa asatoo, intte morkketi muleera xayidosona; eti naa77antto intte biittaa woraajjokkona. Hegaa gishshau, intte baalata bonchchite; intte shiiqqidobaakka gattite.

2

Nanawe Kunddettaa

1 Nenoo Nanawe katamau, mentterettiyaabai kiyiichchiis! Hegaa gishshau, ne qatuwaa naaga; ne ogiyaakka wochcha; ne gittaa mintta; ne wolqqaakka kuntta.
2 Bonqqiyaageeti bonqqidi, eta woiniyaa turaa xaissikkokka, GODAI Israa7eela bonchchuwaa zaaridoogaadan, Yaaqooba bonchchuwaakka zaarana.
3 Olanchchatu gonddalleti zo7o; olanchchatikka zo7o maayuwaa maayidosona. Eti olau giigiyo wode, para gaareti tamaa lacuwaadan pholqqu goosona; eti bantta tooraa toomaakka maggulssoosona. 4 Para gaareti ogiyan adaraasuwaa kinchchoosona; eti yaanne haanne jaamiiddi, katamaa ogiyan yuuyoosona. Qassi eti lacoi poddu giyo xomppiyaa milatoosona; wolqqanttaadankka eesotoosona. 5 Nanawee ba halaqata xeesidi shiishshees; shin a halaqati hemettiiddi xubettoosona. Eti katamaa gimbbe dirssaakko eesotoosona; shin eta morkketa qohuwaappe naagiya gonddallee giigiis. 6 SHaafaa baggaara de7iya katamaa dirssaa penggeti dooyettidosona; kawo keettaikka shabbirettiis. 7 Kawiyaa omoodettada baasu; i macca ashkkaratikka azzanidi, haraphetudan waassoosona; waassiiddi bantta tiraakka baqqoosona.
8 Dagatti uttida haattai pogi bessin goggiyoogaadan, Nanawe asai katamaappe baqatana. Asi eta ba qaalaa xoqqu oottidi, “Eqqite; eqqite!” yaagidi xeesana; shin ooninne guyye xeellenna. 9 He katamaa aquwaassi, an minjjettida bonchcho miishshaassikka qoodi baawa. Hegaa gishshau, he biraa bonqqite! He worqqaakka qassi bonqqite!
10 Nanawe katamai baisa gidiis; qassi onidi, bazzo gidiis! Asaa wozanai yashshan seeriis; gaadeekka kokkoriis; asa ubbaa xeessai gajigajiis; som77oikka bullattiis! 11 Gaammotu geesso mala, wodala gaammoti de7iyo soho malanne attumanne macca gaammoti bantta maratuura eta yashissiyaabi bainnan, yuuyiyo wora mala gidida Nanawe katamai ha77i awan de7ii? 12 Gaammoi ba maratussi gidiyaabaa oiqqiis; banaara de7iya macca gaammeessikka mentterettidi immiis. Ba geessuwaa hasi oiqqidoban, ba gonggoluwaakka hasi ehiido ashuwan kunttiis.
13 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Be7a, taani ne bollan denddaas! Taani ne para gaareta taman xuuggana; ne wodala gaammotakka bisoi maana. Neeni hasiyoobaa taani biittaappe xaissana; neeyyo kiitettiyaageetu qaalaikka naa77antto mulekka siyettenna” yaagees.

3

Nanawe Katameessi Aayye7ana!

1 Daro asaa suuttaa gussida Nanawe katameessi aayye7ana! Worddoi in kumi uttiis. A wolqqan ekkidonne bonqqido duretau qoodi baawa. 2 Nanawe katamen lissuwaa arppeelloi, irzzuwaa gonddorssai, paratu adaraasoinne para gaaretu gufettai siyettees. 3 Paraasati piriixoosona; bisoi phopholqqattees; tooratikka phooloosona. Daro asai haiqqiis! Ahai ahaa bolli doorettiis! Haiqqidabau qoodi baawa! Hegaara kanttidi biya asaikka ahan xubettees. 4 Hagee ubbai hanidoogee puulanchcha gidida Nanawi shaaramuxaa gaasuwaana. A daro murunnuwaa oottausu; kawotettata ba shaaramuxan, asaakka ba murunnuwan ailleyaasu.
5 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Be7a, taani ne bollan denddaas! Taani ne maayuwaa ne bollappe qaarana; qaarada ne kalluwaa dere asaa, ne pokkuwaakka kawotettata bessana. 6 Taani nena pito oliyo soho kessana; taani nena karana; qassi asi ubbi nenan qilliicciyoobaa oottana. 7 Nena be7iya ubbai neeppe sher77i gaana; sher77i giidi, ‘Be7ite,

Nanawe katamiyaa baisa gidaasu. Iyyo azzaniyai oonee? O minttettiyaabikka auppe beettanddeeshsha!' yaagana" yaagees.

8 Nenoo Nanawe katamee, neeni Teebiso giyo Gibxxe katameeppe darai? O Naile SHaafai dooddi wottiis. SHaafai iyyo qato; haattatikka iyyo dirssa. 9 Toophpheenne Gibxxee iyyo zawi bainna wolqqa; Puuxinne Liibee o maaddiyaageeta. 10 Gidikkonne, a omoodettada baasu; in de7iya guutta naatikka darxxettidi, ogiyaa gaxan ubban kunddidosona. I bonchchettida asatu bollan saamai yegettiis; i gita asati ubbaikka sanssalatan qashettidosona.

11 Nenoo Nanawe katamee, neeni qassi mattottidi ganddigaariya asadan hanana. Ne morkketu sinttappe baqatada attiyoosaa neeni koyana. 12 Ne qatoti ubbai koiro teerida teerai gau7ido balasiyaa mittatu mala; he balasiyaa mittaa qaattiyo wode, teerai miyaagau doonan wodhdhees. 13 Be7a, ne olanchchati ubbai macca asa mala. Ne zawaa penggetikka ne morkketussi aakkidi dooyettidosona; gordde mittaakka tamai mirggiis.

14 Ne morkketi nena dooddidi un77ettiyo wode uyanau haattaa tikka. Ne qatotakka mintta; urqqaa yedhdha; yedhdhada appe xuubiyaa medhdhiyo miishshan xuubiyaa giigissa. 15 Nena yan tamai maana; boolee kattaa miyoogaadan, nena bisoi busakkana.

Neeni booliyaadan dara; gumbburuwaadankka coratta. 16 Neeni ne zal77anchchata saluwaa xoolinttetuppe aattada corayadasa. SHin hegeeti ubbai booliyaadan ubbabaa mirggidi, paalli xayana. 17 Ne halaqatinne ne ola gadaawati, meego gallassi dirssa giddon surqqettidi sham77i sham77iya booletu mala. Eti awai kiyiyo wode paallidi xayoosona; eti de7iyo sohuwaakka eriyaabi baawa.

18 Nenoo Asoore kawuwau, ne henttanchchati xiskkidosona; ne bonchchettida asatikka zaqqullidosona. Ne asai deretu bollan laalettiis; eta shiishshiyaabikka baawa. 19 Ne me7oi koolettenna; ne masunttaikka paxenna. Nebaa siyida ubbai ufaittidi, kushiyaa baqqana. Aissi giikko, ne zawi bainna iitatettaappe kessi ekkida asi mulekka baawa.

Hananabaa Yootiya Imbbaaqooma Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hananabaa yootiya Imbbaaqoomayyo hiraagaa qaalai yiidoogee Baabiloonati darin minnido wodiyan, Kiristtoosa yeletaappe kase, laappuntta xeetu laittaa wurssettaana. Ha meqettaa iita asati oottiiddi de7iyo sugetta oosuwan Imbbaaqoomi keehi daro un77ettido gishshau, “Yaatin hageeta makkalanchchata waata co77u gaada xeellai? Nagaranchchati banttappe xilluwaa dariyaageeta xaissanau denddiyo wode, aibissi co77u gaadii?” yaagidi Xoossaa oichchiis (1:13). Xoossai ayyo zaaruwaa immiiddi, “Taani ubbabaakka ta wodiyan oottais” yaagi zaaridoogaappe guyyiyan, hegee gakkanaashin, “Xilloi ammanuwan de7uwaa demmees” yaagiis (2:4).

Maxaafaassi attiya kifilee makkalanchchatu bollan gakkiya bashshaabau odettida hiraagaa gidishin, wurssettaa heeran Xoossaa gitatettaabaanne ha giximiyaa xaafida bitaniyaa ammanuwaa minotettaabaa qonccissiya mazamuree de7ees.

1 Hananabaa yootiya Imbbaaqoomassi GODAI ajjuutan qonccissido qaalai hagaa.

Imbbaaqoomi Suure Pirddai Xayidoogaa GODAASSI Maganniis

2 Imbbaaqoomi hagaadan yaagiis; “Abeet GODAU, neeni tana maaddanaadan taani xeesiyo wode, aude gakkanaashin siyennan ixxuutee? Qassi taani naaqettada neeyyo waassiyo wode, aude gakkanaashin ashshennan ixxuutee? 3 Ha naaquwaa tana aissi bessai? Mooruwaa xeellaidda neeni aissi co77u gaada danddayai? Bashshainne makkalai ta sinttaana; waretainne ooshshai biitta ubban dariis. 4 Hegaa gishshau, higgee leppiis; tumi kiyi erenna. Qassi nagaranchchati xillo asata dooddi oiqqido gishshau, pirddai geellattees” yaagiis.

GODAI Imbbaaqoomassi Immido Zaaruwaa

5 GODAI zaaridi ba asaa hagaadan yaagiis; “Intte yuushuwan de7iya kawotettata xeellite! Xeellidi garamettitenne maalaalettite! Aissi gikko, intteyyo yootiyaakkokka intte ammanenna oosuwaa taani intte wodiyan oottana hanais. 6 Taani Kaladaaweta, he meqetti bainna dirbbiya asata denttais. Eti banttabaa gidenna biittaa olidi oiqqanau biitta ubban yuuyoosona. 7 Eti yashissiiddinne daganttiiddi, bantta xalaalaa bonchchissiya higgiyaa kessoosona. 8 Eta parati maahetuppekka aadhdhida eesanchchanne namisettida omarssa wanggireellotuppekka aadhdhida hanttaara. Eta paraasati yeddiiddi, haahosaappe yoosona; eti arggantai aibakko oiqqanau paalliyoogaadan paalloosona. 9 Eta olanchchati ubbai sugettabaa oottanau bazzo carkkuwaadan carkkiiddi yoosona. Yiidi asaa omooddidi, shafiyaadan shiishshoosona. 10 Eti kawotu bolli qilliiccoosona; haariyaageetakka eti baceessoosona; qassi shuchchan direttida geessotu ubban eti miiccoosona. He geessota omooddanau eta lanqqiyan biittaa keeloosona. 11 Hegaappe guyyiyan, eti ubbabaakka carkkuwaadan pittidi kanttana. He makkalanchchatussi eta wolqqai eta xoossaa” yaagiis.

Imbbaaqoomi Naa77anttuwaakka GODAASSI Maganniis

12 Abeet GODAU, ta Xoossau, ta Geeshshau, neeni merinaappe doommada de7iya Xoossaa gidikkii? Neeni nu Zaalla gidiyo gishshau, nuuni haiqqokko.

Abeet GODAU, Kaladaaweti nuna pirddanaadan, neeni eta denttadasa; denttada wolqqaakka etau immadasa. 13 Ne aifeti daro geeshsha gidiyo gishshau, iitabaa xeellanau dosokkona; iitabai oosettiyo wode be7aidda co77u gaanau danddayakka. Yaatin, ha makkalanchchata aibissi co77u gaada xeellai? Nagaranchchati banttappe xilliya asata mittiyo wode aibissi co77u gai?

14 Neeni asaa abbaa moletudan, kaalettiyaabi etau bainna tiran gooshettiya meretatudan oottadasa. 15 Kaladaaweti dere asaa ubbaa qaphiyan qoridi kessana; eti eta bantta qeera gitiyan oiqqana; qassikka eti eta bantta wogga gitiyan buuridi shiishshana; yaatidi eti ufaittananne hashshu gaana. 16 Hegaa gishshau, eti bantta qeera gitiyaayyo yarshshoosona; bantta wogga gitiyaayyo ixaanaa cuwayoosona. Aissi giikko, eti ishaluwan de7iyoinne mal77uwaa miyoi he gitetu wolqqaana. 17 Yaatin, eti bantta bisuwaa shoddi shoddi kawotettata ubba wode qareti bainnan woriiddi de7anee?

2

1 Wochchiyo adussa gimbbiyaa bolli kiya eqqada taani naagana. He sohuwan GODAI tana giyoobaanne ta maganau i immiyo zaaruwaa siyanau xeellashshana.

GODAI Imbbaaqoomassi Immido Naa77antto Zaaruwaa

2 GODAI taassi zaaridi, “Woxxiya urai nabbabana mala, masettida shuchchaa bolli taani neeyyo qonccissiyo ajjuutaa orddiyan xaafa. 3 Aissi giikko, ajjuutan beettidabai ba keerettida wodiyaa naagees. He ajjuutai polettiyo wodee eesuwan gakkana; worddo gididi attenna. Takkiyaabaa milatikkokka naaga; aissi giikko, i tumuppe yaana; gam77enna.

4 “Be7a, i otorettiis; a amoikka suure gidenna; shin xilloi ba ammanuwan de7ana. 5 Duretetti asa cimmees; miishshau yaaretiya asi otorettees. I duufodan yora gidiyo gishshaunne haiqodan kalli erenna asa gidiyo gishshau, kawotettata ubbaa baayyo shiishshees; asa ubbaakka baayyo omooddees.

6 “Omoodettida asai banttana omooddidaagaa keehippe borananne qilliiccana. Eti hagaadan yaagana; ‘Babaa gidenna miishshaa shiishshidi koriyaagaunne aco asaappe wolqqan ekkido aquwan duretiyaagau aayye7ana! Hagee hagaadan haniiddi, aude gakkanaashin de7anee?’ yaagana. 7 Neeni etappe tal77ido asati ne akeekennan ne bolli denddidi, nena kokkorssana. Hegaappe guyyiyan, eti ne aquwaa ubbaa bonqqana. 8 Neeni daro asaa aquwaa bonqqido gishshau, etappe attidaageeti ne aquwaa bonqqana. Aissi giikko, ne daro asaa suuttaa gussadasa; qassi sa7a ubban, katamatu bollinne etan de7iya asaa bollikka sugetta oosuwaa oottadasa.

9 “Metoi nena gakkennaadan, ne keettaa xoqqa sohuwan keexxanau sugettan miishshaa shiishshiyaagoo, neeyyo aayye7ana! 10 Daro asaa ne genada xaissidoogaa gaasuwan ne so asaa kaushshadasa; neeni ne bolli bashshaa ehaadasa. 11 Harai atto ne keettaa gimbbiyaa shuchchaikka ne bolli waassana; waassin zabaayetikka waasuwaa allana.

12 “Katamaa makkalan baasidi, asaa suuttan keexxiyaageetoo, intteyyo aayye7ana! 13 Ubbaappe Wolqqaama GODAI asai oottiyoobai ubbai tama kaho gidanaadan, qassi kawotettati ubbai daafuriyoobai coo mela gidanaadan, qofaa qachchi wottiis. 14 Aissi giikko, haattai abbaa kammiyoogaadan, GODAA bonchchuwaa eratettai sa7aa kumana.

15 “Ba shooro asai kallottin be7ana giidi, ba hanqquwaa xuu7aa eta ushshidi mattoyiya urau aayye7ana! 16 Neeni bonchchuwaa gishshaa kaushshaa maayana. Ha77i simmi laa nenoo, uya! Uyada ganddigaara!

GODAASSI ushachcha kushiyan de7iya xuu7ai neekko yaana; ne bonchchoi kaushshau laamettana. 17 Neeni Liibaanoosa xaissidoogaadan, neenikka xayana. Neeni do7ata wora wurssadasa; ha77i qassi eti nena yashissana. Aissi giikko, ne daro asaa suuttaa gussadasa; qassi sa7a ubban, katamatu bollinne etan de7iya asaa bollikka sugetta oosuwaa oottadasa.

18 "I bau eeqi ai maaddii? A asi giigissiis gidennee? Worddoppe attin, an harabi aibinne beettenna. Yaatin, a medhdhida bitanee ha ainne haasayenna eeqaa ammaniyoogee a ai maaddanaassee? 19 Mittaappe masettidaagaa 'Beegotta!' giyaagoo, qassi shuchchaappe masettida duudiyaa, 'Dendda eqqa!' giyaagoo, neeyyo aayye7ana! I woni neeyyo aibakko qonccissanau danddayii? Be7a, i worqqaaninne biran sheeshshidoogaa; au shemppoi baawa.

20 "SHin GODAI ba geeshsha Beeta Maqidasiyaana. Hegaa gishshau, biittan sa7an de7iya asai ubbai a sinttan co77u go" yaagiis.

3

Imbbaaqooma Woosaa

1 Hananabaa yootiya Imbbaaqoomi mazamuredan yexxiiddi, woossido woosai hagaa:

2 Abeet GODAU, neeni kase oottidobaa taani siyada yayyaas. Abeet GODAU, nu wodiyankka he oosota zaarettada ootta; eti nu wodiyankka erettona. Neeni hanqqettiyo wode ne maarotaa qoppa.

3 Xoossai Temaana giyo sohuwaappe yees; he Geeshshai Paaraana Deriyaappe yees. A bonchchoi saluwaa kammiis; a galataikka sa7aa kumiis. 4 A phoolettaikka awaa poo7uwaa mala; a wolqqai qosetti uttido a kushiyaappe pozhzhu giya poo7oi kiyees. 5 GODAI boshaa baappe sinttau kiittees; haiquwaakka ba geeduwaa kaalettees. 6 I eqqidi biittaa qaattiis. Qassi i xeellidi kawotettata kokkorssiis. Merinaasappe de7ida dereti meqerettidosona; qassi i eta bollan hemettiyo beniisappe de7ida keratikka laalettidosona. 7 Taani Toophphiyaa asai tuggatishin be7aas; Midiyaama biittaa asaikka kokkorishin be7aas.

8 Abeet GODAU, neeni aibissi hanqqettadii? SHaafati nena hanqqetissidonaa? Woi abbaa bolli hanqquwaa eexxa kiyadii? CHii, neeni ne paratanne ne para gaareta toggidoogee ne asaassi xoonuwaa immanaassa. 9 Neeni ne wonddafiyaa giigissadasa; giigissada zubbeta dukkanau dafadasa. Biittaa phalqqada haattaa kessadasa. 10 Dereti nena be7idi, yashshau kokkoridosona; haattaa kixaikka kanttiis. Qassi haattaa ciimmatikka waassoosona; waassiiddi bantta dambbalaa haa haa darissidosona. 11 I dafidi yeddido zubbetu poo7uwaaninne ne tooratu phoolettan awainne aginai bantta de7iyoosan de7iyoosan eqqidosona.

12 Neeni hanqqettaidda biitta ubban yuuyadasa; kawotettatakka hanqquwan yedhdhadasa. 13 Neeni ne asaa ashshanaunne ne tiyettidaagaa ashshanau kiyadasa; iitatu halaqaa shocadasa; a maayuwaa qaarada a kallo xiire ashshadasa. 14 A olanchchatu gadaawaa neeni a tooran a caddadasa. Eti nuna laalanau gotiyaadan yoosona; metootanchchaakka geeman mittanau dosoosona. 15 Neeni ne paratun abbaa yedhdhaidda aadhdhiyo wode, daro haattai hoommuwaa goppu gees.

16 Taani hagaa ubbaa siyin, ta bollai gajigajiis; ta menttershshai kokkoriis; ta meqettaikka kokkoriis; ta tohotikka qassi gunddidosona. Nuna tuggayiyaageeta GODAI qaxxayana gakkanaashin, metuwaa gallassaa taani danddayan naagana.

17 Balasiyaa giyo mittai aifana xayikkokka, woiniyaa turan aifee
xayikkokka, wogarai aifennan ixxikkokka, gadee kattaa mokkennan
ixxikkokka, birddiyan dorssi xayikkokka, qassi aqon mehee xayikkokka,
18 hegee ubbai xayikkokka, taani GODAN ufaittana; tana ashshiya Xoossan
taani ufaissaa poccu gaana. 19 Ubbaa Haariya GODAI tau wolqqa; ta
tohuwaa gaaraa tohuwaadan minttees; taani xoqqa sohotun hemettanau
tana danddayissees.

(Yexxiyaageeta kaalettiyaagaa hassayissiyoobaa: ha mazamuree diixxiy-
oobaa diixxiiddi yexxiyo mazamure.)

Hananabaa Yootiya Hagge Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hananabaa yootiya Hagge maxaafan xaafettida qantta qantta kiitati Kiristtoosa yeletaappe kase, ichchashu xeetanne laatamu laittan Xoossai hananabaa yootiya Hagge baggaara odidoogeeta. Asai omooduwaappe simmidi Yerusalaamen de7uwaa doommoosappe issi amarida laittati aadhdhidobaa gidikkonne, Beeta Maqidasee laalettosaarakka de7ees. Hegaa gishshau, kiitai asaa kaalettiyaageeti Beeta Maqidasiyaa bottokonanaadan denttettiyaagaa. Asai ooraxxikkonne geeyikko, sinttappe Xoossai etau saruwaanne duretettaa immanaagaa odees.

Beeta Maqidasiyaa Zaarettidi Keexxanaadan GODAI Immido Azazuwaa

1 Kawoi Daariyoosi kawotido naa77antto laitti, usuppuntta aginan koiro gallassi GODAA qaalai hananabaa yootiya Hagge baggaara Salaatiyaala na7aa, Yihudaa biittaa haariya Zarubaabeelakkonne Yoxedeeqa na7aa, qeese ubbatu halaqaa Yaasukko hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; 'Hagee asai, GODAA Beeta Maqidasiyaa zaarettidi keexxiyo wodee biron gakkibeenna' yaagees" yaagiiddi yiis.

3 Yaatin, GODAA qaalai hananabaa yootiya Hagge baggaara hagaadan yaagiiddi yiis; 4 "Ta asau, ta Beeta Maqidasee qoletti uttidaashin, intte intte alleeqettida keettatun de7anau hagee intteyyo wodeeyye?" yaagiis.

5 Hegaa gishshau, Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Ane intte inttena gakkiiddi de7iyaabaa qoppite. 6 Intte daruwaa zerideta; shin guuttaa shiishshideta. Meeta, shin kallekketa; uyeeta, shin alekketa. Maayeeta, shin inttena ho77enna; damoozaa ekkiyaagee daassa qarcciitan yegganau ekkees" yaagees.

7 Qassikka Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Ane intte inttena gakkiiddi de7iyaabaa qoppite. 8 Simmi deriyaa pude kiyidi, mittaa qanxxidi ehiite; ehiidi Beeta Maqidasiyaa zaarettidi keexxite. Yaatobare taani an ufaittananne bonchchettana" yaagees GODAI.

9 Qassikka Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Intte daro kattaa shiishshanau halchchideta; shin guutta gidiis; akka intte soo gelissido wode, taani punniyoorin xayi aggiis. Hagee aibissi hanidee? Taani hagaa oottidoogee, intte ubbaikka intte keettaa keettaa keexxishin, ta keettai qolettidi attido gishshaassa. 10 Hegaa gishshau, bolla saloi iraa immennan, biittaikka kattaa mokkennan ixxidosona. 11 Qassi biittaanne deretu bolli, kattaa bolli, woiniyaa turaanne zaitiyaa wogaratu bolli, biittai pude mokkiyoobatu bolli, asaanne mehiyaa bollinne intte daafuridi oottidobaa ubbaa bolli taani koshaa xeegaas" yaagees.

Asai GODAASSI Azazettiis

12 Hegaappe guyyiyan, Salaatiyaala na7ai Zarubaabeeli, Yoxedeeqa na7ai, qeese ubbatu halaqai Yaasunne omooduwaappe simmida asai ubbai GODAA bantta Xoossaa qaalaayyoonne GODAI eta Xoossai hananabaa yootiya Hagge baggaara kiittido qaalaayyo azazettidosona; asaikka GODAAYYO yayyidosona. 13 Yaatin, GODAI kiittido Haggee asaa, "Asau, GODAI inttena, 'Taani inttenaara de7ais' yaagees" yaagidi GODAA kiitaa asaayyo yootiis.

14 Yaatin, GODAI Salaatiyaala na7aa, Yihudaa biittaa haariya Zarubaabeela, Yoxedeeqa na7aa, qeese ubbatu halaqaa Yaasanne

omooduwaappe simmida asa ubbaa denttettiis; denttettin eti yiidi, Ubbaappe Wolqqaama GODAA, bantta Xoossaa Beeta Maqidasiyaa keexuwaa doommidosona. 15 Hagee hanidoi Kawoi Daariyoosi kawotido naa77antto laittan, usuppuntta aginan laatamanne oiddantta gallassaana.

2

Zaarettidi Keexxido Beeta Maqidasiyaa

1 He laittan laappuntta aginan laatamanne isiinintta gallassan GODAA qaalai hananabaa yootiya Hagge baggaara hagaadan yaagiiddi yiis; 2 "Salaatiyaala na7aa, Yihudaa haariya Zarubaabeelayyo, Yoxedeeqa na7aa, qeese ubbatu halaqaa Yaasuyyoonne omooduwaappe simmida asaayyo hagaadan yaagada yoota; 3 'Ha Beeta Maqidasiyaa bonchchoi kase ai malakko be7ida asaappe attidabi intte giddon de7ii? Hachchi intte a xeelliyo wode, waani uttidee? Intte aifiyan i bainnabaa milatees gidennee?

4 " 'Gidikkonne, Zarubaabeelaa, ha77i minna! Taani GODAI hagaa odais. Yoxedeeqa na7au, qeese ubbatu halaqau Yaasuu, neenikka minna! Biittan de7iya asa ubbau, inttekka minnite! Minnidi oottite; aissi giikko, taani inttenaara de7ais. Taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa odais. 5 Intte Gibxxeppe kiyiyo wode, taani inttenaara maacettido maachchaadan, ta Ayyaanai inttenaara de7iyo gishshau yayyoppite!

6 " 'Qassikka taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa odais. Taani qantta wodiyan issitoo gujjada, salotanne sa7aa, abbaanne mela biittaakka qaattana. 7 Kawotettata ubbaakka qaattana; qaattada kawotettatu ubban de7iya aqoi haa yaanaadan oottana. Taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI ha Beeta Maqidasiyaa bonchchuwan kunttana. 8 Birai tabaa; worqqaikka tabaa. 9 Koiroogaa bonchchuwaappe ha naa77antto Beeta Maqidasiyaa bonchchoi darana; taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI ha sohuwan sarotettaakka immana' yaagada yoota" yaagiiddi yiis.

10 Daariyoosi kawotido naa77antto laittan, uddufuntta aginan laatamanne oiddantto gallassan GODAA qaalai hananabaa yootiya Hagge baggaara hagaadan yaagiiddi yiis; 11 "Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; 'Higgee woigiyaakko eranau ane qeeseta hagaa oichcha: 12 "Issi urai yarshshuwaassi geeshshi wottido ashuwaa ba afalaa xeeran xaaxi ekkidi efiishin, he afalaa xeerai oittaa, woikko woxiyaa, woikko woine eessaanne zaitiyaa, woikko hara ai qommo qumanne bochchikko, he boshettida qumai tumu geeshsha gidanau danddayii?" yaagada oichcha' yaagees" yaagidi yiis.

Oichchin qeeseti, "Gidanau danddayenna" yaagidi zaaridosona.

13 Haggee qassikka, "Ahaa bochchidi tunida issi urai hageetuppe issi qommo qumaanne bochchikko, he qumai tumu tunanee?" yaagidi oichchiis.

Oichchin qeeseti, "Ee tunana" yaagidi zaaridosona.

14 Yaatin, Haggee zaarettidi, "GODAI hagaadan yaagees; 'Ha asainne ha kawotettai ta sinttan hegaakka mala; eti oottiyo oosoinne eti shiishshiyo imotai ubbaikka hegaakka mala tuna' yaagees" yaagiis.

GODAI Ba Asaa Anjjana

15 GODAI hagaadan yaagees; "Hachchippe doommidi, intte bollan gakkidabaa akeekite! GODAA Beeta Maqidasiyaa gimbbettaa doommanaappe kase, 16 intte naa77u kunttaale kattaa ekkana giidi, kattaa wottosaa biideta; shin issi kunttaale xallaa demmideta. Qassi issi xeetu litiro woine eessaa ekkanau woiniyaa gum77iyo ollaakko biideta; shin intte mexi oitamu litiro

xalla woine eessaa demmideta. 17 Taani intte kushee oottido ooso ubbaa
bollan melissiya carkkuwaa, kattaa harggiyaanne shachchaa yeddada xais-
saas. SHin intte ha ubbankka taakko simmibeekketa" yaagees GODAI.
18 "Hachchi gallassaappe, ha uddufuntta aginan laatamanne oiddantto
gallassaappe doommidi, ane akeekite; qassi GODAA Beeta Maqidasiyaa baa-
soi baasettido gallassaappekka doommidi qoppite. 19 Ha77i zerettau haniya
katti intte gootaran xayikkonne, qassi woiniyaa turai, balasee, roomaa-
neenne wogaraikka hachchi gakkanaashin aifiyaa aifana xayikkonne,
hachchippe doommada taani inttena anjjana" yaagees.

GODAI Zarubaabeelassi Oottana Giidobaa

20 He aginan laatamanne oiddantto gallassan GODAA qaalai
naa77anttuwaa Haggekko hagaadan yaagiiddi yiis; 21 "Yihudaa haariya
Zarubaabeelayyo hagaadan yaagada yoota; 'Taani salotanne sa7aa
qaattana; 22 kawotettatu araatata aatta yeggana; eta wolqqaa xaissana.
Para gaareta eta laaggiyaageetuura aatta yeggana; paratinne paraasatikka
mulee bantta giddon haiqettana. 23 Ta ashkkarau, Salaatiyaala na7au
Zarubaabeelaa, taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI nena he gallassi
ekkana; ekkada taani nena ta maatafaa migido mala oottana. Aissi giikko,
taani nena dooraas' yaagada yoota" yaagiiddi yiis.

Hananabaa Yootiya Milkkiyaasa Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hananabaa yootiya Milkkiyaasa maxaafai beettidoogee Kiristtoosi yelettanaappe kase ichchashantto xeetu laittaana gidishin, Yerusalaamen de7iya Beeta Maqidasee naa77antto oosettidoogaappe guyyiyaana. Hananabaa yootiyaagee minttidi qofissiyoogee qeesetikka hankko asaikka Xoossaara maacettido maachchaa ooraxissanaagaa. Xoossaa asai ba de7uwankka ba goinuwankka yeda gididi, moorettidoogee erettidaagaa. Qeesetikka hankko asaikka bessiya yarshshuwaa shiishshennan aggiyoogaaninne i etassi immido kaaletuwan beennaaninne de7ennan ixxiyoogan Xoossaa cimmidosona. Hegaa gishshau, Xoossai ogiyaa giigissanaunne ba maachchaa awaajjanau kiitettiyaagaa kasetidi kiittana; kiittidi asaa bolli pirddanaunne asaa geeshshanau i yaana.

1 GODAI Milkkiyaasa baggaara Israa7eela asaassi yootido hiraagaa qaalai hagaa.

GODAI Israa7eela Siiqiyo Siiquwaa

2 GODAI ba asaa, “Taani inttena siiqaas” yaagees.
SHin intte, “Neeni nuna aibin siiqadii?” yaageeta.
Yaagin GODAI, “Eesawi Yaaqooba ishaa gidenneeyye? Gidikkonne taani Yaaqooba siiqaas; 3 shin Eesawa ixxaas. Taani Eesawa gezziyaa baisa oottaas; a gadiyaakka worakanati allaxxiyo bazzo oottaas” yaagees.
4 Eesawa zeretta gidiya Eedoomati, “Nu katamati kolettidosona; shin nuuni eta zaarettidi keexxana” yaagana.
Giikkonne Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Eti zaarettidi keexxanddosona; shin taani kolana. Asai eta, ‘Ha biittai iita biitta; ha biittaa asaikka GODAI merinau hanqqettido asa’ yaagana” yaagees.
5 Hegaa intte intte aifiyan be7ana; be7idi, “Hekko GODAI Israa7eela biittaa zawaappe kareerakka gita” yaagana.

GODAI Qeeseta Seeriis

6 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Inttenoo, ta sunttaa kaushshiya qeesetoo, na7ai ba aawaa, ashkkaraikka ba godaa bonchchees. Yaatin, taani intteyyo aawaa gidikko, intte tana bonchchiyo bonchchoi anee? Qassi taani intteyyo goda gidikko, intte taassi yayyiyo yashshai anee?
“Intte ta sunttaa kaushshideta; yaatidi qassi, ‘Nuuni ne sunttaa waatidi kaushshidoo?’ yaageeta. 7 Intte taayyo yarshshiyoosaa bollan tunida yarshshuwaa shiishshiyoogan ta sunttaa kaushshideta.
“Qassikka intte, ‘Nuuni nena waatidi tunissidoo?’ yaageeta.
“Intte GODAASSI yarshshiyo sohoi karettidabaa gidennee yaagidi qoppiyoogan tana tunissideta. 8 Intte yarshshuwaa yarshshiyo wode, qooqiyaa woi hargganchchaa woi wobbe gidida mehiyaa yarshshikko, hegee iitabaa gidennee? Intte hegaa mala mehiyaa intte halaqaayyo imota oottidi immiyaakko, i hegan ufaittanabaanne inttena maaddanabaa intteyyo milatii?” yaagees.
9 Qassikka Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Xoossai intteyyo qarettana mala, ha77i a woossite. Woni intte hegaa mala imotaa ayyo immin, i inttena maaddanee?” yaagees.
10 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Intte taayyo yarshshiyoosaa bollan coo hadan tamaa eettiyoogaappe, intteppe issi

urai Beeta Maqidasiyaa penggiyaa gorddiyaabaa gideerenneeshsha! Taani inttenan ufaittikke; intte immiyo imotaakka ekkikke" yaagees.

11 Qassikka Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Awai mokkiyoosaappe biidi wulliyoosaa gakkanaashin, ta sunttai kawotettatu giddon gita. Soho ubban asati taayyo ixaanaa cuwayoosona; geeshsha yarshshuwaakka yarshshoosona; aissi giikko, ta sunttai kawotettatu giddon gita" yaagees.

12-13 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "SHin intte, 'GODAASSI yarshshiyo sohoi tuna; an wottiyo yarshshoikka karettidaagaa' yaagidi a kaushshideta. Qassi intte, 'Hagee daafurssiyaabaa' yaagi qilliiccidi, intte siiriyan sim77eeta.

"Intte bonqqi ekkidoogaa woi wobbiyaa woi hargganchchaa imota oottidi shiishsheeta. Yaatin, taani intte kushiyaappe hegaa ekkoo? 14 Taayyo yarshshana giidi shiiqettido attuma dorssai a wudiyaa giddon de7ishin, boriyoobai de7iyo dorssaa yarshshiya he cimmiyaagee qanggettidaagaa gido! Aissi giikko, taani gita Kawuwaa; ta sunttaikka kawotettatu giddon yayettidaagaa" yaagees.

2

1 Qassikka Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "Qeesetoo, ha77i ha azazoi inttessa. 2 Intte siyennan ixxikkonne ta sunttaa bonchchanau intte wozanan qoppennan ixxikko, taani intte bolli qanggettaa kiittana; intte anjjuwaakka taani qanggana. Intte intte wozanan tana bonchchanau qoppibeenna gishshau, taani ha77ikka inttena qanggarggaas. 3 Be7ite, taani intte zerettata qaxxayana. Intte yarshshuwau ehiido mehiyaa tociyaakka intte som77uwan laalana; inttekka he tociyaara issippe a oliyoosaa baana. 4 He wode ta maachchai Leewa zerettatuura minnidi de7anaadan, taani intteyyo ha azazuwaa kiittidoogaa intte erana" yaagees.

5 "Taani etaara maacettido maachchai de7uwaanne sarotettaa maachchaa; eti taayyo yayyanaadan, taani de7uwaanne sarotettaa etayyo immaas; etikka taayyo yayyidosonanne ta sunttaakka bonchchidosona. 6 Tumaa higgee eta doonan de7iis; eta inxxarssankka worddoi beettibeenna. Eti tanaara sarotettaaninne suuretettan hemettidosona; qassi darotakka nagaraappe zaaridosona. 7 Qeeseti Ubbaappe Wolqqaama GODAI kiittidoogeeta gidido gishshau, eta doonai eratettaa tamaarissanau koshshees; asaikka higgiyaa eta doonaappe tamaaranau bessees" yaagees.

8 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; "SHin qeesetoo, intte ogiyaappe wora simmideta; intte timirttiyankka darota xubbideta; taani Leewa zaretuura maacettido maachchaakka tunissideta. 9 Hegaa gishshau, intte ta ogiyan hemettennan ixxidooridan, intte tamaarissiyo higgiyankka asa ubbaa issi likke xeellennan ixxidooridan, taani inttena asa ubbaa sinttan karettidaageetanne kauyyidaageeta oottaas" yaagees.

Asai GODAN Ammanettibeenna

10 Nuussi ubbaassi issi aawai de7ees gidenneeyye? Nuna issi Xoossai medhdhiis gidenneeyye? Yaatin, nuuni nu maizza aawatu maachchaa koliyoogan issoi issuwaassi aissi ammanettennan ixxiyo? 11 Yihudaa asai ammanettibeenna; qassi Israa7eelaaninne Yerusalaamen asai tunatettaa oottiis; aissi giikko, Yihudaa asai GODAI dosiyo Beeta Maqidasiyaa tunissiis; qassi allaga xoossaassi goinniya macca naatakka machchiis. 12 Hagaa oottiyaagee oona gidikkokka, GODAI a Yaaqooba maabaraappe xaisso; he

asi Ubbaappe Wolqqaama GODAASSI yarshshuwaa ehiyaagaa gidikkokka, GODAI a shoddo.
13 Qassi intte oottiyo harabai aibee giikko, GODAI intte yarshshuwaakko
xeellenna gishshau, woi a ekkenna gishshau, yarshshiyo sohuwaa yee-
huwan, afuttaaninne zilaassan kuntteeta. 14 Intte, “I aissi nu yarshshuwaa
ekkennee?” yaagidi oichchikko, gaasoi hagaa: intte intte yelagatettan
ekkido machcheera machcheera he wode maacettido maachchaa kolideta;
intte machchiyaa machchiyaa intteyyo siiqonne intte maachchan machchi-
dooro. Hegau GODAI markka. 15 GODAI inttessinne intte keettaayeessi
keettaayeessi issi bollainne issi ayyaanai de7anaadan oottibeenneeyye?
Hegaa aissi oottidee? Geeshsha zerettai de7anaadaana gidennee? Hegaa
gishshau, intteppe ooninne ba yelagatettan ekkido machcheera maacettido
maachchaassi ammanettennaagaa gidennaadan naagetto. 16 Aissi giikko,
“Taani GODAI, Israa7eela Xoossai, azinai ba machchiyo yeddiyoogaa ixxais;
hegee iitabaa” yaagees. Hegaa gishshau, Ubbaappe Wolqqaama GODAI,
“Intte machcheera machcheera maacettido maachchaassi ammanetten-
naageeta gidennaadan naagettite” yaagees.

Pirddaa Gallassai Matattiis

17 Intte intte haasayan GODAA daafurssideta.
SHin intte, “Nuuni a waatidi daafurssidoo?” yaageeta.
Intte a daafurssidoogee, “Iitaa oottiyaageeti ubbai GODAA sinttan suure;
qassi ikka etan ufaittees” yaagiyoogan woikko, “Tumaa pirddiya Xoossai
awan de7ii?” yaagiyoogaana.

3

1 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Be7ite, ta biyo ogiyaa
giigissanaadan, taani kiittiyo asa kasetada yeddana; qassi intte koyiyo
Godaikka intte qoppennan de7ishin, ba Beeta Maqidasiyaa puttu gaana.
Intte naagiyo, ta maachchaa kiitaa ekkidi yiya ta kiittiyoogeekka yaana”
yaagees.
2 SHin i biraanne worqqaa seerissidi geeshshiya tamaa malanne
maayuwaa meecciyo saamunaa mala gidiyo gishshau, i yiyo gallassi
danddayanai oonee? Qassi i qoncciyo wode a sinttan eqqanau danddayiyai
oonee? 3 I biraanne worqqaa geeshshiyaagaadaaninne tigiyaagaadan uttidi,
Leewa zareta geeshshana; eti GODAASSI likke yarshshuwaa yarshshana
gakkanaashin, i eta geeshshana. 4 Yaatobare beni wodetuugaadaaninne
aadhdhida laittatuugaadan, Yihudaa asainne Yerusalaame asai yarshshiyo
yarshshoi GODAA ufaissiyaagaa gidana.
5 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Hegaappe guyyiyan,
taani pirddaa pirddanau inttekko yaana; yaada murunniyaageetu bolli,
shaaramuxiyaageetu bolli, wordduwan caaqqidi markkattiyaageetu bolli,
oosanchchatussi bessiya damoozaa immennan diggiyaageetu bolli, azinai
haiqqido am77iyoonne aaya aawu haiqqido naata tuggayiyaageetu bolli,
betiyaa pirddaa geellayiyaageetu bollinne taayyo yayyennaageetu bolli
eesuwan markkattana” yaagees.

Asirataa Imuwaa

6 Qassikka Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Taani GO-
DAI laamettikke; hegaa gishshau, inttenoo Yaaqooba zaretoo, intte xay-
ibeekketa. 7 Intte maizza aawatu wodiyaappe doommidi, intte ta wogaappe
wora simmideta; akka naagibeekketa. Ha77i taakko simmite; taanikka
inttekko simmana” yaagees.
SHin intte, “Nuuni waani simminoo?” yaagidi oichcheeta.

8 GODAI, “Asi Xoossa wuuqqii? Wuuqqenna, shin intte tana wuuqqeeta” yaagees.
Qassikka intte, “Nuuni nena waati wuuqqiyoonii?” yaageeta.
Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Intte asirataaninne imotan tana wuuqqeeta. 9 Intte Israa7eela asai ubbai tana wuuqqiyo gishshau, intte qanggettidaageeta. 10 Ta Beeta Maqidasiyan qumi de7anaadan, asirata ubbaa gootaran yeggite. Yaatidi taani saluwaa maskkootiyaa dooyada anjjuwaa intteyyo palahissada gussana xayikko, tana hegan paaccite. 11 Intte biittai mokkiyo kattaa meennaadan, taani intte gishshau qunuwaa seerana; gaden de7iya woiniyaa aifeekka qoqqofettenna. Taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa odais. 12 Intte biittai de7anau ufaissiya biitta gidiyo gishshau, kawotettati ubbai inttena, ‘Anjjettidaageeta’ yaagana” yaagees.
13 GODAI hagaadan yaagees; “Intte ta bolli xala qaalaa haasayideta.
“Yaatidi qassi, ‘Nuuni ne bolli woigi haasayidonii?’ yaagidi oichcheeta.
14 “Qassikka intte, ‘Xoossaassi oottiyoogee hada. A azazuwaa naagiyoogaaninne Ubbaappe Wolqqaama GODAA sinttan azzaniiddi hemettiyoogan nuuni ai go7ettiyoonii? 15 Nuuni otorettiyaageeti anjjettishin be7eettees; iitaa oottiyaageetikka ishalidi de7iyoogaa xalla gidennan, Xoossaa paaccidikka kessi ekkoosona’ yaageeta” yaagees.

GODAI Ba Asaa Maaranau Yootido Qaalaa

16 He wode GODAASSI yayyiyaageeti issoi issuwaara haasayidosona; GODAIKKA ezggidi siyiis. GODAASSI yayyidaageetinne a sunttaakka bonchchidaageeti dogettennaadan, eta hassayissiya maxaafai a sinttan xaafettiis. 17 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Eti tabaa gidana; taani oottiyo gallassi eti taassi dummatida asa gidana; aawai baassi oottiya ba na7aa maariyoogaadan, taani eta maarana. 18 He wode intte zaarettidikka xilluwaappenne nagaranchchaappe gidduwan de7iya zawaanne Xoossaassi azazettiyaageetuppenne azazettennaageetuppe gidduwan de7iya zawaa be7ana” yaagees.

4

GODAA Gallassai Matattiis

1 Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaadan yaagees; “Be7ite, coociyaa tamaadan eexxiya gallassai matattiis; otorettiyaageetinne iitaa oottiyaageeti ubbai utula mala gidana. He yiya gallassai eta xuuggana; etayyo xaphuwaa xeeraakka ashshenna. 2 SHin intteyyo, ta sunttaassi yayyiyaageetuyyo a qefiyaa giddon pattiyaabai de7iyo xillotettaa awai mokkana. Inttekka qashuwaappe yedettida anqqara galuwaadan buraaqana. 3 Taani oottiyo gallassi, nagaranchchati intte tohuwaappe garssa baggaara bidintta mala gidana; inttekka eta yedhdhana. Taani Ubbaappe Wolqqaama GODAI hagaa odais.
4 “Israa7eela asai ubbai oottanaadan, Siinaa Deriyaa bollan taani ta ashkkaraa Muuse baggaara azazido azazuwaanne higgiyaa hassayite.
5 “Be7ite, gitanne bonchchettida GODAA gallassai yaanaappe kasetada, taani inttessi hananabaa yootiya Eelaasa kiittana. 6 Kiittin i yiidi, taani yaada biittaa qanggettan shocennaadan, aawatu wozanaa naatukko, naatu wozanaakka aawatukko zaarana” yaagees.

Maatiyoosa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Maatiyoosa Wonggeliyaa Mishiraachchoi Yesuusi yaana giyo hidootai kase odetti uttido Xaliyaa gidiyoogaanne Xoossai Gal77a Maachchan ba asaassi immido hidootaa qaalaa polidoogee a baggaara gidiyoogaa mishiraachchuwaa qaalaa oiqqidaagaa. Ha mishiraachchuwaa qaalai Yesuusi eta giddon yelettidi diccido Aihudatu xalaalaassa gidennan, kumetta sa7an de7iya asaassa.

Maatiyoosa Wonggeliyaa mishiraachchoi daro akeekan xaafettida maxaafa. Yesuusa yeletan doommidi, i xammaqettidoogaanne i paacettidoogaa odi simmidi, Galiilan i qaalaa odidobaa, tamaarissidobaanne hargganchchata pattidobaa odees. Hegaappe kaallidi Yesuusi Galiilappe Yerusalaame biidoogaanne a ha sa7aa de7uwaa wurssetta saaminttan hanidabata qonccissees. Hegeetikka i masqqaliyaa bollan, misimaariyan xishetti kaqettidi haiqqidobaanne haiquwaappe paxidi denddidobaa yootees.

Ha Wonggeliyaa Mishiraachchoi Yesuusa, Xoossaa higgiyaa birshshettaa immanau maatai de7iyoogaanne Xoossaa Kawotettaabaa tamaarissiya gita asttamaare oottidi shiishshees. A timirttiyaappe dariya baggai dumma dumma meran giigissido ichchashu kifiletun shaahettees.

1. Xoossaa kawotettan de7ana asaa eeshshaa, oosuwaa, maataanne wurssetta qaadaa odiya Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Miraafiyaa 5ppe biidi 7 gakkanaashin).
2. Tammanne naa77u erissiyo ashkkarati Wonggeliyaa tamaarissanau biido wode etayyo imettida kaaletuwaa (Miraafiyaa 10).
3. Xoossaa kawotettaabaa tamaarissishin shiiqida dumma dumma leemisota (Miraafiyaa 13).
4. Erissiyo ashkkaratettaa birshshettaa odiya timirttiyaa (Miraafiyaa 18).
5. Ha77i laittaa wurssettaanne Xoossaa Kawotettaa yuussaa xeelliyaagan imettida timirttiyaa (Miraafiyaa 24ppe biidi 25 gakkanaashin).

Yesuus Kiristtoosa Yeletaa Turaa
(Luqaasa 3:23-38)

1 Hagee Daawita zarenne Abrahaama zare gidida Yesuus Kiristtoosa yeletaa yootiya maxaafaa.

2 Abrahaami Yisaaqa yeliis; Yisaaqi Yaaqooba yeliis; Yaaqoobi Yihudaanne a ishantta yeliis. 3 Yihudai Ti7imaaro giyo maccaaseeppe Paareesanne Zaraaha yeliis; Paareesi Hexiroona yeliis; Hexirooni Raama yeliis. 4 Raami Aminadaaba yeliis; Aminadaabi Na7asoona yeliis; Na7asooni Solomona yeliis. 5 Solomoni Ra7aabo giyo maccaaseeppe Boo7eeza yeliis; Boo7eezi Uruto giyo maccaaseeppe Yobeeda yeliis; Yobeedi Isseya yeliis. 6 Isseyi Kawuwaa Daawita yeliis.

Kawoi Daawiti Solomona yeliis. Solomona aayyiyaa koiro Ooriyoona giyoogaa machchiyo. 7 Solomoni Robi7aama yeliis; Robi7aami Abiiya yeliis; Abiiyi Asaafa yeliis. 8 Asaafi Yoosaafixa yeliis; Yoosaafixi Yoraama yeliis; Yoraami Ooziyaana yeliis. 9 Ooziyaani Yo7aataama yeliis; Yo7aataami Akaaza yeliis; Akaazi Hizqqiyaasa yeliis. 10 Hizqqiyaasi Minaasa yeliis; Minaasee Amoona yeliis; Amooni Yoosiyaasa yeliis. 11 Israa7eela asai

omoodettidi, Baabiloone biitti biido wode, Yoosiyaasi Yo7aakiinanne a ishantta yeliis.

12 Asai omoodetti Baabiloone biitti biidoogaappe guyyiyan, Yo7aakiini
Salaatiyaala yeliis; Salaatiyaali Zarubaabeela yeliis. 13 Zarubaabeeli Abiyuuda yeliis; Abiyuudi Eliyaaqiima yeliis; Eliyaaqiimi Azoora yeliis. 14 Azoori
Xaadooqa yeliis; Xaadooqi Akiima yeliis; Akiimi Eliyuuda yeliis. 15 Eliyuudi
El77aazara yeliis; El77aazari Maataana yeliis; Maataani Yaaqooba yeliis.
16 Yaaqoobi Kiristtoosa giyo Yesuusa yelida Mairaami azinaa Yooseefa yeliis.

17 Hegaa gishshau, zare ubbai Abrahaamappe Daawita gakkanaassi tammanne oidda; Daawitappe doommidi, asai Baabiloone biitti omoodettidi biido wode gakkanaassi tammanne oidda; asai Baabiloone biitti omoodettidi biido wodeppe Kiristtoosi yelettido wodiyaa gakkanaassi tammanne oidda.

Yesuus Kiristtoosa Yeletaa (Luqaasa 2:1-7)

18 Yesuus Kiristtoosa yeletai hagaa mala; a aayyiyaa Mairaama
Yooseefayyo giigaasu; a he wode Yooseefaara gaittennan de7aidda,
Geeshsha Ayyaanau shahaaraasu. 19 O giigissi wottida Yooseefi, xillo
asa gididaagee, o kaushshanau koyibeenna; ibaa qonccissennan o aggi
bayanau qoppiis. 20 SHin i hegaa qoppishin, Godaa kiitanchchai aimuwan
aara gaittidi, “Daawita na7au Yooseefaa, Mairaama Geeshsha Ayyaanau
shahaarido gishshau, o ekkanaagaa yayyoppa. 21 Attuma na7a a yelana;
qassi neeni Yesuusa gaada a sunttana; aissi giikko, i ba asaa eta nagaraappe
ashshana” yaagiis.

22-23 Qassi Godai hananabaa yootiyaagaa baggaara, “Geela7iyaa shahaarada na7aa yelana; a sunttai Amaanu7eela geetettana” giidoogee polettana mala, hagee ubbai haniis; “Amaanu7eela” giyoogee “Xoossai nunaara
de7ees” giyoogaa.

24 Yooseefi xiskkuwaappe beegottidi, Godaa kiitanchchai bana azazidoogaadan, Mairaamo efiis. 25 SHin ba baira na7aa a yelana gakkanaassi
o bochchibeenna; qassi na7aa Yesuusa giidi sunttiis.

2

Arshshoppe Yiida Eranchchata

1 Yesuusi Yihudaa biittan Beetaliheeme giyo kataman Heeroodisi kawotidi
de7iyo wode yelettiis; hegaappe guyyiyan, xoolinttiyaa paidiya asati arshsho baggappe Yerusalaame yiidi, 2 “Aihuda kawo gidanau yelettida na7ai
awan de7ii? Aissi giikko, nuuni arshsho baggaara kiyida a xoolinttiyaa
be7idi, ayyo goinnanau yiida” yaagidi oichchidosona.

3 Kawoi Heeroodisi, hegaa siyidi dagammiis; Yerusalaamen de7iya asai
ubbaikka dagammiis. 4 Heeroodisi qeese halaqata ubbatanne higgiyaa
tamaarissiyaageeta xeesidi, “Kiristtoosi awan yelettanddeeshsha?” yaagidi
oichchiis.

5-6 Oichchin eti zaaridi, “Yihudaa biittan Beetaliheeme kataman yelettana.
Hananabaa yootiyaagee,
‘Yihudaa biittan de7iya Beetaliheemee,
neeni Yihudaa biittaa haariyaageetuppe ainne laafakka.
Aissi giikko, ta asaa,
Israa7eela haariyaagee neeppe kiyana’
giidi xaafiis” yaagidosona.

7 Hegaappe guyyiyan, Heeroodisi arshsho baggappe yiida asata geeman
xeesidi, xoolinttee etau beettido wodiyaa etappe geeshshidi eriis. 8 Yaatidi
Beetaliheeme eta yeddiiddi, “Biidi na7aa mintti koyite; a demmido wode
taanikka baada ayyo goinnanaadan, tana erissite” yaagiis.
9 Eti kawoi giidoogaa siyidi biidosona; biiddi ogiyan arshsho baggaara
eti kase be7ido xoolinttiyaa be7idosona; he xoolinttee na7ai de7iyoosaa
gakkidi eqqana gakkanaassi, eta kaalettiis. 10 Eti he xoolinttiyaa be7ido
wode, zawai bainna daro ufaissaa ufaittidosona. 11 Soo gelidi, na7ai ba
aayee Mairaamiira de7iyaagaa be7idosona; gulbbatidi ayyo goinnidosona;
hegaappe guyyiyan, bantta saaxiniyaa dooyidi, worqqaa, ixaanaanne karb-
biyaa ayyo immidosona.
12 Eti Heeroodisakko simmenna mala, Xoossai aimuwan eta, “Inttena
erite” gin hara ogiyaara bantta dere simmidosona.

Gibxxe Baqatidosona

13 Eti biidoogaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchai aimuwan Yooseefayyo
beettidi, “Heeroodisi na7aa woranau koyiyo gishshau, denddada
na7aanne na7aa aayyiyo ekkada Gibxxe biitti baqata; taani neeyyo odana
gakkanaassi, yan uttaashsha” yaagiis.
14-15 Yaagin Yooseefi qammi denddidi, na7aanne na7aa aayyiyo ekkidi,
Gibxxe biitti biis; Godai hananabaa yootiyaagaa baggaara, “Taani ta na7aa
Gibxxe biittaappe xeesaas” giidoogee polettana mala, Heeroodisi haiqqana
gakkanaassikka i yan de7iis.

Heeroodisi Guutta Naata Worissiis

16 Hegaappe guyyiyan, Heeroodisi arshsho baggappe yiidaageeti bana
cimmidoogaa erido wode, daro hanqqettiis; hanqqettidi xoolinttee kase
beettido wodiyaabaa etappe siyidoogaadankka, wotaaddarata yeddidi,
Beetaliheemeeninne Beetaliheeme heeran de7iya naa77u laitta attuma
naatanne qassi naa77u laittappe guuxxiya attuma naata ubbaa worissiis.
17-18 Hananabaa yootiya Ermmaasi,
“Yeehoinne zilaassai Raama giyo kataman siyettiis;
Raaheela ba naatuyyo yeekkausu.
Eti haiqqiichchido gishshau,
agga gin, aggennan ixxaasu”
giidi haasayidoogee polettiis.

Gibxxeppe Simmidosona

19 SHin Heeroodisi haiqqidoogaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchai
Gibxxe biittan de7iya Yooseefayyo aimuwan beettidi 20 a, “Dendda;
na7aanne na7aa aayyiyo ekkada, Israa7eela biitti simma; aissi giikko, na7aa
woranau koyiyaageeti haiqqiichchidosona” yaagiis. 21 Yaagin Yooseefi
denddidi, na7aanne na7aa aayyiyo ekkidi, Israa7eela simmiis.
22 SHin Yooseefi Arkkelawoosi ba aawaa Heeroodisa sohuwan Yihudaa bi-
ittan kawotidoogaa siyido wode, yaa baanau yayyiis; Xoossai ayyo aimuwan
yootin, Galiila biitti biis. 23 Hananabaa yootiyaageeti, “Asai a, ‘Naazireeta
asa’ giidi Xeesana” giidoogee polettana mala, Naazireeta giyo katamaa biidi
de7iis.

3

Xammaqiya Yohaannisi Qaalaa Odiis
(Marqqoosa 1:1-8; Luqaasa 3:1-18; Yohaannisa 1:19-28)

1-2 He wode Xammaqiya Yohaannisi asaa, “Saluwaa kawotettai matat-
tido gishshau, intte nagaraappe simmite” yaagiiddi, Yihudaa Bazzuwan

yootiiddi yiis. 3 Aissi giikko, hananabaa yootiya Isiyaasi, Yohaannisabaa yootiiddi,
“Issoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
‘Godaa ogiyaa giigissite.
I hemettana loossuwaakka
ayyo sitti oottite’ giis”
yaagiis.
4 Yohaannisau gaameelaa ikisiyan dadettida afalai de7ees; qassi ba xeessan dafuwaa gixxees; i miyo qumaikka boolenne degeera eessa. 5 Asai he wode Yerusalaameppe, Yihudaa biitta ubbasaappenne Yorddaanoosa giyo shaafaa heeran de7iya biitta ubbaappe akko yees. 6 Yiidi ba nagaraa paaxin, Yorddaanoosa giyo shaafan asaa xammaqiis.
7 SHin Yohaannisi daro Parisaawetinne Saaduqaaweti xammaqettanau baakko yiyaageeta be7idi, eta hagaadan yaagiis; “Ha shooshshatoo, Xoossaa hanqqoi yaana haniyaagaappe baqatana mala, intteyyo oonee odidai? 8 Simmi intte intte nagaraappe simmidoogaa erissiyaabaa oottite. 9 Intte intte wozanan, ‘Abrahaami nu aawaa’ giidi qoppoppite. Aissi giikko, taani inttessi yootais; Xoossai ha shuchchata Abrahaamassi na7a kessanaukka danddayees. 10 Beexee mittaa xaphuwan qanxxanau giigi uttiis; lo77o aifiyaa aifenna mitta ubbai qanxxettidi, taman yegettana.
11 “Intte intte nagaraappe simmidoogaa erissanau, taani inttena haattan xammaqais; shin taappe guyyeera yiyaagee, inttena Geeshsha Ayyaanaaninne taman xammaqana. I taappe daro minnees; taani harai atto a caammaa tookkanaukka bessikke. 12 A kushiyan kattaa suraggiyo laidai de7ees. Kattaa qoxxiyo audiyaa keehi geeshshees; ba gisttiyaa gootaran qolana; shin dalaa to77enna taman xuuggana” yaagiis.

Yesuusi Xammaqettiis
(Marqqoosa 1:9-11; Luqaasa 3:21-22)

13 Yesuusi he wode Yohaannisan xammaqettanau, Galiilappe Yorddaanoosa giyo shaafaa akko biis. 14 SHin Yohaannisi a, “Taani nenan xammaqettanau koyiyo wode neeni taakko yai?” yaagidi, a qofaa laammanau koyiis.
15 SHin Yesuusi zaaridi a, “Nuuni xillotetta ooso ubbaa hagaadan polanau bessiyo gishshau, ha77i tau eeno ga” yaagiis. Yaagin Yohaannisi au eeno giis.
16 Yesuusi xammaqettidoogaappe guyyiyan, sohuwaara haattaappe kiyiis; saloi dooyettin, Xoossaa Ayyaanai haraphphedan yiishiininne ba bolli wodhdhishin be7iis; 17 qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai, tana ufaissiyaagee hagaa” yaagiya qaalai yiis.

4

Yesuusi Paacettiis
(Marqqoosa 1:12-13; Luqaasa 4:1-13)

1 Hegaappe guyyiyan, xalahe halaqai Yesuusa paaccana mala, Geeshsha Ayyaanai bazzo Yesuusa efiis. 2 Efin Yesuusi oitamu gallassaanne oitamu qammaa xoomidoogaappe guyyiyan namisettiis. 3 Xalahe halaqai yiidi a, “Neeni Xoossaa Na7a gidikko, ane ha shuchchati oitta gidana mala azaza” yaagiis.
4 SHin Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Asi Xoossai haasayiyo qaala ubban de7anaappe attin, oitta xalaalan de7enna’ yaagees” yaagiis.

5 Hegaappe guyyiyan, xalahe halaqai Yesuusa geeshsha katamaa efiidi,
Beeta Maqidasiyaa xeeraa kessidi, 6 "Neeni Xoossaa Na7aa gidikko, ane duge
guppa. Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,
'Xoossai ba kiitanchchata
neeyyo azazana'
qassi 'Eti ne tohoi shuchchan xubettenna mala,
bantta kushiyan nena denttana'
yaagees" yaagiis.
7 Yesuusi zaaridi a, "Qassikka Xoossaa maxaafai, 'Godaa ne Xoossaa paac-
coppa' yaagees" yaagiis.
8 Qassi xalahe halaqai Yesuusa issi daro gita deriyaa xeeraa kessidi, sa7an
de7iya kawotetta ubbaanne eta bonchchuwaa bessiis. 9 Bessidi a, "Neeni
taayyo gulbbatada goinnikko, taani hagaa ubbaa neeyyo immana" yaagiis.
10 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi zaaridi a, "Laa ha Seexaanau haakka; aissi
giikko, Xoossaa maxaafai, 'Godaayyo, ne Xoossaayyo goinna; a xalaalau
ootta' gees" yaagiis.
11 Hegaappe guyyiyan, xalahe halaqai a aggi bayin, kiitanchchati yiidi,
ayyo oottidosona.

Yesuusi Ba Tamaarissiyo Oosuwaa Galiilan Doommiis (Marqqoosa 1:14-15; Luqaasa 4:14-15)

12 Yohaannisi qashettidoogaa Yesuusi siyido wode, Galiila giyo biitti biis.
13 Naazireeteppe kiyidi, Qifirinaahooma katamaa biidi, yan de7iis; Qi-
firinaahoomi Zaabiloona biittaaninne Nifttaaleema biittan abbaa matan
de7ees. 14 Hegee hanidoogee hananabaa yootiya Isiyaasi giidoogee polet-
tanaassa; hananabaa yootiya Isiyaasi hagaadan yaagiis;
15 "Zaabiloona biittaaninne Nifttaaleema biittan,
abbaa ogiyan Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta baggan,
Aihuda gidenna asai de7iyo Galiilan,
16 xuman de7iya asai
wolqqaama poo7uwaa be7iis.
Qassi haiquwaa kuwai de7iyo biittan
uttidaageetuyyo poo7oi kiyiis"
yaagiis.
17 He wodiyaappe doommidi Yesuusi, "Intte nagaraappe simmite; aissi
giikko, saluwaa kawotettai matattiis" giidi qaalaa yootuwaa doommiis.

Yesuusi Moliyaa Oiqqiya Oiddu Asata Xeegiis (Marqqoosa 1:16-20; Luqaasa 5:1-11)

18 Yesuusi Galiila Abbaa mataara aadhdhiiddi, naa77u ishantti PHe-
exiroosa giyo Simooninne a ishaa Inddiraasi, moliyaa oiqqiyaageeta gidido
gishshau, gitiyaa abban yeggiyaageeta be7iis. 19 Be7idi eta, "Tana kaal-
lite; taani inttena asa oiqqiyoogaa tamaarissana" yaagiis. 20 Yaagin eti
sohuwaarakka bantta gitiyaa yeggi bayidi, Yesuusa kaallidosona.
21 Yesuusi hegaappe sinttaukko biiddi, hara naa77u ishantta, Zabddiyoosa
naata Yaaqoobanne a ishaa Yohaannisa be7iis; eti bantta aawaa Zabd-
diyoosaara wolwolo giddon bantta gitiyaa giigissiyaageeta be7idi xeesiis.
22 Xeesin sohuwaarakka eti wolwoluwaanne bantta aawaa yeggi bayidi,
Yesuusa kaallidosona.

Yesuusi Daro Asaa Tamaarissiisinne Pattiis (Luqaasa 6:17-19)

23 Yesuusi Aihuda woosa keettatun tamaarissiiddi, kawotettaa
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddinne qassi hargge ubbaappenne
saho ubbaappe asaa pattiiddi, Galiila biitta ubban yuuyiis. 24 A woree
Sooriyaa biittaa ubbaa gakkiis; asai dumma dumma harggiyan ohettidi
harggida asaanne sahettida asa ubbaa, xalaheti oiqqido asaa, kaarettai
oiqqido asaanne, qassi bollai silido asaa Yesuusakko ehiis; ehin i eta
pattiis. 25 Daro asai Galiilappe, tammu katamatuppe, Yerusalaameppe,
Yihudaappenne Yorddaanoosappe hefinttan de7iya biittaappe Yesuusa
kaalliis.

5

Yesuusi Deriyaa Bollan Gididi Tamaarissido Timirttiyaa
(Miraafiyaa 5-7)

1 Yesuusi daro asaa be7idi, deriyaa huuphiyaa kiyidi uttiis. Bana kaal-
liyaageeti baakko shiiqin, 2 tamaarissuwaa doommidi, eta hagaadan yaagiis.

Tumu Ufaissaa
(Luqaasa 6:20-23)

3 Bantta ayyaanan hiyyeesa gididoogaa
eriyaageeti anjjettidaageeta;
aissi giikko, saluwaa kawotettai etassa.
4 Kayyottiyaageeti anjjettidaageeta;
aissi giikko, Xoossai eta minttettana.
5 Ashkketi anjjettidaageeta;
aissi giikko, eti sa7aa laattana.
6 Namisettiyaageetinne saamettiyaageeti
kattaa haattaa koyiyoogaadan,
xillobaa oottanau laamotiyaageeti
anjjettidaageeta;
aissi giikko, Xoossai eta kalissana.
7 Maariyaageeti anjjettidaageeta;
aissi giikko, Xoossai eta maarana.
8 Wozanaa geeshshati anjjettidaageeta;
aissi giikko, eti Xoossaa be7ana.
9 Asa sigettiyaageeti anjjettidaageeta;
aissi giikko, Xoossai eta,
ba naata giidi xeesana.
10 Xillotettaa gishshau
yedetettiyaageeti anjjettidaageeta;
aissi giikko, saluwaa kawotettai etassa.

11 “Intte tana kaalliyo gishshau, asai inttena boriyo wodenne waissiyo
wode, qassi intte bolli iitabaa ubbaa wordduwan haasayiyo wode, intte
anjjettidaageeta. 12 Intteyyo saluwan gita woitoi de7iyo gishshau, ufait-
tite; hashshu giite; aissi giikko, asai intteppe kase de7ida hananabaa
yootiyaageetakka hegaadan waissiis.

Maxiniyaanne Poo7uwaa Leemisuwaa
(Marqqoosa 9:50; Luqaasa 14:34-35)

13 “Asa ubbaassi intte maxine mala; shin maxinee laqilaqana xayikko,
naa77antto a waatidi laqilaqissanee? Kare olin, asi a yedhdhi hemet-
tanaappe attin, wodeppe ainne go77enna.

14 “Sa7au intte poo7o mala; deriyaa huuphiyan keexettida katamai geemmana danddayenna. 15 Xomppe oittidi, son de7iya asa ubbau poo7ana mala, xoqqiyaasan wottiyoogaappe attin, kere giddon qum77i wottiya asi baawa. 16 Hegaadankka, asi intte oottiyo lo77o oosuwaa be7idi, saluwan de7iya intte Aawaa galatana mala, intte poo7oi asa sinttan poo7o.

Muuse Higgiyaabaa

17 “Taani Muuse higgiyaanne hananabaa yootiyaageeti tamaarissiyoogaa xaissanau yiidobaa intteyyo milatoppo; taani polanau yiidoogaappe attin, xaissanau yabeikke. 18 Aissi giikko, taani intteyyo tumaa odais; saloinne sa7ai aadhdhana gakkanaassi, qassi ubbabaikka polettana gakkanaassi, higgiyaappe issi qaalaikka woi issi pitaleekka xayenna. 19 Hegaa gishshau, ha azazo ubbaappe guuxxiya issi azazuwaa kanttiya urai ooninne, qassi haratikka baagaadan oottanaadan tamaarissiya urai ooninne, saluwaa kawotettan ubbaappe guutta gidana; shin higgiyaa oottiyaageenne tamaarissiyaagee ooninne saluwaa kawotettan gita gidana. 20 Aissi giikko, taani intteyyo odais; intte xillotettai higgiyaa tamaarissiyaageetu xillotettaappenne Parisaawetu xillotettaappe darana xayikko, saluwaa kawotettaa intte mulekka gelekketa.

21 “Beni asaa, ‘Asa woroppa; asa worida ooninne pirddettana’ giidoogaa siyideta. 22 SHin taani intteyyo odais; ba ishaa hanqqettiya ubbai pirddettana; ba ishaa cayiya ubbai yaa7aa pirddau shiiqana; qassi ba ishaa, ‘Eeyyai’ giya ubbai Gaannabiyaa tamaa pirddau shiiqana. 23 Hegaa gishshau, neeni yarshshiyoosan yarshshishin, ne ishaa naaqqidobai neeyyo hegan hassayettikko, 24 ne yarshshuwaa he sohuwankka yegga bayada ba; kasetada ne ishaara sigettaichcha; hegaappe guyyiyan yaada, ne yarshshuwaa yarshsha.

25 “Nena mootiyaagaara pirdda keettaa baidda ogiyan elle aara sigettaichcha; hegee xayikko, i nena daanna sintti aattana; qassi daannai nena polisiyau aattidi immin, polisee nena qachchana. 26 Taani neeyyo tumaa odais; neeni issi santtimee attennan, ne maqqaccuwaa wurssada qanxxana gakkanaassi, mulekka qasho keettaappe kiyakka.

SHaaramuxanau Bessenna

27 “ ‘SHaaramuxoppa’ giidoogaa siyideta. 28 SHin taani intteyyo odais; maccaaro xeellidi amottiya ubbai, ba wozana giddon he wode iira shaaramuxiis. 29 Ne ushachcha aifee nena nagara ootissikko, neeppe shoddada ola baya; aissi giikko, ne bollai muleera Gaannabiyaa taman olettanaagaappe, appe issoi xayiyoogee neeyyo keha. 30 Qassi ne ushachcha kushee nena nagara ootissikko, neeppe qanxxada ola baya; aissi giikko, ne bollai muleera Gaannabiyaa taman olettanaagaappe, appe issoi xayiyoogee neeyyo keha.

Machchiyo Yeddanau Bessenna
(Maatiyoosa 19:9; Marqqoosa 10:11-12; Luqaasa 16:18)

31 “ ‘Qassi ba machchiyo yeddiya ooninne o yeddiyo paramaa immo’ geetettiis. 32 SHin taani intteyyo odais; ba machchiyaa shaaramuxennan de7ishin yeddiya ooninne o shaaramuxa kessees; qassi azinai yeddido maccaasiyo ekkiya ooninne shaaramuxees.

Caaquwaabaa

33 “Qassi beni asaa, ‘Wordduwan caaqqoppa, shin ne Godau caaqqidoogaa pola’ giidoogaa siyideta. 34 SHin taani intteyyo odais; mulekka caaqqoppite; saloi Xoossaa kawotaa araataa gidiyo gishshau, saluwan mulekka caaqqoppitenne; 35 qassi sa7ai a gedee yedhdhiyoosaa gidiyo gishshau, sa7an

caaqqoppite; qassi Yerusalaamee gita kawuwaa katama gidiyo gishshau, Yerusalaamenkka caaqqoppite. 36 Neeni issi binnaanakka bootta woi karetta kessanau danddayenna gishshau, ne huuphiyankka caaqqoppa. 37 SHin intte, 'Ee' woi, 'CHii' giite; hageetuppe hara caaqoi xalahe halaqaappe yees.

Lancciyaa Uluwan Oiqqanau Bessenna
(Luqaasa 6:29-30)

38 " 'Aife gishshaa aife; achcha gishshaa achcha' giidoogaa siyideta. 39 SHin taani intteyyo odais; intteyyo iitabaa oottiya uraa diggoppite; ooninne ne ushachcha bagga qinxxalliyaa baqqikko, ne haddirssa bagga qinxxalliyaakka a bessa; 40 ne qoliyaa ekkanau issi urai nena mootikko, he urai ne kootiyaakka ekko. 41 Ooninne nena issi saate ogiyaa banaara wolqqan efiikko, aara naa77u saate ogiyaa ba. 42 Nena woossiya urau imma; qassi neeppe tal77ana koyiya uraukka diggoppa.

Morkkiyaa Siiqiyoogaa
(Luqaasa 6:27-36)

43 " 'Ne shooruwaa siiqa; ne morkkiyaa morkka' giidoogaa siyideta. 44-45 SHin taani intteyyo odais; saluwan de7iya intte Aawau naata gidana mala, intte morkketa siiqite; inttena qanggiyaageetakka anjjite; inttena ixxiyaageetuyyo lo77obaa oottite; inttena waissiyaageetuyyookka Xoossaa woossite; aissi giikko, iita asaukka lo77o asaukka Xoossai ba awaa awaxxissees; qassi xillotuyyookka nagaranchchatuyyookka ba iraa bukissees. 46 Aissi giikko, intte inttena siiqiyaageetu xalaalaa siiqikko, intteyyo ai woitoi de7ii? Harai atto, giiraa ekkiyaageetikka hegaadan oottoosona. 47 Intte intte ishanttu xalaalaa sarotikko, harati oottiyoogaappe aadhdhiyaabaa ai oottidetii? Harai atto, Xoossaa ammanenna asaikka hegaadan oottees. 48 Hegaa gishshau, saluwan de7iya intte Aawai bali bainnaagaa gidiyoogaadan, inttekka bali bainnaageeta gidite.

6

Hiyyeesau Immiyo Maaraa

1 "Intte ammano oosuwaa asa bessanau asa sinttan oottenna mala naagettite; hegee xayikko, saluwan de7iya intte Aawai intteyyo woituwaa immenna.

2 "Hegaa gishshau, intte aibakko hiyyeesau immiyo wode, lo77o milatiya iitati banttana bonchchissanau, Aihuda woosa keettatuuninne ogetun awaajissiyoogaadan awaajissoppite; taani intteyyo tumaa odais; eti bantta woituwaa ekkiichchidosona. 3-4 SHin intte hiyyeesau immiyo wode, geeman immanaadan, intte ushachcha kushee oottiyoogaa intte haddirssa kushee eroppo; geeman be7iya intte Aawai intteyyo qoncciyan immana.

Woosaabaa
(Luqaasa 11:2-4)

5 "Xoossaa woossiiddi, lo77o milatiya iitatudan hanoppite; aissi giikko, banttana asi be7ana mala; Aihuda woosa keettatuuninne ogetu doonan eqqidi, Xoossaa woossiyoogaa dosoosona; taani intteyyo tumaa odais; eti bantta woituwaa muleera ekkiichchidosona. 6 SHin intte Xoossaa woossiyo wode, intte soo gelite; kariyaa gorddidi, geeman de7iya intte Aawaa woossite; geeman be7iya intte Aawai intteyyo qoncciyan immana.

7 "Xoossaa intte woossiyo wode, Xoossaa ammanenna asaagaadan, mela biddoppite; aissi giikko, Xoossaa ammanenna asai adussidi Xoossaa

woossin siyees giidi qoppees. 8 Hegaa gishshau, he asaagaadan hanoppite;
aissi giikko, intte Aawai inttena koshshiyaagaa intte woossanaappe kasetidi
erees. 9 Simmi intte hagaadan yaagidi, Xoossaa woossite;
‘Saluwan de7iya nu Aawau,
ne geeshsha sunttai anjjetto.
10 Ne kawotettai yo;
ne shenee saluwan hanidoogaadan,
sa7ankka hano.
11 Hachchi hachchi koshshiya qumaa
nuuyyo hachchi imma.
12 Nuuni nuna naaqqidaageetuyyo
atto giyoogaadan,
neenikka nu naaquwaa atto ga.
13 Nuna iitabaappe ashshanaappe attin,
paacen gelissoppa.
Kawotettai, wolqqainne bonchchoi
merinaukka neessa. Amin77i’ yaagite.

14 “Intte inttena naaqqida hara asaa naaquwaa atto giikko, saluwan
de7iya intte Aawaikka intteyyo atto gaana. 15 SHin intte inttena naaqqida
hara asaa naaquwaa atto gaana xayikko, intte Aawaikka intte naaquwaa
atto geenna.

16 “Qassi intte xoomiyo wode, lo77o milatiya iitatudan, kayyottiyaabaa
milatoppite; aissi giikko, eti xoomiyoogaa asai be7ana mala, bantta
som77uwaa bullaalissoosona; taani intteyyo tumaa odais; eti bantta
woituwaa muleera ekkiichchidosona.

Xoomaabaa

17-18 “SHin intte xoomiyo wode, intte Aawai intte xoomiyoogaa eranaappe
attin, asi erenna mala, intte som77uwaa meeccite; intte huuphiyaakka
tiyettite; yaatikko, geeman de7iya intte Aawai intte oottiyoogaa geeman
be7idi, intteyyo qoncciyan immana.

Ha Sa7aa Bollan Aquwaa Dagayanau Bessenna (Luqaasa 12:33-34)

19 “Bil77i bashshiyoosaaninne birati shiyiyoosan, kaisoikka bookkidi wu-
uqqiyoosan, sa7an intte huuphessi miishsha dagayoppite. 20 SHin bil77inne
qunoi bashshennasan, kaisoikka bookkidi wuuqqennasan intte huuphessi
saluwan miishsha dagayite. 21 Aissi giikko, ne wozanai ne miishshai
de7iyoosan de7ana.

Bollaa Xomppiyaabaa (Luqaasa 11:34-36)

22 “Bollaa xomppee aifiyaa; hegaa gishshau, ne aifee payya gidikko, ne
bolla ubbai poo7o gidana. 23 SHin ne aifee payya gidana xayikko, ne bolla
ubbai xumana; simmi ne bolli de7iya poo7oi xumikko, xumai ai keenaa
xumanddeeshsha!

De7ossi Hirgganau Bessenna (Luqaasa 16:13; 12:22-31)

24 “Naa77u godatuyyo haarettanau danddayiyai ooninne baawa;
aissi giikko, woi issuwaa ixxidi, hinkkuwaa siiqana; woi issuwaa
bonchchidi, hinkkuwaa karana; Xoossaassinne miishshaassi haarettanau
danddayekketa.

25 “Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; intte paxa de7anau maan-
abaassinne uyanabaassi, woi intte bollau maayanabaassi hirggoppite;

shemppoi qumappe aadhdhennee? Qassi bollai maayoppe aadhdhennee? 26 Paalliya kafota xeellite; eti zerokkona; cakkokkona; gootarankka qolokkona; shin saluwan de7iya intte Aawai eta mizees; intte etappe keehi aadhdhekketii? 27 Intte giddon keehi qoppidi, ba geesaa bolli issi wara gujjanau danddayiyai oonee?

28 "Aissi maayossi hirggeetii? Dembban de7iya ciishshati waani dicciyaakko, akeeki xeellite; eti daafurokkona woi puutto suqqokkona. 29 SHin taani intteyyo odais; harai atto, Solomoni hegaa keena bonchchettidaagaa gidiiddi, he ciishshatuppe issuwaagaa malaa maayibeenna. 30 SHin laafa ammanoi de7iyoogeetoo, Xoossai, hachchi de7idi, wontto coociyaa taman eexxiya dembbaa maataa maizziyaagee, inttena etaagaappe aattidi waati maizzennee? 31 Simmi, 'Nuuni ai maanee? Woi ai uyanee? Woi ai maayanee?' yaagidi hirggoppite. 32 Aissi giikko, he ubbabaa Xoossaa ammanennaageeti darissidi koyoosona; he ubbai inttena koshshiyoogaa saluwan de7iya intte Aawai erees. 33 SHin kasetidi, Xoossaa kawotettaanne a xillotettaa koyite; i intteyyo he ubbabaa immana. 34 Hegaa gishshau, wonttobau hirggoppite; aissi giikko, wonttoi bau hirggana; gallassa ubbaukka gidiya a huuphe waayee de7ees.

7

Hara Asaa Bolli Pirddanau Koshshenna (Luqaasa 6:37-42)

1 "Xoossai intte bolli pirddenna mala, inttekka haratu bolli pirddoppite. 2 Aissi giikko, intte haratu bolli pirddiyoogaadan, Xoossai intte bolli pirddana; qassi intte haratuyyo immanau makkiyooban i intteyyo makkana. 3 Ne aifiyan de7iya tuussaa be7akka; shin ne ishaa aifiyan de7iya suullaa aissi xeellai? 4 Woi ne aifiyan tuussai de7ishin, neeni ne ishaa, 'Taani ne aifiyaappe suullaa kessoo' waanada gaanau danddayai? 5 Laa ha lo77o milatiya iitau, kasetada ne aifiyaappe tuussaa kessargga; hegaappe guyyiyan, ne ishaa aifiyaappe suullaa kessanau geeshshada xeellana danddayaasa.

6 "Geeshshabaa kanatuyyo immoppite; eti guyye simmidi, inttena saxxana. Qassi inqquwaa giyo intte al77o shuchchaa gudunttatu sintti oloppite; eti bantta tohuwan yedhdhana.

Woosaa Aifiyaa (Luqaasa 11:9-13)

7 "Woossite; intte ekkana. Koyite; intte demmana. Kare yiidi xeesite; intteyyo karee dooyettana. 8 Aissi giikko, woossiya ubbai ekkana; koyiya urai demmana; qassi kare yiidi xeesiya urau karee dooyettana. 9 Woi intte giddon ba na7i, 'Oitta imma' giikko, shuchcha immiya aawu de7ii? 10 Qassi, 'Mole imma' giikko, ayyo shooshsha immanee? 11 Intte iita gidiiddi, intte naatussi lo77obaa immiyoogaa erikko, yaatin, saluwan de7iya intte Aawai bana woossiyaageetussi lo77obaa waati darissidi immanddeeshsha!

12 "Hegaa gishshau, hara asi intteyyo oottanau koyiyo ubbabaa inttekka asau oottite; aissi giikko, Muuse higgiyaa birshshettainne hananabaa yootiyaageeti tamaarissiyoogee hegaa.

Un77o Penggiyaabaa (Luqaasa 13:24)

13 "Un77o penggiyaara gelite. Aissi giikko, bashshau efiya penggee aaho; ogeekka woggaa. Hegaara geliya asaikka daro.

14 “Aissi giikko, de7uwau efiya penggee un77o; ogeekka xuntta. Qassi
hegaara biya asatikka amaridaageeta.

Mittai Ba Aifiyan Erettees
(Luqaasa 6:43-44)

15 “Bolla baggaara dorssa milatidi, inttekko yiya wordduwaa hanan-
abaa yootiyaageetuppe naagettite; shin tumaappe eti garssa baggaara
wanggireellotu mala. 16 Eti aifiyo aifiyan intte eta erana; aguntti woine
giyo turaa aife aifenna; gom77oreekka balase giyo mittaa aife aifenna.
17 Hegaadankka, lo77o mitta ubbai lo77o aife aifees; shin iita mitti iita aife
aifees. 18 Lo77o mitti iita aife aifanau danddayenna; qassi iita mittikka lo77o
aife aifanau danddayenna. 19 Lo77o aife aifenna mitta ubbai qanxxettidi,
taman yegettana. 20 Hegaa gishshau, intte eti aifiyo aifiyan eta erana.

21 “Saluwan de7iya ta Aawai giidoogaa oottiya urai saluwaa gelanaappe
attin, ‘Ta Godau, ta Godau’ giya ubbai gelenna. 22 He gallassi daro asai
tana, ‘Nu Godau, nu Godau, nuuni ne sunttan hananabaa yootibookkonii?
Ne sunttan xalaheta kessibookkonii? Qassi nuuni Xoossai oottiyo malaataa
ne sunttan oottibookkonii?’ yaagana. 23 Taani he wode eta, ‘Taani inttena
mulekka erikke; iitabaa oottiyaageeti intte ta matappe haakkite’ yaagana.

SHuchchaa Bolli Woikka SHafiyaa Bolli Keexettida Keettatu Leemisuwaa
(Luqaasa 6:47-49)

24 “Hegaa gishshau, hagaa ta qaalaa siyidi oottiya ubbai shuchchan ba
keettaa keexxida wozannaama asa mala. 25 Irai bukkiis; di7oi di77iis;
carkkoikka carkkidi, he keettaa sugiis. SHin keettai shuchchan keexettido
gishshau kunddibeenna.

26 “Hagaa ta qaalaa siyidi oottenna asai ubbai, ba keettaa shafiyan ke-
exxida eeyya asa mala. 27 Irai bukkiis; di7oi di77iis; carkkoikka carkkidi,
he keettaa sugin, keettai kunddiis. He keettai wolqqaama kunddettaa
kunddiis” yaagiis.

28 Yesuusi ba haasayiyoogaa wurssido wode, asai i tamaarissiyoogan
garamettiis. 29 Aissi giikko, i eta tamaarissiiddi, higgiyaa tamaarissiyaagee-
tudan gidennan, bau alaafetettai de7iyo asadan tamaarissees.

8

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Marqqoosa 1:40-45; Luqaasa 5:12-16)

1 Yesuusi deriyaappe wodhdhido wode, daro asai a kaalliis.
2 Inchchirichchai oiqqido issi bitanee Yesuusakko yiidi, a sinttan gulbbatidi,
“Godau, neeni koyikko, tana pattanau danddayaasa” yaagiis.

3 Yesuusi ba kushiyaa yeddidi, a bochchidi, “Taani koyais; paxa” yaagiis.
Yaagin sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa yeddi aggiis. 4 Yesuusi
a, “Simmi hagaa ooyyoonne yootoppa; shin qeesiyaakko baada ne bollaa
a bessa; neeni paxidoogaa asaa erissanau Muusee azazido yarshshuwaa
yarshsha” yaagiis.

Yesuusi Mato Halaqaa Na7aa Pattiis
(Luqaasa 7:1-10)

5-6 Yesuusi Qifirinaahooma katamaa gelido wode, issi mato halaqai akko
yiidi, “Ta Godau, ta ashkkaraa asatettai silin, daro sahettiiddi, son zin77iis;
hai pattarkkiishsha” yaagidi woossiis.

7 Woossin Yesuusi, “Taani baada a pattana” yaagiis.

8 SHin mato halaqai zaaridi yaagiis; “Ta Godau, nena ta soo gelissanau tau
bessenna; shin neeni doona xalaalaa haasaya; ta ashkkarai paxana. 9 Aissi
giikko, taani taappe bollaara de7iyaageetuyyo haarettiya asa; qassi taappe
garssaara wotaaddarati de7oosona. Taani issuwaa, ‘Ba’ giikko bees; qassi
hinkkuwaa, ‘Haaya’ giikko yees; ta ashkkaraa, ‘Hagaa ootta’ giikko oottees”
yaagiis.
10 Yesuusi hegaa siyido wode garamettidi, bana kaalliya asaa hagaadan
yaagiis; “Taani intteyyo tumaa odais; taani hagaa mala ammanuwaa harai
atto, Israa7eela biittankka be7abeikke. 11 Taani intteyyo odais; daro asai ar-
shshoppenne arggoppe yiidi, Abrahaamaara, Yisaaqaaranne Yaaqoobaara
saluwaa kawotettan issippe uttana. 12 SHin kawotettan de7anau bessiyo
asai xumau kare olettana; hegan eti yeekkananne bantta achchaa garccana”
yaagiis.
13 Yesuusi mato halaqaa, “Ne soo ba; neeni ammanidoogaadan neeyyo
hanana” yaagiis; yaagin mato halaqaa ashkkarai he saatenkka paxi aggiis.

Yesuusi Daro Asata Eta Harggiyaappe Pattiis (Marqqoosa 1:29-34; Luqaasa 4:38-41)

14 Yesuusi PHeexiroosa soo biidi, a bollotiyaa qoxonne misho harggada
zin77idaaro be7iis. 15 I kushiyaa i bochchin, qoxoinne mishoi o aggi bayiis;
aggi bayin, a denddada ayyo oottaasu.
16-17 Sa7ai omariyo wode, asai xalaheti oiqqido daro asaa Yesuusakko
ehiis; hananabaa yootiya Isiyaasi, “I nu sahuwaa bau ekkiis; qassi nu
harggiyaakka tookkiis” giidoogee polettana mala, Yesuusi tuna ayyaanata
ba qaalan kessidi, harggida asa ubbaakka pattiis.

Yesuusa Kaalliyaageeta Gakkiya Metuwaa (Luqaasa 9:57-62)

18 Yesuusi daro asai ba matan yuuyi aadhdhidi eqqidoogaa be7idi, ab-
baappe hefintti pinnana mala, ba erissiyo ashkkarata azaziis. 19 Higgiyaa
tamaarissiya issoi akko yiidi, “Tamaarissiyaagoo, neeni biyoosaa ubbaa
taani nena kaallana” yaagiis.
20 Yesuusi a, “Worakanatussi ollai de7ees; kafotussikka keettai de7ees;
shin taani, Asa Na7ai, zin77ada shemppa ekkiyoosikka tau baawa” yaagiis.
21 Qassi kaalliyaageetuppe issoi a, “Godau, taani kaseta baada ta aawaa
moogoo?” yaagiis.
22 SHin Yesuusi a, “Neeni tana kaalla; haiqqidaageeti bantta haiqqi-
daageeta moogona” yaagiis.

Yesuusi Beetaa Co77u Oottiis (Marqqoosa 4:35-41; Luqaasa 8:22-25)

23 Yesuusi wolwoluwan gelin, erissiyo ashkkarati aara biidosona. 24 Beetai
wolwoluwaa kumana gakkanaashin, sohuwaara abban wolqqaama go-
tee denddiis; shin Yesuusi xiskkiis. 25 Erissiyo ashkkarati akko biidi,
xiskkuwaappe denttidosona; denttidi a, “Godau, nuuni xayoos; nuna
ashsharkkii” yaagidosona.
26 Yesuusi eta, “Ha ammanoi paccidoogeetoo, aissi yayyeetii?” yaagiis.
Hegaappe guyyiyan denddidi, gotiyaanne beetaa aggite gin, goteenne beetai
woppu giidosona.
27 Asai garamettidi, “Hagee laa harai atto, goteenne beetai azazettiyoogee
aiba asee?” yaagiis.

Yesuusi Xalahee Oiqqido Naa77u Asata Pattiis (Marqqoosa 5:1-20; Luqaasa 8:26-39)

28 Yesuusi abbaappe hefinttan de7iya Gerggesenoona giyo biittaa pinniis; xalaheti oiqqido naa77u asati he biittan de7oosona; asa moogiyo gonggoluwaappe eti kiyidi, aara gaittidosona. Eti daro wolqqaama gidiyo gishshau, ooninne he ogiyaara aadhdhanau danddayibeenna. 29 Eti bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Xoossaa Na7au, nunanne nenanne aibee gattiyai? Wodee gakkennan nuna qaxxayanau yaadii?” yaagidosona.

30 Etappe haahuwan gudunttaa wudee heemettees. 31 Xalaheti Yesuusa, “Neeni nuna kessanabaa gidikko, hini gudunttaa wudiyaa giddo yeddarkkii” yaagidi woossidosona.

32 Yesuusi eta, “Biite” gin eti bitaniyaappe kiyidi biidi, gudunttatun gelidosona. Gelin gudunttaa wudee ubbai kakaa huuphiyaara jaamiiddi, abban gelidi, meetetti bayiis.

33 Gudunttaa wudiyaa heemmiyaageeti baqatidi, katamaa biidosona; biidi xalaheti oiqqido asati hanidobaa ubbaa yootidosona. 34 Yootin kataman de7iya asai ubbai Yesuusaara gaittanau kiyiis; a be7ido wode, ba biittaappe baana mala woossiis.

9

Yesuusi Bollai Silido Bitaniyaa Pattiis (Marqqoosa 2:1-12; Luqaasa 5:17-26)

1 Yesuusi wolwoluwan gelidi, abbaa pinnidi, ba katamaa biis. 2 Amarida asati bollai silido issi bitaniyaa halan tookkidi, Yesuusakko ehiidosona; Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, bollai silido bitaniyaa, “Ta na7au, yayyoppa; ne nagarai atto geetettiis” yaagiis.

3 Yaagin higgiyaa tamaarissiyaageetuppe issooti issooti bantta wozanan, “Laa ha bitanee Xoossaa bolli iitabaa haasayeesittennee!” yaagidosona.

4 Yesuusi eta qofaa eridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte intte wozanan hegaadan iitabaa aissi qoppeetii? 5 ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee mateeyye? Woi, ‘Dendda eqqada hemetta’ giyoogee matee? 6 SHin sa7aa bollan nagara atto gaanau taayyo, Asa Na7aayyo, alaafetettai de7iyoogaa taani inttena erissana” yaagidi, hegaappe he bollai silido bitaniyaa, “Dendda eqqa; yaatada ne halaa tookkada, ne soo ba” yaagiis.

7 Yaagin silida bitanee denddi eqqidi, ba soo biis. 8 SHin daro asai hegaa be7idi yayyiis; yayyidi asaayyo hagaa mala alaafetettaa immida Xoossaa galatiis.

Yesuusi Maatiyoosa Xeesiis (Marqqoosa 2:13-17; Luqaasa 5:27-32)

9 Yesuusi hegaara aadhdhiiddi, Maatiyoosa giyoogee giiraa giiriyoosan uttidaagaa demmidi a, “Tana kaalla” yaagiis.

Yaagin Maatiyoosi denddi eqqidi, a kaalliis.

10 Yesuusi maatiyoosa son qumaa maanau uttidaashin, giiraa ekkiya daro asatinne nagaranchchati yiidi, aaranne i erissiyo ashkkaratuura issippe uttidosona. 11 Issi issi Parisaaweti hegaa be7idi, Yesuusi erissiyo ashkkarata, “Inttena tamaarissiyaagee giiraa ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura qumaa aissi issippe mii?” yaagidosona.

12 SHin Yesuusi eti giyoogaa siyidi, “Hargganchchatussippe attin, payyatuyyo aakime koshshenna. 13 SHin intte biidi, Xoossaa maxaafai, ‘Taani maarotettaa koyaisippe attin, yarshshuwaa koyikke’ giyoogee woigiyoogaakkonne erite; aissi giikko, taani nagaranchchata xeesanau yiidoogaappe attin, xillota xeesanau yabeikke” yaagiis.

Xoomaabaa Oichchido Oishaa (Marqqoosa 2:18-22; Luqaasa 5:33-39)

14 He wode Yohaannisi erissiyo ashkkarati Yesuusakko yiidi, “Nuuninne Parssaaweti xoomoos; shin neeni erissiyo ashkkarati aissi xoomokkonaa?” yaagidi a oichchidosona.

15 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Bullachchaa yiida asati machchiyo ekkiyaagee banttanaara de7ishin, kayyottanau danddayiyoonaa? Danddayokkona; shin machchiyo ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee yaana; eti he wode xoomana.

16 “Ceega maayo bolli ooratta woto wotti sikkiya asi baawa; aissi giikko, he wotoi maayuwaa peererettana; peerettaikka kaseegaappe darana.

17 Ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya asi baawa. SHin naaqqikko, he woiniyaa eessai ogoruwaa daakkana; baukka gukkana; ogoroikka mooret-tana. SHin, ho77o woine eessa ooratta ogoron naaqqeettees; naa77aikka moorettokkona” yaagiis.

Yaa7iroosa Na7eebaanne Yesuusa Maayuwaa Bochchida Maccaaseebaa (Marqqoosa 5:21-43; Luqaasa 8:40-56)

18 Yesuusi etayyo hegaa odishin, Aihuda halaqatuppe issoi akko yiidi, a sinttan gulbbatidi, “Ta na7iyaa ha77i haiqqaasu; shin neeni yaada ne kushiyaa i bolli wottarkkii; haiquwaappe a paxana” yaagiis.

19 Yaagin Yesuusi denddidi, ba erissiyo ashkkaratuura issippe a kaallidi biis. 20 Biishin tammanne naa77u laittaasappe doommidi, i bollaappe suuttai goggiyo issi maccaasiyaa guyyeera shiiqada, Yesuusa afalaa macaraa bochchaasu. 21 Aissi giikko, a ba wozanan, “Taani a afalaa xalaalaa bochchikko paxana” yaagada qoppaasu.

22 SHin Yesuusi simmidi o xeellidi, “Ta na7ee, yayyoppa; nena ne ammanoi pattiis” yaagiis. He sohuwaarakka maccaasiyaa paxa aggaasu.

23 Yesuusi Aihuda halaqaa soo gakkido wode, yeehuwan dinkkiyaa punniya asaanne yeekkiya asaa be7idi, 24 “Kare kiyite; guutta na7iyaa xiskkaasuppe attin, haiqqabeikku” yaagiis. Yaagin asai a bolli keehi miicciis.

25 SHin daro asaa kare i kessidoogaappe guyyiyan, soo gelidi, na7ee kushiyaa oiqqiis; oiqqin na7iyaa dendda aggaasu. 26 He odoi he biitta ubbaa gakkiis.

Yesuusi Naa77u Qooqeta Pattiis

27 Yesuusi hegaara aadhdhidi biishin, naa77u qooqeti bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita na7au, nuna maararkkii” yaagiiddi a kaallidosona.

28 Yesuusi soo gelido wode, qooqeti akko yiidosona; yin Yesuusi eta, “Taani hagaa oottanau danddayiyoogaa ammaneetii?” yaagiis.

Eti, “Ee Godau” yaagidosona.

29 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi eta aifiyaa bochchidi eta, “Intteyyo intte ammanuwaadan hano” yaagiis. 30 Eta aifee dooyetti aggiis; Yesuusi etayyo, “Hagaa ooyyoonne odoppite” yaagidi minttidi yootiis. 31 SHin asati biidi, he biitta ubban Yesuusabaa odidosona.

Yesuusi Issi Duudiyaa Pattiis

32 Eti kiyidi biishin, amarida asati xalahee oiqqin duudida bitaniyaa Yesuusakko ehiidosona. 33 Yesuusi xalahiyaa kessidoogaappe guyyiyan, duude bitanee haasayiis. Asai, “Hagee oorattabaa; hagaa malabai Israa7eela biittan mulekka hanibeenna” yaagiis.

34 SHin Parisaaweti, “I xalahetu halaqaa wolqqan xalaheta kessees” yaagidosona.

Yesuusi Asaassi Qarettiis

35 Yesuusi eta Aihuda woosa keettatun tamaarissiiddinne kawotettaa
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, qassi hargge ubbaappenne saho
ubbaappe asa pattiiddi, wogga katamatuuninne qeeri katamatun ub-
ban yuuyiis. 36 Daro asaa be7idi, heemmiya asi bainna dorssadan asai
hirggiyo gishshaunne asaa maaddiyaabi bainna gishshau, asaayyo qarettiis.
37 Yaatidi ba erissiyo ashkkarata, “Kattai daro; shin cakkiya asai guutta.
38 Simmi kattaa Godai kattaa cakkanau oosanchcha yeddana mala, a woos-
site” yaagiis.

10

Yesuusi Kiittido Tammanne Naa77u Asatubaa
(Marqqoosa 3:13-19; Luqaasa 6:12-16)

1 Yesuusi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata xeesidi, eti tuna
ayyaanaa kessana mala, qassi hargge ubbaanne saho ubbaa pattana
mala, etayyo maataa immiis. 2 Yesuusi kiittido tammanne naa77atu sunt-
tai, koiroogee PHeexiroosa giyo Simoonanne a ishaa Inddiraasa, Zab-
ddiyoosa naata ishantta, Yaaqoobanne Yohaannisa, 3 Piliphphoosanne
Barttalamoosa, Toomaasanne giiraa ekkiya Maatiyoosa, Ilppiyoosa na7aa
Yaaqoobanne Taaddiyoosa giyo Libddiyoosa; 4 ba biittau mishettiya Simoo-
nanne Yesuusa aattidi immida Asqqorootu Yihudaa.

Yesuusi Kiittido Tammanne Naa77ati Tamaarissanau Kiitettidosona
(Marqqoosa 6:7-13; Luqaasa 9:1-6)

5 Yesuusi ha tammanne naa77ata hagaadan yaagidi kiittiis; “Aihuda gi-
denna asaa biitti booppite; qassi Samaaretu katamaakka geloppite; 6 hegaa
gishshaa bayida dorssaakko, Israa7eela asaakko biite. 7 Biidi, ‘Saluwaa
kawotettai matattiis’ yaagidi yootite. 8 Hargganchchata pattite; haiqqi-
daageeta haiquwaappe denttite; inchchirichchai oiqqidoogeetakka pattite;
xalahetakka kessite. Intte coo ekkideta; coo immite. 9 Worqqa woi bira woi
santtime intte kiisiyan oiqqoppite; 10 woi ogiyau qarcciita, woi naa77antto
qole, woi caamma woi xam77a oiqqoppite. Aissi giikko, oosanchchau
koshshiyaabaa immanau bessees.

11 “Intte geliyo kataman woi qeeri kataman ubban inttena mokkanau
ufaittiyai oonakkonne akeekan xomoosite; intte hegaappe kiyana
gakkanaashin, aagan uttite. 12 Qassi soo geliiddi sarotite. 13 He keettan
de7iya asai inttena mokkikko, intte sarotido sarotai eta gakko. SHin
eti inttena mokkennan ixxikko, intte sarotido sarotai intteyyo guyye
simmo. 14 Qassi issi issi keettai woi katamai inttena mokkennan woi
intte yootiyoobaa siyennan ixxikko, he keettaappe woi he katamaappe
kiyiiddi, intte tohuwaappe buhiyaa shocite. 15 Taani intteyyo tumaa odais;
Xoossai pirddaa gallassi he katamaa asatuppe, Sadooma katamaa asaunne
Gamoora katamaa asau pirddaa kehissana.

Godai Yaanaappe Kasetidi, Yedetainne Metoi Hanana
(Marqqoosa 13:9-13; Luqaasa 21:12-17)

16 “Be7ite! Taani inttena dorssaa wanggireello giddo yeddiyoogaadan
yeddais. Hegaa gishshau, shooshshadan cincca gidite; qassi haraphphedan,
ashkke gidite. 17 SHin asappe naagettite. Aissi giikko, asi inttena pirdda
keettau aattidi immana; qassi ba Aihuda woosa keettatunkka inttena lis-
suwan garafana. 18 Deriyaa haariyaageetu sinttaaninne kawotu sinttan
ta gishshau intte eqqidi, etassinne Aihuda gidenna asaassi wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootana. 19 SHin eti inttena pirddau aattiyo wode,

intte haasayanabaa he saatiyan Xoossai intteyyo immiyo gishshau, intte gaanabaunne woi woigi haasayanaakkonne hirggoppite. 20 Aissi giikko, inttenan de7idi haasayiyai intte Aawaa Geeshsha Ayyaanaa gidiyoogaappe attin, haasayiyaageeti inttena gidekketa.

21 "Ishai ba ishaa, aawai ba na7aa worissana; naati bantta aawatu bollinne bantta aayetu bolli denddidi, eta worissana. 22 Qassi asai ubbai inttena ta sunttaa gishshau ixxana; shin wurssettai gakkanaashin gencciyaagee attana. 23 Eti inttena issi katamaappe yedettikko, hara katamaa baqatite. Aissi giikko, taani intteyyo tumaa gais; taani, Asa Na7ai, yaana gakkanaashin, intte intte oosuwaa Israa7eela katama ubban ootti wurssekketa.

24 "Tamaariyaagee bana tamaarissiyaagaappe darenna; ashkkaraikka ba godaappe darenna. 25 Tamaariyaagee bana tamaarissiyaagaa keeni gidiyoogee, ashkkaraikka ba godaa keeni gidiyoogee au gidana; eti keettaawaa Bi7eeli-Zeebula giidi xeesikko, a so asaa ai keenaa mooridi xeesaneeshsha!

Oossi Yayyanau Bessiyaakko (Luqaasa 12:2-7)

26 "Simmi asassi yayyoppite; aissi giikko, gentti wottidobai qoncciyaa kiyennan attenna; qottidobaikka erettennan attenna. 27 Taani intteyyo xuman odiyoobaa poo7uwan haasayite; intteyyo haittan saasukkidi odidobaa, keettaa huuphiyan awaajjite. 28 Ashuwaa woriyaageetuyyo yayyoppite; eti shemppuwaa woranau danddayokkona. SHin shemppuwaanne ashuwaa Gaannabiyan xaissanau danddayiya Xoossaassi yayyite. 29 Naa77u siine kafoti bakkannan baizettokkonaayye? Intte Aawai gaana xayikko, he siine kafotuppe issinniyaakka sa7an wodhdhukku. 30 SHin harai atto, intte huuphiyan de7iya binnaana ubbaikka qoodan de7ees. 31 Simmi yayyoppite; daro siine kafotuppe intte aadhdheeta.

Kiristtoosabaa Markkattanau Bessees (Luqaasa 12:8-9)

32 "Hegaa gishshau, asa sinttan tabaa markkattiya ooyyo gidikkonne, taanikka saluwan de7iya ta Aawaa sinttan markkattana; 33 shin asa sinttan tana kaddiya oonanne taanikka qassi saluwan de7iya ta Aawaa sinttan a kaddana.

34 "Taani sa7aassi sarotettaa ehaanau yiidobaa inttessi milatoppo; taani tooraa ehaanau yiidoogaappe attin, sarotettaa ehaanau yabeikke. 35 Aissi giikko, taani na7aa a aawaappe, na7iyo i aayeeppe, na7aa machchiyookka i bolloteeppe shaakkanau yaas; 36 asassi morkketi a so asata gidana.

37 "Ba aawaa woi ba aayyiyo taappe aattidi siiqiyaagee tabaa gidanau bessenna; ba attuma na7a woi ba macca na7iyo taappe aattidi siiqiyaagee tabaa gidanau bessenna. 38 Ba masqqaliyaa tookkidi, ta geeduwaa kaallennaagee tabaa gidanau bessenna. 39 Ba shemppuwaa ashshiyaagee bashshana; shin ta gishshau ba shemppuwaa bashshiyaagee ashshana.

40 "Inttena mokkiyaagee tana mokkees; qassi tana mokkiyaagee tana kiittidaagaa mokkees. 41 Hananabaa yootiyaagaa hananabaa yootiyaagaa sunttan mokkiyaagee, hananabaa yootiyaagaa woituwaa aara shaakkana; qassi xilluwaa xilluwaa sunttan mokkiyaagee, xilluwaa woituwaa aara shaakkana. 42 Ooninne ha ta erissiyo ashkkaratuppe guuxxiya issuwau tana kaalliyaagee a gidiyo gishshau, harai atto bule haatta xalaalaa uyanau immikkokka, taani intteyyo tumaa gais; i ba woituwaa ekkana" yaagiis.

11

Xammaqiya Yohaannisappe Kiitettida Asata (Luqaasa 7:18-35)

1 Yesuusi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata azaziyoogaa polido
wode, hegaappe denddidi, katamatun tamaarissanaunne yootanau biis.
2 Xammaqiya Yohaannisi qasho keettan de7iiddi, Yesuusi oottidobaa
siyidi, ba erissiyo ashkkaratuppe akko kiittidi, 3 "Yaanaagee neneeyye? Woi
nuuni haraa naaganee?" yaagidi oichchiis.
4 Oichchin Yesuusi zaaridi, etayyo hagaadan yaagiis; "Biidi intte
be7iyoogaanne siyiyoogaa Yohaannisau yootite; 5 qooqeti xeelloosona;
wobbeti hemettoosona; inchchirichchai oiqqidoogeeti paxoosona;
tulleti siyoosona; haiqqidaageeti denddoosona; hiyyeesati wonggeliyaa
mishiraachchuwaa siyoosona. 6 Tana sirenna urai anjjettidaagaa" yaagiis.
7 Yohaannisi erissiyo ashkkarati guyye simmidi biishin, Yesuusi
Yohaannisabaa shiiqida asaassi hagaadan yaagidi haasayiis; "Ai be7anau
bazzo kiyidetii? Carkkoi qaattiyo shombboquwaa be7anau kiyidetiiyye?
8 Yaatin, ai be7anau kiyidetii? Lo77iya maayuwaa maayida bitaniyaa
be7anau kiyidetiiyye? Lo77iya maayuwaa maayiyaageeti kawotu keettan
de7oosona. 9 Yaatin, ai be7anau kiyidetii? Hananabaa yootiyaagaa
be7anau kiyidetii? Ee, taani intteyyo odais; hananabaa yootiyaagaappekka
aadhdhiyaagaa be7ideta. 10 Aissi giikko, Xoossaa maxaafan,
'Xoossai, "Be7a, ta kiittiyoogaa
taani neeppe sinttau yeddana.
I neeyyo ogiyaa kessana" yaagees'
geetettidi Yohaannisabai xaafettiis. 11 Taani intteyyo tumaa odais; aayee
uluwaappe yelettida asa ubban Xammaqiya Yohaannisappe aadhdhiya
ooninne de7ibeenna; shin saluwaa kawotettan ubbaappe laafiyaageekka
appe aadhdhana. 12 Xammaqiya Yohaannisa wodiyaappe doommidi,
hachchi gakkanaashin, saluwaa kawotettai daro naaqettees; wolqqaama
asati wolqqan a ekkoosona. 13 Aissi giikko, hananabaa yootiya ubbatinne
Muuse higgee Yohaannisa wode gakkanaashin, kawotettaabaa haasayi-
dosona; 14 intte eta kiitaa ammananabaa gidikko, yaana giido Eelaasi ha
Yohaannisa. 15 Simmi siyiya haitti de7iyoogee siyo!
16 "SHin taani ha wodiyaa asaa aibiira leemisoo? Eti qocan uttiya naata
milatoosona; eti bantta laggeta xeesidi, 17 'Nuuni intteyyo cachcha zayiyaa
punnida; shin duribeekketa; yeeho yettaakka kessida; shin yeekkibeekketa'
yaagoosona. 18 Aissi giikko, Yohaannisi xoomiiddinne woine eessa uyennan
yin eti, 'A bolli xalahee de7ees' yaagidosona. 19 Taani, Asa Na7ai, maiddanne
uyaidda yin, eti tana, 'Ha yoraanne woine eessaa uyiyaagaa be7ite; giiraa
ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura siiqettees' yaagoosona; shin Xoos-
saa aadhdhida eratettai ba oosuwan tuma gididi beettees" yaagiis.

Ammanennan Ixxido Gishshau Walasettida Katamata (Luqaasa 10:13-15)

20 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba malaataappe dariya baggaa oottido
katamatun de7iya asai bantta nagaraappe simmibeenna gishshau, eta
hagaadan yaagidi, boruwaa doommiis; 21 "Koraaziine katamau, neeyyo
aayye7ana; Beetasaida katamau, neeyyookka aayye7ana; aissi giikko, intte
bolli Xoossai oottido malaatai Xiiroosa katamaaninne Sidoona kataman
oosettidobaa gidiyaakko, eti waaruwaa maayidi, bidinttaa tisttettidi, beni
bantta nagaraappe simmanaagaa shin. 22 Taani intteyyo odais; pirddaa

gallassi Xoossai intteppe Xiiroosa katamaunne Sidoona katamau pirddaa kehissana. 23 Qassi Qifirinaahooma katamau, neeni saluwaa pude xoqqu gaanau koyadii? Neeni Si7ooliyaa duge yegettana; aissi giikko, ne bolli Xoossai oottido malaatai Sadooma kataman oosettidobaa gidiyaakko, Sadooma katamai hachchi gakkanaassikka de7anaagaa shin. 24 Taani intteyyo odais; pirddaa gallassi Xoossai neeppe Sadoomayyo pirddaa kehissana" yaagiis.

Kiristtoosan SHemppuwaa Demmiyoogaa
(Luqaasa 10:21-22)

25 Yesuusi he wode zaaridi, hagaadan yaagiis; "Ta Aawau, saluwaa sa7aa Godau, neeni hagaa aadhdhida eranchchatuppenne akeekanchchatuppe genttada, erenna naatussi qonccissido gishshau, nena galatais; 26 ee ta Aawau, aissi giikko, hagee ne shenedan oosettiis.

27 "Ta Aawai taassi ubbabaa immiis; Aawaappe harai Na7aa erenna; Na7aappenne Na7ai Aawaa bessanau koyiyo asatuppe attin, harai Aawaa erenna.

28 "Daafuranchchatoo, deexuwaa tookkiyaageetoo, ubbati taakko haa yiite; taani inttena shemppissana. 29 Taani ashkkenne wozanappe kauyyiyaagaa gidido gishshau, ta qambbaran waaxettite; taappe tamaarite; intte shemppuwaukka intte shemppo demmana. 30 Aissi giikko, ta qambbarai giiga; qassi taani inttena toossidoogeekka kaushsha" yaagiis.

12

Sambbataabaa Oichchido Oishata
(Marqqoosa 2:23-28; Luqaasa 6:1-5)

1 Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tiya bangga giddoora aadhdhees. Aadhdhishin i erissiyo ashkkarati namisettidi, tiya banggaa duuttidi, muussaa doommidosona. 2 SHin Parisaaweti hegaa be7idi Yesuusa, "Be7a, ne erissiyo ashkkarati Sambbata gallassi oottanau higge gidennabaa oottoosona" yaagidosona.

3 SHin Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; "Daawitinne aara de7iyaageeti namisettido wode, Daawiti oottidobaa nabbabibeekketii? 4 Daawiti Xoossaa keettaa gelidi, qeesetu xalaalai maanaappe attin, inne aara de7iyaageeti maanau higge gidennaagaa Xoossaassi yarshshido oittaa miidi, banaara de7iyaageetussikka immiis. 5 Woi Sambbata ubban Beeta Maqidasiyan de7iya qeeseti Sambbataa higgiyaa mooriyoogaa, qassi menttidi eti borettennaagaa Muuse higgiyan nabbabibeekketii? 6 SHin taani intteyyo odais; Beeta Maqidasiyaappe aadhdhiyaagee hagan de7ees. 7 Xoossaa maxaafai, 'Taani maarotettaa koyaisippe attin, yarshshuwaa koyikke' giyoogee woigiyoogaakko intte eriyaakko, nagari bainna asa bolli pirddekketa. 8 Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, Sambbataa Godaa" yaagiis.

Kushee Silido Bitanee Paxiis
(Marqqoosa 3:1-6; Luqaasa 6:6-11)

9 Yesuusi hegaappe denddidi, Aihuda woosa keettaa biis. 10 Hegan kushee gunddido issi bitanee de7ees; Yesuusa mootana koyiya asati, "Sambbatan, pattiyoogee higgee?" yaagidi a oichchidosona.

11 Oichchin Yesuusi eta, "Intte giddon issi dorssi de7iyo urai, he dorssai Sambbata gallassi aafuwan kunddikko, oiqqidi kessennai oonee? 12 Yaatin, asi dorssappe waani keehi darennee! Hegaa gishshau, Sambbata gallassi lo77obaa oottiyoogee higge" yaagiis. 13 Hegaappe guyyiyan bitaniyaa, "Ne kushiyaa piddi ootta" yaagin bitanee piddi oottin, a kushee hinkko

kushiyaadankka paxi aggiis. 14 SHin Parisaaweti kare kiyidi, Yesuusa waati
woranaakko maqettidosona.

Xoossai Doorido Ashkkaraa

15 SHin Yesuusi eta zoretaa eridi, he sohuwaappe aggidi biishin, daro asai
a kaalliis; harggida ubbaa pattiis. 16-17 Xoossai hananabaa yootiya Isiyaasa
baggaara giidoogee polettana mala, Yesuusi asatuyyo, "Tabaa hara asassi
yootoppite" yaagiis. 18 Xoossai Isiyaasa baggaara hagaadan yaagiis;
"Taani doorido ta ashkkarai,
taani siiqiyo, tana ufaissiyaagee hageeho.
Taani ta Ayyaanaa
a bolli wottana.
I suure pirddaa Aihuda gidenna asa ubbau yootana.
19 I palamettenna; woi wocamenna.
Ba qaalaakka ogiyan sissenna.
20 Suure pirddaa i
xoonissana gakkanaassi,
dinccettida shombboquwaa menttenna;
qassi cuwattiya muqaaddaakka i toissenna.
21 Aihuda gidenna asai ubbai
an ammanana"
yaagiis.

Yesuusabaanne Bi7eeli-Zeebulabaa
(Marqqoosa 3:20-30; Luqaasa 11:14-23)

22 Hegaappe guyyiyan, amarida asati xalahee oiqqin duudida issi qooqe
bitaniyaa Yesuusakko ehiidosona; Yesuusi he duude bitaniyaa pattidi,
haasayissiisinne a aifiyaakka xeelissiisi. 23 Asai ubbai garamettidi, "Laa
hagee Daawita na7a gidanddeeshsha?" yaagiis.

24 SHin Parisaaweti hegaa siyidi, "Ha bitanee xalahetu halaqai Bi7eeli-
Zeebuli baayyo wolqqaa immin, xalaheta kessees" yaagidosona.

25 SHin Yesuusi eta qofaa eridi, eta hagaadan yaagiis; "Ba giddon shaaket-
tiya kawotetta ubbai xayana; qassi ba giddon shaakettiya katamai woi
keetta asaikka eqqenna. 26 Qassi Seexaanai Seexaanaa kessiyaabaa gidikko,
ba giddon shaakettiis; yaatin, a kawotettai waanidi eqqanee? 27 Tau Bi7eeli-
Zeebuli wolqqaa immin, taani xalaheta kessiyaabaa gidikko, intte asau
wolqqaa ooni immin xalaheta kessanee? Hegaa gishshau, eti intte bolli
pirddana. 28 SHin Xoossaa Geeshsha Ayyaanai tau wolqqaa immin, taani
xalaheta kessiyaabaa gidikko, simmi Xoossaa kawotettai inttekko yiichchiis.

29 "Woi asi kasetidi, wolqqaama asa qachchennan de7iiddi, a keettaa
gelidi, a miishshaa bonqqanau waanidi danddayii? Qachchidoogaappe
guyyiyan, a keettaa bonqqana danddayees.

30 "Ta bagga gidenna urai tabaa ixxees; qassi tanaara issippe shiishshen-
naagee laalees. 31 Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; Xoossai asayyo
ai nagara gidinkka, qassi ai cashsha gidinkka atto gaana; shin Geeshsha
Ayyaanaa cayidaagaayyo atto geenna. 32 Ta bolli, Asa Na7aa bolli, iitabaa
haasayiya o nagaraanne Xoossai atto gaana; shin Geeshsha Ayyaanaa bolli
iitabaa haasayiya o nagaraanne sa7an gidin, saluwan gidin, Xoossai atto
geenna.

Lo77o Mittai Ba Aifiyan Erettees
(Luqaasa 6:43-45)

33 “Lo77o aifiyaa demmanau lo77o mittaa dichchana bessees; iita mittaa
intte dichchikko, iita aifiyaa demmana; aissi giikko, mittai erettiyoi ba aifiyo
aifiyaana. 34 SHooshshatoo, intte iita gidiiddi, waatidi lo77obaa haasayanau
danddayeetii? Aissi giikko, doonai wozana giddon kumidabaa haasayees.
35 Lo77o asi ba lo77o minjjaappe lo77obaa kessees; qassi iita asi ba iita min-
jjaappe iitabaa kessees. 36 Taani intteyyo odais; asi ba haasayido pattenna
haasaya ubbau pirddaa gallassi zaaro immana. 37 Aissi giikko, ne haasayai
nena xillissana; woi ne haasayai ne bolli pirddana” yaagiis.

Malaata Oottin Be7anau SHiiqida Oishaa
(Marqqoosa 8:11-12; Luqaasa 11:29-32)

38 Hegaappe guyyiyan, higgiyaa tamaarissiya issi issi asatinne Parisaaweti
zaaridi Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, neeni malaata oottishin, nuuni
be7anau koyoos” yaagidosona.
39 SHin i zaaridi, etayyo hagaadan yaagiis; “Ha wodiyaa asai iitai, Xoos-
sau ammanettennaagee, malaata koyees; hananabaa yootiya Yoonaasa
malaataappe attin, hara malaati au imettenna. 40 Yoonaasi gita moliyaa
uluwan heezzu gallassaanne heezzu qammaa de7idoogaadan, taani, Asa
Na7aikka, biitta giddon heezzu gallassaanne heezzu qammaa de7ana.
41 Nanawe asai Yoonaasi yootidoogan bantta nagaraappe simmido gishshau,
pirddaa gallassi denddidi, inttena mootana; be7ite, Yoonaasappe aadhd-
hiyaagee hagan de7ees. 42 Tohossa bagga biittaa kawiyaa Solomona aad-
hdhida eratettaa siyanau sa7aa gaxaappe yiido gishshau, pirddaa gallassi
denddada, inttena mootana; be7ite, Solomonappekka aadhdhiyaagee ha-
gan de7ees.

Tuna Ayyaanai Asaa Bolli Simmidi Geliyoogaa
(Luqaasa 11:24-26)

43 “Tuna ayyaanai asaappe kiyido wode, baayyo shemppiyoosaa koyi-
iddi, haatti bainnasaara aadhdhees; shin demmenna. 44 He wode, ‘Taani
aggada yiido ta keettaa simmana’ yaagees; simmidi yiyo wode, keettai
mela de7iyaagaanne pitetti geeyidi, giigi uttidaagaa demmees. 45 Hegaappe
guyyiyan, biidi baappe iitiya laappun hara ayyaanata ehees; he ayyaanati
gelidi, hegan de7oosona. He bitaniyaa de7oi kaseegaappe guyyeegee keehi
iitees. Ha wodiyaa iita asaukka qassi hegaadan hanana” yaagiis.

Yesuusa Aayyiyoonne A Ishantta
(Marqqoosa 3:31-35; Luqaasa 8:19-21)

46 Yesuusi daro asaayyo haasayishin, a aayyiyaanne a ishantti aara
haasayanau koyidi, karen eqqidosona. 47 Issoi a, “Ne aayyiyaanne ne
ishantti nenaara haasayanau koyidi, karen eqqidosona” yaagiis.
48 SHin Yesuusi zaaridi, “Ta aayyiyaa oonee? Ta ishantti oonee?” yaagiis.
49 Ba kushiyan ba erissiyo ashkkaratukko malaatidi, “Be7ite, ta aayyiyaanne
ta ishantti hageetihona. 50 Aissi giikko, saluwan de7iya ta Aawai koyiyoobaa
oottiya ubbai, ta isha ta michchonne ta aayo” yaagiis.

13

Zeriyaagaa Leemisuwaa
(Marqqoosa 4:1-9; Luqaasa 8:4-8)

1 Yesuusi he gallassi sooppe kiyidi, abbaa lanqqiyan uttiis. 2 Keehi daro
asai ba lanqqiyan yuuyi aadhdhidi shiiqettin, wolwoluwaa giddo gelidi
uttiis; asai ubbai abbaa lanqqiyan eqqiis. 3 Asaassi leemisuwan darobaa

hagaadan yaagidi yootiis; “Issi bitanee zerettaa zeranau kiyiis. 4 I zerishin,
issi issi zerettai ogiyaa doonan wodhdhiis; wodhdhidaagaa kafoi yiidi miis.
5 Qassi issi issi zerettai guutta biittai de7iyo shuchchaa anccuwaa bolli
wodhdhiis; daro biittai bainna gishshau, he zerettai sohuwaara mokkiis.
6 SHin awai kiyido wode carshshai shulliis; adussa xaphuwaa yeddibeenna
gishshau meli bayiis. 7 Issi issi zerettai aguntta giddon wodhdhiis; wod-
hdhidi mokkidaagaa agunttai diccidi cuulliis. 8 Issi issi zerettai aradda
biittan wodhdhidi mokkiis; issoi xeetu aifiyaa, issoi usuppun tammaa, issoi
hasttamaa aifiis. 9 Siyiyo haitti de7iyo urai siyo!” yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Yootido Gaasuwaa (Marqqoosa 4:10-12; Luqaasa 8:9-10)

10 Erissiyo ashkkarati Yesuusakko shiiqidi, “Neeni aissi etassi leemisuwan
odai?” yaagidosona.
11 Yesuusi zaaridi, etassi hagaadan yaagiis; “Inttessi saluwaa kawotettaa
xuuraa erai imettiis; shin etassi imettibeenna. 12 Aissi giikko, de7iyoogau
gujettana; au darana; shin bainnaagaappe harai atto, he de7iyaageekka
ekettiichchana. 13 Taani eti xeelliiddi demmenna gishshaunne siyiiddikka
siyenna gishshau, woi qassi eti akeekenna gishshaunne etau leemisuwan
odais.
14 “Isiyaasi etabaa hananabaa yootidoogee polettees; hananabaa yooti-
doogee hagaa;
‘Intte sissaa siyana;
shin intteyyo gelenna;
intte xeeluwaa xeellana;
shin be7ekketa.
15 Aissi giikko, ha asaa wozanai dammiis;
bantta haittaa tulissidosona;
bantta aifiyaakka qilimmidosona.
Hegee bainnaakko, eti bantta aifiyan be7ana;
bantta haittan siyana;
bantta wozanankka akeekana;
eti taakko, Xoossaakko simmana;
taanikka eta pattana, shin attiis’
yaagees.
16 “SHin intte aifee xeelliyo gishshaunne intte haittaikka siyiyo gishshau,
intte anjjettidaageeta. 17 Taani intteyyo tumaa odais; hananabaa
yootiya darotinne xilloti intte be7iyoogaa be7anau amottidosona; shin
be7ibookkona. Intte siyiyoogaa siyanau amottidosona; shin siyibookkona.

Yesuusi Zeriyaagaa Leemisuwaa Birshshettaa Odiis (Marqqoosa 4:13-20; Luqaasa 8:11-15)

18 “Simmi kattaa zeriyaagaa leemisuwaa birshshettai giyoogaa siyite.
19 Kawotettaa qaalaa siyidi, akeekenna ooninne ogiyaa doonan wodhd-
hida zerettaa mala; xalahe halaqai yiidi, eta wozanan zerettidaagaa
maxirggees. 20 SHuchchaa anccoi de7iyo biittan wodhdhida zerettai qaalaa
siyidi, sohuwaara ufaissan ekkiyaageeta milatees. 21 SHin hegee ha77issau
de7iyoogaappe attin, aani xaphoi baawa; qaalaa gaasuwan waayee woi
yedetai yiyo wode, sohuwaara xubetti aggees. 22 Qassi aguntta giddon
wodhdhidaagee qaalaa siyiyaagaa milatees; shin ha sa7aa de7uwau hirggiy-
oogeenne duretetta siiqiyoogee qaalaa cuullees; cuullin he zerettai aifennan
atti aggees. 23 Aradda biittan zerettidaagee qaalaa siyidi, akeekiya asa

milatees; yaatidi aifees; issoi xeetaa, issoi usuppun tammaa issoi hasttamaa aifees" yaagiis.

Zardduwaa Leemisuwaa

24 Yesuusi etayyo hara leemisuwaa hagaadan yaagidi odiis; "Saluwaa kawotettai ba goshshan lo77o zerettaa zerida bitaniyaa milatees. 25 SHin qammi asai xiskkiichchidaashin, a morkkee yiidi, gisttiyaa zeridoogaa bolli zardduwaa zeridi biis. 26 SHin gisttee mokkidi, aifido wode, zarddoikka a giddon beettiis.

27 "A ashkkarati akko yiidi, 'Godau, neeni ne goshshan lo77o zerettaa zerabeikkii? Yaatin, zarddoi auppe yiidee?' yaagidosona.

28 "Yaagin Godai, 'Hegaa morkkee oottiis' yaagiis.

"Ashkkarati, 'Nuuni biidi shoddanaagaa dosai?' yaagidosona.

29 "SHin i, 'CHii, zardduwaa intte shoddiiddi, gisttiyaara shoddana. 30 Bochchoppite; cakkiyo wodee gakkanaashin, issippe diccona. Cakkiyo wodee gakkin, taani cakkiyaageeta, kasetidi zardduwaa maxite; maxidi taman xuugganau mirqqiyan mirqqiyan qachchite; shin gisttiyaa ta gootaran qolite' gaana" yaagiis.

Sanaafice Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa
(Marqqoosa 4:30-32; Luqaasa 13:18-19)

31 Yesuusi etayyo hara leemisuwaa yaagidi odiis; "Saluwaa kawotettai sanaafici giyo qii mittee aifiyo milatees; he mittee aifiyo asi ekkidi, ba goshshan zeriis. 32 He zerettiyaa zeretta ubbaappe guuxxausu; shin diccido wode, hara ataakiltte ubbaappe gitatausu; kafoi yiidi, i tashiyan keexxiyoogaa keena gita mitta gidausu" yaagiis.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Luqaasa 13:20-21)

33 Qassikka Yesuusi hara leemisuwaa etau yaagidi odiis; "Saluwaa kawotettai issi mishiriyaa heezzu kere xiilliyaa ekkada, munaqqido munaqai ubbai denddana gakkanaassi, aani tigido irshshuwaa milatees" yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Tamaarissido Gaasuwaa
(Marqqoosa 4:33-34)

34-35 Yesuusi asau he ubbaa leemisuwan odiis; leemisoi bainnan i issibaakka odenna; hananabaa yootiyaagee,

"Taani etayyo haasayiyo wode
leemisuwan haasayais.
Sa7ai merettoosappe doommidi
geemmida yohota odais"
giidoogee polettana mala, hegaa i odiis.

Yesuusi Zardduwaa Leemisuwaa Birshshettaa Odiis

36 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi asaa yeggi bayidi, soo geliis; erissiyo ashkkarati akko biidi, "Goshshan de7iya zardduwaa leemisuwaa birshshettaa nuuyyo oda" yaagidosona.

37 Yaagin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; "Lo77o zerettaa zeriyaagee tana Asa Na7aa. 38 Goshshai sa7aa; lo77o zerettai kawotettaa asaa; zarddoi xalahe halaqaa asaa. 39 Zardduwaa zerida morkkee xalahe halaqaa; cakkiyo wodee, wodiyaa wurssettaa; qassi cakkiyaageeti kiitanchchata.

40 "Hegaa gishshau, zardduwaa maxidi, taman xuuggiyoogaadan, wodiyaa wurssettan hegaa mala gidana. 41 Taani, Asa Na7ai, ta kiitanchchata kiittana; eti ta kawotettaa giddon xube gidiya ubbaanne

iitabaa oottiyaageeta shiishshana. 42 SHiishshidi to77enna taman olana;
hegan eti yeekkana; qassi achchaa garccana. 43 He wode xilloti bantta
aawaa kawotettan awa aifiyaadan poo7ana. Siyiya haitti de7iyo urai siyo!

Moogido Miishshaa Leemisuwaa

44 "Saluwaa kawotettai goshshan moogido miishsha milatees; issi bitanee
he miishshaa demmidi, zaarettidi moogiis; daro ufaittiiddi biidi, baayyo
de7iyaabaa ubbaa baizzidi, he goshshaa shammiis.

Inqquwaa Giyo Daro Al77o SHuchchaa Leemisuwaa

45 "Qassi saluwaa kawotettai inqquwaa giyo daro al77o shuchchaa koyiya
zal77anchchaa milatees. 46 He zal77anchchai daro al77o inqquwaa dem-
midi, biidi baayyo de7iyaabaa ubbaa baizzidi, a shammiis.

Gitiyaa Leemisuwaa

47 "Qassi saluwaa kawotettai ubba qommo moliyaa oiqqiya abban yeggido
gitiyaa milatees. 48 Molee gitiyaa kumido wode, moliyaa oiqqiya asati
abbaappe gaxaa kessidi uttidosona; uttidi lo77o moliyaa qoridi, keeshiyan
yeggidosona; shin iita moliyaa wora olidosona. 49 Wodiyaa wurssettan
hegaadan hanana; kiitanchchati yiidi, nagaranchchata xillotu giddoppe
qoridi, 50 to77enna taman olana; hegan eti yeekkana; qassi achchaa garc-
cana.

51 "Hagee ubbai intteyyo gelidee?" yaagidi eta oichchiis.

Eti, "Ee" yaagidosona.

52 Yaagin i, "Hegaa gishshau, saluwaa kawotettan erissiyo ashkkara gi-
dida higgiyaa tamaarissiya ubbai, ba minjjidosaappe ooratta miishshaanne
gal77a miishshaa kessiya asa milatees" yaagiis.

Naazireeten Yesuusa Ekkennan Ixxidoogaa
(Marqqoosa 6:1-6; Luqaasa 4:16-30)

53 Yesuusi ha leemisota yootidi wurssidoogaappe guyyiyan, hegaappe
denddidi, 54 ba yelettido katamaa biis. Biidi Aihuda woosa keettan tamaaris-
siyoogaa siyida asai garamettidi, hagaadan yaagiis; "Hagee ha aadhdhida
eratettaanne Xoossai oottiyo malaataa oottanau wolqqaa awappe ekkidee?
55 Hagee anaaxiyaa na7aa gidennee? A aayyiyaa Mairaamo gidekkee? A
ishantti Yaaqoobanne Yooseefa, Simoonanne Yihudaa gidokkonaayye? 56 A
michchentti ubbai nunaara de7okkonaayye? Yaatin, i hagaa ubbaa awappe
demmidee?" yaagiis. 57 Eti i giyoobaa ekkennan ixxidosona.

SHin Yesuusi he asaassi, "Hananabaa yootiyaagee ba biittaaninne bantta
so asaani bonchchettennaagaappe attin, hara ubbasan bonchchettees"
yaagiis. 58 Eti ammanibeenna gishshau, Xoossai oottiyo malaataa he so-
huwan keehi oottibeenna.

14

Xammaqiya Yohaannisa Haiquwaa
(Marqqoosa 6:14-29; Luqaasa 9:7-9)

1 He wode oiddantto biittaa haariya Heeroodisi Yesuusabaa siyiis; 2 siyidi
ba ashkkaratussi, "Hagee haiquwaappe denddida Xammaqiya Yohaannisa;
Xoossai oottiyo wolqqaama malaataa i oottiyoogee hegaassa" yaagiis.

3 Aissi giikko, Heeroodisi ba ishaa Piliphphoosa machchee Heeroodiyaadi
gaasotan Yohaannisa oitti qashissidi, qasho keettan yeggi wottiis. 4 Aissi
giikko, Yohaannisi Heeroodisa, "Neeni Heeroodiyaado ekkanau bessenna"

yaagiis. 5 Heeroodisi Yohaannisa woranau koyiis; shin Yihudaa asai hanan-
abaa yootiya asadan Yohaannisa xeellido gishshau yayyiis.
6 SHin Heeroodisi yelettido gallassai gakkin, Heeroodiyaadi na7iyaa asaa
sinttan durada Heeroodisa ufaissaasu; 7 ufaissin Heeroodisi na7iyo, “Nena
lo77idabaa aibanne gidikko, tana oichcha; taani neessi immana” yaagidi
iyyo caaqqiis. 8 Na7iyaa ba aayee zoriyaa ekkada Heeroodisa, “Xam-
maqiya Yohaannisa huuphiyaa ha soruwan wottada tau imma” yaagaasu.
9 Kawoi au qarettiis; shin ba caaquwaa gishshaunne banaara uttida imattaa
gishshau, iyyo immana mala azaziis. 10 Kawoi kiittidi, Yohaannisa qooriyaa
qasho keettan muucissiis. 11 Huuphiyaa soruwan wotti ehiidi, na7eessi
immidosona; na7iyaa he huuphiyaa ba aayeekko efaasu. 12 Yohaannisi
erissiyo ashkkarati yiidi, a ahaa efiidi moogidosona; moogidi Yesuusau biidi
odidosona.

Yesuusi Ichchashu SHa7u Asaa Miziis
(Marqqoosa 6:30-44; Luqaasa 9:10-17; Yohaannisa 6:1-14)

13 Yesuusi hegaa siyidi, wolwoluwan gelidi, he sohuwaappe barkka asi
bainnasaa biis; asai hegaa siyidi, katamaappe denddidi, tohuwan a kaalliis.
14 Yesuusi wolwoluwaappe kiyido wode, daro asaa be7idi, he asau qarettiis;
yaatidi etaara de7iya hargganchchata pattiis.
15 Sa7ai omariyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati Yesuusakko yiidi,
“Hagee sohoi asi bainna soho; ha77i sa7aikka qammiichchiis; asai ubbai
qeeri katamata biidi, bau qumaa shammana mala, asaa yedda” yaagi-
dosona.
16 SHin Yesuusi eta, “Asai baanau koshshenna; asau miyoobaa intte im-
mite” yaagiis.
17 Eti zaaridi a, “Nuuyyo hagan ichchashu oittappenne naa77u moleppe
attin, hari baawa” yaagidosona.
18 Yaagin Yesuusi eta, “Hegeeta tau haa ekki ehiite” yaagiis. 19 Asai
maatan uttana mala, Yesuusi azaziis; ichchashu oittaanne naa77u moliyaa
oiqqidi, saluwaa pude xeellidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, ba
erissiyo ashkkaratussi immin, eti daro asaayyo gishidosona. 20 Asai ubbai
miidi kalliis; kallin attida xarzzai tammanne naa77u samppaa kumidaagaa
denttidosona. 21 Miida asai maccaasaanne naata paidennan, ichchashu
sha7aa gidiyaagaa keena.

Yesuusi Abbaa Bollaara Hemettidi Biis
(Marqqoosa 6:45-52; Yohaannisa 6:15-21)

22 Yesuusi daro asaa yeddiiddi, ba erissiyo ashkkarati wolwoluwan gelidi,
baappe sinttatidi, abbaappe hefintti pinnana mala azaziis. 23 Asaa yed-
didi, Xoossaa woossanau deriyaa huuphiyaa barkka kiyiis; sa7ai qammi-
ichchinkka hegan barkka de7ees. 24 SHin wolwoloi he wode abbaa bollan
de7ishin, sintta baggaara carkkoi carkkiyo gishshau, beetai wolwoluwaa
sugees.
25 Baira kuttoi waassi simmin, Yesuusi abbaa bolli hemettiiddi, etakko yiis.
26 Erissiyo ashkkarati abbaa bolli i hemettishin be7idi dagammidi, “Hegee
moitille gidennee!” yaagidi yayyidi waassidosona.
27 SHin Yesuusi sohuwaara eta, “Aikko baawa; tanattennee; yayyoppite”
yaagiis.
28 PHeexiroosi zaaridi a, “Ta Godau, hegee nena gidikko, taani haattaa
bollaara neekko baana mala, tana azazarkkii” yaagiis.
29 Yesuusi PHeexiroosa, “Haa ya” yaagiis.

PHeexiroosi wolwoluwaappe wodhdhidi, haattaa bollaara hemettiiddi, Yesuusakko beettaa doommiis. 30 SHin wolqqaama carkkuwaa be7idi yayyiis; haattai bana mituwaa doommido wode, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Ta Godau tana ashsharkkii!” yaagiis.

31 Sohuwaara Yesuusi ba kushiyaa yeddidi, PHeexiroosa oiqqidi, “Laa ha ammanoi laafidoogoo! Aissi siradii?” yaagiis.

32 Eti naa77ai wolwoluwan gelido wode, carkkoi woppu giis. 33 Wolwoluwaa giddon de7iya erissiyo ashkkarati Yesuusa, “Neeni Xoossaa Na7aa gididoogee tuma” yaagidi au goinnidosona.

Yesuusi Genssereexen Hargganchchaa Pattiis (Marqqoosa 6:53-56)

34 Eti abbaa pinnidi, Genssereexa giyo biittaa gakkidosona. 35 He biittaa asai Yesuusa eriis; eridi hegaa heera biitta ubbaa kiittidi, harggiya asa ubbaa akko ehiis. 36 Harggiya asai a afalaa macara xalaalaa bochchana mala, a woossiis; macaraa bochchida ubbaikka paxiis.

15

Aawatu Wogaabaa (Marqqoosa 7:1-13)

1 Hegaappe guyyiyan, higgiyaa tamaarissiya issi issi asatinne Parisaaweti Yerusalaameppe Yesuusakko yiidi, 2 “Neeni erissiyo ashkkarati aissi nu aawatu wogaa mooriyoonaa? Aissi giikko, eti qumaa maanaappe kasetidi, bantta kushiyaa meecettokkona” yaagidosona.

3 Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte intte wogaa gishshau, Xoossaa azazuwaa poliyoogaa aissi ixxeetii? 4 Aissi giikko Xoossai, ‘Ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha’ qassi, ‘Ba aawaa woi ba aayyiyo cayiyaagee haiqqo’ yaagiis. 5-6 SHin intte, ‘Issi asi ba aawaa woi ba aayyiyo maaddiyoobi bau de7in, “Hegee Xoossaabaa” giikko, ba aawaa woi ba aayyiyo bonchchanau bessenna’ yaageeta; yaatidi intte intte wogaa polanau Xoossaa qaalaa xaissideta. 7 Ha lo77o milatiya iita asatoo, Isiyaasi balennan inttebau hananabaa yootiiddi,

8 ‘Xoossai hagaadan yaagiis;
“Hagee asai tana
ba bolla doonan bonchchees;
shin eta wozanai
taappe haahuwan de7ees.
9 Asai tau mela goinnees;
aissi giikko, asi oottido azazuwaa
Xoossaa higgiyaa milatissidi
tamaarissees” giis’ yaagiis”
yaagiis.

Asaa Tunissiyaabata (Marqqoosa 7:14-23)

10 Yesuusi daro asaa baakko xeesidi, “Siyitenne akeekite; 11 asa tunissiyaabai doona giddo geliyaabaa gidenna; shin asa tunissiyaabai doonappe kiyiyaabaa” yaagiis.

12 Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati akko yiidi, “Parisaaweti neeni haasayidoogaa siyidi, hanqqettidoogaa akeekai?” yaagidosona.

13 SHin Yesuusi zaaridi, “Saluwan de7iya ta Aawai tokkibeenna mitta
ubbai shodettana. 14 Etabau hirggoppite; eti qooqe kaalettiya qooqeta;
qooqee qooqe kaalettikko, naa77aikka ollan kunddana” yaagiis.
15 Yaagin PHeexiroosi zaaridi, “Ha leemisuwaa birshshettaa nuuyyo
odarkkii” yaagiis.
16 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Intteyyo qassi ha77i gakkanaashinkka
gelibeennee? 17 Doonan geliya ubbai ulo giddo biidi, qassi uloppe gaxi kiyiy-
oogaa erekketii? 18 SHin doonappe kiyiyaabai wozanappe kiyees; asa tunis-
siyaabai hegaa malaa. 19 Aissi giikko, wozana giddoppe iita qofai, woriy-
oogee, shaaramuxiyoogee, qassi shaaramuxanau qaaqqatiyoogee ubbai,
wuuqqiyoogee, wordduwaa markkattiyoogee, cashshai kiyees. 20 Hegaa
milatiyaabai asa tunissiyoogaappe attin, meeccibeenna kushen miyoogee
asa tunissenna” yaagiis.

Kanaane Asa Gidiya Issi Maccaasee Ammanuwaa (Marqqoosa 7:24-30)

21 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi hegaappe aggidi, Xiiroosanne Sidoona giyo
katamati de7iyo biitti biis. 22 Kanaane giyo biittaa maccaasa issinniyaa
hegaappe Yesuusakko yaada, ba qaalaa xoqqu oottada, “Ta Godau, Daawita
na7au, tana maararkkii; ta na7iyo xalahee pala ohetta oiqqiis” yaagaasu.
23 SHin Yesuusi iyyo qaalanne qaattibeenna; erissiyo ashkkarati akko
yiidi, “Ha mishiriyaa nu geeduwaa kaalla kaallada, ba qaalaa xoqqu oottada
yootausu; hegaa gishshau, neeni o yeddarkkii” yaagidi woossidosona.
24 Yesuusi zaaridi, “Taani bayida dorssau, Israa7eela asaa xalaalau kiitet-
taas” yaagiis.
25 SHin a yaada, “Ta Godau, tana maaddarkkii!” yaagada au goinnaasu.
26 Qassi i zaaridi, “Naatu qumaa ekkidi, zairotuyyo oliyoogee lo77o gi-
denna” yaagiis.
27 Mishiriyaa, “Ee ta Godau, hegee tuma; shin harai atto zairotikka bantta
godati miishin, masoofiyaappe laalettida suuppaa moosonattennee” yaa-
gaasu.
28 Yaagin Yesuusi zaaridi o, “Ha mishiree, ne ammanoi gita; neeni koyi-
doogaadan neeyyo hano” yaagiis. I na7iyaa sohuwaarakka paxa aggaasu.

Yesuusi Daro Hargganchchata Pattiis

29 Yesuusi hegaappe denddidi, Galiila Abbaa mati biis; qassi issi deriyaa
bolli kiyidi, hegan uttiis. 30 Daro asai wobbeta, qooqeta, quunatanne
duudeta, qassi hara darota ekkidi, akko ehiis; ehiidi a matan wottiis. Yesuusi
eta pattiis. 31 Hegaa gishshau, asai duudeti haasayishin, quunati sitti giishin,
wobbeti hemettishin, qooqeti xeellishin be7idi garamettidi, Israa7eela asaa
Xoossaa galatiis.

Yesuusi Oiddu SHa7u Asaa Miziis (Marqqoosa 8:1-10)

32 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata baakko xeesidi, “Ha daro asai tanaara
heezzu gallassi gakkanaassi gam77ido gishshau, taani ha asau qarettais;
etau ha77i miyoobi baawa. Qassi eti ogiyan daafuridi kunddenna mala,
quma mizennan eta mela yeddanaukka koyikke” yaagiis.
33 Erissiyo ashkkarati zaaridi Yesuusa, “Nuuni ha bazzuwan hagaa keena
asaa kalissiya quma auppe demmanee?” yaagidosona.
34 Qassi Yesuusi eta, “Intteyyo aappun oittai de7ii?” yaagidi oichchiis.
Eti, “Laappun oittainne guutta moletuppe amaridaageeti de7oosona”
yaagidosona.

35 Yesuusi asaa, “Sa7an uttite” yaagiis. 36 Yaagidi he laappun oittaanne
moliyaa oiqqidi, Xoossaa galatiis; menttidi erissiyo ashkkaratussi immiis;
qassi erissiyo ashkkarati daro asaassi immidosona.
37 Asai ubbai miidi kalliis; miishin attida laappun samppaa kumida
xarzzaa erissiyo ashkkarati denttidosona. 38 Miida asai maccaasaanne
naata paidennan, oiddu sha7u attumaasa. 39 Yesuusi asaa yeddidoogaappe
guyyiyan, wolwoluwan gelidi, Magedoona giyo biitti biis.

16

Malaataa Be7anau Oichchido Oishaa
(Marqqoosa 8:11-13; Luqaasa 12:54-56)

1 Issi issi Parisaawetinne Saaduqaaweti Yesuusakko yiidi, a paaccanau
koyidosona; yaatidi banttana saluwaappe malaata bessana mala woossi-
dosona. 2 SHin Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Sa7ai qammiyo wode
intte, ‘Saloi zo77ido gishshau, sa7ai booqallana’ yaageeta; 3 wonttimaatti
qassi, ‘Saloi zo77idi gubbanido gishshau, hachchi irai bukkana’ yaageeta;
saluwaa xeellidi, sa7ai hananabaa eranau danddayeeta; shin ha wodiyaa
malaataa shaakki eranau danddayekketii? 4 Ha wodiyaa asai iitai, Xoos-
sau ammanettennaagee, malaata koyees; hananabaa yootiya Yoonaasa
malaataappe attin, hara malaati au imettenna” yaagiis. Yaagidi, eta yeggi
bayidi biis.

Parisaawetunne Saaduqaawetu Irshshuwaa
(Marqqoosa 8:14-21)

5 Erissiyo ashkkarati abbaa pinnido wode, qumaa efaanaagaa dogi-
dosona. 6 Yesuusi eta, “Parisaawetu irshshuwaappenne Saaduqaawetu
irshshuwaappe inttena eridi naagettite” yaagiis.
7 Eti bantta giddon, “I hagaa giyoogee nuuni qumaa ehibeenna
gishshaassa” yaagidi haasayaa doommidosona.
8 SHin eti giyoogaa Yesuusi eridi, “Ha ammanoi paccidoogeetoo, qumi
bainna gishshau, aissi intte giddon haasayeetii? 9 Ha77ikka intteyyo ge-
libeennee? Taani ichchashu oittaa ichchashu sha7u asaayyo battidoogaa,
qassi intte aappun samppaa kunttidi denttidaakko hassayekketii? 10 Woi
taani laappun oittaa oiddu sha7u asaayyo battidoogaa, qassi intte aappun
samppaa kunttidi denttidaakko hassayekketii? 11 Taani inttena Parisaawetu
irshshuwaappenne Saaduqaawetu irshshuwaappe naagettite giyoogaappe
attin, oittabaa intteyyo haasayabeennaagaa intte waanidi akeekekketii?”
yaagiis.
12 Erissiyo ashkkarati Yesuusi banttau odidoogee, Parisaawetu
timirttiyaappenne Saaduqaawetu timirttiyaappe eti naagettanaagaa
gididoogaappe attin, oittan tigiyo irshshuwaappe naagettanaagaa
gidennaagaa he wode akeekidosona.

PHeexiroosa Ammanuwaanne Markkatettaa
(Marqqoosa 8:27-30; Luqaasa 9:18-21)

13 Yesuusi Piliphphoosi-Qiisaariyaa giyo biittaa gakkido wode, ba erissiyo
ashkkarata, “Asai tana, Asa Na7aa oona gii?” yaagidi oichchiis.
14 Erissiyo ashkkarati zaaridi, “Nena issi issi asai, Xammaqiya Yohaannisa
yaagees; harati qassi Eelaasa yaagoosona; qassi baggati Ermmaasa woi
hananabaa yootiyaageetuppe issuwaa yaagoosona” yaagidosona.
15 Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?” yaagiis.

16 Simoon PHeexiroosi zaaridi, “Neeni de7o Xoossaa Na7aa Kiristtoosa” yaagiis.
17 Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Yoona na7aa Simoonaa, hagaa neessi saluwan de7iya ta Aawai erissidoogaappe attin, asi ooninne nena erissibeenna gishshau, neeni anjjettidaagaa. 18 PHeexiroosaa, taani neeyyo odais; neeni shuchcha; taani ha zaallaa bolli ta woosa keettaa keexxana; ta woosa keettaa harai atto, Si7ooliyaa wolqqaikka xoonanau danddayenna. 19 Taani neessi saluwaa kawotettaa qulppiyaa immana; neeni sa7an qachchiyo ubbai saluwan qashetti uttiis; neeni sa7an birshshiyo ubbai saluwankka birshshetti uttiis” yaagiis.
20 Hegaappe guyyiyan, Kiristtoosa i gididoogaa erissiyo ashkkarati oossinne odenna mala, eta azaziis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Haiquwaabaa Koiro Oduwaa Odiis
(Marqqoosa 8:31-33; Luqaasa 9:22-27)

21 He wodeppe doommidi Yesuusi, “Taani Yerusalaame bin, tana cimati, qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti daro waissanau bessees; eti tana woranaunne taani heezzantto gallassi haiquwaappe denddanau bessees” yaagidi, ba erissiyo ashkkaratussi geeshshidi oduwaa doommiis.
22 PHeexiroosi a issi baggi zaaridi, “Ta Godau, Xoossai nena hegaappe ashsho; hagee ne bolli mulekka yeenna” yaagidi a zoranau doommiis.
23 SHin Yesuusi guyye simmidi PHeexiroosa, “Ha Seexaanau, neeni ta matappe kichcha; neeni asi dosiyoobaa qoppiyoogaappe attin, Xoossai dosiyoobaa qoppenna gishshau, tau xube gidadasa” yaagiis.

Yesuusa Kaalliyo Hanotaa
(Marqqoosa 8:34-9:1; Luqaasa 9:23-27)

24 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata hagaadan yaagiis; “Tana kaallanau koyiya urai de7ikko, bana yeggi bayo; yaatidi ba masqqaliyaa tookkidi, tana kaallo. 25 Aissi giikko, ba shemppuwaa ashshana koyiya urai bashshana; shin ba shemppuwaa ta gishshau bashshiya urai ashshana. 26 Issi urai sa7an de7iya ubbabaa bau shiishshidi, ba shemppuwaa bashshikko, a ai maaddanee? Woi issi urai ba shemppuwaa wozanau ai immana danddayii? 27 Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, ta Aawaa bonchchuwan ta kiitanchchatuura yaana hanais; asa ubbau he wode a oosuwaa malaa immana. 28 Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati, taani, Asa Na7ai, kawo gidada yiyoogaa be7ana gakkanaassi, haiqqennaageeti hagan de7oosona” yaagiis.

17

Yesuusa Merai Laamettiis
(Marqqoosa 19:2-13; Luqaasa 9:28-36)

1 Yesuusi usuppun gallassappe guyyiyan, banaara PHeexiroosa, Yaaqoobanne, Yaaqooba ishaa Yohaannisa ekkidi, eta xalaalaa gita deriyaa huuphiyaa kessiis. 2 Qassi eti xeellishin, eta sinttan laamettiis; a som77oi awa aifiyaadan poo7iis; a maayoikka poo7uwaadan booxxiis. 3 Muuseenne Eelaasi Yesuusaara haasayishin, ha heezzu erissiyo ashkkarati be7idosona.
4 PHeexiroosi Yesuusa, “Ta Godau, nuuni hagan de7iyoogee nuussi lo77o; neeni dosikko, nuuni hagan heezzu zamppata issuwaa neessi, issuwaa Muusessi, issuwaa Eelaasassi zamppayana” yaagiis.

5 I haasayishin, poo7iya shaarai yinne eta gentti aggiis; genttin
shaaraappe, “Hagee taani siiqiyo tana ufaissiya ta Na7aa; i giyoogaa siyite”
giya qaalai yiis.
6 Erissiyo ashkkarati he qaalaa siyido wode, daro yayyidi, gufanni wod-
hdhidosona. 7 Yesuusi etakko yiidi, eta bochchiis; bochchidi, “Denddite;
yayyoppite” yaagiis. 8 Eti xoqqu giidi xeelliyo wode, Yesuusa xalaalaappe
attin, hara asa oonanne be7ibookkona.
9 Eti deriyaappe wodhdhishin, Yesuusi eta, “Taani Asa Na7ai,
haiquwaappe denddana gakkanaassi, ha intte be7idoogaa ooyyoonne
odoppite” yaagidi azaziis.
10 Erissiyo ashkkarati Yesuusa, “Yaatin, higgiyaa tamaarissiyaageeti aissi,
‘Eelaasi kasetidi yaanau bessees’ giyoonaa?” yaagidi oichchidosona.
11 Oichchin i zaaridi yaagiis; “Eelaasi kaseti yiidi, ubbabaa giigissana.
12 SHin taani intteyyo odais; Eelaasi hagaappe kase yiichchiis. Yin asai a ba
koyidobaa ubbaa oottidoogaappe attin eribeenna; hegaadankka, qassi tana,
Asa Na7aa, asai waissana” yaagiis.
13 Erissiyo ashkkarati he wode banttau Yesuusi Xammaqiya Yohaannis-
abaa odiyoogaa akeekidosona.

Yesuusi Xalahee Oiqqido Na7aa Pattiis
(Marqqoosa 9:14-29; Luqaasa 9:37-43)

14 Eti daro asaakko yiido wode, issi bitanee Yesuusakko yiidi, a sinttan
gulbbatidi, 15 “Ta Godau, ta na7aa kaarettai oiqqin, i daro wode taman,
qassi daro wode haattan kunddiyo gishshau, i keehi sahettees; a pattarkkii.
16 Ne erissiyo ashkkaratukkokka a ehaas; shin pattanau danddayibookkona”
yaagiis.
17 Yesuusi zaaridi eta, “Ammanenna ha wodiyaa geella asau! Taani
inttenaara aude gakkanaassi de7anee? Qassi inttebaa aude gakkanaassi
danddayanee? Na7aa taakko haa ekki yiite” yaagiis. 18 Yesuusi xalahiyaa,
“Appe kiya” giidi azazin, xalahee na7aappe kiyi aggiis; sohuwaarakka na7ai
paxi bayiis.
19 Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati banttarkka Yesuusakko yiidi,
“Nuuni xalahiyaa kessanau aissi danddayibookkonii?” yaagidosona.
20 Yaagin Yesuusi eta yaagiis; “Hegee intte ammanoi guuxxido
gishshataassa; taani intteyyo tumaa odais; intteyyo sanaafici giyo qii mittee
aifee keena ammanoi de7iyaakko, intte ha deriyaa, ‘Hagaappe yaa shiiqa’
yaagiyaakko i shiiqana; intte ai oottanaukka danddayana. 21 SHin hagaa
malaa woosappenne xoomappe harabai kessanau danddayenna” yaagiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Odiis
(Marqqoosa 9:30-32; Luqaasa 9:43-45)

22 Erissiyo ashkkarati Galiilan, issippe shiiqi uttidaashin, Yesuusi eta,
“Tana, Asa Na7aa, asi asau aattidi immana. 23 Asai tana worana; worin taani
heezzantto gallassi haiquwaappe denddana” yaagiis. Erissiyo ashkkarati
daro qarettidosona.

Beeta Maqidasiyaa Giiraa Giiriyoogaa

24 Yesuusinne erissiyo ashkkarati Qifirinaahooma katamaa yiido wode,
Beeta Maqidasiyaassi giiraa ekkiyaageeti PHeexiroosakko yiidi, “Inttena
tamaarissiyaagee Beeta Maqidasiyaa giiraa giirennee?” yaagidosona.
25 I zaaridi, “Giirees” yaagiis.

PHeexiroosi soo gelido wode, Yesuusi kasetidi a, “Simoonaa, ne qofai aibee? Ha sa7aa kawoti qaraxaa woi giiraa ooppe ekkiyoonaa? Bantta biittaa asaappe ekkiyoonaayye woi hara biitta asaappe ekkiyoonaa?” yaagiis.
26 Yaagin PHeexiroosi, “Hara biitta asaappe ekkoosona” yaagiis.

Yesuusi PHeexiroosa, “Yaatikko, biittaa asai giiranau bessenna. 27 SHin nuuni ha asata hanqqetissanau koyokko; neeni abbaa baada aani piriyaa yegga; yaatada koiro kiyiya moliyaa oiqqada, a doonaa pooqqiyo wode, giirau gidiya miishshaa neeni demmana. Hegaa ekkada, ta giiraanne ne giiraa etau qanxxa” yaagiis.

18

Ubbaappe Aadhdhiyaagee Oonee?
(Marqqoosa 9:33-37; Luqaasa 9:46-48)

1 Erissiyo ashkkarati Yesuusakko he wode yiidi, “Saluwaa kawotettan ubbaappe aadhdhiyaagee oonee?” yaagidosona.
2 Yaagin Yesuusi issi guutta na7aa xeesidi, eta giddon essidi, hagaadan yaagiis; 3 “Taani intteyyo tumaa odais; Xoossaakko intte simmidi, guutta naatudan hanana xayikko, saluwaa kawotettaa mulekka gelanau danddayekketa. 4 Simmi ha guutta na7aadan, bana kaushshiya ooninne saluwaa kawotettan ubbaappe aadhdhiyaagaa. 5 Qassi hagaa mala na7a ta sunttan mokkiya ooninne tana mokkees. 6 SHin tana ammaniya ha guutta naatuppe issuwaa balettiya ooninne, gaacciyo wogga woxaa ba qooriyan qachchidi, ciimma abban mitettiyoogee au keha.

Xubiyaassi Gaaso Gidiyaabaa
(Marqqoosa 9:42-48; Luqaasa 17:1-2)

7 “Sa7ai asaa xubbiyo gishshau, sa7aayyo aayye7ana; aissi giikko, xubbiyaabai yuussaa aggenna; shin xubee a gaasotan yiyo uraayyo aayye7ana.
8 “Ne kushee woi ne tohoi nena balettikko, neeppe qanxxa ola; neeni naa77u kushiyaaranne naa77u tohuwaara merinaa taman olettanaagaappe wobbe woi duuxa kushiyaara merinaa de7uwaa geliyoogee neeyyo keha. 9 Qassi ne aifee nena balettikko, neeppe wooca ola; neeni naa77u aifiyaara Gaannabiyaa taman olettanaagaappe issi aifiyaara merinaa de7uwaa geliyoogee neeyyo keha.
10 “Intte ha guuttatuppe issuwaanne karenna mala, inttena naagite; aissi giikko, taani intteyyo odais; saluwan eta kiitanchchati ubba wode, saluwan de7iya ta Aawaa sinttan de7oosona. 11 Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, bayidaagaa ashshanau yaas.

Bayida Dorssaa Leemisuwaa
(Luqaasa 15:3-7)

12 “Issi asayyo xeetu dorssati de7iyaageetuppe issoi bayikko, uddufun tammanne uddufunaa deriyan yeggi bayidi, he bayidaagaa koyanau beennee? Intte woigeetii? 13 Taani intteyyo tumaa gais; i demmikko, bayibeenna uddufun tammanne uddufun dorssatuppe aattidi, he issi dorssan ufaittees. 14 Hegaadankka, saluwan de7iya intte Aawai ha guuttatuppe issoi bayyanaagaakka koyenna.

Moorida Asassi Oottanau Bessiyaabaa

15 “Ne ishai nena naaqqikko, nerkka akko baada, a mooruwaa au yoota; i nebaa siyikko, ne ishaa balaappe zaaradasa. 16 SHin i nebaa siyennan ixxikko, naa77u woi heezzu markkai markkattidoogan yoho ubbai

tumattiyo gishshau, hara issi woi naa77u asa nenaara ekka efa. 17 I
etabaa siyennan ixxikko, ubbabaa woosa keettaassi oda; qassi woosa keettai
giyoogaakka i siyennan ixxikko, ammanenna asadaaninne giiraa ekkiya
asadan a paida.
18 "Taani intteyyo tumaa gais; sa7an intte qachchiyo ubbai saluwankka
qashetti uttiis; qassi sa7an intte birshshiyo ubbai saluwankka birshshetti
uttiis.
19 "Qassikka taani intteyyo odais; intteppe naa77u urai sa7an Xoossaa
woossiyooban aibiininne maayettikko, saluwan de7iya ta Aawai hegaa
intteyyo immana. 20 Aissi giikko, naa77u urai woi heezzu urai ta sunttan
shiiqiyoosan, taani hegan eta gidduwan de7ais" yaagiis.

Atto Giyoogaa

21 PHeexiroosi he wode Yesuusakko yiidi, "Godau, ta ishai tana aapputoo
naaqqikko taani ayyo atto gaanau bessii? Laappuntto gakkanaassi naaqqi-
ineeyye?" yaagidi a oichchiis.
22 Yesuusi zaaridi a, "CHii, taani nena laappun tammutoo laappuntto
gaisippe attin, laappuntto giikke.
23 "Aissi giikko, saluwaa kawotettai ba ashkkaratuura miishshaa qood-
ettanau qoppida kawuwaa milatees. 24 He kawoi miishshaa qoodettanau
doommido wode, daro sha7u paundde acoi de7iyo issi bitaniyaa akko
ehiidosona. 25 SHin he ashkkarau acuwaa qanxxiyoobai xayin, a godai he
acuwaa qanxxanau, a machchiyaanne inne a naati, qassi au de7iya ubbabai
baizettana mala, a azaziis. 26 Hegaa gishshau, ashkkarai ba godaa sinttan
gulbbatidi, 'Ta godau, hai nanggashsharkkii; taani neeyyo ubbabaakka
qanxxana' yaagidi a woossiis. 27 Woossin a godai au qarettidi, a yeddi bayiis;
a acuwaakka ayyo maari aggiis.
28 "SHin he ashkkarai kiyidi, ba lagge ashkkaratuppe issoi baappe
ishatamu bira gidiyaagaa tal77idaagaara gaittidi, 'Ne bolli de7iya ta mi-
ishshaa qanxxa' yaagi oiqqidi, a cuulliis.
29 "Cuullin he a lagge ashkkarai a sinttan gulbbatidi, 'Hai
nanggashsharkkii; taani neeyyo ubbabaakka qanxxana' yaagidi a woossiis.
30 "SHin ixxidi ekki efiidi, a laggee he acuwaa qanxxana gakkanaashin,
qasho keettaa gelissiis. 31 Hegaa gishshau, a lagge ashkkarati hegaa be7idi,
daro yiillotidosona; bantta godaakko biidi, i oottido ubbabaa au odidosona.
32 "Hegaappe guyyiyan, godai he ashkkaraa xeesidi, 'Ha iita ashkkarau,
neeni tana woossido gishshau, taani he aco ubbaa neeyyo maara aggaas.
33 Taani neeyyo he acuwaa maaridoogaadan, neenikka ne lagge ashkkarau
maaranau bessennee?' yaagiis. 34 Yaagidi a daro hanqqettidi, ba acuwaa
ubbaa i qanxxana gakkanaashin, paxa kaa7ettana mala, qasho keettaa
gelissiis.
35 "Intte huuphiyan huuphiyan intte ishau wozanappe atto gaana xayikko,
he godai ba ashkkaraa oottidoogaadan, saluwan de7iya ta Aawaikka inttena
hegaadan oottana" yaagiis.

19

Yesuusi Geluwaa Ehuwaabaa Tamaarissiis
(Marqqoosa 10:1-12)

1 Yesuusi he haasayaa wurssidoogaappe guyyiyan, Galiilappe denddidi,
Yorddaanoosa SHaafaappe hefinttan de7iya Yihudaa biittaa biis. 2 Daro asai
a kaallidi biidaagaa hegan pattiis.

3 Issi issi Parisaaweti paaccanau Yesuusakko yiidi, “Issi asi issiban gaasottidi, ba machchiyo yeddanau nu higgee azazii?” yaagidi a oichchidosona.
4 Oichchin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Xoossai koiro eta medhdhiiddi, attumaasanne maccaasa oottiis. 5 Hegaa gishshau, ‘Issi asi ba aawaanne ba aayyiyo aggi bayidi, ba machcheera issippe de7ees; eti naa77ai issi asa gidoosona’ yaagiya qaalaa nabbabibeekketii? 6 Hegaa gishshau, eti issi asa gidiyoogaappe attin, naa77u asa gidokkona; hegaa gishshau, Xoossai issippe gattidoogaa asi shaakkoppo” yaagiis.
7 Parisaaweti Yesuusa, “Yaatin, Muusee aissi issi urai ba machcheeyyo paramaa immidi yeddana mala azazidee?” yaagidosona.
8 Yesuusi zaaridi, “Intte intte maccaasaa yeddana mala, Muusee inttena azazidoogee, intte yootin siyennaageeta gidido gishshaassappe attin, koiro hegaa mala gidenna. 9 Taani intteyyo odais; ba machchiyo shaaramuxennan de7ishin yeddidi, haranno ekkiya ooninne shaaramuxees; harai yeddidooro ekkiyaageekka shaaramuxees” yaagiis.
10 Erissiyo ashkkarati a, “Azina giddooninne machchi giddon de7iya wogai hegaa mala gidikko, ekkennaaninne gelennan de7iyoogee keha” yaagidosona.
11 SHin Yesuusi eta yaagiis; “Hagaa mala timirttee Xoossai immidoogeetussappe attin, asa ubbaassa gidenna; 12 aissi giikko, bantta aayee uluwaappe yelettiyo wodekka, attumatetti bainnan yelettidaageeti de7oosona; qassi asi qaaratidoogeetikka de7oosona; qassi saluwaa kawotettaa gishshau, banttana qaaratidaageeti de7oosona; ha timirttiyaa eranau danddayiya ooninne ero” yaagiis.

Yesuusi Guutta Naatu Bolli Ba Kushiyaa Wottiis (Marqqoosa 10:13-16; Luqaasa 18:15-17)

13 Yesuusi he wode ba kushiyaa guutta naatu bolli wottidi, Xoossaa woossana mala, issi issi asai naata akko ehiis; shin erissiyo ashkkarati he asaa hanqqettidosona. 14 SHin Yesuusi, “Guutta naati taakko yiyoogaa diggoppite; aissi giikko, saluwaa kawotettai hageetu malaassa” yaagiis.
15 Yaagidi ba kushiyaa eta bolli wottidoogaappe guyyiyan, hegaappe aggi bayidi biis.

Yelaga, Dure Bitaniyaa Oishaa (Marqqoosa 10:17-31; Luqaasa 18:18-30)

16 Issi bitanee Yesuusakko yiidi, “Tamaarissiyaagoo, taani merinaa de7uwaa demmanau lo77obaa ai oottoo?” yaagiis.
17 Yesuusi a, “Lo77obai aibakko tana aissi oichchai? Issuwaa xalaalai lo77o; shin neeni merinau de7anau koyikko, azazota naaga” yaagiis.
18 Bitanee, “Augeeta?” yaagidi oichchiis.
Oichchin Yesuusi zaaridi, “Woroppa; shaaramuxoppa; wuuqqoppa; worddo markkattoppa; 19 ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha; ne shooruwaakka ne huuphedan siiqa” yaagiis.
20 He yelaga bitanee Yesuusa, “Taani hegaa ubbaakka guutta naatettaasappe doommada naagaas; yaatin, tau pacciyaabi aibee?” yaagiis.
21 Yesuusi bitaniyaa, “Neeni polida asa gidanau koyikko, baada neeyyo de7iyaabaa baizzada, he miishshaa hiyyeesau imma; neeni saluwan duretana; yaatada yaada tana kaalla” yaagiis.
22 SHin he yelaga bitanee hegaa siyido wode, i daro dure gidiyo gishshau, qarettiiddi aggi bayidi biis.
23 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi, “Taani intteyyo tumaa gais; dure asi saluwaa kawotettaa gelanaagee daro meto gidana. 24 Taani gujjadakka

intteyyo odais; dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagaappe, gaameelai marppiyaa xoo7iyaara aadhdhanaagee matattees" yaagiis.

25 Erissiyo ashkkarati hegaa siyidi garamettidi, "Yaatin, ooni attanau danddayii?" yaagidosona.

26 Yesuusi eta tishshi ootti xeellidi, "Hagee asau danddayettenna; shin Xoossau ubbabai danddayettees" yaagiis.

27 PHeexiroosi he wode zaaridi Yesuusa, "Be7a, nuuni nuuyyo de7iya ubbabaa aggi bayidi, nena kaallida; yaatidi nuuni ai demmaneeshsha?" yaagiis.

28 Yaagin Yesuusi eta hagaadan yaagiis; "Taani intteyyo tumaa gais; taani, Asa Na7ai, ooratta biittan ta kawotaa araatan uttiyo wode, tana kaallida inttekka tammanne naa77u Israa7eela zaretu bolli pirddanau, tammanne naa77u kawotaa araatan uttana. 29 Ta sunttaa gishshau, keettata woi ishantta woi michchentta, woi aawaa woi aayyiyo woi machchiyo, woi naata woi gadiyaa aggida ooninne, xeetu kushiyaappe dichchaa ekkana; qassi merinaa de7uwaakka laattana. 30 SHin daroti ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhdhana; qassi daroti ha77i guyyen de7iyaageeti sinttau aadhdhana.

20

Woiniyaa Turaa Giddon Oottiya Oosanchchatu Leemisuwaa

1 "Saluwaa kawotettai woiniyaa giyo turaa gidduwaa oosanchchata keraa ootissanau, maallado guuraara kiyida woiniyaa turaa godaa milatees. 2 I he oosanchchatuyyo hachchi hachchi issi shilingge qanxxanau etaara giigidi, ba woiniyaa turaa gidduwaa ootissanau eta yeddiis.

3 "Qassi heezzu saate gidishin kiyidi, oosoi bainnan qocan eqqida hara asata be7idi, 4 eta, 'Inttekka qassi ta woiniyaa turaa gidduwaa oottanau biite; taani intteyyo bessiya waagaa qanxxana' yaagiis; yaagin eti biidosona. 5 Naa77anttuwaakka usuppun saatiyaaninne uddufun saatiyan kiyidi, hegaadan oottiis. 6 Tammanne isiini saatiyan i kiyiyo wode, harati hegan eqqidaageeta demmidi, 'Ooso oottennan kumetta gallassaa hagan aissi eqqi pe7idetii?' yaagiis.

7 "Yaagin eti, 'Nuna ootissiya asi xayido gishshau eqqi pe7ida' yaagidosona.

"I, 'Inttekka qassi ta woiniyaa turaa gidduwaa oottanau biite' yaagiis.

8 "Sa7ai omariyo wode, woiniyaa turaa godai oosanchchatu halaqaa, 'Oosanchchata xeesada, wurssettan oosuwan gelidaageetuppe doommada koiro gelidaageeta gakkanaassi, eta damoozaa qanxxa' yaagiis.

9 "Tammanne isiinintta saatiyan oosuwaa doommidaageeti yiidi, huuphiyan huuphiyan issi issi shilinggiyaa ekkidosona. 10 Koiro oosuwaa doommida asati yiido wode, daruwaa ekkanau qoppidosona; shin etikka huuphiyan huuphiyan issi issi shilinggiyaa ekkidosona. 11-12 Ekkidi, 'Ha guyyeppe yiidaageeti issi saate xalaalaa oottidosona; kumetta gallassaa daafuraanne hombbiyaa ekkida nuugaara eta damoozaa lagge oottadasa' yaagidi banttana oosuwan gelissidaagaa bolli zuuzummidosona.

13 "SHin i etappe issuwaa hagaadan yaagiis; 'Ta jaalau, taani nena naaqqabeikke; issi shilinggiyan tanaara giigabeikkiiyye? 14 Neegaa ekkada ba; taani ha wurssettan oosuwan gelidaagaassikka neegaa keenaa immanau koyais. 15 Taani ta miishshan ta koyidobaa oottanau tau maati baawee? Woi taani keha gidido gishshau, neeni qanaatai?' yaagiis.

16 “Hegaadankka, qassi guyyeegeeti sinttau aadhdhana; sinttaageeti
guyye aadhdhana; aissi giikko, xeesettidaageeti daro; shin doorettidaageeti
guutta” yaagiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Heezzanttuwaa Odiis (Marqqoosa 10:32-34; Luqaasa 18:31-34)

17 Yesuusi Yerusalaame biiddi, ogiyan banaara biya tammanne naa77u
erissiyo ashkkarata gaxaa kessidi, dumma etassi yaagiis. 18 “Be7ite, nuuni
Yerusalaame ha77i kiyeettees. Yaani tana, Asa Na7aa qeese halaqatussinne
higgiyaa tamaarissiyaageetussi aattidi immana; eti ta bolli haiqo pirddaa
pirddana. 19 Qassi Aihuda gidenna asaassikka tana aattidi immana; he
Aihuda gidenna asai ta bolli qilliiccananne tana lissuwan garafana; yaatidi
masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, tana kaqqana; kaqqin taani heez-
zantto gallassi haiquwaappe denddana” yaagiis.

Zabddiyoosa Naatu Aayee Woosaa (Marqqoosa 10:35-45)

20 He wode Zabddiyoosa naatu aayyiyaa ba naatuura Yesuusakko yaasu;
yaada a sinttan gulbbatada issibaa a woossaasu.
21 Yesuusi o, “Ai koyai?” yaagidi oichchiis.
A zaarada, “Ha ta naa77u naati ne kawotettan issoi neeppe ushachcha
baggaara, qassi issoi neeppe haddirssa baggaara uttona garkkii” yaagada
woossaasu.
22 SHin Yesuusi zaaridi naata, “Intte ai woossiyaakko erekketa; taani
uyana burccukkuwaappe uyanaunne taani xammaqettana xinqqatiyaa
xammaqettanau danddayeetii?” yaagiis.
Yaagin eti, “Ee danddayoos” yaagidosona.
23 Yesuusi, “Taani uyiyo burccukkuwaappe tumakka intte uyana; shin
taappe ushachcha baggaaranne haddirssa baggaara uttanaageeta dooranau
taayyo maati baawa; shin he sohoi ta Aawai immanau giigissi wottidoogee-
tussa” yaagiis.
24 Hankko tammu erissiyo ashkkarati hegaa siyido wode, he naa77u
ishantta hanqqettidosona. 25 SHin Yesuusi eta ubbaa baakko xeesidi,
hagaadan yaagiis; “Aihuda gidennaageetu halaqatinne hegeeta kaalettiya
asati bantta asaa haariyoogaa ereeta. 26 Intte giddon hegaa mala gi-
denna; shin intte giddon gitatana koyiya ooninne intteyyo ashkkara gidanau
bessees. 27 Qassi intte giddon ubbaappe bolla gidana koyiyai ooninne
intteyyo aille gidanau bessees. 28 Hegaadan taani, Asa Na7ai, asaayyo
oottanaunne daro asaa wozanau ta shemppuwaa immanau yiidoogaappe
attin, asi tau oottanau yabeikke” yaagiis.

Yesuusi Naa77u Qooqeta Pattiis (Marqqoosa 10:46-52; Luqaasa 18:35-43)

29 Yesuusinne erissiyo ashkkarati Yarkkoppe kiyishin, daro asai eta kaal-
liis. 30 Naa77u qooqe asati ogiyaa doonan uttidaageeti Yesuusi hegaara
aadhdhiyoogaa siyidi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Godau, Daawita na7au,
nuna maararkkii” yaagidosona.
31 Daro asai eta, “Haizzite” giidi hanqqettiis; shin eti bantta qaalaa keehi
xoqqu oottidi, “Godau, Daawita na7au, nuna maararkkii!” yaagidosona.
32 Yesuusi ogiyan eqqidi, eta xeesiis; xeesidi, “Taani intteyyo ai oottanau
koyeetii?” yaagiis.
33 Qooqeti, “Godau, nu aifiyaa pattarkkii” yaagidosona.

34 Yesuusi etau qarettidi, eta aifiyaa bochchiis; sohuwaarakka eta aifee
xeelli aggin, a kaalli bayidosona.

21

Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(Marqqoosa 11:1-11; Luqaasa 19:28-40; Yohaannisa 12:12-19)

1 Eti Yerusalaame matidi, Dabira Zaite giyo deriyaa lanqqiyan
de7iya Beetafaage giyo qeeri katamaa gakkidosona; Yesuusi erissiyo
ashkkaratuppe naa77aa sinttau kiittidi, 2 eta hagaadan yaagiis; "Intteppe
sinttan de7iya qeeri katamaa biite; biidi issi hariyaa qashuwan de7iyaaro i
maraara intte sohuwaara demmana; eta birshshidi, tau ekki yiite. 3 Ooninne
inttena oichchikko, 'Godai hageeta koyees' yaagite; sohuwaarakka i eta
yeddi bayana. 4-5 Hananabaa yootiyaagee,
"Xiyoone katamau,
'Be7a, ne kawoi ashkke gididi,
hariyaa bolli, hare maraa bolli uttidi,
neekko yees' yaagite"
yaagidi haasayidoogee polettana mala, hagee haniis.
6 Erissiyo ashkkarati biidi, Yesuusi banttana azazidoogaadan oottidosona.
7 Hariyoonne hare maraa ehiidi, bantta maayuwaa eta zokkuwan hiixxi-
dosona; hiixxin Yesuusi toggiis. 8 He daro asaappe dariya baggai ba
maayuwaa ogiyan hiixxiis; qassi harati mittaa tashiyaa kari karidi, ogiyan
hiixxidosona. 9 Yesuusappe sinttaara hemettiya daro asainne qassi a gee-
duwaa kaalliya daro asai, ba qaalaa xoqqu oottidi,
"Daawita na7ai galatetto!
Godaa sunttan yiyaagee anjjettidaagaa!
Xoossai galatetto!" yaagiis.
10 Yesuusi Yerusalaame katamaa gelido wode, kataman de7iya asai ubbai,
"Hagee oonee?" yaagidi shabbirettiis.
11 Asai, "Hagee Galiilan de7iya Naazireeta giyo katamaappe yiida hanan-
abaa yootiya Yesuusa" yaagiis.

Yesuusi Beeta Maqidasiyaa Geliis
(Marqqoosa 11:15-19; Luqaasa 19:45-48; Yohaannisa 2:13-22)

12 Yesuusi Beeta Maqidasiyaa gelidi, hegan baizziyaageetanne sham-
miyaageeta ubbaa kare yedettiis; qassi miishshaa laammiyaageetu xara-
phpheezaanne haraphphiyaa baizziyaageetu oidiyaa aatti yeggidi, 13 eta,
"Xoossaa maxaafan, 'Ta keettai Xoossaa woossiyo keetta geetettana' yaaget-
tidi xaafetti uttiis; shin intte a panggati qosettiyo gonggolo kesseeta" yaagiis.
14 Qooqetinne tohoi silidoogeeti Yesuusakko Beeta Maqidasiyaa yin, i
eta pattiis. 15 SHin qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti Yesuusi
oottiyo oorattabaa be7ido wodenne, guutta naati Beeta Maqidasiyan bantta
qaalaa xoqqu oottidi, "Daawita na7ai galatetto" yaagiyoogaa be7ido wode
hanqqettidosona.
16 Hanqqettidi Yesuusa, "Hageeti giyoogaa siyai?" yaagidosona.
Yesuusi, "Ee siyais; Xoossaa maxaafai, 'Guutta naatinne xammiya
naati nena galatana mala, eta erissadasa' yaagiyaagaa mulekka nab-
babibeekketii?" yaagiis. 17 Yesuusi eta aggi bayidi, he katamaappe Bi-
itaaniyaa giyo katamaa biidi, yaani aqiis.

Aifee Xayido Balase Mittiyo
(Marqqoosa 11:12-14, 20-24)

18 Yesuusi maallado katamaa simmidi yiidi namisettiis. 19 Ogiyaa doonan
issi balase giyo mittiyo be7idi, ikko biis; biidi he balasen haitta xalaalappe
attin, aife ainne demmibeenna; o, “Naa77anttuwaa merinaukka aifoppa”
yaagin, he balasiyaa sohuwaara mela aggaasu.
20 Erissiyo ashkkarati hegaa be7idi garamettidi, “Ha balasiyaa waanada
issi kuttan mela aggadee?” yaagidosona.
21 Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo tumaa gais; intte ammanoi
de7iyoogeetanne sirennaageeta gidikko, ha balasiyo taani oottidoogaa
mala xalaalaa oottekketa; shin harai atto intte ha deriyaa, ‘Denddada abban
kundda’ giikkokka hanana; 22 intte ammanidi Xoossaa woossiyoobaa aiba
gidikkokka ekkana” yaagiis.

Yesuusa Alaafetettai Yiidosaa (Marqqoosa 11:27-33; Luqaasa 20:1-8)

23 Yesuusi Beeta Maqidasiyaa yiidi tamaarissishin, qeese halaqatinne
Aihuda cimati akko yiidi, “Neeni hagaa oottanau neeyyo ai alaafetetti de7ii?
Neeyyo ha alaafetettaa oonee immidai?” yaagidosona.
24 Yesuusi zaaridi eta, “Taanikka inttena issibaa oichchana; intte tau
hegaa odikko, taani hagaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odana;
25 Yohaannisi xammaqiyo alaafetettai awappe yiidee? Xoossaappe yi-
ideeyye asappe yiidee?” yaagiis.
Eti bantta giddon palamaa doommidi, “Nuuni, ‘Xoossaappe yiis’ yaagikko
i nuna, ‘Yaatin, Yohaannisi yootidoogaa aissi ammanibeekketii?’ yaagana.
26 SHin nuuni, ‘Asappe yiis’ yaagikko, asai ubbai Yohaannisi hananabaa
yootiyaagaa gididoogaa eriyo gishshau, asau yayyoos” yaagidosona. 27 Eti
Yesuusayyo, “Nuuni erokko” yaagidi zaaridosona.
Yesuusi, “Taanikka hagaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odikke”
yaagiis.

Naa77u Naatu Leemisuwaa

28 “SHin intte ai qoppeetii? Naa77u naati de7iyo issi bitanee de7ees; he
bitanee baira na7aakko biidi, ‘Ta na7au, hachchi baada ta woiniyaa turaa
ootta’ yaagiis. 29 Na7ai zaaridi, ‘Ixxaas’ giis; shin guyyeppe ba wozanan
qoppi ekkidi, woiniyaa turaa oottanau biis. 30 Aawai hinkko na7aakko biidi,
bairau giidoogaadankka au giis; kaalo na7ai zaaridi, ‘Ero ta godau’ yaagiis;
shin bibeenna. 31 Ha naa77u naatuppe ba aawai koyidoogaa oottidaagee
augee?” yaagiis.
Yaagin eti, “Bairaa” yaagidosona.
Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Taani intteyyo tumaa gais; giiraa
ekkiyaageetinne shaaramuxati intteppe sinttatidi, Xoossaa kawotettaa
gelana. 32 Aissi giikko, Xammaqiya Yohaannisi xillotettaa ogiyaa
tamaarissiiddi, inttekko yin, i giyoogaa ammanibeekketa. SHin giiraa
ekkiyaageetinne shaaramuxati i giyoogaa ammanidosona; intte harai atto
hegaa be7idikka, intte nagaraappe simmidi, i giyoogaa ammanibeekketa”
yaagiis.

Woiniyaa Turaa Giddon Oottiya Goshshanchchatu Leemisuwaa (Marqqoosa 12:1-12; Luqaasa 20:9-19)

33 Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; “Hara leemisuwaakka siyite;
woiniyaa giyo turaa tokkida issi bitanee de7ees; woiniyaa turaa yuushshi
aattidi diriis; qassi he woiniyaa gum77iyo ollaakka bookkiis; hegaa naagiya
asaayyo adussa shuchchaa gimbbiis. Hegaappe guyyiyan, kottaa oottiya
asau immidi, hara dere biis. 34 Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkin,

bana gakkiyaagaa ekkidi yaana mala, ba ashkkarata ba kottaawatukko kiittiis. 35 Kottaawati a ashkkarata oiqqidi, issuwaa wadhdhidosona; issuwaa woridi, qassi hinkkuwaa shuchchan caddidosona. 36 Qassikka he bitanee kaseegeetuppe dariya hara ashkkarata kiittiis; kottaawati he ashkkaratakka kaseegeetudan oottidosona.

37 "SHin wurssettan i, 'Ta na7aa eti bonchchana' yaagidi ba na7aa etakko kiittiis.

38 "SHin kottaawati na7aa be7idi, bantta giddon, 'Gadiyaa laattanaagee hagaa; hinddite a woridi, gadiyaa nuuni laattoos' yaagidosona. 39 Na7aa oiqqidi, woiniyaa turaa giddoppe gaxaa kessidi woridosona.

40 "Simmi woiniyaa turaa godai yiyo wode, he kottaawata waatanee?" yaagidi oichchiis.

41 Oichchin eti, "I he iita asata wori wurssidi, woiniyaa turai aifiyo wode bana gakkiyaagaa wodiyan sheedhdhiya hara kottaawatuyyo immana" yaagidosona.

42 Yesuusi eta hagaadan yaagiis;

" 'Gimbbiyaageeti karidi ixxido shuchchai
godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis.
Hagee Godai oottidobaa;
qassi nu aifiyaukka garamissiyaabaa'
yaagiyaagaa Xoossaa maxaafaappe mulekka nabbabibeekketii?

43 "Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; Xoossaa kawotettai intteppe eket-tidi, lo77o aifiyaa immiya asau imettana. 44 He shuchchaa bolli kunddiya ubbai meqerettana; qassi he shuchchai asa bolli kunddikko, he kunddido uraa gaaccana" yaagiis.

45 Qeese halaqatinne Parisaaweti Yesuusi odido leemisuwaa siyido wode, banttabaa haasayiyoogaa eridosona. 46 Eti Yesuusa oiqqanau koyidosona; shin Yesuusa daro asai hananabaa yootiyaagaa giidi qoppi uttido gishshau, he asau yayyidosona.

22

Bullachchaa Oduwaa Leemisuwaa (Luqaasa 14:15-24)

1 Yesuusi asaayyo naa77anttuwaa leemisuwan hagaadan yaagidi haasayiis; 2 "Saluwaa kawotettai ba na7aayyo bullachchaa makkida kawuwaa mala. 3 He kawoi bullachchaa odi wottido asata xeesanau ba ashkkarata kiittiis; shin asati yaanau koyibookkona.

4 "Qassi hara ashkkarata, 'Xeesettidaageeta, "Taani qumaa giigissaas; ta sanggatinne ta daddaroti shuhettidosona; ubbabaikka mahettiis. Bullachchaa haa yiite" yaagite' yaagidi kiittiis. 5 SHin xeesettidaageeti koyennan ixxidi, bantta oosuwau oosuwau biidosona; issoi ba goshshau bin, hinkkoi ba zal77iyau biis. 6 Attidaageeti qassi kawuwaa ashkkarata oiqqidi wadhdhidi woridosona.

7 "Kawoi daro hanqqettiis; qassi ba wotaaddarata yeddidi, he shemppuwaa woridaageeta worissidi, eta katamaa xuugissiis. 8 Hegaappe guyyiyan, ba ashkkarata, 'Bullachchai mahettiis; shin xeesettidaageeti bullachchau bessiya asa gidokkona. 9 Hegaa gishshau, wogga ogiyaa biidi, intte demmido asa ubbaa bullachchau xeesite' yaagiis. 10 He ashkkarati ogiyaa biidi, bantta demmido asa ubbaa lo77uwaa iitaa shiishshidi, bullachchaa daasiyaa kunttidosona.

11 “SHin kawoi qumaa maanau uttida asaa be7anau gelido wode, bullachchaa maayuwaa maayibeenna issi bitaniyaa hegan be7idi, 12 ‘Ta jaalau, bullachchaa maayuwaa maayennan waanada hagaa geladii?’ yaagin bitanee co77u giis.

13 “Hegaappe guyyiyan, kawoi ba ashkkarata, ‘Ha bitaniyaa kushiyaanne tohuwaa qachchidi, kare xumaa kessi olite; i hegan yeekkananne achchaa garccana’ yaagiis.

14 “Aissi giikko, xeesettidaageeti daro; shin doorettidaageeti guutta” yaagiis.

Giiraa Giirettaabaa Oichchido Oishaa (Marqqoosa 12:13-17; Luqaasa 20:20-26)

15 Hegaappe guyyiyan, Parisaaweti biidi, a haasayaappe bala demmidi, a oiqqana mala maqettidosona. 16 Qassi bantta erissiyo ashkkaratuppenne Heeroodisa baggatuppe amaridaageeta akko kiittidosona. Kiittin eti, “Tamaarissiyaagoo, neeni tumaa haasayiyoogaanne Xoossaa ogiyaa tumatettan tamaarissiyoogaa nuuni eroos; aissi giikko, neeni asappe asa shaakkakkanne dummayakka. 17 Ne qofai aibakko nuuyyo oda; nuuni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyoogee wogeeyye woga gidennee?” yaagidosona.

18 SHin Yesuusi eta iita qofaa eridi, “Ha lo77o milatiya iita asatoo, aissi tana paacceetii? 19 Giiraa qanxxiyo miishshaa tana bessite” yaagiis. Yaagin eti santtimiyaa au ehiidosona. 20 I, “Ha merainne sunttai oogee?” yaagiis.

21 Yaagidi eta oichchin, eti, “Roome biittaa Kawuwaa Qeesaaraagaa” yaagidosona.

Hegaappe guyyiyan, Yesuusi eta, “Yaatikko, Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite” yaagiis. 22 Eti hegaa siyido wode, garamettidi a yeggi bayidi biidosona.

Haiqqidaageetu Dendduwaabaa (Marqqoosa 12:18-27; Luqaasa 20:27-40)

23 Haiqqida asi denddenna giya Saaduqaawetuppe issi issi asati he gallassi Yesuusakko yiidi, hagaadan yaagidi, a oichchidosona; 24 “Tamaarissiyaagoo, Muusee, ‘Issi asi na7a yelennan haiqqikko, he haiqqidaagaa ishai a machchiyo aissidi, ba ishaayyo na7a yelanau bessees’ yaagiis. 25 Nunaara laappun ishantti de7oosona; bairai machchiyo ekkidi, na7a yelennan haiqqiis; haiqqin a machchiyo a ishai aissiis. 26 Qassi naa77anttoikka haiqqiis; heezzanttoikka, laappuntta gakkanaashinkka hegaadan hanidosona. 27 Ubbaappe guyyiyan, he maccaasiyaa haiqqaasu. 28 Yaatin, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi he maccaasiyaa laappunatuppe augaayyo machcho gidanee? Aissi giikko, laappunati ubbaikka o ekkidosona” yaagidosona.

29 Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Xoossaa maxaafata woi a wolqqaa intte erenna gishshau baleeta. 30 Aissi giikko, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, saluwan de7iya kiitanchchatu mala gidanaappe attin, attumaasinne ekkenna; maccaasinne gelenna. 31-32 SHin haiqqidaageetu dendduwaabaa gidikko, Xoossai, ‘Taani Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa’ yaagidi intteyyo odidoogaa mulekka nabbabibeekketii? Xoossai paxa de7iyaageetu Xoossaa gidiyoogaappe attin, haiqqidaageetu Xoossaa gidenna” yaagiis.

33 Daro asai hegaa siyidi, a timirttiyan garamettiis.

Ubbaappe Aadhdhiya Azazuwaa
(Marqqoosa 12:28-34; Luqaasa 10:25-28)

34 SHin Yesuusi Saaduqaaweta co77u oottidoogaa Parisaaweti siyido
wode, issisaa shiiqidosona. 35 Eta giddoppe higgiyaa tamaarissiya issoi,
Yesuusa paaccanau issibaa oichchiis. 36 "Tamaarissiyaagoo, higgiyaa giddon
ubbaappe aadhdhiya azazoi augee?" yaagidi a oichchiis.
37 Oichchin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; " 'Neeni Godaa ne Xoossaa
ne kumetta wozanaappe, ne kumetta shemppuwaappe, ne kumetta qo-
faappe siiqa' yaagiis. 38 Hegee ubbaappe gitatiya azazonne qassi ubbaappe
aadhdhiya azazo. 39 Qassi naa77antto azazoikka a mala; hegee, 'Neeni
ne shooruwaa ne huuphedan siiqa' giyaagaa. 40 Muuse higge ubbainne
hananabaa yootiyaageetu timirttee ha naa77u azazotun qashettees" yaagiis.

Kiristtoosabaa Oichchido Oishaa
(Marqqoosa 12:35-37; Luqaasa 20:41-44)

41-42 Parisaaweti issisaa shiiqidaashin Yesuusi eta, "Kiristtoosabaa woigi
qoppeetii? I o na7ee?" yaagidi oichchiis.
Oichchin eti, "Kiristtoosi Daawita na7aa" yaagidosona.
43 Yesuusi eta, "Yaatin, Daawiti bana Geeshsha Ayyaanai haasayissin
Kiristtoosa woigidi, 'Goda' giidi xeesii? 44 Qassikka Daawiti,
'Godai ta Godaa,
"Taani ne morkketa neeni yedhdha eqqiyoobaa oottana gakkanaassi,
hagan taappe ushachcha baggaara utta" giis'
yaagiis. 45 Daawiti Kiristtoosa, 'Godaa' giidi xeesikko, yaatin, Kiristtoosi
waanidi Daawita na7a gidii?" yaagiis.
46 Yesuusau issi qaala zaaranau danddayida issi asinne baawa; qassi he
gallassappe doommin, hara oisha a oichchanau xalidai oonikka baawa.

23

Muuse Higgiyaa Tamaarissiyaageetunne Parisaawetu Iitatettaa
(Marqqoosa 12:38-39; Luqaasa 11:43-46; 20:45-46)

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi shiiqida asaayyoonne ba erissiyo
ashkkaratuyyo hagaadan yaagidi haasayiis; 2 "Higgiyaa tamaaris-
siyaageetinne Parisaaweti Muuse higgiyaa tamaarissiyo maataara
de7oosona. 3 Hegaa gishshau, intte oottana mala, eti inttena azaziyo
ubbabaa oottitenne qassi naagite; shin eti oottiyoogaadan oottoppite; aissi
giikko, eti bantta yootiyoogaa oottokkona. 4 Tookkanau deexxiya toohuwaa
eti qachchidi, asa toossoosona; shin bantta huuphen harai atto, he toohuwaa
biradhdhiyan bochchanaukka koyokkona.
5 "SHin eti bantta ooso ubbaa asi be7anaadan oottoosona; aissi
giikko, bantta som77uwaaninne bantta kushiyaa qesiyan qachchiyo
xiqisiyaara de7iya kitaafaa aassoosonanne bantta maayuwaa macaraakka
adussoosona. 6 Asi banttana imattiyoosan bonchcho sohuwaa dosoosona;
qassi Aihuda woosa keettatunkka daro lo77iya oidiyaa dosoosona. 7 Asi
giyan banttana bonchchidi sarotanaagaanne 'Tamaarissiyaagoo' giidi
banttana xeesanaagaa koyoosona.
8 "SHin inttena tamaarissiyaagee issuwaa xalaala gidido gishshaunne
intte ubbai ishantta gidido gishshau, issoi issuwaa, 'Tamaarissiyaagoo' gi-
idi xeesoppite. 9 Ha sa7an oonanne 'Aawa' giidi xeesoppite; aissi giikko,
intteyyo saluwan de7iya issi Aawai de7ees. 10 Issoi issuwaa, 'Godau' giidikka
xeesoppite; aissi giikko, intteyyo issi Godai, Kiristtoosa xalaalai de7ees.

11 Intte giddon ubbaappe gitatiyaagee intteyyo ashkkara gidanau bessees.
12 Bana gitayiya oonikka kauyyana; qassi bana kaushshiya oonikka gitatana.

Higgiyaa Tamaarissiyaageetinne Parisaaweti Borettidosona (Marqqoosa 12:40; Luqaasa 11:39-42,44,52; 20:47)

13 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, asaayyo saluwaa kawotettaa intte gorddiyo gishshau, intteyyo aayye7ana; aissi giikko, intte huuphiyaunne gelekketa; qassi gelanau koyiyaageetanne gelissekketa.

14 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo am77etu keettaa intte bonqqidi, intteyyo lo77o milatanau Xoossaa woosaa adusseeta; hegaa gishshau, intteyyo aayye7ana; ubbaappe aadhdhiya pirddaa intte ekkana.

15 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo intte issi uraa ammanttanau abbaaninne sa7an yuuyiyo gishshaunne qassi intte a ammanttiyo wode, he uraa intteegaappe naa77u kushe iitida Gaannabiyau na7a oottiyo gishshau, intteyyo aayye7ana.

16 “ ‘Ooninne Beeta Maqidasiyan caaqqikko, aibinne baawa; shin Beeta Maqidasiyan de7iya worqqan caaqqikko, he caaqoi a gakkees’ giya intteyyo qooqi uttidi asa kaalettiyaageetoo, intteyyo aayye7ana. 17 Ha eeyyati, ha qooqeti, worqqai aadhdhiiyye? Worqqaa geeshsha oottiya Beeta Maqidasee aadhdhii? 18 Qassi intte, ‘Ooninne yarshsho yarshshiyooban caaqqikko, aikkokka baawa; shin ooninne a bolli de7iya yarshshon caaqqikko, he caaqoi a gakkees’ yaagidi tamaarisseeta. 19 Ha eeyyati, ha qooqeti, yarshshoi aadhdhiiyye? Woi yarshsho geeshsha oottiya a yarshshiyoobai aadhdhii? 20 Hegaa gishshau, yarshsho yarshshiyooban caaqqiya urai he yarshshiyoobankka caaqqees; qassi a bolli de7iya ubbabankka caaqqees. 21 Beeta Maqidasiyan caaqqiya urai, he Beeta Maqidasiyaaninne a giddon de7iya Xoossan caaqqees. 22 Saluwan caaqqiya urai, Xoossaa kawotaa araataaninne he araatan uttiyaagan caaqqees.

23 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, karetta sawuwaappe, katikallaappenne okashiyaappe asirataa intte immeeta; shin higgiyan de7iya keehi koshshiyaageeta aggi bayeeta; hegeeti pirddaa, maarotettaanne xillotettaa. Haratakka aggennan, intte oottanau bessiya yohoti hegeeta. 24 Intteyyo qooqi uttidi, asa kaalettiyaageetoo, intte ushshaappe udunxxiyaa gaccidi, gaameelaa mitteeta.

25 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, intte shaatiyaayyoonne keriyaayyo bolla baggaa geeshsheeta; shin intteyyo giddoora bonqqiyoogeenne uuzettiyoogee kumi uttiis. 26 Ha qooqe Parisaawiyau, shaatiyaayyoonne keriyaayyo garssaa kasetada geeshshargga; hegaappe guyyiyan, bolla baggaikka geeshsha gidana.

27 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, kare baggaara aannuwan tiyettidi, lo77i uttidi, qassi garssa baggaara haiqqida asa meqettinne wooqqidabai ubbabai kumido duufota milateeta. 28 Hegaadankka, qassi bolla baggaara asa ubbau xillo milateeta; shin intteyyo garssa baggaara lo77o milatiya iitatettainne makkalai kumi uttiis.

29 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, hananabaa yootiyaageetu duufuwaa bolli keettaa keexxeeta; qassi xillotu duufuwaakka loitteeta. 30 Qassi intte,

‘Nuuni beni nu aawatu wode de7idobaa gidiyaakko, etaara issippe hananabaa yootiyaageeta worokko shin’ yaageeta. 31 Hegaa gidikko, hananabaa yootiyaageeta woridaageetu naata intte gididoogaa intte huuphen markkatteeta. 32 Simmi intte aawati doommidoogaa polekketii!

33 “Ha shooshshatoo, shooshshaa naatoo, Gaannabiyaa pirddaappe waanidi attuuteetii? 34 Hegaa gishshau, be7ite, taani hananabaa yootiyaageeta, aadhdhida eranchchatanne higgiyaa tamaarissiyaageeta inttekko kiittais. Etappe issuwaa issuwaa intte worananne masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqana; qassi issuwaa issuwaa intte woosa keettatun lissuwan garafananne katamappe katama yedettana. 35 Hegaa gishshau, xilluwaa Aabeela woroosappe doommidi, Beeta Maqidasiyaappenne yarshshiyoosaappe gidduwan intte worido Baraakiyaa na7aa Zakkaariyaasa wodiyaa gakkanaassi, haiqqida xillo ubbatu suuttaa gishshau, intte qaxxayettana. 36 Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai ha wodiyaa asaa bolli gakkana.

Yerusalaamessi Odettida Mino Oduwaa (Luqaasa 13:34-35)

37 “Yerusalaame katamaa asau, Yerusalaame katamaa asau, hananabaa yootiyaageeta intte woreeta; Xoossai inttekko kiittidoogeetakka shuchchan caddeeta; kuttiyaa ba marata ba qefiyan haphphiyoogaadan, taani intte asaa issi diri shiishshanau aapputoo koyidanaa! SHin tana diggideta. 38 Be7ite, intte keettai muleera ona gidana. 39 Aissi giikko, taani intteyyo odais; intte, ‘Godaa sunttan yiyaagee anjjettidaagaa’ gaana gakkanaashin, naa77anttuwaa tana be7ekketa” yaagiis.

24

Yesuusi Beeta Maqidasee Laalettanaagaa Kasetidi Odiis (Marqqoosa 13:1-2; Luqaasa 21:5-6)

1 Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe kiyidi biishin, Beeta Maqidasiyaa dirssa giddon de7iya keettata bessanau erissiyo ashkkarati akko yiidosona. 2 Yesuusi zaaridi eta, “Hagaa ubbaa be7eetii? Taani intteyyo tumaa odais; ha keettatun de7iya issi shuchchinne attennan ubbai qolettana” yaagiis.

Wodiyaa Wurssettaabaa (Marqqoosa 13:3-13; Luqaasa 21:7-19)

3 Yesuusi Dabira Zaite giyo deriyaa bollan uttidaashin, erissiyo ashkkarati banttarkka akko yiidi a, “Hegee aude hananaakko, nuuyyo odarkkii; qassi ne yuussaayyoonne wodiyaa wurssettaayyo malaatai aiba gidanee?” yaagidosona.

4 Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Inttena ooninne balettenna mala naagettite. 5 Aissi giikko, daro asati ta sunttan, ‘Taani Kiristtoosa’ yaagiiddi yaana; yiidi daro asaa balettana. 6 Matan de7iya olaa cenggurssaanne haahuwan de7iya olaa oduwaa siyanau intte de7eeta; hegaa malabai hananau bessiyo gishshau, naagettite; hirggoppite; shin wurssettai biroona. 7 Aissi giikko, issi biittaa asai hara biittaa asaara olettana; qassi issi kawotettai hara kawotettaara olettana; koshainne biittaa qaattai ubbasan de7ana. 8 Hegee ubbaikka koiro leesso mala.

9 “Asai he wode inttena waissananne worana; ta sunttaa gishshau, dere ubbai inttena ixxana. 10 He wode daroti ammanuwaa aggana; bantta giddon issoi issuwaa aattidi immananne issoi issuwaa ixxana. 11 Qassi wordduwaa hananabaa yootiya daroti denddidi, daro asaa cimmana. 12 Makkalai

dariyo gishshau, daro asaa siiqoi irxxana. 13 SHin wurssettaa gakkanaashin
gencciya urai attana. 14 Asa ubbau markka gidana mala, kawotettaa
wonggeliyaa mishiraachchoi sa7a ubban odettana; hegaappe guyyiyan,
wurssettai gakkana.

Hanttaara Waayiyaa
(Marqqoosa 13:14-23; Luqaasa 21:20-24)

15 "Hegaa gishshau, hananabaa yootiya Daaneeli odido bashshaa tunatet-
tai geeshsha sohuwan eqqidaagaa intte be7ana; hegee woigiyoogaakko,
nabbabiyaagee akeeko. 16 Yihudaa biittan he wode de7iyaageeti deriyaakko
baqatona. 17 Keettaa huuphiyan de7iya uraikka ba son de7iyaabaa ekkanau
wodhdhoppo. 18 Gaden de7iyaagee ba maayuwaa ekkanau guyye sim-
moppo. 19 He wode shahaara maccaasatuyyoonne xanttiya maccaasat-
uyyo aayye7ana. 20 Balggon woi Sambbatan intte baqatenna mala, Xoos-
saa woossite; 21 aissi giikko, sa7ai merettoosappe hachchi gakkanaashin
de7ibeennabainne qassi hagaappe sinttaukka mule de7enna iita waayee he
wode de7ana. 22 Xoossai he gallassatu qoodaa guuttiyoi bainnaakko, asa
gididai ooninne attenna; shin i ba doorido asatu gishshau, he gallassatu
qoodaa guuttana.

23 "He wode ooninne inttena, 'Be7ite. Kiristtoosi hagan de7ees' woi,
'Hegan de7ees' yaagikko abaa ammanoppite. 24 Aissi giikko, worddanchcha
Kiristtoosatinne wordduwaa hananabaa yootiyaageeti denddana; denddidi
banttau danddayettikko, harai atto Xoossai dooridoogeetakka balettanau
gita malaataanne garamissiyaabaa bessana. 25 Be7ite, taani intteyyo hegaa
kasetada yootaas.

26 "Hegaa gishshau, asai inttena, 'Be7ite, Kiristtoosi bazzon de7ees' giikko,
hegaa booppite; woi inttena, 'Be7ite, qol77on de7ees' giikkokka, etabaa
ammanoppite. 27 Aissi giikko, wolqqanttai arshshoppe wolqqammidi, arggo
gakkanaassi phooliyoogaadan, ta yuussai, Asa Na7aa yuussai, hegaadan
hanana.

28 "Gauxai de7iyoosaa ankkoi shiiqana.

Asaa Na7ai Kiristtoosi Naa77anttuwaa Yaana
(Marqqoosa 13:24-27; Luqaasa 21:25-28)

29 "He wode waayiyaappe guyyiyan,
sohuwaara awai xumana;
aginai poo7iyoogaa aggi bayana;
xoolintteti saluwaappe kunddana;
qassi saluwan de7iya wolqqatikka qaaxettana.
30 He wode ta malaatai, Asa Na7aa malaatai, saluwan beettana; sa7an
he wode de7iya asa zare ubbai yeekkana. Qassi taani, Asa Na7ai,
wolqqaaranne gita bonchchuwaara saluwaa shaara giddoora yiishin, eti
be7ana. 31 I ba kiitanchchata gita malkkataara kiittana; kiittin kiitanchchati
sa7au ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin, qassi sa7an oiddu zooziyaappe
au doorettida asaa shiishshana.

Godai Yaana Gallassaa Malaataa
(Marqqoosa 13:28-31; Luqaasa 21:29-33)

32 "Leemisuwaa balasiyo giyo mitteeppe akeekite; balasiyaa aaciyo
wodenne i tashee bonccottiyo wode, bonee matattidoogaa intte erana.
33 Hegaadankka, intte he ubbabaa be7iyo wode, i matattidi pengge shi-
iqidoogaa erite. 34 Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai hanana

gakkanaassi, ha wodiyaa asai haiqqiichchenna. 35 Saloinne sa7ai aadhdhana; shin ta qaalai mulekka aadhdhenna.

Godai Yaana Gallassaa Ooninne Erenna
(Marqqoosa 13:32-37, Luqaasa 17:26-30,34-36)

36 "SHin he gallassaanne he saatiyaa Aawaa xalaalaappe attin, harai atto saluwan de7iya kiitanchchata gidin, woi tana Na7aa gidinkka ooninne eriyaabi baawa. 37 Ta yuussai, Asa Na7aa yuussai, Nohe wode hanidoogaa mala gidana. 38 Aissi giikko, bashshiya haattaa yuussaappe kase wode, Nohee markkabiyan gelido gallassai gakkanaashin, asai meesinne uyees; qassi attumaasai machcheesinne maccaasai azinaa gelees. 39 Bashsha haattai yiidi, eta ubbaa efaana gakkanaashin, eti akeekibookkona; taani, Asa Na7ai, yiyo wodee, hegaa mala gidana.

40 "He wode naa77u asati gaden oottiyaageetuppe issuwaa efaana; issoi attana. 41 Naa77u maccaasati woxan gaacciyaageetuppe issinniyo efaana; issinniyaa attana.

42 "Simmi intte Godai ai gallassi yaanaakkonne intte erenna gishshau, naagi uttite. 43 SHin kaisoi qammaappe woqqa wodiyan yaanaakko keettaawai eridaakko, ba keettai bookettenna mala, beegottidi naagi uttanaagaa erite. 44 Hegaa gishshau, inttekka giigi uttite; aissi giikko, taani, Asa Na7ai, intte qoppenna saatiyan yaana.

Iitanne Lo77o Ashkkaraa Leemisuwaa
(Luqaasa 12:41-48)

45 "Yaatin, ba so asau qumaa koshshiyo wodiyan immana mala, a godai sunttido ammanettida wozannaama ashkkari oonee? 46 I hegaadan oottishin, a godai yiidi demmiyo ashkkarai anjjettidaagaa. 47 Taani intteyyo tumaa odais; godai he ashkkaraa babaa ubbaa bolli sunttana. 48 SHin ashkkarai iita gidikko, 'Ta godai gam77idi yaana' yaagidi ba wozanan qoppidi, 49 ba lagge ashkkarata waraa doommikko, mattottiyaageetuura miikkonne uyikko, 50 he ashkkaraa godai i qoppibeenna gallassaaninne i eribeenna saatiyan yaana. 51 Yiidi a qanxxerettidi, lo77o milatiya iita asati de7iyoosan wottana; hegan i yeekkananne achchaa garccana.

25

Tammu Geela7otu Leemisuwaa

1 "He wode saluwaa kawotettai bantta kuraaziyaa oiqqidi, machchiyo bullachchiyaagaa mokkanau kare kiyida tammu geela7ota milatana. 2 Etappe ichchashati eeyya; qassi ichchashati cincca. 3 Eeyyati bantta kuraaziyaa oiqqidosona; shin lambba oiqqibookkona. 4 SHin cinccati bantta kuraaziyaanne xaaramusiyan lambbaa oiqqidosona. 5 Machchiyo bullachchiyaagee yeennan gam77in, he geela7oti banttana xiskkissin zin77i bayidosona.

6 "Bilahe gidido wode, 'Be7ite, machchiyo bullachchiyaagee gakkiis; a mokkanau kare kiyite' yaagiya gita cabboi denddiis.

7 "He wode he geela7oti ubbati beegottidi, bantta kuraaziyaa giigissidosona. 8 Eeyyati cinccata, 'Nu kuraazee to77ana haniyo gishshau, intte lambbaappe nuuyyo immerkketii' yaagidosona.

9 "SHin cinccati zaaridi eta, 'CHii, nuuyyoonne intteyyo gidenna; hegaa gishshaa intteyyo baizziyaageetukko biidi shammi ekkite' yaagidosona. 10 Yaagin eeyya geela7oti lambbaa shammanau biichchidaashin, machchiyo

bullachchiyaagee puttu gin, giigi uttida ichchashu geela7oti aara issippe bullachchaa keettaa gelidosona; kareekka gorddetti aggiis.
11 “Guyyeppe qassi hinkko geela7oti yiidi, ‘Godau, godau, nuuyyo dooyarkkii’ yaagidosona.
12 “SHin machchiyo bullachchiyaagee zaaridi, ‘Taani intteyyo tumaa odais; taani inttena erikke’ yaagiis.
13 “Simmi taani, Asa Na7ai, yaana gallassaa woi saatiyaa intte erenna gishshau, naagi uttite.

Heezzu Ashkkaratu Leemisuwaa (Luqaasa 19:11-27)

14 “Aissi giikko, saluwaa kawotettai ba ashkkarata xeesidi, bau de7iyaabaa etau sheedhdhidi, oge baana haniya bitaniyaa milatees. 15 Etau huuphiyan huuphiyan eta wolqqaa keenaa issuwau ichchashu sha7u biraa, issuwau naa77u sha7u biraa, qassi issuwau issi sha7u biraa immidi, ba ogiyaa biis. 16 Ichchashu sha7u biraa ekkida ashkkarai sohuwaara biidi zal77idi, hara ichchashu sha7u biraa worissiis. 17 Hegaadankka, qassi naa77u sha7u biraa ekkida ashkkarai hara naa77u sha7u biraa worissiis. 18 SHin issi sha7u biraa ekkidaagee biidi, ollaa bookkidi, ba godaa miishshaa moogiis.
19 “Daro wodiyaappe guyyiyan, he ashkkaratu godai yiidi, ba miishshaa etaara qoodettiis. 20 Ichchashu sha7u biraa ekkida ashkkarai yiidi, hara ichchashu sha7u biraa sheedhdhiiddi, ‘Ta godau, neeni tau ichchashu sha7u biraa immadasa; be7a, hara ichchashu sha7u biraa worissaas’ yaagiis. 21 A godai a, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77onne ammanettiya ashkkara; neeni guuttaban ammanettadasa. Taani nena darobaayyo alaafe oottana; haa gelada ne godaara ufaitta’ yaagiis.
22 “Qassi naa77u sha7u biraa ekkidaageekka yiidi, ‘Ta godau, neeni tau naa77u sha7u biraa immadasa; be7a, taani hara naa77u sha7u biraa worissaas’ yaagiis. 23 A godai a, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77onne ammanettiya ashkkara; neeni guuttaban ammanettadasa. Taani nena darobaayyo alaafe oottana; haa gelada ne godaara ufaitta’ yaagiis.
24 “Issi sha7u biraa ekkidaagee qassi yiidi, ‘Ta godau, neeni zerabeennasaappe cakkiya asa gidiyoogaanne katta laalabeennasaappe maxiya meqetti bainna asa gidiyoogaa taani erais. 25 Taani yayyaas; yaatada baada ne biraa biittan moogaas; be7a, ne birai hageeho’ yaagiis.
26 “A godai zaaridi, a hagaadan yaagiis; ‘Ha iita azalla ashkkarau, taani zerabeennasaappe cakkiya asa gidiyoogaanne katta laalabeennasaappe maxiya asa gidiyoogaa eradii? 27 Yaatin, neeni ta miishshaa bankkiyan wottidobaa gidiyaakko, taani simmiyo wode ta miishshaa woriyaara ekkanaagaa shin attiis. 28 Hegaa gishshau, he miishshaa appe wotti ekkidi, tammu sha7u birai de7iyoogaayyo immite. 29 Aissi giikko, de7iyo ubbau harai gujettana; i bau gidiyaagaappe darissidi ekkana; shin bainnaagaappe harai atto, he au de7iya guuttaikka appe ekettiichchana. 30 Allaalle kessenna ashkkaraa kare xumaa kessi olite; hegan i yeekkananne ba achchaa garccana’ yaagiis.

Wodiyaa Wurssettan Hanana Pirddaa

31 “Taani, Asa Na7ai, kiitanchcha ubbatuura bonchchuwan yiyo wode, ta bonchcho kawotaa araatan uttana. 32 Sa7an de7iya asai ubbai ta sintti shiiqana; heemmiyaagee dorssata deeshshatuppe shaakkiyoogaadan, taani he asaa naa77u kessada shaakkana. 33 Qassi dorssata taappe ushachcha baggaara essada, deeshshata taappe haddirssa baggaara essana.

34 “Hegaappe guyyiyan, taani kawoi taappe ushachcha baggaara
de7iyaageeta hagaadan yaagana; ‘Ta Aawai anjjidoogeetoo, haa yiidi sa7ai
merettoosappe hachchi gakkanaashin, intteyyo giigida kawotettaa laattite.
35 Aissi giikko, taani namisettin mizideta; saamettin ushshideta; imatta
gidada binkka mokkideta. 36 Taani kallottin maizzideta; harggin be7ideta;
qashettin taakko gakkideta’ yaagana.

37 “Hegaappe guyyiyan, xilloti zaaridi, a hagaadan yaagana; ‘Godau,
neeni namisettin, aude be7idi mizidoo? Woi neeni saamettin, aude be7idi
ushshidoo? 38 Neeni imatta gidada yin aude be7idi mokkidoo? Woi neeni
kallottin aude maizzidoo? 39 Qassi neeni harggin, woi qashettin neekko
biidi aude nena be7idoo?’ yaagana. 40 Taani kawoi zaarada, ‘Taani intteyyo
tumaa odais; intte ha ta ishanttu ubbaappe harai atto, laafiya issuwaayyo
oottidobaa gidikkokka, hegaa tau oottideta’ yaagana.

41 “He wode, taappe haddirssa baggaara de7iyaageeta taani yaagana; ‘Ha
qanggettidaageetoo, ta matappe kichchite; biidi xalahe halaqaayyoonne
a kiitanchchatuyyo giigida merinaa taman gelite. 42 Aissi giikko, taani
namisettin, tana mizibeekketa; saamettin ushshibeekketa. 43 Taani imatta
gidada bin, tana mokkibeekketa; kallottin maizzibeekketa; qassi harggin,
qashettinkka tana be7ibeekketa’ yaagana.

44 “He wode eti qassi hagaadan yaagidi zaarana; ‘Godau, neeni namisettin
woi saamettin, woi imatta gidada bin woi kallottin, woi harggin woi qashet-
tin, aude be7idi, nena maaddennan ixxidonii?’ yaagana.

45 “He wode taani kawoi zaarada eta, ‘Taani intteyyo tumaa odais; intte
ha ubbaappe laafiya issuwaa maaddennan ixxidoogee, tana maaddennan
ixxidoogaa’ yaagana. 46 Hegeeti merinaa qaxxayuwau baana; shin xilloti
merinaa de7uwau baana” yaagiis.

26

Yesuusa Bolli Maqettidosona
(Marqqoosa 14:1-2; Luqaasa 22:1-2; Yohaannisa 11:45-53)

1 Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurssido wode, ba erissiyo ashkkarata,
2 “Naa77u gallassappe guyyiyan, Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassa gidiy-
oogaa ereeta. He gallassi tana, Asa Na7aa, asai masqqaliyaa bolli misi-
maariyan xishidi kaqqanau aatti immana” yaagiis.

3 He wode qeese halaqatinne dere cimati Qayaafa giyo qeese ubbatu
halaqaa gita keettan shiiqidi, 4 asi erennan Yesuusa oiqqidi, woranau maqet-
tidosona. 5 SHin eti, “Asai ooshshaa kessenna mala, Paasikaa bonchchiyo
gallassi hegaa oottokko” yaagidosona.

Issi Maccaasiyaa Yesuusa SHittuwaa Tiyaasu
(Marqqoosa 14:3-9, Yohaannisa 12:1-8)

6 Yesuusi Biitaaniyaa kataman inchchirichchaa harggiya Simoona son
de7ishin, 7 issi mishiriyaa albbasxxiroosa giyo shuchchaappe oottido
bilqqaadiyaa kumida daro al77o shittuwaa ekkada yaasu; yaada qumaa
i miishin, he shittuwaa Yesuusa huuphiyan tigaasu. 8 SHin erissiyo
ashkkarati hegaa be7idi hanqqettidosona; hanqqettidi, “Ha shittuwaa coo
mooriyoogee aibissee? 9 Aissi giikko, ha shittuwaa al77o waagan baizzidi,
miishshaa hiyyeesau immanau danddayettees” yaagidosona.

10 Yesuusi eti giyoogaa eridi, eta hagaadan yaagiis; “Ha maccaasiyo aissi waisseetii? A tau lo77obaa oottaasu. 11 Hiyyeesati ubba wode inttenaara de7oosona; shin taani inttenaara ubba wode de7ikke; 12 a ha shittuwaa ta bolli tigiyoogee tana mooganau giigissanaassa. 13 Taani intteyyo tumaa odais; sa7a ubban ha wonggeliyaa mishiraachchuwaa odiyoosan awaanikka, asai o hassayana mala, a oottidoogee odettana” yaagiis.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Maayiis
(Marqqoosa 14:10-11; Luqaasa 22:3-6)

14 He wode tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi Yihudaa Asqqorootu giyoogee qeese halaqatukko biis. 15 Biidi, “Taani intteyyo Yesuusa oittikko, tau ai immuuteetii?” yaagin eti ayyo hasttamu biraa qoppidi immidosona. 16 Hegaappe guyyiyan, Yihudai Yesuusa aattidi immanau injjetiya wodiyaa wochchees.

Yesuusi Aihudatu Paasikaa Kahuwaa Ba Kiittidoogeetuura Miis
(Marqqoosa 14:12-21; Luqaasa 22:7-14, 21-23; Yohaannisa 13:21-30)

17 Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo koiro gallassi, erissiyo ashkkarati Yesuusakko yiidi, “Paasikaa bonchchiyo gallassi neeni maana qumaa awan giigissanee?” yaagidosona.

18 Yaagin Yesuusi eta, “Katamaa biidi, issi bitaniyaa, ‘Tamaarissiyaagee nena, “Tau wodee gakkiis; taani ta erissiyo ashkkaratuura Paasikaa bonchchiyo gallassaa ne son aattana” yaagees’ yaagite” yaagiis.

19 Erissiyo ashkkarati Yesuusi banttana azazidoogaadan oottidi, Paasikaa bonchchiyo gallassi maana qumaa giigissidosona.

20 Sa7ai omarido wode, Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuura qumaa maanau uttiis. 21 Eti miishin, Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa odais; intteppe issi urai tana aattidi immana” yaagiis.

22 Eti daro dagammidi, huuphiyan huuphiyan, “Godau, tumu taneeshsha?” giyoogaa doommidosona.

23 Yesuusi zaaridi, “Ba kushiyaa tanaara issippe shaatiyan yeddidi tushkkiyaagee tana aattidi immana. 24 Taani, Asa Na7ai, Xoossaa maxaafai haiqqana giidoogaadan haiqqana; shin tana, Asa Na7aa, aattidi immiya urau aayye7ana; he urai yelettennan attiyaakko au keha shin” yaagiis.

25 A oittiya Yihudai zaaridi, “Tamaarissiyaagoo, neeni giyoogee tanee?” yaagiis.

Yaagin Yesuusi zaaridi a, “Neeni ne huuphen gaadasa” yaagiis.

Godaa Kahuwaa Ekkiyo Wogaa
(Marqqoosa 14:22-26; Luqaasa 22:15-20; Koiro Qoronttoosa 11:23-25)

26 Eti miishin, Yesuusi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, ba erissiyo ashkkaratuyyo immiiddi, “Heite; miite; hagee ta ashuwaa” yaagiis.

27 Burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatiis. Etau immiiddi, “Ubbai hagaappe uyite; 28 aissi giikko, hagee daro asaa nagarai atto geetettana gishshau gukkiya ta suuttaa; ta suuttai ooratta maachchaa. 29 SHin taani intteyyo odais; taani ta Aawaa kawotettan ooratta woine eessaa inttenaara uyana gallassai gakkanaashin, naa77anttuwaa ha woine eessaa mulekka uyikke” yaagiis.

30 Mazamuriyaa yexxidoogaappe guyyiyan, Dabira Zaite giyo deriyaa biidosona.

Yesuusi PHeexiroosi Kaddanaagaa Kasetidi Yootiis
(Marqqoosa 14:27-31; Luqaasa 22:31-34; Yohaannisa 13:36-38)

31 Yesuusi he wode eta, “Hachchi qammi intte ubbai tana yeggi bayidi
baqatana; aissi giikko, Xoossaa maxaafai,
‘Xoossai dorssaa heemmiyaagaa worana;
worin dorssaa wudee laalettana’
yaagees. 32 SHin taani haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, intteppe
kasetada Galiilaa baana” yaagiis.
33 PHeexiroosi zaaridi, “Eti ubbati nena yeggi bayidi baqatikkokka, taani
nena mulekka yeggikke” yaagiis.
34 Yesuusi PHeexiroosa, “Taani neeyyo tumaa odais; hachchi qammi kuttoi
waassanaappe kase, neeni tana heezzutoo kaddana” yaagiis.
35 Yaagin PHeexiroosi zaaridi, “Taani harai atto, nenaara issippe
haiqqiyaakkokka, nena mulekka kaddikke” yaagiis.

Yesuusi Geetesemaanen Woossiis
(Marqqoosa 14:32-42; Luqaasa 22:39-46)

Qassi erissiyo ashkkarati ubbatikka hegaadan giidosona.
36 Yesuusi he wode ba erissiyo ashkkaratuura Geetesemaane giyo so-
huwaa biidi eta, “Taani hiniyo baada Xoossaa woossishin, intte hagan
uttiishshite” yaagiis. 37 Yaagidi PHeexiroosanne Zabddiyoosa naata naa77aa
banaara ekki efiidi, daro kayyuwaanne waayiyaa doommiis. 38 Qassi
eta, “Taani haiqqana gakkanaassikka kayyottais; hagan takkidi, tanaara
naagite” yaagiis.
39 Guuttaa sinttaukko shiiqiiddi, biittan gufannidi, “Ta Aawau, dand-
dayettiyaabaa gidikko, ha burccukkuwaa taappe digga; shin neeni koyiy-
oogaadan hanoppe attin, taani koyiyoogaadan hanoppo” yaagidi Xoossaa
woossiis.
40 Yesuusi erissiyo ashkkaratukko simmidi yiis; xiskkidaageeta demmidi
PHeexiroosa, “Intte issi saatekkonne xiskkennan tanaara naaganaukka
danddayibeekketii? 41 Paaciyan intte gelenna mala, naagitenne Xoossaa
woossite; ayyaanai giigi uttiis; shin ashoi daafuranchcha” yaagiis.
42 Yesuusi qassi naa77anttuwaa biidi, “Ta Aawau, taani ha
burccukkuwaappe uyennan de7ishin burccukkuwaa denttanaagee
danddayettennabaa gidikko, neeni koyiyoobai hano” yaagidi Xoossaa
woossiis. 43 Qassikka simmi yiidi, erissiyo ashkkaratu aifiyaa xiskkoi goozi
wottido gishshau, xiskkidaageeta demmiis.
44 Qassikka eta yeggi bayidi biidi, heezzanttuwaa kase qaaliyo zaarettidi,
Xoossaa woossiis. 45 Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkaratukko yiidi,
“Ha77i gakkanaashinkka xiskkeetiinne shemppeetii? Be7ite, tana, Asa
Na7aa, nagaranchcha asatuyyo aattidi immiyo wodee gakkiis. 46 Denddidi
hinddite; be7ite, tana aattidi immiyaagee hageeho gakkiis” yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketun Oiqettiis
(Marqqoosa 14:43-50; Luqaasa 22:47-53; Yohaannisa 18:3-12)

47 Yesuusi hegaa biron haasayishin, tammanne naa77u erissiyo
ashkkaratuppe issoi, Yihudai, gakki wodhdhiis; qassi qeese halaqatinne
dere cimati kiittin, bisuwaanne dullaa oiqqida daro asai aara issippe yiis.
48 Yesuusa aattidi immiyaagee he daro asaa, “Taani yeriyoogee a; a oiqqite”
yaagidi malaataa yooti wottiis.
49 Sohuwaarakka Yesuusakko shiiqidi, “Tamaarissiyaagoo, saro de7ai”
yaagidi a yeri ekkiis.
50 Yesuusi a, “Ta jaalau, neeni oottanabaa ootta agga” yaagiis.
Hegaappe guyyiyan, he daro asai shiiqidi, Yesuusa mintti oiqqiis.
51 Yesuusaara de7iyaageetuppe issoi ba bisuwaa shoddinne qeese ubbatu

halaqaa ashkkaraa shocidi, a haittaa qanxxi oliis. 52 Yesuusi he wode a hagaadan yaagiis; “Ne bisuwaa a shoohuwan zaarada wotta; aissi giikko, biso shoddiya ubbai bison haiqqana. 53 Ta Aawai daro sha7u kiitanchchata issi kuttan yeddidi, tana maaddana mala, taani a woossanau danddayiy-oogaa erikkiiyye? 54 Yaatin, Xoossaa maxaafati hagaadan hananau bessees yaagidoogee waanidi polettanau danddayii?” yaagiis.

55 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi he shiiqida daro asaa hagaadan yaagiis; “Tana pangga kessidi, pangga oiqqiyoogaadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi yiidetii? Taani Beeta Maqidasiyan tamaarissaidda, gallassi gallassi inttenaara oottiyo wode tana oiqqibeekketa; 56 shin hagee ubbai hanidoogee hananabaa yootiyaageeti Xoossaa maxaafatun xaafidoogee polettanaassa” yaagiis.

Erissiyo ashkkarati he wode ubbati a yeggi bayidi baqatidosona.

Yesuusi Pirdda SHangguwau Aadhdhiis

(Marqqoosa 14:53-65; Luqaasa 22:54-55,63-71; Yohaannisa 18:13-14,19-24)

57 Yesuusa oiqqidaageeti qeese ubbatu halaqaa Qayaafakko, higgiyaa tamaarissiyaageetinne cimati shiiqidosaa ekki efiidosona. 58 SHin PHe-exiroosi qeese ubbatu halaqaa dirssa giddo gakkanaashin, haahuwan a kaalliis; yohuwaa wurssettaa be7anau dirssa giddo gelidi, naagiyaageetuura utti bayiis.

59 Qeese halaqatinne yaa7aa asai ubbai Yesuusa woranau a bolli worddo markka demmanau koyidosona. 60 SHin harai atto daroti yiidi, a bolli word-duwaa markkattinkka appe ainne demmibookkona. Guyyeppe naa77ati yiidi, 61 “Ha bitanee, ‘Taani Xoossaa Beeta Maqidasiyaa qolada, heezzu gallassan zaaretta keexxanau danddayais’ yaagiis” yaagidosona.

62 Qeese ubbatu halaqai denddi eqqidi Yesuusa, “Hageeti nena mootiyo mootuwau neeyyo zaariyoobi baawee?” yaagiis. 63 SHin Yesuusi co77u giis; qassikka qeese ubbatu halaqai a, “Taani nena de7o Xoossaa sunttan callais; neeni Xoossaa Na7aa Kiristtoosa gidikko nuussi oda” yaagiis.

64 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Neeni ne huuphenkka gaadasa; shin taani intteyyo odais; hagaappe sinttan, intte tana, Asa Na7aa, wolqqaama Xoos-saappe ushachcha baggaara uttidaashiininne saluwaa shaaraara yiishin be7ana” yaagiis.

65 Hegaappe guyyiyan, qeese ubbatu halaqai ba maayuwaa pooshshi olidi, “Hagee cayiichchiis; nuna hagaappe sinttan aissi hara markka koshshii? I ha77i cayiyoogaa intte siyideta. 66 Intte qofai aibee?” yaagiis.

Yaagin eti, “Au haiqoi bessees” yaagidi zaaridosona.

67 Hegaappe guyyiyan, eti a som77uwan cuchchidi, a dechchidosona; harati qassi a baqqidi, 68 “Kiristtoosaa! Nena dechchidai oonee? Ane nuuyyo hananabaa yoota” yaagidosona.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis

(Marqqoosa 14:66-72; Luqaasa 22:56-62; Yohaannisa 18:15-18,25-27)

69 PHeexiroosi keettaappe kareera dirssa giddon uttidaashin, issi ashkkariyaa akko yaada, “Neenikka Galiilaa Yesuusaara issippe de7aasa” yaagaasu.

70 SHin i eta ubbaa sinttan he ashkkariyo, “Neeni giyoobai aibakko taani erikke” yaagidi kaddiis.

71 Qassi biidi dirssaa penggekko kiyishin, hara ashkkariyaa a be7ada, hegan de7iya asatuyyo, “Ha bitanee Naazireeta Yesuusaara de7ees” yaagaasu.

72 Yaagin PHeexiroosi naa77anttuwaa caaqqidi, “Taani hegaa bitaniyaa erikke” yaagiis.
73 Guuttaa gam77ishin, hegan eqqida asati PHeexiroosakko yiidi, “Neenikka tuma etaara issippe de7aasa; aissi giikko, neeni haasayiyo haasayaikka nena erissees” yaagidosona.
74 Hegaappe guyyiyan PHeexiroosi, “Taani hegaa bitaniyaa erikke!” yaagidi, bana qanggettaanne caaquwaa doommiis.
He wode sohuwaarakka kuttoi waassi aggiis. 75 PHeexiroosi bana Yesuusi, “Neeni kuttoi waassanaappe kase heezzutoo tana kaddana” giidoogaa hassayidi, kare kiyidi, mishettidi yeekkiis.

27

Yesuusi PHilaaxoosa Sintti Pirddau SHiiqiis
(Marqqoosa 15:1; Luqaasa 23:1-3; Yohaannisa 18:28-32)

1 Maallado guuraara qeese halaqati ubbatinne dere cimati Yesuusa woranau maqettidosona; 2 eti Yesuusa qachchidi efiidi, deriyaa haariya PHenxxeniyaa PHilaaxoosayyo aattidi immidosona.
3 Yesuusa he wode oittida Yihudai PHilaaxoosi Yesuusa bolli pirddidoogaa be7idi, “Aayye7ana! Oittennan aggarkkinaashsha!” yaagidi, he hasttamu biraa qeese halaqatuyyoonne dere cimatuyyo guyye zaaridi, 4 “Taani geeshsha asa oittada nagaraa oottaas” yaagiis.
SHin eti a, “Hegee nuuyyo ai metoo? Hegee ne shene” yaagidosona.
5 Yihudai biraa Beeta Maqidasiyan oli bayiis; eta matappe aggidi biidi, suletti haiqqiis.
6 Qeese halaqati biraa ekkidi, “Ha birai suutta miishsha gidishin, nuuni Beeta Maqidasiyaa miishshaara gattiyoogee higge gidenna” yaagidosona. 7 Yaagidi issippe zorettidi, asa biitta asayyo moogo gade oottanau urqqa miishsha medhdhiyaageetu gadiyaa shammidosona. 8 Hegaa gishshau, he gadee hachchi gakkanaassikka, suutta gade geetettidi xeesettees.
9 Hananabaa yootiya Ermmaasi, “Eti Israa7eela asai au qanxxanau qoppido hasttamu xaqara biraa ekkidi, 10 Godai tana azazidoogaadan, urqqa miishsha medhdhiyaageetu biittaa shammanau immidosona” giidoogee he wode polettiis.

PHilaaxoosi Yesuusa Qoridi Oichchiis
(Marqqoosa 15:2-5; Luqaasa 23:3-5; Yohaannisa 18:33-38)

11 Yesuusi deriyaa haariyaagaa sintti shiiqin, deriyaa haariyaagee a, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi oichchiis.
Yesuusi a, “Neenikka gaasa” yaagiis.
12 Qeese halaqatinne dere cimati a mootin, etau ainne zaaro immibeenna. 13 He wode, PHilaaxoosi Yesuusa, “Hageeti nena mootiyoobaa ubbaa siyikkii?” yaagiis.
14 Yesuusi harai atto, issi qaalakka zaarennan ixxin, deriyaa haariyaagee daro garamettiis.

Yesuusi Haiquwau Pirddettiis
(Marqqoosa 15:6-15; Luqaasa 23:13-25; Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)

15 Deriyaa haariyaagee Paasikaa bonchchiyo gallassan, asai koyiyo issi uraa qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees. 16 He wode issi Barbbaana giyo daro erettida iita asi qasho keettan de7ees. 17 Hegaa gishshau, daro asai issisaa shiiqidaashin PHilaaxoosi, “Taani intteyyo Barbbaana birshshooyye,

woi Kiristtoosa giyo Yesuusa birshshoo?" yaagidi asaa oichchiis. 18 Aissi giikko, eti qanaatidi Yesuusa oittidoogaa i erees.

19 PHilaaxoosi pirdda keettan uttidaashin, a machchiyaa ayyo, "He xillo bitaniyaa ainne oottoppa; aissi giikko, taani hachchi qammi aimuwan aban daro waayettaas" yaagada kiittaasu.

20 SHin qeese halaqatinne dere cimati PHilaaxoosi Barbbaana birshshidi, Yesuusa woranaadan, shiiqida asai a woossana mala, asaa cimmidosona.

21 PHilaaxoosi zaaridi eta, "Taani eta naa77aappe intteyyo oona birshshanau koyeetii?" yaagin eti, "Barbbaana birshshanau koyoos" yaagidosona.

22 PHilaaxoosi, "Yaatin, Kiristtoosa giyo Yesuusa waatoo?" yaagidi eta oichchin ubbai, "Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqetto" yaagidosona.

23 PHilaaxoosi asaa, "Aissi? Ai iitabaa oottidee?" yaagiis.

SHin asai kaseegaappekka ba qaalaa xoqqu oottidi, "Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi i kaqetto" yaagidosona.

24 Ooshshi denddanaagaappe attin, aibinne polettennaagaa PHilaaxoosi be7idi, haattaa ekkidi, "Ha bitanee haiqqiyooban taani gelikke; hegaa intte erite" yaagidi shiiqida asaa sinttan ba kushiyaa meecettiis.

25 SHiiqida asai ubbai zaaridi, "A suuttaa gomee nunanne nu naata gakko" yaagiis.

26 Hegaappe guyyiyan, PHilaaxoosi Barbbaana etau birshshiis; birshshidi lissuwan Yesuusa garafidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqanau etau aattidi immiis.

Wotaaddarati Yesuusa Bolli Qilliiccidosona (Marqqoosa 15:16-20; Yohaannisa 19:2-3)

27 Hegaappe guyyiyan, PHilaaxoosa wotaaddarati Yesuusa deriyaa haariyaagaa ooso keettaa ekki efin, wotaaddarati ubbai a lanqqiyan yuuyi aadhdhidi eqqidosona. 28 A afalaa qaari ekkidi, zo7o afalaa a maizzidosona. 29 Qassi agunttaa akiliiliyaa giigissidi, a huuphiyan wottidosona; a ushachcha kushiyan shombboqo gatimaa oittidi, a sinttan gulbbatidi, "Aihudatu kawuwau, saro de7ai!" yaagidi, a bolli qilliiccidosona. 30 A bolli cuchchidosona; he shombboqo gatimaa ekkidi, a huuphiyaa shocidosona. 31 Eti a bolli qilliiccidoogaappe guyyiyan, zo7o afalaa appe qaari ekkidi, a afalaa a maizzidosona; qassi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi a kaqqanau ekki efiidosona.

Yesuusi Kaqettiis (Marqqoosa 15:21-32; Luqaasa 23:25-43; Yohaannisa 19:17-27)

32 Eti kare kiyiiddi, issi Simoona giyo Qareena biitta asa demmidi, Yesuusa masqqaliyaa wolqqan toossidosona. 33 Golggottaa giyoosaa gakkidosona. "Golggottaa" giyoogee "Guuggiyaa Sohuwaa" giyoogaa. 34 Hegan eti ciyyee walahettido woine eessaa Yesuusayyo uyanau immidosona; immin i hegaa ganxxi xeellidi, uyennan ixxiis.

35 Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi a kaqqidoogaappe guyyiyan, a afalaa shaakkidi, saamaa yeggidi ekkidosona. 36 Hegaappe guyyiyan, a naaganau hegan utti bayidosona. 37 Qassi, "Hagee Aihudatu Kawuwaa Yesuusa" yaagidi mootiyo xifatiyaa a huuphessaara wottidosona. 38 Yesuusaara he wode naa77u panggata issuwaa appe ushachcha baggaara, qassi issuwaa appe haddirssa baggaara, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona.

39 Ogiyaara aadhdhiya asai Yesuusa karidi, ba huuphiyaa qaattiiddi cayiis.
40 “Beeta Maqidasiyaa qolada heezzu gallassa giddon keexxiyaagoo, ne
huuphiyaa ashsha; neeni Xoossaa Na7a gidikko, ane masqqaliyaa bollappe
wodhdha” yaagiis.
41 Hegaadankka, qeese halaqati higgiyaa tamaarissiyaageetuuranne
cimatuura issippe Yesuusa bolli qilliicciiddi, hagaadan yaagidosona;
42 “Harata ashshiis; shin bana ashshanau danddayenna. I Israa7eela kawo;
ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho; nuunikka qassi a ammanana.
43 Xoossan i ammanettees; Xoossai a ashshana koyikko ane ashsho; aissi
giikko, i bana, ‘Taani Xoossaa Na7aa’ gees” yaagidosona.
44 Qassi harai atto, aara masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqet-
tida panggatikka hegaadan giidi, a bolli qilliiccidosona.

Yesuusi Haiqqiis
(Marqqoosa 15:33-41; Luqaasa 23:44-49; Yohaannisa 19:28-30)

45 Usuppun saateppe doommidi, uddufun saate gakkanaashin, biitta
ubbai xumiis. 46 Uddufun saate gidiyo heeran Yesuusi ba qaalaa xoqqu
oottidi, “Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” yaagiis. Hegaa giyoogee, “Ta
Xoossau, ta Xoossau, tana aissi aggadii?” giyoogaa.
47 Hegan eqqida asaappe issoi hegaa siyidi, “Ha bitanee Eelaasa xeesees”
yaagiis. 48 Sohuwaara etappe issoi woxxidi, gombbilla mala ispponjjiyaa
ekkidi, caala woine eessaa kunttiis; hegaa shombboqo gatimaa xeeran
wottidi, ushshanau a doonaakko shiishshiis. 49 SHin hankkooti, “Nangga,
Eelaasi a ashshanau yaanaakkonne be7oos” yaagidosona. 50 Yesuusi
naa77anttuwaa ba qaalaa xoqqu ootti waassidi, haiqqi bayiis.
51 Akeekite; Beeta Maqidasiyan kaqettida magalashoi qommoppe duge
gakkanaassi, naa77u kiyidi, pooshetti wodhdhiis; biittai qaaxxiis. Qassi
zaallaikka phalqqettiis; 52 duufoti dooyettidosona. Xoossaa asatuppe daroti
haiqqidaageeti, haiquwaappe denddidosona. 53 Eti duufuwaappe kiyidi,
Yesuusi haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, geeshsha katamaa bi-
idosona; hegan eta daro asai be7iis.
54 Mato halaqainne aara Yesuusa naagiya wotaaddarati biittai qaaxxiy-
oogaanne hegan hanidabaa ubbaa be7ido wode daro yayyidosona; yayyidi,
“Tumu hagee Xoossaa Na7aa” yaagidosona.
55 Hegan daro maccaasati, Galiilappe doommidi, Yesuusa maaddiiddi
kaallidaageeti, haahuwan eqqidi xeelloosona. 56 Eta giddon Magddala
giyo katamaappe yiida Mairaama, Yaaqoobanne Yooseefa aayyiyaa Mairaa-
manne Zabddiyoosa naatu aayyiyaa de7oosona.

Yesuusi Moogettiis
(Marqqoosa 15:42-47; Luqaasa 23:50-56; Yohaannisa 19:38-42)

57 Sa7ai omariyo wode, Yooseefa giyo issi dure bitanee, Armmaatiyaasa
katamaa asi yiis; i ba huuphenkka Yesuusa kaalliyaagaa. 58 Yooseefi PHi-
laaxoosakko biidi, Yesuusa ahaa ekkanau woossiis; woossin PHilaaxoosi
Yooseefayyo imettana mala azaziis. 59 Yesuusa ahaa ekkidi, geeshsha moogo
afalan xaaxiis. 60 Xaaxidi baayyo moogettanau shuchchaa woocido ooratta
gonggoluwaa giddon a ahaa wottiis; qassi he gonggoluwaa doonan gita
shuchchaa gonddorssi wottidi, aggi bayidi biis. 61 Magddala katamaappe
yiida Mairaamanne hinkko Mairaama hegan gonggoluwaakko simmidi ut-
tidosona.
62 Sambbataassi giigettiyo gallassaappe wonttetta gallassi, qeese ha-
laqatinne Parisaaweti PHilaaxoosaara gaittidi, hagaadan yaagidosona;

63 “Godau, he worddoi paxa de7iyo wode, ‘Taani heezzu gallassappe
guyyiyan, haiquwaappe denddana’ yaagidoogaa nuuni hassayida. 64 Hegaa
gishshau, a moogido gonggoluwaa heezzu gallassa gakkanaassi, mintti
naagana mala azazarkkii; hegee xayikko erissiyo ashkkarati biidi, a ahaa
wuuqqidi asaayyo, ‘Haiquwaappe denddiis’ yaagana; yaagin naa77antto
worddoi kase wordduwaappe ubba yaa palattana” yaagidosona.
65 PHilaaxoosi eta, “Intteyyo naagiyaageeti de7oosona; biidi intte dand-
dayiyoogaa keenaa naagissite” yaagiis.
66 Yaagin eti biidi, shuchchaa bolli maatafaa attamidi, qassi naagiyaagaa
yaani wottidi, Yesuusa moogido gonggoluwaa naagissidosona.

28

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis
(Marqqoosa 16:1-10; Luqaasa 24:1-12; Yohaannisa 20:1-10)

1 Sambbatai aadhdhin Woggaa gallassi sa7ai wonttishin, Magddala giyo
katamaappe yiida Mairaamanne hinkko Mairaama Yesuusi moogettido
gonggoluwaa be7anau biidosona. 2 Godaa kiitanchchai saluwaappe wod-
hdhido gishshau, biittai daro qaaxxiis; he kiitanchchai yiidi, shuchchaa
gonddorssi olidi, a bolli kiyi uttiis. 3 A merai wolqqantta milatees; a
maayoikka shachchaadan bootta. 4 Naagiyaageeti kiitanchchau yashshaa
kokkoridi, haiqqida asadan hanidosona.
5 Kiitanchchai maccaasata hagaadan yaagiis; “Yayyoppite; aissi giikko,
masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqido Yesuusa intte koyiyoogaa
taani erais. 6 I hagan baawa; aissi giikko, i ba giidoogaadankka haiquwaappe
denddiichchiis; haa yiidi, i zin77idosaa be7ite. 7 Intte ha77i eesuwan bi-
idi, Yesuusi erissiyo ashkkaratuyyo, ‘Yesuusi haiquwaappe denddiichchiis.
Qassi i intteppe kasetidi, Galiilaa bees; intte a yaani be7ana’ yaagidi odite.
Be7ite, taani intteyyo odaas” yaagiis.
8 Eti yayyiiddinne qassi daro ufaittiiddi, Yesuusi moogettido gonggoluwaa
matappe eesuwan aggidi, erissiyo ashkkaratukko odanau woxxidosona.
9 Sohuwaara Yesuusi etaara gaittinne eta, “Saro de7eetii” yaagi aggiis; eti
akko shiiqidi, a tohuwaa oiqqidi, ayyo goinnidosona. 10 Yesuusi he wode eta,
“Yayyoppite; ta ishantti Galiilaa baana mala, biidi etau yootite; eti tana yaani
be7ana” yaagiis.
11 He maccaasati biishin, gonggoluwaa naagiya wotaaddaratuppe amari-
daageeti katamaa biidi, hanidabaa ubbaa qeese halaqatuyyo odidosona.
12 Qeese halaqati cimatuura issippe shiiqi zorettidi, wotaaddaratuyyo daro
miishshaa immidi, 13 “ ‘Nuuni xiskkidaashin erissiyo ashkkarati qammi
yiidi, a ahaa wuuqqidosona’ yaagite; 14 ha yohuwaa deriyaa haariyaagee
siyikko, nuuni ayyo yooti maizzana; qassi inttena aibinne hirggissennaadan
oottana” yaagidosona.
15 Wotaaddarati miishshaa ekkidi, banttau odidoogaadan oottidosona. Ha
yohoi Aihudatu matan hachchi gakkanaashinkka, odettiiddi de7ees.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratuyyo Beettiis
(Marqqoosa 16:14-18; Luqaasa 24:36-49; Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:6-8; Koiro Qoronttoosa 15:3-8)

16 SHin tammanne isiini erissiyo ashkkarati Yesuusi banttana biite giido
Galiila Deriyaa biidosona. 17 Biidi a be7ido wode ayyo goinnidosona; shin
etappe issooti issooti siridosona.

18 Yesuusi etakko shiiqidi, eta hagaadan yaagiis; “Maata ubbai
saluwaaninne sa7an taayyo imettiis. 19 Hegaa gishshau, intte biidi, asa
ubbaa tana kaalliyaageeta oottite; Aawaa sunttan, Na7aa sunttaaninne
Geeshsha Ayyaanaa sunttan eta xammaqite. 20 Taani inttena azazidobaa
ubbaa eti naagana mala, eta tamaarissite; taani wodiyaa wurssettai
gakkanaassikka ubba wode inttenaara de7iyoogaa akeekite” yaagiis.

Marqqoosa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Marqqoosa Wonggelee koiro denddiiddikka, “Hagee Xoossaa Na7aa Yesus Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalau doomettaa” giiddi doommees. Ha wonggeliyaa mishiraachchuwaa giddon Yesuusi oosuwaasanne maataasa gididi shiiqiis. A maatai a timirttiyan, xalahiyaa citaa bolli ayyo de7iya wolqqaaninne nagaraa atto giyoogan beettiis. Yesuusi, “Asaa nagaraa ailletettaappe kessanau taani ta de7uwaa aattada immanau yiida Asaa Na7aa” yaagidi i ba huuphen haasayiis.

Marqqoosi Yesuusa taarikiyaa sitta ogiyaaninne wolqqai kumido ogiyan odiis. I bairayidi odidoogee Yesuusa qaalaanne timirttiyaa gidennan i oottido ooratta oosota. Xammaqiya Yohaannisa taarikiyaa, Yesuusa xinqqatiyaanne paaciyaa qanttan erissi simmidi, Yesuusa tamaarissuwaanne patuwaa aassidi odees. Takkiiddi takkiiddi Yesuusa kaalliyaageeti Yesuusa loittidi eri eridi biidosona. Yesuusa ixxiyaageetikka ixuwaa gujji gujjidi biidosona. Wurssetta miraafeti Yesuusa de7uwan wurssetta saaminttaa giddon polettida oosota, hegeetikka a kaqettaabaanne a dendduwaabaa odiyaageeta.

Wonggeliyaa mishiraachchuwaa wurssettan haphaa giddon beettiya naa77u kifileti issi issi birshshettatu xalaalan de7iyaageeta.

Xammaqiya Yohaannisa Awaajuwaa
(Maatiyoosa 3:1-12; Luqaasa 3:1-18; Yohaannisa 1:19-28)

1 Xoossaa Na7aa Yesuus Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa
doomettaa. 2 Hananabaa yootiya Isiyaasi xaafido maxaafan Xoossai,
“Be7a, ta kiittiyoogaa
taani neeppe sinttau yeddana.
I neeyyo ogiyaa kessana.
3 Issoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
‘Godaa ogiyaa giigissite.
I hemettana loossuwaakka
ayyo sitti oottite’ giis”
yaagees.
4 Xammaqiya Yohaannisi asaa xammaqiiddinne, “Intte nagaraappe simmidi xammaqettite; Xoossai intte nagaraa atto gaana” yaagidi qaalaa yootiiddi bazzon kiyi wodhdhiis. 5 Yihudaa biittan de7iya asai ubbainne Yerusalaame katamaa asai ubbai Yohaannisakko yees. Yiidi ba nagaraa paaxin, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa SHaafan xammaqees.
6 Yohaannisi gaameelaa ikisiyan daddido afalaa maayidi, ba xeessan dafuwaa gixxees; qassi booliyaanne degeeraa eessaa mees. 7 Yohaannisi qaalaa yootiiddi, “Taappe guyyeera daro minniyaagee yees; harai atto, hokkada a caammaa dafuwaa birshshanaukka taayyo bessenna. 8 Taani inttena haattan xammaqais; shin i inttena Geeshsha Ayyaanan xammaqana” yaagees.

Yesuusi Xammaqettidoogaanne Paacettidoogaa
(Maatiyoosa 3:13-17; 4:1-11; Luqaasa 3:21-22; 4:1-13)

9 Yesuusi he wode Galiila biittan de7iya Naazireete katamaappe yin, Yohaannisi Yorddaanoosa SHaafan a xammaqiis. 10 Yesuusi haattaappe

kiyosaara saloi dooyettishiininne Geeshsha Ayyaanai ba bolli haraphphedan wodhdhishin be7iis. 11 Qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai nena; tana nebai ufaissees” yaagiya qaalai yiis.
12 Sohuwaarakka Geeshsha Ayyaanai bazzo a yeddiis. 13 Yesuusi bazzon bana Seexaanai paaccishin, oitamu gallassa gattiis; do7aarakka de7iis; kiitanchchatikka yiidi, ayyo oottidosona.

Yesuusi Moliyaa Oiqqiya Oiddu Asata Xeesiis (Maatiyoosa 4:12-22; Luqaasa 4:14-15; 5:1-11)

14 Yohaannisi qashettiichchidoogaappe guyyiyan, Yesuusi Xoossaa kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, Galiila biitti biis; 15 biidi, “Wodee gakkiis; Xoossaa kawotettaikka matattiis. Intte nagaraappe simmidi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa ammanite” yaagiis.
16 Yesuusi Galiila Abbaa lanqqiyaara aadhdhiiddi, moliyaa oiqqiyaageeta, Simoonanne a ishaa Inddiraasa, bantta gitiyaa abban yeggiyaageeta be7iis. 17 Be7idi eta, “Tana kaallite; taani inttena asa oiqqiyoogaa tamaarissana” yaagiis. 18 Yaagin eti sohuwaarakka bantta gitiyaa yeggi bayidi, Yesuusa kaallidosona.
19 Yesuusi guuttaa sinttaukko biidi, Zabddiyoosa naata naa77u ishantta, Yaaqoobanne Yohaannisa wolwolo giddon bantta gitiyaa giigissiyaageeta be7iis. 20 I be7osaarakka eta xeesin, bantta aawaa, Zabddiyoosa, a oosanchchatuura wolwolo giddon yeggi bayidi, Yesuusa kaallidi biidosona.

Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitanee Paxiis (Luqaasa 4:31-37)

21 Eti Qifirinaahooma giyo katamaa gelidosona; Yesuusi Sambbata gallassi sohuwaara Aihuda woosa keettaa gelidi, tamaarissuwaa doommi aggiis. 22 Baayyo alaafetettai de7iyo asadan, asaa i tamaarissiyoogaappe attin, higgiyaa tamaarissiyaageetudan tamaarissenna gishshau, asai a timirttiyan garamettiis.
23 He wode iita ayyaanai de7iyo issi bitanee Aihuda woosa keettaa gelosaarakka ba qaalaa xoqqu oottidi, 24 “Naazireeta Yesuusaa, neeni nuuppe ai koyai? Nuna xaissanau yaadii? Neeni oonakko erais; neeni Xoossaa geeshshaa gidikkii!” yaagiis.
25 Yesuusi he iita ayyaanaa, “Haizza; bitaniyaappe kiya” yaagidi azaziis.
26 Iita ayyaanai bitaniyaa daferettinnee, wolqqappe waasissidi, appe kiyi aggiis. 27 Asai ubbai garamettidi, “Hagee aibee? Ha bitanee ba alaafetettan harai atto, iita ayyaanatakka azazees; etikka qassi ayyo azazettoosona; hagee aiba ooratta timirttee?” yaagidi, ba giddon issoi issuwaa oichchiis.
28 Yesuusabai sohuwaara Galiila biittan de7iya heera ubbaa gakki aggiis.

Yesuusi Daro Hargganchchata Pattiis (Maatiyoosa 8:14-17; Luqaasa 4:38-41)

29 Yesuusi Aihuda woosa keettaappe kiyosaara, Yaaqoobaaranne Yohaannisaara Simoona soonne Inddiraasa soo bi aggiis. 30 Simoona bollotiyaa qoxonne misho harggada zin77idaaribaa i yaa gakkosaarakka ayyo odi aggidosona. 31 I ikko shiiqidi, i kushiyaa oiqqidi, o dentti essiis; qoxoinne mishoi o aggin, a etayyo oottaasu.
32 Harggida asa ubbaanne xalaheti oiqqido asa ubbaa omarssi awai wullidoogaappe guyyiyan, akko ehiidosona. 33 Kataman de7iya asai ubbai he kare shiiqiis. 34 Yesuusi dumma dumma harggiyan oiqettida daro asaa pattidi, daro xalahetakka kessiis. Kiristtoosa i gidiyoogaa xalaheti erido gishshau, eta haasayissennan diggiis.

Yesuusi Galiilan Tamaarissiis
(Luqaasa 4:42-44)

35 Yesuusi maallado wonttimaattan denddidi, sooppe kiyidi, asi bainnasaa
biis; biidi yan Xoossaa woossiis. 36 Simooninne aara de7iyaageeti a koyiiddi
biidosona. 37 Eti a demmidi, “Asai ubbai nena koyees” yaagiis.
38 Yaagin Yesuusi qassi eta, “Hegaa heeran de7iya hara katamata hind-
dite; taani hegankka qaalaa yootanau bessees; aissi giikko, taani yiidoogee
hegaassa” yaagiis. 39 Yaagidi Aihuda woosa keettatun qaalaa yootiiddinne
xalaheta kessiiddi, Galiila biitta ubbaa yuuyiis.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 8:1-4; Luqaasa 5:12-17)

40 Inchchirichchai oiqqido issi bitanee Yesuusakko yiidi, a sinttan gulbba-
tidi, “Neeni koyikko, tana pattanau danddayaasa” yaagidi woossiis.
41 Yesuusi ayyo qarettiis; ba kushiyaa yeddidi, a bochchidi, “Taani koyais;
paxa!” yaagiis. 42 Sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa yeddi aggin,
bitanee paxi aggiis. 43 Yesuusi wolqqappe godatidi, sohuwaara a kessi
yeddiis. 44 Yesuusi a, “Nena era! Hagaa ooyyoonne yootoppa; shin baada
ne bollaa qeesiyaa bessa; qassi neeni ha77i geeshsha gididoogaa asaa eris-
sanau, Muusee azazido yarshshuwaa yarshsha” yaagiis.
45 SHin bitanee biidi, yohuwaa ubbasan asa ubbau oduwaanne laalettaa
doommiis; hegaa gishshau, Yesuusi qoncciyaa kiyidi, katama gelanau dand-
dayibeenna; shin asi bainnasan gaxan de7iis; qassi asai ubbasaappe akko
yees.

2

Yesuusi Bollai Silido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 9:1-8; Luqaasa 5:17-26)

1 Amarida gallassaappe guyyiyan, “Yesuusi Qifirinaahooma guyye sim-
midi, son de7ees” giyo odoi siyettiis. 2 Keettai ekkennan ixxin, harai atto,
kareekka un77ana gakkanaassi daro asai shiiqiis; shiiqin Yesuusi qaalaa
asau yootees. 3 Oiddu asati bollai silido issi bitaniyaa tookkidi, akko
ehiidosona. 4 Asai darido gishshau, bitaniyaa Yesuusakko efaanau etayyo
danddayettennan ixxin, Yesuusi de7iyo ginaara keettaa qaaridi, kaaraa
lukkidosona; he lukkidosaara bitaniyaa i zin77ido halaara duge yeddidi,
Yesuusa sinttan wottidosona. 5 Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, he bollai
silido bitaniyaa, “Ta na7au, ne nagarai atto geetettiis” yaagiis.
6 Yaagin higgiyaa tamaarissiyaageetuppe he sohuwan uttida issooti issooti
bantta wozanan, 7 “Laa ha bitanee hagaa mala iitabaa Xoossaa bolli aissi
haasayii? Xoossaa xalaalappe attin, harai ooni nagara atto gaanau dand-
dayii?” yaagidi qoppidosona.
8 Eti bantta wozanan hegaadan qoppidoogaa Yesuusi sohuwaara ba
ayyaanan eridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte intte wozanan aissi hegaadan
qoppeetii? 9 Bollai silido bitaniyaa, ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee
mateeyye? Woi, ‘Dendda eqqada ne halaa tookkada hemetta’ giyoogee
matee? 10 SHin taayyo, Asa Na7aayyo, sa7aa bollan nagara atto gaanau
alaafetettai de7iyoogaa taani inttena erissana” yaagidi he bollai silido bi-
taniyaa, 11 “Nena gais; dendda eqqa; yaatada ne halaa tookkada ne soo ba”
yaagiis.

12 Bitanee sohuwaara denddi eqqidi, ba halaa tookkidi, asai ubbai xeellishin biis; bin asai ubbai garamettidi, “Nuuni hagaa malabaa mulekka be7i erokko” yaagidi Xoossaa galatiis.

Yesuusi Leewa Xeesiis
(Maatiyoosa 9:9-13; Luqaasa 5:27-32)

13 Yesuusi naa77anttuwaa Galiila Abbaa dooni biis; asai ubbai akko yiidaagaa tamaarissiis. 14 Hegaara aadhdhiiddi, Ilppiyoosa na7aa Leewa, giyoogee giiraa giiriyoosan uttidaagaa demmidi, “Tana kaalla” yaagiis. Yaagin Leewi denddi eqqidi, a kaalliis.

15 Yesuusi qumaa maanau Leewi son uttidaashin, giiraa ekkiya daro asainne nagaranchchati aaranne i erissiyo ashkkaratuura issippe uttidosona. Aissi giikko, a kaalliyaageetu giddon hegeetu mala asati daridosona. 16 Higgiyaa tamaarissiya issi issi Parisaaweti Yesuusi nagaranchchatuuranne giiraa ekkiyaageetuura qumaa miishin be7idi, “I aissi nagaranchchatuuranne giiraa ekkiyaageetuura qumaa mii?” yaagidi, erissiyo ashkkarata oichchidosona.

17 Yesuusi eti giyoogaa siyidi, “Hargganchchatuppe attin, payyatuyyo aakime koshshenna; taani nagaranchchata xeesanau yiidoogaappe attin, xillota xeesanau yabeikke” yaagidi etayyo zaariis.

Xoomaabaa Eranau SHiiqida Oishaa
(Maatiyoosa 9:14-17; Luqaasa 5:33-39)

18 Xammaqiya Yohaannisi erissiyo ashkkaratinne Parisaaweti xoomoosona; amarida asati Yesuusakko yiidi, “Yohaannisi erissiyo ashkkaratinne Parisaaweti erissiyo ashkkarati xoomoosona; shin neeni erissiyo ashkkarati aissi xoomokkonaa?” yaagidosona.

19 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Bullachchaa yiida asati machchiyo ekkiyaagee banttanaara de7ishin, xoomanau danddayiyoonaa? Machchiyo ekkiyaagee etaara de7ishin, xoomanau danddayokkona. 20 SHin machchiyo ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee yaana; eti he wode xoomana.

21 “Ceega maayo bolli ooratta woto wotti sikkiya asi baawa; wotti sikkikko, ooratta wotoi ceega maayuwaa peererettana; peerettaikka kaseegaappe darana. 22 Qassi ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya asi baawa; shin naaqqikko, he woiniyaa eessai ogoruwaa daakkana; baukka gukkana; ogoroikka moorettana; shin ho77o woine eessaa ooratta ogoron naaqqeettees” yaagiis.

Sambbataabaa Eranau SHiiqida Oishaa
(Maatiyoosa 12:1-8; Luqaasa 6:1-5)

23 Yesuusi issi Sambbata gallassi tiya banggaa giddoora aadhdhishin, erissiyo ashkkarati aara biiddi, banggaa tiyaappe duutettaa doommidosona. 24 Parisaaweti Yesuusa, “Be7a; neeni erissiyo ashkkarati Sambbata gallassi higge gidennabaa aissi oottiyoonaa?” yaagidosona.

25 Yesuusi eta, “Daawiti namisettidi, miyoobaa koyido wode, banaara de7iyaageetuura oottidobaa mulekka nabbabibeekketii? 26 Abiyaataari qeese ubbatu halaqa gidido wode, Daawiti Xoossaa keettaa gelidi, qeesetu xalaalai maanaappe attin, ooninne maanau higge gidennaagaa Godaa sinttan wottido oittaa miidi, banaara de7iyaageetuyyookka immiis” yaagiis.

27 Qassikka Yesuusi eta, “Sambbatai asau merettidoogaappe attin, asi Sambbatau merettibeenna. 28 Hegaa gishshau, taani, Asa Na7ai, harai atto, Sambbataukka Goda” yaagiis.

3

Kushee Silido Bitaniyaa
(Maatiyoosa 12:9-14; Luqaasa 6:6-11)

1 Yesuusi Aihuda woosa keettaa naa77anttuwaa geliis; hegan kushee silido
issi bitanee de7ees. 2 Issi issi asai Yesuusa mootanau koyidi, kushee silido
bitaniyaa Sambbatan i pattiyaakko be7anau mintti naagees. 3 Yesuusi he
kushee silido bitaniyaa, "Dendda eqqada sinttau haa ya" yaagiis. 4 Hegaappe
guyyiyan asaa, "Sambbatan lo77obaa oottiyoogee wogeeyye iitabaa oottiyoogee wogee? Asa shemppo ashshiyoogee wogeeyye woriyoogee wogee?"
yaagidi oichchiis.

SHin asai co77u giis. 5 Yesuusi hanqqettidi, eta yuushshi aatti xeellidi,
eti yootin siyennaageeta gidiyo gishshau, etau keehi qarettiis; he bitaniyaa,
"Ne kushiyaa piddi ootta" yaagiis; bitanee piddi oottin, a kushee paxi
aggiis. 6 Parisaaweti Aihuda woosa keettaappe kare kiyidi, Yesuusa waati
woranaakko maqettanau, Heeroodisa baggatuura sohuwaara issisaa shiiqidosona.

Asai Abbaa Lanqqen Yesuusakko SHiiqiis

7 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura Galiila Abbaa biis; Galiilappenne
Yihudaappe yiida daro asai a kaalliis. 8 Qassikka daro asai Yerusalaameppe,
Eedomiyaasappe, Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta baggappe, Xiiroosa
katamaappenne Sidoona katamaappe Yesuusi oottidobaa siyidi, Yesuusakko yiis. 9 Yesuusi daro asai bana un77enna mala, ba erissiyo ashkkarati
wolwoluwaa baayyo takkissana mala azaziis. 10 Daro asaa i pattido
gishshau, harggiya asai ubbai a bochchanau sugerettees. 11 Iita ayyaanai
de7iyo asatikka a be7ido wode ubban a sinttan gufannidi, bantta qaalaa
xoqqu oottidi, "Neeni Xoossaa Na7aa gidikkii!" yaagoosona.

12 Yesuusi he iita ayyaanati babaa asau yootidi, bana qoncciyaa kessenna
mala, eta minttidi azaziis.

Yesuusi Tammanne Naa77u Erissiyo Ashkkarata Dooriis
(Maatiyoosa 10:1-4; Luqaasa 6:12-16)

13 Yesuusi deriyaa bolli kiyidi, ba koyido asata baakko xeesiis; xeesidoogeeti akko biidosona. 14-15 Eti banaara de7ana malanne qaalaa yootanau
eta kiittana mala, xalaheta kessanaukka etayyo maatai de7ana mala, tammanne naa77u asata dooriis.

16 I doorido tammanne naa77ati hageeta: PHeexiroosa yaagidi sunttido Simoona, 17 Bo7anerggeesa yaagidi sunttidoogeeta, Zabddiyoosa naata
Yaaqoobanne Yaaqooba ishaa Yohaannisa. "Bo7anerggeesa" giyoogee
"Dadaa milatiya asata" giyoogaa. 18 Inddiraasanne Piliphphoosa, Barttalamoosanne Maatiyoosa, Toomaasanne Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba, Taaddiyoosanne ba biittau mishettiya Simoona, 19 Yesuusa aatti immida Yihudaa
Asqqoroota.

Yesuusanne Bi7eeli-Zeebula
(Maatiyoosa 12:22-32; Luqaasa 11:14-23; 12:10)

20 Yesuusi soo biis; naa77anttuwaakka qassi daro asai shiiqin, inne erissiyo ashkkarati harai atto, qumaa maanaukka danddayibookkona; 21 asai a,
"Gooyees" giyo gishshau, a dabboti hegaa siyidi, a ekkanau biidosona.

22 Higgiyaa tamaarissiya issi issi asati Yerusalaameppe yiidi, "A bolli
Bi7eeli-Zeebuli de7ees" yaagidosona; qassi harati, "Xalahetu halaqai baayyo
wolqqaa immin, xalaheta kessees" yaagidi haasayidosona.

23 Yesuusi asaa baakko xeesidi, leemisuwaa yootiiddi, “Seexaanai Seexaanaa waati kessanau danddayii? 24 Issi kawotettai ba giddon shaahettikko, he kawotettai eqqana danddayenna; 25 qassi issi keetta asaikka ba giddon shaahettikko, he keettaa asaikka eqqanau danddayenna. 26 Qassi Seexaanai banaara ooyettidi shaahettikko, xayanaappe attin, de7ana danddayenna.

27 “SHin wolqqaama asa kasetidi qachchennan de7iiddi, a keettaa gelidi, a miishshaa bonqqanau danddayiya asi baawa; qachchidoogaappe guyyiyan, a keettaa bonqqana danddayees.

28 “Taani intteyyo tumaa gais; Xoossai asa naatuyyo nagara ubbaanne eti cayiyo cashsha ubbaa atto gaana; 29 shin Geeshsha Ayyaanaa bolli iitabaa haasayiya ooyyoonne merinau nagara gidanaappe attin, Xoossai mulekka atto geenna” yaagiis. 30 Yesuusi hegaa giidoogee, issi issi asati, “A bolli iita ayyaanai de7ees” yaagido gishshaassa.

Yesuusa Aayyiyoonne Ishantta
(Maatiyoosa 12:46-50; Luqaasa 8:19-21)

31 A aayyiyaanne a ishantti yiidi, karen eqqidi, akko asa kiittidi, a xeesissidosona. 32 Daro asai a matan uttiis; he kiittidoogee a, “Be7a; ne aayyiyaanne ne ishantti karen eqqidi, nenaara gaittanau koyoosona” yaagiis.

33 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Ta aayyiyaa oonee? Qassi ta ishantti oonee?” yaagiis. 34 Ba matan uttida asaa yuushshi aatti xeellidi, “Be7ite; ta aayyiyaanne ta ishantti hageetihona. 35 Xoossai koyiyoobaa oottiyai ubbai ta isha, ta michchonne ta aayo” yaagiis.

4

Zerettaa Zeriyaagaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:1-9; Luqaasa 8:4-8)

1 Yesuusi naa77anttuwaa Galiila Abbaa lanqqiyan tamaarissuwaa doommiis; keehi daro asai ba lanqqiyan yuuyi aadhdhidi shiiqettin, abban de7iya wolwolo giddo gelidi, aani uttiis; qassi he asai ubbai abbaa lanqqiyan de7ees. 2 I eta darobaa leemisuwan tamaarissiis. Tamaarissiiddi hagaadan yaagiis,

3 “Siyite; issi bitanee zerettaa zeranau kiyiis. 4 I zerishin, issi issi zerettai ogiyaa doonan wodhdhiis; wodhdhidaagaa kafoi yiidi miis. 5 Issi issi zerettai guutta biittai de7iyo shuchchaa anccuwaa bolli wodhdhiis; daro biittai bainna gishshau, he zerettai sohuwaara mokkiis. 6 Awai kiyido wode shulliis; adussa xaphuwaa yeddibeenna gishshau, meli bayiis. 7 Issi issi zerettai aguntta giddon wodhdhiis; wodhdhidi mokkidaagaa agunttai diccidi cuullin, aifennan attiis. 8 Issi issi zerettai aradda biittan wodhdhidi mokkiis; diccidi issoi hasttamaa, issoi usuppun tammaa aifin, issoi xeetaa aifiis” yaagiis. 9 Yaagidi, “Siyanau haitti de7iyo urai siyo” yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Odido Gaasota
(Maatiyoosa 13:10-17; Luqaasa 8:9-10)

10 Yesuusi yootidoogaa siyida hara asatinne tammanne naa77u erissiyo ashkkarati Yesuusi barkka de7ishin, akko shiiqidi, he leemisuwaa birshshettaa a oichchidosona. 11-12 Oichchin Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; “Inttessi Xoossaa kawotettaa xuura yohuwaa erai imettiis; shin harati kawotettaappe kareera de7iyaageeti, xeeluwaa xeellidi be7enna mala, qassi sissaa siyidikka akeekenna mala, eti naa77anttuwaa Xoossaakko simmin, i eta nagaraa atto geenna mala, etayyo ubbabai leemisuwan odettiis” yaagiis.

Zeriyaagaa Leemisuwaa Birshshettaa (Maatiyoosa 13:18-23; Luqaasa 8:11-15)

13 Yesuusi eta, “Ha leemisuwaa erekketii? Yaatin, leemiso ubbaa waati
eruuteetii? 14 Zeriyaagee Xoossaa qaalaa zerees. 15 Qaalai zerettiyo
ogiyaa doonan de7iyaageeti hageeta; eti qaalaa siyiyo wode, Seexaanai so-
huwaarakka yiidi, eta wozanan zerettida qaalaa efirggees. 16 Hegaadankka
qassi shuchchaa anccoi de7iyo biittan zerettidaageeti hageeta; eti qaalaa
siyidi, sohuwaara ufaissan ekkoosona. 17 Eti ha77issau de7iyoogaappe attin,
etau mino xaphoi baawa; guyyeppe qaalaa gaasuwan waayee woi yedetai
yiyo wode, eti sohuwaara xubetti aggoosona. 18 Qassi aguntta giddon
zerettidaageeti hageeta; eti qaalaa siyiyaageeta. 19 SHin ha sa7aa de7uwau
hirggiyoogee duretettaa siiqiyoogeenne harabaa amottiyoogee eta wozanan
gelidi, qaalaa cuullees; cuullin aifennan atti aggees. 20 SHin aradda biittan
zerettidaageeti qaalaa siyidi ekkiyaageeta; issoi hasttamaa, issoi usuppun
tammaa aifin, issoi xeetaa aifiis” yaagiis.

Geeman De7iya Xomppiyaa (Luqaasa 8:16-18)

21 Yesuusi gujjidi, “Xomppe ehiidi, kereppe woi arssappe garssaara wot-
tiya asi de7ii? Xoqqan wottenneeyye? 22 Aissi giikko, qosidobai ubbai qon-
cciyaa kiyana; qassi genttidobai ubbaikka beettennan attenna. 23 Siyanau
haitti de7iyo urai de7ikko siyo” yaagiis.

24-25 Qassikka eta, “Intte siyiyoogaa ezggidi siyite; Xoossai intte makkido
qun77an intteyyo makkana. I intteyyo darissidi immana; aissi giikko,
issibai de7iyo urau gujji immana; bainnaagaappe harai atto, au de7iya he
guuttiyookka ekkirggana” yaagiis.

Dicciya Zerettaa Leemisuwaa

26 Yesuusi qassikka yaagiis; “Xoossaa kawotettai ba gaden katta zeriya asa
mala. 27 He bitanee qammi xiskkees; maallado denddees; i ba huuphen
waaniyaakkonne erennan, he zerettai mokkeesinne diccees. 28 Biittai kattaa
barkka mokkeesinne aifees; koiro carshshai caarees; guyyeppe aifanau
kukkumees; qassi wurssettan kumetta aifiyaa aifees. 29 SHin kattai gakkiyo
wode, kattaa shiishshiyo wodee gakkido gishshau, bitanee sohuwaarakka
baacaara geli aggees” yaagiis.

Sanaafici Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa (Maatiyoosa 13:31-34; Luqaasa 13:18-19)

30 Yaagidi Yesuusi, “Nuuni Xoossaa kawotettaa ai milatees gaanee? Woi
aibiira leemisanee? 31 Xoossaa kawotettai sanaafici giyo qii mittee aifiyo
milatees. He mittee aifiyo zeriyo wode, sa7an de7iya mitta aife ub-
baappekka guuxxausu; 32 o zerin mokkada ataakiltte ubbaappe gitatausu;
daro daashshaa daayausu. Kafoi i tashiyaa kuwan bau keettaa keexxana
danddayees” yaagiis.

33 Yesuusi hagaa mala daro leemisuwan asau gelana gakkanaassi, ba
qaalaa yootiis. 34 Asaayyo leemisoi bainnan yootenna; shin Yesuusi ba
erissiyo ashkkaratu xalaalaara de7iyo wode, etayyo ubbabaa birshshidi
yootees.

Yesuusi Beetaa Co77u Oottiis (Maatiyoosa 8:23-27; Luqaasa 8:22-25)

35 He gallassi sa7ai omarin, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Abbaa hefintti
pinnoos” yaagiis. 36 Erissiyo ashkkarati daro asaa yeggi bayidi, Yesuusi

kase geli uttido wolwoluwan gelidi, Yesuusa banttanaara efiidosona; hara wolwolotikka hegan de7oosona. 37 Wolqqaama gotee denddin, beetai wolwoluwaa shocin, haattai kumana gakkanaassi wolwoluwaa giddo geliis. 38 He wode Yesuusi wolwoluwan guyye baggaara borkkotaa borkkotidi xiskkiis. Erissiyo ashkkarati a denttidi, “Tamaarissiyaagoo, nuuni xayiyo wode coo xeellai?” yaagidosona.

39 Yaagin i beegottidi gotiyaa, “Co77u ga” giidi, abbaakka, “Woppu ga” giis; goteekka co77u gin, ubbabaikka woppu giis. 40 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Aissi hagaadan yayyeetii? Intte waani ammanekketii?” yaagiis.

41 Eti daro yayyidi bantta giddon, “Hagee laa harai atto, goteenne abbai azazettiyoogee oonee?” yaagidosona.

5

Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 8:28-34; Luqaasa 8:26-39)

1 Eti abbaappe hefintti pinnidi, Gerggesenoona giyo biitti gakkidosona. 2 Asa moogiyo gonggoluwaappe iita ayyaanai de7iyo issi bitanee kiyidi, Yesuusi wolwoluwaappe kiyido wode, Yesuusaara gaittiis; 3 bitanee he gonggoluwan aqidi pe7idi, yan de7ees; a ooninne naa77anttuwaa harai atto, sanssalatan qachchanaukka danddayibeenna. 4 Aissi giikko, i darotoo huqqunnaaninne sanssalatan qashettidi de7ees; shin sanssalataa duuterettees; huqqunnaakka mentterettees; a xoonanau danddayidai ooninne baawa. 5 I ubba wode gallassinne qammi, he gonggoluwaa giddooninne dere bolli waassees; ba bollaakka shuchchan gaarees.

6 Yesuusa haahuwan be7ido wode, woxxidi ayyo goinniis. 7 He bitanee ba qaalaa xoqqu oottidi, “Ubbaappe Bolla Xoossaa Na7au Yesuusaa, nenanne tana aibee gattiyai? Tana qaxxayenna mala, taani nena Xoossaa sunttan woossais” yaagiis. 8 I hegaa aissi giidee giikko, Yesuusi a, “Laa ha iita ayyaanau, ha bitaniyaappe kiya” yaagidoogaassa.

9 Yesuusi a, “Ne sunttai oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin i, “Nuuni daro gidiyo gishshau, ta sunttai Leegiyoona” yaagiis. 10 Yaagidi iita ayyaanata he biittaappe kessi yeddenna mala, Yesuusa minttidi woossiis.

11 He deriyaa bollan daro gudunttaa wudee heemettees; 12 iita ayyaanati Yesuusa, “Nuna hini gudunttaa wudiyaakko yeddarkkii; etan biidi geloos” yaagidi woossin, 13 Yesuusi, “Biite” yaagiis. Yaagin iita ayyaanati bitaniyaappe kiyidi, gudunttatun gelidosona; naa77u sha7aa gidiya gudunttaa wudee kakaa huuphiyaara jaamiiddi, abban gelidi, meetetti bayiis.

14 Gudunttaa wudiyaa heemmiyaageeti baqatidi, hanidabaa katamaaninne katamaappe gaxa biittan yootidosona; yootin hegaa be7anau asai yiis. 15 Asai Yesuusakko yiidi, xalaheti beni oiqqido Leegiyoona giyo bitanee ba wozanai simmin, maayuwaa maayidi, hegan uttidaagaa be7idi, ubbai yayyiis. 16 Hegaa be7ida asati xalaheti oiqqido bitanee hanidobaanne qassi gudunttaa wudiyaabaa he asaassi yootidosona. 17 Hegaa gishshau, asai bantta biittaappe Yesuusi baana mala, woosaa doommiis.

18 Yesuusi wolwoluwan gelishin, xalaheti oiqqido bitanee Yesuusaara de7ana mala, Yesuusa woossiis. 19 SHin Yesuusi ixxidi a, “Ne soo simmada, Godai neessi waanida gitabaa oottidaakkonne qassi i neessi waanida kehakko ne so asau yoota” yaagiis. 20 Bitanee biidi, Tammu Katamaa giyoosan

yuuyidi, Yesuusi baassi waanida gitabaa oottidaakko, yootuwaa doommiis; i yootidoogaa siyida asai ubbai garamettiis.

Yaa7iroosa Na7aanne Yesuusa Maayuwaa Bochchida Maccaasiyo (Maatiyoosa 9:18-26; Luqaasa 8:40-56)

21 Yesuusi simmidi, wolwoluwan gelidi, abbaa pinnidoogaappe guyyiyan, daro asai abbaa lanqqiyan a mati yuuyi aadhdhidi shiiqiis. 22 Yaa7iroosa giyoogee, Aihuda woosa keettaa halaqatuppe issoi, Yesuusa be7ido wode akko yiidi, a tohuwan kunddiis; 23 kunddidi, "Ta na7iyaa harggada haiqqana hanausu; a paxada payya de7ana mala, yaada ne kushiyaa i bolli wottarkkii" yaagidi Yesuusa minttidi woossiis.

24 Yesuusi Yaa7iroosaara biis; biishin keehi daro asai a kaalliiddi un77iis.

25 Tammanne naa77u laittaasappe doommidi, i bollaappe suuttai goggiyo issi maccaasiyaa de7ausu. 26 Daro aakimeti o aakimishinkka, a paxa kaa7ettaasu; ba miishshaa ubbaa wurssinkka iyyo haa iitidoogaappe attin, ainne o maaddibeenna. 27 He maccaasiyaa Yesuusabaa siyada, asaa giddoora Yesuusappe guyyeera yaada, a afalaa bochchaasu. 28 Aissi giikko a, "Taani harai atto, a afalaa bochchikko paxana" yaagada qoppaasu.

29 Ippe goggiya suuttai sohuwaarakka aggi bayiis; a ba waayiyaappe paxidoogaa ba bollan era aggaasu. 30 Yesuusi baappe wolqqai kiyidoogaa ba huuphen eridi, sohuwaara daro asaa giddon guyye simmidi, "Ta afalaa bochchidai oonee?" yaagiis.

31 Erissiyo ashkkarati a, "Asai nena sugiyoogaa be7aidda, 'Tana oonee bochchidai?' yaagai?" giidosona.

32 Yesuusi hegaa ooni oottidaakkonne be7anau yuushshi aattidi xeelliis; 33 shin mishiriyaa baayyo hanidabaa erada, yashshaa kokkoraidda yaada Yesuusa sinttan gufannaasu; qassi tumu hanidabaa ubbaa ayyo yootaasu. 34 Yootin Yesuusi o, "Ta na7ee, nena ne ammanoi pattiis; saruwan ba, ne waayiyaappenne paxa" yaagiis.

35 Yesuusi biron hegaa giishin, Aihuda woosa keettaa halaqaa sooppe kiitettida asati yiidi, "Ne na7iyaa haiqqaichchaasu; simmi tamaarissiyaagaa aissi daafurssai?" yaagidosona.

36 SHin Yesuusi eti giyoogaa siyidi, Aihuda woosa keettaa halaqaa, "Ammano xalaalaa ammanappe attin, yayyoppa" yaagiis. 37 Yesuusi PHeexiroosappe, Yaaqoobappenne Yaaqooba ishaa Yohaannisappe harai ooninne bana kaallenna mala diggiis. 38 Eti Aihuda woosa keettaa halaqaa soo gakkido wode, Yesuusi asai wozanaa bayidi yeekkiyoogaanne zilaaliyoogaa be7iis. 39 Gelidi asaa, "Aissi wozanaa bayidi yeekkeetii? Na7iyaa xiskkaasuppe attin, haiqqabeikku" yaagiis.

40 Yaagin asai a bolli miicciis; shin asa ubbaa kare kessidi, na7ee aawaanne aayyiyo he banaara de7iya erissiyo ashkkaratanne ekkidi, na7iyaa de7iyoosaa geliis. 41 Yesuusi na7ee kushiyaa oiqqidi, "Xaalitaa, quumii" yaagiis; hegaa birshshettai, "Guutta na7ee, taani nena dendda gais" giyoogaa.

42 Na7iyaa sohuwaarakka dendda eqqada hemetettaasu; a tammanne naa77u laitta na7a; hegee haniyoogan asai keehi daro garamettiis. 43 Yesuusi hegaa eti ooyyoonne odenna mala, eta mintti azazidi, "Iyyo miyoobaa immite" yaagiis.

6

Yesuusa Naazireeten Ekkennan Ixxidosona (Maatiyoosa 13:53-58; Luqaasa 4:16-30)

1 Yesuusi hegaappe kiyidi, ba biitti Naazireete katamaa biis; erissiyo
ashkkaratikka a kaallidi biidosona. 2 Sambbata gallassi Aihuda woosa
keettan tamaarissuwaa doommiis; i tamaarissiyoogaa siyida daro asai
garamettidi, “Hagee ha ubbabaa auppe demmidee? Ha ayyo imettida aad-
hdhida eratettai aibee? Xoossai oottiyo malaataa i waatidi oottii? 3 Hagee
anaaxiyaa gidennee? Mairaami na7aa, Yaaqooba ishaa, Yoosa ishaa, Yi-
hudaa ishaa, Simoona ishaa gidenneeyye? A michchentti nunaara hagan
de7okkonaayye?” yaagidi, i giyoobaa ekkennan ixxiis.
4 Yesuusi he asaassi, “Hananabaa yootiyaagee ba biittan, ba dabbotu-
uninne bantta so asan bonchchettennaagaappe attin, ubbasan bonchchet-
tees” yaagiis. 5 I he sohuwan ba kushiyaa amarida asatu bolli wottidi, eta
pattidoogaappe attin, Xoossai oottiyo malaataa oottanau ainne danddayi-
beenna. 6 Asai ammanibeenna gishshau garamettiis.

Yesuusi Tammanne Naa77u Erissiyo Ashkkarata Kiittiis (Maatiyoosa 10:5-15; Luqaasa 9:1-6)

Hegaappe guyyiyan, Yesuusi hegaa heeran de7iya qeeri katamatun yu-
uyi yuuyidi, asaa tamaarissees. 7 Yesuusi tammanne naa77u erissiyo
ashkkarata baakko xeesidi, naa77aa naa77aa kiittiis; qassi etayyo iita
ayyaanata kessiyo wolqqaa immiis. 8 Immidi eta, “Oge xam77appe attin,
quma, qarcciita, intte kiisen miishsha ainnekka oiqqoppite. 9 Intte tohuwan
caammaa wottite; shin naa77u qole maayoppite” yaagiis. 10 Qassikka eta,
“Inttena asi awan mokkikkokka, katamaappe kiyana gakkanaashin, he keet-
tan utti bayite. 11 Inttena asi mokkennasaa woi intte yootiyoobaa siyennasaa
awa gidikkokka, he biittan de7iya asaayyo hegee markka gidana mala, he
sohuwaappe kiyidi, intte tohuwaappe buhiyaa shocite” yaagiis.
12 Tammanne naa77u erissiyo ashkkarati biidi, asai ba nagaraappe sim-
manaadan, qaalaa yootidosona. 13 Eti asaappe daro xalaheta kessidi,
harggiya asaa daruwaa zaitiyaa tiyidi pattidosona.

Xammaqiya Yohaannisa Haiquwaa (Maatiyoosa 14:1-12; Luqaasa 9:7-9)

14 Asai Yesuusa sunttaa denttiyo gishshau, Kawoi Heeroodisi hegaa ubbaa
siyiis; issi issi asai, “Xammaqiya Yohaannisi haiquwaappe denddiis; Xoossai
oottiyo wolqqaama malaataa i oottiyoogee hegaassa” yaagiis.
15 SHin harati a, “Hagee Eelaasa gidennee?” yaagidosona.
Harati qassi, “Hagee beni wode hananabaa yootiyaageeta milatiya hanan-
abaa yootiyaagaa gidennee?” yaagidosona.
16 SHin Heeroodisi hegaa siyido wode, “Hegee taani qooriyaa muucissido
xammaqiya Yohaannisa gidennee? He i haiquwaappe paxiis” yaagiis.
17 Aissi giikko, Heeroodisi ba ishaa Piliphphoosa machchiyo Heerood-
iyaado ekki wottiis; Heeroodisi i gishshau, ba huuphen asa kiittidi, Yohaan-
nisa oittidi, qashissi wottiis. 18 Aissi giikko, Yohaannisi Heeroodisa, “Neeni
ne ishaa machchiyo ekkanau bessenna” yaagi wottiis.
19 Heeroodiyaada Yohaannisau uluwan morkkiyaa oiqqada a worissanau
koyaasu; shin danddayabeikku. 20 Yohaannisi xillo asanne geeshsha asa
gididoogaa Heeroodisi erido gishshau, ayyo yayyidi, loitti naagi wottiis;
Yohaannisi giyoobaa siyidi, ba wozanan keehi metootiiddikka abaa ufaissan
siyiis.

21 Heeroodisi ba yelettido gallassi, deriyaa haariyaageetuyyo,
shaalaqatuyyoonne Galiilan de7iya gita asaayyo imatuwaa giigissido wode,
wurssettan Heeroodiyaada injje gallassaa demmaasu. 22 Heeroodiyaadi
na7iyaa imattaa imattiyoosaa gela durada, Heeroodisanne a imattata
ufaissaasu; ufaissin kawoi na7iyo, "Nena lo77idabaa aiba gidikkonne
tana oichcha; taani neeyyo immana" yaagiis. 23 Qassi iyyo daro caaqqidi,
"Neeni oichchidobaa aiba gidikkokka, taani neeyyo immana; harai atto, ta
kawotettaappe baggaa gidikkokka, taani neeyyo immana" yaagiis.
24 Na7iyaa kare kiyada ba aayyiyo, "Ai imma goo?" yaagada oichchaasu.
Oichchin, i aayyiyaa, "Xammaqiya Yohaannisa huuphiyaa imma ga" yaa-
gaasu.
25 Na7iyaa eesuwan kawuwaakko baada a, "Xammaqiya Yohaannisa hu-
uphiyaa soruwan wottada, neeni ha77i tau immanaagaa koyais" yaagaasu.
26 Yaagin kawoi daro qarettiis; shin ba caaquwaa gishshaunne ba imattatu
gishshau iyyo caaqqido caaquwaa maanau koyibeenna. 27 Hegaa gishshau,
sohuwaara zabainnaa kiittidi, Yohaannisa huuphiyaa ehaana mala azaziis;
zabainnai qasho keettaa biidi, Yohaannisa qooriyaa muuciis. 28 He muuci-
doogaa soruwan wotti ehiidi, na7eeyyo immiis; na7iyaa qassi ba aayeeyyo
immaasu. 29 Yohaannisi erissiyo ashkkarati hegaa siyido wode yiidi, a ahaa
ekki efiidi moogidosona.

Yesuusi SHa7u Asaa Miziis
(Maatiyoosa 14:13-21; Luqaasa 9:10-17; Yohaannisa 6:1-14)

30 Yesuusi kiittidoogeeti simmidi, Yesuusaara gaittidi, bantta
oottidobaanne bantta tamaarissidobaa ubbaa Yesuusassi odidosona.
31 Biyaabainne yiyaabai darin, harai atto qumaa maanaukka eta gattennan
ixxido gishshau, Yesuusi eta, "Nurkka guuttaa shemppi ekkanau asi
bainnasaa hinddite" yaagiis. 32 Yesuusinne eti banttarkka wolwoluwan
uttidi, asi bainnasaa biidosona.
33 Eti biishin, daro asai eta be7idi eriis; eridi katama ubbaappe woxxidi,
eti biyoosaa etappe kasetidi gakkiis. 34 Yesuusi wolwoluwaappe kiyidi,
daro asaa be7iis; asai heemmiya asi bainna dorssaa mala gidido gishshau,
qarettidi asaa darobaa tamaarissuwaa doommiis.
35 Sa7ai omariyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati akko yiidi, "Hagee
sohoi asi bainna soho; ha77i sa7aikka qammiichchiis; 36 asai dere giddonne
qeeri katamatu giddo biidi, bau miyoobaa shammana mala, asaa yedda"
yaagidosona.
37 SHin Yesuusi zaaridi eta, "Asau miyoobaa intte immite" yaagiis.
Yaagin eti, "Nuuni biidi, naa77u xeetu biran oittaa shammidi, asai maanau
immanee?" yaagidi a oichchidosona.
38 Yesuusi eta, "Intteyyo aappun oittai de7ii? Biidi be7ite" yaagiis.
Eti be7idi, "Ichchashu oittanne naa77u mole" yaagidosona.
39 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata asa ubbaa citan citan shaakki shaakkidi,
maatan utissana mala azaziis. 40 Asai xeetai xeetainne ishatamai ishata-
mai citan citan uttiis. 41 Yesuusi ichchashu oittaanne naa77u moliyaa
oiqqidi, pude saluwaa xeellidi, Xoossaa galatiis; oittaa menttidi asau gis-
hana mala, erissiyo ashkkaratussi immiis; qassi naa77u moliyaakka eta
ubbau shaakkiis. 42 Asai ubbai miidi kalliis. 43 Kallin attida oittaa xarz-
zainne moliyaa xarzzai tammanne naa77u samppaa kumidaagaa erissiyo
ashkkarati denttidosona. 44 Oittaa miida attumaasai ichchashu sha7a.

Yesuusi Abbaa Bollan Hemettidi Biis
(Maatiyoosa 14:22-33; Yohaannisa 6:15-21)

45 Sohuwaara Yesuusi he daro asaa moissiiddi, ba erissiyo ashkkarati wolwoluwan gelidi, abbaappe hefinttan de7iya Beetasaida giyo katamaa baappe sinttatidi baanaadan azaziis. 46 Erissiyo ashkkarata moissidoogaappe guyyiyan, Xoossaa woossanau deriyaa huuphiyaa kiyiis.

47 Sa7ai qammiyo wode wolwoloi abbau gidduwan de7ishin, Yesuusi abbaappe gaxan barkka de7ees. 48 Carkkoi erissiyo ashkkaratukko carkkiyo gishshau, erissiyo ashkkarata abbaa shaariyoogee waissiyoogaa Yesuusi be7idi, kuttoi waassana haniyo wode abbaa bolli hemettiiddi, etakko yiis; eta yeggidi aadhdhanau koyiis. 49 SHin abbaa bolli i hemettishin, eti a be7idi, banttau moitille milatin waassidosona. 50 Aissi giikko, eti ubbai a be7idi, yashshaa kokkoridosona; shin sohuwaara Yesuusi eta, "Aikko baawa; tanattennee yayyoppite" yaagiis. 51 Yesuusi etaara issippe wolwoluwan gelin, carkkoi woppu giis; gin eti daro garamettidosona. 52 Aissi giikko, eta wozanai dammido gishshau, eti oittaabaa akeekibookkona.

Yesuusi Genssereexen Hargganchchata Pattiis (Maatiyoosa 14:34-36)

53 Eti abbaa pinnidi, Gennssereexa giyo biittaa gakkidosona; gakkidi wolwoluwaa gaxaa shiishshi qachchidosona. 54 Eti wolwoluwaappe wodhdhiyoogan, asai sohuwaara Yesuusa erinne 55 hegaa heeran de7iya biitta ubban woxerettidi, hargganchchata halan tookkidi, "Yesuusi de7ees" gin siyidosaa ehuwaa doommiis. 56 Yesuusi biido soho ubban qeeri kataman gidin, gita kataman gidin, dere giddon gidinkka, asai hargganchchata giyaa sohuwaa efees. Yesuusi ba afalaa macaraa gidikkonne hargganchchata boshissana mala, asai a woossiis; woossin bochchida ubbaikka paxiis.

7

Yesuusi Asi Medhdhido Wogaa PHalqqiis (Maatiyoosa 15:1-9)

1 Parisaawetinne Yerusalaameppe yiidi, higgiyaa tamaarissiya amarida asati Yesuusakko shiiqidosona. 2 SHiiqidi Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe issooti issooti geeyenna kushiyan, hegaa giyoogee meecettennan qumaa miyaageeta be7idosona.

3 Aissi giikko, Parisaawetinne Aihuda asai ubbai bantta aawatu wogaa naagidi, bantta kushiyaa loitti meecettennan mookkona. 4 Qassi giyaappe yiidikka meecettennan de7iiddi mookkona. Qassi eti bantta aawatuppe ekkido hara daro wogai de7ees; hegee siiniyaanne keriyaa nahaasiyaappe medhdhido miishshaanne arssaa meecciyo wogaa.

5 Parisaawetinne higgiyaa tamaarissiyaageeti Yesuusa, "Ne erissiyo ashkkarati aissi aawatu wogaa kaallennan ixxidi, bantta kushiyaa meecettennan oittaa miyoonaa?" yaagidi oichchidosona.

6-7 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; "Isiyaasi hananabaa yootido wode, intte-
baa, lo77o milatiya iitatubaa xaafidoogaadankka,
'Xoossai, "Hagee asai tana
ba bolla doonan bonchchees.
SHin eta wozanai taappe haahuwan de7ees;
asai tau mela goinnees.
Aissi giikko, asi oottido azazuwaa
Xoossaa higgiyaa milatissidi tamaarissees" giis'
giidi hananabaa tumaa yootiis.

8 “Xoossaa azazuwaa intte aggi bayidi, asa wogaa minttidi naageeta”
yaagiis.
9 Qassikka Yesuusi, “Intte intte wogaa naaganau Xoossaa azazuwaa yeggi
bayeeta. 10 Aissi giikko Muusee, ‘Ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha.’
Qassi, ‘Ba aawaanne ba aayyiyo cayiyaagee haiqqo’ yaagiis. 11 SHin issi
urau ba aawaa woi ba aayyiyo maaddiyoobi de7ishin i, ‘Hagee qurbbaane;
hegaa giyoogee Xoossaabaa giyoogaa’ giikko, 12 i ba aawaa woi ba aayyiyo
wodeppe maaddanaagaa ainne koyekketa. 13 Hegaadankka qassi intte
haratuyyo immido intte wogan Xoossaa qaalaa karidi, hegaa mala darobaa
ootteeta” yaagiis.

Asa Tunissiyaabata
(Maatiyoosa 15:10-20)

14 Yesuusi daro asaa qassikka baakko xeesidi, “Ubbai taani giyoogaa
siyitenne akeekite. 15 Asa wozanappe kiyiyaabai asa tunissiyoogaappe attin,
kareppe asa wozanan gelidi, asa tunissiyaabi aibinne baawa; 16 siyanau
haittai de7iyo urai ooninne siyo” yaagiis.
17 Yesuusi daro asaa yeggi bayidi soo gelido wode, i erissiyo ashkkarati
he leemisuwaabaa a oichchidosona. 18 Oichchin i eta, “Intteyyookka qassi
gelibeennee? Kareppe asa wozanan geliyaabai aibinne asa tunissanau
danddayennaagaa akeekeetii? 19 Aissi giikko, qumai asa ulo giddo gelidi,
gaxi kiyiyoogaappe attin, asa wozana giddo gelenna” yaagiis. Hegaadankka
Yesuusi quma ubbai geeshsha gidiyoogaa erissiis.
20 Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; “Asa tunissiyaabai asa wozana
giddoppe kiyiyaabaa. 21 Aissi giikko, asa wozana giddoppe kiyiyaabai
iita qofa; shaaramuxanau qaaqqatiyoogaa, wuuqqiyoogaa, woriyoogaa,
shaaramuxiyoogaa, 22 duretettaa amottiyoogaa, iitatettaa, geniyaa, amot-
tiyoogaa, qanaatiyoogaa, cashshaa, ayyuwaa, azallatettaa. 23 Ha iitabai
ubbaikka asa wozana giddoppe kiyidi, asa tunissees” yaagiis.

Issi Giriike Mishiree Ammanuwaa
(Maatiyoosa 15:21-28)

24 Yesuusi hegaappe aggidi, Xiiroosanne Sidoona giyo katamatu matan
de7iya biitti biidi, issi keettaa geliis; qassi i yaani de7iyoogaa ooninne
eranaagaa koyibeenna; shin qosettidi gam77anau danddayibeenna. 25 SHin
ba guutta na7ee bolli iita ayyaanai de7iyo issi maccaasiyaa Yesuusabaa
siyada, sohuwaara akko yanne a tohuwan gufanna wodhdhaasu. 26 He
mishiriyaa Aihuda gidukku; a yelettidoikka Sirofinqqe giyo biittaana; a ba
na7eeppe xalahiyaa kessana mala, Yesuusa woossaasu.
27 SHin Yesuusi zaaridi, “Naati kasetidi qumaa kallona; aissi giikko, naatu
qumaa ekkidi, zairotuyyo oliyoogee lo77o gidenna” yaagiis.
28 Mishiriyaa zaarada, “Tumakka ta Godau, harai atto masoofiyaa lan-
qqiyan de7iya zairotikka naatuppe attida suuppaa moosona” yaagaasu.
29 Yesuusi qassi o, “Ha ne qaalaa gishshau, ne soo ba; xalahee ne na7eeppe
kiyiis” yaagiis.
30 Mishiriyaa ba soo biyo wode, i na7iyaa xalahee ippe kiyin, hiixan
zin77idaaro demmaasu.

Yesuusi Tullenne Duude Gidida Issi Bitaniyaa Pattiis

31 Yesuusi Xiiroosa biittaappe kiyidi, Sidoonaaranne Tammu Katamaa
giyo biittaara kanttidi, Galiila Abbaakko biis. 32 Asai tullenne duude gidida
bitaniyaa Yesuusakko ehiidi, ba kushiyaa a bolli wottana mala, Yesuusa

woossiis. 33 Yesuusi barkka he bitaniyaa daro asaappe gaxaa kessidi, ba biradhdhiyaa a haittan yeddiis; qassi cuchchaa cuchchidi, a inxxarssaa bochchiis. 34 Bochchidi saluwaa pude xeellidi, tookki shemppidi, “Efttah” yaagiis; hegaa giyoogee dooyetta giyoogaa. 35 Bitaniyaa haittai sohuwaara dooyetti aggiis; qassi a dooqettida inxxarssaikka birshshetti aggiis; bitanee ainne waayettennan haasayi bayiis.

36 Yesuusi asa ubbaa, “Hagaa ooyyoonne odoppite” yaagidi odiis; shin i keehi mintti odin, asai qassi oduwaa yaa darissiis. 37 Hegaa siyida asai ubbai daro garamettidi, “Ubbabaakka i loitti oottees. Harai atto tulliyaakka sissees; qassi duudiyaakka haasayissees” yaagiis.

8

Yesuusi Oiddu SHa7u Asaa Miziis (Maatiyoosa 15:32-39)

1 Amarida wodiyaappe guyyiyan, daro asai qassi Yesuusakko shiiqiis; asaayyo miyoobi xayin, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata baakko xeesidi yaagiis; 2 “Ha daro asai tanaara heezzu gallassi gakkanaassi gam77idi, miyoobaa ainne demmibeenna gishshau, taani asau qarettais. 3 Taani asaa namisaara soo yeddikko, asai biiddi, ogiyan daafuridi kunddana; aissi giikko, issoi issoi haahosaappe yiis” yaagiis.

4 Yesuusi erissiyo ashkkarati zaaridi Yesuusa, “Ha bazzuwan ha asa ubbaa mizanau gidiya oitta demmanau danddayiyai oonee?” yaagiis.

5 Yaagin Yesuusi eta, “Inttessi aappun oittai de7ii?” yaagidi oichchiis.

Eti, “Laappun oittai de7ees” yaagidosona.

6 Yesuusi daro asaa, “Sa7an uttite” yaagidi azaziis; qassi laappun oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; galatidi he oittaa menttidi, asaayyo gishana mala, ba erissiyo ashkkaratuyyo immiis. Erissiyo ashkkarati he daro asaassi gishidosona. 7 Etayyo qassikka amarida suuppa moleti de7oosona; Yesuusi hegeetuyyookka Xoossaa galatidi, asau gishana mala, erissiyo ashkkarata azaziis. 8 Asai ubbai miidi kalliis; asai miishin attida xarzzai laappun samppaa kumidaagaa erissiyo ashkkarati denttidosona. 9 Qumaa miida asai oiddu sha7aa gidana; hegaappe guyyiyan, Yesuusi asaa yeddiis. 10 I qassi ba erissiyo ashkkaratuura sohuwaara wolwoluwan gelidi, Dalmmanuta giyo biitti biis.

Parisaaweti Banttau Malaatai Oosettana Mala Oichchidosona (Maatiyoosa 16:1-4)

11 Parisaaweti yiidi, Yesuusa paaccanau eqqidi, saluwaappe malaataa banttana bessana mala, Yesuusaara palamaa doommidosona.

12 Yesuusi keehi tookki shemppidi, “Ha wodiyaa asai aissi malaata koyii? Taani intteyyo tumaa odais; ha wodiyaa asau malaati ubbakka imettenna” yaagiis. 13 Qassi eta hegan yeggi bayidi, naa77anttuwaa wolwoluwan gelidi, abbaappe hefintti pinniis.

Parisaawetu Irshshuwaanne Heeroodisa Irshshuwaa (Maatiyoosa 16:5-12)

14 Erissiyo ashkkarati qumaa efaanaagaa dogidosona; etau wolwoluwaa giddon issi oittappe hari baawa. 15 Yesuusi eta, “Inttena erite; Parisaawetu irshshuwaappenne Heeroodisa irshshuwaappe naagettite” yaagidi azaziis.

16 Eti bantta giddon, “I hagaa giyoogee nuussi qumi bainna gishshaassa” yaagidi haasayaa doommidosona.

17 Yesuusi eti giyoogaa eridi, eta yaagiis; “Intteyyo oitti bainnaagaa aissi haasayeetii? Ha77inne erekketii? Woi akeekekketii? Yootin siyekketii? 18 Intteyyo aifee de7ees; be7ekketii? Qassi haittai de7ees; siyekketii? Intteyyo hassayettennee? 19 Taani ichchashu oittaa ichchashu sha7u asau battido wode, aappun samppaa kumida xarzzaa denttidetii?” yaagiis.

Yaagin eti, “Tammanne naa77u samppaa kumida xarzzaa denttida” yaagidosona.

20 “Taani qassikka laappun oittaa oiddu sha7u asau battido wode, aappun samppaa kumida xarzzaa denttidetii?” yaagiis.

Yaagin eti, “Laappun samppaa kumida xarzzaa denttida” yaagidosona.

21 I qassi, “Ha77inne akeekibeekketii?” yaagiis.

Yesuusi Beetasaidan Issi Qooqiyaa Pattiis

22 Yesuusinne erissiyo ashkkarati Beetasaida giyo katamaa biidosona; amarida asati qooqe bitaniyaa Yesuusakko ehiidi, he bitaniyaa bochchana mala, a woossidosona. 23 Yesuusi qooqe bitaniyaa kushiyaa oiqqidi, qeeri katamaappe gaxaa kessiis; a aifiyan cuchchidi, ba kushiyaa a bolli wottidi, “Neeyyo aibakko beettii?” yaagidi oichchiis.

24 Bitanee xeellidi, “Taani asaa be7ais; shin asai hemettiiddi, mitta milatees” yaagiis.

25 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi naa77anttuwaa bitaniyaa aifiyan ba kushiyaa wottin, bitanee loittidi xeelliis; a aifee paxiis; qassi ubbabaakka geeshshidi be7iis. 26 Yesuusi bitaniyaa a soo yeddiiddi, “Harai atto qeeri katamaakka geloppa” yaagiis.

PHeexiroosa Ammanuwaanne A Markkatettaa (Maatiyoosa 16:13-20; Luqaasa 9:18-21)

27 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura Piliphphoosa-Qiisaariyan de7iya qeeri katamata biis; biishin ogiyan Yesuusi, “Tana asai oona gii?” yaagidi ba erissiyo ashkkarata oichchiis.

28 Erissiyo ashkkarati, “Issi issi asai nena, ‘Xammaqiya Yohaannisa’ gees; harati, ‘Eelaasa’ goosona; qassi harati, ‘Hananabaa yootiyaageetuppe issuwaa’ goosona” yaagidosona.

29 Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?” yaagidi oichchiis.

PHeexiroosi, “Neeni Kiristtoosa” yaagidi zaariis.

30 Yesuusi, “Tabaa ooyyoonne odoppite” yaagidi eta azaziis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Waayiyaabaa Koiruwaa Haasayiis (Maatiyoosa 16:21-28; Luqaasa 9:22-27)

31 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Taani, Asa Na7ai, daro waayettanau bessees; cimati, qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti tana ixxanau bessees; eti tana woranaunne taani heezzantto gallassappe guyyiyan, haiquwaappe denddanau bessees” yaagidi tamaarissuwaa doommiis. 32 Hegaa i etayyo geeshshidi odiis; PHeexiroosi a issi baggi zaaridi, zoretaa doommiis.

33 SHin Yesuusi guyye simmidi, ba erissiyo ashkkarata xeellidi PHeexiroosa, “Kichcha ta matappe! Ha Seexaanau, neeni asi dosiyoobaa qoppiyoogaappe attin, Xoossai dosiyoobaa qoppakka” yaagiis.

Yesuusa Kaalliyoogee Bana Kaddanaagaa Oichchees (Maatiyoosa 10:38-39; 16:24-28; Luqaasa 9:23-27; 14:26-27)

34 Qassi Yesuusi daro asaanne ba erissiyo ashkkarata baakko xeesidi, hagaadan yaagiis; “Tana kaallana koyiya urai de7ikko, bana yeggi bayo; yaatidi ba masqqaliyaa tookkidi, tana kaallo. 35 Aissi giikko, ba shemppuwaa ashshana koyiya urai bashshana; shin ta gishshaunne wonggeliyaa mishiraachchuwaa gishshau ba shemppuwaa bashshiya urai ashshana. 36 Aissi giikko, issi urai sa7an de7iya ubbabaa bau shiishshidi, ba shemppuwaa bashshikko, a ai maaddanee? 37 Issi urai ba shemppuwaa wozanau ai immana danddayii? 38 Xoossaa ammanenna mala diggiya ha nagaranchcha wodiyan, issi urai tanaaninne ta qaalan yeellatikko, taanikka, Asa Na7ai, qassi ta Aawaa bonchchuwan geeshsha kiitanchchatuura yiyo wode, aani yeellatana” yaagiis.

9

Yesuusa Merai Laamettiis
(Maatiyoosa 17:1-13; Luqaasa 9:28-36)

1 Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati Xoossaa kawotettai wolqqaara yiyaagaa be7ennan haiqqennaageeti hagan de7oosona” yaagiis.

2 Yesuusi usuppun gallassappe guyyiyan, banaara PHeexiroosa, Yaaqoobanne Yohaannisa ekkidi, eta xalaalaa gita deriyaa bolli kessiis; kessidi eta sinttan laamettiis; 3 a maayoikka phooliis; sa7an maayo meecciya ooninne geeshshanau danddayennaagaa keenaa daro booxxiis. 4 He heezzu erissiyo ashkkarati, Eelaasinne Muusee Yesuusaara haasayiyaageeta be7idosona.

5-6 PHeexiroosi Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, nuuni hagan de7iyoogee nuussi lo77o; nuuni heezzu zamppata issuwaa neessi, issuwaa Muusessi, qassi issuwaa Eelaasassi zamppayana” yaagiis. I woigiyaakkonne eribeenna; aissi giikko, ikko hinkkootikka daro yayyidosona.

7 Hegaappe guyyiyan, shaarai yiidi eta kammin shaaraappe, “Hagee taani siiqiyo ta Na7aa; i giyoogaa siyite” giya qaalai yiis. 8 Sohuwaara eti yuushshi aatti xeelliyo wode, Yesuusappe attin, haraa oonanne bantta matan be7ibookkona.

9 Eti deriyaappe wodhdhishin, Yesuusi eta, “Taani, Asa Na7ai, haiquwaappe denddana gakkanaassi, intte be7idobaa ooyyoonne odoppite” yaagidi azaziis.

10 I azazidoogaa eti, “Eeno” giidi, “Ha haiquwaappe denddiyoogaa giyoogee woigiyoogee” yaagidi, bantta giddon haasayettidosona.

11 Eti Yesuusa, “Higgiyaa tamaarissiyaageeti aissi, ‘Eelaasi kasetidi yaanau bessees’ giyoonaa?” yaagidi oichchidosona.

12 I zaaridi yaagiis; “Eelaasi kaseti yiidi, ubbabaa giigissees; yaatin, aissi Xoossaa maxaafai, ‘Asa Na7ai daro waayettananne ixettana’ yaagii? 13 SHin taani intteyyo odais; Eelaasi yiis; qassi abai Xoossaa maxaafan xaafettidoogaadankka, asai a ba koyidobaa oottiis” yaagiis.

Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Na7aa Pattiis
(Maatiyoosa 17:14-21, Luqaasa 9:37-43)

14 Yesuusi, PHeexiroosi, Yaaqoobinne Yohaannisi hinkko erissiyo ashkkaratukko simmidi yiyo wode, daro asai eta yuuyi aadhdhi eqqidaagaanne higgiyaa tamaarissiya amarida asati etaara palamettiyaageeta be7idosona. 15 He daro asai Yesuusa be7ido wode dagammidi, sohuwaara akko woxxi yiidi, a sarotiis. 16 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Etaara ai palametteetii?” yaagidi oichchiis.

17 He daro asaa giddoppe issi bitanee zaaridi, “Tamaarissiyaagoo, ta na7aa
bolli haasayaa diggiya iita ayyaanai de7iyo gishshau, a neekko ekkada yaas.
18 Ha iita ayyaanai a oiqqiyo wode ubban, a ooggees; a doonaarakka hoom-
moi goppattees; qassi achchaa garccissees; bollaakka zoxissees. Appe ha
iita ayyaanaa kessana mala, ne erissiyo ashkkaratuyyo odaas, shin kessanau
danddayibookkona” yaagiis.
19 Yesuusi zaaridi eta, “Ammanenna ha wodiyaa asau! Taani inttenaara
aude gakkanaassi de7anee? Qassi inttebaa aude gakkanaassi danddayanee?
Na7aa taakko haa ekki yiite” yaagiis. 20 Yaagin eti na7aa akko ehiidosona; he
iita ayyaanai Yesuusa be7idosaarakka na7aa kokkorssi bayiis; na7ai sa7an
kunddidi, doonaara hoommoi goppu giishin gonddorettiis. 21 Yesuusi he
na7aa aawaa, “Hagee ne na7aa oiqqoosappe woqqa wode gidanee?” yaagidi
oichchiis.
Oichchin, na7aa aawai, “I guuttan de7iyo wodeesappe doommiis. 22 A
woranau daro wode tamaaninne haattan oliis; shin neeni danddayikko,
nuuyyo qarettada nuna maaddarkkii” yaagiis.
23 Yaagin Yesuusi a, “ ‘Neeni danddayikko’ gai? Ammaniya asayyo ubbabai
danddayettees” yaagiis.
24 Sohuwaara na7aa aawai ba qaalaa xoqqu oottidi, “Taani ammanais;
shin gujja ammananaadan, tana maaddarkkii” yaagiis.
25 Yesuusi asai dari dari biyoogaa be7idi, iita ayyaanaa, “Ha tul-
lenne duude ayyaanau, ha na7aappe kiya gaada nena ta azazais; qassi
naa77anttuwaa aani geloppa” yaagiis.
26 He iita ayyaanai waassidi, na7aa keehi kokkorssidi, appe kiyiis. Na7ai
haiqqidabaa milatin, daro asai, “Na7ai haiqqiis” yaagiis. 27 SHin Yesuusi
na7aa kushiyaa oiqqidi denttin, na7ai denddi eqqiis.
28 Yesuusi soo gelidoogaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati Yesuusa
dumma, “Nuuni he iita ayyaanaa kessanau aissi danddayibookkonii?”
yaagidi oichchidosona.
29 Yesuusi zaaridi, “Hegaa malai woosappenne xoomappe attin, haraban
kiyanau danddayenna” yaagiis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Odiis

(Maatiyoosa 17:22-23; Luqaasa 9:43-45)

30 Eti hegaappe denddidi, Galiilaara aadhdhidi biidosona; Yesuusi ba
de7iyoosaa ooninne erana mala koyibeenna. 31 Aissi giikko, i ba erissiyo
ashkkarata, “Tana, Asa Na7aa, asi asau aattidi immananne worana; taani
qassi heezzu gallassappe guyyiyan, naa77anttuwaa haiquwaappe dend-
dana” yaagidi tamaarissees.
32 SHin etau i giyoogee gelibeenna; qassi a oichchanaukka yayyidosona.

Ubbaappe Aadhdhiyaagee Oonee?

(Maatiyoosa 18:1-5; Luqaasa 9:46-48)

33 Eti Qifirinaahooma giyo katamaa biidosona; biidi soo gelidoogaappe
guyyiyan, Yesuusi eta, “Ogiyan ai haasayeetii?” yaagidi oichchiis. 34 SHin
eti biidi ogiyan, “Nu giddon nu ubbaappe aadhdhiyaagee oonee?” yaagidi
palamettido gishshau, co77u giidosona. 35 Yesuusi uttidi, tammanne naa77u
erissiyo ashkkarata xeesidi eta, “Ooninne sinttau aadhdhana koyikko, ub-
baappe guyye aadhdhidi, he ubbau ashkkara gidanau bessees” yaagiis.
36 Issi guutta na7aa oiqqidi, eta giddon essiis; he guutta na7aa qoom-
midi eta, 37 “Hageetu mala guutta naatuppe issuwaa ta sunttan mokkiya

ooninne tana mokkees; qassi tana mokkiya ooninne tana kiittidaagaa mokkiyoogaappe attin, ta xalaalaa mokkenna" yaagiis.

Yesuusi, "Nubaa Ixxenna Urai Nu Bagga" Yaagiis
(Luqaasa 9:49-50)

38 Yohaannisi a, "Tamaarissiyaagoo, issi asi ne sunttan xalaheta kessiyaagaa nuuni be7idi, nu bagga gidenna gishshau, a diggida" yaagiis.
39 SHin Yesuusi yaagiis; "Ooninne ta sunttan Xoossai oottiyo malaataa oottidi, sohuwaara ta bolli iitabaa haasayanau danddayiyaabi bainna gishshau diggoppite; 40 aissi giikko, nubaa ixxenna urai nu bagga. 41 Taani intteyyo tumaa odais; intte taageeta Kiristtoosaageeta gidiyo gishshau, ooninne intteyyo ta sunttan bule haatta uyanau immikkokka, ba woituwaa ekkana.

Nagaraa Gaasuwaa
(Maatiyoosa 18:6-9; Luqaasa 17:1-2)

42 "Tana ammaniya ha guuttatuppe issuwaa balettiya oonanne, gaacciyo wogga woxaa a qooriyan qachchidi, abban a oliyoogee au keha. 43-44 Ne kushee nena balettikko, qanxxa ola; neeni naa77u kushiyaara guxunee mule haiqqennasaanne qassi mulekka to77enna Gaannabiyaa taman geliyoogaappe, duuxa kushiyaara de7uwaa geliyoogee neeyyo keha. 45-46 Ne tohoi nena balettikko, qanxxa ola; neeni naa77u tohuwaara guxunee mule haiqqennasan, qassi mulekka to77enna Gaannabiyaa taman yegettiyoogaappe, wobbe gidada de7uwaa geliyoogee neeyyo keha. 47-48 Ne aifee nena balettikko, wooca ola; neeni naa77u aifiyaara guxunee mule haiqqennasan qassi mulekka to77enna Gaannabiyaa taman yegettiyoogaappe, issi aifiyaara Xoossaa kawotettaa geliyoogee neeyyo keha.
49 "Aissi giikko, quman maxiniyaa yeggiyoogaadan, tamai asa ubbaa bolli yegettana. 50 Maxinee lo77o; shin i mal77ana xayikko, zaaridi a waati mal77ettuuteetii? Inttenan maxinee de7o; yaatidi issoi issuwaara sarotettan de7ite" yaagiis.

10

Machcho Yeddanau Bessenna
(Maatiyoosa 19:1-2; Luqaasa 16:18)

1 Yesuusi hegaappe denddidi, Yihudaa biitti biis; biidi Yorddaanoosa SHaafaa pinniis. Daro asai naa77anttuwaa akko shiiqin, kaseegaadankka he asaa tamaarissuwaa doommiis.
2 Issi issi Parisaaweti paaccanau Yesuusakko yiidi, "Issi asi ba machchiyo yeddanau nu higgee azazii?" yaagidi a oichchidosona.
3 Oichchin i zaaridi, "Muusee inttena woigi azazidee?" yaagiis.
4 Eti, "Muusee, 'Issi asi ba machcheeyyo paramaa immidi yeddo' giis" yaagidosona.
5 Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; "Intte yootin siyennaageeta gidiyo gishshau, Muusee ha azazuwaa intteyyo xaafiis. 6 SHin Xoossai koiro medhdhiyo wode, attumaasanne maccaasa oottidi, eta medhdhiis. 7 Hegaa gishshau, issi asi ba aawaanne ba aayyiyo aggi bayidi, ba machcheera issippe de7ees; 8 eti naa77ai issi asa gidoosona; hegaa gishshau, eti issi asa gidiyoogaappe attin, naa77u asa gidokkona. 9 Hegaa gishshau, Xoossai issippe gattidoogaa asi shaakkoppo" yaagiis.
10 Eti soo simmido wode, erissiyo ashkkarati ha yohuwaabaa Yesuusa naa77anttuwaa oichchidosona. 11 Yesuusi eta yaagiis; "Ba machchiyo yeddidi, haranniyo ekkiya urai ooninne ba machchen shaaramuxees. 12 Qassi

maccaarakka ba azinaappe kiyada hara azinaa gelikko shaaramuxausu" yaagiis.

Yesuusi Guutta Naata Anjjiis (Maatiyoosa 19:13-15; Luqaasa 18:15-17)

13 Yesuusi guutta naata bochchana mala, issi issi asai naata akko ehees; shin erissiyo ashkkarati he asaa hanqqettidosona. 14 Yesuusi hegaa be7idi, ba erissiyo ashkkarata hanqqettiis; eta, "Guutta naati taakko yiyoogaa diggoppite; aissi giikko, Xoossaa kawotettai hageetu malaassa. 15 Taani intteyyo tumaa gais; Xoossaa kawotettaa guutta na7adan ekkenna urai ooninne he kawotettaa mulekka gelenna" yaagiis. 16 Yaagidi guutta naata qoommidi, ba kushiyaa eta bolli huuphiyan huuphiyan wottidi, eta anjjiis.

Miishshaa Siiqoi Ehiyo Metuwaa (Maatiyoosa 19:16-30; Luqaasa 18:18-30)

17 Yesuusi baanau kiyido wode, issi bitanee woxxiiddi yiidi, a sinttan gulbbatidi, "Lo77o tamaarissiyaagoo, merinaa de7uwaa laattanau taani ai oottoo?" yaagidi a oichchiis.

18 Oichchin Yesuusi, "Aissi tana lo77uwau gai? Xoossaa xalaalaappe attin, hara lo77oi ooninne baawa. 19 Xoossaa azazuwaa, 'Woroppa; shaaramuxoppa; wuuqqoppa; wordduwaa markkattoppa; cimmoppa; ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha' yaagiyaagaa eraasa" yaagiis.

20 Bitanee Yesuusa, "Tamaarissiyaagoo, taani hegaa ubbaa naatettaasappe doommada ha77i gakkanaassikka naagais" yaagiis.

21 Yesuusi bitaniyaa dosiis; tishshi ootti xeellidi, "Neeyyo issibai paccees; baada neeyyo de7iyaabaa ubbaa baizzada, he miishshaa hiyyeesau imma; neeni saluwan duretana. Yaatada yaada tana kaalla" yaagiis. 22 SHin bitanee hegaa siyidi, i daro dure gidiyo gishshau, ba som77uwaa xumissidi, ufaittennan aggi bayidi biis.

23 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata yuushshi aatti xeellidi, "Daro dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagee waani metanddeeshsha!" yaagiis.

24 Erissiyo ashkkarati a haasayaa siyidi garamettidosona; shin Yesuusi qassikka eta, "Naatoo, miishshan ammanettiya asatuyyo Xoossaa kawotettaa gelanaagee woqqaa metanddeeshsha! 25 Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagaappe, gaameelai marppiyaa xoo7iyaara aadhdhanaagee matattees" yaagiis.

26 Yaagin erissiyo ashkkarati garamettidi, "Yaatin, ooni attanau danddayii?" yaagidi issoi issuwaa oichchidosona.

27 Yesuusi eta tishshi ootti xeellidi, "Hagee Xoossau danddayettiyoogaappe attin, asau danddayettenna; aissi giikko, Xoossau ubbabaikka danddayettees" yaagiis.

28 PHeexiroosi Yesuusa, "Be7a; nuuni nubaa ubbaa aggi bayidi, nena kaallida" yaagiis.

29 Yesuusi yaagiis; "Taani intteyyo tumaa gais; ta gishshaunne wonggeliyaa mishiraachchuwaa gishshau, keettaa woi ishantta woi michchentta, woi aawaa woi aayyiyo woi machchiyo, woi naata woi gadiyaa aggida asi ooninne, 30 ha77i ha wodiyan xeetutooppe dariya keettata, ishantta, michchentta, aayeta, naata, gadiyaa, qassi waayiyaakka ekkana. Sinttappe yaana wodiyankka merinaa de7uwaa ekkana. 31 SHin daroti ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhdhana; qassi daroti ha77i guyyen de7iyaageeti sinttau aadhdhana" yaagiis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Haiquwaabaa Heezzanttuwaa Odiis
(Maatiyoosa 20:17-19; Luqaasa 18:31-34)

32 Eti Yerusalaame biiddi, ogiyan de7oosona; Yesuusi ba erissiyo
ashkkaratuppe sinttan hemettees. Eti garamettidosona; a kaallidaageetikka
yayyidosona. Naa77anttuwaa tammanne naa77u erissiyo ashkkarata
gaxaa kessidi, bana gakkanabaa dumma etassi hagaadan yaagidi odiis;
33 "Be7ite; nuuni Yerusalaame ha77i kiyeettees; yaani tana, Asa Na7aa,
qeese halaqatussinne higgiyaa tamaarissiyaageetussi aattidi immana. Eti ta
bolli haiqo pirddaa pirddana; qassi Aihuda gidenna asaassikka tana aattidi
immana. 34 He Aihuda gidenna asai ta bolli qilliiccananne cuchchana; tana
lissuwan garafananne worana; taani qassi heezzu gallassappe guyyiyan,
haiquwaappe denddana" yaagiis.

Yaaqoobinne Yohaannisi Woossido Woosaa
(Maatiyoosa 20:20-28)

35 Zabddiyoosa naati Yaaqoobinne Yohaannisi Yesuusakko yiidi,
"Tamaarissiyaagoo, nuuni nena woossiyo ubbabaa nuuyyo oottarkkii"
yaagidosona.
36 Yesuusi eta, "Taani intteyyo ai oottoo?" yaagiis.
37 Yaagin eti a, "Ne bonchcho kawotettan neeni uttiyo wode, nuuppe
issuwaa neeppe ushachcha baggaara qassi issuwaa haddirssa baggaara
utissarkkii" yaagidosona.
38 SHin Yesuusi eta, "Intte ai woossiyaakkonne erekketa; taani uyanau
bessiyo burccukkuwan uyanau danddayeetii? Qassi taani xammaqettanau
bessiyo xinqqatiyaa xammaqettanau danddayeetii?" yaagiis.
39 Yaagin eti zaaridi, "Ee danddayoos" yaagidosona.
Yesuusi qassi, "Taani uyanau bessiyo burccukkuwan intte uyana; taani
xammaqettanau bessiyo xinqqatiyaakka intte xammaqettana. 40 SHin
taappe ushachcha baggaaranne haddirssa baggaara uttanaageeta dooranau
taayyo maati baawa; shin he sohoi Xoossai immanau giigissi wottidoogee-
tussa" yaagiis.
41 Hankko tammu erissiyo ashkkarati hegaa siyido wode, Yaaqoobanne
Yohaannisa hanqqettidosona. 42 Yesuusi eta ubbaa baakko xeesidi, ha-
gaadan yaagiis; " 'Aihuda gidennaageeta haariyaageeta' giidi qoppiy-
oogeetinne hegeeta kaalettiya asati bantta asaa haariyoogaa ereeta. 43 SHin
intte giddon hegaa mala gidenna; intte giddon gitatana koyiyai ooninne
intteyyo ashkkara gidanau bessees. 44 Qassi intte giddon ubbaappe bolla
gidana koyiyai ooninne intte ubbaayyo aille gidanau bessees. 45 Aissi
giikko, harai atto taani, Asa Na7aikka, asau oottanaunne darota wozanau ta
shemppuwaa immanaunne yiidoogaappe attin, asi tau oottanau yabeikke"
yaagiis.

Yesuusi Qooqiyaa Barxximoosa Aifiyaa Pattiis
(Maatiyoosa 20:29-34; Luqaasa 18:35-43)

46 Eti Yarkko giyo katamaa biidosona; Yesuusi ba erissiyo ashkkaratu-
uranne keehi daro asaara Yarkkoppe kiyishin, Ximoosa na7ai qooqee,
Barxximoosa giyoogee, ogiyaa doonan woossiiddi uttiis. 47 Barxximoosi
Naazireeta Yesuusa gididoogaa siyidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, "Daawita
na7aa Yesuusaa, tana maararkkii!" yaagettaa doommiis.
48 Daro asai a, "Haizza!" giidi hanqqettiis.
SHin, i ba qaalaa kaseegaappekka keehi xoqqu oottidi, "Daawita na7au,
tana maararkkii!" yaagiis.

49 Yesuusi ogiyan eqqidi, “A haa xeesite” yaagiis.
Yaagin eti qooqiyaa, “Aikko baawa; dendda eqqa; nena xeesees” yaagidi
xeesidosona. 50 Qooqee ba maayuwaa oli bayidi, guppi denddi eqqidi,
Yesuusakko biis.
51 Yesuusi a, “Taani neeyyo ai oottanau koyai?” yaagiis.
Yaagin qooqee, “Tamaarissiyaagoo, taani xeellanaagaa koyais” yaagiis.
52 Yaagin Yesuusi a, “Ba; ne ammanoi nena pattiis” yaagiis. Sohuwaarakka
a aifee xeelli aggin, ogiyan Yesuusa kaalli bayiis.

11

Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(Maatiyoosa 21:1-11; Luqaasa 19:28-40; Yohaannisa 12:12-19)

1 Eti Yerusalaame matiiddi, Dabira Zaite Deriyaa lanqqiyan de7iya
Beetafaaganne Biitaaniyaa giyo katamata gakkidosona; Yesuusi ba erissiyo
ashkkaratuppe naa77aa sinttau kiittidi, 2 “Intteppe sinttan de7iya qeeri
katamaa biite; biidi yaa gelosaara ooninne mulekka toggibeenna qashuwan
de7iya hare maraa intte demmana; a birshshidi, haa ekkidi yiite. 3 Ooninne
inttena, ‘Hegaa aissi ootteetii?’ yaagidi oichchikko, ‘Godai hagaa koyees;
sohuwaara zaaridi, haa yeddi bayana’ yaagite” yaagiis.
4 Eti biidi, hare maraa penggiyaa matan ogiyan qachchi wottidoogaa
demmidi birshshidosona. 5 Hegan eqqida issi issi asati eta, “Hare maraa
waatanau birshsheetii?” yaagidosona. 6 Erissiyo ashkkarati Yesuusi bant-
tana azazidoogaa yootin, asati yeddi bayidosona. 7 Eti hare maraa Yesu-
usakko ehiidi, bantta maayuwaa a zokkuwan hiixxidosona; hiixxin Yesuusi
he hare maraa toggiis. 8 Daro asai ba maayuwaa ogiyan hiixxiis; qassi harati
mittaa tashiyaa kari karidi, ogiyan hiixxidosona. 9 Yesuusappe sinttaara
hemettiya asainne a geeduwaa kaalliya asai ba qaalaa xoqqu oottidi,
“Xoossai galatetto!
Godaa sunttan yiyaagee anjjettidaagaa.
10 Godaa sunttan yiya nu aawaa
Daawita kawotettai anjjettidaagaa.
Salo ubbaappe bolla saluwan
de7iya Xoossai galatetto”
yaagidosona.
11 Yesuusi Yerusalaame biidi, Beeta Maqidasiyaa geliis; qassi ubbabaa yu-
uyi yuuyi xeellidoogaappe guyyiyan, sa7ai qammiyo gishshau, tammanne
naa77u erissiyo ashkkaratuura Biitaaniyaa giyo katamaa biis.

Yesuusi Qanggido Balase Mittiyo
(Maatiyoosa 21:18-19)

12 Wonttetta gallassi eti Biitaaniyaappe kiyidi biishin, Yesuusi namisettiis.
13 Haahuwan issi balase giyo mittiyo tashiyaa maaya uttidaaro be7idi,
geelladan i bolli aifee beettikkonne giidi, be7anau ikko biis; shin ikko i biyo
wode, tashe xalaalaappe attin, ainne aife demmibeenna; aissi giikko, bal-
asee aifiyo wodee gakkibeenna. 14 Yesuusi he balasiyo, “Neeppe naa77antto
merinau asi aife mooppo” yaagiis. Erissiyo ashkkarati i giyoogaa siyidosona.

Yesuusi Beeta Maqidasiyan Zal77iyaageeta Kessiis
(Maatiyoosa 21:12-17; Luqaasa 19:45-48; Yohaannisa 2:13-22)

15 Eti Yerusalaame biidosona; Yesuusi Beeta Maqidasiyaa gelidi, hegan
baizziyaageetanne shammiyaageeta kare yedetaa doommiis; qassi mi-
ishshaa laammiyaageetu xaraphpheezaanne haraphphiyaa baizziyaageetu

oidiyaa aatti yeggidi, 16 ooninne aibakko tookkidi, Beeta Maqidasiyaa giddoora aadhdhanaagaa diggiis. 17 Yesuusi asaa hagaadan yaagidi tamaarissiis; “Xoossaa maxaafan, ‘Ta keettai Aihuda gidenna asai ubbai Xoossaa woossiyo keetta geetettana’ yaagettidi xaafetti uttiis; shin intte a panggati qosettiyo gonggolo kessideta” yaagiis.

18 Qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti hegaa siyidi, a xaissana ogiyaa koshshaa doommidosona; shin keehi daro asai i tamaarissiyoogan garamettiyo gishshau, ayyo yayyidosona.

19 Sa7ai omarido wode, Yesuusinne erissiyo ashkkarati katamaappe gaxaa kiyidosona.

Balase Giyo Mittiya Melaasu (Maatiyoosa 21:20-22)

20 Eti wonttetta gallassi maallado ogiyaara aadhdhiiddi, he balasiyaa xaphuwaara melaichchidaaro be7idosona. 21 PHeexiroosi hassayidi, “Tamaarissiyaagoo, be7a; neeni qanggido balasiyaa melaichchaasu” yaagiis.

22 Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Xoossaa ammanite. 23 Taani intteyyo tumaa gais; ooninne ba wozanan sirennan ba giidobai hananaagaa ammanidi, ha deriyaa, ‘Denddada abban kundda’ giikko hanana. 24 Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; Xoossaa intte woossiyoobaanne oichchiyoobaa ubbaanne ekkirggidobaadan ammanite; intte ekkana. 25 Xoossaa woossanau intte eqqiyo wode, saluwan de7iya intte Aawai intte nagaraa atto gaana mala, ooninne inttena naaqqidobai de7ikko, au atto giite. 26 SHin asa nagara intte atto gaana xayikko, saluwan de7iya intte Aawaikka intte nagaraa intteyyo atto geenna” yaagiis.

Yesuusi Aiba Maatan Oottii Giya Oishaa (Maatiyoosa 21:23-27; Luqaasa 20:1-8)

27 Eti qassikka Yerusalaame biidosona; Yesuusi Beeta Maqidasiyan hemetettishin, qeese halaqati, higgiyaa tamaarissiyaageetinne cimati akko yiidosona. 28 Yiidi a, “Neeni hagaa oottanau neeyyo ai alaafetetti de7ii? Woi neeyyo ha alaafetettaa immidai oonee?” yaagidosona.

29 Yesuusi zaaridi eta, “Taanikka inttena issibaa oichchana; tau odite; taani qassi hagaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odana. 30 Yohaannisi xammaqiyo alaafetettaa ekkidoi Xoossaappeeyye woi asappee? Tau odite” yaagiis.

31 Eti bantta giddon palamaa doommidi, “Nuuni, ‘Xoossaappe yiis’ yaagikko, i nuna, ‘Yaatin, Yohaannisi yootidoogaa aissi ammanibeekketii?’ yaagana. 32 SHin, ‘Asappe yiis gaanee?’ yaagidosona; qassi asai ubbai Yohaannisi hananabaa yootiyaagaa gididoogaa eriyo gishshau, asau yayyidosona. 33 Hegaa gishshau, eti Yesuusayyo, “Nuuni erokko” yaagidi zaaridosona;

Yesuusi, “Taanikka hagaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odikke” yaagiis.

12

Woiniyaa Turaa Tokkiya Goshshanchchatu Leemisuwaa (Maatiyoosa 21:33-46; Luqaasa 20:9-19)

1 Yesuusi etayyo oduwaa leemisuwan yaagidi doommiis; “Issi bitanee woiniyaa giyo turaa tokkidi, dirssaa yuushshi aattidi diriis; qassi he woiniyaa gum77iyo ollaakka bookkiis; hegaa naagiya asaayyo adussa

shuchchaa gimbbiis; hegaappe guyyiyan, kottaa oottiya asau immidi, hara dere biis. 2 Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkin, bana gakkiyaagaa ekkidi yaana mala, issi ashkkaraa ba kottaawatukko kiittiis. 3 Kottaa oottiyaageeti a ashkkaraa oiqqidi wadhdhidi, kushe mela yedettidosona. 4 Naa77anttuwaa hara ashkkaraa etakko kiittiis; kiittin eti he ashkkaraassi huuphiyaa qoo7idinne kaushshidi yeddidosona. 5 Woiniyaa turaa godai qassikka hara ashkkaraa kiittiis; he ashkkaraa woridosona; qassi hara darotakka hegaadan oottidosona; issuwaa issuwaa wadhdhidi, harata woridosona.

6 "Woiniyaa turaa godaayyo kiittanau ubbaappe wurssettan i daro siiqiyo a na7aa xalaalai attiis; i, 'Eti ta na7aa bonchchennan aggokkona' giidi, ba na7aa etakko kiittiis.

7 "SHin kottaa oottiyaageeti bantta giddon, 'Laattanaagee hagaa; hinddite a woroos; a aqoi nubaa gidana!' yaagidosona. 8 Na7aa oiqqidi woridi, a ahaa woiniyaa turaa giddoppe gaxaa kessi olidosona.

9 "Simmi woiniyaa turaa godai waatanee? Yiidi he kottaawata wori wurssidi, woiniyaa turaa kottaa oottiya hara asau immana.

10-11 " 'Gimbbiyaageeti karidi ixxido shuchchai
godaa xaphuwaa minttiya,
ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis.
Hagee Godai oottidobaa;
qassi nu aifiyaukka garamissiyaabaa'
yaagiyaagaa Xoossaa maxaafaappe nabbabibeekketii?" yaagiis.

12 Qeese halaqati, higgiyaa tamaarissiyaageetinne cimati Yesuusi he leemisuwaa banttanan leemisidoogaa erido gishshau, a oiqqanau koyidosona; shin asau yayyidi, aggi bayidi biidosona.

Giiraa Giiranee Agganee Giya Oishaa
(Maatiyoosa 22:15-22; Luqaasa 20:20-26)

13 Qassi a haasayaappe bala demmidi, a oiqqana mala, Parisaawetuppenne Heeroodisa baggatuppe amaridaageeta akko kiittidosona. 14 Kiittin yiidi, "Tamaarissiyaagoo, neeni tumaa haasayiyoogaanne asappe asa shaakkennaagaa nuuni eroos; aissi giikko, neeni asa dummayakka; qassi Xoossaa ogiyaa tumatettan tamaarissaasa. Nuuni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyoogee wogeeyye woga gidennee? Giiraa giiraneeyye digganee?" yaagidosona.

15 SHin eti lo77o milatiya iita asa gididoogaa Yesuusi eridi, "Tana aissi paacceetii? Issi santtimiyaa haa ehiite; taani be7ais" yaagiis. 16 Eti au ehiidosona; "Ha merainne sunttai oogee?" yaagidi eta oichchidosona.

Oichchin eti, "Roome biittaa Kawuwaa Qeesaaraagaa" yaagidosona.

17 Yesuusi zaaridi eta, "Yaatikko, Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite" yaagin eti abaa garamettidosona.

Haiquwaappe Denddiyoogaa
(Maatiyoosa 22:23-33; Luqaasa 20:27-40)

18 Haiqqida asi denddenna giya Saaduqaawetuppe issi issi asati Yesuusakko yiidi, hagaadan yaagidi, a oichchidosona; 19 "Tamaarissiyaagoo, Muusee nuuyyo higgiyaa xaafiiddi, 'Machcho ekkida asi na7a yelennan haiqqikko, he haiqqidaagaa ishai a machchiyo aissidi, ba ishaayyo na7a yelanau bessees' yaagiyaagaa xaafiis. 20 Issi wode laappun ishantti de7iyaageetuppe bairai machchiyo ekkidi, na7a yelennan haiqqiis.

21 Haiqqin naa77anttoi o aissiis; ikka na7a yelennan haiqqiis; heezzant-
toikka hegaadan haniis. 22 Laappunatikka o ekkidi, na7a yelennan haiqqi-
dosona; ubbaappe guyyiyan, qassi he maccaasiyaa haiqqaasu. 23 Yaatin,
haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, a etappe augaayyo machcho
gidanee? Aissi giikko, laappunatikka o ekkidosona" yaagidosona.
24 Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; "Intte baliyoogee, Xoossaa
maxaafatanne Xoossaa wolqqaa intte erenna gishshaassa! 25 Aissi
giikko, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, saluwan de7iya
kiitanchchatu mala gidanaagaappe attin, attuma asinne ekkenna; macca
asinne gelenna. 26 SHin haiqqidaageetu dendduwaabaa gidikko, Muuse
maxaafan xaafettida xaragettiya buuraabaa odiya sohuwan, Xoossai
Muusa, 'Taani Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa'
giidoogaa mulekka nabbabibeekketii? 27 I paxa de7iyaageetu Xoossaa
gidiyoogaappe attin, haiqqidaageetu Xoossaa gidenna; intte keehi balideta"
yaagiis.

Ubbaappe Aadhdhiya Azazuwaa
(Maatiyoosa 22:34-40; Luqaasa 10:25-28)

28 Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe issoi eti palamettiyoogaa shiiqidi
siyiis; qassi Yesuusi etayyo loitti zaaridoogaa siyidi, "Azazo ubbaappe aad-
hdhiya azazoi augee?" yaagidi Yesuusa oichchiis.
29 Yesuusi zaaridi, a hagaadan yaagiis; "Azazo ubbaappe aadhdhiya aza-
zuwaa siyite; 'Israa7eela asau, Godai nu Xoossai issi Godaa. 30 Intte Godaa
intte Xoossaa intte kumetta wozanaappe, intte kumetta shemppuwaappe,
intte kumetta qofaappe, intte kumetta wolqqaappe siiqite' yaagees. 31 Qassi
azazo ubbaappe aadhdhiya naa77antto azazoi hagaa; 'Neeni ne shooruwaa
ne huuphedan siiqa' giyaagaa; hageetuppe aadhdhiya hara azazoi baawa"
yaagiis.
32 Higgiyaa tamaarissiyaagee Yesuusa yaagiis; "Tamaarissiyaagoo, tumaa
gaadasa; neeni 'Xoossai issi Xoossaa xalaala. Appe attin, hari baawa'
giidoogee tuma. 33 Xoossaa kumetta wozanaappe, kumetta qofaappenne
kumetta wolqqaappe siiqiyoogeenne qassi ba shooruwaakka ba huuphedan
siiqiyoogee, xuuggiyo yarshshuwaappenne hara yarshsho ubbaappe aad-
hdhees" yaagiis.
34 Yesuusi higgiyaa tamaarissiyaagaa zaaroi aadhdhida eranchcha asa
zaaro gididoogaa be7idi, "Neeni Xoossaa kawotettaappe haakkabaakka"
yaagiis; hegaappe guyyiyan, Yesuusa harabaa oichchanau ooninne xal-
ibeenna.

Yesuusi O Na7ee? Yaagiya Oishaa
(Maatiyoosa 22:41-46; Luqaasa 20:41-46)

35 Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamaarissiiddi, hagaadan yaagiis; "Higgiyaa
tamaarissiyaageeti Kiristtoosa woigidi Daawita na7a giyoonaa? 36 Daawiti
bana Geeshsha Ayyaanai haasayissin,
'Godai ta Godaa, "Taani ne morkketa
neeni yedhdha eqqiyoobaa oottana gakkanaassi,
hagan taappe ushachcha baggaara utta" giis'
yaagiis. 37 Daawiti ba huuphen Kiristtoosa, 'Godaa' giidi xeesikko, yaatin,
Kiristtoosi waanidi, Daawita na7a gidii?" yaagiis.
Daro asai Yesuusi giyoogaa ufaissan siyiis.

Yesuusi, "Muuse Higgiyaa Tamaarissiyaageetuppe Naagettite" Yaagiis
(Maatiyoosa 23:1-36; Luqaasa 20:45-47)

38 Yesuusi tamaarissiiddi, hagaadan yaagiis; “Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe naagettite; eti adussa maayuwaa maayidi yuuyiyoogaanne giyaa sohuwankka asai eta bonchchidi sarotiyoogaa dosoosona. 39 Eti Aihuda woosa keettatun daro lo77iya oidiyaa dosoosona; qassi asi banttana imattiyoosankka bonchcho sohuwaa dosoosona. 40 Eti am77etu keettaa bonqqidi, banttau lo77o milatanau Xoossaa woosaa adussoosona; eti ubbaappe aadhdhiya pirddaa ekkana” yaagiis.

Am77ee Muxuwaatiyaa
(Luqaasa 21:1-4)

41 Yesuusi Beeta Maqidasiyan muxuwaataa yeggiyo saaxiniyaa matan uttidi, asai ba miishshaa he saaxiniyan yeggiyoogaa be7iis; daro dure asai daro miishshaa he saaxiniyan yeggees. 42 Issi hiyyeesa am77iyaa yaada, issi santtimiyan laamettiya naa77u bakkannata he saaxiniyan yeggaasu. 43 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata xeesidi, “Taani intteyyo tumaa gais; muxuwaataa saaxiniyan yeggida asa ubbaappe ha hiyyeesa am77iyaa darissada yeggaasu. 44 Aissi giikko, harati ubbai banttau palahida miishshaappe yeggidosona; shin a ba pacaappe, bau de7iya aquwaa muleera imma aggaasu” yaagiis.

13

Yesuusi Beeta Maqidasee Qolettanaagaa Kasetidi Yootiis
(Maatiyoosa 24:1-2; Luqaasa 21:5-6)

1 Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe kiyishin, erissiyo ashkkaratuppe issoi a, “Tamaarissiyaagoo, hagee aiba lo77o shuchchakkonne qassi aiba lo77o shuchcha keettakko be7ai!” yaagiis.

2 Yesuusi zaaridi, “Ha gita shuchcha keettata be7ai? Ha keettatun de7iya issi shuchchinne attennan ubbai qolettana” yaagiis.

Godai Yaanaappe Kasetidi Gakkana Yedetaanne Waayiyaa
(Maatiyoosa 24:3-14; Luqaasa 21:7-19)

3 Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe hini baggaara Dabira Zaite Deriyaa bolli uttidaashin, PHeexiroosi, Yaaqoobi, Yohaannisinne Inddiraasi banttarkka akko yiidi a, 4 “Hegee aude hananaakko, nuuyyo odarkkii; qassi hegee ubbai polettana wodiyaa erissiya malaatai aiba gidanee?” yaagidi oichchidosona.

5 Yesuusi qassi etayyo hagaadan yaagidi, oduwaa doommiis; “Inttena ooninne balettenna mala naagettite. 6 Daro asati ta sunttan, ‘Taani Kiristtoosa’ yaagiiddi yaana; yiidi daro asaa balettana. 7 Matan de7iya olaa cenggurssaanne haahuwan de7iya olaa oduwaa intte siyiyo wode, hirggoppite; hegaa malabai hananau bessees; shin wurssettai biroona. 8 Aissi giikko, issi biittaa asai hara biittaa asaara olettana; qassi issi kawotettai hara kawotettaara olettana; biittaa qaattai ubbasan de7ana; koshaikka de7ana; shin hegee koiro leesso mala.

9 “SHin intte intte huuphen naagettite; aissi giikko, asi inttena oiqqidi, pirdda keettau aattidi immana; qassi ba Aihuda woosa keettatunkka inttena lissuwan garafana; deriyaa haariyaageetu sinttaaninne kawotu sinttan ta gishshau intte markkattanau eqqana. 10 Wonggeliyaa mishiraachchoi koiroora dere ubbau odettiichchanau bessees. 11 Eti inttena pirdda keettaa ehiyo wodenne aattidi immiyo wode, woigidi haasayanaakkonne koiroora hirggoppite; he saatiyan Xoossai intteyyo immiyoobaa haasayite. Aissi giikko, Geeshsha Ayyaanai haasayanaappe attin, haasayiyaageeti inttena gidekketa.

12 “Ishai ba ishaa, aawai ba na7aa worissana; qassi naati bantta aawatu
bollinne bantta aayetu bolli denddidi, eta worissana. 13 Asai ubbai inttena
ta sunttaa gishshau ixxana; shin wurssettai gakkanaashin gencciyaagee
attana.

Yerusalaame Gakkana Hanttaara Metuwaa
(Maatiyoosa 24:15-28; Luqaasa 21:20-24)

14 “SHin hananabaa yootiya Daaneeli odido bashshaa tunatettai eqqanau
bessennasan eqqidaashin intte be7iyo wode, hegee woigiyoogaakko, nab-
babiyaagee akeeko; Yihudaa biittan he wode de7iyaageeti deriyaakko baqa-
tona. 15 Keettaa huuphiyan de7iya uraikka issibaa ekkanau duge wod-
hdhidi, ba soo geloppo. 16 Gaden de7iyaageekka ba maayuwaa ekkanau
guyye simmoppo. 17 He wode shahaara maccaasatuyyoonne xanttiya mac-
caasatuyyo aayye7ana. 18 SHin hagee ubbai haniyo wodee balggo gidenna
mala, Xoossaa woossite; 19 aissi giikko, Xoossai sa7aa koiro medhdhoosappe
doommidi, ha77i gakkanaassi, mulekka de7ibeenna metoi, qassi hagaappe
sinttaukka mule de7enna metoi asaa bolli he wode de7ana. 20 Godai he
gallassatu qoodaa guuttiyoi bainnaakko, asa gididai ooninne attenna; shin i
ba doorido asatu gishshau, he gallassatu qoodaa guuttiis.
21 “He wode ooninne inttena, ‘Be7ite; Kiristtoosi hagan de7ees’ woi,
‘Be7ite; Kiristtoosi hegan de7ees’ yaagikko, hegaa ammanoppite. 22 Aissi gi-
ikko, worddanchcha Kiristtoosatinne wordduwaa hananabaa yootiyaageeti
denddana; denddidi banttau danddayettikko, harai atto Xoossai doori-
doogeetakka balettanau malaataanne garamissiyaabaa bessana. 23 SHin
intte naagettite; taani intteyyo ubbabaa kasetada odaas.

Kiristtoosa Naa77antto Yuussaa
(Maatiyoosa 24:29-31; Luqaasa 21:25-28)

24 “SHin he wode he waayiyaappe guyyiyan,
awai xumana;
aginai poo7iyoogaa aggi bayana;
25 xoolintteti saluwaappe kunddana;
qassi saluwan de7iya wolqqatikka qaaxettana.
26 He wode taani, Asa Na7ai, gita wolqqaaranne bonchchuwaara shaaraa
giddoora yiishin, eti be7ana. 27 He wode taani kiitanchchata sa7aa oiddu
zooziyaa kiittana; kiittada sa7aa gaxaappe saluwaa gaxaa gakkanaashin,
Xoossai doorido asaa shiishshana.

Wodee Gakkidoogaa Malaatiya Balase Mittiyo
(Maatiyoosa 24:32-35; Luqaasa 21:29-33)

28 “Leemisuwaa balasiyo giyo mitteeppe akeekite; balasiyaa aaciyo
wodenne i tashee bonccottiyo wode, bonee matattidoogaa intte ereeta.
29 Hegaadankka intte he ubbabai haniyoogaa be7iyo wode, i matattidi
pengge shiiqidoogaa erite. 30 Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai
hanana gakkanaassi, ha wodiyaa asai haiqqiichchenna. 31 Saloinne sa7ai
aadhdhana; shin ta qaalai mulekka aadhdhenna.

Wurssetta Gallassaanne Saatiyaa Ooninne Erenna
(Maatiyoosa 24:36-44)

32 “SHin he gallassaanne he saatiyaa Aawaa xalaalaappe attin, harai
atto saluwan de7iya kiitanchchata gidin, woi tana Na7aa gidinkka ooninne
eriyaabi baawa. 33 He wodee aude gidanaakko, intte erenna gishshau,
naagettite; minnite; Xoossaa woossite. 34 Ta yuussai ba keettaa aggidi, oge

biya bitaniyaa mala; bitanee ba ashkkaratuyyo huuphen huuphen oosuwaa immidi, eta ba oosuwaayyo alaafe oottiis; qassi kariyaa naagiyaageekka minttidi naagana mala azaziis.

35 “Hegaa gishshau, minnite; aissi giikko, keettaawai omarssa gidin, woi qamma bilahe gidin, woi kuttoi waassiyo wode gidin, woi maallado guuraara gidin aude yaanaakko, intte erekketa. 36 Intte akeekennan i yiikko, inttena xiskkidaageeta demmenna mala minnite. 37 Taani intteyyo odiyoogaa asa ubbau odais; minnite” yaagiis.

14

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona
(Maatiyoosa 26:1-5; Luqaasa 22:1-2; Yohaannisa 11:45-53)

1 Paasikaa Baalaa giyoogaa bonchchiyo gallassainne oittaa meettaa bonchchiyo gallassai gakkanau naa77u gallassai attiis; qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti asi erennan Yesuusa oiqqidi woriyo ogiyaa koyoosona. 2 “Asai ooshshaa kessenna mala, Paasikaa bonchchiyo gallassi hegaa oottokko” yaagidosona.

Yesuusa SHittuwaa Tiyida Maccaasiyo
(Maatiyoosa 26:6-13; Yohaannisa 12:1-8)

3 Yesuusi Biitaaniyaa kataman inchchirichchaa harggiya Simoona son qumaa maanau uttidaashin, issi mishiriyaa albbasxxiroosa giyo shuchchaappe oottido bilqqaadiyaa kumida narddoosiyaa giyo daro al77o shittuwaa ekkada yaasu; yaada he bilqqaadiyaa menttada shittuwaa Yesuusa huuphiyan tigaasu. 4-5 He sohuwan de7iya asaappe issoi issoi hanqqettidi, “Ha shittuwaa coo mooriyoogee aibissee? Ha shittuwaa xeetanne ishatamu biraappe dariya waagan baizzidi, miishshaa hiyyeesau immanau danddayettees” yaagidi bantta giddon haasayoosona; yaatidi he mishiriyo daro boridosona.

6 SHin Yesuusi hagaadan yaagiis; “Ha maccaasiyo ainne gooppite; o aissi waisseetii? A tau lo77obaa oottaasu. 7 Hiyyeesati ubba wode inttenaara de7oosona; intte koyido wode audenne eta maaddanau danddayeeta; shin taani ubba wode inttenaara de7ikke. 8 A ba danddayidoogaa oottaasu; qassi tana mooguwau giigissanau kasetada shittuwaa tiyaasu. 9 Taani intteyyo tumaa odais; sa7a ubban wonggeliyaa mishiraachchuwaa odiyoosan awaanikka, asai o hassayana mala, ha a oottidoogee odettana” yaagiis.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Zoretaa Maayiis
(Maatiyoosa 26:14-16; Luqaasa 22:3-6)

10 Tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi Yihudaa Asqqoroota giyoogee, Yesuusa qeese halaqatuyyo aattidi immanau etakko biis. 11 Eti hegaa siyido wode ufaittidi, “Nuuni neeyyo miishsha immana” yaagidosona; yaagin Yihudai Yesuusa aattidi immanau injjetiya wodiyaa wochchees.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratuura Paasikaa Miis
(Maatiyoosa 26:17-25; Luqaasa 22:7-14,21-23; Yohaannisa 13:21-30)

12 Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo koiro gallassi, Paasikaa qumaa maanau anqqara dorssaa shukkiyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati a, “Paasikaa bonchchiyo gallassi neeni maana qumaa nuuni awa biidi giigissanee?” yaagidi oichchidosona.

13 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77ata hagaadan yaagidi kiittiis;
“Katamaa biite; intte biishin, otuwan haattaa tookkida issi bitanee intte-
naara gaittana; a kaallite. 14 I biidi geliyo keettaawaa, ‘Tamaarissiyaagee
nena, “Taani ta erissiyo ashkkaratuura Paasikaa qumaa maanau ta imatta
kifilee awaanee?” yaagees’ yaagite. 15 Keettaawai inttena pooqiyaa bollan
de7iya giigi uttida aaho kifiliyaa bessana; hegan nuuyyo giigissite” yaagiis.
16 He naa77u erissiyo ashkkarati kiyidi, katamaa biidosona; Yesuusi bant-
tau odidoogaadankka ubbabaa demmidi, Paasikaa qumaa giigissidosona.
17 Sa7ai omariyo wode Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuura
yaa biis. 18 Eti uttidi masoofiyaappe qumaa miishin, Yesuusi eta, “Taani
intteyyo tumaa odais; intteppe issoi tanaara miyaagee, tana aattidi immana”
yaagiis.
19 Erissiyo ashkkarati dagammidi, huuphiyan huuphiyan a, “Tumu ta-
neeshsha?” giyoogaa doommidosona.
20 Yesuusi zaaridi, “I ha intte tammanne naa77atuppe issuwaa; i tanaara
issippe tushkkanau ba oittaa shaatiyan yeddiyaagaa. 21 Taani, Asa Na7ai,
Xoossaa maxaafai haiqqana giidoogaadan haiqqana; shin tana, Asa Na7aa,
aattidi immiya urau aayye7ana; he urai yelettennan attiyaakko, au keha
shin” yaagiis.

Qurbbaaniyaa (Godaa Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa
(Maatiyoosa 26:26-30; Luqaasa 22:14-20; Koiro Qoronttoosa 11:23-25)

22 Eti miishin, Yesuusi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, ba
erissiyo ashkkaratuyyo immiiddi, “Heite; hagee ta ashuwaa” yaagiis.
23 Burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatidi, etayyo immiis; immin ub-
baikka he burccukkuwaappe uyidosona. 24 Yesuusi, “Hagee ooratta
maachchan daro asaa gishshau gukkiya ta suuttaa. 25 Taani intteyyo tu-
maa odais; taani Xoossaa kawotettan ooratta woine eessaa uyana gallassai
gakkanaassi, naa77anttuwaa ha woine eessaa mulekka uyikke” yaagiis.
26 Mazamuriyaa yexxidoogaappe guyyiyan, Dabira Zaite Deriyaa bi-
idosona.

PHeexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis
(Maatiyoosa 26:31-35; Luqaasa 22:31-34; Yohaannisa 13:36-38)

27 Yesuusi eta, “Intte ubbai tana yeggi bayidi baqatana; aissi giikko,
Xoossaa maxaafai,
‘Xoossai dorssaa heemmiyaagaa worana;
worin dorssai ubbai laalettana’
yaagees. 28 SHin taani haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, intteppe
kasetada Galiila baana” yaagiis.
29 PHeexiroosi zaaridi, “Eti ubbati nena yeggi bayidi baqatikkokka, taani
nena mulekka yeggikke” yaagiis.
30 Yaagin Yesuusi PHeexiroosa, “Taani neeyyo tumaa odais; hachchi
qammi kuttoi naa77utoo waassanaappe kase, neeni tana heezzutoo kad-
dana” yaagiis.
31 SHin PHeexiroosi kaseegaappekka minttidi, “Taani harai atto, nenaara
issippe haiqqiyaakkokka, nena mulekka kaddikke” yaagiis. Qassi harati
ubbatikka hegaadan giidosona.

Yesuusi Geetesemaanen Woossiis
(Maatiyoosa 26:36-46; Luqaasa 22:39-46)

32 Geetesemaane giyo sohuwaa biidosona; Yesuusi ba erissiyo ashkkarata,
“Taani Xoossaa woossanaashin, intte hagan uttiishshite” yaagiis.

33 Yesuusi PHeexiroosa, Yaaqoobanne Yohaannisa banaara ekki efiis; daro
gencceeciisinne waayettiis. 34 Qassi eta, “Taani haiqqana gakkanaassikka
kayyottais; hagan takkishshite; xiskkoppite” yaagiis.
35 Guuttaa sinttaukko shiiqiiddi, biittan gufannidi, danddayettiyaabaa
gidikko, he wodee baappe aadhdhana mala, Xoossaa woossiis. 36 Qassikka,
“Abbaa, ta Aawau, ubbabai neeyyo danddayettees; ha burccukkuwaa
taappe digga; shin neeni koyiyoobai hanoppe attin, taani koyiyoobai
hanoppo” yaagiis.
37 Yesuusi erissiyo ashkkaratukko simmi yiidi, xiskkidaageeta demmidi
PHeexiroosa, “Simoonaa, xiskkadii? Neeni issi saatekkonne naaganau
danddayabeikkii? 38 Paaciyan intte gelenna mala, naagitenne Xoossaa
woossite; ayyaanai giigi uttiis; shin ashoi daafuranchcha” yaagiis.
39 Qassikka biidi kaseegaadankka Xoossaa woossiis. 40 Erissiyo
ashkkaratukko guyye simmidi i yiyo wode, xiskkidaageeta demmiis;
eta aifiyaa xiskkoi goozi wottido gishshau, ayyo ai haasayiyaakkokka
eribookkona.
41 Heezzanttuwaa etakko yiidi, “Ha77i gakkanaassikka xiskkeetiinne
shemppeetii? Gidana; wodee gakkiis; be7ite, tana, Asa Na7aa, na-
garanchcha asatun aattidi immiyo wodee gakkiis. 42 Denddidi hinddite;
be7ite, tana aattidi immiyaagee hageeho gakkiis” yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyan Oiqettiis
(Maatiyoosa 26:47-56; Luqaasa 22:47-53; Yohaannisa 18:3-12)

43 Yesuusi hegaa biron haasayishin, tammanne naa77u erissiyo
ashkkaratuppe issoi, Yihudai, sohuwaara gakki wodhdhiis; qassi qeese
halaqati higgiyaa tamaarissiyaageetinne cimati kiittin, bisuwaanne dullaa
oiqqida daro asai aara issippe yiis. 44 Yesuusa aattidi immiyaagee he daro
asaayyo, “Taani yeriyoogee a; a oiqqidi loitti naagidi, ekki efiite” yaagidi
malaataa yooti wottiis.
45 Yihudai gakkosaarakka Yesuusakko shiiqidi, “Tamaarissiyaagoo”
yaagidi Yesuusa yeri ekkiis. 46 He daro asai Yesuusa mintti oiqqiis. 47 SHin
matan eqqidaageetuppe issoi ba bisuwaa shoddinne qeese ubbatu halaqaa
ashkkaraa shocidi, a haittaa qanxxi oliis.
48 Yesuusi zaaridi, he shiiqida daro asaa, “Tana pangga kessidi, pangga
oiqqiyoogaadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi yiidetii? 49 Taani Beeta
Maqidasiyan tamaarissaidda, gallassi gallassi inttenaara de7iyo wode tana
oiqqibeekketa; shin Xoossaa maxaafati giidoogee polettanau bessees”
yaagiis.
50 Erissiyo ashkkarati ubbati a yeggi bayidi baqatidosona.
51 Naxala xalaalan ba kalluwaa kammida issi yelaga bitanee Yesuusa
kaalliyaagaa asai oiqqiis. 52 SHin he bitanee naxalaa oli bayidi, kallo xiire
baqatiis.

Yesuusa Pirdda SHangguwaa Efiidosona
(Maatiyoosa 26:57-68; Luqaasa 22:54-55,63-71; Yohaannisa 18:13-14,19-24)

53 Asai Yesuusa qeese ubbatu halaqaa soo, qeese halaqa ubbati, cimatinne
higgiyaa tamaarissiyaageeti shiiqidosaa ekki efiis. 54 PHeexiroosi qeese ub-
batu halaqaa dirssa giddo gakkanaassi haahuwan a kaalliis; yan naagiyaa-
gaara tamaa ho77iiddi, utti bayiis.

55 Qeese halaqatinne yaa7aa asai ubbai Yesuusa woranau a bolli markka
koyidosona; shin ainne demmibookkona. 56 Aissi giikko, daro asati a bolli
wordduwaa markkattidosona; shin eta markkatettai issi mala gidenna.
57-58 Issi issi asati denddi eqqidi Yesuusa bolli, “I, ‘Taani asai keexxido
ha Beeta Maqidasiyaa qolada, asai keexxibeenna hara Beeta Maqidasiyaa
heezzu gallassa giddon keexxana’ giishin, nuuni siyida” yaagidi wordduwaa
markkattidosona. 59 SHin harai atto eta markkatettai hegankka issi mala
gidibeenna.
60 Qeese ubbatu halaqai asa ubbaa sinttan denddi eqqidi Yesuusa,
“Hageeti nena mootiyo mootuwau neeyyo zaariyoobi baawee?” yaagidi
oichchiis. 61 SHin Yesuusi co77u giidi, ainne zaaribeenna; qeese ub-
batu halaqai a, “Anjjettida Xoossaa Na7ai Kiristtoosi nenee?” yaagidi
naa77anttuwaa oichchiis.
62 Yesuusi zaaridi, “Ee tana; intte tana, Asa Na7aa, wolqqaama Xoossaappe
ushachcha baggaara uttidaashiininne saluwaa shaaraara yiishin be7ana”
yaagiis.
63 Qeese ubbatu halaqai ba maayuwaa pooshshi olidi, “Nuna hagaappe
sinttan aissi hara markka koshshii? 64 Intte a cashshaa siyideta; intte qofai
aibee?” yaagiis; yaagin eti ubbai, “I haiqqana bessees” yaagidi a bolli
pirddidosona.
65 Etappe issooti issooti a bolli cushettaa doommidosona; a aifiyaa goozidi
dechchidi, “Nena dechchidai oonee? Ane hananabaa yoota!” yaagidosona;
qassi naagiyaageetikka a qinxxalliyaa baqqiiddi ekki efiidosona.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis
(Maatiyoosa 26:69-75; Luqaasa 22:56-62; Yohaannisa 18:15-18,25-27)

66 PHeexiroosi dirssa giddon hirkkiira de7ishin, qeese ubbatu halaqaa
macca ashkkaratuppe issinniyaa yaasu. 67 Yaada PHeexiroosi tamaa
ho77iyaagaa be7ada, tishshi ootta xeellada, “Neenikka Naazireeta Yesu-
usaara issippe de7aasa” yaagaasu.
68 SHin PHeexiroosi, “Neeni giyoobai aibakko taani erikke; tau akeeket-
tenna” yaagidi kaddiis; yaatidi dirssaa penggiyaakko kiyiis; kuttoikka waas-
siis.
69 He ashkkariyaa PHeexiroosa be7ada, a matan eqqida asata, “Ha bita-
neekka etaara de7ees” gaada gujjada oduwaa doommaasu. 70 SHin PHe-
exiroosi qassikka kaddiis.
Guuttaa gam77ishin, matan eqqida asati naa77anttuwaa PHeexiroosa,
“Neeni tuma etaara issippe de7aasa; aissi giikko, neeni Galiila biitta asa”
yaagidosona.
71 SHin PHeexiroosi, “Taani hegaa intte giyo bitaniyaa erikke!” yaagidi
bana qanggettaanne caaquwaa doommiis.
72 Sohuwaarakka kuttoi naa77anttuwaa waassi aggiis; PHeexiroosi bana
Yesuusi, “Neeni kuttoi naa77utoo waassanaappe kase heezzutoo tana kad-
dana” giidoogaa hassayidi, daro yeekkiis.

15

Yesuusa PHilaaxoosakko Efiidosona
(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Luqaasa 23:1-5; Yohaannisa 18:28-38)

1 Maallado guuran sohuwaara qeese halaqati cimatuuranne higgiyaa
tamaarissiyaageetuura yaa7aa asa ubbaara maqettidi, Yesuusa qachchidi
efiidi, PHilaaxoosayyo aattidi immidosona.
2 PHilaaxoosi a, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi oichchiis.

Yesuusi zaaridi a, “Neenikka gaasa” yaagiis.
3 Qeese halaqati Yesuusa daroban mootidosona. 4 SHin PHilaaxoosi naa77anttuwaa Yesuusa, “Neeyyo zaariyoobi baawee? Eti ne bolli woqqa mootuwaa ehiyaakko be7ikkii?” yaagidi oichchiis.
5 SHin Yesuusi harabaa zaarennan ixxin, PHilaaxoosi garamettiis.

Yesuusa Haiquwan Pirddidosona
(Maatiyoosa 27:15-26; Luqaasa 23:13-25; Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)

6 PHilaaxoosayyo Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan asai koyiyo issi uraa qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees. 7 He wode issi Barbbaana giyo bitanee ooshshaa kessidi shemppo worida asatuura issippe qasho keettan de7ees. 8 SHiiqida daro asai PHilaaxoosi kaseegaadankka oottana mala, ba qaalaa xoqqu oottidi, woosaa doommiis. 9 PHilaaxoosi asaa zaaridi, “Taani intteyyo Aihudatu kawuwaa birshshiyoogaa koyeetii?” yaagidi oichchiis. 10 Aissi giikko, qeese halaqati Yesuusa qanaatidi aatti immidoogaa PHilaaxoosi eriis.
11 SHin qeese halaqati Yesuusa gishshaa Barbbaana birshshanaadan, he shiiqida asai PHilaaxoosa woossana mala, asaa maqqidosona. 12 PHilaaxoosi zaaridi naa77anttuwaa, “Yaatin, ha Aihuda kawo intte giyoogaa waatoo?” yaagiis.
13 Yaagin asai PHilaaxoosayyo naa77anttuwaa ba qaalaa xoqqu oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada a kaqqa” yaagiis.
14 PHilaaxoosi asaa, “Aissi? I ai iitabaa oottidee?” yaagiis.
SHin asai kaseegaappekka ba qaalaa xoqqu oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada a kaqqa” yaagiis.
15 PHilaaxoosi asaa ufaissanau koyidi, Barbbaana asaayyo birshshiis; yaatidi lissuwan Yesuusa garafidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqanau etau aattidi immiis.

Wotaaddarati Yesuusa Qilliiccidosona
(Maatiyoosa 27:27-31; Yohaannisa 19:2-3)

16 Hegaappe guyyiyan, wotaaddarati Yesuusa deriyaa haariyaagaa ooso keettaa ekki efiidi, hara wotaaddarata ubbaa issippe xeesidosona. 17 Qassi zo7o afalaa a maizzidosona; agunttaa akiliiliyaa giigissidi, a huuphiyan wottidosona. 18 Hegaappe guyyiyan a, “Aihudatu kawuwau saro de7ai” yaagiiddi, ayyo zigettaa doommidosona. 19 A huuphiyaa shombboqo gatiman shocidosona; qassi a bolli cuchchidosona; gulbbatidi ayyo goinnidosona. 20 A bolli qilliiccidoogaappe guyyiyan, zo7o afalaa appe qaari ekkidi, a afalaa a maizzidosona; maizzidi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, a kaqqanau ekki efiidosona.

Yesuusa Kaqqidosona
(Maatiyoosa 27:32-44; Luqaasa 23:26-43; Yohaannisa 19:17-27)

21 Eti biidi, Iskkinddiranne Rufoosa yelida aawaa, issi Simoona giyo Qareena biitta asi, gaxaappe katamaa yiyaagaara gaittidi, Yesuusa masqqaliyaa wolqqan toossidosona. 22 Yaatidi Golggottaa giyoosaa Yesuusa efiidosona. “Golggottaa” giyoogee “Guuggiyaa Sohuwaa” giyoogaa. 23 Karbbiyaa giyo xalee wolahettido woine eessaa Yesuusayyo uyanau immidosona; shin i uyennan ixxiis. 24 Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, a kaqqidosona; qassi oona gakkanaakko eranau a afalaa shaakkidi, saamaa yeggidosona.

25 Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi a kaqqiyo wode, maallado heezzu saate. 26 Eti, “Aihudatu kawuwaa” yaagidi a mootiyo xifatiyaa xaafi wottidosona. 27 Yesuusaara naa77u panggata issuwaa appe ushachcha baggaara, qassi issuwaa appe haddirssa baggaara masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona. 28 Xoossaa maxaafai, “Iitabaa oottida asatuura i paidettiis” yaagiyoogee polettiis.

29 Ogiyaara aadhdhiya asai Yesuusa karidi, ba huuphiyaa qaattiiddi cayiis; “A77a! Beeta Maqidasiyaa qolada heezzu gallassa giddon keexxiyaagoo, ne huuphiyaa ashsha; 30 ane masqqaliyaa bollappe wodhdha” yaagiis.

31 Hegaadankka qeese halaqati higgiyaa tamaarissiyaageetuura issippe Yesuusa bolli qilliiccidi, hagaadan yaagidosona; “Harata ashshiis; shin bana ashshanau danddayenna; 32 nuuni be7idi ammanana mala, Kiristtoosi Israa7eela kawoi, ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho” yaagidosona. Qassi harai atto, aara masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettidaageetikka a bolli qilliiccidosona.

Yesuusa Haiquwaa
(Maatiyoosa 27:45-56; Luqaasa 23:44-49; Yohaannisa 19:28-30)

33 Usuppun saateppe doommidi, uddufun saate gakkanaassi, biitta ubbai xumiis. 34 Uddufun saatiyan Yesuusi ba qaalaa xoqqu oottidi, “Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” yaagiis. Hegaa giyoogee, “Ta Xoossau, ta Xoossau, tana aissi aggadii?” giyoogaa.

35 Hegan eqqida asaappe issoi issoi hegaa siyidi, “Be7ite; Eelaasa xeesees” yaagiis. 36 He asaappe issoi woxxidi, gombbilla mala ispponjjiyan caala woine eessaa kunttiis; hegaa shombboqo gatimaa xeeran wottidi, “Nanggite; Eelaasi masqqaliyaappe a wottanau yaanaakkonne ane be7oos” yaagiiddi Yesuusa doonaakko ushshanau shiishshiis.

37 SHiishshin Yesuusi ba qaalaa xoqqu ootti waassidi, haiqqi bayiis.

38 Beeta Maqidasiyan kaqettida magalashoi qommoppe duge gakkanaassi, naa77u kiyidi pooshetti wodhdhiis. 39 Masqqaliyaappe sintta baggaara hegan eqqida issi mato halaqai, hegaa keenaa Yesuusi waassidi haiqqidoogaa be7ido wode, “Ha bitanee tumu Xoossaa Na7aa” yaagiis.

40 Hegan haahuwan eqqidi xeelliya amarida maccaasati de7oosona; eta giddon Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama, kaaluwaa Yaaqoobanne Yoosa aayyiyaa Mairaamanne Salooma de7oosona. 41 He macca asati Yesuusi Galiilan de7iyo wode, a kaallidaageetanne a maaddidaageeta; qassi Yesuusaara issippe Yerusalaame biida hara daro macca asati hegan de7oosona.

Yesuusa Mooguwaa
(Maatiyoosa 27:57-61; Luqaasa 23:50-56; Yohaannisa 19:38-42)

42-43 Sa7ai omarido wode, yaa7aa asan bonchchettida issi Yooseefa giyo bitanee, Xoossaa kawotettai yaanaagaa naagi uttidaagee, Armmaatiyaasa giyo katamaa asi yiis; he gallassai wonttetta Sambbataayyo giigettiyo gallassa gidido gishshau, Yooseefi xalidi PHilaaxoosakko biidi, Yesuusa ahaa ekkanau woossiis. 44 PHilaaxoosi Yesuusi haiqqidoogaa siyido wode garamettiis; mato halaqaa xeesidi, “I haiqqoosappe gam77idee?” yaagidi oichchiis. 45 PHilaaxoosi Yesuusi haiqqidoogaa mato halaqaappe siyidi, a ahaa Yooseefayyo imissiis. 46 Yooseefi moogo afalaa shammiis; Yesuusa ahaa masqqaliyaappe wottidi, afalan xaaxidi, shuchchaa woocido asa moogiyo gonggoluwaa giddon a ahaa wottiis; qassi he gonggoluwaa doonan gita

shuchchaa gonddorssidi wottiis. 47 Magddala katamaappe yiida Mairaamanne Yoosa aayyiyaa Mairaama Yesuusa ahaa eti awan wottiyaakko be7oosona.

16

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis
(Maatiyoosa 28:1-8; Luqaasa 24:1-12; Yohaannisa 20:1-10)

1 Sambbatai aadhdhidoogaappe guyyiyan, Magddala katamaappe yiida Mairaama, Yaaqooba aayyiyaa Mairaamanne Salooma biidi, Yesuusa ahaa tiyanau shittuwaa shammidosona. 2 Woggaa gallassi maallado daro guuran xalqqee kiyishin, he gonggoluwaa biidosona. 3 Eti bantta giddon issoi issuwaara, "Gonggoluwaa doonaappe nuuyyo shuchchaa oonee gonddorssidi digganaishsha?" yaagidi haasayoosona.

4 Eti xeelliyo wode, he daro gita shuchchaa gonddorssirggidoogaa be7idosona. 5 Yesuusi moogettido gonggoluwaa giddo geliyo wode, issi wodalla bitanee bootta maayuwaa maayidi, ushachcha baggaara uttidaagaa be7idi dagammidosona.

6 SHin i eta, "Dagammoppite. Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqido Naazireeta Yesuusa intte koyeeta. I hagan baawa; denddiichchiis. Eti a wottidosaa hagaa be7ite. 7 SHin biidi Yesuusi erissiyo ashkkaratuyyoonne PHeexiroosayyo, 'Yesuusi intteppe kasetidi Galiila bees; i intteyyo odidoogaadankka intte a yaani be7ana' yaagidi hagaa yootite" yaagiis.

8 Macca asati banttana yashshai kokkorssido gishshau, Yesuusi moogettido gonggoluwaappe kiyidi baqatidosona; qassi eti yayyido gishshau, asau hegaa ooyyoonne ainne yootibookkona.

Yesuusi Magddala Mairaamissi Beettiis
(Maatiyoosa 28:9-10; Yohaannisa 20:11-18)

Maccaasati biidi, banttau odidobaa ubbaa PHeexiroosaunne aara de7iyaageetau qanttan yootidosona; hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba huuphen erissiyo ashkkaratu bolli, merinau ashshiya laamettenna geeshsha wonggeliyaa mishiraachchuwaa, awai mokkiyoosaappe wulliyoosaa gakkanaassi kiittiis.

9 Yesuusi haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, Woggaa gallassi maallado, laappun xalaheta kessido Magddala katamaappe yiida Mairaamiyyo kasetidi beettiis. 10 A baada kase aara de7iyaageetuyyo, qarettiiddinne yeekkiiddi uttidaageetuyyo odaasu; 11 shin Yesuusi paxa de7iyoogaanne iyyo beettidoogaa eti siyido wode, i oduwaa tuma gibookkona.

Yesuusi Naa77u Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Luqaasa 24:13-35)

12 Hegaappe guyyiyan, etappe naa77ati katamaappe gaxaa kiyidi biishin, ogiyan Yesuusi kaseegaappe dummatidi, etayyo beettiis. 13 Eti guyye simmidi, haratuyyo odidosona; shin haratikka eta oduwaa tuma gibookkona.

Yesuusi Tammanne Isiini Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Maatiyoosa 28:16-20; Luqaasa 24:36-49; Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:6-8)

14 Guyyeppe tammanne isiini erissiyo ashkkarati qumaa miishin, Yesuusi etayyo beettiis. Etayyo ammanoi bainna gishshau, i eta boriis; qassi haiquwaappe i denddidoogaa hinkkooti etau yootin, eti ammanennan ixxido gishshaunne yootin siyennaageeta gidiyo gishshau, i eta boriis.

15 I eta hagaadan yaagiis; “Sa7a ubbaa biidi, asa ubbau wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootite. 16 Ammaniyaageenne xammaqettidaagee at-
tana; shin ammanennaagaa bolli Xoossai pirddana. 17 Ammaniyaageetuyyo
ha malaatati imettana: eti ta sunttan xalaheta kessana; qassi eti dumma
dumma qaalan haasayana. 18 Eti shooshsha oiqqikkokka, woi marzze
uyikkokka eta qohenna. Qassi eti bantta kushiyaa hargganchchatu bolli
wottana; wottin he hargganchchati paxana” yaagiis.

Yesuusi Saluwaa Pude Kiyiis
(Luqaasa 24:50-53; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:9-11)

19 Godai Yesuusi erissiyo ashkkaratuura haasayidoogaappe guyyiyan,
Xoossai a pude saluwaa ekki efin, Xoossaappe ushachcha baggaara uttiis.
20 Erissiyo ashkkarati biidi, ubbasan qaalaa yootidosona. Godaikka etaara
issippe oottees; eti yootiyo qaalaikka tuma gididoogaa Xoossai etayyo im-
miyo malaatatun erissiis.

Luqaasa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Luqaasa Wonggelee Yesuusa, koiro yaana gi wottidaagaa, Israa7eela ashshiyaagaa, hegaadankka asaa naata ubbaa ashshiyaagaa yaagidi odees. Luuqaasi Yesuusa Xoossaa Ayyaanai xeesidoogee “Hiyyeesatuyyo wonggeliyaa mishiraachchuwaa odanaassa” gidiyoogaanne ha Wonggelee asaassi de7iya dumma dumma metuwaa qaariyo wolqqaa oiqqidaagaa gidiyoogaa odees. Luqaasa Wonggeliyaa giddon, Yesuusabaa odiya koiro miraafetuuninne qassi Yesuusi saluwaa pude kiyidoogaa odiya wurssetta miraafetun darissidi, odidoi ufaissaabaa. Yesuusi saluwaa kiyidoogaappe guyyiyan Kiristtinnaa ammanoi waani diccidaakkonne waani aakkidaakko odiya taarikiyaa ha maxaafaa xaafida bitanee Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa maxaafan odiis.

Kiitanchchatu mazamuriyaabaa, Yesuusi yelettido wode henttanchchati biidi be7idoogaa yootiya taarikee, Yesuusi naatettan de7iiddi Beeta Maqidasiyaa biidobai, qaretanchcha Saamiraawiyaanne bayidi beettida na7aa taarikee Luqaasa wonggeliyaa giddo xalaalan beettiyaageeta. Ha wonggeliyaa giddon ha gaxaappe hini gaxaa gakkanaashin waannatidi xeelettidabati woosaa, Geeshsha Ayyaanaa, Yesuusa oosuwaa giddon maccaasaassi de7iya sohuwaanne Xoossai nagaraa atto giyoogaa.

1-2 Bonchcho Tewofiloosaa, koiro bantta aifiyan be7idaageetuppenne Xoossaa qaalaa odidaageetuppe ekkidoogaadan, nu matan polettida Yohuwaassi daroti taarikiyaa maaran maaran xaafanau doommidosona. 3-4 Hegaa gishshau, neeni tamaarido yohuwaa geeshshada erana mala, taani qassi koiruwaappe doommada, ubbaa akeekan qorada, maaran maaran neessi xaafikko, lo77o yaagada qoppaas.

Xammaqiya Yohaannisi Yelettanaagaa Kiitanchchai Gabreeli Kasetidi Yootiis

5 Yihudaa biittaa kawuwaa Heeroodisa wodiyan, Zakkaariyaasa yaagiyo issi qeesee de7ees. I Abiiya qeesetuppe issuwaa. A machchiyaanne qeesiyaa Aaroona zare; i sunttai Elssaabeexo. 6 Eti naa77aikka Xoossaassi xillo gididi, Godaa higgiyaanne azazuwaa ubbaa moorennan, naagidi polidosona. 7 Elssaabeexa maine gidido gishshau, etassi na7i baawa; naa77aikka daro cimidosona.

8-9 Bantta qeesetu kayan Zakkaariyaasi Xoossaa sinttan oottishin, qeesetu meeziyaadan, Godaa Beeta Maqidasiyaa gelidi, ixaanaa cuwayanau saamai a gakkiis. 10 Ixaanaa i cuwayiyo wode, asai ubbai karen eqqidi, Xoossaa woossees.

11 Xoossaa kiitanchchai ixaanaa i cuwayiyo sohuwaappe ushachcha baggaara eqqidi, ayyo beettiis. 12 Zakkaariyaasi hegaa be7idi, dagammidi yayyin, 13 kiitanchchai Zakkaariyaasa hagaadan yaagiis; “Yayyoppa; ne woosai siyettiis. Ne machchiyaa Elssaabeexa neessi attuma na7a yelana; neeni he na7aa Yohaannisa yaagada sunttana. 14 I yelettin, neeni daro ufaittana; haratikka ufaittana. 15 Xoossaa sinttan i gita gidana; mattoyiyaabaanne woine eessa uyenna. Biron ba aayee uluwan de7ishin, Geeshsha Ayyaanai aani kumana. 16 Israa7eela asaappe daruwaa Godaakko, eta Xoossaakko, zaarana; 17 Godaassi asaa giigissanau, aawatu wozanaa naatukko zaaranau, azazettennaageetakka xillotettaa eraassi

zaaranau, Eelaasa ayyaanaaninne wolqqan Godaappe sinttaara bees" yaagiis.

18 Zakkaariyaasi, "Taani cima; ta machchiyaanne ceeggaasu; hegaa ta aibin eranee?" yaagidi, kiitanchchaa oichchiis.

19 Kiitanchchai zaarettidi yaagiis; "Taani Xoossaa sinttan eqqiya Gabreela; taani ne sinttan eqqada haasayanau, qassi ha mishiraachchuwaa neessi odanau, tana Xoossai neekko kiittiis. 20 Ha77i siya; ba wodiyan polettana ta qaalaa neeni ammanabeenna gishshau, ta neessi odido yohoi polettanaashin, neeni duudana; ne doonai haasayanau danddayenna" yaagiis.

21 "Beeta Maqidasiyaa giddon i waanidi gam77idee?" yaagidi garamettiiddi, asai zakkaariyaasa naagees. 22 Kare i kiyido wode, haasayanau danddayibeenna. Beeta Maqidasiyaa giddon i aibakko ajjuutan be7idoogaa asai akeekiis; duudidaagee biradhdhiiddi haasayees.

23 Ba oosuwaa wodiyaa wurssidi, soo biis. 24 He wodiyaappe guyyiyan, a machchiyaa Elssaabeexa shahaarada, ichchashu aginau bana genttaasu. 25 Elssaabeexa, "Xoossai taakko xeelliis; asa sinttan tana yeellaappe ashshanau maaddiis" yaagaasu.

Yesuusi Yelettanaagaa Gabreeli Kasetidi Yootiis

26 Usuppuntta aginan Xoossai kiitanchchaa Gabreela Galiila biittan Naazireete giyo katamaa kiittiis. 27 Daawita zare gidiya Yooseefa giyo bitaniyaassi giigida issi geela7eekko Xoossai a kiittiis; he geela7ee sunttai Mairaamo. 28 Kiitanchchai ikko yiidi, "Daro doorettidaaree, saro; Godai nenaara de7ees; nena i daro anjjiis" yaagiis.

29 Mairaama hegaa siyada daro dagammaasu. Dagammada, "Hegee woigiyo sarotee?" yaagada qoppaasu. 30 Kiitanchchai hagaadan yaagiis; "Mairaamee yayyoppa; Xoossan sabettadasa; 31 be7a; neeni shahaarada attuma na7a yelana; a sunttaa Yesuusa yaagada sunttana. 32 I gita gidana; qassi Ubbaappe Bolla Xoossaa Na7a geetettana; Godai ayyo a aawaa Daawita kawotettaa immana; 33 inne Yaaqoobantta zariyan merinau kawotana; a kawotettaassi wurssetti baawa" yaagiis.

34 Mairaama kiitanchchaa, "Taani geela7o gidishin, hegee waanidi hananee?" yaagaasu.

35 Kiitanchchai zaaridi Mairaamo, "Geeshsha Ayyaanai ne bolli yaana; Ubbaappe Bolla Xoossaa wolqqai nenan shemppana; hegaa gishshau, ne yelana geeshsha na7ai Xoossaa Na7aa geetettana. 36 Be7a; ne dabbiyaa Elssaabeexa ceeggikkonne attuma na7a shahaaraasu; asai beni o maine gees; shin a ha77i usuppun agina shahaara. 37 Hegeenne Xoossaassi danddayettennabi bainna gishshaassa" yaagiis.

38 Mairaama, "Taani Godaa ailliyo; ne qaalaadan, taassi hano" yaagaasu. Kiitanchchainne i matappe biis.

Mairaama Elssaabeexo Xomoosaasu

39 Guutta gallassaappe guyyiyan, Mairaama denddada, deree dariyo Yihudaa giyo biittan de7iya issi katamaa eesuwan baasu. 40 Qassi Zakkaariyaasa soo gelada, Elssaabeexo sarotaasu. 41-42 Elssaabeexa Mairaami sarotaa siyido wode, i uluwan de7iya na7ai qaaxxiis. Elssaabeexin Geeshsha Ayyaanai kumin, qaalaa xoqqissada, "Neeni maccaasa ubban anjjettidaaro; ne uluwan de7iya na7ainne anjjettidaagaa; 43 neeni ta Godaa aayyiyaa taakko yaanau, hegaa mala bonchchoi taassi waanidi bessii? 44 Neeni saro giyo qaalan ta uluwan de7iya na7ai ufaissan qaaxxiis; 45 Godai neeyyo

odido qaalai polettanaagaa ammanidaara neeni anjjettidaaro" yaagada Mairaamissi odaasu.

Mairaama Galata Woosaa Woossaasu

46-49 Mairaama hagaadan yaagaasu;
"Taani a ailliyaa tooshettidoogaa
i be7ido gishshau,
ta shemppoi Godaa bonchchees;
ta ayyaanaikka ta Xoossaa tana ashshiyaagan ufaittees.
Be7a; wolqqaama Xoossai taassi
daro gitabaa oottido gishshau,
hachchippe sinttan tana asai ubbai
anjjettidaaree yaagana.
A sunttai geeshsha.
50 I baassi yayyiya ubbaassi
yeletaappe yeletaa gakkanaashin,
maarotettaa immees.
51 Ba kushiyan wolqqaama oosuwaa
oottiis.
Otoranchchata eta qofaara laaliis.
52 Kawota kawotettaappe duge wottidi,
ziqqan de7iyaageeta xoqqu oottiis.
53 Namisettidaageeta lo77obaa kalissidinne
dureta mela kushe yedettiis.
54-55 Nu aawatussi odidoogaadan,
Abrahaamassinne a zariyaassi Xoossai
maarotettaa merinau immanau hassayidi,
ailliyaa Israa7eela maaddiis"
yaagaasu.
56 Mairaama heezzu agina gidiyaagaa keenaa Elssaabeexi matan uttidoogaappe guyye baggan, ba soo simmaasu.

Xammaqiya Yohaannisi Yelettiis

57 Elssaabeexissi yeliyo wodee gakkin, attuma na7aa yelaasu. 58 I shoorotinne i dabboti Godai maarotettan iyyo oottido lo77obaa siyidi, iira ufaittidosona.
59 Hosppuntta gallassan, na7aa qaxxaranau yiidosona; a aawaa sunttaadan, Zakkaariyaasa giidi, sunttanau qoppidosona; 60 shin a aayyiyaa zaarada, "CHii! Yohaannisa giidi sunttana" yaagaasu.
61 Eti zaarettidi, "Ne dabboppe he sunttan xeesettiyai issoinne baawa" yaagidosona. 62 Qassi, "Woigi sunttanee?" yaagidi, a aawaa biradhdhidi oichchidosona.
63 Aawai xaafiyoobaa oichchi ekkidi, "Na7aa sunttai Yohaannisa" giidi xaafin, ubbai garamettiis. 64 Sohuwaara a doonai dooyettin, inxxarssai birshshettiis; Xoossaa anjjiiddi haasayiis.
65 Eta shooro ubbai yayyiis; ha ubba yohoi deree dariyo Yihudaa biittaa ubban daro haasayettiis. 66 Siyida asai ubbai hegaa qoppiiddi, Xoossaa wolqqai a bolli de7iyoogaa erido gishshau, "Ha na7ai wode waananeeshsha?" yaagiis.

Zakkaariyaasi Hananabaa Yootiis

67 Yohaannisa aawaa Zakkaariyaasan, Geeshsha Ayyaanai kumin, hagaadan hananabaa yootiis;
68 "Ba asaa maaddanau yiidi,

eta wozido gishshau,
Godai, Israa7eela Xoossai anjjetto.
69-70 Kaseesappe de7iya hananabaa
yootiya geeshshatu doonan haasayidoogaadan,
ba ashkkaraa Daawita zariyaappe denttidi,
nuna ashshiya wolqqaamaa nuukko kiittiis.
71 Xoossai nu morkketuppenne
nuna ixxiyaageetu ubbaa kushiyaappe
nuna ashshees.
72-73 Hagaadan nu aawatussi
maarotettaa immiis.
Nu aawaa Abrahaamassi caaqqido caaquwaa
geeshsha maachchaa qoppiis.
74-75 Aani nu morkketu kushiyaappe nuuni attidi,
yayyennan nu de7uwaa wodiyaa ubban
Xoossaa sinttan geeshshatettaaninne
xillotettan ayyo oottanau,
nuna danddayissiis.

76 "Ta na7au, neeni Godaa ogiyaa
giigissanau appe sinttau biyo gishshau,
Ubbaappe Bolla Xoossaassi oottiya
hananabaa yootiyaagaa geetettana.
77 Xoossai eta nagaraa atto giyoogan
a asai attanau danddayiyoogaa
eta erissanau baasa.
78 Hegeenne, nu Xoossaa maarotettainne
qaretai daro gidiyo gishshau,
saluwaa poo7uwaa i nu bollan poo7issana;
79 he poo7oi nuna sarotaa ogiyaa kaalettanau,
xumaaninne haiquwaa kuwan
de7iyaageetussi poo7ana"
yaagiis.
80 Guutta na7ai diccidi, ayyaanan minniis; Israa7eelatussi qoncciyan beettana gakkanaassi bazzuwan de7iis.

2

Yesuusi Yelettiis
(Maatiyoosa 1:18-25)

1 He wode, sa7an de7iya asa ubbaa sunttai xaafettana mala, Roome biittaa kawoi, Augisxxoosi azaziis. 2 Asaa sunttai koiro xaafettiyo wode, Qereneyoosi Sooriyaa biittaa haariyaagaa. 3 Asa ubbai huuphiyan huuphiyan xaafettanau, ba yelettido biittaa biis.

4-5 Yooseefi qassi Daawitantta keettanne zare gidido gishshau, ayyo gi-igida Mairaamiira xaafettanau Galiilan de7iya Naazireete katamaappe Yihudaa biittan Beetaliheeme giyo Daawita katamaa issippe biis. 6 He wode Mairaama shahaara; eti yan Beetaliheemen de7ishin, a yeliyo wodee gakkiis; 7 ba baira na7aa yelaasu; imattai aqiyo keettan sohoi bainna gishshau, maayuwan na7aa xaaxada, miizzai kattaa wottin miyo qoriyan zin77issaasu.

Henttanchchatanne Kiitanchchata

8 He deren dorssaa wudiyaa qamma heemmiiddi, dembban aqiya asati
de7oosona. 9 Godaa kiitanchchai etakko yiis; Godaa bonchchoi eta yuuyi
aadhdhidi poo7iis. Eti daro yayyin, 10-11 kiitanchchai eta, “Hachchi Go-
dai Kiristtoosi, ashshiyaagee Daawita kataman yelettidoogaassi taani asa
ubbaa ufaissiya mishiraachchuwaa intteyyo odiyo gishshau, yayyoppite;
12 maayuwan xaaxettida gacino na7ai miizzai kattaa wottin miyo qoriyan
zin77idaagaa demmanaagee intteyyo malaata gido” yaagiis.
13 Akeekennan he kiitanchchaara daro saluwaa kiitanchchati kiyidi beet-
tidosona.
14 Xoossaa galatiiddi,
“Salo ubbaappe bolla saluwan
de7iya Xoossaassi bonchchoi gido.
Sa7an a ufaissiya asaassi
sarotettai gido”
yaagidosona.
15 Kiitanchchati etappe shaahettidi, saluwaa biichchidaashin, dorssaa
heemmiyaageeti bantta giddon, “Ane Beetaliheeme gakkanaashin biidi,
Xoossai nuussi odido yohoi hanidaagaa be7oos” yaagidosona.
16 Eesuwan yiidi, Mairaamonne Yooseefa demmidi, miizzai kattaa
wottin miyo qoriyan gacino na7ai zin77idaagaa be7idosona. 17 Eti
be7ido kiitanchchai ha guutta na7aabaa etassi odidoogaa erissidosona.
18 Hegaa siyida ubbai dorssaa heemmiyaageeti odido yohuwan garamet-
tiis. 19 Mairaama qassi ha ubba yohuwaa ba wozanaa giddon wottada,
qoppaidda de7ausu. 20 Dorssaa heemmiyaageeti kase etassi kiitanchchai
yootidoogaadan hanin, siyido ubbaa gishshaunne be7ido ubbaa gishshau,
Xoossaa galatiiddinne bonchchiiddi simmidosona.

Guutta Na7aa Yesuusa Beeta Maqidasiyaa Efiidosona

21 Hosppun gallassaappe guyyiyan, Yesuusi qaxxarettiyo wodee gakkin,
Mairaama a yelanau shahaaranaappe kase kiitanchchai a sunttidoogaadan,
a sunttai Yesuusa geetettiis.
22-23 Muuse higgee azaziyoogaadan, Mairaamissinne Yooseefassi
geeyiyo wodee gakkin, Godaa higgee, “Baira yelettida attuma ubbai
Godaassi dummatidaagaa geetetto” giidoogaadan, Godaassi Yesuusa
immanau Yerusalaame efiidosona. 24 Qassi Godaa higgee, “Naa77u buuba
haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta” giidoogaadan, Godaassi
yarshshuwaa yarshshanau efiidosona.
25-26 Yerusalaamen Simoona giyo bitanee de7ees; i Xoossau yayyiya xillo
asa; qassi Israa7eelati attiyo wodiyaa naagiiddi de7ees. He wode, Geeshsha
Ayyaanai a bolli de7iyaagee, “Godai tiyido Kiristtoosa be7ennan haiqqakka”
yaagidi, a erissi wottiis. 27 Simooni ayyaanai kaalettin, Beeta Maqidasiyaa
geliis. Aayyiyaanne aawai higgee azaziyoogaadan, guutta na7aa Yesuusa
Beeta Maqidasiyaa ehin, 28 Simooni he na7aa idimmidi, Xoossaa galatiiddi
yaagiis.

29-31 “Ubbaa Haariya Godau, neeni asa ubbaa sinttan
giigissido ne ashettaa
taani ta aifiyan be7ido gishshau,
ha77i ne qaalaadan,
taani ne aillee sarotan haiqqana.
32 He ashettai Israa7eela gidenna asau
nebaa bessiya poo7o mala;

qassi ne asaa Israa7eelassi bonchcho”
yaagiis.

33 Yooseefinne Mairaama Simooni Yesuusabaa odidoogan garamettidosona. 34-35 Simooni eta anjjiis; anjjidi a aayyiyo Mairaamo, “Israa7eelan de7iya darotu kunddettaassinne dendduwaassi a ixissiyaageetussi Xoossaappe malaata gidanau, qassi darota wozanan de7iya geemmida qofai qonccana mala, ha na7ai Xoossaappe doorettiis. Ne wozanaakka qara bisuwaadan, qaretai qanxxana” yaagiis.

36 Aseera zerettaappe yelettida Panu7eela na7iyaa Haanna hananabaa yootiyaaro. A ba geela7otetta azinaara laappun laittaa de7aasu. 37 I azinai haiqqin, hosppun tammanne oiddu laittaa azina gelennan de7aasu. A daro cima; qassi xoomaiddanne woossaidda gallassinne qammi Xoossau goinnaasu; Beeta Maqidasiyaappe kiyennan de7aasu. 38 He saatiyankka shiiqada, Xoossaa galataasu. Qassi Xoossai Yerusalaame wozin be7ana yaagidi naagiya asaa ubbau na7aabaa odaasu.

Naazireete Simmidosona

39 Eti Godaa higgee azazidoogaadan, ubbabaa polidoogaappe guyye baggan, Galiila biittan de7iya Naazireete giyo bantta katamaa biidosona. 40 Na7ai diccidi minniis; aadhdhida eratettai aani kumiis; ayyaanan minniis; Xoossaa aaro kehatettai a bolli de7ees.

41 Yesuusa aayyiyaanne aawai laittan laittan, Paasikaa gallassaa bonchchiyo wode, Yerusalaame boosona. 42 I yelettoosappe tammanne naa77u laitta gidin, haroodeegaadankka Yerusalaame biidosona. 43 Paasikaa gallassaa bonchchiyo wodee wurin, eti guyye bantta soo simuwaa doommidosona; shin Yesuusi so asai erennan Yerusalaamen attiis. 44 Eti ogiyaa asaara issippe de7ees giiddi, issi gallassa ogiyaa biidosona. Bantta dabbuwaa giddooninne eriyo asaa giddon a koyidosona.

45-46 Xayin a koyiiddi, Yerusalaame simmidi, Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamaarissiyaageetuppe siyiiddinne eta oichchiiddi eta giddon uttidaagaa heezzantto gallassaappe guyyiyan demmidosona. 47 A doonaappe kiyiyaabaa siyida ubbai i immiyo era zaaruwan garamettiis.

48 Aayyiyaanne aawai a be7idi garamettidosona. Mairaama, “Ta na7au, nuna aissi hagaadan oottadii? Ne aawainne taani nena koyiiddi, daro tuggatida” yaagaasu.

49 Yesuusi zaaridi, “Tana aissi koyidetii? Taani ta Aawaa keettan de7anau bessiyoogaa erekketii?” yaagiis. 50 SHin i giidobaa eti akeekibookkona.

51 Etaara duge Naazireete biis. Yan etassi azazettees. Mairaama ha ubba yohuwaa ba wozanan wottausu. 52 Yesuusi aadhdhida eratettaaranne geesaara dicciiddi, Xoossaaninne asan sabettiis.

3

Xammaqiya Yohaannisi Tamaarissido Timirttiyaa
(Maatiyoosa 3:1-12; Marqqoosa 1:1-8; Yohaannisa 1:19-28)

1 Xibaariyoosi, Roome biittaa kawoi kawotido tammanne ichchashantta laittan, PHenxxeniyaa PHilaaxoosi Yihudaa haariyo wode, Heeroodisi Galiila haarees; a ishai Piliphphoosi, Ixuriyaasanne Xiraakonidoosa biittaa haarees; Lisaaniyoosikka Abilaaniisa biittaa haarees.

2 Haanninne Qayaafi qeese halaqa. He wode bazzon de7iya Zakkaariyaasa na7aa, Yohaannisakko Xoossaa qaalai yiis. 3 Yohaannisi Yorddaanoosa SHaafaa heera biittaa ubban, “Intte nagaraa atto gaanaassi, nagaraappe simmidi xammaqettite” yaagidi yootiis. 4 Hananabaa yootiya Isiyaasi ba maxaafan hagaadan xaafiis;

“Issoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
‘Godaa ogiyaa giigissite.
I hemettana loossuwaakka
ayyo sitti oottite.
5 Gisa biitta ubbai kumana.
Dereenne kerai ubbai baasettidi giigana.
Geella ogee sitta gidana.
Moorettida ogee salallana.
6 Asai ubbai Xoossai ashshiyoogaa
be7ana’ giis”
yaagiis.

7 Hegaa gishshau, Yohaannisi banan xammaqettana giidi yiida asaa, “Ha shooshshatoo, Xoossaa hanqqoi yaana haniyaagaappe baqatana mala, intteyyo oonee odidai? 8 Intte nagaraappe simmidoogaa erissiyaabaa oottite. Abrahaami nu aawaa giidi, intte giddon haasayanau doommoppite. Aissi giikko, ‘Xoossai ha shuchchata Abrahaamassi na7a kessanaukka danddayees’ yaagada, taani inttessi odais. 9 Beexee mittaa xaphuwan qanxxanau giigi uttiis. Simmi lo77o aifiyaa aifenna mitta ubbai qanxxettidi, taman yegettana” yaagiis.

10 “Yaatin nu ai oottanee?” yaagidi, daro asai a oichchiis.

11 I asaassi zaaridi, “Naa77u qolee de7iyo urai issi qoliyaa aibinne bainna urau immo; qumai de7iyo uraikka hegaadan ootto” yaagiis.

12 Qaraxaa shiishshiyaageeti xammaqettanau yiidi, “Tamaarissiyaagoo, nuuni ai oottanee?” yaagidosona.

13 “Higgee azaziyoogaappe aattidi, ekkoppite” yaagiis.

14 Wotaaddarati, “Qassi nuuni ai oottanee?” yaagidi a oichchidosona.

Oichchin, “Wolqqan dafidi, woi wordduwan mootidi, ooppenne miishsha ekkoppite. Intte damoozai intteyyo gidana yaagidi, ufaittidi de7ite” yaagiis.

15 Asai Godai tiyido Kiristtoosa naagiiddinne Yohaannisabaa bantta wozanaa giddon qoppiiddi, “Hagee Kiristtoosa gidennan aggenna” yaagidi, a mali wottidaashin, 16 Yohaannisi eta ubbaassi zaaridi, “Taani inttena haattan xammaqais; shin taappe wolqqaamiyaagee yees. Taani a caammaa qashuwaa birshshanaukka bessikke. I inttena Geeshsha Ayyaanaaninne taman xammaqana. 17 A kushiyan kattaa suraggiyo laidai de7ees. Kattaa qoxxidi, audiyaappe geeshshidi pittees; gisttiyaa gootaran qolees; shin dalaa to7enna taman xuuggana” yaagiis.

18 Hegaa gishshau, Yohaannisi asaa daro dumma zoriyaa zoriiddi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa asau yootees; 19 shin deriyaa haariya Heeroodisi ba ishaa machchiyo Heeroodiyaado ekkido gishshaunne hara iitabaa oottido gishshau, Yohaannisi a hanqqettidi seeriis. 20 Hegaa ubbaa bolli hara iitabaa gujjidi, Heeroodisi Yohaannisa qasho keettaa gelissiis.

Yesuusi Xammaqettiis
(Maatiyoosa 3:13-17; Marqqoosa 1:9-11)

21 Ubba asai xammaqettidoogaappe guyye baggan, Yesuusi qassi xammaqettiis. I woossishin, saloi dooyettiis. 22 Geeshsha Ayyaanai haraphphe

milatiiddi, a bolli wodhdhiis. Qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai nena; tana nebai ufaissees” yaagiya qaalai yiis.

Yesuusa Yeletaa Turaa
(Maatiyoosa 1:1-17)

23 Yesuusi yelettoosappe hasttamu laitta keena gidishin, tamaarissanau doommiis. 24 Asai a Yooseefa na7aa yaagidi qoppiis. 25 Yooseefi Eela na7aa; Eeli Maaxaata na7aa; Maaxaati Leewa na7aa; Leewi Milkka na7aa; Milkki Yoona na7aa; Yooni Yooseefa na7aa; Yooseefi Maataatiyu na7aa; Maataatiyu Amoxa na7aa; Amoxi Naahooma na7aa; Naahoomi Esiliima na7aa; Esiliimi Naage na7aa; 26 Naagee Maa7ata na7aa; Maa7ati Maataatiyu na7aa; Maataatiyu Seemeya na7aa; Seemeyi Yooseefa na7aa; Yooseefi Yooda na7aa; 27 Yoodi Yoonaana na7aa; Yoonaani Reesa na7aa; Reesi Zarubaabeela na7aa; Zarubaabeeli Salaatiyaala na7aa; Salaatiyaali Neera na7aa; 28 Neeri Milkka na7aa; Milkki Hada na7aa; Hadi Yoosaasa na7aa; Yoosaasi Qosaama na7aa; Qosaami Elmmodaama na7aa; Elmmodaami Eera na7aa; 29 Eeri Yoosee7a na7aa; Yoosee7i El77eezara na7aa; El77eezari Yoraama na7aa; Yoraami Maaxaata na7aa; Maaxaati Leewa na7aa; 30 Leewi Simoona na7aa; Simooni Yihudaa na7aa; Yihudai Yooseefa na7aa; Yooseefi Yoonaana na7aa; Yoonaani Eliyaaqiima na7aa; 31 Eliyaaqiimi Meliyaa na7aa; Melee Mainaana na7aa; Mainaani Maaxaata na7aa; Maaxaati Naataana na7aa; Naataani Daawita na7aa; 32 Daawiti Isseya na7aa; Isseyi Yobeeda na7aa; Yobeedi Boo7eeza na7aa; Boo7eezi Salimoona na7aa; Salimooni Na7asoona na7aa; 33 Na7asooni Aminadaaba na7aa; Aminadaabi Raama na7aa; Raami Arnna na7aa; Arnni Hexiroona na7aa; Hexirooni Paareesa na7aa; Paareesi Yihudaa na7aa; 34 Yihudai Yaaqooba na7aa; Yaaqoobi Yisaaqa na7aa; Yisaaqi Abrahaama na7aa; Abrahaami Taara na7aa; Taari Naakoora na7aa; 35 Naakoori Saruuga na7aa; Saruugi Raa7u na7aa; Raa7u Peeleega na7aa; Peeleegi Ebeera na7aa; Ebeeri SHeela na7aa; 36 SHeeli Qainiima na7aa; Qainiimi Arifaakisaada na7aa; Arifaakisaadi Seema na7aa; Seemi Nohe na7aa; Nohee Laameeka na7aa; 37 Laameeki Maatusaala na7aa; Maatusaali Heenooka na7aa; Heenooki Yaareeda na7aa; Yaareedi Malaali7eela na7aa; Malaali7eeli Qainaana na7aa; 38 Qainaani Heenoosa na7aa; Heenoosi Seeta na7aa; Seeti Addaame na7aa; Addaamee Xoossaa na7aa.

4

Yesuusi Paacettiis
(Maatiyoosa 4:1-11; Marqqoosa 1:12-13)

1 Yesuusi Geeshsha Ayyaanan kumidi, Yorddaanoosappe simmiis. 2 Ayyaanai kaalettin, bazzo biidi, oitamu gallassaa xalahe halaqan paacettiis. He gallassatun ainne quma mibeenna gishshau, oitamu gallassaappe guyyiyan namisettiis.

3 Xalahe halaqai a, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikko ha shuchchaa, ‘Oitta gida’ gaada azaza” yaagiis.

4 Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Asi Xoossaa qaalaa ubban de7anaappe attin, oitta xalaalan de7enna’ yaagees” yaagiis.

5 Xalahe halaqai a gita deriyaa huuphiyaa kessidi, sa7aa kawotettaa ubbaa issi kuttan bessiis. 6 Xalahe halaqai, “Ha wolqqa ubbainne bonchchoi taassi imettido gishshau, taani dosiyo oossinne immana; neessikka immana. 7 Hegaa gishshau, neeni taassi goinnikko, ha ubbai neessi gidana” yaagiis.

8 Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Godau, ne Xoossau goinna; a xalaalau ootta’ yaagees” yaagiis.

9 Xalahe halaqai Yesuusa Yerusalaame efiidi, Beeta Maqidasiyaa xeeraa
kessidi, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikko, ane duge guppa. 10-11 Aissi giikko,
Xoossaa maxaafai,
‘Xoossai nena naagana mala,
ba kiitanchchata azazana’
qassi ‘Eti ne tohoi shuchchan xubettenna mala,
bantta kushiyan nena denttana’
yaagees” yaagiis.
12 Yesuusi zaaridi a, “Qassikka Xoossaa maxaafai, ‘Godaa ne Xoossaa
paaccoppa’ yaagees” yaagiis.
13 Xalahe halaqai Yesuusa paacciyoogaa ubbaa wurssidoogaappe guyye
baggan, ha77issau appe shaahettiis.

Yesuusi Galiilan Tamaarissuwaa Doommiis
(Maatiyoosa 4:12-17; Marqqoosa 1:14-15)

14 Yesuusi Ayyaanaa wolqqan Galiila simmiis. Abai hegaa heeran de7iya
biitta ubban odettiis. 15 I bantta Aihuda woosa keettatun tamaarissiiddi,
ubban galatettiis. Yesuusi ba diccido Naazireete katamaa yiis.

Naazireeten Yesuusa Ixxidosona
(Maatiyoosa 13:53-58; Marqqoosa 6:1-6)

16 Haroodeegaadan Sambbata gallassan Aihuda woosa keettaa gelidi, nab-
babanau denddiis. 17-19 Hananabaa yootiya Isiyaasan xaafettidi xaaxettida
maxaafaa ayyo immidosona. He maxaafaa dooyidi,
“Taani hiyyeesaassi
lo77o mishiraachchuwaa
yootanau tiyettido gishshau,
Godaa Ayyaanai ta bollan de7ees.
Qashettidaageetussi birshshettiyoogaa,
qooqetussi xeelliyoogaa yootana mala,
qassi qohettidaageeta qohuwaappe
kessana mala,
dosettida Godaa laittaa yootana mala,
tana kiittiis”
geetettidi, xaafettida sohuwaa demmiis.
20 Maxaafaa xaaxidi, Aihuda woosa keettan naagiyaagaassi immidi uttiis.
Aihuda woosa keettan de7iya asai a akeekidi xeellees. 21 Yesuusi etassi
haasayanau doommidi, “Hachchi nabbabettin, intte siyiyo wode, ha Xoos-
saa maxaafai giidoogee polettiis” yaagiis.
22 Ubbai ayyo markkattidosona. A doonaappe kiyiya aaro kehatettaa
qaalaa garamettidi, “Hagee Yooseefa na7aa gidennee?” yaagidosona.
23 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Intte taassi, ‘Xaliyaa godau, ne hu-
uphiyaa patta’ yaagiyo leemisuwaa yootanaagaa taani geeshshada erais.
Qassi, ‘Neeni Qifirinaahooma kataman oottidoogaa nuuni siyida; hegaadan
hagan ne biittan ootta’ yaagidi, intte taassi yootana” yaagiis. 24 Qassikka ha-
gaadan yaagiis; “Tumaa gais; hananabaa yootiyaagee ba biittan bonchchetti
erenna.
25 “SHin taani intteyyo tumaa gais; Eelaasa wodiyan heezzu laittanne
usuppun agina gakkanaashin, saloi gorddettin, sa7an ubban wolqqaama
koshai geliis. Gelido wode, Israa7eelan daro am77e maccaasati de7oosona.
26 Eelaasi Sidoona biittan de7iya Siraafita giyo kataman issi am77e
maccaaseekko kiitettoorippe attin, etappe ookkonne kiitettibeenna.
27 Hananabaa yootiya Elssaa7a wodiyan Israa7eelan daro inchchirichchaa

harggiya asai de7ees. Sooriyaa Naa7imaanappe attin, etappe harai issoinne paxibeenna" yaagiis.
28 Aihuda woosa keettan de7iya ubbai hegaa siyidi, daro hanqqettidosona.
29 Eti denddidi, katamaappe Yesuusa gaxaa efiidosona. Efiidi kakaara duge olanau katamai keexettido deriyaa huuphiyaa a kessidosona. 30 SHin i eta gidduwaara kanttidi biis.

Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitaniyaa
(Marqqoosa 1:21-28)

31 Galiilan Qifirinaahooma giyo katamaa wodhdhidi, Yesuusi Sambbatan asaa tamaarissees. 32 A qaalai alaafetettai de7iyo asa qaala mala gidido gishshau, asai a timirttiyaa siyidi garamettiis.
33 Aihuda woosa keettan iita ayyaanai de7iyo bitanee ba qaalaa xoqqu oottidi, 34 "Hai aggarkkii; Naazireeta Yesuusaa, neeni nuuppe ai koyai? Nuna xaissanau yaadii? Neeni oonakko erais; neeni Xoossaa geeshshaa gidikkii!" yaagiis.
35 Yesuusi he iita ayyaanaa, "Haizza; bitaniyaappe kiya" yaagidi azaziis. Iita ayyaanai a eta matan gufantti yeggidi, ainne qohennan bitaniyaappe kiyi aggiis.
36 Ubbai garamettidi bantta giddon, "Hagee aiba qaalee? Alaafetettaaninne wolqqan iita ayyaanata azazees; qassi appe kiyidi boosona" yaagidi haasayidosona. 37 Yesuusabai hegaa heeran de7iya biitta ubbaa gakki aggiis.

Yesuusi Daro Hargganchchata Pattiis
(Maatiyoosa 8:14-17; Marqqoosa 1:29-34)

38 Yesuusi Aihuda woosa keettaappe denddidi, Simoona soo biis. Biyo wode, Simoona bollotiyaa wolqqaama qoxuwaanne mishuwaa harggada zin77idaaribaa Yesuusayyo yootidosona. 39 I matan eqqidi, qoxuwaanne mishuwaa agga gin, mishoinne qoxoi o aggiis. Sohuwaara denddada etayyo ootta aggaasu.
40 Dumma dumma harggiyan ohettida asaa ubbaa awai wullin, akko ehiidosona. Ba kushiyaa eta ubbaa bolli huuphiyan huuphiyan wottidi, ubbaa pattiis. 41 Pattin xalaheti qassi, "Neeni Xoossaa Na7aa Kiristtoosa gidikkii!" yaagidi waassiiddi, daro asaappe kiyidosona. I Kiristtoosa gididoogaa eti erido gishshau, haasayennaadan Yesuusi eta seeridi diggiis.

Yesuusi Qassikka Galiilan Tamaarissiis
(Maatiyoosa 4:23-25; Marqqoosa 1:35-39)

42 Wonttin kiyidi, asi bainnasaa biis. Asai a koyiiddi, akko yiis. I eta matappe beenna mala, digganau koyidosona. 43 SHin i, "Taani hara kataman de7iya asaukka Xoossaa kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau bessees. Aissi giikko, Xoossai tana kiittidoogee hegaassa" yaagiis.
44 Yaagidi, Galiilan de7iya Aihuda woosa keettatun yootiis.

5

Yesuusi Koiro Erissiyo Ashkkarata Xeesiis
(Maatiyoosa 4:18-22; Marqqoosa 1:16-20)

1 Asai Xoossaa qaalaa Yesuusappe siyiiddi a sugin, Yesuusi Genssereexa abbaa lanqqiyan eqqiis. 2 Eqqidi abbaa lanqqiyan de7iya naa77u wolwoluwaa be7iis. Hegan moliyaa oiqqiyaageeti wolwoluwaappe kiyidi,

bantta gitiyaa meeccoosona. 3 Yesuusi he wolwolotuppe issuwan, Simoon-
aagan gelidi, “Ha wolwoluwaa abbaa lanqqiyaappe guuttiyo giddokko shi-
ishsha” yaagidi Simoona woossiis. He wolwoluwaa giddon uttidi, deriyaa
tamaarissiis.
4 Haasayaa wurssidoogaappe guyye baggan Simoona, “Ciimmatiya so-
huwaa shiiqa; moliyaa oiqqanau intte gitiyaa haattan yeggite” yaagiis.
5 Simooni zaaridi, “Godau, qamma ubbaa daafuridi, ainne oiqqibookko;
shin ha77i ne qaalaadan gitiyaa yeggais” yaagiis.
6 Yeggidoogaappe guyye baggan, keehi daro moliyaa oiqqin, gitee daahet-
tana haniis. 7 Etaara issippe oottiya hara wolwoluwan de7iyaageeti yiidi
banttana maaddana mala, eta wuttin, yiidi naa77u wolwoluwaakka haattai
mittana gakkanaashin, moliyaa kunttidosona.
8 SHin Simoon PHeexiroosi hegaa be7ido wode, Yesuusa tohuwan kund-
didi, “Godau, taani nagaranchcha gidido gishshau, taappe shaahetta”
yaagiis. 9 Simooninne aara de7iya hara asai ubbai bantta oiqqido daro
moliyaa be7idi, garamettidosona. 10 Hegaadankka Simoonaara issippe oot-
tiyaageeti, Zabddiyoosa naati, Yaaqoobinne Yohaannisi garamettidosona.
Garamettin Yesuusi Simoona, “Yayyoppa; hagaappe sinttan neeni asa
oiqqiyaagaa gidana” yaagiis. 11 Eti wolwolota haattaappe gaxaa kessi-
doogaappe guyye baggan, ubbabaa aggi bayidi, Yesuusa kaallidosona.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis (Maatiyoosa 8:1-4; Marqqoosa 1:40-45)

12 Yesuusi katamatuppe issinnen de7ishin, issi inchchirichchai bolla ub-
ban kumido bitanee Yesuusakko yiidi, a be7idi, a sinttan gulbbatidi, “Godau,
neeni koyikko, tana pattanau danddayaasa” yaagidi woossiis.
13 Yesuusi ba kushiyaa yeddidi, a bochchidi, “Taani koyais; paxa!” yaa-
gin, sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa yeddi aggiis. 14 Yesuusi a,
“Hagaa oossinne yootoppa; shin qeesiyaakko baada ne bollaa a bessa;
neeni geeshsha gididoogaa asaa erissanau Muusee azazidoogaadankka
yarshshuwaa yarshsha” yaagiis.
15 SHin Yesuusabai daro sohuwaa gakkiyo wode, cora asai i odiyoogaa
siyanaunne bantta harggiyaappe paxanau shiiqoosona. 16 SHin Yesuusi asi
bainnasaa biidi woossees.

Yesuusi Silida Bitaniyaa Pattiis (Maatiyoosa 9:1-8; Marqqoosa 2:1-12)

17 Issi gallassi, Yesuusi tamaarissishin, Galiilaaninne Yihudan de7iya
katamaa ubbaappenne Yerusalaameppe yiida Parisaawetinne higgiyaa
tamaarissiyaageeti he sohuwan uttidosona. Yesuusi hargganchchata pat-
tana mala, Godaa wolqqai a bolli de7ees. 18 Amarida asati bollai silido issi
bitaniyaa halan tookkidi, Yesuusakko ehiidosona; ehiidi, soo gelissanaunne
Yesuusa sinttan a wottanau koyidosona. 19 Asai darido gishshau, soo a gelis-
sanau etassi ogee xayin, keettaa huuphiyaa kiyidi, kaaraa lukkidi, bitaniyaa
a halaara duge yeddidi, Yesuusa sinttan de7iya asaa giddon wottidosona.
20 Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, “Bitaniyau, ne nagarai atto geetettiis”
yaagiis.
21 Yaagin, higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti, “Laa hagee Xoos-
saa bolli iitabaa haasayiyaagee oonee? Xoossaa xalaalaappe attin, harai
ooni nagara atto gaanau danddayii?” yaagidi, bantta giddon qofaa doom-
midosona.
22 Yesuusi eta qofaa eridi, “Intte intte wozanan hagaadan aissi qoppeetii?
23 ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee mateeyye woi ‘Dendda eqqada

hemetta' giyoogee matee? 24 Qassi sa7aa bollan nagara atto gaanau taayyo
Asa Na7aayyo alaafetettai de7iyoogaa taani inttena bessana" yaagidi, bollai
silido bitaniyaa, "Nena gais; dendda eqqa. Yaatada ne halaa tookkada ne soo
ba" yaagiis.
25 Sohuwaara eta sinttan denddi eqqidi, ba zin77ido halaa tookkidi, Xoos-
saa galatiiddi, ba soo biis. 26 Bin eti ubbai, garamettidosona. Daro yayyidi,
"Hachchi nuuni oorattabaa be7ida" yaagidi Xoossaa galatidosona.

Yesuusi Maatiyoosa Geetettiya Leewa Xeegiis (Maatiyoosa 9:9-13; Marqqoosa 2:13-17)

27 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiyidi, giiraa ekkiya Leewa giyoogee giiraa
ekkiyo ba sohuwan uttidaagaa demmidi, "Tana kaalla" yaagiis. 28 Yaagin
Leewi ubbabaa aggi bayidi, denddi eqqidi, a kaalliis.
29 Leewi ba son Yesuusa mokkanau daro imatuwaa makkiis. Hegan giiraa
ekkiyaageetinne hara asai etaara issippe uttidosona. 30 Parisaawetinne
higgiyaa tamaarissiya, etaara oottiyaageeti, "Giiraa ekkiyaageetuuranne
nagaranchchatuura intte aissi issippe meetii? Qassi aissi issippe uyeetii?"
yaagidi, Yesuusi erissiyo ashkkaratu bolli zuuzummidosona.
31 Yesuusi zaaridi, "Hargganchchatuppe attin, payyatuyyo aakimee
koshshenna. 32 Taani nagaranchchati bantta nagaraappe simmanaadan, eta
xeesanau yiidoogaappe attin, xillota xeesanau yabeikke" yaagiis.

Xoomaabaa Oichchido Oishaa (Maatiyoosa 9:14-17; Marqqoosa 2:18-22)

33 Eti Yesuusa, "Yohaannisi erissiyo ashkkarati daro wode xoomoosona;
woossoosona; qassi Parisaaweti erissiyo ashkkaratikka hegaadan oot-
toosona. SHin ne erissiyo ashkkarati moosona, uyoosona" yaagidosona.
34 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; "Bullachchaa yiida asata machchiyo
ekkiyaagee etaara de7ishin, xoomissanau danddayeetii? Danddayekketa;
35 shin machchiyo ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee yaana; eti he wode
xoomana" yaagiis.
36 Yesuusi etayyo leemisuwaa odiiddi, "Ooratta maayuwaappe peeridi,
ceega maayo bolli wotti sikkiya asi baawa; hegaadan oottikko, ooratta
maayuwaa peererettana; ooratta maayuwaappe peeridoogeekka ceega
maayuwaassi giigenna. 37 Ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya
asi baawa; naaqqikko he woiniyaa eessai ogoruwaa daakkana; baukka
gukkana; ogoroikka moorettana. 38 SHin ho77o woine eessa ooratta ogoron
naaqqanau koshshees; eti issoi issuwaa naagoosona. 39 Gam77ida woine
eessa lo77o yaagiyo gishshau, a uyirggidi, oorattaa uyanau koyiyai ooninne
baawa" yaagiis.

6

Sambbataabaa Oichchido Oishaa (Maatiyoosa 12:1-8; Marqqoosa 2:23-28)

1 Yesuusi issi Sambbata gallassi tiya bangga giddoora aadhdhishin, i
erissiyo ashkkarati tiya banggaa duuttidi, bantta kushiyan shigichchidi
moosona. 2 Issi issi Parisaaweti, "Sambbatan oottanau woga gidennabaa
aissi ootteetii?" yaagidosona.
3 Yesuusi etassi zaaridi, hagaadan yaagiis; "Daawitinne aara de7iyaageeti
namisettido wode, Daawiti oottidobaa nabbabibeekketii? 4 Daawiti Xoossaa
keettaa gelidi, qeesetuppe attin, ooninne maanau higge gidennaagaa Xoos-
saassi yarshshido oittaa miidi, banaara de7iyaageetussikka immiis" yaagiis.

5 Qassi Yesuusi, “Taani Asa Na7ai, Sambbataa Godaa” yaagidi etassi odiis.

Yesuusi Kushee Silido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 12:9-14; Marqqoosa 3:1-6)

6 Yesuusi hara Sambbatan Aihuda woosa keettaa gelidi tamaarissiis. Hegan ushachcha kushee gunddido issi bitanee de7ees. 7 Higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti Yesuusa mootiyoobaa demmanau, i Sambbatan asa pattikko be7ana yaagidi naagi uttidosona. 8 SHin i eta qofaa eridi, kushee gunddido bitaniyaa, “Denddada, hagan gidduwan eqqa” yaagin, bitanee denddidi eqqiis.

9 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi eta, “ ‘Higgee Sambbatan lo77obaa oottanaagaa azaziiyye? Iitabaa oottanaagaa azazii? Asa shemppo ashshanaagaa azaziiyye woranaagaa azazii?’ yaagada inttena oichchais” yaagiis.

10 Yesuusi eta ubbaa yuushshi aatti xeellidi bitaniyaa, “Ne kushiyaa piddi ootta” yaagiis. I piddi oottin, a kushee paxiis.

11 Eti daro hanqqettidosona. Hanqqettidi, “Nuuni Yesuusa ai oottanee?” yaagidi, bantta giddon haasayidosona.

Yesuusi Tammanne Naa77u Erissiyo Ashkkarata Dooriis
(Maatiyoosa 10:1-4; Marqqoosa 3:13-19)

12 He wodiyan Yesuusi Xoossaa woossanau deree de7iyoosaa biis. Biidi qamma ubban Xoossaa woossiiddi aqiis. 13 Qassi bana kaalliyaageeta wonttin xeesiis; etappe tammanne naa77aa dooridi, “Kiitettidaageeta” yaagidi sunttiis. 14 Hegeeti PHeexiroosa yaagidi sunttido Simoona, a ishaa Inddiraasa, Yaaqooba, Yohaannisa, Piliphphoosa, Barttalamoosa, 15 Maatiyoosa, Toomaasa, Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba, ba biittaassi mishettiya Simoona, 16 Yaaqooba na7aa Yihudaanne Yesuusa aattidi immida Yihudaa Asqqoroota.

Yesuusi Daro Asaa Tamaarissiis; Pattiis
(Maatiyoosa 4:23-25)

17-18 Etaara deriyaappe duge wodhdhidi, kaalliyaageetuppe daruwaara issippe dembba biittan eqqiis. Qassi i giyoobaa siyidi, bantta harggiyaappe paxanau Yihudaa ubbaappe, Yerusalaameppe, abbaa matan de7iya Xiiroosappenne Sidoonappe yiida daro asai he sohuwan de7ees.

Tuna ayyaanan waayettiyaageeti bantta harggiyaappe paxidosona. 19 Wolqqai appe kiyidi, eta ubbaa pattiyo gishshau, asai ubbai a bochchanau keehi koyees.

Ufaissaanne Kayyuwaa Gaasota
(Maatiyoosa 5:1-12)

20 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratukko xeellidi, hagaadan yaagiis;
“Xoossaa kawotettai inttebaa
gidiyo gishshau,
hiyyeesati intte anjjettidaageeta.
21 Intte digin kallana gishshau,
ha77i namisettiyaageeti anjjettidaageeta.
Intte digin miiccana gishshau,
ha77i yeekkiyaageeti anjjettidaageeta.
22 Intte tana Asa Na7aa
kaalliyo gishshau,
asi inttena ixxiyo wode,
asappe shaakkiyo wode,
boriyo wode,

inttena iita sunttan xeegiyo wodekka
intte anjjettidaageeta.
23 “Intteyyo saluwan gita woitoi de7iyo gishshau, he wode ufaissan guppite; aissi giikko, eta aawati hananabaa yootiyaageeta hegaadan oottidosona.

24 “SHin duretoo, intte
ufaittidi de7iyo gishshau,
intteyyo aayye7ana.
25 Intte digin namisettana gishshau,
ha77i kallidaageetoo, intteyyo aayye7ana.
Intte qarettana gishshaunne
yeekkana gishshau,
ha77i miicciyaageetoo,
intteyyo aayye7ana.
26 Asa ubbai inttebaa loittidi
haasayiyo wode aayye7ana;
aissi giikko, eta aawati
hananabaa yootiya worddanchchatussi
hegaadan oottoosona.

Morkkiyaa Siiqiyoogaa (Maatiyoosa 5:38-48; 7:12)

27 “SHin taani yootiyoogaa siyiyaageetoo, taani intteyyo odais; intte morkketa siiqite; inttena ixxiyaageetussi lo77obaa oottite; 28 inttena qanggiyaageeta anjjite; inttena naaqqiyaageetussi Xoossaa woossite. 29 Ooninne ne qinxxalliyaa baqqikko, hinkko qinxxalliyaakka bessa; ooninne ne kootiyaa ekkikko, qoliyaakka diggoppa.
30 “Nena woossiya ubbau imma; ne miishshaa ekkiya uraappe guyye zaara yaagada oichchoppa. 31 Asi intteyyo oottanau intte dosiyoogaadan, haraukka hegaadan oottite.
32 “Intte inttena siiqiyaageetu xalaalaa siiqikko, intteyyo ai galati de7ii? Aissi giikko, nagaranchchatikka banttana siiqiyaageeta siiqoosona. 33 Intte intteyyo lo77obaa oottiyaageetussi lo77obaa oottikko, inttessi ai galati de7ii? Aissi giikko, nagaranchchatikka qassi hegaadan oottoosona. 34 Intte guyye ekkanau qoppidi tal77ikko, inttessi ai galati de7ii? Nagaranchchatikka guyye ekkanau nagaranchchatussi tal77oosona; 35 shin Xoossai bana galatennaageetussikka iitatussikka keha gidido gishshau, intte morkketa siiqite; etayyo lo77obaa oottite; qassi ainne guyye ekkanau qoppennan tal77ite; intte ekkana woitoi darana. Qassi intte Ubbaappe Bolla Xoossaa naata gidana. 36 Intte Aawai Xoossai maariyoogaadan maarite.

Hara Asaa Pirddanau Bessenna (Maatiyoosa 7:1-5)

37-38 “Haratu bolli pirddoppite; Xoossai intte bolli pirddenna. Harata iita gooppite; Xoossai inttena iita geenna. Atto giite; Xoossai intteyyo atto gaana. Immite; Xoossai intteyyo immana. Baqqi naaqqidi siilli kunttin, palahidi wora laalettiyaagaa Xoossai intte kiyuwan idinttidi immana. Aissi giikko, intte harau immanau likkidi makkiyooban Xoossai intteyyo likkidi immana” yaagiis.
39 Yesuusi etassi leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis; “Qooqee qooqe kaalettana danddayii? Kaalettikko, naa77ai ollan kunddokkonaa?

40 Tamaariyaagee bana tamaarissiyaagaappe aadhdhenna; shin tamaaridi
wurssida ubbai tamaarissiyaagaa mala gidees.
41 “Ne aifiyan de7iya tuussaa be7akka; shin ne ishaa aifiyan de7iya suullaa
aissi xeellai? 42 Ne aifiyan de7iya tuussaa be7ennan waanada ne ishaa, ‘Ta
ishau, taani ne aifiyan de7iya suullaa kessoo’ gaanau danddayai? Laa ha
lo77o milatiya iitau, kasetada ne aifiyaappe tuussaa kessargga. Hegaappe
guyyiyan, ne ishaa aifiyan de7iya suullaa kessanau geeshshada xeellana
danddayaasa.

Mittai Ba Aifiyan Erettees
(Maatiyoosa 7:16-20; 12:33-35)

43 “Lo77o mitti iita aife aifenna; hegaadankka, iita mitti lo77o aife aifenna.
44 Aissi giikko, mitta ubbai ba aifiyo aifiyan erettees; agunttappe balase
giyo mitta aife, gom77oreppe woine aife maxi erettenna. 45 Lo77o asi
ba wozana giddon de7iya lo77o minjjaappe lo77obaa kessees; qassi iita
asi ba iita minjjaappe iitabaa kessees; aissi giikko, asa dooni a wozanan
kumidabaappe haasayees.

Naa77u Qommo Keettaa Keexxiya Asata
(Maatiyoosa 7:24-27)

46 “Taani giyoogaa oottiyoogaa aggi bayidi, aissi tana, ‘Godau, Godau’
geetii? 47 Taakko yiya ubbai qassi ta qaalaa siyidi azazettiyaagee ai mala
asakko taani inttena bessana. 48 I gita ollaa bookkidi, aaho shuchchaa hi-
ixxidi, gimbbidi, keettaa keexxida asa mala. Di7oi di77ido wode, he keettaa
sugiis; shin minttidi keexxido gishshau, qaattanau danddayibeenna. 49 SHin
ta qaalaa siyidi oottenna urai, aaho shuchcha hiixxennaaninne gimbben-
nan biittan keetta keexxida asa mala. Di7oi sugin, keettai sohuwaara kunddi
aggiis; he keettai wolqqaama kunddetta kunddiis” yaagiis.

7

Yesuusi Mato Halaqaa Ashkkaraa Pattiis
(Maatiyoosa 8:5-13)

1 Yesuusi ubbabaa asau wurssi odirggidoogaappe guyye baggan, Qifiri-
naahooma geliis. 2 Issi mato halaqai de7iyaagaassi i dosiyo ashkkarai
harggidi, haiqqana matiis. 3 He mato halaqai Yesuusabaa siyido wode,
Yesuusi yiidi, ba ashkkaraa pattanau woossana mala, Yihudaa cimata Yesu-
usakko kiittiis. 4 Etinne Yesuusakko yiidi, “Neeni hegaa ayyo oottanau
bessees. 5 Aissi giikko, i nu asaa siiqidi, Aihuda woosa keettaa ba miishshan
keexxiis” yaagidi daro woossidosona. Yesuusinne etaara biis.
6 Biidi mato halaqaa keettaa gakkanau matido wode, mato halaqai ba
laggeta akko kiittidi, “Ta Godau, daafuroppa; aissi giikko, nena ta soo
gelissanau tau bessenna. 7 Hegaa gishshau, taani neekko shiiqanau laafa
gidiyoogaa erais; shin neeni doona xalaalaa haasaya; ta ashkkarai paxana.
8 Taani taappe bollaara de7iyaageetuyyo haarettiya asa; taappe garssaara
wotaaddarati de7oosona. Taani issuwaa, ‘Ba’ giikko bees; qassi hinkkuwaa,
‘Haa ya’ giikko yees; ta ashkkaraa, ‘Hagaa ootta’ giikko oottees” yaagiis.
9 Yesuusi hegaa siyido wode, aban garamettidi, guyye simmidi, bana
kaalliya daro asaa, “Inttena gais; taani hagaa mala ammanuwaa harai atto,
Israa7eela biittankka be7abeikke” yaagiis.
10 Kiitettida asati mato halaqaa soo guyye simmidi, a ashkkarai paxidaa-
gaa be7idosona.

Yesuusi Issi Am77ee Na7aa Haiquwaappe Denttiis

11 Guyyeppe Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuuranne daro asaara Naina
giyo issi katamaa biis. 12 Yesuusi katamaa dooni shiiqido wode, asai
haiqqida asa ahaa tookkidi efees. Haiqqidaageenne ba aayeessi issi na7aa;
a ba azinai haiqqoosappe am77e gidada de7ausu. Katamaa asaappe daroi o
kaalliis. 13 Godai o be7idi, iyyo qarettidi, "Yeekkoppa" yaagiis. 14 I shiiqidi,
ahaa saaxiniyaa bochchin, tookkida asai eqqiis. Yesuusi, "Na7au, dendda
gais" yaagin, 15 haiqqidaagee xoqqu giidi uttiis. Qassi haasayaa doommin,
Yesuusi na7aa a aayeessi immiis.

16 Asa ubbai daro yayyidi, "Hananabaa yootiya goobai nu giddon beettiis;
qassi Xoossai ba asaa maaddanau yiis" yaagiiddi Xoossaa galatidosona.
17 Hagee i oottidobai Yihudaa biittaa ubbaaninne hegaa heeran de7iya biitta
ubban haasayettiis.

Xammaqiya Yohaannisappe Yesuusakko Kiitettida Asata (Maatiyoosa 11:2-19)

18 Yohaannisi erissiyo ashkkarati hegaa ubbaa Yohaannisassi yooti-
dosona. 19 Yohaannisi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77aa baakko xeesidi,
"Yaanaagee neneeyye? Woikko nuuni haraa naaganee?" yaagidi, eti
oichchana mala, Yesuusakko kiittiis.

20 Kiittin eti akko yiidi, " 'Yaanaagee neneeyye? Woikko nuuni haraa
naaganee?' yaagidi oichchana mala, Xammaqiya Yohaannisi nuna neekko
kiittiis" yaagidosona.

21 He gallassi Yesuusi daro harggissidi, paxa kaa7iya sahuwaappenne
iita ayyaanaappe daro asaa pattiis. Qassi daro qooqe asaa xeelissiis.
22 Yesuusi zaaridi, "Biidi intte be7idoogaanne siyidoogaa Yohaannisassi
yootite; qooqeti xeelloosona; wobbeti hemettoosona; inchchirichchai oiqqi-
doogeeti paxoosona; tulleti siyoosona; haiqqidaageeti denddoosona; hiyy-
eesati wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyoosona. 23 Tana sirenna urai
anjjettidaagaa" yaagiis.

24 Yohaannisi kiittidoogeeti biichchidoogaappe guyyiyan, Yesuusi Yohaan-
nisabaa shiiqida asaassi hagaadan yaagidi haasayiis; "Ai be7anau bazzo
kiyidetii? Carkkoi qaattiyo shombboquwaa be7anau kiyidetiiyye? 25 Yaatin
ai be7anau kiyidetii? Lo77iya maayuwaa maayida bitaniyaa be7anau
kiyidetiiyye? Lo77iya maayuwaa maayidaageetinne duretidi ufaissan
de7iyaageeti kawo keettan de7oosona. 26 Yaatin ai be7anau kiyidetii?
Hananabaa yootiyaagaa be7anau kiyidetii? Ee; taani intteyyo odais; hanan-
abaa yootiyaagaappekka aadhdhiyaagaa be7ideta. 27 Xoossaa maxaafan,
'Godai, "Be7a, ta kiittiyoogaa
taani neeppe sinttau yeddana.
I neeyyo ogiyaa kessana" yaagees'
geetettidi Yohaannisabai xaafettiis.

28 "Taani intteyyo odais; aayee uluwaappe yelettida asa ubban Xam-
maqiya Yohaannisappe aadhdhiya ooninne de7ibeenna; shin Xoossaa ka-
wotettan ubbaappe laafiyaageekka appe aadhdhana" yaagiis.

29 Siyida asai ubbai harai atto qaraxaa shiishshiyaageeti attennan,
Yohaannisan xammaqettidi, Xoossai xillo gidiyoogaa ammanidosona.
30 SHin higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti Yohaannisan
xammaqettibeenna gishshau, Xoossai etassi qoppidobaa ixxidosona.

31 Yesuusi, "Yaatin taani ha wodiyaa asaa aibiira leemisoo? Eti ai milatiy-
oonaa? 32 Eti qocan uttiya naata milatoosona; bantta giddon issoi issuwaa
xeesidi, 'Nuuni intteyyo cachcha zayiyaa punnida; shin duribeekketa. Yeeho

yettaakka kessida; shin yeekkibeekketa' yaagoosona. 33 Aissi giikko, Xammaqiya Yohaannisi Xoomiiddinne woine eessa uyennan yin intte, 'A bolli xalahee de7ees' yaagideta. 34 Taani Asa Na7ai, maiddanne uyaidda yin, intte tana Asa Na7aa, 'Ha yoraanne woine eessaa uyiyaagaa be7ite! Giiraa ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura siiqettees' yaageeta. 35 SHin Xoossaa aadhdhida eratettai ba oosuwan tuma gididi beettees" yaagiis.

Issi Maccaasiyaa Yesuusa Tohuwaa SHittuwaa Tiyaasu

36 Parisaawetuppe issoi banaara laaxaa maanau Yesuusa woossin, Yesuusi a soo yiidi, laaxaa maanau uttiis. 37 He kataman issi nagaranchcha mishiriyaa de7iyaara Yesuusi a son laaxau uttidoogaa erada, albbasxxiroosa giyo shuchchaappe oosettida bilqqaadiyaa kumida shittuwaa ehaasu. 38 Guyyeera a tohuwaa matan eqqada yeekkishin, i afuttai a tohuwan xokkidi, laagottidoogaa ba huuphiyaa binnaanan quccausu. Tohuwaa quccaiddanne yeraidda shittuwan tiyausu. 39 Yesuusa ba soo xeesida Parisaawee hegaa be7idi, ba wozana giddon qoppiiddi, "A nagaranchcha gidiyo gishshau, hagee tumu hananabaa yootiyaagaa gidiyaakko, ha bana bochchiya mishiriyaa oonakko erana" yaagiis.

40 Yesuusi zaaridi, "Simoonaa, neessi taani odiyoobai de7ees" yaagiis.

Yaagin, Simooni, "Tamaarissiyaagoo, yoota" yaagiis.

41 Yesuusi hagaadan yaagiis; "Naa77u asati issi bitaniyaappe miishsha tal77idosona. Issoi naa77u xeetanne ishatamu biraa tal77in, naa77anttoi laatamanne ichchashu biraa tal77iis. 42 Hegaa qanxxanau etassi miishshi xayin, acuwaawai naa77aakka maariis. Yaatin etappe augee a aattidi siiqanai?" yaagiis.

43 Simooni zaaridi, "Dariya biraa aggido bitaniyaa gidennan aggenna" yaagiis.

Yaagin Yesuusi Simoona, "Tumu pirddadasa" yaagiis.

44 Yesuusi mishireekko xeellidi, Simoona hagaadan yaagiis; "Hanno mishiriyo be7ai? Taani ne soo yin, harai atto haattaa ta tohuwaassi immabaakka; shin hanna ba afuttan ta tohuwaa laagottada, ba huuphiyaa binnaanan quccaasu. 45 Neeni tana yerabaakka; shin a taani soo geloosappe ha77i gakkanaashin, ta tohuwaa yerausu. 46 Neeni ta huuphiyaa zaitiyan tiyabaakka; shin a ta tohuwaa shittuwan tiyaasu. 47 Hegaa gishshau, taani inttessi odais; a daro siiqido gishshau, i nagarai daroi atto geetettiis; shin guutta nagaraa atto giido urai guuttaa siiqees" yaagiis.

48 Yesuusi mishiriyo, "Ne nagarai attiis" yaagiis.

49 Yaagin, aara laaxaa maanau uttidaageeti bantta wozana giddon qoppiiddi, "Harai atto nagaraakka atto gaanau danddayiyaagee hagee oonee?" yaagidosona.

50 Yesuusi mishiriyo, "Nena ne ammanoi ashshiis; saruwan ba" yaagiis.

8

Yesuusa Kaallidanne Au Oottida Macca Asata

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Xoossaa kawotettaa mishiraachchuwaa yootiiddi, dumma dumma gita katamaanne guutta katamaa bees. Biyo wode, tammanne naa77u erissiyo ashkkaratinne 2 iita ayyaanaappenne wolqqaama harggiyaappe paxida issi issi maccaasatinne aara issippe de7oosona. Hegeetinne laappun xalaheti kiyido Magddala giyo katamaappe yiida Mairaamo, 3 Heeroodisa keettan azaziya Kuza machchiyo Yohaano, Sosinonne Yesuusau banttassi de7iyaagaappe immida daro asata.

Zeriyaagaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:1-9; Marqqoosa 4:1-9)

4 Asai katamaappe kataman Yesuusakko shiiqees. Daro asai shiiqidaagau
Yesuusi leemisuwaa hagaadan yaagidi odiis; 5 "Issi bitanee ba zerettaa
zeranau kiyiis. Zerishin, issoi issoi ogiyaa doonan wodhdhidi yerettiis.
Yaatin, kafoi hegaa miis. 6 Harai shuchchaa bolli wodhdhiis. Mokkidi,
dubbai bainna gishshau meliis. 7 Issi issi zerettai aguntta giddon wodhdhiis;
wodhdhidi mokkidaagaa agunttai diccidi cuulliis. 8 Issi issi zerettai aradda
biittan wodhdhidi mokkiis; diccidi xeetu kushiyaa aifiis" yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Haasayido Gaasotaa
(Maatiyoosa 13:10-17; Marqqoosa 4:10-12)

Yesuusi hegaa haasayiiddi, "Siyanau haitti de7iyo urai siyo!" yaagidi
wolqqappe haasayiis.
9 I erissiyo ashkkarati, "Yaatin, ha leemisuwaa birshshettai aibee?"
yaagidi Yesuusa oichchidosona. 10 Oichchin, i hagaadan yaagiis; "Inttessi
Xoossaa kawotettaa xuuraa erai imettiis, shin
harati xeellidi be7enna mala,
siyidikka akeekenna mala,
taani leemisuwan haasayais.

Yesuusi Zerettaa Leemisuwaa Birshshiis
(Maatiyoosa 13:18-23; Marqqoosa 4:13-20)

11-12 "Leemisoi hagaa. Zerettai Xoossaa qaalaa. Ogiyaa doonan de7iya
zerettai qaalaa siyidaageetu leemisuwaa bessees; shin hegaappe guyyiyan,
eti ammanidi attenna mala, xalahe halaqai yiidi, eta wozanaappe qaalaa
efirggees. 13 SHuchchaa bollan de7iyaageeti siyiiddi, a qaalaa ufais-
san ekkiyaageeta milatoosona; etassi xaphoi baawa. Eti ha77issau
ammaniyoogaappe attin, paacee yiyo wode xubettiyaageeta. 14 Qassi
aguntta giddon wodhdhidaageeti siyiyaageeta milatoosona. Siyidi banttau
de7iiddi, de7uwaa wodiyaa qofan duretettaaninne lo77o de7uwan cuulet-
tiyo gishshau, eta aifee bootennan atti aggees. 15 SHin aradda biittan
wodhdhidaageeti hegeeti lo77o wozanaappenne tumu wozanaappe qaalaa
siyidi naagidaageeta; eti danddayaara naagidi aifoosona.

Geeman Wottido Xomppiyaa
(Marqqoosa 4:21-25)

16 "Xomppe oittidi, keren qum77iyai woikko arssa giddon wottiya asi
baawa; shin asai geliiddi, poo7uwaa be7ana mala, xomppiyaa qoncciyan
wottees. 17 Aissi giikko, qosidobai ubbai qoncciyaa kiyana; qassi genttidobai
ubbaikka beettennan attenna.
18 "Simmi, intte siyiyo yohuwaa ezggidi siyite; aissi giikko, issibai de7iyo
urau gujji immana. Bainnaagaappe harai atto, he au de7iyaabaa milatiyaa-
gaakka ekkirggana" yaagiis.

Yesuusa Aayyiyoonne Ishantta
(Maatiyoosa 12:46-50; Marqqoosa 3:31-35)

19 Yesuusa aayyiyaanne ishantti akko yiidosona; shin daro asaa gid-
doora aadhdhiyo sohoi bainna gishshau, aara gaittanau danddayibookkona.
20 Asai Yesuusa, "Ne aayyiyaanne ne ishantti nenaara gaittana koyidi, karen
eqqidosona" yaagiis.
21 SHin Yesuusi zaaridi, "Ta aayyiyaanne ta ishantti Xoossaa qaalaa
siyiyaageetanne oottiyaageeta" yaagiis.

Yesuusi Gotiyaa Seeriis (Maatiyoosa 8:23-27; Marqqoosa 4:35-41)

22 Issi gallassi, Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura issippe wolwoluwan
gelidi, “Abbaa hefintti pinnoos” yaagiis; yaagin biidosona. 23 Biishin Yesuusi
xiskkiis. Wolqqaama gotee abbaa bolli yiis. Wolwoluwan haattai kumi kumi
yees. Yiidi haattai eta mittana hanin, 24 erissiyo ashkkarati Yesuusakko biidi,
“Godau, Godau, nuuni xayoos” yaagidi, xiskkuwaappe a denttidosona.

Yesuusi denddidi, gotiyaanne beetaa aggite gin, goteenne beetai woppu
giidosona. 25 Yaatin Yesuusi, “Intte ammanoi anee?” yaagiis.

Eti yayyidinne garamettidi bantta giddon, “Hagee laa harai atto,
gotiyaanne haattaa azaziyaagee oonee? Etikka ayyo azazettoosona”
yaagidosona.

Yesuusi Xalaheti Oiqqido Bitaniyaa Pattiis (Maatiyoosa 8:28-34; Marqqoosa 5:1-20)

26 Galiila ginan sinttaara de7iya Gerggesenoona giyo biittaa wolwoluwan
biidosona. 27 Yesuusi abbaappe gaxaa kiyiyoorin, xalaheti de7iyo bitanee
katamaappe kiyidi, aara gaittiis; asa moogiyo gonggoluwan i daro laittaa
de7iyoogaappe attin, son de7enna. 28 Yesuusa be7idi, a sinttan kunddidi,
qaalaa xoqqu oottidi, “Ubbaappe bolla Xoossaa Na7au Yesuusaa, tananne
nenanne aibee gattiyai? Hayyanaa tana qaxxayopparkkii” yaagiis. 29 I
hegaa aissi giidee giikko, Yesuusi tuna ayyaanai bitaniyaappe kiyidi baana
mala azazidoogaassa. Daroto tuna ayyaanai bitaniyaa oiqqi uttido gishshau,
sanssalataaninne huqqunna biratan qashettidi naagettees; shin sanssalataa
duuttees. Xalahee a bazzo yedettees.

30 Yesuusi a, “Ne sunttai oonee?” yaagidi oichchiis.

Daro xalaheti an de7iyo gishshau, “Ta sunttai Leegiyoona” yaagiis.
31 Xalaheti Yesuusa, “Nuna ciimma ollau yeddopparkkii” yaagidi woossi-
dosona.

32 He deriyaa bollan daro gudunttaa wudee hemettees; xalaheti gudunt-
tatu giddo gelana mala Yesuusa woossin, i, “Biite” yaagiis. 33 Yaagin xalaheti
bitaniyaappe kiyidi, gudunttatun gelin, wudee kakaara jaamiiddi abban
gelidi, meetetti bayiis.

34 Gudunttaa wudiyaa heemmiyaageeti hanidabaa be7ido wode, baqati
biidi, katamaaninne katamaappe gaxa biittan yootidosona. 35 Yootin asai
hanidabaa be7anau kiyidi, Yesuusakko biis. Xalahee kiyido bitanee ba
wozanai simmin, maayuwaa maayidi, Yesuusa gediyaa matan uttidaagaa
asai be7idi yayyiis. 36 Hegaa be7ida asati xalaheti oiqqido bitanee waani
paxidaakko, asaassi yootidosona. 37 Gerggesenoona biittan de7iya asai
ubbai daro yayyido gishshau, bantta matappe baana mala, Yesuusa woos-
sidosona. Yesuusi wolwoluwan gelidi simmiis.

38-39 Xalaheti kiyido bitanee Yesuusaara de7ana mala, Yesuusa woossiis;
shin i, “Ne soo simmada, Xoossai neessi waanida gitabaa oottidaakko yoota”
yaagidi a yeddiis. Yeddin, bitanee baassi Yesuusi waanida gitabaa ootti-
daakko, kataman de7iya asa ubbau yootiiddi biis.

Yaa7iroosa Na7iyoonne Yesuusa Maayuwaa Bochchida Mishiriyo (Maatiyoosa 9:18-26; Marqqoosa 5:21-43)

40 Ubba asai Yesuusa naagiiddi uttido gishshau, i simmido wode mokki-
dosona. 41-42 Yaa7iroosa giyoogee Aihuda woosa keettaa halaqai Yesuusakko
yiis. Ayyo tammanne naa77u laitta na7iyaa de7iyaara harggada haiqqana
haniyo gishshau, Yesuusa tohuwan kunddidi, ba soo gelana mala, a minttidi
woossiis.

Yesuusi yaa biishin, asai ubbasaara shiiqidi, a un77iis. 43 Tammanne naa77u laittaasappe doommidi, i bollaappe suuttai goggiyo issi maccaasiyaa de7ausu. Aakimetussi qanxxaidda ba miishsha ubbaa wurssaasu; shin ooninne o pattanau danddayibeenna. 44 Guyyeera shiiqada Yesuusa afalaa macaraa bochchaasu; bochchin i bollaappe goggiya suuttai sohuwaarakka aggi bayiis.

45 Yesuusi, “Tana bochchidai oonee?” yaagiis.

Ubba asai, “Nuna gidokko” yaagin, PHeexiroosinne aara issippe de7iyaageeti, “Godau, daro asai nena sugiiddi un77ees; ‘Tana bochchidai oonee?’ gai?” yaagidosona.

46 SHin Yesuusi, “Taappe wolqqai kiyido gishshau, tana issi urai bochchidoogaa taani erais” yaagiis.

47 Maccaasiyaa qosettada attanau danddayennaagaa erada, kokkoraidda Yesuusa sinttan gufannaasu; a Yesuusa aissi bochchidaakkonne qassi waanada sohuwaara paxidaakko asa ubbaa sinttan Yesuusau yootaasu. 48 I, “Ta na7ee, nena ne ammanoi pattiis; saro ba” yaagiis.

49 Yesuusi biron hegaa giishin, issi asi Aihuda woosa keettaa halaqaa sooppe yiidi, “Ne na7iyaa haiqqaichchaasu; simmi tamaarissiyaagaa daafurssoppa” yaagiis.

50 SHin eti giyoobaa Yesuusi siyidi, “Yayyoppa; ammano xalaalaa ammana; a paxana” yaagidi Yaa7iroosassi yootiis.

51 Yesuusi soo geliiddi, PHeexiroosappe, Yaaqoobappe, Yohaannisappe, na7ee aayeeppenne aawaappe harai ooninne banaara gelenna mala diggiis. 52 Ubbai na7eessi, “Aayyee aayyee!” yaagidi yeekkoosona. SHin Yesuusi, “Yeekkoppite; na7iyaa xiskkausuppe attin, haiqqabeikku” yaagiis.

53 A haiqqidoogaa eridi, asai a bolli miicciis. 54 SHin Yesuusi i kushiyaa oiqqidi, “Na7ee, dendda” yaagidi xeesiis. 55 Na7ee shemppoi simmin, sohuwaara na7iyaa dendda aggaasu. Yesuusi, “Iyyo miyoobaa immite” yaagidi azaziis. 56 I aawainne aayyiyaa garamettidosona. SHin Yesuusi, “Hanidaagaa oossinne odoppite” yaagidi azaziis.

9

Yesuusi Ba Erissiyo 12 Ashkkarata Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa Odanaadan Kiittiis
(Maatiyoosa 10:5-15; Marqqoosa 6:7-13)

1 Yesuusi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata issippe baakko xeesidi, xalahiyaa ubbaa asaappe kessanaunne harggiyaageeta pattanau etassi wolqqaanne alaafetettaa immiis.

2 Xoossaa kawotettaabaa yootanaunne harggiyaageeta pattanau eta kiittiis. 3 I eta hagaadan yaagiis; “Gatima woi qarcciita woi quma woi miishsha ainnekka ogiyaa biiddi oiqqoppite; naa77antto qoliyaakka oiqqoppite. 4 Inttena asi awan mokkikkokka, katamaappe kiyana gakkanaashin, he keettan utti bayite. 5 Katamaa asai inttena mokkennan ixxikko, he katamaappe kiyite; kiyiiddi eti inttena mokkennan ixxidoogaassi markka gidana mala, intte tohuwaappe buhiyaa shocite” yaagiis.

6 Erissiyo ashkkarati biidi, qeeri katama ubban Xoossaa qaalaa yootiiddinne harggiya asaa ubbasan pattiiddi yuuyoosona.

Heeroodisi Yesuusa Woriyaa Siyiis
(Maatiyoosa 14:1-12; Marqqoosa 6:14-29)

7-8 Galiila biittaa haariya Heeroodisi hanidabaa ubbaa siyiis. Issi issi asai,
“Yohaannisi haiquwaappe denddiis” yaagees; hinkko asai, “Eelaasi kiyidi
beettiis” yaagees; harati, “Beni hananabaa yootiyaageetuppe issoi denddiis”
yaagoosona. Hegaa gishshau, Heeroodisi ba wozana giddon metootiis.
9 Metootidi, “Taani Yohaannisa qooriyaa muucissarggaas; shin hagaadan
asai haasayiyo bitanee oonee?” yaagidi, Yesuusa be7anau koyiis.

Yesuusi Ichchashu SHa7u Asaa Miziis
(Maatiyoosa 14:13-21; Marqqoosa 6:30-44; Yohaannisa 6:1-14)

10 Yesuusi kiittidoogeeti simmidi, bantta oottidobaa ubbaa Yesuusassi odi-
dosona. Yesuusi eta xalaalaa ekkidi, Beetasaida giyo katamaa matan de7iya
bazzuwaa biis. 11 Asai a eridi kaallin, eta mokkidi, Xoossaa kawotettaabaa
yootiis; harggiyaappe pattanau koshshiyoogeetakka pattiis.
12 Sa7ai omariyo wode, tammanne naa77u erissiyo ashkkarati Yesu-
usakko yiidi, “Asa ubbai dere giddonne qeeri katamatu giddo biidi, aqiy-
oosaanne shinqqe demmana mala, asaa yedda; aissi giikko, nuuni hagan asi
bainnasan de7oos” yaagidosona.
13 SHin Yesuusi eta, “Asau miyoobaa intte immite” yaagiis.
Yaagin eti, “Nuuyyo ichchashu oittappenne naa77u moleppe hari baawa;
nuuni ha daro asau qumaa shammanau baanaagaa koyai?” yaagidosona.
14 Aissi giikko, he sohuwan ichchashu sha7u gidiya asai de7ees.
Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Ishatamu ishatamu asaa citan citan
shaakki shaakki utissite” yaagiis. 15 Erissiyo ashkkarati i giidoogaadan, ubba
asaa utissidosona. 16 Yesuusi ichchashu oittaanne naa77u moliyaa oiqqidi,
saluwaa pude xeellidi, Xoossaa galatiis; he oittaanne moliyaa menttidi,
“Daro asaa sintti aattite” yaagidi, erissiyo ashkkaratussi immiis. 17 Asa ubbai
miidi kalliis; kallin attida xarzzai tammanne naa77u samppaa kumidaagaa
denttidosona.

PHeexiroosa Ammanuwaanne A Markkatettaa
(Maatiyoosa 16:13-19; Marqqoosa 8:27-29)

18 Issitoo Yesuusi barkka woossiyo wode, i erissiyo ashkkarati a matan
de7oosona; de7ishin, “Asai tana oona gii?” yaagidi eta oichchiis.
19 Eti zaaridi, “Asai nena Xammaqiya Yohaannisa yaagees; hara asai Ee-
laasa yaagees; harai qassi beni hananabaa yootiyaageetuppe issoi denddiis
yaagees” yaagidosona.
20 Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?” yaagiis.
PHeexiroosi zaaridi, “Neeni Xoossai tiyido Kiristtoosa” yaagidi zaariis.

Yesuusa Kaalliyo Hanotaa
(Maatiyoosa 10:38-39; 16:24-28; Marqqoosa 8:34-38; Luqaasa 14:26-27)

21 SHin Yesuusi eta, “Hagaa oossinne odoppite” yaagidi, minttidi
azaziiddi, 22 “Taani, Asa Na7ai, daro waayettanau bessees; tana cimati,
qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti ixxanau bessees; eti tana
woranaunne taani heezzantto gallassi haiquwaappe denddanau bessees”
yaagiis.
23-24 Yesuusi asa ubbaa hagaadan yaagiis; “Ba shemppuwaa ashshana
koyiya urai bashshana; shin ba shemppuwaa ta gishshau bashshiya urai
ashshana; hegaa gishshau, tana kaallana koyiya urai de7ikko, bana yeggi
bayo; yaatidi ubba gallassi ba masqqaliyaa tookkidi, tana kaallo. 25 Issi
urai ba huuphiyaa bashshidi, woi bau pacissidi, sa7an de7iya ubbabaa bau
shiishshikko, a ai maaddanee? 26 Asi tanaaninne ta qaalan yeellatikko,
taani Asa Na7ai, ta bonchchuwaara, ta Aawaa bonchchuwaaranne geeshsha

kiitanchchatu bonchchuwaara yiyo wode, aani yeellatana. 27 Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati Xoossaa kawotettaa be7ennan haiqqennaageeti hagan de7oosona" yaagiis.

Yesuusa Merai Laamettiis (Maatiyoosa 17:1-8; Marqqoosa 9:2-8)

28 Yesuusi hegaadan giidoogaappe guyyiyan, hosppun gallassa gidiyaagaa gam77idi, PHeexiroosa, Yohaannisanne Yaaqooba ekkidi, woossanau deriyaa huuphiyaa kiyiis. 29 I woossishin, a merai laamettiis. A maayoikka phoolidi booxxiis. 30 Akeekennan, Muusanne Eelaasa giyo naa77u asati kiyi beettidi, aara haasayidosona. 31 Eti bonchchuwaara beettidi, Yesuusi Xoossaa qofaa polanau Yerusalaamen haiqqanaagaa aara haasayidosona. 32 SHin PHeexiroosinne aara de7iyaageeti xiskkuwan kairidosona. SHin beegottidi, Yesuusa bonchchuwaanne aara issippe eqqida naa77u asata be7idosona. 33 He naa77u asati Yesuusa matappe biishin, PHeexiroosi Yesuusassi woigiyaakko akeekidi erennan a, "Ta Godau, nuuni hagan de7iyoogee nuussi lo77o; nuuni heezzu zamppata issuwaa neessi, issuwaa Muusessi, issuwaa Eelaasassi zamppayana" yaagiis.

34 PHeexiroosi hegaa etassi giishin, shaarai yiidi, eta genttiis. Genttishin erissiyo ashkkarati yayyidosona. 35 SHaaraappe, "Hagee taani doorido ta Na7aa; i giyoogaa siyite" giya qaalai yiis. 36 Yiidoogaappe guyyiyan, Yesuusi barkka attiis. Eti co77u giidi, oossinne he wode be7ido yohuwaappe ainne odibookkona.

Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Na7aa Pattiis (Maatiyoosa 17:14-18; Marqqoosa 9:14-27)

37 Wonttetta gallassi, eti deriyaappe duge wodhdhido wode, daro asai Yesuusaara gaittiis. 38 Asai qoppennan asaappe issoi ba qaalaa xoqqu oottidi, "Tamaarissiyaagoo, taassi issi na7aa xalaalai de7iyo gishshau, neeni a be7anau nena woossais; 39 qassi iita ayyaanai au denddees; denddidi akeekennan a waasissees; a doonaara hoommoi goppattana gakkanaashin a kokkorssidi, ubba gallassi qohiyoogaappe attin, a elle yeddenna. 40 Ne erissiyo ashkkarati he iita ayyaanaa kessana mala, taani eta woossaas; shin danddayibookkona" yaagiis.

41 Yesuusi zaaridi eta, "Ammanenna ha wodiyaa geella asau! Taani inttenaara aude gakkanaashin de7anee? Qassi inttebaa aude gakkanaashin danddayanee? Ne na7aa haa ekka ya" yaagiis.

42 Na7ai yiishin, xalahee a sa7an ooggidi kokkorssiis; shin Yesuusi tuna ayyaanaa agga giidi, na7aa pattidi, a aawaassi zaaridi immiis. 43 Asa ubbai Xoossaa gita wolqqan garamettiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Yootiis (Maatiyoosa 17:22-23; Marqqoosa 9:30-32)

Eti ubbai Yesuusi oottido ubbaban garamettishin, i ba erissiyo ashkkaratussi yootiiddi, 44 "Tana Asa Na7aa asi asau aattidi immana; ha yohuwaa dogoppite" yaagiis. 45 SHin i giyoogaa eti akeekibookkona; eti akeekenna mala, etappe yohoi geemmiis. He yohuwaa a oichchanau yayyoosona.

Ubbaappe Aadhdhiyai Oonee? Giyo Oishaa (Maatiyoosa 18:1-5; Marqqoosa 9:33-37)

46 Erissiyo ashkkarati, "Nu giddon aadhdhiyaagee oonee?" yaagidi palamettidosona. 47 Yesuusi eti qoppiyoogaa eridi, guutta na7aa ehiidi, ba

matan essidi, 48 “Ha guutta na7aa ta sunttan mokkiya ooninne tana mokkees; qassi tana mokkiyaagee tana kiittidaagaakka mokkees; aissi giikko, intte ubbaa giddon guuxxiyaagee ubbaappe gitatees” yaagiis.

Intte Giyoogaa PHalqqenna Urai Intte Bagga (Marqqoosa 9:38-40)

49 Yohaannisi zaaridi, “Godau, issi asi ne sunttan xalaheta kessiyaagaa nuuni be7idi, nu bagga gidenna gishshau, a diggida” yaagiis.

50 SHin Yesuusi a, “Intte giyoobaa phalqqenna urai intte bagga gidiyo gishshau, a diggoppite” yaagiis.

Samaariyaa Asati Yesuusa Mokkanau Koyibookkona

51 Yesuusi saluwaa biyo wodee matin, Yerusalaame baanau denddiis. 52 Qassi ba kiittiyoogeeta baappe sinttau kiittiis; kiittin eti ayyo ubbabaa giigissanau, Samaariyaa biittan de7iya issi qeeri katamaa biidosona. 53 SHin i Yerusalaame baanau denddido gishshau, asai a mokkibeenna. 54 I erissiyo ashkkarati Yaaqoobinne Yohaannisi hegaa be7idi, “Godau, nuuni Eelaasi oottidoogaadan, ‘Tamai saluwaappe yiidi eta mo’ yaagana mala koyai?” yaagidosona.

55 SHin guyye simmidi eta, “Aggite, inttessi ai mala ayyaani de7iyaakko erekketa. 56 Taani, Asa Na7ai, asa shemppo ashshanau yiidoogaappe attin, bashshanau yabeikke” yaagiis. Eti harasan de7iya qeeri katamaa biidosona.

Yesuusa Kaalliyaageeta Gakkiya Paaciyaa (Maatiyoosa 8:19-22)

57 Eti ogiyaara biishin, issi bitanee a, “Godau, neeni biyoosaa ubbaa taani nena kaallana” yaagiis.

58 Yesuusi a, “Worakanatussi ollai de7ees; kafotussikka keettai de7ees; shin taani, Asa Na7ai, zin77ada shemppa ekkiyoosikka tau baawa” yaagiis.

59 Yesuusi haraa, “Tana kaalla” yaagiis.

SHin, bitanee “Godau, taani kaseta baada ta aawaa moogoo?” yaagiis.

60 Yaagin Yesuusi a, “Haiqqidaageeti bantta haiqqidaageeta moogona; nena gidikko baada, Xoossaa kawotettaabaa yoota” yaagiis.

61 Qassi hara bitanee, “Godau, taani nena kaallana; shin koiroora ta so asaa saro goo?” yaagiis.

62 SHin Yesuusi a, “Booraa goyiiddi, guyye xeelliyai ooninne Xoossaa kawotettaassi bessenna” yaagiis.

10

Wonggeliyaa Tamaarissanaadan, Yesuusi 70 Erissiyo Ashkkarata Kiittiis

1 Hegaappe guyyiyan, Godai hara laappun tammu asata dooriis. Etappe naa77aa naa77aa bau baanau qoppi uttido katamaanne sohuwaa ubbaa baappe sinttau kiittiis. 2 I eta hagaadan yaagiis; “Kattai daro; shin cakkiyaageeti guutta; hegaa gishshau, kattaa Godai kattaa cakkiyaageeta yeddana mala, a woossite. 3 Ha77i biite; taani inttena wanggireello giddon de7iya dorssa maraadan yeddais. 4 Korjjokka qarcciitakka caammakka oiqqoppite; ogiyan oonanne sarotoppite.

5 “O keettanne intte geliyo wode koiroora, ‘Sarotettai ha keettaassi gido’ yaagite. 6 Sarotettaa koyiya asi hegan de7ikko, sarotettan i de7ana; shin koyennan ixxikko, sarotettai inttekko simmana. 7 Oosanchchaassi damoozaa qanxxanau koshshiyo gishshau, eti immiyoobaa miiddinne uyiiddi he keettan utti bayite; ha sooppe ya soo booppite.

8 “Intte ai katamanne geliyo wode, asi inttena mokkikko, intte sinttau aattidobaa miite. 9 Hegan de7iya hargganchchata pattidi eta, ‘Xoossaa kawotettai inttekko matiis’ yaagite; 10 shin intte geliyo katama ubbai inttena mokkennan ixxikko, he katamaa ogiyaa kiyidi, 11 ‘Nuuni inttena yeellayanau, harai atto intte katamaappe nu tohuwaa oiqqida buhiyaakka inttessi pittoos; shin Xoossaa kawotettai inttekko matidoogaa hegaa erite’ yaagite. 12 He gallassi Sadooma katamai ekkido pirddaappe aadhdhiya pirddai he katamaa gakkanaagaa taani inttessi odais.

Ammanennan Ixxido Gishshau Walassido Katamata (Maatiyoosa 11:20-24)

13 “Koraaziine katamau, neeyyo aayye7ana; Beetasaida katamau, neeyyookka aayye7ana; aissi giikko, intte bolli Xoossai oottido malaatai Xiiroosa katamaaninne Sidoona kataman oosettidobaa gidiyaakko, eti waaruwaa maayidi, bidinttaa tisttidi, beni bantta nagaraappe simmanaagaa shin; 14 pirddaa gallassi Xoossai intteppe Xiiroosa katamaunne Sidoona katamau pirddaa kehissana. 15 Qassi Qifirinaahooma katamau, neeni saluwaa pude xoqqu gaanau koyadii? Neeni Si7ooliyaa duge wodhdhana.

16 “Intte giyoobaa siyiya asi taani giyoobaa siyees; inttena ixxiya urai tana ixxees; tana ixxiya urai tana kiittidaagaakka ixxees” yaagiis.

70 Erissiyo Ashkkarati Kiitettidosaappe Simmidosona

17 Laappun tammu asati, “Godau, harai atto xalahetikka ne sunttan nuussi azazettidosona” yaagiiddi ufaissan simmidosona.

18 Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; “Seexaanai wolqqanttadan saluwaappe kunddishin, taani be7aas. 19 Intte shooshshaanne masimasuwaa yedhdhidi hemettana mala, morkkiyaa wolqqaa ubbaa bolli inttessi godatettaa immaas. Inttena qohiyaabi aibinne baawa. 20 Tuna ayyaanai inttessi azazettiyo gishshau ufaittoppite; shin intte sunttai saluwan xaafettido gishshau ufaittite” yaagiis.

Yesuusi Ba Ufaissaa Qonccissiis (Maatiyoosa 11:25-27; 16:13-17)

21 Yesuusi he wode Geeshsha Ayyaanan ufaittidi, hagaadan yaagiis; “Ta Aawau, saluwaa sa7aa Godau, neeni hagaa aadhdhida eranchchatuppenne akeekanchchatuppe genttada, erenna naatussi qonccissido gishshau, nena galatais; ee, ta Aawau, aissi giikko, hegee ne shenedan oosettiis.

22 “Ta Aawai taassi ubbabaa immiis; Aawaappe harai ooninne Na7ai oonakko erenna; Na7aappenne Na7ai Aawaa bessanau koyiyo asatuppe attin, harai ooninne Aawai oonakko erenna” yaagiis.

23 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratukko guyye simmidi, eta xalaalaa hagaadan yaagiis; “Intte be7iyoogaa be7iyaageeti anjjettidaageeta. 24 Taani inttessi yootiyoogee aibee giikko, hananabaa yootiyaageetuppe darotinne kawoti intte be7iyoogaa be7anau koyidosona; shin be7ibookkona; intte siyiyoogaakka siyanau koyidosona; shin siyibookkona” yaagiis.

Asau Qarettiya Samaare Bitaniyaa

25 Higgiyaa tamaarissiya issoi Yesuusa paaccanau akko yiidi, “Tamaarissiyaagoo, taani merinaa de7uwaa laattanau ai oottoo?” yaagidi a oichchiis.

26 Yesuusi zaaridi, “Higgiyan xaafettidaagee aibee? Neeni ai nabbabai?” yaagiis.

27 Bitanee zaaridi, “Neeni Godaa ne Xoossaa ne kumetta wozanaappenne
ne kumetta shemppuwaappe, ne kumetta wolqqaappenne ne kumetta qo-
faappe siiqa; ne shooruwaakka ne huuphedan siiqa” yaagiis.
28 Yaagin Yesuusi a, “Neeni giyoogee tuma; hegaa ootta; neeni merinau
de7ana” yaagiis.
29 SHin higgiyaa tamaarissiyaagee bana xillissanau koyidi Yesuusa, “Ta
shooroi oonee?” yaagiis.
30 Yesuusi zaaridi, “Issi bitanee Yerusalaameppe Yarkko bees; biishin,
panggati a bolli kiyidosona. Eti a maayuwaa qaari ekkidi, a shocidi,
haiquwaappenne paxaappe gidduwan yeggidi biidosona. 31 Issi qeesee
qaadadan he ogiyaara biiddi, he bitaniyaa be7iis; be7idi a yeggi bayidi, ha-
rasaara aadhdhiis. 32 Hegaadankka qassi Leewa zaree he sohuwaara biiddi,
bitaniyaa be7idi, yeggi bayidi, harasaara aadhdhiis. 33 SHin Samaariyaa asa
issoi he ogiyaara biiddi, akko yiis. A be7idi, ayyo qarettiis. 34 Akko shiiqidi,
zaitiyaanne woiniyaa eessaa a masunttaa bolli tigidi, qachchiis. Ba hariyaa
togissidi, imattai aqiyo sohuwaa efiis; efiidi a maaddiiddi aqiis. 35 Wonttetta
gallassi naa77u shilinggiyaa kessidi, imattai aqiyo sohuwaa naagiyaagaassi
immidi, ‘A naaga; neeni aani wurssiyo miishshai aappuna gidikkonne, taani
guyye simmiyo wode, neessi qanxxana’ yaagiis.
36 “Yaatin he panggati shocido bitaniyaassi ha heezzu asatuppe augee
shoorotiyai?” yaagiis.
37 Yaagin higgiyaa tamaarissiyaagee, “Ayyo kehidaagee shoorotees”
yaagiis.
Yaagin Yesuusi a, “Baada neenikka hegaadan ootta” yaagiis.

Yesuusi Marttinne Mairaami Soo Biis

38 Yesuusinne i erissiyo ashkkarati biishin, i issi qeeri katamaa gelin, issi
Martto giyo maccaasiyaa a ba son mokkaasu. 39 Marttissi Mairaamo giyo
michchiyaa de7iyaara Yesuusa tohuwaa matan uttada, a qaalaa siyausu.
40 SHin Martta baassi oosoi darido gishshau, ba wozana giddon daro
metootaasu. Yesuusakko shiiqada, “Godau, taani ha ubba oosuwaa oot-
tishin, ta michchiyaa utta bayidoogaa qoppikkii? Yaatikko o tana maadda
ga” yaagaasu.
41 Yaagin Yesuusi zaaridi o, “Marttee, Marttee, neeni daroban hirggaasa;
qassi tuggataasa. 42 SHin koshshiyaagee issibaa; Mairaama baappe ooninne
ekkenna lo77obaa dooraasu” yaagiis.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarissiis
(Maatiyoosa 6:9-13; 7:7-11)

1 Yesuusi issi sohuwan woossees. Woosaa wurssido wode, i erissiyo
ashkkaratuppe issoi, “Godau, Yohaannisi ba erissiyo ashkkarata tamaaris-
sidoogaadan, nuuni woigi woossanaakko, nuna tamaarissa” yaagiis.
2 Yesuusi eta, “Xoossaa woossiiddi, hagaadan yaagite;
‘Saluwan de7iya nu Aawau,
ne geeshsha sunttai anjjetto.
Ne kawotettai yo.
Ne shenee saluwan hanidoogaadan, sa7ankka hano.
3 Hachchi hachchi koshshiya qumaa
nuuyyo hachchi imma.
4 Nuuni nuna naaqqidaageetuyyo
ubbaa atto giido gishshau,

neenikka nu naaquwaa atto ga.
Nuna iitabaappe ashshanaappe attin,
paacen gelissoppa'
yaagite" yaagiis.

5 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata hagaadan yaagiis; "Geelladan hai int-
teppe issoi qamma bilahe ba lagge asa soo biidi, 'Ta ishau, taassi heezzu baso
oitta tal77a. 6 Aissi giikko, ta laggee ogeppe ta soo yiis; taani a sintti aattiyoobi
baawa' yaagikko, 7 a laggee sooppe haasayiiddi, 'Tana daafurssoppa; karee
gorddettiichchiis; ta naatikka tanaara hiixan de7oosona; taani denddada,
neessi ainne immanau danddayikke' yaaganee? 8 Taani inttessi odiyoogee
aibee giikko, i a lagge gidido gishshau, denddi eqqidi, ayyo ainne immennan
ixxikkokka, a laggee a oichchiiddi waissido gishshau, denddidi i koyiyoobaa
ubbaa immana.
9 "Taani inttessi odais; woossite, intte ekkana; koyite, intte demmana;
kare yiidi xeesite; karee intteyyo dooyettana. 10 Aissi giikko, woossiya
ubbai ekkana; koyiya urai demmana; qassi kare yiidi xeesiya urau karee
dooyettana.
11 "Intte giddon ba na7i, 'Quma imma' giikko, shuchcha immana aawi
de7ii? 'Mole imma' giikko shooshsha immanee? 12 Woi, 'PHuuphulle imma'
giikko masimaso immanee? 13 Intte iita gidiiddi, intte naatussi lo77obaa
immiyoogaa erikko, yaatin saluwan de7iya Aawai bana woossiyaageetussi
Geeshsha Ayyaanaa waati darissidi immanddeeshsha?" yaagiis.

Yesuusanne Bi7eeli-Zeebula
(Maatiyoosa 12:22-30; Marqqoosa 3:20-27)

14 Yesuusi bitaniyaappe duude xalahiyaa kessiis; xalahee kiyidoogaappe
guyyiyan, bitanee haasayaa doommin, asai garamettiis. 15 SHin etappe issoi
issoi, "Xalahetu halaqaa Bi7eeli-Zeebuli baayyo wolqqaa immin, xalaheta
kessees" yaagiis. 16 Harati a paaccanau i saluwaappe malaataa oottana
mala koyidosona. 17 SHin Yesuusi eta qofaa eridi, eta hagaadan yaagiis;
"Ba giddon shaakettiya kawotetta ubbai xayana; shaakettiya keettaikka
kunddana. 18 Yaatin Seexaanaa kawotettai ba giddon shaakettikko, he
kawotettai waanidi eqqanee? Intte tana, 'Bi7eeli-Zeebuli neessi wolqqaa
immin, xalaheta kessaasa' yaageeta. 19 Tau Bi7eeli-Zeebuli wolqqaa immin,
taani xalaheta kessiyaabaa gidikko, intte asau wolqqaa ooni immin, xala-
heta kessanee? Hegaa gishshau, eti intte bolli pirddana. 20 SHin Xoossai
tau wolqqaa immin, taani xalaheta kessiyaabaa gidikko, simmi Xoossaa
kawotettai inttekko yiichchiis.
21 "Tooraanne gonddalliyaa oiqqida mino bitanee ba keettaa naagikko, a
mehee saro de7ana. 22 SHin appe minniyaagee yiidi, a xoonidi i ammani
uttido tooraanne gonddalliyaa appe wotti ekkidi, a mehiyaa shaakkees.
23 "Ta bagga gidenna urai tabaa ixxees; qassi tanaara issippe shiishshen-
naagee laalees.

Tuna Ayyaanai Asaa Giddo Simmidi Geliyo Geluwaa
(Maatiyoosa 12:43-45)

24 "Tuna ayyaanai asappe kiyiyo wode, baayyo shemppiyoosaa koyiiddi,
haatti bainnasaara aadhdhees; au beettennan ixxikko, 'Taani aggada yiido
ta keettaa simmana' yaagees; 25 simmidi yiyo wode, keettai pitettidi, giigi
uttidaagaa demmees. 26 Hegaappe guyyiyan, biidi baappe iitiya laappun
hara ayyaanata ehees; he ayyaanati gelidi, hegan de7oosona; he bitaniyaa
de7oi kaseegaappe guyyeegee keehi iitees" yaagiis.

Tumu Ufaissaa

27 Yesuusi hagaa gin, asaa giddoppe issi maccaasiyaa qaalaa xoqqu oottada, “Nena tookkida uloinne neeni xammido xanttai anjjettidaageeta” yaagaasu. 28 SHin Yesuusi, “Anjjettidaageeti Xoossaa qaalaa siyidi, he qaalai azaziyoogaadan oottiyaageeta” yaagiis.

Yoonaasi Malaataa Gidiyo Hanotaa (Maatiyoosa 12:38-42)

29 Daro asai shiiqido wode, Yesuusi hagaadan yaaganau doommiis; “Malaataa koyiya ha wodiyaa asai iita; hananabaa yootiya Yoonaasa malaataappe harai ayyo imettenna. 30 Yoonaasi Nanawe katamaa asaassi malaata gididoogaadan, taani Asa Na7ai, ha wodiyaa asaassi malaata gidana. 31 Tohossa bagga biittaa kawiyaa Solomona aadhdhida eratettaa siyanau sa7aa gaxaappe yiido gishshau, pirddaa gallassi denddada, ha wodiyaa asaa mootana; be7ite; Solomonappekka aadhdhiyaagee hagan de7ees. 32 Nanawe asai Yoonaasi yootidoogan bantta nagaraappe simmido gishshau, pirddaa gallassi denddidi, intte bolli pirddana; be7ite; Yoonaasappe aadhdhiyaagee hagan de7ees.

33 “Soo geliya asaassi poo7ana mala, xomppiyaa xomppidi, xoqqan wottanaappe attin, genttidi woikko keriyan qum77idi wottiyai ooninne baawa. 34 Ne aifee ne bollaassi xomppe mala; ne aifee payya gidiyo wode ne bolla ubbai poo7o; shin ne aifee payya gidana xayikko, ne bollai xuma gidana. 35 Hegaa gishshau, ne bolli de7iya poo7oi xuma gidenna mala naagetta. 36 Simmi ne bolla ubban ainne xumi bainnan kumetta poo7oi de7ikko, xomppee ba wagagga poo7uwaa ne bolli poo7issiyoogaadan, ne bollai wagagga poo7o gidana” yaagiis.

Parisaawetanne Higgiyaa Tamaarissiyaageeta Walassiis (Maatiyoosa 23:1-36; Marqqoosa 12:38-40)

37 Yesuusi haasayaa wurssido wode, issi Parisaawee, “Tanaara laaxaa markkii” yaagidi a woossiis; woossin Yesuusi gelidi maanau uttiis. 38 Laaxaa maanaappe kase Yesuusi kushiyaa meecettibeennaagaa be7idi, Parisaawee garamettiis.

39 Garamettin Godai a, “Parisaawetoo, shaatiyaayyoonne keriyaayyo bolla baggaa geeshsheeta; shin intteyyo giddoora bonqqiyoogeenne iitatettai kumi uttiis. 40 Eeyyatoo, gaxaa medhdhida Xoossai gidduwaa medhdhibeenneeyye? 41 SHin intte siiniyaaninne sainiyan de7iyaagaa hiyyeesaassi immite; inttessi ubbabaikka geeshsha gidana.

42 “SHin Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana! Aissi giikko, bootta sawuwaappe, karetta sawuwaappe, xalotiyaappenne tokkidobaa ubbaappe asiratau Xoossaayyo intte immeeta; shin xillotettaanne Xoossaa siiqiyoogaa intte aggi bayeeta; haratakka aggennan, oottanau bessiya yohoti hageeta.

43 “Parisaawetoo, Aihuda woosa keettan intte bonchcho sohuwan uttanau koyiyo gishshaunne giyan bonchcho sarotaa koyiyo gishshau inttessi aayye7ana. 44 Lo77o misatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoo, Parisaawetoo, inttessi aayye7ana; aissi giikko, intte asi erennan yedhdhi hemettiyo beettenna duufo misateeta” yaagiis.

45 Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe issoi a, “Tamaarissiyaagoo, neeni hegaa yaagiyoogan nuna qassi cayaasattennee” yaagiis.

46 Yaagin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Higgiyaa tamaarissiyaageetoo, inttessi aayye7ana; aissi giikko, tookkanau deexxiya toohuwaa asa

toosseeta; shin tookkiya asa maaddanau harai atto, intte intte huuphen biradhdhiyankka he toohuwaa bochchekketa.

47 "Intte aawati worido hananabaa yootiyaageetussi duufuwaa bolli keettaa intte keexxiyo gishshau, inttessi aayye7ana. 48 Simmi intte aawati hananabaa yootiyaageeta worin, intte eta duufuwaa bolli keettaa keexxiyo gishshau, 'Eta oosoi lo77o' yaagidi, etabaa markkatteeta. 49 Hegaa gishshau, Xoossaa aadhdhida eratettai, 'Taani hananabaa yootiyaageetanne kiitettidaageeta etakko kiittana; kiittidoogeetuppe issuwaa issuwaa eti worana; issuwaa issuwaa tuggayana' yaagiis. 50-51 Aabeela woroosappe doommidi, yarshshiyoosaappenne Beeta Maqidasiyaappe gidduwan worido zakkaariyaasa wodiyaa gakkanaashin, sa7ai merettoosappe doommidi gukkida hananabaa yootiya ubbatu suuttaa gishshau, ha wodiyaa asai qaxxayettanau bessees; ee, ha wodiyaa asai qaxxayettanau bessees gais.

52 "Higgiyaa tamaarissiyaageetoo, eraa keettaa dooyiya qulppiyaa intte ekkideta; intte huuphiyaunne gelibeekketa; qassi gelanau koyiyaageetanne gelissekketa" yaagiis.

53-54 Yesuusi hegaappe biido wode, higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti a daro ixuwaa doommidi, i balabaa haasayikko oiqqanau naagiiddi, daro yohuwaa keehi oichchidosona.

12

Yesuusi "Lo77o Milatiya Parisaawetu Iitatettaappe Naagettite" Yaagiis (Maatiyoosa 10:26-27)

1 He wode daro sha7u asai issoi issuwaa yedhdhana gakkanaashin shiiqi uttidaashin, Yesuusi erissiyo ashkkaratussi koiroora odanau doommidi, "Parisaawetu irshshuwaappe naagettite; hegeenne, lo77o misatiya iitatettaappe naagettite giyoogaa. 2 SHin aibinne gentti wottidobai qoncciyaa kiyennan attenna; qassi qotti wottidobaikka erettennan attenna. 3 Hegaa gishshau, intte xuman haasayidobai ubbai gallassi poo7uwan siyettana; intte asi bainnasan haittan saasukkidi odidobai ubbai keettaa huuphiyan awaajettana.

Oossi Yayyanau Bessiyaakko (Maatiyoosa 10:28-31)

4 "Ta ishatoo, taani intteyyo odais; ha77i ashuwaa woridi, guyyeppe ainne hegaappe aadhdhiyaabaa oottanau danddayennaageetau yayyoppite. 5 SHin intte oossi yayyanaakko, taani inttena erissana; woridoogaappe guyyiyan, Gaannabiyan olanau wolqqai de7iyoogaassi yayyite; ee assi yayyite gais.

6 "Ichchashu siine kafoti santtimiyan baizettokkonaayye? Etappe issinnonne Xoossai dogenna. 7 SHin harai atto intte huuphiyan de7iya binnaana ubbaikka qoodan de7ees; simmi yayyoppite; daro siine kafotuppe intte aadhdheeta.

Kiristtoosabaa Markkattanau Bessees (Maatiyoosa 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 "Taani intteyyo odais; tabaa asa sinttan markkattiya ooyyookka taanikka Asa Na7ai, qassi Xoossaa kiitanchchatu sinttan markkattana; 9 shin asa sinttan tana kaddiyaagaa taanikka Asa Na7ai, qassi Xoossaa kiitanchchatu sinttan a kaddana.

10 "Ta bolli, Asa Na7aa bolli, iitabaa haasayiya ubbaa nagarai atto geetettana; shin Geeshsha Ayyaanaa cayiya uraa nagarai atto geetettenna.

11 “Inttena Aihuda woosa keettatukko, daannatukkonne deriyaa haariyaageetukko ehiyo wode, ‘Waatidi zaaranee? Woi woigidi haasayanee?’ yaagidi hirggoppite; 12 aissi giikko, intte he wode gaanau bessiyaabaa inttena Geeshsha Ayyaanai tamaarissana” yaagiis.

Dure Bitaniyaa Eeyyatettaa

13 Daro asaappe issoi a, “Tamaarissiyaagoo, ta aawai aggidi haiqqido aquwaa ta ishai tanaara shaakkana mala, ayyo yoota” yaagiis.
14 SHin Yesuusi, “Bitaniyau, tana intte bolli pirddiya daanna woi hegaa inttessi shaakkiyaagaa oottidi sunttidai oonee?” yaagiis. 15 Qassi eta, “Asassi daro miishshai de7ikkokka, a shemppoi he duretettan de7enna gishshau naagettite; duretetta amo ubbaappekka inttena naagite” yaagiis.
16 Etassi leemisuwaa odiiddi, “Issi dure bitaniyaa biittai daro mokkees. 17 Bitanee, ‘Taassi ta kattaa wottiyo sohoi bainna gishshau waatooshsha’ yaagidi, ba wozanan qoppiis; 18 ‘Taani waatanee giikko, ta gootaraa qolada, hara gitatiyaagaa gootarana; ta kattaanne tabaa ubbaa hegan wottana. 19 Yaatada tana, “Laa tanooshsho, neessi daro laittaassi gidiya daro miishshai de7ees; shemppa, ma, uya, ufaitta” gaana’ yaagiis.
20 “SHin Xoossai a, ‘Laa ha eeyyau, neeni hachchi qamma haiqqaasa; yaatin, ha neeni shiishshidobai oossi gidanee?’ yaagiis.
21 “Xoossaa matan dure gidennan, bau miishsha shiishshiyai ooninne he bitaniyaa mala” yaagiis.

Xoossaa Ammanettiyoogaa (Maatiyoosa 6:25-34)

22 Yesuusi erissiyo ashkkarata, “Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; intte paxa de7anau maanabaassinne woi intte bollau maayanabaassi hirggoppite. 23 Aissi giikko, shemppoi qumappe aadhdhennee? Qassi bollai maayoppe aadhdhennee? 24 Qooraaseta xeellite; eti zerokkona; cakkokkona; etau minjjiyo keetti woi gootari baawa; eta Xoossai mizees; kafotuppe intte keehi aadhdheeta. 25 Intte giddon daro qoppidi, ba geesaa bolli issi wara gujjanau danddayiyai oonee? 26 Yaatin intte hegaa mala, guuttabaa oottanau danddayennaageeti aissi harabau hirggeetii?
27 “Ciishshati waani dicciyaakko xeellite; daafurokkona woi puutto suqqokkona. SHin taani intteyyo odais; harai atto, Solomoni hegaa keena bonchchettidaagaa gidiiddi, he ciishshatuppe issuwaagaa malaa maayibeenna. 28 Laafa ammanoi de7iyoogeetoo, Xoossai hachchi de7idi, wontto coociyaa taman eexxiya dembbaa maataa maizziyaagee, inttena etaagaappe aattidi, waati maizzennee?
29-30 “Intte maanabaanne uyanabaa darissidi koyoppitenne qassi hirggoppite. Aissi giikko, ha sa7an de7iya ammanenna asati he ubbabaa darissidi koyoosona; qassi he ubbai inttena koshshiyoogaa intte Aawai erees. 31 Hegaa aggi bayidi, Xoossaa kawotettaa koyite; i hegeeta inttessi immana.

Ha Sa7an Miishshaa Dagayanau Bessenna (Maatiyoosa 6:19-21)

32 “Amarida dorssa wudiyau, intte Aawai ba kawotettaa inttessi immanau ufaittiyo gishshau yayyoppite. 33 Inttessi de7iyaabaa baizzite; hiyyeesau immite; kaisoi shiiqennasan, bil77ai bochchennasan, saluwan wurenna miishshaa dagayidi, ceeggenna korjjuwaa intte huuphessi oottite. 34 Aissi giikko, intte wozanai intte miishshai de7iyoosan de7ana.

Oosanchchatu Minotettaa

35-36 “Bantta godai bullachchaappe soo simmidi, kariyaa dooyanau
xeegiyo wode, sohuwaara dooyanau naagiya asatudan, intte xeessan qa-
battuwaa mintti gixxidi, xomppiyaa xomppidi, giigi uttite. 37 Bantta go-
dai soo yiyo wode, xiskkennan naagiiddi uttida ashkkarati waani anjjet-
tanddonaashsha! Taani tumaa gais; i eta, ‘Uttite’ giidi, ba qabattuwaa
minttidi, eta sinttau qumaa aattana. 38 Omarssa gidin, woi qamma bilahe
gidin, audenne eta godai yiidi, eta giigi uttidaageeta be7ikko, eti waani
anjjettanddonaashsha! 39 SHin intte issibaa erite; hegeenne aibee giikko,
kaisoi yaana wodiyaa keettaawai eridaakko, beegottidi kaisuwan ba keettaa
bookissenna. 40 Taani, Asa Na7ai, intte qoppenna wodiyan yaana gishshau,
inttekka qassi giigi uttanau bessees” yaagiis.

Iitanne Keha Oosanchchatu Leemisuwaa (Maatiyoosa 24:45-51)

41 PHeexiroosi a, “Godau, neeni ha leemisuwaa nuussi odaiyye ubbaassi
odai?” yaagiis.
42 Godai zaaridi yaagiis; “Yaatin ba so asau qumaa koshshiyo wodiyan
immana mala, a godai sunttiyo ammanettiya wozannaama ashkkari oonee?
43 I hegaadan oottishin, a godai yiidi, demmiyo ashkkarai anjjettidaagaa.
44 Taani intteyyo tumaa odais; godai he ashkkaraa babaa ubbaa bolli
sunttana. 45 SHin he ashkkarai, ‘Ta godai gam77idi yaana’ yaagidi, ba
wozanan qoppidi, hara ashkkarata, attumaageetanne maccaageeta deshet-
taa doommikko, qassi meettaanne ushshaa doommikkonne mattottikko,
46 he ashkkaraa godai i qoppibeenna gallassaaninne qassi i eribeenna
saatiyan yaana. Yiidi a qanxxerettidi, ammanettenna asai de7iyoosan
wottana.
47 “Ba godai dosiyoobaa eriiddi giigettibeenna ashkkarai, woi i dosiy-
oogaadan oottennan ixxida ashkkarai, lissuwan daro garafettana. 48 SHin
ba godai dosiyoobaa erennan lissuwan garafanau bessiyaabaa oottida
ashkkarai lissuwan guuttaa garafettana. Daruwaa immido uraappe daroi
koyettees. Appekka dariyaagaa immido uraappe keehi daroi koyettees.

Ubbabaa Aggidi Yesuusa Kaalliyoogaa (Maatiyoosa 10:34-36)

49 “Taani taman sa7aa oittanau yaas; ha77ikka xuugettappe harabaa
ainne koyikke. 50 Taani xammaqettana xinqqatiyaa de7ausu; he xin-
qqatiyaa polettanaashin, taani waana tuggataneeshsha! 51 Taani sa7aassi
sarotettaa ehaanau yiidabaa inttessi milatii? CHii, chii, taani intteyyo odais;
taani asaa gidduwan shaahotettaa medhdhanau yiidoogaappe attin. 52 Aissi
giikko, hagaappe sinttan issi keettan ichchashu asati de7ana; de7ishin heez-
zai naa77aa bolli, naa77ai heezzaa bolli denddidi, shaahettana. 53 Aawai ba
na7aa bolli, na7ai ba aawaa bolli, aayyiyaa ba na7ee bolli, na7iyaa ba aayee
bolli, bollotiyaa ba na7aa machchee bolli, na7aa machchiyaa ba bollotee
bolli, denddidi shaahettana” yaagiis.

Wodiyaa Hanotaa Eriyoogaa (Maatiyoosa 16:2-3)

54 Yesuusi qassi asaa, “Awai wulliyo baggaara kiyiya shaaraa intte
be7iyo wode, sohuwaara, ‘Wolqqaama irai yees’ yaageeta; tumakka yees.
55 Tohossa baggaara carkkoi carkkiyo wode, ‘Hombbana hanees’ yaageeta;
tumakka hombbees. 56 Intte lo77o misatiya iitati, sa7aanne saluwaa xeellidi,
hananabaa eriiddi, ha wodiyaabaa aissi erekketii?

Mootiyaagaara Sigettiichchiyoogaa
(Maatiyoosa 5:25-26)

57 “Yaatin aissi intte intte huuphiyan xilluwaa pirddekketii? 58 Nena
pirdda keettan mootiyaagee daanna sintti goochchenna mala, qassi daannai
nena polisiyau aattidi immenna mala, poliseekka qasho keettaa gelissenna
mala, nena mootiyaagaara pirdda keettaa baidda, ogiyan sigettaichcha.
59 Taani neeyyo odais; neeni issi santtimee attennan, ne maqqaccuwaa
wurssada qanxxana gakkanaassi, mulekka qasho keettaappe kiyakka”
yaagiis.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbai Xayana

1 Issi issi asai he wode yiidi, Galiila asatubaa Yesuusassi odiiddi, “PHi-
laaxoosi Galiila asata woridi, eta suuttaa eti yarshshiyoobaara walakkiis”
yaagiis. 2 Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Ha Galiila asati haiqqido
gishshau, yaatin inttessi hara Galiila asa ubbaappekka nagaranchcha mi-
latiyoonaa? 3 CHii, eti gidennaagaa taani inttessi odais; shin intte na-
garaappe simmennan ixxikko, intte ubbaikka hegaadan haiqqana. 4 Woikko
Saliihoomen shuchchan keexxido adussa keettai eta bolli kunddidi, worido
tammanne hosppun asati Yerusalaamen de7iya ubbaappe daro naaqqi-
daageeta inttessi milatiyoonaa? 5 CHii, eti naaqqibeennaagaa taani inttessi
odais; nagaraappe simmennan ixxikko, intte ubbai hegaadan haiqqana”
yaagiis.

Aifenna Balasee Leemisuwaa

6 Qassi Yesuusi ha leemisuwaa etassi odiis; “Hagee augee giikko, issi bi-
taniyaassi woiniyaa turaa giddon tokettida balasiyo giyo mittiyaa de7ausu.
He bitanee mittiyaa aifidaakkonne giidi yin, aifee i bolli xayiis. 7 Woiniyaa
turaa oottiyaagaa i, ‘Taani ha balaseeppe aife demmana yaagaidda, heezzu
laitta gakkanaashinkka ya yaada ainne demmabeikke. He balasiyaa aissi
gaden coo eqqa bayadee? Qanxxa ola’ yaagiis. 8 SHin woiniyaa turaa oot-
tiyaagee zaaridi, ‘Godau, taani o bul77ada i xaphuwan oshaa yegganaashin,
ha laittikka agga baya. 9 Laitti a aifikko lo77o; shin aifennan ixxikko
qanxxettu’ giis” yaagiis.

Yesuusi Issi Quuna Mishiriyo Sambbatan Pattiis

10 Issi Sambbatan Yesuusi Aihuda woosa keettatuppe issuwan tamaaris-
sees. 11 Tammanne hosppun laittaasappe doommada, i bolli iita ayyaanai
de7iyaagee harggissin, sahettada de7iya issi mishiriyaa de7ausu. Quuna
gididaara muleera sitti gaada eqqanau danddayabeikku. 12 Yesuusi o be7ido
wode, “Maccaasee, ne harggiyaappe paxadasa” yaagiis. 13 Ba kushiyaa i bolli
wottin, sohuwaara sitti ga eqqada Xoossaa galataasu.

14 SHin Aihuda woosa keettaa halaqai Yesuusi Sambbata gallassan
harggiyaappe mishiriyo pattido gishshau hanqqettidi asaa, “Ooso oottiyo
gallassati usuppuna; intte yiidi harggiyaappe paxanau bessiyoi he gallassat-
uunappe attin, Sambbataana gidenna” yaagiis.

15 Godai zaaridi, “Ha lo77o milatiya iita asatoo, intteppe issoinne Samb-
batan booraa woi hariyaa gaaxaataappe birshshidi, haattaa ushshanau
efeennee? 16 Hanna Abrahaama zariyaa tammanne hosppun laittaasappe
Seexaanai qachchidoora qashuwaappe Sambbatan birshshettanau bessek-
kee?” yaagiis. 17 I immiyo zaaroi a morkketa yeellayiis; i oottido ooratta yoho
ubban asai ubbai ufaittiis.

Sanaafici Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa (Maatiyoosa 13:31-32; Marqqoosa 4:30-32)

18 Yesuusi, “Xoossaa kawotettai ai milatii? I ai milatiyaakko, taani inttena
waata bessoo? 19 Xoossaa kawotettai sanaafici giyo qii mittee aifiyo milatees.
He mittee aifiyo asai ekkidi zeriis; zerin mokkidaara diccada gita mitta
gidaasu; gidin kafoi i tashiyaa bolli baassi keexxiis” yaagiis.

Irshshuwaa Leemisuwaa (Maatiyoosa 13:33)

20 Qassikka Yesuusi, “Xoossaa kawotettai ai milatiyaakko, taani inttena
waatada bessoo? 21 Issi mishiriyaa heezzu kere xiilliyaa ekkada, munaqqido
munaqai ubbai denddana gakkanaassi, aani tigido irshshuwaa milatees”
yaagiis.

Un77o Penggiyaabaa (Maatiyoosa 7:13-14,21-23)

22 Yerusalaame biiddi, gita katamaaninne qeeri kataman de7iya asaa
tamaarissiiddi aadhdhees. 23 Aadhdhishin issi bitanee a, “Ta Godau neeni
ashshanaageeti amaridaageetee?” yaagiis.

Yaagin Yesuusi eta, 24 “Taani intteyyo odais; daro asai gelanau koyana shin
danddayenna gishshau, un77o penggiyaara gelanau olettite. 25 Keettaawai
denddidi, ba keettaa gorddirggin, karen intte eqqidi, ‘Godau, godau, nu-
ussi dooyarkkii’ yaagidi xeessaa doommiyo wode, i zaaridi, ‘Intte awappe
yiyaakko, taani inttena erikke’ yaagana.

26 “He wode intte, ‘Nuuni nenaara miida; uyida; neeni nu biittan tamaaris-
sadasa’ yaagana.

27 “Yaagin I qassi, ‘Taani inttessi odais; intte awappe yiyaakko, taani
inttena erikke; makkalati ubbaikka ta matappe haakkite’ yaagana.

28 “Abrahaami, Yisaaqi, Yaaqoobinne hananabaa yootiyaageeti ubbai
karen intte eqqidaashin, Xoossaa kawotettan de7iyaageeta intte be7iyo
wode, intte yeekkananne achchaa garccana. 29 Asai arshshoppenne
arggoppe, qassi huuphessa baggappenne tohossa baggappe yiidi, Xoossaa
kawotettan qumaa maanau uttana. 30 Be7ite; ha77i guyyen de7iyaageeti
sinttau aadhdhana; ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhdhana” yaagiis.

Yesuusi Yerusalaame Walassiis (Maatiyoosa 23:37-39)

31 He wode Parisaawetuppe issoi issoi Yesuusakko yiidi, “Heeroodisi nena
woranau koyiyo gishshau, hagaappe baichcha” yaagidosona.

32 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Biidi he worakanaassi, ‘Hachchinne wontto
xalaheta kessana; qassi harggida asaakka pattana; yaatada heezzantto
gallassi ta oosuwaa wurssana’ yaagite. 33 SHin hananabaa yootiyaagee
Yerusalaameppe harasan haiqqanau bessenna gishshau, taani hachchi,
wonttonne wonttifen ogiyaa bollan de7anau bessees.

34 “Yerusalaame katamaa asau, Yerusalaame katamaa asau, hananabaa
yootiyaageeta intte woreeta; Xoossai inttekko kiittidoogeetakka shuchchan
caddeeta; kuttiyaa ba marata ba qefiyan haphphiyoogaadan, taani intte
naata issi diri shiishshanau aapputoo koyidanaa! SHin tana diggideta.
35 Be7ite, Xoossai intte keettaa muleera yeggi bayana; taani intteyyo odais;
intte, ‘Godaa sunttan yiyaagee anjjettidaagaa’ gaana gakkanaashin, tana
be7ekketa” yaagiis.

14

Yesuusi Qassikka Issi Hargganchchaa Sambbatan Pattiis

1 Issi Sambbata gallassi Yesuusi Parisaawetu halaqatuppe issuwaa soo
laaxaa maanau biis. He wode eti a daro naagoosona. 2 Bollai kixxido issi
bitanee Yesuusa sinttan de7ees. 3 Yesuusi higgiyaa tamaarissiyaageetanne
Parisaaweta, “Nu higgee Sambbatan asa pattanau azaziiyye azazennee?”
yaagiis.
4 SHin eti co77u giidosona. Yesuusi he bitaniyaa bollaa bochchidi, pattidi
yeddiis. 5 Yesuusi eta, “Intteppe Sambbatan ba boorai woi haree ollan
kunddin, Sambbata giidi, sohuwaara ollaappe kessenai oonee?” yaagiis.
6 SHin etau ha yohuwaassi zaaruwaa immanau danddayettennan ixxiis.

Bana Ziqqi Oottiyoobaanne Imatobaa

7 Issi issi imattati bonchcho sohuwaa waatidi dooriyaakko, Yesuusi
xeellidi, leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis; 8 “Nena asi bullachchaa
xeesikko, bonchcho sohuwan uttoppa. Neeppe bonchchettiya asi xeesetti-
daakkonne ooni erii? 9 Nenanne anne xeesidaagee yiidi nena, ‘Ha sohuwaa
ayyo imma’ yaagin, neeni yeellatada ziqqiyaasan uttana. 10 SHin nena
xeesidaagee yiidi nena, ‘Ta ishau pude aadhdha’ gaana mala, ubbaappe
ziqqiyaasan utta; he wode neeni imatta ubbaa sinttan bonchchettana.
11 Aissi giikko, bana xoqqu oottiya urai ziqqi gaana; bana ziqqi oottiya urai
xoqqu gaana” yaagiis.
12 Yesuusi bana ba soo xeesida bitaniyaa hagaadan yaagiis; “Neeni laaxaa
woi kahuwaa ne son katissiyo wode, ne laggeta woi ne ishantta woi ne
dabbota woi ne dure shoorota xeesoppa; aissi giikko, eti nena kayan xee-
sidi, he kushiyaa neessi zaarana. 13 SHin neeni qumaa katissiyo wode,
hiyyeesata, quunata, wobbeta, qooqeta xeesa. 14 Eti ne kushiyaa zaaranau
danddayenna gishshau, neeni anjjettana. Xilloti haiquwaappe denddiyo
wode ne kushiyaa Xoossai zaarana” yaagiis.

Gita Gibiraa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 22:1-10)

15 Qumaa maanau uttida asaappe issoi hegaa siyidi Yesuusa, “Xoossaa
kawotettan qumaa maanau uttanaageeti anjjettidaageeta” yaagiis.
16 SHin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Issi bitanee daro qumaa
katissidi, daro asaa xeesiis. 17 Qumaa miyo wodee gakkin, kase xeesetti
uttida asaa, ‘Ubbabai ha77i giigi uttido gishshau, haa yiite’ gaanau, ba
ashkkarata asaakko kiittiis. 18 SHin ubbai huuphiyan huuphiyan banttana
aggi bayana mala woossidosona. Koiroogee ashkkaraassi yootiiddi, ‘Taani
biittaa shammaas; he biittaa baada be7anau koshshees; hayyanaa tana
hanqqettoppa’ yaagiis.
19 “Hankkoi, ‘Taani ichchashu waaxa boorata shammidoogeeta goya
be7ana bais; hayyanaa tana hanqqettoppa’ yaagiis.
20 “Harai qassi, ‘Taani machchiyo ekkido gishshau, baanau danddayikke’
yaagiis.
21 “Ashkkarai simmidi, hegaa godaassi odiis. Odin godai daro hanqqettidi,
ba ashkkaraa, ‘Elle katamaa ogiyaanne toho ogiyaa baada, hiyyeesata,
quunnida asata, wobbetanne qooqeta ekkada ya’ yaagiis.
22 “A ashkkarai, ‘Ta godau, neeni azazidoogaadan oottaas; shin ha77ikka
sohoi de7ees’ yaagiis.

23 “Yaagin godai ashkkaraa, ‘Dere garssa ogiyaanne loossuwaa baada, ta
keettaa kumana mala, asaa ta soo eha. 24 Aissi giikko, kase ta soo xeesettida
asatuppe issoinne ta qumaa meennaagaa taani intteyyo odais’ giis” yaagiis.

Yesuusa Kaalliyoogee Yarshshettiyoogaa Koyees
(Maatiyoosa 10:37-38)

25 Yesuusi daro asaara biidi, asaakko guyye simmidi, 26 “Taakko yiya
ooninne ba aawaa, ba aayyiyo, ba machchiyo, ba naata, ba ishantta, ba
michchentta, harai atto banakka ixxana xayikko, tana kaalliyaagaa gidanau
danddayenna. 27 Ba huuphe masqqaliyaa tookkidi, tana kaallenna urai ta
erissiyo ashkkara gidanau danddayenna.

28 “Intteppe issi urai shuchcha keettaa keexxanau koyikko, keettaa
polanau woqqu miishshaa koshshiyaakko, koiroora uttidi qoodennai
oonee? 29-30 Yaanana xayikko, keettaa doommidi, i polanau danddayennan
aggin, hegaa be7ida asai ubbai, ‘Ha bitanee keexxanau doommidi, polana
danddayibeenna’ yaagidi, a bolli miichchaa doommees.

31 “Woi tammu sha7u asai de7iyo kawoi laatamu sha7u asai de7iyo
kawuwaara olettanau danddayiyaakkonne, koiroora uttidi qoppennee?
Qoppana xayikko, hegee yaatin aiba kawoo? 32 Baassi danddayet-
tana xayikko, hinkko kawoi haahuwan de7ishin sigettanau woossees.
33 Hegaadan baassi de7iya ubbabaa aggi bayenna urai tana kaalliyaagaa
gidanau danddayenna.

Go77enna Maxiniyaa
(Maatiyoosa 5:13; Marqqoosa 9:50)

34 “Maxinee lo77o; shin laqilaqana xayikko, naa77antto a waatidi laqi-
laqissanee? 35 Biittaunne lo77enna; araddissiyaabaanne gidenna. Asai a oli
bayees. Siyanau haittai de7iyoogee hegaa siyo” yaagiis.

15

Bayidi Beettida Dorssaa
(Maatiyoosa 18:12-14)

1 Issi gallassi, giiraa shiishshiyaageetinne nagaranchchati Yesuusabaa
siyanau daroti akko shiiqidosona. 2 Parisaawetinne higgiyaa tamaaris-
siyaageeti, “Hagee nagaranchchatuura dabbotees; etaara mees” yaagidi,
Yesuusa bolli zuuzummidosona.

3 Zuuzummin Yesuusi etassi ha leemisuwaa odiiddi, 4 “Intteppe issi uraassi
xeetu dorssi de7iyoogee etappe issinna geelladan bayiyaabaa gidikko,
uddufun tammanne uddufunaa buuran yeggi bayidi, issinno demmana
gakkanaashin koyanau beennee? 5 He bayida dorssiyo demmido wode
ufaittidi, ba hashiyan tookkees. 6 Tookkidi soo ehiidi, ba laggetanne
ba shoorota issippe xeesees; xeesidi, ‘Taani ta bayida dorssiyo demmido
gishshau, tanaara ufaittite’ yaagidi, etassi odees. 7 Taani intteyyo odiy-
oogee aibee giikko, hegaadan nagaraappe simmana koshshenna uddufun
tammanne uddufun xillotun ufaittanaappe ba nagaraappe simmiya issi
nagaranchchan saluwan de7iyaageeti ufaittana.

Bayidi Beettida Bootta SHilinggiyaa

8 “Woikko tammu bootta shilinggee de7iyoora geelladan, issi
shilinggee bayikko, xomppiyaa xomppada, ba keettaa pittada demmana
gakkanaashin, minttada koyennaara oonee? 9 Demmido wode, a ba
laggetanne ba shoorota issippe xeesada, ‘Taani ta bayida shilinggiyaa

demmido gishshau, tanaara ufaittite' yaagana. 10 Taani inttessi odais; hegaadan Xoossaa kiitanchchati nagaraappe simmiya issi nagaranchchan ufaittana" yaagiis.

Bayidi Beettida Na7aa

11 Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; "Issi bitaniyaassi naa77u naati de7oosona. 12 Etappe kaaloi ba aawaa, 'Ta aawau, neessi de7iyaabaappe tana gakkiyaagaa shaakkada hamma' yaagin, aawai baassi de7iyaabaa ba naa77u naatussi shaakkiis.

13 "Guutta gallassaappe guyyiyan, kaalo na7ai ba miishshaa ubbaa shi-ishshi ekkidi, haaho dere biis. Hegan miishshaa ohettaa mooridi, ba mi-ishshaa laaliis. 14 Ayyo de7iyaabai ubbai wuriichchidoogaappe guyyiyan, he biittan wolqqaama koshai gelin, i tuggatiis. 15 He dere asaappe issuwaakko biidi, 'Tana neessi ashkkara oottarkkii?' yaagin, bitanee ba gudunttaa wudiyaa heemmanau dembbaa a yeddiis. 16 Gudunttaa wudee miyo har-qquwaa maanaukka amottiis; shin ayyo ainne immidai baawa.

17 "Ba mooruwaa hassayidi, 'Qumai xoonidi sa7an attiyo ta aawaa oosanchchati aappuna shin, tana hagan namisai worii? 18 Denddada ta aawaakko baada, "Ta aawau, taani Xoossaakka nenakka naaqqaas. 19 Hagaappe sinttan ne na7a geetettanaukka bessikke; tana ne ashkkaratuppe issuwaadan wottarkkii" gaana' 20 yaagidi denddidi, ba aawaakko yiis.

"I biron haahuwan de7ishin, a aawai a be7idi, ayyo mishettiis; woxxi qoommidi, a yeriis.

21 "Na7ai, 'Ta aawau, taani Xoossaakka nenakka naaqqaas; hagaappe sinttan ne na7a geetettanaukka bessikke' yaagiis.

22 "SHin a aawai ba ashkkarata hagaadan yaagiis; 'Ubbaappe lo77iya maayuwaa eesuwan ehiidi, a maizzite; a kushiyan migiduwaa a gediyankka caammaa wottite. 23 Modhdho mirgguwaa ehiidi shukkite; moos, ufaittoos. 24 Aissi giikko, hagee ta na7ai haiqqiis; shin paxiis; qassi bayiis; shin beettiis' yaagin, ufaissaa doommidosona.

25 "Baira na7ai gaden de7iyaagee yiidi, soo matiyo wode, karaabiyaanne yettaa siyiis. 26 Ashkkaratuppe issuwaa xeesidi, 'Hegee aibee?' yaagidi oichchiis. 27 Oichchin ashkkarai, 'Ne ishai saro yiido gishshau, ne aawai modhdho mirgguwaa ayyo shukissiis' yaagiis.

28 "Baira na7ai hanqqettidi, soo gelennan ixxin, a aawai kare kiyidi, a woossiis. 29 SHin i ba aawaa hagaadan yaagiis; 'Hagaa keena laittaa neessi daro oottaas; neeni giidobaa polennan mulekka aggabeikke; ta laggetuura ufaittana mala, taassi harai atto issi deeshsha marakka imma erakka. 30 SHin hagee ne na7ai, ne miishshaa shaaramuxa maccaasan wurssidaagee yin, ayyo modhdho mirgguwaa shukkadasa' yaagiis.

31 "Yaagin aawai a, 'Ta na7au, neeni ubba wode tanaara de7aasa; tabai ubbaikka neessa. 32 SHin hagee ne ishai, haiqqidaagee paxido gishshaunne bayidaagee beettido gishshau, nuuni miiddi uyiiddi ufaittana koshshees' yaagiis" giidi Yesuusi yootiis.

16

Garssaara Sunttettida Cincca Bitaniyaa

1 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi yootiiddi, "Issi dure bitanee de7ees; baappe garssaara i sunttido bitanee de7iyaagee a miishshaa mooriis giyo zigirssai a gakkiis. 2 Ba sunttido bitaniyaa xeesidi, 'Ha nena asai giyoogee

aibee? Hagaappe sinttan neeni taappe garssaara suntta gidanau dand-
dayenna gishshau, ne kushiyan de7iya ta miishsha ubbaa hamma' yaagiis.
3 "Yaagin bitanee, 'Ta godai tana oosuwaappe kessana hanees. SHin hai
waanoo? Taassi hem77anau wolqqi baawa; woossanau taassi pokkees. 4 Ta
oottanabaa ta erais; i tana ta oosuwaappe kessiyo wode, bantta soo bin, tana
mokkiya laggeta taani demmana' yaagiis.
5 "Ba godaappe miishshaa tal77ida asata huuphiyan huuphiyan xeesidi,
koiro bitaniyaa, 'Neeni ta godaappe ai tal77adii?' yaagiis.
6 " 'Taani xeetu baattaa kumida zaitiyaa tal77aas' yaagiis.
"Yaagin, 'Ne paramaa hei; uttada eesuwan ishatama gaada xaafa' yaagiis.
7 "Guyyeppe hankkuwaa 'Ne acoi aappunee?' yaagiis.
" 'Xeetu qun77a gistte' yaagiis.
"Yaagin, 'Ne paramaa hei; hosppun tamma gaada xaafa' yaagiis.
8 "He sunttai cinccatettan oottido gishshau, a godai a galatiis; aissi giikko,
ha sa7aa asai babau poo7uwaa asaappe aadhdhida cincca.

Miishshaa Bessiyaasan Peeshshanau Bessiyoogaa

9 "Taani intteyyo odais; worddo miishshai wuriyo wode, merinau
wurenna keettan inttena eti mokkana mala, he miishshan intte huuphessi
lagge demmite. 10 Daro guuttaban ammanettiya urai qassi gitaban am-
manettees. Daro guuttaban ammanettenna urai gitabankka ammanet-
tenna. 11 Yaatin intte ha sa7aa miishshan ammanettennabaa gidikko, tumu
miishshaa inttessi asi waatidi hadara yaagidi immanee? 12 Intte hara asa
miishshaa bashshiyaabaa gidikko, intteegaa oonee intteyyo immanai?
13 "Naa77u godatuyyo haarettanau danddayiya ashkkari baawa;
aissi giikko, woi issuwaa ixxidi, hinkkuwaa siiqana; woi issuwaa
bonchchidi, hinkkuwaa karana; Xoossaassinne miishshaassi haarettanau
danddayekketa" yaagiis.
14 Miishsha dosiya Parisaaweti hegaa ubbaa siyidi, Yesuusa bolli qilli-
iccidosona. 15 SHin Yesuusi eta, "Intte asaa sinttan intte huuphiyaa xil-
lissiyaageeta; shin intte wozanaa Xoossai erees; aissi giikko, asa sinttan
bonchchettiyaagee Xoossaa sinttan tuna gidees.

Muuse Higgiyaabaanne Geluwaa Ekuwaabaa
(Maatiyoosa 11:12-13; 5:31-32; Marqqoosa 10:11-12)

16 "Muuse higgeenne hananabaa yootiyaageeti xaafido maxaafai Yohaan-
nisa wodiyaa gakkanaashin de7idosona; he wodiyaappe doommin, Xoossaa
kawotettai odettiis; ubbai yaa gelanau warettees. 17 SHin higgiyaappe issi
qaaliyaa moorettanaappe saloinne sa7ai aadhdhiyoogee matattees.
18 "Ba machchiyo yeddidi, haranno ekkiya ooninne shaaramuxees; qassi
azinai yeddido maccaasiyo ekkiya ooninne shaaramuxees.

Dure Bitaniyaanne Hiyyeesaa Al77aazara

19 "Daro al77o maayuwaa maayiya issi dure bitanee de7ees. Ayyo sa7ai
lo77in, ubba gallassi ufaittidi de7ees. 20-21 Al77aazara giyo masunxxida
issi hiyyeesai, dure bitanee miyo masoofiyaappe sa7an wodhdhiya suuppa
qumaa maanau amottidi, duriyaa penggen zin77ees. Harai atto kanatikka
yiidi, a masunttaa laaccoosona.
22 "Hiyyeesa bitanee haiqqin, kiitanchchati a tookkidi, Abrahaama baggi
aattidosona. Qassi dure bitanee haiqqidi moogettiis. 23 Si7ooliyan daro
seelettiiddi, haahuwan de7iya Abrahaama xoqqu giidi xeelliis. Qassi
Al77aazarakka Abrahaama matan de7iyaagaa be7iis.

24 “Ba qaalaa xoqqu oottidi, ‘Ta aawau Abrahaamaa, tana maara. Taani
ha tamaa lacuwan paxa kaa7ettiyo gishshau, ba kushiyaa biradhdhiyaa
xeeraa haattan yeddidi, yiidi ta inxxarssaa irxxissanau Al77aazara taakko
yeddarkkii’ yaagiis.
25 “SHin Abrahaami yaagiis; ‘Ta na7au, neeni ne de7uwaa wodiyan
lo77obaa ekkin, Al77aazari iitabaa ekkidoogaa hassaya; shin ha77i i hagan
ufaittiyo wode, neeni paxa kaa7ettaasa. 26 Hegaa bolli qassi hagaa baggaara
de7iyaageetussi intte baggi pinnanau danddayettenna mala, qassi yaara
de7iyaageetikka haa pinnanau danddayenna mala, nu giddooninne intte
giddon gita aafoi merettiis’ yaagiis.
27 “Yaagin dure bitanee, ‘Ta aawau, yaatikko, neeni Al77aazara ta aawaa
soo yeddana mala, nena woossais. 28 Aissi giikko, taassi ichchashu ishantti
de7oosona. Eti qassi ha meto sohuwaa yeenna mala, etau Al77aazari biidi
markkatto’ yaagiis.
29 “SHin Abrahaami, ‘Muuseenne hananabaa yootiyaageeti xaafido max-
aafai etau de7ees; he maxaafai giyoogaa eti siyona’ yaagiis.
30 “Dure bitanee, ‘CHii, ta aawau Abrahaamaa, hegaa gidenna; shin issi
urai haiquwaappe denddidi, etakko biikko, eti bantta nagaraappe simmana’
yaagiis.
31 “Abrahaami, ‘Eti Muuseenne hananabaa yootiyaageeti xaafido max-
aafaappe siyana xayikko, harai atto haiquwaappe issi urai denddikkokka
ammanokkona’ giis” yaagiis.

17

Xubiyaabaa, Atto Geettaabaanne Ammanuwaabaa (Maatiyoosa 18:6-7,21-22; Marqqoosa 9:42)

1 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata hagaadan yaagiis; “Asa balettiyaabai
yeennan attenna; shin he balettiyaabaa ehiya uraassi aayye7ana. 2 Ha
guutta naatuppe issuwaa balettiyoogaappe gaacciyo woxaa ba qooriyan
qachchidi, abban mitettiyoogee au keha. 3 Intte huuphiyaassi naagettite.
“Ne ishai nena naaqqikko, a zora. Qassi nagaraappe i simmikko, ayyo atto
ga. 4 I issi gallassi nena laappuntto naaqqidi, he gallassi laappuntto, ‘Taani
nagaraappe simmaas’ yaagiiddi neekko yiikkokka, ayyo atto ga” yaagiis.
5 Godai kiittidoogeeti, “Nuussi ammanuwaa gujja” yaagidi Godaa oichchi-
dosona.
6 Yaagin Godai zaaridi, “Inttessi sanaafici giyo qii mittee aifiyo gakkiya
ammanoi de7idaakko, intte ha ettaa, ‘Ettau, neeni shodettada abban toketta’
yaagana; ha ettaikka qassi inttessi azazettana.

Ashkkarai Oottanau Bessiyo Oosuwaa

7 “Intte giddon goyiya woi miizza heemmiya ashkkari de7iyo asi geella
de7ikko, ba ashkkarai oottidi simmidaagaa, ‘Qumaa maanau shiiqa utta’ gii?
8 Gaana xayikko, ‘Taani maana kahuwaa giigissa; ne afalaa laammada, taani
miishiininne uyishin, taassi kiitetta. Guyyeppe neessi ma, uya’ yaagennee?
9 I ba azazuwaa polido gishshau, ba ashkkaraa galatii? 10 Hegaadan inttekka
azazettido ubbabaa oottido wode, ‘Nuuni pattenna aille; nu ooso xalaalaa
oottida’ yaagite” yaagiis.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Tammu Asata Pattiis

11 Yesuusi Yerusalaame biiddi, Galiilappenne Samaariyaappe gidduwaara
aadhdhiis. 12 I issi qeeri katamiyo geliyo wode, inchchirichchai oiqqido

tammu asati haahuwan eqqidaageeta be7iis. 13 Eti bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Godaa Yesuusaa, hai nuna maararkkii!” yaagidosona.
14 Yaagin Yesuusi eta be7idi, “Biidi, intte bollaa qeeseta bessite” yaagiis.
Yaagin biiddi, ogiyan inchchirichchaappe paxidosona. 15 Etappe issoi bau paxidoogaa be7idi, ba qaalaa xoqqu oottidi, Xoossaa galatiiddi simmiis. 16 Qassi Yesuusa galatiiddi, a tohuwan kunddiis. Bitanee Samaariyaa asa.
17 Yesuusi zaaridi, “Inchchirichchaappe paxidaageeti tamma gidokkonaa? Yaatin uddufunati awan de7iyoonaa? 18 Ha hara dere bitaniyaappe harai Xoossaa galatanau simmidai baawee?” yaagiis. 19 Yesuusi a, “Denddada ba; nena ne ammanoi pattiis” yaagiis.

Xoossaa Kawotettaa Yuussaa (Maatiyoosa 24:23-28,37-41)

20 Parisaaweti, “Xoossaa kawotettai aude yaanee?” yaagidi Yesuusa oichchidosona.
Oichchin Yesuusi, “Xoossaa kawotettai beettiya malaataara yeenna. 21 Qassi Xoossaa kawotettai intte giddon de7iyo gishshau, ooninne a hageeho, hagan de7ees; woi hegan de7ees geenna” yaagiis.
22 Yesuusi erissiyo ashkkaratussi odiiddi, hagaadan yaagiis; “Asa Na7ai beettana gallassatuppe issuwaa intte amottana; shin be7ekketa. 23 Qassi eti inttena, ‘Hagan xeellite’ woi ‘Hegan xeellite’ yaagana. SHin eta kaallidi, etaara booppite. 24 Wolqqanttai wolqqammidi, saluwan ha gaxaappe ya gaxaa gakkidi poo7issiyoogaadan, Asa Na7ai ba gallassi hegaadan hanana. 25 SHin koiroora i daro waayiyaa ekkanaunne ha wodiyaa asan ixettanau bessees.
26 “Ta yuussai, Asa Na7aa yuussai, Nohe wodiyan hanidoogaadan, hegaadankka hanana. 27 Nohee markkabiyan gelido gallassai gakkanaashin, asai meesinne uyees, qassi attumaasai machcheesinne maccaasai azinaa gelees; bashshiya haattai yiidi, asa ubbaa woriis.
28 “Qassi Looxe wode hanidoogaadankka hegaadan hanana; eti moosona, uyoosona, shammoosona, baizzoosona, kattaa zeroosona, keettaakka ke-exxoosona. 29 SHin Looxee Sadoomappe kiyido gallassi, Xoossai saluwaappe tamaanne eexxiya shuchchaa bukissidi, ubba asaa wurssiis.
30 “Asa Na7ai qoncciyan beettiyo gallassi hegaadan hanana. 31 He gallassi keettaa huuphiyan de7iyaagee ba son de7iya miishshaa ekkanau wodhdhoppo; hegaadan goshshan de7iyaageekka guyye simmoppo. 32 Ane Looxe machcheebaa qoppite! 33 Ba shemppuwaa ashshana koyiya ubbai bashshana; shin ba shemppuwaa bashshiya ubbai ashshana. 34 Taani intteyyo odiyoogee aibee giikko, he gallassa qammi naa77u asati issi hiixan zin77ana; etappe issuwaa efin, issoi attana. 35 Naa77u maccaasati issi sohuwan gaacciyaageetuppe issinniyo efin, issinniyaa attana. 36 Naa77u asati gaden oottiyaageetuppe issuwaa efaana; issoi attana” yaagiis.
37 Erissiyo ashkkarati qassi a, “Godau, hegee awan hananee?” yaagidosona.
Yaagin Yesuusi, “Gauxai de7iyoosaa ankkoi shiiqana” yaagidi, etassi odiis.

18

Hiyyeesa Am77iyoonne Makkalanchcha Daannaa

1 Erissiyo ashkkarati ubba gallassi salettennan woossana mala, Yesuusi etassi leemisuwaa odiiddi, 2 “Issi kataman Xoossaassi yayyenna qassi asassikka yeellatenna issi daannai de7ees. 3 He kataman issi am77e maccaasiyaa

de7iyaara he daannaakko ya yaada, ‘Taaninne ta baarigaarai mootettiyo yohuwaa taassi pirdda’ yaagausu.
4 “Daannai daro wodiyaasappe iyyo pirddennan ixxiis; shin ba
wozanan qoppiiddi, ‘Taani Xoossaassi yayyennan woi asassi yeellatennan
ixxikkonne, 5 ha am77e maccaasiyaa tana waissiyo gishshau, qassi ubba
wode ya yaada tana daafurssenna mala, iyyo pirddana’ giis” yaagiis.
6 Qassikka Godai, “He makkala daannai giidoogaa siyite. 7 Yaatin bana
maaddana mala, gallassinne qammi baakko waassiya doorettida asaassi
Xoossai pirddennee? I etassi eesuwan zaarennee? 8 Taani inttessi odiyoogee
aibee giikko, i eesuwan etassi pirddana; shin Asa Na7ai yiyo wode, ha sa7an
ammano demmanee?” yaagiis.

Otorettiya Parisaawiyaanne Bana Ziqqi Oottida Giiraa SHiishshiya Bitaniyaa

9 Banttana xillo giidi, hara asa ubbaa kariyaageetussi Yesuusi issi
leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis; 10 “Naa77u asati Xoossaa woossanau
Beeta Maqidasiyaa kiyidosona; etappe issoi Parisaawe, issoi giiraa shi-
ishshiyaagaa. 11 Parisaawee eqqidi, ba wozana giddon woossiiddi, ‘Xoossau,
taani hara asa ubbaadan, worddanchcha, uuzenne shaaramuxa woi ha
giiraa shiishshiyaagaa mala gidenna gishshau, nena galatais. 12 Saaminttan
saaminttan naa77utoo xoomais; taani demmiyo miishsha ubbaappe asir-
ataa immais’ yaagiis.
13 “SHin giiraa shiishshiyaagee haahuwan eqqidi, harai atto saluwaa
xeellanaukka dosibeenna. SHin, ‘Xoossau, taani nagaranchcha; tana maara’
yaagidi, ba tiraa bubbuxiis.
14 “Taani inttessi odiyoogee aibee giikko, hagee Parisaawiyaappe xillidi,
ba soo biis. Aissi giikko, bana xoqqu oottiya urai kauyyana; shin bana
kaushshiya urai xoqqu gaana” yaagiis.

Yesuusi Guutta Naata Anjjiis
(Maatiyoosa 19:13-15; Marqqoosa 10:13-16)

15 Yesuusi guutta naata bochchana mala, issi issi asai naata akko ehiis; shin
erissiyo ashkkarati hegaa be7idi, he asaa hanqqettidosona. 16 Yesuusi guutta
naata baakko xeesidi, “Guutta naati taakko yiyoogaa diggoppite; aissi giikko,
Xoossaa kawotettai hageetu malaassa. 17 Taani intteyyo tumaa gais; Xoossaa
kawotettaa guutta na7adan ekkenna urai ooninne he kawotettaa mulekka
gelenna” yaagiis.

Dure Bitaniyaa Oishaa
(Maatiyoosa 19:16-30; Marqqoosa 10:17-31)

18 Yihudaa biittaa haariyaageetuppe issoi, “Lo77o tamaarissiyaagoo, taani
merinaa de7uwaa laattanau ai oottoo?” yaagidi Yesuusa oichchiis.
19 Yesuusi zaaridi, “Tana aissi lo77o gai? Xoossaa xalaalaappe at-
tin, hara lo77oi ooninne baawa; 20 Xoossaa azazuwaa, ‘SHaaramux-
oppa; woroppa; wuuqqoppa; wordduwaa markkattoppa; ne aawaanne ne
aayyiyo bonchcha’ yaagiyaagaa eraasa” yaagiis.
21 Bitanee, “Taani hegaa ubbaa naatettaasappe doommada ha77i
gakkanaassikka naagais” yaagiis.
22 Yesuusi hegaa siyidi bitaniyaa, “Ha77ikka neeyyo issibai paccees;
neeyyo de7iyaabaa ubbaa baizzada he miishshaa hiyyeesau gisha; neeni
saluwan duretana; yaatada yaada tana kaalla” yaagiis. 23 SHin bitanee
hegaa siyido wode, i daro dure gidiyo gishshau qarettiis.

24 Bitanee daro qarettidoogaa Yesuusi be7idi, “Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagee waani metanddeeshsha! 25 Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagaappe gaameelai marppiyaa xoo7iyaara aadhdhanaagee matattees” yaagiis.
26 Hegaa siyidaageeti, “Yaatin attanau danddayiyai oonee?” yaagidosona.
27 SHin Yesuusi zaaridi, “Asau danddayettennabai Xoossau danddayettees” yaagiis.
28 PHeexiroosi Yesuusa, “Be7a; nuuni nuussi de7iya ubbabaa aggi bayidi, nena kaallida” yaagiis.
29-30 Yesuusi, “Taani inttessi tumaa gais; Xoossaa kawotettaa gishshau giiddi, keettaa woi aawaanne aayyiyo, woi ishantta, woi machchiyo, woi naata aggida asi ooninne ha77i baassi de7iyaagaappe daruwaa ekkana; qassi sinttappe yaana wodiyankka merinaa de7uwaa ekkana” yaagiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Heezzanttuwaa Yootiis
(Maatiyoosa 20:17-19; Marqqoosa 10:32-34)

31 Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkarata banaara efiiddi eta, “Nuuni ha77i Yerusalaame kiyeettees; hananabaa yootiyaageeti xaafido tabai, Asa Na7aabai, ubbai polettana. 32 Aissi giikko, eti tana Aihuda gidenna asaassi aattidi immana; ta bolli qilliiccana; cuchchana; qassi tana waissana; 33 eti tana lissuwan garafananne worana; shin taani heezzantto gallassi haiquwaappe denddana” yaagiis.
34 SHin erissiyo ashkkaratussi i yootidobaappe aibinne gelibeenna; i yootidobai etappe geemmin, eranau danddayibookkona.

Yesuusi Yarkkon Issi Qooqiyaa Pattiis
(Maatiyoosa 20:29-34; Marqqoosa 10:46-52)

35 Yesuusi Yarkko gakkana matidaashin, issi qooqe bitanee woossiiddi, ogiyaa doonan uttiis. 36 Uttidaagee daro asai aadhdhiyoogaa siyidi, “Hegee aibee?” yaagidi oichchiis. 37 Asai, “Naazireeta Yesuusi aadhdhees” yaagidi ayyo yootiis.
38 Yootin ba qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita na7au, Yesuusaa, tana maararkkii!” yaagiis.
39 Sinttan de7iyaageeti a, “Haizza!” giidi hanqqettidosona; shin i ba qaalaa kaseegaappekka keehi xoqqu oottidi, “Daawita na7au, tana maararkkii!” yaagiis.
40-41 Yesuusi eqqidi, he qooqe bitaniyaa baakko ehaana mala azaziis. Qooqee akko yiidi gakkana matishin, “Taani neeyyo ai oottanau koyai?” yaagidi a oichchiis.
Oichchin qooqee, “Ta Godau, taani xeellanaagaa koyais” yaagiis.
42 Yaagin Yesuusi a, “Xeella; nena ne ammanoi pattiis” yaagiis. 43 Sohuwaarakka a aifee xeelli aggin, Xoossaa galatiiddi, Yesuusa kaalli bayiis.
Asa ubbai hegaa be7idi, Xoossaa galatiis.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

1 Yesuusi Yarkko giyo katamaara aadhdhees. 2 Hegan Zakkiyoosa giyo giiraa shiishshiyaageetu alaafee de7ees; i dure asa. 3 Zakkiyoosi Yesuusi oonakko be7anau koyiis; shin i qantta gidido gishshaunne asai daro gidido gishshau, be7anau danddayibeenna. 4 Yesuusi hegaara aadhdhiyo gishshau, asaappe sinttau woxxidi, Yesuusa be7anau issi ettaa xeeraa kiyiis.

5 Yesuusi he sohuwaa gakkiiddi, pude xeellidi, “Zakkiyoosaa, taani
hachchi ne son pe7anau bessiyo gishshau, eesuwan wodhdha” yaagiis.
6 Zakkiyoosi eesuwan ettaappe wodhdhidi, ufaissan Yesuusa mokkiis.
7 Hegaa be7ida asai ubbai, “Hagee nagaranchchaa son imatettanau geliis”
yaagidi zuuzummiis.
8 SHin Zakkiyoosi eqqidi Godaa, “Ta Godau, taani taassi de7iya ub-
babaappe baggaa hiyyeesau immana; qassi ooppenne wordduwan ekki-
dobaa gidikko, i bashshido mehiyaassi oiddu kushiyaa ayyo zaarana”
yaagiis.
9 Yesuusi Zakkiyoosassi yootiiddi, “Neenikka Abrahaama zeretta gidiyo
gishshau, atotettai hachchi ha keettaa yiis. 10 Aissi giikko, taani, Asa Na7ai,
bayidaagaa koyanaunne ashshanau yaas” yaagiis.

Tammu Ashkkaratu Leemisuwaa (Maatiyoosa 25:14-30)

11 Asai hegaa siyiyo wode, Yesuusi Yerusalaame matido gishshaunne
etassi Xoossaa kawotettai beettana matidobaa milatido gishshau, etassi
leemisuwaa yootiis. 12 Hegaa gishshau, hagaadan yaagiis; “Issi gita asi
baassi kawotettaa ekkidi yaanau, haaho dere biis. 13 Ba ashkkaratuppe
tammata xeesidi, ‘Taani yaanaashin, hagan zal77ite’ yaagidi, tammu paun-
ddiyaa etassi immiis.
14 “SHin a biittaa asai a ixxidi, ‘Hagee nu bolli kawotanau koyokko’
yaagiiddi, asaa a geeduwaa kiittiis.
15 “He gita asi kawotettaa ekkidi simmiis. Simmidi ba miishshaa immido
ashkkarati zal77idi, huuphiyan huuphiyan woqqaa worissidaakko eranau,
eta baakko xeegissiis.
16 “Xeegettida ashkkaratuppe koiroogee yiidi, ‘Ta godau, ne miishshai
tammu paundde wodhdhiis’ yaagiis.
17 “A godai a, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77o ashkkara; neeni ha qii guut-
taban ammanettidaagaa gidido gishshau, taani nena tammu katamatuyyo
alaafe oottana’ yaagiis.
18 “Naa77anttoi yiidi, ‘Ta godau, ne miishshai ichchashu paundde wodhd-
hiis’ yaagiis.
19 “A godai a, ‘Neenikka ichchashu katamatuyyo alaafe gida’ yaagiis.
20 “Heezzanttoi yiidi, ‘Taani curqqan xaaxada naaga wottido ne paund-
diyo hanno be7a. 21 Aissi giikko, neeni meqetti bainna asa gidiyo gishshau,
neessi yayyaas. Neeni nebaa gidennabaa ekkaasa; zerabeennabaakka
cakkaasa’ yaagiis.
22 “Yaagin, ‘Neeni iita ashkkara; ne doonai haasayidoban nena taani
pirddana. Taani tabaa gidennabaa ekkiyaagaa, qassi zerabeennabaa
cakkiya meqetti bainna asa gidiyoogaa eradasa. 23 Yaatin ta miishshaa
aissi dichchau immabeikkii? Taani simmiyo wode ta miishshaa woriyaara
ekkanaagaa shin attiis’ yaagiis.
24 “He sohuwan eqqida asata, ‘He paunddiyaa appe wotti ekkidi, tammu
paunddee de7iyoogaayyo immite’ yaagiis.
25 “Yaagin, ‘Godau, ayyo tammu paunddee de7ees’ yaagidosona.
26 “ ‘Taani intteyyo odais; de7iyo ubbau harai gujettana; shin bainnaa-
gaappe harai atto, he de7iyaageekka appe ekettiichchana. 27 SHin ha bantta
bolli taani kawotana mala dosibeenna ta morkketa haa ehiidi, ta sinttan
goora7ite’ giis” yaagiis.

Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(Maatiyoosa 21:1-11; Marqqoosa 11:1-11; Yohaannisa 12:12-19)

28 Yesuusi hagaadan yaagidi haasayidoogaappe guyyiyan, etappe sinttatidi, Yerusalaame biis. 29 Yesuusi Dabira Zaite giyo deriyaa lanqqiyan de7iya Beetafaaganne Biitaaniyaa giyo katamata matido wode, erissiyo ashkkaratuppe naa77aa kiittidi, 30 "Intteppe sinttan de7iya qeeri katamaa biite; biidi yaa gelosaara biron ooninne mulekka toggibeenna qashuwan de7iya hare maraa intte demmana; a birshshidi, haa ekki yiite. 31 Ooninne inttena, 'Hegaa aissi birshsheetii?' yaagidi oichchikko, 'Godai hagaa koyees' yaagite" yaagiis.

32 Kiitettidaageeti biidi, Yesuusi banttassi odidoogaadan demmidosona. 33 Eti hare maraa birshshishin, a godati, "Hare maraa aissi birshsheetii?" yaagidosona.

34 Yaagin eti, "Godai hagaa koyees" yaagidi, 35 hare maraa Yesuusakko ehiidi, bantta maayuwaa a zokkuwan hiixxidi, Yesuusa togissidosona. 36 Yesuusi toggidi biishin, bantta maayuwaa i biyo ogiyan hiixxidosona.

37 I Dabira Zaite Deriyaa dugettaa wodhdhana matishin, a kaalliya ubbai Xoossai oottido malaata ubbaa be7ido gishshau ufaittidi, Xoossaa galatanau bantta qaalaa xoqqu oottidi,

38 "Godaa sunttan yiya kawoi
anjjettidaagaa;
saluwan sarotettai gido.
Qassi salo ubbaappe bolla saluwan
de7iya Xoossai bonchchetto"
yaagidosona.

39 Asaa giddoppe issi issi Parisaaweti Yesuusa, "Tamaarissiyaagoo, ne erissiyo ashkkarata haizzite giikkii?" yaagiis.

40 Yesuusi zaaridi, "Taani intteyyo odais; hageeti co77u giikko, shuchchaikka waassana" yaagiis.

41 Katamaa gakkanau i matidi, katamaa be7ido wode qarettidi yeekkiiddi, 42 hagaadan yaagiis; "Sarotettai yiyo ogiyaa hachchi nenakkonne erarkkiishsha! SHin ha77i hegee ne aifiyaappe geemmiis. 43 Aissi giikko, ne bolli yaana wodee de7ees; he wode ne morkketi urqqaa nukkidi, godaa essana. He godan nena yuushshi aattidi diridi, ubba baggaara neeyyo ogiyaa gorddana. 44 Nenanne ne dirssaa giddon de7iya ne asaa mentterettana. Xoossai nena be7anau yiido wodiyaa neeni akeekabeenna gishshau, ne morkketi shuchcha ubbaa issuwaa issuwaa bollaappe denttidi laalana" yaagiis.

Yesuusi Beeta Maqidasiyan Zal77iyaageeta Yedettiis
(Maatiyoosa 21:12-17; Marqqoosa 11:15-19; Yohaannisa 2:13-22)

45-46 Yesuusi Beeta Maqidasiyaa gelidi, hegan zal77iyaageeta, "Xoossaa maxaafan, 'Ta keettai Xoossaa woossiyo keetta gidana' geetettidi xaafetti uttiis; shin intte a panggati qosettiyo gonggolo kessideta" yaagidi eta yedetaa doommiis.

47 Yesuusi ubba gallassi Beeta Maqidasiyan tamaarissees. Qeese halaqati, higgiyaa tamaarissiyaageetinne gita asai a xaissanau koyoosona. 48 SHin asai ubbai a haasayaappe issoi attennan ezggi uttido gishshau, a woriyo ogee etau xayiis.

20

Yesuusa Maataa Bolli Denddida Oishaa
(Maatiyoosa 21:23-27; Marqqoosa 11:27-33)

1 Issi gallassi Yesuusi asaa tamaarissiiddinne wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootiiddi Beeta Maqidasiyan de7ishin, qeese
halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti cimatuura issippe akko yiidi
a, 2 “Neeni hagaa oottanau neeyyo ai alaafetetti de7ii? Woi neeyyo ha
alaafetettaa immidai oonee? Ane nuussi oda” yaagidosona.
3 Yesuusi zaaridi, “Taani qassi inttena issibaa oichchais; taassi odite;
4 Yohaannisi xammaqiyo alaafetettaa ekkidoi Xoossaappeeyye woi as-
appee?” yaagiis.
5 Eti bantta giddon palamaa doommidi, “Nuuni woiganee? ‘Xoos-
saappe yiis’ yaagikko, i nuna, ‘Yaatin Yohaannisi yootidoogaa aissi am-
manibeekketii?’ yaagana. 6 SHin nuuni, ‘Asappe yiis’ yaagikko, ha asai ubbai
Yohaannisi hananabaa yootiyaagaa gididoogaa eri uttido gishshau, nuna
shuchchan caddana” yaagidosona.
7 Hegaa gishshau eti, “He alaafetettaa i awappe ekkidaakkonne nuuni
erokko” yaagidosona.
8 Yesuusi, “Taanikka hagaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odikke”
yaagiis.

Woiniyaa Turaa Gidduwaa Oottiya Goshshanchchata (Maatiyoosa 21:33-46; Marqqoosa 12:1-12)

9 Yaagidi asaassi ha leemisuwaa yootiis; “Asa issoi woiniyaa turaanne
tokkido sohuwaa kottau immidi, haaho dere biidi, daro gam77iis.
10 Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkin, woiniyaa aifiyaappe bana
gakkiyaagaa ekkidi yaana mala, issi ashkkaraa ba kottaawatukko kiittiis;
shin kottaawati a ashkkaraa wadhdhidi, kushe mela yedettidosona. 11 Qassi
hara ashkkaraa etakko kiittiis. Eti akka wadhdhidi kaushshidi, kushe
mela yeddidosona. 12 Qassi heezzantto ashkkaraa kiittiis. Kiittidoogaa
masunxxissidi, woiniyaa turaa giddoppe gaxi kessi olidosona.
13 “Woiniyaa turaa godai, ‘Yaatin taani waatoo? Taani siiqiyo ta na7aa
kiittana; eti a bonchchanaakkonne ooni erii’ yaagidi qoppiis.
14 “SHin kottaawati a be7idi, bantta giddon haasayiiddi, ‘Hagaa laat-
tanaagee a; gadiyaa nuuni laattanau a woroos’ yaagidosona. 15 Na7aa
woiniyaa turaa giddoppe gaxaa kessidi woridosona.
“Simmi woiniyaa turaa godai eta waatanee? 16 Yiidi, he kottaa oot-
tiyaageeta wori wurssidi, woiniyaa turaa kottaa oottiya hara asau immana”
yaagiis.
Asai hegaa siyidi, “Hegee hanoppo” yaagiis.
17 Yesuusi etakko xeellidi, “Yaatin,
‘Gimbbiyaageeti karidi ixxido shuchchai
godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis’
geetettidi maxaafan xaafettidaagee hegee aibee? 18 He shuchchaa bolli
kunddiya ubbai meqerettana; shin he shuchchai asa bolli kunddikko, he
kunddido uraa gaaccana” yaagiis.

Giiraa Giironii Aggonii Giya Oishaa (Maatiyoosa 22:15-22; Marqqoosa 12:13-17)

19 Higgiyaa tamaarissiyaageetinne qeese halaqati Yesuusi ha leemisuwaa
bantta bolli odidoogaa erido gishshau, he wode a oiqqanau koyidosona; shin
asaassi yayyidosona.
20 Hegaassi injjetiya wodiyaa naagidi, Yesuusa haasayissiiddi, a doon-
aappe balabaa demmidi, a oiqqinne deriyaa haariyaagaa wolqqaassinne
a alaafetettaassi aattidi immana mala, xillo milatiiddi xillo gidenna kafota

akko yeddidosona. 21 He kafoti Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, neeni haasayiyoogeenne tamaarissiyoogee likke gidiyoogaa nuuni eroos; neeni Xoossaa ogiyaa tumatettan tamaarissiyoogaappe attin, asa shaakkennaagaa eroos. 22 Nuuni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyoogee wogeeyye woga gidennee?” yaagidi oichchidosona.

23 SHin Yesuusi eti cimmiyo cimuwaa eridi, “Tana aissi paacceetii? 24 Issi santtimiyaa tana bessite; ha santtimiyaa bolli de7iya merainne sunttai oogee?” yaagidi eta oichchiis.

Oichchin, eti zaaridi, “Roome biittaa Kawuwaa Qeesaaraagaa” yaagidosona.

25 Yesuusi eta, “Yaatikko Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite” yaagiis.

26 Asaa sinttan a haasayan a oiqqiyoobaa demmanau danddayibookkona; hegaa gishshau, i zaarido zaaruwan garamettidi, co77u giidosona.

Haiquwaappe Denddiyoobaa Oichchido Oishaa (Maatiyoosa 22:23-33; Marqqoosa 12:18-27)

27 Haiqqida asi denddenna giya Saaduqaawetuppe issi issi asati Yesuusakko yiidi, 28 hagaadan yaagidi, a oichchidosona; “Tamaarissiyaagoo, Muusee nuuyyo higgiyaa xaafiiddi, ‘Machcho ekkida asi na7a yelennan haiqqikko, he haiqqidaagaa ishai a machchiyo aissidi, ba ishaayyo na7a yelanau bessees’ yaagiyaagaa xaafiis. 29 Issi wode laappun ishantti de7iyaageetuppe bairai machchiyo ekkidi, na7a yelennan haiqqiis. 30 Haiqqin naa77anttoi o aissiis; 31 qassi heezzanttoikka o aissiis; hegaadan laappunatikka na7a yelennan haiqqidosona. 32 Hegaappe guyyiyan, qassi he maccaasiyaa haiqqaasu. 33 Yaatin haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, a etappe augaayyo machcho gidanee? Aissi giikko, laappunatikka o ekkidosona” yaagidosona.

34 Yesuusi zaaridi, etassi hagaadan yaagiis; “Ha wodiyaa asai machchiyo ekkees; maccaageeti azinaa geloosona. 35 SHin haiquwaappe denddidi, sinttappe yiya wodiyan de7anau bessiya attumaasainne maccaasai ekkennanne gelenna. 36 Aissi giikko, eti kiitanchchatu mala gidiyo gishshau, naa77anttuwaa haiqqanau danddayokkona. Qassi eti haiquwaappe denddido gishshau, Xoossaa naata. 37 SHin haiqqida asai denddanabaa Muusee geeshshidi erissiis. Xaragettiya buuraabaa odiya sohuwankka Godaabaa i yootiiddi, ‘Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa’ yaagiis. 38 Ubbai ayyo merinau de7iyaageeta gidido gishshau, Xoossai merinau de7iyaageetu Xoossaa gidiyoogaappe attin, haiqqidaageetu Xoossaa gidenna” yaagiis.

39 Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe issoi issoi Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, neeni giidoogee lo77o” yaagiis. 40 Aissi giikko, naa77anttuwaa issibaakka a oichchanau xalibookkona.

Yesuusi Oonee Giya Oishaa (Maatiyoosa 22:41-46; Marqqoosa 12:35-37)

41 Yesuusi qassi eta yaagiis; “Eti woigidi Kiristtoosa Daawita na7a giyoonaa? 42-43 Aissi giikko, Daawiti Mazamure Maxaafan,
‘Godai ta Godaa; “Taani ne morkketa
neeni yedhdha eqqiyoobaa oottana gakkanaassi,
hagan taappe ushachcha baggaara utta” giis’
yaagiis.

44 “Daawiti Kiristtoosa, ‘Godaa’ giidi xeesikko, yaatin Kiristtoosi waanidi, Daawita na7a gidii?” yaagiis.

Yesuusi, "Muuse Higgiyaa Tamaarissiyaageetuppe Naagettite" yaagiis (Maatiyoosa 23:1-36; Marqqoosa 12:38-40)

45 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata asai ubbai siyishin, 46-47 "Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe naagettite; eti adussa maayuwaa maayidi yuuyiyoogaanne giyaa sohuwankka asai eta bonchchidi sarotiyoogaanne dosoosona; Aihuda woosa keettan daro lo77iya oidiyaa dosoosona; asi banttana imattiyoosankka bonchcho sohuwaa dosoosona. Eti am77etu keettaa bonqqidi, banttau lo77o milatanau Xoossaa woosaa adussoosona; eti ubbaappe aadhdhiya pirddaa ekkana" yaagiis.

21

Am77ee Muxuwaataa (Marqqoosa 12:41-44)

1 Yesuusi ubbasaa xeelliiddi, dure asai ba miishshaa Beeta Maqidasiyan muxuwaataa yeggiyo saaxiniyan yeggiyoogaa be7iis. 2 Issi daro hiyyeesa am77iyaa naa77u bakkannaa hegan yeggiyoogaa be7idi, 3 "Taani intteyyo tumaa gais; ha hiyyeesa am77iyaa ubbaappe darissada yeggaasu. 4 Aissi giikko, hageeti ubbai bantta palahida miishshaappe yeggidosona; shin a ba pacaappe bau de7iya aquwaa muleera imma aggaasu" yaagiis.

Beeta Maqidasee Qolettanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis (Maatiyoosa 24:1-2; Marqqoosa 13:1-2)

5 Etappe issoi issoi Beeta Maqidasee lo77o shuchchaaninne Xoossaassi imettidaban lo77idaagaa haasayishin Yesuusi, 6 "Ha intte be7iyo ubbai issi shuchchi attennan, ubbai qolettana wodee yaana" yaagiis.

7 Yesuusi erissiyo ashkkarati, "Tamaarissiyaagoo, yaatin, hegee aude hananee? Hegee hanana wodiyaa erissiya malaatai aiba gidanee?" yaagidi a oichchidosona.

Yesuusi Meto Wodeenne Ufaissa Wodee Yaanaagaa Yootiis (Maatiyoosa 24:3-14; Marqqoosa 13:3-13)

8 Yesuusi, "Baloppite; naagettite; aissi giikko, daro asati ta sunttan, 'Taani Kiristtoosa; wodee matattiis' yaagiiddi, yaana. Eta kaallidi booppite. 9 Olanne ooshsha siyiyo wode dagammoppite; aissi giikko, hegaa mala yohoi koiroora hanana bessees; shin hegee wurssettai gakkana matiis giyoogaa gidenna" yaagiis.

10 He wode Yesuusi haasayiiddi, "Deree deriyaa bolli, kawotettai kawotettaa bolli denddana. 11 Biittai wolqqappe qaaxxiyoogee, daro sohuwan koshai, wurssiya harggee yaana. Yashissiyaabainne gita malaatai saluwaappe yaana.

12 "SHin ha ubbai hananaappe kase, eti inttena oiqqananne waissana; ta sunttaa gishshau, inttena Aihuda woosa keettaa asatuyyo aattidi immananne; qasho keettankka qashissana. Qassi inttena kawuwaa sinttinne deriyaa haariyaagaa sintti efaana. 13 Hegee inttessi ta gishshau, eta sinttan markkattanau lo77o wode gidana. 14 Hegaa gishshau, issibaa intte wozanan oiqqite; hegee aibee giikko, intte waatidi zaaruwaa immanaakko, koiroora hirggoppite giyoogaa. 15 Aissi giikko, intte morkketuppe ooninne inttenaara eqettanaunne palamettanau danddayenna haasayaa minotettaanne aadhdhida eratettaa taani inttessi immana. 16 Harai atto inttena yelidaageetikka, ishantti, dabboti, laggetikka, inttena aattidi immana. Intteppekka issuwaa issuwaa eti worana. 17 Ta sunttaa gishshau, inttena ubbai ixxana; shin

18 intte huuphiyaa binnaanaappe issoinne xayenna. 19 Danddayan intte
intte shemppuwaa ashshana.

Yesuusi Yerusalaame Bashshaabaa Yootiis
(Maatiyoosa 24:15-21; Marqqoosa 13:14-19)

20 "SHin wotaaddaran Yerusalaamee diretti uttidaashin intte be7iyo wode,
Yerusalaame xayoi matattidoogaa erana. 21 He wode Yihudan de7iyaageeti
deriyaakko baqatona; katama giddon de7iyaageeti katamaappe kiyona;
gaxa biittan de7iyaageeti katamaa geloppona. 22 Aissi giikko, Xoossaa
maxaafatun xaafettidaagee ubbai polettanau, Xoossai halo kessiyo wodee
hagaa. 23 He wode shahaara maccaasatuyyoonne xanttiya maccaasat-
uyyo aayye7ana; aissi giikko, sa7aa bollan gita metoi yaana. Ha asaa
bollankka iita hanqqoi yaana. 24 Eti qara bisuwan qanxxettidi haiqqana;
eti dere ubban omoodettana; Aihuda gidenna asai bantta wode polettana
gakkanaashin, Yerusalaame katamaa yedhdhana.

Kiristtoosa Naa77antto Yuussaa
(Maatiyoosa 24:29-31; Marqqoosa 13:24-27)

25 "Awa aifiyaaninne aginan xoolinttiyan malaatai beettana; sa7an de7iya
issi issi dere asai abbainne beetai guummiyoogaa siyidi, hananabai etassi
erettennan ixxin metootana. 26 Asai sa7aa bolli yaanabaa ubbaa naagiiddi,
yashshan daafurana; aissi giikko, saluwan de7iya wolqqati qaaxxana. 27 He
wode taani, Asa Na7ai, wolqqaaranne gita bonchchuwaara shaara giddoora
yiishin, eti be7ana. 28 Hegee hananau doommiyo wode, intte wozettiyo
wodee matiyo gishshau, xoqqu giidi, pude xeellite" yaagiis.

Balasiyaa Giyo Mittaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 24:32-35; Marqqoosa 13:28-31)

29 Yesuusi etassi hagaadan yaagidi, leemisuwaa yootiis; "Balasiyo giyo
mittiyoonne hara mitta ubbaa akeekite. 30 Eta haittai aacaa doommiyoogaa
intte be7iyo wode, bonee matattidoogaa intte ereeta. 31 Hegaadankka intte
hegee haniyoogaa be7iyo wode, Xoossaa kawotettai gakkana matattidoogaa
erana.
32 "Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai hanana gakkanaashin, ha
wodiyaa asai haiqqiichchenna. 33 Saloinne sa7ai aadhdhana; shin ta qaalai
mulekka aadhdhenna.

Minnidi Naagiyoogaa

34 "SHin muussan, ushshan, mattooninne aqossi hirggiyooban intte
wozanai balenna mala, qassi intte qoppennan he gallassai intte bolli yeen-
naadan, inttena naagite. 35 Aissi giikko, he gallassai sa7a ubban de7iya
asa ubbaa piriyaadan oiqqana. 36 Simmi intte he yaanabaa ubbaappe
attanaunne ta sinttan Asa Na7aa sinttan, eqqanau danddayana mala, ubba
wode Xoossaa woosan minnite" yaagiis.
37 Yesuusi gallassi gallassi Beeta Maqidasiyan tamaarissees; shin qammi
qammi Dabira Zaite Deriyaa kiyidi aqees. 38 Asa ubbai i tamaarissiyoogaa
siyanau guuraara akko Beeta Maqidasiyaa yees.

22

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona
(Maatiyoosa 26:1-5; Marqqoosa 14:1-2; Yohaannisa 11:45-53)

1 Oittaa miyo Paasikaa Baalaa gallassaa bonchchiyo wodee gakkana
matiis. 2 Qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti asaassi yayyiyo
gishshau, Yesuusa woriyo ogiyaa koyoosona.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Zoretaa Maayiis
(Maatiyoosa 26:14-16; Marqqoosa 14:10-11)

3 Hegaappe guyyiyan, Seexaanai tammanne naa77u erissiyo
ashkkaratuppe issuwan, Asqqoroota giyo Yihudan gelin, 4 Yihudai biidi,
qeese halaqatuuranne Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageetuura,
“Yesuusa waata aattada immoo” giidi haasayiis. 5 Haasayin eti ufaittidi,
Yihudaa, “Nuuni neessi miishsha immana” yaagidi odidosona. 6 I ero
yaagidi, asi bainnasan etassi Yesuusa aattidi immanau injjetiya wodiyaa
wochchees.

Yesuusi Aihudatu Paasikaa Maanau Giigettiis
(Maatiyoosa 26:17-25; Marqqoosa 14:12-21; Yohaannisa 13:21-30)

7 Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo wodee gakkiis. He gallassan
Paasikaassi anqqara dorssa shukkanau bessees. 8 Yesuusi PHeexiroosanne
Yohaannisa, “Nuuni Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan maana qumaa
biidi giigissite” yaagidi kiittiis.

9 Kiittin, “Nuuni awan giigissanee?” yaagidi a oichchidosona.

10 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Siyite; katamaa intte gelanau biishin,
otuwan haattaa tookkida issi bitanee inttenaara gaittana. A kaallidi, i
geliyo keettaa gelite. 11 Gelidi keettaawaa, ‘Tamaarissiyaagee nena, “Taani
ta erissiyo ashkkaratuura Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan qumaa
maanau imatta kifilee awaanee?” yaagees’ yaagite. 12 Keettaawai inttena
pooqiyaa bollan de7iya makettida aaho kifiliyaa bessana. Hegan qumaa
giigissite” yaagiis.

13 Eti biidi, Yesuusi banttau yootidoogaadan demmidi, yaani Paasikaa
Baalaa bonchchiyo gallassi maana qumaa giigissidosona.

Qurbbaaniyaa (Godaa Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa
(Maatiyoosa 26:26-30; Marqqoosa 14:22-26; Koiro Qoronttoosa 11:23-25)

14 Qumaa miyo wodee gakkin, Yesuusi ba kiittido tammanne naa77atuura
issippe maanau uttiis. 15 Uttidi yaagiis; “Taani waayettanaappe kasetada,
inttenaara ha Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan miyo qumaa maanau
daro amottaas. 16 Aissi giikko, taani inttessi odais; hegee Xoossaa kawotettan
polettana gakkanaashin, taani naa77anttuwaa hegaa miikke” yaagiis.

17 Yaagidi Yesuusi burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatidi, “Heite; hagaa
burccukkuwan de7iyaagaa shaakkidi uyite. 18 Aissi giikko, taani inttessi
odais; Xoossaa kawotettai yaana gakkanaashin, hachchippe doommada
woiniyaa eessaa uyikke” yaagiis.

19 Qassi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, etassi im-
midi, “Hagee intteyyo imettida ta ashuwaa; hagan tana hassayite” yaagiis.
20 Kahuwaa mirggidoogaappe guyye baggan, kaseegaadan burccukkuwaa
etassi immidi, hagaadan yaagiis; “Hagee inttessi gukkiya ta suuttan
maacettida ooratta maachchaa.

21 “SHin be7ite; tana aattidi immana bitanee tanaara masoofiyan issippe
mees. 22 Aissi giikko, taani Asa Na7ai, Xoossai ba qofaa qachchidoogaadan
bais; shin tana aattidi immana uraassi aayye7ana” yaagiis.

23 Bantta giddoppe hegaadan oottanau ooni qoppidaakko, issoi issuwaa
oichchidosona.

Ubbaappe Aadhdhiyai Oonee? Giyo Oishaa

24 Qassi bantta ubbaappe ooni gitakko bantta giddon palamettidosona.
25 Palamettin Yesuusi eta yaagiis; “Ha sa7an de7iya kawoti bantta asaa
godatoosona. Eta haariyaageeti kehiyaageeta geetettoosona. 26 SHin int-
teppe gitatiyaagee intte ubbaappe guuxxiyaagaa mala gidanaappe attin,
intte hegaadan hanoppite; inttena haariyaagee inttessi ashkkaradan hano.
27 Qumaa maanau uttiyaagee giteeyye qumaa sinttau aattiyaagee gitee?
Qumaa maanau uttidaagee gita gidennee? SHin taani intte giddon qumaa
sinttau aattiya ashkkara mala.
28 “Qassi taani paacettiyo wode tana yeggibeennaageeta. 29-30 Ta ka-
wotettan taani qumaa miyo sohuwan intte maana malanne, uyana mala,
qassi tammanne naa77u Israa7eela zaretu bolli pirddiiddi, araatatun uttana
mala, ta Aawai tana sunttidoogaadan, taani inttena sunttais” yaagiis.

PHeexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis
(Maatiyoosa 26:31-35; Marqqoosa 14:27-31; Yohaannisa 13:36-38)

31 Godai, “Simoonaa, Simoonaa, akeeka; asai gisttiyaa harqqiyoogaadan,
Seexaanai inttena harqqanau Xoossaa woossin, Xoossai ero giis. 32 SHin
taani ne ammanoi bayenna mala, neessi Xoossaa woossaas; neeni taakko
simmiyo wode, ne ishantta minttetta” yaagiis.
33 Simooni, “Godau, taani nenaara qasho keettaa baanau, qassi nenaara
haiqqanaukka giigaas” yaagiis.
34 SHin Yesuusi, “PHeexiroosaa, taani neeyyo odais; hachchi qammi, kut-
toi waassanaappe kase, neeni tana eriyoogaa heezzutoo kaddana” yaagiis.
35 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi, “Korjjoi woi qarcciiti woi caammi
bainnan taani inttena kiittido wode, inttessi paccidabi de7ii?” yaagiis.
Yaagin eti, “Aibinne baawa” yaagidosona.
36 Yesuusi eta, “SHin ha77i korjjoi woi qarcciiti de7iyoi ooninne ekki efo.
Bisoi bainna urai ooninne ba maayuwaa baizzidikka issi biso shammo.
37 Aissi giikko, taani inttessi odais; Xoossaa maxaafan xaafettida tabai
polettiyo gishshau, ‘Hagee mooranchchatuura paidettiis’ geetettidi xaafet-
tidaagee tanan polettanau bessees” yaagiis.
38 Erissiyo ashkkarati, “Godau, hagan naa77u bisoti de7oosona” yaagin
Yesuusi, “Hegee gidana” yaagiis.

Yesuusi Dabira Zaite Deriyan Woossiis
(Maatiyoosa 26:36-40; Marqqoosa 14:32-42)

39 Yesuusi katamaappe kiyidi, haroodeegaadan Dabira Zaite Deriyaa
kiyiis. Qassi erissiyo ashkkaratikka a kaallidosona. 40 He sohuwaa
gakkidi, “Paaciyan intte gelennan attana mala, Xoossaa woossite” yaagiis.
41 SHuchchaa olin gakkiyo sohuwaa keenaa etappe haakki biidi gulbbatidi
42 Xoossaa, “Ta Aawau, neeni koyiyoobaa gidikko, ha burccukkuwaa taappe
digga; shin neeni koyiyoobai hanoppe attin, taani koyiyoobai hanoppo”
yaagidi woossiis. 43 Saluwaappe yiidi minttettiya kiitanchchai ayyo beettiis.
44 Ba wozanaa giddon mishettidi, daro minttidi woossees. I cawattiyo cawai
sa7an xokkiya suutta milatees.
45 Woosaappe denddidi, ba erissiyo ashkkaratukko guyye biis. Biidi
eti daro qarettido gishshau, daafuridi xiskkidaageeta demmidi, 46 “Aissi
xiskkeetii? Paaciyan gelennan attana mala, denddidi Xoossaa woossite”
yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyan Oiqettiis
(Maatiyoosa 26:47-56; Marqqoosa 14:43-50; Yohaannisa 18:3-11)

47 I biron hegaa haasayishin, asai yiis. Tammanne naa77u erissiyo
ashkkaratuppe issi Yihudaa giyoogee he asaa kaalettiiddi, Yesuusa yeranau
akko shiiqiis. 48 SHin Yesuusi a, “Yihudaa, neeni tana Asa Na7aa yerada aatta
immai?” yaagiis.
49 Yesuusaara de7iya erissiyo ashkkarati hegaa be7ido wode a, “Godau,
nuuni eta bisuwan shocanee?” yaagidosona. 50 Etappe issoi qeese ubbatu
halaqaa ashkkaraa shocidi, a ushachcha haittaa qanxxi oliis.
51 SHin Yesuusi, “Aggite” yaagidi, a haittaa bochchidi pattiis.
52 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi baakko yiida qeese halaqata, Beeta Maqi-
dasiyaa wotaaddarata azaziyaageetanne cima asaa hagaadan yaagiis; “Tana
pangga kessidi, pangga oiqqiyoogaadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi
yiidetii? 53 Taani Beeta Maqidasiyan gallassi gallassi inttenaara de7iyo
wode tana oiqqibeekketa; shin hagee intte wodenne xumaa wolqqaa wode”
yaagiis.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis
(Maatiyoosa 26:57-58,69-75; Marqqoosa 14:53-54,66-72; Yohaannisa 18:12-18,25-27)

54 Yesuusa qachchidi, qeese ubbatu halaqaa soo ekki efiidosona. Qassi
PHeexiroosi haahuwan kaalliis. 55 Eti dirssa giddon tamaa eettidi, issippe
uttidaashin, PHeexiroosikka eta giddo gelidi, utti bayiis. 56 Issi ashkkariyaa
PHeexiroosi tamaa achchan uttidaagaa be7idaara tishshi ootta xeellada,
“Hageekka aara issippe de7ees” yaagaasu.
57 SHin PHeexiroosi, “Ha mishiree, taani a erikke” yaagidi kaddiis.
58 Guuttaa gam77ishin, issoi PHeexiroosa be7idi, “Neenikka etaara issippe
de7aasa” yaagiis.
SHin PHeexiroosi, “Hagoo, taani etaara issippe de7ikke” yaagiis.
59 Hara bitanee issi saate gidiyaagaa keenaappe guyyiyan, “Ha bitaneekka
Galiila asa gidiyo gishshau, aara de7iyoogee tuma” yaagidi minttidi odiis.
60 SHin PHeexiroosi, “Hagoo, neeni giyoobai aibakko taani erikke” yaagiis.
I biron haasayishin, sohuwaarakka kuttoi waassi aggiis. 61 Godai guyye
simmidi, PHeexiroosa xeelliis. Xeellin PHeexiroosi Godai bana, “Neeni
hachchi kuttoi waassanaappe kase, heezzutoo tana kaddana” giidoogaa
hassayiis. 62 PHeexiroosi kare kiyidi, mishettidi yeekkiis.
63 Yesuusa oiqqida asati shocoosonanne a bolli qilliiccoosona. 64 A aifiyaa
goozidi, “Nena dechchidai oonee? Ane hananabaa yoota” yaagidi a oichchi-
dosona. 65 Qassi a hara daro cashshaa cayidosona.

Yesuusa Pirdda SHangguwaa Efiidosona
(Maatiyoosa 26:59-66; Marqqoosa 14:55-64 Yohaannisa 18:19-24)

66 Wonttin dere cimati, qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti
issisaa shiiqidi, Yesuusa bantta shiiqidosaa efiidi, 67 “Kiristtoosi nenee?
Nuussi oda” yaagidosona.
SHin i yaagidi zaariis; “Taani inttessi odikko, tana ammanekketa. 68 Qassi
taani inttena oichchikko odekketa; woi tana qashuwaappe birshshekketa.
69 SHin taani Asa Na7ai, ha77ippe doommada, wolqqaama Xoossaappe
ushachcha baggaara uttana” yaagiis.
70 Eti ubbai Yesuusa, “Yaatin neeni Xoossaa Na7ee?” yaagidosona.
Yaagin i zaaridi, “Intte tana, ‘Neeni Xoossaa Na7aa’ giyoogaa tumaa geeta”
yaagiis.
71 Eti, “Nuuni nu huuphiyan a doonaappe siyida; simmi hagaappe sinttan
nuna ai markka koshshii?” yaagidosona.

23

Yesuusa PHilaaxoosa Sintti SHiishshidosona
(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Marqqoosa 15:1-5; Yohaannisa 18:28-38)

1 Eti ubbai issippe denddidi, Yesuusa PHilaaxoosakko efiidosona. 2 Efiidi, “Hagee nu dere asaa balettishin, asai Roome biittaa kawuwaassi giiraa immenna mala diggishiininne qassi, ‘Taani kawuwaa’ yaagishin demmida” yaagidi Yesuusa mootuwaa doommidosona.

3 PHilaaxoosi Yesuusa, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi oichchiis.
Yesuusi zaaridi a, “Neenikka gaasa” yaagiis.

4 PHilaaxoosi qeese halaqatussinne asaassi odiiddi, “Ha bitaniyaa bolli taani harai atto issi moorokka demmabeikke” yaagiis.

5 SHin eti, “Hagee Galiilappe doommidi, harai atto hagaa gakkanaashinkka, Yihudaa biitta ubban tamaarissiiddi, asa ooshshees” yaagidi minttidi yootidosona.

Yesuusi Heeroodisa Sintti SHiiqiis

6 PHilaaxoosi hegaa siyido wode, “I Galiila asee?” yaagidi oichchiis. 7 PHilaaxoosi Heeroodisi heemmiyo biittan Yesuusi de7iyoogaa eridi, he wode Yerusalaamen de7iya Heeroodisakko a yeddiis.

8 Heeroodisi Yesuusa be7anau daro wodiyaappe doommidi amotti uttido gishshau, a be7ido wode daro ufaittiis. I amottidoogee kase Yesuusabaa siyidoogaassa. Qassi Yesuusi oottiyo malaataappe be7ana yaagidi, qoppiiddi de7ees. 9 Heeroodisi Yesuusa darobaa oichchiis; shin Yesuusi ayyo ainne zaaribeenna. 10 Qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti a minttidi mootiiddi, hegan eqqi bayidosona. 11 Heeroodisinne a wotaaddarati Yesuusa karidi, a bolli qilliiccidosona. Alleequwaara de7iya maayuwaa a maizzidi, PHilaaxoosakko zaaridi yeddidosona. 12 Hegaappe kase bantta giddon morkketti uttida PHilaaxoosinne Heeroodisi he gallassi dabbotidosona.

Yesuusa Bolli Haiquwaa Pirddidosona
(Maatiyoosa 27:15-26; Marqqoosa 15:6-15; Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)

13 PHilaaxoosi qeese halaqata, deriyaa haariyaageetanne asaa issippe xeesidi, 14 hagaadan yaagiis; “ ‘Asa balettees’ yaagidi ha bitaniyaa taakko ehiideta; be7ite; taani a intte sinttan qoridoogaappe guyyiyan, intte a mootido mootuwan a bolli ainne balabaa demmabeikke. 15 Qassi Heeroodisi a nuukko haa yeddido gishshau, a bolli ainne demmibeennaagee erettees. Be7ite; ha bitanee bana worissanau bessiyaabaa ainne oottibeenna. 16 Hegaa gishshau, taani a lissuwan garafada, birshsha yeddana” yaagiis. 17 PHilaaxoosayyo Paasikaa bonchchiyo gallassan issi ura qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees.

18 SHin eti ubbai issippe, “Ha bitaniyaa worada nuussi Barbbaana birshsha” yaagiiddi wocamidosona. 19 Barbbaani kataman ooshshaa kessidi, asa worido gishshau, qasho keettan qashettidi de7ees.

20 PHilaaxoosi Yesuusa birshshanau koyidi, naa77anttuwaa etassi haasayiis. 21 SHin eti, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan a xishada kaqqa! Kaqqa!” yaagiiddi wocamoosona.

22 Heezzanttuwaa PHilaaxoosi eta, “Aissi? I ai iitabaa oottidee? SHemppo worissiya iitabaa a bolli demmabeikke; hegaa gishshau, lissuwan a garafada, birshsha yeddana” yaagiis.

23 SHin Yesuusi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettana mala, eti qaalaa xoqqu oottidi, minttidi yootidosona. Eta wocamainne

qeese halaqatu qaalai darido gishshau, 24 eti woossiiddi uttido pirddaa
PHilaaxoosi Yesuusa bolli pirddiis. 25 Yaatidi kase eti birshshissarkkii
yaagidi woossiiddi uttido bitaniyaa birshshissiis; birshshettidaagee
ooshshaa gishshaunne shemppuwaa worido gishshau qashettida bitaniyaa.
SHin eti Yesuusa bantta koyidoogaadan oottana mala, PHilaaxoosi a etassi
aattidi immiis.

Yesuusa Kaqqidosona
(Maatiyoosa 27:32-44; Marqqoosa 15:21-32; Yohaannisa 19:17-27)

26 Yesuusa efiiddi, issi Simoona giyo Qareena biitta asi gaxaappe katamaa
yiyaagaa oiqqidi, Yesuusappe guyyeera tookkana mala, masqqaliyaa a bolli
wottidosona.
27 Yeekkiiddinne waassiiddi uttida maccaasatinne keehi daro asai is-
sippe a kaalliis. 28-29 SHin Yesuusi etakko simmidi, hagaadan yaagiis;
“Yerusalaame maccaasatoo, taassi yeekkoppite; shin asai, ‘Maine mac-
caasati, na7a mulekka yelibeenna maccaasati, na7a mulekka xanttibeenna
maccaasati bantta hailau’ yaagana gallassai yiyo gishshau, intte hu-
uphessinne intte naatussi yeekkite. 30 He wode eti dereta, ‘Nu bolli kund-
dite!’ yaagana. Keratakka, ‘Nuna genttite!’ geettaa doommana. 31 Aissi
giikko, eti qayye mittaa hagaadan oottiyaageeta gidikko, mela mittaa waata-
neeshsha?” yaagiis.
32 Iitabaa oottida naa77u asatakka Yesuusaara gattidi woranau efi-
idosona. 33 Guuggiyaa giyo sohuwaa gakkidi, masqqaliyaa bolli misi-
maariyan Yesuusa xishidi kaqqidosona. He iitabaa oottidaageetakka he
sohuwan issuwaa Yesuusappe ushachcha baggaara, issuwaa haddirssa bag-
gaara, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona. 34 Yesuusi, “Ta
Aawau, eti bantta oottiyoogaa erenna gishshau, eta nagaraa atto ga” yaagiis.
A maayuwaa shaakkidi, saamaa yeggidosona. 35 Asai eqqidi xeellishin,
deriyaa haariyaageeti, “Harata ashshiis; Xoossai doorido a i gidikko, ane
bana ashsho” yaagiiddi a karidi qilliiccoosona.
36-37 Qassi wotaaddarati akko shiiqidi, woiniyaa eessaa caalaa ehiidi,
“Neeni Aihudatu kawo gidikko, ane ne huuphiyaa ashsha” yaagidi a bolli
qilliiccoosona.
38 Qassi, “Hagee Aihudatu kawuwaa” giidi, Giriike qaalan, Roomaisxxe
qaalaaninne Ibraisxxe qaalan xaafido xifatee a huuphessaara de7ees.

Yesuusaara Kaqettida Naa77u Daafa Asata
(Maatiyoosa 27:38-44; Marqqoosa 15:27-32)

39 Iitabaa oottidi masqqaliyan kaqettida asatuppe issoi, “Neeni a gidikko,
ane nenanne nunanne ashsha” yaagidi Yesuusa naassiis.
40 SHin hankkoi a, “Neeni hagaa mala pirddan de7aiddakka Xoossaassi
yayyikkii? 41 Nuuni nu oosuwaa malaa ekkiyo gishshau, nuussi imettida
pirddai bessiyaagaa; shin hagee ainne iitabaa oottibeenna” yaagidi a han-
qqettiis.
42 I Yesuusa, “Yesuusaa, neeni ne kawotettaa wolqqan yiyo wode, tana
dogoppa” yaagiis.
43 Yaagin Yesuusi, “Taani neessi tumaa odais; hachchi neeni tanaara
gannatiyan de7ana” yaagiis.

Yesuusi Haiqqiis
(Maatiyoosa 27:45-56; Marqqoosa 15:33-41; Yohaannisa 19:28-30)

44 He wode usuppun saate heera gidin, awai xumiis; uddufun saate
gakkanaashin, biitta ubban sa7ai xumiis. 45 Xumin Beeta Maqidasiyan

kaqettida magalashoikka naa77u kiyidi, pooshetti wodhdhiis. 46 Yesuusi qaalaa xoqqu oottidi, “Ta Aawau, taani ta shemppuwaa ne kushiyan wottais” yaagidi haiqqi bayiis.

47 Mato halaqai hegaa be7idi, “Hagee tumu xillo asa” yaagidi Xoossaa galatiis.

48 Hegaa be7anau issisaa shiiqi uttida asai ubbai hegaa be7ido wode, bantta tiraa bubbuxiiddi, soo simmidosona. 49 Yesuusa eriya asai ubbainne Galiilappe a kaallida maccaasati hegaa be7iiddi, haahuwan eqqidosona.

Yesuusi Moogettiis
(Maatiyoosa 27:57-61; Marqqoosa 15:42-47; Yohaannisa 19:38-42)

50 Yaa7aa alaafetuppe issi Yooseefa giyo lo77o xillo bitanee de7ees. 51 Yooseefi eta zoretaanne eta oosuwaa dosibeenna. I Armmaatiyaasa geetettiya Aihudatu katamaa asa; qassi Xoossaa kawotettaa naagiiddi uttiis. 52 He bitanee PHilaaxoosakko biidi, Yesuusa ahaa ekkanau woossiis. 53 Yooseefi masqqaliyaappe ahaa wottidi, moogo afalan xaaxiis. Xaaxidi shuchchaa woocido asa moogiyo gonggoluwaa giddon kase ooninne moogettibeennaagan ahaa wottiis. 54 Hegee Sambbataassi giigettiyo gallassa; Sambbatai doommana hanees.

55 Galiilappe Yesuusaara yiida maccaasati Yooseefa kaalliiddi, Yesuusi moogettido gonggoluwaanne a ahaa waati wottidaakko be7idosona. 56 Be7idi soo simmidi, shittuwaanne tiyettiyoobaa giigissidosona.

Higgee azaziyoogaadan, Sambbatan shemppidosona.

24

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis
(Maatiyoosa 28:1-10; Marqqoosa 16:1-8; Yohaannisa 20:1-10)

1 SHin woggaa gallassi wonttimaattan maccaasati bantta giigissido shittuwaa ekkidi, Yesuusi moogettido gonggoluwaa biidosona. 2 Biidi, gonggoluwaa doonaappe shuchchaa gonddorssidoogaa be7idosona. 3 SHin giddo gelidi, Godaa Yesuusa ahaa demmibookkona. 4 Maccaasati, “Haha! Laa hagee waaniichchidee?” yaagishin, phooliya maayuwaa maayida naa77u asati eti akeekennan eta matan eqqidosona. 5 Eti yayyidi, sa7aa xeellidaashin, asati eta yaagidosona; “Paxa de7iyaagaa haiqqida asaa sohuwan aissi koyeetii? 6-7 I denddiichchiis; hagan baawa. Yesuusi, ‘Tana Asa Na7aa asai nagaranchchatussi aattidi immin, masqqaliyaa bolli tana misimaariyan xishin, taani kaqettanaunne heezzantto gallassi denddanau bessees’ yaagidi kase Galiilan de7iyo wode, inttessi odidoogaa hassayite” yaagiis.

8-9 Yaagin maccaasati Yesuusi giidoogaa hassayidi, i moogettido gonggoluwaappe simmidi, hegaa ubbaa tammanne isiini erissiyo ashkkaratussinne haratu ubbaassi odidosona. 10 Hegaa Yesuusi kiittidoogeetussi odidai Magddala katamaappe yiida Mairaamo, Yohaano, Yaaqooba aayyiyoo Mairaamonne, qassi etaara de7iya hara maccaasata. 11 He maccaasatu qaalai pattenna haasaya misatin, Yesuusi kiittidoogeeti ammanibookkona. 12 SHin PHeexiroosi denddidi, gonggoluwaa woxxiis; hokkidi gonggoluwaa giddo xeellidi, moogido afalaa xalaalaa be7iis. Hegaa be7idi garamettiiddi, ba soo biis.

Yesuusi Naa77u Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Marqqoosa 16:12-13)

13-14 Yesuusa kaalliyaageetuppe naa77ati hanidabaa ubbaa bantta giddon haasayiiddi, he gallassi Yerusalaameppe naa77u saate keenaa haakkiya Emaahuusa giyo qeeri katamaa boosona. 15 Biiddi eti issippe haasayishi-
ininne zorettishin, Yesuusi ba huuphen etakko shiiqidi, etaara bees. 16 SHin eti a erenna mala, eta wozanaa jallissiis.

17 Yesuusi eta, “Ha intte kayyottidi hemettiiddi, issoi issuwaara haasayiyo yohoi aibee?” yaagiis. 18 Etappe issoi Qalayoopha giyoogee zaaridi, “Ha giddon Yerusalaamen hanidabaa erennan Yerusalaame be7anau biida imatti ne xalaalee?” yaagiis.

19 Yesuusi, “I aibee?” yaagiis.

Eti hagaadan yaagidosona; “Xoossaa sinttaaninne asa ubbaa sinttan oosuwaaninne qaalan hananabaa yootiya mino gidida Naazireeta Yesuusabaa. 20 Nu qeese halaqatinne deriyaa haariyaageeti haiquwaa pirddaassi a aatti immidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, a kaqqidosona. 21 SHin nuuni, ‘Israa7eelata ashshanaagee a’ yaagidi ufaissan naagoos. Qassi hegee ubbai hanoosappe hachchi heezzu gallassa gidiis. 22 Qassi nunaara de7iya issi issi maccaasati garamiyaabaa nuuyyo odidosona. Yesuusa moogido gonggoluwaa wonttimaattan biidi, 23 a ahaa demmibookkona; ‘ “I paxa de7ees” yaagiya kiitanchchatu ajjuutaa be7ida’ yaagiiddi guyye simmidosona. 24 Nunaara de7iyaageetuppe issoi issoi gonggoluwaa biidi, maccaasati etassi giidoogaadan hanidaagaa be7idosona; shin Yesuusa be7ibookkona” yaagidosona.

25 Yesuusi eta, “Intte aiba eeyya asee? Hananabaa yootiyaageeti odido ubbabaa intte wozanan ammananau waanidi gam77eetii? 26 I ha waayiyaa ekkanaunne ba bonchchuwaa bonchchettanau bessennee?” yaagiis. 27 Yaagidi Muuse maxaafaappenne hananabaa yootiyaageetu maxaafaappe doommidi, Xoossaa maxaafatu ubban babai xaafettidaagaa etassi birshshiis.

28 Eti bantta biyo qeeri katamaakko matishin, Yesuusi etassi haaho sohuwaa baanabaa milatiis; 29 shin eti Yesuusa, “Sa7ai omariyo gishshau, nunaara aqa; sa7ainne qammana hanees” yaagidi teqqidosona. Hegaa gishshau, Yesuusi etaara aqanau geliis. 30 Etaara qumaa maanau uttidi, oittaa ekkidi anjjiis; menttidi etassi immiis. 31 Eti a akeekana mala, eta aifee dooyettin, Yesuusa gididoogaa eridosona; erin i eta aifiyaappe geemmiis. 32 Eti bantta giddon, “I nuussi ogiyan odishiininne Xoossaa maxaafata birshshishin, nu wozanai mishettidi xuugettibeennee?” yaagidi haasayettidosona.

33-34 Eti sohuwaara denddidi, Yerusalaame simmidosona; tammanne isiini erissiyo ashkkaratinne etaara de7iyaageeti, “Godai tumu denddiis; Simoonikka a be7iis” yaagiiddi issippe shiiqi uttidaageeta demmidosona.

35 He naa77ati ogiyan hanidabaanne Yesuusi oittaa menttiyo wode, eti a waati eridaakkonne etassi odidosona.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis

(Maatiyoosa 28:16-20; Marqqoosa 16:14-18; Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:6-8)

36 Eti hegaa odishin, Yesuusi ba huuphen eta giddo yiidi eqqidi, “Sarotettai inttessi gido” yaagiis.

37 SHin eti dagammidi yayyidosona. Qassi etassi moitillee beettiyaabaa milatiis. 38 Milatin i eta, “Aissi dagammeetii? Intte wozanan aissi sireetii? 39 Taani tana gididoogaa, ta kushiyaanne ta tohuwaa be7ite; tana

oiqqi xeellite; aissi giikko, moitillessi ashoinne meqetti baawa; shin intte
be7iyoogaadan, taassi de7ees" yaagiis.
40 Hegaa yaagidi, ba kushiyaanne ba tohuwaa eta bessiis. 41 Hegee eta
ufaissin, eti garamettidi, biron ammananau danddayibeenna gishshau i,
"Hagan aibakko inttessi miyoobi de7ii?" yaagiis. 42 Xiixxido moliyaappe issi
muxuwaanne eessaa ililuwaappe eti ayyo immin, 43 ekkidi eta sinttan miis.
44 I eta, "Taani inttenaara de7aidda, 'Muuse higgiyan, hananabaa
yootiyaageetu maxaafaaninne Daawita mazamuriyaa maxaafan tabai
xaafettidaagee ubbai polettanau bessees' yaagada, inttessi yootido yohoi
hagaa" yaagiis.
45 He wode, Xoossaa maxaafati giyoogee etassi gelana mala, eta wozanaa
dooyiis. 46 Dooyidi, hagaadan yaagiis; " 'I waayettanaunne heezzantta
gallassi haiquwaappe denddanau bessees. 47 Qassi nagaraappe simmiy-
oogeenne nagaraa atto giyoogee Yerusalaameppe doommidi, Aihuda gi-
denna asa ubbaassi a sunttan odettanau bessees' geetettidi xaafettiis. 48 Ha
yohuwaassi intte markka. 49 Ta Aawai immana giidoogaa taani inttessi
yeddana; shin Xoossai saluwaappe yiya wolqqaa inttena afaladan maizzana
gakkanaassi, Yerusalaame kataman naagite" yaagiis.

Yesuusi Saluwaa Pude Kiyiis
(Marqqoosa 16:19-20; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:9-11)

50 Hegaappe guyyiyan, Biitaaniyaa giyo katamaa gakkanaashin eta kaalet-
tiis; ba kushiyaa sinttau yeddidi, eta anjjiis. 51 Anjjiiddi etappe shaahettidi,
saluwaa biis. 52 Eti ayyo goinnidi, daro ufaissan Yerusalaame simmidosona.
53 Xoossaa galatiiddi, paccennan Beeta Maqidasiyan de7idosona.

Yohaannisa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yohaannisi Yesuusa erissiiddi, asho maayidi asatu giddon beettida Xoossaa Qaalaa yaagiiddi shiishshees. Ha Wonggelee xaafettiiddi qassi, a nabbabiya asai Yesuusi asaa ashshiya xale gididi yaana yaagido Xoossaa Na7aa gidiyoogaa ammanana malanne an ammanido gaasuwan merinaa de7oi etayyo de7anaagaa eti erana mala xaafettiis (20:31).

Wonggeliyaayyo koiro shaahoi merinaabaa gidida Xoossaa qaalainne Yesuusinne issuwaa gidiyoogaa odi simmidi, Yesuusi ashshiyaagaa gididi yaana giido Xoossaa Na7aa gidiyoogaa bessiya dumma dumma malaatata shiishshees. Hegaappe kaallidi qassi ha malaatatuppe beettida aifiyaa odiya taariketi kaalloosona. Ha kifilee issi issi asai Yesuusan ammanidi, a kaalliyaageeta gididobaa odees; harati qassi a waani ixxidaakkonne waani ammanokko giidaakko odoosona. Miraafiyaa 13ppe biidi 17 gakkanaashin Yesuusi oiqettido omarssi ayyo a erissiyo ashkkaratuura ai keena mino gaitotettai de7iyaakko, qassi wonttetta galla kaqettanaassi etassi giigettiyo qaalaanne minttetto qaalaa haasayidoogaa yootoosona. Wurssetta miraafeti Yesuusi oiqettidobaanne pirddau shiiqidobaa, a kaqettaanne a dendduwaa, hegaadankka qassi dendduwaappe guyyiyan erissiyo ashkkaratussi i qonccido hanotaa odoosona.

SHaaramuxaidda oiqettida maccaasee taarikiyaa (8:1-11) haphaa giddon de7iya xiqisiyaa daro birshshettatinne beni maxaafati banttanan gujjokkona; harati qassi shiridi hara sohuwan gelissoosona.

Yohaannisi orddissidi bessiyoobai Yesuusa baggaara beettiya merinaa de7uwaa. Hagee coo imota gididi beettiya merinaa de7oi doommiyoogee ha77i nuuni de7iyo de7uwaana gidishin, ha de7uwaa banttabaa oottanau danddayiyaageeti Yesuusi oge, tumanne de7o gidiyoogaa ammaniyaageeta. Yohaannisa Wonggeliyaa hara wonggeletuppe dumma oottiyaagee Ayyaana yohotu tumatettaa asaassi odidi gelissanau, asai meezetidonne hachchi hachchi de7uwan go7ettiyo yohotun, hegeetikka, haattaa, oittaa, poo7uwaa, henttanchchaa, dorssata, woiniyaa turaanne woiniyaa aifiyaa milatiya leemisotun go7ettiyoogaa.

De7o Qaalaa

1 Qaalai koiro de7ees; qaalaikka Xoossaara issippe de7ees; qassi qaalai Xoossaa. 2 Qaalai Xoossaara issippe koiro de7ees. 3 Xoossai ubbabaa qaalaa baggaara medhdhiis. Merettidabai ubbai i bainnan aibinne merettibeenna. 4 Aani de7oi de7ees; de7oi asau poo7o. 5 Poo7oi xuman poo7ees; xumai poo7uwaa xoonibeenna.

6 Xoossai kiittido issi asi de7ees; a sunttai Yohaannisa. 7 Asai ubbai poo7uwaa baggaara ammanana mala, poo7uwaabaa markkattanau markka gididi yiis. 8 Poo7uwaabaa markkattanau i yiidoogaappe attin, i ba huuphen poo7o gidenna. 9 Asa ubbau poo7issiya tumu poo7oi sa7aa yees.

10 Qaalai sa7an de7iis; Xoossai Qaalan sa7aa medhdhiis; shin sa7ai a eribeenna. 11 I baageetukko yiis; shin aageeti a shiishshi ekkibookkona. 12 SHin i bana shiishshi ekkida ubbatuyyo, ba sunttan ammanidaageetuyyo, Xoossaa naata gidana mala, maataa immiis. 13 Eti Xoossaappe yelettidoogaappe attin, asi yeliyo maaran woi asa sheniyan woi attumaasa sheniyan yelettibookkona.

14 Qaalai asa gididi, nu giddon de7iis. Nuuni a bonchchuwaa aaro kehatettainne tumatettai kumidoogaa be7ida. Aawaayyo issi Na7aa xalaala gidida i ekkido bonchchoi hagaa.
15 Yohaannisi abaa markkattiis; ba qaalaa xoqqu oottidi, “Taani, ‘Taappe guyyeera yiyaagee taappe wolqqaamees; aissi giikko, taappe i kase de7iis’ gaada markkattidoogee hagaa” yaagiis.
16 Nuuni ubbai a kumetta aaro kehatettaappe anjjuwaa ekkida. 17 Aissi giikko, Xoossai higgiyaa Muuse baggaara immiis; shin aaro kehatettainne tumatettai Yesuus Kiristtoosa baggaara yiis. 18 Xoossaa be7ida asi mulekka baawa; ba Aawaa lanqqiyan de7iya issi Na7aa xalaalai abaa markkattiis.

Xammaqiya Yohaannisa Markkatettaa (Maatiyoosa 3:1-12; Marqqoosa 1:1-8; Luqaasa 3:1-8)

19 Yerusalaamen de7iya Aihudati qeesetanne Leewata, “Neeni oonee?” giidi Yohaannisa oichchana mala, Yohaannisakko kiittin, Yohaannisi etau markkattido markkatettai hagaa.
20 Yohaannisi, “Taani Kiristtoosa gidikke” yaagidi geeshshidi markkattidoogaappe attin, markkattiyoogaa ixxibeenna.
21 Eti, “Yaatin, neeni oonee? Neeni Eelaaseeyye?” yaagidi oichchidosona.
Oichchin Yohaannisi, “Akkai gidikke” yaagiis.
Qassikka eti, “Neeni hananabaa yootiyaagee?” yaagidi oichchidosona.
Oichchin Yohaannisi, “Akkai” yaagidi zaariis.
22 Yaatin, “Neeni oonee? Nuuni nuna kiittidaageetuyyo yootana mala, neeni nebaa woigai?” yaagidosona.
23 Yohaannisi zaaridi, “Hananabaa yootiya Isiyaasi giidoogaadan, bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
‘Godaa ogiyaa sitti oottite!’
giya cenggurssai taagaa”
yaagiis.
24 Qassi Parisaaweti kiittido asati 25 Yohaannisa, “Neeni Kiristtoosa woi, Eelaasa woi hananabaa yootiyaagaa gidana xayikko, yaatin aissi xammaqai?” yaagidi oichchidosona.
26 Oichchin Yohaannisi zaaridi, “Taani haattan xammaqais; shin intte erenna asi intte giddon eqqiis. 27 I taappe guyyeera yees. Taani a caammaa qashuwaa birshshanaukka bessikke” yaagiis.
28 Hagee ubbai Yorddaanoosa SHaafaappe hefinttan Biitaaniyaa giyo biittan, Yohaannisi xammaqiyoosan haniis.

Xoossaa Dorssaa

29 Yohaannisi wonttetta gallassi Yesuusi baakko yiishin be7idi yaagiis; “Xoossaa dorssai, sa7aa nagaraa xaissiyaagee, hageeho! 30 Taani, ‘Taappe guyyeera issi asi yaana; i taappe wolqqaama; aissi giikko, taappe kase de7iis’ gaada haasayidoogee hagaa. 31 I oonakko taani erikke; shin Israa7eela asau a qonccissanaassi haattan xammaqaidda yaas” yaagiis.
32 Yohaannisi hagaadan yaagidi markkattiis; “Geeshsha Ayyaanai saluwaappe haraphphedan wodhdhishiininne a bolli uttishin, taani be7aas. 33 Taani a erikke; shin haattan xammaqanau tana kiittidaagee, ‘Geeshsha Ayyaanai wodhdhidi, issi asa bolli uttishin, neeni be7ana; Geeshsha Ayyaanan xammaqanaagee a’ yaagidi taayyo yootiis. 34 Taani hegaa be7ada, Xoossaa Na7aa i gididoogaa markkattais” yaagiis.

Yesuusa Kaallida Koiro Erissiyo Ashkkarata

35 Qassi wonttetta gallassi Yohaannisi ba erissiyo ashkkaratuppe
naa77atuura issippe eqqiis; 36 eqqidi Yesuusi aadhdhishin be7idi, “Xoossaa
dorssai hageeho!” yaagiis.
37 Yohaannisi erissiyo naa77u ashkkarati Yohaannisi giyoogaa siyidi, Yesu-
usa kaallidosona. 38 Yesuusi bana kaalliyaageeta guyye simmi be7idi, “Ai
koyeetii?” yaagidi oichchiis.
Eti zaaridi, “Rabii, neeni awan de7ai?” yaagidosona. “Rabii” giyoogee
“Tamaarissiyaagoo” giyoogaa.
39 Yesuusi eta, “Haa yiidi be7ite” yaagiis. Yaagin eti biidi, i de7iyoosaa
be7idosona; he gallassi eti sa7ai tammu saate heera gidiyo gishshau, a matan
pe7idosona.
40 Yohaannisi giidoogaa siyidi, Yesuusa kaallida naa77u asatuppe issoi,
Simoon PHeexiroosa ishaa Inddiraasa. 41 Inddiraasi koiro ba ishaa Simoon-
aara gaittidi, “Nuuni Masiyaara gaittida” yaagiis. “Masiyaa” giyoogee
“Kiristtoosa” giyoogaa. 42 Inddiraasi Simoona Yesuusakko ekki ehiis.
Ehin Yesuusi Simoona be7idi, “Neeni Yoona na7aa Simoona; ne sunttai
Keefa gidana” yaagiis. “Keefa” giyoogaa birshshettainne “PHeexiroosa”
giyoogaa birshshettai issuwaa; hegaa giyoogee “SHuchchaa” giyoogaa.

Yesuusi Piliphphoosanne Naatinaa7eela Xeegiis

43 Wonttetta gallassi Yesuusi Galiila giyo biitti baanau qofaa qachchiis;
i Piliphphoosaara gaittidi, “Tana kaalla!” yaagiis. 44 Piliphphoosi Inddi-
raasinne PHeexiroosi de7ido Beetasaida giyo katamaappe yiida asa.
45 Piliphphoosi Naatinaa7eelaara gaittidi, “Higgiyaa maxaafan Muusee
abaa xaafidogaa, qassi hananabaa yootiyaageetikka abaa xaafido Yooseefa
na7aa Yesuusaara, Naazireete kataman de7iyaagaara, nuuni gaittida”
yaagiis.
46 Naatinaa7eeli zaaridi, “Naazireete katamaappe payyabi kiyanau dand-
dayii?” yaagiis.
Yaagin Piliphphoosi, “Yaada be7a” yaagiis.
47 Naatinaa7eeli baakko yiyaagaa Yesuusi be7idi, “Genee bainna tumu
Israa7eela asi hagaa!” yaagiis.
48 Yaagin Naatinaa7eeli Yesuusa, “Neeni tana awan erai?” yaagiis.
Yesuusi zaaridi, “Piliphphoosi nena xeesanaappe kase, neeni balasiyaa
giyo mittaa garssan de7ishin, taani nena be7aas” yaagiis.
49 Naatinaa7eeli zaaridi, “Tamaarissiyaagoo, neeni Xoossaa Na7aa! Neeni
Israa7eela kawuwaa!” yaagiis.
50 Yaagin Yesuusi, “Taani nena balasiyo giyo mittee garssan be7aas giido
gishshau ammanai? Neeni hagaappe aadhdhiyaabaa be7ana!” yaagiis.
51 Qassikka Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; saloi dooyettin, Xoossaa ki-
itanchchati ta bolli, Asa Na7aa bolli, pude kiyishiininne duge wodhdhishin,
intte be7ana” yaagiis.

2

Yesuusi Galiila Biittan, Qaana Kataman Bullachchaasaa Biis

1 Heezzantto gallassi Galiila biittan Qaana giyo kataman bullachchi bul-
lashettiis; Yesuusa aayyiyaa he bullachchan de7ausu. 2 Yesuusikka ba
erissiyo ashkkaratuura issippe he bullachchaa xeesettiis. 3 Woiniyaa ees-
sai wuriichchin, Yesuusa aayyiyaa Yesuusa, “Etau woiniyaa eessai wuri-
ichchiis” yaagaasu.
4 Yesuusi zaaridi, “Ha maccaasee, nena gattiyaabi aibee? Ta wodee birooni
gakkibeenna” yaagiis.

5 Yesuusa aayyiyaa ashkkarata, “I intteyyo odiyoobaa aiba gidikkonne oottite” yaagaasu.
6 Aihudati haimaanootiyau oottiyoogaadan, meechchaa wogaayyo issoi issoi heezzu heezzu oto oiqqiya usuppun shuchcha baattati hegan de7oosona. 7 Yesuusi ashkkarata, “Baattatun haattaa kunttite” yaagiis; yaagin eti baattatuyyo doonaa gakkanaassi haattaa kunttidosona. 8 Yesuusi eta, “Ha77i duuqqidi, bullachchaa alaafiyau immite” yaagiis; eti ayyo efiidi immidosona.
9 Bullachchaa alaafee woine eessa gidida haattaa ganxxi xeellidi, auppe yiidaakkonne eribeenna; shin haattaa kunttida ashkkarati eroosona. Bullachchaa alaafee machchiyo ekkiyaagaa xeesidi, 10 “Ooninne aife woine eessaa asaa kasetidi ushshees; yaatidi bullachchaasai daro uyidoogaappe guyyiyan, qiraariyaa ushshees. SHin neeni aife woine eessaa hanno gakkanaassi wotta bayadasa!” yaagiis.
11 Yesuusi ba oottido wolqqaama malaatatuppe hagaa koiruwaa Galiila biittan Qaana giyo kataman oottiis; hegan ba bonchchuwaa qonccissiis. Qassi erissiyo ashkkaratikka a ammanidosona.
12 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba aayeera, ba ishanttuuranne ba erissiyo ashkkaratuura issippe Qifirinaahooma giyo katamaa biis; biidi amarida gallassaa takkiis.

Yesuusi Woosa Keettan Zal77iyaageeta Kessiis (Maatiyoosa 21:12-13; Marqqoosa 11:15-17; Luqaasa 19:45-46)

13 Aihudati bonchchiyo Paasikaa Baalaa gallassai matattin, Yesuusi Yerusalaame biis. 14 Biidi Beeta Maqidasiyan miizzaa, dorssaanne haraphphiyaa baizziya asaa demmiis; qassi harati bantta oidiyan uttidi, miishshaa laammiyaageeta demmiis. 15 I golaa xurqqayyiyaa dooqqidi, eta ubbaa dorssaaranne miizzaara Beeta Maqidasiyaappe kare kessidi yedettiis. Miishshaa laammiyaageetu xaraphpheezaakka aatti yeggidi, eta miishshaa laaliis. 16 Haraphphiyaa baizziyaageeta i, “Ha haraphpheta hagaappe kessite; ta Aawaa keettaa giya oottoppite!” yaagiis.
17 Erissiyo ashkkarati Xoossaa maxaafan, “Taani ne keettau mishettiyo mishoi tana tamadan xuuggees” geetettidi xaafettidaagaa hassayidosona.
18 Hegaappe guyyiyan, Aihudati zaaridi, “Neeni hagaa oottana danddayiyoogau nuna ai malaata bessuutee?” yaagidosona.
19 Yaagin Yesuusi, “Ha Beeta Maqidasiyaa qolite; taani heezzu gallassan zaarettada keexxana” yaagiis.
20 Qassikka Aihudati, “Ha Beeta Maqidasiyaa keexxanau oitamanne usuppun laittaa ekkiis; shin neeni heezzu gallassan keexxuutee?” yaagidosona.
21 SHin i haasayiyo Beeta Maqidasee ba asatettaa. 22 Hegaa gishshau, Yesuusi haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati i hegaa giidoogaa hassayidosona. Qassi eti Xoossaa maxaafaagaanne Yesuusi haasayidoogaa ammanidosona.
23 Paasikaa bonchchiyoosan Yesuusi Yerusalaamen de7ishin, i oottido malaataa be7idi, daro asai a ammaniis. 24 SHin Yesuusi he asaa ubbaa eriyo gishshau, eta ammanibeenna. 25 Asabaa ooninne ayyo markkattana mala koyibeenna; aissi giikko, asa wozanan aibi de7iyaakko, i ba huuphen erees.

3

Yesuusanne Niqoodimoosa

1 Parisaawetu baggan Aihudatuyyo halaqa gidiya Niqoodimoosa giyo
issi bitanee de7ees. 2 Niqoodimoosi qammi Yesuusakko yiidi, “Tamaaris-
siyaagoo, neeni Xoossai kiittido tamaarissiyaagaa gidiyoogaa nuuni eroos;
aissi giikko, Xoossai aara de7iyo asappe attin, ha neeni oottiyo wolqqaama
malaatata oottanau danddayiya asi baawa” yaagiis.
3 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Taani neeyyo tumaa odais; ooninne naa77antto
yelettana xayikko, Xoossaa kawotettaa be7anau danddayenna” yaagiis.
4 Niqoodimoosi, “Cima asi waanidi naa77antto yelettanau danddayii?
Ba aayee uluwaa simmi gelidi, naa77anttuwaa yelettanau asi danddayii?”
yaagiis.
5 Yesuusi zaaridi, “Taani neeyyo tumaa odais; ooninne haattaappenne
Geeshsha Ayyaanaappe yelettana xayikko, Xoossaa kawotettaa gelanau
danddayenna. 6 Asappe yelettidaagee asa; Ayyaanaappe yelettidaagee
ayyaana; 7 ‘Intte naa77antto yelettanau bessees’ gaada taani intteyyo odido
gishshau, neeni garamettoppa. 8 Carkkoi ba koyidosaa carkkees. Neeni
a kooshinchchaa siyaasa; shin i auppe yiyaakko woi au biyaakko, neeni
erakka. Ayyaanaappe yelettida ubbai hegaa mala” yaagiis.
9 Yaagin Niqoodimoosi, “Hagee waanidi hananau danddayii?” yaagidi
oichchiis.
10 Yesuusi zaaridi, “Neeni Israa7eelata tamaarissiyaagaa gidaidda hagaa
erikkii? 11 Taani neeyyo tumaa odais; nuuni eriyoogaa haasayoosinne
be7idoogaa markkattoos; shin nuuni markkattiyoogaa intte ekkekketa.
12 Taani intteyyo sa7aabaa yootin, intte ammanennaageeta gidikko,
saluwaabaa yootin waani ammanuuteetii? 13 Saluwaappe wodhdhida
taappe Asa Na7aappe attin, saluwaa kiyidabi ooninne baawa; saluwan
de7iya Asa Na7ai tana” yaagiis.
14-15 Muusee bazzon shooshshaa kaqqidoogaadan, tana ammanida ubbai
merinaa de7uwaa ekkana mala, taani Asa Na7ai kaqettanau bessees.
16 Xoossaa Na7aa ammaniya ubbai merinaa de7uwaa ekkanaappe attin,
xayenna mala, Xoossai ha sa7aa keehi siiqido gishshau, ba mexi issi Na7aa
immiis. 17 Aissi giikko, Xoossai ba Na7aa ha sa7aa pirddanau kiittibeenna;
shin sa7aa a baggaara ashshanau kiittiis.
18 Na7aa ammaniya ooninne pirddettenna; shin Na7aa ammanenna
ooninne, Xoossaa Na7aa issuwaa ammanibeenna gishshau, ha77ikka pird-
detti uttiis. 19 Asaa bolli pirddiyo pirddai hagaa; poo7oi sa7aa yiis; shin
asaa oosoi iita gidiyo gishshau, asai poo7uwaappe aattidi, xumaa siiqees.
20 Iitabaa oottiya ooninne poo7o ixxees; aissi giikko, ba oosoi qonccenna
mala, poo7uwaakko shiiqenna. 21 SHin tumaa oottiya ooninne Xoossai
azazidoogaadan, i oottidoogaa poo7oi qonccissana mala, poo7uwaakko
shiiqees.

Yesuusanne Xammaqiya Yohaannisa

22 Hegaappe guyyiyan, Yesuusinne erissiyo ashkkarati Yihudaa biitti bi-
idosona; Yesuusi he biittan etaara amarida wodiyaa uttidi, asaa xammaqiis.
23 Qassi Yohaannisi Saleema matan de7iya Henoona giyoosan gooba
haattai de7iyo gishshau, asaa xammaqees; asai yi yiidi xammaqettees.
24 Yohaannisi biron qashettiichchibeenna.
25 Hegaappe guyyiyan, Yohaannisi erissiyo ashkkaratinne amarida Aihu-
dati meechchaabaa palamettidosona. 26 Eti Yohaannisakko biidi, “Tamaaris-
siyaagoo, Yorddaanoosa SHaafaappe hefinttan nenaara de7iyaagee, neeni
abaa markkattidoogee, be7a ha77i xammaqees; asai ubbaikka akko bees”
yaagidosona.

27 Yohaannisi zaaridi, “Xoossai immana xayikko, asi ainne ekkanau dand-
dayenna. 28 ‘Taani Kiristtoosa gidikke; shin taani appe sinttau kiitettaas’
giidoogau taayyo intte intte huuphen markka. 29 Bullachchiyo maccaasiyaa
de7iyo urai bullachchiyaagaa; he bullachchiyaagaa laggee eqqidi, i giyoogaa
siyiyaagee bullachchiyaagaa haasayan daro ufaittees. Hegaa gishshau,
hagee ta ufaissai polettiis. 30 I gitatana bessees; taani qassi guuxxana
bessees” yaagiis.

31 Bollappe yiyaagee ubbaappe bolla. Sa7aappe beettidaagee sa7aabaa;
i qassi sa7aabaa haasayees. Saluwaappe yiyaagee ubbaappe bolla. 32 I ba
be7idobaanne siyidobaa markkattees; shin a markkatettaa ekkiyai baawa.
33 A markkatettaa ekkiya ooninne Xoossai tumanchcha gidiyoogaa hegan
markkattees. 34 Xoossai kiittidoogee Xoossaa qaalaa yootees; aissi giikko,
Xoossai ba Geeshsha Ayyaanaa palahissidi immees. 35 Xoossai ba Na7aa
siiqees; siiqidi ubbabaa a kushiyan wottiis. 36 Na7aa ammaniya urau
merinaa de7oi de7ees; shin Na7aa ammanennaagaa bolli Xoossaa hanqqoi
de7anaagaappe attin, i de7o be7enna.

4

Yesuusanne Samaariyaappe Yiida Issi Maccaasiyo

1-3 Yesuusi Yohaannisaagaappe dariya kaalliyaageeta baakko
shiishsheesinne xammaqees giyoogaa Parisaaweti siyidoogaa Yesuusi
erido wode, Yihudaappe aggidi, Galiila biis; gidikkokka, erissiyo ashkkarati
xammaqidoogaappe attin, Yesuusi ba huuphen oonanne xammaqibeenna.
4 Galiila biiddi, Samaariyaara aadhdhanaagee a ashshennabaa gidiis.

5 Hegaa gishshau, Yaaqoobi ba na7aa Yooseefayyo immido gadiyaa matan
de7iya Sikaara giyo Samaariyaa katamaa biis. 6 He sohuwan Yaaqooba
haattaa ollai de7ees; Yesuusi hemetan daafuridi, he haattaa ollaa matan
uttiis. He wode sa7ai usuppun saate heera.

7 Samaariyaa katamaa maccaasa issinniyaa haattaa duuqqanau yaasu;
Yesuusi he maccaasiyo, “Tana haattaa ushsharkkii!” yaagiis. 8 Yesuusi
erissiyo ashkkarati quma shammanau katamaa biidosona.

9 He maccaasiyaa zaarada, “Neeni Aihuda asa gidaidda, Samaariyaa
maccaasa gidiya tana, waata haattaa ushsha gai?” yaagaasu; aissi giikko,
Aihudati Samaaretuura giigettokkona.

10 Yesuusi zaaridi o, “Neeni Xoossai immiyoobaanne qassi nena haattaa
ushsha giyaagee oonakko eriyaabaa gidiyaakko, a woossana shin; i neeyyo
de7o haattaa immana” yaagiis.

11 Maccaasiyaa zaarada, “Godau, neeyyo duuqqiyoobi baawa; ollaikka
ziqqa. Yaatin, de7o haattaa auppe ekkuutee? 12 Nuuyyo ha haattaa ollaa
immida nu aawaa Yaaqoobappe neeni gitatai? I, a naatinne a mehee
hagaappe uyidosona” yaagaasu.

13 Yaagin Yesuusi, “Ha haattaappe uyida ooninne naa77anttuwaa saamet-
tana. 14 SHin taani immana haattaa uyiya ooninne mulekka saamettenna.
Taani immana haattai he aawu giddon merinaa de7uwau pulttiya pultto
gidana” yaagiis.

15 Maccaasiyaa zaarada, “Godau, taani saamettenna malanne haattaa
tikkanaukka ha sohuwaa yeenna mala, taayyo he haattaa imma!” yaagaasu.

16 Yaagin Yesuusi o, “Baada ne azinaa xeesada haa ya” yaagiis.

17 Maccaasiyaa zaarada, “Tau azini baawa” yaagaasu.

Yaagin Yesuusi o, “Tau azini baawa giyoogaa balabaakka. 18 Neeni
ichchashu azinaa geladasa; ha77i nenaara de7iya bitanee ne azina gidenna.
Neeni ha77i tau odidoogee tuma” yaagiis.
19 Maccaasiyaa zaarada, “Godau, neeni hananabaa yootiyaagaa gidennan
aggakka; 20 nu aawati ha deriyan goinnidosona; shin Aihudati intte asi
Xoossau goinnanau bessiya sohoi Yerusalaameena yaageeta” yaagaasu.
21 Yaagin Yesuusi, “Ha maccaasee tana ammana; ha deriyan woi
Yerusalaamen Aawaayyo intte goinnenna wodee yaana. 22 Intte Samaariyaa
asai intte erennabau goinneeta; atotettai Aihudatuppe yiyo gishshau, nu-
uni Aihudati nu eriyoogau goinnoos. 23 SHin Aawau tumaappe goin-
niyaageeti ayyaanaaninne tumatettan goinniyo wodee matattiis; ha77ikka
gakkiichchiis. Aissi giikko, asi baayyo goinnana mala, Aawai koyiyoogeeti
hageetu malaa. 24 Xoossai ayyaana; qassi au goinniyaageeti ayyaanaaninne
tumatettan goinnanau bessees” yaagiis.
25 Maccaasiyaa zaarada, “Kiristtoosa giyo masee yaanaagaa taani erais. I
yiyo wode nuuyyo ubbabaa yootana” yaagaasu.
26 Yaagin Yesuusi, “Ha nenaara haasayiya taani a” yaagiis.
27 Hinno eti haasayishin, Yesuusi erissiyo ashkkarati biidosaappe simmi-
dosona. Yesuusi maccaaseera haasayishin, eti be7idi daro garamettidosona;
shin maccaasiyo, “Ai koyai?” giidai woi Yesuusa, “Iira aissi haasayai?” giidai
ooninne baawa.
28 Hegaappe guyyiyan, maccaasiyaa ba haatta otuwaa agga bayada, guyye
katamaa baasu; baada asau, 29 “Taani oottidobaa ubbaa taayyo yootida
bitaniyaa be7anau hinddite; hegee Kiristtoosa gidanddeeshsha?” yaagaasu.
30 Asai katamaappe kiyidi, Yesuusakko biis.
31 Hegee hanishin, erissiyo ashkkarati Yesuusa, “Guuttabaa markkii!”
yaagidi woossidosona.
32 SHin i, “Taayyo intte erenna qumai taani maanaagee de7ees” yaagiis.
33 Hegaa gishshau, erissiyo ashkkarati bantta giddon, “Ayyo miyoobaa
ehiida asi de7anddeeshsha?” yaagidosona.
34 Yaagin Yesuusi etau, “Ta qumai tana kiittidaagee koyiyoobaa oottanaa-
gaanne a oosuwaa polanaagaa. 35 Intte, ‘Oiddu aginappe guyyiyan, kattai
cakettana’ geekketiiyye? Taani intteyyo odais; goshshaa loitti xeellite;
kattai cahaa bessiis. 36 Zeriyaageenne cakkiyaagee issippe ufaittana mala,
cakkiyaagee damoozaa ekkeesinne kattaa merinaa de7uwau shiishshees.
37 Aissi giikko, ‘Issoi zerees; qassi issoi cakkees’ giyo haasayai tuma. 38 Intte
daafuribeennaagaa cakkana mala, taani inttena kiittaas; harati ootti daafu-
ridosona; intte haratu daafuran gelideta” yaagiis.
39 Maccaasiyaa, “I taani oottido ubbabaa yootiis” gaada markkattido
gishshau, he kataman de7iya Samaariyaa asaappe daroi Yesuusa ammaniis.
40 Samaariyaa asai Yesuusakko yiido wode, bantta matan takkana mala,
Yesuusa woossidosona; woossin i yaani naa77u gallassaa uttiis.
41 I yootiyo qaalaa gishshau, kaseegaappe daro asai ammaniis; 42 qassi eti
maccaasiyo, “Nuuni nu huuphen i giyoogaa siyidi ammanidoogaappe attin,
neeni markkattido gishshassa gidenna; qassi i tumu ha sa7aa ashshiyaagaa
gidiyoogaakka nuuni eroos” yaagidosona.

Yesuusi Issi Halaqaa Na7aa Pattiis

43 Naa77u gallassappe guyyiyan, Yesuusi yaappe kiyidi, Galiila biitti biis.
44 Aissi giikko, Yesuusi ba huuphen, “Hananabaa yootiyaagee ba biittan
bonchchettenna” yaagiis. 45 Yesuusi Galiila gakkido wode, Galiila asai a

mokkiis; aissi giikko, Paasikaa bonchchiyo gallassi eti Yerusalaamen de7iyo gishshau, i oottido ubbabaa be7idosona.

46 Yesuusi haattaa woine eessa kessido, Galiilan de7iya Qaana katamaa biis. Qifirinaahooman a na7ai sahettiyo kawo keettan oottiya issi halaqai de7ees. 47 Yesuusi Yihudaappe Galiila yiidoogaa he halaqai siyidi, akko yiis. Yiidi haiquwau matida ba na7aa biidi pattana mala, Yesuusa woossiis.

48 Yesuusi halaqaa, "Xoossai oottiyo malaataanne garamissiyaabaa be7ennan de7iiddi, intte mulekka ammanekketa" yaagiis.

49 Halaqai zaaridi, "Godau, ta na7ai haiqqennan de7ishin, tanaara hinddarkkii" yaagiis.

50 Yaagin Yesuusi, "Ba; ne na7ai paxana!" yaagiis.

He halaqai Yesuusi giidoogaa ammanidi, aggidi biis. 51 I ba soo biishin, a ashkkarati aara ogiyan gaittidi a, "Ne na7ai paxa de7ees" giidosona.

52 I ba ashkkarata ba na7au ai saatiyan kehidaakkonne oichchin eti, "Zine laappun saatiyan mishoi a aggiis" yaagidosona. 53 Yaagin na7aa aawai Yesuusi baayyo, "Ne na7ai paxana" giidoogee likke he saatiyaana gididoogaa hassayiis. Hegaa gishshau, inne a so asai ubbai ammaniis.

54 Hagee Yesuusi Yihudaappe Galiila yiidi oottido naa77antto wolqqaama malaataa.

5

Yesuusi Issi Gundda Bitaniyaa Pattiis

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Aihudati bonchchiyo baalaayyo Yerusalaame biis. 2 Yerusalaamen dorssaa penggiyaa matan Ibraisxxe qaalan Beetasaida giyo dagatti uttida haattai de7ees; he dagatti uttida haattaa yuuyi aadhdhida ichchashu baranddai de7ees. 3 Hegan haattai qaaxxiyoogaa naagiya daro hargganchcha asati, qooqeti, wobbetinne silati zin77i uttidosona. 4 Aissi giikko, issi issitoo Godaa kiitanchchai dagattida haattaakko biidi, haattaa qaattees; haattai qaaxxidoogaappe guyyiyan, koiro gelida urai bana oiqqida ai harggiyaappekka paxees. 5 He sohuwan hasttamanne hosppun laitta sahettida issi bitanee de7ees. 6 He bitanee hegan zin77idaagaa Yesuusi be7idi, qassi daro wodiyaa sahettidoogaa eridi bitaniyaa, "Paxanau koyai?" yaagiis.

7 Sahettiya bitanee zaaridi, "Godau, haattai qaaxxiyo wode, tana dagattida haattan yeggiya asi baawa; shin taani gelana haniyo wode, hara urai taappe kasetidi geliichchees" yaagiis.

8 Yaagin Yesuusi a, "Dendda eqqa; ne arssaa tookkada ba" yaagiis. 9 Bitanee sohuwaarakka paxi aggiis; ba arssaa tookkidi biis.

Hegee hanidoogee Sambbata gallassaana. 10 Hegaa gishshau, Aihudati paxida bitaniyaa, "Hachchi sa7ai Sambbata; neeni ne arssaa tookkiyoogee higge gidenna" yaagidosona.

11 SHin bitanee, "Tana pattidaagee, 'Ne arssaa tookkada ba' yaagiis" yaagidi etau zaariis.

12 Eti a, "Nena, 'Ne arssaa tookkada ba' giidaagee i oonee?" yaagidi oichchidosona.

13 SHin Yesuusi he sohuwan daro asai de7iyaagaa giddo gelidi geemettido gishshau, bitanee bana pattida asi oonakkonne erenna. 14 Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Beeta Maqidasiyan demmidi, "Be7a, neeni paxadasa; hagaappe iitabai nena gakkenna mala, naa77antto nagara oottoppa" yaagiis. 15 Hegaappe guyyiyan, bitanee biidi, bana pattidaagee Yesuusa gididoogaa Aihudatuyyo odiis.

16 Yesuusi hagaa Sambbatan oottido gishshau, Aihudati Yesuusa
waisuwaa doommidosona. 17 Yesuusi zaaridi etayyo, “Ta Aawai ubba
wode oottees; taanikka oottanau bessees” yaagiis.
18 Hegaa gishshau, Yesuusi Sambbata gallassaa bonchchenna gishsha
xalaalaassa gidennan, bana Xoossaara giigissidi, “Xoossai ta Aawaa” giido
gishshau, Aihudati a woranau kaseegaappe minttidi koyoosona.

Xoossaa Na7aa Maataa

19 Yesuusi zaaridi etau, “Taani intteyyo tumaa odais; Na7ai barkka ainne
oottenna. I ba Aawai oottishin be7iyoogaa xalaalaa oottees; Aawai oot-
tiyoogaa Na7aikka oottees. 20 Aissi giikko, Aawai ba Na7aa siiqees; qassi
i oottiyo ooso ubbabaa ba Na7aa bessees. Intte garamettana mala, i ha-
gaappe aadhdhiya oosuwaakka ba Na7aa bessana. 21 Aissi giikko, Aawai
haiqqidaageeta haiquwaappe denttidi, paxa wottiyoogaadan, Na7aikka
qassi ba siiqiyoogeeta paxa wottees. 22-23 Asai ubbai Aawaa bonchchiy-
oogaadan, Na7aakka bonchchana mala, Aawai pirdda ubbaa Na7au im-
midoogaappe attin, i oonanne pirddenna; Na7aa bonchchenna uri, Na7aa
kiittida Aawaakka bonchchenna.
24 “Taani intteyyo tumaa odais; ta qaalaa siyiyaagaunne tana kiitti-
daagan ammaniyaagau merinaa de7oi de7ees. Haiquwaappe de7uwau
i pinnidoogaappe attin, pirddettenna. 25 Taani intteyyo tumaa odais;
haiqqida asai Xoossaa Na7aa cenggurssaa siyiyo wodee yaana; ha77ikka
yees. He cenggurssaa siyiyaageeti paxa de7ana. 26 Aissi giikko, Aawai banan
de7oi de7iyoogaadan, ba Na7aanikka de7oi de7ana mala oottiis. 27 Aawai
Na7aayyo pirddiyo maataa immiis; aissi giikko, Na7ai Asa Na7aa.
28 “Hagan garamettoppite; aissi giikko, duufuwan de7iyaageeti a ceng-
gurssaa siyiyo wodee yees. 29 Siyidi eti duufuwaappe gaxi kiyana; lo77obaa
oottidaageeti de7anau denddana; qassi iitabaa oottidaageeti pirddettanau
denddana.

Yesuusassi Markkattida Asata

30 “Taani tarkka ainne oottanau danddayikke; Xoossai tau odidoogaadan
pirddais. Ta pirddai tuma; aissi giikko, taani tana kiittidaagee dosiyoobaa
oottiyoogaappe attin, taani dosiyoogaa oottikke.
31 “Taani tabaa markkattikko, ta markkatettai tuma gidenna. 32 Tabaa
markkattiya harai de7ees; qassi i tabaa markkattiyoogee tuma gidiyoogaa
taani erais.
33 “Intte Yohaannisakko asa kiittin, i tumau markkattiis. 34 Taani hegaa
inttena attona gaada giyoogaappe attin, asa markkatetti tana koshshiina
gidenna. 35 Yohaannisi muqaaddadan, eexxiisinne poo7issiis; qassi intte
amarida wodiyaa a poo7uwan ufaittanau koyideta.
36 “SHin tau Yohaannisaagaappe aadhdhiya markkatettai de7ees; aissi
giikko, taani wurssanau Aawai taayyo immido oosoi, ha taani oottiyoogee,
Aawai tana kiittidoogaa tabaa markkattees.
37 “Qassi tana kiittida Aawaikka ba huuphen tabaa markkattees. Intte
a cenggurssaa mulekka siyibeekketa; a meraakka be7ibeekketa. 38 I kiitti-
doogaa intte ammanenna gishshau, a qaalai intte wozanan baawa.
39 “Xoossaa maxaafatuppe merinaa de7uwaa demmiyoobaa intteyyo mi-
latin, eta xanna7eeta; etikka tabaa markkattoosona. 40 SHin de7uwaa
demmanau taakko yiyoogaa intte koyekketa.
41 “Asi tana bonchchanaagaa koyikke. 42 SHin taani intte wozanan Xoos-
saa siiqoi bainnaagaa erais. 43 Taani ta Aawaa sunttan yaas; shin tana
mokkibeekketa. Hara asi ba sunttan yiyo wode, a mokkeeta. 44 Intte issoi

issuwaa bonchcheeta; shin issi Xoossaappe yiya bonchchuwaa koyekketa. Yaatin, waanidi ammananau danddayeetii?

45 "Taani Aawan inttena mootiyoobaa intteyyo milatoppo; inttena intte demmana giidi ufaissan naagiyo Muusee mootana. 46 Intte Muusa ammanidabaa gidiyaakko, tanakka ammanana; aissi giikko, tabaa xaafidai a. 47 SHin intte i xaafidoogaa ammanennan ixxikko, taani giyoogaa waanidi ammanuuteetii?" yaagiis.

6

Yesuusi Ichchashu SHa7u Asaa Miziis
(Maatiyoosa 14:13-21; Marqqoosa 6:30-44; Luqaasa 9:10-17)

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Galiila abbaappe woi Xibiriyaadoosa abbaappe hefintti pinniis. 2 I hargganchchatu bolli oottido wolqqaama malaataa be7ido gishshau, daro asai a kaalliis. 3 Yesuusi deriyaa kiyidi, yaani ba erissiyo ashkkaratuura issippe uttiis. 4 Aihudati bonchchiyo Paasikaa gallassai gakkiis. 5 Yesuusi sinttaukko xeellidi, daro asai baakko yiyaagaa be7iis; be7idi Piliphphoosa, "Ha asaa ubbaa mizanau gidiya qumaa auppe shammanee?" yaagiis. 6 I hegaa Piliphphoosa paaccanau giis; aissi giikko, i ba huuphen ai oottanaakkonne erees.

7 Piliphphoosi zaaridi Yesuusa, "Huuphiyan huuphiyan, harai atto issi issi barssa gattanau, naa77u xeetu biran shammido oittaikka gidenna" yaagiis.

8 Qassi Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe issoi, Simoon PHeexiroosa ishai Inddiraasi, 9 "Bangga oitta ichchashainne naa77u molee de7iyo issi na7ai hagan de7ees; shin ha asa ubbau hegee ai maaddanee?" yaagiis.

10 Yesuusi erissiyo ashkkarata, "Asaa utissite" yaagiis. He sohuwan daro maatai de7ees. Asai ubbai uttiis; attumaasaa qoodai ichchashu sha7aa gidana. 11 Yesuusi oittaa ekkiis; Xoossaa galatidi, hegan uttida asaayyo gishiis. Moliyaakka hegaadan oottiis; oottin asai ba koyidoogaa keenaa miis. 12 Eti ubbai kallidoogaappe guyyiyan, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, "Issibaikka moorettenna mala, attida xarzzaa shiishshite" yaagiis. 13 Hegaa gishshau, eti ubbaakka shiishshidosona; asai miishin attida bangga oittaa xarzzaa shiishshidi, tammanne naa77u samppaa kunttidosona.

14 Asai Yesuusi oottido wolqqaama malaataa be7ido wode, "Hagee tumaappe ha sa7aa yaana giido hananabaa yootiyaagaa" yaagidosona. 15 Eti yiidi bana oiqqidi, wolqqan kawo oottanau haniyoogaa Yesuusi eridi, barkka deriyaa bolli naa77anttuwaa kiyiis.

Yesuusi Abbaa Bollan Hemettidi Biis
(Maatiyoosa 14:22-33; Marqqoosa 6:45-52)

16 Sa7ai omarido wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati abbaakko biidosona; 17 wolwoluwan gelidi, abbaa pinnidi, Qifirinaahooma biidosona. Sa7aikka qammiichchiis; shin Yesuusi biron etakko yibeenna. 18 Wolqqaama carkkoi carkkido gishshau, abbai qaaxxees; 19 ichchashu woikko usuppun kilo meetire gidiyaagaa keenaa eti abbaa shaaroogaappe guyyiyan, Yesuusi abbaa bollaara hemettiiddi yiyaagaa be7idi yayyidosona. 20 SHin i, "Yayyoppite; tanattennee!" yaagiis. 21 Eti wolwoluwan a gelissanau koyidosona; sohuwaarakka wolwoloi eti biyoosaa abbaa gaxaa gakki aggiis.

Yesuusi De7o Oittaa

22 Wonttetta gallassi, abbaappe hefinttaara attida daro asai issi wolwolo xalaalai de7iyaagaa be7iis; Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura wolwoluwan

gelidi, etaara beennan, eti banttarkka biidoogaa akeekidosona. 23 SHin
Xibiriyaadoosappe hara wolwoloti Yesuusi Xoossaa galatin, asai oittaa mi-
idosaa heeraa yiidosona. 24 Asai Yesuusi woi erissiyo ashkkarati hegan
bainnaagaa be7idi, Yesuusa koyanau wolwoluwan gelidi, Qifirinaahooma
biidosona.
25 Asai Yesuusa abbaappe hefinttan demmido wode, “Tamaarissiyaagoo,
hagaa aude yaadii?” yaagiis.
26 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo tumaa odais; intte tana koyiy-
oogee oittaa miido gishshassanne kallido gishshassa gidiyoogaappe attin,
wolqqaama malaata be7ido gishshassa gidenna. 27 Merinaa de7o qumau,
taani Asa Na7ai intteyyo immanaagau, oottiteppe attin, samiya qumau
oottoppite; aissi giikko, Aawai Xoossai a bolli gido giyo paramaa parami
wottiis” yaagiis.
28 Hegaappe guyyiyan eti, “Nuuni Xoossaa oosuwaa oottanau ai oottа-
nee?” yaagidi Yesuusa oichchidosona.
29 Oichchin Yesuusi zaaridi, “Intte oottana mala, Xoossai koyiyo oosoi
hagaa; i kiittidoogaa ammanite” yaagiis.
30 Eti zaaridi, “Nuuni be7idi, nena ammanana mala, ai wolqqaama
malaata oottuutee? Ai oottuutee? 31 Xoossaa maxaafai, ‘Eti maanau
saluwaappe oittaa immiis’ giyoogaadan, nu aawati bazzon mannaa mi-
idosona” yaagidosona.
32 Yaagin Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; intteyyo saluwaappe tumu
oittaa immiyaagee ta Aawaa gidiyoogaappe attin, intteyyo saluwaappe oit-
taa immidaagee Muusa gidenna. 33 Aissi giikko, Xoossaa oittai saluwaappe
wodhdhiyaagee sa7au de7uwaa immees” yaagiis.
34 Eti zaaridi, “Godau, nuuyyo he oittaa ubba wode imma” yaagidosona.
35 Yaagin Yesuusi, “Taani de7o oitta; taakko yiya urai mulekka namiset-
tenna. Qassi tana ammaniya urai mulekka saamettenna. 36 SHin taani
intteyyo odaas; intte tana be7ideta; shin ammanekketa. 37 Ta Aawai tau
immiyo ubbai taakko yaana; qassi taakko yiya oonanne mulekka taani
wora yeddikke. 38 Aissi giikko, taani tana kiittidaagee koyiyoogaa oottanau
saluwaappe yaasippe attin, ta koyiyoogaa oottanau yabeikke. 39 Tana kiitti-
daagee koyiyoogee hagaa; taani i tau immido ubbatakka wurssettaa gallassi
denttanaappe attin, issuwaakka bashshana mala koyenna. 40 Aissi giikko,
ta Aawai koyiyoogee hagaa; tana Na7aa be7idi, ammaniya ubbati merinaa
de7uwaa ekkana; taanikka he ubbata wurssettaa gallassi denttana” yaagiis.
41 Yesuusi, “Taani saluwaappe wodhdhida oittaa” giido gishshau, Aihudati
a bolli zuuzummidosona. 42 Eti, “Hagee nuuni a aawaanne a aayyiyo eriyo
Yooseefa na7aa Yesuusa gidennee? Yaatin, i woigidi, ‘Taani saluwaappe
wodhdhaas’ gaanau danddayii?” yaagidosona.
43 Yesuusi zaaridi, “Issoi issuwaara zuuzummiyoogaa aggite. 44 Tana
kiittida ta Aawai taakko ehiido asappe attin, taakko yaanau danddayiya
asi baawa; taanikka wurssettaa gallassi a denttana. 45 Hananabaa
yootiyaageeti, ‘Xoossai asa ubbaa tamaarissana’ yaagidi xaafidosona; Aawai
giyoogaa siyiyaageenne Aawaappe tamaariyaagee ooninne taakko yees.
46 Xoossaa matappe yiidaagaappe attin, Xoossaa be7ida asi baawa; a xalaalai
Xoossaa be7iis.
47 “Taani intteyyo tumaa odais; tana ammaniya urau merinaa de7oi
de7ees. 48 Taani de7o oitta. 49 Intte aawati bazzon mannaa miidosona;
shin haiqqidosona. 50 Asi appe miidi haiqqenna oittai saluwaappe yiyaagee
hagaa. 51 Saluwaappe wodhdhida de7o oittai tana; ooninne ha oittaappe

miikko, merinau de7ana; qassi ha sa7ai de7ana mala, taani immana oittai ta ashuwaa" yaagiis.
52 Aihudati, "Ha bitanee ba ashuwaa nuuni maana mala, nuuyyo waatidi immanau danddayii?" yaagidi bantta giddon palamettidosona.
53 Hegaa gishshau, Yesuusi eta, "Taani intteyyo tumaa odais; ta ashuwaa, Asa Na7aa ashuwaa, intte maana xayikko, qassi ta suuttaakka intte uyana xayikko, inttenan de7oi baawa. 54 Ta ashuwaa miya uraunne, ta suuttaa uyiya uraunne merinaa de7oi de7ees. Taani wurssettaa gallassi a denttana. 55 Aissi giikko, ta ashoi tumu quma; ta suuttaikka tumu ushsha. 56 Ta ashuwaa miya urainne ta suuttaa uyiya urai tanaara de7ees; taanikka aara de7ais. 57 De7o Aawai tana kiittin, taani a gaasuwan de7iyoogaadan, tana miya uraikka ta gaasuwan de7ana. 58 Saluwaappe wodhdhida oittai hagaa; intte aawati miidi haiqqido mannaa mala gidenna; ha oittaa miya urai merinau de7ana" yaagiis.
59 Yesuusi Qifirinaahooma kataman Aihuda woosa keettan tamaarissiiddi, hagaa yaagiis.

Merinaa De7o Qaalaa

60 Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe dariya baggai hegaa siyido wode, "Hagee gelenna timirtte; hagee ooyyo gelii?" yaagidosona.
61 SHin Yesuusi ba erissiyo ashkkarati hegau zuuzummidoogaa eridi, "Hagee inttena xubbii? 62 Yaatin taani, Asa Na7ai, kase de7iyoosaa pude kiyishin be7iyaakko waanuuteetii? 63 Geeshsha Ayyaanai de7uwaa immees; ashoi ainne go77enna. Taani intteyyo yootido qaalai ayyaananne de7o. 64 SHin intte giddon ammanennaageeti de7oosona" yaagiis; aissi giikko, ammanennaageeti augeetakko Yesuusi kaseesappe doommidi erees. Qassi bana aatti immanaageetakka erees. 65 Qassikka Yesuusi, "Aawai ba geennan ooninne taakko yaanau danddayenna taani giidoogee hegaa gishshassa" yaagiis.
66 Hegaa gaasuwan, Yesuusa kaalliyaageetuppe daroti a aggi bayidi, guyye simmidosona; naa77antto a kaallibookkona. 67 Yesuusi qassi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata, "Inttekka aggi bayidi baanau koyeetii?" yaagiis.
68 Simoon PHeexiroosi zaaridi, "Godau, nuuni ookko baanee? Neeyyo merinaa de7uwaa qaalai de7ees. 69 Neeni Xoossaa geeshshaa gidiyoogaa nuuni ammanoosinne eroos" yaagiis.
70 Yaagin Yesuusi eta, "Taani inttena tammanne naa77ata doorabeikkinaa? Qassi intteppe issoi xalahe" yaagiis. 71 Yesuusi hegaa Simoona na7aa Yihudaa Asqqoroota gees; aissi giikko, Yihudai tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issuwaa; i Yesuusa aatti immanaagaa.

7

Yesuusi Daase Baalaassi Yerusalaame Biis

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Galiilan yaa haa yuuyiis; Aihudati a woranau koyiyo gishshau, Yihudan yuuyana koyibeenna. 2 Aihudati bonchchiyo Daase Baalai gakki uttiis. 3 Hegaa gishshau, Yesuusa ishantti a, "Ne erissiyo ashkkarati neeni oottiyoogaa be7ana mala, hagaappe denddada Yihudaa biitti ba. 4 Aissi giikko, baayyo erettanau koyiya asi ooninne ba ooso genttenna. Neeni hageeta oottiyaabaa gidikko, nebaa sa7aa erissa!" yaagidosona. 5 Aissi giikko, harai atto a ishanttikka a ammanibookkona.
6 Yesuusi eta, "Tau injjetiya wodee gakkibeenna; shin intteyyo ai wodeekka injjetees. 7 Sa7ai inttena ixxanau danddayenna; shin taani

sa7aa oosoi iita gidiyoogaa markkattiyo gishshau, tana ixxees. 8 Baalaa bonchchiyoosaa intte biite; tau injjetiya wodee gakkibeenna gishshau, taani baalaa bonchchiyoosaa baanaagee biroona" yaagiis. 9 I hagaa giidi, Galiilan attiis.

Yesuusi Daase Baalaa Sohuwan Beettiis

10 SHin a ishantti baala gallassaa bonchchiyoosaa biidoogaappe guyyiyan, ikka asi be7ennan geeman he sohuwaa biis. 11 Aihudati baala gallassaa bonchchiyoosan a koyoosonanne, "I awan de7ii?" yaagiiddi, a lal77oosona.

12 Asaa giddon daro zuuzunttai denddiis. Amarida asai, "I lo77o asa" yaagees; harati qassi, "Akkai; i asa balettees" yaagoosona. 13 SHin Aihudatuyyo yayyido gishshau, ooninne abaa qoncciyan haasayenna.

14 Baala gallassaa bonchchiyoogee baggettin, Yesuusi Beeta Maqidasiyaa biidi, tamaarissuwaa doommiis. 15 Aihudati garamettidi, "Ha bitanee ainne tamaarennan hagaa keeni waani eridee?" yaagidosona.

16 Hegaa gishshau, Yesuusi zaaridi, "Taani tamaarissiyoogee tana kiittida Xoossaa matappe yiyoogaappe attin, tabaa gidenna. 17 Xoossaa sheniyaa oottanau dosiya ooninne ha taani tamaarissiyoogee Xoossaa matappe yiyaakko woi qassi taani ta huupheppe haasayiyaakko erana. 18 Babaa haasayiya urai ba huuphessi bonchcho koyees; shin bana kiittidaagaa bonchchuwaa koyiya urai tumanchcha; aani worddoi baawa. 19 Muusee intteyyo higgiyaa immibeennee? SHin intteppe issoinne higgiyaa naagenna. Tana aissi woranau koyeetii?" yaagiis.

20 Asai zaaridi, "Nenan xalahee de7ees; nena woranau oonee koyidai?" yaagiis.

21 Yaagin Yesuusi, "Taani issi wolqqaamabaa oottin, intte ubbai garamettideta. 22 Qaxxarai intte aawatuura yiidoogaappe attin, Muuseera yibeenna; shin intte naata intte qaxxarana mala, Muusee inttena azazido gishshau, intte Sambbatan naata qaxxareeta. 23 Muusee higgee azazido gishshau, intte Sambbatan qaxxariyaabaa gidikko, yaatin taani issi asayyo kumetta bollaa pattido gishshau, tana aissi hanqqetteetii? 24 Tumu pirddaa pirdditeppe attin, asa som77o xeellidi pirddoppite" yaagiis.

Kiristtoosaban Asai Palamettiis

25 Hegaa gishshau, Yerusalaame asaappe issooti issooti, "Eti woranau koyiyo bitanee hagaa gidennee? 26 Be7ite, qoncciyan i haasayees; eti a ainne gookkona. Hagee Kiristtoosa gidiyoogaa halaqati tumu eriyoonaashsha? 27 SHin nuuni i auppe yiidaakko eroos; Kiristtoosi yiyo wode, i auppe yiyaakkonne ooninne erenna" yaagidosona.

28 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamaarissiiddi, ba qaalaa xoqqu oottidi, "Intte tana ereeta; qassi taani awappe yiidaakkokka ereeta. Taani ta shenen yabeikke; shin tana kiittidaagee tumanchcha; intte a erekketa. 29 SHin taani a erais; aissi giikko, i tana kiittin, taani a matappe yaas" yaagiis.

30 Hegaa gishshau, eti a oiqqanau koyidosona; shin a wodee birooni gakkibeenna gishshau, ooninne a bolli kushe wottibeenna. 31 SHin daro asai Yesuusa ammanidi, "Kiristtoosi yiyo wode, ha bitanee oottido malaataappe xoqqiyaagaa oottaneeyye?" yaagidosona.

Yesuusa Oiqqanau Wotaaddarati Kiitettidosona

32 Parisaaweti daro asai Yesuusabaa zuuzummiyoogaa siyidosona; qeese halaqatinne Parisaaweti a oitti qashissanau amarida wotaaddarata kiittidosona.

33 Yesuusi, “Taani inttenaara guuttaa takkana; hegaappe guyyiyan, tana
kiittidaagaakko baana. 34 Intte tana koyana; shin demmekketa; aissi giikko,
taani de7iyoosaa intte baanau danddayekketa” yaagiis.
35 Aihudati issoi issuwaara, “Hagee nuuni demmennasaa awa baana
hanii? Aihudati de7iyo Giriike katamaa biidi, Giriiketa tamaarissanau
haniiyye? 36 I, ‘Intte tana koyana; shin demmekketa’ qassi, ‘Taani de7iyoosaa
intte baanau danddayekketa’ yaagees; hegaa giyoogee woigiyoogee?” yaagi-
dosona.

De7o Haattaa

37 He baala gallassaa bonchchiyo gallassaappe waannatiya wurssetta
gallassan Yesuusi denddi eqqidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Saamettida urai
ooninne taakko yiidi uyo. 38 Tanan ammaniyaagau, Xoossaa maxaafai
giyoogaadan, a uluwaappekka de7o haattaa shaafai goggana” yaagiis. 39 I
hegaa a ammanidaageeti ekkana Geeshsha Ayyaanaabaa haasayiis. Yesu-
usi biron bonchchettiichchibeenna gishshau, he wode Geeshsha Ayyaanai
imettiichchibeenna.

Asaa Giddon PHalqqettai Merettiis

40 He asaappe dariya baggai i giyoogaa siyidi, “Tumu hagee hananabaa
yootiyaagaa!” yaagiis.
41 Harati, “Hagee Kiristtoosa” yaagidosona.
SHin harati qassi, “Kiristtoosi Galiilappe waani kiyii? 42 Xoossaa maxaafai,
‘Kiristtoosi Daawita zariyaappe Daawiti de7ido Beetaliheeme katamaappe
yaana’ geenneeyye?” yaagidosona. 43 Yesuusa gaasuwan asai ba giddon
shaahettiis. 44 He asaappe issooti issooti a oiqqanau koyidosona; shin
kushiyaaninne a bochchibookkona.
45 Beeta Maqidasiyaa wotaaddarati qeese halaqatukkonne Parisaawe-
tukko simmidosona; simmin eti Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata, “Aissi a
ehibeekketii?” yaagidi oichchidosona.
46 Oichchin Beeta Maqidasiyaa wotaaddarati etau, “Ha bitanee haasayi-
doogaadan, mulekka ooninne haasayibeenna!” yaagidi zaaridosona.
47 Parisaaweti zaaridi, “I inttenakka balettidee? 48 Halaqatuppe woi
Parisaawetuppe a ammanida asi de7ii? 49 SHin higgiyaa erenna ha asai
qanggettidaagaa” yaagidosona.
50 Etappe kase issoi qammi Yesuusakko biida Niqoodimoosi eta, 51 “Issi
urai giyoobaa siyennan woi i ai oottidaakko erennan de7iiddi, kasetidi a
bolli pirddiyoogee nu higgiyan de7ii?” yaagiis.
52 Yaagin eti zaaridi a, “Neenikka qassi Galiila biittaa asee? Galiila biit-
taappe hananabaa yootiyaabi beettennaagaa Xoossaa maxaafata maram-
marada era” yaagidosona.
53 Asai ubbai aggidi, ba soo ba soo biis.

8

SHaaramuxishin Oiqqido Maccaasiyo

1 SHin Yesuusi Dabira Zaite Deriyaakko biis. 2 Qassi wonttetta gallassi
guuran Beeta Maqidasiyaa simmiis; daro asai akko yin, uttidi eta tamaaris-
siis. 3 Higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti shaaramuxishin oiqqido
issi mishiriyo akko ekki ehiidosona. Eti asa ubbaa sinttan o essidi Yesuusa,
4 “Tamaarissiyaagoo, ha mishiriyaa shaaramuxaidda ohettaasu. 5 Higgiyaa
bolli Muusee hanni mala maccaasa shuchchan caddana mala, nuna azaziis.
Yaatin neeni woigai?” yaagidosona.

6 Eti hegaa giidoogee Yesuusa mootiyoobaa demmidi a paaccanaassa; shin
Yesuusi hokkidi, ba biradhdhiyan biittaa bolli xaafiis. 7 Eti a oichchidi
aggennan ixxin, pude xoqqu giidi, “Intte giddon nagara oottibeenna asi
kasetidi, o shuchchan caddo” yaagiis. 8 Qassikka hokkidi, biittaa bolli xaafiis.
9 Eti hegaa siyido wode, kasetidi cimati kiyin, issoi issoi kiyiiddi wuri-
dosona; wurin Yesuusa xalaalai hegan eqqida mishireera attiis. 10 I pude
xoqqu giidi mishiriyo, “Mishiree, asati awan de7iyoonaa? Ooninne ne bolli
pirddibeennee?” yaagiis.
11 Yaagin mishiriyaa, “Godau, ooninne ta bolli pirddibeenna” yaagaasu.
Yesuusi o, “Taanikka ne bolli pirddikke; ba; naa77anttada nagara oot-
toppa” yaagiis.
12 Qassikka Yesuusi asau, “Taani sa7au poo7o; tana kaalliya ooninne
de7o poo7uwaa ekkanaappe attin, xuman mulekka hemettenna” yaagidi
haasayiis.
13 Yaagin Parisaaweti, “Neeni nebaa markkattaasa; ne markkatettai tuma
gidenna” yaagidosona.
14 Yesuusi zaaridi, “Taani tabaa markkattikkokka, ta markkatettai tuma;
aissi giikko, taani awappe yiidaakkonne qassi awa biyaakko, intte erekketa.
15 Asi pirddiyo ogiyan intte pirddeeta; taani issi uraa bollikka pirddikke.
16 SHin taani pirddiyaabaa gidikkokka, ta pirddai tuma; aissi giikko, tana ki-
ittida ta Aawai tanaara de7eesippe attin, taani tarkka de7ikke. 17 Naa77u asa
markkatettai tuma gidiyoogee intte higgiyan xaafetti uttiis. 18 Taani tabaa ta
huuphen markkattais; qassi tana kiittida ta Aawaikka tabaa markkattees”
yaagiis.
19 Yaagin eti, “Ne aawai awan de7ii?” yaagidi Yesuusa oichchidosona.
Yesuusi zaaridi, “Intte tanakka woi ta Aawaakka erekketa; tana eridabaa
gidiyaakko, intte ta Aawaakka erana” yaagiis.
20 Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamaarissiiddi, muxuwaata miishshaa yeg-
giyo saaxiniyaa matan hegaa haasayiis. A ooninne oiqqibeenna; aissi giikko,
a wodee biron gakkiichchibeenna.

Ammanennan Ixxidaageetussi Imettida Mino Akeekissuwaa

21 Qassikka Yesuusi eta, “Taani baana. Bin intte tana koyana; shin intte
intte nagaran haiqqana. Taani biyoosaakka baanau intte danddayekketa”
yaagiis.
22 Aihudati, “I, ‘Taani biyoosaa intte baanau danddayekketa’ yaagees; i
bana barkka woraneeyye?” yaagidosona.
23 Yesuusi zaaridi, “Intte garssa asa; taani bolla asa. Intte ha sa7aa asa;
taani ha sa7aa asa gidikke. 24 Intte intte nagaran haiqqanaagaa taani
intteyyo yootidoogee hegaassa; taani tana gidiyoogaa intte ammanana
xayikko, intte intte nagaran haiqqana” yaagiis.
25 Yaagin eti, “Neeni oonee?” yaagidi oichchidosona.
Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo kaseesappe yootido tana. 26 Taani intte-
baa haasayiyoobainne pirddiyoobai darobai de7ees. SHin tana kiittidaagee
tumanchcha; qassi taani appe siyidoogaa sa7aa asaayyo yootais” yaagiis.
27 I ba Aawaabaa haasayiyoogaa eti akeekibookkona. 28 Hegaa gishshau,
Yesuusi eta, “Tana Asa Na7aa intte masqqaliyaa bolli kaqqiyo wode,
taani tana gidiyoogaanne qassi taani ta Aawai tana tamaarissidoogaadan
haasayiyoogaappe attin, ta shenen ainne oottennaagaa intte erana. 29 Qassi
tana kiittidaagee tanaara de7ees; taani ubba wode a ufaissiyaagaa oottiyo
gishshau, i ta xalaalaa aggibeenna” yaagiis.
30 Yesuusi hegaa haasayishin siyida daro asai a ammaniis.

Nagaraa Ailletettaappe Kiyiyo Kessaa

31 Yesuusi bana ammanida Aihudata, “Intte taani tamaarissiyoogau
azazettikko, tumu tana kaalliyaageeta. 32 Intte tumatettaakka erana; qassi
tumatettai inttena ailletettaappe kessana” yaagiis.
33 Eti zaaridi, “Nuuni Abrahaama zare; nuuni ooyyookka ailletibookko.
Yaatin neeni woigada, ‘Ailletettaappe intte kiyana’ gai?” yaagidosona.
34 Yaagin Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; nagara oottiya ooninne
nagara aille. 35 Aillee ubba wode sooni de7enna; shin na7i merinau sooni
de7ees. 36 Na7ai inttena ailletettaappe kessikko, intte ailletettaappe intte
tumu kiyana. 37 Intte Abrahaama zare gidiyoogaa taani erais; shin ta qaalai
intte wozanan bainna gishshau, tana woranau koyeeta. 38 Taani ta Aawai
tana bessidoogaa haasayais; qassi inttekka intte aawaappe siyidoogaa oot-
teeta” yaagiis.
39 Eti zaaridi, “Nu aawai Abrahaama” yaagidosona.
Yaagin Yesuusi eta, “Intte Abrahaama naata gididaakko, i oottido oosuwaa
malaa oottana. 40 SHin Xoossaappe siyido tumaa yootida tana intte woranau
koyeeta; Abrahaami hegaadan oottibeenna. 41 Intte intte aawai oottidoogaa
ootteeta” yaagiis.
Eti zaaridi, “Nuuni shaaramuxan yelettibookko; nuuyyo issi Aawai, Xoos-
saa xalaalai de7ees” yaagidosona.
42 Yaagin Yesuusi eta, “Intte Xoossaa naata tumu gididaakko, tana siiqana;
aissi giikko, taani Xoossaa matappe yaada hagan de7ais. Tana i kiitti-
doogaappe attin, taani ta shenen yabeikke. 43 Taani giyoogaa intte akeeken-
naagee aibissee? Taani giyoogaa intte siyanau danddayenna gishshassa.
44 Intte intte aawaa xalahe halaqaa naata; qassi intte intte aawai amot-
tiyoobaa oottanau koyeeta. I kaseppe doommidi, shemppo woridaagaa;
tumatetti aani bainna gishshau, tumatettaakko shiiqi erenna. I word-
duwaa haasayiyo wode, baappe haasayees; aissi giikko, i worddanchchanne
qassi wordduwaukka aawa. 45 SHin taani tumaa haasayiyo gishshau,
intte tana ammanekketa. 46 Intteppe tana nagara oottishin be7aas gaanau
danddayiyai oonee? Taani tumaa haasayiyaabaa gidikko, tana aissi am-
manekketii? 47 Xoossaa asa gidiya urai Xoossai giyoogaa ezggees; intte
Xoossaa asa gidenna gishshau, Xoossai giyoogaa ezggekketa” yaagiis.

Yesuusi Abrahaamappe Kase De7iis

48 Aihudati zaaridi, “Nuuni nena, ‘Neeni Samaariyaa asa; nenan xalahee
de7ees’ giidi mooridoo?” yaagidosona.
49 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Ta bolli xalahee baawa. Taani ta Aawaa
bonchchais; shin intte tana kaushsheeta. 50 Taani ta huuphessi bonchcho
koyikke; hegaa koyiyaageenne pirddiyaagee de7ees. 51 Taani intteyyo
tumaa odais; ta qaalaa naagiya ooninne mulekka haiqqenna” yaagiis.
52 Aihudati zaaridi, “Ne bolli xalahee de7iyoogaa nuuni ha77i erida. Abra-
haami haiqqiis; hananabaa yootiyaageetikka haiqqidosona; shin neeni, ‘Ta
qaalaa naagiya ooninne mulekka haiqqenna’ yaagaasa. 53 Neeni haiqqida
nu aawaa Abrahaamappe darai? Hananabaa yootiyaageetikka qassi haiqqi-
dosona. Neeni nena o mala gaada qoppai?” yaagidosona.
54 Yaagin Yesuusi, “Taani tana bonchchikko, ta bonchchoi hada; intte nu
Xoossaa giyo ta Aawai tana bonchchees. 55 Intte a erana xayikkokka, taani
a erais. Taani a erikke giikko, inttenadan worddanchcha gidais; shin taani
a erais; qassi a qaalaakka naagais. 56 Intte aawai Abrahaami, ta gallassaa
be7anau laamotiis; be7idikka ufaittiis” yaagiis.

57 Aihudati zaaridi a, “Neeyyo harai atto ishatamu laitta kumibeennaagee Abrahaama be7adii?” yaagidosona.

58 Yaagin Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa odais; Abrahaami yelettanaappekka kase taani de7ais” yaagiis.

59 Hegaa gishshau, eti Yesuusa caddanau shuchchaa ekkidosona; shin Yesuusi etappe geemettidi, Beeta Maqidasiyaappe kiyidi biis.

9

Yesuusi Qooqe Gididi Yelettida Bitaniyaa Pattiis

1 Yesuusi biiddi, yelettoosappe qooqe gididi de7iya issi bitaniyaa be7iis. 2 Erissiyo ashkkarati Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, ha bitanee qooqe gididi yelettanaadan, nagara oottidai oonee? I oottideeyye? Woi a yelidaageeti oottidonaa?” yaagidi oichchidosona.

3 Oichchin Yesuusi, “Xoossaa oosoi a bollan qonccana mala qooqidoogaappe attin, i woi a aayyiyaanne a aawai nagara oottibookkona. 4 Nuuni sa7ai qammennan de7ishin, tana kiittidaagaa oosuwaa oottanau bessees. Ooninne oottanau danddayenna qammai yees. 5 Taani sa7an de7aidda sa7au poo7o” yaagiis.

6 Yesuusi hegaa giidi, sa7an cuchchiis; ba cuchchan guutta urqqaa shugissidi, he urqqan qooqe bitaniyaa aifiyaa tiyiis. 7 Tiyidi, “Baada Saliihooma giyo dagattida haattan ne aifiyaa meecca” yaagiis. “Saliihooma” giyoogee “Kiitettidaagaa” giyoogaa. Hegaa gishshau, bitanee biidi, ba aifiyaa meecettidi, xeelliiddi simmiis.

8 Bitaniyaa shoorotinne bitanee kase woossishin be7ida asainne, “Hagee uttidi woossiya bitaniyaa gidenneeyye?” yaagidosona.

9 Qassi amaridaageeti, “Hagee attennee” yaagidosona.

Harati qassi, “CHii, hagee a milatiyoogaappe attin, a gidenna” yaagidosona.

SHin bitanee, “Taani attennee” yaagiis.

10 Yaagin eti bitaniyaa, “Yaatin, ne aifee waani xeellidee?” yaagidi oichchidosona.

11 I zaaridi, “Yesuusa giyo asi guutta urqqaa shugissidi, ta aifiyaa tiyiis. Tiyidi, ‘Saliihooma giyo dagattida haattan baada ne aifiyaa meecetta’ yaagiis. Taani baada meecettada xeellaas” yaagiis.

12 Eti a, “I awan de7ii?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin bitanee, “Taani erikke” yaagiis.

13 Eti kase qooqidi xeellida bitaniyaa Parisaawetukko ekki efiidosona. 14 Yesuusi urqqaa shugissidi, bitaniyaa aifiyaa pattido gallassai Sambbata gallassa. 15 Hegaa gishshau, bitanee waani xeellidaakkonne Parisaaweti a naa77anttuwaa oichchidosona. Oichchin bitanee etau, “I ta aifiyan guutta urqqaa wottiis. Ta aifiyaa meecettaas; meecettada ha77i xeellais” yaagiis.

16 Parisaawetuppe issooti issooti, “Hagaa oottida bitanee Sambbata higgiyaa naagenna gishshau, Xoossaa matappe yibeenna” yaagidosona.

SHin harati, “Nagaranchcha asi hagaa mala wolqqaama malaataa waani oottanau danddayii?” yaagidosona; yaagidi eti bantta giddon shaahettidosona.

17 Hegaa gishshau, Parisaaweti bitaniyaa, “I ne aifiyaa dooyido gishshau, abaa woigai?” yaagidosona.

Yaagin bitanee, “I hananabaa yootiyaagaa” yaagiis.

18 Aihudati he xeellida bitaniyaa aayyiyoonne aawaa xeesidi oichchana
gakkanaassi, bitanee qooqe gididoogaanne ha77i i xeelliyoogaa ammani-
bookkona. 19 Aihudati a aayyiyoonne aawaa, “Intte, ‘Qooqe gididi yelettiis’
giyo intte na7ai hagee? Yaatin, ha77i waanidi xeellidee?” yaagidi oichchi-
dosona.
20 Oichchin bitaniyaa aayyiyaanne aawai, “Hagee nu na7aa
gididoogaanne qooqe i gididi yelettidoogaa nuuni eroos. 21 SHin ha77i
i waani xeellidaakko, nuuni erokko; woi a aifiyaa ooni pattidaakko,
nuuni erokko. A oichchite; i gastta asa; babaa haasayanau danddayees!”
yaagidosona. 22 Bitaniyaa aayyiyaanne aawai Aihudatuyyo yayyido
gishshau, hegaa giidosona; aissi giikko, Aihudati Yesuusi Kiristtoosa yaagidi
markkattiya urai de7ikko, he uraa Aihuda woosa keettaappe kessanau
kasetidi qachchi wottidosona. 23 A aayyiyaanne aawai, “I gastta asa; a
oichchite!” giidoogee hegaassa.
24 Hegaa gishshau, qooqe gididi yelettida bitaniyaa eti naa77anttuwaa
xeesidi, “Xoossaa galata; ha bitanee nagaranchcha gidiyoogaa nuuni eroos”
yaagidosona.
25 Yaagin bitanee, “I nagaranchcha gidin, gidana xayin erikke; taani qooqe
gidiyoogaanne ha77i xeelliyoogaa he issibaa erais” yaagiis.
26 Eti zaaridi bitaniyaa, “I neeyyo ai oottidee? I ne aifiyaa waati pattidee?”
yaagidosona.
27 Yaagin i eta, “Taani intteyyo yootarggaas; siyibeekketa. Aissi
naa77anttuwaa siyanau koyeetii? Inttekka Yesuusa kaalliyaageeta gidanau
koyeetiiyye?” yaagiis.
28 Eti a cayidi, “Neeni he bitaniyaa kaalliyaagaa; nuuni Muusa kaal-
liyaageeta. 29 Xoossai Muuseyyo haasayidoogaa nuuni eroos; shin ha bi-
taniyaa gidikko, i awappe yiidaakkonne nuuni erokko” yaagidosona.
30 Yaagin bitanee, “I awappe yiidaakkonne intte erennaagee garamis-
siyaabaa; shin i ta aifiyaa pattiis! 31 Xoossaayyo yayyiya urainne Xoossai
koyiyoobaa oottiya urai de7ikko, he uraabaa Xoossai siyiyoogaappe attin,
nagaranchchatubaa siyenna. 32 Qooqe gididi yelettida asa aifiyaa ooninne
pattin, sa7ai merettoosappe doommin, siyetti erenna. 33 Ha bitanee Xoos-
saappe yibeennabaa gidiyaakko, issibaanne oottanaukka danddayenna”
yaagiis.
34 Eti zaaridi ayyo, “Neeni nagaran yelettada diccidaagee nuna tamaaris-
sanau koyai?” yaagidosona; Aihuda woosa keettaappe a kare kessidosona.

Wozanaa Qooqetettaa

35 Eti bitaniyaa kare kessidoogaa Yesuusi siyiis; Yesuusi bitaniyaa dem-
midi, “Asa Na7aa ammanai?” yaagiis.
36 Bitanee Yesuusa, “Godau, taani a ammananaadan i oonee? Taayyo
odarkkii!” yaagiis.
37 Yaagin Yesuusi bitaniyaa, “Neeni a be7adasa; ha nenaara
haasayiyaageekka a” yaagiis.
38 Bitanee zaaridi, “Godau, ammanais” yaagidi Yesuusayyo goinniis.
39 Yesuusi, “Qooqeti xeellana malanne xeelliyaageeti qooqana mala, taani
pirddanau ha sa7aa yaas” yaagiis.
40 Aara de7iya amarida Parisaaweti hegaa siyidi, “Nuunikka qooqeeyye?”
yaagidi oichchidosona.
41 Oichchin Yesuusi, “Intte qooqe gididaakko, intteyyo nagara gidenna;
shin ha77i intte, ‘Nuuni xeelloos’ yaageeta; intte nagaraara de7eeta” yaagiis.

10

Yesuusi Lo77o Henttanchcha

1 Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; dorssaa birddiyau penggeera
gelennan harasaara geliya ooninne kaisonne pangga. 2 SHin penggeera
geliyaagee dorssaa heemmiya asa. 3 Penggiyaa naagiyaagee au penggiyaa
dooyees; dorssatikka a qaalaa siyana; i ba dorssata eta sunttan sunttan
xeesidi, kare kaalettana. 4 I baageeta kare kessidoogaappe guyyiyan, etappe
sinttaara hemettees; etikka a qaalaa eriyo gishshau, a kaalloosona. 5 Hara
uraa qaalaa eti erenna gishshau, appe baqatanaappe attin, a geeduwaa
kaallokkona” yaagiis.

6 Yesuusi etau ha leemisuwaa odiis; shin i etau ai odiyaakkonne eti
akeekibookkona.

7 Yesuusi qassikka etau, “Taani intteyyo tumaa odais; taani dorssatuyyo
pengge. 8 Taappe kase yiida ubbai kaisonne pangga; shin dorssati eti
giyoogaa siyibookkona. 9 Penggee tana; tanan geliya ooninne attana. I
gelananne kiyana; qassi lo77o maatai de7iyoosaakka demmana. 10 Kaisoi
wuuqqanau, woranaunne xaissanau yiyoogaappe attin, harabau yeenna;
taani etau de7oi de7ana malanne kumidi palahana mala yaas.

11 “Taani dorssaa loitta heemmiyaagaa; dorssaa loitti heemmiyaagee he
dorssatu gishshau haiqqees. 12 Miishshaa ekkidi heemmiya urai wang-
gireelloi yiishin be7idi, dorssata yeggi bayidi baqatees. Aissi giikko, dorssati
aageeta gidokkona; qassi ikka dorssata heemmiyaagaa gidenna. Hegaa
gishshau, wanggireelloi dorssata oiqqeesinne laalees. 13 Miishshaa ekkidi
heemmiyaagee miishshau heemmiyo gishshaunne dorssaabai a qofissenna
gishshau, dorssata aggi bayidi baqatees.

14-15 “Taani dorssaa loitta heemmiyaagaa; ta Aawai tana eriyoogaadan,
taanikka qassi ta Aawaa erais. Hegaadankka, taani ta dorssata erais; ta
dorssatikka tana eroosona. Qassi taani ta dorssatu gishshau, haiqqanau
koyais. 16 Ha wudiyan bainna hara dorssatikka tau de7oosona. Taani
etakka ehaanau bessees. Qassi eti ta qaalaa siyana; issi wudee de7ana;
heemmiyaageekka issuwaa gidana.

17 “Taani ta shemppuwaa zaarettada ekkana mala, aattada immanau
koyiyo gishshau, ta Aawai tana siiqees. 18 Taani dosada ta shemppuwaa
aatta immiyoogaappe attin, taappe ooninne ekkenna. Taayyo ta shemp-
puwaa aatta immiyo maatai de7ees; qassi zaarettada ekkanaukka maatai
de7ees. Taani ha azazuwaa ta Aawaappe ekkaas” yaagiis.

19 He haasayaa gishshau, Aihudatu giddon qassikka shaahoi merettiis.
20 Etappe dariya baggai, “Aani xalahee de7ees! I gooyees! A haasayaa aissi
siyeetii?” yaagidosona.

21 Harati qassi, “Xalahee oiqqido asi hagaadan haasayenna; xalahee qooqe
asa aife xeelissanau danddayiiyye?” yaagidosona.

Yesuusi Asa Na7a

22 Yerusalaamen Beeta Maqidasiyaa Ooraxissiyo Baalai gakkiis; sa7ai he
wode balggo. 23 Yesuusi Beeta Maqidasiyan Solomona baranddan, yaanne
haanne hamettees. 24 Aihudati Yesuusa matan yuuyi aadhdhidi, “Neeni
nuna aude gakkanaassi sirissaidda wottuutee? Neeni Kiristtoosa gidikko,
nuuyyo geeshshada oda” yaagidosona.

25 Yesuusi etayyo zaaridi, “Taani intteyyo yootaas; shin tana am-
manekketa; taani ta Aawaa sunttan oottiyo oosoi tabaa markkattees.
26 SHin taani intteyyo odidoogaadan, intte ta dorssa gidenna gishshau

ammanekketa. 27 Ta dorssati ta qaalaa siyoosona; taani eta erais; etikka tana
kaalloosona. 28 Taani etayyo merinaa de7uwaa immais; qassi eti mulekka
haiqqokkona. Ooninne ta kushiyaappe eta wotti ekkanau danddayenna.
29 Eta taayyo immida ta Aawai ooppenne aadhdhees; ooninne ta Aawaa
kushiyaappe eta wotti ekkanau danddayenna. 30 Taanne ta Aawai issuwaa"
yaagiis.
31 Aihudati Yesuusa caddanau qassikka shuchchaa denttidosona.
32 Yesuusi eta, "Taani oottanau ta Aawai taayyo immido daro lo77o oosuwaa
inttena bessaas; hegeetuppe augeetu gishshau, tana shuchchan caddanau
koyeetii?" yaagiis.
33 Aihudati zaaridi, "Nuuni nena lo77o ooso gishshau, shuchchan cad-
danau koyokko; shin neeni Xoossaa cayiyo gishshaunne qassi asa gidaidda
ne huuphiyaa Xoossaa oottido gishshau, caddanau koyoos!" yaagidosona.
34 Yaagin Yesuusi zaaridi, "Intte higgiyan Xoossai, 'Intte xoossata' gi-
idoogee xaafettibeennee? 35 Xoossaa maxaafata laammanau danddayet-
tenna; Xoossai ba qaalai yiido asata, 'xoossata' giidi xeesidobaa gidikko,
36 taani, 'Taani Xoossaa Na7aa' giido gishshau, ta Aawai anjjidi, sa7aa
kiittido tana, 'Xoossaa cayaasa' yaageetii? 37 Taani ta Aawai oottiyoogaa
oottana xayikko, tana ammanoppite. 38 SHin taani oottiyaabaa gidikko,
harai atto intte tana ammanana xayikkokka, ta Aawai tanan de7iyoogaanne
taanikka ta Aawan de7iyoogaa eranaadaaninne akeekanaadan, ta oosuwaa
ammanite" yaagiis.
39 Qassikka eti a oiqqanau koyidosona; shin i etappe baqatiis.
40 Yohaannisi kase xammaqiyoosaa Yorddaanoosa SHaafaappe hefintti
Yesuusi pinnidi, yaani de7iis. 41 Daro asai Yesuusakko yiidi, "Yohaannisi
wolqqaama malaata oottibeenna; shin i ha bitaniyaabaa haasayidobai ub-
bai tuma" yaagidosona. 42 Yaani daro asai Yesuusa ammaniis.

11

Al77aazara Haiquwaa

1 Biitaaniyaa giyo qeeri kataman Al77aazara giyo issi bitanee harggiis; he
katamai Mairaamanne i michchiyaa Martta de7ido katamaa. 2 Godaa to-
huwaa shittuwaa tiyada, ba binnaanan a tohuwaa quccidaara he Mairaamo;
harggidaagee qassi i ishaa Al77aazara. 3 Hegaa gishshau, michchentti,
"Godau, neeni siiqiyoogee harggiis" giidi Yesuusayyo kiittidosona.
4 Yesuusi hegaa siyido wode, "Taani Xoossaa Na7ai harggiyaa gaasuwan
bonchchettana mala, Xoossaa bonchchuwaassi ha harggee Al77aazara
oiqqidoogaappe attin, woriya hargge gidenna" yaagiis.
5 Yesuusi Martto, i michchiyoonne Al77aazara siiqees; 6 Al77aazari
harggidoogaa Yesuusi siyido wode, ba de7iyoosan naa77u gallassaa pe7iis.
7 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, "Naa77anttuwaa
Yihudaa biitti boos" yaagiis.
8 Erissiyo ashkkarati zaaridi, "Tamaarissiyaagoo, guutta wodeppe kase
Aihudati nena shuchchan caddanau koyidosona; qassikka yaa buutee?"
yaagidosona.
9 Yaagin Yesuusi, "Issi gallassan tammanne naa77u saatee de7ees;
de7enneeyye? Gallassi hemettiya asi xubettenna; aissi giikko, i ha
sa7aa poo7uwaa be7ees. 10 SHin qammi hemettiya urai de7ikko,
poo7oi aani bainna gishshau, xubettees" yaagiis. 11 Yesuusi hegaa
giidoogaappe guyyiyan, qassikka etau, "Nu dabboi Al77aazari xiskkiis;
shin xiskkuwaappe a denttanau taani bais" yaagiis.

12 Erissiyo ashkkarati zaaridi, “Godau, i xiskkidabaa gidikko, denddana” yaagidosona.
13 Al77aazari haiqqidoogaa Yesuusi odiis; shin Al77aazari xiskkidi zin77idoogaa odiis giidi, eti qoppidosona. 14 Hegaa gishshau, Yesuusi geeshshidi eta, “Al77aazari haiqqiis. 15 Intte ammanana mala, taani he sohuwan de7ennaagaayyo, intte gishshau ufaittais. SHin hinddite; akko boos” yaagiis.
16 Hegaappe guyyiyan, Menttiyaa giyo Toomaasi ba lagge erissiyo ashkkarata, “Aara haiqqanau nuunikka qassi boos!” yaagiis.

Yesuusi Denddoinne De7oi Tana Giis

17 Yesuusi gakkiyo wode, Al77aazari moogettoosappe oiddu gallassa gidiis. 18 Biitaanee Yerusalaameppe naa77u kilo meetire keenaa haakkees. 19 Daro Aihudati Marttonne Mairaamo eta ishai haiqqidoogau minttettanau yi-idosona.
20 Martta Yesuusi yiidoogaa siyada, a mokkanau kiyaasu; shin Mairaama sooni attaasu. 21 Martta Yesuusa, “Godau, neeni hagan de7idabaa gidiyaakko, ta ishai haiqqenna. 22 SHin neeni woossiyoobaa ai gidikkokka, Xoossai neeyyo harai atto ha77ikka immanaagaa taani erais” yaagaasu.
23 Yesuusi, “Ne ishai haiquwaappe denddana” yaagiis.
24 Yaagin Martta, “Wurssettaa gallassi haiquwaappe denddanaagaa taani erais” yaagaasu.
25 Yesuusi iyyo, “Taani denddonne de7o; tana ammaniya urai harai atto, haiqqikkokka paxa de7ana. 26 Qassi paxa de7iya urainne tana ammaniya urai ubbai mulekka haiqqenna; hegaa neeni ammanai?” yaagiis.
27 Martta zaarada, “Godau, ee taani ammanais; neeni Xoossaa Na7aa, sa7aa yaanau de7iya Kiristtoosa gidiyoogaa taani ammanais” yaagaasu.
28 Martta hegaa giidoogaappe guyyiyan, baada ba michcheeyyo geeman xeesada, “Tamaarissiyaagee yiidi, nena koyees” yaagaasu. 29 Mairaama hegaa siyido wode, eesuwan dendda eqqada Yesuusakko baasu. 30 Yesuusi Martta a mokkidosan de7eesippe attin, biron qeeri katamaa gakkiichchibeenna. 31 Mairaamo minttettiiddi, sooni iira de7iya Aihudati, a eesuwan dendda eqqada kare kiyiyoogaa be7idi, Al77aazari moogettido gonggoluwaa baada yaani yeekkanau hanausu yaagidi, o kaallidi kiyidosona.
32 Mairaama Yesuusi de7iyoosaa baada Yesuusa be7ido wode, a tohuwaa bollan kunddaasu; kunddada, “Godau, neeni hagan de7idobaa gidiyaakko, ta ishai haiqqenna shin!” yaagaasu.
33 Yesuusi a yeekkiyoogaanne qassi iira yiida Aihudatikka yeekkiyoogaa be7idi, ba wozanan daro mishettiis; qassi tookki shemppiis. 34 Eta, “Awan moogidetii?” yaagidi oichchin, “Godau, yaada be7a” yaagidi zaaridosona.
35 Yesuusi afuxxiis. 36 Hegaa gishshau, Aihudati, “Al77aazara i ai keenaa siiqiyaakko be7ite!” yaagidosona.
37 SHin etappe issooti issooti, “Hagee qooqe bitaniyaa xeelissidaagee ha bitanee haiqqenna mala teqqanau danddayennee?” yaagidosona.

Yesuusi Al77aazara Haiquwaappe Denttiis

38 Yesuusi qassikka wozanappe qarettidi, Al77aazari moogettido gonggoluwaakko biis; he gonggoloi shuchchan qum77etti uttiis. 39 Yesuusi, “SHuchchaa pogite!” yaagidi azaziis.
Haiqqida bitaniyaa michchiyaa Martta, “Godau, i haiqqoosappe oiddu gallassa gidido gishshau, ha77i xinqqana!” yaagaasu.

40 Yesuusi Martto, “Ammaniyaabaa gidikko, neeni Xoossaa bonchchuwaa
be7anaagaa taani neeyyo yootabeikkinaa?” yaagiis. 41 Eti shuchchaa dent-
tidosona; denttin Yesuusi saluwaa pude xeellidi, “Aawau, taani giyoogaa
neeni siyido gishshau, nena galatais. 42 Neeni ubba wode siyiyoogaa taani
erais; shin hagan yuuyi aadhdhidi eqqida asai neeni tana kiittidoogaa
ammanana mala, hagaa taani eta gishshau gais” yaagiis. 43 Yesuusi hegaa
giidoogaappe guyyiyan, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Al77aazaraa, haa kiya!”
yaagiis. 44 Haiqqida bitaniyau kusheenne tohoi shaluwan qashetti utti-
daashiininne a som77oikka afalan kametti uttidaashin kiyiis. Kiyin Yesuusi
eta, “Birshshidi aggi bayite! Bo!” yaagiis.

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona
(Maatiyoosa 26:1-5; Marqqoosa 14:1-2; Luqaasa 22:1-2)

45 Hegaa gishshau, Mairaamikko yiida Aihudatuppe daroti Yesuusi
oottidoogaa be7idi, a ammanidosona. 46 SHin etappe issooti issooti
Parisaawetukko biidi, Yesuusi oottidoogaa etau odidosona. 47 Hegaappe
guyyiyan, qeese halaqatinne Parisaaweti yaa7aa shiishshidi, “Ha bitanee
daro wolqqaama malaataa oottiyo gishshau, ai oottanee? 48 Nuuni a co77u
giidi, aggi bayikko, asai ubbai a ammanana; qassi Roome biittaa asati yiidi,
nu Beeta Maqidasiyaanne nu asaa xaissana” yaagidosona.

49 Etappe issoi Qayaafa giyoogee, he laitti qeese ubbatu halaqa gididaagee,
“Intte ainne erekketa! 50 Asai ubbai xayiyoogaappe asa ubbaa gishshau, issi
asi haiqqiyoogee keha gidiyoogaa intte akeekite” yaagiis. 51 I hegaa baappe
gibeenna; shin he laitti qeese ubbatu halaqa gidiyo gishshau, Yesuusi Ai-
huda asaa gishshau haiqqanau bessiyoogaa hananabaa yootiis. 52 Qassi
Yesuusi Aihuda asaa xalaalaayyo haiqqenna; shin laaletti de7iya Xoossaa
naata issippe shiishshanau haiqqana.

53 He gallassappe doommidi, eti a woranau maqettidosona. 54 Hegaa
gishshau, Yesuusi Aihudatu giddon qoncciyan yaa haa hemettibeenna; shin
bazzuwaa lanqqiyan de7iya biitti, Efireema giyo qeeri katamaa biis. Biidi
ba erissiyo ashkkaratuura he sohuwan takkiis.

55 Aihudati Paasikaa bonchchiyo gallassai matiis; qassi daro asai bana
geeshshanau, Paasikaa bonchchiyo gallassai gakkanaappe kase he biit-
taappe Yerusalaame biis. 56 Eti Yesuusa koyoosona; Beeta Maqidasiyan
eqqidi, “Ai qoppeetii? Paasikaa bonchchiyoosaa Yesuusi yeennee?” yaagidi
issoi issuwaa oichchidosona. 57 Qassi qeesetu halaqatinne Parisaaweti
Yesuusa qachchanau, i de7iyoosaa eriya ooninne banttayyo yootana mala
azazidosona.

12

Yesuusa SHittuwaa Tiyida Maccaasiyo
(Maatiyoosa 26:6-13; Marqqoosa 14:3-9)

1 Paasikaa bonchchiyo gallassaappe usuppun gallassaa kasetidi, Yesuusi
i haiquwaappe denttido Al77aazari de7iyo Biitaaniyaa giyo katamaa biis.
2 He sohuwan eti au kahuwaa kattidosona; Al77aazari aara issippe utti-
daashin, Martta kahuwaa kattausu. 3 Mairaama daro miishshan baizettiya
narddoose giyo geeshsha shittuwaa ehaada, Yesuusa tohuwaa tiyaasu;
tiyada ba binnaanan a tohuwaa quccaasu; keetta ubbai shittuwaa sawuwan
tonggu gees.

4 SHin Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe issoi, Yesuusa aatti immanaagee,
Yihudaa Asqqorootu, 5 “Ha shittoi issi xeetanne ishatamu biran baizettin,

aibissi birai hiyyeesau imettennee?" yaagiis. 6 I kaiso gidido gishshau, hegaa giisippe attin, hiyyeesau qarettidi gibeenna; i miishshaa qarcciitaa oiqqiyaagaa gidiyo gishshau, ubba wode appe baayyo ekkees.

7 Yesuusi, "Bau de7iyaabaa taani moogettiyo gallassau minjju; o aggite. 8 Hiyyeesati ubba wode inttenaara de7ana; shin taani ubba wode inttenaara de7ikke" yaagiis.

9 Aihudatuppe daro asai Yesuusi Biitaaniyan de7iyoogaa siyidi, yaa biis; eti Yesuusa be7ana gishsha xalaalau gidennan, i haiquwaappe denttido Al77aazarakka be7anau biidosona. 10 Hegaa gishshau, qeese halaqati Al77aazarakka qassi woranau maqettidosona. 11 Aissi giikko, Al77aazara gaasuwan daro Aihudati banttana kaalettiyaageeta aggi bayidi, Yesuusa ammanoosona.

Yesuusi Bonchchuwan Yerusalaame Geliis (Maatiyoosa 21:1-11; Marqqoosa 11:1-11; Luqaasa 19:28-40)

12 Wonttetta gallassi Paasikaa bonchchiyoosaa yiida daro asai Yesuusi Yerusalaame biyoogaa siyiis. 13 Siyidi zambbaa haittaa oiqqidi, a mokkanau kiyidosona. Bantta qaalaa xoqqu oottidi,

"Xoossai galatetto!
Xoossaa sunttan yiya Israa7eela kawoi anjjettidaagaa!"

yaagidosona.

14-15 Xoossaa maxaafai,

"Xiyoone katamau, yayyoppa!
Be7a, ne kawoi hare maraa bolli uttidi yees"

giyoogaadan, Yesuusi hare maraa demmidi, a toggiis.

16 Yesuusi erissiyo ashkkarati hegaa kase akeekibookkona; shin Yesuusi bonchchettidoogaappe guyyiyan, Xoossaa maxaafai hegaa ubbaa giidoogaanne qassi etikka hegaa ubbaa Yesuusayyo oottidoogaa hassayidosona.

17 Al77aazari moogettido gonggoluwaappe Yesuusi a xeesidi, haiquwaappe denttido wode, Yesuusaara de7iya daro asai Yesuusayyo markkattiis. 18 Daro asai a mokkanau kiyidoogee, i he wolqqaama malaataa oottido gishshassa. 19 Hegaa gishshau, Parisaaweti issoi issuwaa, "Intte ainne oottanau danddayennaagaa be7eetii! Be7ite, dere ubbai a geeduwaa kaallees" yaagidosona.

20 Paasikaa bonchchiyo gallassi goinnanau Yerusalaame biidaageetu giddon issi issi Giriike asati de7oosona. 21 Eti Galiila biittan Beetasaida giyo katamaappe yiida Piliphphoosakko biidi, "Godau, nuuni Yesuusa be7anau koyoos" yaagidi woossidosona. 22 Piliphphoosi biidi, Inddiraasayyo odiis; odin naa77aikka biidi, Yesuusayyo odidosona.

23 Yesuusi etau hagaadan yaagiis; "Taani, Asa Na7ai, bonchchettiyo saatee gakkiis. 24 Taani intteyyo tumaa odais; issi gistte aifiyaa biittan wodhdhada wooqqana xayikko, barkka attausu. SHin he gisttee aifiyaa wooqqikko, daro aifiyaa aifausu. 25 Ba shemppuwaa siiqiya ooninne bashshees; qassi ba shemppuwaa ha sa7an ixxiya ooninne merinaa de7uwau ashshees. 26 Ooninne tau oottikko, tana kaallanau bessees; qassi taani de7iyoosan ta ashkkaraikka de7ana. Tau oottiya oonanne, ta Aawaikka a bonchchana.

27 "Ha77i ta shemppoi daro un77ettiis; yaatin woigoo? Taani, 'Ta Aawau, tana ha saateeppe ashsharkkii' yaagoo? CHii, taani ha saatiyan yiidoogee hagaa gishshassa. 28 Ta Aawau, ne sunttaa bonchcha" yaagiis.

He wode saluwaappe, "Taani ta sunttaa bonchchaas; qassikka gujjada bonchchana" yaagiya qaalai yiis.

29 He sohuwan eqqida daro asai he qaalaa siyidi, “Hegee dadaa” yaagiis.
Harati qassi, “Kiitanchchai ayyo haasayiis” yaagidosona.
30 Yesuusi zaaridi eta, “Ha qaalai intte gishshau yiidoogaappe attin,
ta gishshassa gidenna. 31 Ha sa7ai pirddettiyo wodee ha77a; ha sa7aa
haariyaagee ha77i kare olettana. 32 Qassi taani masqqaliyaa bolli kaqettiyo
wode, asa ubbaa taakko ekkana” yaagiis. 33 I hegaa giidoogee ai mala
haiquwaa i haiqqanaakkonne eta erissanaassa.
34 Daro asai zaaridi Yesuusa, “Nu higgee Kiristtoosi merinau de7iyoogaa
odees. Yaatin, neeni woigada, ‘Asa Na7ai masqqaliyaa bolli kaqettana’ gai?
He Asa Na7ai oonee?” yaagidosona.
35 Yaagin Yesuusi, “Poo7oi inttenaara guutta wodiyaa takkana. Intteyyo
xumenna mala, poo7oi de7ishin, poo7uwan hemettite. Xuman hemettiya
urai au biyaakkonne erenna. 36 Poo7uwaa asa gidana mala, intteyyo poo7oi
de7ishin, poo7uwaa ammanite” yaagiis.

Aihudati Ammanennan Ixxido Hanotaa

Yesuusi hegaa haasayidoogaappe guyyiyan, biidi etappe geemettiis. 37-38 I
hegaa keena wolqqaama malaataa eta sinttan oottikkokka, hananabaa
yootiya Isiyaasi,
“Godau, nu markkatettaa ooni ammanidee?
Godai ba wolqqaa oona bessidee?”
giidoogee tuma gidana mala, eti a ammanibookkona.
39-40 Isiyaasi qassikka,
“Eta aifee xeellenna mala,
eta wozanaikka akeekenna mala,
eti Xoossaakko simmin, i eta pattenna mala,
Xoossai eta aifiyaa qooqissiis.
Eta wozanaa dammissiis”
giido gishshau, eti ammananau danddayibookkona.
41 Isiyaasi Yesuusa bonchchuwaa be7ido gishshaunne qassi abaa
haasayido gishshau, hegaa giis.
42 Hegaa gidinkka, harai atto Aihudatu halaqatuppekka daroti Yesuusa
ammanidosona. SHin Parisaaweti banttana Aihudatu woosa keettaappe
kessoosona giidi yayyido gishshau, ammanida giidi markkattibookkona.
43 Aissi giikko, eti Xoossaa sabaappe aattidi, asa sabaa siiqidosona.
44 Yesuusi ba qaalaa xoqqu oottidi yaagiis; “Tana ammaniya ooninne
tana kiittidaagaakka ammaniyoogaappe attin, ta xalaalaa ammanenna.
45 Tana be7iya ooninne tana kiittidaagaakka be7ees. 46 Tana ammaniya
ubbai xuman de7enna mala, taani poo7o gidada sa7aa yaas. 47 Ta qaalaa
siyidi azazettenna uraa oonanne taani pirddikke; aissi giikko, taani sa7aa
ashshanau yiidoogaappe attin, pirddanau yabeikke. 48 Tana ixxiya oonanne
qassi ta qaalaa ekkenna oonanne pirddiyaagee de7ees. Taani yootido qaalai
wurssettaa gallassi he uraa pirddana. 49 Aissi giikko, taani hagaa taappe
haasayabeikke; shin tana kiittida ta Aawai taani gaanaagaanne haasayanaa-
gaa tana azaziis. 50 Qassi a azazoi merinaa de7uwaa ehiyoogaa taani erais;
hegaa gishshau, taani yootiyoogee ta Aawai tana yoota giidi odidoogaa”
yaagiis.

13

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratu Gediyaa Meecciis

1 Paasikaa bonchchiyo gallassai gakkanaappe kasetidi, ha sa7aappe shaahettidi, Aawaakko biyo wodee gakkidoogaa Yesuusi eriis; ha sa7an de7iya baageeta ubba wode siiqiis; wurssettai gakkanaassi eta siiqiis.

2 Yesuusinne erissiyo ashkkarati kahuwaa miishin, Simoona na7aa Yihudaa Asqqorootu Yesuusa aatti immanaadan, xalahe halaqai a qofissi wottiis. 3 Yesuusi ba Aawai ubbabaa a kushiyan wottidoogaa, qassi Xoossaa matappe i yiidoogaanne, simmidi akko baanaagaa eriis. 4 Yesuusi miyoosaappe denddi eqqidi, bolla bagga maayuwaa qaari wottidi, pooxaa ba xeessan gixxiis. 5 Hegaappe guyyiyan, haattaa kuixaaruwan tigidi, ba erissiyo ashkkaratu tohuwaa meecciyoogaanne ba xeessan gixxido pooxan qucciyoogaa doommiis.

6 Yesuusi Simoon PHeexiroosakko yin PHeexiroosi, “Godau, neeni ta tohuwaa meeccanau hanaiyye?” yaagiis.

7 Yesuusi zaaridi a, “Taani oottiyoogaa neeni ha77i erakka; shin guyyeppe akeekana” yaagiis.

8 Yaagin PHeexiroosi, “Neeni ta tohuwaa mulekka meeccakka!” yaagiis.

Yesuusi a, “Taani ne tohuwaa meeccana xayikko, neeyyoonne taayyoonne issippetetti baawa” yaagidi zaariis.

9 Yaagin PHeexiroosi Yesuusa, “Godau, yaatikko, ta tohuwaa xalaalaa meeccoppa; ta kushiyaakka ta huuphiyaakka meecca!” yaagiis.

10 Yesuusi zaaridi, “Bollaa meecettiichchida urai ooninne tohoppe harabaa meecettanau koshshenna; ayyo ubbasaikka geeshsha. Qassi inttekka geeshsha; shin ubbai geeshsha gidekketa” yaagiis. 11 Aissi giikko, Yesuusi bana aatti immana urai oonakkonne erees; i, “Intte ubbai geeshsha gidekketa” giidoogee hegaassa.

12 Eta tohuwaa meeccidoogaappe guyyiyan, Yesuusi ba maayuwaa maayidi, ba sohuwaa guyye simmidi biidi uttiis; uttidi eta yaagiis; “Taani intteyyo oottidoogaa akeekeetii? 13 Intte tana tamaarissiyaagoonne Godau geeta; taani he intte giyoogaa gidiyo gishshau, loittideta. 14 Taani intteyyo Godanne inttena tamaarissiyaagaa gidaidda, intte tohuwaa meeccidabaa gidikko, inttekka issoi issuwaa tohuwaa meeccanau bessees. 15 Aissi giikko, taani intteyyo oottidoogaadan, inttekka oottana mala, intteyyo leemiso gidaas. 16 Taani intteyyo tumaa odais; ashkkari ba godaappe aadhdhenna. Qassi kiitettida uraikka bana kiittidaagaappe aadhdhenna. 17 Intte hegaa eridi oottiyaabaa gidikko anjjettidaageeta.

18 “Taani intte ubbaabaa haasayikke. Taani dooridoogeeta erais; shin Xoossaa maxaafai, ‘Taani barssidoogee ta kushiyaa saxxiis’ giidoogee tuma gidanau bessees. 19 Hegee haniyo wode taani tana gidiyoogaa intte ammanana mala, hegee hananaappe kasetada intteyyo haara odais. 20 Taani intteyyo tumaa odais; taani kiittiyo oonanne mokkiya urai tanakka mokkees; qassi tana mokkiya ooninne tana kiittidaagaa mokkees” yaagiis.

Yesuusi Bana Aattidi Immanaagee Oonakko Kasetidi Odiis (Maatiyoosa 26:20-25; Marqqoosa 14:17-21; Luqaasa 22:21-23)

21 Yesuusi hegaa haasayidoogaappe guyyiyan, ba wozanan daro metootiis; metootidi, “Taani intteyyo tumaa odais; tana intteppe issoi aatti immana” giidi qoncciyan odiis.

22 I obaa haasayiyaakkonne, erissiyo ashkkaratuyyo mulekka erettennan ixxin, issoi issuwaa xeellidosona. 23 Erissiyo ashkkaratuppe issoi, Yesuusi siiqiyoogee, Yesuusa matan uttiis. 24 Hegaa gishshau, Simoon PHeexiroosi he erissiyo ashkkaraa qim77otidi, “I oona giyaakko, ane a oichcha” yaagiis.

25 Hegaa gishshau, he erissiyo ashkkarai Yesuusa haittaakko shiiqidi,
“Godau, i oonee?” yaagiis.
26 Yesuusi zaaridi, “Taani oittan cambbaa tushkkada immiyoogee a”
yaagiis. Qassi oittaa mentti ekkidi, cambbaa tushkkidi, Simoona na7aa, Yi-
hudaa Asqqorootuyyo immiis. 27 Yihudai oittaa menttettaa ekkidoogaappe
guyyiyan, Seexaanai sohuwaarakka Yihudan geliis. Yesuusi a, “Neeni oot-
tanaagaa eesuwan ootta!” yaagiis. 28 SHin he sohuwan uttidaageetuppe
ooninne Yesuusi hegaa a aissi giidaakkonne eribeenna. 29 Yihudai mi-
ishshaa qarcciitaa oiqqiyo gishshau, erissiyo ashkkaratuppe issooti issooti
Yesuusi Yihudaa, “Paasikaa bonchchiyo gallassau banttana koshshiyaabaa
baada shamma woi hiyyeesau muxuwaataa imma giis” yaagidi qoppi-
dosona.
30 Yihudai oittaa me7ettaa ekkidi, sohuwaarakka kare kiyiis; he wode
sa7ai qamma.

Ooratta Azazuwaa

31 Yihudai kare kiyidoogaappe guyyiyan, Yesuusi yaagiis; “Ha77i taani
Asa Na7ai bonchchettaas: Xoossaikka ta baggaara bonchchettiis. 32 Xoossai
ta baggaara, Asa Na7aa baggaara bonchchettikko, i ba huuphen tana Asa
Na7aa bonchchana; qassi i tana sohuwaara bonchchana. 33 Ta naatoo, taani
inttenaara daro wodiyaa gam77ikke. Intte tana koyana; shin taani Aihu-
data, ‘Taani biyoosaa intte baanau danddayekketa’ giidoogaadan, intteyy-
ookka ha77i odais. 34 Taani inttena ooratta azazuwaa azazais; issoi issuwaa
siiqite. Taani inttena siiqidoogaadankka, intte issoi issuwaa siiqana bessees.
35 Intte issoi issuwaara siiqettikko, ta erissiyo ashkkarata gidiyoogaa asai
ubbai erana” yaagiis.

PHeexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Odiis
(Maatiyoosa 26:31-35; Marqqoosa 14:27-31; Luqaasa 22:31-34)

36 Simoon PHeexiroosi Yesuusa, “Godau, neeni au bai?” yaagiis.
Oichchin Yesuusi zaaridi, “Taani biyoosaa neeni ha77i tana kaallanau
danddayakka; shin guyyeppe kaallana” yaagiis.
37 Yaagin PHeexiroosi, “Godau, taani nena ha77i kaallanau aissi dand-
dayikkinaa? Taani ne gishshau, haiqqanaukka giiga uttaas!” yaagiis.
38 Yesuusi zaaridi, “Ta gishshau haiqqanau hai tumu giiga uttadii? Taani
neeyyo tumaa odais; kuttoi waassanaappe kase, neeni tana heezzutoo
kaddana” yaagiis.

14

Aawaakko Efiya Ogee Yesuusa

1 Yesuusi erissiyo ashkkarata, “Intte wozanai hirggoppo; Xoossaa amman-
ite; tanakka ammanite. 2 Ta Aawaa keettan daro sohoi de7ees. Hegaa giden-
naakko, taani intteyyo hegaa yootikke; taani intteyyo sohuwaa giigissanau
bais. 3 Taani baada sohuwaa giigissoogaappe guyyiyan, taani de7iyoosan
inttekka de7ana mala, simmada yaada inttena taakko ekka efaana. 4 Qassi
intte taani biyo ogiyaa ereeta” yaagiis.
5 Yaagin Toomaasi, “Godau, neeni biyoosaa nuuni erokko; ogiyaa waanidi
eranau danddayiyoonii?” yaagiis.
6 Yesuusi zaaridi, “Ogee, tumainne de7oi tana; ta baggaarappe attin,
ooninne ta Aawaakko baanau danddayenna. 7 Intte tana eriyaabaa
gidiyaakko, ta Aawaakka erana; ha77ippe doommidi, intte a ereetanne qassi
a be7ideta” yaagiis.

8 Piliphphoosi Yesuusa, “Godau, Aawaa nuna bessa; hegee nuuyyo gidana” yaagiis.

9 Yesuusi zaaridi yaagiis; “Taani hagaa keena wodiyaa inttenaara de7inkka, tana erikkii Piliphphoosaa? Tana be7ida urai Aawaakka be7iis; yaatin, neeni woigada, ‘Aawaa nuna bessa’ gai? 10 Taani Aawaa giddon de7iyoogaa qassi Aawaikka ta giddon de7iyoogaa neeni ammanikkiiyye? Taani intteyyo odiyo qaalaa taani taappe odikke; shin ta giddon de7iya Aawai ba oosuwaa oottees. 11 Taani Aawaa giddon de7iyoogaaninne qassi Aawaikka ta giddon de7iyoogan tana ammanite; hegee xayikko, abau a oosuwaabau tana ammanite.

12 “Taani intteyyo tumaa odais; tana ammaniya urai taani oottiyo oosuwaa oottana. Taani Aawaakko biyo gishshau, he urai hagaappe aadhdhiya oosuwaa oottana. 13 Aawai Na7aa baggaara, ta baggaara bonchchettana mala, ta sunttan intte woossiyo ubbabaa taani intteyyo polana. 14 Intte ta sunttan tana ai oichchikkokka, taani polana.

15 “Intte tana siiqiyaabaa gidikko, ta azazuwaa naagana. 16-17 Taani Aawaa woossana; inttenaara merinau de7ana mala, tumatettaa Ayyaanaa, hara minttettiyaagaa intteyyo i immana. Ha sa7ai he tumatettaa Ayyaanaa be7ennaagaanne erennaagaa gidiyo gishshau, a ekkanau danddayenna; shin i inttenaara de7iyo gishshaunne intte giddon de7ana gishshau, intte a ereeta.

18 “Taani inttena intterkka yeggabeikke; taani simmada inttekko yaana. 19 Guutta wodiyaappe guyyiyan, sa7ai tana naa77antto be7enna; shin intte tana be7ana; taani paxa de7iyo gishshau, inttekka qassi paxa de7ana. 20 Taani ta Aawaa giddon de7iyoogaanne intte ta giddon de7iyoogaa, qassi taani intte giddon de7iyoogaanne intte he gallassi erana.

21 “Ta azazoi a matan de7iyo asi, qassi he azazuwaakka naagiyaagee, i tana siiqiya asa. Tana siiqiya asa ta Aawaikka siiqees; taanikka a siiqais. Taani ayyo qonccana” yaagiis.

22 Yihudaa Asqqoroota gidenna Yihudai Yesuusa, “Godau, neeni ne huuphiyaa sa7aa bessennan, nuna bessana giyoogaa woigada gai?” yaagiis.

23 Yaagin Yesuusi, “Tana siiqiya ooninne ta qaalaa naagana; ta Aawai a siiqana; qassi ta Aawainne taaninne akko yiidi, aara de7ana. 24 Tana siiqenna urai ooninne ta qaalau azazettenna; intte siyiyo qaalai tana kiittida Aawaagaa gidiyoogaappe attin, taagaa gidenna.

25 “Taani inttenaara issippe de7aidda hagaa intteyyo odaas; 26 shin Geeshsha Ayyaanai, minttettiyaagee, Aawai ta sunttan kiittanaagee, inttena ubbabaa tamaarissana. Taani intteyyo odido ubbabaakka inttena hassayissana.

27 “Taani sarotettaa inttenaara wottais; ta sarotettaa intteyyo immais. Taani sa7ai immiyo sarotettaa malaa immikke. Intte hirggoppitenne yayyoppite. 28 Taani intteyyo, ‘Taani bais; shin simmada inttekko yaana’ giidoogaa siyideta; intte tana siiqidobaa gidiyaakko, taappe Aawai dariyo gishshau, taani Aawaakko biyoogan intte ufaittana shin. 29 Hegee haniyo wode intte ammanana mala, hegee hanennan de7ishin, haara kasetada taani intteyyo odarggaas.

30 “Ha sa7aa haariyaagee yiyo gishshau, taani hagaappe sinttan inttenaara keehi haasayikke. Tana i ainne oottanau danddayenna. 31 SHin taani Aawaa siiqiyoogaa sa7ai eranau bessees; qassi taanikka Aawai tana azazidoogaadan oottais. Denddi eqqite; hagaappe boos.

15

Woiniyaa Giyo Turaayyo Tumu Anoi Yesuusa

1 “Taani woine giyo turaayyo tumu ano; goshshanchchai ta Aawaa.
2 Ta giddon de7iya aife aifenna turaa mara ubbaa i karees; aifiya turaa
mara ubbai kaseegaappe keehi aifanaadan, he maraa xeeraa i qanxxana.
3 Taani intteyyo ha77i odido qaalaa gaasuwan, intte geeshsha. 4 Ta giddon
de7ite; taanikka intte giddon de7ana. Woiniyaa turaa marai anoora issippe
de7ennan xayikko, he marai barkka aife aifanau danddayennaagaadan,
inttekka ta giddon de7ennan xayikko, aife aifanau danddayekketa.

5 “Taani woine turaayyo ano; intte he turaa marata. Ta giddon de7iya
urai, taanikka a giddon de7iyo urai, daro aife aifana; aissi giikko, taani
bainnan intterkka ainne oottanau danddayekketa. 6 Ta giddon de7enna urai
tura maradan, karen yeggin melana; melidaagaa shiishshidi taman wottin,
i eexxana. 7 Intte ta giddon de7ikko, qassi ta qaalaikka intte giddon de7ikko,
intte koyidobaa aiba gidinkka woossite; intte ekkana. 8 Intte daro aifiyaa
aifikkonne qassi ta erissiyo ashkkarata gidikko, hegan ta Aawai bonchchet-
tana. 9 Aawai tana siiqidoogaadan, taanikka inttena siiqaas; ta siiquwan
de7ite. 10 Taani ta Aawaa azazuwaa naagada a siiquwan de7idoogaadan,
inttekka ta azazuwaa naagikko, ta siiquwan de7ana.

11 “Ta ufaissai inttenaara de7ana malanne, inttekka daro ufaittana mala,
taani hagaa intteyyo yootaas. 12 Ta azazoi hagaa; taani inttena siiqiy-
oogaadan, inttekka issoi issuwaara siiqettite. 13 Ba shemppuwaa ba
laggiyaayyo aattidi immiyoogaappe aadhdhiya siiqoi ooyyookka baawa.
14 Taani inttena azazidobaa ubbaa oottikko, intte ta laggeta.

15 “Ashkkarai ba godai oottiyoobaa erenna gishshau, taani inttena ha-
gaappe sinttau ashkkarata giikke; shin taani inttena ta laggeta gaas. Aissi
giikko, ta Aawaappe siyido ubbabaa taani intteyyo yootaas. 16 Taani inttena
dooridoogaappe attin, intte tana dooribeekketa. Intte biidi aifiyaa aifana
mala, taani inttena sunttaas. Qassi Aawaikka intte ta sunttan woossidobaa
ubbaa immana. 17 Taani inttena azaziyoogee hagaa; issoi issuwaara siiqet-
tite.

Yesuusi Ha Sa7ai Ixxiyoogaa Odiis

18 “Sa7ai inttena ixxikko, kasetidi tana ixxidoogaa akeekite. 19 Intte
sa7aabaa gididaakko, sa7ai babaadan inttena siiqana; shin taani inttena
sa7aappe dooridoogaappe attin, intte sa7aabaa gidekketa; sa7ai inttena
ixxiyoogee hegaassa. 20 ‘Ashkkarai ba godaappe darenna’ gaada taani
intteyyo odidoogaa hassayite. Eti tana yedettidabaa gidikko, inttenakka
yedettana. Eti ta qaalaa naagidabaa gidikko, intte qaalaakka naagana.
21 SHin eti tana kiittidaagaa erenna gishshau, ha ubbaa ta gaasuwan eti
intte bolli wottana. 22 Taani yaada etau odennabaa gidiyaakko, etau nagara
gidenna; shin ha77i eti oottiyo nagaraa gaasoyiyoobi baawa. 23-24 Tana
ixxiyaagee ta Aawaakka ixxees. Ooninne oottibeenna oosuwaa eta giddon
taani oottabeennabaa gidiyaakko, etau nagara gidennan attana; shin ha77i
eti taani oottido oosuwaa be7idi, tanakka ta Aawaakka ixxidosona. 25 SHin
eta higgiyan, ‘Tana coo ixxidosona’ geetettidi xaafettidaagee polettana mala,
hagee haniis.

26 “SHin Aawaappe yiya tumatettaa Ayyaanai minttettiyaagee yaana.
Taani Aawaappe intteyyo a yeddana; qassi i tabaa markkattana. 27 Inttekka
qassi kaseesappe doommidi, tanaara de7iyo gishshau, tabaa markkattana.

16

Geeshsha Ayyaanaa Oosuwaa

1 “Taani hagaa intte xubettenna mala, intteyyo odaas. 2 Eti inttena bantta
Aihuda woosa keettaappe kessi yeddana. Hegaa bolli qassi inttena woriya
urai Xoossau oottiyoobaa au milatiyo wodee yaana. 3 Eti hegaa intte bolli
oottiyoogee tananne Aawaa erenna gishshassa. 4 SHin eti hegaa intte bolli
oottiyo wodee gakkiyo wode, taani intteyyo odidoogaa intte hassayana
mala, taani intteyyo hagaa odaas.

“Taani inttenaara de7iyo gishshau, koiro hegaa intteyyo odabeikke. 5 SHin
ha77i taani tana kiittidaagaakko bais; shin intteppe ooninne, ‘Au bai?’ giidi
tana oichchiyai baawa. 6 SHin taani hagaa odido gishshau, intte wozanan
daro azzanoi de7ees. 7 SHin taani intteyyo tumaa odais; taani biyoogee
intteyyo keha. Aissi giikko, taani baana xayikko, minttettiyaagee inttekko
yeenna; shin taani biikko, a inttekko yeddana. 8 Qassi minttettiyaagee
yiidi, nagaraabaa, xillotettaabaanne pirddaabaa ha sa7aa asaa erissana.
9 Nagaraabai asai tana ammanenna gishshassa. 10 Xillotettaabai qassi taani
Aawaakko biyo gishshau, intte tana naa77anttuwaa be7ekketa. 11 Xoossaa
pirddaabai qassi sa7aa haariyaagee pirddettiichchido gishshassa.

12 “Taani intteyyo odiyoobai darobai de7ees; shin ha77i intteyyo gelenna.
13 Tumatettaa Ayyaanai yiyo wode, inttena tumatetta ubbaakko efaana.
Aissi giikko, i ba siyidobaa odanaappe attin, baappe ainne odenna. Qassi
sinttappe yaanabaa intteyyo i odana. 14 I tana bonchchana; aissi giikko, i
taayyo de7iyaabaappe ekkidi, intteyyo odana. 15 Aawau de7iyaabai ubbai
tabaa; minttettiyaagee tau de7iyaabaappe ekkidi, intteyyo odana taani
giidoogee hegaassa.

Intte Azzanoi Ufaissau Laamettana

16 “Guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ekketa; qassi guutta wodeppe
guyyiyan, intte tana be7ana” yaagiis.

17 Erissiyo ashkkaratuppe issooti issooti bantta giddon, “ ‘Guutta wodeppe
guyyiyan, intte tana be7ekketa; qassi guutta wodeppe guyyiyan, intte tana
be7ana; aissi giikko, taani Aawaakko bais’ giyoogee hegee woigiyoogee?”
yaagidosona. 18 “ ‘Guutta wodeppe guyyiyan’ giyoogee woigiyoogee? I aibau
haasayiyaakkonne nuuyyo erettenna” yaagidosona.

19 Eti bana oichchanau koyiyoogaa Yesuusi eridi, eta yaagiis; “Taani,
‘Guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ekketa; qassi guutta wodeppe
guyyiyan, intte tana be7ana’ giidoogau intte issoi issuwaa oichcheetii?
20 Taani intteyyo tumaa odais. Intte yeekkananne koizzana; shin ha
sa7ai ufaittana. Qassi intte azzanana; shin intte azzanoi ufaissa gi-
dana. 21 Issi maccaasiyaa na7a yelana haniyo wode, ba maaretaa wodee
gakkido gishshau, he maaretaabaa hirggausu; shin na7a yelidoogaappe
guyyiyan, na7i ha sa7an yelettido ufaissaa gishshau, ba maaretaa has-
sayukku. 22 Hegaa gishshau, inttekka intte wozanan hirggeeta; shin taani
naa77anttuwaa inttena be7ana; qassi intte wozanai keehi ufaittana; intte
ufaissaa ooninne intteppe ekkenna.

23 “He gallassi intte tana ainne woossekketa. Taani intteyyo tumaa odais;
intte ta sunttan woossiyoobaa ubbaa Aawai intteyyo immana. 24 Ha77i
gakkanaassikka ta sunttan ainne woossibeekketa; intte ufaissai polettana
mala, Xoossaa woossite; intte ekkana.

25 “Hagaa taani intteyyo leemisuwan yootaas; shin taani leemisuwan
yootenna wodee yaana; shin Aawaabaa taani intteyyo qoncciyan odana.

26 Taani he gallassi, intte ta sunttan Aawaa woossana; qassi intte gishshau,
taani Aawaa woossana giikke. 27 Aissi giikko, Aawai ba huuphen inttena
siiqees; intte tana siiqiyo gishshaunne taani Aawaa matappe yiidoogaa
ammanido gishshau, i inttena siiqees. 28 Taani Aawaa matappe sa7aa yaas;
qassi sa7aa aggada Aawaakko baana" yaagiis.

29 Erissiyo ashkkarati zaaridi Yesuusa, "Be7a, ha77i neeni qoncciyan
haasayaasa; leemison ainne haasayakka. 30 Neeni ubbabaa eriyoogaa nuuni
ha77i eroos; qassi nena ooninne oichchana mala, neeni koyennaagaa eroos.
Hegee nuna neeni Xoossaappe yiidoogaa ammanttees" yaagidosona.

31 Yaagin Yesuusi zaaridi eta, "Ha77i ammaneetii? 32 Be7ite, intte intte
soo intte soo laalettiyo wodeenne ta xalaalaa yeggi bayiyo wodee yaana;
ha77ikka yiichchiis. SHin Aawai tanaara de7iyo gishshau, ta xalaalaa
gidikke. 33 Intte ta giddon de7iiddi, saro de7ana mala, taani hagaa intteyyo
odaas. Sa7an intte waayettana. SHin minnite; taani sa7aa xoonaas" yaagiis.

17

Yesuusa Woosaa

1 Yesuusi hegaa haasayidoogaappe guyyiyan, pude saluwaa xeellidi, ha-
gaadan yaagiis; "Aawau, wodee gakkiis; ne Na7ai nena bonchchana mala,
neeni ne Na7aa bonchcha. 2 Aissi giikko, neeni ayyo immido ubbau merinaa
de7uwaa i immana mala, asa ubbaa bollan ayyo maataa immadasa. 3 Asai
nena issi Xoossaa gididaagaa erana malanne, qassi neeni kiittido Yesuus
Kiristtoosa erana mala, hagee merinaa de7o. 4 Neeni taayyo oottanau
immido oosuwaa polada, nena sa7an bonchchaas. 5 Ha77ikka qassi Aawau,
sa7ai merettanaappe kase ne matan taayyo de7iya bonchchuwan ne sinttan
tana bonchcha.

6 "Sa7aa asaappe neeni tau immidoogeeta nenaara eretissaas; eti
neegeeta; qassi neeni eta tau immadasa. Eti ne qaalaukka azazettidosona.
7 Ha77i neeni tau immido ubbabai neeppe yiidoogaa eti eroosona. 8 Aissi
giikko, neeni tau immido qaalaa taani etau immaas; etikka he qaalaa
ekkidosona. Taani ne matappe yiidoogee tuma gidiyoogaa eroosona; eridi
neeni tana kiittidoogaakka ammanidosona.

9 "Taani etau woossais; sa7au nena woossikke. SHin neeni tau immido
asau woossais; aissi giikko, eti neegeeta. 10 Tau de7iya ubbabai nebaa;
qassi neeyyo de7iya ubbabaikka tabaa. Taani eta baggaara bonchchettaas.
11 Taani hagaappe guyyiyan, sa7an de7ikke; eti sa7an de7oosona; taani
ha77i neekko bais. Geeshsha Aawau, ha neeni tau immidoogeeti neeninne
taani issuwaa gidiyoogaadan, eti issuwaa gidana mala, eta ne sunttan naaga.
12 Taani etaara sa7an de7aidda, neeni tau immido ne sunttaa wolqqan eta
naagaas. Taani eta naagaas; Xoossaa maxaafai giidoogee polettana mala,
xayoi bessiyo uraappe attin, etappe harai ooninne xayibeenna.

13 "Ha77i taani neekko bais; eta wozanan ta ufaissai polettana mala, hagaa
taani sa7an haasayais. 14 Taani etau ne qaalaa immaas; taani sa7aassa
gidennaagaadan, etikka sa7aassa gidenna gishshau, sa7ai eta ixxiis. 15 Neeni
xalahiyaappe eta naagana mala woossiyoogaappe attin, sa7aappe kessana
mala woossikke. 16 Taani sa7aassa gidennaagaadan, etikka sa7aassa gi-
dokkona. 17 Neeni tumatettan eta nebaa ootta; ne qaalaikka tumatettaa.
18 Neeni tana sa7aa kiittidoogaadan, taanikka eta sa7aa kiittaas; 19 qassi eti
tumatettan nebaa gidana mala, eta gishshau, taani ta huuphiyaa neeyyo
immais.

20 “Taani eta xalaalau woossikke; shin eti qaalaa yootin, tana ammanidaageetuyyookka woossais. 21 Eti ubbai issuwaa gidana mala, taani woossais. Aawau, neeni ta giddon de7iyoogaadan, qassi taanikka ne giddon de7iyoogaadan, eti nu giddon de7ona. Qassi neeni tana kiittidoogaa sa7ai ammanana mala, eti issuwaa gidona. 22 Neeninne taani issuwaa gidiyoogaadan, eti issuwaa gidana mala, neeni tana bonchchidoogaadan, taanikka eta bonchchaas. 23 Taani eta giddon de7in, neeni ta giddon de7in, qassi neeni tana siiqiyoogaadan, etakka siiqidoogaanne tana sa7aa kiittidoogaa sa7ai eranaadan, eti muleera issuwaa gidona.

24 “Aawau, sa7ai merettanaappe kase neeni tana siiqido gishshau, tau immido ta bonchchuwaa eti be7ana mala, neeni tau immidoogeeti taani de7iyoosan tanaara de7ana mala koyais.

25 “Xillo Aawau, sa7ai nena erenna; shin taani nena erais. Qassi neeni tana kiittidoogaa hageeti eroosona. 26 Neeni tana siiqido siiqoi eta giddon de7ana mala, qassi taanikka eta giddon de7ana mala, taani ne sunttaa eta erissaas; sinttaukka erissana” yaagiis.

18

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyan Oiqettiis (Maatiyoosa 26:47-56; Marqqoosa 14:43-50; Luqaasa 22:47-53)

1 Yesuusi hegaa giidi, Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, ba erissiyo ashkkaratuura Qediroona giyo shaafaa pinniis. He sohuwan daro wogarai de7ees; Yesuusinne erissiyo ashkkarati he wogaraa giddo gelidosona. 2 Yesuusa aatti immida Yihudai he sohuwaa erees; aissi giikko, Yesuusi ubba wode ba erissiyo ashkkaratuura hegan shiiqees. 3 Hegaa gishshau, Yihudai paanoosiyaa, xomppiyaa, tooraanne gonddalliyaa oiqqida daro wotaaddaratanne qassi qeese halaqatinne Parisaaweti yeddido Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata kaaletti ekkidi, he sohuwaa biis.

4 Yesuusi bana gakkana haniya ubbabaa eridi, gaxi kiyidi, “Oona koyeetii?” yaagiis.

5 Yaagin eti zaaridi, “Naazireeta Yesuusa koyoos” yaagidosona.

Yesuusi zaaridi, “Taani a” yaagiis.

Yesuusa aatti immida Yihudaikka hegan etaara eqqiis; 6 Yesuusi, “Taani a” giido wode, eti guyyekko shiiqidi, sa7an kunddidosona. 7 Yesuusi qassikka, “Oona koyeetii?”

Yaagin eti, “Naazireeta Yesuusa koyoos” yaagidosona.

8 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Taani a gidiyoogaa intteyyo yootaas; simmi intte tana koyiyaabaa gidikko, hageeta yeddite” yaagiis. 9 I, “Aawau, neeni tau immidoogeetuppe harai atto, issuwaakka bashshabeikke” giidoogee polettana mala, hegaa giis.

10 Simoon PHeexiroosau bisoi de7ees; i he bisuwaa shoddinnee qeese ubbatu halaqaa ashkkaraa ushachcha haittaa shocidi, qanxxi yeggiis. He ashkkaraa sunttai Malkkoosa. 11 Yesuusi PHeexiroosa, “Ne bisuwaa shoohuwan zaarada wotta! Ta Aawai taayyo immido burccukkuwaappe taani uyennabaa neeyyo milatii?” yaagiis.

Yesuusi Qeese Ubbatu Halaqaa Haanna Sintti SHiiqiis

12 SHaalaqai, daro wotaaddaratinne qassi Aihudatu halaqati Yesuusa oiqqidi qachchidosona. 13 Koiro Yesuusa Haannakko efiidosona; aissi giikko, Haanni he laitti qeese ubbatu halaqa gidiya Qayaafa bollo. 14 “Asa ubbaa gishshau, issi asi haiqqikko lo77o” giidi Aihudata zoridaagee Qayaafa.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis
(Maatiyoosa 26:69-70; Marqqoosa 14:66-68; Luqaasa 22:55-57)

15 Simoon PHeexiroosinne hara issi erissiyo ashkkarai Yesuusa kaallidi biidosona. He hara erissiyo ashkkaraa qeese ubbatu halaqai loitti erees; hegee Yesuusaara qeese ubbatu halaqaa dirssa garssi geliis. 16 SHin PHeexiroosi kareera dirssaa penggen eqqiis. Qeese ubbatu halaqai loitti eriyo hara erissiyo ashkkarai kare kiyidi, penggiyaa naagiya na7eeyyo yootidi, PHeexiroosa dirssa garssi gelissiis. 17 Penggiyaa naagiya na7iyaa PHeexiroosa, "Neeni ha bitanee erissiyo ashkkaratuppe issuwaa gidikkiiyye?" yaagaasu.

Yaagin PHeexiroosi, "CHii, taani gidikke" yaagiis.

18 Sa7ai meeggiyo gishshau, ashkkaratinne halaqati xiixinttaa tamaa oittidi, bonqqidaagaa yuuyi aadhdhi eqqidi ho77oosona; PHeexiroosikka etaara eqqidi, he tamaa ho77ees.

Qeese Ubbatu Halaqai Yesuusa Oichchido Oishaa
(Maatiyoosa 26:59-66; Marqqoosa 14:55-64; Luqaasa 22:66-71)

19 Qeese ubbatu halaqai Yesuusa i erissiyo ashkkaratubaanne a timirttiyaabaa oichchiis. 20 Yesuusi zaaridi, "Taani asa ubbau qoncciyan odaas. Taani Aihuda ubbai shiiqiyo Aihuda woosa keettaaninne Beeta Maqidasiyan ubba wode tamaarissaas; geeman ainne haasayabeikke. 21 Yaatin, neeni tana aissi oichchai? Taani odidoogaa siyida asaa oichcha; he asai taani odidoogaa erees" yaagiis.

22 Yesuusi hegaa giido wode, he sohuwan eqqida wotaaddaratuppe issoi Yesuusa baqqidi, "Qeese ubbatu halaqaa bolli hagaadan zaarai?" yaagiis.

23 Yesuusi zaaridi, "Taani balabaa haasayidabaa gidikko, hagan de7iya asa ubbau oda; shin taani tumaa haasayidabaa gidikko, tana aissi baqqai?" yaagiis.

24 Hegaa gishshau, Haanni, qashetti uttida Yesuusa, qeese ubbatu halaqaa, Qayaafakko yeddiis.

PHeexiroosi Yesuusa Naa77anttuwaa Kaddiis
(Maatiyoosa 26:71-75; Marqqoosa 14:69-72; Luqaasa 22:58-62)

25 PHeexiroosi hegan eqqidi, tamaa ho77ees; harati a, "Neeni ha bitanee erissiyo ashkkaratuppe issuwaa gidikkiiyye?" yaagiis.

Yaagin PHeexiroosi, "CHii; taani gidikke" yaagidi kaddiis.

26 Qeese ubbatu halaqaa ashkkaratuppe issoi, PHeexiroosi haittaa qanxxido bitaniyaa dabboi PHeexiroosa, "Taani nena aara daro wogaraa giddon be7abeikkinaayye?" yaagidi oichchiis.

27 Oichchin PHeexiroosi qassikka kaddiis; sohuwaarakka kuttoi waassi aggiis.

Yesuusi PHilaaxoosa Sintti SHiiqiis
(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Marqqoosa 15:1-5; Luqaasa 23:1-5)

28 Eti Yesuusa Qayaafa sooppe deriyaa haariyaagaa ooso keettaa ekki efiidosona. Sa7ai maallado guura; Aihudati Paasikaa bonchchiyo gallassa qumaa maanau, bantta huuphessi tunenna mala, deriyaa haariyaagaa ooso keettaa gelibookkona. 29 Hegaa gishshau, PHilaaxoosi etakko kare kiyidi, "Ha bitaniyaa intte aibin mooteetii?" yaagiis.

30 Yaagin eti, "I iitabaa oottibeennabaa gidiyaakko, nuuni a neekko ehookko" yaagidosona.

31 PHilaaxoosi zaaridi etayyo, "Intte a ekki efiidi, intte higgee giyoogaadan, a bolli pirddite" yaagiis.

Yaagin Aihudati, “Oonanne woriyo maati nuuyyo baawa” yaagidosona;
32 hagee hanidoogee Yesuusi ai mala haiquwaa haiqqanaakko erissanau
haasayidoogee polettanaassa.
33 PHilaaxoosi ba ooso keettaa naa77anttuwaa gelidi, Yesuusa xeesiis;
xeesidi, “Neeni Aihuda kawoo?” yaagidi a oichchiis.
34 Oichchin Yesuusi PHilaaxoosa, “Ha oishaa neeni neeppe oichchaiyye
woi hara asi neeyyo tabaa odidee?” yaagiis.
35 PHilaaxoosi zaaridi, “Tana Aihuda asa gai? Ne zaretinne qeesetu
halaqati nena tau aatti immidosona; neeni ai oottadii?” yaagiis.
36 Yaagin Yesuusi, “Ta kawotettai ha sa7aana gidenna. Ta kawotettai ha
sa7aana gididaakko, tana Aihudatuyyo aatti immennaadan, ta ashkkarati
tau olettana; shin ta kawotettai ha sa7aana gidenna” yaagiis.
37 Hegaa gishshau, PHilaaxoosi Yesuusa, “Yaatin, neeni kawooyye?”
yaagidi oichchiis.
Yesuusi zaaridi, “Neeni tana kawo gaasa. Taani tumatettaayyo markkat-
tana gishshau yelettaas; qassi hegaa gishshau, ha sa7aa yaas. Tumaa bagga
gidiya ooninne taani giyoogaa siyees” yaagiis.
38 Yaagin PHilaaxoosi, “Tumatetti aibee?” yaagiis.
PHilaaxoosi hegaa giidoogaappe guyyiyan, Aihudatukko kare kiyidi,
“Taani aani ai balanne demmabeikke. 39 SHin Paasikaa bonchchiyo gal-
lassi, issi asa taani intteyyo qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees; taani
intteyyo Aihudatu kawuwaa birshshiyoogaa koyeetii?” yaagiis.
40 Eti zaaridi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Barbbaana birshshappe attin,
a gidenna!” yaagidosona. SHin Barbbaani pangga.

19

Wotaaddarati Yesuusa Bolli Qilliccidosona (Maatiyoosa 27:27-32; Marqqoosa 15:15-21)

1 Hegaappe guyyiyan, PHilaaxoosi Yesuusa oiqqidi, lissuwan garafiis.
2 Wotaaddarati agunttaappe akiliiliyaa loittidi, a huuphiyan wottidosona;
qassi zo7o maayuwaakka a maizzidosona. 3 Akko shiiqidi, “Aihuda
kawuwau, shemppo gam77a!” yaagidi a qinxxalliyaa baqqidosona.
4 PHilaaxoosi qassikka kare kiyidi Aihudata, “Be7ite, taani aani ai balanne
demmabeennaagaa intte erana mala, a inttekko kare kessana” yaagiis.
5 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi agunttaa akiliiliyaa ba huuphiyan wottidi,
zo7o maayuwaa maayidi, kare kiyiis; PHilaaxoosi Aihudata, “Bitaniyaa
hagaa be7ite” yaagiis.
6 Qeese halaqatinne wotaaddarati a be7ido wode, bantta qaalaa xoqqu
oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada a kaqqa! Kaqqa!” yaagi-
dosona.
Yaagin PHilaaxoosi eta, “Intte a ekki efiidi, masqqaliyaa bolli misi-
maariyan xishidi kaqqite; aissi giikko, taani ai balanne demmabeikke”
yaagiis.
7 Aihudati zaaridi, “Nuuyyo higgee de7ees; nu higgee giyoogaadan, i
haiqqanau bessees; aissi giikko, i bana Xoossaa Na7aa oottiis” yaagidosona.
8 PHilaaxoosi hegaa siyido wode, kaseegaappe keehi yayyiis. 9 Qassikka
PHilaaxoosi ba ooso keettaa simmi gelidi Yesuusa, “Neeni auppe yaadii?”
yaagidi oichchiis; shin Yesuusi ayyo ainne zaaribeenna. 10 Hegaa gishshau,
PHilaaxoosi a, “Tau yootikkii? Nena birshshanau woi masqqaliyaa bolli
misimaariyan xishada kaqqanau tau maati de7iyoogaa erikkiiyye?” yaagiis.

11 Yaagin Yesuusi, “Xoossai neeyyo bollappe maataa immibeennabaa
gidiyaakko, neeyyo ta bolli maati de7enna shin. Hegaa gishshau, tana
neeyyo aatti immidaagee aadhdhiya nagaraa oottiis” yaagiis.

Yesuusa Haiquwau Pirddidosona
(Maatiyoosa 27:15-31; Marqqoosa 15:6-20; Luqaasa 23:13-25)

12 PHilaaxoosi hegaa siyido wode, Yesuusa birshshanau oge koyiis; shin
Aihudati bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Neeni a birshshiyaabaa gidikko,
Kawuwaa Qeesaara dabbo gidakka! Bana kawo giya ooninne Qeesaara
morkke!” yaagidosona.

13 PHilaaxoosi hegaa siyidi, Yesuusa kare kessiis. Yaatidi shuchchaa
baasidi kessidosaa giyoosan pirdda oidiyan uttiis; Ibraisxxe qaalan he sohoi
gabataa giyoogaa. 14 He gallassai Paasikaa bonchchiyo gallassau giigissiyo
gallassa; sa7ai usuppun saate heera gidana. PHilaaxoosi Aihudata, “Intte
kawuwaa hagaa be7ite!” yaagiis.

15 Yaagin Aihudati bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Digga! Digga!
Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada kaqqa!” yaagidosona.

PHilaaxoosi zaaridi, “Intte kawuwaa taani masqqaliyaa bolli misi-
maariyan xishada kaqqiyoogaa koyeetii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin qeese halaqati, “Qeesaarappe hara kawoi nuuyyo baawa!”
yaagidosona.

16 Hegaappe guyyiyan, eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, Yesu-
usa kaqqana mala, PHilaaxoosi etau aatti immiis.

Yesuusa Kaqqidosona
(Maatiyoosa 27:32-44; Marqqoosa 15:21-32; Luqaasa 23:26-43)

Eti Yesuusa oiqqidi, ekki efiidosona. 17 Yesuusi ba masqqaliyaa tookkidi,
Guuggiyaa Sohuwaa giyoosaa biis. “Guuggiyaa Sohuwaa” giyoogee
Ibraisxxe qaalan “Golggottaa” giyoogaa. 18 Eti he sohuwan masqqaliyaa
bolli misimaariyan xishidi, Yesuusa kaqqidosona; qassi aara hara
naa77u asata, issuwaa ya baggaara qassi issuwaa ha baggaara Yesuusa
gidduwan wottidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona.
19 PHilaaxoosi xifatiyaa xaafidi, masqqaliyaa bolli wottiis. I xaafidoogee,
“Aihudatu Kawuwaa, Naazireeta Yesuusa” yaagees. 20 Yesuusi masqqaliyaa
bolli misimaariyan xishettidi kaqettidosai katamaa matan de7iyo gishshau,
daro Aihudati he xifatiyaa nabbabidosona. Xifatee Ibraisxxe qaalan,
Roomaisxxe qaalaaninne Giriike qaalan xaafettiis. 21 Hegaa gishshau,
Aihuda qeese halaqati PHilaaxoosa, “ ‘Ha bitanee bana Aihuda kawo
yaagiis’ gaada xaafappe attin, ‘Aihuda kawo’ gaada xaafoppa” yaagidosona.

22 Yaagin PHilaaxoosi, “Taani xaafidoogaa xaafarggaas” yaagidi zaariis.

23 Wotaaddarati masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, Yesuusa kaqqi-
doogaappe guyyiyan, a maayuwaa ekkidi, oiddu kessi shaakkidosona; issi
issi wotaaddaraa issi shaahoi gakkiis. A adussa maayuwaakka ekkidosona;
adussa maayoi hashiyaappe doommidi, duge gakkanaassi yeda maayet-
tiyaabaappe attin, qanxxettidi sikettibeenna. 24 Wotaaddarati issoi issuwaa,
“Oona gakkanaakko, saamaa yegganaappe attin, maayuwaa peerokko”
yaagidosona. Hegee hanidoogee Xoossaa maxaafai, “Ta maayuwaa shaakki
ekkidosona; ta adussa maayuwan saamaa yeggidosona” giyoogee polet-
tanaassa. Hegaa gishshau, wotaaddarati hegaa oottidosona.

25 SHin Yesuusa masqqaliyaa matan a aayyiyaa, a aayee michchiyaa,
Qaliyoopha machchiyaa Mairaamanne Magddala giyo katamaappe yi-
ida Mairaama eqqidosona. 26 Yesuusi ba aayyiyaanne i siiqiyo erissiyo

ashkkarai hegan eqqidaageeta be7idi, ba aayyiyo, “Ha mishiree, ne na7aa hagaa be7a!” yaagiis.
27 Hegaappe guyyiyan, he erissiyo ashkkaraa, “Ne aayyiyo hanno be7a!” yaagiis. He erissiyo ashkkarai o he saatiyaappe doommidi, ba soo ekki efiis.

Yesuusi Haiqqiis
(Maatiyoosa 27:45-56; Marqqoosa 15:33-41; Luqaasa 23:44-49)
28 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ubbabai ha77i polettidoogaa eridi, Xoossaa maxaafai giidoogee polettana mala, “Tana saammees” yaagiis.
29 He sohuwan issi xuggaa kumida caala woine eessai de7ees. Eti isponjjiyaa he woine eessan yeggidi, hiisoophphe giyo mittaa xeeran wottidi, Yesuusa doonaakko shiishshidosona. 30 Yesuusi woine eessaa ganxxi be7idoogaappe guyyiyan, “Polettiis” yaagiis.

Yesuusa Miyyiyaa Tooran Caddidosona
Qassi hegaappe guyyiyan, ba huuphiyaa ziqqi oottidi, ba shemppuwaa immiis.
31 He gallassai giigettiyo gallassa gidiyo gishshaunne qassi he Sambbatai daro bonchcho gidiyo gishshau, Sambbatan asatu ahai masqqaliyaa bolli pe7enna mala, kaqettida asatu suiliyaa menttidi, masqqaliyaappe wottana mala, Aihudati PHilaaxoosa woossidosona. 32 Hegaa gishshau, wotaaddarati yiidi, Yesuusaara kaqettida koiro bitaniyaa suiliyaa menttidosona; qassi aara kaqettida naa77antto bitaniyaa suiliyaakka menttidosona. 33 SHin Yesuusakko yiido wode i haiqqiichchidoogaa be7idi, a suiliyaa menttibookkona. 34 Gidikkonne, wotaaddaratuppe issoi a miyyiyaa tooran caddiis; caddin sohuwaarakka suuttainne haattai goggi bayiis. 35 Intte ammanana mala, hagaa be7idaagee markkattiis; i markkattiyoogeekka tumaa; qassi ba haasayai tuma gidiyoogaa i erees. 36 Hegee hanidoogee Xoossaa maxaafai, “A meqettatuppe issoinne meqqenna” giidoogee polettanaassa. 37 Qassikka Xoossaa maxaafai harai, “Asai ba caddidoogaa be7ana” yaagees.

Yesuusi Moogettiis
(Maatiyoosa 27:57-61; Marqqoosa 15:42-47; Luqaasa 23:50-56)
38 Hegaappe guyyiyan, Armmaatiyaasa giyo katamaappe yiida Yooseefi Yesuusa ahaa ekki efaanau PHilaaxoosa woossiis; Yooseefi Aihudatuyyo yayyido gishshau, asi erennan Yesuusa kaalliyaagaa.
Yooseefi woossin PHilaaxoosi, “Ekkada efa” yaagiis. Hegaa gishshau, Yooseefi biidi, Yesuusa ahaa ekki efiis. 39 Qassi Niqoodimoosi hegaappe kase Yesuusakko qammi yiidaagee, karbbiyaaranne godare uuttaara walahettida oitamanne ichchashu kilo giraame gidiyaagaa keena shittuwaa oiqqi ekkidi, Yooseefaara yiis. 40 He naa77u asati Yesuusa ahaa ekkidi, Aihudati ahaa xaaxiyo maaraadankka, shittuwaara gattidi, liinuwaa giyo afalan xaaxidosona. 41 Yesuusi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettido sohuwan daro wogarai de7ees; he wogara giddon shuchchaa wooci kessido biron ooninne moogettibeenna ooratta gonggoloi de7ees. 42 He gonggoloi matan de7iyo gishshaunne qassi Aihudati Sambbatau giigettiyo gallassa gidiyo gishshau, Yesuusa yaani wottidosona.

20

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis
(Maatiyoosa 28:1-8; Marqqoosa 16:1-8; Luqaasa 24:1-12)

1 Woggaa gallassi guuran, biron daabidaabiyaagan, Magddala giyo
katamaappe yiida Mairaama Yesuusi moogettido gonggoluwaakko baasu;
baada shuchchai he gonggoluwaa doonaappe denddiichchidaagaa be7aasu.
2 Simoon PHeexiroosakkonne Yesuusi siiqiyo hinkko erissiyo ashkkaraakko,
a woxxaidda baada, “Gonggoluwaappe Godaa ekki efirggidosona; awan a
wottidaakkonne nuuni erokko” yaagaasu.
3 Hegaa gishshau, PHeexiroosinne hinkko erissiyo ashkkarai aggidi, gong-
goluwaakko biidosona. 4 Naa77aikka issippe woxxidosona; shin hinkko
erissiyo ashkkarai PHeexiroosappe aadhdhidi kasetidi, he gonggoluwaakko
gakkiis. 5 He erissiyo ashkkarai hokkidi, liinuwaa giyo afalaa be7iis; shin
giddo gelibeenna. 6 Simoon PHeexiroosi a kaallidi yiidi, gonggoluwaa giddo
geliis. Gelidi liinuwaa giyo afalai hegan de7iyaagaa be7iis; 7 qassi Yesuusa
huuphiyan xaaxetti uttida afalai he xaaxettidoogaadankka dumma issisan
de7iyaagaa be7iis; he afalai dumma de7eesippe attin, liinuwaa giyo afalaara
issippe de7enna. 8 He wode, kasetidi gonggoluwaakko gakkida hinkko
erissiyo ashkkarai geliis. Geli be7idi ammaniis. 9 Yesuusi haiquwaappe
denddanau bessiyoogaa yootiya Xoossaa maxaafaa eti biron akeekiichchi-
bookkona. 10 Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati bantta soo simmidi
biidosona.

Yesuusi Magddala Mairaamissi Beettiis
(Maatiyoosa 28:9-10; Marqqoosa 16:9-11)

11 SHin Mairaama he gonggoluwaa doonan eqqada yeekkausu.
Yeekkaidda hokkada gonggoluwaa giddo xeellaasu. 12 Bootta maayuwaa
maayida naa77u kiitanchchati Yesuusa ahai zin77idosan issoi
huuphessaara issoi tohossaara uttidaageeta be7aasu. 13 Eti o, “Mishiree,
aissi yeekkai?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin a, “Asati ta Godaa efirggidosona; eti awan wottidaakkonne taani
erikke” yaagaasu.

14 Hegaa giidoogaappe guyyiyan, guyye simma xeellada, Yesuusi eqqi-
daagaa be7aasu. SHin i Yesuusa gididoogaa akeekabeikku. 15 Yesuusi o,
“Mishiree, aissi yeekkai? Oona koyai?” yaagidi oichchiis.

Mairaama wogaraa naagiyaagaa gaada, “Godau, neeni ekkidabaa gidikko,
a awan wottidaakko, tau yootarkkii; taani a ekka efaana” yaagaasu.

16 Yesuusi o, “Mairaamee” yaagiis.

A akko simmada, Ibraisxxe qaalan “Rabunii” yaagaasu; hegaa birshshet-
tai “Tamaarissiyaagoo” giyoogaa.

17 Yesuusi o, “Taani biron ta Aawaakko babeenna gishshau, tana
bochchoppa; shin ta ishanttukko baada, ‘Taani ta Aawaakkonne intte
Aawaakko, ta Xoossaakkonne intte Xoossaakko, pude bais giis’ gaada etau
oda” yaagiis.

18 Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama Godaa be7idoogaanne iyyo
i hegaa odidoogaa baada erissiyo ashkkaratuyyo odaasu.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Maatiyoosa 28:16-20; Marqqoosa 16:14-18; Luqaasa 24:36-49)

19 He Woggaa gallassi omarssi, erissiyo ashkkarati Aihudatuyyo yayyido
gishshau, kariyaa koridi, shiiqi uttidaashin, Yesuusi yiidi, eta gidduwan
eqqidi, “Sarotettai intteyyo gido” yaagiis. 20 Hegaa giidoogaappe guyyiyan,
ba kushiyaanne ba miyyiyaa eta bessiis; erissiyo ashkkarati Godaa be7ido
wode keehi ufaittidosona. 21 Yesuusi naa77anttuwaakka etau, “Sarotettai
intteyyo gido; ta Aawai tana kiittidoogaadan, taanikka inttena kiittais”

yaagiis. 22 Hegaa giidoogaappe guyyiyan, eta bolli ufu giidi shemppiis; qassi, “Geeshsha Ayyaanaa ekkite. 23 Intte atto giido asaa nagarai atto geetettana; intte atto geennaageetu nagarai atto geetettenna” yaagiis.

Yesuusanne Toomaasa

24 SHin tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi, Mentte giyo Toomaasi, Yesuusi yiido wode etaara de7enna. 25 Hegaa gishshau, hinkko erissiyo ashkkarati Toomaasau, “Nuuni Godaa be7ida!” yaagidosona.

SHin Toomaasi etau, “Misimaariyan i cadettido a kushiyan de7iya malaataa be7ennaaninne he malaataa ta biradhdhiyan bochchennan, qassi ta kushiyaa a miyyiyan yedda be7ennan taani ammanikke” yaagiis.

26 Saaminttappe guyyiyan, Yesuusi erissiyo ashkkarati qassikka sooni shiiqi uttidosona; Toomaasikka etaara de7ees. Karee koretti uttidaashin, Yesuusi yiidi, eta gidduwan eqqiis; eqqidi, “Sarotettai intteyyo gido” yaagiis. 27 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Toomaasa, “Ne kushiyaa haa ehaada, ta kushiyaa be7a, qassi ne kushiyaa haa ehaada, ta miyyiyan yedda be7a, neeni ammaniyaagaa gidanaappe attin, ammanennaagaa gidoppa!” yaagiis.

28 Toomaasi zaaridi, “Ta Godau, ta Xoossau!” yaagiis.

29 Yaagin Yesuusi, “Neeni tana be7ido gishshau ammanadasa; be7ennan ammanidaageeti anjjettidaageeta” yaagiis.

Ha Maxaafaa Halchchuwaa

30 Yesuusi ha maxaafan xaafettibeenna hara daro malaatata ba erissiyo ashkkaratu sinttan oottiis. 31 SHin Yesuusi i Kiristtoosa, Xoossaa Na7aa gidiyoogaa intte ammanana malanne, qassi a ammanidi a sunttan de7uwaa intte demmana mala, hagee xaafettiis.

21

Yesuusi Laappun Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Xibiriyaadoosa giyo abbaa lanqqiyan ba erissiyo ashkkaratuyyo naa77anttuwaa beettiis. I etau hagaadan beettiis. 2 Simoon PHeexiroosinne mentte giyo Toomaasi, Qaana Galiilappe yiida Naatinaa7eeli, Zabddiyoosa naatinne Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe hara naa77ati issippe de7oosona.

3 Simoon PHeexiroosi etau, “Taani mole oiqqanau bais” yaagiis.

Yaagin eti, “Nuunikka nenaara baana” yaagidi, kiyidi wolwoluwaa giddo gelidosona; shin eti he gallassi qammi mole ainne oiqqibookkona.

4 Maallado wonttaara awai kiyanaappe kase, Yesuusi abbaa gaxan eqqiis; shin erissiyo ashkkarati Yesuusa gididoogaa eribookkona. 5 Yesuusi eta, “Naatoo, mole oiqqibeekketiiyye?” yaagiis.

Yaagin eti zaaridi, “Ainne oiqqibookko” yaagidosona.

6 I zaaridi, “Intte gitiyaa wolwoluwaappe ushachcha baggakko yeggite; amaridaagaa intte oiqqana” yaagiis. Hegaa gishshau, gitiyaa ushachcha baggakko yeggin, molee darido gishshau, goochchi kessanaagee eta xooniis.

7 Yesuusi siiqiyo ashkkarai PHeexiroosa, “Hagee Godaattennee!” yaagiis. Simooni PHeexiroosi Godaa i gididoogaa siyido wode, kallo de7iyo gishshau, ba maayuwaa maayidi, abbaa giddo guppi geliis. 8 SHin hinkko erissiyo ashkkarati molee kumi uttido gitiyaa goochchiiddi, wolwoluwan abbaappe gaxi kiyidosona; eti abbaappe naa77u xeetu wara keenaa haakkidi de7oosonappe attin, keehi haakkidi de7okkona. 9 Eti abbaappe gaxi kiyido wode, xiixinttaa bonqquwan molee de7iyaagaanne oittaa be7idosona.

10 Yesuusi eta, “Ha77i intte oiqqido moliyaappe amaridaagaa hammite” yaagiis.
11 Simoon PHeexiroosi wolwoluwan gelidi, xeetanne ishatamanne heezzu wogga moleti kumi uttido gitiyaa goochchidi, abbaappe gaxi kessiis; molee hegaa keena daro gidinkka gitee daakettibeenna.
12 Yesuusi eta, “Haa yiidi, qan77iyaa qan77ite” yaagiis. Erissiyo ashkkaratuppe issoinne, “Neeni oonee?” giidi a oichchanau xalibeenna; aissi giikko, Godaa i gididoogaa eti eridosona. 13 Yesuusi yiidi, oittaa ekkidi, etau immiis; moliyaakka hegaadan immiis.
14 Yesuusi haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, ba erissiyo ashkkaratuyyo beettishin hagee heezzantto.

Yesuusanne PHeexiroosa

15 Eti qumaa miidoogaappe guyyiyan, Yesuusi Simoon PHeexiroosa, “Yoona na7au Simoonaa, tana hageetuppe aattada siiqai?” yaagiis.
Simoon PHeexiroosi, “Ee Godau, taani nena dosiyoogaa neeni eraasa” yaagiis.
Yesuusi a, “Ta dorssa marata heemma” yaagiis.
16 Yesuusi qassikka, “Yoona na7au Simoonaa, tana siiqai?” yaagiis.
Simoon PHeexiroosi, “Ee Godau, taani nena dosiyoogaa neeni eraasa” yaagiis.
Yaagin Yesuusi, “Ta dorssata heemma” yaagiis.
17 Yesuusi heezzanttuwaa, “Yoona na7au Simoonaa, tana dosai?” yaagiis.
Yesuusi heezzanttuwaa Simoon PHeexiroosa, “Tana dosai?” yaagidi oichchido gishshau, PHeexiroosi azzanidi, “Godau, neeni ubbabaa eraasa; taani nena dosiyoogaa neeni eraasa” yaagiis.
Yaagin Yesuusi, “Ta dorssata heemma. 18 Taani neeyyo tumaa odais; neeni wodallatettan de7iyo wode, ne xeessan qabattuwaa nerkka gixxada, neeni koyidosaa baasa. SHin cimidoogaappe guyyiyan, ne kushiyaa micca bessaasa. Nena hara urai gixissees; neeni dosennasaakka efees” yaagiis. 19 Yesuusi hegaa PHeexiroosi ai mala haiquwaa haiqqidi, Xoossaa bonchchissanaakkonne erissanau giis; qassi hegaa giidoogaappe guyyiyan, Yesuusi PHeexiroosa, “Tana kaalla” yaagiis.

Yesuusanne Hankko Erissiyo Ashkkaraa

20 PHeexiroosi guyye simmidi, Yesuusi siiqiyo erissiyo ashkkarai baappe guyyeera yiyaagaa be7iis; he erissiyo ashkkarai, kahuwaa miyoosan Yesuusakko shiiqidi a, “Godau, nena aatti immanai oonee?” yaagidaagaa. 21 PHeexiroosi he erissiyo ashkkaraa be7idi Yesuusa, “Godau, ha bitanee qassi waananee?” yaagiis.
22 Yaagin Yesuusi a, “Taani yaana gakkanaassi i de7ana mala taani koyikko, hegee nena ai metii? Neeni tana kaalla” yaagiis.
23 Hegaa gishshau, he erissiyo ashkkarai haiqqenna giyo haasayai ishanttu ubbaakko gakkiis; shin Yesuusi, “Taani yaana gakkanaassi, i de7ana mala, taani koyikko, nena ai metii?” giidoogaappe attin, “Haiqqenna” gibeenna.
24 He yohuwaabaa markkattidaageenne qassi hegaa xaafidaagee he erissiyo ashkkaraa; a markkatettai tuma gidiyoogaa nuuni eroos.
25 Yesuusi oottido hara darobaikka de7ees; ubbabai huuphiyan huuphiyan xaafettiyaakko, xaafettiya maxaafatuyyo ha mule sa7ai gidanabaa taayyo milatenna.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa geetettiya maxaafai Yohaannisa Wonggeliyaa kaallidi xaafettida maxaafa. Maxaafaayyo de7iya waanna halchchoi koiro Yesuusa kaallida asati Geeshsha Ayyaanan kaaletettidi, abaa yootiya mishiraachchuwaa qaalaa "Yerusalaamen, Yihudaa biittan ubban, Samaariyan, sa7aa gaxaa gakkanaashin" (1:8) wonggeliyaa waati biittaa ubbaa gattidaakko odanaassa. Maxaafai Kiristtinnaa ammanoi Aihuda asatu giddon doomettidi, kumetta sa7an de7iya asaa ubbaa ammano gidana gakkanaashin waani aakkidaakko yootiya taarike. Xaafidaagee, ammaniya asati Roomaa kawotettaa ongganau garssaara maqettiya asa gidennaagaanne Kiristtinnaa ammanoi Aihudatu ammanuwaa kumetta oottiyaagaa gidiyoogaa erissanau keehi daafuridi oottiis.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosoi Yesuusabaa yootiya mishiraachchoi gakkiyo sohoi wodiyan wodiyan aakki aakki biyoogaanne woosa keettai eqqidoogaa qonccissiya heezzu waanna waanna sohotun shaakkanau danddayettees:

1. Kiristtinnaa ammanoi Yesuusi saluwaa pude kiyi simmin doomettidobaa.
2. Israa7eela biittaa ubbaa gakkidoogaa.
3. Roome gujjidi Meediteraane Abbaa yuushuwan de7iya biittatun aakkidoogaa.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa maxaafan orddidi beettiyaagee Geeshsha Ayyaanaa oosuwaa gidishin, PHenxxaaqosxxe gallassi Yerusalaamen de7iya ammaniyaageetu bolli wolqqappe i wodhdhidoogaa, hegaadankka maxaafaa giddon odettida oosotu ubban beettidoogaadan, Geeshsha Ayyaanai woosa keettaanne woosa keettaa kaalettiyaageeta kaalettidoogaanne minttettidoogaa gujjidi yootees. Beni wode shiiqiya Kiristtinnaa kiitai odido dumma dumma qaalaa giddoppe maxi kessin, qanttan shiiqiis. Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa giddon polettida oosotikka he kiitai ammaniya asaa de7uwaaninne woosa keettaa issippetettan de7iya wolqqai woisa keena gitakko yootoosona.

1-2 Tewofiloosaa, Yesuusi saluwaa biido gallassai gakkanaassi, oottanaunne tamaarissanau doommido ubbabaa taani ta koiro maxaafan xaafaas. Saluwaa baanaappe kase i ba dooridi kiittidoogeeta Geeshsha Ayyaanan azaziis. 3 I ba kiittidoogeetussi oitamu gallassaa beettiiddinne qassi Xoossaa kawotettaabaa etau yootiiddi, ba waayiyaappe guyyiyan, haiquwaappe denddidoogaa siree bainnan daro ammanttidi, bana eta bessiis. 4 Etaara issippe de7iiddi, eta hagaadan yaagidi azaziis; "Yerusalaameppe kiyoppite; shin intte taappe siyidoogaa ta Aawai inttessi immana giidoogaa naagite. 5 Aissi giikko, Yohaannisi haattan xammaqiis; shin guutta wodiyaappe guyyiyan, Geeshsha Ayyaanan intte xammaqettana" yaagiis.

6 Yesuusi kiittidoogeeti Yesuusaara gaittido wode a, "Godau, ha wodiyan Israa7eelatussi kawotettaa zaaruutee?" yaagidi oichchidosona.

7 Oichchin Yesuusi eta, "Ta Aawai ba godatettan keerido aginaanne wodiyaa intte eranaassa gidenna. 8 SHin Geeshsha Ayyaanai intte bolli wodhdhiyo wode, wolqqaa intte ekkana; ekkidi Yerusalaameeninne Yihudaa biitta ubban, Samaariyaaninne sa7aa gaxaa gakkanaashinkka taassi markkattiyaageeta gidana" yaagiis.

9 Hegaa giidoogaappe guyyiyan, eti xeellishin, xoqqu xoqqu giiddi, saluwaa bin, eta aifiyaappe shaarai a genttiis.
10 Yesuusi biyo wode, eti saluwaa tishshi oottidi xeellishin, issi bootta maayuwaa maayida naa77u asati sohuwaara eta matan eqqidi, 11 "Galiila asatoo, saluwaa xeelliiddi, intte aissi eqqidetii? Ha intteppe saluwaa biida Yesuusi saluwaa biyoogaa intte be7idoogaadankka, simmidi yaana" yaagidosona.

Yihudaa Sohuwan Maatiyaasi Doorettiis

12 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiittidoogeeti Dabira Zaite geetettiya deriyaappe Yerusalaame simmidosona. Dabira Zaitee Yerusalaame matan de7ees. 13 Yesuusi kiittidoogeeti Yerusalaame gelidi, bantta de7iyo sohuwaa pooqiyaa pude kiyidosona; kiyidaageeti PHeexiroosa, Yohaannisa, Yaaqooba, Inddiraasa, Piliphphoosa, Toomaasa, Barttalamoosa, Maatiyoosa, Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba, ba biittaassi mishettiya Simoonanne Yaaqooba na7aa Yihudaa. 14 Hageeti ubbati maccaasatuura, Yesuusa aayee Mairaamiiranne Yesuusa ishanttuura ubbai issi wozana gididi, tolidi woossoosona.
15 He wode, PHeexiroosi xeetanne laatamaa gidiya ammaniya asaa shiiquwan issippe de7iya ba ishanttu giddon denddi eqqidi, hagaadan yaagiis; 16 "Ta ishatoo, Yesuusa oiqqidaageeta kaalettida Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanai kase Daawita doonan odido Xoossaa maxaafaa qaalai polettanau bessees. 17 Aissi giikko, Yihudai nunaara de7ees; qassi nunaara issippe oottanaassi doorettiis" yaagiis.
18 Yihudai ba iita oosuwan demmido miishshan gadiyaa shammiis; sinttau gufannidi kunddin, a uloi gidduwaappe daahettiis; a maraccee muleerakka zaazetti aggiis. 19 Yihudaa bolli hanidabaa Yerusalaamen de7iya asai ubbai siyiis; hegaa gishshau, he gadiyaa bantta qaalan Akelddaama giidi xeegidosona; Akelddaama giyoogee suutta gade giyoogaa.
20 PHeexiroosi yootiiddi, "Aissi giikko, Mazamure Maxaafan, 'A keettai mela de7o; ooninne hegan de7oppo' qassi 'A sunttatettaakka harai ekko' geetettidi xaafettiis.
21-22 "Hegaa gishshau, issi asi Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanau, nunan gaittana bessees; Yohaannisi xammaqido wodiyaappe doommidi, Yesuusi nuuppe saluwaa biido wode gakkanaas, Godaa Yesuusi nunaara hemettido wode ubban i nunaara de7iyaageetuppe issuwaa gidanau bessees" yaagiis.
23 Yaagin ammaniya asai dooruwaassi Yosxxoosa giyo Barssaaba geetettiya Yooseefanne Maatiyaasa naa77aa essidosona. 24-25 Hegaappe guyyiyan, Xoossaa woossiiddi, "Ubbaa wozanaa eriya Godau, Yihudai ba sohuwaa baanau yeggi bayido oosuwaanne Yesuusi kiittido oosuwaa sohuwaa ekkanaadan, ha naa77u asatuppe issuwaa neeni dooridoogaa nuna bessa" yaagidosona. 26 Etan saamaa yeggidosona; saamai Maatiyaasa bollan wodhdhin, Maatiyaasi Yesuusi kiittido tammanne isiinetuura qoodettiis.

2

Geeshsha Ayyaanai Erissiyo Ashkkaratu Bolli Wodhdhiis

1 PHenxxaqosxxe giyo gallassai gakkido wode, ammaniyaageeti ubbati issippe gididi, issisaa shiiqidaashin, 2 gagantti yeggiya gotiyaadan guummiya gunttai akeekennan saluwaappe yiidi, eti uttido keettaa ubbaa kumiis. 3 Qassi tama laco milatiya inxxarssati etassi beettidi, shaahetti shaahettidi, eta ubbaa bolli wodhdhidosona. 4 Eta ubban Geeshsha Ayyaanai kumidi,

dumma dumma qaalan haasayana mala, eta danddayissin, haasayaa doommidosona.
5 Sa7an de7iya zare ubbaappe yiidi, Xoossaa woosan sheekkida Aihudati
Yerusalaamen de7oosona. 6 Ha gunttaa siyido wode, asai ubbai shiiqiis;
shiiqidi ammaniyaageeti eta qaalan haasayishin siyido gishshau, giyoobaa
xayidosona.
7 Garamettidi, “Oorattabaa” giidi, “Be7ite; ha haasayiya ubbati Galiila
asata gidokkonaayye? 8 Yaatin, nuuni nu yelettido biittaa qaalan eti haasay-
ishin waanidi siyiyoonii? 9 Nuuni PHartte asati, Meedoona asati, Elaame-
exe asati, naa77u shaafatuppe gidduwan de7iyaageeti, Yihudan, Qaph-
phadooqiyan, PHanxxoosan Isiyan, 10-11 Pirggiyan, PHinifiliyan, Gibxxen,
Qareena baggan de7iya Liibiyaa woradatun de7iyaageeti, Roomeppe yi-
ida imattati, Aihudati, Aihudatettau laamettida nuuppe amaridaageeti,
Qarxxeese asatinne, Araba asati, Xoossai oottido gita oosuwaa nu qaalan
eti haasayishin siyoos” yaagidosona. 12 Ubbaikka garamettidi, yohoi bant-
tau qashettennan ixxin bantta giddon, “Laa hagee woigiyoogee?” yaagi-
dosona. 13 SHin harati ammaniyaageetun Qilliicciiddi, “Hageeti uyidi mat-
tottidosona” yaagidosona.

PHeexiroosa Haasayaa

14 SHin PHeexiroosi, Yesuusi kiittido hara tammanne isiinetuura denddi
eqqidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, etassi hagaadan yaagidi yootiis; “Aihudatoo,
qassi Yerusalaamen de7iya ubbatoo, taani yootiyoogaa ezggite. Hagee
intteyyo eretto; intte qoppiyoogaadan, hageeti mattottibookkona. 15 Aissi
giikko, wonttaappe biron heezzu saate gidees. 16 SHin hagee hananabaa
yootiya Yuu7eeli haasayidoogaa.

17 “I haasayiiddi, ‘Xoossai hagaadan yaagees;
wodiyaa wurssettan hagaadan hanana.
Taani asa ubbaa bolli ta Ayyaanaa gussana.
Intte attuma naatinne intte macca naati
hananabaa yootana.
Intte wodalla naatikka ajjuutaa be7ana;
intte cimatikka aimuwaa aimottana.
18 He gallassatun ta attuma ashkkaratu bollinne
ta macca ashkkaratu bolli
taani ta Ayyaanaa gussana.
Gussin eti hananabaa yootana.
19 Qassi taani bolla saluwan oorattabaa,
garssa sa7ankka malaataa bessana.
Suuttai, tamainne shaaraadan
gorddida cuwai de7ana.
20 Gitanne bonchcho gidida Godaa gallassai
gakkanaappe kase awai xumana;
aginaikka suutta milatana.
21 He wode hagaadan hanana;
Godaa sunttaa xeesiya ooninne attana’
yaagiis.
22 “Israa7eela asatoo, ha qaalaa siyite; Naazireeta Yesuusi intte giddon
Xoossai banan oottido wolqqaama oosuwan, oorattabaaninne malaatan
intteyyo qonccissido asa; hegaa inttekka ereeta. 23 Yesuusi inttessi imettana
mala, Xoossai kase ba sheniyaaninne ba eran ba qofaa qachchi wottiis;
yaatin, a intte nagaranchchatu kushiyan masqqaliyaa bolli misimaariyan

xishissidi, kaqissi worideta. 24 SHin haiqoi Yesuusa oiqqanau dandday-
ibeenna gishshau, Xoossai haiquwaa seelaa appe xaissidi, a denttiis. 25 Aissi
giikko, Daawiti Yesuusabaa hagaadan yaagees;
‘Taani metootennaadan,
Godai ta ushachchan de7iyo gishshau,
taani ubba wode Godaa ta matan be7ais.
26 Hegaa gishshau, ta wozanai ufaittiis;
ta inxxarssankka ufaissai kumiis.
Qassi ta bollaikka lo77o de7ana giidi,
ufaissan naagees.
27 Aissi giikko, ta shemppuwaa
Si7ooliyan aggakka.
Qassi ne Geeshsha Na7aa ahaakka musissakka.
28 Neeni tana de7uwaa ogiyaa erissadasa.
Neeni tanaara de7iyoogan
taani daro ufaittais’
yaagees.
29 “Ishatoo, nu aawatu halaqaa Daawitabaa taani intteyyo geeshshada
odanau bessees; Daawiti haiqqidi moogettiis; a duufoi hachchi
gakkanaassikka nu matan de7ees. 30 Daawiti hananabaa yootiyaagaa
gidido gishshaunne Xoossai a naatu zerettaappe issuwaa a kawotaa
araatan utissanau ayyo caaqqidoogaa erido gishshau, 31 Kiristtoosa
dendduwaa sinttau xeellidi, ‘A shemppoi Si7ooliyan attibeenna; a bollaikka
musibeenna’ giidi yootiis.
32 “Xoossai ha Yesuusa haiquwaappe denttidoogaassi nuuni ubbai
markka. 33 Hegaa gishshau, Xoossai baappe ushachcha baggan a xoqqu
xoqqu oottidi, ayyo Geeshsha Ayyaanaa immana giidoogaadan, Geeshsha
Ayyaanaa ekkidi, hagaa intte ha77i be7iyoogaanne siyiyoogaa nu bolli
gussiis. 34-35 Aissi giikko, Daawiti ba huuphen saluwaa kiyibeenna; shin
yaagiis;
‘Godai ta godaa; “Taani ne morkketa
neeni tohuwan yedhdha eqqiyoobaa oottana gakkanaassi
hagan taappe ushachcha baggaara utta” giis’
yaagiis.
36 “Hegaa gishshau, Xoossai masqqaliyaa bolli misimaariyan ha intte
xishidi kaqqido Yesuusa Godanne Kiristtoosa oottidoogaa Israa7eela zare
ubbai tumaappe ero” yaagiis.
37 Asai PHeexiroosi giidoogaa siyido wode, asau wozanai maashin, PHe-
exiroosanne Yesuusi kiittido harata, “Ishanttoo, yaanin nuuni ai oottanee?”
yaagidosona.
38 PHeexiroosi eta, “Intte nagarai atto geetettana mala, nagaraappe sim-
midi, intte huuphiyan huuphiyan Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettite.
Xoossai immiyo Geeshsha Ayyaanaa intte ekkana. 39 Aissi giikko, Xoossai
immana giido qaalai inttessa intte naatussanne Godai nu Xoossai baakko
xeesiyo haahuwan de7iyaageetu ubbaassa” yaagiis.
40 PHeexiroosi etassi qaalaa haraakka gujji markkattidi, “Ha wodiyaa
geella asaappe intte huuphiyaa ashshite” yaagidi zoriis. 41 PHeexiroosi
yootidoogaa ekkidaageeti xammaqettidosona; he gallassi heezzu sha7u
gidiya asai ammaniis. 42 Eti Yesuusi kiittidoogeetu timirttiyan, issippetettan
oittaa mentti miyoogaaninne Xoossaa woosan genccoosona.

Ammaniya Asai Ishatettaaninne Issippetettan De7iyo De7uwaa

43 Yesuusi kiittidoogeetu kushiyan daro oorattabainne malaatai oosettin,
asa ubbaa yashshai oiqqiis. 44 Ammanida ubbati issippe de7oosona; qassi
banttau de7iyaabaa ubbaakka issippe shaakkidosona. 45 Eti bantta biit-
taanne banttassi de7iyaabaa baizzi baizzidi, oonanne koshshido keena mi-
ishshaa ubbaassi shaakkidosona. 46 Qassi ubba gallassi, issi wozana gididi,
Beeta Maqidasiyan paccennan gaittidi, bantta keettaa keettaa xeesettidi
ufaissaaninne pashkka wozanan qumaa moosona. 47 Xoossaa galatiiddi, asa
ubban sabettidosona. Qassi Godai attiyaageeta gallassi gallassikka eta bolli
gujjees.

3

Issi Wobbe Bitanee Paxiis

1 Issi gallassi, PHeexiroosinne Yohaannisi Xoossaa woossanau uddufun
saatiyan Beeta Maqidasiyaa biidosona. 2 Yelettoosappe doommidi, wobbe
gididi de7iya issi bitanee Beeta Maqidasiyaa geliya asaappe miishshaa
woossanau, ubba gallassi daro lo77o giyo Beeta Maqidasiyaa penggiyan
wottiyoogee de7ees. 3 He wobbe bitanee, PHeexiroosinne Yohaannisi Beeta
Maqidasiyaa gelana hanishin be7idi, miishsha eta woossiis.

4 Woossin PHeexiroosi Yohaannisaara a tishshi ootti xeellidi, “Nuukko
haa xeella” yaagiis. 5 Wobbe bitanee etappe aibakko ekkanau qaaqqatidi,
etakko xeelliis. 6 SHin PHeexiroosi a, “Tau miishshi baawa; shin taassi
de7iyaabaa taani neessi immana; Naazireeta Yesuus Kiristtoosa sunttan
denddada hemetta” yaagiis.

7 Yaagidi, wobbe bitaniyaa ba ushachcha kushiyan oiqqidi, pude denttiis;
sohuwaarakka a tohoinne meeshi meqettai minni aggiis. 8 Bitanee pude
guppidi, denddi eqqiis; yaanne haanne hemetaa doommiis. Hegaappe
guyyiyan hemettiiddi, guppiiddinne Xoossaa galatiiddi, etaara issippe Beeta
Maqidasiyaa geliis.

9 I hemetettishiininne Xoossaa galatishin, asai ubbai a be7iis. 10 Be7idi,
miishsha woossanau daro lo77o giyo Beeta Maqidasiyaa penggen uttidaagee
a gididoogaa akeekiis; i hanidobaa be7idi garamettiis.

PHeexiroosi Beeta Maqidasiyan Haasayido Haasayaa

11 Bitanee PHeexiroosanne Yohaannisa oiqqi uttidaashin, asai ubbai
garamettidi, Solomona baranddaa giyoosan issippe etakko woxxiis.
12 PHeexiroosi asaa be7ido wode asaassi yaagiis; “Israa7eela asatoo, aissi
hagau garametteetii? Woi aissi nuna tishshi ootti xeelleetii? Nuuni nu
huuphe wolqqan woi Xoossaa milatiyoogan ha bitaniyaa hemetissidobaa
intteyyo misatii? 13 Abrahaama Xoossai, Yisaaqa Xoossai, Yaaqooba Xoossai,
nu aawatu Xoossai, intte aatti immidoogaa PHilaaxoosi birshshanau
qoppi uttidaashin, intte a sinttan, ‘Nuuni a erokko’ giido ba Na7aa
Yesuusa bonchchiis. 14 SHin intte geeshshaanne xilluwaa, ‘Nuuni a
erokko’ giidi, shemppuwaa woridaagaa a gishshaa inttessi birshshanau
PHilaaxoosa woossideta. 15 De7uwaa immiyaagaa intte worideta; shin
Xoossai haiquwaappe a denttiis; denttidoogaassi nuuni markka. 16 Ha
wobbe bitaniyaa Yesuusa sunttaa wolqqai minttiis; intte be7iyoogeenne
eriyoogeekka i a sunttan ammaniyoogan oosettiis; ha intte ubbaa sinttan a
hagaadan payya oottidaagee, Yesuusa i ammaniyoogaa.

17 “Ha77ikka ta ishatoo, inttekka inttena kaalettiyaageetuugaadan, eren-
nan oottidoogaa taani erais. 18 SHin Xoossai hananabaa beni yootiya ubbatu
doonan, ‘Kiristtoosi waayettana bessees’ yaagidi yootiis; ba yootidoogaakka
hegaadan poliis. 19-20 Simmi Xoossai intte nagaraa xaissanaadan, Godaa

matappe ayyaanaa minotettaa wodee intteyyo yaanaadaaninne Xoossai Yesuus Kiristtoosa kase intteyyo doorettidaagaa yeddanaadan, intte nagaraappe Xoossaakko simmite. 21 Xoossai hananabaa yootiya ba geeshshatu doonan benippe doommidi haasayidoogaadan, ubbabai ooraxxiyo wodee gakkanaassi, Yesuusi saluwan gam77anau bessees. 22 Muusee, 'Godai Xoossai tana denttidoogaadan, intte zariyaa giddoppe intteyyo hananabaa yootiyaagaa denttana; intte i giyoogaa ubbaa siyite. 23 He hananabaa yootiyaagee odiyoogaa siyenna asi ooninne asaa giddoppe shaahettidi xayo' yaagiis.

24 "Qassi Sameelappe doommidi, appe guyyiyan hananabaa yootiyaageeti ubbati, ha wodiyaabaa yootidosona. 25 Intte hananabaa yootiyaageetu naata; qassi Xoossai Abrahaamassi, 'Sa7an de7iya asaa ubbaa taani ne zerettaa bagaara anjjana' yaagidi nu aawatuura maacettido maachchaa naata. 26 Xoossai inttena ubbata intte iita ogiyaappe guyye zaaridi anjjana mala, ba ashkkaraa denttidi, intteyyo koiro yeddiis" yaagiis.

4

PHeexiroosinne Yohaannisi Aihudatu SHangguwaa Sintti SHiiqidosona

1 PHeexiroosinne Yohaannisi asaassi yootishin, qeese halaqati, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageenne Saaduqaaweti, 2 eti asaa tamaarissiyo gishshaunne harati haiquwaappe denddanaagau markka gidana mala, Yesuusi haiquwaappe denddidoogaa yootido gishshau, daro yiillotidi, etakko yiidosona. 3 Yiidi eta oiqqidi, Sa7ai omariichchido gishshau wonttanaassi qasho keettaa gelissidosona. 4 SHin qaalaa siyidaageetuppe daroti ammanidosona; ammanida attumaasaa qoodai ichchashu sha7aa keeni gidiis.

5-6 Wonttetta gallassi, eta haariyaageeti, cimati, higgiyaa tamaarissiyaageeti, qeese ubbatu halaqai Haanni, Qayaafi, Yohaannisi Iskkinddirinne qeese ubbatu halaqaa dabboti ubbai Yerusalaamen yaa7idosona. 7 Yesuusi kiittidoogeeta bantta gidduwan essidi, "Ai wolqqan woi o sunttan hagaa intte oottidetii?" yaagidi oichchidosona.

8 He wode PHeexiroosi banan Geeshsha Ayyaanai kumin, eta hagaadan yaagiis; "Deriyaa haariyaageetoo, cimatoo, 9 hachchi ha wobbe bitaniyaassi oosettida lo77o oosuwaabaanne i waani paxidaakko, intte nuna oichchikko, 10 masqqaliyaa bolli misimaariyan intte xishidi kaqqin, Xoossai haiquwaappe denttido Naazireeta Yesuus Kiristtoosa sunttan ha bitanee paxidi, intte sinttan eqqidoogee intte ubbaassinne Israa7eela asa ubbaassi eretto. 11 Gimbbiyaageeti intte karidi ixxido shuchchai, godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis; he shuchchai Yesuusa. 12 Asi atotettaa Yesuusa baggaara demmanaappe attin, hara o baggaaranne demmenna; nuuni a sunttan attanau bessees; aissi giikko, Xoossai saluwaappe garssan asassi immido hara suntti baawa" yaagiis.

13 Yaa7aa asai PHeexiroosinne Yohaannisi xalido xalaa be7ido wode, eti tamaaribeenna coo asa gididoogaa akeekidi garamettidosona; qassi eti Yesuusaara de7iyoogaa eridosona. 14 Qassi paxida bitanee PHeexiroosaaranne Yohaannisaara eqqidaagaa asai be7idi, giyoobaa xayiis. 15 SHin PHeexiroosinne Yohaannisi yaa7aappe kare kiyana mala asai azazidi, ba giddon zorettiiddi, 16 "Ha asata ai oottanee? Aissi giikko, eta kushiyan oosettida gita malaatai Yerusalaamen de7iya ubbaassi beettiis. Nuuni hegaa erokko gaanau danddayokko. 17 SHin yohoi asau laalettenna

mala, hagaappe sinttan ha asati Yesuusa sunttaa ooyyoonne denttennaadan, minttidi eta, 'Inttena erite' goos" yaagidosona.

18 Eta xeesidi, Yesuusa sunttaa mulekka denttennaadaaninne abaa
tamaarissennaadan azazidosona. 19 SHin PHeexiroosinne Yohaannisi
zaaridi, "Xoossau azazettiyoogaa aggidi, intteyyo azazettiyoogee Xoossaa
sinttan lo77okkonne ane intte pirddite. 20 Aissi giikko, nuuni be7idobaanne
siyidobaa yootennan agganau danddayokko" yaagidi yaa7au odidosona.

21 Yaa7ai eta qaxxayanau gaasottiyoobi xayin, naa77anttuwaa keehi
manddidi, hanidabau asai ubbai Xoossaa galatiyo gishshau, eta birshshi
yeddidosona. 22 He harggiyaappe pattiyo malaatai oosettido bitanee yelet-
toosappe laittai au oitamaappe aadhdhiis.

Yesuusi Kiittidoogeetinne Ammaniyaageeti Yedetaa Wode Woossido Woosaa

23 PHeexiroosinne Yohaannisi birshshettidi, bantta dabbotukko biidi,
qeese halaqatinne cimati banttana giidobaa ubbaa etassi odidosona. 24 Eti
hegaa siyido wode, issi wozana gididi, Xoossaa hagaadan yaagidi woos-
sidosona; "Ubbaa Haariya Godau, saluwaa, sa7aa, abbaanne eta giddon
de7iya ubbabaa medhdhidaagoo, 25 neeni ne ashkkaraa nu aawaa Daawita
doonan Geeshsha Ayyaanan haasayaidda,

'Aihuda gidenna asai aissi yiillotidee?
Qassi asai aissi pattennabau maqettidee?

26 Sa7aa kawoti giigettidosona;
deriyaa haariyaageeti Godaa bollinne
i tiyido Kiristtoosa bolli issippe denddidosona'
yaagada haasayadasa.

27 "Aissi giikko, Heeroodisinne PHenxxeniyaa PHilaaxoosi Aihuda gi-
denna asaaranne Israa7eela asaara, neeni tiyido Kiristtoosa ne geeshsha
Na7aa Yesuusa bolli denddanau, ha kataman shiiqidoogee tuma. 28 Qassi
neeni ne wolqqaaninne ne sheniyan hanana gaada qoppa uttidobaa ubbaa
oottanau shiiqidosona. 29 Ha77ikka Godau, eta manddettaa xeella; nuuni
ne ashkkarati, ne qaalaa kumetta xalan yootanaadan, nuna danddayissa.
30 Pattanau ne wolqqaa bessa; qassi ne geeshsha Na7aa Yesuusa sunttan
oorattabaanne malaataa ootissa" giidi woossidosona.

31 Eti Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, he eti shiiqidosai qaaxxiis. Eta
ubban Geeshsha Ayyaanai kumin, Xoossaa qaalaa xalan yootidosona.

Koiro Ammanida Asatu Issippetettaa De7uwaa

32 Ammaniyaageeti ubbati qofaaninne wozanan issuwaa gididosona. Eta
mehee ubbai issippe de7iyoorippe attin, baassi de7idabaa ooninne babaa
gibeenna. 33 Yesuusi kiittidoogeeti Godaa Yesuusi haiquwaappe dend-
didoogaa gita wolqqan markkattoosona; qassi Xoossai eta ubbau aaro
kehatettaa darissidi immiis. 34 Ammaniyaageetu giddon metootanchchi
issoinne baawa; aissi giikko, biittai woi keettai de7iyoogeeti ubbati baizzi
baizzidi, ekkido miishshaa ehiidi, 35 Yesuusi kiittidoogeetussi immoosona;
he miishshai asau koshshiyoogaadan shaahettidi, huuphiyan huuphiyan
imettees.

36 Qophphiroosa giyo haruuruwan yelettida Yooseefa giyo Leewa zare is-
soi de7ees; a sunttaa Yesuusi kiittidoogeeti Barnnaabaasa giidosona. Hegaa
birshshettai "Minttettiya Na7aa" giyoogaa. 37 Barnnaabaasi baassi de7iya
biittaa baizzidi, miishshaa ehiidi, Yesuusi kiittidoogeetussi immiis.

5

Hanaaniyaa Giyo Bitaniyaanne Saphphiiro Giyo Mishiriyo

1 Issi Hanaaniyaa giyo bitanee ba maccaasee Saphphiiro giyooriira gade
baizziis. 2 He baizzido miishshaappe ba maccaasiyaa erishin ashshidi,
baggaa ehiidi, Yesuusi kiittidoogeetussi immiis.
3 SHin PHeexiroosi Hanaaniyaa, “Neeni Geeshsha Ayyaanaa cimmada
ne gadiyaa baizzido miishshaappe shaakkada ashshana mala, xalahee ne
wozanan aissi kumidee? 4 Neeni baizzanaappe kase gadee nebaa gide-
neeyye? Qassi neeni baizza simminkka miishshai neessa gidenneeyye?
Yaatin, hagaa malabaa oottanau aissi ne wozanan qoppadii? Neeni Xoossau
worddotidoogaappe attin, asau worddotabaakka” yaagiis.
5 Hanaanee he qaalaa siyidosaarakka kunddidi haiqqi aggiis; hegaa siyida
ubbai daro yayyiis. 6 Wodalla asati soo gelidi, a ahaa xaaxidi, gade kessidi a
moogidosona.
7 Heezzu saate heerappe guyyiyan, Hanaaniyaa maccaasiyaa hegaa ere-
nnan de7aidda PHeexiroosi de7iyoosaa gelaasu. 8 Gelin PHeexiroosi o, “Intte
gadiyaa hanni keena miishshen baizzidetii? Ane tau oda” yaagiis.
A, “Ee hanni keena miishshen baizzida” yaagaasu.
9 PHeexiroosi maccaasiyo, “Neeninne ne azinai Godaa Ayyaanaa paac-
canau aissi zorettidetii? Be7a; ne azinaa moogida asati karen de7oosona;
nenakka eti kare kessana” yaagiis.
10 Maccaasiyaa sohuwaarakka PHeexiroosa tohuwaa matan kunddada
haiqqa aggaasu; wodalla asati geliyo wode haiqqidaaro demmidi, kare
kessidi, i azinaa lanqqiyan moogidosona. 11 Woosa keettaa asai ubbainne
hegaa siyida hara asai ubbai daro yashshaa yayyiis.

*Yesuusi Kiittidoogeetu Kushiyan Oosettida Oorattabatanne Maalaalis-
siyaabata*

12 Yesuusi kiittidoogeeti daro malaataanne oorattabaa asaa giddon oot-
toosona; ammaniya ubbati Solomona baranddaa giyoosan issippe gaitti-
dosona. 13 Hara asappe etaara gaittanau harai atto issoinne xalibeenna;
shin asai eta bonchchees. 14 Ammaniya maccaasainne attumaasai kasee-
gaappe daroi Godaassi gujettees. 15 Hegaa gishshau, asai hargganchchata
halaaninne saleenan tookkidi, PHeexiroosi hegaara aadhdhiyo wode harai
atto, au eeshoikkonne etappe issuwaa issuwaa bollaara aadhdhana mala,
katamaa ogetu dooni kessidi wottees. 16 Qassi daro asai Yerusalaame matan
de7iya katamatuppe hargganchchatanne tuna ayyaanan ohettida asata ekki
yees; ubbatikka paxidosona.

Yesuusi Kiittidoogeetu Bolli Yedetai Denddiis

17 Paxin qeese ubbatu halaqainne aara de7iya Saaduqaaweti ubbati Yesu-
usi kiittidoogeeta daro qanaatidi, eta bolli denddidosona. 18 Qassi Yesuusi
kiittidoogeeta oiqqidi, dere asaa qachchiyo keettan yeggidosona. 19 SHin
Godaa kiitanchchai qammi qasho keettaa penggiyaa dooyidi, Yesuusi kiit-
tidoogeeta kare kessidi, 20 “Intte biidi, Beeta Maqidasiyan eqqidi, ha ooratta
de7uwaa qaalaa ubba asau yootite” yaagiis. 21 Yesuusi kiittidoogeeti hegaa
siyido wode, guuraara Beeta Maqidasiyaa gelidi, tamaarissanau doommi-
dosona.
Qassi qeese ubbatu halaqainne aara de7iyaageeti yiidi, yaa7aanne Is-
raa7eela cimata ubbata issippe xeegidi, Yesuusi kiittidoogeeta bantta sintti
ehaana mala, wotaaddarata qasho keettau kiittidosona. 22-23 SHin wotaad-
darati qasho keettaa biidi, Yesuusi kiittidoogeeta demmibookkona; guyye

simmidi yaa7au, “Nuuni biyo wode qasho keettaa kariyaa daro mintti gorddin, naagiyaageetikka penggen eqqidaageeta demmida; shin nuuni kariyaa dooyiyo wode, giddon harai atto issi asinne baawa” yaagidosona.
24 Yaagin Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageenne qeese halaqati hegaa siyido wode, “Hagee waanidee? Qassi digin waananee?” yaagidi hirggidosona.

25 Hegaappe guyyiyan, issi bitanee etakko yiidi, “Be7ite; qasho keettan intte yeggido asati Beeta Maqidasiyan eqqidi, asaa tamaarissoosona” yaagidi etau odiis. 26 Odin, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaagee wotaaddaratuura biidi, Yesuusi kiittidoogeeta ehiis; shin eti banttana asai shuchchan caddana giidi yayyido gishshau, eta loddan ehiidosona.

27 Eti Yesuusi kiittidoogeeta ehiidi, yaa7aa sinttan essin, qeese ubbatu halaqai eta, 28 “Inttena nuuni he bitaniyaa sunttan tamaarissenna mala minttidi azazibookkonii? Be7ite; intte timirttiyaa Yerusalaame katamaa muleera gattideta; qassi he bitaniyaa shemppuwan nuna oittanau qoppeeta!” yaagidi oichchiis.

29 Oichchin PHeexiroosinne Yesuusi kiittido harati zaaridi yaagidosona; “Nuuni asau azazettanaappe Xoossau azazettanau bessees. 30 Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishi kaqqidi, intte worido Yesuusa nu aawatu Xoossai haiquwaappe denttiis; 31 Israa7eelatussi nagaraappe simuwaanne nagaraa atto geettaa Yesuusi immana mala, Xoossai haariyaagaanne ashshiyaagaa a oottidi, baappe ushachcha baggan xoqqu xoqqu oottiis. 32 Hegaassi nuuni markka; qassi Xoossai baassi azazettiyaageetussi immido Geeshsha Ayyaanaikka markka” yaagidosona.

33 Yaa7aa asai hegaa siyido wode, daro yiillotidi, Yesuusi kiittidoogeeta woranau qoppidosona. 34 SHin asa ubban daro bonchchettida Gamaaliyaala giyoogee, higgiyaa tamaarissiya issi Parisaawee, yaa7an denddi eqqidi, Yesuusi kiittidoogeeta guutta wodiyaa kare kessana mala azaziis. 35 Azazidi yaa7aa hagaadan yaagiis; “Israa7eela asatoo, intte ha asata oottana qoppiyooban inttena naagite. 36 Aissi giikko, hagaappe kase wodiyan Tewodaasi bana gita giidi denddiis; denddin oiddu xeetu gidiya asati aara gaittidosona; shin a worin, a kaallida ubbatikka laalettidi, pattenna asa gididi attidosona.
37 Hegaappe guyyiyan, asai qoodettiyo wode, Galiila Yihudai denddidi, daro asaa panggayidi kaalettiis; shin akka worin, a kaallida asai ubbaikka laalettiis.

38 “Ha77ikka taani intteyyo odais; ha asatuppe shaahettite; eta bochchoppite. Aissi giikko, ha qofainne ha oosoi asi oottidobaa gidikko xayana.
39 SHin ha qofainne ha oosoi Xoossaappe yiidabaa gidikko, intte eta xaissanau danddayekketa; geelladan yaaniiddi Xoossaara intte iitettananne” yaagiis.

40 Yaagin yaa7ai Gamaaliyaala zoriyaa ekkidi, Yesuusi kiittidoogeeta soo xeesidi, lissuwan garafissiis; hegaappe guyyiyan eta, “Yesuusa sunttaa naa77anttuwaa mulekka denttoppite” giidi birshshi yeddiis.
41 Yesuusa sunttaa gishshau, eti kauyyanau bessiyoogaa Xoossai qoppido gishshau, yaa7aappe ufaittiiddi kiyidosona. 42 Eti ubba gallassi Beeta Maqidasiyaaninne asa son Yesuusi Xoossai tiyido Kiristtoosa gididoogaa tamaarissiyoogaanne yootiyoogaa yaa gujjidosona.

6

Woosa Keettaa Kaalettiya Laappun Asati Doorettidosona

1 He wode, kaalliyaageetu qoodai dari dari biishin, Giriike qaalaa
haasayiya Aihudatinne Yihudan de7iya Aihudati ooyettidosona; aissi giikko,
Giriike qaalaa haasayiya Aihudati, “Ubba gallassi yeziyo quman nu am77eti
naaqettoosona” yaagidosona. 2 Yesuusi kiittido tammanne naa77ati woosa
keettaa asa ubbaa xeegidi, hagaadan yaagidosona; “Nuuni Xoossaa qaalaa
yootiyoogaa aggidi, quma yezanau nuussi bessenna. 3 Ishatoo, lo77o geetet-
tiyaageeta Geeshsha Ayyaanainne aadhdhida eratettai kumido laappun
asata intte giddoppe doorite; nuuni qassi eta ha oosuwaassi sunttana. 4 SHin
nuuni Xoossaa woosaaninne qaalaa yootuwan minnana” yaagidosona.
5 Yesuusi kiittidoogeeti haasayido haasayai asa ubbaa ufaissiis; ufaissin,
ammanoinne Geeshsha Ayyaanai kumido Isxxifaanoosa, Piliphphoosa,
PHirokoroosa, Niqaaroona, Ximoona, PHarmmeenanne Aihudatu am-
manuwan gelida Anxxookiyaa Niiqolaawoosa dooridosona. 6 Dooridi Yesu-
usi kiittidoogeetu sinttan eta essin, Yesuusi kiittidoogeeti Xoossaa woossi-
doogaappe guyyiyan, bantta kushiyaa eta bolli wottidosona.
7 Xoossaa qaalai aakki aakki biis; kaalliyaageetu qoodainne Yerusalaamen
keehi dari dari biis; qassi daro qeesetikka ammanidosona.

Woosa Keettaa Kaalettiya Isxxifaanoosi Oiqettiis

8 Aaro kehatettainne wolqqai kumido Isxxifaanoosi, asaa giddon oorat-
tabaanne gita malaataa oottees. 9 Ailletettaappe kiyida asaa giyo Aihuda
woosa keettaappe, Qareenappe, Iskkinddiriyaa asatuppe, Kilqqiyaappenne
Isiyaappe yiida issi issi asati denddidi, Isxxifaanoosaara palamettoosona.
10 SHin Isxxifaanoosi aadhdhida eratettaaninne Ayyaanan haasayiyoogaa
teqqanau danddayibookkona.
11 He wode eti, “Muusanne Xoossaa i cayishin siyida” giya worddo asata
shammidosona. 12 SHammidi dere asaa, cimatanne higgiyaa tamaaris-
siyaageeta hanqetissidosona; Isxxifaanoosakko yiidi a oiqqidi, yaa7aakko
ehin, 13 a bolli paidido worddo markkati, “Ha bitanee ha Beeta Maqi-
dasiyaanne Muuse higgiyaa cayiyoogaa audenne aggenna. 14 Aissi giikko
i, ‘Hagee Naazireeta Yesuusi ha Beeta Maqidasiyaa qolana; Muusee nuussi
immido higgiyaakka laammana’ yaagishin, nuuni siyida” yaagidosona.
15 Yaa7an uttida asai ubbai Isxxifaanoosa akeekidi xeelliyo wode, a
som77oi kiitanchchaa som77uwaa milatees.

7

Isxxifaanoosa Haasayaa

1 Qeese ubbatu halaqai Isxxifaanoosa, “Hagee tumee?” yaagidi oichchiis.
2 Oichchin Isxxifaanoosi hagaadan yaagiis; “Ta ishatoo, ta aawatoo, siyite!
Nu aawaa Abrahaami biron Kaaraane baanaappe kase Masphphexoomiyan
de7ishin, bonchcho Xoossai ayyo beettidi, 3 ‘Ne biittaappenne ne dabbo-
tuppe shaahettada, taani nena bessiyo biitti ba’ yaagiis. 4 He wode Abra-
haami Kaladaawetu biittaappe kiyidi, Kaaraanen de7anau biis. A aawai
haiqqidoogaappe guyyiyan, Xoossai a ha biittaa intte ha77i de7iyoosaa ehiis.
5 I ha biittaappe harai atto, tohuwan yedhdhiyo sohuwaakka Abrahaamassi
immibeenna; shin ayyo na7i xayikkokka, Xoossai a, ‘Taani neeyyoonne
neeppe guyyiyan, ne zerettaayyo ha biittaa laata oottada immana’ yaagiis.
6 Xoossai Abrahaamassi, ‘Ne zareti hara biittan de7ana; yaani oiddu xeetu
laittau eti ailletananne naaqettana. 7 SHin taani ne zareta haariya asaa bolli
pirddana; hegaappe guyyiyan, eti he deriyaappe kiyidi, hagan tau goinnana’
yaagiis. 8 Xoossai Abrahaama zaree qaxxarettana mala aara maacettin,

Yisaaqa i yelidi, hosppuntta gallassi qaxxariis; Yisaaqi Yaaqooba qaxxarin, qassi Yaaqoobi tammanne naa77u aawatu halaqata qaxxariis.

9 “Aawatu halaqati Yooseefa qanaatidi, Gibxxe biittaassi ailletanaadan, a baizzidosona; baizzinkka Xoossai aara issippe de7ees. 10 A waaye ubbaappekka a kessiis; qassi Gibxxe kawuwaa sinttankka nashuwaanne aadhdhida eratettaa ayyo immiis; Gibxxe kawoi Yooseefassi Gibxxe biittaanne ba keetta ubbaa haaranaadan, sunttatettaa immiis.

11 “Gibxxe biittaaninne Kanaane biittan ubban koshai gelidi, daro asaa tuggayiis; tuggayin nu aawati quma demmibookkona. 12 Yaaqoobi Gibxxe biittan kattai de7iyoogaa siyidi, nu aawata koiro yaa yeddiis. 13 Naa77antto buussan Yooseefi ba ishanttussi erettiis; qassi Gibxxe kawoikka Yooseefa zariyaa eriis. 14 Yooseefi ba aawaa Yaaqoobinne ba dabbo ubbai muleera laappun tammanne ichchashu asai baakko yaana mala, kiittidi xeegissiis. 15 Yaaqoobi Gibxxe biittaa wodhdhidi haiqqiis; nu aawatikka yaani haiqqidosona. 16 Eta ahai he sohuwaappe Sekeema giyo biittaa toohettidi, yaani Abrahaami Hamoora naatuppe daro biran shammido makkaanan moogettiis.

17-18 “SHin Xoossai Abrahaamassi immana giidoogee polettiyo wodee gakkana matin, Yooseefa erenna hara kawoi Gibxxe biittan denddana gakkanaassi, asai dari dari biis. 19 He kawoi nu zariyaa cimmidi, guutta naati haiqqana mala, kare eta kessi olanaadan, nu aawata un77ettiis.

20 “Muusee yelettidoi he wode; Xoossaa sinttan i daro lo77o na7a gidiis; ba aawaa keettan heezzu agina gakkanaas dicciis. 21 Muusee wora olettido wode, Gibxxe kawuwaa na7iyaa demmada ba na7adan a dichchaasu. 22 Muusee Gibxxetu aadhdhida eratettaa ubbaa tamaaridi, qaalaaninne oosuwan wolqqaama asa gidiis.

23 “SHin Muuseyyo yelettoosappe laittai oitamaa kumido wode, ba ishantta, Israa7eela asata be7anau ba wozanan qoppiis. 24 Israa7eelatuppe issuwaa Gibxxe issoi naaqqishin be7idi, he Israa7eeliyaa maaddiis; he naaqqida Gibxxe bitaniyaa woridi, a haluwaa kessiis. 25 Muusee ba ishantta ba baggaara Xoossai ashshana haniyoogaa eti akeekidosona giidi qoppiis; shin eti akeekibookkona.

26 “Wonttetta gallassi naa77u Israa7eela asati issoi issuwaara warettiyaageeta demmidi, eta sigettanau koyidi, ‘Asatoo, Ishantti intte aissi issoi issuwaa naaqqeetii?’ yaagiis.

27 “SHin he ba shooruwaa naaqqiyaagee Muusa, ‘Nena nu bolli haariyaagaanne daanna oottidi, sunttidai oonee? 28 Neeni zine Gibxxe bitaniyaa woridoogaadan, tanakka woranau koyaiyye?’ yaagidi, Muusa gaxi sugi yeggiis. 29 Muusee hegaa siyido wode Gibxxeppe baqatidi, Midiyaama biittan bete gididi de7iiddi, naa77u attuma naata yaani yeliis.

30 “Godaa kiitanchchai oitamu laittaappe guyyiyan, Siinaa Deriyaa matan de7iya bazzuwaa buuran eexxiya tamaa lacuwaa giddon Muusessi beettiis. 31-32 Muusee ba be7idoogau garamettidi, akeeki xeellanau buuraa mati i shiiqidaashin, Godaa qaalai, ‘Taani ne aawatu Xoossaa, Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa’ yaagidi Muusekko yiis. Muusee yashshaa kokkoridi, xeellanau xalibeenna.

33 “Godai Muusa, ‘Neeni eqqido biittai geeshsha gidiyo gishshau, ne tohuwan de7iya caammaa kessa. 34 Taani Gibxxen de7iya ta asaa waayiyaa geeshsha be7ada, qassi eta ooliyaakka siyada, eta ashshanau wodhdhaas. Ha77i haa ya. Taani nena Gibxxe kiittana’ yaagiis.

35 “He Muusa Israa7eelati; ‘Nena nuna haariyaagaanne daanna oottidi
sunttidai oonee?’ yaagidi ixxidosona; ixxin buuraa giddon ayyo beettida
kiitanchchan haariyaagaanne ashshiyaagaa gidana mala, Xoossai a kiittiis.
36 He Muusee Israa7eelata Gibxxe biittan Zo7o Abbaaninne bazzuwan,
oitamu laittau oorattabaanne Xoossai oottiyo malaataa oottiiddi, Gibxxeppe
kaalettiis.
37 “Israa7eela asaassi, ‘Xoossai tana denttidoogaadan, intte zariyaa gid-
doppe ta mala hananabaa yootiyaagaa intteyyo denttana’ yaagidai he
Muusa. 38 I Israa7eela asaa maabaraara issippe bazzuwan de7idaagaa; i
nu aawatuuranne Siinaa Deriyaa bollan baassi haasayida kiitanchchaara
issippe de7iis. Yaatidi Xoossaappe de7uwaa qaalaa nuussi immanau ekkiis.
39 “Muusessi nu aawati azazettanau dosibookkona; shin gede a sugi olidi,
guyye gibxxe simmanau amottidosona. 40 Qassi Aaroona, ‘Nuna kaalettiya
xoossata nuussi ootta; aissi giikko, ha nuna Gibxxeppe ehiida Muusee
waanidaakkonne nuuni erokko’ yaagidosona. 41 Mara milatissidi, he wode
eeqaa oottidosona; he eeqaassi yarshshuwaa yarshshidi, bantta kushee
oottido oosuwan ufaittidosona. 42 SHin Xoossai etau zokkuwaa zaariis;
eti saluwaa xoolinttiyaassi goinnanaadan, eta yeggi bayiis; hananabaa
yootiyaageetu maxaafan,
‘Israa7eela asatoo, oitamu laittaa
bazzon shukkido mehiyaanne yarshshuwaa
taassi yarshshidetii?
43 Intte intteyyo goinnanau
oottido eeqata, Molooka dunkkaaniyaanne
Refaana giyo intte xoossaa xoolinttiyaa tookkideta.
Taani inttena Baabilooneppe
hini baggi yeddana’
geetettidi xaafettiis.
44 “Muusee ba be7idoogaa milatissidi, Godai ayyo odidoogaadan oottido
markka dunkkaanee nu aawatussi bazzuwan de7ees. 45 Qassi nu aawati
dunkkaaniyaa bantta aawatuppe kayan ekkidi, Xoossai kase yedettido
Aihuda gidenna asaa biittaa oiqqido wode, Yaasuura gelissidosona; he
dunkkaanee Daawiti de7iyo wodee gakkanaassikka he sohuwan de7iis.
46 Daawiti Xoossan sabettiis; qassi Yaaqooba Godai de7ana keettaa ke-
exxanau Xoossaa woossiis. 47 SHin ayyo keettaa keexxidai Solomona.
48-50 “SHin hananabaa yootiyaagee,
‘Godai, “Saloi ta kawotaa araataa;
sa7aikka ta tohoi yedhdhiyoosaa.
Yaatin, taayyo ai mala keetta keexxuuteetii?
Woi taani shemppanasai awaanee?
Ha ubbabaa ta kushiyan oottabeikkinaa?” yaagees’
giidoogaadan, Ubbaappe Bolla Xoossai asi keexxido keettan de7enna.
51 “Intte aiba morgge zozzida asee? Intte wozanai Xoossaa qaalaa ekkanau
aiba dammidee? Intte haittaikka aiba tullidee? Ubba wode Geeshsha
Ayyaanaassi azazettennan ixxeeta. 52-53 Hananabaa yootiyaageetun intte
aawati waissibeennai oonee? Xoossaa Na7ai Xilloi yaanaagaa kasetidi yooti-
daageetakka woridosona. Ha77i inttekka kiitanchchatu kushiyaappe Xoos-
saa higgiyaa ekkidi azazettibeennaageeti, Xilluwaa aatti immidi worideta”
yaagiis.

Isxxifaanoosa SHuchchan Caddidi Woridosona

54 Eti hegaa siyido wode, bantta wozanan Isxxifaanoosassi daro yiillo-
tidi, bantta menttershshaa sa77idi manddidosona. 55 SHin Isxxifaanoosi

banan Geeshsha Ayyaanai kumin, saluwaa pude tishshi ootti xeellidi, Xoossaa bonchchuwaanne Yesuusi Xoossaappe ushachcha baggan eqqidaagaa be7iis. 56 Be7idi, “Xeellite, taani saloi dooyettin, Asa Na7ai Xoossaappe ushachcha baggan eqqidaagaa be7ais” yaagiis.

57 Qaalaa xoqqu oottidi wocamiiddi, bantta haittaa tuccidi, issippe akko wottaa shoddidosona. 58 Katamaappe gaxaa a kessidi, shuchchan caddidosona. Markkati bantta maayuwaa issi Saa7oola giyo wodallaa matan wottidosona.

59 Isxxifaanoosi, “Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa ekka” yaagidi xeesishin, eti shuchchan a caddoosona. 60 Caddishin gulbbatidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Ta Godau, ha nagaraa etau atto ga” yaagiis. Hegaa yaaginnee haiqqi aggiis. Saa7oolikka Isxxifaanoosa woriyoogaa ufaittiis.

8

Saa7ooli Woosa Keettaa Asaa Yedettiis

1 He gallassi Yerusalaamen de7iya woosa keettan gita yedetai denddiis; denddin Yesuusi kiittidoogeetuppe attin, ammaniyaageeti ubbati Yihudaa biittaaninne Samaariyaa biittan laalettidosona. 2 Xoossaa woosan sheekkida asati Isxxifaanoosa moogidosona; qassi au daro yeekkidosona. 3 SHin Saa7ooli woosa keettaa xaissees; ubbaa keettaa geli gelidi, attumaasaanne maccaasaa goochchi goochchidi, qasho keettaa yeddees.

Wonggelee Samaariyan Odettiis

4 Laalettida ammaniyaageeti qaalaa yootiiddi, ubbasaa biidosona. 5 Piliphphoosi Samaariyaa katamaa wodhdhidi, Kiristtoosabaa asaassi yootiis. 6 Daro asai Piliphphoosi giidoogaa keehi akeekidi siyiis; i oottiyo malaataakka be7iis. 7 Aissi giikko, tuna ayyaanati qaalaa xoqqu oottidi haasayiiddi, daro asaappe kiyidosona; qassi daro silatinne wobbeti paxidosona. 8 He kataman asai daro ufaittiis.

9 SHin Simoona giyo issi bitanee kase, bana gita giiddi kaayiiddi, Samaariyaa asaa, “Laa hagee aiba oorattabee” giissiiddinne he kataman de7iis. 10 Guuttaappe doommidi, gitaa gakkanaashin, asai ubbai, “Xoossaa wolqqai gitai hagaa” giidi abaa ezggees. 11 Daro wodiyaappe doommidi, kaayuwan Samaariyaa asaa “Laa hagee aiba oorattabee” giissido gishshau, asai abaa ezggees. 12 SHin Piliphphoosi Xoossaa kawotettaabaanne Yesuus Kiristtoosa sunttaabaa attumaageetussinne maccaageetussi yootin, eti abaa ammanidi xammaqettidosona. 13 Qassi Simoonikka ba huuphen ammaniis; ammanidi xammaqettidoogaappe guyyiyan, Piliphphoosaara issippe de7iiddi, oosettiya malaataanne Xoossai oottido gita malaataa be7idi garamettiis.

14 Yesuusi kiittido Yerusalaamen de7iyaageeti, Samaariyaa asai Xoossaa qaalaa ekkidoogaa siyido wode, PHeexiroosanne Yohaannisa etakko yeddidosona. 15 Yeddin PHeexiroosinne Yohaannisi wodhdhidi, ammaniyaageeti Geeshsha Ayyaanaa ekkana mala, etau Xoossaa woossidosona; 16 aissi giikko, Samaariyaa asati Godaa Yesuusa sunttan xinqqate xalaalaa xammaqettidoogaappe attin, etappe issuwaa bollinne Geeshsha Ayyaanai wodhdhiichchibeenna. 17 He wode PHeexiroosinne Yohaannisi bantta kushiyaa eta bolli wottin, eti Geeshsha Ayyaanaa ekkidosona.

18 Yesuusi kiittidoogeeti bantta kushiyaa eta bolli wottin, etassi Geeshsha
Ayyaanai imettidoogaa Simooni be7ido wode, PHeexiroosassinne Yohaan-
nisassi miishshaa ehiidi, 19 “Taanikka ta kushiyaa wottiyo ubbai Geeshsha
Ayyaanaa ekkana mala, ha godatettaa taukka immerkketii” yaagiis.
20 SHin PHeexiroosi ayyo hagaadan yaagiis; “Neeni Xoossaa imuwaa
miishshan shammanau qoppido gishshau, ne miishshai nenaara coo xayo.
21 Ne wozanai Xoossaa sinttan suure gidenna gishshau, neeyyo hagan oosoi
woi sohoi baawa. 22 Yaatada ha ne wozanaa iita qofaa gishshau, nagaraappe
simma; geelladan ne wozanan de7iya iita qofaa Xoossai atto gaanaakkonne
Xoossaa woossa. 23 Aissi giikko, neeni daro qanaatiyaa oiqqada nagaraa
qashuwan de7iyoogaa taani be7ais” yaagiis.
24 Yaagin Simooni PHeexiroosassinne Yohaannisassi zaaridi, “Intte gi-
idobaappe issibainne tana gakkenna mala, intte tau Xoossaa woossite”
yaagiis.
25 PHeexiroosinne Yohaannisi markkattidoogaappenne Godaa qaalaa
yootidoogaappe guyyiyan, guyye Yerusalaame simmidosona; simmiiddi
Samaariyan de7iya daro qeeri katamatun wonggeliyaa mishiraachchuwaa
yootidosona.

Piliphphoosi Toophphiyaa Asa Gidiya Mureessaa Xammaqiis

26 Godaa kiitanchchai Piliphphoosa, “Denddada Yerusalaameppe Gaaza
efiya bazzo ogiyaakko ba; he ogee tohossa baggaara de7ees” yaagiis.
27 Piliphphoosi denddidi biis. Hinddake giyo Toophphiyaa kaweessi biit-
taa haariya i miishsha ubbaakka naagiya Toophphiyaa asa issi muree-
ssai de7ees; de7iyaagee goinnanau Yerusalaame biis. 28 Parai goochchiyo
gaariyan uttidi, Yerusalaameppe guyye simmiiddi, hananabaa yootiya
Isiyaasa maxaafaa nabbabees.
29 Geeshsha Ayyaanai Piliphphoosa, “He gaariyaakko shiiqada hemetta”
yaagiis.
30 Yaagin Piliphphoosi woxxidi, hananabaa yootiya Isiyaasa maxaafaa
mureessai nabbabishin siyidi a, “Neeni nabbabiyoogaa akeekai?” yaagiis.
31 Mureessai, “Tau odidi akeekissiya asi bainnan waanidi akeekettii?”
yaagiis; qassi banaara gaariyan kiyidi uttana mala, Piliphphoosa woossiis.
32 Mureessai nabbabiyo maxaafaa sohoi hagaadan yaagees;
“Dorssadan i shuhettanau laagettiis.
Dorssa marai ba ikisiyaa
meediyaagaa sinttan co77u giyoogaadan,
ikka ba doonaa pogibeenna.
33 I kauyyidoogan au xillo pirddi xayiis.
A de7oi ha sa7aappe pude ekettiichchido gishshau,
a zariyaabaa oonee yootanai?”
yaagees.
34 Mureessai zaaridi Piliphphoosassi, “Hananabaa yootiyaagee hagaa
obaa odii? Babaa odiiyye woi hara asabaa odii? Tau odarkkii” yaagiis.
35 Yaagin Piliphphoosi zaaridi, Xoossaa maxaafaa i nabbabiyoosaappe
doommidi, Yesuusabaa wonggeliyaa mishiraachchuwaappe ayyo yootiis.
36 Eti ogiyaa oiqqidi biiddi, haattai de7iyoosaa gakkidosona; mureessai,
“Haattaa hagaa be7a; xammaqettiyoogaa tana diggiyai aibee?” yaagiis.
37 Piliphphoosi a, “Neeni ne kumetta wozanaappe ammanikko, dand-
dayaasa” yaagiis.
Yaagin i zaaridi, “Yesuus Kiristtoosi Xoossaa Na7a gidiyoogaa taani am-
manais” yaagiis.

38 Gaaree eqqana mala mureessai azazin, inne Piliphphoosi naa77ai duge
wodhdhidi, haattan gelidosona; gelin Piliphphoosi a xammaqiis. 39 Eti haat-
taappe gaxaa kiyido wode, Godaa Ayyaanai Piliphphoosa liphphi oottidi, efi
aggiis; naa77anttuwaa mureessai Piliphphoosa be7ibeenna; shin ba ogiyaa
ufaittiiddi biis. 40 Piliphphoosi ba huuphiyau Azooxoosan de7iyoogaa
eriis; qassi Qiisaariyaa yaana gakkanaassikka, katama ubban yuuyiiddi
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootees.

9

Saa7ooli Kiristtoosan Ammaniis
(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 22:6-16; 26:12-18)

1 SHin Saa7ooli Godaa kaalliyaageeta woranau manddiiddi, qeese ub-
batu halaqaakko biis. 2 Biidi Godaa ogiyaa kaalliya asata maccaageetanne
attumaageeta demmikko, qachchidi Yerusalaame ehaanau, Damasqqon
de7iya Aihuda woosa keettatussi dabddaabbiyaa xaafanau a woossiis.

3 I biiddi, Damasqqo katamaa gakkana matidaashin, qoppennan
saluwaappe wolqqaama poo7oi a yuuyi aadhdhidi poo7iis. 4 Poo7in
Saa7ooli sa7an kunddidaashin, “Saa7oolaa Saa7oolaa, aissi tana waissai?”
giya qaalaa siyiis.

5 Saa7ooli, “Ta Godau, neeni oonee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin, “Taani neeni waissiyo Yesuusa. Boorai bana caddiya xam77aa
qakkiyoogaadan, neeni qakkikko, nena qohaasa” yaagiis.

6 SHin Saa7ooli kokkoriiddinne garamettiiddi, “Ta Godau, taani ai oot-
tanau koyai?” yaagiis.

Yaagin Godai a, “Denddada katamaa gela; neeni oottanau bessiyaabai
neeyyo yaani odettana” yaagiis.

7 Saa7oolaara ogiyan biya asati ainne haasayennan eqqi bayidi, qaalaa
siyoosona; shin oonanne be7ibookkona. 8 Saa7ooli sa7aappe denddin, a
aifee dooyettido wode, ainne xeellanau danddayibeenna; hegaa gishshau,
eti a kushiyaa oiqqidi goochchiiddi, Damasqqo gelissidosona. 9 Heezzu gal-
lassa gakkanaassikka i xeellibeenna; ainne mibeenna; ainnekka uyibeenna.

10 Damasqqon issi Hanaaniyaa giyo kaalliyaagee de7ees; Godai ajjuutan
a, “Hanaaniyau” yaagiis.

Yaagin Hanaanee, “Ta Godau, hagan de7ais” yaagiis.

11 Godai a, “Denddada Suure giyo ogiyaa baada, Yihudaa sooni issi
Saa7oola giyo Xarsseeseppe yiida bitaniyaa koya; aissi giikko, i woossees.
12 Qassi Hanaaniyaa giyo bitanee gelidi, Saa7ooli naa77anttuwaa xeel-
lanaadan, ba kushiyaa a bolli wottiyoogaa ajjuutan be7iis” yaagiis.

13 Hanaanee zaaridi, “Ta Godau, Yerusalaamen ne geeshsha asaa bolli he
bitanee ai keena iitabaa oottidaakko, taani daro asaappe siyaas. 14 Qassi
Damasqqon ne sunttaa xeesiyaageeta ubbaa qachchanau, qeese halaqati au
maataa immidosona” yaagiis.

15 SHin Godai a, “Saa7ooli Aihuda gidenna asaa sinttan, kawotu sint-
taaninne Israa7eela asaa sinttan, ta sunttaa erissanaunne taassi oottanau
doorettida miishsha gidiyo gishshau, neeni ba. 16 Aissi giikko, ta sunttaa
gishshau, i woqqaa waayettanau bessiyaakko, taani a bessana” yaagiis.

17 Yaagin Hanaanee biidi, soo gelidi, ba kushiyaa Saa7oola bolli wottidi,
“Ta ishau Saa7oolaa, neeni yiyo ogiyan neessi beettida Yesuusi, neeni xeel-
lana malanne Geeshsha Ayyaanai nenan kumana mala, tana kiittiis” yaagiis.
18 Sohuwaara, aibakko poqo malai Saa7oola aifiyaappe wodhdhin, Saa7ooli

naa77anttuwaa xeelliis; qassi denddidi xammaqettiis. 19 Qumaa miidi gasttidi, Damasqqon de7iya kaalliyaageetuura amarida gallassaa takkiis.

Saa7ooli Damasqqon Tamaarissiis

20 Sohuwaara, “Yesuus Kiristtoosi Xoossaa Na7a” yaagidi, Aihuda woosa keettatun qaalaa yootiis.

21 Hegaa siyida ubbai garamettidi, “Hagee Yerusalaamen Yesuusa sunttaa xeesiyaageeta xaissiyaagaa gidenneeyye? Qassi eta qachchidi, qeese halaqatu sintti efaanaassi yibeenneeyye?” yaagidosona.

22 SHin Saa7ooli qaalaa yootiyo yootoi minni minnidi biis; Yesuusi qassi Kiristtoosa gidiyoogaakka i akeekissidi odido gishshau, Damasqqon de7iya Aihudati ayyo zaariyoobaa xayidosona.

23 Daro gallassaappe guyyiyan, Aihudati shiiqidi, Saa7oola woranau zorettidosona. 24 SHin Aihudati bana woranau qoppidoogaa Saa7ooli siyiis; eti a woranau qamminne gallassi katamaa penggiyaa naagoosona. 25 SHin i erissiyo ashkkarati a qammi efiidi, dirssaa huuphiyaara keeshiyan duge wottidosona.

Saa7ooli Yerusalaamen Tamaarissiis

26 Saa7ooli Yerusalaame gakkido wode, erissiyo ashkkaratuura issippe gaittanau shiiqi be7iis; shin kaalliyaagaa i gididoogaa ubbai ammanennan ixxidi, ayyo yayyidosona. 27 SHin Barnnaabaasi Saa7oola Yesuusi kiittidoogeetukko efiis; efiidi ogiyan Godaa i waanidi be7idaakko, ayyo Godai waatidi haasayidaakkonne qassi Saa7ooli Damasqqon Yesuusa sunttan yayyennan waatidi qaalaa yootidaakko, etau geeshshidi odiis. 28 Saa7ooli Yerusalaamen yuuyiiddinne Godaa Yesuusa sunttan yayyennan qaalaa yootiiddi, Yesuusi kiittidoogeetuura issippe de7iis. 29 Qassi Saa7ooli Giriike qaalaa haasayiya Aihudatuura haasayeesinne palamettees; shin eti a woranau koyidosona. 30 Ishantti hegaa siyidi, Saa7oola duge Qiisaariyaa efiidi, Xarsseese yeddidosona.

31 Yihudan, Galiilaaninne Samaariyan ubban de7iya woosa keettati sarotettan de7idosona; qassi minnidosona; Godaassi yayyiyoogaaninne Geeshsha Ayyaanaa maaduwan heemettiiddi, qoodankka dari dari biidosona.

PHeexiroosi Lidaaninne Yoophphen Tamaarissiis

32 PHeexiroosi ubbasan yuuyiiddi, Lidan de7iya geeshsha asatukko qassi wodhdhiis. 33 Wodhdhidi hegan hosppun laittaasappe silidi, arssan zin77idi de7iya issi Eeniyaa giyo bitaniyaa demmiis. 34 PHeexiroosi Eeniyaa, “Eeniyau, Yesuus Kiristtoosi nena pattees; denddada ne hiixaa yegga” yaagiis. Yaagin sohuwaara denddi eqqiis. 35 Lidaaninne Saaroonan de7iya asai ubbai Eeniyaa be7idi, Godaakko simmiis.

36 Yoophphe kataman issi Xaabito giyo ammaniyaara de7ausu; Xaabito giyoogee Giriike qaalan Dorqqo giyoogaa. A ba de7ido wode ubban lo77obaa oottaiddanne hiyyeesaa maaddaidda de7aasu. 37 He wode a harggada haiqqin, asai i ahaa meeccidi, pooqiyaa pude kessidi zin77issiis. 38 Lidi Yoophphessi mata; kaalliyaageeti PHeexiroosi Lidan de7iyoogaa Yoophphen siyidi, “Hayyanaa nuukko eesuwan yarkkii” yaagiyo kiitaa naa77u asatu bolli akko kiittidosona.

39 Kiittin PHeexiroosi denddidi, etaara biidi gakkin, pooqiyaa pude a kessidi, kifiliyaa gelissidosona. Am77e maccaasati ubbai yeekkiiddinne Dorqqa etaara de7iyo wode oottido qamisetanne afalata ubbaa PHeexiroosa bessiiddi, a yuuyi aadhdhidi eqqidosona. 40 PHeexiroosi eta ubbaa kare kessidi,

gulbbatidi Xoossaa woossiis; qassi ahaakko simmidi, “Xaabitee, dendda” yaagiis; yaagin Xaabita ba aifiyaa dooyada PHeexiroosa be7ada, suura uttaasu. 41 PHeexiroosi o ba kushiyan maaddidi, dentti essiis; hegaappe guyyiyan, ammaniyaageetanne am77eta xeesidi, paxidaaro etassi immiis.
42 Ha yohoi Yoophphe katama ubban laalettiis; laalettin daro asai Godaa ammaniis. 43 PHeexiroosi Yoophphen issi Simoona giyo galbbaa qaaciyaagaara daro gallassaa gam77iis.

10

PHeexiroosanne Qornneliyoosa

1 Qiisaariyan ‘Xaaletu Olaasata’ geetettiya olanchchatuyyo issi mato halaqai Qornneliyoosa giyoogee de7ees. 2 Qornneliyoosi Xoossaa daro ammaniya asanne ba so asa ubbaara issippe Xoossaassi goinniya asa; Aihuda hiyyeesaakka i daro maaddees; qassi Xoossaa ubba wode woossees. 3 Issi gallassi uddufun saate heeran, “Qornneliyoosaa” giya Xoossaa kiitanchchai baakko gelishin, Qornneliyoosi ajjuutan geeshshidi be7iis.
4 Qornneliyoosi yayyidi, kiitanchchaa tishshi ootti xeellidi, “Ta Godau, i aibee?” yaagiis.
Yaagin kiitanchchai zaaridi, hagaadan yaagiis; “Ne woosainne neeni hiyyeesaa maaddiyoogee Xoossaa sinttan hassayettanau saluwaa biis. 5 Ha77i Yoophphe asaa kiittada, PHeexiroosa giyo Simoona ehiissa. 6 PHeexiroosi abbaa doona keettaawaa galbbaa qaaciya Simoona sooni imattatettau uttiis; neeni oottanau bessiyaabaa i neeyyo odana” yaagiis.
7 Qornneliyoosi baassi yootida kiitanchchai bin, ba ashkkaratuppe naa77atanne Xoossaassi goinniya baappe shaahettenna wotaaddaratuppe issuwaa xeesidi, 8 etau ubbabaa odidi, eta Yoophphe kiittiis.
9 Wonttetta gallassi eti biidi, Yoophphe katamaakko matishin, PHeexiroosi usuppun saate heeran keettaa bollan dembbayidi oottidosaa Xoossaa woossanau kiyiis. 10 Qassi namisettidi, qumaa maanau koyiis; shin qumai ka77ishin, ajjuutaa be7iis. 11 Saloi dooyettin, gita afala milatiyaabai oiddu baggaara ohettidi, sa7an wodhdhishin, PHeexiroosi be7iis. 12 Hegan oiddu tohuwaara de7iya mehee, do7i, shooshshi, zareenne kafoi ubbi de7ees.
13 “PHeexiroosaa, dendda eqqada shukkada ma” giya qaalai akko yiis.
14 SHin PHeexiroosi, “Ta Godau, chii! Taani aibakko tunabaanne sheneyiyaabaa mulekka ma erikke” yaagiis.
15 Qassi naa77anttuwaa, “Xoossai geeshshidoogaa neeni tuna gooppa” giya qaalai akko yiis. 16 Heezzutoo hegaadan giis; hegaappe guyyiyan, sohuwaara he gita afala milatiyaagee pude saluwaa eketti aggiis.
17 PHeexiroosi ba be7ido ajjuutaa birshshettai ai gidanddeeshsha? yaagidi, ba wozana giddon, “Laa hagee aibee?” giishin, Qornneliyoosi kiittido asati Simoona keettai de7iyoosaa lal77iiddi, a penggen eqqidosona.
18 Bantta qaalaa xoqqu oottidi, “PHeexiroosa geetettiya Simoona giyo imattai hegan de7ii?” yaagidi oichchidosona.
19 PHeexiroosi ajjuutan be7idobaa akeekanau qofan sheekkidaashin, Geeshsha Ayyaanai a, “Be7a, heezzu asati nena koyoosona; 20 denddada wodhdha; taani eta kiittido gishshau, sirennan etaara ba” yaagiis.
21 PHeexiroosi asatukko wodhdhidi, “Intte koyiyoogee tana. Ai ekkana yiidetii?” yaagiis.
22 Eti, “Xoossaassi yayyiya xilloi Aihuda asa ubban daro bonchchettida mato halaqaa Qornneliyoosi, nena ba soo efiissidi, qaalaa neeppe siyana

mala, Xoossaa geeshsha kiitanchchai ayyo yootiis" yaagidosona. 23 Yaagin PHeexiroosi asata imattanau soo xeesiis.

Wonttetta gallassi, denddidi etaara biis; Yoophphe kataman de7iya ishanttuppe issooti issooti aara issippe biidosona. 24 Wonttetta gallassi, qiisaariyaa gakkidosona; Qornneliyoosi ba dabbotanne ba laggeta issippe xeesi shiishshidi, PHeexiroosa naagees. 25 PHeexiroosi gelana hanishin, Qornneliyoosi aara gaittidi, a sinttan kunddidi, assi goinniis. 26 SHin PHeexiroosi, "Dendda! Taanikka ta huuphen asa" yaagidi a denttiis.

27 PHeexiroosi Qornneliyoosaara haasayiiddi, soo geliis; i geliyo wode daro asai shiiqidaagaa demmidi, 28 asaa, "Aihuda asi hara zariyaara issippetettan de7anau, woi gaittanau woga gidennaagaa intte huuphen ereeta; shin taani oonanne tuna woi sheneyiyaabaa geenna mala, Xoossai tana bessiis. 29 Hegaa gishshau, intte taassi kiittin, palami bainnan yaas. Ha77i, 'Tana aissi ehiissidetii?' yaagada inttena oichchais" yaagiis.

30 Qornneliyoosi hagaadan yaagiis; "Taani hachchi oiddu gallassaappe kase ha saaten uddufun saate woosaa ta sooni Xoossaa woossishin, PHooliya maayuwaa maayida asi ta sinttan eqqidi, 31 tana, 'Qornneliyoosaa, Xoossai ne woosaa siyiis; neeni hiyyeesaa maaddiyoogaakka hassayiis. 32 Simmi asa Yoophphe kiittada, Simoon PHeexiroosa giyoogaa xeesissa; Simoon PHeexiroosi Simoona giyo galbbaa qaaciya bitaniyaa sooni abbaa doonan imattatettaa uttiis' yaagiis. 33 Hegaa gishshau, taani neekko sohuwaara kiittaas; neeninne yaada loittadasa; simmi neeni nuuyyo yootanau Xoossai nena azazidobaa ubbaa siyanau ha77i nuuni ubbaikka hagan Xoossaa sinttan de7oos" yaagiis.

PHeexiroosa Haasayaa

34-35 PHeexiroosi haasayaa hagaadan yaagidi doommiis; "Xoossai asa som77o xeellenna; shin dere ubban baassi yayyiyaagaanne xillo ooso oottiyaagaa galatiyoogaa taani tumu akeekaas. 36 Xoossai asa ubbaa Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara, sarotettaa yootiiddi, ha wonggeliyaa mishiraachchuwaa Israa7eela asaassi kiittidoogaa intte ereeta. 37 Yohaannisi qaalaa yootido xinqqatiyaappe guyyiyan, Galiilappe doommidi, Yihudaa biitta ubban hanidabaa intte ereeta. 38 Xoossai Naazireeta Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolqqan tiyiis; Xoossai aara de7iyo gishshau, lo77obaa i oottiiddinne xalahe halaqaassi haarettida ubbaa pattiiddi yuuyiis.

39 "Aihuda biittaaninne Yerusalaamen i oottido ubbabaassi nuuni markka. Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishi kaqqidi, a woridosona. 40 SHin Xoossai heezzantto gallassan haiquwaappe a denttidi bessiis. 41 Xoossai koiro doorido markkata nuna, a bessiisippe attin, asa ubbaa gidenna; haiquwaappe i denddidoogaappe guyyiyan, nuuni aara miidanne uyida. 42 Xoossai wonggeliyaa mishiraachchuwaa asaassi nuuni yootanaunne, paxa de7iyaageetu bollaaninne haiqqidaageetu bollan pirddanau i sunttidoogee Yesuusa gididoogaa nuuni markkattanau nuna azaziis. 43 Xoossai aani ammaniya ubbaa nagaraa a sunttan atto gaanaagaa hananabaa yootiya ubbati markkattoosona" yaagiis.

Aihuda Gidenna Asati Ammanidi Geeshsha Ayyaanaa Ekkidosona

44 PHeexiroosi biron he yohuwaa yootishin, qaalaa siyiya ubbaa bolli Geeshsha Ayyaanai wodhdhi aggiis. 45 PHeexiroosaara Yoophpheppe yiida, ammaniya qaxxarettida Aihuda ubbati Aihuda gidennaageetu bollankka Geeshsha Ayyaanaa imoi gukkido gishshau garamettidosona. 46 Aissi giikko,

eti dumma dumma qaalan haasayishiininne Xoossaa gitatettaa sabbishin siyidosona.

He wode PHeexiroosi zaaridi, 47 “Hageeti qassi nunadan Geeshsha Ayyaanaa ekkidaageeti xammaqettennaadan, haatta eta digganau dand-dayiyai oonee?” yaagiis. 48 Eti Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettana mala, eta azaziis; hegaappe guyyiyan, eti banttanaara amarida gallassaa uttana mala, a woossidosona.

11

PHeexiroosi Aihuda Gidenna Asaappe Ammanidaageetu Soo Aibissi Gelidaakko Yootiis

1 Yesuusi kiittidoogeetinne Yihudaa ubban de7iya ishantti, Aihuda gidennaageetikka Xoossaa qaalaa ekkidoogaa siyidosona. 2 PHeexiroosi Yerusalaame biido wode, qaxxarettida asati aara palamettidi, 3 a, “Neeni qaxxarettibeennaageetukko gelada, etaara qumaa maadasa” yaagidosona.

4 SHin PHeexiroosi hanidabaa koiruwaappe doommidi, maaran maaran hagaadan yaagidi yootiis; 5 “Taani Yoophphe kataman Xoossaa woossishin, tau wozanai dammin, ajjuutaa be7aas; gita afala milatiyaabai oiddu baggaara ohettidi, saluwaappe wodhdhidi, taakko yiis. 6 Hegaa giddo taani tishshi oottada xeelliyo wode, oiddu tohoi de7iyo mehiyaa, do7aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa be7aas. 7 Qassi, ‘PHeexiroosaa, dendda; shukkada ma’ giya qaalaa taani siyaas.

8 “SHin taani, ‘Ta Godau, chii! Tunabai woi sheneyiyaabai mulekka ta doonaakko shiiqi erenna’ gaas.

9 “Qaalai saluwaappe naa77anttuwaakka, ‘Xoossai geeshshidoogaa neeni tuna gooppa’ yaagidi taassi zaariis.

10 “Hegee heezzutoo hanin, wurssettan ubbabai saluwaa pude gooshettiis. 11 Hegaa peeshshankka heezzu asati Qiisaariyaappe taakko kiitettidi, taani de7iyo keettaa gakki aggidosona. 12 Gakkin taani sirennan etaara baana mala, Ayyaanai taassi yootiis. Qassi ha usuppun ishantti Yoophpheppe tanaara Qiisaariyaa bin, nuuni Qornneliyoosa soo gelida. 13-14 Kiitanchchai ba sooni eqqidi bana, ‘PHeexiroosa geetettiya Simoona xeesanau asa Yoophphe kiitta; neeninne ne keettaa asai ubbai attiyo qaalaa i neeyyo yootana’ giidoogaa Qornneliyoosi waatidi siyidaakko, nuussi odiis.

15 “Odin taani haasayanau doommiyoogan Geeshsha Ayyaanai koiro nu bolli wodhdhidoogaadan, eta bollikka wodhdhi aggiis. 16 Godai, ‘Yohaannisi haattan xammaqiis; shin intte Geeshsha Ayyaanan xammaqettana’ yaagido qaalai taassi hassayettiis. 17 Xoossai nuussi Godaa Yesuus Kiristtoosa ammanidaageetussi immido imuwaa malaa Aihuda gidennaageetussikka qassi immikko, simmi Xoossaa digganau taani oonee?” yaagiis.

Ammaniyaageeti Anxxookiyaa Kataman “Kiristtaane” Geetettidosona

18 Eti hagaa siyido wode bantta palamaa aggidi, “Yaatin, Xoossai Aihuda gidennaageetikka qassi nagaraappe simmidi de7anaadan, eta qaadiis” yaagidi Xoossaa galatidosona.

19 Isxxifaanoosa bolli gakkida waayiyaa geedon laalettida ammaniyaageeti qaalaa Aihudatu xalaalaappe attin, haraassi issuwaassinne odennan, Pinqqe, Qophphiroosanne Anxxookiyaa gakkanaashin yuuyidosona. 20 SHin Qophphiroosappenne Qareenappe yiida issi issi ammaniya asati Anxxookiyaa biidi, Godaa Yesuusa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, Giriike asaassikka yootidosona.

21 Godaa wolqqai etaara de7ees; qassi daro asai ammanidi, Godaakko
simmiis.
22 Ha yohoi Yerusalaamen de7iya woosa keettaa asaassi siyettin,
woosa keettaa asai Barnnaabaasa Anxxookiyaa kiittiis. 23 Barnnaabaasi
Anxxookiyaa biido wode, Xoossaa aaro kehatettaa oosuwaa be7idi ufaittiis;
eti ubbaikka Godan bantta kumetta wozanaappe minnidi de7anaadan,
eta zoriis. 24 Aissi giikko, Barnnaabaasi Geeshsha Ayyaanainne ammanoi
kumido lo77o asa; yaanin daro asai Godaa ammaniis.
25 Hegaappe guyyiyan, Barnnaabaasi Saa7oola koyanau Xarsseese biis.
26 Biidi Saa7oola demmido wode, Anxxookiyaa ehiis. Barnnaabaasinne
Saa7ooli woosa keettaa asaara issi laitta kumettaa uttidi, daro asaa
tamaarissidosona; kaalliyaageeti Anxxookiyan Kiristtaane geetettidi, koiro
xeesettidosona.
27 Hananabaa yootiyaageeti Yerusalaameppe Anxxookiyaa he wode wod-
hdhidosona. 28 Eta giddoppe Agaaboosa giyoogee denddidi, sa7a ubban
gita namisai denddanaagaa Ayyaanaa wolqqan hananabaa yootiis; hegee
hanidoogee Qalaudeyoosa kawotettaa wodiyaana. 29 Kaalliyaageeti hu-
uphiyan huuphiyan bantta wolqqaa keenaa miishshaa peeridi, Yihudan
de7iya bantta ishanttussi maaduwaa yeddanau qofaa qachchidosona. 30 Eti
hegaadan oottidi, miishshaa Barnnaabaasa bollinne Saa7oola bolli woosa
keettaa cimatussi yeddidosona.

12

Woosa Keettan Hanttaara Yedetai Doommiis

1 Kawoi Heeroodisi he wode woosa keettaa asaappe amaridaageeta
waisuwaa doommiis. 2 Doommidi Yohaannisa ishaa Yaaqooba bisuwan
worissiis. 3 Hegee Aihudata ufaissidoogaa be7idi, gujjidi PHeexiroosakka
oiqqiis; hegee Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassatuuna. 4 PHeexiroosa
oiqqidi qachchiis. Paasikaa bonchchiyo gallassatuppe guyyiyan, dere asaa
sintti aattanau qoppidi, oiddu oiddu wotaaddarati a naaganaadan, tam-
manne usuppun wotaaddaratussi aattidi immiis. 5 Hegaa gishshau, PHe-
exiroosi qasho keettan naagettees; shin woosa keettaa asai ayyo minttidi
Xoossaa woossees.

Kiitanchchai PHeexiroosa Qasho Keettaappe Kessiis

6 Heeroodisi PHeexiroosa asaa sintti aattanau qoppanaappe kase qammi,
PHeexiroosi naa77u sanssalatan qashettidi, naa77u wotaaddaratuppe gid-
duwan xiskkees; naagiyaageetikka qasho keettaa penggen eqqidi naa-
goosona. 7 Akeekennan de7ishin, Godaa kiitanchchai hegan eqqi aggiis;
qasho keettankka poo7oi poo7i bayiis. Kiitanchchai PHeexiroosa miyyiyaa
dechchi beegotissidi a, “Elle dendda” yaagiis; sohuwaarakka sanssalatai a
kushiyaappe wodhdhi aggiis. 8 Kiitanchchai a, “Ne suriyaa gixxa; ne caam-
maakka wotta” yaagin, PHeexiroosi hegaadan oottiis; oottin kiitanchchai,
“Ne afalaa maayada tana kaalla” yaagiis.
9 PHeexiroosi qasho keettaappe kiyidi, kiitanchchaa kaalliis; ayyo ajjuu-
taa be7iyoobaa misatiisippe attin, kiitanchchai oottiyoobai tuma gididoogaa
eribeenna. 10 Kiitanchchainne PHeexiroosi koiro wotaaddaraappenne
naa77antto wotaaddaraappe aadhdhidi, katamaa efiya birata penggiyaakko
gakkidosona; gakkin penggee etassi barkka dooyetti aggiis; eti kiyidi issi
ogiyaara biishin, kiitanchchai sohuwaara PHeexiroosappe shaahetti bayiis.

11 PHeexiroosi bana gakkidabaa akeekidi, “Tana Godai ba kiitanchchaa
kiittidi, Heeroodisa kushiyaappenne Aihuda asai naagi uttido ubbabaappe
ashshidoogaa ha77i tumu eraas” yaagiis.
12 I hegaa akeekido wode, daro asai issippe shiiqidi Xoossaa woossiyoosaa,
Marqqoosa giyo Yohaannisa aayee Mairaami soo biis. 13 Biidi penggen
xeesin, issi Roodo giyo ashkkariyaa dooyanau yaasu. 14 Rooda PHeexiroosa
qaalaa gididoogaa erido wode, bana ufaissin, kariyaa dooyennan guyye
woxxada, PHeexiroosi karen eqqidoogaa asaassi odaasu.
15 Odin asai o, “Hannee neeni gooyaasa” yaagiis. Rooda PHeexiroosa
gididoogaa geeshshada odaasu. Eti, “Hegee a kiitanchchaa” yaagidosona.
16 SHin PHeexiroosi karen xeegidi aggennan ixxin, asai kariyaa dooyidi, a
be7idi garamettiis. 17 SHin eti co77u gaana mala, PHeexiroosi ba kushiyan
malaatidi, Godai qasho keettaappe a waati kessidaakko, etassi qonccissi
yootidi, “Hagaa Yaaqoobassinne ishanttussi yootite” giidi, kiyidi harasaa
biis.

Heeroodisa Haiquwaa

18 Sa7ai wonttido wode, PHeexiroosi au biichchidaakko gin wotaaddaratu
giddon daro wocamai kiyiis. 19 Heeroodisi PHeexiroosa Lal77issin, i xayido
wode, naagiyaageeta qoridi, eta worana mala azaziis; hegaappe guyyiyan,
Yihudaappe Qiisaariyaa wodhdhidi, hegan amarida wodiyaa uttiis.
20 Heeroodisi Xiiroosa asaassinne Sidoona asaassi daro hanqqettiis; han-
qqettin eta biittai kattaa Heeroodisa biittaappe demmiyo gishshau, eti is-
sippe gididi, a keettaa halaqaa Bilasxxoosa bantta exa oottidi, sigaa woos-
sanau Heeroodisakko biidosona.
21 Heeroodisi sunttettido gallassi, ba kawotettaa afalaa maayidi, kawotaa
araatan uttidi, asaassi haasayiis. 22 Asai, “Hagee Xoossaa qaala; asa
qaala gidenna” yaagidi qaalaa xoqqissidi haasayiis. 23 Heeroodisi Xoossaa
bonchchibeenna gishshau, sohuwaarakka Godaa kiitanchchai a dechchin,
guxuniyan meetettidi, haiqqi bayiis.
24 SHin Xoossaa qaalai dicceesinne dari dari bees.
25 Barnnaabaasinne Saa7ooli bantta oosuwaa polidi, Marqqoosa giyo
Yohaannisa banttanaara ekkidi, Yerusalaameppe simmidosona.

13

Barnnaabaasinne Saa7ooli Geeshsha Ayyaanai Doorin, Tamaarissanau Kiitettidosona

1 Anxxookiyan de7iya woosa keettan hananabaa yootiyaageetinne
tamaarissiyaageeti de7oosona; eti Barnnaabaasa, Karetta giyo Simoona,
Qareenappe yiida Luqiyoosa, biittaa haariya Heeroodisaara diccida
Minaahanne Saa7oola. 2 Eti Godaassi goinnishiininne xoomishin, Geeshsha
Ayyaanai, “Taani xeesido oosuwaassi Barnnaabaasanne Saa7oola tau
kessite” yaagiis.
3 Yaagin eti xoomidoogaappenne woossidoogaappe guyyiyan, bantta
kushiyaa Barnnaabaasa bollinne Saa7oola bolli wottidi, eta yeddidosona.

Barnnaabaasinne Sa7ooli Qophphiroosa Biidosona

4 Hegaa gishshau, Geeshsha Ayyaanai eta kiittin, Selewuqiyaa wodhd-
hidosona; hegaappe markkabiyan gelidi, Qophphiroosa haruuruwaa bi-
idosona. 5 Eti Silmmaana gakkidi, Aihuda woosa keettatun Xoossaa qaalaa
yootidosona; eta maaddanau Yohaannisi etaara de7ees.

6 Eti Qophphiroosa haruuruwaa muleera PHaafu gakkanaassi yuuyidi,
hananabaa yootiya issi worddanchchaa, Aihuda asa Bar-Yesuusa giyo sha-
reechchuwaa demmidosona. 7 He shareechchoi deriyaa haariya Sarggiy-
oosa PHauloosa giyo akeekanchcha bitaniyaara de7ees. Sarggiyoosa
PHauloosi Barnnaabaasanne Saa7oola baakko xeegidi, Xoossaa qaalaa
siyanau koyiis. 8 SHin shareechchuwaa Eliimaasi (Giriike qaalan hegee a
sunttaa) deriyaa haariyaagaa ammanuwaa digganau koyidi, eta haasayaa
phalqqiis.

9 SHin PHauloosa giyo Saa7ooli banan Geeshsha Ayyaanai kumin, sha-
reechchuwaa tishshi ootti xeellidi, 10 a, “Laa ha xalahe halaqaa na7au, gene
ubbainne iitatetta ubbai kumidoogoo, xillotetta ubbau morkkiyau, Godaa
ogiyaa suuriyaa geellayiyoogaa aggikkii? 11 Be7a; ha77i Godaa kushee ne
bolli de7ees; neeni qooqe gidana; amarida wodee gakkanaashin, awaa
poo7uwaa be7akka” yaagiis.

Yaagin sohuwaara ciggaarainne xumai a aifiyaa goozin, ba kushiyaa
oiqqidi, kaalettiya uraa koyiiddi yuuyiis. 12 He wode deriyaa haariyaagee
hegaa be7ido wode, Godai tamaarissiyoogan garamettidi ammaniis.

Barnnaabaasinne PHauloosi PHisddiyan De7iya Anxxookiyaa Biidosona

13 PHauloosinne aara de7iyaageeti PHaafuppe denddidi, PHinifiliyan
de7iya PHergge markkabiyan biidosona; Yohaannisi etappe shaahettidi,
Yerusalaame simmiis. 14 SHin eti PHerggeppe aadhdhidi, PHisddiyan de7iya
Anxxookiyaa gakkidosona; Sambbata gallassan Aihuda woosa keettaa gelidi
uttidosona. 15 Muuse higgeenne hananabaa yootiyaageetu maxaafai nab-
babettidoogaappe guyyiyan, Aihuda woosa keettaa halaqati, “Nu ishanttoo
asaa minttettiya qaalai inttessi de7ikko, asau haasayerkketii” yaagidi etassi
kiittidosona.

16 PHauloosi denddi eqqidi, ba kushiyan malaatidi, hagaadan yaagiis;
“Israa7eela asatoo, Xoossaassi yayyiyaageetoo siyite. 17 Ha Israa7eela asaa
Xoossai nu aawata dooridi, Gibxxe biittan imattatettan eti de7ishin, eta
darissiis; ba gita wolqqankka Gibxxe biittaappe eta kessiis. 18 Bazzuwan
oitamu laitta keenaa nu aawata i danddayiis. 19 Kanaane giyo biittan Aihuda
gidenna laappun zareta xaissidi, eta biittaa ba asaa laatissiis. 20 Hegaappe
guyyiyan, hananabaa yootiya Sameela wodiyaa gakkanaas, oiddu xeetanne
ishatamu laitta keenaa daannata etassi immiis. 21 Hegaappe guyyiyan, eti
banttassi kawo immana mala woossin, Xoossai Biniyaama zariyaappe Qiisa
na7aa Saa7oola oitamu laittau kawotana mala, etassi immiis. 22 Xoossai
Saa7oola shaaridoogaappe guyyiyan, eta bolli Daawiti kawotana mala, a
denttiis; Daawitabaa markkattiiddi, ‘Taani koyiyo ubbabaa ta wozanadan
oottiya Isseyi na7aa Daawita demmaas’ yaagiis.

23 “Xoossai, ‘Taani Daawita zariyaappe Israa7eela asaa ashshiyaagaa
ehaana’ giidoogaadankka, Yesuusa ehiis. 24 Yesuusi yaanaappe kase Is-
raa7eela asai ubbai bantta nagaraappe simmidi xammaqettana mala,
Yohaannisi qaalaa yootiis. 25 Qassi Yohaannisi ba oosuwaa wurssana hani-
iddi asaa, ‘Tana oona giidi qoppeetii? Taani intte naagiyoogaa gidikke; shin
be7ite, a tohuwaa caammaa birshshanaukka taassi bessennaagee taappe
guyyeera yees’ yaagiis.

26 “Ta ishatoo, Abrahaama zaretoo, qassi hagan Aihuda gidennaageetoo
Xoossaassi yayyiyaageetoo, ha atotettaa qaalai nuussi kiitettiis. 27 Aissi gi-
ikko, Yerusalaamen de7iya asainne eta halaqati Yesuusanne Sambbata gal-
lassa ubban nabbabettiya hananabaa yootiyaageetu qaalaa akeekibeenna
gishshau, a bolli pirddidi, hananabaa yootiyaageetu qaalaa polidosona.

28 Yesuusa worissanau issi gaasoikka etau beettennan ixxin, PHilaaxoosi a
worana mala woossidosona.
29 “Eti Yesuusabai Xoossaa maxaafan xaafettidaagaa ubbaa polido wode,
masqqaliyaappe a wottidi moogidosona. 30 SHin Xoossai haiquwaappe
Yesuusa denttiis. 31 Denttin i banaara Galiilappe Yerusalaame yiidaageetussi
darotoo beettiis eti ha77i abaa asaassi markkattoosona.
32 “Xoossai nu aawatussi immana giido wonggeliyaa mishiraachchuwaa
nuuni inttessi yootoos. 33 Daawita Mazamuriyaa Maxaafan naa77antto
miraafiyan,
‘Neeni ta Na7aa.
Hachchi taani ne Aawaa gidaas’
geetettidi xaafettidoogaadan, Xoossai Yesuusa denttidi, nu aawatussi im-
mana giidoogaa nuussi eta naatussi poliis. 34 Naa77anttuwaa i haiqqenna
mala, haiquwaappe a denttidoogaassi Xoossai, ‘Taani Daawitayyo immana
giido ammanettida geeshsha anjjuwaa inttessi immana’ yaagidi haasayiis.
35 Hegaa gishshau, Mazamure Maxaafan harasan qassi, ‘Ne Geeshsha Na7aa
ahaakka musissakka’ yaagees. 36 Aissi giikko, Daawiti ba wodiyan Xoossaa
qofaa oottidoogaappe guyyiyan haiqqidi, ba aawatuura moogettidi musiis.
37 SHin Xoossai haiquwaappe denttidoogee musibeenna.
38-39 “Hegaa gishshau, ta ishatoo, nagara atto geettai intteyyo Yesuusa bag-
gaara odettidoogeenne, Muuse higgiyan xillanau intteyyo danddayettenna
ubbabaappe aani ammaniya ubbai xillanaagee intteyyo eretto. 40 Hegaa
gishshau, hananabaa yootiyaageeti giidoogee intte bolli gakkenna mala
naagettite;
41 ‘Xoossai giidobaa qilliicciyaageetoo,
be7ite; harai atto issi urai inttessi yootiyaakkokka,
intte ammanenna oosuwaa taani intte wodiyan
oottiyo gishshau, poora giite; haiqqite’
yaagidosona” yaagiis.
42 PHauloosinne Barnnaabaasi Aihuda woosa keettaappe kiyishin, asai
eta naa77antto Sambbatankka hegaa gujjidi yootana mala woossiis.
43 SHiiqoi laalettidoogaappe guyyiyan, daro Aihudatinne Aihudatu
ammanuwan gelidi Xoossau yayyiya daroti, PHauloosanne Barnnaabaasa
kaallidosona; kaallin Yesuusi kiittidoogeeti Xoossaa aaro kehatettan
minnidi de7ana mala, etau yootidi minttettidosona.
44 Naa77antto Sambbatan amarida asatuppe attin, katamaa asai ubbai
Xoossaa qaalaa siyanau shiiqiis. 45 SHin Aihudati daro asaa be7ido wode,
PHauloosa qanaatidosona; a haasayaa PHalqqidi, a cayidosona.
46 PHauloosinne Barnnaabaasi xalidi, “Xoossaa qaalai kasetidi intteyyo
odettanau koshshees; shin qaalaa intte ixxido gishshaunne merinaa
de7uwaa ekkanau inttessi bessenna giidi, intte intte huuphiyan pirddido
gishshau, be7ite, nuuni Aihuda gidennaageetukko simmeettees. 47 Aissi
giikko, Godai nuna,
‘Asai ubbai intte baggaara attana mala,
inttena taani Aihuda gidennaageetussi poo7o oottaas’
yaagidi azaziis” yaagidosona.
48 Aihuda gidennaageeti hegaa siyido wode, ufaittidi Xoossaa qaalaa
bonchchidosona; qassi merinaa de7uwaassi doorettida ubbaikka am-
manidosona.
49 Godaa qaalai he biitta ubbaa gakkiis. 50 SHin Aihudati Xoossau goin-
niya bonchchettida maccaasatanne kataman de7iya gita asata PHauloosa
bollinne Barnnaabaasa bolli denttettin, asati eta yedetaa doommidi, bantta

biittaappe kessidosona. 51 SHin Yesuusi kiittidoogeeti eta ixxiyoogaassi malaata gidana mala, bantta tohuwaappe baanaa shocidi, Iqooniyoone katamaa biidosona. 52 Qassi Anxxookiyan de7iya kaalliyaageetunkka Geeshsha Ayyaanainne ufaissai kumees.

14

PHauloosinne Barnnaabaasi Iqooniyoone Biidosona

1 Kaseegaadankka PHauloosinne Barnnaabaasi Iqooniyoonen Aihudatu woosa keettaa gelidi, qaalaa yootidosona; yootin daro Aihudatinne Aihuda gidennaageeti ammanidosona. 2 SHin ammanibeenna Aihudati Aihuda gidennaageetu wozanaa laammidi, ishanttu bolli hanqetissidosona. 3 Yesuusi kiittidoogeeti hegan daro wodiyaa gam77idosona; eti Godaabaa yayyennan yootidosona; yootin Godai malaataanne oorattabaa eti oottana mala, etau wolqqaa immidoogan ba aaro kehatettaa qaalaabai tuma gididoogaa markkattiis. 4 SHin katamaa asai shaahettidi, baggai Aihudatukko, baggai Yesuusi kiittidoogeetukko simmiis.

5 Aihuda gidennaageetinne Aihudati bantta halaqatuura issippe Yesuusi kiittidoogeeta qohanaunne shuchchan caddanau qoppido wode, 6 Yesuusi kiittidoogeeti hegaa eridi, Lisxxiranne Daribe giyo Liqaa7ooniyaa katamatanne eta heeran de7iya biittaa baqatidosona; 7 baqatidi, hegan wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootoosona.

8 Ba aayee uluwaappe yelettoosappe doommidi, naa77u tohoi silin, mulekka hemettenna issi bitanee Lisxxiran de7ees. 9 He bitanee PHauloosi yootishin siyees; PHauloosi a tishshi ootti xeelliyo wode, paxanau ayyo ammanoi de7iyoogaa be7idi, 10 qaalaa xoqqissidi a, “Sitti gaada ne tohuwan eqqa” yaagiis; yaagin guppi denddidi, hemetaa doommiis.

11 PHauloosi oottidoogaa asai be7idi, ba qaalaa Liqaa7ooniyaa qaalan xoqqu oottidi, “Xoossati asa milatidi nuukko wodhdhidosona” yaagiis. 12 Asai Barnnaabaasa, “Diyaa” giidi, PHauloosi haasayaassi waannatiyo gishshau, a, “Hermmeesa” giidi sunttiis. 13 Beeta Maqidasee katamaa matan de7iyo Diyaa qeeseenne asai korimatanne alleeqo ciishshata Yesuusi kiittidoogeetussi yarshshuwaa yarshshanau koyidi, pengge ehiidosona.

14 SHin Yesuusi kiittido Barnnaabaasinne PHauloosi hegaa siyido wode bantta maayuwaa pooshshidi, asaa giddo woxxiiddi, 15 bantta qaalaa xoqqu oottidi, hagaadan yaagidosona; “Asau, hagaa aissi ootteetii? Nuunikka inttenadan merettida asa; ha pattenna yohuwaappe saluwaanne sa7aa, abbaanne eta giddon de7iya ubbabaa medhdhida de7o Xoossaakko intte simmana mala, inttessi nuuni wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootoos. 16 I beni asaa zare ubbaa bantta ogiyaa baana mala yeddi bayiis. 17 Intteyyo iraa saluwaappe bukissees; kattaakka i wodiyan immees; qassi qumaa immidi, inttena daro ufaissees; yaatidi intteyyo lo77obaa oottiiddi, ubba wodekka bau markka xayibeenna” yaagidosona. 18 Yesuusi kiittidoogeeti hegaa giidi, banttayyo asai yarshshenna mala, tuggatidi diggidosona.

19 Anxxookiyaappenne Iqooniyooneppe yiida Aihudati asaa bantta baggi zaaridi, shuchchan PHauloosa caddidosona; etau haiqqidabaa milatin, katamaappe gaxi a goochchidosona. 20 SHin kaalliyaageeti a lanqqiyan yuuyi aadhdhidi eqqidaashin, i denddidi, katamaa geliis. Wonttetta gallassi Barnnaabaasaara issippe Daribe biis.

PHauloosinne Barnnaabaasi Sooriyan De7iya Anxxookiyaa Simmidosona

21-22 Eti Daribe kataman wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootidi, daro asai Yesuusa ammanana mala oottidoogaappe guyyiyan, Lisxxira, Iqooniyoonenne Anxxookiyaa simmidosona; simmidi hegan kaalliyaageeta minttettiiddinne eti ammanuwan minnidi de7ana mala zoriiddi, “Nuuni Xoossaa kawotettaa gelanau daro waayettana bessees” yaagidosona. 23 Qassi woosa keettatussi huuphiyan huuphiyan cimata dooridi, xoomidoogaappenne woossidoogaappe guyyiyan, eti ammanido Godaassi eta hadaraa immidosona.

24 PHisddiyaa biittaappe aadhdhidi, PHinifiliyaa yiidosona; 25 PHerggen qaalaa yootidoogaappe guyyiyan, Axaaliyaa wodhdhidosona. 26 Hegaappe eti bantta polido oosuwaa gishshau, asai eta hadaraa Xoossaa aaro kehatettau immido Anxxookiyaa Markkabiyan simmidosona.

27 Simmidi Anxxookiyaa gakkido wode woosa keettaa asaa shiishshidi, Xoossai banttanaara issippe oottido ubbabaanne, Aihuda gidenna asai ammanana mala, etau penggiyaa dooyidoogaa, asau yootidosona. 28 Yaatidi hegan kaalliyaageetuura daro wodiyaa gam77idosona.

15

Yerusalaame SHiiquwaa

1 Issi issi asati Yihudaappe Anxxookiyaa wodhdhidi, “Muuse wogaadan, intte qaxxarettennabaa gidikko, attanau danddayekketa” yaagidi ishantta tamaarissuwaa doommidosona. 2 PHauloosinne Barnnaabaasi etaara daro ooyettidi palamettin, Anxxookiyan de7iya issi issi hara asati he palamaa gishshau, PHauloosaaranne Barnnaabaasaara Yerusalaame biidi, Yesuusi kiittidoogeetuuranne cimatuura gaittanau qofai qashettiis.

3 Woosa keettai ogiyan eta maaddishin, Aihuda gidennaageeti Xoossaakko simmidoogaa yootiiddi, Pinqqeeranne Samaariyaara aadhdhidosona; hegee ishantta ubbaa daro ufaissiis. 4 Eti Yerusalaame gakkido wode, woosa keettai, Yesuusi kiittidoogeetinne cimati eta mokkidosona; mokkin Xoossai banttanan oottidobaa ubbaa odidosona. 5 SHin Parisaawetu baggappe ammanida issi issi asati denddi eqqidi, “Intte eta qaxxaranaunne Muuse higgiyaa naagana mala azazanau bessees” yaagidosona.

6 Yesuusi kiittidoogeetinne cimati hegaa zorettanau shiiqidosona. 7 Keehi haasayidoogaappe guyyiyan, PHeexiroosi denddi eqqidi, eta hagaadan yaagiis; “Ta ishatoo, Aihuda gidennaageeti wonggeliyaa mishiraachchuwaa qaalaa ta doonaappe siyidi ammanana mala, tana Xoossai intte giddoppe beni dooridoogaa intte ereeta. 8 Asa wozana eriya Xoossai Geeshsha Ayyaanaa nuussi immidoogaadan, etassikka immidi tumayiis. 9 Eti ammanido gishshau, i eta wozanaa geeshshidi, nu gidduwaaninne eta gidduwan dummatettaa wottibeenna. 10 Hegaa gishshau, nu aawatinne nuuni tookkanau danddayibeenna qambbaraa kaalliyaageetu morggiyan wottidi, ha77i intte aissi Xoossaa paacceetii? 11 SHin Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettan eti attidoogaadan, nuunikka attidoogaa ammanoos” yaagiis.

12 Asai ubbai co77u giidi, Barnnaabaasinne PHauloosi Aihuda gidenna asaa giddon bantta baggaara Xoossai oottido malaataanne oorattabaa ubbaa yootishin siyees.

13 Eti haasayaa wurssidoogaappe guyyiyan, Yaaqoobi hagaadan yaagidi zaariis; “Ishatoo, taani giyoogaa siyite. 14 Xoossai Aihuda gidennaageetu giddoppe bau haniya asaa ekkanau Aihuda gidennaageetuyyo koiro waatidi qoppidaakko Simooni yootiis. 15-18 Hananabaa yootiyaageetu qaalai

hagaara giigees; Godai daro wodiyaappe doommidi, asaa hagaa erissidi,
Xoossaa maxaafan hagaadan yaagiis;
‘Hagaappe guyyiyan, sa7an de7iya
hara asai ubbainne tabaa gidanau
taani xeesido Aihuda gidenna asai ubbai
Godaa koyana mala, taani simmana.
Taani kolettidi kunddida keettadan
hanida Daawita kawotettaa denttana.
Qolettidaagaakka zaarada keexxana;
taani naa77anttuwaa a essana’
yaagiis.
19 “Hegaa gishshau, ta qofa gidikko, Aihuda gidennaageetuppe Xoossaakko simmiyaageeta nuuni waissanau koshshenna. 20 SHin eti eeqan tunidabaa meenna mala, shaaramuxenna mala, sulettida mehe asho meenna malanne suutta uyenna mala, etassi nuuni dabddaabbiyaa xaafanau koshshees. 21 Aissi giikko, Muuse higgiyaa kase yeletaappe doommidi Sambbatan Sambbatan Aihuda woosa keettatun nabbabiiddi, a qaalaa katamaa ubban yootiyaageeti de7oosona” yaagiis.
22 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiittidoogeetinne cimati woosa keettaa asa ubbaara issippe bantta giddoppe amarida asata dooridi, PHauloosaaranne Barnnaabaasaara Anxxookiyaa yeddanau qofaa qachchidosona; eti daro bonchchettida naa77u asata Barssaaba geetettiya Yihudaanne Sillaasa dooridosona. 23 Dooridi hagaadan giya dabddaabbiyaa xaafidi, eta bolli kiittidosona; “Nuuni Yesuusi kiittidoogeetinne cimati intte ishantti, Anxxookiyan, Sooriyaaninne Kilqqiyan de7iya Aihuda bagga gidenna ishanttussi nu sarotaa kiittoos.
24 “Nuuni azazibeenna asati nu giddoppe biidi, ‘Intte qaxxarettanaunne higgiyaa naaganau bessees’ giidi, inttena waissidoogaanne yiilloyidoogaa siyidi, 25-26 nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttaa gishshau, bantta shemppuwaa olida nuuni siiqiyo Barnnaabaasaaranne PHauloosaara doorettida asata inttekko kiittanau issi wozanan nu qofaa qachchida. 27 Hegaa gishshau, nuuni xaafidoogaa eti bantta huuphen bantta doonan inttessi yootana mala, Yihudaanne Sillaasa kiittida.
28-29 “Aissi giikko, eeqassi yarshshidobaa mooppite; suutta uyoppite; sulettida mehe asho mooppite; shaaramuxoppite. Ha koshshiyaageetuppe attin, hara tooho inttena toossenna mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanai yohuwaa maayida; ha ubbabaappe intte huuphiyaa naagikko, intte lo77obaa ootteeta. Simmi saro de7ite” yaagidosona.
30 Hegaa gishshau, kiitettidaageeti moisettidi, Anxxookiyaa wodhdhidi, ammaniya asaa shiishshidi, dabddaabbiyaa asaassi immidosona. 31 Eti he minttettiya dabddaabbiyaa nabbabido wode, ufaittidosona. 32 Qassi Yihudainne Sillaasi bantta huuphen hananabaa yootiyaageeta gidiyo gishshau, ishantta keehi zoridi minttettidosona. 33 Eti Anxxookiyan amarida gallassaa uttidoogaappe guyyiyan, ishantti sarotettan moissin, banttana kiittidaageetukko simmidosona. 34 SHin Sillaasee yaani attanau ba qofaa qachchiis.
35 Qassi PHauloosinne Barnnaabaasi hara daro asatuura issippe Godaa qaalaa tamaarissiiddinne wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, Anxxookiyan uttidosona.

PHauloosinne Barnnaabaasi SHaahettidosona

36 Amarida gallassaappe guyyiyan, PHauloosi Barnnaabaasa, “Nuuni Godaa qaalaa yootido katama ubban nu ishantti waanidi de7iyaakko, guyye simmidi, xomoosi be7oos” yaagiis. 37 Yaagin Barnnaabaasi Marqqoosa

geetettiya Yohaannisa banttanaara efaanau koyiis. 38 SHin PHauloosi Marqqoosa banttanaara efaanau koyibeenna; aissi giikko, i etappe PHinifiliyan shaahettiis; qassi etaara oosuwau bibeenna. 39 Eta gidduwan pala ooshshai kiyin, issoi issuwaappe shaahettidosona; Barnnaabaasi Marqqoosa ekkidi, markkabiyan Qophphiroosa biis. 40 SHin PHauloosi Sillaasa doorin, ishantti a hadaraa Xoossaa aaro kehatettau immidoogaappe guyyiyan biis. 41 Yaatidi woosa keettata minttettiiddi, Sooriyaaranne Kilqqiyaara aadhdhiis.

16

Ximootiyoosi PHauloosaaranne Sillaaseera Gaittiis

1 PHauloosi qassi Daribenne Lisxxira biis; hegan Ximootiyoosa giyo kaalliyaagee, issi ammaniya Aihuda maccaasee na7ai de7ees; a aawai Giriike asa. 2 Lisxxiraaninne Iqooniyoonen de7iya ishantti Ximootiyoosabaa loittidi markkattidosona. 3 PHauloosi Ximootiyoosa banaara efaanau koyidi, a aawai Giriike asa gididoogaa he sohuwan de7iya Aihuda ubbai eriyo gishshau, a oiqqidi qaxxariis. 4 Eti katamatuura biiddi, Yesuusi kiittido Yerusalaamen de7iyaageetinne cimati wottido higgiyaa ammaniyaageeti naagana mala, etassi yootiiddi aadhdhidosona. 5 Hegaa gishshau, woosa keettati ammanuwan minnidi, qoodankka gallassappe gallassan dari dari biidosona.

PHauloosi Maqidooniyaa Baanaadan Xeegettiis

6 Isiyan qaalaa yootenna mala, Geeshsha Ayyaanai eta diggido gishshau, Pirggiyaa biittaaranne Galaatiyaa biittaara aadhdhidosona. 7 Eti Miisiyaa zawaa gakkido wode, Biitaaniyaa baanau koyidosona; shin Yesuusa Ayyaanai eta diggiis. 8 Hegaa gishshau, eti Miisiyaa mataara aadhdhidi, Xiro7aada wodhdhidosona. 9 PHauloosi qammi ajjuutan issi Maqidooniyaa asi bana, “Maqidooniyaa pinnada nuna maaddarkkii” yaagiiddi eqqidi woossishin be7iis. 10 Ajjuutaa i be7idoogaappe guyyiyan, nuuni sohuwaara Maqidooniyaa baanau koyida; aissi giikko, wonggeliyaa mishiraachchuwaa yaani de7iya asaassi yootanau, Xoossai nuna xeesidobaa nuuyyo milatiis.

Lidiyaa Kiristtoosan Ammanaasu

11 Hegaa gishshau, Xiro7aadappe denddidi, sitti giidi markkabiyan Saamootiraaqe biida; wonttetta gallassi Naaphphule biida. 12 Hegaappe Piliphphisiyuusa biida; Piliphphisiyuusi Maqidooniyaa biittau waanna katama; qassi Roome asai de7iyo katama; nuuni he kataman amarida gallassaa uttida.

13 Sambbata gallassi, katamaappe gaxan shaafaa doonan Aihudati Xoossaa woossiyo sohoi de7iyoogaa akeekidi biida; biidi uttidi hegan shiiqida maccaasaassi qaalaa yootida.

14 Issi Lidiyaa giyoora, Tiyaaxiroona katamaappe yaada Xoossaa ammaniyaara, zo7o afalaa baizziya maccaasiyaa, nuuni yootiyoogaa siyausu; PHauloosi yootiyoogaakka a siyana mala Xoossai i wozanaa dooyiis. 15 Lidiyaa ba so asaara issippe xammaqettidoogaappe guyyiyan nuna, “Intte tana Godaa tumu ammanausu giidi qoppikko, ta sooni takkite” gaada woossaasu; minttada shoobbaasu.

Piliphphisiyuusa Kataman PHauloosinne Sillaasi Qashettidosona

16 Nuuni Xoossaa woossiyoosaa biishin, iita ayyaanai i bolli de7idi kaayissiyo issi aille na7iyaa nunaara gaittaasu; he na7iyaa kaayada daro miishshaa ba godatussi demmaasu. 17 Gaittada PHauloosanne nuna kaallaidda, “Hageeti inttessi attana ogiyaa yootiyaageeti, Ubbaappe Bolla Xoossaa ailleta” gaada qaalaa xoqqu oottada haasayaasu.

18 Ubba gallassi hegaadan gausu; shin PHauloosi yiillotidi guyye simmidi, he iita ayyaanaa, “Neeni ippe kiyana mala Yesuus Kiristtoosa sunttan nena azazais” yaagiis; sohuwaarakka iita ayyaanai ippe kiyi aggiis.

19 SHin i godati bantta miishshaa demmana ogee xayidoogaa be7idi, PHauloosanne Sillaasa oiqqidi, giyaa sohuwan de7iya daannatu sintti goochchidosona. 20 Daannatu sintti eta efiidi, “Hageeti Aihuda asa gidiiddi, nu katamaa asaa daro waissoosona. 21 Nuuni Roome biittaa asa gidiiddi, ekkanaunne oottanau woga gidennabaa tamaarissoosona” yaagidosona.

22 Asai issi baggi gididi, PHauloosa bollinne Sillaasa bolli denddiis; daannatikka eta maayuwaa qaari ekkidi, gatiman eta shocana mala azazidosona. 23 Eta daro wadhdhidoogaappe guyyiyan, qasho keettan yeggidosona. Qasho keettaa naagiyaageekka eta mintti naaganaadan azazidosona. 24 Azazin qasho keettaa naagiyaagee he azazuwaa ekkidi, PHauloosanne Sillaasa qasho keettaassi qol77o gelissiis; eta gediyaakka mittaara gatti daraxidi qachchiis.

25 SHin qamma bilahe gidiyo heeran PHauloosinne Sillaasi Xoossaa woossiiddi, mazamuriyaa yettan Xoossaa galatoosona; galatishin qashuwaasai eti giyoobaa siyees. 26 Qasho keettaassi xaphoi qaaxxana gakkanaassi akeekennan biittai daro qaaxxiis; sohuwaarakka penggee ubbai dooyetti aggin, qashettida asa ubbaa sanssalatai birshshetti wodhdhiis. 27 Qasho keettaa naagiyaagee xiskkuwaappe beegottiyo wode, qasho keettaa penggee ubbai dooyettidaageeta be7idi, qashuwaasai kessi ekkidi biichchidobaa ayyo milatin, bana woranau qoppidi, bisuwaa ekkiis. 28 SHin PHauloosi qaalaa xoqqu oottidi, “Neeni nena qohoppa; aissi giikko, nuuni ubbaikka hagan de7oos” yaagiis.

29 Qasho keettaa naagiyaagee xomppiyaa woossi ekkidi, eesuwan qol77o woxxiis; kokkoriiddi PHauloosa sinttaaninne Sillaasa sinttan gufanniis; 30 eta kare kessidi, “Ta godaatoo, taani attanau ai oottana bessii?” yaagiis.

31 PHauloosinne Sillaasi a, “Godaa Yesuus Kiristtoosa ammana; neeni attana; ne so asaikka” yaagidosona. 32 Eti ayyoonne a son de7iya ubbaassi Godaa qaalaa yootidosona. 33 Qammi he saatiyankka qasho keettaa naagiyaagee eta efiidi eta masunttaa meecciis; sohuwaarakka ba so asaa ubbaara xammaqetti aggiis. 34 PHauloosanne Sillaasa pude ba soo efiidi, etassi qumaa aattiis; i ba so asaa ubbaara Xoossaa ammanido gishshau, ufaittiis.

35 Wonttin daannati, “He asata birshsha” yaagidi, polise halaqata akko kiittidosona. 36 Kiittin qasho keettaa naagiyaagee, “Intte birshshettana mala, daannati tau kiittidosona; simmi ha77i kiyidi sarotettan biite” yaagidi he kiitaa PHauloosassi yootiis.

37 SHin PHauloosi he polise halaqata, “Nuuni Roome biittaa asa gidishin, eti nuna pirddi bainnan asaa sinttan wadhdhidi, qasho keettan yeggidosona. Ha77i nuna geeman kessi yeddiyoonaa? Hanenna; eti bantta huuphen yiidi, nuna kessona” yaagiis.

38 Polise halaqati daannatussi hegaa yootin, PHauloosinne Sillaasi Roome biittaa asa gididoogaa siyido wode, yayyidosona. 39 Hegaa gishshau, daannati yiidi eta, “Nuuni inttena naaqqida” giidosona. Qasho keettaappe kare

eta kessidi, katamaappe kiyidi baana mala woossidosona. 40 PHauloosinne Sillaasi qasho keettaappe kiyidi, Lidiyaa soo biidosona; yaani ishanttuura gaittidi, eta minttettidi hegaappe biidosona.

17

PHauloosa Do7oi Tasalonqqen Tamaarissiis

1 PHauloosinne Sillaasi, Amppipholiisaaranne Apholooniyaara aadhdhidi, Tasalonqqe yiidosona; Tasalonqqen Aihuda woosa keettai de7ees. 2 PHauloosi ba meeziyaadankka yaa geliis; hegan heezzu Sambbata gallassatun Xoossaa maxaafatuppe asaara haasayiis; 3 Kiristtoosi waayiyaa ekkanaunne haiquwaappe denddanau bessiyoogaa etassi birshshidi yootiiddinne tuma gididoogaakka eta erissiiddi, "Yesuusi ha taani intteyyo odiyoogee Kiristtoosa" yaagees. 4 Etappe issooti issooti yohoi tuma gididoogaa akeekidi, PHauloosaaranne Sillaaseera gaittidosona; hegaadankka, Xoossaassi goinniya daro Giriiketinne daro bonchchettida maccaasati, PHauloosaaranne Sillaaseera gaittidosona.

5 SHin Aihudati qanaatidi, issi issi oosoi bainna iita asata qocaappe shiishshidosona; shiishshidi katamaa asaa wocamissidosona; PHauloosanne Sillaasa asaakko kessana mala koyidi, Yaasoona keettaa menttidosona. 6 PHauloosinne Sillaasi etassi beettennan ixxin, Yaasoonanne issi issi ishantta katamaa halaqatukko goochchidi, "Hageeti biitta ubbaa metoyidaageeti, hagaakka yiidosona. 7 Yin Yaasooni eta ba sooni wottiis; hageeti ubbai, 'Yesuusa giyo hara kawoi de7ees' giidi Qeesaara azazuwaa menttoosona" yaagidi, qaalaa xoqqissidi haasayidosona.

8 SHiiqida asainne katamaa halaqati hegaa siyidi metootidosona. 9 Halaqati Yaasoonanne harata waasiyan birshshidosona.

PHauloosa Do7oi Beeriyan Tamaarissiis

10 Ammaniyaageeti PHauloosanne Sillaasa sa7ai qammiyoogan sohuwaara Beeriyaa yeddidosona. Beeriyaa gakkidi, Aihuda woosa keettaa gelidosona. 11 Beeriyaa asati Tasalonqqen de7iya asatuppekka aadhdhiya akeekanchcha gidido gishshau, "PHauloosi giidoogee tumakkonne" yaagidi, ubba gallassi Xoossaa maxaafata tamaariiddi, qaalaa kumetta laamotan ekkidosona. 12 Hegaa gishshau, etappe daroti, Giriiketuppe bonchchettida daro maccaasatinne daro attumaasati ammanidosona.

13 SHin Tasalonqqen de7iya Aihudati PHauloosi Xoossaa qaalaa Beeriyankka yootidoogaa siyido wode, Beeriyaa yiidi, asaa aara ooshshidosona. 14 Hegaappe guyyiyan, ishantti sohuwaarakka PHauloosa abbaa mati yeddi aggidosona; shin Sillaasinne Ximootiyoosi Beeriyan attidosona. 15 PHauloosa moissida asati Ateena gattidosona; he asati Sillaasinne Ximootiyoosi banttau danddayettidoogaadan, eesuwan baakko yaana mala, PHauloosi kiittido kiitaa ekkidi, Beeriyaa simmidosona.

PHauloosi Ateeni Biis

16 PHauloosi Ateenan Sillaasanne Ximootiyoosa naagiiddi, kataman eeqai kumidaagaa be7idi yiillotiis. 17 Hegaa gishshau, Aihuda woosa keettan Aihudatuuranne Xoossaassi goinniya Aihuda gidenna asatuura palamettees; qassi ubba gallassi giyan banaara gaittiya asaarakka palamettees. 18 Qassi Eppiqoroosappenne Isxxo7ikiyaappe yiida issi issi eranchchati PHauloosaara palamettidosona; etappe issoi issoi, "Ha toofiinai ai haasayanau koyii?" yaagidosona.

Harati PHauloosi Yesuusabaanne haiquwaappe i denddidoogaa banttassi yootiyo gishshau, "Ooratta xoossatubaa odiyaabaa milatees" yaagidosona.

19-20 PHauloosa oiqqidi, “Ha neeni tamaarissiyo ooratta yohoi aibakkonne nuna erissarkkii? Aissi giikko, neeni nuuyyo oorattabaa yootaasa; simmi hagee Aibakko nuuni eranau koyoos” yaagidi PHauloosa Ariyosppaagoosa giyoosaa efiidosona. 21 Ateena asai ubbainne hegan de7iya imattati oorattabaa haasayiiddinne siyiiddi pe7iyoogaappe attin, haraban pe7okkona.

22 PHauloosi Ariyosppaagoosa sinttan eqqidi, hagaadan yaagiis; “Ateena asatoo, Xoossatussi ubbaban intte daro yayyiyoogaa taani be7ais. 23 Aissi giikko, taani intte goinniyoogaa xeellaidda aadhdhishin, ‘Erettenna Xoossaassi’ geetettidi xaafettida yarshshuwaa sohuwaa qassi demmaas; hegaa gishshau, ha intte erennan goinniyoogaa taani inttessi yootais.

24 “Sa7aanne sa7an de7iya ubbabaa medhdhida Xoossai saluwaanne sa7aa Godai, asi keexxido Beeta Maqidasiyan de7enna. 25 Aibakko paccido asadan, asa kushe i xeellenna; aissi giikko, i ba huuphen de7uwaa shemppuwaanne ubbabaa asa ubbaassi immees. 26 Xoossai asa zare ubbaa issi uraappe medhdhidi, biitta ubban wottiis; i ba huuphen eti de7ana wodiyaanne sohuwaa kase zawayiis.

27 “I hegaa oottidoogee eti oiqqi oiqqi xeellidi, bana koyiiddi, geelladan demmanddonaashsha giyoogaana; gidikkonne, Xoossai nuuppe ooyyoonne haaho gidenna. 28 Aissi giikko, intteppe issi issi eranchchati, ‘Nuuni a naata’ giidoogaadan, nuuni aani paxa de7oosinne de7idi qaaxettoos. 29 Simmi nuuni Xoossaa naata gidido gishshau, Xoossai asa cinccatettaaninne qofan worqqappe woi birappe woi shuchchappe oosettidabaa milatees yaagidi, qoppanau bessenna. 30 Hegaa gishshau, Xoossai asai eribeenna wodiyaa aattiis; shin ha77i ubbasan asai ubbai nagaraappe simmana mala azazees. 31 Aissi giikko, Xoossai gallassaa keeri wottiis; he gallassan ba doorido uran sa7an de7iya asa ubbaa bolli xillo pirddaa i pirddana; asa ubbaassi haiquwaappe a denttidoogan hegaa tumayiis” yaagiis.

32 Etappe issi issi asati haiquwaappe dendduwaabaa PHauloosappe siyidi, a bolli qilliiccidosona; shin harati a, “Nuuni hagaa neeppe gujjidi siyana koyoos” giidosona. 33 Hegaa gishshau, PHauloosi eta giddoppe kiyiis. 34 SHin issi issi attumaasati PHauloosaara gaittidi ammanidosona; eta gidduwan Ariyosppaagoosan de7iya pirdda keettaa daannai Diyoonaasiyoosi, Damaariiso giyo issi maccaasiyaanne harati de7oosona.

18

PHauloosi Qoronttoosa Biis

1 Hegaappe guyyiyan, PHauloosi Ateenappe kiyidi, Qoronttoosa biis. 2 Hegan Aqiila giyo issi Aihuda asa demmiis; Aqiili PHanxxoosan yelettiis; Aihuda asai ubbai Roomeppe kiyana mala, Qalaudeyoosi azazido gishshau, amarida wodiyaappe kase, i ba machchee PHirisqqiliira Xaaliyaappe yiis; yin PHauloosi etaara gaittanau biis. 3 A oosoinne eta oosoi issi mala dunkkaane siho gidiyo gishshau, etaara uttidi, issippe oottiis. 4 PHauloosi Sambbata ubban Aihudatanne Giriiketa ammanttanau Aihuda woosa keettan palamettees.

5 Sillaasinne Ximootiyoosi Maqidooniyaappe yiido wode, PHauloosi Aihudatussi Yesuusi ba huuphen Kiristtoosa gididoogau qaalaa yootuwaa toliis. 6 SHin eti PHauloosa haasayaa phalqqiininne a cayin, PHauloosi ba maayuwaappe buhiyaa qoqqofiiddi, “Intte palai inttena oiqqo; taani hegan gelikke; hagaappe hini baggan taani Aihuda gidenna asaakko bais” yaagiis.

7 Hegaappe kiyidi, Xoossaassi goinniya Yosxxoosa giyo bitaniyaa soo biis; Yosxxoosa keettai Aihuda woosa keettaa lanqqiyan de7ees. 8 Aihuda

woosa keettaa halaqai Qarisphphoosi ba so asaa ubbaara Godaa ammaniis; Qoronttoosa asatuppekka daroti Xoossaa qaalaa siyido wode, ammanidi xammaqettidosona.

9-10 Godai issi qammi ajjuutan PHauloosa, “Yayyoppa; yoota; co77u gooppa. Taani nenaara de7iyo gishshau, nena qohanau iitaban yeggana asi ooninne baawa; aissi giikko, taassi ha kataman daro asai de7ees” yaagiis. 11 Yaagin PHauloosi Xoossaa qaalaa asaa tamaarissiiddi, issi laittanne usuppun agina etaara uttiis.

12 Gaaliyoosi Akaayiyaa biittaa haariyo wode, Aihudati issippe PHauloosa bolli denddidi, pirdda keettaa a efiidosona. 13 Efiidi, “Ha bitanee higgiyaa ixxidi, asai Xoossaassi goinnana mala labees” yaagidosona.

14 PHauloosi haasayana hanishin, Gaaliyoosi Aihudata, “Aihudatoo, hegee bala ooso woi iita naaqo gidiyaakko, taani inttebaa danddayada siyanau bessees. 15 SHin qaalassi sunttassinne intte huuphe higgiyaassi intte palamettikko, intte huuphen erite; hagaa taani pirddikke” yaagiis. 16 Yaagidi pirdda keettaappe kare eta kessiis. 17 Hegaappe guyyiyan, Giriike asai ubbai Aihuda woosa keettaa halaqaa Sostteniisa oiqqidi, pirdda keettaa sinttan wadhdhidosona; shin Gaaliyoosa hegee ainne metibeenna.

PHauloosi Anxxookiyaa Biis

18 PHauloosi daro gallassaa Qoronttoosan uttidoogaappe guyyiyan, ishantta sarotidi, PHirisqqiliiranne Aqiilaara markkabiyan Sooriyaa biis; baassi shiiqo gatoi de7iyo gishshau, Kinkkiriyaa kataman ba huuphiyaa meedettiis. 19 Eti Efisoona gakkido wode, PHauloosi PHirisqqilonne Aqiila yaani yeggiis; shin baayyo Aihuda woosa keettaa gelidi, Aihudatuura palamettiis. 20 Eti banttanaara daro wodiyaa uttanau PHauloosa woossin i ixxiis. 21 SHin etappe shaahettiiddi, “Taani yiya baala gallassaa Yerusalaamen bonchchanau bessees; shin Xoossai giikko, naa77anttuwaa inttekko simmana” yaagidi Efisoonappe markkabiyan biis. 22 Qiisaariyaa gakkido wode Yerusalaame biidi, woosa keettaa asaa sarotidoogaappe guyyiyan, Anxxookiyaa wodhdhiis.

23 Yaani amarida wodiyaa gam77idi biis; kaalliyaageeta ubbaa minttettiiddi, Galaatiyaaranne Pirggiyaara aadhdhiis.

Aphiloosi Efisoonanne Qoronttoosa Biis

24 Iskkinddiriyan yelettida Aihuda asa issi Aphiloosa giyo yoho eranchchai Efisoona biis; Xoossaa maxaafata i daro eriya asa. 25 Godaa ogiyaakka tamaarida asa; Yohaannisa xinqqatiyaa xalaalaa eridi, ayyaanan mishettiiddi, Yesuusabaa sitti oottidi haasayeesinne tamaarissees. 26 Yaatidi Aihuda woosa keettan yayyennan haasayaa doommiis. PHirisqqilanne Aqiili i yootiyoogaa siyido wode, banttanaara soo a efiidi, Xoossaa ogiyaa kaseppe sittayidi, ayyo geeshshidi yootidosona.

27 Aphiloosi Akaayiyaa pinnana koyin, ishantti a minttettidi, Akaayiyan de7iya kaalliyaageeti a mokkana mala, etassi dabddaabbiyaa xaafidosona; i yaa gakkidi, Xoossaa aaro kehatettan ammaniyaageeta daro maaddiis. 28 Aissi giikko, Yesuusi ba huuphen Kiristtoosa gididoogaa Aihudatussi Xoossaa maxaafatuppe qonccissidi, deriyaa sinttan minttidi yootees.

19

PHauloosi Efisoona Biis

1 Aphiloosi Qoronttoosan de7ishin, PHauloosi qommo baggaara aadhdhidi, Efisoona yiis; yiidi issi issi kaalliyaageeta demmiis. 2 Eta, “Intte ammanido wode Geeshsha Ayyaanaa ekkidetii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin eti, “CHii, ekkibookko; harai atto, Geeshsha Ayyaani de7iyoobaakka siyibookko” yaagidosona.

3 PHauloosi eta, “Yaatin, Aibin xammaqettidetii?” yaagiis.

Eti, “Nuuni Yohaannisa xinqqatiyan xammaqettida” yaagidi zaaridosona.

4 PHauloosi, “Yohaannisi baappe guyyiyan yiya Yesuus Kiristtoosan asai ammanana mala, asaassi yootiiddi, nagaraappe simmiyo xinqqatiyan xammaqiis” yaagiis.

5 Eti hegaa siyido wode, Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettidosona. 6 PHauloosi ba kushiyaa eta bolli wottido wode Geeshsha Ayyaanai eta bolli wodhdhin, dumma dumma qaalan haasayidosona; qassi hananabaakka yootidosona. 7 Hegan ubbaara tammanne naa77u asata gidiyaageeti de7oosona.

8 PHauloosi Aihuda woosa keettaa gelidi, Xoossaa kawotettaabaa palamettiiddinne akeekissiiddi, asaara heezzu agina gidiyaagaa keenaa yayyennan haasayees. 9 SHin etappe issoi issoi makkalidi, daro asaa sinttan Godaa ogiyaa cayiiddi ammanennan ixxin, PHauloosi etappe shaahettidi, ba kaalliyaageeta banaara efiis; Xiraanoosa giyo tamaare keettan ubba gallassi palamettees. 10 PHauloosi naa77u laitta gakkanaassi qaalaa yootiis; hegaa gishshau, Isiyan de7iya asai ubbai, Aihudatikka Aihuda gidennaageetikka Godaa qaalaa siyidosona.

Xoossai PHauloosa Kushiyan Bessido Oorattabaa

11 Xoossai PHauloosa baggaara ooratta malaataa oottiis. 12 Hegaa gishshau, asai a bollai bochchido maarabiyaa woi maayuwaa hargganchchatussi efees; efin hargganchchatikka paxoosona; iita ayyaanatikka etappe kiyoosona.

13 Iita ayyaanata kessiiddi yuuyiya Aihudatuppe issoi issoi, “PHauloosi qaalaa yootiyo Yesuusa sunttan nuuni inttena kiyite giidi azazoos” yaagi yaagidi, iita ayyaanati de7iyo asatu bollan Godaa Yesuusa sunttaa xeesi be7idosona. 14 Qeese halaqaa Asqqeewa giyo issi Aihudaassi hegaa oottida laappun naati de7oosona.

15 Iita ayyaanai etassi zaaridi, “Taani Yesuusa erais; PHauloosakka erais. SHin intte oonee?” yaagiis.

16 Iita ayyaanai de7iyo bitanee eta bolli guppi wodhdhin, eti masunxxidi, he keettaappe kallo baqatana gakkanaas, wolqqaamidi xooniis. 17 Efisoonan de7iya Aihudatinne Aihuda gidennaageeti ubbai hegaa siyidosona; siyidi ubbaikka daro yayyidosona; Godaa Yesuusa sunttaikka daro bonchchettiis. 18 Ammaniyaageetuppe daro asati bantta oottidobaa paaxiiddinne qoncciyan yootiiddi yoosona. 19 Bitiyaageetuppe daroti bantta maxaafata shiishshidi, asaa ubbaa sinttan xuuggidosona; he maxaafatu waagaa qoodiyo wode, ishatamu sha7u bira gidiis. 20 Hegaa mala wolqqaama ogiyan Xoossaa qaalai dicceesinne aakkees.

Efisoona Kataman Wocamai Denddiis

21 Hegee polettidoogaappe guyyiyan PHauloosi, “Taani Yerusalaame baada Roomekka qassi be7anau bessees” yaagidi, Maqidooniyaaranne Akaayiyaara aadhdhidi, Yerusalaame baanau qofaa qachchiis. 22 Qassi bana maaddiyaageetuppe naa77ata Ximootiyoosanne Erasxxoosa Maqidooniyaa kiittidi, bau Isiyan amarida wodiyaa takkiis.

23 Godaa ogiyaa gishshau, he wode daro wocamai kiyiis. 24 Aissi giikko, biraa tigiya Dimexiroosa giyo issi bitanee Arxxemiisi Beeta Maqidasiyaa misiliyaa biraappe tigi tigidi, oosanchchatussi daro woriyaa demmees. 25 Hegeetanne etaagaa mala oosuwaa oottiyaageeta issippe shiishshidi, hagaadan yaagiis; “Asau, nu duretettai ha oosuwaana gidiyoogaa intte ereeta. 26 Hegee PHauloosi, ‘Asa kushee oottidoogeeti xoossata gidokkona’ yaagidi, Efisoona xalaalan gidennan amarida biittatuppe attin, Isiyan ubban daro asaassi odi maizzidoogaanne balettidoogaa intte be7idetanne siyideta. 27 Palabai, nu oosoi karettanaagaa xalaala gidenna; shin Isiyan de7iya ubbatinne sa7a ubban de7iyaageeti goinniyo gita Xoossee Arxxemiisi Beeta Maqidasee bonchchettennan attanaagaanne, i gitatettaikka kunddanaagaa” yaagiis.

28 Asai hegaa siyido wode hanqquwaa xuuqqidi, “Efisoona Arxxemiisa gita” yaagidi wocamiis. 29 Katama ubban wocamai denddiis; PHauloosaara hemettiya Maqidooniyaa asata Gaayoosanne Arisxxirokoosa banttanaara oiqqi ekkidi, issippe kaassaa sohuwaa woxxidosona. 30 PHauloosikka asai shiiqidosaa gelana koyiis. SHin kaalliyaageeti a diggidosona. 31 Isiyaa biittaa halaqatuppe PHauloosa lagge gidiya issoi issoi PHauloosau kiittidi, kaassaa sohuwan qoncciyaa kiyidi i beettenna mala, a woossidosona.

32 SHiiquwan wocamai denddin, dariya bagga asai harai atto aissi shiiqidaakkonne erenna gishshau, issoi issibau wocamiyo wode, hinkkoi harabau wocamees. 33 Aihudati Iskkinddira aatti bessin, issi issi asai i haasayana mala, asaa giddoppe sinttau a aattiis; aattin asai co77u gaana mala, i ba kushiyan malaati bessidi, asaassi mootettanau koyiis. 34 SHin Iskkinddiri Aihuda asa gididoogaa asai erido wode, naa77u saate gidiyaagaa keenaa ubbai issi qaalan, “Efisoona Arxxemiisa gita” yaagidi wocamiis.

35 Katamaa xaafee asaa co77u oottidi, hagaadan yaagiis; “Efisoona asau, Efisoona katamai gita Arxxemiisissinne saluwaappe wodhdhida eeqa shuchchaassi eeqa keettaa naagiyaagaa gididoogaa erenna asi oonee? 36 Hagaa kashi giya asi bainnaashin, intte woppu gaanaunne dirbbennan agganau bessees. 37 Aissi giikko, hageeti Beeta Maqidasiyaa miishshaa wuuqqibeennaageeta nu Xoossatakka cayibeennaageeta ehiideta. 38 Hegaa gishshau, Dimexiroosinne aara de7iya oosanchchati asa mootanau koyikko, pirdda keettai dooya de7ees; qassi deriyaa haariyaageetikka de7oosona; eti bantta giddon mootettona. 39 SHin intte hara yoho koyikko, higgiyaa yaa7an yohuwaa qachchana. 40 Aissi giikko, hachchi hanidabaa shabbiretta giidi, Roome biittaa asati nuna mootana; ha shiiquwaukka gaasoi bainna gishshau, nuuni gaaso odanau danddayokko” 41 yaagidi yaa7aa denttiis.

20

PHauloosi Maqidooniyaanne Giriike Biis

1 Wocamai irxxidoogaappe guyyiyan, PHauloosi kaalliyaageeta ehiissidi zoriis; eta, “Saro de7ite” giidi, Maqidooniyaa baanau kiyiis. 2 He biittaara aadhdhiiddi, qaalaa yootidi, asaa daro minttettidoogaappe guyyiyan, Giriike biittaa yiis. 3 I hegan heezzu agina uttidi, markkabiyan Sooriyaa baanau qoppishin, Aihudati bana woranau koyiyoogaa be7idi, Maqidooniyaara guyye simmanau ba qofaa qachchiis.

4 PHauloosa moissidaageeti, Beeriyaappe PHarihaasa na7aa Sosiiphaaxiroosa, Tasalonqqeppe Arisxxirokoosanne Sikonddisa, Daribeppe Gaayoosanne Isiyaappe Tikiqoosanne Xirofiimoosa, qassi

Ximootiyoosa. 5 Hegeeti sinttau biidi, nuna Xiro7aadan naagoosona.
6 Nuuni Oittaa Baalaa gallassaa bonchchidoogaappe guyyiyan,
Piliphphisiyuusappe markkabiyan denddidi, ichchashu gallassan
Xiro7aadan eta gakkidi, yaani laappun gallassaa uttida.

PHauloosi Wurssetta Xomoosuwaa Xiro7aada Xomoosiis

7 Nuuni Woggaa gallassi oittaa menttanau shiiqidaashin, PHauloosi
wonttin baanau qoppido gishshau, etassi qaalaa yootiiddi, qammi bi-
lahe gakkanaassi yohuwaa adussiis. 8 Nuuni shiiqi uttido pooqiyan daro
xomppee de7ees. 9 Euxikoosa giyo issi wodallai maskkootiyaa bolli uttidi,
keehi xiskkiis; PHauloosi haasayaa adussido wode, Euxikoosi xiskkuwan
kairidaagee heezzantto pooqiyaappe sa7an kunddidi haiqqidaagaa asai
denttiis. 10 SHin PHauloosi wodhdhidi, a bolli gufanniis; a qoommidi,
“A shemppoi kiyibeenna gishshau hirggoppite” yaagiis. 11 Yaagidi pude
pooqiyaa kiyidi, oittaa menttidi miis; sa7ai wonttana gakkanaas, daro
wodiyaa haasayidoogaappe guyyiyan biis. 12 Wodallai paxin, soo efiidi, daro
ufaittidosona.

PHauloosi Xiro7aadappe Miliixe Biis

13 SHin PHauloosi bana yaappe nuuni mokkana mala, nuussi yootido
gishshau, kasetidi markkabiyaakko biidi, Asoosa baanau denddida; aissi
giikko, tohuwan baanau i qoppido gishshau nuna hegaadan azaziis. 14 I
nunaara Asoosan gaittin, markkabiyan a ekkidi mixiliine yiida. 15 Wonttetta
gallassi yaappe markkabiyan denddidi, kiiyo sintti gakkida; qassi wonttetta
gallassi Saamoosa pinnida; Tirogiliyoomen aqidi, wonttin Miliixe yiida.
16 Aissi giikko, PHauloosi Isiyan daro gam77ennan Efisoona lanqqiyaara
aadhdhanau ba qofaa qachchiis; bau danddayettikko, PHenxxaqosxxe giyo
gallassi Yerusalaame gakkanau eesotees.

PHauloosi Efisoona Cimatuyyo Moisettiyo Haasayaa Haasayiis

17 PHauloosi Miliixeppe Efisoona kiittidi, woosa keettaa cimata xeegis-
siis. 18-19 Woosa keettaa cimati PHauloosakko yin, eta i hagaadan yaagiis;
“Taani Isiyaa gelido koiro gallassaappe doommin, kaushsha ubbaaranne
daro afuttaara Godaassi oottaidda, Aihudatu yaa7aappe tana gakkida paace
wode ubban inttenaara waanada de7idaakko intte ereeta. 20-21 Nagaraappe
Xoossaakko simmiyoogaanne nu Godaa Yesuus Kiristtoosa ammaniyoogaa
Aihudatussinne Aihuda gidennaageetussi markkattaidda, yaa7ankka intte
keettan keettankka inttessi yootada tamaarissidoogaappe attin, inttena
go77iyaabaappe issibaanne pacissabeikke.

22 “Be7ite; ha77ikka taani Geeshsha Ayyaanaassi azazettada, Yerusalaame
bais; yaani tau aibi kiyanaakkonne erikke. 23 Geeshsha Ayyaanai qashoinne
waayee tana naagiyoogaa katama ubban tau yootees. 24 SHin ta wottaa
polanaunne Godaa Yesuus Kiristtoosappe taani ekkido oosuwaa Xoossaa
aaro kehatettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa markkattiyoogaa polanau,
ta shemppuwaa pattennabaadan qoodais.

25 “Be7ite; taani ha77ikka Xoossaa kawotettaabaa yootaidda, intte ub-
baa giddon yuuyaas; simmi hagaappe sinttan intteppe ooninne tana
be7ennaagaa erais. 26 Hegaa gishshau, intteppe issi urai bayikkokka taani
hegan gelennaagaa hachchi intteyyo geeshshada yootais. 27 Aissi giikko,
Xoossai oottanau qoppidobaa ubbaa intteyyo ainne ashshennan yootaas.

28 “Yesuusi ba suuttan wozido Xoossaa woosa keettaa naagite; qassi
Geeshsha Ayyaanai inttena halaqa oottidi sunttido wude ubbaakka intte hu-
uphiyaakka naagite. 29-30 Taani biidoogaappe guyyiyan, wudiyaassi qaret-
tenna iita wanggireelloti intte giddo gelanaagaanne, kaalliyaageetakka
bantta geeduwaa kaalettanau wordduwaa haasayiya asati intte giddoppe
denddanaagaa erais. 31 Hegaa gishshau, taani heezzu laittaa qamminne
gallassi afuttan inttena huuphiyan huuphiyan minttettiyoogaa aggabeen-
naagaa qoppidi genccite.

32 “Ha77ikka inttena minttanaunne geeshsha asa ubbaa giddon laatis-
sanau danddayiya Xoossaassinne a aaro kehatettaa qaalaassi inttena
hadaraa immais.

33 “Taani ooppenne bira woi worqqa woi afala amottabeikke; 34 taani
ha ta kushiyan tananne tanaara issippe de7iyaageeta koshshidabaa oot-
tidoogaa intte intte huuphen ereeta. 35 Intte hagaadan daafuridi oot-
tiiddi, daafuranchchata maaddanaassinne Godaa Yesuusi ba huuphen,
‘Ekkiyaagaappe immiyaagee anjjettidaagaa’ giidoogaadan, a qaalaa intte
haasayanau bessiyoogaa taani ubban inttena bessaas” yaagiis.

36 PHauloosi hegaa haasayi wurssidi, eta ubbaara issippe gulbbatidi, Xoos-
saa woossiis. 37 Eti ubbaikka PHauloosa qoommidi, yeekkiiddi yeridosona.
38 Ubbaappe i, “Tana naa77anttuwaa mulekka be7ekketa” yaagido qaalai eta
daro qarettiis; qarettin markkabiyaa gakkanaassi a moissidosona.

21

PHauloosi Yerusalaame Biis

1 Nuuni Efisoona cimatuppe shaahettidi, sitti giidi Qoose yiida; wonttetta
gallassi Rooda gakkida; hegaappe PHaaxira biida. 2 Biidi Pinqqe pinniya
markkabiyaa demmidi, aani gelidi baanau denddida. 3 Nuuni Qophphiroos-
appe be7anau danddayiyoosaa yiidi, arshsho xeelliyo wode Qophphiroosa
haddirssa baggi yeggidi, Sooriyaa biida; biidi Xiiroosa gakkida; aissi giikko,
markkabee ba caanaa Xiiroosan wottees. 4 Yaani kaalliyaageeta demmidi,
etaara laappun gallassaa uttida; PHauloosi Yerusalaame beenna mala, eti
au Ayyaanan yootidosona. 5 Nuuni etaara uttiyo wodee wurin, kiyidi biida;
eti ubbati bantta maccaasatuuranne bantta naatuura issippe katamaappe
gaxi kessana gakkanaas, nuna moissidosona; moissin nuuni abbaa doonan
gulbbatidi, Xoossaa woossida. 6 Hegaappe guyyiyan, issoi issuwaa sarotidi,
markkabiyan gelida; etinne bantta soo simmidosona.

7 Nuuni abbaa ogiyaa wurssidi, Xiiroosappe PHexelemaise gakkida; is-
hantta sarotiiddi, eta matan issi gallassaa pe7ida. 8 Wonttetta gallassi kiyidi,
Qiisaariyaa biida; wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiya Piliphphoosa
soo gakkidi, a matan uttida; Yerusalaamen doorettida laappunatuppe
i issuwaa. 9 Piliphphoosassi hananabaa yootiya oiddu geela7o naati
de7oosona.

10 Nuuni unddenna gallassaa uttidaashin, hananabaa yootiya issi Agaa-
boosa giyo bitanee Yihudaappe Qiisaariyaa yiis. 11 Nuukko yiidi, PHauloosa
qabattuwaa ekkinnee ba kushiyaanne ba tohuwaa qachchidi, “Geeshsha
Ayyaanai giyoogee hagaa; ha qabattuwaa godaa Yerusalaamen Aihudati
hagaadan qachchidi, Aihuda gidenna asatussi aattidi immana” yaagiis.

12 Nuuni hegaa siyido wode, nuuninne yaani de7iya asati PHauloosi
Yerusalaame beenna mala woossida. 13 SHin PHauloosi zaaridi, “Intte
yeekkiiddinne ta wozanaa qaretissiiddi waaneetii? Taani Godaa Yesuusa

sunttaa gishshau qashettanaagaa xalaala gidennan, harai atto Yerusalaamen haiqqanaukka giiga uttaas" yaagiis.

14 Zoriyaa i ekkennan ixxin, "Godai giidoogee hano" yaagidi co77u giida.
15 Yaani amarida wodiyaa gam77idoogaappe guyyiyan, giigettidi Yerusalaame baanau kiyida. 16 Qiisaariyan de7iya kaalliyaageetuppe amaridaageeti qassi nunaara biidosona; eti nuuni aqanasaa Minaasoona giyo Qophphiroosa bitaniyaa soo nuna efiidosona; Minaasooni daro wodiyaappe doommidi kaalliyaagaa.

PHauloosi Yerusalaamen Yaaqooba Xomoosiis

17 Nuuni Yerusalaame gakkido wode, ishantti nuna ufaissan mokkidosona. 18 Wonttetta gallassi, PHauloosinne nuuni Yaaqoobaara gaittanau biida. Woosa keettaa cimati ubbatikka de7oosona. 19 PHauloosi eta sarotidoogaappe guyyiyan, Aihuda gidenna asaa giddon ba baggaara Xoossai oottidobaa etassi wurssidi yootiis.
20 Eti hegaa siyido wode Xoossaa galatidi, PHauloosa hagaadan yaagidosona; "Nu ishau, Aihudatu giddon Xoossaa ammanidaageetuppe aappun sha7ai de7iyaakko be7aasa; eti ubbaikka higgiyaa mintti naagoosona. 21 Yerusalaame Aihudati, Aihuda gidennaageetu biittan de7iya Aihuda ubbati bantta naata qaxxarenna mala, woi Aihudatu meeziyaa kaallenna mala, Muuse higgiyaakka moorana mala neeni tamaarissiyoogaa siyidosona. 22 Yaatin, aibi kehee? Neeni yiidoogaa daroti siyiyo gishshau, shiiqennan aggokkona.
23 "Hegaa gishshau, hagaa nuuni neessi yootiyoogaa ootta; shiiqoi de7iyo oiddu asati nu matan de7oosona. 24 Eta ekkada etaara geeya; qassi eti bantta huuphiyaa meedettana mala, etassi miishsha imma; eti ubbai nebaa siyidoogee tuma gidennaagaanne neeni ne huuphenkka qassi higgiyaa naagaidda maaran de7iyoogaa erana.
25 "SHin ammanida Aihuda gidenna asata gidikko, eti eeqassi yarshshidobaa meenna malanne suutta uyenna mala, sulettida mehe asho meenna malanne shaaramuxenna mala, nuuni yohuwaa qachchidi, etau dabddaabbiyaa xaafida" yaagidosona.
26 Hegaappe guyyiyan, PHauloosi wonttetta gallassi asata ekkidi, etaara geeyiis; i bantta geeshshaa ai gallassi poliyaakko erissanaunne qassi yarshshuwaa huuphiyan huuphiyan aude immanaakko erissanau Beeta Maqidasiyaa geliis.

PHauloosi Beeta Maqidasiyan Oiqettiis

27-28 Laappun gallassai wurana hanishin, Isiyaappe yiida Aihudati Beeta Maqidasiyan PHauloosa be7idi, asa ubbaa hanqqetissidi, "Israa7eela asau, nuna maaddite; Israa7eela asaa, Muuse higgiyaanne ha Beeta Maqidasiyaa ixxidi, ubbasan asa ubbaa tamaarissiyaagee ha bitaniyaa; gujjidi qassi Giriiketakka Beeta Maqidasiyaa gelissidi, ha geeshsha sohuwaa tunissiis" yaagidi wocamiiddi, PHauloosa oiqqidosona. 29 Eti kase Efisoonan de7iya Xirofiimoosa PHauloosaara kataman be7ido gishshau, Beeta Maqidasiyaa PHauloosi a gelissidobaa etayyo milatiis.
30 Katama ubbai shabbirettiis; asai ubbai shiiqidi PHauloosa oiqqidi, Beeta Maqidasiyaappe kare goochchiis; sohuwaarakka Beeta Maqidasiyaa penggeti gorddetti aggidosona. 31 Asai PHauloosa worana hanishin, "Yerusalaame katamai mulekka shabbirettiichchiis" giyo odoi shaalaqaakko gakkiis. 32 Gakkin shaalaqai wotaaddaratanne mato halaqata issippe ekkidi, woxxiiddi asaa bolli kiyi wodhdhiis; asai shaalaqaanne wotaaddarata be7ido wode, PHauloosa wadhdhiyoogaa aggi bayiis.

33 He wode, shaalaqai shiiqidi, PHauloosa oiqqidi, naa77u sanssalatan qashettana mala azazidi, i oonakkonne qassi ai oottidaakkonne asaa oichchiis. 34 Asaappe baggai issibaa wocamiyo wode, baggai harabaa wocamees; wocamai darido gishshau, shaalaqaassi tumaa eranau danddayettennan ixxin, wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana mala, eta azaziis. 35 Yedhdhidi kiyiyoosaa PHauloosi gakkido wode, asaa sugettaa gishshau, wotaaddarati a tookkidosona. 36 Aissi giikko, daro asai, "A wora!" yaagiiddinne wocamiiddi kaallees.

PHauloosi Mootuwaassi Zaaruwaa Haasayiis

37 Wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana hanishin PHauloosi shaalaqaa, "Taani neessi issibaa odoo?" yaagiis.

Yaagin shaalaqai PHauloosa, "Neeni Giriike qaalaa erai? 38 Neeni hagaappe kase wode, ooshshaa kessada shemppo woridaageetuppe oiddu sha7u asata bazzo kaalettida Gibxxe bitaniyaa gidikkii?" yaagiis.

39 SHin PHauloosi, "Taani Aihuda asa; qassi Kilqqiyan de7iya Xarsseesen yelettida waanna kataman de7iya asa. Hayyanaa tana asaassi haasayissarkkii?" yaagiis.

40 SHaalaqai a, "Haasaya" yaagin, PHauloosi yedhdhidi kiyiyoosan eqqidi, asai co77u gaana mala, ba kushiyan asaakko malaatiis. Asai co77u gin, Ibraisxxe qaalan haasayiiddi, hagaadan yaagiis.

22

1 "Ta ishatoo, ta aawatoo, taani ha77i inttessi yootiyo yohuwaa siyite" 2 PHauloosi etassi Ibraisxxe qaalan haasayiyoogaa siyidi, kaseppe keehi co77u giidosona. Gin i hagaadan yaagiis.

3 "Taani Kilqqiyan de7iya Xarsseesen yelettada, ha kataman Gamaaliyaali tana tamaarissin diccada, nu aawatu higgiyaakka mintta tamaarada, hachchi intte ubbai haniyoogaadankka, taani Xoossaa yohuwaassi mishettiya Aihuda asa. 4 Taani maccaasaa attumaasaa oiqqa oiqqada qasho keettan yeggida asanne, ha ogiyaa kaalliya asaa worissana gakkanaas tuggayida asa. 5 Hegaadankka, qassi, qeese ubbatu halaqainne cima ubbaa yaa7ai tabaa markkattanau danddayees; taani Damasqqon de7iya eta ishanttussi Aihudatussi, etappe dabddaabbiyaa ekkada, hegan de7iya asati qashettidi qaxxayettanaadan, Yerusalaame eta ehaanau yaa baas.

PHauloosi Kiristtoosakko Simmido Simettaabaa Odiis
(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 9:1-19; 26:12-18)

6 "Taani baada Damasqqo matido wode, seeta gallassa gidishin, qoppennan saluwaappe gita poo7oi ta matan yuuyi aadhdhidi poo7iis. 7 Taani sa7an kundda uttada, 'Saa7oolaa, Saa7oolaa, tana aissi waissai?' giya qaalaa siyaas.

8 "Taani zaarada, 'Ta Godau, neeni oonee?' yaagaas.

"Yaagin, 'Taani neeni waissiyo Naazireeta Yesuusa' yaagiis. 9 Tanaara issippe de7iyaageeti poo7uwaa be7idi yayyidosona; shin taassi haasayiyaagaa qaalaa siyibookkona.

10 " 'Ta Godau, taani ai oottoo?' yaagaas.

"Godai tana, 'Denddada Damasqqo ba. Neeni oottanau Xoossai qoppido ubbabai neeyyo yaani odettana' yaagiis. 11 He wolqqaama poo7uwaa gishshau, ta aifee qooqin, tanaara de7iya asati ta kushiyaa oiqqidi, tana goochchin, Damasqqo gakkaas.

12 "Damasqqon de7iya Aihuda ubbai daro bonchchiyo issi Hanaaniyaa giyo bitanee, nu higgiyaassi azazettidi, Xoossaa minttidi woossiyaagee

de7ees. 13 Hanaanee taakko yiidi, ta matan eqqidi tana, ‘Ta ishau Saa7oolaa, xeella’ yaagiis. Taanne he wode sohuwaarakka akko xeella aggaas.

14 “Xeellin i tana hagaadan yaagiis; ‘Nu aawatu Godai neeni a qofaa eranau, a xillo Na7aa be7anaunne a doonaappekka haasayaa siyanau nena kase dooriis. 15 Aissi giikko, neeni be7idobaanne siyidobaa asa ubbaa sinttan ayyo markkattana. 16 Ha77ikka aissi gam77ai? Denddada xammaqetta; a sunttaa xeesaidda, ne nagaraappekka meecetta’ yaagiis.

17 “Taani guyye Yerusalaame simmada Beeta Maqidasiyan woossishin, taassi ajjuutai beettiis. 18 Ajjuutan Godai tana, ‘Eesotada, Yerusalaame elle kiya; aissi giikko, neeni taassi hagan markkattiyoogaa asai ekkenna’ yaagishin taani a be7aas.

19 “Taani, ‘Ta Godau, Aihuda woosa keetta ubban nena ammaniyaageeta oiqqada wadhdhidoogaanne qasho keettan yeggidoogaa eti eroosona. 20 Eti ne markkaa Isxxifaanoosa woriyo wode, taani he yohuwaa maayaas. Qassi eta lanqqiyan eqqada, a woriyaageetu maayuwaa naagais’ yaagaas.

21 “Godai tana, ‘Taani nena Aihuda gidenna asaakko haahosaa kiittiyo gishshau ba’ yaagiis” yaagiis.

PHauloosi Roome Asa Gidiyoogaa Qonccissiis

22 PHauloosi he qaalaa haasayana gakkanaassi asai i giyoogaa ezggees; hegaappe guyyiyan, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Hagaa biittaappe xaissa; i de7anau bessenna” yaagidosona.

23-24 Eti wocamishin, bantta maayuwaa bollau olishiininne baanaa carkkuwan laalishin, shaalaqai wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana mala azaziis. Qassi asai aissi hegaadan wocamidaakko eranau, PHauloosa lissuwan garafiiddi qorana mala, eta azaziis. 25 SHin wotaaddarati PHauloosa dafuwan mintti qachchido wode, PHauloosi ba matan eqqida mato halaqaa, “Roome katamaa asa pirddi bainnan wadhdhiyoogee inttessi higgee?” yaagiis.

26 Hegaa mato halaqai siyido wode, shaalaqaakko biidi, “Ha bitanee Roome asa. Neeni ai oottana qoppai?” yaagidi oichchiis.

27 SHaalaqai PHauloosakko shiiqidi, “Neeni Roome asee? Tau yoota” yaagiis.

Yaagin PHauloosi, “Ee” yaagiis.

28 SHaalaqai PHauloosassi zaaridi, “Taani ha zaretettaa daro miishshan shammaas” yaagiis.

SHin PHauloosi, “Taani he zerettaappe yelettaas” yaagiis.

29 Hegaa gishshau, PHauloosa qoranau qoppidaageeti sohuwaara appe shaahetti aggidosona. SHaalaqaikka PHauloosi Roome asa gididoogaa erido wode yayyiis; aissi giikko, sanssalatan a qashissi wottiis.

PHauloosi Aihudatu SHangguwaa SHiiqiis

30 Wonttetta gallassi shaalaqai, Aihudati PHauloosa aissi mootidaakkonne geeshshidi eranau koyidi, PHauloosa birshshiis. Birshshidi qeese halaqatinne yaa7ai ubbai shiiqana mala azaziis; qassi PHauloosa duge wottidi, eta sinttan essiis.

23

1 PHauloosi yaa7aa tishshi ootti xeellidi, “Ta ishatoo, taani hachchi gakkanaassikka Xoossaa sinttan ta de7o ubban lo77o zoriya wozanan de7aas” yaagiis. 2 Qeese ubbatu halaqai Hanaanee, PHauloosa doonaa baqqana mala, a matan eqqidaageeta azaziis. 3 PHauloosi he wode a, “Laa ha

aannuwan tiyido godau, Xoossaikka nena baqqana. Neeni ta bolli higgiyan pirddanau uttada, higgee bainnan tana baqqana mala azazai?" yaagiis.
4 PHauloosa matan eqqidaageeti a, "Neeni Xoossaa qeese ubbatu halaqaa cayai?" yaagidosona.
5 Yaagin PHauloosi, "Ta ishatoo, i qeese ubbatu halaqa gididoogaa taani erabeikke; aissi giikko, 'Ne deriyaa haariyaagaa bolli iita qaalaa haasayoppa' geetettidi Xoossaa maxaafan xaafettiis" yaagiis.
6 SHin PHauloosi baggati Saaduqaaweta; baggati Parisaaweta gididoogaa be7idi, "Ta ishatoo, taani Parisaawenne Parisaawiyaa na7aa; 'Haiqqidaageeti haiquwaappe denddana' gaada taani ufaissan naagiyo gishshau, eti ta bolli pirddoosona" yaagidi, xoqqu oottidi haasayiis.
7 PHauloosi hegaa yaagin, Parisaawetu giddooninne Saaduqaawetu giddon ooshshai kiyin, yaa7ai laalettiis. 8 Aissi giikko, Saaduqaaweti, "Haiqqida asai denddenna; kiitanchchikka ayyaanikka baawa" yaagoosona; Parisaaweti qassi naa77aikka de7iyoogaa ammanoosona. 9 Gita wocamai denddiis; Parisaawetu baggappe higgiyaa tamaarissiyaageeti denddi eqqidi, "Ha bitaniyaa bolli ainne bala demmibookko; ayyo ayyaani woi kiitanchchi haasayennan aggenna" yaagidi palamettidosona.
10 Ooshshai darin, shaalaqai PHauloosa eti mentterettanaakkonne giidi yayyidi, ba wotaaddarati wodhdhidi, eta giddoppe a eesuwan kessidi, bantta de7iyoosaa efaana mala azaziis.
11 Naa77antto qammi Godai PHauloosa lanqqiyan eqqidi, "PHauloosaa, neeni taassi Yerusalaamen markkattidoogaadan, Roomenkka markkattanau bessees; minna; aikko baawa" yaagiis.

PHauloosa Woranau Maqettido Maqquwaa

12 Wonttetta gallassi, Aihudati PHauloosa worana gakkanaas, meennaadaaninne uyennaadan, caaqettidi giigettidosona. 13 PHauloosa bolli hegaa maqqida asati oitamaappe daroosona. 14 Eti qeese halaqatukkonne cimatukko yiidi, "Nuuni PHauloosa worana gakkanaas, ainne baarennaadan, qanggettidi caaqettida. 15 Hegaa gishshau, inttenne yaa7ai PHauloosabaa geeshshidi qoriyaabaa misatidi, shaalaqai a inttekko duge wottana mala oichchite; nuuni i haa shiiqanaappe kase a woranau giigi uttida" yaagidosona.
16 SHin PHauloosa michchee na7ai he maqquwaa siyido wode, biidi wotaaddarati de7iyoosaa gelidi, PHauloosassi yootiis. 17 Yootin PHauloosi mato halaqatuppe issuwaa xeesidi, "Ha na7aa shaalaqaakko efa; aissi giikko, shaalaqaassi i yootiyoobai de7ees" yaagiis.
18 Hegaa gishshau, mato halaqai na7aa shaalaqaakko efiidi, "Qasho keettan de7iya PHauloosi, ha na7ai neessi aibakko odiyoobai de7iyo gishshau, tana baakko xeesidi, a neekko ehaanaadan, tana woossiis" yaagiis.
19 SHaalaqai na7aa kushiyaa oiqqidi, dumma gaxi kessidi, "Neeni taassi odanabai aibee?" yaagidi oichchiis.
20 Na7ai shaalaqaassi, "Aihudati PHauloosabaa kaseppe mintti oichchiyaabaa milatidi, neeni yaa7aa a wottanaadan, nena wontto woossanau zoretaa qachchidosona. 21 SHin neeni eti giyoobaa siyoppa; aissi giikko, oitamaappe dariya asati PHauloosa worana gakkanaas, quma meennaadaaninne haatta uyennaadan, caaqettidi geemetti uttidi a naagoosona; neeni giyoobaa siyanau ha77ikka giigetti uttidi naagoosona" yaagiis.
22 Hegaa gishshau, shaalaqai na7aa, "Ha yohuwaa neeni tana erissidoogaa oossinne odoppa" yaagidi azazidoogaappe guyyiyan, a yeddiis.

PHauloosi Deriyaa Haariya Pilikisa Sintti Aadhdhiis

23 SHaalaqai mato halaqatuppe naa77aa xeesidi, “Qiisaariyaa baanau,
naa77u xeetu wotaaddarata, laappun tammu paraasatanne naa77u xeetu
tooraasata qammaappe heezzu saatiyan giigissite; 24 deriyaa haariya Pilik-
isakko PHauloosa saro gattanau togissiyo mehenne giigissite” yaagidi, eta
azaziis. 25 SHaalaqai Pilikisassi hagaadan giya dabddaabbiyaa xaafiis.

26 “Qalaudeyoosa Lusiyoosappe deriyaa haariyaagaassi, bonchcho Pilik-
isassi, sarotettai neessi gido. 27 Aihudati ha bitaniyaa oiqqidi worana han-
ishin, Roome katamaa asa i gididoogaa erada, wotaaddaratuura gakkada
a ashshaas. 28 Eti a aissi mootiyaakko eranau koyada, eta yaa7aassi duge
a wottaas. 29 Eti bantta higgiyaabaa i oichchidoogaassi a mootidoogaappe
attin, a worissiya woi qashissiya mooto gidenna. 30 Eti ha bitaniyaa bolli
maqetti uttido zigirssai tana gakkin, taani he sohuwaara a neekko yedda
aggaas; a mootiyaageetikka biidi, ne sinttan mootana mala azazaas; saro
de7a” yaagiis.

31 Hegaa gishshau, wotaaddarati azazettidoogaadankka PHauloosa
ekkidi, qammi Anttiphaaxiriisa gattidosona. 32 Wonttetta gallassi aara
baanau paraasata wottidi, tohuwaasati guyye wotaaddarati de7iyoosaa
simmidosona. 33 Paraasati Qiisaariyaa gelidi, dabddaabbiyaa deriyaa
haariyaagaassi immidi, PHauloosa a sintti aattidosona. 34 Deriyaa
haariyaagee dabddaabbiyaa nabbabidoogaappe guyyiyan, PHauloosi
awa auraajjaa asakko a oichchiis; Kilqqiyaa asa i gididoogaa erido
wode, 35 “Taani nebaa nena mootiyaageeti yiyo wode siyana” yaagidi,
wotaaddarati Heeroodisa keettan a naagana mala azaziis.

24

PHauloosa Aihudati Mootidosona

1 Ichchashu gallassappe guyyiyan, qeese ubbatu halaqai, Hanaaniyaa,
cimatuuranne Xarxxaluusa giyo issi xabaqaara duge Qiisaariyaa wodhd-
hiis; eti deriyaa haariyaagaa bolli PHauloosa mootidosona. 2-3 PHauloosi
xeesettido wode, Xarxxaluusi a hagaadan yaagidi, mootuwaa doommiis.

“Bonchcho Pilikisaa, nuuni ne baggaara daro sarotettaa demmidaashin,
ne qofan ha deriyaassi ubbaban ubbasankka lo77o laamee beettiyaagaassi
nena daro galatidi, hagaa ekkoos. 4 SHin taani nena gam77ettennan, ne
kehatettan nubaa neeni qanttan siyana mala, nena woossais. 5 Aissi giikko,
ha bitanee xube gididi, sa7a ubban de7iya Aihudatu giddon ooshsha dent-
tiiddi, Naaziraawetu bagga asaa kaalettiyaagaa gididoogaa erida. 6 Harai
atto Beeta Maqidasiyaakka tunissanau koyishin a oiqqidi, nu higgiyaadan,
a bolli pirddanau qoppida; 7 shin shaalaqaa Lusiyoosi yiidi, wolqqan nu
kushiyaappe a wotti ekkiis. 8 A mootiyaageetikka neekko yaana mala
azaziis; neeni ne huuphen ha bitaniyaa qorada, nuuni a mootiyo yoho ubbaa
eranau danddayaasa” yaagiis.

9 Aihudatikka qassi, “Ha yohoi tuma” giidi, a qofaa maayidosona.

PHauloosi Pilikisa Sinttan Mootuwau Zaaruwaa Immiis

10 Deriyaa haariyaagee PHauloosa oichchin, i hagaadan yaagidi zaariis;
“Neeni daro wodiyaasappe doommada, ha asaassi pirddaidda de7iyoogaa
taani erada, ta yohuwaa ufaissan zaarais. 11 Taani Yerusalaame goinnanau
kiyoosappe tammanne naa77u gallassappe darennaagaa neeni ne huuphen
erana danddayaasa. 12 Aihudati tana Beeta Maqidasiyan gidin, Aihuda
woosa keettan gidin, kataman gidin, oonaaranne palamettishin woi asa

shiishshada maqqishin, issi uraaranne be7ibookkona. 13 Eti ha77ikka tana
mootiyoobaa shatimmanau danddayokkona.
14 "SHin taani hagaa neessi yootais; taani higgiyan de7iyaabaanne hanan-
abaa yootiyaageeti xaafido ubbabaa ammanada, nu aawatu Xoossaassi eti
worddo giyo ogiyan goinnais. 15 Hageeti bantta huuphen, 'Asai ubbai,
worddoikka xilloikka haiquwaappe denddana' giyoogaadan, taanikka eti
denddanaagaassi Xoossaa ammanais. 16 Hegaa gishshau, taani qassi, Xoos-
saa sinttaaninne asaa sinttan ubba wode, pokkoi bainna zoriya wozanai
taassi de7ana mala minnais.
17 "Taani Yerusalaameppe kiyoosappe daro laittaappe guyyiyan, ta
biittaa hiyyeesaassi miishsha immanaunne yarshshuwaa yarshshanau
Yerusalaame baas. 18 Baada hegaa oottishin, asi shiiqennan, ooshshi dend-
dennan, taani Beeta Maqidasiyan geeyishin, eti tana demmidosona. 19 SHin
Isiyaappe yiida issi issi Aihudati hegan de7oosona; eti ta bolli yoho koyikko,
yiidi tana nenan mootanau bessees. 20-21 Woi taani eta giddon eqqada,
'Haiqqidaageeti denddanaagaa ammaniyo gishshau, hachchi intte sinttan
ta bolli pirddoosona' gaada ha xoqqissada haasayido issi qaaleeppe attin,
yaa7aa sinttan eqqidaashin, tanan issi mooro demmidobaa gidikko, hageeti
bantta huuphen hagan yootona" yaagiis.
22 SHin Pilikisi Xoossaa ogiyaabaa geeshshi erido gishshau, "Taani intte
yohuwaa shaalaqaa Lusiyoosi yiyo wode qachchana" yaagidi, pirddiyo
wodiyaa sinttau keeriis. 23 Pilikisi qassi PHauloosa qachchennan naagana
malanne a dabbotuppe ooninne ayyo oottishin, woi akko yiishin diggenna
mala, mato halaqaa azaziis.

PHauloosi Pilikisanne Dirusilla Sintti Aadhdhiis

24 Amarida gallassaappe guyyiyan, Pilikisi Aihuda zare gidida ba mac-
caasee Dirusilliira yiidi, PHauloosa kiitti ehiissidi, Yesuus Kiristtoosan am-
maniyoobaa i haasayishin siyiis. 25 PHauloosi xillotettaabaa, ba huuphe
naaguwaabaanne yaana pirddaabaa haasayishin, Pilikisi yayyidi, "Neeni
ha77issau ba; taassi injjetido wode, nena kiittada xeegissana" yaagiis.
26 He wode qassi PHauloosi birshshettanau, baassi mattaayiyaa immand-
deeshsha giidi qoppiis; hegaa gishshau, darotoo a ehiissi ehiissidi, aara
haasayees.
27 Naa77u laitta kumidoogaappe guyyiyan, Pilikisa sohuwaa PHorqqiy-
oosa Pisxxoosi ekkiis. Pilikisi Aihudata ufaissanau koyidi, qasho keettan
PHauloosa aggi bayiis.

25

PHauloosi Roome Kawuwaakko Ba Yohuwaa Ekkidi Baanau Oichchiis

1 Pisxxoosi auraajjaa gelido heezzantto gallassaappe guyyiyan, Qi-
isaariyaappe Yerusalaame biis. 2 Yaani qeese halaqatinne Aihudata kaalet-
tiyaageeti PHauloosa mootidosona. 3 Eti PHauloosa woranaassi ogiyan
qosetti uttanau, banttana maaddidi a Yerusalaame ehaana mala, Pisxxoosa
woossidosona. 4 Woossin Pisxxoosi etassi, "PHauloosi Qiisaariyan qashetti
uttiis; taani ta huuphenkka eesuwan yaa guyye simmanau qoppa ut-
taas. 5 Hegaa gishshau, i aibakko mooridobai de7ikko, intte giddon
aawatiyaageeti tanaara Qiisaariyaa biidi, a mootona" yaagidi zaariis.
6 Pisxxoosi eta matan hosppun woi tammu gallassappe aattennan uttidi,
Qiisaariyaa biis; wonttetta gallassi pirddiyoosan uttidi, PHauloosa ehaana
mala azaziis. 7 I gakkido wode, Yerusalaameppe yiida Aihudati a lanqqiyan
yuuyi aadhdhi eqqidi, banttassi shatimmanau danddayettenna daro deexo

mootuwaa a bolli wottidosona. 8 PHauloosi mootettiiddi, “Taani Aihudatu higgiyaakka Beeta Maqidasiyaakka Roome Kawuwaa Qeesaarakka ainne naaqqabeikke” yaagiis.

9 SHin Pisxxoosi Aihudata ufaissanau koyidi PHauloosa, “Pude Yerusalaame kiyada, ha yohuwaabaa yaani ta sinttan pirddettanau koyai?” yaagidi oichchiis.

10 SHin PHauloosi, “Taani pirddettanau bessiyo Qeesaara pirdda keettan eqqaichchaas. Neenikka loitta eriyoogaadan, taani Aihudata ainne naaqqabeikke. 11 Simmi taani naaqqidobaa woi haiqossi bessiyaabaa oottidobaa gidikko, haiquwaappe attana giikke; shin eti tana mootiyo mootoi mela gididoogaappe hini baggan, ooninne tana etassi aattidi immanau danddayenna; Qeesaari tabaa pirddo gaada oichchais” yaagiis.

12 Hegaappe guyyiyan, Pisxxoosi banaara zorettiyaageetuura zorettidi a, “Neeni Qeesaari tabaa pirddo gaada oichchadasa; Qeesaarakko baasa” yaagidi zaariis.

PHauloosi Agriiphphanne Barnniiqi Sintti Aadhdhiis

13 Amarida gallassaappe guyyiyan, Kawoi Agriiphphinne Barnniiqi Pisxxoosa sarotanau Qiisaariyaa biidosona. 14 Yaani eti daro gallassaa uttidaashin, Pisxxoosi kawuwaassi PHauloosabaa hagaadan yaagidi yootiis; “Hagan Pilikisi qachchidi aggi bayido issi bitanee de7ees. 15 Taani Yerusalaamen de7ishin, qeese halaqatinne Aihuda cimati a bolli pirddana mala, tana woossiiddi, abaa taassi yootidosona. 16 Taani, ‘Mootettida urai bana mootiyaageetuura issippe eqqennaaninne bana mootido yohuwaassi zaaro immennan, oona gidikkonne aattidi immiyoogee Roome asaassi woga gidenna’ yaagada etassi zaaraas.

17 “Hegaa gishshau, eti hagan shiiqido wode, taani gam77ennan wonttetta gallassi, pirdda keettaa gelada PHauloosa ehaana mala azazaas. 18 A mootiyaageeti eqqidi, iitaban a mootennan aggokkona gaada taani qoppidoogaadan, ainne a mootibookkona. 19 SHin eti bantta ammanobaanne PHauloosi, ‘Paxa de7ees’ giyo haiqqida issi Yesuusa geetettiya bitaniyaabaa aara palamettoosona. 20 Taani ha yohuwaa waatada qoranaakko, qachchabeennan de7aidda, PHauloosi Yerusalaame biidi, ha yohuwaa yaani pirddettanau koyiyaakkonne gaada a oichchaas; 21 shin PHauloosi ba yohuwaa Augisxxoos Qeesaari qachchana gakkanaassi naagettanau oichchin, taani a Qeesaarakko yeddana gakkanaas, i qashettana mala azazaas” yaagiis.

22 Yaagin Agriiphphi Pisxxoosa, “Taani ta huuphenkka qassi he bitanee giyoobaa siyana koyais” yaagiis.

Pisxxoosi a, “Neeni wontto i giyoobaa siyana” yaagiis.

23 Wonttetta gallassi, Agriiphphinne Barnniiqa daro bonchchuwan shaalaqatuuranne kataman de7iya gita asaara yiidi, pirdda keettaa gelidosona; Pisxxoosi PHauloosa ehaana mala azazin ehiidosona. 24 Ehin Pisxxoosi hagaadan yaagiis; “Kawuwaa Agriiphphaa, hagan nunaara de7iya asa ubbau, Aihuda asai ubbai Yerusalaameenikka hagankka wocamiiddi, ‘I hagaappe sinttan paxa de7anau bessenna’ yaagidi, tana woossido bitaniyaa hagaa be7eeta. 25 SHin i ainne haiqossi bessiyaabaa oottidobaa taani demmabeikke; i ba huuphen, ‘Augisxxoosi Qeesaari tabaa pirddo yaagada oichchais’ giido gishshau, Qeesaarakko a yeddanau ta qofaa qachchaas. 26 Taani abaa ta godaa Augisxxoos Qeesaarassi xaafanau tumu yohoi tau aibinne baawa; hegaa gishshau, i qorettidoogaappe guyyiyan, taani xaafiyoobaa demmana mala, intte sintti, Kawuwau Agriiphphaa, ubba

ne sintti a ehaas. 27 Aissi giikko, qashettida uraa kiittiyo wode, a aissi mootidaakko, erissennan aggiyoogee taassi eeyyatetta misatees" yaagiis.

26

PHauloosi Agriiphpha Sinttan Haasayido Haasayaa

1 Agriiphphi PHauloosa, "Neeni nebaa haasayanau danddayaasa" yaagiis. He wode PHauloosi ba kushiyaa miccidi hagaadan yaagidi zaariis.

2-3 "Kawuwaa Agriiphphaa, Aihudatu wogaanne palamaa ubbaa neeni loittada eriyo gishshau, tana Aihudati mootiyo yoho ubbaa hachchi taani ne sinttan zaariyoogaassi ta qaadai daro lo77o yaagada qoppais; hegaa gishshau, neeni ta haasayaa salettennan siyana mala, nena woossais.

4 "Taani naatettaasappe doommada ta asaa giddooninne Yerusalaamen de7ido ta de7uwaa Aihuda ubbati kaseppe doommidi eroosona. 5 Taani koiroppe doommada, nu ammanuwaa higgiyaa ooppenne minttidi naagiya Parisaawetu bagga Parisaawe gidada de7iyoogaa, eti markkattanau koyikko eroosona. 6 Taani ha77ikka Xoossai nu aawatussi immana giidoogaa ufaissan naagiyo gishshau, pirddettanaassi hagan eqqais. 7 Qassi tammanne naa77u nu aawatu zareti Xoossau qamminne gallassi ubbatoo minttidi goinniiddi, Xoossai immana giidoogaa ekkanau ufaissan naagoosona; Kawuwaa Agriiphphaa, Aihudati tana mootiyoogee taani hegaa ufaissan naagiyo gishshassa. 8 Aihudatoo, Xoossai haiqqidaageeta denttiyoogaa aissi ammanekketii?

9 "Taani ta huuphenkka Naazireeta Yesuusa sunttaa mooriya darobaa oottanau bessees gaada kase qoppaas. 10 Taani Yerusalaamen oottidoogee hagaa; qeese halaqatuppe maataa ekkada, Xoossaa asatuppe darota qashissaas; eta woriyo wodekka eta haiquwaa dosaas. 11 Aihuda woosa keetta ubban daro wode eta qaxxayada, bantta ammanuwaa eti aggana mala godataas; taani wogi bainnaagaa eta hanqqettada, harai atto, hara biitta katamaa gakkanaassikka eta waissais.

PHauloosi Bau Kiristtoosa Waati Ammanidaakkonne Odiis (Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 9:1-19; 22:6-16)

12 "Taani ha yohuwaassi qeese halaqatuppe maataanne azazuwaa ekkada Damasqqo baas. 13 Kawuwau, taani seeta gallassi ogiyan de7ishin, awaa poo7uwaappe daro aadhdhiya poo7oi tananne tanaara biidaageeta yuuyi aadhdhidi, saluwaappe poo7ishin be7aas. 14 Nuuni ubbaikka sa7an kunddido wode, Ibraisxxe qaalan, 'Saa7oolaa, Saa7oolaa, tana aissi waissai? Boorai bana caddiya xam77aa qakkiyoogaadan, neeni qakkikko, nena qohaasa' yaagidi taassi odishin siyaas.

15 "Siyada, 'Ta Godau, neeni oonee?' yaagaas.

"Godai, 'Taani neeni waissiyo Yesuusa. 16 SHin dendda eqqa; aissi giikko, hachchi neeni tana be7idoogaanne taani nena sinttappe bessanaagaa haratussi markkattana mala, ta oosanchcha oottada nena sunttanau neessi beettaas. 17-18 Eti tana ammanin, eta nagarai atto geetettanaadan, Xoossai doorido asaa giddon eti bantta sohuwaa demmanaadan, qassi xumaappe poo7uwaa simmanaadaaninne xalahiyaa godatettaappekka Xoossaakko simmanaadan, eta aifiyaa neeni dooyana mala, Israa7eela asaappenne taani nena etakko kiittiyo Aihuda gidennaageetuppe nena ashshana' yaagiis.

PHauloosi Ba Oosuwaa Hanotaa Odiis

19 “Kawuwaa Agriiphphaa, hegaa gishshau, taassi saluwaappe beettida ajjuutaassi taani azazettanaagaa ixxabeikke. 20 SHin taani kasetada, Damasqqooninne Yerusalaamen hegaappe guyyiyan, Yihudaa biitta ubban de7iyaageetussinne Aihuda gidennaageetussi bantta nagaraappe simmana mala, qassi nagaraappe simmanau bessiyaabaa oottiiddi, Xoossaakko simmana mala qaalaa yootaas. 21 Hegaa gishshau, Aihudati tana Beeta Maqidasiyan oiqqidi woranau koyidosona. 22-23 Hegaa gishshau, taani Xoossaa maaduwaa ekkada, gitaassinne guuttaassi hachchi gakkanaassikka eqqada markkattais. Hananabaa yootiyaageetinne Muusee, ‘Kiristtoosi waayettana bessees; qassi haiquwaappe koiro denddidi, Aihudatussinne Aihuda gidennaageetussi atotettaa poo7uwaa yootanau bessees’ giidoogaadan, taanikka eti haasayidoogaappe haraa issibaakka haasayidobi baawa” yaagiis.

24 PHauloosi babaa hagaadan yaagidi zaarishin, Pisxxoosi qaalaa xoqqu oottidi, “PHauloosaa, neeni gooyaasa; neeni daro tamaaridoogee nena gooshshana hanees” yaagiis.

25 SHin PHauloosi hagaadan yaagiis; “Bonchcho Pisxxoosaa, taani tumu yohuwaanne wozanaa qofaa haasayiyoogaappe attin gooyikke. 26 Taani Kawuwaa Agriiphphassi ha yohuwaa qassi qoncciyan yootiyoogaa i erees; aissi giikko, ha yohoi geeman oosettibeenna gishshau, hagaappe issoinne appe geemmennaagaa taani geeshshada erais.

27 “Kawuwaa Agriiphphaa, neeni hananabaa yootiyaageetubaa ammanai? Neeni etabaa ammaniyoogaa taani erais” yaagiis.

28 Kawoi Agriiphphi PHauloosa, “Hanni keesenkka tana ammanttanau koyai?” yaagiis.

29 Yaagin PHauloosi, “Daro wode gidin, guutta wode gidin, ne xalaala gidakka; shin hachchi taani yootiyoogaa siyiya ubbai qassi ha qashuwaappe attin, ta mala gidanau Xoossaa woossais” yaagiis.

30 Hegaappe guyyiyan kawoikka, Pisxxoosikka, Barnniiqakka, etaara uttida ubbaikka denddidi, 31 issi baggi simmidi, issoi issuwaara, “Ha bitanee haiqoi atto shin, qashossikka bessiyaabaa oottibeenna” yaagidi haasayidosona. 32 Agriiphphi Pisxxoosa, “Ha bitanee, ‘Qeesaari tabaa pirddo’ gibeennaakko, birshshettana danddayees shin” yaagiis.

27

PHauloosi Roome Biis

1 Nuuni markkabiyan Xaaliyaa baanau qachchido wode, PHauloosanne hara amarida qashuwaa asata Augisxxoosa wotaaddarata giyoogeetuppe issi Yuuliyoosa giyo mato halaqaassi aattidi immidosona. 2 Isiyaa gaxan de7iya biittata biya Adiraamixiyoona markkabiyan gelidi denddida; Maqidooniyaa asa gidiya Tasalonqqee Arisxxirokoosi nunaara de7ees.

3 Wonttetta gallassi nuuni Sidoona gakkishin, Yuuliyoosi PHauloosassi kehidi a, “Ne dabboti nena maaddana mala, neeni etakko baanau danddayaasa” yaagiis. 4 Hegaappe denddidi, sinttaara nu bolli carkkiyo gishshau, Qophphiroosa haruuruwan carkkenna baggi biida. 5 Kilqqiyaa mataaninne PHinifiliyaa matan de7iya abbaa pinnidi, Luqiyan de7iya Mura gakkida. 6 Hegan mato halaqai Xaaliyaa biya Iskkinddiriyaa markkabiyaa demmidi, aani nuna gelissiis.

7 Nuuni daro gallassaa loddaara biiddi, daro tuggan Qaniidoose ginaa gakkida; hegaara baanau nuna carkkoi diggin Salmmoonaara aadhdhidi,

Qarxxeesen carkkenna baggi biida. 8 Qassikka daro tuggan gaxaara gaxaara aadhdhidi, Luqiyaa katamaa matan de7iya abbaa doonan markkabee woppu giidi shemppiyoosaa giyoosaa yiida.

9 Nuuni hegan daro wodiyaa gam77idoogaappe guyyiyan, Xoomai birshshettiichchido gishshau, markkabiyan biyoogeekka hirggissin PHauloosi eta zoriiddi, 10 “Asau, nu buussan gita boshainne daro qohoi de7anaagee tau beettees; bashshai yiyoogee caanaa bollanne markkabiyaa bolla xalaalaani gidenna; nu shemppuwaa bollikka yaana” yaagiis. 11 SHin mato halaqai PHauloosi giidoogaappe aattidi, markkabiyan de7iyaageeta azaziyaageenne markkabiyaa godai giyoogaa ammanees. 12 He abbaa doona katamai balgguwaa shaaccanau etassi injjetenna katama; hegaa gishshau, dariya asati banttau danddayettikko, Pinqqe giyo katamaa gakkidi, balgguwaa yaani shaaccana mala, yaappe denddanau zorettidosona; Pinqqee awai wulliyoosaappenne ushachchappe gidduwan, qassi wulliyoosaappenne haddirssappe gidduwan de7iya abbaa doona katama.

Abbaa Bollan Gotee Denddiis

13 Tohossa bagga carkkoi loddaara carkkido wode, bantta qoppidoogaadan hanidabaa etassi milatin denddidosona; markkabee beenna mala oiqqiya birataa pude dafidi, Qarxxeese matattidi, lanqqiyaara aadhdhidosona. 14 SHin daro gam77ennan, “Auraaqiis” giyo daro wolqqaama gotee haruuruwaappe duge eta bolli denddiis. 15 He gotee markkabiyaa dechchidi aattennan diggin, baanau nuuyyo danddayettennan ixxido gishshau, markkabiyaa i efiyoosaa yeddi bayidi biida.

16 Nuuni Qeeda giyo haruuruwan geemmido wode, daro tuggatidi markkabiyaa wolwoluwaa teqqanau danddayida. 17 Eti wolwoluwaa pude kessidoogaappe guyyiyan, wodoruwan markkabiyaa xaaxidi, mintti qachchidosona; Sirttiisa giyo shafiyan banttana oogganaakkonne giidi hirggidi, markkabiyaa efiya sharaa wottidi, carkkuwan markkabiyaa coo yeddi bayidosona.

18 Gotee wolqqaamidi nuna tuggayin, wonttetta gallassi caanaappe abban oluwaa doommidosona. 19 Heezzantto gallassikka markkabiyan de7iya miishshaa eti bantta kushiyan olidosona. 20 Nuuni daro gallassaa awa aifiyaanne xoolinttiyaa be7ennan, wolqqaama uushoi nu bolli uushishin, sinttappe xayana giidi qoppida.

21 Eti daro gallassaa katta meennan gam77idoogaappe guyyiyan, PHauloosi he wode eta giddon denddi eqqidi, hagaadan yaagiis; “Asau, intte ta zoriyaa ekkidobaa gidiyaakkonne Qarxxeeseppe denddennan aggidaakko, ha bashshainne qohoi nuna gakkenna. 22 SHin ha77ikka taani inttena yayyoppite gaada zorais; aissi giikko, ha markkabee xayanaappe attin, intteppe issi uraa shemppoikka xayenna. 23 Aissi giikko, Xoossaa kiitanchchai, tana haarida taani goinniyo Xoossaagee, zine qammi ta matan eqqidi, 24 ‘PHauloosaa, yayyoppa; neeni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaara sinttan eqqanau bessees; be7a, Xoossai nenaara biya asa ubbaa shemppuwaa ashshana’ yaagiis. 25 Hegaa gishshau asau, yayyoppite. Aissi giikko, he kiitanchchai tau odidoogaadan hananaagaa taani Xoossaa ammanais; 26 shin carkkoi nuna issi haruuruwan abbaa doonan olana” yaagiis.

27 Tammanne oiddantto qamman Meediteraane Abban nuna carkkoi yaanne haanne sugishin, markkabiyan oottiyaageetussi qamma bilahe

biittaakko matidobaa milatiis. 28 Eti likkiyo wodoruwaa xeeran de-
exxiyaabaa qachchidi, haattan yeggin, haattai hosppun tammu wara ci-
immatidoogaa eridosona. Guuttaa gam77iiddi, naa77anttuwaa yeggidi,
usuppun tammu wara ciimmatidoogaa eridosona. 29 Eti shuchchattiyaasan
kunddenna mala yayyidi, markkabee beenna mala oiqqiya oiddu birataa
markkabiyaappe guyyeera abban yeggidi, sa7ai wonttana mala, Xoossaa
woossoosona. 30 Markkabiyan oottiyaageeti markkabiyaappe baqatanau
koyidi, markkabee beenna mala oiqqiya amarida biratata markkabiyaappe
sintta baggaara abban yeggiyaabaa milatidi, wolwoluwaa abban wottido
wode, 31 PHauloosi mato halaqaanne wotaaddarata, “Hageeti markkabe
giddon de7ana xayikko, intte attanau danddayekketa” yaagiis. 32 Hegaappe
guyyiyan, wotaaddarati wolwoloi qashettido wodoruwaa qanxxidi, yeddi
bayidosona.

33 Sa7ai wonttana hanishin, PHauloosi ubbai qumaa maana mala, ha-
gaadan yaagidi woossiis; “Intte hachchiira tammanne oiddu gallassaa
naagideta; qassi he ubbankka quma mibeekketa. 34 Hegaa gishshau, gu-
utta qumaa intte maana mala, taani inttena woossais; aissi giikko, intte
paxa de7anau guutta qumaa maana koshshees; harai atto intte huuphiyaa
binnaanaappe issoikka xayenna” yaagiis. 35 PHauloosi hagaa giidi, oit-
taa ekkidi, ubbaa sinttan Xoossaa galatiis; menttidi Muussaa doommiis.
36 Doommin ubbai minettidi, banttaukka qassi qumaa miidosona. 37 Nuuni
markkabiyan de7iyaageeti naa77u xeetanne laappun tammanne usuppuna.
38 Eti miidi kallido wode, caana gisttiyaa abban olidi markkabiyaa deex-
uwaa kaushshidosona.

Markkabee Meqqiis

39 Sa7ai wonttido wode, markkabiyan oottiyaageeti biittaa eribookkona;
shin haattai goggidi abban gelidosaa lanqqiyan de7iya shafiyaa akeeki
xeellidosona. Banttassi danddayettiyaakko, markkabiyaa he shafiyaakko
laagganau bantta qofaa qachchidosona. 40 Yaatidi markkabee beenna
mala oiqqiya biratata birshshidi, abbaa giddo yeggidosona; he wode,
markkabiyaa koyidosaa zaaridi laaggiyo mittaa qachchido wodoruwaa
birshshidosona; hegaappe guyyiyan, carkkoi markkabiyaa sinttau sugana
mala, markkabiyaa efiya sharaa sintta baggaara xoqqu oottidi, buussaa
doommidosona. 41 SHin markkabee naa77u abbai gaittidosan de7iya
shafiyan dom77ettidi ohettiis; markkabiyaassi guyye baggai beetaa suget-
tan meqerettishin, sintta baggai xishettidi, qaaxxennan ixxi aggiis.

42 Wotaaddarati qashuwaa asaappe issoinne haattaa wodhdhidi kessi
ekkenna mala, eta woranau zorettidosona. 43 SHin mato halaqai PHauloosa
ashshanau koyidi, wotaaddaratu zoretaa ixxiis; haattaa waraa eriya ubbai
markkabiyaappe haattan guppi guppidi kasetidi gaxaa kiyana mala azaziis.
44 Attidaageetuppe baggati sanqqan, baggati markkabiyaa me7uwan kiyana
mala azaziis; hegaadan ubbatikka gaxaa saro kiyidosona.

28

PHauloosi Maltta Giyo Haruuruwaa Biis

1 Nuuni gaxaa saro kiyido wode, haruuroi Maltta geetettiyoogaa erida.
2 Haruuruwaa asati nuussi daro kehaa kehidosona; irai bukkanau doom-
mido gishshaunne meeggiyo gishshau, tamaa eettidi, nuna ubbaa mokki-
dosona. 3 PHauloosi daro qaixaariyaa qoridi taman wottishin, shooshshai
mishuwaa gishshau kiyidi, a kushiyan xaaxettidi, a dukkiis. 4 Haruuruwaa

asati shooshshai PHauloosa kushiyan xaaxettidaagaa be7ido wode issoi issuwaassi, “Tumu ha bitanee shemppo woriya asa; harai atto abbaappe i attinkka Xoossaa pirddai a paxa de7o gibeenna” yaagidosona. 5 SHin PHauloosi ba kushiyaappe shooshshaa wuxakkidi, taman oliis; a ainne oottibeenna. 6 Eti, “A bollai kixxees; woi akeekennan kunddidi haiqqees” yaagidi a naagoosona; shin daro wodiyaa naagidi, a bollan aibinne dummatidabi xayin, “Hagee xoossa” yaagidi bantta qofaa aggi bayidosona.

7 Hegaa heeran haruuruwaa halaqaa Pupiliyoosa giyoogaassi gadee de7ees; i nuna mokkidi, heezzu gallassaa siiquwan imattiis. 8 Pupiliyoosa aawai qoxo, mishonne ulo kara sahetti zin77idi de7ees; PHauloosi a soo gelidi, ayyo Xoossaa woossiis; ba kushiyaa a bolli wottidi, a pattiis. 9 Hegaappe guyyiyan, he haruuruwan harggiya hara asaikka qassi yiidi paxiis. 10 Paxin nuna daro bonchchuwaa bonchchidosona; nuuni markkabiyan baanau denddido wode, ogiyau nuna koshshiyaabaa nuussi immidosona.

PHauloosi Malttappe Roome Biis

11 Heezzu aginaappe guyyiyan, haruuruwan balgguwaa aattidi Diyoosqqoroosa giyo Iskkinddiriyaa markkabiyan baanau denddida. 12 Nuuni Siraakuse giyo katamaa gelidi, yaani heezzu gallassaa uttida. 13 Hegaappe yuuyiiddi, Regiiyume giyo katamaa gakkida. Issi gallassappe guyyiyan, tohossa bagga carkkoi carkkin, wonttetta gallassi Putiyoluusa giyo katamaa yiida. 14 Hegan nuuni issi issi ammaniyaageeta demmin, banttanaara laappun gallassaa uttana mala, nuna woossidosona; hegaadankka qassi Roome yiida.

15 Roomen de7iya ammaniyaageeti nubaa siyidi, Afiyoosa Giyaanne Heezzu Aqiyoosaa giyoosaa gakkanaassi nuna mokkanau yiidosona; PHauloosi eta be7ido wode Xoossaa galatidi, wozanan minettiis.

PHauloosi Roomen Tamaarissiis

16 Nuuni Roome gelido wode, PHauloosi bana naagiya wotaaddaraara barkka de7ana mala azazettiis.

17 Heezzu gallassaappe guyyiyan, PHauloosi Aihudatu halaqata baakko xeesiis; eti shiiqido wode, eta hagaadan yaagiis; “Ta ishatoo, taani nu asaa woi nu aawatu wogaa phalqqiyaabaa ainne oottennan, tana Yerusalaamen qachchidi, Roome asaassi aattidi immidosona. 18 Eti tana qoridi, haiqossi bessiyaabai ta bolli ainne bainna gishshau, tana birshshanau qoppidosona. 19 SHin hegaa Aihudati maayennan ixxido wode, ‘Tabaa Qeesaari pirddo’ gaanaagee tana koshshiisippe attin, taani ta zariyaa mootiyoobai taassi de7iina gidenna. 20 Taani inttenaara gaittanaunne haasayanau inttena xeesidoogee hegaassa; aissi giikko, Israa7eela asai ufaissan naagiyoogaa gishshataassi taani ha sanssalatan qashettaas” yaagiis.

21 Aihuda cimati PHauloosa, “Nuuni Yihudaappe nebau dabddaabbe ekkibookko. Nu ishanttuppekka harai atto, issoikka yiidi, nebaa odibeenna; woi ne sunttaa mooridi, nuuyyo odibeenna. 22 SHin he asaa sunttaa ubbasan asai mooridi haasayiyoogaa nuuni eriyo gishshau, ne qofaa siyanau koyoos” yaagidosona.

23 Eti bantta yaana gallassaa PHauloosassi keeridi, he gallassi daridi i de7iyoosaa yiidosona; yin i etassi Xoossaa kawotettaabaa markkattiis. Qassi eti Yesuusabaa ammanana mala, Muuse higgiyaappenne hananabaa yootiyaageeti xaafidoogaappe bochchidi eta tamaarissiiddi, maalladoppe omarssi gakkanaassi loittidi yootiis. 24 Baggati PHauloosi giidoogaa ammanidosona; shin baggati ammanibookkona. 25 Eti bantta giddon yohuwaa

maayettennan ixxido wode, PHauloosi issibaa giidoogaappe guyyiyan biidosona; i hagaadan yaagiis; “Geeshsha Ayyaanai nu aawatussi hananabaa yootiya Isiyaasan,
26 ‘Neeni he asaakko baada hagaadan ga;
“Intte sissaa siyana,
shin intteyyo gelenna;
intte xeeluwaa xeellana,
shin be7ekketa.
27 Aissi giikko, ha asaa wozanai dammiis;
bantta haittaa tulissidosona;
bantta aifiyaakka qilimmidosona.
Hegee bainnaakko, bantta aifiyan be7ana;
eta haittaikka siyana;
eta wozanaikka akeekana;
eti taakko Xoossaakko simmana.
Qassi taanikka eta pattana”
yaaga’ yaagiis. 28 Simmi hagee Xoossaa atotettai, Aihuda gidennaageetussi kiitettidoogee inttessi eretto. Qassi etikka siyana” yaagiis.
29 PHauloosi hegaa giidoogaappe guyyiyan, Aihudati bantta giddon daro palamettiiddi biidosona.
30 PHauloosi kera keettan naa77u laitta kumettaa de7iiddi, baakko yiya ubbaa mokkees. 31 Bana ooninne diggennan Xoossaa kawotettaabaanne Godaa Yesuus Kiristtoosabaa yootiiddi, yayyennan daro qonccissidi tamaarissiis.

PHauloosi Qoronttoosa Asaassi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Qoronttoosa asaassi xaafido koiro kiitai PHauloosi Qoronttoosa kataman essido woosa keettaa giddon Kiristtinnaa de7uwaanne ammanuwaa xeelliyaagan denddida metuwaa xaissanau qoppidi xaafidoogaa. He wode Qoronttoosa katamai biittan sa7an de7iya asai go7ettiyo Giriike katama. Hegaa bollikka qassi Akaaya giyo Roomaa auraajjaassi waanna katama. Ha katamai gita zal77iyan, gam77idi minnida wogan, keehi aakki aakki biya yeda de7uwan woikko giigennabaa haniyoogaaninne haimaanootiyaa coratettan erettidaagaa.

Yesuusi kiittidoogee minttidi odanau koyidobati, he woosa keettaa giddon de7iya shaahotettaabaanne yeda de7uwaabaa, asho gaitotettaabaanne geluwaa ehuwaabaa, qofa giddo oishatubaa, woosa keettaa wogaabaa, Geeshsha Ayyaanaa imotatubaanne dendduwaabaa. Wonggeliyaa Mishiraachchoi ha oishatubaa odiyoogaa naagidi shiishshees.

Siiqoi Xoossai ba asaassi immido imotu ubbaappe aadhdhiyaagaa gidiyoogaa odiya miraafe tammanne heezzai ha maxaafan keehippe daro erettida kifile geetettidi qofettees.

1 Taani, Xoossaa sheniyan Yesuus Kiristtoosi kiittidoogaa gidanau xeesettida PHauloosinne, nu ishaa Sostteniisi, 2 Qoronttoosan de7iya Xoossaa woosa keettaassi, Yesuus Kiristtoosan geeyidaageetussi, etassinne nuussi Godaa gidiya nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttaa ubba sohuwan xeesiya ubbatuura geeshsha gidanau xeesettidaageetussi ha dabddaabbiyaa xaafoos.

3 Xoossai, nu Aawainne nu Godai Yesuus Kiristtoosi inttessi aaro kehatettaanne sarotettaa immo.

Xoossaassi Galataa SHiishshiyoogaa

4 Xoossai Kiristtoosa Yesuusa baggaara inttessi immido aaro kehatettaa gishshau, taani ubba wode inttessi Xoossaa galatais. 5-6 Taani Kiristtoosassi markkattiyoogee inttenan minnido gishshau, intte ubbaban, haasaya ubban eratetta ubban, aani duretideta. 7 Hegaadan intte nu Godaa Yesuus Kiristtoosa yuussaa naagishin, ayyaana imuwaappe harai atto issoinne inttessi paccenna. 8 Qassi nu Godaa Yesuus Kiristtoosa gallassan intte borettennaageeta gidanaadan, wurssettai gakkanaassi i inttena minttana. 9 Ba Na7aa nu Godaa Yesuus Kiristtoosa issippetettaassi inttena xeesida Xoossai ammanettidaagaa.

Ammaniya Asaa Giddon SHaahotettai Merettoppo

10 SHin ta ishatoo, issi wozanaaninne issi qofan issippe gidanaappe attin, shaahotettai intte giddon de7enna mala, intte ubbai issi haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan taani inttena woossais. 11 Aissi giikko, ta ishatoo, Qaloo7i so asai inttebaa, intte giddon ooshshai de7iyoogaa, taassi yootidosona. 12 Taani giyoogee hagaa; intte huuphiyan huuphiyan, “Taani PHauloosaagaa. Taani Aphiloosaagaa. Taani Keefaagaa. Taani Kiristtoosaagaa” yaageeta. 13 Kiristtoosi shaahettideeyye? Intte gishshau, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettidaagee PHaulooseeyye? Woi intte PHauloosa sunttan xammaqettidetiiyye?

14 Taani Qarisphphoosappenne Gaayoosappe attin, intteppe oonanne
xammaqabeenna gishshau, Xoossaa galatais. 15 Hegaa gishshau, ooninne
inttena ta sunttan xammaqettideta gaanau danddayenna. 16 Qassi Isxxi-
faanoosa so asaakka taani xammaqaas. SHin haraa gujjada xammaqi-
daakkonne hassayikke. 17 Aissi giikko, Kiristtoosi tana wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootana mala kiittiisippe attin, xammaqana mala kiit-
tibeenna; qassi Kiristtoosi masqqaliyaa bolli haiqqidoogee hada gidenna
mala, taani asa aadhdhida eratetta qaalan yootikke.

Kiristtoosi Xoossa Aadhdhida Eraanne Wolqqaa

18 Aissi giikko, Kiristtoosi masqqaliyaa bolli haiqqidoogaa odiya qaalai
xayiyaageetussi eeyyatetta. SHin nuussi attiyaageetussi Xoossaa wolqqa.
19 Xoossaa maxaafai,
“Taani eranchchatu aadhdhida eratettaa
bashshana;
qassi akeekanchchatu akeekaakka xaissana”
yaagees. 20 Aadhdhida eranchchai awan de7ii? Higgiyaa tamaarissiyaagee
awan de7ii? Woi ha sa7aabaa eranau waayettiyaagee awan de7ii? Xoossai
ha sa7aa aadhdhida eratettai eeyyatetta gidiyoogaa bessiis!

21 Aissi giikko, asai ba huuphe aadhdhida eratettan bana Xoossaa erenna
mala, Xoossai ba aadhdhida eratettan diggidi, nuuni yootiyo eeyya qaalan
ammaniyaageeta ashshanau qoppiis. 22 Aihudati malaataa oichchoosona.
Qassi Giriike asati aadhdhida eratettaa gita koshshaa koyoosona. 23 SHin
nuuni masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettida Kiristtoosabaa
yootoos. Hegee Aihudatussi xube; qassi Aihuda gidennaageetussi eeyy-
atetta. 24 SHin Xoossai xeesidoogeetussi Aihudatussikka Giriiketussikka nu-
uni yootiyo Xoossaa wolqqainne a aadhdhida eratettai Kiristtoosa. 25 Aissi
giikko, Xoossaa eeyyatettai asa aadhdhida eratettaappe aadhdhees; qassi a
laafatettaikka asa minotettaappe minnees.

26 Simmi ta ishatoo, Xoossai inttena xeesiyo wode intte ai mala asakko
qoppite. Asa qofan intte giddon aadhdhida eranchchati, wolqqaamatinne
xoqqa sheeshshati daro gidokkona. 27 SHin Xoossai aadhdhida eranchchata
yeellayanau, sa7an de7iya eeyyata dooriis; qassi minota yeellayanau, sa7an
de7iya laafata dooriis. 28 Xoossai ha sa7an gitabaa oottidi qoppiyoobaa xais-
sanau, ha sa7aa shufurobaanne karidobaa hanibeennabaa dooriis. 29 Hegaa
gishshau, ooninne Xoossaa sinttan ceeqqanau bessenna. 30 SHin Xoossai
inttessi Kiristtoos Yesuusa baggaara de7uwaa immiis. I nuussi Kiristtoosa
aadhdhida eratettaa, xillotettaa, geeshshatettaanne qassi atotettaa immiis.
31 Hegaa gishshau, Xoossaa maxaafai,
“Ceeqqiya urai
ooninne Godan ceeqqo”
yaagees.

2

Kiristtoosi Kaqettidoogaa

1 Ta ishatoo, taani Xoossaa qaalaa inttessi yootanau inttekko yiido wode,
xoqqa qaalaaninne aadhdhida eratettan yootanau yabeikke. 2 Aissi giikko,
taani inttenaara de7aidda, Yesuus Kiristtoosappenne qassi masqqaliyaa
bolli misimaariyan xishettidi i kaqettidoogaappenne attin, harabaa eren-
naadan, ta qofaa qachchaas. 3 Taani daafuraaninne yashshan daro kokko-
rssan inttenaara de7aas. 4 Taani tamaarissiyoogaanne yootiyoogaa Xoossaa

Ayyaanaaninne wolqqan qonccissaisippe attin, cimo aadhdhida eratetta qaalaana gidenna. 5 Hegaa gishshau, intte ammanoi Xoossaa wolqqaanappe attin, asa aadhdhida eratettan zemppibeenna.

Xoossaa Aadhdhida Eraa

6 Nuuni ayyaanan wozannaamidaageetu giddon aadhdhida eratettaa haasayoos. SHin hegeekka ha sa7aa aadhdhida eratettaa gidenna; woi ha sa7aa haariya xayiyaageetu aadhdhida eratettaa gidenna. 7 SHin nuuni yootiyo aadhdhida eratettai, Xoossai kasetidi, daro wodiyaappe kase nu bonchchuwaassi doorido asaappe geemettida a xuura aadhdhida eratettaa. 8 Ha sa7aa haariyaageetuppe ooninne ha aadhdhida eratettaa eribeenna. Eti eridabaa gidiyaakko, bonchcho Godaa masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqokkona. 9 SHin Xoossaa maxaafai,

“Ooninne aifiyan be7ibeennaagee,
haittankka siyibeennaagee,
qassi ooninne ba wozanan qoppibeennaagee
Xoossai bana siiqiyaageetussi giigissidoogaa”

giyoogaadan nuuni haasayoos. 10 Xoossai ba xuura yohuwaa ba Ayyaanan nuna erissiis; aissi giikko, Geeshsha Ayyaanai Xoossaabaa harai atto geemettida yohuwaara ubbaa qorees. 11 Aissi giikko, asan de7iya asa ayyaanappe attin, asabaa eriyai oonee? Hegaadankka, qassi Xoossaabaa Xoossaa Ayyaanaappe attin, ooninne erenna. 12 Nuuni Xoossai nuussi immidobaa ubbaa eranau i nuussi yeddido Ayyaanaa ekkidoogaappe attin, sa7aa ayyaanaa ekkibookko.

13 Nuuni ayyaanaa yohuwaa ayyaanaa yohuwaara likkissidi, Ayyaanai nuna tamaarissido qaalan hagaa haasayeetteesippe attin, asa aadhdhida eratettai nuna tamaarissido qaalan haasayokko. 14 SHin Geeshsha Ayyaanai bainna asi Xoossaa Ayyaanaa yohuwaa ekkenna; aissi giikko, hegee ayyo eeyyatetta. Yohoi Geeshsha Ayyaanan qorettiyo gishshau, i eranau danddayenna. 15 SHin Geeshsha Ayyaanai de7iyo asi ubbabaa qorees; shin a huuphen a ooninne qorenna. 16 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,

“Godaa wozanaa eriyai oonee?
A zoranau danddayiyai oonee?”

yaagees. SHin nuussi Kiristtoosa wozanai de7ees.

3

Xoossaa Ashkkaratu Oosuwaa

1 Ta ishatoo, taani Ayyaanai de7iyo asaassi haasayiyoogaadan, inttessi haasayanau danddayabeikke. SHin ha sa7aa asaassi haasayiyoogaadaaninne ammanuwan Kiristtoosan de7iya guutta naatussi haasayiyoogaadan haasayaas. 2 Intte biron mino qumaa maanau danddayiichchibeenna gishshau, taani inttena maattaa paahaas; harai atto, ha77ikka danddayibeekketa. 3 Aissi giikko, intte ha77inne ha sa7aa asaadan de7eeta. Intte ha sa7aa asa gidiyoogaa intte giddon de7iya qanaateenne palamai erissennee? Qassi ha sa7aa asadan simerettekketiiyye? 4 Aissi giikko, intteppe issoi, “Taani PHauloosaagaa” giikko, harai qassi, “Taani Aphiloosaagaa” giikko, ha sa7aa asa mala gidekketii?

5 Yaatin, Aphiloosi oonee? PHauloosi oonee? Nuuni inttena ammanissida Xoossaa ashkkarata. Xoossai nuussi huuphiyan huuphiyan immido oosuwaa ootteettees. 6 Taani puutiyaa tokkaas; Aphiloosi haattaa ushshiis; shin Xoossai puutiyaa dichchees. 7 Hegaa gishshau, dichchiyaagee Xoossaa gidaappe attin, tokkiyaageekka haattaa ushshiyaageekka aibanne gidenna.

8 Tokkiyaageenne haattaa ushshiyaagee issi mala; shin Xoossai huuphiyan
huuphiyan a daafuraa keenaa ayyo woitana. 9 Nuuni Xoossaassi issippe
oottiya a oosanchchata gidiyo gishshau, intte a shooqa.
Qassikka intte Xoossaa keetta. 10 Xoossai taassi immido aaro kehatettan
daro eranchcha anaaxedan, keettaa baasuwaa baasaas. Hara urai a bolli ke-
exxees. SHin a bolli keexxiya ooninne waatidi keexxiyaakko, ba huuphiyau
naagetto. 11 Aissi giikko, Xoossai Yesuus Kiristtoosa xalaalaa baaso oottidi
wottiis. Appe hara baasuwaa baasanau ooninne danddayenna. 12 SHin ha
baasuwaa bolli ooninne worqqan gidin, biran gidin, al77o shuchchan gidin,
mittan gidin, gattan woi maqan keexxikko, 13 asa ubbaa oosoi qoncciyaa
kiyana. Aissi giikko, taman qonccana gishshau, he gallassai asa ubbaa
oosuwaa bessana. Asai ubbai ba oosuwaa waatidi oottidaakkonne tamai
paaccana. 14 Ooninne baasuwaa bolli keexxido oosoi minnidi attikko, i
woituwaa ekkana. 15 O oosoinne xuugettikko, he aawi qohettana. I ba
huuphen attana; shin tamaa giddoppe kessi ekkidaadan attana.
16 Intte Xoossaa beeta maqidase gidiyoogaanne Xoossaa Ayyaanai int-
tenan de7iyoogaa erekketii? 17 Ooninne Xoossaa beeta maqidasiyaa
bashshikko, Xoossaikka a bashshana. Aissi giikko, Xoossaa beeta maqidasee
geeshsha; he beeta maqidaseekka inttena.
18 Ooninne ba huuphiyaa cimmoppo. Intteppe ooninne bana ha sa7an
aadhdhida eranchcha yaagidi qoppikko, aadhdhida eranchcha gidanau,
eeyya gido. 19 Aissi giikko, ha sa7aa aadhdhida eratettai Xoossaa sinttan
eeyyatetta. Xoossaa maxaafai,
“Xoossai aadhdhida eranchchata
eta geniyan oiqqees”
yaagees. 20 Qassi,
“Aadhdhida eranchchatu qofaikka
go77i bainnaagaa gidiyoogaa Godai erees”
yaagees. 21 Hegaa gishshau, ooninne asan ceeqqoppo. Aissi giikko, ub-
babaikka intteegaa. 22 PHauloosikka, Aphiloosikka, Keefikka, ha sa7aikka,
de7oikka, haiqoikka, ha77i de7iyaageekka, sinttappe yaanaageekka, ub-
baikka intteegaa. 23 Intte Kiristtoosaageeta; Kiristtoosikka Xoossaagaa.

4

Kiristtoosa Ashkkarata

1 Asai nuna Kiristtoosa ashkkaratudaaninne Xoossaa Xuuraa naagiya
sunttatudan qoppo. 2 Yaatidi he sunttati bantta Godaassi ammanettidaageeta gididi, beettanau koshshees. 3 SHin intte woi harai tana pirddikko,
ainne gidenna. Harai atto, taanikka ta huuphiyaa bolli pirddikke. 4 Aissi
giikko, taani ta huuphiyan ainnekka eriyoobi baawa; shin tana hegee
xillissenna. Tana pirddiyaagee Godaa. 5 Hegaa gishshau, Godai xuman
genttidobaa poo7uwaa kessiyaagee, wozanaa qofaa qonccissiyaagee yaana
wodee gakkanaassi o bollinne oonanne pirddoppite. He wode, asai ubbai
huuphiyan huuphiyan Xoossaappe galataa ekkana.
6 Ta ishatoo, intteppe ooninne issuwaa sabbidi, issuwaa borenna mala,
“Xoossaa maxaafan xaafettidaagaa bonchcha” yaagiyaagaa intte nunan
tamaarana mala, intte gishshau, tabaanne Aphiloosabaa leemisodan
yootaas. 7 Aissi giikko, haratuppe nena oonee xoqqissidai? Neeni Xoos-
saappe ekkabeennabai neessi aibee de7iyai? Yaatin, neeni ekkidabaa
gidikko, aissi ekkabeennabaadan ceeqettai?

8 Ha77i intte kalliichchideta. Ha77i duretiichchideta. Nuuni bainnan intterkka kawotideta. Nuunikka inttenaara kawotanaadan, intte kawotidaakko lo77o shin. 9 Aissi giikko, taassi misatiyoogaadan, nuuni ha sa7aassi, kiitanchchatussinne asaassi kaa7iyoobaa gidido gishshau, Xoossai nuna Yesuusi kiittidoogeeta haiquwaassi pirddettida asatudan, ubbaappe wurssetta oottiis.

10 Nuuni Kiristtoosa gishshau eeyya, shin intte Kiristtoosan aadhdhida eranchcha. Nuuni laafa, shin intte mino. Intte bonchchettidaageeta, shin nuuni tooshettidaageeta. 11 Ha wodee gakkanaassi, nuuni namisettoos; saamettoos. Kallottoos; deshettoos. Qassi de7iyo sohuwaa xayidi yuuyoos. 12 Nuuni nu kushiyan oottidi daafuroos. Nuna asi cayiyo wode, anjjoos. Nuna yedetti yuuyiyo wodekka danddayoos. 13 Nu bolli iitabaa haasayiyo wode, nuuni lo77o qaalaa zaaroos. Nuuni hanno gakkanaassikka, ha sa7aa pitonne ubbabaa buura gidida.

14 Taani ta siiqiyo naatudan, inttena seeranau hagaa xaafaisippe attin, yeellayanau xaafikke. 15 Aissi giikko, Kiristtoosan inttena dichchiya tammu sha7u asai inttessi de7ikkokka, inttessi issi aawaappe hari baawa. Aissi giikko, taani wonggeliyaa inttessi ehiidoogan, Kiristtoos Yesuusan inttessi aawa gidaas. 16 Simmi tanadan hanite yaagada inttena woossais. 17 Hegaa gishshau, Godan ammanettida ta siiqiyo ta na7aa Ximootiyoosa inttekko kiittaas. I ubba sohuwan de7iya woosa keetta ubban taani tamaarissiyo Kiristtoos Yesuusan de7iya ta ogiyaa inttena hassayissana.

18 Taani inttena be7anau inttekko yeennabaa misatin, otorettiya issi issi asati de7oosona. 19 SHin Godai giikko, taani inttekko eesuwan baana; baada he otoranchcha asatussi haasayaa gidennan, eta wolqqaa erana. 20 Aissi giikko, Xoossaa kawotettai wolqqaanappe attin, haasayaana gidenna. 21 Taani inttekko xam77aara yooyye woikko siiquwaaranne ashkke ayyaanaara yoo? Augaa dooreetii?

5

Ammaniya Asaa Giddon Oosettida Pokkobaa

1 Intte giddon shaaramuxai de7iyoogee tumu zigirettees; hegaa mala shaaramuxai harai atto, Xoossaa ammanenna asaa giddooninne baawa. Aissi giikko, ba aawaa machchiyo aissida asi de7ees. 2 Inttekka otorettideta. Hegaappe intte azzananau bessennee? Hegaa mala borssuwaa oottida bitanee intte shiiquwaappe kichchanau bessees.

3-4 Ai gidinkka taani ta asatettan inttenaara de7ennabaa gidikkonne, ayyaanan inttenaara de7ais. Ha77i inttenaara de7iyaabaadan hanada, hegaa mala oosuwaa oottida bitaniyaa bolli nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan pirddarggaas. Inttenne ta ayyaanai nu Godaa Yesuus Kiristtoosa wolqqaara issippe shiiqidi, 5 he bitaniyaa ayyaanai Godaa Yesuusa gallassan attana mala, a bollaa bashshanau Seexaanaassi intte immanaadan, taani pirddaas.

6 Intte ceeqoi lo77o gidenna. Guutta irshshoi munaqa ubbaa denttiyoogaa erekketiiyye? 7 Intte ooratta gidana mala, nagaraa irshshoi caalidaagaa kessite. Intte irshshoi bainna munaqa mala. Aissi giikko, nuuni Paasikaa gallassaa bonchchiyo dorssai, Kiristtoosi yarshshettiis. 8 Hegaa gishshau, nuuni Oittaa Baalaa suuretettaaninne tumatettan bonchchanaappe attin, caala irshshuwan, iitatettaa irshshuwaaninne geellatettaa irshshuwan bonchchokko.

9 SHaaramuxana qaaqqatiyaageetuura intte issippe gaittenna mala,
inttessi dabddaabbiyaa xaafaas. 10 Taani giyoogee ha sa7an de7iya
shaaramuxana qaaqqatiyaageetanne woi miishsha amottiyaageeta, bon-
qqiyaageetanne woi eeqassi goinniyaageeta ubbaakka gidenna. Hegaa
gidikko, sa7aappe intte kichchanau bessees. 11 SHin ishantta ha77i geetet-
tiyaageetuppe issoinne shaaramuxana qaaqqatiyaagaa woi miishshaa
amottiyaagaa woi eeqassi goinniyaagaa woi cayiyaagaa woi mattottiyaagaa
woi bonqqiyaagaa gidikko, intte aara issippe gaittenna mala, taani inttessi
xaafaas. Hegaa malaara harai atto, qumaakka mooppite.

12 Aissi giikko, woosa keettappe kareera de7iyaageetu bolli pirddanau
tana aibee gattiyai? Intte giddon woosa keettan de7iyaageetu bolli intte
pirddekketiiyye? 13 SHin kareera de7iyaageetu bolli Xoossai pirddana. He
iitabaa oottiya uraa intte giddoppe kessirggite.

6

Ammaniya Asaa Giddon De7iya Ooshshaa Waatidi Xaissanau Bessii?

1 Intteppe issi uraassi ba ishaara mootoi de7iyaabaa gidikko, geeshshatu
bolli pirddettanaagaa aggi bayidi, ammanennaageetu bolli pirddettanau
waani xalidi bii? 2 Geeshshati sa7aa pirddanaagaa erekketii? Yaatin,
sa7aa intte pirddanaageeta gidikko, ubbabaappe guuxxiyaabaa pirddanau
danddayekketii? 3 Ha de7uwaabai atto shin, ammaniyaageeti kiitanchchatu
bolli pirddanaagaakka erekketii? 4 Yaatin, inttena ha de7uwaabaassi pirdda
keetta koshshikko, woosa keettan asi karido asatun pirddissanau efeetii?
5 Taani inttena yeellayanau hagaa gais; hegee hegaa malee? Intte giddon
ishantta sigettanau danddayiya aadhdhida eranchcha asi issoinne baawee?
6 SHin issi ishai hinkko ishaa pirdda keettan mootidi, he yohuwaa amma-
nenna asan pirddissii?

7 Simmi issoi issuwaa mootiyoogee intte giddon de7ikko, hegee intte
kunddidoogaa bessees. Hegaappe intte naaqettiyoogeenne cimettiyoogee
kehennee? 8 SHin intte intte huuphen issoi issuwaa harai atto, intte ishant-
takka naaqqeetanne cimmeeta.

9 Woi makkalanchchati Xoossaa kawotettaa laattennaagaa erekketii?
Baloppite. SHaaramuxana qaaqqatiyaageeti woi eeqassi goinniyaageeti
woi shaaramuxiyaageeti woi attumaasa gidiiddi, attumaasaara shaara-
muxiyaageeti, 10 woi kaisoti woi miishshaa amottiyaageeti woi mattot-
tiyaageeti woi cayiyaageeti woi bonqqiyaageeti Xoossaa kawotettaa laat-
tokkona. 11 Intteppekka issi issi asai hegeetu mala. SHin Godaa Yesuus
Kiristtoosa sunttaaninne nu Xoossaa Ayyaanan intte meecettidetanne
geeyideta; qassi xillideta.

Intte Bollaa Xoossaa Bonchchuwaassi Peeshshite

12 Taani koyidobaa ubbaa oottanau danddayais. SHin ubbaikka tana
maaddenna. Taani koyidobaa ubbaa oottanau danddayais. SHin aibikka
tana haarenna. 13 Qumi ulossa; uloikka qumassa. SHin Xoossai uluwaakka
qumaakka xaissana. Asa bollai Godaassappe attin, shaaramuxassa gidenna.
Godaikka asa bollaassa. 14 Xoossai Godaa haiquwaappe denttiis; qassi
nunakka haiquwaappe ba wolqqan denttana.

15 Intte bollai Kiristtoosa bollaappe shaahettidaagaa gidiyoogaa intte
erekketii? Yaatin, taani Kiristtoosa bollaappe shaahettidaagaa efaada,
shaaramuxa bolla oottoo? Hanenna! 16 Woi shaaramuxaara gaittiya urai issi
bollaa gidiyoogaa erekketii? Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Eti naa77ai issi

asa gidana" yaagees. 17 SHin Godaara gaittiya urai ayyaanan aara issuwaa gidees.

18 SHaaramuxappe baqatite. Issi urai oottiyo hara nagara ubbai a bollaappe kareera de7ees; shin shaaramuxiyaagee ba bolli nagaraa oottees. 19 Woi intte bollai Xoossai inttessi immido inttenan de7iya Geeshsha Ayyaanaa beeta maqidase gidiyoogaa erekketii? Qassi intte intte huuphessa gidekketa. 20 Aissi giikko, Xoossai inttena waagan shammiis. Hegaa gishshau, intte bollan a bonchchite.

7

Geluwaa Ekuwaabaa Oichchido Oishaanne Zaarido Zaaruwaa

1 Intte taassi xaafido yohuwaassi asi maccaariira gaittennaagee lo77o. 2 SHin shaaramuxa gaaso gishshau, attumaasaassi huuphiyan huuphiyan machchiyaa de7u. Qassi maccaasaassikka huuphiyan huuphiyan azinai de7o.

3 Azinai ba machcheessi bessiyaabaa ootto; qassi hegaadan, machchiyaakka ba azinaassi bessiyaabaa oottu. 4 Machchiyaa ba bollaassi goda gidukku; shin i azinai goda. Hegaadankka, qassi azinai ba bollaassi goda gidenna; shin a machchiyaa goda. 5 Intte intte huuphen Xoossaa woosan genccanau ha77issi zoretan teqettanaappe attin, issoi issuwaa diggoppite. Intte inttena naagenna gishshau, Seexaanai inttena paaccennaadan, azinadaaninne machchidan de7ite. 6 SHin taani inttena hegaa intte shenedan hanite gaisippe attin, azazikke. 7 Taani asai ubbai tanadan haniyaakko dosais. SHin Xoossai asau huuphiyan huuphiyan dumma dumma imuwaa immi wottiis; issuwaassi hagaadan, qassi hinkkuwaassi hegaadan immi wottiis.

8 Hegaa gishshau, taani machchiyo ekkibeennaageetinne am77eti tanadan coo de7iyaakko, etassi lo77o gais. 9 SHin amuwan xuugettiyoogaappe ekkiyoogeenne geliyoogee lo77o gidiyo gishshau, eti banttana naaganau danddayana xayikko, ekkonanne gelona.

10-11 Machchiyaa ba azinaappe shaahettuppu. SHin shaahettikkonne gelennan de7u; woi ba azinaara sigettu. Azinaikka ba machchiyo yeddoppo yaagada, ekkidaageetanne gelidaageeta azazais. SHin hagaa azaziyaagee Godaa gidiyoogaappe attin, tana gidikke.

12 Taani harata hagaadan gais; Godaa gidenna. Ammanenna machchiyaa de7iyo ammaniya asi ooninne de7ikko, a machchiyaa aara issippe de7iyoogaa i dosikko, o yeddoppo. 13 Qassi ammanenna azinai de7iyo ammaniya machchiyaa de7ikko, i azinai iira issippe de7iyoogaa a dosikko, appe shaahettuppu. 14 Aissi giikko, ammanenna azinai ba ammaniya machcheera de7idi geeyiis. Qassi ammanenna machchiyaa ba ammaniya azinaara de7ada geeyaasu. Hegee bainnaakko, intte naati tuna; shin ha77i eti geeshsha. 15 SHin ammanennaagee ammaniyaagaappe shaahettana koyikko shaahetto. Ammaniya machchiyo gidin, woi azinaa gidin, hagaa mala yohuwan qashettokkona. Aissi giikko, Xoossai nuna sarotettan de7anau xeesiis. 16 Ammaniya maccaasee, neeni ne azinaa ashshanaakkonne ai erai? Woi ammaniya azinau; neeni ne machchiyo ashshanaakkonne ai erai?

Xoossai Inttena Koiro Xeesiyo Wode Intte De7iyo Hanotan De7ite

17 Gidikkonne, asi huuphiyan huuphiyan Godai ayyo immidoogaadaaninne qassi Xoossai bana xeesidoogaadan de7o. Hegee woosa keetta ubban taani tamaarissido higgiyaa. 18 Ooninne qaxxaretti

uttidi, Xoossaa ammanidobaa gidikko, ba qaxxaraa malaataa diggoppo. Qassi ooninne qaxxarettennan de7iiddi, Xoossaa ammanidobaa gidikko qaxxarettoppo. 19 Aissi giikko, Xoossaa azazuwaa naaganaappe attin, qaxxarettin qaxxarettana xayin allaallee baawa.

20 Asi huuphiyan huuphiyan Xoossai bana xeesiyo wode de7iyoogaadan de7o. 21 Xoossai nena xeesiyo wode neeni aillee? Aikko baawa; shin neeni ailletettaappe kiyanau danddayikko kiya. 22 Aissi giikko, aille gidi uttida asa Godai xeesikko, i Godai ailletettaappe kessido asa. Hegaadankka, aille gidenna asa Kiristtoosi xeesikko, i Kiristtoosa aille. 23 Xoossai inttena waagan shammiis. Asa aille gidoppite. 24 Ta ishatoo, asi huuphiyan huuphiyan Xoossai a xeesiyo wode de7iyo de7uwaadan, Xoossaara de7o.

Geli Ekkibeenna Asatubaanne Am77etubaa Oichchido Oishaa

25 Geela7otussi Godai tana azazidobai baawa. SHin taani Godaassi ammanettidaagaa gidido mala, appe maarotettaa ekkidoogaadan, inttena zorais. 26 Simmi ha77i metuwaassi taayyo hagee lo77o milatees; asi hagaadan hanidi de7ikko lo77o. 27 Neeni machchiyo ekkarggidobaa gidikko, o yeddanau koyoppa. Machchiyo ekkarggabeennabaa gidikko, ekkanau koyoppa. 28 SHin neeni machchiyo ekkikko, nagara oottabaakka. Geela7iyaakka azinaa gelikko, nagara oottabeikku. SHin hegaadan oottiyaageeti bantta bolli waayiyaa ehaana. Qassi taani inttena hegaappe ashshanau koyais.

29 SHin ta ishatoo, taani giyoogee hagaa; wodee wuriis. Hagaappe sinttan machchida asati, machchibeenna asatudan hanona. 30 Yeekkiyaageeti yeekkennabaadan, ufaittiyaageeti ufaittennabaadan, shammiyaageetikka shammidikka aibinne bainnabaadan, 31 ha sa7aa mehiyan maadettiyaageeti muleera maadettennabaadan hanona. Aissi giikko, ha sa7aa merai attiyaagaa.

32 Intte hirggennan de7anaagaa taani dosais. Machchibeennaagee Godaa ufaissanau koyiyo gishshau, a oosuwaabaa qoppees. 33 SHin machchidaagee ba machchiyo ufaissanau koyiyo gishshau, sa7aabaa qoppees. 34 A qofai shaahettiis. Azina gelabeenna geela7iyaa ba ashuwaaninne ba shemppuwan geeyanau koyiyo gishshau, Godaa oosuwaabaa qoppausu. SHin azinaa gelidaara ba azinaa ufaissanau koyiyo gishshau, sa7aabaa qoppausu.

35 Taani hagaa inttena maaddana mala gaada gaisippe attin, inttena xubbanaayyo giikke. SHin intte wogabaanne maarabaa oottidi, Godaa oosuwan minnana mala koyais.

36 Ooninne ba giigissido geela7iyo ekkiyo wodee gakkin, bana naaganau ayyo danddayettana xayikko, ba koyidoogaa ootto. I o ekkikko, hegan nagari baawa. 37 SHin asi ba wozanan minnikko, aikko baawa. Qassi bana naagidi, ba giigissido geela7iyo ekkennan agganaagaa, ooninne wolqqanttennan ba wozanan qofaa qachchidabaa gidikko loittiis. 38 Hegaa gishshau, geela7iyo ekkiya urai loittiis; qassi ekkennaagee ubba daro loittiis.

39 Gelida maccaasiyaa ba azinai de7ido keenan aani qashettidaaro. SHin i haiqqikko, Godaa ammaniya asaa wogan geliyoogaa gidoppe attin, ba dosido azinaa gelana danddayausu. 40 Ta qofa gidikko, gelennan de7iyaakko, a ufaittana. Qassi tanan Xoossaa Ayyaanai de7iyoobaa taayyo milatees.

8

Eeqaassi Yarshshido Ashuwaabaa

1 Eeqassi yarshshido qumaabaa gidikko, nuuni ubbaikka eriyoogaa eroos. Eratettai otorssees; shin siiqoi dichchees. 2 Ooninne baayyo aibakko eriyaabaa milatikko, i biron eranau bessiyoogaa eriichchibeenna. 3 SHin ooninne Xoossaa siiqikko, Xoossai a erees.

4 Hegaa gishshau, eeqassi yarshshido qumaa meettaabaa gidikko, eeqa ubbai sa7an aibanne gidennaagaanne, issi Xoossaappe attin, hara Xoossi bainnaagaa nuuni eroos. 5 Aissi giikko, daro xoossatinne daro godati de7oosona. SHin harai atto, saluwan gidin sa7an gidin, xoossata giyoogeeti de7ikkokka, 6 ubbabaa medhdhidaagee nuuni ayyo de7iyoogee, issi Xoossai, Aawai, nuussi de7ees. Qassi ubbabai aani merettidoogeenne nuuni aani de7iyoogee issi Godai, Yesuus Kiristtoosikka nuussi de7ees.

7 SHin ha eratettai asa ubbau de7enna. Issi issi asati eeqaara meezetido gishshau, ha77i gakkanaassikka, “Eeqau yarshshido qumaa” yaagiiddi moosona. Qassi eta zoriya wozanai shugo gididoogan, etau eti ha quman tunidabaa milatees. 8 SHin qumai nuna Xoossaara dabboyenna. Nuuni maana xayikkonne nuussi aibinne paccenna; miikkonne nuussi aibinne wodhdhenna.

9 SHin hagee intte intte shenedan haniyoogee shugo ammanuwaara de7iyaageeta nagaran ooggenna mala naagettite. 10 Aissi giikko, neeni eranchchai eeqau yarshshido qumaa maanau eeqa keettan uttidaashin, shugo ammanuwaara de7iya issi asi nena be7ikko, eeqassi yarshshido qumaa i maanau a zoriya wozanai a minttettenneeyye? 11 Yaanikko ha shugo ammanuwaara de7iya ne ishai, Kiristtoosi a gishshau haiqqidoogee, ne eratettan bayees. 12 Hegaadankka, intte intte ishantta naaqqiyoogaaninne eta zoriya shugo wozanaa masunxxissiyoogan Kiristtoosa naaqqeeta. 13 Hegaa gishshau, qumai ta ishaa xubbanabaa gidikko, a xubbenna mala, harantuwaa mulekka asho miikke.

9

Yesuusi Kiittidoogeetussi De7iya Maataanne Eti Wolqqan Oottanau Bessiyaabata

1 Taani ailletetti bainna asa gidikkinaa? Yesuusi kiittidoogaa gidikkinaayye? Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa be7abeikkinaayye? Intte taani Godaassi oottido ta oosuwaa xeera gidekketiiyye? 2 Taani haratuyyo Yesuusi kiittidoogaa gidana xayikkokka, intteyyo Yesuusi kiittidoogaa gidiyoogee erettidaagaa; aissi giikko, taani Godan Yesuusi kiittidoogaa gidiyoogau intte markka.

3 Tana boriyaageetussi taani immiyo zaaroi hagaa. 4 Maanaunne uyanau nuussi maati baawee? 5 Yesuusi kiittido haratudaaninne Godaa ishanttudan, qassi PHeexiroosadan, ammaniya machcheera manddaranau nuussi maati baawee? 6 Woi ooso oottennan agganau maati bainnaageeti ta xalaaleenne Barnnaabaasa xalaalee? 7 Ba huuphe miishshaa miidi, wotaaddaratetta oottiyai oonee? Woikko woine tura tokkidi, a aife meennaagee oonee? Woikko dorssa wude heemmiiddi, he dorssaa wudiyaappe maatta uyennai oonee?

8 Taani hagaa asa qofa xalaalan giyaanaa? Woikko higgee qassi hagaa geennee? 9 Aissi giikko, Muuse Higgiyan, “Audiyan kattaa yedhdhiya booraa doonaa qachchoppa” geetettidi xaafettiis. Xoossai booratubaa qoppidee? 10 Woikko i hegaa giyoogee muleera nu gishshaassa gidennee? Tumakka nu gishshassi xaafettiis; goyiya bitaneekka kattaa qoxxiya bitaneekka, “Tana gakkiyaagaa ekkana” yaagiiddi oottanau bessees. 11 Nuuni intte giddon

ayyaana yohuwaa zeridaageeta gidiiddi, nu bollaassi maado gidiyaabaa intteppe cakkikko gitabee? 12 Harati hegaa intteppe ekkanau etau maati de7ikko, nuuyyo etaagaappe aadhdhiya maati baawee?

SHin nuuni Kiristtoosa wonggeliyaa ogiyaassi xube gidennaadan, ubbabaa gencciyoogaappe attin, he maatan go7ettibookko. 13 Beeta Maqidasiyan oottiya asati bantta qumaa Beeta Maqidasiyaappe ekkiyoogaa erekketii? Qassi yarshshiyoosan oottiyaageetikka yarshshuwaappe ekkiyoogaa erekketii? 14 Hegaadankka, qassi wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyaageeti bantta qumaa wonggeliyaappe ekkanaadan, Godai azaziis.

15 SHin taani ha maata ubban ainne go7ettabeikke. Taani hagaa xaafidoogee hegaa mala maatai taassi de7anau bessees yaagiyoogaassa gidenna. Aissi giikko, ta ceequwaa ooninne hada oottiyoogaappe haiqqiyoogee taassi keha. 16 Wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau taani azazetta uttido gishshau, taani a yootikkokka taassi ceeqettiyoobi baawa. Wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootennan aggikko, taassi aayye7ana. 17 Aissi giikko, taani hagaa dosada oottikko, taassi woitoi de7ees. SHin taani dosennan ixxikkokka, wonggeliyaa gishshayyo hadaraa Xoossai taassi immiis. 18 Yaatin, ta woitoi aibee? Wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootaidda, taassi wonggeliyan de7iya kumetta maatan go7ettennan, wonggeliyaa mishiraachchuwaa coo yootiyoogaa.

19 Taani ai asassinne aille gidennan aggikkokka, darota zaaranau tana ubbaassi aille kessaas. 20 Taani Aihudata zaaranau etaara eta gidada de7aas. Ta huuphen higgiyaappe garssaara de7ikke. SHin higgiyaappe garssaara de7iyaageeta zaaranau higgiyaappe garssaara de7iya asa mala gidaas. 21 Taani higgee bainna asatuura de7aidda, higgee bainna asadan hanaas. Xoossaa higgee xayiina gidenna. SHin higgee bainnaageeta zaaranau, Kiristtoosa higgiyaappe garssaara de7aas. 22 Taani ammanuwan shuggiyaageeta zaaranau, shugotu mala gidaas. Taani ai ogiyaaninne amarida asata ashshanau, ubba asatuura ubbaban eta mala gidaas. 23 Taani wonggeliyaa anjjuwaa shaakkanau, wonggeliyaa gishshau, ubbabaa oottais.

24 Wottaa naasiyan woxxiya ubbai woxxees. SHin issuwaa xalaalai woituwaa ekkiyoogaa erekketiiyye? Hegaadan inttekka woituwaa ekkanau woxxite. 25 Baaxetiya asai ubbai ubbaban bana naagees. Asai hegaa oottiyoogee huuphiyan wottiyo xayiya akiliiliyaa demmanaassa. SHin nuuni oottiyoogee huuphiyan wottiyo xayenna akiliiliyaa demmanaassa. 26 Hegaa gishshau, taani qofi bainnan woxxiyaabaadan woxxikke. Carkko yimppiya asadankka yimppikke. 27 SHin taani haratussi yootidoogaappe guyyiyan, ta huuphen olettidaagaa gidenna mala, ta bollaa yimppada haarissais.

10

“Hageetudan Hanoppite” Giyo Leemisota

1 Hegaa bollan ta ishatoo, taani intte hagaa erana mala koyais. Nu aawati ubbai shaaraappe garssaara de7idosona; ubbaikka abbaa giddoora pinnidosona. 2 Eti ubbai Muusa kaalliyaageeta gidanau, shaaraaninne abban xammaqettidosona. 3 Eti ubbai he issi ayyaana qumaa miidosona. 4 Qassi ubbaikka he issi ayyaana ushshaa uyidosona. Aissi giikko, eti banttana kaalliya ayyaana shuchchaappe uyidosona; he shuchchai Kiristtoosa. 5 SHin Xoossai etappe dariya baggatun ufaittibeenna gishshau, eta ahai bazzon laalettiis.

6 Eti iitabaa amottidoogaadan, nuunikka qassi iitabaa amottennaadan, hegee ubbai nuussi leemiso gidiis. 7 Xoossaa maxaafai, “Asai maanaunne

uyanau uttiis; qassi duranau denddi eqqiis" yaagiyoogaadan, qassi etappe issooti issooti eeqassi goinnidoogaadan, intte goinniyaageeta gidoppite.
8 Etappe issooti issooti shaaramuxidoogaadan, nuuni shaaramuxanau bessenna. Hegaa gaasuwan etappe issi gallassi laatamanne heezzu sha7ai haiqqiis. 9 Etappe issooti issooti Godaa paaccidi, shooshshan duketti xayidoogaadan, nuuni Godaa paaccanau bessenna. 10 Etappe issooti issooti zuuzummin, haiqo kiitanchchai eta xaissidoogaadan zuuzummoppite.

11 Hagee ubbai haratuyyo leemiso gidanau eta bolli gakkiis. Qassi nuna wodiyaa wurssettai gakkana matidoogeeta seeranau xaafettiis.

12 Hegaa gishshau, bau eqqidobaa milatiyo urai ooninne kunddennaadan, bana naago. 13 Inttena gakkiya paacee, asa ubbaa gakkiya paace malappe attin, ainne dummatenna. Intte wolqqai danddayiyoogaappe aadhdhiya paaciyan intte paacettanau koyenna Xoossai ammanettidaagaa. SHin inttena paacee gakkiyo wode, he paaciyaa i inttena danddayissana. Qassi he paaciyaappe intte kessi ekkiyo ogiyaakka immana.

14 Hegaa gishshau, ta siiqotoo, eeqassi goinniyoogaappe baqatite. 15 Intte wozannaama asa gididoogaadan, taani intteyyo odais. Taani giyoogaa intte pirddite. 16 Nuuni Xoossaa galatiyo anjjuwaa burccukkoi Kiristtoosa suuttaara walahai de7iyoogaa gidenneeyye? Qassi nuuni menttiyo oittai Kiristtoosa ashuwaara walahai de7iyoogaa gidenneeyye? 17 Issi oittai de7iyo gishshau, nuuni daro gidikkokka, issi bolla. Aissi giikko, nuuni ubbaikka he issi oittaa shaakkeettees.

18 Israa7eela asaa xeellite. Yarshshuwaa miyaageeti yarshshiyoosan maabaran de7iyaageeta gidokkonaayye? 19 Simmi taani woigiyaanaa? Eeqassi yarshshettida qumai pattennabeeyye woi eeqi pattennabee?
20 Gidenna; shin taani giyoogee Xoossaa ammanenna asati xalahetussi yarshshiyoogaappe attin, Xoossaassi yarshshokkona. Xalahetuura intte issippe zuppetana mala, taani koyikke. 21 Godaa burccukkuwaaninne qassi xalahetu burccukkuwan uyanau intte danddayekketa. Godaa masoofiyaaninne qassi xalahetu masoofiyan maanaukka danddayekketa.
22 Woikko nuuni Godaa qanaatissanau koyiyoo? Nuuni appe minniyoonii?

23 Ubbabaa oottanau tana diggiyaabi baawa; shin ubbabai go77enna. Ubbabaa oottanau diggiyaabi baawa; shin ubbabai maaddenna. 24 Ooninne hara asa go77iyaabaa qoppoppe attin, harai atto issoinne bana go77iyaabaa qoppoppo.

25 Giyan axaare taran baizettiyaabaa aibanne zoriya wozanaa gishshau, ainne oichchennan miite. 26 Aissi giikko, sa7ainne sa7an de7iyaabai ubbai Godaabaa.

27 Issi ammanenna asi inttena imattanau xeesin baanau koyikko, zoriya wozanaa gishshau, ainne oichchennan intte sintti i aattiyoobaa ubbaa miite.
28 SHin issi urai intteyyo, "Hagee eeqassi yarshshidoogaa" giikko, he intteyyo odida bitaniyaa gishshaunne qassi zoriya wozanaa gishshau, he qumaa mooppite. 29 Taani giyoogee nena ne huuphen zoriya wozanaa gishshaassa gidenna; shin hinkko bitaniyaa zoriya wozanaa gishshaassa.

Taani ta koyidoogaa hananau danddayiyo ta hanotettaa hara asa zoriya wozanai aissi pirddii? 30 Taani Xoossaa galatada qumaa miikko, taani Xoossaa galatada miido qumaassi aissi borettiyaanaa?

31 Simmi intte ai miikkonne, woi ai uyikkonne, woi intte ai oottikkonne, ubbabaa Xoossaa bonchchuwaassi oottite. 32 Intte Aihuda asatussi woi Giriike asatussi woikko Xoossaa woosa keettaassi xube gidoppite. 33 Taani

qassi daroti attana mala, eta ubbaa go77aappe attin, ta huuphe go77aa koyennan, asa ubbaa ubbaban ufaissiyoogaadan, inttekka oottite.

11

1 Taani Kiristtoosadan haniyoogaadan, inttekka tanadan hanite.

Asai Issippe Woossiyo Wode De7anau Bessiya Wogaa

2 Ta ishatoo, intte ubbaban tana hassayiyo gishshaunne, wogaa taani intteyyo immidoogaadan, intte minttidi naagiyo gishshau, inttena galatais.
3 SHin Kiristtoosi attumaasa ubbaayyo huuphe gidiyoogaa, attumaasi maccaasassi huuphe gidiyoogaanne qassi Xoossai Kiristtoosassi huuphe gidiyoogaa intte erana mala koyais. 4 Xoossaa woossiiddi, woi hananabaa yootiiddi, ba huuphiyaa qachchiya attumaasai ubbai Kiristtoosa toochchees.
5 Qassi Xoossaa woossaidda woi hananabaa yootaidda, ba huuphiyaa qachchenna maccaara ba azinaa toochchausu; aissi giikko, a ba huuphiyaa meedettaichchidaariira issi mala.
6 Maccaara ba huuphiyaa qachchana xayikko, qanxxissu. SHin iyyo i huuphiyaa qanxxissanaagee woi meedissanaagee pokkikko, ba huuphiyaa qachchu. 7 Attumaasai Xoossaa leemisonne bonchcho gidiyo gishshau, ba huuphiyaa qachchanau bessenna; shin maccaara attumaagaassi bonchcho. 8 Aissi giikko, maccaara attumaagaappe merettaasuppe attin, attumaagee maccaarippe merettibeenna. 9 Aissi giikko, maccaara attumaagaa gishshau merettaasuppe attin, attumaagee maccaari gishshau merettibeenna. 10 Hegaa gishshau, maccaara ba azinaa alaafetettaappe garssaara de7iyoogaa erissiya malaatai kiitanchchatu gishshau, i huuphiyan de7anau bessees.
11 SHin Godaa qofan maccaara attumaagee bainnan de7ukku; attumaageekka maccaara bainnan de7enna. 12 Aissi giikko, maccaara attumaagaappe merettidoogaadan, hegaadan qassi attumaageekka maccaarippe yelettiis. Qassi ubbabaikka Xoossaappe yees.
13 Intte intte huuphen pirddite. Maccaara ba huuphiyaa qacennan Xoossaa woossanau bessii? 14-15 Attumaagee ba huuphiyaa dichchikko, ayyo pokko. SHin maccaara ba huuphiyaa dichchikko, iyyo bonchcho gidiyoogaa harai atto, meretaikkonne inttena tamaarissennee? Aissi giikko, maccaari huuphee o kammanau iyyo imettiis. 16 SHin ooninne ha yohuwan palamettana koyikko, nuussi gidin woikko Xoossaa woosa keettatussi gidinkka, hagaappe hara meezee baawa.

Qurbbaaniyaa (Godaa Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa
(Maatiyoosa 26:26-29; Marqqoosa 14:22-25; Luqaasa 22:14-20)

17 SHin intte shiiqiyoogee iitabaassappe attin, lo77obaassa gidenna gishshau, taani ha azazuwaa immaidda inttena galatikke. 18 Aissi giikko, ubbabaikka de7o. SHin intte woosa keettan shiiqiyo wode, intte giddon phalqqettai de7iyoogaa taani siyais. Qassi hegee issi baggaara tuma gidiyoogaa ammanais. 19 Aissi giikko, intte matan ammanettidaageeti beettana mala, intte giddonkka qassi shaahoi de7anau bessees. 20 Hegaa gishshau, intte issippe shiiqiyo wode, intte shiiqoi Godaa kahuwaa maanaassa gidenna. 21 Aissi giikko, intte qumaa miyo wode, ubbai huuphiyan huuphiyan baagaa baagaa miyo gishshau, issoi namisettees; issoi qassi mattottees.
22 Maanaunne uyanau intteyyo keetti baawee? Woikko Xoossaa woosa keettaa kareetii? Qassi aibinne bainnaageeta yeellayeetii? Taani inttena woigoo? Ha yohuwan taani inttena galatoo? Galatikke.

23 Aissi giikko, taani qassi intteyyo immido timirttiyaa Godaappe ekkaas.
Godai Yesuusi eti a aattidi immido qammi oittaa ekkidi, 24 Xoossaa galatiis;
oittaa menttidi, “Heite. Miite. Hagee intteyyo meqqida ta ashuwaa. Ha-
gan tana hassayite” yaagiis. 25 Hegaadankka, kahuwaa mi simmin, bur-
ccukkuwaa qassi ekkidi, “Hagee burccukkoi ta suuttan maacettida ooratta
maachchaa. Intte appe uyido wode ubban hegan tana hassayite” yaagiis.
26 Aissi giikko, intte ha oittaa miido wode ubbaaninne ha burccukkuwaappe
uyido wode ubban Godai yaana gakkanaassikka, a haiquwaa yooteeta.
27 Hegaa gishshau, bessenna ogiyan Godaa oittaa miyaagee, woikko Godaa
burccukkuwaappe uyiyaagee ooninne a ashuwaanne a suuttaa acotees.
28 SHin asi ba huuphiyaa qoro. Yaatidi oittaa mo. Burccukkuwaappekka
uyo. 29 Aissi giikko, Godaa ashuwaa shaakkidi erennan oittaa miyaageenne
burccukkuwaappekka uyiyaagee ba huuphiyaassi pirddaa meesinne uyees.
30 Hegaa gishshau, intte giddon daroti daafuranchchanne hargganchcha;
qassi intte giddoppe unddennidaageeti haiqqidosona. 31 SHin nuuni nu
huuphiyaa tumu qoridaakko, Xoossai nuna pirddenna. 32 Nuuni pirddettiyo
wode, ha sa7aara issippe pirddettenna mala, Godai nuna seerees.
33 Hegaa gishshau, ta ishatoo, Godaa qumaa maanau intte shiiqiyo wode,
issoi issuwaa gatti ekkite. 34 Ooninne namisettidabaa gidikko, issippe
shiiqiyo wode Xoossaa pirddan intte gelenna mala, ba sooni mo.
Attidabaa taani yaa baada giigissana.

12

Geeshsha Ayyaanaa Imotata

1 Ta ishatoo, Geeshsha Ayyaanaa imuwaabaa intte eranau koyais. 2 Intte
Xoossaa ammanenna wode, ubba wode kaalliyoogaadankka, haasayenna
eeqatukko intte biidoogaa ereeta. 3 Hegaa gishshau, Xoossaa Ayyaanai
kaalettiyo asi ooninne, “Yesuusi qanggetto” yaagidi haasayennaagaanne
qassi Geeshsha Ayyaanai kaalettikkoppe attin, harai atto issi asinne, “Yesu-
usi Goda” gaanau danddayennaagaa taani inttena erissais.
4 Ayyaanaa imoi dumma dumma; shin immiya Ayyaanai issuwaa. 5 Qassi
oottiyo oosoi dumma dumma; shin Godai issuwaa. 6 Oosuwaa oottanau
dumma dumma ogee de7ishin, he oottiyo oge ubbaa asa ubbau qonccissiya
Xoossai issuwaa. 7 SHin asa ubbaa maaddanau, Geeshsha Ayyaanaa qonc-
cissiyo wolqqai ubbaayyo huuphiyan huuphiyan imettiis.
8 Aissi giikko, Geeshsha Ayyaanai issuwaassi aadhdhida eratettaa
haasayaa immees; qassi issuwaassi eratettaa haasayaa immees. 9 He
Geeshsha Ayyaanai issuwaassi ammanuwaa immidi, hinkkuwaassi
hargganchchaa pattiyo wolqqaa immees. 10 Geeshsha Ayyaanai issuwaassi
Xoossai oottiyo malaataa oottiyo wolqqaa immidi, issuwaassi hananabaa
yootiyo wolqqaa immees. Issuwaassi ayyaanatu gidduwan de7iya
dummatettaa eriyo wolqqaa immidi, issuwaassi dumma dumma qaalan
haasayiyo wolqqaa immees. Qassi issuwaassi dumma dumma qaalan
haasayidoogaa birshshiyo wolqqaa immees 11 SHin ha ubbabaa oottiyaagee
he issi Geeshsha Ayyaanaa. Asa ubbaassi i ba koyiyoogaadan, dumma
dumma imuwaa shaakki shaakkidi immees.

Issi Bollan De7iya Dumma Dumma Qommota

12 Kiristtoosi daro qommoti de7iyo issi bolla mala. Bollai daro qommo-
tuppe merettidabaa gidikkokka, issi bolla. 13 Aissi giikko, nuuni Aihuda asa
gidikkonne woi Giriike asa gidikko, woi aille gidikkonne woi goqa gidikko,

ubbai issi Geeshsha Ayyaanan issi bolla gidanau xammaqettida. Qassi nuuni ubbaikka issi Geeshsha Ayyaanaa uyida.

14 Aissi giikko, bollaassi qommoi daro gidiyoogaappe attin, issuwaa gidenna. 15 Tohoi, “Taani kushe gidenna gishshau, bollaa qommo gidikke” giikko, i hegaa giyoogee bollaa qommo gidiyoogaa digganee? 16 Haittaikka, “Taani aife gidenna gishshau, bollaa qommo gidikke” giikko, i hegaa giyoogee bollaa qommo gidiyoogaa digganee? 17 Bolla ubbai aife xalaala gidiyaakko, waatidi siyanau danddayii? Qassi bolla ubbai haitta xalaala gidiyaakko, waatidi singganau danddayii?

18 SHin Xoossai ba koyidoogaadan, bollaa qommota issuwaa issuwaa bollan wottiis. 19 Ubbai issi qommo gidiyaakko, bollai awan de7anee? 20 SHin qommoti daro gidikkokka, bollai issuwaa.

21 Aifee kushiyaa, “Neeni tana koshshakka” gaanau danddayenna. Woikko qassi huuphee tohota, “Intte tana koshshekketa” gaanau danddayenna. 22 SHin laafa milatiya bollaa qommoti daro koshshiyaageeta. 23 Bollaa qommotuppe bonchchettennabaa nuussi milatiyaageeta nuuni daro bonchcheettees. Qassi nuna yeellayiya bollaa qommotakka keehi bonchcheettees. 24 Nu bollaappe lo77iya baggaa bonchchoi koshshenna; shin bonchchoi pacciyo bollaa qommotussi aadhdhiya bonchchuwaa immanau, Xoossai bollaa issippe gattiis. 25 Bollaa qommoti issoi issuwaassi issi mala qofaa qoppanaappe attin, bollan dummatetti de7anau bessenna. 26 Bollaa qommotuppe issoi seelettikko, bollaa qommoti ubbaikka aara seelettoosona; bollaa qommotuppe issoi bonchchettikko, bollaa qommoti ubbai aarakka ufaittoosona.

27 Intte ubbai Kiristtoosa bolla; qassi huuphiyan huuphiyan intte ubbaikka a bollaa qommota. 28 Xoossai woosa keettan issi issi asata,
koiruwan Yesuusi kiittidoogeeta,
naa77anttuwan hananabaa yootiyaageeta,
heezzanttuwan tamaarissiyaageeta,
hegaappe guyyiyan, Xoossai
oottiyo malaataa oottiyaageeta,
hegaappe guyyiyan, pattiyo wolqqai
de7iyoogeeta,
maaddiyaageeta,
woosa keettaa aissiyaageetanne
dumma dumma qaalan haasayiyaageeta
oottiis.
29 Ubbati Yesuusi kiittidoogeetee? Ubbati hananabaa yootiyaageetee? Ubbati tamaarissiyaageetee? Ubbati Xoossai oottiyo malaataa oottiyoonaa? 30 Ubbaassi pattiyo wolqqai de7ii? Ubbati dumma dumma qaalan haasayiyoonaa? Qassi dumma dumma qaalan haasayidobaa ubbati birshshiyoonaa? 31 SHin ubbaappe aadhdhiya imuwaa minttidi koyite.

Qassi ubbaappe keehi aadhdhiya ogiyaa taani inttena bessana.

13

Tumu Siiquwaa

1 Taani asa qaalaaninne kiitanchcha qaalan haasayikkokka taassi siiqoi xayikko, ta haasayai kilddi giya daala mala; woikko chachachi giya shappo mala. 2 Hananabaa yootiyo imoi taassi de7iyaakkokka, taani geema yoho ubbaanne eratetta ubbaa eriyaakkokka, qassi deriyaa harasaa efiyo ammanoi taassi de7iyaakkokka, siiqoi xayikko, taani aibanne gidikke. 3 Taassi

de7iyaabaa ubbaa hiyyeesata mizanau immiyaakkokka harai atto, ta bollaa taman xuugganau aatta immiyaakkokka siiqoi xayikko, tana ainne go77enna.

4 Siiqoi danddayanchcha. Siiqoi kehees. Siiqoi qanaatenna. Ceeqettenna; qassi otorettenna. 5 Siiqoi baassi bessennabaanne oottenna. Uuzettenna. Yiillotenna. Siiqoi naaqettidobaakka paidenna. 6 Siiqoi tumatettan ufaittiyoogaappe attin, wordduwan ufaittenna. 7 Siiqoi ubbabaa danddayees. Ubbabaikka hanana giidi, ufaissan naagees. Ubbabaa genccees.

8 Siiqoi mulekka xayenna. SHin hananabaa yootiyoogeekka xayana. Dumma dumma qaalan haasayiyoogeekka attana. Eratettaikka xayana. 9 Aissi giikko, nuuni eratettaappe baggaa ereettees; hananabaa yootiyoogaappekka baggaa yooteettees. 10 SHin kumettai yiyo wode, baggai xayana.

11 Taani naatettan de7iyo wode, na7adan haasayais. Na7adan qoppais. Qassi na7adankka akeekais. Wodalla gidido wode, naatetta hanuwaa xaissaas. 12 Nuuni ha77i be7iyoogee heregan be7iyo lem77i lem77iya mera mala; shin he wode nuuni nu aifiyan qoncciyan be7ana. Ha77i taani eratettaappe baggaa erais; shin Xoossai tana wurssidi eriyoogaadan, he wode taanikka wurssa erana.

13 SHin hegaa gidikko, ammanoi, hanana giidi ufaissan naagiyoogeenne siiqoi, hageeti heezzai minnidi de7oosona. De7inkka hageetuppe aadhdhiyaagee siiquwaa.

14

Geeshsha Ayyaanaa Imotanne Eta Go77aa

1 Siiquwaa kaallite. Ayyaanaa imuwaakka minttidi koyite. SHin ubbaappe aattidi, hananabaa yootiyoogaakka koyite. 2 Aissi giikko, dumma dumma qaalan haasayiya urai Xoossaassi haasayeesippe attin, asassi haasayenna. Aissi giikko, i haasayiyoogaa ooninne akeekenna. SHin asassi qonccibeenna yohuwaa Ayyaanaa wolqqan haasayees. 3 SHin hananabaa yootiyaagee asa maaddanau, zoranaunne minttettanau asassi haasayees. 4 Dumma dumma qaalan haasayiya urai bana maaddees. SHin hananabaa yootiyaagee woosa keettaa maaddees.

5 Intte ubbai dumma dumma qaalan haasayanaagaa taani dosais. SHin hananabaa yootanaagaa hegaappe aattada dosais. Aissi giikko, dumma dumma qaalan haasayiyaagee he haasayidoogaa woosa keettaa maaddanau birshshiya asi xayikko, dumma dumma qaalan haasayiyaagaappe hananabaa yootiyaagee aadhdhees.

6 SHin ta ishatoo, ha77i taani inttekko baada, dumma dumma qaalan haasayaidda, ajjuutan woi eratettan woi hananabaa yootiyoogan woi tamaarissiyoogan inttessi yootana xayikko, taani inttena ai go77iyaanaa? 7 Harai atto, shemppoi bainnabai pulaale gidin woikko diitta gidin giiriiddi, ba giirettaa dummatettaa erissana xayikko, pulaale punniyaakkonne, woi diitta diixxiyaakko, asi waatidi eranee? 8 Qassi malkkataa waasoi geeyidi erettana xayikko, olaassi oonee giigettanai? 9 Hegaadankka, qassi dumma dumma qaalan intte haasayiyoogee qoncce gidennan xayikko, intte haasayiyoogaa asi waatidi akeekanee? Aissi giikko, carkkuwaassi intte haasayeeta.

10 Ha sa7an daro qaalai de7ennan aggenna; qassi birshshetti bainna qaali issoinne baawa. 11 SHin issi asi haasayiyo qaalaa taani erana xayikko, he haasayiyaagee taassi imatta gidees; taanikka assi imatta gidais.

12 Hegaadankka, qassi Geeshsha Ayyaanaa imuwaa intte ekkanau minttidi
koyiyaageeta gidiyo gishshau, woosa keettaa dichchanau maaddiyaabaa
ubbabaappe aattidi koyite.
13 Hegaa gishshau, dumma dumma qaalan haasayiyaagee ba haasayi-
dobaa birshshanau danddayana mala, Xoossaa woosso. 14 Aissi giikko,
taani dumma dumma qaalan Xoossaa woossikko, ta ayyaanaikka woossees;
shin ta wozanaa qofai ainne go7ettenna. 15 Yaatin, taani waatoo? Taani
ta ayyaanan Xoossaa woossana; qassi ta qofankka Xoossaa woossana. Ta
ayyaanan yexxana; qassi ta qofankka yexxana. 16 Hegaa gidana xayikko,
neeni ne ayyaanaa xalaalan Xoossaa galatiyaabaa gidikko, he sohuwan
neeni giyoogaa erenna asi neeni Xoossaa galatiyoogaa erennan, neeni
galatidoogan woigidi, “Amin77i” gaanee? 17 Neeni Xoossaa lo77o galataasa;
shin hegee hinkko bitaniyaa maaddenna.
18 Taani dumma dumma qaalan intte ubbaappe aattada haasayiyo
gishshau, Xoossaa galatais. 19 SHin taani woosa keettan harata tamaaris-
sanau dumma dumma qaalan tammu sha7u qaalata haasayiyoogaappe
ichchashu qaalata ta wozanaa qofan haasayanau dosais.
20 Ta ishatoo, intte iita yohuwan yiira mala gidanaappe attin, qofan na7a
mala gidoppite; intte wozanaa qofan wozannaamata gidite. 21 Xoossaa
maxaafan,
“Godai, ‘Taani ha asaassi,
dumma dumma qaalan haasayiya asaaninne
imattatu doonaan haasayana.
SHin hegaa gidikkokka,
taani giyoobaa eti siyokkona’ yaagees”
geetettidi xaafettiis.
22 Simmi dumma dumma qaalan haasayiyoogee ammanennaageetussi
malaata gidiyoogaappe attin, ammaniyaageetussi malaata gidenna. Qassi
hananabaa yootiyoogee ammaniyaageetussi malaata gidiyoogaappe attin,
ammanennaageetussi malaata gidenna.
23 Hegaa gishshau, woosa keettaa asai ubbai issippe shiiqidi, qassi ub-
baikka dumma dumma qaalan haasayikko, tamaaribeenna asai woi am-
manenna asai gelidi, inttena ubbaa, “Gooyeeta” geenneeyye? 24 SHin
tamaaribeenna asi woi ammanenna asi woosa keettaa geliyo wode, asai
ubbai hananabaa yootikko, i ba siyoban ba nagaraa akeekana. Qassi he
siyidobaa ubbankka i pirddettana. 25 A wozanaa geema qofaikka qonccana.
Hegaadankka qassi, “Xoossai tumu intte giddon de7ees” yaagidi markkatti-
iddi, gufannidi Xoossaassi goinnana.

Asai Issippe Woossiyo Wode De7anau Bessiya Wogaa

26 Simmi ta ishatoo, aibee? Intte issippe shiiqiyo wode, huuphiyan
huuphiyan, issuwaassi mazamuree de7ees; issuwaassi tamaarissiyoogee
de7ees; issuwaassi ajjuutai de7ees; qassi issuwaassi dumma dumma
qaalan haasayiyoogee de7ees; issuwaassi birshshiyoogee de7ees. Ubbaikka
woosa keetta maaddiyaabaa gidanau bessees. 27 Ooninne dumma dumma
qaalan haasayikko, naa77u gididi, woi darikko heezzu gididi, kayan kayan
haasayanau bessees. Qassi hara issoi eti haasayidoogaa birshsho. 28 SHin
birshshiya asi xayikko, dumma dumma qaalan haasayiyaagee woosa keet-
tan sirphphi go. Ba huuphessinne Xoossaassi haasayo.
29 Hananabaa yootiyaageetikka naa77u gididi woi heezzu gididi haasay-
ona. Qassi harati eti giyoobaa pirddona. 30 SHin Xoossai he sohuwan uttida

haraassi issibaa qonccissikko, kase haasayiyaagee sirphphi go. 31 Aissi giikko, ubbai tamaarana malanne ubbai minnana mala, kayan kayan hananabaa yootanau danddayeeta. 32 Hananabaa yootiyaageetu imoi hananabaa yootiyaageetussi azazettees. 33 Aissi giikko, Xoossai sarotettaa Xoossaappe attin, wocamaa Xoossaa gidenna.

Geeshshatu woosa keetta ubbatuugaadan, 34 maccaasai woosa keettan sirphphi go. Aissi giikko, Aihudatu higgee giyoogaadankka eti haarettanaappe attin, woosa keettan haasayanau etau maati baawa. 35 Maccaasai woosa keettan haasayiyoogee pokko gidiyo gishshau, aibakko eranau koyikkonne sooni bantta azinata oichchona.

36 Xoossaa qaalaa koiro intte ehiidetii? Woikko intte xalaalaakko yiidee? 37 Ooninne bana hananabaa yootiyaagaa woi Ayyaanai de7iyo asa yaagidi qoppikko, taani intteyyo xaafiyoogee Godaa azazuwaa gidiyoogaa akeeko. 38 SHin ooninne akeekana xayikko, akeekoppo, aggi bayo.

39 Hegaa gishshau, ta ishatoo, hananabaa yootanau minttidi amottite. Qassi dumma dumma qaalan haasayiyoogaakka diggoppite. 40 SHin ubbabaikka wogaaninne maaran hano.

15

Kiristtoosi Haiquwaappe Denddidobaa

1 Ta ishatoo, taani intteyyo yootido wonggeliyaa intte ekkidoogaanne qassi intte ammanoi aani eqqidoogaa inttena hassayissais. 2 Intte ammanoi hada gidana xayikko, qassi taani intteyyo yootido qaalaa mintti oiqqikko, intte he wonggeliyan attideta.

3 Aissi giikko, taani qassi ekkidoogaa ubbabaappe aadhdhidi koshshiyaagaa kasetada inttessi immaas. Hegee aibee giikko, Xoossaa maxaafai giyoogaadan, Kiristtoosi nu nagaraa gishshau haiqqiis. 4 Haiqqidi moogettiis. Xoossaa maxaafai giyoogaadankka, heezzantto gallassi haiquwaappe denddiis. 5 Denddidi, PHeexiroosassi qoncciis. Hegaappe guyyiyan, ba kiittido tammanne naa77atussi qoncciis. 6 Hegaappe guyyiyan, ichchashu xeetaappe dariya ishatussi issitoo qoncciis. Etappe dariya baggai hanno gakkanaassikka paxa de7ees; shin amaridaageeti haiqqidosona. 7 Hegaappe guyyiyan, Yaaqoobassi qoncciis; guyyeppe ba kiittido ubbatussi qoncciis.

8 Qassi ubbaappe wurssettan, wodee gakkennan yelettida taassikka qoncciis. 9 Aissi giikko, Yesuusi kiittido ubbaappe taani laafa; taani Xoossaa woosa keettaa waissido gishshau, Yesuusi kiittidoogaa geetettada xeesettanaukka bessikke. 10 SHin Xoossaa aaro kehatettan taani tanakka. Qassi taassi i immido aaro kehatettai hada gidibeenna; shin taani eta ubbaappe aattada oottaas. SHin tanaara de7iya Xoossaa aaro kehatettai oottiisippe attin, tana gidikke. 11 Simmi tana gidikkokka, woikko eta gidikkokka, nuuni ubbai yootiyoogee hagaa; inttekka hagaa ammanideta.

Asai Haiquwaappe Denddanabaa

12 Kiristtoosi haiquwaappe denddidoogaa yootiyoobaa gidikko, intteppe issi issi asati yaatin woigidi, “Haiqqidabai haiquwaappe denddenna” yaagiyoonaa? 13 Haiqqida urai haiquwaappe denddibeennabaa gidikko, yaatin hekko Kiristtoosikka haiquwaappe denddibeenna giyoogaa. 14 Kiristtoosi haiquwaappe denddibeennabaa gidikko, yaatin nuuni yootiyoogeekka mela; qassi intte ammanoikka mela. 15 Qassi nuuni, “Kiristtoosa haiquwaappe denttiis” yaagidi Xoossaa bolli markkattido gishshau, a worddo markkata gididi beettida. SHin haiqqidaageeta

haiquwaappe i denttibeennabaa gidikko, Kiristtoosakka denttibeenna.
16 Aissi giikko, haiqqidaageeti haiquwaappe denddennabaa gidikko,
simmi Kiristtoosikka denddibeenna. 17 Kiristtoosi haiquwaappe
denddibeennabaa gidikko, intte ammanoikka mela; qassi intte hanno
gakkanaassikka nagaraara de7eeta. 18 Simmi Kiristtoosa ammanidi
haiqqidaageetikka qassi xayidosona giyoogaa. 19 Nuuni ha de7uwaa
xalaalaassi Kiristtoosa yainnidabaa gidikko, ha sa7an de7iya asa
ubbaappekka nubai pala.

20 SHin Kiristtoosi haiqqidaageetu dendduwaassi baira gididi,
haiquwaappe denddidoogee tuma. 21 Aissi giikko, haiqoi issi asa
baggaara ha sa7aa yiidoogaadan, haiqqidaageetu denddoikka qassi issi asa
baggaara yiis. 22 Aissi giikko, asai ubbai Addaameera dabbotido gishshau
haiqqidoogaadan, Kiristtoosaara dabbotido gishshau, ubbai de7uwaassi
denddana. 23 SHin ubbaikka ba kayan kayan denddana. Kiristtoosi
ubbaappe kasetidi denddiis; hegaappe guyyiyan, Kiristtoosaageeti
Kiristtoosi yiyo wode denddana.

24 Hegaappe guyyiyan, Kiristtoosi halaqatetta ubbaa, godatetta ubbaanne
wolqqaanne xaissidi, Xoossaassi ba Aawaassi kawotettaa immiyo wode,
wodiyaa wurssettai yaana. 25 Aissi giikko, Xoossai a morkketa ubbaa a
tohuwaappe garssaara wottana gakkanaassi, Kiristtoosi haaranau bessees.
26 Ubbaappe wurssettan xayana morkkee haiquwaa. 27 Aissi giikko, Xoossaa
maxaafai, “Xoossai ubbabaa a tohuwaappe garssaara wottidi haarissiis”
yaagees. SHin ubbabaa a tohuwaappe garssaara wottidi haarissiis giyo
wode, ubbabaa haarissida Xoossaappe attin, hinkko ubbai haarettiis giy-
oogee qoncce. 28 SHin ubbabai Kiristtoosassi haarettidoogaappe guyyiyan,
Kiristtoosi qassi ba huuphen ubbabaa bana haarissida Xoossaassi haaret-
tana. Xoossai qassi ubbabaa wurssidi haarana.

29 Hegaa gidana xayikko, haiqqidaageetussi xammaqettiyaageeti ai oottiy-
oonaa? Haiqqidaageeti mulekka denddennabaa gidikko, asai haiqqidaagee-
tussi aissi xammaqettii?

30 Yaatin, nuuni ubba wode aissi hassayenna metuwan geliyoonii? 31 Ta
ishatoo, taani nu Godaa Kiristtoosi Yesuusan taassi de7iya intte ceequwan
ceeqqaidda, wonttin wonttin haiqqais. 32 Taani Efisoonan asadan do7aara
baaxetidoogee tana ai go77anee? SHin haiqqidaageeti haiquwaappe dend-
dibeennabaa gidikko,

“Simmi moosinne uyoos;
aissi giikko, nuuni wontto haiqqana” yaagiyoogaa mala.

33 Cimettoppite; iita laggetettai lo77o hanotettaa moorees.
34 Xillotettaakko simmite. Nagara oottoppite. Intteppe issi issi asai Xoossaa
erenna; taani hagaa inttena yeellayanau gais.

Haiquwaappe Denddida Bollaa Hanotaa

35 SHin issi asi, “Haiqqida asai waanidi denddanee? Eti ai mala bollaara
yaanee?” yaagennan aggenna. 36 Nenoo eeyyau, neeni biittan zeriyo
zerettai wooqqennan mokkenna. 37 Neeni zeriyoogee gistte gidin woi hara
qommo katta gidin, aife xalaalappe attin, mokkidi kiyiya bollaa gidenna.
38 SHin Xoossai zerettaassi ba dosido bollaa immees; qassi zeretta ubbaas-
sikka huuphiyan huuphiyan eta bollaa immees. 39 Mereta ubbaa ashoi
issuwaa gidenna. SHin asa ashoi issuwaa; mehiyaa ashoi dumma; kafotu
ashoikka dumma; qassi moliyaa ashoikka dumma.

40 Qassi saluwaa bollatinne sa7aa bollati de7oosona. SHin saluwaa bollaa
bonchchoi dumma; qassi sa7aa bollaa bonchchoi dumma. 41 Awa aifiyaassi
a huuphe bonchchoi de7ees. Aginaassikka a huuphe bonchchoi de7ees.
Qassi xoolinttetussikka dumma bonchchoi de7ees; aissi giikko, issi xoolint-
tee hinkko xoolinttiyaappe bonchchuwan dummatees.
42 Qassi haiqqidaageeti haiquwaappe denddiyo wode hegaadan hanana;
haiqqiya bollai moogettidi, haiqqenna bolla gididi denddana. 43 Bollai
tooshiyan moogettidi, bonchchuwan denddana. Qassi daafuran moogettidi,
wolqqan denddana. 44 Mereta bollai moogettidi, ayyaana bollaa gididi
denddana. Mereta bollai de7ikko, qassi ayyaanaa bollaikka de7ees.
45 Hegaadankka, qassi Xoossaa maxaafan, “Koiro bitanee, Addaamee,
paxa de7iya asa gidi merettiis” yaagees. SHin wurssetta Addaamee de7uwaa
immiya ayyaana gidiis. 46 SHin mereta asi koiro yin, geedoppe ayyaana asi
yiisippe attin, ayyaanaagee koiro yibeenna. 47 Koiro Addaamee biittaappe
merettiis; i biittaappe merettidaagaa. Naa77antto Addaamee saluwaappe
yiis. 48 Biittaageeti biittaappe merettidaagaa mala. Qassi saluwaageeti
saluwaappe yiidaagaa mala. 49 Nuuni biittaappe merettidaagaa meraa
maayidoogaadan, saluwaappe yiidaagaa meraakka qassi maayana.
50 Ta ishatoo, taani giyoogee hagaa; ashoinne suutti Xoossaa kawotettaa
laattana danddayenna. Qassi musiyaagee musennaagaa laattenna.
51-52 Siyite! Taani intteyyo issibaa xuurana. Nuuni ubbai haiqqokko.
SHin wurssetta malkkatai punettiyo wode, liphida aifee xeellanaassi has-
sayennan laamettana. Aissi giikko, malkkatai punettiyo wode, haiqqida asai
musenna asa gididi denddana; nuunikka laamettana. 53 Aissi giikko, hagee
musiyaagee musennaagaa maayanau bessees; qassi hagee haiqqiyaageekka
haiqqennaagaa maayanau bessees.
54 SHin hagee musiyaagee musennaagaa maayiyo wode, qassi hagee
haiqqiyaagee haiqqennaagaa maayiyo wode, he wode, Xoossaa maxaafai,
“Haiqoi xoonettidi mitettiis.
55 Haiquwau, ne yiishshai awaanee?
Haiquwau, ne xoonoi awaanee?”
giido qaalai polettana. 56 Haiqoi dukkiyo wolqqaa nagaraappe demmees;
qassi nagarai wolqqaa higgiyaappe demmees. 57 SHin nu Godaa Yesuus
Kiristtoosa baggaara nuna xoonissiya Xoossaa galatai gakko.
58 Taani siiqiyo ta ishatoo, hegaa gishshau, qaaxxennan minnidi eqqite.
Intte daafurai Godaa baggaara mela gidennaagaa eridi, ubba wode Godaa
oosuwaa azallennan oottite.

16

Yerusalaamen De7iya Ammaniya Asaassi SHiiqida Miishshaa Maaduwaa

1 Geeshshatussi miishshaa shiishshanau Galaatiyaa woosa keettatussi
taani maacidoogaadan, inttekka qassi hegaadan oottite. 2 Intte taani yaa
biyo wode, miishshaa shiishshenna mala, intte ubbai Woggaa gallassi gal-
lassi, intte demmiyo keenaappe intte keettan dagayite. 3 Taani yaa gakkiyo
wode, intte ammaniyo asa oona gidikkonne, intte immidoogaa gattana
mala, dabddaabbiyaara eta Yerusalaame kiittana. 4 Qassi taani etaara
baanau koshshikko, eti tanaara issippe baana.

PHauloosa Halchchota

5 Taani Maqidooniyaara aadhdhaidda, inttekko baana; aissi giikko, taani
Maqidooniyaara aadhdhais. 6 Taani biyoosaa awa gidikkonne, ta buussan

intte tana maaddana mala, intte matan amarida wodiyaa gam77ennan aggikke. Woikko balgguwaakka intte matan shaaccennan waayada aggana. 7 Aissi giikko, taani ha77i yaara aadhdhaidda oge tohuwaara inttena be7anau koyikke. Godai giikko, intte matan amarida wodiyaa takkanau qoppais.

8 SHin taani PHenxxaqosxxe giyo gallassai gakkanaassi Efisoonan gam77ana. 9 Taassi oosoi kumido aaho penggee yaani dooyettiis. Qassi taassi daro morkketi de7oosona.

10 Ximootiyoosi inttekko yiikko, intte matan i yayyennan de7anaadan, a loitti wottite. Aissi giikko, ikka qassi Godaa oosuwaa oottees. 11 Hegaa gishshau, ooninne a karoppo. SHin i taakko saro simmana mala, a maaddidi sarotettan moissite. Aissi giikko, taani i ishanttuura simmanaagaa naaga uttaas.

12 SHin nu ishaa Aphiloosi hinkko ishanttuura inttekko baana mala, taani a mintta woossaas. SHin ha77i inttekko baanau koyibeenna; i baayyo injjetiyo wode inttekko baana.

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

13 Tishshi giite. Ammanuwan minnite. Xalite. Minnite. 14 Ooso ubbaa siiquwan oottite.

15-16 Ta ishatoo, Isxxifaanoosinne a so asai Giriiken koiro ammanidaageeta gidiyoogaanne geeshshatussi oottanau banttana immidoogaa intte ereeta. Inttekka eta mala asaassinne, etaara oottiya ubbaassi daafuriya ubbaassi haarettanaadan, taani inttena woossais.

17 Isxxifaanoosi, Parddonaaxisinne Akaiqoosi intte bainnasan tana boorasiyaa teqqido gishshau, eta yuussaa taani ufaittais. 18 Eti inttena ayyaanan minttettidoogaadan, tanakka ayyaanan minttettido gishshau, hegeeta mala asata dogoppite.

19 Isiyaa woosa keettaa asai inttena, “Saro saro” goosona. Aqiilinne PHirisqqila bantta soo shiiqiya woosa keettaa asaarakka intteyyo Godaa sarotaa wozanappe kiittoosona. 20 Ishantti ubbai inttessi sarotaa kiittoosona.

Issoi issuwaa geeshsha yerettaa yerettidi sarotite. 21 Taani PHauloosi ha sarotaa ta kushiyan xaafaas.

22 Godaa Yesuus Kiristtoosa siiqenna asi de7ikko, i qanggettidaagaa gido. Nu Godau, haaya.

23 Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara gido.

24 Kiristtoos Yesuusan de7iya inttenaara ubbaara ta siiqoi gido. Amin77i.

PHauloosi Qoronttoosa Asaassi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Qoronttoosa asaayyo xaafido naa77antto kiitai xaafettidoogee, PHauloosayyo Qoronttoosan de7iya woosa keettaara de7iya gaitotettai daro metuwaa giddo geli uttido wodiyaana. Issi issi woosa keettaa asati issi issi deexo, bore haasayaa PHauloosa bolli haasayidosona; gidikkonne PHauloosi sigaa medhdhanau laamotai baayyo de7iyoogaa bessidi, hegee haniyo wode gita ufaissaa ufaittanau danddayiyoogaa qonccissees.

Kiitaayyo koiro shaahuwaa bollan PHauloosi Qoronttoosan de7iya woosa keettaara baayyo de7iya gaitotettaa qonccissidi, woosa keettaa giddon kiyida boriyaassinne phalqqettaassi, i etau aibissi mino zaaruwaa immidaakko odees. Hegaarakka gattidi hagee a seerai eta nagaraappe zaaridonne sigan kaalettido gishshau, ufaittido ufaissaa etassi qonccissees. Kaallidi qassi Yihudan de7iya ammaniyaageeta maaddiyoobaa banttabaappe coo immana mala, eta hassayissees. Wurssetta miraafetun PHauloosi Yesuusi Kiittido asa gidiyo gidettaa bolli shiiqida mootuwaassi zaaruwaa immees. Aissi giikko, Qoronttoosa woosa keettan issi issi asati banttana tumu Yesuusi Kiittidoogeeta kessidi, "PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa gidenna; i worddo" yaagidi, a guuttoosona.

1 Taani PHauloosi, Xoossai kiitta gin, Kiristtoos Yesuusi kiittidoogeenne nu ishai Ximootiyoosi Xoossaayyo goinniya Qoronttoosa kataman de7iya woosa keettaayyoonne Giriike biitta ubban de7iya geeshshatuyyo ha dabddaabbiyaa xaafoos.

2 Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

PHauloosi Xoossaayyo SHiishshido Galataa

3 Xoossaa nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, maarotettaa Aawaanne minttetto ubbaa Xoossaa galatai gakko; 4 Xoossai nuna nu huuphen minttettido minttettuwaadan, daro waayiyaa waayettiyaageeta nuunikka minttettanaadan, nu waaye ubban i nuna minttettees. 5 Aissi giikko, nuuni Kiristtoosa baggaara daro waayiyaa waayettiyoogaadan, hegaadankka, qassi nuuni a baggaara daro minttettuwan minetteettees. 6 Nuuni waayettikko, hegee inttena minttettanaassanne inttena ashshanaassa; qassi nuuni minettikko, nuuni danddayido waayiyaa malaa inttekka genccidi danddayana mala, Xoossai intteyyookka qassi minttettuwaanne danddayaa immanaassa. 7 Intte demmana giidi, ufaissan naagi uttidoogee daro mino; aissi giikko, intte nunaara waayettidoogaadan, hegaadan minttettuwaakka nunaara ekkanaagaa nuuni eroos.

8 Nu ishatoo, nuuni Isiyaa biittan waayettido waayiyaa inttena hassayissanau koyoos; nu waayee nu wolqqaappe darin, nuna worees giidi, nuuni hirggana gakkanaassi, nuna wogi bainnaagaa deexxiis. 9 Nuuni nu bolli haiquwaa pirddai pirddettiis yaagidi qoppida; shin hegee hanidoogee haiqqida asaa haiquwaappe denttiya Xoossan nuuni ammanettanaappe attin, nu huuphen ammanettennan agganaassa. 10 Xoossai hagaa mala iita haiquwaappe nuna ashshiis; i nuna ashshana; sinttappekka i nuna ashshana giidi, ufaissan naagi uttida. 11 Intte woossido daro woosan nuuyyo

anjjoi simmido gishshau, daro asai nu gishshaa Xoossaa galatana mala, inttekka qassi nuna woosan maaddana koshshees.

PHauloosi Baanau Halchchido Halchchoi Laamettidoogaa

12 Nuuni ceeqettiyoogee hagaa; ha sa7an nuuni de7iyo de7oi, ubba qassi
inttenaara nuuyyo de7iya issippetettai Xoossaa aaro kehatettaanappe attin,
asa aadhdhida eratettaana gidennaagaa, qassi Xoossai immido geeshshatet-
taaninne suuretettan nuuni de7iyoogaa nuna zoriya wozanai nuuyyo
markkattees. 13-14 Aissi giikko, intte nabbabanaunne akeekanau dand-
dayiyoogaa xalaalaa intteyyo xaafiyoogaappe attin, nuuni harabaa intteyyo
xaafokko. Nu Godaa Yesuusa gallassi nuuni inttenan ceeqettanaagaadan,
inttekka nunan ceeqettana mala, intte ha77i wurssi akeekenna yohuwaa
digin wurssi akeekana gaada qoppais.
15 Hegaa taani loitta erido gishshau, intte naa77utoo go7ettana mala, ub-
baappe kasetada inttekko baanau qofaa qachchaas. 16 Taani Maqidooniyaa
baidda inttenaara gaittanaagaanne qassi yaappe simmaidda intte mataara
Yihudaa aadhdhishin, intte tana maaddanaagaa qoppa uttaas. 17 Hegaa
gishshau, taani hegaa qoppaidda tanan ammanettabeikkinaa? Taani ta
qofaa qachchiyo wode, sa7aa asadan issi kuttan, “Ee, ee” woi, “CHii, chii”
gaanau giiga uttidanaa?
18 SHin Xoossai ammanettidaagaa gidiyoogee tuma gidiyoogaadan, nuuni
intteyyo yootiyo qaalai “Ee” nne “CHii” nne giyoogaa gidenna. 19 Aissi giikko,
taani, Sillaasinne Ximootiyoosi Intte giddon yootido Xoossaa Na7ai, Yesuus
Kiristtoosi “Ee” nne “CHii” nne giyoogaa gidenna. SHin Xoossaa baggaara
i ubba wodekka “Ee”. 20 Aissi giikko, Xoossai immana giidobau ubbau eeno
giidoogee Kiristtoosa baggaara polettana; hegaa gishshau, nuuni Kiristtoosa
baggaara Xoossaa bonchchuwau, amin77i goos. 21 Xoossai Kiristtoosa bag-
gaara nunanne inttena minttetteesinne tiyees. 22 Nuuni abaa gidiyoogaa
erissiya maatafaa i nu bolli wottidi, ba Geeshsha Ayyaanaa waasedan, nu
wozana giddon wottiis.
23 Qassi taani Qoronttoosa beennan aggidoogee inttena qohennan ag-
ganaassa; hegau taani shemppuwaara de7anau Xoossai taayyo markka.
24 Nuuni inttena ufaissanau inttenaara issippe oottiyaageeta gidiyoogaappe
attin, intte ammaniyooban inttena godatanau koyiyaageeta gidokko; aissi
giikko, intte intte ammanuwan minnidi de7eeta.

2

1 Taani naa77anttuwaa inttena azzanissenna mala, inttekko beennan ag-
ganaadan, ta qofaa qachchaas. 2 Aissi giikko, taani inttena azzanissiyaabaa
gidikko, ha taani azzanissido intte tana ufaissanaagaappe attin, oonee
tana ufaissanai? 3 Taani intteyyo he dabddaabbiyaa xaafidoogee, tana
ufaissanau bessiya asatun taani azzananau inttekko baanau koyabeennaa-
gaassa; taani ufaittiyo wode, intte ubbaikka qassi ufaittanaagaa inttenan
ubban ammanettais. 4 Aissi giikko, taani intteyyo daro waayiyaaninne
tuggan qassi daro afuttaara xaafidoogee, inttena azzanissanaassa gidenna;
shin taani inttena ubbata ai keenaa siiqiyaakkonne intte eranaassa.

Mooranchchau Atto Giyoogaa

5 SHin issi urai asa azzanissidobaa gidikko, taani a yohuwaa darissanau
koyikke; i inttena ubbata azzanissidoogaappe attin, tana azzanissibeenna.
6 Intteppe dariya bagga asai he bitaniyaa mala asa hegaadan qaxxayikko, he
qixaatee ayyo gidana. 7 Hegaa gishshau, he bitanee keehi daro azzanenna

mala, intte ayyo atto gaanaunne a minttettanau bessees. 8 Hegaa gishshau, intte a minttidi siiqiyoogaa i erana mala, taani inttena woossais. 9 Aissi giikko, intte tau azazettanau ubba wode giigi uttidaakkonne qassi paaciyaa intte danddayiyaakko eranau, he dabddaabbiyaa intteyyo xaafaas. 10 Issi urai naaqqidoogaa intte atto giyo wode, taanikka qassi atto gais; taani atto giidobaa gidikko, atto giidobaa aibanne Kiristtoosa sinttan intte gishshau, atto gaas. 11 Seexaanai nuukko yiidi, nuna cimmenna mala, taani atto gaas; aissi giikko, nuuni a qofaa ereettees.

Ooratta Maachchaa Oosanchchatu Xoonuwaa

12 Taani Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau Xiro7aada biido wode, Godai yaani tau dooyi wottiis. 13 Taani ta ishaa Tiita yaani demmabeenna gishshau, taayyo sheefai gagettiis. Hegaa gishshau, yaani de7iya asaa, “Saro de7ite” gaada Maqidooniyaa baas.

14 SHin Kiristtoosa baggaara ubba wode nuna xoonuwau kaalettiya Xoossaa, Qassi Kiristtoosa timirttiyaa nu baggaara shittodan, ubbasaa gattiyaagaa galatai gakko. 15 Aissi giikko, nuuni attiya asa giddooninne xayiya asa giddon Kiristtoosi Xoossaayyo yarshshiyo sawuwaa tonggu giya shitto mala. 16 Hegee xayiyaageetuyyo woriya zeeqo; qassi attiyaageetuyyo de7uwaa ehiya shitto; yaatin, hegaa oottanau danddayiyai oonee? 17 Nuuni Xoossaa qaalaa hiraisobaadan, walakkidi zal77iya hara daro asatu mala gidokko; shin Xoossai nuna kiittin, ammanettidi Xoossaa sinttan Kiristtoosa baggaara qaalaa yootoos.

3

Ooratta Maachchaa Oosanchchata

1 Nuuni zaarettidi, nu huuphiyaa sabbanau doommidoniiyye? Woi hara asatuugaadan, saba dabddaabbiyaa intteyyo yeddanau woi intteppe ekkanau koyiyoonii? 2 Intte intte huuphen asai ubbai eranaadaaninne nabbabanaadan, nu wozanan xaafetti uttida nu dabddaabbe. 3 Ha dabddaabbiyaa Kiristtoosi ba huuphen xaafidi, nu bolli kiittidoogee tuma; ha dabddaabbee de7o Xoossaa Geeshsha Ayyaanan asa wozanan xaafettidoogaappe attin, shuchcha bolli qalamen xaafettibeenna.

4 Nuuyyo Kiristtoosa baggaara Xoossan hagaa mala ammanoi de7ees. 5 Nu danddayai Xoossaappe yiyoogaappe attin, ha oosuwaa nuuni nu huuphen oottanau danddayoos giyoobi nuuyyo aibinne baawa. 6 Nuuni Ooratta Maachchaayyo oottana mala, Xoossai nuna danddayissiis; he Ooratta Maachchai Geeshsha Ayyaanaagaa gidiyoogaappe attin, xaafettida higgiyaagaa gidenna. Xaafettida higgee haiquwaa ehees; shin Geeshsha Ayyaanai de7uwaa ehees.

7 SHuchchaa woocidi xaafido higgee imettiyo wode, Xoossaa bonchchoi beettiis; Muuse som77uwan de7iya phoolettai xayiyaabaa gidikkokka, he phoolettai daro wolqqaama gidiyo gishshau, Israa7eela asai a som77uwaa tishshi ootti xeellanau danddayibeenna. Haiquwaa ehiya higgee oottiyo oosoi hagaa mala bonchchuwaara yiyaagaa gidikko, 8 Geeshsha Ayyaanai oottiyo oosuwaa bonchchoi ai keenaa aadhdhanee? 9 Aissi giikko, asi pirdda ekkiyo oosoi bonchcho gidikko, yaatin, asi xilliyo oosuwaa bonchchoi waanidi daranee? 10 Aissi giikko, kase bonchchoi ha77i baappe keehi aadhdhiya bonchchuwaa gaasuwan xayidoogee tuma. 11 Aissi giikko, he xayidaagan bonchchoi de7iyaabaa gidikko, merinau de7iyaagan ai keena gita bonchchoi de7anee?

12 Nuuni ufaissan naagiyo hagaa malabai nuuyyo de7iyo gishshau, qoncciyan xalidi haasayeettees. 13 Israa7eela asai xayiya bonchchuwaa wurssettaa be7enna mala, ba som77uwaa naxalan kammida Muuse mala nuuni gidokko. 14 SHin eta wozanai dammiis; aissi giikko, eti Gal77a Maachchaa nabbabiyo wode, hachchi gakkanaassikka, he naxalai eta wozanaa kammi wottiis; ooninne Kiristtoosaara gaittiyo wode xalaalan he naxalai kichchees. 15 SHin eti Muuse maxaafaa nabbabiyo wode ubban hachchi gakkanaassikka, he naxalai eta wozanaa kammi wottiis. 16 SHin Xoossaa maxaafai, "Ooninne Godaakko simmiyo wode audenne he naxalai kichchees" yaagees. 17 Godai Geeshsha Ayyaana. Godaa Ayyaanai de7iyoosan ailletetti baawa. 18 Nuuni ubbaikka naxalan kamettibeenna som77uwan Godaa bonchchuwaa heregadan zaaridi phoolana; qassi Geeshsha Ayyaana gidiya Godaappe yiya he bonchchoi nuna ba meraa milatissidi, bonchchuwaappe bonchchuwau laammana.

4

PHauloosi Ba Oosuwan Ammanettida Asa

1 Simmi Xoossai nuuyyo ha oosuwaa ba maarotettan immido gishshau, nuuni salettokko. 2 Nuuni geeman oottiyo yeellayiya ooso ubbaa aggi bayida; qassi gene oosokka oottokko; woi Xoossaa qaalaa wordduwaara walakkokko. Hegaadankka, tumaa qoncciyan haasayidi, Xoossaa sinttan asa ubbaa zoriya wozanaayyo nuna shiishsheettees.

3 Nuuni yootiyo wonggeliyaa mishiraachchoi geemmidabaa gidikkokka, xayiya asatu xalaalau geemmiis. 4 Ha sa7aa Xoossai ammanenna asatu qofaa jallissiis; jallissidi Kiristtoosa bonchchuwaa, wonggeliyaa mishiraachchuwaa poo7uwaa banttau poo7iyaagaa, Xoossaa milatiyaagaa eti be7enna mala, eta diggiis. 5 Aissi giikko, Yesuus Kiristtoosi Goda gidiyoogaanne a gishshau nuuni nu huuphen intteyyo ashkkara gidiyoogaa yooteetteesippe attin, nu huuphebaa yootokko. 6 Aissi giikko, "Xumaappe poo7oi poo7ana" giida Xoossai nu wozanan ba poo7uwaa poo7issiis; qassi i ba bonchcho eratettaa poo7uwaa Kiristtoosa sinttan poo7iyaagaa nuuyyo immanau poo7issiis.

7 SHin ubbaappe aadhdhiya wolqqai Xoossaagaa gidiyoogaappe attin, nuugaa gidennaagaa bessanau nuuyyo ha minjjai urqqaappe merettida miishsha giddon de7ees.

8 Nuuni ubba baggaarakka un77ettida; shin me7erettibookko; qassi issi issi wode siroos; shin muleerakka aggi bayana gibookko. 9 Nuuni yedettida; shin Xoossai nuna olibeenna; qassi nu morkketi nuna oli bayidosona; shin nuuni xayibookko. 10 Qassi Yesuusi de7iyoogee nu asatettan beettana mala, nuuni ubba wode a haiquwaa nu asatettan tookki yuuyoos. 11 Aissi giikko, haiqqiya nu asatettaa bolli Yesuusi de7iyoogee beettana mala, paxa de7iya nuuni a gishshau, ubba wode haiqqiichchidi attoos. 12 Hegaa gishshau, haiqoi nu giddon oottees; shin de7oi qassi intte giddon oottees.

13 Xoossaa maxaafai, "Taani ammanido gishshau haasayaas" yaagees; he ammanuwaa Ayyaanai nuuyyo de7iyo gishshau, nuunikka ammanoos; hegaa gishshau, haasayoos. 14 Xoossai, Godaa Yesuusa haiquwaappe denttidaagee, nunakka qassi Yesuusaara haiquwaappe denttidi, inttenaara issippe ba sintti shiishshanaagaa eroos. 15 Hagee ubbai intte gishshassa; Xoossaa aaro kehatettai daro asaa gakkiyo wode, asai Xoossaa bonchchuwaayyo daro galataa immana.

Ammanuwan De7iyoogaa

16 Hegaa gishshau, nuuni salettokko; nuuyyo harai atto, bolla bagga
asatettai wooqqiyaabaa gidikkokka, garssa bagga asatettai gallassi gal-
lassi ooraxxees. 17 Aissi giikko, ha77issau nuuni waayettiyo ha guutta
waayee, ubbaappe keehi gitatiya merinaa bonchchuwaa nuuyyo beetis-
sana. 18 Nuuni beettennabaa xeelliyoogaappe attin, beettiyaabaa xeellokko;
aissi giikko, beettiyaabai ha77issau de7iyaagaa; shin beettennabai merinau
de7iyaagaa.

5

1 Aissi giikko, nuuni de7iyo ha sa7aa dunkkaanee qolettikko, nuuyyo asi
keexxibeenna keettai, Xoossai keexxidoogee, saluwan merinau de7iyoogaa
nuuni eroos. 2 Nuuni hagan tumu ooloosinne saluwan de7ana nu keettaa
maayanau keehi amottoos. 3 Nuuni hegaa maayidi, kallottokko; 4 nuuni
ha sa7aa dunkkaaniyan de7iiddi, deexettidi ooloos; aissi giikko, haiqqiya
asatettai de7uwan mitettana mala, nuuni maayanau koyiyoogaappe attin,
kallottanau koyokko. 5 Nuuyyo hagaa giigissidaagee Xoossaa; qassi i ba
Geeshsha Ayyaanaa oito oottidi, nuna oitti wottiis.

6 Hegaa gishshau, nuuni ubba wode ammanettoos; qassi nuuni nu sooni
ha asatettan de7ido keenan, Godaappe shaahettidi de7iyoogaakka eroos.
7 Aissi giikko, nuuni ammaniyoogan de7iyoogaappe attin, be7iyoogan
de7okko. 8 Nuna ammanttees; qassi ha asatettan nu keettaa aggi bayidi,
Godaara issippe de7iyoogee nuna ufaissees. 9 Hegaa gishshau, nuuni qassi
sooni de7in de7ana xayin, nu qofai a ufaissanaagaa. 10 Aissi giikko, nuuni
huuphiyan huuphiyan oottido oosoi lo77o gidin, woi iita gidin, nuuyyo
bessiyaagaa ekkanau, Kiristtoosa pirdda araataa sinttan ubbaikka beet-
tanau bessees.

Kiristtoosa Baggaara Xoossaa Dabbo Gidiyoogaa

11 Hegaa gishshau, nuuni Xoossaayyo yayyiyoogaa eridi, hegaadan qassi
asaakka ammantteettees; Xoossai nuna muleera erees; qassi inttekka
inttena zoriya wozanan nuna ereeta yaagada qoppais. 12 Meran cee-
qettiyoogaappe attin, wozanan ceeqettenna asatuyyo intte yooti zaariy-
oobai intteyyo de7ana mala, intte nunan ceeqettanaadan, nuuni intteyyo
gaaso gidanau koyiyoogaappe attin, nuna galatanau koyokko. 13 Nuuni
gooyyiyaabaa gidikko, Xoossaa bonchchuwaassa; woi qassi wozanaara
de7iyaabaa gidikkokka, inttena go77anaassa. 14 Kiristtoosa siiqoi nuna
godatees; aissi giikko, issi asi asa ubbaayyo haiqqidoogaa nuuni akeekida;
hegaa gidikko asai ubbai aara haiqqiis. 15 Paxa de7iyaageeti bantta gishshau
haiqqidaagaayyoonne qassi haiquwaappe denddidaagaayyo de7anaappe
attin, sinttappe bantta huupheyyo de7enna mala, i asa ubbaa gishshau
haiqqiis.

16 Hegaa gishshau, nuuni hagaappe sinttau oonanne asa qofan pirddokko;
harai atto, nuuni Kiristtoosa kase asa qofan pirddidobaa gidikkokka, simmi
sinttappe hegaadan pirddokko. 17 Hegaa gishshau, ooninne Kiristtoosaara
de7ikko, ooratta mereta; gal77ai aadhdhiis; be7ite, ubbabaikka ooraxxiis.
18 Kiristtoosa baggaara nuna banaara sigettida Xoossai ubbabaakka oot-
tiis; qassi i nuuyyo harata banaara sigettiyo oosuwaa immiis. 19 Xoossai
Kiristtoosa baggaara asa ubbaa banaara sigettees; asa nagaraakka asa bolli
qoodenna; qassi asa banaara sigettiyo kiitaakka nuuyyo immiis.

20 Simmi Xoossai nu baggaara intteyyo haasayiyoogaadan, nuunikka
Kiristtoosa gishshaa haasayiya i kiittidoogeeta; qassi nuuni inttena, “Xoos-
saara sigettite” giidi, Kiristtoosa gishshaa woossoos. 21 Nuuni Xoossaa

xillotettaa Kiristtoosa baggaara ekkana mala, nagara erenna Kiristtoosa nu gishshau, Xoossai nagaranchcha oottiis.

6

1 Intte nunaara Xoossaa oosuwaa oottiiddi, a aaro kehatettaa ekkidi
go7ettana mala, nuuni inttena woossoos. 2 Aissi giikko Xoossai,
“Taani injje wodiyan
neeni giyoogaa siyaas;
qassi atotettaa gallassi
nena maaddaas”
yaagees. Be7ite, injje wodee ha77a. Be7ite, atotettaa gallassai hachcha.
3 Nuuni nu oosuwaa ooninne boranaagaa koyokko; qassi oonanne xub-
banaagaa koyokko. 4 SHin ubbaban nuuni Xoossaa ashkkarata gidiy-
oogaa nu huuphen bessida; daro genccan, waayiyan, metuwan, gita tug-
gan, 5 lissuwan garafettiyoogan, qashuwan, wocaman, daafuran, xiskko
xayiyoogan, xooman, 6 geeshshatettan, eratettan, danddayan, kehatettan,
Geeshsha Ayyaanan, tumu siiquwan, 7 tumaa haasayiyoogan, Xoossaa
wolqqan nuuni Xoossaa ashkkarata gidiyoogaa nu huuphen bessida; qassi
nu huuphiyaa naaganaunne olettanau nuuyyo xillotettaa ola miishshai
de7ees. 8 Nuuni bonchchettidanne tooshettida; cayettidanne galatettida.
Qassi tumaa haasayoos; shin asai nuna worddanchcha giidi qoppees.
9 Nuuni asi erenna asa mala; shin asai ubbai nuna erees; nuuni haiqqida
asa mala; shin intte be7iyoogaadankka de7oos; qaxxayettida asa mala; shin
haiqqibookko. 10 Nuuni kayyottiyaageeta gidikkokka, ubba wode ufaittoos.
Hiyyeesa milatoos; shin daro asaa dureyoos; qassi aibinne bainna asa
milatoos; shin ubbabaikka nubaa.
11 Qoronttoosan de7iya asau, nuuni intteyyo qoncciyan yootida; nu
uluwaakka inttena bessida; 12 Nuuni intteyyo xibibookko; xibidaageeti
inttena. Nuuni nu uluwaa intteyyo genttibookko; shin intte uluwaa nu-
uyyo genttidaageeti inttena. 13 Ha77i taani ta naatuyyo haasayiyoogaadan,
intteyyo haasayais; nuuni inttena nu uluwaa bessidoogaadan, inttekka
nuna intte uluwaa aassi dooyidi bessite.

Ammanenna Asaara Zuppetennan Aggiyoogaa

14 Ammanenna asatuura zuppetidi, giigenna oosuwaa oottoppite. Aissi gi-
ikko, xillotettaayyoonne nagaraayyo aiba gaitetti de7ii? Poo7uwaayyoonne
xumaayyo aiba issippetetti de7ii? 15 Kiristtoosanne xalahe halaqaa issippe
gattiyaabi aibee? Qassi ammaniyaageenne ammanennaagee koxxiyoobi
aibi de7ii? 16 Xoossaa Beeta Maqidasiyaaranne eeqaara aiba zuppetetti
de7ii? Aissi giikko Xoossai,
“Taani eta giddon de7ananne
eta giddon hemetettana.
Taani eta Xoossaa gidana;
qassi etikka ta asata gidana”
giidoogaadan, nuuni de7o Xoossaa beeta maqidase. 17 Hegaadankka, qassi
Godai,
“Eta giddoppe kiyite;
etappe shaahettite.
Tunabaakka bochchoppite.
Taani inttena mokka ekkana.
18 Qassi taani intteyyo aawa gidana;
inttekka taayyo attuma naatanne
macca naata gidana.

Taani Ubbaappe Wolqqaama Godai
hagaa odais”
yaagiis.

7

1 Hegaa gishshau, ta siiqotoo, Xoossai ha ubbabaa nuuyyo immana giidoogaappe hini baggan, nu ashuwaanne nu shemppuwaa tunissiya ubbabaappe nu huuphiyaa ane geeshshoos; qassi Xoossaayyo yayyiyoogan muleera geeyidi de7oos.

PHauloosa Ufaissaa

2 Intte uluwaa nuna bessite; nuuni oonanne naaqqibookko; oonanne bashshibookko; qassi oonanne cimmibookko. 3 Taani hegaa intte bolli pirddanau giikke; aissi giikko, taani kase intteyyo giidoogaadankka, intte nu wozanan de7eeta; nuuni de7inkka haiqqinkka, issippe de7oos. 4 Taani inttena keehi ammanais; taani inttenan gitatais; nu waayee ubban taani keehi minettaisinne wogi bainna ufaissaa ufaittais.

5 Aissi giikko, harai atto nuuni Maqidooniyaa biido wode, ubba baggaarakka waayettidappe attin, shemppibookko; hara asaara ooshshai de7ees; nu wozanankka yashshai de7ees. 6 SHin kayyottidaageeta minttettiya Xoossai, Tiitu yuussan nuna minttettiis. 7 Nuna kaseegaappe aatti ufaissidaagee, Tiitu yuussaa xalaala gidenna; shin intte a minttettidoogaa; intte tana be7anau amottidoogaanne tau qarettidoogaa qassi intte tana maaddanau giigettidoogaa i nuuyyo yootiis.

8 Aissi giikko, ta dabddaabbee inttena azzanissidabaa gidikkokka, aissi xaafidanaashsha giikke; aissi xaafidanaashsha giikkokka, ta dabddaabbee inttena guutta wodiyaa azzanissidoogaa be7ais. 9 Ha77i tana ufaissidaagee taani inttena azzanissido gishshassa gidenna; shin intte azzanoi inttena nagaraappe zaaridoogaa gishshassa; aissi giikko, nuuni inttena aibiininne qohennaadan, Xoossai ba koyidoogaadan, inttena azzanissiis. 10 Aissi giikko, Xoossai koyiyo azzanoi atotettaakko gattiya nagaraappe simuwaa ehees; hegeekka zil77etti bainnaagaa; shin sa7aa azzanoi haiquwaa ehees. 11 Xoossai he intte azzanuwan ai oottidaakkonne be7ite. Inttena ai keenaa genccissidaakkonne intte geeshshatettaa tumayanau inttena ai keenaa laamoyidaakko, ai keenaa hanqqetissidaakkonne ai keenaa yashissidaakko, qassi inttena ai keenaa amoyidaakko, ai keenaa mishissidaakkonne naaqo oosuwaa qaxxayanau ai keenaa giigidaakko be7ite; intte intte huuphen geeshsha gididoogaa ubbabankka erissideta.

12 Hegaa gishshau, taani he dabddaabbiyaa intteyyo xaafidabaa gidikkokka, naaqqida uraa woi naaqettida uraa gishshassa gidenna; shin intte nuuyyo woqqaa qoppiyaakkonne Xoossaa sinttan intteyyo qonccissanau taani xaafaas. 13 Nuuni minettidoogee hegaa gishshassa; he nu minettaa bolli, Tiitu ufaittidoogaassi nuuni ubbaappe dariya ufaissaa ufaittida. Aissi giikko, intte ubbai a hirggaappe shemppissideta. 14 Taani inttebaa sabbada ayyo odin, intte tana yeellayibeekketa; shin nuuni intteyyo ubba wode tumaa haasayida; hegaadankka, nuuni Tiitu sinttan inttebaa sabbidoogee tuma gidiis. 15 Hegaa gishshau, intte ubbai ayyo yayyidi kokkoridi, a waati mokkidaakkonne qassi ayyo ai keenaa azazettidaakko i hassayiyo wode, inttena keehi daro siiqees. 16 Taani ubbaban inttena ammaniyo gishshau ufaittais.

8

Ammaniya Asati Kehidi Immidobaa

1 Nu ishatoo, Xoossaa aaro kehatettai Maqidooniyaa woosa keettatun oottidobaa inttena erissanaagaa koyoos. 2 Eti aadhdhido waayiyan wolqqaama paaciyaa paacettidosona; shin eti hiyyeesa gidikkokka, bantta immiyooban daro kehoosonanne qassi gita ufaissaa ufaittoosona. 3 Aissi giikko, eti bantta wolqqa keenaa qassi harai atto bantta wolqqaappekka dariyaagaa dosidi immidoogau taani markka. 4 Eti geeshshata maaddiyo lo77o oosuwaa nunaara oottanau nuna daro woossidosona. 5 Eti nuuni qoppidoogaappe aattidi oottidosona; kasetidi eti bantta huuphiyaa Godaayyo immidoogaappe guyyiyan, Xoossai giido mala, nuuyyookka bantta huuphiyaa immidosona.

6 Hegaa gishshau, nuuni ha lo77o oosuwaa doommida Tiitu gujji oottanaadaaninne inttena maaddidi, he oosuwaa polissanaadan a woossida. 7 SHin intte ubbaban, ammanuwan, haasayan, eratettan, gita amuwan, nuna siiqiyoogan ubbabankka duretidoogaadan, ha lo77o oosuwankka intte keha gidanaagaa nuuni koyoos.

8 Taani hegaa azazanau giikke; shin haratu gita amuwaa baggaara intte siiqoi ai keena tumakko eranau gais. 9 Aissi giikko, intte nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettaa ereeta; Kiristtoosi dure gidi uttidi, intte a hiyyeesatettan duretanaadan, intte gishshau hiyyeesiis.

10 Taani ha yohuwan inttena zoriyoogee hagaa; zillaitti intte doommidoogaa ha77i wurssiyoogee intteyyo lo77o; intte ooso xalaalau gidennan, oottana qofaukka kasetidaageeta. 11 Intte oottanau keehi amottidoogee oottidi polidoogaara giiga gidana mala, intteyyo danddayettidoogaadankka oosuwaa polite. 12 Aissi giikko, issi urai Xoossau immanau keehi amottikko, Xoossai au de7ida keenaa ekkanaappe attin, au bainnabaa appe ekkenna.

13 Aissi giikko, taani harati waayiyaappe shemppin, intte waayettanaagaa giikke; intte giiga gidanaagaappe attin. 14 Eta palahai intte pacaa kunttana mala, intteyyo ha wodiyan de7iya palahai eta pacaa kunttana koshshees; naa77aikka hegan giiga gidana. 15 Xoossaa maxaafan, “Darissidi shiishshidaagau palahibeenna; qassi guuttaa shiishshidaagaukka paccibeenna” geetettidi xaafettiis.

Tiitanne A Laggeta

16 SHin nuuni intteyyo qoppiyoogaa mala, gita qofaa Tiita qofissida Xoossaa galatai gakko. 17 Tiitu inttekko baanau ba qofaa qachchidoogee, ba huuphen inttena maaddanau daro amottido gishshappe attin, nu zore xalaalaa ekkidoogaana gidenna. 18 Wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo ba oosuwan woosa keetta ubban daro bonchchettida ishaa nuuni aara issippe kiittoos. 19 Hegaa bollan qassi, ha nuuni oottiyo lo77o oosuwaa i nunaara issippe oottanaunne Godaa bonchchuwau nuuni harata maaddanaassi keehi amottiyoogaa bessanau woosa keettati a dooridi sunttidosona.

20 Nuuni oottiyo ha keha imuwaa gishshau, ooninne nuna borenna mala naagettoos. 21 Aissi giikko, nuuni Godaa sintta xalaalan lo77obaa oottanaagaa gidenna; shin asa sinttankka lo77obaa oottanaagaa qoppoos.

22 Nuuni darotoo paacci be7ido nu ishaa, ubba wode inttena maaddanau daro amottiyaagaa, ha asatuura inttekko kiittoos; qassi ha77i i inttena daro ammaniyo gishshau, inttena maaddanau kaseegaappe aattidi keehi amottees. 23 Tiitubaa gidikko, i inttena maaddanau tanaara issippe oottiya ta laggiyaa; hinkko ishanttubaa gidikko, eti woosa keettati kiittidoogeetanne

Kiristtoosa bonchchissiyaageeta. 24 Simmi woosa keetta ubbati intte siiqoi tuma gidiyoogaa erana mala, qassi nuuni inttebaa sabbiyoogee likke gidiyoogaa erana mala, intte siiquwaa eta bessite.

9

Ammaniyaageetussi Kessido Peeriyaa

1 Yihudan de7iya geeshsha asata maaddanau yeddiyoobau taani intteyyo xaafanau koshshenna. 2 Intte maaddanau keehi amottiyoogaa taani eriyo gishshau, Maqidooniyan de7iya asaayyo inttebaa sabbaas. Taani etayyo, “Akaayiyan de7iya ishantti zillaittaasappe doommidi, maaddanau giigettidosona” yaagada yootaas; qassi intte gita amoikka etappe dariya baggaa denttettiis. 3 SHin taani etayyo giidoogaadankka nuuni ha yohuwan intteban gitatiyoogee hada gidenna mala, intte giigettidaageeta gidanaadan, ha ishantta inttekko kiittais. 4 Geelladan Maqidooniyaa asati tanaara yiidi, intte giigettennan de7ishin, inttena demmikko, nuuni ai keenaa yeellatanddoniishsha! Intte yeellatanaagaa gookko; shin nuuni inttena keehi ammanidi gitatidoogaassa. 5 Hegaa gishshau, taani ha ishantti taappe sinttatidi inttekko biidi, intte immana giido imuwaa kasetidi giigissana mala, eta woossanau koshshiyoogaa akeekaas. Hegaappe guyyiyan, he imoi taani gakkiyo wode giigi uttana; hegee qassi wolqqan intte immiyoogaa gidennan, dosidi immiyoogaa erissana.

6 Hagaa akeekite; guutta zerettaa zeriya urai guutta kattaa cakkana; daro zerettaa zeriya urai qassi daro kattaa cakkana. 7 Xoossai ufaissan immiya uraa siiqiyo gishshau, qarettiiddi woi dosennan immiyoogaa gidennan, immiya urai huuphen huuphen ba wozanan qoppidobaa immo. 8 Xoossai intteyyo gidiyaabai ubba wode de7anaadaaninne qassi haratuyyookka intte immanau gidiyaabai de7anaadan inttena koshshiya ubbabaa intteyyo immanau danddayees. 9 Xoossaa maxaafai,

“I hiyyeesa asaayyo darissidi immees;
qassi a xillotettai merinau de7ana”

yaagees. 10 Xoossai, zeriyaagaayyo zerettaanne maanau qumaa immiyaagee, inttena koshshiya zeretta ubbaa intteyyo immana; qassi intte xillotettaappe daro aifiyaa aifissanau he zerettaa dichchana.

11 Daro asai intte immiyo imuwaa nuuppe ekkidi, Xoossaa galatanaadan, intte ubba wode darissidi immiyaageeta gidana mala, Xoossai inttena ubba baggaara dureyana. 12 Aissi giikko, ha intte oottiyo oosoi geeshshata koshshiyaabaa kuntti immiyoogaa xalaala gidenna; shin Xoossaayyo daro galataa immiyoogan kumidi goggees. 13 Ha intte oosoi intte ammanuwaa erissiyo gishshau, daro asai Kiristtoosa wonggeliyaa intte ammanidi markkattiyoogaayyoonne intte maaduwaa etaaranne hara ubbatuura shaakkidi, darissi immiyoogaayyo Xoossaa bonchchana. 14 Eti intteyyo Xoossaa woossiiddi, inttenan de7iya Xoossaa aaro kehatettaa zawai bainnaagaa gishshau, inttena laamotoosona. 15 Zawai bainna Xoossaa aaro kehatettaa gishshau, Xoossaa galatai gakko.

10

PHauloosi Mootiyaageetussi Zaarido Zaaruwaa

1 Taani PHauloosi, intte, “I nunaara de7iyo wode kauyyees” giyoogee, qassi, “Nuuppe haakkidi de7iyo wode nu bolli xalees” giyoogee, Kiristtoosa doshotettaa baggaaranne a ashkketettaa baggaara inttena woossais. 2 Nuna ha sa7aa meeziyaadan de7oosona giidi qoppiya issi issi asatu bolli taani

xalanaagaa erais; shin taani inttekko biyo wode intte tana xalissenna mala, inttena woossais. 3 Aissi giikko, nuuni ha sa7an de7ikkokka, ha sa7aa asadan olettokko. 4 Aissi giikko, nuuni olettiyo toorai ha sa7aagaa gidenna. SHin qatuwaa laalanau wolqqaara de7iya Xoossaa tooraa. 5 Nuuni asa qofa xaissoos; qassi Xoossaa eratettaa bolli denddidi xubbiya otoro qofa ubbaa laaloos. He qofa ubbai Kiristtoosayyo azazettana mala omooddoos. 6 Intte azazettiyoogaa polidoogaappe guyyiyan, azazettennan ixxiyoobaa ubbaa nuuni qaxxayanau giigettana.

7 Intte sinttan de7iyaabaa xeellite; ooninne bana Kiristtoosabaa giidi qoppikko, hegaa gujji qoppo; Kiristtoosabaa i gididoogaadan, nuunikka qassi abaa. 8 Aissi giikko, Godai nuuyyo immido nu alaafetettan taani keehi otorettiyaabaa gidikkokka, hegan yeellatikke; he nuuyyo immido alaafetettai inttena keexxanaassappe attin, qolanaassa gidenna. 9 Taani ta dabddaabbiyan inttena yashissiya asa gidada beettanau koyikke. 10 Aissi giikko, issi issi asai, “PHauloosa dabddaabbee deexonne wolqqaama; shin xeelliyo wode i daafuranchcha; a haasayaikka pattenna” yaagees. 11 Hegaa mala asi nuuni haahuwan de7iiddi xaafiyo dabddaabbiyaaninne yaani inttenaara de7iiddi oottiyo oosuwan dummatetti bainnaagaa akeekana koshshees.

12 Nuuni banttana nashshiya issi issi asatuura nuna paidanau woi likkissanau xalokko; shin eti banttana issoi issuwaara likkissiiddinne qassi banttana issoi issuwaara yiggi xeelliiddi, muleera eeyyidosona.

13 SHin nuuni Xoossai nuuyyo essido zawaa giddon ceeqettiyoogaappe attin, he zawaappe pinnidi ceeqettokko; he zawai inttekkokka gakkees. 14 Nuuni inttekko gakkibeennabaa milatidi, zawaa pinnokko; aissi giikko, nuuni Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, inttekko kase gakkida. 15 Nuuni Xoossai essido zawaa pinnidi, hara asi oottido ooson ceeqettokko; shin intte ammanoi dicci dicci biyo wode, nuuni intte giddon oottiyo oosuwaa zawai kaseegaappe keehi aakki aakki baana giidi qoppoos. 16 Nuuni wonggeliyaa mishiraachchuwaa intte de7iyoosaappe hini baggan yootana; qassi hara zawan oosettiichchida oosonkka ceeqettokko. 17 SHin Xoossaa maxaafai,

“Ceeqqiya urai ooninne
Godan ceeqqo”

yaagees. 18 Aissi giikko, Godai nashshiyo uraappe attin, bana nashshiya urai nashettenna.

11

PHauloosanne Banttana Yesuusi Kiittiis Giya Worddanchchata

1 Intte ta eeyyatettaa guuttaa gencciyaakko lo77o. Hayyanintta genccite. 2 Xoossai qanaatiyoogaadan, taanikka intteban qanaatais; aissi giikko, taani inttena issi attumaagau, Kiristtoosau immana gaada, geela7otettaara de7iya geeshsha geela7eedan giigissa wottaas.

3 SHin shooshshai ba geniyaara Hewaano balettidoogaadan, Kiristtoosayyo intte immido intte suure qofai moorettibeennaagee wora biichchanaakkonne gaada hirggais. 4 Aissi giikko, issi urai yiidi, nuuni intteyyo yootido Yesuusappe hara Yesuusa intteyyo yootikko, woi intte ekkido Ayyaanaappenne wonggeliyaappe dumma ayyaanaanne wonggeliyaa intte ekkikko, loittidi gencceeta.

5 Yesuusi kiittido ha waannatuppe taani aibinkka laafiyoobaa taayyo milatenna. 6 Taani haasayiyo haasayan tamaarabeenna asa gidikkokka,

eratettan gidikke; shin nuuni intteyyo ha yohuwaa asa ubbaa giddon ubba baggaara qonccissida.

7 Woi taani inttena miishsha oichchennan, Xoossaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa intteyyo coo yootidoogeenne inttena xoqqu oottanau ta huuphiyaa toochchidoogee taayyo nagara gidanddeeshsha! 8 Taani intteyyo oottanau hara woosa keettatun de7iya asaappe miishsha ekka ekkada, he woosa keettata bonqqaas. 9 Qassi taani inttenaara de7ishin, tana metin, intteppe issi uraakka waissabeikke. Aissi giikko, Maqidooniyaappe yiida ishantti tana koshshida ubbabaa taayyo immidosona; taani inttena waissenna mala, kase ta huuphen naagettidoogaadankka sinttaukka naagettana. 10 Kiristtoosa tumatettai tanan de7ishin, ha ta ceeqoi Akaayiyaa biittan awaaninne attenna. 11 Taani hagaa aissi giyaanaa? Inttena siiqenna gishshassee? Taani inttena siiqiyoogaa Xoossai erees.

12 SHin he bantta ceeqettiyooban nuuni oottiyoogaadan oottanau gaasottiyaageetu gaasuwaa digganau, ha77i taani oottiyo oosuwaa gujjada oottana. 13 Aissi giikko, eti Yesuusi kiittibeenna worddanchcha asata; hegeetu mala asati Kiristtoosi kiittidoogeeta milatanau bantta meraa laamerettiya kiitettibeenna worddanchchatanne genanchcha oosanchchata. 14 Hegee garamissiyaabaa gidenna; aissi giikko, Seexaanai ba huuphen poo7o kiitanchcha milatanau ba meraa laammees. 15 Hegaa gishshau, Seexaanaa ashkkarati xillotettaa ashkkarata milatanau bantta meraa laamerettikko, hegee gitabaa gidenna; eti wurssettan bantta oosuwaa malaa ekkana.

PHauloosa Gakkida Metuwaa

16 Taani naa77anttuwaakka gais; tana ooninne eeyya giidi qoppoppo; shin intte tana, i eeyya giikkokka, taani guuttaa ceeqettanaadan, tana eeyya giite. 17 Taani hagaadan xalada ceeqettaidda haasayiyoogee, eeyyatetta haasayappe attin, tana Godai azaziina gidenna. 18 Daro asai ha sa7aaban ceeqettiyo gishshau, taanikka ceeqettana. 19 Intte aadhdhida eranchcha gidiyo gishshau, eeyya asaabaa ufaissan gencceeta. 20 Aissi giikko, ooninne inttena ailleyikko, woi inttebaa miikko, woi inttebaa bonqqikko, intte bolli otorettikko, woi intte qinxxalliyaa baqqikko, gencceeta. 21 Nuuni hegaa oottanau daro daafuranchcha gididoogaa taani yeellataidda yootais.

SHin ooninne issiban xalidi ceeqettikko, taanikka ceeqettanau xalais; taani eeyya asadan haasayais. 22 Eti Ibraawetee? Taanikka Ibraawe. Eti Israa7eela asee? Taanikka Israa7eela asa. Eti Abrahaama zaree? Taanikka qassi Abrahaama zare. 23 Eti Kiristtoosa ashkkaratee? Taanikka etappe aadhdhiya ashkkara; taani gooyyiya asadan haasayais; taani daro ootta daafuraas; daro wodiyaa qashettaasinne lissuwan garafettaas; qassi daro wodiyaa haiqqaichchada attaas. 24 Aihudati tana ichchashutoo, hasttamanne uddufunaa lissuwan garafidosona. 25 Roome asai tana heezzutoo dullan shociis; issi gallassi shuchchan caddii caddidi aggiis; markkabee heezzutoo me77in, abba giddon issi qammaanne issi gallassaa aqada pe7aas. 26 Taani daro ogiyaa hemettaas; tana kixa haattinne panggi daafirggidi ashshiis; qassi ta biittaa asainne Aihuda gidenna asai daafirggidi ashshidosona. Qassikka katamai, bazzoi, abbai, tana yashissiis; worddanchcha dabbotikka tana daafirggidi ashshidosona. 27 Taani daafuraasinne metootaas. Darotoo xiskkuwaa xayaas; namisettaas; saamettaas. Darotoo xoomaas; qassi meegettaasinne kallottaas.

28 Harabaa ubbaappekka ubba gallassi tau tooho gididabai, woosa keetta ubbau hirggiyoogaa. 29 Daafuriyai oonee? Taani daafurikkinaayye? Nagaran geliyai oonee? Taani un77ettada ayyo qarettikkinaayye?

30 Taani ceeqettanau koshshiyaabaa gidikko, taani daafuranchcha
gidiyoogaa erissiyaaban ceeqettana. 31 Merinau anjjettida Xoossai,
nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawai, taani worddotennaagaa erees.
32 Damasqqo kataman Aretaasa giyo kawuwaappe garssaara deriyaa
haariyaagee, tana oittanau Damasqqo katamaa naagissees. 33 SHin katamaa
dirssaa maskkootiyaara tana keeshiyan duge wottin, appe kessa ekkaas.

12

PHauloosa Ajjuutaa

1 Ceeqettiyoogee taayyo ainne allaalle kessennabaa gidikkokka, taani
ceeqettanau bessees. SHin taani ajjuutaabaanne Godaappe qonccidabaa
haasayana. 2 Tammanne oiddu laittappe kase, heezzantto saluwaa pude
ekettida issi bitaniyaa, Kiristtoosa ammaniyaagaa, taani erais; he bitanee
ba asatettaara biidaakkonne woikko ajjuutan biidaakko, taani erikke; Xoos-
sai erees. 3 He bitaniyaa, heezzantto saluwaa pude ekettidaagaa, erais;
i ba asatettaara biidaakkonne woikko ajjuutan biidaakko, taani erikke;
Xoossai erees. 4 Hegan he bitanee asi haasayanau danddayennabaa, asa
inxxarssikka haasayanau danddayennabaa siyiis. 5 Taani he bitaniyaaban
ceeqettana; shin taani daafuranchcha gidiyoogaa erissanaappe attin, ta hu-
upheban ceeqettikke. 6 Taani ceeqettanau koyiyaabaa gidikkokka eeyyikke;
aissi giikko, taani tumaa haasayais. SHin asi tabaa tanan be7iyoogaappenne
taappe siyiyoogaappe aattidi qoppenna mala ceeqettikke.

7 Qassi Xoossai qoncciyo aadhdhida gitatettan taani otorettiyoogaa
digganau tana caddi oiqqiyaagee, Seexaanaa kiitanchchai, tana
dechchanaunne taani otorettenna mala, tana naaganau taayyo imettiis.
8 Hegaa taappe shaakkana mala, taani Godaa heezzutoo woossaas. 9 Godai
tana, “Ta aaro kehatettai neeyyo gidana; aissi giikko, ta wolqqai daafuran
polettees” yaagiis; hegaa gishshau, Kiristtoosa wolqqai tanan de7ana mala,
ta daafuran ceeqettanau taani daro ufaittais. 10 Taani Kiristtoosa gishshau
daafuriyoogan, asan cayettiyoogan, waayettiyoogan, yedetettiyoogan,
metootiyoogan ufaittais; aissi giikko, taani daafuriyo wode, he wode
minnais.

PHauloosi Qoronttoosa Asaassi Un77ettidi Qoppiis

11 Taani ceeqettidoogan eeyyaas; shin hegaa intte tana wolqqan oo-
tissideta; aissi giikko, intte tana galatanau bessees; taani aibanne gi-
dana xayikkokka, Yesuusi kiittido ubbaappe aadhdhiyaageetuppe laafikke.
12 Yesuusi kiittidoogee tuma gididoogaa erissiya malaatainne oorattabainne
Xoossai oottiyo malaatai intte giddon daro genccan oosettiis. 13 Taani ta
huuphen inttena waissabeennaagaappe attin, hara woosa keettatuppe intte
aibin laafeetii? Hayyanintta taani inttena naaqqidoogaa taayyo atto giite.

14 Taani inttekko baanau giigettishin, hagee taayyo heezzantto wode;
taani inttena waissikke. Taani inttena koyiyoogaappe attin, intte mi-
ishsha koyikke; aissi giikko, aayyiyaanne aawai bantta naatuyyo miishsha
minjjiyoogaappe attin, naati bantta aayeeyyoonne aawaayyo minjjokkona.
15 Taani intte shemppuwaayyo taayyo de7iyaabaa tanaara gattada ufaissan
immana; yaatin, taani inttena keehi siiqiyo gishshau, intte tana ashshi
siiquuteetiiyye?

16 Gidikkokka, taani inttena waissabeikke; shin intte tana, “Neeni nuna
cimmada wordduwan oiqqadasa” yaagana. 17 Taani harai atto, inttekko
kiittido issi asa baggaarakka inttena cimmidanaa? 18 Tiitu inttekko baana

mala, taani woossaas; qassi ammaniya ishaakka aara yeddaas. Yeddin Tiitu inttena cimmidee? Nuuni nu oosuwaa issi qofan oottibookkonii? Qassi nu hanoikka issuwaa gidenneeyye?

19 Nuuni ubba wodekka intte sinttan nu huupheyyo mootettiyoobaa intteyyo milatii? Nuuni Kiristtoosan de7iyaageetudan, Xoossaa sinttan ha77i gakkanaassikka haasayoos. Nu siiqotoo, nuuni oottiyo ubbabaikka inttena maaddanaassa. 20 Aissi giikko, taani inttekko biyo wode, ooni erii taani koyiyoogaa mala intte gidennan agganaakkonne; qassi taanikka intte koyiyoogaa mala gidennan agganaakkonne. Qassi ooni erii hegan palamai, qanaatee, hanqqoi, yiiqetiyoogee, zigirssai, saasukkiyoogee, otoroi, metoi de7ennan waayi aggana; tana yashshees. 21 Taani inttekko naa77anttuwaa biyo wode, ta Xoossai intte sinttan tana kaushshanaakkonne yayyais; taani nagara kase oottidi, bantta oottido tunatettaappe, shaaramuxatettaappenne amuwaappe simmibeenna daro asatuyyo yeekkennan aggikke gaada yayyais.

13

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

1 Hagee taayyo inttekko yiishin heezzantto wode. Ai mootoikka naa77u woi heezzu markkai markkattin pirddettanau koshshees. 2 Taani naa77anttuwaa inttenaara gaittido wode, inttena ye77e gaas; ha77ikka haahuwan de7ikkokka, inttena ye77e gais. Taani qassikka inttekko biyo wode, nagara kase oottidaageetakka qassi harata ubbatakka qaxxayennan aggikke.

3 Aissi giikko, Kiristtoosi ta baggaara haasayiyoogaa erissiyaabaa intte koyeeta. I inttenaara haasayiyo wode wolqqaama gidiyoogaappe attin, intte giddon daafuranchcha gidenna; 4 aissi giikko, Kiristtoosi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi, daafuran kaqettiis; shin Xoossaa wolqqan paxa de7ees. Aissi giikko, i daafuranchcha gididoogaadan, nuunikka daafuranchcha; shin inttenaara haasayiyoogan nuuni Xoossaa wolqqan aara de7ana.

5 Ammanuwan intte de7iyaakkonne ane inttena qoridi pirddite; paaciyan intte muleera kunddikkoppe attin, Kiristtoosi inttenan de7iyoogaa intte geeshshidi ereeta. 6 Nuuni paaciyaa danddayanaagaa intte eriyoogaa ammanais.

7 Intte iitabaa mulekka oottenna mala, nuuni Xoossaa woossoos. Nuuni paaciyaa danddayiyaageeta gididi beettanaassa gidenna; shin nuuni paaciyaa danddayennaageeta milatidi beettikkokka, lo77obaa intte oottanaassa. 8 Aissi giikko, nuuni tumaa xalaalaayyo oottanaappe attin, tumaa bolli ainne oottanau danddayokko; 9 nuuni daafuriyo wode ufaittoos; shin intte wolqqaama; intte bali bainnaageeta gidana mala, nuuni qassi Xoossaa woossoos.

10 Taani intteppe haahuwan de7aidda xaafidoogee hegaa gishshassa; taani inttekko biyo wode, Godai taayyo immido maatan zemppada, inttenaara iitettanau tana waayi koshshana. He maatai taani inttena keexxanau taayyo imettidoogaappe attin, inttena qolanau imettibeenna.

11 Wurssettan ta ishatoo, saro de7ite; bali bainnan de7ite; ta zoriyaa siyite; issi wozana gididi de7ite; sarotettan de7ite. Siiqo Xoossai, sarotettaa Xoossai, inttenaara issippe de7ana.

12 Issoi issuwaara geeshsha yeretaa yerettidi sarotite. 13 Xoossaa asa ubbati inttena saro saro goosona.

14 Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai, Xoossaa siiqoi, Geeshsha Ayyaanaa issippetettai inttenaara ubbaara gido. Amin77i.

PHauloosi Galaatiyaa Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi Ashshiyaagaa gidiyoogaa odiya mishiraachchoi dumma dumma sohuwan odettishiininne Aihuda gidenna asaikka ammanidi ekki ekki biishin, “Kiristtiyaane gidanau Muuse higgiyaa polanau koshshiiyye koshshennee?” giyo oishai issippe denddiis. He wode PHauloosi “Kiristtiyaane gidanau Muuse higgiyaa polanau koshshenna; Yesuusan ooratta de7uwaa demmanau anoi ammano; asai Xoossaa sinttan xillanau danddayiyoogee ammano xalaalaana” yaagidi tamaarissuwaa doommiis. SHin Qeeri Iisiyaa giddon, “Asi Xoossaa sinttan xillanau Yesuusan ammaniyoogaa xalaala gidennan, Muuse higgiyaakka polanau koshshees” yaagi yaagidi PHauloosa timirttiyaa phalqqiya asati de7oosona.

PHauloosi hagaa Galaatiyaa kiitaa xaafidoogee ha bala timirttiyan cimettida asaa likke ammanuwaassinne Kiristtinna de7uwaassi zaaridi kaalettanaassa. PHauloosi koiro doommiiddi, i bana, “Taani Yesuusi Kiittidoogaa” yaagidi erissiiddi doommees. Yesuusi Kiittidoogaa oottidi a xeesidaagee Xoossaappe attin, asaa gidennaagaanne qassi i kiitettidoogee Aihuda gidenna asatussa gidiyoogaa qonccissidi yootees. Hegaarakka oisettidi, asai xillanau danddayiyoogee ammano xalaalaana gidiyoogaa odees. Wurssetta miraafetun Kiristtinnaa eeshshai Yesuusa ammaniyo ammanuwaappe kiyiya siiquwaappe pulttiyaagaa gidiyoogaa odees.

1 Taani PHauloosi, Yesuus Kiristtoosinne qassi haiquwaappe a denttida
Xoossai Aawai kiittidoogaappe attin, asappe woikko asa baggaara kiitettidaagaa gidikke. 2 Ha taaninne tanaara de7iya ammaniya ishantti ubbai,
Galaatiyaa biittan de7iya woosa keetta ubbaassi sarotaa kiittoos.

3 Xoossai nu Aawainne nu Godai Yesuus Kiristtoosi intteyyo aaro kehatettaanne sarotettaa immo.

4 Nu Xoossaa, nu Aawaa sheniyan Kiristtoosi ha iita oosoi oosettiyo wodiyaappe nuna ashshana mala, nu nagaraa gishshau, ba huuphiyaa immiis. 5 Xoossaayyo merinaappe merinaa gakkanaassi bonchchoi gido. Amin77i.

Wonggeliyaa Tumai Issuwaa Xalaala

6 Kiristtoosa aaro kehatettan inttena xeesida Xoossaa aggidi, hara wonggeliyaakko, intte ellellidi, waani simmidaakko tau oorattabaa gidiis. 7 Inttena bul77akkiyaageetinne Kiristtoosa wonggeliyaa geellayanau koyiya amarida asati de7oosonappe attin, tumaappe hara wonggelee baawa. 8 SHin harai atto nuna gidin, woikko saluwaappe kiitanchcha gidin, nuuni intteyyo kase yootido wonggeliyaa mishiraachchuwaappe dummatiyaagaa intteyyo yootiyaabaa gidikko, i qanggettidaagaa gido. 9 Kase nuuni giidoogaadan, ha77ikka naa77anttuwaa taani gais; intte ekkido wonggeliyaappe dummatiyaagaa ooninne intteyyo yootikko, he urai qanggettidaagaa gido.

10 Hagee tana asappe saba koyiyaabaa milatissii? Akkai! Taani Xoossai lo77o giyoogaa koyais. Woikko taani asa ufaissanau koyiyaanaa? Taani ha77ikka asa ufaissanau koyiyaabaa gidiyaakko, Kiristtoosa aille gidikke.

PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa Kiyido Kessaa

11 Ta ishanttoo, taani intteyyo yootido wonggeliyaa mishiraachchoi asappe gidennaagaa intteyyo yootais. 12 Aissi giikko, taassi Yesuus Kiristtoosi

qonccissiisippe attin, taani wonggeliyaa asappe ekkabeikke; asinne tana tamaarissibeenna.
13 Kase taani Aihuda ammanuwan de7iyo wode, waana de7idaakko, intte siyideta; taani Xoossaa woosa keettaa qareti bainnan yedettaasinne xaissanau baaxetaas. 14 Ta wode de7ida ta dabbotuppe darota Aihuda ammanuwaa higgiyaa naagiyoogan aadhdhais; nu aawatu wogaa ooppenne aadhdhada siiqaas.
15-16 SHin Xoossai ba aaro kehatettan, taani biron ta aayee uluwan de7ishin, baayyo oottanau tana xeesiis; abaa yootiya wonggeliyaa mishiraachchuwaa Aihuda gidenna asaayyo taani yootana mala, Xoossai ba Na7aa tau qonccissanau koyido wode, zorettanau ookkonne babeikke. 17 Woikko taappe kase Yesuusi kiittidoogeetuura gaittanau Yerusalaame babeikke; shin taani sohuwaara Araba giyo biittaa baas. Hegaappe Damasqqo giyo katamaa simmaas. 18 Heezzu laittappe guyyiyan, PHeexiroosaara gaittanau Yerusalaame baada, aara tammanne ichchashu gallassaa uttaas. 19 SHin Yesuusi kiittidoogeetuppe Godaa ishaa Yaaqoobappe attin, haratuura gaittabeikke.
20 Taani intteyyo xaafiyoogan worddoi baawa; taani intteyyo wordduwaa odennaagau Xoossai markka!
21 Hegaappe guyyiyan, Sooriyaa giyo biittaanne Kilqqiyaa giyo biittaa baas. 22 Yihudan de7iya woosa keettatun he wode uttiya ammaniya asati tanaara meeze gidokkona. 23 SHin hara asai, “Nuna yedetti yuuyiya bitanee hagaappe kase i xaissanau koyiyo ammanuwaabaa ha77i yootees” yaagiyoogaa eti siyidosona. 24 Siyidi taban Xoossaa galatidosona.

2

PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa Gidiyoogee Yesuusi Kiittido Haratu Achchan Erettiis

1 Hegaappe simmada taani tammanne oiddu laittaappe guyyiyan, Barnnaabaasaara naa77anttuwaa Yerusalaame baidda, Tiitakka tanaara ekkada baas. 2 Xoossai tau ajjuutan qonccissido gishshau baas; baada taani ha77i oottiyo oosoi woikko kase oottidoogee mela attenna mala, woosa keettaa kaalettiyaageeta dumma shiishshada, Aihuda gidenna asaayyo taani yootiyo wonggeliyaa mishiraachchoi ai malakko etassi yootaas. 3 SHin harai atto tanaara de7iya Tiita i Giriike biitta asa gidishin, qaxxaretto giidi godatibookkona. 4 Gidinkka, wordduwaa nuuyyo ishantta milatidi yiidi, nunaara walahettida daro asati a qaxxaranau koyidosona. He asati Kiristtoos Yesuusan nuuyyo de7iya nuuni koyidoogaadan hanana danddayiyo sheniyaa xomoosanau, wuuqettidi nu giddo gelidosona. Gelidi nuna aille oottanau koyidosona. 5 SHin wonggeliyaa tumatettai inttenaara minnidi de7ana mala, nuuni harai atto issi saatiyaukka etayyo haarettibookko.
6 SHin halaqa milatiyaageeti taayyo ainne ooratta qofa immibookkona; hagaa aissi giyaanaa giikko, hagaappe kase eti oona gidinkka tana metiyaabaa gidenna; Xoossai asa som77o xeellidi pirddenna. 7 SHin guyyeppe Xoossai PHeexiroosassi, Aihudatuyyo wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo hadaraa immidoogaadan, taukka Aihuda gidenna asaayyo wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo hadaraa immidoogaa eti be7idosona. 8 Aissi giikko, PHeexiroosi Aihudatuyyo Yesuusi kiittidoogaa gididoogaadan, taanikka Xoossaa wolqqan Aihuda gidenna asaayyo Yesuusi kiittidoogaa gidaas. 9 Qassi kaalettiyaageeta milati beettiyaageeti, Yaaqoobi, PHeexiroosinne Yohaannisi, taayyo imettida aaro kehatettaa eridi, tananne Barnnaabaasa nu kushiyaa oiqqidi sarotidosona.

Taaninne Barnnaabaasi Aihuda gidenna asaa giddon oottanaadan, qassi eti Aihudatu giddon oottanaadan qachchidi denddida. 10 Eti nuna kaseesappekka taani oottanau qoppaidda de7iyo hiyyeesata qoppanaagaa xalaalaa hassayissidosona.

PHauloosi Anxxookiyan PHeexiroosa Timirttiyaa PHalqqiis

11 SHin PHeexiroosi Anxxookiyaa giyo katamaa yiido wode, i moorido gishshau, qoncciyan taani a, “Neeni mooranchcha” yaagaas. 12 Aissi giikko, Yaaqooba matappe kiitettida amarida asai yaanaappe kase Aihuda gidenna asatuura qumaa mees; shin eti yiidoogaappe guyyiyan, Aihuda gidennaageeta qaxxaranau koyiyaageetuyyo yayyido gishshau, ba kushiyaa guyye ekkidi, Aihuda gidennaageetuppe shaahettiis. 13 Qassi hinkko ammanida Aihudati PHeexiroosaara yashshaa doommidosona; harai atto barnnaabaasikka etaara yashshanchcha gidiis.

14 SHin eti wonggeliyaa tumatettaadan, suure hemettennaagaa be7ada, PHeexiroosa he ubba asaa sinttan, “Neeni Aihuda gidaidda, Aihudatudan gidennan Aihuda gidennaageetudan de7aasa; shin yaatin, waatada Aihuda gidennaageeta, ‘Aihudatudan de7ite’ yaagada godatai?” yaagaas.

Aihudatikka Aihuda Gidennaageetikka Attiyoogee Ammanuwaana

15 Nuuni yeletan Aihuda; nagaranchcha gidida Aihuda gidenna asata gidokko. 16 Yaaninkka, asi Yesuus Kiristtoosa ammanidi xillanaappe attin, higgiyaa naagiyoogan xillennaagaa erida; ashuwaa maayida asai ubbai higgiyaa naagiyoogan xillenna gishshau, nuuni nu huuphenkka higgiyaa naagiyoogan gidennan, Kiristtoosan ammanidi xillana mala, Kiristtoosi Yesuusan ammanida.

17 SHin nuuni Kiristtoosan xillanau koyiyaageeta gidiiddi, nu huuphen nagaranchcha gidi beettikko, yaatin Kiristtoosi nagaraa tamaarissiyaagee? Hegee mulekka worddo! 18 Aissi giikko, issitookka qolarggidoogaa taani zaarettada keexxiyaagaa gidikko, taani ta huuphen higgiyaa menttiyaagaa gidiyoogaa erissais. 19 Taani Xoossaayyo paxa de7ana mala, higgiyaa baggaara higgiyaayyo haiqqaas. 20 Taani Kiristtoosaara a masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettada kaqettaas; simmi, ha77i paxa de7iyaagee tana gidikke. SHin Kiristtoosi ta giddon de7ees; taani ha77i de7iyo de7oi, tana siiqidi, ta gishshau, ba huuphiyaa immida Xoossaa Na7an de7iya ammanuwaana. 21 Taani Xoossaa aaro kehatettaa ixxikke; asai higgiyaa baggaara xillotetta demmiyaabaa gidikko, yaatin Kiristtoosi coo mela haiqqiis yaagiyoogaa.

3

Xillotettai Kiristtoosan Ammaniinappe Attin Higgiyaa Polin Beettenna

1 Akeeki bainna Galaatiyaa asatoo, intte aifiyaa sinttan Kiristtoosi masqqaliyaa bollan misimaariyan xishettidi kaqettido misilee qonccidi beettees. Yaatin, tumau intte azazettenna mala, inttena bitidai oonee? 2 Ane taayyo ha issi yohee xalaaliyo yootite: Xoossaa Ayyaanaa, higgee giyoogaa naagidi ekkidetiiyye woikko ammanuwan siyidi ekkidetii? 3 Intte hegaa keena eeyyee? Xoossaa Ayyaanan doommidi, ha77i intte wolqqan poleetii? 4 Intte daafura ubbau ainne go77i baawee? Tumaappe go77ai de7ees. 5 Yaatin, Xoossai intteyyo Geeshsha Ayyaanaa immiyoogeenne intte giddon malaataa oottiyoogee, higgee giyoogaa intte oottido gishshataasseeyye? Woikko wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyidi, intte ammanido gishshataassee?

6 Hegaadankka, Abrahaami Xoossaa ammanido gishshau, Xoossai hegaa ayyo xillotettan qoodiis. 7 Hegaa gishshau, ammaniyaageeti Abrahaama

zare gidiyoogaa erite. 8 Xoossai Aihuda gidenna asaa ammanuwan xillissanaagaa Xoossaa maxaafai kaseti be7idi, “Ha sa7an de7iya asai ubbai nenan anjjettana” yaagidi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa Abrahaamayyo kasetidi yootiis. 9 Hegaa gishshau, Abrahaami ammanidi anjjettidoogaadan, ammaniyaageeti Abrahaamaara anjjettana.

10 Higgiyaa oosuwan ammanettidi de7iyaageeti ubbai qanggettaa giddon de7oosona; aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Higgiyaa maxaafan xaafettida ubbaban de7ennaageenne polennaagee ooninne qanggettidaagaa” yaagees. 11 Xoossaa maxaafai, “Xilloi ammanuwan de7ana” giyo gishshau, ooninne Xoossaa sinttan higgiyaa naagiyoogan xillennaagee erettidaagaa. 12 Higgee ammanuwan zemppenna; shin Xoossaa maxaafai, “Higgee giyoogaa poliyaagee an paxa de7ana” yaagees.

13 Xoossaa maxaafan, “Mitta bolli kaqetti haiqqiya ooninne qanggettidaagaa” geetetti xaafettido gishshau, Kiristtoosi nu gishshau qanggettidaagaa gididi, nuna higgiyaa qanggettaappe woziis. 14 Kiristtoosi hegaa aissi oottidee giikko, Xoossai immana giido Geeshsha Ayyaanaa nuuni ammanuwan ekkanaadaaninne Abrahaama anjjoi ba baggaara Aihuda gidenna asaa gakkana mala giidi oottiis.

Higgee Hidootaa Qaalaa SHaarenna

15 Ta ishanttoo, taani asi giyoogaadan intteyyo gais; harai atto naa77u asati issi yoho haasayidi, maachchaa wottoogaappe hini baggan, ooninne he maachchaa birshshanau woikko harabaa he maachchaa bolli gujjanau danddayenna. 16 Abrahaaminne a zerettati Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogaa siyidosona. Xoossaa maxaafai daro asaayyo haasayiyoogaadan, “Ne zerettatuyyo” geenna; woigii giikko, “Ne zerettaayyo” yaagees. Hegeenne, issi asa xalla gees; ikka Kiristtoosa.

17 Taani giyoogee hagaa; Xoossai maachchaa wottidi, he maachchaa taani naagana yaagiis. Oiddu xeetanne hasttamu laittaappe guyyiyan yiida higgee Xoossai wottido maachchaa xaissanaunne sinttappe immana giidi haasayidoogaa digganau danddayenna. 18 Aissi giikko, Xoossai immiyo laatai higgiyan beettiyaagaa gidikko, yaatin Xoossai sinttappe immana giidi, haasayidoogaana gidenna giyoogaa; shin Xoossai immana giidi haasayidoogan laataa Abrahaamayyo immiis.

19 Yaatin, higgee aissi de7ii? Higgee mooro ooso gidiyaabai aibakko bessanau Xoossai immana giidi haasayido Abrahaama zaree yaana gakkanaashin gujettiis; kiitanchchaa baggaara issi gaannatiyaagan imettiis. 20 Gaannai issi uraa xalaalaassa gidenna; shin Xoossai issuwaa.

Higgiyaa Halchchuwaa

21 Yaatin, Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogaa, issi higgee, “Hanenna” yaagii? Akkai! Mulekka geenna. Aissi giikko, higgee asaayyo de7uwaa immanau danddayiyaabaa gidikko, xillotettaikka tumu higgiyaappe beettees giyoogaa. 22 SHin Yesuus Kiristtoosa ammanin, Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogee, ammaniyaageetuyyo imettana mala, asai ubbai nagaraassi haarettidi de7iyoogaa, Xoossaa maxaafai yootees.

23 SHin ammanoi yaanaappe kase, sinttappe qonccana ammanuwaayyo higgee nuna qashettida asaadan gorddi wottiis. 24 Hegaa gishshau, nuuni ammanuwan xillana mala, Kiristtoosi yaana gakkanaassi higgee nuna naagiyaagaa gidiis. 25 SHin ha77i simmi ammanoi yiido gishshau, higgee hagaappe sinttau nuna naagiyaagaa gidenna.

26 Intte ubbai ammanuwaa baggaara Kiristtoos Yesuusan Xoossaa naata.
27 Aissi giikko, intte Kiristtoosaara issuwaa gidana mala xammaqettida
ubbati Kiristtoosa maayideta. 28 Hegaa gishshau, Aihuda asaa giddooninne
Giriike asaa giddon dummatetti baawa; aille woi goqa giddon dummatetti
baawa; attumaasa woi maccaasa giddon dummatetti baawa. Aissi giikko,
intte ubbaikka Kiristtoos Yesuusan issi asa. 29 Intte Kiristtoosabaa gidikko,
simmi intte Abrahaama zare; qassi Xoossai sinttappe immana giidi haasayi-
doogaa laattiyaageeta.

4

Nuuni Xoossaa Naata Gidiyoogaa

1 SHin akeekite; ba aawaabaa laattiya na7ai naatettan de7iiddi,
de7iyaabaa ubbau goda gidikkokka, ashkkaratuppe dummatiyoosi baawa.
2 SHin ba aawai giido wodee wurana gakkanaashin, a hadaraa ekkidaageetu
kushiyaaninne a miishshaa naagiyaageetu kushiyan de7ees. 3 Hegaadan
nuunikka qassi naatettan de7iyo wode, ha sa7aa haariya ayyaanatussi
ailletida. 4 SHin wodiyaa wurssettai gakkido wode, Xoossai maccaasi
yelidoogaa, higgiyaa garssan yelettidaagaa, ba na7aa kiittiis. 5 Aissi
kiittidee giikko, higgiyan haarettidi de7iyaageeta wozanaunne nuna ba
naata oottanau kiittiis.
6 Xoossai intte a naata gidiyo gishshau, “Abbaa, ta Aawau” giidi waassiya
ba Na7aa Ayyaanaa, nu wozanaa giddo kiittiis. 7 Hegaa gishshau, hagaappe
sinttan neeni Xoossaa na7a gidiyoogaappe attin, aille gidakka; qassi neeni a
na7a gidikko, Kiristtoosa baggaara Xoossaabaa laattiyaagaa.

PHauloosi Galaatiyaa Asaabaa Hirggiis

8 SHin intte hagaappe kasiyan Xoossaa erennan de7iiddi, Xoossa giden-
naageetuyyo aille gididi haarettideta. 9 SHin ha77i Xoossaa eridi, ubbakka
Xoossan erettiichchidi, laafanne qassi karettida ha ayyaanatukko waanidi
simmeetii? Wodhdhi eqqidi, aille gididi, naa77anttuwaa etayyo haaret-
tanau koyeetii? 10 Gallassaa, aginaa, wodiyaanne laittaa intte loitti naageeta.
11 Tana inttebai yashshees; taani intteyyo coo mela daafuridanaashsha?
12 Ta ishanttoo, taani inttenadan hanido gishshau, “Inttekka tanadan
hanite” gaada, inttena woossais; intte tana ainne naaqqibeekketa. 13 Taani
koiro intteyyo wonggeliyaa yootidoogee tana harggissishiina gidiyoogaa
intte ereeta. 14 Taayyo payyatettai guuxxidi, intteyyo paace gidinkka, tana
karibeekketa; shenetinnebeekketa. Hegaa gishshaa ubba tana Xoossaa ki-
itanchchaa mokkiyoogaadan, woikko Kiristtoosi Yesuusa mokkiyoogaadan
mokkideta.
15 Yaatin, hekko intte ufaittiyoogee beettenna! Tana gidikko, intteyyo
danddayettiyaabaa gidin, taayyo intte intte aifiyaa shoddi immiyaakkonne
ixxennaagaa markkattais. 16 Yaanin taani intteyyo tumaa yootiyo gishshau,
intte morkke gidiyaanaa?
17 Hara asati intteyyo qarettiyaabaa milatoosona; shin eta qofai lo77enna;
aissi giikko, intte etayyo qarettana mala, taappe inttena shaakkanau koy-
oosona. 18 SHin taani intte matan de7iyo wode xalaalan gidennan, ubba
wodekka lo77oban intte koyettiyaageeta gidikko lo77o.
19 Ta siiqo naatoo, Kiristtoosa meretai inttenan beettana gakkanaashin,
maccaasiyo maaretai tuggayiyoogaa keenaa, taani intte gishshau sahettais.
20 SHin taani intteyyo hirggiyo gishshau, ha77i intte mati baada inttenaara
doonan haasayiyaakko, daro dosais.

Aggaaranne Saara Leemiso Gidido Hanota

21 Higgiyan haarettidi de7anau koyiyaageetoo, higgee giyoogaa siyekketii?
Ane taayyo yootite. 22 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Abrahaamayyo
ailleeppenne goqeeppe yelettida naa77u naati de7oosona” yaagees. 23 SHin
aillee na7ai asi na7a yeliyo maaraadankka yelettiis; qassi goqee na7ai,
Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogan yelettiis.
24 Ha maccaasati naa77u maachcha gidiyo gishshau, hagee leemiso gi-
dana danddayees. Etappe issinniyaa, Siinaa Deriyaappe yiidaara, ba naata
ailletettaayyo yelaasu; akka Aggaaro. 25 Ha Aggaara Araba giyo biittan
de7iya Siinaa Deriyan leemisettausu; qassikka ha77i de7iya Yerusalaamen
leemisettausu; aissi giikko, Yerusalaame katamai ba giddon de7iya asa
ubbaara ailletettan de7ees. 26 SHin saluwan de7iya Yerusalaama ailletettan
de7ukku; a nuussi aayyiyo. 27 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai yaagees;

“Bii, yelabeenna mainee, ufaitta;
maareti oiqqi erennaaree,
ne qaalaa xoqqu oottada ilila!
Aissi giikko, ba azinaara
de7iya maccaaseeppe,
barkka de7iya maccaaseeyyo
daro naati de7ana”
yaagees.

28 Ta ishanttoo, nuunikka Yisaaqadan, Xoossai sinttappe immana giido
naata. 29 SHin he wode asa maaraadan yelettidaagee, Xoossaa Ayyaanai
giidoogaadan yelettidaagaa yedetti yuuyidoogaadan, ha77ikka hegaa mala.
30 SHin Xoossaa maxaafai woigii? “Aillee na7ai goqee na7aara issippe
laattenna gishshau, ailliyo i na7aara gattada kessa yedda” yaagees. 31 Hegaa
gishshau, ta ishanttoo, nuuni goqee naata gidiyoogaappe attin, aillee naata
gidokko.

5

Kiristtoosan Ailletettaappe Kiyiyoogaa

1 Nuuni ailletetti bainnan, de7ana mala, Kiristtoosi nuna ailletettaappe
kessiis; simmi minnidi eqqite; naa77anttuwaa ailletettaa qambbaran gelop-
pite.
2 Siyite, taani PHauloosi, inttena yaagais; intte qaxxarettiyaabaa gidikko,
Kiristtoosi inttena ainne go77enna. 3 Qaxxarettiya ubbati higgee giyoogaa
ubbaa polidi naaganau bessiyoogaa gujjada hassayissais. 4 Higgiyaa naagidi
xillanau koyiyaageetoo, Kiristtoosappe shaahettideta; Xoossaa aaro ke-
hatettaappekka kunddideta. 5 Nuna gidikko, nuuni Xoossaa Ayyaanaa
baggaara ammanuwan xillanau ufaissan naagoos. 6 Aissi giikko, nuuni
Kiristtoosi Yesuusaara issippe de7in, siiquwan oottiya ammanuwaappe
attin, qaxxarettinkka, qaxxarettennan agginkka nuna ainne go77enna.
7 Kase lo77o ootteeta; shin tumatettaayyo intte azazettenna mala, oonee
inttena diggidai? 8 Ha cimoi inttena xeesida Xoossaappe yibeenna. 9 Asai
giyoogaadan, guutta irshshoi munaqaa ubbaa denttees. 10 Intte harabaa
qoppennaagaa taani Xoossan ammanettais; shin inttena waissiya urai oona
gidikkonne, Xoossaappe ba pirddaa ekkana.
11 SHin ta ishanttoo, taani hanno gakkanau qaxxarai koshshiyoogaa
yootiyaabaa gidikko, tana aissi yedettiyoonaa? Hegee tuma gidiyaakko,
taani Kiristtoosa masqqaliyaabaa tamaarissin ainne waissiyaabi baawa.
12 Inttena waissiyaageeti banttana banttarkka mureessorkkonaashsha!

13 Inttena gidikko, ta ishanttoo, ailletettaappe kiyanau xeesettideta. Gidinkka ailletettaappe intte kiyidoogan, intte asatettaa amoi inttena haaroppo. Hegaa gishshaa siiquwan issoi issuwaayyo haarettite. 14 Aissi giikko, higge ubbai issi haasayan qashettees; ikka, "Ne shooruwaa ne huuphedan siiqa" yaagiyaagaa. 15 SHin intte issoi issuwaara saxettiyaabaanne meetettiyaabaa gidikko, intte intte giddon wurenna mala naagettite.

Ayyaanaanne Ashuwaa

16 SHin siyite; Xoossaa Ayyaanai inttena kaalettiyaabaa gidikko, intte asatettaa amuwaa mulekka polekketa. 17 Aissi giikko, nu asatettai amottiyoobaa Geeshsha Ayyaanai ixxees; qassi Geeshsha Ayyaanai amottiyoobaa nu asatettai ixxees; hageeti issoi issuwaara ixettoosona. Hegaa gishshau, intte dosiyoobaa oottanau danddayekketa. 18 SHin Xoossaa Ayyaanai inttena kaalettiyaabaa gidikko, higgee inttena haarenna.

19 Asatettaa oosoi erettidaagaa; ikka aibee giikko, shaaramuxiyoogaa, tunatettaa, yeellaa xayiyoogaa, 20 Eeqau goinniyoogaa, bitiyoogaa, morkketettaa, palamaa, qanaatiyoogaa, hanqquwaa, bana xoqqissiyoogaa, ooyettiyoogaa, issoi issuwaappe shaahettiyoogaa, 21 miqqainniyoogaa, woriyoogaa, mattottiyoogaa, yettanchcha kiyiyoogaanne hageeta milatiyaageeta. Kasekka taani intteyyo yootidoogaadan, hageeta milatiyaageeta oottiyaageeti Xoossaa kawotettaa laattokkona.

22 SHin Geeshsha Ayyaanaa aifee, siiquwaa, ufaissaa, sarotettaa, danddayaa, kehatettaa, lo77otettaa, ammanuwaa, 23 ashkketettaa, ba huuphiyaa naagiyoogaa. Hageeta milatiyaageeta diggiya higgee baawa.

24 Kiristtoos Yesuusabaa gidiyaageeti bantta asatettaa a iita qofaaranne a amuwaara issippe masqqaliyaa bollan misimaariyan xishidi kaqqidosona. 25 Nuuni Geeshsha Ayyaanan de7ikko, nuna qassi Geeshsha Ayyaanai kaaletto. 26 Ane otorettiyoogaa, woikko issoi issuwaa yiilloyiyoogaa, woikko issoi issuwaa qanaatiyoogaa aggoos.

6

Issoi Issuwaara Maadettiyoogaa

1 Ta ishanttoo, intte Ayyaanan de7iyaageeti issi urai ai mooro oottidi, beettikkonne, ashkketetta ayyaanan a suurissite; qassi intte paacettenna mala, intte huuphiyaa naagite. 2 Issoi issuwaa toohuwaa tookkite; hegaa oottiyoogan Kiristtoosa higgiyau azazetteeta. 3 Aissi giikko, issi urai ainne hanennan de7iiddi, aibakko i hanidobaa ayyo milatikko, ba huuphiyaa cimmees. 4 SHin asai ubbai huuphiyan huuphiyan ba oosuwaa paacco; hegaappe guyyiyan, hara asaagaara giigissennan, ba huuphe ooso xalaalan ceeqettiyoobaa demmana. 5 Aissi giikko, asai ubbai huuphiyan huuphiyan ba toohuwaa tookkanau bessees.

6 SHin Xoossaa qaalaa tamaariyaagee baayyo de7iya lo77obaa ubbaa bana tamaarissiyaagaara shaakko.

7 Inttena intterkka cimmoppite. Ooninne Xoossaa bolli qilliiccanau danddayenna; aissi giikko, asi ba zeriyoogaa zaarettidi cakkana. 8 Ba asatettaa amuwan zeriyaabaa gidikko, asatettaa amuwaappe haiquwaa cakkana. SHin Ayyaanan zeriyaabaa gidikko, Ayyaanaappe merinaa de7uwaa cakkana. 9 Ane lo77o oosuwaa oottanau azalliyoogaa aggoos. Aissi giikko, nuuni azallennan aggikko, cakkiyo wodee sinttappe yaana. 10 Yaanikko ha oottanau nuuni danddayiyoorin, asa ubbau lo77obaa oottoos; shin ubbaappe aattidi, nunaara ammanuwan de7iyaageetuyyo lo77obaa oottoos.

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

11 Taani ta kushiyan, ai mala gita pitaletun, intteyyo xaafiyaakko
be7ite. 12 Asaa sinttan lo77idi beettanau koyiya ubbati, intte qaxxaret-
tana mala koyoosona; shin hegaa eti oottiyoogee banttayyo Kiristtoosa
masqqaliyaa gishshau yedetettennan attana xalaalaassa. 13 Aissi giikko, eti
intte qaxxarettidoogan ceeqettanau inttena qaxxarettona goosonappe attin,
harai atto qaxxarettidaageetikka bantta huuphen higgiyaa naagokkona.
14 SHin sa7ai taayyo kaqettin, taanikka sa7aayyo kaqettido Yesuus Kirist-
toosa masqqaliyaappe attin, taani ceeqettiyoobi harabai taappe haakko.
15 Aissi giikko, Kiristtoos Yesuusan ooratta mereta gidiyoogee go77eesippe
attin, qaxxarettinkka qaxxarettennan agginkka ainne go77enna. 16 Ha
wogan hemettiya ubbatu bollinne Xoossaa asa ubbaa bolli, sarotettainne
maarotettai de7o.
17 Taani Yesuusayyo masunxxido malaataa ta bollan tookkido gishshau,
hagaappe sinttau issi asikka tana waissoppo.
18 Ta ishanttoo, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara
gido. Amin77i.

PHauloosi Efisoona Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Efisoonan de7iya asaassi xaafido kiitan ubbabaappe aattidi i xeellidobai, “Xoossaa halchchoi oosuwan pe7anaagee saluwaaninne sa7an de7iyaabati ubbai xaaxi waaxin, issi Kiristtoosa maataa garssan aqiyo wodee gakkiina” yaagiya qofaa (1:10). Hegaa bollankka gujoi Yesus Kiristtoosaara issippe gididi, asa zare ubbai issuwaa gidana mala, ha gita halchchuwaa oosuwan peeshshanaadan Xoossaa asaa hassayissees.

Efisoona Kiitai koiro shaahuwan xaafee issippetettaabaa xaafanau doommidoogaa aassidi, Xoossai Aawai ba asaa waati dooridaakko, etikka a na7an, Yesus Kiristtoosan bantta nagaraappe maarettidi, waani birshshettidaakkonne Xoossaa gita hidootaa qaalai Geeshsha Ayyaanaa baggaara xayenna waasiyaa waati demmidaakko odees. Naa77antto shaahuwan qassi xaafee ha kiitaa nabbabiyaageeti bantta issippetettaa de7uwan Kiristtoosan etassi de7iya issippetettai tuma gidana mala eti waanidi de7anau bessiyaakko qofissees.

Asai Kiristtoosan de7iya issippetettan waanidi de7anau danddayiyaakko dumma dumma hiilla haasayan qoncciis. Woosa keettai issi bollaa leemiso gidiyo wode, Kiristtoosi he bollaayyo huuphe. Woosa keettai gimbbe keettan leemisettiyo wode, Kiristtoosi he keettaayyo godaa xaphuwaa minttiya waanna shuchcha. Woosa keettai machchen leemisettiyo wode, Kiristtoosi azina. Xaafiyaagee Kiristtoosa baggaara qonccida Xoossaa aaro kehatettaa daro xoqqissi nashshidi haasayiyo wode, giddoi ciimmatiyo haasayaa haasayees. I ubbabaakka Kiristtoosa siiquwaa, i yarshshettidoogaa, i nagaraa atto giidoogaa, a aaro kehatettaanne a geeshshatettaa ginaara xeellees.

1 Taani Xoossaa sheniyan Kiristtoos Yesuusi kiittido PHauloosi, Efisoonan de7iya geeshshatuyyo qassi Kiristtoos Yesuusau ammanettidi de7iyaageetuyyo ha dabddaabbiyaa xaafais.

2 Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

Kiristtoosappe Beettiya Ayyaanaa Anjjuwaa

3 Ayyaanaa anjjo ubban Kiristtoosa baggaara saluwaa sohuwan nuna anjjida Xoossaa, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, nuuni galatoos. 4 Nuuni a sinttan geeshshatanne pokkoi bainnaageeta gidana mala, Xoossai nuna sa7ai merettanaappe kase, Kiristtoosa baggaara ba siiquwan dooriis. 5 Xoossai ba sheniyan ba dosidoogaadan, Yesuus Kiristtoosa baggaara nuna ba naata oottanau kasetidi qoppi wottiis. 6 Xoossai ba siiqiyo Na7aa baggaara nuuyyo coo immido aaro kehatettaa bonchchuwaa gishshau, nuuppe galataa ekkanau hegaa oottiis.

7 Nuuni Xoossaa aaro kehatettaa daruwaadan, Kiristtoosa sunttan wozettida; hegan Xoossai nu nagaraa atto giis. 8 Xoossai ba aadhdhida eratetta ubbaaninne ba wozanaa qofa ubban ba aaro kehatettaa nuuyyo darissidi immiis. 9 Aissi giikko, Xoossai ba qoppidoogaa oottiis; qassi Kiristtoosa baggaara polanau qoppi wottido xuura yohuwaa nuna erissiis. 10 Xoossai wodiyaa wurssettai gakkiyo wode polanau qoppido qofai Kiristtoosa waanna oottidi, saluwaaninne sa7an de7iya mereta ubbaa issippe aani shiishshanaagaa.

11 Ubbabai Xoossaa qofaadaaninne i giidoogaadan haniis; Xoossai kasetidi
qoppi wottidoogaadan, Kiristtoosa baggaara nuuni aageeta gidanaadan,
nuna dooriis. 12 Nuuni kasetidi, Kiristtoosa baggaara ekkana giidi ufais-
san naagiyaageeti, Xoossaa bonchchuwaa galatoos. 13 Intteyyookka qassi
hegaadan haniis; tumu kiitaa, intteyyo atotettaa ehiida wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa, intte siyido wode Kiristtoosa ammanideta; Xoossai intteyyo
immana giido Geeshsha Ayyaanaa baggaara, intte abaa gidiyoogaa erissiya
maatafaa intte bolli wottiis. 14 Xoossai ba asau immana giidoogaa nuuni
ekkana gakkanaassi, Geeshsha Ayyaanaa daannatuwaa oiqqida. Hegee
qassi a bonchchuwau galata gidana.

PHauloosi Efisoona Asaayyo Woossiis

15 Hegaa gishshau, Godaa Yesuusa intte ammaniyoogaanne geeshshata
ubbaa intte siiqiyoogaa taani siyoosappe doommada, 16 intteyyo Xoos-
saa galatiyoogaa aggabeikke; Xoossaa woossaidda intteyyookka woossais.
17 Qassi Godaa Yesuus Kiristtoosa Xoossai, bonchcho Aawai, Xoossaa intte
eranaadan, inttena aadhdhida eranchcha oottiya qassi Xoossaa intteyyo
qonccissiya Geeshsha Ayyaanaa intteyyo immanaadan, taani woossais.
18 Xoossai intte ekkana giidi, ufaissan naagi uttidoogaayyo inttena xeesi-
doogaanne i ba asau immana giyo anjjoi ai keena durekko intte eranaadan,
Xoossai intte wozanaa dooyin, a poo7uwaa intte be7anaadan, taani Xoossaa
woossais.

19-20 Qassi a ammaniya nunan a wolqqai keehi oottees. Ha nunan de7iya
wolqqainne haiquwaappe Kiristtoosa denttidi, saluwaa sohuwan Xoos-
saappe ushachcha baggaara utissida gita wolqqai issuwaa. 21 Kiristtoosi
saluwaa sunttatuppe, godatettai de7iyoogeetuppe, wolqqaamatuppenne
godatu ubbaappe bolla gididi haarees; i ha sa7aa xalaalan gidennan, sint-
tappe yaana sa7ankka hara sunttatetta ubbaappe xoqqees. 22 Xoossai ub-
babaa Kiristtoosa tohuwaappe garssan haarissiis; qassi Xoossai i ubbaban
ubbaappe bollaara Goda gidanaadan, woosa keettaayyo a immiis. 23 Woosa
keettai Kiristtoosa asatetta; woosa keettai Kiristtoosi ubbasan ubbabaa
kunttiyo a polo.

2

Kiristtoosan Haiquwaappe De7uwau Pinniyoogaa

1 Intte azazettennan ixxido gishshaunne intte nagaraa gishshau, kase
wodiyan ayyaana haiquwaa haiqqideta. 2 He wode intte ha sa7aa iita
ogiyaa hemettideta; carkkuwaa giddon de7iya wolqqaama ayyaanatu ha-
laqaayyo qassi Xoossaayyo azazettenna asaa ha77i haariya ayyaanaayyo
azazettideta. 3 Nuunikka qassi ubbai he asaa mala; qassi nuuni nu meretet-
taa amuwaadan de7ida; nu asatettainne nu wozanai koyidobaa oottida. Nu-
unikka haratuugaadan, nu meretan Xoossaa hanqquwaa ekkanau de7oos.

4 SHin Xoossaa maarotettai daro gidiyo gishshau, ba siiquwaa
daruwaadan, 5 Nuuni ayyo azazettennan ixxidi, harai atto ayyaanan
haiqqidaageeta gidinkka, i Kiristtoosaara nuuyyo de7uwaa immiis.
Xoossaa aaro kehatettan intte attideta. 6 Nuuni Kiristtoos Yesuusaara
saluwaa sohuwan haaranaadan, Xoossai nuna aara issippe haiquwaappe
denttiis. 7 I sinttappe yaana wodiyan, nuuyyo Kiristtoos Yesuusan de7iya
kehatettan, ubbaappe aadhdhiya ba aaro kehatettaa gitatettaa bessanau
hegaa oottiis. 8 Aissi giikko, intte Xoossaa aaro kehatettan, ammanuwan
attideta; hagee Xoossaa imoppe attin, intte oosuwaana gidenna. 9 Intte
daafuran beettibeenna gishshau, intte ceeqettiyoobi aibinne baawa. 10 Aissi

giikko, nuuni Xoossaa mereta; i nuuyyo kasetidi giigissi wottido lo77o oosuwaa nuuni oottanaadan, Kiristtoos Yesuusa baggaara nuna medhdhiis.

Kiristtoosan Beettiya Issippetettaa

11 Hegaa gishshau, inttenoo zariyan Aihuda gidenna asatoo, bantta asatettaa bolli kushiyan oosettidoogan, banttana qaxxarettidaageeta giya Aihudati, qaxxarettibeennaageeta giidi xeesiyoogeetoo, intte kase oonakko akeekite. 12 He wode intte Kiristtoosappe shaahettideta; imatta gididi, Israa7eela asaappe haakkidi de7ideta; Xoossai ba asaayyo immana giidi maacido maachchaappe ainne demmibeekketa; ha sa7aa bolli intte demmana giidi, ufaissan naagi uttidobaa demmennaaninne qassi Xoossi bainnan de7ideta. 13 SHin intte kase haakkidi de7iyaageeti ha77i Kiristtoos Yesuusaara de7idi, Kiristtoosa haiquwan mataa shiiqideta.

14 Aissi giikko, Kiristtoosi Aihuda asaanne Aihuda gidenna asaa timidi, nuuyyo sarotettaa ehiis. Eta naa77aa shaakkidi, morkke ootti wottida morkketettaa godaa ba asatettan qoqqofi yeggiis. 15 I ba huuphen ha naa77u zaretuppe issi ooratta asa medhdhidi sarotettaa wottanau, Aihuda asatu higgiyaa a azazotuuranne wogatuura issippe xaissiis. 16 Kiristtoosi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi haiqqido ba haiquwan morkketettaa xaissiis; qassi masqqaliyaa baggaara naa77u zaretakka issi asa ootti sigettidi, Xoossaakko ekki ehiis. 17 Kiristtoosi yiidi, Xoossaappe haakkidi de7iya intteyyo Aihuda gidennaageetuyyoonne, a matan de7iya Aihudatuyyo ubbaayyo, wonggeliyaa mishiraachchuwaa sarotettaa yootiis. 18 Aissi giikko, nuuni ubbai, Aihudatikka Aihuda gidennaageetikka, issi Geeshsha Ayyaanan Kiristtoosa baggaara Aawaa sintti shiiqanau danddayoos.

19 Simmi intte Aihuda gidenna asati hagaappe sinttau allaga woi imatta gidekketa; ha77i inttenne geeshshati issi biittaa asa; qassi Xoossaayyo intte so asa. 20 Yesuusi kiittidoogeetinne hananabaa yootiyaageeti baasido baasuwaa bolli inttekka keexettideta; godaa xaphuwaa minttiya waanna shuchchai Kiristtoos Yesuusa. 21 I keettaa ubbaa issippe shiishshi oiqqidi, Xoossaa baggaara geeshsha beeta maqidase gidana mala dichchees. 22 Intte qassi Xoossai ba Ayyaanan de7iyo keetta gidanau, haratu ubbaara issippe Kiristtoosan keexetteeta.

3

PHauloosi Ammanenna Asaayyo Oottido Oosuwaa

1 Hegaa gishshau, inttenoo Aihuda gidenna asatoo, taani PHauloosi intte gishshau Kiristtoos Yesuusa qasho asa gididaagee, Xoossaa woossais. 2 Xoossai ba aaro kehatettan, taani inttena maaddanaadan, ha oosuwaa taayyo immidoogaa intte loitti siyideta. 3 Xoossai ba xuura qofaa taayyo qonccissidi, tana erissiis; erissin taani hegaa qanttan xaafaas. 4 Qassi taani xaafidoogaa intte nabbabiyo wode, Kiristtoosa xuuraa taani waata akeekidaakko eranau danddayeeta. 5 Beni wode asai he xuura yohuwaa siyibeenna; shin Xoossai hegaa Yesuusi kiittido geeshshatuyyoonne hananabaa yootiyaageetuyyo, Geeshsha Ayyaanan ha77i qonccissiis. 6 Xuura yohoi hagaa; Aihuda gidenna asai wonggeliyaa baggaara, Xoossaa anjjuwaa Aihudatuura issippe laattoosona; eti issi asatettan shaahettennan de7oosona; qassi Kiristtoos Yesuusa baggaara Xoossai immana giidoogaa Aihudatuura shaakkoosona.

7 Xoossai ba oosuwaa wolqqaa baggaara tau immido aaro kehatettan taani ha wonggeliyau ashkkara gidaas. 8 Taani geeshshatu ubbaa giddon laafiyaagaa gidikkokka, Aihuda gidenna asau zawai bainna Kiristtoosa duretettaa

wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo ha qaadaa Xoossai taayyo immiis.
9-10 Qassi taani hegan Xoossaa xuura qofaa asa ubbau qonccissa yootana;
ubbabaa medhdhida Xoossai ba xuura yohuwaa beni wode ubban gentti
wottiis. Xoossai ha77i hegaa woosa keettaa baggaara saluwaa sohuwan
de7iya halaqatuyyoonne godatettai de7iyoogeetuyyo zawai bainna ba aad-
hdhida eratettaa qonccissanau oottiis. 11 Xoossai hegaa nu Godaa Kiristtoos
Yesuusa baggaara i polido ba merinaa qofaadan oottiis. 12 Nuuni Kiristtoosi
Yesuusaara issippe gididi, a ammaniyo ammanuwan ammanettidi, ainne
yayyennan Xoossaa sintti aadhdhanau danddayoos.

13 Hegaa gishshau, taani intteban metootiyoogan intte hirggenna mala,
inttena woossais; aissi giikko, taani intte bonchchuwau metootais.

Kiristtoosa Siiquwaa

14-15 Hegaa gishshau, taani saluwaaninne sa7an de7iya ammaniya keetta
asai ubbai aani sunttettido Xoossaa sinttan gulbbatais. 16-17 Xoossai ba
bonchchuwaa daruwaadan, ba Geeshsha Ayyaanan, intteyyo intte garssa
asatettan intte minniyo wolqqaa immanaadaaninne, qassi ammanuwaa
baggaara Kiristtoosi intte wozanaa ba keetta oottanaadan, taani Xoos-
saa woossais; qassikka intte xaphuwaa yeddidi, tokettidi siiquwan min-
nanaadan, Xoossaa woossais. 18 Qassi geeshshatu ubbaara Kiristtoosa siiqoi
ai keena aahokko, adussakko, xoqqakkonne ciimmakko eriyo wolqqaa intte
demmanaadan, taani Xoossaa woossais. 19 Eratettaappe aadhdhiya Kirist-
toosa siiquwaa intte eranaadaaninne qassi Xoossaabaa gidiya ubbaban
intte poli kumanaadan, taani Xoossaa woossais.

20-21 Simmi nu giddon oottiya ba wolqqaa baggaara nuuni woossiyoobaa
woi qoppiyoobaa ubbaappe keehi darissi oottanau danddayiya Xoossaayyo,
woosa keettaaninne Kiristtoos Yesuusan ubba wode merinaappe merinaa
gakkanaassi bonchchoi gido. Amin77i.

4

Bollaa Issippetettaa

1 Hegaa gishshau, taani Godaayyo oottiyo gishshau qashettidaagee Xoos-
sai inttena xeesido xeessau bessiya de7uwaa intte de7anaadan, taani int-
tena woossais. 2 Ubba wode intte intte huuphiyaa kaushshiyaageeta,
ashkketanne danddayanchchata gidite; issoi issuwaa maaddiyoogan intte
siiquwaa bessite. 3 Inttena issippe gatti qachchiya sarotettan, Geeshsha
Ayyaanai intteyyo immiyo issippetettaa naaganau minnite. 4 Xoossai int-
tena xeesido ufaissai, intte demmana giidi naagi uttidoogee mexi issuwaa
giyoogaadan, issi asatettainne issi Geeshsha Ayyaanai de7ees. 5 Issi Godai,
issi ammanoinne issi xinqqatee de7ees. 6 Ubbaa Godai, ubbaa baggaara
oottiyaagee, ubbaa giddon de7iyaagee, issi Xoossai, ubbaa Aawai de7ees.

7 SHin Kiristtoosi immido imuwaadan, nuuni huuphiyan huuphiyan
dumma imuwaa ekkida. 8 Hegaa gishshau, Xoossaa maxaafai,
“I pude xoqqasaa kiyido wode,
omoodettida darota ekkidi efiis;
asaayyookka imota immiis”
yaagees. 9 Yaatin, “Pude kiyiis” giyoogee woigiyoogee? I koiro duge wod-
hdhiis; hegee sa7au hirkki ziqqiyaasaa wodhdhiis giyoogaa. 10 Ha duge
wodhdhidaagee ba huuphen a; he i ubbabaa kumanaadan, salo ubbaappe
xoqqiyaasaa pude kiyiis.

11 Asaayyo imo immidaagee a; i issoota issoota Yesuusi kiittidoogeeta,
harata hananabaa yootiyaageeta, qassi harata wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootiyaageeta, qassikka harata woosa keettaa
kaalettiyaageetanne tamaarissiyaageeta ootti sunttiis. 12 I hegaa
geeshshati ubbai ammaniya asa ooso oottanaadaaninne Kiristtoosa bollaa
keexxanaadan giigissanau oottiis. 13 Qassi nuuni ubbai Xoossaa Na7aa
ammaniiininne erin beettiya issippetettaakko gakkana; nuuni Kiristtoosa
polo dichchaa keenaa diccidi, gastta asa gidana.
14 Nuuni beetan yaanne haanne shocettidi, bantta cimo hanotan asaa bala
ogiyaa kaalettiya gene asaa timirtte carkko ubban sugettidi, hagaappe sint-
tau na7a gidanau bessenna. 15 SHin nuuni siiqotettan tumaa haasayiiddi,
huuphe gidiya Kiristtoosakko ubbaban diccanau bessees. 16 Bolla giddon
de7iya dumma dumma shaahoti aani issippe ohettidosona; qassi kumetta
bollai baayyo imettida shaya ubban issoi issuwaara gaittidi, issippe ohetti
uttiis; he dumma dumma shaahoti oottanau bessiyaagaa oottiyo wode,
kumetta bollai siiquwan dicceesinne bana keexxees.

Kiristtoosan Beettiya Ooratta De7uwaa

17 Hegaa gishshau, taani hagaa intteyyo Godaa sunttan odaisinne
markkattais. Intte go77i bainna qofaa qoppiya Aihuda gidenna asatudan
de7oppite. 18 Eta wozanai xuman de7ees; eti ainne erennaageetanne ixxaas
giyaageeta gidiyo gishshau, Xoossai immiyo de7uwaappe haakkidosona.
19 Eta matan yeella giyoobi baawa; eti shaaramuxettiyo qaaqqau bantta
huuphiyaa aatti immoosona; qassi tunabaa ubbaa paci bainnan oottoosona.
20 SHin intte Kiristtoosabaa hegaadan tamaaribeekketa. 21 Abaa tumu
siyideta; qassi tumatettaikka Yesuusan de7iyoogaadan, appe tamaarideta.
22 Intte kase de7iyo de7uwaa aggite; qassi ba cimmiya amuwan xayiya intte
ceega asatettaa xaissite. 23 Intte wozanainne qofai muleera ooraxxanau
bessees. 24 Tumu xillotettaaninne geeshshatettan Xoossaa leemisuwan
merettida ooratta asatettaa maayite.
25 Simmi worddotoppite. Nuuni ubbai Kiristtoosa asatettan issi asa gidiyo
gishshau, asai ubbai ba ishau tumaa haasayanau bessees. 26 Hanqqettite;
shin intte hanqquwan nagaraa oottoppite. Intte hanqqetti uttidaashin,
awai wulloppo. 27 Xalahe halaqaayyo soho immoppite. 28 Wuuqqiya urai
hagaappe sinttau wuuqqoppo; shin hegaa aggidi, hiyyeesata maaddanau,
ba kushiyan lo77obaa oottiiddi daafuro.
29 Intte haasayai siyiyaageeta go77ana mala, koshshiyoogaadan minttet-
tiya lo77o qaalai intte doonaappe kiyoppe attin, iita qaalai mulekka kiyoppo.
30 Xoossai inttena woziyo gallassau intte parametti uttido Xoossaa Geeshsha
Ayyaanaa azzanissoppite. 31 Ixo hanotettaa, yiilluwaa, hanqquwaa, waa-
suwaanne cashshaa ubbaa iitatetta ubbaara intteppe xaissite. 32 Issoi
issuwaayyo kehitenne qarettite; qassi Xoossai Kiristtoosa baggaara intteyyo
atto giidoogaadan, inttekka issoi issuwaayyo atto giite.

5

Poo7uwan De7ite

1 Simmi Xoossai siiqiyo naatudan, a milatite. 2 Qassi Kiristtoosi nuna
siiqidi, ba huuphiyaa Xoossaayyo sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi
immidoogaadan, inttekka siiquwan de7anau bessees.
3 SHin geeshshatuyyo bessiyaagaadan, intte giddon shaaramuxiy-
oogeenne tunatetta ubbai, woi miishsha amottiyoogee mulekka

siyettoppo. 4 Yeellayiyaabainne eeyya haasayai woi pattenna qiree
intteyyo bessennabaa gidiyo gishshau, intte matan mulekka de7oppo;
intte hegaa ubbaa aggidi, Xoossaa galatanau bessees. 5 Hagaa erite;
ooninne shaaramuxiyaagaa woi tunabaa oottiyaagaa, woi miishsha
amottiyaagaa gidikko, Kiristtoosa kawotettaanne Xoossaa kawotettaa
laattanau danddayenna; miishsha amottiyoogee eeqau goinniyoogaappe
dummatenna.
6 Inttena ooninne pattenna haasayan cimmoppo; aissi giikko, hagaa gaa-
suwan Xoossaa hanqqoi azazettenna asaa bolli yaana. 7 Simmi hegaa mala
asaara zuppetoppite. 8 Aissi giikko, kase intte xuman de7ideta; shin Godaa
baggaara ha77i poo7uwan de7eeta; poo7uwan de7iya asaadan poo7uwan
hemettite. 9 Aissi giikko, poo7oi lo77otettaa, xillotettaanne tumatettaa
ubbaa aifees.
10 Godaa ufaissiyaabai aibakko tamaarite. 11 Go77i bainna xuma oosuwaa
qonccissi bessiteppe attin aara walahettoppite. 12 Eti geeman oottiyoobaa
harai atto haasayiyoogeekka pokkees. 13 SHin ubbabai poo7uwaa kiyiyo
wode, qoncciyan beettana; aissi giikko, qoncciyan beettiya ubbabai poo7o.
14 Hegaa gishshau,
“Xiskkiyaagoo, beegotta;
haiquwaappekka dendda;
Kiristtoosi neeyyo poo7issana”
yaagees.
15 Simmi intte waani de7iyaakko akeekite; aadhdhida eratettaara de7iya
asadan de7iteppe attin, aadhdhida eratetti bainna asadan de7oppite.
16 Wodee iita gidiyo gishshau, intte lo77o wodiyaa coo xaissoppite. 17 Hegaa
gishshau, Godai koyiyoobai aibakko akeekiteppe attin, eeyyoppite.
18 Qassi inttenan Geeshsha Ayyaanai kumoppe attin, inttena bashshiya
woiniyaa giyo eessaa uyidi mattottoppite. 19 Mazamuriyaa yettan, galatiiddi
yexxiyoogaaninne ayyaana yettan issoi issuwaara haasayite; qassi galatiyo
yettaaninne mazamuriyaa yexxiyoogan intte wozanan Godaa galatiiddi
yexxite. 20 Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan, Aawaa Xoossaa ubbabau
ubba wode galatite.

Azinabaanne Machchibaa

21 Kiristtoosayyo yayyiiddi, issoi issuwaayyo haarettite.
22 Maccaasatoo, Godaayyo haarettiyoogaadan, intte azinatuyyo haaret-
tite. 23 Aissi giikko, Kiristtoosi qassi woosa keettaayyo huuphe gidiy-
oogaadan, azinaikka ba maccaaseeyyo huuphe; qassi Kiristtoosi ba hu-
uphen, ba bollaa gidiya woosa keettaa ashshiyaagaa. 24 SHin woosa keettai
Kiristtoosayyo haarettiyoogaadan, maccaasai qassi bantta azinau ubbaban
haarettanau bessees.
25 Azinatoo, Kiristtoosi woosa keettaa siiqidi, ba huuphiyaa ayyo im-
midoogaadan, inttekka intte maccaasata siiqite. 26 I woosa keettaa ba
qaalaaninne haattan meecci geeshshidi, Xoossaayyo dummayanau hagaa
oottiis. 27 Kiristtoosi woosa keettaa qiti woi kul77i woi hegaa milatiyaabi
bainnan, a kumetta bonchchuwaara geeshshanne borettennaagaa oottidi,
ba huupheyyo shiishshanau koyiis. 28 Simmi qassi azinai ba maccaasiyo ba
bollaadan siiqanau bessees; ba machchiyo siiqiyaagee bana siiqees. 29 Aissi
giikko, ba bollaa ixxiya asi mulekka baawa; shin Kiristtoosi woosa keet-
taa miziyoogaadaaninne naagiyoogaadan ooninne ba bollaa mizeesinne
naagees. 30 Aissi giikko, nuuni a bollaa shaaho.

31 Xoossaa maxaafai yaagees; “Hegaa gishshau, attumaagee ba aawaanne
ba aayyiyo aggi bayidi, ba machcheera issippe de7ana; eti naa77aikka issi
asho gidana” yaagees. 32 Ha xuurai wolqqaama tumatetta; shin taani hagee
Kiristtoosabaanne woosa keettaabaa yootees yaagais. 33 Gidikkokka, qassi
intte huuphiyan huuphiyan intte maccaasaa intte huuphedan siiqanau
bessees; maccaasa ubbaikka bantta azinaa azinaa bonchchanau bessees.

6

Yelidaageetubaanne Yelettida Naatubaa

1 Naatoo, inttena yelidaageetuyyo Godan azazettite; aissi giikko, hagee
oottanau bessiyaabaa. 2-3 “Neeyyo ubbabai lo77anaadaaninne sa7an ne
laittai aduqqanaadan, ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha” giya azazoi
Xoossai immana giidoogaara de7iya koiro azazuwaa.
4 Aawatoo, intte intte naata Godaa seeraaninne zoriyan dichchiteppe
attin, eta hanqqetissoppite.

Godatubaanne Ashkkaratubaa

5 Ailletoo, Kiristtoosayyo oottiyoogaadan, intte godatuyyo yashshatet-
taaninne kokkorssan suure wozanaappe azazettite. 6 Xoossai giidoogaa
oottiyaageetudan, Kiristtoosa ailletudan, wozanaappe oottiteppe attin, asa
ufaissanau oottiyaabaadan, asi be7o giidi oottoppite. 7 Asau gidennan
Kiristtoosau oottiyoogaadan, xibennan wozanappe oottite. 8 Aille gidin woi
goqa gidin, i oottiyo lo77o ooso ubbaayyo Godai huuphiyan huuphiyan
woitanaagaa ereeta.
9 Godatoo, intte ailleta naassiyoogaa aggidi, etayyo hegaadan oottite; int-
tenanne eta gatti haariya Godai, oonanne maaddi pirddennaagee, saluwan
de7iyoogaa ereeta.

Xoossaa Ola Miishshatubaa

10 Wurssettan, Godaaninne a gita wolqqan minnite. 11 Xalahee ha-
laqaa iita cimuwaa teqqanau intte danddayana mala, Xoossai intteyyo
immiyo ollaa maayo ubbaa maayite. 12 Aissi giikko, nuuni saluwaa so-
huwan de7iya iita ayyaana wolqqatuura, haariyaageetuura, godatettai
de7iyaageetuuranne ha xuma biittaa haariyaageetuura olettiyoogaappe
attin, asaara baaxetokko.
13 Hegaa gishshau, iita gallassan teqqanaunne qassi wurssettai
gakkanaassi warettoogaappe guyyiyan, minni eqqanau intte danddayana
mala, Xoossaa ola miishsha ubbaa oiqqite. 14-15 Hegaa gishshau, xeessan
qabattuwaa gixxiyoogaadan tumatettaa gixxidi, tiran wottiyo ola
miishshadan xillotettaa maayidi, intte tohuwan caammaa wottiyoogaadan
sarotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau giigidi, minni eqqite.
16 He ubbaappe aattidi, xalahe halaqai dafidi yeddiyo wonddafiyaa
tama ubbaa toissanau, ammanuwaa ubba wode gonddalledan oiqqite.
17 Ammanuwaa huuphiyan wottiyo birata qophedan wottite; qassi
Geeshsha Ayyaanaa bisuwaa, Xoossaa qaalaa, oiqqite. 18 Xoossaa
woossiiddinne a maaduwaa oichchiiddi, ubba wode Geeshsha Ayyaanan
Xoossaa woossite. Hegaa gishshau, minnite; salettoppite; geeshshatu
ubbaayyo Xoossaa ubba wode woossite.
19 Qassi taani yayyennan wonggeliyaa xuuraa yootanau, Xoossai ta
doonaa dooyidi, tau haasayiyoobaa immanaadan, taukka Xoossaa woossite.
20 Taani ha77i qashuwan de7ikkokka, ha wonggeliyaa gishshau taani kiitet-
tidaagaa; taani abaa tau bessiyaagaadan yayyennan yootana mala, taayyo
Xoossaa woossite.

Wurssetta Sarotaa

21 SHin taani waana de7iyaakkonne ai oottiyaakko inttekka eranaadan,
nu siiqo ishai, Godaa oosuwan ammanettida ashkkarai Tikiqoosi, tabaa
ubbaa intteyyo yootana. 22 Nuuni ubbai waani de7iyaakko intteyyo yootidi,
inttena minttettana mala, taani a inttekko kiittaas.
23 Xoossaa Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe sarotettainne si-
iqotettai ammanuwaara issippe ishanttu ubbaayyo gido; 24 dochchenna
siiquwan nu Godaa Yesuus Kiristtoosa siiqiya ubbatuura Xoossaa aaro
kehatettai gido. Amin77i.

PHauloosi Piliphphisiyuusa Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Piliphphisiyuusa asaayyo xaafido kiitai xaafettidoogee, Maqedooniyaa giyo Roome biittan, Piliphphisiyuusa giyoosan de7iya woosa keettaassa. Ha woosa keettai PHauloosi Aurophphaa biittan koiro essido woosa keetta. Ha kiitai xaafettidoogee, hara ammaniya oosanchchati PHauloosa qofaa phalqqi phalqqidi waayissiyo wodiyaananne Piliphphisiyuusa woosa keettan denddida worddo timirttiyaa gaasuwan a wozanai daro azzanidonne qasho keettan i de7ido wodiyaana. Gido shin, PHauloosi Yesuus Kiristtoosa minttidi ammaniya asa gidido gishshau, ha kiitaa bollan dalggidi beettiyaagee ufaissaanne kumetta ammanettiyoogaa.

PHauloosi ha kiitaa xaafido koiro gaasoi a metuwaa wode a maaddanau Piliphphisiyuusa ammaniya asai imotaa ayyo kiittido gishshau, eta galatanaassa. A bollankka eta bollankka dumma dumma metoi gakkidabaa gidikkokka, eti xalana malanne mule ammanettidi de7ana mala, ha gaittida injjiyan eta minttettees. Ayyuwaanne otoruwaa diggirggidi, Yesuus Kiristtoosa ashkketettan eti kumana mala, minttidi eta hassayissiis. Yesuus Kiristtoosaara issippe gididoogan eti demmido de7oi Xoossaa aaro kehatettaappe pulttidaagaanne eti ammanuwan ekkidoogaa gidiyoogaappe attin, Aihudatu wogata poliyoogan beettidaagaa gidennaagaa eta hassayissees. Yesuus Kiristtoosaara issuwaa gididi de7iyaageetu ubbaayyo Xoossai immiyo saruwaabaanne ufaissaabaa etassi xaafees.

Ha kiitai erettiyoogee ufaissaa, ammanettiyoogaa, issippetettaanne Kiristtinnaa ammanuwaaninne de7uwan minnidi de7iyoogaa geeshshidi bessiyoogaana. Hegaa bollikka gujjidi, PHauloosi Piliphphisiyuusa woosa keettaa siiqiyo gita siiquwaa qonccissees.

Sarotaa

1 Nuuni Yesuus Kiristtoosa ashkkarati PHauloosinne Ximootiyoosi, Kiristtoos Yesuusan de7iyaageetuyyo, Piliphphisiyuusa giyo kataman de7iya geeshsha ubbatuyyo, woosa keettaa kaalettiyaageetuyyoonne woosa keettaa cimatuyyo ha dabddaabbiyaa xaafoos.

2 Nu Aawaa Xoossaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

PHauloosi Woossido Galata Woosaa

3 Taani inttena hassayiyo wode ubban ta Xoossaa galatais. 4-5 Intte koiro gallassaappe hanno gakkanaassi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyoogan tana maaddido gishshau, taani ubba wode intteyyo ubbaayyo ufaissan Xoossaa woossais. 6 Qassi intte giddon lo77o oosuwaa doommida Xoossai, Kiristtoos Yesuusi simmiyo gallassai gakkanaassi polanaagaa erais.

7 Taani intteyyo ubbaayyo hegaadan qoppanau bessees; aissi giikko, taani inttena ubba wode hassayais. Ha77i taani qashuwan de7iyoogan, wonggeliyau mootettiyoogaaninne wonggeliyaa mintta essiyoogan Xoossai taayyo qaadido qaadaa inttekka tanaara shaakki ekkideta. 8 Aissi giikko, taani inttena ubbata Kiristtoos Yesuusappe yiya siiquwan ai keenaa siiqiyaakko, Xoossai tau markka.

9-10 Qassi taani intteyyo Xoossaa woossiyoogee hagaa; lo77obai aibakko
dooranau intte danddayanaadaaninne, qassi intte siiqoi tumu eratet-
taaranne akeeka ubbaara issippe gujji gujji diccanaadan, Xoossaa woossais;
yaatidi Kiristtoosi simmiyo gallassan intte suurenne borettennaageeta gi-
dana. 11 Qassi intte de7oikka Xoossaa bonchchuwaayyoonne galataayyo
Yesuus Kiristtoosa baggaara beettiya xillotettaa aifiyaa aifana.

PHauloosi Qashettidoogee Mishiraachchuwaa Qaalai Biittan Aakkanaa-gaa Diggibeenna

12 Ta ishatoo, ha tana gakkidabai wonggelee aakkanaadan tumu maad-
didoogaa intte erana mala koyais. 13 Taani Kiristtoosa gishshau qashet-
tidoogaa, kawo keettaa naagiya ubbatinne hagan de7iya harati ubbati
eroosona. 14 Qassi taani qashettidoogee nu ishanttuppe dariyaageeti Godan
keehi ammanettidi, Xoossaa qaalaa yashshi bainnan kaseegaappe xalidi
yootanaadan maaddiis.

15 Tumaappe issooti issooti qanaatiyaa gishshaunne palamaa gishshau,
Kiristtoosabaa yootoosona; shin harati lo77o amuwan yootoosona.
16 Hageeti Xoossai taayyo wonggeliyaa naagiyo oosuwaa immido gishshau,
siiqidi qaalaa yootoosona. 17 SHin hinkkooti taani qashuwan de7ishin,
ta bolli waaye ehaanabaa etau milatin, banttana siiqiyo gita amuwan
Kiristtoosabaa yootoosonappe attin, wozanappe yootokkona.

18 Aikkonne baawa; milatissiyo yootonne gido woikko tumu yootonne
gido, ai ogiyaaninne Kiristtoosabaa yootikko, taani hegan ufaittais.
Sinttanaukka qassi taani ufaittana. 19 Aissi giikko, taani intte woosaaninne
Yesuus Kiristtoosa Ayyaanaappe yiya maaduwan attanaagaa erais. 20 Ta
gita amoinne Xoossaappe ekkana gaada taani ufaissan naagiyo naagoi
aibee giikko, taani paxa de7inkka woi haiqqinkka yayyennan, kaseegaadan
ha77ikka ta kumetta asatettan Kiristtoosi bonchchettanaagaappe attin,
taani harai atto issibankka yeellatennan attanaassa. 21 Aissi giikko,
tau de7oi Kiristtoosa; qassi haiqoikka tau go77a. 22 SHin taani paxa
de7iyoogan daro go77iyaabaa oottanabaa gidikko, augaa dooranaakko
tau erettenna. 23 Taani ha naa77u yohotun tuggatais; ha de7uwaappe
shaahettanaunne qassi Kiristtoosaara issippe de7anau amottais;
Kiristtoosaara issippe de7iyoogee ubbaappe aadhdhida daro lo77obaa.
24 SHin taani haiqqiyoogaappe intte gishshau paxa de7iyoogee inttena daro
koshshiyaabaa.

25 Hagee tuma gidiyoogaa taani geeshshada erais; qassi ammanuwan intte
diccanaadaaninne ufaittanaadan, taani inttenaara ubbaara paxa de7ana.
26 Hegaa gishshau, taani inttenaara naa77anttuwaa de7iyo wode, Kiristtoos
Yesuusaara intte de7iyo de7uwan, taban ceeqettiyoobai intteyyo darana.

27 Gidikkokka, intte intte huuphen Kiristtoosa wonggeliyaayyo bessiya
de7uwaa de7ite; taani inttena baada be7in woikko be7ana xayin, intte
issi qofan minnidi eqqidoogaanne, qassi wonggeliyaa ammanuwaayyo issi
wozana gididi issippe baaxetiyoogaa siyana. 28 Intte morkketuyyo aibinkka
yayyoppite; hegee etayyo bashshaa malaata; shin Xoossai inttena xoonis-
siyo gishshau, intteyyo atotettaa malaata. 29 Aissi giikko, Kiristtoosayyo oot-
tiyo qaadai inttena gakkidoogee intte a gishshau waayettiyo gishshassappe
attin, intte a ammaniyoogaa xalaalaassa gidenna. 30 Taani kase baaxetishin
intte be7idoogaa mala baaxeenne qassi ha77ikka taani baaxetiyoogaa intte
siyiyoogaa malai inttena gakkiis.

2

Kiristtoosi Bana Kaushshidoogaa Leemisuwaa

1 Kiristtoosan intte de7iyo de7oi inttena gasttissii? A siiqoi inttena
minttettii? Geeshsha Ayyaanaara intteyyo issippetettai de7ii? Intte
issoi issuwaayyo keheetiinne qaretteetii? 2 Yaatikko, intte qofan, si-
iquwan, wozanaaninne qofaa poluwan issuwaa gididi, tana wurssi ufais-
site. 3 Inttena siiqiyoogan woikko ceeqettanau koyiyo hada amuwan issi-
baanne oottoppite; shin issoi issuwaappe gitatais yaagidi qoppennan, issoi
issuwaayyo intte huuphiyaa kaushshite. 4 Qassi issoi issuwaa go77iyaabaa
koyanaappe attin, intte huuphe xalaalaa go77iyaabaa koyoppite.
5 Kiristtoos Yesuusan de7iya ha qofai qassi inttenankka de7anau bessees.
6 I ubba wode Xoossaa gididi de7iis; shin Xoossaa keeni wolqqan gidanau
mali be7iyoogaa bessiyaabaadan qoodibeenna.
7 SHin i ba shenen ubbabaa aggi bayidi, ashkkara meretaa ekkiis; qassi asa
milatidi qoncciis.
8 I bana kaushshiis; haiquwau, ubba harai atto, masqqaliyaa bolla
haiquwaukka azazettiis.
9 Hegaa gishshau, Xoossai a keehi Xoqqu xoqqu oottiis; qassi suntta
ubbaappekka aadhdhiya xoqqa sunttaa ayyo immiis.
10 Hegaa gishshau, saluwaaninne sa7an sa7aappe garssan de7iya ubbai
Yesuusa sunttaa bonchchanau gulbbatana.
11 Qassi asai ubbai Yesuus Kiristtoosa Goda yaagidi, Xoossaa Aawaa
bonchchuwau markkattana.

Ha Sa7an De7iya Asaassi Poo7o Gidiyoogaa

12 Hegaa gishshau, ta dabbotoo, taani inttenaara de7iyo wode ubban intte
tau azazettidoogaadan, ha77i taani intte matan de7enna wodekka, intte
kaseegaappe aattidi tau azazettanau bessees; yashshatettaaninne kokko-
rssan intte atotettaa polanau oottite. 13 Aissi giikko, Xoossai inttena bau eeno
giissanaadaaninne qassi i qoppidobaa intte oottanaadan intte giddon ubba
wode oottees.
14-15 Geellanne nagaranchcha asaa giddon borettennaageeta, ashkke-
tanne Xoossaa naatudankka pokkoi bainnaageeta gidite; qassi zuuzum-
mennan woikko iitabaa qoppennan ubbabaa oottite. He asaa giddonkka
saluwan poo7iya xoolinttedan poo7iiddi, 16 de7uwaa wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa etau yootite; he wode ta daafurainne ta oosoi mela xayibeen-
naagee erettiyo gishshau, Kiristtoosa gallassi taani inttenan gitatana.
17 Harai atto intte ammanoi Xoossaayyo yarshshiyo yarshshuwaa bolli
ta suuttai ushshaa yarshshodan gukkikkokka, taani ufaittais; inttenaara
ubbaara issippe ufaittais. 18 Hegaadan inttekka qassi ufaittanau bessees;
tanaara issippe ufaittite.

Ximootiyoosinne Eppafiroditoosi Oottido Oosuwaa

19 SHin taani intte de7uwaabaa siyada ufaittanaadan, Ximootiyoosa int-
tekko eesuwan yeddanaagaa Godaa Yesuusan ammanettais. 20 Aissi giikko,
intte de7uwaabau wozanappe hirggiya a mala asi harai ooninne tau baawa.
21 Aissi giikko, harati ubbati bantta huuphebaa koyoosona; Yesuus Kirist-
toosabaa koyokkona. 22 SHin na7i ba aawau oottiyoogaadan, Ximootiyoosi
tanaara issippe gididi, wonggeliyaa oosuwaa oottidoogan, ammanettiya
asa gidiyoogaa erissidoogaa intte ereeta. 23 Hegaa gishshau, taani yohoi
haniyoobaa be7ada, sohuwaara a inttekko yeddana gaada qoppais. 24 Taani
ta huuphen mata wodiyan inttekko baanaagaa Godan ammanettais.

25 SHin taani ta ishaa Eppafiroditoosa, tanaara issippe ta bagga gididi oottidaagaa, olettidaagaanne, qassi tana maaddiyooban intteyyo kiitettidi oottidaagaa inttekko kiittanau koshshiyoogaa qoppaas. 26 Aissi giikko, i inttena ubbaa be7anau laamotees; qassi i sakettidoogaa intte siyido gishshau, ba wozanan daro metootees. 27 I tumu sakettidi, haiqqiichchidi attiis; shin Xoossai au qarettiis; a xalaalaayyo gidennan azzanoi azzanuwaa bolli gujettennaadan, taayyookka qarettiis.

28 Simmi intte naa77anttuwaa a be7idi ufaittanaadan, taukka ta wozanaa azzanoi irxxanaadan, taani eesuwan a inttekko yeddana. 29 Hegaa gishshau, Godan de7iya ishadan, kumetta ufaissan a mokkite; qassi a milatiya asa ubbaakka bonchchite. 30 Aissi giikko, intte intte huuphen tana maaddana danddayenna maaduwaa maaddanau, Kiristtoosa oosuwaa gishshau, ba shemppuwaa shenehoo giidi, haiqqiichchidi attiis.

3

Tumu Xillotettaa

1 Wurssettan, ta ishatoo, Godai intteyyo ufaissaa immo. Taani kase xaafidoogaa zaarettada xaafiyoogee tana waissenna; qassi he xaafiyoogee inttena naagana.

2 Iitabaa oottiyaageetuppe, he kanatuppe, qaxxarai koshshees giya asatuppe naagettite. 3 Aissi giikko, nuuni Xoossaa Geeshsha Ayyaanan Xoossaayyo goinniyo gishshaunne nu de7uwan Godaa Kiristtoos Yesuusan ufaittiyo gishshau, tumu qaxxaraa qaxxarettidaageeta; asatettaa bolli oosettiyaaban ammanokko.

4 Qassi tau ta huuphenkka ta asatettan ammanettiyoobi de7ees. Ai asinne ba asatettan ammanettiyoobi bau de7ees giidi qoppikko, taani appe keehi aadhdhais. 5 Taani yelettoosappe saamintta giishin qaxxarettaas. Taani yeletan Israa7eela; Biniyaama zare; walahi bainna Aihuda asa. Aihuda higgiyaa naagiyoogan gidikko, taani parisaawe; 6 Aihuda ammanuwau mishettiyoogaa gidikko, taani woosa keettaa waissaas; issi urai higgiyau azazettidi xilliyoogaa baggaa gidikko, tanan boree beettibeenna.

7 SHin tana go77iya ubbabaa Kiristtoosa gishshau bayidabaadan qoodaas. 8-9 Tumakka, hegeetu xalaala gidenna; taani ta Godaa Kiristtoos Yesuusa eriyoogee ubbabaappe keehi aadhdhiyo gishshau, ubbabaa tana mulekka go77ennabaadan qoodaas; taani a gishshau ubbabaa yegga bayaas. Kiristtoosa demmanaunne aara de7anau ubbabaa wora olidobaadan qoodais; taani higgiyaayyo azazettada demmiyo ta huuphe xillotetti taayyo baawa. Kiristtoosa ammanin, Xoossai immiyo xillotettai, ammanuwan Xoossaa matappe yiya xillotettai tau ha77i de7ees. 10-11 Taani Kiristtoosanne haiquwaappe i denddido wolqqaa eranau koyais; yaatada taani ta huuphen haiquwaappe denddana yaagiyoogan, a waayiyaa aara waayettanaunne a haiquwan a milatanau amottais.

Gakkiyoosaa Gakkanau Woxxiyoogaa

12 Taani ha77i demmarggaas woikko tanan bali baawa giikke. SHin Kiristtoos Yesuusi tana baayyo oottido woituwaa demmana gaada eesotais. 13 Ta ishatoo, taani hegaa demmarggaas gaada qoppikke; shin taani issibaa oottais; taappe guyyeera de7iyaagaa doga aggada, sinttan de7iyaagaa oiqqanau warettais. 14 Xoossai Kiristtoos Yesuusa baggaara bolla de7uwau xeesiyo woituwaa ekkanau, ta gakkanasaa horddofais.

15 Simmi nuuni Ayyaanan gasttida ubbati hagaa qoppanau bessees; qassi intteppe amaridaageetuyyo aibiininne dumma qofai de7ikko, hegaakka

Xoossai intteyyo qonccissana. 16 Gidikkokka, nuuni hanno gakkanaassi
de7ido maaraadan, ane sinttau boos.
17 Ta ishatoo, taani haniyoogaadan hanite. Nuuni intteyyo leemiso
gidida; hegaadan inttekka nuuni intteyyo leemiso gidido maaraa kaal-
liyaageeta akeekite. 18 Aissi giikko, taani hegaa intteyyo kase darotoo
yootaas; qassi ha77i naa77anttuwaakka afuxxaidda intteyyo yootais; Kirist-
toosa masqqaliyaassi morkke gidada daro asati de7oosona. 19 Eta wurs-
settai bashsha; eta uloi etayyo Xoossa; yeellatanau bessiyooban eti otoret-
toosona; qassi ha sa7aabaa xalaalaa qoppoosona. 20 Aissi giikko, nu biittai
saluwaana; nuuni qassi saluwaappe yaana nuna ashshiya Godaa Yesuus
Kiristtoosa naagoos. 21 Kiristtoosi ubbabaa baappe garssan wottanau dand-
dayiya ba wolqqan, nu daafuranchcha asatettaa laammidi, ba bonchcho
asatettaa milatissidi oottana.

4

Wurssetta Zoriyaa

1 Ta ishatoo, taani siiqiyoogeetoo, laamotiyoogeetoo, tana ufaissiyaageetoo, tana gitayiyaageetoo, ta dabbotoo, simmi Godan intte minni eqqanau bessees.
2 Ewodeenne Sinxxiikee, intte naa77aikka issi qofan michchidan, Godan de7anaadan, taani inttena zorais. 3 Qassi tanaara oottiya ammanettidaagoo, neeni ha maccaasata maaddanaadan, taani nena woossais; aissi giikko, eti tanaaranne eta sunttai Xoossaa de7o maxaafan xaafettido Qaleminxxoosaara qassi tanaara issippe oottiya haratu ubbaara wonggeliyaa ubbasaa gattanau daafuridosona.
4 Godaara intte de7iyo de7uwan ubba wode ufaittite; taani hagaa gujjadakka gais; ufaittite.
5 Asai ubbai intte ashkketettaa ero; Godai matan yaana. 6 Xoossaa intte woossiyo woosa ubban a keehi galatiiddi, inttena koshshiyaabaa ubbau woossiteppe attin, issibaukka hirggoppite. 7 Qassi asa eratettaa ubbaappe aadhdhiya Xoossaa sarotettai intte wozanaanne intte qofaa Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara naagana.
8 Wurssettan, ta ishatoo, intte wozanan lo77obaanne galatissiyaabaa qoppite; tuma gidiyaabaa ubbaa, bonchchissiyaabaa ubbaa, mooro gidennabaa ubbaa, geeshshabaa ubbaa, siiqobaa ubbaa, lo77o haasaya gidiyaabaa ubbaa qoppite. 9 Intte taappe tamaaridoogaa, ekkidoogaa, siyidoogaanne be7idoogaa ubbaa oottite; qassi nuuyyo sarotettaa immiya Xoossai inttenaara issippe gidana.

Baayyo Kiitettida Imotaayyo PHauloosi Galatidoogaa

10 SHin daro wodiyaappe guyyiyan, ha77i intte tabaa naa77anttuwaa qoppanau doommido gishshau, taani Godan keehi ufaittais; taayyo qoppanau intteyyo injjetennan ixxidoogaappe attin, tau qofaa qoppeeta. 11 Taani hagaa tana metido gishshau giikke; aissi giikko, tau de7iyaabai taayyo gidana giyoogaa taani tamaaraas. 12 Taani metootidi de7iyoobi aibakko erais; qassi duretidi de7iyoobikka aibakko erais; awan gidinkka aude gidinkka, taani kaluwaanne namisaa qassi pacaanne palahaa tamaaraas. 13 Kiristtoosi tau immido wolqqan, ubbabaa oottanau taani danddayais.
14 Gidikkokka, intte ta metuwaa tanaara metootidi daro loittideta; 15 Piliphphisiyuusa asau, wonggeliyaa mishiraachchoi koiro intte giddon odettiis; shin taani maqidooniyaappe kiyido wode, tana intte woosa keettappe attin, harai maaddibeennaagaa intte intte huuphen ereeta; qassi

immiyoobankka ekkiyoobankka intteppe attin, harai tana maaddibeenna.
16 Aissi giikko, tana metoi oiqqido wode, harai atto taani Tasalonqqen
de7ishinkka tana zaari zaaridi maaddideta. 17 Taani inttebaa bolli harabai
gujettanaagaa koyiyoogaappe attin, woito xalaalaa ekkanau koyikke.
18 SHin taani intte immidoogaa ubbaa ekkaas; qassi tau palahidi
gidiyaagee de7ees. Intte kiittido ubbabaa Eppafiroditoosappe ekkaas;
koshshiya ubbai tau de7ees. Intte tau kiittido imoi Xoossaayyo sawuwaa
tonggu giyaanne i dosiyo, a ufaissiya yarshsho mala. 19 Qassi ta Xoos-
sai ba bonchcho duretettaa daruwan Kiristtoos Yesuusa baggaara int-
tena koshshiyaabaa ubbaa intteyyo immana. 20 Nu Xoossaayyoonne nu
Aawaayyo merinaappe merinaa gakkanaassi bonchchoi gido. Amin77i.

Wurssetta Sarotaa

21 Kiristtoos Yesuusabaa gidiya geeshsha ubbata saro giite. Tanaara hagan
de7iya ishantti inttena saro goosona. 22 Hagan de7iya geeshsha ubbati,
ubbaappekka aattidi Kawuwaa Qeesaara keettan de7iyaageeti inttena saro
goosona.
23 Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara gido.

PHauloosi Qolasiyaasa Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Qollasiyaasa asaassi xaafido kiitai xaafettidoogee Qeeri Iisiyan, Efisoonappe arshsho baggaara beettiya Qollasiyaasan de7iya woosa keettaassa. Ha woosa keettaa essidai PHauloosa gidana xayikkokka, Roome biittan, Iisiyaa waanna katama gidiya Efisooneppe etassi oottiya asata kiittiyai a gidiyo gishshau, Qollasiyaasayyookka aawatiyo hanotai ayyo de7ees. Qollasiyaasa woosa keettan, "Xoossaa eranaunne kumetta atotettaa demmanau, asi ubbi ayyaana wolqqatussinne maatai de7iyoogeetussi goinnanau koshshees" yaagiya worddo asttamaareti de7iyoogaa PHauloosi siyiis. Ha asttamaareti harabaa qassi, "Asai ubbaikka qaxxaraa milatiya wogatussi haarettanaunne qumaa wogaanne hara wogata ubbaa naaganau koshshees" yaagoosona.

PHauloosi ha kiitaa xaafidoogee tumanchcha gidiya Kiristtinnaa kiitaa odiyoogan, eta worddo timirttiyaa phalqqanaassa. I zaarido zaarotuppe waannatiyaagee "Yesuus Kiristtoosi kumetta atotettaa immanau danddayees; ha hara ammanotinne oosoti appe haassanau danddayoosona" yaagiyaagaa. Xoossai Kiristtoosa baggaara ha sa7aa medhdhiis. Qassi a baggaara zaaridi a baakko ehaana. Ha sa7aassi Kiristtoosaara maayettiyoogaa xalaalan atotettaa hidootai de7ees. Hagaa maaran PHauloosi ha gita timirttee ammaniya asa de7uwan waanidi oosuwan pe7anau danddayiyaakko yootees.

Ha kiitaa PHauloosappe ekkidi, Qollasiyaasa gattanau biida Tiikiiqoosaara issippe de7iyai Anaasimoosa gidiyoogaa be7iyoogee go77iyaabaa. Waanidi giikko, PHauloosi ha Anaasimoosa geetettiya ba oosanchchaabaa denttidi, Pilmmoonassi hara kiitaa xaafiis.

1 Taani PHauloosi, Xoossaa sheniyan Kiristtoosi Yesuusi kiittidoogaa gididaageenne nu ishai Ximootiyoosi, 2 Qolasiyaasa giyo kataman de7iya geeshshatuyyo, Kiristtoosan ammanettida ishanttuyyo ha dabddaabbiyaa xaafoos.

PHauloosi Woossido Galata Woosaa

Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

3 Nuuni intteyyo Xoossaa woossiyo wode, Xoossaa nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, ubba wode galatoos. 4 Aissi giikko, nuuni Kiristtoos Yesuusa intte ammaniyoogaanne geeshshata ubbaa siiqiyoogaa siyida. 5 Tumu kiitai wonggelee koiro inttekko yiido wode, Xoossai sinttappe immana giidoogaa siyideta. Simmi intte ammanoinne siiqoi saluwan giigidi naagiya, Xoossai sinttappe immana giidoogan doomettiis. 6 He wonggelee inttekko gakkiis; gakkidi, intte a siyoosappenne Xoossaa aaro kehatettaa tumatettan eroosappe doommidi, intte giddon de7iyoogaadankka, biitta ubban anjjuwaa eheesinne ubbasaa aakkees.

7 Intte hegaa nunaara issippe ashkkara gidida siiqo Eppaafirappe tamaarideta; i nu gishshaa Kiristtoosayyo ammanettidi oottiyaagee, 8 Xoossaa Ayyaanan harata intte siiqiyoogaa nuuyyo yootiis.

9 Hegaa gishshau, nuuni qassi hegaa siyido gallassaasappe doommidi, Xoossai intteyyo ba sheniyaa eriyo eratettaa, Xoossaa Ayyaanai immiyo aadhdhida eratettaaranne akeekaara issippe kunttidi immanaadan, ubba wode balennan Xoossaa woossoos. 10 Hegaappe guyyiyan, Godai koyiyoogaadan

intte de7anaunne, ubba wode a ufaissiyaabaa oottanau danddayana; intte oottiyo lo77o ooso ubban intte de7oi go77aara de7iyaagaa gidana; qassi Xoossaa eriyoogan intte diccana.

11 Intte ubbaban ufaissan genccanaadaaninne danddayanaadan, Xoossai ba bonchchuwaa gitaadan immiyo wolqqa ubban minnite. 12 Qassi geeshshatuyyo giigida poo7o kawotettaa laattanau, nuna danddayissida Aawaa galatite. 13 I nuna xumaa wolqqaappe ashshidi, ba siiqiyo Na7aa kawotettaakko pinttiis. 14 Qassi i ba Na7an nuna wozidi, nu nagaraa atto giis.

Kiristtoosa Xoossatettaanne A Oosuwaa

15 Kiristtoosi beettenna Xoossaa leemiso; i merettidabaa ubbaappe aadhdhiya baira Na7a. 16 Aissi giikko, ubbabaikka aani merettiis; beettiyaageeti, beettennaageeti, ayyaanatuppe beettiya wolqqainne godatettai, halaqatettainne maatai, saluwaaninne sa7an de7iya ubbabaikka aaninne ayyo merettiis. 17 I ubbabaappe kase de7iis; ubbabaikka aani ba sohuwaa sohuwaa oiqqidi de7ees. 18 I ba bollau, woosa keettau huuphe; i ubbaappe bolla gidana mala, kasetidi haiquwaappe denddida baira Na7a gidiis.

19 Aissi giikko, Xoossai koyidoogaadan, aani Xoossatetta mereta kumettai de7ees. 20 Yaatin Xoossai Kiristtoosa baggaara ubbabaa banaara sigettanau yohuwaa qachchiis; ba Na7ai masqqaliyaa bollan gussido suuttan saluwaaninne sa7an de7iya ubbabaa banaara sigettiis.

21 Hagaappe kase, intte iitabaa oottido gishshaunne qoppido gishshau, Xoossaappe shaahettidi, aara morkkettideta. 22 SHin Xoossai ha77i inttena pokkoinne boree bainnaageetanne qassi geeshshata oottidi, ba sintti shiishshanau, ba Na7aa haiqqidaagaa asatettan banaara inttena sigettiis. 23 Hegee intte tumu ammanuwan minni eqqidi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyidi, sinttappe ekkana giidoogaappe qaaxxennan minnidi de7ikko hanana; he wonggeliyaa mishiraachchoi sa7an de7iya mereta ubbaa matan odettiis. Taani PHauloosikka wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyaagaa gidaas.

PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa Gididi Oottido Oosuwaa

24 Taani intteyyo waayettido gishshau, ha77i ufaittais; Kiristtoosi ba bollaayyo, hegaa giyoogee woosa keettaayyo, waayettishin paccidaagaa taani ta bollaa sahuwan kunttais. 25 Xoossai tana intte gishshau, woosa keettaa Ayyaanan kaalettiyaagaa oottido gishshau, a qaalaa polada yootana mala, taani woosa keettau ashkkara gidaas. 26 Ha qaalai hagaappe kase bagga ubban, asa ubbau erettennan geemmidi de7ees; shin ba geeshshatuyyo Xoossai ha77i qonccissiis. 27 Xoossai Aihuda gidenna asaayyo wottido ha asaayyo qonccibeenna bonchchonne dure yohoi aibakko geeshshata erissanau koyiis; ha asaayyo qonccibeennaagee aibee giikko, Kiristtoosi inttenan de7iyoogaa; hegaa giyoogee Xoossaa bonchchuwaa aara intte ekkanaagaa.

28 Hegaa gishshau, nuuni asa ubbau Kiristtoosabaa yootoos; asa ubbaa Kiristtoosan kumetta asa oottidi, Xoossaakko shiishshana mala, nuuyyo aadhdhida eratetta ubban inttena ye77e goosinne tamaarissoos. 29 Taani hagaa polanau, tanan oottiya Kiristtoosi taayyo immiyo wolqqan baaxetaisinne daafurais.

2

1 Taani intteyyo, Lodooqiyaa giyo kataman de7iya asaayyoonne tana be7ibeenna asa ubbaayyo ai keenaa baaxetidaakkonne intte erana mala

koyais. 2 Eta wozanai minnana mala, siiquwan issippe gididi, tumu akeekan
beettiya duretettaa ubbaa eti ekkana malanne qassi eti Xoossai asaayyo
qonccissibeennaagaa, Kiristtoosa a huuphen erana mala, taani daafurais.
3 Geeman Xoossai minjjido erainne aadhdhida eratettai ubbai aani de7ees.

4 Ooninne inttena cimo qaalan balettenna mala, taani inttena hassayis-
sais. 5 Aissi giikko, taani intte matappe haakkada de7ikkokka, ayyaanan
inttenaara de7ais; intte de7iyo maaraanne Kiristtoosa intte minnidi am-
maniyoogaa be7ada ufaittais.

Kiristtoosan Beettiya Kumetta De7uwaa

6 Simmi intte Godaa Kiristtoos Yesuusa ekkidoogaadan, aani de7ite. 7 Aani
xaphuwaa yeddidi diccite; intte tamaaridoogaadan ammanuwan minnite;
Xoossaa ubba wode galatite.

8 Kiristtoosappe gidenna timirttiyan, ha sa7aa haariya ayyaanatu timirt-
tiyaaninne, asappe yiida eratettan, qassi mela cimuwan inttena ooninne
omooddenna mala naagettite. 9 Aissi giikko, Kiristtoosa bollan Xoossatetta
mereta kumettai de7ees. 10 Qassi halaqatettaayyoonne godatettaayyo ub-
baayyo huuphe gidiya Kiristtoosappe kumetta de7uwaa demmideta.

11 Intte Kiristtoosaara issi asa mala gididi, asa qaxxara mala gidennan,
intte iita hanotettaa diggiyo qaxxaraa, Kiristtoosan qaxxarettideta. 12 Intte
xammaqettido wode, Kiristtoosaara moogettidi, Kiristtoosa haiquwaappe
denttida Xoossaa wolqqaa ammanido gishshau, xinqqatiyan Kiristtoosaara
issippe denddideta.

13 Intte intte naaquwaaninne intte asatettaa qaxxarettennan aggidoogan
haiqqidi de7iyo wode, Xoossai intte naaquwaa atto giidi, Kiristtoosaara
inttena paxa wottiis. 14 Nuna ixxiya, acuwaa paramaa a maachchaara
issippe Xoossai daakkiis; daakkidi, masqqaliyaa bollan xishidi, ogiyaappe
diggiis. 15 Kiristtoosi he masqqaliyan halaqatuppenne godatuppe wolqqaa
wotti ekkidi, eta omooddidoogaa asa ubbaa qoncciyan yuushshi bessiis.

16 Hegaa gishshau, meettan woi ushshan, baala gallassaa woi agi-
nai xeeriyo wodiyaa bonchchiyoogan, woi Sambbataa bonchchiyoogan,
ooninne intte bolli pirddoppo. 17 Hageeti sinttappe yaana yohotu eesho;
shin bollai Kiristtoosaagaa. 18 Wordduwaa ashkke milatanaunne ki-
itanchchaayyo goinnanau koyiyaagee, be7ibeennaagaa ajjuutan be7aas
giidi otorettiyaagee, asatetta qofan coo ayyiyaagee, ooninne intte bolli
pirddoppo. 19 Hegaa mala asi huuphe gidiya Kiristtoosa mintti oiqqidoogaa
lefissees. Bolla ubbai he huuphiyaappe wolqqaa demmidi, bollan de7iya
kuriyaaranne shayaara issippe ohettidi, Xoossai dichchiyo dishuwaadan
diccees.

Haiquwan Paxankka Kiristtoosaara De7iyoogaa

20-21 Intte ha sa7aa haariya ayyaanatuppe haakkidi, Kiristtoosaara
haiqqideta; yaatin, aissi ha sa7aa wogan de7iya asadan de7eetii?
“Oiqqoppa; baara be7oppa; bochchoppa” yaagiya higgetuyyo aissi
azazetteetii? 22 Ha ubbabaikka asi medhdhido higgenne timirtte gidiyo
gishshau, polettoogaappe guyyiyan xayana. 23 Eti kiitanchchaayyo
goinniyoogaaninne wordduwaa ashkke milatiyoogan qassi bantta asatettaa
gilqqissiyoogan aadhdhida eranchcha milatoosona; shin shaaramuxanau
koyiyoogaa diggiyoogee hegan ainne go77enna.

3

1 Simmi intte Kiristtoosaara haiquwaappe denddidobaa gidikko, Xoossaappe ushachcha baggaara uttida Kiristtoosi de7iyoosan saluwan de7iyaagaa mintti koyite. 2 Saluwan de7iyaagaa intte qoppanaappe attin, sa7an de7iyaagaa qoppoppite. 3 Aissi giikko, intte haiqqideta; qassi intte de7oi Xoossan Kiristtoosaara geemmiis. 4 Intteyyo de7o gidida Kiristtoosi qoncciyo wode, he wode inttekka aara bonchchuwan qonccana.

Gal77anne Ooratta De7uwaa

5 Hegaa gishshau, inttenan de7iya ha sa7aa amota worite; hegeetikka shaaramuxiyoogaa, tunatettaa, shaaramuxanau koyiyoogaa, iita amuwaa, miishsha amottiyoogaa. Miishsha amottiyoogee eeqau goinniyoogaappe dummatenna. 6 Hageetu gaasuwan, Xoossai azazettenna asata hanqqettana. 7 Kase intte ha iita qofatun de7iyo wode etan haarettideta.

8 SHin ha77i intte qassi hanqquwaa, yiilluwaa, ixuwaa, intte doonaappe kiyiya cashshaanne yeellayiya haasayaa hageeta ubbaa intteppe xaissite. 9 Issoi issuwau worddotoppite; aissi giikko, ceega meretaa a oosuwaara intteppe xaissirggidi, 10 Xoossai, a medhdhidaagee, bana milatissanaunne baayyo de7iya eratetta ubbaa immanau, ubba wode ooraxissiyo ooratta meretaa maayideta. 11 Ha ooratta meretan, Giriike asa woi Aihuda asa, qaxxarettidaagaa woi qaxxarettibeennaagaa, ammanoi bainnaageetanne ainne tamaaribeennaagaa, aille woi goqa giidi shaakkiyoobi baawa; Kiristtoosi ubbabaa; i ubbankka de7ees.

12 Hegaa gishshau, Xoossai dooridoogeetudan, geeshshanne siiqidoogeeta gididi, maarotettaa, qaretaa, kehatettaa, intte huuphiyaa kaushshiyoogaa, ashkketettaanne danddayaa maayite. 13 Issoi issuwaabaa danddayite; ooninne ba laggiyaa bolli hanqqettidobai de7ikko, issoi issuwau atto yaago. Kiristtoosi intteyyo atto giidoogaadan, inttekka atto giite. 14 Hegaa ubbaa bolli, ubbabaa issippe shiishshi qachchiya siiquwaa maayite. 15 Kiristtoosi immiyo sarotettai inttena haaro; aissi giikko, Xoossai inttena issi asa oottidi, he sarotettau xeesiis. Xoossaa galatite.

16 Kiristtoosa qaalai intte wozanan kumidi de7o; intteyyo de7iya aadhdhida eratetta ubban issoi issuwaa tamaarissitenne zorite; intte wozanan Xoossaa galatiiddi, xalotiyaanne mazamuriyaa, Xoossaa sunttaa xoqqu oottiya yettaa yexxite. 17 Intte ai haasayiyaabaa woi ai oottiyaabaa gidikkokka, Aawaa Xoossaa Yesuusa baggaara galatiiddi, oottiyoobaa ubbaa Godaa Yesuusa sunttan oottite.

So Asaa Giddon Ammaniya Asi Aggennan Oottanau Bessiya Oosota

18 Maccaasatoo, ammaniya asau bessiyaagaadan, intte azinatuyyo haarettite.

19 Attumaasatoo, intte maccaasaa siiqite; etaara woppu giidi de7ite.

20 Naatoo, inttena yelidaageetuyyo ubbaban azazettite. Aissi giikko, intte etau azazettiyoogee Xoossaa daro ufaissees.

21 Aawatoo, intte naati wozanaa bayenna mala, eta yiilloyoppite.

22 Ailletoo, sa7an intteyyo goda gidiyaageetuyyo ubbaban azazettite; Godau yayyidi, suure wozanan oottiteppe attin, asa ufaissanaunne asi be7o giyoogan azazettiyaageeta gidoppite. 23 Intte oottiyo ooso ubbaa asau gidennan Godau oottiyoogaadan, wozanappe oottite. 24 Godaa Kiristtoosayyo intte oottiyo gishshau, i baageetuyyo immanau giigissi wottidoogaa intte laattanaagaa akeekite. 25 Balabaa oottida urai ooninne, ba oottido balaadan woituwaa ekkana; aissi giikko, Xoossai pirddiiddi, oonanne maaddenna.

4

1 Godatoo, intteyyookka saluwan Godai de7iyoogaa eridi, intte ailletuyyo
xillotettaaninne suuretettan koshshiyaabaa oottite.

Zoriyaa

2 Xoossaa aggennan woossite; qassi woossiiddi azallennan, a galatiiddi
woossite. 3 Qassi intte woossiyo wode ubban, kaseesappe asayyo qon-
ccibeennabaa, Kiristtoosabaa nuuni yootana mala, Xoossai nuuyyo inj-
jeyanaadan, nuuyyookka Xoossaa woossite; aissi giikko, ha77i taani qasho
keettan de7iyoogee hegaassa. 4 Qassikka taani bessiyaagaa keenaa qonccis-
sada ha yohuwaa yootana mala, taayyo Xoossaa woossite.

5 Intteyyo de7iya wodiyaa go77i bainnasan xaissennan, ammanen-
naageetu matan hayyottidi de7ite. 6 Intte asa ubbau waati zaaranau
bessiyaakko erana mala, intte haasayai ubba wode, siyanau kehiyaagaanne
ufaissiyaagaa gidanau bessees.

Wurssetta Sarotaa

7 Nu siiqo ishai Tikiqoosi, tanaara issippe Godaa oosuwan ashkkara gidida
ammanettiya oosanchchai, ta de7uwaabaa inttena erissana. 8 Taani a
inttekko kiittiyoogee, nuuni waani de7iyaakko intteyyo i yootidi, inttena
minttettana gishshassa. 9 Anaasimoosi, ammanettiya siiqo ishai, intte
biittaagee, aara issippe inttekko bees; eti hagan haniya ubbabaa inttena
erissana.

10 Tanaara qashuwan de7iya Arisxxirokoosinne Barnnaabaasayyo ishaa
na7ai Marqqoosi inttena saro de7eetii goosona; taani inttena kase azazi-
doogaadan, Marqqoosi inttekko biikko, wozanappe a mokkite. 11 Yosxxoosa
giyo Yesuusikka inttena saro saro gees; Aihuda asatuppe tanaara Xoossaa
kawotettaayyo oottiyai, ha heezzu asatuppe harai baawa; hageeti tana daro
maaddidosona.

12 Eppaafiri, intte biittaagee, Kiristtoos Yesuusa ashkkarai, inttena saro
saro gees. I intte Xoossan minnidi eqqanaadaaninne Xoossai koyiyoobai
ubbai aibakko eridi, poli ammananaadan, ubba wode Xoossaa mintti
woossees. 13 Aissi giikko, i intteyyo, Lodooqiyaa asaayyoonne Hirapoliisa
giyo katamaa asaayyo daro daafuriyoogaa taani markkattais.

14 Nu siiqo dottoree Luqaasinne Deemaasi inttena saro de7eetii yaa-
goosona. 15 Lodooqiyan de7iya nu ishanttuyyoonne Nimppiyyo qassi i
keettan shiiqiya asaayyo nu sarotaa yootite.

16 Ha dabddaabbiyaa intte nabbabidoogaappe guyyiyan, Lodooqiyaa
woosa keettankka nabbabissite; inttekka Lodooqiyaa woosa keettaikka
intteyyo yeddiyo dabddaabbiyaa nabbabite. 17 Qassi Arkkipoosayyo, “Godai
neeyyo immido oosuwaa polanaagaa dogoppa” yaagidi yootite.

18 Taani PHauloosi, ta kushiyan saro gaada xaafidoogaa hagaa be7ite;
taani qashuwan de7iyoogaa dogoppite.

Xoossaa aaro kehatettai inttenaara gido.

PHauloosi Tasalonqqe Asaassi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Tasalonqqee Maqadooniyaa geetettiya Rooma biittaayyo waanna katama. PHauloosi Tasalonqqen woosa keettaa essidoogee Pilphphisiyuusa yeddidi kiyidoogaappe guyyiyaana. Gidoshin, Aihudatu ammanuwaa ekkanau shiiqi eqqida Aihuda gidenna asati PHauloosi tamaarissiyo, kiristtinnaa timirttiyan gooshettido gishshau, Aihudati PHauloosa qanaatidi, phalqqettaa denttidosona. Hegaa gishshau PHauloosi Tasalonqqe yeddidi, wolqqan Beeriyaa biis. Takkiiddi i Tasalonqqe gakkido wode, matan a maaddiya Ximootiyoosi Tasalonqqe woosa keettan de7iya hanotaa ayyo istti naa77an xaafiis.

PHauloosi koiro kiitaa Tasalonqqe asaassi xaafidoogee, ammaniya asaa wolqqaa kunttanaassanne minttettanaassa. I eta ammanuwaabaanne eta siiquwaabaa lo77o oduwaa siyiis. Hegaa gishshau, eta galatees. Kase i eta giddon de7ido wode, waanida de7uwaa de7idaakko eta hassayissees. Hegaappe oishata zaarees. He oishatuppekka amaridaageeti: "Kiristtoosi ha sa7aa simmanaappe kasetidi haiqqida ammaniya asi, Kiristtoosa simoi immiyo merinaa de7uwaa ekkanau danddayii? Kiristtoosi simmidi yaanai audee?" yaagiyaageeta. PHauloosikka he gaittida kayyiyan etau odiiddi, "Kiristtoosi naa77anttoo yaanaagaa ufaissan naagiiddi i yaana gakkanaashin woppu giidi intte oosuwaa oottite" yaagidi zorees.

1 Nuuni PHauloosi, Sillaasinne Ximootiyoosi Tasalonqqe woosa keettan de7iya asaayyo ha dabddaabbiyaa xaafoos; he woosa keettai Xoossaa nu Aawaabaanne Godaa Yesuus Kiristtoosabaa.

Tasalonqqe Asaa De7uwaanne Ammanuwaa

Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

2 Nuuni Xoossaa woossiyo wode inttena hassayidi, intteyyo ubbaayyo ubba wode Xoossaa galatoos. 3 Nuuni nu Xoossaa, nu Aawaa sinttan ammanuwan intte oottido oosuwaanne, siiquwan intte daafurido daafuraa, qassi Xoossai intteyyo nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara immana giidoogaa ekkanau gencciyo genccaa ubba wode hassayoos.

4 Nu ishatoo, Xoossai inttena siiqiyoogaanne inttena babaa oottanau dooridoogaa nuuni eroos. 5 Aissi giikko, nuuni wonggeliyaa wolqqan, Geeshsha Ayyaanaaninne he wonggelee tuma gididoogaa wurssi ammaniyoogan intteyyo ehiidoogaappe attin, doona xalaalan ehibookko. Nuuni inttenaara de7iyo wode, intte gishshau waani de7idaakko, intte ereeta. 6 Qassi intte daro waayettikkokka, Geeshsha Ayyaanai immido ufaissaara kiitaa ekkideta; nunanne Godaa milatideta. 7 Hegaa gishshau, Maqidooniyaa giyo biittaaninne Akaayiyaa giyo biittan de7iya ammaniya ubbatuyyo leemiso gidideta. 8 Aissi giikko, Godaa qaalai intteppe kiyidi, Maqidooniyaaninne Akaayiyaa xalaalan siyettibeenna; shin Xoossaa intte ammaniyoogee ubbasan siyettiis. Simmi nuuni haasayanau koshshiyaabi aibinne baawa. 9 Aissi giikko, nuuni inttekko biido wode, intte nuna waati mokkidaakkonne qassi intte intte eeqaa aggidi, worddotenna de7o Xoossaayyo oottanau waani simmidaakko, eti bantta huuphen haasayoosona. 10 Qassi Xoossaa Na7ai Yesuusi, Xoossai haiquwaappe denttidoogee, nuna sinttappe yaana

Xoossaa hanqquwaappe ashshiyaagee saluwaappe yaanaagaa intte naagiyoogaa eti haasayoosona.

2

PHauloosi Yesuusi Kiittido Asa Gididi Tasalonqqen Oottido Oosuwaa

1 Ta ishatoo, nuuni inttekko biidoogee mela gidennaagaa intte intte huuphen ereeta. 2 SHin nuuni inttekko yaanaappe kase Piliphphisiyuusa giyo kataman waayettidoogaanne cayettidoogaa intte ereeta; daro phalqqettai de7ikkokka, intteyyo a wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootana mala, Xoossai nuuyyo minotettaa immiis. 3 Nuuni inttena woossiyoogee balan woi tunatettan woi geniyan gidenna.

4 SHin Xoossai wonggeliyaa hadaraa ekkanau nuuni ammanettiyaageeta gidin, nuuyyo he hadaraa immiis; he immidoogaadankka nuuni haasayoos. Qassi nuuni nu wozanaa xomoosiya Xoossaa ufaissiyaagaadan haasayoosippe attin, asa ufaissiyaagaadan haasayokko. 5 Nuuni inttekko cimo haasayaara yibeennaagaa, woikko nuuni uuzettiyoogaa genttiya haasayaa haasayibeennaagaa intte loitti ereeta; Xoossaikka nuuyyo markka. 6 Nuuni Kiristtoosi kiittidoogeeta gidiiddi, intteppe bonchcho ekkanau danddayikkokka, ooppenne intteppe gidin woi haratuppekka gidin, bonchcho koyibookko. 7 SHin nuuni aayyiyaa ba naata dichchiyoogaadan, intte giddon ashkke gidida. 8 Inttena siiqido gishshau, Xoossaa wonggeliyaa intteyyo immanaagaa xalaala gidennan, nu de7uwaakka intteyyo immanau giigi uttida; aissi giikko, intte nuuyyo daro al77o. 9 Ta ishatoo, nu oosuwaanne nu daafuraa intte akeekeeta; intteyyo Xoossaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, inttena ainne waayissenna mala, qamminne gallassi nuuni oottida.

10 Nu de7oi intte matan, ammaniyaageetu matan, geeshsha, xillonne borettennaagaa gidiyoogau intte markka; qassi Xoossaikka markka. 11 Nuuni intteyyo huuphiyan huuphiyan aawai ba naatuyyo haniyoogaadan hanidoogaa ereeta. 12 Nuuni inttena zorida; minttettida. Qassi a kawotettaanne a bonchchuwaa shaakkanau inttena xeesiya Xoossaa ufaissiya de7uwaa intte de7ana mala, intteyyo minttidi yootida.

13 Intte nuuppe Xoossaa qaalaa tuma gididoogaadan ekkido wode, Xoossaa kiitadan ekkidoogaappe attin, asa kiitadan ekkibeenna gishshau, nuuni Xoossaa ubba wode hegaa gaasuwan galatoos; Xoossaa qaalai ammaniyaageetun, inttenan oottees.

14 Aissi giikko, ta ishatoo, Kiristtoos Yesuusayyo Yihudaa giyo biittan de7iya woosa keettatuura, intte leemisetteeta; hegeeti Xoossaa woosa keettata. Aihudati eta waissidoogaadan, intte biittaa asaikka inttena waissiis. 15 He Aihudati Godaa Yesuusanne hananabaa yootiyaageeta woridosona; qassi nuna yedettidosona. Eti Xoossaa ufaissokkona; asa ubbaakka ixxoosona. 16 Aihuda gidenna asai attana mala, nuuni etau qaalaa yootiyoogaa diggoosona. Qassi eta nagaraikka ubba wode dari dari bees. SHin wurssettan Xoossaa hanqqoi eta bolli wodhdhiis.

PHauloosi Tasalonqqe Asaa Naa77anttuwaa Xomoosanau Amottido Amuwaa

17 SHin ta ishatoo, nuuni nu qofan gidennan, asatettaa xalaalan intteppe guutta wodiyau shaahettido wode, inttena daro laamotidi, be7anau keehi koyida. 18 Aissi giikko, nuuni inttekko simmidi baanau koyida. Harai atto, taani PHauloosikka darotoo inttekko baanau mala be7aas; shin Seexaanai

nuna diggiis. 19 Aissi giikko, nu Godaa Yesuus Kiristtoosi yiyo wode, nuuni be7ana giidi ufaissan naagiyoogee, woikko nu ufaissai, woikko nuuni ceeqettiyo akiliile oonee? Inttena gidekketiiyye? 20 Aissi giikko, intte nu bonchchonne nu ufaissa.

3

1 Hegaa gishshau, nuuyyo genccanau danddayettennan ixxido wode, Ateena giyo kataman nurkka attanau qofaa qachchida. 2 Inttena zoranaadaaninne intte ammanuwan inttena minttanaadan, Xoossau oottiya nu ishaa, nunaara issippe Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiya Ximootiyoosa inttekko kiittida. 3 Ha waayiyaa gaasuwan intteppe ooninne guyye simmenna mala, a kiittida. Nuuni hegau doorettidoogaa intte intte huuphen ereeta. 4 Aissi giikko, nuuni inttenaara de7iiddi, nuuni waayettanaagaa kasetidi intteyyo yootida; qassi intte eriyoogaadankka kase hegaadan haniis. 5 Hegaa gishshau, qassi genccanau tau danddayettennan ixxido wode, “Ooni erii xalahe halaqai eta paaccennan aggenna. Nu daafuraikka mela gidennan aggenna” yaagada intte ammanuwaabaa eranau Ximootiyoosa inttekko kiittaas.

6 SHin ha77i Ximootiyoosi intte matappe nuukko yiidi, intte ammanuwaabaanne intte siiquwaabaa intteyyo mishiraachcho giidi nuuyyo yootiis. Qassi nuuni inttena be7anau laamotiyoogaadan inttekka nuna be7anau laamotiiddi, ubba wode nuuyyo lo77obaa qoppiyoogaa i yootiis. 7 Hegaa gishshau, ta ishatoo, nu waayiyaaninne nu tuggan ubban intte ammanuwaa baggaara intteban minettida. 8 Godan minnidi intte de7ikko, nuunikka tumu de7oos. 9 Aissi giikko, nuuni inttebaayyo Xoossaa galatoos. Nuuni nu Xoossaa sinttan intte gishshau de7iya ufaissa ubbau a daro galatoos. 10 Nuuni inttena be7anaunne intte ammanuwau paccidabaa kunttanau, qamminne gallassi nu kumetta wozanaappe Xoossaa woossoos.

11 Nu Aawai, nu Xoossai ba huuphen, qassi nu Godai Yesuus Kiristtoosi nuuni inttekko biyo ogiyaa nuuyyo giigisso. 12 Nuuni inttena keehi siiqiyoogaadan, Xoossai intte issoi issuwaa siiqiyo siiquwaanne qassi asa ubbaa siiqiyo siiquwaa intteyyo darissonne gujjo. 13 Nu Godai Yesuus Kiristtoosi ba geeshshatu ubbaara yiyo wode, nu Xoossaa, nu aawaa sinttan geeshshatanne borettennaageeta oottidi, inttena i minttetto.

4

Xoossaa Ufaissiya De7uwaa

1 Simmi wurssettan, ta ishatoo, Xoossaa ufaissanau intte waani de7anau bessiyaakko, nuuppe tamaarideta. Hegee intte kaseesappe de7iyo maaraa; shin ha77i intte kaseegaappe loittidi oottanaadan, Godaa Yesuusa sunttan inttena woossoosinne zoroos. 2 Aissi giikko, nuuni Godaa Yesuusa maataa baggaara intteyyo immido azazoi augaakko, intte ereeta.

3 Aissi giikko, Xoossai intteppe koyiyoogee aibee giikko, intte geeshsha gidanaagaanne shaaramuxiyoogaa muleera agganaagaa koyees. 4 Intte ubbai huuphen huuphen geeshshatettaaninne bonchchuwan machcho waati ekkiyaakko eranau besseesippe attin, 5 Xoossaa erenna ammanenna asatudan, keehi amottiyoogan ekkanau bessenna. 6 Nuuni qassi kase intteyyo yootidoogaadaaninne inttena mintti zoridoogaadan, Godai hagaa malaban ubban halo kessiyaagaa gidiyo gishshau, ooninne ha yohuwan ba ishaa naaqqanaunne cimmanau bessenna. 7 Aissi giikko, Xoossai nuna

geeshshatettan de7anau xeesidoogaappe attin, tunatettan de7anau xeesibeenna. 8 Hegaa gishshau, ha timirttiyaa ixxiya ooninne intteyyo ba Geeshsha Ayyaanaa immiya Xoossaa ixxeesippe attin, asa ixxenna.

9 Intte intte huuphen issoi issuwaa siiqanaadan, Xoossai inttena tamaarissido gishshau, intte intte ishata waati siiqanau bessiyaakko, nuuni xaafanau koshshenna. 10 Qassi Maqidooniyaa biitta ubban de7iya ishata ubbata tumu intte siiqeeta. SHin nu ishatoo, intte hegaappe gujji gujjidi eta siiqana mala, inttena woossoos.

11 Nuuni kase intteyyo yootidoogaadan, woppu giida de7uwaa de7ite. Qassi intte huuphe oosuwaa oottidi, inttena koshshiyaabaa demmite. 12 Hegaa gidikko, ammanennaageetu matan intte bonchchettananne qassi inttena koshshiyaabau oonanne auddashekketa.

Godai Yiyo Wode Haiqqiichchida Asainne Paxa De7iya Asai Hananabaa

13 SHin nu ishatoo, intte sinttappe demmana giidi ufaissan naagiyoobi bainna asatudan kayyottenna mala, haiqqida asatubaa intte erana mala koyoos. 14 Nuuni Yesuusi haiqqidoogaanne qassi haiquwaappe i denddidoogaa ammanoos; hegaadankka, Xoossai Yesuusa ammanidi haiqqidaageeta Yesuusaara ehaanaagaa ammanoos.

15 Aissi giikko, nuuni intteyyo yootiyo Godaa qaalai hagaa; nuuni paxa de7iyaageeti, Godai yiyo gallassi hagan de7iyaageeti, haiqqidaageetuppe kasetokko. 16 Aissi giikko, Godai ba huuphen azazuwaara, kiitanchchatu halaqaa cenggurssaara, Xoossaa malkkataa giirettaara saluwaappe wodhdhana. Kiristtoosa ammanidi haiqqidaageeti kasetidi haiquwaappe denddana. 17 Hegaappe guyyiyan, nuuni he wode paxa de7iyaageeti, Godaara carkkuwaa giddon gaittanau etaara issippe shaaran pude shiiqana. Hegan nuuni Godaara issippe ubba wode de7ana. 18 Hegaa gishshau, ha haasayan issoi issuwaa minttettite.

5

Godaa Yuussaa Giigidi Naagite

1 SHin ishatoo, ha yohoti aude hananaakko, wodiyaanne aginaa intteyyo xaafanau koshshenna. 2 Aissi giikko, Godaa gallassai kaisoi qammi yiyoogaadan yaanaagaa intte loitti ereeta. 3 Asai, “Ubbabai saro; aibikka hanenna” giishin, maccaasaa maaretai oiqqiyoogaadan, bashshai eti qoppennan eta bolli yaana. Eti mulekka kessi ekkokkona.

4 SHin nu ishatoo, he gallassai intteyyo kaisoi yiyoogaadan yaanau intte xuman de7ekketa. 5 Intte ubbai poo7uwaa asanne gallassaa asa; nuuni qammaa asa woi xumaa asa gidokko. 6 Hegaa gishshau, nuuni harati xiskkiyoogaadan xiskkanau bessenna. Nuuni beegottanaunne woga de7anau bessees. 7 Aissi giikko, xiskkiyaageeti qammi xiskkoosona; mattottiyaageetikka qammi mattottoosona. 8 SHin nuuni gallassaa asa gidiyaageeti woga de7anau bessees. Nuuni ammanuwaanne siiquwaa tiran wottiyo ola miishshadan oiqqidi, Xoossai nuuyyo immana gin, nuuni ufaissan naagi uttido atotettaa birata qophedan, huuphiyan wottanau bessees. 9 Aissi giikko, Xoossai nuna nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara atotettaa demmanau dooridoogaappe attin, a hanqquwaa ekkanau dooribeenna. 10 Nuuni paxa gidin woikko haiqqidaageeta gidin, Kiristtoosaara issippe de7ana mala, Kiristtoosi nu gishshau haiqqiis. 11 Hegaa gishshau, intte qassi ha77i oottiyoogaadan, issoi issuwaa minttettitenne maaddite.

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

12 Nu ishatoo, intte giddon oottiyaageeta, inttena kaalettanaunne zoranau
Godai dooridoogeeta, intte bonchchana mala, inttena woossoos. 13 Eti
oottiyo oosuwaa gishshau, eta keehi bonchchitenne siiqite. Issoi issuwaara
sarotettan de7ite.
14 Nu ishatoo, nuuni inttena zoroos; maari bainna de7uwaa de7iyaageeta
seerite. Yayyiyaageeta minttettite. Wolqqi bainnaageeta maaddite. Asa
ubbaa danddayite. 15 Ooninne iitaa gishshaa iitaa zaarenna mala naagettite;
shin issoi issuwaayyoonne qassi asa ubbaayyo lo77obaa oottanau minnite.
16 Ubba wode ufaittite. 17 Ubba wode Xoossaa woossite. 18 Ubbaban
galatite. Aissi giikko, Kiristtoos Yesuusa baggaara Xoossai intteppe koyiy-
oobai hegaa.
19 Geeshsha Ayyaanaa doshissoppite. 20 Hanana giidi yootido qaalaa
karoppite. 21 Ubbabaakka paaccite. Lo77obaa oiqqite. 22 Iita ooso ubbaappe
haakkite.
23 Sarotettaa Xoossai ba huuphen inttena ubbaban geeshsho; qassi nu Go-
dai Yesuusi Kiristtoosi yiyo wode, Xoossai intte ayyaanaa, shemppuwaanne
kumetta asatettaa borettennaagaa oottidi naago. 24 Inttena xeesiyaagee
ammanettidaagaa; qassi hegaa i polana.
25 Nu ishatoo, nuuyyo Xoossaa woossite.
26 Ishantta ubbaa geeshsha yeruwaa yeridi sarotite.
27 Intte ha kiitaa geeshsha ishanttu ubbaayyo nabbabanaadan, Godaa
sunttan inttena woossais.
28 Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara issippe gido.
Amin77i.

PHauloosi Tasalonqqe Asaassi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Kiristtoosa naa77antto yuussaa xeelliyaagan denddida oishai wocamaa medhdhi medhdhidi biido gishshau, Tasalonqqe woosa keettan metoi dari daridi biis. PHauloosi Tasalonqqe asaassi xaafido naa77antto kiitai, “Godai yaana gallassai matiis” yaagiya ammanuwaabaa minttidi odees. PHauloosi etassi odiiddi, “Kiristtoosi yaanaappe kasetidi Kiristtoosa timirttiyaa phalqqiya issi ‘Makkala asa’ geetettiyaagee denddana; denddidi ha sa7an de7iya asaa kaalettin, ha sa7aa bolli iitatettainne makkalai dari daridi baana” yaagidi eta ammanuwaa suurissanau malees.

Yesuusi Kiittidoogee nabbabiyaageetussi “Metoinne waayee darikkokka eti bantta ammanuwan minnanaadan, ikka aara issippe oottiyaageetikka oottiyoogaadan, eti bantta de7uwaassi koshshiyaabaa demmanau, minnidi oottanaadan, hegaadankka qassi lo77o ooso oottanau xibennaadan” eta minttidi zorees.

1 Nuuni PHauloosi, Sillaasinne Ximootiyoosi, Tasalonqqe woosa keettan de7iya asaayyo ha dabddaabbiyaa xaafoos. He woosa keettai Xoossaa nu Aawaabaanne Godaa Yesuus Kiristtoosabaa.

2 Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

Kiristtoosa Yuussaa Gallassi Hanana Pirddaa

3 Nu ishatoo, intte ammanoi keehi dicciyo gishshaunne, intte issoi issuwaa siiqiyo siiqoi dariyo gishshau, nuuni intteyyo bessiyaadan, Xoossaa ubba wode galatanau bessees. 4 Hegaa gishshau, inttena yedetainne waaye ubbai gakkinkka intte gencciyoogaanne ammaniyoogaa nuuni nu huuphen Xoossaa woosa keettaayyo yootiiddi, intteban ceeqettoos.

5 Intte waayettiyo Xoossaa kawotettaayyo bessiyaageeta gididi qoodettana mala, Xoossai pirddiyo xillo pirddau hagee malaata. 6-7 Xoossai tumu pirddaa pirddana. Godai Yesuusi ba wolqqaama kiitanchchatuura tamaa lacuwaa giddon saluwaappe yiyo wode, Xoossai inttena waissiyaageetu bolli waayiyaa ehaana. Qassi waayettiya inttenanne nuna shemppissana. 8 Qassi Xoossai bana erennaageetanne nu Godaa Yesuus Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaayyo azazettennaageeta qaxxayana. 9-10 He gallassi, i ba geeshshatu ubban bonchchettanaunne qassi bana ammaniya ubbatun sabettanau yiyo wode, eti Godaa sinttappenne a wolqqaa bonchchuwaappe shaahettidi, merinaa bashshan qaxxayettana. Nuuni intteyyo yootido kiitaa intte ammanido gishshau, intte a bonchchiyaageetu giddooninne sabbiyaageetu giddon de7ana.

11 Nuuni intteyyo ubba wode Xoossaa woossiyoogee hegaassa. Nu Xoossai xeesido de7uwau inttena bessiyaageeta giidi qoodanaadan, nuuni a woossoos; intte lo77obaa amottiyoogaanne intte ammanuwaa oosuwaa i ba wolqqan polo. 12 Hegan nu Xoossaa aaro kehatettaaninne qassi nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettan, Godaa Yesuusa sunttaa intte bonchchana; inttenakka i bonchchana.

2

Makkaliya Bitaniyaa

1 Ha77i nu ishatoo, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa yuussaabaunne nu-
uni aara de7anau akko shiiqanabau, 2 hananabaa asi intteyyo yootiy-
ooban woi hara asappe siyido qaalan, woi ooninne nuuppe yiida ki-
itadan haasayiyoogan, “Godaa gallassai gakkiis” giidi intte dagammen-
naadaaninne wozanaa bayennaadan, nuuni inttena woossoos. 3 Inttena
ooninne ai ogiyaaninne balettoppo. Aissi giikko, kasetidi makkaliy-
oogeenne qassi nagaranchchai, bashshaa na7ai qonccennan de7ishin, he
gallassai gakkenna. 4 Asi goinniyo ubbabaanne asi Xoossa giyo ubbabaa i
ixxana. I bana eta ubbaappe xoqqu oottana. Qassi harai atto Xoossaa Beeta
Maqidasiyaa geli uttidikka, “Taani Xoossaa” gaana.
5 Intte hassayekketii? Taani hegaa intteyyo inttenaara de7aidda odaas. 6 I
ba qaxaruwaa gallassi yaanaappe attin, ha77i yaanaagaa aibi a teqqiyaakko,
intte ereeta.
7 Aissi giikko, asau qonccibeenna makkalaa wolqqai ha77i oottees; shin
he teqqiyaagee ogiyaappe kichchana gakkanaassi, i qonccenna. 8 Hegaappe
guyyiyan, he makkalanchchai qonccin, Godai Yesuusi ba doonaa shemp-
puwan a worana. Qassi i yiyo wode ba bonchcho Yuussan a xaissana.
9 He makkalanchchai Seexaanaa wolqqaara yiidi, Xoossai oottiyo malaata
ubbaa, worddo malaataanne garamissiyaabaa oottana. 10 Hegaadankka,
qassi xayiya asata dumma dumma iita cimuwan balettana. Xayiyaageeti at-
tanau tumatettaa siiqidi ekkibeenna gishshau xayana. 11-12 Hegaa gishshau,
tumatettaa ammanibeenna asati, nagara oottiyoogan ufaittiyaageeti ub-
bai pirddettanaadaaninne worddo gidiyaabaa ammananaadan, Xoossai
wolqqaama balaa eta giddo yeddana.

Atotettau Doorettida Asata

13 SHin Godai siiqiyo nu ishatoo, nuuni Xoossaa intte gishshau, ubba
wode galatanau bessees. Aissi giikko, Geeshsha Ayyaanaa wolqqan inttena
ba geeshsha asa oottiyoogaaninne tumatettaa intte ammaniyoogan inttena
ashshanau, Xoossai inttena bairadan dooriis. 14 Xoossai inttena nuuni
intteyyo yootido nu wonggeliyaa mishiraachchuwaa baggaara xeesidoogee,
intte nu Godaa Yesuus Kiristtoosaara issippe bonchchettanaassa. 15 Simmi
nu ishatoo, minnidi eqqite; nuuni inttena nu doonan gidin, woi nu dabd-
daabbiyan gidin, tamaarissido wogaa oiqqite.
16-17 Nu Godai Yesuus Kiristtoosi ba huuphen qassi Xoossai, nu Aawai
nuna siiqidi, ba aaro kehatettan nuuyyo merinaa danddayaanne sinttappe
ekkana giyo lo77o ufaissaa immidaagee, inttena minttetto; qassi intte
lo77obaa ubbaa oottanaadaaninne haasayanaadan, inttena minttetto.

3

PHauloosi, “Nuuyyo Woossite” Yaagiis

1 Wurssettan nu ishatoo, Godaa qaalai intte giddon, eesuwan
aakkanaadaaninne bonchchettanaadan, nuuyyo Xoossaa woossite. 2 Qassi
asai ubbai qaalaa ammanenna gishshau, Xoossai nuna nagaranchcha
asatuppenne iita asatuppe ashshana mala, nuuyyo woossite.
3 SHin Godai ammanettiyaagaa; i inttena minttettananne qassi
iitaappekka naagana. 4 Nuuni inttena azaziyoogaa intte ha77i
oottiyoogaanne qassi sinttappekka oottanaagaa Godai nuna intteban
ammanttees.
5 Godai intte wozanaa Xoossaa siiquwaakkonne Kiristtoosi immiyo dand-
dayaakko kaaletto.

Ooso Oottidi De7anaagee Gidde

6 Nu ishatoo, intte nuuppe ekkido wogaa kaallennan azalla de7uwaa
de7iya isha ubbaappe intte shaahettanaadan, Godaa Yesuus Kiristtoosa
sunttan inttena azazoos. 7 Aissi giikko, nuuni inttenaara de7iyo wode aza-
llibeenna gishshau, intte nunadan hanidi de7anau bessiyoogaa intte intte
huuphen ereeta. 8 Nuuni intteppe oossinne tooho gidenna mala, qamminne
gallassi daafuriiddinne jaamiiddi oottidi de7idoogaappe attin, bessiyaagaa
oottennan ooppenne quma coo mibookko. 9 Nuuni hegaa oottidoogee intte
nunadan hanidi de7anaadan, nuuni intteyyo leemiso gidanaassappe attin,
hegaa inttena oichchanau nuuyyo maati xayiina gidenna. 10 Aissi giikko,
nuuni harai atto inttenaara de7iiddikka, “Oottanau koyenna urai ooninne
mooppo” yaagidi inttena azazida.
11 Aissi giikko, asa yohon geliyoogaappe attin, ainne oottennaageeti, aza-
lla de7uwaa de7iya amarida asati intte giddon de7iyoogaa nuuni siyida.
12 Nuuni hegeetu mala asati maara de7uwaa de7anaadaaninne banttana
koshshiyaabaa oottidi demmanaadan, Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan eta
azazoosinne zoroos.
13 SHin intte nu ishatoo, lo77o oosuwaa oottanau azalloppite. 14 Qassi nu-
uni ha dabddaabbiyan kiittido kiitaayyo azazettenna urai ooninne de7ikko,
he uraa akeekite. I yeellatana mala, appe shaahettite. 15 SHin ishadan a
seeriteppe attin, morkkedan xeelloppite.

Wurssetta Sarotaa

16 Sarotettaa Godai ba huuphen intteyyo ubba wodenne ubba baggaara
sarotettaa immo. Godai inttenaara ubbaara gido.
17 Taani PHauloosi, ha kiitaa ta kushiyan xaafaas; ta kiita ubbau malaatai
hagaa. Taani hagaadan xaafais.
18 Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara ubbaara gido.

PHauloosi Ximootiyoosayyo Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Ximootiyoosa geetettiya, ammaniya wodallai, Qeeri Iisiyaa giyo sohuwan yelettiis. Ayyo aayyiyaa Aihuda; aawai qassi Giriike. I PHauloosaara zuppetiya asa; wonggeliyaa kiitaakka aara maadettidi oottiyaagaa. PHauloosi Ximootiyoosassi xaafido koiro kiitai heezzu waanna aife yohota mintti xeellees.

Ubbaappe kasetidi kiitai woosa keettan denddidi uttida worddo timirttiyaabaa minttidi odees. Ha imatta gidida timirtee Aihudatu timirttiyaappe baggaa, Aihuda gidenna asatu timirttiyaappe baggaa oiqqidaagaa; “Hagee beettiya sa7ai nagaran hambbalaashettiichchidaagaa gidiyo gishshau, asi atotettaa demmanau dumma xuuraa eranau, issi issi qumata meennan agganaunne machcho ekkennaaninne azina gelennan naagettanau koshshees” yaagiya qofaa baaso oottidi oiqqidaagaa. Hegaa bollikka gujjidi a kiitai wosa keettaa aisuwaabaanne goinuwaa wogaabaa tamaarissiya timirttiyaa, hegaadankka qassi woosa keettaa kaalettiyaageetinne eta maaddiyaageeti ai mala eeshshaara de7iyaageeta gidanau bessiyaakko odiyaabaa oiqqiis. Wurssettan Ximootiyoosi Yesus Kiristtoosassi oottiya lo77o asa waanidi gidanau danddayiyaakkonne qassi dumma dumma ammaniya asaa maabaraa achchan ayyo de7iya aawatettai aibakko, PHauloosi a zorido zoriyaa demmoos.

1 Nuna ashshiya Xoossainne nuuni be7ana giidi ufaissan naagiyo Yesuus
Kiristtoosi azazido azazuwaadan, Yesuus Kiristtoosi kiittidoogaa gidida
taani PHauloosi, 2 ammanuwaa baggaara ta tumu na7au, Ximootiyoosau ha
dabddaabbiyaa xaafais.

Worddo Timirttiyaappe Naagettiyoogaa

Xoossaa nu Aawaappenne nu Godaa Kiristtoos Yesuusappe aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai neeyyo gido.

3 Taani Maqidooniyaa baidda neeyyo giidoogaadan, neeni Efisoonan
takkana mala koyais. Issi issi asati worddo timirttiyaa tamaarissoosona;
hegeeti tamaarissenna mala, aggite gaada oda. 4 Eti haisiyaa yootiyoogaanne bantta zariyaa gairiyoogaa agganaadan oda. Aissi giikko, hegaa
malabai palamaa kaalettees; qassi Xoossaa qofaa ammanuwan erettiyaagaa
oottokkona. 5 Ha azazuwau waanna qofai geeshsha wozanaappe, lo77o
zoriya wozanaappe, asi be7o giyoobi bainna ammanuwaappe beettiya siiquwaa denttettanaassa. 6 Issi issi asati hagaa aggidi, pattenna haasayaakko
simmidosona. 7 Eti ai haasayiyaakkonne woikko tumayidi yootiyoobai
aibakko erokkona; shin Xoossaa higgiyaa tamaarissiyaageeta gidanau koyoosona.

8 Asai bessiyaagaadan higgiyan go7ettikko, higgee lo77o gidiyoogaa
nuuni eroos. 9 Issibaa akeekanau koshshees. Higgee lo77o asau
merettibeenna. SHin higgiyaa menttiyaageetuyyo, azazettennaageetuyyo,
makkalanchchatuyyo, nagaranchchatuyyo, geeshshatetti bainnaageetuyyo, tunatuyyo, bantta aayyiyo woikko aawaa woriyaageetuyyo,
shemppuwaa woriyaageetuyyo, 10 shaaramuxanau qaaqqatiyaageetuyyo,
attumaasai attumaasaara shaaramuxiyaageetuyyo, asa baizziyaageetuyyo,
worddanchchatuyyoonne wordduwan caaqqiyaageetuyyo, woikko tumu

timirttiyaara gaittenna ai ooso gidinkka oottiyaageetuyyo kiyiis. 11 Qassi anjjettida Xoossai taani awaajjana mala, tau hadaraa immido bonchcho wonggeliyaa giddon he timirttee de7iyoogaakka nuuni eroos.

PHauloosi Xoossaayyo SHiishshido Galataa

12 Taani oottiyo oosuwan taayyo wolqqaa immida nu Godaa Kiristtoos Yesuusa galatais. Tana ba oosuwau sunttidi, tana he oosuwau bessiyaagaa giidi qoodiyo gishshaukka a galatais. 13 Taani hagaappe kase a cayiyaagaa, a yedettiyaagaanne tuggayiyaagaa gidikkokka, taayyo hagaa i oottiis. SHin taani erennan oottido gishshaunne ammanabeenna gishshau, Xoossai tana maariis. 14 Qassi nu Godai zawai bainna ba aaro kehatettaa ta bollan gussidi, Kiristtoos Yesuusa baggaara nubaa gidiya ammanuwaanne siiquwaa taayyo immiis.

15 Kiristtoos Yesuusi nagaranchchata ashshanau ha sa7aa yiis giyo haasayai ammanettidaagaanne asai ubbai tuma giidi ekkanau bessiyaabaa. Ubbaappe aadhdhiya nagaranchchai tana. 16 SHin merinaa de7uwaa ekkanau aani ammananau bessiya asau taani leemiso gidanaadan, ubbaappe aadhdhiya nagaranchchau taayyo Yesuus Kiristtoosi keehi danddayidoogaadan, Xoossai tana maariis. 17 Aifiyan beettenna merinaa Xoossau issuwau, merinaa Kawuwau, merinaappe merinaa gakkanaassi galatainne bonchchoi gido.

18 Ta na7aa Ximootiyoosaa, kase nebaa hananabaa yootidoogaadan, he yootidoogan lo77o olaa neeni olettana mala, ha azazuwaa neeyyo hadaraa immais. 19 Ammanoinne lo77o zoriya wozanai neeyyo de7o. Issooti issooti banttana zoriya wozanaa yeggi aggidi, laaggiyaabi bainna markkabee bayiyoogaadan, bantta ammanuwaa bashshidosona. 20 Xoossaa cayiyoogaa aggana mala, hegaa tamaaranau taani Seexaanau aatta immido Hemeneyoosinne Iskkinddiri eta giddon de7oosona.

2

Woosa Keettaa Woosaa

1-2 Nuuni Xoossaa milatiyoogan, geeshshatetta ubban, sarotettaaninne ashkketettan de7ana mala, asa ubbau, kawotuyyoonne sunttatettai de7iyo ubbatuyyo, Xoossaa oichchanau, woossanau, gaannatanaunne galatanau bessiyoogaa ubbabaappe kasetada taani nena erissais. 3-4 Asai ubbai attanaadaaninne tumatettaa eranaadan koyiya nuna ashshiya Xoossaa sinttan hagee lo77iyaabaanne ufaissiyaabaa. 5 Aissi giikko, issi Xoossai de7ees; Xoossaappenne asaappe gidduwan gididi gaannatiya issoi de7ees. Hegeekka Kiristtoos Yesuusa giyo asa. 6 I asaa ubbaa wozanau bana ubbau immiis. Xoossai ba wodiyan asa ubbaa wozanau koyiyoogaa bessiya markkai hagaa. 7 Taani Xoossaa qaalaa yootiyaagaa, Yesuusi kiittidoogaanne qassi ammanuwaaninne tumatettan Aihuda gidenna asaa tamaarissiyaagaa gidada sunttettidoogee hegaassa. Taani worddotikke; tumaa haasayais.

8 Hegaa gishshau, ubbasan de7iya attumaasai hanqqoinne palami bainnan, ba geeshsha kushiyaa pude denttidi, Xoossaa woossanaadan, taani koyais.

9-10 Hegaadan qassi maccaasaikka bessiya maayuwaa kiphataaninne banttana shiishshi ekkiyoogan maayona. Xoossau yayyais giya maccaasau bessiyoogaadan, lo77obaa oottiyoogaanappe attin, huuphiyaa shurubbaa daddiyoogan, worqqan woikko inqquwan, woikko daro al77o afalan banttana alleeqissoppona.

11 Maccaasai ubbaban haarettidi, co77u giidi tamaaro. 12 Taani maccaasai
co77u giidi de7ona gaisippe attin, attumaasaa tamaarissona woikko eta
bolli aawatona giikke. 13 Aissi giikko, Addaamee koiro merettiis; Hewaana
guyyeppe merettaasu. 14 Hewaana cimettada Xoossaa higgiyaa menttaa-
suppe attin, Addaamee cimettibeenna. 15 SHin maccaasai ammanuwan, si-
iquwan, geeshshatettaaninne banttana kiphatiyoogan de7ikko, naata yeliy-
oogan attana.

3

Woosa Keettaa Kaalettiyaageeta

1 Ooninne woosa keettaa kaalettiyaagaa gidanau koyikko, lo77obaa amot-
tiis giyo haasayai tuma. 2 Woosa keettaa kaalettiya urai borettennaa-
gaa, issi machchee xalaalai de7iyoogaa, kiphatanchchaa, bana naagiyaa-
gaa, bau bessiyaabaa oottiyaagaa, imattaa mokkiyaagaa, tamaarissanau
danddayiyaagaa, 3 mattottennaagaa, ashkketettappe attin ooyettennaa-
gaa, palamettennaagaa, miishsha siiqennaagaa, 4 naati ayyo azazettiy-
oogaanne bonchchiyoogaa, qassi ba keettaa aissanau danddayiyaagaa gi-
danau bessees. 5 Aissi giikko, issi urai ba keettaa aissanau danddayennaagaa
gidikko, Xoossaa woosa keettaa waati aissanau danddayii?

6 Otoruwan sugettidi, xalahe halaqai Xoossaa pirddan kunddidoogaadan
kunddenna mala, ooratta ammanida asa gidanau bessenna. 7 Xalahe
halaqaa boriyaaninne piriyan gelenna mala, he aawi woosa keettaappe
kareera de7iya asan nashettiyaagaa gidanau bessees.

Woosa Keettan Maaddiyaageetubaa

8 Hegaadan qassi woosa keettan oottiyaageeti cinccata, naa77a
haasayennaageeta, daro woiniyaa eessaa uyennaageeta, yaaretennaageeta,
9 ammanuwaa xuuraa geeshsha zoriya wozanan naagiyaageeta
gidanau bessees. 10 Hegeeti kasetidi paacettanau koshshees. Paaciyaa
aadhdhidoogaappe guyyiyan, woosa keettan oottiyaageeta gididi oottona.

11 Hegaadan qassi eta maccaasati cinccata, zigirennaageeta,
kiphatanchchata, ubbaban ammanettiyaageeta gidanau bessees.

12 Woosa keettan oottiyaagee issi machchee xalaalai de7iyoogaanne qassi
ba naatanne ba keettaa loitti aissiyaagaa gidanau bessees. 13 Aissi giikko,
woosa keettaa maaddiyaageeta gididi, lo77o ooso oottiyaageeti bantta hu-
uphiyau gita bonchchuwaa demmoosona; qassi Kiristtoos Yesuusan banttau
de7iya ammanuwaa keehi xalidi haasayanau danddayoosona.

Gita Xuuraa

14 Taani neekko eesuwan baana gaada hagaa neeyyo xaafais. 15 SHin taani
beennan gam77ikko, Xoossaa keettan neeni waana de7anau bessiyaakko
erana mala xaafais. He keettai tumatettau tuussanne tuuqe gidiya de7o
Xoossaa woosa keettaa. 16 Nu ammanuwaa xuurai gita gidiyoogaa ooninne
kashi gaanau danddayenna.

Kiristtoosi ashuwan qoncciis;
i xillo gidiyoogaa Geeshsha Ayyaanai markkattiis.
Kiitanchchatikka a be7idosona;
Aihuda gidenna asai abaa yootin siyiis.
Sa7an de7iya asai a ammaniis;
bonchchuwan i saluwaa biis.

4

Worddo Asttamaareta

1 Issi issi asai wurssetta wodiyan ammanuwaa agganaagaa Geeshsha
Ayyaanai qoncciyan yootiis. Eti worddo ayyaanatuyyo azazettana; qassi
xalahetu timirttiyaa kaallana. 2 Hagaa mala timirttee zoriya wozanai
taman bonqqida biratan xuuggidobaadan donjjillida worddanchcha asatu
baggaara yiis.
3 Hageetu mala asati ekkiyoogaanne geliyoogaa qassi issi issi qommo kat-
taa miyoogaa diggoosona. SHin ammaniyaageetinne tumatettaa eriyaageeti
Xoossaa galatidoogaappe guyyiyan maana mala, Xoossai kattaa medhdhiis.
4 Aissi giikko, Xoossai medhdhidobai ubbabaikka lo77o. Xoossaa galatidi
ekkikko, wora yeggiyo aibinne baawa. 5 Aissi giikko, he ubbabai Xoossaa
qaalaaninne woosan anjjettidaagaa.

Kiristtoosassi Lo77o Ashkkara Gidiyoogaa

6 Hegaa gishshau, neeni ishantta hegaa hassayissiyaabaa gidikko, am-
manuwaanne neeni kaallido lo77o timirttiyaa qaalaa maasa; qassi neeni
Kiristtoos Yesuusa ashkkara. 7 SHin ammaniya asau lo77enna haasayaap-
penne qassi ceega maccaasa haisiyaappe baqata. Qassi Xoossaa milatiy-
oogan nena loohissa. 8 Aissi giikko, asai ba bollaa minttiyoogee guuttaa
go77ees. SHin Xoossaa milatiyoogan lohissiyoogee ha77ikka sinttappekka
de7uwaa immana giyo gishshau, ubbabaukka go77ees. 9 Ha haasayai asai
ubbai ekkanau bessiyo tumu haasaya. 10 Nuuni hegaa demmanau daa-
furoosinne keehi oottoos; hegaa gishshau, nuuni cayettoos. Aissi giikko, asa
ubbaa, ubbaappekka aattidi, ammaniyaageeta ashshiya de7o Xoossaappe
nuuni ekkana giidi uttida.
11 Hagaa azazanne tamaarissa. 12 Neeni yelaga gidiyo gishshau, nena
ooninne karoppo. SHin ammaniyaageetuyyo ne haasayan, hanotettan,
siiquwan, ammanuwaaninne geeshshatettan leemiso gida. 13 Taani yaana
gakkanaassi asassi Xoossaa maxaafaa nabbabiyoogan, Xoossaa qaalaa
yootiyoogaaninne tamaarissiyoogan minna. 14 Hananabaa yootiyaageeti
haasayiininne cimati bantta kushiyaa ne bolli wottin, neeni ekkido, nenan
de7iya Geeshsha Ayyaanaa imuwaa toochchoppa.
15 Ne dichchai asa ubbau qonccana mala, hegaa mintta qoppa. Hagaa
ubba wode ootta. 16 Ne huuphiyaanne ne timirttiyaa naaga. Neeni hegaa
oottikko, nenanne neeni giyoogaa siyiyaageeta ashshiyo gishshau, aggen-
nan ootta.

5

Am77etubaa Zorido Zoriyaa

1 Cima asa ne aawaa bonchchiyoogaadan bonchchappe attin,
toochchoppa. Yelagata ne ishadan, 2 qassi cima maccaasa ne aayeedan,
yelaga maccaasa ne michcheedan, kumetta geeshshatettan bonchcha.
3 Tumu am77eta bonchcha. 4 SHin am77eeyyo naati woikko naatu naati
de7ikko, he naati Xoossaa milatiyoogaa bantta so asaa bessiyoogaanne
qassi hegaa oottiyoogan banttana yelidaageetuyyo kushe zaariyoogaa
tamaarona. Aissi giikko, hegee Xoossaa ufaissiyaabaa.
5 Ai maadoikka bainna tumu am77iyaa Xoossai immana gaada ufaissan
naaga uttaasu. Qassi gallassinne qammi Xoossai o maaddana mala, woos-
sausunne oichchausu. 6 SHin bana ishalissiya am77iyaa paxa de7ikkokka, a
haiqqaichchaasu. 7 Qassi ooninne eta borenna mala, ha azazuwaa imma.

8 SHin baageetuyyo qassi ubbaappe aattidi, ba so asaayyo qoppenna urai
oonanne gidikko, he aawi ba ammanuwaa kaddidaagaa. Ammanenna
asaappekka aadhdhida iitaa.
9 Usuppun tammu laittai kumibeenna am77ee sunttaa mazggafan
xaafoppa. Hegaa bollan qassi a issi azinaappe haraa gelabeennaaro gidanau
koshshees. 10 Naata dichchiyoogan, imattaa mokkiyoogan, geeshshatu
tohuwaa meecciyoogan, waayettida asaa maaddiyoogan, lo77o ooso ubbaa
kaalliyoogan, ha lo77o oosuwaa oottiyoogan erettidaaro gidanau bessees.
11 SHin yelaga am77eta hinkkootu sunttaara gatta xaafoppa. Aissi giikko,
eti banttana azinaa gela gela giyo wode, Kiristtoosa aggi bayana. 12 Koiro
ammanuwaa karido gishshau, eti pirddettana. 13 Hegee bainnan ooso xayidi
issi keettaappe hara keettaa hoskkattana. Hoskkattiyoogee hemettiyoogaa
xalaala gidennan, banttau bessennabaa haasayiiddi, zigirssaanne yohon
coo geliyoogaa tamaaroosona. 14 Hegaa gishshau, nu morkketi nu bolli
haasayiyo iitabaa demmenna mala, yelaga am77eti azinaa gelidi, na7a
yelidi, bantta keettaa aissana mala zorais. 15 Aissi giikko, hagaappe kase
amarida am77eti Seexaanaa kaallanau aggidi guyye simmidosona.
16 Ammaniya maccaaseeyyo ainniyyookka dabbo am77eti de7ikko, a eta
maaddanau bessees. Woosa keettai maadoi bessiyo tumu am77eta maad-
dana mala, eti woosa keettaayyo tooho gidoppona.
17 Loitti heemmiya cimati, qassi ubbaappekka aattidi, qaalaa
yootiyoogaaninne tamaarissiyoogan daafuriyaageeti, naa77u kushe
bonchchuwaa ekkanau bessees. 18 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Audiyan
kattaa yedhdhiya booraa doonaa qachchoppa” qassi, “Oosanchchai ba
damoozaa ekkanau bessees” yaagees.
19 Naa77u woi heezzu markki bainnan, woosa keettaa cimaa mootiyoobaa
siyoppa. 20 Harati yayyana mala, nagara oottiya ubbata asa ubbaa sinttan
seera.
21 Neeni ainne asa som77o xeellennan, issuwaa issuwaappe dummayen-
nan ha azazuwaa naagana mala, Xoossaanne Godaa Yesuus Kiristtoosa
doorettida kiitanchchatu sinttan nena taani zorais. 22 O bollaaninne eeso-
tada ne kushiyaa wottoppa. Haratu nagaran geloppa. Nena geeshshatettan
naaga.
23 Neeni ubba wode sakettiyo gishshaunne ne uluwaa gishshau, guutta
woiniyaa eessaa uyappe attin, haatta xalaalaa uyoppa.
24 Issi issi asatu nagarai be7anau qoncce; eta nagarai eta pirddanau
etappe sinttau aadhdhees. SHin haratu nagarai guyyeppe qonccees.
25 Hegaadankka, lo77o oosoikka qoncce. Qonccibeennabaa gidikkokka,
geemmanau danddayenna.

6

Ashkkaratussi Imettida Zoriyaa

1 Xoossaa sunttainne nu timirttee cayettenna mala, ailletettaa qambbaraa
giddon de7iyaageeti banttana haariya godatuyyo bonchchoi bessiyoogaa
erona. 2 Ammaniya asaa aille gidiyaageetuyyo eta godati etau isha gidiyo
gishshau, eta karoppona. SHin bantta oosuwan go7ettiyaageeti eti siiqiyo
ammaniyaageeta gidiyo gishshau, eti kaseegaappe aattidi oottanau bessees.

Worddo Timirttiyaanne Tumu Duretettaa

Neeni ha yohota tamaarissanaunne yootanau bessees. 3-4 Ai asinne
dumma timirttiyaa tamaarissiyaabaa gidikko, qassi nu Godaa Yesuus Kirist-
toosa tumu qaalaaranne nu haimaanootiyaa timirttiyaara gaittenna urai

daro otorettees; ainnekka erenna. Qassi qaalaa bollan palamettanaunne ooyettanau etau giigenna qofai de7ees. Hegee qanaatiyaa, palamaa, cashshaa, iita siriyaa kaalettees. 5 Qassi eta huuphee oottenna. Tumatetti bainna asatuurakka palamaa kaalettees. Eti Xoossaa milatiyoogan duretana giidi qoppoosona. Neeni he asatuppe shaahetta.

6 SHin taayyo de7iyaabai tau gidana giya ura Xoossaa milatiyoogee dureyees. 7 Aissi giikko, nuuni ha sa7aassi ainne ehibookko; qassi appe ainnekka ekkokko. 8 SHin miyoobainne maayiyoobai de7ikko, hegee nuuyyo gidana. 9 SHin duretanau koyiyaageeti paaciyaaninne piriyan geloosona; qassi daro asaa bashshaunne xayuwau goochchi efiya daro eeyyanne qohiya amuwan kunddoosona. 10 Aissi giikko, miishsha siiqiyoogee iitatetta ubbau pultto. Issooti issooti hegaa amottiiddi, ammanuwaappe balettidi, daro metuwan banttana qohidosona.

PHauloosi Ximootiyoosa Zorido Zoriyaanne Azazido Azazuwaa

11 SHin nenoo, Xoossaa asau, hegaappe baqata. Xillotettaa, Xoossaa milatiyoogaa, ammanuwaa, siiquwaa, danddayaanne ashkketettaa kaalla. 12 Ammanuwaa baaxiyaa loitta baaxeta. Daro asaa sinttan lo77o markkaa markkattaidda, nena Xoossai xeesido merinaa de7uwaa oiqqa. 13 Ubbabau de7o immiya Xoossaa sinttaaninne, qassi PHenxxeniyaa PHilaaxoosa giyo biittaa haariyaagaa sinttan lo77o markkaa markkattida Kiristtoos Yesuusa sinttan taani nena hagaa azazais. 14 Nu Godaa Yesuus Kiristtoosi qonccana gakkanaassi, qiti bainnaaninne boree bainnan he azazuwaa naaga. 15 A qonccettaa, anjjettida issi sunttai, kawotu Kawoi, godatu Godai, Xoossai bessiya wodiyan bessana. 16 Haiqqennaagee issi a xalaala. Ooninne akko shiiqanau danddayenna poo7uwan de7ees. Ooninne a be7ibeenna; qassi be7anaukka danddayenna. Bonchchoinne merinaa wolqqai ayyo gido. Amin77i.

17 Ha77i ha wodiyan dure gidiyaageeti otorettennaadaaninne qassi nuuni ufaittanaadan, ubbabaa palahissidi nuuyyo immiya de7o Xoossan ammanettanaagaappe attin, aadhdhiya duretettan eti ammanettennaadan, eta azaza. 18 Eti lo77obaa oottanaadan, lo77o oosuwan duretanaadan, kehiyaageetanne haratuura shaakki ekkiyaageeta gidanaadan azaza. 19 Hegaa yaatiyoogan eti sinttanau banttau mino baaso gidiya miishshaa banttau shiishshoosona. Hegaappe guyyiyan, eti tumu de7uwaa ekkana.

20 Ximootiyoosaa, issi issi asai balan eratetta giyo eeyya palamaappenne hada haasayaappe baqataidda, neeyyo imettida hadaraa naaga. 21 Aissi giikko, issooti issooti nuuyyo eratetti de7ees yaagiiddi, ammanuwaa balidosona.

Xoossaa aaro kehatettai inttenaara ubbaara gido.

PHauloosi Ximootiyoosayyo Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hagee PHauloosi Ximootiyoosassi xaafido naa77antto kiitai PHauloosi matan bana maaddiyaanne oosuwaa banaara issippe oottiya wodallaa, Ximootiyoosa zorido zoriyaa oiqqidaagaa. A zoriyaappe dariya baggai genccan minnanau bessees giyaagaa. Ximootiyoosi zoriyaanne minttettuwaa qaalaa demmidoogee, Yesus Kiristtoosabaa tumaa markkattanaassa, mishiraachchuwaa qaalaanne Gal77a Maachchaa timirttiyaa minttidi oiqqanaassanne metiyaabainne eqettiyaabai darikkonne tamaarissiyoogaaninne Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa odiyoogan minnanaassa.

Ximootiyoosi pattenna haasayaappe haakkana mala, dumma mino odoi ayyo odettiis. Aissi giikko, hegaa mala odoi siyiyaageeta bashshiyoogaappe attin, harabai i immiyo go77i baawa.

Hegan ubbankka Ximootiyoosi hassayanau bessiyaabai PHauloosa hanotaanne a de7uwaa halchchuwaa, hegaappekka a ammanuwaa, a genccaa, a siiquwaa a danddayaanne yedetan a gakkida metuwaa leemiso oottidi kaallanaagaa.

1 Taani PHauloosi, Xoossai immana giido Kiristtoos Yesuusaara nuuyyo de7iya de7uwaabaa yootanau, Xoossai giidoogaadan, Kiristtoos Yesuusi kiittidoogee, 2 ta siiqo na7aa Ximootiyoosayyo ha dabddaabbiyaa xaafais.

Ximootiyoosau Imettida Zoriyaa

Xoossaa Aawaappenne nu Godaa Kiristtoos Yesuusappe, aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai neeyyo gido.

3 Ta zareti oottidoogaadan, taanikka tana zoriya geeshsha wozanaappe oottiyo Xoossaa qamminne gallassi woossiyo woosan ubba wode nena hassayiyo gishshau, a galatais. 4 Taani ne afuttaa hassaya hassayada ufaittana mala, nena be7anau daro laamotais.

5 Nenan de7iya worddoi bainna ammanuwaa hassayais. He ammanoi beni ne aayee aayee Loidiininne ne aayee Euniiqin de7iya ammanuwaa mala; qassi nenankka hegee de7iyoogaa eraas. 6 Hegaa gishshau, taani ta kushiyaa naa77aa ne bolli wottido wode, Xoossai neeyyo immido imuwaa neeni doshissenna mala, nena hassayissais. 7 Aissi giikko, Xoossai nuuyyo wolqqaa, siiquwaanne nu huuphiyaa naagiyoogaa immiya Geeshsha Ayyaanaa immiisippe attin, yashsha ayyaanaa immibeenna.

8 Simmi, nu Godaayyo markkattiyoogan woikko a gishshau qashuwan de7iya tabankka yeellatoppa. SHin Xoossai neeyyo immiyo wolqqaa keenan tanaara wonggeliyaayyo waayetta. 9 Xoossai ba qofaaninne ba aaro kehatettan nuna ashshidi, ba asa oottanau xeesidoogaappe attin, nuuni oottido oosuwaa gishshau gidenna. I ha aaro kehatettaa Kiristtoos Yesuusa baggaara wodee doomettanaappe kase nuuyyo immiis. 10 SHin ha77i ha aaro kehatettai nuna ashshiya Kiristtoos Yesuusa yuussan nuuyyo qoncciis. Qassi haiquwaa wolqqaakka i xaissiis. Wonggeliyaa mishiraachchuwaa baggaara xayenna de7uwaa nuuyyo qoncciissees.

11 Taani Yesuusi kiittidoogaanne Aihuda gidenna asaa tamaarissiyaagaa gidada, wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootana mala, Xoossai tana dooriis. 12 Qassi taani ha metuwaa ekkiyoogee hegaa gishshassa. SHin

taani ammanidoogaa eriyo gishshau, yeellatikke. Qassi taani ayyo immido hadaraa he gallassai gakkanaassi, i naaganau danddayiyoogaa erais.

13 Taani nena tamaarissido tumu qaalaa leemiso ootta oiqqada, Kiristtoos
Yesuusan nuuyyo de7iya ammanuwaaninne siiquwan de7a. 14 Nu giddon
de7iya Geeshsha Ayyaanaa baggaara neeyyo hadaraa immido lo77obaa
naaga.
15 Isiyaa giyo biittan de7iya ubbati taappe baqatidoogaa eraasa; eta gid-
don Pigeluusinne Hermmogeneesi de7oosona.
16 Henesifooru tana daro wode minttettido gishshau, Godai a so asaayyo
maarotettaa immo. Qassi taani qasho keettan de7iyoogan i yeellatibeenna.
17 SHin Roome giyo katamaa gakkidosaara tana keehi koyidi demmiis. 18 He
gallassi Godaappe maarotettaa demmanaadan, Godai ayyo immo. Qassi
Efisoona giyo kataman i tana ai keenaa maaddidaakkonne neeni loitta
eraasa.

2

Kiristtoosayyo Lo77o Wotaaddara Gididi Metuwaa Ekkiyoogaa

1 Simmi ta na7au, Kiristtoos Yesuusan de7iya aaro kehatettan minna.
2 Qassi daro markkati de7iyoosan taappe neeni siyido yohota harata
tamaarissanau danddayiya ammanettida asatuyyo hadaraa imma.
3 Yesuus Kiristtoosayyo ammanettida wotaaddaradan, tanaara waayetta.
4 Olaa biya wotaaddarai ba halaqaa ufaissanau, wotaaddara gidenna asai
oottiyo oosuwan walahettenna. 5 Qassi baaxiyaa gaittiya uraikka baaxetana
xayikko, woituwaa ekkenna. 6 Daro daafuridi oottida biittaa goyiya bitanee
shiiqida kattaappe bana gakkiyaagaa koiro ekkanau bessees. 7 Neeni ub-
babaa akeekanaadan, Godai nena danddayissana gishshau, taani giyoogaa
qoppa.
8 Taani wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyoogaadan, haiquwaappe
denddida Daawita zariyaa Yesuus Kiristtoosa qoppa. 9 Taani wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootiyo gishshau, iitabaa oottidabaadan, harai atto
qashettana gakkanaassi waayettais. SHin Xoossaa qaalai qashettenna.
10 Hegaa gishshau, taani Xoossai doorido asatikka Kiristtoos Yesuusan
de7iya atotettaa merinaa bonchchuwaara demmanaadan, eta gishshau,
taani ubbaban waayettais.
11 Hagee,
“Nuuni aara issippe haiqqidobaa gidikko,
aara issippe de7ana.
12 Nuuni genccikko,
aara issippe kawotana.
Nuuni a kaddikko,
ikka nuna kaddana.
13 Nuuni ammanettennan aggikkokka,
i ammanettiyaagaa gididi de7ana.
Aissi giikko, i bana ba huuphen
erikke gaanau danddayenna”
giyaagee tumu haasaya.

Mino Oosanchchaa

14 Neeni ne asaa hagaa hassayissa; eti qaalan palamettenna mala, Xoossaa
sinttan zora. Hegee siyiya asa mooriyoogaappe attin, ainne go77enna.
15 Neeni Xoossaa tumatettaa qaalaa suuretettan yootiyaagaanne qassi a
oosuwaayyo yeellatenna oosanchcha gidada, Xoossai sabbiyo asadan, ne

huuphiyaa Xoossau immanau minna. 16 SHin ha sa7au injjetiya pattenna haasayaappe nena naaga. Aissi giikko, hegee Xoossaappe asa haassees. 17 Qassi eti tamaarissiyoogee bollaa mirggiya cittuwaadan ubbasaa gakkana. He tamaarissiyaageetuppe naa77ati Hemeneyoosanne Piliixoosa. 18 Eti tumaa ogiyaa aggidi, “Nuuni haiquwaappe denddiyoogee kase aadhdhiichchiis” yaagidi amarida ammaniya asatu ammanuwaa bashshoosona.

19 Gidikkokka, Xoossai essido mino tuussai qaaxxana danddayenna. Qassi a bollan, “Godai baageeta erees”; qassi “Godaabaa gidiya ooninne iita ooso aggi bayo” yaagiya qaalati xaafettidosona.

20 Issi gita keettan worqqaappenne biraappe merettida miishsha xalaala gidennan, mittaappenne urqqaappe merettida miishshatikka de7oosona. Hegeetuppe baggati bonchcho oosuwaa etan oottanau, qassi baggati tooshettiyaabaa etan oottanau merettidosona. 21 Hegaa gishshau, ooninne ha iitabaa ubbaappe bana geeshshikko, i ba Godaa go77iya ooso oottanau bana immido gishshau, bonchcho ooso oottiyo miishsha gidana. Qassi lo77o ooso ubbaa oottanau giigettidaagaa gidana.

22 SHin neeni iita wodallatetta amuwaappe baqata. Banttana maaddanau geeshsha wozanaappe Godaa xeesiyaageetuura issippe, xillotettaa, ammanuwaa, siiqotettaanne sarotettaa minttada kaalla.

23 SHin eeyyatu palamainne ainne erennaageetu palamai ooshsha kaalettiyoogaa erada appe baqata. 24 Godaa ashkkarai ubbaayyo kehiyaagaa, loitti tamaarissiyaagaanne danddayanchcha gidanau besseesippe attin, ooyettanau bessenna. 25 Qassi i bana ixxiyaageeta ashkketettan seeriyaagaa gidanau bessees. Eti bantta nagaraappe simmidi, tumatettaa eranaadan Xoossai oottanaakko, ooni erii. 26 Qassi eti bantta wozanaa qofau simmidi, banttana ba koyidobau azazettana mala oiqqida xalahee halaqaa gitiyaappe kessi ekkana.

3

Wurssetta Gallassatun Hananau De7iya Iita Yohota

1 SHin wurssetta gallassi waissiya wodee yaanaagaa akeeka. 2 Aissi giikko, asati banttana siiqiyaageeta, miishshaa siiqiyaageeta, ceeqettiyaageeta, ayyiyaageeta, cayiyaageeta, banttana yelidaageetuyyo azazettennaageeta, galatennaageeta, geeshshatetti bainnaageeta, 3 siiqoi bainnaageeta, sigettennaageeta, zigirssanchchata, banttana naagennaageeta, kehennaageeta, lo77obaa dosennaageeta, 4 kashi erikke giyaageeta, eesotiyaageeta, otoruwan sugettiyaageeta, qassi Xoossaappe aattidi, ufaittiyoobaa dosiyaageeta gidana. 5 Eti nu ammanuwaa bolla doonan ekkidabaa milatana; shin a tumu wolqqaa erikke gaana. Hegeetu mala asatukko shiiqoppa.

6-7 Aissi giikko, etappe issoi issoi asa keetta gelidi, nagarai deexxidoogeeta, dumma dumma amuwan sugettiyaageeta, ubba wode tamaaridi, tumatettaa eratettaa ekkanau mule danddayibeenna daafuranchcha maccaasata godatoosona. 8 Yaaneesinne Yambbareesi Muuse yohuwaa phalqqidoogaadan, hegaadan qassi hageeti, suure qofai bainnaageeti ammanuwan kunddidaageeti, tumatettaabaa phalqqoosona. 9 SHin Yaaneesa eeyyatettainne Yambbareesa eeyyatettai qassi qonccidoogaadan, eta eeyyatettaikka asa ubbau qonccana gishshau, eti kaseegaappe aadhdhidi go7ettokkona.

Wurssetta Zoriyaa

10 SHin neeni ta timirttiyaa, ta hanotaanne ta qofaa, ta ammanuwaanne
ta danddayaa, ta siiquwaanne ta genccaa, 11 ta yedetaanne ta waayiyaa
be7adasa. Anxxookiyaanne, Iqooniyoonenne Lisxxira giyo katamatun tana
gakkidabaanne taani danddayido yedetaa eraasa. Godai tana he ubbaappe
ashshiis. 12 Tumatettan Kiristtoos Yesuusan Xoossaa milatidi de7anau
dosiya ubbai yedetettana. 13 SHin iita asatinne balettiyaageeti harata balet-
tiiddinne bantta huuphiyau baliiddi, kaseppe iiti iiti boosona.
14 SHin neeni he tumatettaa ooppe tamaaridaakkonne erada, neeni
tamaaridoogaaninne eridoogan minnada de7a. 15 Neeni guutta naatet-
taasappe doommada Kiristtoos Yesuusa ammanada, atotettai beettiyo
aadhdhida eratettaa immanau danddayiya geeshsha maxaafata eradasa.
16-17 Xoossaa maxaafa ubban Xoossaa Ayyaanai de7ees. Qassi he maxaafati
Xoossau oottiya asi kumettanne lo77o ooso ubbau giigidaagaa gidana mala,
tumatettaa tamaarissanau, balaa seeranau, mooruwaa suurissanaunne xil-
lotetta de7uwau zoriyaa immanau maaddoosona.

4

1 Taani nena Xoossaa sinttaaninne, paxa de7iya asaanne haiqqida asaa
pirddanau de7iya Kiristtoos Yesuusa sinttan, qassi a yuussaaninne a ka-
wotettan nena zorais. 2 Qaalaa yoota. Wodee injjetin injjetana xayin,
minnada yoota. Daro danddayan asaa tamaarissaidda bora, seeranne
zora. 3 Aissi giikko, asai tumu timirttiyaa ezggennan ixxiyo wodee yaana.
SHin asai bantta amuwaa kaallidi, siyanau ufaissiyaabaa yootiya tamaaris-
siyaageeta gujji gujji shiishshana. 4 Eti tumu yohuwaa siyiyoogaa aggidi,
haisiyaa siyanau bantta haittaa wora zaarana. 5 SHin neeni ubbaban ne
huuphiyaa naaganau bessees. Waayiyaa danddaya. Wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa yootiyaagee oottiyo oosuwaa ootta. Xoossaa ashkkaradan, ne
oottiyo ooso ubbaa pola.
6 Tana gidikko, taani yarshshettiyo wodeenne qassi ha de7uwaa aggada
biyo wodee gakkiis. 7 Taani lo77o baaxiyaa baaxetaas; ta wottaanne
woxxada wurssaas; ammanuwaakka naagaas. 8 Sinttappe taayyo xillotettaa
akiliilee giigi uttiis. Hegaa xillo pirddaa pirddiya Godai he gallassi taayyo
sheedhdhana. Qassi Kiristtoosi qonccanaagaa dosiya ubbaassappe attin, ta
xalaalaassa gidenna.

A Buzo Allaalletubaa

9 Taakko eesuwan yaanau minna. 10 Aissi giikko, Deemaasi ha wodiyaa
sa7aa dosidi, tana aggidi, Tasalonqqe giyo katamaa biis. Qerqqiisi
Galaatiyaa giyo biittaa bin, qassi Tiitu Dilmmaaxiyaa giyo biittaa biis.
11 Luqaasa xalaalai tanaara de7ees. Marqqoosi tana oosuwan keehi maad-
danau danddayiyo gishshau, a demmada nenaara ekkada ya. 12 SHin
taani Tikiqoosa Efisoona giyo katamaa kiittaas. 13 Neeni yaidda, Xiro7aada
giyo kataman Karppoosaagan taani yeggada yiido ta waaruwaanne qassi
maxaafata taayyo ekkada ya. SHin galbban xaafettidaageeta ai gidikkonne,
ekkennan yooppa.
14 Birataa qoxxiya Iskkinddiri tana daro qohiis; Godai ayyo a oosuwaadan
zaarana. 15 I nuuni yootiyoogaa keehi phalqqiyo gishshau, neeni appe nena
naaga.
16 Koiro tana mootiyo wode, ubbaikka aggi bayidoogaappe attin, tana
ooninne maaddibeenna. Xoossai hegaa etau qoodoppo. 17 SHin taani
kumetta kiitaa Aihuda gidenna asai ubbai siyanau yootana mala, Godai ta
matan eqqidi, taayyo wolqqaa immiis. Qassi gaammuwaa doonaappekka

tana ashshiis. 18 Godai tana iitabaa ubbaappe ashshidi, ba saluwaa kawotettaa sarotettan efaana; ayyo meri merinau bonchchoi gido. Amin77i.

Wurssetta Sarotaa

19 PHirisqqilo, Aqiilanne Henesifooru so asaayyo ta sarotaa oda. 20 Erasxxoosi Qoronttoosa giyo kataman attiis. SHin Xirofiimoosi sahettido gishshau, Miliixe giyo kataman a yeggaas. 21 Balggoi wodhdhanaappe kase yaanau minna.

Eubuluusi, PHudeesi, Liinoosinne Qilaadee qassi hara ishantti ubbaikka nena saro saro goosona.

22 Godai Yesuus Kiristtoosi ne ayyaanaara gido. Xoossaa aaro kehatettai inttenaara ubbaara gido. Amin77i.

PHauloosi Pilimoonayyo Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Pilimooni erettida ammaniya asa; i Qollasiyaasa woosa keettaa asa gidennan waayi aggana. Pilimoonayyo Anaasimoosa giyo ashkkarai de7ees. He ashkkarai ba godaappe betidi biido wode, qasho keettan de7iya PHauloosaara gaittiis. Anaasimoosi PHauloosa baggaara Yesuusa ammaniis. PHauloosi Pilimoonassi xaafido kiitai Pilimooni guyye simmidi biiddi de7iya ba ashkkaraara sigettanaadan, hegaa hassayissiyaagaa. Hegaa bollikka ha77i Anaasimoosi ammaniya asa gidido gishshau, hegaappe sinttan ammaniya ishadan a mokki ekkanaappe attin, ashkkaradan a qoodennaadan ayyo odees.

1 Taani PHauloosi, Yesuus Kiristtoosa gishshau qashuwan de7iyaageenne nu ishaa Ximootiyoosi, nunaara oottiya nuuni siiqiyo Pilimoonayyo, 2 ne sooni shiiqiya woosa keettaayyo, nu michchee Afiibiyyoonne nunaara issippe de7iya wotaaddaraa Arkkipoosayyo ha dabddaabbiyaa xaafoos.

3 Xoossaa nu Aawaappenne nu Godaa Yesuus Kiristtoosappe aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

Pilimoona Siiquwaanne Ammanuwaa

4-5 Neeni geeshshata siiqiyoogaanne Godaa Yesuusa ammaniyoogaa taani siyiyo gishshau, Xoossaa woossaidda nena hassayiyo wode ubban, ta Xoossaa galatais. 6 Neeni ne ammanuwaa haratuura shaakkiyoogee nuuyyo Kiristtoos Yesuusa baggaara yiya lo77obaa ubbaa erissana mala, taani Xoossaa woossais. 7 Aissi giikko, geeshshatu wozanai ne oosuwan minnido gishshau, ta ishau, taani ne siiquwan daro ufaissaanne minttettuwaa demmaas.

Anaasimoosi Pilimoonakko Simmido Simuwaa

8 Hegaa gishshau, neeni oottanau bessiyaabaa oottana mala, taani nena azazanau Kiristtoosa baggaara xalikkokka, 9 Taani PHauloosi cimidaagee, Kiristtoos Yesuusayyo ha77ikka qashuwan de7iyaagee, siiquwaa gishshau, nena woossais. 10 Taani qashuwan de7aidda ayyo aawa gidido ta na7aa Anaasimoosa gishshau, nena woossais. 11 I kase nena go77enna; shin ha77i nenakka tanakka tumu go77ees.

12-13 Taani wozanappe dosiyo Anaasimoosa neekko yeddais. Taani wonggeliyaa gishshau qashetta uttidaashin, ne gishshaa tau oottidi, tana maaddana mala, ta matan a ashshanau koyais. 14 SHin neeni ne shenedan oottanaagaa koyaisippe attin, nenaara zorettennan wolqqan ainne oottanau koyikke.

15 Anaasimoosi guutta wodiyaa neeppe shaahettidoogee, ooni erii simmidi, ubba wodekka nenaara de7anaassakkonne. 16 Simmi hagaappe sinttau Anaasimoosi aille gidenna; shin ailleppe i keehi aadhdhees; i taayyo ai keena siiqo ishee! Qassi i neeyyo asa baggaarakka Godaa baggaarakka ai keena aadhdhida isha gidanddeeshsha!

17 Simmi neeni tana ne lagge giyaabaa gidikko, tana mokkiyoogaadan, a mokka. 18 I neeyyo mooridobai woi a bolli neeyyo acoi de7ikko, taappe qanxxuwaa ekka. 19 He acuwaa taani qanxxana gaada, taani PHauloosi ta kushiyan xaafais. Neeni tau ne shemppuwaa acota uttidoogaa taani nena hassayissanau koshshenna.

20 Ee ta ishau, Godaa baggaara neeppe go77a demmanau koyais. Kirist-
toosa baggaara tana minttetta. 21 Taani giidoogaappe daruwaa neeni oot-
tanaagaa erada, qassi ne tau azazettanaagaakka ammanada, hagaa neeyyo
xaafais.
22 Qassi intte he sohuwaarakka taayyo imatti shemppiyo keetta giigissite.
Aissi giikko, Xoossai intte woosan tana intteyyo guyye zaaridi immana
gaada qoppais.

Wurssetta Sarotaa

23 Kiristtoos Yesuusa gishshau, tanaara qashuwan de7iya Eppaafiri nena
saro saro gees. 24 Qassi tanaara issippe oottiya Marqqoosi, Arisxxirokoosi,
Deemaasinne Luqaasi nena saro saro goosona.
25 Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai intte ayyaanaara gido.

PHauloosi Ibraawe Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Ha kiitai xaafettidoogee wolqqaama tuggai gakkin, ammanuwaa agganau matida ammaniya asatussa. Xaafee Xoossai banatettaa wurssetta qonccettaa qonccissidoi tumu oge gidiya, Yesuus Kiristtoosa baggaara gidiyoogaa bessidi, hageeti ammaniyaageeti bantta ammanuwan minnana mala, eta minttettees. I hegaa oottiiddi heezzu tumata gitayidi bessees:

1. Ba ekkido metuwaa baggaara Aawaassi tumu azazettida Yesuusi Xoossaayyo merinaa Na7a. I Xoossaa Na7a gidido gishshau, Gal77a Maachchaa wode hananabaa yootidaageetuppe, kiitanchchatuppenne, harai attin, Muuseppekka keehi aadhdhiyaagaa.
2. Yesuusi Gal77a Maachchaa qeesetuppe keehi aadhdhiya, merinaa qeese gidiyoogaa Xoossai ba huuphen awaajjiis.
3 Yesuusa baggaara ammaniyaagee nagaraappe, yashshaappenne haiquwaappe attees. Yesuusi qeesetu ubbatu halaqa gidiyoogaadan, asaayyo tumu atotettaa immees; atotettai kase Ibraawetu ammanuwaa wogatuuninne mehetu yarshshotun eeshodan beettees; shin i ha77i tumaa oottiis.

Xaafee Israa7eela asaa taarikiyan daro erettida asaa ammanuwaa leemisodan go7ettidi (miraafiyaa 11), ha maxaafaa nabbabiya asati bantta ammanuwan minnanaadan hassayissees. Hegaadankka, miraafiyaa 12n nabbabiyaageeti bantta aifiyan Yesuusa tishshi ootti xeellidi, bantta ammanuwan minnanaadaaninne ai qommo metoinne waayeenne gakkikkokka, eti genccanaadan zorees. Wurssettan qassi zore qaalaanne akeekisso qaalaa immidi, qofaa wurssees.

Xoossai Ba Na7aa Baggaara Haasayiis

1 Xoossai beni wode, nu aawatuyyo hananabaa yootiyaageetu baggaara dumma dumma ogiyaaninne daro wodiyan haasayiis. 2 SHin ha wurssetta wodiyan, ubbabaa a laatissidi, sa7aa a baggaara medhdhido ba Na7aa baggaara nuuyyo haasayiis. 3 Na7ai Xoossaa bonchcho poo7uwaa phoolees; qassi muleerakka a meretaa ekkidi, ba wolqqaama qaalan ha sa7aa naagees; yaatidi asaa nagaraappe geeshshidi, Ubbaappe Bolla Xoossaappe ushachcha baggaara saluwan uttiis.

Xoossaa Na7ai Kiitanchchatuppe Bolla

4 Xoossai ayyo immido sunttatettai kiitanchchatuugaappe xoqqa gidiyoogaadankka, etappe a keehi xoqqu oottiis. 5 Aissi giikko, Xoossai ba kiitanchchatuppe oona,

“Neeni ta Na7aa;
taani hachchi neeyyo aawa gidaas”

giidee? Woi qassi oona,

“Taani ayyo aawa gidana;
ikka taayyo na7a gidana”

giidee? 6 Qassi Xoossai ba baira Na7aa ha sa7aa yeddana haniiddi, “Ta kiitanchchati ubbatikka ayyo goinnona” yaagiis. 7 Xoossai kiitanchchatubaa haasayiiddi,

“Taani ta kiitanchchata carkko kessais;
qassi ta ashkkaratakka tama laco kessais”

yaagees. 8 SHin ba Na7aabaa haasayiiddi,

“Xoossau, ne kawotaa araatai
meri merinau de7ees.
Ne kawotaa xam77aikka
xillotettaa xam77aa.
9 Neeni xillotettaa siiqadasa;
naaquwaa ixxadasa.
Xoossai, ne Xoossai nena
ne laggetuppe aattidi,
ufaissa zaitiyaa tiyidoogee hegaassa”
yaagees. 10 Xoossai hagaadan yaagees;
“Godau, koiro neeni sa7aa medhdhadasa;
saluwaakka ne kushiyan medhdhadasa.
11 Hegeeti ubbai xayana;
shin neeni de7ana.
Eti ubbaikka afaladan wurana.
12 Neeni eta iirichchodan dakkoyana;
qassi eti afaladan laamettana.
SHin neeni nenakka;
ne laittai mulekka wurenna”
yaagees. 13 SHin Xoossai ba kiitanchchatuppe issuwaanne,
“Taani ne morkketa neeni
tohuwan yedhdhiyoobaa oottana gakkanaassi,
hagan taappe ushachcha baggan utta”
gibeenna. 14 Kiitanchchati ubbai Xoossau oottanaunne atotettaa demmana asata maaddanau Xoossai kiittido ayyaanata gidokkonaayye?

2

Atotettai Gitabaa Gidiyoogaa

1 Hegaa gishshau, nuuni siyido tumu yohuwaappe wora beenna mala, he yohuwaa mintti oiqqanau bessees. 2 Aissi giikko, kiitanchchati yootido qaalai tuma gidiyo gishshau, naaqqiya woi azazettenna asai ubbai qaxxayettidobaa gidikko, 3 Yaatin, nuuni ha gita atotettaa wudennaageeta gidikko, waanidi kessi ekkanee? Godai koiro ba huuphen ha atotettaa yootiis; qassi i yootidoogaa siyidaageeti nuuyyo geeshshidi yootidosona. 4 He siyidaageeti markkattidoogaa bolli Xoossaikka malaataa, oorattabaanne Xoossai oottiyo dumma dumma malaataa oottiyoogan gujji markkattiis; qassi Geeshsha Ayyaanaa imuwaakka ba koyidoogaadan, gishi gattiis.

Atotettaayyo Kaalettiyaagaa

5 Aissi giikko, Xoossai nuuni haasayiyo sinttappe yaana sa7aa, kiitanchchata haarissibeenna. 6 SHin Xoossaa maxaafai issisan hagaadan yaagees;
“Xoossau, neeni asabaa qoppanau asi aibee?
Woi neeni ayyo hirgganau i aibee?
7 Neeni kiitanchchatuppe
amarida wodiyaa a guuttadasa.
A huuphiyankka bonchchonne
saba akiliiliyaa wottadasa.
8 Qassi ubbabaa a tohuwaappe garssaara
wottada haarissadasa”
yaagees. Aissi giikko, Xoossai ubbabaakka a haarissidoogan aani haarettibeennabi aibinne baawa; shin ha77i ubbabai ayyo haarettiyoobi nuuyyo

beettenna. 9 SHin nuuni Yesuusa be7oos; Yesuusi Xoossaa aaro kehatettaa
baggaara asa ubbau haiqqana mala, amarida wodiyaa kiitanchchatuppe
garssa gidiis. Qassi haiqo waayiyaa i waayettido gishshau, poo7iya bonch-
chonne saba akiliiliyaa wottidaagaa ha77i nuuni be7oos. 10 Xoossai ub-
babaa medhdhiyaagee, ubbabaakka naagiyaagee, Yesuusi daro naata ehiidi,
banaara bonchchissana mala, waayiyaa baggaara Yesuusa bali bainnaagaa
oottanau bessees; aissi giikko, he naata atotettaayyo kaalettiyaagee Yesuusa.
11 Aissi giikko, asa geeshshiyaagaukka qassi he geeyida asa ubbaukka
Aawai issuwaa. Yesuusi eta, “Ta ishantta” giidi yeellatennan xeesiyoogee
hegaassa. 12 Yesuusi,
“Taani ne sunttaa ta ishanttuyyo awaajjana.
Maabaraa shiiquwankka nena galatana”
yaagees. 13 Qassi i, “Taani ta ammanuwaa Xoossan wottana” qassikka,
“Xoossai tau immido naatuura taani hagan de7ais” yaagees.
14 Naata giidi i xeesiyoogeeti, ashoppenne suuttappe merettida asata
gidiyo gishshau, Yesuusi ba huuphen eta milatidi, eta meretaa ekkiis; qassi
i hegaa oottidoogee, xalahe halaqaa wolqqaa ba haiquwan xaissanaassa.
15 Qassi bantta de7o ubban haiquwau yayyidi, au ailletidi de7iyaageeta
ubbata ailletettaappe kessiis.
16 Aissi giikko, Abrahaama zariyaa i maaddiyoogaappe attin,
kiitanchchata maaddennaagee erettiis. 17 Hegaa gishshau, asaa nagarai
atto geetettana mala, Xoossaa oosuwan ammanettida maariya qeese
ubbatu halaqa gidana mala, ubbaban i ba ishantta milatanau bessees.
18 Aissi giikko, i ba huuphen paacettido gishshaunne waayettido gishshau,
paacettiyaageeta maaddanau danddayees.

3

Yesuusi Muuseppe Bolla

1 Hegaa gishshau, Xoossai xeesido geeshsha ishatoo, nu ammanuwau
Xoossai kiittidoogaa qeese ubbatu halaqaa, Yesuus Kiristtoosa qoppite.
2 Muusee ba oosuwan Xoossaa keetta ubban ammanettidaagaa gidi-
doogaadan, Yesuusikka bana dooridi, ha oosuwau yeddida Xoossaayyo
ammanettidaagaa. 3 Aissi giikko, keexettiya keettaappe keexxiya bitanee
bonchchettiyoogaadan, Muuseegaappe aadhdhiya bonchchuwaa i ekkanau
bessiyoogee erettidaagaa. 4 Aissi giikko, keetta ubbaa keexxidaagee issi asa;
shin ubbabaa keexxidaagee Xoossaa. 5 Muusee Xoossaa keetta ubban am-
manettida ashkkara gididi, Xoossai sinttappe gaanabaa markkattiis. 6 SHin
Kiristtoosi Xoossaa keettan na7adan ammanettidaagaa; nuuni ekkana gi-
idi ufaissan naagiyoogaa xalatettaaninne ammanuwan naagikko, Xoossau
keetta gidoos.

Xoossaa Asai SHemppuwaa Demmana

7 Hegaa gishshau, Geeshsha Ayyaanai hagaadan yaagees;
“Xoossaa qaalaa intte
hachchi siyiyaabaa gidikko,
8-9 intte aawati taayyo ixxi makkalidi,
oitamu laittaa ta oosuwaa be7ido
bazzo paaciyaa gallassaadan,
inttekka zore ekkennan ixxoppite.
10 Hegaa gishshau, taani
he asaa hanqqettada,
‘Eti ubba wode bantta wozanan baloosona.

Ta ogiyaakka eribookkona' yaagaas.
11 Hegaadankka qassi,
taani hanqqetta caaqqada,
'Taani shemppiyoosaa eti
mulekka gelokkona' yaagaas"
yaagees. 12 Ta ishatoo, de7o Xoossaappe inttena shaakkiya iita ammanenna
wozani inttenan oonaaninne de7enna mala naagettite. 13 SHin Xoossai int-
tena ubba gallassi hachchi giidi xeesishin, intteppe oonanne nagari balettin,
zore ekkennan ixxenna mala, issoi issuwaa zorite. 14 Aissi giikko, nuuni
koiro nuuyyo de7iya ammanuwaa wurssettai gakkanaassi mintti naagikko,
Kiristtoosaara issippe shaakkana. 15 Xoossaa maxaafai,
"Xoossaa qaalaa intte
hachchi siyiyaabaa gidikko,
he wode eti ixxi makkalidoogaadan,
zore ekkennan ixxoppite"
yaagiis.
16 Xoossai giyoogaa siyidi, ayyo makkalida asati oonee? Muusee
Gibxxeppe kaalettin kiyida ubbata gidokkonaayye? 17 Xoossai oitamu lait-
taa oona hanqqettidee? Ahai bazzuwan attido asata, nagaraa oottidaageeta
gidokkonaayye? 18 Qassi Xoossai baayyo azazettennan ixxidaageeti i shemp-
piyoosaa mulekka gelenna mala, etayyo caaqqidoogaappe attin, ooyyo
caaqqidee? 19 Eti ammanibeenna gishshau, shemppiyoosaa gelanau dand-
dayibeennaagaa nuuni be7oos.

4

1 Simmi Xoossai nuna ba shemppiyoosaa, "Gelissana" giidoogee biroona
gidikko, intteppe ooninne he shemppiyoosaa gelennan attenna mala yayy-
oos. 2 Aissi giikko, eti wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyidoogaadan, nuu-
nikka siyida; eti siyidosona; shin ammanidi ekkibeenna gishshau, ainne eta
go77ibeenna. 3 Gidikkokka, Xoossaa oosoi sa7ai merettoosappe doommin
polettidaagaa gidikkokka, Xoossai,
"Taani hanqqetta caaqqada,
'Eti taani shemppiyoosaa
mulekka gelokkona' yaagaas"
giidoogaadan, nuuni ammanidaageeti i shemppiyoosaa gelana. 4 Aissi
giikko, laappuntta gallassaabaa issisan Xoossaa maxaafai, "Xoossai
laappuntta gallassan ba ooso ubbaappe shemppiis" yaagiis. 5 Qassi he
sohuwankka, "Eti taani shemppiyoosaa mulekka gelokkona" yaagiis.
6 Wonggeliyaa mishiraachchuwaa koiro siyidaageeti azazettibeenna
gishshau, shemppo sohuwaa gelibookkona; issi issi asati he sohuwaa
gelanaageeti de7oosona. 7 Xoossai daro wodiyaappe guyyiyan, Daawita
baggaara naa77anttuwaa issi gallassaa, "Hachchi" giyo qaalan keeridi,
"Xoossaa qaalaa intte hachchi siyiyaabaa gidikko,
zore ekkennan ixxoppite"
yaagiis. 8 Xoossai shemppiyoosaa asaa efiidi Yaasu shemppissidobaa
gidiyaakko, Xoossai hara gallassabaa guyye keerenna. 9 Hegaa gishshau,
Xoossaa asaayyo Sambbataa shemppoi naageti uttiis. 10 Aissi giikko,
Xoossai shemppiyoosaa geliya ooninne, Xoossai ba oosuwaappe shemp-
pidoogaadan, ikka ba oosuwaappe shemppana. 11 Simmi Israa7eela
asai azazettennan ixxidi, Xoossaara issippe shemppiyoosaa gelennan at-
tidoogaadan, nuuppe ooninne hegaa mala ixuwan he sohuwaa gelennan
attenna mala minnoos.

12 Aissi giikko, Xoossaa qaalai paxa de7eesinne oottees; naa77u zoozee
de7iyo bisuwaappekka aadhdhidi qarattees. He qaalai shemppoinne
ayyaanai, kureenne kolzzee issippe gaittiyoosaa shaakkana gakkanaassi
caddees. Qassi asa wozanan de7iya koshshaanne qofaa i shaakkees.
13 Nuuni oottiyoobaa wochchiya Xoossaa sinttan ubbabaikka beettiy-
oogaappenne qoncciyan de7iyoogaappe attin, a aifiyan geemmiya mereti
aibinne baawa.

Yesuusi Qeese Ubbatuyyo Gita Halaqa

14 Simmi saluwaa biida qeese ubbatu gita halaqai, Xoossaa Na7ai Yesuusi,
nuuyyo de7iyo gishshau, nu ammanuwaa mintti naagoos. 15 Aissi giikko, nu
qeese ubbatu halaqai nuuni daafuriyo wode nuuyyo qarettanau danddayees; nagara i oottibeennaagaappe attin, nunadan ubbabankka paacettiis.
16 Simmi nuna koshshiyo wode maaddiya maarotettaa ekkanaunne aaro
kehatettaa demmanau, aaro kehatettai de7iyoosaa Xoossaa araataakko,
yayyennan shiiqoos.

5

1 Qeese ubbatu halaqati huuphiyan huuphiyan ba asaa giddoppe dooret-
tidi, he asaa gishshaa Xoossau oottanau, imuwaa immanaunne na-
garaa yarshshuwaa yarshshanau sunttettidosona. 2 I ba huuphen daa-
furanchcha gidiyo gishshau, tamaaribeennaageetuyyoonne baliyaageet-
uyyo qarettanau danddayees. 3 Hegaa gishshau, he qeese ubbatu ha-
laqai asaa gishshau yarshshuwaa yarshshiyoogaadan, ba huuphe nagaraa
gishshaukka yarshshanau bessees.
4 Xoossai Aaroona qeese ubbatu halaqa gidanau xeesidoogaadan, Xoossai
xeesanaappe attin, ooninne qeese ubbatu halaqa gidiyo bonchchuwaa bau
ekkanau danddayenna. 5 Hegaadankka, Kiristtoosi qeese ubbatu halaqa
gidiyo bonchchuwaa bau ekkibeenna; shin Xoossai a,
“Neeni ta Na7aa.
Taani hachchi neeyyo Aawa gidaas”
yaagiis. 6 Hegaadankka qassi harasan,
“Malkki-Xedeqi qeese gididoogaadan,
neenikka merinau qeese gidana”
yaagiis.
7 Yesuusi sa7an de7iyo wode, bana haiquwaappe ashshanau danddayiya
Xoossaa keehi yeekkidinne afuxxidi woossiisinne oichchiis; Xoossai a
woosaa siyidoogee, i bana toochchidoogaassanne bau yayyidoogaassa.
8 Yesuusi Xoossaa Na7aa gidikkokka, ba waayettido waayiyan azazettiy-
oogaa tamaariis. 9 Yesuusi bali bainnaagaa gidido wode, bau azazettiya
ubbau merinaa atotettaa demmanau gaaso gidiis. 10 Qassi Xoossai Malkki-
Xedeqa sunttatettaadan, qeese ubbatu halaqa gidana mala, a sunttiis.

Asai Balennaadan Odettida Mino Oduwaa

11 Nuuni ha yohuwan haasayanabai darobai de7ees; shin intte akeekanau
azalla gidiyo gishshau, intteyyo yooti gelissanau waissees. 12 Aissi giikko,
intte ha wodiyan tamaarissiyaageeta gidanau bessikkokka, Xoossaa qaalaa
koiro timirttiyaa inttena zaaretti tamaarissiya issi uraa koshshees; inttena
uyiyo maatta koshsheesippe attin, mino quma koshshenna. 13 Maatta
paahettidi de7iya ooninne gacino na7a gidiyo gishshau, xillotettaa timirt-
tiyaabaa erenna. 14 SHin mino qumai iitaa kehaa de7uwaa daruwan
shaakkida wozannaama asaassa.

6

1-2 Hegaa gishshau, Kiristtoosa timirttiyaa biron doommiyaagaa aggi
bayidi, wozannaama asa timirttiyau sinttau boos; koiro nuuni tamaaranau
koshshiyo timirttiyaa wodhdhi eqqidi tamaaranau nuuyyo bessenna; he
timirttee aibee giikko, pattenna oosuwaappe simmiyoogaa, Xoossaa am-
maniyoogaa, xinqqatebaa, kushe wotobaa, haiqoppe denddobaanne meri-
naa pirddaabaa. 3 Xoossai oottite giikko, hegaa nuuni oottana.
4-5 Aissi giikko, issitookka poo7oi poo7idoogeetanne saluwaa imuwaa
baari be7idaageeta, qassi Geeshsha Ayyaanaakka shaakki ekkidaageе-
tanne Xoossaa qaalai lo77o gididoogaa siyi eridaageeta, sinttappe yaana
sa7aa wolqqaakka bochchi xeellidaageeta, 6 hegaappe guyye simmidi kad-
didaageeta nagaraappe naa77anttuwaa zaaranaagee danddayettennabaa.
Aissi giikko, hegeeti Xoossaa Na7aa masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi
kaqqoosonanne asa sinttan kaushshoosona.
7 Ubba wode bukkiya iraa uyidi, goyida uraa go77iya kattaa mokkiya biit-
taa Xoossai anjjees. 8 SHin buluwaa buuzuwaa mokkikko, ainne go77enna;
qanggettau shiiqi eqqiis. Qassi wurssettan xuugettana.
9 SHin nu siiqotoo, nuuni hagaadan haasayiyaabaa gidikkokka, intte
atotettau gidiya lo77obai intteyyo de7iyoogaa eroos. 10 Aissi giikko, intte
oottido oosuwaanne qassi ammaniyaageeta maaddidoogaaninne ha77ikka
maaddiyoogan Xoossaa siiqido siiquwaa Xoossai doganau worddanchcha
gidenna. 11 Intte huuphiyan huuphiyan demmana giidi, nuuni ufais-
san naagi uttido kumetta tumatettaa wurssettai gakkanaassi, kaseegaadan
minttidi naagana mala amottoos. 12 Xoossai immana giidoogaa am-
manuwaaninne genccan laattiyaageetu mala intte gidanaagaa nuuni koyiy-
oogaappe attin, azalla gidanaagaa koyokko.

Xoossai Immido Hidootai Sirissennaagaa

13 Xoossai Abrahaamayyo immana giidi caaqqido wode, baappe aadhd-
hiya giti bainna gishshau, ba huuphiyan caaqqiis. 14 Xoossai a,
“Taani nena anjjana;
ne zerettaakka corayana”
yaagidi caaqqiis. 15 Hegaadankka, Abrahaami gencci naagidi, Xoossai
immana giidoogaa ekkiis.
16 Aissi giikko, asai baappe gitatiya uran caaqqees; qassi he caaqoi
palama ubbaakka teqqees. 17 Hegaa gishshau, Xoossai ba immana giidoogaa
laattanaageetuyyo ba qofaa mulekka laammennaagaa geeshshi yootanau
keehi koyidi, hegee tuma gididoogaayyo caaqqiis. 18 Xoossai worddotanau
danddayenna ha naa77u laamettenna yohotun, i immana giido nu sinttan
de7iyaagaa oiqqanau baqatida nuuyyo gita minttettoi de7ees.
19 Ha nuuni demmana giidi ufaissan naagi uttidoogee, nu shemp-
puwaayyo markkabiyaa oiqqiya qaaxxenna birata mala; he nuuni dem-
mana giidi, ufaissan naagi uttidoogee erettida mino gididi, magalasho
giddo geeshshasaa gelees. 20 Qassi Yesuusi Malkki-Xedeqa sunttatettaadan,
merinau qeese ubbatu halaqa gididi, nu gishshaa nuuppe kasetidi, he
sohuwaa geliis.

7

Qeesiyaa Malkki-Xedeqa

1 Ha Malkki-Xedeqi, Saleema kawoi, Ubbaappe Bolla Xoossaa qeesee,
Abrahaami kawota woridi olaappe simmishin, aara gaittidi, a anjjiis.
2 Abrahaami ba omooddido ubbaappe asirataa kessidi, ayyo immiis;

Malkki-Xedeqa sunttau koiro birshshettai xillotettaa kawuwaa giyoogaa;
qassi Saleema kawo i gidiyo gishshau, naa77antto birshshettai sarotettaa
kawuwaa giyoogaa. 3 Malkki-Xedeqayyo aayyiyaa woi aawai, woi ayyo zare
paidoi baawa; qassi a yeletau doometti woi a haiquwau wurssetti baawa;
shin Xoossaa Na7aa milatidi, merinau qeese gidiis.

4 Nu aawatu halaqai Abrahaami olan omooddidi, ehiidobaappe asirataa
immido Malkki-Xedeqi ai keena gitakko be7ite. 5 Qeese gidiya Leewa zareti
Israa7eela asaappe, hegeenne bantta dere asaappe harai atto eti Abrahaama
zare gidikkokka, asirataa ekkana mala, higgiyan azazettidosona. 6 Malkki-
Xedeqi Leewa zare gidenna; shin Abrahaamappe asirataa ekkidi, Xoossai
immana giidoogaa naagiya Abrahaama anjjiis. 7 Qassi anjjiyaagee anjjet-
tiyaagaappe gitatiyoogee palanttenna.

8 Issi baggaara, haiqqiya asai asirataa kessees; shin hara baggaara qassi,
haiqqenna giidi markkattiyo urai asirataa kessees. 9 Hagaadan haasayanau
harai atto, asirataa kessiya Leewikka Abrahaama baggaara asirataa immiis.
10 Aissi giikko, Malkki-Xedeqi Abrahaamaara gaittiyo wode, Leewi biron
yelettibeenna; shin ba zariyaa Abrahaama gulbbatan de7ees.

11 Israa7eela asaayyo higgee Leewa qeesetettaa baggaara imettiis. He
qeesetettaa oosoi bali bainnaagaa gidikko, Aaroonaagaa mala gidennan
Malkki-Xedeqa mala hara qeesee sunttettanau aissi koshshii? 12 Aissi giikko,
qeesetettai laamettiyo wode, higgeekka qassi laamettanau koshshees. 13 Ha
yohoi haasayettido urai hara zaree; a zariyaappe ooninne yarshshiyoosan
qeesedan oottibeenna. 14 Nu Godai Yihudaa zariyaappe yiidoogee erettidaa-
gaa gidiyo gishshau, Muusee qeesetubaa haasayiiddi, he zariyaabaa ainne
haasayibeenna.

Kiristtoosi Malkki-Xedeqa Mala Qeese

15 Malkki-Xedeqa mala hara qeesee yiidobaa gidiyaakko, hagee aadhdhidi
erettana. 16 I asa higgeeninne wogan qeese gidibeenna; shin wurenna
de7uwaa wolqqan qeese gidiis. 17 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,

“Malkki-Xedeqi qeese gididoogaadan,
neenikka merinau qeese gidana”

yaagidi markkattees. 18 Beni de7iya higgee laafanne pattennaagaa gidiyo
gishshau attiis. 19 Aissi giikko, Muuse higgee aibanne bali bainnabaa
oottanau danddayenna; qassi nuuni a baggaara Xoossaakko shiiqana giidi
ufaissan naagi uttido ubbaappe aadhdhiyaagee yiis.

20 Hegaa bollan qassi Xoossaa caaqoikka de7ees; harati qeese gidido wode,
hegaa mala caaqoi baawa. 21 SHin Yesuusi caaquwan qeese gidiis; Xoossai
a,

“Godai caaqqiis; i ba qofaa laammenna.
‘Neeni merinau qeese gidana’ giis”

yaagiis. 22 Hegaa gishshau, Yesuusi ubbaappe aadhdhiya caaquwau waase
gidiis.

23 Kase qeesetu qoodai daro; aissi giikko, eti oottana oosuwaa haiqoi
diggiis. 24 SHin Yesuusi merinau de7iyo gishshau, a qeesetettai laamettenna.
25 Hegaa gishshau, i eta gishshaa gaannatanau merinau de7iyo gishshau,
Xoossaakko ba baggaara yiyaageeta muleera ashshanau danddayees.

26 Nuuyyo giigiya hagaa mala, qeese ubbatu halaqai de7anau koshshees;
i geeshsha; aani geneenne borssoi baawa; nagaranchchatuura i gaittenna;

qassi xoqqa saluwankka i bonchchettiis. 27 Hara qeese ubbatu halaqatudan, i koiro ba huuphe nagaraassi yarshshidi, qassi guyyeppe asaa nagaraassi hachchi hachchi yarshshanau koshshenna; i bana yarshshido wode, naa77anttennan issitoo yarshshiis. 28 Aissi giikko, Muuse higgee daafuranchcha asaa qeese ubbatu halaqa oottidi sunttees; shin Xoossai immana giidi caaqqido higgiyaappe guyye yiida qaalai merinau bali bainnaagaa, Xoossaa Na7aa sunttees.

8

Yesuusi Ooratta Maachchaa Qeese Ubbatu Halaqaa

1 Nuuni haasayiyo gitabai hagaa; saluwan Ubbaappe Bolla Xoossai uttiyo kawotaa araataappe ushachcha baggaara uttida qeese ubbatu halaqai, hagaa malai nuuyyo de7ees. 2 Geeshsha Sohuwaaninne tumu Dunkkaaniyan i oottees; he Dunkkaanee asi essidoogaa gidennan, Xoossai essidoogaa.

3 Qeese ubbatu halaqa ubbai imuwaanne yarshshuwaa Xoossau immanau sunttettido gishshau, ha qeese ubbatu halaqaayyookka yarshshanau issibai de7anau koshshees. 4 Simmi sa7an i de7iyaabaa gidikko, mulekka qeese gidenna; aissi giikko, higgee azaziyoogaadan, imuwaa immiya qeeseti de7oosona. 5 Eti qeesetuugaadan oottiyo oosoi saluwan de7iya oosuwau tumu leemisonne eesho; aissi giikko, Muusee Dunkkaaniyaa essana hanishin, Xoossai a, “Akeeka; ubbabaakka taani nena deriyaa huuphiyan bessido leemisuwaa kaallada ootta” yaagiis. 6 SHin Yesuusi gaannatiyo maachchai kaseegaappe aadhdhiyoogaadankka, ayyo imettida oosoikka etaagaappe aadhdhees; aissi giikko, he maachchai Xoossai immana giido ubbaappe aadhdhiya oosuwan oosettiis.

7 Aissi giikko, koiro maachchan bali bainnabaa gidiyaakko, naa77antto maachchaa koshshenna. 8 SHin eta boriiddi, Godai hagaadan yaagees;

“Taani Israa7eela asaaranne Yihudaa asaara
ooratta maachchaa maacettiyo gallassati yaana.
9 He maachchai taani Gibxxe biittaappe
eta aawatu kushiyaa oiqqada, goochcha kessido wode,
etaara maacettido maachchaa mala gidenna.
Eti ta maachchan ammanettibeenna gishshau,
taanikka eta yegga bayaas.
Taani, Godai, hagaa odais.
10 Aissi giikko, he gallassatuppe guyyiyan,
taani Israa7eela asaara maacettana maachchai hagaa:
Taani ta higgiyaa eta qofan wottana;
qassi eta wozanankka xaafana.
Taani eta Xoossaa gidana; etikka ta asa gidana.
11 Etappe ooninne ba shooruwaa
woi ba ishaa,
‘Godaa era’ yaagidi tamaarissenna.
Aissi giikko, eti guuttaappe
gitaa gakkanaassi ubbai tana eroosona.
12 Taani eta naaquwaa maarana;
eta nagaraakka naa77antto hassayikke”

yaagees. 13 Xoossai ooratta maachchaa giidi haasayiyoogan koiroogaa ceegettiis; qassi ceeggiyaabainne wuriyaabai eesuwan xayana.

9

Saluwan Oosettiya Ayyaanaa Oosoi Sa7an Oosettiya Ayyaanaa Oosuwaappe Aadhdhees

1 Koiro maachchaayyo Xoossau goinniyo wogainne asai oottido Beeta Maqidasee de7ees. 2 Aissi giikko, koiro Dunkkaanee eqqiis; a giddon muqaaddaa wottiyoogee, xaraphpheezainne Godaa sinttan wottiyo oittai de7ees; he sohuwaa Geeshsha Sohuwaa giidi xeeseettees. 3 Naa77antto magalashuwaappe guyye baggaara Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Soho geetettiya Dunkkaanee de7ees. 4 A giddon ixaanaa cuwayanau worqqappe oottido saaxineenne ubbasaara worqqan sheeshshido Maachchaa Taabootai de7ees. He Maachchaa Taabootan mannai de7iyo worqqa xaaroi, Aaroona xam77ai aacidaageenne qassi Muuse higgee xaafettido naa77u masettida shuchchati de7oosona. 5 He Maachchaa Taabootaappe bolla baggaara atto giyo sohuwaa qum77uwaa bantta qefiyan genttiya bonchcho kiruubeti de7oosona; shin ha ubbabaa ha77i wurssi yootanau danddayokko.

6 Hegee hegaadan giigidaashin, qeeseti ubba wode, bantta oosuwaa oottanau koiro Dunkkaaniyaa geloosona. 7 SHin qeese ubbatu halaqa xalaalai naa77antto Dunkkaaniyaa laittaappe issitoo gelees; geliiddi ba gishshaunne erennan asi oottido nagaraa gishshau, Xoossaayyo yarshshiyo suuttaa ekkidi gelees. 8 Koiro Dunkkaanee eqqi de7ishin, ubbaappe aadhdhiya geeshsha sohuwaa efiya ogee biron dooyettibeennaagaa Geeshsha Ayyaanai hegan erissees.

9 He Dunkkaanee ha wodiyau leemiso; hegaa giyoogee Xoossau immiyo imoinne yarshshoi goinniyaagaa zoriya wozanaa bali bainnaagaa oottanau danddayokkona. 10 Hegeeti meettaabaa, ushshaabaanne dumma dumma meechchaabaa yootiyaageeta; eti ooraxxiyo wodee gakkanaassi oosettiya wogata.

11 SHin Kiristtoosi hagan de7iya lo77obau qeese ubbatu halaqa gididi yiichchiis. Giddon i oottiyo Dunkkaanee ubbaappe aadhdhiyaagaanne bali bainnaagaa; qassi he Dunkkaaniyaa asi oottibeenna; ha merettida sa7aabaakka gidenna. 12 Kiristtoosi Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa geliyo wode, deeshsha suuttanne galo suutta oiqqidi gelibeenna; shin ba suuttaa oiqqidi, nuuyyo merinaa atotettaa demmidi, naa77anttennan issitoo geliis. 13 Tunida asa bolli korimaa suuttaanne deeshshaa suuttaa caccafidi, xuugettida usa bidintta qolin, he uraa tunatettaappe geeshshanau danddayikko, 14 Merinaa Geeshsha Ayyaanaa baggaara bali bainna yarshshodan, Xoossau bana immida Kiristtoosa suuttai, nuuni de7o Xoossau oottana mala, kase nu haiqqida oosuwaappe nuna zoriya wozanaa waati geeshshanddeeshsha!

15 Hegaa gishshau, Xoossai xeesidoogeeti i immana giido merinaa anjjuwaa laattana mala, Kiristtoosi ooratta maachchau gaannatiis; hegee hanana danddayiyoogee, asai koiro maachchaappe garssan de7iiddi oottido bala ailletettaappe kessiya haiqoi de7iyo gishshassa.

16 Aissi giikko, haiqqiya urai azazidobai de7ikko, he urai haiqqidoogee erettana koshshees. 17 Aissi giikko, azazida urai haiqqido wode, i azazidoogee polettees; he azazidaagee paxa de7ishin, ainne polettenna.

18 Harai atto, koiro maachchaikka suutti bainnan injjetibeennaagee hegaassa. 19-20 Aissi giikko, higgiyan de7iya azazo ubbaa Muusee asa ubbau yootiis; hegaappe guyyiyan, galo maraa suuttaanne deeshshaa suuttaa, haattaara, zo7o dorssa ikisiyaaranne hiisoophphiyaa giyo mittaa bonccuwaara issippe ekkidi, “Hagee inttena Xoossai azazido maachchaa

suuttaa" yaagidi, higgiyaa maxaafaa bollinne asa ubbaa bolli caccafiis.
21 Hegaadankka, Dunkkaaniyaa bollinne oottiyo miishsha ubbaa bolli suuttaa Muusee caccafiis. 22 Higgee giyoogaadan, tumakka amaridabaappe attin, ubbabaikka suuttan geeyees; suutti gukkana xayikko, atotetti baawa.

Kiristtoosi Yarshshettidoogee Nagaraa Quccidi Xaissees

23 Hegaa gishshau, saluwan de7iyaageeta milatiyaageeti he yarshshuwan geeyanau koshshees; shin saluwan de7iyaageetikka bantta huuphen geeyanau aadhdhiya yarshshuwaa eta koshshees.
24 Aissi giikko, Kiristtoosi tumu geeshshasan leemisettiya asi oottido geeshshasaa gelibeenna; shin i ha77i nu gishshaa Xoossaa sinttan beettanau yaa saluwaa geliis. 25 Qeese ubbatu halaqai laittan laittan ba suuttaa gidennaagaa oiqqidi, Geeshsha Sohuwaa geliyoogaadan, i bana ubbatoo yarshshanau gelibeenna. 26 Hegaa gidiyaakko, Kiristtoosi sa7ai merettoosappe doommidi darotoo waayettanau koshshees; shin ha77i wodiyaa wurssettan nagaraa xaissanau bana yarshshidi, naa77anttennan issitoo beettiis.
27 Asai ubbai issitoo haiqqanau bessees; hegaappe guyyiyan Xoossai asaa pirddana. 28 Hegaadankka, qassi Kiristtoosi daro asaa nagaraa xaissanau issitoo yarshshettiis; qassi i bana mintti naagiyaageeta ashshanau beettanaappe attin, naa77antto nagara tookkanau beettenna.

10

1 Aissi giikko, higgiyau yaana lo77obaa eesho xalaalai de7ees; ayyo tumu leemisoi baawa. Ubba wode laittan laittan issi mala yarshshoi yarshshettees; hegaa gishshau, higgee Xoossaakko shiiqiya asa he yarshshon bali bainna asa oottanau mulekka danddayenna. 2 Xoossau goinniya asai ba nagaraappe muleera geeyidobaa gidiyaakko, bana zoriya wozanan naa77anttuwaa nagara qoppenna; qassi yarshshiyoogaakka aggi bayana.
3 SHin asai laittan laittan he yarshshuwan ba nagaraa hassayees. 4 Aissi giikko, korima suuttinne deeshsha suutti nagara xaissanau mulekka danddayenna.
5 Hegaa gishshau, Kiristtoosi ha sa7aa yaana haniiddi, hagaadan yaagiis;
"Neeni yarshshonne imo koyabaakka;
shin taayyo bolla giigissadasa.
6 Neeni xuuggiyo yarshshuwaaninne
nagaraa yarshshuwan mulekka ufaittakka.
7 Taani he wode, 'Xaatta maxaafan
tabai xaafettidoogaadankka,
Xoossau, taani neeni koyiyoogaa
oottanau yaas' yaagaas"
yaagiis. 8 Yarshshoi yarshshettana mala, higgee azaziyoobaa gidikkokka, Kiristtoosi koiro, "Neeni yarshsho, imo, xuuggiyo yarshshonne nagaraa yarshsho mulekka koyabaakka; hegeetun ufaittakka" yaagiis. 9 Hegaappe guyyiyan Kiristtoosi, "Xoossau, taani neeni koyiyoogaa oottanau yaas" yaagiis. Hegaa gishshau, Kiristtoosi naa77anttuwaa essanau koiroogaa xaissees. 10 Yesuus Kiristtoosi Xoossai koyidoogaa oottido gishshau, ba ashuwaa naa77anttennan issitoo yarshshidoogan nuuni nu nagaraappe geeyi aggida.
11 Qeese ubbai hachchi hachchi eqqidi, ba oosuwaa oottees; qassi nagara xaissanau mulekka danddayenna issi mala yarshshuwaa zaari zaaridi yarshshees. 12 SHin Kiristtoosi nagaraa gishshau, ubba wodiyau gidiya issi yarshshuwaa yarshshidi, Xoossaappe ushachcha baggaara utti aggiis.

13 Xoossai sinttappe Kiristtoosa morkketa Kiristtoosayyo tohuwan yedhdhiyoobaa oottana gakkanaassi, yaani naagees. 14 Aissi giikko, i issitoo yarshshidoogan, nagaraappe geeyidaageeta merinau bali bainnaageeta oottiis.

15 Qassi Geeshsha Ayyaanai nuuyyo markkattiiddi, hagaadan yaagees;

16 “Taani he gallassatuppe guyyiyan,
etaara maacettiyo maachchai hagaa:
Taani ta higgiyaa eta qofan wottana;
qassi eta wozanankka xaafana”
yaagees. 17 Qassi hegaappe guyyiyankka,
“Taani eta nagaraanne
eta makkala oosuwaa naa77antto hassayikke”
yaagees. 18 Xoossai he nagara atto giido wode, nagara xaissanau hagaappe sinttau yarshsho koshshenna.

Xoossaakko SHiiqanau Koshshees

19 Simmi ta ishatoo, nuuni Yesuusa suuttaa baggaara Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa gelanau nuuyyo xalatettai de7ees. 20 Kiristtoosi nuuyyo ooratta ogiyaanne de7o ogiyaa magalashuwaa baggaara, hegaa giyoogee ba bollaa baggaara dooyiis. 21 Nuuyyo Xoossaa keettan sunttettida gita qeesee de7iyo gishshau, 22 Nuuni suure wozanaara, tumu ammanuwaara, iitabaa zoriya wozanaappe geeyida wozanaaranne qassi xillo haattan meecettida bollaara Xoossaakko shiiqoos.

23 Nuuyyo immana giida Xoossai ammanttiyo gishshau, nuuni demmana giidi ufaissan naagi uttidoogaa mintti oiqqoos. 24 Issoi issuwaara waani siiqettanaakkonne qassi lo77o oosuwaa waati oottanaakko, issoi issuwau qoppoos. 25 Issooti issooti shiiquwaa meeze oottidi shiiqiyoogaadan, nuunikka issippe shiiqiyoogaa aggokko; shin Godaa gallassai matattiyoogaa intte be7iyo gishshau, issoi issuwaa minttettoos.

26 Nuuni tumatettaa eratettaa ekkirggidi, eriiddi nagara oottiyaabaa gidikko, hagaappe sinttau nagara xaissiya yarshshoi issibinne baawa. 27 SHin yashshiya pirddaa naagiyoogeenne Xoossaa ixxiya ubbaa maanau wolqqaama tamai de7ees. 28 Muuse higgiyau azazettenna urai, naa77u urai woi heezzu urai a bolli markkattikko, qareti bainnan haiqqees. 29 Xoossaa Na7aa karida urai, bana nagaraappe geeshshida Xoossaa maachchaa suuttaa tunabaadan qoppida urai, qassi aaro kehatettaa Geeshsha Ayyaanaa cayiya urai, ai keena iita pirddaa ekkanau bessiyaakkonne ane qoppite.

30 Aissi giikko, “Taani haluwaa kessananne kushiyaa zaarana” giidaagaa nuuni eroos; qassikka, “Godai ba asaa pirddana” yaagiis. 31 De7o Xoossaa kushiyan kunddanaagee daro yashshiyaabaa.

32 Intteyyo Xoossaa poo7oi poo7idoogaappe guyyiyan, intte daroban waayettidi, gita waretan genccido beni wodiyaa hassayite. 33 Issi issitoo inttena asa sinttan cayidosonanne paxa kaa7idosona; qassi hara wode hegaadan oottidoogeetuura issippe de7ideta. 34 Aissi giikko, qashuwan de7iya asatuyyo intte qarettideta; yaatidi intteyyo merinau wurenna ubbaappe aadhdhiya miishshai saluwan de7iyoogaa intte huuphen erido gishshau, inttebaa ubbaa ekkirgginkka ufaissan genccideta.

35 Hegaa gishshau, gita woituwaara de7iya intte xalatettaa oloppite. 36 Xoossai koyiyoogaa oottidi, i intteyyo immana giidoogaa ekkanau genccana koshshees. 37 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,
“Amarida wodee attiis.

Yiyaagee yaana; gam77enna.
38 Ta xilloi ammanuwan de7ana.
SHin ooninne guyye simmikko,
tana ufaissenna”
yaagees. 39 Nuuni ammanidi attidaageetu bagga gidiyoogaappe attin, guyye simmidi xayidaageetu bagga gidokko.

11

Ammanuwaa

1 Ammano giyoogee, demmana giidi ufaissan naagi uttidobai ammanttiyoogaanne be7anau danddayennabaa erissiyaagaa. 2 Xoossai beni ceega asaayyo markkattidoogee, eti ammanidoogaana.

3 Sa7ai Xoossaa qaalan merettidoogaa ammanuwan nuuni eroos; hegaa gishshau, beettiyaabai beettennabaappe merettiis.

4 Aabeeli Qaa7eelaagaappe aadhdhiya yarshshuwaa Xoossau yarshshidoogee ammanuwaana. Xoossai a imuwaabaa markkattiiddi, i xillo gididoogaakka markkattiis; Aabeeli harai atto haiqqidikka, ba ammanuwan ha77i gakkanaassi haasayees.

5 Heenooki haiqqennan saluwaa biidoogee ammanuwaana; Xoossai efiido gishshau, ooninne a be7anau danddayibeenna. Xoossaa maxaafai, “Heenooki saluwaa baanaappe kase Xoossaa ufaissiis” yaagees. 6 Ammanoi bainnan ooninne Xoossaa ufaissanau danddayenna; aissi giikko, Xoossaakko yiya ooninne Xoossai de7iyoogaanne bana koyiyaageetuyyo woituwaa immiyoogaa ammananau koshshees.

7 Nohee be7anau danddayenna sinttappe hananabau Xoossai, “Nena naaga” gin, Xoossau yayyidi, bananne ba so asaa ashshanau markkabiyaa keexxidoogee ammanuwaana; yaatidi hegan ha sa7aa bolli pirddidi, ammanuwan beettiya xillotettaakka Xoossaappe ekkiis.

8 Abrahaami laattanaadan, Xoossai baayyo immana giido biittaa baana mala, Xoossai bana xeesido wode, azazettidoogee ammanuwaana; i ba biittaappe kiyidi biyo wode, au biyaakkonne erennan kiyiis. 9 Abrahaami Xoossai baayyo immana giido biittan hara biitta asadan de7idoogee ammanuwaana; Xoossai he immana giidoogaa banaara issippe laattana Yisaaqaaranne Yaaqoobaara Dunkkaaniyan de7iis. 10 Aissi giikko, Abrahaami Xoossai lo77o baasuwan hayyottidi keexxido katamaa naagees.

11 Saara ba huuphen harai atto ceeggaichchadakka, immana giida Xoossai ammanettidaagaa gididoogaa erido gishshau, na7a shahaaranau wolqqaa demmidoogee ammanuwaana. 12 Hegaa gishshau, haiqqida asa milatiya issi bitaniyaappe saluwan de7iya xoolintte keena, abbaa lanqqiyan de7iya qoodi bainna shafe keena zareti yelettidosona.

13 He asati ubbati ammanuwan haiqqidosona; banttau Xoossai immana giidoogaakka ekkibookkona; shin haahuwan hegaa be7idi, sarotidosona. Qassi eti sa7an imattanne yedetettidi kiyida asata gididoogaa eridosona. 14 Aissi giikko, hegaadan giya asati bantta huuphe biittaa koyiyoogaa erissoosona. 15 Eti he yeggidi kiyido biittaa simmanau qoppidobaa gidiyaakko, guyye simmiyo qaadaa demmennan aggokkona; shin 16 eti hegaa aggidi, lo77iya biittaa laamotoosona; hegee saluwaa biittaa. Hegaa gishshau, Xoossai eta Xoossaa geetettanau yeellatenna. Aissi giikko, i etau katamaa giigissi wottiis.

17-18 Abrahaami Yisaaqa yarshshanaakko yarshshennaakko, Xoossai eranau xomoosido wode, Abrahaami ammanuwan a yarshshiis. Xoossai Abrahaama, “Ne zaree Yisaaqa baggaara xeesettana” giidaashinkka, Abrahaami ba na7aa Yisaaqa yarshshanau giigiis. 19 Abrahaami Xoossai Yisaaqa harai atto, haiquwaappekka pattanau danddayiyoogaa eriis; hegaa gishshau, haiquwaappe guyye a zaaridi ekkiis.

20 Yisaaqi wodeppe hananabau Yaaqoobanne Eesawa anjjidoogee ammanuwaana.

21 Yaaqoobi haiqqana haniiddi, Yooseefa naata huuphiyan huuphiyan anjjidoogeenne gatiman guufetidi, Xoossau goinnidoogee ammanuwaana.

22 Yooseefi haiqqanau matiiddi, Israa7eela asai Gibxxeppe kiyanaagaa haasayidoogeenne ba meqettaa oottanabaa eta azazidoogee ammanuwaana.

23 Muusee yelettidoogaappe guyyiyan, aayyiyaanne aawai malaa lo77o na7a gididoogaa be7idi, heezzu agina qottidoogee ammanuwaana; eti kawuwaa awaajuwaukka yayyibookkona.

24 Muusee diccidoogaappe guyyiyan, Gibxxe kawuwaa na7ee na7aa geetettanaagaa ixxidoogee ammanuwaana. 25 Nagaran Muusee guutta wodiyaa ufaittanaagaappe, Xoossaa asaara waayettanaagaa dooriis. 26 Wodeppe demmana woituwaa i tishshi oottidi xeellido gishshau, Gibxxe biittaa miishsha ubbaappe Kiristtoosa gishshau borettiyoogee daro aadhdhiya duretetta gididoogaa qoppiis.

27 Kawuwaa hanqquwau Muusee yayyennan, Gibxxe biittaappe kiyidoogee ammanuwaana; aissi giikko, beettenna Xoossaa be7idabaadan, genccidi sinttau biis. 28 Haiquwaa kiitanchchai Israa7eela asaayyo baira naata bochchennaadan, Muusee Paasikaa bonchchidoogeenne qosilettan suuttaa caccafissidoogee ammanuwaana.

29 Israa7eela asai mela biittan hemettiyoogaadan, Zo7o Abbaa pinnidoogee ammanuwaana; shin Gibxxe asati geli be7ishin, haattai eta mitti aggiis.

30 Israa7eela asai Yarkko giyo katamaa shuchcha dirssaa laappun gallassaa yuuyi yuuyi aadhdhidoogaappe guyyiyan, he shuchcha dirssai kunddidoogee ammanuwaana. 31 SHaaramuxiyaa Ra7aaba yohuwaa qoriyaageeta loitta mokkido gishshau, Xoossau azazettennan ixxida asaara haiqqennan attidoogee ammanuwaana.

32 Simmi harabaa gujjada ai odoo? Geedoonabaa, Baaraaqabaa, Samssoonabaa, Yofttaahebaa, Daawitabaanne Sameelabaa, qassi hananabaa yootiyaageetubaa odanau tau wodee gidenna. 33 Eti kawo ubbaara olettidi xoonidoogeenne xillobaa oottidoogee ammanuwaana; yaatidi Xoossai immana giidoogaa ekkidosona; gaammotu doonaakka gorddidosona. 34 Wolqqaama tamaa toissidosona; bisuwaa qaraappe kessi ekkidosona; eti daafuranchcha; shin minnidosona; qassi olan wolqqaamidi, hara biittaa tooraasaa yedettidosona. 35 Maccaasati bantta haiqqidaageeti haiquwaappe paxidaageeta ekkidosona.

Qassi harati qashuwaappe birshshettanaagaa ixxidi, kehiya de7uwaayyo haiquwaappe denddanau, bukettidi haiqqidosona. 36 Haratu bolli asai qilliicci kaa7iis; lissuwan garafettidosonanne sanssalatan qashettidi, qasho keettaa gelidosona. 37 SHuchchan cadettidosona; magaajan naa77u kiyidi phalqqettidosona; paacettidosona; bisuwan haiqqidosona; etau ubbabaikka xayin, waayettidi tuggatidi, dorssa calaanne deeshsha calaa

maayidi yuuyidosona. 38 Etau ha sa7ai giigennan ixxin, bazzon, deriyan,
gonggolo giddooninne olla giddon yuuyidosona.
39 Xoossai eta ammanuwaa markkattikkokka, hegeeti ubbati i, immana
giidoogaa ekkibookkona. 40 Xoossai nuuyyo issi lo77o qofaa qoppi wottido
gishshau, eti nuuni bainnan bali bainnaageeta gidokkona.

12

Xoossai Nuussi Aawa

1 Simmi nuuyyo hagaa keena daro asai, shaaraadan nu matan yuuyi
aadhdhidi markkattiyaagee de7ishin, nuna xubbiya ubbabaanne baqqi
oiqqiya nagaraa diggoos; diggidi nu sinttan de7iya nuuni woxxana wottaa
genccidi woxxoos. 2 Nuuni nu ammanuwau huuphenne polo gidiya Yesuusa
xeelloos. Yesuusi yeellaa karidi, wodeppe au de7iya ufaissaa gishshau,
masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi haiqqanaagaa genccidi, Xoossaa
kawotaa araataappe ushachcha baggaara uttiis.
3 Intte intte wozanaa bayidi daafurenna mala, nagaranchchati bana daro
ixxinkka genccida Yesuusa qoppite. 4 Nagaraara intte baaxetiiddi, suuttaa
gussana gakkanaassi biron olettiichchibeekketa. 5 Xoossai ba naatudan,
inttena zoriyoogaa dogidetii? Xoossai inttena,
“Ta na7au, Xoossai nena qaxxayiyo wode,
laafabaadan qoppoppa.
I nena seeriyo wodekka yayyoppa.
6 Aissi giikko, i ba siiqiyo uraa qaxxayees;
qassi ba na7adan ekkiyo ubbaakka
lissuwan garafees”
yaagiis. 7 Xoossai inttena qaxxayiyo wode genccite. Aissi giikko, i inttena
naatudan oottees. Aawai qaxxayenna na7i de7ii? 8 Naata ubbaa qaxxayiy-
oogaadan, inttena qaxxayennan yeggi bayikko, karen yelettidaageeta gidee-
tappe attin, tumu naata gidekketa. 9 Hegaa bollan qassi, nuna yelida nu
aawati nuna qaxxayido wode, nuuni eta bonchchida. Yaatin, nuuni waanidi
ayyaanatu Aawaayyo keehi darissi haarettidi de7okkonii? 10 Aissi giikko,
nuna yelida nu aawati banttana ufaissiyaadan, amarida wodiyaa nuna
qaxxayidosona; shin Xoossai nuuni a geeshshatettaa ekkana mala, nuna
maaddanau qaxxayees. 11 Nuuni qaxxayettiyo wode, ha77issau yiilloyees;
ufaissenna. SHin qaxxayidoogeetuyyo guyyeppe he qaxxayoi xillotettaa
de7uwaa sarotettaa woituwaa immana.

Zoriyaanne Seeraa

12 Hegaa gishshau, intte arggaacida kushiyaanne intte daafurida gulb-
bataa minttettite. 13 Wobbiya tohoi paxanaappe attin, burqqenna mala, sitta
ogiyan hemettite.
14 Asa ubbaara saro de7anau minnite; qassi geeshsha de7uwaa de7ite.
Aissi giikko, hegee bainnan ooninne Godaa be7anau danddayenna.
15 Xoossaa aaro kehatettaa ooninne ekkennan attenna mala naagettite;
qassi mokkidi, ba marzziyan asa waissiya camo mittadan hanidi, ooninne
daro asaa tunissenna mala naagettite. 16 SHaaramuxanau qaaqqatiya asi
ooninne de7enna mala, woi qassi issitoo miyoobau ba bairatettaa baizzida,
Xoossaa Ayyaani bainna Eesawa mala asikka de7enna mala naagettite.
17 Hegaappe guyyiyan, Eesawi ba aawaa anjjuwaa ekkanau koyidoogaa
ereeta; shin a aawai a anjjennan ixxiis; aissi giikko, nagaraappe simmiyo
ogiyaa i harai atto, afuxxi koyidikka demmanau danddayibeenna.

18 Intte bochchanau danddayiyo deriyaakkonne eexxiya tamaakko, xumaakko, ciggaaraakkonne gotiyaakko, 19 qassi malkkataa waasuwaakkonne qaalaa cenggurssaakko yibeekketa. Asai he cenggurssaa siyido wode, haraa gujji siyenna mala woossiis. 20 Aissi giikko, Xoossai eta, "Harai atto, do7ikka he deriyaa bochchikko, shuchchan cadettidi haiqqo" yaagido azazuwaa eti genccanau danddayibookkona. 21 Aifiyan beettiyaagee daro daganttiyaagaa gidiyo gishshau Muusee, "Taani yashshan kokkorais" yaagiis.

22 SHin intte Xiyoone Deriyaa, de7o Xoossai de7iyo katamaa, issippe shiiqidi ufaittiya daro sha7u kiitanchchatukko saluwaa Yerusalaame yiideta. 23 Xoossaa baira naatukko, issippe shiiqidaageetukko, eta sunttai saluwan xaafettidoogeetukko yiideta; qassi asa ubbaa pirddiya Xoossaakkonne, bali bainnaageeta oottido xillo asatu ayyaanatukko yiideta. 24 Ooratta maachchau gaannatiya Yesuusanne Aabeela suuttaappe aadhdhiyaabaa yootiya caccafettida suuttaakko yiideta.

25 Intteyyo yootiya uraa yohuwaa ezggiyoogaa intte ixxenna mala, inttena naagite. Xoossaa kiitaa sa7an banttau yootiyaagee yootiyoogaa ezggennan ixxidaageeti kessi ekkana xayikko, saluwan, "Inttena naagite" giya Xoossaappe nuuni waanidi kessi ekkanee? 26 He wode a cenggurssai sa7aa qaattiis; shin i ha77i, "Taani sa7aa xalaalaa gidennan, issitoo gujjada saluwaakka qaattana" yaagiis. 27 "Issitoo gujjada" giya qaalai qaaxxennabai minnidi de7ana mala, merettidabai qaaxxanaagaanne kichchanaagaa geeshshidi bessees.

28 Nuuni qaaxxanau danddayenna kawotettaa ekkiyo gishshau, ane Xoossaa galatoosinne a ufaissoos; au bessiyoogaadan bonchchuwaaninne yashshatettan au goinnoos. 29 Aissi giikko, nu Xoossai tumu bashshiya tama.

13

Xoossaa Nuuni Waati Ufaissanau Bessiyaakko

1 Intte ishata siiqiyoogaa aggoppite. 2 Imatta mokkiyoogaakka dogoppite. Aissi giikko, yaatiyoogan issi issi asai erennan kiitanchchata mokkiis. 3 Qasho keettan de7iyaageetubaa inttekka etaara issippe qasho keettan de7iyoogaadan qoppite; qassi intte intte huuphen waayettiyoogaadan, waayettiyaageetubaa qoppite.

4 Ekkiyoogaanne geliyoogaa asai ubbai bonchchanau bessees; qassi azinainne machchiyaa issoi issuwau ammanettanau bessees; aissi giikko, Xoossai shaaramuxanau qaaqqatiyaageetanne shaaramuxiyaageeta pirddana.

5 Miishsha siiqoppe inttena naagite; intteyyo de7iyaagee intteyyo gido. Aissi giikko, Xoossai ba huuphen,

"Taani nena mulekka yeggikke
woikko aggikke"

yaagiis. 6 Hegaa gishshau, nuuni xalidi,

"Godai tana maaddiyaagaa;
taani yayyikke.
Asi tana ai oottii?"

yaagoos.

7 Xoossaa qaalaa intteyyo yootida inttena kaalettidaageeta hassayite; eti waani de7idaakkonne hassayite; qassi etaagaadan ammanite.

8 Yesuus Kiristtoosi zinekka hachchikka merinaukka laamettenna. 9 Dumma dumma ooratta timirttiyan wora booppite. Nu wozanai Xoossaa aaro kehatettan galatiyoogee lo77o gidiyoogaappe attin, miyoobau azazettiyoogaa gidenna; hegau azazettidaageetikka maadettibookkona.

10 Nuuyyo yarshshiyoosai de7ees; Dunkkaaniyaa giddon oottiyaageeti he
yarshshiyoosaappe maanau etau maati baawa. 11 Qeese ubbatu halaqai
nagaraa gishshau, mehiyaa suuttaa yarshshanau Ubbaappe Aadhdhiya
Geeshsha Sohuwaa efees; shin he mehiyaa ashuwaa qassi dirssaappe ka-
reera xuuggees. 12 Hegaa gishshau, Yesuusikka qassi nagaraappe asaa ba
suuttan geeshshanau, katamaa penggiyaappe kareera waayettiis. 13 Simmi
nuuni i borettido boriyaa ekkidi, dirssaappe kare akko kiyoos. 14 Aissi
giikko, nuuyyo hagan merinau de7iya katami baawa; shin nuuni yaana
katamaa naagoos.
15 Simmi Xoossaayyo Yesuusa baggaara ubba wode galataa yarshshuwaa
immoos; hegaa giyoogee menttershshai a sunttaayyo immiyo galataa giy-
oogaa. 16 Lo77obaa oottiyoogaanne issoi issuwaa maaddiyoogaa dogoppite.
Aissi giikko, Xoossaa ufaissiyaagee hegaa mala yarshshuwaa.
17 Inttena kaalettiyaageetuyyo azazettite; qassi eti azaziyoogaakka oottite.
Eti bantta oottidobaa Xoossau yootana gishshau, intte shemppuwaa mintti
naagoosona; intte etau azazettikko, bantta oosuwaa ufaittidi oottana; hegee
xayikko, eti yiillotiiddi oottana; hegee inttena ainne maaddenna.
18 Nuuyyo Xoossaa woossite. Nuuni ubba wode lo77obaa oottanau koyiyo
gishshau, nuna zoriya lo77o wozanai nuuyyo de7ees. 19 Xoossai tana
inttekko eesuwan zaarana mala, Xoossaa intte mintti woossanaadan, taani
inttena keehi woossais.

Woosaa

20 Sarotettaa Xoossai, nu Godaa Yesuusa, dorssaa heemmiya gitaa, meri-
naa maachchaa suuttan haiquwaappe denttiis. 21 Xoossai Yesuus Kirist-
toosa baggaara ba sinttan bana ufaissiyaabaa inttena ootissiiddi, inttekka
i koyidobaa oottana mala, lo77o ooso ubban inttena i giigisso; Xoossai meri
merinau bonchchetto. Amin77i.

Kuushshaa

22 Ta ishatoo, taani ha dabddaabbiyaa intteyyo qanttan xaafido gishshau,
intte ha zoriyaa salettennan ezggana mala, taani inttena woossais.
23 Nu ishai, Ximootiyoosi qashuwaappe birshshettidoogaa erite. Eesuwan
i haa yiikko, taani aara baada inttena be7ana.
24 Inttena kaalettiya ubbatanne geeshshata ubbaa saro saro giite.
Xaaliyaappe yiida ammaniyaageeti inttena saro saro goosona.
25 Aaro kehatettai inttenaara ubbaara issippe gido. Amin77i.

Yaaqoobi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hagee Yaaqooba kiitai nu hachchi hachchi de7uwaa kaalettiya qofata oiqqiis. Xaafettidoogeekka “Biittan sa7an ubban laalettida Xoossaa asaassa. Ha maxaafaa xaafidaagee aadhdhida eratettaa nuuni oosuwan peeshshiyo hiillaanne ammaniya asaa mokuwaassinne eeshshaassi kaaletuwaa immiya yohota si7iliyaadan qoncciyan bessees.

Hiyyeesatettaabaa, duretettaabaa, paaciyaabaa, lo77o eeshshaabaa, qanaatiyaabaa, ammanuwaabaanne lo77o oosuwaabaa, inxxarssaa maaduwaabaanne qohuwaabaa, aadhdhida eratettaabaa, issoi issuwaara ooyettiyo ooshshaabaa, otoruwaabaanne ashkketettaabaa, hara asaa bolli pirddiyoobaa, ceequwaabaa woikko ayyuwaabaa, genccaabaanne woosaabaa, ammaniya asaassi de7anau bessiya xeelaa ubbaa qoodidi xaafiis.

Kiitaikka kiristtinnaa de7uwan ammanoi oosuwan pe7ana hanotata orddissidi bessees.

1 Taani Yaaqoobi Xoossaa ailleenne Godaa Yesuus Kiristtoosa aillee, biitta ubban laalettida tammanne naa77u zerettatuyyo sarotaa kiittais.

Danddayaa, Ammanuwaa, Aadhdhida Eratettaa

2-3 Ta ishatoo, intte ammanoi paacettiyoogee intteyyo danddayaa immanaagaa eridi, dumma dumma paacee inttena gakkiyo wode, hegaa kumetta ufaissadan qoodite. 4 Intte danddayai aibinne bali bainnan inttena zawatidaageetanne paci bainnaageeta oottidi, ba oosuwaa polo. 5 SHin intteppe ooninne baayyo aadhdhida eratettai xayikko, borennan ubbau kehatettan immiya Xoossaa woosso. I ayyo immana. 6 SHin i aibiininne sirennan ammanuwan Xoossaa woosso. Aissi giikko, siriya urai carkkoi sugin qaaxxiya abbaa beetaa mala. 7-8 Aissi giikko, naa77u qofai de7iyo urai, ba oge ubban ba qofaa qachchennaagee, he urai Godaappe ainne demmanau qoppoppo.

Hiyyeesa Asanne Dure Asa Ufaissaa

9-10 SHin hiyyeesa ishai Xoossai a xoqqu oottido wode ufaitto; qassi dure ishaikka Xoossai a ziqqi oottido wode ufaitto. Aissi giikko, dure bitanee maata giddon dicciya ciishshadan xayana. 11 Aissi giikko, awai ba mishuwaara kiyidi, maataa melissin, ciishshai xayees; qassi a meraa lo77otettaikka xayees; hegaadankka qassi dure bitanee babaa oottiiddi xayana.

Asaa Bolli Gakkiya Paaciyaa

12 Waayiyan gencciya urai anjjettidaagaa; aissi giikko, he waayiyaa xoonidoogaappe guyyiyan, Xoossai bana siiqiyaageetuyyo immana giido de7uwaa akiliiliyaa i ekkana. 13 Ooninne paacettido wode, “Tana Xoossai paaccees” gooppo. Aissi giikko, Xoossai iitan paacettanau danddayenna; qassi i ba huuphen oonanne paaccenna. 14 SHin asi huuphiyan huuphiyan ba huuphe iita amuwan gooshettiyo wodenne cimettiyo wode paacettees. 15 Hegaappe guyyiyan, amoi shahaaridi, nagaraa yelees; qassi nagarai diccidi, haiquwaa yelees.

16 Ta siiqo ishatoo, cimettoppite. 17 Lo77o imo ubbainne kumetta woito ubbai saluwaappe yees. Saluwaa poo7uwaa medhdhida Xoossaappe yees;

Xoossai ba huuphen dummatennanne woi mirqqidi xumissenna. 18 Nuuni
i medhdhido meretatu giddon Xoqqasaa ekkanaadan, nuna ba sheniyan
tumu qaalan yeliis.

Siyidoogaa Oosuwan Peeshshiyoogaa

19 Hegaa gishshau, ta siiqo ishatoo, hagaa hassayite; asai ubbai siyanau
eesoto; shin haasayanaunne hanqqettanau eesotoppo. 20 Aissi giikko, asa
hanqqoi Xoossai koyiyo xillotettaa eheenna. 21 Hegaa gishshau, tuna hanota
ubbaanne iitatetta ubbaa intteppe xaissidi, Xoossai intte wozanan tookkido
intte shemppuwaa ashshanau danddayiya qaalaa ashkketettan ekkite.
22 SHin Xoossaa qaalaa oottiteppe attin, sissa xallan intte huuphiyaa
cimmoppite. 23 Aissi giikko, qaalaa siyidi oottenna urai de7ikko, i ba meraa
heregan xeelliya uraa mala. 24 I bana xeellidi bees; biidi sohuwaarakka
i ai malakkonne dogi aggees. 25 SHin ooninne ailletettaappe kessiya bali
bainna higgiyaa xeellidi, aani aqiyaagee qassi a naagiyaagee, siyidoogaakka
dogennaagee, he urai ba oottiyo oosuwan anjjettana.
26 Ba inxxarssaa naagennan bana cimmiiddi, bau Xoossaa ammaniyoobaa
milatiyo urai de7ikko, a ammanoi mela. 27 Xoossaa Aawaa sinttan pokkoi
bainna geeshsha ammanoi hagaa; hegee augee giikko, aaya aawi bainna
naatanne waayettiya am77eta maaddanaagaanne sa7aa nagaraa qitaappe
ba huuphiyaa naaganaagaa.

2

Hiyyeesaa Karanau Bessenna

1 Ta ishatoo, intte nu bonchcho Godaa Yesuus Kiristtoosa ammaniiddi,
som77o xeellidi, asa bonchchoppite. 2 Aissi giikko, worqqa migido wottidi,
lo77o maayo maayida issi asi intte shiiquwaa yiikko, qassi curqqa maayo
maayida hiyyeesa asikka yiikko, 3 lo77o maayuwaa maayida bitaniyaa intte
aatti bonchchidi a, “Neeni hagan ubbaappe lo77iya oidiyan utta” giidi qassi
hiyyeesa bitaniyaa, “Neeni hinin eqqashsha; woi hagan ta tohuwaa matan
sa7an utta” giikko, 4 yaatin intte intte giddon shaahotettaa medhdhiyaageetanne iita qofaara de7iya daannata gidekketiiyye?
5 Ta siiqo ishatoo, siyite; Xoossai ha sa7an de7iya hiyyeesa asai
ammanuwan duretanaunne bana siiqiyaageetuyyo immana giido
saluwaa kawotettaa laattanau dooribeenneeyye? 6 SHin intte hiyyeesata
toochchideta. Dureti inttena tuggayiyaageeta gidokkonaayye? Eti inttena
daannan mootiyaageeta gidokkonaayye? 7 Intteyyo imettida lo77o sunttaa
cayiyaageeti eta gidokkonaayye?
8 SHin Xoossaa maxaafan, “Ne shooruwaa ne huuphedan siiqa” geetettidi xaafettida kawo higgiyaa intte polikko, lo77obaa ootteeta. 9 SHin
intte asa som77o xeellidi bonchchikko, nagaraa ootteeta; qassi higgee
intte bolli higgiyaa menttidaageetudan pirddana. 10 Aissi giikko, ooninne
higge ubbaa naagidi, issinno menttiyaabaa gidikko, he urai higge ubbaa
menttees. 11 Aissi giikko, “SHaaramuxoppa” giidaagee qassi “Woroppa”
giis; shin neeni shaaramuxana xayikkokka, woridabaa gidikko, higgiyaa
menttadasa. 12 Asa ailletettaappe kessiya higgiyan pirddaa ekkana asatudan
haasayitenne etaagaadan oottite. 13 Aissi giikko, asa maaribeenna uraa
Xoossai maarennan pirddana; maarotettai pirddaa xoonees.

Ammanuwaanne Oosuwaa

14 Ta ishatoo, issi urai baayyo ammanoi de7ees giikko, qassi a ammanuwaa a oosoi erissana xayikko, a ai go77anee? A ammanoi a ashshanau

danddayii? 15 Issi ishai, woi issi michchiyaa kallottikko, qassi etau ubba gallassi miyoobi xayikko, 16 Intteppe issi urai eta, “Saro biite. Tamaa ho77ite. Kallidi miite” giidi, etau koshshiyaabaa immana xayikko, eta ai go77anee? 17 Hegaa gishshau, ammanoi oosoi bainnan barkka de7ikko haiqqidaagaa.

18 SHin issi urai, “Neessi ammanoi de7ees; qassi taassi oosoi de7ees. Neeni ne ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkada tana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta oosuwan nena bessana” gaana. 19 Neeni issi Xoossai de7iyoogaa ammanaasa; hegee lo77o. Xalahetikka qassi ammanoosona; yashshan kokkoroosona. 20 Neeni eeyyai! Ammanoi oosuwaappe shaahettidi go77ennaagaa eranau koyai? 21 Nu aawai Abrahaami ba na7aa Yisaaqa yarshshiyoosaa bolli wottido wode, ba oosuwan xillibeennee? 22 A ammanoinne a oosoi issippe oottidoogaanne a ammanoi a oosuwan polettidoogaa be7ikkii? 23 Xoossaa maxaafai “Abrahaami Xoossaa ammaniis. Xoossaikka hegaa ayyo xillotettan qoodiis” giidoogee polettiis; qassi Xoossaa dabbo geetettidi i xeesettiis. 24 Asi ammano xalaalaana gidennan, oosuwan xilliyoogaa intte be7eeta.

25 Hegaadankka qassi shaaramuxiyaa Ra7aaba kiitettiyaageeta mokkada hara ogiyaara eta moissido wode, ba oosuwan xillabeikke?

26 Aissi giikko, shemppoi shaahettido bollai haiqqidaagaa gidiyoogaadan, hegaadankka qassi oosoi shaahettido ammanoi haiqqidaagaa.

3

Inxxarssaa Naagiyoogaa

1 Ta ishatoo, nuuni haratuppe aadhdhiya pirddaa ekkanaagaa intte eriyo gishshau, intteppe daroti tamaarissiyaageeta gidoppite. 2 Nuuni ubbaikka daroban baleettees; issi urai ba haasayan mulekka balana xayikko, i bana naaganau danddayiya bali bainna asa. 3 Parati nuuyyo azazettana mala, bixaalaa barssidi, nuuni koyiyoosaa ubbaa eta efeettees. 4 Be7ite, markkabetikka qassi hegaa keena gita gidiiddi, gote carkkuwan laagettikkokka, eta laaggiyaagee ba koyiyoosaa zaaridi laaggiyo qii guutta mittan laagettidi boosona. 5 Hegaadan inxxarssai bollaa giddon guutta qommo gidikkokka, daro gitaban ceeqettees.

Guutta tamai waanida gita woraa xuuggii! Akeekite. 6 Inxxarssaikka tama mala. I nu asatettaa giddon iitabaa ubbaa oottana danddayees; asatetta ubbaa tunissees. Qassi nu de7uwaa wottaakka taman xuuggees; Gaannabiyaa taman i xuugettana. 7 Aissi giikko, do7atu kafotu zariyaa, tiran gooshettiya shooshshatu zariyaanne abban de7iya meretatu zariyaa ubbaa asi aadissiis; qassi etikka aadidosona. 8 SHin ooninne inxxarssaa aadissanau danddayibeenna; inxxarssi woriya marzzee kumido woppu geenna iita mereta. 9 Nuuni inxxarssan nu Godaanne Xoossaa galatoos; qassi aanikka Xoossaa leemisuwan merettida asaa qanggoos. 10 Issi doonaappe galatainne qanggettai kiyees. Ta ishatoo, hegee hegaadan hananau bessenna. 11 Pulttoi issi ollaappe mal77iya haattaanne cammiya haattaa pulttanau danddayii? 12 Ta ishatoo, balase giyo mitti wogara aifanau danddayii? Woi woine turi balase giyo mitta aifanau danddayii? Maxine maxine giya haattappekka mal77o haatti kiyana danddayenna.

Saluwaa Aadhdhida Eraanne Sa7aa Aadhdhida Eraa

13 Intte giddon aadhdhida eranchchinne akeekanchchi oonee? Ba lo77o de7uwan oosettida ba oosuwaa ashkketettaaninne aadhdhida eratettan

besso. 14 SHin intte wozanan cammiya qanaateenne yiiqee de7ikko, otoret-toppite; qassi tumatettaa bollikka worddotoppite. 15 Hegaa mala aadhdhida eratettai saluwaappe wodhdhiyaagaa gidenna; shin hegee sa7aabaa, asaabaa, xalahetubaa. 16 Aissi giikko, qanaateenne yiiqee de7iyoosan ooshshainne iita ooso ubbai de7ees. 17 SHin bollappe yiya aadhdhida eratettai ubbaappe kase geeshsha. Qassi sarotetta, ashkkenne ero giyaagaa; qassi maarotettinne lo77o aifee kumidoogaa. Sireenne lo77o milatiya iitatetti bainnaagaa. 18 Xillotettaa aifee sarotettaa oottiyaageeti sarotettan zerido zerettaappe beettiis.

4

Ha Sa7aa Iitatettaa Dosennan Agganaagaa

1 Olinne ooshshi intte giddo auppe yii? Eti yiidosai intte bollaa giddon olettiya intte ufaittanau gita amuwaa amottiyoogaappe gidennee? 2 Intte amotteeta; shin demmekketa; hegaa gishshau woreeta. Mintti koyeeta; shin demmanau danddayekketa; hegaa gishshau, ooyetteetanne oletteeta. SHin Xoossaa woossenna gishshau, intte koyiyoobaa demmekketa. 3 Xoossaa intte woossiyo wode, intte amuwaa polanau woosseeta; qassi intte qofai iita gidiyo gishshau demmekketa. 4 Simmi shaaramuxiyaageetoo, ha sa7aara dabbotiyoogee Xoossaayyo ixo gidiyoogaa erekketii? Aissi giikko, ha sa7aara dabbotana koyiyai ooninne Xoossaara morkkettees. 5 Woi Xoossaa maxaafai, "Xoossai nunan wottido Ayyaanai wolqqaama amuwaa amottees" giyoogaa intteyyo coo giyoobaa milatii? 6 SHin Xoossai aaro kehatettaa aattidi immees. Hegaa gishshau, Xoossaa maxaafai, "Xoossai otorettiyaageeta ixxees; shin banttana kaushshiyaageetuyyo aaro kehatettaa immees" yaagees.

7 Hegaa gishshau, intte Xoossau haarettite. Yaatidi xalahe halaqaa teqqite; i intteppe baqatana. 8 Xoossaakko shiiqite; ikka inttekko shiiqana. Inttenoo nagaranchchatoo, intte kushiyaa meecettite. Naa77u qofai de7iyoogeetoo, intte wozanaa geeshshite. 9 Tuggatite; kayottitenne yeekkite. Intte miichchaa yeehuwau laammite; intte ufaissaakka kayyuwau laammite. 10 Godaa sinttan intte huuphiyaa toochchite; qassi i inttena xoqqu xoqqu oottana.

Asa Bolli Pirddennan Agganaagaa

11 Ta ishatoo, issoi issuwaa zigiroppite. Ba ishaa zigiriyaageenne a bolli pirddiyaagee higgiyaa zigireesinne higgiyaa bolli pirddees. Neeni higgiyaa bolli pirddikko, higgiyaa bolli pirddiyaagaa gidaasappe attin, higgiyau azazettiyaagaa gidakka. 12 Higgiyaa immiyaageenne pirddiyaagee Xoossaa xalaala; i ashshanaunne xaissanau danddayees; shin ne shooruwaa bolli pirddiyaagee neeni oonee?

Ceeqettennaadan Imettida Zoriyaa

13 Inttenoo, "Nuuni hachchi woi wontto he katamaa baana; biidi hegan laitta uttana; zal77ananne qassi miishsha worissana" giyaageetoo, be7ite. 14 Wontto intte de7oi ai hananaakkonne erekketa; guutta wodiyau intte beettidi, guyyeppe xayiya cuwa mala. 15 Hegaa aggidi, "Godai giikko, nuuni de7ana; hagaa woi hegaa oottana" gaanau bessees. 16 SHin intte ha77i intte gitatettan ceeqqeeta; hegaa mala ceeqo ubbai iita.

17 Hegaa gishshau, lo77obaa oottanau eriiddi oottenna urau hegee nagara.

5

Dure Asaassi Imettida Mino Zoriyaa

1 Ha77ikka inttenoo dure asatoo, intte bolli yiya tuggau “Aayyee! Aayyee!”
yaagidi yeekkitenne zilaalite. 2 Intte duretettai moorettiichchiis; qassi intte
afalaakka bil77ai mirggiis. 3 Intte worqqainne intte birai shiyiichchiis. Qassi
he shiyai intte bolli markkattana; intte bollaakka tamadan maana. Intte
intte miishshaa wodeyyo dagayideta. 4 Akeekite; intte gaden kattaa cakkida
asatuyyo qanxxibeenna keraa miishshai waassees; eta waasoi wolqqaama
Godaa haittan siyettiis. 5 Intteyyo injjetin, sa7an ishalidi de7ideta; shuha gal-
lassau xiikkiyoogaadan, intte bollaa xiikkideta. 6 Xillo asa bolli pirddideta;
qassi a worideta; i inttenaara eqettenna.

Godaa Naa77antto Yuussaa Danddayan Naagiyoogaa

7 Hegaa gishshau, ta ishatoo, Godai yaana gakkanaassi genccite; biittaa
goyyiyaagee ofinttaa irainne badhdheesaa irai yaana gakkanaassi genccidi,
al77o kattaa i waati naagidi gatti ekkiyaakko be7ite. 8 Inttekka qassi genc-
cite; yayyoppite. Aissi giikko, Godaa yuussai matattiis.
9 Ta ishatoo, Xoossai intte bolli pirddenna mala, issoi issuwaa bolli
zuuzummoppite. Be7ite, pirddiyaagee penggen eqqiis. 10 Ta ishatoo,
waayessinne genccassi leemiso gididaageeta, Godaa sunttan haasayida
hananabaa yootidaageeta hassayite. 11 Be7ite, danddayidi genccidaageeta
nuuni anjjettidaageeta geettees. Iyyooba genccaa intte siyideta; qassi Godai
ayyo wurssettan immidoogaakka be7ideta. Aissi giikko, Godai maarotainne
qaretai kumidoogaa.
12 SHin ubbaappe kase, ta ishatoo, saluwan gidin, woi sa7an gidin, woi
hara caaquwan gidin, aibinkka caaqqoppite. SHin Xoossaa pirddan intte
gelennaadan, intte yohoi ee giyoobaa gidikko, “Ee” giite; chii giyoobaa
gidikko, “CHii” giite.
13 Intte giddon waayettiya urai ooninne de7ikko, Xoossaa woosso; ufait-
tiya urai ooninne de7ikko, yexxidi galato. 14 Intteppe sahettiya urai ooninne
de7ikko, woosa keettaa cimata baakko xeeso; eti Godaa sunttan zaitiyaa a
tiyidi, ayyo Xoossaa woossona. 15 Ammanuwan Xoossaa woossido woosai
hargganchchaa pattana; Godaikka a harggiyaappe denttana; qassi nagara i
oottidobaa gidikkokka Godai ayyo atto gaana. 16 Hegaa gishshau, intte pax-
ana mala, intte nagaraa issoi issuwaayyo paaxitenne issoi issuwaayyo Xoos-
saa woossite; xillo asa woosai wolqqaama oosuwaa oottees. 17 Eelaasi nu
mala asa. Irai sa7an bukkennaadan, i minttidi, Xoossaa woossiis; woossin
heezzu laittanne usuppun agina sa7an irai bukkibeenna. 18 Naa77anttuwaa
Xoossaa i woossin, saluwaappe irai bukkiis; sa7aikka ba kattaa mokkiis.
19 Ta ishatoo, intteppe ooninne tumaappe wora biikko, qassi issoi a guyye
zaarikko, 20 nagaranchchaa a bala ogiyaappe zaariya ooninne a shemp-
puwaa haiquwaappe ashshanaagaanne daro nagaraa kammanaagaa ero.

PHeexiroosi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi kiittido PHeexiroosi xaafido koiro kiitai xaafettidoogee he kiitaa giddon “Doorettida Xoossaa Asata” geetettidi xeesettiyaanne Qeeri Iisiyan huuphessa bagga shaahuwan laalettida ammaniyaageetussa. Kiitaayyo waanna halchchoi ammanuwaa gaasuwan metoinne waayee gakkidoogeeta gazddissanaassanne minttettanaassa. Xaafee hegaa oottiyoogee a haiquwaa, a dendduwaa, a naa77antto yuussaa yootiya Yesuus Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalaa eta hassayissiyoogaana. Yesuus Kiristtoosa de7uwaa leemisodan xeellidi, metuwaa eti genccan kanttanaadan, eta hassayissees. Hegaara oisettidi, metoi eta ammanuwaa murutatettaa paacciyoogaanne “Yesuus Kiristtoosi qoncciyo gallassi” bessiya woituwaa eti ekkanau de7iyoogaa eta hassayissees.

Xaafee eti metuwaa genccana mala minttettiyoogaa bollikka, Kiristtoosa kaalliyaageeti de7iyoogaadan eti de7anaadan qofissees.

1 Taani, Yesuus Kiristtoosi kiittido PHeexiroosi, Xoossai doorido asatuyyo PHanxxoosa biittan, Galaatiyaa biittan, Qaphphadooqiyaa biittan, Isiyaa biittaaninne Bitiniyaa biittan yedettin laalettidi de7iyaageetuyyo dabddaabbiyaa xaafais. 2 Yesuus Kiristtoosayyo intte azazettana malanne a suuttan geeyana mala, Xoossai Aawai doorido intteyyo ba Ayyaanan geeshshidoogeetuyyo, aaro kehatettainne sarotettai gido.

De7uwaa Immana Giido Ufaissaa

3 Nuuni Xoossaa, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, ba maarotettaa daruwaadankka nuna naa77anttuwaa yelidaagaa, Yesuus Kiristtoosa haiquwaappe denttidoogan nuuyyo de7uwaa immana giidaagaa galatoos. 4 Qassi Xoossai intteyyo immana daro laataa wooqqennasan, moorettennasan, woi xayennasan saluwan naagees. 5 He laatai wodiyaa wurssettan beettanau de7iya atotettaayyo Xoossaa wolqqan ammanuwan naagetti uttida inttessa.

6 Ha77i guutta wodiyaayyo harai atto dumma dumma paaciyan intte paacettanau koshshikkokka, hagan daro ufaittite. 7 Hegee harai atto, taman yeggin xayiya worqqappekka intte ammanoi daro al77onne bali bainnaagaa gidiyoogaa bessanaassa; yaatidi Yesuus Kiristtoosi beettiyo wode, galataa, bonchchuwaanne sabaa intte ekkana. 8-9 Intte a be7ana xayikkokka, siiqeeta; intte ha77i a be7ana xayikkokka, ammaneeta. Qassi intte intte ammanuwau polo gidiya intte shemppuwaa atotettaa ekkiyo gishshau, yootanau danddayettenna bonchchoi kumido ufaissaa ufaitteeta.

10 Xoossai intteyyo immana aaro kehatettaabau hananabaa yootidaageeti keehi koyidi, ha atotettaabaa qoridosona. 11 Etan de7iya Kiristtoosa Ayyaanai Kiristtoosa waayiyaabaanne hegaappe guyyiyan yaana bonchchuwaabaa kasetidi markkattiiddi, aude woi waanida wodiyan yaanaakkonne akeekissidoogaadan, eti qoroosona. 12 He hananabaa yootiyaageeti oottido oosoi inttessappe attin, eta huuphessa gidennaagaa Xoossai etayyo qonccissiis; ha77i intte siyido wonggeliyaa mishiraachchuwaa intteyyo yootida asati, banttau saluwaappe kiitettida Geeshsha Ayyaanaa wolqqan yootidosona. Hegaa kiitanchchatikka be7anau amottoosona.

Geeshshatettan De7iyoogaa

13 Hegaa gishshau, oosuwaa oottanau intte wozanan qoppi uttite; minnite.
Yesuus Kiristtoosi beettiyo wode aaro kehatettaa ekkana giidi, kumetta
ufaissan naagi uttite. 14 Xoossau azazettite; intte kase erennan amottido
amuwaa kaalloppite. 15-16 SHin inttena xeesida Xoossai geeshsha gidi-
doogaadan, inttekka intte ooso ubban geeshsha gidite. Xoossaa maxaafan,
“Taani geeshsha gidiyo gishshau, inttekka geeshsha gidite” geetettidi xaafet-
tiis.
17 Asa huuphen huuphen som77o xeellennan a huuphe huuphe
oosuwaadan pirddiya Xoossaa woossiiddi intte, “Nu Aawau” giidi a
xeesiyaabaa gidikko, ha sa7aa bolli intte de7iyo wodiyan yashshatettan
de7ite. 18-19 Intte intte aawatuppe laattido pattenna de7uwaappe
wozettidoogee, xayiya bira woi worqqa malaana gidennaagaa ereeta;
borssoi woi qiti bainna dorssa suuttadan, al77o Kiristtoosa suuttan intte
wozettideta. 20 Xoossai sa7ai merettanaappe kase Kiristtoosa doori wottiis;
shin intte gishshau, ha wodiyaa wurssettan i beettiis. 21 Intte ammanoinne
intte ekkana giidi ufaissan naagi uttidobai Xoossan de7ana mala, Xoossai
haiquwaappe a denttidi, ayyo bonchchuwaa immidaagan aani ammanetta.
22 Tumatettaayyo intte azazettiyoogan, lo77o milatiya iitatetti bainnan,
intte ishantta siiqanau intte huuphiyaa geeshshidi, issoi issuwaara minttidi
wozanappe siiqettite.
23 Intte haiqqiya zareppe naa77anttuwaa yelettibeekketa; shin merinau
de7iya Xoossaa qaalan haiqqenna zareppe yelettideta. 24 Aissi giikko,
Xoossaa maxaafai, “Asai ubbai maataa mala; a bonchcho ubbaikka maataa
ciishshaa mala. Maatai melees; ciishshaikka qoqqofettees. 25 SHin Godaa
qaalai merinau de7ees” yaagees. Hagee intteyyo odido wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa qaalaa.

2

De7o SHuchchaanne Geeshsha Asaa

1 Hegaa gishshau, intteppe iitatetta ubbaa, cimo ubbaa, lo77o milatiya
iitatetta, qanaatenne zigirssa ubbaa diggite. 2-3 Godai keha gididoogaa intte
eridobaa gidikko, ha77i yelettida gacino naatudan, uyiiddi diccanaunne
attanau Xoossaa geeshsha qaalaa maattaa ubba wode laamotite.
4 Godaakko de7o shuchchaakko shiiqite. Asi a ixxiis; shin Xoossaa matan
i doorettida al77o. 5 Inttekka qassi de7o shuchchadan, geeshsha qeese gi-
didi, Yesuus Kiristtoosa baggaara Xoossaa ufaissiya ayyaanaa yarshshuwaa
Xoossaayyo yarshshanau, intte intte huuphen ayyaana keettadan keexet-
tite. 6 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Be7ite, taani Xiyoone giyo kata-
man keettaa godaa xaphuwaa minttiya, doorettida, al77o shuchchaa wot-
tais; aani ammaniya ooninne yeellatenna” yaagees. 7 Hegaa gishshau, ha
shuchchai intteyyo ammaniyaageetuyyo daro al77o; shin ammanennaagee-
tuyyo, “Gimbbiyaageeti karidi ixxido shuchchai godaa xaphuwaa minttiya,
ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis” yaagees. 8 Qassikka, “Ha shuchchai
asa xubbiya shuchchanne asa ooggiya zaalla” yaagees; eti Xoossaa qaalaa
ammanenna gishshau, i etau qoppidoogaadankka xubettoosona.
9 SHin Xoossai xumaappe garamissiya ba poo7uwau inttena xeesiis; intte
a ooratta oosuwaa yootanau doorettida zare; intte kawo qeeseta; geeshsha
asanne Xoossaassi buzo asa. 10 Intte kase Xoossaa asa gidekketa; shin ha77i
intte a asa; intte kase maarotettaa ekkibeekketa; shin ha77i maarotettaa
ekkideta.

Xoossaa Ashkkarata

11 Ta dabbotoo, intte ha sa7an imattanne yedettin asasan de7iyaageeta
gididoogaadan, ubba wode intte shemppuwaara olettiya asatettaa
amuwaappe intte haakkana mala, taani inttena woossais. 12 Aihuda
gidenna asai inttena iitabaa oottiyaageetudan zigiriyo wode, Kiristtoosi
yiyo gallassi intte lo77o oosuwaa eti akeekidi, Xoossaa galatana mala, intte
de7uwaa eta giddon loitti naagite.
13 Godaa gishshau, asa higge ubbaayyo haarettite; kawoikka ubbaappe
bolla gidiyo gishshau, ayyo haarettite. 14 Qassi deriyaa haariyaageetuyy-
ookka haarettite. Aissi giikko, eti iitabaa oottiyaageeta qaxxayanaunne
lo77obaa oottiyaageeta galatanau kawoppe kiitettidosona. 15 Aissi giikko,
Xoossai intte intte lo77o oosuwan erenna eeyya asaa haasayaa co77u oot-
tanaagaa koyees. 16 Ailletettaappe kiyidi, Xoossaa ailledan de7iteppe attin,
he ailletettaappe kiyidoogaa iitatetta genttiyoobaa oottoppite. 17 Asa ubbaa
bonchchite. Intte ishantta siiqite. Xoossau yayyite. Kawo bonchchite.

Kiristtoosi Ekkido Metuwaa Leemisotettaa

18 Ashkkaratoo, intte lo77o godatu xalaalaayyoonne ashkke godatu
xalaalaayyo gidennan, iitatuyyookka daro yayyidi haarettite. 19 Aissi gi-
ikko, asi naaqqiyo wode waayettiya urai Xoossaa qoppiiddi, waayiyaa
danddayikko, Xoossai a anjjana. 20 Aissi giikko, intte nagara oottin, int-
tena dechchiyo wode, intte danddayikko, intteyyo ai galati de7ii? SHin
lo77obaa oottidi waayiyaa intte danddayikko, Xoossai inttena hegau anj-
jana. 21 Xoossai inttena xeesidoogee hegaa gishshassa; aissi giikko, Kirist-
toosi intteyyo waayettiis; intte a kaallana mala, intteyyo leemiso gidiis.
22 Nagara i oottibeenna; ba doonankka worddo haasayibeenna. 23 Asi bana
cayiyo wode, zaaridi cayibeenna; waayettiyo wodekka manddibeenna.
SHin xillo pirddiya Xoossaayyo bana aattidi immiis. 24 Nuuni nagarau
haiqqidi, xillotettau de7ana mala, Kiristtoosi ba huuphen ba ashuwan nu
nagaraa masqqaliyan tookkiis; intte a masunttan paxideta. 25 Aissi giikko,
intte oge balida dorssa mala; shin ha77i intte shemppuwaa heemmiyaa-
gaakkonne naagiyaagaakko simmideta.

3

Azinabaanne Machchibaa

1-2 Hegaadankka maccaasatoo, intte azinatuppe Xoossaa qaalau
azazettenna issooti issooti de7ikkokka, intte palamettennan, eti intte
yashshatettaanne intte geeshsha de7uwaa be7idi ammanana mala, etau
haarettite. 3 Intte intte huuphe pixiyoogaaninne worqqa wottiyoogan
woi lo77o maayo maayiyoogan intteyyo bolla baggaa loittoppite. 4 SHin
intte wozana giddon de7iya lo77otettai Xoossaa sinttan intteyyo daro
al77o gididi, xayenna ashkkenne woppu giida ayyaana gido. 5 Aissi giikko,
hegaadan Xoossai immana giidoogaa ammanida geeshsha maccaasati beni
wode bantta azinatuyyo haarettidi, banttana hegaadan daro loittidosona.
6 Hegaadan Saara Abrahaama, “Ta godau” yaagada xeesaidda, ayyo
azazettaasu; inttekka issibaunne yayyennan lo77obaa oottikko, i naata.
7 Hegaadan azinatoo, intte maccaasati daafuranchcha mereta gidiyoogaa
eridi, etaara issippe de7ite; intte woosai xubettenna mala, Xoossai immido
de7uwaa aaro kehatettaa eti inttenaara issippe laattiyo gishshau, eta bonch-
chite.

Lo77obaa Oottiiddi Metuwaa Ekkiyoogaa

8 Hegaappe aadhdhiyaabaa gidikko, ubbai issi qofan de7ite. Issoi issuwau
qarettidi, ishanttudan siiqettite; qassi issoi issuwau kehiyaageetanne intte

huuphiyaa kaushshiyaageeta gidite. 9 Iitaa gishshaa iitaa woi cashshaa gishshaa cashshaa zaaroppite; hegaa aggidi, Xoossai intteyyo anjjuwaa immanau inttena xeesido gishshau anjjite. 10 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai hagaadan yaagees; “De7o dosiyainne lo77o wodiyaa be7anau koyiyai oona gidikkonne ba inxxarssan iitabaa haasayiyoogaanne worddo yootiyoogaa aggo.

11 Iitabaa oottiyoogaa aggidi, lo77obaa ootto; sarotettaakka keehi koyonne a kaallo.

12 Aissi giikko, Godaa aifee xillotukko xeellees; qassi i ubba wode eta woosaa ezggees. SHin Godai iitabaa oottiyaageeta ba hanqqo som77uwan xeellees” yaagees.

13 Intte lo77obaa oottanau amottikko, inttena qohanai oonee? 14 SHin harai atto, xillotettaa gishshau intte waayettikkokka, anjjettidaageeta. Asau yayyoppitenne hirggoppite. 15 SHin Kiristtoosa intte wozanan bonchchitenne a intte Goda oottite. Xoossai intteyyo immana giido inttenan de7iyaagau gaaso oichchiya ooyyoonne zaaro immanau ubba wode gigi uttite; shin hegaa ashkketettaaninne yashshatettan oottite. 16 Qassi Kiristtoosan intte de7iyo lo77o de7uwaa iitabaa oottidobaadan, inttena cayiya asai ba zigiriyooban yeellatana mala, inttena zoriya wozanai geeshsha gido. 17 Aissi giikko, Xoossai giidobaa gidikko, iitabaa oottido gishshau waayettiyoogaappe, lo77obaa oottido gishshau waayettiyoogee keha. 18 Aissi giikko, Kiristtoosi nuna Xoossaakko efaanau, baayyo xillo gidiiddi, makkalanchchatu gishshau, issitoo ubbaa nagarau haiqqiis; i ba asatettan haiqqiis; shin ayyaanan paxiis. 19 Qassi he Ayyaanan, qashuwan de7iya ayyaanatukko biidi, etayyo qaalaa yootiis. 20 He ayyaanati amarida hosppun asati haattan attido markkabiyaa Nohee keexxishin, Xoossai danddayidi gam77ido wode, Xoossaayyo azazettibeenna asaa ayyaanata. 21 Hegee xinqqatiyau leemiso gididi, inttena ha77i ashshees; lo77o zoriya wozanaappe Xoossaa woossiyoogaappe attin, bollaa qitaa meecciyoogaa gidenna; hegee inttena Yesuus Kiristtoosi haiquwaappe denddidoogan ashshees. 22 Saluwaa biidi Xoossaappe ushachcha baggan i uttidi, kiitanchcha ubbaa, maataara de7iyaageetanne wolqqaamata haarees.

4

Geeshshatettan De7ana De7uwaabaa

1 Hegaa gishshau, Kiristtoosi ba ashuwan nuuyyo waayettido gishshau, inttekka he qofaa ola miishshadan oiqqidi, intte intteyyo minnite. Aissi giikko, ba ashuwan waayettida urai nagaraa oottiyoogaa aggiis. 2 Hagaappe sinttan, ha sa7an shemppoora de7anau attida wodiyan, Xoossai koyiyoogaadan de7anau bessiyoogaappe attin, asa amodan de7anau bessenna. 3 Aissi giikko, Aihuda gidenna asai oottanau dosiyoogaa intte oottiiddi, shaaramuxanau qaaqqatiyoogan, amuwan, mattuwan, yettan, ushshan, pokkiya eeqau goinniyoogan, de7ido kase aadhdhida wodee intteyyo gidana. 4 Aihuda gidenna asaara intte shori bainna oosuwaa issippe oottenna gishshau garamettidi, inttena cayoosona. 5 SHin eti paxa de7iya asaa bollinne haiqqida asaa bolli pirddanau giigi uttida Xoossau zaaruwaa immana. 6 Haiqqida asai ba asatettan asai pirddettiyoogaadan pirddettanaunne qassi ayyaanan Xoossai de7iyoogaadan de7anau, wonggeliyaa mishiraachchoi etayyo hegau odettiis.

Xoossai Immido Imotata Loittidi Aissiyoogaa

7 Ubbabaukka wurssettai matattiis. Hegaa gishshau, Xoossaa woossanau
wozanaa qofai de7iyoogeetudan, inttena naagitenne minnite. 8 Siiqoi daro
nagaraa kammiyo gishshau, ubbabaappe aattidi issoi issuwaara wozanappe
siiqettite. 9 Zuuzummennan issoi issuwaa imattatettan mokkite. 10 Intte
huuphiyan huuphiyan Xoossaappe dumma dumma aaro kehatettaa ekki-
doogaadankka, Xoossaa dumma imuwaa loitti gishiyaageetudan, issoi is-
suwau oottite. 11 Yesuus Kiristtoosa baggaara ubbaban Xoossai galatet-
tana mala, ooninne yootiyaabaa gidikko, qaalaa Xoossaappe ekkidi yootiy-
oogaadan yooto. Qassi ooninne maaddiyaabaa gidikko, Xoossai ayyo im-
miyo wolqqan maaddo. Bonchchoinne godatettai Xoossaassi meri merinau
gido. Amin77i.

Metuwaa Wode Minniyoogaa

12 Ta dabbotoo, intte giddon tamadan xuuggidi paacciya waayee yiyaagaa
oorattabai haniyaabaadan garamettoppite. 13 SHin Kiristtoosa bonchchoi
beettiyo wode intte ufaittana mala, aara waayettiyoogan ufaittite. 14 Asi int-
tena Kiristtoosa sunttaa gishshau boriyaabaa gidikko, intte anjjettidaageeta;
aissi giikko, bonchcho Ayyaanai, Xoossaa Ayyaanai, intte bolli shemppana.
15 Intteppe ooninne shemppo woridabaadan, woi kaisodan, woi iitabaa
oottida asadan, woi hara asa yohuwan gelidabaadan waayettoppo. 16 SHin
ooninne Kiristtoosa ammaniyo gishshau waayettikko, Kiristtoosa sunttaa
gishshau, Xoossaa galatanaappe attin, yeellatoppo.

17 Aissi giikko, pirddai Xoossaa asaa bolli doomettiyo wodee gakkiis.
Qassi he pirddai koiro nu bolli doomettiyaabaa gidikko, a wonggeliyaayyo
azazettennaageetu wurssettai aiba gidanee? 18 Xillo asi tuggan attiyaabaa
gidikko, makkalanchchainne nagaranchchai yaatin waananee? 19 Hegaa
gishshau qassi, Xoossai giidoogaadan waayettiyaageeti lo77obaa oottiiddi,
bantta shemppuwaa hadaraa banttana medhdhida ammanettiya Xoossau
immona.

5

Xoossaa Asaa Aissanau Imettida Zoriyaa

1 Simmi taani woosa keettaa cimatuura cima gidiyaageenne, Kiristtoosa
waayiyaa markkattiyaagee, qassi qonccana bonchchuwaa shaakkanaagee
intte giddon de7iya cimata zorais. 2 Intte giddon de7iya Xoossaa dorssaa
wudiyaa Xoossai koyiyoogaadan heemmite. Dosaanappe attin, wolqqan
gidenna. Qassi intte go77a xalaalaa xeellennan, lo77o qofan heem-
mite. 3 Dorssaa wudiyau intte leemiso gidanaappe attin, heemmiyoogeeta
wolqqan haaroppite. 4 Qassi heemmiyaageetu halaqai beettiyo wode,
moorettenna bonchcho akiliiliyaa intte ekkana.

5 Hegaadankka yelaga asatoo, cimatuyyo haarettite. Ubbaikka issoi is-
suwau oottanau intte huuphiyaa kaushshiyoogaa afaladan maayite. Aissi
giikko, Xoossai otorettiyaageeta ixxees; shin banttana kaushshiyaageetuyyo
aaro kehatettaa immees. 6 Xoossai ba lo77o wodiyan inttena xoqqu oottana
mala, wolqqaama Xoossaa kushiyaappe garssaara inttena toochchite. 7 I
intteyyo qoppiyo gishshau, inttena hirggissiya ubbabaa a bolli olite.

8 Xalahe halaqai, intte morkkee, mittiyo uraa koyidi, gudiya gaam-
muwaadan gudiiddi, intte lanqqiyan yuuyiyo gishshau naagettitenne bee-
gottite. 9 Sa7an de7iya intte ishantti hegaadan waayettiyoogaa eridi, am-
manuwan minnidi, aara eqettite. 10 Aaro kehatetta ubbaa Xoossai, ba meri-
naa bonchchuwaayyo Kiristtoos Yesuusa baggaara inttena xeesidaagee,
amarida wodiyaa intte waayettidoogaappe guyyiyan, i ba huuphen inttena

loittananne minttana. Qassi i inttena wolqqanttana. 11 Bonchchoinne wolqqai merinaappe merinaa gakkanaassi ayyo gido. Amin77i.

Wurssetta Sarotaa

12 Hagee Xoossaa tumu aaro kehatettaa gidiyoogaa taani intteyyo markkattaiddanne inttena zoraidda, intteyyo qanttan xaafido dabddaabbiyaa ammanettiya isha gaada taani qoppiyo Sillaasa bolli kiittaas; he aaro kehatettan minnite.

13 Inttenaara issippe doorettida Baabiloonen de7iya woosa keettaa asainne ta na7ai Marqqoosi inttena “Saro saro” goosona. 14 Siiqo yeretaa yerettiiddi, issoi issuwaa sarotite.

Intteyyo, Kiristtoosaara de7iya ubbatuyyo sarotettai gido. Amin77i.

PHeexiroosi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi kiittido PHeexiroosi xaafido naa77antto kiitai xaafettidoogee dumma dumma sohuwan de7iya, beni ammaniya asatussa. Kiitaayyo waanna halchchoi worddo asttamaaretu iita oosuwaanne eta timirttiyaa gaasuwan merettida pokko de7uwaa ixxiyoogaa. Merettida metota qaaranau maado gidiyaagee Yesuusa bantta aifiyan be7idanne i tamaarissiyo wode bantta haittan siyida asati tamaarissido timirttiyaa baggaara Xoossaabaanne Godaa Yesus Kiristtoosabaa ammanttiya eraa demmiyoogaa. Xaafee dumma naagidi odidobai, “Kiristtoosi naa77anttoo yeenna” yaagiya worddo timirttiyaabaa. Hegaa xeelliyaagan haasayiiddi, “Kiristtoosi simmidi yeennan gam77idoogee, Xoossai, asai ubbai ba nagaraappe simmanaagaappe attin, ai asinne xayanaagaa koyenna gishshaassa” yaagees.

1 Taani Simoon PHeexiroosi, Yesuus Kiristtoosi kiittidoogeenne a ashkkarai, nu Xoossaanne nuna ashshiya Yesuus Kiristtoosa xillotettaa baggaara nuugaa mala al77o ammanuwaa ekkidaageetuyyo ha dabddaabbiyaa xaafais.

2 Xoossaanne nu Godaa Yesuusa intte eriyoogan aaro kehatettainne sarotettai intteyyo palahidi gido.

Xoossaa Xeessaanne A Dooruwaa

3 Nuuni Xoossaa bonchchuwaanne lo77otettaa laattana mala, nuna xeesidaagaa nuuni eriyoogan, Xoossaa milatidi de7anau nuna koshshiyaabaa ubbaa Xoossaa wolqqai nuuyyo immiis. 4 Intte a imuwaa baggaara sa7an de7iya bashshiya amuwaappe kessi ekkanaadaaninne Xoossaa xoossatettaa laattanaadan, i ba immana giido daro wolqqaamanne al77o imuwaa nuuyyo immiis. 5 Hegaa gishshau, minnidi intte ammanuwaa bolli lo77otettaa, lo77otettaa bolli eratettaa, 6 eratettaa bolli inttena naagiyoogaa, inttena naagiyoogaa bolli genccaa, genccaa bolli Xoossaa milatiyoogaa, 7 Xoossaa milatiyoogaa bolli ishatettaa siiquwaa, ishatettaa siiquwaa bolli siiquwaa gujjite. 8 Aissi giikko, hageeti intteyyo keehi dariyaabaa gidikko, inttena Godaa Yesuus Kiristtoosa eratettan tishshanne aifeera de7iyaageeta oottana. 9 SHin hegeeti bainna urai ba matan de7iyaabaa xalaalaa demmees; qassi i qooqe; i kase oottido nagarai atto geetettidoogaa erenna.

10 Hegaa gishshau, ta ishatoo, inttena Xoossai xeesidoogaanne dooridoogaa minttanau, kaseegaappe aadhdhi minnite; aissi giikko, intte hegaa oottiyaabaa gidikko, xubettekketa. 11 Hegaadan qassi nu Godaanne nuna ashshiya Yesuus Kiristtoosa merinaa kawotettaa geliyo kumetta shenee intteyyo imettana.

12 Hegaa gishshau, intte ha yohota eriyaabaa gidikkokka, qassi intte oiqqido tuman minnidaageeta gidikkokka, taani inttena ha yohota ubba wode hassayissiyoogaa aggikke. 13 Taani paxa de7ido keenan, inttena hassayissada qaasettanau koshshiyaabaa tau milatees. 14 Nu Godai Yesuus Kiristtoosi tau qoncciyan yootidoogaadan, taani ha haiqqiya asatettaa gam77ennan qaara olanaagaa erais. 15 Taani haiqqidoogaappe guyyiyaana gidinkka, intte ha yohota ubba wode qoppanau danddayana mala, tau danddayettidabaa ubbaa oottana.

Kiristtoosa Bonchchuwaa Bantta Aifiyan Be7ida Markkata

16 Nuuni a gita bonchchuwaa be7idi yootoosippe attin, medhdhi ekkido haisiyan nu Godaa Kiristtoosa wolqqaanne yuussaa intteyyo yootibookko. 17 Aissi giikko, daro wolqqaama bonchchuwaappe, “Taani aani daro ufaittiyo ta siiqo Na7ai hagaa” yaagiya cenggurssai yiido wode, Xoossaappe, Aawaappe bonchchuwaanne galataa i ekkiis. 18 Qassi nuunikka geeshsha deriyaa bollan aara de7iiddi, he cenggurssai saluwaappe yiishin siyida.

19 Qassi hegaappe keehi aadhdhiya hananabaa yootiyaageeti haasayido nuna keehi ammanttiya qaalai nuuyyo de7ees; intte he qaalaa naagiyaabaa gidikko loittideta. Aissi giikko, hegee sa7ai wonttana gakkanaassinne maallado xoolinttiyaa poo7oi intte wozanan poo7ana gakkanaassi, xuman poo7iya poo7uwaa mala. 20 Ubbaappe kasetidi, hagaa erite; Xoossaa maxaafan xaafettida hananabaa yootidobaa ooninne barkka birshshanau danddayenna. 21 Aissi giikko, hananabaa yootidobi ubbai geeshsha asati Geeshsha Ayyaanai kaalettin, Xoossaa qaalaa haasayidosonappe attin, asa sheniyan haasayettibeenna.

2

Worddo Asttamaareta

1 SHin hananabaa yootiya worddoti asaa giddon kase de7iyoogaadan, intte giddonkka wordduwaa tamaarissiyaageeti de7ana. Eti banttana wozida, Ubbaa Haariya Godaa kaddidi, bashshiya worddo timirttiyaa ehaana; qassi eti akeekenna bashshaa bantta bolli ehaana. 2 Qassi daro asai yeellayiya eta iita ogiyaa kaallana; eta gaasuwan tumaa ogee cayettana. 3 Wordduwaa tamaarissiya hegeeti miishshau yaaretiyoogan bantta medhdhi ekkido haisiyan inttena bonqqana; beniisappe doommidi, eta pirddai giigi uttiis; eta xaissiyaagee beegottidi naagees.

4 Nagara oottida kiitanchchatuyyo Xoossai qarettennan, pirddaa gallassai gakkanaassi xuma ollan eti qashetti uttido Gaannabiyan yeggiis. 5 Xoossai nagaranchchatu bolli bashshaa haattaa yeddiisippe attin, beni asau kehibeenna; shin xillotettaabaa yootida Nohanne hara laappun asata ashshiis. 6 Xoossai Sadoomanne Gamoora giyo katamata biitta bidintta oottidi, xuuggi xaissidi, nagaranchcha gidiyaageeta gakkanabau leemiso oottiis. 7 Higgiyau azazettenna shaaramuxiya asatu giddon tuggatidi de7iya xillo Looxa Xoossai ashshiis. 8 He lo77o bitanee eta giddon de7iiddi, eti oottiyo iita oosuwaa gallassi gallassi be7ido wodenne siyido wode a lo77o wozanai un77ettiis. 9-10 Hegaa gidikko, Godai Xoossau goinniya asata paaciyaappe waati ashshanaakko erees; nagaranchchata qassi ubbaappe aattidi, tuna amuwan ashuwaa amuwaa kaalliyaageetanne qassi Xoossaa wolqqaa kariyaageeta, pirddaa gallassai gakkanaassi Godai qaxxayiiddi wottanaagaakka erees.

Wordduwaa tamaarissiya hegeeti xalanne otoranchcha gididoogan, bollan de7iya bonchcho meretaa cayoosonappe attin, bonchchokkona. 11 He asatuppe daro minonne wolqqaama gidiya kiitanchchatikka bollan de7iya bonchcho meretaa Godaa sinttan cashshan mootanau koyokkona. 12 SHin he asati ohettidi xayanau yelettida bantta meretan wozanai bainna woraa do7atudan hanoosona; eti erennabaa cayoosona; qassi woraa do7adan, eti coo xayana. 13 Eti bantta medhdhido metuwan metootana; gallassi yexxidi duriyoogaa ufaissiyaabaa giidi qoppoosona; eti kaushshatanne tunata gidi uttidi, inttenaara miyo qumaa meettan ufaittoosona. 14 SHaaramuxa maccaasaa xeelliyoogaa aggenna aifee etau de7ees; qassi nagara oottiyoogaakka aggokkona. Ammanuwan minnibeenna asaa cimmoosona. Amuwaara

meezetida wozanai etau de7ees; eti qanggettidaageeta. 15 Sitta ogiyaa aggidi balidosona. Bi7oora na7aa Balaama ogiyaara biidosona; Balaami makkalan miishshaa ekkanau koyiis. 16 I hananabaa yootiyaagaa; shin a nagaraa gishshau, a haree asadan haasayan seeridi, a gooshsha mala hanuwaappe a teqqiis.

17 He asati meliichchida pulttuwaa mala; qassi gotee tookkidi efiyo shaaraa mala; Xoossai etau sakkana xumaa giigissi uttiis. 18 Aissi giikko, eti hadanne otoro haasayaa hasayoosona; balan de7iya asaappe kessi ekkiyaageeta shaaramuxanau qaaqqatiyo amuwan cimmoosona. 19 Eti banttau bashsha amuwaara de7iiddi eta, "Intte ailletettaappe kiyana" yaagoosona; aissi giikko, issi asi bana xoonidabau aibaunne aille. 20 Eti nu Godaanne nuna ashshiya Yesuus Kiristtoosa eratettan ha sa7aa tunatettaappe kessi ekkidoogaappe guyyiyan, guyye simmidi, aani xubettidi xoonettiyaabaa gidikko, kase de7iyo de7uwaappe guyyeegee etau iitana. 21 Aissi giikko, etau imettida geeshsha azazuwaa eridi aggiyoogaappe eti xillotettaa ogiyaa erennan aggiyaakko lo77o shin. 22 "Kanai ba cooshshaakko guyye simmees" giyo leemisoinne qassi, "Meecettida gudunttai guyye simmidi, urqqan gonddorettees" giyo leemisoi tuma gidiyoogaa eta gakkidabai bessees.

3

Godai Yesuusi Yaana Ufaissaa

1 Ta siiqotoo, hagee taani intteyyo xaafido naa77antto dabddaabbiyaa; taani he naa77u dabddaabbetakka intte suure qofaa qoppanaadan denttettanau inttena hassayissanaadan xaafaas. 2 Hananabaa yootiya geeshshati beni yootido qaalaa intte hassayana malanne Godai inttena ashshiyaagee, ba kiittidoogeetu baggaara inttena azazido azazuwaa intte hassayana mala koyais. 3 Wodiyaa wurssettan, asa toochchiya bantta amuwaadan de7iyaageeti asa toochchiiddi denddanaagaa ubbaappe kasetidi erite. 4 Eti, "I 'Yaana' yaagiis. Gibeennee? Yaatin awan de7ii? Aissi giikko, nu aawati haiqqiichchidosona; shin ubbabaikka sa7ai merettoosappe doommidi de7iyoogaadankka de7ees" yaagana. 5 Daro wodiyaappe kase Xoossai haasayin, saloinne sa7ai merettidoogaa eridi, eti akeekennan ixxidosona. Sa7ai haattaappenne haattan merettiis. 6 Qassi hegaa gaasuwan, he wode de7iya sa7ai he haattan meetetti xayiis. 7 SHin ha77i de7iya saloinne sa7ai, Xoossau goinnenna asati pirddettiyo gallassainne xayiyo gallassai gakkanaassi takkidi, he qaalan tamaa naagoosona.

8 SHin ta siiqotoo, ha issi yohiyo dogoppite; Godaa matan, issi gallassai sha7u gallassa mala gidiyoogaanne, qassi sha7u gallassai issi gallassa mala gidiyoogaa dogoppite. 9 Issooti issooti qoppiyoogaadan, Godai ba oottana giidoogaa oottanau takkenna; shin ooninne ba nagaraappe simmanaadan koyeesippe attin, ooninne xayana mala koyenna gishshau, inttebaa genccees.

10 SHin Godaa gallassai kaisodan yaana. He gallassi saloti wolqqaama gunttan Xayana; saluwaa meretati wolqqaama mishuwan seerana; sa7ainne a bollan de7iya ubbabai xayana. 11 Ubbabaikka hegaadan xayiyaabaa gidikko, intte ai mala asa gidanau bessii? Intte de7oi geeshshanne Xoossaa milatiyaagaa gidanau koshshees. 12 Intte Xoossaa gallassaa naagishin, he gallassai eesuwan gakkanaadan, intteyyo danddayettiyaabaa oottite; he gallassi saloti xuugettidi xayananne saluwaa meretatikka wolqqaama mishuwan seerana. 13 SHin nuuni Xoossai immana giido ooratta saluwaanne ooratta sa7aa xilloi de7anasaa naagoos.

14 Hegaa gishshau, ta siiqotoo, he gallassaa naagiiddi, pokkoinne boree bainnaageeta gididi, aara sarotettan de7ana mala minnite. 15 Godaa dand-dayai atotettaa gidiyoogaa intte wozanan qoppite; hegaadan qassi nu siiqo ishai PHauloosi, Xoossai bau immido aadhdhida eratettan intteyyo xaafiis.
16 Ba xaafiyo dabddaabbe ubban, he yohuwaabaa xaafiyo wode, i giyoogee hagaa. Tamaaribeenna asatinne minnibeenna asati Xoossaa maxaafata harata geellayiyoogaadankka, he dabddaabbiyaa giddon de7iya akeekanau waayissiya yohuwaa geellayoosona. Eti hegaa oottiyoogan bantta bolli bashshaa ehoosona.
17 Hegaa gishshau, ta siiqotoo, intte hegaa eriyo gishshau, makkalanchchatu balan cimettidi, wora beenna malanne, qassi minnidi de7iyo sohuwaappe kunddenna mala naagettite. 18 SHin intte nu Godaa, nuna ashshiya Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettaaninne eratettan diccite. A ha77inne merinaa gallassai gakkanaassi galatai gakko. Amin77i.

Yohaannisi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi kiittido Yohaannisi xaafido koiro kiitai naa77u waanna waanna halchchota oiqqiis; hegeetikka: nabbabiyaageetuyyo Xoossaaranne a na7aa Yesuus Kiristtoosaara issippetettai de7anaadan minttettanaassanne ha issippetettaa xaissanau danddayiya worddo timirttiyaappe eti haakkana mala, eta minttidi akeekissanaassa. He wode denddida worddo timirttee "Iitabai pulttiyoogee ha nuuni de7iyo gita sa7aara gaittiyo gaitotettaana gidiyo gishshau, Xoossaa na7ai Yesuusi mulekka asa gidanau woikko, asatettaa eeshshai ayyo de7anau danddayenna" yaagiyaagaa. He asttamaareti, "Attiyoogaa giyoogee ha sa7aa de7uwaassi un77ettiyoogaappe yeda gidiyoogaa" yaagoosona. Hegaa bollikka qassi "Iitaanne kehaa shaakkidi oiqqiyoogaa gidin, hara asaa siiqiyoogaa gidin, atotettaara eta gattiyaabi baawa" yaagoosona.

Xaafee ha timirttiyaa phalqqidi, "Yesuus Kiristtosi polo asa; Yesuusan ammaniyaageetinne Xoossaa siiqiyaageeti ubbai bantta giddonkka issoi issuwaara siiqettanau bessees" yaagidi odiis.

De7o Qaalaa

1 Nuuni koiroosappe doommidi de7iya, nu aifiyan be7idi, nu kushiyan a bochchi be7ido de7uwaa qaalaabaa intteyyo xaafoos. Nuuni a be7ida; nu kusheekka a bochchi be7iis. 2 He de7oi qonccin, nuuni a be7idi, abaa intteyyo markkattoos; qassi Aawaa matan de7iya nuuyyo qonccida merinaa de7uwaabaa intteyyo yootoos. 3 Qassi nunaara intteyyo issippetettai de7ana mala, nuuni be7idoogaanne siyidoogaa intteyyo yootoos; nuuyyo Aawaaranne a Na7aa Yesuus Kiristtoosaara issippetettai de7ees. 4 Nuuni nu ufaissai polettana mala, hagaa intteyyo xaafoos.

Xoossai Poo7o

5 Nuuni appe siyidi, intteyyo yootiyo kiitai, "Xoossai poo7o; aani xumi mulekka baawa" yaagiyaagaa. 6 Nuuni nuuyyo aara issippetettai de7ees giidi xuman de7ikko, nu haasayaaninne nu oosuwan worddotoos. 7 SHin poo7uwan i de7iyoogaadan, nuunikka poo7uwan de7ikko, nuuyyo issuwau issuwaara issippetettai de7ees; qassi a Na7aa, Yesuus Kiristtoosa suuttai nagara ubbaappe nuna ashshees.

8 Nuuni nunan nagari baawa giikko, nurkka nuna cimmoos; nunan tumatettikka baawa. 9 SHin nuuni Xoossau nu nagaraa paaxikko, i nu nagaraa atto gaanaunne nu mooro ooso ubbaappe nuna geeshshanau, ammanttiyaagaanne tumubaa oottiyaagaa. 10 Nuuni nagara oottibookko giikko, Xoossaa worddanchcha kessoos; a qaalaikka nunan de7enna.

2

Kiristtoosi Nuuyyo Gaannatiyaagaa

1 Ta naatoo, nagara intte oottennaadan, taani hagaa intteyyo xaafais; shin ooninne nagara oottikko, Aawaa matan nuuyyo gaannatiya Yesuus Kiristtoosi, Xilloi, de7ees. 2 Qassi nuuni nu nagaraa atto geetettaa Kiristtoosa baggaara demmeettees; Kiristtoosi yarshshettidoogee asa ubbaa nagaraassappe attin, nu nagaraa xalaalaassa gidenna.

3 Nuuni Xoossaa azazuwaa naagikko, tumu a eriyoogaa hegan
shaakkanau danddayoos. 4 Issi urai, “Taani a erais” giidi, qassi a azazuwaa
naagennan aggikko, he urai worddanchcha; tumatettikka aani baawa.
5 SHin a qaalau azazettiya oona gidikkonne, he urai Xoossaa siiqiyoogee
tumu polettiis. Nuuni Xoossan de7iyoogaa hagee nuna erissees. 6 Taani,
“Xoossan de7ais” giya ooninne Kiristtoosi de7idoogaadan de7anau bessees.

Ooratta Azazuwaa

7 Ta ishatoo, taani intteyyo koiroosappe de7iya ceega azazuwaa
xaafaisippe attin, ooratta azazo xaafikke; he ceega azazoi intte siyido
qaalaa. 8 Gidikkokka, taani intteyyo naa77anttuwaa ooratta azazuwaa
xaafais; he azazuwaa tumatettaikka Kiristtoosaaninne inttenan beettees.
Aissi giikko, xumai xayees; tumu poo7oi ha77i poo7ees.
9 Poo7uwan de7ais giiddi, ba ishaa ixxiya ooninne hanno gakkanaassikka
xuman de7ees. 10 Ba ishaa siiqiya ooninne poo7uwan de7ees; he uran hara
ura xubbiyaabi aibinne baawa. 11 SHin ba ishaa ixxiya ooninne xuman
de7ees; xuman hemettees. Xumai a aifiyaa qooqissi wottido gishshau, awu
biyaakkonne erenna.
12 Ta naatoo, Xoossai Kiristtoosa sunttaa gishshau, intte nagaraa atto
yaagido gishshau, taani intteyyo xaafais. 13 Aawatoo, koiroosappe
de7iyaagaa intte erido gishshau, intteyyo xaafais. Yelagatoo, xalahe halaqaa
intte xoonido gishshau, intteyyo xaafais. Guutta naatoo, Xoossaa intte erido
gishshau, intteyyo xaafais.
14 Aawatoo, koiroosappe de7iyaagaa intte erido gishshau, intteyyo
xaafais. Yelagatoo, intte mino gidiyo gishshaunne Xoossaa qaalai inttenan
de7iyo gishshau, qassi xalahe halaqaa intte xoonido gishshau, intteyyo
xaafais.
15 Ha sa7aa woi sa7an de7iya aibanne siiqoppite. Intte ha sa7aa siiqikko,
Xoossaa siiqoi inttenan baawa. 16 Aissi giikko, ha sa7an de7iya ubbabai,
hegeekka: asatettaa amoi, aifen xeellidi qaaqqatiyoogeenne miishshan
ceeqettiyoogee ha sa7aappe yiidoogaappe attin, Xoossaappe yibeenna. 17 Ha
sa7ainne ha sa7an asi amottiyo ubbabai aadhdhana. SHin Xoossai giidoogaa
oottiya urai merinau de7ana.

Kiristtoosa Morkkiyaappe Naagettiyoogaa

18 Ta naatoo, wodiyaa wurssettai matattiis; Kiristtoosa morkkee sinttappe
yaanaagaa intte siyidoogaadan, harai atto ha77ikka a morkketi daroti
denddidosona. Hegaa gishshau, wodiyaa wurssettai matattidoogaa nuuni
hegan eroos. 19 Ha morkketi nu bagga gidenna gishshau, nu giddoppe
kiyidosona; aissi giikko, eti nu bagga gidiyaabaa gidiyaakko, nu giddon
de7ana; shin etappe ooninne nu bagga gidennaagee erettana mala, nu
giddoppe kiyidosona.
20 SHin Kiristtoosi intte bolli Geeshsha Ayyaanaa gussiis; qassi intte ubbai
tumaa ereeta. 21 Tumaa intte eriyo gishshaunne qassi tuman worddoi
aibinne bainnaagaa intte eriyo gishshau, taani intteyyo xaafaisippe attin,
tumaa intte erenna gishshau xaafikke.
22 Yesuusa giyoogee Kiristtoosa gidin erikke giya urappe attin, word-
danchchi oonee? Hegee Aawaanne Na7aa erikke giyaagee Kiristtoosa
morkkiyaa. 23 Na7aa erikke giya oonaaninne Aawai de7enna; Na7aa erais
giya oonaanikka qassi Aawai de7ees.
24 Hegaa gishshau, koiroosappe intte siyidoogaa intte wozanan minttidi
naagite. Koiroosappe siyidoogaa intte naagikko, intteyyo qassi Na7aaranne

Aawaara issippetettai de7ana. 25 Qassi Kiristtoosi ba huuphen nuuyyo immana giidoogee merinaa de7uwaa.

26 Taani hagaa intteyyo he inttena balettiya asatu gishshau xaafaas. 27 SHin Kiristtoosi intte bolli ba Geeshsha Ayyaanaa gussiis. Geeshsha Ayyaanai inttenan de7iyo gishshau, ooninne inttena tamaarissana koshshenna; aissi giikko, a Geeshsha Ayyaanai inttena ubbabaa tamaarissees. I tamaarissidoogaadan, Kiristtoosan de7ite.

28 Ta naatoo, qassi i qoncciyo wode, nuuni yashshi bainnaageeta gidanaadaaninne, a yuussaa gallassi a sinttan nuuni yeellatennaadan, aani de7ite. 29 Kiristtoosi xillo gidiyoogaa intte erikko, xillobaa oottiya ubbai Xoossaa na7a gidiyoogaa eranau bessees.

3

Xoossaa Naata

1 Nuuni Xoossaa naata geetettidi xeesettana mala, Xoossai nuna ai keenaa siiqidaakkonne be7ite. Nuuni tumukka a naata. Ha sa7ai Xoossaa erenna gishshau, nunakka erenna. 2 Ta siiqotoo, ha77i nuuni Xoossaa naata; nuuni ai hananaakko biron erettibeenna; shin Kiristtoosi qoncciyo wode, nuuni a milatanaagaa eroos. Aissi giikko, i tumu de7iyoogaa nuuni be7ana. 3 Qassi Kiristtoosa be7ana giidi ufaissan naagiya ooninne Kiristtoosi geeshsha gididoogaadan, bana geeshshees.

4 Nagara oottiya ubbai Xoossaa higgiyaa menttees; aissi giikko, nagari higge menttiyoogaa. 5 Kiristtoosi asaa nagaraa xaissanau qonccidoogaa intte ereeta; aani nagari baawa. 6 Kiristtoosan de7iya ooninne nagara oottenna; qassi nagaraa oottiya ooninne a be7ibeenna woi eribeenna.

7 Ta naatoo, ooninne inttena balettoppo. Kiristtoosi xillo gidiyoogaadan, xillobaa oottiya urai xillo. 8 Xalahe halaqai koiroosappe nagaraa oottido gishshau, nagara ubba wode oottiya urai xalahe halaqaassa; hegaa gishshau, Xoossaa Na7ai xalahe halaqaa oosuwaa xaissanau qoncciis. 9 Xoossaa na7a gidiya ooninne Xoossaa meretai aani de7iyo gishshau, nagara ubba wode oottenna; qassi Xoossai a Aawaa gidiyo gishshau, nagara oottanau danddayenna. 10 Xoossaa naatu giddooninne xalahe halaqaa naatu giddon de7iya dummatettai hagan erettees; xillobaa oottenna urai woikko ba ishaa siiqenna urai ooninne Xoossaa Na7a gidenna.

Issoi Issuwaara Siiqettiyoogaa

11 Aissi giikko, koiroosappe intte siyido kiitai, “Issoi issuwaara siiqettanau bessees” yaagiyaagaa. 12 Nuuni Qaayeela mala gidanau bessenna. Qaayeeli xalahe halaqaassa; yaanidi ba ishaa woriis. I ba ishaa aissi woridee? I oottido oosoi iita gidin, a ishai oottido oosoi lo77o gidido gishshau woriis.

13 Ta ishatoo, ha sa7aa asai inttena ixxikko, oorattabaa gooppite. 14 Nuuni nu ishata siiqiyo gishshau, haiquwaappe de7uwau pinnidoogaa eroos; ba ishaa siiqenna urai ooninne haiquwaa giddon de7ees. 15 Ba ishaa ixxiya ooninne shemppo woridaagaa; qassi shemppo woridaagan merinaa de7oi bainnaagaa intte ereeta. 16 Kiristtoosi ba shemppuwaa nu gishshau aattidi immidoogan siiqoi aibakko nuuni erida; nuunikka nu ishatu gishshau, nu shemppuwaa aattidi immanau bessees. 17 SHin dure asi ooninne ba ishai metootiyoogaa be7iiddi, ayyo qarettennan ixxikko, ba wozanan Xoossaa siiqoi de7ees gaanau waani danddayii? 18 Ta naatoo, nuuni oosuwaaninne tumatettan siiqettanaappe attin, coo haasayan woikko bolla doonan siiqettanau bessenna.

Xoossaa Sinttan Ammanettidi Eqqiyoogaa

19-20 Nuuni tumaa baggan de7iyoogaa hegan erana; qassi nu wozanai nu bolli pirddiyo wode ubban, Xoossaa sinttan tumatettaa nuna hegan erissees. Aissi giikko, Xoossai nu wozanaappe gita; qassi i ubbabaa erees.

21 Ta siiqotoo, nu wozanai nu bolli pirddennabaa gidikko, nuuni Xoossaa sinttan yayyokko. 22 Nuuni a azazuwaa naagiyo gishshaunne a ufaissiyaabaa oottiyo gishshau, woossiyo ubbabaa appe ekkoos. 23 Xoossaa azazoi hagaa: Kiristtoosi nuna azazidoogaadankka, Xoossaa Na7aa Yesuus Kiristtoosa sunttan nuuni ammananaadaaninne issoi issuwaara siiqettanaadan Xoossai nuna azaziis. 24 Xoossaa azazuwaa naagiya ooninne Xoossaa giddon de7ees; Xoossainne a giddon de7ees; Xoossai nuuyyo immido Geeshsha Ayyaanaa baggaara i nu giddon de7iyoogaa nuuni eroos.

4

Tumanchcha Ayyaanaanne Worddanchcha Ayyaanaa

1 Ta siiqotoo, ayyaanata ubbata ammanoppite; shin eti Xoossaappe yiidaakkonne akeekite. Aissi giikko, hananabaa yootiya daro worddoti ubbasaa biidosona. 2 Xoossaa Ayyaana gidiyoogaa intte hegan erana; "Yesuus Kiristtoosi asa gididi yiidoogaa ammanais" giya ayyaana ubbai Xoossaappe yees. 3 Qassi Kiristtoosi asa gididi yiidoogaa ammanais geenna ayyaana ubbai Xoossaappe yibeenna; hegee Kiristtoosa morkkiya ayyaana. Intte he ayyaanai yaanaagaa kase siyideta; i harai atto ha77ikka ha sa7an de7ees.

4 Ta naatoo, intte Xoossaageeta; intte giddon de7iya Geeshsha Ayyaanai ha sa7an de7iya ayyaanaappe daro wolqqaamiyo gishshau, hananabaa yootiya worddota intte xoonideta. 5 Eti ha sa7aa asa gidiyo gishshau, ha sa7aabaa haasayoosona; ha sa7aa asaikka eta haasayaa siyees. 6 Nuuni Xoossaageeta; Xoossaa eriya ooninne nuuni giyoogaa siyees. Xoossaa erenna ooninne nuuni giyoogaa siyenna. Nuuni tumu ayyaanaanne worddo ayyaanaa hegan shaakkoos.

Xoossai Siiqo

7 Ta siiqotoo, siiqoi Xoossaappe yiyo gishshau, ane issoi issuwaara siiqettoos. Siiqiya ooninne Xoossaa na7a; Xoossaa i erees. 8 Xoossai siiqo gidiyo gishshau, siiqenna urai ooninne Xoossaa erenna. 9 Xoossai nuna ba siiquwaa hagan bessiis; nuuni Kiristtoosa baggaara de7uwaa demmana mala, ba issi Na7aa ha sa7aa kiittiis. 10 Siiqo giyoogee hagaa; Xoossai nuna siiqidi, nuuni nu nagaraappe maarotettaa demmido ba Na7aa nuuyyo kiittiisippe attin, nuuni a siiqidoogaana gidenna.

11 Ta siiqotoo, Xoossai nuna hagaadan siiqidabaa gidikko, nuunikka issoi issuwaara siiqettanau bessees. 12 Xoossaa ooninne mulekka be7ibeenna; nuuni issoi issuwaara siiqettikko, Xoossai nu giddon de7ees; a siiqoikka nu giddon polettiis.

13 Xoossai ba Geeshsha Ayyaanaa nuuyyo immido gishshau, nuuni Xoossaa giddon de7iyoogaanne ikka nu giddon de7iyoogaa eroos. 14 Aawai ba Na7aa ha sa7aa ashshiyaagaa gidanau kiittidoogaa nuuni be7idi markkattoos. 15 Yesuusi Xoossaa Na7aa gidiyoogaa markkattiya o giddooninne Xoossai de7ees; ikka Xoossaa giddon de7ees. 16 Xoossai nuna siiqiyoogaa nuuni nu huuphen eroosinne ammanoos.

Xoossai siiqo. Siiquwan de7iya ooninne Xoossaa giddon de7ees; Xoossaikka a giddon de7ees. 17 Nu de7oi ha sa7an Kiristtoosi de7idoogaa mala gidiyo gishshau, pirddaa gallassi nuuni yayyenna mala, siiqoi nu giddon

polettiis. 18 Siiquwan yashshi baawa; shin tumu siiqoi yashshaa kessi olees. Yashshainne qaxxayoi issippe biyo gishshau, yayyiya uraa siiqoi kumetta gidenna.

19 Xoossai koiro nuna siiqido gishshau, nuuni a siiqoos. 20 Ooninne, “Taani Xoossaa siiqais” giidi ba ishaa ixxikko, i worddanchcha. Aissi giikko, be7ido ba ishaa siiqennaagee be7ibeenna Xoossaa siiqanau waani danddayii? 21 Qassi Kiristtoosi nuuyyo immido azazoi hagaa; Xoossaa siiqiya urai ba ishaakka siiqanau bessees.

5

Ha Sa7aa Xooniyoogaa

1 Kiristtoosa yaagidi, Yesuusa ammaniya ooninne Xoossaa na7a; qassi Aawaa siiqiya ooninne a Na7aakka siiqees. 2 Nuuni Xoossaa siiqiyoogaaninne a azazuwaa naagiyoogan, Xoossaa naata siiqiyoogaa eroos. 3 Aissi giikko, nuuni Xoossaa siiqiyoogee a azazuwaa naagiyoogaa; a azazoikka deexo gidenna. 4 Aissi giikko, Xoossaa na7a gidiya ooninne ha sa7aa xoonanau danddayees; nuunikka ha sa7aa xoonanaagee nu ammanuwaana. 5 Ha sa7aa xoonanau danddayiyai oonee? Yesuusi Xoossaa Na7aa gidiyoogaa ammaniyaagaa xalaalai xoonana.

Kiristtoosabaa Markkattidoogaa

6 Haattaaranne suuttaara yiidaagee hagaa; ikka Yesuus Kiristtoosa; haattaaranne suuttaara i yiidoogaappe attin, haatta xalaalaara yibeenna. Geeshsha Ayyaanai tuma gidiyo gishshau, hegee tuma gidiyoogaa i ba huuphen markkattees. 7 Aissi giikko, heezzu markkati de7oosona. 8 Hegeeti Geeshsha Ayyaanaa, haattaanne suuttaa; ha heezzati issoi issuwaagaa phalqqokkona. 9 Nuuni asai markkattiyoogaa ammanikko, Xoossai markkattiyoogee asaagaappe keehi aadhdhees; aissi giikko, Xoossai ba Na7aayyo markkattido markkatettai hagaa. 10 Xoossaa Na7aa ammaniya uraa wozanan ha markkatettai de7ees. Xoossaa ammanenna urai ooninne Xoossai ba Na7aayyo markkattido markkatettaa ammanibeenna gishshau, Xoossaa worddanchcha oottiis.

11 Simmi markkatettai hagaa; Xoossai nuuyyo merinaa de7uwaa immiis; he de7oikka a Na7an de7ees. 12 Xoossaa Na7ai de7iyo ooyyoonne de7oi de7ees; Xoossaa Na7ai bainna ooyyoonne de7oi baawa.

Merinaa De7uwaa

13 Xoossaa Na7aa sunttan ammaniya intteyyo merinaa de7oi de7iyoogaa intte erana mala, hagaa intteyyo xaafaas. 14 Xoossai koyiyoogaadan, ainne nuuni a woossikko, i siyiyoogaa nuuni eriyo gishshau, a sinttan yayyokko. 15 Nuuni woossiyo ubban i siyiyoogaa erikko, nuuni a woossidoogaa i immanaagaa eroos.

16 Ooninne haiqoi bessenna nagara ba ishai oottishin be7ikko, Xoossaa woossanau bessees; haiqoi bessenna nagara oottidaageetuyyo Xoossai de7o immana. Haiqoi bessiyo nagari de7ees; taani inttena hegau Xoossaa woossite giikke. 17 Mooro ooso ubbi nagara; shin haiqoi bessenna nagari de7ees.

18 Xoossaa na7i ooninne nagara ubba wode oottennaagaa nuuni eroos. Aissi giikko, Xoossaa na7ai a naagees; qassi xalahee halaqaikka a qohanau danddayenna. 19 Nuuni Xoossaageeta gidiyoogaanne ha mule sa7aikka xalahe halaqan haarettidoogaa eroos.

20 Nuuni tumu Xoossaa eranaadan, Xoossaa Na7ai yiidoogaanne nuuyyo akeekaa immidoogaa eroos. Nuuni tumu Xoossaa giddon, a Na7aa Yesuus Kiristtoosa giddon de7eettees; i tumu Xoossaanne merinaa de7uwaa.
21 Ta naatoo, eeqatuppe intte huuphiyaa naagite.

Yohaannisi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yohaannisi xaafido naa77antto kiitaa “Yesuusi kiittido cima Yohaannisi” xaafiis. Xaafettidoogeekka “Doorettida godeessanne i naatussa.” Ooni erii, issi man77e woosa keetteessanne in uttiya asaassa gidennan aggenna. Ha qantta kiitai xaafettidoogee eti issoi issuwaara siiqettanaadan hassayissanaassanne worddo asttamaaretuppenne eta timirttiyaappe naagettanaadan qofissanaassa.

1-2 Taani cimai, intteyyo doorettida godatteeyyoonne ne naatuyyo ha
dabddaabbiyaa xaafais; nu giddon de7iya qassi nunaara merinau de7ana
tumatettaa gishshau, taani inttena tumu siiqais. Qassi ta xalaala gidennan,
tumatettaa eriya ubbati inttena siiqoosona.
3 Xoossaa nu Aawaa aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai a Na7aa
Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai tumatettaaninne siiquwan nunaara issippe gido.

Tumaabaanne Siiquwaabaa

4 Xoossai, Aawai nuna azazidoogaadan, ne naatuppe amaridaageeti, tumatettan de7iyoogaa be7ada taani daro ufaittaas. 5 Siiqo godattee, ha77ikka
nuuni ubbai issoi issuwaara siiqettana mala, taani nena woossais; ha
azazoi kaseesappe nunaara de7iya azazoppe attin, taani neeyyo ooratta
azazo xaafikke. 6 Siiquwaa giyoogee nuuni Xoossaa azazuwaa naagiiddi
de7iyoogaa giyoogaa. Qassi koiroosappe intte siyidoogaadankka, a azazoi
aibee giikko, intte ubbai siiquwan de7anaagaa.
7 Aissi giikko, Yesuus Kiristtoosi asa gididi yiidoogaa ammanokko
giyaageeti, balettiya daro asati, dere giddo gelidosona. Hegaa mala urai
ooninne asa balettiyaagaanne Kiristtoosa morkkiyaa. 8 Intte oottidoogau
kumetta woituwaa ekkanaappe attin, intte oottidoogaa bashshenna mala,
inttena naagite.
9 Kiristtoosa timirttiyaappe haakkiya uraunne qassi a timirttiyan de7enna
urau Xoossai baawa. Kiristtoosa timirttiyan de7iya uraayyo Aawainne
Na7ai de7oosona. 10 Ooninne inttekko yiidi, ha timirttiyaa eheennan aggikko, intte soo a gelissoppite; sarokka gooppite. 11 Aissi giikko, a saro giya
urai a iita oosuwaa aara shaakkees.

Wurssetta Sarotaa

12 Taani intteyyo xaafanau koyido darobai de7ees; shin woraqataaninne
qalamiyan xaafanau koyabeikke; shin nu ufaissai polettana mala, inttenaara doonan haasayanau inttekko baana gaada qoppais.
13 Xoossai doorido ne michchee naati nena saro saro yaagoosona.

Yohaannisi Xaafido Heezzantto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yohaannisi xaafido heezzantto kiitaa “Yesuusi kiittido cima Yohaannisi” xaafiis. I xaafidoogeekka Gaayoosa giyo issi woosa keettaa kaalettiyaagaassa. Xaafee issi baggaara Gaayoosi hara ammaniyaageeti maaddido gishshau a galatees; hara baggaara qassi Diyooxiraaxisa geetettiya makkalanchcha bitaniyaappe naagettana mala akeekissees.

1 Taani cimai, tumu siiqiyo ta siiquwaa Gaayoosayyo ha dabddaabbiyaa xaafais. 2 Ta siiquwau, neeni ayyaanan lo77o gidiyoogaa taani eriyoogaadan, nena aibinne waissenna malanne qassi neeni payya de7ana mala, Xoossaa woossais. 3 Aissi giikko, amarida ishantti yiidi, ubba wode neeni tumatettan de7iyoogaanne ne tumatettaabaa markkattido wode, taani daro ufaittaas. 4 Ta naati tumatettan de7iyoogaa siyiyoogaappe aadhdhidi, tana ufaissiyaabi baawa.

Gaayoosabaa Asai Markkattiis

5 Ta siiquwau, nu ishantti imatta gidikkokka, neeni etayyo oottiyo ooso ubban ammanettida ooso oottaasa. 6 Qassi eti ne siiquwaabaa woosa keettan markkattidosona; eti biyo ogiyan Xoossai dosiyoogaadan, neeni eta maaddikko, lo77obaa oottaasa. 7 Aissi giikko, Xoossaa ammanennaageetuppe ainne ekkennan, Kiristtoosa sunttaa gishshau kiyidosona. 8 Hegaa gishshau, nuuni tumatettaa etaara issippe oottana mala, hageetu mala asata maaddanau bessees.

Diyotirefeesi Walasettiis; Dimexiroosi Sabettiis

9 Taani woosa keettaayyo dabddaabbiyaa xaafaas; shin eta halaqa gidanau koyiya Diyotirefeesi nuuni giyoogaa ekkenna. 10 Hegaa gishshau, taani yaa biyo wode, i nu bollan haasayiyo iita haasayaanne i oottido oosuwaa intteyyo yootana; qassi i hegee guuxxiis giidi, nu ishantti yiyo wode mokkenna; harai atto eta mokkanau koyiyaageetakka diggidi, woosa keettaappe kessees.

11 Ta siiquwau, lo77obaappe attin, iitabaa milatoppa. Lo77obaa oottiya ooninne Xoossaa asa; shin iitabaa oottiya ooninne Xoossaa be7ibeenna.

12 Dimexiroosi lo77o gidiyoogaa asai ubbai markkattees; tumatettai ba huuphenkka abaa markkattees. Nuunikka qassi abaa markkattoos; nu markkatettai tuma gidiyoogaa inttekka ereeta.

Wurssetta Sarotaa

13 Taani neeyyo xaafanau koyido darobai de7ees; shin qalamiyaaninne biiriyan xaafanau koyikke. 14 SHin taani matan nenaara gaittanau qoppais; he wode nuuni gaittidi haasayana.

15 Sarotettai nenaara gido.

Ne dabboti nena saro saro yaagoosona. Nu dabbota ubbaa eta sunttaa sunttaa xeesada, tana saro saro giis yaaga.

Yihudai Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yihudaa kiitai xaafettidoogee, ammanennan de7iiddi ammaniya asa milatidi, worddo timirttiyaa laaliya asatuppe ammaniya asai naagettana mala, odanaassa. Ha qantta kiitai ba giddon oiqqidoban naa77antto PHeexiroosa milatees. Xaafee nabbabiyaageetussi odiiddi, “Naa77anttenna hanotan geeshshatuyyo issiton imettida ammanuwaassi minnidi olettite” yaagidi, minttidi qofissees.

1 Taani Yesuus Kiristtoosa ashkkarai Yihudai, Yaaqooba ishai, Xoossai xeegidoogeetuyyo, Xoossai Aawai siiqiyoogeetuyyo, qassi Yesuus Kiristtoosi naagiyoogeetuyyo, ha dabddaabbiyaa xaafais.

2 Maarotettai, sarotettainne siiqotettai inttenan kumo.

Worddo Asttamaareta

3 Ta dabbotoo, nuuni issippe shaakki ekkana atotettaabaa intteyyo xaafanau taani daro daafuriyo wode, Xoossai geeshshatuyyo naa77anttennan issitoo immido ammanuwau intte baaxetana mala, inttena zorada xaafanau koshshiyoogaa akeekaas. 4 Aissi giikko, Xoossaa erenna issi issi asati ooninne be7ennan intte giddo gelidosona. Hegeeti nu Xoossaa aaro kehatettaabaa yootiya kiitaa shaaramuxatettau geellayi tamaarissoosona; eti nu issi Kawuwaa, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa erokko yaagoosona; qassi eti pirddaa ekkanaagaa Xoossaa maxaafati daro wodeppe kase yootidosona.

5 SHin intte ha ubbabaa eriyaabaa gidikkokka, Godai Israa7eela asaa Gibxxe biittaappe waati ashshidaakkonne qassi ammanibeennaageeta guyyeppe waati xaissidaakko, taani inttena hassayissanau koyais. 6 Qassi bantta de7iyoosaa aggidi, banttau imettida halaqatettaa naagibeenna kiitanchchati pirddaa ekkiyo gita gallassai gakkanaassi Xoossai eta naagiyoosan, xumaappe garssan merinau qashettidi de7oosona. 7 Hegaadan Sadoomanne Gamoora giyo katamatuuninne eta heeran de7iya katamatun de7iya asai he kiitanchchatudan shaaramuxidosonanne shaaramuxanau keehi qaaqqatidosona; hegeeti merinaa taman eexxidi, haratuyyo leemiso gididosona.

8 Hegaadan qassi he aimottiya asati bantta asatettaa tunissoosona; Xoossaa godatettaa karoosona; bonchcho meretatakka cayoosona. 9 SHin kiitanchchatu halaqai Mikaa7eeli Muuse ahaabaa xalahe halaqaara palamettido wode, “Godai nena seero” giidoogaappe attin, cashsha qaalan a bolli pirddanau koyibeenna. 10 SHin he asati banttau akeekennabaa ubbaa cayoosona; qassi eti yuushshi qoppenna do7atudan, mereta eratettan eriyo yohoti eta xaissiyaageeta. 11 Etau aayye7ana! Aissi giikko, eti Qaayeeli hemettido ogiyaa hemettidosona. Miishsha gishshau giidi, Balaami oottidoogaa mala mooruwaa oottidosona. Qassi Qore giyo bitanee “Ixxaas” giidi xayidoogaadan, etikka “Ixxida” giidi xayidosona.

12 Hegeeti siiquwan gibiraa intte miyoosan inttenaara yashshi bainnan miyo wode, qita mala. Eti bantta xalaalaa naagoosona. Eti carkkoi efiyo iri bainna shaara mala; qassi eti boniyan aifiyaa aifenna, xaphuwaara shodettidi, muleera melida mitta mala. 13 Eti bantta pokkuwaa genttenna hoommotiya, iita abbaa beetaa mala. Eti Xoossai merinau sakkana xuman sohuwaa giigissi wottido yuuyiya xoolinttetu mala.

14-15 Heenooki Addaameppe doommin, laappuntta yeleta gidiyaagee, daro
wodeppe kase etabaa hananabaa yootiiddi, hagaadan yaagiis;
“Akeekite, Xoossaa erenna nagaranchcha
asati oottido iita ooso ubbaunne
qassi Xoossaa erenna he iita asati
Xoossaa bolli haasayido iita haasaya ubbau,
Godai eta ubbaa bolli pirddanau,
ba daro sha7u geeshshatuura issippe yaana”
yaagiis. 16 He asati ubba wode zuuzummoosonanne harata amassaloosona;
qassi bantta iita amuwaa kaalloosona; bantta huuphiyau go77a demmanau
harata sabboosonanne bantta qaalaa wogaappe aattidi, xoqqu ootti haasay-
oosona.

Mino Akeekissuwaanne Zoriyaa

17 SHin ta dabbotoo, nu Godaa Yesuus Kiristtoosi kiittidoogeeti intteyyo
beni haasayido qaalaa akeekite. 18 Eti intteyyo, “Wurssettaa wodiyan,
bantta Xoossi bainna amuwaa kaalliyaageeti, qassi intte bolli qilliic-
ciyaageeti yaana” yaagidosona. 19 Hegeeti asaa giddon shaahotettaa med-
hdhiyaageetanne, bantta iita amuwau haarettidaageeta, qassi Geeshsha
Ayyaanai bainnaageeta.
20 SHin ta dabbotoo, ubbaappe aadhdhiya geeshsha ammanuwan intte
huuphiyaa keexxite; qassi Geeshsha Ayyaanaa wolqqan Xoossaa woossite.
21 Qassi nu Godai Yesuus Kiristtoosi ba maarotettan intteyyo immana meri-
naa de7uwaa naagiiddi, intte huuphiyaa Xoossaa siiquwan wottite.
22 Issi issi siree de7iyo asatuyyo qarettite. 23 Issoota issoota tamaappe
dafi kessidi ashshite. Qassi harai atto eta iita amuwan tunida maayuwaa
ixxiiddikka, issootuyyo issootuyyo yashshatettan qarettite.

Galata Woosaa

24-25 Intte kunddennaadan, inttena naaganaunne borettennaageeta oot-
tidi, ba bonchchuwaa sintti gita ufaissaara shiishshanau danddayiya nuna
ashshiya issi Xoossau, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara bonchchoi,
gitatettai, wolqqainne maatai, aadhdhida wode ubbaappenne ha77inne
merinaa gakkanaassinne gido. Amin77i.